

Ugonis Opera.

EXIMII ARTIUM

⁊ medicine doctoris Ugonis senensis in aphorismis Hyppocratis: ⁊ cōmentarijs Galeni resolutissima expositio: collatis exēplaribus hactenus excussis: ac etiā originalibus manu ipsius Ugonis scriptis: cum ceteris eiusdem operibus a clarissimo Doctore senis legente adunguez recognita: cūctisqꝫ mēdis expurgata. Adiectis in margine principaliū qōnū decisiuis sūmarijs: multisqꝫ alijs notationibꝰ. Nec nō duplici alphabetico reptorio: qđ oēs pricipales ⁊ icidētes qōnes recto ordine mōstrat.

¶ Index duplex copiosissimus omniū princi/paliū ⁊ emergētiū qōnū: nec nō omniū notabi/liū: ⁊ eoꝝ: q̄ cognitu digna sunt: ex scriptis excel/cellentissimi artiū ac medicine doctoris domi/ni Ugonis senensis in aphorismis Hypocra/tis ⁊ cōmentarijs Galeni: nūc primū secūduz multiplicem alphabeti seriem per Lucā Pa/netium Olchinensez elucubratus: accurataq3 diligentia impressus: ⁊ primo.

¶ Index primus omnium principalium qōnū: que in toto volumine continentur.

¶ Finis primi indicis.

Index secundus omnium emergētium qōnū: ac notabilium: ⁊ eoꝝ: que cognitu digna sunt: que in toto volumine continentur.

A

B

C

E

F

G

¶ Finiunt repertoꝛia ſuper ſcriptis excellentiſſimi artium ⁊ medicine doctoꝛis domini Ugonis Senenſis in aphoꝛiſmius hyppocratis.

¶ Incipit expositio clarissimi Doctoris Ugonis Senensis super aphorismos Hypocratis ⁊ super cōmenta Galieni eius Interpretis.

PRecedētis āni lucubrationū munus q̄zuis paruuz tuo nomini Nicholae Estensis Illustris Marchio Ferrarie dedi ad futurā tui gloriā. Siqd me⁹ labor illi addicere possit non ꝙ in illis, vt in poetaruz versibus: aut hystoricorum lr̄is tue singularissime v̄tutis eximia facta exprimantur. Sed siqd dignum memoria in medicina cōtulero qd̄ ad posteros manet erit testimonium gentis tue collocandis hoībus studio litterarum. Tua eniz indulgentia ⁊ magnifici viri Ugutiōis veri amici diligētia tā multos p̄claros hoīes litterarūq̧ magistros in ciuitatē Parmensem conuocasti pro studio vt sit indignum nihil ad tante rei memoriā relinqui posteris. Agā ꝓ virili in parte satisfacere. Etsi in tanta doctoꝝ multitudine res mee in obscuro future sint, nā nobilitate ⁊ gloria doctoꝝ quos hic habes: etiā q̄ noīe meo efficient̄: cōsolor. Precedētis ergo anni opera ad expositionē tegni Gal. data est. Hui⁹ anni ad aphorismoꝝ Hypo. explanationem instabunt vigilie: vbi cōferā quoad potero breuitatē que rerū cognitionē non offendat: Atq̧ illud vnum a te obsecro vt si min⁹ accurata q̄z tuo noī dicāda esset fuerit, recipias tn̄ benigne. Conferā.n. in illud q̄ztū opere potero cū Hypo. fere phorū oium: sed certe medicoꝝ p̄ncipe dicta: ⁊ eius Cōmētatoris Gal. nō soluz exponēda, sed etiā rebus illustrāda circūstantib⁹ scripserim. Et vt decet ante initiū opis opem a te sctissime deus posco ⁊ oro ac efflagito: qua dirigas mentē ad ea dicēda: q̄ tū opi ⁊ veritati: tū etiam audientium animis ⁊ lectorum conformia proficiant.

¶ Aphorismus. 1.

VIta breuis: Ars vo longa. Tempus autem acutum experimentū fallax: iudicium autem difficile. Oportet autē nō soluz seipm prebere facientem que opz: sed etiam egrotantem: ⁊ presentes: ⁊ ea que extrinsecus sunt.

Theo. VIta breuis. Ars longa. Occasio preceps. Experimentū fallax. Judicium difficile est. Nec soluz seipsum officio fungentem exhibere oportet: sed etiā egrum: ⁊ assidentes: ⁊ exteriora.

Leoni. VIta breuis ars vero lōga: occasio autem preceps: experimentuz periculosum: iudicium difficile. Nec solū seipsum prestare oportet opportuna faciētem. sed ⁊ egrum: ⁊ assidentes. ⁊ exteriora.

¶ Iste est liber aphoris. Hypo. in quo intendit Hypo. nō vniuersaliter totā artem tradere: sed ponere in varijs partibus scientie medicine quasdam verissimas sententias sub compendio q̄ztuz est possibile. Et ex his patet primo titulus istius libri: quia liber apho. hypo. ⁊ significat hoc nomē aphorismus s̄m Isidorum. 4° ethimologiarum. sermonem breuem rei ꝓposite sn̄iaz totā explicantē. Patet 2° nomē auctoris q̄ Hypocras cous. nō fuit ille ali⁹ hypo. fili⁹ Euclidis. Pz 3° libri subz. nā est idē qd̄ totalis scie medicie. sed de isto nō in isto libro cōplet̄ scia. Pz 4°. istū librū iter libros medicinales: quos habem⁹ Hypo. esse p̄m. q̄ cū reliq oēs circa vnā partē versent̄ artis: vt ꝓnosticoꝝ regimis acutoruz ⁊ alijs: iste vl'r circa oēs vagat̄. Pz 5° vtilitas. naz cōtinet plura vtilissima circa vl'ia documenta artis mō quo possint facillime memorie cōmēdari. Pz 6° cui pti ph'ie supponatur: nā ph'ie nāli queādmodum ps totalis medicie supponit̄: et his modicis ꝓhemialib⁹ sum cōtentus. ¶ Diuidit̄ aūt iste liber in ꝓhemiuz ⁊ tractatū q̄ icipit sequēti apho. In perturbationib⁹ ventris. Pn̄s aphorismus diuidit̄ i duas ptes. nā p̄mo ꝓbat libros breues esse ꝯponendos in medicina. Secundo ostendit cōditiōes reqsitas ad verificādum in opere ea q̄ in isto libro cōtinent̄. ibi 2ª (Opz aūt.) In parte prima vult istā ꝯclōnē. Opz i medicia ꝯponere libros aphoca breuitate. ꝓbat̄ sic. In arte qualibet lōga respectu vite humane est oportunū tales libros cōponere. sed medicina est ars lōga respectu vite humane q̄ respectu artis illi⁹ est breuis. igitur ⁊c̄. maior est manifesta: q̄ sine talib⁹ libris nō possumus memoriter bonas sn̄ias tenere. ⁊ minor ꝓbat̄. q̄ ois ista ars ē longa q̄ oz acqri ꝑ experientiā faciēdā plurimaꝝ reꝝ in tpe acuto ⁊ breui cū timore. ⁊ vltra hoc ꝑ rōnem. sed medicia est h⁹. g̊ ⁊c̄. ¶ Et pz assumptū: q̄ i talib⁹ artib⁹ s̄z modicā vite nr̄e ptem facim⁹ expimentū ꝑp timorem ⁊ tpis breuitatē: etiā in eisdē rō cōplendi ē difficilis: cum in illa videamus plimos sapiētes discordare. g̊ talis ē lōga respectu vite nr̄e. Est g̊ ac si Hypo. dicat in medicia opz cōponere libros aphoristicos. q̄ hoīs vita ē breuis respeu illi⁹ artis et ars est longa. ⁊ cā longitudis artis ē: q̄ tēpus in quo spālr opamur circa corpus nostrā opationē ē breue. nā variātur dispositiōes corpis humani frequēter. ⁊ ꝑpterea oz variare opatiōes. ¶ Scd̄a cā ē: q̄ expimentū ē timorosū ꝑ quod medicus operat̄. Et iō nō multotiēs se exponit ad ꝓbandū res. Et 3ª cā est: q̄ rō reqsita ad artē habendam ē difficilis. B

¶ Circa istā ptē notandū p̄ ꝙ licz vita qn̄q̧ sumat̄ ꝓ opatione subaꝝ intellectualiū vt. 12. meta. cōmēto. 28. qn̄q̧ vero ꝓ opatiōe cuiuscūq̧ aiati: vt. 2. d̄ aia: qn̄q̧ ꝓ pn̄tia aie vegetatiue in corpe: vt in libro de morte ⁊ vita colligit̄ ꝙ est ꝑmāsio aie vegetatiue in calo nāli. Hic vero sumit̄ tertio mō etiā ꝓut ad hoiem cōtrahit̄. hec aūt vita pōt dici breuis ēt longa diuersimode cōpata. Nam si ꝯparat̄ ad pluriuz aliorū aialium vitā tūc est lōga. Longissime. n. vite aialium elephas ⁊ hō: vt in libro de lōgitudie ⁊ breuitate vite. sed si cōparat̄ acqsitioni quarūdā artiū ē lōga sicut arti sutorie ⁊ similib⁹. Cōparata aūt multis durationib⁹ etiā montiū ⁊ fluminū ē breuis. ¶ Iterū cōparata acqsitioni multarū artiū ⁊ p̄cipue ꝑ iuentionē ē breuis vt respectu medicie. Nā nullius hoīs etas sufficeret ad hāc artē iueniēdā ⁊ cōplendaz: ⁊ h̊ itēdit Hypo. i ista pria pticula. ¶ 2°. notādū ꝙ h̊ nomē ars equoce sumit̄: qn̄q̧. n. sumit̄ large ꝓ oī hitu v̊o itellect⁹ ordinato in facere. s. in capiēdo facere ꝓut distiguit̄ contra agere ꝓ opatione nō cōcernēdo eius honestatē vel turpitudinez: ⁊ isto modo medicia. logica. ⁊ grāmatica sunt artes. ¶ Scd̄o sumit̄ stricte ꝓ habitu cum recta rōne factiuo: q̄ a imediate iter hitus itellectus directiuo in opus dictuz. et h̊ mō nulla scia est ars. vt pōt colligi 6° ethicoꝝ. Nec isto mō scia medicie est ars: sed bn̄ hitus practicus acqsitus ex opationib⁹ etiā particularib⁹ meditationib⁹ in curis ifirmoꝝ ꝑ quez ꝓmpte ⁊ recte cū rōne opamur ars ē. Et tu de h̊ vide qd dixeriz p̄mo tegni. ⁊ h̊ sumit̄ ars p̄mo mō. H⁹ aūt artes dicunt̄ lōge: talijs artib⁹ ꝯparate aut rōne tpis reqsiti ad earū acqsitionē ꝯpletā. ⁊ isto mō medicia ē ars lōga p̄cipue q̄d ad acqsitionē ei⁹ ꝑ viā iuentiōis. ꝑ viā v̊o quo ad acqsitiōez eius ꝑ doctrinā ē lōga: q̄ pl'z tpis oz in ea acqrēda ponere: nō q̄ sit ipossibile ad ei⁹ sufficiētiā in vita humana venire:

Cōtra p̄ idē corpus nō bile. eēt subm in adeq̄tū de q̊ nō ꝯpletur sciētia.

Nō p̄.

C

Nō 2°.

A

vt 4° Almāſo.caplo vltio.Et i talibꝰ artibꝰ vt reꝝ ꝑcipua
rum habeat ꝯtinua memoria reqrit ordo libroꝝ breuium
D aphoriſ.¶ 3° notādū ꝙ ars medicie duobꝰ iſtris acqrit ſꝫ
Nō 3°. meliorez ſectā medicoꝝ.ſ.expimēto ⁊ ratione: vt colligit a
E Gal.in cōmēto pmi regis auctoꝝ. 3° ēt terapētice.¶ Expe
rimentū ē qdā pticularis cognitio ex mltis memorijs colle
cta: vt pōt colligi in ꝓhemio meta.nec ē indefinita cognitio
cogitatiue vtutꝫ: vt dic Marſiliꝰ. nā eēt cōis: ēt talis nō eēt
i cogitatiua cū ſit corpea vtus.¶ P.cognitio illiꝰ indefinite
nō plus ꝯfert ad pnm artis acqrēde ꝙꝫ vna ſola ſingularis.ḡ
⁊c. Eſt ḡ cognitio copulatiue ex mltis ſingularibꝰ memoratꝫ
⁊ ꝓbatis iuicē ſilitudinē hñtibꝰ cū colatiōe ſilitudis ptium.
Et iſta ē i itellu: ⁊ ex hac vli itelligētia itells elicer pōt pnm
artis.ſ.vlem ꝓpōnē ſine ꝯplemēto iductionis.⁊ iō iſta vlis
dicit per ſe nota.⁊ tu tene menti. ¶ Sed in acqrēdo artem
ꝑ expimētū due ſunt difficultates. vna qꝛ ꝑ modicuꝫ tps in
vita noſtra poſſumꝰ experiri rē vnā. Nā corpus humanuꝫ
eſt in ꝯtinua variatiōe tā ab itrinſeco ꝙꝫ extrinſeco. ⁊ iō res
applicata nō operat vno mō niſi modico tpe ⁊ raro: non ſic
aūt ꝯtingit in alijs artibꝰ. nā in arte coriaroꝝ aut tinctorū
aut fabroꝝ poſſumꝰ diu ſtare ſup experiētia: qꝛ opamur cir
ca res q̄ modicā ſuſcipiūt ab itrinſeco variationē.¶ 2ª eſt ti
mor.nā operādo circa corpus humanū viuēs: qꝛ ē res val
de nobilis ⁊ ꝑmutabilis: ⁊ nō cōiter in vnica diſpoſitiōe cō
ſiderabilis ſed cū differētijs ⁊ ꝯrijs.iō timor ē d nocuto. Nā
ſi mortali nocuto noceret nō ē ei remem. Sꝫ i artibꝰ circa alia
ſubta opantibꝰ nō ē talis timor ꝓpter ſubti vtilitatē vt in pi
ctura: aut propter ſubiecti ꝑmanētiam vt in metallica. Has
ḡ duas difficultates q̄ ſunt cā lōgitudis artis mō dicto ex
plicauit Hypo.pmā. Tēpus acutū.i.breue. Scdam cām di
xit. Experimētū fallax: qꝛ ābigue ſcie. nam multotiēs mul
F tis applicatis ſequēte effectu neſcimꝰ a quo vel qūo ſequa
Nō 4°. tur.¶ 4°.nota ꝙ i acqrendo artē medicie ꝑ rōnem opꝫ co
gnoſcere verā eēntiā reꝝ vt morboꝝ ⁊ ſanitatis ⁊ mēbroꝝ
⁊ vtutis ⁊ oia accñtia ex qbꝰ eliciamꝰ igeniū curatiuū: vt ſu
mitur 2° de igenio.cap.finali. Et hoc facere quo ad expletā
artē medicie ē difficile cū vſqꝫ i hodiernā diē de hoc in mul
tis ſit diſcordia ſapientū. Hypo.ḡ cū dixit. Judiciū autē dif
ficile. Intellexit rōnem ꝑ quā iſta ars ē inueniēda eē diffici
lem.⁊ ꝑ ꝯñs ptinere ad artē longā faciendā. ¶ Attende tñ
G ꝙ duplex ē iudiciū etiā rōnis ꝙꝫtū ad ꝓpoſitū ſpectat. vnuꝫ
eſt ꝑcedēs opationē ⁊ eſt cū ꝯſiderato morbi eēntia ⁊ mor
bi nā.ita iudicamꝰ ſic vel talr opandū eſſe. vbi gr̄a. Cogito
ꝙ egritudo cordis eſt mala cōplexio calida ⁊ ꝙ cor ē mem
brū pncipale.⁊ ꝙ ſatis diſtat a cute pectoris.¶ Concludo
ꝙ applicāda ſunt ifrigidatiua in qbꝰ ꝯiungat aliqd ſubtilis
ſube vt penetrare faciat: ⁊ aliqd calm ꝓ caloris eius conſer
uatione. Aliud vo eſt ſequēs opationē. nā multis factis ſe
qtur aliqñ euacuatio vel fluxus aut alteratio aut ſanitas. ⁊
poſtea iudicamꝰ ꝙ iſtoꝝ q̄ facta ſūt fuit illud a quo ꝓceſſit
talis effectus.⁊ certū eſt ꝙ vtrūqꝫ iſtoꝝ iudicioꝝ ē difficile
¶ Primū tñ hoꝝ maxie ad medicos de ſecta rōnaliū perti
net.ſecūdū vo ad methoycā vel empericā. nā hoc ſcōm eſt
potius determinatio experimēti ꝙꝫ rationis.

Vita hominis ē breuis. ¶ Et ex his vr mihi ſatis clarū reſpōdere ad dubia h moue
ri ſolita an vita hois ſit breuis. pꝫ eni ex pmo notato rñſio.
¶ Scōm an medicia ſit ars lōga. ¶ Tertiū an artes acq
Mena ē ars lonª. rende experimēto ⁊ rōne ſint lōge. pꝫ.n.ex 3°. notato ⁊ 4°.
ꝙ ē magis in medicia ꝓpter multitudinē reꝝ ⁊ ꝑꝑ ſui ſubti
mutabilitatem ac nobilitatem.

Artes expito et rōne acqrēde ſt longe. Expitum fallax.

Solet tamen dubitari qūo experimētū dicat fal
lax cū ſit pncipiū artis.pmo meta.⁊
ſit illud in quo hētur fiducia. ēt facit nos eē certos canone
qnto.⁊ cū repugnat rōni debemꝰ experimentū ſeq rōne di
miſſa: vt 4ª pmi.cap.de flōmia. ¶ Hic dr ꝙ ad recte iudi
candū ꝑ experimētū reqrunt.7.ꝯditiones: ⁊ ꝑcipue in iudi
cando de virtute medicie vt ſumit ſcdo cañ.caplo ſecundo.
non cōputato ꝓhemio.⁊ pmo de ſimplici. ⁊ tertio de com
plexionibꝰ quas gr̄a breuitatis omitto. Jō qꝛ multis cōtin
git errare etiam in illis ꝯditionibꝰ. ideo hō eſt ābiguus cū
vult experimētū acqrere vtrū adhuc ꝑuenerit ad verā ex
perientiā.⁊ qñqꝫ decipit credēs hēre verā experientiaꝫ ſeu
experimētū verū ⁊ nōdū hꝫ illā cognitionē q̄ dꝫ dici expe
rimentū.¶ Cū aūt illā q̄ vera ē experiētia habuerit non dr
fallax qꝛ ābigua.nā ē certa ⁊ pnm artis.ſed dicitur fallax qꝛ
timoroſa ē opatio ſm ipm ꝓpter ſubi nobilitatē ⁊ varieta
tez que in idiuiduis diuerſis repit. ⁊ in vno eodē ſꝫ varias
diſpoſitiones. Nam certa experimentalis cognitio non eſt
pnm operandi niſi circa indiuidua in qbus iudicamus ſiles
eſſe diſpoſitiones cū illis q̄ erant in eis in qbꝰ ē facta proba
tio. Talis aūt credulitas oimode ſilitudis nō eſt certa ꝓpt
menſuras que diſtincte nō cognoſcuntur ⁊ propter ꝓprieta
tes occultas. Et ideo experimentū nō ē ambiguū in ſe: ſed
in relatione ad operationē quā facimꝰ nō ſolū experimētū
ſequētes. Tu vero hūc modū ſerua menti: nā ex hoc vides
ꝙ licet experimentū ſit certū: tñ etiā in bono medico cōtin
git ꝙ erret.¶ Qꝫ aūt dr ꝙ cum rō repugnat experimēto ſe
qmur experimentū: nō debemus itelligere ꝑ rōnem demſra
tionē ſed argumētatōes quaſdā ꝓbabiles. Nam demſratio
nō repugnat experientie cū ābe ſint vere. Et h pꝫ ex his que
4ª pmi dicūt. Nā ratio h erat ſaphena ⁊ ſciatica ab eodem
trunco oriunt.ḡ eiſdē paſſionibꝰ eſſentialiter cōferunt: q̄ rō
non eſt demōſtratio ſed deficiēs. Deinde cum dicit.

¶ **Oportet aūt.** Nūc oñdit q̄ ſūt reqſite cōditiōes ad vifi
cādū dicta in libris medicoꝝ. Et intendit iſtā ꝯcluſionē. ad
recte ꝯſequēdū finē artis medicie oꝫ nō ſolū medicū facere
vt debet: ſed egrotantē opꝫ eē obedientē: ⁊ aſtātes in ſeruiē
do vt debet ⁊ debent eſſe res extrinſece oportune. ¶ Con
cluſio ꝓbatur. Sine iſtis indebite adminiſtrant inſtrumen
ta artis medicine ad ꝯſequēdū finē.ḡ iſta ſūt oportuna. Et
qꝛ pars iſta ē manifeſta iō nō me extendo. Et vt dicit.12.te
rapentice triplicē eſſe medicū. vnus eſt ſiniſter q intēdit in
firmo malefacere. aliꝰ adulator q conat adulari ⁊ placere:
Alius eſt rectus q nitit facere ꝓ ſalute ea q̄ ſunt neceſſaria:
⁊ hꝯ eſt ſermo hic. Jllius ꝓbationē ponit Raſis 4° Alman
ſoris.ca° vltimo: ⁊ Gal.2° regiminis acutoꝝ.cōmēto.38. Naꝫ
debꝫ eſſe ſolers memorans ſollicitus ⁊ expertus ⁊ plures
alias illis locis lege conditiones. ꝯcordia prime partis ē ꝑ
colliget.ca°.itroductorio: ⁊ 4° almāſoris.caplo vltimo: ⁊ ſe
cūde ptis.3° d creticis.ca° 5°. Et ipſa vtilitas pꝫ. Et āpliatur
ad oēs artes magnas ⁊ difficiles.¶ Cōmēti Galieni expō.

Plurimi interpretes Galienꝰ in iſto cō
mēto q̄tuor facit.primo ponit ꝓhemiū.2° lr̄alē
expōnē aphoriſmi.3° dat itētionē Hypo. 4° ex
poſitionem epilogat.ibi.2ª (Vitam igit) 3ª ibi.
(Sꝫ his ad horaꝫ) ibi 4ª (Nō ſūt aūt.) Dic pmo ꝙ plurimi
interpretes huiꝰ libri dixerūt iſtū aphoriſmum ſiue ſit vnus
ſiue plures eſſe quaſi totiꝰ libri ꝓhemiū. Et ꝙ in iſto apho
riſmo exponēdo oꝫ videre q̄ fuerit intentio Hypo. ⁊ ꝙ hoc
melius fiet: ſi pmo vba ſingula cōſiderent. ¶ Deinde cum
dicit.(Vitā igit) ponit lr̄alē expoſitionē. Et poſſꝫ in plures
partes diuidi: ſed lego totā ſil. ¶ Dicit hypo. dixiſſe vitam
breuē nō abſolute: ſed in cōparatione ad hac imenſam ⁊ ꝓ
lixam artē. ¶ Et dixit artē eſſe longā: qꝛ tēpus in quo par
ticulariter eſt operādū eſt ſtrictū ⁊ breue: vt ſupra declara
tū eſt. igitur ſiqs hāc artē vult non niſi longo vſu ⁊ longis
exercitijs capiet. Dicit 2° quo ad hanc partē ꝙ ſi qs artem
aliqꝫ ad opus vult ducere neceſſe ē vti duobꝰ inſtrumentis
qbꝰ ars cōplet.ſ.exprimēto ⁊ rōne: ⁊ hoc ē notabile: ſꝫ rō
ne rem ꝓbatam indicante. ¶ Jſtoꝝ duoꝝ pmū eſt timoro
ſum in medicia: ⁊ ſecundū difficillimu. Et ideo hypo. dixit
ꝙ tempus eſt ſtrictū.i.breue ꝓpter ſubiectū in quo eſt labo H

randum: qd pōt esse corpus humanū: qd cū ppter se facile
moueat: tāto facili⁹ reb⁹ extrinsecis occurētib⁹. Et iō nō p/
manet in vnica dispōne per magnuz tēpus: sed variat: ⁊ sic
nō pmanem⁹ multo tpe sup vnius rei pbatiōe. ℭ Expimen
tū aūt ē timorosuz pp subti nobilitatē ⁊ nō pp velociorē mu
tationē dicti subti. Et hoc facit tps eē strictū. ℭ Judiciū vō
intellectiuū p rōnes modū operādi i medicia pz eē difficile:
cū in illo sapientes vsq3 hodie discordēt. ℭ Dicit 3° quo ad
eandē partē q iudiciū. Siquis velit scdz methoycos intel
ligere est cognoscere in re probata qd p illā inuenerit. Et hoc
etiā cōstat esse difficile cū qs etiā pitissim⁹ vix illud adipisci
pōt: vt infra dicet. ℭ Et 4° q cū Hypo. sit de secta medico/
rum rōnalium nō sumem⁹ iudiciū hoc mō: sed pmo. Et in h
finit pma pars aphorismi. ℭ Dicit qnto q sequēs ps nō ē
hoc modo pdicere sed sequētis ptis opus ē instruere faciēs
dicēdo q ab eo sit faciendū: sed si lector hui⁹ libri voluerit
tentare singula q̄ dicunt ⁊ pbare: opz q nō solū faciat illud
qd ab eo faciēdū est: sed dz ordinare res ifirmi: ⁊ astātis vt
sint queādmodum esse debēt. ℭ Prima ḡ pars aphorismi
tota refert ad ostendēdū vitā breuē ⁊ artē longam. Sed se/
quens statuit qddaz. s. actū inter Hypocratē: ⁊ lectorē sui li
bri. Ubi nota lrām q̄ dicit timorosum eē itellectum magis
ad mētē Galieni. ℭ Nota 2° q licet aliqs sine experimēto
A totalem sciētiā medicie tā practicā q3 theoricā discere pos/
sit vt sumit pma pmi. tñ nō possit sine illo artē ad opationē
pfectā ducere vt hic dicitur. ℭ Ex quo seqtur q q debz eē
bonus medicus ⁊ operari cōtinue sine errore: a pncipio dz
cū bonis ⁊ exptis medicis cōuersari vt videat opa recta vñ
experimentū eligat. ℭ Qui vero sine hoc operat sepissime
in principijs errat. SED HIS. Nunc ponit Hypo. intentiōez
⁊ diuiditur in duas. primo ponit circa hoc opiniones. 2°. re
probat quasdam alias approbando. ibi 2ª (Quas oēs.) Jn
pma ponit. 7. opiniones de intentione Hypo. hoc dixisse vt
instigat auditores ad assiduas lectiones. ℭ 2ª dicit eum vo
luisse remouere studentes ab ista arte. ℭ 3ª dicit eū voluis/
se p ista verba q̄ difficultatē pponūt discernere inter studen
tes q essent pmpti ⁊ q tardi ad adiscendū. ℭ 4ª dicit eum
reddere cām quare libri in medicia sunt ɔponēdi. ℭ 5° dicit
eum velle ostēdere q opz ɔponere breues vñ aphorismos
fecit. ℭ 6ª dicit eū velle nullū ptingere posse ad perfectionē
hui⁹ artis: sed quēlibet ad eam posse aspirare. ℭ Alij dicūt
q fecit vt ostēderet culpā nō esse magnā medici: si non sem/
per pōt cōplere illud qd intēdit ⁊ vult. ℭ Et differunt iste
due vltime: q2 sexta via dicit absolute ipossibile esse habere
hanc artē perfecte. Sed 7° dicit siue sit impossibile siue mul
tuz difficile nō est magna culpa medici si nō ex toto perficit
qd vult. Jn reb⁹ enī difficilib⁹ nō ɔseq oio finez videt min⁹
culpabile q3 in facilioribus. QVAS OMNES. Modo quas
daz reprobat ⁊ q̄sdā approbat. Et diuidit in tres ptes. Naz
pmo iprobat opiniones q̄ dicūt absolute falsum ⁊ rez nō eē
intelligēdā ⁊ sunt. 2ª 6ª ⁊ 7ª. ℭ 2° iprobat eos q dicūt Hypo.
intēdere verū: s3 nō ad ppositū: ⁊ sunt pma ⁊ 3ª. ℭ 3° appro
bat. 4. ⁊. 5. lic3 magis. 5. q2 dicūt intētionē verā ⁊ ad ppositū
tuz Hypo. 2ª ibi (Qui aūt dñt). 3ª ibi (Utriq3 illi laudandi.)
ℭ Dicit de pma in sentētia q fere oēs iste intentiones sunt
remote ab intētiōe Hypo. vt pma. 2ª 6ª ⁊ 7ª cōiter dicatur q
sint false: q2 nō esset opus sapientis cōponere libros in vna
arte ⁊ dicere lecturū se sua dicta cōplere nō posse. Nec ē sa/
pientis lecturos suū librū a se repellere. sed signū q ipse nō
intendit nisi hanc artē nō posse cōplere: est q2 subiungit: igt
⁊c. qd nō subiungeret si cōpleri nō posset: imo poti⁹ dixisset
experimentū fallax. Judiciū difficile cum peccet medicus
⁊ ifirmus ⁊ astātes ⁊ sētētia satis ē plana. QVI AVTEM.
Nunc ptractat alias opiniones non ad ppositū ⁊ sunt pma
⁊ 3ª dicēs q dicētes Hypocratē intēdisse istigare discipulos
ad studēdū possent dicere verū quo ad hoc q discipuli sunt
instigādi: sed hoc vez nō ad ppositū eē libri sui. Silr illi q
dicūt eum voluisse discernere inter discipulos animosos ⁊
tardos possūt vez dicere. Nā ita faciebat plato vt non ad/
mitterent tardi: s3 ēt nō ad ppositū p plogo hui⁹ libri. Nā
illud est oreten⁹ dicēdū: ⁊ plogus debz pportionari li°. cui⁹
est plogus: qd nō esset hic. ℭ Dicit 2° q si qs obijciat prolo B
gum istū esse ad totā artē. Et iō toti arti ⁊ nō huic libro pti/
culari debere appropriari dicēdo q oz discētes medicinam
indigere tēpore longo ⁊ experiētia multa secūdū audientiū
nām. ℭ Dicit respondēdo q q hoc dicerēt: non tñ pbarent
Hypocratē nō intēdere libros eē faciēdos: q2 hoc ēt toti ar
ti ɔuenit. vel dz 2° q hic liber nō dz hēre plogū vlem cū hy
pacras aliū fecerit librū itroductoriū ad mediᶜᵐ vbi vlis p
log⁹ erat ponēdus. VTRIQVE ILLI LAVDANDI. Pertra
ctat. 4. ⁊. 5. opinionē dicens q vtriq3 sunt laudandi etiā qui
dicūt libros breues esse componendos in hac arte. Naz q2
aphorismus breuiter explanat sententiam auctoris magnū
fit per aphorismos iuuamentum longam artem breui tem/
pore discere volētibus. ℭ Secūdo q dicūt oportere libros
ɔponi in medicia: q2 cū vita sit breuis cōparatione longitu/
dinis artis vt acgrēde p inuētionē. Jō nullus pōt ad perfe/
ctionem venire nisi legerit libros pcedentiū: quoz vnus ali
qd dixit: alius addidit: quousq3 ad pfectionem duceret ars
ideo ⁊c. ibi dicta patent reducendo ad litteram aphorismi.
NON SVM AVTEM. Nunc epilogat circa dictā expositio/
nē. Et pt diuidi i duas ptes sic circa duas ptes aphi exponē
dū epilogat. ⁊ 2ª icipit ibi (qd oz ñ solū) Et pz d se vtraq3 ps
pcipue si mēti hēant dcā in expōne aphi de iudicio pcedēte
expimētū ⁊ sequēte ⁊c. ℭ Aphorismus. 2.

Jn pturbationibus vētris ⁊ vomitib⁹
qui spōte fiūt: siquidē q̄lia opz purga/
ri purgēt: ⁊ cōfert: ⁊ bene ferūt. Si vō
nō: ɔtrariū. Sic ⁊ inanitio: siqdē q̄lem
oportet fieri fiat: ⁊ confert: ⁊ bñ ferunt. Si vero
nō: ɔtrariū. Cōtēplari igit oz ⁊ tps: ⁊ regionē:
⁊ etates: ⁊ egritudines: in qbus opz: aut non.

ℭ Jn pturbationib⁹ vētris ⁊ vomitib⁹ spontiuis
si tale purgat q̄le purgari opz: res bñ cedit: ⁊ fa Theo.
cile fert. Sin minus: cōtra. Jtidem sili mō cōce
pta culoz inanitio: si fiat q̄lis fieri opz res bñ ce/
dit: ⁊ facile fertur. Sin minus: contra. Jgitur ⁊
tempus: ⁊ terraz: ⁊ etatē: ⁊ genera morborum:
in qbus opz necne: conspicari officium est.

ℭ Jn perturbationibus vētris ⁊ vomitibus spō
tinis si talia purgent qualia purgari oportet: cō Leoni.
fert: ⁊ leuiter ferūt. Si min⁹: contra. Sic ⁊ vasa/
rum inanitio: si talis fiat: qualis fieri debet: ɔfert:
⁊ bene tolerant: sin minus: cōtra: inspicere itaq3
oportet: ⁊ regionē. ⁊ tēpus: ⁊ etatez: ⁊ morbos:
in quibus conueniat: aut non.

ℭ Hic incipit tractatus libri aphorismoz. Et diuidit i. 7. pti
culas. Jn pma determiat de regimie corpis p euacuationē
⁊ dietā. Jn 2ª ponunt q̄dē signa pnosticātia bonū vel ma/
lum in morbis. Jn 3ª determinat de quarūdā egritudinum
qbusdā causis sumptis ab aere ⁊ tēporib⁹ āni. Jn 4ª deter/
minat de multis euacuationibus tam nālibus q3 artificiali
bus ⁊ qbusdaz accidētib⁹ egritudinū. Jn 5ª determiat de ac
cidentibus que accidunt corpibus purgatis ⁊ de operatio/
nibus calidi ⁊ frigidi: ⁊ de accidentibus mulierū addēdo
quedā egritudinū accidentia alia. Jn 6ª iterum ponit multa
de signis bonum aut maluz portantib⁹ aliqd interponēdo.
Jn 7ª plurimū recapitulat dicta in alijs pticulis pauca ad/

dendo partes patent. ¶ Prima particula cõiter diuiditur.
in ptes tres. Nã p̃ determinat de regimie corpis p euãtionẽ
2° p dietã max'i morbis acutis. ⁊ 3°. iterũ de regimie p euãtio
nẽ. 2ª ibi. (Tenues ⁊ certe) 3ª ibi. (Ea quoꝝ crisis fit.) Licet
istas diuisiões nõ videã ita opportunas in libro ita separatoꝝ
sermonũ. pma ps diuidit' in duas. p̃ docet q̃litatẽ euãtionis.
2° q̃ztitatẽ: ibi 2ª (In exercitãtib⁹.) ¶ Hic aphorism⁹ i duas
ptes diuidit'. pmo pbat vnã ɔ̃nẽ. quã intẽdit. 2° isfert vnum
correlariũ. ibi 2ª (Cõrẽplari igit'.) In pma pte vult istã ɔ̃nẽ:
medic⁹ recte opans in euãndo dz euãre hũorẽ peccãtẽ i tm̃
vt sit dignus euãri. pbat' sic. euãndo ɔfert euãtio ⁊ bñ fert'
ab ifirmo. Et si nõ accidit ɔ̃riũ: g̊ debet talẽ hũorem educe/
re. pz ɔsequẽtia. Et assumptũ pbat': q2 in fluxib⁹ ventris fa
ctis a nã ⁊ vomitib⁹ si euacuat' hũor peccãs euãtio ɔfert et
L bñ fert'. Et si nõ accidit ɔ̃riũ: g̊ a sĩli ita est de euãtione artifi
Nõ p°. ciali. ¶ Circa hãc ptem notandũ pmo q̊ ɔ̃ pma aphi ẽ pra
ctica: q2 est fo2alis de q̃litate opõnis p̃ctice: sed eius pba°.
⁊ 2ª ɔ̃. sunt theorice: q2 nõ tales nec oẽs ɔ̃nes pmi libri Aui
cẽne sunt theorice: sz aliq̃n imiscent' theoricis practice ⁊ ita
D hic in libro aphorismoꝝ Regre i pma pmi q̃ dixeri ca° 2°.
Nõ 2°. ¶ Notandũ 2° h̃ nomẽ pturbatio vẽtris fluxũ iportat ven/
tris q̊ hũorales mãe educũt'. Et iõ di pturbatio: q2 illũ cõi/
Nõ 3°. ter sequit' totius corpis turbatio. ¶ 3° notãdũ q̊ h̃ nomẽ vẽ
ter sumit' q̃nq3 p oi cõcauitate siue exteriori siue iteriori: vt
in illo aphorismo sexte pticule. si sanguis in ventrẽ. 2° sumit'
p totali cõcauitate in qua apta est fieri nutricatio: ⁊ isto mõ
sumit' in ista pticula in aphorismo. vẽtres vero. 3° sumitur
p tali cõcauitate icipiente a furcula pectoris q̃ sub collo est
vsq3 ad ossa ancharuz ⁊ pectinis: ⁊ h̃ mõ sumit Rasis pmo
Almansoris. ca° de fo2a pectoris, vbi dixit. cõcauitates to/
tius vẽtris. 4°. sumit' p stõ°. vt 2° tegni illo. §. Uẽtris cogni/
E tiones. 5° sumit' p intestinis: ⁊ isto modo sumit' hic ⁊ vocat'
Nõ 4°. cõiter venter iferior. ¶ 4° notandũ q̊ vomit⁹ ẽ motus sto/
machi ad expellendũ aliq̊d corpulentũ i eo existẽs p viam
oris: q̃n talis corpulenti expulsio cõicatur: sed reperiuntur
quedã dispositiões isti vicine q̃rũ nũc differentiã a vomitu
volo dicere. ⁊ sunt subuersio nausea seu versio aie abomina
tio. Est g̊ subuersio absolute p motu stomachi ad expellen
dũ cui nõ associat' expulsio. Nausea ẽ inclinatio stõ¹ ad oẽs
motus. Subuersio aie est nausea cõtinua ⁊ q̃nq3 sumit' pro
F destructione appetitus ⁊ abhomiatio est odiũ ⁊ horror ob
Nõ 5°. latoꝝ. ¶ 5° notandũ est q̊ iste termin⁹ spõte q̃nq3 significat
idem q̊d subito: vt in aphorismo sexte pticule. Quicũq3 san
guinẽ sponte mingunt. Quãdoq3 idẽ est q̊d sine manifesta
causa exteriori: vt in aphorismo secunde particule. labores
spontanei. Quãdoq3 sumit' p a nã. vt 4ª particula aphoris/
moꝝ. aphorismo scdo. Egestiões nigre qualis sanguis spõ
G te vomẽtes. i. a nã: ⁊ hoc mõ sumitur hic. ¶ Sexto nota q̊
Nõ 6°. humorẽ esse qualẽ opz purgari est ipsum esse nociuũ: q̊d p̃t
eẽ dupliciter aut merito quãtitatis aut qualitatis. Merito
quãtitatis q̃n in quantitate excedit mensurã humoris q dz
esse in tali corpe vel mẽbro. Ratione vero qualitatis q̃n in
aliqua qualitate ⁊ p ipsam spãliter a tẽperamẽto hũoris in
corpe debentis eẽ recesserit: vt q2 nimis calidus aut fridus
aut grossus aut putridus aut venenosus ⁊c̃. ¶ Quocunq3
tñ istorũ modorũ peccet dicit' humor qualis opz purgari. ⁊
H di peccãs in quali saltẽ in generali vt dicet' in dubio. ¶ Se
Nõ 7°. ptimo notandũ q̊ euãtio qualis oz q̃nq3 esse tẽpore ɔueniẽ
ti ⁊ per viã ⁊ locum cõueniẽtes ⁊ sine pmixtiõe notabili iu/
uatiui: q̃nq3 v̊o est aut nõ cõueniẽti tpe: vt si pleno stõ° edu/
catur per flõ³ᵐ sanguis peccans aut per viã nõ cõueniẽtẽ vt
si per virgã vlceratã educatur cũ vrina colera peccans: aut
si cũ ea multũ humoris laudabilis ⁊ spirituũ euẽtur: queãd
moduz in multa euãtione aque hydropicoꝝ simul et saniei
empicoꝝ. Juxta sententiam aphorismi. quicunq3 ydropici
aut empici vrunt'. ¶ Ad ppositũ itelligit' aphorism⁹ d̊ euãa
tione qualis oportet mõ pmo etiã talis euãtio cõfert ga re/

mouet rem p̃ternaturaliter ipmimẽtẽ: ⁊ sic dispositum p̃ter
naturã ⁊ bene fert': q2 non multũ debilitat virtutẽ. Ex quo
patet q̊ stat euãtionẽ cõferre ⁊ non bene ferri: sicut flõmia
vsq3 ad sincopim in sinoca sine putredine: ⁊ q̃nq3 ecõtra bñ
fertur ⁊ nõ ɔfert sicut leuis flõmia in temperato non indigẽ I
te ea. ¶ 8° nota q̊ purgatio pprie dicit' de euãtione hũoris Nõ 8°.
peccantis in quali specialiter: vt infra dicet' illo aphorismo.
Ubicũq3 cibus preter naturã. tñ sumit' purgari p oi euãtio K
ne humoris peccantis. ¶ 9° vero nota q̊ inanitio est nomẽ Nõ 9°.
cõmune ad omnẽ euacuationez artificialem vt hic sumitur
siue flobothomiaz siue aliter. Et hoc modo Auic. 4ª primi
ca°. de clisteri. vocauit farmaca inaniẽtia quãdoq3 tamẽ su
mitur cõiter sicut cõis pro abstinentia cibi ⁊ potus ⁊ pro oi
qualicũq3 euãtione q̃liter hic nõ sumit' ⁊ ampliat' iste apho
rism⁹ ad oẽm euãtionẽ a nã factã siue p mẽstrua siue aliter.
⁊ cõcordia sumit' 4ª pmi: ca°. 3°. de q̃n ⁊ q̃liter euãre oz ⁊ ca
p̃lo d̃ regulis cõib⁹ solutiõi vẽtris ⁊ vomitui: ⁊ ẽ vtil' vt pz.

Circa istam partez aphorismi dubitat' pmo: q2 nõ Artifici
videtur bona similitudo iter naturalẽ alis eua
⁊ artificialẽ cum euacuatio materieꝝ multoꝝ colorũ a far/ tio sit
maco facta sit laudabilis ⁊ a nã ẽ illaudabilis vt 4ª pticula näli est
illo aphorismo. Egõnes nigre. ¶ Hic dicit' q̊ nõ intẽdit oi/ debet
modã similitudinẽ eẽ: sed quandã ⁊ precipue istã que est cõ
ferre ⁊ bene tolerari cum sit ex eadem causa. Cũ autem sit
diuersitas in significando per varietatem colorum in natu/
rali ⁊ artificiali euacuatiõe videbitur infra loco suo.

Queritur vtrũ aliquis vomitus sit natu Aliqs
ralis. Et arguit' q̊ nõ multipli vomit'
citer. Prio. cuiuslibet stomacho mot⁹ deglutio nälis
nis est nälis: ergo quilibet motus vomitus est
violẽtus cum cõtrarius sit deglutioni. ¶ 2° sic.
in vomitu graue mouet' sursum puta fundus stomachi qui
subleuatur. ¶ Talis motus est violentus cum reditus ad
suum situm q est illi ɔ̃rius sit nälis. ¶ 3° sic. quilibet vomit⁹
fit a causa preter nãm extranea vt sumitur in 3ª tertij tracta/
tu q̊nto. caplo de vomitu subuersiõe ⁊ nausa. g̊ quilibet ta/
lis est violẽtus. ¶ 4° sic. vomitus est operatio ex toto gñe
preter nãm. ergo nullus est nälis. ¶ 5°. vomitus est motus
aialis volũtarius. ergo nõ nälis. pz antecedẽs: q2 aliqs est
volũtarius: ⁊ oẽs sunt opatiões eiusdẽ v̊tutis cũ alio. ergo
quilibet ẽ voluntarius motus. ¶ Confirmat'. vomitus fit
per solã ymaginationẽ ⁊ appetitũ nulla causa preternäliter
alia stomachum stimulãte. g̊ est motus seq̊ẽs extimatio/
nis iudiciũ ⁊ talis ẽ volũtarius g̊ vomitus est voluntarius.
⁊ antecedens pz in q̊busdã delicatis q in näli sua dispositio
ne existẽtes videntes aliq̊d fetidum vel odorãtes vomunt:
cũ talis visio nullã i stomacho faciat ipressionẽ ⁊ sil'r odor:
⁊ ex hac saltẽ sequitur vomitũ fieri a virtute stomachi sine
concursu rei in ipsum preternäliter imprimentis.

In oppositum est Hypo. in aphorismo q dixit
spõte fieri vomitũ. i. nälit'. ¶ 2°
sic. p vomitũ stomachus expellit rẽ sibi ɔtrariã ⁊ nociuam:
sz mot⁹ expulsiõis ɔ̃rij ẽ entib⁹ nälis. g̊ vomit⁹ aliqs ẽ nälis. L

Pro q̊õne est notãdũ p̃ q̊ vomit⁹ ẽ vt sup̃ di mot⁹ Nõ
stõachi ad expellẽdũ p viã oris quo res M
corporea ab eo expellit'. ¶ Notãdũ 2° q̊ q̊dã vomitus fit a Nõ
cã extinseca stõi non concurrente v̊tute stõi effectiue. verbi
gr̃a. Jlle q fit p volũtatẽ a musculis cõprimẽtib⁹ stõm ⁊ di/
latãtib⁹ pect⁹ ⁊ ysophagũ ⁊ os: ⁊ mouẽtib⁹ percussiõe quã
faciunt in stõ mãz sursuz ⁊ eã p os educẽtib⁹: licz nulluz sit.
in stõ nutrimentũ stimulans ad expellẽdũ: sicut illi de q̊bus
loquit' Galie. in libro de motib⁹ liq̊dis. cuz dixit. Quidam
etiã hominũ cũ intẽdunt euomere q̊d potarũt vel collatuz
dentib⁹ volẽtes expellere faciliter aut velociter vt nõ opor
teat eos caput cõquiescere sicut faciũt alij: ⁊ nõ egeant mẽ/
broꝝ puocatione q̊b⁹ euomit' neq3 distensione. pz ergo q̊ si
nõ egent puocatione mẽbroꝝ q̊bus euomitur tũc nõ egent

ꝙ stomachus vel ysophagus stimulet. Et ideo nõ fit in eis
✠ ali volun^te. vomit⁹ a ṽtute stõi. sed a ✠ necessitate vt dictũ est. Quidam
aũt vomit⁹ fit a cã intrinseca stõi sicut fit multotiẽs nob in/
uitis ⁊ renitẽtib⁹ ⁊ in isto vomitu cã pñcipalr faciẽs eũ est
ṽtus stõi vel foꝛa ei⁹ q̃ vl̃r mouet villos latitudinales expul
sionis pcepto nocumẽto a re contangẽte vt tale nocitiuũ ex
pellat instrumẽtũ ṽtutis est caloꝛ nãlis ⁊ villi latitudinales
verumtñ: qꝛ mã expellẽda plurimũ ẽ grauis ⁊ i fundo vl̃ p
pe fundũ stomachi ⁊ ibi est foramẽ qd̃ vocat̃ poꝛtanarius
hinc ẽ ꝙ plurimũ expulsiões supfluitatis fiũt in stomacho
versus inferi⁹ imo hoꝛa expulsionis q̃ fit sine pceptione no
cumẽti supioꝛes partes deducto ĩpedimẽto vl̃r cõpꝛimunt̃
ita ꝙ ꝓhibeat̃ exit⁹ mãe p superioꝛa. Et hinc est ꝙ habens
superioꝛẽ ptem stomachi foꝛtẽ difficil̃r vomit: immo in eo
medicia vomitiua fit secessiua vt sumit̃ 4ͥ pmi. caplo 4°. de
regulis cõib⁹ solutionis vẽtris ⁊ vomitui. sed qñq3 cã foꝛti/
ter stimulãs ptes iterioꝛes conat̃ foꝛtiter ad sursum mitten
dũ: in quo conatu nãliter supioꝛes latificãtur vt res egredi
possint. ℂ Ex h̃ p3 ꝙ in stõ sano res mere nãliter in ip3 ipꝛi
mens nõ stimularet ad vomitũ. Nã in vomitu ptes inferio
res debent tantũ foꝛtiter cõmoueri concutiẽdo rem vomi/
tu expellendã vt superioꝛes supꝛa rem expellendã existẽtes
nõ cõpꝛimant̃: sed potius letificentur. Et ideo videt̃ quedã
nãlis suboꝛdinatio ꝙ tali nocumẽto percepto in pte inferio
ri/ vt sufficiat mouere ad vomitũ musculi mouentes mandi
bulas ⁊ guttur naturaliter ⁊ multotiẽs nobis initis mouẽ/
tur aperiendo guttur ⁊ os: ⁊ ita superioꝛes ptes stõi mouen
tur dilatãdo se: modo res que pꝛeternãliter ipꝛimũt nõ tan/
tũ stimulãt vt isti mutus fiant. ℂ Ex qbus sequitur ꝙ ad ta
A lem vomitũ causandũ pꝛeter virtutẽ ⁊ istrumẽta eius requi
Nõ 3° ritur res aliqua pꝛeternãliter stimulãs ipsum stõm. ℂ No/
tandũ 3° ꝙ motuũ localiũ q fiunt in coꝛpoꝛe humano qda3
fiunt solum a virtute vel aĩa suis istrumẽtis mediantibus si
cut motus pulsus. qdam aũt fiunt solũ a re p̃ter nãm. Sic
iectigatio siue saltus q motus fiunt a ventositate querente
exitum. qdã aũt fiant a virtute ⁊ re stimulante: sicut tremoꝛ
B qui est accñs ṽtutis volũtarie motiue. vomitus ergo videt̃
Nõ 4° motus factus a virtute ⁊ re stimulante. ℂ Notandum 4° ꝙ
istoꝛum motuũ qui fiunt a virtute ⁊ re stimulãte quidã sunt
q fiunt per stimulũ rei pꝛeter nãliter ipꝛimentis vt rigoꝛ. q/
dam a re stimulante non ipꝛimente pꝛeternãlem dispositio/
nem. Sicut accidit in anhelitu ⁊ inemissione fecũ nãli et nã
li mictu. Na3 aer stimulat ad aerẽ cõtrahẽdũ ⁊ colera ad fe
ces pellendas ⁊c̃. qdã autem fiunt a re stimulãte ipꝛimente
C pꝛeternãliter vt in stranguria ⁊ tenasmone. ℂ Notandum
Nõ 5° qnto ꝙ aliquẽ vomitũ esse nãlem potest itelligi multis mo
dis: quãdoq3 eni3 dicit̃ motus nãlis ꝓut distinguit̃ contra
violentũ: qꝛ. s. non violentus. quandoq3 ꝓut distinguit̃ con-
tra aĩalem. i. cõsequens cognitionẽ. quãdoq3 ꝓut distingui
tur cõtra voluntariũ. qꝛ nõ aptũ sequi iudicium extimatiue
⁊ appetitũ illũ sequẽtẽ vt p motu lacertoꝝ. ℂ Quãdoq3 vt
distinguit̃ cõtra pꝛeter nã3 intelligendo per motũ pꝛeter na
turã illum qui nõ per se a natura intentus seqtur trãsmuta
tionẽ nocentẽ vt nociua est vel cãm disconueniẽtis ipꝛimen
D tẽ vt sic: quãdoq3 sumit̃ nãle vt distinguit̃ cõtra artificialẽ:
Nõ 6° qꝛ. s. nõ sic ꝓpꝛie ab arte factus. ℂ Suppono. 6°. ꝙ non oĩs
motus factus a pñcipio intrinseco ⁊ pñcipali est nãlis ei qd̃
mouetur. Nã vapoꝛ q est substãtial̃r aqua sed leuigata cu3
sursum ascendit nõ ascendit nãliter: sed violẽter ⁊ tamẽ mo
tus ille fit a leuitate sibi itrinseca ⁊ a foꝛma dirigẽtis illã sal
tẽ s3 viã vnã: oĩs tamẽ motus factus a pñcipio itrinseco pu
re nãliter disposito subiecto ẽ nãlis. Causa aũt est qꝛ multo
tiẽs ꝓpter pꝛeternãlẽ dispositionẽ res appetit ⁊ iclinat̃ ad
ꝯꝛiũ ei⁹ ad qd̃ p nãle3 dispõnẽ nõ icliaret̃ ⁊ sic ad rẽ sibi vio
lẽtã. Sicut discõueniẽs ẽ dispositio ꝓpter quã sic inclinat̃.
1° ꝯclo. ℂ Tunc fit pma cõclusio: sumendo nãle vt distinguit̃ contra
violentũ nullus vomitus est nãlis. Conclusio ꝓbatur. mo/
tus q fiunt a pñcipio intrinseco nõ nisi p cõcursum rei ꝯtra
rie vt cõtraria est. nõ sunt naturales nec per se a nã intenti.
Sed talis vomitus est h⁹. ergo ⁊c̃. Nam vomitus factus a
causa extrinseca nõ est nãlis: ⁊ factus etiã ab intrinseca con
cernente subiecti virtutẽ nõ est nãlis. ⁊ ista cõclusio p nunc
solũ ponit̃ ꝓbabiliter. alias eni magis ponderabit̃. ℂ 2ª cõ 2ª cõclo
clusio. sumẽdo nãle vt distinguit̃ cõtra aĩalem nullus vomi
tus est nãlis: p3. qꝛ est aĩalis cũ seqt̃ cognitionẽ simpliciter
⁊ perceptionẽ nocumenti aut voluntatis. ℂ 3ª conclusio. su 3ª cõclo
mendo nãle vt distinguit̃ cõtra voluntariũ qdam est nãlis
purus vt distinguit̃ cõtra volũtariũ: ⁊ qdã voluntarius s3
intẽtionẽ pmã. ℂ Cõclusio q̊ ad ãbas ptes colligit̃ a Gal.
in libꝛo de motibus liquidis. Nã pma3 ptẽ subdit. cũ dicit
quidã vomitus fit a virtute naturali sola: ⁊ secundã quide3
subdit cũ dicit: qdã totus vel maxia eius pars fit pꝛoꝛsus a
virtute voluntaria. ℂ 4ª conclusio. nullus vomitus est na/ 4ª cõclo
turalis vt naturalis distinguit̃ cõtra p̃ter naturã. p3: qꝛ nul
lus fit sine cõcursu rei p̃ternãlis ipꝛimẽtis vt sic. ℂ 5ª cõclu 5ª cõclo
sio. aliquis vomitus est nãlis vt nãle distinguit̃ contra arti
ficiale. p3 de se. ℂ Et hãc intẽdit Hypo. i aphoꝛismo. ℂ Se 6ª cõclo
xtã cõclusionẽ ponũt qdã ꝓbabiliter oppositã pme. qlibet
vomitus ẽ nãlis sumẽdo naturale p vt distinguit̃ ꝯtra vio
lentum. p3: qꝛ ꝓuenit a pñcipio intrinseco. 2°. qꝛ motus quo
repellitur ꝯꝛiũ est nãlis. Itẽ qua rõne graue extra suũ locũ
situatũ nãliter mouetur ad locũ ita stomach⁹ pꝛeternatura
liter alteratus repellit cãm pꝛeternaturaliter impꝛimente3.
ℂ Sed dubiu3 est de hoie q sumpto cibo nullo stimulante
sine ipositione pẽne vel alterius vomit voluntarie. ℂ Item
de quadrupedibus ruminãtibus nõ videtur fieri nisi a mu
sculis ventris stõm cõpꝛimentib⁹ ita ꝙ stõ⁹ mere instrumen
taliter cõcurrit nõ p virtutẽ vel aĩam suã: etiã sic saltẽ aliqs
vomitus nõ fit a pñcipio intrinseco pñcipali stõi: ⁊ nõ est nã
lis. Et tu de hoc cõsidera. Nã ex isto videtur ꝙ aliqs est vo
mit⁹ q nõ fit ad expellendũ nocumentũ ⁊ nõ fit vt redeat ad
nãle3 dispositionẽ: vt p3 in 2° notato. ille ergo nullo modo
esset naturalis. ℂ Itẽ vomitus factus a stomacho stimula
to potest dici nõ naturalis imo violentus ⁊ cõtra naturalẽ
inclinationẽ stomachi: l3 nũc merito pꝛeternaturalis dispõ/
nis p accidens intẽdatur. ℂ Et tũc tu solutiones argumen
toꝝ ymagineris. ℂ Ad pñcipalia g̊ argumenta p3 solutio.

ℂ Contẽplari igitur dicifert vnũ coꝛrelariũ ⁊ ẽ h̃. ad
debite cognoscẽdũ qualẽ hũoꝛũ debem⁹ eũare op3 ꝯsidera
re tẽpus ãni ⁊ regionẽ ⁊ hitationẽ coꝛpis ⁊ etatẽ ⁊ maneriẽ
egritudinis. In qbus o3 certi hũoꝛis fieri eũationẽ aut non
o3. ꝓbat̃. qꝛ p vniuscuiusq3 hoꝝ ducitur i cognitionẽ hũo/
ris euacuandi: sed ea debent cõsiderari ad recte euacuãdu3 E
p que in hũoꝛis eũandi cognitionẽ recte ducit̃. g̊ ⁊c̃. ℂ Cir/ Nõ p̃
ca quã partẽ nota p̃ ꝙ per hoꝛã ⁊ tẽpus itelligim⁹ tp̃s ãni
ꝙ hoc modo cognoscim⁹ ⁊ cõfert in cognitionẽ hũoꝛis pec
cãtis: qꝛ estas calida ⁊ sicca arguit dominiũ colere. hyems
frigida ⁊ humida arguit dñium flegmatis. Autũnus dñiu3
melãcolie ⁊ humoꝛũ aduſtoꝛũ. ver dñium sanguis. ℂ Pꝛo
poꝛtionaliter dicẽdu3 de regionibus. in etatibus aute3 pue
ritia flegma significat. iuuẽtus colerã aut sanguinẽ. Sene/
ctus flegma ⁊ melãcoliã. vt colligitur caplo de humoꝛib⁹.
Sed in egritudinibus possumus multa considerare: vt col
ligitur pꝛima quarti. capitulo pꝛimo de crisi. Na3 cõsidera
mus eius maneriem an sit salubꝛis aut moꝛtalis. Cõsidera
mus etiã motus an tardus an celer. 3° ꝯsideramus eius spe
ciẽ puta de fe. vtrũ tertiana an quotidiana an causon. Et de
apostemate aut sit erisipila aut flegmon. ℂ In ꝓposito er/
go maxime intelligim⁹ cõsiderãdum esse egritudinem quo
ad motũ vel speciẽ. Na3 que est motus celeris aliis parib⁹
est calida: que tardi est frigida: ⁊ sic pma colere vel sangui/
ni attestatur. 2ª flegmati vel melancolie. In speciebus autẽ
iam certũ est ꝙ varie species a natura varia humoꝛem spẽ

F depédent vt tertiana a colera: z qrtana a melácolia: qtidia
Nõ 2° na a flegmate. ¶ Nota scḋo ꝙ pter hec signa ad recte eũan dũ Aui. docet plures cõsiderãdas cõditiões. 4ª pmi. caplo 3°. z cõtinetur sub his versibus. Ars etas virtus regio cõplexio forma. Mos z sintoma repletio tẽpus z aer. Hypo. aũt hic qtuor ponit vel magis generalia vel breuitati indulgens voluit ꝙ reliqua p nos cognoscam⁹. ¶ Notandũ 3° ꝙ
Nõ 3° hoc nõ solum significaret qualẽ humorẽ euacuare debem⁹ sed multotiens qualiter. qz sãguis flobotomia: reliqui farmacor: aliqui superi⁹: aliq inferius. Ultimo nota ꝙ hec ps. in qbus opz fieri: aut non hoc modo debet legi vt vnicuiqz istorũ quatuor referatur. sed contemplari opz horaz in qua opz fieri certi humoris euacuationẽ. Et similiter de regiõe a alijs duobus dicatur. ¶ Cõmenti Galie. expositio.

In his verbis suis. Gal'. in isto cõmẽto quatuor facit. p ponit gñalia ad expõnẽ ptinẽtia. 2°. reprobat qrũdã opiones. 3° spãlia exponit. 4° respõdet tacite qõni. 2° icipit ibi (Si qlia oz) 3° ibi. (Palã est igr) 4° ibi. (Tẽpora curãdor.) ¶ De prima dicit tria. pmũ est ꝙ Hypo. in isto aphorismo intendit solũ determinare de qlitate purgatiõis. Et hoc pbatur: qz dicit. qlia opz purgari. Incipiẽdo prio a qualitate purgatiõis naturalis cũ dixit: q sponte fiũt. z subiferẽdo de artificiali cũ dixit. sic z inanitio. Jn qbus verbis si de quãtitate purgatiõis loqui voluisset dixisset in spõtanea euãtione. 2° pbat. ꝙ Hyp.
G dixit qualia oz purgari: z non dixit qlia oz euacuari. ¶ Ex quo datur intelligi ꝙ loqtur de qualitate: qz verbum purgari respicit qualitatez: dixisset. n. quãta est nõ qlia in artificiali dixisset tm: qḋ supple nõ fecit. ¶ Et ex isto cõmẽto pz aliquã perturbationẽ ventris esse nãlem z aliquẽ vomituz esse sil'r put nãle ab artificiali distinguit. ¶ Pz 2° ꝙ nomen inanitiõis significat hic euãtionẽ artificialẽ. Sed inductum huius pme partis est ꝙ multi errãt iterpretãdo hũc aphorismũ nõ cõseruãdo verba nec sententiã q putat hypo. loq de quãtitate. ¶ Error aũt illor noscit in significatiõe illius termini inanitio. Nã putãt eũ p inanitionẽ intendisse aut cibi abstinẽtiã aut flo^m. Et hic error accidit eis qz Hyp. oẽm euãtionẽ solet inanitionẽ. hic autẽ vt dicit solũ de qualitate intẽdit. ¶ Tertiũ dictũ est ꝙ qz Hypo. semper precipit medicũ debere seq actionẽ nature. ideo pmisit in aphorismo proximo euãtiones q fiunt sponte. i. a natura.

¶ Et in hoc 3° dicto cadit dubiũ vtrũ debeat seq actionẽ nãe z nõ est dubiũ ꝙ medicus quantũ põt debet imitari actionẽ nãe nãliter operantis: nõ autẽ semp eius actionẽ cũ sintho- (Medicus iqtum põt actionẽ nãe seq debet.) matice operatur itelligendo ꝙ medicus operãs circa corp⁹ humanũ taliter debet operari vt p illã operationẽ ɔsequatur finem a natura intentum: qui est sanitas. operando tñ h modo quandoqz sistit nãe operationẽ quandoqz auget qñqz per cõtrarium ptem educit. nam multotiens nã stimulata exorbitant aut ex aliquo accidente agit pro certo fine. et inconuenienter: z tunc medicus impedit z illã operationez nõ imitatur. secundum ergo modũ dictum glosetur ꝙ medicus est imitator nature. SI QVALIA. Hic ponit spãlis expositio. in qua dicit quatuor. primũ est ꝙ per qualia oz purgari itelligit vniuersal'r humorẽ nociuũ ita in nãli sicut in artificiali euãtione. Sicut alibi dixit: opz chimos nociuos purgari nõ alios. scḋm dictũ seqt ex pmoter est: ꝙ si peccat aut dominat flegma in nocendo oz purgari cũ medicinis purgantibus flegma. Et si colera aut mlia purgat cũ medicinis suis pprijs. z flã dimittat. sil'r de sanguie i flõmia. ¶ 3^m est ꝙ dñantes chimi cognoscũtur ex qlitate corpis. puta colore aut tangibili qlitate: nisi alij sint in exteriorib⁹ alij in interiorib⁹ sicut dixit Hypo. Color corpis humor abundãtiaz ostẽdit nisi humores illi accubuerit in pfũdo. ¶ 4^m dictum est ꝙ humores nõ eq̃liter i toto dñantes fuerit cũ signis porib⁹ col'e oz ɔsiderare tẽp⁹ z regionẽ: etatẽ z egritu^{ncm}. verbi gra. Si fuerit humor coleric⁹ peccãs quẽ õbeo significare ex his signis tũc significãtia erũt estas q ẽ calida z sicca: etas iuuẽtutis in qua pl'm dominat. Jn flãtico võ humorẽ significãdo ɔueniũt ista signa: si tẽp⁹ fuerit hyems regio frigida z hũida etas senectutis. Jn morbi võ nã. i. spẽs aliqñ cõsideram⁹: qz certe morbor spẽs determinatũ hũorem sequũtur z cũ cognouero morbũ tal' eẽ spẽi cognosco hũorez peccãtem: verbi gra. tertiana ẽ de colera rubea. qrtana est de melãcolia: quotidiana de flãte: cãcer õ mlia adusta. z sic de multis alijs. ¶ Ex quo patz ꝙ morbos opz cognoscere singulariter. Nã si bñ cognoscim⁹ eor spẽm tunc cognoscimus rõnem z manerię purgãdor humorum.

¶ Ex quo gd hãc ptẽ solet dubitari: vtrũ flã magis multiplicet estate qz hyeme. Et qdã tenent ptẽ affirmatiuã pp vtutis debilitatẽ itẽtio tñ Gal. vr' eẽ ɔ̃ria: lz saluari possit: sufficit tñ p nũc ꝙ non ois in digõ multiplicat flegma: sed illa q ẽ ppt' qlitates sibi pportiõatas. PALAM EST ERGO. (Flegma mltiplicat magis in estate qz in hyeme.) Jn ista pte dicit ꝙ illi q iterpretãtur hypo. p inanitionẽ itelligere solã cibi abstinẽtiã in febrib⁹ male dicũt: qz hic nõ nominauit se. Sz gñal'r cũ verbũ tetigerit ea q sunt ex nãz. Jn quo etiam docuit se de qualitate z non de quantitate purgatiõis precipue: cũ de qtitate purgatiõis i sequẽti aphorismo dictur⁹ sit. TEMPORA CVRANDORVM. Hic rñdet tacite qõni: vt si queratur qre nõ dicis qñ z in quo morbi tẽpore sunt purgãdi hũores: rñdetur ꝙ dicetur alias: z tũc ad expositionẽ hui⁹ aphorismi nõ est necessariũ zc.

Queritur Utrũ sit possibile humorẽ aliquẽ soluz peccare in qli. Et arguit ꝙ non: qz qlibet hũor nocet sua qtitate. g peccat in qto. tenet ɔsequẽtia. z pz antecedẽs: qz plus nocet in quãtitate in qua est qz noceret alijs partib⁹ minoris qtitatis. scḋo arguitur sic. qlibet talis superfluit nature mẽbror. ergo peccat in qto. tenet ɔsequentia: qz superfluere dicit peccatum qtitatis abundantis. Et assumptum patet: qz est euacuandus. (Qsit possibile humorem aliquẽ peccare solũ i qli.)

In oppositũ argr' ex Aui. 2° pmi. doc. 2. ca. 25. ad sciẽdũ ql'r hũores causent dolorem. (Nõ p)

Pro dubio notãdũ quasdã esse maneries hũoruz quor nullã qtitatẽ oportet esse i corpore nãl'r dispositio. Sicut ẽ colera prassina ɉinaria z vitellina: z flegma gipseũ: z vitreũ: z mlia adusta q vocatur fel nigrũ. istos g hũores ipol'e ẽ peccare in qli qn peccẽt i qto z eɔ̃: qz eo ipso ꝙ sunt i corpe peccãt in qto spãl'r z peccãt i qli. Quidã aũt sũt hũores q z sibi sil'es i spẽ repiũtur i corpore nãl'r dispositio. Sic sanguis col'a flã z mlia loqndo de istl nãl'r exñtib⁹ scḋz spẽz. ¶ Nõ 2° ꝙ respcũ cuiuslz corpis aut mẽbri i q hui⁹ debet nãl'r inueniri qlibet istor hũor hz certã mẽsurã qtitatis iter duos termios mltitudis z paucitatis cũ q stat nãl'r i illo corpe vel mẽ°. hãc g mẽsurã si excesserit aut si citra terminũ paucitatis defecerit dicim⁹ humorez peccare in qti^{te} z variãtur iste mẽsure i eodẽ corpe vel mẽ° hz ɔplones hz etates hz tẽpora ãni z hz rer nõ nãliũ variationẽ. Et sic ẽ iuenire latitudinẽ nãlitatis i qtitate hũor: ita i ɔplone z alijs qlitatib⁹ ẽ dõz: cuicũqz mẽ° vl' corpi hm suã ɔplonẽ etatẽ z sexũ vl' admistrationẽ rer nõ nãliũ determinatas corñdere respcũ cuiuslz hũoris in eo õbẽtis eẽ certã latitudinẽ qlitatis iter quã pmanẽte hũore nõ erit gradual'r lapsus: vel gradual'r peccãs in qli. ¶ His g modis dz hũor peccãs i quãto spãliter: z i qli spãliter vl' stricto mõ. ¶ Nota tertio. ꝙ aliqñ dicim⁹ aliquẽ hũorẽ largo mõ peccare in qli aut in quãto: qz eo fuerit hũor nociuus quãt⁹ aut qlis. Et hoc siue nocumẽtũ fuerit merito recessus amediocritate qlitatis siue qtitatis. Et ita hũores h mõ dicũtur peccãtes in qli gñali aut largo mõ z sil'r peccãtes in qto gñali aut largo mõ. (Nõ) ¶ Nota quarto diuersis membris z diuersis corporibus diuersas cor respõdere mẽsuras qlitatis z qtitatis humor in his debetiũ eẽ. ¶ His hitis. Prima ɔcluño est ista (Nõ) (p^a c)

possibile ē aliquē hūorē peccare in q̄li stricte loquēdo ꝛ ñ peccare in q̄t̄o stricte loquēdo. ꝛ ecōtra. p3 clare. q2 possibile ē hūorē: puta sanguieū i corde exñtē eē mediocris quātitatis reqsite pro cordis sanitate ipm tamē esse nimis calidū: ꝛ sic a debita mēsura q̄litatis recedētis: ꝛ sic p3 ecōtra.

2ª cōclo ℭ Scōa ↄclusio. possibile est humores nostri corporis simul peccare in quāto ꝛ in q̄li stricte loquēdo. p3 vbi sanguis tā pro qualitate q̄3 ꝑ quantitate recederet a mediocritate debita.

3ª cōclo ℭ Tertia cōclusio. ipossibile est hūorē aliquē peccare in quāto vel q̄li qualitercūq3: qn largo mō peccet in q̄t̄o et quali p3. q2 ois humor peccās est humor peccās quātus: ꝛ sic largo mō peccās i quāto. Et silr est humor q̄lis peccās: ꝛ sic peccās i q̄li cōiter p3 ex descriptiōib9 positis.

4ª ↄclo ℭ Quarta cōclusio. possibile est hūorem ꝑ nūc peccare in quātitate augmentata ꝛ qualitate p frigidū: qui tñ cōtinue vsq3 ad. c. terminū ifrigidabit ꝛ minorabitur. tamē in. c. instāti peccabit p caliditatē augmētatā: ꝛ per quātitatē diminutam: ista cōclusio p3. supposito q̄ flegma cordis debet eē calidius et min9 flegmate cerebri. Et fit. a. flā in corde maioris quātitatis q̄3 ꝑ sanitate corporis reqratur: ꝛ minoris caloris. sed tamen idē fit minoris quantitatis: q̄3 pro cerebro reqratur: et p3 q̄ si transmittatur de corde ad cerebrū pōt ita modicum augeri q̄ cū erit in cerebro erit quantitatis diminute: ꝛ pōt esse ita modicū infrigidatū q̄ erit nimis calidum. ponat ergo ita trāsferri ꝛ ita alterari. ꝛ seqtur cōclusio. ℭ Ex his fit respōsū ad dubiū. Et argumēta patēt soluta.

pª cōclo ℭ Nota tñ circa totum aphorismū cōcedēdas eē oēs istas cōclōnes. pma. aliqs est hūor peccās: quē nō o3 euāri. patz de hūore ad benignū reducibili.

2ª cōclo ℭ 2ª ↄ alicui9 hūoris peccātis euātio p locū debitū ꝛ sine euōne hūoris alterius: vel spūs p se nocet. p3 corpe febriēte fe. tertiana. i quo tñ sit sanguis pauc9 ꝛ nō pmixt9 colere in illo ille sāguis peccat. p3: q2 p calitatē recedit a tēpamēto reqsito. Alr. n. nō differt fe. mediante sanguine p totū corp9: ꝛ tñ ei9 euō p quēcūq3 locū: et q̄cunq3 hora. fieret ēt si nihil de spiritib9 educatur nocet p se vt patet.

3ª cōclo ℭ 3ª ↄ. hūor aliqs peccās ēt nociuū nocumento mortali nō est euand9. p3 i moriēte p resolutionē ex febre colericissima: q̄n iā ppe mortē ē q̄lib3 sāguis i eo exñs peccat mortali nocumēto: ꝛ nō est euandus.

4ª cōclo ℭ 4ª ↄclo. alicui9 hūoris peccātis mortali nocumēto euātio ē p se nociua: p3. q2 eēt vite abbreuiatiua. Et ex his vide q̄re i pma ↄclone dixi hūorē peccātē itātū q̄ sit dign9 euāri. ℭ Ultio nō. hūc aphorismum eē de q̄litate euōnis ꝛ nō de quātitate: ꝛ non q2 dicat solū debere euāri hūorē peccātē i q̄li spāliter: s3 in q̄li gñalr nō ↄsiderādo q̄ sit mult9 aut pauc9. ℭ Aphorism9. 3.

In exercitatibus ad summū: bone habitudines sūt fallaces: si in vltimo fuerint. Nō enim possunt manere in eodē neq3 qescere: qui vo non quiescūt: neq̄q3 possunt in melius addere: relinqtur igit ad peius. Horum igitur cā: bonam habitudinē soluere confert: ꝛ non tarde: vt rursus principiū nutrimēti accipiat corpus. Neq3 compressiones ad vltimum ducere: fallaces. n. sunt. sed qualis natura habētis fuerit sustinere: ad hoc ducere. Silr ꝛ euōnes ad vltimū ducētes: sunt fallaces. Et iterū resumptiōes in vltimo exñtes fallaces.

Theo. ℭ Habitus athletar ad modū boni: tuti nō sūt: si ad sūmū deuenerint. Nō eni3 in eodē subsistere possunt aut qescere. Qō si nō qescūt: nihil ꝑficere i meli9 pñt. Restat igr his de cāis vt i deteri9 labāt. Quāobrē soluere hitū expedit sine mora: vt denuo refici corp9 icipiat. Nec idcirco cōpressiones i extremū ducēde sūt. Haud. n. tutū hoc est: sed ꝑ eius q̄ corrigit nā ducendū. vt toleret. Oino euōnes i extremū deducte cū piculo sunt. Rursusq3 recreatiōes extreme ad piculū agūt.

Leoni. ℭ Habit9 exercitatorū q̄ ad sūmū bonitatis attingunt: piculosi: si in extremo ↄstiterit: neq3 enim possunt in eodē pmanere: neq3 qescere: cū vero nō quiescāt: neq3 possūt ꝑficere in meli9: reliquū est igit vt decidāt in deteri9. His de cāis bonu3 hitū statis soluere expedit: vt corp9 rursus nutriri incipiat: neq3 cōpressiones ad extremū ducendē: piculosum. n. Sed q̄lis nā fuerit ei9 qui o3 pferre: ad hoc ducere cōuenit. Sic ꝛ euātiones q̄ ad extremū deducūt: periculose: Et rursus refectiones cū extreme fuerint: periculose.

ℭ In isto aphorismo intēdit hypo. loq de quantitate purgatiōis. Et diuidit i duas ptes fm duas ↄclusiones principales. ibi scōa. (Neq3 cōpressiones). Pria in duas: q̄m primo ꝑbat vnā ↄclusionē pncipaliter intētam. scōo infert correlariū. ibi scōa. (Hor igit cā). In pma intēdit istā conclusionem. In nullis corpibus sūt repletiones vltimāde. Conclusio ꝑbat sic. in corpibus sūme se exercitātibus repletiones nō sūt vltimāde: ergo in nullis alijs. tenet ↄsequētia: q2 ista corpa sunt maxime apta ad tales repletiōes tolerādas: tu3 q2 plurimū resoluūtur: tū q2 vigor in eis est fortior alijs pibus. Assumptu3 ꝑbat sic. repletiōes in vltio exñtes in istis corpib9 sūt fallaces: igit nō st i eis repletōes vltimāde: ten3 ↄñtia. q2 nō debem9 fallaces dispōnes i corp9 inducere. ꝛ assūptū ꝑbat: q2 tales repletiōes neq3 pñt manere i eodē gradu bonitatis: nec pñt addere ad meli9. ḡ relinqt q̄ sint pate ducere ad pei9. S3 oēs dispōnes pate ducere ad pei9 sūt fallaces. ḡ ꝛc̄.

A Nō pª. ℭ Circa istā ptē p notādū q̄ antiq tpe erāt qdā in grecia q q̄tidie fortissimis exercitijs exercebant ꝛ piculosis ad mortē: q2 erāt i pugna: isti igit hoies h faciebāt vt sūme abundarēt sanguie: ꝛ ista corpa dñr corpa atletarum. q2 isti erāt prōpti ad letū. i. ad mortē: aut recipiēdā: aut inferēdā. ℭ De istis igit dic hyp. q̄ illor vltimate repletiones sūt fallaces.

B Nō 2ª. ℭ Nō 2ª. q̄ p hitudinē debem9 intelligere corporis dispōnē i crassicie ꝛ carnositate ēt repletōe hūorali. aut in opposit̄.

Nō 3ª ℭ 3ª nō. q̄ ille dispōnes pñt dici bōe altero duorū mōr vl appent: q2 ista st rubicūda i colore robusta: lic3 rei vitate iste hitudies nō sint bōe: vl 2º dñr hitudies istorū bōe: q2 replōnes istor hūor i solo q̄t̄o ꝛ ñ i q̄li peccātiū. ꝛ ita hūor bonor i q̄li. Ex h nōto. p3 qūo st bōe ad sēsū hy. ꝛ tñ fallaces. nō. n. absolute bōe: s3 aut appēter aut ex hūorib9 in q̄li ñ peccātib9 cū qb9 stat q̄ sint pate i pei9 cadere.

C Nō 4ª. ℭ 4º nō. q̄ hitudies st fallaces: q2 pantes corp9 ad casū i mōbū. morbi āt i quos h corpa sūt pata cadere sūt calidi nālis suffocatio fcā forti oppilatiōe i vēis cordi vicis: aut venar crepatura pp nimiā plenitudinē. ℭ Itē ad oēs egritudies putridas ꝛ ad apata: vt p3 cōsiderāti.

Nō 5ª ℭ Quito nō. q̄ dr si i vltimo fuerit. h. n. itelligēdū ē de vltimate repleti. Nā non q̄libet repletio ē h mō fallax.

Nō 6ª ℭ 6º nō. q̄ cā pp quam non pñt manere i eadē bonitate ē. q2 ista corpa icurrūt famē forte ꝛ sic aut cibant aut non cibant: si nō cibant iflāmant ꝛ cadūt in febrē. si cibant auget repletio: ꝛ ē dubiū de venar crepatura aut calidi nālr suffocatōe ꝛ extictiōe. ḡ oi modo siue cibēter: siue ñ stēte illa dispōne sūt pati in morbū cadere. ista ḡ nec pñt in eadē bōitate maneī cū ista replone: nec addere ad meli9 cū eadē. Et iō nescio si hō repletio pseueret veniunt in pei9 aliq mōr supdictor. ℭ Hui9 ptis cōcordia sumit. 2ª

pmi.ca° de signis repletionū: ⁊ de opposita ꝯpōne ⁊ ab ha liabate 3° practice. Est aūt vtilis ⁊ ampliaᷓ ad oēm rem vir tutem aggrauantē ꝙ in illa vltimitas est fallax.

C Horum igitur. Nūc infert correlariū. ⁊ est. in talibus corporibus oportet cito euacuare humorē facientem hanc bonam habitudinē. ꝓbatur. Jllud oportet facere per quod fugiam⁹ picula morborū in quos ē aptū tale corp⁹ cadere: ⁊ p q̄s possit corp⁹ iteꝝ sine piculo cibū assumere: s; euare ē h°: g op; hāc bonā hitudinē euare. maior est clara: ⁊ mior p;: qꝛ fcā euōne poterit sumere cibū sine piculo crepature venarū aut suffocationis. ⁊ non oportebit sustinere famē. C Circa istā ptē notādū qꝛ in istis corpib⁹ hūores plerūq; peccāt simul in venis: iō euō i eis maxie ꝯueniens ē flomia. D Si tñ videreᷓ vn⁹ hūor ōnari ali⁹ a sanguie nō eēt incōueni ens ēt eum euare farmaco. C Nō 2° ꝙ euō d; fieri cito. qa periculum est de cito casu in morbū: aut mortem: ⁊ quia nō in multo tempore sine cibo stare possūt.

C Neq; compressiones. Hic ponit scđa; ꝯnē. Et diuidiᷓ in ptes tres. Prio ꝓbat ꝯnem quā intēdit. scđo remouet du biū. tertio ifert filitudinē quandā inter vltimatā repletionē ⁊ vltimatā euacuationē. scđa ibi. (S; q̄lis). tertia ibi. (Si militer.) C Jn prima pte vult istā cōclusionē: q̄ ē pncipalis aphorismi. in nullis corpibus sūt euacuationes vltimāde. ⁊ hoc intelligit cū dicit: neq; cōpressiōes ad vltimū ducere. probaᷓ. in corpibus atletarū non fiunt euacuatiōes vltima te. ergo nec in aliis. tenet ꝯsequentia: qꝛ ista corpa tanq̄ sū me repleta etiā robustiora videnᷓ minus ledi per vltimatas euacuationes q̄ alia. C Ubi nota primo. ꝙ euacuatio vo E catur compressio: qꝛ cōiter euacuato corpe ptes cōtinentes comprimuntur. C Nota scđo ꝙ fallaces sunt iste vltimate euacuatiōes: quia est timor de defectu vtutis: ⁊ qꝛ in eis ple rumq; plus lediᷓ p debilitationē q̄ iuuetur per exoneratio nes. que autē fit vltimata euacuatio videbiᷓ infra in dubio.

C Sed qualis. Remouet dubiū. diceret aliq̄s ista corpa sunt euanda ⁊ nō vltimate: q̄tum ergo sunt euanda. Rñdet ꝙ hoc deb; fieri vt corpus euacuādo humorē deducaᷓ ad illud q̄d pōt sustinere ſm nām. i. ita vt nō nimia seq̄tur vtu tis debilitas. C Ubi nota pmo ꝙ per nām l; possit intelligi cōplexio ⁊ cōpositio ⁊ vtus ⁊ cōsuetudo: vt Gal. libro expi mētoꝝ. hic tamē p nām itelligit virtutē cōnotādo ipsi⁹ con stantiā. C Nota scđo. ꝙ tunc seq̄tur nimia corpis debilitas euacuando cū maius est nocumētū debilitatis q̄ iuuamen tū euacuationis humoris ⁊ hoc modo intelligēdo patet cla re ꝙ non est deducendum corpus vltra id q̄d pōt sustinere: nec ad aliquā ptem euacuatiōis: in qua sequitur nimia debi litas ad sensu; datū: p; scđo ꝙ multotiēs euacuādo vsq; ad sincopim repabile euanus vsq; ad id q̄d virtus pōt sustine re: ⁊ multotiens nō deducēdo ad sincopim euacuam⁹ vltra illud quod vtus pōt sustinere ad sensum datum.

C Similiter ⁊. Jnfert ex dictis similitudinē vltimate eua cuatiōis ⁊ vltimate repletionis: dicēs ꝙ ex dictis p; in oib⁹ corporib⁹ vltimatas euationes ⁊ vltimatas repletiōes esse similiter fallaces. C Et nota ꝙ nō intelligit similitudinem omnimodā sed sunt vltimata euacuatio ⁊ vltimata reple tio. Similiter fallaces similitudine generali: quia ambe no ciue ⁊ a medico fugiende. C Ubi nota. ꝙ licet p resumptio F nem stricte acceptam intelligamus regimen per dietā quo corpus inanitum ad pristinam redit fortitudinem ⁊ plenitu dinem naturalem quomodo dicimus cōualescentiū corpa vti regimine resumptiuo: tñ hic sumitur resumptio genera liter ꝓ omni repletione facta ex cibo vel potu. C Nota secū do ꝙ termin⁹ resumptiōis est vsq; ad quantū vtus sine pe riculo maioris casus in morbū pōt sustinere. C Colligitur aūt huius secunde partis concordia quarta pmi. caplo ter tio. Et vtilitas patet ⁊ ampliaᷓ ad omnē dispositionē preter naturam inanientē. C Circa totum tamen aphorismum nota ꝙ ista corpora atletarū sunt fortia fortitudine non ve ra: quia parata facilitati casus ⁊ preparatiōi euētus in mor bum. C Sunt etiam pinguia ꝑpter multorū nutrimentorū G assumptionē non propter frigiditatē suis complexionibus dominantē: ita ꝙ eorū vasa sunt stricta cum spirituū pauci tate. ista ergo corpora sunt euacuanda: quia nec eoꝝ fortitu do est talis qualis illa que nō indiget auxilio medicaminūt vt diciᷓ prio interioru; nec pinguedo terret ab euacuatiōe. Sicut pinguedo frigidoꝝ venas strictas habentiū ⁊ debi les ⁊ debilē valde vtutē. de qua loq̄tur auic. quarta primi. caplo tertio: vbi dixit ꝙ pinguedo nimia ꝓhibet ab euatio ne. C Nota secundo ꝙ dicitur repletionem non esse vltimā H dam: quia repletio vltimata potest dici vel in comparatiōe ad vasa: quia vasa non plus capere possunt: vel in cōpara tione ad virtutem: quia virtus ampliorē repletionē tolera re nō possit: etiam nullo istorū modorū repletio est vltimā da. C Et hoc vult Hypo. in littera. quādoq; tamen dicitur repletio vltimari respectu humoris prius euacuati: ⁊ hoc modo loquendo quandoq; repletio est vltimāda: quia tan tundem humoris regenerandū quātum est euacuatū: qñq; non: vt si prius valde repleto corpore euacuauerimus non debemus ad pristinam plenitudinem ducere corpus. vltio circa istum aphorismum cadit dubium.

Queritur vtrum corpora dicta sunt vlti mate euacuanda: ꝙ sic arguiᷓ: Primo: qꝛ imoderate repletioni imoderata de betur euacuatio: qꝛ cura fit p cōtraria equalia in gradu: s; repletiōi vltimate nō equaᷓ nisi vl timata euacuatio. ergo ⁊c̄. C Scđo: qꝛ nisi euacuenᷓ vlti mate accideret recidiua. iuxta sententiā aphorismi que re linquūtur in morbis post casum subuersionē facere ꝯsueue rūt. C Tertio. euacuata pte materie peccātis sanitas mon straᷓ: q̄b⁹ crescit ꝓportio vtutis ad residuū. Aliter. n. nō fa cerem⁹ minorationē in morbis de mā multa: igiᷓ sequente parte euacuata equali adhuc crescit proportio virtutis ad materiam: ⁊ quātacūq; fiat euacuatio humoris huius par tem recte possumus euacuare quousq; totus sit euacuatus semper crescit ꝓportio virtutis ad materiā ⁊ euacuat⁹ sem per meliorabitur: ergo debet totius fieri euacuatio. Atbleꝝ cap. cor pora nō sūt vlti mate e uacuā da.

Ad oppositum est Hypo. in aphorismo.

Respondetur ꝙ euacuatio pōt dici vltimata: vl in cōparatione ad vasa ita ꝙ in va se nihil de humore relinquaᷓ: vel in cōparatione ad virtu tem: ita ꝙ virtus maiorem notabiliter tolerare non possit. vel in cōparatione ad humorem peccantē: ita ꝙ de humo re nihil remaneat. C Notandū scđo. ꝙ iste euationes pos sunt fieri vel in vice vna aut in pluribus. Tunc ponit Mar silius hanc conclusionem. si medicus posset precipue noci uam euacuare materia; euacuationē respectu humoris ha beret vltimare: sed huius conclusionis contrarium proba uit: vt in precedenti aphorismo et clarum est esse falsam in peccato in quanto solo. C Prima ergo cōclusio sit ista. lic; aliqua euacuatio respectu quorūdam vasorum sit vltiman da. nulla tamen euacuatio respectu omnium vasorū corpo ris est vltimanda. C Pria pars patet de stomaco de intesti nis de quibusda; pticularibus venis. C Scđa ps p;: qꝛ in de sequereᷓ mors subita. C Scđa conclusio. plurimū eua tio non est vltimāda quo ad virtutē nec quo ad hūorē pec cātē in ambitu totius i vice vna: p;: qꝛ plurimū ita euacuā do sequitur nocumentū maius p vtutis debilitationē q̄ iu uamētū. C Tertia ꝯclusio. qñq; euacuatio ad sensū dcm̄ ē vltimāda quo ad virtutē qñq; quo ad hūorē peccantē. p; p ma ps. in synoca iflatiua in qua fit flō° vsq; ad sincopim: vt ifra illo aphorismo. q̄ egerunᷓ nō mltitudinē ꝯsiderare o;. Et h̄ pp magnū piculū euitādū. C Scđa ps p; vbi humor

cēt multū parat⁹ eūoni. ¶ Quarta ꝯ. multotiēs eūo ē vltimāda respectu būoris in plibus virib⁹. pz. q2 fit iuua^m sine nocumento norabili multotiens ita opando hypo. igit̄ intendit scđam conclusionē ⁊ per alias pz argumentorum solutio ergo ⁊c̄.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

In aphorismo pdicto Gal. cōmētādo hūc aphorismū. Prio ponit gn̄alem intētionē. Scđo cōmētat̄ ibi: que silitudo. In p° dicit. in pcedēti aphorismo hypo. dixisse de q̄litate eūonis. in isto vō pn̄ti q seq̄t pcedētē loq̄t de quātitate ⁊ icipit ab vltimitate plenitudis ⁊ eūonis. ⁊ i h̄ itroduxit silitudines. i. argumēta a sili vel exēplaria sicut suus mos est QVE SIMILITVDO. Hic cōmētat̄ aphorismū. vbi nō. ꝙ G l. vr̄ velle vltimū: qđ ego dixi esse cor^m: esse ꝯnē pncipalem. Et ió ego illo alio mó introduxi vt scholares ambos modos exponēdi hērēt. sequēdo ergo mo^m exponēdi Gal. q in snia a meo nó discrepat: cōmētū diuidit̄ in duas ptes. ¶ Primo Gal. cōmētat̄ preambulas ptes. scđo principalr̄ intētā ꝯnē. ibi scđa. (Hāc exercitationē) p^a diuidit̄ in q̄tuor ptes. In p^a ostēdit qđ hypo. itēdit p bonas habitudines in corpib⁹ se summe exercitātib⁹. 2ª ibi. (Et huius crassicies). Ondit quare tales hitudines sunt fallaces. 3^a ibi.) Q2 priorē.) Ondit cāz pp quā oz talē plenitudinē euacuari. 4^a ibi. (Neq3 tn̄ h̄) v̄ificat illā ptē. neq3 cōpressiones ad vltimū ducere. ¶ De p^a dicit ꝙ illa silitudo. i. exēplū qđ introduxit in aphorismo est crassicies q̄dā in corpib⁹ exercitātiū se: ⁊ intellexit de crassitie quadaz artificialr̄ fcā. In q̄ palestrite. i. illi q cōiter ludūt illo mō ⁊ ludo: ⁊ atlete finiūt dies suos: sz absoluta crassicies in corpib⁹ se exercitātib⁹ nó est adeo molesta: imo laudabilis: q2 nó est cū vltimata plenitudine: illa ergo q̄ hic itroducit̄ est illaudabilissima. s. iter plenitudies appentes bonas nó absolute: vult ergo crassiciē illā atletarū dici artificialem: q2 studio factā: q2 nó sine idustria ad h̄ deuenissent: illoꝝ aūt crassicies q nó intēdūt impinguari dr̄ nālis respectu pcedētis. ET HVIVS CRASSICIES. Ondit q̄re tales replenōes sunt fallaces dicēs ꝙ h9 crassicies est fallax ⁊ molesta: q2 si vasa. i. vene vltra modū replent̄ piculum est ne crepent̄: aut calor nālis suffocet̄: vt multi subito mortui sūt cū ad vltimū plenitudis venerūt. Sed crassicies nālis in aratorib⁹ est laudabilis supple respectu maciletiei: vn̄ nō oz ipsam minui sicut pdictā. ¶ Ubi nota ꝙ cū vene multū extēse fuerint in pulso nouo sanguine a mēbris pncipalib⁹ ad venas piculū est ne vlteri⁹ facta extēsione vlterioři crepent̄. ¶ Nota scđo modū suffocatiōis caloris nālis ⁊ cādelaꝝ cū trāspiratio phibet̄. ¶ Prio ergo supponēdū est ꝙ isti calores sunt tales ꝙ sine ꝯtinua regeneratiōe stare nó possunt. hec pz: q2 reliq calores nó extinguunt̄ p suffocationē. Sicut v̄bi grā. siqs calidas carnes in suffocatorio mittat multo tardius ifrigidabunt̄ q̄3 si discoopertas dimiserint: ⁊ tn̄ siqs in eodē loco cādelam ardētem posuisset flāma fuisset extīcta. ¶ Suppono 2°. ꝙ ad talis calidi gn̄ationē in illis q̄ p suffocationē extinguunt̄. reqrit̄ iā qdā modus applicatiōis calidi pexistētis ad mācharacters gn̄ationis. v̄bi grā. flāma nó q̄litercūq3 applicata oleo generat flāmā nec spūs q̄litercūq3 applicati sanguini gn̄ant spūm imo determinatus modus reqrit̄. ¶ Supponēdū tertio. ꝙ ēt reqrit̄ māe preparatio. Nā actiōes fiūt in mā dispoſita. ¶ Supponit̄ quarto. ꝙ cū nó euentant̄ hmōi calida si māz hēant paratā illā dissoluūt citi⁹ q̄3 si nó cōstringerent̄ vel suffocarent̄: pz pp meliorē applicationē ⁊ miorē resistētiā. ¶ His notatis iste est modus. Naz cū ista claudunt̄ ita vt spirare nó possint ita celeriter ꝯsumūt māṁ paratā ꝙ illa citi⁹ deficit q̄3 noua sufficiēter pparet̄. Et ió desinunt sibi succedens calidū gn̄are: ⁊ p motū sue leuitatis separant̄ ēt ab illa radice cui adherebant: ita vt esto ꝙ postea valde celeriter fieret respiratio: tn̄ q2 nó hn̄t amplius talē modū applicationis reqsitū. ió nó regenerarent. ¶ Et tu hec dicta potes viuētibus appropriare ita vt cor silitudinem habeat cū lichinio: ⁊ spūs cū flāma: sanguis cū oleo vel cera. ¶ Ex qbus pz alioꝝ paritate supposita calidiora citius suffocari q̄3 minus cal̄a: ⁊ pz cā quare in appoplexia multotiēs stat cū vita sine notabili hanelitu: vt duabus horis: ⁊ pcipue frigidi naturaliter. ¶ Pz tertio cā. quare phibita trāspiratio est quorūdaz caloꝝ ꝯseruatiua: ⁊ quorundā extinctiua ēt supposito ꝙ sint equales. Nā ferrū cadēs si ponat̄ in pixide ⁊ bene obstruatur pixis non tam cito extinguitur eius calor q̄3 cito extinguitur si ponatur in aere libero: ⁊ sic pz suffocationem conseruare ibi. A

Sed tunc est dubiū in his que suffocantur qd est corrūpens caliditatē. hic dr̄ ꝙ est ꝯriū frigidū iuxta positū: qđ pōt hoc facere: cū tale calidum subtile est diuersum ⁊ non in vno loco coadunatū. ¶ Et si dicat̄ ꝙ cineris coopertulum ꝯseruat ignez. dr̄ ꝙ moderatum coopertulum ꝯseruat prohibendo eius nimis citum exitum: ⁊ aliquid transpirationis relinquendo: ⁊ quando sunt nimij aut conculcati extinguunt. Aqua autez calida ⁊ oleum multū ignez multotiens extinguunt. ¶ Alio mó ēt de quo alibi. QVIA PRIOREM NECESSITATIS. Hic dat cām quare opz ista corpora cito minorare: ⁊ dicit tria. ¶ Primo ꝙ hypo. hāc cām necessitatis minorationis tegit cū dixit: nó enim pn̄t manere in eodē ⁊c̄. ¶ Dicit secundo ꝙ modus quo ista icurrūt pericula predicta crepature venaꝝ aut suffocatiōis est: q2 nā semp digerit cibū ⁊ mittit in loca destinata vt stomachus cū digesserit mittat ad epar p venas meseraicas. Et epar mutat in sanguinē ⁊ in mēbra totius corpis mittit ⁊ mēbra sue silitudini adaptāt. corpe ḡ ad hoc deueniēte vt in venis vltra epar nó sit locus vacuus in quo recipiant̄ humores necesse est: aut venas rūpi: aut subita morte interfici: q2 calor nālis extinguitur sicut accidit in lāpade que mediocri oleo quasi suo pabulo flāma recreatur: sed si minus abūdet suffocatur. dicit tertio. ꝙ oz ꝓterea cito venire ad minorandū istā plenitudinez. ¶ Ubi nota primo ꝙ q2 v̄tus digestiua ⁊ expulsiua ⁊ mutatiua sūt v̄tutes naturales nó agētes cū cognitiōe ideo stante obiecto presente deducto ipedimento ꝯtinue operant̄. Natura ergo semp digerit cibum illo presente deducto impedimento: ⁊ ista reliqua que sequūtur. Sed tn̄ Gal. non declarat: quare ista corpa sumunt cibū: nec vtrum in eis stante plenitudine possit fieri naturalis appetitus de quo dubio dicam in fine istius commenti. Nūc sequor litteram. ¶ Nota secundo. ꝙ in naturali dispositione quando vnum membrum mandat alteri alteruz attrahit. Et ideo in naturalissima dispositione qn̄ stomachus mittit ad epar: epar attrahit a stomacho: ⁊ ita dicat̄ de venis. Sed in casu nostro. q2 epar est repletum ⁊ membra alia ⁊ vene dubium est vtruz attrahāt. De expulsione vero cū in epate sanguis fuerit genitus ⁊ in stomacho chilus. Gal. expresse dicit alias: ⁊ de digestione. Sed de attractione tacuit. Nam est ambiguuz ⁊ non necessarium proposito nostro. Ideo autem est ambiguum: quia repletū mēbrum nimis inclinatur ad expellendum: ergo non inclinatur ad attrahendum rem omnino sibi similem: ⁊ de hoc etiam post. ¶ Qz si dicatur: videtur ꝙ membra in istis corporibus nutrimentuz non debent similare: quia est superfluum eis: ⁊ agunt tanq̄3 regulata ab intelligentia non errante: dicitur ꝙ assimilant: q2 ad illam actionem membra inclinantur ab ista intelligentia que in dādo istum appetitū continue assimilandi non errauit: l3 per accidens ad hunc appetitum quādoq3 sequatur nocumentum appetitus. Sicut si aqua naturaliter descendens cadat in ignem ⁊ eius appetitus naturalis sit causa sue corruptionis per accidens. NEQVE TAMEN. Hic facit quod dictum est dicēs ꝙ euacuationes nó sunt vltimande: q2 ista vltimitas non est minus fallax in euacuatione: q̄3 in reple-

Qz ibis q suffocant̄ sit aliquod corrumpēs caliditatez.

tione imo multotiēs esset piculū subite mortis. Dicit scđo
ꝙ nó solū quātitas humoris purgādi est ɔsiderāda ad mē
surandā quātitatē recte purgationis: sed ēt oꝫ ɔseruari vir
tus: q2 diuersitas corpoꝝ discordat in quātitate purgatio/
nū ēt de hoc est satis dictū in aphorismo. HANC EXERCI
TATIONEM. ¶ Hic Galienus cōmentat̄ scđaꝫ partē pnci
palem. Et diuidit̄ in duas. Primo ponit expositionē quaꝫ
verā putat. scđo ponit ⁊ remouet expōnes nō vas. ibi scđa.
(Quod dixi) dicit primo ꝙ hyp. hāc crassiciē se exercitan/
tiū introduxit ad quādā similitudinē vt p illā inferat subse
quentia que dixit. ibi. (Silr̄ vo ⁊ euōnes in vltimo existen
tes sunt fallaces: ⁊ iteꝝ resumptiōes in vltimo existētes sᷓ
fallaces. p que verba ītelligit ꝙ medic⁹ in nullis corpib⁹ oꝫ
vltimare plenitudinē aut vacuitatē: sꝫ tm̄ crassicies si vtus
fuerit fortis ⁊ ydonea laudat̄: cū. s. virt⁹ est fortis vere. ⁊ cū
chimi fuerint tēpati: sed in plenitudine vltime oꝫ festinare
inanitionē: ⁊ illa inanitio non est vltimāda. Cū ergo in ista
vltima plenitudine nō fit vltimāda euātio: tūc seqt̄ ꝙ neqꝫ
in aratorib⁹: neqꝫ in alijs erit vltimāda. Sed oꝫ ꝙ in omni
purgatiōe ɔsideret̄ vtus. ⁊ sic tādeꝫ ꝓ posse vtutis purget̄
abūdātia: sꝫ si vtus deficiat cohibēda est euatio: ēt si nō to-
tus humor abūdās fuerit euat⁹: ⁊ tu hāc torā partē limita
p ea q̄ dixi in illa pte. Sed q̄lis nā fuerit. Et vult Gal̄. dice/
re. ꝙ hypo. p supiora in ista infert ɔ̄nē ꝙ in nullis corpibus
sunt euōnes aut plenitudines vltimāde: ⁊ ista ꝓbat̄ p duas
p̄cedentes ɔ̄nes q̄ dicebant̄ de vltimate repletis se summe
exercitātib⁹. QVOD DIXI. Nūc ponit expōnes nō veras.
⁊ p̊ ponit eas ostēdēdo qd coloris possint hr̄e. ¶ 2° impro/
bat eas. ibi 2ᵃ (qđ si sic intelligit̄) Expōnes sᷓ due: vna dicit
ꝙ in pte ista ⁊ iteꝝ resumptiōes. Si tu velis ɔtinuare cum
p̄cedētib⁹. ⁊ intelligere: vt est dictū in p̄n° aphorismi de vl/
timitate plenitudinis corpoꝝ se summe exercitātiū pōt fie
ri ita vt sit quasi repetitio pᶜ ptis aphorismi. ¶ Scđa expō
dicit ⁊ est apud quosdā. M. in illa pte. Silr̄ euōnes. repe/
tit idē qđ dixit in scđa ɔ̄ne. s. ꝙ euōnes in istis corpib⁹ nō sᷓ
vltimāde: ⁊ h̄ facit vt nos intētos reddat: ne euōnes vltime
mus q2 h̄ fallit. i. est fallax. hec ergo repetitio addit cām in
illa pte: ⁊ iteꝝ resumptiōes. ⁊ iō hypo. dixit ⁊ subintelligit
tanq̄ꝫ nouā cām de refectiōe faciēda nimia: q2 magna refe
ctio est fallax succedēs nimie euōni: q2 vtus euacuata defi
cit neqꝫ cibos pōt digerere. Est ergo iuxta hūc moduꝫ snia
ptis ista: silr̄ euōnes in vltimo existētes sunt fallaces: ⁊ iteꝝ
ꝓ q2 refectiōes in vltimo exn̄tes q̄ succederēt istis euōnib⁹
sᷓ fallaces. QVOD SI SIC. Nūc iproperat istā expōnē di
cēs: ꝙ si isto mō intelligat̄ due ptes snie hypo. euāt̄. i. fru/
stra dicant̄ aut remouent̄ ex aphorismo: vna est vltimitas
plenitudinis. i. s̄m istos nō erit gn̄alr̄ ꝙ vltimitas plenitu/
dinis sit fallax sed tm̄ pticulariter in atletis. ¶ Scđa pars
q̄ euacuat̄ est crassicies in atletis. i. ista pars non erit posita
ad aliqd ꝓbandū: quā tm̄ s̄m verā expositionē posuit ad ꝓ
bandum vniuersalē: ⁊ subdit ꝙ hoc ēt verbū iteꝝ. vr̄ ipor
tare qd diuersum a primo. i. ꝙ non ponit ꝓbationē ⁊ cām
precedentis partis: vt probat ista expositio. postea igit̄ cō/
tinuat dicta dicendis. ⁊ patet.

In corpi
b⁹ athle
taruꝫ re
pletis ve
rus ap/
petit⁹ fie
ri pōt.

Queritur vtruꝫ sit possibile in corpibus atletaꝝ repletis nutrimento ⁊
sanguine laudabili fieri veꝝ ⁊ nālem appetitū
⁊c̄. Et arguit̄ ꝙ nō. p̄mo sic. In epate istoꝝ est
copia sanguinis: ergo stomachus non appetit
nālr̄. Et assumptū pꝫ: q2 sunt vltimate repleta: ɔña tꝫ: q2 cā
nō esuriēdi est copiositas esce in epate vt sumit̄ tertio virtu
tuꝫ nāliū. capitulo decimotertio. Et nō esuriēdi inqt demū
qn̄qꝫ aiali copiositas esce q̄ in epate cā est meliorē enim ⁊
paratiorēꝫ h̄ns vēter escā nō indiget ea que extrorsum est.
2° ¶ Scđo sic. vene nō attrahūt a stomacho: ergo fames nō
fit nālis. Assumptū pꝫ: q2 sunt replete: ⁊ tꝫ ɔña: q2 ad nālē
famē talis attractio requirit̄ vt quarto de accidenti. caplo
sexto. ¶ Tertio istoꝝ mēbra non sunt inanita. ergo fames 3°
nō est nālis: tꝫ ɔña. q2 ad nālem famē reqrit̄ inanitio mem
broruꝫ vt loco statim allegato vult Gal̄. ¶ Quarto. p̄ntia 4°
multi sanguinis in stō° deijcit appetitū: ergo isti nō appetūt
tꝫ ɔña: q2 multū h̄nt sanguinē. Et assumptū pꝫ. q2 humor
crudus p̄ns deijcit: ergo sanguis. Assumptū pꝫ. quarto de
accidēti ⁊ decimatertia tertij. caplo de ōstructiōe appetit⁹.

In oppositū arguit̄. q2 nisi ista icurrāt appetitū
nullū esset piculū crepature venaꝝ
puta si starēt sine cibis ⁊ nullum aliud vr̄ seq inconueniēs:
ɔ̄ns ɔ̄ Gal̄. in cōmento. ergo ⁊c̄.

Ista questio hꝫ plures modos rn̄dēdi. ⁊ vn⁹ quē
pataui sequunt̄ diuisus. tn̄ in ptes.
Sꝫ p̊ ponamus gn̄alia. deinde p̄cedamus vidēdo pōnes p
se. ¶ Supponēdū est ergo p famē h̄ itelligi appetituꝫ quo B
stomachus appetit cibū. h̄ aūt appetit⁹ est duplex. ¶ Naꝫ
qdā est nālis ⁊ est inclinatio stō' ad cibū recipiēduꝫ que nō
ɔseqtur aliquā sensationē sicut si deficiat cibus sed pp hu/
moris maliciā vel pp debilitatē attrahētiū nō fiat suctio a
stō°: ⁊ penit⁹ nulla fiat tristis sensatio. Stomachus tn̄ nālr̄
inclinat̄ recipe cibū quo idiget ⁊ quo caret: qdaꝫ tn̄ est ap/
petitus aialis ⁊ est inclinatio stomachi ad cibū ɔ̄ns sensa/
tionē. Iste aūt appetitus aialis est ɔueniens ⁊ tēperatus: q
vocat̄ nālis vt ɔ̄ p̄ternaturalem distinguit̄: ⁊ ɔ̄ns opōnem
causaꝝ mere nālr̄ iprimētiū. Aliqs est voluptuosus: aliqs
est mēdosus. voluptuosus fit ex imaginatiōe delectationis
q vtrū fiat in stō° vel nō: ⁊ quō possit ex imaginatione fieri
tu ɔsidera. ¶ Mēdosus aūt est q sine ci/
bi indigētia sibi ꝓportionata pp aliquē motū p̄ter nāꝫ cā/
tur. Sicut vbi gratia appetitus caninus pp p̄ntiā flegma/
tis acetosi in stō°. ¶ Nota scđo iuxta mētē Gal̄. quarto de C
accidēti 6° caplo. qnqꝫ p ordinē ɔcurrūt ad appetitū aialē:
q est fames nālis: put nāle distinguit̄ ɔ̄ p̄ter nām. Primus
est mēbroꝝ inanitio. scđs est mēbroꝝ attractio vel appeti/
tus. tertius est attractio venaꝝ ⁊ epatis a stomacho. quar
tus est sensatio qua stomachus hanc attractionē sentit. qn
tus est aiatum desideriū quo stomachus cibum desiderat.
¶ Nota tertio ꝙ mēbra nālr̄ desiderāt ɔueniēs ⁊ respuūt
icōueniēs: hec pōt multis locis colligi. tertio nāliū vtutū.
⁊ hic etiā si talia nō discernerent in his ɔueniunt omnes.
¶ Primus igit̄ modus est Marsilij: s̄m ergo Marsiliū hec Mar
sit prima conclusio. talia corpora nunq̄ꝫ nāli: sed voluptuo silius.
so appetitu appetunt. ¶ Prima pars est ꝓ rationibus fa/ pᵃ ɔc
ctis ante oppositum. ⁊ secunda est pro mente Gal̄. Naꝫ vo
luptuoso insurgente appetitu si non comederent multa no
cumenta sequerentur vt spirituū inflāmatio propter tristi
tiam ⁊ alia que hinc sequuntur. ¶ Contra istam conclusio
nem procedunt argumenta pro opinione mea: ⁊ ideo non
insto. ¶ Secūda cōclusio est. talia corpora possunt natura 2ᵃ ɔc
li appetitu cibum appetere. Et circa hanc conclusionē cōsi
stunt opiniones in modo. ¶ Unus ergo modus patauoꝝ
est ꝙ in corporibus istis calor est valde fortis: ⁊ ideo dissol
uitur valde multum de substantia membroꝝ ad porosita/
tes: ergo vnde facta est dissolutio tanq̄ꝫ ad ptes inanitas q̄
attrahunt mouetur nutrimentum. ⁊ sic vene aliquantuluꝫ
inaniuntur. Et per consequens trahunt a stomacho. Et ibi
fit tristis sensatio ⁊ fames.
¶ Contra hunc modum arguitur sic. vene post illam attra/
ctionem aut remanent superflue replete: aut non. Si non
tunc quādo fames insurgit ista corpora non sunt vltimate
repleta: inimo non superflue. Si sic. ergo non attrahunt
a stomacho. tenet ɔsequētia maxime apud eos q dicūt istū
appetitū esse rōne caretie. ⁊ tūc isurgūt oia argumēta sup
facta: qnimo vene ēt post illā modicam attractionē rema/
nent aggrauate: ita vt expellere appetant cum sit nociuū.
¶ 2⁹ modus patauoꝝ est dicendo: ꝙ q2 sanguis in istis cor/ 2ᵘˢ
porib⁹ est supfluus: nō derelinqtur a regimine nāe. Et iō ex

traneatur:ꝛ mēbra ipſum reſpuūt:ꝛ p ꝯñs ꝯuenīēti nutri/
mento carētia petūt a venis:ꝛ vene pari mō a ſtō°. Et ſic fit
nālis. ¶ Cōtra hūc modū arguit p°:q2 ſupponit in titulo
qōnis repletionē eſſe ex nutrimento laudabili in quali:ꝛ
non in quanto:ꝛ iſte modus dicit peccare in quali.

3° mod° ¶ Tertius modus eſt idē cum ſcđo. niſi ꝙ magis dat viam
extraneatiōis ſanguis. dr ergo ꝙ cū iſte ſanguis grauat v̄
tutē mēbroꝝ mēbra alterāt ipm alteratione preparāte ad
expulſionē: merito cui° fit icōueniēs nutri^m. ¶ Hic modus
ēt ſupponit appetitū fieri cū petm̄ humoris erit in q̄li:ꝛ nō
erit abūdātia laudabiliū. Hic modus eſt exp̄ſſe ꝯ Gal. in
cōmēto. Naꝫ vult ꝙ multiplicant vltra mo^m chimi apti ad
nutriēdū mēbra in dictis corpibus: qbus nō magnificatis
ipoſ̄e eſt corpus vltra modū magnificari. P̄ in dādo mo^m
crepature venaꝝ dicit ꝙ epar ad mēbra delegat ꝛ mē^a ſue
ſilitudini adaptant. Et ꝙ hoc fiat quouſqꝫ ad h̄ veniat cor
pus vt in venis non plus cape poſſit. ¶ Itē ſequeret. ꝙ ex
nouo ſanguine iſta corpa nō nutrirent. pbant: q2 talr̄ ipm
alterāt q̄lr alterabāt p̄cedētē: cū agēs fit ſil̄e ꝛ paſſū ꝛ finis
ꝛ q2 ita eſt repl̄o ſcđo adueniēte ſicut p̄ aut maior. Et p ꝯñs
iſta corpa nō nutrient. Quidā ꝯ hāc poſitionē multis alijs
medijs arguūt: ſed ego auctoritate Gal. ſum contentus.

4° mo/dus ¶ Quartus modus eſt quorūdā ſupponentiū ꝙ aial ꝛ ſan/
guis eius p aduentū nutrimēti refrigerat. hoc ſumitur ab
Ari. in li° de morte ꝛ vita:ꝛ pꝫ: q2 ieiunijs mēbra ꝛ ſanguis
caleſiūt ꝛ cadūt hoies in febrem. ¶ Supponit ſcđo. ꝙ ſan
guis iſlāmatus nō cōueniēs eſt nutritioni. ¶ Supponitur
3°. ꝙ mēbra in cōuenientē humorē nutricationi nālr̄ expel
lunt ꝛ petūt laudabilē quo nutriant:ꝛ pꝫ tūc modus quo
fiat fames in iſtis: q2 p cibi abſtinētiā ſanguis eoꝝ caleſit:ꝛ
fit nutricatiōi ineptus. ꝛ iō mēbra attrahūt aliū ꝛ tādē pe/
tūt a ſtomacho ꝛ fit nālis fames. Iſte modus eſt in eodē er
rore cū p̄cedēte ꝛ eiſdē argumentis pbat. ¶ P̄ videret ꝙ
in febriēte nō fieret nutricatio. q2 calidior eſt p̄ter nām in fe
briēte ſanguis q̄ꝫ in talib° hora qua famē incurrūt. ꝛ notat
experiētia. ergo ſi in iſtis illa hora ſanguis eſt pp caliditatē
nutricatiōi iept° mlt̄o forti° ſanguis febriētis. ¶ Scđo ſeq
tur. ꝙ tales debite regēdo eēnt añ famē cibādi cū pri° ciba
ri debeāt q̄ꝫ ſanguis iſto mō preternaturaliter diſponatur.

5° mod° ¶ Quintus eſt Jacobi de forliuio ſupponēdo p̄mo. ꝙ talia
ſunt corpa multū calida ꝛ humida mlt̄ū iquāto de hꝫ calo
re hñtia. Et iō humidi membralis reſolutio eſt velox. ¶ 2°
ſupponit ꝙ in eis eſt velocior ꝛ maior reſtauratio nutrimē
talis humidi q̄ꝫ diſſolutio eiuſdē:ꝛ ꝯuerſio in mēbrale. pꝫ.
q2 aliter nō creſceret cōtinue plenitudo in eis: nec eſſet peri
culum crepature. ¶ Tertio ſupponit diuerſis corpibus di
uerſas corñdere mēſuras ſanguinis: circa quas facta mi/
noratione vene moueant ad attrahēdū ab epate ꝛ epar a
ſtō° p meſeraicas. Nam hora q̄ ſanguineus appetit nāliter
multo plus hꝫ de ſanguine q̄ꝫ melācolicus qñ eſt in maiori
plenitudīe. maior eſt ergo talis mēſura valde in ſanguieo:
q̄ꝫ melācolico: imo maior q̄ꝫ tēperato. ¶ Supponit quar/
to. p corpora repleta intelligi illa in qbus eſt plenitudo ma

A ior q̄ꝫ in corpore mediocris habitudinis. ¶ Ex his pꝫ. Q̄ð
ſtāte plenitudine venarū ꝛ epatis ex ſanguine laudabili cō
tingit verum ꝛ nālem appetitū cauſari. pꝫ: q2 contingit in
talibus corporibus ſtante plenitudine dicta: menſuram tñ
ſanguis in epate ꝛ venis eſſe citra terminū multitudinis p
hibētis attractionē:ꝛ ſic fieri motus ad famē neceſſarios.
¶ Ponit tñ ſcđam ꝯnē: ꝙ impoſ̄e eſt in iſtis corporibus ſtā/
te quo ad epar ꝛ venas plenitudine nālē mēſurā in eiſdem
excedēte qð fiat i eis fames nālis. hāc ꝯnē dicūt pbare ar
gumenta facta ante oppoſitū. ¶ Iſte vir p longā viā venit

Coñ. ia. B ad pbādū rē notiſſimā: qꝫ eni ignorat corpora ſanguinea
cū multo maiori mēſura caloris moueri ad appetēdum q̄ꝫ
tēperata: nec de iſto erat queſtio. Nā loqmur de illis corpi
bus in qbus eſt neceſſariū cito euacuare: vt pꝫ ex hypo. in
aphoriſmo. ꝛ galieno in cōmēto. ꝛ de illis q̄ ſunt in vltimi/
tate plenitudinis:ꝛ de plenitudine illaudabiliſſima vt dicit
Gal. in cōmēto. mō ſtat ꝙ iſte plenitudines in qb° iſte mo/
dus dicit fieri famē verā: ex quo nō excedūt modū ꝛ mēſu
rā ſibi ꝯuenientē ꝙ nō ſunt ille de qbus loqmur. ¶ P̄ eſto
ꝙ in iſtis fiat maior reſtauratio nutrimētalis humidi q̄ꝫ ei°
p nutricationē in mēbris ꝯuerſio ꝛ diſſol̄o: tñ q2 qñ famēt
in epate ꝛ venis eſt minus mēſura ſanguinis q̄ꝫ ſibi limitēt
in nāliſſima repletiōe reſpectu eoꝝ: nō vr̄ ꝙ p vnicā reple/
tionē intm̄ ſanguis vltra modū poſſit augmētari vt crepa
turā venaꝝ incurrāt: aut ſuffocationē. ¶ Itē de illa pleni/
tudine loqt̄ Gal. in cōmēto. In q̄ corp° nō hꝫ cōpetēs ſpa/
tiū recipiēdi noui ſanguis pp plenitudinē: vñ dic̄ ꝙ ad hāc
minuēdā eſt feſtinādū vt ad recipiēdū ſuū nutri^m corpus cō
petēs habeat ſpaciū. In ſūma ergo: q2 iſta corpa nō appe/
tūt cibū niſi ſanguine exñte citra mēſurā quā ipſa ſibi limi
tāt in diſpōne nō famelica:ꝛ nūq̄ꝫ p vnicā cibationē tm̄ ſan
guis gñat: vt tm̄ ſupra mēſurā augeat ꝙ vene crepent: g̊ in
iſtis nō eſt piculū. Nā ſcđa cibatio nō fiet niſi iteꝝ ad taleꝫ
paucitatē deueniret. Itē q2 iſta corpa hoc mō citra menſu/
ram ꝛc̄. hñtia de ſanguine nō ſunt vltime repleta. P̄. Gal.
in cōmento vr̄ velle ꝙ intelligamus de repletis vltra mo/
dum reſpectu pprie nature. ꝛ pꝫ ꝙ talia non ſic ſunt.

¶ Videt ergo mihi alius modus ſumēdus ex Gal. in cōmē
to. Et ſuppono p̄mo ꝙ epar deducto impedimēto in eo ſan Sextus modus vgonis.
guinem in ſe exñtē nāliter expellit vſqꝫquo ad menſurā ve
niet paucitatis cū q̄ attrahit a ſtō°. ¶ Hec ſuppō pbat: q2 i
tpato corpe ꝯueniēter recto vene nō attrahūt ab epate: niſi
epate trāſmittēte: ſꝫ in eodē tēpato epar ad tātā paucitateꝫ
puenit vt a ſtō° trahat p meſeraicas: ergo epar expellit ſan
guinē ad mēbra vſqꝫ ad menſurā: cū qua puocat ad attra
hendū. ¶ Suppono ſcđo. ꝙ ſtāte ſtomachi vacuitate ꝛ at
trahētibus venis meſeraicis nō ꝯcurrēte re preter nām fit
fames:ꝛ ꝙ illa eſt nālis: q2 nec eſt voluptuoſa nec mēdoſa
nec ad eā faciēdā cā preter nām cōcurrit. ¶ Ex his pꝫ mo
dus ꝙ ſtāte plenitudine corporis vltra mēſurā ſibi debitā
ex ſanguine laudabili cuꝫ qua eſt periculum de crepatura
venaꝝ: tñ corpus icurrit famē nālem. Nā venis poſt epar
plurimū exñtib° repletis: lꝫ ipſe nō attraherēt: tñ epar mit
tit ad eas ſanguinē vſqꝫquo ad mēſurā veniat cū qua pro/
mouet ad attrahēdū a ſtomacho p meſeraicas: vt dixit pri
ma ſuppō. Sed tūc ſtomacho exñte vacuo fit fames natu
ralis: vt dixit ſcđa. ergo ꝛc̄. ¶ Qꝫ aūt epar ſtante venaruꝫ
plenitudine: tranſmutet dixit Gal. in cōmento manifeſte.
¶ P̄. ſuppoſito ꝙ epar nō trāſmittat: tñ fit in eo diſſolutio
vſqꝫquo ad talem paucitatē deueniat ꝛ tūc attrahit. Ex q/
bus ſequitur corpus quandoqꝫ eſſe vltra modum reple/
tum ſanguine laudabili: cuꝫ epar ꝛ vene meſeraice nō ſunt
replete vltra moduꝫ. ¶ Secundo ſequitur. a. ꝛ. b. eſſe duo
corpora eiuſdem ſexus ꝛ etatis naturalis complexionis ꝛ
omnino ſimilis compoſitionis:ꝛ omnino equalem preciſe
menſuram ſanguinis etiam humorum laudabilium ſibi in
diſpoſitione non famelica determinantia. ꝛ. a. eſſe reple/
tum magis. b. vtriuſqꝫ ſtomacho vacuo. ꝛ virtute ſana. ēt
deducto preternaturali impedimento:ꝛ tamē. a. famere. ꝛ
b. non: vbi in. a. repletio ſit poſt epar in venis:ꝛ tūc vides
moduꝫ periculi crepature neceſſitatis minuendi tales. Qꝫ
ſi arguit illam famē nō eſſe naturalē: q2 illa mēbra nō ſunt
inanita: dicit ꝙ epar eſt inanitū: nō enim opꝫ omnia mēbra
in fame nāli eſſe inanita:ꝛ trahit a venis ꝛ vene a ſtōcho
ibi fit ſenſatio ꝛ ſequitur animatū deſideriuꝫ. ꝛ ſic fiunt illi
qnqꝫ motus. ¶ Qꝫ ſi dicat de Gal. in q̄rto de accidēti itel/
ligere de mēbroꝝ inanitiōe que ſunt ſub cute dr̄ ꝙ epar eſt
ſub cute vel melius ꝙ ibi Gal. dat modū quo cōiter cōtin/
git fames nālis non ꝙ ſit neceſſariuꝫ ſemp illo modo fieri. Alius ꝛ
Et ex his pꝫ ſol̄o argumētoꝝ pricipaliū. ¶ Al's tñ in hac 7° mo/
mā dixi v̄tutē nālē attractiuā ſemp eſſe in actu:ꝛ h̄ preſen/ dus.

te obiecto. Sicut et Gal. vult in cōmēto de digestiua ⁊ nutritiua. ⁊ per inanitionē intellexit dissolutionē que fit in mēbris: siue sit maior restauratiōe siue minor: ⁊ tūc dixit in istis corpibus inaniri mēbra ⁊ venas attrahere ⁊ epar attrahere a stō° stāte ēt in eo plenitudine ⁊ fieri famē nālez: sed qđ dr̄ 3° nāliū virtutū ꝙ copia esce q̄ in epate est cā nō esuriendi intelligit̄ nō gn̄aliter. Et iō Gal. dixit ibi qn̄qꝫ ⁊ hic accidit: cū pp sanguinis multitudinē multū de eo trāsmittit ad stomachū ita ꝙ ipediat̄ sensus suctionis venarū: ⁊ tu hunc modum capias si velis. ℭ Aphorismus. 4.

TEnues ⁊ certe diete in diuturnis semꝑ passionibus: ⁊ in acutis egritudinibus quibus nō conueniunt: difficiles. Ad vltimum tenuitatis que adducuntur diete: difficiles. Et iterum resumptiones in vltimo existentes: difficiles.

Theo. ℭ Tenuis exq̄sitaqꝫ victus ratio in affectibus: tum diuturnis omnibus: tū etiā acutis quibus nō cōpetit: grauis molestaqꝫ est. Itemqꝫ vict⁹ q in extremū tenuitatis deuenerit grauis est. Naz satietas quoqꝫ in extremum acta: molesta est.

Leoni. ℭ Victus tenuis atqꝫ exquisitus: in morbis quidem longis semper: in acutis vero in quibus non conuenit: periculosus. Et rursus qui ad extremum deuenit tenuitatis: grauis est. Nam ⁊ repletiōes q̄ ad extremū deueniūt: graues sunt.

ℭ Cū hypo. determinauit de eūatione: ꝯn̄ter determinat de dieta. In qua parte cōuenientius mihi vr̄ non ponere diuisionē nisi vnius aphorismi. Nā in tot partes diuidit̄ particula quot sunt aphorismi nec opꝫ cōsiderare ordinem: ⁊ tu hoc potes videre. Nā aphorismo. xi°. dicit. Et quecūqꝫ ꝑꝫ circuitus exacerbant̄ in exacerbationibus subtrahere oꝫ. Et post aphorismo. 19. dicit. his q in circuitib⁹ exacerbant̄ nihil dare ⁊c̄. ℭ Partes ergo sunt tot quot aphorismi: nec amplius in diuisiōe nisi vnius aphorismi in suas ptes laborabo. ℭ Pn̄s ergo aphorismus diuidit̄ in tres ptes ꝑꝫ tres ꝯclusiōes. scđa ibi. (Ad vltimū.) tertia ibi. (Et enim repletiōes). ℭ Prima ꝯclusio est ista. diete certe tenues sunt difficiles. i. incōueniētes in morbis diuturnis ⁊ in morbis pacutis in qbus non ꝯueniūt. ℭ Probat̄ ꝯclusio. in oibus illis morbis diete absolute tenues sunt incōueniētes: in quibus p eas aut virt⁹ debilitat̄ nimis ita ꝙ vsqꝫ ad statū durare nō cōueniēter pōt: aut nimis grauatur. ita ꝙ nimium humorē faciētē morbum foueret: sed p dietas absolute tenues
C in morbis cronicis: aut pacutis ꝯtingit alter istoꝝ. ergo in
Nō p°. illis morbis diete absolute tenues non cōueniunt. ℭ Circa istā ptē nota pmo ꝙ hoc nomē dieta qn̄qꝫ sumit̄ p administratione reꝝ nō nāliū: vt tertio tegni. Illa pte. de regimine
D tēpati. Et ita eius dieta vtētibus. scđo sumit̄ p exhibitione
Nō 2°. cibi ⁊ potus vel subtractiōe. ⁊ hoc mō sumit̄ hic. ℭ Nota scđo dietā cōiter diuidi in dietā grossam ⁊ tenuē ⁊ tenuissimam. Grossa est dieta sanoꝝ: tenuissima est nihil dare. Tenuis aūt est in medio istaꝝ: ⁊ diuidit̄ in tres. Quedā est absolute tenuis: q̄ media inter nihil dare ⁊ dietā sanoꝝ. Quedā est declinās ad tenuissimā: quedā declinās ad grossaz. ℭ Exēplū pmi. sic̄ ptisana ordei nō collata. ℭ Exēpluꝫ secūdi. sicut vinū granatoꝝ ⁊ aqua mellis ⁊ iuleb. ℭ Exemplum tertij sicut oua sorbilia ⁊ pisces petrosi. dieta ergo ab
E solute tenuis dr̄ dieta certe tenuis ⁊ est de qua loqt̄ hypo.
Nō 3°. in cōclōne. ℭ Nota 3° ꝙ dieta dr̄ tenuis q̄ est exhibitio cibi vel potus apti modicū nutrire. Ecōtra aūt dr̄ grossa: q̄ exhibitio cibi vel pot⁹ apti multū nutrire. ℭ Media aūt: q̄ medio modo se hꝫ. ⁊ pōt esse tenuis duob⁹ modis. vno mō: q̄ modica ei⁹ quātitas exhibeat̄ intm̄ vt inde modicū suscipiat corpus nutrim̄: sicut vni⁹ galli testiculus est dieta tenuis. ℭ Scđo. q̄ esto ꝙ cibi mediocris quātitatis exhibeat̄: tm̄ modicū affert corpori nutrim̄: sicut ptisana ordeacea: ⁊ pariter intelligit̄ de grossa ⁊ media. ⁊ hoc scđo mō maxie lo-
quunt̄ doctores: lꝫ aliqn̄ mō p° sit opportunuꝫ attenuare. F
ℭ Nota q̄rto. ꝙ dieta sanoꝝ dr̄ grossa cōparādo ipsaꝫ ad Nō 4.
dietā suimet infirmi alijs parib⁹. Nā disparitate posita pꝫ grossius esse certū ifirmū dietādū q̄ꝫ datū sanū. Et attende ꝙ exhibitionē cibi amplioris q̄ꝫ sanis ꝯueniat non cōputāt
medici in sua dietaꝝ diuisione: q̄ nulli corpi vt sic patet est G
cōueniēs. ℭ Quinto nota ꝙ duplex est regimen dietandi. Nō 5.
vnū vl̄e quod est exhibitio vel subtractio ꝑm ꝙ opꝫ a pn° morbi vsqꝫ ad statū aut p aliqđ totū tp̄s vl̄e morbi. Aliud est particulare ⁊ est exhibitio vel subtractio cibi ꝑm vnam
pticularē diē: vel diei partez. In ꝓposito de primo mō loqt̄ H
h hypo. ℭ Sexto nō. ꝙ nomē passiōis: lꝫ aliquādo dicat̄ Nō 6.
de oī corporis trāsmutatiōe preter nām: vt tertio de accidēti. hic tm̄ p passionē itelligim⁹ morbū. Sunt aūt morboꝝ q
dam māles qdā imāles: ⁊ hic loqmur maxime de mālib⁹ I
⁊ p̄cipue de crisi terminādis. ℭ Pro quo nō septio. ꝙ mor Nō 7.
boꝝ qdā sunt cronici. i. diuturni: qdā acuti: ⁊ qdā pacuti. ⁊ qdā tropici siue ꝯuersiui. Cronici sunt q vltra q̄dragesimū diez terminant̄. Acuti v̄o q. 14. die terminant̄. Peracuti. q
añ decimūquartū. Tropici q post decimūquartuꝫ vsqꝫ ad K
40. terminant̄. ℭ 8° nota. ꝙ morb⁹ acut⁹ nō solū dr̄ q̄ cite Nō 8.
terminatiōis: sed cū hoc qđ hꝫ accidētia timorosa: vt sumit̄
cōmento illo aphi. Acutoꝝ morborū. ℭ Ultimo nota. ꝙ Nō 9.
diete nō cōueniētes: iō dn̄r hic difficiles q̄ p eas medicus finē suū nō cōseqt̄: ⁊ infirmi ita ꝙ difficultatē incurrūt. Ex qbus pꝫ sensus lr̄e ⁊ cā verificās aphorismū. Sensus eniꝫ est: diete absolute tenues sic̄ ptisana in morbis cronicis nō ꝯueniūt nec in peracutis. Nā in primis nimiū p eas deficit v̄tus ⁊ in scđis ꝓhibet̄ a pugna ⁊ digōne nāe ⁊ nimis aggrauat̄. Cōueniūt aūt solū in absolute acutis vt sumit̄ prima q̄rti. in caplo de cibatiōe febricitātiū. Qꝫ si dicat̄ dietā tenuē ꝯuenire in quartana: q̄ in eius statu ⁊ in prin° dr̄. ꝙ hic est quātū ad pticulare regimen. Et si dicat̄ ꝙ in aslūte debemus subtiliare q̄ꝫtū pol̄e est. vt in q̄rta tertij dr̄ ꝙ hoc est veꝝ: lꝫ nō possumus rōnabiliter tm̄ subtiliare ꝙ quo ad vl̄e regimen debite agendo dieta sit absolute tenuis.

ℭ Ad vltimū Scđa ꝯ: diete tenuissime nō ꝯueniūt morbis cronicis nec absolute acutis. ℭ Probat̄: q̄ p tales dietas virtus nimiū debilitat̄ ⁊ nō pōt vsqꝫ ad statū morbi sustentari debite. Et ista intelligit̄ vt supra de dieta vl̄i cōcernente morbum vsqꝫ ad statum.

ℭ Et iteꝝ Ponit ꝯnē tertiā: ⁊ est: diete vlt° grosse in oib⁹ morbis sunt difficiles. ꝯclō pꝫ. q̄ nimiū v̄tutē aggrauant. ⁊ sic idigestis cibis fouēt morbū. ⁊ h̄ p experiētiā est cognitum sicut alia antecedentia istaꝝ triū cōclusionū. ℭ Circa hāc partē nota. ꝙ hic textus dupl̄r pōt exponi: vno modo vt factū est. alio mō vt introducat̄ tanq̄ꝫ ad antecedens ad precedētē ꝯclōnē vt lr̄a vr̄ sonare: sic diete que ad vltimuꝫ dn̄r sunt difficiles ꝓut: q̄ repletionis in vltimo. i. diete vltime grosse sunt difficiles. Hic secūdus modus nō est verus q̄ tūc inferret̄ ꝙ in nullo morbo ꝯueniret dieta tenuissima cū in nullo morbo ꝯueniret grossissima: vt dr̄ supra teneat̄ ergo dicta expositio. ℭ Concordia ergo huius aphorismi hr̄ quarta primi. caplo primo. etiā prima quarti caplo de cibatiōe febricitantiū. vtilitas aūt pꝫ. ⁊ ampliat̄ in dispositionibus neutralibus in qbus ꝑm eaꝝ durabilitatē variat̄ dieta. ℭ Circa tm̄ oēs ꝯclusiones aphorismi cōsidera ꝙ in morbis duo sunt a quibus sumitur indicatio de modo dietandi pncipal̄r. ⁊ sunt v̄tus ⁊ morbus cū suis annexis: naꝫ virtus indicat de sui ꝯseruatiōe cū sit res nālis. Et q̄ virtus

tis cõseruatio fit p cibi exhibitionē:iõ virtus indicat oblationē cibi.morbus aūt idicat de sui remotiõe.ꝛ qꝛ eius remotio fit opante v̄tute.iõ idicat virtutē nõ esse diuertēdā p alias operationes a morbi ꝛ cāe expulsione:ꝛ a pugna cū illis.ꝛ iõ quāto morbus est maior alijs p ribus tāto magis idicat de cibi ablatiõe.Et quāto v̄t ē debilior tāto magis indicat de cibi oblatiõe.ℭ Ex qbus pꝫ primo idicationē sumptā a morbo esse ꝯriā quodāmodo indicationi sumpte a virtute.ℭ Pꝫ scdõ sufficiētia ꝯclusionū aphorismi p hāc diuisionē datā:qꝛ aut indicatio a morbo ꝛ a virtute sūt equales.ꝛ sic ꝯuenit dieta media.aut maiorē a morbo q̄ꝫ a v̄tute.ꝛ sic ꝯuenit dieta tenuissima aut tēdēs ad latus eius.aut maior indicatio sumit̄ a virtute:ꝛ sic ꝯuenit dieta ad latus grosse declinās.ℭ Attēde tñ ꝙ indicatio sumpta a virtute sumit̄ ab ea morbo ꝛ sue cāe cõparata.Naꝫ ex equali v̄tute ꝛ equali morbo:sed magis duraturo idicamus dari grossiorē dietā.ꝛ p hoc limitādū est illud qd̄ supra dr̄.s.ꝙ quāto virtus est debilior tāto indicat de grossiori dieta.intelligitur enim alijs paribus. ℭ Cõmentū Galeni expõ.

In precedēti aphoris. Istud cõmentū diuidit̄ in duas partes.in pᵃ ꝯtinuat̄ cū p̄cedēti.in 2ᵃ exponit̄ aphorismus.ibi 2ᵃ (In diuturna)snia p̄ie ꝑtis pꝫ.vbi tñ nota Hypo.itētionē esse de ifirmoꝝ dieta nõ sanoꝝ. INDIVTVRNA. Exponit aphorismū.ꝛ diuidit̄ in q̄tuor.in pᵃ pte verificat pᵃᵐ ptē aphi.In 2ᵃ ibi (Subtilis.)docet que sit dieta subtilis.In 3ᵃ ibi.)Dāda est aūt) Ponit quasdā ꝯnes ad ꝓpositū aphorismi de modis dietādi.In 4ᵃ ibi(In qua aūt.)Excusando se ponit quedā ad verificationē aphorismi ꝛ expositionē ꝑtinentia.ℭ Dicit p̄ ꝙ in egritudine diuturna semp dieta tenuis est fallax.i.mala:qꝛ p il'ā nimis v̄tus debilitat̄ ꝛ intelligit̄ de dieta ꝯcernēte totū t̄ps precedēs statū.nam in p̄nº quartane cõpetit dieta tenuis qbusdā dieb⁹ vt pᵃ quarti.capitulo de cura q̄rtane.ℭ Dicit.2º ꝙ in acutis egritudinib⁹ dieta tenuis non semp cõpetit.nā q̄ꝫuis multis talibus ꝯueniat.tñ alique sunt in qbus est dāda vltime tenuis sicut cū totus cib⁹ auferť:ꝛ solū dabiť mellicratū vsqꝫ ad diē tertiū:itelligēdo p mellicratū aquā mellis:ꝛ ista nõ est tenuis absolute.sed tenuissima aut sibi valde vicina.Et sic pꝫ v̄ificata prima ꝯ aphorismi. SVBTILIS. Mõ declarat in gñali qd intelligimus p subtilē dietā dicēs ꝙ dieta subtilis nõ vltimate est illa q̄ ꝯsistit in paucitate cibi.i.in paucitate nutrimenti ex cibo.qd̄ ꝯtingit duob⁹ modis:aut qꝛ cibus sumit̄ parue quātitatis.aut qꝛ cibus est parū nutritiuus vtputa ptisana ordeacea.ꝛ de h̄ dictū est satis in expositione aphorismi.Nota tñ hic describi gñal'r tenuem dietā.ꝛ nõ spāl'r tenuem mediā. DANDA EST. Facit quod dictū est.ꝛ facit quatuor ꝯclones ad ꝓpositū aphorismi.Prima est.dieta subtilis dať cā refectionis v̄tutis:qꝛ ad eā sustentādam p̄cipimus dari aliquātulū.Scd̄a est ista.sanis pōt ꝯueniēter administrari duobus modis.vnus est ad ꝯseruādā virtutē vt ꝯsueuit.Alius est ad augendā virtute:sicut siqs ex ociosa vita sit pmutandus ad negociatiuā.Tertia ꝓpõ est.grossus cibus augmētat virtutē.i.est augmētatiua v̄tutis.mediocris ꝯseruat.subtilis vero minuit.ℭ Ex quo seqtur ꝙ subtilis nõ ꝯuenit sanis.cū in eis virtus aut sit augmētanda aut ꝯseruāda.ꝛ hic p grossum nõ intelligimus humoꝝ grossoꝝ generatiuū.sed illū q est multi nutrimēti:ꝛ verificat̄ corpore nõ nimis repleto ꝛ bñ digerēte.ℭ Quarta ꝓpositio est.in infirmis p dietā virtus non dꝫ augmētari:sed custodiri sicut est.in morbis cronicis aūt ēt aliqualiter minui sicut in acutis:in qbus acutis si augeat̄ virtus augmē- A tabit̄ morbus.mõ morbus non est augmētādus.ℭ Circa istā quartā ꝯnē notādū ꝙ v̄tutē augeri in morbo pōt intelligi duob⁹modis.vno mõ respectu sui ipsi⁹ p̄cedētis qꝛ fiat fortior q̄ꝫ fit.Alio mõ:qꝛ fiat maiorē ꝓportionē bñs super

morbū.p̄ mõ v̄t⁹ in morbo regl'r opando nõ est augēda:qꝛ simul nāl'r augeť mā morbi.Mõ aūt 2º niti dēmus ꝙ v̄tus augeat̄ qꝛ maiorē ꝓportionē supra morbū obtineat.ℭ Nõ 2º ꝙ duplex est v̄tutis fortificatio.vna p viā exoneratiõis.ꝛ ista nõ est icõueniēs in morbo:immo q̄rēda.2º p viā resumptionis:ꝛ ista in morbo nõ est querēda regul'r.qꝛ multū nutrimētū reqrit̄ ad h̄.ꝛ tale exhibitū h̄m multā partē in malum humorē ꝯuertiť:ꝛ sic fit notabile nocuᵐ.Et h̄ mõ itellige illam q̄rtā ꝓpõnē. IN QVA AVTEM. Mõ facit qd̄ dictū est.Et diuidit̄ in q̄tuor.P̄io se excusat.2º ponit ꝯnes.3º declarat q̄uo ptisana sit dieta subtilis.4º declarat qd itelligit̄ p acutas egritudines in qbus nõ ꝯueniūt.2ᵃibi.(Virtutis mām)3ᵃibi(Ptisana)4ᵃibi.(Qd̄ dixit.)ℭ De pᵃ dicit q̄ sunt egritudines in qb⁹ dieta vltimate tenuis ꝯuenit:dictū est ab Hypo.in pii honoxomaton.i.in libro regiminis acutoꝝ:ꝛ ibi ꝓmittit se Gal.ampli⁹ dictuꝝ.hic aūt vult parū dicere.ℭ De scd̄a pte dicit tres ꝯnes.pᵃ.si virt⁹ ifirmi sit fortis in statu.i.cõprehēdat̄ futura fortis in statu:ꝛ status nõ distat nisi p q̄tuor dies:tūc auferim⁹ oēm cibū:ꝛ h̄ recte dr̄ dieta tenuissima.2ᵃ est ꝙ si v̄tus est futura fortis in statu ꝛ stat⁹ vsqꝫ ad septē ꝓlongeť tūc dādū est soluꝫ mellicratū qd̄ nõ est tenuissima dieta sed sibi vicina.Et attēde ꝙ sufficientia istaꝝ dietaꝝ p expientiā est iuēta.3ᵃ ꝯ est ꝙ si nos in p̄dicto casu nõ ꝯsiderem⁹ de v̄tute imo dubitam⁹ ne deficeret damus ptisanā colatā:q̄ subtilis est sed nõ vltimate.Et pꝫ:ꝙ ptisana nõ colata h̄m mētē eius plus nutrit q̄ꝫ aqua mellis.ℭ De pte tertia dic̄.qd̄ ptisana nõ colata nõ est subtilis dieta respectu medie nisi de ea pauꝝ def:nec est grossa s.respectu medie sicut ius triticitoua:pisces:ꝛ silia.Restat ergo ꝙ est absolute media inter grossaꝫ ꝛ tenuissimā:ꝛ est illa q̄ cõuenit in morbis absolute acutis.ℭ De 4ᵃ pte dicit ꝙ p egritudines acutas:in qbus nõ ꝯuenit dieta absolute tenuis itelligit Hip.p acutas in qb⁹ subtilior dieta debeť:ꝛ de istis dicet post vbi dicet vbi h̄m acumen egritudo:qꝛ in cõmēto dr̄ ꝙ subtilis dieta est dāda cā refectiõis v̄tutis ꝛc̄.

Queritur Utrū dietādo ifirmos ꝯueniēter sit aliq̄ idicatio sumēda a v̄tute.Arguit̄ ꝙ nõ.p̄ qꝛ nec ꝓ dietando subtil'r nec vt grosse dietemus:indicatio sumit̄ a v̄tute nec mõ medio.g̃ ꝛc̄.Assumptū ꝓbať.qꝛ p subtilē dietā v̄t⁹ debilitať.vt dr̄ in cõmēto:ꝫ v̄tus nõ idicat de sui debilitatione:cū sit res nālis idicās sui ꝯseruationē:nec grosse:qꝛ nulli ifirmi sᵗ grosse dietādi.Grossa.n.est dieta sanoꝝ.Et sil'r arguit̄ de media.qꝛ illa debilitat vt ptisana ordei.ℭ 2º.sic.in administrādo dietā tenuissimā idicatio non sumit̄ a v̄tute.g̃ saltē nõ semp Assumptū pꝫ:qꝛ nulla v̄tus q̄ꝫtūcūqꝫ fortꝫ idicat cibū penit⁹ auferēdū:cū sine illo stare nõ possit.ℭ 3º si ita eēt tūc q̄ꝫto v̄t⁹ eēt d̄bilior tāto idicatio de cibo dādo eēt maior:vt cõiter dr̄.ꝯñs falsuꝫ:qꝛ v̄t⁹ debilis idicat modicū cibū dari.vt colligit̄ ex illo apho.Uetres v̄e ꝛ hyeme:ꝛ fortꝫ idicat mltū afferēdū.ℭ 4º.si sic ꝛc̄.tūc seqt̄:ꝙ in aliquo morbo pp virtutis debilitatē.esset dādus cib⁹ vbi v̄tute forti exñte nõ fuisset exhibit⁹:ꝯñs ē falsuꝫ:ꝛ pꝫ ꝯña de se falsitas ꝯñtis arguit̄ sic:qꝛ si sic sint sor.ꝛ plato cõsil'r egrotātes:sed in sor.sit virtus debilis:ita ꝙ sit necessariū cibū exhibere:in platone aūt nõ:qꝛ v̄tus sit fortis.Et arguo in dando cibum sor.maius sit nocumentuꝫ iuuamēto.ergo cibus nõ est dādus.Assumptū ꝓbať.in dādo cibuꝫ Platoni maius sit nocuᵐ iuuamento.Et iõ nõ est dandus:sed cibādo sortem nocuᵐ sit maius ei q̄ꝫ p'oni ꝛ iuuamentū minus q̄ꝫ in platone:ergo in sorte iuuaᵐ est min⁹ q̄ꝫ nocumentū:qd̄ fuit ꝓbandum.Minorem ꝓbo.quia nocumēta cibi exhibiti sunt virtutis aggrauatio ꝛ virtutis ipedimentū a pugna:ꝛ humoꝝ peccantiū multiplicatio vel fomentum.hec aūt omnia sunt maiora in sor.cum virtus minus sit potens ad cibum bene conuertendū.iuuamenta autem sunt spirituuꝫ ꝛ boni sanguinis restauratio.Modo

B (right margin, beside "ℭ Nõ 2º")

Dietando infirmos cõueniēter est aliq̄ indicatio sumēda a v̄tute.

2º.

3º.

4º.

ꝯstat ꝙ hec sunt minora in soꝛ.cũ v̄tus in eo sit debilioꝛ:
forte dr̃ ꝙ in platone virtus impedit̃ magis a pugna q̃ȝ in
soꝛ.ꝑ cibi exhibitionẽ:qꝛ virtus soꝛ.cũ sit debilis non erat
bene pugnatura ꝯ̃ materiã.Sȝ in platone impedit̃:qꝛ vir/
tus erat fortis ⁊ erat pugnatura:que pugna ꝑ cibi exhibi/
tionẽ ipedit̃.¶Cõtra.saltẽ sequit̃ ꝙ si aliqs debilis in ali
qua certa egritudine liberat̃ ꝑ cibi exhibitionẽȝ:ꝙ nullus
eo fortioꝛ simili moꝛbo egrotãs ꝑ cibi exhibitionẽ morieẽ.
ꝓbat̃.qꝛ ꝯtinue post talis cibi exhibitionẽ maioꝛ remane/
bit ꝓportio virtutis in forti ad mãm ⁊ moꝛbũ q̃ȝ in debili.
ergo si debilis liberabit̃ etiã fortis alijs paribus.Seqt̃ ꝙ
nunq̃ȝ exhibitio pauci cibi põt esse erroꝛ mortalis in coꝛꝑe
forti:qd̃ vr̃ absurdũ.Nã si in quolibet casu accidẽtibꝰ vir
tutẽ ꝓsternẽtibus cibus est dãdus ⁊ post silẽm cibationẽ
fortioꝛ remanet ille cuius v̄tus nõ ꝓsternabat̃:⁊ cũ maioꝛi
ꝓportione ad moꝛbũ.q̃ȝ ille cuius virtus ꝓsternabat̃:tũc
seqtur ꝙ paratioꝛ est liberari.ergo si alius liberabit̃ ⁊ iste.
¶Forte dicet̃ ꝙ nõ obstãte cibi exhibitiõe ille debilis mo
rietur.¶Contra tunc non esset cibus dandus cum mori/
turi sint solis pronosticis dimittendi.cõmento.8.

In oppositum est cõis medicoꝝ scola.⁊ videt̃ s̃nia aphoꝛismi.Nã si cibus da
tur ad virtutis subleuationẽ ⁊ sustẽtationẽ:sequit̃ ꝙ indi/
catio in dietando sumitur a virtute.¶Preterea indicatio
de subtiliando regimen sumitur ꝑ parte a virtute:vt Auic.
prima quarti.capitulo de cibatiõe febricitantiũ dixit:⁊ sub
tiliationem qdem regiminis significat natura materiei ⁊
possibilitas nature in digerendo ipsam.Ecce ꝙ a virtute
sumitur saltem pro partiali indicante subtiliationẽ:ingros/
sationem aũt absolute significat virtus:vt Aui.dicit ibidẽ.

In ista questione positis qbusdã terminoꝝ descriptiõibꝰ ⁊ distinctiõi
bus ⁊ suppositiõibus ponã conclusionẽ ⁊ modũ r̃ndendi.
secundo ponam aliquas conclusiones alias.

Nõ p. **Quantum** ad primũ notãdũ ad ꝓpositũ.Qd̃ indi catio est iudiciũ in mẽte medici d̃ parti
culari modo operatiõis circa coꝛpus humanũ ex ꝯsidera
tione alicuius particularis circũstantie factum:verbi gra/
tia.Socrates febrit ⁊ ipse est puer.Judico ꝑꝑ etatẽ sibi de
bere humida offerri:h̃ iudiciũ est indicatio.Et dr̃ indica/
tio sumpta a tali vel tali re s̃ȝ varietatẽ circũstãtie:merito
cuiꝰ medicus indicat taliter esse operanduȝ.ita ꝙ si merito
cõplexiõis indicat ita dicimus illam esse a nãli cõplexiõe.
Si v̄o merito moꝛbi dicimus indicationeȝ siue ex moꝛbo:
Nõ 2°. ⁊ sic de etate ⁊ tꝑe anni ⁊ accidẽtibus est dicẽdũ.¶Nota
scd̃o ꝙ indicatio sumit̃ seu dr̃ fortis ꝑ quã medicus idicat
intẽse aut multũ esse ita operandũ:verbi gr̃a.Indicatio de
cibo subtrahẽdo dr̃ fortis ꝑ quã medicus indicat multũ ci
bi subtrahẽdũ esse.Et indicatio fortis de infrigidando per
Nõ 3°. quã indicat multũ esse infrigidãdũ:⁊ silr̃ de alijs.¶Nota
tertio ꝙ lȝ virtus semꝑ indicet de sui ꝯseruatione:qꝛ est nã
lis.nõ tñ semꝑ equalr̃ indicat.Nã cũ virtus est debilioꝛ foꝛ
tius indicat de sui ꝯseruatiõe:⁊ cũ est fortioꝛ minus idicat.
in moꝛbo aũt accidit ecõtra.Nam lȝ semꝑ indicet de sui re
motione:tñ cũ est fortioꝛ magis indicat:⁊ cum est debilioꝛ
minus indicat.iõ ꝯ̃rie se hñt virtus ⁊ moꝛbus in hmõi indi
Nõ 4°. catiõibus quo ad fortiter vel debiliter indicãdũ.¶Quar
to notãdũ:ꝙ qꝛ duplr̃ ꝯtingit virtutẽ debilitari:⁊ ꝑ viã ag
grauatiõis ⁊ ꝑ viã resolr̃onis:ideo qñq̃ȝ fortius indicat vir
tus de sui ꝯseruatione ꝑ exonerationeȝ:⁊ qñq̃ȝ econtra.Et
hinc est ꝙ multotiens eligimus debilitatem virtutis ꝑ reso
lutionem vt virtus exoneretur:quemadmodum in synoca
est ad sincopim flobotomamus:quandoq̃ȝ econtra:vt cuȝ
cibamus propter debilitatem in statu acutarum.

pª ꝯclo. **His suppositis** pª ꝯ̃ sit ista.ois dieta circa coꝛ pus egrotãs oꝛdinãda indica
tiõe sũpta a v̄tute mediate vel imediate oꝛdiat̃.ꝓbat̃:qꝛ in
q̃libet egritudine talr̃ oꝛdinãda ẽ dieta vt ꝑ illã v̄tꝰ maioꝛẽ
habeat ad moꝛbũ proportionẽ q̃ȝ prius:aut saltẽ q̃ȝ habe/
ret hmõi dieta non administrata vt pȝ:⁊ ꝯstat:ergo opȝ su
mere indicationeȝ a virtute:ꝯñtia est nota.qꝛ sine virtutis
ꝯsideratione non põt medicus ad finẽ dictam dietã debite
proportionare.Ex quo seqtur ꝙ dieta tenuissima admini/
strat̃ indicatione sumpta a virtute.¶Secũda cõclusio.nõ 2ª ꝯclo.
quelibet indicatio oꝛdinãde diete immediate sumit̃ a vir/
tute.probatur:qꝛ aliqua imediate sumit̃ a moꝛbo vt indi
catio de subtilissima dieta.Nõ eñi sumit̃ a virtute nisi tãq̃ȝ
ꝯsentiẽte ⁊ nõ ꝓhibẽte ꝑ sui debilitatẽ talem dietã.¶Ter 3ª ꝯclo.
tia ꝯclusio qñq̃ȝ sumit̃ indicatio dietandi a sola virtutis di
spositiõe.pȝ in sanis in qbus non indicamus a moꝛbo ⁊ in
vera declinatione vt in ꝯualescẽtibus.¶Quarta ꝯclusio. 4ª ꝯclo.
in coꝛꝑe egrotãte indicatio dietãdi sumit̃ a v̄tute in cõpara
tione ad moꝛbũ.pȝ:qꝛ ex eadeȝ virtute variato moꝛbo alr̃
dietamus vt pȝ de cronico ⁊ acuto:in vtroq̃ȝ cõstante vir/
tute:⁊ hoc visum est in cõmẽto.¶Quinta ꝯclusio.lȝ semꝑ 5ª ꝯclo.
per subtiliationẽ diete fiat virtus debilioꝛ q̃ȝ prius:in moꝛ
bis tñ salubꝛibus dieta subtili oꝛdinata debite fit virtꝰ po/
tentioꝛ ꝑ cõparationẽ ad moꝛbum.Prima pars est cõmẽti
Gal.Scd̃a ps pȝ:qꝛ alr̃ non bene regeret̃ debite in moꝛbo
salubꝛi nisi virtus fieret potẽtioꝛ ꝑ cõparationẽ ad moꝛbũ
q̃ȝ prius.¶Preterea in moꝛbo salubꝛi est virtutis ad moꝛ
bum ꝓportio maioꝛis inequalitatis.sed ꝑ talem dietã non
plus minoꝛat̃ virtus q̃ȝ moꝛbus:ergo crescit ꝓportio vir/
tutis ad moꝛbum.ꝯsequentia tenet.qꝛ minoꝛatio maioꝛi ⁊
minoꝛi termino proportionis:si nõ plus minoꝛatur maioꝛ
crescit inter illa proportio.¶Ultima cõclusio.licet per in 6ª ꝯclo.
grossationem diete in moꝛbo cronico plus augeatur moꝛ/
bus:q̃ȝ ꝑ tenuẽ augeret̃:nõ tñ in cõpatiõe ad v̄tutẽ plus au
geret̃ in salubꝛi.pȝ:qꝛ alr̃ grossioꝛ dieta esset conueniens.

Quantum ad secundũ supponitur.primo ꝙ crescẽ te moꝛbo ⁊ debilitata v̄tute ꝓportio v̄/
tutis ad moꝛbũ minoꝛat̃:pȝ ꝑ se.¶Suppono scd̃o.ꝙ moꝛ
bus a prinͨ vsq̃ȝ ad statũ maioꝛat̃.hic patebit ifra.¶Sup
pono tertio ꝙ virtute constante in principio moꝛbi acuti si
coꝛpus debite regat̃ v̄tus debilitat̃ ⁊ in nullo fortificatur.
hec tria patent ex cõmẽto in vna cõclusione Gal.vbi dicit̃
ꝙ in infirmis virtus non debet fortificari:sed aliter custo/
diri:sicut est in moꝛbis cronicis:aut debilitari aliquantu/
lum:vt in acutis.¶Ex quo arguitur contra quintam con
clusionem sic.In moꝛbis salubꝛibus acutis per debitum
regimen virtus fit debilioꝛ q̃ȝ ante esset ⁊ moꝛbus fit ma/
ioꝛ:ergo propoꝛtio virtutis ad moꝛbum minoꝛatur:conse
quentia tenet ex suppõne prima:⁊ maioꝛ pȝ ex scd̃a:minoꝛ
vero ex tertia suppositiõe.Et sic pȝ ꝙ in moꝛbo salubꝛi acu pª ꝯclo.
to dieta subtili debite oꝛdinata virtus non fit potentioꝛ per
comparationem ad moꝛbum:⁊ ista sit prima conclusio se/
cundi articuli.¶Secunda cõclusio est ista.in moꝛbo salu/ 2ª ꝯclo.
bꝛi acuto per debitam diete oꝛdinationem crescit propoꝛ/
tio cause moꝛbi ad virtutem.⁊ decrescit proportio virtutis
ad moꝛbi causam.¶Ad conclusionem ꝓbandam suppo/
sito ꝙ cum causa moꝛbi magis debilitat ⁊ alterat virtuteȝ
propoꝛtio cause moꝛbi ad virtutem est maioꝛ.patet quia
non fortius ageret nisi ex maioꝛi ꝓportiõe eius ad virtutẽ.
¶Suppono 2°.ꝙ virtus nõ hȝ ad moꝛbi mãm ꝓportionẽ
maioꝛẽ nisi aut sufficiat velocius mãȝ mutare ad bonũ aut
sufficiat magis ad mãm expellendã:aut sufficiat magis al
teratiõi mãe resistere.¶Suppono 3°.ꝙ in statu saltẽ aliq̃
salubꝛi mã magis debilitat ⁊ alterat q̃ȝ in ꝑcedẽtibꝰ tꝑibꝰ.
pȝ.qꝛ i illo accñа vltimant̃.Tũc pono i casu ꝙ soꝛ.febꝛiat
acute:⁊ ꝙ mã ꝯtinue magis putrefiat ꝑ certũ tꝑs.Et 3°.ꝙ
lȝ nã digerat in.7.diebꝰ:tñ ꝯtinue tardius ⁊ tardius dige
rat ꝑꝑ resistẽtiã mãei.Casus vr̃ esse possibilis cũ q̊ pono ꝙ
añ statũ virtutis mãm expellere nõ sufficiat:tũc in casu pȝ:
ꝙ ꝑ debitã dietã v̄tus istius fit debilioꝛ:⁊ mã magis mali

gna p certũ tp̃s alijs parib⁹. q̃ pportio virtutis ad mãz mi norat. ¶ Cõfirmat. in pn̄ᵒ status minor erit pportio vtutis ad mãm q̃z in pn̄ᵒ: vl'i morbi. pbat. virt⁹ minus sufficiet al terationi resistere mãe: cũ tũc fortius alterabit: ꝛ tardius im mutabit mãm: vt ponit casus: ꝛ nõ erit potẽtior ad ipsaz ex pellendã. igit pportio virtutis ad mãm nullo mõ erit ma ior: ꝛ aliquo mõ minor: q2 virt⁹ velocius alterabit. q̃ ↄcl'o. possibilitas aũt casus pz q̃d ad oẽs ptes: ꝛ morbus erit sa lubris. ẽt pz. nã in fine mã erit ex toto digesta. ¶ 3ª ↄcl'o. in oi ↄueniẽti dieta morbi salubris mãlis dz virtus fieri para tior ad cõplẽdas dispõnes: cuius mã vincit q̃z añ esset: vel ad vincẽdã mãz. pz. q2 aliter post dietationẽ corpus ẽẽt ita lõginquũ a sanitate sicut añ: ꝛ plus: ꝛ sic nõ fuisset ↄueniẽs administratio. ¶ Nõ igit ꝙ mã q̃ icipit putrescere in mor bo salubri ẽt icipit digeri. s3 tñ nõ statiz sicut incipit digeri: h3 virtus maiorẽ pportionẽ ad mãm expellẽdã: q2 nõ quo libet remisso gradu mã est p̃parata recipe alterationẽ mul tam p̃paratẽ ad expulsionẽ: neq3 ẽt ex q̃libet gradu acqsi to digõnis est opportunũ ipsam esse benigniorẽ q̃z pri⁹: q2 stat simul cuz digõne acqri putredinẽ multo maiorẽ q̃z est digõ. s3 tñ cũ ↄpleta digõ est introducta mã prepata est re cipere q̃litatẽ a mẽbris p quã expellit. Quãto igit p debi tã diete subtiliationẽ ita pportionat virtus mãe: ꝛ merito huius fiat mã magis digesta ꝛ magis: ita ꝙ aliq̃n cũ debi ta ↄstãtia virtutis sufficiet expelli: l3 in h̓ tpe medio añ cõ plemẽtũ digõnis mã sit malignior ꝛ dñans magis virtuti. ꝛ virt⁹ sit debilior ꝛ minus potẽs sup mãm: ꝛ tñ p h̓ fit vt⁹ p̃pata: vt aliq̃n magis in futuꝝ possit: si ↄfortãdo vtutẽ cũ cibo ipsaz a digõne phibuissem⁹: vel fit parata vt valde ci tius h̓ possit nos dicimus diete ordinationẽ esse debitã nõ crescẽte pportiõe vtutis ad mãz: nec decrescẽte pportione materie ad virtutẽ: sed tam morbi q̃z materie proportione

4ª ↄcl'o. ad vtutẽ crescẽte: ꝛ h̓ in morbo salubri. ¶ 4ª ↄ̃. nõ semp sic vt⁹ est debilior ita idicatio ad cibãdũ a vtute fortior. pz. n. in sanis vtute fortiori exñte idicationẽ de cibãdo eẽ fortio rẽ: ꝛ eꝫ minorẽ: ꝛ h̓ p scõo art⁹ sufficiãt. ¶ Ad argu^ta aũt in oppo^m facta vos ipsi solõnes cogitate. ¶ Apho. 5.

In tenuib⁹ dietis peccãt egrotãtes: ꝛ iõ magis ledunt. Omne. n. peccatum quãtũcũq3 sit magnũ fit magis i tenui bus dietis: q̃z grossiorib⁹. Propter h̓ igit tenues ꝛ certe diete fallaces sunt amplius parũ solidioribus. Propter hoc ꝛ in sanis fal laces sunt valde ꝛ certe ꝛ cõstitute diete qñ pec cantia difficilius ferunt.

Theo. ¶ In tenui victus ratione egri peccãt: quo fit vt maiore afficiant detrimẽto: qcqd eniz cõmittit gravi⁹ obuenit q̃z in aliquãtulũ pleniore. Hinc igitur ꝛ sanis tuta nõ est illa admodum tenuis diligens exq̃sitaq3 rõ victus: ob eam rem ꝙ dif ficilius errorem qui cõmittit ferunt. Ita fit vt te nuis ꝛ diligens victus periculosior maxima ex parte sit eo qui paulo plenior precipiatur.

Leoni. ¶ In tenui victu egri delinquunt: quo fit vt ma gis ledant. Quicũq3. n. error cõmittit magnus maior in hoc fit quã in paulo pleniori victu: p pterea ẽt sanis piculosus existit valde exquisitus victus ꝛ ↄstitutus: qm̃ errores grauius ferũt: ob hoc igit tenuis vict⁹ atq3 admoduz exq̃sit⁹ eo q̃ sit paulo plenior magis periculosus.

¶ Hic aphorismus diuidit in tres ptes. In p̄ᵃ pte ponit p̃nci palez ↄcl'onẽ. In 2ª infert vnũ correlariũ. In 3ª aliud. ibi 2ª. (Et pp h̓.) ibi 3ª. (Propter hoc.) Cõcl'o est hec. plus peccãt egrotãtes in tenuib⁹ dietis q̃z in grossis alijs parib⁹. pbat ↄ̃ plus ledunt p tenues q̃z p grossas dietas: igit magis pec cant. ↄña p 3. ꝛ assumptũ pbat. q2 oẽ pctm̃ magnũ est ma ius cũ est ↄ̃s tenuitatẽ diete q̃z eius grossiciem alijs pari bus. ¶ Primo nota posse dici tenuẽ dietã dupliciter. vno mõ respectu aliaꝝ dietaꝝ: sicut illa p quã minus nutrimen tũ exhibet dicim⁹ tenuẽ. 2ᵒ mõ dr̃ tenuis respectu ei⁹ ꝙ vir tuti cũ suis circũstãtijs debet: q2 minus nutrimẽtũ exhibe tur debito: ꝛ hoc mõ sumit hic. ¶ 2ᵒ. nota nocumẽta diete tenuis esse sp̃us deperditionẽ ꝛ sanguis ꝛ caloris nãlis ꝛ hu midi substãtifici minorationẽ. Nocumẽta aũt diete grosse sunt virtutis aggrauatio ꝛ hũoris peccãtis abũdantia. Ex qbus pz cã verificans ↄcl'onẽ: q2 pctm̃ diminutiõis est de terius peccato repl'onis. Prio q2 deterior est defect⁹ instru mẽtoꝝ nãliũ q̃z abũdantia maloꝝ humoꝝ: cũ abundantia maloꝝ humoꝝ maxie sit mala q2 pducit ad resolutionẽ. 2ᵒ q2 talis defect⁹ seq̃ns diminutionẽ difficilius corrigit: cũ nõ corrigat nisi p regenerationẽ sanguis q̃ ẽ difficilis debi litata vtute. Sed abũdãtia tollit p eũonẽ: q̃ facilis est ↄstã te virtute. Et iõ dr̃ 3ᵒ. regiminis acutoꝝ. ꝛ 3ª primi. cap. de regimine ei⁹ qd̃ comedit ꝛ bibit: ꝙ pmutatio ab eũone ad repl'onẽ est peior q̃z eꝫ. ¶ Nõ 3ᵒ. ꝙ ad verificationẽ apho rismi reqrit paritas in recessu a ↄueniẽti dieta tã in grossa q̃z in subtili. nam in disparitate posita contingeret aliq̃n ↄ̃ riũ. ¶ Correlariũ primũ. diete tenues sunt fallaces sanis. pbat. q2 sani difficilius ferũt dietas. peccãtes. i. diminutas q̃z grossas. ¶ Nõ ꝙ cã pp quã sani difficilius ferũt dietas diminutas q̃z grossas est eadẽ q̃ in egris. Et iõ hic nõ oz in sistere. ¶ 2^m correlariũ. vl'r diete tenues certe sunt fallacio res in corpibus in qbus nõ ↄueniũt ppter tenuitatẽ dietis modicum grossioribus q̃z oporteat. pz correlariũ. Ex quo tam in egris q̃z in sanis diete tenues sũt difficiliores. Sibi sñia põt colligi prima q̃rti cap. de cibatione febricitãtiũ: ꝛ est vtilis ille aphorismus in actu practico vt nõ oio cogni ta debita mẽsura poti⁹ ad lat⁹ grosse declinem⁹ q̃z ad latus subtilioris: ꝛ ampliat nõ tm̃ ad dietã s3 eũones: ꝛ oẽs res v̄ tutẽ p essentiã debilitãtes. ¶ Cõmẽti gal'. expositio.

Alti iterpretes. Gal'. in cõmento ponit duos mo dos exponẽdi. prim⁹ est ꝙ Hipp. voluit egrotã tes peccare in tenuibus dietis: ꝛ illud difficile ferre: q2 h̓ faciũt amoniti pcepto medicoꝝ nõ a seipsis. Et iõ virtus in eis deficit cum desiderent cibum. ¶ 2ᵃ expositio dicit gñal'r ꝙ siue spõte siue precepto medi coꝝ vtant magis tenui dieta plus peccant q̃z si vtant tãtũ dez grossiori. Et isti sunt magis laudãdi: q2 ponũt absolu tiorẽ itell'm apho. ¶ Cãm ẽt verificantẽ assignat. q2 quo cũq3 mõ magis abstineãt multũ ledunt: q2 virtus deficit p abstinẽtiã. Et q2 cõiter hoies sunt magis pp voluptatem assuefacti diete grossiori q̃z ↄueniat virtuti: q̃z subtiliori. ꝛ iõ ẽt repugnat magis ↄsuetudini: manifestant ẽt sensum eẽ vl'em id qd̃ infert cũ dr̃. pp hoc ꝛ in sanis fallaces sunt cer te constitute diete: quia cogit eos peccare assiduitate diete subtilis. ꝛ reliqua patent.

Queritur vtrũ in regimine corpis p die tam peius sit declinare ad sub tiles q̃z ad grossas alijs parib⁹. sil'r vtrũ decli nare ad tenues dietas sit vl'r peius q̃z declinare ad grossas. ¶ Negatiue arguit sic. i oib⁹ mor bis acutis ꝛ pacutis est regulariter declinãduz ad tenues: vt pria q̃rti: ꝛ in hac pticula. ergo nõ vl'r declinare ad tenu es est peius. ¶ Scõo illa declinatio est melior que conser uanda est cũ ignoras debitã mẽsurã cibi exhibendã. nam in casu ignorãtie debem⁹ minus suspectã declinationẽ assu

Right margin notes: A Nota p̃ — B Nõ 2ᵒ — Nõ 3ᵒ — In regimie corporis p dieta peius declinare ad subtiles q̃z ad grossa. 2ᵒ

mere.sed eo casu debemus ad dietas tenues declinare.ig
tur 7c.minor est auic.p̄ª q̄rti.Et cū ignoras egritudiné sub
tilia regimé.7 scđo regimis acutoꝝ.ↄ^{to}.36°.vbi sic dixit.7
īuit ꝙ pmutatio ad diminutioné ē qñ cognitio ei⁹ effugit
mésurā q̄ opꝫ plus ea q̄ est ad additioné:qđ est:qꝛ additio
all'.39. s̄m pl'm nocet nocumēto:cuius rectificatio non est polis.
Rectificatio aūt nocuméti qđ ad diminutioné accit est fa/
cilis:qm̄ possumus qñ videmus virtuté iaꝫ superatā dare
īfirmo ex cibo quātitaté puā:sed qđ imittit ex cibo plus q̄ꝫ
oꝫ:qñ puenit ad stōm est difficile in oibus dispōnib⁹:7 ꝓpe
in egritudinib⁹ acutis.vult igit̄ Gal'.ꝙ ingrossatiōe 7 dimi
nutione exñtib⁹ nociuis diminutio est minus mala.℄ 3°.
3° maximū nocumētū ingrossatiōis est eq̄le maximo nocumē
to subtiliatiōis:vtrūq̄ꝫ.n.est mors.ergo eque male sunt ni/
mia ingrossatio 7 nimia subtiliatio.Confirmat̄.qꝛ malicia
est p recessum a tēperamēto.ergo cū recedūt eq̄l'r erunt eq̄
liter male.℄ 4°.arguit̄.7 suppono p̄ ꝙ ptisana ordeacea ē
4° dieta tm̄ distans a dieta sanoꝝ q̄ꝫtū a tenuissima dieta.pꝫ.
qꝛ al'r nō esset dieta media.Tūc arguit̄ sic.aliq̄s cibat⁹ pti
sana ordeacea recte opādo p assumptioné cibi sanoꝝ īcur/
rit nocumētū mortale:7 p totalé illi⁹ cibi dimissioné nō in/
currit mortale nocumētū.igit̄ cū nihil dare sit dieta tm̄ sbti
lior q̄ꝫ illius v̄tuti ꝯueniat quantū cibus sanoꝝ ēt est dieta
grossitior.Seq̄t̄ ꝙ alioꝝ pirate posita d̄clinare ad grossas
dietas in aliquo casu ē deteri⁹ q̄ꝫ declinare ad subtiles.As/
sumptū pꝫ.supponēdo ꝙ socrates sit paratus incidere apa
alicui⁹ mēbri p̄ncipalis si sanguis in eo p.a.mēsurā cresce
ret:sꝫ si cresceret p b.q̄ sit ei⁹ medietas nō īcideret h9 apa.
℄ Suppono 2°.ꝙ mēsura sanguis acq̄rēdi p cibū sanorū
sit a.7 p ptisanā sit.b.tūc pꝫ ꝙ exhibitio ptisane eēt ꝯuēiēs
mēsura cibi:sꝫ p abstinētiā nō moriret̄:ēt si trib⁹ diebus sta
ret sine cibo:sꝫ p exhibitioné cibi sanorū moriret̄.ergo 7c.
5° ℄ Quinto arguit̄.in corpibus atletarū paratis crepature
exhibitio cibi sanoꝝ facit nocumētū mortale:sꝫ eq̄lis decli
natio ad subtiliores q̄ꝫ ei ꝯueniat nō faceret mortale nocu/
mentū.igit̄ 7c.Maior pꝫ.ex dictis cōmento tertij apho.7
minor pꝫ.qꝛ lꝫ duobus aut tribus diebus nihil daretur.tñ
non moriretur vt patet per experientiam.

In oppositū est Hypo.in aphorismo cū dixit.oē n.pctm̄ quodcūq̄ꝫ sit magnum.

In questione erunt duo articuli.in p̄ positis notabilibus enarrabo vnā pōné.in 2° articulo dicā illud qđ mihi videbitur verius.

Notandū ergo p̄ ꝙ quātū attīet ꝓposito duobus modis possumus dicere aliquā dietā esse tenué.vno mō respectu diete sanoꝝ:alio° respectu ei⁹.qđ v̄tuti cū p̄ñtib⁹ circūstātijs ē ꝯueniēs.Exēplū p̄mi.est ois cib⁹ minor nutrimēto eo q sanis daret̄.Exēplū scđi.si v̄t⁹ regreret ꝓ debite dietādo certū cibū oib⁹ cōputatis:tūc q̄libet cibus illo min⁹ nutritiu⁹ eēt dieta subtilis:7 in q̄one maxie de h̄ 2° mō itelligim⁹.℄ 2°.nō ꝙ d̄bite dietādo q̄ñq̄ꝫ sumimus īdicationé a morbo q̄ñq̄ꝫ a v̄tute.h̄ patuit sup̄.℄ Nō 3°.ꝙ dieta siue regimé qđdā ē vl'e qđ at/tēdit̄ i toto morbo añ statū p ꝯparationé ad statū qđdā pticulare:qđ ꝯsideraf̄ in relatiōe ad particularé cibationem.

℄ Pria g̊ ꝯ̊ est ista.loquēdo mō p̄mo de subtili dieta 7 grossa q̄ñq̄ꝫ est melius subtiliare:vt in morbo acuto ꝯstāte v̄tute.Et quandoq̄ꝫ est melius ingrossare vt in vera 7 perfecta declinatione:7 in conualescentibus vere.

℄ 2ª ꝯ̊.vl'r declinare ad dietas subtiliores q̄ꝫ virtuti ꝯueniat est deterius q̄ꝫ declinare ad grossiores:7 h̄ tā in sanis q̄ꝫ in egris q̄licūq̄ꝫ egritudine:7 q̊cūq̄ꝫ tpe tā q̊ ad vl'e regimé q̄ꝫ q̊ ad pticulare.℄ Hāc ꝯnē arguūt plib⁹ medijs.p̄ sic declinare ad dietas subtiliores ducit corp⁹ ad inanitioné:7 declinare ad grossiores ducit ad repletioné:sed inanitio alijs parib⁹ est deterior repletiōe.Et assumptū pꝫ apho°.3°.℄ 2°.p subtilem imediate depdunt̄ ptes subales mēbroꝝ:7 resoluit̄ calor nālis:p grossaꝫ v̊o v̄tus solū grauat̄ nutri^{to} nimio:mō ꝯstat p̄^{m} nocu^{m} esse maius scđo.℄ 3°.facilius remouet̄ nocu^{m} ingrossatiōis q̄ꝫ subtiliatōis vtroq̄ꝫ exñte corrigibili.patet.Nam nocumentum ingrossationis est per euacuationé corrigibile 7 nocu^{m} inanitiōis p repletioné.Mō ꝯstat ꝙ replet⁹ 7 fortis facili⁹ euāt̄ q̄ꝫ inanit⁹ replcat̄:cū repletio in debili m'to idigeat tpe:euo āt fiat facil'r.℄ Ex hac ꝯne sequunt̄ multa correlaria.p̄^{m} ꝙ vbi duo ad equales lapsus reducant̄.vn⁹ p igrossationé.ali⁹ p subtiliationé plus a ꝯueniēti dieta remouet̄ ille q subtiliat q̄ꝫ q igrossat.pꝫ.qꝛ si eq̄liter nō tm̄ noceret̄ sic̄ vult ꝯ̊.pꝫ scđo ꝙ a media plus quātitatiue distat dieta grossa ad morté pducēs q̄ꝫ subtilis ad morté ducēs.℄ Seq̄t̄ 3°.ꝙ stāte equali fortitudine duoꝝ:quoꝝ vnus ingrosset vsq̄ꝫ ad morté:7 reliquus subtiliet cōtinue eq̄l'r:citius ad morté ducet̄ ille q eq̄l'r subtiliet:7 multa talia p̄ñt excogitari sequentia.

Cōtra istā cōcl'onē arguit̄.7 suppono ꝙ q̄libet san⁹ in die nāli est cibandus.℄ Suppono 2°.ꝙ aliqđ est corpus sanū qđ p vnā cibationé ꝯsil'em cibatiōi sani incurreret morté subitā:hoc pꝫ ex ↄ^{to} 3°.℄ 3°.suppono ꝙ tales 7 si p oimodā abstinentiā cibi lederent̄:tñ saltē q̄tuor aut q̄nq̄ꝫ dieb⁹ nālib⁹ viuerent sine cibo:h̄ pꝫ p expiētiā.Et tūc arguit̄ sic:tale corpus qđ p vnā cibationé eq̄lé cibatiōi sanoꝝ morit̄ plus ledit̄ ex vnica cibatiōe q̄ꝫ si trib⁹ dieb⁹ stet sine cibo:sꝫ trib⁹ diebus stare sine cibo plus distabit q̄ꝫtitatiue a dieta illi corpi ꝯueniēte s̄ꝫ sbtilitaté q̄ꝫ vna cibatio in grossitie.vt ꝯstat.ergo.℄ Itē ad idē sic.in scđo casu ifra posito p infinitā modicaꝫ diete.ingrossationé aliq̄ñ añ finé decem dierum ad morteꝫ ducit̄.Sed nunq̄ꝫ ante finé illum p quātūlibet paruaꝫ subtiliationé ad morté duceret̄.g̊ aliq̄l'r corpi deterior esset dieta grossior q̄ꝫ sue v̄tuti ꝯueniat q̄ꝫ tātūdē subtilior.℄ P.sit a corp⁹ q p vniformē igrossationé supra illud qđ v̄tuti ꝯueniat aliq̄ñ moriat̄:gr̄a exēpli in decé dieb⁹.Et seq̄t̄ ꝙ p eq̄lem subtiliationé nō subito moriet̄.ponam⁹ g̊ ꝙ moriet̄ in q̄nq̄ꝫ p vniformē subtiliationē ꝯtinue vsq̄ꝫ ad morté manētem eq̄lem respectu v̄tutis illi igrossatiōi 7 igrosset a.dietā istis ꝯtinuis decē dieb⁹ mō dicto.b.X̄o sit vnū corp⁹ qđ in fine septé sit oio ꝯsil'r dispositū.Sicut nūc est:7 icipiat vniformiter 7 eq̄l'r subtiliare.sicut.a.igrossabit vsq̄ꝫ ad morté a.Et arguo sic.nocu^{m} subtiliationis in.b.est min⁹ q̄ꝫ nocu^{m} igrossatiōis in.a.cū.a.p illud in trib⁹ diebus moriet̄.b.v̊o nō.Sꝫ tāta respectu v̄tutis subtiliatio nō plus noceret.a.q̄ꝫ.b.imo min⁹ cū sit valde magis repletū q̄ꝫ.b.g̊ eq̄lis subtiliatio respectu v̄tutis in.a.esset min⁹ nociua q̄ꝫ hec igrossatio:semp loquēdo de subtiliatiōe 7 igrossatiōe in cōparatiōe ad v̄tuté.℄ P.ꝯ illā ꝯné est exp̄sse mēs Gal'.2°.regis acutoꝝ cōmēto sup̄ allegato.℄ Sꝫ ad illud cōmētū r̄ñdēt fautores opiniōis ꝙ Gal'.itelligit min⁹ esse malū declinare ad tenuem anteq̄ꝫ nocumentū sequatur eam:qꝛ 7 si minus q̄ꝫ debuit comedit pōt addere ad cibum.sꝫ si plus est difficilius emittere cum aūt nocumentū sit factum maius est nocumentū tenuis diete.℄ Contra hoc est ꝯ l'ram.Nam Gal'.dicit ꝙ cuꝫ videmus virtuté iam superatā possumus dare cibū.Sed nō est dubium ꝙ qñ virtus est superata ꝓpter abstinentiā iam accidit nocumentū:multa sunt cōtra hanc viam:7 ꝯsidera in argumēto 4°.7 5° principalibus.

Quantū ad 2^{m} articulum aliqui ponunt istam ꝯcl'onem.in oibus morbis attenuatio diete que ad vl'e regimen plus nocet q̄ꝫ equalis quātitatiua ingrossatio:7 hanc probant per media supposita ꝓ scđa concl'one precedentis articuli.hec cōclusio non videt̄ mihi vera.Naꝫ pol'e est aliqđ corpus vltimate repletū incipere febrire febre flātica:ita ꝙ in die aliq̄d cibi esset dādū recte operando:7 ita ingrossare quo ad regimé vl'e ꝙ due vncie sanguinis generent̄ in die vltra debitū gradū.gr̄a exēpli.erit mortale:vbi oi die ita attenuare vt citra debituꝫ tres defi/

ciant

ciāt respectu illaꝝ q̄ essent: si ꝯuenientissime dietaret̄ esset nō
pᵃ ꝯclo. mortale. ¶ Et iō al'r pono ꝯnes. pᵃ. v̄tute cōstāte in morbo
acuto quātū ad vnā cibationē securiᵒ est subtiliare plus op
portuno q̄ȝ igrossare plus. h̄ sit ꝑ mēte Gal'. 2ᵒ regi. acutoꝝ.
Et pȝ ex alio. Nā illa subtiliatio nō p̄t obesse: sȝ igrossatio
pōt eē cā mortis aut multe ꝓlōgatiōis. Nā si i eō video v̄tu
tē debilitari nimis dabo leuiter cibū magis nutritiuū: sȝ hu/
morē iā genitū ⁊ cū peccāte mixtū: nō ita cito aut facil'r euā
2ᵃ ꝯ. re potero. ¶ 2ᵃ ꝯ. tā in sanis q̄ȝ in egris. ⁊ tā q̄ ad vl'e regimē
q̄ȝ quo ad ꝑticulare ꝯtingere p̄t nocumētū ingrossatiōis eē
maiᵒ nocumēto subtiliatiōis eq̄lis respectu eiᵒ q̄ō oȝ offer/
3ᵃ ꝯclo. ri ista pȝ ꝑ plura adducta an̄ oppositū. ¶ 3ᵃ ꝯ. in corpibᵒ nō
vltimate repletis: nec ad apata vel ad opilatiōes patas no
cumēta seq̄ntia vl'ez diete maiorē subtiliationē q̄ȝ v̄tuti ꝯue
niat sūt maiora nocumētis sequētibᵒ eq̄lē diete ingrossatio
nē. ¶ Istā puto mentē fuisse Gal'. cū hic videat̄ loqui maxi
me de vl'i regimie: ⁊ in morbis salubribᵒ in q̄bᵒ per debitaȝ
diete admistrationeȝ nā tandē crisim facit ⁊ sanitatē.

Ex his igit̄ ꝑ rn̄sio ad argᵗᵃ an̄ oppᵐ. Nā p̄ᵐ ꝓbat ꝯnē p̄mā p̄mi articuli q̄ ad partē p̄maȝ
Ad 2ᵐ pȝ ꝑ ꝯclonē p̄mā huiᵒ scd̄i articuli. In 3ᵒ v̄o nō valet
ꝯn̄a. In 4ᵒ aūt ⁊ q̄rto: aut est vltimata repletio: aut prepa/
ratio ad apostemata. ¶ Aphorismus. vj.

Ad vltimas egritudines vltime cura/
tiones ad perfectionē sunt potentes.
Theo. ¶ Summis morbis summa diligē/
tissime remedia adhibenda sunt.
Leoni. ¶ Extremis morbis: extrema exq̄site remedia:
optima sunt.

¶ Cōclusio huiᵒ aphorismi ē ista. in egritudibᵒ vltimate acu
tis oȝ vti dieta tenuissima. ꝓbat̄. q̄ꝛ illa dieta oȝ vti q̄ est suf
ficiēs ad h̄ vt īfirmus reducat̄ ad ꝑfectionē vel sanitatē. h̄
Nō p̄. A est dieta tenuissima. igit̄ ⁊c̄. ¶ Nō ergo p̄: ꝙ ꝑ vltimas egri
tudines nō itelligit Ga. pessimas. Iste. n. ex toto sūt morta/
les in q̄bᵒ nihil p̄dicit̄. Sūt. n. solis ꝓnosticis dimittēde: sed
itelligit illas salubres q̄bᵒ nulle sūt acutiores q̄ nō sūt eius/
Nō 2ᵒ B dē gn̄is. s. ꝑperacutas. ¶ Nō 2ᵒ. ꝙ lȝ curatio iportet omnē
actū medici quo īfirmᵒ ad salutē ducit̄: tn̄ hic sp̄al'r sumit̄ ꝓ
Nō 3ᵒ dieta vltima in s̄btilitate q̄ est nihil dare. ¶ Nō 3ᵒ. ꝙ cā v̄i/
ficatiōis aphorismi est: q̄ꝛ in talibᵒ egritudibᵒ v̄tᵒ supponit̄
cōstās: ⁊ iō poterit vsq̄ȝ ad q̄rtā diē stare sine cibo. Et q̄ꝛ pu
gna ē fortissima inter v̄tutē ⁊ mā̄ȝ v̄tus nō est ipediēda alq̄n/
Nō 4ᵒ C imo sup mām̄ dimittenda: ⁊ isto mō nō est cibus dandus.
¶ Nō 4ᵒ ꝙ iste vltime diete non semper sufficiunt ad cura
tionē in talibᵒ morbis: sed vbi virtus sit fortis ⁊ morbᵒ sa/
lubris. Et iō hec duo opȝ supponere ad verificationē apho
rismi. Et tūc nō sola dieta liberat sed virtᵒ nō impedita per
cibū. Et ꝯcordia h̄r p̄ma q̄rti. cap̄. de cibatiōe febricitātiū.
⁊ q̄rta p̄mi. cap̄. p̄. Ampliat̄ aūt nō tn̄ ad dietā sed ad alia
remedia: q̄ꝛ in vltimate fortibus morbis vtimur fortissima
medicina: vt q̄rta p̄mi. p̄ caplo. ¶ Cōmēti Gal'. expō

VLtimas egritudines Gal'. in ꝯᵗᵒ dicit q̄ tuor. pₘᵐ ꝙ Hypo. ꝑ vltimas
egritudies itelligit illas q̄bᵒ vltimiores. i. ma/
gis acute q̄ nō sī eiusdē denoiatiōis. 2ᵐ ē ꝙ Hy
po. p̄cipit i ill' dari tenuissimā dietā. dic̄ 3ᵒ. ꝙ si
egriᵗᵒ de q̄ loq̄t̄ hic ē acuta: ē illa quā Hypo. vocauit ꝑacu/
tā ⁊ vos habete mēti distōnē morboꝝ supra positā. aphoᵒ
q̄rto. dixit vltimo ꝙ ꝑꝑ tria subiunxit sequētē aphorismū.

In ꝑacu tis mor/ bis ꝯue nit dieta tenuissi/ ma.

Uerit̄ vtrū in peracutis morbis ꝯueniat dieta tenuissima. Uidetur ꝙ nō. p̄
corpᵒ nō est vltimate inaniēdū. igit̄ nec tenuissi
ma dieta admistrāda. ¶ Scd̄o in his morbis
virtus est debilior q̄ȝ in alijs: ergo oȝ magis cō
fortare. ¶ Tertio. meliᵒ est ifra subsistere q̄ȝ exquisitissime
euacuare. g̃ ⁊c̄. ¶ Quarto in diuersis tp̄ibᵒ morbi diuersa
est admistrāda dieta: sed si a p̄nᵒ tenuissima det̄: h̄ non fiet.

In oppositū est Hypo. in presenti aphorismo.

In questione. Notādū p̄mo ꝙ lȝ dieta tenuissi/
ma corpus quodāmō euacuet: tn̄ Nō p̄.
q̄ꝛ eius euāatio est paulatina: ⁊ in multo tēpore. iō nō ꝑ quā/
libet tenuissimā dietā corpus vltimate inanitur: nā si nihil
det̄ vno die inaniunt̄ mēbra aliquātulū: si duobᵒ plus: si tri
bus plus. ¶ Ex quo sequit̄ p̄. non oēs tenuissimas dietas
esse eiusdē corpis equal'r dissolutiuas. pȝ. vbi vna pluri tē
pore duret q̄ȝ reliq̄. ¶ Sequit̄ scd̄o. per aliquā tenuē dietā
idē corpus plus inaniri q̄ȝ per certā tenuissimā: vt si tenuis
duraret deceȝ diebᵒ: tenuissima vero vno tn̄. ¶ Sequit̄ 3ᵒ
tenuissimarū vnā esse alia magis tenuem. Certū est eniȝ ꝙ
magis tenuiter dietat̄ infirmus cū duobus diebus tenetur
sine cibo q̄ȝ cum vno die tn̄. ¶ Secundo nota ꝙ variatio
dietandi f̄m variationē temporum nō attendit̄ nisi in mor/ Nō 2ᵒ
bis in quibus a principio est aliquid dandū. ¶ Tertio no
ta ꝙ in morbo peracuto quādoq̄ȝ virtus est fortis in p̄nci/ Nō 3ᵒ
pio: ita vt tolerare possit omnimodaȝ cibi abstinentiā vsq̄ȝ
ad statū: quādoq̄ȝ non. ¶ Tūc est prima cōclusio. in oibus
morbis peracutis ꝯstante virtute danda est tenuissima die p̄ᵃ ꝯclo
ta vsq̄ȝ ad statū. probat̄. vt in aphorismo. ¶ Scd̄a conclu/
sio. si principium ⁊ augmentū sint tēpora maiora statu: ma 2ᵃ ꝯ.
gis tenuis erit dieta principij ⁊ augmenti in isto casu q̄ȝ sta
tus probatur. inter dietas tenuissimas in illa est magis
tenuis: qua pluri tēpore tenetur corpus sine cibo. illa enim
est per se magis dissolutiua: vt patuit in p̄mo notato. Sed
pluri tēpore in isto casu tenet̄ corpus sine cibo in p̄ncipio:
q̄ꝛ per totū p̄ncipiū ⁊ similiter in augmento q̄ȝ in statu: igit̄
magis tenuiter dietantur. hoc probabiliter.

Ad argumēta. Ad p̄ᵐ negat̄ ꝯn̄a: vt pȝ ex dicti̇s.
¶ Ad 2ᵐ etiā negat̄ ꝯn̄a. q̄ꝛ mo
dico tempore habet expectare ⁊ multum est iuuamentum.
¶ Ad tertiū dicitur ꝙ per tenuissimā dietam nō exquisitis
sime euacuamus. ¶ Ad quartū pȝ ex secūdo notato.

¶ Aphorismus. vij.

UBi ergo f̄m acumen egritudo ꝯtinu
os ⁊ vltimos labores hȝ: vltima ⁊ te/
nuissima dieta necessariū est vti. Ubi
aūt nō: non: sed cōuenit grossius refi/
cere. Et tantum subcondescendere: quantum
egritudo mollior fuerit vltimis.
¶ Ubi morbᵒ peracutus est: statiȝ ⁊ labores sum
mi fatigāt: ⁊ tenuissimo victu vti nec̄e ē. Ubi nō Theo.
ita est: sed plenius agere lȝ. Tantū indulgēduȝ
est cibo: quāto morbus ipse sit summo leuior.
¶ Ubi morbᵒ ꝑacutus est: statiȝ extremos hȝ la
bores: ⁊ extreme tenuissimo victu vtēdū est: vbi Leoni.
v̄o nō: sȝ pleniorē victū ꝯtingit adhibere: tn̄ ci/
bi idulgēdū ē: quāto morbᵒ extremis ē mollior.
¶ Iste aphorismus diuiditur in tres partes. f̄m tres conclu
siones: quas Hypo. vult in eo. secūda pars ibi. (Ubi vero
nō.) sed 3ᵃ ibi. (Et tn̄.) Prima ꝯclo. in oi egritudine vltima
⁊ continua nocumenta cāte: opȝ vti dieta tenuissima. pro
batur. in omni tali egritudine est pugna fortissima virtutis
contra morbi materiā que est modico tēpore duratura. er/
go virtus nō est cum cibo quo quomodo ab illa pugna di
uertenda. consequentia pȝ ex supradictis. q̄ꝛ multo maius
esset nocumentū iuuamento. ¶ Circa istam conclusionem D
nota primo. ꝙ hoc nomen labor quādoq̄ȝ sumitur pro mo Nō p̄
tu corporis quo fit lassitudo: vt in aphorismo. Ubi indigen

tia non opꝫ laborare: quandoqꝫ sumitur pro lassitudine: vt
in illo aphorismo. Labores spōtanei narrant morbos. quã
doqꝫ ꝓ nocumēto. tali mō sumit̄ hic. ⁊ in ꝑ aphorismo scđe
Nõ 2° ꝑticule. ¶ Nota 2° ꝙ labores dicunt̄ vltimi: q2 nulli sunt vl
teriores nõ eiusdē denoiatiōis: vt supra diximus de dieta.
Nõ 3° ¶ Nota 3° ꝙ hic inuenit̄ duplex lr̃a. vna dicit ꝯtinuo. ⁊ te
net̄ aduerbialiter. ⁊ est tūc sensus lr̃e ſm modū exponendi
cōmēti. qđ vbi egritudo ꝯtinuo. i. statiꝫ a ꝑn°hꝫ vltimos la
bores ſm acumē. i. facit tenuissima nocumēta oꝫ vti tenuis
sima dieta. Et cã est: q2 egritudo h̄ mō ꝓpe sui ꝑnᵐ habens
ista accñta nec̄ario cito terminat̄: ⁊ est ꝑperacuta terminan
da in ꝑ' q̃rta: vt dicit̄ in cōmento. Nã q̃a accidētia sunt val
de seua nō posset ṽtus accñtia illa tolerare longo tp̃e. Et iō
opꝫ ꝙ cito terminet̄. scđa lr̃a dicit ꝯtinuos: ⁊ tūc textus est
F planus: cã tñ verificãs est eadem. ¶ 4° nota ꝙ lꝫ ad morbi
acuitatē duo req̄rant̄. vnū est seuitas accñtiū. scđm est bre
uitas durationis: hoꝝ tñ vnū ad alteꝝ cōsequit̄. nã qñ acci
G dentia sunt seuissima morb⁹ est breuis vt dixi statim. ¶ 5°
nota ꝙ nō opꝫ oēm seuitatē accñtiū esse cãm breui morbi.
Aliq̃ eni est q̃ debilitãdo virtutē est cã lōgitudinis: vt hꝫ vi
deri ꝑma q̃rti. seuitia tñ vltima necessario facit morbū bre
uē: q2 aut opꝫ vt succūbat ṽtus. aut ꝙ magno conatu mãꝫ
D vincat. ¶ 6° nota ꝙ qnqꝫ cōiter ponunt̄ cãe acuitatis mor
bi: vnū est intēsio morbi. ṽbi gr̃a. Intensio caloris. scđm est
furiositas mãe. tertiū est multitudo: vt qñqꝫ in sciatica. q̃rtū
est locus mãei vt in epilemonia ⁊ apoplexia. q̃ntū est occul
ta malicia: vt in febrib⁹ pestilētialib⁹ ⁊ venenosis: ⁊ a quo
cunqꝫ hoꝝ fuerit egritudo ꝑperacuta oꝫ dieta esse tenuissi
ma. Et attende ꝙ in textu dicit̄ ergo ⁊ ly. ergo tenet̄ illati
ue: q̃a ista ꝑma cōclusio sequit̄ ex precedente.

¶ Ubi autē Scđa conclusio aphorismi est ista. In egri
tudine nō habente accñtia vltima ad sensum datum non de
bem⁹ vti dieta tenuissima sed grossiori. ꝓbat̄. in tali egritu
dine status est lōginquior quē ṽtus sine cibo expectare nō
posset: sꝫ in nulla tali ꝯuenit dieta tenuissima. ḡ ⁊c̃. ¶ Cir
ca quã p̃tē nõ ꝙ loquit̄ de egritudine difficili. Nã si aliqua
esset leuis egritudo sicut effimera q̃ esset cito terminãda: ita
sicut ꝑacuta aut ēt tertiana duoꝝ ꝑoxismoꝝ. Et de istis nō
loquit̄: sed egritudĩes difficiles q̃ non habēt vltimata acci
dētia: nō sunt ita cite terminatiōis: ⁊ iō opꝫ ṽtutē cū cibo su
stētare: nõ tñ in oibus istis vno mō vt statiꝫ dicet̄. Et si vis
vl'em ꝯnē facere potes hoc mō arguere. In oi tali egritudi
ne est meli⁹ aliq̃d dare q̃ꝫ vti tenuissima dieta: igit̄ nō debe
mus vti illa. Assumptū pꝫ. q2 aut egritudo est leuis ⁊ non
indiget forti pugna sicut tertiana duoꝝ ꝑoxismoꝝ vel effi
mera. Et tūc maius esset nocumētū debilitatis ṽtutis ꝑ oi
modã cibi abstinētiã q̃ꝫ iuuamētū: aut egritudo est lōgior.
⁊ tūc ṽtus nō tolerarer sine cibo. melius est tñ non ponere
vniuersalē: q2 multe sunt breues tantū ꝙ nulluꝫ est notabi
le nocumentū per eas abstinere totaliter.

¶ Et tm̄ Tertia conclusio est ista. dieta debet tm̄ descen
dere ṽsus grossiciē a tenuissima quãtū egritudo est melior.
i. leuior acutissima. pꝫ: q2 quãto ab acutissima recedit egri
tudo tãto cãe idicãtes subtiliationē sunt debiliores. s. ꝓpin
quitas stat⁹ ⁊ pugne forti°. ḡ tūc tm̄ debem⁹ ṽsus grossaꝫ
dietã accedere. Ubi nõ totū aphorismū ṽificari ꝯstãte ṽtu
te: ⁊ vbi p̃ter morbū ⁊ ṽtutē nō sit alia circūstãtia indicans
de subtiliatione. vt ṽ. g. vt vltimata repletio. Et silis snia su
mit̄. 19. ꝯ¹°. ⁊ ꝑ° q̃rti. caplo de cibatione febricitãtiū. ⁊ q̃rta
ꝑmi. ꝑ caplo. vtilis est aūt aphorismus ad cognoscēduꝫ di
uersitatē modoꝝ dietãdi in veris morbis. potest etiam am
pliari ad alia que fiunt vt virtus sustētetur ⁊ pugna nō im
pediatur. ¶ Cōmenti Gal'. expō

Sicut superius Gal'. cōmētãdo hūc
aphorismuꝫ tria fa
cit. primo declarat quid intelligamus per vlti
mos labores. scđo declarando quare morbi dicãtur con
tinuo habere istos labores verificat primã partem apho
rismi. tertio verificat scđam repetendo totū aphorismū. se
cūda ibi. (Quia peracute.) tertia ibi. (Si tñ status.) ¶ Di
cit primo ꝙ sicut supra dixit: vltimã egritudineꝫ qua nulla
est vltimior/ ⁊ ita hic dicit vltimatos labores: qb⁹ nulli sunt
vlteriores: ⁊ supple vt in aphorismo. qui non sunt morbis
acutissimis ꝓportionati sunt isti labores accessiones febri
um. ⁊ etiam per eos cetera accidētia morborum intellexit.
¶ Ubi nota ꝙ per accessiones febriū debemus intelligere
inuasionē. cetera aūt accidentia dicit. sicut ṽbi gr̃a. Dolor
capitis: vigiliarū instantia: sitis inquietudo: ⁊ multa alia q̃
ideo dicuntur accidētia: quia sunt tres preter naturã sequē
tes morbū tanq̃ꝫ causam. nã hoc nomen accidens qñqꝫ su
mitur generaliter pro omni dispositione preter naturã: qñ
qꝫ vero solum pro tali dispositione preter naturaꝫ sequente
morbū: vt morbus est cōmunis ad neutralitatē: vt tertio de
accidenti. ⁊ isto modo sumit̄ hic. QVIA PERACVTE. Fa
cit qđ dictum est: ⁊ diuiditur in duas. Primo eniꝫ verificat
aphorismū quo ad primã partē. Secūdo infert quedam.
ibi. (Si quis.) ¶ Dicit primo ꝙ quia peracute febres ha
bent cōtinuo vltimos labores: idest in primis diebus quar
tū precedentibus: propter quã causaꝫ status ilico subsequi
tur. Status enim nihil est nisi cū in morbo labores: ⁊ cō
accidentia vltimantur. Et quia peracutus morbus est cuꝫ
status erit continuus: quia in primis quattuor diebus aut
in precedentibus ⁊ coniunctis cuiuslibet quarte diei: quia
vt puto in quarta aut tertia hinc est ꝙ in acumine peracuti
morbi opꝫ dare vltimã ⁊ tenuissimã dietã: q2 talis est neces
saria in statu: vt Hypo. dixit in libro de acuta egritudine: cu
ius status est continuus in primis quatuor dieb⁹. Sed suf
ficit de hac re iterū dixisse. ¶ Circa quã partē nota. q̃a po
nitur in ea notificatio status: q2 dicitur ꝙ est cuꝫ labores ⁊
accidentia vltimant̄: debetis notare ꝙ labores intelligim⁹
nocumenta. Et per accidentia idē intelligamus. Et ideo de
bet exponi. ⁊ pro idest. ¶ Nota scđo ꝙ accidētia alia sunt
actiones lese. alia sunt accidentia mutata. alia sunt q̃litates
mutate. Exēpluꝫ primi. vt dolor alienatio debilitas motus
⁊c̃. Exemplum scđi. vt malus color vel aliqua alia similis
qualitas. Exēplū tertij. vt vrina vel sputū ⁊c̃. hic aūt maxi
me loquitur de actione lesa. ¶ Nota 3°. ꝙ status in morbo
qñqꝫ distinguit̄ ab alijs tēporibus penes materiei trãsmu
tationē ad benignū aut malignū quomodo sumitur primo
de crisi. Et hoc modo solū tunc est status cū materia aut est
cōplete digesta: aut cōpletur digestio: vel est cōplete putre
facta: aut talis malignitas cōpletur. Quãdoqꝫ vero distin
guit̄ penes accidentia. ⁊ tunc illa pars morbi dicit̄ status
in qua sunt accidētia seuiora. Et hoc modo vult hic Galie
nus sumere. quandoqꝫ vero distinguitur penes vtrūqꝫ: vt
Auicēna videt̄ innuere prima quarti. caplo 3° in descriptio
ne status. cadit etiam hic breue dubium.

Queritur vtrum status sit cum acciden
tia vltimentur. Q2 non arguit̄.
primo sic. in statu materia est cōplete digesta ⁊
minoris quãtitatis q̃ꝫ in tēporibus precedenti
bus. ergo accidētia remissiora. tenet cōsequen
tia: quia si materia est digesta tunc ipsa est benignior ⁊ pau
cior q̃ꝫ ante. Et pꝫ antecedēs pro ꝑma parte. ꝑma q̃rti. capi
tulo 3°. ⁊ pro scđa: q2 cōtinue aliquid de mã dissolutū fuit.
¶ Secūdo sic. in aliquo statu non fit pugna nature contra
materiã fortissima. igit̄ in aliquo nō vltimantur accidētia.
Assumptū pꝫ. ponēdo ꝙ aliq̃s erit status quo ad materie
digestionē: in quo tamē natura nō faciet crisim vt quotidie
videmus. Et arguit̄ sic. in statu illo natura nō agit in mate
riã ipsam digerēdo: q2 ipsa ante digesta est: nec ipsam sepa
rando: q2 nō tentat crisim. ergo in illo nō est fortis pugna.
nō enim videt̄ alia pugna nature contra materiam morbi

3° ¶ Tertio sic. in statu nō cōpletur digestio. ergo in eo nō est
pugna: saltē ante crisiꝫ forti. Assumptū arguo ꝑmo. si dige
rif mã: tūc illi statui ꝯueniret rō augmēti: ⁊ sic esset augmē
tū. Scđo. qr tunc morb⁹ aut intēderef: aut remitteref: ⁊ sic
nō staret. Tertio. qr in illo esset digestio: qr digestio cum sit
4° motus nō est nisi dū fit. ¶ Quarto. qr tūc interpolati paro
xismi essent minores q̄ꝫ ante: qr tunc materia esset digesta.
5° ¶ Quinto. qr nec digerif causa antecedēs: qr illa non pu/
gnat cōtra nãm: nec causa cōiuncta: qr illa putrescit vsq̄ꝫ ad
6° inanitionem. ¶ Sexto ⁊ vltimo. in statu est maior ꝓportio
morbi ad virtutem q̄ꝫ vnq̄ꝫ ante cū morbus sit maior: ⁊ vir
tus debilior: igif si ante merito huius morbus ⁊ accidētia
crescebant: ⁊ post statum crescent.

In oppositū est Gal. in cōmento. ⁊ ꝑmo de crisi. ⁊ Auicēna. 2ª ꝑmi. doctrina ꝑma. ⁊
prima quarti. capitulo tertio.

In isto dubio ꝑmo ponã notabilia. 2° responde bo ad quesitum.

Nō p. **Quãtum** ad ꝑmuꝫ nota. ꝙ morboꝝ qdã sunt mãles ⁊ qdã imãles. Et intelligo ꝑ mãles illos q
pendēt ab aliqua mã ꝑter nãm cōtenta in corpore speciali
depēdētia. ꝑ imãles q nō sic dependēt: hic aūt solū de mãli/
Nō 2° bus est intētio Hypo. ¶ Nota 2ᶜ ꝙ morboꝝ mãliuꝫ quidã
sunt salubres: qdã mortales. Itē salubriū qdã reseruãt ma/
teriã ad vnã quasi creticã expulsionē: ita vt nō multū nota/
biliter de illa mã ꝑus: aut expellaf: aut resoluaf: qdã vero
nō. Exēplū ꝑmi: vt multotiēs quasdã videmus febres san/
guinis que vsq̄ꝫ ad q̄rtū vel septimū modica facta resolutio
ne ꝑmanēt: ⁊ tūc nã subito magnã quãtitatē sanguinis emit
Nō 3° tendo facit salutē. ¶ Nota 3°. ꝙ in morbo salubri auctores
distinguūt q̄ttuor tpa: ꝑncipiū: augmētū: statū ⁊ declinatio
nē. nã in mortali declination nō opꝫ esse. hec aūt tpa q̄daꝫ
dicunf vlia: vt sic integrū morbū cōstituētia: q̄dã particula
ria: vt sic particularē paroxismū integrãtia. nūc aūt solū de
Nō 4° vlibus est sermo. ¶ Nota q̄rto. ꝙ hec vniuersalia tpa: qñ/
q̄ꝫ distinguunf adinuicē penes alterationē mãe morbi. ⁊ ta
lis non est nisi in morbis mãlibus. Qñq̄ꝫ vero distinguunf
penes accidētia cū morbo existentia: ⁊ hec distinctio est in
oibus morbis. nã qñ accidētia sunt valde parua: tūc est ꝑn
cipiū: cū crescūt notabilr est augmentū: cū vltimanf: ita ꝙ
nō sit notabilis eoꝝ augmētatio vel diminutio in tꝑibus si
bi inuicē ꝓportionalib⁹: tūc est status: cū ꝑterea decrescunt
est declinatio. Sed in distinctiōe penes digestionē est aliud.
nã qñ mã est adhuc in tꝑe morbi in quo modicū trãsmuta
tur: aut a calore nãli versus digestionē: aut putredinali ver
sus oppositū: est ꝑncipiū. Sꝫ cū mã notabilr ad aliqđ isto/
rū duoꝝ trãsmutaf: nō tñ ita ꝙ digestio vel ei⁹ oppositū cō
pleaf ⁊ apparet iã manifesta facta impressio: tūc est augmen
tū. cū aūt complef talis trãsmutatio: aut est cōpleta: tūc est
status siue sit cōpleta digestio: siue putredo digestioni op/
posita. Et attēde ꝙ digestio dicif qñq̄ꝫ de trãsmutatiōe per
quã acq̄rif perfectio intenta in mixtione: aut tēperamento
humidoꝝ ⁊ siccoꝝ adinuicē a naturali ⁊ ꝓꝑo calido. qñq̄ꝫ
vero sumif ꝑ tali ꝑfectione acq̄sita. ⁊ hoc scđo modo sumi/
tur digestio: cū dicimus ꝙ in augmēto digestio est manife/
sta: ⁊ in statu est cōpleta vel cōplef: ⁊ in ꝑncipio est occulta.
Stat eni motū illū in ꝑncipio factū esse valde fortē ⁊ velo/
cē: ⁊ in statu esse valde remissum. Intelligo etiã tūc cōpleri
digestionē: cū modicū valde deficit a cōplemento quo acq̄/
Nō 5° ritur. ¶ Quinto nota. ꝙ accidentiū que fiunt in morbo. q̄/
dã qñq̄ꝫ fiunt magis vi morbi: vt in morbo mortali in quo
natura non audet pugnã cōmittere seu tentare. sit tñ aut for
tis dolor capitis a putrido vapore illi eleuato. aut spasmus
de repletione: ⁊ sic de multis. quedã autē fiunt fortia vi na/
ture: sicut qñ materia est cōplete digesta motus fortes cre/
tici fiunt. illi enim fiunt a virtute: nō a febre: nisi forte tanq̄ꝫ
a stimulãte. Quedã autē sunt cōmunia vtriq̄ꝫ: quia vtrūq̄ꝫ
cōcurrit satis notabiliter: ⁊ v̄tus: ⁊ morbus. ¶ Hic ergo q̄/
rimus de oibus talibus. Naꝫ vtrū accidentia merito mor
bi sunt maiora in statu morbi salubris est dubitatio magna
per se: quã infra dicemus duce deo in secūda particula. illo
aphorismo tertio. Circa ꝑncipia ⁊ fines. ¶ Sexto nota. ꝙ Nō 6
cū materia est cōplete digesta acquiritur ei quedã proprie/
tas per quã proportionaf ad virtutē: merito cuius est rece
ptibilis alterationū ⁊ motuū localiū multo magis q̄ꝫ ante.
⁊ si qñq̄ꝫ in digestione ingrossef. verbi grã. Carnes crude
in stomacho nostro difficulter digerunf. Eedem assate: aut
in patella fricte: ita vt manifeste indurenf: tamē sunt mani/
feste a stomachi calore multo magis alterabiles. hoc ergo
modo humor digestus merito illius proprietatis pōt a vir
tute mēbroꝝ alterari magis alteratione mouente humorē
extra corpus: ⁊ alteratione per quã dissoluatur a calore na
turali valde velocius q̄ꝫ ante: ⁊ etiã in suis malignis quali
tatibus fortius remitti. Ista tamē proportio non oportet ꝙ
sicut digestio crescat: ita acquiratur: immo sequitur iam li/
mitatum graduꝫ digestionis: quo acquisito: aut subito ac/
quiritur: aut quasi subito.

Quãtum ad secundū tūc sit prima cōclusio: sumendo statum pro statu quo ad accidētia in cuius/ pª ɔclo.
libet morbi siue mortalis: siue salubris statu accidentia vl
timantur. pꝫ. quia non alia rōne dicitur status quo ad acci
dentia. ¶ Scđa ɔclusio. in cuiuslibet morbi materialis ser 2ª ɔ.
uantis materiã ad vnã expulsionē creticam accidentia vlti
manf. pꝫ. quia in statu tali est fortissima pugna nature. Cō
tra materiã prius ad ipsaꝫ cōplete digerendã: postea ad se/
parandã: ⁊ crysim expellendã. ¶ Tertia cōclusio. nō semꝑ 3ª ɔclo.
in statu quo ad materie digestionē accidentia vltimanf. pa
tet. de statu morboꝝ non reseruantiū materiã ad vnam ex/
pulsionē. nã ante aduentū status potest in tm̄ minorari ma
teria: vt multo magis remittatur morbus per illã paucifi/
cationē q̄ꝫ merito pugne intendaf. ¶ Quarta ɔclusio. da/
to ꝙ in certo morbo reseruante quasi totã materiã non fie/ 4ª ɔ.
ret crysis vel tentaretur: ⁊ esset morbus salubris in statu: ta
men ꝑmo accidentia vltimanf. pꝫ. Nam in statu tali virtus
velociter agit in materiã digerēdo plusq̄ꝫ in alijs tempori/
bus. ergo sit huiusmodi materie maior agitatio ⁊ effuma/
tio. Et per cōsequēs cū adhuc plurimo calore putredinali
participet faciet materia hoc modo cōmota fortia ⁊ seuissi
ma accidentia. ¶ Quinta cōclusio. in statu completa dige
stione adhuc tñ est digestio. pꝫ. quia est illa perfectio acqui 5ª ɔ.
sita que dicif digestio. ¶ Sexta cōclusio. lꝫ in statu febriuꝫ
interpolatarū fiant notabiles intensiones ⁊ remissiones ac 6ª ɔ.
cidentiū. tñ dicimus egritudinē stare. Prima pars pꝫ. quia
tali statu aliqñ cōprehendunf plures ꝑoxismi: vt ꝑma q̄rti.
c. 3. Sed nō est dubiū. ꝙ in illis fiunt notabiles intensiones
⁊ remissiones morboꝝ quo ad particularia tēpora illoruꝫ
paroxismoꝝ status: vt inter principiū ⁊ augmētū ⁊ statum
paroxismi. ¶ Ex quo patet nō dici stare morbū vel accidē
tia in statu: quia in qualibet eius parte. vnde sit notabilis
differentia: sed ideo dicif morbū stare quo ad accidētia: qr
in qualibet eius parte seuiora sunt accidentia q̄ꝫ fuerint in
precedentibus: ⁊ q̄ꝫ erunt in futurū partes sibi inuicē corre
spondentes cōparãdo: vt ꝑncipiū paroxismi ad ꝑncipiū: ⁊
augmētum ad augmētū: ⁊ sic vltra. ⁊ hoc ꝑcipue in febris
intensione vel morbi: cuius est status manifeste: ita ꝙ ꝑtes
etiã status inuicē cōparãdo ꝓportionales: nō erit inter eas
notabilis differentia. Per hoc pꝫ mens Galieni: qr fuit de
statu vniuersali morbi reseruãtis materiã ad vnicã expul/
sionē creticã. ¶ Secūdo patet ꝙ lꝫ talis morbus hoc mo
do seruãs materiã per crysim nō terminaretur: tamē sequi
tur post cōpletã digestionē declinatio ꝓpter fortē resolutio
nē ⁊ materie alterationeꝫ a calore naturali. ¶ Per hoc pꝫ
ad argumēta respōsio. ¶ Ad ꝑmū negatur cōsequētia. Nã
lꝫ sit digesta magis q̄ꝫ in ꝑncipio: ipsa tamen est putridior:

vel si nō sit putridior tñ magis a virtute agitať. ¶ Ad scōm dicif. ꝙ in statu est vehemēs pugna. esto ēt q̄z nō fiat crisis. ¶ Et ad argumēta cū dicitur ꝙ materia nō digeritur in statu negaf: imo in quadā parte status digerif ⁊ negaf ꝙ illi parti competat ratio augmēti vt visum est in questione. Itē in quadam parte status est digesta: ⁊ tamen multi mali vapores secum mixti remanent qui virtutē multū stimulant sui caliditate ⁊ putredine qua virtus pugnat: ⁊ cōtra materiam sue actioni forti resistendo: ⁊ ipsam alterando pro remotione male qualitatis: ipsamq̄ resoluendo. ⁊ sic patet responsio ad tertiū. nam quo ad primam rationem scđa ratio soluta est supra in cōclusionibus. ¶ Ad tertiam dicif. ꝙ in parte status in qua materia est digesta. Est tamen digestio vt supra dicif. ¶ Ad quartā negaf cōsequentia. q̄r propter materie multitudinē que vno paroxismo mouef fit febris fortior. Item q̄r putredo est intensior f̄m vnam opinionem: ideo illius temporis paroxismi sunt fortiores. ¶ Ad 5^m dicif. ꝙ digerif añs causa ⁊ cōiuncta: vt infra videbif. ¶ Ad sextū negaf argumentū. nā licet morbus maiorem ꝓportionem ad causam morbi virtutem habeat q̄z ante: tamen virtus incipit habere proportionē ad causā morbi: ⁊ ideo illā debilitat: ita vt morbꝰ crescere nō possit. ¶ Deide cū dicit. SIQVIS. Infert correlariū. Et est ꝙ in statu morbi peracuti est exhibēda tenuissima dieta. probaf. q̄r siquis timet dare cibum in peracutis egritudinibus propter intensiones apostematū aut febriū continuarum: tunc magis est necessarium hec cauere in statu: q̄r tunc accidentia sunt seuiora: sicut testatur Hypo. in peritoneon noxomaton. i. in libro regiminis acutorū: i quo dixit de vltimitate caloris apostematis: ⁊ dedit intelligi intensiones febrium. Sicut mos est antiquorum ponere vnū pro exemplo multorum: sed de quocunq̄ istorū siue febre: siue apostemate intelligatur ꝙ in statu non damus cibum: intellectus est verus ⁊ sanus: vt natura in eorū statu permittaf operari: ⁊ nec cibo: nec alia re impediaf. Et ideo oportet ꝙ in statu dieta tenuis vltimef in subtilitate: quod fuit correlariū. SI TAMEN STATVS. Hec est tertia pars principalis cōmenti. Et facit qđ dictum est di. ꝙ si status post primas quattuor p̄dictas statim non venerit. i. non sit venturus: tunc non statim a principio est vtendum tenuissima dieta: ne forte infirmus moriatur ante statū. ⁊ hec est scđa cōclusio aphorismi. ¶ Ex quibus omnibus dictis patet ꝙ in illo morbo cuius status est futurus in prima 4^a die bonum est ilico tenuissimā dietam dare. Si vero illud nō potest pati natura: mellicratū detur: vel sufficit parū ptisane. Sunt enim hec in vltimitate tenuitatis. i. sunt declinantia ad latus tenuissime diete. sed illa que Hypo. vocat grossum cibum. i. tendentem ad latus grossi sunt secundaria istis. i. post istos cibos in grossitie: qui debēt dari in statu. i. in morbo. cuius status est futurus post diē q̄rtam. ⁊ in istis morbis subcōdescendetur ad ingrossandum quantūcunq̄ morbus molliaf. i. fiat minus acutus. verbi gratia. Si status est aliquantulum vicinus detur cibus parum grossus. Si vero remotior detur cibus grossior: quia sic ordinata dieta est vtilis: ⁊ omnium horum causa dicta est in expositione aphorismi.

¶ Apho. viij.

Quando in statu est egritudo: tunc tenuissima dieta necessarium est vti.

Theo. ¶ Cum vero morbus consistit suo vigore: tunc tenuissimo victu vti necesse est.

Leoni. ¶ Quando morbus in suo vigore constiterit: tunc victu tenuissimo vtendum est.

¶ Cōclusio aphorismi est ista. Egritudine existente in statu oportet vti dieta tenuissima. probaf. q̄r illo tp̄e quo accidētia sunt seuissima: ⁊ pugna nature fortissima ꝯpetit dieta tenuissima: vt supra patuit. sed hoc est in statu vt est etiā dictū in cōmento p̄cedēti. ergo ⁊c̄. ¶ Nota ergo p̄mo. ꝙ ex cibo in statu exhibito sequunf nocumēta supradicta de ipedimēto virtutis diuertēdo eā. 2°. de resistēdo digestioni materie. 3°. q̄r fouef materia morbi: ⁊ q̄r sequif intensio febris: ⁊ q̄r oīa ista sunt in statu maiora ꝑ cibū. ideo maxime in statu vitanda sunt. ¶ Nota 2°. ꝙ hic ꝑ statū intelligere debemus statū vniuersalē: precipue morbi acuti: materiā reseruātis ad vnā expulsionē. Nā in morbo non reseruante etiā in statu quo ad materie digestionē nō habet veritatē: vt 4^a tertij. de cura pleuresis. hic autē status de quo dicimus est morbi pars molestissima ⁊ modicum duratura. Et ideo virtus potest sine cibo bene tolerare. ¶ Nota tertio per dietā tenuissimam intelligi hic nihil dare: ⁊ nō vt dicit Marsilius tenuissimam respectu dietarum aliorū temporū: ⁊ sic dicit Jacobus. Nam tunc ad istius verificationem non oportet ꝙ status sit breuis: quia etiā in longo statu hoc modo administramus tenuissimā dietam: vt in quartana. ¶ Nota quarto tres cōditiones requiri ad veritatē aphorismi. vna ꝙ status sit breuis: q̄r morbi acuti ⁊ seuorū accedentium. 2° requirif ꝙ virtus sit constans. 3°. requiritur ꝙ sit status morbi: cui successiua sit declinatio: vt in cōmēto dicit Gal. ¶ Nota vltimo. ꝙ virtute constante semꝑ in statu quo ad accidentia vtimur dieta tenuissima respectu aliorum temporū morbi. ¶ Cōcordia autē aphorismi habetur quarta primi. c. primo. etiā prima quarti. c. de cibatione febricitantiū. vtilitas patet ⁊ ampliaf ad remotionē oīs rei naturam ab operatiōe distrahentis. ¶ Hic solet moueri dubiū inutile. vtrum in statu sit vtendū dieta tenuissima: ⁊ certū est ꝙ non: tñ ꝗ est longus: vel virtus est debilis velꝰ mortalis: sed cum dictis conditionibus vtimur semper tenuissima.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Hunc aphorismū Cōmentū diuidif in tres partes. In p̄ma parte ostendit habitudinē istius aphorismi ad p̄cedentē. In 2ª verificat ipsum. in 3ª continuat cum sequenti. ibi 2^a. (In statu.) ibi 3^a. (In premissis.) de prima dicit. ꝙ quidā hunc aphorismū ponunt separatum a precedente. sicut ipse. quidā vero cōtinuāt ipsum cum precedenti. ¶ De scđa parte dicit. ꝙ ideo precipif in statu dari subtilissima dieta: q̄r in eo succedunt multa accidentia morbum digerentia. i. in eo fiunt multa accidentia propter digestionē: cui natura vacat multū tunc. Et ideo natura non est ipedienda a digerendis humoribus qui sunt materia morbi: ⁊ precipue cū tota est illi rei. s. digestioni intenta: ⁊ vix supersit hora: quoniā vincat humores illos. Et ideo non ipediatur natura in digestionibus: q̄r nos hoc prohibemus in lib. de die cretica. Et subdit. ꝙ ista dicta Hypo. oīa precedentia de dieta status sunt intelligenda de statu cui successura sit declinatio. nam in morituris oportet futura pronunciare: ⁊ debēt dictis ꝓnosticis dimitti. ¶ De tertia parte dicit. ꝙ hucusq̄ locutus est Gal. de dieta infirmorū distincta f̄m tempora morbi. hic vero subdit eius distinctionē ratione virtutis.

In isto cōmēto solet dubitari an aliq̄s sit status morbi salubris cui nō succedat declinatio. Et patet ꝙ est possibile: quia potest infirmus in statu morbi salubris mori ex alio morbo mortali. ¶ Itē dubitatur vtrum morituri sint solis ꝓnosticis dictis dimittendi. Et breuiter dr̄ ꝙ q̄ñ sunt morituri certe: ⁊ de proximo: q̄r sine multa infirmi vtilitate: vel aliorum medici cadunt in infamiam. ideo dimittēdi sunt. sed vbi non sit certū de morte: vel vbi mors est: longinqua ad vitā prolongandā adhibemus studium vt in ptisicis: ⁊ i ethicis: ⁊ ydropicis: ⁊ multis talibus. vos tamen non relinquatis semper infirmum: q̄r sepe erratur: putando ꝙ sit cito moriturus: ⁊ non est ita.

¶ Aphorismus. 9.

Contēplari igiť oꝫ egrotātē: si sufficiat dieta ad statū egritudinis: ⁊ vtruꝫ ille deficiat prius ⁊ non sufficiat dieta: au egritudo deficiat ⁊ obtundatur.

Theo. ¶ Exrimandū ēt colligendūqꝫ est: an eger possit eo victu quē precepis obdurare ad cōsistēdi vigorē vsqꝫ egrotationis: ⁊ ille ne potius deficiat: nec durare possit ea ipsa victus ratione: an morbus ante deficiat atqꝫ hebetescat.

Leoni. ¶ Cōiectari aūt opꝫ: an eger cū victu sufficiat ꝑdurare donec morbus consistat. Et nunquid prius ille deficiat: nec possit cum victu perdurare: vel morbus antea deficiat atqꝫ hebetescat.

¶ Conclusio istius apho. est ista. medicū debētem recte dietare infirmū opꝫ cōtēplari ⁊ cōsiderare ṽtutē infirmi: si cū dieta exhibenᵃ sufficiat stare vsqꝫ ad statum egritudinis. aut ille infirmus cuius illa est virtus prius deficiat ⁊ non sufficiat dieta illa ad sustinēdum virtutem. aut prius deficiat egritudo ⁊ obtundatur q̄ꝫ infirmus cum tali dieta. ꝓbatur. qꝛ dimissa ista consideratione non recte dietatur infirmus. ergo ⁊c̃. ꝓbať assumptū. qꝛ dietatio debet mensurari ẜm tenorē virtutis. vtriusqꝫ enim opusculi est cōmunis intentio custodia virtutis.
A Nō p. ¶ Nota ergo. ꝙ cōtemplari idēꝫ est q̄ꝺ subtiliter cōsiderare. ꝑ egrotantē vero intelligit virtutem egrotātis.
B Nō 2° ¶ Nota 2°. ꝙ cū ṽtus vitalis sit aliarum fundamētum: vt ostēdiť ꝑma primi. iō illam maxime debemus cōsiderare: ⁊ maxime per pulsum: lꝫ ⁊ aliaꝝ virtutuꝫ duarū. s. nālis ⁊ aīalis cōsideratio sit habēda: ⁊ multū indicet earum debilitas.
C Nō 3° ¶ Nota 3° ꝙ egritudinū que terminātur. quedam terminanť paulatine ad salutem. quedā subito ad salutē. q̄dam primo subito versus salutē mouenť. sed post paulatine cōpleť trāsitus ad salutē: qꝛ fuit facta crisis incōpleta. Iste ergo 3° mō terminate in crisi que fit in statu non deficiunt: sed obtunduntur. igitur Gal. voluit ꝙ nō solum consideremus vtrum ex toto morbus deficiat: sed vtꝝ obtundať per talis diete exhibitionem. Et his sunt tres ꝓportionales ad malū terminantes. ¶ Concordia pōt sumi prima q̄rti. c. de cibatione febricitātiū. ¶ Et hic solet dubitari vtrū ī dietādo sumať īdicatio a morbo ⁊ ṽtute. Et ego istud disputaui. s̈. 4° cōᵗᵒ apho. ⁊c̃. ¶ Cōmēti Gal. expō.

Uia superius Gal. ꝯmētādo aphorismū facit tria. ꝑmo cōtinuat cū p̄cedētibus. 2° ṽificat aphorismū. 3° ponit hitudinē istius ad p̄cedētē ⁊ sequētē. 2ᵃ ibi. (Ut virt⁹.) 3ᵃ ibi. (Quia ḡ.) ¶ De prima pte dicit. ꝙ in sermonibus superioribus ẜm propinquitatē ⁊ remotionē status docuit subcondescēdere in ordinando determinata dieta. In isto docet illam mensurare ⁊ ordinare ẜm vires patiētiū. ¶ De parte scđa dicit primo. ꝙ infirmi dietanť vt virtus nutriať. i. vt virtus sit fortis: ⁊ non vt morbus nutriatur. ¶ Et ex hoc sequitur. ꝙ vltra morbuꝫ ⁊ tempora de quibus est dictum debemus virtutem considerare pariter ⁊ morbum: vt pꝫ ex dictis. ergo recte sequiť ꝙ si medicus ista duo in ordinanda dieta bene cōsideret. s. longitudinē ⁊ breuitatem status. i. propinquitatem: ⁊ distātiam: ⁊ virtus infirmi bene perpendať: tunc in dietādo subsequitur vtilitas nostro operi. ¶ Et hoc pꝫ. qꝛ si virtus defecerit: ⁊ non sustinuerit subtilitatē diete ẜm exigentiā morbi cibi dabuntur in quantitate ⁊ qualitate ẜm quod expedit virtuti. Et ēt in statu cibus est dandus accn̄tibus virtutem dissoluentibus. ¶ Dicit tertio ꝙ qꝛ maxima cautela medicoꝝ oꝫ eē in bene ordināda dieta. Iō Hyp. putauit p̄cedētē aphorismū ⁊ subsequētē ꝯtinuo subiungēdos presenti. i. cōiungēdos: quos tres: si quis tanq̄ꝫ vnuꝫ intelligeret nō peccabit: sed ipse diuisit vt melius explanareť.

¶ Et in hoc aphorismo disputari solet. vtrum infirmi semꝑ dietentur vt virtus ⁊ nō morbus nutriatur. In quo dubio intelligendū per nutriri tādē fortificari ⁊ obtinere. est hec sententia vera gn̄aliter. Naꝫ etiā subtilissima dieta ad hūc finem administrať. ⁊ ēt dieta: que qn̄qꝫ administrať ad causandum vnū morbum vt alius cureť deterior: ad hunc finē exhibetur. Sicut quando in spasmo aut paralisi prouocamus febrem. licet ergo dieta quandoqꝫ exhibeatur: ita vt virtus pro tunc debilitetur. hoc tamen non intendit medicus: immo si esset possibile ꝙ cum tenuissima dieta virtus staret in eodē gradu magis hoc quereret: lꝫ aūt nō sit possibile propter iuuamentum sequēs ꝑ q̄ꝺ tandē virtus fortificabiť ea exhibita permittit ipsum debilitari. *Infirmi dietanť: vt virt⁹ ⁊ ñ morbus nutriatur.*

¶ Aphorismus. 10.

Quibus ergo cōtinuus est stat⁹: continuo ⁊ tenuiter reficere opꝫ. Quibus vero posterior status: ad id ⁊ ante id paꝝ auferendum. Prius ṽo vberi⁹ reficiendum: vt sufficiat egrotans.

¶ Quibus igiť cōsistēna iuxta est: his tenuis victus iuxta precipiendus est. Quibus autē consistendi vigor postea futurus est. his in eoipso vigore ⁊ paulo ante cibo subtrahendū ē. Tēpore ṽo supiore vberius agendū est vt eger suffaciat. *Theo.*

¶ Quibus igitur statim morbus consistit: his statim tenuis victus adhibēdus est: quib⁹ vero posterius oꝫ cōsistere: his ⁊ in ipso cōsistēdi tēpore: ⁊ paꝝ ante illud: cibus subtrahēdus: priᵃ vero vberius agendum: vt eger sufficiat. *Leoni.*

¶ Iste aphorismus diuidiť in tres partes ẜꝫ tres conclusiones. ibi 2ᵃ. (Quib⁹ vero posterior.) ibi 3ᵃ. (Prius vero vberius.) ¶ Prima conclusio. in morbis habentibus in principio. i. prope principium statum oportet a principio vti dieta tenuissima. probatur. qꝛ natura vsqꝫ prope principiū fortissime pugnat cum materia. Et ideo non est impedienda. ꝯn̄a tenet vt supra multotiens.
D Nō p. ¶ Nota ergo ꝙ in morbis dicimus statum esse continuum: qꝛ valde principio vicinum: vt supra. 7°. aphorismo. Cum autē ita vicinum statum habet videtur principio carere. Nam cause occultantes principium sunt duplices. quedam sunt remissio accidentium: vt in se.iatica que est continua flegmatica multotiens accidit. Quedam vero est subita fortium accidentiū inuasio: ⁊ huiusmodi morbi habent occultum principiuꝫ.
E Nō 2° ¶ Nota secundo. ꝙ hic per statum intelligimus statum vniuersalem quo ad accidentia: ⁊ non materie digestionē. Aut simul de statu quo ad digōnem ⁊ quo ad accidētia. nā de statu quo ad digestionē solum supra dictum est: non sꝑ in illo esse dietam subtiliandam.
F Nō 3° ¶ Tertio nota hic per tenuem dietā intelligi tenuissimam: nō sicut aphorismo quarto.
Nō 4° ¶ Quarto nota. ꝙ egritudinum perperacutarum que sunt fe. cōcluse non habentes manifestas periodicationes tres sunt maneries. quedam. n. a principio vsqꝫ ad statum permanent huiusmodi: ita ꝙ non nisi q̄ꝫtum merito alterationum rerum extrinsecarū variari oꝫ: videnť intendi aut remitti. ¶ Et haꝝ causa est vniformitas materiei. ⁊ ꝙ tm̄ moueť ad putredinem: denuo quantum dissoluiť: ⁊ iste dicuntur homothene. ¶ Quedaꝫ vero sunt augmastice: qꝛ continue vel quasi continue vsqꝫ ad statum intenduntur. ¶ Et harum causa est: qꝛ primo incipit accēdi grossa materia: deinde subtilior. aut qꝛ plus transit in putredinem q̄ꝫ

dissoluat᷑. Quedā sunt peraugmastice.i.q̄ꝛ quasi continue
remittēdo ꝓcedūt:⁊ in istis mā accēsa p̄ est subtilioꝛ:deide
accēdit᷑ grossioꝛ aut paucioꝛ q̄ȝ dissoluat᷑.maxie ḡ v̄ificat᷑ ð
hōthenis ⁊ augmasticis:lȝ ēt ꝯña teneat in ꝑaugmasticis.

¶ Quibus vero. Scđa cōclusio.in moꝛbis acutis non
hñtibus statū cōtinuū sed posterioꝛē cibus in statu ⁊ parū
ante statū est auferēdus.ꝓbat᷑.tunc est in illis moꝛbis cibꝰ
auferendus cū est foꝛtissima pugna:vt supꝛa dicit᷑.aut val
de ꝓpe est futura materie cōtra nām ⁊ econuerso. Sed ita
est i istis moꝛbis in statu:⁊ paꝝ ante:vt patuit ēt supꝛa.ḡ.
¶ Hic nō.ꝙ iuenitur duplex lr̄a.vna dicit afferēdū:⁊ si ita
stet tūc dȝ ly parū cōiūgi cū ly afferendū:ita ꝙ sit sensus ꝙ
in statu ⁊ añ statū ē parū afferēdū.i.parū dādū de cibo:aut
ēt nihil. Nā qñ nihil datur cōiter dicimꝰ parū affert᷑:tñ pu
to hanc lr̄am coꝛruptā alia dicit auferēdū:⁊ ista confoꝛmis
est cōmento:⁊ tūc ly parū dȝ construi cum ly ante:vt sit sen
sus ꝙ in statu ⁊ parū ante cibus est auferendus.

¶ Prius vero Tertia ꝯ̊.in istis moꝛbis statū lōge hñti
bꝰ a p̄n° oȝ vberiꝰ reficere q̄ȝ in statu vel paꝝ añ.ꝓbat᷑.qa si
nō sic reficeret᷑ egrotās nō sufficeret vsq̄ȝ ad statū durare cū
debita v̄tutꝭ foꝛtitudie:⁊ ad totiꝰ apho. v̄ificationē suppo
nit᷑ v̄tutꝭ cōstātia:⁊ ꝯcoꝛdiā sume.4ª p̄mi.cap.p̄.⁊ p̄ª 4ⁱ.ca.
de cibatiōe febꝛicitātiū. ¶ Cōmēti Gal᷑.expō.

Hic aphoꝛismꝰ. Gal᷑. cōmentando
hūc aphoꝛismū fa
cit duo.p̊ ponit huiꝰ aphoꝛismi ad p̄cedētē ha
bitudinē.2° v̄ificat aphoꝛismū.2ª ibi.(Sūt .n.)
De p̄ª dicit ꝙ hic aphoꝛismꝰ est iūgēdꝰ supioꝛi
bꝰ vt est dictū:lȝ tñ est eis vtilioꝛ. Alia lr̄a hȝ v̄lioꝛ:lȝ tñ snia
manet eadē. Nā in p̄cedētibꝰ a p̄n°:⁊ ꝯtinuo in moꝛbis acu
tis iussit tenuissime dietari:lȝ hic magis vl̄r iussit in cuiusli
bet statu moꝛbi supple acuti:lȝ nō eēt ꝑacutus:⁊ ꝑꝑacutus
post initiū moꝛbi:q̄ꝛ ꝓpe statū tenuissime dietare.vbi ꝯside
ra supꝛa eē dictū i moꝛbo ꝑacuto statū totum eē tenuissime
dietādū.hic āt magis vl̄r dī:ꝙ si moꝛbꝰ nō sit ꝑacutꝰ:lȝ acu
tus i statu ⁊ paꝝ añ ē tenuissime dietādū. Et paꝝ post initiū
erit tenuissime dietādū. Et iō hic aphoꝛis. ē v̄lioꝛ.hec Gal᷑.
SVNT ENIM QVIDAM. Additio oꝛibasij v̄ificat aphoꝛis
mū di.ꝙ egritudinū q̄dā s̄t ita acute vt statiȝ a p̄n° statū ha
bere videant᷑:⁊ istis iussit Hypo.ab initio tenuissimā dietā
dare. Alie v̄o s̄t q̄rū statꝰ ē lōginqoꝛ:⁊ i istis dixit Hypo.ꝙ
in statu:⁊ parū añ statū ꝯuenit abstinere:lȝ p̄us reficiat᷑:ita
vt v̄tus egrotātis sufficiat:sed in statu nō sunt cibādi: vt nā
sit p̄parata ad dimicādū:⁊ h̄ supꝛa pluries verificatū est.

In moꝛbis hñtibꝰ statū lōgiquū est i p̄n° grossius dietādū

Queritur vtrū in moꝛbis hñtibꝰ statū lō
ginquū sit in p̄n° grossiꝰ dietan
dū.deide v̄sus statū subtiliandū. Negatiue ar
guit᷑ sic.in q̄rtana ⁊ flatica ⁊ sextana subtiliꝰ est
a p̄n° dietādū:⁊ in ꝓcessu igrossanda est dieta.
ḡ ⁊c̄. Assūptū pȝ p̄ª 4ⁱ.caplis ꝓpꝛijs de cura egrituᵐ. ¶ 2°
sic.stat a p̄n° talis moꝛbi ml̄tā eē repletionē:merito cuiꝰ die
ta sit magis subtiliāda q̄ȝ in repletiōe q̄ erit in augᵗᵒ a p̄n° re
moto ergo stabit in p̄ncipio subtilius dietari cōueniēter q̄ȝ
3° in augmēto. ¶ 3° in statu pleuresis grossius dietat᷑ q̄ȝ in p̄n
4° cipio:vt p̄ regimis acutoꝝ.⁊ decima tertij.ḡ ⁊c̄. ¶ 4° v̄tus
in moꝛbo cōtinue debilitādo ꝓcedit.ḡ continue indiget ma
5° ioꝛi refectiōe. ¶ 5° in p̄ncipio v̄tus magis pugnat ꝯ mām:⁊
magis est digōni intēta:⁊ repletio est maioꝛ.ḡ minus est im
pediēda q̄ȝ in ꝓcessu.ꝯña clara.⁊ pȝ assūptū.cū tūc mā sit
6° magis rebellis cū sit minꝰ digesta. ¶ 6° tūc seq̄ret᷑ ꝙ in p̄n°
taliū moꝛboꝝ eēt grossius dietādum q̄ȝ in statu.ꝯñs est fal
suȝ.q̄ꝛ tūc a pari in p̄n° ꝑoxismoꝝ esset grossius dietādū q̄ȝ
7° in statu eoꝛūdē: Cuiꝰ oppositū pȝ ꝑ cōiter operantes. ¶ 7°
q̄ꝛ in statu moꝛbi imālis nō est cā q̄re magis sit cibꝰ subtiliā
dus:cū tūc sit v̄tus minoꝛ ⁊ nō pugnās ꝯtra mām. nec ma
gis intēta digōni cū nō sit ibi mā moꝛbi digerenda.

In oppositum videtur Hypocras in aphoꝛis
mo.

In questione p̄mo ponent᷑ quedaȝ p̄ambula.2°
cōclusiones de quesito.

Quātū ad p̄ᵐ notādū p̄.ꝙ ex his q̄ in q̄one p̄cedēti di Nō p̄ᵐ
cunt᷑ ꝙ p̄nᵐ augmētū statꝰ ⁊ declinatio qñq̄ȝ di
cunt᷑ de v̄libꝰ t̄pibꝰ moꝛboꝝ.qñq̄ȝ de ꝑticularibꝰ:i ꝓposito
itēdimꝰ de v̄libꝰ. ¶ 2° nō.ꝙ mā in p̄n° cōiter est cruda. Et iō Nō 2ᵐ
eo t̄pe opatio nāe in sanis ꝑꝑ multā suā resistētiā est tarda.
Itē.q̄ꝛ adhuc mā nō ē ml̄tū putrida. iō nō multū irritat᷑ nā
ad opandū in eā ipsaȝ digerēdo. In statu v̄o est ecōtra. naȝ
mā iā ml̄tū gradū digōnis recepit:⁊ multū est calefctā: ita
vt ml̄tū irritet:⁊ opatio nāe in māȝ est velocioꝛ:⁊ h̄ suppo
sita paritate in q̄ȝtitate māe ⁊ loco vbi cōtinet᷑ tā in p̄n° q̄ȝ i
statu:⁊ loq̄ndo de istis t̄pibus vt penes alteratiōnē māe in
moꝛbo salubꝛi distiguunt᷑. ¶ 3° nō.ꝙ in p̄n° quo ad accñā: Nō 3ᵐ
q̄ꝛ mā modicū stimulat v̄tutē. iō ipsa nō multū conat᷑ ꝯ eaȝ
agere. Et iō actio nō est velox: lȝ i statu quo ad accñā. Esto
ꝙ mā nō sit multo nāl̄r magis p̄parata q̄ȝ añ ad accipiēdas
actiōes tñ q̄ꝛ nā magis conat᷑.iō multo magis in eā opatur
⁊ ēt multo magis aggrauat᷑ nā. ¶ 4° nō.ꝙ nocumēta cibi Nō 4ᵐ
exhibiti in moꝛbo sūt v̄tutis aggrauatio ⁊ resistētia que sit
nāe in agēdo in moꝛbi māȝ q̄ꝛ difficiliꝰ est duo obuia v̄tuti q̄ȝ
vnū trāsmutare.diuersio instr̄i v̄tutis a loco vbi est mā pec
cās.gñatio mali hūoꝛis ex mā nutrimēti ⁊ tādē coꝛꝑis alte
ratio. ¶ 5° nō.ꝙ dupl̄r possumꝰ vnā dietā dicere alia gros Nō 5ᵐ
sioꝛē.vno° quo ad q̄ȝtitatē nutrimēti in vna vice assumēdi.
2° cōparādo totā q̄ȝtitatē nutrimēti in toto t̄pe quo dicimus
dietā grossioꝛē ad totā in eodē t̄pe in alia dieta sumendā si
ue h̄ sit in vice vna siue in pluribꝰ. ¶ 6° nō.ꝙ possumꝰ cōpa Nō 6ᵐ
rare in q̄one p̄nᵐ quo ad accñtia statui:vel p̄nᵐ quo ad dige
stionē. Et hic supponitur ꝙ hic loquitur de moꝛbis salubꝛi
bus mālibus vel imālibus reseruātibus mām ad vnā cre
ticā expulsionē siue nō reseruantibꝰ. ¶ 7° notādū.ꝙ q̄ȝuis Nō 7ᵐ
virtus debilis foꝛtius indicet de sui cōseruatione:tñ nō opȝ
ꝙ alijs paribꝰ indicet plus cibi in vice vna esse dandum q̄ꝛ
pꝛopter debilitatē foꝛte illud nō posset digerere:sed absolu
te indicat plus nutritiuū cibū offerri. ¶ Ultimo notandū. Nō 8ᵐ
ꝙ in recte dietando infirmū cōsideramus ei ꝓ sanitate con
sequēda ꝓdesse q̄ȝ plurimū ⁊ iuxta poss̄e minus obesse.

Quātum ad 2ᵐ articulū loq̄ndo p̄ mō de moꝛbis imā p̄ª ꝯ̊
libꝰ sit ista p̄ª ꝯ̊.nō semꝑ in p̄n° imālis moꝛbi
salubꝛis est grossiꝰ dietādū quo ad vnā cibationē alijs pari
bꝰ q̄ȝ in declinatione.ꝓbat᷑. Stat v̄tutē in aliq̄ declinatione
moꝛbi imālis eē eque foꝛtē.sicut fuit in p̄n° eiusdē.ḡ alioꝛū
paritate supposita eq̄ grosse erit coꝛpus dietādū.tȝ ꝯña.q̄ꝛ
nō vī q̄d eēt indicās maioꝛē ingrossationē in p̄n°. Assūptū
pȝ.nā stat ex tertiana multū debilitāte transire in ethicā 3ᵉ
spēi:⁊ cū erit in illiꝰ p̄n° facta purgatiōe māe curari a tertia
na ⁊ remanere ethicū multuȝ debilē:ita vt postea in ꝓcessu 2ª ꝯ̊
cure qñq̄ȝ in declinatiōe erit foꝛtioꝛ q̄ȝ in p̄n° fuit. ¶ Ex ipa
seq̄t᷑ 2ª ꝯcl̄o ꝙ nō semꝑ est cōpetēs pluries offerre cibum in
augmēto statu vel declinatiōe q̄ȝ in p̄n° moꝛbi imālis.pȝ.q̄ꝛ
in p̄n° ꝑꝑ debilitatē eq̄lē q̄ pōt eē ita modicū ꝙ poterit in vi
ce vna offerri in p̄n° sicut in declinatiōe. Et iō alijs paribꝰ tā 3ª ꝯ̊
ta idigebit iteratiōe. ¶ 3ª ꝯ̊.nō vl̄r in moꝛbo imāli maioꝛ dȝ
eē q̄ȝtitas cibi offerēdi in declinatiōe:vl̄ statu:vl̄ augᵗ q̄ȝ in
p̄n°.pȝ ex p̄cedētibꝰ. Et iste sunt tres ꝯ̊nes ꝯ tres alias Ja 4ª ꝯ̊
cobi de foꝛliuio in ista mā. ¶ 4ª ꝯ̊.posita ꝑitate in v̄tute nō
ꝯuenit maioꝛē cibi q̄ȝtitatē offerendā esse in statu q̄ȝ in p̄n°
moꝛbi imālis.pȝ in ethica in q̄ cibꝰ nō tm̄ dat᷑ ḡr̄a nutrimē
ti:sed ēt ḡr̄a refrigerij. Nā nutrimētū aliquo mō refrigerat
a p̄n° sue exhibitiōis.cū ḡ in statu sit idigētia maioꝛis refri 5ª ꝯ̊
gerij:seq̄t᷑ plus cibi alijs paribꝰ eē offerēdū. ¶ 5ª ꝯ̊.in moꝛ
bo imāli in q̄ nō est v̄tutis debilitas:nisi ꝯñs vim moꝛbi il
lius:nec ꝯiūgit᷑ dispō indicās subtiliationē vel ingrossatio
nem in p̄n° quo ad accñtia est grossius dietādū quo ad vnā

cibationē q̄ȝ in augmēto statu vel declinatione. pȝ. qꝛ v̄tus est fortioꝛ ⁊ accidētia nō maioꝛa: ⁊ non est aliqd aliud contrarie indicans: vt suppono.

6ª ꝯ. Quātū ad moꝛbos mālēs sit ista ꝯ 6ª. in p̄n° q̄ ad accn̄a nō semꝑ i moꝛbo māli est grossi⁹ dietādū q̄ȝ in statu quo ad accn̄a deductis alijs a moꝛbo ⁊ v̄tute idicātib⁹. ꝓbaƭ. aliqs ē moꝛb⁹ talis: cuius stat⁹ est ita vicin⁹ vt nullo mō sit in p̄n° cibādū. g̊ ⁊c̄. Et assūptū pȝ i apoplia ⁊ multis talib⁹: ⁊ h̄ est ēt veꝝ in nō mām ad vnicā expulsionē reseruātib⁹: vt in pleuresi a fractura coste ꝯtingēte: cui⁹ stat⁹ distat a p̄n° ꝑ hoꝛā vel min⁹. ℭ 7ª ꝯ. in talib⁹ moꝛbis in p̄n°
7ª ꝯ. ml̄tū a statu distāte deducta alia idicatiōe alteri⁹ moꝛbi cōiuncti vel repletiōis: ⁊ taliū in p̄n° est grossi⁹ dietādū cōstante vtrobiqȝ v̄tute. ꝯ pȝ. qꝛ in statu quo ad accn̄a mā est multa ⁊ ml̄tū stimulās v̄tutē. g̊ v̄tus nō est cibo grauāda. ℭ 8ª
8ª ꝯ. ꝯclō. nō semꝑ in statu q̄ ad māe digōnē est subtili⁹ dietādū q̄ȝ in p̄n° sibi ꝓpoꝛtionato: imo qn̄qȝ grossi⁹ ēt cōstāte v̄tute. pȝ de statu pleureƨ. Et cā est: qꝛ mā sic paucificata est vt nō multū ledere possit: nec magnū sit nocumētū cibati: nisi qꝛ in p̄n° quo ad digōnē accn̄tib⁹ exn̄tib⁹ seuissimis v̄tus non
9ª ꝯ. erat aggrauāda ⁊ mai⁹ fuisset nocumētū cibare. ℭ Cōclō 9ª. stat in moꝛbo māli salubꝛi nō reseruante mām ad vnicā expulsionē in statu quo ad digōnē māe subtili⁹ eē dietādū q̄ȝ fuit in statu quo ad accn̄a eiusdē moꝛbi alijs idicationib⁹ deductis: ⁊ vtrobiqȝ cōstāte v̄tute. ꝓbaƭ. qꝛ merito p̄pa ratiōis māei in statu quo ad digōnē ipedimētū exhibitum v̄tuti ꝑ cibū est mai⁹ q̄ȝ si mā nō eēt ita p̄parata sȝ tm̄ illa ita p̄parata eēt sic fuit in statu accn̄tiū. Sit igiƭ ꝙ ꝑ a. ⁊ arguiƭ sic. stat min⁹ q̄ȝ ꝑ a. nocumētū cibatiōis merito seuitatis accidētiū in statu q̄ ad accn̄a excedere sil'e nocumētū in statu quo ad digōnē. In tali g̊ moꝛbo stat totū nocumētū ex cibatiōe in statu digōnis eē mai⁹. g̊ alijs parib⁹ erit subtili⁹ dietādū. ⁊ casus pȝ itelligēti. ℭ Ultia ꝯ gn̄aliter deductꝭ alijs
10ª ꝯ. idicationib⁹ ab illis q̄ sumunƭ a moꝛbo ⁊ cā ei⁹ ⁊ v̄tute: in moꝛbo māli salubꝛi reseruāte māȝ ad vnicā expulsionē creticā: cui⁹ stat⁹ est ita lōginquus a p̄n° vt v̄t⁹ dietā tenuissimā tolerare nō possit vtrobiqȝ cōstāte v̄tute in statu est subtili⁹ dietādū q̄ȝ in eiusdē moꝛbi p̄n°. h̄ est ꝓ mēte Gal. ⁊ Hypo. ⁊ pȝ ꝑ cām. Nā in statu nocumēta cibatiōis sūt multū maioꝛa q̄ȝ in p̄n° cū v̄tus: tūc sit magis grauata mā exn̄te q̄si eq̄li: ⁊ multo magis stimulāte: ⁊ sic v̄t⁹ cū h̄ ml̄to magis opationi intēta ⁊ merito dispōnis māe moꝛbi veloci⁹ agēs: ⁊ cib⁹ sit patioꝛ a mala q̄litate moꝛbi alterari ⁊ coꝛrūpi: ⁊ inde coꝛp⁹ magis alterari. Dico aūt notāter alijs idicatiōib⁹ deductis. Nā si cū p̄n° febꝛis coniūgaƭ plurima repletio q̄ de crepatura aut suffocatiōe inuit: ⁊ h̄ nō cōiūgereƭ cum statu nō opȝ grossius eē dietādū in statu: ⁊ idē ꝯtingit si medicus nām moꝛbi ignoꝛet. Nā subtiliaƭ regimē idicatiōe sumpta ab ignoꝛātia medici vt moꝛbus sibi manifestetur.

His habitis rn̄deo ad argᵗᵃ. ℭ Ad p̄ᵐ dr̄. ꝙ in q̄rtana statica ⁊ sextana ē s̄btili⁹ dietādū in p̄n° q̄ȝ ꝓcessu idicatiōe sūpta a repletiōe q̄ cū illis plerūqȝ ꝯiungiƭ. ℭ Ad 2ᵐ pȝ ꝑ idē. ℭ Ad 3ᵐ pȝ. ꝙ pleuresis de q̄ est sermo nō reseruat mām ad vnaȝ creticā expulsionem. ℭ Ad q̄rtū negaƭ ꝯn̄a. ꝓpter multa alia iuuamēta. ℭ Ad q̄ntū negaƭ. ꝙ in p̄n° talis moꝛbi magis pugnat. Nā in statu mā est magis stimulās ⁊ paratioꝛ pati. ⁊ iō v̄tus veloci⁹ agit. Utrum aūt sit magis rebellis in p̄n° q̄ȝ in statu merito putredis. videbiƭ ifra. ℭ Ad 6ᵐ diceƭ infra. ℭ De 7° pȝ in cōclusionib⁹.

ℭ Aphoꝛismus. xj.

In poxismis subtrahere opȝ: apponere. n. lesio. Et q̄cūqȝ s̄m circuit⁹ exacuanƭ: in exacerbatiōib⁹ subtrahere oȝ.
Theo. ℭ In accessiōib⁹ abstinēdū ē: assumere. n. cibū nociuū ē: ⁊ q̄b⁹ ꝑ circuitū veniūt accessiones: his in ipsa accessione abstinendū est.

ℭ In accessionibus abstinere opȝ: nam cibū dare. nociuuȝ est. Et q̄b⁹ per circuitū fiunt accessiones: in ipsa accessione abstinere opȝ. Leoni.

ℭ Iste aphoꝛism⁹ diuidiƭ in duas ꝑtes s̄ȝ duas ꝯnes q̄s ponit de ꝑticulari mō dietādi. vnaȝ in iterpolata febꝛe. aliā in ꝯtinua. ibi. (Et q̄cunqȝ.) ℭ Pꝛia ꝯ est ista. Medico recte ⁊ regulariter dietāte oȝ subtrahere cibū t̄pe ꝑoxismi. h̄ ꝓbaƭ. qꝛ plus lediƭ egrotās ex cibo exhibito illo t̄pe q̄ȝ in q̄ete. g̊ tunc oȝ cibū subtrahere. Assūptū circa notata declarabiƭ.
ℭ Pꝛo itellectu g̊ p̄mo notādū. ꝙ hic loq̄tur sp̄al'r de febꝛib⁹: lȝ ēt multi sint alij moꝛbi ꝑoxismales. ℭ Nō 2° vt colligiƭ 4ª p̄mi. tractatu. 2. c. de cura febꝛiū in gn̄ali putridaruȝ. ꝙ febꝛiū māliū q̄dā sunt iterpolate: q̄dā cōtinue. Sunt aūt iterpolate ille q̄ merito nāe materiei a q̄ dependent: ⁊ merito situs vbi talis mā cōtineƭ sunt apte in ifebꝛicitationē desinere relicta aptitudine ad sil'is febꝛis reditū post quieteȝ. A / Nō p. / Nō 2ª
verbi gr̄a. Cum colera putrescit extra venas nō apostemādo: qꝛ in loco valde amplo cōtineƭ: ⁊ ipsa nō est vnita: imo in multis diuersis mēbꝛis sparsa pōt dissolui ⁊ icinerari totaliter anteq̄ȝ alius humoꝛ ad putredinē in coꝛꝑe moueaƭ. Et isto mō coꝛpus remanet infebꝛicitās: tn̄ qꝛ t̄pe quo facit febꝛē disponiƭ residuū colere: q̄ð in coꝛꝑe remanet: vt pars eius moueaƭ tertia die ad putredineȝ: iō remanet aptitudo ad redituȝ febꝛis: ⁊ si nihil de colera mala remaneret: tn̄ qꝛ remanet cinericiuȝ: aut mala q̄litas in mēbꝛo aggregatiua noue māei putrescibilis: iō adhuc remanet aptitudo ad reditū sil'is paroxismi. hec aūt sūt merito loci. Nā qꝛ est extra in loco vbi facil'r euapoꝛat: ⁊ vbi sparsa mā nō vnita facil'r dissoluiƭ: iō est citius apta dissolui q̄ȝ reliqua putrefiat. Et qꝛ est h⁹ maneriei: puta colere. iō residua colera remanens p̄parata: vt in 3° die faciat paroxismū vel cineritiū: vel mala q̄litas ipꝛessa est apta māȝ: aut regn̄are: aut ad locū attrahere que faciet paroxismū. ℭ Econtra aūt diciƭ aliqua febꝛis cōtinua: qꝛ aut merito loci: aut merito māei nō ē apta in ifebꝛicitationē desinere cū aptitudine ad redituȝ. v̄. gr̄a. qn̄ mā putrefit intra magnas venas: qꝛ mā est vnita ⁊ alijs humiditatib⁹ ꝯiūcta: iō multo maius tēpus req̄riƭ ad ipaȝ dissoluēdā: ita ꝙ anteq̄ȝ dissoluaƭ noua mā ad putredinem mouebiƭ: ⁊ sic nō desinit in ifebꝛicitationē: nisi cum tandeȝ mā est coꝛrupta seu ꝯsumpta: ⁊ nō est merito isti⁹ loci ⁊ nāe māe aptus fieri reditus sil'is moꝛbi. Et si aliq̄n contingat post crisim incōpletā relinqui aliq̄d q̄ð est paratum facere recidiuā: hoc nō est merito loci ⁊ nāe māei: imo ꝑ accn̄s: qꝛ v̄tus māȝ expulit: ⁊ nō fuit potēs ad totā expellēdā. Sil'r si sanguis putresceret siue in venis siue ex̄ venas: qꝛ merito nāe sanguis nō est apta febꝛis desinere in febꝛicitationem cū aptitudie talis redit⁹ nō dicimus febꝛē illā iterpolataȝ. ℭ Ex q̄b⁹ pȝ q̄uo tertiana vnius paroxismi est iterpolata vtrum aūt iterpolata possit esse de putredine itra venas: ⁊ cōtinua extra venas nimis est a ꝓposito nostro remotū. Et iō dimitto. nā illoꝝ dubioꝝ p̄cipue p̄mi vtraqȝ pars est pꝛobabilis. ℭ 3° nota. ꝙ apud auctoꝛes de febꝛib⁹ inueniūtur ista vocabula. circuit⁹: ꝑiodus: iuasio: accessio: ꝑoxismus: exacerbatio: exacuitio. non oīno eodē mō significantia: sed quādā habēt cōueniētiā. ⁊ iō bonū est ea h̄ declarare. Circuitus ergo est reditus egritudis ad dispōnem sil'em pꝛioꝛi cū iterpolatiōe q̄etis vl' t̄poꝛis: ita ꝙ i se duas afflictiōes ⁊ vnā q̄etē vel t̄poꝛē cōpꝛehēdit. Sȝ ꝑiodus ipoꝛtat redituȝ oꝛdinatū ad dispōnē sil'eȝ p̄oꝛ[illegible]ū interpositione q̄etis. i. reditum moꝛbi apti relinquere post ifebꝛicitationeȝ aptitudinem ad redeūdū sil'i oꝛdine. Et sic circuit⁹ est cōmunioꝛ q̄ȝ periodus vel cū oꝛdine. i. cū modo simili reditui p̄cedenti: aut seq̄ēti in eodē moꝛbo. paroxism⁹ aūt significat febꝛeȝ merito situs putrefactiōis sue māe: ⁊ merito nāe ei⁹ inchoātis ab infebꝛicitatione: ⁊ apte merito istoꝝ ad ifebꝛicitatio B / Nō 3ª

nē termiari cū aptitudie ad silr̄ez reditū. Et iō q̄ in circuitu ⁊ piodo sūt tres ꝑtes ab inuicē sepate totalr̄: vt pͣ febris. de īnde ifebricitatio. 3° febris. iō Gal. in lib. de typo. dixit ꝙ pa roxism⁹ est deterior ꝑs piodi: q̄ est afflictio: nō tñ v̄ba sunt ītelligēda ibi ꝑ diffōne. Nā illa nō ꝯueniret nisi statui. Et si ītelligeret de totali morbo alicui⁹ piodi nō v̄ificaret de vl timo ꝑoxismo declinatiōis iter oēs min⁹ malo: vt p3 intelli gēti. ¶ Ex isto p3 ꝑoxismū nō esse nisi in iterpolatis. ¶ Et p3. ꝙ nulla ꝑs ꝑoxismi est ꝑoxism⁹. Jnuasio aūt ⁊ accessio aliqñ videnť iportare noue febris aduētū post q̄etez: qñqȝ sumunť large: vt ēt extēdanť ad oēm fortitudinē post tepo rē. S3 exacuitio ⁊ exacerbatio dicunť ꝓꝑe de excrescētijs febriū cōtinuaꝝ: q̄ merito nāe māei ⁊ loci putredinis cōtin gūt cū aptitudine merito istoꝝ terminatiōis ad teporem in quo fit ēt aptitudo merito istoꝝ ad reditū. v̄. g. Jn tertiana ꝯtinua: l3 scd̄a die fit febris: tñ est tepida ⁊ remissa respectu p̄me ⁊ 3ᵉ diei: igiť febris excrescēs tertia die dr̄ exacerbatio vel exacuitio. ⁊ h̄ mō febris de sanguine nō h3 exacuitionē. ⁊ causon ēt nō h3: vt h3 videri pͣ q̄rti. pͣ istaꝝ ꝓpter nā3 ma teriei. 2° ꝓpter locū putredinis. ¶ Ex his p3 differentia pri me partis aphorismi a scd̄a. Nā in p̄ma loq̄tur de paroxis

Nō 4° mis: q in solis iterpolatis iueniunť. Jn scd̄a vero de exacer batione q̄ ꝓꝑe repitur in cōtinuis. ¶ Quarto nō. ꝙ q̄libet paroxismus salubris h3 q̄ttuor tꝑa que distinguūtur abin uicē: ⁊ dicuntur ⁊ sunt eius tꝑa ꝑticularia ꝓpter causam su perius assignatā. Est āt p̄ncipiū cū calor sumergitur ⁊ pul sus paruificať: ⁊ extrema infridantur: aut vero frigore: aut saltem in calore remittunť. Augmentū autē h3 duas ꝑtes. vnā cū icipit paulatine ꝑ corp⁹ spargi calor: ⁊ durat quous qȝ totū sit calefactū. 2ᵃᵐ cū calor ī toto notabil'r crescit. Sta tus aūt est cū iā totū est calefactū: ⁊ nō est notabile cremē tum vel decremētū. Declinatio v̄o cum iā caliditas remit titur manifeste. ⁊ vapores ab interiorib⁹ ad exteriora: ⁊ p̄ci pue extrema mādanť. Et hinc est ꝙ in declinatiōe pectora lia apparent tepidiora: sed pedes nō ita. hinc etiā est ꝙ pre cipiūt medici poni extremitates in aqua calida in declina

Nō 5° tione ad faciēdā citā euaporationē illoꝝ fumoꝝ. ¶ Quin to nota nocumēta cibi in paroxismo eē aggrauationē v̄tu tis: diuersionē ei⁹ ab opatiōe. retardationē dissolutiōi3 māe morbi. suffocationē caloris: qñqȝ augmentū māei male per viā idigestionis: cū tūc v̄tus grauata fit debilior. ꝓlongatio paroxismi: corporis supercalefactio calefacto cibo. Horu3 aūt nocumētoꝝ quedā sunt maiora in statu: quedam in p̄n cipio: in declinatiōe aūt pauciora sequunť. Ex qb⁹ p3 ꝙ nō qualibet hora paroxismi cibare est eque malu3. Nā min⁹ est malū in declinatiōe. Sed vtrū sit peius in p̄ncipio q̄3 in statu: videbiť in dubio. Jn statu eni maior fit caloris accen sio. in p̄ncipio v̄o maior caloris ꝓfundatio ⁊ v̄tutis aggra uatio ⁊ suffocatio ⁊ pluriū tēpoꝝ ꝓlōgatio. ¶ Ex his colli gitur causa verificās aphorismū: maxime de cibo cibali: nō medicinali. ⁊ hoc regulari cura in qua iuuam⁹ sine notabi li nocumento. Jn coacta aūt vt ꝓpter virtutis debilitatem vel q̄ plures febres ita cōplicantur vt nunq̄3 sit eger mun dus. op3 alio mō facere. ⁊ tu vide p̄ma quarti.

¶ Et q̄cūqȝ Scd̄a ꝯcl'o. medicus recte operās in qbuscū qȝ morbis q h̄nt exacerbationes ſm acuitatē tꝑe exacerba tiōis d3 subtrahere cibū. ¶ Cōclusio ꝓbať vt p̄cedēs: q̄ ci bi exhibitio h̄ tꝑe est notabil'r nociua. ¶ Circa quā ꝑtē no ta p̄mo. ꝙ febriū ꝯtinuaꝝ q̄dā sunt continue ꝓportionales quedā cōtinue cōcluse: vt sumiť p̄mo de differētijs febriu3.

Nō p. ¶ Et pōt colligi p̄ma q̄rti. c. j. dicunť aūt continue ꝓportio nales ille que merito nāe māei ⁊ loci in quo putresit sunt apte a fortitudine ad teporē trāsire cum aptitudine merito horū tꝑe teporis ad fortitudinē redire: ⁊ ista sunt tertiana: cōtinua: ⁊ q̄tidiana cōtinua: ⁊ q̄rtana ꝯtinua. nā cum putre do est in venis in ambitu totius existētib⁹: tūc q̄ in illis ve nis nō fit cōtinua afflictio: ⁊ q̄ nō sunt oīno cordi vicine: ⁊ nā māei est talis. ideo est apta fieri alleuiatio ⁊ reditus ad afflictionē. ¶ S3 ille dicunť cōcluse in q̄bus non sunt meri to loci ⁊ nāe materiei tales aptitudines sicut febris de san guine ⁊ causon. Jn sanguinea. n. nō fiunt iste exacuitiones merito nāe māei. sed in causone deficit illa aptitudo ꝑꝑ lo cum nimiū cordi vicinū. hic ḡ Hyp. ꝓꝑe docet dietationes quo ad fe. ꝯtinuas ꝓportionales: que iō dicunť ꝓportiona les: q̄ in suis afflictiōibus vere interpolatis ꝓportionanť. f

¶ 2° nō. ꝙ h̄ nomē exacerbatio ꝓprie sig̃at vt dixi. s3. tñ lar ge pōt dici de oi excrescētia fe. ꝯtinue ex q̄cūqȝ causa. Et h̄ modo etiā verificať hic ꝑ causas easdē: ꝑ quas p̄cedēs con clusio verificať: sed sunt in ꝯtinuis nocumēta maiora vt plu rimū ꝓpter virtutē multo magis opprimi a mā ⁊ calorem p̄ter nām fortiorem. ¶ Hora aūt electionis cibi in cōclusis ⁊ iterpolatis cōplicatis: nō dātib⁹ merito afflictiōis tēpus minus mala est hora cōsuetudis: aut hora diei frigidior si est in estate: aut ꝓpter aliā rē cōmodior. ¶ Cōcordia apho rismi sumiť p̄ma q̄rti. c. de cibatione febricitātiū. ⁊ in ca. de cura putridaꝝ in gn̄ali vtilis est in regimie particulari die te seruādo ⁊ ampliať nō solū ad cibos. sed ad alias res di uersiuas nāe ab opōne: aut ḡuatiuas vel debilitatiuas ei⁹.

Queritur vtru3 hora paroxismi vel exa cerbatiōis fit cib⁹ exhibēdus.

¶ Arguiť p̄ ꝙ sic. Jn febrib⁹ cōpositis q̄rū pa roxismi sunt subintrātes lic3 cibare in paroxis mo. Aliter. n. nūq̄3 cibareť ifirmus. ḡ ⁊c̄. ¶ 2° sic. Jn sincopali minuta a p̄ncipio cōpetit cib⁹. igiť. p3 assū ptū. p̄ma q̄rti. c. de cura sincopalis minute. ¶ 3° i febre con tinua cōclusa: cui⁹ status est lōginquus cōpetit cib⁹. ergo i interpolata hora ꝑoxismi. t3 ꝯn̄a. q̄ multo maiora sequun tur nocumenta ex cibo in ꝯtinua tali q̄3 in iterpolata. ¶ 4° stat ante paroxismu3 factā esse plurimā resolutionē: ꝓpter quā cib⁹ in ꝑoxismo sit necessari⁹.

In oppositū est Hyp.

Pro dubio p̄mo nota. ꝙ illoꝝ nocumentoꝝ q̄ su pra noiata sunt: ⁊ accidūt ꝓpter cibi exhibitionē in paroxismo: nullū vel saltem taliū q̄d accide ret in declinatione vel circa finē declinatiōis esset valde re missius. ¶ 2° nota. ꝙ nō solum ideo diciť vna dietatio alia cōueniētior: q̄ per illā corp⁹ plura seq̄tur iuuamēta ⁊ pau ciora nocumēta: s3 q̄ meli⁹ ꝑ illā medicus est apt⁹ cōsequi finē. s. sanitatis factionē: aut cōseruationē. verbi gr̄a. Si so crates febrit fortiter māli febre: ⁊ idiget cibo: ⁊ sumat sibi ꝓportionatū cibū: ⁊ plato sanus sumat modicum plus vel minus cibi q̄3 sit sibi necessariū: tūc cibatio platonis nō erit sibi ita cōueniēs vt cibatio illa socrati: ⁊ tñ ꝑ illā plus iuua menti cōseq̄tur ⁊ min⁹ nocumēti. ¶ 3° nota. ꝙ paroxismo rum q̄dā sunt in febribus in q̄bus est vera iterpolatio suffi ciens ad cibationē: vt in tertiana: iter cui⁹ paroxismos me diant hore. 36. ⁊ in q̄rtana. 48. quedā sunt in q̄bus tale tem pus medium nō iueniť: sicut in tertiana nō pura: cui⁹ paro xismus est. 48. horarū: vel flegmatica longi paroxismi: vel cu3 plures febres inuicē cōplicātur: vt in emitriteo. ¶ Ul timo nota. ꝙ aliqñ cib⁹ exhibeť indicatiōe sūpta a morbo ⁊ v̄tute: ⁊ mā morbi: non ꝓpter aliā idicationē. qñqȝ v̄o ex alia. Nota ēt aliquā eē cibationē coactā: aliquā regularē.

¶ Tūc sit p̄ma ꝯcl'o. regulariter operando ꝓbabil'r in febre iterpolata. iter cuius paroxismos cadit q̄es media: cibādū est i die ⁊ hora paroxismi. Cōcl'o p3 de quotidiana: cui⁹ pa roxismus eēt. 22. horaꝝ. inter quē ⁊ sequētē nō cadit tēpus sufficiēs digōnis. Jn q̄ ne accedēte 2° venter sit plenus: meli us est in declinatione p̄cedētis paroxismi cibare. Et hoc re pugnat vni ꝯcl'oni Jacobi in hoc dubio. ⁊ p3 nō sequi i isto casu notabil'r tacta nocumenta. ¶ 2ᵃ concl'o. in cura coacta qñqȝ in p̄ncipio paroxismi est cibandū: vt cū v̄tus ꝓpter ni miā euacuationem deficeret. ¶ 3ᵃ ꝯcl'o. in nulla febre inter polata: iter cui⁹ paroxismos mediat quies sufficiens ad de

bite reficiẽdũ infirmũ ꝑ toto tpe circuit⁹ deductis alijs in dicatõib⁹ ab illis q̃ a pdcã febre ꝛ vtute: ꝛ mã fe. sumunť ẽ cib⁹ dãdus tpe pox¹ ↄstãte vtute. pꝫ. qꝛ meli⁹ ẽ ꝑ tũc ñ ciba
4°2 re: ꝛ expectare vt cibeť i qete. ꝛ h̃ ẽ mẽs Hypo. ℂ Ex q̃ se quiť istã ↄ̃nẽ eẽ ↄcedẽdã. Socrates ꝛ Plato febriũt simplici febre salubri ꝛ eq̃ distãt a statib⁹ suaꝝ febriũ q̃ ad accñã ꝛ mãe digõnẽ: ꝛ i socrate ẽ vt⁹ dẽbilior ꝛ morb⁹ itẽsior q̃ꝫ in platone stãte vacuitate: ꝛ famis: ꝛ ↄsuetudis paritate. ꝛ tñ Plato est cibãdus ꝛ Socra. nõ vbi plato egrotet: febre cõtinua eque distãte a statu sicut febris iterpolata qua socrates febrit. ꝛ sint ambo a statu eque longinqui: ꝛ sim⁹ i hora qua Plato ẽ cibãdus febre in eo existẽte fortiori: ꝙꝫ ꝑ tũc sit in socrate: sed sit ꝑ tũc socrates in declinatione poxismi: ita ꝙ modicum stando erit quies: ꝛ pꝫ ↄ̃: cum socrates meli⁹ faciet abstinendo vsq̃ ad quietem. Plato autẽ in expectãdo faceret peius: vt patet esse possibile.

Ad argumenta vero in oppositũ. ℂ Ad p̃ᵐ cõceditť totũ. ſꝫ nõ ẽ ibi febris interpolata cũ circũstãtijs in ↄ̃ne positis. ℂ Ad 2ᵐ pꝫ ibi eẽ indicationem ab accñte: q̃ est alia ab indicatione febris ꝛ mãe ꝛ virtutis: vel dr̃ virtutem non constare. ℂ Ad 3ᵐ negať argumentum: vt pꝫ in positione. ℂ Ad 4ᵐ conceditur totũ: ſꝫ nõ repugnat. Nã tũc vtus nõ cõstaret. ꝛ tu hec potes silẽm formare ↄ̃nem de exacerbatione continue febris. ꝛ solue vt hic. ℂ Cõmenti Gal. expõ.

Omnis dieta. Istud cõmẽtũ inueniť diuersimode scriptuꝫ: ꝑpea ꝙ ẽ duo cõmẽta. vnũ Gal. aliđ. Oribasij. Et illud Oribasij ẽ. Oꝫ ingt. Et illud i qbusdã libris poniť añ ↄmẽtũ Gal. q̃si correñderet p̃ᵉ ↄ̃ni aphorismi: ꝛ i qbusdã vt ego expono hic. s. p⁹ ↄmẽtum Gal. Galienus i ↄmẽto dic̃ tria. Primũ ẽ ꝙ ois ordinatio diete aut sumiť ex ꝑpingtate ꝛ lõgingtate stat⁹: aut ex vtute ifirmi: ꝛ h̃ p̃ᵐ dcm̃ hꝫ veꝝ de dieta ordinanda in morbis mãlib⁹ q̃ ad vle regimẽ: ꝛ vbi nõ sunt aliq̃ istoꝝ idicationẽ ipediẽtia. ℂ 2ᵐ dcm̃ est ꝙ Hypo. isinuat in dcõ apho° q̃liter sit ordinãda in singulis dieb⁹. i. ponit regulã ꝑtinẽtẽ ad pticulare regimẽ. ℂ Dicit 3° sniam eẽ Hyp. ꝙ cib⁹ nõ oꝫ dari in hora accessiõis fe. i. in paroxismo aut exacerbationib⁹. Nã hic sumiť accessio ꝑ cõi ad hec ãbo. Et h̃ meli⁹ explanauit Hypo. in li. regis acutoꝝ: vbi sic dixit. nõ oꝫ dietari. i. cibari in hora accessiõis febriũ. i. exacerbatiõis vel pox¹ añ q̃ꝫ dies sua venerit. i. anteq̃ꝫ dies ↄueniẽs cibãdi venerit: ſꝫ oꝫ cibari cũ fe. iã declinauerit quo ad ↄtinuas: ꝛ hoc pticulari declinatiõe: ꝛ ꝑut qeuerit: ꝛ hoc quo ad iterpolatas: ꝛ intelligiť cum glosis statim positis in dubio.

OPORTET INQVIT. Oribasius ponit ↄmẽtãdo sniam ꝛ expõnẽ aphorismi dicẽs. ꝙ Hyp. dicit. ꝙ oꝫ in exacerbationib⁹. i. i ipsi⁹ egritudis ipetu ꝛ pte itẽsiori: ꝛ i accñtib⁹. i. paroxismis subtrahere cibum: ꝛ cã est: qꝛ cibus crudus exhibit⁹ gñat crudos humores: ꝛ hoc mõ nocet. ꝛ tu cum isto nocumẽto numera alia supi⁹ posita. ℂ In qb⁹ ↄmẽti ꝛ aphorismi dictis mẽti habeas ꝙ intelligiť cõstãte vtute deductis alijs idicatiõib⁹: vt de cibo cibali: ꝛ vbi tps iterpolationis: aut teporis fuerit tm̃ vt vtus refici possit. de cibo aũt medicinali fortasse non est verum.

Deteri⁹ est cibarí infirmũ i tpe p̃ncipij poxismi q̃ꝫ status.

Dubitatur circa p̃ñtẽ aphorismũ vtꝝ sit deteri⁹ ifirmũ cibari tpe p̃ncipij paroxismi q̃ꝫ in tpe status. negatiue arguiť sic. in p̃n° vli non est deterius cibare q̃ꝫ in statu vli. ergo nec in particulari. tꝫ ↄña per similitudinẽ. ꝛ assũptũ est hitum in p̃cedenti aphorismo.
ℂ 2°. accñã status paroxismi sunt seuiora accñtibus p̃ncipij. ergo peius est tũc vtutem a pugna diuertere. Assũptũ
2° pꝫ. qꝛ nõ vr̃ q̃re dicať stat⁹ paroxismi: nisi merito accñtiuꝫ.
3° ℂ P. calor p̃ter nãm tunc est intensior. g̃ accidentia sequẽtia sunt seuiora. ℂ 3° in p̃n° virtus est fortior: qꝛ calor ẽ magis vnitus in interioribus. ergo melius põt cibum q̃ꝫ i statu digerere. g̃ minus est malum tũc q̃ꝫ in statu exhibere.
4° ℂ 4°. in febre tertiana vni⁹ paroxismi in qua sunt vlia tpa eadem realr̃ cum pticularib⁹ tpibus eiusdẽ paroxismi minus malũ est cibare in p̃n° vli: q̃ꝫ in statu vli. sed idem est p̃nᵐ vle ꝛ particulare: ꝛ status vlis cum particulari statu. ergo minus malum est in particulari p̃n° cibare q̃ꝫ particulari statu. ℂ Ultimo. in tpe ↄtẽndo in indicãdo de cibatione min⁹ malũ est cibare q̃ꝫ in tpe cuius indicatio est fortior: sed alicuius paroxismi p̃nᵐ indicãdo de cibatione ẽ ↄtẽndum statu non existente ↄtẽnendo. g̃ ꝛc̃. pꝫ maior. ꝛ minorem vult Gal. in. io. terapẽ. vlt. c. in fine.

In oppositum est Aui. p⁹ q̃rti. marᵉ p̃cipiẽs eẽ cauẽdũ ne pox⁹ occurrat nisi vẽtrẽ hẽat vacuũ. ꝛ Hyp. p̃ regis acutoꝝ. tex. ↄmẽti. 46. cuꝫ dixit. q̃ñ. n. plãte pedũ fride fuerint tũc ifirmo: ois pot⁹ negãdus est. Cõstat aũt ꝙ hec ẽ hora p̃ncipij. idẽ exp̃ssius cõmẽto dcõ Gal. cũ dixit. Deterior võ horarũ est cũ iueniunť ista mẽ² in deteriori dispõne. ꝛ manifestum est ꝙ hora in q̃ sunt in deteriori dispõne est hora inceptionis poxismorũ. g̃ ipsa est deterior ad cibum dandum.

Ista questio videť dependere ex hoc vt videať q̃ hora sunt accñã deteriora. an in statu in p̃ncipio paroxismi. primo igitur hoc declarabitur. 2° principale quesitum.

Quantum ad p̃ᵐ duo sunt modi rñdendi. In h̃ tñ cõueniũt. p̃ ꝙ in p̃n° paroxismi sit calo- ris ad interiora reuocatio in augmẽto cõtinue spargiť. in statu est totalr̃ expãsus cũ vaporib⁹ putride mãe. in declinatiõe: ꝛ magna ps vapoꝝ resoluta est: ꝛ calor p̃ter nãꝫ remissus: ꝛ mẽbra interiora v̄sus nãlẽ tẽperiẽ. ℂ 2° in isto cõ- Primus modus.
ueniunt. ꝙ accñã poxismi sunt duplicia: quedam ↄñã virtutis aggrauationem ↄñã: q̃dam resolõnẽ. ℂ Conueniũt 3° ꝙ accñã ↄñã virtutis aggrauationem sunt in statu minora q̃ꝫ in principio: ꝛ ↄñã virtutis resolõnem sunt in statu maiora q̃ꝫ in principio. pꝫ ex oĩbus. ꝛ ex rõne p̃ncipij alijs occurrẽtib⁹ deductis. ℂ Sꝫ p̃n⁹ modus ponit hanc ↄ̃nem responsiuam absolute: deteriora sunt ceteris paribus accidentia p̃ncipij q̃ꝫ accñã status. ꝑbať. qꝛ peius est virtutem opprimi q̃ꝫ mãe caliditate dissolui alijs paribus. ℂ 2° qꝛ accñã p̃ncipij extremalr̃ opponunť accñtibus declinationis. vt primo regis acutoꝝ. ↄmẽto allato. cũ dixit. hora võ declinationis est ↄ̃ria hore inceptionis: sed declinationis accñã sunt optia: vel minime mala. ergo illa p̃ncipij sṫ pessima. h̃ idẽ notat experiẽtia. ℂ Hoc idem vr̃ velle cõmẽtũ p̃mo regis acutoꝝ. supra allegatum. istã ↄ̃nẽ ꝛ si non putẽ vlr̃ veram: nõ possumus tñ negare qn vt in plurib⁹ sit vera. Et iõ ↄñr dõm est vt in pluribus istũ eẽ ordinẽ tẽporũ: qꝛ pessimum est p̃nᵐ poxismi. 2° status. 3° augmentum. 4° declinatio. ℂ Seqť 2° principium particulare quo ad accñã eẽ vlem statum quo ad accñã q̃ñq̃ꝫ: vt si sit vnus talis poxismus totalis febris: vt petitur in argumento quarto.
ℂ Nec puto verũ eẽ q̃ð q̃dã dicũt tũc eẽ p̃ncipium q̃ ad accñã: qꝛ est p̃nᵐ quo ad accñã consequentia impressioneꝫ caloris. Nã non solũ de talib⁹ accñtibus loquimur: vt pꝫ de accñtib⁹ crisis q̃ nõ isequunť ipressionẽ caloris p̃ter nãm: ꝛ tñ merito illoꝝ dicunt doctores eẽ statũ quo ad accñã. ℂ Item si hoc mõ eẽt dõm ↄtrauiendo manifeste ꝑbareť non semp in statu vli quo ad accñã esse deterius cibare q̃ꝫ in alijs tpibus cũ stet tũc vtutem min⁹ molestari q̃ꝫ in certo alio tpe. ℂ Et si dicamus. est p̃nᵐ quo ad accñã. g̃ nõ est status. nego assumptũ absolute. plato vocabulo: qꝛ intelligitur de p̃n° vli tanq̃ꝫ de potiori: vel concedendo assumptuꝫ: qꝛ est p̃nᵐ pticulare. nego ↄñam. qꝛ nõ repugnat rõ p̃ncipij pticularis: ꝛ stat⁹ vlis. ℂ Seqť 2° p̃ncipalr̃ ad illud aliq̃ꝫ ptem p̃ncipij nõ eẽ deteriorẽ statu: vel aliquã ptẽ augmenti eẽ aliq̃ pte stat⁹ deteriorẽ in illis casib⁹. ℂ Seqť 3° cõiter

aliq̄ꝫ ptē ꝺclinatōis aliq̄ pte augmēti nō eē min⁹ malā:lꝫ to
tale tp̄s ſit min⁹ malū. vł ſaltē oꝫ ꝺicē aliq̄ꝫ ptē ſtat⁹ pte aug
mēti ad ip̄ꝫ ſtatū termiata:ꝛ ē min⁹ malū:ꝛ tu iſta ꝯſidera.
℄ Scd̄s aūt modus ꝺiſtinguit mām a qua ꝺepēdet moꝛb⁹.
Scd̄s modus qn̄qꝫ.n.ꝺepēdet a mā groſſa multa difficulter inflāmabili
plus valde leſiua ſui multitudine q̄ꝫ ſui calitate. qn̄qꝫ vō pē
det a mā iflāmabili valde ſubtili:nō mł'te q̄ꝫtitatis ꝛ valde
acuta. ℄ Pꝛemittit 2°. ꝙ ṽtutis appꝛeſſio ſeq̄ᷓ multitudinē
ꝛ groſſitiē māe oppꝛimētis ꝛ ḡuātis:ꝛ ſuffocātis:ſꝫ ṽtutis
reſol'o ſeq̄ᷓ itēſionē caliтatis reſoluētis. ℄ Tūc ifert ꝯnes.
poſ'e ē accn̄a p̄ncipij eē ꝺeterioꝛa accidētib⁹ ſtat⁹. ꝓbaᷓ. qꝛ
poſ'e ē mām eē talē vt ſit magis nociua aggrauando q̄ꝫ re
ſoluēdo:vt mā exiſtēte multa groſſa ꝺifficulter iflāmabili.
℄ 2ª ꝯ. poſ'e ē alicui⁹ poxiſmi ſtat⁹ accn̄a eē ꝺeterioꝛa accn̄ti
bus p̄ncipij. ꝓbaᷓ. qꝛ poſ'e ē mām a q̄ ꝺepēdet pox⁹ multo
minus eē nociuā opp̄mēdo q̄ꝫ reſoluēdo:vt ſi ſit ſubtił pau
ca multū cal'a acuta ꝛ quodāmō furioſa. Talis.n.i p̄n° pa
rum oppꝛimit:ſed in ſtatu multum reſoluit.
℄ Ego aūt credo has ꝺuas ꝯnes ſcd̄i modi eē ṽas. ſꝫ modi
ꝓbādi vr̄r mihi iſufficiētes. ꝛ ſuppō 2ª falſa. Nā certū ē qd̄
mā maligna pauca multe malicie petēs coꝛ aut ſtōm:mul/
to magis oppꝛimit ṽtutē q̄ꝫ mā multe q̄ꝫtitatis nō ita mali
gne q̄litatis. nā ſi ad ſtōm tāta q̄ꝫtitas māe flegmatice cur
rat q̄ꝫta col'a currit in ſincopali minuta:certū ē ꝙ nō multū
ſequereᷓ nocumētū ꝛ in ſincopali minuta multotiēs ſequiᷓ
moꝛs. Cōtingit ḡ mām aggrauare ṽtutē ſui malignitate:
poſtea malignitate māei ꝯtingit caloꝛē magis ſubmergi ꝛ
mā exn̄te acuta moꝛdicatiua:vt pꝫ p̄ª quarti.ca.ꝺe rigoꝛe.
vbi ꝺicit. ꝑꝑ moꝛdicationē a mā cal'a caloꝛē ad iterioꝛa fu/
gere. ḡ mā multotiēs ſui malignitate ſuffocat ꝛ oppꝛimit
caloꝛē. ꝛ ita multotiēs q̄ꝫtitas māe cal'e facit multā reſol'o
nē:vt pꝫ i ſinoca. ℄ Dico igr̄ plurimas poſſe ꝯtigē cās ꝑꝑ
quas accn̄a p̄ncipij nō ſint ſeuioꝛa:vt ꝙ a p̄n° cū mā ſpargi
tur ſup mēª nō multi fumi putridi coꝛdi ꝛ ꝑtib⁹ iferioꝛibus
miſceᷓ ꝑꝑ locū vbi mā putreſit vel mł'tis alijs modis: qn̄
q̄ꝫ vō ꝑꝑ oꝛis ſtomaci ꝺebilitatē in p̄n° paroxiſmi mā moue
tur ad ip̄m ꝛ facit ſincopim vbi in h̄nte foꝛtem ſtōm nō fie/
ret vt pōt colligi p̄ª quarti.ca.ꝺe ſincopali humoꝛoſa. ꝛ ſic
infinite ſunt alie ꝯtigētie:q̄s oēs Gal'. vr̄ itelligere.io. tera
pētice.c.vlt.in illo gn̄ali. ꝙ aliqd̄ ē p̄nᵐ qd̄ ſit ſine oi ꝯſtri/
ctiōe.i.ſuffocatione. ꝛ oꝫ intelligi ſine notabili ſuffocatiōe:
aliter illud non haberet rationem pꝛincipij.

Quātum ad ſcd̄m articulum p̄ memoꝛanda ſunt no
cumenta ſequētia exhibitionē cibi i pox°.
2° ſupponēdū ꝙ lꝫ qn̄qꝫ cōtingat accn̄a p̄ncipij eē min⁹ ma
la accn̄tib⁹ ſtat⁹:tn̄ plures ꝯtingit oppoſitū. h̄ pꝫ ex Ga.lo
co allegato. ꝛ ad expiētiā. ℄ Tūc ſit p̄ª ꝯ. ꝑꝑ aliqd̄ accn̄s
emergēs ꝯtingēs ē ꝺeteri⁹ eē cibādū i ſtatu q̄ꝫ i p̄n°. pꝫ vbi
p̄ma ꝯ in ſtatu ſupueniret p̄nᵐ alterius pox¹ vel multa ſitis:vel vbi
in p̄n° eſſet nimia virtutis ꝺebilitas. in hāc oēs cōſentiunt.
℄ Scd̄a ꝯ Jacobi. ṽtute foꝛti exn̄te pox° ſalubꝛi ꝺeducto no
cumēto nouiter ſupueniente alio ab eo ꝙ natum ē ſeq tp̄a
2° ꝯ vnius ſimplicis pox¹ ꝺeteri⁹ ē in p̄n° q̄ꝫ in augmēto vel ſta/
tu egrotātē cibare. ℄ Cōclōnē ꝓbat multiplr̄. p̄. qꝛ multo
magis cib⁹ i p̄n° ꝺādus ē apt⁹ addere ad ſuffocationeꝫ ca/
loꝛis q̄ꝫ ꝺatus i ſtatu ſit aptus addere i cruditatē vel ꝺiſſo/
lutionē q̄ ſunt accn̄a ſtatus. Nā qlꝫ cib⁹ a p̄n° ē apt⁹ addere
in ſuffocationē:ſꝫ nō qlꝫ ita in ꝺiſſol'onē cū poſſit ꝺari cib⁹
refrigeratiu⁹. ℄ 2°. qꝛ ex cibo ꝺato in p̄n° pox¹ magis aug
mētanᷓ tp̄a moꝛbi q̄ꝫ ex eodē ꝺato in ſtatu:cū p ei⁹ exhibi/
tionē in p̄n° augeaᷓ p̄nᵐ augmentū ſtatus ꝛ ꝺeclinatio. Sꝫ
p exhibitionem eius in ſtatu nō augeᷓ p̄nᵐ:nec augmentū
cū p̄terierint. p̄nᵐ.n.augeᷓ:qꝛ fit ſubuerſio caloꝛis. augmē
tum magnificaᷓ:qꝛ pluri tp̄e ſtabit an̄q̄ꝫ complete ſp̄gatur:
ſtatus augeᷓ:qꝛ cibo ꝓhibeᷓ cita fumoꝝ ꝺiſſolutio ꝺeclina
tio pariter. ℄ 3° qꝛ in p̄n° maxima quantitas crudarum ſu
perfluitatum generaretur ex cibo:cum tunc caloꝛ obſeſſus
bene ꝺigerere non poſſet. ℄ Item. ille ſuperfluitates in ſta
tu inflāmabuntur ꝛ coꝛpus.
℄ Iſtā ꝯnem nō puto verā. Et iō ꝯ illā ſic arguo. poſ'e eſt
ṽtutē in ſtatu poxiſmi cū p̄dcis ꝯdōnib⁹ multo magis im/
pediri p cibi exhibitionē q̄ꝫ i p̄n°. ḡ ſtat nō eē mai⁹ nocumē
tum cibare in p̄n° pox¹ q̄ꝫ in ſtatu. aſſumptum pꝫ. qꝛ poſ'e ē
in ſtatu multo plus ipeditā eē ṽtutē a ꝺigōne merito flāme
māe q̄ꝫ in p̄n° merito ſuffocationis. ergo ſtabit ꝛ multitudi
nem male māe:ꝛ ꝓlōgationē poxiſmi:ꝛ coꝛpis alterationē
multo magis creſcere q̄ꝫ oia creſcerent in p̄n°. ℄ Cōfirma
tur. tunc eſt minus maluꝫ cibare in poxiſmo:cū pect⁹ ꝛ ſto
mach⁹ iueniunᷓ in melioꝛi ꝺiſpōne:ſꝫ iſta mēbꝛa poſſunt in
ueniri in peioꝛi ꝺiſpōne in ſtatu poxiſmi q̄ꝫ in p̄n° ḡ ꝛc. ma
ioꝛ eſt Gal'. p̄ regiſ acu. ꝯmēto. 46. all'ato ſepe. Et minoꝛ pꝫ
p ip̄m met. qꝛ ſtat ſeuioꝛa eē accn̄a ſtatus q̄ꝫ p̄ncipij: ꝛ hoc
p̄ncipal'r ꝑꝑ ledi i ſtatu tali mēª p̄ncipalia talia pluſq̄ꝫ i p̄n°
vt cum mā eēt ſubtilis modicum in p̄n° ſuffocatiua:ꝛ in ſta
tu multū calefactiua oium ꝑtium:ꝛ p̄cipue coꝛdis:cū tunc
fe. ſit maioꝛ:ꝛ in p̄n° modica fiat caloꝛis retractio.
℄ Pono ḡ ꝯnem oppoſitā. contingit ṽtute exn̄te foꝛti in pa ꝯ opp.
roxiſmo ſalubꝛi ꝺeductis ipedimētis nouiter ſupuenienti/
bus:exceptis illis q̄ ſunt apta ſequi actionē ṽtutis:ꝛ māe i
vno ſimplici poxiſmo. magis tn̄ eē nocumētū cibationis in
ſtatu ei⁹ q̄ꝫ ſilis cibatiōis in p̄n° ꝓbaᷓ. qꝛ cōtingit in ſtatu ṽ
tutē q̄ ad oia mēbꝛa magis moleſtari in vltio q̄ꝫ in p̄n°. ꝛ p̄
cipue mēbꝛa iterioꝛa. ſꝫ tunc eēt ꝺeterius cibare in ſtatu. ḡ
ꝛc. maioꝛ eſt clara ex Gal'. io. terapē. ca. vlt. ad fi. vbi vult
aliqd̄ eē p̄nᵐ poxiſmi:i q̄ nō ē penit⁹ ꝯſtrictio caliditatis:im
mo ꝯtēnēdū q̄ ad idicationē ꝺe nō cibādo:vt ſup̄ ꝺr̄. Con/
ſtat āt ſtatū nō eē ꝯtēnēdū:cū tunc nōbil'r febꝛiat. iō. ℄ P.
Gal'. mouet ibi q̄ōnē:cū qn̄qꝫ ita ꝺiſponanᷓ pox¹:vt ſit necī
um:aut cibare in ſtatu vel ꝓpe:aut i p̄n° vel ꝓpe. Querit ḡ
qn̄ ꝺeteri⁹:ꝛ nō vr̄ ſibi abſolute rn̄dēdū:imo p ꝺiſtōnē: qꝛ
quoꝛūdā moꝛbus ꝛ ſtat⁹ ſūt cū multa calitate ſine aridita/
te in qb⁹ nō eſt cibādū. qn̄qꝫ vō ecōtra in qb⁹ ē cibandum
in eoꝝ p̄n°. ℄ Itē p̄ncipioꝝ q̄dā ſunt cum multa retractio
ne caloꝛis:ꝛ ſuffocatiōe eius:q̄dā vō ſine. vn̄ ſicut ꝺicit ad
lr̄am. Moꝛem aūt ſtat⁹ ꝛ poxiſmi p̄nᵐ obſecro attendere
mente. Stat⁹ q̄dē ſi ſiccus ꝛ aridus ſiue i egritudine febꝛił
caloꝛis:aut ardēs ſiue ariditate. ℄ Nā p̄oꝛē q̄dem oꝫ hūe
ctare q̄ꝫ citiſſime humectātib⁹ cibis. In 2° vō expectare ꝛ
ſedare q̄ꝫ plurimum caloꝛē. ita vō ꝛ p̄ncipij moꝛeꝫ infridā
do coꝛpis extremitates:ꝛ in faciēdo multā intus trāſpōnē
ſanguis:aut in faciendo ſine oi ꝯſtrictōe p̄ſcrutaberis. Nā
ꝯm q̄dē nō ꝯſtrictū ꝯtēnēdū vt nutrireᷓ. Ecce ꝙ vult h̄ ꝯm
p̄nᵐ qd̄ ſit ſine ꝯſtrictōe cōtēni in indicando ꝺe ablatiōe ci/
bi. ſtatus autem pꝫ nullo modo contēnendus.
℄ Ad argumēta aūt ꝯnis p̄cedentis. ℄ Ad p̄ᵐ negatur ꝙ
maius ſit nocumētū ſubmerſiōis ꝛ ſuffocatōis q̄ꝫ in ſtatu
calefactiōis. Nā in p̄n° modica facta merito p̄ncipij ſbmer
ſione:ꝛ in ſtatu multo exn̄te caloꝛe p̄ter nām: non obſtāte
aptitudine cibi maioꝛi ad ꝓuocādū q̄ꝫ ad incēdēdū. ſtat tn̄
plus incēdi q̄ꝫ ꝓuocare. ℄ Ad 2ᵐ negaᷓ argumentum h̄.
oia q̄tuoꝛ tp̄a magnificanᷓ ex cibo in p̄n° exhibito ꝛ p cibū
in ſtatu exhibitū nō niſi ꝺuo. ḡ plus magnificabiᷓ paroxiſ/
mus. Nā ſtat p illum in ſtatu exhibitū plus magnificari il
la ꝺuo q̄ꝫ p̄us magnificabantur illa quattuoꝛ. ℄ Ad 3ᵐ ar
gᵐ negaᷓ. ꝙ in p̄n° tam magna q̄ꝫtitas crudoꝝ humoꝛum
genereᷓ ꝙ multi coꝛrupti in illo ſtatu generabuntur:quoꝝ
erit maioꝛ leſio. ℄ Ad 4ᵐ ꝺr̄. ꝙ tam in ſtatu ſuperfluitates
ex cibo generate erūt foꝛte expulſe vel ſi erūt:nō erunt ita
apte incendio:ſicut ille que ex cibo ſumpto in ſtatu gene/
rabuntur. Et ideo minus intenderet in ſtatu.
℄ Tertia cōcluſio. ſtātibus accidentibus p̄ncipij eque pꝛo/ 3ª ꝯ
poꝛtionalr̄ itēſis cū accn̄tib⁹ ſtat⁹ eiuſdē poxiſmi ſalubꝛis
cōſtāte ṽtute:ꝛ ꝺeductis alijs nocumētis p̄ter q̄ꝫ poxiſma
lē motū māe ꝺc̄i poxiſmi ꝺeteri⁹ ē cibare i p̄n° q̄ꝫ i ſtatu. pꝫ

qꝛ cib⁹ i p̄n° exhibit⁹ ē apt⁹ magis itēdere accñā p̄ncipij:ḡ
alijs pib⁹ magis itēdet. itē qꝛ nocumētū plib⁹ cōicaṫ tpib⁹
Jtē h̄ stāte i pox° pect⁹ ꝛ stōus deteri⁹ disponunṫ in p̄n° ḡ
4° 2 ꝛc. ℭ 4° ꝯ. illa ꝓportiōe stāte cū circūstātijs dictis. Jste est
ordo tēpoꝝ i malicia cibādi i poxismo. p̄ ē p̄nm. scd̄o stat⁹.
3° augmētū. 4° declinatio. ꝛ h̄ ē ꝑ mēte doctoꝝ: ꝛ p̄cipue
Gal. p̄ regimis acutoꝝ. commento allegato.

Ad argumēta principalia. Ad primum negaṫ similitudo. qꝛ p̄nm vl'e morbi salubris quo ad accñā non est aptuꝫ ita seua accñā h̄re sicut vl'is status. sꝫ bñ p̄nm ꝑticulare poxismi ē aptū ita seua h̄re accñā sic̄ stat⁹: p̄terea ē ꝑticulare p̄nm poxismi breui⁹ cōiter vl'i. ℭ Ad 2m. negaṫ assūptū. si vl'r sumaṫ. ℭ Ad 3m. negaṫ argm. v̄t⁹ est fortior. ḡ ꝛc. nā nō solū a v̄tute sūiṫ idicatio cibādi. assūptū ēt n̄ ē veꝝ gñal'r. ℭ Ad 4m d̄ṙ ꝙ illi⁹ febꝛ] tertiane stat⁹ q̄ ad accñā erit i p̄n° ꝑticulari. vel 2° d̄ōm ꝙ sup̄ nō fuit dcm̄ ꝙ gñal'r in cuiuslibet morbi p̄n° eēt grossi⁹ dietanduꝫ: sed in illis q̄rū status multū distat ab vl'i p̄n° d̄ qb⁹ est illa tertiana vnici poxismi: vt ꝯstat. ℭ Ad 5m argm pꝫ ꝙ ꝓbat vnā. s. ꝑticularē: sed i tali p̄n° nō erūt eq̄ ꝓportōal'r intensa accidentia principij sicut in statu erunt accidentia intensa status.

Aphorismus. 12.

PAroxismos vero ꝛ ꝯsistētias declarāt egritudines: ꝛ tp̄a anni: ꝛ circuituum adinuicem icrementa: siue quotidie: siue p̄ter diē: siue ꝑ amplius tempus fiāt. Sꝫ ex post appētib⁹: quēadmodū in pleuretico sputū subrubeū si ꝯtiuo appeat: ichoātē ꝗdē abbreuiat. Si vero posteri⁹ appeat ꝓlōgat. Et vrie: ꝛ egōnes: ꝛ sudores: ꝛ discritas: ꝛ eucritas: ꝛ lōgas ꝛ breues egritudies appētia d̄clāt.

Theo. ℭ Accessiōes vero cōdōnesq͡ꝫ iudicaṫ a morbis: ꝛ āni tpib⁹: atq͡ꝫ ēt circuitū successiuis icremētis siue quotidie: siue vno iterposito die: siue ēt ꝑ iteruallā ampliora eueniūt: necnō ex his q̄ supueiūt: iudiciū accipi p̄t. Verbi. g. i morbo costali: si screatio purulēta stati inter initia extitit: breuē egritudinē fore ostēdit. Sin postea puruit: lōgā. Quietiā vrina: aluus: sudor: morbos aut difficile aut facile aut nullo pacto iudicari finiriue posse: aut breues aut lōgos fore significabūt.

Leoni. ℭ Accessiōes v̄o ꝛ ꝯstitutiōes morbi idicabunt ꝛ anni tp̄a: ꝛ circuituū successiua icremēta: siue quotidie: siue alternis dieb⁹: siue ꝑ maiora iteruallā fiāt: Sed ꝛ ex his q̄ mox appent indicia sumunṫ: quēadmodū i morbo laterali: si circa initia statim sputū appeat: morbū breuiat. Si vero postea appeat: producit. Et vrine: ꝛ alui excremēta: ꝛ sudores: quecūq͡ꝫ appuerit: vel bonam morborum indicationem: vel malam: vel breues: aut longos fore morbos ostendunt.

ℭ Hucusq͡ꝫ q̄ ad multos aphorismos Hypo. docuit moduꝫ dietandi respectu habito ad ꝓpinquitatem status vel distātiam: ꝛ quo ad particularia q̄dā. hic ꝯñr ponit q̄dā sig̈ ꝑ q̄ cōprehēdim⁹ stat⁹ ꝓpiq̄tates: ꝛ poxismoꝝ dispōnes. ℭ Diuidiṫ āt p̄ñs apho. i duas ꝑtes. nā p̄ docet signa q̄ sṫ i morbo p̄appentia: qꝛ sil' ab ip̄o p̄n° morbi sṫ: aut añ. 2° docet ista ꝑ signa post appentia: qꝛ raro i p̄n° morbi apparētia: imo plerūq͡ꝫ p⁹ p̄nm. 2ª ps icipit ibi. (Sꝫ ex p⁹ appētib⁹) ℭ Pria in tres. ꝑm tres ꝯnes q̄s pōit d̄ ꝓposito. 2ª ibi. (Et hore anni.) 3ª ibi. (Et circuituū.) ℭ Jn pª ꝑte vult istā ꝯnē ꝑ egritudinum nām possumus venire i cognitionē poxismoꝝ ꝛ ꝯsistentiaꝝ. ꝓbaṫ. ꝑ talē egritudinū nām vel maneriem possumus cognoscere manerīē māei faciētis morbū: sꝫ ꝑ talem manerīē māei cognoscim⁹ poxismos ꝛ ꝯsistētias. ḡ ꝛc. assūptū circa nōta declarabiṫ. ℭ Nota p̄ ꝑ poxismos hic itelligere gñal'r ita poxismos sic̄ exacerbatiōes ꝯtinuaꝝ: vt pꝫ in cōmēto. Nō p̄ A

ℭ Nō 2° ꝙ h̄ nomen ꝯsistentia duo solet apud medicū significare: qñq͡ꝫ. n. significat statum vl'em: qꝛ i illo cōiter est morbi maxia vis: qñq͡ꝫ significat cōpōnē totalis morbi ex suis vl'ib⁹ tpib⁹ ꝑ q̄ꝫto sunt longa aut breuia ꝓpiqua p̄n° vel ab eo remota: ꝛ lꝫ vtroq͡ꝫ mō possit v̄ificari: tñ hic sumiṫ mō 2° vt pōt colligi p̄ de crisi. ca. 3. Nota 2ª

B ℭ Nō 3° ꝙ tā paroxismoꝝ q̄ꝫ ꝯsistentiaꝝ possumus pl'es h̄re notitias. v̄bi. g. ꝙ sunt vel erūt. Jtē de duratiōe de itēsiōe de mō reditus de mō terminationis de q̄litate accñtiū i eo: vt sitis doloris frigoris rigoris estuatiōis. Ad ꝓpositū ꝑm quēcūq͡ꝫ istoꝝ modoꝝ ista fiāt nō cū p̄us nō eēnt ita nō d̄ñr declarari ꝑ illa ꝑ que fiūt nota: ꝛ econtra. illa ita notissima dicunṫ declarare. Nota 3ª

ℭ Nota quarto ꝙ hic per egritudines intelligūtur materiales apte paroxismos facere: quarum egritudinum iterum possumus multas notitias habere: primo ꝙ sit egritudo. secundo genus eius. verbi gratia. ꝙ sit febris. tertio magis specialiter vt ꝙ sit putrida. ꝛ sic tandem vsq͡ꝫ ad spēm specialissimam: vt ꝙ sit tertiana continua ꝛ simile exemplum intelligaṫ in apostemate. egritudo igitur non ꝑm quēcūq͡ꝫ modū de istis cognoscatur: declarat paroxismos ꝛ consistentias: sed per cognitionem nāe vel sue specifice maneriei. Nō 4ª

ℭ Ex istis colligitur intellect⁹ littere ꝙ egritudines cognite quo ad suam maneriem specificam significant aut notificant paroxismos quo ad multas suas significationes: ꝛ ēt vniuersalem compositionem totius morbi ex suis vniuersalibus temporibus. C

ℭ Modus autem ē: qꝛ ex quo scio ꝙ hec febris est tertiana, iam scio ipsam pendere a colera. Et qꝛ colera est subtilis ꝛ cite dissolutiōis ꝛ mlt̄e caliditatis ꝛ siccitatis comprehendo ꝙ egritudo dꝫ habere tempora vniuersalia breuia: ꝛ ꝙ paroxismi debent esse breues cum siti ꝛ ariditate ꝛ dolore capitis ꝛ rigore in principio ꝛ sudore in fine: ꝛ tertianarij: quia de tertio i tertium redeuntis. ꝛ simile exemplū posset poni de alijs morbis.

D ℭ Nota quinto. ꝙ notitia paroxismorum ꝛ consistentiarum habetur anteq̄ꝫ sit per cognitionem nature egritudinis. nam ab ipso initio cuꝫ scio esse tertianam arguo omnia dicta. Nō 5ª

ℭ Nota sexto. istam notitiam esse confusam: ꝛ non omnino certam. primo confusam: quia non limitataꝫ. verbi gratia. Cognito ꝙ tertiana est: scio ꝙ debet cito terminari: sed non scio limitate q̄ꝫ cito: vt ꝙ in quattuor poxismis: ꝛ similiter de quantitate paroxismorū: ꝛ modo terminationis ꝛ accidētibus. secūdo incertā. qꝛ nō oꝫ oio ita eē. Nā cognite ꝙ fe. est flātica arguo ipsam longā: ꝛ posset ex aliqua contingentia breuiari. ita in tertiana si iudico futurū capitis dolorē possū decipi ꝓpter multas particulares circūstantias: sꝫ sufficit ꝙ vt in pluribus verificaṫ. Nō 6ª

E ℭ Nota septimo ꝙ signorū egritudinis quedā sunt extrinseca corpori vt tempus ꝛ regio: quedā intrinseca vt complexio etates. Jtem itrinsecorū quedā sumunṫ a sub̄a ipsa morbi vel essentia: quedā ab operatiōibus: quedā a casibus. i. dispōnibus que pendēt ab aliquo mediāte operatione. Exēplū p̄mi: vt signū sumptū a calore q tangiṫ in tertiana est a substantial'r iherētibus. Exēplū scd̄i. vt sitis dolor pulsus. Exēplum tertij. vt lingue citrinitas colera a corpore emissa vomitu aut egestione. Signa sumpta ab operatione mutata sunt: aut corruptio aut ablatio: aut in quantitate recessus a naturali. Casus autē est. aut exiens a corpore: aut qualitas mutata licet non repugnet aliquā actionem lesam esse ca/ Nō 7ª

suz. volẽdo ergo hr̃e notitiã specificã mãeri ei egritudis: oz oĩa ista ꝯsiderare. ℭ Dõr ãt declaratiõnẽ ꝑcipue istaꝝ di stinctionũ q̃re scḋo tegni. Exẽplũ aũt cũ ista oĩa ꝯcurrunt ad tertianã significãdã. Nã cũ video iuuenẽ colericũ i tpe estatis post multũ forte exercitiũ ⁊ vsuz ciboꝝ ⁊ potuũ co lericoꝝ ⁊ multaꝝ vigiliarũ pati fe. cũ calore mordaci i ꝑn° cito victo a manu cũ sup̃ infirmũ poniẽ cũ siti ⁊ dolore ca pitꝭ ⁊ i ꝑn° cũ horripi°. ⁊ cũ pulsu magno veloci ⁊ freq̃nte: ⁊ tñ nõ cũ nimia g̃uitate: ⁊ cũ sudore i ðclinatõe: arguo eẽ tertianã purã iterpolatã: ⁊ mar° si por°. 12. ñ trãseat horã.

ℭ Et tempora anni. Scḋa ꝯ. tpa ãni notificãt poxismos ⁊ ꝯsistẽtias ad sensuz ꝑcedẽtis ꝯnis. ꝓbaẽ. qꝛ declarãt q̃l ẽ mã faciens morbũ. ⁊c̃. ℭ Nota hic p̃. ꝙ p horã anni duo
Nõ p possumus itelligere. p̃ mõ illud anni tps in quo maxie eiꝰ vtilitas q̃ ad fructꝰ recipiẽdos manifestaẽ vel melius in q̃ maxie vis sõlis exprimiẽ apð nos. s. q̃ñ nos sol maxie cale facit: ⁊ isto mõ secũda estatis medietas vel circa solet dici
S hora anni: ⁊ fructꝰ q tũc nascunẽ dñr horarij. scḋo mõ dñr
Nõ 2° hore ãni. 4. tpa in q̃ annꝰ diuidiẽ: ⁊ h̃ mõ sumiẽ hic. ℭ Nõ 2° ꝙ hec tpa pro q̃to sol in ipsis vario mõ se habet ad nos sunt cã varie complexionis aeris. Et qꝛ corpus nostrum disponitur plerũqꝫ ꝭm dispõnem aeris. ideo disponiẽ cor pus etiam quo ad humores in eo existentes scḋm aeris q̃ litatem vtplurimum. Ex quibus pꝫ modus quo hore an ni significant dispositiones paroxismorum ⁊c̃. nam vna quequ hora significat mãm a qua pendet morbus esse sibi proportionatã: vt estas colerã: hyms flegma. Estas subti litatẽ huoꝝ hyems grossiciẽ. Et iõ penes h̃ significãt hec
Nõ 3° 4. tpa q̃litates poxismoꝝ ⁊ ꝯsistentiaꝝ: sic dictũ est. ℭ Nõ 3° hãc significationẽ eẽ minus verã ⁊ magis ꝯfusam ea de
Nõ 4° q̃ loq̃ẽ ꝑa ꝯ: sed tñ qꝛ mutatiua ẽ ñ ẽ negligẽda. ℭ Ultio nõ ꝙ hic itelligiẽ de tpibꝰ ꝓpas nãs seruãtibꝰ maxie. nã ⁊ si in alijs q̃dãmõ verificeẽ: tñ maxie v̈ificaẽ cũ ista conditione.
Nõ 5° ℭ 5° nõ ꝙ per horas dedit Hypo. intelligere regiones que horis proportionantur.

ℭ Et circuituũ. 3ᵃ ꝯ. icremẽta circuituũ adinuicẽ siue fiãt q̃tidie porˢ siue die vna ita iterpolate: vt de 3° i 3ᵐ. siue am pliori tpe notificãt poxismos ⁊ ꝯsistẽtias. ꝓbaẽ. illa notifi cãt porˢ ⁊ ꝯsistẽtias q̃ notificãt q̃litatẽ ⁊ dispõnẽ mãei fa
h ciẽns morbũ: sꝫ icremẽta dcã sũt hꝰ. g̃ ⁊c̃. assũptũ i notatis ð
Nõ p clarabiẽ. ℭ Circa ptẽ p̃ nõ ꝙ p circuitũ hic nõ vt priꝰ ꝑce dẽti aphoᵒ itelligit reditũ ꝯphẽdẽtẽ duos poxismos ⁊ vnã interpolationẽ: sꝫ poxismũ vt sic circulꝛ redeũtẽ: lꝫ ẽt q̃ñqꝫ de tpe ꝯphẽdẽte vnũ poxismũ cum vna qete dicaẽ: vt rabi
Nõ 2° moyses. 2ᵃ pticula suoꝝ aphoꝝ. 29. aphᵒ. ℭ 2° nõ h̃ icremẽ ta ista itelligi: aut qꝛ poxismꝰ fit longior aut fortior: aut qꝛ anticipat respectu pteriti: aut qꝛ maligñior: aut qꝛ itẽsioꝝ accñtiũ. ℭ Exẽplũ ꝑmi. vt si durauit ꝑmus poxismꝰ. x. ho ris: h̃ durat duodeci. Exẽplũ scḋi. vt si ꝑmꝰ fuit fortis: vt. 3. h̃ vt. 4. Exẽplũ tertij. vt si ꝑmꝰ. 20. hora inuasit hic. 18. Exẽ plũ q̃rti. vt qꝛ ꝑmꝰ fuit caloris mitis h̃ acuti. Exemplũz q̃n ti. vt qꝛ i p̃ minus sitiuit: minus doluit caput: aut minꝰ rigu it: ⁊ sic de alijs. ℭ Tertio nõ ꝙ cã hmõi incrementorum
Nõ 3° est plerũqꝫ subtiliatio materie: vel eius maior preparatio: aut etiam maior malignatio quare plus stimulat virtutẽ: ⁊ ex h̃ pꝫ cã v̈ificãs ꝯnẽ. nã q̃ñ appent ista cremẽta: tunc ꝓ babilꝛ arguimꝰ mãm eẽ sẽsibilꝛ alteratam ab eo qð fuit in ꝑn°. Et iõ arguimꝰ nos eẽ i augmẽto: ⁊ cũ crescũt mľtũ nõ bilꝛ nos arguim° mãm aut factã ꝑpe pessimitatẽ aut mul tũ iobediẽtẽ. Et ex his itelligimꝰ pñs augmẽtũ vľe morbi ⁊ futuꝝ statũ ꝑpe. Et ex h̃ pꝫ istã cognitionẽ eẽ ꝯfusaz: ⁊ ñ ex toto certã. nã q̃ñqꝫ i poxismo vltimi icremẽti erit status
Nõ 4° nõ augmẽtũ: vt colligiẽ p̃ de crisi. ℭ 4° nõndũ ꝙ ista incre mẽta q̃ñqꝫ sũt absolute icremẽta: q̃ñqꝫ icremẽta incremen toꝝ. Exẽplũ ꝑmi. vt si 2ꝰ poxismꝰ respectu ꝑmi icrescit per vnũ. tertij respectu scḋi p vnũ. ⁊ sic ꝓcedẽdo erũt sola incre mẽta. Exẽplũ scḋi. ⁊ si 2ꝰ poxismꝰ respectu ꝑmi crescit per vnũ. 3ꝰ respectu scḋi p duo. 4° respectu tertij p tria: h̃ nõ so lũ est icremẽtũ: sed icremẽtũ icremẽti. Et h̃ ẽ qð maxie ðbe mus attẽdere. nã i sola anticipatiõe aut icremẽto est sepꝰ error. ⁊ h̃ forte nõt Hypo. cũ dixit adiuicẽ. i. icremẽta ad in uicẽ: qꝛ vnũ crescat sup̃ aliud icremẽtũ. ℭ 5° nõ pľa alia sig poni. ꝑᵃ q̃rti. cap. 4. iter ꝑappentia sic a virtute a pulsu a re gione: ⁊ pluribus talibus que tu ibi vide. Nõ 5

Ueritur vtrũ q̃lꝫ morbus hẽat q̃ttuor tpa vľia. negatiue arguiẽ. p̃ sic. morbus mortalꝭ nõ hꝫ q̃tuor tpa: cũ saltẽ q̃ñqꝫ nõ hẽat ðcliatiõnẽ. ℭ 2° morbi imãles ñ hñt q̃ tuor tpa: cũ ista q̃tuor tpa penes mãe alteratio nẽ distiguãẽ. vt pᵃ. 4. c. 3° morbꝰ icboãs a mã ex toto dige sta: vt si sanguis i aliq̃ loco distãte a corde putruerit: deide mouet ad locũ cordi vicinũ vbi faciat febrẽ: ⁊ talꝭ ñ hꝫ ꝑn cipiũ aut augmẽtũ. 4° poľe ẽ aliq̃ñ morbũ icboare a mã putrida reducibili ad benignũ: ⁊ talis morbꝰ nõ hẽbit ðcli nationẽ. Nã cũ ꝯplete digesta fuerit mã erit ꝯplete redu cta ad benignum: ⁊ sic nõ erit morbꝰ. ℭ 5° opilatio mãlis non hꝫ quatuor tempora. ergo ⁊c̃. Quilꝫ morbꝰ tuorꝫ vľia n habet

In oppositum aũt est Hypo. cũ vult nãm mor bi manifestare cõsistentiã q̃ est compositio morbi ex suis vľibus temporibus.

In questione notandum primo. ꝙ cum morbo rum quidam sunt mãles quidam immãles: ⁊ mãlium quidam mortales quidam salubres hic solum de mãlibus salubribus intendimus. ℭ Nota 2° ꝙ mãlium q̃dam sunt apti ꝭm alterationem mãe manife ste transmutari vt febris ⁊ apata: q̃dam nõ vt opilatio re pletio: ⁊ de ꝑmis intendimꝰ. ℭ 3° nõ ꝙ q̃dã taliũ icipiunt a mã cruda ñ reducibili ad benignũ: q̃dã vo a mã digesta vľ ad benignum reducibili. ℭ Ultio nõ ꝙ tpa morbi q̃ñqꝫ su munẽ vt distinguũẽ adiuicẽ penes accñtia vel morbi essen tiã: q̃ñqꝫ sumunẽ vt distinguũẽ penes mãe trãsmutationẽ: ⁊ vtroqꝫ mõ pt q̃ri i q̃õne: ⁊ ista distinctio satis pꝫ supra cuz vtriusqꝫ mẽbri declaratiõe. ℭ Prima ꝯ. i morbis imãlibꝰ tpa q̃ ad morbi eẽntiã vel accñã distincta corrñdẽt: lꝫ non quo ad alterationẽ mãe. ꝑma ps pꝫ. qꝛ morboꝝ imãliuz q dã sũt q stãt cũ nõ ꝑcipiẽ mãifeste additio i eis: ⁊ postea vľ q̃dã eq̃litas i sũmo eoꝝ: deide deficiũt: vt pꝫ de etbica ⁊ ef fimera. 2ᵃ ps clara ẽ de se. ℭ 2ᵃ ꝯ. nõ in q̃lꝫ morbo imãli iue niũtur isto mõ tpa abinuicẽ distincta. pꝫ de hoie a natiuita te ceco: aut colobo nisi forte diceret ꝙ sint in ꝯtinuo statu: sꝫ qꝛ hec tpa aliquã vñr importare adinuicẽ relationẽ. iõ ñ putovere ad mẽtẽ medicoꝝ ibi esse aliqð tempoꝝ. ℭ 3ᵃ ꝯ. nõ in oibꝰ morbis mãlibꝰ inueniũt q̃tuor tpa penes accñã distincta: ⁊ digõnẽ pꝫ i mortalibꝰ ⁊ i morbo incobãte a mã digesta aut corrigibili. ℭ 4ᵃ ꝯ. ꝓbabilꝛ in omni mẽᵒ mãli salubri ad salutẽ terminãdo inueniẽ declinatio q̃ ad accñã. pꝫ. qꝛ nõ subito terminaẽ ad nõ g̃dũ: sꝫ p paulatinã remis sionẽ. ℭ 5ᵃ ꝯ. poľe est aliquẽ eẽ morbũ mãlẽ salubrẽ q non habuit ꝑnᵐ. pꝫ de apate ꝯcto a ꝑn° g̃nionis. ℭ 6ᵃ ꝯ. q̃lꝫ mor bus post ꝑnᵃ g̃nionis incobans mãlis saluber: ⁊ ad salutez terminandus hꝫ q̃tuor tpa quo ad accñã vel essentiaz: pꝫ. nam cum nullus istoꝝ acgraẽ vel deperdaẽ subito: pꝫ ꝙ p̃ erit tps in quo nõ erit tãta ptiũ morbi diuersitas: vt morbꝰ percipi sufficiat augeri. 2° tm̃ augebiẽ vt manifeste appeat vel apparere possit. 3° erit in dispõne sua summa in q̃ non erit notabilis dr̃ia. 4° notabilꝛ remitteẽ. ℭ Et nota hic ꝙ p notabile incremẽtũ intelligo multũ ꝓportionale in ꝯpõ ne ad totã morbi intẽsiõnẽ. Et ita p nõ notabile intelligo ꝓ portionalẽ variationẽ modicã. In ꝯpõne ad totũ morbũ ⁊ h̃ iõ dicoꝛ qꝛ nõ est dubiũ ꝭm modũ loquẽdi medicorum ꝑnᵐ acute pleuresis: aut causonidis multo eẽ intẽsius ꝑn° le uis effimere: ⁊ ita de declinatione. ℭ Ex ista sequiẽ p̃ ꝙ si noca sine putredine facta fuõia: ⁊ termiata cito nõ termina

tur in p̄n°imo ī declinatiōe respectu sui:ꝛ hꝫ p̄n^m augmētū
statū ꝛ declinationē q̊ ad accn̄a. ¶ Seqͭ 2° nō eē poſſe me/
dici bn̄ficio fieri ꝙ sit morb⁹ salubris p⁹ p̄n^a gn̄atiōis icipi/
ens:ꝛ ad salutē terminād⁹:q non hēat augmētū ꝛ statum.
¶ Cōtra. patiaſ sor. sinocā sine putredie:ꝛ sit nūc ī p̄n° ꝛ fi
at flōia vſqꝫ ad sincopi p̱ quā liberet. Et pꝫ ꝙ nō hēbit sta
tū vel augmētū:q2 stati icipit declinare. hic dr̄ ꝙ si p̱ flōiaꝫ
īcipit declinare stati nō sum⁹ ī p̄n° ꝛ sic casus eēt ipoſſis si ita
ponaſ:sꝫ bn̄ sumus ī eo tp̱e ꝙ eēt p̄n^m vni⁹ alteri⁹ sinoce:vt
puta totalꝭ q̄ seq̄ret si flōia vel aliō nō fieret:vn̄ hoc tp̄s qd̄
eēt vnius alteri⁹ p̄n^m:q2 ī eo respectu illi⁹ alterius non esset
nōbile augmētū:iā ē aggregatū ex p̄n° statu ꝛ augm̄to illi⁹
b pue sinoce:vt pꝫ itelligēti. ¶ Ultia q̊. qlꝫ morbus mälis sa
luber ad salutē terminādus apt⁹ de sui nā recipe varietatē
ſm variationē dispōnis mäe in digōne ꝛ putredine incipi/
ens post principia generationis ꝛ a mä cruda incorrigibili
deducenda ad cōplemētū digestionis conuenienter mate/
riei nocīue incorrigibiliter hꝫ quatuor tp̱a disticta quo ad
mäe digōnem:ꝛ quatuor quo ad accidentia vel morbi eēn
tiam:hoc sit pro mente auctorum.

Ad argumēta p̄ncipalia. Ad p̄^m ꝯcludit q̄nem 3^am. ¶ Ad 2^m rn̄suꝫ ē q̄uo morbi
imäles hn̄t quattuor tp̱a ꝛ q̄uo nō. ¶ Ad 3^m ꝛ 4^m ꝓbant q̄
nem tertiā. ¶ Ad 5^m dr̄ ꝙ hꝫ vbi icipiat p⁹ gn̄onis iniciū:
nō tn̄ nisi quo ad accidentia vel morbi essentiam.

¶ **Sed ex** In p̱te 2^a ponit signa post appentia:ꝛ diuidiſ ī
duas p̱tes. p̊ ponit q̄nem vnā magis generalem. 2^a magis
spālem. ibi 2^a. (Et vrine.) In p̄ria vult istaꝫ q̄nem. signa p⁹
apparētia notificāt morboꝝ ꝯsistētias ꝛ p̱oxismos. Cōcl'o
ꝓbaſ. hec talia significāt dispōnes mäe morbi a qb⁹ variā
tur ꝯdōnes p̱oxismoꝝ ꝛ ꝯsistētiaꝝ. g̊ ꝛc̄. assumptum ꝓbaſ
exēplo. Nā ī pleuretico sputū subrubeū si appet ꝯtiuo. i. ꝓ
Nō p̊ pe initiū morbi sig̃t pleuresim futurā breuē:ꝛ si tardi⁹ ap/
pareat sig̃t eā futurā lōgā. ¶ Nō p̊. p̱ signa p⁹ apparētia i
telligi illa q̄ nō stati ab ipso morbi initio pn̄t merito trans/
A mutatōis facte ī morbo appere:ꝛ tn̄ sunt apta talē seq̄ trās
2° mutationē:vt digōnis vel putredis. ¶ Nō 2° ꝙ taliū signo
rū q̄dā sꝭ signa digōnis:aut oppositi:q̄dā signa morꞇ̄ vꝭ sa
luꞇ̄:q̄dā signa cretica. Exēplū p̄^i. vt vrina cū hypostasi lau
dabili:aut nigra:aut sputū cū laudabili colore:ꝛ mō s̄be sic
subrubeū vel albū. Exemplū scd̄i. vt nigredo lingue:vel ni
mia ariditas:vꝭ nigredo hypostasis. Exēplū tertiꞇ̄. vt rube
do maxillaꝝ cū capiꞇ̄ dolore ī sinoca ꝛ p̱ruritu nariū sig̃nt
B crisim p̱ fluxū sanguis nariū. Et lꝫ de oib⁹ possit v̄ificari q̊:
3° maxime de signis digōnis aut oppositi v̄ificaſ. ¶ Nō 3° ꝙ
pleuresis est ap̄a:sꝫ est duplex. q̄dā vera:q̄dā nōvera. vera
dr̄ q̄ est ī pāniculo tegēte costas iterius in pectore q̄ vocaſ
pleura. nō vera ē ī musculis mediꞇ̄s iter costas:aut ī pāni
C culo costā iuoluēte:nūc aūt de vera loqmur pleuresi.
4° ¶ Nō 4° ꝙ lꝫ qn̄qꝫ spueſ pleuresis:qn̄qꝫ p̱mutetur:plimuꝫ
aūt sputo terminaſ:ꝛ modus an iste:vt sumiſ ex Gal. 4° in
terioꝝ. nā pp̱ multā calitatē ī iterioribus ap̄ata ꝯtinue ibi
exn̄tia q̄si aliq̄d resudādo emittūt ad sup̱ficiē iteriorē: ꝛ il/
lud tale hora ꝯstrictōis cū pulmo tāgat parietem pectoris
fugiſ a pulmone. deide p̱ poros v̄tute näli pulmōis expulsi
ua mittiſ ī p̱uas cannulas:deiñ ī magnas q̄usqꝫ ad guttur
veniat ꝛ spuiſ:ꝛ h̄ paulatine quousqꝫ ī plurib⁹ dieb⁹ tota
5° mä pleuresis eūaſ. ¶ Nō 5° ꝙ cū mä pleuresis sit vt plerū
qꝫ sanguis collic⁹:iō ē rubei coloris:ꝛ cū p̱ digōnē alteraſ:
cōuertiſ v̄sus albedinē:vt p̊ ꝓnosticoꝝ. 47. ꝯmēto. iō inci/
piente digōne sputū nō ē ex toto rubeū sic sanguis:sꝫ subru
beū. ꝛ iō sputum subrubeū tūc appens sig̃t digōnem velo/
cē. ꝛ iō cito morbi terminationem. Si v̊o opposito mō tūc
6° tarda est terminatio. ¶ 6° nota ꝙ ꝯtinue dr̄ esse qd̄ ꝓpe est
valde. eē g̊ sputū subrubeū ꝯtinuo inchoante pleuresi ē eē
7° ꝓpe valde incboatiuū. ¶ Ultimo nota ꝙ differt sputum

a screatu:vt p̊ de crisi. q̄nto cap̄. q2 screatus dicit rem dige
stam. Sputum aūt est cōe ad digestum ꝛ indigestum.

¶ **Et vrine** Ponit 2^am q̄nē. ꝛ ē vrine ꝛ egōnes ꝛ sudores
sig̃nt egritudinū lōgitudinē vel breuitatē vel bonā vel ma
lā eaꝝ terminationē. ꝓbaſ. illa significant hec dicta p̱ q̄ co
gnosciſ sp̄ēs mäei morbi ꝛ ei⁹ digō vel q̄rium. Sed vrine
egōnes ꝛ sudores sꝭ hꝰ. g̊ ꝛc̄. Assūptū collige in notatis.
¶ Prio nō ꝙ signoꝝ q̄dā sūt cōia q̄dā ꝓp̱ria. Exēplū pri/ D
mi. sicut vrina signū est digōnis ī febrib⁹. Exēplū secundi. p̊
q2 sputū ꝓp̱riū est passiōib⁹ pectorꝭ. ¶ Urine g̊ ꝛ egōnes ꝛ
sudores sūt signa cōia:sed tn̄ ēt quodāmō pn̄t dici ꝓp̄a cuꝫ
illoꝝ sup̱ qb⁹ imediate significāt vt vrina epatis ꝛ vesice ꝛ
egō stōi ꝛ itestinoꝝ ꝛ sudor 3^e digōnis. ¶ 2° nō ꝙ ista exn̄/
tia duplr̄ significāt. Prio sp̄ēm mäe:vt egō citrina colerā: 2°
viscosa flegma. Et vrina ad citrinitatē ꝛ igneitatem decli/
nis colꝭam:ꝛ ad albedinē flā. ¶ 2° significāt digōnem ꝛ in/
digōnem videri hꝫ locis ꝓp̱riꞇ̄s. merito g̊ p̄mi significant
sup̱ morbi longitudinē aut breuitatē sic̄ egritudines ꝛ tp̱a.
igiſ ꝛc̄. Sed merito scd̄i. sua significatio est certior. nam si
gna digōnis sūt valde certiora ad citā terminationē ꝛ stat⁹
ꝓpingtatē:lꝫ ēt ī istis possit esse error. Salutē aūt aut ma/
lā terminationē sig̃nt. ista p̄cipue vt on̄dūt digōnem aut q̄
rium digōnis. s. putrefactionem. ex qbus appet non incon
uenire eadē eē signa breuitatis:ꝛ salutis:ꝛ crisis:ꝛ ita eq̄. ꝛ
iō distinctio supra ī signa mortis vel salutis:ꝛ digōnis ꝛ op
positi:ꝛ crisis non fuit tanq̄ꝫ oppositorum:sed tanq̄ꝫ diffe/
(rentiarum. ¶ Cōmenti Gal. expō.

Et si d ordināda. Gal. ꝯmētādo hūc aph^m 2° fac̄ p̊ on̄dit h⁹ aph^i vtilitatē. in 2^a p̱te ꝓseqͭ spālem apho. d̄clarationē. ibi 2^a. (Dico āt egritudies.)
In p̄^a p̱te fac̄ 3^a. p̊ repetēdo dc̄ā ī aliꞇ̄s aphorismis : docet q̄
sꝭ illa a qb⁹ sumiſ diete idicatio. 2° istoꝝ reqsitoꝝ re^u on̄dit
vnū facilr̄ cog̊sci. 2° duoꝝ alioꝝ cognitionē nec̄iā. dicit hic
Hypo. breuiter on̄dere ꝓ mlr̄is ad alia loca remittēdo. ibi
2^a. (Uirt⁹ morbi.) ibi 3^a. (Morbos āt.) sꝫ p̄t expōi ꝙ p̊ re/
petit dc̄a ī aliꞇ̄s tm̄:ꝛ tūc text⁹ ē clar⁹:q2 dicte sꝭ tres ꝯdera
tiōes ī dietādo hn̄de sꝫ ad modū itroductōis. ¶ De p̄^a dic̄
ꝙ q̄ꝫuis sup̱i⁹ dixit d̄ ordināda dieta:tn̄ iste loc⁹ pp̱ illū finē
ordiatōis expetit maiorē tractatū. nā cū p̄us v̄tutē ifirmi ꝛ
tp̱a morbi ꝯsiderauit h̄ itroduxit q̄si 3^m ꝯsiderādū:ꝛ ē itelli
gētia vel cognitio eēntie acuti morbi siue p̱acuti siue diu/
turni. Ex qb⁹ morbi dispōnib⁹ q̄tidiana dieta ſꝫ circuit⁹ vꝭ
incremēta suaꝝ accessionū erit ordināda. Ex q̊ pꝫ ꝙ ordia
tio diete ē triplex. i. cōpleſ itēsiōe hita ad tria. qꝝ vnū ē v̄t⁹
infirmi. 2^m ē eēntia morbi q̊ ad acutiē vel cronicitatē. 3^m ex
iterpolatōe p̱ticulari cuiuslꝫ illaꝝ ifirmitatū. ¶ Ubi nō ꝙ
illud 3^m de q̄ ī pn̄ti aph° loqͭ nō ē aliqd̄ de istis tribus. sed
Hypo. dicit hic vnū nec̄iū ad recte op̱ādū ſm hec tria. s. co
gnitionē ꝛ itelligētiā eēntie morbi q̊ ad acuitatē vel croni
citatē ꝛ modū suaꝝ p̱ticulariū iterpolationū:ꝛ hec cogni/
tio ē ī v̄itate mlr̄is nec̄ia ꝛ magnū tractatū reqrēs. Et tu cō
sidera modū q̊ ad textū exponēdū. nā nō dico ꝙ ī h̄ aphō
tertiā ꝯdōnē vn̄ sumiſ idicatio ponat:sꝫ qd certū reqsitum
ad recte op̱ādū. ꝛ debitas indicationes eligendum.
VIRTVS. Facit qd̄ dc̄m ē. dicēs ꝙ v̄t⁹ ifirmi ī p̄^a visitatiōe
p̄t facilr̄ cog̊sci pulsib⁹ ꝛ ceterꝭ significatōib⁹ ꝛ opōnū mo/
tiuaꝝ ꝛ sēsibiliū ꝛ näliū p̱fectōe q̄ sig̃atiōes dc̄e sꝭ ī ꝓnosti
cis. ¶ Ex q̊ seqͭ ꝙ nllus p̄t dicē realr̄. i. cū aliq̄ fundamē/
to ꝙ ip̄e nō p̄t v̄tutē ifirmi cog̊scē:q2 ois medic⁹ ad hāc co
gnoscēdā ē disposit⁹ q̄ꝫtūcūqꝫ ñ eēt p̱fect⁹ medic⁹ ꝙ si ad h̄
nō sit disposit⁹ nälr̄ saltē artificialr̄ erit ille ad hāc cog̊scēdā
disposit⁹. ¶ Circa p̱tē nōndū ꝙ lꝫ v̄tutes dispensantes no
strū corp⁹ sint vitales ꝛ aiales ꝛ näles:ꝛ oium ꝯsideratio
vtilis sit:maxie tn̄ de vitali ꝯsideram⁹ a q̄ reliq̄ dependent
hec aūt pulsu ꝛ anhelitu cog̊sciſ de ꝓpe. ¶ Itēꝫ ꝛ aliꞇ̄s si/

gnis tornalitatis faciei vel bone habitudinis cũ silitudine
sanoꝝ magis mediate. hec p̃ pnosticoꝝ ponunť. sꝫ qꝛ h̃ co
gnitio facil' fuit de hac ñ posuit Hyp. doctrinã aphoristicã.
MORBOS ET INTERPOLATIONES. Facit qd̃ dcm̃ est
di. ꝙ morbos ⁊ eoꝝ iterpolatões qdã medici arbitrãť nõ
posse cognosci nisi cũ iã adsũt: qb⁹ Hypo. i isto apho° ẽ ꝯ/
ri⁹. Et ex isto dr̃ ꝙ hic Hypo. illoꝝ q̃ st̃ nec̃io cog̃sci breuit̃
notitiã reddit ⁊ ꝯriať dicẽdo ꝙ ista cognoscũť sic̃ alia i me
dicina: aut certa aut ab iteriori indicio v̄itatiuicio. qb⁹ mõis
cognoscẽdi p̃uidẽdus ẽ stat⁹ ⁊ iterpolatio future febris. ⁊
h̃ Hypo. pfecto docuit i pnosticis: ⁊ i lib° epidimiaꝝ. ⁊ illd̃
qd̃ i isto aphõ dr̃. Gal'. mõstrauit i li. p̃ de crisi. i q° dicit se oñ
disse añq̃ sit morbi stat⁹ qñ erit: sed qꝛ hec Hypo. mõstrat
hic: iõ breuiter satagit nos vt p posse studeamus breuitati.
Sed si cui hec dicta nõ sufficiant recurrat ad librum d̃ cri
si Gal'. Ubi nõ cognitionẽ arbitrariã dici illũ assensus qui
est cum aliquali formidine: ⁊ talis est duplex. vna ppiquãs
certe veritati sicut assensus artificial'r deductus. Quedam
vero nõ ppinqua sicut p̃sumptio ex pura narratione: vl' ta
li modo nunc ista cognitio temporum morbi anteq̃ sit acq
sita ex arte est arbitraria modo primo.
DICO AVTEM EGRITVDINES. Hic exeqť pticulariter
exponẽdo ⁊ diuidiť i duas ptes. Prio exponit p̃mã ptem.
Scd̃o secũdã. ibi scd̃a. (qdã tñ ex apparẽtib⁹) Pria i tres
s̃m ꝙ ordinate tres q̃nes p̃me ptis exponit. Scd̃a ibi. (Q̃s
tpa anni.) 3ª ibi. (Et post addit.) Prima i duas. Nã p̃ q̃nez
declarat i febrib⁹ tã ꝯtinuis q̃ iterpolatis. scd̃o i alijs mor
bis. ibi scd̃a. (Qd̃ aũt de febre.) ¶ Dicit p°. ꝙ egritudines
declarant exacerbationes: qꝛ tertiana pura cum cognosci
tur esse h⁹ significat se esse breuem: ⁊ cũ hoc interpolatã: ⁊
ꝙ sua crisis vel suũ ꝯplemẽtũ ẽ vicinũ. ⁊ intelligo p crisim
terminationẽ morbi cuiuscũq̃ modi. sꝫ amphimeria. i. q̊ti
diana significat se esse longã. sed q̃rtana significat se eẽ lon
giorem. i ꝯtinuis ẽt vt causon: ⁊ febres ꝯtinue de sanguine
vel pportionales de aliquo humore significãt se eẽ acutas
respectu sibi silium in mã nõ tñ ꝯtinuaꝝ. sꝫ febris alippia/
dos. i. lipparia: ⁊ emitriteus sũt medie iter has longitudi/
ne. ¶ Dicit 2° q̊ ad hãc ptem ꝙ i 2° de crisi docuit cognosce
re vnãquãq̃ istaꝝ ab initio sui. ⁊ iõ hic nõ repetit ne videa
tur idem bis dicere. sꝫ tm̃ habetis ꝙ si ab initio possit co/
gnosci triteus. i. tertiana: tũc poterit ab eodem initio itelli
gi breuitas sua ⁊ velocitas sue crisis: ⁊ ꝙ sit iterpolatio q̃li
bet 3ª die. ⁊ hec est snia quam voluit Hypo. cum dixit. ꝙ
egritudines declarant paroxismos ⁊ cõsistentias. ¶ Dicit
3° ad ꝯfirmationẽ ꝙ ista pñt cognosci ꝙ ipse multotiẽs no
tauit quartanas i p̃ma sua iuasione: vñ nõ fuit oportunum
expectare 2ᵐ paroxismũ: sed ab initio ordinauit dietã sicut
oꝫ i longo morbo. ⁊ ita fecit i effimeris ⁊ tertianis s̃m lon/
E gitudinẽ ⁊ breuitatẽ sui status. ¶ Nõ p̃mo ꝙ p triteũ itelli
git tertianam iõ sic dictã. qꝛ de tertio in 3ᵐ paroxismat per
ãphimerinã q̊tidianã. ꝯtinue aũt sunt pportionales: aut nõ
pportionales sicut causon. Causon aũt dr̃ a cau^te qd̃ in illa
febre est circa pectoralia: ⁊ est febris ex putredine colere vl'
flãtis salsi i venis: aut vl'r totius: aut vicinis cordi: aut in
ore stõi: aut in epe. febris alipiados. i. liparia ẽ in qua ocul
tať calor: ⁊ appet frigus extra. emitriteus. i. semitertiana ẽ
F febris ꝯposita ex flãtica ⁊ tertiana. ¶ Nota 2° ꝙ mã tertia
ne est leuis subtilis calida: iõ cito dissoluiť. Et p ꝯñs breuẽ
facit morbũ ⁊ citã crisim: flãtice v̄o mã cum sit multa ple/
rũq̃: ⁊ sit frida grossa viscosa difficilis resol'onis. ideo facit
crisim tardam ⁊ longam egritudinẽ: sꝫ melica mã lõgiorẽ
vt p̃diciť. ¶ Nõ 3° ꝙ nõ q̃libet ꝯtinua qualibet interpola
ta est breuior. nam ꝯtinua flãtica est longior tertiana pura
iterpolata: sed posita paritate ex parte mãe ꝯtinua est bre/
uior: qꝛ mã putrefit in loco calidiori: ⁊ qꝛ virtus magis ad
F mãm expellendũ irritať. ¶ Nõ 4° ꝙ emitriteus cum sit a
mã flãtica iuncta colere: ⁊ lipparia ẽt hẽat aliquid colerice

mãe: iõ alijs paribus citius terminanť q̃ si ex flãte solo fie
rent: quare autem dicať prima quarti ꝙ emitriteus durat
q̃nq̃ circiter medietatẽ anni. Et flãtica ꝙ durat septuagin
ta dieb⁹ ibi videbiť. nam hec est qd̃ ppetua de plongatiõe
morbi. in qua qõne credo ꝙ si eque grossa est mã flãtica a
qua dependet pura flãtica sicut flã faciens q̊tidianã in emi
triteo ꝙ flãtica erit lõgior alijs paribus. ¶ Nota 5° ꝙ cã q̃ B
re ẽt tertiana iterpolat de 3° in 3ᵐ. ⁊ q̊tidiana oi die: ⁊ q̃rta
na de 4° in 4ᵐ p̃ncipalis est ex mãe pprietate. nam colera
rubea que est sub forma cause añtis a col'a putrescẽte eius
dẽ modi dũ actu putrescit acqrit pp̃etatẽ: q̃ ipsam sufficien
ter p̃parat ad trãseũdũ i ꝯiũctã nõ stati sꝫ in die 3ª. flã v̄o in
ꝯñti die: melia in q̃rta. vltra tñ hãc pprietatẽ cõcurrit alia
cã q̃ facit ad celeritatem modis: aut retardationeꝫ: vt gros
sicies: paucitas: frigiditas: v̄tutis debilitas: vel istorum ꝯ/
ria: vt melius disputari dꝫ prima quarti. ⁊ hoc mõ cogno/
sciť: q̃re hita cognitiõe spẽi morbi cognosco iterpolationẽ
⁊ morbi ꝯpositionẽ ex suis vl'ib⁹ tpib⁹. ¶ Ultio nõ. ꝙ iste
febres in p̊ die sui aduẽt⁹ cognoscunť multis ꝯcurrẽtib⁹ si
gnis: vt Gal'. plene docet. 2° de crisi. ⁊ aui. i cap̃. ptic'larib⁹.
de signis dictaꝝ febriũ. sꝫ vbi nõ sunt simplices nec simpli
citati vicine: ⁊ vbi plures inuicẽ ꝯplicanť nõ est facile in p̊
die eruditissimo medico cognoscere.
QVOD AVTEM nũc declarat istã q̃nẽ in alijs morbis di
cẽs. ꝙ idẽ itelligẽdũ ẽ d̃ oi mor° qd̃ dcm̃ ẽ d̃ febrib⁹. ꝙ exẽ
plariter declarať: qꝛ pleuresis pipneumonia ⁊ frenesis iudi
canť sic̃ acute febres: qꝛ cite terminatõis. Sꝫ sqnãtia: dya/
ria: spasmus capiunť sicut febres pacute: qꝛ i 7ª aut 4ª ter/
minanť vel añ. sꝫ ydropisis mania empima fluxus vẽtris
⁊ ptisis assimilanť diuturnis: ⁊ sic pꝫ qũo ex cognitione na
ture istoꝝ morboꝝ venim⁹ i cognitionẽ ꝯsistẽtiaꝝ: qꝛ lon/
gitudis aut breuitatis: nõ tñ oẽs isti morbi significãt paro
xismos: qꝛ nõ oẽs hñt: vt pꝫ d̃ empimate ⁊ mania ⁊ silib⁹.
¶ Dicit 2° q̊ ad hãc ptem ꝙ ẽt qdam istoꝝ morboꝝ signi
ficant exacerbatiões suas: vñ paroxismi pleuresis vtpluri
mũ sũt tertiani: ⁊ sil'r frenesis: qꝛ isti duo morbi plerunq̃ a
mã col'ica pẽdẽt: sꝫ vulnerati in stõ: ⁊ illi q empima patiũ/
tur: vel vlcus i pulmone vel i epate interpolať oi die maxi
me i nocte. Sed splenetici vna die febricitãt alia nõ. ¶ Nõ
ergo p̊. ꝙ p pleuresim hic itelligimus verã: frenesis aũt dr̃ B
a frenos qd̃ est mens. i. passio mẽbri i q̊ ẽ mẽs: ⁊ p quã ei⁹
operatio corrũpiť celerius. ista aũt est ap̃a cal'm vtpl'm in
primo ventriculo cerebri: cui⁹ mã est colera. vt pria tertij.
illo ca° dr̃ carabitus. iueniunť tñ ista vocabula sirsen ⁊ bir
sen. ⁊ birsen est ap̃a pectoris dictũ a bir qd̃ est pectus: ⁊ sen
qd̃ est lesio q̃si lesio pectoris. sirsen v̄o dr̃ a sir qd̃ ẽ cerebꝝ
⁊ sen qd̃ est lesio. pipneumonia aũt est ap̃a i pulmõis carne
⁊ ẽ pl'm a mã flãtica dñante. Tñ pleuresis pp nãm mãei: ⁊
peripneumonia ex loco vbi ẽ egritudo sũt acute ⁊ cite ter/
minatiõis. ¶ Nõ 2° ꝙ squinãtia est ap̃a ptiuꝫ circa caput D
gutturis: ⁊ qñ ẽ i musculis epiglotis: tũc sine dubio ẽ acu
tus morbus ad mortẽ. Nã vidi seruã cuiusdã doctoris ma
gistri Jacobi d̃ armis mori i vna hora p suffocationẽ. Dya
ria aũt aut sumiť hic p vno poxismo colerice passiõis in q̊
fluxu ⁊ vomitu expellũť supfluitates ivenis ꝯgregate indi
gestione ipetuose: ⁊ tal' sine dubio est morb⁹ pacut⁹ in q̃rta
die terminãdus: aut añ: vt. 16. tertij. in ca° de fluxu ventris
⁊ 9° almãsoris. ca° de colerica passiõe. al'r nõ video qũo sit
ad ppositũ. nã cũ iuenianť ista tria vocabula lienteria q̃ ẽ
fluxus cibalis sine digõne. Disinteria q̃ est ppe fluxus cuꝫ
excoriatiõe itestinoꝝ: ⁊ dyaria q̃ gñaliter iportat oẽm hũo
ralẽ fluxũ: nõ vr̃ ꝙ hac rõne dyaria sic dici debeat morb⁹
pacutus: sed p genus spẽm itelligim⁹. s. colericã passionẽ.
Spasm⁹ itelligiť vl'is toti⁹ corpis. is. n. ⁊ si a mã flãtica pẽ
deat tñ pp anhelit⁹ ꝯstrictionẽ quã facit ẽ cite terminatõis
ad mortẽ nisi forti conatu nãe cito mã dissoluať: ⁊ maxime
si est vl'is tetanus iuxta affõi sniaꝫ: qcũq̃ a tetano app̃hẽ/

dunt i qttuor dieb⁹ pereũt. Si vo hos effugerit salui fiũt.
Aui. tñ pma q̃rti. cap. p̃. al's q̃rto. loquit̃ de spasmo sicco q
mortalis est. Isti ḡ morbi pp̃ suoꝝ accidentiũ vehemẽtiã:
ꝛ nãe nimiã icitationẽ sũt pacuti quo ad terminationem.
A ¶ Nõ 3° ꝙ ydropisis i gñe est egritudo officialis cuꝫ q̃ cre
scũt mẽbra manifeste oĩa: aut loca vacua i qb⁹ ꝯtinẽt̃ mẽa i
quib⁹ ẽ regimẽ nutrimẽti ꝛ humoꝝ: ꝛ ẽ triũ modoꝝ. Aut
.n. fit retẽtõe sanguis flãtici iepti vniõi mẽbroꝝ lꝫ apponi
possit: ꝛ tũc ẽ yposarca. i. carnosa. aut fit pp̃ aq̃sitatẽ in ꝯca
uitate vẽtris retẽtã. ꝛ tũc ẽ asclites seu aq̃sa q̃ ṽe ẽ ydrops:
aut retẽtiõe vẽtositatis grosse: ꝛ ẽ timpanistes ꝛ q̃lꝫ istaꝝ ẽ
diuturna pp̃ mãe friditatẽ. ¶ Mania ãt ẽ egritudo cũ cor
rũpit̃ opõ ṽtutis estimatiue pp̃ adustionẽ hũoris melici ce
rebrũ petẽtis: ꝛ opõnes ṽtutũ volũtarie motiuaꝝ corrupti
iudicijs obediũt: ꝛ i h̃ differt a melia ꝛ merito sue mãei est
diuturna. Ego aũt duos liberaui vnũ maniacũ pisis ꝛ aliũ
parme adiutorio dei: sꝫ tp̃e extẽso. Empima ẽ nomẽ gñale
ad saniei collectionẽ in pectore siue fit i ꝯcauo pectoris siue
fit in p̃ticulari ꝯcauitate in pectore exñte: vñ pleuresim sup
puratam vocant empima. Stricte tñ sumitur empima p̃ sa
nie i cõcauitate magna pectoris cõtenta ꝛ ista est morbus
cronicus cum sui grossicie nõ faciliter a loco mã illa egre-
diatur: presertim cũ non nisi p̃ vias strictas possit meatus
largos igredi. Uentris flux⁹ ẽ lõgus plerũqꝫ ita ꝙ ego iã
B fluxum vidi annoꝝ duoꝝ. ¶ Ptisis vero aliq̃ñ dicitur cõ-
sumptio siue exiccatio supflua toti⁹: q̃ñqꝫ vero significat vl
cus pulmonis ad q̃ð talis corpis exiccatio apta est sequi. ꝛ
de hac loq̃t̃ hic: ꝛ ẽ aũt plerũqꝫ morb⁹ diuturn⁹: q: cũ modi
ca fit a p̃n° eius lesio non cito interficit: sed q: consolidatio
pulmonis ẽ difficilis pluribus causis. iõ ẽ diuturna. Isti ḡ
morbi cũ cognoscunt̃ ab ipso initio se longos ostendunt.
C ¶ Nõ 4° ꝙ pleuresis ꝛ frenesis ꝛ q̃ñqꝫ pineumonia faciunt
interpolationem in 3° die: p̃pea ꝙ a mã colica pendent. Sꝫ
nõ ẽ vera iterpolatio imo est remissio morbi vulnerati i stõ
ꝛ in pulmone ꝛ i epate maxie i nocte: ꝛ omni nocte mole-
stant̃: p̃pea ꝙ cũ sint mẽbra nobilia q̃ patiunt̃ cũ ad ea lesa
plures vapores reuocant̃ leduntur hoies notabil'r magis
vñ cõiter hñtes apata i interiorib⁹ noctes hñt ingetiores.
Ultio nõ. ꝙ lꝫ apata p̃tiũ iterioꝝ faciũt plerũqꝫ ꝯtinuas fe
bres: tñ apata splenis vbi nõ fit vehemẽter magnum ꝛ ca
lidum facit interpolationem ꝛ est plurimum quartanaria.
QVOD TEMPORA. Nũc p̃bat ꝯnem secundam. Et diui
dit̃ in duas p̃tes. p̃ facit h̃. 2° docet q̃d p̃ ꝯsistẽtiã ꝛ p̃ iterpo
latiões itelligit hy. ibi 2a (Cõsistẽtia morbi) Pria in duas.
p̃ hoc. 2° ampliat significãtia ad cõplones ꝛ artes ꝛ aerem
circũdantẽ. ibi 2a. (Cõplexiões qꝫ.) ¶ De pma dicit duo. p̃
mum ꝙ hy. dixit tp̃a anni significare consistentias ꝛ p̃oxis
mos: ꝛ h̃ p̃ pꝫ de ꝯsistẽtia q̃ ꝯsistit i breuitate ꝛ lõgitudine
morbi. Nã nõ sufficit i quartana ꝛ tertiana ad recte ordinã
dam dietã scire ꝙ ẽ talis morbus: nisi sciat̃ ꝙ est estas: aut
autũnus aut aliud tp̃s anni. ꝛ rõ ẽ: q: rõne tẽpoꝝ q̃rũdam
isti morbi fiũt breuiores ꝛ rõne quorũdam lõgiores cũ esti
ue quartane sint breues autũnales longe. sed longissime q̃
hyemi vicinant̃: ꝛ ifra in aphorismis oñdetur. ꝛ ita tertia-
na: lꝫ sit breuis: breuior tñ ẽ in estate ꝛ lõgior in hyeme. q:
estas abbreuiat morbũ: ꝛ hyems p̃lõgat. ¶ Dicit 2°. ꝙ ẽt
tp̃a oñdunt iterpolatiões ꝛ modos p̃oxismãdi: ꝛ sic decla
rant p̃oxismos quo ad modum reditus: q: in estate sũt mor
bi tertianarij. q: de colera: ꝛ in autũno quartanarij: q: de
melia q̃ sibi p̃portionat̃: i hyeme fiũt anfimerine. i. flegma
tice: q: flegma hyemi p̃portionat̃. ¶ Nõ ḡ p̃ duob⁹ mõis
D significari longitudinẽ vel breuitatẽ morbi a tp̃e. primo q:
significat determinatas spẽs mãe morbi illius: illa. s. q̃ cõ-
plexioni tp̃is p̃portionat̃: 2° q: q̃cũqꝫ mã fuerit significat il
lius aut faciliorem dissolõnem: sicut estas: aut difficiliorẽ:
sicut hyems. ꝛ hec scd̃a significatio est certior.
COMPLEXIONES. Hic ampliat signa ꝛ dicit in summa

ꝙ ꝯplones ẽt significãt varietatem egritudinũ sicut tp̃a. sꝫ
q: multotiens hy. alias de ꝯplonuꝫ diuersitate dixerat: iõ
tacuit eas hic. sꝫ ṽitas ẽ ꝙ illud q̃ð significatur ab estate si
gnificat̃ a cõplone cal'a ꝛ sic. ꝛ ita de alijs tp̃i/p̃portiõib⁹.
¶ Dicit 2° ꝙ etas ẽt significat vt etas iuuentutis significat
vt si cũ ꝯplone cal'a ꝛ sic. fuerit etas iuuentutis vel p̃fecta
ꝛ ẽt regio cal'a ꝛ sic. ꝛ ars ꝛ cõsuetudo ita patiendi oĩa h̃ si
gnificãt egritudinẽ sil'em. s. tertianã: ꝛ ita aer q̃ ifirm⁹ circũ
dat̃. ¶ Ubi nõ vnũq̃ðqꝫ istoꝝ p̃ se significare morbũ sue q̃
litati p̃portionalẽ. q: cõuersio i gñe p̃portionabili eẽ facili
or. sꝫ tñ cũ oĩa sil' ꝯcurrũt ẽ significatio fortior: ita ꝙ ꝯplo
per se sig̃t morboꝝ nãm ẽt sine etate p̃portionata: sꝫ forti⁹
q̃ñ ambe ꝯiungunt̃ in eodem: ꝛ ita de alijs dicatis.
CONSISTENTIA. Hic facit q̃ð dictum est dicens ꝙ nos
dicimus monstrari ꝯsistẽtiã morbi q̃ñ oñdit̃ q̃ð morb⁹ est
acut⁹ vl' p̃acut⁹ vl' diuturn⁹: ꝛ h̃ ẽ neciũ ad cognoscẽdũ sta
tũ morbi si ẽ p̃piqu⁹ vl' ñ. si cũ dicim⁹ ꝙ aliq̃ oñdũt p̃oxoˢ in
telligim⁹ ꝙ oñdũt iterpolatões eẽ tertianas: aut q̃tidianas
aut q̃rtanas: aut q̃ hora diei vl' nocti futuꝝ sit p̃nᵐ p̃oxismi.
ET POSV ADDIDIT. Nũc Gal. ꝯmẽtat̃ illã p̃ticulã: cir-
cuituũ adiuicẽ icremẽta. Et diuidit̃ i q̃nqꝫ p̃tes. p̃ itroducẽ
do p̃tẽ docet q̃d itelligim⁹ p̃ icremẽta circuituũ. 2° i q̃bus
dispõnib⁹ ꝯsistũt icremẽta morbi. 3° icidẽter q̃ p̃s p̃oxi fit
deterior. 4° docet q̃uo ista icremẽta significãt dispõnẽ cõ
sistentie morbi. 5° infert vtilitatẽ p̃tis. 2a ibi. (Augmentum
enim 2e) 3a ibi (Hic periodus). 4a ibi: (Festinans anteq̃ꝫ.) 5a
ibi. (Ex quo aũt hy.) Et nota p̃mo hic cõiter iueniri l'ram
cõmenti trãspositã. Nam ponit̃ exᵐ pleuretici q̃ð oꝫ esse in
parte principali. 2a ibi. Et ego notabo vbi infra debet esse.
¶ De prima ḡ parte dicit hy. addidisse circuitum adinui-
cẽ ꝛc̃. Et iõ oꝫ p̃scrutari si per illa possint itelligi p̃oxismoꝝ
ꝛ ꝯsistentiaꝝ dispõnes. ¶ Dixit scd̃o ꝙ p̃ incremẽta circui
tuum intelligit febrium circuituum augmenta ꝛ interpola
tiones ꝛ status: ꝛ p̃ ista significat̃ morbi lõginq̃tas stat⁹:
vt statim oñdet̃. ¶ Nota ergo incrementa circuituũ non
notari nisi in febribus periodicis.
AVGVMENTVM ENIM SECVNDE. Facit quod dictũ
est dicens quo ad hanc p̃tem tria. primum est ꝙ augmen-
tatio 2e actionis respectu p̃cedẽtis considerat̃ i trib⁹. ex tẽ
pore icipiendi: ex longitudine sue durationis: ꝛ ex magni-
tudine ei⁹. ¶ Dicit 2° ꝙ magnitudo morbi siue dicat̃ ma-
gnitudo siue fortitudo ẽ vna ꝛ eadẽ intẽtio: q: medici cum
volũt dicere febrẽ eẽ fortem vel aliũ morbũ dicunt ipsum
magnũ. ¶ Dicit. 3°. ꝙ h̃ febris maior q̃ꝫ solet eẽ q̃ñ icipit
prius q̃ꝫ soleat ꝛ hec attinet ad tp̃s icipiẽdi. Aliq̃ñ diutius
p̃seuerat: q̃ð attinet longitudini. Aliq̃ñ ṽo icipit sicut sole
bat. Et hoc nec attinet fortitudini vel magnitudini: sꝫ poti⁹
breuitati vel longitudini. ¶ Ubi nota. magnitudinẽ mor-
bi maxime ex trib⁹ cõsiderari aut rõne essentie morbi: sicut
verbi gr̃a. febris est calor. tunc dicimus eam esse hoc mõ E
maiorem q̃ñ calor est intensior. Aut rõne virtutis disp̃sãn
tis corpus quomodo morbum cordis ẽt p̃uum dicimus
maiorẽ morbo stomaci aut alterius mẽbri. q: ṽtus vitalis
ex illo morbo ledit̃. Aut rõne dignitatis lese actionis q̃uo
paruum apostema in cornea diceretur maior morbus q̃ꝫ
magnũ apa in nate cũ p̃ ip̃m ledat̃ visio que ẽ p̃fectior opõ
opõne natis. ¶ Ad p̃positum ergo maxime hic intelligi-
mus de magnitudine morbi in sui essentia.
HIG PERIODVS. Facit q̃ð dictũ ẽ dicẽs: ꝙ hic periodus
quem dicit esse maiorem inter initiũ ꝛ statum est molestior
crisibus. idest motibus ceterarum p̃tium p̃oxismi: ꝛ hoc
q: periodus est melior in declinatione ꝛ intelligat̃ de tem
poribus p̃ticularibus. Nam de vniuersalibus prout disti
guit̃ penes materie transmutationem non esset verũ vl'r.
Etiam patet ꝙ hoc modo distinguendo non oportet dice-
re ꝙ periodus sumitur p̃ vna p̃te p̃oxismi: sꝫ p̃oxismus est
molestior iter initiũ ꝛ statũ. ¶ Nõ 2° crisiꝫ nõ sumi hic p̃p̃e

ſꝫ ꝑ q̃libꝫ motu morbi: quō q̃libꝫ ps poxiſmi pt dici criſis. FESTINANS ANTE QVAM. Hic verificat partē amphoriſmi dicēdo ꝙ hec incremēta ſignificāt diſpoſitiōes poxiſmoꝝ ⁊ ꝯſiſtēriaꝝ. Et dicit ꝙ poxiſmus feſtinās ad veniendū pluſq̃ꝫ ſoleat ⁊ diuti⁹ durās q̃ꝫ ſolet ⁊ maior ſiue fortior ſolito q̃cūq̃ꝫ febris ſit ſignificat morbū breuē aut lōgū. Et iō ſignificat diſpoſitionē ꝯſiſtērie: ⁊ tūc ſeq̃re ꝯtinuādo ptē ⁊ dimitte totū ex^m ⁊ icipe ibi. Rōne ꝰ iſta. Et dicit ꝙ ꝰ iſta rōne ſunt ꝓſpiciēda morbi icremēta: q̄ ſi ſeq̃ns iterpolatio idest poxiſm⁹ icepit i die ꝑma. i. poxi: ⁊ plus moreť ⁊ fuerit fortior tūc ſignificať ꝙ augmētatio morbi ē fortior q̃ꝫ i contrarijs. Et iō criſis ē fortior q̃ꝫ i diſpoſitis ꝯrio°: ⁊ ſtat⁹ ꝓpinquior: ⁊ rō ē: q̄ nō ꝯtingit ꝙ augmētū i morbo ſit forti⁹: et ſtat⁹ ꝓpēdať remotior. ¶ Circa hāc ptē nō ꝙ nō oꝫ morbū cui⁹ poxiſmi ſunt fortiores ⁊ maiores eſſe breuiorē morbo hn̄te poxiſmos breuiores ⁊ minores vt pꝫ de ſ[ti]atica ⁊ tertiana ⁊ q̃rtana ⁊ q̃tidiana. Nā poxiſm⁹ q̃rtāe ē. 24. horaꝝ ⁊ tertiāe. 12. q̃tidiāe. 18. ⁊ ſumiť ꝑma q̃rti. ¶ Nō 2°. ꝙ poſito pari ꝑncipio ⁊ ꝯſili ſpecie materie faciētis morbū: ſi ſint duo morbi q̃ꝝ vn⁹ hēat iſta cremēta magna ⁊ reliquus minora: ille q magna hꝫ icremēta alijs parib⁹ oꝫ eē breuior. Nā ſignificať ſtimulatio v̄tutis ſup mām: ⁊ alijs paribus hanc ſequitur morbi abbreuiatio: ⁊ hoc voluit hic Galie. EX QVO AVTEM. Hic pōit vtilitatē dicēs ꝙ ex q̊ hy. icepit dicere ordinē diete: ⁊ h̄ itēdit: q̄ ad docēdū ea q̃ꝝ cognitio ē neceſſaria ꝓ debita ordinatiōe diete: ꝙ ex iſta pte hoc mō eliciť. nā ſi iterpolatio. i. poxiſm⁹ ꝫ dictos modos minoreť. i. nō creſcat: ꝓpēdiť ſtat⁹ remot⁹: ſicut ea creſcēte cōprehēdiť vicin⁹. Et iō ſit nobis ex ꝯſideratiōe huius icremēti notū. ſ. qn̄ ſtat⁹ eſt futur⁹: ⁊ qn̄ reditura ē interpolatio: q̃ꝝ ꝑ cognito ſeq̄ť ordiatio diete i toto morbo: ⁊ q̊ ad vniuerſale regimē: ⁊ cognita acceſſiōe ſciť q̃ hora ſit dieta offerēda. ⁊ iō hy. ex h̄ aphoriſmo h̄ intēdit vt ſciať q̃ꝫta ⁊ qn̄ dieta vł cib⁹ oꝫ offerri. Addit vltio ꝙ ꝑ incremēta circuit⁹ nō itelligit niſi reditū morbi. ⁊ illud ꝙ ꝑus fuit cū augmēto ſupple: ⁊ hec ps ē notiſſima. QVOD AVTEM EX POST APPARENTIBVS. Hec eſt ps 2ª cōmēti i q̃ cōmētať ſcōaꝫ ptē apho. ⁊ diuidiť i q̃nq̃ꝫ. nā ꝑ docēdo quō dicanť ſigna poſt apparētia: pōit q̃ꝫdā eoꝝ diſtictionē. 2° docet quō ex ſignis digōnis ſignificam⁹ ſup morbi ꝯſiſtētiā. ¶ 3° pōit dr̄iaꝫ inter ſigna cretica ⁊ digōnis ſigna. ¶ 4° oñdit q̃dā eē ſigna ſił apparētia. ¶ 5° v̄ificat illā ptē. ⁊ vrie. 2ª ibi. (Cū aūt apparētia) 3ª ibi. (Sūt ⁊ alie ſignificationū.) 4ª ibi. (Sꝫ quia ſupi⁹.) 5ª ibi (Neq̃ꝫ ſolū.) Pria ps iterū i q̃nq̃ꝫ: diuidiť nā in ꝑ docet reſpectu cui⁹ dicanť ſigna poſt apparētia. 2° ponit vnā diſtinctionē ſignoꝝ poſt apparētiū. 3° pōit dr̄iaꝫ iter ſigna apparētia cū morbo ⁊ ſigna p⁹ apparētia. 4° docet ſignis ꝯtētis ſub mēbris diuiſiōis ſignoꝝ poſt apparētiū. 5° pōit diſtictionē ꝑncipij ad explanationē dictoꝝ. 2ª ibi (Que cū ſint.) 3ª ibi) Apparētia ꝰ) 4ª ibi (Hec aūt accñtia.) 5ª ibi (Diciť. n.) De pria dicit ꝙ cū hy. dicit ex apparētibus poſt ipſe innuit itelligi i textu iterpolationē ſe. ⁊ morbi eēntiā: reſpectu q̃ꝝ iſta apparētia dicuntur poſt apparentia: ⁊ hoc ſiue iſta apparentia vocentur ſignificatiōes ſiue accñtia. ¶ Circa ptē ꝰ nō ꝙ ſigna ſi dicāť poſt apparētia vel ſimul apparētia hic ly. poſt ⁊ ly. ſimul refert ad morbū: vt Gał. dicit. ¶ Nō 2° ꝙ talia ſiue ſint poſt apparētia ſiue nō: dicūtur tn̄ q̃nq̃ꝫ accñtia: q̃nq̃ꝫ ſigna: diuerſis tn̄ rōnib⁹: v̄bi gr̄a. in febre tertiana vria citria: ꝑ q̃ꝫto. n. ſeq̄ť calitatē febrilem dr̄ accñs: q̄ exiēs mutatū: ſꝫ ꝓ q̃ꝫto ꝑcipiť viſu facit nos intelligere hoieꝫ febrire tertiana febre ⁊ diciť ſignū vel ſignificatio large. QVE TAMEN. Ponit diſtictionē ſignoꝝ p⁹ apparētiū dicēs ꝙ hec ſigna: q̄ ſunt cū morbo aut ſequuntur morbū: iō diſtinguť i q̃ttuor gn̄a. q̃dā. n. eoꝝ ſignificāt criſiꝫ futurā. alia v̄o ſignificāt coctionē vel digeſtionē q̃dā vero ablationē digōnis. i. coctiōis. Alia ſignificant morteꝫ ⁊ poſſet ſuppleri ꝙ alia ſignificāt ſalutē: ſed hoc quintum mēbrū tacuit: q̄ ſigna digōnis maxime videnť talia: ⁊ q̄ illa potius debēt dici ſigna ſanitatis q̃ꝫ morbi ſub illa ratione. ¶ Nō prio ſignoꝝ poſt apparētiū aliq̃ apparere ab ipſo morbi initio. nec iſta repugnāt. aliq̊ eſſe ſignuꝫ poſt apparens: ⁊ tn̄ ipſum ſimul apparere in ꝑncipio morbi: reſpectu cui⁹ diciť poſt apparēs ēt q̃ałr cūq̃ꝫ ſumanť initiuꝫ vt ſtatim videbitur. ¶ Nō 2° ꝙ ablatio coctionis ē duplex q̃dā. n. ē pura negatio coctiōis ſiue digōnis: cui non ꝯiungiť diſpō alia poſitiue repugnās digeſtiōi vt putredo vel cōbuſtio: ⁊ talis dr̄ cruditas. Quedā aūt ē ablatio cui ꝯiūgitur aut putredo aut aduſtio ⁊ de vtraq̃ꝫ itelligit Gal. i° ꝯmēto. APPARENTIVM ERGO. Nunc oſtēdit differētiā inter ſigna apparētia cū morbo. ⁊ poſt apparētia ſiue ſequentia: dicens ꝙ ſigna q̄ dicunť ſimul apparentia cū morbo ſemꝑ incipiūt ſimul cū morbo vt infra diceť. Sed illa que dicuntur imediate ſequētia morbū ſiue poſt apparētia q̃nq̃ꝫ incipiūt ſimul cū morbo: aliq̄n an̄ morbū. Aliq̄n poſt. aliq̄n cū neutro. i. nec apparēt cū morbo. neq̃ꝫ ante neq̃ꝫ poſt. Et rō eſt q̄ iſta accñtia que dicūť poſt apparētia nō ſunt accñtia morbi ſeꝑabilia nec ſunt ſibi ſubſtātiałr iherētia. i. ſibi eēntialiter eadē. ¶ Circa iſtā ꝰ ptē nota ꝙ ex ea colliguť accidentia que dicuntur ſimul cū morbo apparētia aut morbo ſubſtātialiter inherere aut ſibi ſubſtātialiter cōiūgi. ecōtra aūt ſigna poſt apparentiam nō ideo dicunť: q̄ poſt initiuꝫ appareant vt patet de cruditate: ſꝫ ideo quia nec ſunt morbo eſſentialia nec inſeparabiliter ꝯª. Et ideo eſt ꝙ tanq̃ꝫ accidentalia poſſunt ante ⁊ poſt ſimul apparere.

¶ Et ex hoc vides Marſilij expoſitionē nō fuiſſe ad mētem Gal. cum dicit hec ſigna dici poſt apparentia: q̄ plerunq̃ꝫ ſequunť morbi initiū. ¶ Sed arguiť cōtra ſic. res q̄ ſunt in morbo ⁊ nō ſunt ibi ꝓpe ꝑncipiū nō ſunt niſi poſt ꝑncipiuꝫ morbi. ꝰ ſignoꝝ poſt apparētiū ꝑncipiū nō eſt niſi poſt ꝑncipiū morbi. Aſſūptū ē Gal. ꝑ de criſi ita dicētis. Reꝝ enī egritudini ꝓpriaꝝ ꝑncipiū ⁊ egritudinis ꝑncipiū ē vnū. reliquaꝝ vero reꝝ q̄ ſunt i egritudie oi nō apparēt niſi poſt. ¶ Hic dr̄ ꝙ ꝑncipiū taliū reꝝ apꝑere poſt ꝑncipiū egritudinis pōt intelligi dupłr. vno mō: q̄ tēpore appareat poſt ⁊ h̄ mō nō eſſet verus text⁹ nec ad mentē Gal. Nā paꝝ poſt dictū locū dicit ꝙ nō expuere aliq̄d cū tuſſi ⁊ de reb⁹ poſt apparentib⁹ in pleureſi ⁊ pꝫ ꝙ h̄ q̃ſi ſemꝑ apꝑet i ꝑncipio pleureſis. ¶ 2° modo poteſt dici aliq̊ tale apparere poſt: quia poteſt indifferēter eque bene poſt morbi ꝑncipiū incipere ſicut in morbi ꝑncipio: ſed res ꝓprie incipiunt cū eo. HEC ACCIDENTIA. Oſtendit ſignis comprehenſis ſub quattuor mēbris ꝓpoſite diōnis ꝯuenire illā rōnē ſignoꝝ poſt apparentiū. ſ. ꝙ aliq̄n ſunt cū morbo: q̃nq̃ꝫ poſt initiū q̃nq̃ꝫ nec ante nec poſt: ⁊ hec ꝑ q̃tuor ꝓpōnes. ꝑma eſt iſta. accñtia ſignificātia criſim lꝫ nō ſint in certo initio morbi. i. i inſtāti initiatio morbi ſunt tn̄ q̃nq̃ꝫ ꝫm ſcōam ⁊ tertiā ſignificationē vt poſtea oñdeť ⁊ aliq̄n hec ſigna criſis apparēt i augmēto aut i ſtatu. ¶ 2ª ꝓpō ē ꝙ ſigna coctiōis. i. digeſtiōis nō apparēt ēt i certis initijs morboꝝ. ſ. i ꝑ iſtāti ſꝫ apparēt i ſcōa vel tertia ꝯſideratiōe. nā i ꝑncipio vłi apparēt ſaltē ſigna occulte digōnis in trib⁹ ꝑmis dieb⁹ apparet aliquādo cōpleta maturatio: ⁊ iſte ſunt ſcōa ⁊ tertia ſignificatio ꝑncipij vt ſtatiꝫ diceť. ¶ 3ª ꝓpō ē ꝙ ſigna ablate coctionis aliq̄n apparēt cum morbo i ſui initio aliq̄n vero poſt. ¶ 4ª ꝓpō eſt ꝙ ſigna mortis ſunt ſigna poſt apparentia q̄ tn̄ q̃nq̃ꝫ apparēt i ꝑncipio vt dicit ſe explanaſſe i lib. d̊ criſi. ¶ Circa ꝑmam haꝝ nō ꝙ lꝫ criſis ꝑfecta nō poſſit niſi digeſta mā accidere: tn̄ criſis in laudabilis q̃nq̃ꝫ accidit in ꝑncipio morbi nā multis ſtimulata. Et iō poſſunt eius ſigna apparere i ꝑncipio plerūq̃ꝫ tn̄ apparēt in augmēto aut ſtatu. ¶ Circa ſcōaꝫ nō ꝙ lꝫ in ꝑncipio morbi certo nō poſſit apparere digeſtio materie faciētis morbū merito actionis facte in morbo: tn̄ ꝯtingit h̄ apparere merito actiōis prius facte vt pꝫ de morbo ichoāte ā mā digeſta. ⁊ ꝑ h̄ mō vult Gal. hec

signa nō posse apparere ĩ certo initio. ¶ Circa tertiā ppositionē nō q̄ qr duplicit' ɔtigit māz eē digōnis ablate vt sup̄ dixi.iō saltē vno mō vrp'm ē i morbi p̄n° vł sīł'r ei° signa vt nihil spuere cū tussi i pleuresi. ¶ Circa q̄rtā ppōnem ēt nō.q̄ lʒ mors in p̄n° morbi ɔtigēs p'l'mū fiat p viā suffocatiōis.tñ ēt multotiēs malignitate mãe fit istud : sicut apparet in pestilentialib° . Et iō in initio possunt signa mortis apparere. DICITVR ENIM MORBI. Facit q̄ dixi ꝛ primū ē.q̄ pricipiū morbi dī trib° mōis q in lr̄a patēt.dic̄ 2° q̄ i lib.de crisi narrauit v̄tutē diuꝫ accn̄tiū q hic dicunt. ꝛ inseruit multa hypocras ꝛ,aliaꝫ q vult plenius habere ad predictū librū se transuoluat. CVM APPARENTIA. Nūc docet qūo p signa digōnis vel oppositi significam° ĝ morbi ɔsistētiā. Et diuidit ps ista i q̄tuor:p̄ introducēdo illā ptē apho.quēadmodum in pleureticis ꝛc̄.ēt verificat ꝛ p exemplū anxij declarat.2° docet i pleuresi notare diuersos gradus digōnis. 3° docet general'r p signa digōnis significare sup lōgitudinem ꝛ breuitatē egritudis. 4° ponit q̄ sunt signa digōnis vel oppositi in pleuresi. scd̄a ps icipit ibi:(Quia sic i apate.) 3ª ibi (Aqua si sputū.) 4ª ibi:(Sicut.n.sputo.) De pte prima dicit tria.primū ē q̄ cū hy. dixerat q̄ post appētia significare supra morbi essentiā introduxit ad h̄ opandū p similitudinem pleuresim ꝛ i h̄ntib° textū trāspositū.hic dʒ subiūgi sicut in pleureticis : ꝛ dixit sicut in pleureticis sputū subrubeum si cōtinuo.i.si primis trib° dieb° appuerit significat morbus breuis:sed si tardat morb° ,plongat. ¶ 2m dictū ē q̄ h̄ planius intelligit.si hic ponam° exēplū positū ab hy.3° pticula epidimiaꝝ.ꝛ est q̄ anxi° de ciuitate alexādrie q habitabat in vicina pte q̄ opponit barachie regiōi.i. regiōi boreali laborauit ɔtinua febre ꝛ doluit in dextro latere ꝛ passus fuit alienationē in 7° post flobotomiā factā de vena epatis i die octaua incepit cū modico sudore spuere in xiª. 17ª. screauit plus ꝛ alleuiata fuit febris ꝛ 20.sudauit ꝛ multum screauit ꝛ cessauit febris.sed tñ screat° nō fuit plene bon°:ꝛ iō remāsit cū siti ꝛ die 27° multū screauit ꝛ redijt febris.sed screatus fuit mult° ꝛ magis digest° ꝛ in vrina appuit fundus laudabilis. In.34.toto corpore sudauit ꝛ crisi perfecta liberatus fuit. ¶ 3m dictū est q̄ morbus hui° anxij fuit pleuresis:qa ille vsq̄ ad 7m screare non potuit:iō morb° vsq̄ in dié.34. ,ptelat° est. q̄uis plurimū pleuresis.14m.diē nō trāseat:ꝛ si transit vsq̄ ad 20m. Iste ḡ si screasset in 3° die venisset crisis in 7°. vel in nono vel.xj°. ꝛ sic nō trāsiuisset morb° 14m diē:ꝛ sic p exm bētis q̄ sputū subrubeū cito appens significat morbuꝫ breuē:sed cū tardat significat longū. ¶ Circa ptē nō q̄ boreas est apt° mãs i pectore coarctare. Et iō tusses ꝛ pleureses facere qd̄ euenit anxio in sibi regiōe habitanti. ¶ Nō 2° q̄ calefactoria q̄ fiūt in pleuresi a p̄ncipio fieri tētatiue. naꝫ pauca exn̄te mā aut vētosa tollit p calefactoria dolor.multa vero exn̄te in corpe materia currere parata crescit dolor. ¶ 3° nō q̄ flebotomia de inferiori pte brachij itelligitur de vena epatis q̄ de trib° venis brachij nōbiliorib° ēst infima. reliqua sunt clara si cōsideres illud qd̄ mihi ēt pluries euenit in pleureticis qñ appent a febre liberi: q̄nq̄ in die creticа sequēte excitat febris,ꝛ dolor ꝛ sputū:qd̄ euenit:qr locus debilis ad quē ɔsueuit nā mandare mãz illuc expelli paratā in die cretica:cū nā illā mouet eā recipit ꝛ fiūt dicta accidētia:ꝛ qr nōdū cessauit morb° ex toto ꝛ pendēt noua accidētia a pte mā q̄ fuit ps cause antecedentis ꝛ iuuat q̄litas a pte morbi precedēte ipressa:iō dī morb° vn°.sicut flux° ventris ꝛ febres vere interpolate dicunt a medico morbi vici. QVIA SICVT IN APOSTEMATE. Docet nūc distiguere gradus digestionum in pleuresi:ꝛ dicit duo. Primum q̄ sicut in apostemate discooperto a cute solet apparere sudor eruginosus.i.mā fluens eruginosa q̄ ē subtil'i p̄ncipio .Sꝫ qñ incipit digeri fit grossior ꝛ mollior fore. Ita in pleuresi screatus aliq̄ est min° digest° aliq̄ magis. Et hoc manifestū ē ēt in apatib° sub cute existētib° ꝛ in ore ꝛ oculo q̄ si ca

tis p̄forēt:p̄ appet exire sudor multus.i. mā subtilis multa. sed si talia nō p̄forent illa mā digerit ꝛ igrossat:h̄ idem opꝫ intelligere in pleuresi cuꝫ sit de gn̄e apatis. ¶ Dicit scd̄o q̄ iō opꝫ vt ɔsiderent gradus digōnū in pleuresi. Nā si oio nihil screat mā est cruda:ꝛ iste ē prim° gradus longior a digestione ɔpleta merito cruditatis. Si v̄o paꝝ screat ꝛ subtiliter morb° nō ē i vltimata cruditate:sed facit scd̄ꝫ gradū ꝛ si screat° ingrossat nō iā erit crud° . imo erit gradus terti° in pleuresi vicinus statui . Sed si screat° sit final'r ꝛ ɔplete digestus:q̄rtus gradus ē in pleuresi. ¶ Et nō. q̄ illa duo exēpla plurimū sunt vera: lʒ aliq̄n ab apate nihil sensibile resudet etiā discooperto:ꝛ p icisionē nō egrediat talis materia. AQVA SI SPVTVM. Tunc facit qd̄ dictū est dicens q̄ si in pleuresi incipiat tardi° apparere indicatur longa . Sed si incipiat appere in 3° aut 4° die signa pfecte digestionis impossibile erit morbum transire septimam diem : ex q̄bus infertur q̄ longitudo ꝛ breuitas morbi sunt secundūm apparentiam coctionis vel oppositi supple : ꝛ ita pars clara est. SICVT ENIM SPVTO. Modo docet que sunt signa digestionis vel oppositi in pleuresi ꝛ incidenter addit q̄dam signa bona ꝛ mala ꝛ mortis ꝛ salutis ꝛ ɔsistūt in nouē ppositionib°. ¶ Pria est ista. sputū apparēs oibus dieb° eq̄liter significat cóplementū digōnis ꝛ hoc vbi sit eq̄le ꝛ facilis exit°. ¶ 2ª ablatio sputi oio significat ablationē coctionis qr cruditatē.significat.n.mām v̄tuti inobedientē. ¶ 3ª sputū albū puū subtile significat decoctionē eē puā nō paucum victū a nāli calore. ¶ 4ª est q̄ sputū rubeū aut citrinum aut viscosum nō ē laudandū:qr nō significat digōnem. ¶ 5 sputū eruginosum. qr attinēs colori erugis eris.s.viride liuidū siue nigrū sunt signa mortalia cū significent aut vehemens incendiū:aut mortē innati caloris circa pectoralia. ¶ 6ª significatio coctionis bona ꝛ laudabilis:qr cōpleta significat salutē ,pculdubio velociter futuram. ¶ 7ª pessima significatio vt sputū nigrū significat infirmū velociter pdendum. ¶ 8ª signa cruditatis significāt morbū longum non p se mortem aut salutē. ¶ 9ª hec signa cruditatis ɔsiderata v̄tute vt potēte superare q̄nq̄ significat morbū salubrē ꝛ futurā salutē. Et tu ex his inferas q̄ diuisio posita p̄us signorū post apparētiū nō ē tāq̄ in mēbra nō coincidētia ꝛ iuicē realiter diuersa:sed ratione. Nam signa priuationis digestionis q̄nq̄ sūt mortis:ꝛ ita signa crisis SVNT ET ALIA. ¶ In hac parte 3ª.3ᵉ partis apho.ponit Gal.dūiam inter signa crisis: ꝛ signa digōnis. Et diuidit in q̄nq̄. ¶ Primo narrat quedā signa cretica. ¶ 2°.docet qūo illa bonū aut maluꝫ significāt i morbis. ¶ 3° ponit dūiaꝫ eoꝝ a signis digōnis pp vniuersalē laudē eorum. ¶ 4° ponit sp̄ales laudes digōnis ab hy.positas. ¶ 5°.rn̄det cuidā q̄oni tacite. 2ª ibi.(Duobus modis.) 3ª ibi.(Crisis autem.) 4ª ibi. (Coctio hec taliter.) 5ª ibi.(Ubi ḡ dixit.) ¶ Prima ps pꝫ i enūeratiōe ꝛ sūt.19.q̄ qūo significēt ꝛ q̄lē vide 2ª q̄rti. Nā oia significant motum materiei velocē ad locum vbi erat siue extra corp° : siue ad aliquā corpis pticulā.ꝛ ista ,ppria diuersis modis crisiuꝫ vt rubor maxillarum significat sanguinis fluxum ex naribus ꝛ rigo. sudorem:ꝛ sic de alijs. DVOBVS MODIS. Hic dicit hec signa duob° modis eē nūcia. Nā q̄nq̄ sunt bona q̄nq̄ mala. Si.n.apparēt post signa digōnis complete tunc significāt futurā de ,ppe salutē:ꝛ si apparēt añ cōplementum digōnis aut significant mortē:aut longitudinem egritudis. Et cā primi ē : qr digesta mā virtus mouet ad expellēdū et dʒ eā cōplete supare. cā scd̄i ē:qr si mouet nā nō digesta mā ad expellēdū:tūc signū est q̄ nā nō pōt ei° stimulū tolerare:aut ,ppter multitudinē aut malignitatē . Et iō multotiēs bonū cū malo expellēs q̄ ab inuicē separare nō potuit ē cā mortis multotiens vero ptē materie expellens relinq̄t multam aliā ,ppter impotentiā:ꝛ est causa longitudinis morbi. CRISIS AVTEM. Ponit dūiam dictam:ꝛ hanc partem aggreditur iohanniculus. Dicit ḡ Gal. q̄ crisis signa nō sūt si

milia oino signis digõnis teste hy.in li.epidimiaꝝ dicēte.
coctio velocē crisim portēdit ꝛ fiduciā sanitatis. Sꝫ ñ silr
cruditas:maxie si futura male sint ꝓcessura maxime cū v̄
tus nō fuerit crudā mãm supatura. Johãniculus dicit ꝙ p
futura male ꝓcessura intelligunť de apatib⁹.i.maxie si ex
illa cruda mã sint apata ꝓcedētia aut ex toto corpe aut de
interioribus ad exteriora q̄ significãt crisiꝫ malã aut mor
bū malū seu lógū aut recidiuationē. Cã dicti Gal.est qꝛ sp
signa coctionis significãt dñiū v̄tutis supra mãm cū digō
nō fiat nisi a calido vt est näle:q cū dominať in alterando
ꝛ digerēdo:certe in reliquis dominať.sed si crisis a virtu/
te stimulata que q̄zuis moueat morbi materiam:tamē vbi
illa non est digesta.non accidit completum dominium.

COCTIO HEC. Nunc ponūť alie laudes pticulares po
site ab hy.de vrina ꝛ de egestione ꝛ de sputo.in quib⁹ po/
nunť cōditiones significātes in istis digõnē:ꝛ sunt clarius
legēde 2ª pmi.ꝛ in 4ª tertij.ꝛ tu vide p te. Et ex isto infert
ꝙ oēs significatiōes coctionis sūt bone:sꝫ nō oia signa cri
sis sunt bona.qꝛ ista signa cum apparēt tpe crisis future si
crisis nō sequatur significat aut mortē:aut cretică molesta
tionem:ꝛ hoc innuit hy.in ꝓnosticis cū dicit.bona signa
crisis nō oꝫ eē subita:qꝛ.s.ante digestionē.illa.n.nō sunt si
gna bone crisis:sꝫ digõnis signa quocūqꝫ tempore appent
sūt bōa ꝛ breuiter crisis ē pugna.digō ē victoria:sicut g̊ si/
gna pugne nō sūt sp bona:sꝫ sic signa victorie ita ē de illis.

VBI ERGO. Remouet dubiū dicēs ꝙ vbi g̊ dixit ꝙ spu
tum subrubeū in pleuresi si cōtinuo appet abbreuiat mor
bū nō cōtradixit ei qd̄ dixit alibi:bone crisis nūcia nō opꝫ
eē subita:qꝛ semper signa digõnis sūt bōa q̄ñcūqꝫ appare
ant:sed signa crisis si sint subita ante.s.digõnē nō sunt bōe
crisis immo male:ꝛ ista sufficiant hic propter breuitatem.

SED QVIA SVPERIVS. Ista est quarta pars principa/
lis secūde ptis i q̄ docet qūo significāt signa cū morbo ap/
rentia vel saltē exēplariter oñdit q̄dã eē signa cum morbo
apparētia:ꝛ cōtinet ps ista tres ptes. ¶ Prio Gal.hoc fa/
cit 2° iohãniculus igrediť.3° Gal.oñdit alios scripsisse de
signis post apparētib⁹.pmo dicit supius posuisse vnã disti
ctionē semiplenã.i.p vno tm̄ mēbro declaratã ꝛ voluit il/
lam eē explanãdã.io oꝫ explanare q̄ sunt signa cū morbo
apparētia:q̄ hucusqꝫ nō sūt exēplariter explanata. Et sub
dit ꝙ talia i pleuresi sūt febris acuta ꝛ angustia spūs.i.ha
nelitus difficultas ꝛ dolor lateris pūgitiu⁹:qꝛ ista signa sť
pleuresi substãtialia.i.pleuresim necessario ꝛ isepabilr cō
seq̄ntia:nisi fiat p accñs ipedimētū vt p stupefaciētia possꝫ
dolor ipediri. Sꝫ ascēsus doloris vsqꝫ ad supiorē furculaꝫ
aut descēsus vsqꝫ ad iferiora ista sūt p⁹ apparētia:qꝛ accñ/
talia. IOHANNICVLVS. Dicit ꝙ ista duo signa significāt
pleuresim factam.ꝛ ēt si infirmus leuius iaceat i latere in/
firmo q̄ꝫ in sano.tūc.n.significať apa nō vētositas eē.dicit
2° Gal.ꝙ pictagoras epitagēsis fecit librū de signis p⁹ ap
parētib⁹ q̄ signa dicit significare hy. Si post appareāt:ꝛ
discretã.i.terminatiōis male:ꝛ eucratã.i.bōe termiatiōis
aut longū aut breuem morbum. NEQVE SOLVM.
Hec est qnta ꝛ vltia pars in q̄ dr̄ ꝙ vrina ꝛ sudor ꝛ egestio
significant sicut sputū. Nã ꝓ quāto significant digõnem ꝛ
oppositū:si cito apparēt digeste significāt morbuꝫ breuē.
Si tarde significant longū:ꝛ sic est finis huius cōmēti.

In pn° morbi mälis si gna mortis appa rere non possunt.

Dubitatur circa istud cōmētū. vtꝝ in
pn° morbi mälis possint
appere signa mortis vel crisis vel cōplete di/
gestionis vel oppositi.de mortalib⁹ pmo ar/
guiť ꝙ sic:qꝛ in pn° cōtingit mori egrū:g̊ tunc
mortis possunt apparere signa.assūptū ē Gal.3° de crisi ꝛ
in ꝯ¹° isto. ¶ Cōfirmať.qꝛ in pn° paroxismi cōtigit mori g̊
a pari in pn° vli.cōfirmať scd̄o.ꝛ sit sor.robust⁹ incipiens
pati febrē mortalē:ꝛ sit nūc in pn°. Et arguo.ille morbus
est aliquāte malicie:g̊ tã debilis posset eē v̄t⁹ ꝙ huic ma/
licie succūberet.pōam⁹ g̊ sortē debilitari ex alia cã vt flō/
mia vel abstinētia morbo nō maiorato:ꝛ debiliteť tm̄ ꝙ
huic malicie succūbat. Et seqť ꝙ sortes morieť in pncipio
morbi ēt quo ad morbi maliciã. ¶ Cōfirmať sic.ad mor/
tē causandã in corpe certe v̄tutis reqriť certa morbi mali
cia:ꝛ in corpe minoris vigoris requiriť malicia minor vt
cōstat. Cū g̊ infinite modice v̄tutis possit esse corp⁹ viuēs.
sequiť ꝙ ab infinite remissa malicia morbi pōt cãri mors.
Sed cuiuslibet morbi mälis pncipiū est certe malicie.er/
go a cuiuslibꝫ morbi mälis pncipio quo ad ei⁹ maliciã po
test cãri mors. ¶ 2° arguiť ꝙ signa crisis pñt apparere in
pn°.pmo ex Ga.in cōmēto. ¶ Cōfirmať.qꝛ crisis morta/
lis q̄ñqꝫ accidit in pncipio nã multuꝫ stimulata a mã.
¶ Cōfirmať:qꝛ stat in pn° vli mãm esse summe digestã:sed
q̄ñcūqꝫ mã ē sūme digesta ꝯstãte v̄tute pōt fieri crisis com
pleta ꝛ laudabilis:g̊ in pn° pōt appere signū ꝯplete ꝛ lau/
dabilis crisis. Et assūptū ꝓbatū ē supra i qōne d̄ tēporib⁹
morbi. Et arguiť statim. ¶ 3° pncipalr arguitur ꝙ in pn°
morbi mälis pñt appere signa cōplete digõnis vel opposi
ti:qꝛ stat morbū icborare a mã cōplete digesta aut summe
putrida:vt si mã p̊ putruisset in loco a corde remoto:vel
ibi digesta fuisset.ita ꝙ ꝓ tunc malos fumos nō cōicaret
cordi:sed postea moueať:ita ꝙ cordi cōicet ꝛ faciat febreꝫ
ꝛ pꝫ talem febrem esse morbum materialem incipientem
a materia summe digesta:aut summe idigesta.

In oppositū videť cōis fama medicoꝝ. Et quia
mã morbū facies añq̄ꝫ faciat mor/
tē aut stimulet ad crisim:oꝫ ꝙ leserit modicū:deide magis:
ꝛ cū iterficit maxie:g̊ tūc nō erit pnm saltē quo ad acciden
tia imo stat⁹. Et sic nec mors nec crisis poterūt in pncipio
q̊ ad accñã appere. Sꝫ ꝯpleta idigō cū sit cōpleta mãe in
malignū cōuersio:ꝛ cōpleta digō ꝯuersio ad benignū. Cū
aūt aliquo istoꝝ modoꝝ ē mã disposita est stat⁹ vt colligi
pōt pª q̄rti cap.3.vt.s̈.dictū ē:iō ista nō appent nisi i statu.

In ista questione primo ponentur notãda.
2° cōclusiones de q̄sito.

Quantum ad pm notandū ꝙ titulus restringiť
ad morbos mäles. Nã de istis est
maxie itētio i apho. ¶ Nō 2° duplicē eē tēpoꝝ vliu̇m disti
ctionē q̊ ad morbi magnitudinē:ꝛ quo ad mãe trãsmuta/
tionē. ¶ Nō 3°.ꝙ morboꝝ qdã incipiūt a mã cruda non
pus putrefacta vel digesta.qdã a mã pus cōplete aut sm
ptē digesta aut putrefacta prius. ¶ Cōstat.n.ꝙ mã febris
tertiane q̄ añ crisim nō faciebat capitis doloreꝫ ꝛ in crisis
tpe facit illū:nouã malã cōplonē iducit in caput sui pñtia:
q̄ nō est febris.ꝛ cuius initiū ē cū mã est digesta cōplete.ꝛ
ita de opilonibus ꝛ replonib⁹ q̄ i tali motu fiūt ꝛ sūt mor
bi:mãifestū ē ꝙ sūt morbi mäles icipientes a mã sūme di
gesta. ¶ Ex q̄ pꝫ vt.s̈.dr̄ aliquē eē morbū mälē nō hñtem
pnm vel augmētū quo ad mãe alterationē. Nã hic nō pōt
dici vt imaginať gentilis pma q̄rti.cap.3.ꝙ mã in tpe hu/
ius morbi aliquãtū digerať.ꝛ cū est nō notabilis digestio
respectu totalis acgrēde i morbo sit pncipiū:qñ nōbilis ꝛ
icōpleta augmētū:ꝛ qñ cōpleť sit stat⁹. Nã hic nō fit aliq̄
talis trãsmutatio. ¶ Nō 4°.morboꝝ incipiētiū a mã cru/
da qdã icipiūt a mã cruda corrigibili tm̄:qdã icorrigibili.
vt.s̈.dr̄:intelligēdo p corrigibilē reducibilē ad benignuꝫ.
¶ Notãdū qnto.illd̄ oꝫ dici stat⁹ q̊ ad accñtia:ꝛ morbi eēn
tiã:in q̊ accñtia sūt sūma i malicia respectu oium accñtiū
eiusdē morbi. Cū v̊o post sūmã maliciã accñtium ꝯñtium
morbū ꝛ conatū v̄tutis fiūt remissiora tūc eē declinatiōeꝫ
mō supra specificato in qōne de tpibus morbi. ¶ 6° nō ꝙ
supponiť sm cōem modū loquēdi medicoꝝ toti⁹ vite pfe
ctionē posse ptibilr depdi. Ex q̄ vite pfectio accñtalis de q̄
loqmur vsqꝫ ad nō gradū terminať qꝛ sub q̄ꝫtūlibet remis/
so gradu ꝯtigit eē vitã. ¶ Ex h̄ seqť ꝙ est poſe sortē cōti/
nue minorato morbo q̊ ad accñtia magis ꝛ magis propin

quare morti: ꝛ non gradui pfectióis vite: ꝛ morbo exñte in declinatione q̃ ad accñtia morbi, nec seqꝛ. opónes sortis sunt magis lese opatióib⁹ platonis. g̃ morb⁹ sortis magis le dit opatiões. Nã capio sorté sené morti nãli: ita vicinũ ꝙ p millesimã pté pfectióis vite distet a nó gradu: ꝛ platonem in sũmo gradu pfectióis vite. ꝛ sit morb⁹ platonis sufficiens p q̃rtã pté opatiões eius ipficere: morb⁹ aũt sortis solũ per millesimã pte toti⁹ pfectionis. Et seqtur ꝙ sortes p morbuꝫ suũ totaliter ablate ledit in opationibus: ꝛ plato diminute. ita ꝙ opatiões sor. erũt magis lese: ꝛ tñ morb⁹ eius non erit sufficiés tñ ledere q̃ꝫ rum ledit morb⁹ platonis ei⁹ operatio

Nõ 7ᵃ nes. ℭ Nõ vltio ꝙ cũ pncipiũ sumaꝛ p instãti initiatiuo. et p tépore triũ dieꝝ incipiétiũ a dicto instãti ꝛ p pncipio vt é vnũ de q̃tuor morbi téporibus hic sumitur modo. 3ᵒ.

Pᵃ cóclo **Quantum ad** scõꝫ articulũ hec é pma ꝯclo. pos sibile é signa mortis appere in pn cipio morbi: q̃ꝫuis mors nó eét futura in pncipio q̃ ad mate rie alterationé. pꝫ: qꝛ cruditas pót appere in pncipio ꝛ talis est signũ mortis vtute exñte debili: sicut é mltotiés signũ sa lutis forti exñte vtute. g̃ ꝛc̃. Assũptũ ex cómeto colligitur.

2ᵃ cóclo ℭ 2ᵃ ꝯclo. nó sép q̃libet mors accidit in statu morbi q̃ ad ac cidétia vi cui⁹ moriꝛ eger. pbaꝛ. possibile é morbũ cótinue min⁹ ꝛ min⁹ ledere optiones: ꝛ tñ tandé mori ifirmũ vt su pra dicit. ℭ Preterea pꝫ vbi in sorte etatiue ad morté tendé te morb⁹ ꝯtinue diminuaꝛ quousq꜄ moriaꝛ: ꝛ posset casus in terminis poni: sꝫ tu vide ꝛ p te fac. ℭ Ex h̃ seqꝛ hãc con sequétiã nó valere. nũc p hũc morbũ infirm⁹ moriꝛ. ꝛ prius nó moriebaꝛ: g̃ nũc é maior q̃ ad accñtia, vel g̃ nũc accñtia istius morbi sũt seuiora q̃ꝫ ante. pꝫ. n. ꝙ ablatio alicui⁹ oiuꝫ opationũ vt senis p millesimã pté toti⁹ latitudinis pfectióis vite apropinquãtꝫ morti é minor lesio q̃ꝫ diminutio vsq꜄ ad gradũ mediũ in corpe alias sanissimo: cũ h̃ non sit lesio nisi millesime ptis in nó qngétecupla ad istã: quia medietatis to

3ᵃ cóclo tius. ℭ 3ᵃ ꝯclo. possibile é egrũ mori in pncipio quo ad mãe

Al. qa pri⁹ mi nus. transmutationé vt in pleuresi in pn⁹ morbi: licet impossibile sit in pncipio mori q̃ ad accñtia: qꝛ min⁹ ledit q̃ꝫ interficiat Et qꝛ tũc iã tota malicia morbi pcessit: g̃ é vel pcessit status. Et pma ps patꝫ: qꝛ pót suffocari: ꝛ ex malicia iterfici. ℭ 4ᵃ

4ᵃ cóclo ꝯ. possibile é signa crisis pfecte appere in pncipio morbi ma terialis q̃ ad accñtia. pꝫ d̃ dolore capitꝫ accñte tépore crisis q significat suã crisim pfectã vel saltẽ crisim male cóplonis a q̃ dependet: ꝛ ita de multis morbis q sũt a mã hora q̃ mo ueꝛ cretice crisi laudabili ꝛ cópleta.

5ᵃ cóclo ℭ Quinta ꝯclo. ipossi bile é in pncipio q̃ ad mãe digestioné appere signa crisis lau dabilis ꝛ cóplete eiusdé morbi: pꝫ ex Gal. in cómeto: qꝛ in tali pncipio mã nó est digesta ꝛ signa tũc cretica q̃ apparét sũt mala. Et intelligiꝛ ꝯclo de morbo pédéte a mã p cui⁹ ex

6ᵃ cóclo pulsioné debet eé crisis dicta. ℭ Sexta ꝯclo. lꝫ non possint appere signa pñtis perfecte digestionis mãe morbi mãlis a mã cruda incorrigibili incipiétis in pn⁹ q̃ ad mãe digestio né illa tñ possũt appere in pncipio accñtium alicui⁹ morbi mãlis. pꝫ pria ps: qꝛ illud iplicaret. ꝛ 2ᵃ. in morbo incipiéte

7ᵃ cóclo a mã sũme digesta. ℭ Septima ꝯclo. lꝫ signa cóplete idige stionis possint appere in pn⁹ morbi quo ad mãe alteratioé: non tñ est possibile in tali pricipio morbi a mã pure cruda si ne alia malicia positiua q̃litatiua incipiente signa presentis cóplete putrefactionis materie eiusdé morbi appere. prima ps patet: qa cruditas est ꝯpleta indigestio ꝛ ei⁹ signa appa

8ᵃ cóclo rét in pn⁹. Et 2ᵃ ps pꝫ: qa oppositũ iplicat pp rõné pncipij. ℭ Octaua ꝯ. signa cóplete putrefactionis possũt appere in pn⁹ morbi ei⁹ q̃ ad accñtia: patet in vno arguméto facto añ oppositũ: vbi morb⁹ a tali materia icipiet summe putrida. ℭ Cõtra scdam ꝯclõné sic arguiꝛ. moriaꝛ nũc sor. vi morbi. qñcũq꜄ moriꝛ eger vi morbi vltimanꝛ accñtia: sed qñ accñ tia vltimanꝛ é stat⁹: g̃ nũc cũ moriꝛ é stat⁹ q̃ ad accidentia. ℭ Confirmaꝛ. qñcũq꜄ vtus cóplete succũbit morbo ꝛ obti neꝛ ab accñtib⁹. tũc accñtia sunt in statu: sed cũ moritur vir tus cóplete succumbit. ergo. ℭ 3ᵒ sic. tũc sunt cause maxime lesionis operationis: ergo tunc sunt vltimanda accidentia: cum accidentia non aliud sint q̃ꝫ lese operationes.

ℭ Ad h̃ rñdeꝛ. ad pmum nego a[illegible] mptum vt supra patuit. ℭ Ad 2ᵐ negaꝛ etiã maior vt patu[illegible] upra. Stat. n. virtuteꝫ ex etate debilitari. ita vt ex minori[illegible] accñtib⁹ moriaꝛ q̃ꝫ pri us egrotabat. ℭ Ad 3ᵐ negaꝛ ꝙ qñcũq꜄ eger moriatur ma gis leduntꝛ opationes q̃ꝫ ante. Stat. n. opationes remitti si ne lesione p etatiuũ ꝓcessũ ꝛ minoré valde eé lesioné q̃ é ab latio oium q̃ꝫ prius in certo tpe fuerat diminutio data.

Ad arguméta ante oppositum facta. ℭ Ad pri mum negatur ꝙ in principio vni uersali morbi alicui⁹ quo ad accñtia ꝯtingat mori egruꝫ sic sup negaui posse sanari. Et intelligaꝛ in sensu cópofito. ꝛ ró qꝛ qñ eger moriꝛ iã morb⁹ desinit esse. Et ió iam pterijt tota malicia sua, in illa q̃ aliq̃ fuit maxia vel talis ꝙ nó fuit aliq̃ in morbo maior. Et ió iam staꝛ accñtiũ pcessit. ꝛ ió nó mori tur in pncipio: qꝛ post statũ nó é eiusdé morbi pricipiũ. Nõ ergo nego: qa sp accidat mors i statu accñtiũ: lꝫ alio capite. ℭ Ad Gal. dꝫ ꝙ loqꝛ de pncipio q̃ ad materie alterationé. ℭ Ad ꝯfirmationé pmã nego ꝯñiã. Nã qñq꜄ in principio pticulari porismi é status accñtiũ. nũq̃ꝫ aũt in principio vlĩ morbi: ꝛ cã dicta est supra. ℭ Ad 2ᵐ admitto casuꝫ: ꝛ ꝙ sor tes moriaꝛ nó maiorata malicia morbi. Sed dico ꝙ si mo riꝛ h̃ nó é pncipiũ morbi, imo cópzehédit in se pncipiũ aug métũ ꝛ statũ: saltẽ vt. G. dixit in qõne de tépozib⁹. Aliq̃ é ps morbi q̃ eét pncipiũ vni⁹ magni morbi si ꝯtinuareꝛ: ꝛ impe dita ꝯtinuatione illa nó est pncipiũ sed morb⁹ totalis in quo est pncipiũ suũ augmétũ ꝛ stat⁹. ℭ Ad ꝯfirmationé aliã có cedo ꝙ a q̃ꝫtũlibet remisse malicie morbo ꝯtigit mori egrũ Et nego ꝙ aliq̃ é determiata malicia correspódés pncipio q̃ ad accñtia supra non gradũ morbi. imo quacũq꜄ malicia morbi data minoré illa ꝯtingit eé maliciã stat⁹. ℭ Ad 3ᵐ có cedit ꝙ signa crisis possunt appere in pncipio nec h̃ repu gnat ꝯclusionib⁹: loquẽdo de pricipio q̃ ad accñtia: sꝫ nó ar guũt de pncipio q̃ ad mãe dispositioné. Nã tales morbi sũ me a mã digesta incipiétes nó hñt isto mõ pricipiũ: ꝛ ita in cipiétes mã sũme putrefacta. ℭ Ad 3ᵐ argumétũ pꝫ ꝙ pro bat in pricipio q̃ ad accñtia appere signa cóplete digestióis vel putrefactióis: qđ nó negaꝛ. ℭ Ad arguméta a teri⁹ ptis dico ꝙ nó opꝫ mãꝫ mltũ lesisse p oém morbũ cui⁹ sit crisis qñ stimulat ad crisim. Suffic. n. ꝙ alio mõ lesit. ꝛ ió stat eé morbũ vnũ cui⁹ sit crisis in pricipio q̃ ad accidétia. de mor te aũt pꝫ ꝙ ꝓcedit nó ꝯtigere i pncipio: de digõne vo ꝛ indi gestióe pꝫ ꝛ determinatióe qđ dicẽdũ. Aphorism⁹. XIII.

Senes facillime ferũt ieiunium. Scdo consistentes. Min⁹ vero pueri. Horũ vo oiuꝫ maxie infantes. Hoꝝ vo ipo rũ: qcũq꜄ sũt aiosiores existentes.

Theo. ℭ Senes facillime ieiunium tollerant mox qui firma etate sunt: minus adolescentes: omnium mime pueri: eorũq꜄ ipsoꝝ: q aio sũt ꝓpésiores.

Leoni. ℭ Senes facillime ieiuniũ ferũt: scdo loco qeta té cõsistété hñt: min⁹ adolescétes: oium minime pueri: psertim q inter ipsos sunt viuidiores.

ℭ Positis mõis dietãdi fꝫ exigétiã morbi ꝛ vtutis: ꝯñter do cet modũ dietãdi idicatióe súpta ab etate ꝛ cóplone in isto apho. ꝛ diuidiꝛ i qnq꜄ ptes. fꝫ qnq꜄ ꝯclones. 2ᵃ ibi (2ᵒ cõsisté tes) 3ᵃ ibi (Min⁹ vo.) 4ᵃ ibi (Hoꝝ oiuꝫ vo.) 5ᵃ ibi (Hoꝝ vo) ℭ Cóclo pᵃ é ista. pmi senes facillime ferũt ieiuniũ. pʳ. pmi senes tardi⁹ icurrũt famé ꝛ min⁹ ledunꝛ ex abstinétia cibi q̃ꝫ

A Nõ p alij. g̃ ꝛc̃. tenꝫ ꝯñtia. assũptũ pꝫ i notatis. ℭ Circa pté p̃ nõ ꝙ etas a medicis diuidiꝛ i q̃tuor i etaté adolescétie ꝛ status ꝛ senectuꝫ ꝛ senij seu decrepiti: ꝛ dscriptióes istaꝝ sũt ifra in

qõne. ℂ Hic p senes itelligimꝰ pmos senes q̃ꝝ etas incipit
cõiter iter. 35. ⁊ 45. terminat̃ ad. 55. aut ad. 60. aut ad. 65. an
B nuz s3 varietatẽ ɔplonũ ⁊ aliaꝝ corpis dispõnũ. ℂ Nõ 2°.
Nõ. 2° ꝙ p ieiuniũ tria solẽt itelligi. vno mõ itelligit̃ ois subtractio
cibi ⁊ potꝰ respcũ ɔsueti aut debiti. itaq3 illũ q medietatẽ ci
bi sibi cõsueti ⁊ debiti sumeret i die dicveremꝰ ieiunare. 2° su
mit̃ ieiuniũ p cibi abstinẽtia oimoda siue sit cũ stõaci vacui
tate siue nõ. 3° mõ sumit̃ p abstinẽtia cibi cũ vacuitate stõa/
ci. Et ieiuniũ põt hic itelligi q̃libet istoꝝ triũ modoꝝ: s3 ma/
xime 2° mõ sumit̃ hic: ita ꝙ ẽ sensus. senes facillie possũt sta
C re sine assũptiõe cibi siue h̃ fuerit post comestionẽ siue non.
Nõ 3° ℂ 3° nõ tribꝰ modis dici aliqd̃ facil'r respcũ alteriꝰ tolerare
ieiuniũ: aut q2 tardiꝰ famẽ icurrit aut minꝰ ledit̃. aut q2 faci
Nõ 4° liꝰ a suo nocuᵗᵒ releuat̃. ℂ 4°. nõ ꝙ cãe facilitatꝫ tolerãtie sũt
remissio aliq̃lis caloris: grossicies hũidi: multiplicatio cru/
doꝝ hũoꝝ mõ q2 in pmis ista sunt cõiuncta satis multo san
guini: iõ facillime tolerant. Sed ad vniuersalẽ intellectũ eo
rum que sunt hic necessaria queritur vtrum ⁊c̃.

Queritur vtrũ senes ferãt ieiuniũ facilit̃. Negatiue arguit̃ sic. plus ledi
tur senex ex eq̃li ieiunio q̃3 iuuenis: g̃ difficilius
Senes facilime ieiuniuz ferunt. tolerat ieiuniũ. ɔñа tenz. assũptũ arg uit̃ ex re/
solutiõe fcã a calido nãli citiꝰ cadit senex i reso
lutionẽ icorrigibilẽ ab eo q̃3 iuuenis: g̃ ⁊c̃. Assũptũ. q2 mi/
norẽ pportionẽ h3 ṽtus restauratiua senis ad suã dissolu/
tionẽ: cũ i sene dissolutiue sue ad restauratiuã sit pporᵒ ma/
ioris i eq̃litatꝫ. Sẽp. n. i eo minꝰ restaurat̃ eo qd̃ ẽ dissolutũ:
cũ fiat ɔtinua mioratio corpis. In iuuene aũt ẽ pportio eq̃/
litatꝫ restauratiue ad dissolutiuã: cũ ɔsistat ⁊ tm̃ restauret̃ q̃3/
tũ dissoluit̃: g̃ ɔfectũ ɔtingẽtẽ ex resolutiõe fcã a calido nãli
i eq̃li tpe citiꝰ ⁊ faciliꝰ recõpẽsabit sp iuuenis q̃3 senex: g̃ ad
irrecupabilẽ ab ipo citiꝰ ɔueniet senex. ℂ Cõfirmat̃. sit sor/
tes nũc senex: p̃ ɔueniẽter cibatꝰ i ɔueniẽtissima sua dispõ/
ne. plato aũt iuuenis nũc p̃ ɔueniẽter cibatꝰ: ⁊ p3 ꝙ i plato
ne meliꝰ r̃cõpẽsabit̃ dissolutio i eodẽ tpe fcã p3 ex q̊ stãte re
gimie ɔbito tm̃ restaurabit̃. sortes ãt minꝰ: ⁊ siue p vnã ci/
bationẽ siue p plures stãte regimie ɔbito manifestũ ẽ. ℂ 2°
2° pncipal'r. ɔcrepiti difficiliꝰ tolerãt ieiuniũ q̃3 pmi senes: g̃ pᶦ
senes difficiliꝰ q̃3 iuuenes. ɔñа tenz: q2 tã i g̃du caloris q̃3 in
ṽtute sic se h3 iuuenis ad pm senẽ: sic̃ pꝰ senex ad se aliqñ de/
crepitũ. Sil'r ẽt i hũidi radical' ɔfectu: ⁊ p3 assũptũ p̃ apho.
cõᵗᵒ. 13. Senes. ℂ Cõfirmat̃ sic sit. Cicero tẽpatꝰ ɔsistẽs i fi/
ne ɔsistẽtie. plato v̊o senex pmꝰ in fine senectutis pᶜ tpatus.
Sortes ãt decrepitꝰ valde ppe pnm ɔcrepite etatꝫ ita ꝙ ciceᵒ
i maiori pportiõe plus hẽat fortiorẽ digestiuã ⁊ attractiuã
Platõe q̃3 sit pporᶜ q̃3 h3 digestiua plato. ad digeᵃ sor. ⁊ ita in
maiori pportõe plꝰ hẽat ɔ hũido ciceᵒ platõe q̃3 sit pportio
hũidi platõis ad hũidũ sortꝫ ⁊ sint oẽs debite recti ⁊ tẽpati
nũc pmo cibati cõueniẽter. ℂ Tũc arguit̃ sic. sortes citius
cadet in famẽ q̃3 plato. ergo plato citius cadet in famen q̃3
cicero: s3 plato ẽ pmꝰ senex. g̃ pmus senex citius cadit in fa
mẽ q̃3 ɔsistẽs alijs pibꝰ ɔñа tenet p h̃ ꝙ si sor. citius cadit in
famẽ q̃3 pla. nõ põt dici h̃ eẽ. iõ q2 in sorte fiat velocior reso/
lutio: g̃ vel erit: q2 pp debilitatẽ digestiue sue minꝰ debet su/
mere de cibo q̃3 plato ⁊ cibũ digestibiliorẽ q in minori tẽpe
trãsmutat̃ q̃3 cibꝰ sũptꝰ in platõe. Et tũc seq̃t̃ ꝙ piter plato
deberet sumere pauciorẽ ⁊ digestibiliorẽ cibũ q̃3 cicero: q2
in maiori pportiõe ẽ debilior eo q̃3 sortes platõe vt põit ca/
sus. ℂ Uel 2° dicet̃ iõ sortẽ citiꝰ cadere in famẽ q̃3 plato: q2
virtus attractiua eiꝰ ⁊ digestiua sũt ɔbiles: iõ ex cibo assum
pto nõ digeret nisi modicũ subtile ⁊ illud attrahit cito ⁊ re/
siduũ tãq̃3 incõueniẽs expellit. Et tunc sil'r dicet̃ de platone
respectu ciceronis. ℂ Uel 3° dr̃. q2 hũidũ radicale in sor. est
modicũ: iõ minor resolutio eius est valde sensibilis: ⁊ iõ ex
modica mẽbroꝝ resolutiõe insurgit ad appetẽdũ: q2 cu3 in
maiori pportiõe sit minꝰ hũidũ platonis q̃3 hũidum cicero
nis ex eadẽ cã faciliꝰ ⁊ citiꝰ incurret famẽ plato q̃3 cicero: ⁊

p ɔñs pmꝰ senex q̃3 ɔsistẽs: qd̃ fuit pbãdum. ℂ 3° sic. fortior 3°
sit resolutio i sene aliq̊ p̃ q̃3 i dato puero alijs pibꝰ. g̃ assum/
ptũ pbat̃: q2 maior ẽ pportio cali ad hũidũ i sene q̃3 i pue/
ro cũ plus pportional'r mioratũ sit hũidũ q̃3 cal'm i sene qd̃
si dicat̃ ꝙ resistit hũidũ senis magl q̃3 hũidũ pueri pp densi
tatẽ vel siccitatẽ p3 h̃ nõ eẽ veꝝ. p̊ q2 dẽsitas nõ ẽ aliqd p̃ter
nã3 q̃ nõ resistit: ⁊ siccitas nõ resistit sbtiliatiõi ⁊ resolutioni
q̃3tũ hũiditas: cũ nãl'r stet siccitas i igne cũ maiori sbtilitate
q̃3 hũiditas i aliq̊ corpe. minꝰ g̃ r̃sistit sbtiliatiõi q̃3 hũiditati.
ℂ 4°. ad idẽ ẽ aui. pᵃ q̃rti. c. ɔ cibatõe febricitãtiũ ⁊ senes q/ 4°
dẽ ⁊ ɔbiles ⁊ ifãtes sũt ex his q nõ tolerãt ieiuniũ. ℂ 5° cõ/ 5°
plo sicca difficiliꝰ tolerat ieiuniũ: s3 ɔplo senis ẽ sicca respe/
ctu pueri. g̃ tenz ɔñа. assũpm colligit̃ 8° terapẽ. ℂ 6°. stõacꝰ 6°
senis ẽ fridus: g̃ alijs pibꝰ citiꝰ incurrit famẽ cũ stõacꝰ fridꝰ
sit bonꝰ apetere 2° tegni.

In oppositum est Hypo. 13°. aphorismo.

In q̃stione Prio ponẽt̃ q̃dã ad eiꝰ ɔclarationẽ ne/
cessaria. scd̃o respondetur de quesito.

Quantum ad primũ notandũ ꝙ p senes aliqñ in
telligunt̃ tã decrepiti q̃3 pmi senes.
⁊ sũt oẽs in qbꝰ merito hitudis caloris nãlis ad hũidũ radi
cale corpꝰ q̊ ad spmatica mẽbra diminuit̃ necessario: qñq3
itelligunt̃ solũ pmi senes q sũt illi i qbꝰ merito habitudinis
caloris nãlis ad hũidũ radicale sit mẽbroꝝ spermaticoꝝ
diminutio sine mãifesta ṽtutis ɔbilitatiõe ad modũ loquẽ/
di medicoꝝ: ⁊ sumit̃ hec distinctio i cõmẽto Gal. ℂ Notan
dũ 2°. apd̃ medicos totã etatẽ hois distingui in q̃tuor etates
ptiales: vt sumit̃ pma pmi. caᵒ. de ɔplonibꝰ etatũ ⁊ sextum
q̃ꝝ pma nõtur adolescẽtia: ⁊ dr̃ ab adolẽdo vel crescẽdo nõ
q2 necessario corpꝰ in illa etate augeat̃. Nã ex egritudie vl
defectu cibi vel a cã extriseca ipediẽte ɔtigere põt i illa eta/
te diminutio: sed iõ dr̃ crescẽdi etas q2 merito habitudinis
caloris nãlis ad radicale hũidũ posset fieri in corpe verum
augmẽtũ siue cũ extrinseco iuuamẽto siue non. Nã puer de
cẽ ãnoꝝ põt p flobotomiã ⁊ egritudinẽ ita debilitari vt ca/
lor nãlis sine iuuamẽto exteriori nõ sufficiat facere augmẽ/
tũ: adueniẽte tñ exteriore adiutorio potẽs reduci ad sanita/
tẽ nõ debet dici nisi adolescẽs cũ aliqñ erit adolescens: ⁊ tñ
non sufficit calor nãlis merito pportõis quã h3 ad hũidum
radicale facere veꝝ augmẽtũ sine extrinseco iuuamento. 2ᵃ
etas dr̃ etas ɔsistẽdi vel pulcritudis dr̃ etas ɔsistẽdi non ꝙ
necessario corpus pmaneat in eade3 q̃3titate. q̊ ad spmatica
mẽbra. Nã in hac ẽt etate põt fieri etiã vera diminutio: sed
iõ dr̃ ɔsistẽdi: q2 merito habitudis caloris nãlis ad hũidu3
possent ɔseruari spermatica mẽbra i q̃3titate eadẽ sine possi
bilitate faciẽdi veꝝ augmentũ q̊ ad illa mẽbra. ⁊ 3ᵃ est etas
pme senectutis supiꝰ ɔscripta i pmo nõto huiꝰ qõnis. Et 4ᵃ
ẽ etas senũ in q̃ necessario sit mãifesta ṽtutis debilitas cum
corpis diminutiõe. ℂ Et signãter dixi de augmẽto sperma/
ticoꝝ: q2 nullũ dubiũ ꝙ in sene crescunt carniformia valde
respectu sui iuuenis ita vt fiãt carnosiores ⁊ pinguiores ma
nifeste q̃3 ante erãt. Ex qbꝰ p3 hãc ɔsequẽtiã non valere in
sorte. merito hitudinis caloris nãlis ad hũidũ sit maior re/
stauratio q̃3 resolutio. g̃ ẽ adolescens. vel g̃ nõ ẽ senex p3. n.
plerosq3 senes esse vere ɔualescẽtes in qbꝰ sit maior restau/
ratio q̃3 dissolutio. s3 de hoc magis infra. ℂ Notandũ 3° ꝙ
differẽtia ẽ inter ieiuniũ ⁊ famẽ. nã ieiuniũ est vacuitas stõa
ci a cibo vel chilo vel abstinẽtia a cibo cũ stõaci vacuitate.
fames v̊o est appetitꝰ cibi. ℂ Nõ 4° facilitas tolerandi ieiu
niũ s̃m Gal. in ɔmẽto i duobꝰ maxie attẽdit̃. vnũ est tardi/
us alijs pibꝰ incurrere famẽ. Aliud ẽ minus ledi ex eq̃li to
lerãtia ieiunij. ⁊ de ambobꝰ istis modis intelligit̃ in titulo
qõnis. S3 moderni addiderũt 3m: ⁊ est facilitas releuandi a
nocumentis ieiunij. ℂ Nõ q̃nto ꝙ ad famẽ nãlem quinq3
motꝰ concurrũt vt sumitur a Gal. 4° de accidẽti ⁊ morbo.
ℂ Primꝰ motꝰ est mẽbroꝝ ianitio. 2° ẽ attractio mẽbroꝝ
a venis. 3ꝰ attractio venaꝝ a stomaco. 4ꝰ est tristis sensatio

ɔñs istā attractionē q̄ ē in oꝛe stōaci. qntꝰ ē aiatū desideriū. ¶ Ex q̊ appet ꝙ lꝫ ianitio mēbroꝝ fiat in vno corꝑe fortioꝛ. vel ēt in minoꝛi tpe: tñ stat ex alia cā nō tā cito corpꝰ incurrere famē vt si mē^a sint ꝺbilis attractiē ꝟtutꝫ vl' si vene sint ēt debil' ꝟtutꝫ attractiē. vl' si i stō sit hūiditas ꝓhibēs tristē fieri sēsationē vl' sit os stōaci ex ɔpl'one vl' ꝺfectu spūuꝫ: vel ex alia cā idispositū ad sētiēdū ⁊ sic ꝺ alijs. Nō ē. n. ianitio mēbroꝝ adeq̄ta cā famis: ſꝫ alioꝝ paritate suppo^ta. i qbꝰ fortioꝛ

Nō 6°. fit ianitio i eis fames citiꝰ insurgit. ¶ Notā^m. 6°. ꝙ nocu^ta p^a

4° q̄ ɔsequūť ieiuniū sť mēbroꝝ ⁊ hūidi radical' resolutio ⁊ ex

5 siccatio. Tristitia ex fame hūoꝝ spūuꝫ ⁊ mēbroꝝ supcalefactio ⁊ eoꝝ resolutio ⁊ tādē ifridatio sť ēt alia vt hūiditatuꝫ

6 malaꝝ ad stōacū attractio ⁊ silia. Inť oia tñ cōia nocu^ta ieiunij r̄solutio sbstātiſi hūidi ē maiꝰ cū ꝑ ipsā ꝺꝑdať se ꝑꝑ ꝺ eēn

Nō 7° tia corꝑis. ¶ Notā^m vltio ꝙ i qōne cōꝑando senes ad alios itelligiť posita ꝑitate alios exceptis nec̄io ɔsequētibꝰ ad dispositiōes cōꝑatas. vt ꝙ cōꝑetur senex tēꝑatꝰ iuueni tēꝑato sanguineꝰ sang^co: ⁊ sic ꝺ alijs. Nā nō ē du^m ꝙ datꝰ senex colericꝰ minꝰ tolerat ieiuniū dato cōsistente flegmatico.

Quantū ad 2^m sit ista ꝑma ɔ̊ rōne facilitatis icursus i famē ꝑ^i senes faciliꝰ tolerāt ieiuniū q̄ꝫ

p^a cōcl'o aliq̄ i etatibꝰ ꝑoribꝰ ɔstituti. ¶ Ista ɔ̊ ꝓbať sic: i istis tardiꝰ insurgūt cāe ad nālē famē nec̄itātes. ğ. tenet ɔña ⁊ assūptū pꝫ discurrēdo cū tardiꝰ fiat mēbroꝝ resolutio ꝑꝑ hūidū esse grossiꝰ ⁊ magꝭ resistēs ⁊ caloꝛē eē remissioꝛē. Tardioꝛ ēt est venaꝝ ⁊ mēbroꝝ attractio ꝑꝑ calorꝭ ꝺfectū. Sēsus ēt stōaci ē hebes re^u ꝑcedētiū etatū neq̄ꝫ tñ tāta ē i eis ꝺbilitas vt nō possint i vice vna digerere satꝭ magnā cibi q̄ꝫtitatē ⁊ totius

2^a cōcl'o corꝑis q̄ꝫtitati ꝓportiōatā: lꝫ tardiꝰ digerāt q̄ꝫ iuuenes. ¶ 2^a cōcl'o est ista q̊lꝫ decrepito aliq̄s ꝑmꝰ senex facilius tolerat ieiuniū merito velocitatis incursus in famē. ꝓbať ɔ̊. qlibet decrepitꝰ aliq̄ ꝑ sene debite recto ē sepiꝰ cibādus vt vř Gal. in com^to innuere: ſꝫ nō ē citiꝰ cibādꝰ q̄ꝫ famē nālem incurrat saltē decrepitꝰ tēꝑatꝰ: vt sumiť 3°. tegni. ğ sepiꝰ famē nālē incurrit stāte debito regimīe in tꝑe eodē. ğ citiꝰ incurrit famē

3^a cōcl'o post debitā cibationē. ¶ 3^a ɔ̊. q̊lꝫ ɔsistēte aliq̄s decrepitus alijs ꝑibꝰ faciliꝰ tolerat ieiuniū. ¶ Ad hāc ɔ̊nem ꝓbādam supponiť ꝑ̊ ꝙ qlibꝫ primꝰ senex alijs ꝑibꝰ facilius tolerat ieiuniū q̄ꝫ aliq̄s ɔsistēs vt videť sonare ɔ̊ ꝑma ⁊ Gal. in commēto velle. 2° supponiť ꝙ nō dať primū instās senectutis. q̄ suppositio sic arguiť. nō dať ꝑmū instās in q̊ caloꝛ ē etatiue remissioꝛ q̄ꝫ añ. sed in q̊lꝫ sene caloꝛ ē etatiue remissioꝛ q̄ꝫ añ vt sumiť pria ꝑmi. ca° de ɔpl'onibus etatū. vbi ad litterā dicit ꝙ corꝑa senuꝫ ⁊ decrepitoꝝ sunt frida. ğ nec valet motiuuꝫ marsilij ad oppo^m ꝓbādū cū arguiť. resoluti esse datur primū instās: sed senectꝰ seqtur resolutū esse: cū in quolibet sene sit hūidū plusq̄ꝫ in iuuene resolutū. ğ dať ꝑmū instans senectutis. Sed bene seqtur ꝙ cuiuslibet gradus senectutꝭ dať ꝑmū instās. ſꝫ mō nullus ē ꝑmꝰ ğdus ꝑme senectutꝭ. vt ꝓbatū ē: cū nullus sit minimꝰ ꝑ cal'itatē etatiuus recessus a caloꝛe iuuenū. ¶ Supponiť 3°. ꝙ quēadmodū prime senectutis nō datur primū ad bonū sensū. ita nō datur primū in q̊ aliq̄s ē decrepitus. sed vltimū in quo est primꝰ senex. hec suppō pꝫ ꝑ silitudinē. ¶ Seqtur 4^a suppō. ꝙ in trāsitu ꝺ prima senectute ad seniū nō fiat saltus in difficultate tolerātie ieiunij. ¶ Supponiť vlti° ꝙ ɔsistēs in extrēo ɔsistētie ꝟsus senectutē facilius tolerat ieiuniū q̄ꝫ alius cōsistēs alijs ꝑibꝰ vt pꝫ ex cōmēto. qbꝰ suppositis capio sortē tēꝑatū in vltimo instāti ɔsistētie: ⁊ platonē primū senē in vltimo instanti prime senectutis: qꝺ pꝫ eē possibile ex suppositiōibus: ⁊ sint cetera paria. ¶ Tūc ex prima suppōne plato faciliꝰ tolerat ieiuniū q̄ꝫ sortes: cū sit primꝰ senex: ⁊ sortes ɔsistens. ğ in aliq̄ ꝓportiōe faciliꝰ tolerat. Sit ğ ꝙ in duplo. ⁊ seqtur ꝙ in medietate post h̄ plato faciliꝰ tolerabit ieiuniū q̄ꝫ nunc sortes. qꝛ ex ꝓcessu etatiuo nō subito deꝑdet certā latitudinē facilitatis tolerātie cū nō fiat saltus vt supponiť. ergo imediate post h̄ in aliq̄ ꝓportiōe faciliꝰ tolerabit ieiuniū q̄ꝫ nunc soꝛ.

Et imediate post hoc erit decrepitus: cū nūc sit in vltimo instāti prime senectutis. ğ decrepitꝰ ɔsistēte in extremo ɔsistētie ꝟsus senectutē alijs ꝑibꝰ facilius tolerat ieiuniū: sed iste ɔsistens q̊libet alio ɔsistente facilius tolerat ieiuniū ğ aliq̄s decrepitꝰ q̊libꝫ ɔsistēte alijs ꝑibꝰ facilius tolerat ieiuniū: qꝺ fuit ꝓbādū. ¶ 4^a ɔ̊. aliq̄s decrepitus aliq̊ prio sene merito facilitatis incursus in famē faciliꝰ tolerat ieiuniū alijs ꝑibꝰ. 4^a cōcl'o

Probať. in casu. n. ꝑcedētis ɔcl'onis plato decrepitꝰ faciliꝰ tolerat ieiuniū q̄ꝫ sortes in instāti vltimo ɔsistētie ɔstitutus. ğ in aliq̄ ꝓportione facilius tolerat. Sit ğ sexq̄alterat: ⁊ arguiť sic. plato in sexq̄altera ꝓportiōe faciliꝰ tolerat ieiuniuꝫ q̄ꝫ soꝛ. ſꝫ sortes nō imediate post h̄ in sexq̄altera ꝓportiōe faciliꝰ tolerabit q̄ꝫ ipsemet nūc tolerat. ğ imediate post h̄ pla. facilius tolerabit ieiuniū sorte: sed imediate post h̄ soꝛ. erit primꝰ senex: ⁊ plato decrepitꝰ alijs ꝑibꝰ: vt ponit casus cuꝫ soꝛ. nūc sit in vltio instāti ɔsistētie ğ imediate post h̄ erit senex primꝰ. ¶ 5^a. ɔ̊. merito velocitatis icursus in famē a ꝑn

cipio natiuitatis vsq̄ꝫ ad finē ꝑme senectutis alijs seruatis ꝑibus ɔtinue ꝓcediť ad maioꝛē facilitatē tolerantie ieiunij. pꝫ ğ ɔcl'o ex gal. in cōmēto. ⁊ qꝛ infantes minꝰ tolerāt inter pueros ⁊ pueri minꝰ q̄ꝫ ɔsistētes. ¶ Vltia ɔcl'o in ꝓcessu ꝑ totā ꝑmā senectutē neq̄ꝫ cōtinue intēdiť facilitas tolerātie: neq̄ꝫ cōtinue remittiť. pꝫ qꝛ ꝑ aliquātū tēpus intendiť a ꝑncipio ꝑ^e senectutis. Nā cū nō deť primū instans senectutis prime nō dať ꝑmꝰ gradus tolerātie in ea. opꝫ ğ ꝑ aliquātū tēpus intēdi: ⁊ qꝛ q̊lꝫ ꝺcrepito aliq̄s primꝰ senex faciliꝰ tolerat. pꝫ ꝙ in ꝓcessu ad ꝺcrepitā etatē ꝓpe finē prime senectutis remittiť facilitas tolerātie. ¶ Et si arguiť ɔ̊ istā conclusionē: qꝛ ꝑ totū hūc ꝓcessum ⁊ caloꝛ ⁊ ꝟtus ꝓcedūt remittēdo: ⁊ hūidū ɔtinue sit resistētius. ğ nulla cā ad famē faciendam sit fortioꝛ: qꝛ neq̄ꝫ mēbroꝝ inanitio neq̄ꝫ attractio tam mēbroꝝ q̄ꝫ venaꝝ ⁊ sic de alijs vt pꝫ discurrēdo. immo pōt sic argui. q̊libꝫ cā de añcedētibꝰ famē nālē debilitať in processu senectutis. ğ corpꝰ ɔtinue difficiliꝰ ⁊ tardiꝰ cadit in famē. ¶ Hic dī a qbusdā ꝙ alioꝝ posita ꝑitate argumētum ɔcludit ꝟitatē: ꝙ q̊lꝫ ꝺcrepitꝰ tardiꝰ incurret famē q̄ꝫ primꝰ senex: ꝙ aūt dř decrepitū faciliꝰ famescere ē qꝛ alioꝝ nō poniť ꝑitas: qa decrepito dať minꝰ de cibo q̄ꝫ primo seni: ⁊ ille dať magis digestibilis: ⁊ iō stōacus eiꝰ citius euacuať: sed ꝟuata ꝑitate tardiꝰ in famē nāleꝫ incurret. ¶ Sꝫ nō ē dubium ꝙ ē ipossibile oēꝫ eē ꝑitatē inter decrepitū ⁊ ꝑmū senē. Nā si ponis ꝑitatē in ꝟtute digestia vt ē possibile nō erit paritas vl' in ɔpl'one nāli vl' in cōpōne. Et si sit ꝑitas in corre spōdētia cibatiōis puta ꝙ vterq̄ꝫ ꝺbite cibeť nō erit ꝑitas in q̄ꝫtitate ⁊ q̄litate ciboꝝ. ¶ Et si sit ꝑitas in q̄ꝫtitate ⁊ q̄litas ciborum nō erit ꝑitas in aggrauatiōe ꝟtutis ⁊ ꝓportiōe ad ꝟtutē digestiuā. nō ğ itelligimꝰ cū dicimꝰ alioꝝ ꝑitate posita ꝙ intelligať ꝙ q̄rūlꝫ in qbꝰ inter ꝺcrepitū ⁊ ꝑ^m senē pōt inueniri eq̄litas sit eq̄litas. h̄. n. ipossibile ē simpl'r: qꝛ si aliq̊ꝝ eq̄litas poniť seqť in alijs ieq̄litas. ğ sensus ē ꝙ sint reliqua ꝟm ꝺnoiationē sibi iuicē corr̄ñdētia. ꝟbi gr̄a. ꝺcrepitꝰ tēꝑatꝰ ɔpareť seni tēꝑato in corr̄ñti gradu tēꝑamēti et ɔueniēter cibatꝰ ɔueniēter cibato seni ⁊ sic vltra. hoc enim mō bñ possibile ē cetera eē paria ꝟm quē modū pꝫ ɔclusionē secūdā supiꝰ positā ꝓcedere: ⁊ sil'r vltimā. ¶ Et tunc ad argumētū. cause ꝑ se factiue famis ɔtinue in tali ꝓcessu debilitanť. ğ tardiꝰ incurriť in famē. negať argumētū sicuti nō valꝫ. potētia motiua ɔtinue crescit. ergo motꝰ velocitatur. ⁊ cā ē: qꝛ etiā cause ipeditiue citi incursus in famē ꝺbilitāť ⁊ ꝑ certū tēpus illiꝰ ꝓcessus ꝑꝑ ꝟtutis fortē debilitationem magis ꝓportional'r maioꝛať q̄ꝫ tardeť resolutio: plus opoꝛtet mioꝛare cibū q̄ꝫ tardeť mēbroꝝ resolutio ⁊ ipsuꝫ fieri in q̄litate faciliꝰ digestibilē: ⁊ sic minoꝛi tꝑe potētis ꝓhibere incursū in famē. ¶ In ꝑncipio aūt ꝑ^e senectutis plus tardabať ꝓportionabil'r resolutio q̄ꝫ ꝟtus minoꝛareť iō in vna vice poterat cibū digerere sufficienter ꝓ maioꝛi tꝑe q̄ꝫ prius: ⁊ iō tardabať incursus in famē: ⁊ hic ē ꝓpriꝰ modus. Et h̄ ē

cā q̄re ꝺcrepiti sepissime famescāt. Nā in vice vna nō suffi/ciūt digerere cibū nisi ꝑ modico tp̄e sufficientē: ꝛ q2 mēbra ꝯtinue sūt inanita inanitiōe sufficiēti ad h̄ vt attrahant sta/tim famescūt. ¶ Neq3 valet marsilij responsio si cōsideras. negat.n. ꝙ tardi⁹ resoluit: ꝛ intelligit tardius ꝓportionabi liter. Cā.n.ē ꝓprie remotio cāe ꝓhibētis vtputa cibi ꝛ chi
p' cōclō li p̄ñtia in stō: ꝛ m'ti sanguinis in venis. ¶ His hītis venio ad cōcl'ones de facilitate tolerātie merito puitatis nocumē ti sequētis ieiuniū. Et sit ista p'a ꝯclo. merito nocumentoꝝ q̄ sequūtur ieiunij tolerātiam primi senes facili⁹ tolerant ie/iuniū q̄3 aliq i p̄cedētib⁹ etatibus ꝯstituti. patet q2 minoꝛ fit in eis resolutio: minoꝛ in fame tristitia: mioꝛ spūū3 ꝛ hūoꝝ calefactio ꝛ ꝯsūptio. minoꝛ ēt malaꝝ materieꝝ ad stōacum
2ª cōclō attractio ex eq̄li ieiunij tollerātia. p3 ēt ex Gal. in cōmento ¶ 2ª ꝯ in etatib⁹ prioꝛib⁹ prima senectute ꝯstituti illi q sunt a senectute distātioꝛes alijs pibus difficili⁹ tolerāt ieiuniu3. patet. q2 oib⁹ pēsatis plus nocerent ex ieiunio eq̄li tp̄e tole rato. vt expiētia docet: q2 pueri magis q̄3 iuuenes ledunt ꝛ citi⁹ pereūt ꝛ p̄cipue infantes: ꝛ cū oiu3 nocumētoꝝ maius videt eē resolutio spūu3 ꝛ mēbroꝝ. ꝛ h̄ nocumētū absq3 du bio magis incurrūt cū pp subtilitatē ꝛ hūiditatē sint multo mag] resolubiles q̄3 iuuenes plusq̄3 sit iuuenū calitas q2 est
3ª cōclō acutioꝛ magis dissolutiua q̄3 pueroꝝ. ¶ 3ª ꝯ. aliq decrepiti oib⁹ p̄mis senib⁹ ceteris pib⁹ rōne nocumēti ēt difficili⁹ tole rāt ieiuniū. Cōclō p3. q2 aliq tales sūt pati ex di modica re/solutiōe cadere i calidi extictionē ꝛ mortē. aliq ꝯ tales mul to citi⁹ morirēt ex ieiunio q̄3 p̄mi senes. ¶ 4ª ꝯ. ꝓbabil'r po nit. aliq ꝺcrepiti merito nocu^toꝝ sequētiū ieiunij tolerātiā ce teris p̄mis senib⁹ facilius tolerāt ieiuniū: ꝛ etiā cōsistētib⁹. Probat vt. 4ª ꝯclo principalis ꝛ tertia.

p' cōclō **Nūc sequūtur** ꝯcl'ones ꝺ releuatiōe a nocumen to. Et sit ista p'a ꝯ. ab eq̄li nocu^to se quēte ieiunij tolerātiā vl'r meli⁹ ꝛ facili⁹ releuant q min⁹ in etate ꝓcesserūt. p3: q2 releuatio fit a v̄tute nāli q̄ in eis ē foꝛ/
tioꝛ. v̄tutes. n. nāles i pueris sr̄ foꝛtissime vt sexto ꝺ regimie
2ª cōclō sanitatis ad p̄n^m. ¶ 2ª ꝯ. a nocumētis qbusdā seq̄ntib⁹ equa lē ieiunij tolerantiā peius releuat puer iuuene: ꝛ iuuenis p̄ sene. p3: q2 p eq̄lē ieiunij tolerātiā citi⁹ cadit in defectū incoꝛ
3ª cōclō rigibilē ꝛ moꝛtem puer iuuene: ꝛ iuuenis sene p̄mo. ¶ 3ª ꝯ. aliqs decrepit⁹ aliq̄ p̄mo sene ꝛ ēt aliq̄ ꝯsistente alijs pib⁹ a nocumētis seq̄ntib⁹ eq̄lē ieiunij tolerātiā in eis facilius re/leuat. p3 q2 aliqs talis merito nocumētoꝝ ēt facilius tole/
4ª cōclō rat istis ieiuniū. ¶ 4ª ꝯ cuiusdā doctoꝛis. solo caloꝛe nāli p̄ cedēti resoluēdo in sene p̄mo ꝛ in iuuene ꝺducta resolutiōe q̄ fit pp inflāmationē a nocumēto resolutiōis sequēte eq̄le3 ieiunij tolerātiā facili⁹ releuat iuuenis primo sene. ꝓbatur ꝯclo. citi⁹ restaurat resolutū in iuuene q̄3 r̄solutū in eq̄li tp̄e in p°sene. ꝯ ꝛc. Assūptū ꝓbat: q2 restauratia iuuenis h3 ma ioꝛē ꝓpoꝛtionē sup suā dissolutiuā q̄3 r̄stauratia senis sr̄ suā cū in iuuene restauret sp ei eq̄le q̄d deꝑdit ꝛ in sene minus. ¶ Hāc tñ ꝯclonē nō credo vl'r eē verā: ꝛ di ꝙ licet sene ꝛ iu uene stātib⁹ in nāli dispōne maioꝛ sit ꝓpoꝛtio restauratiue iuuenis ad suā dissolutiuam q̄3 restauratiue senis ad suam dissolutiuam: tamē potest ita minoꝛari virtus iuuenis ꝙ in fine habebit minoꝛē ꝓpoꝛtionē ad dissolutiuā. plus eni val de debilitabit ꝓpoꝛtionabiliter virt⁹ iuuenis q̄3 senis in re solutione q̄ fit in tp̄e eq̄li. ¶ Utrum aūt ab aliquo nocumē to sequēte eq̄lem ieiunij tolerātiā dissolutione facta tantu3 a caloꝛe nāli vl'r magis ambiguū: sed pōt vinci ꝙ p̄us icipit virtus debilitari in iuuene q̄3 in sene. Et iō q̄ñ senex incipiet recipere nocumentū ex ieiunio: infinite mai⁹ incipit eē nocu mētū ieiunij iuuenis q̄3 senis: cū incipit infinitū puū eē nocu mētū senis: iuuenis iā est certe magnū. ꝯ l3 m'to eēt foꝛtioꝛ v̄tus restauratia in sene: tñ q2 in maioꝛi ꝓpoꝛtiōe nocu^m est mai⁹ nocumēto q̄3 restauratiua maioꝛ alia: iō difficili⁹ a tali nocumēto releuabit iuuenis.

Ad argumēta p̄nci^lia r̄ndet. ¶ Ad p'^m negat. ꝙ citi⁹ cadit i r̄solutionē icoꝛrigibilē ꝛc. Et ad ꝓbationē mēoꝛ rē h3 ꝓpoꝛtionē restauratia iuuenis ad suā dissolutiuā q̄3 re stauratia i sene ad dissolutiuā suā. Cōcedit alijs pib⁹ i nāli di spōne: s3 ꝓcedēte ieiunio i vtroq3 mioꝛat v̄t⁹ iuuenis multo plus q̄3 v̄tus senis. ita ꝙ i fine minoꝛ ē virt⁹ iuuenis restau/ratiua ad restaurādū q̄3 v̄tus senis. ¶ Et ad ꝯfirmationem ꝯcedit ꝙ meli⁹ aliq̄d tale nocu^m r̄cōpēsabit s3 nō seq̄t ꝙ cre scēre nocu^to ita faceret: q2 v̄tus plus ꝓpoꝛtionabil'r ꝺbilita ret. ¶ Ad 2^m argumētū ꝛ ꝯfirmationē ei⁹ p3 ꝙ negāda est ꝯña. In p̄ eni sene dato nō ē tāta v̄tutū ꝺbilitas q̄n i vice vna sufficiat digerere cibū sufficiētē ꝓ recōpēsatiōe resolutionis magni tēpoꝛis: l3 tarde digerat illū re^u iuuenis: s3 in decrepi to ita debilitata ē v̄t⁹ ꝙ h̄ nō pōt facere neq3 in puo neq3 in magno. est ꝯ optimū ipsu3 modicū sumere ꝓ vice ꝛ digesti bili⁹. ¶ Aliq tñ ꝯcedūt ꝙ p̄mi senes sunt sepi⁹ cibādi in ve ro regimie q̄3 iuuenes vt Aui. vr̄ innuere 3ª p̄mi. ca° de co/mestiōe senū. Et rasis. 4°. almāsoꝛis de regimine senū h̄ tñ nō puto ꝯuenire mēti Gal. ¶ Ad 3^m principale negat assum tū ꝙ in sene sit dissolutiua cali ad resistētiā ꝓprij hūidi ma/ioꝛ ꝓpoꝛtio q̄3 in puero vel iuuene. ꝛ di ꝙ foꝛma terre āplio ris q̄3titatis in sene est q̄ resistit ampli⁹ dissolutiōi. vel 2°. dr̄ ꝙ siccitas terre plus resistit vt vr̄ Gal. velle ꝯmēto. 14. pri/me pticule ꝙ humidū facili⁹ resoluit sicco sicut aqua oleo. ¶ Ad 4^m cōiter di ꝙ Auic. intelligit p senes senioꝛes. s. de/crepitos. ¶ Ad 5^m negat silitudo de cōpl'one etatiue sicca ꝛ nāl'r tali: q2 etatiua ē terrestrioꝛ neciō. nō sic āt nālis. ¶ Ad 6^m negat ꝙ stōac⁹ fridus sep citi⁹ cadat in famē: nec illud so nat auc̄tas: s3 ꝙ intensi⁹ famescit ex ꝓpoꝛtiōali cā vel aliter vt cōiter dr̄ ꝙ stōac⁹ fridus bñ appedit respc̄u sue digōnis. q2 min⁹ recedit a bonitate appetit⁹ optimi q̄3 a bonitate op time digestiōis. ¶ Alias tñ dixi in ista questiōe intētiōe3 eē hy. gñal'r ꝙ senes tā primi q̄3 vltimi. facillime tolerāt ieiuni u3. i. modico cibo sūt ꝯtenti ꝯpatiōe ad ꝓprij coꝛpis q̄3tita/tē. Nā cū in affo°. seq̄nti iuxta sniam gal'. reddat cām eoꝝ q̄ dicunt i. 13. ibi āt dic̄ eos q crescūt pl̄i⁹. indigere nutri° ꝛ se/nes pauco pp caloꝛis inati multitudinē ꝛ paucitatē. iō i illo affo°. ꝓ facile tolerare ieiu^m intelligit modicū cibū eis suffi/cere: ꝛ hūc sensū i fine exp̄ssit Gal. s3 ꝺ cito icursu i famē tūc dicet ꝙ non vl'r senes p̄mi tardi⁹ icurrūt famē cū sepi⁹ sunt cibādi vt 3ª p̄mi. cap°. de comestiōe senū. nec possem⁹ dicere ꝙ ibi Aui. solū loq̄tur de ꝺcrepitij cū i fine ca. vtrosq3 noiet ꝛ rubrica sit gñalis. de tolerā° v̄o famis cū pauco nocu°. et di ꝙ nō oēs p̄mi senes cū paucioꝛi nocumēto tolerant fa/mē: imo tēpati ꝯsistētes tēpati⁹ i q̄cūq3 alia etate ꝯstitutis fa cili⁹ tolerant famē. ¶ Senes aūt tā primi q̄3 2ª. magis no/cent ex eq̄li famis tolerātia q̄3 ꝯsistētes. Et h̄ vr̄ Aui. inue/re p' q̄rti. ca° de cibatione febꝛicitātiū. vbi dixit ꝙ ois cuius caloꝛ est inatus valde foꝛtis aut plurim⁹ aut debilis valde nō p̄t dimittere cibū. ibi. n. videt inuere adolescētes ꝛ decre pitos ꝛ dimittere iuuenes ꝛ p̄mos senes in dubio: s3 post ad didit ꝛ senes q̄dā ꝛ debiles ꝛ ifantes sunt ex ill' q nō tolerāt famē loq̄ēs de senib⁹ in gñali: ꝛ iō q̄si faciēs exceptionē di xit. De p̄mis v̄o senib⁹ sūt q sr̄ vehemētis tolerātie famis ꝛ ꝓprie hñtes solida mē^a ꝛ amplas venas i aere frido. ¶ Ex isto ꝯ colligebā ꝙ quo ad paruitatē nocu^toꝝ sequētiū famis tolerātiā q̄dā cōsistētes facilius tolerāt famē senib⁹ p̄mis sibi coꝛrñtib⁹. q̄dā autē p̄mi senes nō min⁹ ipsis ꝯsistētibus tolerāt: s3 magis adolescētib⁹ ita ꝙ aut magis q̄3 ꝯsistētes aut saltē eq̄liter cū eis. ꝛ ista dicta. Aui. vt sonāt: ꝛ dicta hy po. ēt vt sonāt nō ꝯdicerēt. s3 Gal. i p̄n°ꝯmēti vr̄ velle snia3 quā in oꝛdine q̄ōnis expressi. ideo illā sequoꝛ cōmunius.

¶ **Scdo ꝯsistētes.** 2ª ꝯ est ista. 2° ꝯsistētes facili⁹ tolerant alijs i etatib⁹ p̄oꝛib⁹ ꝯstitutis ieiuniū. ꝓbat: q2 tardi⁹ incur rūt famē ꝛ minoꝛa nocu^ta ex ieiunio recipiūt. Assūptū p3 in notan̄. ¶ Prio ꝯ notā^m ꝙ etas ꝯsistētie est in q̄ caloꝛ adhuc alijs parib⁹ re^u p̄cedētiū nō ē diminut⁹ ꝛ merito ꝓpoꝛtional cali ad hūidū radicale mēbꝛa spmatica q̄3uis augeri nō pol

sintatñ possũt ꝯseruari in eadẽ q̃ztitate: h̃ etas q̃nq̃ꝫ i 30. q̃ñ/
q̃ꝫ in 35° anno incipit ⁊ terminat̃ ad plus in. 45. ⁊ ẽ etas pfe
A ctiõis ⁊ tẽpati ⁊ pulchritudis vt colligi põt prima p̄mi. ca°.
Nõ 2° de etatib⁹. ¶ Nõ 2° ꝙ hec etas diuidit̃ in duas ptes: quarũ
vna imediat̃ adolescentie ⁊ alia senectuti ⁊ hec vocat̃ 2ª cõ/
sistẽtia. ⁊ illi q in ea etate dicunt̃ 2° ꝯsistẽtes. Et hoc mõ sen
sus lr̃e ẽ ꝙ ꝯsistẽtes in 2ª pte ꝯsistẽtie ꝯstituti facilius alijs in
priorib⁹ etatib⁹ tolerãt ieiuniũ ⁊ tũc cause v̄ificãtes ptẽ sũt
eedẽ cũ causis verificãtib⁹ p̄mã ꝯcl'onẽ: nisi ꝙ calor in istis
nõ ẽ remissior. Alio tñ mõ posset legi. vt ly. 2° importet ordi
nem in facilitate tolerãtie: ⁊ cũ dixit. Senes facillime ferũt
ieiuniũ: ponit postea ꝙ in 2°. loco facilitatis tolerãtie sũt cõ/
Nõ 3° sistẽtes: ⁊ iterũ hoc mõ cõcl'o hẽret veritatẽ silibus causis.
¶ Nõ 3° ꝙ cã facilioris tolerãtie in istis ẽ maxie: q2 hñt hu
midũ dẽsius ⁊ magis cõpactũ. ⁊ iõ difficilioris dissolutiõis
q̃ꝫ sit hũidũ pueroꝝ: ⁊ lꝫ habeãt calitatẽ acutiorẽ: tñ in ma/
iori ꝓportiõe ẽ hũidũ dẽsius q̃ꝫ calitas ad dissoluẽdũ potẽ
tior in iuuene q̃ꝫ in puero. Ex h̃ pꝫ solutio quorũdã argumẽ
toꝝ hic fieri solitoꝝ. nã nõ seqt̃. calor iuuenis ẽ magꝭ disso/
lutiu⁹ calor̃ pueri: g̊ magꝭ dissoluit: q2 resistẽtia ẽ maior reᵘ
caloris iuuenis. 2° nõ seqt̃ calor iuuenũ ẽ fortior calore pue/
roꝝ: g̊ difficili⁹ tolerãt ieiuniũ. ¶ Et si dicat̃ fortitudo calo/
B ris ẽ cã maioris dissolutiõis. Cõcedo alijs pib⁹. Nõ sic ãt ẽ
Nõ 4° h̃: q2 hũidũ ẽ valde resistẽti⁹ dissolutõi. ¶ Nõ 4° ꝙ q2 puer
aliqs ẽ valde q̃ztitatiue minor iuuene. iõ nõ ẽ ꝯueniẽs cõce/
der̃ i iuuene fieri maiorẽ r̃solutionẽ absolute q̃ꝫ i certo pue/
ro: sꝫ tñ s̃ꝫ ꝓportionẽ sui corpis ml'to maior fit dissolutio in
puero q̃ꝫ i iuuene. Et iõ citi⁹ famẽ icurrit puer iuuene alijs
C pib⁹. ¶ Ultio nõ ꝙ lꝫ i pueris pl⁹ abũdet flegᵃ s̃ꝫ sui corpis
Nõ 5° ꝓportionẽ q̃ꝫ i iuuene: tñ calor nõ ẽ remissior: ⁊ q2 hũidum
coꝝ ẽ valde sbtili⁹. iõ ex h̃ ñ oꝫ pueros facili⁹ ieiuᵐ tolerare.
¶ Min⁹ vo pueri. Tertia ꝯ̊. pueri difficili⁹ ferũt ieiuᵐ
ꝯsistẽtib⁹ ⁊ p̄mis senib⁹ pʳ: q2 citi⁹ famẽ incurrũt ⁊ maiora
nocuᵗᵃ ex tolerãtia ieiunij: g̊ difficili⁹ illis ferũt ieiuniũ. Assũ
D ptũ statim patebit. ¶ Nõ hic p pueritiã intelligi totã ado/
lescẽtiã q̃ ẽ etas i q̃ merito habitudis cali ad hũidũ nõ repu
gnat fieri veꝝ augmẽtũ: ⁊ hec terminat̃ ad iuuẽtutẽ vel cõ/
sistẽtiã. In hac g̊ etate duab⁹ cãis citi⁹ isurgit fames ⁊ prio
q2 forti⁹ resoluunt̃ s̃ꝫ ꝓportionẽ sui corpis vt dr̃ in p̄cedẽte
concl'one: ⁊ q2 reqrit̃ nutrimẽtum pro augmento.
¶ Hoꝝ vo. 4ª ꝯ̊. iter pueros isãtes difficillime ferũt ieiu
niũ. ꝓbat̃: q2 citi⁹ famẽ alijs icurrũt. ⁊ maiora nocuᵗᵃ conse/
quunt̃. totũ i notatis patebit. ¶ Nõ g̊ p isãtiã itelligi illam
E etatẽ in q̃ vl'r ⁊ vt i plurib⁹ hoies ñ sũt dispositi ad pfecte fã
dũ siue loquẽdũ ⁊ cõiter circa septẽniũ terminat̃. ¶ Nõ 2°
ꝙ cã difficultatis tolerãtie i istis respectu alioꝝ puerorũ est
ꝓportionata supiorib⁹. pp. n. multã hũidi subtilitatẽ fit ma/
gna resolutio: ⁊ pp augmẽti necessitatẽ fit citi⁹ casus i famẽ.
¶ Hoꝝ vo ipsoꝝ. 5ª ꝯ̊. isantes aiosiores alijs pib⁹ diffici
F li⁹ tolerãt ieiuniũ ꝓbat̃: isti citi⁹ icurrũt famẽ ⁊ maiora no/
cumẽta: g̊. assũptũ satꝭ patebit. ¶ Nõ p̄ ꝙ aiositas capit̃ p
audacia: ⁊ q2 audacia seqt̃ cordis calorẽ. iõ aiosiores isãtes
alijs pib⁹ sũt calidiores. Et p ꝯñs fortio fit resolutio ⁊ citi⁹
fames ⁊ maior iflãmatio ⁊ alia nocumẽta. aphorismi ꝯcor
dia colligit̃ q̃rta p̄mi. ca° de cibatiõe febricitãtiũ. vtilis ẽ in
regimine tam sanorũ q̃ꝫ egroꝝ. ⁊ ita ad corpora egra ⁊ neu/
tra ampliatur semp alioꝝ posita paritate.

Cõplões tẽdẽtes ad lat⁹ calitatis vel siccitatis facilius tolerãt ieiuniũ cõplexiõib⁹ dñantib⁹ i friditate et hũiditate.

Dubitatur vtrũ ꝯpl'ones tẽdẽtes ad la
tus calitatis vl' siccitatꝭ dif/
ficilius tolerẽt ieiuniũ ꝯpl'onib⁹ in friditate et
hũiditate dñantibus. Negatiue arguit̃ sic. cor
pora hũida velocius resoluunt̃ siccis: ⁊ minus
tolerãt famẽ eis: g̊ nõ facilius tolerãt ieiuniũ. consequentia
tenet: q2 maius nocumẽtũ videt̃ incurrere si velocius resol
uunt̃. Assumptũ aũt est Aui. tertia p̄mi. ca° de regimine ei⁹
q̃d comedit̃ ⁊ bibit̃ ad lr̃am dicẽtis. Licet corpa hũida cuꝫ
hũiditate nãli habentia veloci resolutiõi sunt apta neq̃ꝫ tñ
famis tolerãt quãtum corpora sicca pauce humiditatis ha
bentia: ⁊ idem videt̃ p̄ma q̃rti. ca° de cibatione febricitan/
tiũ velle. ¶ Et idẽ videt̃ sentire Gal. in cõmẽto 14°. vbi ad
lr̃am dicit. ¶ Quicqd aũt de suba hũida dissoluit̃ multo ẽ
mai⁹ q̃ꝫ q̃d de sicca ⁊ si in calore sint pia. Et ibi ꝓbat p exem
plũ olei ⁊ aque: q2 ab eodẽ calore ignis multo plus d̃ aqua
resoluit̃ q̃ꝫ ex oleo. ¶ Cõfirmat̃. illa corpora citius cadũt in
famẽ alijs sẽp pib⁹: i qbus fit resolutio maior: ⁊ digestio ve
locior: sꝫ i hũidis corpibus fit digõ velocior ⁊ resolutio ma
ior: g̊ hũida corpora citius cadũt in famẽ. maior clara est: ⁊
minor arguit̃. p̄ ꝙ resolutio fiat velocior ex his q̃ nũc dicta
sũt: sed q̃d digõ ẽt sit velocior arguit̃: q2 v̄tus digestiua iuua
tur caliditate ⁊ hũiditate. p̄ma p̄mi. ca°. de virtutibus mini
stratis. doctrina 6ª. ¶ Cõfirmat̃ 3°. q2 habitantes regiones
calidas vt harmenij ⁊ caldei multo sunt abstinentiores q̃ꝫ
hitãtes fridas vt theutonici ⁊ anglici vt notat experientia.
neq̃ꝫ põt dici ꝙ h̃ sit: q2 sint fridiores cũ sint cõiter valde co
lerici: ergo q2 sũt sicciores. ¶ Idem vr̃ firmare id q̃d appa/
ret in heremitis sicce ꝯpl'onis exñtib⁹ multuꝫ faciliter ieiu
nãtib⁹. ¶ Iteꝝ corᵃ calida ⁊ sicca hñt humidũ magis com
pactũ ⁊ dẽsum pp caliditatẽ resoluentẽ subtile: ⁊ pp siccita/
tẽ: g̊ difficilius resoluunt̃. Item cõpl'o etatiue sicca facilius
fert ieiunium q̃ꝫ humida vt senes pueris: vt sumit̃ p̄ apho.
13° apho. ¶ 2°. pricipal'r sic corpa frida ex abstinẽtia a cibo
citius cadũt in nocumẽta q̃ꝫ calida alijs pibus: g̊ difficilius 2°
tolerãt ieiuniũ. Assũptũ pꝫ multipliciter. p̄ sic. min⁹ hñt de
sanguine: g̊ citi⁹ cadũt in famẽ ⁊ nocumẽtis. tenet ꝯña: q2 cã
nõ esuriẽdi aiali ẽ copiositas sanguis i epate: vt pꝫ 3° nãliũ
virtutũ. 2°. q2 calida sũt lõgioris vite: ⁊ non nisi: q2 tardius
dissoluũt̃. 3°. p illo ẽ auctas Gal. 2°. d̃ ꝯpl'onib⁹. 4°. ca°. vbi
dicit ꝙ signa ꝯpl'onis nãl'r cal'e sũt venarũ latitudo: ⁊ nãl'r
friᵈe venaꝝ puitas. subdit cui⁹ vene sũt stricte eius sanguis
erit pauc⁹ ⁊ nõ plurimũ abstiet a cibo qn ipꝫ ꝯsequat̃ nocu
mẽtum. Sꝫ cui⁹ vene sũt ample ei⁹ sanguis erit mult⁹ ⁊ plu
rimũ abstinebit a cibo ꝙ ipsum nõ cõsequet̃ nocumentum.

Ad oppositũ ⁊ affirmatiuã ptẽ arguit̃. p̄ de ꝯpl'o
nib⁹ ad calitatẽ d̃clinãtib⁹. ex hyp.
pticula pᵃ aph. 13°. q2 h̃ p ꝙ infantes aiosiores difficili⁹ tole/
rãt ieiuniũ dedit itelligi ꝯplões nãles calidas vt dixit Gal.
in cõmẽto d̃ siccis vr̃ eẽ mens Gal. 8°. terapẽtice. ca°. 8°. vbi
semp siccas ponit facili⁹ cadere in febres q̃ꝫ humidas.

In questione erũt duo articuli. in p° tractabitur
cõis responsio ad q̃onem. in 2°. tra
ctabunt̃ qdã speciales modi respondendi de quesito.

Quantũ ad p̄ᵐ p̄missõ ꝙ ꝯpl'onũ q̃dã ẽ tẽpata ⁊ q̃dã
distẽpata. ⁊ distẽpataꝝ q̃dã simplex. q̃dam
cõposita. ⁊ ꝯpositaꝝ q̃dã sũt cũ eq̃li lapsu i ãbab⁹ q̃litatib⁹
a tẽpamẽto: q̃dã cũ in eq̃li: sꝫ tñ ꝓportionalir ⁊ q̃dã lapsu in
eq̃li ⁊ iproportiõali. ¶ Premittit̃ 2° ꝙ loqmur d̃ difficultaᵉ
vl' facilitate tolerãtie ieiunij merito g̊dualis ꝓportiõis cali
ad hũidũ alioꝝ pitate supposita: vtputa i subtilitate ⁊ g̊ssi/
cie: i ꝯpl'one isequẽte mãꝫ: ⁊ alijs accñtib⁹ i iuuamẽtis vel i
pedimẽtis: lꝫ h̃ 2ᵐ magis i cõpositiõib⁹ colligi possit. ¶ Pre
mittit̃ 3° facilitatẽ icursus i famẽ aut nocuᵗᵃ famis attẽdi pe
nes velocitatẽ resolutiõis hũidi q̃ velocitas resolutiõis ꝯse
qt̃ magnitudinẽ ꝓportiõis maioris ieq̃litatꝭ cali ad hũidũ
cũ qbusdã circũstãtijs ad h̃ disponẽtib⁹. s. subtilitate hũidi
raritate poroꝝ: ⁊ ꝯsuetudie comedẽdi ⁊c̃. ¶ Premittit̃ 4°
q̃onẽ maxie itelligi de fame nãli ꝯñte potissimũ mẽbrorum
resolutionẽ ⁊ nõ de illa q̃ approp̄atã stõi dispõnẽ ꝯseq̃ret̃.
¶ Ultimo dicit istas ꝯpl'ones posse ꝯpari adiuicẽ vl' i diffi
cultate casus i famẽ ⁊ nocumẽta: vel i difficultate releuan/
di a nocumẽtis. nũc tñ de prima difficultate loquimur.
¶ His positis lapsib⁹ existẽtib⁹ eq̃lib⁹ iuxta hãc põnẽ hic est
ordo ꝯpl'onũ in facilitate tolerãtie ieiunij: qa pᵃ ⁊ facillime
tolerãs ẽ frida ⁊ hũida. 2ª hũida tñ. 3ª frida tñ. 4ª calida et

hūida. 5ª tēperata. 6ª calida tm̄. 7ª frida et sicca. 8ª sicca tātū. 9ª cal'a et sicca q̄ difficillime oiū tolerat. ¶ Cōcl'o pꝫ. posito ꝙ i ꝯpl'one tēpata sit calidi ad hūidū ꝓportio maioris inequalitatis et ēt caliditatis ad friditatem: ita ꝙ sit calidum vt octo: hūidū vt q̄tuor: ꝛ pꝫ cōsideranti ꝙ si ois ꝯpl'o lapsa in vna ꝯrietate vl' in ambab⁹ sit lapsa i ista vel i illis tm̄ ꝑ vnū gradū a tēpamēto: ꝙ scđm illum ordinē q̊ scripte sūt se hn̄t adinuicē in magnitudie ꝓportiōis maioris ineq̄litatis cal'i .s. hūidū. nā minima est i frida ꝛ hūida ꝛ i q̄libet posterius posita maior q̄ꝫ i p̄ori: vt ē certū calculāti ꝑ nūeros: quē calculū cā breuitatis dimitto. ¶ Dicit scđo doctor iste ꝙ lapsibus eq̄ ꝓportionalib⁹ existētib⁹. iste ē ordo ꝯpl'onū i facilitate tolerātie ieiunij: q᷑ p̄ma ꝛ facillime tolerans ē frida et hūida. scđa est frida tm̄. 3ª est hūida tm̄. 4° loco sunt eq̄liter tēperata calida et hūida frida et sicca. 5° calida tm̄. 6° sicca tm̄. Ultio calida ꝛ sicca. ¶ Est aūt verificatio ordinis ex h̊ ꝙ in frida et hūida ꝓportionali existente lapsu est minima ꝓportio calidi ad hūidū: scđo minor in frida tm̄ q̄ꝫ i humida tm̄: q̄ pars ꝓbat' ab isto doctore in exēplo sic. Sit hūida tm̄ lapsa ꝑ q̄rtā partē totius hūiditatis quā hꝫ tēpata tunc in ea erit hūiditas vt qnqꝫ: q᷑ tēpata ē vt q̄tuor vt supponit: sit aūt frida tm̄ lapsa ꝑ q̄rtā ptē cal'itatis tēpate: et pꝫ ꝙ calor in ea erit vt sex: cū i tēpata sit vt octo. mō clarū ē ꝙ octo ad qnqꝫ ē maior ꝓportio q̄ꝫ sex ad q̄tuor: ꝛ p̄ª ē i hūida tm̄: alia i frida tm̄: lapsib⁹ eq̄ ꝓportiōalib⁹: ḡ i frida tm̄ ē minor ꝓportio q̄ꝫ in hūida tm̄. ¶ Certū ē ēt ꝙ minor ē ꝓportio in hūida tm̄ q̄ꝫ in tēpata. Sꝫ i tēpata ꝛ cal'a ꝛ hūida frida et sicca ē ꝓportio eq̄lis. eq̄. n. ꝓportionaliter maioratis extremis alicui⁹ ꝓportiōis vl' mioratꝫ: sp ꝓportio remanet eadē. reliq̄ tres ēt patēt i ordine dicto ꝓbādo ꝙ i sicca tm̄ ē ꝓportio maior q̄ꝫ in cal'a tm̄ lapsib⁹ eq̄ ꝓportiōalib⁹ ꝑ calculū vt dixim⁹ i hūida tm̄ ꝛ frida tm̄ vel lapsu exn̄te ꝑ q̄rtā toti⁹ latitudis hūiditatꝫ v̄sus siccū fiet siccū vt tria. ꝛ erit i sicca tm̄ ꝓportio octo ad tria: ꝛ i cal'a tm̄ lapsu exn̄te ꝑ q̄rtā toti⁹ latitudis calidatis erit i cal'a tm̄ ꝓportio decē ad q̄tuor. mō stat ꝙ maior ē ꝓportio octo ad tria q̄ꝫ decē ad q̄tuor. vbi v̄o lapsus nō fuerit eq̄ ꝓportiōales nec eq̄les: sēp illi q declinant ad lat⁹ caliditatis vel siccitatis alijs pib⁹ difficili⁹ ieiunia ferūt: non tm̄ ē ex hoc aliq̄s duoꝝ p̄scriptoꝝ ordinū in illis seruādus: vt ex varietate casuū ꝯtingit ondere ꝙ i aliq̄ hūida ꝛ calida est maior ꝓportio q̄ꝫ in tēperata ꝛ in aliq̄ minor: et sic de multis cōparationibus alijs que note sunt calculāti.

¶ Cōtra hāc pōnē arguit' supponēdo ꝙ ꝓportio cal'i ad hūidū quā seq̄t' resolutiōis velocitas ē ꝓportio poͤ resolutiue cal'i ad po͠ᵃᵐ resistituā hūidi: vt clarū ē. ¶ Suppositio 2ª. ꝙ friditas ē magis resistēs actiōi caloris subtiliātis alijs parib⁹ q̄ꝫ hūiditas. p̄mo: q᷑ hūiditati nō repugnat nāl'r esse in subtiliori q̄ꝫ sit vapor: vt pꝫ in aere nāliter disposito q ē hūidior hoīe ꝛ suis hūorib⁹ ꝛ subtilior vapore. 2°: q᷑ est qualitas magis actiua ꝛ magis resistentia. 3° quia caliditas subtiliat calefaciendo: cui calefactiōi magis resistit frigiditas. ¶ Ex q̄bus suppositiōibus sequit' ꝙ maior est ꝓportio calidi ad humidū in calida et humida q̄ꝫ in tēperata siue lapsibus equalibus siue proportionalib⁹ existentibus cū caliditas sit potentior et frigiditas remissior: merito quaꝝ qualitatū est potissime ꝓportio agentis potētie ad resistētiam in tali resolutione: ꝛ in calida tm̄ ꝓportio esset maior q̄ꝫ in sicca tm̄ lapsibus existentibus equalibus: cū ibi sit intensior caliditas ꝛ remissior frigiditas: ꝛ plus facit ad magnitudinem dicte ꝓportionis remissio frigiditatis quā humiditatis remissio q̄ est i sicca tm̄. ¶ Seq̄t' 3° ꝙ i frigida tm̄ ꝓportio est minor q̄ꝫ in humida tm̄: vt pꝫ eodem motiuo siue lapsibus equalibus siue eq̄ ꝓportionalibus ꝛ plures ex ordinibus positis ex hoc motiuo ifirmari vident'. ¶ Preterea cōtra positionem est: q̄a humida nāli humiditate sunt apta veloci resolutiōi: ꝛ nō tm̄ famis tolerant vt sicca. ergo humiditas potius p̄parat maꝫ resolutiōi q̄ꝫ resistat: ꝛ siccitas magis resolutiōi resistit. assumptū est supra positū ex quarta p̄mi. caplo de regimine eius qđ comeditur ꝛ bibit'. ¶ 3° etiā est positio insufficiens saltem i ꝯclusionibus illatis: q̄a stantibus fundamētis positiōis falsum est ꝙ frida tm̄ facilius tolerat ieiunium q̄ꝫ humida tātū lapsibus eque ꝓportionalibus existentibus. falsum est etiā ꝙ calida tm̄ facili⁹ tolerāt q̄ꝫ sicca tm̄. nā si lapsus sūt eque ꝓportionales. ergo tm̄ ꝓportionaliter in frida tm̄ distat per remissionem caliditatis a tēperata in frida tm̄: quātum per intēsionē humiditatis distat hūiditas in hūida tm̄ ab humiditate tēperata. Aliter. n. lapsus nō sūt eque ꝓportiōales a tēpamento: ꝛ si sic: tūc ꝓportio cal'i ad hūidū in vtraqꝫ erit eadē. nā vtraqꝫ ꝓportionū erit minor q̄ꝫ sit ꝓportio calidi ad hūidū in temperata ꝑ tātā ꝓportionē ꝑ q̄ꝫtā sue q̄litates lapse distāt a tēpamēto. i tēpata. n. ꝓportio cal'i ad suū hūidū ē cōposita ex ꝓportiōe cal'i tēpati ad hūidū hūide tm̄: ꝛ hūidi hūide tm̄ ad hūidū tēpatū: iuxta ꝓpositionē libri euclidis. q᷑ q̄buscū qꝫ duob⁹ termīs iterposito medio ꝓportio p̄mi ad vltimuꝫ cōponit' ex ꝓportiōe p̄mi ad scđm: ꝛ 2ⁱ ad 3ᵐ. Sil'r ꝓportio in tēpata ē ꝯposita ex ꝓportiōe sui cal'i ad cal'm fride tm̄: et cal'i fride tm̄ ad hūidū tēpatū. ¶ Cū ḡ tāta sit ꝓportio tēpate cal'itatis ad cal'itatē fride tm̄ q̄ꝫta hūiditatꝫ hūide tm̄ ad hūiditatē tēpatā: seq̄t' ꝙ ambab⁹ istis dēptis a ꝓportiōe q̄ ē in tēpata remanebit p̄cipue eq̄lis ꝓportio ꝑ cōeꝫ ꝯceptionē si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas ꝛc̈. ꝛ sil'r demōstraret' ꝙ in calida tm̄ lapsib⁹ eq̄ ꝓportiōalib⁹ nō ē mior ꝓportio q̄ꝫ i sicca tm̄: sed ē p̄cipue equalis. ¶ Error autē est in ꝓbatiōe illorū ordinum: q̄a supponit ꝙ lapsus ad calidū addita q̄rta parte totius latitudinis caliditatis tēpate est tātus ꝓportionaliter quantus lapsus ad siccū dempta quarta parte temperate hūiditatis: qđ ē ipossibile. nā dēpta q̄rta parte ab aliq̊ minorat' ꝑ sexq 3ᵃᵐ. Addita āt 4ª pte maiorat' ad sexq quartā: vt si. 4. veniant ad tres fit in sexq 3° min⁹ ꝛ si ad qnqꝫ fit in sexq 4° mai⁹. Sed ille subtilissim⁹ doctor minus ꝯsiderate dixerat. ¶ 4° ꝯ pōnē arguit' ꝓbādo ꝙ nō opꝫ ꝙ illa corpora in q̄bus veloci⁹ fit resolutio alijs pibus citi⁹ icurrāt famē. Sit. n. sor. ex ꝯpl'one nāli sanguine⁹ ꝯualescēs ab egritudine vel flobotomat⁹ vl' ex alia cā debilitat⁹: stāte tm̄ i eo calore itēsiori q̄ꝫ i pl'one flātico q hꝫ vt pol'e ē nūc digestiuā stōi ꝛ attractiuā venaꝝ p̄cipue eque fortē cū digestiua ꝛ attractiua pl'onis. nā cū sāguine⁹ hēat has v̄tutes fortiores flātico: pꝫ eē possi͡le ꝙ veniāt ad eq̄litatē ꝑ miorationē illarū v̄tutū i sorte. Et tūc ponam⁹ ꝙ sortes ꝛ pl'o nūc p̊ sint cibati cibis eq̄lib⁹ ꝛ p̄cipue eq̄ resistētib⁹ digōni: ꝛ pꝫ eq̄ cito euābit' stō⁹ sortis a chilo sic̄ stō⁹ platōis. ḡ cū p⁹ vacuitatē ita attraherēt vene pl'onis sic̄ sortis vt ponit casus stō eq̄ sēsibili pꝫ ꝙ p̄cise eq̄ cito cadūt i famē: cū eq̄ cito fiāt attractiōes venaꝝ a stō vacuo a re ꝓhibēte famē ꝛ alia pia ad h̊ ptinētia: ꝛ tm̄ velocior fiet resol'o i sorte cū calor sit itēsior ꝛ hūidū apti⁹ resolutiōi: vt pꝫ. ¶ Itē positio nō soluat ordinē positū a Gal. 8°. terapē. ca°. 8°. Nā iste v̄r ordo Gal'. in difficultate tolerātie ꝛ facilitate casus i febrē ex fame. ¶ Pria est ꝯpl'o cal'a ꝛ sicca. 2ª cal'a ꝛ hūida. 3ª cal'a tm̄. 4ª sicca tm̄. 5ª tēpata 6ª frigida ꝛ sicca. 7ª frida tm̄. 8ª hūida tm̄. 9ª ꝛ vltia frida et hūida. quē ordinē non saluat hec positio: nec lapsibus eq̄libus: nec lapsib⁹ ꝓportionalibus existentibus vt patet.

Quantū ad 2ᵐ alias determinādo q̄ōnē ad hūc sensū querūt q̄ ꝯplexio merito casus i famē ꝑ resolutionē hūidi vt ꝓportiōis calidi ad hūidū ꝯsequētē v̄tutē q̄litatū māifestaꝝ q̄b⁹ cal'm agit ꝛ hūidū resistit dixi hūc eē ordinē facilitatis tolerātie ieiunij: alijs pib⁹: q᷑ frida tm̄. ꝛ frida ꝛ hūida ꝛ frida ꝛ sicca iter se eq̄l'r sūt tolerātes maxime alioꝝ. 2° loco sūt tēperata sicca tm̄ ꝛ hūida tm̄ q̄ inter se eq̄liter sūt tolerātes ieiuniū ꝛ minus p̄cedētib⁹ trib⁹ ꝛ magis alijs. 3° loco erāt calida tm̄: calida ꝛ humida ꝛ calida ꝛ sicca q̄ inter se eq̄l'r ꝛ difficili⁹ alijs ieiuniū tolerant. ¶ Iste ordo ꝓbat' supponēdo ꝙ dissol'oni humidi ꝛ ꝯuersiōi eius

in vaporē nō resistit hūiditas nec siccitas cū iste nō resistāt
caliditati calefaciēti: ⁊ calor subtiliat calefaciēdo sine h̄ ꝙ
humiditatē aut siccitatē iducat: ⁊ idē ꝓbaꝛ: q2 taꝫ summa
humiditas q̄ꝫ summa siccitas cū maiori stāt subtilitate nāl'r
ꝙ sit vapoꝝ subtilitas: vt pꝫ de summa humiditate aeris ⁊
summa siccitate ignis. ¶ Ex quo seqꝛ ꝙ q̄litas manifesta
in humido resistēs dissolōni est soluꝫ friditas. ⁊ ꝙ cā agēs
q̄ sit manifesta q̄litas est solū caliditas. ergo ƀꝫ ꝓportionē
istaꝝ duaꝝ q̄litatū erit magnitudo ⁊ velocitas dissolōnis
de q̄ loqmur. ¶ Cū ergo in primis trib⁹ cōplōnib⁹ noiatis
sit caliditatis ad frigiditatē eq̄lis ꝓportio iter se: seqꝛ ꝙ me
rito hui⁹ eque velox dꝫ esse dissolō: ⁊ q2 in illis p̄mis est mi
nor ꝓportio q̄ꝫ in sequētib⁹: iō dissolō tardior: q̄ꝫ in sequēti
bus ⁊ casus in famē merito ei⁹ tardior: ⁊ siḱ mō alie cōpara
Alius modus. tiōes manifeste ꝓbanꝛ. ¶ Hūc aūt modū deteriationis nō
puto sufficē medico artifici opatiuo: q2 pillū nō habeo qd
absolute r̄ndeā iō ꝓ alio⁹ ineniēdo supponiꝛ. p̄ ꝙ alioꝝ pa/
ritate supposita plus dissoluiꝛ a calō ꝯ humidiori: q̄ꝫ de sic
suppō p̄ᵃ ciori. ¶ Hec suppō est Gal. ad lr̄aꝫ p̄ aphorismoꝝ. ꝯᵗᵒ. 14.
vbi dicit: qcqd aūt de sub̄a humida dissoluiꝛ multo est ma
ius q̄ꝫ qđ de sicca ⁊ si in calore sꝛ paria. ⁊ ꝓbat h̄ expimen
2° to: q2 plus ex aq̄ q̄ꝫ ex oleo dissoluiꝛ. ¶ Suppono 2° aliorū
paritate posita maiorē fieri dissolōnē in cōplōne calā q̄ꝫ in
nō calā vel minus calā. pꝫ: q2 cal'm est principal'r agēs ad
3° dissolōnē. ¶ 3° suppono velociorē fieri digestionē ⁊ nutri/
cationē in calō ⁊ in humido q̄ꝫ in ꝯrio mō dispositis pitate
lapsus supposita. ita ꝙ vbi tm̄ distat cōplō frigida a tēpera
mēto q̄tū calā: alijs parib⁹ veloci⁹ digeret calā: ⁊ ita dicaꝛ
de humida. hec suppō pꝫ: q2 digestiua magis idiget hūidi
tate ⁊ caliditate q̄ꝫ friditate: aut siccitate: vt p̄ᵃ p̄ⁱ. doctrina
6ᵃ. caᵒ de v̄tutib⁹ ministrātib⁹. Et idē pōt colligi a Gal. 6° de
4° accidēti. ⁊ 6° de regimine sanitatis. ¶ 4ᵃ suppō in corpibus
hn̄tib⁹ calorē inatū mltū maior fit dissolō digestio ⁊ nutri/
catio: alijs parib⁹ q̄ꝫ in hn̄tibus paucū. pꝫ: q2 iste opōnes a
calō inato fiēt. ergo cū est fortior: alijs parib⁹ erūt opōnes
iste ampliores. hoc ēt vr̄ de mēte hypo. in apho. cū dixit ꝙ
pueri plurimū hn̄t inatū calorē ⁊ itulit ꝙ plurimo indigēt
nutrimēto ⁊ ꝙ si nō deꝛ corpus ꝯsumiꝛ. ḡ certe inuit in illis
v̄bis ⁊ plus posse digeri ⁊ fortiorē fieri dissolōnē in illis q
5° hn̄t plus de inato calore. ¶ 5ᵃ suppō. Corpa hūida ⁊ calā
siue diuisim siue ꝯiunctim plus sibi in nāli dispōne determi
nāt de sanguine ⁊ nālib⁹ humiditatibus alijs parib⁹ q̄ꝫ cor
pora opposita mō disposita. h̄ pꝫ p̄: q2 illis sunt magis sue
cōplōnes ꝓportionales: ⁊ pꝫ iductiue. In sanguineo. n. est
plus de massa sanguinea: qn̄ est nāl'r disposit⁹ q̄ꝫ in flatico.
⁊ q̄ꝫ in cholico: ⁊ ita in flatico plus q̄ꝫ in melico ⁊ in humi/
6° do tm̄ q̄ꝫ in sicco tm̄ ⁊ in calō tm̄ q̄ꝫ in frigido tm̄: ⁊ sic ꝯn̄r
de alijs cōparationib⁹. ¶ Suppono 6° ꝙ ad famē nālem
7° cōiter quoꝫ dicti motus in p̄cedenti dubio sꝛ nec̄ij ⁊ ꝙ illis
exn̄tib⁹ est fames. ¶ 7° supponiꝛ ꝙ facilitas tolerātie ieiu/
nij attēdaꝛ vel penes difficultatē cadēdi in famē vel penes
paruitatē nocumētoꝝ sequētiū tolerātiaꝫ ieiunij vel penes
8° facilitatē releuādi se a talib⁹ nocumētis. h̄ pꝫ ex Gal. in ꝯᵗᵒ
saltē quo ad duas p̄mas ptes. ¶ Octauo supponiꝛ ꝙ cū di
cim⁹ corp⁹ sanguineū cōpari cholico ⁊ alijs istā addim⁹ pti
culā alijs pib⁹ ꝙ nō sit itelligēdū oia reliq̄ p̄ter cōplōnē eē
oino silia q̄ ad denoiationē ⁊ q̄ ad mēsuras. naꝫ est h̄ ipolē
vt dixi in p̄cedēte qōne. si eni tm̄ de sanguine in sanguineo
iueniaꝛ quātū in cholico ⁊ sanguine⁹ hēat mediocrē mēsu
rā ⁊ sibi nālē cholic⁹ nimiū hēbit: ⁊ ita in multis alijs itelli
gam⁹. ḡ alijs parib⁹ vt in qb⁹ est polis q̄ ad oia paritas fit:
sꝫ in alijs ꝙ sint ita illa q̄ in vno ieniunꝛ ꝓportiōabil'r sibi
sicut illa reliq̄: q̄ in alio inueniunꝛ sunt sibi ꝓportionalia vt
cū vterq̄ꝫ cuiuslibet q̄tuor humoꝝ hꝫ mēsurā sibi ꝯuenien
tissimā sicut pares quo ad humores: ⁊ sic de cibo ⁊ alijs.

His habitis p̄° loquar de cōparatione cōplōnū in facilitate tolerātie quo ad tardi/
tatē casus in famē. 2° quo ad nocumētoꝝ paruitatē. 3° quo
ad releuationē. ¶ Quātū ad p̄mū sit ista ꝯ. stāte eq̄li mul/ p̄ᵃ ꝯclō.
titudine humorūꝫ in corpibus calidis ⁊ frigidis alijs pari
bus difficilius tolerāt ieiuniū calā q̄ꝫ frigida. ꝓbaꝛ. ista ma
iorē multitudinē humoꝝ sibi ꝺtermināt q̄ꝫ frigida vt dicit
5ᵃ suppō. ḡ si p̄cipue eq̄lem hn̄t plus deficit cal'm a sua nāli
mēsura q̄ꝫ fridū: aut min⁹ abūdat respectu sui: minus ꝓpor
tional'r hꝫ de hūorib⁹ in isto casu ⁊ resolō fit in eo fortior vt
dicit suppō 2ᵃ ⁊ digō velocior ⁊ nutricatio. ḡ in istis citi⁹ mē
bra inaniunꝛ ⁊ citi⁹ attrahūt a venis ⁊ citius vene a stōᶜ. ⁊
p ꝯn̄s citi⁹ sit fames. Ex quo seqtur ꝙ calā tm̄ difficili⁹ tole h̄ ex sup
rat ieiuniū q̄ꝫ frida tm̄ ⁊ calā ⁊ sicca q̄ꝫ frida ⁊ sicca ⁊ calā pōne nō
⁊ humida. q̄ꝫ frigida ⁊ humida stāte semp paritate in quā seqꝛ sꝫ ꝯ
titate humoꝝ ⁊ in alijs quātū est polē. ¶ 2ᵃ ꝯ. p̄cipue equa rīu pꝫ.
li exn̄te quātitate humoꝝ in humidis ⁊ siccis alijs parib⁹ 2ᵃ ꝯclō.
cōplexiones humide difficilius tolerāt ieiuniū q̄ꝫ sicce. pro
baꝛ ista paritate supposita iste minus ꝓportional'r ad mē/
surā sibi nālē hn̄t de humorib⁹: vt pꝫ ex suppōne 5ᵃ ⁊ in eis
fit dissolō fortior ⁊ digō velocior. ergo alijs parib⁹ citi⁹ fiēt
isti mot⁹ ad famē reqsiti ⁊ sic citi⁹ cadūt in famē ⁊ pꝫ assum
ptū ex suppōne p̄ᵃ ⁊ 3ᵃ. ⁊ hāc ꝯnē vult Auic. p̄ᵃ q̄rti. caᶜ de ci
batiōe febricitātiū cū dixit ⁊ sꝛ de oib⁹ qdā q sunt exuberā
tis carnis: sꝫ cū abscindiꝛ ab eis cib⁹ debilitanꝛ ⁊ extenua/
tionē icurrūt: q̄re nō tolerāt ꝓhibitionē cibi q̄ ad facilitatē
tolerātie merito puitatis nocumētoꝝ seq̄ntiū ieiuniū. ¶ 3ᵃ
ꝯ est. corpa calā ⁊ corpa humida in nālissima sibi dispōne 3ᵃ ꝯclō.
exn̄tia citius post ꝯueniētē cibationē famēt q̄ꝫ sicca vel fri
gida stante proportione lapsus. probatur: q2 in istis fit dis/
solutio maior ⁊ digestio velocior tam in prima q̄ꝫ in scd̄a.
Et iō citius accidit mēbroꝝ attractio ⁊ venaꝝ cum stōⁱ va
cuitate: ḡ citius icipit in eis fames. Et dico notāter ꝙ in nā
lissima sua dispōne exn̄tia: q2 vbi haberēt humiditates ex
traneas vel supfluentes staret oppoᵐ. Et hāc cōclusionem
vult Aui. 3ᵃ p̄mi loco allegato in primo argumēto. ¶ 4ᵃ cō
clusio. qbuscūq̄ꝫ corporibus siccis sanis aliqđ humidū sa/ 4ᵃ ꝯclō.
nū facilius tolerat ieiuniū. ꝓbaꝛ. q2 quocunq̄ꝫ tali corpore
sicco aliqđ tale humidū multo plus hꝫ de hūiditate cruda
digestibili reducibili ad benignū: ita vt merito illi⁹ tardius
cadāt in fameꝫ. ḡ. Assumptū p̄ vr̄ ad experiētiā. 2° ꝙ tales
humiditates coaceruāt in sanitate vt vr̄ velle Gal. 8° tera/
pētice. caᵒ penultimo. Et ꝙ illaꝝ merito ꝯfert eis ieiuniūꝫ
sed humida cū ista ꝯditione poniꝛ in 2° loco. Nam sic dicit
ad lr̄am. sed qbusdam eaꝝ cū ꝯtigerit multitudinē coacer/
uasse humoꝝ sine corruptiōe. coaceruāt aūt ꝯtinue: ⁊ ieiu
niū ꝓdest: magis aūt frigide ⁊ humide. 2ᵃ v̄o q̄ humide. 3ᵃ
v̄o nō cū hac q̄ frigida. 4ᵃ vero que frida ⁊ sicca. hec Gal.

Quātū ad cōpationē haꝝ ꝯnū merito nocumēti se/quētis ieiuniū notādum h̄ ꝙ nō loqmur
nisi de nocumentis ieiuniū p se sequētibus: sicut sunt no cu
menta dissolōnis a calido nāli: ⁊ hec cū generali verbo di/
cemus nocumēta maiora facilius tolerat. Cū vero specia/
lia nocumenta volā significare faciā illud spāli vocabulo.
¶ Tūc sit p̄ᵃ ꝯ ista. si corpora humida in nālissima disposi
tione exn̄tia citius ex tolerātia ieiunij incipiant famescere p̄ᵃ ꝯclō.
q̄ꝫ sicca: ita citius incipiūt recipe nocumenta ex ieiunio. p̄ᵃ
ps est 3ᵃ ꝯ. ¶ 2ᵃ ꝓbaꝛ. q2 q̄ꝫ cito famē incurrūt cōpletā ⁊ ve
rā tā cito icipiūt dissolui plus debito. Aliter. n. nō eēt in nā
li dispōne sibi cū fames accideret mēdosa: ⁊ p ꝯn̄s incipiūt
noceri. Ex hac seqꝛ ꝙ corporib⁹ humidis ⁊ siccis precipue
eq̄liter habentibus de humoribus nālibus citius ex ieiu/
nio ledūtur humida q̄ꝫ sicca. ¶ 2ᵃ ꝯ. corpora humida sana
qbuscūq̄ꝫ corporibus siccis facilius possunt alijs paribus 2ᵃ ꝯclō.
hoc mō tolerare ieiuniū: pꝫ: q2 mlto maior q̄titas humidi
tatis crude digestibilis impeditiue nocumēti ieiunij pōt in
corpore humido q̄ꝫ sicco coaceruari: quo facto maiori tpe
sine nocumento abstinebunt. ¶ Preterea ea calida contin
git magis abundare sanguine in tantū vt magis sine nocu

mento ieiunent. hāc ɔclonez vr velle hypo. pticula 7ª. illo aphorismo. Corporibus humidas carnes hñtibus famen adhibere remediū est. fames. n. exiccat. Et Gal. 8° terapēti ce. cū humida posuit loco 2° in difficultate casus in febrē ex fame: ꝛ h puto voluisse Auerroym 6° colliget cū dic. ꝛ vlr cóplexiōes humide indigēt iter refectionē ꝛ refectionē mo ra longa: quēadmodū sicci indigent breui. Intelligo enim
3ª ɔclo. vlr. i. vtplurimū in sanitate. ¶ 3ª ɔ. stante equali multitudi ne humoꝝ ɔuenientiū cóplexio calida difficilius tolerat ie iuniū alijs paribus. pz: qꝛ fortius dissoluit ꝛ citius ad mi nus sibi pportionalē mēsurā deuenit humiditatis ꝛ humo
4ª ɔclo. rū. ¶ 4ª ɔclo nō posita pitate in multitudine humoꝝ cōtin git calidā cóplexionē frigida magis tolerare ieiuniū. h pz: qꝛ ɔtingit multo plus proportionalr hre de humore. puta de sanguine. ¶ Hec eadē ɔ est Gal. 2° cóplexionū. ca° 4° dū dixit. Qm̄ cuius vene sunt stricte eius sanguis erit paucus ꝛ nō plurimū abstinet a cibo qn ipsius sequat nocumentū. Sed cuius vene fuerint ample eius sanguis erit multus ꝛ plurimū abstinet a cibo q ipsuz nō ɔsequat nocumentū. ꝛ iō volunt qdaz q cóplexio sanguinea in prima senectute in nālissima sua dispōne exn̄s est maxime tolerativa ieiunij: lz h ego nō credā. Illud tn̄ ɔfirmāt auctoritate Auic. pª qrti. ca°. de cibatiōe febricitātiū. illo. §. Et de pmis senib⁹ sunt.
5ª ɔclo. ¶ 5ª ɔ: lz aliq̄ cóplexio frigida ꝛ sicca in nāli dispōne exn̄s absolute maiora nocumēta sit apta incurrere ex dato ieiu nio q̄z data calā ꝛ humida ceteris paribus: tn̄ calā ꝛ humi da est facilius ex ieiunio alijs paribus apta febrē incurre re. pª pars est supra posita. ꝛ 2ª est Gal. 8° terapētice sz vnā
6ª ɔclo. quotationē. ca° 6°. ¶ Ultima ɔ. nō quelibet cóplexio citius nocumētū ex ieiunio icurrēs ɔtinuato ieiunio cōtinue ma gis p ipsum est lesa. pz de sanguineis: q cū in nālissima fue rint dispōne citius fament q̄z cholici: ꝛ tn̄ ɔtinuato ieiunio cholici in fine magis cito moriunt: ꝛ sic magis lederentur.

Quantū ad 3m supponit p q hic loqmur de nocu mēto dissolutionis. ¶ Supponit 2° q ab illo nocumēto releuat corpus p operationē virtutū na turaliū. Supponit 3° q in calis ꝛ humidis virtutes nāles sunt fortiores q̄z in opposito mō eqliter lapsꝰ. ¶ Prima ɔ.
pª ɔclo. ab eqli nocumento facilius releuat cóplexio calā ꝛ humi da alijs paribus q̄z frigida vel sicca. pz: qꝛ pari exn̄te nocu
2ª ɔclo. mēto vt⁹ remanet maior ꝛ alia paria: g ꝛc. ¶ 2ª ɔ nō exn̄te equali nocumēto qn̄qz facilius releuaret frigida aut sicca. q̄z data calā vel humida a suo: qꝛ tn̄ Gal. tm̄ duos modos difficultatis tolerantie tetigit: iō de hoc 3° taceo cū difficile sit vles cóplones de aliqua vna cóplone respectu aliarum nō stante nocumēto equali ponere. ¶ Nota vltimo me hic nihil dixisse de tpata: q̄z qꝛ Gal. posuit quodam mō medio facilr in febrē cadē respectu qrūdā cóplonū ꝛ respcū aliaꝝ difficulter. iō puto ēt mō medio se hre in velociter digeren do respcū cóplonū nō multū lapsaꝝ ꝛ velociter famēdo ꝛ (velociter ad nocumēta veniēdo.

His habitis rn̄det ad argumēta an̄ oppm facta. ¶ Ad pm pz. q pbat veritatē posita pitate humoꝝ in q̄ti tate aut vtrobiqz exn̄te nālissima respectu sui dispōne. p 3ª tn̄ ɔfirmatiōe dicēdū q hermenij ꝛ caldei ex ɔsuetudine ꝛ grossicie ciboꝝ plus abstinēt nr̄is: lz ēt siccitas cóplonis iu uet. ¶ Ad 2m argm dr q posita pitate i humorib⁹ corpa fria tardi⁹ cadūt in famē. Iteꝝ stāte nālissima vtriusqz dispōne frida tardi⁹ famēt ꝛ tardi⁹ nocent. In dispōne aūt nō nālis sima stat calā magis tolerare: vt qn̄ multo plus excederēt in sanguinis quātitate q̄z in caliditatis fortitudine. Et hoc vult Gal. scdo cóplonū loco supra posito. ¶ Ad argumē tuz: ergo minus hn̄t de sanguine. ergo difficili⁹ tolerāt ieiu niū. negat argumentū. Gal. aūt qd voluerit in illa aucte di ctū est supra in qōne de fame athletaꝝ. ¶ Ad scdam ɔfir mationē negat q iō sunt lógioris vite calā: qꝛ tardi⁹ dissol uunt ꝛ cā dicta est 2° tegni in qōne de lógitudie ꝛ breuitate vite. ¶ Ad tertiā ɔfirmationē statiz visuz est qd Gal. vult 2° cóplonū. ¶ Ad argumēta alteri⁹ ptis pz p de calis eē cō cessuz q in nālissima dispōne difficili⁹ terūt: sz d siccis Gal. voluit q citi⁹ cadūt in febres: qꝛ sui spūs st magis accendi biles: sz an̄q̄z isti cadāt in febrē humidi ceciderūt in alia no cumēta: ꝛ iō dcm̄ est supra in ɔclone vltima 2ᵉ ptis determi natiōis: q lz humida citius nocumēta ieiunij icurrāt tn̄ ɔti nuato ieiunio plerūqz sicci maiora icurrūt nocumēta vt in febrē ꝛ sincopiz ꝛ mortē qn̄qz. Cui⁹ cāz vide pª 4ª. ca°. de ci batiōe febricitātiū. ꝛ hec de qōne. ¶ Cōmētū Gal. expō.

Diuersitates etatū Gal. cōmē tādo apho. fac tria. p pōit vtilitatē. 2° expōit aphom. 3°. re mouet dum. 2ª ibi. (Prope abstinētia cibi.) ibi 3ª. circa finē. (Nō āt q.) ¶ In pª pte dicit q di uersitates etatū itellecte q ad modū se hn̄di in facilr tolerā do ieiuniū iuuāt in ordināda dieta ꝛ h est claꝝ: qꝛ taz sano q̄z egro puero alr est ordināda dieta alijs pib⁹ q̄z iuueni vl seni ꝛ h mō h apho. est vtilis. ABSTINENTIA. Hic ex pōit apho. ꝛ diuidit in q̄tuor. p docet cóparationē senū ad pueros ꝛ eꝫ iferēdo gn̄alē hitudinē etatū vsqz ad senectu tē: ꝛ dclarādo q̄re aliqs dicat facili⁹ tolerare ieiuniū. 2° on̄ dit hitudinē illi⁹ aph. ad seqntē. 3° cōmētat illā ptē. 2° ɔsistē tes. 4° illam. qcūqz st aiosiores. ibi 2ª (Si qs. n. istos duos) 3ª ibi (Scdo ɔsistētes) 4ª ibi. (Qꝫ aūt infantes) ¶ De pma dicit q abstinētia cibi est facilis senib⁹ dura pueris: dic se cūdo q itelligit facilē eē abstinētiā senib⁹: qꝛ nō fiūt fame lici ita cito: ꝛ qꝛ nō nocet eis esuries ex aliq̄li cibi abstinētia qd eꝫ accidit in pueris: qꝛ pueri citi⁹ famēt ꝛ citi⁹ nocumē ta famis incurrūt cū multū abstinēt a cibo: nō tm̄ citi⁹ seni bus sz ēt citius scdo ɔsistētib⁹: q sunt medij iter pueros ꝛ senes. dicit 3° q ex h seqt q in his q st medij iter pueros ꝛ senes duricies abstinēdi a cibo ꝛ facilitas dz itelligi esse sz vicinitatē ad extremitates: qꝛ viciniores pueritie duri⁹: vi ciniores aūt senectuti facili⁹ abstinēt hoꝝ oium cā dicta est in qōne ꝛ expōne aphorismi. ¶ Tu autē ex isto collige pe nes duo attēdi facilitatē tolerātie ieiunij: ꝛ st h dicta. ¶ Di cit 4° q h voluit dicere hypo. hic ꝛ sequēti apho. cū dicit. q crescūt plurimū hn̄t innatū calorē. Et tūc isurgit iohāni cius dicens q plurimū calorē esse in pueris pōt dupliciter itelligi: vel qꝛ hn̄t mltū respcū aliaꝝ etatū: vel qꝛ hn̄t pluri mū de calore respectu alioꝝ humoꝝ. SI QVIS HOS. Fa cit qd dictū est ꝛ pz. SECVNDO CONSISTENTES. Fa cit qd dictū est: ꝛ sunt q̄tuor dcā. pmū q p 2° ɔsistētes itelli gi debēt illi q pfectionē iuuētutis trāsierūt: nōdū tn̄ ad sene ctutē puenerūt. Et h imaginādū est iuuenes post iuuētutis initiū aliquāto tpe pfici: lz isensibilr: sicut vbi grā. In pma medietate ɔsistētie: ꝛ in fine isti⁹ ptis sunt in pfectiōe iuuen tutis. Sz in scda parte impficiunt: lz ēt insensibilr ꝛ ad sene ctutē tendunt: qa tn̄ calor remanet equalis non dn̄r senes. ISTI ERGO SVNT: SECANDO CONSISTENTES. 2m dictū est theophili q hypo. p secūdo cōsistentes intelli git illos iter quos ꝛ pueros est alia etas media. s. prima cō sistentia vt satis dr a Gal. ¶ 3m dictū est q hec etas media iter pueros ꝛ scdo ɔsistētes sic est in medio: ita medio mō se hz in facilitate ꝛ difficultate tolerātie ieiunij. ¶ 4m dcm̄ est: qꝛ gal. istos ptermisit volēs q p dicta de alijs intellige ret qūo se hn̄t. QVOD AVTEM INFANTES. Facit q dictū est dicens q cum dixit infantes animosiores notauit vlem nō etatiuā diuersitatē. Et rō est: qꝛ animosiores st ca lidiores: voluit ergo q calidiores alijs paribus difficilius abstinēt: qꝛ nocet eis fames multū si vltra modū abstineāt: ꝛ totū declaratum est in expositione apho. NON ENIM. Hec est tertia pars cōmēti principalis. In qua remouet du biū. posset qs dicere q dcm̄ est senes facillime ferre ieiuniū dz ne intelligi de oibus senibus ꝛ decrepitis: ¶ Rn̄det p q hypo. dixit senes nō seniores: ꝛ iō voluit solū intelligere

de senib⁹ ꝓmis. ¶ Rñde scđo ꝙ si tu velis itelligere oēs se
nes ⁊ decrepitos: tunc ꝑ facillime ferre ieiuniū: oꝫ intelligi
esse ꝯtentos paruo cibo: ⁊ hoc mō verificatur: qꝛ decrepiti
hoc mō facillime ieiuniū ferūt. i. oblationē pauci cibi ⁊ nō
multā cibi q̃ꝫtitateꝫ tolerare possunt. ¶ Cā aūt est: qꝛ sunt
sicut lucerna extinctioni parata in qua paruꝫ olei oꝫ admi
nistrari: qm̄ si nimio plus abūdauerit suffocatur caloꝛ ⁊ ex
tinguit̃: ⁊ iō hec etas paꝝ ⁊ tm̄ sibi postulat cibi neq̃ mul-
tū durat ad capiēdū. i. neq̃ multo tp̄e postea stat ꝙ oꝫ iteꝝ
capere. hoꝝ oium cā dicta est in q̄ōne ꝓma huius apho. Et
subdit ꝙ hypo. quasi hoꝝ cām reddens subdit sequentem
apho. ⁊ iuxta hūc 2^m mo^m rñdēdi Gal. militat pō Gal. quā
narraui in fine ꝓme q̄ōnis istius apho. ¶ Apho. XIIII.

Qui crescūt: plurimū hñt inatū caloꝛē: plurimo igitur idigēt nutrimēto. Si vo nō: ꝯsumit̃ coꝛpus. Senibus vo paruus caloꝛ inest: pp hoc igit̃ paucis
al' ✠ fo fomētis indigēt: a multis enim extinguit̃ cibis
mitib⁹. caloꝛ. Propter hoc igitur ⁊ febꝛes senibus nō similr̃ acute fiunt: frigidum enim coꝛpus hñt.

Theo. ¶ Qui icrescūt: plīm caloꝛis inati: obtinēt: itaq̃ plīmo cibo idigēt: aliogn coꝛp⁹ assumit̃. Senibus vo parū caloꝛis inest: ⁊ ob eaꝫ rem paucis egēt fomitibus: qppe qui a multis oppꝛessi extinguant̃: hinc ēt febꝛes nō eque acute senibus accidunt: coꝛpus enim eoꝛum frigidum est.

Leoni. ¶ Qui crescunt: plīm hñt cal'i innati: plīmo igit̃ egēt alimento: aliogn coꝛp⁹ absumit̃: senib⁹ vo parū cal'i inati inest: paucis ꝓpterea fomitibus egēt: qꝛ a multis extinguunt̃. Hāc ēt ob cām: febꝛes senib⁹ ñ silr̃ acute fiūt: fridū. n. eoꝝ coꝛpus.

¶ In h̄ aphoꝛismo reddēdo cām dictoꝝ. ponit hypo. duas
ꝯnes ⁊ ſm h̄ diuidit̃ in duas. ibi 2ª. (Senibus vo.) ¶ Pri
ma ꝯ est ista. Coꝛpa adolescētū idigēt plurimo nutrimēto.
ꝓbat̃ ꝯ. ista coꝛpoꝛa hñt plurimū caloꝛē inatū: ergo idigēt
Nō p̄. plurimo nutrimēto. ⁊ ꝓbat̃ ꝯña: qꝛ nisi plurimū nutrimen
A tum det̃ ꝯsumit̃ coꝛpus eoꝝ a caloꝛe. ¶ Circa istā partem
Nō 2°. nota pꝛius ꝙ ꝑ eos q crescūt debemus vl'r oēs adolescen-
tes intelligere. ¶ Nota 2° ꝙ de caloꝛe innato qd sit varie in
ueniunt̃ positiones: siue ꝑ caloꝛē intelligamus coꝛpus: siue
ꝑ caloꝛē intelligamus qualitatē subiectiue in eo existētē. nā
qdā imaginant̃ a ꝓncipio gñatiōis cōtractā esse in embꝛio
ne quādā partē subtilem spūosam que est pars mēbꝛoꝝ cō
nata. ⁊ simul cū alijs partibus grossioꝛibus mixtam: ita ꝙ
vna sine alia foꝛmā viuētis nō recepit: sed pars illa spumo
sa est pꝛincipalr̃ ad foꝛmā illam ꝯseruandā: ⁊ in ea fundat̃
ꝓncipalr̃ caloꝛ: q est aie ꝓ^m istr̃m: ⁊ hāc ꝑtē vocauit caloꝛē i
natū siue spiritū cōpl'onatū: aut ēt caliditatē hui⁹ ꝑtis nālē
vocāt caloꝛē inatū: ⁊ hāc ꝑtē cal'ꝫ inatū. ¶ Quidā vo ima
ginant̃ vltra mēbꝛoꝝ subaꝫ ad vite opōnes ꝑficiēdas reqri
in quolibet mēbꝛo spiritū. Sed tñ hic spūs q̄nq̃ est mēbꝛo
ꝯiūctus ⁊ appꝛopꝛiatus: ac si in illo natus esset. aliq aūt spi
ritus sunt adhuc sub foꝛma cōis spiritus ꝑmanētes. Nunc
aūt spūs hic appꝛopꝛiatus vocat̃ cal'm innatū: ⁊ q̄nq̃ ca-
loꝛ innatus: ⁊ caliditas in eo existēs vocat̃ caliditas inata.
¶ Quidā vero ꝑ cal'm nāle vel innatū intelligūt oēm spūꝫ
nālem ⁊ ꝯuenientē mēbꝛo ꝓ suis opationibus exercēdis:
siue ille sit caloꝛ in mēbꝛo appꝛopꝛiatus: siue non: ⁊ tūc pꝫ
diuersitas sensus hy. ſm varietatē opinionū. ¶ Quidam
enim dicūt hypo. velle ꝙ in pueris illa pars mēbꝛoꝝ spiri
tuosa est amplioꝛ. ¶ Quidā volunt eū intelligere ꝙ spūs

mēbꝛis appꝛopꝛiati sunt plurimi in pueris. ¶ Quidaꝫ vo
lunt ꝙ tota summa spūum ꝯuenientiuꝫ ꝓ opatione est am
plioꝛ in pueris. ¶ Nota 3° dici in pueris esse plurimū calo Nō 3°.
rem inatū respectu eoꝝ q in alia sunt etate constituti.
¶ Nō ꝙ h̄ pōt itelligi duob⁹ modis. vno mō absolute: qꝛ to
tū inatū cal'm in pueris eē maius toto inato cal'o iuuenis.
alio mō respectu ad q̃ꝫtitatē sui coꝛꝑis: ⁊ isto scđo mō ma-
xime verificat̃. Nam si caloꝛ inatus sumat̃ ꝓ spū ꝯueniēti
ml'to maioꝛ est q̃ꝫtitas spūs in magno iuuene q̃ꝫ in embꝛio
ne ad palmi magnitudinē. ¶ Nō 4° ꝙ esse plurimū caloꝛē Nō 4°.
inatū in pueris posset itelligi intēsiue nō quātitatiue: sed h̄
vt mihi vr̃ nō est ad mētē Gal. ¶ Nota 5° ꝙ qdaꝫ ꝯstruūt Nō 5°.
illū terminū plurimū cū ly. inatuꝫ ⁊ erit sensus ꝙ q crescūt
hñt caloꝛē plurimū innatū. i. plurimū nālem. Et h̄ nō puto
ad mētē Gal. ⁊ Aui. nā ille est magis nālis q est tēperatioꝛ
⁊ ꝑfectarū opationū instr̃m. hic aūt est caloꝛ iuuenis: vt ꝓ^a
ꝓmi. ca° de etatib⁹. Quidā vo ꝯstruūt cū ly. caloꝛē ⁊ h̄ ve- B
rū. ¶ Sexto notādū ꝙ indigētia cibi in puericia est ꝓpter Nō 6°.
duos fines nec̃ia. vnus est ad recōpēsandā deꝑditionē. ali⁹
ad augmētū faciēdū. cuꝫ. n. nō potuerit aial nāl'r gñari sub
quātitate sub q̄ posset bñ suas opōnes ꝑficere fuit opoꝛtu-
nuꝫ aial augeri. Et ex h̄ qdā doctoꝛ inuebat ꝙ q̃uis nulla
fieret in coꝛꝑe dissol'o: adhuc tñ fames fieret nāl'r. Infert 2°
illos q̄nq̃ mot⁹ a Gal. positos nō eē de foꝛmali rōne famis
nālis. posset ēt addi 3ª cā necessitatis nutrimēti: ⁊ ēst vt ha
beat̃ ꝯueniēs mā ꝓ gnōne sibi silis: ⁊ qꝛ istaꝝ cāꝝ due saltē
pꝛie que sunt potētioꝛes foꝛtioꝛes iueniunt̃ in coꝛpoꝛibus
crescētibus. iō ipsi plurimo indigent nutrimēto. ¶ Septi- Nō 7°.
mo nota ꝙ isti itelligunt̃ plurimo idigere nutrimēto respe
ctu quātitatis sui coꝛꝑis. Nō. n. est dubiū plus sumere cibi
iuuenē q̃ꝫ puer vnius diei. ¶ Nota octauo ꝙ hic posset in Nō 8°.
telligi ꝙ plurimo nutrimēto egeāt in quātitate cōtinua vel
in quātitate discreta. hic itelligimus de ꝯtinua vt dixi in re
latione ad coꝛpoꝛis quātitatē. Nā multis adolescentib⁹ de
crepiti sunt sepius cibādi vt dicit̃ in pꝛecedēti aphoꝛismo.
¶ Vltimo nota ꝙ coꝛpoꝛa adolescentum consumi si nō ex Nō 9°.
hibeat̃ nutrimētū: intelligi oꝫ: qꝛ ꝓhibētur a magnitudine
debita: ⁊ qꝛ iteꝝ caloꝛ hūiditatē radicaleꝫ citi⁹ dissoluit: sicē
enim flāma pauco exñte oleo citius dissoluit humidū radi
cale lichinij ita caloꝛ naturalis pauco exhibito nutrimēto
citius dissoluit humidum radicale.

¶ Senib⁹ vero Hic pōit̃ 2ª ꝯ ⁊ diuidit̃ in duas ꝑtes. ꝓ fa
cit h̄. 2° īfert coꝛrelariū. ibi 2ª. (pp h̄.) ¶ Cōcl'o ē ista. coꝛpa
senū idigēt pauco nutrimēto: ꝓbat̃: in senib⁹ ꝑuus caloꝛ in
est: ḡ pauco idigēt nutrimēto: tꝫ ꝯña: qꝛ si coꝛꝑib⁹ modicū
caloꝛē hñtibus daret̃ multū nutrimentū illud extingueret
caloꝛē eoꝝ. ¶ Circa ꝯneꝫ nota ꝑ senes intelligi ēt decrepi-
tos q pauco nutrimento idigēt respectu crescētiū cōpatio- Nō p̄.
ne ad q̃ꝫtitatē ꝓpꝛij coꝛpoꝛis. ¶ Nō 2° ꝙ qꝛ cib⁹ est dādus
ſm caloꝛis nālis vigoꝛē vt i sequēti cōmēto. iō cū ē pauc⁹ ⁊ 2°
modicū potēs paucū cibi est dādū. ¶ Nō 3° ꝙ caloꝛ ꝑuus
extinguit̃ a cibo multo: qꝛ nō pōt cibū multū digerere. fiūt 3°
ergo crudi humoꝛes ⁊ frigidi: q postea caloꝛē extinguunt
aut suffocādo aut sui q̄litate mala ⁊ frigida alterando.

¶ Propter Infert coꝛrelariū ⁊ est. ꝙ febꝛes nō silr̃ fiūt
acute in senib⁹. ꝓbat̃. Senes hñt coꝛpa fria: ḡ nō silr̃ itēdū
tur eoꝝ mēª ꝑ febꝛē. ¶ Nō ḡ ꝙ cū mēª sensum sint fridioꝛa Nō p̄.
mēbꝛis iuuenuꝫ: iō ex eq̄li cā nō tm̄ calefiūt. ¶ Supposito
ḡ ꝙ in sene ad tm̄ gradū caloꝛis putredinalis deueniāt hu
moꝛes sicē in iuuene ⁊ in tāta q̃ꝫtitate: nō tñ febꝛis erit ita itē
sa in sene sicut in iuuene. Et iō puto absolute dicēdū esse ꝙ
maioꝛi gradu febꝛire ꝑt iuuenis q̃ꝫ possit febꝛire senex. naꝫ
capta maxima q̃ꝫtitate humoꝝ calidissimoꝝ possibiliū in-
cendi in iuuene maximo icēdio possibili silis q̃ꝫtitas si pos-
set eē in sene nō tm̄ ipsum calefaceret: ⁊ sic nō ita itēsaꝫ face

2° ret febrē. ¶ Nō 2° febrē acutā dicere duo. pmuz est q̄ sit in
C se intēsa. 2m q̄ sit cite terminatiōis quo ad pm in senibus nō pñt oino ita intēse esse sicut in iuuenib⁹ ad sensuz datū. quo vo ad citā terminationē ⁊ si possint esse ita acute tñ hoc est raro: q2 eoꝝ peccātes humores sūt frigidiores ⁊ grossiores ⁊ calor senilis minus potēs ad nālia opa ⁊ fm modū dcm̄ itelligat̄ auero. 7° colliget. q̄ calor p̄ternām mēsurat̄ mēsura caloris nālis: q2 mēbra nālr̄ calidiora alijs paribus ab equali causa vtrorūq̄z calefactiua plus calefiunt.

¶ Hui⁹ aphorismi ꝯcordia ꝓ pte sumit̄ pma pmi. ca°. de etatib⁹. ⁊ ꝓ pte correlarij vltimi pa q̄rti. ca°. de causonide. ⁊ 7° colliget. ca° 3° est aūt vtilis vt p̄cedēs ⁊ ampliat̄ ad oia plurimū calorē vel paucū hñtia nālem alijs parib⁹ tam prima q̄z secunda conclusio. Cōmentū Gal. expositio.

IN libris de cōplonib⁹. Gal. cōmētādo hūc aphorismū fac̄ qnq̄z. p cōmētat̄ pmā pticulā oñdēdo qūo pueri hñt plimū inatū calorē. In pte 2a oñdit q̄ plimo egent nutrimēto. in 3a docet q̄ senes egēt pauco nutrimēto. In q̄rta declarat correlariuz apho. in 5a excusat se ad alia remittēo. 2a ibi. (Hoꝝ qd aūt) 3a ibi. (Ubi vo calor paucus.) ibi quarta. (Q2 eniz dixit.) ibi 5a. (Hec hypocratica.)

¶ Pars pa diuidit̄ in tres. p narrat opinionē de calore pueri ⁊ iuuenis. 2° ponit q̄sdā distictiōes ad ꝓpositū. 3°. ꝓbat itētū. s. calorē pueri esse maiorē calore iuuenis q ad ꝓpriū subm. ibi 2a. (Aliqñ hi p calorē.) ibi 3a. (Subm eni nālis.)

¶ In pa pte dicit dictū eē in li° de cōplonib⁹. s. ca° 2° q̄ aliq dixerūt calorē iuuenū eē maiorē calore pueri ⁊ q̄ aliq dixerūt calorē pueri eē maiorē calorē iuuenis in cōparatiōe ad suos hūores. Et q̄ q2 in iuuenib⁹ calor est fortior ⁊ vr̄ esse acutior in eis: s3 tñ est dictū q̄ fz subm ē abūdāti⁹. Et iō o3 h dicere breuiter q̄zuis possem⁹ dicere mlta. ¶ Mlte opiniones narrate sūt. due antiquoꝝ. 3° Gal. loco allato. ⁊ pa pi. ca°. de etatib⁹. ALIQVANDO HI. Ponit diuisiōes ⁊ sūt tres. p q̄ h nomen calor qñq̄z dr̄ de q̄litate: qñq̄z suba calā denoiatiue a calore dcā ⁊ est ꝯsuetudo ita equocādi i oib⁹ fere antiqorib⁹: qd ꝯfirmat aūcte Theofili. ⁊ p3. ¶ 2a distictio est. supponēdo q̄ calor dicat̄ mlt⁹ aut pauc⁹ rōne subiectū recipiētis. Et est ista. calor: qñq̄z recipit̄ in suba vel subo simplici nō cōmixto. qñq̄z recipit̄ in subo cōmixto. Exēplū pmi. Si vna aq̄ esset tota calefacta illū calorē dicim⁹ recipi in subo simplici: qñ recipit̄ i subo nō cōmixto. Exēplū scdi. si aq̄ calefacta misceat̄ cū frida sicut sepe fit in vno vase dicerem⁹ calitatē esse in illa aq̄ q̄ tñ est cōmixta ex calā ⁊ frigida. ¶ Et iuxta hāc distinctionē dicit q̄ recepto calore in nō ꝯfusa suba. sicut vbi gr̄a. in vase aq̄ totalr̄ calefacte dicimus ꝯsideratiōe subi illud eē calidi⁹ qd est ampli⁹: ita q̄ in vase maiore pleno aq̄ calā est maior calor q̄z in minore. S3 qñ calor est in suba ꝯfusa nō sp h mō dicim⁹. S3 qñq̄z ꝯtingit q̄ in minore dicam⁹ q̄ est maior ⁊ de maiore dr̄ q̄ ē minor. vbi gr̄a. Si sint duo vasa in eq̄li cōmixtiōe siue sint eq̄lia siue ineq̄lia: ⁊ sint ex aq̄ ⁊ vino. tūc nos dicim⁹ in h vase vinū plus abūdat aut aq̄: nō q2 vas sit maius. s3 q2 plus est de illo ꝓportionalr̄ in eo: ⁊ h pōt de minori verificari ⁊ de maiori ⁊ de eq̄li. Si vo vtrunq̄z. s. vinū ⁊ aq̄ in vtroq̄z cōmisceant̄ eq̄lr̄ dicim⁹ silr̄ abūdare vinū aut aq̄ i vno sic i alio.

¶ 3a distictio: q̄ cū dicim⁹ calorē eē maiorē: qñq̄z respicim⁹ q̄ztitatē vt stati ē dcm̄ subi recipiētis: qñq̄z vo nō: s3 solā q̄litatē. vbi gr̄a. dicimus q̄ in hoc est maior calor. in illo vero minor. si essent duo vasa plena aq̄ calē ⁊ essent eq̄lia. S3 in vno esset aq̄ calidior: tūc in illo diceremus maiorē calorez: q̄zuis h sit iproprīū ⁊ absonū: q2 respiciēdo solā q̄litatē deberemus poti⁹ dicere forti⁹ aut debilius q̄ ꝯueniūt q̄litati: ⁊ nō maius vel minus: q̄ sunt ꝓpria sube: rōne tñ quantitatis. ¶ Ista tñ abusiōe nō solū vulgus: s3 medici vtunt̄ cū dicūt: hec febris est maior ⁊ filia. ¶ Addit vltra oēs diuisiones istas q̄ in oi equocatiōe o3 ꝯsiderare intētiōe dicētis s. in qua nomē ab eo ꝓfert̄: ne siqs infamaret dicētē dr̄ia tā q̄z diceret ꝯria sit poti⁹ ipse dignus ifamia nō bñ itelligēdo dicta q̄ ipse vult reprehēdere: pp quā ignorātiā qdā h obijciūt hypo. ⁊ dicūt ipsum loq de q̄litate cū ipse dicendo q̄ q crescūt plurimū innatū habēt calorē itelligit solū de quātitate caloris quo ad subm. SVBIECTVM ENIM CALORIS NATVRALIS. Hic ꝓbat intētū. s. pueros quātitatiue plurimū hr̄e de innato calore. ⁊ h puto esse intelligēdū in comparatione ad quantitatem sui corporis ⁊ alijs paribus. s. in cōplexione naturali ⁊ sexu. nam iste rationes cum his duabus conditionibus videntur concludere. Et diuiditur pars ista in tres. secūduz tres rationes. 2a ibi. (Qualitas aūt caloris.) 3a ibi. (Et si ꝓspiciat̄ phisice.) pma in tres. pmo pōit vnā suppositionē. 2° facit suā rōnē. 3° ꝓbat ꝯñaz: ibi 2a. (Cū aūt corpori.) ibi 3a. (Q2 si nō foret.) ¶ De prima parte supponit q̄ subm ꝓpriū naturalis caloris est suba aerea ⁊ aquosa. Et p ꝯñs humida: quod ꝓbatur exēplo. naz sperma est multuz nāliter calidū: vt dr̄ in li° de spermate ⁊ sanguine mēstruo: ex qb⁹ corp⁹ nr̄z ꝯficit̄: ⁊ in illo modicū est de suba terrestri: s3 plurimū de suba humida ⁊ calida: ⁊ similiter sanguis mēstruus calidus est ⁊ humidus. ¶ De 2a parte intēdit hāc rōnē. corpa sunt humidiora in puericia ⁊ postq̄z creuerint sicciora: g̃ q̄zuis mltū essent calā: qñ creuerit ille calor eēt ignee nāe ⁊ calor nālis esset pauc⁹ respectu p̄cedētiū etatū. Et iō in illis p̄cedentibus erat multus respectu sequentium. assumptum p3: q2 corpora humana continue mutantur in magis terrestria. sicut videmus ēt in initio augmenti: quia quādo nascitur vel primo formatur videmus esse humidius ⁊ postea durius.

¶ De 3a pte ꝓbat illā ꝯñam. corpora sūt humidiora ⁊ postea sicciora: g̃ postea min⁹ hñt de calore inato: q2 si nō valeret: hoc maxime esset: q2 iuuenes intēsiorē hñt calorem vel fortiorē. Et iō diceremus q̄ in eis est amplior calor inatus.

¶ Cōtra si pp hoc ista rō nō valeat seqtur q̄ calor inatus in febriētib⁹ est multus. s3 h est falsum: g̃ ⁊c̄. ꝯña t3 p similitudinez: q2 ēt in febriētib⁹ calor est intēsior. Falsitas ꝓbat̄: q2 ēt in febricitātibus calor nālis nō est tātus q̄ztus fuit añ. ergo nō est mult⁹ respectu p̄cedētis. Et assumptū ꝓbat̄: q2 calor nālis est tēperate cōplonis ⁊ calor accñtalis ē ignee nature: ⁊ illud qd a calore accidentali dissoluit̄ q est in terreo igneo est calm ⁊ siccū. fumus vo caloris nālis est tēpat⁹ ⁊ suauis. ¶ Istd totū ꝓbat̄ expiētia. nā calor sanoꝝ ē suauis ⁊ gratus tactui nullū inferēs nocumētū vel pūcturaz: s3 in febricitātib⁹ ⁊ maxie in solidis artubus. i. in mēbris duris fixo calore vt est in ethica calor: ⁊ calor de humoꝝ putredinibus q̄lis sentit̄ in putrida febre est horribilis ⁊ acutus ⁊ pūgitiuus tactui: ergo isti non hñt tm̄ de calore inato sicut ipsimet sani alijs parib⁹. ista oia notificant̄: si ostendat̄: q̄re calor iuuenis dicat̄ accñtalis ⁊ qūo respectu caloris pueri cū habeāt cōplonē magis eq̄lem iuuenis: vt pma pmi. ca° de etatibus cū p suū calorē magis pficiāt opōnes. ¶ Nota ergo fz pmā opinionē supra positā de calore inato q̄ calor fundat⁹ in illa pte corpis subtili aerea ⁊ humida est aie maxime ꝯformis respectu alioꝝ in corpe existētiū cū sit radix ꝯseruāde aie ⁊ pficiēdi opōnes. iō calor q est in alijs ptib⁹ mēbroꝝ nō obstāte q̄ sit nālis ⁊ ꝯueniēs: min⁹ tñ est nālis q̄z ille inatus. ¶ In iuuenib⁹ ergo calor quo ad illā ptē aereā ē pauce quātitatis respectu sue molis saltē imo absolute vr̄ minoris quantitatis: q2 illa ps aerea minor absolute est in iuuene q̄z in puero: tenēdo humidū radicale nunq̄z restaurari. S3 calor q residuas mēbroꝝ ptes informat ⁊ si sit nālis: tñ nō tm̄ sicut ille inatus. Et iō respectu illius innati est accñtalis. Calor g̃ nālissim⁹ iuuenū q ē suus calor inat⁹ est eque nālis. Sicut inat⁹ pueroꝝ: s3 in illo nō excedit quātitatiue pueros. ¶ Ille vo in quo excedit est ille q est in residua pte mēbri siccat ⁊ ille est q nō est ita nālis: imo accñtalis. ⁊ nūc p3 q̄ iuuenes hñt ꝯplonē magis equalē q̄ ad hu

miditatẽ ⁊ ſiccitatẽ in q̄ ꝑfectio nõ hr̄:niſi pp multã ſiccita/
tem poſt p̄n ḡnatiõis acq̄ſitã: vt 3ᵃ p̄mi. caᵒ p̄mo. Sed quo
ad calorẽ inatũ nõ hꝫ cõplonẽ tẽpatiorẽ nec minus tẽpera
tam:q2 ille eſt eque intẽſus ⁊ eque nãlis in ſe. ⁊ ſic pꝫ ſolo.
¶ 2ᵐ võ alias opiniões tu ꝯſidera. QVALITAS AVTEM.
Hic ponit̃ 2ᵃ ratio. Et eſt iſta. illi hñt calorem nãlem pluri/
muꝫ:quorũ calor eſt ſuauis ⁊ gratus. ⁊ illi minus quorum
calor eſt acutꝰ ⁊ mordax. Sꝫ q̄litas caloris in pueris vr̃ ſa/
na ⁊ ꝑfecta. i. ſuauis:ſꝫ in ꝑfectiõe iuuẽtutis eſt calor pũgi/
tiuus ⁊ nõ humectatiuꝰ: ḡ. maior ꝓbat̃ ⁊ ſupponit̃ ꝙ illud
qđ ab aliquo diſſoluit̃ aſſilat̃ ei a quo diſſoluit̃. i. alijs pibꝰ
plus ꝯuenit cũ eo a quo diſſoluit̃ q̄ꝫ illud qđ diſſoluit̃ a re
ꝯrio mõ diſpoſita. ¶ Ex quo ſeq̄t̃ ꝙ ſi corpus īfantiũ vñ fu
mus diſſoluit̃ ſit aereũ ⁊ humidũ tũc diſſolutũ erit ſuaue:
⁊ ꝯ̈ ſi fuerit ſiccũ ⁊ terreſtre erit acutũ ⁊ ſiccuꝫ ſicut in rebꝰ
exterioribꝰ videmuſ fieri:q2 fumuſ de aq̄ dulci eſt ſuauiſ ⁊
gratus ⁊ ſiccoꝝ pũgitiuus. Ex quo ſeq̄t̃ ꝙ illi a qbꝰ diſſol/
uit̃ fumus ſuauis hñt ſubm caloris hũidius ⁊ ſic alijs pari
bus plus de illo ſubo. Cũ ḡ corpis calor ſit duobꝰ modis.
vnus eſt ſuauis ⁊ gratꝰ ⁊ alter acutꝰ ⁊ ingratꝰ ⁊ ſuauis eſt
plus in īfantibꝰ ⁊ acutꝰ ī iuuenibꝰ: ſeq̄t̃ ꝙ īfantes plus hñt
de hũido qđ ẽ ꝓpriũ ſubm nãlis caloris. iuuenes aũt plus
de accñtali vt ſup̄ dr̃. ET SI PROSPICIATVR. Hic po
nit tertiã rõnẽ. ⁊ diuidit̃ in tres ꝑtes: p̄ ponit h̄. 2ᵒ rñdet cui/
dã q̄õni. 3ᵒ recapitulat ſummã iſtaꝝ triũ rõnũ ꝯcludẽdo in/
tentũ. ibi 2ᵃ. (Q. ſi ſꝫ q̄tẽ) ibi 3ᵒ (Quicq̄d võ dixit). ¶ De
p̄ᵃ facit qđ dcm̄ eſt di. ꝙ ꝓſpiciẽdo elemẽta. 4. ex qbꝰ corpꝰ
ꝯſtituit̃: q̄ ſ̃t ignis aq̄ terra aer. ꝓpoſitũ nr̃m manifeſtabit̃
h̄ mõ. illa corpa plus hñt de calore nãli q̄ ſ̃t ex ꝑte pua ter
rea ⁊ multa aerea ⁊ aq̄a q̄ꝫ illa q̄ ꝯ̈rio mõ ſe hñt ſed corpa
pueroꝝ ſunt hmõi reſpectu iuuentutis: ḡ ꝯ̈rio mõ ſe hñt: ḡ.
maior eſt manifeſta ex dictis ſup̄: mior eſt ad ſenſuꝫ clara ⁊
tactui. ¶ De 3ᵃ ꝑte dicit ꝙ ſi q̄s diceret poſſ̃e eſt iſta duo cor
pora eſſe paria ſm̄ 4ᵐ elementũ puta ignẽ: ⁊ ſic calorẽ q̊ ad
4ᵐ elemẽtũ eſſe eq̄leꝫ: ⁊ q2 illud 4ᵐ vr̃ caloris ꝓpriũ ſubm:
vr̃ ꝙ erũt ſaltẽ pares in calore nãli. ¶ Hic rñdet̃ ꝙ h̄ dato
īpoſſ̃e eſt tñ ꝙ ſuba calı̃a nãli hũiditate ſit eq̄lis in puero ⁊
iuuene: q2 ſuba calı̃a in pueris multa eſt humida ⁊ eſt ſubꝫ
caloris nãlis ꝓpriũ: ſꝫ in iuueībꝰ ſuba mı̃ta calı̃a ꝑ illũ ignẽ
eſt ſicca q̄ vt dr̃ nõ eſt ꝓpriũ ſubm nãlis caloris. Et tũc īſur
git dñs iohãnicꝰ ⁊ dicit ꝙ hypo. itẽdit in iſto aphoriſmo q̊
ad hãc ꝑtẽ ſuauitatẽ caloris eſſe in īfantibꝰ ⁊ ꝯ̈riũ in iuueni
bus. ¶ De 3ᵃ ꝑte dic̄ p̄ ꝙ hypo. q̄cq̄d dixit ꝙ eoꝝ q̄ creſcũt
calor eſt multꝰ: reſpexit ad q̄ãtitatẽ corpis. Et h̄ p̄ᵐ dictũ
põt itelligi ꝙ hypo. itẽdit in pueris plurimũ eſſe calorẽ ina
tum nõ abſolute: ſꝫ cõpatiõe q̄ãtitatis ſui corpiſ. ⁊ eſt vna
Glo. ſupra poſita. 2ᵒ põt itelligi ꝙ hypo. dixit calorẽ eſſe ma
iorẽ q̄ãtitatiue nõ q̄litatiue. ¶ Dicit 2ᵒ q̊ ad ꝑtẽ ꝙ digniuſ
eſt dicere ꝙ ſubꝫ caloris nãlis ſit humidũ q̄ꝫ ſiccũ. Et rõ q2
corpa nr̃a ꝯficiunt̃ de ſuba hũida: ſꝫ ſuba ſicca terreſtris ſi
eſt calı̃a eſt ꝓ q̄ãto eſt mutata ex̃neo calore ad ſenſum ſup̄
datũ. ¶ Ex hiſ igit̃ ꝯcludit̃ ꝙ ſi pueri ſunt calidi: ⁊ ſunt ae
rei ꝙ ipſi hñt plus de calore inato ⁊ iuuenes q̄ꝫto ſunt ma/
gis terreſtres ⁊ minus hũidi minus neceſſe eſt hr̃e quo ad
ꝓpriũ ſubm de calore nãli ad ſenſum datũ. Eſt ḡ deteriatio
Gal. ꝙ pueri reſpectu iuuenũ hñt plurimũ q̄ꝫtitatiue de ca
lido nã i cõparatione ꝓprij ſubi vel ꝓprie q̄ꝫtitatis.

Calor iuuenis ⁊ pueri eq̄les exiſtunt.

Queritur vtrũ calor iuuenis ⁊ pueri ſint eq̄leſ. Arguit̃ ꝙ non. p̄ ſic. cali
ditas ſꝑmaticoꝝ mẽbroꝝ pueri cõtinue remit
tẽdo ꝓcedit. ḡ. Aſſumptũ ꝓbat̃: q2 calı̃tas car
niformiũ ſenis ꝯtinue remittit̃: ⁊ illa ſ̃t hũidio/
ra ſꝑmaticis pueri. ergo. 2ᵒ q2 forma hũana põt introduci
cũ ſibi ꝓportiõatiſſima diſpõne: ergo cũ tẽperamẽto. 2ᵐ mo
di: ergo cũ calore ⁊ cõplexiõe iuuenis: ergo poterit ſtatim
poſt generatiõis p̄nᵃ incipere calor diminui ſicut poſt iuuẽ
tutẽ ꝯtinue minuit̃. ¶ 3ᵒ illi calores nõ ſunt eq̄les q̄ nõ ſun/
dantur in equali humiditate cũ paſſiue qualitates ſunt mã
actiuarũ ⁊ variata mã variat̃ forma vt vult Auer. 2ᵒ colli/
get. caᵒ p̄mo: ſed pueroꝝ ⁊ iuuenũ calor eſt hmõi cũ pueri
ſunt hũidiores. ¶ 4ᵒ calor iuuenũ eſt itẽſior: ergo nõ eq̄liſ.
aſſumptũ pꝫ. p̄mo: q2 calor vſq̄ ad iuuẽtutẽ ꝯtinue agit in
mẽbra ⁊ nõ niſi calefaciẽdo: ḡ mẽbra ꝯtinue calefiũt. 2ᵒ. q2
ſpũs ꝯtinue applicat̃ mẽbris qbꝰ eſt calidior. Et iõ ꝯtinue
illa calefacit. 3ᵒ q2 in iuuene humores cholici ⁊ calidi ma/
gis abũdãt: cũ facilius in calidas cadãt egritudines. 4ᵒ q2
in iuuenibuſ inueniunt̃ ſigna amplioris calı̃tatis. Sicut pi
loſitas corpis velocitas motꝰ: poſſibilitas digerẽdi durat
magnitudo pulſus: latitudo venaꝝ: audacia: ergo ⁊c̄.

In oppoſitũ eſt Gal. 2ᵒ cõplonũ caᵒ 2ᵒ. ⁊ h̄ cõmẽ
to illo. §. Q. ſi ſm̄ 4ᵐ elementum.

Pro ſolutiõe q̄õnis p̄mo notãdũ ꝑ calorẽ q̄n̄q̄ Nõ p.
itelligi corpus calı̃ꝫ q̄n̄q̄ calı̃tatẽ.
¶ 2ᵒ notandũ q̄ꝫdã caliditatẽ dici nãleꝫ vel inatã quãdã ac 2ᵒ
cidentaleꝫ. Et itelligat̃ ꝑ calı̃tatẽ inatã vel calorẽ inatũ cali
ditas fundata in hũido ſubtili mẽbri cõplonato: qđ eſt p̄ᵐ
ſubm caloris nãlis ⁊ q̄ caliditas eſt p̄ncipaliſ cõplexio pre
parãs ad vite ſuſtẽtationẽ. ¶ Nota 3ᵒ ꝙ de pueris ⁊ iuue/ 3ᵒ
nibus duplicez poſſumus formare q̄ſtioneꝫ. vnã vtꝝ cali/
ditas inata pueroꝝ ſit equaliſ calı̃tati innate iuuenũ mõ ſu
pra expoſito. ſecũdam vtrũ pueri in nãli diſpõne exiſtenteſ
alijs paribus ſint magis calidi iuuenibus vel habeant tm̄
de calore conuenienti q̄ꝫtum iuuenes.
¶ Et differũt ille q̄ões. Nã ꝯſtat ꝙ calor iuueniſ in ꝑte ter
reſtri mẽbroꝝ fundatꝰ eſt tñ ꝯueniẽs iuueni: ſꝫ nõ dr̃ inatꝰ.
Et vtraq̄ qõ p̄t itelli de cõpõne iſtoꝝ caloꝝ in ḡdu vl̃ q̄ ad
ſubꝫ. ¶ Nõ 4ᵒ ꝙ in iſtis cõpõnibꝰ ſupponunt̃ cetera pia vt Nõ 4ᵒ.
in nãli cõplone ⁊ adminiſtratiõe reꝝ nõ nãliũ ⁊ obito ꝯſer
uatiuo ſtãte regimie. ¶ Pria ſuppõ. ꝓpriũ ſbꝫ inati caloriſ p̄ᵒ ſuppõ
eſt illud qđ ꝓportionat̃ ſube mãe ex q̄ ſit gnõ. Tale aũt eſt
humidũ aereũ ⁊ aqueũ: ⁊c̄. ḡ. Et mior pꝫ: q2 mã ſ̃t ſperma
⁊ ſanguis mẽſtruꝰ. ¶ 2ᵃ ſuppõ lꝫ remiſſio aliq̄ hũidi radica 2ᵒ
lis faciat ad mẽbroꝝ īfrigidationẽ. nõ tñ q̄libet. h̄ pꝫ: q2 in
cãdela videmꝰ lichiniũ in tm̄ exiccari vt tãtã flãmã ꝯſerua
re nõ poſſit. In tꝑe aũt ſatis magno ſimı̃ꝫ flãmã ꝯſeruari vi
demꝰ: lꝫ ꝯtinue a flãma radicale humidũ lichinij diſſolua/
tur. ¶ 3ᵃ ſuppõ. remiſſio caloriſ maxie ſeq̄t̃ reſolõnẽ humi 3ᵒ
di cordis q̄ ad ſuã ꝑtẽ carnoſaꝫ. pꝫ: q2 maxie ſeq̄t̃ remiſſio
caloris remiſſionẽ eiꝰ in corde ⁊ illa ſeq̄t̃ reſolõnẽ ſue p̄nci
palis ꝑtis. ¶ Ultimo ſupponit̃ ꝙ caliditas inata tã in pue 4ᵒ
ro q̄ꝫ in iuuene nõ dr̃ in puero eẽ vel in iuuene tãq̄ꝫ in ſubo
ſimplici vel nõ ꝯfuſo cũ tã puer q̄ꝫ iuuenis hẽat ꝑteꝫ terre/
ſtrẽ q̄ nõ eſt illiꝰ calı̃tatis ſubꝫ: ſꝫ calor inatꝰ in iſtis dr̃ eẽ ſic
in ꝯfuſa ſuba vel ſubo. ¶ Ex q̊ ſeq̄t̃ ꝙ ad h̄ ꝙ cõiter dicat̃
plus eẽ de calı̃tate inata in puero q̄ꝫ in iuuene q̊ ad ſubꝫ nõ
req̄rit̃ ꝓpriũ illiꝰ calı̃tatis ſubm eſſe maiuſ: ſꝫ ſuffic̃ eſſe ma
ius ꝓportiõale toti ꝯfuſo in ꝯᵗᵒ pꝫ. ¶ Nõ tñ ꝙ q̄õnẽ hãc ſ̃b
mõ p̄ deteriat h̄ Gal. cõpando calorẽ pueri ⁊ iuuenis q̊ ad
ſubm ⁊ nõ in gradu. Nã q2 gradus talis calı̃tatis nõ p̄t ta
ctu diſticte ꝑcipi cũ ſꝑ cũ illa occurrat īfluẽs vel accñtalis:
iõ illã nõ determinauit. q2 voluit 2ᵒ cõplonũ ꝙ nõ eſſet via
alia q̄̃a niſi tactꝰ ad h̄ indicãdũ. ¶ Scdaꝫ q̄õnẽ deteriat 2ᵒ
cõplonũ. caᵒ. 2ᵒ. vbi loq̄t̃ de gradu calı̃tatis: ⁊ nõ de cõpa/
ratiõe ſoliꝰ inate: nec ẽt de cõparatiõe calı̃tatis q̊ ad ꝓpriũ
ſubꝫ in q̄ꝫtitate: ſꝫ in gradu ⁊ multitudine reſoluti vaporis
⁊ in acuitate: ⁊ hic variuſ moduſ deteriationũ Gal. fuit cã
multe ꝯfuſiõis in mẽtibꝰ doctoꝝ: vt pꝫ ex varietate opinio
num eoꝝ que ſunt cognite quaſi octo. prio ergo ſoluemus
q̄õnem prio modo intellectã ex his que h̄ dñr. 2ᵒ aliaꝫ intel
lectam de comparatione gradus caloris.

Quantũ ad primũ ſit hec p̄ma ꝯclõ. q̊ ad ſubꝫ nõ p̄ᵃ ꝯclo.
ꝓpriũ calor inatꝰ iuuenis eſt maior ca
lore inato pueri: pꝫ: q2 totꝰ iuuenis ẽ maior puero. ⁊ vterq̄
eſt totale ſubm īproprium ſui inati caloris. ¶ 2ᵃ ꝯ̈: lꝫ ſubm ꝓ 2ᵃ ꝯclo.

priū inati caloris eēt minꝰ i puero q̄ȝ i iuuene: tñ calor inatus in puero ē maior q̄ ad subȝ ꝓpriū q̄ȝ in iuuene. ¶ Pria pars ꝯnis ponit̄ sub dubio: qꝛ tenēdo ꝙ humidū radicale possit restaurari stat in iuuene plus eē absolute de tali hūido q̄ȝ in puero puo. ¶ 2ª ps vult ꝙ hoc dato: tñ dicēduȝ est calorē inatū i puero eē maiorē q̄ ad ꝓpriū subȝ. Probat̄: ħ qꝛ eēt toti puero magis ꝓportiōale ꝓpriū subm̄ inati caloris q̄ȝ in iuuene. Et ħ sufficit ad ħ vt dicat̄ plus eē de eo qd̄ recipit̄ in ꝯfusa iubā: vt ē dcm̄ in cōmēto. ꝛ maior pȝ ꝑ tres rōnes Gal'. supra factas hic in cōmēto. ¶ Ex q̄ pȝ hoc mō nō oportere dicere ꝙ hic calor inatus sumēdo ꝑ corpe est maior in puero quo ad ꝓpas dimēsiōes q̄ȝ i iuuene: ȝ sufficit ꝙ est ꝓportiōalior toti ꝯfuso in q̄ est. puta puero: q̄ȝ ca-
3ª ꝯclo. lor inatꝰ iuuenis sit ꝓportiōatꝰ iuueni. ¶ 3ª ꝯ. sumēdo calorē innatū ꝑ tali subiecto calido ꝓprio ꝛc. Calor inatus est amplior in puero: ȝ nō sit absolute maior q̄ȝ ille q̄ est in iuuene. pȝ ꝭm moduȝ ꝓbationis immediate precedentis.
pª ꝯclo. **Quantū ad** 2ᵐ sit ista pª ꝯclo sequendo viā Gal'. loco allegato caliditas pueri ꝛ iuuenis nāl'r dispositoꝝ est eq̄lis: aut modico est itēsior calor pueri. ¶ Istā ꝯnē vult Gal'. esse ad sensuȝ illis q̄ ꝯsueuerūt tāgere calitatē in sicco ꝛ molli ꝛ in vtroq̄ ꝯsiderare ꝑ tactū eq̄litatē arte ab ipso ibi tradita. ꝛ tu eā vide. Aui. vr̄ velle addere rōnē ad ħ roborādū. pª primi. ꝛ supponit ꝙ puero debite recto nō aduenit aliqd qd̄ ipsius calorē habeat intēdere vsq̄ ad iuuētutē. tūc .n. nō regerent̄ regimie ꝯseruatiuo. Sil'r pueris vsq̄ ad iuuētuteȝ debite rectis nō aduenit aliquid nālem calorē remittēs aut extinguēs: qd̄ ꝓbat̄: qꝛ ꝯtinue ꝓcedūt augmētādo. ergo nō remittit̄ calor. ¶ Ex qbꝰ seq̄t̄ ꝙ in pn̄ᶜ iuuētutis est equalis sicut priꝰ ex quo nec intendebat̄ nec remittebat̄ in calore. 2ª rō: qꝛ calor in pueritia sufficit ad duo. s. ad sui ꝯseruationē ꝛ ad augmētū. Et q̄nq̄ nō sufficiet aliqd̄ istoꝝ facē: ergo aliq̄n sufficiet facere vnū. ꝛ nō reliquū: ȝ nō pōt dici ꝙ sufficiet facere augmētū ꝛ nō sui ꝯseruatiōem: ḡ restat ꝙ sufficiet ꝯseruari ꝛ nō facē augmētū. Etas aūt in qua ħ accidit est iuuētus: ergo in iuuene ꝛ puero calor est equalis. ¶ Sed in hac qōne credo Gal'. nec rō me cōpellit Auic. qꝛ facillime pt̄ solui sicut posset ad Gal'. expimētū dici ꝙ nō est veꝝ vt dicit Thomas de garbo: vel dici ꝙ ȝ quo ad cutē sint eque calidi nō oȝ ita in interioribꝰ eē vbi plurimū sanguis ꝛ spiritus ꝛ cholera abū-
2ª ꝯclo. dat. ¶ 2ª ꝯclusio. calor tñ iuuenis est acutior. Probatur: qꝛ
3ª ꝯclo. fundat̄ in subō terrestri ꝛ pȝ ad sensum. ¶ 3ª ꝯclusio. calor iuuenis est minor quātitatiue q̄ȝ pueri. i. minoꝝ vapoꝝ q̄ȝtitas sub manu tāgētis eleuat̄ in iuuene q̄ȝ puero ħ docet tactus. Et ꝑ isto vide que dixi pª primi. caplo de etatibus.

His habitis rn̄det̄ ad argumenta in oppositū. ¶ Ad pm̄ū negat̄ assumptū ꝛ dr̄ ꝙ caliditas carnisformiū alioꝝ a corde in sene remittit̄ remisso calore cordis: qd̄ nō accidit in puero. vel 2º dic ꝙ nō sunt oino sil'r ꝯseruatiua caloris carnisormia spmatica mediāte eodem gradu humiditatis. immo cum valde minori spermatica: qꝛ minorē sibi limitāt: ꝛ ꝭm varietatē ēt forme. Nō enim est dubiū ꝙ nō ita substantifice humida est caro iuuenis sicut caro cordis in sene homine.

¶ Ad scd̄m dr̄ illud naturalr̄ esse impolē qd̄ si fieret nunq̄ȝ esse puer. ¶ Ad 3ᵐ negat̄ assumptū ꝛ vide que scripta ꝛ dicta sunt de hoc prima pmi. caplo de cōplexionibꝰ. ¶ Ad 4ᵐ negat̄ ꝙ ꝯtinue intēdat̄ nec vȝ argumētū. calor ꝯtinue applicat̄: ergo ꝯtinue calefit. Nā humores frigidi ꝛ aer frigidus ꝛ alia remittūt mēbroꝝ calorem: ita vt oporteat vti exercitio ad illū excitādū. Et ad ꝯfirmationē tertiaȝ negat̄ ꝯn̄a. mēbra. n. pueri minus terrestria ꝑ spiritū ꝛ sanguineȝ tm̄ calefiūt quātū mēbra iuuenis ꝑ maiorē sanguinis ꝛ colere quātitatē. ¶ Ad ꝯfirmationē q̄rtā dr̄ ꝙ illa signat caliditatē cū alijs paribꝰ qd̄ nō est in puero respectu iuuenis.

QVID AVTEM. Ista est 2ª pars pncipalis cōmēti in qua Gal'. ꝓbat ꝙ q̄ crescūt plurimo idigēt nutrimēto. Et arguitur sic. maior fit in eis dissolo: ergo indigēt maiori nutrimēto. ꝯn̄a tȝ: qꝛ cibus dat̄ ad dissoluta restauranda. Et ꝓbat̄ assumptū: qꝛ sunt humidiores: ꝛ ꝙ dissoluit̄ a substātia humida est plus eo qd̄ dissoluit̄ a subā sicca esto ꝙ in calore essent. pares sicut videmus ꝙ multo plus de aq̄ q̄ȝ de oleo in eodē tpe alijs paribus dissolueret̄ ab eodem igne. VBI VERO CALOR PARVVS. In pte 3ª ꝓbat ꝙ senes paruo cibo indigēt: qꝛ vbi est calor paucus ibi expetit̄ cibus paucus ꝛ in senibꝰ calor est paucꝰ. ꝛ assumptū pȝ ꝑ silitudineȝ: Nā si carbones sint pauci multa ligna eos suffocabūt. Sȝ ħ satis declaratū est sup apho. Attēde tñ hic ꝛ redde cām q̄re dissolo humidi citra terminū ꝯueniētē vltimo istāti cōsistētie est cā remissiōis caloris nālis cū ꝯternālis calor ibi itēsior ꝯseruari ꝛ figi possit vt pȝ de ethica. ¶ Redde 2º cāȝ q̄re in tēpato icipit remitti calor etatiue humido suo exñte hūidiori q̄ȝ q̄n incipit remitti calor in cholico vel sicco tm̄. QVOD ENIM DIXIT. In hac pte q̄rta vificat correlariū dicēs: ꝙ ex ħ qd̄ Hyp. dixit ꝙ febres nō fiūt i senibꝰ sil'r acute: innuit ꝙ cā ē: qꝛ corpa senū st̄ frida. ꝛ tūc cā dicti ē clara. Cū. n. febris nō sit aliud q̄ȝ calor nālis mutatꝰ i igneū. i. trāsmutatio corpis d̄ nāli calore ad igneū ꝯstat nō tm̄ posse mutari i senibꝰ q̄ȝtū i iuuenibꝰ in qbꝰ cū sit mltꝰ calor ille facil'r venit ad vltimitatē. Sȝ si aliq̄n ita itēse febriūt senes vt iuuenes pn̄t febrire. i. si ad ꝓpiquū ḡdū febriū iuueniliū veniāt signat̄ futura mors pp morbi magnitudinē ꝛ subi debilitatē. ¶ Hec dicta oia ꝭȝ moᵐ dcm̄ sup̄ in expōne aphōi limitent̄. HEC HYPOCRATICA. Facit qd̄ dcm̄ ē. ꝛ pȝ illā eplam. Bonū est q̄rere. ¶ Aphorismus. XV.

Ventres hyeme ꝛ ṽe calissimi st̄ nā: ꝛ somni lōgissimi. In his ergo tpibus: oblatiōes plures dāde st̄. Et. n. inatꝰ calor est multus: nutrimento igit̄ ampliori indiget. Signū: ꝛ etates: ꝛ athlete.

¶ Ventres hyeme ꝛ vere: nā calidissimi sunt: ꝛ somni lōgissimi. Itaq̄ ꝑ ea tpa: cibi dari copiosius debēt. Caloris eniȝ natiui copia magna inest: vt cibus ꝑinde plenior regratur. Argumēto etates sunt ꝛ athlete.

¶ Ventres hyeme ꝛ vere: nā calidissimi sunt: ꝛ somni longissimi: quare per ea tpa: alimenta copiosiora sunt exhibenda. Et enim tunc calor innatus plurimus est: vn̄ ꝛ pluribus eget alimentis: indicio sunt etates: ꝛ athlete.

¶ Hypo. in ħ aphō itēdit vnā ꝯnē pncipalē q̄ est ista. In tpē veris ꝛ in tpe hyemis oȝ plm̄ dare de cibo. ꝓbat̄: qꝛ i illis tpibꝰ vētres st̄ calissimi ꝭȝ nām ꝛ somni st̄ lōgissimi. ḡ plm̄ dȝ dare de cibo. ꝓbat̄ ꝯn̄a: qꝛ vbicūq̄ est calor inatꝰ multꝰ mlto idiget̄ nutrimēto. Et ꝙ vbi calor inatꝰ est mltꝰ plurimo idigemꝰ nutrimēto pȝ ꝑ signū sumptū ab etate ꝛ cōplone: qꝛ etates calidiores vt puericie ꝛ iuuētutis idigēt plurimo nutrimēto: ꝛ cōplones calidiores corpa atletaꝝ q̄ st̄ calidiora. Qꝛ aūt vētres ṽe ꝛ hyeme sint calissimi ꝛc. suppōit Hypo. ¶ Circa aphōm nota ꝑ ꝑ vētrem ħ itelligi omnem ꝯcauitatē corporis nāl'r nutrimēti ꝯtentiuam: vt dictū fuit aphō 2º. ¶ Quid aūt itelligi dȝ ꝑ ver. ꝛ qd ꝑ hyemē vide scd̄a pmi ab Auic. ¶ Nō 2º. ꝙ vētres in his tpibꝰ esse calidissimos. pōt itelligi duobus modis. vnoº itēsiue: ꝛ hoc nō est verum vt apparebit in vna qōne. Alioº qꝛ plus eis assistat de spū ꝛ sanguine ꝛ corpibꝰ calidis nāliter iuuātibꝰ ad opōnes nāles: ꝛ hoc mō intellexit Hypo. Et ideo non dixit absolute sunt calidissimi: ȝ calidissimi nā. i. plurimū abun-

Somi longissimi ȝ nō ... [illegible]
song est multiplex ... [illegible]
[illegible]
Sompine a colera ... [illegible]
... [illegible]

3° dātes nālī calor: ⁊ h̄ est veꝝ mō dicto. ¶ Nō 3° ꝙ q̄ cā sōni
A est vaporatio mulcebris ad cereᵐ ⁊ idē seqt spūūz retractio
iō illo tpe fiūt lōgiores sōni in q̄ plurima talis fit vaporatio
⁊ diuti⁹ añq̄z dissoluat pseuerat. h̄ aūt est in v̄e ⁊ hyeme: cū
tūc min⁹ acuti vapores eleuent ⁊ tēpoꝝ friditate diuti⁹ stēt
4° añq̄z dissoluant. ¶ Notādū 4°. ꝙ cā q̄re vētres sīt isto mō
calidissimi in hyeme est: q̄ p frigus aeris ꝓhibetur exitus
spūūz a corpe clausis poris: ⁊ ita ad itra magis mouēt. vñ
fortificato corde ⁊ mēbris interiorib⁹ tādē magis multipli
cato sanguine fortificant ēt exteriora. In v̄e aūt sunt calidi
pp sanguinis ⁊ spūum multitudinē factā tpe hyemis: ⁊ q̄
tps moderamine ⁊ eq̄litate v̄tutis pseuerat vt⁹ fortis: ⁊ tūc
pz cā v̄ificās ꝯnē aphorismi. Nā calore exñte nālī plurimo
merito hui⁹ digō est apta fieri melior ⁊ supfluitatis dissolō
velocior. ⁊ iō plus cibi poterit virt⁹ tolerare ⁊ decēter dige
rere. ¶ Itē somnus adiuuat digōnē. iō longo exñte somno
5° plus cibi digeri pōt. ¶ Nō 5° ꝙ ad v̄ificationē ꝯnis reqrit
p̄ ꝙ tpa seruēt suā nām: ita ꝙ hyems sit frida: sed nō extre
me. tūc. n. debilitaret vel extigueret calorē ⁊ ver tēperatū.
¶ Reqrit 2°. ꝙ corpus sit robustū. Nā corpus valde tenue
int⁹ ⁊ ex̄ ifridaret. ⁊ iō corp⁹ valde senile ⁊ ēt cōplōnē hñs
multū frigidā. ¶ 3° reqrit ista corpa vti d̄bito regimine vt
6° pānis ⁊ admistratiōe reꝝ nō nāliū. ¶ Nō 6°. ꝙ corpa atle
B taꝝ sunt calā cōiter cū sint audacia ⁊ ad motus fortia. iō si
7° multo cibo idigēt h̄ est: q̄ multū hñt calorē. ¶ Nota 7° ꝙ
p calorē inatū nō itelligit sicut in p̄cedēti aphōrimo p inna
tū itelligit vnūquēq̄z calorē hic ꝯueniētē ⁊ nālez corpi hu
8° mano. ¶ Nō 8° ꝙ plurimo idigerere nutrimēto pōt intelli
gi aut quo ad vnā cibationē aut quo ad oēs in eo tpe simul
aggregatas. huius aūt aphorismi ꝯcordia sumit pria q̄rti.
caplō de cibatiōe febricitātiū. ⁊ 2ª primi. ⁊ est vtilis in recte
ordinādo dietā s̄m varietatē tempoꝝ anni ⁊ ampliatur ad
regiones: ⁊ similes cās calorem vnientes.

Hūana corpora calidiora i hyeme q̄z in estate eē dicunt. Arg. primo.

Circa aphorismū

dubitat vtruz corpa humana sint calidiora nālr in hyeme q̄z i estate. Negatiue arguit sic. aliq̄d corp⁹ tēperatuz est calidius in estate q̄z in hyeme ⁊ non est calidi⁹ nisi nālr. g̃ tale est calidi⁹ nālr in estate q̄z in hyeme ꝯña clara est. ⁊ assumptū pz: q̄ oē corp⁹ ꝯueniēter rectū ē in estate calidi⁹ q̄z in hyeme: vt pz p signa talē caliditatē significātia. s. pulsum velociorē vrinā citriniorē magis cholicas feces. g̃ ēt tēperatū corp⁹ est calidi⁹ in estate q̄z in hyeme.
2° ¶ 2° sic. si ita esset. sequeret aliquē senē tēperatū esse aliquo tēperato iuuene in sui gradu tēpamēti calidiorē nālr. ꝯñs falsuz: q̄ qlibet senex respectu sui iuuenis ē frigidus. Et arguit ꝯñat q̄ sit sortes tēperat⁹ in vltimo instāti ꝯsistētie ⁊ sit in istāti initiatiuo hyemis ⁊ regat regimine ꝯseruatiuo optimo: ⁊ seqt ꝙ imediate post h̄ fiet nālr calidior q̄z nūc sit: ⁊ immediate post h̄ erit senex in medio tēperamēti. alr. n. non ꝯseruaret. ⁊ tūc est ꝯsistēs. ergo ꝯ. Et ex eodē sequeretur ꝙ nō semp stāte debito ꝯseruatiuo regimine caliditas post etatē ꝯsistētie minueret ꝯ Auicēnā. caplō de etatib⁹. ⁊ ꝯ diffinitionē senectutis. ⁊ pz deducēti ꝯclōnē ex eodē casu. ¶ Sequit 3°. ex isto ꝙ in etate senectutis posset fieri veꝝ augmētum. ꝯñs impolē. ⁊ pz ꝯñtia in casu nostro: q̄ sor. p totū autūnū fuit ꝯsistēs. ergo sufficiet tm̄ restaurare quātū resoluere vel dissoluere: ⁊ ꝯtinue post h̄ restauratiua fortificat. ergo sufficiet plus restaurare q̄z dissoluet. ergo sufficiet facere veꝝ augmentū cū nihil aliud videat esse augmētū q̄z restauratio scd̄z quātitatē maiorē deperditā. ¶ Seqt q̄rto. ꝙ saltē in etate ꝯsistētie posset fieri veꝝ augmētū. ¶ Nam sit nūc vltimū instās adolescētie ⁊ p̄nᵐ hyemis: ⁊ seqtur ꝙ calor icipit hr̄e maiorē ꝓportionē supra humidū q̄z immediata añ hēbat: cū merito hyemis incipiat fortificari. ergo cū imediate añ talē hr̄et ꝓportionē ꝙ sufficeret ad augmētum faciēdū seqt ꝙ imediate post poterit idē. ¶ Sz sortes imediate post erit ꝯsistēs. ergo in ꝯsistētia posset fieri verū augmētū. ¶ Ex eodē seqtur 5°. ꝙ nō gnālr q crescūt haberēt plurimū inatū calorē nec difficilius tolerarēt cibi abstinētiā q̄z nō crescētes ꝯ Hypo. aphorismo. 14. p̄cedēti. Et pbat ꝯñtia: q̄ in isto casu imediate post h̄ in dato hoie calor inatus erit multus respectu eius ꝙ imediate añ fuit cū imediate post h̄ erit in hyeme calor nālis mult⁹ respectu autūni ⁊ hoies plurimo idigēt nutrimēto vt dicet i aphorismo.
¶ Tertio p̄ncipalr arguit sic. in hyeme frigus aeris nō calefacit nec ab itrinseco calefit spūs saltē. g̃ spūs nō sunt calidiores in hyeme. ergo nec homo: cū maxime merito spūūz sit homo calīs nāliter. Assumptū pz: q̄ nihil agit in se: nec vnū ꝯriū agit q̄litatem sibi ꝯriā. 3°
¶ 4° qlibet humor in hyeme est fridior. ergo ⁊ homo. ꝯñtia tz. Assumptū pz: q̄ sunt grossiores ⁊ magis coagulati. ergo frigidiores. assumptū pz: q̄ hac sola cā difficili⁹ farmaco educunt ⁊ sōmnia vt hr̄ videri quarta primi. 4°

In oppositum

est Hypocras in aphorismo.

In ista questione

erūt duo articuli. In prio determiabit p̄ncipale ꝓpositum. In 2°. videbit vtrū p hyemis aduentuz in principio senectutis vel consistentie possit in aliqua illarum etatum fieri verum augmentum.

Quantum

ad p̄ᵐ nōndū ꝙ corpoꝝ humano ꝝ: quedam sunt fortis caloris ⁊ robusta: quedam debilis caloris ⁊ imbecilia. Siue hoc sit merito complexionis vt flegmatici siue merito etatis vt senes valde siue a cā alterius accidentis vt precedētis dissolutionis: aut febris aut nimie maciei. Nō p.
¶ Nō 2°. ꝙ h̄ tpa. s. ver estas autūnus ⁊ hyems q̄nq̄z seruāt ꝓpriā nām q̄nq̄z non: vt si estas erit frida aut nimis rabide calā: ⁊ ita eꝯ de hyeme. ⁊ in ꝓposito intelligat de istis t pib⁹ suā nāz seruātibus. 2°
C ¶ Nota 3°. ꝙ p ꝯriȷ iuxtapositionē q̄nq̄z aliud ꝯriuz fortificat vt experientia docet: ⁊ notat ꝙ vapor ascēdens in aere tpe estatis ꝯuertit ⁊ fit glacies cū fit grando: g tñ vapor cū mediū nō est vehemēter calīm: nō ita in glaciez ꝯuertit: sed fit pluuia. hoc idē videmus: q̄ aque puteales sunt estate fridioris. hyeme v̄o calidiores ⁊ hāc fortificationē dicit Aristoteles fieri p antipistasim. i. ꝯriȷ iuxtapōnē. 3°
¶ Notāduz 4°. ꝙ hec ꝯriȷ fortificatio duob⁹ modis ꝯtingit. vn⁹ est ꝯriū circūdatū a ꝯrio vndiq̄z ab illo fugiēs s̄m oēs suas ptes petit centrū: ⁊ ita vniunt sue ptes ⁊ ita vnaqueq̄z ab alia recipit maius iuuamentū aliȷs parib⁹ q̄z prius. Et h̄ mō dr̄ ꝙ virtus vnita est fortior seipsa dispersa. hec aūt fortificatio fit a nā taliū corpoꝝ que refugiūt iuxtaposito ꝯrio. talis autez natura maxime in corporibus vaporosis iuenit. Nā ferrū ⁊ lapides aut talia nō vñr hanc hr̄e virtutē. Sed vapores ⁊ vēti vñr ⁊ res vaporose subtiles: ⁊ hoc est magis in libro metheoroꝝ videndum. 4°
¶ Secūdus modus fortitudinis est: q̄ nō solum partes magis vniunt: sed qualitas contraria qualitati circūdanti fortius intēdatur q̄z si ꝯrium nō approximaret. ⁊ tunc illud in rebus difformibus facilem hz cām: q̄ partes minus intēse partib⁹ intēsioribus appropinquant ⁊ ab eis assimilant ⁊ intēdunt: ita ꝙ totū reddit intensius q̄z prius esset. Sed supposito vapore vniformi frigido videre qūo p antipistasiz intēdat nō ē tā facile. ¶ Quidam tñ imaginant hūc modū ꝙ q̄litates prime agūt sibi similes q̄litates p spēs spūales q̄ sunt alie a q̄litatib⁹ primis sicut lumē a luce hñt tñ virtutē generandi similes illis a q̄bus decidunt. ¶ Imaginant 2°. ꝙ quēadmodū spēs visibilis reflectit a speculo denso ⁊ opacorita spēs caliditatis ⁊ friditatis ⁊ aliaꝝ q̄litatū reflectunt a corpore ꝯrio qualitate forti informato. Et iō ille spēs supra subm̄ suuz reflexe talia corpora intēdūt. ¶ Quidā v̄o dicūt nō ꝯria oia hoc mō p ꝯriȷ iuxtapōnem vel circūpōnem esse apta fortificari in sua q̄litate qua sunt a dominio informata. verbi gratia. aqua calida p iuxtapōnē vel circūpōnē ꝯriȷ siue fortis siue

debilis nõ calefieret: sꝫ potius īfrigidaret nisi forte pp̄ pro hibitionē exitus calidi ⁊ vaporis ⁊ fumi: sed illa q̄ sīt apta nāliter esse sub intēsiori gradu talis q̄litatis qñqꝫ p̄ ꝯrīj circūpōnē itēdunt vt vapor q est subal'r aq̄: qñ adhuc est sub forma vaporis fridi est tñ aptus sub intēsiori friditate esse. talia ergo hñt in se p̄nm intrinsecū reductiuū ad maiorē intēsionē. Et iõ cū partes p̄ antiparistasiꝫ magis vniunt ⁊ vicinant pōt totū vna p̄te aliā iuuāte reduci citi⁹ ad p̄stinā nāꝫ ⁊ intēdi. ¶ Quidā vō dicūt nō ꝯtingere p̄ solā antiparistasim fieri talē intēsionē in vniformi nisi alio agēte ꝯcurrēte. ⁊ tūc ꝑm modos dictos p3 nō repugnare imaginationi calorē spūs hois tp̄e hyemis p̄ antipistasim intēdi. ⁊ sic ēt mēbroꝝ ⁊ humoꝝ calidoꝝ: qđ vtꝝ sit veꝝ videbit̄ in ꝯ̄nibus. ¶ Nota 5°. q̄ aliud est vnū hoiem esse alio calidiorē absolute: ⁊ esse calidiorē ꝑꝫ nāꝫ: nā aliqd eē calidi⁹ absolute est ipsū itēsius cal'm denoiari p̄ q̄litatē q̄ est caliditas. Esse āt calidi⁹ ꝑm nām vel nāl'r est esse ita in caliditate ⁊ corpibus calis dispositū vt merito illoꝝ sit forti⁹ nāliū opōnū cōpletiuum siue h̄ sit merito gradus caloris siue merito mltitudinis sanguis ⁊ spūuꝫ: lꝫ gradus esset remissior. ¶ Ultio nō q̄ tp̄e hyemis: q̄ aer est fridus cutis cōdēsat̄ q̄ aeri occurrit ⁊ pori claudunt̄ ⁊ spūs q est cal's petit interiora: vt dicit Gal. in cōmēto: pp̄ q̄ oīa p̄hibet̄ sanguis ⁊ spūum dissolō ⁊ cibi q sumunt̄ circa stōm maiori exn̄te quantitate caloris nālis fit digestio melior ⁊ in epate amplior sanguis quantitas ⁊ in corde spūum gn̄atio. Et iõ cōiter accidit oium v̄tutum nāliū fortificatio saltē respectu ei⁹ qđ est itēdēs act⁹ nāles exercere cū spūs sit ad ista opa p̄ncipale aie instr̄m vel saltē multū adiuuās. Et h̄ itelligat̄ esse veꝝ in corpibus robustis ⁊ fortis caloris ⁊ debite rectis ⁊ tēporibus suā nāꝫ seruātib⁹. ¶ Tūc sit p̄a ꝯ̄. stāte debito regimine ꝯseruatiuo sanitatis alijs parib⁹. corpa sunt fridiora absolute tā intus q̄ꝫ ex̄ tā quo ad humores q̄ꝫ quo ad mēbra in hyeme q̄ꝫ in estate. Probat̄. colera rubea in corpe humano est frigidior in hyeme q̄ꝫ in estate alijs parib⁹. ḡ oēs alij humores ⁊ oia alia mēbra. tꝫ ꝯn̄a: q̄ colera est alijs humorib⁹ calidior: vt p3 ex eius diffōne. ergo si p̄ aliquē modū deberet p̄ antipistasim alius humor intēdit ipsa intēderet̄. ꝯn̄a p3 ꝯsiderāti modos. ¶ Sed p̄m arm p̄bat ex mēte Aui. 2° p̄mi. doctri. 2a. caplō 6°. vbi ad l'rām vult q̄ in hyeme colera maxie reprimit̄ tp̄is friditate ⁊ noctiū lōgitudine ⁊ diei puitate: sꝫ ꝯ̄primi p̄ ista nō est nisi i calore remitti. ḡ ⁊c̄. ¶ Cōfirmat̄: q̄ adueniēte v̄e sanguis eliquat̄ a cal'itate aeris. ḡ calefit. Et p̄ ꝯn̄s calidior est q̄ꝫ in hyeme cū est coagulatus quodāmō. ¶ 2° ꝯfirmat̄: q̄ in estate oia signa apparēt intēsioris caloris: vt dr̄ in vno argumēto. ¶ 2a ꝯ̄. corpora humana robusta hyeme suā seruāte nām ⁊ debite recta alijs parib⁹ sunt calidissima ꝑm nām. p̄bat̄ talia fortiores ⁊ velociores exercēt act⁹ nāles vtpl'm. ergo sunt calidiora ꝑm nām. ¶ Cōsequētia nō ex 4° notabili. assumptū est Gal. in cōmēto: ⁊ p3 vt ipse dicit ad sensum. ¶ Ex istis duab⁹ ꝯ̄nibus seqt̄ aliqs opōnes q̄ a cal'o fiūt: multo tñ fieri veloci⁹ a certo cal'o remissiori q̄ꝫ intēsiori. v̄bi gr̄a. digestio fit velocior in sano remisse cal'o q̄ꝫ in febriēte acute. ¶ Itē vētositatis dissolō ⁊ sanguis ex cibo gn̄atio. ¶ Seqt̄ 2°. q̄ caloris in corpe nr̄o itēsio est multotiēs p̄ accn̄s cā gn̄ationis fridoꝝ. nā nimia intēsa caliditate epatis ita vt sit p̄ter nām ꝯtingit qñqꝫ chilum a stomacho veniētem nō digeri nisi modicū⁹ ⁊ residuū eliquari ⁊ diuidi ita vt ide multa aquositas gn̄et̄ vt in hydrope est videre: ⁊ ecōtra caliditate remissa ⁊ ad nāꝫ redacta nō generabit̄. ¶ Tertia ꝯ̄. lꝫ calidiora sint corpora robusta nāl'r hyeme q̄ꝫ v̄e. nō tñ absolute oia talia meli⁹ sunt dicēda esse disposita. p̄a pars est ꝯ̄ precedēs. 2a p̄bat̄: q̄ ver est tp̄s sanissimū: sꝫ in sanissimo melius disponunt̄ corpa. ḡ. ¶ Cōfirmat̄: q̄ in meliori tp̄e corpora saltē tēperata se debent meli⁹ h̄re. Sed ver est meli⁹ tp̄s: vt 2° p̄mi. doctri. 2a. capitulo 6° duꝫ dixit. Et ver est melius tp̄s ⁊ est p̄portionale cōpl'oni spūs ⁊ sanguis. ¶ Contra. in hyeme calor inatus est amplior. ergo virtus fortior. Et p̄ ꝯn̄s corporis dispositio melior. tꝫ ꝯn̄tia: q̄ ex augmento innati caloris non accidit nocumētum neqꝫ virtutis diminutio. ergo accidit augmentatio cū aliquo mō variet̄. Sed fortitudo virtutis insequitur tēperamentum. ergo ex augmēto innati caloris sit corpus temperatius. ergo in hyeme est melius dispositum ⁊ q̄ ex augmento inati caloris nō accidit nocum aut debilitas. p3 2° p̄mi. doc. 3a. summa de pulsib⁹ ca. 8. vbi ad l'rāꝫ dixit. Et neqꝫ estimes q̄ si calor inatus fuerit fortis q̄ꝫtūcūqꝫ minuat ex v̄tute: imo ex ea p̄uenit in suba spūs fortitudo ⁊ in aiaꝫ audacia. ¶ Hic dr̄ q̄ fortitudo v̄tutis dr̄ duob⁹ modis. vno° dr̄ v̄tus vna fortior alia: q̄ actior ē opōnes p̄ducere p̄portiōatas itēsiōi aie vel nāe: ⁊ ista fortitudo insequit̄ tēpamētū. 2° mō dr̄ v̄tus fortis: q̄ sine preternāli nocumento opōnū opōnes a nā intētas est apta facere itēsiores: quo dr̄ sepe a Gal. digestiuam fortificari calitate ⁊ humiditate nāli. iõ dicimus in hyeme v̄tutē esse fortiorē hoc mō 2°. Et hoc mō dixit Aui. loco allega. q̄ nō minuit ex v̄tute calor inatus: mō aūt p̄° minuit. p3 cū addat in audacia q̄ nō ē ita p̄portionalis forme hois: sicut fortitudo vel mediocritas.

Quantum ad 2m articulum p̄mittēdū. p̄° q̄ p̄ puericiā ⁊ ꝯsistētiā ⁊ senectutē intelligatis vt scriptū in qōne de tolerātia ieiunij senum. ¶ Supponēdū 2° q̄ corpe debite recto ⁊ deductis cāis preternāl'r imprimētib⁹ ꝯtinue vel q̄si ꝯtinue in pueritia fit veꝝ augmentū. p3 ex Aui. p̄ia p̄mi. ca. de etatib⁹. vbi ad l'rām: puer nāqꝫ augeri nō cessat: sed crescēdo gradit̄. Si ḡ nō cessat seqt̄ q̄ ꝯtinue auget̄. ¶ Premittēdū 3°. q̄ ad h̄ q̄ dicat̄ fieri verū augmētū. reqrit̄ q̄ ꝑꝫ mēbra spermatica fiat maior restauratio q̄ꝫ dissolō cū p̄portionali eorūdeꝫ quo ad humidum ꝑexn̄s extēsione ꝑm q̄ꝫlibet dyametrū. nā cū nō fiat augmētum p̄ solam iuxta pōnēꝫ: sꝫ p̄ int⁹ susceptionē: p3 q̄ si dꝫ corpus crescere ꝑm oēm dimēsionē est opportunū ꝑexn̄s humidū extēdi: sꝫ hoc vide melius p̄° de gnōne ⁊ p̄ma p̄mi. doctrina 6a. ¶ Premittēdū 4° cuilibet gradui cōpl'onalis caloris diuersaꝫ corrn̄dere limitatā extēsionē totalis humidi sui corporis ꝑꝫ varietatē q̄ꝫtitatis humidi ⁊ cōpl'onis eiusdē. Nā cū calor nālis nō itēdat corpus augere in ifinitū: vt 2° de aia: sed certū intēdat terminuꝫ. p3 q̄ limitata est talis mēsura respectu cuiuslibet totalis hūidi a cal'o itēta. p3 2° q̄ q̄ diuerse sunt hoium q̄ꝫtitates nāles taꝫ ꝑm cōpl'onē q̄ꝫ ꝑm humidi q̄ꝫtitatē q̄ diuersi sīt huius extēsionū termini a nā intēti ꝑm diuersitates dictas ¶ Supponendū 5°. cuilibet hūido mēbrali hois corrn̄dere limitatā extēsionē sub q̄ pōt esse nāl'r ⁊ supra quā si extēderet̄ esset sibi violenta. Ex hoc p3 q̄ cū ad talem extēsionē deuenerit multo amplius vlteriori extēsiōi resistit q̄ꝫ an̄ extēsioni resistebat alteri. ¶ Ex quo seqt̄ 2° nō esse incōueniēs p̄ ꝯtinuā paulatinā humidi extēsionē calore remanēte eq̄ forti subito deperdi certā p̄portionē ad humidū extēdēdū. ¶ 6°. suppōit̄ q̄ cū hūidū p̄uenit ad tāta extēsionē q̄ vlteriorēꝫ pati nō pōtq̄ non ex q̄libet exiccatione ꝯ̄bit̄: imo certā tolerat exiccationē. hoc p3 manifeste in reb⁹ exteriorib⁹. Et al'r statim post adolescētiā. sequeret̄ diminutio cū humidū ꝯtinue p̄cedat exiccādo. ¶ Ultimo premittit̄ q̄ queādmodum ad veruꝫ augmētū reqrit̄ ⁊ plus q̄ꝫtitatiue restaurari q̄ꝫ deperdatur ⁊ humidū ꝑexn̄s extēdi ita eꝫ ad verā diminutionē reqrit̄ q̄ minus restauret̄ ꝑꝫ mēbra spmatica q̄ꝫ dissoluat̄: ⁊ q̄ remanēs humidū ꝯ̄bat̄ p̄portiōal'r ꝑm oēm dimēsionē. Ista p3 eo motiuo quo dicimus de augmēto. Ex quo p3 eē possibile in ꝯsistētia qñqꝫ plus restaurare q̄ꝫ dissoluat̄ qñqꝫ minus: lꝫ in ea nec fiat veꝝ augmētū nec vera diminutio cuꝫ nec ꝑexn̄s hūidū extēdat̄ qđ reqrit̄ ad augmētū verū: nec remanēs ꝯ̄bat̄ qđ reqrit̄ ad diminutionē veram.

His habitis ista sit p̄ia ꝯclō. corpore ꝯueniēter recto deductis causis p̄ternaturali

ter iprimētib⁹ p totā adolescentiā in quocūq; fuerit āni tpe est restauratio spmatico℞ maior dissolōne. p3. qa ē ve℞ augmētū. ğ maior restauratio dissolōne. Ex q̄ p3 tā in autūno q̃ in estate fieri restauratioñē maiorē dissolōne corpe i adolescentia ɔstituto saltē quo ad spmatica mēbra. ¶ Seqť 2° ipołe esse in pueritia corpe existēte nālr disposito fieri verā diminutionē. ¶ 3° seqť p calitatē estatis plus pportionabilr respectu dissolōnis remitti restaurativā carniformiū q̃ spmatico℞. p3: quia in estate nālr multi pueri demacrescunt.

2ª ꝯ. ¶ Scda ꝯ. ipołe est in senectute fieri ve℞ augmentū vel in ɔsistētia nālr. Probať: qa si est ɔsistentia. ğ corpus puenit ad augmēti finē. ğ mēbra spmatica hñt terminū quātitatis quē intēdit calor in illo hūido. ğ calor nō intēdit vlteri⁹ extēdere. ⁊ nihil est ipm violētās. ğ nō amplius extēdiť. Et p

3ª ꝯ. ɔñs nō fit ve℞ augmētū. ¶ Tertia ꝯ. ipołe est per cās mere nāliter iprimētes fieri in ɔsistentia verā diminutionem. Probať: qa nō fit vera diminutio: nisi humido exiccato: ita vt ɔ̄hať pportionabilr in suis dimēsionib⁹ oib⁹ quo ad mēbra spermatica. Sed tāta siccitas nō accidit nisi in senectute. ğ. minor p3: qa per exiccationē vsq; ad gradū siccitatis senectutis stat humidū nō ɔ̄ctū. ğ per nullā tm̄ contraheref.

4ª ꝯ. ¶ Quarta ꝯ. ipołe est esse senē per tps in quo nō fiat diminutio. Nā p nullū adiutoriū pōt ita fortificari vt plus ẜm spermatico℞ subaz restaureť q̃ dissoluať vel suo℞ spermatico℞ ɔ̄ctio impediať. Aliter. n. nō esset senex cū illo mō disponeret. Ex quo seqtur in quol3 anni tpe quo ad spermatica in sene cōtinue maiorē fieri dissolutionē restauratione. ¶ Seqtur 2° q̄ l3 in tēpore hyemis in aliquo sene fiat maior restauratio q̃ dissolutio. hoc tamē non erit quo ad mēbra spermatica: sed carniformia solum. ¶ Seqtur 3°. in vero consistente cōtingere quo ad spermatica minorem fieri dissolutionē restauratione: vt p3. si qs incipiat esse senes in pncipio hyemis cum incipit calor fortificari. ¶ Sequitur q̃rto. nō respectu cuiuslib3 mēbri necessario fortiorem esse nutritiuam tempore hyemis q̃ fuerit in estate precedente. Stat. n. plus vt in spermatico debilitatā esse nutritiuam ex processu etatiuo q̃ ex hyeme fortificataz etiam in robusto

5ª ꝯ. corpore ex temporib⁹ suā seruātibus nām. ¶ Quinta conclusio. ⁊ si fortior sit carnificatio hyeme q̃ precedente estate in corporib⁹ robustis ⁊ tēporibus suaz nām seruātibus: nō tamē op3 melius carnis humidū aut pro operationib⁹ aut p vita restaurari q̃ in estate. Prima pars p3: quia calor est fortior nālis: vt p3 ex Galie. in cōmento. Secunda pars p3 vbi in estate fuerit consistens ⁊ in hyeme sit senex. Dicitur autē calor fortior: nō qa meli⁹ humidū possit restaurare: sed ad sensum supra positū. ¶ Nō tamē habeo p inconuenienti melius tam p vita q̃ p operatiōib⁹ restaurari humidū q̃ fuerit dissolutū: vt dixi pma pmi.

Ad argumēta. pncipalia. ¶ Ad pm negatur assumptū. Cōcedo. n. q̄ est calidi⁹ ⁊ q̄ nō est calīs nisi nāliter. ⁊ nego q̄ est calidius nālr ⁊ rō p3 in logica. ¶ Ad 2m ɔcediť ꝯ. ⁊ dr q̄ senex non est fridior iuuene nisi alijs parib⁹. mō nō sunt alia paria: s3 vnuz est in hyeme. reliquū in estate. dico tñ ad argumēti māz q̄ senex in hyeme nō est calidior q̃ fuit in estate: s3 est calidior nāliter. ¶ Ad ɔfirmationē cōcediť q̄ stat aliquē nāliter dispositū ⁊ cōueniēter rectū regimine cōseruatiuo ⁊ q cōtinue regeť deducta dispōne ṗter nām incipere esse senē ⁊ incipere calefieri vt si vltimū instās ɔsistentie sit initiū estatis aut hora inchoādi exercitiū: sed hoc mō dicimus ɔtinue diminui caliditatē post consistentiā: qa corp⁹ ɔtinue est remissius calidū postq̃ si in alijs parib⁹ esset cōsistēs: ⁊ ita est in pposito. ¶ Ad confirmationez tertiā negať ɔñā. ⁊ admisso casu dico q̄ si incipit esse senex imediate post hoc minus quo ad spermatica membra restaurabit q̃ dissoluetur. Et cum dr plus restaurabit q̃ faciebat imediate an̄ potest concedi: s3 dr̄ q̄ in autūno nō tm̄ restaurabat q̃tū dissoluebatur: l3 esset consistens. ¶ Ad 4m nego ɔñaz. ⁊ admisso casu dico q̄ imediate post hoc nō augebitur: ⁊ concedo q̄ plus restaurabit ēt quo ad spermatica q̃ dissolueť: ⁊ tñ non augebitur vt est dcm̄ in qōne secūdi articuli. Et pportionaliter respondeať ad alias ɔfirmatiōes eiusdez argumenti. ¶ Ad 5m dr q̄ q crēscūt hñt innatū calorē ⁊ plurimo idigent nutrimento alijs parib⁹ q̄ nō sunt in illa cōparatiōe cū ponať adolescens in autūno consistēs in hyeme. ¶ Ad 3m pncipale argumētū ⁊ 4m cōcediť illud qd cōcludūt q̄ in hyeme corpora sunt fridiora ⁊ eo℞ humores: ⁊ p3 in p articulo: tñ sunt calidiora ẜm nām.

Cōmenti Gal. expō.

TEmpora anni. Gal. in hoc cōmē. p ponit vtilitatē cū gñali snia aphōi. 2° spālr exponit. 2ª ibi. (Neq; calorē dixit) dicit p q̄ tpa anni q̄ ad eas dispones q̃s faciūt in corpib⁹ hoīuz dant magnū adiutoriū in ordie cibi q̄ p3. Nā hyems facit esse opportunaz cibi maioris opationē ⁊ appetitū ⁊ facit esse minorē egōnē: sicut manet in seq̄ntib⁹: ⁊ in estate est ɔ̄riū. Hoc ğ est q̄ Hypo. hñ diffiniuit. i. declarauit cū dixit q̄ ṽe ⁊ hyeme vētres sunt calīssimi nā ⁊ somni lōgissimi: ⁊ cāni assignauit: qz calor inatus est mult⁹. ⁊ iō multo idigēt nutrimēto. ¶ Nota ğ q̄ egō paucificať in hyeme respectu assumpto℞: qa plurima ps ɔuertiť in sanguinē: l3 alie cause ɔcurrant vidēde secūda pmi. 2ª doctrina. ca°. 6. NEQVE CALOREM. Cōmētať spālr. ⁊ diuidiť in duas. p vificat ea q̄ dicta sūt de hyeme. 2° ppe finē cōmēti vificat de vere. ibi 2ª (Hypocras nō ita.) pª in tres. p exponit pticulas aphōi. 2° ponit vnā ɔditionez reqsitā ad vificationē aphōi remouēdo vnū dubiū. 3° argť ɔ̄ sniam ei⁹ ⁊ soluit. 2ª ibi. (Sed hoc nō vlr) 3ª ibi. (Quib⁹ in tēporib⁹.) In pª pte dicit. 5. pmo q̄ Hypo. non dixit h absolute in hyeme plurimū esse calorē: sed cū determinatiōe: qa apposuit inatū. i. nālē. ⁊ ita habeť expō caloris inati ⁊ intellectus pme ppōnis aphōi ⁊ talis caloris nāz Hypo. alibi dixit. ¶ Scōm dcm̄ est q̄ h dicti cā q̃tū ad hyemē alibi ab Hyp. est dicta. Nā dicit q̄ in hyeme calor nālis petit interiora corpis. ⁊ iō fortificať ɔ̄riū fugiēdo: s3 in estate moueť ex ad suuz silē: ⁊ ita in corpe minorať ⁊ dissoluiť. ¶ 3m est q̄ in hyeme multū digeriť. iō multus cib⁹ est necius. ¶ Dicit 4° q̄ somni sunt lōgissimi pp noctis lōgitudinē ⁊ bonū est perpēdere somni vtilitatē: qa ad digōnem iuuat. ¶ Dicit 5° q̄ etates ⁊ atlete q ponunť in fine aphōi ponunť ad declarandū q̄ vbi est multus calor innatus ibi indigēs multo cibo sicut in pueris ⁊ atletis. Et hec omnia sunt in aphorismi expositione. SED HIC NON VNIVERSALITER. Facit qd dictum est pmo. 2° ex illo verificat ɔc̄lonem aphorismi. ibi. (Cū ğ humana) In pma pte dicit. 4. pm est dubij remotiuuz q̄ istud. s. plurimo idigere nutrimēto in hyeme non est ve℞ in oib⁹ aialib⁹: imo sunt excipiēda aialia fride nāe in hyeme in cauernis accūbentia: qa istis si multuz cibi daret nō digererent. ¶ Dicit 2° q̄ h idem patiunť hoies debilis nāe cū lauanť frida aq̄. iō qa ifridanť ⁊ debilitanť. ⁊ iō isti ēt in hyeme debilitanť. ⁊ iō nō idigēt multo ⁊c. ¶ 3° dicit. q̄ homines fortes cuz lauanť in frida aq̄. pmo calor eo℞ trahiť ad iteriora ⁊ postea fortificať: ita q̄ sunt tādē amplioris caloris nāli calore redeūte ad iteriora. Et ex hoc hēmus conditionē reqsitā ad aphōi vificationē: qa reqriť hoies tales esse robustos: vt dixi in expōne aphōi. ¶ Dicit 4° q̄ aialia A
fride nāe supanť a friditate aeris hyemis: vt q̄nq; iueniať accubātia in cauernis insensibilia ⁊ q̄si mortuat ⁊ multa ēt eo℞ peunt. 5: aialia cal̄a multū sanguinē hñtia patiūť ex hyeme illud qd hoies robusti cū frida lauanť aq̄ in quib⁹ calor petit iteriora: ⁊ l3 a pn° videať ifridari: nō tñ debem⁹ dicere aquā penetrare itus: s3 poti⁹ itus igrediunť calor ⁊ san. q sūt cā multitudis carnis. ¶ Ubi nō p in istis aialib⁹ B
tpe estatis nālr m̄ltiplicari flata ⁊ crudos hūores q in hyeme tenēt locū cibi: ⁊ pp tpis friditatē eo℞ vaporatio nō dis

soluit. ꝛ iõ dormiũt tota hyeme ꝛ nutriunt̃ dictis hũiditati bꝰ. ¶ Nõ 2° hoies fridos nõ ita posse stare sine cibo: qa sub tilium sunt humoꝝ q̃ʒ dicta aialia in cauernis accubantia. CVM ERGO HVMANA. Mõ ex dictis v̾ificat aphõm dicẽs: ꝙ cũ hoĩs corpꝰ ꝯsistat ex spmate ꝛ sanguie mẽstruo ꝛ spũ: vt oñsuʒ ẽ in lib. de spmate in q̃ est dcm̃ spma eẽ suba lẽ cãm mẽbroꝝ ꝛ ꝙ ex ipso corpꝰ augmẽtat̃ ꝛ nutrit̃ manifestũ ẽ ꝙ melior fiet digõ si sanguis ꝛ spũs aggregent̃ in iterioribꝰ in qbꝰ dʒ max' fieri digõ. Et iõ Hypo. i isto aphõ nõ solũ testat̃ ꝙ melior fiat digõ: sʒ ꝓfitet̃ in his corpibꝰ hac cã multũ cibũ esse dãdũ. ¶ Circa ptẽ ḡ nõ ꝙ spma quo ad ptẽ eiꝰ corpulẽtã fit ex sanguie iã aliq̃ mõ approꝑato näe spmaticoꝝ: vt hʒ videri 18ª tertij. Et iõ sanguis isto mõ approꝑatus ꝑt dici q̊dãmõ spma saltẽ i ꝓpinq̃ potẽtia. De tali ḡ vult Gal. ꝙ ex ipso corpus nutrit̃ ꝛ auget̃: ꝛ hoc nõ hʒ dubiuʒ. ¶ Utrũ ãt corpulẽta ps spmatis mãl'r ꝯcurrat ad fetꝰ gñõnẽ: ẽ qõ ꝓ vtraqʒ pte ꝓbabilis in q̃ tʒ Gal. ptẽʒ affirmatiuã. QVIBVS IN TEMPORIBVS. Hic arguit ꝯ dicta ꝛ diuidit̃ in q̃ttuor. nã ꝑ arguit ꝯ dicta ꝑcipue ꝯ hoc ꝙ in hyeme sit plus dãdũ de cibo. 2° v̾ificat dcm̃ Hypo. ꝑ sensum ꝛ cãm. 3° oñdit aliq̃ʒ v̾itatẽ ꝯtineri in facto argᵗᵒ. 4° cõplete soluit rõnẽ. 2ª ibi. (Uñ ex ipõ) 3ª ibi. (In qbꝰ nõ solũ.) 4ª ibi (Perpendis ne.) ¶ In ꝑª pte intẽdit talẽ rõnẽ. in dictis tpibꝰ nõ ẽ dãdũ multũ cibi si dissolõ fit pauca: qa cibꝰ ẽ nec̃ius ad dissoluta restaurãda: sʒ supple in istis tpibꝰ dissolõ est pauca respectu estatis. ḡ nõ in istis tpibꝰ est modicꝰ cibꝰ dãdus ꝛ nõ multꝰ. huiꝰ rõnis nõ ponit nisi maiorẽ cuʒ probatione sua. VNDE EX IPSO. Docet ex sensu ꝛ cã veꝝ esse dcm̃ Hyp. di. ꝙ ex ipso sensu cõꝑhendit̃ Hypo. dicere veꝝ. qa in istis tpibꝰ nõ solũ si male digerat̃ vt in qbusdã debilibꝰ ꝯtingit: sʒ ẽt si paꝝ comedat̃ corpa ifridant̃ ꝛ max' ipediunt̃ in suis opõnibꝰ ꝛ si multũ cibi det̃ vltra modũ nõ patiunt̃ illud qð in alijs tpibꝰ. ¶ Ubi nõ ꝙ sensus ostẽdit paꝝ comedẽtes hyeme ifridari ꝛ ipediri: ꝛ ex h̾ ꝑ rõnẽ ꝯcludit̃ ꝙ debẽt mltũ comedere corpa i hyeme nõ tm̃ ad restaurãdũ dissoluta: sʒ ad mltũ sanguinẽ ꝛ spm̃ gñandũ ꝛ carnẽ ꝑ quos resistat̃ friditati hyemis. ꝛ iõ nõ opʒ ꝙ si minꝰ dissoluit̃ minꝰ de cibo det̃. ¶ Nõ 2° ꝙ si in hyeme cibus det̃ vltra modũ: ita ꝙ ẽt plus sanguis gñet̃ q̃ʒ est opportunũ tñ nõ ẽ talis lesio sicut ex sili vl' ꝓportiõali cibi exhibitione i alio tpe. Nã ꝑ illi ꝓꝑ v̾tutẽ nõ eẽ ita fortẽ nõ ita bñ digert̃ ꝛ peiores humores gñant̃. 2° ẽt tales hũores geniti nõ ita facile mouent̃ ad putredinẽ ꝓꝑ v̾tutẽ esse fortiorẽ ꝛ minorẽ esse calitatẽ accidẽtalẽ. IN QVIBVS NON SOLVM. Oñdit argumẽtationẽ factã hr̃e aliqd coloris di. ꝙ in istis dictis q̃ sũt vera nõ solũ a qbusdã redarguit̃ Hyp. sʒ refellũt̃ oẽs idẽ faciẽtes. Et rõ est: qr nullus ẽ q nõ fateat̃ corpꝰ aiale. i. aialis dissolui. ꝛ si incõprehẽsibil'r apud sensuʒ saltẽ itellectu h̾ cognoscitur. ¶ Et ꝙ h̾ sit veꝝ oñdit nec̃itas reficiẽdi q̃ ẽ. s. in q̊lʒ tpe. nã si aial ꝯtinue in eodẽ statu ꝑmaneret ꝛ nõ dissolueret̃ nõ sibi nec̃ius eẽt cibꝰ saltẽ q̊lʒ tpe. ¶ Et ex h̾ vr̃ veꝝ eẽ ꝙ cibꝰ nec̃ius ad dissoluta restauranda: qð erat assũptũ in arguᵗᵒ ¶ Ubi nõ ꝙ si qs ꝯiũgat dcã istiꝰ ptis cũ dictis ptis ꝑcedẽtis: pʒ solõ argumẽti. Nã in ꝑcedẽte pte oñdit̃ vtilitas mlti cibi in hyeme ad resistẽdũ friditati: lʒ nõ fit tũc mlta dissolutio: ꝛ in ista pte dr̃ ꝙ tñ sine dissolõne cibꝰ nõ fuisset necessarius saltẽ in q̃lʒ etate ꝑfecta: cũ tũc nõ eẽt ꝓ augmẽto necessariꝰ. Et iõ argumẽtũ sup̃ nõ vʒ. cibꝰ nõ est nec̃ius nisi ad dissoluta restaurãda in q̊lʒ tpe anni ꝛ in q̃lʒ etate. ḡ qñ minus dissoluit̃ minꝰ est dãdũ: qa stat nõ dari ꝓꝑ nec̃itatẽ: sed vt sit meliꝰ. ¶ Et hinc est ꝙ Gal. hoc mõ iterrogatiue ꝯtra oppoᵐ insurgit in pte seq̃nte. PERPENDIS NE. Hic ponit Gal. itegrã solõnẽ ꝛ facit q̃tuor. ꝑ narrat opõnes nälis caloris multas. 2° addit vnã ꝯditionẽ ex pte tẽpoꝝ req̃sitã ad aphõm verificãdũ. 3° tãgit cãm: q̃re multus est nec̃ius cibꝰ in hyeme: ex q̃ pʒ manifeste argumẽti solõ. 4° adaptat dcã ad aphõm. ibi 2ª. (Cursus ḡ.) ibi 3ª (Solius si q̃titatis) ibi 4ª (Que dia in isto aphõ.) ¶ Dicit ḡ Gal. in pte ꝑª: 5. ꝑ q̃cũqʒ sis ipugnator Hypo. ꝑpẽdis ne ex dictis te non esse dignũ rñsione? Sed tñ ego mediãte Hypo. volo tibi rñdere. ¶ Dicit 2° ꝙ q̃cq̃d ꝯstituit aial a ꝑn° ꝛ cõplet augẽdo ꝛ regit nutriẽdo fit tripl'r. i. in aliq̃ triũ v̾tutũ. s. gñatiue: nutritiue ꝛ augmẽtatiue: quoꝝ tñ oium vnuʒ est ꝑnᵐ: qð est calor nälis existens gñale instr̃m ad omnẽ operationẽ viuentis. ¶ Dicit 3° ꝙ hic calor ꝑcipue hyemalis. i. fortificatus propter hyemẽ: vt dr̃ supra: augmẽtat appetitũ: ꝯfortat digõnẽ: sanguinẽ auget in corpe: ꝛ dissoluta sup̾fluitate a corpore restaurat. ¶ Dicit 4° ꝙ calor exterior nõ tm̃ dissoluit sup̾fluitates: sed ẽt rẽ nälẽ q̃ custodit corpus. ¶ Dicit 5° ꝙ dissolutio q̃ a medicis vocat̃ occulta: fit a solo calore näli q in solis aialibꝰ inuenit̃: vt dictũ est in libro näliũ v̾tutũ. Et iste nõ solũ facit appetitũ cõuenibilẽ ꝛ digõnẽ ꝛ assimilationẽ: sed ẽt expellit cibi sup̾fluitates. Ex quo seq̃tur ꝙ qñ calor nälis est fortior dissolutio tertie digõnis. i. sup̾fluitatis eius est occultior. Et iõ Dyosorus dicit. ꝙ ois sudor est ꝑter näʒ. qa si corpis cursus. i. trãsmutatiões fiũt in corpe f'm nãm. ꝛ ipsa vincit cibũ. tũc ad cutem nõ mãdat̃ humiditas sensibiliter expellẽda. ꝛ ideo quãdo sudor accidit in laboribꝰ ꝛ nimijs exercitijs aut calore estiuo fit ex nature fatigationibus. i. debilitationibꝰ. ¶ Ubi ꝑmo nota ꝙ generatio ꝛ augmẽtatio ꝛ regimẽ fiũt per näles operationes. Et iõ maxime ꝑ ministratas v̾tutes näles complent̃: que sunt tres dicte: quaꝝ instrumentũ in oĩ operatione est calor nälis vt sumitur ꝑma ꝑmi. ꝓpter scðm qð notũ est sensu calorem hyemalẽ augmẽtare sanguinẽ. ¶ Sed vtrum fortificet appetitum videt̃ dubium. Et simil'r vtrũ magis dissoluat estualis q̃ʒ hyemalis. ergo imediate sequentibus dubitandum esse videt̃ vtrũ in hyeme fiat maior dissolutio ꝛc̃.

QUeritur vtrum in hyeme fiat maior dissolutio ꝛ maior fames q̃ʒ in estate. Negatiue argr̃ sic. in hyeme fit mior sitis q̃ʒ in estate. ḡ mior dissolõ ꝛ minor fames. ꝓbat̃: qa seq̃tur: fit mior sitis. ḡ fit minor hũidi roridi dissolutio: cũ sitis istã dissolutionẽ seq̃tur. ꝛ vltra. ergo minor dissolutio etiã humidi substantifici: tʒ ꝯña: qa non vr̃ quare plus ꝓportionabiliter respectu estatis vnuʒ reliquo magis: cito dissoluat̃. Et vltra seq̃tur. minus de substantifico dissoluit̃. ḡ minor fit fames: qa fames illã dissolutionẽ consequtur. ¶ 2° sic. in estate membra sunt magis inanita ꝛ magis calda. ḡ fortius dissoluunt̃. ḡ magis a stomaco trahunt. ꝛ per ꝯñs maior fit fames. tʒ ꝯña: qa si sunt magis calda. ḡ a fortiori maior ẽ dissolõ caldo igit̃ itensiori exñte magis dissoluunt̃: ꝛ vltra magis dissoluunt̃: ꝛ plus añ dissolõnẽ sunt inanita. ḡ citiꝰ insurgit eoꝝ appetitiua: cũ citiꝰ ad paucitatẽ cũ qua appetitus exiccat̃ deueniãt. ꝛ sic citius est fames. Et assumptũ ꝑmũ est notũ: cum tactu sint calidiora: ꝛ visu macilẽtiora. ¶ 3° v̾tutes sunt debiliores in estate. ḡ resolõ maior cũ nõ nisi ꝓꝑ dissolõnẽ sit v̾tus debilis. Assumptum pʒ 2ª ꝑmi. ꝑma doc. caplõ 6° ꝛ summa de pulsibꝰ. caplõ de pulsibꝰ tẽporum. ¶ 4° aialia debilia in hyeme pñt stare sine cibo: ꝛ sine fame tota hyeme: nõ estate. ḡ magis ẽ estas famis augmẽtatiua q̃ʒ hyems. ¶ 5° calor in estate est intensior taʒ intus q̃ʒ extra: ꝛ magis nälium humiditatũ dissolutiuus: ꝛ membra ꝛ humores magis dissolutioni parati. ḡ maior fit saltem naturaliũ humiditatum dissolutio.

In oppositum videtur esse Galienus in commento.

In questione ponam duos articulos. In primo videbo vtrum maior fiat dissolutio in hyeme. In scðo vtrũ maior fiat fames.

Quãtum ad ꝑᵐ sciendũ de hac qõne duos inuenit modos cões. ꝑmus supponit ꝙ hoc nomẽ resolõ sumit̃ multis modis. ꝑmo ꝓ corruptione: vt 3ª hui⁹

commēto. 13. 2° ꝑ rarefactiōe:vt 3ª p̄mi.doc.2ª.capl'o 3°.
3° mō ꝑ sepatiōe supflui a iuuatiuo. 4° ꝑ oi gñalr' cōuer/
sione corpulēti i vaporē. 5° ꝑ ɔuersiōe corpulenti in vapo
rē isensibilr' expellendū.℄ Supponit 2° ꝙ resol'onū q̄ sunt
hūidi corpulēti in vapores:q̄dā sūt idicātes cibi oblationē
cū potētia restaurādi:vt q̄ fit a forti cal'o nāli:q̄dā vo idi-
1ª ɔcl'o. cat restaurādi ipotētiā vt q̄ fit a calore p̄ter nām.℄ Tunc
ista est pª ɔ̄ resol'o ꝑ sepatione supfluitatis a iuuatiuo fortior
fit in hyeme.ꝓbat'.h̄ fit a calore nāli vt nālis:sȝ calor vt nā
2ª ɔ̄. lis est fortior in hyeme.g̃ ꝛc̄.℄ 2ª ɔ̄.resol'o h̄ mō dicta solū
fit p se a calore nāli nō accn̄tali.p3:qa accn̄talis calor nō in/
tēdit hāc sepatiōnē:ꝛ h̄ mō itelligat' 5m ɔcm̄ supra i cōmēto
ꝙ dissol'o q̄ occulta vocat' a medicis fit a solo calore nāli:nō
3ª ɔ̄. accn̄tali.p3:qa accn̄talis calor nō itēdit hāc sepatiōnē.℄ 3ª
ɔcl'o.sumēdo resol'onē gñalr' ꝑ q̄libȝ ɔuersione rei corpulē
te in vaporē maior fit resol'o cuiuscūq3 materiei corpulentē
4ª ɔ̄. in estate q̄3 i hyeme.ꝓbat'.ꝑ pl'a deducta añ opp^m.℄ 4ª ɔ̄.
resol'o q̄ est ɔuersio in vaporē insensibilē ꝛ sepatio a iuuati
uo est maior i hyeme.ꝓbat':qa v̄tus nālis est fortior.g̃ suf/
ficit magis supfluū separe ꝛ insensibilē vaporem ɔuertere:
p3 ēt ex alio:qa calor estatis resoluit in vaporē grossiorē.ꝛ
5ª ɔ̄. ꝑ ɔn̄s sensibilē:non sic aūt calor hyemis.℄ 5ª ɔcl'o.resol'o
cū possibilitate restaurationis ē maior i hyeme.p3:qa v̄tus
est fortior in hyeme.g̃ plus pōt restaurare de dissoluto.ꝛ si
bn̄ ꝓspiciat' hec opio nō plus valet nisi ꝙ dissol'o ē maior i
estate:sȝ possibilitas restaurādi ē maior in hyeme.℄ Sed
tūc restat adhuc sibi soluere argu^m in cōmēto fcm̄ ɔ̄ hypo.
2ª pō. ℄ 2ª pō supponit ꝙ nō ɔ3 calorē itēsiorem posse magis dissol
uere:vt.s.in pª q̄one isti9 aphoi.℄ 2° supponit ꝙ q̄3to cal'm
est potēti9 ad resoluēdū tāto ē ei9 resol'o magis occulta:qa
tāto magis subtiliat in eq̄li tpe.℄ 3° p̄mittit ꝙ cor' vnifor/
miter ꝛ nālr' se hn̄te fm toti9 hitudinē q̄3 cito mēbra inaniū
tur tā cito fit fames:ꝛ eɔ̄.℄ Pria distictio.ꝙ tā a cal'o itrin
seco q̄3 extrīseco triplex corp9 ɔtigit dissolui. Aut.n.dissol/
uit' sp̄us siue calor nālis:aut hūiditas nutrimētalis sub illa
cōphēdēdo supfluitates aut humidū mēbrale aiatū:q̄d est
hūidū radicale.℄ 2ª distictio:trib9 modis ɔtingit aliq̄d cor
pus fieri inanitū q̄3 añ:aut qa magis dissoluit':aut qa min9
1ª ɔcl'o restaurat':aut pp vtraq3.exepla satis patēt.℄ Tūc est pª ɔ̄.
calor nālis magl dissoluit' estate q̄3 hyeme.ista p3 ex cōmē/
2ª ɔ̄. to.℄ 2ª ɔ̄.hūiditates manētes sub forma nutrimēti fortius
magis dissoluit' estate q̄3 hyeme.ꝓbat':qa cū cal'3 extrīsecū
fit forti9 in estate seq̄t' ꝙ plus de tali hūido trahat ad supfi/
ciē:ꝛ illud tractū magis dissoluit:cū ip̄3 fit estatis tpe magl
3ª ɔcl'o. dissol'oni patū:ꝛ pori sint ēt magis apti.℄ 3ª ɔ̄.plus dissol/
uit' in corpe robusto debite recto de radicali hūido tpe hye
mis q̄3 tpe estatis tpib9 suā nām seruātib9.ꝓb':qa citi9 ta/
lia tpe hyemis famē icurrūt:sȝ q̄3 cito incurrūt famē dissol/
uunt'.g̃ citi9 dissoluunt' quo ad radicale humidū.℄ Cā āt q̄re
h̄ dissolutio est maior:est:qa calor nālis in multa q̄3ti^te am/
plior radicali humido applicat' ꝛ vehemēti9 incētrat'.ꝛ iō
nō obstāte mēbroꝝ maiori calitate intēsiue in estate:vn̄ for
tior fit radicalis hūidi dissol'o in hyeme.℄ Cōtra hāc posi
tionē arguit'.q2 calor nālis vt sic dissoluit supfluitates:ꝛ ac
cidētalis rē nālē.g̃ ex cremēto accn̄talis caloris ɔ3 magis
crescere dissolutio rei nālis:talis aūt maxie est radicale hu
midū.g̃.℄ 2° mēbra sunt ɔtinue magis dissoluta i estate q̄3
vnq̄3 in hyeme:cū minorē hēant sanguis ꝛ carnis q̄3titatē.
g̃ si aliq̄n in hyeme pp dissol'onē attrahunt.seq̄t' ꝙ in estate
semp appetūt aut saltē semp trahūt.g̃ non citi9 merito talis
dissol'onis icurrūt famē hyeme q̄3 estate.℄ D.sepius sūt ci
bāda corpa estate q̄3 hyeme debite regēdo:sȝ nō sepius q̄3
appetūt.g̃ sepi9 appetūt.℄ D.in illis locis maxie multipl'i
cat' sp̄us in hyeme in qb9 maxie est aptus ɔseruare:ꝛ digō
fieri:ꝛ plurima ei9 q̄3titas iuenit'.sȝ h̄ est in corde ꝛ arterijs
ꝛ venis.g̃ in istis maxie fortificat':sȝ nō nisi cōmixtū nutri/
mētali hūido.g̃ maxie fortificat' supra nutrimētale hūiduȝ

ergo si huius merito fit maior dissolutio humidi substanti
fici multo forti9 fiet maior dissolutio hūidi nutrimentalis.

In soluendo istā difficultatē vr̄ mihi supponen/ dum ꝙ calor est dissolutiu9 humi/ suppō.1.
ditatū nāliū magis vt est calor p̄ter nām vel accidētalis q̄3
vt est nā is:vel ꝙ vt nālis non dicat' dissolutiuus nāliū hu
miditatū:hec suppō p3 ex mō loquēdi Gal'.in cōmēto vbi
dixit.ꝙ calor exterior nō dissoluit tm̄ superfluitates:sed res
nālē que custodit corpus:innuens ꝙ in hoc differt a calore
nāli.idē p3 rōne:q2 calor vt nālis intendit istarū nāliu3 hu
miditatū permanētiā.g̃ nō tm̄ appetit earū dissolutionem.
℄ Suppono scdo.ꝙ mēbra ꝛ humores corporis sunt intē 2ª.
siue calidiores tpe estatis q̄3 tēpore hyemis:p3 in p̄ma qō/
ne hui9 aphorismi:ꝛ in scd̄a ɔclusione p̄mi articuli videbis.
℄ Suppono 3° ꝙ supfluitates 3ª digōnis calor vt nālis dis 3ª.
soluit.p3:q2 illas nālissimo mō vt nālis h3 expellere. Mo/
dus aūt nālissimus est ꝑ dissol'onē expellere cū ꝑ poros cu
tis egredi debeāt.℄ Suppono 4° ꝙ calor nālis cum istas 4ª.
supfluitates dissoluit magis ꝓportionalr' eas dissoluit q̄3 ca
lefaciat.p3.q2 multū intēse h3 eas dissoluere aut subtiliare
vt insensibilr' egrediant':ꝛ nō multū intense h3 calefacere.
℄ D.sicut calor nālis stomaci multo magis eliq̄t ꝓportio/
naliter q̄3 calefaciat ita d3 esse de calore in supfluitates agē
te vt nāli.Ex hoc p3 cā q̄re magis insensibiliter iste supflui
tates egrediunt' cū agit solus calor nālis.Nā agēte accidē
tali:qa ille calefacit ꝛ leuigat añq̄3 per subtilitatē faciat in
sensibiles vt est videre in aqua calefacta.iō sensibiliores a
corpe egrediunt' calore accidentali agente.℄ Ex hoc p3.q̄
re Gal'.dixit ante in cōmento huius aphorismi a solo calo/
re nāli fieri dissolutionē que vocat' occulta a medicis.i.so/
lus calor nālis est ille merito cuius dissolutio multi corpu/
lenti fit occulta.Nā tm̄ humidū ab accn̄tali cal'o dissoluen
du3 a corpe sub forma grossioris vaporis educeret' q̄3 iam
educat':cu3 anteq̄3 ad tantā subtilitatē veniret fieret leue ꝛ
exiret:nō tn̄ volumus ꝙ nullo modo aliqua possit fieri oc/
culta dissolutio ab accidentali calore.

His habitis hec est pª ɔcl'o.Cuiuslibȝ nālis hu/ miditatis corporis fm spēm maior fit pª ɔ̄.
dissolutio in estate q̄3 in hyeme alijs paribus.p3.qa queli/
bet talis est de se magis apta dissolui cū sit calidior ꝛ subti
lior ꝛ calor estatis est eaꝝ magis dissolutiuus cū dissoluan
tur a calore accn̄tali magis vt dixit vnū suppositū: ꝛ calor
estatis est magis accn̄talis ꝛ est intēsior ꝛ amplior:q2 in ae
re multo ꝛ mēbris ꝛ hūorib9.℄ Scd̄a ɔcl'o.dissolutio sup 2ª ɔ̄.
fluitatis tertie digōnis in tpe hyemis in corpe robusto con
ueniēter recto ꝛ tēporib9 seruātib9 suā nām est velocior q̄3
tpe estatis.p3.qa illa est velocior cū calor agit vt nālis:ꝛ h̄
maxime est tpe hyemis.℄ Tertia ɔcl'o.cibi nō dant' sibi ꝑ 3ª ɔ̄.
restauratione supfluitatū tertie digōnis:sed pro restauratio
ne humiditatū nālium.hoc p3.qa tales sunt superfluitates
abijciende.ergo illaꝝ restaurationē nō per se intendit natu
ra.℄ Correlariū.nulla est dissolutio ꝓpter cuius maiorita
tē in hyeme q̄3 in estate dandus sit in hyeme amplior cib9:
qa cibus ꝓpter nullā dissolutionē restaurandā est dandus
amplior in hyeme q̄3 in estate nisi ꝓpter dissolutionē natu/
raliū humiditatum:ꝛ talis nō est amplior.℄ Ultima ɔclu 4ª ɔ̄.
sio.Cib9 amplior est opportunus magis hyeme q̄3 in esta
te.ꝓbatur.qa in hyeme op3 sanguinem ꝛ carnē augeri ad
debitā corporis permanentiam.Sed non augentur nisi ex
multa ꝛ ampliori comestione.ergo op3 amplius in hyeme
comedere:ꝛ intelligatur cōclusio in corporibus robustis ꝛ
cum conditionibus supra positis:ꝛ hanc conclusionem in/
nuet paulo post Gal'.in cōmento.

Quātum ad 2m nota p̄mo.ꝙ l3 dissolutio humidi mē broꝝ fit cā famis.tn̄ multotiēs fames acci A Nō p.
dit mēbris magis restauratis ꝛ plus de humido vel nutri
mēto hn̄tib9 q̄3 ꝓus hēant cū nō aderat fames:ꝛ hoc p3 in

de cōualescētib⁹:in qb⁹ ↄtinue mēbra restaurant̄ ⁊ in adolescētib⁹ in qb⁹ ↄtinue fit augmētū. pȝ ēt ex alio: qa sumpto cibo. 14. aut. 16. horis post in cōsistētib⁹ isurgit appetit⁹ vt appet de distātia q̄ est itra cenā ⁊ prādium. ⁊ tūc pprie sunt mēbra magis restaurata: qa tūc cōpleta est digō mēbrorū ⁊ nutricatio. ¶ Ex quo seqt̄ hāc ↄñam nō valere hic fit velocior hūidi substātifici dissolutio. ḡ citior fames nisi ponā
2° tur alia paria. ¶ Nō 2° ꝙ diuersa est mēsura paucitatis humoꝝ: merito cui⁹ excitat̄ vtus attractatiua venaꝝ i hyeme ab ea: pp quā in estate. pbat̄. sicut se hȝ nālissima humorū mēsura ⁊ ↄuenietissima in hyeme ad ↄuenietissimā i estate ita mēsura sui paucitate faciēs attrahere: sȝ minor est cōuenietissima mēsura humoꝝ estatis in corpibus robustis q̄ȝ hyemis. ḡ minor est mēsura sui puitate excitās mēbroꝝ at/
3° tractiuā. ¶ Nō 3° fortiorez esse attractiuā hyemis in dictis
4° corpib⁹ q̄ȝ estatis. pȝ pp spūuȝ multitudinē. ¶ Nō 4° ex fortiori vtute attractiua fortiorē fieri attractionē alijs parib⁹.
5 ¶ Ultimo nō. ꝙ fames a fortiori attractione fcā alijs parib⁹ pluri cibo idiget vt sedet̄ q̄ȝ illa q̄ fit a debiliori. ¶ Pri
p° ȝ. ma ↄclō stāte pportionali necītate in hyeme ⁊ in estate maior fit fames in corpib⁹ dictis in hyeme. pbat̄. vtus attractiua est fortior. ḡ fortiorē facit attractionē alijs pib⁹. ḡ fortior fit sensatio in ore stōi. accidit ēt ꝙ os stōi friditate hyemis est magis corrugatū ⁊ multitudine spūum magis sensitiuū.
2° ȝ. ¶ Scōa ȝ. nō fit tāta sitis tpe hyemis quāta tpe estatis. pȝ ad sensum: ⁊ qa non tāta fit hūidi roridi consumptio
3° ȝ. nec tāta intensio. ¶ Tertia ↄclō. pbabiliter ponitur stante vtrobiqȝ debita cibatiōe in dictis corpib⁹ citi⁹ incurrunt famē in estate q̄ȝ in hyeme. pȝ. qa sepius sunt cibādi ⁊ non nisi cū fament. ḡ ⁊c. sed de hoc magis infra.

Ad argumēta pncipalia. ¶ Ad pᵐ ↄcedit̄ ꝙ fit minor dissolōr: sȝ neget̄. ḡ minor fames: vt pȝ in pōne. ¶ Ad 2ᵐ ↄcedit̄ ꝙ mēbra in estate sunt magis dissoluta: sȝ nō seqtur. ḡ forti⁹ attrahūt: qa vtutē habēt debiliorē ⁊ minorē quātitatē humoꝝ sibi determināt. ¶ Ad 3ᵐ ↄcedit̄ totū. ¶ Ad 4ᵐ negat̄ argumētū. nā estas auget famē in aialib⁹ debilis caloris. hyems āt in robustis de qb⁹ hic logt̄. ¶ Ad 5ᵐ ↄcedit̄ totum: qa nō repugnat dictis. ¶ Ad auctoritatē Gal̄. p alia pte dubij dr̄ ꝙ Gal̄. nō dicit in cōmēto maiorē fieri dissolutionē in hyeme q̄ȝ estate nisi supfluitatis tertie digōnis: nec dicit ꝙ in hyeme sunt plures cibi dandi pp restaurationē pluriū dissolutoꝝ. Naȝ illa lrā introducit supra pro vno argumento nō p determinatione: imo oppositū inuit Gal̄. vt pȝ ⁊ patebit. Et tu hūc modū nota ⁊ modū exponēdi cōmentum.

Secūdo solet hic dubitari. vtꝝ ōis sudor fit pter nāȝ: ⁊ pōt dici ꝙ oiȝ sudor fit ↄcurrēte aliq̄ dispōne pter nām. nā corpe nālissime disposito virtus ea q̄ sunt p poros cutis expellēda expellit isensibilr̄ nō in forma sudoris. iō in oi sudore aut vtus est pternālr̄ debilitata. aut mā pternālr̄ alibi abundās. aut q̄litas pternālis est ipressa. CVRSVS IGITVR. Hic ponit vnā ↄditionez reqsitā ex pte tēpoꝝ dictoꝝ ad vificationē aphorismi repetēdo opōnes hyemalis caloris dicēs ꝙ cursus corpis. i. dispō in esse trāsmutabili corpis est i hyeme ⁊ vere cōuenibilis: qa bon⁹ si est tēperatus. i. tpa seruauerint suā nām: aut mediocritatē in genere suo: ita ꝙ ver nō fit extremi caloris aut frigoris vel alteri⁹ q̄litatis: ⁊ ita hyems respcū ↄuenientis hyemis. nā si hec tpa nō fuerint tēpata. tūc seqrent̄ ↄ̄ria his q̄ dicta sunt: qa Hypo. blasphemauit hec tpa q̄ non seruant suā nām in fine hui⁹ libri: vt dicit nr̄a trāslatio: sed illa Burgōdionis dicit in seqntib⁹ ⁊ est verior: qa hoc fit pticula 3ᵃ. Et iō si stomac⁹ bn̄ digerit in hyeme. tūc vtus nālis q̄ hāc actionē facit indicat hr̄e bn̄ se: qa ħ tpe color iterioris⁹ augmētat̄: somn⁹ plōgat̄: supfluitas tertie digōnis dissoluitur: q̄ȝuis nō sentiat̄ fumosa supfluitas cū anhelitu egredit̄ ⁊ iō manifestior est anhelit⁹ hyemis q̄ȝ estatis. hypostasis vrine est feculētior q̄ȝ in estate. corpe illā p debitū locū mādāte in hyeme: sȝ i estate multū ad cutē de ea mittit̄ q̄ȝtitas vrine maiorat̄ ea cā ⁊ corpus magis nutrit̄ ⁊ caro auget̄ ⁊ sanguis multiplicat̄ ordinatiōe modū nō excedēte. i. corpe ↄueniēter recto. Et est 3ᵐ addēdū ad aphorismi verificationē. Et tūc isurgit dn̄s Joānicius di. ꝙ nā dr̄ q̄tuor modis. vno mō. de vtute aie. 2° de forma. i. de cōpōne. 3° de ↄplōne. 4° de ↄsuetudine. ⁊ hec oia patēt. SIQVANTITAS. Gal̄. hic spālr̄ narrat cām pp quā est necīus mult⁹ cib⁹ in hyeme ex q̄ appet argumēti solō di. ꝙ si inqrat̄ quātitas corporis quo ad multitudinē sanguis ⁊ carnis in tpe hyemis iuenit̄ ꝙ est multa respcū ei⁹ qd̄ est in estate: ⁊ ħ nō fit nisi ex multa comestione ⁊ digōne nō solū stomaci: sȝ venaꝝ ⁊ mēbrorū corpis. Ergo ista est cā multe necītatis cibi in hyeme: vt multū sanguis ⁊ spūuȝ hēat vltra mēsurā ↄuenientē i estate: ⁊ ħ experit̄ vulgus. ⁊ iō purgat sanguinē in fine veris ⁊ an̄ initiū estatis. Scit. n. ꝙ maximū piculū subit adueniēte calore estatis si non purgauerit se mō dicto: q̄z calor estatis dissoluit sanguinē ⁊ chimos ebulire facit ⁊ vene ↄculcātur hūoribus rarefactis: ⁊ q̄nq̄ȝ crepāt ⁊ humores q̄nq̄ȝ putrescūt ⁊ ad debilia mittūt̄: qb⁹ missis fiūt flegmones aut herisipile aut alij morbi. ¶ Sūma ḡ est ꝙ in hyeme plus oȝ hr̄e sanguis ⁊ humoꝝ q̄ȝ in estate: ⁊ in estate min⁹: qa si tāta hēret̄ q̄ȝtitas piculū esset morboꝝ dictoꝝ vt vulgus cognoscit. p flegmonē aūt intelligēdū est apā sanguineū: p herisipilā cholericū. QVE OMNIA. Nūc adaptat dicta aphorismi dicēs: ꝙ oia pdicta Hypo. in pn̄ti aphō testatur: qa in his horis nō tm̄ plus digerit: sȝ plus cibi est dandū: qa cib⁹ est dādus ad cōpationē caloris nālis. i. ſm posse nālis caloris in digerēdo nisi subsit calor extneus: vel sit piculum de subeundo. nam illo extraneo calore generato in humoribus cibus minoratur ne mali chimi generentur. HIPOCRAS NON. Hic Gal̄. cōmētat̄ aphōm q̄ ad ver. ⁊ dicit breuiter ꝙ Hypo. nō ita tractauit de vere sic de hyeme in lib⁹ supra alleg. qd̄ Gal̄. nō vult relinq̄re in tractatu. ¶ Dicit 2° ꝙ initiū veris plm est simile hyemi: sȝ finis est similis estati. ¶ Dicit 3° ꝙ q̄nq̄ȝ totū ver est fridū q̄nq̄ȝ totū calīn. ¶ Dicit 4° ꝙ in vere. s. quo ad ei⁹ initiū opȝ ordinare cibū sicut in hyeme cū sibi similet̄. ¶ 5° dicit. ꝙ si totum ver frigverit erit ordinādū cibariū sicut in hyeme. ¶ Dicit 6° ꝙ in fine veris ⁊ toto tpe calō est ordinādū sicut in estate sȝ si fuerit mediocre tp̄s mediocritas seruanda erit. ista oia intelligunt̄ de sanis. De egris aūt dicet Hypo. statim post.

¶ Aphorismus. XVI.

Humide diete: oīb⁹ febricitātib⁹ conferunt: maxime vero pueris: ⁊ alys: sic assuetis refici.

¶ Uict⁹ ois febricitātib⁹ hūidus pficit: sȝ pcipue pueris: ⁊ his q ita viuere ↄsueuert.

¶ Uict⁹ hūidus: febricitātib⁹ oibus confert: marie vo pueris: ⁊ alys q caliuictu vti ↄsueuerunt.

¶ Hypo. in isto aphō docet q̄litatem diete exhibēde ſm varias indicationes: ⁊ diuidit̄ in tres ptes ſm tres ↄclones. ibi 2ᵃ (Maxima vero) ibi 3ᵃ (Et alijs.) Prima ↄclō est ista. oibus febricitātibus cōpetunt diete humide. pbat̄. per tales dietas remouet̄ aut phibet̄ siccitas preter naturā apta fieri a febre. ergo illa cōueniūt. ↄ̄ña tȝ: qa dispositio preter nām est abijcienda ⁊ phibenda. ¶ Circa partez nota pmo ħ dietā sumi pprie pro administratione cibi ⁊ potus: sȝ verificari posset de administratione rerū nō nāliū oiuȝ. ¶ Nota secūdo. ꝙ tripliciter cōtingit dietā esse humidā. vno modo actualr̄ ⁊ nō vtualiter: vt decoctio aromatum in aq̄ aut vinum potēs: eo ꝙ actu talis dieta est fluida ⁊ humida: nō tamē effectiue. eius tamē effectus in corpe nr̄o non est humectatio: sed exiccatio. ¶ Secundo modo vtualiter ⁊ non

actualiter vt fungi ⁊ psiliū. ℭ Tertio modo taȝ actualr q̄ȝ v̄tualiter: vt aq̄ ordei ⁊ decoctio lactucaꝝ ⁊ lac: ⁊ hoc modo maxime hic intelligit̄ vel secundo. ℭ 3° nō. ꝙ lȝ dicatur oibus febricitātibꝰ conferre dietas hūidas: nō tñ intelligit̄ oēm humidā dietā ꝯferre febricitātibꝰ: sȝ ꝓportionatā necessitate humectationis vel ꝓhibitionis siccitatis. ℭ Nota quarto. etiaȝ frigidas dietas conuenire febricitantibus: sed Hypo. tacuit: qꝛ est notum.

Oibꝰ febricitāti bꝰ humide diete queniūt

Queritur vtrū oibꝰ febricitantibꝰ conueniāt diete humide. Q̄ꝫ nō. ꝓbatur: qa paralytico vel hydropico febricitāti cōueniunt diete sicce: vt 2ª tertij. ⁊ 14ª tertij. ergo. ℭ 2° aliqs est febriēs p̄ternāliter aut nāliter nimiū humidus: ⁊ tali cōuenit exiccatio. ergo ibi non cōueniunt diete humide. Assumptū pȝ esse poīe vbi aliqs esset in extremo latitudis calitatis in sanitate ⁊ i extremo humiditatis ⁊ inciperet calefieri preternām. tunc. n. citius febriret q̄ȝ p̄ternāliter exiccaret̄: qa talibus corporibꝰ est ꝯueniens exiccatio: vt in cōmēto illiꝰ aphorismi. Corporibꝰ humidas carnes hñtibꝰ famē adhibere remedium est. ℭ 3° in flatica fe. nō ꝯueniūt humida: cū laudet̄ decoctio origani ⁊ piperis ⁊ hꝰ. p̄ma q̄rti. caplo de cura flatice. Et idem pȝ de effimera ex opilatione ⁊ de febribꝰ sincopalibꝰ: in qbus dat̄ vinū: ⁊ de febre pestilentiali: ⁊ cū cadit virtus.

3°

In oppositum est aphorismus.

nō p. **Circa dubiū** nota p̄mo distinctionem de dieta humida supra positaȝ. ℭ Nota 2° ꝙ febriū q̄dā sunt sine mā. vt ethica vel effimera: q̄dā cum mā vt alie. ℭ Itē ēt māliū q̄dā pēdēt a mā in suis nālibꝰ q̄litatibꝰ ꝓportionata febri. q̄dā a mā ꝯ̄riaꝝ q̄litatū nāliū. Et dico notāter nāliū: qa fe. mālis in q̄litatibꝰ actualibꝰ vel saltē vna: puta calitate sꝑ sue māe ꝓportionat̄. Alr. n. nō fieret febris a tali mā denoianda nisi ista esset cala satis p̄ter nām. ℭ Nō 3° ꝙ in febribꝰ qñq̄ȝ sumimꝰ idicationē a morbo ipo q est febris: qñq̄ȝ a v̄tute: qñq̄ȝ a mā vel cā: qñq̄ȝ ab accidēte. Exēplū p̄mi. cū est fe. immālis ⁊ v̄tus constat. Exemplū scōi. qñ v̄tus deficit: vt in pestilētialibꝰ sepe. Exēplū tertij. vt in sincopali vbi a sincopi sumit̄ indicatio. Exēplum q̄rti. vt in flatica: cuius mā est multa ⁊ ipsa fe. nō sit valde intensa. ℭ 4° nota. ꝙ qñq̄ȝ cuȝ febre ꝯiungit̄ alius morbꝰ a quo ēt indicatio diete est sumēda: ⁊ cū cōtrariant̄ iste indicationes opȝ seq fortiorē altera nō neglecta: ⁊ cum essent pares opȝ cōtraria equaliter cōmisceri: ⁊ in hoc opȝ medicū esse solertē ⁊ expertū. ℭ Ultimo nō. ꝙ quia febris est calor extraneus qui est ignee nāe. ois aūt talis est exiccatiuus. iō febris cōiter dr̄ morbꝰ siccus v̄tualiter: ⁊ si nō actualr. ⁊ iō qꝛ q̄libȝ res p̄ter nām indicat de sui remotione iō indicatione sumpta a fe. debemus exiccationē ꝓhibere. ℭ Prima ꝯclusio. cū plures ꝯiungunt̄ indicationes cū feb. cōtingit febricitātibꝰ exhibēdā esse dietā siccā vel calidā. pȝ in pluribus exēplis añ oppositū: qꝛ stat alias indicationes fe. indicationeȝ supare vt in hydropico paralitico in vehemēter humido in febribꝰ mālibus: quaꝝ mā est nālium qualitatū ꝯ̄riaruȝ q̄litatibꝰ febris. ℭ 2ª ꝯclo. semꝑ indicatione sumpta a febre ꝯueniunt diete fride ⁊ humide. pȝ. qꝛ semꝑ hac indicatione ꝯueniunt ea que febrē ⁊ suū p̄ternālem effectū sunt apta remouere cū res preter nām de sua indicent remotione. ipsa aūt est calor ⁊ suus p̄ternālis effectꝰ est aut est apta esse siccitas p̄ter nām. hec vero remouentur per frida ⁊ humida. ℭ Ad argumenta pȝ solo. ⁊ pȝ q̄uo dr̄ ꝙ feb. est morbus siccus v̄tualiter. s. qꝛ est apta sibi preternālem siccitatem copulare: q̄uo autē ꝯ̄rie ꝑmixte medicine conueniant in ꝯ̄rijs indicationibus patebit in cōmento statim.

2°

3°

4°

5°

p° ꝯclo.

2ª ꝯ̄.

ℭ **Maxime vero pueris.** Scōa ꝯclo. hūide diete maxime ꝯueniunt pueris. ꝓbat̄: qꝛ per tales dietas conseruat̄ ⁊ restaurat̄ humidū nāle ꝓportionale deperdito: qđ pȝ: qꝛ in illa etate mēbra sunt humida. ⁊ ideo illud qđ resoluit̄ est humidū. ℭ Circa partē nota. ꝙ lr̄a pōt duplr̄ intelligi. vno modo ꝙ humide diete maxime cōueniunt pueris febricitātibꝰ: ⁊ hic sensus nō est ad mentē Gal. in cōmēto cū dicit: ꝙ in isto aphoris. prius tractat Hypo. de q̄litate diete infirmorū. 2° sanoꝝ. Secundus sensus est ꝙ pueris sanis maxie cōueniunt diete humide: ⁊ iste est ad menteȝ Gal. ℭ Nota 2° ꝙ ly maxime pōt cōstrui cū ly pueris ⁊ est sensus ꝙ humide diete cōueniunt illis q sunt maxime pueri. i. infantibus. 2° cū ly humide ⁊ est sensus ꝙ pueris cōueniūt diete humidissime. ⁊ 3° cum ly cōueniunt ⁊ sensus est ꝙ inter diuersos in etate diete humide maxime cōueniūt in pueris. ⁊ hic tertius sensus est Hypo. ℭ Nota 3° ꝙ nālia conseruant̄ per similia. ⁊ iō cōplo etatiua conseruat̄ per similia vt pueritia q̄ ꝯseruatione indiget: q̄uo aūt hoc sit intelligendū vide in q̄one longa super 3° tegni quā feci in scripto. ℭ Ultimo nota. ꝙ ad hꝰ veritatē: supponēda sunt cetera paria cuȝ puer iuueni cōparat̄. vt in nāli cōplone ⁊ alijs rebus.

ℭ **Et alijs sic assuetis refici.** Tertia ꝯclo est. humide diete maxie cōueniūt alijs a pueris cōsuetis refici dieta humida. ꝓbat̄: qa cōsuetudo est tanq̄ȝ res nālis: sed res nāles cōseruant̄ per similia. ergo ⁊ cōsuetudo. ⁊ per ꝯñs per humidas dietas cōseruat̄. ℭ Ista ꝯclo pōt habere triplicē intellectū vt p̄cedēs si in ista itelligat̄ ēt de sanis. pōt ēt hic ly maxime cōstrui tribꝰ modis: vt supra dr̄: ⁊ intelligat̄ prout cū ly. cōueniunt construit̄ vt dr̄ in precedente conclusione. ℭ Quid aūt sit ꝯsuetudo ⁊ q̄uo opet̄ dicā in illo apho. Ex multo tꝑe cōsuetus iuuāte deo. hic apho. totus est vtilis in actu practico. ampliat̄ ad nāles cōplones in vltimis cōclusionibꝰ que sunt per similia ꝯseruāde: ⁊ in p̄ma ad oēȝ morbos cōplonales q sunt ꝑ ꝯ̄ria abijciēdi. Cōcordia v̄o sumitur p̄ma q̄rti. caplo de cibatiōe febricitātiū: ⁊. 8. terapenti. ⁊. 16. continentis: ⁊ 3° tegni ⁊c. ℭ Cōmentū Gal. expō.

Aphorismus precedēs Cōmētum diuidit̄ in tres ꝑtes. p̄mo exponit aphorismū. scōo obijcit ⁊ respōdet. ibi scōa. (Qui v̄o) Prima in tres. p̄mo cōtinuat ponēdo vtilitatē ⁊ diuisionē aphorismi. scōo p̄mittit q̄dā ad verificationeȝ. 3° verificat. ibi 2ª. (Res extra nām) ibi 3ª. (In febribus) De prima dicit. ꝙ precedens sermo fuit de q̄ītitate diete. hic est de q̄litate. ⁊ in hoc apho. multa iuuatiua sub breuitate dicunt̄. In quo quo ad p̄mā ꝯclusionē loquit̄ de infirmis. 2° quo ad secundā ⁊ tertiā conclusionē loqtur de sanis. ℭ De 2ª parte dicit. ꝙ res p̄ter nām est abijciēda per ꝯ̄rium reducēdo corpus ad ꝓpriam nām. Sed res nālis est cōseruāda per similitudinē. i. per silia. ℭ De 3ª pte dicit. ꝙ qꝛ febris est morbus calidus ⁊ siccus. i. febris est morbꝰ calidus actu ⁊ siccus virtualr: qa est calor ignee nāe: ⁊ ille est exiccatiuus. iō dȝ per ꝯ̄ria humida remoueri eius mala q̄litas introducta aut ꝓhiberi ne inducat̄: sed in ꝓpria etate humida ⁊ in cōplexione humida ⁊ in cōsuetudine nō solū nō dȝ ꝯ̄riū dari: sed scōm cōsuetudinē dabit̄ humida dieta: quia nālia debent custodiri nō minui: sicut opȝ dietare in morbis ad remotionē p̄ternālis dispōnis. ℭ Et nota ꝙ res p̄ter nāȝ maxime remouet̄ ꝯ̄rijs v̄tutibꝰ: ⁊ ita cōseruant̄. ꝰm cōem viaȝ similibꝰ v̄tutibꝰ res nāles. ℭ Utrū aūt hec v̄tualr silia sint similia ꝰm formā aut ꝰm corrñdentiā situs in ꝓpria latitudine illi situi in quo est hō in latitudine humane cōplonis. vide loco supra dicto. ℭ Nota 2° ꝯ̄ria per q̄ remoueri dȝ dispositio p̄ter nāȝ debere esse in effectu eq̄lia in gradu dispositioni remouēde: qa tm̄ remotiua q̄ȝta est illa p̄ternālis dispositio nō ꝙ semꝑ eque distēt ꝰm denoiationē a tēperamēto in ꝓpria latitudine. ℭ Nō 3° ex dictis circa aphorismuȝ: q̄uo febris sit morbꝰ calidus ⁊ siccus ⁊ qbꝰ glosis dōm sit in febre cōferre dietā humidā. QVI VERO. Hic obijcit. ⁊ diuiditur in quatuor. Primo obijcit. 2° soluit. 3° ampliat

apho.4°epilogat.ibi 2°(Sꝫ ĩ megategni)ibi 3°(Hypo.āt.)
ibi 4ª.(Si ergo corpꝰ)Dicit p̊.ꝙ qdā obijciunt Hypo.q̄2
in hydropisi cū febre nō ꝯuenit dieta humida:sed sicca die
ta.illi tñ qui h̄ modo arguūt decipiunť in ordinanda dieta:
qa nō intelligūt mētē Hyp.❡De pte 2°dicit p̊ ꝙ in megate
gni.i.in terapē.diceť de hac re plenius vbi ostēdiť ꝙ sim/
plex morbꝰ curať simplici medicina.Cōpositus cōposita ꝛ
aliqñ ex eq̄libꝰ ꝯ̈rijs ꝛ aliqñ plus capiendo de vno minꝰ de
reliquo.hydropici.ḡ cū febre curanť sicut illi q sunt filꝰ pti
sici.i.screātes sanguinē ꝛ pleuretici.nā pleureticis ad dige
stionē colerice māe dāda est dieta humida.ptisicis ad vlce
ris exiccationē dāda est sicca.ꝛ isto mō sunt ꝯ̈rie indicatio/
nes.ꝛ iō indigēt ꝯ̈rijs medicis ꝛ opꝫ in istis vt vnus prius
mediceť:ꝛ alter nō negligať:ꝛ ita in hydrope cuiꝰ sunt duo
morbi opꝫ ꝙ ꝯ̈rijs adiuuenť sicut in egritudibꝰ cōpositis.
❡De 3°pte dicit.ꝙ lꝫ Hy.sit rep̄hensus:tñ nō neglexit hoc
sed ponit ptē ꝓ toto vt febrē ad ostēdēduꝫ ꝙ ois dispō p̄ter
nām dꝫ curari contrarijs indicatione sumpta ab ipsa. sunt
igiť ꝯ̈ria administrāda:ꝛ ita h̄ ēt dixit de etate ꝛ cōsuetudi/
ne ꝙ sunt per silia cōseruāde dans intelligi ꝑ cōplexionē nā
lē ꝛ tp̄s ꝛ regionē.Jdē ergo ꝙ h̄ facimus si debite itelligať
Hypo.est faciēdū in alijs locis:ꝛ est Hypo.obuiādū:qa ve
ra dixit.de q̄rta pte repetit.ꝛ pꝫ.❡Nota igiť p̊ ꝙ h̄ ꝑ mor
bos simplices intelligit morbos nō ꝯiunctos alteri rei a q̄
sumať indicatio ꝑ morbū cōpositū illū intelligimꝰ hic q ali
cui alteri rei a q̄ sumiť indicatio cōiungiť: siue illa alia res
fuerit accñs siue cā:siue alius morbꝰ.❡Nota 2° ꝙ cū mor
bi ꝯ̈rij cōplicanť sepe damus ꝯ̈ria:qa nā ad vnūquēqꝫ mor
bū mādat sibi ꝓportionatū ꝓ cura.v̄bi gr̄a.Si epar sit ca/
lidū ꝛ caput fridū dabo cōpositū ex endiuia ꝛ sticados qui
sticados a ꝓprietate petit caput ꝛ endiuia epar.si ēt in eodē
mēbro contineť mā frida indigens digōne per calida:ꝛ mē
brū sit calefactū do medicinā cōpositā vt ptisanā cū pipere
sperans ꝙ qa virtus agit in mām calefaciēdo addito pipe
re potētior erit virtus calefacere mām.nā mēbra respuunt
piper ꝛ illud miscent cū mā:sed ptisanam suis poris ada/
ptant:vel quē ex ptisana genitū habēt sanguinē:ꝛ ita infri/
gidanť:qñqꝫ v̄o nō damus ita cōpositūꝫ ex ꝯ̈rijs extremis:
sꝫ aliqđ mediū approximamus aliquo mō vt si merito mor
bi acuti nō sit dandus cibꝰ calidus:sꝫ merito v̄tutis deficiē
tis sit oportunū vti vino dabo vinū:sed nō ita calidū sicut si
morbus nō esset.❡Nota 3° ꝙ qñ plures morbi cōplicanť:
ꝛ vnus est alterius cā plerūqꝫ a cura cause incipimus.hoc
tñ aliqñ fallit.p̄mo vt si cā curari non possit nisi effectu re/
moto:vt cū est ruptū siphac p̄mo intestina reducimus.Uel
scđo si effectus esset piculosior:vt si malā debilitatē oris sto
maci sequať sincopis.vel tertio qñ effectus fieret indepen
dens.vt si ex catarro essent facta vlcera.❡Nota 4° ꝙ vna
littera dicit ꝙ ptisici indigent humidis : ꝛ hec vř verior.q̄2
sunt cōsumpti:ꝛ pleuretici siccis ad mām minuendā.Alia
hꝫ vt dixi ecōtra.ꝛ vtraqꝫ pōt saluari.nā nec ptisici egri sūt
simplici morbo ad sensūꝫ dictū nec pleuretici.iō ambo non
indigent exiccatiuis ꝛ humectatiuis varijs intentionibus.
❡Ultimo nō.ꝙ Hypo. alio mō dedit intelligi cōplōnē nā
lē.Alio mō tp̄s ꝛ regioneꝫ.nam a tpe sumitur indicatio de
ꝯ̈ria dieta.ꝛ ita a regione lapsa.vt 3°tegni.ꝛ 8° terapētice ꝛ
pluries alibi.reliq̄ sunt satis supra notificata in dubio.

A morbo de q̄litᵗᵉ diete idicatio sumēda est.

Solet autem p̄mo hic moueri dubium.vtrum a
morbo sumēda sit indicatio de q̄li/
tate diete.Et vř ꝙ nō.q̄2 morbꝰ indicat sui ablationem.Jn
quo dubio certū est morbū aliquē indicare de cibo dando:
vt morbꝰ de inanitione:ꝛ itē aliqui stomatici a mā petente
os stomatici frigidi q indicant pro sui remotione p̄sentiam
cibi malā qualitatē remouentē esse oportunā.❡Pꝫ scđo.
ꝙ febris mālis ēt si indicet nullū esse cibū dādū: indicat ta
men ꝙ si detur pro quāto est febris sit humidus ꝛ frigidꝰ.
❡Ex quo inferť.ꝙ dispō indicās de oi cibi ablatione indi
cat tñ qualitatem cibi offerendā:nec hoc repugnat:nā non
merito illius cibus offertur.Sed cibus qui propter aliud
exhibetur merito illius ita dꝫ qualificari.
❡2ᵐdubiū est vtrū a cā sumať indicatio.in quo dubio dř ꝙ
tā a cā añcedente q̄ꝫ a cōiuncta sumiť indicatio q̄litatis die
te:lꝫ cā añcedens nō faciat morbū:sed tñ sufficit qđ est facti
ua nisi prohibetur.
❡3ᵐdubiū.vtrū ab accidente sumať indicatio de q̄litate die
te.Et ꝯcediť ꝙ sic cū sepe talia accñtia ꝑ quantitatē cibi re
moueanť.vt pꝫ de sincopi de ardore stōaci ꝛ de siti ꝛ pluri/
mis alijs similibꝰ.

❡Aphorismus. XVII.

Cibꝰ semel:aut bis:aut amplius:aut minꝰ:aut ꝑm partem. Dandū v̄o est aliquid tēpori:ꝛ hore:ꝛ regioni:ꝛ etati:ꝛ consuetudini.

❡Et qbꝰ nā semel:aut bis assumenduꝫ sit:ꝛ plane:an pauciora:pticulati aiaduertēdū.Tēpori ēt etati ꝛ cōsuetudini impartienduꝫ aliquid est.

❡Et qbꝰ semel:aut bis:ꝛ qbꝰ plane an paucio/ra pticulati oporteat afferre:cōsiderandū:cōdonādū aūt aliqđ:tēpori:etati:ꝛ cōsuetudini.

❡Jn isto aphorismo doceť quō ordinanda sit dieta quo ad
numeꝝ vicū qbus cibꝰ administrať.ꝛ diuidiť in duas ptes
ꝑm duas ꝯnes:ibi scđa(Aut scđm ptē)Prima ꝯclō est ista.
opꝫ vltra ea q̄ dicta sunt de quātitate ꝛ q̄litate diete cogno
scere qbus corporibꝰ cibꝰ est exhibēdus semel:aut bis:aut
amplius:aut minus.ꝓbať.illud opꝫ vltra cognoscere sine
cuius cognitione nō recte possumꝰ dietare. sed cognoscere
qbꝰ semel aut bis ꝛc̄.est hꝰ.ḡ opꝫ hoc cognoscere.maiorē
certa ꝛ minor pꝫ:q̄2 nō sufficit cognoscere quāta ꝛ q̄lis die
ta dꝫ offerri in gn̄ali regimine nisi sciamuꝫ numeꝝ oblatio
num ꝛ q̄ꝫtitatis pticularis oblationis.vt pꝫ de se.❡Circa
istā partē nota p̄mo.ꝙ cibꝰ exhibēdus in toto tēpore prece
dente statū vel in tota vna die posset offerri:ita in numero
oblationū ꝛ quātitate vnius vicis ꝙ virtus inde recipit iu
uamētū:posset aūt ita dari vt potius ipediret.v̄bi gr̄a. Si
socrates in die dꝫ habere ad sui sustētationē lib.cibi pōt to
tus dari in vice vna.ꝛ tūc forte nō digereť pōt dari duobus
vicibꝰ ꝛ forte añ digōnē p̄mi scđs crudus supponeť q ipe/
dit eius digōnē.pōt aūt dari tribꝰ vicibꝰ dando q̄ttuor vn/
cias ꝑ vice octo horis interpositis.ꝛ tūc bñ digereť p̄ vice.
❡Ex hoc pꝫ ꝙ vltra illud ꝙ est scitū de q̄ꝫtitate exhibēda
cibi:ꝛ q̄litate:opꝫ scire qbꝰ semel aut bis aut amplꝰ aut mi
nus in q̄ꝫtitate in vice vna est dādū.Et ꝙ ista ꝯsideratio est
necessaria.pꝫ scđo.q̄2 ly.aut amplius aut minus nō intelli/
giť de numero vicū tm̄.sed de numero vicū ꝛ q̄ꝫtitatiꝫ in vi
ce vna administranda:ꝛ hoc mō Gal.ꝓsequiť in cōmento.
❡Nota scđo. ꝙ cognitio istoꝝ habeť p̄ncipaliter a v̄tute
ꝛ cā morbi siue humoꝝ dispōne.Et h̄ tacuit Hypo.volens
ꝙ hec per p̄terita cōsideremꝰ:Gal.aūt in cōmēto modū in
dicādi per ista explanauit ꝛ diceť in cōmēto.❡Nota 3°.ꝙ
p̄ter v̄tutē ꝛ morbū ꝛ cām eius sunt aliq̄ pticulariter indi/
cantia que explicanť in scđa pticula aphorismi tanq̄ꝫ nō in
cognita significare super proposito.

❡**Aut scđm partē.** Scđa ꝯclō in indicatione de nume
ro cibationū ꝛ q̄ꝫtitate vnius cuiusqꝫ indicatio pticulariter
sumēda est a tpe regione etate ꝛ cōsuetudine.ꝓbať.ab illis
est sumēda hec indicatio pticulariter ꝑm quoꝝ varietatem
vices exhibitiōis ꝛ q̄ꝫtitatis vicis vnius varianť:sꝫ hec di
cta sūt hꝰ igiť ab istis pticulariter sumēda est hec idicatio.
❡Nota p̊. ꝙ q̄2 ista non significant super q̄ꝫtitate cibi aut
numero nisi pro quāto significāt virtutē aut in se aut in cō/
paratione ad morbum sic se habere vel taliter habituram.
Et ideo ista dicunť secūdario significātia non p̄ncipaliter:

aut q᷑ significant morbum vel eius causaȝ se sic habere vel taliter ad virtutem habiturum. ℭ Et ex hoc pȝ quomó hec littera. s. Et ꝭm parté. debet exponi. Naȝ ab istis dictis partialiter colligitur hoc indicium q̃tuis posset dici ꝭm parteȝ i. limitate: q᷑ virtus ét ⁊ morbꝰ indistincte significat vices: sed istis consideratis distincte. ℭ Nota tertio ꝙ hec particula. ꝭm parté. a quibusdã coniungiť cũ cóclusione prima: ita ꝙ sit sensus. opȝ medicuȝ cognoscere quibus semel: aut bis: aut amplius: aut minus est dãdus de cibo supple quo ad vniuersale regimen. ⁊ ꝭm parté. i. quo ad partiale regimen. puta vnius diei. Et ét sensus verus esset: ⁊ tunc secunda conclusio apho. esset ibi.

ℭ Dandũ vero. Ultimo nota ꝙ tẽpus estatis significat frequenter cibãdũ esse ⁊ modicũ pro vice. ⁊ ecõtra hyems ꝓportionabiliter facit: sicut regio calida estati frigida hyemi. Etas aũt pueritie requirit multum ⁊ sepe ⁊ cósuetudo requirit varia ꝭm sui varietatem: ⁊ ex hoc apparet quomodo istorum cognitio iuuat ad hoc iudicium habendum ⁊c̃.

ℭ Commenti Gal. expositio.

Uum superius. Cõmentum diuidiť in duas ptes. primo continuať aphorismus. ⁊ exponiť eius vtilitas cũ gñali expositione. scd̃o spãliter ostẽdiť quo modo ex virtute ⁊ mã sit iudicãdum de multitudine ⁊ paucitate tã cõtinua q̃ȝ discreta cibationũ. ibi scd̃a (Si virtus) ℭ De primo dicit ꝙ supius determinatũ est de q̃ȝtitate ⁊ qualitate cibatióis. hic voluit redigere ordinẽ. s. quo ad numeꝝ ⁊ q̃ȝtitaté spãtium cibationum. ℭ Dicit 2° ꝙ nó solũ sufficit ad recte dietãdũ multuȝ dare de cibo aut paucũ exiccatiuũ vel humectatiuum nisi scias ét quotiens opȝ dare. ⁊ vtruȝ amplius vel minus pro vice ⁊ hic habeť huius aphoris. vtilitas: ⁊ ꝑma ɔclo dicit tria quo ad hanc parté: ꝙ hec tu intelliges ex tpe etate ⁊ regione sicut superius de q̃ȝtitate ⁊ q̃litate. Et ideo subintulit hypo. dandum vero aliqd hore ⁊ regioni ⁊c̃. vbi móstrauit hypo. hec esse cõsideranda ad cognoscẽdũ si multotiens aut paulatiȝ: aut ét nó dandũ sit de cibo: ⁊ ista est 2ª ɔclo apho. ⁊ totũ est clarũ. ℭ Dicit 4° ꝙ ad hec disponẽda. i. bene cognoscẽda opȝ considerare qualitaté morbi ⁊ virtuté infirmi ꝑncipalr̃. deinde tẽpus etates cõsuetudinem ⁊ silia sicut infra dicetur. ℭ Ubi tamen tu nota ꝙ hic Gal. non innuit hypo. ponere hanc cóclusioné pro ꝑma. opȝ cõsiderare virtuté infirmi ⁊ qualitaté morbi ad sciendũ q̄bus semel aut bis ⁊c̃. vt qdã dicũt seu introducũt: sed vult istã quã iã ego posui. opȝ scire q̄bus infirmis semel aut bis ⁊c̃. Et probať vt in cómento. q᷑ cõsideratio de qualitate ⁊ q̃ȝtitate nó sufficit. vnde autẽ cognitio habeať: docuit in scd̃a volens ꝙ ex dictis principaliter v̾tutem ⁊ mãm cõsideremus. SI VIRTVS. Ostẽdit spãliter quõ sit iudicandũ de q̃ȝtitate tam cõtinua q̃ȝ discreta. ⁊ diuidiť in duas. Primo oñdit hic cõsiderationem virtutis ⁊ cãe morbi. scd̃o cõsideratioẽ illoꝝ que sunt q̃tuor in textu expressa. ibi scd̃a (Scd̃m v̾o tp̃s) prima in q̄nq; diuidiť ꝭm q̄nq; ɔclones. ibi scd̃a (Q̄ȝ si v̾tus) ibi tertia. (Silr̃ v̾tute) ibi 4ª (Uirtute v̾o forti) ibi 5ª (Si vero virtus

5ª ɔclo. fortis.) ℭ Prima ɔclo est ista: si virtus est debilis ⁊ corpus extenuatũ vel hñs humores corruptos: multotiens ⁊ paꝝ ꝓ vice est dandũ de cibo. ℭ Q̄ȝ parum pro vice sit danduȝ probatur. q᷑ virtus est debilis. ergo nó põt multum cibum in vna vice digerere. sed nó plus est dandũ q̃ȝ digerere possit. ergo ⁊c̃. Q̄ȝ multotiens probať: q᷑ corpus est extenuatũ ⁊ carens bonis humoribꝰ. ergo indiget multa refectione: sed nó põt in vice vna. ergo opȝ ꝙ vices multiplicenť. ꝙ si humores sint corrupti ⁊ mali ét est necessaria eoruȝ restauratio. s. ꝙ loco eoꝝ habeanť boni. hanc tñ opȝ facere cũ tẽperamẽto. i. cũ cautela ⁊ arte ne cibis exhibitis corruptio augeať vel cum tẽperamẽto. i. tẽperando malos humores sui per euacuationẽ: aut cũ alterãtibꝰ. ℭ Ubi nota istã conclusione implicare duo: vnum est ꝙ virtute debili paucis humoribꝰ ⁊ nó corruptis modicũ ⁊ sepe cibi est danduȝ: vt in cõualescẽte: ⁊ de hoc non est dubium. ℭ Scd̃m est ꝙ virtute exñte debili ⁊ humoribꝰ corporis exñtibus corruptis est ét cibãdũ sepe: ⁊ modicũ: ⁊ hoc hȝ aliqd ambiguitatis: q᷑ ista sunt corpora nó pura. Et ideo nó pura corpora quãto magis nutries tãto magis ledes: ⁊ q᷑ ista sunt euacuãda nó videtur reficiẽda. ℭ Nõ igiť ꝙ cum humores sunt corrupti intelliguntť mali non sufficientes ad corporum nutritionẽ: virtus vero dr̃ debilis per viaȝ resolutionis. Et tunc pȝ ꝙ in istis corporibꝰ: quia v̾tus stare nõ põt. opȝ cibare ⁊ frequenter ét nó põt multum sumere in vice vna: ⁊ ideo cõclusio est etiã vera. ℭ Q̄ȝ aũt diciť nó pura corpa. intelligitur ꝙ si nutries vltra illud qd̃ regulariter accipere deberet ledes: ⁊ ét ex omni cibo leduntť: quia aliquid humori mali generať: sed iuuamentũ est maius. ideo cibandi sunt: vt dr̃. concediť scd̃o ꝙ sunt euãdi: ⁊ itẽ sepe cibandi. Nam mali humores educi debent ⁊ boni gñari. ℭ Attẽde tamen hic ꝙ humoribꝰ corruptis ⁊ temperate q̃ȝtitatis: nó opȝ virtute debili existẽte plus dari de cibo in vice vna: nec est verũ ꝙ semꝑ v̾tus sit fortior cũ humores sunt corrupti nullo mõ v̾tuti conuenienti. pȝ h̾ esse falsuȝ. QVOD SI VIRTVS.

ℭ Scd̃a ɔclo. virtute existẽte debili corpore non extenuato ⁊ abundantibus humoribus laudabilibꝰ non corruptis 2ª ɔ. paꝝ ⁊ raro est exhibẽdũ de cibo. ꝓbatur. v̾tus non indiget refectione: ⁊ per exhibitioné cibi vlterius grauareť. g̊ parum ⁊ raro est cibandũ: cum omnino sine cibo stare nõ posset. ℭ Circa ɔclonẽ nota ꝑmo ꝙ virtus cũ multitudine humoꝝ laudabiliũ põt esse debilis: aut q᷑ multi spũs sunt dissoluti vt multotiens accidit in pestilentialibus: aut gaudio nimio aut nimia fame in corpibꝰ atletarum. Aliq̃n vero est debilis nó per viam dissolutionis spũum: sȝ ꝑ viã aggrauationis ab humoꝝ quãtitate. ita vt etiã indigerendo ipediatur. ⁊ vtroq; modo verificať conclusio. ℭ Nota scd̃o ꝙ humores pñt dici dupliciter laudabiles. vno modo q᷑ optime A quo ad qualitates dispositi: ⁊ hoc nó videtur ex toto possibile cuȝ virtutis debilitate. scd̃o. q᷑ rõne sue qualitatis nó remoueť corpus a latitudine sanitatis: ⁊ hoc est polr̃: vt si sic intelligatur. Nã virtus nó põt bene istos regulare. ideo non sunt oino in temperamento. non tamẽ opȝ ita malignatos esse: vt per suam qualitaté corpus a sanitate sua educereť. ℭ Nota 3° ꝙ causa quare isti cibanť est eadem cũ causa quare corpora atletarum repleta cibantur. vel ad spiritus generationem. SIMILITER VIRTVTE.

ℭ Tertia ɔclo. virtute exñte forti cum multis bonis humoribus debemus parum ⁊ raro cibare. ꝓbať: q̄a nó indiget 3ª ɔ. multo cibo: ⁊ multum põt expectare. ℭ Et nota ꝙ ista conclusio intelligiť in egris mãli egritudine. nam in sanis tẽpore hyemis cum v̾tus est fortior plus cibi damus: vt apho. 18. Et si arguiť cõtra: q̄a non similr̃ est faciendum v̾tute existente forti sicut debili dr̃ ꝙ non omnino silr̃: q̄a cum v̾tus esset fortis etiã rarius in tali morbo cibamus: q̄a plus potest expectare. VIRTVTE VERO. Ponit quartã conclusionеȝ: ⁊ diuidiť in duas. ꝑmo illam ponit. scd̃o modificat. 4ª ɔ. ibi. qd̃ si interpolatio. ɔclo est ista. v̾tute existente forti corpore extenuato vel in humoribꝰ paucificato aut corruptos humores habente multũ ⁊ multotiẽs erit danduȝ de cibo. ꝓbať. virtus est fortis. ergo põt multum digerere ⁊ humores sunt paucificati vel corrupti. ergo idiget multa refectione. igiť debet etiã frequenter exhiberi. ℭ Nota igitur pro intellectu oium istoꝝ cóclusionũ ꝙ cum dr̃ v̾tus fortis aut debilis nó intelligiť in istis cóclusionibus in comparatione ad sanitatẽ. nã nullus eger hoc modo hȝ v̾tuté fortem: sed intelligiť respectu alterius v̾tutis alterius infirmi: cui cópáramus in multitudine ⁊ paucitate cibi aliũ opposito modo dispositũ. Et dr̃ v̾tus fortis quo ad cibi digestionẽ. Cum er

go dicimus vtutez forte cu paucitate humoꝝ cōparamus ad vtute debilē cuz multitudine que opposito mō se hz. Et cōstat mō ꝙ stat esse vtutē fortē cū paucis humorib⁹ respectu vtutis hntis multos: ⁊ stat et vtute esse forte cū humorib⁹ corruptis respectu vtutis hntis hūores nō corruptos. In isto igit respectu illoꝝ intelligam⁹ multū ⁊ sepe esse cibādū ex cā assignata ⁊ pcipue cū humores dicant corrupti a Gal. quando non sunt nisi pauci boni ⁊ residui corrupti.

QVOD SI INTERPOLATIO. Remouet instantiā dicēs ꝙ si interpolatio febris. i. paroxism⁹ nobis obuiauerit: qꝛ illo modo inuadat ꝙ nō multotiēs possumus cibare. Vbi grā. Si oi die interpolaret hore sedecim ⁊ octo essent qete: non possum⁹ debite nisi semel in die cibare. opz igitur ꝙ raro ⁊ multū demus. ⁊ hoc. qꝛ vtus cū multo cibo semelꝗ sumpto tolerabit. Si tn̄ nō sufficeret erit oportunū sepe dari nō obstante morbo: vt supra dr. SI VERO VIRTVS. Ponit hic

5 2. quintā ꝯclōnē dicēs: ꝙ si virtus sit fortis ⁊ morb⁹ ex abundantia fuerit humoꝝ debz dari cib⁹ modicus ⁊ raro: pbatur. qa si multū vel sepe daret nimiū augeret mā morbi. sz hoc nō est faciendū cū virtus tolerare possit: quia est fortis. ℭ Ubi nota istā quintā ꝯclōnē intelligi vbi vtus sit fortis: ⁊ humores a qb⁹ pēdet morb⁹ sint mali siue sint nāles siue nō. Nā ppter abundantiā humoꝝ a qbus pendet morbus paucū ⁊ raro dādū est: ⁊ tunc ista dr̄t a 3ª. qꝛ 3ª dicit virtute exn̄te forti cū multis tēperati humorib⁹ a qbus morb⁹ non dependet. Hic aūt volumus hanc abundantiā facere morbū. Nā possibile est in vno corpe respectu alteri⁹ esse abundantiā humoꝝ laudabiliū. ⁊ in vtroqꝫ esse morbum a tali abundātia nō depēdente. ℭ Et si dicat ꝙ in q̄rta ꝯclōne cōcedit ꝙ virtute forti cū humorib⁹ corruptis multuz ⁊ sepe est danduz. ℭ Rn̄det ꝙ ibi intelligitur de corruptione cui associat paucitas bonoꝝ hūoꝝ: ⁊ illi est dandū sepe ⁊ multū respectu illius in quo nō est corruptio cū illa paucitate.

SECVNDVM VERO TEMPVS. Cōmentat partē secundā. pmo ostēdit diuersitatē cibandi ex tempoꝝ diuersitate. scdo ex etate ⁊ alijs simul. ibi scda. in fine cōmēti (Scdm et cōsuetudinē.) pma in q̄tuor fm numeꝝ tēpoꝝ. ℭ Premisso igit ꝙ fm tēpora ⁊ alia variat cibus dandus multotiēs ⁊ parū. Dicit pmo ꝙ in estate est dādus cibus multotiēs ⁊ parū. Nā qa vtus est debilis. ideo parū p vice est danduz. sed qꝛ fit in ea multa dissolutio ⁊ corpus est tenue dandum est sepe vt pma cōbinatione dixim⁹. ℭ Dicit scdo. ꝙ in hyeme est dandus cib⁹ multus p vice: sed raro. multus aūt: qꝛ virtus est fortis ⁊ pōt digerere multū in vice vna. Raro autē: qꝛ nō multa fit dissolutio: ⁊ qꝛ virtus digestiua nō posset isto cibo multotiens accepto bn̄ vti ppter morbi mām. De sanis vero qualr̄ cibandi sint: dictū est supra: vbi dicit. melius digeri in hyeme in sanis ppter calorē latentē in interiorib⁹ corpis: nō aūt sic in febre digestiua fortificat pportionabiliter in hyeme sicut in sano: qui simul cū naturali calore trahit intus extraneus phibens digōnem. ℭ Dicit 3°. ꝙ in medio vere appropinquante estate paruz cibi ⁊ raro est dandū. ⁊ ratio qꝛ ver pportionat morbo de plenitudine in quo cū virtutis cōstantia pēdet a plurima materia. In quo

B casu dixit 5ª ꝯclō ꝙ cib⁹ detur paucus ⁊ raro. ℭ Causa autē quare ver similatur morbo de replōne est: quia in eo eliquant humores ⁊ currunt per totū corpus: ⁊ hoc maxime est verum in febricitantibus de quibus hic loqmur. ℭ Dicit 4°. ꝙ autumnus similat morbo de corruptione humorū. s. cū quo est paucitas bonorū. In tali autē diximus ꝙ si virtus est debilis modicum ⁊ sepe est dandū. Si vero fortis multū ⁊ sepe.

SECVNDVM ETATEM ET CONSVETVDINEM. Ostendit quomō per alia signa dicimus ꝙ fm hec dicta cōsideres cōsuetudinē ⁊ regionē. nā senectus pportionatur morbo de corruptiōe. pueritia morbo de repletione. iuuentus estati. ℭ Consuetudo vero significat seruari. ℭ Regiones vero significant pportionabiliter tēporib⁹ excepta frigida sicca quā nō opz correspōdere autūno. qꝛ autumni malitia multū ex estatis opatione ⁊ humorum errore ⁊ dieꝝ inequalitate dependet: que non oia sunt in regione frigida: ⁊ sicca cum illis modis impedimentorū causatiua. Ex his significatur scdm ꝙ virtutes augent. aut debilitant: aut ex illis morbi qualitas innuitur.

ℭ Aphorismus. XVIII.

Estate: ⁊ autūno: cibos grauissime ferunt Hyeme vero: facile. Vere autem: secundo.

ℭ Cibos: estate: ⁊ autumno: difficillime ferut: hyeme facillime: mox vere.

ℭ Estate ⁊ autumno: cibos difficillime ferunt: hyeme facillime. Scdm locū ver habet.

ℭ Aphorismus pn̄s diuiditur in tres ptes scdm tres conclusiones. ibi scda (Hyeme) ibi 3ª (Uere) ℭ Prima ꝯclō. corporib⁹ infirmis in vice vna modicus est dādus cib⁹ tēpore estatis ⁊ autūni. Probat. qꝛ illis tēporib⁹ est modicū dandū in vice vna. in qbus grauissime ferunt cibos ⁊ digerūt: sed hoc est in estate ⁊ autūno. igit. ℭ Circa partē nō. ꝙ intelligimus ꝯclusionē in corporib⁹ robustis ⁊ tēporib⁹ suaz seruantib⁹ nām. ⁊ cōuenienter rectis. vt in aphoris. 15. ⁊ comparādo ad illud qd alijs tēporib⁹ dandū est. ℭ Nota scdo. ꝙ de cibatione faciēda tēpore morbi in istis tpibus duplicē habemus indicationē vnā a virtute tāqꝫ potente ad digerendū: ⁊ aliā a reb⁹ preter nām morbo cōiunctis: ⁊ ꝯtingit istas indicationes esse oppositas. vbi grā. in vere virtus digestiua est fortis: humores tn̄ sunt multi sui multitudine causantes morbos. a virtute vt digestiua sumitur indicatio multi cibi exhibēdi in vice vna. sed a plenitudine sumit indicatio modici cibi dandi ⁊ pportionabiliter dicere possumus in hyeme. ℭ 3° nota. ꝙ in corporib⁹ dictis vtus est fortissima in hyeme. scdo loco est fortis in vere. 3° debilissima in estate ⁊ autumno ppter causas dictas. 15. aphoris. ℭ 4 nota ꝯclōnes istius aphorismi intelligēdas esse oēs indicatione sumpta a virtute vt cibi digestiua: ⁊ tunc pz. ꝙ aphorismi ꝯclōnes sunt vere. Cōcedendū tn̄ est ꝙ merito dispositionis annexe stat minus esse cibādū in vere q̄z autumno cū in vere sit maxima plenitudo. ⁊ in autūno paucitas nāliū humoꝝ. ℭ Ex qbus pz solutio qōnum hic fieri solitarū. s. vtrū minus sit dandū de cibo in vice vna tpe estatis ⁊ autumni q̄z alijs tēporib⁹. Et vtrū minus vere q̄z hyeme. ℭ Respōdet enim ꝙ in corporib⁹ robustis ⁊ tēporib⁹ suaz nām seruantib⁹ indicatione sumpta a virtute vt potente digerere plus in vice est dandū in hyeme q̄z in alijs: ⁊ in vere q̄z in estate vel autūno: ⁊ minus q̄z in hyeme ⁊ estate: ⁊ autumno minime. hoc enim ordine se habent hec tempora in fortitudine virtutis cū conditionibus supradictis. Et causa est caloris fortificatio in interioribus in hyeme ⁊ non in estate. imo eius eductio: ⁊ illa que sunt apho. 15. dicta. sz indicatione sumpta a dispōnibus annexis cōtingit minus daduz in vere. ⁊ sic pz remotio contradictionis apho. istius. etiā dictoꝝ in precedenti cōmento.

ℭ Hyeme vero facile. Scda ꝯclō. tpe hyemis plm̄ est dādum de cibo in vice vna. pbat. qa illo tpe facillime tolerāt multitudinē cibi exhibiti. g. ℭ Ubi nō ꝙ quia in hyeme calor est fortis. ideo facillime tolerant in eligēdo semp cū cōditionibus supra positis in ꝯclusione prima. ℭ Nota scdo. ꝙ facilitas tolerādi cibum est duplex. vna: quia faciliter digeratur. scda ꝙ corpus noceatur aut minus. ⁊ vtroqꝫ modo intelligēde sunt ꝯclusiones indicatione sumpta a virtute vt est cibi digestiua. Nam quia melius digeritur: igit minus mali humores generantur.

ℭ Vere vero secundo. Tertia conclusio. in vere pos

hyemem plus dandum est de cibo q̃ꝫ in alijs temporibus. probatur. in vere post hyemem facillime tolerant corpora cibum respcũ alioꝝ tẽpoꝝ. g̃ ꝛc̃. pꝫ assumptũ: qꝛ vt᷒ in vere est fortis. scd̃o loco post hyemem. vt pꝫ ex his q̃ dñr apho. 15. Et intelligatur oio cum eisdem glo. cum quibus precedentes conclusiones intelliguntur.

¶ Ista ẽ cõis apho. itroductio q̃ mihi vr̃ oio ꝯ mẽtẽ Gal. ꝛ Aui. Suppono igit̃ p̃ cõia dcã exponentiũ ꝙ morbus indicat de cibi subtractione: ꝛ vt᷒ de cibi oblatione. sꝫ ẽt ꝯrio mõ fortificant̃ indicatiões a morbo ꝛ ṽtute. Nã ꝑ augmentũ morbi fit fortior eius indicatio: ꝑ decrementũ v̄o v̄tutis fit indicatio fortior ꝛ non ꝑ augmẽtum. ¶ Suppono scd̃o ꝙ aliqs est morbus in quo v̄tute exñte forti cibus non est dãdus: ꝛ tñ virtute exñte debili: cum eodeꝫ morbo ꝛ alijs paribus cibus eẽt dandus indicatione sumpta a v̄tute hoc patuit supra. ¶ Supponit̃ 3°. ꝙ magis ledit̃ a cibo sumpta indicatione a v̄tute ille cui nõ ẽ dandus: si sibi daret̃ q̃ꝫ ille cui ẽ dãdus eadẽ idicatiõe sumpta. ¶ Tũc sit socrates in estate, eger egritudie ꝑacuta: i quo tñ v̄tus ꝑꝑ estatem ẽ ita debilis vt cibandus sit. sed in hyeme v̄tus ei᷒ eẽt ita fortis vt cum eodẽ morbo nõ sit cibandus. casus pꝫ. eẽ possis: cuꝫ in hyeme sit fortior. Et arguo sic. indicatione sumpta a virtute minus est dandũ sumenti de cibo in hyeme. immo nõ est dandus in socrate: ꝛ in eodem in estate indicatione sumpta a virtute que talis est merito estatis cibus est dandus. ergo qñqꝫ minus dandum est de cibo in hyeme q̃ꝫ in estate semper supposita indicatione sumpta a v̄tute alijs paribus cum omnibus glo. quas ponunt.

¶ Ego aliter ergo introduco istas ꝯnes ita ꝙ prima conclusio sit ista. Ex equali superabundantia cibi supra illum qui virtuti vt est morbo ꝛ cause cõiũcta ꝯuenit i vicevna plus leduntur corpora in estate ꝛ in autũno q̃ꝫ in alijs tpibus. Probatur. illo tpe plus leduntur quo v̄tus grauissime digerit: sed hoc est in estate ꝛ autũno. igitur ꝛc̃. Et assumptũ pꝫ pro maiori: qꝛ cum peius digeritur equalis excessus a debita mẽsura in peiores humores ꝯuertitur ꝛ difficilius superfluitas eius expellitur: ꝛ minor pꝫ ex dictis aphorismo. 15° seruatis ꝯdõnibus ibi positis. ¶ Et scd̃a ꝯ̊ ẽ equali cibo sumpto supra mẽsurã ꝯueniẽtẽ v̄tuti: vt ẽ morbo cõiuncta in hyeme corp̃a minime ledunt̃ alijs ꝑib᷒ respectu alioꝝ tẽpoꝝ: pꝫ. qꝛ v̄tus digestiua facillime tunc dictos cibos digerit ꝛ sup̃fluitates expellit ꝛ intelligit̃ alijs parib᷒: ꝛ in corp̃ibus robustis ꝛ temporib᷒ suã nãm seruantibus: ꝛ ꝓportionabil̃r intelligat̃ ꝯ̊ 3ª. ¶ Q̃ aũt hec sit mẽs Aui. prima quarti. pꝫ consideranti sermonẽ eius: cũ hũc apho. cum snia cõmenti p̃cedentis dicere voluit. dixit. n. ꝛ estas quidem ꝓportionabil̃r per suam resoĺonem indiget additione cibationis ꝛ separatione eius. nam virtus non sufficit ad digerendũ illud ꝙ multum est sil̃. De hyeme dixit. ꝛ in hyeme est res econuerso. qñ ꝑꝑ paruitatem resoĺonis eius nõ facit indigere cãbio multo. amplius si multũ dederũt cãbiũ subito erit v̄tus tolerãs ip̃m ꝛ fortis apud expulsionẽ eius: non dicit. igitur plus eẽ dãdũ. Sed minus noceri ex eque pluri dato ꝛc̃.

¶ Commenti Galieni expõ.

HEc verba non. Gal. in ꝯmẽto fac̃ duo. p̃ dicit nõ esse hũc apho^m^ repetitionẽ. 15. vt qdã extimabãt. 2° verificat apho^m^ dr̃iã ei᷒ a p̃cedẽtib᷒ ponendo. scd̃a ibi (Cũ. n. supi᷒.) De p̃ª dicit ꝙ hec v̄ba huius aphorismi nõ sunt duplicata: vt qdã dicũt q extimãt hypo. idẽ velle h̃ qd̃ apho. ꝓxio cũ dixit. vẽtres vere. Sꝫ nõ est ita: ꝛ per v̄ba duplicata itelligantur repetita.

CVM ENIM. Docendo dr̃iam verificat. ꝛ p̃ cõparando hyemẽ ad estatẽ. scd̃o cõparãdo ip̃m autũnũ ad ver: ꝛ eꝯ ibi scd̃a (De alijs tpibus) ¶ Primo dicit ꝙ cũ supius dixerit q̃ꝫtitatẽ diete debere ordinari ꝑm anni tpa in infirmis ꝛ in sanis: hic fuit optimum dicere ꝙ multus cibus nocet vltra mẽsurã. s. ꝯueniẽtẽ in firmo: sꝫ tñ hũc multũ cibũ ferũt in hyeme facillime: ꝛ in estate difficillime. i. min᷒ ex isto nocẽtur dũ mõ equaliter a debita mensura recedat. Et cã est qꝛ calor in estate exit corpus ꝛ virtus nãlis debilitatur: ꝛ econtra in hyeme: ꝛ si bene ꝓspicis ista est snia ꝑm introductionem quam feci.

HIc tamen cadũt due difficultates. p̃ma ꝑꝑ qd̃ emplastra cerota calida ꝛ vnguẽta ꝛ sacculi: ꝛ talia q̃ exterius approximant̃ iuuãt digõnẽ stõi: calor aũt aeris ipedit ꝛ debilitat: cũ vterqꝫ sit calor exterior. ¶ Hic dr̃ ꝙ ista talia vni determinato mẽbro approximantur: ꝛ sui corpulẽtia poros obstruũt: ꝛ calorẽ intus reuerberãt: qꝛ igitur vni ꝑti approximant̃ ad illã trahũt calorẽ nãlẽ ꝛ sanguinẽ: vñ fortificat̃: qd̃ nõ fit cũ vl̃r corp᷒ circundat̃ a calido: tũc. n. euaporat: ꝛ nõ fortificatur in aliquo loco: ꝛ qꝛ obstruunt poros ꝓhibẽt dissoĺonem vel exitũ caloris nãlis: qd̃ non facit aer: qꝛ sunt corpulenta reuerberãt intus calorem: quod aer non facit.

Calor cerotoꝝ ꝛ vnguentoꝝ digestioni cõfert aer aũt ip̃aꝫ d̃bilitat.

¶ Scd̃a difficultas. cũ caliditas aeris adiuuet ad digõneꝫ nocitiui in tempore estatis: vnde morbi materiales abbreuiantur quare caliditas ẽt nõ adiuuat ad digõnem. iuuamentum. n. idem vr̃ eẽ digõnis in nocitiuo ꝛ iuuatiuo: cuꝫ vtrobiqꝫ sit calor nãlis solus. calor. n. putredinalis putrefacit: ꝛ nãlis digerit: vt p̃mo ꝓnosticoꝝ. cõmẽto vltimo. ¶ Hic dr̃ ꝙ calor accidentalis non iuuat fortificãdo actionem caloris nãlis: ꝛ coagẽdo cum eo in digõne humoꝝ: imo iuuat per accidẽs p̃parãdo mãm: qꝛ illam subtiliat ꝛ eliquat: ꝛ merito huius preparatõis calor nãlis põt multo facilius digerere. Et iõ si oio eque subtilis eẽt humor in hyeme sicut in estate citius in hyeme digereret̃. in iuuatiuo aũt hoc nõ oꝫ eẽ: qꝛ sumit̃ iaꝫ preparatũ oꝫ ad patiẽdũ: ꝛ mittitur chilus conuenienter epati preparatus.

Calor aeris ad iuuat dĩgõnẽ in nocitiuo nõ autẽ cibi.

DE ALIIS VERO. Hic comparat ver autumno addendo aliam dr̃iam inter p̃ntem aphorismum ꝛ precedentem. ꝛ dicit ꝙ de alijs temporib᷒ a p̃dictis. s. vere ꝛ estate: que sunt ver ꝛ autũnus: ver proportionat̃ hyemi. Et ideo minus est nocumẽtum sumere cibũ in eo supabũdãtem equaliter super ꝯuenientem mẽsurã. ¶ Q̃ aũt ver ꝓportionat̃ hyemi ꝛ autũnus estati. ꝓbatur: qꝛ in vere incipiunt pori aperiri ꝛ dissolui: ꝛ in autũno incipit corpus constringi ꝛ pori claudi: ꝛ hec dcã satis innuit hypo. ergo non duplicauit nec iterauit. ¶ Preterea hic loquit̃ de infirmis. supra. 15. loquitur de sanis. ¶ Circa istam partem nota ꝙ qꝛ in autũno incipiũt pori claudi: ꝛ precessit inanitio ꝛ debilitatio estatis: iõ non põt tã cito restaurari hec inanitio ꝛ debilitatio. ¶ In vere auteꝫ ꝛ si incipiant pori aperiri precessit hyemis repletio ꝛ fortificatio. igitur in vere eque distante a hyeme vel estate est corpus continue fortius q̃ꝫ in parte autũni eque ꝓpinqua hyemi aut estati. immo in p̃ncipio veris videtur fortior q̃ꝫ in p̃ncipio hyemis: quo igit̃ ad virtutem ꝛ plenitudinẽ. ver ꝓportionat̃ hyemi ꝛ autũn᷒ estati. A

¶ Nota scd̃o ꝙ lꝫ autũnus compensatis oibus partibus sit tempus in calore ꝛ frigiditate tempatũ: tñ non est ita bonum sicut ver. qꝛ inter partes suoꝝ dierũ est magna valde inequalitas. Nam matutina sunt frigida ꝛ vespertina sunt calida: ꝛ hec inequalitas ẽ cã magni nocumẽti: cum aptis poris a caliditate vespertia supueniat frigus matutinale. Et ideo est tp̃s peius vere. Cã aũt maioris inequalitatis i autũno est aeris subtilitas ꝑꝑ quam facil̃r infrigidat̃ ꝛ faciliter calefit. ¶ Ultimo nota ex dictis dr̃iam in mõ indicãdi tempoꝝ ꝛ regionum. Nam regio tpata non oino idicat sicut ver: qꝛ ver ꝑꝑ hyemem precedentem significat repletioneꝫ: nõ ꝑꝑ qualitates tempoꝝ in se. Et ita regio frigida ꝛ sicca nõ ẽ ita mala sicut autumnale tp̃s cum non necessario sibi associetur debilitas estatis acquisita ꝛ partiuꝫ dierum tanta inequalitas. igitur ꝛc̃. B C

¶ Aphorismus. XIX.

IIs qui in circuitibus exacuuntur: nihil dare: neq₃ cogere: s₃ auferri ex appositis: ante crisim.

Theo. ¶ Qui p circuitus accessionū exacuūtur: his nihil est dandum: nec assumere quicq₃ cogendum: sed adiectioni subtrahendum est: ante iudicationem.

Leoni. ¶ His qui per circuitus: accessionem habent: nihil dare oportet: neq₃ cogere: sed subtrahere adiectioni: ante iudicationes.

¶ In isto aphorismo ponunt due ɔnes: scđa ibi (Sed auferre) Prima ɔ est. ista. medicus neq₃ volētib⁹ neq₃ inuitis dz aliqd dare de cibo hora exacerbatiōis ifirmis q circularit exacerbant. pbat. q2 illa hora dādo multa seqrent nocumēta maiora iuuamētis. igit. assumptū satis patuit aphorismo. 12. ¶ Circa ptē nota. Nō p q p acuitionē vel exacerbationē intelligit hic tam vex paroxismū iterpolate q₃ exacuitionē ɔtinue pportionalis. ¶ Nō 2° qd circuit⁹ qd piodus & quid paroxismus: [illegible] sunt nocumēta cibi exhibiti in parox° & in q̄ tpe magis no[illegible]ant oia hentur in notatis apho. xi.

¶ Sed auferri. [illegible] 2ª. opz medicū remouē illa ab ifirmo q̄ fuerint sibi data modicū añ pom. pbat. q2 istar ablatio multa remouet nocumēta: & facit iuuamēta. igit ē faciēda. ¶ Nō hic. q apposita. i. comesta aut bibita ante pom: aut sunt multo añ bibita vel sumpta: ita vt dōm sit ea eē digesta. aut modicū añ: si multo añ: nō dz q auferant. Si vō modicū añ. sic dz q auferant vomitu in pnº paroxismi vel modicū añ. ¶ Nō scđo q al'r pōt itroduci ɔ. s. q intēdat istā.

¶ Medicus n[illegible] dare añ aduētum paroxismi cibos q₃uis eēnt cōsueti [illegible] sumē illo tpe cibū ē nociuū: & sic forte intelligit pª. ¶ [illegible] 3°. q crisis pprie dr de motu vehemēti morbi quo infir[illegible] aut ducit ad mortē aut salutē: qñq₃ vero p oi parox°: [illegible] in paroxismo ēt m'tū mouet morb⁹: & h mō sumit hic. Quere ɔcordiā & vtilitatē & ampliationem affo. xi.

¶ Cōmenti Galieni expō.

OMnis diete ordo. Gal'. i pmēto fac duo. p oñdit vtilitatē aphorismi. 2° exponit ibi. (Si [illegible] interpolate) Dic p q ois v'lis ordinatio diete aut ē rōne q̄litatis aut q̄titatis: aut ad sciendū qñ dz dari. s₃ ad signādū de duob⁹ pcedētib⁹. s. q̄titate & q̄litate diete ab hypo. hic nulla dat auctoritas i iterpolationib⁹. i. nō docet ex iterpolatōib⁹ an modicū v'l m'tū & ēt quale sit dādū. S₃ quo ad 3m multū nos adiuuat. s. ad cognoscēdū qñ dēat dari. vñ de iterpolatōib⁹ ab hypo. dr h mō ptēdūt iterpolatōes q̄ tpe cib⁹ dēat dari. Et ex h pz afo. eē vtilē ad docēdū qñ cib⁹ debeat dari & istā eē hypo. i isto apho. itētionē. & ɔsidera q nō sumo h pnm ɔmēti ad cōe sensum q ly duobus pcedentibus non dicatur hoc de duob⁹ precedentibus aphorismis.

SI ENIM INTERPOLATE. Modo exponit aphorismū. & diuidit in duas. p exponit ptē pmā. 2° 2am. ibi scđa (Qz dixit) Prio dicit q si febres iterpolate seruāt vnā horā: q2 ea dē hora sp inuadāt aut saltē vnū modū seruēt anticipationis aut postpositionis: tūc i illo tpe & ppe ipm i q̄ expectat exacerbatio nihil dz dari. Si vero non seruat aliquo modo ordinem: tunc p interpolationem nō pñt certificari tpa cibationum. Et iō h innuit & pcipit nobis q neq₃ incipientibus interpolationibus: neq₃ psentibus: neq₃ multum appropinquantibus nō debemus dare aliqd. ¶ De parte. secunda dicit. q per crisim pōt hypo. intelligere tribus modis v'l ante accessionem: vel añ statū morbi v'lem. v'l añ crisim pprie acceptā & quocūq₃ mō itellexerit ē vex dcm. S₃ tamen q2 superius dixerat de statu & etiā de crisi. ideo credendum est ipsum hic loqui de accessione: & totum est clarum: siquid deficit vade ad xim.

¶ Unum tñ considera q cognitiones necīe ad debite administrandum dietam sunt due. s. q̄titas & qualitas offerendorum. in quibus duabus distinctis & perfectis includit & temporis cognitio & preparationis & ordinis. Nam si dieta est talis q̄lis offerri dz. igitur nunc est tps q̄ dz offerri & cō. & non est tempus quo dz offerri. igitur non est talis & tāta qualis & q̄ta dz offerri. q2 non dz dari: verumtñ q2 cibus dr qualis dz offerri: & quātus fm corporis indigētiā & corpis indigentia multotiēs ex tpe & eius conditionibus cognoscitur. ideo tpis consideratio est vtilis ad sciendum debitam qualitatem & q̄titatem: & merito h⁹ qnq₃ ad faciliorem operationem exprimit. p 3ª cōditione ɔsideranda primum hoc voluit Gal'. 3° tegni. cum solum duas posuit considerationes in rebus non nālibus administrandis. 2m vero voluit hic. & ibi etiam. vt patet legenti.

¶ Aphorismus. XX.

QUorū crisis fit: & quorum facta est equal'r: nō mouere: neq₃ nouum facere: neq₃ pharmacijs: neq₃ alijs puocationibus vti: sed sinere.

¶ Que iudicantur aut iudicata sunt integre: nō mouere: neq₃ nouare: v'l medicamētis: v'l alijs incitamentis: sed sinere debes.

¶ Que iudicantur: & iudicata sunt integre. neq₃ mouere: neq₃ nouare aliquid: siue medicamentis: siue aliter irritando: sed sinere.

¶ Conclo pñtis apho. est ista. medicus nō dz mouē neq₃ aliqd nouū facere: nec farmacijs vti vel alijs puocationibus. S₃ dz nāc dimittere corpa in qb⁹ crisis ē fcā pfcā: aut in qbus pfecte fit. ¶ Conclo pbat. q2 talia faciēdo & nō dimittēdo nāe piclm est magis nocumēti q₃ iuuamēti: & nō expectat verisil'r iuuamētum notabile. igr nō dz illa facere. Nō est consequentia: & assumptū patebit in notatis. ¶ Nota igit p. q cū crisis iportat motū velocē & vehemētē morbi q̄ infirm⁹ ducit ad mortē: aut ad salutē in nālibus morbis maxime. ideo in crisi cōiter tres notamus transmutatiōes: quarum quelibet a doctoribus dicitur crisis. ¶ Prima est māe agitatio & ɔmotio versus vias ductuum siue cum illa fit sepatio iuuatiui a nocitiuo siue nō. ¶ Scđa est ipsa materiei expulsio a loco in quo pmo ɔtinebat ad terminum ad quē a virtute mandat siue exterius vt in crisi euōnis. siue itra. vt i crisi pmutatiōis. ¶ 3ª ē alteratio sequēs hāc expulsionē siue ad bonū fuerit siue ad malū. ¶ Nō 2°. q crisis fit dū isti mot⁹ sunt i fieri: ē pcipue pmi duo: tunc vō dr fcā cū isti mot⁹ sunt cōpleti. ¶ Nō 3° q crisiū q̄dā ē laudabilis ad salutē quedā vō mala & ad mortē. crisiū āt laudabiliū q̄dā ē dimiuta q̄dā pfcā: & q̄dā supflua. nā ɔtigit nāz mām peccantē nō totā euacuare & partem relinquere q̄ facilius vincet: & ɔtingit plusq₃ dz euacuare pter irritationem vel mēbri vñ fit euō dispōnem: & contingit precedere illud q opz eam euacuare iuxta possibilitatē que cum isto mō fit seruatis alijs conditionib⁹ in cōmēto dicendis erit pfecta. Ista igit talis dr fcā eq̄liter aut fieri equaliter. Et de ista loquitur hypo. que posset large hoc mō describi. Crisis est illa laudabilis p quā tal'r mā morbi a corpore tota educit: & inde sequit morbi remotio sine preparatione ad recidiuā merito talis māe qualis fuit illa que dictum morbum cābat. Et tunc apparet eā verificans aphorismū. nā cū nā ita facit nō ē agēdū respcū illi⁹ māe a medico: q2 tūc operatio superflueret. si crisis fuit eq̄lis perfecta: & si nā ita facit: nō ē a medico stimulāda vel ipediēda: q2 piculū esset

aut diminutionis crisis: aut sup̄fluitatis ex medici opōne.
¶ Apparet igiť scđo. ita debere glosari aphorismi ꝯnē ꝙ
medicꝰ nō dz opari i ꝺcis corpibꝰ circa mām morbi: cuiꝰ sit
vel fcā ē p̄fcā crisis eūando vel mouēdo vł ꝓuocādo cuꝫ q̊
tñ stat ꝙ circa aliā māni possit opari: cū post vniꝰ morbi p̄
fectā crisim ꝯtigat aliū morbū remanē. ¶ Nō 4° ꝙ dr̄ non
mouere. hoc p̄t itelligi pluribꝰ modis. vnꝰ ꝙ medicꝰ nō dz
mouē hec corpa motu locali. qꝛ ille posset crisim ipedire v̄
tutē debilitādo aut mām nimis agitādo. ¶ Scđo nō mo/
uere. qꝛ nō eūare. sꝫ cū dicimꝰ neqꝫ ad nouū facē p̄t gnał in
telligi de oi opōne medici: vt cibatiōe alteratione clisteri ꝛ
silibꝰ. ¶ Uel 2° sumiť spāl'r p̄ alteratiōe: qꝛ medicꝰ h̄ tpe nō
dz alterare: ꝛ erit sensus. medicꝰ māꝫ ꝛ corpꝰ i p̄fcā crisi tā
cū sit q̄ꝫ cū ē fcā nō dz eūare vel alterare: ꝛ tūc residuū neqꝫ
farmacijs vel alijs ꝓuocatōibꝰ vti: ꝛ ly siue stabit ad specifi
cādū ly. mouē ꝛ erit sensus dicēs ꝙ nō dz mouē eūando: si
ne talē eūonē faceret cū farmaco educēte p̄ vētrē vel vomi
tū siue medicis ꝓuocātibꝰ. s. aut sudorē aut vrinā aut men
strua. Nā illis ꝓꝑe ꝯuenit nomē medicinaꝝ ꝓuocātiū. Et
cā ē clara ex dcis: qꝛ tota mā p̄fecte remota ē. ¶ Debet āt
sinere: qꝛ nāe dimittere ꝛ nō opari p̄ se ad aliqđ dictoꝝ: sed
remouendo ipedimēta operū nāe hꝫ opari: vt ꝓhibēdo cla
mores ꝛ motꝰ ꝛ ea que impedire p̄n̄t. de qbus dicit Gał. p̊
de creticis: qnto capł'o. item cū odoramentis pōt virtutem
confortare. ꝛ ideo aliquo modo operari.

Queritur vtrū medicꝰ cū perfcā sit crisis vel fcā ē debeat eūare vel alte
rare corpꝰ. Affirmatiue arguiť sic. nunq̄ꝫ p̄t in
firmi nā facere crisim p̄fectā sine adiutorio me
dici. g̊ ꝛc̄. Assumptū ꝓbať. qꝛ nō p̄t i p̄nº mor/
bi ꝛ in augmēto. g̊ nec i statu. Assumptū ē Gał. i ꝯmēto. qꝛ
perfecta crisis sequiť signa p̄fecte digōnis q̄ est i statu vel
post ꝓbať ꝯn̄a. qꝛ virtus in statu ē debilior. g̊ si in p̄nº nō p̄t
2° nec in statu poterit. ¶ Scđo sic. mām peccātē facturā mor
bū nō sufficit v̄tus expellere an̄ morbū. g̊ nec i morbo. nec
vꝫ si dicať. ꝙ h̄ ē p̄p̄ digōnē. p̊ qꝛ sanguinē solo q̄ꝫto peccan
tē nō sufficit expellere q̄ tñ ē sūme digestꝰ. Scđo. qꝛ i mor/
bo sinthomatice v̄tus mām nō digestā: vt sepe i crisi mala
3° pellit exteriꝰ. g̊ cā expulsiōis nō ē sola digō. ¶ Tertio per
adiutoriū medici ꝯtingit crisim p̄fectā velocitari ꝛ ifirmū
citiꝰ ad salutē p̄duci. sꝫ talia sunt a medico faciēda. igiť ꝛc̄.
assūptū pꝫ: qꝛ pōt medicꝰ aliq̄ admistrare remedia q̄ mām
non educendam p̄ crisim nō ꝯcernēt nec euacuare poterūt:
sed tantum velocitare materie crisi expellende motum ad
extra. ¶ Confirmatur. qꝛ crisi futura per fluxum ventris
etiam p̄fcā: si in intestinis sint feces pure sunt euacuande
clisteri cū inde remoueať impedimentū sine vlteriori inci/
4° tatione. igitur aliquo mō est euacuandum. ¶ 4° lꝫ natura
est cōpletura digōnem: virtus tñ dz iuuari. ergo ꝛ in crisi.
5° ¶ 5° virtꝰ faciēs crisim agit mere nāliter. igitur in oīm cō
silr dispositum agit vnico mō. Cū igiť mā crisi expellenda
sit vno mō dispositꝰ. Seqť ꝙ vno mō transmutabiť ꝛ non
diuerso modo. hoc vr̄ falsum in crisi perfcā. qꝛ primo hec
mā in crisi perfcā a benigno sep̄atur: deinde expelliť ad vi/
as ductuū. deinde extra corpus. Si igitur fieri non p̄n̄t si/
6° ne adiutorio medici a nā seqť ꝓpositum. ¶ Sexto sic. ꝯtin
git vltra mām crisi expellēdā aliquā aliā mām peccare: sꝫ
hoc stāte medicus dz euacuare aut alterare. igitur ꝛc̄.

Medicus cuz crisis fit vł fcā ē: non dz eūare vł alterare

A In oppositum est hypo. i aphorismo.

Nota p̊ Pro dubio notādū primo. ꝙ hoc nomē crisis i
greco significat iudiciū vel litis sepa
rationē. ꝛ sic illos q̄ sunt expectātes sniaꝫ p̄sonalē aut absō
lutoriā: aut ꝯdēnatoriā: videmꝰ āxie ꝛ moleste se hr̄e vsqꝫ
ad latā sniam: ita cōiter illos qui sunt in crisi videmus an/
xiari ꝛ medicos precipue iperitos videmꝰ dubitare de fi/
ne eoꝝ: iō sicut primi dn̄r esse in iudicio vel sub iudicio cō/
stituti. ita medici antiqui adueniēte crisi dicebant commu
niter illos sub iudicio positos eē. Et iō crisis significat iudi
cium per qđ separať lis ꝓprie ꝛ in medicina transumptiue
motum celerē ꝛ fortē p̄ quem ifirmus aut duciť ad saluteꝫ
aut ad mortē. Et si tu istis methaforis delecteris lege p̄mū B
capł'm p̄mi đ creticis. ꝛ p̄mū capł'm scđe quarti. ¶ Nō 2° 2°
ꝙ iste trasmutationes celeres ꝛ fortes p̄ quas infirmus du
citur ad salutem vel mortē sunt cōiter tres. vna ē sep̄atio ꝛ
cōmotio māe an̄s eiꝰ expulsionē. scđa est expulsio. 3° est al/
teratio: vt dr̄ supra: ꝛ hoc modo loqť hic đ crisi ꝓut aliquē
de istis tribus motibus importat aut aggregatum. C
¶ Nota 3°. ꝙ calor nālis agens vt nālis agit p̄p̄ fineꝫ a nā 3°
intentum. Et iō cū agit in humiditatem benignam vel ad
benignū reducibilē ꝛ nutriturā corpus agit dispositionem
ŝm quā parať illa humiditas in corpe detineri. Et non ŝm
quā pať a corpe expelli. Cū āt agit in sup̄fluitatem vel hu/
morem nō reducibilē ad benignū agit dispōnem p̄parantē
ad hoc vt illa a corpe facilius expellatur: ꝛ hec preparatio
non tm̄ est merito modi sbe. sed ēt merito ꝓprietatis incur
rentis inter virtutem mēbroꝝ ꝛ humoꝝ tam in benigno
q̄ꝫ i nocitiuo digesto. ¶ Ex quo seqť ꝙ lꝫ sanguis ꝛ alij na
turales humores sint digesti. ēt magis tp̄e sanitatis q̄ꝫ mor
bi: tñ aliꝰ ē modus digōnis quē recipit sanguis in febre si/
noca. verbi gr̄a. de putredine: ꝛ alius quem hꝫ in corpore
dispositio nālissime. ¶ Nam p̄ digōnem scđam recipit ꝓ/
prietatē: vt a mēbris attrahať ꝛ retineať. Sed per aliam q̄
est in nocitiuo recipit ꝓꝑetatem preparantem: vt faciliter
expellať. ¶ Nō 4°. ꝙ forme mere nāliter agentes ꝛ simpli D
cium corpoꝝ diuersis tp̄ibus ŝm varietatem circunstātia 4°
rum agūt p̄ se ꝛ ex intētione diuersos. imo ꝯ̈rios effectꝰ ꝛ
nāliter. v̄bi gr̄a. aer superpositus aque q̄escit in spera sua
ꝙ si aqua supponať sibi videmꝰ aerem ascendere naturali
ter. Et non est dubiū ꝙ quies in termino a quo ē ꝯ̈ria mo/
tui ab illo: vt sumiť quinto physicoꝝ: ꝛ multa alia exēpla
poni possent respcū. diuersoꝝ oboꝝ q̄ diuerso mō op̄antur:
ꝛ de multis medicinis ꝛ venenis ꝛ manifestum est. immo
ignis coagulat lutū ꝛ eliquat plumbū. In summa g̊ nō ē i
cōueniēs v̄tutes nāles in nobis mere nāliter agentes ŝm
circūstantiaꝝ varietatē agere respcū eiusdem obi diuerso
mō in obiecta agere ꝯ̈rias dispōnes ꝛ motus. ¶ Nota 5°
nō eē icōueniēs vnā v̄tutē nālem qn̄qꝫ magis conari qn̄qꝫ 5
minus ēt ipsa non fortificata nec debilitata. Nam videmꝰ
ꝙ vapores in aere calido celerius ad glaciem redeunt q̄ꝫ
facerent in aere frigido vel tp̄ato. vt pꝫ de illis qui in grā/
dinē conuertunť tp̄e estatis ꝛ non in hyeme. Non enim di
ci pōt cām imediatā friditatis esse aerem calidum. nec re/
flexionem sp̄erum friditatis ab illo vapore ad aerem mul
tiplicataꝝ. cū sit in ꝯtinuo descensu: ꝛ non supra reflecterē
tur: nec solam fugam vnā a ꝯ̈rio. ꝓ cā possumꝰ ponere hꝰ
cām: que tñ si poneref cā sola: tñ adhuc illa fuga fit a p̄nº i
trinseco multo celerius p̄tes illas ꝓpinquare faciente p̄p̄
ꝯ̈rij iuxtapositionem. hoc idem ad sensum manifeste vide
muſ cum fiat rigor ꝛ motus mēbri inuoluntarius cū mate
ria mordicatiua sup̄ ip̄m moueť q̄ aliaſ non fieret. Ex quo
sequiť ꝙ aliqua v̄tus cuiusdā motus factiua continue de
bilitabiť absolute. ꝛ tñ ꝯtinue intrinsece sufficit ad illum
motū causandum. ¶ Seqť scđo ꝙ q̄ꝫuis membrorū v̄tus
nō multum stimulata a mā non sufficiat eā expellere: qꝛ nō
pōt cū istis circūstantijs tanto conatu conari q̄ꝫtū est opor
tunū. tñ eadē v̄tus cū mā multum molestauerit poterit ex
pellere: ꝛ si absolute sit debilior. ¶ Sexto nota. crisim aliā
laudabilē aliā vero nō. ꝛ hic de laudabili loqmur ꝛc̄. item 6°
laudabiliū alia p̄fecta alia diminuta: ꝛ alia sup̄flua. vt di/
ctum ē supra apho. Et hic pone diffōnem p̄fecte. hic igiť đ
p̄fcā loqmur habente sex cōditiones in isto cōmento vidē
das. ¶ Ultimo nō. ꝙ eūatio aut alteratio vel est in corpe
in quo fit crisis respcū humoris. cuꝰ crisis sit perfecta aut 7°

respcū alteri⁹ hūoris vel rei: vt dr̄ i expōne aphor. ¶ Tūc
dicit pª ꝯ. Cōtingit aliq̄ eē crisim laudabilē icōpletā. pz ex
pª cōclo. his q̄ dn̄r i illo aph°. Que relinquunt in morbis. ¶ Sz ꝯ.
pte māe eūata in crisi laudabili crescit ꝓportio virtutis ad
mām. residuā. igit̄ si i pn° poterat euacuare pte p eūata po
terit euacuare residuū. ⁊ sic fiet crisis cōpleta. Assumptū ꝓ
bat̄. q2 nō plus decrescit v̄tus q̄z mā ex q̄ crisis ē laudabi
lis. ḡ ꝓportio virtutis ad mām crescit. pz ꝯn̄a. q2 maiori ⁊
minori termino alicui⁹ ꝓportiōis decrescētibus dū modo
maior nō plus decrescat ꝓportio inter illos terminos cre/
scit. ¶ Hic pōt dici q̄ virt⁹ hz maiorē ꝓportionē ad mām
remanētē q̄z pri⁹ hūit ad eādē remanētē: sz ad illā pri⁹ nō
habuit ꝓportionē talē q̄ illam posset expellere. ⁊ ita nō hz
nūc: vt si mā fuerit difformis ⁊ ptē subtilē digestā potuerit
v̄tus euacuare ⁊ grossaz nō. Ex h̄ sequit̄ hāc ꝯn̄az nō vale
re. a. mā plus resistit q̄z b. ⁊ v̄t⁹ pōt ptē. a. euacuare. ḡ ⁊ ptē
b. alioꝝ pitate supposita. ¶ 2° dici pōt. q̄ ꝓportio absolute
v̄tutis ad mām crescit. Sz ꝓpterea q̄ v̄tus hz ēt corp⁹ re/
gere multū paucificato instr̄o intēdit regimē toti⁹ dimissa
eūatiōe. videm⁹ eni sepe fcā forti eūatiōe fieri sincopim cor
de retrahēte spūs ad se. virt⁹ igit̄ ⁊ si maiorē hēat absolu/
te ꝓportionē supra māz. nō tn̄ magis sufficit euacuare: aut
q2 nō ita applicat̄: aut q2 nō ita conat̄. ¶ 3° dici posset q̄ vir
tus absolute p viā dissolutiōis plus ꝓportionabiliter debi
litat̄ q̄z mā minorat̄: ⁊ tn̄ crisis est laudabilis: q2 v̄t⁹: ⁊ si nō
hz in fine eūonis maiorē ꝓportionē q̄z in pncipio: tn̄ est ha
bilior ad maiorē ꝓportionē habēdā q̄z in pncipio habuit:
vn̄ fcā spūum restauratiōe poterit meli⁹ residuū euacuare
q̄z si ps pria euacuata nō eēt. Nō eni dubiū ē plus ꝓportio
nabiliter debilitari v̄tutē socratis portantis lapides in die
q̄z minoret̄ cumulus portādus in anno cū sortes forte i die
vsq̄ ad subduplū portatiue potētie veniat: ⁊ tn̄ ad aliquez
totū ferēdū vtile ⁊ ꝯueniēs est vna die cū tāta debilitatiōe
portare: qa virt⁹ postea e qete ⁊ cibis reficit̄: sz nō cumul⁹
ꝓportionaliter igit̄ imaginari possum⁹ de v̄tute ⁊ mā edu
cēda. ¶ 2ª ꝯclo. cōtingit nāz sine adiutorio medici pfectaz
2ª ꝯclo. crisim facere. pz ad experiētiā ⁊ ex cōmēto. ¶ 3ª ꝯclo. post
3ª ꝯclo. crisim pfectā cōtingit medicū recte opando ab eodē corpe
eūare. pz in casu qnti argumēti. ¶ 4ª ꝯclo. medicum recte
4ª ꝯclo. opantē nā factura pfectā crisiz ꝯtingit aliqd a corpe eūare:
pz de fecib⁹ duris i recto intestino exn̄tib⁹ cū crisis fluxuz
vētris ē factura. Attēde tn̄ q̄ tūc lenitiuo tm̄ euacuantur:
5ª cōclo. nec respicit mām crisi pellēdā. ¶ 5ª ꝯclo. nō dz medic⁹ nā
factura i breui pfectā crisim: aut postq̄z fecerit opari aliqd
alterādo mām crisi educēdā: aut ei⁹ euacuationē incitādo:
vel roborādo: vel eidē euacuatiōi resistēdo. hāc ꝯclonem
vult hypo. in apho. ⁊ ꝓbatur per rationem aphorismi.

Ad argumēta principalia. Ad pm̄ neget̄ assum
ptū. Et cū dr̄ nō pōt in pn° facere
perfectā crisim. igit̄ nec i statu. negāda ē ꝯn̄a: nec valet. vir
tus est debilior i statu q̄z an̄. ḡ si an̄ nō potuit: nec posterius
poterit: qa in statu mā ē digesta digōne ad expulsionē ppa
rāte: ⁊ nō in tpib⁹ pcedētib⁹. Et tu hic ꝯsidera dr̄iam inter
eūonē nālē sinthomaticā ⁊ creticā verā vel bonā q̄ dr̄ mul
totiēs nālis. imo dicimus fieri a nā nāliter operāte crisim
pfectā: sz nō digesta mā sinthomatice. Nā mā nō digesta nā
nō expellit mām nisi pp nocumētū. ⁊ iō ꝓpter sinthoma. sz
cū mā digesta ē cā expellēdi est ꝓprietas currēs iter nām
⁊ mām: merito cui⁹ v̄t⁹ ē naturalr̄ ꝓductiua q̄litatis mo/
uētis mām extra corpus ⁊ mā ex receptiua ei⁹ ēt nāliter si
cut ꝓprietas iter cibū ⁊ mēbrū trahit nāliter nutrimētuz.
¶ Ad 2m dr̄ q̄ nō repugnaret i sanitate aliquā mām dige/
stā expelli vt colligit̄ 2ª pmi. summa de vrinis. dico tn̄ non
sp talē mām facturā morbū expelli i sanitate. ⁊ h̄ q2 mā nō
stimulat: aut ēt si stimulat nō est digesta digōne q̄ in morbo
⁊ pz tūc solo argumēti de sanguine. ¶ Ad 3m argm ꝯcedit̄
q̄ h̄ ē ꝯtingēs: q2 tn̄ medic⁹ nō pōt h̄ scire. imo verisilr̄ pl⁹
dz credere se aut aucturū: aut ipeditur ū. iō nō dz facere sic
q̄n̄q̄ euacuatio materie indigeste ꝯfert. vt pma q̄rti. caplo
de cura putridaꝝ in gn̄ali. nō tn̄ dz fieri. ¶ Ad 4m neget̄ si
militudo: q2 digestio nūq̄z nocet. sz eūatio bn̄: cū iuuatiuuz
simul cum nocitiuo egrediatur. ¶ Ad quintum respōsum
est in positione. ¶ Cōmentum Galieni.

Ostquā de ordinatione.
Gal. in cōmēto facit duo. prio ꝯtinuando pōit
gn̄alē itētionē. 2° spāliter exponit apho. ibi 2ª
(Dixit igit̄) De pria pte dicit. q̄ postq̄z hypo.
de ordinatiōe diete dixit. Hic ondit qn̄ nā dz dimitti opera
ri: vt faciat medicus illud quod est infirmis oportunū. Et
vult in summa i apho. ne pccupemus naturā festinantes
per aliquod adiutoriū nisi diete ordinatiōibus: ⁊ ondit qn̄
nā nō est permittēda operari: sed potius debeat adiuuari.
DIXIT IGITVR. Exponit magis specialiter: ⁊ diuiditur
in duas. primo pōit sententiā tā explicitā q̄z implicitā apho
rismi. 2°. auctoritate hypo. ostēdit que sit perfecta crisis et
que imperfecta. ibi secūda (vnde aliud) Dicit pmo hypo.
dicere q̄ ea corpora. i. eorū corporū egrorū quorum crisis
sit perfecta: aut perfecta est equaliter natura est permitten
da operari si faciat sm̄ quod oportet neq̄ nos intromitta/
mus de ea impediēda. s. permittēda in sua operatiōe creti/
ca illā augēdo aut minuēdo. Sed si natura moueatur ad
crisim imperfecte. oportet qd̄ de motu ei⁹ deficit intromit
tamus: nos aut cōpleamus. ¶ Ubi nō pmo ex mēte Gal.
tunc velle hypo. naturā dimitti operari cū sit crisis: aut cū
facta est: sed si crisis nō sit. immo sumus in morbi pn°: ⁊ cre
damus crisim futurā die 20ª. verbi gratia. Non incōuenit
medicis aliquid euacuare aut digerere: vt morbus abbre/
uietur: q2 ex istis operibus natura nō impedit̄ in suis ope/
rationibus. immo sit fortior ad crisim faciendā q̄n̄q̄ vl̄ sit
potēs ad materiā insensibiliter expellādā aut dissoluēdaz
an̄ tēpus crisis qd̄ melius est q̄z crisim in illa 20. die facere.
Sed si crisis sit: q2 natura ē in cōmotiōe an̄cedēte vel i actu
eūonis: nos tūc debemus dimittere naturā opari ⁊ nō ad/
ministrare nisi tm̄ debitā dietā sm̄ virtutis indigētiā nisi vi
deamus naturā imperfectā crisim esse facturā. Naz in isto
casu magis est dubitandum de nocumento per huius ope
ra q̄z sperādū de iuuamento: vt dictū est in dubio: ⁊ si forte
quādoq̄ per aliqd̄ adiutoriū facilitaret̄ crisis ⁊ velocitare
tur: tamē ꝓpter dubiū dictū talia sunt dimittēda. ¶ Et ex
hoc pz solutio ad cōe dubiū: vtrū natura factura perfectaz
crisim nō concurrēte adiutorio medici dz medicus digerē
do vel euacuādo materiā aliquid facere. Nā cōcedēdū est
q̄ sepe est faciēdū anteq̄z natura incipiat crisim. vbi multū
longinqua sit futura crisis ⁊ actio nature in materiā debi/
lis: ⁊ precipue vbi dubitemus de cōpleto nature opere: qd̄
accidit sepissime. ⁊ ideo medici in pncipijs morborū vtun/
tur minoratiuis ⁊ digestiuis etiā in augmēto. Si autez cri
sis futura sit de prope non puto si certi sumus de bonitate
eius artificialiter aliqd tale esse agendū: sed solum ordini
diete esse insistendū ꝓpter dubiū de nocumēto in diuerten
do naturā a suo opere. VNDE ILLVD. Hic docet que cri/
sis sit perfecta: ⁊ que imperfecta: ⁊ diuidit̄ sm̄ hoc i duas.
ibi 2ª (Si enim) In prima cōtinuādo dicit. q̄ hac causa hy/
po. in lib. de chimis dixit h̄ ad declarādū que crisis est per
fecta: ⁊ ē breuiter q̄ crisis pfecta indiget sex ꝯditiōib⁹ q̄rū
prima sit: vt sit p eūonē. nā crisis cum eūatiōe est perfectior
eaq̄ est p apa. ¶ 2ª vt sit purgās chimos nociuos qui sunt
cā morbi ⁊ corpi domināte s: q2 talis est melior opposita.
¶ 3ª vt purgatio fiat recte a loco vbi est minera māe mor/
bi q̄ melior est sibi ꝯtraria. ¶ 4ª est. vt fiat cū qete ⁊ corpo
ris lenitate. hec. n. est opposita melior. ¶ 5ª. vt si post appa
ritionē sianorū cōplete digōnis. iste eni est melior cōposita.
¶ 6ª ⁊ vltima. vt fiat in die cretica: q2 est etiam laudabilior

opposita. Cũ ḡ oẽs iste ɔdõnes ɔueniũt crisis ẽ perfecta.
A ¶ Circa ptẽ nõ p̄ ꝙ crisis pfcã de q̃ hic loqmur est ɔpleta laudabilis ⁊ manifesta. ita ꝙ ɔdõnũ hic positaꝝ q̃dã sꝫ re qsite ad crisim mãifestãdã ꝑ bonã: ⁊ nõ sꝫ ɔdõnes ab alijs differẽtes q̃ ad ipam eẽ bonã. Sic̃ ɔdõ 3ª nihil addit supra scõam ad faciẽdã crisim bonã: sꝫ cognitio ei⁹ facit cognoscere illã. Et iõ addit ad manifestandũ tm̃ bonitatẽ crisis. ¶ Nõ 2° ꝙ ɔdõnes pfecte crisis qñq3 magis explicite qñ q3 minus enũerant ab auctorib⁹. vt 3° de crisi. 2° ca. solũ q̃t tuor ɔdõnes vñr enumerari a Ga. ¶ Dixit. n. p̄ᵐ itaq3 signi ficantium bonitatẽ crisis p̄ñtis: ⁊ maiuꝭ ipsorum ẽ digõ. ⁊ signũ ẽm ẽ: vt fiat crisis in aliq̃ dieꝝ ei⁹ quẽ p̄cessit ⁊ indi cauit dies indicationis ei ɔtinu⁹ i v̄tute. ¶ Tertium ẽ nã egritudis ⁊ ipsi⁹ modus ⁊ ꝑ nãm egritudis ⁊ modũ itelli git ꝙ sit facilꝫ aut maligna. Et paulo post subdit. post h̃ ɔsi derãdũ an crisis sit ɔueniẽs nãe egritudis. Sed ad ista q̃ tuor signa illa sex posita reducũtur. ita vt q̃si in idẽ redeãt. silꝫr Aui. scõa q̃rti vꝫ ponere nouẽ signa vel ɔdõnes bone crisis q̃ ẽt ad has sex reducunt. ¶ Modus ãt reducẽdi est ꝙ nã egritudis. s. ꝙ sit salua: ⁊ pulsus ⁊ bonitas dispõnis virtutis oia reducant ad q̃rtã. s. ꝙ fiat cũ qete ⁊ facilitate. Nã vbi opposita ponunt in eẽ nõ fit crisis qeta facilis: sed molesta difficilis oino. Crisim aũt eẽ indicatã reducit ad sextã ɔdõnem: cũ dꝫ ꝙ fit in die cretica. s. radicali ⁊ prius i dicata. Q3 aũt sit cõueniens nãe egritudis includit scõam ⁊ tertiam de significationib⁹ hic positis. ¶ Nõ ꝙ lꝫ dican tur iste eẽ ɔdõnes bone ⁊ ɔplete crisis ꝑprie: tñ dñr signa accñs cum crisi per quem cõprehendimus crisim eẽ perfe ctam. ⁊ iõ de istis eisdem signis determinatũ ẽ: ⁊ hic: ⁊ i lo cis allegatis. ¶ Ex quo pꝫ. ꝙ hic non ponunt tanq̃3 cõsti tuentia diffinitionẽ perfecte crisis. sed posita sunt superius que ex dictis signis hꝫ significari. vt pꝫ locis allegatis. s. 3° de crisi ⁊ secunda quarti. ¶ Ex quo scõo pꝫ. nullum istoꝝ esse superfluum. ⁊ si per aliud presupponat. ¶ Patet ter tio aliq̃3 bonã crisim cõtingere nõ oibus istis signis p̄cedẽ tibus: ⁊ completã: sed illã nõ eẽ notã dũ fit vt crisis in p̄ma die vel quarta: q2. n. non precessit indicatio non sumus bñ certi de complemento eius. ¶ Ultio nota ꝙ cã quare ista significant perfectam crisim est: q2 significant dñium com plete virtutis suꝑ mãm morbi: ⁊ morbi subdominiũ. vñ ẽt ex cã declarari põt. nã melius est malam mãm pelli a cor pore q̃3 ipsam facere apostema ⁊ melius hũores nociuos qui sunt cã morbi educi q̃3 ɔ̃rios: ⁊ cum a loco minere edu cunt significat ex isto mãm morbi educi: ⁊ qñ ẽ cũ qete: ⁊ leuitate ẽ signũ ꝙ nõ multũ notabilꝫr debilitat v̄tus ꝑꝑ bo nũ ꝙ educat. Et qñ apparent signa digõnis iã supra dcm̃ est mãm factam esse obedienteꝫ expulsioni ⁊ in die cretica. Item iuuatur virtus super celesti aspectu.

SI ENIM MINVS. Ostẽdit que crisis sit impfecta dicẽs ꝙ si vna vel altera deficiat de istis significationib⁹ aut alie excedant istas. s. ɔ̃rie nõ erit pfecta ⁊ certa. q2 saltẽ non erit certa: ⁊ legat cõiunctim certa ⁊ perfecta: q2 vt dixi stat eẽ perfectã in p̄ma die: ⁊ sic non in die cretica: sed nõ erit cer ta. Et sic in summa colligat ꝙ hec signa reqrunt ad sciẽdũ crisim esse bonam ⁊ perfectam potest autem esse bona ⁊ ꝑ fecta sine istis: sed non scietur.

¶ Aphorismus. XXI.

Que ducere oportet: vndecunq3 maxi me nã repit: inde ducere: per conue nientes regiones.

Theo. ¶ Que euacuãda sunt: eo duci d̄bẽt: qua maxime natura commode tendit.

Coni. ¶ Que ducere opꝫ: quo maxime natura vergit: per loca conferentia: eo ducere.

¶ Conclusio aphorismi est ista. humores quos oportet eua cuare medicus dꝫ ꝑ illa loca euacuare per que nã tentat: dum mõ sint ɔuenientia. Probat. q2 ita faciẽdo iuuãt ⁊ op posito mõ nocẽt: igit ⁊c̃. ¶ Pro itellectu aphorismi nõ. ꝙ cũ dictum sit in precedenti aphorismo ꝙ cum nã non pfe cte crisim sed diminute facit: medicus dꝫ residuũ euacuar. iõ hypocras voluit hic docere ꝑ quam viã talia q̃ a nã nõ videntur euacuanda sine adiutorio debeant a medico edu ci. ¶ Nota 2° ꝙ talium mãerũ educẽdarũ qñq3 cognoscit naturam tentare aliq̃3 educere per quandam corporis re gionem: vt si nã crisim impfectã fecerit fluxu vẽtris. Et vi deamus fieri rugitus in intestinis significat ꝙ nã hãc mãꝫ agitat versus intestina. Si vero video fluxum sanguis na rium iudicabo nãm versus nares materiam deriuare: ⁊ hunc motum dicit hypocras repere: q2 est nõ completus quẽadmodũ aialia sine pedibus se mouentia dicunt repe re habentia imperfectum motum localeꝫ in genere anima lium: in his casibus mã est euacuanda per loca per que na tura conatur si illa sint conuenientia: ⁊ tunc patet causa. Nam multo melius euacuantur euacuante ⁊ iuuante na tura q̃3 illa renitente. Sed ad euacuationem per talem lo cum. vnde natura conabatur iuuat natura ad aliam diffe rentiam contra nitentem. ergo alijs paribus melius per talia loca fiet euacuatio. Q3 si dicatur ꝙ si natura non ten taret educere. dico ꝙ educemus per locum qui esset per se conuenientior illi humori cum illis circunstantijs. ¶ No tandum tertio ꝙ multotiens natura euacuat humorem ꝑ locum inconuenientem: aut quia ipsa stimulatur: ⁊ nõ agit nisi pro quanto agitatur a re preter naturam: ⁊ tunc quan doq3 non sequitur rectam viam ⁊ bonam ad euacuanduꝫ. Sed quandoq3 propinquiorem aut paratiorem: licet pro tunc vadat humor ad nobilius membrum: vt cum mate riam in venis existentem pellit ad substantiam cerebri fa ciendo quandoq3 ibi apostema: aut cum materiam pleure sis pellit ad pulmonem vel feces ad os in yleos. Aut secũ do. quia via que naturaliter debet esse conueniens euacua tioni humoris in tali loco existentis per accidens facta est inconueniens: vt si colera continetur in gibbo epatis: ⁊ in vesica sint vlcera: tunc natura materiam emittit ad vesicã: quia non habet mentem: sed tamen locus erit iconueniẽs euacuationi propter vlcera: ⁊ similibus modis contingit ꝙ euacuatio nature fiat per loca inconuenientia. medicus igitur non debet per talia loca euacuare. sed diuertere vt fugiat nocumenta: ⁊ euacuare per loca conuenientia. ⁊ h̃ innuit hypocras in aphorismo: cum dixit. Undecunq3 re perit inde ⁊c̃. ¶ Ex quo patet. ꝙ illud aduerbium vnde cunq3 non sumitur ibi: vt importat terminum a quo: sed viam per quam ⁊ terminum ad quem: que duo oportet considerare. vtrum sint conuenientia aut non: ⁊ si conue nientia fuerint sequi naturam: sin autem diuertere ⁊ prohi bere debemus. ¶ Nota quarto ꝙ loca conuenientia eua cuationi materierum sunt diuersa secundum diuersitatem materiei ⁊ loci vbi continetur. nam materia in cõcauo epa tis contenta melius per secessum. contenta in gibbo meli us per vrinam: contenta circa musculos melius per sudo res. contenta in venis inferioribus per emorroydas. con tenta in venis superioribus meliuꝭ per venas nasi que om nia in specialibus capitulis morboruꝫ sunt legenda: ⁊ hoc nisi in aliquo istorum locorum aliqua sit lesio: merito cui⁹ eductio per ipsum noceret. omnium tamen locorum maxi me conuenientia sunt communiter vie ductuum a natura ordinate: vt anus ⁊ vie vrine ⁊ stomachus ⁊ cutis. Nam cum illa loca natura superfluitatibus expellendis dedica uerit illa muniuit: vt alijs locis melius euacuationem to lerent ⁊ transitum humorum malorum: ⁊ ex hoc patet ge neralem rationem conuenientis loci per quem euacuan tur esse ꝙ euacuatio per illam facta sit iuuatiua sine nota bili nocumento merito loci per quem euacuatur.

Nota p̄ | 2° | 3 | B | 4

¶ Ex qbus oib⁹ colligēdū ē p̄ q̄ illi sunt hūores: quos opz educere q cū sint euacuādi nō sperat nām p se de ppe euacuaturā. ¶ Colligit 2°. q̄ si pcipimus nāz tētare illoꝝ euacuationē p aliquā viā q̄ nō sit incōueniēs debem⁹ p eādez facere. ¶ Colligitur 3° q̄ nā euacuāte ꝛ tētante euacuare p loca incōueniētia medicus non oz eā imitari sed ipedire.
C ¶ Ultimo nota: q̄ bonitas eūonis ex multis solet argui q̄
5° si sicut bonitas crisis. p̄ qꝛ euacuet humor peccās. ¶ Secūdo q̄ si est ali⁹ a sanguine euacuet post digōnē. ¶ Tertio q̄ p ꝯueniētē locū. ¶ Quarto sequit q̄ leuitas ꝛ bona tolerātia q̄ quo ad ptē hic tāgunt. nā cū dr̄ q̄ duci oz. dat intelligi de hūore peccāte quē nā non esset per se de ppe euacuatura. Et per ly vndecūqꝫ datur intelligi debit⁹ loc⁹ ad quē sequit tolerātia ꝛ leuitas postea. ¶ Concordia aphorismi colligit pma q̄rti. c. de cura putridarū in generali ꝛ vtilis. ē i practica. Et ampliat nō tm̄ ad motum māe extra corpus: sed ēt ad diuersionē de loco nobili ad ignobilē. Uñ pestis tempore ponunt vētose sup loco icipiēte apari vt venenosa mā a pncipalib⁹ ad ignobilia membra trahatur.

¶ Cōmenti Gal. expō.

In his verbis Cōmētū galeni diuidit in q̄tuor partes. primo continuando ponit affo: ismi sentētiam. Secūdo docet que loca sint cōuenientia. Tertio ostendit qd faciēdū sit nā euacuāte p loca icōuenientia 2ª ibi (Loca vero.) ibi 3ª (Currere. n.) ibi 4ª (Unde) dicit q̄ Hypo. in hoc aphorismo innuit duo. vnū q̄ purgent humores q sunt mā morbi respectu quoꝝ iperfecta crisis ē futura aut supple fuerit aut nullo modo crisis ē futura. ¶ Secūdū q̄ inuit ē p q̄ loca oz hec mā purgari. i quo secundo duo dedit itelligi cōsideranda. vnū nāmmembri per quod oz trāsire mā purgationis. scōm est quo. i. termin⁹ ad quē humores fluere debeāt: ꝛ hoc mō itelligēdo ly. vndecūqꝫ vt sigt viā ꝛ terminū ad quē dixit vndecūqꝫ nā maxime ducit eē ducēdos ꝛc. i. si loca sint cōueniētia tali euacuationi. ¶ Circa quā ptē nota in mēbro p qd oz fieri eūo ꝯsiderandā eē ppingtatē ad locū vbi cōtinet mā. rectitudinē aspe-
D ctus ad eādē: latitudinē vie: fortitudinē virtutis expulsiue ei⁹ ignobilitatis mēbri ꝛ paucibilitatē sensibilitatis: ꝛ passibilitatis: ꝛ deputationē a nā ad expellēdū: qb⁹ oib⁹ ꝯcurrētib⁹ loc⁹ ē eūoni cōueniētissimus ꝛ si sint ꝯ̄ria sit tm̄ incōuenientissimus q̄ztū a ꝯ̄rijs indicat: maxime tm̄ sunt cauende nobilitas membri p qd trāsit mala mā ꝛ eius sensibilitas ꝛ possibilitas. Et dico notāter passibilitatē: qꝛ pp vlc⁹ stat renes a mala mā multū passibiles ꝛ si non sentiant.
LOCA VERO. Docet q̄ loca sunt euacuationi conueniē-
E tia di. q̄ ista sunt intestina stomachus vesica vulua: cutis. Item fauces ꝛ nares. ¶ Nam cum cerebrum oz purgari purgabitur maxime p fluxum sanguis naris directe opposito loco morbi q̄ si ibi nō fiat isto mō tūc nō bene purgabitur. sed ꝯ̄rie. ¶ Ubi nō q̄ ista oia mēbra sunt a nā expulsioni deputata aut cōi aut alicuius pncipalis mēbri. nā intestina tāq̄ cloaca corporis oēs superfluitates apte expellunt: pncipalius tm̄ superfluitates pme digestionis: qꝛ ēt stōs expellit ad intestina. Et itē in eo vis expulsiua per vomitū fortis inuenit: vesica ēt superfluitatibus secūde digōnis expellendis deputat: matrix superfluitatib⁹ totius vt pz in mēstruis. Cutis p poros pellit superfluitates tertie digōnis. qd. n. dr 2° de acciděti q̄ cutis nō hz opōnem nisi qd ē cooperto:iū itelligit de parte quadā sbtili q̄ vocatur ymē. ¶ Sz hic de vera cute itelligim⁹ in qua ēt v̄tus tactus iuenit f̄m gal. 4° cōplexionū. fauces aūt ꝛ vene nariū ēt expulsioni deputātur ꝛ maxime māeꝝ capitis. ¶ Ex quo pz hic numerari debere iguina ꝛ asellas q̄ deputantur cordi ꝛ epati. ¶ Nō 2° stoꝝ q̄dā pncipalr expulsioni deputata esse vt intestina ꝛ vesica quedam alijs opōnibus pncipalibus. vt matrix stomachus: ꝛ iō illa duo sunt eūationi aptissima.

CURRERE ENIM. Hic ostendit que loca sunt inconuenientia: ꝛ posset diuidi in duas: qꝛ ponit exemplum. sed dico simul. ¶ Dicit ḡ pmo de parte pma q̄ tunc dicimus currere p loca icōueniētia humorē cū mēbrū sit nobile cum sit valde sensibile cū sit suspectū ad patiendū ex quacunqꝫ cā siue nāli siue nōxia vt maius sit dānum in eūone q̄z si crisis absit. ¶ Dicit 2° q̄ exemplum tā cōueniētis q̄z inconueniētis euacuationis merito loci est hoc. ponamus q̄ in epate sint chimi morbū cāntes tunc locus ꝯueniēs ē stomach⁹ ꝛ ꝯueniētior ē p iferiora stōi ꝛ p itestina q̄z p superiora vt p os: qꝛ ille ptes sunt nobiliores ꝛ sensibiliores aut etiam loca cōueniētia erunt renes ꝛ vesica. nam mā exñte multa ꝛ grossa vbicūqꝫ sit in epate via ꝯueniētior erit ad itestia vel ad stōm pauca exñte ꝛ subtili i gibbo via ꝯueniētior erit ad vesicā. Cū āt ē i ꝯcauo ꝯueniētior via ē ad itestia: ꝛ stōz f̄m ppingtatē. ¶ Et h̄ vult Aui. q̄rta pmi. c. p̄ ꝛ 3°. Sed si istis locis dimissis mā moueat ad pect⁹ ꝛ cōcurrat ad pulmonē vel cor. nō ē bonū signuz bone crisis vel laudabilis eūonis: qꝛ locus ē nimis nobilis. Et ex h̄ ponas ꝯdōnē loci icōueniētem vt fuit dcm̄ in aphorismo. ꝛ tu limita.
VNDE ET MAXIME. Ostendit qd faciēduz nā non euacuāte p debita loca di. q̄ ex hoc sequit q̄ oz medicū maxie inuestigare p quā viā nā humores destinare velit: q̄ si non miserit ad loca apta medicus preparet illis humorib⁹ viā aptā ꝛ succurrat eis ita vt ad viā aptā veniāt: q̄ si non pōt saltē quodāmō aut quoquo mō ipediat aut repugnet: ꝛ nitatur ad apta loca ducere ꝛc. Apho. XXII.

Digesta medicari: ꝛ mouere non cruda: neqꝫ in principijs nisi sint furiosa. multa vero non sunt furiosa.

¶ Concocta medicamentis euacuare: mouereqꝫ non cruda oportet: nec in principio: nisi turgent. Sed magna ex pte nō turgēt.

¶ Concocta medicari: atqꝫ mouere non cruda: modo non turgeant: plurima vero non turgent.

¶ In isto aphorismo intendit Hyp. quinqꝫ ꝯclusiones. Et 1ª pars est ibi. (Et mouere) ibi tertia (Neqꝫ in) ibi quarta (Nisi sint.) ibi quinta (Multa). ¶ Conclusio prima est ista: medicus debet euacuare materias peccantes digestas: probatur. qꝛ materie digeste sunt expulsioni parate ꝛ sufficiēter separate a iuuatiuis. igitur euacuantur cum iuuamēto sine notabili nocumēto. igitur sunt vacuāde. ¶ Circa quā partem notādum q̄ gn̄aliter digestio ē perfectio i mixtione humidi cōplonalis a sicco facta a calido nāli: ꝛ p perfectionē itelligimus cōplemētū hui⁹ mixtionis f̄m calidi nālis intētionē nāliter agētis: itelligēdo p calm̄ nāle calidūz agens vt subordinatū forme alicui⁹ mixti: vel vt directiuū ꝓductionū alicui⁹ nālis forme mixti. nam cū humiduz ita passum fuerit hāc mixtionē cū sicco vt calm̄ nāle agens in hoc consequat finē quē intendit dicimus cōpletaz eē actionem calidi: ꝛ illud talis actiōis cōplementum est digestio. ¶ Ex quo pz pmo q̄ nō oz illud qd p digōnem generatur esse pfectius eo ex quo generat. nam in lacte comesto generatur chilus per digestionem ꝛ ex chilo sanguis i epate ꝛ ex sanguine lac in mamilla. igit nō ē possibile i quacūqꝫ illaꝝ digōnum generari pfectius cum incipiamus ab vno ꝛ redeamus in idē. Et iō hoc nomen pfectio positum in diffinitione digestionis 4° methauroꝝ nō iportat dispōnēz meliorem respectu preexistentis in humido. ¶ Sequitur 2° q̄ non oz illud qd p digōnem generat eē magis mixtū eo ex quo fit eius generatio. Et pbat ex silī motiuo nunc dicto. nam ex magis mixto ꝛ magis pfecto contingit datum naturalem calorē itendere generare rem aliā mixtaz q̄ eris ꝛ

minus mixta ꝛ min⁹ ꝑfecta ficut calor nãlis fiõi ex carne i
2° tendit gñare chilũ. ℂ Nõ 2° ꝙ digõ apud medicos qñq3 fit
a calore nr̃o in hũido iuuatiuo ꝛ benigno: qñq3 ṽo i nociti
uo. ℂ Exẽplũ ꝑmi. vt cũ ex cibo fit chilus aut ex chilo san
guis ꝛ sic de alijs. Exẽplũ scõi. sic cũ sanguis putridus in
saniẽ ↄuertit᷑. Digõ ãt i iuuatiuo sic describit᷑. digõ est ↄuer
sio hũiditatis i eẽntiã aptã opõni ꝟtutũ i ea ꝑmutationẽ fa
ciẽtiũ vltra ↄplõnẽ q̃ ↄuersioni nutriẽtis in effectu est com
petẽs. Sed digõ i nocitiuo aut est ei⁹ ↄuersio ad iuuatiuũ
ꝛ in eẽntiã aptã ꝛc̃. aut ꝑparatio ad expulsionẽ ꝑ remotio
nẽ dispõnũ eã ꝓhibẽtiũ. ꝛ de hac ꝓprie digõne intelligim⁹
ħ que est ꝑparatio ad expulsionẽ. Sed de ambabus vide i
qõne vbi ẽt videbit᷑ qũo cũ digõne ꝓprie dicta ista cõueni/
3° ant. ℂ Nõ 3° ꝙ ꝑ digõnẽ qñq3 intelligimus trãsmutationẽ
per quã dicim⁹ aliqd digeri qñq3 vero dispõnẽ ꝑ talẽ trans
mutationẽ acqsitã ꝑ quã res denoiat᷑ digesta. ꝛ ħ iteꝝ duo
bus modis. nã qñq3 solũ terminũ cõplete actiõis vocam⁹
digõnẽ: qñq3 ṽo cõem terminũ cuiuslibet ꝑtialis transmu/
tationis per quã res digeritur dicimus digestionem. ꝛ ħ
secundo modo loq̃ndi dicunt medici ꝙ mã quandoq3 ẽ oc
culte digesta: ꝛ est primus gradus ꝑnoiatus. quãdoq3 ma
nifeste: sed incõplete ꝛ ẽ secũdus gradus qñq3 vero cõple/
te. ꝛ ẽ tertius gradus. Et hyp. maxie itelligit 3° g̃du. ℂ Nõ
4° ꝙ l3 medicari dicat᷑ qñq3 de quolibet operari per arteȝ
medicine quandoq3 de qualibet euacuatione per medici/
nam factam. ħ sumit᷑ tñ strictius vt importat euacuationẽ
factã a medicina euacuãte exoluẽdo ꝛ determinatũ humo
rem eligendo. ꝛ ex his verificatur ꝯ. nam qꝛ mã digesta ꝑ
parata est expulsioni conueniens est eius euacuatio ꝛ me/
dicina ipsam faciliter attrahet.

ℂ Et mouere. Scõa conclusio est. ꝙ medicus non de/
bet euacuare materias crudas. probatur. qꝛ tales mãe sũt
euacuationi inepte. ita vt inde per earum euacuationẽ plu
B rima sequantur notabilia nocumenta. ergo nõ sunt euacuã
de saltem regulariter. ℂ Circa conclusionem nota primo.
Qꝫ crudum sumit᷑ duobus modis. vno modo qꝛ diminu
te digestum vt flegma nãle possumus respectu sanguinis
dicere crudum. 2° mõ: qꝛ carens dispõne quam intendit in
ipm agere calor nãlis. ꝛ hoc modo sumit᷑ hic appropriate
tñ crudum sumit᷑ hic ꝑ humore malo nociuo a nãli calore
nõ preparato ad expulsionẽ. ℂ Nota 2° in humore crudo
iueniri dispõnem forte merito cui⁹ resistit euacuationi: ꝛ se
parationi a benigno si secum fuerit mixt⁹. ꝛ nõ currit ꝓpe/
tas iter ṽtutẽ mẽbri ꝛ humorẽ illũ crudũ: merito cuius vir
tus possit ip3 sufficiẽter alterare alteratione mouẽte extra
corpus. ℂ Ex his mõ p3 cã ↄclusiõis. nã cũ nitunt᷑ crudũ
humorẽ euacuare ꝑ farmacũ ipsius eũone difficili existen/
te nõ multũ ex eo euacuat᷑ sine notabili lesiõe virtutis. Iteȝ
qꝛ non facile separat᷑ a benigno cũ eo multũ de bono eua
cuat᷑. ℂ Item: qꝛ agitat᷑ residuũ ꝛ qꝛ qes est magis necessa
ria in digõne ipedit᷑ digõ residui: ꝛ sic fiunt ista quatuor nõ
bilia nocumenta. ℂ Unum ẽ debilitatio ṽtutis. ℂ 2m ẽ eũo
boni. ℂ 3m est ꝓhibitio digõnis residui. ℂ 4m est permixtio
maior benigni cũ maligno: ꝛ ita illius ad malignum con/
uersio. ℂ Ultimo nõ vt in qõne patebit ꝙ mã cruda qñq3
est in vijs ductuũ ꝛ nõ ꝑmixta iuuatiuo: qñq3 vero longe ẽ
permixta que non nisi per farmachum exoluendo educe/
retur: ꝛ de isto maxime habet conclusio veritatem.

ℂ Neq3 in. Tertia conclusio est ista. medicus non debet
euacuare mãm appropriatã morbi in ꝑn° quo ad digõneȝ
mãe. ꝓbat᷑: qꝛ i tali ꝑn° mã ẽ cruda. al'r. n. nõ eẽt ꝑnm modo
dicto. ℂ Circa quã ꝑtem nota ꝙ hic itelligit᷑ de ꝑn° vli di/
C stincto penes mãe digõnem in quo mã ꝓpria morbi ẽ cru
da. ℂ Nota scõo ꝙ mãe q̃ inueniunt᷑ in morbis q̃dã sunt
ꝓprie q̃dã cões. ꝓpe dñr a quibus morbus spãliter depen
det vt col'a ꝓpria est tertiane. cões dñr que in plerisq3 mor
bis diuersarum speꝝ inueniuntur morbum augmentãtes.
sic mãe q̃ i vijs ductuũ iueniunt᷑: quaꝝ eũo in ꝑncipijs fit
vt ꝑma quarti de cura putridaꝝ in gñali. hic loquit᷑ de m
ꝓpria. ℂ Nota 3° ꝙ intelligit᷑ de regulari euacuatione.

ℂ Nisi sint furiosa. Quarta ꝯ aphorismi. mã exñte fu/
riosa ꝛ si nõ eẽt digesta: d3 tñ in ꝑn° euacuari. ꝓbat᷑. qꝛ per
hꝰ eũonẽ euitat᷑ mortis aut maximi nocumenti ꝑiculũ ꝛc̃.
ℂ Circa ꝑtẽ nota ꝑ dupl'r dici aliquam mãm furiosaȝ. vno
D modo large: qꝛ i paruo tꝑe est maximi nocumenti illatiua
ꝛ hoc siue ꝓpter multitudinẽ suam vt mã ꝑfocare parata
siue ꝑꝑ qualitatem vt calida acutissima vel venenosa; aut
ꝑꝑ locum vt mã squinantie siue quacũq3 alia cã. ℂ Secun
do modo dr̃ mã furiosa stricte ꝛ appropriato modo qui di
cetur in cõmento: qꝛ est mobilis de membro ad mẽbrũ acu
ta leuis maligne q̃litatis: l3 gal. de secũda videat᷑ intellige
re: tñ verificat᷑ ꝯ etiam de mã primo modo furiosa. ℂ Nõ
2° in cõmento dicetur mãm stricte dictã furiosam dici per
silitudinem aialium furentium ad coituȝ q̃ in vno loco sta
re non pñt: ita hec mã cum sui malignitate stimulet mem/
brum in quo ẽ ꝛ sui subtilitate ꝛ leuitate non multũ expul
sioni resistat: mouet᷑ sepe de loco ad locũ: ꝛ ꝓpterea iminet
periculũ mortis ꝛ maximi nocumẽti i ꝑncipali mẽbro. Cũ
ergo euacuat᷑ excitatur hꝰ ꝑiculũ: l3 non sine forti nocumẽ
to. accidit ẽt ꝑꝑ sui motum facilius educi eam. Ex quo seq
tur talem euacuationem esse coactam.

ℂ Multa vero nõ sũt furiosa. Quita ꝯ. nõ sunt mãe
furiose multe i corꝑe humano. p3. qꝛ ꝺm pl'm nõ iueniunt᷑
mãe ita extreme malicie ꝑꝑ ꝟtutẽ gubernantẽ: ꝛ qꝛ añ q̃3
ad hãc extremã maliciã veniant plerũq3 aut euacuant᷑ aut
corrigunt᷑ vt monstrat experientia. Cõcordia aphorismi su
mitur 4a primi ca° de cura putridarum in generali.

Queritur vtrũ ante eũonem humorum sit a medico expectanda digõ quam qõnem separate hic applico. ℂ Negati ue arguit᷑ sic. Si sic eẽt nunq3 esset euacuãduȝ nisi i declinatõe. ↄñs ẽ falsum. Et ꝓbat᷑ ↄña: qꝛ
An huo
ruȝ eũo,
nẽ a me
dico di/
gõ expe
ctãda ẽ.
mã nõ e digesta nisi in statu ꝛ declinatiõe. igit᷑ nõ ẽ euacuã
da: nisi in statu ꝛ declinatõe. Sed in statu silentiuȝ habere
meli⁹ ẽ. igit᷑ ꝛc̃. ℂ 2° sic. nulla mã non reducibilis ad beni/ 2°
gnum digerit᷑ a nãli calore vel põt digeri: s3 aliqua talis tm̃
d3 euacuari: igit᷑ in eũone alicuius mãe digestio non est ex
pectanda. Assumptum ꝓbat᷑: qꝛ ois digestio ẽ per se itẽta
a calido nãli digerẽte: sed dispositio q̃ acqrit᷑ i mã nõ redu
cibili ad benignũ nõ ẽ a calido nãli itẽta. igit᷑ talis non est
digestio. Maior patebit ĩfra. minorẽ ꝓbo: qꝛ nulla dispoſi
tio oio corpori discõueniens ꝛ nature ẽ ꝑ se a calore natura
li intenta. Sed quelibet talis dispositio in materia nõ redu
cibili acqsita est discõueniẽs nãe: cum oino talis materia
sit abijciẽda. igit᷑ nulla talis ẽ a calido nãli intẽta. ℂ 3° sic. 3°
in nullius humoris euacuatione est expectãda digestio q ẽ
sũme aut superflue digestus: sed sanguis est perfecte dige/
stus ꝛ colera superflue digesta. ergo saltem in istoꝝ eũone
non est expectanda digestio. maior p3: ꝛ minor est Aui. ꝑ/
ma ꝑmi. capl'o de humoribus. ℂ Confirmatur. qꝛ tunc se
queretur ꝙ coctum posset incrudari: ↄsequẽs falsuȝ: ꝛ ꝓ
batur ↄña. nam sanguis summe digestus posset fieri cru/
dus sanguis. igitur ꝛc̃. Assumptũ ꝓbatur. nam posito ꝙ i
cipiat facere sinocam vt est possibile i ꝑn° illius morbi vbi
materia erit cruda ꝛ nõ nisi iste sanguis. igitur iste erit cru
dus qui tunc est summe digestus. ℂ Quarto sic. aliqua co 4°
lera nõ ↄplete digesta regulariter est radicatiue euacuãda.
igitur nõ semper est expectãda digestio. Assumptum ꝓba
tur. ꝛ suppono ꝑmo ꝙ alijs parib⁹ colera ẽ facilioris eua/
cuatiõis q̃3 sit flegma: ꝛ precipue colera mediocris i grossi
cie. hoc supposito p3. ꝙ colera est subtilior ꝛ nõ itaviscosa
ꝛ subtilitate non ꝓhibente euacuationem: vt suppono. 2°

ſuppono ꝙ flegma ſumme digeſtū pōt regulr̄ operādo a corpe eradicatiue euāri. 3° ſuppono ꝙ illā dicamus regularē euōnē p quā fit iuuamētū ſine notabili nocumēto ⁊ ſint ſocrates ⁊ plato. In quoꝝ p̄ nunc p̄ ſit digeſtū flegmā ⁊ in 2° nāliter p̄ digeſta colr̄a. ⁊ arguitur ſic. difficilius euāt hoc flegma q̄ȝ colera. igit̄ alijs paribus. maius eſt nocumentū in ei⁹ euōne q̄ȝ colr̄e. Sit igit̄ ꝙ per. a. ſit maius nocumētū. ⁊ arguo ſic. nam imediate añ. a. erat maius nocumētū euāre hanc colr̄am q̄ȝ nunc ſit. igit̄ aliqñ ante cū minori nocumento poterat colera hec euāri q̄ȝ h̄ flegma iā pōt euāri ſine notabili nocumento ⁊ imediate ante fuit incōplete digeſta. g̃ ⁊c̃.

5° ¶ Quinto mā apoſtematis ante cōplemētū digōnis eſt euacuāda. igit̄ ⁊c̃. Aſſumptū pȝ. q2 in augmēto ponunt̄ reſolutiua ad mām euacuandam: que tñ non eſt digeſta.

6° ¶ Sexto in flegmatica nō oȝ expectare ꝯplementū digōnis. igit̄ nec in alijs. tȝ ꝯña: q2 flā eſt difficile euacuabile: ⁊ aſſumptū eſt Aui. p̄ma quarti. c. de cura flegmatice vbi dixit. Ego vero non diligo expectationem digōnis: ⁊ leniſicationis cum eis que diximus p̄us: imo opȝ vt euacuetur ex ea aliquid.

7° ¶ Septimo mā exiſtente multa a p̄n° ē euacuandum minoratiue. ergo ēt eradicatiue: pbatur ꝯña: q2 parte euacuata virtus eſt potentior ſuper reſiduam: ⁊ igit̄ cum minori nocumento illius euacuationē tolerabit: ⁊ cuȝ equali iuuamento. ¶ Confirmat̄. mā exiſtente multa euacuatur: q2 maius eſt iuuamentum nocumēto: ſed illa exiſtēte pauciori: nocumēta ſunt valde minora vt conſtat i eius euōne: ⁊ equalia iuuamenta. igitur a principio mā exiſtente pauca euacuanda erit.

8° ¶ Octauo flegmata cruda colericam cāntia ſunt euacuanda. igitur non ſemper ē expectāda digeſtio.

9° ¶ Nono euacuatio debet precedere digeſtionem vt prima quarti. igitur non ſemper in euacuatione eſt expectanda digeſtio.

In oppoſitū eſt Hypo. in aphoriſmo.

In iſta queſtione faciam duos articulos. In primo declarabitur quid ē digeſtio ⁊ cruditas cum ſuis pertinētijs. In ſecundo reſpōdebitur de queſito.

Primus articul⁹ Nō p̄ 2° p̄n. — Quātum ad primū premittēdū ꝙ Ariſtoteles q̄rto methauroꝝ hoc modo diffinit digeſtioneȝ ſ. digeſtio eſt perfectio in vnoquoqȝ humido a proprio ⁊ naturali calido ex oppoſitis paſſiuis vel cōtraiacētib⁹ paſſiuis. ¶ Nota 2° ꝙ hec deſcriptio a diuerſis diuerſimode itelligitur. primo igitur ponam alberti magni itellectū cum eius iprobatiōe. ſecūdo ponā illā q̄ mihi videtur verior oñdendo omnia que cōuenienter de digōne ⁊ cruditate dñr ſecundum intellectum meum verificari.

Opīo alberti — Dicit ergo Albertus in hac diffinitione pfectionem eē genus: ⁊ p eā itelligimus cōplementum diſpōnum humidi: per hoc aūt ꝙ dr̄ in vnoquoqȝ humido. intelligitur ſubiectum digeſtionis qđ eſt humidum. p hoc vero qđ dr̄ a pprio ⁊ naturali calido intelligit̄ agens per ſe digōnem ⁊ ex intenſione ad forme mixti introductionem vel ſuarum diſpoſitionum perfectionem ſiue fuerit calor celeſtis ſiue calor generabilium ⁊ dicitur hic calor pprius q2 vere ⁊ determinate tale complementum in humido intendens. ⁊ hucuſqȝ videt̄ mihi Albertus optīe dicē. ¶ Sed id qđ addit̄ ex ꝯiacentibus paſſiuis vel ex oppoſitis paſſiuis ſm mentem Alberti importat diſpōnem humidi a qua dȝ remoueri per digeſtionem ⁊ que opponit̄ nāe mixti generandi vel complendi. ¶ Cū .n. humidū dȝ digeri necio aliquas hȝ diſpoſitiones qbus cōtraiacet vel opponit̄ nāe mixti generādi vel ꝯplēdi: q̄rū remotio ⁊ deductio ad ꝯplemētū eſt digō ſm ipſum. ergo qualitercūqȝ recedat humidum a cōuenienti diſpōne forme mixti: ſi per nāle calr̄m ab illa diſpōne remouetur ⁊ ducit̄ ad diſpōnē cum qua cōplet̄ illius humidi conuenientia ad mixti formā: hoc cōplemētū vocat̄ digō.

Coñ. Alber. — ¶ Hunc modum ſalua tāti viri ſemp auctoritate nō video ꝯformē Ariſto. ⁊ Auer. p̄ ex illo ſequeret̄ ꝙ ſimplr̄ calefactio erit digō. nam cū ſtet humidū p friditatē recedere a cōplemēto itēto a nāli ⁊ pprio calore tūc ſeqtur ꝙ ei⁹ calefactio a nāli calore eēt digō. ¶ Seqt̄ ſcđo ꝙ nō repugnaret rōni digōnis ꝙ eſſet hūectatio: cū ſtet p nimiā ſiccitatē hūidū eē forme mixti incōueniēs. Et p ꝯñs non cōtinue pcederet ingroſſando. ¶ Seqt̄ 3° aliq̄ȝ eē indigōnē pp humidi defectū ⁊ paucitatē in eodē. nā cū indigō dicat̄ de oī tali incōplemēto. ⁊ multotiēs ex paucitate humidi nō pōt virtus ꝯplete ad mixti formā ipm deducere. ſȝ ſi deficit ſtabit eē idigōnē p hūidi paucitatē ⁊ ſicci abūdātiā. ¶ Seqt̄ 4° ꝙ eēt poſſe coctum incrudari vt ſi cōpleat̄ hūidū in calr̄o ⁊ ecōtra icipiat ifridari. ¶ His ⁊ plurib⁹ alijs motiuis vr̄ mihi aliter eē intelligēdam illam particulam ex oppoſitis paſſiuis.

¶ Pro itellectu igit̄ iſti⁹ vltime pticule notādū ē nō oēȝ opōnē calidi nālis in humido p quē fit forme mixti cōueniens dici digōnē vñ ifridatio calefactio eliquatio ⁊ multe tales nō dñr digōnes neqȝ merito haꝝ formalr̄ aliqd dr̄ magis digeſtū: ſȝ hūidū pportionatū forme mixti oȝ ꝙ a ſicco terreo ⁊ igneo patiat̄ ⁊ eꝯ agat ita in mixtiōe vt merito iſtius cōſurgat in vtroqȝ ꝯplr̄o q̄. ē qualitas ſcđa media iter hūiditatē ⁊ ſiccitatē q dr̄ ꝯplr̄o: ad aliquā tñ illaꝝ magis declinās vt dixi p̄ p̄mi ca. de ꝯplr̄onib⁹. ¶ Cū igit̄ hūidū h̄ mō patit̄ a ſicco qđ ſecū p actionē calidi nālis cōmiſcet̄ ad cōplr̄onē dicim⁹ ipm digeri ⁊ paſſionē ei⁹ cōpleri ex oppoſito paſſiuo. i. p actionē paſſiui qđ ē oppoſitū humido ⁊ illud i rei veritate ē ſiccū: ita igit̄ ponit̄ hec pticula ad ſpecificādū ꝙ cōplemētū paſſiōis hūidi ē digō: q2 oē qđ ē cōplementū paſſionis facte a calr̄o nāli ex paſſiuo oppoſito. i. p ꝯmixtioneȝ ſicci qđ eſt oppoſitū paſſiuū humidi. Et hoc modo fit expoſita digōnis diffinitio ab Ariſtotele poſita. ¶ Ut tamē ſciant̄ multa q̄ de digōne ⁊ digeſtis conſequenter cōcedunt̄ ſunt aliqua notāda. p̄ ꝙ non q̄lȝ actio caloris nālis ad generationem mixti ordinata eſt digeſtio. nam applicato obiecto in qđ calor nālis pōt agere multotiens primo eliquat̄: ⁊ ante oia ſupfluum terreſtre ſeparatur: q2 qñ cōplexionaliter ꝯiūctū eēt nimiū difficile eēt ipm ſeparari ⁊ ſeparatis ptibus aliā ptem limitat calor p conuenienti ad digōnem recipiendā. Et hoc vocat̄ a Cōmentatore ſubiectum ſtabilitū digōni: ⁊ illā incipit agere digerēdo. ¶ Nō 2° ꝙ illi māe quam a p̄ncipio limitat ſibi calor nālis tanq̄ȝ digerendam nō itendit idē calor aliā cōiungere que cum p̄ma vel ei⁹ parte ita miſceatur vt inde ſit apta ſeq complexio p̄ma a naturali calore in mā imēta. ſed pſequit̄ miſcendo partes huius materie ſecundum finis exigentiam ⁊ cōplexionis prime in illa materia intente. ¶ Nota tertio ꝙ huius maſſe māe pars terreſtris maxie tenet̄ a calido nāli tanq̄ȝ fundamentum mixtiōis. Et iō nō ē amplius de nā caloris nālis agere ad partem terreſtrem ſeparati: ſed pars humida: q2 fuit opportunum ipſam eſſe multam in p̄n° pp facilitatem mixtionis continue vſqȝ ad certum terminum paulatim a nāli calido diſſoluit̄ ⁊ reſiduum continue magis ⁊ magis a ſicco ꝯſeccū iūcto complr̄onaliter patit̄. Et h̄ eſt cauſa quare oium mixtoꝝ que per digōnem generant̄ principia ſunt humida ⁊ poſt generationē pcedit̄ exiccando vt in plātis ⁊ aialibus lȝ inſpicere ⁊ in mālibus ⁊ lapidib⁹. ¶ Nota 4° ꝙ poſtq̄ȝ elemēta cū certo modo mixtionis ⁊ pportione ſunt ꝯiūcta ita adiuicem vt certa ſequatur cōplr̄o non oȝ p ſimpliceȝ alterationē quācūqȝ illā ꝯplr̄onē permutari in gradu. verbi. g. ¶ Caro hȝ certā ꝯplr̄onē ſtāte iſto mō mixtionis. ⁊ hac elementoꝝ pportione que nūc eſt lȝ ergo aqua ſibi vel alia res quātūcūqȝ humida approximaret̄ ſtante iſta elementorum pportione ⁊ modo mixtionis ⁊ conſtante forma ſubſtantiali cōplr̄onalis humiditatis ſequens hunc modum mixtionis cum elemētoꝝ tali pportione nec itenditur nec remittit̄ lȝ intendat̄ humiditas

tas elementalis que est in carne. hinc ē q dicim⁹ multotiēs aliq̄ hūectari q̄litatiue: sz nō substātifice. Nā hūiditas ɔplexionalis ē illa q̄ vocat substātifica: q2 ab illa magis esse forē i mā pēdet imediate q̄z ab hūiditate elemētali. ¶ Nō.n. solu3 q̄litatū primaꝝ gradus cōcurrunt ad cōplexionē gñandā sed plura alia que dixi pma pmi. caplo de cōplexiōibus in pncipio. ¶ Pz scdo quare ipossibile ē aliquē hūectari vl qualitatiue vel substantifice. ¶ Pz 3° q̄re ethica tertie spēi est incurabilis quo ad siccitatē. ¶ Pz 4° nullā malā ꝛ pternām cōplexionē siccā cōfirmatā esse curabilē: ꝛ q̄ dz dici cōfirmata: ꝛ q̄ nō. ¶ Pz 5° q̄uo pōt aliqua mala ɔplexio sicca curari ꝛ nō esse cōfirmata. ¶ Quoꝝ difficultatē gal. innuit 6° de regimie sanitatis. caplo 3° cū dixit. qualiter aūt aliqua sicca egritudo ē doctrinalē habebit cognitionē que scripta est in de marasmo. i. tabe. lege nō semel vel bis nec trāscurras: sed adiscens: ꝛ attendēs mēte vnūq̄ꝗ eoꝝ q̄ dicta sūt. ¶ Ex his vlteri⁹ sequit oēm digōnē pcedere igrossando h̄ mō sumēdo digestionē respcū eius qd̄ digerit siue illa preparet ad formā mixti terminati siue nō: lz alias sup pᵃ pmi loquēs de digōne ad modū medicoꝝ dixeri3 aliquā digōne3 pcedere subtiliādo. ¶ Seqtur etiā q ipossibile ē coctū eo remanēte eiusdē spēi icrudari. Nā null⁹ calor hz hūidū dissolutū eodē mō remittere hūectādo. sic ē iā dissolutū cū exiccatiōe ɔplexionali siue sit calor nālis siue accītalis. Ex re tñ cocta corrupta stat gñari crudū ꝛ ex sanguine stat gñari chilū crudū. nō tñ ita q sanguine exñte in stō cū adhuc chilū ɔuertit acqrat tales dispōnes: quales in chilo reperiunt in epate cū ad sanguinē cōuertebat. ¶ Sequit ēt oēm indigestionē siue cruditatē esse pp calidi ipotentiā q̄ aut seqt calidi effectū aut hūidi abūdantiā vel resistētiā vt Aristoteles vult expresse locis allegatis. ¶ 3° pncipaliter quātū ad istū articulū notādū hic q hoc noie digō vtimur valde equoce. quādoq3.n. accipit hic terminus ppriūssime vt iportat complementū passiōis hūidi a sicco per eius ɔmixtionē cū eo factā a calido nāli respcū illius qd̄ pncipalissime tale calm vt sic itendit. vbi gfa. Calor ɔplonalis epatis vt calor p toto gñatiu⁹ hūoꝝ itendit sanguinē colerā: flā ꝛ melācoliā fm mētē medicoꝝ. ¶ Sed iter istos hūores pncipalissime sanguinē intendit ɔplementū. igit passiōis hūidi a sicco secū a calido nāli ɔmixto respcū illi⁹ dispōnis hūidi quā itēdit iste calor in sanguie est pprie digō. nā vere cōplet vltimata caloris itēsio. ¶ 2° sumit magis large vt iportat ɔplemētū passionis hūidi a sicco secu3 cōmixto fm aliquē finē p se itentū a nāli ꝛ pprio calido siue ille sit pncipalissime ab illo calore vt sic itensus siue nō pncipalissime ꝛ h̄ mō dispōnē hūidi in flāte nālissimo genito ab epate q̄ est acqsita i pmixtiōe sicci sui ɔplonalis dicim⁹ digōne3. ¶ Et silr ē dōm de hūido colere ꝛ hūido mēe ꝛ h̄ mō nullus hūoꝝ nālissim⁹ in spē sua generat aut p supfluā decoctionē aut p diminutā. qd̄ aūt dr pma pmi. flā p diminutā ꝛ coleram p superfluā digestione3 generari intelligit in cōparatione ad digestionē in sanguine ab epate intētā. ¶ 3° modo sumit digestio magis large put est complementū talis passionis humidi a sicco non solum respectu eius qd̄ per se intēdat nālis calor: sed etiā respectu eius qd̄ per accidens intendit. sicut verbi gfa. digestio fecis ꝛ vrine ꝛ hūoꝝ maloꝝ non cōuertibiliū ad benignū in qua plurime siltudines cū nā mēbroꝝ acqrunt vt sumit pnosticoꝝ pmo. cōmēto vltio. Et dico calorē p accidēs intēdere tales dispositiones: q2 nō intendit eas nisi pter discōueniētē dispōnem, in patiēte repertā. ¶ Quarto modo sumit digestio p oi preparatiōe hūidi siue a calido nāli siue accidentali siue a quocūq3 alio cōpleta in respectu ad aliquod op⁹ faciendū. Sicut laterē dicim⁹ coctū. aut crudū: ꝛ cibos elixos aut assos: ꝛ hūorem subtiliatū vel icisu3 dicimus digestum. nā later coctus est proportionat⁹ muro ɔstruēdo ɔstāti: ꝛ cibus esui ꝛ humor expulsioni ꝛ oēs isti modi quatuor possunt sub analogo diffōnis posite ab Aristotele quodā modo analogice reduci ꝛ tangunt quarto metheororū ab Aristotele. ¶ Sed preter istos modos medici trāsūpserūt nomē digōnis ad dñas fm diuersas maneries trāsmutationis: vnā quā facit vtus in mā benigna. Et aliā quā nō facit nisi pp māe malignitatē. Et q2 mā benigna que digerit qñq3 parat vt ɔuertat in substātiā nutriti vt sanguis cū sit hūiditas scda: quādoq3 cōuertit ad h̄ vt sit istrm cōueniēs operatiōi virtutū nāliū ꝛ aialiū cū ex sanguine fit spūs aut sperma: iō digōne3 in iuuatiuo Aui. cu3 disiunctione descripsit dicens q digō est cōuersio hūiditatis in essentiā aptā operationi vtutū i ea trāsmutationē facientiū vel cōplonem que cōuersioni nutriētis in effectu est cōpetēs. ¶ Sed q2 mā est maligna quādoq3 hz mām cōuertibilē qñq3 hz malignitatē incorrigibilē ita q ad benignū nō possit hūorē reduci. iō etiā digestionē i nocitiuo descripsit cū distinctione. s. digō in nocitiuo aut est illud qd̄ ē stati dictū de iuuatiuo aut ei⁹ ppa ratio ad expulsionē: verbi gfa. Subtiliatio si ipediēs ē grossitudo icisio si ipediat viscositas: ꝛ sic vltra ꝛ cōstat q capiendo digestione3 p digestione in iuuatiuo vt dicunt medici in multis, differt a digestione pprie accepta fm philosophū ꝛ in multis cōuenit. ¶ Cōuenit pmo. q2 vtraq3 fit a calore naturali. ¶ Cōuenit secundo. q2 vtraq3 est alicui forme mixti cōueniens. ¶ Sed differentia est: q2 nō ois digestio ad modū loquendi philosophoꝝ est digō secundū medicos. nā cōplementū qd̄ acqritur hūido nutrimētali cū in substātia3 nutriti cōuertit nō dicitur apud medicos digō: sed nutricatio: apud vō philosophos dicit pprie. Differūt secūdo: q2 scdm medicos digō ē trāsmutatio sed secūdū philosophos digō ē terminus trāsmutatiōis. ¶ Ex quo seqtur tertia differentia: q2 secundū medicos dicim⁹ aliqd diminute digestū aliqd manifeste aliqd cōplete: sed secundū modū loquendi philosophoꝝ solū cōplete digestū cū digō sit ipm cōplementum. ¶ Quarta dña: q2 secūdum medicos digō est tam acqsitio modi substātie q̄z cōplexionis cuiuscūq3 siue in humiditate siue in siccitate siue liqditate siue grossicie: sed fm philosophos ē solū cōplementū passionis hūidi a sicco terreo secū cōiūcto p actionē calidi nālis. ¶ Ex ista quarta sequētur multe alie. pma q digestū fm modū medicoꝝ pōt incrudari. scda q2 nō semp in iuuatiuo vel nocitiuo procedit digestio fm modū medicoꝝ igrossando vt dixi pma quarti. ca°. de vtutibus. 3ᵃ q2 cruditas digestioni opposita fz medicos multotiēs est ex abundantia caloris aut siccitatis quorum nullū ē in digōne de qua loqtur phs ppe vel cruditate. Ex his ples alie assignari possent. ¶ Ultio quo ad istu3 articulum memorandū q in digōne nocitiui nō solū remouentur 4° maligne dispōnes māe phibentis eius expulsionē vt calor grossicies viscositas ꝛc. Sed acqritur p illā pprietas currēs: merito cuius vtus mēbrorū potest talē mām alterare alteratione mouēte exteri⁹ vbi pus nō poterat ita q humor multotiēs ingrossatus in hac digestiōe fit tñ facilior ꝛ paratior expulsioni pter hanc pprietatē acqsitā. In titulo igitur questionis nostre intelligam⁹ de digestione ad modum loquendi medicoꝝ in nocitiuo nō reducibili ad benignu3. ¶ Ultio 5° nota q fm varietatem tenoris digestionis variantur modi cruditatis que est pncipalissime opposita digestioni. nā fm ppriū modum loquendi philosophoꝝ. omne humidū non cōplete passu3 a sicco terreo per calidū naturale est crudū. si est ita possibile: sed fm modū medicorū oē receptibile alicuius spēi digestionis ea carēs aut eius cōplemento pōt dici crudum siue aliquo modo passum fuerit siue nō. Scio q plurime alie res hāc mām circūstāt. Sed pro loco satis video dictum esse. ¶ Uenio igitur ad secundum articulum.

Scd's articl's. p⁹ distin°

Quantum igitur ad 2ᵐ articulū sit hec prima distinctio. materierum peccātium q̄ debēt a corpore euacuari: quedā sunt in vijs ductuū vel valde vicine illis: quedā vero remote. exēplum pmi vt cōtēte in stō vel in intestis. Exēplum scdi. vt cōtēte in venis

2ª distin. post epar. ¶ 2ª distinctio. taliũ mãe☧ q̃dã sunt valde permi
3ª distin. xte cũ iuuatiuo: q̃dã nõ. ¶ 3ª distinctio. mãerũ taliũ q̃d a
sunt cões: q̃dam ꝓprie. Et itelligunt hic mãe ille esse cões q̃
nõ dãt morbo specificã denoiatioñẽ: nec sũt ille que ꝓncipa
liter peccãt: sed ꝓncipaliter peccãtib⁹ ipse vel sibi siles inue
niunt male morbũ augmẽtãtes ⁊ ꝓcipue febrẽ: sic flegma
4. ta in stõ ⁊ itestis iuẽta. ¶ Quarta distictio. mãe☧ taliũ q̃dã
5ª est sanguis: quedã ab eo diuersa. ¶ Quinta distinctio. hũo
rũ aliorũ a sanguie q̃dã sunt sanguini valde permixti: ⁊ cuz
6ª flãª educibiles cũ sãguie faciliter: quedã nõ. ¶ Sexta distin
ctio. dicta☧ mãe☧ quedã sunt furiose: quedã nõ: ⁊ p furiosã
7ª intelligo mãm furiosã largo mõ supra expositio. ¶ Septima
distin ctio. eũationũ quedã fit farmaco exoluente quedam
alijs modis. s. flõmia farmacia lenitiua balneo scarificatio
8ª ne vel plurimis alijs modis. ¶ Octaua distinctio eũationũ
quedã ẽ eradicatiua quedã minoratiua. Intelligẽdo p era
dicationẽ illã p quã talis mã morbi ita a corpore educit. vt
morb⁹ remoueat. p minoratiuã võ illã p quã pars mãe mor
bi educit: ⁊ nõ totalis vł tanta: vt inde morb⁹ remoueatur.
pª suppó ¶ Pria suppositio. mã ꝓpinqua vijs ductũ vel in ipsis vijs
existẽs q̃zuis nõ sit digesta multotiẽs tñ sine notabili nocu
mẽto põt educi. ¶ Secũda suppositio. In eũatiõe mãe idi
2 gente cũ farmaco solutiuo ṽtus debilitatur ⁊ residuũ mali
gni cũ bono ꝑmiscet: ⁊ illius residui digõ ꝓpter agitationẽ
impedit: ⁊ benignũ in malignũ cõuertit vel si hec nõ fiãt tñ
apta sũt hec nocuᵃ ad talẽ eũationẽ seq. ista patent ex supra
dictis: ⁊ põt colligi ꝑ pte quarta ꝑmi. caplo quarto dũ di
cit. Dis preterea medicina que vẽtris ẽ solutiua cũ nõ ipm
soluit: aut soluit sed nõ id qd ẽ maturũ mouet hũorẽ quẽ dz
soluere ⁊ debilitat ipm i corpe. superat g corp⁹ ⁊ cõuertunt
ad ipm hũores alij. ¶ Tertia suppositio. nulla eũatio quã
3 est meli⁹ dimittere q̃z facere ẽ regularis. h pz d se. ¶ Quar
4 ta suppositio. nulla eũatio q̃ fit cũ forti idicatione ad opposi
tũ ẽ regularis. h pz de se ex mẽte docto☧. ¶ Quita supposi
5 tio q mã colerica faciliozis ẽ eũationis q̃z alij hũores p far
macũ solutiuũ alijs parib⁹. pz. q2 eũatio añ digõnẽ in tertia
na; ẽ minoris erroris q̃z in alijs. vt [redacted], caplo de cura
tertiane: ⁊ nõ nisi ob istã cãm: ⁊ q2 fortiori medicia idigem⁹
in alio☧ eũatiõe vt q̃rta ꝑmi. caplo 5º. Cũ dicit. illis võ q stã
tes bibũt aq̃s: ⁊ hñtib⁹ splenes fortes medicine sunt necie.
¶ Sexta suppositio. mãe in venis existes facili⁹ alijs pari
6 bus eũant farmaco solutiuo q̃z existes in medijs regionib⁹
aut iuncturis. pz quarta ꝑmi. caplo 3º. ¶ Septima suppo
7 sitio. mãe febriũ cõplete digeste q̃ sunt aut in venis aut in to
to ambitu sunt reguł deductis alijs ipedimentis farmaco
eũande si nã non euacuat. dixi notãter in venis aut ambitu
totius existẽtis: q2 ille q̃ sũt in apate iã ad saniẽ deducte nõ
sunt farmaco solutiuo euacuãde. Et dixi deducto ipedimẽ
to. Nã esto q mã esset digesta: tñ stat pp multa aliã ei⁹ eua
cuationẽ nõ debere fieri farmaco solutiuo p vẽtrẽ vt sumit
quarta primi. caplo 4. Suppositio hoc mõ intellecta patet
8 ex cõmẽto scdo ⁊ ꝑmo hui⁹ pticule. ¶ Octaua suppositio.
alijs parib⁹ maiora sunt nocumẽta exhibitiõis farmaci so
lutiui mã existe multũ digesta ⁊ in morbi augmẽtatione lz
incõplete. q̃z mã existe cruda h pz sicut supra dixim⁹ de ci
batiõe. nã ipedit opatio nãe q̃ ẽ valde velocior q̃z ꝑus erat:
⁊ sic maius fit ipedimẽtũ. ¶ His ergo habitis h sit prima
pª cõcło ꝯclusio. In aliqua eũatione mãe ꝓpe non furiose ꝓprie nec
cõiter non est expectãda digestio. h pz p̃ i egritudie sangui
nea cũ mã p flõmiã euacuat a principio sine notabili nocu
mento. patet 2º de mã in vijs ductuũ existe vt sunt mãe cões
in febrib⁹. ṽbi gfa. feces ⁊ flãta in itestis existia. pz 3º de mã
apatis icõplete digesta ꝭm partẽ euacuãda p empl'm cuius
ps ẽ resolutiua. ⁊ tales eũationes sunt lenificatiões nãe cli
2ª cõcło steri aut medicia lenitiua i ꝓncipijs febriũ. ¶ 2ª ꝯclusio. ali
qua mã in venis remotis a vijs ductuũ exñs notabilis q̃ti
tatis nõ furiosa põt a corpe cũ notabili iuuamẽto ⁊ sine no

tabili nocumẽto educi p medicinã solutiuã. Esto q nõ esset
cõplete digesta. ¶ Cõclusio ꝓbat. mã flãtica cũ istis condi
tionib⁹ põt cõplete digesta educi p farmacũ solutiuũ sine
notabili nocumẽto. igit colerica poterit ante cõplementum
digestionis eiusdẽ sine notabili nocumẽto educi: tenet ꝯse
quentia: q2 in certa ꝓportiõe ẽ difficilius flãticam educere
sũme digestã q̃z colericã ⁊ in nulla ꝓportiõe ẽ difficili⁹ edu
cere sũme digestã colericã q̃z nõ sũme digestã vt deductum
est in vno argumẽto ante oppositũ. Assumptũ ẽ vna suppo
sitio supraposita. Cõfirmat. mã flãtica sũme digesta i iũctu
ris põt sine notabili nocumẽto p farmacũ educi vt dic̃ sup
positio 7ª. igitur flãtica in venis añ cõplemẽtũ digõnis cuz
minoris sit difficultatis talẽ eũare q̃z illã q̃ est in iũcturis pz
suppositionẽ vnã. ¶ 3ª cõcło. cõstãte ṽtute gñaliter vbi pp
expectationẽ digestiõis magnũ iminet piculũ deductis alijs
impedimẽtis mã añ digestionẽ est euacuãda. Ista cõcło est
ꝑ mẽte aucto☧ q qñ ẽ multa vel furiosa vel currẽs ad ꝓnci
pale mẽb☧ intrinsecũ apostemandũ vel aliud notabile mẽ
brũ a ꝓncipio ꝓcipiũt eũationẽ. ¶ 4ª cõcło. mã existe nota
bilis q̃titatis vincibili a virtute ⁊ extra vias ductuum edu
cẽda per farmacũ nõ furiosa ꝓprie vel cõiter imo verisilr a
virtute superabilis ante eius euacuationẽ per farmacũ est
expectanda digestio. ista fit ꝑ mente hyp. ⁊ omniuz aucto.
¶ Quita cõclusio. ois eductio materie indigeste extra vias
ductuũ existentis notabilis quantitatis per farmacũ soluti
uum fecta est irregularis. ista patet ex mẽtibus doctorum.
¶ Cõtra. aliq̃ talis fit sine notabili nocumento ⁊ cũ notabili
iuuamẽto. igit aliq̃ talis ẽ regularis. Assumptũ ẽ 2ª ꝯ hui⁹
ꝯõnis. ¶ Hic dicit negãdo ꝯsequẽtiã. Nã ad hoc vt aliqua
dicat regularis reqrit q fit meli⁹ eã facere q̃z nõ facere. mõ
in casu scđe cõcłonis melius est eã dimittere quousq̃ cõple
te digerat vt dicit 4ª cõcło: q2 ita dimittendo fit equale iu
uamẽtũ cũ minori nocumẽto q̃z fiat eã eũando ⁊ nõ dimittẽ
do cõplete digeri. ¶ Sexta concło ꝓbabiliter ponit ꝯ oẽs
expositores. lz mã in ꝑnº sit magis indigesta ⁊ difficilioris
6 eũationis q̃z in augmẽto tñ euacuatio mãei in augmẽto vt
plurimũ ẽ magis coacta q̃z in ꝓncipio. ꝑma ps pz: q2 in aug
mento mã ẽ magis digesta. 2ª ꝓbatur: q2 nocumẽta istã eũa
tionẽ sequẽtia sunt valde maiora in augmẽto. cũ. n. tũc mã
sit malignior dispersa per corpus magis alios hũores mali
gnabit. Itẽ q2 tũc virtus ẽ debilior. Itẽ q2 ex tali eũatiõe ve
lox operatio bone mãe ipeditur. tunc. n. veloci⁹ digerit vir
tus vt dixit q̃nta suppositio: ⁊ hec ẽ mens hyp. 2ª particula
illo apho. initiãtib⁹ morbis ⁊c̃. ¶ Septima cõcło. lz mã ve
nenositate aut furiositate ꝓprie dicta peccãs sit in ꝑn eradi
catiue eũanda tñ in euacuatiõe faciẽda ꝓpter mãe multitu
dinẽ nõ ꝓpter furiositatẽ ꝓprie dictã debet in ꝓncipio eũa
tio fieri minoratiua. ¶ Hec cõcło quo ad oẽs ptes colligit
plene ꝑma quarti. caplo de cura putridarũ in generali ⁊ ex
causa. nam mã existẽte furiosa ꝓprie dicta furiositate si di
mittatur pars notabilis mai⁹ ẽ periculũ in dimissione q̃z in
eũatione. sed cũ materia est multa nõ peccans hac furiosita
te speciali aut venenositate parte dimissa: nõ est tñ periculũ
quãtum imminet in vlteriori euacuatione.

His igit habitis respõdet ad argumẽta ante opposi
tũ. ¶ Ad ꝑm negat ꝯña. Et dz q ille apho
rismus secunde particule vult nos silere in statu qñ nos su
mus certi q natura faciet crisiz. ¶ Ad scõm neget minor.
¶ Ad ꝓbationẽ dr q dispõ p accidẽs ad sensũ datũ in qõne
a calore nãli itenta ẽ digestio. Et hoc patuit in prio articu
lo. ¶ Ad 3m ꝯcedit q aliquis hũor per superfluã digõnez fa
ctus est crudus nõ cruditate opposita illi digõni p quã erat
superflue digestus vñ carnes nimis cocte cũ a stõ recipiuntur
sunt cib⁹ crudus respcũ chili generandi. ¶ Ad ꝯfirmatio
nẽ pz q coctũ nõ põt icrudari cruditate opposita illi digõni
ad sensũ philosopho☧: sed bñ cruditate opposita alteri di
gestioni. pz etiã loquẽdo ad modũ medico☧ nõ esse incõue

niens. ¶ Ad 4^m pȝ ꝙ nō valet h̄ argumētū. isti⁹ colere eua
4 cuatio ē faciēs iuuamentū notabile sine notabili nocumen
to. igit̄ ē regularis. sed oȝ ꝙ melius sit eā facere q̄ȝ dimitte
re: qd̄ nō ē hic. ¶ Ad 5^m pȝ. ꝙ nō eūat̄ farmaco exoluēte ꝑ
5 cuius agitationeȝ multiplicat̄ humor in toto de illa dixi in
conclusione. Et intendit hyp. in littera. Et pȝ ꝙ silitudo nō
valet. ¶ Ad 6^m pȝ Aui. loq vbi mā sit multa ꝙ minoranda
6 ē a pncipio. ¶ Ad 7^m neget̄ ꝯsequētia. ¶ Ad ꝯfirmationē
7 neget̄ aūs. ¶ Ad 8^m dicit̄ ꝙ illa flegmata sunt i vijs ductu
8 um. ¶ Ad 9^m dr̄ ꝙ in euacuatiōe ꝑ flobotomiā nō sempe
9 expectāda digestio: mō hic nos loqmur de eūatione ꝑ farst
macū solutiuū. Et auctoritates gal. ⁊ aui. nō sunt nisi de flō
vel etiā de eūatione cōium māeꝝ q̄ aut sunt in vijs ductuū
aut digeste ⁊c̄. Cōmenti Galieni expositio.

Cum medicari. Gal. cōmētādo hūc aphorismū fac̄ tria p̄ exponit duo vocabula. 2° verificat cōclusiōes aphorismi. 3° docet qūo iste aphorism⁹ iueniat̄ 2^a ibi (Qui sūt hui⁹) 3^a ibi (Hic aūt aphorism⁹) De pma dicit duo. pmū ē ꝙ hyp. cū dicit medicari itelligit
A euacuare cū medicia laxatiua. ¶ 2^m est ꝙ hoc nomen furiosa sumit̄ trāsumptiue. nā aialia cū ad coitum furiunt ꝓpter ꝯcupiscentiā: nō possunt in eodē loco qescere: ⁊ mouent̄ de loco ad locū. ita igit̄ iueniunt̄ qdā hūores q mouēt̄ de mēbro ad mēbꝝ ⁊ nocent infirmo nō ꝑmittētes eū qescere: sed ꝑturbantes nāe operationē: ⁊ isti ꝓpter silitudinem dicunt̄ furiosi. Nō ḡ ꝙ medicinarū educentiū ꝑ ventrē q̄dā dicunt̄ lenitiue: q̄dā lubricatiue: q̄dā lābificatiue: q̄dā aūt dicūt̄ laxatiue vel solutiue: ⁊ iste sunt q̄ ꝑ eaꝝ v̄tutē hn̄t determiatū humorē euacuare alterādo ipm ad intestina vel stōm trahēdo: sicut turbith flegma: scamōea colerā. Et de istis itelligit hypo. vt dixi in aphorismi expositiōe. ¶ Nō 2° illud qd̄ supra dictū est ꝙ dupliciter dr̄ mā furiosa: hic autē apud gal. sumit̄ ꝓ materia furiosa proprie: licet de iproprie furiosa ēt verificetur. QVI SVNT HVIVS. Hic verificat conclusiones. Et primo quartā. 2° pmā 3° quintā. Sed tertiā reliquit intellectā in pma: ⁊ 2^a ps icipit ibi statiȝ. (Si āt qescāt.) 3^a ibi (Bene aūt.) ¶ De pma dicit ꝙ hūores q sunt furiosi modo dicto debēt euacuari supple nō expectādo digestionē: etiā si oporteat ꝑ farmacū solutiuū. Et cā pȝ ex dictis: q2 si dimitterent̄ imineret ꝑiculū magnū: qd̄ ꝑ eoꝝ eūationeȝ euitatur Et nota ꝙ hui⁹ mā eradicatiue euacuāda ē ꝓpterea ꝙ i ꝑua quātitate etiā iminet ꝑiculū. Et intelligat̄ deductis alijs indicatiōib⁹ excepta māei indigestiōe ad oppositū indicātibus. nam si virtus eēt ita debilis vt eūationē tolerare non posset non sunt eūandi. SI AVTEM QVIESCANT. Probat hic primā ⁊ scd̄am cōclusionē simul: ⁊ diuidit̄ i tres. nā pmo ꝓbat eas. 2° limitat ꝯclusionē pmā. 3° oñdit a qb⁹ causis fiat digestio: ⁊ a qb⁹ eūatio māei. 2ª ibi. (Cū tñ nā.) 3ª ibi. (Nos autem.) ¶ De pma parte dicit primo ꝙ si humores qescant in determiato mēbro vel plurib⁹ ibi ihabitātib⁹: et se nō moueant nō sunt mouēdi medicaminibus .s. laxatiuis quousq̄ȝ maturent̄. nā ex hoc dat̄ intelligi ꝙ cū sunt maturi sunt euacuādi. Et cū dr̄ nō sūt mouēdi medicationib⁹ añq̄ȝ maturent̄: q2 tūc sunt crudi. ¶ Ista sic ꝓbant̄. Tūc debet fieri eūatio electiue ⁊ nō ante cū nā nos adiuuat in expellendis humorib⁹ bene. sed quādo hūores sunt digesti: naȝ nos adiuuat in hūorib⁹ expellēdis bene ⁊ nō ante. igit̄ sunt tunc mouēdi ⁊ nō añ. Maior supponit̄ ⁊ mior pȝ: q2 hoc tpe qñ .s. morbus ē maturatus. i. mā morbi digesta: nā qñq̄ȝ abscidit humores illos a corpe expellēs eoꝝ sufluitates que sūt nociue ⁊ cāe morbi. Et hoc eodē tpe solet accidere crisis: et supple ita accidit vt in pl̄ibus: igit̄ hoc tēpore nā bene nos adiuuat in expellēdis hūoribus. Nō igit̄ ꝙ motiuū ad ostēdendū ꝙ mā ē euacuāda regulariter post digestionē est: q2 nā ante nimiū in eis expellēdis laboraret: cū tūc nō habeat sup talē materiā expellendā cōuenientē ꝓportionē. Sed cū maturata est natura pōt faciliter expellere vt notat crisis q̄ solet plurimū tali tēpore accidere. Et notat hypo. cuȝ vrina transmissa quando mā est digesta ⁊ non qñ est crudissima. CVM TAMEN MATERIA. Nunc modificat primam conclusionē dicens ꝙ mā existēte digesta. Si natura mouetur ad crisim perfectā faciendā nō est a medico euacuanda. Sed si nō mouet̄ perfecte ad crisim tunc post digestionem debet medicus illā eūare vt fiat crisis ꝯpleta vtroq̄ȝ ꝯcurrēte ⁊ natura ⁊ medicina. NOS AVTEM. Ostendit a qb⁹ causis fiat ⁊ digestio ⁊ euacuatio dicens ꝙ in libro de virtutibus ostendit ꝙ cuiuslibet membri natura habet quatuor v̄tutes: attractiuā attrahentē ꝯueniētia: digestiuā corrūpentē ⁊ digerētē: retentiuā ⁊ expulsiuā q̄ expellit sufl̄ua nociua. Et idem oñdit in alio libro ꝙ medicia solutiua attrahit sibi silia. ¶ Nota igit̄ pmo ex his dictis colligi ꝙ digestio B
fit a nāli v̄tute attractiua mēbroꝝ. Eūatio aūt exhibito farmaco fit ꝯcurrēte v̄tute attractiua medicine ⁊ v̄tute expulsiua mēbroꝝ. ¶ Nō 2° ꝙ medicinā attrahere sibi silia non C
est intelligēdū de silitudine ꝯplexionali. Nam euforbiū calidum existens attrahit flegma: quod est frigidum: ⁊ ita colloquintida. Sed similitudo de qua hic loquimur est quedam proportionalitas ⁊ conuenientia in forma specifica: q2 talis currit proprietas inter ambo vt medicina possit ꝑ suā proprietatem humorem ad se trahere. BENE AVTEM. Ostendit qntā aphorismi ꝯclusionē. di. ꝙ hypo. bene adiuuat nos cū dixit ꝙ nō multū sint furiosa: qd̄ ꝑ experiētiā est manifestum. HIC APHORISMVS. In hac tertia parte cōmēti facit qd̄ dictuȝ est ⁊ patet. Aphorism⁹. XXIII.

Que egerunt̄: nō multitudinē ꝯsiderare opȝ: sed qūo egerunt̄. Et si q̄lia oȝ purgari purgent̄: ⁊ ꝯfert: ⁊ bn̄ ferunt. Et vbi oȝ vsq̄ȝ ad defectionē ducere: ⁊ hoc facere: si sufficiat egrotans.

¶ Deiectiōes nō copia estimāde sunt: sed eo qd̄ talia deijciūtur q̄lia deyci opȝ: ⁊ facile egri fert. Atq̄ȝ vbi ad aīe defectionē vsq̄ȝ ducendū est: ita agendum: modo eger durare possit. Theo.

¶ Deiectiōes nō multitudīe sunt estimāde. sed si talia deiciant̄ q̄lia conueniūt: ⁊ egri facile tolerant. Atq̄ȝ vbi vsq̄ȝ ad animi defectionē expedit ducere: faciendū. Si eger possit tolerare. Leoni.

¶ Hypocras in presenti aphorismo intendit docere ꝑ que signa cognoscitur cōueniēs q̄ȝtitas purgationis: ⁊ diuiditur in tres partes. primo remouet vnum qd̄ videtur prima frōte magis considerandū. 2° ponit pncipalia ad debitā q̄ȝtitatē significandā. 3° remouet dubiū. 2^a ibi. (Sed vt egeruntur) ibi 3^a. (Et vbi oȝ.) ¶ In pma parte vult istā conclusionem. ad cognoscendū purgationē eē debite q̄ȝtitatis nō oȝ medicū ꝯsiderare absolutā humoris euacuati quantitatē. ꝓbat̄. in oi morbi in quo hūor est euacuādus nulla ē q̄ȝtitas absoluta hūoris ꝑ quā vt sic significam⁹ ꝯueniētē esse q̄ȝtitatem purgatiōis vel significare possum⁹. igit̄ illa nō ē ꝯsiderāda. Assumptū pȝ: q2 q̄cūq̄ȝ quātitate data debite materie purgande stat sub illa quātitate euacuari hūorē nō euacuāduȝ ⁊ sic euacuationē factā in illa quātitate non eē cōuenienteȝ. ¶ Circa quā partē nō ꝙ q̄ȝtitatē eūationis esse conuenien- D
tem pōt dupliciter itelligi. vno modo: q2 euacuatio sit bona ꝓ infirmo in quantitate illa. scd̄o ꝙ euacuatio sit sufficiens ad humorē peccantē totuȝ vel quasi euacuādū qui euacuari dȝ: ⁊ isto modo secūdo euacuationis quantitas nō tūc dr̄ conueniens sed sufficiens. ¶ Ad ꝓpositū in isto aphorismo nō ponunt̄ signa sufficiētis sed cōueniētis modo primo fm queȝ modū quātitas absolute ꝯsiderata nō hȝ illā significa

ret:sed hū̃ hec tria q̄ in scḋa cōclusione aphorismi ponūtur. ¶ Nota 2° ꝙ ꝑ ea q̄ egerunt̃ intelligunt̃ qñq̃ sola emissa ꝑ secessum ⁊ ꝑ anū:qñq̃ vo ponūtur oia q̄ a corꝑe emittūtur q̄litercūq̃ siue vomitu siue flōnia siue fluxu mēstruoꝝ: ⁊ sic de alijs:⁊ hoc mō sumit̃ hic. ¶ Nota 3° ꝑ multitudinem Hypo. intelligere quātitatē in se ꝯsideratā sine cōiunctione qualitatis ⁊ alioꝝ:⁊ ita vt dixi nō per se significāt supra cōuenientē quātitatē eūatiōis. Et iō ad habēdū signū talis cōueniētis q̄ztitatis nō oꝫ cōsiderare ꝑ se q̄ztitatē hūoris egesti. ¶ Nō 4° ꝙ exeūtia sua quātitate multotiēs significāt aliquas dispōnes vt cortices itestinoꝝ grossi vlceris significāt magnitudinē:⁊ ꝙ sit in grossis itestinis. verūtñ talis q̄ztitas in se ꝯsiderata nō pōt eē signū cōueniētis quātitatis eūatiōnis. Et iō Aui. 2ª quarti. ꝑ caplo accidētia ⁊ significationes cū dicit ꝙ exeuntia significāt sua quātitate non ꝯdicit huic loco:q: hic vult hypo. q̄ztitatē exeuntiū nō ꝯtractā ad quātitatē determinati hūoris nō posse significare cōuenientem quantitatē euacuationis sed bene pōt alia significare ⁊ ita soluat̃ dubiū querēs vtrū in euacuatiōe cōsiderāda sit quātitas egestoꝝ. dicendum eñi ꝙ sic. sed nō tanq̃ signū se solo potēs significare quātitatis cōuenientiam euacuationis.

¶ Sed quomodo. Scḋa cōclo aphorismi ē ista. ad cognoscēdā eūationē eē cōueniētis quātitatis oꝑʒ cōsiderare q̄litatē egestoꝝ ⁊ bonā tolerātiā ⁊ conferentiā. ¶ Probat̃ sic. illa sūt cōsiderāda ꝑ que cōprehēdit̃ eūationē ꝯuenire ⁊ nō supfluere ad hoc vt cognoscat̃ q̄ztitas ꝯueniēs eūatiōis sed vnū q̄q̃ hoꝝ triū ē hꝰ. igit̃ ista sūt ꝯsiderāda. ¶ Uult igit̃ in sūma hypo. ꝙ hec sunt tria signa cōsideranda ad cognoscendū ꝙ euacuatio ē quātitatis ꝯueniētis. ꝓmū ē qualitas humoris. i. nocibilitas talis vt sit dignus eūari. ¶ 2m signū est ꝯferētia: q: ifirmo ꝯferat. ¶ 3m signū est ꝙ bene toleret̃ ⁊ hoc significat nō supfluere eūationē. qūo autē differant cōferentia ⁊ bona tolerantia dictū est aphorismo scḋo. ¶ Nō tñ ꝙ qualitas quedā ē spālis q̄daꝫ generalis. Et de vtraq̃ ꝯtinet aphorismus veritatē. nam si cōprehendo humorem esse nociuū ita. vt sit dignꝰ euacuari cōprehēdo eius euacuationē eē cōueniētis quātitatis: q: ꝯferre iuxta dicta in 2° aphorismo. ¶ Nō 2° ꝙ vnūq̄q̃ istoꝝ triū signoꝝ significat per se ꝯueniētē quātitatē eūationis: nulluꝫ tñ eoꝝ per se nec oia tria significāt sufficientē quātitatē euacuationis. stat. n. euacuari humorē talē qualē oꝑʒ ⁊ cōferre ⁊ ifirmū bene ferre: ⁊ tñ nō esse cōpletā euacuationem. ¶ Nō 3° ꝙ nō oꝫ in oī ꝯueniēti quātitate euacuatiōis cōcurrere hec tria signa. Nā stat esse cōueniētē quātitatē eūationis ⁊ infirmum nō bene ferre. i. sine notabili nocumēto vt pꝫ de eūatione vsq̃ ad sincopiꝫ. sed ista signa bene significāt cōueniētiam euacuatiōis ⁊ vnūquodq̃ eoꝝ ꝑ se. ¶ Nota 4° ꝙ ad cognoscēdū sufficiētem quantitatē euacuationis vltra hec tria ponunt̃ alia signa vt scitis de qua dr̃ particula quarta illo aphorismo. qcūq̃ in farmacijs. somnꝰ de quo dicit Aui. quarta ꝓmi. ⁊ mutatiōes egestionū q̄ hic nō ponunt̃: q: nō sunt per se signa significātia ꝯueniētē quātitatē euacuatiōis cū vnūquodq̃ illoꝝ possit eē quātitas purgationis exñtis cōueniētis ⁊ eadē exñte in cōueniēte. ¶ Nota 5° ꝙ bona tolerantia significat quātitatē eūationis: q: significat nō eūari notabiliter. Sꝫ cōferētia significat eūari maluꝫ nō eūato bono notabiliter ⁊ sic ambe significāt eūari malū nō eūato bono notabiliter. ¶ Sed tu hūc modū introductōis aphorismi ꝯsidera differre a cōi expōne modernoꝝ. Oēs eniꝫ dicunt hypo. hic velle ponere signa sufficiētis q̄ztitatis. ¶ Dicūt 2° ꝙ in ꝓma cōclusione vult ꝙ q̄ztitas nō sit ꝯsiderāda ꝑ se ad cognoscendū sufficientē quātitatē eūationis. sed tūc videt̃ mihi ꝙ oꝫ dicere eodē mō ꝙ nec tolerantiā nec cōferētiam nec q̄litatem ꝯsiderare oꝑʒ cū nullū istoꝝ hoc sufficiat significare. Jtē vt videbitur in cōmento Galie. intentionem ad quam vadit mea expositio cōmentatur.

¶ Et vbi oꝑʒ. Remouet hic dubiū ⁊ diuidit̃ in duas. q̄m ꝓmo remouet vnū. scḋo aliud ex ꝓmi declaratiōe ꝯsequēs. ibi 2ª (Et h̄ facere:) ¶ Jn ꝓma ꝑte itendit istā cōclonē: qñq̃ ꝓpter necessitatē infirmꝰ ē eūandus vsq̃ ad sincopiꝫ ꝓbat̃. qñq̃ ex tali eūatione euitat̃ mortis periculū. igit̃ ⁊c̃. Assūptū ꝓbatū ē ex mltis experiētijs ⁊ patebit ex notatis. ¶ Nō igit̃ ꝓmo ꝙ iueniunt̃ ista vocabula sincopis lipotomia defectio animi defectio v̄tutis. Et sunt ꝓpinqua in significando iuxta modū loquēdi medicoꝝ. Nam lipotomia dr̃ defectus aiositatis. sicut animi defectio in latino ⁊ est cuꝫ corde retrahēte multū spm̄ deficit magna ꝑs audēdi. imo hoies cū difficultate ambulāt. sꝫ tñ nō tollit̃ maior ꝑs oꝑationum sensus ⁊ motus. defectus aūt v̄tutis significat oēm notabilem virtutis vitalis ꝑuitatē. ¶ Sed sincopis alio modo a Gal. describit̃ ⁊ alio mō ab Aui. nā a gal. describit̃ sic. 12. terapen. ꝙ ē casus v̄tutis subito factus. vnde valde notabilis defectus virtutis cordis subito factus dr̃ sincopis. sꝫ apud Aui. sincopis est destructio maioris ꝑtis aut plimū virtutis sensibilis ⁊ motiue ꝑꝑ debilitatē cordis ⁊ retractionē spūs totalis ad ipm ꝓpter cām mouētēꝫ ipm ad iteriora aut ꝑꝑ cām ipm prefocantē interiꝰ quare nō iueniat spiraculū aut ꝑꝑ debilitatē ⁊ sensibilitatē suā quare nō supfluit vltra illuꝫ q inuenit̃ in minera. ⁊ ſꝫ modū ꝓmū sincopis ē cordis debilitas: sed iuxta modū 2m sincopis ē accidens ꝯsequens istaꝫ cordis debilitatē. ¶ Nō 2° ꝙ sincopis quedam ē reꝑabilis q̄dam non. Nam in sincopi qñq̃ cor remanet ita debile vt nō possit aliquo modo regenerare nouos spūs ad totiꝰ regimen necessarios. Et iō cum tali sincopi morit̃ homo. Sed qñq̃ remanet cor tante virtutis vt possit post sincopiꝫ regenerare tātos spūs vt iteꝝ sufficiāt ad totū regimē etiam ista sincopis est reꝑabilis q̄ cū hac cordis dispositione ꝯtingit. ¶ Ad ꝓpositū intelligat̃ ꝙ medicus debet ducere ifirmuꝫ vsq̃ ad defectionē reꝑabilē. ¶ Nota 3° ꝙ sincopis cuꝫ euacuatione accidens quādoq̃ fit ꝓpter cursum alicuis materie ad os stomachi quādoq̃ ex timore vel accidentibꝰ aie quandoq̃ ex nimia spūuꝫ dissolutione ꝓpter quā cor cogit̃ retrahere residuū quādoq̃ ex alijs causis ab eūatione vt in cōmento notat̃. modo hic loquit̃ Hypo. de sincopi ꝯtingente merito eūationis. ¶ Nota 4° ex his talem euacuationeꝫ vsq̃ ad sincopiꝫ nō esse electiuā sed coactā ad modū loquēdi medicoꝝ q: notabili nocumento: sed ꝓpter iuuamentuꝫ magis. ¶ Ultimo vide ꝙ hec cōclusio remouet dubiū. posset enim quis querere vtrum sit aliqua euacuatio cōuenientis quātitatis que nō bene toleret̃. ⁊ respondet̃ ꝙ sic. q: aliqua ē talis vsq̃ ad sincopim. ⁊ pꝫ ꝙ ista nō bene toleratur.

¶ Et hoc facere. Ponit quartā cōclonem remotiuā alterius dubij ⁊ est ꝙ eūatio vsq̃ ad sincopiꝫ nō oꝫ fieri nisi ifirmo valde forti. ꝓbat̃ q: aliter non resurgeret a sincopi. tali mō nunq̃ medicus debet vsq̃ ad sincopiꝫ irrecuperabileꝫ euacuare. vbi nota ꝙ corpora robusta q: habent cor forte in complexione sua ⁊ modo substātie ⁊ cuꝫ hoc habent sanguinem laudabilē. ideo facile a sincopi releuantur. ¶ Nō 2° ꝙ hoc valde raro fieri debꝫ ꝓpter magnū timorem in tali euacuatione. huius aphorismi ꝯcordia colligitur quarta ꝓmi. de qñ ⁊ qualiter eūare oꝑʒ q̄ztū ad cōclones ꝓmas duas. Sꝫ q̄ztū ad alias cōclones nono terapē. ⁊ ꝓª q̄rti. caplo de cura febris sanguis ⁊c̃. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Oportet purganda. Gal. in ꝓ ponit generalē itentionē apho. 2° cōmētat̃ ipm spāliter. ibi 2ª (Si eni tm̄.) dicit ꝓ ꝙ māe purgāde hūt limitatā quantitatē ꝯueniētem sicut qualitatis siue sint purgāda nāliter siue artificialiter: ⁊ iō cum Hypo. locutus sit supra de qualitate purgationis cōuenientis. Jn presenti ponit signa quantitatis purgationis conuenientis quia de hac nūq̄ est supra dictū. SI ENIM TANTVM

¶ Cōmentatꝰ spāliter. ⁊ primo duas pmas cōclusiones. 2° alias. 2ª ibi (Quod dixit.) Dicit primo ꝙ si euacuetꝰ tantum mā ⁊ causa egritudis que supple nō sit vtilis ad cōseruatio nes virtutis qđ addo ꝑpter humores leprosoꝝ ⁊ sanguinē patientis sinocam tūc ifirmus qescit leuiꝰ: nā qꝛ remota cā deficit effectus tali mā euacuata egritudo ⁊ accidētia mi/ norantꝰ ⁊ virtus exoneratꝰ. Et ꝑ ꝯsequens infirmus qescit le uius: sed si cum mā purganda cōmisceatꝰ ⁊ simul euacuetur humoꝛ bonus ⁊ nālis tunc infirmus grauatꝰ angustiatꝰ qa debilitatꝰ sua virtus. ¶ Ex his duobus sequitur ꝙ ad scien dum cōuenientem quātitatē purgationis nō opꝫ ꝯsiderare quātitatem absolute hūoꝛis euacuati. sed opꝫ ꝙ cognoscatꝰ ex his signis dictis ab hypo. s. leuitate ifirmi ⁊ conferentia ⁊ qete eiuſ. i. bona tolerantia ⁊ ex qualitate nociuoꝝ hūoꝝ exeuntiū. Nā qꝛ quacūqꝫ quātitate data que esset cōueniēs stat in ea educi hūores nāles. ⁊ quādo nāles hūores pur/ garentꝰ nō esset cōueniētis quantitatis purgatio vt dicitꝰ. iō quātitatē in se: nō oꝫ ꝑ signo talis cōueniētie ꝯsiderare. ⁊ qꝛ dum purgantꝰ hūores digni purgari sine purgatiōe bonoꝝ vel saltem virtutē cōfoꝛtantiū: ideo virtus alleuiatꝰ ⁊ bñ to/ lerat: nō bene aūt tolerat cū boni ⁊ nāles euacuantꝰ. iō bo/ na tolerātia specialis ⁊ generalis qualitas ⁊ cōferētia sunt signa cōuenientis quātitatis purgationis. ¶ Nō tñ vt sup̄ dicitꝰ ꝙ ad sciēdū ꝙ purgatio fuit sufficiētis quātitatis alia ponuntꝰ signa quarta pmi. capl'o de sciēdo qñ catarticū est cōstringendū. ⁊ ideo ex mō cōmentādi videtꝰ cōueniens sup̄ posita expositio. QVOD DIXIT. Nunc cōmentatꝰ alias duas cōcl'ones. ⁊ diuiditꝰ in duas ptes. primo cōmentatꝰ eaſ 2° ponit vnū notatū. ibi 2ª) Oꝫ tñ discernere. ¶ In pte prima facit quatuoꝛ. nā primo ꝑponit intentū. 2° ostēdit de qua de fectione Hyp. loquatꝰ. 3° specificat quosdā casus in qbus oꝫ euāre vsqꝫ ad sincopim. 4° verificat cōclusiones ꝑ causam ⁊ experientiā. ibi 2ª (Unde prius) ibi 3ª (Sicut in acutissimo) ibi 4ª (Non tñ temere.) ¶ De pma dicit ꝙ vtile est dictum hypo. cū dicit ꝙ oꝫ vsqꝫ ad defectionē ducere. Sed tñ oꝫ vi dere primo de qua defectiōe dicit. Et ponēde sunt significa/ tiōes ꝑ quas cognoscimꝰ necessitatē esse euādi vsqꝫ ad sin/ copim. ¶ De parte scđa dicit ꝙ oꝫ cōsiderare sincopim ac/ cidentem si accidat ꝑpter flobotomiam vel aliā medicinaꝫ . i. euacuationem a medicina factam aut accidat non ꝑpter quantitatē purgationis. sed ꝑpter humores acutos currē/ tes ad os stomachi. ⁊ qꝛ iste accidunt: nō ꝑpter sufficientes purgationes sepe vt notat expientia. iō nō est verisile ꝙ de istis hyp. itelligat: ⁊ silr nō itelligit de illa sincopi q̄ accidit febricitantibꝰ ꝑpter suos ioꝛdinatos motus. ideo cōcludē/ dū ꝙ qꝛ hypo. itelligit de sincopi que ē post sufficientē pur gationē. Et iste oēs nō sunt cū sufficienti purgatione. iō in/ telligit de illa q̄ fit ꝑpter purgationis quātitatem. ¶ Dicit de tertia parte ꝙ vsqꝫ ad talē sincopim ducēdū est in acutis simo apāte aut in febre ꝑacuta aut in doloꝛe foꝛtissimo vel in silibus casibꝰ. ¶ Dicit 4° ꝙ nos debemꝰ in dictis casibꝰ euacuare vsqꝫ ad sincopim: sed non temere nos intromitta/ mus ad talē euacuationē faciendam nisi virtus custodiatur . i. nisi eger fuerit foꝛtis ad talem euacuationē tolerandam. ⁊ ꝙ hec sint facienda cōfirmat experientia quia facta ratio nabiliter multū contulit euacuatio vsqꝫ ad sincopim. Et cā est: quia in febre peracuta facta euacuatione vsqꝫ ad sinco/ pim: puta flobotomia coꝛpus statim refrigeratꝰ ⁊ febris ex tinguitꝰ ⁊ in multis ventres soluuntꝰ ⁊ alij sudoꝛes patiūtur ⁊ multi perfecte sanantꝰ. ⁊ iō in maximo doloꝛe nulla medi/ cina ē ꝑfectioꝛ ista euātiōe vsqꝫ ad sincopi. ⁊ de oibꝰ istis vi/ debitꝰ stati i qōne. OPORTET TAMEN DISCERNERE. Ponit documentū dicēs ꝙ oꝫ discernere vtrū euacutio fa/ cienda sit flobotomia aut farmacia. nā humoꝛ peccans si ē sanguis aut ita sanguini mixtꝰ ꝙ cū flobotomia possit edu/ ci nō remanēte magna inequalitate faciēda ē flōmia. Si vō fuerit aliter dāda est medicina laxatina ⁊c̈.

Queritur vtrum in aliquo casu cōueniat euacuatio vsqꝫ ad sincopi inclu siue. Negatiue arguitur pmo ex auero. 7° colli get ex intentiōe volēte nunq̄ꝫ esse euacuandum vsqꝫ ad sincopim. ⁊ sunt eius due rōnes. prima qꝛ nūq̄ꝫ natura euāt vsqꝫ ad sincopim nisi in crisi mala: me/ dicus: igitur nō debet talem euātionez facere cū debeat imi tari naturā: tamē nō sinthomatice operantē: scđa ratio est quia medicꝰ nō debet euāre nisi hūoꝛem peccantem. sed q̄ꝫ diu talis solus hūoꝛ euātur infirmꝰ bene tolerat ⁊ nō sequi tur sincopis. ergo ⁊c̈. ¶ Secūdo pncipaliter arguitꝰ: qa in tali euātione nō cōseruatur virtꝰ. igitur nō est faciēda: cū in tentio cōis vtriusqꝫ opusculi sit vite custodia. ¶ Tertio pri cipaliter si esset talis euātio faciēda maxie eēt in casibꝰ ex/ pressis a Gal. in littera. sꝫ arguitꝰ ꝙ nō pmo de febre ꝑacuta nā in ea euātio talis nō esset faciēda farmaco: qꝛ mā est i ve nis cū sit cōtinua. ⁊ per cōsequēs mā est sanguis vel sangui ni cōmixta. ⁊ ideo flōmia ē facienda. sed ꝙ nō flōmia argui tur: qꝛ taliū febriū materia est colera citrina vtplurimū. sed tūc non est faciēda minutio aut flōmia vt prima quarti. ca/ pitulo de cura putridaruꝫ in generali. flōmia est melioꝛ res ⁊ pꝛopꝛie cū vrina fuerit rubea grossa nō citrina ignea ex q̄ timeatꝰ apud flōmiaꝫ victoꝛia colere ⁊ acuitas eiꝰ. Itē etiaꝫ quarta primi. capl'o de flōmia. Caue ne egrū ad alterū dua rū rerū perducas ⁊c̈. pari ratiōe arguitꝰ ꝙ nō in acutissimo apāte. Qꝫ aūt in acutissimo doloꝛe non sit facienda pꝛobatꝰ: quia talis doloꝛ ē foꝛtissime ꝓstratiuꝰ v̄tutis ⁊ euātio iterū. igitꝰ si ambe cause ꝯiūgantꝰ infirmꝰ tolerare nō poterit. ꝓpea hoꝛa foꝛtis doloꝛis nō ē flōmādū vt q̄rta pmi. capl'o pmo. Et i eodē capl'o vult ꝙ cū māꝫ ad diuersuꝫ trahere volue ris doloꝛem loci prius seda: igitur appari in euacuatione.

vsqꝫ ad sincopiꝫ aliq̊ casu conuenit.

2

3

In oppositū est hic Hypo. ⁊ Galie. in cōmen/ to ⁊ nono terapentice. ⁊ Aui. prima quarti. capitulo de cura febris sanguinis.

In questione primo ponentur pꝛeambula. scđo conclusiones de quesito.

Quantum ad primū notandū vt supꝛa dicitur ꝙ sincopis ē destructio maioꝛis par/ tis aut plurimū v̄tutis sensibilis ⁊ motiue ꝑpter debilitatē coꝛdis ⁊ retractionē spūs totalis ad ipm. hec est descriptio sua posita secūda tertij. ex qua pꝫ pmo que res est sincopiſ. nō est eniꝫ nisi illa ablatio aut diminutio operationū v̄tutiſ sensibilis: ⁊ motiue: nō tñ quelibet talis est sincopis nisi fue rit ꝑpter coꝛdis debilitatē ⁊ retractionē spiritus totalis vl' quasi totalis ad ipsum. ita eniꝫ opoꝛtet glosari. Et vide tūc differentiā inter somnū ⁊ sincopim: licet aliquādo cum som no sit sincopis. vide secundo differentiam inter appoplexiā ⁊ sincopim: licet cum foꝛti appoplexia semper sincopis con iungatur. ¶ Secūdo principaliter patet ex diffinitiōe ꝙ in omni sincopi opoꝛtet spūs retrahi ad coꝛ: aut retractos eē. ¶ Tertio pōt cōpꝛehendi cā: quare in euacuatione accidit sincopis: nā cū spūs plurimi dissoluuntꝰ: ad tanta ꝑuenit coꝛ paucitatē: vt nāliter foꝛtissime conetꝰ attrahere a toto coꝛpo re spūs q sūt instrumētū principale v̄tutis: vt vniti in eo vi/ goꝛēt v̄tutem spūuꝫ generatiuaꝫ: ⁊ ita fit retractio a toto re siduo intātū vt ibi nō remaneat mēsura sufficiēs ꝑ oꝑatio/ nibus sensus ⁊ motus: aliqua tamē remanet mēsura: qꝛ ali ter mēbꝛa moꝛirentꝰ. ¶ Quarto appet cā quare fit sincopis magis in nō cōsuetis flobotomari. Nā pꝛopter insuetū mo tum nā terretꝰ ⁊ agitatꝰ colera que ad os stomaci ꝓfluit. vñ fit sincopis: ⁊ etiā qꝛ tanta pauciꝰ est coꝛdi incōsueta. iō ma/ gis ⁊ citiuſ stimulatꝰ coꝛ ad attrahendū. ¶ Quito pꝫ causa q̄re plurimū facta clausione vene accidit sincopis in flobo/ tomijs magis q̄ꝫ dū sanguis egreditꝰ. naꝫ dū sāguis egreditꝰ ꝑꝑ motū sāguis spūs cū eo ex̄ mouetꝰ: ⁊ ita ipeditꝰ retractio a coꝛde. sed cū qescit nō ꝓhibetꝰ illa retractio. ¶ 2° principa liter nota ꝙ duplex est sincopis. quedā repabilis: quedam

A Nō p̄

B Nō 2°

3 nõ vt dr sup aphorismo. ¶ Tertio notãdũ vt dr in cõmẽto
q sincopis accñs pº euationẽ multotiẽs ẽ merito magnitu
dis euatiõis: ⁊ multotiẽs pp alias cãs. hic aũt itelligimº de
4 sincopi pmo mõ accñte. ¶ Quarto notãdũ q paucificato
spũ totũ corpº refrigerat: ⁊ ẽt eo retracto ad cor. Et iõ cũ p
pter hũoꝝ putredinẽ totũ corpº erat supcalefactũ: ⁊ sic mẽ
bra nimiũ a suo tẽpamẽto remota: ⁊ corpe restaurato a sin
copi mẽbra recipiũt calorẽ ꝯuenientẽ a spũ: vñ resultãt for
tiora ad opatiões nãles: ⁊ qr mã aut nulla remãsit post talẽ
euationẽ: aut modica: iõ aliqñ ꝯtigit q ifirmi post sincopiꝫ
talẽ plene liberãt: vt narrat Gal. nono terapẽ. de illo iuuene
ab eo vsqꝫ ad sincopiꝫ flomato: qñqꝫ aũt pauca exñte mã q
remanet ⁊ cui dñatur vtº fit eiº expulsio: aut fluxu: aut sudo
re: aut talibº modis. ¶ Ex qbus appet q sincopis aliqñ iu
uat p accñs ad vtutẽ cõfortãdã p quãto tẽperat morborũ
5 cõplexiões. ¶ Quito notãdũ q tã febris pacuta qꝫ acutissi
mũ apa qñqꝫ pẽdet a mã q est sanguis: aut sanguini cõmi
B xta vt p flomiã sit educibilis: qñqꝫ aũt pẽdet a mã q non est
6 sãguis vl sãgui isto mõ mixta. ¶ 6º nõ ex Dino ⁊ Tadeo du
plr dici dolorẽ fortissimũ: vno mõ qr valde sit intensus. alio
mõ qr valde vtuti ꝓstratiuº. nõ. n. incõuenit dolorẽ vnũ esse
alio fortiorẽ ⁊ minº vtutẽ ꝓsternere. ⁊ h aut ꝯtigit ex varie
tate vtutis hoiũ vel ꝯsuetudinis: aut ex varietate mẽbroꝝ
C doletiũ: nã dolor oris stomaci eq itẽsus mlto magis ꝓster
7 nit vtutẽ qꝫ dolor i iũcturis pedis: vt notat expiẽtia. ¶ Se
ptimo nõ. q ẽt cũ dolor sit sẽsatio male cõplexiõis vel solu
te ꝯtinuitatis vl ambaꝝ ꝯtingit ad locũ aliquẽ sensibilẽ val
de ꝯgregari mãꝫ ⁊ sui corpulẽtia diuidẽre ꝯtinuũ: aut sua q
litate ⁊ malã cõplexionẽ faciente. ⁊ iõ hec mã qñqꝫ est san
guis vel mã secũ mixta. quãdoqꝫ alia nõ secũ mixta.

1ª cõclo His habitis pma ꝯclusio sit ista in secũdo articu
lo. nunqꝫ medicus dꝫ euacuare vsqꝫ
ad sincopim regulariter. ꝓbatur: qr talis euatio est cũ nota
2ª cõclo bili nocumẽto. ¶ Scḋa cõclo. nullo mõ dꝫ medicus euare
3ª cõclo vsqꝫ ad sincopiꝫ irrepabilẽ: pꝫ. qr nõ dꝫ occidere. ¶ Tertia
ꝯclo. qñqꝫ debet medicº vsqꝫ ad sincopim euare: ꝓbatur ex
aphorismo ⁊ ꝯmẽto ⁊ cã assignata ibidẽ. cũ p talẽ euationẽ
4ª cõclo maximũ effugiat periculũ. ¶ Quarta cõclo. tã p farmacũ
qꝫ p flomiã lꝫ medico qñqꝫ vsqꝫ ad sincopiꝫ euare. pꝫ ex cõ
5ª cõclo mẽto in fine. ¶ Quinta cõclusio. tutius est p flobotomiam
euacuare: vsqꝫ ad sincopim qꝫ per farmacũ. ista pꝫ: qr illa ẽ
tutior euacuatio vltimata: quã medicus põt ad libitum cõ
stringere qꝫ illa quã nõ sic põt. sed euacuatio p flobotomiaꝫ
6ª cõclo est pmi modi. p farmacũ aũt est modi secũdi. igit ⁊c. ¶ Se
xta ꝯclusio. tã p farmacũ qꝫ p flobotomiaꝫ: licet euare vsqꝫ
ad sincopim in acutissimo apostemate: aut in acuta febre:
aut in dolore fortissimo. probatur: quia si taliũ dispositionũ
causa est sanguis aut humor mixtus cum flobotomia edu
cibilis: debet flobotomia fieri. Si vero nõ: farmacũ est exhi
7ª cõclo bendũ: sed vtrũqꝫ est possibile. igitur ⁊c. ¶ Septima cõclu
sio. in dolore fortissimo modo scḋo nõ est faciẽda euacuatio
vsqꝫ ad sincopim. ꝓbatur. quia virtº non posset simul duas
causas tãte debilitatis tolerare.

Per hec rñdetur ad argumẽta in oppositũ. ¶ Ad p
mũ dicit Auer. intelligere de regulari: ⁊ pri
ma rõ eius idẽ ꝓbat. nã queadmodũ nã in crisi non pfecta:
tamẽ salutifera qñqꝫ pp necessitatẽ euacuat vsqꝫ ad sincopi:
ita facit medicº qñqꝫ. secũda rõ arguit q regulariter nõ est
vsqꝫ ad sincopiꝫ euandũ: sꝫ de i regulari nõ ꝓbat: qr medicº
in tali euatione vt euacuet malũ: euat ẽt bonũ. ¶ Ad scḋm
pncipale dr q vtus cõseruat: nã plus p viã exoneratiõis iu
uat, qꝫ debilitat p viã resolutionis. ¶ Ad tertiũ principale
dr. q i illis casibº ꝯueniẽter faciẽda est euatio vsqꝫ ad sinco
pim qñqꝫ flobotomia: qñqꝫ farmacia vt dcm̃ est in cõclusio
nibº. ⁊ pꝫ q auctoritates nõ repugnãt cõclusionibº. id autẽ
qḋ dicit dolorẽ priº esse sedandũ: qrta pmi: itelligitur regu
lariter ⁊ nõ coacte. ¶ Aphorismus. XXIIII.

In peracutis passionibus raro: ⁊ in pn
cipijs pharmacijs vti: ⁊ hoc priº bene
diiudicantes facere.

¶ In affectibº acutis raro ⁊ iter initia
vtendum medicamẽto euacuatorio est: idqꝫ ad
hibito diligenter examine faciendum est.

¶ In acutis passionibº raro: ⁊ in principijs me
dicinis purgantibus vti: ⁊ hoc cum premedita
tione faciendum.

¶ Istius aphorismi sunt due cõclones. secũda ponit ibi. (Et
h priº.) cõclo pª ẽ ista. raro ẽ vtẽdũ medicia laxatiua in pnº
morboꝝ acutoꝝ. ꝯ ꝓbat. raro ẽ i pncipio morboꝝ acutoꝝ
mã furiosa: ⁊ solũ tũc ẽ vtẽdum ab initio medicia laxatiuã.
igit ⁊c. Assũptũ p maiori fuit ꝯ vltia. 22. apho. ⁊ p minori
fuit ꝯ qrta eiusdẽ. ¶ Circa igit hũc aphorismũ nõ. q p acu
tas passiões itelligit h nõ absolute acutas: sꝫ pacutas: i qbº
modicũ ẽ tẽpus iter pncipiũ ⁊ statũ: puta que i septia vl añ
terminãde sũt. ¶ Nõ 2º q i pnº adhuc mã nõ est mota nota
biliter a vtute: nec ẽt valde debilitauit vtutẽ respectu eiº qḋ
facit qñ est in augmẽto. itẽ mã nõ est ita calida ⁊ putrida vt
dicet infra sic in augmẽto. ¶ Ex quo pꝫ q minº nociuum
est vtplurimũ tales mãs euare i pncipio qꝫ i augmẽto. ⁊ iõ
hyp. dixit. ⁊ i pncipijs: ad denotãdũ q tales euatiões faciẽ
de sũt i pnº. Si sint necessarie añ digõnis cõplemẽtũ i talibº
pacutis morbis. ¶ Et h est qḋ Gal. dixit i ꝯmẽto huiº apho
rismi: cũ dixit. in egritudine g acuta nõ nisi ab initio farma
cia est dãda. i. si ẽ oportunũ dare añ digõne melius ẽ q det
in pncipio, qꝫ postea. ¶ Et hoc idẽ vult Auic. pma quarti.
caplo de cura putridaꝝ in generali cũ dixit. ⁊ si hũor nõ est
dignº nõ moueas: nisi in pnº. itelligo eni q debes mouere i
pnº si añ digõnẽ sit euandus: si põt hoc facere. ¶ Nota ta
mẽ q contingit aliqñ dimitti cõuenienter euationem in pn
cipio ⁊ fieri in augmento: puta si in pncipio virtus est debi
lis: vel vie non sunt ita apte omnino ⁊ multis talibº casibº
sed deductis omnibus alijs significatiõibº post significatio
nem principij ⁊ augmẽti morbi melius est in principio acu
tarum dictarum qꝫ in augmento mouere. ¶ Ultimo nota.
q hic intelligimus de eradicatiua euacuatiõe maxime. naꝫ
sepe cõtingit mãm esse multã ⁊ ab initio minorandã.

¶ Et hoc prius. Scḋa cõclo. talis euatio est faciẽda p
cedẽte priº recto iudicio ⁊ scrutinio. Cõclo ꝓbat in tali eua
cuatiõe est maximũ periculum: sed illa in quibus est maxi
mũ periculũ non sunt faciẽda nisi precedẽte rationali iudi
cio ⁊ scrutinio. ergo. Pro pte nota. q hic loqtur de euacua
tione facienda medicina laxatiua eradicatiue: vt dcm̃ est in
cõclusione precedente. ¶ Nota scḋo. q in exhibitione talis
medicine in febre acuta est vehemẽs periculũ. Nam pmo
farmacia est calida sm plurimũ. ⁊ iste egritudines sunt cali
de: ⁊ sic farmacũ faciẽdo nocet multũ: ergo videndũ: vtrum
sit maius iuuamẽtũ euacuatiõis an nocumẽtum calefactio
nis. Secũdo agitatio materie ẽt multum perturbat ⁊ debi
litat. itẽ spũum dissolutio que fuit in farmaci exhibitiõe. pꝫ
igitur magnũ esse periculũ. ⁊ p ꝯsequẽs subtile reqri scruti
nium. cõcordia huius aphorismi habet prima quarti. capi
tulo de cura tertiane. ⁊ a Gal. in libro de temporibus mor
bi. ⁊ primo de crisi. ¶ Cõmenti Galieni expositio.

Ante dixit hypo. Gal. in cõmẽto
pmo ponit gene
ralẽ aphorismi intentionẽ. Secũdo specialiter
cõmẽtat. ibi secũda (Quod autem) In pma di
xit q pus aphorismo 20º hypo. dixit mãꝫ ⁊ mo
dũ purgãdi nõ cruda: qr. s. talia non debẽt purgari nisi sint
furiosa. ¶ Hic agitur tãgit tantũ euacuatiões faciendas in
principio pp necessitatẽ ⁊ raro: in febribus peracutis. s. cuꝫ

passiōes sint de furiosa mā: ⁊ ista precipit fieri cū ꝯsideratione maiori q̄ȝ fiāt euacuatiōes in cronicis morbis: qꝛ i cronicis expectam⁹ saltē pro eradicatiua euacuatōe signa coctionis q̄bus apparētibus nō est periculū in dādo farmacū solutiuum: sicut esset in principio febrium acutarū. QVOD AVTEM. Nūc exponit specialiter. ꝑmo secūdā cōclusionē secūdo ꝑmā. ibi secūda. (In egritudie.) Prima in quatuor. ꝑmo dubitatiue ꝓponit quosdā sensus scđe ꝯclonis aphorismi: secūdo generalē eius ponit itellectū verificādo eum. tertio ponit cōditiōes significātes nō esse euacuandū. quarto ponit cōditiōes indicātes de euacuatiōis humoris facilitate. secūda ibi. (Sed qcq̄d.) ibi tertia. (Quorū. n. morbi.) ibi q̄rta. (Cōuenit) dicit primo ꝙ opȝ videre quid hypo. intelligit nos pri⁹ debere bene diiudicare: verbi gratia. bene diiudicādū dicat si opȝ corpus ifirmi preparare ad farmaciā capiēdam: vel vtrum opȝ expectare opus nature vt corpus infirmi sit apparatū farmacie: aut aliud itēdat nos debere bn̄ diiudicare. ℭ Ubi nota ꝙ ꝑter humoris dispositionem operat̄ etiam debita corporis dispositio ad facilē euacuationem vt apertura cannalium ⁊ laxitas vel eorum mollificatio: ⁊ sic de talibus. SED QVICQVID. Ponit generalē itellectū dicēs ꝙ qcq̄d cōsiderauit hypo. tantū vult in genere dicere ꝙ custodiendū ⁊ cauenduȝ est ne erremus in talibus euacuatiōibus aut purgatiōib⁹. Et iō oȝ cōsiderare oia arguētia vel indicātia eūationē esse faciendā ⁊ illa cōparem⁹ ⁊ operemur ꝺm fortiores indicationes. Et rō est. qꝛ si erret̄ in dando aliquid tale solutiuū in febribus acutis erit valde periculosum ꝓpter virtutē a morbo multū molestari ⁊ mām si agitet̄ ⁊ nō euacuet̄ plurimū nociuā esse. Et pl'es alias cās vt in exēplo dicat̄: oē farmacū saltē forte solutiuuȝ ⁊ a remotis est calidū ⁊ siccū: febris etiam acuta est calida ⁊ sicca: ideo medicina ꝓ quāto est alteratiua non est danda qꝛ nō indigemus calefaciētibus ⁊ siccātibus: sed poti⁹ ifrigidātibus ⁊ hūectātibus. ℭ Si ergo est dāda hoc est causa euacuatiōis hūoris q est mā febris. Et hoc faciemus cuȝ intellexerim⁹ ꝙ plus cōfert purgatio q̄ȝ sit timor angustie ⁊ laboris. Et ē maxime qn̄ mā morbi sine multo corpis nocumēto purgari pōt. Et ita supple multe alie cōtrarietates indicationū ꝯsiderāde iter quas est ꝑquirēdū si corp⁹ ē farmacie apꝑatū. ℭ Circa ꝑtē nota. ꝙ principaliter q̄tuor modis ꝯtingit errare i dādo medicinā: aut ex ꝑte hūoꝝ: qꝛ non

A sunt digni ꝓ tūc euacuari vt nimiū grossus vel viscosus: vel alia cā. vt qꝛ nō nimius nec furiosus ⁊ nō dign⁹. scđo ex ꝑte corpis ꝙ sit ineptū ad farmacū tolerādum: vt qꝛ nimis debile: aut nimis strictos poros hn̄s: aut lesuȝ in viis ductuū. secūdo ex ꝑte medicine qꝛ sit in nō cōueniente dosi: aut non cōueniēter correcta: aut nō cōueniētis ꝓprietatis cū humore. ℭ Quarto ex ꝑte intrīsecoꝝ vt ꝙ nō suppeditēt necessaria farmacādo vt aeris dispositio vel cōstellatiōis vel ciborum ⁊ potuū deficiat vel dormiēdi facultas nō detur: ⁊ sic de aliis q̄ oia sunt cōsiderāda. pȝ igit̄ conclusio ꝙ talis euacuatio precedēte recte scrutinio est facienda. ℭ Nota scđo

B ꝙ nō oē farmacū laxatiuū est calidū ⁊ siccum: vt mirabolani viole rose: sed tn̄ vtplurimū fortia laxatiua sunt calida ⁊ sicca. Naȝ eoꝝ ꝓprietas caliditate iuuatur in attrahendo. QVORVM ENIM. Ponit cōditiōes indicantes de nō purgādo. ⁊ dicit ꝙ si morbi sūt ꝓpter hūoꝝ piguedinē. i. grossiciē cū viscositate vel sūt facti ex m'ltis grossis ⁊ viscosis cibariis: aut sit apā sub diafragmate vel sunt de nimio calore aut sit in aliquo mēbro apā puta iteriori mēbro: oēs isti sūt merito istaꝝ dispōnū farmacie in epti: hypo. dicēte primo regimis acutoꝝ. ꝙ oēs isti sūt farmacie nō ꝑparati. ⁊ iō nisi purgatio cōuenit sine indicatiōibus cōtrariis nō debȝ aliqđ hoꝝ iueniri. ℭ Ubi nō. ꝙ possūt indicātia purgationē esse faciēdam vt cū istis: vel aliqua istaꝝ cōditionū sit euacuādū vt pȝ ꝙ in pleuresi hypo. docet administrare fel lichiniū et in apostemate epatis Aui. 14. tertii. sed tantā vult hypo. ꝙ merito istarum conditionū indicatur ideo esse euacuādam farmaco exoluēte. CONVENIT. Ponit cōditiōes arguētes ⁊ indicantes euacuationē conuenire di. ꝙ conuenit pro facilitate purgatiōis humores esse subtiles ⁊ faciles ⁊ sine viscositate ⁊ viā exeuntiū esse apertā sine ꝯstipatione aut rerum extraneaꝝ in ea cōtentaꝝ vt essent feces dure in intestinis: aut sine ꝯstipatiōe. i. siccitate viaꝝ vel sine apostemate. Et iste cōditiōes tote aliqn̄ artificialiter faciēde sūt vt quando nobis datur tempus ⁊ egritudo expectat damus aperientia vias ⁊ mollificantia ⁊ subtiliātia humores. hoc est igit̄ qđ hypo. inuit hic ꝯsiderādū ⁊ ꝯfirmabit hoc in subseq̄ti aphorismo vt illo scđe ꝑticule corpa: vbi qs vult purgare opȝ prius fluxa facere. IN EGRITVDINE. Hic cōmētat̄ hyp. ꝑmā ccōlusionē. dicēs ꝙ in egritudie acuta farmacia nō est dāda nisi in ꝑncipio si purgatio sit facienda an̄ digestionē. ⁊ hoc ad sensū sup̄ in aphorismo expositū: ⁊ in ꝑma ⁊ scđa die. ⁊ ꝑꝑ hoc nō habet̄ spaciū ad appendū corpus ad h̄ suscipiēdū. s. farmacū qđ spaciū si daret̄ bonū eēt dare corpi mellicratū. i. aquā mellis i qua coquant̄ ysopus herba calamētū herba ameos semē est minutū: ⁊ oia sūt aperitiua subtiliatiua. Et ꝑ cōsequēs corp⁹ eūatiōi ꝑparātia. cū aūt eēt oppilatio aut grossicies ꝓ ipedimēto. Sed aliis exn̄tib⁹ alia essent preparatoria dāda: ⁊ ꝓpter hāc cām raro ē dāda farmacia i ꝑn°. ꝑmo qꝛ raro ē mā furiosa. ℭ Scđo qꝛ raro iuenitur corp⁹ paratū farmacie: maxie tn̄ dāda est cuȝ materia ē furiosa. Sed q̄uis sit cauēda illa mā. Et ꝑer cōsequēs euacuanda corꝑe exn̄te ipreꝑato ⁊ ꝑꝑ breuitatē tēpis nō datum indutiis apꝑandum ⁊ patet etiam multo rarius esse euacuandum ⁊c̄.

Aphorismus. XXV.

Si qualia opȝ purgari purgētur: ⁊ cōfert: ⁊ bene ferunt. Si vero contrariū importune.

ℭ Si q̄le purgari opȝ: tale purgatur: prodest: ⁊ facile fertur. Si cōtra difficulter. Theo.

ℭ Si qualia oportet purgari: purgētur: confert: ⁊ facile ferunt. Si contra difficulter. Leoni.

ℭ Iste aphorismus habet duas conclusiōes. ibi secūda (Cōtraria vero.) Et ambe posite sunt i aphorismo 2° ⁊ ideo est repetitio. prima cōclusio. opȝ medicū euacuare humorem nociuū. ꝓbet̄ vt in scđo. ℭ Scđa ꝯclusio. medicus dȝ cauere euacuationē humoꝝ bonoꝝ. ꝓbat̄: qꝛ hoꝝ purgatio fertur importune. ⁊ expone totū vt in secūdo aphorismo.

ℭ Cōmenti Galieni expositio.

Iste aphorismus Gal'. in cōmento dicit istā eē repetitionē secūdi. ⁊ causa ē quia iā locut⁹ fuit in tribus de artificiali purgatione. iō non fuit ei graue repetere qualiter fieri debȝ. secūda causa est qꝛ vult ꝙ oino recordemur prioris dicti sui.

ℭ Finis est prime particule aphorismoꝝ Hypo.

ℭ Ista est secūda ꝑticula aphorismoꝝ. Apho. 1.

In quo morbo sōnus laborē prestat: mortale. Si vero somnus iuuerit: non mortale.

In quocūq̄ morbo somnus laborem affert: letalis est. At si iuuat: letalis non est. Theo.

ℭ In quo morbo somnus laborem: facit mortale. Si vero iuuat: non mortale. Leoni.

ℭ Ista est secūda particula aphorismorum in qua ponūtur multa signa pronostica boni vel mali salutis vel mortis in

morbis. Et aphorismorum nō est inuicem tanta colligātia vt sit oportunū ꝯtinuare vel cōueniat vnū ꝯ alios diuidere. sed vnūquēq3 ꝑ se exponā vtplurimū feci i ꝑticula pª. ℭ Pn̄s aphorismus duas h3 ptes f3 duas ꝯnes. ibi scd̄a. (Si vo iuuerit.) ℭ Cōcl̄o pª ē ista. nocumētū factū ex somno in morbo est signū mortale. ꝓbat᷑: qꝛ tale nocumētū significat vtutē a morbo supari ꝛ nō posse ꝯ mām vincere. igit᷑ ꝛc̄. ℭ Circa partē nota p̄. ꝙ in somno calor nālis retrahit᷑ ad intra et multotiēs simul cū eo vapores ꝛ hūores tā boni q3 mali retrahunt᷑ ꝑpter motū nālis caloris cui cōiūgunt᷑. itē si solus calor nālis puta spūs retrahat᷑ contingit ꝙ int⁹ sint hūores mali nō receptibiles opanis caloris: vt est nālis: sed vt ē calor absolute quos cōtingit alterari ꝑpter somnū ad malū ꝛ magis ledere. ℭ Ex his p3 ꝙ cōtingit qn̄q3 somnū ledere: p̄cipue in morbo. ℭ Nota 2º. ꝙ tribus modis in gn̄e cōtingit somnū facere nocumētū: vnus modus ē qꝛ sepius simul cū nāli calore mali vapores aut hūores ad iteriora ducāt᷑. ℭ Secūdus modus ē: qꝛ ipse spūs q ꝛ calor nālis dr̄ fit malus a qualitate nociua ifectus. ℭ Tertius est ex dispōne corpis. qa aut sit nimis vacuū: aut malis hūoribus repletū vel alia dispōne non bona. merito cuius ꝑ actionē huius spūs vt est absolute calidus fiat nocumētū. ℭ Nota tertio. ꝑ laborē hic itelligi nocumētū vt dixi apho. octauo pᵉ ꝑticule. Talia aūt nocumenta sᵗ aut magnificatio feb: aut dolor: aut apa: aut distēperātia: aut debilitas aut aliqd̄ aliud nocumētū. ℭ Nota q̄rto q̄dā esse tpa morbi in qbus gn̄aliter somnus nocet si fiat. s. pn̄ᵐ paroxismi: q̄dā autē in qbus vtplurimū solet somnus ꝑdesse vt declinatio: quedā vo medio mō vt status vt dr̄ in cōmēto. Et ab Aui. pª q̄rti. capl̄o de cura putridaꝝ in gn̄ali. hic igit᷑ intelligat᷑ de nocumēto eueniēte in tpe morbi i q̄ merito somni cōiter nō ꝯsueuit fieri nocumētū: puta de nocumēto in declinatiōe ꝑticulari ꝛ vli ꝯtingēte. ℭ Nota q̄nto. ꝙ tale nocumētū qn̄q3 est ꝑseuerās ꝛ multis vicibus: qn̄q3 vo nō: m̄ō nocumentum ꝑseuerans ꝛ magnū est illud de q̄ maxie hic itelligit᷑. Ex his colligimus istū eē sensū aphorismi: nocumentum somni magnū ꝛ ꝑseuerās accn̄s in morbo in tpe in q̄ nō deb3 merito somni segui nocumentum est mortale. Et cā verificās est: qꝛ in tali tpe retracto calore deberet vtus fortificari ꝛ accn̄tia mala remoueri. Si igit᷑ crescūt significat᷑. ꝙ mā interior est maligna q̄ nō superatur a calore vt nālis est. sed ab eo patit᷑ vt calor absolute: ꝛ ꝯuertit᷑ ad peius faciēdo nocumenta. Ex q̄ significat᷑ nā3 nō posse supare hanc mām. ꝛ ꝑ cōsequēs mortē esse futura3.

Omni i mor° nocumētū sequens somnu3 ē signu3 mortale

Circa hanc partē dubitat᷑. vtrum in oī morbo nocumētū sequēs somnū sit signū mortale. Negatiue arguit᷑ sic. Sōnus est res nō nālis. igit᷑ pōt in ꝯueniēter administrari in morbo: sed nō ex q̄libet icōueniēti administratiōe eius seq̄tur mors. ℭ Scd̄o sic. aliq̄ sūt egritudines nō mortales i qbus oīno somnus nocet. igit᷑ nō qd̄lib3 tale nocumentū est signū mortis. Assumptū ꝓbat᷑ in appoplexia minori subeth litargia ꝛ silibus. ℭ Tertio sic. gn̄aliter somnus quātūcūq3 nālis nocet. igit᷑ non oē nocumētū somni est mortale in morbo. Assumptū ꝓbat᷑. qꝛ saltē in pn̄° somni nālis debilitat᷑ digō i mēbris exterioribus cū in eis paucificetur calor nālis. ꝛ sic illa mēbra nocēt᷑. ℭ Quarto sic. somnus est res nālis cū sit opatio g̊ nō noceret eē res p̄ter nā3 iuxta ea q̄ dn̄r q̄rto de accn̄ti ꝛ morbo. ℭ Quito ex errore i cibo ꝛ potu ꝯtigit i salubri egrinᵉ sōnū nocē: g̊ nō qd̄l3 tale nocumentum est signū mortale. Assumptū p3: qꝛ h̄ pōt i sanitate facē igit᷑ ꝛ i morbo. ℭ Sexto i aliq̄ egritudie ex toto salubri cōtigit somnū nocere. igit᷑ nō qd̄libet nocumētū ē mortale. Assumptū p3 in tertiana pura i q̄ in augmēto ꝛ pn̄° ꝑoxismi somnus nocet vt pª q̄rti. capl̄o de cura fe. putridaꝝ in generali.

In oppositum est Gal. in cōmento. ꝛ Hypo. in prima conclusione.

In dubio primo videbit᷑. vtrum somnus possit nocere. Scd̄o de quesito principali.

Quantum ad primū. nota ꝙ de somno plures inueniūtur descriptiones ꝛ hoc quia in somno plures concurrunt simul dispositiones. ꝛ aliqui doctores vnā illarum magis expresserunt: alij alia3. ℭ In somno nanq3 primum quod apparet est impotētia sensuū exteriorum ad sentiendū ꝛ mēbrorum motiuoru3 volūtarie ad mouendum exceptis instrumentis hanelitus. ℭ Secundo ꝑcipitur spiritus ad interiora moueri nō solum ad cerebrum: sed ad cor ꝛ ad epar ꝛ iteriores venas vt i istis fortificat᷑ digō. ℭ Quidam igitur describunt somnū ab illo primo quod apparet dicētes ꝙ somnus est impotētia siue est vinculum primi sensitiui vt dicit Aristoteles in libro de somno ꝛ vigilia. ꝛ ab Auer. primo de somno dicitur. Somnus est sensus impotētia respectu rerū existentiū. ꝛ per sensum: vt ipsemet exprimit itelligit sensum cōmunē ꝛ iste ambe descriptiones videntur conuenire: licet nō eodem modo sumatur impotētia apud ambos: nam in diffinitiōe ab Aristotele posita ly impotentia sumitur pro nō sufficientia. qꝛ somnus est dispositio per quam sensus cōmunis est insufficiens ad sentiēdu3 actu exteriora sensibilia. Sed Auerroys dixit sensum ꝯmunem eē in potētia nō in actu respectu exteriorum cum dormit. Et idē significat descriptio collecta ab Aristotele in fine primi de somno. cum dixit ꝙ ē primi sensitiui comprehēdendo: vt non possit. i. non sufficiat agere. s. comprehendendo per actiones exteriorum sensuum. ℭ Et nota ꝙ omnes iste descriptiōes volunt non quālibet impotentiā primi sensitiui esse somnū: vnde in defectiōibus vt in sincopi est talis impotentia: ꝛ illa non est somnus. sed dicunt impotentiā ex certis causis contingentibus esse somnū. ℭ Quidā autem immo istimet quādoq3 somnū describunt per illam caloris retractionem: vnde prima tertij. capitulo de subeth. dicit᷑ ꝙ somnus est reditus spiritus animalis ab instrumētis sensus ꝛ motus ad suū principiū cum quo priuātur mēbra ab exitu in operationes exceptis illis que sunt necessaria ad hoc vt vita permaneat. ℭ Et quasi simile3 descriptionē ponit Aristoteles primo de somno capitulo quinto. dum dixit: quare manifestū est ex his que dicta sunt: ꝙ somnus est quedā cōueniēs caloris intrinsecus nālis reciprocatio. ꝑpter predictam causam vaporatiōis nutrimēti ad cerebru. Et Auer. dicit in libro de somno. somnus est introitus sensus cōmunis ad mēbrum qd̄ est suum principiu3. ℭ Nota secūdo principaliter ꝙ in secunda parte somni post q3 spūs multi sunt regenerati iam ad exteriora mēbra spūs plures trāsmittuntur ꝛ est tūc expansio spirituū. hoc sumitur plane ab Aui. secūda primi. Sūma de pulsibus. capl̄o de pulsibus somni cum dixit. Cu3 aūt cibus digestus est in somno redit pulsus ꝛ fit fortior. propterea ꝙ virtus augmētum recipit a nutriente ꝛ propterea ꝙ recipit illud qd̄ ad fundū descenderat ad regendū nutriēs ad exteriora ꝛc̄. ℭ Tertio nota. ꝙ somnus est passio sensus communis vt sumitur prius de somno ab Aristotele. capl̄o quarto q̄nto. ꝛ sexto. ꝛ ab Auer. in libro de somno ꝛ vigilia. ℭ Ex his infero. ꝙ illa res que in veritate est somnus nō est motus spūs siue nālis: siue aialis: siue vitalis ad suu3 principiū. probatur. ꝛ primo quia in vltima parte somni naturalis non est talis motus spūus ad suū principiū: sed potius expāsio est vt dixit secūdu3 notabile. g̊ ꝛc̄. ℭ Cōfirmatur. talis motus cuiuscūq3 spūs nō est passio primi sensus. ergo non est somnus. ℭ Sequit᷑ secūdo magis ꝓprias somni eē descriptiōes illas q̄ dicūt somnū eē aut vinculū: aut cōprehēsionē pmi sensitiui: ita vt non possit agere cōueniēter ꝑ exteriores sensus q3 sunt ille que dicūt ꝙ somnus est motus spiritus ꝛc̄. ℭ Nota quarto. ꝙ in exprimēdo cā3 talis dispōnis merito cuius talis dispō d3 dici somnus inueniūtur quodāmodo sūmi phi inuice3 discrepare. nam Aristo. primo de somno vult ꝙ sola ipotentia pmi sensitiui. ꝯsequens euaporationē nutrimēti ad mēbru3 in quo est primum sensitiuū est somnus: vnde sic dicit ad lrām: sed vt diximus non

somnus ois impotẽtia sensitiui:sed euaporatione circa nutrimentũ passio fit hec. ℂ Auer. aũt in libro de sõno ⁊ vigilia plures vr̃ ponere cãs huius ɔuẽtus caloris nãlis ad intra facti in sõno:merito cuius illa ipotẽtia dr̃ somn⁹:aliqñ enim apud ipsum fit pp cogitationẽ.nã sicut dixit.⁊ nõ ois somnus fit ex debilitate virtutũ sensibiliũ.fit eni maxime a cogitatione in aliqua re qñ sensus cõis ɔfundat ad iuuandum cogitationẽ nõ ꝓpter debilitatẽ ɔtingentez. ℂ Scõa cã est ꝓpter infrigidationẽ factã a nutrimẽto cerebri ⁊ vaporibus nutrimẽti.merito cuius virtus cerebri nitit̃ istos spiritus ad se trahere. ℂ Tertia cã est necessitas digerẽdi. nã qꝛ aĩa est vna ⁊ hʒ multas virtutes qñ est necessariũ vti plus vna virtute aĩa cõgregat spũm ad locũ illius opõnis. verbi gratia:si est necessitas digerẽdi.nõ obstante ergo ꝙ nõ sit facta refrigeratio:tñ fit retractio. ℂ Quarta cã est ꝑmixtio grossi vaporis cũ spiritib⁹:ex quo turbant̃ spũs ⁊ turbati nãliter recurrũt ad suũ principiũ vt ibi purificent̃. ℂ Quinta cã est diminutio spirituũ in quãtitate vñ retrahunt̃ interius ad alioꝝ gñationẽ. ℂ Sexta cã est infrigidatio ɔtingens pp spirituũ diminutionẽ:vnde ẽt fit remanentium retractio a toto corpore. ℂ Et hec snĩa Auer. vr̃ magis ɔformare se cũ snĩa Aui. prima tertij. caplõ de subeth. ⁊ locutionibus medicoꝝ:sed vt ex oibus istis tandem ẽm hanc viã medicoꝝ colligamus aliquã verã ⁊ vl'em somni diffinitionẽ:debetis scire ꝙ ad hoc vt vera dispõ primi sensitiui dicat̃ somnus reqrit̃ ꝙ ꝑ ipsam primus sensus.s.cõis sit ipotens recte ꝑcipere ꝑ sensationes mediocres exterioꝝ sensuũ.⁊ ꝙ cũ ea ɔiungat̃ retractio spirituũ aĩaliũ ad cerebruz a mẽbris exterioribus sensus.s.⁊ motus talis:vt ꝑ ea illa mẽbra priuent̃ ab exitu in opatiões:nisi sint neciã ad h̃ vt vita ꝑmaneat qualia sunt instra anelitus.⁊ ꝑ retractionẽ nõ intelligo ꝙ actu retrahant̃ vt moueant̃ ab exterioribus ad interiora,sed aut ꝙ sic moueant̃:aut ꝙ sint moti vel retracti vel retẽti:vt merito illius mẽbra exteriora ꝑuent̃ ab exitu in opationes sensibiles ⁊ motiuas voluntarie recte ꝑ mediocria ꝓmouentia.⁊ tunc ponemus descriptionẽ hoc mõ.somnus est cõprehẽsio vel dispõ primi sensitiui ꝑ quaz est insufficiẽs ad ꝑcipiendũ recte ꝑ mediocres sensatiões exterioꝝ sensuũ:cui associat̃ reditus spiritus ab instr̃is sensus ⁊ motus:merito cuius illa priuant̃ ab exitu in opõnes debitas ꝑ mediocria ꝓmouẽtia exceptis instr̃is que sunt necessaria ad vite ꝑmanentiam:sicut instr̃a hanelitus. ℂ In hac igit̃ descriptione dr̃ dispositio primi sensitiui pro gñe. ℂ Hec aũt dispõ:aut est qualitas.sicut verbi gratia.acqsita in cerebro ab euaporatiõe aut est modus cõpositiõis vt oppilatio vel coartatio vẽtriculi cerebri ⁊ viaꝝ que sũt mediẽ ab ipso ad instr̃a sensus vel spũum in ɔcauitate vbi sensus cõis ꝑficit̃ ꝑturbatione vel aggregatuz ex oibus istis. Quicqd enim tale fuerit indisponẽs ita organũ vt nõ sufficiat mõ dicto sentire cũ sibi ɔiungunt̃ reliqua in descriptione posita est somnus. ℂ Scõo dr̃ primi sensitiui siue sensus cõis ad declarandũ qd est subm̃ somni ⁊ in quo mẽbro oz esse.nã si pp cordis defectũ vel oium exterioꝝ mẽbroꝝ nulla facta mutatiõe in cerebro nõ sufficeret vel organũ sensus cõis ꝑcipere oĩa talis res nõ diceret̃ somnus. ℂ Et dr̃ tertio ꝑ quã esset insufficiẽs ad ꝑcipiendũ recte ꝑ mediocres sensatiões exterioꝝ sensuũ ad dr̃iam aliaꝝ dispõnũ que nõ sunt somnus ⁊ ad specificandũ ad qd sit in somno impotẽs primũ sensitiuũ.nam qꝛ somnus est quoddã sensus vinculum ⁊ precipue primi vt dr̃ primo de somno:non ꝓhibet̃ aũt primus sensitiuus in somno recipe ab imaginatiõe vel memoria vel cogitatiua vt notat experiẽtia somnoꝝ:ideo nõ debemus dicere ꝙ sensus cõis sit ipotẽs absolute in somno:respectu oium opationuz:⁊ hoc ẽt voluit Auer. loco allegato:sed impotẽs respectu sensatiõis recipiende ab exteriorib⁹. ℂ Et qꝛ in somno videmus ꝙ vocando rñdent ad propositum:sepe esto ꝙ nõ excitent̃:ideo nõ possumus vniuersal'r dicere ꝙ sensus cõis in somno nõ põt ꝑ sensationes exteriores ꝑcipere:ſʒ addit̃ ꝑ mediocres. ℂ Et qꝛ qñqꝫ in somno leuia sensibilia ꝑcipiunt̃ ꝑ sensuz exteriorẽ ⁊ cõez. ⁊ apparẽt maiora vt dr̃ tertio de sõno.caplõ pmo ꝙ ex defluxu flegmatis dulcis ꝑ os videbitur qñqꝫ in sõno dulcissima gustare:iõ nõ dr̃ absolute ꝙ nõ possit per sensatiões mediocres sentire. Sed dr̃ recte sentire.naz apparet ꝙ cũ certo errore percipiunt̃ iste mediocres. ℂ Quarto addit̃ cui associatur reditus spiritus animalis ab instr̃is ⁊c̃. Ad denotandũ ꝙ de rõne formali sõni est denotare hũc reditũ.⁊ hãc sufficientiã exterioꝝ sensuũ ad sensanduz:⁊ ꝑ reditũ intelligo vt dixi nõ solum motum:sed redire:aut rediisse:aut retineri:immo in vero ⁊ perfecto somno rediit de preterito spiritus ad primũ sensitiuũ ⁊ ꝑ istam partẽ differt somnus ab impotentia que est in sincopi vel appoplexia vel alia defectio nõ cõiuncta somno:licet plurimum cõiungatur illis dispõnibus somnus. ℂ Quinto additur merito cuius redẽtus priuant̃ membra ab exitu in opões ꝑ mediocria sensibilia ꝓmouentia.nam si reditus esset ita paucus vt adhuc membra cõia oĩa recte perciperent nõ diceremur vere dormire:nec tñ opʒ ex toto priuari opatione vt dictuz est in tertia declaratione declarata. ℂ Ex prima ⁊ scõa cõdõnibus sequitur ꝙ stat somnum esse morbũ cõplexionalem:aut cõpositionalẽ:sed nõ simpl'r sed cõpositũ. ℂ Seqtur scõo.ꝙ stat somnũ esse accñs. ℂ Tertio seqtur.ꝙ somnus nõ est ꝓprie in potẽtia.cũ illa nõ sit nisi virtus impotens:sed dispõ ꝑ quã virtus est impotens. ℂ Seqtur quarto vt supra dr̃ ꝙ non est motus spũs:seqtur qnto.ꝙ talis motus vel reditus spũs nõ vl'r est cã somni.sed qñqꝫ ecõtra causat̃ a sõno. ℂ Ex quo vltimo sequit̃ ⁊ Aui. diffinitionẽ nõ esse cãlẽ vt dicit Jacobus de forliuio sup isto aphorismo.nec esse cõpletissimaz ⁊ optimã vt affirmat Gentilis pª tertij:⁊ plurima pñt inferri ex declaratiõe tertie ptis. ℂ Pʒ primo qũo in somno ɔtingit somniare.qꝛ ꝑ repñtationẽ fantasmatis ab aliqua priori ṽtute ad sensuz cõez.nã respectu illoꝝ nõ oz esse ligatũ sensuz cõem. ℂ Pʒ scõo ṽtutẽ local'r motiuã ꝑcipiẽtem motũ posse opari:⁊ ꝑcipue instr̃m motus volũtarij vt moueant̃:⁊ qꝛ instr̃a nõ ex toto sunt priuata in ṽo sõno ṽtute motiua ⁊ sensitiua:vt dr̃ in explanatione qnte ɔdõnis.iõ forti exñte ꝑcepto tales dormiẽtes ṽe pñt moueri ad modũ vigilãtiũ. Sʒ tñ isti mot⁹ in ṽo sõno nõ fierẽt.a mediocri ꝓmouẽte. Et iõ in sõno nobis putãtib⁹ ambulare:aut natare nõ tñ mouemur:ſʒ in forti timore mouemur ⁊ aliqñ in forti cupiditate pp fortitudinẽ ꝑcepti ṽtutis ꝑcipiẽtis ⁊ ꝓmouẽtis motũ exterioꝝ mẽbroꝝ:⁊ sic clare habetis qual'r fiunt ista opa silĩa opib⁹ vigilãtiũ in sõno exñte ṽo somno.⁊ ꝙ in istis istr̃is mouẽdi sũt spũs sensitiui:ſʒ quẽadmodũ pp paucitatẽ spũuz nõ obediũt ṽtuti motiue iperãti q̃ est appetitus cũ sensu vel itell'u vt dr̃ 3º de aĩa:⁊ 4ª pte sexti nãliũ:⁊ in libro de cã motus aĩaliũ. Jta ẽt nõ ɔsentiũt recte ex mediocri obo sensibili applicato. ℂ Nõ tñ nõ esse icõueniẽs aliquos nõ ex toto dormire:nec ex toto vigilare vt in subeth vigilatio:hec sunt aliqual'r dicta diffusius quãtũ ad medicos ptinẽt:si pri⁹ nãlib⁹ studerẽt iuuenes añqꝫ ad medicinã vẽirẽt.

A

His igitur habitis pono aliqs distinctiões. pª est ista. Quidã est sõnus nãlis.qdã nõ nãlis.qdã ꝑter nãm.hãc distictionẽ itellexit Aui. pª 3ª.caplõ allegato cũ voluit ꝙ aliqs est sõnus nãlis:aliqs est nãli ꝓpinquus:ſʒ non sit absolute nãlis:alius est absolute nõ nãlis,ẽm Gal'.de istis sequẽdo modũ expositoꝝ voco mediũ nõ nãlẽ ⁊ tertiũ ꝑter nãm.ꝑ sõnũ igit̃ nãlẽ itelligit Aui.illũ q̃ fit nõ ɔcurrẽte aliq̃ cã ꝑternãl'r iprimẽte ad ipsuz cãndũ ⁊ cũ quo est retractio spũuz a nã mere nãl'r operãte. Et est ẽm Aui. principal'r duob⁹ modis:vno mõ ꝙ reditus spũs aĩalis ad suũ pñm ɔiũgatur ꝓfundationi spiritus vitalis facte ab aĩa vt cibus digerat̃ deducto quocũqꝫ alio ad hunc reditum promouente. ℂ Secundus modus est vt spũs re- pª distin.

trahat ad restaurandū illud de spū qd fuit dissolutū in nāli ꝛ cōueniēti vigilia. ¶ Somnū aūt vicinū nāli: qui tñ nō est absolute nālis intelligit Auic. illū q fit post nimiā spirituū dissolutionē ēt preternālem: sicut accidit post potū medicine ꝛ ꝯualescētibus ꝛ post multum exercitiū somnus ꝓfundus: hic aūt iō nō dr absolute nālis: q2 cā pp quā remouēdus fit nō est nālis: vtputa spirituū paucitas ꝛ resolutio nimia. Sed tñ iō nō dr absolute preter nām: q2 p se effectiue ad reditū spūs in tali somno nō ꝯcurrit cā preter nām: sed virtus mediātibus suis nālibus instrīs siue positis preter nām incitātis. ¶ Somnū vō vocat preter nām vel absolute nō nālem oēm somnū factū ꝓpter cām preternālem imprimentē vel sic positiue ꝯcurrentē ad reditū spiritus causandū siue talis cā fuerit cibus siue potus siue medicina siue extrinsecus aer siue qcqd aliud preter nām positū imprimēs ꝛ p talē impressionē ꝯcurrēs ad reditū causandū. ¶ Ex quo sequit. nō ideo dici somnū nō nālem: q2 illius cā sit aliqua res non nālis: intra tñ latitudinē ꝓprie sanitatis corpore remanēte: vel q2 fiat a cibo frigido sicut lactuca vl potu vini. nam oēs isti sunt in tertio mēbro ꝓm modū Auicen. vt pōt patere legenti capitulum. ¶ Scōa distinctio

2ª distin. dupliciter possumus imaginari somnū nocere. aut p se: aut p

3ª distin. accidēs. ¶ Tertia distinctio. siue p se siue p accidēs dupliciter possumus aliqd dicere esse cām nocumēti: vno modo q2 aliqd seqtur nocumentū ex ipso nō obstāte q ēt sequat iuuam aut maius aut minꝰ suo nocumēto. scōo mō q2 absolute nocum sequēs ip3 nō seqt cū maiori vel eqli iuuamēto.

pª ꝯclo. ¶ Tūc sit prima cōclo. possibile est preternālem somnū p se nocere. ꝓbatur. possibile est taliter somnū esse morbū vel malam cōplexionē cerebri vel cōpositionē vt supra dr. igit possibile est p se nocere. scōo somnus supfluus p se nocet infrigidando: ergo ꝛc. ¶ Scōa ꝯclusio. nō nālem somnū cō-

2ª ꝯclo. tingit ēt p se nocere: mō primo. p3. q p ipsum mēbra exteriora plus debito infrigidant. Cum enim sint in vigilia minus frigida ꝛ in somno ifrigidant ꝓpter maiorē retractionem plusq̄ in naturali somno. igit plus debito infrigidantur. ¶ Tertia ꝯclusio. possibile est somnū naturalem p ac-

ꝯclo. cidens nocere: ꝓbatur. possibile est somnū naturalem ex ꝯcursu alterius cause: verbi gratia. mali cibi sumpti: vel q hora naturalis somni supueniat paroxismus tertiane: ita q cū illo somno cōiungatur principiū paroxismi. ¶ Quarta

4ª ꝯclo. cōclusio cōiter ponitur. impossibile est somnū naturalem p se esse cām nocumēti. ꝓbat: q2 si est p se cā nocumenti. igit est res preter nā3. igit nō est somnus nālis. ¶ Cōtra arguitur. ꝛ suppono q in socrate sint exteriora membra ita frigida q per q̄ntūcūq3 modicā ifrigidationē egrediant latitudinē sanitatis. Et pono ꝓ tūc supuenire somnū nālem. ꝛ p3 q exteriora mēbra p se ab illo infrigidant. Et p ꝯñs a latitudine sue sanitatis trahunt. ꝛ sic p se fit a somno nāli nocumentū. ¶ Preterea sicut ꝯtingit aliquā famē nālē esse minus intensam ꝛ aliquā minus remissā. Ita ꝯtingit aliquē somnū nālem esse maiorē ꝛ aliquē minorē. pono ergo q in sorte fiat somnus nālis lōgior oportuno: ꝛ seqtur q ille p se nocebit: puto igit potius tenendā esse oppositā ꝯclusionē: nec v3 argumentū. somnus est res nālis: igit nō pōt p se nocere. nā vtus volūtarie motiua est res nālis: ꝛ tñ pōt p se nocere ponendo q vnū mēbrū aliud effodiat: nec est inconueniens rem naturalem esse cām preter naturam.

Scōs articulus. pª distin. **Quantum** ad scōm articulum pono aliquas distinctiones ꝛ ꝯclones. pma distictio morborū qdā sunt in qbus de nā eoꝝ somnus semp est aptus obesse. qdā vō in qbus aliqñ ꝓdest: ꝛ aliqñ nocet. Exēplū primi vt subeth appoplia litargia ꝛ silia. Exēplū secūdi vt febris. nā in declinatiōe ꝓdest: in principio nocet. ¶ Et nota q dico in illis morbis semp somnū obesse: q2 semp sit in eis peius dormire q̄3 nō dormire: nā ēt in illis p vtutis sustētationē ē oportunū dormire: s3 tñ aliqd fit nocum merito nāe morbi. ¶ Scōa distinctio. tēporꝫ morbi q̄dā sunt in qbus merito nāe eoꝫ somnus est aptus obesse. Quedā in qbus somnus est aptus ꝓdesse. quedā medio mō. Exēplū primi. pn particulare. Exēplū scōi declinatio pticularis. Exēplū tertij. status aut pars augmēti statui vicina. Regre ista in cōmēto istius aphorismi. ¶ Tertia distinctio nocumētorū sequētiū somnū quedā sequunt somnū ex dispōne intrinseca corpori dormiēti quātūcūq3 stāte regimine debito rerū nō nāliū: q̄dā vō pp indebitū regimē. ¶ Ultima distinctio. nocumentoꝫ somnū sequentiū quedā sunt magna ꝛ perseuerantia. quedā vero parua ꝛ nō pseuerātia. Et intelligo illa esse perseuerantia que pluribus vicibus facto somno consequuntur ꝛ diu post excitationem remanent.

¶ His habitis sit pª ꝯ. nō oē nocum factū ex somno in morbo est signū mortale. ꝓbat. pº de nocumēto facto in morbo in quo semp de nā d3 sōnus obesse sicut subeth ꝛ siles. p3 scōo de nocumēto fcō in pnº paroxismoꝫ. p3 tertio de nocumento paruo nō ꝓsternēte virtutē ꝛ nō pseuerāte: p3 quarto de nocumēto facto pp indebitū regimē vel alicuius rei extrinsece occursu3. ¶ Scōa ꝯ. omne nocum magnū est pseuerās factū ex somno in morbo māli in quo nō d3 somnus semp obesse de nā illius morbi in tpe in quo merito tpis nō d3 somnus obesse nō pēdēs ex idebito regimine vel cā extriseca occurrēte ē mortale signū. ¶ Ista ꝯ p3 de mēte hyp. Et q2 si solētia iuuare suo tpe nō iuuerit ē mala ꝛ mortalis signatio. ꝛ p rōnes cōmēti. ꝛ alias que in qōne sequēti tangent.

Et per hec rñdet ad argumēta facta in oppositu3. ¶ Ad pmū p3: q2 dico tūc nocum factū ex somno signū est mortale: cū est icōueniēs administratio regiminis: mō si indebite somnus administret nō est cōueniens administratio. ¶ Ad 2m p3 rñsio p primā ꝯclusionē huius articuli. ¶ Ad 3m ꝯcesso antecedēte ꝓ possibili nō tñ necio illud tale nocumentū est magnū ꝛ pseuerās de quo hic est sermo. ¶ Ad 4m p3 q ꝯña nō v3 ex vltimo dicto in primo articulo. ¶ Ad 5m p3 ex pª ꝯne scōi articuli: qd ꝓbat veꝫ sed nō ꝯ cōclusiones dictas. quas hypo. intendit ꝛc.

¶ **Si vō somnus.** Hic ponit 2ª ꝯ aphorismi. Et est ista. iuuamentū factū ex somno in morbo nō est signū mortale. ꝓbat: q2 nō significat virtutē succūbere: ergo nō significat mortē. ¶ Circa ꝯclonē nō prio q nō semp iuuante somno in morbo ex hoc possumus ꝓnosticari salutē. Nam existe apate duro in epate: ꝯtingit tñ somnū multotiēs iuuare: ꝛ tñ ifirmus moriet. Et iō hāc ꝯnē nō est itelligere si somnus iuuerit signat morbū nō esse mortalem. s3 vt dictū est q nō significat morbū esse mortalem. ¶ Nota scōo totū aphorismum verificari maxime in morbis nālibus: ꝛ precipue febribus: aut vere iterpolatis aut ꝯtinuis ꝓportionalibꝰ: vt dicā in cōmēto. ¶ Nota 3º. iuuamēta somni esse remissionē morbi aut accidētiū: aut vtutis ꝯfortationē. ¶ Ultimo circa totū aphorismū collige eius ꝯcordiā. 16. cōtinentis. ꝛ. 25. eiusdē. ꝛ 22ª quarti. ¶ Cōmēti Gal. expō.

Monstrat ꝛc. Gal. in cōmēto fac quatuor. ¶ Prio exponēdo vnū vocabulū pōit sniā3 gñalē aphi. ¶ Scōo narrat duas opiniōes circa aphi mā3. ¶ Tertio spālr declarat mētē hyp. quo ad ambas ꝯnes aphorismi. ¶ Quarto ostēdit pmā de opinionibꝰ recitatis repugnare hyp. ibi 2ª. (Redarguimur). ibi 3ª. (Multi aūt) ibi 4ª. in fine cōmenti (Q. somnus noceat). ¶ In pª parte dicit gnq3. pm est q q2 in scōa ꝯclone dixit iuuerit. iō hypo. facit nos intelligere q in pº p laborē itelligit nocum. ¶ Dicit 2º q nocum accidit ex somno duobus modis. Uno mō vlr: q2 semp morbo exñte in tali tpe somnus est aptus nocere. ¶ Scōs modus est specialis: q2 accidit in somno in certo morbi tpe in quo nō d3 generaliter somnus obesse merito dispōnis illius tēporis. Exēplū primi. sicut in prin-

cipio:⁊ ꝑcipue ꝑticulari. Exēplū scdi. sicut in declinatione. ¶ Tertio dicit. ꝙ h hypo. itelligit nocum scdo mō eueniēs. s. in spāli:⁊ rō. qꝛ ꝑmū nocum nō signat mortē:nec nocum notabile. Sed potius signat ꝙ somnus mām morbi ⁊ tēporū eius ad nocēdū ꝙ nō est vehemēs malū. ¶ Quarto dicit. ꝙ calor in tꝑe ꝑncipij paroxismi petit iteriora simul cū humoribus. ⁊ ꝑcipue in venis existētibꝰ. ⁊ h ꝑcipue si febris incipiat cū frigore aut rigore aut tremore in exterioribus. ¶ Quinto dicit ostēdēdo:q̄re in ꝑnº paroxismi somnus dꝫ obesse ꝙ si isti q hoc mō patiunt dormiāt in ꝑnº:tūc ista dicta accidētia ꝓlōgant. s. frigus tremor ⁊ rigor ⁊ febris nō peruenit ad statū:nisi post magnū laborē infirmi ⁊ si hēant infirmi apata in interioribꝰ illa crescūt retractis hmōi hūoribus ad locū apatis. ⁊ silr dolor crescit. Si vō mali humores fuerint in stōº nō digerunt sed augmētant. ⁊ iō ifirmi in tali tꝑe ꝑcipiūtur nō dormire vt exteriora mēª habeāt spm̄ ⁊ sanguinē laudabileꝫ sicut iteriora. ¶ Circa ꝑtes nō. ꝙ in ꝑnº paroxismi iterpolate febris mā ſꝑgit sup musculos totius. ⁊ iō corde retrahēte spūs ⁊ sanguis ad iteriora mouētur ⁊ nō tm̄ isti:sed ēt aliqd de malis humoribꝰ q mouent in eodem ꝑnº. ⁊ exteriora remanēt depauperata a calore. ¶ Ex his pꝫ primo. ꝙ istis dormiētibꝰ in ꝑnº frigus extremoꝝ crescit intensiue ⁊ extēsiue:sed rigor ⁊ tremor ex sōno nō opꝫ qd intēdant. nā qꝛ in somno diminuitur sensus exterior. ⁊ iō mēbra nō ꝑcipiētia nocumenta materie nō ita tremūt in somno:⁊ iō in rigore multū molestāte damus a ꝑnº somnifera:vt ꝑª 4ᵗ:verūtn̄ ꝓlongat dispō māe ſm quaꝫ est apta facere corpus rigere:⁊ ad hūc sensuꝫ dicit Gal. hic rigorē ꝓlōgari:⁊ qꝛ ad stōm trahit noua mā. ⁊ cū illa q̄ in stōº erat ꝯiūgit. iō potiꝰ ipedit q̄ꝫ iuuet digō taliū māeꝝ. pꝫ ergo ꝙ in ꝑnº somnus est aptꝰ facere nocum de nā ꝑncipali lꝫ ꝯtingit qn̄qꝫ facere aliqd iuuam ēt maius suo nocumēto vt dcm̄ est in fortissimo rigore. ⁊ iō nocum sequēs somnū. principij nō hꝫ significare vehemētē malitiā:⁊ sic nō significat morteꝫ. REDARGVIMVR. In hac ꝑte scda ponit opiniones circa aphorismi māꝫ. ⁊ sunt due. vna dicit ꝙ sōnus nūq̄ꝫ nocet. sed illud qd nocet est febris:vbi grā:aut cā eiꝰ q̄ febris minꝰ noceret si euigilaret ifirmus. Si g̊ nō excitat nō est nocum sōnus:sꝫ qꝛ nō excitat. Ecce g̊ ꝙ isti manifeste dicūt sōnū nō nocere in ꝑnº:sꝫ dicūt potiꝰ ꝙ auferēs somnū iuuet. i. faciet iuuam. ¶ 2ª opinio dic̄ ꝙ sōnꝰ nocet:sꝫ addūt ꝙ hyp. h nō itēdit tm̄ d nocumēto fcō in ꝑnº:sꝫ de nocumēto facto in quocūqꝫ tꝑe fuerit ꝙ eiꝰ nocum est signū mortale istaꝝ opinionū reprobatio patebit:qꝛ statiꝫ ꝓbat falsitas. ⁊ in fine cōmēti ostēdit ꝑmā eē ꝯ Hypo. MVLTVM AVTEM. Hec est tertia ꝑs in q̄ spālr cōmētat aphorismū. Et diuidit in duas. ꝑ cōmētat ꝑmā ꝯnē eā limitādo. ⁊ limitatam ꝓbādo. 2º scdaꝫ. ibi 2ª. (Sꝫ si nā). Pria in tres. nā prio ponit q̄dā ꝑambula. 2º pōit sensuꝫ ꝑme ꝯnis. 3º ꝓbat. ibi 2ª. (In declinatiōe). ibi 3ª. (Si. n. solētia iuuare). ¶ Dicit ꝑ. ꝙ somnꝰ multū vr̄ iuuare in declinatōe febriū:⁊ aliqn̄ multū iuuat in statu. ⁊ aliqn̄ iuuat in augmēto statui vicino. ⁊ adde ꝙ ex dictis pꝫ ꝙ si noceat in augmēto vicino statui eius signatio ad mortē nō est fortis ⁊ nō mltū possumus arguere ifirmū ide moriturꝝ. ¶ Nota igit ꝙ tēpoꝝ morbi q̄dā st vlia:q̄daꝫ ꝑticularia. ¶ Hic igit loqt Gal. de ꝑticularibꝰ. ¶ Nō 2º ꝙ in augmēto statui vicino iā fcā est multa resolō māe. Et iō qn̄ morbꝰ pēdet a mā acuta pauca ꝯtingit ꝙ in augmēto plus ꝯfert sōnus ꝯfortādo v̄tutē supra residuū q̄ꝫ noceat ꝑ vapoꝝ retractionē ꝑcipue cū tūc ꝑ sōnū nō tā facile retrahat mā q̄ iā ē in poris:⁊ valde vicina cuti:q̄ꝫ in ꝑnº:⁊ tūc mouet ꝑ calorē actualē ad exteriora. Cōtingit g̊ ꝙ in augmēto statui vicino ꝯferat ⁊ a fortiori ꝯtingit ꝑꝑ dictas cās qd ꝯfert in statu aliq̊. sꝫ tn̄ plerūqꝫ magis in augmēto:q̄ꝫ in statu nocet plus q̄ꝫ ꝯferat. ¶ Nō 3º. ꝙ in declinatiōe ꝑticulari iā mā actu putrēs est paucificata mltū ⁊ vapores paucificati. ⁊ illud qd remāsit ēt trāsmissuꝫ ē ad ꝑtes ⁊ maxime extremales. Et qbꝰ cāis accidit ꝙ lꝫ spūs ⁊ sanguis retrahat ad interiora in somno h tꝑe:tn̄ paucissimū de mā retrahit cū istis. Et illud paucū ē valde subtiliatū vt facilr vincat. Et qꝛ v̄tus idiget refectiōe ꝑꝑ debilitatē acq̄sitā in ꝑcedētibꝰ tꝑibꝰ iō somnus in tali declinatiōe est mltū aptꝰ ꝯferre:⁊ minime obesse merito nāe tꝑis. ¶ Et h vult Aui. ꝑª 4ᵗ. cū dic̄. i declinatiōe ē valde iuuatiuū. s. somnꝰ qd dcm̄ sic ēt dcm̄ ē h itelligat ꝙ absolute merito dispōnis tꝑis poxismi vt est talis vel tale tꝑs somnꝰ est aptꝰ ꝯferre:aut itelligēdū est qꝛ cū alijs paribꝰ magis est aptꝰ ꝯferre in declinatione q̄ꝫ in alio tꝑe. ¶ Nota 4º ꝙ si multis vaporibꝰ intus retractus ⁊ humoribꝰ seqt nocum magnū:nō tn̄ est timēdū nisi ſm ꝙ illi nocere poterint. Et qꝛ dissoluūtur in die vno multotiēs. iō nō multū est timēdū de morte. Sed si nocum accidat qn̄ pauci vapores ⁊ humores retrahant simul ēt cū nāli calore. ⁊ sic hoc nocum nō ꝓpter extrīsecā ⁊ icorporalem cām:tūc signat illos esse intēsissime malitie:⁊ tūc significat ꝙ residuū materiei nōdū agitatū nō pōt vinci aut oꝫ nocum ex alia cā accidere:verbi grā:qꝛ aliqua maligna materia latet que in somno agitat ⁊ nocet. Et h iterū est signū valde malū. in augmēto igit statui vicino qꝛ multi vapores ⁊ plurimū ēt male materie nō multū subtiliate retrahunt. ideo plerūqꝫ accidit nocumētū qd nō est valde forte scꝫ ad significandū mortē cū rōnale sit ex illis solum nocumentū accidere. IN DECLINATIONE. Hic limitatur cōclusio aphorismi prima. Et intēdit ꝙ somnus nocens in declinatione merito nocumenti est certum signum ad mortem. ¶ Nota ꝙ per declinationē intelligimus declinationem particularem ⁊ non vniuersalem ⁊ precipue declinationem paroxismi declinationis vniuersalis.

Queritur vtrū nocumentū somni factuꝫ in declinatione sit signū mortale. ꝙ non arguit sic. nocumentū factū in principio non est signū mortale. sed ipsum est maius nocumēto declinationis alijs paribus:igitur nec nocumentuꝫ declinationis est signū mortale:maior est Gal. supra. minor ꝓbat. qꝛ merito tꝑis plus est aptus nocere in ꝑncipio somnus q̄ꝫ in declinatione:ergo alijs positis paribus nocum principij est maius. ¶ Scdo arguit. in qualibet declinatione somnus nocet. ergo cuꝫ nō q̄libet sit mortalis:seqtur ꝙ nocum somni in declinatione nō est mortale. Assumptū pꝫ:qꝛ retrahit vapores putridos intus aut multos aut paucos. ¶ Tertio si esset veꝝ maxime esset verū ꝓpter rōnē Gal. qꝛ si solētia iuuare nō iuuerint ⁊c̄. Sed ꝓbo ꝙ hec rō nō est ad ꝓpositū:nā aut loquemur de vera declinatione:⁊ tūc nocum nō est mortale signū:qꝛ nūc ꝯtingit in illa mori egrū:vel de nō v̄a:⁊ in tali non solet iuuare somnꝰ nec est de sui rōne ꝙ iuuet:ergo rō Gal. nō ꝯcludit. ¶ Quarto sic. ⁊ suppono ꝙ alijs paribꝰ in eo tꝑe ē nocum somni deteriꝰ signū in quo minꝰ est aptū seq nocum ex sōno pariter in eo morbo minus malū est signū in quo sōnus est merito nāe illiꝰ morbi magis aptꝰ nocere alijs paribꝰ:hec suppō pꝫ ex mō loquēdi Gal. q vult ꝙ in ꝑnº nocum somni nō est signū notabilis malicie nec mortis ⁊ in augmēto statui vicino nō est forte signū ad mortē:sꝫ bn̄ in declinatione ⁊ ꝑꝑ cām dictā. ¶ Suppono scdo. ꝙ in flatica alijs paribꝰ nocum somni est maius q̄ꝫ in cholica cū illa q̄ pēdet a multa mā magis est aptus somnus obesse q̄ꝫ in ilia q̄ pēdet a modica. ¶ Suppono 3º. ꝙ nocum factū in statu febriū nō est signū certū ad mortē qbꝰ stātibus ponat ꝙ sortes febriat febre a multa mā depēdēte:⁊ ponat tūc ꝙ plato a mā in duplo pauciori ⁊ sint ambo in fine status. Et arguo sic. nocum in platone somni est signū deterius q̄ꝫ nocum somni in sorte:qꝛ in suo morbo minus est aptus nocere vel ex somno seq nocum. Sic ergo in duplo deteriꝰ:⁊ arguo sic. nō in duplo deterius signū esset nocum factū ex somno imediate post in sorte q̄ꝫ nūc. ergo imediate post hoc nō esset ita malū signū

Nocum soni fcm̄ i ꝺclinatione est signum mortale.

2º (beside "qualibet declinatione somnus nocet")
3º (beside "rū ꝓpter rōnē Gal.")
4º (beside "somni deteriꝰ signū")

nocumẽti somni in for. sicut est nũc in platone: sed nunc in platone nõ est signũ mortale: sꝫ imediate post hoc erat nocumẽtũ in declinatione: ergo nõ omne tale nocumẽtũ est signum mortale. Et hoc argumentũ potest formari qualiter cũqꝫ cõclusio glosetur dũmodo vniuersalis ponatur.

In oppositum est Gal. in commento.

A Nõ p. **Pro dubio** nota duplicẽ eẽ declinatõezꝫ: vl'ezꝫ ꝛ pticularẽ. ¶ Nota scdõ vlium declina
2° tionũ quãdaꝫ eẽ verã. quãdã nõ verã: vã declinatio est manifesta morbi remissio respectu pexistẽtis ptis corñdẽtis: cũ võ dñio vtutis supra morbũ ꝛ cãm eius si cãm habuit. Non vã aũt est manifesta morbi remissio nõ tñ cũ võ dñio
3° vtutis ꝛc. Sed cuꝫ aptitudine ad deteriorationẽ. ¶ Nõ 3° taliũ nocumẽtoꝝ quedã esse magna ꝛ pseuerãtia: qdaꝫ nõ.
4° ¶ Nõ 4°. ꝙ morboꝝ in qbusdã semp est aptꝰ sõnus obesse
suppóp^a in qbusdã nõ. ¶ Pria suppõ. sõnus deducta cã extriseca nocet notabili nocumẽto: aut qꝛ mala mã: ꝛ mali fumi p ipm interiꝰ retrahunť: aut qꝛ ipsi spũs ꝛ sanguis sĩt mala qlitate ĩfecti: aut qꝛ interiꝰ latet mã vehemẽtis malignitatis q̃ a calore adueniẽte in sõno nõ patiť tãqꝫ a nãli: sed vt pter nãm:
2ª aut pp corpis nimiã vacuitatez. ¶ Scdõ suppono in declinatõe pticulari merito eiꝰ nõ multa mã retrahiť p sõnũ: pꝫ.
3ª ꝙ nõ est multa mã. ¶ Tertio suppono qđ hic loqť de sõno q administrať ɔueniẽter rõne aliaꝝ. reꝝ nõ nãliũ: ꝛ cũ quo mã nõ ɔiũgiť aut alia dispõ faciẽs aliũ morbũ qꝫ illũ in cuius declinatiõe sumus: ɔcediť nec alia extriseca multa ipediẽtia. Certũ est eni ꝙ in declinatiõe vniꝰ poxismi stat subintrare aliũ poxismũ: ꝛ merito illius poterit sõnus in declinatiõe obesse: sꝫ de tali nõ loqť hic nec de alijs: alio mõ nũc dicto ɔtingẽtibꝰ. ¶ Pria ɔ̃. nõ oẽ nocum factuꝫ in declinatiõe
pª ɔclo. est signũ mortale. pꝫ: qꝛ factũ in pnᵒ pticulari poxismi declinatiõis vl'is nõ est signũ mortis. sil'r factũ in morbo in q̃ nãliter dꝫ obesse: sil'r vbi cũ ɔ̃clinatiõe alia cã alteriꝰ morbi cõ
2ª ɔclo. iũgať. ¶ 2ª ɔ̃. oẽ nocum magnũ ꝛ pseuerãs factũ in somno in declinatiõe pticulari vl'is declinatiõis morbi mãlis nõ ɔiũcti cũ alio morbo ꝛ nõ merito alicuiꝰ cãe pmitiue est signũ mortale. ¶ Istã vult Gal. i cõmẽto: ꝛ pbať suis rõnibꝰ: qꝛ in declinatiõe p sõnũ fortificať vtꝰ ꝛ nõ multa mã retrahiť: ergo merito huiꝰ sõnus dẽret iuuare: g̃ si nocet signať ɔiungi aliquã cãm vehemẽtis malitie qđ mortẽ faciet. ¶ Cõfirmať. si somnꝰ noceret. aut g̃ mõ dicto in suppõne tertia nocet: aut ergo est pp retractionẽ humoꝝ vel vapoꝝ: ꝛ tũc in declinatiõe pauca põt fieri: pꝫ. qꝛ nõ fiet notabile nocum pseuerãs: nisi illi fumi pauci sint vehemẽtis malitie ꝛ mã ẽt ex qua fiũt sint eodẽ mõ. ꝛ p ɔ̃ns significať mors. ¶ P si illos paucos calor fortificatꝰ vincere nõ põt qũo poterit mltos ꝛ non fortificato calore. vincere? certe nullo mõ. ꝛ sic nẽcio succũbet aut mã latẽs maligna agitať pp qđ accidet nocumẽtũ. Et seqť ꝙ si est talis nẽcio vtus succũbet. ¶ Tertia cã esse nõ posset cũ debita somni administratõe respectu rerum aliaꝝ nõ nãliũ q̃ supponiť. ¶ Tu tñ hic cogita vtrũ p somnũ in sanitate fcm̃ posset aliq̃ mã excitari ad febrẽ non mortalẽ faciẽdã ꝛ si sic. q̃re nõ in declinatiõe. Sꝫ dic vt sis de pseuerãte pseueratione vl'i. vel ꝙ ɔ̃ est vã vt in pluribꝰ. ¶ Tertia ɔclusio. aliqđ nocumẽtũ factũ in somno in certo
3ª ɔclo. statu est signũ mortale: pꝫ p vltimũ argumentũ añ oppom.

Ad alia argumenta principalia.

¶ Ad primũ negať ɔ̃ntia. ꝛ ɔcediť nocum in pnᵒ factũ esse deteriꝰ signũ. imo minus maluꝫ. ¶ Ad 2m pꝫ talia nocumẽta non eẽ magna. ¶ Ad 3m dr̃ ꝙ est veꝝ de declinatiõe pticulari. tã ṽe declinationis vl'is qꝫ non ṽe. ꝛ dr̃ ꝙ in vã declinatione ɔtingit mori: lꝫ nõ ex ipso morbo cuius est declinatio vã. ꝛ h̃ signat nocum factũ ex somno. Itẽ in pticulari declinatione vl'is declinationis nõ vere: non dꝫ tñ somnus obesse ex natura declinationis particularis: ꝛ ideo significať maluꝫ. ¶ Ad 4m rñsum est p ɔclo

nem quartã. Caue tñ si rñdes ne vl'em ponas ɔclusionẽ vt certius loquať: sed dicas vtplurimũ. SI ENIM SOLENTIA. Hic pbat ɔclusionẽ suã ꝙ nocumentũ somni in declinatione est signũ mortis. Et diuidiť in tres ptes fm tres rationes. ibi scda. (Si eni calor.) ibi tertia. (Si ergo calor iste). Prima in duas: qm̃ primo facit qđ dictũ est. scdõ narrat nocumẽta cõiter ex somno ɔtingentia. ibi scda. (Nocumẽtũ somni). In prima inuit hãc rõnẽ. Si solentia iuuare nõ iuuerint in tpe in quo solent iuuare: signatio est mala ꝛ mortalis. sed somnus solet iuuare: ꝛ precipue in declinatione vt dictũ est. ergo si nocet tũc significatio erit mala. NOCVMENTVM. Narrat nocumenta somni cõiter in febre ɔtingentia vel ɔ̃ntia: ꝛ sunt ɔ̃ria iuuamẽtis: vt si augeat febrem ꝛ augmentat dolorẽ apatis: aut irrõnabiliter loquať in somno ꝛ postqꝫ excitatus est aliquãdiu in eadẽ varietate permaneat aut surgat stupidus aut cũ magna varietate vel grauitate. Et si notas plurima istoꝝ sunt ex nocumẽto facto in cerebro: ꝛ q ista patiť accidit ei ex chimoꝝ pessimitate. SI ENIM CALOR. 2ª rõ illa est signatio mortalis que signat calorẽ non posse dominari humoribus malis: ꝛ hoc signat nocumentuꝫ somni in declinatione: ergo. maior est clara: ꝛ minor pbať: qꝛ si calor naturalis in corpore est fortior chimis: tũc in somno: ꝛ precipue in declinatione: qñ nõ multi mali fumi retrahunť aut humores calor eos vinceret: ꝛ nõ accideret nocumentũ. si aũt econtra. tunc chimi dominanť calori in visceribus: ꝛ sic seqtur mors. ¶ Ratio aũt quare in somno dꝫ calor vincere est qꝛ in tpe vigiliarũ calefiũt exteriora ꝛ infrigidanť in somno: vt dicit hypo. in hoc plurimis phis concors. Et ideo tpe somni calor ɔfortatur: ꝛ si est fortior chimis eos vincet. somnus aũt ꝛ vigilia faciũt coadunationẽ caloris naturalis: aut intus: aut extra. Et nota. ꝙ dicit faciũt non ꝙ fiãt ex tali coadunatiõe. SI ERGO CALOR. Tertia ratio est. illud qđ significat virtutẽ qñ est fortificata non posse vincere materiaꝫ qñ est pauca significat ꝙ calor nunqꝫ poterit materiam vincere. sed hoc significat nocumentuꝫ somni in declinatione: ergo ꝛc. minor pꝫ: qꝛ calor tũc in interioribus est confortatus ꝛ materia est pauca. dixi hic stricte: qꝛ in questione dictuꝫ est satis. SED SI NATVRA. Nunc cõmentatur secundam conclusionem dicens. ꝙ si natura dominatur in declinatione humoribus signũ est bonũ: ꝛ tñ necessario significat salutem: qꝛ posset infirmus ex alia causa periclitari vt si esset apostema durum in epate vel alio interiori membro nobili. Et ideo conclusio intelligatur ꝙ si somnus iuuat non est signum mortale. non tamen ꝙ sit omnino signum salutis. QVOD SI SOMNVS. Nunc auc̃te hypo. improbat primam opinionẽ suprapositã dicens. ꝙ hypo. in libro epidimiarũ dixit ꝙ somnus nocet. ꝛ pꝫ. ¶ Aphorismus.

Ubi desipientiam somnus sedat: bonum. Ubi vero prestat: malum.

¶ Ubi somnus deliriũ tollit: bñ est.

¶ Ubi somnus deliriũ sedat: bonũ.

¶ Iste aphorismus duas cõtinet conclusiones. 2ª ibi. (Ubi vero) conclusio prima est ista. somnus sedans desipientiaꝫ est bonus vel sedatio desipientie a somno est bona. probatur: qꝛ talis sedatio significat victoriam virtutis supra naturam morbi: ergo assumptum patebit statim.

¶ **Ubi vero** Scda ɔ̃. desipiẽtia ɔ̃ns somnũ est signũ malum. pbať. qꝛ est nocumentũ. sed tale est signũ malũ ex precedenti aphorismo. ergo ꝛc. Circa aphorismũ nota virtutes interiores pmo in cerebri vẽtriculis vigere. ꝛ maxime nocumẽtũ accidit in illaꝝ virtutũ opatione ex lesione cerebri aut p vapores hũores malos cerem stimulantes. ¶ Nota scdõ. ꝙ ex cõmuni modo loquendi sapientia dicitur de

disipientiaz Intellige freneses [illegible]
[illegible]

zq est in freneſi vt p(rim)u paſ... ſecūda
& de terijs terminans

virtute recte operādi ꝑ iſtas interiores virtutes: vñ illos q
ſunt bone imaginatiue ⁊ eſtimationis dicimus ſapientes.
3° ¶ Tertio nota ꝙ in illaꝝ virtutū oꝑationibus triplr̄ ꝯtin
git nocumentū: aut enim auferunt̄: ⁊ tunc dr̄ diſpoſitio illa
amentia: aut corrūpunt̄ ⁊ dr̄ illa alienatio: aut diminuunt̄:
⁊ dr̄ illa ſtoliditas: deſipientia aūt dr̄ de quolibet tali nocu
mento ⁊ precipue de corruptione: vt commentator vide/
4° tur in commento exponere. ¶ Nota 4° ꝙ cum humores
nō ſint valde multi. ⁊ nō valde maligni calor retractus inte
rius pōt illos digerere ⁊ diſſoluere. ⁊ hoc mō ſi prius erāt
cā leſionis oꝑationis virtutuʒ interioꝝ remouet̄ illa leſio.
Et ita ſomnus pōt ſedare deſipientiam: ſed cū vapores ſunt
vehemēter mali ⁊ in ſomno retrahant̄ ad cerebꝝ ſtat poſt
A ſomnū hoīem merito p̄cedētis ſomni eſſe deſipiētē. ¶ Ex
quo pʒ ſomnū aliqñ preſtare ⁊ facere deſipientiaʒ qñqꝫ v̇o
auferre ⁊ eſt veꝝ ꝑ accidens ⁊ pʒ nūc cā verificās vtranqꝫ
concluſioneʒ aphoriſmi. ¶ Cōmenti Gal. expoſitio.

Ic aphoriſmus. Gal. prio ꝯiun/git hūc aphoriſmum cū p̄cedēti. Scdo eū cōmentat̄. ibi ſcda. (Intēdit aūt). ꝓma pʒ. nā illo modo hic aphoriſmus eēt correlariū p̄cedētis. INTENDIT.
Dicit hic intētionē eſſe Hypo. ꝙ ſi ſomnus mitiget doloreʒ
aut minuat febrē: aut ap̄a eſt bonus: ⁊ ita de remotiōe alio
rū nocumētoꝝ. Sed cū oīa iſta intellexit noīauit periculo/
ſius inter ea: ⁊ eſt deſipiētia quā poſuit ꝓ exēplo: vt ꝑ eā de
alijs nocumētis intelligeremus. ¶ Circa partē nota. ꝙ nō
vult Gal. quālibet deſipiētiaʒ qualibet febre vel ap̄ate eſſe
deteriorē: q2 h̄ eſt manifeſtū falſuʒ. Sʒ ꝙ deſipiētia in gn̄e
ſuo eſt deterior ap̄ate: q2 pluries reperit̄ ap̄a modici ꝑiculi
q̄ʒ deſipiētia modici periculi: ⁊ hoc modo ſolue dubiū hic
moueri ſolitum ⁊c̄. ¶ Aphoriſmus. 3.

Omnus ⁊ vigilia: vtraqꝫ modo magis facta: malum.
¶ Somnus aut vigilia ſi alterutruʒ: modum exceſſerit: male eſt.
¶ Somnus atqꝫ vigilia: ſi alterutrum modum exceſſerit malum.

¶ Concluſio aphoriſmi eſt iſta tā ſomnus q̄ʒ vigilia medio/
critatē ⁊ ꝯuēientē menſurā excedēs eſt malū. ꝓbat̄ vtrūqꝫ
iſtoꝝ excedens ꝯuenientē mēſurā nocet: ⁊ ſignificat malaʒ
diſpōnē. igitur vtrūqꝫ iſtoꝝ eſt malum. ⁊ ꝑ viā cāe ⁊ ꝑ viaʒ
ſigni. pʒ ꝯn̄a. ⁊ aſſumptū totū declarabit̄ in notatis. ¶ Cir
ca aphoriſmū nota primo. ꝙ retractio ſpirituū in ſomno ⁊
quies ſunt cā infrigidationis exteriorū ⁊ interiorū: vt oſtē
di ſuper tertio tegni. ¶ Sunt etiam cā retentionis ſupfluj/
tatum prime ⁊ ſecūde digeſtionis que expellunt̄ preceden
te ſenſationem inteſtinorū ⁊ colli veſice: quarū retentio eſt
cā multorum nocumētoruʒ. Et ex iſto patet ꝙ ſomnus me
diocritatē excedens eſt malum: vigilia vero multū diſſol/
uendo ⁊ ſpiritus ad exteriora expellendo eſt cā diſſolutio/
2° nis ⁊ male digeſtiōis. ⁊ ideo eſt cā mala. ¶ Nota ſecūdo.
ſomnū longiorē debito fieri plerūqꝫ ex frigiditate cerebri:
aut p̄ntia humorum: vel vaporis groſſi alterantis cerebrū
plus debito: vigilia autem plerunqꝫ ſi eſt nimia fit a calidi
tate vel humore mordicāte: niſi a cauſa primitiua ſicut: ac/
cidens aīe aut dolore aut alia tali dependeat: ⁊ q2 effectus
ſignificant ſupra ſuas cauſas: ideo tam ſomnus q̄ʒ vigilia
3° vltra modum facti ſignificant malum. ¶ Nota tertio. ꝙ in
ſomno conſideramus quantitatem que eſt longitudo: aut
breuitas: ſecundo qualitatem que eſt profunditas aut leui
tas. Tertio tempus vt in die vel in nocte. Quarto acciden
B tia ipſum ꝯn̄tia: ⁊ pariter in vigilia. hoc aūt ſolum ex q̄ꝫti/
4° tate docet Hypo. ſignificare. ¶ Nota 4° ꝙ cā longi ſomni:
aut eſt frigiditas ipreſſa in cerebro fortis: ⁊ diu ſtans an̄q̄ʒ

vel remoueri poſſit: vel multā faciēs retentionē: ⁊ nō remit
tere ꝑmittens ad mēbra debitā ſpūum q̄ꝫtitatē ꝓ ſenſu aut
motu. aut eſt multa euaporatio opilans viā iter cerebruʒ ⁊
mēbra groſſa diſſolōni reſiſtens: aut continuatio euapora
tionis. cā aūt ſomni ꝓfundi eſt idē qd̄ cā difficilis excitatio
nis. iſte aūt ſunt aut fortitudo q̄litatis impreſſe in cerebrū:
merito cuius retrahit̄ ſpūs: aut multa reſolutio ꝑꝑ quā ce
rebrū fortiſſimā facit retractionē: aut p̄ntia multi groſſi va
poris opilantis: ⁊ humoꝝ etiā viarū ſtrictura. ¶ Ex qbus
pʒ. ꝙ plerūqꝫ ꝯiūgunt̄ inuicē longus ſomnus ⁊ ꝓfundus:
ſed tñ aliqñ ꝯtingit vnū ab alio abſolui. Nā vt hr̄ a Sera/
pione in ſimplicibus. c. de mādragora. ꝙ eſt mādragora q̄
dam que facit ſomnū triū horaꝝ: ⁊ valde ꝓfundū: ita vt in
cidat̄ mēbrū ſine ſenſu egri. Sōnus ḡ ille nō eſt lōgus: ſʒ ꝓ
fundus. ſed cā in h̄ eſt: q2 fumus aut vapor a mandragora
illa eleuat⁹ eſt iprimēs fortē frigiditatē in cerebrū: ſed q2 eſt
ſubtilis cito diſſoluit̄: ⁊ eo diſſoluto q̄litas mala a cerebro
facile ⁊ cito remouet̄. ¶ Quinto nota. ꝙ ꝯtingit in aliquo 5
ſomno eſſe debito lōgiorē: ⁊ ſilr̄ vigiliā: vt ſiqs vna die inte
gra dormiret: deinde vna die vigilaret. tūc eniʒ vterqꝫ eſſet
lōgior debito: q2 tñ plerūqꝫ ſomno lōgo exiſtēte fit breuis
vigilia ⁊ ecōtra. iō non fuit neceſſe ꝙ ex paruitate iſtoꝝ do
ceret Hypo. ſignificare: q2 includitur in poſitis. ¶ Ultimo 6°
nota. ꝙ ſomnū aut vigiliaʒ eſſe factā magis mō pōt duplr̄
itelligi. vno mō q2 excedāt mēſurā debitā tēperato corpi: ⁊
hoc mō nō ſemꝑ ſunt mali excedentes in via cāe. pʒ. q2 ſo/
mnus longus poſt medicinā reſtituit hoīem virtu. tū ſue: vt
pria tertij. c. de ſubeth. ⁊ vigilia multa in catarofis ⁊ humi
dis ⁊ ſilibus. 2° mō dr̄ facta magis mō: q2 lōgior ē q̄ʒ ꝯuenit
ei in quo eſt. Et hoc mō itelligat̄ aphoriſmus. ¶ Ex qbus
pʒ. ꝙ aliqs ſomnus excedēs quātitatē debitā mō ꝓmo eſt
bonus: ſed nō mō ſcdo. ¶ Sequit̄ ſcdo. ꝙ ideʒ eſt cā mala
⁊ ſignū malū. ¶ Sequit̄ 3° ꝙ aliqs ſomnus ⁊ aliqua vigi/
lia eſt res p̄ter nāʒ: q2 eſt cā morbi. ⁊ ſi arguit̄ vt ſupra pre/
cedente aphoriſmo primo. pʒ nō eſſe incōueniēs aliquā rē
naturaleʒ eſſe non naturaleʒ ⁊ p̄ter nām: vt oſtēdi ſupra. ⁊
plenius tertio tegni ⁊c̄. ¶ Cōmenti Gal. expō.

Uidā medici. Gal. in cōmento facit tria. ꝓmo ponit duas opiniones. vnā iprobādo circa hāc māʒ de lōgitudine ſōni ⁊ vigilie. 2° verificat aphoriſmū. 3° ponit vnā aliā opinionē. 2ª ibi. (Cū igit̄ morborū.) 3ª ibi. (Sicut aūt.) ¶ Dicit primo ꝙ qdā medici pu
tāt nimis lōgas vigilias eſſe malas. Sed nō ita put auerūt
de ſomno: q2 eis vr̄ nullū poſſe eē lōgū ſomnū. ¶ Dicit 2° q̊
ad ꝓmā partē. ꝙ qdā alij ſunt q dn̄t ſomnū lōgū eſſe ſtupo
rem. ¶ Dicit 3° ꝙ iſti ſcdi errauerunt cū nunq̄ʒ cōſuetudo
fuerit vocare ſtuporē ſomnū lōgum. ¶ Hic ḡ nota. ꝙ h̄ no C
men ſtupor ſumit̄ duplr̄. qñqꝫ eni ſignificat egritudinē or/
gani tactus ꝑ quā accidit nocumentū: puta diminutio aut
ablatio in ſenſu tactuali. Et hoc dr̄ 2ª tertij. c. de ſtupore. ⁊
de illo nō intelligebāt medici: q2 nimis ſtultū fuiſſet. 2° mō
ſumit̄ ſtupor ꝓ quadaʒ duricie ſentiendi ꝑ oēs ſenſus que
vocat̄ cathalaſia in cōmēto ſiue ꝯgelatio: ⁊ iſta conſequit̄
nimiā cerebri frigiditatē cū ſiccitate: merito cuius ēt poſt/
q̄ʒ ſunt vigiles dure ſentiunt: ⁊ dure audiūt: ⁊ dure mouen
tur. ⁊ de iſta loquunt̄ illi medici Gal. ¶ Hic nō 3° ꝙ vera
rō hui⁹ ſtuporis eſt eſſe malā cōplōnē frigidā ⁊ ſiccā cere/
bri ꝓpter quā mēbra a cerebro nō ꝑfecte recipe p̄nt ſentiē/
di virtutē. Et differt a ſomno: q2 in ſomno eſt retractio ſpi/
rituū a mēbris exterioribꝰ: quos nō oʒ in iſta retrahi: imo
eſto ꝙ excitent̄: ⁊ exteriꝰ mittant̄: tñ ꝑꝑ ſpirituū in debitaʒ
cōplexionē: vel paucā quātitatē nō ſufficiūt mēbra debite
ſentire. ¶ Et ex iſtis volo ſatiſfactū eſſe dubio vtrū lōgus
ſōnus ſit ſtupor. nā nō habeo ꝓ incōueniēti ꝙ res q̄ eſt ſo/
mnus lōgus ſit ſtupor h̄ mō. Stat. n. iſtā cerebri cōplexio/
nem: merito cuius eſt impotēs. ad ꝑcipiēdū etiā ꝯiungi re/

tractioni spũum ad cerebrũ pp quã illa mẽbra priuant ab
exitu in opõnes mõ dicto:⁊ tũc erit somn⁹. Stat aũt aliqñ
stuporẽ illũ nõ eẽ somnũ:⁊ esse lõgũ sõnũ:q nõ est stupor. ⁊
hoc sufficit Gal. ꝙ rõ vni⁹ nõ sit rõ alteri⁹.s.stuporis ⁊ sõni
lõgi. CVM ERGO Hic cõmẽtat aphorismũ p cãm. ⁊ pri
mo de sõno, 2° de vigilia. ibi 2ᵃ. (Ecõtra vigilie.) ℭ Dicit p̃.
ꝙ q̃zuis fuerit sine stupore sõn⁹ excedẽs modũ in quãtitate
tñ dicet̃ sõnus lõgus. cognoscit̃ aũt esse stuporẽ post euigi/
lationẽ:nã stupor ẽt in vigilia ĩpedit sensuz:vt dixi sumpto
stupore mõ dicto. ℭ Dicit scd̃o quo ad hãc ptẽ:ꝙ sõnũ lon
gum facit primi sensus friditas.i.cerebri qđ est organũ pri
mi sensus ad mẽtẽ Gal. ℭ Dicit 3° ꝙ si talis frigiditas non
sit valde fortis ⁊ ꝯiũgat̃ humiditati facit litargiã.i.obliuio
nẽ ⁊ apa posterioris ptis cerebri flaticũ. vbi aũt sit multa ⁊
ꝯiũgat̃ siccitati facit cathalasiaz.i.cõgelationẽ quã ego añ
paulo dixi esse stuporẽ cõem:non eodẽ mõ quo sumit̃ 2ᵃ ter
tij. vt supra dr̃. Ex qb⁹ pz q̃re somnus lõgus est malus:sal/
tem p viã signi:qr signat frigiditatẽ nimiã cerebri. ℭ No/
ta tñ circa partẽ nõ esse mẽtẽ Gal. ꝙ somnus solũ fiat a fri
ditate nõ ꝯcurrẽte alia qualitate:ita ꝙ velit ad somnũ cau
sandum frigiditatẽ solã ꝯcurrere:sed vult ꝙ aliqñ ẽt humi
ditas ꝯcurrit:vt 4° de accidẽti. hic aũt sufficit ꝙ frigiditas
cõiuncta alicui aliarum qualitatuz temperamentum exce/
dentium sufficit ad somnum longum causandum.

Somn⁹ lõgus a cere' fri/giditate fit.

Queritur vtr̃ somnus lõgus fiat a fridi
tate cerebri. Negatiue arguit̃
sic. Aliqs sõnus fit pp dñiũ sanguis:⁊ talis nõ
fit a frigiditate. igit̃ ⁊c̃. minor est clara. maior
est Aui. p̃ᵃ 3ˡ. c. de cura subeth. vbi dicit. in illo
aũt q factus est pp dñium sanguinis oz vt incipiat̃ a flõᵃ ce
2° phalice. iõ manifeste fatet̃ aliquẽ fieri a dñio sanguis. ℭ 2°
aliqs subeth fit ab hũiditate pura absq̃z mã. igit̃ ⁊c̃. Assum
ptũ est Auic. vbi. s̃. eodẽ. c. vbi dicit. illũ aũt. s. subeth q fa/
ctus est pp dñiũ humiditatis pure:q̃ nõ est cũ mã. oz vt cu
res cuz emplastris factis ex karabe ⁊ flore squinãti ⁊c̃. hic
ẽt vult fieri subeth pp humiditatẽ purã:⁊ sic nõ pp frigidi/
3° tatẽ. ℭ 3°. aliqs sõnus fit ex sola forti cogitatiõe:⁊ talis nõ
opz ꝙ fit pp frigiditatẽ. igit̃ ⁊c̃. assumptũ est Auer. loco. s̃.
4° allegato. apho. i. ℭ 4° aliqs somn⁹ grauis fit pp cõpressio/
nem timpoꝝ:aut depressionẽ ossis supra pãniculo cerebri.
igit̃ aliqs nõ fit pp frigiditatẽ. Et p ꝯsequens aliqs sõnus
lõgus fit:nõ pp frigiditatẽ. assumptũ est Auic. p̃ᵃ tertij. c. de
5° subeth. ⁊ in. c. de signis eius. ℭ 5° si sõnus lõgus ⁊ pfundus
esset pp frigiditatẽ. seqt̃ ꝙ mot⁹ in eo nõ essent leuiores sen
sibus ei⁹. ꝯñs ꝯ Aui. c. de signis subeth. vbi dixit. ⁊ dr̃ia i/
ter subeth. ⁊ apa est ꝙ qr hñtes subeth poẽ est itelligere ⁊
excitari. ⁊ sunt motus eius leuiores sensib⁹ ei⁹. ⁊ ꝯña argui
tur:qr frigiditas est magis ĩpeditiua motuũ q̃z sensuũ cum
multo maior caliditas reqrat̃ ad mouẽdũ q̃z sentiẽdũ. itez
6° qr maior spũum q̃ztitas reqrit̃. ℭ 6° in sõno fit febris calefa
cto nimiũ cere°. igit̃ stat sõnũ esse cũ nimia caliditate:igit̃ ⁊
7° sõnũ lõgũ. assũptũ docet expiẽtia. ℭ 7° in frenesi aliqñ dor/
mit infirm⁹ febre forti exñte:⁊ capite vehemẽter calefacto:
igit̃ sõnus lõgus stat cũ mala cõplõne calã. ⁊ p ꝯñs nõ fit a
8° frigiditate. ℭ Ultio. sõnus fit ab humiditatibus solis. igit̃.
assumptũ pz. qr medicine vere sõnifere sũt humectatiue:nõ
ĩfrigidatiue:vt. 4. de accñti ⁊ mor. vltimo caplõ. vbi dicit.
medicina v̄a q̃ tm̃ humectat dignuz est vt dicat̃ sõnifera. q̃
aũt sensum obtũdit ⁊ cõgelat nõ est dicenda somnifera.

In oppositũ est Gal. in cõmẽto in pte dicta nũc.
Ad eãdẽ partẽ est Aui. p̃ma tertij.
ca. de subeth. vbi dicit. ois aũt subeth ex cõplõne pẽdẽs est
pp frigus. ℭ Ꝑ ad idẽ facit Auer. i de sõno ⁊ vigilia. vbi di
cit ꝙ ꝯctio calidi nãlis ad iteri⁹ corpis accidit pp suũ ꝯriũ:
qđ est frigiditas ⁊ humiditas:queãdmodũ expan° ⁊ mot⁹
ad ex̃ accidit ei pp calorẽ ⁊ siccitatem:necesse est vt nõ acci
dat ei h̃ accñs apud sõnũ:nisi pp frigiditatẽ ⁊ humiditatez

que dñant̃ in cere°. Idez vult Arist. p̃ de somno. vlti. c. vbi
mouet qõnẽ:ex q̊ somnus est gñalr̃ ĩfrigidatio qũo fiet so/
mnus p calãz euaporationẽ. vbi dicit. q̃z q̃z vtiq̃z dubitabit
aliqs quare post cibũ fit fortissimus somnus:⁊ est somnife
ruz vinũ ⁊ alia hmõi caliditatẽ hñtia. Est aũt nõ rõnale so/
mnũ qdẽ esse in infrigidatiõe cãz aut dormiẽdi caliditatẽ.
hec Arist. ⁊ pz intelligẽti cãm:qr Aristoteles vult in omni
somno esse p infrigidationẽ cerebri:vt testatur Auer.

Ista questio visa est mihi ambigua:⁊ in qua va/
rie phoꝝ sñie repiunt̃. in ei⁹ ergo de/ 1
terminationẽ faciã duos articulos. In primo ponã notabi
lia ⁊ distinctiones. In scd̃o rñsionẽ de quesito.

Quantũ ad primũ nota p̃mo ꝙ de rõne formali sõni
est ĩpotẽtia primi sensitiui ad sentiẽdũ recte
p mediocres sensatiões exterioꝝ:⁊ ẽt redit⁹ spũs ab istr̃is
sensus ⁊ motus ad suũ p̃nᵐ sumẽdo reditũ:vt importat redi
re:aut redisse cũ phibitiõe expãsiõis:queãdmodũ in qõne
p̃ma hui⁹ pticule. ꝙ. n. p̃ᵐ sit de rõne sõni colligit̃ ab Ari. p̃
de somno. ⁊ 2° colligit̃ ab Aui. p̃ᵃ tertij. ⁊ Auer. 3° colliget.
ℭ Nota 2°. ꝙ ex eadẽ qõne ois sõnus est passio p̃mi sensiti
ui cũ debeat esse illi⁹ v̄tutis passio ad quã seqtur ligamẽtũ
oĩum sensuuz sil'. ℭ Nota 3° ꝙ ille due dispõnes q̃ sũt de for/
mali rõne sõni in sõno nõ p accñs:sz p se ꝯiũgunt̃. pz. qr cũ 2
sõnus sit dispõ nãlis:⁊ a nã intẽta:⁊ tales p se cõplete ꝯtin/
gunt:⁊ nõ soluz p accñs:seqt̃ ꝙ iste due dispõnes in sõno p
se cõiũgunt̃. impotẽtia ergo p̃mi sensitiui ⁊ spũuz reditus:
⁊ phibitio expãsionis ei⁹ oz ꝙ nõ p accñs:sz p se in somno
inuicẽ cõiungant̃. ℭ 4° nota. ꝙ dispõnes quarũ cõiunctio
est p se:opz ꝙ aut vna sit alterius cã:aut ꝙ ambe ab eadez
causa sint apte nãliter dependere. naz non vr̃ alius modus
cõiungendi per se tales vel alias dispositiones. ℭ 5°. nota.
ꝙ nec impotẽtia primi sensus est per se retractiua spirituũ:
nec reditus spirituum per se facit primuz sensum impoten/
tem. primum patet. qr cum impotentia dicat puram priua
tionem non erit:vt sic per se cã positiui. ℭ Scd̃m pz. qr ho
rum spirituũ reditus potius facit sensum cõem potentiorẽ
pter instr̃i abundantiam q̃z ipsum reddat impotentem.
ℭ Prima suppositio. ois dispositio primi sensitiui:merito cu
ius est insufficiẽs ad pcipiendũ recte p mediocres sensatio
nes exterioꝝ sensuũ est cõplexionalis aut cõpositionalis:
aut ad vnitatẽ ptinẽs. pbat̃. in eodẽ gñe sunt dispõnes mẽ
broꝝ:merito quarũ opationes suas debito sufficiũt facere
⁊ merito quaꝝ ledunt̃:cũ gña lapsuũ sint eadẽ his que vir
tutem cõplẽt. ergo a simili in eodẽ genere dz esse dispositio
mẽbro intrinseca reddẽs mẽbrũ insufficiẽs:sz illa insufficiẽ
tia nõ sit preter nãm cũ dispõne p quã mẽbrũ est sufficiens
ad operanduz. sed dispõnes p quas primũ sensitiuũ sufficit
operari modo dicto sunt cõplexionales cõpositiõales aut
vnitates. igit̃ ⁊c̃. ℭ Ex isto seqt̃. ꝙ ois somnus est disposi/
tio cõplonalis:aut cõpõnalis:aut vnitatis primi sensitiui.
pbat̃. qr ois somnus est dispõ primi sensitiui:merito cuius
est insufficiẽs ad pcipiendũ. igit̃ ⁊c̃. vt prius dr̃. ℭ Suppo
no scd̃o. ꝙ lz de caliditatis rõne sit iuuare attractiuam ⁊ si
bi deseruire:tñ principalia mẽbra nostri corpis transmissi/
ua spũs ad residuũ corporuz:vel ad alia sibi subseruiẽtia p
augᵐ caliditatis nõ iclinant̃ ad spũs retrahẽdos:sz potius
ad spargendũ ipsos exterius. hec suppositio colligit̃ h̃ de
causa vigiliaꝝ. ⁊ p̃ma tertij. ⁊ de dispõnibus cordis. ii. ter/
tij. ℭ Suppono 3° ꝙ q̃litates p quas obtundunt̃ virtutes
cognoscitiue:maxime sunt frigiditas ⁊ humiditas. Colligi
tur hoc ex Gal. 3. iterioꝝ. 5. c. vbi dicit. vnde scias ꝙ humi
ditas in cõfusiõe actiõis aĩe est in 2° gradu:⁊ friditas in p̃.
ℭ Suppono 4° ꝙ maior ⁊ fortior retractio spirituuz alijs
paribus cõtingit pter friditatis augmentũ in prin°:q̃z p
pter aliã q̃litatez aliq̃z. Ex hac suppõne pz. ꝙ sincopis for/
tis:timor fortis ⁊ somnus maxime vĩr posse in corpibus
fridis accidere. ℭ Pria distictio. Somn⁹ qdã ẽ nãlis:qdã

nō nālis:q̄dā ꝑter nām. pz supra cuz sua declaratione. ¶ 2ª
2ª distictio. aliud est aliquā esse cāz somni ꝓfundi: ⁊ aliud est esse cām somni: sicut aliud est esse cām sortis albi: ⁊ aliud ē esse cām sortis. nā ille oēs dnr cause somni ꝓfundi quecūq; sunt cāe difficilis excitationis. mō stat aliq̄s esse cās difficilis excitationis: q̄ tn̄ nō sunt cāe somni: vt patebit infra.

¶ Prima ↄclo. ois somnus est dispō ꝑmi sensitiui a q̄ ꝑmū
1ª ↄclo. sensitiuū reddit ipotēs ad recte ꝑcipiēdū p mediocres sensatiōes exterioꝝ sensuū: ⁊ p quā ipsuz iclinat ad spūs retrahēdos ⁊ retractos reijciēdos ab instrīs sensus ⁊ motus. Ista ↄ ꝓbat sic. Somnus est dispō p quā pᵐ sensitiuū reddit ipotēs ad recte ꝑcipiēdū: sed ab eadē dispōne in somno fit primū sensitiuū impotēs: ⁊ spūs retrahuntur: ⁊ nulla est alia dispō ꝑter somnū in somno necessaria hec duo faciēs. a somno ergo ēt spūs retrahunt. ꝙ aūt ab eadem dispōne in somno depēdeant ista, arguitur. q2 p se in somno ↄiugunt: vt dicit 3ª suppō. ergo vel vna ab alia pendet: vel ambe ab eadē 3ª in somno existēte. ↄn̄a tz ex suppōne 4ª. Sz vna istaꝝ nō pēdet ab alia vt dixit suppositio q̄nta. Restat igit ꝙ ambe iste dispōnes ab eadē depēdeāt. ꝙ aūt nulla sit dispositio corpis alia in somno p se ↄcurrēs: a q̄ sic depēdeāt. pz discurrēdo. ¶ Scđa ↄ. aliq̄s somnꝰ ē cōplonalis dispō
2ª ↄclo. ꝑmi sensitiui. ꝓbat ꝑ ex mō loquēdi Auic. pª tertij. cū dixit in ca. de subeth. ois subeth ex cōplone pēdēs est ꝑꝑ frigus. ꝑ vbi vr̄ inuere ꝙ aliq̄s talis est q nō est ex cōplone pēdēs. ¶ Cōfirmat 2°. de somno ꝑꝑ cōpressionē cerebri ab osse: ⁊ ꝑꝑ ꝑcussionē: ⁊ ꝑꝑ fortē cogitationē. imaginādū est eniz ꝙ cereᵐ ↄstrictū ⁊ ꝑturbatū in se merito huiꝰ dispōnis fit ipotens ad ꝑcipiēdū recte: ⁊ cū h̄ inclinat ad retrahēdum spm̄ ab instrīs sensus ⁊ motꝰ. Et iō talis ↄstrictio est sepe sōnus ⁊ sīles sōni accidūt ex ꝑcussiōe in capite circa timpora: ⁊ ꝑcussiōe in stō°: q̄nq; ex istis seq̄t nō oēm somnū nec oēm sonum lōgū fieri ex nimia friditate ꝑmi sensus. Nā dn̄s Jacobus boninus ex ꝑcussione capitis vsq; ad remotionē ossis stetit in ↄtinuo subeth. ¶ Tertia ↄ. nullus somnus est com
3ª ↄclo. plexio cal'a. ꝓbat. nulla talis cal'a cōplo cerebri est p se factiua ipotētie ꝑmi sensitiui ad ꝑcipiendū ⁊c. ⁊ retractionis spirituum ab instrīs sensus ⁊ motus: vt pz ex suppōnibus. ¶ Quarta ↄ. pol'e est cerebrū cal'm cōplonal'r pati somnū
4ª ↄclo. cōplonalē. pz de febriētibꝰ ⁊ freneticis in q̄bus sepe accidit somnus: ⁊ ifrigidato capite cū oleo rosaceo nō obstante ꝙ post talē ifrigidationē remaneat cerebrū cal'm preter nāz. ¶ Correlariū. nō incōuenit idem mēbrū simul ⁊ semel pati cōplonē malā cal'am preter nām: ⁊ malaz cōplonē frigidā preter nām. pz de cerebro patiēte karabitū p opiū dormiēte. ¶ Quinta ↄ. ois nālis somnus est frigiditas: aut a frigi
5ª ↄclo. ditate ꝑmo depēdens. Ista ↄclo primo vr̄ de mēte Aristo. ꝑmo de somno. vltimo. c. vbi somnū, gn̄aliter dicit esse ifrigidationē. Et ↄstat ꝙ loq̄tur de somno naturali. ¶ Sed ꝓbat rōne. omnis somnus nālis aut fit cū ꝓfundatione spūs vitalis ad digerēdū cibū: aut ꝑꝑ restaurationē spūs in vigilia dissoluti: vt dr̄ ꝑma tertij. c. de subeth. ⁊ hoc sine ↄcursu rei alicuius ꝑternāliter agentis ad somnū causandū: sz quādocūq; sic est cerebrū retrahit spm̄ ꝓpter frigiditatē principal'r. igit ⁊c. minor ꝓbat. aut. n. talis retractio fit ꝓpter cerebri retractionē ꝑncipal'r aut ꝓpter humiditatē: si non fieret ꝑncipal'r a frigiditate: sed nō fit sic cerebri talis retractio nō existente frigiditate sine causa ꝑternāl'r iprimēte vt cōstat discurrēdo p cās ↄctionis cerebri. ergo opz vt fieret ꝓpter humiditatē: sed arguit ꝙ nō: q2 humiditas nō facit cerebrū retrahere spm̄: sed vr̄ secūdario facere ad somnuz causandū: q2 iuuat ad faciēdū cerebrū impotēs ad operandum ipsius subam relaxando. Al'r enim insufficiēs valde fuisset Aui. ponēdo modos q̄bꝰ humiditas facit subeth cū nunq̄; ponat ex ea fieri: nisi q2 mēbra relaxat ita vt coincidant ⁊ claudant vie ⁊ ꝓhibeat spūs trāsire. in frigiditate aūt ponit ꝙ est cā reditus spūs immediate. ¶ P si ita esset eque prio posset humiditas esse cā somni cōplonalis: sicut frigiditas: cur posset esse imediate cā ipotētie ⁊ retractōis spirituū. ēt longo tpe durātiū. ↄn̄s est ↄ Aui. in loco statim allegato vbi dixit ꝙ ois subeth cōplonalis fit a frigiditate ꝑmo. ⁊ ab humiditate scđo. q2 illa cū frigiditate ↄcurrit ad ipsum: vel q2 humiditas cū facit subeth: nō facit imediate: sz mediāte alio: puta mēbroꝝ tali relaxatiōe: vt coicidāt: ⁊ ꝓhibeat excitatio: dūmodo priꝰ ab alio sit facta retractio. ¶ 6ª ↄ. pura humiditatis sine ↄcursu materie pōt esse cā su
beth cōplonalis: sz sit impol'e solā humiditatē sine alterius q̄litatis cōcursu esse cām somni cōplonalis. pª pars ꝓbat. ꝑꝑ humiditatē cerebri ↄtingit somnū q al's esset nālis fieri ꝓfundū ⁊ lōgū: igit stat humiditatē esse p se cām quare aliquis somnus ēt faciet subeth. Assumptū pz ponendo ꝙ p infrigidationē nālis euaporatiōis cibi cereᵐ retrahit spūs vt dz ꝓ somno nāli: sz postea cōiūgat humiditas absq; mā merito cuius instra spūs ita relaxent vt coincidant: ⁊ ꝓhibeāt spūuz retractionē lōgo tpe: ⁊ faciāt somnū difficilis excitationis. totū pz esse possibile. ⁊ tūc pz prima pars ↄclusionis. Scđa ꝓbat. q2 pura humiditas sine alteriꝰ cōcursu nō pōt esse cā retractiōis spūs ab instrīs sensus ⁊c. nisi mediāte mala cōplone. ⁊ p ↄn̄s nō faciet somnū cōplonalem. assumptū patuit supra. ¶ Ultima ↄclusio. ois somni longi cōplexionalis cā est frigiditas cerebri. hoc fit ꝓ mēte Gal. ⁊ pz per precedentes cōclusiones. ideo omnis somnus longus cōplexionalis purus est a frigiditate aut sumit a dn̄io.

Ad argumenta

ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑmū ↄcedit añs ⁊ ↄn̄s. ꝙ aliq̄s somnus lōgus nō fit a dn̄io frigiditatis: sed talis somnus nō est cōplexiōalis somnus. ergo factus a dn̄io sanguinis nō est cōplexionalis. ¶ Nota tn̄ hāc ↄn̄am nō valere. Iste somnus fit a caliditate. ergo nō fit a frigiditate. nā somni naturales ꝑz Arist. a caliditate fiunt eleuāte euaporationē cibi: ⁊ illi idē fiūt a frigiditate illius euaporationis acq̄sita in ea in cerebro sicut vapores in media regiōe aeris frigidi fiūt. ¶ Ad scđm negat ꝙ aliq̄s somnus cōplonalis fiat ab humiditate pura. i. sine ↄcursu alterius qualitatis. ¶ Ad argumentum cū dr̄. subeth aliq̄s fit ab humiditate pura absq; mā. ergo somnus fit ab humiditate. argumētū nō vz ad sen. uz medicoꝝ. nā Aui. nō vult plus nih̄ ꝙ aliq̄n pura hūiditas absq; mā est cā ꝙ aliq̄s somnus ē subeth. q2 est cā q̄re difficulter excitat. ꝓpea ꝙ facit coicidere extremitates neruorū termiatas ad pᵐ sensitiuū. ⁊ ita difficulter penetrare sensationē exterioꝝ sensuū ad organū sensus cōis: nec plus voluit Aui. ¶ Ad 3ᵐ dr̄ ꝙ somnus ↄn̄s fortē cogitatione: aut fit ꝑꝑ mām attractā ad locū primi sensitiui opilantē aut infrigidantē: aut fit q2 ↄbit primus vētriculus versus scđm: ⁊ sic cōstringuntur meatus ad organa sensuū: ⁊ somnꝰ nō fit pure cōplexiōalis. ¶ Ad 4ᵐ pz: q2 illi sunt somni cōplexionales. ¶ Ad 5ᵐ neget argumētū: ⁊ cū dr̄ frigiditas est magis impeditiua ⁊c. dr̄ hoc cōcedendo alijs paribus. Sed cā quare motus sunt leuiores sensibus est ꝙ in somno plerūq; cum complexione cōiungit opilatio: ⁊ maxime in primo ventriculo: vnde oriunt nerui sensitiui alijs sensibus a tactu: ⁊ aliqui tactiui. alioꝝ ergo sensuum operatio est grauior: sed nerui motiui qui a posteriori cerebro ⁊ nuca oriūtur circa illas partes nō existēte tāta opilatiōe plus de spiritu aiali ad eadē penetrare pōt: ⁊ sic leuius possunt moueri. Et si dicat. ergo ijdē leuius poterūt sentire. ↄcedit: si tangibile eque faciliter applicatur. nūc aūt motiui nerui sunt multū corpori intrīseci. Et ideo tāgibilia nō ita illis occurrunt. vel dicas ꝙ ipedimētū in sentiendo non est tm̄ ꝓpter frigiditatē facientē retractionē: sed etiam ꝓpter defectum spūum in mēbris tam in q̄titate q̄z ꝓpter eoꝝ turbulentiā vnde fiunt inepti ad opera motus. ¶ Ad sextuz negat illa ↄn̄a. somnus lōgus cōplonalis stat cū mala cōplone calida. ergo non est friditas. nā nō incōuenit in eodē esse positi

Margin notes (right column): 6ª ↄclo. — 7ª ↄclo. — Ad pᵐ. — Ad 2ᵐ. — Ad 3ᵐ. — Ad 4ᵐ — Ad 5ᵐ. — Ad 6ᵐ

nam caliditatē ꝑter nām:⁊ priuatiuā frigiditatē ꝑter nāz.
Ad 7m. ¶ Ad vltimū dr̄. ꝙ medicina frigida est magis somnifera q̄ȝ humida. qꝛ tn̄ medicine denoiant a fortiori effectu queȝ sufficiūt facere in corpus humanum:⁊ fortior est stupor de quo ibi loqt Gal. q fieri pōt a medicina frida q̄ȝ sit somnus ⁊ iō frigide sunt denominād e stupefactiue: nō obstāte ꝙ ēt sint multo magis somni inductiue q̄ȝ humide. Quis enim dubitat. ꝙ magis est somnifeꝝ opiū q̄ȝ aqua tepida. sȝ humide: qꝛ non pn̄t stupefacere: sed somnū inducere: ideo dn̄r somnifere. ꝙ si dicat ibi Gal. dicere aucte Aristo. ꝙ ois somnus fit humectato cerebro:⁊ idē tertio interioꝝ 5o. ca. dicit ꝙ somnus ab humiditate:⁊ vigilia a siccitate. dr̄ ꝙ ista sunt vba absolute ꝓlata. intētio tn̄ Aristotelis fit ꝙ ab humiditate. i. a pn̄tia materiei humide in cerebro: que mā tn̄ infrigidat dū fecit somnū. vt vult Aristo. primo de somno. ⁊ tu hic ꝯsidera ꝙ vigilia est dispō: merito cuiꝰ sensus cōis est potēs ꝑ exteriores sensationes recte ꝑcipe:⁊ spūs a pnō ad instrā sensus ⁊ motus trāsmittitur: ita vt possint opari ꝑ mediocria ꝓmouētia. ⁊ vide qūo hic vigilia sit ꝯueniēs cerebro ⁊ nālissima cōplexio ⁊ cōpō dū sit nālis. preternālis aūt pōt esse cōplō ⁊ cōpositio nō ꝯueniēs pmi sensitiui: sed plurimū est caliditas: aut caliditas cū siccitate: vt pma tertij. c. de sara. ECONTRA VIGILIE. Hic verificat de vigilijs dicēs. ꝙ vigilie fiūt ex caliditate primi sensus. i. organi sensus cōis:⁊ ista caliditas aut fit ꝑꝑ simplicē cōplonē in cerebro sine mā: aut ꝑꝑ pn̄tiā māei: puta cholere: aut flatis salsi: qđ dicit Gal. se in qbusdā libris alijs explanasse. Et iō sufficit hic abbreuiare:⁊ hoc totū est claꝝ ex his que supra dixi. SICVT AVTEM. Hec est tertia pars pncipalis: in q̄ narrat opionē quorūdā dicētiū ꝙ vigilia nūq̄ȝ ē excedēs momꝰ sicut alij dixerūt de somno. ⁊ pȝ totū ⁊c̄. ¶ Apho. 4.

Non plenitudo: non indigentia: neqꝫ aliud quodcunqꝫ magis natura fuerit: nihil bonum.

Theo. ¶ Non satietas: non fames: nō aliud quicq̄ȝ bonus est: quod naturam excedit.

Leoni. ¶ Non satietas: non fames: neqꝫ aliud qcq̄ȝ bonum est quod modum nature excesserit.

¶ Hypocras in h aphorismo intēdit duas ꝯclones: sed eas ita ꝯiungit ꝙ textus non vr̄ diuidēdus. ¶ Prima igit ꝯ̊ est hec. nulla repletio vel euacuatio egrediēs mēsurā nāleȝ q̄ est ꝯueniens corpori in quo est: est bona. ¶ Scđa ꝯ̊. nulla alia res nō nālis corpori nr̄o applicata extra mensurā nāe ꝯuenientē est bona. ambe ꝯclones ꝓbant. nulla dispositio apta ducere corpus extra latitudinē naturalium dispositionum est bona: sed tā repletio excedēs nāleȝ mēsurā q̄ȝ euacuatio: q̄ȝ ēt quelibet alia res nō nālis egrediēs mēsuram mō dicto est hmōi. igit ⁊c̄. pȝ ꝯn̄a. ⁊ assumptū statim patebit.
A
Nō p̊. ¶ Nota primo. ꝙ plenitudo ⁊ euacuatio: qn̄qꝫ sumuntur ꝓ humore quo mēbrū est repletū: vel paucitate: vel priuatione humoꝝ in euacuato. aliqn̄ aūt sumit repletio pro dispōne mēbri repleti: puta extēsione dimēsionū eius:⁊ inanitio ꝓ dispōne mēbri inaniti. qn̄qꝫ vero sumit ꝓ opationibus virtutū nāliū: vt motus attractionis humoꝝ ad membrū dicat membri repletio: expulsio eoꝝ dicat euacuatio:
Nō 2o. ⁊ quocunqꝫ modo capiat aphorismus est verus. ¶ Nota secundo. ꝙ hoc nomē indigētia quandoqꝫ significat famē naturalem: vt ibi. vbi indigentia non opȝ laborare. quādo
Nō 3o. qꝫ famē caninā: vt infra. potus indigentiaȝ soluit. ¶ Nota tertio. ꝙ reꝝ circa corpus humanū a medico cōsiderataꝝ tria cōmuniter ponunt genera: res naturalis: res non naturalis:⁊ res preter naturaȝ. Res naturalis est res ꝺm suum genus per se ordinata ad corporis integritatē vel conseruationeȝ effectiue vel corpori intrinseca:⁊ ista sunt elementa: cōplexiones: humores: mēbra: virtutes: spūs:⁊ opatiōes.

Res vero nō naturalis est illa que ꝺm suū genus non transcendens medici cōsiderationē necessario occurrit corpori debenti per suas etates decurrere:⁊ pōt ꝺm nostre voluntatis imperium cōuenienter vel inconuenienter applicari corpori:⁊ ista dicunt cōiter sex: aer: cibus ⁊ potus: motus ⁊ quies: somnus ⁊ vigilia: inanitio ⁊ repletio:⁊ accn̄a aie. res vero ꝑter nām est illa que est ꝑ se sanitatis: vt sic vel suorum operū deterioratiua: aut nocumentū in sanitate consequens:⁊ huius sunt tria genera. s. morbus: cā:⁊ accidens. qꝛ ergo res naturales vt sic sunt corpori conueniētes:⁊ res preter nām sunt incōuenientes. de istis sic non fuit opportunū ꝙ Hypo. diceret ꝙ existentes magis natura sunt male. sed qꝛ res non naturales sub rōne qua tales possunt conuenienter applicari corpori: aut incōuenienter. ideo illa pars aphorismi neqꝫ aliud quodcunqꝫ fuerit ⁊c̄. ēt intelligenda est de rebus non naturalibus: vt dixi in ꝯclusione aphorismi. ¶ Nota quarto. ꝙ lȝ ista gn̄a tria differāt ꝺm rationē: non tamē est incōueniēs vnam ⁊ eandē rem illaꝝ esse naturalem: nō nālem:⁊ preter naturam. Nam sanguis replens venas nimis ꝓ quāto est humor est res nālis. pro quanto est repletio est res non nālis. pro quanto est nocens est causa morbi ⁊ res preter naturam. ita etiaȝ potest dici de ira ⁊ gaudio ⁊ timore nocentibus. pro quāto sunt operationes sunt res naturales. pro quāto nocent sunt res preter nām. ꝓ quanto sunt accidētia aie sunt res non naturales. ¶ Ex quo sequit: ꝙ nō est incōueniēs repletionē esse rem naturalem:⁊ tn̄ nocere ⁊ rem esse preter nālem. item ꝙ non est inconueniens eandē rem esse cibuȝ ⁊ repletionē. ¶ Quinto nota. ꝙ repletionē vel inanitionē esse magis natura intelligitur esse egredientem a conuenienti mensura corpori cui applicat vel in quo est: vt ita intelligatur. in scđa cōclusiōe siue a tali cōueniēti mēsura egrediat per augmētū siue per diminutionem. vtroqꝫ enim modo res tales nō sunt bone. ¶ Sexto nota. ꝙ repletionē vel aliā reȝ esse extra mensuram naturalem: vel magis natura potest intelligi dupliciter. vno modo ꝙ sit extra mensurā ꝯuenientem corpori sano. Secūdo modo ꝙ sit extra mensurā pro tūc conuenienteȝ corpori in quo est vel cui applicatur. ⁊ hoc scđo modo intelligit. nam quandoqꝫ est bona euacuatio vsqꝫ ad sincopim que modo pmo est magis natura. ¶ Vltimo nota. ꝙ iste res omnes tam euacuatio ⁊ repletio:⁊ alie res nō naturales corpus cui obuiāt permutāt:⁊ ideo cū mensurā naturalem egrediunt etiā sunt apte incōuenienter permutare:⁊ ideo dicunt magis natura ⁊ non alr̄. Et ex hoc apparet assumptū verificās aphorismi ꝯclones: qꝛ talia sunt apta corpora naturalitate educere. ¶ Nota vltimo de repletione ⁊ etiam euacuatione ꝙ quedam est talis quo ad vasa: qꝛ per eam vasa multum extendūtur: quedam dr̄ repletio quo ad virtutē: qꝛ ꝑ eā virtus grauat ⁊ debilitatur. exemplum primi. vt siqs bono sanguine plenas habet venas ⁊ tumidas. exēplum secundi: vt pn̄tia pauci humoris ⁊ mali in stomacho. Concordia aphorismi hr̄ tertia primi. doctrina scđa. caplō de his que ꝯueniūt ex eūone ⁊ retētiōe. ¶ Ex istis volo solutū esse ad dubia hic moueri solita. pmū vtrū plenitudo magis natura sit mala. certuȝ enim est ꝙ si intelligat magis natura ad sensum dictū. s. ꝙ excedat mēsuram plenitudinis conueniētis corpori in quo est ꝙ ipsa est mala. ⁊ si dicat ꝙ atlete sunt in hac plenitudine que est bona. negatur ꝙ sit bona vel perseuerāter fortis talis atletarum dispositio: vt dicitur particula prima. ¶ Secundū dubium vtrum plenitudo ⁊ inanitio magis modo sint cāe morborū vel esse possint. dicitur enim ꝙ sic qualitercunqꝫ plenitudo sumat. ¶ Iteȝ potest esse morbus siue sumatur pro membri repleti dispositione siue ꝓ humore replente. Nam sicut lapis in vesica est morbus ita nō repugnat humorem in oculo esse morbū:⁊ tn̄ pōt esse cā: vt ꝑdicit:⁊ signum ⁊ etiā accn̄s morbi eiusdē. ¶ Cōmēti Gal. expō.

Cum in

Um in precedēti. Gal. in isto cō mēto p̄ ōndit qd gñaliter intelligat in isto aphoris. Scdo tā git cām ipm v̄ificantē ibi. (Exiēs ḡ.) ¶ Dicit p̄ q̄ h̄ in p̄cedenti aphō intellexit: iō hic specifi cauit: ⁊ voluit dare itelligi q̄ sanitas est tēperamētū ⁊ eq̄li tas: ⁊ iō nō debēt sanitatis ɔseruatiua excedere mediocrita tē. ¶ De pte scda dicit. q̄ ex dicto sequit̄ q̄ corpus exiēs tē peramētū ⁊ eq̄litatem p̄culdubio incidit infirmitatē ex quo egredit̄ sanitatē: ⁊ addit q̄ si iste egressus a tēperamēto est multus: tūc est morb⁹. si vero paucus tūc est cā morbi. s. sal tē p̄paratiua ad h̄ q̄ corpus facilius egrotet. ¶ Circa pri mū dictū adde q̄ sanitatez esse eq̄litatē est intelligēdū sani tatē esse dispōnē eq̄lē. s. ad iustitiā. iustitia enim est disposi tio p̄portionata pfectioni opationū: ⁊ cū ab illa p̄portione ad opationes pficiendas remouet̄ corpis dispositio. dr̄ in firmū corpus: aut nō sanū: vt statim dicā. ¶ Circa scdm di ctū attēde. q̄ hoc nomē infirmitas significat oēm dispōnez nō firmā: sicut est sanitas: ⁊ q̄a neutralitas est dispō non fir ma. iō neutralitas dr̄ infirmitas. ¶ Ex quo apparet hoc ar gumētū nō valere. hoc corpus est infirmū. ergo est egruz. p̄z scdo q̄ illud qd̄ hic dicit̄ exiens sanitatē incidit in infir mitatē est ve⁊ nō repugnans positioni neutralitatis: quia neutralitas in infirmitate cōtinetur. ⁊ iō Gal. subiūgit illaz de paruo ⁊ magno exitu distinctionē. ¶ Nota 2°. q̄ aliud est mēbruz aliq̄d in suis operationib⁹ impediri: ⁊ aliud est ipsuz ledi f̄m modū loquēdi medico⁊. Ipsum eni ledi est p̄ hiberi a recte operādo merito defectus p̄ternālis in aliquo instrumēto nāliter requisito in corpore humano ad talem operationē. v̄bi grā. ad visionē in cornea causandū requiri tur debita cóplexio ⁊ positio cristalline: ⁊ albuginei: ⁊ cor nee: ⁊ neruo⁊ obtico⁊: ⁊ spirituum in quocūq̄ isto⁊ fuerit aliq̄s defectus p̄ter naturā in dispositione requisita ad vi sionē causandā: merito cuius cristallina nō sufficeret vide re recte ⁊ perfecte: dicimus cristallinā ledi. sed mēbruz im pediri est qualitercūq̄ impediri a perfectione operationuz siue per talē defectū: siue per causam extrinsecam: siue quo modocūq̄: vt faciendo vnaz operationē p̄pterea q̄ illi va cat virtus nō potest simul alteri vacare oibus istis modis dicimus membrū impediri. vnde mótes impediūt ad visio nē rerū que sunt post mótes: ⁊ arma a cursu ⁊ funis a mo tu manuū cū ligant̄. cum tamen nullū illo⁊ mēbro⁊ p̄pter hoc dicatur lesum: ⁊ quia egritudo est dispositio ledēs ope rationes ⁊ similr̄ neutralitas. ideo nulla illarū rerū est egri tudo aut neutralitas: ⁊ nullū taliū corpo⁊ est egrū vel neu trū. ¶ Ex q̄b⁹ sequr̄ p̄. q̄ nō iō hoiem ligatū non dicimus esse egrū. q̄z dispō ipediēs sit depēdēs a cā p̄mitiua: sed rō est. q̄z illa nō ledit opationes lz ipediat. ¶ Seq̄tur 2° illū q̄ patit̄ malā cōplōne pēdētem a cā p̄mitiua q̄ mala cōplō le dit sensibilr̄ opationes esse egrū. ¶ Sequit̄ 3° dispōnes ali quas ex toto in esse pēdētes a p̄mitiua cā eē egritudies aut neutralitates. ¶ Seq̄tur 4° q̄ q̄libet exiens sanitatez ⁊ re manēs in vita ingredit̄ infirmitatem. ⁊ tu istas trufas tene menti amplius. p̄mo tegni eas declarauimus. p̄pter 3^m di ctū cōsidera. q̄ ille est multus exitus a sanitate a q̄ per se ⁊ īmediate sensibilr̄ ledunt̄ opationes: ⁊ p ɔñs est egritudo. Exit⁹ āt pu⁹ aut est ɔplōnalis aut ɔplonal̄ aut vnitatis: ⁊ q̄ lib; talis aut est cā morbi factiua ⁊ corpeat aut est cā p̄pa ratiua corpis ad facilē casum in morbo. dr̄ tñ neutralitatis a Gal. p̄ tegni ⁊c. ¶ Aphorismus. V.

Abores spōtanei: narrāt morbos.
¶ Lassitudines sponte euenientes morbos pronuntiant.
¶ Spontanee lassitudines morbos pronunciant.

¶ Cōclō aphorismi est hec. lassitudines spōtanee sunt signa p̄nostica morbo⁊. p̄bat̄. iste lassitudies significāt in corpe p̄sentiā cause factiue morbi. igit̄ ⁊c. assūptū patebit statim. A
¶ Nota p̄ q̄ hoc nomē labor sumit̄ hic p lassitudine. lz fu pra p nocumēto ⁊ alibi p multa mā sumat̄. ¶ Nō 2°. q̄ las situdo est ipotētia v̄tutis motiue ɔiuncta tristi sensationi ta ctiue in cute: ⁊ q̄si toti⁹ ambitu musculo⁊ q̄ tristis sensatio apud motū ⁊ cōpressionē est maxie apta excitari. ¶ Nō 3° B q̄ lassitudinis spēs a Gal. ponunt̄ tres simplices. 3° de re gimine sanitatis. s. extēsiua vlcerosa ⁊ apostemosa siue inflā matiua. Est aūt extēsiua lassitudo ipotētia mouēdi cū sensu nimie extēsionis mēbro⁊. vlcerosa cū sensu nimie mordica tionis. apostemosa est cū sensu extēsionis ⁊ supcalefactiōis q̄lis in apate sentit̄. sz q̄tuor sunt cōposite. s. extensiua vlce rosa. extēsiua apostemosa. apostemosa vlcerosa extensiua. apostemosa vlcerosa. vt eodez loco ex Gal. colligit̄. ¶ Nō 4° q̄ iste lassitudines q̄nq̄ ɔtingūt ex cā extriseca sicut v̄bi grā. exercitio vel sili. q̄nq̄ contingunt ab intrinseco sine cā exteriori: ⁊ isti dicunt̄ labores spōtanei hic ab Hypo. ita q̄ p spōtaneos itelligit eos q̄ fiūt sine cā extrinseca: non q̄ fiūt a nā. ¶ 5° nō. q̄ labores q̄ fiūt ab exercitio non sunt maluz signū: vt habet̄ q̄rto de regimine sanitatis. ⁊ 2ª p̄mi. sz q̄z la bor siue lassitudo ab itrinseco p̄ueniēs: si est vlcerosa signi ficat p̄sentiā humo⁊ malo⁊ pūgitiuo⁊: si vero est extēsiua significat p̄sentiā humo⁊ in q̄to peccantiuz. si apostemosa significat p̄ntiā humo⁊ peccātiū in q̄to ⁊ in q̄li. ⁊ iō q̄libet ista⁊ significat p̄sentiaz cause factiue egritudinis hoc ergo modo iste sunt male p viā signi: q̄z sunt signa p̄nostica mor bo⁊ futuro⁊: ⁊ ita est verificata ɔclusio Hypocratis.

Uerit vt⁊ labores spōtanei sint signa p̄ nostica futuro⁊ morbo⁊. Negati ue arguit̄ sic. lassitudo seq̄ns exercitiū nō signi ficat futu⁊ morbū. ḡ nec lassitudo spōtanea. as sumptū p̄z. ⁊ est Gal. 4° de regi. sanita. ita dicē tis. in exercitijs imoderatis natus labor sanatiuū est sint ho ma: q̄ aūt sine his egrotatiuū. Et snia p̄bat̄. q̄z labor extēsi uus ɔñs exercitiū ita significat p̄sentiā multe māe: ⁊ vlcero sus p̄sentiā māe mordicātis sicut in spōte facto. igit̄ si p̄pter hāc cām spōtaneus est p̄nostic⁹ morbi. seq̄tur q̄ pariter nō spōtaneus ⁊ ecōtra. assumptū p̄z. q̄z nulla alia cā imediata assignat̄ eo⁊. vt 3° p̄mi. ⁊ 3° ⁊ q̄rto de regi. sanitatj. ¶ Scdo sic. lassitudo talis est signū demōstratiuū p̄sentis morbi. er go nō est p̄nosticum. p̄z ɔñā. Assumptū p̄bat̄: q̄a significat dispositionē p̄ter naturā sensibiliter operationes ledentez. cū. n. in ea sit talis operationū lesio. Seq̄tur q̄ in ea signifi cat̄ p̄sens causa talis lesionis: ⁊ q̄ in lassitudine sit talis sen sibilis lesio. probat̄. q̄z sensitiua operatio sensibiliter ledit̄. cum ibi sit dolor. ⁊ ex isto sequitur talia corpora nō esse sa na: sed egra: cū sint in suis operationibus sensibiliter ipedi ta. ¶ Tertio. lassitudo apostemosa non est lassitudo sim plex: nec lassitudo cōposita. ergo nō est lassitudo. ⁊ per ɔse quēs saltez cū ipsa sit nō erit signū futuri morbi. ¶ Quar to. talis lassitudo nō est accidēs. igit̄ nō ē signū. Assumptū patet. p̄mo: q̄z nō est exiēs mutatū nec qualitas mutata. vt patet: nec actio lesa cū non sit operationū p̄uatio vel virtu tis motiue impotētia que nō est operatio.

In oppositum est Hypo. in aphorismo.

In questione erūt duo articuli. vn⁹ de p̄posito. Scd̄s de mā tertij argumēti.

Quātum ad p̄mū nota primo q̄ lz scdo tegni diuidā tur signa in demonstratiua p̄sentis dispositionis: rememoratiua p̄terite: ⁊ p̄nostica future: tamē non ponit̄ diuisio tanq̄ necessario realiter distincto⁊. non eniz est inconueniēs vnā ⁊ eandē rem esse signū demonstratiuū presentis egritudinis ⁊ future sanitatis: sicut vrina in febre cū hypostasi alba leni ⁊ equali ⁊ colore citrino significat se

Margin notes: Nō p̄ · Nō 2° · Nō p̄ 2° · 3° · 4° · 5° · Labores spōtanei futuro⁊ morbo rū signa p̄nosti ca exi stunt. · 2° · 3° · 4° · Primus articu. · Nō p̄

brē p̄sentē z futurā salutē:z labia vulneris boni coloris si
gnificāt p̄sens vulnus z futurā sanitatē. multo ēt minus est
incōueniens significare vnū p̄sentē morbū z aliū futuꝝ vel
2° p̄sentē neutralitatē z futuꝝ morbū. ℭ Nota 2°: ꝙ doctores
medicine cū dicūt ꝙ accn̄tia morbi sunt: aut actio lesa: aut
q̄litas mutata: aut exiēs a corpe mutatū: p actionē lesaȝ nō
tm̄ intelligunt opationē q̄ recedit a pfectione opationū: sed
per actionē lesaȝ intelligūt tales opationes z v̄tutes vl' cor
pus: vt est ipeditū vel lesuȝ in operādo. nā si dicunt ꝙ actio
est lesa ablate qn̄ nō fit: z cōstat tūc ꝙ nulla est talis actio: sȝ
dr̄ corpus esse lesuȝ respectu talis actionis faciēde vel v̄tus
corpis esse lesa: q2 talē nō pōt facere actionē ergo lesa. intel
ligūt ēt opationes esse hoc mō recedētes a conuenientib⁹. iō
nō est incōueniēs v̄tutē esse accidēs morbi videlȝ v̄tuteȝ vt
ipotentē ad sic vel tal'r operādū. z qa ois actio lesa est acci
dēs morbi: iō nō est incōueniēs v̄tutē esse accidens morbi.
Et per ɔseq̄ns esse rē p̄ter nām non s̄m ꝙ virtus: sed s̄m ꝙ
actio lesa ad sensuȝ dictū. qa v̄tus lesa vel ipedita. ex quo se
quit' ꝙ aliq̄ est res p̄ter nām que nō indicat de sui remotio
ne. v̄tus eni est res p̄ter nām: z nō indicat de sui remotione.
igit' zc̄. cōcedit' tn̄ ꝙ omnis res p̄ter nām indicat vt remo
ueat' ab ea rō preternālitatis vel vt ipsa remoueat'. ℭ Ter
tio nota ꝙ ad hoc vt aliqd̄ corpus denominet' egrū nō suf
ficit aliq̄ȝ eius opationē sensibiliter ledi: sed opȝ sensibiliter
totū ledi aggregatū consuetaꝝ opationū vel debitaꝝ in cō
muni vita. corpa igit' lassitudines incurrētia eo ꝙ nō nota
biliter respectu oium opationum simul sumptaꝝ ledunt' in
operationib⁹: nō obstāte ꝙ tactiua opatio eoꝝ sit sensibil'r
D ipedita z lesa. nō tn̄ dicunt' egra: z si in illis sit egritudo quo
4° ad q̄daȝ mēbra sensibilia. ℭ Ultimo nota. p nūc teneri hic
ꝙ lassitudo nō est nisi v̄tutis ipotentia ad mouēdū cōnotā
do. vt supra dr̄. z cōstat ꝙ talis ipotentia est v̄tus impotēs
s̄m cōmunē viā hodie currentē. ℭ Quidā tn̄ per lassitudi
nē intelligūt talē tristē sensationē: sed pro nunc seq̄mur hec
cōmunia dicta: quia nō est magna vis.

p^a 2. **His igit'** habitis sit p^a ɔcl'o ista. ois lassitudo est res
p̄ter nām. pbat'. q2 est accidēs aut morbus
2^a 2. aut neutralitaȝ. ℭ Scōa ɔcl'o. nulla lassitudo est egritudo.
pbat'. q2 nulla talis est nisi v̄tus: sȝ ɔstat ꝙ v̄tus nō est egri
3^a 2. tudo. ℭ Tertia ɔcl'o. nō ois lassitudo idicat de sui remotio
4^a 2. ne. cū v̄tus nō ita idicet. ℭ Quarta ɔcl'o. z si in q̄libȝ lassi
tudine sit sensibilis lesio p̄ter nām alicuius opationis: non
tn̄ omne corpus patiēs lassitudinē est egrū. p̄ma pars pȝ in
secūdo argumēto. 2^a probatur. qa lȝ quo ad sensationeȝ vel
sensitiuam operationē sit sensibilis lesio: tamen a consuetis
5^a 2. operationib⁹ tale corpus nō est sensibil'r remotū. ℭ Quin
ta ɔcl'o. ois lassitudo spontanea est signum pnosticū futuri
morbi. pbata est in notatis aphorismi.

Scōs articu. **Quātum** ad 2^m nota p̄mo ꝙ in lassitudine est ipotētia
recte mouēdi: z sensatio tristis. pȝ ex Gal'.
Nō p. 4° de regi. sanitatis. ppe p̄ncipiū per mediam columnā. ex
hoc sequit' nullā lassitudinē importare tātū simplicē dispo
Nō 2°. sitionē. ℭ 2° nota ꝙ lassitudo iō dr̄ cōposita: q2 in se solū in
cludit rōnem lassitudinū simpliciū nulla supaddita cōnota
tione vltra cōpositionē rōnis simpliciū. v̄bi gr̄a. si esset vnū
corpus in quo mēbra tenderent': z sentiret' dolor extēsiuus.
Et cū hoc acredo z quasi punctura acuū. tunc si nulla alia
rō lassitudinis cōiungat': dicimus ꝙ illa est lassitudo cōposi
ta: simplex aūt dr̄ lassitudo que hȝ rōnē lassitudinis aliā ab
aggregato ex alijs lassitudinib⁹ lȝ in ea aliaꝝ lassitudinum
Nō 3°. rō includat'. ℭ Nota 3° ꝙ apostemosa lassitudo sentit' ac si
mēbra essent cōfracta cū inflāmatione: z inflāmatio nō est
de rōne vlcerose: nec de rōne extēsiue. ℭ Ex qb⁹ pȝ respon
sio ad difficultatē querentē circa mām tertij argumenti po
nendo duas ɔcl'ones. Prima. lassitudo apostemosa est ma
p^a ɔcl'o. gis cōposita q̄ȝ lassitudo vlcerosa vel extēsiua. pȝ. q2 plures
includunt' ɔditiones ad h̄ ꝙ dicat' apostemosa q̄ȝ ꝙ sit aliq̄
aliaꝝ. Scōa ɔcl'o. lassitudo apostemosa est simplex lassitu
do. pȝ. quia hȝ rōnem lassitudinis: non tamē aggregatā ex
rōnibus aliarum lassitudinum.

His habitis respondet' ad argumēta ante oppo
situ. ℭ Ad p̄mum negetur similitu
do. ℭ Ad scōm negetur cōsequētia. vt patet in questione.
Ad tertium pȝ in secundo articulo. ℭ Ad quartū dr̄ ꝙ est
accidens: z ad sensum medicorum actio lesa: vt dicit' in pri
mo articulo. ℭ Cōmenti Gal'. expositio.

Nomen laboris. Gal'. in cōmento facit q̄tuor. p̄mo
ostendit quid hic per laborem intelligere debe
mus. scōo ponit distinctioneȝ laboris h̄ modo
accepti. tertio ostendit cās cuiuslibet mēbri di
uisionis. quarto verificat aphorismū ex dictis. ibi 2^a. (Qui
labor.) ibi 3^a. (Cā primi.) ibi 4^a. (Qd̄ cum ita.) De primo
dicit hic nomen laboris nō significat h̄ nimiuȝ motum: sed
effectum consequentē nimiū motum. s. lassitudinē que lassi
tudo si contingat sine motu nō dr̄ labor vel lassitudo abso
lute. sed cum ista determinatione sine cā manifesta. Et de
isto intendit Hypo. hic cum dixit. labores spōtanei. z sic pȝ
ꝙ sponte sumit' hic prout significat sine causa. i. sine causa
manifesta. QVI LABOR. Ponit distinctionē supra posi
tam que habet' 3° z 4° de regimine sanitatis. z q̄nto de acci
denti. z scōa p̄mi. z est qd̄ lassitudinū q̄dam est vlcerosa in
qua cum impotentia mouendi sentitur mordicatio similis
mordicationi vulneꝝ paruoꝝ. Et ideo ioāniculus insurgit
dicens. ꝙ vulnus est dissolutio ɔtinuitatis in carne: z sepa
rationis iuncture. i. solutio ɔtinuitatis quocūq̄ȝ mō fiat. las
situdo aūt alia scōa est quasi dolor thetani. i. extēsionis mē
bri. z intelligo ꝙ lassitudo nō est iste dolor: sed est impoten
tia mouēdi cōnotando hunc dolorē. tertia est spēs in q̄ sen
tit' dolor silis dolori apostematis. s. cum intensione z infla
matione. CAVSA PRIMI. Ponit causas harū specierū
dicens. ꝙ cause p̄mi sunt mali chimi. s. spāli q̄litate mordi
catiua peccantes. cāe secūdi sunt multi chimi: qa humores
peccātes in q̄ȝto. cāe tertij sūt hūores peccātes i q̄nto z q̄li.
QVOD CVM ITA. Infert ex dictis ꝙ ista est causa qua
re isti labores significant futuros morbos. qa. s. significant
presentiam male materie: que tandeȝ morbi est factiua. Et
quia hec omnia satis in aphorismo dicta sunt non oportet
amplius dicere zc̄. ℭ Aphorismus.

**Quicūq̄ȝ dolentes aliqd corpis p̄lumi
dolorē nō sentiūt his mēs egrotat.
ℭ Quicūq̄ȝ parte corporis aliq̄ labo
rantes laborē ipsum magna ex parte
non sentiunt: his mens egrotat.**

**ℭ Quicunq̄ȝ dolētes p̄te aliqua corpis omnino
dolorem non sentiunt: his mens egrotat.**

ℭ Cōclusio istius aphorismi est ista. in oibus hominib⁹ quo
rū membris sensitiuis est applicata causa fortis doloris fa
ctiua eo modo quo est eius factiua. z qui hanc causaȝ non
sentiunt egrotat mens. pbatur. quia in oibus talibus ope
rationib⁹ mens est sensibiliter lesa z preternāliter. igit' quā
tum ad mentem est egra. assumptum statim declarabitur.
ℭ Nota p̄ ꝙ hoc nomen doloris q̄nq̄ȝ sumit' stricte p actu
dolendi. q̄nq̄ȝ large p cā doloris cātiua: vt cū dicim⁹ aliquē
dolorem esse calidū aut frigidū qd̄ non est veꝝ de actu do
lendi sed de cā. z hoc mō sumitur hic: vt patebit in cōmen
to: vtroq̄ȝ tn̄ mō verificatur aphorismus. ℭ Nō 2° ꝙ hoc
nomen mēs q̄nq̄ȝ sumit' p intellectu q̄nq̄ȝ p virtute memo
ratiua que est cognoscitiua per species in memoria reserua
tas: q̄nq̄ȝ largius p oi virtute cognoscitiua interiori: z isto
mō sumitur in pposito. ℭ Nō 3° ꝙ siue dolor sumat' pro cā
doloris illatiua siue sumat' p actu doloris virt⁹ interior

qñcũq₃ approximat̃:ita cā doloris cãtiua dolorẽ₃ pcipere.
nā nãl'r interior virtus dʒ pcipere obiecta ꝛ opationes ex/
4° terioꝝ ṽtutũ cog̃scitiuaꝝ.¶ 4° nõ ꝙ si talis cā dolorosa ap
proxiat̃: ꝛ nó pcipit̃ h̃ ē aut q₂ exteriora mẽbra sũt in dispo
sita ad sentiẽdũ:aut q₂ ṽtᵘ iterior ē in se impedita ab hꝰ pce
ptiõe.ꝛ h̃ est tribꝰ modis.aut.n.impedimẽtũ ē in aliq̊ illoꝝ
nãle sic̃ somnꝰ ꝓfundus: aut ipedimẽtũ ē ex nimia intẽtiõe
ad aliā opóne sicut accidit in forti cogitatione:aut pp ipedi
mẽtũ p̃ternãle merito defectꝰ i aliq̊ nãli istr̃o reqsito: aut in
exteriori orgão aut in orgão ṽtuť iterioris ad recte opãdũ.
¶ Ad ꝓpositũ g̊ itelligat̃ ꝯ̊ aphorismi vbi nõ sentire ꝓueni
5° at a cā intrinseca p̃ter nãm.¶ 5° nõ ꝙ l₃ egrũ dicat̃ ꝓp̃e de
mẽbro viuẽte ꝛ corpe aĩato vt colligẽdũ ē in libᵒ de sensu ꝛ
A sensato.tñ q̊dāmó iprop̃e possumꝰ dicere ṽtutem egrotare:
6° qa ledit̃ p̃ter nãm sensibil'r in sua opóne.¶ 6° nõ dupl'r dici
aliqđ membrũ egrũ.Uno mó per ꝓp̃etaté.alio mó p cóita
tẽ.illud egrotat p ꝓp̃etatẽ qđ ledit̃ per se sensibil'r in opóne
merito defectus in aliq̊ nãli itrinseco instr̃o reqsito in eo p
opóne.illud aũt p cóitatẽ egrotat qđ ledit̃ merito defectus
in instr̃o mẽbri sibi nãl'r subseruire debentis in tali opóne.
¶ Ex his ꝯcludit̃ veritas aphorismi:qa si est applicata cā
fortis doloris cãtiua mẽbris sensitiuis eo mó q̊ est doloris
cãtiua:ꝛ nó pcipit̃ deducto ipedimẽto nãli vt sóni: ꝛ ipedi/
mẽto pp aduertentiā ad aliā opónẽ:est opportunũ ꝙ sit pp
p̃ternãlẽ dispónẽ:aut in organo exteriori:aut in orgão ꝓp̃e
virtutis.¶ Si p̃ mó.ṽbi gr̃a.qa membrũ esset stupidũ:tũc
mens egrotat p cóitatẽ: qa merito defectus instrumẽti sub
seruiẽtis.¶ Si mó scđo.tunc egrotat per ꝓprietaté.ꝛ sic il
lis circũstãtijs ꝯseruatis ꝙ sit fortis doloris cãtiua.ꝛ ꝙ sit
sufficiẽter membro sensibili applicata.eo modo quo est do
loris cãtiua: ꝛ ꝙ nó sit impedimentũ nãle ꝓpter somnum:
nec ꝓpter diuersionẽ ad aliā opationẽ supple.ꝯ̊ est vera ad
sensum datũ.Ex quibus inferri pót primo ꝙ nó est incóue/
niens intellectũ egrotare.2° ꝙ aliqđ potest per cóitatẽ egro
tare qđ nó pót per ꝓprietatẽ vt intellectus cum nó habeat
corporeũ organũ.¶ His ergo litteraliter dictis q̃dā dubia
circa hanc mãm breuissima sunt tractanda.

Du. p̃m. Dolor q̃ ...tas sen ...bil' nó ...st. **Primũ dubiũ** est vtꝝ dolor sit q̃litas sensibil':ꝛ
vr̃ ꝙ sic ex auic̃. 2ª sexti nãliũ.cũ
dixit i caᵒ de tactu.dolor g̊ ꝛ remediũ doloris sũt de sensibi/
libꝰ ꝛ tactibilibꝰ.2° ad idẽ vr̃ s̃nia p̃ñtis aphorismi cũ inclu
dit dolorẽ sentiri.3° p h̃ vr̃ expiẽtia cũ multotiẽs dolemus
nullo alio obō per exteriorẽ sensum percepto.

In oppositũ arguit̃.q₂ nulla sensatio ē sensibilis
p̃cipue exteriori sensu: sed dolor est
sensatio.ergo non est sensibilis:ꝛ ꝙ dolor sit sensatio potest
colligi.secũda primi.cap̃.de causis doloris. ꝛ maior sumit̃
(secundo de anima.

...ᵃopio **In ista questione** de re q̃ est dolor ꝛ que res
sit inueni tres positiones ꝛ vnā addā.¶ Sed p intellectu
p̃me.nõ ꝙ inueniunt̃ in aiali ṽtutes cognoscitiue ꝛ appeti/
tiue aiales q̃ in appetẽdo sequunt̃ cognitióes: nā vltra rei
pceptionẽ videmus esse timorẽ spe₃ delectationẽ tristitiā q̃
nó sunt cognitióes.ꝛ per ꝯñs nó sunt opationes ṽtutum vt
sunt cognoscitiue.s₃ sequunt̃ cognitionẽ ṽtutu₃ cognosciti/
uaꝝ.q̃dā dicunt̃ interiores:q̃da₃ exteriores siue manifeste
cóprehẽsiue.Interiores ṽtutes sunt ille q̃s ipossibile est co
gnoscere nó p̃cedẽte alterius ṽtutis cognitione in eodẽ aia
li:vt sensus cóis cogitatiua ꝛ estimatiua.S₃ exteriores sũt
q̃ possunt nó p̃cedente cognitiõe alteriꝰ ṽtutis cognoscere.
¶ Prima g̊ positio vr̃ ꝯciliatoris dicẽtis.ꝙ dolor ꝓprie su
mẽdo dolorẽ nõ p interiori mestitia est q̃litas p se ꝓprie tan
gibilis.ꝛ p ꝯñs p se sensibilis:ꝛ fundamẽtũ eius maxie vr̃
expientia.nā nullus vulgaris certius diceret se videre niuẽ
aut solẽ q̃₃ se sentire dolorẽ ex exteriori organo.g̊ a nullo p̃t
hr̃i maior certitudo de sensibilitate alicuiꝰ q̃litatis q̃₃ hẽat̃
de dolore.¶ Tāgit tñ q̃sdā alias rónes nó multũ molestā/
tes:imaginãdũ g̊ iuxta hãc pónem:ꝙ sicut lumẽ nõ fit a so
le indifferẽter in qđcũq₃:sed in diaphano.ita ẽt visio non fit
in vnoquoq₃ s₃ in oculo:ita corrñdẽter hec q̃litas q̃ est do/
lor non fit in q̃lib₃ re:sed tm̃ in mẽbro in quo est ṽtus tacti
ua:ꝛ nõ ẽt sp est ita dispositũ tale mẽbrũ vt sit aptũ dolere.
vt p₃ in mẽbro stupido.Cũ g̊ mẽbrũ p̃paratũ est ꝛ applica
tur cā doloris sufficiẽti mó:tũc fit dolor:ꝛ pcipit̃ a tactu si/
cut ꝓpriũ eiꝰ obm:nõ obstãte ꝙ sit subiectiue in mẽbro illo
ita pcipiẽte:q₂ s̃m mentẽ auic̃.sensatũ vere est illud qđ i or
gano pcipit̃:vt dixi pᵃ p̃mi.¶ Dixit tñ ꝯciliator ꝙ dolor est
tristis sensatio.sed negat ex illo seq ꝙ est sensatio.Sicut nó
sequit̃ ros est parua pluuia:ergo ros est pluuia.¶ Itẽ non
sequit̃ pruina est parua nix:ergo pruina est nix. Rõ est. qa
h̃ nomẽ tristis ꝯtinuatũ illi vocabulo sensatio distrahit illđ
a sua significatióe:ita vt significet dispónẽ in organo sensus
existẽtẽ q̃ nó ē sensatio:ꝛ istā opinionẽ puto satis ꝓbabilẽ.
¶ 2ª pó est ꝙ dolor ē opatio ṽtutis appetitiue.nā sicut se ha/ 2ᵃopio
bent dolor ꝛ delectatio interiores ꝛ intellectuales ad intel/
lectũ:ita dolor ꝛ delicia sensitiua ad sensu₃.Sed constat ꝙ
dolor ꝛ delectatio interiores apud oẽs ponunt̃ passiones
sensitiui appetitus:vt videri h₃ 2° ethicoꝝ.igit̃ dolor exteri
or erit passio appetitus sensitiui exterioris.dicit g̊ pó ꝙ ta/
ctu pcipiẽte obm per viā discõueniẽter iprimentẽ stati₃ na
turali ordine insurgit in appetitu sensitiuo secũ ꝯiũcto pas
sio inclinãs ad nõ psistendũ sub tali dispóne que dr̃ dolor si
cut obo pcepto p sensum sub róne ꝯueniẽtis fit delitia dire
cte sicut in virtutibꝰ iterioribꝰ iudiciũ de ꝯueniẽtia rei factũ
p estimatiuā est nãli ordine cā cóplacentie iterioꝝ q̃ est pas
sio appetitꝰ.ꝛ ecótra.iudiciũ de discóueniẽtia seqtur displi
cẽtiā s̃m illos.g̊ dolor est passio appetitꝰ sensitiui ꝯiũcti cũ
exteriori sensu:ꝛ qa q̃libet sensus aliqđ obm pót percipere
per viā cóueniẽtis:ꝛ aliqđ per viā incóueniẽtis.ió in quoli
bet sensu pót accidere dolor large accipiendo vt videt̃ colli
gi q̃rto de accidẽti.sed q₂ tãgibilia vt sic p suas ipressiones
q̃ sunt mãles multo magis discõuenienter iprimunt:q̃₃ alia
sensibilia ꝛ magis cóueniẽter.ió ista sentiunt̃ ita vt sic cóse/
quat̃ maior valde dolor ꝛ alterĩꝰ modi: ꝛ ẽt maior delecta/
tio:ꝛ hinc est ꝙ restringit̃ aliq̃n nomẽ doloris ad iportãdũ
dolorẽ tactiuũ:ꝛ nõ aliũ s̃m modũ loq̃ndi medicoꝝ:ꝛ non
est dubiũ ꝙ tales passiones ponant̃.S₃ vtrũ dolor sit talis
passio vel nõ:vr̃ mihi nõ clare probare volẽdo dicere ꝙ sit
sensatio exterioris sensus.s₃ apud alios ꝯ̈ istā opionẽ ꝓce/
dunt argumenta pro alijs operationibus facta.
¶ Tertia opinio dicit dolorẽ esse sensationẽ obiecti tangibi/ 3ᵃopio
lis cõtrarij subito ꝛ mãliter iprimẽtis:ita ꝙ obiecto appro
ximato in mẽbra tãgentia iprimente mãliter ꝛ ꝯ̈rie ꝛ velo/
citer illud percipit̃ perceptione que dr̃ dolor:ꝛ est operatio
tactus.ꝛ p ista opinione vident̃ oẽs auc̃tes medicorum. ꝛ
Gal.6° de accñti.dicẽtis ꝙ dolor est s̃ꝰus tactꝰ:ꝛ alibi ꝙ do
lor est sensus tristis.ꝛ delitia sensus hilaris:ꝛ auic̃. 2ª p̃mi.
ꝙ dolor est ꝯ̈rie rei ꝯ̈rietatẽ sentire:ꝛ in libro de viribꝰ cor/
dis.¶ Si qs aũt p̃cedẽtẽ vult tenere opinionẽ dicet ꝙ om
nes iste diffónes sunt causales:q₂ exprimunt cām imediatā
doloris qui est talis sensatio:ista tñ opio est cómunior q̃₃ q̃si
oẽs modo sequunt̃.¶ Cótra hãc positionẽ arguo ꝛ suppo
no ꝙ dolor est pceptio rei per modũ discóueniẽtis. hoc p₃
ex aui.cap̃lo de causis doloꝝ.dixit.n.dolor est cõtrarie rei
ꝯ̈rietatẽ sentire.¶ Suppono 2° ꝙ delectatio ꝛ tristitia sunt
passióes apte seq cognitionẽ rei per modũ cõuenientis:aut
disconueniẽtis apprehẽse.ita ꝙ quãlibet talẽ cognitionem
est apta sequi delectatio:aut tristitia sine concursu alterius
cognitionis.Tũc arguo sic.si dolor est sensatio tactiua seq
tur ꝙ sensus possent percipere rẽ per modũ discõueniẽtis.
ꝛ p₃ ꝯcl'o ex suppositione p̃ma:sed ꝯñs est falsu₃.nā ex illa
sequit̃ ꝙ non vbicũq₃ est s̃ꝰus illic est fantasia.cõsequẽs est
cótra Aristotelẽ 2° de aia.textu cómẽti.20.sic dicẽtis de ani
malibꝰ anulosis diuisis.ꝛ enim sensus vtrauq₃ partiũ habet

Ad quod Rx quod quando cumque b
Texerina ano de 1561.

ꝛ motū ſm locū. ſi aūt ſenſuʒ ꝛ appetitū: ꝛ adduxit ꝓ rōne ꝙ vbi eſt ſenſus illic eſt delectatio ꝛ triſtitia. ¶ Qꝫ aūt ſeqtur hic. ꝙ nō vbicūqꝫ eſt ſenſus ſit fantaſia. ꝓbat̃. qa ſi opꝫ eſſe fantaſiā maxime eſſet vbi eſſet delectatio ꝛ triſtitia: ſed hoc poſſet eſſe per ſolū ſenſuʒ. igit̃. maior pꝫ ex rōne Ariſtotelis ibi facta. ꝛ minor pꝫ: qꝛ ſolus ſenſus eſt ſufficiēs ad ꝑcipiendū per modū ꝯuenientis vel diſcōuenientis: ꝛ iſta iter cognoſcitiuas v̄tutes ſufficit ad delectationeʒ ꝛ triſtitiā. vt pꝫ ex pᵃ ꝛ 2ᵃ ſuppōnibꝰ. rō igit̃ ſtat in iſto. ꝓpter nihil aliud requirit̃ fantaſia: niſi vt res ꝑcipiat̃ per modū cōuenientis vel diſcōuenientis: ſed ꝓpter h̃ nō reqrit̃ cuʒ ſenſus ſufficiat. igit̃ nō opꝫ eſſe fantaſiā in talibꝰ vltra ſenſuʒ. ꝯñs cōtra Ariſto. loco dicto. ꝛ maior pꝫ diſcurrēdo per cās ꝛ ꝓceſſum ariſtotelis ad probādū ibi eſſe fantaſiā: ꝛ minor eſt pōnis iſtius. ¶ Alias cōtra hāc poſitionē deduxi plura argumēta: ſʒ ꝓ nunc non curo. nam 3° tegni dixi diffuſius.

4ª opio. ¶ 4ª poſitio q̃ mihi poſt p̃mā videt̃ ꝓbabilior. ꝓ cuiꝰ intellectu ſuppono ꝙ cū exteriori ſenſu in organo eſt v̄tus fantaſtica iperfecta ꝛ v̄tus appetitiua. ¶ Hec ſuppō pꝫ ex Ariſto. 2° de aīa. loco alleg. ꝛ ex Auer. cōmēto. 20. nam in cauda lacerte vbi nō eſt organū cognoſcitiuū p̃ter tactū: eſt tñ fantaſia. vt Auer. vult illo loco: ſed eſt iperfecta. ¶ Supponendū 2° ꝙ fantaſia iperfecta nō reqrit̃ ad oꝑationē appetitus exiſtētis in organo tactus: niſi vt percipiat rē per modū cōuenientis vel diſcōuenientis. pꝫ ſuppō cū nulla alia cauſa aſſignari poſſit. ¶ Ex iſtis ſeqtur ꝙ ſenſus vt ſic nō eſt cognoſcitiuus obiecti per modū cōuenientis vel diſcōuenientis. pꝫ ſuppō: tūc enim fantaſia nō eſſet ad opus appetitus neceſſaria. ¶ Seqtur 2° ꝙ dolor nō eſt oꝑatio ſenſus tactꝰ vt ſic: qꝛ dolor nō eſt ꝑceptio rei ꝑ modū diſcōuenientis. ¶ Sequitur 3° ꝙ dolor eſt oꝑatio iſtiꝰ fantaſie iperfecte. nā dolor eſt in organo exterioris ſenſus: vt notat expiētia. ꝛ ē cognitio. aut g̃ erit ſenſitiua aut huiꝰ fantaſie iperfecte oꝑatio: ſed nō eſt ſenſitiua. ¶ Reſtat g̃ ꝙ eſt huiꝰ fantaſie ipfecte oꝑatio. ſʒ ſi q̃rat̃ vtruʒ in oi aiali iſta fantaſia iperfecta reperiat̃. dicendū eſt ꝙ ſic. nā p̃mo in lūbricis ꝛ imperfectis inuenitur. Itē in ſerpentibꝰ in qbus fantaſia iperfecta ꝛ fortis eſtimatiua viget. ꝛ tñ eſt hec iperfecta fantaſia: vt pꝫ in ꝑtibus decīſis q̃ viuunt. ¶ Et ſi q̃rat̃ 2° q̃ ſunt huius fantaſie oꝑa dr̃. ꝙ ſunt ꝑcipere rem ꝑ modū cōuenientis vel diſcōuenientis. non tñ pōt eo mō ꝑcipere intētiones oēs inſenſatas: nec ita diſcurrere vt eſtimatiua. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ tūc interiores virtutes eſſent plures q̄ʒ poni ſolebāt. prima p̃mi. dr̃ ꝙ medici nō curāt iſtā virtutē a ſenſibꝰ exterioribꝰ ponere diſtinctā cū ab illis nō differat ſubiecto vel tēperamento quo mediante operat̃. ſed differūt rōne: ꝛ hinc eſt ꝙ medici oēm dolorē ꝓprie dictū dicūt tactiuā paſſionē: qꝛ eſt paſſio fantaſie tactus ꝯñtis. ꝛ illa non conſiderat̃ a medico tāq̄ʒ diſtincta. ſm ergo p̃mā poſitionē pꝫ reſpōdendo ad dubiū. qꝛ dolor eſt qualitas ſenſibilis per ſe tactu. ſed iuxta tres alias poſitiones lʒ dolor non ſit ſenſibilis exteriori ſenſu. eſt tñ ſenſibilis ſm viā cōem interiori ſenſu: ꝛ ita aphoriſmus pōt verificari: nō ſolum de cauſa doloris: ſed ēt de dolore.

Ad argumēta p̃ncipalia ſeqndo has vltimas vias. rñdeo p̃ ꝙ auic. fuit illiꝰ opinionis: vel qꝛ ꝑ dolorē itellexerit cām doloris. ¶ Ad 2ᵐ pꝫ. qꝛ hic Hypo. itelligit de cā doloris. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ cōprehēdi in caſu illo obm: ſʒ nō diſtincte. vt calidū vel fridum: ſʒ vt ꝯtrue imutās: ꝛ dolor nō cōphēdit̃ ſenſu exteriori ſed interiori.

Appli/cata cā forti ſenſui tactꝰ mens egrotat.

Secūdū dubiū qꝛ vr̃ ꝙ applicata cā fortis doloris organo tactus ꝙ neceſſario mēs egrotat. nā ſi nō ꝑcipit dolorē mēs egrotat. ꝛ ſi hoc ſit ꝓꝑ defectū mēbri exterioris egrotat ꝑ cōitatē: qa mēbrū ſibi deſeruire debēs egrotat: ꝛ eſt ipeditū: vt dr̃ ſupra. ſi v̄o dolor ꝑcipit̃: itē mēs egrotat. ¶ Qđ ſic arguo. mēbrū exterius ſi eſſet ita ſtupefactū ꝛ leſuʒ vt diminute ſentiret mens egrotaret ꝑ cōitatē iuxta dicta. igit̃ ſi mēbꝝ ita leſuʒ eēt vt corrupte ſentiat cū ſit magis leſuʒ dꝫ a fortiori mēs ita egrotare ꝑ cōitatē. ¶ Hic dr̃ ꝙ cā fortis doloris ita poſſet indiſponere organū vt merito huiꝰ incōuenienter deſeruiret ſenſui iteriori ſenſibilia repſentādo: ꝛ tūc mēs egrotaret: aliqñ aūt nō ita fieret: ꝛ tūc nō egrotaret mēs merito illiꝰ. ¶ Et qñ dr̃ per diſpōnē mēbri diminute ledētem oꝑationē mens egrotat igit̃ ꝑ diſpōnē magis ledentē a multo fortiori egrotaret: ſʒ magis ledit̃ ꝑ diſpōnē doloroſaʒ q̄ʒ ꝑ diminutā h̃ a multis negat̃. imo ſtat ꝙ minꝰ ledat̃ mēbrū cuiꝰ opō eſt corrupta q̄ʒ mēbrū cuiꝰ opō eſt diminuta vt ſtupidū magis eſt egrū q̄ʒ dolēs ex leui ꝑcuſſiōe. ex quo ſeqt̃ ꝙ nō ois actio leſa corrupta eſt magis leſa q̄ʒ diminuta. ¶ Vel aliter dr̃ cōcedēdo ꝙ in certo dolore magis ledit̃ oꝑatio ſenſus exterioris q̄ʒ in vna data ſenſibili diminutione: ꝛ tñ leſio diminuēs reddit mētē egrā: ꝛ leſio magis corrūpēs opōnē ſenſus exterioris nō reddit mentē egrā. nam leuis opilatio in neruo optico multo plus ledit viſionē q̄ʒ forte mala cōplō eiuſdē mēbri. Et iō ſtat ꝑ vnū paruū morbū nerui obtici dici oculū egrū ꝑ cōitatē: ꝛ ꝑ aliū magnū nō. ¶ Nō tñ ꝙ mēbro exteriori diminute ꝑcipiēte obm ꝓꝑ egritudinē ſuā v̄tus interior ēt diminute ꝑcipit: ſʒ exteriori mēbro corrupte ꝑcipiēte: qꝛ doloroſe: nō opꝫ ꝙ v̄tus iterior corrupte ꝑcipiat. nam dolor nō dr̃ actio corrupte leſa: qꝛ obm ꝑcipiat̃ aliter q̄ʒ debeat ꝑcipi a ſenſu taliter applicato obo. ſʒ qꝛ eſt ſenſatio ita excedēs ꝯuenientiā ꝛ ꝓprietatē ad ſpēm tactus ꝙ nulla talis pōt inueniri organo mãe nāliter ſe hñte: ſed cū virtus interior ꝑcipit obm vt doloroſe imprimēs ꝑcipit ipſum qualiter dꝫ cū alijs circūſtantijs: ꝛ cū hoc ſtat organū eius eſſe quo ad intrinſeca in nāliſſima diſpōne. Et iō nō dicimꝰ illaʒ ꝑceptionē interioris v̄tutis eſſe leſam actionē. in diminuta aūt actione non ſic contingit: vt pꝫ.

Tertiū dubiū eſt qꝛ videt̃ ſequi ex dictis ꝙ aliqđ ſemꝑ ſanū eſt egruʒ. nā capio cerebrū optime cōplonatū ꝛ cōpōnatū ꝛ ſit manus ſtupida eiuſdē hois. tūc illud cerebrū eſt egrum iuxta dicta. ꝛ tñ eſt ſemꝑ ſanum: qꝛ maxime ꝛ optime eucraton: ꝛ maxime coeq̄le. ¶ Hic rñdetur ꝙ cōcluſio eſt poſſis: ſʒ Gal. qñ hoc diſtinxit p̃ tegni: loqtur de talibꝰ per ꝓprietatē. vel dic 2° ꝙ loquit̃ de totali ꝛ nō de ꝑte: vt pꝫ ex mō loquēdi: qꝛ cōiūgit ſanitatē ſimpliciū ꝛ organicoꝝ. ¶ Cōmenti Gal. expō.

Cum dolorē. Gal. in cōmento facit tria. p̃mo dicit qđ intelligimus per dolorē. 2° oñdit q̃ ſit cā egritudis mētis i fortibꝰ doloribꝰ. 3° docet qđ itelligamꝰ ꝑ mētē. ibi 2ª (Apoſtēata) ibi 3ª (Neqꝫ diſtat.) ¶ De pᵃ dicit ꝙ cū hypo. dicit dolorē: ꝯſueuit itelligere cāʒ doloris: vt facit in epidimijs. dū dixit ꝙ p̃mi dolores quos paſſus fuit Hector illi fuerūt fridi. ſcđi fuerūt calī ꝑ calidūʒ ꝛ fridū. n. itelligit manifeſte cāʒ cū dolor in ſe nō ſit calidus aut fridus: ꝛ idē itelligit hic. ſ. cām doloris ꝑ dolorē. ¶ De ꝑte 2ª dicit ꝙ in ap̃atibꝰ calidis vt in eriſipila q̃ eſt ap̄a colericū: ꝛ flegmone qđ eſt ſanguineū: ꝛ in vulneribꝰ: ꝛ inciſionibꝰ: ꝛ excoriationibꝰ: ꝛ ꝯcuſſionibꝰ q̃ ſolēt eſſe cāe fortis doloris ꝯtingit ꝙ iſta eadē ſint cā egritudis mētis: qꝛ faciunt ifirmos iſta patiētes egrotare mēte: ꝛ ita videt̃ gal. velle nos maxīe notare aphoriſmū in iſtis cauſis: nā tūc ē malū ſignū: qꝛ ſignificat̃ nocumētū magnū eſſe cerebro cōicatū niſi fuerit a cā p̃mitiua puta vino vel ſili: vulnus v̄o eſt ſolutio ꝯtinuitatis manifeſta in carne excoriatio eſt ſolutio ꝯtinuitatis in cute. ꝯcuſſio v̄o eſt ſolutio ꝯtinuitatis neruis accidēs oſſi vel alteri mēbro: vt dr̃ ſcđa p̃mi. ca° de egritudinibꝰ ſolutionis ꝯtinuitatis: ꝛ q̃rta q̃rti. ca° de ꝯcuſſionibꝰ. tracta. 2. ¶ De 3ª ꝑte dicit ꝙ nō diſtat ſiue dicas mētē egrotare ſiue itellectū ſiue memoriā. naʒ de oibꝰ pōt v̄ificari mō dicto in expōne aphoriſmi. Ex quo videt̃ velle ꝙ ꝑ mētem oia iſta itelligere poſſumus. ꝛ tu nota ꝙ hoc nomē memoria ſumit̃ qñqꝫ ꝓ v̄tute reſeruatiua qñqꝫ ꝓ v̄tute cognoſci

tiua per ſpecies in ea reſeruatas: ⁊ illa eſt eſtimatiua: ⁊ tu vide hec clarius in ſcdo tegni. ⁊ in prima primi ſumma de virtutibus.

¶ Aphoriſmus. VII.

Que cūq; multo tēpore extenuant corpora tarde reuerti conſueuerūt. Que vero modico modice.

Theo. ¶ Que lōgo tpis ſpatio extenuantur lente reficiēda ſunt. Que breui breuiter.

Leoni. ¶ Que lōgo tpe extenuant corpa: lente reficere oportet. Que vero breui: breuiter.

¶ Hyp. in iſto aphoriſmo intendit duas ꝯcluſiones. 2ª ponitur ibi. (Que vero.) Prima ꝯcluſio eſt iſta. corpora que extenuātur in multo tēpore tarde reſumunt ad priſtinā diſpoſitionē: que probat ſic. illa corpora tarde reſumunt in quibus eſt opportunū reſtaurare partem difficilis reſtaurationis: ⁊ in qbus reſtauratiua virtus eſt debilitata: ſȝ illa que in multo tpe extenuant ſunt hꝰ. igit ⁊c. cōcluſio eſt clara: ⁊ reſiduū declarabitur in notatis.

¶ Que vero. Scda ꝯclo. corpa que modico tpe extenuant cōſueuerūt ēt reſtaurari in modico. pbat. qr in iſtis virtus reſtauratiua remāſit ſatis fortis: ⁊ id qd reſtaurādū eſt

lō p. nō eſt difficilis reſtauratiōis. ¶ Circa iſtū aphoriſmū nota p̄. ꝙ per extenuationē intelligimus diminutionē humiditatis ſubſtātifice aut nutrimētalis. ſ. humoꝝ aut hūiditatis: ſed per reſtaurationē intelligimus reditū ad pſtinā quanti

A tatem taliū humiditatū nāliū per eam regeneratarꝝ in cor

2° pore ꝓportionabiliū virtutū deperditaꝝ. ¶ Nota ſecundo ꝙ extenuatio aliqua eſt nālis vt in quibuſdā ſenibus: ⁊ in quibuſdā iuuenibus reſpectu pueritie. quedā vo eſt accidētalis conſequens: aut cās extrinſecas. ſicut vigiliā famē laborem triſtitiā: ⁊ qnq; nimiā quietē: vt dimittēs exercitiuȝ qnq; cadit in ethicā: vt pȝ ſecūda pmi. aut ꝯñs cās itriſecas ſicut oē genus male ꝯplonis ꝓhibentis: aut digōnē: aut nu

B tricationē: ⁊ de accidētali quocūq; ꝯtingat intelligit apho

3° riſmus. ¶ Nota 3° ꝙ reſumptio ſiue reſtauratio fit p cibuȝ a virtutibus digeſtiua ⁊ nutritiua cum ſibi deſeruientibus ⁊ per cās iſtas virtutē fortificātes ſimul cuȝ admiſtratione

4° cibi cōuenietis ad illud. ¶ Nota qrto. ꝙ nō incōuenit vnā cām que vni eſſet extenuatiua alteri eſſe reſūptiuā. nā hoi flāta habēti in carne ⁊ neruis digōnem ꝓhibētia balneum ſulphureū: ⁊ fricatio ⁊ exercitiū eſſent cāe reſumptiue: ſed colerico valde calido ⁊ diſſolubili. iſta eſſent cauſe extenuatiue: ⁊ ecōtra. qes iſti ſecūdo eſſet reſumptiua ⁊ p̄ extenuatiua. ⁊ ex hoc pȝ veritas ꝓbleumatis pmi. ſeptime pticule pp qd ſedes hos ipinguat: hos vero demacrat. ¶ Nota 5°

5° ꝙ cauſe demacrantes corpi occurrētes in modico tpe non multū de radicali humido diſſoluunt: qr plus reſiſtit radicale humidū: ſed plurimū diſſoluūt hūiditatē ⁊ ſanguineȝ. ſed quando multo tpe ꝓcedit extenuatio: ⁊ qr humiditates diſſolute ⁊ paucificate ſunt: facilius de radicali ꝯſumit. Et qr in eodē tpe nō potuit fieri reſtauratio talis hūidi. iō multuȝ durāte extenuatione multū remanēt membra a radicali humiditate depauperata: ⁊ iō ēt multuȝ debilitata. ¶ 6°

6° nō ꝙ iſte radicales ptes difficilius reſtaurant: qr ples trāſmutatiōes ſunt ad eoꝝ reſtaurationē neceſſarie: tunc pȝ cā verificans aphoriſmum: qr illa q̄ multo tpe extenuant indigent regñatione partiū radicaliū: q̄ difficilius regenerātur q̄ȝ humiditates nutrimētales: ⁊ cū hoc mēbroꝝ virtus eſt valde defecta. ⁊ ideo ēt merito huius tarda fit reſtauratio. ſed in corporibꝰ que in pauco tpe diſſoluunt alijs paribus: minus eſt de radicali reſtaurādū: ⁊ virtus ēt eſt minꝰ defecta. iō faciliter iſta corpora reſumunt. ⁊ in modico tēpore reſpectu p̄cedētiū. ⁊ huius aphoriſmi cōcordia colligit ſeptima qrti. tractatu quarto. cap̄. primo. ⁊ eſt vtilis vt patȝ.

¶ Cōmentū Sal. expoſitio.

Macies puo Sal. p̄ oſtdit i quo differt macies i mlto tpe fcā ⁊ in modico. 2° vificat ex illo ambas ꝯnes. 3° ponit diuerſitates aphōi. ibi 2ª. (Vñ nece.) ibi 3ª. (Et finis.) ¶ De pª dicit ꝙ macies q̄ in puo tpe eſt acqſita reddēs corpa tenuia itelligit eē pp defectū hūiditatis nutrimētalis: qr. ſ. in carniū poroſitatibꝰ nō eſt tāta q̄ȝtitas: vt ꝯſueuit. tñ ſolida mēbra nō ſunt multū ꝓportionabiliter diſſoluta. ſed illa q̄ multo tpe extenuant eſt pp defectū partiū membroꝝ radicaliū. ⁊ iō in iſtis multo tpe extenuatis vene deferētes ſanguinē per corpus ⁊ ipſum epar ⁊ ſtomacus ⁊ alia membra: in qbus fit cibi digō ſunt corrupta. i. in virtute ſua diminuta: ⁊ in quātitate humiditatis: ita ꝙ non poteſt cibus digeri in quantitate corpori ſufficiente. VNDE CVM NECESSE. Verificat aphoriſmū p cām di. ꝙ qr corpa ſi debēt refici oȝ ꝙ reficiant cibo: iō iſta 2ª. ſ. mlti tpis eſt pp vtutis mēbroꝝ debilitatē ⁊ pp difficultatē regñationis depditi nō niſi in multo tpe reficiunt. ⁊ h̄ intēdit Hypo. ꝙ corpa extenuata p ſolā nutrimētalis humiditatis depditionē refici celeriter debēt ex cibo: qr in illis membra appetitiua ⁊ digeſtiua ſunt fortiora q̄ȝ in pmis: nō g̊ oȝ ꝙ citius redeāt q̄ȝ pus remacrabāt: ſȝ citiꝰ q̄ȝ pora. ET FINIS. Iſta pars pȝ de ſe.

¶ Aphoriſmus. VIII.

Si ex egritudie cibū accipiēs qs nō cōualeſcat ſignari: qr corpus plimo cibo vtit. Si vero nō accipiēti hoc fit: ſignificat qm corpus inanitione indiget.

¶ Si qs a morbo cibū aſſumēs nō corroborat plus cibi q̄ȝ ſatis ſit aſſumi ſigtur. At vero ſi nō aſſumēti ita euenit euone opus eſſe ſciēdū eſt. Theo.

¶ Si a morbo cibū aſſumēs qs nō corroborat: pluri alimēto corpꝰ vti ſigt. Qr ſi nō aſſumente cibū hoc accidat: ſcire opȝ ꝙ idiget euacuatiōe. Leoni.

¶ Hypo. in iſto apho. intēdit duas ꝯnes. ⁊ ſcdam ponit. ibi. (Si vo nō) Cōclo pª eſt hec. qñcūq; corpꝰ exiēs egritudinē accipit cibū ſufficientē cū appetitu: ⁊ nō reficitur ex cibo: ſignificat ꝙ corpus vtit nimia quātitate cibi. ꝓbatur. in iſto caſu ſignificat ꝙ vtit cibo quē digerere nō pōt: ſed ois talis eſt nimie quātitatis. igit ⁊c. minor pȝ. qr nō pp aliud calor ſibi nō dominat. ⁊ maior pȝ. qa alſ reſūmeret.

¶ Si vero. Scda ꝯcluſio. corpus exiens egritudineȝ qd nec ſūmit cibū cū appetitu nec reficitur ſignificat ipſum indigere euacuatione. ꝓbatur. qr ſignificat malos humores qui ſunt cā ⁊ nō appetendi ⁊ nō digerendi: ⁊ tales ſunt euacuandi ⁊c. ¶ Circa aphoriſmū nota p̄. ꝙ per corpus exiēs Nō p.

egritudinē intelligit cōualeſcēs ab egritudine que eſt apta extenuationē facere vt febris ⁊ apoſtemata ⁊ multa talia: ⁊ ſunt iſta corpa neutra: qr nec ſunt ex toto cuȝ ſuoꝝ operū perfectione: nec ex toto ſenſibiliter leſa in ſuis operationibus vt dicunt medici. ¶ Nota 2° ꝙ hoꝝ conualeſcentiū ex egri 2°

tudine quidā ſunt vere conualeſcentes in qbus merito preſentis diſpōnis: nō eſt diſpoſitio preparans ad recidiuā: quidam aūt ſunt cōualeſcentes nō vere: qr in eis eſt diſpoſitio preparans ad recidiuam. multotiens enim cōtingit aliquē egredi febrem remanēte materia propter aliquā cām: tunc ineptam ad faciendū febrem: que materia poſtea aliū morbum apta eſt cauſare niſi euacuetur: ⁊ iſta potius decidentie ſunt neutra. ¶ Nota tertio ꝙ cum corpus eſt ex morbo 3°

conualeſcens ⁊ appetit cibum: ⁊ ſumit bene cibū: eſt ſignū corpus eſſe bene mundificatum: ⁊ ideo vt plurimū ꝙ ſi bene regatur debite reſumet. nam in talibus membra debēt eſſe ſufficientia ad ita digerendū cibū ſibi cōuenienter exhibitum vt reſumantur cum nō ſit ibi impedimentū maloruȝ humoꝝ: ⁊ ideo ſi non reſumitur ſtante debito regimine in

qlitate cibi: et alijs reb⁹ nō nālibus: puta exercitio accidēti/bus aīe somno &c. significat q̄ defectus est q̄ nimiā cibi sum/mit quātitatē et illā calor digerere nō potuit: et ita verifica/
4° ta est pma cōclo aphorismi. ¶ Nota q̄rto q̄ cū talis exiens egritudinē nō appetit cibū: et cū hoc nō resumit̄ īpedimē/tū debet esse plerūq; ppter malos humores si debitū exhi/beat̄ regimē: et q̄ humores illi sunt male regulabiles a vir/
5° tute: opz q̄ euacuentur: et ita verificata est 2ª cōclo. ¶ Nota q̄nto q̄ q̄nq; cōualescens in quo nō sunt mali humores: imo plene euacuatus nō appetit cibū sufficientē ipsum reffi/cere a p̄n°: nec si caperet posset digerere: et hoc cōtingit duo/bus modis aut propter malā qualitatē derelictā ex morbo in aliquo mēbro: aut ppter nimiā caloris debilitatē: et ideo cōtingit in q̄busdā casibus q̄ cōualescens capit cibū. nec re/sumitur: et tñ nō indiget corpis euacuatione: q̄ hoc est aut ex nimia euacuatione aut ex mala q̄litate. ita etiā q̄nq; con/tingit. q̄ in cōualescēte vere remanet appetitus ad cibū p/pter humorē acetosū excitantē appetitū et ipsū nō resum/mit: et non erit ppter cibi nimiā quantitatē: sed ppter humo/
6° rē malū euacuandū. ¶ Nota ergo sexto q̄ q̄n dicimus q̄ tale signū significat talē rem nolumus dicere q̄ necessario illo signo existente sit illud qđ dicimus significari. tūc enim omnia signa essent necessarie veritatis cōtra Auic. scđa pri/mi. illo cap. accidentia et significationes: sed sufficit si vt plu/rimū ita cōtingat. ¶ His igitur nō obstantib⁹ q̄ plurimuz stantib⁹ conditionib⁹ significantib⁹ positis in aphorismo se/quit̄ significatū: ideo cōclusiones Hypo. sunt vere vt iacēt: q̄ dicit significant et non dicit sic necessario sequi. similē au/tez sententiā huic colligere possumus secunda quarti. cap. de cibatione conualescentium.

Arti. p. Egritu/dinē exi/ens: acci/piens ci/bū cum appeti/tu et non resūptū cibo am/pliori vti/tur.

Dubitatur vtrū corp⁹ exiēs egritudinē accipiens cibum cū appeti/tu qđ nō resumitur vtatur cibo ampliori. ad p/tem negatiuam arguitur sic. possibile est appe/titū esse forte ex mala mā in stomaco contēta: et sumere debite quātitatis cibū. et tñ non resummet: sed in isto casu non vtitur cibo ampliori: et summit cū appetitu: et egredit̄ egritudinē: igitur dubiū falsum. ¶ Scđo. possibile est in cōualescentib⁹ mēbra alia a stomaco esse infecta ma/la q̄litate stomaco bene appetente que mala q̄litas phibe/bit mēbrorum debitaz resūmptionē: vt pz. sed hoc stante non erit necessaria euacuatio: et corp⁹ egrediēs egritudinē sum/mens cibū nō cōualescit. ergo &c. ¶ Tertio. si corpus sum/mit cibū notabiliter ampliorē q̄z posset digerere: et ita appe/tit: sequit̄ q̄ appetitiua operatio erit lesa sensibiliter: aut di/gestiua cū nō sibi inuicē debite pportionent̄ vt debēt: ergo corpus erit egrū. ergo nō erit cōualescens. et sic videt̄ clau/dere cōtradictionē cōditionalis Hy. rñdemus in dubio. te/neatur pars affirmatiua que est cōclusio Hypo. ad sensum expositū: q̄ nō opz in casu dicto signū esse necessarie verita/tis: sed raro cōtingit oppositum sicut raro contingūt casus quos argumenta facta supponūt: et sīle dubiū formari pos/set de scđa cōclusione. et dr̄ ēt qđ est verum vt in pluribus.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Hic aphorism⁹ Gal. in cōmēto fa/cit quatuor. primo docet qd intelligēdū sit per accipientē cibuz. 2° verificat aphorismū per cām. 3° remouet dubi/um. 4° ostendit habitudinez huius aphorismi ad sequētes duos. ibi 2ª. (Siquis igit̄.) ibi 3ª. (Hy. aūt.) ibi 4ª. (Que cū ipse.) ¶ Dicit p̄ hunc aphorismū esse obscurū ppter breuitatē vnius vbi. s. istius accipiēs. nā aliā habitā tib⁹ vsuale. fuit per accipiētē accipe illū q̄ summit cū appe/titu: et ita sumit̄ hic. et ita appet. ppria locutio. nā hȳ soli qui cū appetitu summūt accipiūt. s3 q̄n sine appetitu tūc poti⁹ eis dat̄ q̄z accipiāt. Et pz q̄ q̄ nūc p accipiēs cōiter intelli/git̄ summēs siue cū appetitu siue nō. iō ita itelligēdo apho/rismus videt̄ falsus: et h̄ erat obscuritas aphorismi ex bre/uitate illius vbi accipiēs. SIQVIS. Gal. verificat dicēs. q̄ si q̄s accipiens et desiderās cibū cū exit egritudinē nō re/summit corpus ad id qđ p̄us. tūc significat̄ q̄ corpus nō nu/trit̄ cibo accepto: sed potius aggrauat̄ eo indigesto. et iō si/gnificat̄ q̄ vtit̄ ampliori cibo q̄z vtus digerere valeat. et ad hūc sensuz dictū est q̄ vtit̄ cibo ampliori. s3 ille q̄ nec deside/rat nec accipit quātū sufficit significat̄ q̄ appetitus est deie/ctus ppter humores malos a qb⁹ si nō purget̄ corpus non reuocabit̄ ad pristinā dispositionē vtutis. Nā nō redit cor/pus ad pristinā vtutē per cibū nisi digerat̄: nō tñ in stoma/co sed epate et mēbris. et iō q̄ nō nutrit̄ in casu prime cōclu/sionis: et tñ appetit merito appetitus significamus corpus esse mundū: et iō nō impedit̄ in eo digestio ppter malos hu/mores: sed q̄ nō resumit̄ significat̄ q̄ digestio īpedit̄. et hoc non cōiter nisi ppter cibi nimiā assumpti quātitatē optime stantib⁹ alijs rebus cōiter administratis vt q̄litate cibi et re/bus alijs extrinsecis. Restabit ergo q̄ sit signum hoc nimij sumpti cibi. sed si nō appetit tūc significat̄ dispō īpediēs ap/petitū cuz mēbra inanita multū deberent appetere nisi im/pediant̄. et hoc impedimentū est plurimum propter malos humores. et ideo significatur opportunitas euacuationis. HYPO. AVTEM. Remouet dubiū. posset quis dicere quo modo sunt isti euacuādi an farmaco an flōmia. rñdet q̄ Hy/po. hocidē in isto libro aut humores cū peccant multitudi/ne in venis. s. existētes pportionabiliter sunt euacuandi per flobotomiā: sed cū peccat humor vnus alius a sanguine nō existente peccato merito sanguinis hȳ humor est euacuan/dus farmaco. Et ratio est. q̄ multitudo humorum per flōmi/am euacuat̄. vt quarta primi. cap. de flōmia. et Gal. in cap. de flōmia. sed si vnicus hūor peccat alius. s. a sanguine. tūc per flōmiam non solus ille euacuatur: sed ēt sanguis qui est nāe thesaurus. et iō nō debet merito huius flōmia euacua/ri. et iō eūandus est farmaco. QVECVM. Hic facit qđ di/ctum est: et pz.

¶ Aphorismus. IX.

Corpora vbi quis vult purgare: opor/tet fluxa facere.

¶ Corpora quacunq; purgare libue/rit: fluida eo facies.

¶ Corpora cū quispiaz purgare voluerit: opor/tet fluida facere.

¶ Cōclusio aphorismi est ista. opz volentē purgare corpora prius eadē bene purgationi p̄parare. probat̄. ita p̄parādo purgatio confert. et bñ fertur ab eis et nō p̄parando nō bñ fert̄ aut nō cōfert. igit̄ &c. assumptū statim patebit. ¶ Cir/ca istū aphorismū nota q̄ est differētia inter euacuationē et purgationē. Nam euacuatio est gñale nomē cuiuslibz eua/cuationis humorum a corpe siue per flobotomiā siue quomo/dolibet aliter. sed hoc nomē purgatio dr̄ tñ de euacuatiōe humoris cum farmaco: et p̄cipue exoluēte siue electiue eua/cuāte. et hoc mō sumit̄ hic siue fieri debeat vomitu siue per secessuz. et hinc apparet q̄ hic aphorismus nō loquit̄ in san/guinis eductiōe per flobotomiā in qua pluries digestio nō est expectanda. ¶ Nota 2° q̄ humorū peccantiū in quali et hoc modo per purgationē educendorum. quidaz peccant ita q̄ nō dant t̄ps induciarum: imo aū inducias infer ūt maximū nocumētū: vt māe furiose aut stricte aut large. et in istis nō opz p̄us corpora preparare. sed q̄n iste māe dant inducias in isto casu opz p̄us corpus p̄parare. ¶ Nō 3° q̄ p̄paratio corporis ad purgationē. vt pz in cōmento est duplex. q̄daz enim respicit meat⁹ corporū. vt verbi grā. preparatio po/rorum: relaxatio membrorum per que māe euacuant̄: et alia quedā respicit humorē euacuandū. s. si est viscosus q̄ incī/dat̄. Si aūt est grossus q̄ subtilietur et breuiter vt digerat̄. et de vtraq; p̄paratione intēdit hic Hypo. vt pz in cōmēto.

Theo

Corpora [illegible] sepe mouet [illegible] euacuat [illegible] corp[illegible]
[illegible] euacuā fieri [illegible]
[illegible] Rettinendo [illegible]
[illegible] attenuatoria
[illegible] ventositates [illegible] medicina [illegible]
[illegible]
[illegible] ad debitam [illegible]
Regulariter [illegible]

Ex quo appet dr̃ia inter istũ aphorismũ: ⁊ scd̃m p̃me ꝑticu
4° le.s.digesta medicari ⁊c̃.q2 ille est gñalior. ℭ Nota 4° ꝙ cũ fit euõ ante ꝑparationẽ dictã sequunt̃ multa nocumẽta. nã v̄tus multum debilitat̃: q2 euacuat̃ plurimũ de iuuatiuo: ⁊ nõ ita euãtur de nocitiuo: q2 multũ resistit ⁊ residuũ miscet̃ cũ iuuatiuo ita ꝙ ille maligneť: ⁊ q2 agitat̃ remanẽs prohiberet a facilitate sue digõnis: ⁊ ista sunt nocumẽta generalia talis euacuationis: igit̃ opposita fiunt si prius corp⁹ modo dicto ꝑparet̃: ⁊ hoc ꝓpter humoꝝ obiam ⁊ viaruz ꝑparationẽ. specialia aũt nocumẽta dicent̃ in cõmẽto: ⁊ ibi reddet̃ cã. ℭ Ex his colligit̃ aphorismi verificatio. nã cũ fiunt fluxa corpora mõ exposito tolerãt faciliter euõnẽ: ⁊ mã mala euacuat̃: ita vt inde morbi ⁊ mala accidẽtia remoueant̃: ⁊ confert ⁊ bene fert̃: ⁊ aliter nõ propter nocumenta dicta. Concordia aũt aphorismi colligenda est quarta p̃mi. cap̃. de regulis cõibus solutioni vẽtris ⁊ vomitui: ⁊ vtilitas pz.

ℭ Commenti Gal̃. expositio.

Ualti medicorũ Gal̃. in cõmẽto facit q̃tuor. p̃ ponit opionẽ vnã circa intẽtionẽ aphorismi eã dicendo esse falsaz. 2° ostẽdit intentionẽ Hypo. ostendendo vtilitatẽ que sequit̃ operãdo s̄m eius intentionẽ. 3° ostẽdit nocumẽta que sequunt̃. si aliter euacuet̃ corpus q̃z s̄m doctrinã. 4° ponit in summa sniaz aphorismi expositã. ibi 2ª. (Sed nõ tã vilis.) ibi 3ª. (Quicqd neglexerit.) ibi 4ª. (Hic intẽdit.) De p̃ ꝑte dicit ꝙ qdã medici intendunt Hyp. velle in hoc aphorismo ꝙ corꝑa purganda sunt ꝑparãda purgationi hoc mõ q̃si vomitu purgãda sunt preparent̃ prius cũ aq̃ calida ⁊ cũ cibis humidis fastidiosis ad vomitũ inclinantib⁹. ⁊ si fluxũ ventris ꝓuocare volumus. p̃mo molliẽdo eoꝝ ventres vt sint parati ad solutionẽ. ⁊ lz ista sint vtilia multotiẽs: vt hz videri in illo aphorismo. ad elleboꝝ ⁊c̃. tñ Hyp. h̃ nõ intendit rez illã. SED NON. Hic facit qd̃ dictũ est dicẽs. ꝙ Hypo. hic intẽdit rẽ magis necessariã q̃z iam ipse multis experimẽtis ꝓbauit. ⁊ est ꝙ humores grossi sunt subtiliandi ⁊ viscosi incidendi ⁊ pori ꝑ quos hz transire mã sunt aperiendi. Et vtilitas haruz rerũ est ꝙ his factis poterit humor expelli per medicinã tẽperatã. i. nõ multũ fortẽ que hodie vocat̃ medicina bñdicta: vt reubarbaꝝ: mãna: agaricus: cassia per quã medicinã nõ cõturbet̃ nã. hec igit̃ est ꝑparationis vtilitas. QVOD QVI. ⁊c̃. Oñdit nocumẽta q̃ sequunt̃ si dimittat̃ hec doctrina dicẽs. ꝙ q neglexerit hãc ꝑparationẽ: sed tantũ ad dandũ medicinaz solutiuã sine ꝑparatiõe reddit humores dissolutos angustiores. p̃mo q2 nõ facile penetrãt: iõ eorũ nocumenta ledẽdo mẽbra per que transeũt durant diu ⁊ angustiaz facit: ⁊ cũ nimijs torturis. i. tortionib⁹ quia vẽtosant̃ ⁊ extẽdunt mẽbrũ in quo claudunt̃: ⁊ cuz defectionib⁹. i. sincopi: q2 fumant male mãe multũ agitate ante q̃z educant̃. ⁊ v̄sus cor ⁊ versus cerebrũ. iõ ẽt cum vertiginibus ⁊ inordinatis pulsibus fiũt in loco humoꝝ illoꝝ solõnes. ⁊ cum hoc ẽt nocumẽta generalia supra in expõne aphorismi dicta sequũtur. Et cãs hoꝝ dixit se alias dixisse. Nota tñ ꝙ hoc hz v̄itatẽ vbi humores a vijs ductuũ fuerint distantes multum: non si in ipsis vijs contineant̃ ⁊ vbi sint multi ⁊ viscosi ⁊ grossi. HIC INTENDIT. Ponit aphorismi sniam dicens. ꝙ Hypo. intẽdit corpora purganda per vomitũ vel solutionẽ vẽtris debere fieri mollia: vt dixit p̃ma opio. ⁊ cum hoc ꝙ pori aperiant̃ ⁊ mã subtilietur ⁊ dissoluatur ⁊ icidatur: ita ꝙ hec preparatio respiciat: ⁊ humorem ⁊ corpus a quo dz fieri euacuatio.

ℭ Aphorismus. X.

Non pura corpora q̃ztũcunq̃ nutries magis ledes.

ℭ Corpora impura quo magis nutris: eo magis offendis.

ℭ Non pura corpora: quanto plus nutries: tanto magis ledes. Leoni.

ℭ Cõclo aphõi est ista. corꝑa nõ pura nõ sũt cibatiõe resumptiua: ⁊ multũ nutritiua cibãda. ꝓbat̃. ista corꝑa quãto magis tali cibo nutriant̃ tãto magis ledunt̃. igit̃ nõ sunt tali cibo nutriẽda vel cibãda. ꝯña pz. ⁊ assumptũ declarabitur. A
ℭ Circa aphorismũ nõ ꝙ corꝑa nõ pura itelligunt̃ vl̃r illa Nõ p.
in qb⁹ est notabile peccatũ humoꝝ in totius ambitu: precipue quo ad iteriora ⁊ exteriora sil̃: ⁊ h̃ ostẽdet̃ in illo aphorismo. vbi fauces. ℭ Nõ 2° ꝙ h⁹ nõbile pctm̃: aut est in quã 2°
to spãli: aut in q̃li: aut in vtroq̃: vt pluries supra declaratuz est. Et si est pctm̃ in quãto nõ q̃li spãli: tũc dicunt̃ a medicis plectoria. i. valde repleta. Si v̄o fuerit pctm̃ in quãto ⁊ q̃li sil̃: aut q̃li tm̃ dicant̃ cacochima corꝑa. i. hñtia malos hũores a cachos grece qd̃ est turpe: ⁊ chimos qd̃ est humor.
ℭ Nõ 3° ꝙ h⁹ peccato exñte magno: vt dr̃. dz corꝑa aut eẽ 3°
egra: q2 illi hũores actu faciũt egritudinẽ. aut saltẽ opz esse neutra nũc decidẽtie: q2 parata sunt in egritudinez cadere. B
ℭ Nõ 4° ꝙ nutricatio est duplex. q̃dã cuz cibo cibali pure 4°
oꝑante a mã: vt carnes pulloꝝ vitelli ouorũ panes: ⁊ sil̃es cibi in qb⁹ aut nulla ẽ medicine rõ aut pauca de q̃ multum nõ curat̃. sed sola v̄tus cibi a mã oꝑantis. q̃dã v̄o est cuz cibo medicinali aliquã notabilẽ q̃litatẽ hñtẽ corpis alteratiuam: hic aũt intelligim⁹ de cibatione ꝑ cibũ absolute. ℭ 5° 5°
nota ꝙ ẽt cibationũ cibaliũ q̃dam est resumptiua: cui⁹ virtus est corpis virtutẽ ⁊ plenitudinẽ augere. quedã aũt virtutũ custoditiua ne deficiat: ⁊ ꝓprie est sermo i isto aphõ. de p̃ma. Ex istis colligit̃ sensus aphorismi. corꝑa nõ pura. i. in totius ambitu saltẽ quo ad iteriora notabile peccatum humoꝝ hñtia nõ sunt cibãda cibo cibali ⁊ cibatiõe resumptiua. ℭ Sexto nõ cãm esse v̄itatis q2 cib⁹ cibalis cuz operet̃ 6°
patiẽdo facile ꝯuertit̃ ad qualitatẽ quã iuenit in corpis humoribus. ⁊ iõ si peccatũ est solius quãti ꝑ cibationẽ resumptiuã auget̃ illud peccatũ humorib⁹ augmentatis in q̃zto. si v̄o peccatũ est in quali peccatuz auget̃ cum cib⁹ ad nãm dñantis humoris cõuertat̃: nõ ergo sunt talia corpora tali cibatione cibãda. ℭ Nõ 7° ꝙ lesio sumpto cibo superueni 7°
ens: qñq̃ est ex intrinseco cibi defectu: q2 peccat: aut in q̃li: aut in quãto: aut mala ꝓpetate: aut malo ordie. Qñq̃ v̄o ledit cib⁹ ex cã sibi extrinseca sic̃ in dispõne aeris ⁊ humoruz corꝑis: ⁊ ꝑꝑ cõplõnẽ corpis malã: ⁊ de lesione h̃ mõ loquit̃ Hypo. ℭ Ultimo nõ ꝙ lz aphorism⁹ ꝓferat̃ corꝑe vl̃r existente: impuro ẽt põt intelligi vbi mẽbꝝ impuꝝ sit vnũ: sed hñs ꝓ toto digerere ⁊ totũ mãdare sicut stomac⁹ epar cor vene ⁊c̃. Põt ẽt verificari vbi mẽbrũ vnũ sit impurũ ꝙ ipm mẽbrũ quãtũcũq̃ magis nutriret̃ mõ dicto tãto magis illud mẽbruz lederet̃. ℭ Cõcordia aphorismi colligenda est 3° tegni. ⁊ est vtilis ⁊ ampliatur vt dictũ est ⁊c̃.

Sed contra hãc sniam. due leues occurrũt instante. q2 in p̃ª particula apho. ⁊ cõmento. 17. dr̃ ꝙ corruptiõi humoꝝ est restauratio nec̃ia cũ temperamẽto. Cũ g̃ corꝑa sint nõ pura que corruptionẽ hũorũ patiunt̃. sequitur ꝙ illis est necessaria restauratio ⁊ cibatio cũ tẽꝑamẽto tẽperatus aũt cib⁹ maxie vr̃ esse cib⁹ cibalis. ℭ 2ª instãtia: q2 3ª primi. cap̃. de regimine ei⁹ qd̃ comedit̃ ⁊ bibitur dicit auic̃. Sepe ꝯuenit ei in cui⁹ corꝑe hũores abũdant corrupti vt rem bonã largiter comedat: ⁊ ꝓprie cum nõ patit̃ ventrẽ sibi solui. ꝓpterea ꝙ est debilis. vr̃ ergo ꝙ nõ sꝑ quãtũcũq̃ magis nutries magis ledes. ℭ Ad p̃m dr̃ ꝙ supra patuit nõ esse intẽtionẽ Gal̃. ꝙ ista corꝑa cibent̃ cibo cibali resumptiue. Et iõ addidit istam ꝑticulã. cũ tẽperamento. ℭ Ad 2m dr̃ ꝙ ille tex. põt verificari multis modis. Nam talia corꝑa cum nõ patiant̃ se purgari ꝑꝑ debilitatẽ. iõ cõuenit eis ad remouendã debilitatẽ ꝙ rem bonã comedant largiter. i. quantũ dz: vt virt⁹ foueat̃. Sed ex hoc non seqt̃ ꝙ cibent̃ cibo cibali resumptiue. nã cibatio resumpti/

Ugo. su. aso.

na hꝫ corpis v̄tutē ⁊ plenitudinē augere. ſꝫ hoc nō niſi corporis virtute: qꝛ res erit valde ſubtilis. ¶ Poſſet 2° dici ꝙ aphoriſm⁹ itelligit̃ regulariter operādo. mō iſta cibatio fit ꝓpter neceſſitatē debilitatis virtutis ⁊ irregulr̃. ¶ 3ª expō eſt ꝙ per rē bonā auic. non intelligit ibi cibū cibalē tēperatū. ſꝫ cibū illi corpi cōuenietē: qui eſt aut alteratiuus aut ſeceſſiuus. nā ex quo iſte nō patit̃ vētrē ſibi ſolui dabimus cibū ſeceſſiuū multe quātitatis aut alteratiuū ſm̄ exigētiam morbi q ſit multe quantitatis vt multū alteret̃ mala mā: ⁊ iſte ſunt res bone illi īfirmo. ⁊ hoc nō repugnat ꝯ̊ni. ¶ Uel 4° dic ꝙ eſt comeſtio coacta reꝝ tēperataꝝ ad ꝑparādum corpus purgationi. ſil̃. n. humectant̃ vie ⁊ v̄tus fortificat̃. ⁊ iō ſi p̊ nō erat purgationi patū per cibuꝫ pabit̃ iuxta ea q̄ dicent̃ in illo aphoriſmo. ad elleboꝝ. ¶ Nō tñ vltimo nulla eſſe corpa nō pura q̄ ſint aut ſana aut neutra: qb⁹ nō poſſet ſtāte ipuritate ꝯuenire cibatio ſiue ſint plectorica: vt 4° de regi. ſanitatis. ſiue cacochima: vt ſcabioſa ⁊ leproſa: ſed nō ꝯuenit cibatio cibalis reſūptiue regulr̃ operādo: ⁊ hoc voluit aphoriſmus. ¶ Cōmenti Gal. expoſitio.

Ibi ſubeuntes. Gal. i ꝯ^{to} oſtēdit tria. p̊ oſtēdit qd ſeqtur aſſūptionē cibi in corpe nō puro. 2° oſtēdit cui⁹ mēbri ipuritas h̄ maxie facit. 3° repetit vnū aliud nocumētoꝝ iſtoꝝ ſupius dictuꝫ. ibi 2ª. (Hoc plurimū.) 3ª ibi. (Patiunt̃ ad aliud.) De p̊ª dicit ꝙ cibi ingrediētes corpa nō mūdificata a malis hūorib⁹ corrūpunt̃. ⁊ iō illoꝝ maloꝝ humoꝝ quātitas auget̃. ſꝫ q̄litas illoꝝ per hoc nō mutat̃ ſupple ad melius. igit̃. ¶ Nota ꝙ qa cib⁹ cibalis a nā operat̃: iō faciliter tranſmutat nām ad nām rei in ipm agentis. qꝛ ergo calor nālis illos cibos a ꝓpria forma mutat vt cōuertat in chilū cū eliquati ſunt recipiunt malā q̄litatē humoꝝ maloꝝ faciliter: ⁊ ꝓhibet̃ calor nālis agere vt dꝫ: ⁊ finē quē intendit. ⁊ iō generat̃ nō ex cibo res a calore nāli intenta: ſed res humoralis alia nō naturalis. Et iō hec leſio operationis dr̃ corruptio ⁊ cibi dicuntur a medicis corrūpi. i. corrupta trāſmutatione nāli tranſmutari. Si tñ v̄tus illis humorib⁹ dñaret̃ nō oporteret: ita

E ſequi lꝫ nō ꝑfecte cib⁹ mutaret̃. ¶ Nota 2° ꝙ ex multa ciboruꝫ aſſumptione poſſet aliqñ per viā indigeſtionis flegma gñari multū ⁊ multa colera in ſtomaco exiſtēte: ⁊ tūc qualitas humoꝝ mutaret̃. ſed non ad melius: qa totus humor eſſet adhuc magis nociuus q̄ꝫ p̊us. q̄litas ergo gñalis que eſt nobilitas nō mutat̃ in melius lꝫ cōtingat q̄litatē ſpecialē notabiliter trāſmutari. HOC PLVRIMVM. Facit qđ dictū eſt ⁊ dicit ꝙ iſtā ciboꝝ corruptionem ⁊ ad maloꝝ humoꝝ nām cōuerſionē cibi maxime illi patiunt̃ in quoꝝ ſto

D macis mali humores abundāt. ¶ Nota ꝙ cib⁹ in ſtomaco p̊ma digōne digerit̃ in chilū: ⁊ epar eſt aptū gñare ex eo bonos humores. Cū igit̃ p̊ma digeſtio ipeditur ⁊ corrūpitur: oēs poſteriores corrūpunt̃ ⁊ ipediunt̃ ⁊ ꝑcipue ſi p̊mū ipedimētū fuerit notabile. nā ſequēs digeſtio ⁊ ſi p̊me diminutionē poſſet corrigere. tñ corruptā notabileꝫ nullo mō pōt corrigere. nocumēto in ſtomaco ergo exiſtēte maximo mali humores gñant̃. Et ſi dicat̃ in quo mēbro mali humores gñant̃. Pōt dici ꝙ hoc ſit in epate. nā ſtomaco malū chiluꝫ gñante cōtrahit̃ epar ꝓpter neceſſitatē. ibi etiā digeſtio epatis corrūpit̃ ⁊ mali humores generant̃: cū patiēs nō ſit paratū pati debitā epatis operationē. Et hoc poſſumus dicere ſaluādo Auer. 3° colliget. qui videt̃ velle idē mēbrū eſſe generatiuū bonoꝝ ⁊ maloꝝ humoꝝ. Uel ſcđo cōcedimus ꝙ in ſtomaco gñantur mali humores nō eiuſdē ſpeciei ſpecialiſſime cū nālibus. vt ſentire videt̃ Auic. p̊ma p̊mi. capitulo de humoribus. de colera praſſina ⁊ ꝯinaria. nec opꝫ illud membrū qđ nō poteſt bonos humores gñare nō poſſe gñare nō bonos. PATIVNTVR. Dicit ꝙ patiunt̃ aliud iſti qđ fuit dictū ſupra in illo apho. ſi ex egritudine. ⁊ eſt ꝙ nō reducuntur ad priſtinum vigorez niſi prius purgentur.

¶ Aphoriſmus.

Facilius eſt repleri potu q̄ꝫ cibo.
¶ Potu q̄ꝫ cibo expleri facilius eſt.
¶ Facilius eſt īpleri potu q̄ꝫ cibis.

¶ Concluſio aphoriſmi eſt iſta. Corpora reſumenda facilius reſumunt̃ re accepta in forma liquida potabili q̄ꝫ ſumpta in forma ſolida maſticabili. probatur. Res iſto modo in forma potabili ſumpta eſt facilius in ſubſtantiā corporis trāſmutabilis: ⁊ ſm̄ plures ſuas partes ab earū naturali calore. igitur facilius talia corpora per rē taleꝫ reſummunt̃. ꝯña nota. ⁊ aſſumptū ſtatiꝫ declarabit̃. ¶ Nota p̊mo ꝙ in aphoriſmo per repletionē debemus intelligere reſumptionē in qua eſt augmētatio humiditatum nutrimentaliū ⁊ humidi mēbralis: ⁊ ideo in eo opꝫ repleri vaſa ⁊ poroſitates mēbroꝝ: ſumitur ergo repletio ꝓ reſumptione. ¶ Nota ſcđo ꝙ reſumptio cōpletur p̊ncipaliter per digeſtionē ⁊ nutricationē. ⁊ ideo illa dicunt̃ faciliter replere: ex qbus corpus eſt aptū faciliter: ⁊ ſm̄ plurimas illaꝝ partes nutriri. Nā qa de ratione repletionis eſt nutricatio non abſolute. ſed ſcđm plurimas partes: ideo ad facilitatē opꝫ ambas rōnes cōcurrere. ¶ Ex quo ſeqtur hoc argumētuꝫ nō valere. a. eſt facilius digeſtibile q̄ꝫ. b. igitur eſt magis ⁊ facilius repletiuuꝫ: ſed opꝫ addere: ⁊ ſm̄ plurimas p̄tes in ſubſtantiā corporis faciliter trāſmutabile. ¶ Tertio nota ꝙ hoc nomen potus dicit̃ aliqñ de potu abſolute q eſt res liquida merito modi ſue ſubſtātie ſine maſticatione deglutibilis ⁊ ſolū cibi eliquationi ⁊ penetrationi iuuamētū p̄ſtans: ſine hoc ꝙ ſit in ſubſtantiaꝫ corporis trāſmutabilis: ⁊ ille eſt aqua. ſcđo modo ſumit̃ potus pro re nutritiua merito ſui modi ſubſtantie ſine maſticatione deglutibili: ⁊ hoc modo vinuꝫ eſt potus ⁊ iuſcula: ⁊ hoc modo ſumitur hic. ¶ Nota q̄rto ꝙ ad facilitatē nutricationis ⁊ digōnis videtur cōcurrere cōplexio modus ſubſtātie ⁊ ꝓprietas. nā merito cōplexionis calida ⁊ humida facilius digerunt̃ cū nō multū excedunt: qꝛ ſunt ꝓportionata agenti digeſtioneꝫ q̄ ſit caliditate ⁊ humiditate. Merito v̄o modi ſubſtātie illa que nō ſunt multū ſubtilia ſicut aqua: nec ſunt multū groſſa ſicut panis ſunt faciliter digeſtibilia. nā cū ad hoc vt ſint debite digeſta: ſit opportunū ea eſſe cōuerſa in chilū ſaltem digōne p̊ma. Iſte aūt in modo ſubſtātie ptiſane ſimilantur ſeqtur ꝙ cibus ſibi ꝓportionalis merito modo ſubſtantie facillime in ipſuꝫ trāſmutatur: lꝫ facilius id qđ eſt ſubtilius q̄ꝫ illud qđ eſt groſſius alijs parib⁹: ſed propter ꝓprietateꝫ currentē inter cibū ⁊ cibatuꝫ: illa dicunt̃ magis nutritiua: inter que ⁊ noſtrū corpus currit melior proprietas preparans ea ad patienduꝫ hoc modo paſſionis qui requirit ad digeſtionē: ⁊ iſta non cognoſcuntur niſi per experientiam. nā tamen dedit aīalibus guſtum tanq̄ꝫ naturalem iudicem ad taliter diſcernendū: de quo planius infra dicet̃. ¶ Nota quinto ꝙ per cibum intelligimus rem in corpore noſtro vi caloris nālis tranſmutabilem ſm̄ totum aut partem in ſubſtantiam corporum noſtrorum: quādoq̄ꝫ vero ſtrictius rem dictam: ſed cum hoc merito ſui modi ſubſtantie non ſine maſticatione deglutibilem: ⁊ hoc modo ſumitur hic. ¶ Ex quo ſeqtur oēm cibum hoc modo ſumptuꝫ per groſſitiem ⁊ duriciem excedere potum: vt hic ſumit̃. Sequitur ſecundo omnē talem merito modi ſubſtantie difficilius digeſtibilem aliquo determinato potu. ¶ Sexto notandum ꝙ lꝫ aliqui cibi ſint alijs facilius digeſtibiles. nō tñ opꝫ ꝙ in quolibet humano corpore facilius digerantur. nam vitelli ouorum ⁊ ſi facilius digerantur q̄ꝫ caro porcina. tamē in ſtomaco vehemēter colerico nō facilius digerunt̃. qꝛ in illo corrumpuntur iuxta ea que dicuntur ſecundo tegni. de ſignis complexionis calide ſtomachi. vbi dicit. corrumpitur enim in eo facile tranſmutabilia. ſed in corporibus mediocris caloris aut remiſſi ⁊ pauci iſta melius digeruntur.

facilius corpora [illegible] [illegible] remiſſo [illegible] calore [illegible]
[illegible] cibi [illegible] ſubtilitatem dig[illegible] [illegible] ſtomachum [illegible]
[illegible] tegni [illegible] cap° 2° facilius nutriunt̃ ex cibo potabili q̄ꝫ maſticabili [illegible]
minus reſiſtit tranſmutatione [illegible] omnes ſuas partes [illegible] [illegible]
[illegible] minus [illegible] ⁊ facilius reſolubile [illegible] cibus potabilis [illegible]
[illegible] ſubtilia magis ſunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex cibo ſubtili eſt minus ⁊ facilius q̄ꝫ ex [illegible]
[illegible] ex cibo [illegible] 2ª p̊mi ſuma de [illegible] cap° [illegible]

¶ Septimo nota q corpa resūmēda sunt cōiter ꝯualescē/tia vē ⁊ ianita sine plenitudine maloꝝ humoꝝ vt dcm̄ ē in cedēti aph°. ⁊ i istis caloꝛ ē debilis. ⁊ iō pȝ q̄re dcm̄ ē i ꝯne q corpa resūmēda facili⁹ resūmēda sꝫ potu ⁊c̄. ⁊ ñ fuit dcm̄ abso[te] q oia corpa facili⁹ replēꝫ potu q̄ȝ cibo. ¶ Ultio nō q q̄cūq̄ȝ cibo assūpto ad sensū datū ꝯtigit accipe aliquē potū ꝑȝ modū sbe ꝓpiquorē chilo. ⁊ iō alijs pib⁹ facili⁹ i chilū corpori ꝓportiōatū ꝯuertibilē ⁊ scdm plures ptes. Ex seq̄ꝫ q quocūq̄ȝ cibo sumpto ꝯtingit accipe potū quo corp⁹ resu/mēdū facili⁹ repleaꝫ: ⁊ hāc ꝯnē vult hypo. nō q quolȝ potu nutritiuo facili⁹ repleaꝫ corp⁹ q̄ȝ cibo. nā ꝯtingit iuenire potū a quo plures supfluitates aquee ⁊ aeree sunt abijciē/de i digōne p̄a q̄ȝ sint supfluitates terree cibi certi illi potui equalis. ⁊ iō nō ꝑm plures ptes erit in corpis sbam trāsmutabilis. ¶ Cā ḡ vitatis ꝯnis ē: q2 quocūq̄ȝ cibo ad sensum datū accepto cōtingit accipe potū q merito modi sbe ē ꝓpiquioꝛ optime dispōni chili: ⁊ ē ēt passibilioꝛ sui subtilitate. Et iō ꝑm plēs ptes alijs pib⁹ in corpis sbam facili⁹ ꝯuertetur. ¶ Cōcordia hui⁹ aphorismi colligiꝫ. 18. ꝯtinentis. ⁊ 2a quarti: cap̄. de regimine cōualescētis. ⁊ tertia primi. caplo de regimine eius q̄d comediꝫ ⁊ bibiꝫ. ⁊ est vtilis. ⁊ ampliatur: vt pȝ. Circa presentem aphorismum dubitatur.

Dubitatur vtꝝ cibarijs i forma liq̄da facili⁹ corpa hūana repleātur q̄ȝ in forma solida: vt vꝫ velle ꝯ aphorismi. ¶ Ad p̄tē negatiuā arguiꝫ sic. facillime corpus repleꝫ illis cibarijs q̄ citi⁹ alijs pib⁹ assimilanꝫ corpi. sȝ cibaria sicca citi⁹ corpori iuuenis ⁊ habēti cōplōnē siccā assimilanꝫ. ḡ illis cibarijs hec corpea facili⁹ replenꝫ. maioꝛ pȝ. q2 nutricatio ē assimilatio nutrimēti ad nutritū. vt pȝ p̄ vtutū nāliū. c. 6. illa ḡ q̄ citi⁹ assimilanꝫ citius nutriunt. ⁊ p ꝯñs eis citius corpus repleꝫ. minoꝛ v̄o est Galꝫ. 6. de regie sanitatis. c. 3. ꝑm vnā trāslationē vbi sic dicit. Nutricatio v̄o fit assimilatio eo q nutrit cibo ei q̄d nutriꝫ corpi. citi⁹ aūt assimilanꝫ sicca qdē siccis: hūida v̄o humidis. ¶ Cōfirmaꝫ sic. corpa calidi stomachi nō facili⁹ replenꝫ humidis vel liq̄dis cibis. ḡ nō saltē vꝫr oia corpa facili⁹ replenꝫ cibarijs liq̄dis. Assūptū ꝓbaꝫ sic. Ex illis non facile replenꝫ corpa hec q̄ in ipsis faciliter corrūpunꝫ: sȝ liquida cibaria in illis facilꝫr corrūpunꝫ. igiꝫ ⁊c̄. ꝓbaꝫ minoꝛ. q2 in istis corrūpunꝫ facile mutabilia: ⁊ liq̄da sunt h⁹. vt sup apho° dcm̄ est. ¶ Confirmaꝫ scdo sic. Si ita eēt: tunc oia corpa deberēt cibari cibis i forma potabili. ꝯñs falsuȝ ⁊ ꝯ experiētiā. tūc. n. nā nō debuisset nobis dare dētes: nec iuuenib⁹ cibi grossiores q̄ȝ pueris ꝯuenirēt. ⁊ arguiꝫ ꝯña. q2 oia corpa ex illis sunt cibāda alijs parib⁹ ex q̄b⁹ facillime resumunꝫ: cū cib⁹ nō sumaꝫ nisi ad dissoluta restauranda. ¶ Scdo p̄ncipalꝫr arguiꝫ sic. ex illis cibis facillime corp⁹ nutriꝫ q minori idigēt trāsmutatōe: vt in sbaȝ corpis ꝯuertanꝫ alijs parib⁹: sed siēs mēbris sunt h⁹. ḡ illis facillime nutriunꝫ. maioꝛ ē nota. minoꝛ pȝ. q2 p minorē latitudinem distant a nā mēbri. ḡ minori trāsmutatiōe indigēt. Et vltra sic arguitur. cibi masticabiles alijs paribus sunt membris similiores q̄ȝ in forma liq̄da potabili. ergo minori indigēt trāsmutatiōe ad corpus nutriēdū: ⁊ facili⁹ corp⁹ eis repletur. ¶ Cōfirmaꝫ. q2 ꝯuersio in gñe ꝓportionali ē facilioꝛ: vt 2a p̄mi. c. de signis ꝯplōnū. ⁊ nō vꝫ alia cā. nisi q2 pauciori indiget trāsmutatiōe. ¶ Cōfirmaꝫ scdo sic. nutricatio ⁊ digō fiūt ingrossando. ḡ illa q̄ minus a nā mēbri distāt per grossiciē alijs parib⁹ facilius nutriūt. ¶ Tertio p̄ncipalꝫr arguiꝫ sic. illa facili⁹ nutriūt q̄ sunt magis ꝯfortatiua: sȝ cibaria grossa magis ꝯfortāt vtutē. ḡ ⁊c̄. maioꝛ pȝ. q2 virtus per nutricationē maxie ꝯfortaꝫ. ⁊ minoꝛ est Aui. 3a p̄mi. c. de regie eius q̄d comediꝫ ⁊ bibiꝫ. ¶ Cōfirmaꝫ. illa nō facilius replēt q̄ modicū dāt corpori nutrimētū: sed humida ⁊ liq̄da sunt h⁹ vt p̄ alimentoꝝ. c. 18. Quecūq̄ȝ inquit humidiora cōsistētijs oia modicum alimētū dant corpori: ⁊ celeriter euaporāt ⁊ euanescēt: vt alio rursus opus sit in breui. dura aūt ⁊ terrestria māsiuū ⁊ difficulter resolubile: ⁊ paulo post in fine subdit. sed quando victa fuerint ⁊ elaborata alimentum multum dant corpori.

In oppositum est hyp. in aph°. ⁊ auctores allegati sup̄ ꝓ aphorismi ꝯcordia

In ista questione p̄mo ponā p̄ambula. 2° ponā ꝯnes ad quesitum.

Quātum ad p̄m suppono q p cibū: ⁊ potū: ⁊ repletionē: ⁊ facilitatē repletōis itelligam⁹ vt dcm̄ est supra. ¶ Ex q̄b⁹ appet. q p cibū ⁊ potū itelligim⁹ hic futurū nutrimētū: q̄d ē extra p comestionē vel potū corporib⁹ nostris applicabile. ¶ Nō 2°. q ad h vt p cibū ⁊ potū hoc mō acceptū fiat restauratio req̄riꝫ fieri digōnem ei⁹: ⁊ postea corpis nutricationē p̄. n. in stō° recipiꝫ: ⁊ ibi p̄paraꝫ vt facile in epate ꝯuertaꝫ ad sanguinē: ⁊ in epate 2° ꝯuertiꝫ in sanguinē. in venis āt ⁊ mēbris ꝯuertitur ad duas humiditates p quas ē p̄paratus ad nutriēdū: vt hȝ videri p̄a primi. c. de gñone hūoꝝ. fuit aūt h necium vt nā h mō ordinaret: q2 illa q̄ sunt extra p cibo multū distāt a nā mēbroꝝ: ⁊ p̄cipue multa eoꝝ: ⁊ nō p̄nt nisi p multas trāsmutationes cōuerti in sbam mēbroꝝ: q̄d fit in stō: in quo ad nām chili cōuertiꝫ. Et iteꝝ q̄dā hoꝝ sunt dura q̄ nō poterāt trahi ad mēbra: nisi p̄us eliq̄renꝫ: q̄d fit in stō: in quo ad nām chili cōuertunꝫ. ¶ Ex h seq̄ꝫ tres fieri diuersas digōnes i nobis ante nutricationē p exteriorē cibū. vnā in stō: scdaȝ i epate. tertiā in venis. ¶ 2° seq̄ꝫ. q si sanguis q̄tūcūq̄ȝ bñ digest⁹ recipeꝫ p cibo exteriori: ita oȝ eū trib⁹ digōnib⁹ trāsmutari anteq̄ȝ nutriret sic aliū cibū. nā stōus cū in eius cōcauo recipiꝫ nitiꝫ in ipsum agere ipsuȝ digerēdo: ⁊ ad chili nāȝ cōuertēdo: ⁊ retinet ipsum. Et q2 nō ē nāle aliquē cibari sanguine ꝓpo. ideo nō multū cōueniēs currit ꝓpetas inter sanguinē sicut est ⁊ stōm agētē p cibo. ⁊ p ꝯñs est difficilis digestionis: imo plerūq̄ȝ in eo coagulaꝫ: ⁊ facit acena veneni vt pōt colligi 4a quarti. ¶ 3° sequiꝫ q hoc argumentuȝ nō valeat. a. cibus est virtualꝫr similioꝛ nāe mēbroꝝ q̄ȝ b. ergo vtroq̄ȝ oio cōsilꝫr applicato p nutricatione ⁊ digōne facilius assimilabitur a. q̄ȝ. b. Nam sanguis in venis exñs ē v̄tualꝫr siꝫioꝛ mēbris q̄ȝ caro pullina: ⁊ tñ si ille sanguis i stō recipiaꝫ difficili⁹ digereꝫ. ⁊ per ꝯñs illa applicatiōe stante tardius assimilabiꝫ. ¶ Notādū 3° q caloꝛ stōi cū agit i cibum receptū in eo nō tm̄ agit vt caloꝛ nālis: sed ēt agit vt caloꝛ absolute. nā ex quo nō pōt absolui caloꝛ nālis ab ista actiōe in mēbra: ⁊ humidū substātificū: seq̄ꝫ q nō possit ēt absolui ab ista actiōe in alia sibi applicata. ¶ Nota 4° q actio caloris vt caloꝛ ē q̄ñq̄ȝ est ita ꝓportionata eius actioni vt nālis: vt p eā nālis actio iuueꝫ. ⁊ hoc mō dicimus q digestiua iuuaꝫ a caliditate. q̄ñq̄ȝ v̄o ista actio est iproportionata ⁊ velox nimis: ⁊ nimis fortis ad dissoluendum: ita vt merito velocitatis sue actiōis ipediaꝫ ⁊ corrūpaꝫ digō: ⁊ loco ei⁹ fiat adustio. istud notādū pȝ: q2 alꝫr nō possemus assignare cām q̄re in stō calido colerico caro vaccina bñ digeraꝫ: ⁊ ea que sunt in se facilis digōnis corrūpanꝫ: vt sumiꝫ. 13a. tertij. c. de corruptione digōnis ad finem capituli. vbi dꝫ. Et cum stōus est calidus absq̄ȝ mā: ⁊ cū mā colerica effusa ex epate ad ipsum pp multitudinem generationis eius in ipso p viam fellis p̄dictā corrūpuntur in eo cibi leues: ⁊ digerunꝫ fortes grossi sicut caro vaccina. ¶ Confirmatur: q2 tunc nisi ita esset non posset assignari causa quare nō exñte defectu in receptione cibi. s. in stomacho paucitas cibi est causa corruptionis cibi in stō: nisi q2 modicum resistit actioni caloris actualis stōi tēperati: ⁊ tñ hec paucitas est causa corruptiōis stāte debita q̄ȝtitate ⁊ ꝓprietate ⁊ mō sbe. vt colligitur. c. statim allegato. 13a tertij ad p̄ncipium capituli. vbi de cibo dicit. aut est minus q̄ȝ oporteret: ⁊ patiꝫ de digestione supra quā oȝ quare aduriꝫ: ⁊ in cinerē cōuertiꝫ. ¶ Ex quo seq̄ꝫ. q hec ꝯña nō valet. a. cibus me-

rito modi ſbe: ⁊ cõplonis: ⁊ ꝓprietatis occulte ē facilioris
digõnis q̃ʒ b. ergo ambobus equalr̃ applicatis: ⁊ in q̃ʒtita
te equali ſtõ tẽperato melius digeret a. q̃ʒ. b. alijs parib⁹.
vt pʒ ſi a. ſit leuis digeſtibilitatis i modica q̃ʒtitate applica
tus. ita vt aduraẗ. b. ãt qꝛ dure ē digõnis tardi⁹ patiaẗ a ca
lore actuali: ita vt nõ cõburaẗ: nec ei⁹ digõ ꝓhibeaẗ: ⁊ poſſi
bilitas caſus pʒ ex notato. Seqẗ 2°. ꝙ nõ q̃ʒto aliqḋ nutri
mentũ eſt facilius paſſibile a noſtro calore nãli tanto alijs
paribus eſt aptũ ſm plures ptes aſſimilari corpori nr̃o. nã
illud nutrimẽtũ modicuʒ leue ē paſſibilius a calore nãli ⁊
alijs pib⁹ nõ ita trãſmutaẗ ſicut illud groſſum. p̃terea ſicut
eſt paſſibile a nãli calore: ita ſtat ip̃m eẽ paſſibile ab actua
li: ⁊ p ↄñs ita magis vaporabile: ⁊ ſic ſm pauciores ptes i
ſbam mẽbroꝝ ↄuertibile. ¶ Tertio ſeqẗ. ꝙ nullã claudit
repugnãtiã ſtante d̃bita q̃ʒtitate: ⁊ q̃litate: ⁊ ꝓꝑetate occul
ta nutrimẽti pp ſubtiliationẽ ⁊ rarefactionẽ eo remanẽte i
forma potabili fieri ieptũ nutricatiõi ⁊ digõni in tẽꝑato ſto
macho. ꝓbaẗ. nimia paſſibilitas ⁊ paucitas reſiſtẽtie ſunt
cã corruptiõis cibi in ſtomacho ⁊ ipedimẽti digõnis: vt pʒ
de cibo modice q̃ʒtitatis. q ið nõ bñ digeriẗ: qꝛ patiẗ d̃ digõ
ne pluſq̃ʒ oʒ: ⁊ aduriẗ vt ſupra dr̃. g̃ cũ pp raritatẽ ⁊ ſubtili
tatẽ poſſit eque bñ fieri modicuʒ reſiſtẽs. ſeqẗ ↄ̃. ¶ Quar
to ſeqẗ. ꝙ aliqs ē cõueniẽs cib⁹ corpori debili q in tẽꝑato
corꝑe eſt digõni iept⁹: vt pʒ de iſto valde ſubtili: qꝛ forti ca
lore vt ē calor tẽꝑati euaporaẗ: ⁊ a debili cõuenienter dige
Nõ 5° riẗ. ¶ Notãdũ qnto. ꝙ nullus ē ſtõ⁹ ſan⁹ hois cui nõ aliqs
cibus in forma liqda aſſũpt⁹ ſit ꝓportionate paſſibilitatis:
ita vt in eo digeri poſſit. ħ notatũ ⁊ ſi p cãm demõſtrari nõ
poſſit: tñ ē ad experiẽtiã. in ſtomacis fortiſſimis iuſcula de
fabis aut lẽtib⁹ aut de carne bouina facta digeruẗ ⁊ nutri
Nõ 6° unt nutrimẽto forti vt pʒ ad expiẽtiã. ¶ Sexto notãdũ. ꝙ
cũ quẽlʒ cibũ mõ dcõ nutrituꝝ ſit oportunũ añ nutricatio
nẽ ↄuerti in chilũ q eſt ſba ſilis ptiſane liqde. ið alijs pibus
facilius trãſmutanẗ. Et illa ſʒ plurimas ſuas ptes nutriũt:
que in hãc ſbam alijs pib⁹ ſm plurimas ptes ↄuertuntur.
¶ Hec ſuppõ ē nota ſm ſe: ⁊ p alia paria itelligo chilũ ſilis
modi ſbe ⁊ ſilis q̃litatis: ⁊ in corꝑe ſm oia mẽbra ſili: ⁊ ſic
Nõ 7° de alijs: exceptis: illis in qbus ſit ↄpõ. ¶ Septimo nota. ꝙ
alioꝝ paritate poſita illa facilius in chilũ ↄuertunẗ: ⁊ ſm
plures ptes q̃ ſibi ſilitudie actuali magis ꝓportionanẗ. pʒ.
qꝛ ſilitudo iſta eſt cã facilis ↄuerſionis vt dr̃ 2ª p̃mi loca ſu
Nõ 8° pra in aph° allẽato. ¶ Octauo nõ. ꝙ corꝑa ↄualeſcẽtiũ d̃bi
lẽ hñt calorẽ nãlẽ. ħ põt colligi. 3. tegni. ⁊ 2ª q̃rti. ⁊ ið in eis
debilis ē digeſtiua reſpectu ſanoꝝ alijs parib⁹. Ex quo ſe
quiẗ ꝙ ad equalr̃ digerẽdũ reqrũt minoris reſiſtẽtie q̃ʒ in
Nõ 9° ſanitate. ¶ Nono nõ. ꝙ alijs parib⁹ humida ſunt facilius
paſſibilia ⁊ liqda: qꝛ humiditas ē magis ꝑparãs ad paſſio
nẽ recipiẽdã: vt p̃ de gñone. ⁊ q̃rto metheo. ē colligẽdum.
Nõ 10° ¶ Ultimo nõ. ꝙ in cibo nõ tm̃ querim⁹ nutricationẽ: ſʒ mlẗ
totiẽs robur ⁊ ꝑmanentiã ei⁹ qḋ p nutricationẽ reſtauraẗ:
vt in illis in qb⁹ ē neciuʒ exercitiũ. Et ið ſolet dici ꝙ duplr̃
põt dici aliqs cib⁹ alio magis nutritiu⁹. vno mõ qꝛ ſʒ plu
res ptes ſit in corpis ſbam trãſmutabilis. 2°. qꝛ nutrimẽtũ
ab illo exhibitũ ē ↄſtãtius. p̃ mõ vinũ ⁊ vitelli ouoꝝ ⁊ te
ſticuli galloꝝ ſunt mlẗũ nutritiui: vt q̃rta p̃mi. c. p̃. ⁊ 2ª p̃mi
c. de eo qḋ comediẗ ⁊ bibiẗ. 2° mõ porcina caro ē multum
nutritiua: vt dicitur. 7. terapentice.
p̃ma ↄ̃ His habitis hec eſt p̃ma ↄ̃. nõ oia cibaria liqda
alijs pib⁹ i q̃ʒtitate ⁊ ↄplone ⁊ q̃lita
te occulta oib⁹ ſolidis ſunt ſm plures ptes nutritiua. Iſta
ↄclo ꝓbaẗ. vinũ ſubtile eſt cibariũ liqdũ: qḋ nõ eſt reſpcũ
ſolidoꝝ: niſi ſm modicã ptẽ nutritiuã: ⁊ ſtãte q̃cũq̃ʒ i alijs
paritate. g̃ ⁊c̃. Aſſũptũ ē Gal. in ↄmẽto iſto. dixit. n. vinum
. n. aquoſum ſubtile atq̃ʒ albũ v̾tualiter aque eſt vicinũ: ⁊ il
li⁹ v̾tuti vicinaẗ ad nutriẽdũ. vñ vrina ꝓuocaẗ: nec corpus
inde niſi parũ nutriẗ. ¶ Forte dr̃ ꝙ nõ ſunt cetera paria: ſʒ
vbi ſunt cetera paria ſm plures ptes nutriret. ið alr̃ arguo

cõclonẽ ſic. ſtat in cibo liquido alijs parib⁹ plures aqueas
ptes ſupfluere ab illis q̃ reqruntẗ in ſanguie: q̃ʒ in cibo du
ro ſupfluũt terree ⁊ aquee. g̃ ſtabit pauciores ſupfluitates
alijs parib⁹ a duro reſecari: ⁊ ſic ſʒ plures ptes ↄuerti. Ex
iſto ſeqtur ꝙ nõ gñaliter ex oib⁹ cibarijs liqdis alijs pib⁹
facilius poſſunt corpora reſumptõe idigẽtia repleri q̃ʒ ſoli
dis. ⁊ hoc vult Gal. illa pte cõmẽti: nõ tñ abſolute ⁊c̃. ¶ 2ª
cõcluſio eſt iſta. quocũq̃ʒ cibo ſolido dato contingit dare ci
bum liquidũ in tẽperato corpore facilius digeſtibileʒ: ⁊ ẽt
ſm plures partes eius nutritiuũ alijs paribus. ꝓbaẗ ↄclu
ſio. quocũq̃ʒ tali dato cõtingit reperire potabilẽ cibum ma
gis vicinũ diſpõni chili cum paritate alioꝝ: ⁊ ois talis eſt
citius ⁊ ſm plures partes ↄuertibilis in chilũ. g̃ ⁊c̃. vtraq̃ʒ
pars antecedentis pʒ ex ꝓbatis ſupra. ¶ Tertia ↄ̃. quocũ
q̃ʒ corpore dato apto nutriri ex cibo ab extra contingit da
re cibũ potabilẽ in eo facili⁹ cibo duro digeſtibilẽ: ⁊ ſʒ plu
res partes in illo corpore in chilum trãſmutabiles. pʒ. qꝛ
quocũq̃ʒ ſtõ q̃ʒtũcũq̃ʒ forti capto cõtingit recipe cibum liq
dum potabilem ꝓportionatum: ⁊ nõ nimis paſſibilẽ ab eo
dem. ergo ſi in illo ſint alia pia: puta conueniens q̃ʒtitas ⁊
complexio: ⁊ debita ꝓprietas: ſequiẗ ꝙ ille facilius in illo
ſtomacho in chilum cõuerteẗ: ⁊ ſm plures partes: cum ſit
vicinior diſpoſitioni chili. ⁊ dixi hanc cõcluſionem ꝓbabili
ter. ¶ Quarta concluſio ſequens ex tertia. quodlibet cor
pus humanum reſumptibile ⁊ repleri aptum: ē aptũ faci
li⁹ repleri potu q̃ʒ cibo: lʒ nõ quolibet potu alijs parib⁹ fa
cilius poſſit repleri. Cõcluſio quo ad ambas partes patet
ex dictis. nam cum reſpectu cuiuſlibet talis ſit dare cibum
potabilem ſm plures ſuas partes: ⁊ facilius in chilum cõ
uerti: ⁊ omnis talis facillime ⁊ ſm plures partes alijs pa
rib⁹ eſt aptus nutrire. g̃ ⁊c̃. ¶ Quinta cõcluſio. omne cor
pus conualeſcẽs reſumptibile eſt facilius potu reſumpti
bile ad ſenſum dictum q̃ʒ cibo. hec ſit p Gal. ⁊ Hypo. ⁊ p
batur vt in aphoriſmi expoſitione.

Ad argumẽta ad p̃mũ ↄcedo ꝙ cibaria ſicca ci
tius alijs paribus ſimilanẗ iuue
ni ⁊ corpori ſicco q̃ʒ humido: ſed itelligũt de ſiccis v̾tuali
ter: que ſtant eẽ potabilia: ſic̃ ↄtuſum factũ ex carne edi fa
cilius aſſimilabiẗ corpori ſicco q̃ʒ ↄtuſum factum ex carne
agni alijs parib⁹. ¶ Et ad ↄfirmationẽ negeẗ. ꝙ oia liqda
in ſtõ° calido ⁊ ſic. adurunẗ. negaẗ ẽt ꝙ oia talia mereanẗ
dici abſolute facile mutabilia. v̾. g. iuſculum factum ex pul
uere carnium bouinarũ exiccataꝝ non eſt tam facilis mu
tatõis ſic̃ vitelli ouoꝝ aut pulline carnes: vel edine. ¶ Ad
confirmationẽ ſecundã negeẗ argumentum. nam non ſolũ
gratia reſtaurationis ſumitur cibus: ſed etiam gratia robo
ris: vt dr̃ in vltimo notato. Item etiam talia iuſcula ſunt
multiplicatiua ſuperfluitatum in venis: ⁊ ideo non ſempil
lis eſt vtendum. ¶ Ad ſcõm principale negeẗ minor. Res
enim membris ſimiles indigent maiori tranſmutatiõe ad
hoc vt per viam cibi in membra cõuertanẗ q̃ʒ res valde vi
cine diſpõni chili: qꝛ oportet ꝙ primo in chiluʒ cõuertanẗ.
nec vʒ argumentum: minus diſtant a membri. nã ergo mi
nori tranſmutatione indigent: ⁊ hoc ſiue loq̃mur de diſtan
tia virtuali ſiue formali: vt fuit dictum in ſecũdo notabili.
¶ Ad cõfirmationẽ dr̃. ꝙ conuerſio in genere proportio
nali alijs paribus ē facilior vbi imediate aliqd in ſibi pro
portionale cõuertaẗ: vel integret: vt in p̃ argumento. ¶ Ad
ſecũdam rõnem dr̃. ꝙ preter digõnem indiget cibus maſti
cabilis eliquatione que nõ procedit ingroſſando. ¶ Ad
tertiũ p̃ncipale negatur maior ad hunc ſenſum: ꝙ illa faci
lius nutriunt que prebent nutrimẽtum conſtantius: ⁊ ad
hunc ſolũ intellectũ vult Aui. loco allegato ꝙ groſſa ma
gis confortant virtutem. ¶ Ad ↄfirmationem dicitur ꝙ
Gal. vult humida dare modicum alimẽtum: qꝛ modicum
perſeuerans: vt dr̃ in vltimo notabili. Sed non aliter: ⁊ q̃
dura vult dare multum.

¶ Cōmenti Galieni expō.

Ioannicius liquida. In isto ɔmento ponit p̊ dñi Joannicij expositio. 2° Gal. 2ª ibi. (Hic itēdit). Dicit Joānicius ꝙ Hyp. intellexit ꝑ potus cibos liqdos in forma potabili.

HIC INTENDIT. Cōmētū Ga. diuidit i q̄tuor ptes. p̊ ponit gñalē sniam aphorismi. 2° approbat apho. auctoritate Hyp. in alio loco. 3° remouet dubium 4° excusat se ab assignatione cāe cuiusdā q̄ a forte a qbusdam vr̄ assignanda. ibi 2ª. (Dicit. n.) ibi 3ª. (Non tñ absolute). ibi 4ª. (Quicūq3 aūt.) ¶ De pte p̊ª dicit Hyp. itēdere hic de corpib⁹ reficiendis vt redeāt ad illā plenitudinē i qua fuerāt sani. ⁊ hic voluit ostendere cibaria ad h̄ sufficientia. De 2ª pte dicit ꝙ hypo. in alio lib. s. de cibis dixit ꝙ ille q vult reintegrari ad illud qđ fuit. i. resumi: tūc oportunū ē vt itegret̄ cibis humidis. Si v̄o vult celerius reintegrari. i. resūmi: tūc oz ꝙ reitegret̄ potu: ⁊ ꝑ cibos humidos itelligam⁹ actu humidos: nō tñ tāta humiditate vt in forma potabili possint assumi. ¶ De 3ª pte dicit ꝙ hoc nō est itelligēdū absolute. s. ꝙ vl'r oia cibaria humidiora facilius repleant: qꝛ ꝑꝑ cās dictas in qōne ɔtingit oppositū. ⁊ subdit ꝙ hic ꝑ potū nō debem⁹ intelligere solū potū. s. aquā: sed illa q̄ sunt corpis nutribilia ⁊ vicina in nutriendo grossis cibis: sed sumunt̄ i forma potabili: sicut v̄bi. g. vinum grossum. nā de istis verificat̄ aphorismus: non de alijs: qꝛ vinū albū aquosum subtile ē i colore sic̄ aque: ⁊ vicinat̄ virtuti ei⁹: ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ corpus ex eo nō nutrit̄ nisi paꝝ. s3 vinum grossum rubeū ē ceteris vinis nutribilius: ⁊ iplet corpa q̄ sunt obnoxia facili resolutioni. ¶ De parte q̄rta dicit. ꝙ qcūq3 itelligit modū quo fiat nutricatio: itelligit ēt quare humida cibaria sunt nutribiliora ad digerēdū: quorum oium modi glosandi ⁊ cause ex questione supra dicta sunt clari.

¶ Tñ sunt duo ꝑua lr̄alia dubia. pmū. si est aliqđ vinū fridum ꝓuocans vrinā. Et 2m. vtrū vinū rubeū sit ceteris nutribili⁹. ¶ Ad p̊m. dr̄ ꝙ aliqđ vinū ē fridū. Et iō ēt in febre aliqua pōt cōcedi. Sed de ꝓuocatione vrie nota. ꝙ dupl'r dr̄ aliqđ ꝓuocatiuū eius vel diureticū. vno° ꝓpe: qꝛ hūidi tatē h3 eliquare: ⁊ v̄sus vias vrine mouere: sic̄ miliū solis: aut cantarides: ⁊ isto mō nō ꝓuocāt vrinā nisi calida: aut i quibus ptes aliq̄ sunt calide sicut in semib⁹ cōib⁹. ¶ 2° mō dr̄ aliqd diureticū iproprie: qꝛ cā quare multum mingat̄: qꝛ trāsit ad epar cū ml'ta pte aquosa: ⁊ qꝛ ēt ꝑmiscēdo se q busdā grossis ea eliquat nō caliditate: s3 obuiatiōe ⁊ mixtiōe sua cū illis: ⁊ isto mō nō icōuenit frida ꝓuocare. ⁊ hoc mō dr̄ hic. ¶ Pro scđo dubio dđm ꝙ dupl'r dr̄ vnū vinū alio nutribilius: vt dixi in qōne. vno°: qꝛ s̄m plures ptes aptu3 cōuerti in s̄bam corpis: ⁊ h̄ mō vinu3 rubeū est nutribilius ceteris: vt hic dr̄. scđo mō qꝛ ɔstātius p̄bet nutrimētū: ⁊ h̄ modo nigrum vinum magis nutrit: vt dicit Gal'. infra.

¶ Aphorismus. XII.

Que relinquuntur in morbis post crisim: versiones facere consueuerunt.

¶ Que per morbos relinquuntur ab iudicatione faciunt recidiuam.

¶ Que relinquuntur in morbis post iudicationē recidiuas facere consueuerunt.

¶ Hyp. in isto apho. intendit hanc conclusione3 materie relicte in morbis post crysim consueuerunt facere recidiuā. probatur sic. tales materie plerūq3 sunt maligne: non bene superabiles a virtute: sed tales cōiter faciūt morbū ⁊ recidiuam. ergo ⁊c̄. totum in notandis apparebit. ¶ Notandum ergo primo. ꝙ crysis vt proposito spectat sumit̄ duobus modis. vno modo pro crysi perfecta eo modo quo ē dictum ꝑticula p̄ma. apho. 2°. 2° modo sumitur crysis ꝑ oi vehementi ⁊ veloci motu mãe morbi ꝑ quē ita notabil'r mã eūat̄ vt morb⁹ valde notabil'r remittat̄: ⁊ isto mō sumitur hic. ¶ Nōndū 2° ꝙ i talib⁹ crysib⁹ modo dcō ɔtigit nō eūari totā mãm malā ex ml'tis cāis: aut qꝛ mã ē difformis: ⁊ v̄tus vna3 ptē sufficit vincere ⁊ aliā nō: ⁊ hoc est vtpl'm. aut qꝛ mã in diuersis locis continet̄: ⁊ ista que ē in vno mēbro sufficit pellere aliā nō: aut qꝛ v̄tus in eūando tm̄ debilitatur vt nã regitiua spūs retrahat ad totius regimen: aut ꝓpter infirmi opera: vt si faceret aliquid crysis impeditiuum: queādmodū in fluxu sanguinis narium si faceret fortes ligaturas in extremitatibus: vel cibum valde fridum: vl' potum sumeret: vel caput ifridaret: ⁊ sic de multis que pñt crysim impedire. vel 3° ex rebus per accidens occurrētibus: vt vento septentrionali aut alio supueniente: aut accidēte aie. vt dolore forti: a q̄cūq3 cā ɔtingat aphorismus ɔtinet v̄itatē. ¶ 3° notandū ꝙ mãerum que iueniunt̄ i morbis: ⁊ dñr illorum morboꝝ cause. quedam dicuntur cause añtes: quedam cause coniuncte: ⁊ cause coniuncte febris sunt ꝓpe actu putrētes: aut ita p̄ternãliter calefacte: vt ab eis calefiat cor p̄ter nãm sine medio alterius materiei: cui⁹ non sunt pars. ille vero dicuntur antecedentes que nondū sua caliditate facta faciunt febre3: sed sunt parate facere ⁊ putrescere: ex quo sequit̄ vnāquāq3 talem eē malā: ⁊ vtplurimū nō supabilē a virtute: ita vt ad benignū reducatur. ¶ 4° nota. ꝙ tales mãe cum in corpore remanserint: qꝛ a calore nãli non sunt rectificabiles: iō ab eo tanq̄3 ab actuali calore patiuntur accidētali: ⁊ tādē ad putredinē mouentur: ⁊ qꝛ inficiūt humorē bonum q trāsmittit̄ ad locu3 vbi sunt. iō mãe augent̄: ⁊ tādē iteꝝ faciūt febrē. ¶ 5° nō. ꝙ recidiua significat morbū: nō s̄m se totū exñtē ptē alic⁹ vlis declinationis vel vl'em declinationē euenietē post vniuersalem manifestam declinationem alteri⁹ morbi ex causa corporali ab illo morbo p̄cedente derelicta. dī primo morbus nō exñs declinatio vel ꝑs declinationis vlis alicui⁹ morbi: qm̄ ꝑoxismi qui redeūt in declinatione vl'i tertiane sunt ꝑs tertiane: al'r ɔueniret descriptio recidiue. Et dr̄ 2°. accidēs post manifestā declinationē vl'e3 alterius morbi: ad dādū drīam inter recidiuā ⁊ paroxismos in alijs temporib⁹ redeūtes. Et dicit ex causa corporea ⁊c̄. ad declarādū ꝙ morbi q post alios cōtingunt: aut ꝑꝑ errorem vite aut ex cā extrinseca non ɔcurrente cā corporea ex alio morbo relicta, non sunt recidiue. ¶ Ex istis p3 veritas aphorismi. nā materie ille que reliquunt̄ sunt male: vt dī in tertio notabili. ⁊ malignantur vtplurimum cū non morant̄ intra corpus: ⁊ augent̄. ⁊ ideo plerūq3 mouent̄ post declinationem apparentem ad faciēdū morbum: q non est declinatio vel ꝑs declinationis: ⁊ iō faciunt recidiuā vtpl'm. ¶ 6° nota. ꝙ recidiuarum quedam est v̄a: q̄dā nō v̄a. Recidiua vera est recidiua eiusdē specifice denoiationis cū sua radice: vt a post tertianā accidit tertiana: non vera ē morbus nō eiusdē specifice denoiatiōis cū sua radice: vt si post tertianā fiat quartana. ¶ 7° nota. ꝙ mã relicta qñq3 est ita modica ꝙ a v̄tute separat̄ ⁊ resoluit̄: aut sensibil'r expellit̄ anteq̄3 aliū morbum causet: ⁊ ideo non semꝑ ex talibus morbis sequit̄ recidiua: sed vtpl'm. ⁊ iō dicit Hyp. facere consueuerūt: ⁊ nō dicit faciūt. ¶ Ultimo nota. ꝙ q̄3uis Hyp. loquat̄ tantum de mã que remanet ex morbo ꝙ ipsa consueuit facere recidiuā: tñ qñq3 sola mala q̄litas relicta ex morbo. v̄. g. mala cōpl'o epatis sufficit facere recidiuā regenerādo mãm noui morbi. ¶ Ex quo p3. ꝙ plura ex morbo relicta pñt esse cā recidiue. p̊. n. mala mã relicta. 2° mala qualitas. ¶ Patet scđo q̄re qñq3 recidiua sequit̄ cito post radicē siue morbum p̄ncipalē: qñq3 tarde: qñq3 fortis: qñq3 debilis. nā qꝛ mãe relinquunt̄ qñq3 multe: quandoq3 pauce: quandoq3 valde maligne: quandoq3 modice: ⁊ aliqñ in locis calidis: aliqñ non: ⁊ qñq3 cū forti v̄tute: qñq3 nō. iō s̄m istoꝝ varietates ɔtingūt dicte varietates in recidiua. ¶ P3 3° q̄re qñq3

recidiua ē vā:qñqꝫ nō vā. nā si mā remanēs sit eiusdē spēi
cū illa a qua morb⁹ depēdebat. tūc plurimū ē vā recidiua:
vt si ex tertiana relinquaꝰ cola:aut si relinquatur ex ea ma
la q̄litas cole gnātiua:q̄ p cole gn̄onem faciat morbum.
¶ Si vō mā nō sit eiusdē spēi cū illa a q̄ morb⁹ depēdebat:
tūc plm̄ est recidiua nō vā:vt si ex tertiana relinquunꝰ mē/
ta cinericia q̄ in meliam ꝯuertanꝰ cum humore queꝫ ad se
attrahūt post tertianā redibit q̄rtana q̄ erit recidiua n̄ vā.

Ea q̄ relinquūꝰ i morbis post crisim recidiuā faciunt.
Dubitatur
vtrū ea que relinquuntur i morbis post crisim faciant
recidiuā. Et arguiꝰ ꝙ nō. p̄ sic. mãe relicte post
crysim nō ꝑmanēt tpe notabili. ḡ nō faciūt reci
diuā. ꝓbaꝰ assūptū. q2 vt⁹ in p̄n° crysis fuit po
tēs expellere notabilē ptē mãei:⁊ in fine sup residuū maio
rē hꝫ ꝓportionē q̄ꝫ in p̄ncipio habuit sup totā. ḡ i fine cry/
sis sufficit notabilē ptē residui expellere. ḡ nō retinebit no/
tabili tpe. maior ē nota. ⁊ mior pꝫ. q2 i crisi si sit laudabilis
2ᵐ crescit ꝓportio v̄tutis ad mām morbi. ¶ 2° sic. mãe relicte
post crysim nō sufficiūt facere morbū statim post crysim. vt
pꝫ. ḡ nec post sufficiēt. ꝓbaꝰ cōsequētia. q2 ꝯtinue post vt⁹
fortificabiꝰ:⁊ mā minorabiꝰ i quātitate ⁊ malicia. ḡ nunq̄ꝫ
poterit postea facere morbū si nūc nō pōt. ꝙ aūt mā mino
3ᵐ rabiꝰ pꝫ. q2 calor aget i eā rectificādo ⁊ resoluēdo. ¶ 3° sic
si ex mãebus relictis post crysim fieret recidiua. seqꝰ ꝙ illa
cū radice faceret morbū vnū. ꝯn̄s falsum. Et ꝓbaꝰ ꝯn̄a. q2
febris iterpolata iō dr̄ morb⁹ vnus:q2 ex eadē cā corporea
pēdēt ei⁹ ptes nō obstāte ꝙ inter paroxismos cadat qes me
dia:sꝫ pariter recidiua ⁊ radix ab eadē cā corporea depen
derēt. ḡ recidiua ⁊ radix eēnt morb⁹ vn⁹. ꝙ ꝯn̄s sit falsuꝫ.
ꝓbaꝰ cū stet recidiuā eē flegmaticā radice exn̄te tertiana:
⁊ ecōtra. ¶ Sequereꝰ 2°. ꝙ eiusdem vni⁹ morbi eēnt octo
vlīa tpa a seinuicē p exclusionē alteri⁹ tpis vlis eiusdē mor
bi distātia. ꝯn̄s falsum. cū tātū q̄ttuor tpa ponanꝰ. Et ꝓba
tur ꝯn̄a. q2 radicis sunt q̄ttuor tpa vlīa:⁊ recidiue iterū q̄t/
4ᵐ tuor. ḡ ⁊c̄. ¶ 4° arguiꝰ sic. si mãe relicte i morbis post cry/
sim eēnt cause recidiue. sequereꝰ ꝙ recidiua ꝯtīgēs ex erro
re regiminis eēt deterior q̄ꝫ sequēs sine errore. ꝯn̄s ꝯ Aui.
2° p̄mi ca. de idicijs recidiue. vbi ad lr̄aꝫ dixit. Et vt eueniat
recidiua cū errore regimis ei⁹ ē salui⁹ q̄ꝫ vt eueniat p se cū
rectificatiōe regimis. ꝓbaꝰ tn̄ ꝯn̄a. q2 eueniēs cū errore re
giminis eueniret cuꝫ maiori malignitate mãe. Error. n. hꝫ
māꝫ malignare:vt colligiꝰ p̄ creticoꝝ. ad p̄nᵐ. vbi Gal. ad
lr̄aꝫ inqt. Egritudo. n. q̄ qeuit si pua fuerit:deide rexeris in
firmū hoc regimīe. s. rōnali qd̄ p̄miserat:pole erit vt saneꝰ
ex ea sanitate itegra:ita vt nunq̄ꝫ redeat. Et si fuerit egritu
do malitiosa redibit:q̄ꝫuis egrū rexeris hoc regimīe. sꝫ nō
redibit:cū malitia ⁊ timore vehemēti:ꝙ si neglexeris eū:⁊
dimiseris ipsum cū ipse iā sit sanat⁹ sanitate itegra ⁊ certa
redibit magis malitiosa q̄ꝫ fuerit i p̄n°. Error ḡ in regimīe
facit egritudinē redire magis malitiosam:⁊ minus saluā.
5ᵐ ¶ 5° arguiꝰ sic. si recidiua posset fieri ex mā relicta post cry
sim:sequiꝰ ꝙ posset fieri recidiua post ꝑfectaꝫ crysim. ꝯn̄s
falsuꝫ. ⁊ ꝓbaꝰ ꝯn̄a. q2 post crysim ꝑfectā pole est remāere
malā q̄litatē noue mãe reaggregatiuā:⁊ p talē mām reag
gregatam contingit fieri recidiuam eque bene sicut per re
(manentem. ergo ⁊c̄.

In oppositum
est hypo. in aphorismo.

In ista questione
faciā duos articulos. in p̄ tractabiꝰ quesitū. In 2° vi/
debiꝰ de cōpatiōe recidiue ad radicē in malitia ⁊ vnitate.

Artᵐ p̄ᵐ Nō p̄
Quātum
ad p̄ᵐ. supponēdum p̄mo ꝙ nō ois morb⁹
eueniēs post aliū morbū dꝫ dici recidiua.
Null⁹. n. dicit:ꝙ si sortes ē ex vno morbo itegre sanat⁹:ita
ꝙ nulla ex illo dispositio p̄ter nām remanserit ꝙ illo cū ex
noua cā egrotet recidiuet. ¶ Dō. i febre iterpolata non dici
mus seq̄ntē paroxismū eē recidiuā:cū tn̄ sit morb⁹ accidens
post aliū. ex cā ēt alteri⁹ morbi corporea relicta. vr̄ ḡ ad h̄
vt aliqs morb⁹ dicaꝰ recidiua reqri ꝙ ipsuꝫ p̄cesserit ali⁹
q ad manifestā declinationē venerit vlēm quo ad accn̄tia.
¶ Reqriꝰ 2°. ꝙ ille morb⁹ q sit recidiua sit fact⁹ vel fiens
ab aliq̄ cā p̄ter nām corporea relicta ex alio morbo dicto p̄
cedēte:⁊ p h̄ differt recidiua a morbo q nouiter accidit p⁹
aliū sine cōcursu cause relicte ex p̄:⁊ a morbis q supueniūt
augmēto vel statui alicui⁹ morbi. ex cā ēt corpea illi⁹ mor
bi:cū nemo dicat variolas supuenlētes febri ꝯtinue eē reci
diuā. aut apostēa i inguie i peste supueniēs:q2 ista nō acci/
dūt post vlēꝫ decliationē p̄cedētis morbi. ¶ Reqriꝰ 3° il/
lū morbū q dr̄ recidiua nō eē decliationē vlēꝫ:vel ptē vlīs
decliatiōis quo ad mãe alterationē alicui⁹ morbi. Et per h̄
differt recidiua a paroxismis febriū interpolataꝝ:q accidūt
i fine decliatiōis:⁊ qbusdā paroxismis q tardāt accessionem
suā p aliquos dies i decliatiōe ꝓpter mãe paucitatē:⁊ col/
ligēdo has tres ꝯditiōes hr̄ descriptio recidiue posita su/
pra i notatis:circa aphorismū. ¶ Nota 2° ꝙ recidiua qñqꝫ
est morb⁹ cū p̄ncipali eiusdē specifice denoiatiōis iter mor
bos:⁊ tūc cōiter dr̄ recidiua vera vt si post vnā tertianā re
deat alia tertiana. Qñqꝫ vō ē morb⁹ nō eiusdē specifice de
noiatiōis:⁊ tūc ē recidiua nō vā ſm cōeꝫ modū loq̄ndi do
ctoꝝ. vbi gr̄a. Si post tertianā recidiua sit. aut apostema:
aut q̄rtana. ¶ Tertio nota. ꝙ ex morbo veniēte ad manife
stā decliationē qñqꝫ remanet mā q̄ i p̄cedēti morbo fuit ps
cause añcedētis qñqꝫ remãet mā q̄ in p̄cedēti fuit ps cause
ꝯiūcte. qñqꝫ vō remanet q̄litas mala i mēbris. Exēplū pri
mi. vt si sit febris vna ꝓcedēs a mā mixta ex colera ⁊ fleg/
mate:⁊ digesta colera expellaꝰ i crysi:⁊ remaneat flegma
malū:ꝙ ꝓ nūc nō ꝯiūctū colere ē insufficiēs facere morbū.
Exēplū scd̄i. vt si i tertiana ꝯtinua expellaꝰ pars q̄ putrefit
⁊ cā añs:sꝫ cinericiū ptis putrefacte remaneat. Exēplū ter
tij:vt si totali mā expulsa remaneat mala caliditas i epate
q̄ nō sit febris regn̄atiua colere. Recidiua ḡ accidit ex vno
hoꝝ:aut pluriū⁹ simul. ⁊ modus est:q2 ꝓ nūc mā nō ē suffi
ciens facere febrē q̄ postea ex ceteris causis sufficiet face
re febrē siue sit cinericiū:siue pars cause añtis. ¶ Quarto
nota. ꝙ iste cause remanētes qñqꝫ sunt ita debiles vt debi/
to stāte regimine nō sequatur inde recidiua. tamē indebito
stāte regimine facerēt recidiuā:vt pōt colligi ex Gal. loco
supra allegato. Et hinc est ꝙ dicūt doctores recidiuā fieri
ex errore regiminis:nō ꝙ morbus ex solo errore regimis
sine cōcursu cause corporee ex precedenti morbo relicte de
beat dici recidiua:sꝫ q2 sit simul ex malo regimine cum cā
corporali relicta. ¶ Quinto nota. hec derelicta esse multū
differētia in quātitate ⁊ q̄litate ⁊ situ. iō cōtingit multa dif
ferētia in reditu recidiue. nā quādoqꝫ cito redit:qñqꝫ tar/
de:qñqꝫ fortis ⁊ periculosa:qñqꝫ non ſm relicti ⁊ virtutis
varietatē. ¶ Sexto nota. ꝙ cause q̄re mā remanens post
crysiꝫ:q̄ primo faciebat morbū:puta febrē:nō statim facit
morbū post crysim:sed bene post pōt esse multiplex. Pmo
ex parte materie:quia gratia exēpli remanet tā frigida q̄ꝫ
grossa:qd̄ non sufficit ad putredinē moueri:vbi tamē plus
erat cōiūcta materiei subtili calide:que euacuata est i crysi
sufficiebat:aut scd̄o:q2 talis mā est incinerata:ita vt nō sit
vehiculū putredialis caloris:⁊ postea sibi reaggregat no
uā materiā q̄ ab ea inficiꝰ:ita vt moueatur ad putredinem
⁊ faciat morbū nouū. Secūdo pōt esse cā ex rebus accidē
tibus:sicut ex opere medici. verbi gr̄a. Si medicus exhi/
buerit medicinā opiatā:q̄ sui frigiditate immobilitet ma
terias vt non moueanꝰ ad putredinē. vel 3° ex causa super
celesti:vt si luna coniungaꝰ illo tēpore cum aliquo planeta
benigno:⁊ qui in hora natiuitatis infirmi aspectu amicabi
li eā aspexerit:⁊ fortunatus fuerit. verbi gratia. veneri aut
ioui. tunc enim merito influxus in dato indiuiduo recepti
stat naturalē calorem ꝓhibere posse motū materie ad pu/
tredinē:⁊ luna redeūte ad infortunia:vt saturnuꝫ vel mar
tem redibit morbus. vel quarto. materia est tam pauca:⁊

modicū maligna: vt nisi accideret error nō sufficiat morbū facere: sed per errorē in regie: vt in vsu rerū calefaciētium. Sicut cibi potus medicine ⁊ exercitia ⁊ accñā aie poterit excitari. ¶ Ultio nō q̄ ad h̄ vt crisis sit pfcā reqrit̄ q̄ fiat cū qete ⁊ corpis leuitate: ⁊ ita sine pparatōe ad recidiuā si ne errore: crisis aūt aliq̄ ē iperfecta ex defectu alicui⁹ sex cōditionū positarū in cōmēto 20. apho. prime particule.

cōclo **His ergo habitis** Ista ē pma q̃. polē ē di/ spōnē relictā post crisiz pfectā facē verā recidiuā. Ad hāc pbādā suppono q̄ post crisim ifirm⁹ nō stati igredit̄ sanitatem. imo pus puenit ad neutralitatē h̄ saltē ē polē. Suppono 2° q̄ i neutralitate ta li stat eē malā q̄litatē pternālē. q̄ p3 de se. ¶ Suppono 3° q̄ aliqd regimē sufficit cū tali mala q̄litate eē cām regene/ ratōis noue mãe male q̄ sine illa mala q̄litate nō sufficeret hoc facere. h̄ p3: q2 illa mala q̄litate aliq̄ mō iuuat ad malā mām regenerādā. ¶ His g̃ positis pono q̄ crisis fiat pfcā post quā remaneat q̄litas in latitudine neutralitatis. ⁊ sil̄ cū malo regie sit cā recidiue. ⁊ p3 q̃ ex his q̄ dñr i 4° nota/ 2ª bili. ¶ Scda q̃: stat aliq̄z eē crisim icōpletā ⁊ ipfectā: quaz tñ nō sequet̄ recidiua. pbat̄. q2 stat residuū mãe qd rema/ net eē tā modicū: vt stāte debito regie vici possit a v̄tute vt p3 ex notato 4°. ¶ Tertia q̃. vtplm̄ mãe morbi notabilis q̄ititatis relicte post crisim i morbo faciūt recidiuā: pbat̄. 3ª q2 vtplm̄ tales sunt ita maligne. vt ad benignū duci nō pos sint. ⁊ iō i corpe stātes tādē a calore mouebunt̄ ad putre- dinē ⁊ faciēt morbū. Ex hac seqt̄ q̄ pudēter dixit Hy. sub uersionē facē psueuerūt ad declarādū q̄ vtplm̄ h̄ faciūt ni si purget̄ talis mā: s3 nō necio: ⁊ sp. ¶ 4ª q̃ tā relicta mā q̄ erat ps cāe añtis q̄z relicta mā q̄ erat ps cāe piūcte q̄z ēt re licta sola mala q̄litate ptigit q̄nq̄z seq recidiuā verā q̄nq̄z nō verā. p mā q̄ erat ps cāe añtis stat q̄ sit flā purū faciēs quotidianā vbi cā pncipal̄ morbi erat mixta seqēs motū colere: ⁊ faciebat tertianā. ⁊ iō pt nō verā facere recidiuaz q̄ possit facere verā. p3 de se. ¶ Itē mā q̄ erat ps cāe piun cte stat q̄ sit cinericiū remanēs ex melā faciēte q̄rtanā. q̄ reaggregās alios hūores ad mām m̄lie eos redigēs faciet quartanā p recidiua: q̄nq̄z vero cinericium erit remanens ex mā colerica faciēte tertianā: ⁊ tñ ipm pmouebit quarta nam. Et simili mō de mala q̄litate potest ostendi.

Scōs articul⁹ **Quantum ad** 2ᵐ articulū notandū p̄ q̄ due sunt qōnes que querunt̄ cōiter de reci diua ⁊ radice. ¶ Pria vtrū sit vnus morbus ad hunc sen sum. vtrū aggregatū ex recidiua ⁊ radice sit vnus morb⁹. Et iō psiderās cōciliator i isto q̄sito non prosperit mentem dicentiū. ¶ Secunda vtrū sit deterior recidiua q̄z radix. ¶ Pro pma q̃ nota q̄ aliq̄ pñt dici pstituere vnum multis A modis. pmo: q2 ex illis fit vnū cōtinuū sicut due medieta tes diei faciūt vnū diē: due medietates hois faciunt vnum hoiem. ⁊ hoc mō recidiua ⁊ radix nō sunt morb⁹ vn⁹ ptinu us vel saltē non est necium sicut nec aliqua febris interpo/ lata ex pluribus pOxismis distātib⁹ cōposita ē vnū vl̄ vna. ¶ 2° modo dñr aliqua constituere vnum: q2 vnum aggre gatū ex plurib⁹ eiusdē specifice denoiationis ptinuitate vel contiguitate vel multa vicinitate vnum faciētib⁹ sicut ea q̄ vinculo aut vase faciunt pondus vnum ⁊ grana que vicini tate faciūt cumulū vnū. ¶ 3° mō aliqua dñr cōstituere vnū q2 constituūt aggregatum ex multis quoꝝ vnumqdq̄z ad vnum pnᵐ vel vnum finem h3 attributionem. Sicut dici/ mus exercitium vnū in quo fiūt plurimi diuersi mot⁹ ad fi nē tñ vnū. s. ad sanitatē ordinati. ⁊ bellū dr̄ vnuz: q2 oia ad ducē habēt attributionē in quo ēt fiunt plures mot⁹: ad fi/ nem tñ vnū. s. victoriā ordinati. ⁊ hoc mō 3° quel3 recidiua pōt quodāmō dici vnū facere cū sua radice siue fuerit reci diua vera siue non. est. n. aggregatuz ex pribus quaꝝ vtra q̄z respicit vnā ⁊ eandā cām tāq̄z suā cām ptialē. ⁊ hoc suffi cit medicis dicētib⁹ recidiuā eē morbū vnum cum radice.

¶ 2° nota q̄ recidiua quedā ē appēs cū accidētibus quasi B ita malignis sicut erūt accñā radicis q̄dam nō. s3 cum val/ de remissioribus. ¶ Nota 3° q̄ recidiuaꝝ quedam accidit plurimum ex errore regis vicino quedam vtplurimuz ex mā relicta ex radice. ¶ Nota 4° q̄ egritudinez hic dicim⁹ malam: q2 magis periculosam. ¶ Tunc sit pma q̃. contin pma q̃ git recidiuam sua radice eē minus seuam. Ista q̃ p p. expiē tiam apparet: q2 sepe post fortes ⁊ piculosas febres ptigūt febres leues vnius aut duoꝝ dieꝝ. ⁊ p3 ex cā: q2 contingit mām eē valde pauciorē q̄z fuit mā radicis. ¶ 2ª q̃. stāte pi 2ª tate in seuitate accidentium recidiua semper ex vicino tem pore alijs deductis est deterior sua radice. pbat̄. ipsa acci/ dit virtute existente debiliori. q̄z quando incepit radix. er/ go alijs positis pibus ipsa ē piculosior: idem. n. morbus d̄ bili existēte v̄tute est piculosior q̄z forti existente virtute. ⁊ hanc sniam voluit auic. 2° quarti. cap. de iudicijs recidiue dū dixit deterior ē recidiuatio illa q̄ est velocior ⁊ est cum v̄tute debiliore. ¶ 3ª q̃. plurimum recidiua diu perseuerās 3ª est sua radice deterior. pbat̄. q2 plurimum dependet a mā magis seua ⁊ maligna. plurimuz. n. pendet a mā que ideo non fuit victa in morbo pcedente: q2 multum actiōi caloris nālis plus resistit q̄z illa q̄ fuit cā cōiūcta morbi pcedētis q̄ pro tunc potuit a v̄tute supari: ⁊ ista sint pro mente Auic. prima quarti. c. vlt. ¶ 4ª q̃. alijs pibus stante malo regie 4ª deterior sequit̄ recidiua. p3 q2 malū regimē addit in mali/ cia. ¶ Quinta q̃. stante equalitate accidentium apparen/ 5ª tium magis est dubitandū de recidiua accidente non pce dente malo regie q̄z de recidiua apparente precedente ma lo regie. pbat̄: q2 stante illa pitate in recidiua que euenit post bonum regimē significat̄ maliciam esse pfundatam i mā multum rebelli virtuti q̄ diu stetit i corpore nec potuit corrigi. ⁊ ideo dubitandū ē: q2 v̄tus eam corrigere ⁊ vince re non possit. s3 q̄ñ accidit post malum regimen significan dum est plurimum malicie pendere a mā nouiter genita q̄ non pōt membris ita esse affixa. ⁊ de cuius multa resisten/ tia nō debemus verisil̄r dubitare. ¶ Ex his appet concor dia inter apparentē pȓietatem eius qd dr̄ primo d̄ creticis a Gal. ⁊ secunda quarti ab Auic.

Ad argumēta aūt pncipalia. Ad primum vide plures responsiōes supra apho. 2° mō. ¶ Ad 2ᵐ p3 respōsio ex dictis i 6° notabili. ¶ Ad 3ᵐ cōcedit̄ q̄ recidiua ē morb⁹ vn⁹ cū radice ⁊ cōceditur q̃ q̄ vnius morbi dcō mō sunt plura q̄z q̄ttuor tpa vl̄ia quo ad mãe alterationem: s3 non plura q̄z quatuor specifice distin cta sub rōne vniuersalium temporum. ¶ Ad quartum p3 ex dictis in 2° articulo. ¶ Ad quintum conceditur q̃ que i fertur vt patet ex primo articulo.

¶ Commenti Galieni expositio.

Ic aphorismus Gal. in cōmento duo facit. primo continuat aphorismū cū vno pcedente ponen do ei⁹ sniam. 2° v̄ificat aphorismū p cām. 2ª ibi (Que reliquunt̄.) ¶ De pria dic̄ q̄ iste apho rismus est ptinuādus illi superiori. si ex egritudine q3. ⁊c̄. Et vult ostendere cām quare pualescētes nō accipientes cibū indigent euōne: ⁊ cā est: q2 in illis sunt mãe relicte ex morbo. ⁊ iste mãe consueuerunt facere subuersionem. ne igitur illam faciant sunt euacuande.

QVE RELINQVVNTVR. Uerificat per causam dicens q̄ illa que relinquuntur sunt male materie vel mali chimi idest humores qui non possunt a virtute ad benignū duci. Et ideo cum longo tempore remanent putrefiunt ⁊ faciūt morbum qui vocat̄ recidiua: ⁊ modus fuit supra dictus i notatis aphorismi. nam omnis humor extrane⁹ q̄ nō erit naturalis corpori. immo valde malignatus ipossibile ē vt nutriat corpus q2 non h3 ppȓietatē p quā patiat̄ a calore vt est naturalis sed potius patit̄ ab eo vt ē calor absolute.

Et per consequens putrefit. ⁊ si talis humor cōtineatur in locis calidis ⁊ humidis fit putrefactio velocior ⁊ fortior: q̄r calor vt dixi nō pōt agere vt nālis pp passi indispōnem fortius ergo agendo vt calor ē causa fortioris ⁊ velocioris putrefactionis. ⁊ hoc mō itelligat̄. sꝫ si humor esset ad benignū reducibilis non opꝫ ꝙ in locis calidioribus fortius putrefiat. imo ꝯstat ꝙ ibi digerat̄ ⁊ ad benignū reducat̄ ⁊c̄.

Aphorismus. XIII.

Quibuscūqꝫ crisis fit his nox difficile est ante acumē superueniens vero leuior vt in pluribus.

Theo. Quibus iudicatio istat: his nox difficilis ē q̄ accessionē precedit subsequēs aūt nox facilior magna ex parte accidere solet.

Leoni. Quibuscūqꝫ crisis. i. iudicatio fit: his nox grauis ante accessionem. Que vero subsegtur: magna ex parte leuior existit.

Hypo. in isto apho. duas itendit ꝯnes. Et secundam ponit ibi. (Superueniens.) Prima ꝯ est ista. in quibuscūqꝫ fit crisis in die i eis nox añ crisim ē difficilis. Cōcl'o ꝓbatur

C Nō p̄ sic. in istis in nocte tali adsunt cāe difficultatis accn̄tiū sufficiētis ꝫ ⁊c̄. assumptū i notatis declarabit̄. Circa aphom nota ꝙ sex modis i gn̄e contingit morbum terminari. vno mō subito ad salutem ꝑfecte. 2° mō subito ad mortem complete. 3° ita vt subito ꝑmutet̄ eger ad dispōnem multo meliorem: ⁊ postea paulatim veniat ad ꝑfectā salutē. 4° vt subito ꝑmutet̄ eger ad dispōnem valde peiorem: postea paulatim deteriorēt̄ quousqꝫ moriet̄. 5° mō: q̄r paulatiue alteretur eger vsqꝫ ad salutem. 6° q̄r paulatiue alteretur vsqꝫ ad mortē. oēs aūt iste terminationes p̄nt dici permutationes morbi ꝫm denoiationem maligni vel minus maligni. nam cum ifirmus ad salutem mouet̄ fit morb⁹ minus malign⁹ aut absolute aut i cōparatiōe ad egrū. cū vero ꝑmutat̄ ad mortem fit morbus malignior aut absolute aut in comparatione ad egrū. Ex q̄bus appet ꝙ lꝫ morb⁹ nō sit subiectum vere hui⁹ motus. tñ q̄r est illud respectu cuius variat̄ denoiatio in tali ꝑmutatiōe: iō large ⁊ mō loquēdi medicorum possumus dicere ꝙ oēs illi mot⁹ sunt motus morbi q̄ sunt aut subita eius remissio in malicia vsqꝫ ad non gradū aut subita eius itentio vsqꝫ ad mortem egri in malignitate aut absoluta aut respectiua: ⁊ sic de alijs. ⁊ iō ēt isti motus dicunt̄ terminationes morbi. q̄r ꝑ illos tandem morb⁹ desi

D nit eē morb⁹. siue eger ad salutem siue ad mortē ꝑuenerit.

2° 2° p̄ncipal'r nō ꝙ lꝫ crisis posset dici de qualꝫ tali terminatione morbi: ꝓprie tñ dr̄ de duobus p̄mis absolute ꝓlato vocabulo. nam due secunde dicunt̄ crises diminute ⁊ 5ª ⁊ 6ª non dn̄r ꝓprie crises sed consumptiones morbi. h̄ duo notata sumunt̄ ex Gal. 3. de crisi. c. p̄. nam postqꝫ istas sex morbi terminationes posuit ita dixit. ⁊ p̄ma istarum spērū est melior q̄ nō fit nisi nā dominante in oibus rebus extra nām exn̄tibus. vnde nomē crisis meruit sola simpl'r appellari. alteratio nāqꝫ manifeste declinare faciēs egritudinem ad sanitatem vel mortē q̄rū neutra cōpleret̄ per ipsam dr̄ crisis diminuta. sꝫ alteratio q̄ fit cum diminutione egritudi

E nis aut v̄tutis egri paulatim non crisis sed ꝯsumptio noia

3° tur. hec Gal. 3° p̄ncipal'r nō ꝙ lꝫ multotiēs auctores dicāt crisim eūonem quā ꝯseq̄t̄ terminatio subita morbi, aut cōmotionē p̄cedentem eūonem: tñ ꝓprie nomen crisis dꝫ dici de alteratione ꝑ quam terminat̄ morb⁹ ⁊ non de tali eūone aut commotione. His notatis pꝫ ꝙ Gal. vult hanc alterationē quam vocauit crisim fieri ab eūone tanqꝫ a cā.

F Nam ita dixit 3° de crisi. eodem cap. alteratio igitur furio

4° sa que fit ad sanitatem aut fit eūone manifesta aut exitura h̄nte q̄ntitatem. 4° nota ꝙ ꝑuaꝝ egritudinū terminatio ⁊ si sit subita non ꝯsueuit vocari crisis: cum crisis impor indiciū: ⁊ p̄cipue in re ꝑiculosa ⁊ dubia: vt colligit̄ p̄ decreticis. ⁊ 3° de crisi. c. statim allegato. sola ꝫ subita terminatio morboꝝ magnoꝝ dr̄ crisis. Ex his pꝫ ꝙ ꝯn̄r d̄scribitur crisis h̄ mō ꝓprie accepta a Gal. i cōmēto cū dr̄. crisis ē vehemēs ⁊ velox mot⁹ morbi: cū ifirm⁹ ducit̄ ad salutē aut ad mortē. ē. n. trāsmutatio ꝑ quā morbi variāt̄ i sua denoiatiōe quo ad eē malū absolute aut i cōparatiōe ad v̄tutē. ⁊ iō est mot⁹ morbi tanqꝫ sbi denoiatiōis: q̄ tñ terminatur ad non gradum esse morbi. aut ꝑ sanitatē introductā aut per mortem vel neutralitatē. Patet scd̄o ꝙ motus hic sumitur large pro omni trāsmutatiōe ꝫm denoiationē ⁊ ē hic loco generis. dr̄ aūt morbi ad specificandum sbm respectu cuius per motus variatur denoiatio malignitatis. Dicitur 3° velox ⁊ vehemens ad dr̄iam motuum debilium qui sunt paulatine morbi aut virtutis ꝯsumptiui. Dicit̄ 4° quo infirmus ducit̄ ad salutem vel ad mortē ꝑfecte ad differentiā iperfectaꝝ crisium. de quibus hic non intendim⁹. 5° nota ꝙ hāc alterationē subitā p̄cedūt duo mot⁹. vn⁹ est eūo materiei aut extra corpus aut ad vnum determinatum locum corporis. alius ⁊ prior est māei agitatio ⁊ commotio versus vias ductuum. vnde mā dꝫ euacuari in istis duob⁹ motibus: q̄r mā multum cōmouetur ⁊ fumi plures māe male versus principalia membra mouentur: ⁊ q̄r virtus multo conatu mouet contingunt accn̄a difficilia ⁊ terribilia ⁊ p̄cipue in cōmotione māe ante eūonez. ⁊ sunt ista accn̄a inquietudo dolor alicuius membri sincopis tremor cordis ⁊ plurima narrata a Gal. 3° de crisi. c. p̄. ⁊ primo decreticis. 6° nota ꝙ per acumē crisis intelligimus actualem eūonez māei. Ex his apparet causa verificās aphorismum. nam qn̄ fit crisis anteqꝫ eūo fiat p̄cedit commotio quasi durans ꝑ diem vel semidiem. ⁊ ideo si crisis fit in die in nocte precedenti fuit cōmotio añs. ⁊ ꝑ ꝯn̄s tūc fuerunt causе accidentium illoꝝ difficilium. quare sequit̄ noctem esse difficilem ante acumē. Septimo nota ꝙ si crisis sit futura i nocte accn̄a difficilia erunt in die p̄cedente vt dixerat Gal. in cōmento. sed tñ Hy. maxime expressit de nocte: aut q̄r pluries ista cōmotio fit in nocte vt habebimus in q̄nto. aut q̄r cum de nocte accidit appent ista accidentia magis molesta: q̄r accidunt in tp̄e in quo deberet dormire infirm⁹ ⁊ hanc causam expressit Ga. in commento.

Supueniēs. 2ª ꝯ aphoi ē ista. vt i plurib⁹ nox sequēs acumē ⁊ eūonē crisis ē leuior nocte p̄cedēte. Cōcl'o ꝓbat̄ q̄r tūc iā vt pl'm ē eūata mā praua q̄ erat cā accn̄tiū. Et ideo illa accn̄a remittunt̄ aut ex toto tollunt̄. añs aūt pꝫ q̄r vt pl'm crises sunt ad salutē vt dr̄ in cōmēto. i talib⁹ āt mā mala ē eūata. Hui⁹ aphorismi ꝯcordia sumit̄ 3° de crisi. c. ⁊ 2ª 4i. c. 2. ⁊ est vtilis in actu practico.

Cōmenti Galieni expō.

Crisis est vehemēs. Gal. in cōmento primo premittit crisis descriptionem. 2° verificat aphorismū ꝑ cām. ibi 2ª (Est aūt) dicit primo ꝙ crisis ē vehemēs ⁊ velox mot⁹ morbi quo subito trāsmutat̄ ꝫm denoiationē in malicia absoluta vł i cōparatiōe ad virtutē cū ifirm⁹ deducit̄ ꝑ illū. vel ad mortem vel ad salutē. s. ꝑfecte. ⁊ ego supra explanaui istā descriptionē ostēdēdo ꝙ crisim sumpsit pro alteratione ⁊ ꝓprie ꝓ: l'm completa ⁊ ꝙ illius alterationis morbus est sbm denoiationis quo ad esse malum plus vel minus. ⁊ ostendit verificationem aliarum partium.

EST AVTEM. Nunc verificat aphorismum per causam ⁊ diuidit̄ in duas ptes. p̄mo verificat conclusionē p̄mā. 2° secūdā. ibi 2ª (Dixit postea) Prima i tres. p̄io dat cām difficultatis accn̄tium ante crisim apparentiū. 2° ostēdit quare Hypo. spāliter dixit de nocte ⁊ nō ꝯ die. 3° remouet.

net dubiũ ↄtingẽs.ibi scḋa.(Nocte aũt)ibi 3ª (Aliqñ ãt)
De pma dicit ꝙ crisis ẽ qñ añ eã nã diuidit nocitiua a bo/
nis vt faciat ea apta ad expulsionẽ.aut supple si diuidẽ non
pót vt i crisi mala cũ moueat mãm v̾sus loca expulsionis.
cũ ãt illḋ fiat.qꝛ mã mala agitata mlťo plus nocet q̃3 geta:
neċe ẽ fieri ꝙ infirm⁹ patiat angustias.i. difficilia accñat:⁊
morb⁹ durescat.i.appeat molestioꝛ.¶ Cã aũt ẽ vt supꝛa di
xi duplex.vna qꝛ hũoꝛes moti plus ledũt ⁊ plures fumos
mittũt ad pncipalia mẽª.2° qꝛ v̾t⁹ i h̾ actu laboꝛat.hẽm⁹ g̊
cãm q̃re ante crisim accidit molestia ⁊ difficultas infirmo.
NOCTE AVTEM. Ostendit q̃re Hypo.spãliter ḋ nocte
molesta fecit mẽtionẽ dicẽs.ꝙ ió h̾ fecit qꝛ i nocte plus ap
paret molestia.qꝛ ↄsuetudo hũana ẽ doꝛmire i nocte.Si g̊
ꝑ angustiã auferat són⁹ magl manifeste ꝑcipiunt ꝑiculosa
accñã:qꝛ ista ẽ hoꝛa qetị aĩal':ꝑ q̊rũ pñtiã posset molestia
occultari.Et nota ꝙ hec est vna cã non totalis.alie autem
cause dicentur in questione statim.
ALIQVANDO AVTEM. Remouet dubiũ.posset qs di
cere.nó appet hec molestia nisi ḋ nocte.rñdet ꝙ aliqñ ap/
parẽt hec accña in die qñ crisis futura est in nocte.s3 alijs
paribus vident̾ in nocte molestioꝛa ꝑꝑ cãm dictam.
DIXIT POSTEA. Cõmẽtat̾ secũdã ↄnẽ.Et dicit q̃ttuoꝛ.
Primũ ẽ ꝙ i multis libꝛis.hec 2ª ps non iuenit̾.Dicit 2° ꝙ
ista ps itelligẽda ẽ ḋ crisi q̃ ẽ ad salutẽ.Nã de crisi ad moꝛ
tẽ nó verificat̾.3° dicit ꝙ h̾ ẽ bñ dcm̃:qm̃ euãnt̾ mali hũo/
res in tali crisi.necessariũ ẽ g̊ subsequi qetẽ remota cã ma/
loꝝ accñtiũ.Dixit 4° ꝙ bñ dixit vt i plurib⁹:qꝛ plm̃ crises
terminant̾ ad salutẽ nisi i moꝛbis pestilẽtialib⁹: cã ãt q̃re
crisis i pestilẽtialib⁹ ẽ plm̃ ad moꝛtẽ.est qꝛ in illis moꝛbis
coꝛrũpunt̾ pncipia vite q̃.sũt spũs vitales ⁊ humoꝛes coꝛ/
dis.¶ Nã vt dr̃ pma q̃rti.i illis putrefiunt hũiditates coꝛ
dis ⁊ spũs vitalis a veneno deficit.

Contra dicta primo lr̃aliter vr̃ ꝙ nomẽ crisis
nõ dicat̾ ꝑꝑꝛie de alteratióe:s3 de
cõmotióe añte ex gal.p̊ de crisi.c.vlt.sic dicẽte. Et illa qdẽ
dicta cõmotio apud me dignioꝛ ẽ noiari crisis q̃3 alteratio
que aduenit p⁹ ipsam.¶ Hic dr̃ h̾ nomẽ crisis significare
alteratiõẽ dictã cõnotãdo cõmotiõẽ añtẽ vt vult Gal.3°
ḋ crisi circa mediũ libꝛi:vbi ↄsũptionẽ moꝛbi noiat crisim.
nó oẽm:s3 illã q̃ fit cũ ista cõmotióe dcã vbi postq̃3 posuit
plẽs modos ↄsumptióis moꝛbi ad salutẽ.⁊ dicit ꝙ ↄsum/
ptio paulatiua dr̃ sanatio nó crisis:addit cãm dicẽs:⁊ cum
crisi qdẽ neċium ẽ vt fiat euõ plurima vel exitura egrediẽs
in aliquo mẽbꝛoꝝ cũ diuersa cõmotióe ⁊ maligna.⁊ p3 cũ
ponat tres spẽs alterationis ad salutẽ.quaꝝ due sunt cum
euõne.⁊ 3ª sine euõne vel apate:⁊ ponit q̃tuoꝛ spẽs altera/
tióis ad moꝛtẽ:quaꝝ due sunt cũ euõne vel apate:⁊ due nó.
Et illas q̃ sunt cũ euõne vel apate vocat crises:qꝛ ipse vult
vere alteratiõẽ eẽ crisim.S3 nomẽ crisis sumit̾ pncipali⁹
ab illa cõmotióe q̃3 ab alteratióe.talis.n.alteratio absolu
te dr̃ aut sanatio aut moꝛtificatio.S3 ꝙ dicat̾ crisis ẽ ꝑꝑ cõ
motionẽ illã.Et hũc sensum dixit Gal.p̊ de crisi loco allega/
to.ꝙ cõmotio ẽ dignioꝛ noiari crisis ⁊c̃.i.illa a q̃ tãq̃3 a foꝛ
mali significato aliq̃ denoiat̾ crisis.Et ió digni⁹ a q̊ sumit̾
ró nois illi⁹ mõ tñ ꝙ ista sit res q̃ ẽ crisis.¶ Attende tñ ꝙ
plẽs iuenit̾ ꝙ doctoꝛes sumũt crisi3 ꝓ cõmotóe añte.qñq3
ꝓ euõne.qñq3 ꝓ alteratióe:⁊ adhũc sensum diffinitur hic.
¶ Scḋo q̃ritur quare crisis vt plm̃ est ad sanitatne3. ¶ Rñ
dẽdũ ꝙ plm̃ nã insurgit ad euandũ mãm cum dñio:⁊ inde
sequitur salus.s3 in moꝛbis pestilentialibus:qꝛ radix pu/
tredinis est in humiditatibus coꝛdis.ió nã euãnte simul de
ficit virtus vt plurimum ⁊ moꝛiuntur.
¶ Tertio q̃rit̾ vtrũ cõmotio añs ⁊ euõ semꝑ fiant i vno po
xismo.hic sine argumentis dḋm ꝙ ↄtingit i eodẽ ꝑoxismo
ambos motus.⁊ ẽ 2° ↄtingẽs oppositũ.nec o3 si virt⁹ agi
tat materiam ꝙ ꝓpter hoc moueatur ad putredinem. ⁊
ita inueniuntur s̾m istas contingentias varie auctoꝛitates
doctoꝛum.Sed qꝛ Gal.facit mentionem ꝙ accidẽtia sunt
in nocte seuioꝛa.

Dubitatur vtrũ crisis nocturna Crisis
sit perfectioꝛ q̃3 noctur/
diurna.Et arguit̾ ꝙ nó.illa crisis ẽ perfectioꝛ na diur/
alijs parib⁹ q̃ cũ leuitate maioꝛi ẽ:vt supꝛa pti na perfe
cula pma.aphoꝛismo 2°.S3 diurna crisis ẽ cũ ctioꝛ exi
leuitate maioꝛi cũ accña in nocte sint seuioꝛa.g̊ diurna cri/ stit.
sis est ꝑfectioꝛ.¶ 2° sic.eo tꝑe accidit perfectioꝛ crisis quo 2°
tꝑe virtus est foꝛtioꝛ.sed in die alijs ꝑibus virtus est foꝛti/
oꝛ.g̊ in die crisis accidit perfectioꝛ.maioꝛ p3.qꝛ crisis fit a
v̾tute.⁊ minoꝛ p3.qꝛ in die virtus vigoꝛat̾ ab influxu solis
qui deficit nobis in nocte.¶ 3° tũc fit crisis laudabilioꝛ cũ 3°
humoꝛes facilius mouent̾.s3 in die facili⁹ mouent̾ humo/
res.g̊ ⁊c̃.maioꝛ est manifesta:sed minoꝛ arguit̾:qꝛ tꝑe vigi
liaꝝ ⁊ motus magis faciliter mouent̾ humoꝛes: ⁊ tẽpoꝛe
somni difficilius:eo ꝙ somn⁹ oẽs retinet euõnes excepto
sudoꝛe.sed nox est tꝑs doꝛmiendi.⁊ dies vigilandi g̊ ⁊c̃.
¶ Confirmat̾ qꝛ in die sunt vie magis apte ⁊ poꝛi ꝑꝑ aeris
caliditatem.g̊ hũoꝛes facili⁹ euacuant̾.¶ Cõfirmat̾ 2°: qꝛ di
es ꝓpoꝛtionat̾ estati.nox vero hyemi sed estiuales crises
sũt facilioꝛes ⁊ ꝑfectioꝛes:⁊ hũoꝛes ad currẽdũ facilioꝛes.
ergo ⁊c̃.¶ Cõfirmat̾ 3° qꝛ frigus ipedit crisim:vt 3ª 4ⁱ.2°
cap.dr̃.⁊ ꝑꝑ hãc cãm ipedit crisim cõpletam frigus vehe
mens.¶ 4° ꝑ crisim nocturnã alijs paribus plus debilita 4°
tur virtus q̃3 ꝑ diurnã.qꝛ plus a cõsuetudine remouet̾:cu3
cõsueti sint hoies in nocte quietari.in die vero operari.
¶ 5° crisis fit tunc laudabilioꝛ ⁊ magis ꝑfecta cũ ꝑoxismi
sunt molestioꝛes ⁊ foꝛtioꝛes:vt 3° de crisi ⁊ 2ª 4ⁱ.ca.2.sed in 5°
die sunt ꝑoxismi molestioꝛes q̃3 in nocte.vñ pma quarti fe
bꝛis diurna dr̃ esse longioꝛ ⁊ deterioꝛ q̃3 nocturna.¶ Vl/
timo crisis mala ⁊ ad moꝛtem fit sepius in nocte q̃3 in die. 6°
ergo bona econtra fiet sepius in die q̃3 in nocte.

In oppositum arguit̾ sic.Tũc fit ꝑfectioꝛ cri/
sis cũ v̾tus magis stimulat̾. vt
2ª q̃rti:ca.2.dr̃ ꝙ fit in statu:s3 magis molestat egritudo in
nocte.vt dr̃ h̾ i ↄmẽto.g̊ ⁊c̃.¶ Cõfirmat̾:qꝛ tũc fit ꝑfectioꝛ
crisis cũ caloꝛ ẽ magis foꝛtificat⁹ s3 magis est foꝛtificatus i
nocte cũ tũc sit vnitus i iterioꝛib⁹.g̊ ⁊c̃.¶ Vltimo tunc fit
perfectioꝛ crisis cũ sepi⁹ mouet̾ nã ad crisim.qꝛ ipsa facit
de possibilibus qḋ est melius.g̊ cum i nocte sepius fiat cri
sis.ideo in ea fiet crisis perfectioꝛ.

In ista questione faciã tres ꝑuos articlos.i p̊
videbit̾ q̃ tꝑe magis ↄtin/
gat crisis aut ḋ die aut de nocte.In 2° ponet̾ opi.ↄciliatoꝛ
in isto quesito.In 3° videbit̾ positio alia illi contraria.

Quantũ ad primũ nõ͂ndum primo ꝙ crisis potest
sumi ꝓ alteratione moꝛbi ad salutem Primus
vel moꝛtẽ.pót 2° sumi ꝓ euõne vel permutatione mãe.pót articul⁹
tertio sumi ꝓ cõmotione antecedẽte euacuationem ⁊ quo Nõ p̊
libet istoꝝ modoꝝ sumit̾ hic.¶ Nõ͂ 2° ꝙ crisium quedam 2°
est cõpleta.q̃dã icõpleta.⁊ de vtraq3 est sermo.¶ Nõ 3° ꝙ 3°
causaꝝ crisis q̃dã sumunt̾ a supioꝛib⁹:q̃dã ab iferioꝛibus.
a supioꝛib⁹ sicut v̾bi.g.in fluxu lune amicabili adiuuante
ad materie expulsionem.Nam qꝛ luna est mater humidi/
tatũ mũdi.vt dicũt astrologi.ió mouẽt̾ maxie a luna vt ap
paret ḋ fluxu maris.2° metheoꝛoꝝ.Et ió imaginãdũ ẽ vir
tutem i dieb⁹ creticis recipe a luna iflũxũ iuuantem ad ex
pellendũ hũoꝛẽ nociuũ.ab inferioꝛib⁹.sicut v̾bi.g.v̾tute ⁊
dispóne mãe.Nam mã cũ multũ molestat irritat virtute3
ad expellendum.Et iteꝝ cũ mã ẽ digesta digóne in nociti/
uo mõ supꝛa dicto aphoꝛismo 22° pme particule virtus per
ꝓpꝛietates currentes inter ipsam ⁊ mãm alterat mãm al/
teratione mouente eam exterius.vel inclinante ad talem
motum.pñt eẽ ẽt mlťa alia iuuatiua:vt colligit̾ 2ª q̃rti.c.2.
⁊ primo de creticis:⁊ pñt eẽ ẽt multa impediẽtia.nã crisis
futura ꝑ sudoꝛẽ ipediret̾ a foꝛti frigoꝛe:a foꝛti tioꝛe: a foꝛti

fluxu: vt pluries ꝑma q̈rti. colligi pōt: ⁊ primo de creticis.
Nō 4° ℂ Nō 4° ꝙ i nocte calor reuocat⁹ ad itra maxie vacat nā lib⁹ opibus. ꝓ q̄ ē vnitus magis. 2° q̄ est hō absolutus ab aialib⁹ opōnib⁹. ⁊ h̄ ꝑt ꝑ ꝑte colligi. 2ᵃ q̈rti. c. 4. cū dixit. ⁊ scias ꝙ egritudines ⁊ accn̄a fortiora fiūt i nocte. ꝓpea ꝙ calor ē occupat⁹ i digerēdo mām.
ꝑma ꝯ ℂ Tūc sit ista ꝯ rn̄siua ad argumētū pluries ꝯtingit crisis i nocte q̄ȝ i die stāte pari lōgitudine vtriusq̄ȝ: sumēdo crisim ꝓ eūone ⁊ cōmotiōe an̄te. Probat ꝯ. i nocte plures ⁊ fortiores sunt cāe faciētes ad h̄ vt fit crisis q̄ȝ i die. g̊ ⁊c̈. Assumptū ꝓbat ꝑ̊ ex ꝑte supcelestiū: q̄ luna maxie dn̄at in nocte. ⁊ ipsa ꝓbet suo ifluxu adiutoriū i mouēdo plusq̄ȝ in die. 2° v̄tus caloris n̄alis ē magis itēta opōni n̄ali in nocte q̄ȝ i die. ⁊ cū expulsio fit n̄alis opō: seq̄t v̄tutē illi magis vacare in nocte q̄ȝ i die. ℂ 3°. mā magis molestat i nocte ⁊ stimulat q̄ȝ i die. tū q̄ agitat a calore. tū q̄ idē mot⁹ fact⁹ ab ea ē i nocte magis molest⁹ ꝓꝑ cōsuetudinē qescēdi. ℂ Ex istis potestis iferre ꝑ̊ cām q̄re plures moriunt i nocte q̄ȝ i die. ꝑ̊ q̄ i illa pluries ꝯtigit pugna fortis q̄ ē in crisi. 2° q̄ mā magis mouet ꝓꝑ lune dn̄iū. 3° q̄ ille mot⁹ ē magis molest⁹ ⁊ nociu⁹ q̄ȝ i die. 4° q̄ ōficit influx⁹ solis ꝑ quē v̄t⁹ resistit ipressioni male. 5° q̄ illa hora māe male sit̄ cū spū mouent ad itra v̄sus mēbra nobilia. ⁊ sic magis sunt lesiue. ℂ 2° pȝ q̄re iundationes terremotus ⁊ venti maxime sint i nocte. ℂ 3° appet alia cā q̄re accn̄a sīt seua in nocte al̄r q̄ȝ in die. vt ponit Gal. in ꝯmēto. ℂ Sed ꝯ ꝯnem arguit sic. nox ꝓportionat hyemi. in hyeme autez pauciores fiūt crises. g̊ in nocte pauciores fiunt crises.
ℂ Dic dr̄ ꝙ i qbusdā nox ꝓportionat hyemi. nō tn̄ ē oimoda silitudo. nā i hyeme ꝓꝑ frigus diu durās sunt humores valde fridiores ⁊ grossiores q̄ȝ estate ⁊ imobiliores. ita ꝙ plus facit hoc ad eoꝝ qetem q̄ȝ caloris reuocatio ad eorū motū: sed i nocte ē eꝯ. Negat ergo ꝯn̄a argumenti.
2ᵃ ꝯcl̄o. ℂ 2ᵃ ꝯ. crisis ꝑ alteratione sepius fit nocte. pȝ: q̄ statim post eūonem icipit alteratio. g̊ cum eūo sepius fiat in nocte: sequtur ꝙ sepius i ea incipit alteratio q̄ est crisis. Et ideo alijs paribus sepius fit in ea.

Scd̄s articul⁹ **Quantum ad** 2ᵐ artiᵐ nō ꝑ̊ seq̄ndo viā ꝯciliatorꝫ ꝙ ad ꝑfectionē crisis req̄rit ipsaȝ eē ꝯpletā ꝑ totalē eūonē māe morbū faciētis.
2° ℂ Nō 2° ꝙ h̄ nō loq̄t nisi de crisi salubri. Nā ex q̊ ꝯpam⁹ i ꝑfectōe crises: mortifere aūt non sunt bone dicende: seq̄t ꝙ hic solum de
3° salubri intelligat. ℂ Nō 3° ꝙ in crisi salubri v̄tus dn̄t māei
A ⁊ non eꝯ. aliter. n. crisis non erit salubris. ℂ Nota quarto
4° ꝙ in fluxus lune facit magis ad expellendum malā māȝ q̄ȝ solis ifluxus facit ad h̄ vt v̄tus resistat ipssioni male materiei. ℂ 5° nō ꝙ alijs ꝑib⁹ mā subdn̄ante plus facit ad cri
5° sis ꝑfectionem id qd̄ adiuuat ad materie expulsionez q̄ȝ id qd̄ adiuuat ad resistendum māei. pȝ. nam v̄tus nō indiget tali adiutorio aut modicū idiget ex quo iaȝ dn̄at ⁊ māȝ digerit ita ꝙ nō mlt̄ū pōt ipzimere: sȝ bn̄ idiget adiutorio ad
ꝑ̊ cōcl̄o. expellēdū. Nā sepe videm⁹ digestā mām nām nō posse cito expellere. Et ideo morbum paulatine terminari. ℂ Tūc sit ista ꝯ. alioꝝ ꝑitate supposita crisis ē apta ꝑfectior fieri in nocte q̄ȝ in die. ꝓbat: q̄ iuuamēta q̄ hēntur in nocte merito noctis oia faciūt ad citā ⁊ cōpletā victoriam māei: ⁊ ista que habent in die faciūt ad resistendum māe vt pȝ ex notatis. naȝ calor retrahitur ⁊ vnit: mā sit magis mobilis: lune adiutoriū ad mouēdū aduenit. Sȝ ꝓꝑ ꝑma iuuamēta magis ꝑficit crisis salubris q̄ȝ ꝓꝑ 2ᵃ. g̊ ⁊c̈. ℂ Confirmat. dies vt sic nō vr̄ fortificare nisi crises in qb⁹ mā mouet ad cutē: sȝ ille nō sunt ꝑfcē itra al̄s. imo debiles. Nox aūt hȝ al̄s q̄ sunt ꝑfecte ꝯfortare. g̊ seq̄t ꝙ ꝑfectior absolute fiet crisis i nocte q̄ȝ i die: ⁊ sup hoc multū se fundat conciliator.
ℂ Hanc igit̄ sequētes opionem rn̄dēt ad argumenta an̄ oppositū facta. ℂ Ad ꝑmū rn̄det ꝯciliator negādo assumptū q̄ vt dicit nō coronant nisi fortissime agonizātes: ⁊ ita non plene vincit nā nisi fortiter pugnās in qua pugna accn̄a sūt fortia. sȝ hec rn̄sio repugnat Gal. ꝑma hui⁹. ꝯmēto. 20. nā vnā ꝯdōnē ponit crisis ꝑfecte ꝙ sit cū leuitate ⁊ quiete ifirmi. ⁊ Aui. 2ᵃ 4ⁱ. c. de signis significātibus crisim bonā idē vult cum dicit. ⁊ illius crisis. s. ꝑfecte ꝯplemētū est aduentus trāq̄litatis ⁊ leuitatis. hic dixit crisis ꝑfecte ꝯdōnez eē vt sit cuȝ qete ⁊ leuitate corpis. s. in eius cōplemēto: q̄ mā est euacuata totaliter: ita ꝙ ista qes est post eūonem: sȝ an̄ ⁊ in ea sunt accn̄a fortia si crisis dȝ eē ꝑfecta: ⁊ hoc isinuāt dicta Aui. in auctoritate allegata. ℂ Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ an̄s ē verum alioꝝ ꝑitate posita. mō v̄tus ⁊ si in die sit fortior ad resistendum causis iprimentibus ꝓꝑ solis influxum: in nocte virtus est potentior ad expellendū mām ꝓꝑ lune adiutorium. ℂ Ad 3ᵐ negat assumptū ꝑ maiori nisi alioꝝ ponatur paritas. nā q̄ȝuis hūoris difficili⁹ moueant si v̄t⁹ expulsiua sit fortior stat ꝑfectiorem fieri crisim. minor ēt est falsa ꝙ i nocte difficili⁹ mouent: nā q̄ȝto magis ꝑ friditatē immobilitant tāto magis ꝑ ifluxum a luna receptū ad motū habilitant. Et cū dr̄ ꝙ somn⁹ imobilitat humores: dr̄ ꝙ i commotōe an̄te ñ obstāte ꝙ sit nox ifirm⁹ nō dormit. ℂ Ad cōfirmationē dr̄ negādo ꝙ oēs vie sint magis apte in die nisi porri cutis. vel 2° dr̄ ꝙ plus facit lune iuuamentum ⁊ vnio caloris ⁊ stimulatio v̄tutis ad ꝑfectionē crisis nocturne q̄ȝ viarum aptio ad ꝑfectionē crisis diurne. ℂ Ad secundam ꝯfirmationē pȝ in positione. ℂ Ad tertiā ꝯcedit ꝙ frigus impedit crisim cū fuerit nimiū: sȝ tn̄ i nocte sūt alia magis ꝓmouētia q̄ȝ frig⁹ ipediat. ꝑterea mlt̄e sūt noctes nō multū fride vt noctes estatis. ℂ Ad 4ᵐ negat assumptū: q̄ si plus a ꝯsueto ꝑmutet tn̄ ex alia ꝑte ex celeri male māe expulsione magis alleuiat. ℂ Ad 5ᵐ dr̄ ꝙ stante ꝑitate ex ꝑte māe ꝑoxismi sunt fortiores in nocte. auctoritas āt Aui. non vult oppositum de diurna ⁊ nocturna: sed tu hec vide.
ℂ Ad vltimum negatur consequentia.

Quātum ad 3ᵐ arᵐ supponēdū ꝙ alioꝝ posita ꝑitate v̄te existente fortiori ⁊ hūorib⁹ habiliorib⁹ ad motū exn̄tib⁹ fit ꝑfectior crisis. ℂ Supponēdū 1° ꝙ in nocte nō pōt haberi tā bon⁹ solaris influx⁹ sicut i die: q̄ in nocte sp̄ ē sol sub hemispio nr̄o. ℂ 3° supponēdū qd̄ non repugnat de die ifluxū recipi lunarē eque bonū sicut d̄ nocte. Nā luna ita stat de die sup nostrū hemisperium sicut d̄ nocte. ℂ 4° supponēdum est humores i die a solis caliditate mollificati ⁊ a vigilia spūs aut agitatiōe. nā al̄r cā nō assignaret quare somnus ⁊ qes ꝓhibēt opōnē catartici: ⁊ vigilia ⁊ motus augēt: vt in cōmēto illius aphorismi. Cū volueris. ℂ Ex his ponit ꝯ responsiua. ꝑfectior pōt ꝯtingere crisis i die q̄ȝ i nocte. nā ex ꝑte lunaris influxus eque bonū pōt recipi de die sicut de nocte ⁊ v̄tus ꝓꝑ solis i fluxuȝ est fortior ⁊ hūores ad motū pn̄t eē eque pati. g̊ plures ⁊ fortiores cāe ad ꝑficiēdā crisim pn̄t ꝯiūgi i die q̄ȝ in nocte assumptū pȝ ex suppōnib⁹ ⁊ ex cōmēto seq̄t ꝙ ꝑfectior pōt esse crisis in die q̄ȝ in nocte alijs paribus.

Ad argumēta in oppositū. Ad ꝑᵐ ꝯcedit assumptū alijs ꝑib⁹ mō ꝯstat ꝙ i die v̄tus ē fortior q̄ȝ i nocte. cū g̊ miori stimulo poterit eq̄ ꝑfectā crisiȝ facē. ℂ Ad 2ᵐ dr̄ calorē magꝫ eē fortificatū i die ꝓꝑ solē q̄ȝ i nocte ꝓꝑ clausionē. ℂ Ad 3ᵐ negat maior: q̄ crisis n̄ fit a nā nisi vt stimulata: ⁊ iō agit qn̄ stimulat ⁊ sepi⁹ agit qn̄ sepi⁹ stimulat. ℂ Ad argumēta vō ꝑ alia positiōe pȝ faciliter responsio. ℂ Aphorismus. XIIII.

In ventris fluxibus mutationes egestionum iuuant: si non ad mala transmutantur.

ℂ In ꝓfluuijs alui mutationes deiectionum iuuant nisi in praua mutentur.

ℂ In profluuijs alui: mutationes excrementorum iuuant: nisi ad mala mutatio fiat.

ℂ Conclusio

[influxib⁹] q̄ solo vno humore peccat dignū evacuari māe evacuativa ꝑ se illum evacuat & illoꝝ evacuādo evacuat alios usq̄ȝ ad somp... membra vt. mes... dictamulta [illegible]

¶ Cõclõ aphorismi ē ista mutatiões egõnū cū nõ sūt ad res
peiores significāt bonū i fluxibꝰ vētris. ꝓbaꝛ. iste significāt
corpis cōpletā aut q̄si ꝯpletā mūdificatōe: talē aūt seqꝛ san.
tas i fluxu vētris. g̃ iste significāt sanitatē. Et ꝑ ꝯn̄s bonū3 i
Nõ p° assūptū cū ꝯseq̄ntia i notatꝭ declarabiꝛ. ¶ Circa hūc apho.
nõ ꝙ ꝑ vētrē: l3 plura itelligant i diuersis locis ab hypo. vt
dictū ē aphorismo 2°. hic intelligimꝰ ventrē iferiorē. s. inte/
Nõ 2° stina. ¶ 2° nõ ꝑ fluxū ventris iportari oēm expulsionem rei
preternāliter fluide a corpore per viā intestinorum ex ano.
Nõ 3° ¶ Nõ tertio ꝙ ꝑ egestiões debemꝰ intelligere omnē talem
rem ꝑ viā ani a corpore egredientē ex cōcauitate intestinoꝝ
siue fuerit supfluitas prime digestiōis siue hūor siue quecū/
Nõ 4° q3 alia res vt ptes membroꝝ. ¶ 4° nota ꝙ istas egestiões
iuuare intelligiꝛ ꝑ viā signi: q2 sunt signū bonū vt dicit Gal.
Nõ 5° in cōmēto. ¶ 5° nota ꝙ mutationes egõnu3 possūt dici: aut
q2 simul plures res varie: aut in colore: aut i mō subē expel/
lanꝛ: aut q2 successiue expellanꝛ: ꝑus aliq̄ quorūdā modoꝝ
posteriꝰ alie alioꝝ modoꝝ. ⁊ puto Hypo. intendere modo
2° ꝑꝑ modū loquēdi cū dicit. Si non ad mala se transmuta/
uerint. nõ. n. dicimus egōnes trāsmutari ex vna dispōne in
aliā si simul expellanꝛ diuersoꝝ modorum. ¶ His habitis
cōmuniter solet hic aphorismꝰ ita verificari notādo ꝙ ista
mutatio egstionū aut ē ante signa digōnis aut post si fit an/
te signa digōnis dicūt esse malas. q2 significat peccatū plu/
riū materieꝝ ꝯtra quas alijs ꝑibus difficiliꝰ pugnat virtus:
sed si apparēt post signa cōplete digestiōis. tūc significat bo
nū: q2 significat mām malā multiplicē ꝺm oēs suas partes
varias victā a virtute. ¶ Et hec expõ pōt roborari ex Aui.
2ª 4ᵉ. ca. de signis sūptis ex egestione ita dicente. diuersitas
coloris eius qꝺ egrediꝛ de egestiōe est laudabilis in duabꝰ
horis nō alibi. q̄ꝝ vna est diuersitas cretica post digestionē
in die cretico ⁊ signo cretico: ⁊ altera ē post potationē soluti
uā ꝑtrāseūtē fortē ⁊ significat in duabꝰ dispōnibus mundi/
ficationē corpis expectatā. in alijs vero significat adustionē
⁊ multitudinē hūoꝝ corruptoꝝ. ¶ Nõ sexto ēt post signa
digōnis stat malā mām q̄ ꝑus latebat moueri aut ex noua
cā fieri fortem adustionē mēbroꝝ ex q̄bus cāis illa q̄ egre/
dienꝛ i fluxū erūt peiora q̄3 illa que egrediebanꝛ ante signa
cōplete digōnis: ⁊ cū isto mō ad deteriora fiat mutatio erit
signū malū. iō ad hec cauēda addit Hypo. si nō ad malum
se transmutauerūt. ⁊ intelligo gn̄aliter de omni vehementi
malitia que in ꝯmento explicabiꝛ. ¶ Hic modus exponēdi
est clarus ⁊ roboratꝰ auctoritate Aui. exꝑssa vt vidistis. sed
q2 Gal. nō limitat rem. iō fortasse dici posset ꝙ cum accidit
fluxus hūoralis est plurimū ex mō vel vitio hūoris ⁊ pec/
cātes sunt illi q̄ euacuanꝛ interim ēt nō solus peccans hūor
euacuaꝛ: sed ēt cū alio ꝑmixtꝰ sed sua nimia quantitate tegit
aliū ⁊ occultat. Cū aūt peccās hūor fuerit q̄si totus euacua
tus: q2 in fine relaxata sunt mēbra ꝑꝑ morbi diuturnitatem
etiā satis de alio hūore nō multū peccante: sed valde remis/
se peccāte euacuaꝛ ⁊ ꝑꝑ paucitatē hūoris principalr̄ peccā/
tis iste minus tegiꝛ ⁊ pōt manifestiꝰ apparere. hoc g̃ modo
ex tali mutatione tn̄ non ad maligniorē humorē significa/
mus purgationē corpis ab hūore cuius magna erat q̄3titas
⁊ forte peccātis. Et iō spamꝰ certā salutē qꝺ quāuis non fit
sēꝑ verū. tn̄ q2 q̄n̄q3 imo plurimū v̄ificaꝛ. iō hyp. posuit istū
aphorismū. Sifficit. n. ad h̄ vt aliqꝺ dicaꝛ signū bonū ꝙ vt/
plurimū significet bonū. ¶ Ego āt multotiēs sū exptꝰ ꝙ cū
ꝑrio icipit fluxus valde colericꝰ acutꝰ interi dū i sua acutie
ꝑseuerat nō sū vicinꝰ fini s3 q̄n̄ iā ex mordicatione h3 minus
⁊ i colore video minꝰ manifesta signa colere: tūc q2 flegma
magis apparet appropiquat sanitas. Et hec mihi videꝛ ve
rior expositio: q2 si dicaꝛ diuersitatē coloꝝ non esse laudan/
dam in egestiōe nisi in casibus ab Aui. descriptis concediꝛ
de diuersitate simul apparēte: sed cu3 apparet successiue nō
oportet. nec op3 ꝙ plures humores peccantes significet vt
patet ex mō assignato. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Diuersitates. ⁊c. Gal. i cōmēto facit duo. Primo verificat
primā ꝑtem. 2° exceptionē. ibi 2ª. (Ubi tn̄.) De
prima dicit ꝙ diuersitates egestionū ⁊ mutatio
nes eoꝝ significant purgatiões multoꝝ diuer/
sorū humoꝝ ⁊ dant fiduciā mundificatiōis corporis ⁊ sani
tatis: ⁊ itellige hic de mutatōe successiua: ⁊ itellige ꝙ h̄ faci
unt vtplurimū. Plurimū eni in principio q̄n̄ mutari debent
egestiões. h̄ modo nō vnicꝰ humor euacuaꝛ: s3 plures ⁊ di/
uersi ⁊ mutanꝛ egestiões i colore ⁊ mō subēnō ꝑ noui hūo/
ris exitū ꝺm spēm a ꝑexistentibꝰ differētis: s3 ꝑ diminutionē
maligníoris dominātis vt dictū ē in secūda expositione vel
dic istꝺ eē veꝝ post signa digōnis. VBI TAMEN. Hic ve
rificat exceptionē di. ꝙ h̄ dcm̄ ē veꝝ nisi iste egōnes i hac
trāsmutatiōe nō trāsmutenꝛ ad malignas reᵘ ꝑegrediētiu3.
tūc eni hāc mutationē staret significare malū. S3 cū multis
⁊ varijs modis ꝯtingat istā trāsmutationē ad malū fieri de
duabꝰ valde malignis trāsmutatiōibꝰ fecit mētionē ⁊ ꝑ istas
tāq̄3 ꝑ exēpla itelligamꝰ vl̄r alias di. ꝙ si mutenꝛ ad mās si/
gnificātes mēbroꝝ solidoꝝ eliquationē ⁊ corpis dissolutio
nē aut corruptionē ⁊ putrefactionē nimias sūt male. ¶ Si
cut verbi gr̄a. egō vnctuosa ꝺ qua fecit mētionē hyp. ꝑmo
ꝓnosticoꝝ qua3 dixit significare dissolutionē subalis hūidi
tatis cū est fetēs de q̄ ēt dixit qꝺ corpis putredinē ⁊ corru/
ptionē portendit. Alij aūt sūt multi modi vt si ex flegmati/
ca mutatur ad sanguinea3 aut excoriationem: ⁊ sic de alijs
quos oportet per istos intelligere. Apho. XV.

Ubi fauces egrotant aut pustule in cor/
pore nascūtur cōsiderare oportet ege/
stiones. Si eni3 cholerice fuerint cor/
pus egrotat. Si v̄o sanis similes: cer
tum est corpus nutriri.

¶ Ubi fauces egrotant aut tubercula in corpore Theo.
oriunꝛ: excretiões ꝯsiderāde sūt. nā si biliose sūt
corpꝰ egrotat. si sil̄es sanis corpꝰ alere tutum est.

¶ Ubi fauces egrotāt: aut tubercula nascuntur Leoni.
in corpore: excretiones inspicere oportet. Na3 si
biliose fuerint: corpus vna egrotat. Si vero simi
les sanis: tutum est corpus nutrire.

¶ Hypo. i apho. itēdit duas ꝯ̄nes scꝺam itēdit ibi. (Si vero
sanies ⁊c.) ¶ Pria ꝯ̄ ē. corpa q̄ꝝ fauces egrotāt aut i q̄bus
pustule nascunꝛ multe si egestiones habeāt hūorales nō sūt
nutriēda nutricatiōe resumptiua. probaꝛ. ista corpora sunt
egra vel apta egrotare materiali egritudine. ergo non sunt
pura. ⁊ cum sic sunt nō pura non sunt ergo nutricatione re/
sumptiua nutrienda. assumptum in notatis declarabitur. et
consequētia tenet ex aphorismo. 10. secunde particule.

¶ Si vero sanis. Cōclõ scꝺa ē ista ꝙ ista corpora dicta:
si eorum superfluitates fuerint similes perseuerāter supflui
tatibus sanoꝝ sunt nutrienda. Probatur: q2 intrinsecus sūt
pura. ergo sunt nutrienda assumptum ⁊ ꝯsequētia in nota/
tis videbunꝛ. ¶ Circa aphorismum nota primo ꝙ nomen A
fauces principaliter ⁊ proprie importat quasdam carnes Nõ p°
glandosas positas iuxta radicem lingue ⁊ in capite guttu/
ris naturaliter superfluitates cerebri receptiuas: ⁊ dicun/
tur tertia aphorismorum faringes: ⁊ nona tertij: dicuntur
autem scꝺm ysidorum fauces a fando vel fundendo vocē.
¶ Secūdo modo sumitur ⁊ ampliaꝛ hoc nomen ad signi/
ficandum omne membrum qꝺ est principalis emuntorium Nõ 2°
sicut predicte sunt cerebri ⁊ subasselle cordis ⁊ inguina epa
tis. ¶ Tertio ampliatur hoc vocabulum pro omni mem/
bro debili respectu alterius quomodocūq3 sumaꝛ verificaꝛ Nõ 3°
aphorismus maxime primo modo: q2 pluries egrotāt. cu3

sint emūtorīū mēbrī plurimas ꝓprias superfluitates habētis. s. cerebrī qđ est q̄si totius caminū vapores vndiq; recipiēs
Nõ 2° ⁊ i flegmata sui friditate redigēs. ¶ 2° nota ꝙ fauces egrotare aut pustulas in corpe nasci debem⁹ intelligere a cā humorali corpea: nō a cā ꝓmitiua solū vt ꝑcussiōe vel occursu
3 rei pustulas facientis vt vrtica. ¶ 3° nota dictū eē. ⁊ pustule ad denotādū ꝙ nō loq̄tur hic de illis q̄ sūt māifesta egra. sꝫ de illis que sunt aut neutra aut sana: in qbus tñ iste pustule appent vt in scabidis. aut saltē loq̄tur hic de neutris. pustule enim dicuntur parua apostemata que ab Aui. bothor di
4 cuntur. ¶ Nota 4° per egestiones non solū intelligi superfluitates prīe digestionis: sed oēs superfluitates sensibilr expellende: sicut vrina ⁊ sputa ⁊ sudor ⁊ talia. Et tūc ꝑ egestiones colericas intelligim⁹ hūorales. s. cū ꝑmixtione humoꝝ maiori q̄ꝫ debeāt vel in sanis appeant. ¶ Colera. n. sumitur ꝑ cōmuni ad oēm humorē vt infra. si febris aut colera non habeaꝰ. ⁊ ita hic ꝓportionabiliter sumiꝰ colericū generalr
5 pro hūorali. ¶ Nō 5° ꝙ corp⁹ egrotare pōt intelligi duob⁹ modis. vno. s. q2 fit actu egrū. alio mō quia fit paratū ab in
B trinseco cadere in egritudinē. Et hoc 2° modo sumitur hic.
6 ¶ Ultimo nota ꝙ si fauces egrotant vel pustule nascuntur modo dicto signū est ꝙ mā est mala in corpore stimulās virtutem ad expulsionē cum ad ista mēbra mandet stomacus ⁊ epar: ⁊ alia principalia remanent mūda. Et ideo cibi digestio ⁊ superfluitatis expulsio debet esse silis sanoꝝ ⁊ eꝫ. sꝫ q̄n egestio est similis egestioni sanoꝝ significaꝰ corpus esse intrinsecus mundificatū per hanc trāsmissionē hūoꝝ ad faucem vel cutem: ⁊ sic corp⁹ debet nutriri. sed si mā non totam mām transmisit remansit de ea in venis ⁊ principalib⁹ mēbris. ⁊ iō cū aliq̄ ex superfluitatib⁹ vt fecib⁹ vel vrina vel aliquid de ea egrediꝰ. ita vt tñ egestio dicenda sit hūoralis. et iō humorositas superfluitatis significat corpus esse intrinsecus abundās malis hūoribus: ⁊ sic nō purū nec nutriēdū. ¶ Attende tñ hoc verificari duabus ꝯditionibus seruatis. vna ꝙ egestiones sint tales pseuerāter nō vnica vel duabus vicib⁹. nā in pestilentia i feb. q̄nq; non apparent egestiōes colerice imo similes sanis. secunda ꝯditio ꝙ taliū superfluitatū exit⁹ nō fiat a cā ꝓmitia puta medicia assūpta vl' cibo medicinali vl' errore aliq̄ ⁊c. ¶ Cōmēti Galieni expositio.

In isto aphorismo Gal. i cōmēto facit duo. primo cōplet litterā aphorismi ꝑ supplementa. 2° verificat eū: scōa ibi. (Unde āt hypo.) Dic ꝑ° ꝙ Hyp. posuit duo ꝯria ꝓ dispōnib⁹. s. corpo ū sup qbus significaꝰ i apho. Et iō oꝫ ꝙ eis correspōdeāt cōtraria signata: sed q2 vnicuiq; signoꝝ posuit vnū significatū nec illa ponit ꝯria. iō ꝑ ista que posuit dant̄ itelligi due ptes supplende ꝓ aphorismi ꝯplemēto. Nā ꝑmo signo oꝫ apponi ꝓ significato vltra illud qđ ē exꝑssuꝫ op^m signati expressi in 2° signo ⁊ eꝫ. diceꝰ ergo isto modo supplendo vbi fauces egrotāt ⁊ pustule i corpe nascunꝰ. oꝫ cōsiderare egestōes: q2 si fuerint colerice corp⁹ egrotat ⁊ nō sum⁹ certi ꝙ debeam⁹ ipꝫ nutrire. Sꝫ si fuerit siles sanis corp⁹ nō egrotat ⁊ certū est ipsuꝫ debere nutriri. VNDE AVTEM. Mō āt vificat aphorismū ⁊ diuidiꝰ in tres ptes|. ꝑmo ostendit quomodo fauces egrotāt ⁊ vn̄ pustule i corpe nascunꝰ. ¶ 2° ondit q̄re ad significādū ꝓpositū oꝫ cōsiderare egōnes. ¶ 3° verificat ambas ꝯnes. ibi scōa. (Hypo. aūt.) De ꝑ° dicit se alibi monstrasse ꝙ nā regitiua aīaliū q̄ ē vtus expulsiua expellit hūores malos de mēbris ꝓncipalibus ad loca debilia: ⁊ q̄nq; a corpore expellit fluxu vētris aut vomitu aut sudore: sꝫ multotiēs cū mām mouet ad cutē pori sunt clausi ⁊ mā ē viscosa. iō adheret cuti: ⁊ ibi causat vlcera ⁊ pustulas. quādoq; vero ad fauces mittiꝰ q̄ faciliter recipiunt hūiditates a capite trāsmissas. ꝑ haꝝ egritudinū ē hūor in corpe peccans. ¶ De parte scōa dicit oꝫ ꝯsiderare vtrū hec vtus totū mām peccātē a mēbris nobilib⁹ expulerit ad ignobilia ⁊ debilia aut nō totā: sed remāserit multa ps in mēbris nobili⁹. Et h intelligiꝰ ꝑ exeūtia: q2 si nō tota expulsa est: necesse est egō nes vel alia exeūtia apparere hūoralia cū ꝑmixtiōe hūoꝝ cū vlcera illa sint ex colera vel sanguinis intēsiōe: q̄ intēsio fit ꝓpter coleraꝫ. ⁊ supple si toti hūores sunt diffusi ad hec ignobilia mēbra: tūc iteriora sunt mūda ⁊ superfluitates sunt siles sanis. ¶ De parte tertia dicit hypo. hoc voluisse ꝙ corpora hec in qbus iste superfluitates vniunꝰ prius debēt mundificari q̄ꝫ nutriri: sed si nutrianꝰ nō mūdificata magna fieret lesio: sed si exeuntia corpus sunt similia sanis. vt dicitur corp⁹ est mundificatū: ⁊ debet nutriri ad sensum dictū.

Dubitatur vtrum per egestiōē colericam pustulis nascētib⁹ in corpe: significādū sit sup corporis ipuritatē. Negatiue arguiꝰ sic. egō nō significat nisi sup mēbra infra dyafragma existētia: ergo non significat totius corpis impuritatē. Assūptum est Gal. ꝑmo ꝓnosticoꝝ. cap. de egestiōe: ⁊ ꝑmo de crisi. ca' 5° ⁊ secūda ꝑni. vltio ca. ¶ Secūdo sic. egestio sumit formā in intestinis tm̄. igiꝰ tm̄ sup itestina significat. Assumptū est Aui. decimasexta tertij. cap. ꝑmo. ¶ Tertio significat solum sup stomacū: q2 ē superfluitas ꝑme digōnis ⁊ sol⁹ stomac⁹ facit hāc superfluitatē: q2 solus ipse digerit digōne prima. ¶ Cōfirmatur. q2 si intestina possent ꝑma digestiōe digerere sequitur ꝙ clistere posset cōuenienter nutrire. cōsequēs est cōtra experiētiā. tūc. n. in sgnātia musculoꝝ meri nō eēt multum periculū ꝯ Aui. tertia tertij. ¶ Quarto stat egestiones perfectas cū corpis ipuritate. ⁊ ecōtra. ꝑmū in pestilētiali pꝫ in quo aliq̄n ē vrina bona: ⁊ ifirm⁹ tēdit ad mortē. ꝑ°q̄rti. ⁊ secūdū pꝫ secūda primi. cap. vltio. illa pte. sanus cum dimittit

In oppositū exercitium frequēter egerit virus. est Hypo.

In questione prio ponenꝰ nōbilia. 2° rn̄debiꝰ ad q̄sito. ¶ Notandū igiꝰ ꝑ ꝙ nomē egōnis diciꝰ mltipliciter. vt sup. diciꝰ hic tñ de superfluitate digestionis prime. ¶ Nota secūdo ꝙ cū in stomaco genitus est chilus ex cibo transmittitur a stomaco per portanarium ad intestina simul mixtū cū superfluitate q̄ erat iepta cōuerti in chilū parte superflua relicta: ⁊ illa est egestio cui cōmiscetur in naturali dispositione colera a chisti fellis ad intestina transmissa. ¶ Nota tertio ꝙ intestina sunt quodāmodo receptaculum superfluitatis totius corpis precipue venarum stomaci ⁊ epatis. ⁊ ideo multis existentibus superfluitatibus in dictis mēbris cum fece ꝑmiscentur vtplurimū ita ꝙ non diu pseuerat hūorum taliū multitudo in corpore. quin per notabilis ad intestina trāsmittatur. ⁊ cum fece egrediatur. ¶ Quarto nota ꝙ licet stomacus habet virtutem digerendi digestione prima maiorem q̄ꝫ alia mēbra a stomaco. tamen in intestinis reperiꝰ ⁊ hec virtus tali digestione digerendi licet debilior. ¶ Hoc nōtum plane colligitur 4° de vtilitate particularū. ⁊ ab Aui. 16° tertij. cap. ꝑmo. ⁊ specialiter de intestino monoculo. ⁊ q2 digestio fit a mēbro a quo superfluitas generaꝰ ⁊ separaꝰ. iō ex istis patere pōt ꝙ contingit fecem sumere suā substantialem formā in stomaco: contingit etiā illam sumere i itestinis cū i eis cōtingat primā digestionem fieri. ¶ Contra arguitu. : quia stomacus est ille qui separat a cibo feces ⁊ expellit: ergo non itestina. assūptū sumiꝰ quinto de interioribus. ꝑmo cap. circa ꝓncipium. vbi Gal. dixit ita. ⁊ virtus stomaci est que separat cibū q̄n decoxerit ipsuꝫ ⁊ separat ab eo feces ⁊ eijcit eas ad inferi⁹. Dicitur cōcedēdo stomacū hoc plurimum facere. sed ex illo non sequiꝰ ꝙ nunq̄ꝫ fiat ab itestinis. imo aliq̄n fit ab eis ⁊ hoc cōcipiꝰ ex mō loquēdi Aui. 16. tertij. cap. prio. ¶ Quinto nota. ꝙ nō ē inconueniēs vnū signū significare super plures corpis dispōnes vnā significando mediate aliā imediate. nā effect⁹ habet plures cās ⁊ imediatius sup imediatam significat: mediate sup mediatā. Sexto nota ꝙ licet fex im

diate fiat a stomaco: tñ ipsam esse hūoralē pōt fieri a stō ⁊ a multis alijs causis: vt si in stō generet̃ flegma qđ egestioni cōmisceat̃ fit hūoralis a stō. si vero ab epate vel splene vel
7° toto corpore trāsmutat̃ talis humor ad intestina tunc dici/mus ꝙ fit humoralis ab illo mēbro. ℭ Ultimo nota ꝙ ege stiones esse hūorales potest intelligi pseuerāter ⁊ multis vi
cōc̄lo cib⁹. ⁊ nō pseuerāter ⁊ ita eas esse siles fecibus sanorum.

His habitis sit hec ꝑma ꝯ. ois egestio hūoralis imediate significat sup dispōnē itesti
cōc̄lo norum. p3 qꝛ ois talis significat imediate illos humores in intestinis fuisse cū fece. ℭ 2ª ꝯc̄lo. multe hūorose egōnes si/gnificāt sup alioꝝ mēbroꝝ dispōne: sed mediate. Ista p3 qa chilosa significat sup epatis opilationē aut debilitatē. alba
cōc̄lo sup opilationē porri fellei. spūosa sup hūiditatē capitis ⁊ sic de multis alijs coll'ndū ē 16ª. tertij. ℭ Tertia ꝯ. ⁊ si egō q̄ ē supfluitas ꝑme digōnis plurimū formā suā substātialē reci piat in stō: tñ plurimas ei⁹ dispōnes accidētales acqrit i in/testinis. ꝑria ps ꝯnis p3. qꝛ plurimū in stō gñatur chilus: ⁊ idē ē gñans supfluitatē ⁊ chilū. scđa ps p3: qꝛ croceū colorē acqrit i intestis ex colera ꝓfluēte a felle. ꝯstantiā ⁊ solidita/
cōc̄lo tē acqrit ꝑꝑ expulsionē ptis subtilis cui cōmiscebat̃ ⁊ sepa ratiōe3 ab illa. ⁊ h̄ fit i itestio ⁊ ita appet ꝺ figura. ℭ Quar ta ꝯ. ⁊ si ꝯtingat egōnē hūoralē eē factā corpe mundificato plurimū tñ significat abundantiā taliū hūoꝛu3 in mēbris in testinis cōicantib⁹: puta epe ⁊ venis. p3 ꝑma ps in casu vlti
cōc̄lo mi argu. ex auctoritate Aui. scđa ps p3: qꝛ plurimū nō total̃ hūoralis mā q̄ erat in corpore i vice vna expellit̃. ℭ Quin ta cōc̄lo. egōnes pseuerātes hūorose significāt abūdātiam maloꝝ hūoꝝ in corpore q̄ ad itrinseca. p3. qꝛ nō posset per seuerantes esse tales nisi ꝑꝑ abundantiā: ⁊ intelligit̃ ꝯclusio
cōc̄lo deducto errore in cibo: ⁊ cā ꝑmitiua h̄ faciēte sicut eēt con tinuus pot⁹ medicinaꝝ aut pillulaꝝ. ℭ Sexta ꝯc̄lo super/fluitates pseuerātes siles sanis in colore mō sbstantie odore tpe exit⁹ ⁊ puritate a re intrīseca sigāt intrīseca mēbra esse pura a malis hūorib⁹. p3. qa si eēnt isti mali hūores i iterio rib⁹ nō possent notabili tēpore stare qn aliquo modo com/mouerentur: ⁊ a natura scđm partem extra expellerentur.

Ad argumēta in opm. Ad ꝑmu3 negat̃ añs. sed Gal. voluit ꝙ sup alia mēbra nō si gnificāt imediate. ⁊ ita Aui. scđa ꝑmi. ℭ Ad scđ3 dꝫ ꝙ egō in itestis sumit plurimū formā accñtalē: l3 aliqñ et substan tialē. S3 negat̃ argu^m. ℭ Ad tertiū negat̃ ꝙ solū fit i stō. ne gat̃ et ꝙ sol⁹ stō⁹ digerat digōne ꝑª. nā Aui. expsse. 16ª tertij. cap. ꝑ. vult ꝙ i intestio monoculo ꝑficit̃ digō ei⁹: qđ i stō ef/fugit digōnē: ⁊ p3 ꝙ loquit̃ de digōne ꝑma cū dicit. ⁊ inte/stinū qdem monoculū est intestinū i quo cōpletur digō eius qđ fuit inobediēs in stō. ℭ Ad 4^m p3 ꝙ ꝯstat ita esse pseue/rāter sine causa ꝑmitiua. ℭ Apho. XVI.

Bi indigentia non oportet laborare. ℭ Ubi fames est: laborandum non est.

ℭ Ubi fames: laborandū non est.

ℭ Cōclusio quā intēdit Hypo. ē ista. corpora famelica fame nāli cū paucitate nutrimēti nō sunt exercitāda regulariter. ꝓbat̃. ꝑ exercitiū tale notabilr̃ vtus dicti corpis debilitat̃ ⁊ ꝯsternit̃. ꝰ nō ē exercitandū regulr̃. assūptū ⁊ ꝯña statiꝫ pa tebūt in notatis. ℭ Circa aphorismū nō. pꝛio m'tis modis
Nō ꝑ° sumi indigentiā vt supra dꝫ illo apho. nō plenitudo ⁊c. Hic tamen accipit̃ ꝑ fame q̄ coniungit̃ paucitati nutrimenti. 2°
Nō 2° nota hoc nomē labor sumi multis modis vt dictū ē apho. pꝛimo huius. hic sumit̃ ꝑ forti exercitio. ℭ Nota tertio ꝙ
Nō 3° exercitiū qñꝗ sumit̃ generaliter pro omni ope virtutis vo/luntarie motiue. Et hoc mō dicitur a Gal. in lib. de tremore ⁊ iectigatione. ꝙ stare est species exercitij. ℭ Secundo mō stricte pro illo motu volūtario ꝑꝑ quē respiratio in aliqua suaꝝ diaꝝ permutat̃ vel apta est corpore in suo ꝓprio tem

peramento existente ꝑmutari ad maiorē velociorē vel fre/quentiorē. ⁊ hoc voluit Aui. tertia ꝑmi cum dixit. exercitiū est motus volūtarius ꝑꝑ quē hanelitus magnus ⁊ freqns est necessarius. i. esset corpori sano necessarius. ⁊ isto modo describēdo vr̃ Gal. dixisse tertio de regimine sanitatis. ꝙ ex ercitiū est motus vehemens in tm̄ vt alteret respirationem in maius vel minus veloci⁹ vel spissius. nam si alteret mo/tus sui vehementia hanelitū in minus tunc corpe in sanita/te exñte esset ille motus aptus alterare in maius. ℭ Nota quarto hora famis q̄ cōiungit̃ paucitati nutrimenti resolu/tio fit fortis. nam hūidū minus resistit eo pauciſicato alijs paribus: ⁊ etiā corpus a fame calesit vtplurimū: ⁊ etiā pro pter tristem sensationē spiritus inordinate mouentur vnde dissoluunt̃. Cum ergo hec dissolutio ꝯiungit̃ paucitati nu/trimenti non potest applicari alia causa fortiter dissolutius nisi cum notabili nocumēto. ⁊ per ꝯñs nunꝗ̄ approxima/retur regulariter. ℭ Quinto nota ꝑ exercitiū fieri forté dis/solutionē fortificato calore ⁊ spū agitato. Ex his p3 aphoris mi vitas intuēti. ℭ Ultio nota. istū apho. exponi a qbusdā isto mō. Corpa famelica fame nāli nō sunt exercēda regulr̃. sed qa teneo ꝙ stat i corporib⁹ vltiate repletis laudabili nu trimēto fieri famē nālem. iō cōcedo ꝙ stat famelicū corpus sine nocumēto maiori iuuamēto exercitari: qa stat dissolu/tionē q̄ sequit̃ famē ⁊ exercitiū eē vtilē. s3 tñ nullū famelicū cū nutrimēti paucitate est regulariter exercēdū. ⁊ hoc vult Gal. in cōmento. ℭ Cōmenti Galieni expositio. Nō 4°

Nō 5°

Nō 6°

Erta fames Gal. cōmentādo apho/rismū duo facit. ꝑmo ex ponit vocabula i apho. posita aphorismi sniaꝫ ponēdo. 2° verificat ꝑ cām. ibi 2ª. (Qꝛ his) ꝑma in duas. quia primo facit qđ dictū ē. 2° ampliat aphorismū. ibi 2ª. (Qđ vniuersaliter.) prima in duas. ꝑmo declarat. h̄ vocabulū indigentia. 2° illum terminū labora/re ibi 2ª (Laborem.) hāc primam partem licet aliqui expo/nāt ꝙ Gal. dicat Hypo. vocare hic indigentiā nālē cibi ap/petitū: nō tñ mihi videt̃ ita. ⁊ iō exponā modo meo. ℭ Dicī ergo in ista pte tria. primū ē ꝙ carētia cibi quā seqtur imen sus appetitus est certa fames. ita ꝙ hoc nomē fames nō so lum significat appetitū vel tristē sensationem: sed multoti/ens indigentiā cibi vel nutrimēti: qđ ē idē: ꝯnotādo ꝙ illaꝫ indigētiā sequat̃ appetit⁹. ℭ Dicit scđo ꝙ hāc talē famem vocat Hypo. indigentiā in plurib⁹ locis. ꝑmo in scđa pticu/la epidi. cū dicit. De leues cū ꝑꝑ indigentiā comedunt legu mina seqtur eos pedū debilitas. itē indigentiā vocat famē dictā. s. carentiā cibi. cū appetitu siue hec carētia fuerit cuꝫ volūtaria siue coacta inferius in septia pticula cū dicit. hu/midū habens corp⁹ op3 vt indigētia medicet̃ qua hūores exiccent̃. item in libro ꝓnosti. dixit ꝙ op3 iterrogare egro/tantē. vtrum habuerit solutionē vētris aut nimiā indigenti am. i. nimiā cibi carentiā. ℭ Dicit tertio quo ad hāc ptem ꝙ cū hypo. noiauit indigētiā itellexit pauperiē cibi. s. quaꝫ sequit̃ appetitus. ⁊ iō sensus aphorismi est vbi idigētia nō oportet laborare. idest qui non habet manducare non labo ret ⁊ hoc ꝑꝑ cāꝫ dictā in aphorismi notatis. LABOREM. Exponit illū terminū labor di. pꝛio ꝙ ꝑ laborē intelligit ni/miū motū voluntariū q alibi vocat̃ exrcitiū. ⁊ iō ex apho. sentētia colligim⁹ ꝙ cib⁹ semp dꝫ preoccupare exercitiuꝫ. i. corpora nō sunt exercitanda nisi cū ꝓñtia cibi. Ut aūt pars ista intelligat̃ sumit̃ hic cibus nō pro futuro nutrimēto sed pro quasi nutrimēto aut vero nutrimēto. i. non dꝫ exercita/ri corp⁹ in quo nō est sufficiēs veri vel q̄si nutrimēti quanti/tas. nō aūt intelligam⁹ ꝙ cibo i stō existente exercitent̃: qa illud digōnem fieri ꝓhibet vt tertia ꝑmi. ca. de regimie eius qđ comedit̃ ⁊ bibit̃. ⁊ si dicat̃ in illo. ca. icessus. mihi placet hic ⁊ ꝓprie post prādiū. qm̄ bonitatē opatiōis cene ꝑpat. di cēdū ꝙ loqtur ꝺ icessu suaui q nō ē exercitiū vtp3 ibi legēti. QVOD VNIVERSALITER. Ampliat aphorismu3 di.

ꝙ hoc vniuersaliter ē faciendū a sanis ⁊ infirmis regulr: qꝛ sanis nō est iniūgendū ꝙ ieiunēt ⁊ ꝙ laborēt regulr cū tūc fieret notabilr nocumētū dissolutiōis ⁊ intelligant sana in culpate. Nā i aliq̄ casu sanꝰ ⁊ lapsus indiget simul exercitio ⁊ fame ⁊ ieiunio. vt multa fiet i eo dissolutio. Itē ifirmoꝝ corpa nō sūt nimio motu fatiganda ⁊ habere ieiunia famē dictā. silr neqꝫ farmacia ⁊ medicia vētris solutiua ⁊ flōmia sūt nēcia ieiunātibꝰ. i. carētibꝰ nutrimēto nisi irregulariter ⁊ coacte qn̄qꝫ. QVIA HIS. Uerificat ꝑ cāꝫ ⁊ dic̄ duo. pᵐ est q̄re ista nō sūt iniūgēda ē: qꝛ ꝑ istos motꝰ deficit corpus siue v̄tus. i. debilitat multū. ⁊ Hypo. ad h̄ itēdit in apho. vt virtꝰ custodiat sicut ē scriptū in libro de dieta. ¶ Dicit scd̄o ꝙ v̄tus ē quodāmō vna ⁊ quodāmō nō vna. eteni vna i genere ⁊ multis formis. i. mltis rōnibꝰ sibi ꝯueniētibꝰ: vbi. g̃. ē vna sub hac rōne aīa: ⁊ sub hac rōne fōa: ⁊ sub hac rōne virtꝰ. sꝫ spāli denoiatiōe nō ē vna. i. nō solū hꝫ vnā specificā denoiationē. nā vocat visiua. auditiua nutritia gn̄atiua augmētatia. ⁊c̄. q̄ oīa sūt res vna. s. aīa. ⁊ hūc credo huiꝰ loci intellectū. lꝫ multi intelligāt de spū vitali q̄ est virtꝰ vna gn̄aliter ad oīa opera cōcurrens multaꝝ formarū diuersorum mēbroꝝ: sed virtus in specie. idest speciales spiritꝰ de articulati ad certa opera sunt plures. s. animalis ⁊ naturalis ⁊ visiuus ⁊ auditiuus. ¶ Aphorismus. XVII.

Ubicūqꝫ cibus preter naturam intrat: hic egritudinem facit. Manifestat vero sanatio.

Theo. ¶ Ubi plus cibi preter nām igestū: ē morbū id facit: patet hoc ex ipsa curādi rōne.

Leoni. ¶ Ubi cibus p̄ter naturam plus ingestus est: hic morbum facit: ostendit autem sanatio.

¶ Cōclo aphorismi ē ista. In q̄cūqꝫ corpe ingredit cibꝰ p̄ter nāꝫ i eo ē aptꝰ facē morbū. ꝓbat. qꝛ talia corpa ꝑ cibū sumptū p̄ter nāꝫ sūt apta icurrere morbos q̄ curant ꝑ eūonem eiꝰ q̄d ex tali cibo i corpe remanet. g̃ cibꝰ erit aptꝰ facē illaꝫ egritudinē. tꝫ ꝯn̄a. qꝛ talis eūatio nō curat nisi ꝑ q̄ꝫto ꝑ illā
B educit cā morbi q̄ erat remanens ex cibo assumpto. ¶ Cir
Nō p° ca hūc aphorismū nō p̄mo ꝙ ꝑ cibū debemꝰ hic intelligere nutrimentū: q̄d corpꝰ ingrediēs ē aptū in illo opari a nā et cōuerti in substātiā mēbroꝝ siue fuerit in forma potabili siue
C nō. ¶ 2° nota triplicē inueniri cibū. nā quidā dr verus ci
Nō 2° bus: ⁊ est ille q̄ imediate in substātiā corpis ꝯuertit vt vna de scd̄is hūiditatibꝰ. q̄dā dicit q̄si nutrimentū: ⁊ ē ois hūiditas nālis in nostro corpe per digestionē genita apta nō imediate. sed tandem nutrire per actionem caloris naturalis vlteriorem. ⁊ isto modo chilus ⁊ sanguis est q̄si nutrimētum. ¶ Tertio mō dicit cibus vel nutrimentū q̄d ab extra igre
D diens corpus est ita aptū pati a calore nāli corpis vt tandē in substantiam corpis cōuertat: ⁊ quolibet istoꝝ triū modo
E rum verificat aphorismus vt patebit. ¶ Tertio nō ꝙ talis
Nō 3° cibus tūc dicit ingredi corpꝰ nāliter cū igredit vt corpi conuenit. ꝯsistit aūt cōuenientia maxie in sex conditionibus in q̄ꝫtitate q̄litate manifesta qualitate occulta siue proprietate mō sub tpe ⁊ ordine debitis. licet iste sex ꝯp̄hēdant a Gal. tertio tegni. sub q̄litate ⁊ q̄ꝫtitate. ⁊ ita eꝯ dicimus cibū incōuenieter corpꝰ ingredi qn̄ in aliq̄ de istis ꝯditionibꝰ discō
F uenit. ¶ Quarto nō ꝙ cibū ingredi corpꝰ p̄ter nāꝫ pōt itel
Nō 4° ligi duobus modis. vno mō vt in aliq̄ dictaꝝ sex ꝯditionuꝫ fiat discōueniēs: puta in cōueniēti q̄ꝫtitate aut qualitate ⁊c̄. ¶ Scd̄o mō dr ingredi corpꝰ p̄ter nāꝫ: qꝛ p̄ter posse nature ita ꝙ a virtute nāli regulari nō possit. ⁊ h̄ mō scd̄o sumpsit. Gal. i ꝯmēto. ⁊ ꝯstat ꝙ seq̄t. hic cibꝰ igredit corpꝰ p̄ter nāꝫ mō scd̄o. g̃ ingredit corpꝰ p̄ter nāꝫ mō p̄mo. nā nunq̄ꝫ cibꝰ est talis vt a v̄tute regulari nō possit nisi merito defectꝰ alicuiꝰ istaꝝ sex ꝯditionū: sed bene pōt eē defectꝰ in aliq̄ dictaꝝ reꝝ sex: ⁊ tn̄ cibꝰ obtinebit a v̄tute. vt si verbi gratia. peccat in q̄li: sꝫ ē in modica q̄ꝫtitate. qꝛ v̄tus ip̄m superat ac vincit. G
¶ Quinto nō ꝙ h̄ nomē egritudo. qn̄qꝫ sumit stricte ꝓ dis- Nō
spōne corpis hūani p̄ter nāꝫ ꝑ se ⁊ imediate ⁊ essentialr ⁊ sensibiliter opōnuꝫ lesiua. vt supra dictū est. qn̄qꝫ large ꝓ dispōne p̄ter nāꝫ lesiua opōnū ꝑ se ⁊ imediate ⁊ essētialiter siue sensibilr siue nō. sꝫ tn̄ ex̄ latitudinē ꝓprie sanitatis exn̄te. i. ꝑ q̄ꝫ corpus latitudinē ꝓprie sanitatis egredit. ¶ Tertio sumit ꝓ oi dispōne iperfectiua oꝑationū siue intra latitudinē siue extra. ⁊ h̄ tertio mō sumēdo nō est dubiū quēlibet cibū preter nām corpꝰ ingredientē facere egritudinē: qꝛ facit dispositionē lesiuā operationū aliquo mō siue multū siue modicū ꝑmaneat. nā statiꝫ sicut corpi applicat icipit agere dispōneꝫ talem. si vero sumamꝰ egritudinē primo aut scd̄o mō. tūc intelligendū ē ꝙ facit egritudinē. idest si ꝑseuerat: ⁊ i notabili quantitate sumatur est aptus facere egritudinem. nam ex vna assumptione non fit egritudo modo dicto semper sed est apta ex multis talibus fieri. ⁊ hunc sensum videtur mihi Gal. in cōmento habuisse. sed hic solet queri si cibus facit egritudinem: in quo genere cause est cibus.

Ubitatur vtrum cibꝰ sit cā p̄mitiua mōbi aut corporea. Et vtrū antecedēs vel cōiuncta. naꝫ si cibus in eo ꝙ talis esset causa corporea. tunc q̄libet cibus eēt cā corporea ꝙ repugnat locutionibꝰ auctoꝝ dicentiū cibū esse cām p̄mitiuā ⁊ icorporeā. si vero dicat cibū esse cām primitiuā vt sic. Tūc sequit ꝙ si quis potaret sanguinē ꝓpriū ille esset cā icorporea. ꝯn̄s falsum: quia ē causa hūoralis ⁊ ois talis est cā corpea. ¶ Pro huiꝰ g̃ dubij intellectu notandū apud auctores medicine inueniri istos terminos. cā p̄mitiua vel incorpea aut corpea cā an̄cedēs causa cōiuncta. ¶ Causa describit scd̄a p̄mi: q̄a est illud q̄d prio est ⁊ ex quo prouenit inuenᵒ alicuius dispōnis in corpore hūano aūt fixionis eius. per cām eni medici intelligūt cām efficientē. Efficiens aūt aut ꝑducit de nouo dispositionem eius cuiꝰ est causa aut conseruat: ⁊ hoc modo vult aui. ꝙ ex cā ꝓueniat inuenᵒ alicuius dispōnis: q̄a ꝓducatur ab ea aliqua dispō aut fixiōis. i. ꝯseruatiōis vel ꝑmanētie. ⁊ hoc per cām cōseruantē. qualr aūt cā est prior nā. ⁊ nō oꝫ ꝙ sit prior tēpore suo effectu. ⁊ q̄uō cōseruās reducit ad genus cāe efficientis sunt res magis ad 2ᵐ phisicorū ptinentes. ¶ Cā vero a medico vocat incorporea: q̄a si licet ē extra substantiā corporis hūani. oē illud q̄d aduenit ab ex̄ aut iprimit ac si ad extra adueniret aut si ab intra aduenit ⁊ ab intra imp̄mit est tn̄ non p̄ncipaliter corpis sed aie denoiatiuū. ¶ Et dico notāter ꝙ aduenit aut iprimit ac si ab ex̄ adueniret. sicut verbi gr̄a: si q̄s digito ꝑcusserit oculū dicimus illū digitū esse cāꝫ incorporeā nō obstante ꝙ nō aduenit ab extra. sed qꝛ eo mō iprimit quo ab ex̄ veniētia ꝯsueuerūt imprimere. iō dicit cā incorpea: ⁊ sanguis ꝓprius bibitꝰ ē et h̄ mō cā incorporea. sed nō lapis in vesica. ¶ Alij aūt solēt h̄ mō cām incorporeā describere ꝙ est cā que non fuit genita in corpore hūano. aut aliq̄n fuit extra corpꝰ aut est nō p̄ncipaliter corporis denoiatiua: ⁊ hoc vltimuꝫ addunt ꝑꝑ aīe accn̄tia. sed hoc nō puto verū ꝓpter digitū percutientē qui est cā primitiua: ⁊ sibi non ꝯuenit descriptio ista. ¶ Aliqui vero descripserūt ꝙ causa incorpea est cā corpori extrinseca aut itriseca: ꝯpēdēs tn̄ ab aia vt ē cognoscitiua. ⁊ patet ꝙ cōtra hoc arguitur. sicut cōtra p̄cedētia de mēbro percutiēte ⁊ iterū cibus cum est intra corpꝰ est tamē causa icorporea quousqꝫ nō ꝑmutat i corpore. ¶ Uidet ergo melius dicere ꝙ est cā extra corpus genita vel eo mō alterans vel permutās quo solēt extriseca ꝑmutare: aut oꝑatio vel passio pendēs ab aia vt est v̄tus cognoscitiua: per cām aūt corporeaꝫ intelligūt cām genitā i corpore: ⁊ eo mō quo genita ꝑmutare solēt ꝑmutans: ⁊ nō p̄ncipalr operatio vel passio aie: vt ē cognoscitiua. sicut verbi gr̄a. ꝯplones cōpositiones ⁊ hūores: mēbra ēt putrida. causam aūt antecedētem quidam ...

Cibꝰ ē mo ꝑmi vel c por...

dici hoc mō describūt ꝙ est causa corporea inter quā ⁊ effectū cadit med'iū: ⁊ ꝑ mediū autē intelligūt tēpus mediū aut aliā cāz medi ā effectui viciniorē: ita ꝙ flegma. vbi ḡ. exñs nūc nō putridū qd̄ hic ad annū causabit febrē: ⁊ nūc nō cāt: est cā añs illi⁹ future febris. ¶ Q̄ꝫ dictū est volūtariū. Tūc eni oꝫ dicere ꝙ in corpore de 2° mō eq̄litatis est cā morbi. pꝫ. qꝛ ē hū oꝛ q hic ad annū causabit mōbū: vt ꝯstat eē possibile. ⁊ cū oīs talis sit preter nām: sequit ꝙ i corpore de scd̄o mō equalitatis ē res p̄ter nāȝ: qꝛ cā morbi. ¶ Uidet ḡ mihi ꝙ ad hoc vt sit cā añs reqrit ꝙ sit cā. ⁊ cū hoc iter ipsam et effectū cadat cā media. vbi grā. si cerebrū est repletū hūiditate flegmatica ⁊ pars hūoris descēdit ad foramē vuee: tūc dicimus ꝙ ista cerebri repletio est cā opilatiōis. nā per illā repletionē ꝯtingit ꝙ ille pauc⁹ humor ad foramen descēdit. ¶ Et si dicat ꝙ qꝛ tūc i febre tertiana multoꝝ paroxismoꝝ nō eēt cā ꝯiuncta. qꝛ nō est cā nisi hūor q actu putrefit qui ē cā ꝯiuncta. dr̄ ꝙ stat hūorem q nō est putridus esse cām putride fe. mediāte putrido. vbi grā. si vnica vna colere male esset nō moueret ad putredinē: qꝛ regularet: sed qꝛ ista coniungit cū alijs: illa nō mouetur ad putredinē sicut alie non putride sūt causa q̄re ista putrefit. ⁊ sic sunt cā febris mediante ista. ¶ Cā aūt ꝯiūcta est illa corporea inter quā ⁊ effectū nō cadit causa media sicut vapor putridus est causa cōiuncta putride fe. Utruꝫ aūt hūor putridus q nō ꝑuenit ad cor. sed suū vaporē cōicat cordi sit causa cōiuncta est qd̄ alibi videnda. ¶ Ad ꝓpositū ergo reuertēdo dr̄ ꝙ cibus interim dū ꝑmanet in forma qua ab ex̄ immissus est corpori est cā ꝑmitiua. sed post q̄ȝ trāsmutatus est a calore nr̄o post primā applicationē ꝑ modū cibi extrinseci ⁊ ꝓpriā ꝑdidit formā ⁊ acqsiuit nouam: tūc est cā corporea. aut primitiua aut antecedens ⁊c. ¶ Cōmēti Gal. expositio.

Quod hic ⁊c. Gal. in ꝯmento fac̄ duo. primo ponit habitudinē huius apho. ad 4ᵐ huius ꝑticule: 2° ꝯmentatur apho. ibi 2ª. (Q̄ꝫ p̄ter nāȝ.) Dicit ꝑmo hypo. alibi dixisse illud qd̄ hic dixit. s. i alio apho. vbi dicit nō plenitudo nō indigētia. ꝫ hic solū loqt̄ de plenitudie. i. repletiōe näe posse excedēte. ⁊ iō iste apho. ē ꝑticularis respcū apho. 4ⁱ. QVOD PRETER NATVRAM. Expōit apho. ⁊ diuidit in duas ptes. primo ondit qd intelligēdum sit ꝑ cibū p̄ter nām corp⁹ intrātē. 2° verificat scd̄am partem apho. s. illā. manifestat vero sanitatē. ibi 2ª. (Q̄ꝫ aūt.) ¶ Prima in duas ꝑmo pōit vnū gn̄alē itell'm cibi p̄ter nām implicādo vnā distinctionē. 2° spāliter ondit intellectū hypo. ibi 2ª. (Q̄ꝫ aūt cibū.) ¶ Dicit ꝑ ꝙ cū hypo. dixit p̄ter nām intellexit cibū facientē repl'onē q̄ dr̄ p̄ter nām in ꝯparatione ad aliā repl'onē q̄ est n̄ alis. nā mēbra debēt esse aliq̄ repletione näliter repleta. ¶ Dicit secūdo quo ad hanc partē ꝙ repletio p̄ter nām ē duob⁹ modis. vno mō in ꝯparatiōe ad largitatē vasis. ⁊ isto mō illa dr̄ repletio p̄ter nāȝ qua vasa plus debito extendūtur. 2° in ꝯparatione ad tenorē v̄tutis. ⁊ isto mō dr̄ repletio cū in loco ꝯtinet corp⁹ qd̄ a v̄tute recte regulari nō pōt. Nā si in stō eēt cib⁹ multū extēdēs. s. merito sui modi subē q posset forti existenti virtute bñ ⁊ faciliter digeri. iste est repletio quo ad vasa: ꝫ nō quo ad v̄tutē. ¶ Itē si in stō pauc⁹ ponat̄ cib⁹ ꝫ malus ita ꝙ eū v̄tus vicer̄ nō possit illa ē repletio quo ad v̄tutē: ꝫ nō quo ad vasa. qꝛ vasa nō ampliorē habent quantitatē q̄ȝ nälissime capere deberent. QVOD AVTEM CIBVM. Mō spāliter exponit ⁊ diuidit in tres ptes. ꝑmo ponit verā expositionē. 2° vnā falsam ⁊ iprobat. 3° vnā aliā falsaȝ ⁊ iprobat. ibi 2ª. (Aliter āt.) ibi 3ª. (Alij aliter dicūt.) Dicit ꝑ ꝙ cū hypo. dicit cibū p̄ter nāȝ intrātē corp⁹ facere egritudinē nō dixit illud vt itelligerem⁹ ꝙ cibaria extēdentia stō ᵐ nocēt. ⁊ ista q̄ sunt minoris q̄ȝtitatis q̄ȝ capere possit stō⁹ nō nocēt. sed supple vt itelligeremus ꝙ cibaria faciētia repletionē i ꝯparatiōe ad v̄tutē sūt illa q̄ faciūt egritudinē. Et ꝙ nō oportet oia: sed illa q̄ faciunt repletionē quo ad virtutē: ꝓbat trib⁹ exēplis. Primum est. si virt⁹ sit fortis ⁊ cibus multū extendēs stōm facilis digestionis virtus eū superabit ⁊ digeret ⁊ nō faciet morbū ꝫ si cibus fuerit paucus male digestibilis. virtus ēt debilis non poterit eū superare ⁊ iō faciet morbū. ¶ Secūdum exēplū est de digestiōe epatis. nā forti exñte virtute ⁊ chilo faciliter ad sanguinē trāsmutabili ēt si multū vene epatis ipleātur. virtus tñ digeret ⁊ i bonos mutabit humores. ꝫ vbi v̄tus epatis sit debilis valde nō obstāte ꝙ chilus sit paucus ꝑcipue si male fuerit digestibilis virtus epatis eū superare nō poterit ⁊ erit aptū facere egritudinē. ¶ Tertiū exemplū ē de sanguine ad mēbra exteriora trāseunte. nā illorū mēbrorū forti existente v̄tute ⁊ si in quātitate superet digerit. ⁊ in subam mēbroꝝ transmutat̄. sed si mēbra sunt debilia q̄ȝuis paucus esset sanguis: tamē nō digerit ⁊ eēt apt⁹ facere egritudinē. ¶ Ex qb⁹ pꝫ: ꝙ plenitudo q̄ ad v̄tutē est aptior facere morbū q̄ȝ plenitudo q̄ ad vasa. ⁊ iō v̄isimilē ē hypo. itelligere hūc mōz repletiōis q ē ꝭꝫ tenorē v̄tutis hūana corpora regētis. ALITER AVTEM. Hic ponit expositionē nō veram illi⁹ partis dicte. ⁊ posset diuidi in tres. quia primo ponit expositionē. secundo rationē ꝓ illa. tertio iprobat. Dicit ꝑ ꝙ possibile est illā partē aliter intelligi ab alijs q̄ȝ sit dictum. Et est ꝙ dicam⁹ cibum illū preter naturā qui excedit naturā ⁊ virtutem ratiōe alicui⁹ sue qualitatis. ¶ Dicit secūdo ꝙ hoc apparet rōnabile. ⁊ ratio est: qꝛ ex quo omnia mēbra ad sui nutricationē appetūt cibos sibi cōuenientes ideo illi dicunt̄ naturales q cōuenientes sunt ad nutriēdū ea. sed si cib⁹ alicui mēbro fuerit cōueniens ⁊ alteri non aduenerit cib⁹ cōgruus. tunc ꝓculdubio dicem⁹ cibum preter nāȝ ingredi corpus: ⁊ precipue mēbro cui nō cōuenit. ¶ De parte tertia dicit ꝙ ista expositio nō est ad mentē hypo. Ratio quia ex cibo in qualitate peccāte nō est necesse morbūȝ generari: quia stat ipsum esse modicuȝ vt digeri possit. ⁊ ideo ex eo non generabit̄ morbus neq̄ȝ si multiplicat̄ hoc modo multiplicatiōis est aptus facere morbū. ¶ Hoc autē ꝓbatur. primo: quia medicina mēbruȝ corrūpens vt opium vel mandragora vel euforbiū non facit morbū nisi in quantitate notabili detur. ¶ Scd̄o idem ꝓbatur: quia hūor ad mēbra transmissus nō facit morbū nisi fuerit notabilis quantitatis: quia qñ est paucus nisi sit ex̄ metā malicie poti⁹ ex eo nutriret̄ mēbrū cui cōuenit: nam nisi mēbrū ex illo eēt aptū nutriri non diceret̄ cibus: ⁊ tñ hic loquitur in apho. de illo qui est cib⁹. ¶ 3° ꝓbat̄. qꝛ aer cū hanelitu attractus ad stō ᵐ si sit paucus nō ledit. licet nō cōueniat: ⁊ hūiditas pauca ad cānam pulmōis descendēs non ledit. ergo non ēt quilibet cibus qualitate peccās ledit. Sed qꝛ Gal. dicit hic ꝙ opiū ⁊ mādragora ⁊ euforbiū nō ledūt nisi augmētata quātitate que oia dicuntur venena aut medicine venenose. ideo hic.

Dubitatur vtrum venenuȝ possit nutrire. ad partem negatiuam. arguit̄ sic. illud qd̄ est penitus ꝭm totā subam discōueniens nō potest nutrire hoiem. venenū ē huiusmodi: ergo ⁊c. Maior ē Gal. tertio cōplexionum. ca° 2° di. oportet igitur vt sit inter totam subaȝ nutrientis ⁊ totā subam nutriti cōmunicatio aliqua ⁊ similitudo. minor arguitur. quia illud qd̄ ꝭm totā subam est interficiēs: ⁊ cōtrarium est penitus ꝭm subam discōueniēs. ⁊ venenum est huiusmodi: ergo ⁊c. minor est Auicē. 2ª primi. ca° de eo quod comeditur ⁊ bibitur. vbi dixit. Si vero tota suba mortificās est venenum. ¶ 2° sic arguit̄. illud qd̄ non permutatur a corpore ꝭm totam subam nō nutrit: sed venenū ꝭm totā subaȝ nō permutatur a corpore: sed mutat ipꝫ. ergo venenum nō nutrit. maior est clara. minor est Auic. 2ª primi. ca° allegato dum dixit. Illud vero quod nullo modo a corpore mutatur ⁊ ipsuȝ mutat venenū absolute. ¶ 3° sic. venena putrefaciētia ⁊ corrodentia nullo modo possūt nutrire. cum ipsa sint calida sequit̄ ꝙ a pari nec alia q̄ȝ calida

Argu^m^ Primū Uene^m^ nutrire potest.

2^m^

3^m^

venena poterunt nutrire. ergo nec frigida nec calida venena poterunt nutrire. sed ꝙ sequatur ꝙ frigida non possunt nutrire. arguitur: qa calida venena ⁊ corrodētia a corpore nostro transmutabilia sunt. sed frigida vt opiū nec ꝭm qualitatē: nec ꝭm subām sunt a nobis trāsmutabilia. Cum ergo trāsmutabilia a nobis magis videātur posse nutrire q̄ʒ nō trāsmutabilia: sequitur consequētiam valere. ista corrosiua nō possūt nutrire. ergo nec frigida: sed ꝙ corrosiua ⁊ putrefactiua a nr̄o calore permutētur: colligitur a Gal. tertio cōplexionū. caᵒ 5ᵒ dū dixit de illis venenis calidis corrosiuis. ⁊ illud iō qm̄ cū corpori calido occurrūt ⁊ aliqualiter ad recipiēdū alteratiōnē inclinātur quedā vltimū caliditatis cōsequūtur ⁊ quedā eorū in putredinē ꝯuertūtur. ⁊ ꝓpter illud trāsmutāt corpora aīalis. sed ꝙ frigida venena non possunt a corpore trāsmutari neqʒ ꝭm totā subām: neqʒ qualitatē colligitur. ⁊ precipue de lacte papaueris eodē modo dū dixit. Scd̄m autē hūc modū corpus hoīs cōtrariū est lacti pap̄. qm̄ nō est eius vt in ip̄m penitus aliqd efficiat neqʒ ꝭm qualitatē: neqʒ ꝭm vniuersalē subām eius. ¶ Q̄ āt ista corrodētia nullo modo corpora nr̄a nutrire possunt sumit a Gal. 3ᵒ de simplici medicina. distinctiōe 4ª. caᵒ tertio dum dixit. i medicinis aūt q̄ iterficiūt ꝑ illud qd̄ faciūt accidere de corrosione ⁊ putrefactiōe nō est possibile vt nutriant penitus ⁊ si q̄ʒtitas eoꝝ sit parua in termino paruitatis.

In oppositū arguit ꝓmo auctoritate Gal. tertio de simplici. loco allegato. dū dixit. Et ex oībus reb⁹ scit ꝙ vna medicinaꝝ q̄ interficiūt ꝑ suam infridationē qñ sumit ex ea q̄ʒtitas ꝑua possibile ē vt nutriat corp⁹ sicut succ⁹ lactuce. ¶ Rōne arguo sic. possibile est vt nutrimētū a corꝑe nr̄o spoliet sua venenositate. ⁊ postea poterit in subām nr̄i corꝑis cōuerti. g̊ venenū pōt nutrire. g̊. ꝯñia clara. Assumptū ꝓbat. qꝛ nutrimētū pōt corp⁹ spoliar sua venenositate ⁊ magis sufficit corp⁹ mutare nutrimētum q̄ʒ eō. g̊ corp⁹ poterit nutrimentū spoliare sua venenositate. ꝯñia clara ⁊ assūptū pʒ de arbore trāsplātata de ꝑsia in egyptū: de q̄ loqt Gal. 6ᵒ de accñti ⁊ morbo. q̄ in ꝑsia erat venenosa: ⁊ i egypto nō erat venenosa. q̄ mutatio nō fuit nisi ꝑꝑ nutrimētū diuersū. ¶ Cōfirmat: qꝛ stat i hoīe iueniri ꝓꝑetatē nālē corrūpēdi venena ⁊ venenositates. Sʒ ista exñte poterit ille hō venenū sua venenositate spoliare. assumptū est Aui. i 7ᵒ de aīalib⁹. vbi dicit in ꝑria sua fuisse hoīem quē cū morderēt serpentes, non ledebatur: nec veneni impressionem percipiebat. ¶ Confirmat 2ᵒ: qa ꝑ vsum medicinarū tyriachaliū corꝑi acqrit ꝓprietas resistendi veneno vt pʒ. in caᵒ. de tyriacha. qnto cañ. sexta quarti. ⁊ de metridato. ¶ Cōfirmat tertio: qꝛ ex paulatiua assuefactiōe fiunt aliqñ potētes sumere venenū sine nocumēto vt dic̄ Gal. d̄ muliere q̄ ꝑ hanc assuefactionē ꝑuenit ad h̄ vt ex iusqamo sumēt sine nocumēto q̄ʒtitatē magnā tertio de simplci medicina. distinctiōe q̄rta. caᵒ p̊. ¶ Tertio ꝓncipaliter arguit de puella nutrita napello de q̄ dr̄ sexta quarti ꝙ facta ē ita venenosa ꝙ nō approximabat ei gallina. ¶ Quarto arguit: qa in corꝑe nr̄o pōt venenū gñari vt patet de saliua hoīs colerici ieiuni. 4ᵒ d̄ iterioꝛib⁹. caplo sexto. g̊ pōt hō veneno nutriri.

In ista qōne sūt varij modi dicēdi. ⁊ iō faciā tres articulos. In primo ostendam qd est venenū ⁊ qd medicia venenosa ⁊ in qb⁹ differūt. i scd̄o ponā opinionē q̄ mihi vr̄ nō sufficiēs d̄ q̄sito. i tertio rñdebo iux̄ sniam Gal.

A
Nō p̊ Quantum ad primū nota ꝙ hoc nomen venenum: qñqʒ sumit large. s. ꝓ oī qd̄ applicatum corpori vel mēbro tēperamēto vicino in doli qua denoīat tale est mēbri vel corꝑis corruptiuū siue qualitate siue proprietate. ⁊ hoc mō large diuidit venenum sexta quarti. caᵒ 2ᵒ in venenū operatiuū a q̄litate ⁊ i operatm̄ a ꝓprietate. ⁊ hoc mō loquit Gal. tertio ꝯplexionum. caᵒ 4ᵒ vbi postq̄ʒ narrauit venena q̄ a ꝓprietate ꝯtrariantur: subdit. venenorum quoddā est aliud genus principiū alterationis sue ex caliditate que est in corporibus nr̄is recipiē d. Et idē auer. 5ᵒ colliget. qñqʒ vero sumit stricte ꝓut importat corpus humani corporis vel mēbri occulta ꝓprietate ꝑemptiuum q̄ñ a tota suba imediate ꝯplexionē ei⁹ corrūpēdo. Et hoc mō distinguit ꝯ medicinā venenosam. ⁊ Auic. describit 2ᵒ cañ. caᵒ 4ᵒ dū dixit. Et venenū ē medicina q̄ corrūpit cōplonem .s. hūanā nō cū ꝯrietate tm̄. sed cū ꝓprietate q̄ ē in ipso. ⁊ h̄ mō distinguit ꝯ medicinam venenosam 2ª ꝓmi. caᵒ de eo qd̄ comedit ⁊ bibit loco. s̈. allegato. ¶ Nō scd̄o ꝙ hoc nomē medicina venenosa qñqʒ sumit large sic: venenū p̄ mō dcm̄ vt dicit tam de operāte a ꝓprietate q̄ʒ de operante a q̄litate mortificādo. ⁊ hoc mō loqt Gal. 3ᵒ ꝯplonum loco allegato dicēs. sed res q̄ remanēt ꝭʒ diuersas subas absqʒ ꝑmutatōe ⁊ ꝑmutāt corp⁹ sunt medicie male corrūpētes nāʒ aīalis. q̄ ꝑꝑ existimo genus oīum harū medicinaꝝ eē venenosum. et ita vtit sepe. 3ᵒ de simplici medicina. distiractiōe q̄rta. caᵒ primo ⁊ 3ᵒ. ¶ Scd̄o mō sumit stricte. ⁊ hoc mō dicit 2ª ꝓmi ꝙ oꝑatio medicinaꝝ q̄rti gradus est ꝓprietas medicinaꝝ venenosaꝝ. ⁊ hoc mō sumit 2ᵒ cañ. caᵒ 4ᵒ allegato cum describit medicina venenosa aut venenū vt euforbium ⁊ opium. ¶ Sed tu diceres si esset vna medicina agens a q̄litate vt napellus q ē calus: ⁊ a ꝓꝑetate iterficiēs. Utrū dʒ dici medicina venenosa. ¶ Dicēdū ꝙ res hñs occultā ꝓꝑetatē corrūpēdi qñqʒ hʒ ꝯiūctā q̄litatē ꝑ se sine ꝓprietae mortificatiuā: ⁊ taliter dr̄ venenum absolute. ⁊ dr̄ medicina venenosa diuersis respectibus: qꝛ vtriusqʒ rō ⁊ veneni ⁊ medicine venenose sibi ꝯuenit. ¶ 2ᵒ mō ꝯtingit ꝙ cū ꝓprietate interfectiua sit q̄litas nō ꝑ se ꝑemptiua. ⁊ tūc erit venenū absolute ⁊ nō medicia venenosa. Nec valet argᵐ. ē medicia ⁊ ē venenū. ergo nō medicia venenosa. verbi gr̄a: napellus ē calus in scd̄o ⁊ a ꝓꝑetate iterficit. ē g̊ venenū ꝑꝑ ꝓprietatē ⁊ ē medicina ꝑꝑ q̄litatē. s. ē calus: sʒ nō est medicina venenosa: qa nō est talis in quarto gradu nec merito q̄litatis per se perimeret. ¶ Scd̄o dubitat vtrū medicina per suam attractionē interficiens vt elleborus debeat dici venenum aut medicina venenosa. ꝙ dicat venenū absolute. arguit: qꝛ perimit per suā virtutem attractiuā: ⁊ talis est ꝓprietas occulta. vt Mesue vult. ergo est ꝑemptiuus a ꝓprietate. ꝙ sit medicina venenosa habet a Mesue in caᵒ ꝓprio. ⁊ probatur. quia antequaʒ corrumperet indiget notabiliter permutari: ergo est medicina venenosa non venenum. consequentia tenet ex Auic. secūda primi. caplo de eo quod comedit ⁊ bibit. vbi hāc ponit differētiā inter venenū ⁊ medicinam venenosam. ¶ Hic dicit supposito ꝙ eleborus habeat ꝓprietatem educendi ⁊ attrahendi humores in tantum vt inde sequat spasmus: ⁊ non habeat proprietatē imediate corruptiuā ꝯplexionis hūane. ⁊ cū hoc nō habeat qualitatē quarti gradus ꝙ elleborus est venenū: largo modo accipiēdo venenū: ⁊ ē medicina venenosa largo mō. Et sic cōputatur sexta quarti iter venena. ⁊ qnto colliget. Sʒ stricte sumēdo vtrūqʒ mōis dictis. nec est venenū. nec medicina venenosa. Et sic appet ꝙ venenū ⁊ medicina venenosa stricte accepta non sufficienter diuidunt venenum largo modo sumptum.

Quantum ad 2ᵐ. prima opinio stat in duabus ꝯclusiōibus vt breuissime dicatur. ꝓma possibile est venenum qualitercunqʒ acceptum in tam modica quātitate recipi vt inde corpus nutriat. probatur. tāta pōt esse proportio corporis ad paruam partem quāta est corporis ad magnū cibū. sed tanta potest esse proportio corporis ad magnū cibū: ꝙ ipsū in subām trāsmutādo cōuertet. ergo pariter de veneno. ¶ Secūda cōclusio. ipossibile est corpus nutriri veneno sumpto in quātitate tāta in quāta debʒ sumi cibus pro debita restauratiōe faciēda per vnam integram saturationē vt comestionē. hoc patet. qꝛ venenū qualitercūqʒ accipiatur in tāta quātitate interficeret ꝓus q̄ʒ nutriret. ¶ Et ad hūc intellectū debet intelligi ꝙ venenū mutat ⁊ non mutat a corpore mutatiōe de qua sit curandū. s.

qñ in tãta quãtitate sumaꝛ ĩ quãta capiẽda est cibꝰ ꝓ vna integra saturatiõe. ⁊ ad hũc sensuʒ itelligũt doctores dicẽtes venenũ nõ posse nutrire. ¶ Hec positio leuiter fundaꝛ. Naʒ ex motiuo cõclõis ꝑme ostẽdereꝛ ꝙ ex pane imediate posset corpus nutriri: cũ in tam parua quantitate posset poni iuxta cor vt tantam ad illud haberet ꝓportionẽ: quantam hʒ ad sanguinẽ quo nutriꝛ: ⁊ cõstat hoc eẽ falsũ. Sed credo ꝙ ista positio nõ negaret ⁊ mlta alia absurda. 2º ista positio est ꝯ galienũ 3º de simplici medicina. loco supra allegato.

2ª Opio ¶ 2ª positio ponit ꝑ has distinctiões. venenoꝝ qõdã ẽ a tota suba ꝑemptiuũ: qõdaʒ a q̃litate. hoc sumiꝛ sexta q̃rti. caº 2º. ¶ 2ª distinctio. venenoꝝ a q̃litate operãtiũ q̃dam sũt calida quedã frigida. hoc pʒ scõa ꝑmi. caº de eo qõ comediꝛ ⁊ bibiꝛ. ⁊ sexta q̃rti. ¶ Tũc ponunꝛ tres ꝯnes. ꝑma ẽ. ipossibile est venenũ ab occulta ꝓprietate iterficiẽs nutrire. ꝓbaꝛ. qꝛ mutat ⁊ nõ mutaꝛ. vt scõa primi. caº allegato. ⁊ 3º ꝯplonũ. caº 4º. vbi dꝛ ꝙ nõ mutaꝛ ĩ q̃litate nec ĩ suba. 2º qꝛ iter tale venenũ ⁊ corpꝰ nõ currit ꝯueniẽtia vel familiaritas ex ꝓprietate: cũ sit oĩno ꝯrietas. Et iuxta hãc ꝯneʒ dicũt puellã nõ fuisse napello nutritã. sʒ assuefactã assũptõi eiꝰ: ita vt eiꝰ sufflue humiditates remanerẽt infecte ⁊ interficerent. ¶ 2ª ꝯclõ. ipossibile ẽ ex veneno calõ corpꝰ nutriri: qõ ꝑ manifestã q̃litatẽ ẽ ꝑemptiuũ. ꝓbaꝛ. qꝛ oẽ tale aut est adustiuũ aut putrefactiuũ aut corosiuũ aut iflãmatiuũ. nullũ aũt tale põt nutrire: qꝛ nõ ꝑt corrigi a nr̃o calore. potiꝰ. n. augeꝛ illoꝝ dispõ a calore. ¶ Tertia ꝯclõ: lʒ aliquo veneno frido nõ possit corpꝰ nutriri. tñ nõ repugnat aliquo tali nutriri corpus. ¶ Pria ps pʒ. qꝛ aliqõ tale venenũ frigidum ẽ ita iproporꝛtionati modi sube vt nutrire non possit sicut lap̃. 2ª ps pʒ ex Gal. de simplici medicina. distinctione 4ª. caº primo ⁊ 3º.

¶ Hec positio ꝑ repugnat Gal. ⁊ Aui. de veneno a forma specifica oꝑatiuo quo dicũt nutritã eẽ puellã. ¶ 2º repugnat experimẽto. nã plãte tpe pestis ⁊ fructꝰ ĩ loco ꝓducti sũt venenosi ⁊ ifecti. vt sumi põt 2ª ꝑmi. caº. de his q̃ ꝓueniũt ex mutatõe dispõnũ aeris: ⁊ cũ talibꝰ nutriũꝛ plurima corpa vt cõstat. ⁊ pʒ ꝙ sũt venenosa hꝯ ꝓprietate. ⁊ ꝓpterea nõ vꝛ q̃re calor nãlis caliditatẽ intensiorẽ nõ possit remittere cũ vrina existentẽ in balneo: qꝛ magis est calidus refrigerat.

3ª Opio ¶ 3ª igiꝛ ꝯõ supponit ꝑmo ꝙ nõ minꝰ põt nutritũ trãsmutare nutrimẽtũ q̃ʒ eꝯ. pʒ. qꝛ nutritũ habet rõnẽ agẽtis respcũ nutrimẽti. ¶ Scõo supponit ꝙ nutrimẽtũ sufficit corpus trãsmutare de dispõne venenosa ad nõ venenosam. pʒ de arbore transplantata expersia in egyptũ. ¶ Ex his sequitur ꝙ nutrimẽtũ venenosum potest a corpe trãsmutari ⁊ expoliari sua venenositate. Sequiꝛ 2º ꝙ non repugnat aliqua duo esse eiusdẽ spẽi. spãlissime in quorum vno erit vna ꝓprietas q̃ nõ erit ĩ alio vt captis duabꝰ talibꝰ arboribꝰ vna trãsplãtata ⁊ alia nõ. ¶ Tertia suppositio. ꝙ nõ regpugnat in eodẽ mixto iueniri rationẽ cibi ⁊ veneni respectu eiusdem ⁊ vniꝰ probaꝛ: quia napellus est hmõi respectu hois: vt vult Gal. 3º cõplexionũ. hoc patet scõo de carne vipere q̃ leprosis daꝛtur ꝓ cibo: ⁊ pʒ de fungis malis q q̃sdã nutriũt ⁊ q̃sdã iterficiũt. Unde socer meꝰ habuit famulũ theotonicũ q oẽs malos fungos quos maleficos lanis vocamꝰ comedebat ĩ plurima q̃ʒtitate: quibꝰ nutriebaꝛ cũ alij ide perirẽt. ¶ Quarta suppositio ꝙ non repugnat aliq̃ʒ dispõnẽ per paulatiuaʒ assuefactionẽ fieri corpori naturalẽ que tñ si subito iprimeretur esset eiusdẽ corporis ꝑeẽptiua. patet de complexiõe sclaui respectu indi corporis. patet 2º de muliere q̃ assuefacta comedebat iusquianũ sine lesiõe. 3º de simplici medicia. ¶ Quita suppõ tã nãliter q̃ʒ artificialr põt acquiri corpori dispositio q̃ ꝓprietatis venenose a forma specifica oꝑantis est corruptiua ⁊ eiusdẽ peremptiua. hoc patet de metridato q per vsuʒ sue medicine quẽ metridatũ appellamꝰ se reddidit ab vsu venenorum securum: ⁊ de vsu boli armeni ⁊ tyriace in loco pestifero. patet 2º de illo homine ab Aui. nominato qui serpẽtibus sine lesiõe se obijciebat. ¶ Ex his ponitur conclusio responsiua ꝙ tam veneno a proprietate q̃ʒ veneno a qualitate operãte potest humanũ corpus illud sua venenositate spoliare. ꝑ ꝑmã suppositionem. Et ideo poterit illo nutriri. ¶ Scõo capio mixtũ qõ habet rationẽ veneni ⁊ nutrimẽti. patet ꝙ potest aliquis homo per proprietatem suã illã venenositatẽ remouere ⁊ ea remota remanebit sola ratio cibi. Et ideo poterit corpꝰ nutriri. ¶ 3º possibile est talem venenosam dispositionẽ alteri ꝑ assuefactionẽ paulatiuã fieri naturalẽ vt dicit quarta suppositio. ergo non repugnabit nutriri ex habente illam. ¶ Quarto cõtingit capere hoieʒ habẽtẽ ꝓprietatẽ ꝑemptiuã venenositatis vt dicẽ q̃nta suppõ. g̃ poteit venenositatẽ spoliari: ⁊ postea nutriri. ¶ Hec põ si intelligat ꝯclõnẽ ꝑticulariter ẽ ĩ se vera. sʒ non limitat totã mãʒ. Si aũt itelligat vlr ẽ falsa ⁊ ꝯ mẽtẽ Gal. vt patebit stati. ꝓpea ꝑma suppõ ⁊ si sit vera nihil facit ad conclusionẽ ꝓbãdã. Nã non seqꝛ. nutrimẽtũ põt a nutrito spoliari sua venenositate. g̃ hũanũ corpꝰ põt illud qõ sibi ẽ venenum spoliare sua venenositate. nã gallina grã exẽpli comedit araneas q̃ nõ sunt sibi venenũ ⁊ eas spoliat venenositate. q̃ sunt venenum hoi. ita ꝙ illud qõ ex araneis fit grã exẽpli ouũ põt hoiem nutrire. Sʒ nõ seqꝛ ꝙ hõ possit hoc facere. ¶ Et si tu dicas ꝙ prima suppositio intelligat ꝙ hõ põt venenũ hõi spoliari sua venenositate. hoc non ꝓbatur ibi. Nã nutrimẽtũ qõ trãsmutauit arborẽ persicã non erat venenũ illi arbori nec eꝯ. Et iõ non miꝝ si vnuʒ potuit reliquũ trãsmutare. Et ita gallina trãsmutat id qõ est hoi venenũ ad nõ venenosũ. illa g̃ lõga rõ de arbore egypti nihil valet ad ꝓpositũ: sed alie suppõnes sũt vtiles ⁊ verisimiles ex quibus cõclusio posita nõ sequiꝛ nisi particulariter.

¶ Gẽtilis ãt ĩ q̃õne quã facit vtrũ velociꝰ interficiat venenũ calʒ an fridũ: vt qõ ipossibile ẽ corpꝰ nutriri ex eo qõ ẽ sibi venenũ itereꝑptiuũ dũ ẽ venenũ sibi: ⁊ ẽ res nõ digna tãto doctore. vt igiꝛ videaꝛ vitas Ga. opionis sũt aliq̃ ꝑmittãda.

¶ Primo ergo supponitur ꝙ impossibile est calorem naturalem absolui ab operatione eius vt est calor hominis stante vita ⁊ nutricatione. ista pʒ: qꝛ si nutritur homo tũc calor regit sicut calor hominis cõuertendo hũiditatẽ in substantiam mẽbrorum. 4ª opio Galie. pª suppõ ¶ 2ª suppositio. aliqua sunt corpora que quãto magis a calore nostro vt est calor humanus patiunꝛ tãto magis a nã nutrimẽti humani remouenꝛ: qꝛ nõ cõuertunꝛ a nr̃o calore in rem corporis nostri augmentatiuã: sed aut dissoluunꝛ in elemẽta: aut aliquo mõ magis fiunt discõueniẽtia nutricationi. 2ª suppõ hec suppõ pʒ de medicina putrefactiua. Nã ex quo putrefit a nostro calore: ⁊ postea putrefacit merito proprietatis currẽtis inter ipsãmet ⁊ corpus nostrum: sequiꝛ ꝙ quanto minor quantitas eius sumaꝛ tanto velocius putrefiat. ¶ P. sicut inter micam panis ⁊ citrum currit ꝓprietas merito cuius caro citri a pane putrefit ⁊ nõ cõuertiꝛ in subam panis ita nõ repugnat inter vnã aliã rem ⁊ nr̃um calorẽ currere similẽ ꝓprietatẽ. Ideʒ posset dici de medicina corrosiua. ¶ 3ª suppositio nõ est repugnans aliquod esse mixtũ in quo simul sũt venenositas ⁊ possibilitas nutrimenti pʒ ex dictis opinione tertia. 3ª ¶ Quarta suppõ. non repugnat alicuius medicine putrefactiue virtutẽ putrefaciendi remoueri a calore nãli. probaꝛ. nõ est ipossibile virtutẽ adustiuam remoueri a medicina per calorem nostrum nãlem: ergo nec erit impossibile de putrefactiua. ꝯsequentia tenet. qꝛ tantum vel maiorẽ calorẽ habet medicina adustiua sicut putrefactiua. Sed arguitur maior: quia alleum est adustiuũ: ⁊ tamẽ virtus per nostrũ calorẽ remoueꝛ cuʒ intus assumiꝛ: ergo ⁊c̃. maior est Auicẽ. 2º cañ. caº de alleo. ⁊ minor pʒ 3º ꝯ cõplexiõibꝰ a galieno. 4ª ¶ 5ª suppõ. medicie frigide stupefactiue venenose possunt a calore nostri corporis corrigi ⁊ in verũ nutrimentũ tandem redigi. pʒ ex Gal. 3º de simplici medicina. distinctione 4º. cap. 3º allegato supra. 5ª ¶ Sexta suppõ ad hoc vt aliquid sit cibus corporis humani nõ sufficit ꝙ ꝑ multas trãsmutatiões tãdẽ in subaʒ

corporis nr̄i conuerti possit. Sed ꝙ ꝑ vnā vel plures trāsmutatiões in nobis a calore nr̄i corporis in subam nr̄i corporis ɔuerti possit p̄ma pars p3: q2 tūc elementa ⁊ oīa corpora generabilia ⁊ corruptibilia possēt dici cib⁹ nr̄i corpis: qð est ɔ̈ oium doctoꝝ mentē. Et q2 tūc nō eēnt cibi diuersi diuersoꝝ aialiū. ⁊ scða pars p3 q2 nulla alia vi2 rō futuri nutrimēti. ¶ 7ª suppō. sic̄ ad chilū vel ad sanguinē gn̄andū reqrunt̄ determinata agētia ita ad eadē generāda reqrunt̄ determinate mãe merito occulte ꝓprietatis in illas res a calore nostro transmutabiles. p̄ma pars p3: q2 chilus aut in stō aut i itestis gn̄at̄: nō i corde: ⁊ sanguis i epate ⁊ venis: nō in cere°. 2ª p3. ex dict̄ i illo apho. facili⁹ ē repleri potu q̄3 cibo.

p̄ª cōcl'o ¶ His habitis hec est p̄ma ɔcl'o. stat aliqð mixtū non venenosum esse. qð tn̄ nō potest corporis hūani esse nutrimentū ad sensu3 datū in sexta suppōne. p3: q2 stat aliquod esse tale inter qð ⁊ corpus non currit debita ꝓprietas occulta: merito cui⁹ possit i suba3 corpis hūani cōuerti: g̊ ⁊c̄. Assūptū p3 q2 aliter oia mixta q̄ nō sunt venena eēnt cibi hoī. quod manifeste repugnat experiētie. de lapidib⁹ ⁊ multis talib⁹ ide3 p3: q2 aliq̄ ē medicina absolute nō cib⁹ vt dr̄ 2ª p̄mi. ca° de eo ꝙ comedit̄ ⁊ bibit̄. ¶ Et cōstat ꝙ talis nō est venenū. si. n. eēt venenū nō eēt absolute medicia: g̊ ⁊c̄.

2ª cōcl'o ¶ Scða ɔcl'o. nō repugnat aliqð eē venenū fridū ⁊ aliqð calidū ⁊ aliqð a tota suba: qð tn̄ sit corpis nr̄i futuꝝ nutrimētū. ¶ Hec cōcl'o h3 tres ptes. p̄ª est Gal. 3° de simplici. loco all'ato. 2ª ꝓbat̄: q2 nō repugnat alicui tali suā venenosam caliditatem a calore nr̄i corporis auferri ⁊ rōne cibi remanētis in subam corpis ɔuerti: g̊ ⁊c̄. Assumptum ꝓ p̄ma parte: p3 ex suppōne 4ª de adustiuo ⁊ putrefactiuo. ¶ Tertia patet de puella napello nutrita: ⁊ ꝑ rōnes q̄ fiūt in tertia opiniōe pro illa cōclusione vt particulariter itelligit̄.

3ª cōcl'o ¶ Tertia ɔcl'o. verisimile est aliqua eē venena calida ⁊ aliq̄ frigida. ⁊ aliq̄ a ꝓꝑetate occulta: quoꝝ nullū pōt humanū corpus nutrire. probat̄: q2 verisimile est aliq̄ calida esse inter que ⁊ nr̄u3 corp⁹ nulla currit occulta ꝓprietas ɔueniens: merito cui⁹ sint in subam corporis trāsmutabilia. Assumptū ꝓbatur: q2 talis ꝓprietas aliquādo in re que nō est venenū nō inuenitur: ergo multo verisimilius in veneno nō iueniretur. eadē pōt ad experiētiam ondi. q2 adamas nunq̄3 nutriret in q̄cūq3 parua q̄3titate caperet̄: nec viride eris: nec caro reguli siue basilisci.

4ª cōcl'o ¶ 4ª ɔ̊. venena q̄ ideo putrefaciūt: q2 ð proprietate a calore nr̄o sūt putrefactibilia: nec i parua quātitate: nec i magna q̄3titate possunt esse corporis nutrimētū. ista fit ꝑ mēte Gal. ⁊ p3: q2 cū calor noster possit spoliari ab eius actiuitate stante vita: ⁊ ista de sui ꝓprietate putrefactibilia: sequit̄ ꝙ si sumant̄ in parua quātitate putrefiēt: ⁊ sic acuta putredine tandem in elemēta dissoluent̄: ⁊ nullo mō ꝑ solius caloris nr̄i actionē poterūt i corporis subam cōuerti. Sic igit̄ in sūma dicet̄ ꝙ ta3 aliqð calidū venenū q̄3 frigidū venenū: ⁊ q̄3 a tota suba pōt esse corporis humani nutrimētū: ⁊ etiā dr̄ ꝙ aliqua iueniūtur calida ⁊ aliqua frigida: q̄ nō possūt esse corporis nutrimētū. ⁊ sil'r aliq̄ a tota suba operatiua. nō q2 sint venena. s3 q2 carent occulta ꝓprietate p̄parāte ad talē determinatū modū passiōis q̄lis requiritur ad corporis nutrimentum.

¶ His habitis respōdebitur ad argumenta ante oppositum.

Primus Articu. ¶ Ad primū dicitur ꝙ aliqua s̄m totā subam ⁊ a ꝓprietate occulta cōtraria homini: sunt tamē a ꝓprietate ɔuenientia: sed ab alia ꝓprietate. Et iō stat corrupta ꝓprietate: merito cui⁹ disconueniūt remanere ꝓprietatē cōuenientē. ¶ Ad 2m dr̄ ꝙ venenū est absolute a corpe ꝑmutabile ꝑmutatione notabili: sed nō permutatur a corpore: ita ꝙ ꝓprietatē acq̄rat per notabilē a corpore permutationē: vel saltem ad eius actionē ab occulta proprietate nō requirit in se magnā trāsmutationem. ⁊ hoc vult Aui. 2ª primi. ⁊ Gal. 3° cōplexionu3. ¶ Ad tertiū si antecedēs sumitur particulariter cōceditur ⁊ negatur cōsequētia, Si vero vniuersaliter negat̄ nec hoc voluit Gal. ¶ Ad argumēta v̊o alteri⁹ ptis dr̄ ꝙ ꝓbāt particularē ꝙ aliqð venenum pōt nutrire ex q̄ nō seq̄tur vlis. Sequitur cōmētu3. ALII ALITER DICVNT. ¶ Hic Gal. dat tertiā expositionē illius termini preter nā3. ⁊ dicit q̄nq3 primu3 est ꝙ alij per cibū ingrediētem corpus preter nām intelligūt illū solum per quem vltimate exceditur nā. i. per quē vltimate opprimit̄ virtus. hoc enim idem est qð preter nām. dicit 2° ꝙ ille nō est intellectus hypo. ⁊ ratio: q2 nō fuit cōsuetudo antiquorū cū dicūt aliquod nociuum intelligere ita particulariter. nam dicūt generaliter vt calor cibus plenitudo ciborū corruptio chimoꝝ labores generāt morboꝝ. ⁊ nō ita limitate exprimūt q̄3titatē nec ē necessariū ponere. dicit 3° ꝙ iō nō ē necessariū ponere: q2 nemo dubitat cibum extēdētē naturā in quātitate valde modicū: vtputa si vnius denarij pōdere excedat cōsuetū: non tamē ilico faceret morbu3. sed si iteret̄ erit cā morbi. vult igit̄ hypo. hoc esse factiuum morboꝝ nō ꝙ necessario actu faciat. Et iō non est necesse isto mō limitare. dicit 4° ꝙ ex dictis p3 ꝙ licet ipi dicāt veram sententiā: tamē intentio eorū est superflua in limitādo illud qð nō oportet. ¶ Dicit quinto ꝙ sicut supra dicitur ꝙ non intelligitur de cibo peccante in qualitate. ita h̄ intelligendum est ꝙ non fuit mens hypo. de cibo mali saporis. QVOD AVTEM. Hic ɔmētat̄ scða3 partem apho. ⁊ diuiditur in tres. primo exponit partem. 2° declarat expositionem. 3° remouet quedam dubia. 2ª ibi. (Ponamus hominem.) 3ª ibi. (Sed cum hypo.) De prima dicit ꝙ hypo. bene dixit cum dixit. manifestat vero sanatio: q2 non solū sanatio: sed qualitas sanationis declarat cibū igrediētē corp⁹ p̄ter nām facere morbu3. Et sil'r oīs actio futura a medico cōprobat̄ eē vtilis ex suo effectu. i. ex effectu q̄ secutus est in preterito similem actionem. Et ideo hypo. in dictis verbis intelligit sanitatē sequentē eūationē rei nociue esse illā que significat rei nociue p̄ntiam facere morbū. Et hoc idē voluit Hypo. in trib⁹ libris quos fecit de digestiua qð totū explanabitur. ¶ Cōsidera igitur hyp. velle ꝙ effectus rōnales seq̄ntes q̄sdā actiōes faciūt manifestū eē cū intē[illegible]⁹ talē effectū i sibi sil'r eē opandū. PONAMVS HOMINEM. Nūc declarat exēplū di. ponam⁹ hoiem plus comedisse debito ⁊ se exercuisse min⁹ ɔsueto ⁊ ꝙ sentiat grauitate3 post ista in toto corpe ⁊ ꝙ cu3 rubore ⁊ tumore venarū febriat. In isto casu non vane imo rōnaliter cogitam⁹ ꝑ signa dicta egritudinē eē plenitudinē. s3 tn̄ si purgamim⁹ eā ⁊ viderim⁹ ꝓfuisse purgationē tūc erim⁹ ⁊ certi ⁊ securi ita eē ⁊ securi⁹ poterim⁹ de hac ifirmitate aliū curare. Neq3 expectabim⁹ ꝙ alij expectāt. s. multis alijs certificari: q2 h̄ sufficit neq3 h̄ erit oportunū ꝙ certificemur: q2 in ɔ̈ria operatiōe cōtingit eɔ̈ vtputa ꝙ nō eūando nō sanat̄: q2 hec certitudo sufficit s̄m mētem hypo. SED CVM HYPO. Hic remouet dubitationē. ⁊ diuidit̄ in quatuor s̄m q̄ttuor dubitationes. 2ª ibi. (Humoꝝ āt.) 3ª ibi. (Sed tamen q̄dā.) 4ª ibi. (Cū. n. corruptio.) de p̄ma dicit ꝙ hypo. eūationē humorū peccantium equaliter vocat minorationē. Sed q̄n vnus determinat⁹ humor peccans euacuat̄ illā vocat purgationē. Et hoc dictu3 est pluries. ¶ De secūda parte dicit ꝙ minoratio fit pluries p̄ncipalissime ꝑ flobotomiā. 2° per scarificationes spāliter in spatulis: q2 insunt vicine venis magis a quibus sugūt deinde exercitia. deinde fomētationes que sūt calefactiōes cū re humida, vaporosa vel corpulenta balnea ēt ⁊ fricationes ⁊ ieiunia accidentalia. Et ista nō minuūt cito sicut superior. s. flobotōia ⁊ scarificatio ⁊ hec ꝓ isto loco sufficiāt. Nā alias fecit librū de plenitudie. ¶ De parte tertia dicit ꝙ subiungendū est. ꝙ sit dicēdū de plenitudine s̄m tenorem virtutis merito qualitatis male. Et dicit ꝙ op3 peccantē humorem purgare. s. farmaco. Nā parte illa purgata illud qð restat ē bonū. de parte q̄rta dicit ꝙ non oīs putrefactio d3 dici isto mō humorum corruptio. imo notare debes ꝙ sicut accidit in vino ita accidit in sanguine ꝙ q̄nq3 intense putrefit ⁊ non potest reduci ad benignu3 a calore nostro. sicut cum vinum

leuiter accessit pōt ad vinū leuiter reduci. Et iō talis corru ptio ad benignū reducibilis non dicatur huiusmodi corru ptio: sed per corruptionē intelligamus cum ita corruptus est vt ad benignum reduci non possit.

Sāguis putrid⁹ ad benignū reduci nō potest.

Queritur vtrū sanguis putridus ad benignū reduci possit. Et sine argumētis notādū est ex his que dixi in qōne de putrefactiōe. 3° tegni ꝙ in putrefactiōe est caliditas extranea fixa in hūiditate putrefacti. 2° oꝫ calorē nālē esse debilē. 3° ꝙ hec caliditas agat ad mixti corruptionē ⁊ elemētoꝝ separationē nō preparādo ad alicuius forme mixti itroductionē ꝑ se. ¶ Nota 2° ꝙ in quolibet mixto ꝑfecto est pars subtilis spumosa in qua fundatur suus intrinsecus calor nālis eiusdeꝫ ꝯseruatiuus ⁊ humidi ꝯtētiuus. ¶ Nota 3° ꝙ quēadmodū deficiēte radicali humido cū ad senectutē vadimus ad hoc venimus vt ad ꝑfectionē iuuētutis amp̄. redire nō possumus. Si tñ stāte adhuc debita mēsura illius substātifici humidi ad ꝑfectioneꝫ possumus attingere nō obstāte infirmitate ⁊ alteratiōe preternāli ita est in istis iuenire mēsurā hui⁹ humidi aerei qua deficiēte nō pōt amp̄. nālis calor ad illum vigorē redire vt possit suū humidū debite cū sicco retinere. ¶ Nō 4° ꝑ putredinē tale substātificū humidū spūosum deperdi. sꝫ p̄ fieri alteratiōnē ⁊ subsequētē dissolōnē ⁊ paulatim. istud pꝫ: q₂ dissolō fit ꝑ alterationē. ⁊ q₂ aliter nūq̄ꝫ ꝑ tp̄s aliqđ putrefieret. ¶ Nota 5° q̄litatē ꝑ alterationē itroductā posse remoueri corpe eodē remanēte. ¶ Ex his pꝫ ꝙ humor mltū putrefactus puta vsqꝫ ad tm̄ dissoluta sit humiditas aerea ne possit satis ampli⁹ hr̄e de nāli calore nō pōt ad benignū reduci. Sꝫ hūor putrefactus citra illā mēsura pōt ad benignū reduci cū ꝑ alterationē malas qualitates deperdidit. ⁊ iste ē vn⁹ mod⁹ satis clarus vbi hūor ꝭꝫ se totū putrefiat. ¶ Alij sunt modi vt ꝙ icipiēte trāsmutatiōe ⁊ in mō mixtionis versus dissolōnē nō possit reduci: q₂ illa reductio nō fieret nisi a calore nāli illius modi mixtiōis dicti quā pri⁹ habuit ⁊ ille humor. ⁊ ille calor v̄bi gr̄a epatis hmōi mixtionis nō est opatiuus nisi indeterminatā nām ꝓpriā q̄ nō est iste humor putridus. ¶ 3ᵃ est ꝙ putrefactio qñqꝫ est oībus ꝑtib⁹ hūoris aut plurib⁹ ⁊ tūc nō est hūor ad benignū reducibilis qñqꝫ in paucis ⁊ tūc ꝑ illaꝝ sepationē relique reducunt. Sꝫ hmōi vltimus nō est ad mētē gal̄. Sꝫ tūc isto stāte vr̄ seq̄ p̄ ꝙ aliq̄ est febris putrida salubris ad saluteꝫ termināda nō hn̄s q̄tuor tpa quo ad māei trāsmutationē vt febris icipiēs a tali putrido hūore ad benignū reducēdo. qñ eni erit ꝯpleta digestio ⁊ ad benignū reductio nō amp̄. erit febris ⁊ sic febris illa nō hēbit statū aut d̄clinationē. ¶ Sequit 2° ꝙ nō in q̄libet febre putrida eēnt hn̄de tres itētiōes digestio ⁊ euō ⁊ alteratio: ꝯ̄ gal̄. in 3° tegni vt in illa in q̄ humor q putridus est nō eēt euacuādus. ¶ 3° seq̄t ꝙ aliqs est humor putridus ⁊ p̄ter nām q nō iducat de sui remotiōe ⁊ ista tria ⁊ multa silia sꝭ ꝯcedēda in febre a mā ad benignū reducibili pēdēte ⁊ de tali humore. ¶ Apho. XVIII.

Eorum que nutriuntur copiose ⁊ velociter: veloces secessus fiunt.

Theo. ¶ Eorū que vniuersum atqꝫ celeriter alunt: secretiones quoqꝫ celeriter fiūt.

Leoni. ¶ Eorum que vniuersim: ⁊ velociter nutriunt: veloces quoqꝫ fiunt excretiones.

¶ Cōclō aphorismi est ista. supfluitates corpoꝝ q̄ nutriunt copiose ⁊ velociter: cito a corpe expellunt. ꝓbat ꝯclō: q₂ tales supfluitates cito a benigno separant ⁊ cito gñant. igit alioꝝ paritate posita. cito expellunt. assumptū ⁊ ꝯñā declarabunt in notatis.

A Nōr. ¶ Ad itellm̄ aphorismi nota p̄ ꝙ nutricatio est assimilatio nutriētis ad nutritū ⁊ vltia opatio quā virtutes nāles nēcio faciūt in nutrito ꝓprie accipiendo nutricationē. sed tñ qñqꝫ sumit nutricatio ꝓ omni opatiōe nutritiue virtutis circa nutrimētū. tales aūt opationes cōiter ponunt tres a doctorib⁹. Appositio vnio ⁊ assimilatio. nā nutrimētū. primo ponit in poro mēbri debētis nutriri. 2° inuiscat ⁊ vnit cū partib⁹ circūstātib⁹. 3° assimilat ⁊ in qualitatibus ⁊ in suba. q̄libet ergo istoꝝ actuū large accipiēdo nutricationē pōt dici nutricatio. ¶ Nō 2° ꝙ nutritiue v̄tuti quatuor deseruiūt v̄tutes nāles que vocant ab Aui. ministrātes: scꝫ attractiua: retētiua: ⁊ digestiua: ⁊ expulsiua: de attractiue ⁊ retētiue opibus alibi dicet. Nūc de digestiua ⁊ expulsiua oꝫ attēdere ꝙ digestiua agit in mām nutrimētalem in tribus precipue locis ipsam trāsmutādo in stō° in epate ⁊ in mēbris ⁊ in omni tali digestione separat aliqua supfluitas ⁊ virtus eo tpe quo gñat benignā humiditatē ꝑ digestionē: generat ēt supfluitatē: sed interiꝫ dum remanet mā supflua multū ꝑmixta benigno nō multum stimulat ad expellēdū: ante ēt q̄ꝫ digestio cōpleta sit nō separat nāliter supfluitas a benigno: sed post cōplemētū digestionis separat benignū a supfluo ⁊ supfluū solū rei nanēs ⁊ grauās tā q̄ꝫ discōueniēs expellit. Ex qb⁹ pꝫ ꝙ eoꝝ que cito digeruntur alijs parib⁹: cito supfluitates a benigno separant. Sequtur 2° ꝙ eoꝝ alijs paribus citius supfluitates a corpore expellunt. ¶ Nota 3° ꝙ velocitas nutricationis maxime cōtingit ex velocitate oībus trib⁹ digestiōibus precedētibus nutricationē alijs parib⁹ vel saltē alicuius illaꝝ. naꝫ ꝭm ꝙ veloces sꝭ iste digestiones. ita velociter mā est ꝑparata nutricationi. igit alijs paribus velociter fit nutricatio. ¶ Ex his appet verificatio apho. q₂ corpoꝝ que nutriunt velociter velociter fiunt digōnes ⁊ velociter eoꝝ supfluitates expellunt. ergo de ꝑmo ad vltimū eoꝝ q̄ nutriunt copiose ⁊ velociter supfluitates cito expellunt. ¶ 4° nō ꝙ velocitas nutricatiōis ⁊ digōnis pōt ꝯtingere ex ꝑte nutriti ⁊ cibi. ex ꝑte nutriti: q₂ hꝫ fortē cōplexionē ⁊ debitā cōpōnē in membris digestiuis ⁊ nutritiuis. ex ꝑte v̄o nutrimēti: q₂ nutrim hꝫ ꝯdōnes faciētes ad facileꝫ trāsmutationē ⁊ citā a corpe in humiditatē nālem. Ex ꝑte q̄ꝫtitatis ⁊ q̄litatis manifeste ꝓprietatis debite currētis inter ipsuꝫ ⁊ cibatū modi subē ⁊ ordinis ⁊ hore ꝯueniētis assumptiōis sicut dictū est supra illo apho. facilius est repleri potu q̄ꝫ cibo. ¶ 5° nota ꝙ drīa est inter nutrire copiose ⁊ nutrire velociter. illa enim dicuntur nutrire copiose que ꝭm plurimas suas ꝑtes sꝭ apta cōuerti in subam corpis. illa v̄o dr̄ nutrire velociter q̄ in modico tpe. ita trāsmutant. ¶ Cōtingit. n. iueniri aliqđ copiose ⁊ tarde nutritiuuꝫ: vt porcina caro: ⁊ aliqđ copiose ⁊ velociter vt oua sorbilia: ⁊ testiculi galloꝝ: ⁊ vinū qđdā paucū ⁊ cito sicut q̄dā olera ⁊ aq̄ ordei. q̄dā paucuꝫ ⁊ tarde sic caro vaccina. h̄ ⁊ si veꝝ sit de velociter nutriētib⁹. tñ itellexit de his q̄ simul ⁊ velociter ⁊ copiose nutrirent. ¶ Nō 6° ꝙ ꝑ q̄dā signa cōprehēdimus ex ꝑte corpis ipm cito nutriri vt fortificatio v̄tutis cita in debilib⁹: ⁊ cita pulsus eleuatio: ⁊ talia q̄ in cōmēto dicent: q̄dā v̄o cognoscimus ex ꝑte dispōis nutrimēti vt ꝑ illa sup̄ noiata. 6° ¶ Ultio nō. ad aphorismi v̄itatē itelligi alioꝝ ꝑitatē. nā si cito nutrit. ⁊ cū h̄ taꝫ mlta fiat in eo attractio vt feces exiccent magis q̄ꝫ in alio. aut i alio sit v̄t⁹ ꝯtētiua debilior. aut cho. amplior ab epate ad itestina trāsmutat nō oꝫ v̄ificari ⁊c̄. 7° Cōmēti gal̄. expō.

Quod dixit. Gal̄. in cōmēto ꝑmo gñaliter exponit. 2° spāliter. 2° ibi. (Diuꝫ velociter.) De p̄ᵃ ꝑte dicit p̄ hypo. intēdere ꝑ velociter ⁊ cito nutriri in hora qua cibi accipiunt aut i hora q̄ paꝝ post succedit. ita vt in illa cibi ꝑ totū corp⁹ dispgant. Dic̄ 2° quo ad hāc ꝑteꝫ ꝙ illi q hāc haberēt nām velociter expellunt supfluitates ⁊ maxime si illa cibaria fuerint acuta: q₂ eorū supfluitates magis stimulant virtutē ad expellendū. Sed si cibaria fuerint viscosa illa tardius egrediunt. sꝫ si cibaria supi⁹ dcā. s. acuta sint velociora in exitu suaꝝ supfluitatuꝫ: ⁊ h̄ vult hy-

po. in apho. OMNIVM VELOCITER. Cōmētat̄ in speciali: ⁊ diuidit̄ in duas. p̄ exponit ƀm ꝓpriā opinionē. 2° ponit vnā nō verā expōnē. ibi 2ª. (Quidā sophiste.) p̄ª pars diuidit̄ in qnq꞉. nā p̄ narrat quedā nutritiua tarde aut cito. 2° ponit signa ꝑ q̄ cognoscimus corpus cito nutriri. 3° v̄ificat apho. ꝑ cām. 4° redit ad narrandum ciboꝝ varietatē in nutriendo. 5° ponit quasdā ꝯdōnes attēdēdas ad apho. verificationē. ibi 2ª. (Vñ corpus.) ibi 3ª. (Cu꞉. n. hec cibaria.) ibi 4ª. (Vnū aūt.) ibi 5ª. (Artificial'r.) ¶ De p̄ª dicit p̄ vinū eē īter oia cito ⁊ velociter nutriēs: ⁊ hoc ꝑꝑ modū sue subē: ⁊ ꝓprietatis currētis īter vinū ⁊ nostrū corpus. s꞉ caro vaccina: ⁊ q̄dā alia ī cōmēto posita tarde nutriūt: q꞉ nisi post longū tp̄s nutriunt. VNDE CORPVS. Ponit signa cite nutricationis dicēs ꝙ corp⁹ cito nutriri cognoscit̄ ex magnitudine pulsus ⁊ fortitudine cito post cibu꞉ acq̄sita: ⁊ h̄ maxime cognoscit̄ in corpib⁹ quoꝝ virtus est debilis: q꞉ paruus excessus in eis est magis manifestus: ⁊ talia sunt īfirma aut d̄bilitata ieiunio euōne aut labore. CVM HEC ENIM CIBARIA. Verificat aph. dicēs ꝙ cū cibaria ꝑ q̄ corp⁹ tarde nutrit̄ tarde digerant̄ nec̄e est eoꝝ sup̄flua tardi⁹ expelli vt dcm̄ ē. s̄. in aph. expōne s꞉ si eꝯ cibaria accipiant̄ q̄ cito digerant̄ tūc eoꝝ exeūtia facilius ⁊ ēt pri⁹ exibūt: q꞉ prius separabunt̄. VINVM AVTEM. Narrat diuersitates ciborum in nutriēdo. ⁊ diuidit̄ in tres. p̄mo in narrādo intētionē ponit diuersitatē vinoꝝ. 2° diuersitatē silium vino. 3° oñdit ꝯdōnē obseruādā ad verificādū has diuersitates opatiōis cibo. 2ª ibi. (Idē de alijs.) ibi 3ª. (Eadē in alijs.) ¶ De parte p̄ª dic̄ ꝙ vinū est certissimū ꝯ̄riū his q̄ tarde nutriūt. q꞉ cito nutrit. s꞉ tn̄ vina sunt diuersa in hac actione. ⁊ ēt alia in his vino silia. sed pri⁹ dicet de vino postea de silib⁹. ⁊ subdit̄ ꝙ vina alba subtilissimi liquoris sicut aq̄ sꝫ pauci nutrimēti. s꞉ vina grossa rubei coloris sꝫ pluris nutriⁱⁱ q̄꞉ alba: s꞉ pauciora q̄꞉ nigra ⁊ alba grossa min⁹ nutriūt q̄꞉ rubea grossa: sed grossa vina gn̄al'r plus nutriunt q̄꞉ subtilia. ¶ Subdit 2° ꝙ ƀm diuersitatē vinoꝝ sꝫ diuersitates exeuntis corpus. Nā alba quo ad suū sup̄fluū cū vrina egrediunt̄: sed rubea ⁊ nigra cū egestionib⁹. ¶ Subdit 3° ꝙ post tp̄a nutricationis sunt tp̄a expulsionis. ⁊ hic ꝑ tp̄a nutriēdi ītelligatis tp̄a digerēdi. Na꞉ trāsmutat̄ qn̄q꞉. ¶ Circa istā p̄tē nō ꝙ vina nigra plus nutriūt q̄꞉ rubea: cuius oppositū dictū est supra apho. xi. facili⁹ est repleri ⁊c̄. hec qō fuit ibi soluta: ꝙ hic intelligat de ꝯstātiori nutrimēto. sed p꞉ ꝙ nō est ita. dicēdum ergo ꝙ vinū rubeū dat min⁹ nutriᵐ in eq̄li q̄꞉titate sumptū q̄꞉ nigrū. sed citius ⁊ plus excedit in velocitate nutricatiōis q̄꞉ excedit̄ in multitudine nutrimēti a nigro. Et iō p̄cedit nigrū vinū ī velociter iplēdo ⁊ h̄ voluit ibi Gal'. Nō sol'onē. IDEM ET DE ALIIS. Narrat sil'es diuersitates in vino silib⁹. dicēs ꝙ ptisanū qō est aq̄ ordei cocta nutrit corp⁹ cito. sed modicū dat nutriᵐ. s꞉ iuscula de frumēto dāt nutriᵐ multū: s꞉ post lōgū tp̄s. Et ex hac narratiōe vult nos cōprehēdere diuisionē nutrimentoꝝ sup̄ positā in expōne apho. q̄dā. n. sꝫ multi ⁊ velocis nutrimēti. q̄dā multi tardi: q̄da꞉ pauci ⁊ velocis: quedā pauci ⁊ tardi. EADEM ETIAM IN ALIIS. Ponit ꝯdōnē obseruādā in v̄ificādo cōpatiōes ciboꝝ adinuicē dicēs ꝙ cū dicimus cibaria alia adinuice꞉ in nutricatiōe. o꞉ ꝙ alia ponant̄ paria p̄ter specificas diuersitates: v̄bi gr̄a. Cū dico: ordeū minus ⁊ citius nutrit q̄꞉ frumentū: intelligat̄ posita paritate in mō administrandi: vt si vnū in iusculo reliquū in iusculo: ⁊ si vnū excessu꞉. ita ⁊ reliquū: ⁊ ita in legumib⁹ ⁊ carnib⁹: ꝙ si vne elixe administrētur alie ēt. Si vne asse ēt alie assent̄. istud p꞉ ꝑ regulā cōparatiōis positā 2° ꝯpl'onū. ARTIFICIALITER TAMEN. Hic pōit ꝯ̊nes req̄sitas ad v̄ificādū apho. ⁊ diuidit̄ ī duas. ibi 2ª. (Corpora tn̄ idē.) Dicit primo ꝙ ad verificandū ꝙ citius nutriētia citius egrediuntur superflua. op꞉ obseruare ꝙ si qua eoꝝ sunt q̄ hn̄t humectationes ⁊ partes nociuas ⁊ pungitiuas: merito quaꝝ virtus ad expellendū stimularet̄ ꝙ illa talia artificial'r purgent̄ ab istis partib⁹. v̄bi gr̄a. lētes hn̄t p̄tē solutiuā q̄ in brodio trāsit facil'r ⁊ residuū qō est nutriᵐ tarde nutrit. Siqs igit̄ comedat lentes citius egeret q̄꞉ si comedat ordeū: qō citi⁹ nutrit nisi a lentib⁹ iste partes purgent̄: ⁊ sic de caulib⁹ ⁊ multis talib⁹ alijs. Modus igit̄ purgādi est ꝙ talia coquant̄ in aqua ⁊ elixatura proijciatur: deinde coquant̄ in alia aqua. ⁊ tūc comedant̄ ⁊ isto seruato illoꝝ que citius nutriūt sup̄fluitates citius expellūtur. CORPORA TAMEN. Ponit scđam ꝯdōnē obseruandā. ⁊ est ꝙ dent̄ in corporib⁹ in oib⁹ qualitatib⁹ silib⁹: q꞉ sunt aliqua nutrimēta que sunt velocissima in nutriēdo: tn̄ facile ipedit̄ eoꝝ sup̄fluitatū exit⁹ ꝑꝑ corpis dispōnē. Ad hoc aūt ītelligēdū debemus intelligere q̄ in li° Gal'. de v̄tutib⁹ nālib⁹ dn̄r. ibi. n. dr̄ ꝙ stōch⁹ recipit cibū ⁊ retinet sibi sil'e ad sui nutriᵐ. i. ad suā voluptuationē ⁊ cū voluptuatus fuerit emittit residuū ad intestina. vñ trahit̄ vtile ab epate. si tn̄ epar aliqn̄ ꝑ venas meseraicas ꝓpter nimiū desideriū plus trahit ad se q̄꞉ stomachus trāsmittat. s꞉ si stomachus nō indigeat voluptatione stōachus cito trāsmittit. Et iō citius epar illa digeret: q꞉ citius habebit ⁊ capiet. eode꞉ mō imaginādū est de epate respectu toti⁹ corpis: ꝙ epate auaro exn̄te cibū diutius retinet. Et iō tardius mēbra nutriuntur: sed eo nō existente auaro citius nutrit ⁊ citius nutriuntur. ¶ Ex q̄bus p꞉. ꝙ nō solū ƀm varietatē digestionis cite aut tarde fit cita aut tarda sup̄fluitatis emissio. immo ēt ƀm indigētie varietatē mēbroꝝ in retinēdo. Et iō hac varietate stāte in corpibus ꝯtingeret error in iudicādo de cibis q̄ tardius digerunt̄ aut velocius ꝑ exit⁹ sup̄fluitatū. ergo dū tētamus cognoscere sup̄iora dicta ꝓbemus illud in corpe inanito quo ad vtrūq꞉ nutritiuoꝝ: ⁊ nō vnū in exinanito ⁊ aliud in repleto ⁊ īueniem⁹ ita esse vt est dictū. QVIDAM SOPHISTE. Ponit falsa꞉ expōnē iprobādo dicēs ꝙ q̄dā sophiste dicūt hypo. in apho. intēdere ꝙ velociter dissoluātur a corpore nutrimēta q̄ cito nutriūt. Et hoc volūt ꝯcordare cū eo qō dr̄ in li° de dieta. s. ꝙ cibaria que tarde mutātur tarde dissoluunt̄. ⁊ velocia eꝯ: qō est certū ⁊ veꝝ. s꞉ nō est intētio hypo. hic dicere illud: q꞉ aliud intelligunt qn̄ dicunt secedūt aut exeūt q̄꞉ dissolui. ⁊ dixit hic de secessu. Cōsueuimus enim dicere ꝙ res exit: qn̄ cibus assumptus ƀm partē sup̄flua꞉ exit de ventre vel de alia corpis parte. Sed tn̄ veꝝ est ꝙ nutriētia tarde dāt nutrimentū nō cito dissolubile ⁊ eꝯ velociter nutritiua vt caro porcina ⁊ silia. gn̄ant eni꞉ humores grossos viscosos. s꞉ herbe ⁊ pisces petrosi ⁊ oia subtiles hūores gn̄antia cito dissoluunt̄. ¶ Apho. 19.

Acutorum morborum non omnino certe sunt sanitatis pronunciationes neq꞉ mortis.

¶ Morboꝝ acutorū presagia: nō ad modum tuta sunt: neq꞉ mortis neq꞉ salutis. 1

¶ Acutorum morborum non omnino sunt certe pronunciationes: aut salutis: aut mortis. 2

¶ Conclusio apho. est ista. pronosticationes de salute vel de morte in morbis acutis non sunt omnino certe. Probatur. materie a quibus pendent isti morbi sunt acute mobiles faciliter. ⁊ ad peius ⁊ ad melius: ergo significationes salutis vel mortis non sunt omnino certe. consequentia ⁊ assumptum in notatis videbuntur. ꝯcordia apho. colligit̄ 16° cōtinentis. primo capitulo. ¶ Circa apho. primo notandum morbum acutum includere duo. vnu꞉ ꝙ sit magnus ⁊ difficilis. 2ᵐ ꝙ sit cite terminationis vt dicit̄ in cōmento. ¶ 2° nota ꝙ plurimū terminatio cita morborū acutorū pendet ab accidentiū difficultate: ꝓpter quā virtus vltimo conatu pugnat ꝯ̊ morbi mām. Et iō aut cito vincit̄ aut cito vincit vt dr̄ in ꝯ^{to} illi⁹. q̄cūq꞉ a thetano apprehēdunt̄. ¶ Nō 3° ꝙ morboꝝ acutoꝝ q̄dam sꝫ ex toto gn̄e mortales sicut fortis

appoplia ⁊ taliū sunt certissime significatiōes mortis. ⁊ de eis
nō itelligit apho. qdā ex sui gn̄e sūt idifferēter ad salutē vel
4° mortē terminādi: ⁊ de istis loqt apho. ¶ Nota 4° ꝙ cā fa
ciēs morbū acutū aut facit illū acutū pp sui multitudinē.
aut pp occultā qualitatē vt pestilētiales morbi: aut pp locū
vbi peccat mā vt appoplia sqnātia ⁊ silēs: aut pp māifestā
qlitatē. s. caliditatē subtilitatē illā ꝯn̄tē: ⁊ de hoc ꝓprie vīfi
5° cat apho. s. de morbo acuto a tali mā pēdente. ¶ 5° nō talē
dictā mām esse mobilē motu locali sui subtilitate facilr. Et
qꝛ ifesta mēbris in qb⁹ cōtinet. iō mēbra conant multū ad
eius expulsionē. ⁊ ex h ꝯtingit qn̄qꝫ ꝙ a mēbro nobili ad
ignobilia. aut ext corpus an̄ digōnē expellat ⁊ salus sequat
q̄uis prius signa mortalia apparuissent. Cōtingit ēt qn̄qꝫ
ꝙ ab ignobili ad nobile moueat: vbi signa salutis appare
būt seqt mors ⁊c̄. est ēt hic mā mobilis in qlitate. nā q̄uis
iterdū gradū digōnis recipiat leui opilatiōe sup acqsita cō
tingit ꝙ eius putredo facilr excādescat. vn̄ deterioret. Ex
his appet cā verificās apho. nā istoꝝ morboꝝ māe sūt mo
biles ita vt aliqn̄ q iudicat moriturus euadit. Et q iudicat
euasurus moriat. ⁊ iō illa signa mortis vel salutis sūt icerta.
Ex qb⁹ seqt ꝙ siue apho. itelligat ꝙ nō diuꝫ morboꝝ acu
toꝝ significatiōes salutis vel mortis sūt certe: siue intelligas ꝙ
A tales significatiōes nō sint valde certe vterqꝫ sensus est ve
6° rus. ¶ 6° nota morbos cronicos. iō dici cronicos: qꝛ sūt diu
turni. ⁊ p ꝯn̄s pendent a mā nō faciliter mobili. Et ideo si
gna q̄ apparēt in eis de salute vel morte sunt certiora q̄ꝫ in
acutis: ⁊ h vr̄ velle Gal. in cōmēto. ¶ Cōmēti Gal. expō.

Acuti morbi. Gal. in cōmēto p̄ ponit
pambula qdā. 2° verifi
cat apho. ibi 2ª. In acutis igit. pma in. 4. p̄ de
clarat qd est morbus acutus. 2° ostēdit cās mor
bi acuti. 3° dat cās morboꝝ cronicoꝝ. 4° ponit
qddā in aph. iplicitū. 2ª ibi. (Qui acuti morbi.) ibi 3ª (Diu
turni vero.) ibi 4ª. (In qbus hyp.) De pma dicit ꝙ morbi
B acuti sūt illi q cā velocitatis sue crisis sūt magni. ¶ Et iō effi
mera nō est morbus acutus: qꝛ nō est magnus ⁊ intelligat
magnus: qꝛ seuoꝝ accn̄tiū. De pte 2ª dic̄ ꝙ morbi acuti aut
pēdēt a mā p totū dispsa vt fe. aut pēdēt a mā collecta vna
in vno loco sicut pleuresis piplemonia ⁊ sqnātia ⁊ fe. q̄daꝫ
in vētre cū acuto apate fiunt ꝯtinue calidissime ⁊ raro fiūt
acuti morbi sine fe. qꝛ raro sūt sine mā calā: ⁊ tm̄ ifestātes vt
fiat fe. aliqn̄ tn̄ fiūt sine fe. vt apa qd est acutus morbus pp
C locū in quo mā peccat. ¶ De pte 3ª dicit ꝙ morbi diuturni
fiūt de hūorib⁹ grossis viscosis frigidis tarde digerēdis ⁊
iuiscatis in loco morbi. i. in loco in quo maxime viget mor
bus vel ei⁹ minera. ⁊ iō difficulter sūt mobiles sicut si putre
fiat fla aut melia in venis gn̄ant fe. longe. De pte. 4. dicit ꝙ
in istis morbis cronicis hypo. testat pmutatiōes. i. signa ꝓ
nostica salutis vel mortis esse certa: ⁊ ꝯstat ꝙ hic hypo. nō
dicit expsse. sꝫ Gal. vult hypo. hic itēdisse iplicite ꝙ volue
rit cōparare signa in morbis acutis ad signa in cronicis. sꝫ
de h statiꝫ videbit in dubio. Deinde cū dicit. IN ACVTIS
IGITVR. Hec ē 2ª ps cōmēti in q̄ vificat apho. p̄ ponēdo
sniaꝫ. 2° cāꝫ. ibi 2ª. (Qd ꝯtingit.) Dicit ꝙ in acutis morbis
ꝓnostica signa salutis vel mortis nō sūt oino certa ⁊ itelligi
tur ꝙ nō sūt sp certa sic̄ si itelligerem⁹ ꝙ nō ois hō est iustus:
qꝛ aliq sūt iniusti. nā ille significatiōes nō oino sūt certe ⁊ maxie
in acutis. ¶ De 2ª pte dicit ꝙ hic ꝯtingit: qꝛ mā ista est acu
Signa ꝓnosti ca salutis vel mortis i cronicis q̄ꝫ in acutis certiora existūt.
ta calā ⁊ plimū de loco ad locū mobilis ⁊ in seipsa trāsmu
tabilis. ⁊ iō pn̄t fallacie ꝯtigere vt dixi i expōne aphorismi.

Dubitatur vtrū signa ꝓnostica salutis
vel mortis sint certiora i cro
nicis q̄ꝫ in acutis. Negatiue arguit sic. in illis
morbis sunt certiora signa salutis vel mortis
in qb⁹ manifesti⁹ cōprehēdit dn̄iuꝫ vtutis sup
mām: aut ecōtra. Sꝫ in acutis est ita igit talia signa in acu
tis sūt certiora. maior pt colligi ex Gal. 3° ꝓnosti. cōmēto 5°.
vbi ponit silitudinē iudicij medici cū iudicante de victoria
futura in pugna duoꝝ bellantiū. Et dicit. Significatio eni
prudētiū in lucta sup illū q vincit ex duob⁹ luctātib⁹ nō est
nisi f̄m hūc modū: qꝛ qn̄ qs videt supfluitatē vni⁹ eoꝝ sup
cōpēsuꝫ in vtute superāte magnā sperat ei victoriā. Et mi
nor est Gal. in eodē cōmēto: qꝛ cā velocitatis terminatiōis
nō est nisi magnū dn̄iū vtutis supra mām: aut ecōtra. ¶ 2°
ad idē illoꝝ sūt signa certiora q̄ facilius cognoscunt esse sal 2°
ua aut mortifera: sꝫ acuti morbi sūt hmōi. ergo ⁊c̄. maior est
p se nota minor est hyp. 3° ꝓnosticoꝝ textu cōmēti septimi.
⁊ Gal. in eodē cōmēto. Dixit eni hypo. q̄ vo in breui finiū
tur facilius cognoscunt. ¶ 3° sic. in illis sūt certiora signa sa
lutis vel mortis in qb⁹ dr̄ia iter mortales ⁊ salubres est ma 3°
gis manifesta: sed dr̄ia iter mortales ⁊ salubres est magis
manifesta in acutis q̄ꝫ in cronicis. igit ⁊c̄. maior est clara:
qꝛ talis dr̄ia non est manifesta nisi p signa salutis ⁊ mortis
apparētia. ⁊ minor est hypo. loco statim allegato cū dicit.
Dr̄ia eniꝫ illaꝝ. s. egritudinū pacutaꝝ quaꝝ vna est salua.
alia mortifera est euidētissima. ⁊ Gal. in cōmento 7° dixit.
dixi enim in eis q̄ p̄cesserūt ꝙ diuersitas in egritudinibus
de aptitudine quaꝝ est vt ꝯsumant in minorib⁹ spacijs iter
illas q̄ saluant ex eis ⁊ iter illas q̄ iterficiūt est magna val
de. Egritudinū aūt q̄rū spaciū ꝓlongat nō est dr̄ia iter sal
uas ⁊ pnecabiles magna. ¶ 4° sic. eque certa pn̄t eē signa
mortis sicut salutis in cronicis. ⁊ eꝫ sicut in acutis ⁊ eꝫ. igi 4°
tur nō certiores sūt in cronicis. Assumptū ꝓr. p̄: qꝛ in appo
plexia maiori sūt certissima ⁊ ifallibilia signa mortis. 2° qꝛ co
gnoscēs recte vitalia signa ⁊ mortis ꝓnosticoꝝ rectitudinē
inoffense ꝓgrediet. 2° ꝓnosti. ¶ 5°. qꝛ quātacūqꝫ pōt eē ꝓ
portio morbi ad vtutē in cronico aut eꝫ tāta pōt eē in acu 5°
to ⁊ nō maior. igit eq̄ certa signa pn̄t appere. ꝯn̄a clara est:
qꝛ ex magnitudine talis ꝓportiōis signa fiūt certa. ⁊ assum
ptū pꝫ. qꝛ in cronico ad salutē terminādo in infinitū crescit
ꝓportio vtutis ad morbū cū morbus ad nō gradū remitta
tur ⁊ in cronico ad mortē terminādo in ifinitū crescit ꝓpor
tio morbi ad virtutē: qꝛ virtus ad nō gradū terminat stāte
morbo ⁊ talr ⁊ nō plus accidit in acuto. igitur ⁊c̄.

In oppositum est Gal. in cōmento aphorismi.

In qōne sunt due opiniones digne recitari. vna opi
nio est que sumit quodam mō ex solutione
Berthucij boñ. ⁊ alberti de zancarijs: quā iacobus de for
liuio bn̄ colorat motiuis variatis terminis. 2ª est Gētilis ⁊
cōis hodie. Et ideo in qōne ponam duos articulos. in pri
mo narrabo positionem primam. secundo secundam.

Quantum ad primū premittēdū pmo ꝙ signoꝝ ꝓ
nosticoruꝫ multe sunt significationes vt pm⁹ arti
lōgitudo breuitas ⁊c̄. Hic tn̄ solū loqmur de istoꝝ signorū culus.
certitudine inquantū sign̄t salutē aut mortē. ¶ 2° p̄mitten
duꝫ ꝙ hic loqmur de signis in morbis q̄ nō sūt ex toto gn̄e 2°
mortales vt fortis appoplia. ¶ 3° premittenduꝫ vt. s. dr̄ ꝙ
cā faciens morbū acutū facit h aut rōne qlitatis manifeste 3°
aut rōne qlitatis occulte aut rōne q̄ꝫtitatis aut rōne loci. ⁊
totū pꝫ circa apho. i notatis. Tūc ē pª suppō. māe faciētes
morbū acutū merito qlitatū manifestarū sūt. māe mobiles pª suppō
valde. Et econtra. māe morbū cronicū facientes. pꝫ qꝛ pri
me sunt acute leues calide subtiles: ⁊ alie sunt opposito mo
do viscose grosse frigide vt dr̄ in cōmēto. ¶ 2ª suppō. mobi
litas materie que est cā morbi incertificat iudiciū. pꝫ qꝛ ex 2ª
ea ꝯtingit variari effectū: aliter q̄ꝫ p signa ostendatur. ¶ 3ª
suppō est ꝙ aliud est signū aliqd salutis ⁊ mortis eē certi⁹: 3ª
⁊ aliud est ipsuꝫ esse manifesti⁹. nā signū dr̄ certū qn̄qꝫ sig̃t
certe rē futurā. tūc aūt dr̄ manifestius qn̄ in se facilius cō
prehēdit: ⁊ qn̄ facilius appet esse ⁊ manifestius esse signū:
tūc ponunt quedā ꝯclones. ¶ Pria. signa ꝓnostica salutis
vel mortis in cronicis nō sunt necessario certiora signis si pª ꝯclo.
bi ꝓportiōatis in acutis merito loci vbi peccat mā vel me

rito multitudinis eius.ꝓbaṫ:q2 si essent icertiora.hoc esset pp mãe mobilitatẽ cũ nullã aliã cãm assignet cõmẽtator.sʒ in talib⁹ mã nõ est mobilior q̃ʒ in cronicis cũ sit frida vt pʒ ꝯ̃ appoplexia ⁊ spasmo vl'i ⁊ pipleonia q̃ꝝ morboꝝ mãe sṫ
2ª statice.℃2ª ꝯ̃.signa ꝓnostica salutis vel mortis in morbis acutis merito mãe malicie solũ occulte sṫ icertiora q̃ʒ signa in cronicis apparẽtia.Hoc pʒ ad sensuʒ in febrib⁹ pestilẽtia libus:in qb⁹ signa salutis aut mortis sṫ icertissima.Appet eni aliq̃n pulsus bon⁹ ⁊ vrina bona:⁊ tñ eger tẽdit ad mor
3ª tem.p̄ª4ᵗ.℃3ª ꝯ̃.signa lõgitudinis aut breuitatis morbi sṫ certiora in acutis q̃ʒ in cronicis:ꝓbaṫ q2 euidẽter apparẽt in acutis accñа vehemẽtiora:cũ qb⁹ virtus nõ põt diu ꝑdu
4ª rare q̃ nõ apparẽt in cronicis.℃4ª ꝯ̃.oia signa mortis aut salutis in cronicis apparẽtia sṫ certiora q̃ʒ sibi silia appẽtia in acutis.ꝓbaṫ:q2 mã acutoꝝ est magis variabilis:merito cuius facili⁹ cadit error in iudicio de illa.Et hãc voluit hypo.⁊ Gal'.hic.⁊ itelligiṫ de acuta pẽdente a mã faciente
5ª morbũ acutuʒ merito manifeste q̃litatis.℃5ª ꝯ̃.lʒ ita sitin oib⁹ tñ egritudinib⁹ acutis manifestiora sunt signa salutis vel mortis q̃ʒ in cronicis.Probaṫ:q2 accñа in acutis sṫ vehementiora ⁊ actio est velocior valde in eis aut materie in mẽbra aut virtutis in materiã.℃Et ideo fiũt signa magis manifesta.Jn istis stat quasi responsio.

℃Cõtra hanc positionẽ arguiṫ.⁊ p̄mo ꝙ hec nõ sit intentio hypo.3º ꝓnosticoꝝ.loco allegato.⁊ Gal'.arguiṫ.egritudines salue a mortiferis discernunṫ facilius:q2 in illis signa sṫ certiora salutis aut mortis:nõ q2 signa in se sint manifestiora:vt pʒ:sʒ facilius discernunṫ salue a mortiferis in pacutis vt vult hyp.ergo in eis sunt signa certiora salutis aut mortis.Maior pʒ:q2 hec talis discretio nõ fit nisi scđʒ certitudinẽ taliũ signoꝝ:vt sṫ talia signa.℃Et ħ argᵐ puto sufficiẽter oñdẽ hãc nõ eẽ mẽtẽ hyp.iᵗ loco isto.nec Gal'.℃Scđo sigillati arguiṫ ꝯ̃ singulas ꝯ̃nes i se ꝯsideratas.℃Et p̄ ꝯ̃ p̄mam.⁊ suppono ꝙ mã alijs parib⁹ cũ magis nocet magis stimulat virtutem ad expellendũ.hoc pʒ de se.℃Et q2 al'r non videreṫ q̃ũo euacuatio in principio febriũ esset signuʒ multitudinis mãe.℃Scđo suppono ꝙ mã magis stimulans ad expellẽdũ alijs parib⁹ facilius moueṫ.Hec suppõ.pʒ:q2 minor v̄tus posset hãc mouere cũ agat maiori conatu.℃Ex istis seqtur primã ꝯclusionẽ vl'r non esse verã:nã materie acutoꝝ morboꝝ alijs paribus siue sint morbi acuti pp multitudinẽ mãe siue pp locũ magis stimulant q̃ʒ facientes morbũ cronicũ.igiṫ sunt mobiliores.℃Sed mobilitas ẽ cã icertitudis signoꝝ vt vult positio:ergo ꝯ̃ pª falsa.

℃Contra tertiã ꝯclõnẽ arguiṫ:q2 in ꝓcessu cronicoꝝ vbi sṫ certa signa salutis:signa lõgitudinis morbi sunt certissima:q2 salutis sunt certa vt vult positio:⁊ scitur ꝙ salus nõ põt esse cito.igiṫ signa lõgitudinis sunt certa.℃P̄ fortitudo accidẽtiũ nõ sp est signũ breuitatis imo icolumitas vt hʒ videri ꝑ signa q̃ narranṫ tertio ꝓnosticoꝝ.textu cõmẽti septimi vbi dicit euasuris si cito sp̄ũs suauis neq; dolor aliq̄s ⁊ qes nocturna nãlis ⁊c̃.sʒ eq; incolumia pñt esse in cronicis.silr signa cite mortis in cronicis pñt apparere eque certa sicut in acutis sicut ꝑcipiṫ futura mala crisis.imo ista sunt certiora iuxta põnẽ:sed illa sigñt eque certã morbi breuitatem sicut mortẽ citã.ergo seqṫ ꝙ in mortalib⁹ nõ oʒ esse certiora signa breuitatis aut lõgitudis in acutis q̃ʒ in cronicis.℃4ª iteꝝ ꝯ̃ ẽ falsa cũ in acutis merito q̃litatis mãe manifestatio cũ iã plurima ps mãe est expulsa ꝑcedẽtib⁹ signis digõnis certiora vñr signa salutis q̃ʒ silia in cronica:q2 mãe mobilitas arguit tũc v̄tutẽ eã facilius pellere ⁊ sanitatem facere.

℃Cõtra q̄ntã ꝯclõnẽ arṫ.in cronica egritudine stat tãtã esse maliciã in mã sicut in acuta vt in statu cronici mortalis:vbi vrina appet nigra:ita sicut in aliqua acuta cũ virtutis tãta debilitate sicut in acuta.igiṫ nõ manifestiora pñt esse mortis signa in vna q̃ʒ in reliqua.℃Preterea certissima signa de morte sunt v̄tutis debilitas ⁊ manifestissima.sed vt⁹ põt esse ita debilis in cronicis sicut in acutis.igiṫ ꝯ̃ falsa.Nũq̃ enim caliditatis intensio põt esse ita certũ signũ mortis aut doloris fortis sicut v̄tutis certa ⁊ irreparabilis debilitas q̃ tãta põt esse in cronicis sicut in acutis.eque igiṫ manifesta ⁊ certa signa pñt sigñare morteʒ in cronicis sicut in acutis.

Quantũ ad 2ᵐ nota primo ꝙ certius ⁊ maius signuʒ de morte vel de salute est illud ꝑ q̃d magis significaṫ:aut v̄tutis dñiũ.ꝯ̃.morbũ aut ecõtra.nã vt dixi ex tertio ꝓnosticoꝝ.cõmento quinto.illa est via prudentiũ in rñdẽdo.idẽ vr̃ de mẽte Auic.2ª 4ᵗ.caº.de signis mortis.vbi principalissima signa posuit debilitatẽ virtutis in cõparatiõe ad egritudinẽ cũ dixit.de illis est debilitas v̄tutis ⁊ defectus ei⁹ ad resistẽtiã egritudinũ.℃Nota 2º.ꝙ in morbis tam cronicis q̃ʒ in acutis maius est dñiũ virtutis supra morbi materiam in statu q̃ʒ in aliquo precedentiũ temporum.aut econtra maius dominium morbi ⁊ materie supra v̄tutẽ.hoc loquẽdo de statu quo ad digestionẽ mãe vel putrefactioneʒ:hoc pʒ de se:q2 summe digesta mã magis sibi dñaṫ v̄tus alijs parib⁹ q̃ʒ añ ⁊ pessime putrida magis dñatur v̄tuti.℃Nõ 3º.ꝙ q̃n paru⁹ est excessus v̄tutis sup mãʒ:aut ecõtra parua fit pugna:⁊ si fiat nõ m̄l'tũ cognosciṫ vni⁹ eoꝝ dñiuʒ supra reliquũ.℃Nõ 4º.ꝙ morbi iõ sṫ acuti.q2 ab ipso morbi initio multũ dñaṫ v̄tus materiei:aut ecõtra.nã hec sola est cã cite terminatiõis hmõi morboꝝ:in cronicis aũt ab initio est ecõtra.⁊ hec est cã lõgitudinis pugne:⁊ ħ põt totũ colligi tertio ꝓnosti.cap.q̄nto.℃Ultimo suppono ꝙ loqmur de morbis nõ ex toto gñe mortalibus.

His habitis hec est pª ꝯcl'o.certiora sunt signa salutis vel mortis i p̄nº morboꝝ acutoꝝ q̃ʒ in p̄nº morboꝝ cronicoꝝ.ꝓbaṫ.in illis morbis sunt certiora signa salutis aut mortis in p̄nº eo tpe:in qb⁹ multo notabil'r maius ⁊ manifesti⁹ est dñiuʒ v̄tutis sup mãm:aut ecõtra.sʒ ħ est in p̄nº acutoꝝ.ꝯ̃ ⁊c̃.maior est nõ ex p̄ notato:⁊ mior pʒ ex 4º notabili.℃2ª ꝯ̃.certiora sṫ signa salutis vel mortis in statu:⁊ ꝓpe statũ cronicoꝝ q̃ʒ in statu vel ꝓpe statũ in acutis.ꝓbaṫ.equal'r põt appere dñiũ v̄tutis sup mãm in cronicis in illo tpe sicut in acutis:vt ꝑ pte ꝓbatũ est in argumẽtis ꝯ̃ ꝑcedentẽ positionẽ.sʒ eq̃li apparẽte dñio certiora sunt signa cronicaꝝ.igiṫ ⁊c̃.minor pʒ.q2 sṫ stabiliores ⁊ minus merito sue mãe variabiles.℃3ª ꝯ̃.absolute signa salutis vel mortis in cronicis in statu sunt certiora q̃ʒ signa salutis vel mortis in acutis in statu vel añ.ꝓbaṫ.q2 signa talia in statu sṫ certiora q̃ʒ signa sibi silia in statu acutoꝝ:vt dicit 2ª ꝯ̃.⁊ in statu acutoꝝ sṫ talia signa certiora q̃ʒ in p̄nº earũdẽ vel augmẽto:vt dicit scđʒ nõbile.ergo ꝯ̃ v̄a.Et primã istaꝝ ꝯclõnuʒ vult hypo.⁊ Gal'.tertio ꝓnosticorum locis allegatis:⁊ scđam ⁊ tertiam vult Gal'.hic in cõmento.

Ad argumenta igiṫ p̄ncipalia.Ad p̄mũ negetur minor:⁊ q̃n arguiṫ auctoritate hypo.tertio ꝓnosticoꝝ.dr̃ ꝙ ħ est veꝝ in principio.⁊ ita expressit hypo.in textu.cũ dixit.in qbus egritudinibus terminatio est tarda ꝓnostica in illis initio sunt latentia.expressit igiṫ initiũ in quo est tale dñium maius.℃Ad scđm argᵐ diciṫ eodẽ modo ꝙ acute egritudines in initio sunt faciliores ad cognoscendum.vtrũ sunt salue an mortales:sed non sequtur ꝙ sint faciliores ad cognoscendũ.Et iõ Gal'.in cõmẽto septio cũ docuit qd itẽdit hypo.dixit post locis supra allegatis in 3º argº.sed eaꝝ significationes.s.cronicaꝝ mortaliũ ⁊ saluaꝝ sunt sil'es ab initio eaꝝ manifestis dictis text⁹ cõmẽti q̄nti:⁊ cõmẽti septimi.sṫ de signis in p̄nº ꝑ vno de.4.tpibus v̄l'ibus morbi q̃ ad mãe alteratiõnẽ.℃Ad 3ᵐ diceṫ eodẽ mõ ꝙ hec dr̃ia in p̄nº est maior:non aũt in statu.℃Ad 4ᵐ argumentum loquendo de morbis.non ex toto genere mortalibus potest dici ꝙ assumptum est falsum.⁊ tunc prima ratio de appoplexia non procedit.℃Ad secundam dicitur ꝙ recte cognoscens ista signa progredietur inconfuse.idest ipse nõ pronũciabit ita absolute de mor

te aūt de salute in acutis siue cronicis. ¶ Ad tertiam de ꝑ-
portione negatur consequentia: q2 ista est firmior ꝓportio
in cronico q̄ȝ in acuto: vel si vis securius dicere facias secū
dam ⁊ tertiam conclusiones nō vniuersales. sed vt in pluri
bus verificari. hic de questione. ¶ Aphorismus. 20.

Quibuscūq3 iuuenibus exn̄tib9 vētres
sūt humidi: his senescētib9 exiccanť.
Quibus iuuenibus vētres sūt sicci:
his senioribus factis humectantur.

Theo. ¶ Quib9 iuuenib9 adhuc aluus humida est: his
senescētibus siccať. Cōtra qb9 iuuenib9 adhuc
aluus sicca est: his senescentibus humectatur.

Leoni. ¶ Quib9 iuuenib9 adhuc aluus humecta est: his
senescētib9 exiccatur. Quibus vero iuuenib9 ad
huc aluus sicca est: his senescētibus humectať.

¶ Hypo. in isto apho. intēdit duas ɔclōnes: ⁊ 2am ponit ibi.
(Et qbuscūq3) pria ɔ̄ est ista. qlibet hn̄s vētrē fluxibilem ⁊
lubricū in iuuentute in senectute hȝ vētrē stipticū. ꝓbatur.
q2 in istis in senectute ad sť cāe stipticitatis. ḡ ⁊c̄. ɔn̄a clara:
Nō p. ⁊ assūptū patebit in nōtis. ¶ Circa apho. nō p̄ ꝑ vētrē hic
A itelligi itestina: lȝ multis modis capiať ħ nomen venter. vt
2° dcm̄ est 2° apho. pᵉ pticule. in ꝑturbatiōibus ⁊c̄. ¶ Nō 2° ꝙ
vēter dř hūidus ad sensuȝ hyp. q2 ē emittēs ex cibo assum
pto in forma supfluitatis pᵉ digōnis rē humidā nālr: nō ex
alteri9 hūoꝝ ꝑmixtiōe. v̄. grā. siqs a toto corpe remitteret
humores ad intestina: merito cuius vēter fieret lubricus ⁊
egestio hūida. ꝑꝑ illoꝝ ꝑmixtionē nō diceret venter humi-
dus ad sensum hypo. sed q a ɔsuetudine emittit feces q̄ sť
molles nō merito ꝑmixtiōis humiditatis mollificātis eas:
3° tūc dicimus istū ventrē esse humiduȝ. ⁊ eɔ̄ siccū. ¶ Nō 3°
ꝙ ꝑ iuuenes itelliguntr oēs a pn° senectutis vsq3 ad pncipiū
vite. ⁊ ꝑ senescētes nō tm̄ itelligimus pmos: vt vocabuluȝ
B ichoatiuū sonat: sed gn̄alr oēs a p̄ istāti senectutis vsq3 ad
4° vite finē. ¶ Nō 4° ꝙ ventrē p̄ humidū in senectute fieri sic
cū pōt fieri duob9 modis. vno ꝙ fiat siccus respectu vētris
tꝑati in sua etate: vel ꝙ fiat stipticus: qd̄ idē est in cōꝑatiōe
5° ad seipȝ iuuenē. ¶ Nō 5° ꝙ vlīs cā humiditatis vētris mō
dcō est q2 de toto cibo sūpto modica ꝓportiōabilr trahiť
hūiditas ad epar. ita ꝙ merito hui9 id qd̄ remanet emittē-
dū ꝑ itestina est humidū. Hoc aūt qnq3 cāis nālib9 pōt cō-
tingere. p̄ ꝑꝑ stomachi frigiditatē: merito cui9 plus appetit
q̄ȝ epar possit attrahere. scd̄a est epatis frigiditas ꝑ quam
epar est debile ad attrahendum: ita ꝙ nō pōt tm̄ attrahere
q̄ȝtū tꝑatus stomach9 appetit. 3a est virtus expulsiua fortis
in stō9 ꝑꝑ fortē humiditatē ⁊ caliditatē. 4a cā ꝓpter debili-
tatē retentiue merito frigiditatis ⁊ humiditatis stomachi
5a cā est multitudo cho. ab epate ad intestina transmisse ad
Nō 6°. stimulandū ea vt expellant. ¶ Nō 6° ꝙ fm Gal. in cōmēto
de istis qnq3 plurime ꝑmutanť de iuuētute ad senectutem
in ɔ̄riū. ⁊ iō faciūt effectū ad ɔ̄riū tēdentē. nā prio si stoma-
chus esset in iuuētute frigidus in senectute ifrigidať totuȝ
corp9 ⁊ ēt stō9 remanet fridus. ⁊ iō appetit9 deijciť. nā cor-
poris friditas facit debilem appetitū: q2 vene debilr attra
hunt a stō°. silr si vēter est lubricus in iuuētute ꝑꝑ multam
cho. trāsmissaȝ ad intestina in senectute. q2 cho. paucificať
ꝑꝑ frigiditatē etatiuā vēter fit magis stiptic9. Si v̄o fuerit
vēter hūidus ꝑꝑ debilitatē retentiue aliqn̄ mutať ad stipti
cum: ⁊ aliqn̄ nō nā si multū est frigidus vēter ⁊ humidus
in iuuētute merito hui9 erit ēt in senectute magis hūidus:
q2 deficiet ɔtētiua multū augmētata frigiditate: sed si ven-
ter fuerit vēter cals ⁊ humidus: merito cui9 ꝑꝑ hūiditateȝ
fit debilis ɔtētiua in senectute mutať ad stipticitatem: q2 in
senectute remanet satis cals: cū prius fuerit valde calidus
⁊ fit sicc9: ⁊ iō ɔ̄tus ɔtētiua fortificať. sȝ si fuerit hūidus ꝑꝑ
epatis debilitatē eodē mō remanet in senectute vel crescit
hūiditas: q2 epar magis debilitať. Iteꝝ si fuerit humidus
ꝑꝑ fortitudinē expulsiue: lȝ expulsiua iuueť ꝑ accn̄s: fridita
te: tn̄ plus debilitať in senib9 debilitato calore. ⁊ iō ēt in sic-
citatē mutať merito huius cāe. ¶ Ex qb9 appet ꝙ vtplm
cāe fluxibilitatis vētris in iuuētute mutanť in senectute ad
stipticitatē. ¶ Pȝ 2° ɔclōnē apho. intelligēdā esse vt in plu
rib9: nō vlr. vt dicit Gal. in cōmēto. ¶ Pȝ 3° cā apho. verifi
cans. ¶ Pȝ 4°. ꝙ itelligiť in senectute vēter siccus nō in cō
paratiōe ad tēꝑatū: sȝ in cōparatiōe ad id qd̄ fuit in iuuētu-
te. ¶ Ultio nō. ꝙ disparitate regimis posita ɔtingeret oia
falsificari: vt si silr etatis ꝑmutatiōe ꝑmutaret dietā ad illaȝ
q̄ magis esset apta lubricū vētreȝ reddere.

Et quibuscūq3 iuuenibus. ¶ 2a ɔ̄ apho. est ista.
qcūq3 in iuuētute hn̄t ventrem
siccū in senectute hn̄t lubricū ꝓbať. q2 cāe stipticitatis in iu
uētute in vētrē ꝑmutanť in etate. ita vt inde vēter fiat lubri
cus. ergo ⁊c̄. Assūptū in notatis patebit. ¶ Nō ħ ꝙ cāe sti
pticitatis in iuuētute sť qnq3 opposite p̄dictis cāis fluxibi- C
litatis. pa est paucitas appetit9 ꝑꝑ stō1 caliditatē. 2a est fortitu
do attractiue epatis ꝑꝑ caliditatem. 3a est fortitudo retētiue
stō1 ꝑꝑ siccitatē ⁊ caliditatē. 4a est debilitas expulsiue stō1. 5a
est paucitas cholere trāsmisse. ¶ 2° nō ꝙ ēt hic vt in plib9
ꝑmutanť iste cāe: nā si appetit9 est debilis ꝑꝑ mltā calidita-
tē in iuuētute ħ maxie est ex multa cho. gn̄ata: ⁊ mlto cho-
lerico fumo cōicato ori stō1 ⁊ in senectute ꝑꝑ friditatē ɔstat
ꝙ hec cā minorať augmētata friditate ⁊ stō1 ⁊ epatis. 2a cā
iteꝝ ꝑmutať: q2 epar ɔtinue in senectute debilitať in attra-
hēdo. 3a cā iteꝝ ꝑmutať: q2 ɔtētiua debilitať duob9 modis.
vn9 ꝑ augmētū friditatis oēȝ oꝑationē impficiētis. scd̄s est
ꝑ nimiū augmētū siccitatis: qn̄q3 actū ꝓprie v̄tutis deijciē-
tis: ⁊ hec ꝑmutatio nō cito accidit: sed tarde: vt in cōmento
dř. quarta cā remanet ⁊ crescit crescēte friditate. qnta iteꝝ
remanet aut augeť. pȝ igiť ꝙ etiā vtplm iste cāe ꝑmutanť.
verificať igiť scd̄a cōclusio ēt vt in plurib9 ⁊ nō vlr. ⁊ apho
rismi ɔcordia colligitur decima sexta tertij. ca. de fluxu ven
tris omnium modorum. ¶ Cōmenti Gal. expositio.

Hoc non semper. Gal. i isto cōmē
to facit duo. pri-
mo p̄mittit q̄dā p̄ambula ad expōnē. 2° expo-
nit v̄ificādo ambas ɔ̄nes. ibi scd̄a. (Uētres in-
quā. p̄ diuidiť i. 4. ptes. In pa ōn̄dit aphorismū
itelligēdū esse vt in plurib9. In scd̄a ostēdit de q̄ lubricitate
⁊ siccitate loquať. 3° ōn̄dit q̄ sť ɔsiderāda ad aphorismū ve
rificādū. 4° ponit intētionē suā. ibi scd̄a (Humiditatē sani)
ibi 3a (In quo ɔsiderāda) ibi 4a (Et ego hic) pmo dicit hūc
aphorismū nō esse semꝑ veꝝ: sed vt in plurib9. ⁊ ħ ꝓbat de
mēte hypo. q ita dicit in vltimo aphō huius pticule vbi q̄si
istū repetit. ¶ De 2a pte dic̄ ꝙ ħ nō oȝ itelligi de lubricitate
⁊ siccitate vētris quōlibet ɔtigētib9: sȝ de illis q̄ sť fuato eo
dem ordine diete in oibus etatib9. nā siqs in iuuētute vtať
dieta alexādrina in qua in principio prādij sumunť subdu
ctia vētris: vt pisces saliti ⁊ pori ⁊ vinū dulce. ⁊ postea in se
nectute moueanť ad capiēdū stiptica vt nespula ⁊ sorbe ⁊
vinū pōticū: aut si ecōtra fieret in dieta mutatio tūc lȝ in iu
uentute lubricus fiat in senectute stipticus. ista nō est muta
tio quā Hypo. intendit: sed si seruať idē ordo diete: tūc de-
bemus mutationem talem aduertere. ⁊ de illa maxime ve
rificatur aphorismus: ⁊ est intentio hypo. ¶ De parte ter-
tia dicit ꝙ ad hoc verificandū opȝ ɔsiderare diuersitatem
dispōnū corpoꝝ: ꝑ quas fit aut lubricitas aut stipticitas. ⁊
hoc mō accidit ꝙ multi medici istud inuestigauerūt vt ve-
ritateȝ istius apho. cognoscerent. ¶ De pte 4a dicit ꝙ ipse
est facturus illud idē: q2 iuestigaturus cās dictas ꝑ demōstra-
tionē: sȝ q2 vidit opus cōmēti q̄le est illud ad ħ nō sufficere
ꝓposuit facere vnū volumē solū de dcō ꝓposito. s. cāis flu-
xibilitatis ⁊ stipticitatis: ⁊ addit ꝙ hic non vult retardari

i.ſcribere ea que ſt̄ dcā in libro de v̄tutibꝰ nālibꝰ: ⁊ de accidentalibus. Sed vult nos iſta hr̄e in mente. VENTRES INQVAM. Hic diſicat apho. ⁊ diuidit̄ in duas ptes. prio diſicat ꝯcl'onē primā. 2° ſcdam ibi 2ª (In ſenectute v̄o) Pria in duas qm̄ p̄ dat cās humiditatis vētris in iuuētute. 2° oñdit ex illaꝝ mutatiōe etatiua diſicari ꝯcl'onē p̄mā: vt in pluribꝰ. ibi 2ª (Vētres igit̄) p̄ma pars poſſet diuidi in multas ptes: ſꝫ in pria dicit qnqꝫ. p̄mū ꝙ vl'r vētres ſt̄ hūidi eo mō quo ħ loqmur de multa hūiditate q̄ venit a ſtō° ad epar de hūiditatibꝰ ciboꝝ. i. qꝛ pauca hūiditas ex cibo trāſmittit̄ ad epar ⁊ ħ ſm̄ cibi ꝓportionē. ¶ Dicit 2° ꝙ cā q̄re pauca humiditas transmittit̄ ad epar eſt: aut qꝛ ſtōchꝰ plus ſumit de cibo q̄ꝫ epar ſufficit attrahere: aut qꝛ cito cibi a corpe expellunt̄ añq̄ꝫ epar ad ſe totā humiditatē poſſit attrahere: nā ſi plus recipit̄ q̄ꝫ epar trahere poſſet: remanet multū de illo ſuſcepto: ⁊ ſi cito expellit̄: nō pōt epar multū de humiditate cibi cape. ¶ Dic̄ 3° ꝙ cā q̄re cibus velociter egredit̄ ſtōm ⁊ iteſtina eſt ml'titudo cho. trāſmiſſe ab epate ad iteſtina: aut fortitudo v̄tutis expulſiue iſtoꝝ mēbroꝝ aut debilitas retētiue. ¶ Dicit 4° ꝙ cā quare plus deſiderāt cape q̄ꝫ epar poſſit attrahere: aut eſt ex pte ſtōi: ⁊ ħ qꝛ os ſtōi ſit frigidū: aut ex pte epatis: qꝛ ſit debile pp̄ friditatē. ¶ Dicit 5°. ꝙ debilitas ꝯtētiue eſt pp̄ hūiditatē ſtōi. Ex qbꝰ pꝫ vētres eſſe in iuuētute humidos cās eſſe qnqꝫ nāles: friditas ſtōi: multitudo cho. humiditas ſtōi. friditas ⁊ hūiditas ſtōi. frigiditas epatis. VENTRES IGITVR. Hic oñdit v̄itatē prime ꝯcl'onis. ⁊ dicit. 4. p̄mū eſt: ꝙ vētres humidi pp̄ ſtōi friditatē multū cibū appetentes ſt̄ in ſenectute ſicci. Rō: qꝛ qñ vētres ſunt humidi ⁊ ſtōi ſunt frigidi totū corpus in ſenectute infrigidat̄: ⁊ ēt ſtō° ⁊ corpe infrigidato: ⁊ etatiue ⁊ pp̄ friditatē ſtōi addētis deficit attractiua totius. ⁊ ſic appetitus ſtōi deijcit̄ duobus modis. vno mō qꝛ infridatio que eſt pp̄ humidi ſubſtātifici: ⁊ ſpūum defectū multa exñs nō auget appetitū: ſed diminuit: ⁊ talis eſt in ſenectute. 2ª eſt totius corpis fritas: pp̄ quā nō fortis ſit attractio. ¶ Dic̄ 2°. ꝙ vēter hūidus in iuuētute pp̄ cho. multitudinē ſit in ſenectute ſiccꝰ: q̄ꝫtū eſt ex pte iſtiꝰ cāe: qꝛ pp̄ friditatē etatiue acq̄ſitā oꝫ minui chol'aꝫ. ¶ Dic̄ 3°. ꝙ ſi vēter ē hūidus pp̄ eiꝰ cōpl'onalē hūiditatē nō oꝫ in ſenectute ſp̄ eſſe ſiccū. nā ſi eſt hūidus cū friditate in ſenectute deficiet magis ꝯtētiua v̄tꝰ q̄ꝫ in iuuētute friditate augmētata: qꝛ in ſenectute frigiditatem habitā in iuuētute nō amittit. ſi. n. in iuuētute ſtōchus infrigidat̄ ⁊ eſt frigidus in ſenectute friditas auget̄: ⁊ iō cōtētiua debilitat̄: qꝛ oē corpus in quo abūdat frigiditas ⁊ p̄cipue ꝯñs paucitatē inati caloris nece eſt ꝙ actiones hēat defectas. ¶ Pꝫ igit̄ ꝙ nō necio exiccat̄. ſꝫ ſi in iuuētute fuerit humidus ⁊ cal's ſtomachꝰ: tūc in ſenectute ſiet ſtipticus q prius erat lubricus: pꝫ. qꝛ ꝯtētiua v̄tus vigorat̄: ⁊ cā eſt cōpl'o ſtōi reſpectu cuiꝰ eſt frida ⁊ ſicca cū ſit neruoſus. ſi igitur ſit multū humidus in iuuētute: qḋ oꝫ ſi oꝫ eſſe lubricus merito iſtius hūiditatis: opꝫ ꝙ in ſenectute ꝯfortet̄ ꝯtētiua qꝛ ſtōchus exiccat̄ ⁊ nō ſit multū frigidus. imo remanet ſatis cal's: cū in iuuētute multū fuerit cal's. ¶ Ex his. dic̄ 4° ꝯſtare ꝙ vtpl'm vēter in iuuētute lubricus ex etatiua mutatiōe ſit ſtipticus in ſenectute. nā ſi eſſet humidus pp̄ epatis friditatē paucū attrahētis: pꝫ ꝙ nō oꝫ merito huiꝰ fieri ſiccū: ſꝫ cū ħ toto plures reſtāt modi qbꝰ ſit trāſmutatio q̄ꝫ qbus nō. IN SENECTVTE. Nūc explanat ꝯcl'onē ſcdaꝫ: ⁊ diuidit̄ in q̄tuor. p̄mo ponit ꝯcl'onē. 2° cām ſtipticitatis in iuuētute. 3° oñdit ꝙ iſte cāe vtpl'm in ſenectute ꝑmutant̄ ad cās lubricitatis. 4° pōit finē dictis excuſando ſe. ibi 2ª (Siccitas v̄o) ibi 3ª (Hec oīa) ibi 4ª (Iſta ꝓ breuitate). ¶ Dic̄ p̄ ꝙ in ſenectute ſt̄ hūidi illi vētres ⁊ lubrici q in iuuētute ſt̄ ſicci vtpl'm. ¶ De 2ª pte dic̄ ꝙ cāe ſtipticitatis in iuuētute ſt̄ aut paucitas cibi in cōparatiōe ad illud qḋ epar eſt aptū attrahere: aut pp̄ paucitatē cho. ad ſtōm ⁊ inteſtina veniētis: paucitatis aūt cibi cā eſt caliditas ſtomachi pp̄ quam feſtinat ſaturari ſtōchus. ſed ſiccitas ſtōi q p ſe eſſet humidus ſit ab epate tēpato aut cal'o. ⁊ hic p tpatū itelligimus mediocriter calm̄ in q̄ virtus attractiua eſt fortis: ⁊ cā paucitatis cho. eſt friditas epatis: vel ēt ꝯtingit vētrē eſſe ſtipticū pp̄ ꝯtētiuā ſtōi fortē qñ ſtōꝰ factus eſt ſiccior tpato. in ſumma igit̄ cāe ſtipticitatis inueniant̄ hic. 4. pria eſt calitas ſtōi pp̄ quā ſtomachꝰ modicū appetit. 2ª eſt paucitas cho. ad ſtōm euntis ⁊ in iteſtina. 3ª eſt fortitudo attractiue epatis. 4ª ē fortitudo retētiue. nā expulſiue debilitas nō eſt ħ ꝯnumerata. pt tñ itelligi ex dictis in ꝯcl'one p̄ª. ¶ De pte 3ª dic̄ ꝙ vēter ſtipticꝰ pp̄ ſtōi calitatē ea tēpata in ſenectute ſit lubricus: qꝛ appetitꝰ creſcit: ſꝫ ſi ſit vēter ſtipticus pp̄ ſiccitatē ꝯfortantē ꝯtētiuā: p̄cipue qꝛ eſt ꝯiūcta calitati iuuētutis. Tūc iſta v̄tꝰ ꝯtētiua debilitabit̄ in ſenectute nimiū exiccato ſtō° ⁊ ſic velociter egrediet̄ cibꝰ. hec tñ debilitatio ſiet tarde: qꝛ tarde eueniet tāta ſiccitas vt deijciat ꝯtētiuā: ſꝫ ſi in iuuētute venter ē ſiccꝰ pp̄ cho. paucitatē in ſenectute ſiet ſiccꝰ eodē mō: qꝛ epar infrigidat̄: ⁊ non gn̄at multā cho. imo ſtat ꝙ in tm̄ augeat̄ frigus vt humiditatē chili epar trahere nō poſſit: ⁊ ſic ēt ſiet humidus ⁊ lubricus. ex qbus pꝫ. ꝙ vtpl'm venter in iuuētute ſtipticꝰ in ſenectute eſt lubricꝰ. ¶ Dic̄ 4°. ꝙ iſta ſufficiāt pp̄ breuitatē opis q̄ꝫq̄ꝫ videat iſta eſſe difficilia ⁊ obſcura illis q nō legerūt librū de nālibꝰ virtutibꝰ. tñ vr̄ hic poſſe ſufficere tendentibus ad medicinam.

Dubitatur vtrū oēs hn̄tes in iuuētute vētrē lubricū hēant ip̄m in ſenectute ſtipticum. negatiue arguit̄ ſic. hoies frigidi ſtōi nāliter alijs paribus tā in ſenectute q̄ꝫ i iuuētute hn̄t vētrē lubricū. g̃ ⁊c̄. aſſumptū ꝓbat̄. qꝛ oēs tales plus appetūt reſpectu attractiue epatis q̄ꝫ tpati: ⁊ iſta eſt cā lubricitatis. igit̄ alijs deductis ventris erūt lubrici. Añs arguit̄. qꝛ tā in ſenectute q̄ꝫ in iuuētute frigidus ſtōꝰ fac̄ magis appetere alijs pibꝰ. Forte dr̄ ħ ꝙ aſſumptū p̄m nō eſt vl'r veꝝ vbi eſt multū lapſus: qꝛ ois imoderata diſcraſia deijcit actū ꝓpe v̄tutis: ſaltē hēo ꝙ hn̄tes ſtōm frim nō multū a tēpamēto lapſuꝫ deductis ipedimētis hn̄t vētrē lubricū tam in iuuētute q̄ꝫ in ſenectute: ⁊ ſic ꝯ̊ nō eſt vl'is: nec ēt q̊ ad illos q hn̄t vētrē lubricū: merito iſtius cāe eſt v̄a: vt in pluribꝰ. qꝛ lapſoꝝ a tēpamento pl'es ſt̄ ita modicū lapſi vt nō deijciat̄ actꝰ ꝓprie v̄tutis merito lapſus illiꝰ q̄ꝫ alij oppoſito mō hn̄tes. ⁊ de iſtis eſt veꝝ ꝙ taꝫ in ſenectute q̄ꝫ in iuuētute hn̄t vētrē lubricū. ¶ 2° ſic. hn̄tes multaꝫ chol'aꝫ ad iteſtina trāſmittēdā deducto ipedimēto tam in ſenectute q̄ꝫ in iuuētute hn̄t vētrē lubricū: ⁊ tales hn̄t in iuuētute lubricū: ⁊ in ſenectute nō ſtipticū: cū ēt in ſenectute hēant lubricū. Igit̄ ꝯ̊ nō ē vl'r v̄a. aſſūptū pꝫ. qꝛ ipedimēto deducto multa chol'a ħ mō trāſmiſſa eſt cā lubricitatis in q̄cūqꝫ cā inueniat̄ deducto ipedimēto. Et ego ita pono. ¶ Forte dr̄ ꝙ hn̄tes multā chol'aꝫ in iuuētute nō hn̄t multā in ſenectute. ⁊ ſic nō eſt veꝝ: ꝙ hn̄tes ml'tā chol'am in ſenectute hn̄t vētrem lubricū: qꝛ nulli ſt̄ tales. ¶ Cōtra ſtat aliquē eſſe ſenē cholicū ⁊ qlibet talis nāl'r diſpoſitꝰ hꝫ multā chol'am. igit̄ ⁊c̄. ¶ 3° hn̄tes vētrē lubricū pp̄ epatis friditatē modicū attrahētis in iuuētute ēt hn̄t lubricū in ſenectute: qꝛ in ſenectute debilitas eſt maior. igit̄ ꝯ̊ falſa. ¶ 4° hn̄tes lubricū vētrē pp̄ hūiditatē ꝯtētiuā debilitātē hn̄t ēt debilē eadē cā in ſenectute: ⁊ magis pp̄ debilitatē additā merito diminutiōis caloris. igit̄ ⁊c̄. ¶ 5° hn̄tes lubricū vētreꝫ in iuuētute pp̄ fortitudinē expulſiue merito calitatis ⁊ hūiditatis vētris. eodē mō hn̄t i ſenectute. g̃ ⁊c̄. Pꝫ aſſumptū qꝛ tales ēt in ſenectute ꝑmanēt cali ⁊ hūidi ſi regimine p̄ſeruatiuo ꝯſeruentur. ⁊ ſic vñr ꝙ ſm̄ nullam cām aſſignatā a Gal'. cōmēto. vēter in iuuētute lubricus vtpl'm ꝑmutat̄ ad ſtipticitatē in ſenectute. Iteꝝ ꝓ hac pte eſt Rabi moyſes in aphoriſmis q hūc apho. dicit expreſſe falſum eſſe.

In oppoſitum eſt hypocras in aphoriſmo ⁊ Gal'. in cōmento.

In ista qōne nitar saluare mētē ⁊ vba Gal'.in cō
mēto.⁊ hyp.in apho.⁊ faciā duos
articulos.in p̄ ponā pambula q̄dā ad nr̄m ppositū.2° con/
(clusiones de quesito.

A
lō p̄. Quantum ad p̄ᵐ notādū p̄.q duplr possumus ima
ginari ventrē in iuuētute lubricū in senectute fieri stipticū.
vno mō in cōparatione ad tēpatū senē.2° mō in cōparatiōe
ad seipsū iuuenē.ita q dicat stiptic⁹:q2 minus lubricus q̄
fuit in iuuētute:⁊ pportionabilr itelligat de ɔuersa pmuta
2° tiōe.¶ Nō 2°.vt ēt in lr̄a tāgebat q vēter hic nō dr lubri/
cus:q2 fluxū vētris patiēs p̄ter nām.nā dr penultio apho.
qcūq3 vētres hūidos hn̄t q in iuuētute isti meli⁹ cōmutāt
siccos hn̄tib⁹.vt Gal'.vr dicere q in istis bn̄ egrediunt sup
fluitates:qd nō diceret si isti essent h mō p̄ternālr dispositi.
p vētrē igit lubricū itelligimus illū q superfluitates p̄me dige
B stionis expellit modicū p attractionē ex defectu ptis hūide
3° sue exiccatas:⁊ ecōtra p siccū.¶ Nō 3°.q 5 assignant cōi/
ter cāe hui⁹ lubricitatis q̄ posite st in cōmēto.vna est fridi
tas stō p quā plus appetit q̄ epar attrahere possit.2ª est for
titudo v̄tutis expulsiue pp caliditatē ⁊ humiditatē stō:3ª
est debilitas retētiue pp hūiditatē stō aut caliditati aut fri
giditati ɔiūcta.4ª est mltitudo cholere ab epate trāsmisse.
5ª est epatis attractiue debilitas:⁊ modi qb⁹ faciūt lubrici/
tatē p̄dictā habiti st in expōne apho.Ecōtra aūt qnq3 st in
spē ɔrie cāe stipticitatis in iuuētute:vna est calitas stō deii/
ciēs appetitū.2ª fortitudo retētiue pp stō siccitatē.3ª debili
tas expulsiue pp friditatē.4ª attractio epatis fortis pp cali
4° tatē.5ª paucitas chole trāsmisse ab epate.¶ Nota 4°.q l3
dicte cāe sic se hēant q vnaqueq3 p se sit apta facere ventrē
lubricū aut stipticū:vt dr:tn̄ multotiēs ɔiūgunt cū dispōni
bus ad oppoᵐ inclinātib⁹.ita q lubricatiue cāe cū stiptica
tiuis cāis ɔiūgunt.vbi quo ad istos ɔrios effectus pducē
dos eque potēter ɔcurrāt effect⁹.seqt q nullā eap magis
C q̄ ad aliā declinās:l3 si vna potēti⁹ tūc effect⁹ ad nām potē
5° tiorē declinabit.¶ Nō 5°.q aliqn̄ vna ⁊ eadē q̄litas.vno
mō iuuat ad stipticādū ⁊ ad mollificandū.vbi gr̄a.calitas
epatis p q̄to est cā multe chole.gn̄atiua est cā fluxibilita/
tis vētris:⁊ p q̄to vigorat vim attractiuā epatis est cā sti/
pticitatis aliq̄lis:⁊ ita stō friditas p quāto facit cibū am/
pliorē appetere est cā fluxibilitatis.⁊ p quāto facit cibum
multū morari in stō ⁊ itestinis remittēdo digōnē ⁊ debilitā
do expulsiuā est cā stipticitatis.Ex qb⁹ seqt.q nō op3 vnū
quēq3 iuuenē cali epatis hr̄e vētrē fluxibilē alijs pib⁹.aut
vnūquemq3 hr̄e eū stipticū:s3 stat aliqn̄ esse stipticū.vt vbi
plus vigoret attractiua q̄ maioret q̄titas cholere ad itesti
na trāsmisse:⁊ stat esse fluxibilem.vbi eɔ:⁊ stat esse mediū
gradualr iter fluxibilē ⁊ tēpatū.vbi vtrūq3 equalr faciat.

Sed circa hoc dubitaret aliqs q est epar plus cho
lere trāsmissiuū sua calitate q̄ attractiuū
p eadē.Hic rn̄dēt aliq q epate p caliditatē modicā recedē
te a tēperamēto vigorata est attractiua ⁊ nō mltū vigorat
virt⁹ chole gn̄atiua.nā gn̄at a calitate ignea sufficiēte sup/
flue coquere.Et iō dicūt q l3 p augᵐ caliditatis supra tēpa
mētū tā attractio q̄ gnō cho.possint diminui:q2 ois imode
rata discrasia deiicit actū ppe v̄tutis:tn̄ plus pōt augeri ca
liditas stāte pō.multe cho.gn̄atiua q̄ stāte virtute forti ad
multū attrahēdū:⁊ iō cū epar tm̄ fuerit lapsū in calitate:
vt incipiat remitti in attrahēdo:tūc multū cho.gn̄at:⁊ pse/
uerādo in itēsione calitatis ad h deueniet:vt plus possit p/
portionalr multā cho.gn̄are q̄ attrahere.s3 modica exn̄te
distāria ɔtingit oppoᵐ:epar igit multū p calitatē a tēpamē
to distās facit vētrē fluxibilē.s3 cū modicū distat facit stipti
citatē.in aliquo gradu ɔuenit q faciat mediū inter vtrūq3.
¶ Hec tn̄ positio est volūtaria ponēs q citi⁹ p augᵐ calidi/
tatis incipit pfici virt⁹ attractiua q̄ cholere gn̄atiua.nā q̄/
uis chola a calitate ignea gn̄et.tn̄ in flatico gn̄at:⁊ in tēpa
to epate.vbi igit crescat ista calitas vr facere chole augmē
tū.ita a pn° pportiōabilr sic ad augmētationē attractiōis.
¶ P opatio v̄tutis attractiue crescit p accn̄talē calitatē.vt
p3 in apatib⁹:⁊ in fricatōib⁹ ⁊ in calefactorijs oib⁹.Chole
aūt nālis gn̄atio nō ita cū multa maiori mēsura caloris tā
nālis q̄ p̄ter nām stabit plus attractio fortis q̄ multe cho
lere gn̄atio.¶ P.in idrope asclite a calitate epatis fcā:est
pō ad attrahendū:alr aquositas in epate nō gn̄aret:⁊ non
est pō ad multā cholerā gn̄andā cū gn̄et aquositas.citius
igitur debilitat virtus:vt gn̄atiua cholere q̄ attractiua.
¶ Puto igit nō esse bn̄ determinabile:vtp p solū caliditatis
augᵐ plus vna istap opationū intēdat aut remittat q̄ alia.
l3 tn̄ sit verisile oppoᵐ p̄cedentis pōnis:sed pōt ɔtingere ex
alijs causis q cū forti attractiōe stabit pportionalis chole
trāsmissio:vt si epar esset calm ⁊ humidū:⁊ cū multa cho/
lere gn̄atione nō tāta pportionabilr attractio:vt in calo ⁊
sicco.itep ex parte latitudinis aut stricture pori fellei pote
rit hec disparitas ɔtingere:⁊ iō sufficit q multa gn̄ata cho
lera vēter sit lubric⁹:qn̄q3 v̄o nō.pportiōabilr ēt dici pos/
set de stō frigiditate.¶ 6° notādū q tā in senectute q̄ in iu/ Nō 6°.
uētute ɔtingit epar calm plus cholere trāsmittere ad itesti
na q̄ tēpatū epar in eadē etate.p3.q2 in oi etate ɔuenit iue
nire epar calm nō multū distās a tēpamēto:⁊ ita multū de
cho.respectu tēpati gn̄ans:⁊ ita pportiōabilr dicat de ap
petitu merito stō frigidi.nā exquo caninus appetitus pōt
ēt in sene p frigiditatem stō ɔtingere:seqtur posse inueniri
stōm senē magis merito frigiditatis appetentē q̄ tempera/
tus:⁊ etiam pōt in tm̄ augeri frigiditas:vt minus appetat.
¶ 7° nota.q corpop lapsop a tēpamento plura inueniunt 7°
ita modicū lapsa vt merito lapsus nō deiiciat actus pprie
virtutis q̄ econtra.istud docet experientia.

His habitis sit ista pria ɔclo:non qlibet habens p̄ª ɔclo.
vētrē lubricū in iuuētute h3 illū sti
pticū in senectute alijs pibus:nec qlibet hn̄s stipticū in iu/
uētute h3 lubricū in senectute.Cōclusio est Gal'.in cōmēto
q ɔclonē apho.dicit.nō in oibus verā.vt p3 statim.¶ 2ª ɔ. 2ª
nō vtplm vēter in iuuētute lubricus est in senectute stipti/
cus respectu tempati eiusdē etatis.ɔclo pbatur.discurrē/
do p oēs cās.nā q est lubricus pp debilitatē attractiue epa
tis remanet merito huius ēt lubricus in senectute:q v̄o est
lubricus pp retentiue debilitatē tandē in senectute frigidi/
tate oia remittente remanet ēt lubricus.

Restat ergo de alijs trib⁹ cāis videre:⁊ primo de
frigiditate stō.Arguo sic.vtplm fri
gidus stomachus est modicū distās a tēpamēto:⁊ talis in
senectute nō hn̄s deiectū appetitū:imo intensiorē tempato
sene.igit vtplm vēter lubricus in iuuētute ista de cā rema/
net lubricus.Si v̄o dicam⁹ de cholere multe trāsmissiōe p3
q plm epar calm est calm ⁊ humidū:⁊ nō multū a tēpera
mento distans:talia aūt in senecture remanēt:vt plus cho/
lere gn̄atiua q̄ tempatū epar:⁊ plus transmittit:vt dictū
est supra.Si v̄o v̄tus expulsiua sit fortis pp caliditatē hu
miditati ɔiunctā:cōstat ex cōmento q respectu tēpati senis
adhuc remanebit fortis:⁊ sic pluribus casib⁹ falsificat cō/
clusio q̄ verificat in cōparatione ad tēpamētū intelligēdo
stipticū ⁊ lubricum.¶ 3ª ɔclusio.nō vtplm venter in iuuen
tute stiptic⁹ fit in senectute lubricus respectu tēperati senis. 3ª
¶ Hec ɔ est ēt manifestior p̄cedēte.nā si est stiptic⁹ pp forti
tudinē attractiue epatis ɔn̄tis caliditatē nō multū a tēpato
distantē in senectute remanebit ēt epar cū fortiori attracti/
ua q̄ tēpatus senex:cū pmaneat calm respectu tempati.si
v̄o sit scđa cā.s.paucitas cholere:p3 nō fieri pmutationem
vtplm ex cōmēto.si sit 3ª remissio appetitus stō remanen/
te calido in senectute:adhuc appetit⁹ est remissus respectu
tēpati senis.si sit q̄rta cā debilitas expulsiue:p3 istam etiā
in senectute remanere.cōstat igit vtplm in cōparatione ad
tēperamentū talē ventrē fieri lubricū.¶ 4ª ɔclusio.vtplu
rimū venter in iuuētute a tēpamēto distās per lubricū aut 4ª

stipticū est aptus in senectute remitti respectu eius qd̄ fuit in iuuētute. Ista ꝯclō sit ꝑ mēte Gal. ⁊ hanc ꝓbant rōnes eius in cōmēto. ⁊ rō fcā ꝑ apho. vēter igitͤ lubricus in iuuētute in senectute vtplīn fit minus lubric⁹: ⁊ ita stipticus: ⁊ plus ꝓbāt rōnes Gal. tꝑatus aūt merito tēpamēti in omnibus mēbris ēt tempatus manet: tñ puto magis siccū fieri. vñ nos videmus senes siccitate ventris laborare. vt patet. ¶ Contra arguitur. ꝙ Gal. intentio sit ꝙ hec permutatio fit respectu tēpati senis. ex his q̄ dñr in cōmēto penultimo huius ꝑticule. vbi dicit. ꝙ hñtibus vētrē lubricū in iuuentute senectus est grauis: qꝛ eis siccantͤ vētres in senectute. ⁊ cōstat ꝙ si nō fierēt sicci respectu tēpati: sꝫ appropinquarent tēpamēto: merito huius senectus nō esset grauis. imo leuior nisi ꝙ vult pmutari ad ꝯriuꝫ respectu tempati senis. ¶ Pꝫ. tales hñtes vētrē lubricū in iuuentute vtplīn in senectute deterius hñt q̄ꝫ habentes ventrem in iuuentute stipticum. vt dͤ in apho. ergo opꝫ ꝙ in eis fit siccior in iuuentute q̄ꝫ in habentibus ventrē stipticū in iuuentute: qd̄ fieri nō pōt nisi in altero vel in ambobus fiat pmutatio ad contrariū respectu tēpati senis. ꝯstat igitͤ Gal. intelligere de cōparatione ad temperatū nō ad id qd̄ fuit in iuuentute. ¶ Preterea. temperatus deberet lubricari: ꝓbatur. qꝛ ꝑpter stomachi frigiditatē acq̄sitā intenditͤ appetitus: alr̄ nō videretur q̄uo remissio appetitu pp caliditatē in iuuētute: in senectute postea intendatͤ ⁊ attractiua epatis postea debilitetͤ. igitur si in iuuentute sufficit tm̄ attrahere q̄ꝫtū stomachus appetit: in senectute sufficiet minus attrahere ⁊c. ⁊ per ꝯñs fiet vēter lubricus. Multe hic silͤes difficultates quas ego non volo soluere nec mouere: sed vos cogitate.

Ex his rñdeo ad argͭᵃ pncipalia. ad primū ⁊ alia excepto 3°. pꝫ ꝙ oñdūt nō fieri pmutationē in cōparatiōe ad tēperatū: ⁊ h̄ volūt ꝯclusiōes. tertiū aūt argumētū probat veritatē absolute. ¶ Aphorismus. 21.

Potus indigentiam soluit.
¶ Famem vini potio soluit.
Theo. Leoni. **¶ Famem: thorexis idest vini potio soluit.**

¶ Cōclō quā intēdit hypo. in apho. est ista. vinū curat appetitū caninū. ꝓbatͤ sic. vinū d̄bito mō exhibitū remouet sufficiēter cāꝫ canini appetit⁹. ergo ⁊c. Assumptū ꝓbatͤ in notatis. ⁊ ꝯña clara. ¶ Notādū igitͤ silͤem sniam colligi. 13°.
Nō p. tertij cap. de cura appetitus canini ⁊ nono Almansoris: ⁊
D 2° 3° breuiarij Serap. ¶ Nota scd̄o. ꝙ hoc nomē potus q̄nq̄ꝫ sumitͤ pro illa re fluida que corpus nostruꝫ in certa debita mensura ingrediens non est apta corpus notabilr̄ alterare nec apta in corporis subām ꝯuerti. Sed cibi pmixtioneꝫ ⁊ penetrationeꝫ sui fluxibilitate iuuare: ⁊ iste est aqua: ⁊ hoc mō sumitͤ potus: vt cōtra cibū distinguitͤ. scd̄o modo sumi-
E tur ꝑ omni fluxibili. 3° modo pro vino. ⁊ hoc modo sumitͤ
3° hic. ¶ Nota 3°. ꝙ h̄ nomē idigētia sumitͤ q̄nq̄ꝫ ꝑ inanitiōe
F q̄nq̄ꝫ ꝑ fame näli. q̄nq̄ꝫ ꝑ appetitu canino. ⁊ hoc 3° mō su-
4° mitur h̄. ¶ Nota 4° ꝙ lꝫ fames distinguatͤ in famē nälem ⁊ nō nälē: ⁊ ꝑter nälē q̄ lꝫ ꝑꝑe sit illa ad quā cāndā ꝯcurrit preternälis dispō. tñ solent a doctoribus tres cōnotari species famis preternälis: vna est fames sincopalis. ⁊ est illa quaꝫ est apta seq̄ sincopis. Alia vocatͤ fames vaccina siue bolismus: ⁊ ista est defectus appetitus stō¹ cuꝫ vehementi mēbroꝝ desiderio: ⁊ tertia est canina: ⁊ est appetitus. ita intensus: vt in nullo indiuiduo spēi humane ita intēsus possit inueniri indiuiduo mere naturaliter disposito. immo merito sue intensionis transcendit ꝯuenientiam ⁊ proportionem ad hoiem naturalr̄ dispositum: ⁊ ꝑpter hāc cām h̄ appetitus vocatͤ corruptus: nō qꝛ sit ad cibaria alia a cibis hoiuꝫ ꝯueniētibus vt ad carbones aut lutū. Et dͤ caninus pp silitudinē cū appetitu canū q̄ q̄si semp vñr voraciter famere. ¶ Sumēdo aūt caninū appetitū hoc mō Aui. ponit plures causas. 13° tertij. loco allegato. vna est fortis mēbrorū attractio que aut est pp multā euacuationē precedentē. vt ꝑpter fortē dissolutionē factā in mēbris multa mēbroꝝ caliditate. aut fit ꝑpter ꝯtinuā corrugationē oris stomachi ⁊ impressionē silͤem impressioni: quā fecit humor melicus hora famis naturalis. Et hoc accidit ꝑpter ꝑñtiaꝫ humoris frigidi in ore stomachi ipsiꝫ corrugātis aut ꝑpter malam cōplexionē frigidam stomachi: ⁊ de isto ꝑꝑie loqtur Gal. in cōmēto. ⁊ hyp. in apho. nā q̄nq̄ꝫ sumitͤ caninus appetitus nō ita large. sed ꝑ appetitu intēriori valde q̄ꝫ correspondeat attractioni mēbroꝝ. ⁊ huius appetitus canini cā nō est nisi ꝑpter ꝑñtiā frigidi humoris in stomacho modo dicto vel frigiditas stomachi: ⁊ hoc stricto modo verificatͤ apho. ⁊ id qd̄ in cōmēto dͤ ꝙ canini appetitus cā est semp frigiditas. ¶ Nō 5° ꝙ vinū debēs caninū appetitū remouere nō est vinū oē: sed vinū calm̄ acutū potens ⁊ dꝫ post vnctuosa ⁊ actu calm̄ exhiberi. nā illud vinū sui calitate subtiliat ⁊ diuidit illos humores caninū appetitū facientes ⁊ ipsos a stomacho sepat ⁊ stōᵐ relaxat sui humiditate ⁊ hoc mō remouetͤ cā canini appetitus: dꝫ aūt esse multe quātitatis: vt quantitate sua supet mām. dꝫ ergo vinū curans caninum appetitum esse potens: vt sit calm̄ virtualr̄: ⁊ ēt actu vt magis humori ꝯrietͤ: esse multū: vt dñetur: esse dulce vel acutū vt nō corruget stōᵐ. ¶ Cōmenti Gal. expō.

Dicendo potū ⁊c. Gal. in cōmēto facit q̄tuor. primo oñdit qd̄ p potū intelligit hypo. 2° qd̄ p indigentiā. 3° vificat apho. 4° remouet vnaꝫ falsaꝫ expōnē. ibi scd̄a (Neq̄ꝫ tñ oēs cibi) ibi 3ª (Caninū igitͤ appetitū) ibi 4ª (Qui bolismū) De prima dicit ꝙ dicēdo potū hypo. ꝯsueuit intelligere vinū. Et hoc ꝓbat auctoritate hypo. in libro de humana nā. que ponitur in cōmēto. ¶ De 2° dicit ꝙ nō itelligit hic p indigētiā q̄ualibet cibi ablationē neq̄ꝫ famē nälēꝫ. sed illā famē que est cū nimio ⁊ canino appetitu quē medici vocant appetitū caninum: quem solum vinuꝫ curat. nam famē ex nimio ieiunio vel nimia corporis inanitione vinuꝫ nō soluit: sed maxime impedit ita famelicos si eis detur: si accipitͤ ab eis ante cibum cito icurrūt aut spasmū ipso penetrāte in neruos oris stomachi: ⁊ dolorem causante: aut alienationē mentis ipso vino ad caput vaporante. pꝫ igitͤ ꝙ p indigentiaꝫ intelligit caninū appetitū ⁊ nō oēm famē. CANINVM IGITVR. Uerificat apho. ⁊ diuiditͤ in tres partes. primo ostēdit qd̄ vinū soluit caninū appetituꝫ. ⁊ qd̄ non. secundo docet q̄uo est administrandū. ad bene soluendū ⁊ curandū caninū appetitū. 3° infert verificationē apho. ibi 2ª (Libaria igitͤ) ibi 3ª (Hic hypo. intendit) De prima dicit ꝙ multuꝫ comedere nō tollit caninū appetitū. sed tm̄ vinū ipsum tollit: qꝛ calefacit stomachum ⁊ humores in eo existentes: sed vinuꝫ acerbum non soluit hunc appetituꝫ. qꝛ non est calidum. ¶ Ex quo seqtur ꝙ ad soluendū hunc appetitum: opꝫ dari vinū rufum aut aureū aut rubeū: qd̄ non sit acidum. sed supple dulce vel acutū qd̄ calefaciat. ¶ De secūda dicit. ꝙ primo dentͤ cibaria vnctuosa ⁊ pinguia que si nō habentͤ naturaliter fiāt artificialr̄ cū pmixtiōe. s. olei vel pinguedinis: ⁊ cū ista sͭ assumpta dentͤ supra dicta vina ꝙ si isti sitire incipiāt bonū est signū: significat enim ꝙ calefit stomachus. ¶ De parte 3ª dicit. ꝙ hoc est illud qd̄ hypo. intēdit ⁊ bene: qꝛ caninus appetitus est tm̄ ex frigida cōplexiōe stomachi: aut frigidis humoribus se in stō inuiscātibus: ⁊ qꝛ dictū vinū est curamentū vtriusq̄ꝫ istoꝝ. iō necesse est vt soluat caninū appetitum ab illis dependentem. QVI BOLISMVM. Nunc improbat vnā nō veram expōnem dicens ꝙ illi qui dñt hic hypo. h̄ intendisse p indigētiā bolismū duobus modis errāt. prio qꝛ illud qd̄ hic hypo. dicit particulariter putāt ipsiꝫ dicere vlr̄. scd̄o. qꝛ bolismus fit ex sola friditate exteriori: q̄ in pn̄° facit famē. ⁊ in fine remittit ita vt deficiat.

Hic tamen

dub. p. **Hic tamē** est difficultas. pmo quare dicit q isti vo lunt hypo. dicere vlr cuz ipse dicat ptcu
2° lariter. nā nō vr vlior bolismus qz caninus appetitus. ¶ 2°
exquo bolism⁹ fit ab exteriori frigiditate vr verū q vinum
3° posset bolismū curare: ꝛ sic isti nō erūt in hoc erronei. 3° nō
vr q bolismus ex sola fiat frigiditate exteriori: cum Auic.
13ª. tertij. cap° de bolismo dicat: q qnqz fit a cā interiori ꝛ a
4° caliditate qnqz. 4° vr q canin⁹ appetit⁹ non solū fiat a frigi
ditate ꝛ fridus humorib⁹ vt dixit Gal. in cōmēto.

¶ Ad pᵐ rñdet thadeus duplr. pmo. qz lra debet dici cōuer so mō. s. q isti exponūt particulariter: ꝛ isto mō sonat translatio burgūdionis: ꝛ est appetit⁹ canin⁹ vniuersalior bolismo: qz in eo appetūt stomac⁹ ꝛ mēbra: in bolismo nō: ꝛ istā puto veram. scdo soluit qz bolismus est vniuersalior qz caninus appetit⁹. nā bolism⁹ inuenitur cū fame: vt in sui pnᵒ ꝛ sine fame vt in fine: sed caninus non inuenit nisi cū fame. sz nulla istaꝝ vr vera. nā lz diceret vlr vel pticulariter non vr h mō intelligēdo pticulare ꝛ vle esse reprehēsio exponētiū. iō puto istos dixisse hypo. intendere de oi fame preter nām cū frigiditate. ita vt comprehēdat ēt bolismus: ꝛ isto modo pz q faciūt apho. vliorē qz faciat Gal.

¶ Et tunc ad 2ᵐ dr q bolismus fit ab exteriori frigiditate: sz que tm̄ mortificauit stomaci vtutē pp eius nimiā intēsionē vt sit oportunū: nō cū solo vino curare. imo addere aromata vt dr. 13. tertij. ꝛ ita apparet quō vniuersaliçatio istoꝝ facit expōnē erroneā. qz facit credere qztūcunqz esset intensa frigiditas stomaci vinū ipsum curaret.

¶ Ad 3ᵐ dr cōcedendo q non solū fit bolismus a frigiditate exteriori. ita q non ab alio: nec illud vult Gal. Sz vult Gale. q per solā actionē exterioꝝ fridoꝝ nō cōcurrēte alio ad h pticulariter agēte fit bolism⁹ h mō qz cū illa friditas intēdit fit fames: ꝛ iō nō ē bolism⁹: imo attinēs canino appetitui. Sz cū vltimat friditas facit bolismū ꝛ tollit appetitū.

¶ Ad quartum dōm per distinctionē de canino appetitu posita supra in aphorismi expositione.

¶ Aphorismus. XXII.

Ex plenitudie qcūqz egritudies fiunt: eūatio sanat. Et qcūqz ab euacuatiōe: plenitudo. Et alioꝝ contrarietas.

Theo. **¶ Quicūqz morbi ex repletiōe fiunt: vacuatiōe curant. Quicūqz vacuatiōe: repletione. Eodēqz mō ceteroꝝ cōtraria remedio sunt.**

Leoni. **¶ Quicūqz morbi ex repletione fiunt curat eūo. Et qcūqz ex eūone: repletio: ꝛ alioꝝ ɔtrarietas.**

¶ Hypo. in apho. intendit tres ɔnes. ꝛ scdm hoc apho. diuidit in tres ptes. 2ª ibi. (Et qcūqz) 3ª ibi (Et alioꝝ) pma ɔ est ista. oēs egritudines fiētes a repletione sanabiles sunt apte
A sanari per eūonē. pbat. oēs tales sunt apte sanari p remo
Nō p. tionē sue cāe: sed cā per eūationē est apta remoueri. igr ꝛc. totū assūᵐ pz in notatis. ¶ Circa prē p notādū q duplex ē plenitudo. est eni plenitudo quo ad vtutē: ꝛ plenitudo quo ad vasa: vt supra dictū est illo aphō. vbicūqz cib⁹. Et ō vtraqz intelligit. vtraqz aūt istarū pōt esse aut in ambitu totius: aut in determinato mēbro: aut itra venas aut extra aut humoꝝ: aut ciboꝝ: aut potuū: aut supfluitatū: ꝛ oi mō verificat. Quid autē sit plenitudo an humor replens aut mēbri
B extēsio: vel aliud dcm̄ est supra. illo aphō. nō plenitudo ꝛc.
2° ¶ Scdo nō q egritudinū qdā dicunt a medicis fientes: ꝛ qdā facte. ꝛ iteꝝ vtrūqz istoꝝ dr duob⁹ modis. vno eni mō dr egritudo fiens: qz fm partē pducta: ꝛ fm partē pducenda: sicut de tpe ꝛ successiuis dicim⁹. 2° mō dicit fiens: qz speciali depēdentia depēdens in cōseruari a cā sua: siue ipsa sit tota producta siue nō. vbi gra. calor febrilis actu inuētus in medio instāti paroxismi tertiana in illo instanti est fiens: qz a colera putrida spāli depēdētia depēdēs: sed nō est p tūc fiens mō pmo. ꝛ h scdo mō dr hic de fiēte. fcā ēt egritudo dr duob⁹ modis. vno mō qz totalr in esse pducta. scdo mō: qz nō depēdēs spāli depēdētia ab aliq cā nō necessaria in esse indiuidui in quo est vel mēbri eius. vificat igitur apho. de fiente vt in cōmēto patebit: ꝛ non de fcā scdo mō. nā lz repletio fecisset vnū morbū. vt vbi gra. sosonē cōtinuitatis. nō opz per eūonē talis repletionis remoueri morbū.
¶ 3° pncipalr nota. q eūatio sumit cōiter pro oi eductione C
3° hūoris a corpe siue artificialr siue a nā. vbi g. flobotomia fluxu ventris vomitu sudore euaporatione mēstruis emoroydibus: ꝛ oibus alijs modis quib⁹ pōt res replonem faciens a corpore educi. ¶ 4° nō. q hoc verbū sanare dicitur D
4° de oi ope medici p qō pñs egritudo remouet ꝛ sanitas inducit: siue per illud opus imediate sanitas inducatur siue nō. Et isto mō remotio cāe morbi ad cuius remotionē tollitur morb⁹ dr sanatio ꝛ curatio. lz nō sit ipsa sanitatis inductio. sed opatio per quā mediate sanitas inducit. ¶ 5° nō. q
5° lz quelz talis egritudo sit apta per eūationē sanari: non tm̄ per quālibet neqz quōlibet: aut in quocūqz tpe factā: sz per aliquā per quā cōmodius mā illā egritudinē faciēs educitur a corpore: ꝛ intelligatur de egritudinib⁹ pendentibus a plenitudine humoris peccantis in quāto spāli aut in quali non reducibili ad benignū: ꝛ de eūatione a loco vbi est plenitudo. nā si humor est ad benignuz reducibilis stat egritudinē per reductionē ad benignū sanari: ꝛ ita si in vno membro sit plenitudo faciēs morbuz ꝛ transposita mā ad aliud mēbrū non educta mā a corpore. ¶ Ultimo attende q ad
6 debite faciendū eūationē. opz p cognoscere ea que dicūtur in cap. de qualiter ꝛ qñ euacuari opz. ꝛ regulas cōes solutioni vētris ꝛ vomitui ꝛ regulas flobotomie ꝛ oium istrumētoꝝ qbus fit euacuatio: ꝛ cū hoc particulares cōsiderationes fm particularia egri corpis ꝛ mēbri ꝛ modi egritudinis: que oia hic non opz dicere.

¶ Et quecūqz. Scda ɔ est ista. oēs egritudines pēdētes ab inanitiōe curabiles. sunt apte p replones curari. pbat. qz per replonē est apta tolli cā talium egritudinū. ¶ Circa Nō p
hanc ptē nō. q in cōclusione prima dixi q plenitudo qdaz est quo ad vasa qdā quo ad virtutē: ꝛ cōmuniter illa distinctio intelligitur de plenitudine preter nām. hic igit per plenitudinē nō intelligim⁹ aliquā de illis. sed resumptionē per acqsitionez nālis humoris vel ptis. ¶ Nō scdo q facilius 2°
est alijs pibus repleta corpa euacuare qz ecōtra euacuata replere: ꝛ rō quia in euacuatione nō est oportunū virtutem multū operari: sz in repletione de qua est sermo. opz humoris vel mēbri generationē fieri a virtute. ꝛ hoc satis est supra habitum prima particula.

¶ Et alioꝝ. Cōclo 3ª est ista. oiuz alioꝝ egritudinū sanatio est per suā ɔrietatē. i. suū ɔriū. pbatur. qz oēs tales sunt p suū ɔriū remouibiles itelligēdo semp de salubrib⁹: ꝛ sine dubio istud pōt dici quodāmodo medicinale principium ꝛ E
assumptū ad precedētes duas ɔclones. ¶ Nō igit pmo q Nō p.
ɔrietas dr multis modis. nā qnqz dicunt ɔria que sub eodē gñe posita maxime a se inuicē distāt. Et in hoc satis largo mō cōprehendunt alij strictiores vt bz notari in altiori sciētia. s. qrto metaphysice: qnqz vero cōtrarium sumit magis large apud medicum pro oi eo qō per se vel per accñs mediate vel imediate est alterius remotiuū sicut vbi gra. scamonea calida exñs: hz tm̄ pprietatē per quam est colere euacuatiua ꝛ colera euacuata seqtur remotio tertiane que a colera pēdebat. iō dicimus hoc largo mō scamoneam cōtrariari tertiane. lz tam scamonea sit calida qz feb. tertiana ꝛ hoc modo sumit ɔrium hic quomō cōueniens dieta pōt dici cōtraria morbo qui per ipsam remouet. ¶ Cum autē Aui. dixit 4ª pmi. scias pterea q nō ois egritudo suo medicatur ɔrio sed qnqz multa regiminis bonitate: intellexit de ɔrio stricte: ꝛ fm denoiationē. ¶ Cōcordia huius aphorismi. Ugo. su. afo.

colligēda est tertio tegni ⁊ 4ᵃ ꝑmi: ⁊ q̄nto terapētice: ⁊ ē vtilis. vt pꝫ. ¶ Cōmenti Gal. expositio.

SI morbus Gal. in cōmēto facit q̄ttuoꝛ. ꝑ ostendit de qbꝰ morbis loq̄tur hypo. in 2ᵃ pte exponit aphoꝛismū. in 3ᵃ ponit opinionē quādam falsaꝫ circa māꝫ apho. cū reprobatione. in 4ᵒ rn̄det cuidaꝫ rōni quoꝛūdā sophistaꝝ. ibi 2ᵃ (Quod si cā) ibi 3ᵃ (Quidā tn̄) ibi 4ᵃ (Sed tn̄ volo) De pᵃ dicit ꝙ si moꝛbꝰ factꝰ sit ex plenitudie: ⁊ cessante plenitudine remanet: q2. s. iam erat fcūs indepēdēs. tūc de illo nō intēdit hypo. sꝫ solū intēdit ꝙ eūatio facienda est qn̄ nōdū cessauerit abūdātia. s. eē cāe a q̄ moꝛbꝰ depēdet nec in isto est amplius moꝛādū ad ostēdēdū hoc esse verū: q2 oīs moꝛbꝰ suo ꝯrio medicat: ⁊ hoc est sepissime dictū: ⁊ hoc ostēdit tam mā moꝛboꝝ q̄ꝫ accidētia moꝛbis cōicantia. Cōtrariū aūt large sumat h̄: vt supra. ¶ Ex qbꝰ cōcludit ꝙ disputatio istius apho. nō est nisi de moꝛbis seq̄ntibꝰ suas causas. ⁊ qui ad illarum remotionē remouentur. QVOD SI CAVSA. Uerificat apho. exēplariter dicēs ꝙ si cā moꝛbi fuerit caloꝛ curatio. i. cā curatiua est friditas: ⁊ si fuerit plenitudo seq̄t ad curā euacuatio: ⁊ si fuerit inanitio. opꝫ coꝛpꝰ nutriri cibis facilis digōnis ⁊ multi nutrimēti: ⁊ ita repleri coꝛpꝰ cibo. i. p cibū. QVIDAM TAMEN. Ponit falsaꝫ opionē circa māꝫ apho. dicēs: ꝙ qdā arbitrātur ꝙ nullus est moꝛbꝰ de inanitione: sꝫ isti p moꝛbū videntur intelligere solū febꝛē. nā si intelligerēt per moꝛbū omnē dispōnē p̄ter nām per se ledenteꝫ ⁊ imediate oꝑationes ipsi tūc nō dubitarēt ꝙ nimia inanitio est cā moꝛbi: q2 videmꝰ ꝙ fluxus sanguis nimius siue de mēstruis siue de emoꝛoydibꝰ siue per flobotomiā nocet in multis oꝑationibꝰ vt aliqui ide fiāt ydropici: debilitata digestiua epatis: aliq patiūtur fastidium debilitata attractiua: aliqui ēt nāl'r calī ad febꝛes veniūt. SED TAMEN VOLO. Rn̄det instantie sophistaꝝ: ⁊ dicit q̄tuoꝛ. ꝑmū est ꝙ ipse vult rn̄dere sophisticis stantibꝰ semꝑ in v̄bis qui h̄ mō arguūt cōtra hypocratē: ḡnatio plenitudinis est remotio cause moꝛbi. Sed remotio cāe moꝛbi. est p̄uisio nō sanatio vel curatio. igit nō bn̄ dicit hypo. sanatio. ¶ 2ᵒ dicit ꝙ isti arguūt solū de noībꝰ in qbꝰ ēt nō bn̄ intelligūt. ¶ 3ᵒ dicit ꝙ si remouet cā moꝛbi iā existētis ⁊ per illā moꝛbꝰ remouet illud vocat curamentuꝫ moꝛbi si mā remouetur cā factiua moꝛbi que nōdum fecit moꝛbuꝫ: illud vocatur p̄uisio ne futurus moꝛbus accidat. sed si causa fecerit moꝛbuꝫ in parte ⁊ factura sit tunc est ibi ⁊ p̄uisio ⁊ curatio. ¶ Ex qbꝰ pꝫ. ꝙ remotio cāe a qua dependet moꝛbꝰ existēs ⁊ sanatio ⁊ curatio ⁊ pertinet ad partē medicine curatiuam. ¶ Dicit 4ᵒ ꝙ istud sit veꝝ. vt pꝫ ex locutionibꝰ auctoꝝ q in moꝛsu rabidi canis qn̄q3 dicunt curari moꝛsum rabidi canis qn̄q3 dicunt p̄uidere ne rabiositas accidat. Nam respectu moꝛbi existētis cū causa remouetur dicimus curare. sed respectu rabiositatis que nō statim est post moꝛsum dicimus p̄uidere ne accidat.

¶ Aphoꝛismus. XXIII.

Acute egritudines in q̄tuoꝛdecim diebus iudicantur.

Theo. ¶ Moꝛbi acuti intra quartumdecimum diem iudicantur.

Leoni. ¶ Acuti moꝛbi in quatuoꝛdecim diebꝰ iudicāt.

¶ Cōcl'o apho. est ista. acute egritudines indicant q̄tuoꝛdecim diebꝰ. i. cretice terminant. ꝓbat. iste sunt continui ⁊ oꝛdinati ⁊ foꝛtis motus ab eoꝝ ꝑnᵒ cōtinue procedēdo sine remissione notabili. ergo terminant cretice in. 14. diebus. assumptū patebit ex descriptiōe egritudinis absolute acute: ⁊ ꝯn̄a tꝫ: quia nā tales foꝛtes ⁊ continuos ⁊ oꝛdinatos motus tolerare nō pōt vltra dies. 14. vt notat experientia: ⁊ in

Nō p̄ cōmento dicet. ¶ Circa aphoꝛismum nota primo ꝙ dupl'r possumus apho. intelligere: vno modo ꝙ iste acute egritudines terminant in. 24. die: alio mō q2 terminant in. 14. diebus. q2 in aliquo. 14. dierum: ⁊ hoc scd̄o mō intelligit Galie. in cōmēto. nā stat terminari acutum moꝛbū in septima. ¶ 2ᵒ nō. ꝙ inueniunt iste termini moꝛbꝰ acutus ⁊ moꝛbus cronicus: vt dcm̄ est supius apho. 4ᵒ ꝑme ꝑticule nōbili septimo. tenues ⁊ certe diete: ⁊ in q̄ōne. notabili 4ᵒ scd̄i articuli illius aphi. acutoꝝ moꝛboꝝ quō ab inuicem differāt. ¶ Sed qui dicunt acuti sunt diuersoꝝ modoꝝ: qdam enim dicūtur absolute acuti: ⁊ isti sunt q a ꝑncipio hn̄t motū foꝛtem ⁊ cōtinuū ⁊ sine cōuersione notabili ad debilitatis foꝛtitudinē certe mēsure cognite apud medicū: ⁊ opꝫ istā foꝛtitudinē esse tātam vt necessario hoc mō procedēdo in. 14. diebꝰ vel paucioꝛibꝰ virtus conet ad māe expulsionem. ita vt notabil'r minoꝛet vel oīno moꝛbus remoueat: aut ita vt ad peius notabiliter deueniatur aut moꝛiatur. ¶ Aliȷ̄ v̄o dicūtur acuti conuersiui: aut q2 nō tam foꝛtē hn̄t motū continuum sicut isti: aut q2 lꝫ habeant aliqn̄ ita foꝛtem. tn̄ qn̄q3 notabil'r debilitat ⁊ conuertitur ad remissionem maioꝛem ⁊ istos nō opꝫ in. 14. diebꝰ creticare. sensus igit apho. est de acutis absolute. ¶ 3ᵒ nota. ꝙ istoꝝ qui sunt absolute acuti qdam dicūtur acuti sine additione: ⁊ sunt qui. 14. terminātur. qdam ꝑacuti: ⁊ sunt qui in septimo vel post euꝫ an̄. 14. terminant. qdā dicunt ꝑperacuti. ⁊ sunt qui ante septimuꝫ terminātur. ¶ Nō 4ᵒ. ꝙ verificatio apho. non h̄r per cām demōstratiuā: sed per experientiā visum est ꝙ tales moꝛbi nūq̄ꝫ transeūt diē 14ᵐ quin aliquo modo crisis veniat ⁊ cā est: q2 motus est tā foꝛtis ꝙ nā eū amplioꝛi tꝑe tolerare nō pōt cū cōtinuitate mō dicto. ¶ 5ᵒ nō. ꝙ cā quare aliq moꝛbi sunt ita cōtinui in afflictione: aut est nā māe que est apta ꝯtinue in putredinē trāsire vt sanguis aut vnitas māe: aut locus vbi mā peccat sicut accidit in causone vero in quo colerica mā intra venas coꝛdi vicinas putresit. Et iō nō habꝫ manifestas exacerbationes: eꝫ aūt cā cōuersionis ab acuitate ad mollitiē est nā māe q̄ est apta cū iteruallis moꝛari ⁊ locꝰ vbi peccat: q2 nō sit ita fonti caloꝛis vicina. vt ab opere suo ipediatur aut māe difformitas. ¶ 6ᵒ ꝙ mā facit moꝛbū acutū. vt supra dr̄: aut ꝓpter māe multitudinē: aut ꝓpter q̄litatē manifestā: aut ꝓpter locū: aut ꝓpter malignitatē occultā: aut ꝑ plura istoꝝ ⁊ quocūq3 mō sit verificatur aphoꝛismus. Concoꝛdia v̄o colligitur scd̄o creticoꝝ. 10. ca. ⁊ 4ᵒ almāsoꝛis. cap. de cognoscēdis tēpoꝛibus febꝛis: ⁊ ē aphoꝛismus vtilis. vt pꝫ. ¶ Cōmenti Gal. expositio.

Acute egritudines Istō cōmētuꝫ diuidit in tres ꝑtes. in ꝑma Gal. exponit apho. in scd̄a remouet dubitationes quedā inferēdo in 3ᵃ reuertitur ad v̄ificādū apho. ibi scd̄a (Aliqn̄. n.) ibi 3ᵃ (Sed ipsa veritas) In ꝑma ꝑte dicit quinq3. ꝑmum ꝙ acute egritudines sunt magne ⁊ velocis motꝰ ⁊ necesse est vt cito veniāt ad statū ⁊ maxime moueat moꝛbꝰ motu qui motꝰ dr̄ crisis. ⁊ iō necesse est vt cretice terminent. ¶ 2ᵐ est ꝙ ille creticus motꝰ est quatuoꝛ modis: aut subito ad sanitatē cōplete: aut q2 subito infirmus moꝛiatur: aut q2 mouetur ad salutē incōplete: aut quia mouetur ad moꝛtē incōplete. ¶ Dicit 3ᵒ ꝙ iste motus est quartanarius. i. quatuoꝛ modis: vt dictū est: qō pꝫ ex auctoꝛitate hypo. in ꝑma epidimiarū particula: vbi dixit ꝙ iste motus: aut est ad moꝛtē aut ad vitā: aut ad melius: aut ad peius. ¶ Dicit 4ᵒ. ꝙ necesse est talē motū cōtingere in istis egritudinibꝰ ꝓpter periculositatē suoꝝ accidentiū ꝓpter quaꝫ. aut vincitur v̄tus ⁊ subito moꝛit infirmus: aut virtus mouetur ad expellēdū māꝫ moꝛbi in qbus expellendis si virtus p̄ualet fit bona ⁊ laudabilis crisis: si vero vincitur fit crisis pessima et moꝛtalis. Et ideo crisis in moꝛbis acutis nō per multū tēpus moꝛatur cū veniat. ¶ Dicit quinto ꝙ istis moꝛbis absolute acutis mō infra limitādo hypo. limitauit duas heb‑ Th

domadas q̃s egritudo acuta nõ ptrãsit:q̃n crisis aliq̃ de dictis seqt. Ex qb⁹ appet q̃ lz in genere sit assignata cã q̃re crisis cito venit:spãliter tñ q̃re in duab⁹ septimanis non est assignata. ALIQVANDO CRISIS. Nunc remouet duo dubia q̃dã inferẽdo. ⁊ diuidit in duo; p̄ remouet duas dubitationes. 2° infert duo correlaria. 2ª ibi (Morb⁹ igit) De p̄ª dicit duo. p̄ᵐ est. Si qs querat vtrũ morbi acuti añ 14ᵐ diez terminent: rñdet q̃ sic. q̃ aliq̃n terminat talis morb⁹ in illo aliq̃n in. 14. aliq̃n in 7°: aliq̃n in qnto: aliq̃n in sexto. Sz est vtplurimũ in ea crisis mala: sicut est dictũ in libro de crisi. sed ille q̃ vult hypocratis dicta itelligere. opz vt in libris eius se exerceat. ❡ Dicit scđo. q̃ si crisis accidat his morbis incõpleta in die. 14. ⁊ non completur ad aliquam partium. tũc istorũ morborum crisis complebitur in aliquo tẽpore determinato qđ tempus non transit 14ᵐ diem.

MORBVS IGITVR. Hic infert duo correlaria. ⁊ diuidit in duas ptes. scđa ibi (Non igit taliter) De p̄ma pte dicit. q̃ morbos qui cõplete per crisiz in 14ᵐ dieb⁹ terminant vocat absolute acutos ⁊ morbos q̃ nõ cõplete terminant in illis. sed postea eoꝝ crisis cõplet ante. xl. dies vocat ipse acutos nõ absolute cũ q̃dã determinatione. Nã dicunt acuti tropici vel cõuersiui: ⁊ hoc cõfirmat ex mõ loquẽdi hypo. in epi di. ⁊ in pnosticis. sz h̓ hypo. loqtur de absolute acutis q̃ in 14. dieb⁹ terminat. NON IGITVR. Hic infert correlarium 2ᵐ. ⁊ est q̃ hypo. nõ intellexit hic vt q̃dã dicũt q̃ acute egritudines terminant in. 14. dieb⁹. i. in. 14. creticis dieb⁹: q̃ si ita esset tũc q̃ idẽ hypo. in pnosticis dixit q̃ terminus acutoꝝ est in. 40. dieb⁹: tũc deberemus intelligere in. 40. dieb⁹ creticis: ⁊ sic morbi acuti trãsirẽt valde diẽ. 40. qđ est falsuz. Et isti q̃ viderũt eundẽ dicere hic in. 14. dieb⁹ iudicãtur acuti morbi ⁊ in pnosticis dicere in. xl. nõ potẽtes suis intellectib⁹ cõprehẽdere hãc varietatẽ inciderũt in hãc ꝓdigiosaz suspitionẽ. ❡ Sed hec ꝯdictio tollit per distinctionẽ acutoꝝ absolute ⁊ nõ absolute. Sed ipsa veritas hic reuertit ad apho. verificãdũ: ⁊ diuidit in q̃tuor ptes. p̄ verificat aphorismũ per experiẽtiã. scđo remouet dubiũ. 3° ifert ex dictis correlariũ. 4° cõcludit circa v̄itatez apho. ibi scđa (Aliq̃n aũt) ibi 3ª (Morb⁹ igit) ibi 4ª (Si igit aliqs) ❡ De p̄ma dicit q̃ ipsa veritas testat nulluz esse morbũ ab initio acuti ⁊ ꝯtinui ⁊ ordinati motus qui diẽ 14ᵐ transeat q̃n veniat crisis aliquo p̄moꝝ modoꝝ q̃tuor: q̃ in istis venit cõpleta: vt est dcm̄ supra. ❡ De scđa pte dicit remouẽdo dubium q̃ aliq̃ sunt morbi q̃ nõ sunt ab ipso initio acuti sz molles: sz in q̃rto incipiũt esse acuti. ⁊ ita perseuerãt: ⁊ isti terminant in. 17. Si vero incipiũt in acutie in septima ⁊ perseuerant cõtinue ⁊ ordinate ad. 20. ptendunt. sed illi q̃ ab initio sunt acuti ⁊ ordinati ⁊ cõtinui motus nõ trãsgrediunt. 14. diẽ. ❡ De 3ª infert ex dictis q̃ inter morbos acutos solũ illi terminant a 14° die vsq̃ in aliũ posterius veniẽtẽ qui habent diuersos ⁊ inordinatos motus intelligẽdo per motus diuersos ⁊ inordinatos qui quãdoq̃ cõfortant q̃nq̃ debilitant: ⁊ huius causa dicta est supra in apho. ❡ De quarta concludit ⁊ pz.

❡ Aphorismus. XXIIII.

Septime q̃rta est indicatiua. Et alteri⁹ hebdomade octaua p̄ncipiũ. Cõtemplaria vero. xj. hec eni est q̃rta secũde hebdomade. Contẽplaria vero rursus septima decima. hec est enim quarta a quartadecima: septima vero ab vndecima.

Theo. ❡ Dies q̃rt⁹ septimi index est. Octauus p̄ncipium alteri⁹ septimane exordit. Vndecim⁹ ẽt cõsiderãdus est. Quart⁹ eni scđi septẽnai ij est. Itez decim⁹ septim⁹ cõsiderãdus est. Quart⁹ enim a quarto decimo ⁊ septimus ab vndecimo est.

❡ Septenoꝝ q̃rt⁹ est index. Alterius septimane octauus p̄ncipiũ. Est aũt ⁊ vndecim⁹ cõtemplabilis. Ipse enim q̃rtus est alterius septimane. Rursus vero ⁊ decimus septimus contẽplabilis: ipse siquidem quartus est a quartodecimo: septimus vero ab vndecimo. Leoni.

❡ Hypo. in aphorismo intẽdit q̃tuor ꝯnes: ⁊ scđm hoc diuidit in q̃tuor ptes. scđa ibi (Alterius vero) 3ª ibi (Cõtemplaria aũt) 4ª ibi (Cõtẽplaria rursus.) ❡ Cõclusio p̄ma ẽ ista. dies q̃rta est indicatiua septime. ꝓbat. per ea que apparẽt in q̃rta medicus põt iudicare vtplm̄ de crisi futura vel non futura in 7ª. ergo ⁊c. ꝯña ⁊ añs patebũt ex dicẽdis. ❡ Circa hãc ꝯnem nota p̄. q̃ dies cretica apud medicine auctores dr̄ dies in qua est apta multotiẽs euenire crisis. dies autẽ indicatiua siue cõtẽplaria siue manifestatiua est dies in q̃ solent indicare egrotãtes signa ptendentia crisim futuram vel non futuram in die cretica. ⁊ illius diei dr̄ indicatiua in qua significat dispositio in ea apparens futuram vel nõ futurã esse crisim: sed dierum creticoꝝ quidã dicunt esse cretici radicales. ⁊ q̃dam cretici per intercidẽtiã. ❡ Creticam aũt radicalẽ describunt q̃dam qđ est illa dies in qua vtplurimũ solet euenire perfecta: sed hoc mõ describendo nulla post. 14. esset cretica radicalis: cuz in nulla sequente vtplurimũ soleat hoc fieri. per diẽ aũt creticam radicalez intelligimus diẽ creticam que magis est cretica q̃z aliqua precedens vel seq̃ẽs in sua septimana vel per septimanã vnam inclusiue. verbi gratia: septima est cretica radicalis: q̃a nulla precedẽs vel in septimana. cuius ipsa est pars seq̃ns est magis cretica: ⁊ ita. 14. ⁊. 20. sed quarta nõ est cretica radicalis: q̃ aliqua secuz cõicans septimana est magis cretica: vel si hoc non stat ppter. 20. respectu. 14. dicas illã esse creticã radicalẽ q̃ est cretica: nec tamẽ aliqua sibi per medietatẽ septimane vicina añ vel post est eque cũ illa cretica: dies aũt cretica p intercidẽtiã est dies cretica nõ radicalr̄ idicatiua: nec cretica radicalis. indicatiua aũt radicalis ẽ illa q̃ p̄ncipaliter respectu alicui⁹ cretice radicalis est indicatiua: ⁊ hoc modo vult hypo. quartã esse indicatiuã septime. ⁊ lz cretice radicales q̃nq̃ sint aliarum indicatiue: nõ tamẽ p̄ncipaliter. ⁊ ideo nõ dicunt absolute indicatiue. ❡ Scđo p̄ncipaliter nota. q̃ lz virtus ⁊ mãe dispositio ⁊ celestis aspectus cõcurrãt ad crisim faciendaz in die cretica: tñ non opz semp specialẽ aspectũ celestẽ morbi cõfortatiuũ: aut v̄tutis cõcurrere ad crisiz: cũ aliq̃n fiat crisis in die non digna dici cretica. vt põt colligi p̄mo de creticis ex Gal. Sed q̃a in quibusdã dieb⁹ pluries ⁊ multotiẽs valde accidit crisis. in quibusdã tã antecedẽtib⁹ q̃z sequẽtib⁹ hoc nõ accidit nisi raro: huius diuersitatis cã nõ põt reduci ad v̄tutem infirmi ⁊ dispositionẽ mãe. imo opz q̃ hec ordinata diuersitas sumat a supceleſti aspectu in genere incitatiuo v̄tutis cõtra mãm morbi: aut ecõtra: qui supcelestis vel sibi similis redit ordinate. ⁊ iõ nõ obstante aliaꝝ rerũ varietate est cã: q̃re in tali die sepe accidit crisis. ❡ Nota 3°. q̃ licz alij planete ⁊ alie stelle multũ ip̄rimant in ista inferiora: tñ inter oẽs maxime percipimus variare dispõnẽ istoꝝ inferioꝝ ſm motũ lune. ⁊ iõ maxime ſm motũ istoꝝ planetarũ accidit q̃ aliq̃ dies sit cretica: ⁊ hoc sumit a Gal. 3° de creticis per multa exempla que longũ esset ponere. ❡ Quarto nota. q̃ mãe acute velocis motus plurimum ex motu lune recipiunt varietatem: ⁊ quia modicum resistunt transmutationi: ⁊ q̃ sunt citi motus. ideo lune magis proportionantur in suis manifestis transmutationib⁹ q̃z soli: quia luna est etiam motus velocioris q̃z sol: ⁊ minoris vigoris. sed materie tardi motus: quia multum cum hoc sunt resistentes transmutationi propter vtrãq̃ causam magis in suis manifestis transmutationibus sequuntur motuz ⁊ aspectus solares. Et ideo in mor

bis acutis dies cretici maxime cõputantur ſm lune aſpe/
f ctum. In cronicis autem magis motum ſolis ſequuntur.
5° ¶ 5° notãdũ ꝙ aſpectus lune de qb⁹ ꝯſideramus ad cogno
ſcẽdos dies creticos ſunt aſpectus ad illũ gradũ ȥodiaci in
quo luna inuenit̃ hora inuaſionis a morbo: ⁊ qdã eoꝝ ſunt
cõfortãtes aſpectũ inimicitie que eſt nãe ad morbũ aut ecõ
tra. qdã aũt ſunt corroborãtes amicitiã ⁊ cõueniẽtiã reruȝ
amicarũ nãe. ꝑmi ſunt q̃ternus oppõnis. Nã cũ luna diſtat
per q̃rtã partẽ ȥodiaci a loco vbi erat qñ egritudo incepit:
tunc eſt aſpectus q̃ternus. qñ vero eſt diſtãs per medietatẽ
eſt aſpectus oppõnis. qñ vero trãſiuit tres q̃rtas ȥodiaci re
dit ad aſpectũ q̃ternũ. ¶ Et iõ ſi in ꝑn° morbi luna fuerit in
loco fortunato egroti aut cõiuncta cum aliq̃ fortunarũ: celi
puta Venere aut Joue: aut aliquo benigno aſpectu proſpi
ciat̃ ab illis accñte luna ad oppõnem accedit ad q̃draturã:
qđ eſt qñ media vigorat̃ in inimicitia ṽtutis ad morbũ cuȝ
augmẽto virtutis nãe: ⁊ ſequunt̃ motus ad bonũ: ⁊ cõiter
egritudo eſt bone terminationis. vt dicit Gal. 3° de creticis.
Si v̂o fuerit ecõtra in illis dieb⁹ mouet̃ ad malũ ⁊ fit mor/
bus. q̃rtũ eſt merito iſtius male terminationis: ⁊ in iſtis die
bus cõfortata inimicitia fit pugna fortis ⁊ merito iſtius in
iſtis maxime fit criſis. Dies aũt iſti ſunt vt oſtẽdã. 7. 14. 20.
licȝ nõ integre ⁊ precipue: cũ aũt redit ad eũdẽ punctum ⁊
inimicitia cõfortat̃: ſi fit pugna. ⁊ eſt. 27. ſi ita per q̃rtas cir
culi ꝓcedendo vſq; ad diẽ 40ᵐ. ⁊ iſti dicunt̃ in morbis acu
tis cretici radicales. ¶ Sed qñ luna trãſiuit medietatẽ q̃r/
te circuli: merito iſtius etiã inimicitia cõfortat̃. ſed non tm̃
quãtũ in fine q̃rte partis. Et iõ in medio q̃dre cõtingũt mo
tus ⁊ agitationes in pugna ſine cõplemento victorie cõmu
niter. Sed indicãt id qđ futurũ eſt in cõplemẽto q̃drature.
¶ Dies aũt iſti in qbus luna inuenit̃ in medio q̃dre ſunt q̃r
tus vndecimus ⁊. 17. anteq̃ȝ veniat. 20. ⁊ alij poſt ipſuȝ ſecũ
dũ hũc ordinẽ: q2 igit̃ luna exñte in medio q̃dro eſt aſpect⁹
cõfortatiuus inimicitie. ſȝ iperfecte. iõ accidit pugna vt plu
rimũ ſine cõplemẽto victorie: ſȝ talis q̃ declarat futuraȝ vi
ctoriã alterius partis in fine illius q̃dre qñ fortius pugna
excitabit̃. Et iõ iſti dies dicunt̃ indicatiui. ⁊ h̃ mõ verificat̃
aſſumptũ in ꝓbatione ꝯcluſionis apho. poſiti. ſ. ꝙ per ea q̃
in q̃rta apparẽt medicus põt iudicare de futura criſi vel nõ
futura in ſeptima. Sunt aũt alij duo aſpectus quoꝝ vnus
eſt trinus ⁊ alius eſt ſextilis: ⁊ iſti ſunt cõfortãtes amicitiã.
Et iõ corroborãtes v̂tutes pro cõfortatione amicitie ⁊ con
g formitates inter ipſaȝ ⁊ ſua inſtrumẽta. ¶ Eſt aũt aſpectus
ſextilis qñ diſtat luna a loco ꝑmo per duo ſigna que ſunt ſe
xta pars circuli: ⁊ tũc eſt trinus qñ diſtat per. 4. ſigna que
ſunt tertia pars circuli: ⁊ cõtingit ꝙ in dieb⁹ qb⁹ iſto modo
cõfortatur virtus fiat criſis. ſed hoc eſt raro: qa in criſi req
rit̃ fortis pugna. Et iõ dies in qb⁹ merito iſtoꝝ aſpectuum
fit criſis. nec dicunt̃ cretici radicales nec indicatiui ꝑncipa
les. ſed cretici ꝑ intercidentiã. ſicut. v̂bi gr̃a. nonus ⁊ qnt⁹.
¶ Sexto nõ. ꝙ qñq; ſine cõfortatione inimicitie inter mor
6 bũ ⁊ virtutẽ: ſine ſpeciali aſpectu cõfortante virtutem qñq;
fit criſis. qa mã in die paroxiſmi mouet̃: ⁊ virtutẽ ſtimulat.
⁊ cõtingit ꝙ ſtimulatio eſt tanta ꝙ virtus nõ expectat dieȝ
adiutoriũ. ſed conat̃ ad mãm expellendaȝ ⁊ expellit. ⁊ dies
in qbus hoc modo accidit criſis dicunt̃ cretici per interci-
dentiã ⁊ per ipulſionẽ. qa virtus impellit̃ ad illud faciẽdũ
ab acuitate morbi. qñq; aũt fit hoc. q2 mã eſt digeſta ⁊ pa/
rata expulſioni. Et iõ leui bello expelli põt. virtus igit̃ nã/
lis mẽbroꝝ nõ expectans adiutoriũ mãm expellit. ⁊ iſti di
cunt̃ cretici per accõmodationẽ: qa mã accõmodat ſe v̂tuti
vt vincatur ⁊ tales criſes in omni die cõtingere poſſunt: vt
põt colligi ex dictis ꝑmo creticoꝝ: de qbus dieb⁹ nõ ꝓpter
h hoc dicendũ eſt qđ ſunt cretici. ¶ Septimo nota ꝙ q̃tuor
7° aſpectuũ ſupra nominatoꝝ: qdã dicunt̃ vere amicitie vt aſ/
pectus trinus: qdã medie amicitie vt ſextilis. ſimil'r qdam
vere inimicitie vt oppõnis: qdã medie inimicitie vt q̃dratu
re: qdã aũt inchoate inimicitie vt in medio q̃drature: ⁊ ſm
hoꝝ varietatẽ merito ſuperceleſtiũ variant̃ virtutes dierũ
in criſi in genere: lȝ diſpoſitio materieꝝ aptarũ creticare et
multũ faciat vt dicã. ¶ Octauo nota ꝙ nõ tm̃ merito iſtoꝝ
aſpectuũ confortat̃ virtus: ſed multa ſunt alia que ſunt ac
ceſſus lune ad planetã benignum vt venerem aut ioueȝ in
aſpectu beniuolo: aut eius cõiunctio cum fortuna patiẽtis:
⁊ multa alia que magis pertinent vltra iſta generalia ad
aſtrologos. Nam variantur ſm variationem natiuitatis
egroꝝ. Et hoc iam eſt nimis longe a ꝓpoſito: qa ſm tales
criſes merito illoꝝ contingẽtes non dicunt̃ dies cretici: vt
dictũ eſt. hec igitur nobis ſufficiant ad cognoſcenduȝ q di/
cuntur cõiter dies cretici: q2 dies in quibus multotiens ac/
cidit criſis: ⁊ ſunt tertius quartus quintus ſextus ſeptimus
nonus vndecimus. 13. 14. 15. 17. 18. ⁊. 20. vſq; ad ꝑmas tres
ſeptimanas. octauus autẽ ⁊ decimus ⁊ duodecimus ⁊ de/
cimuſſextus: ⁊ decimuſnonus non ſunt cretici: lȝ in eis poſ
ſit criſis accidere: ſed de ſexto qui ſupra nominatus eſt non
vult Gal. ꝙ abſoluto vocabulo dicat̃ creticus nec abſolu/
te dicat̃ non creticus: ſed creticus ad malum ⁊ ita eſt in me
dio inter primũ ordinẽ nunc dictũ ⁊ ſecundũ ordinẽ: ⁊ hoc
colligitur ꝑmo creticoꝝ a Galie. ¶ Scđo ſcimus qui ſunt
cretici radicales ⁊ ſunt illi qui ſe inuicem cõſequuntur pro
ſeptimo a ꝑncipio egritudinis ⁊ qui ſunt indicatiui princi/
pales ſiue radicales: ⁊ ſunt illi qui ſunt in medio ſeptimana
rũ ⁊ h̃ vſq; ad. 40. Nam poſt illum dieȝ procedit de vigeſi/
mo in vigeſimũ vſq; ad octuageſimũ: ⁊ poſtea per. 40. vſ/
q; ad. 120. poſterius autem per menſes ⁊ annos ⁊ horũ aſſi
gnata eſt cauſa: ⁊ quare dies cretici intercidentes dicãtur
intercidentes: ⁊ quibus cauſis tam ſuperioribus q̃ȝ inferio
ribus poteſt criſis cõtingere in omni die: ⁊ quomõ ab alijs
cauſis non dicũtur dies cretici: q2 ille non plus in certo nu
mero a ꝑn° egritudinis cõtingunt q̃ȝ in alio.

¶ **Et alterius.** Scđa cõcluſio eſt iſta. 8ᵃ dies eſt ꝑnᵐ ſcđe
hebdomade. ꝓbat̃. qa octaua exiſtẽte ꝑn° ſcđe hebdoma/
de. 14. erit cretica radicalis. Sed ſi ſeptima poneret̃ ꝑnᵐ. ſe
cunde hebdomade cretica eſſet. 13. cũ cretice radicales ſe/
quant̃ ſe inuicẽ per ſeptimanas. Sed modo ita eſt ꝙ. 14. eſt
cretica radicalis nõ. 13. igit̃ octaua erit ꝑnᵐ. ſecũde hebdo/
made. Totum aſſumptũ declarabitur cũ conſequentijs ſta
tim. ¶ Circa iſtam cõcluſionẽ nota ꝙ computatio dierum
ſm medicos eſt recta numeratio ſm quam cretice radica/
les ſunt in finibus ſeptimanaruȝ ⁊ indicatiue in medio. ſ. in
quarta die hebdomade. Nunc aũt quia in. 20. diebus ſunt
tres dies cretice radicales. ſ. 7. 14. ⁊. 20. ad faciendũ. 14. fi
nem ſcđe hebdomade eſt oportunum: ꝙ ꝑma dies compu
tata in ea ſit octaua: vt pȝ numeranti: ſed ſi. 20. debȝ eſſe cre
tica radicalis: ⁊ per ꝯñs finis tertie hebdomade: eſt opor/
tunum ꝙ. 14. ſit ꝑnᵐ tertie ſeptimane ⁊ finis ſcđe: ⁊ ita 3ᵃ ⁊
2ᵃ cõmunicant in vna die: ſed nõ ſic prima ⁊ ſcđa: imo ſunt
ſeparate: ⁊ hoc eſt ꝙ dicit Gal. in commento: cuius cauſaȝ
ſtatim dicam. ¶ Nota 2° ꝙ iſta cognitio creticoꝝ dierũ ra
dicaliũ habita eſt per experientiam longi temporis in qua
antiq doctores obſeruauerũt modos terminatiõis egritu/
dinum ⁊ dies ⁊ opȝ auctoritati Hypo. Gal. credere ꝙ dies
20. ſit cretica radicalis pluſq̃ȝ. 21. ⁊. 14. pluſq̃ȝ. 13. ¶ Nota
tertio ꝙ hic experientia debet in iſtis infirmis obſeruari.
ſuppoſito ꝙ nõ ſit error in regimine infirmi. Nam per iſtũ
errorem contingit variari valde creticos dies: vt oſtẽditur
primo de criſi a Galie.

Dubitatur vtruȝ vigeſima dies ſit cre
tica radicalis. Arguit̃ affir
matiue ex Gal. 3° creticorũ ⁊ Hypo. 3° ꝓnoſti/
corũ: ⁊ virtualiter hic ⁊ Aui. 2ᵃ q̃rti. ſcđo ſic. in
20. die cõplent̃ ⁊ finiunt̃ tres ſeptimane: ſȝ in
fine triũ ſeptimanarũ eſt dies cretica vt cõſentiunt oẽs. igit̃

tur. Assumptū ꝓbat: q̄a tres septimane finiunt cū luna cō/
plet tres q̄rtas tpis in quo influit trāsmutādo. hoc aūt tp̄s
est maxime tp̄s apparitionis: cuius tres q̄rte complent in
20. diebꝰ minus tribꝰ horis vt patebit infra. ḡ ꝛc.

In oppositū est astrologoꝝ mēs. vn̄ Tholome
us in cētiloquio videt sentire vige/
simā p̄mam esse creticā ꝛ nō vigesimā: ꝛ cōmētator centilo
quij dixit. Medicus ponit. 21. fore creticā ꝛ nō. 20. Confir/
matur. dies in qua cōpletur transitus triū quartarū circuli
est magis cretica q̄ȝ in qua nō complet. alicuius quartarū
transitus. Sed hec dies est. 21. siue cōputet modo Gal. siue
aliter. ergo ꝛc. Maior est clara: quia in die illa est conforta
ta inimicitia virtutis cōtra morbum propter aspectū: vt pȝ
ex notatis. minor autē pȝ: q̄a cōputando ſm viam Galieni
tres septimane complentur in. 20. diebus ꝛ quatuor horis
cum dimidia vt statim patebit.

In isto dubio. primo narrabo positionem Ga/
lieni. Secundo rationes contra
eam. Tertio ponam pōnem cōciliatoris.

A **Quātum** ad p̄mū notādū p̄mo ꝙ lȝ in q̄libet die pos
Nō p̄ sit esse crisis: tn̄ inueniunt q̄dā dies in certo
numero cōputati a p̄n° egritudinis in q̄bꝰ multotiēs accidit
crisis bona ꝛ laudabilis vt septimus ꝛ. 14. q̄dā in q̄bꝰ aut
B nunq̄ȝ accidit aut raro sicut. 12. ꝛ. 19. de q̄bꝰ dicit Gal. se nū
2° q̄ȝ vidisse crisim. ¶ Notādū 2°. ꝙ hec varietas durās ꝛ ser
uans vnū ordinē nō videt posse reduci in causaȝ nisi in mo
C tū aliquē supercelestem. illi eni sunt ordini vni adherentes.
3° ¶ 3° nota. ꝙ inter supcelestes motus maxime scd̄m varieta
tē motus solis ꝛ lune vident fieri varietates in humiditati
bus istoꝝ inferioꝝ ꝛ precipue quātū ad humiditatē valde
mobilē ex motu lune vt ostendūt fluxus ꝛ refluxus maris:
ꝛ augmētū humiditatis crescēte luna in lumine. ꝛ econtra
decremētū. ¶ Ex q̄bꝰ videt velle Gal. ꝙ causa dieꝝ creti/
D coꝝ ꝛ p̄cipue vsq̄ȝ ad q̄draginta sumenda est ex motu lu/
4° ne. ¶ Quarto nō. ꝙ scd̄m Gal. est supponendū ꝙ ea q̄ ab
Hypo. per experiētiā sunt inuenta ꝛ ipse se testat inuenisse
ꝙ dies. 14. est cretica magis q̄ȝ tredecima ꝛ vigesima ma/
gis q̄ȝ. 21. Ex his apparet: q̄ꝺ si ꝓcedimus ad creticos dies
per fines septimanaꝝ: ꝙ est iposſibile septimanā medicina
E lē esse cōpletā capiēdo adequate certū numeꝝ dieꝝ nāliuȝ
5° sicut expresse dicit Hypo. 3° ꝓnosticoꝝ ad p̄nm. ¶ Nota 5°.
ꝙ crisis non videt magis accidere notabiliter ex motu lu/
ne nisi scd̄m q̄rtas mensis aut medietatē q̄rtaruȝ. Et iō opȝ
F videre q̄s est mensis scd̄m cuius q̄rtas iste cōtingūt crises.
6° ¶ Nota 6°. ꝙ triplex inuenit mensis: simplex. s. mensis cō/
iunctionis: ꝛ est tēpus interceptū inter vnā lune cōiunctio/
nē cū sole ꝛ aliā. scd̄s mensis est peragrationis: ꝛ est tēpus
mensurās motū lune in suo deferente describēdo totum zo
diacū incipiēdo ab aliquo puncto quousq̄ȝ ad eundē pun/
ctū redeat: ꝛ dr̄ etiā iste mensis ꝓprie ipressionis. tertius est
mēsis apparitionis in quo luna lumine recepto nobis appa/
ret: ꝛ iste vocat mēsis cōis ipressionis. p̄mus aūt mēsis est.
29. dieꝝ cū dimidio. Et iō cretici dies nō debēt esse ſm fines
q̄rtaꝝ huius mēsis. Nā tūc 4ª pars mēsis esset septē dies ꝛ
nouē hore. Et sic due q̄rte. 14. dies ꝛ. 18. hore ꝛ. 15. dies eēt
plus cretica q̄ȝ. 14. cuius oppoⁿ notat experiētia: ꝛ finis se
ptimane tertie esset in. 22. die tribꝰ horis post initiuȝ eius: ꝛ
sic. 20. non esset cretica. ¶ Scd̄s aūt mēsis pagrationis est
27. dieꝝ ꝛ octo horaꝝ. 4ª igit pars huius mēsis esset septē
dies minus q̄tuor horis: vt pȝ cōputāti. Et iō tres q̄rte hu/
ius mēsis vel tres septimane cōplent in. 20. diebꝰ cū dimi/
dio. ꝛ per ꝯn̄s. 21. dies haberet tm̄ de cretico quātū. 20. ꝛ
cū hoc. 21. esset ita cretica sicut. 20. q̄ꝺ est falsuȝ. ¶ Tertius
aūt mēsis apparitionis est tantū. 26. dieꝝ cū dimidio: quia
deficit a mēse cōiunctionali per tres dies. Nā luna occulta
tur tribꝰ diebꝰ in coniunctione. istius aūt mensis q̄rta est. 6.
dies ꝛ hore. 15. ꝛ sic due septimane cōprehenderēt dies. 13.
ꝛ horas sex. ¶ Ex quo seq̄tur ꝙ de die terminātē secundā
septimanā plus caperet. 13. q̄ȝ. 14. Et ideo esset magis creti
cus q̄ȝ. 14. ꝙ est falsum. nullus igit istoꝝ mensiū est talis ꝙ
ſm eius diuisiones per q̄dras sequatur motus creticus di
ctus. igit Gal. imaginatus est mēsem medicinalē cōpositū
ex mēse peragrationis ꝛ mēse apparitionis q̄a cōstās ex il
loꝝ medietatibꝰ: ꝛ fit hoc modo: q̄ cōiungamus illos du/
os menses: ꝛ q̄ vnus est. 27. dies ꝛ. 8. hore. ¶ Alter est. 26.
dies cū dimidio. fient in toto. 53. dies: ꝛ viginti hore. Capia
tur igit huius medietas ꝛ illa est mensis medicinalis conti
nens. 26. dies ꝛ. 22. horas. huius mensis. 4. pars est sex di/
es ꝛ. 17. hore cū dimidia. aggregando aūt tres tales quar
tas habemus. 20. dies ꝛ q̄tuor horas cū dimidia: ꝛ ita. 20.
dies multo plus hȝ de cretico q̄ȝ. 21. ꝛ hoc fuit imaginatus
Gal. cōputando dies creticos ſm septimanas huius men/
sis. ¶ Ex quo pȝ septimanā medicinalē nō esse integraȝ ex
aliquo cōpleto numero dieꝝ nāliuм. pȝ 2° diē medicinaleȝ
nō esse integrū diē nālem. Deficit eni a nāli die per vnā ho/
rā minus. 14. parte hore. pȝ 3° causa: quare 2ª septimana dȝ
poni coniuncta cum tertia: ꝛ separata a p̄ma. ꝛ q̄rto seq̄tur
ꝙ quarta debet esse a 3ª separata.

Quātum ad 2m arguitur p̄mo contra hanc positionē
sic. ex positione sequeret aliq̄n esse egritu/
dinē q̄n nō mensurat medicinali mense ꝯn̄s falsum: q̄ tunc
egritudines notabili tēpore starēt q̄ꝺ tēpus non esset cōpu
tandū inter creticos dies. ꝯn̄s falsuȝ. Et contra Gal. ꝛ mo
dū oīum doctoꝝ qui cōputādo creticos dies a p̄n° egritu/
dinis nullū relinquunt diē nō cōputandū. ꝯn̄a tamē argui/
tur: q̄a in tēpore in quo luna non apparet: q̄ꝺ est triū dierū
ſm Gal. nō est mēsis medicinalis. Nā altero cōponentium
deficiēte deficit etiā cōpositū. ꝛ per ꝯn̄s cū tunc nō sit men/
sis apparitionis: tunc non est medicinalis ex eo cōpositus.
¶ 2° cōtra pōnem arguit. ex illa seq̄tur. 13. esse magis creti
cam. 14. ꝯn̄s contra Gal. ꝛ ꝓbat ꝯn̄a: q̄ due septimane me
dicinales cōtinent. 13. dies ꝛ. xj. horas. ꝛ ideo. 14. nō hȝ nisi
xj. horas creticas: sed. 13. hȝ. 12. igit. 13. est magis cretica q̄ȝ
14. argumētū est sicut suū de. 20. cōtra mēseȝ peragratiōis.
¶ 3° ex pōne seq̄tur ꝙ. 61. est magis cretica q̄ȝ. 60. Nam. 61.
hȝ. 13. horas cū dimidia de cretica ꝛ. 60. 10. vno modo mi/
nus: vt pȝ calculāti ſm vias Gal. ꝯn̄s tn̄ cōtra Hypo. ¶ 4°
ſm huius mēsis q̄dras nō cōseruant aspectus amicitie vel
inimicitie: merito quoꝝ pugna insurgit. igit iste mēsis non
est rōnalis ad creticos inueniēdos. ¶ 5° hec positio fundat
sup falso. supponit eni ꝙ semp tres sint dies occultationis:
cū tamē aliq̄n luna in mane solet ingredi sub radijs solis ꝛ
die 2° ita egredi vt appeat vt docet experiētia ꝛ alfraganus
ametus: q̄nq̄ȝ ergo erit mēsis peragrationis. 28. dierū ꝛ di/
midij. 5. ſm motū lune in suo epiciclo: q̄nq̄ȝ velocitatur. 4.
peragrationis quādoq̄ȝ tardatur. igitur quia Gal. h̄ nō di/
stinxit videt insufficiens fuisse. istis argumētis putat conci
liator positionē Gal. non fuisse verā.

Quantū ad 3m. ꝛ ꝓ opione cōciliatoris intelligenda
supponēdū p̄mo ꝙ quātū est ex parte mo/ suppō. 1.
tus lune maxime cōtingunt crises in determinatis diebus
merito aspectuū tunc inuentoꝝ lune ad locū p̄ncipij egritu
dinis. ista pōt sumi ex Tholomeo in centiloquio: ꝛ in p̄mo
q̄dripartiti ꝛ ab aliabate. 10. theorice q̄ ſm hos aspectus
maxime crisis cām assignat ꝛ a Gal. 3° creticoꝝ: vbi etiam
vult ꝙ ſm aspectus q̄drature fiunt magne mutationes ad
bonū vel ad malū: ſm varietatē initij egritudinis. ¶ Scd̄a 2°.
suppō. isti aspectus maxime seruant ſm motū peragratio/
nis lune. pȝ. q̄a ſm istū motū luna trāsit circulū zodiaci to/
tum in mense vno. Et ideo trāsit per oēs tales aspectus. ꝛ
pȝ ꝙ isti hoc modo considerant ex astrologis. ¶ 3ª suppō. 3°
Aspectus q̄ sunt causa crisis habēt latitudinē ꝛ non consi/
stunt in pūcto. Istud pȝ ex astrologis qui dicunt istos aspe
ctus esse cū latitudine tot graduū quot sunt gradus lucis

planete vel ẜm quãtitatẽ orbis planete: qđ in luna est septẽ
gradibꝰ añ ⁊ 7m gradibus. post: ita ꝙ luna exñs in p̃ gradu
arietis aspicit aspectu. 4. illud qđ est a p̃ pũcto cancri vsq̃
ad septimũ gradũ cancri ⁊ retrocedẽdo vsq̃ ad. 23. gemino
4ª rũ exclusiue. ꝓbat̃ h̃ in astrologia. ¶ 4ª suppõ. ꝙ motus pe
ragrationis quo corpus lune quo describit circulũ zodiaci
nõ est semꝑ vniformis: immo aliqñ velocior aliqñ tardior.
hec suppõ pꝫ supponẽdo ꝙ motus simplices faciẽtes pera
grationẽ lune in circulo signoꝝ sunt tres ꝓprie. s. motus epi
cicli lune suꝑ circũferentiã deferẽtis q est tredecim graduũ
⁊. xj. minutoꝝ in die nãli. scđs motus est motus zenit capi/
tis ⁊ caude draconis tribꝰ minutis ad oppoᵐ p̃mi in die. ter
tius motus est motus diuersitatis quo motu luna mouet̃
in suo epiciclo tredecim gradibꝰ ⁊ q̃tuor minutis de gradi
bus epicicli. Iste aũt motus qñq̃ velocitat cursum lune in
zodiaco vt qñ ambobꝰ mouet̃ versus oriẽs qñq̃ retardat
vt qñq̃ vno istoruꝫ. s. motu diuersitatis mouet̃ versus occi
dẽs. Nã luna exñte in auge sui epicicli per motũ diuersita/
tis retardat̃ descriptio zodiaci ⁊ qñ est in opposito auge ve
locitat̃: ⁊ qñ est in medio nec velocitat̃ nec tardat̃. Ex qbꝰ
tribꝰ motibꝰ fit motus cõpositus descriptionis circuli signo
rũ a luna q motus est difformis: vt pꝫ cõsideranti dicta: ⁊
contingit ex hac varietate qñq̃ ꝙ luna in die vna describit
oẽs. 3. gradus zodiaci. Et iõ in sextalibꝰ diebꝰ peragrat q̃r/
tã vnã zodiaci: qñq̃ ẽt peruenit ad aspectũ q̃rtanũ: qñq̃ au
tẽ cõtingit qđ ꝓpter retardationẽ nõ pertrãsit. 12. gradus in
tegros in die vt qñ isti motus essent ad opposita. Et iõ tunc
aspectus q̃drature accideret in fine octo dierũ. ¶ Quinta
5ª suppõ. aspectus quos maxime cõseq̃tur crisis sunt aspectus
q̃drature aut oppõnis aut cõiunctionis. hec suppositio ex
Gal. 3º de creticis ⁊ oium astrologoꝝ. Isti. n. sunt aspectus
inimicitie aut cõplete aut medie ad illũ morbũ q in tali die
inchoauit. Et iõ morbũ imprimunt. ⁊ cũ hoc mouẽt inimici/
tiã ipsaꝫ augẽdo: ⁊ iõ ad crisim ⁊ pugnã incitant.

pª ɔclo. **His habitis** sit ista p̃ma cõclo. Mẽsis scđm cu/
ius q̃rtas fiunt dies cretici radica/
les est mẽsis peragrationis. Ista cõclo. ꝓbat̃ p̃: quia aliqñ
opꝫ esse de q̃tuor supradictis ⁊ non est mensis medicinalis
Gal. vt pꝫ per rõnes supra factas nec mẽsis cõiũctionalis:
vt pꝫ per rõnes Gal. nec mensis apparitionis: vt pꝫ per pri
mã rõnẽ cõtra Gal. factã que equaliter cõtra Aui. ꝓcedit.
Restat igit̃ ꝙ iste sit mensis peragrationis. ¶ Confirmat̃:
q̃ ẜm illius mensis q̃rtas cõputãde sunt cretice radicales
ẜm cuius q̃rtas superueniunt aspectus: q sunt crisis cã: sed
iste est mensis peragrationis. ergo ⁊c̃. Maior est per se no
ta: q̃ hũc mẽsem nõ cõsideramus nisi ad inueniẽdũ crises.
ẜm q̃rtas mensis. Minor v̾o pꝫ ex suppositione 2ª. ¶ Ex
ista p̃ma ɔclone seq̃tur. 14. diem plus habere de cretico q̃ꝫ
habeat. 13. ꝓbat̃. Nã hic mẽsis est. 27. dieꝝ: ⁊. 8. horarũ fe
re. Et ideo septimana erit. 7. dies minus. 4. horis. ⁊ ꝑ ɔñs
due septimane constituunt. 13. dies ⁊ horas. 16. sunt ergo in
13. octo hore cretice ⁊ in. 14. hore cretice. 16. ⁊ in hoc ista po
sitio excedit põnem Gal. Nã Gal. dũ nitit̃ inuenire mẽsem
scđm cuius diuisionem. 20. plus habeat de cretico q̃ꝫ. 21. de
dit tunc. 13. plus de cretico q̃ꝫ. 14. qđ non facit hec positio.
¶ Seq̃tur 2º. 21. ⁊. 20. esse quasi equalr̃ creticas. pꝫ. q̃ tm̃
hꝫ vna de horis creticis sicut alia. Et ideo inter se sunt eq̃/
les: ⁊ in crisi. per cõmotionẽ aũt magis est cretica. 20. ⁊ hoc
fit pro his que vidit Gal. qui hãc cõmotionẽ vocat crisim:
vt dixi supra: lꝫ in crisi pro eũatione ⁊ alteratione vigesima
prima erit magis cretica ⁊ hoc est ad mentẽ archigenis q
2ª ɔ. protulit vigesimãprimã magis creticã. ¶ Scđa cõclusio.
dies cretici non sunt assignandi cũ p̃cisione hore vnius. ista
ɔclusio pꝫ. q̃ aspectus creticus nõ tm̃ durat per horã: sed
notabili tẽpore ante cõplemẽtũ quadre ⁊ post: puta totum
per tẽpus transitus septẽ graduum: vt dixit 3ª suppõ. ¶ Ex
ista ɔclusione seq̃tur bene ⁊ nõ sine cã Hypo. p̃mo epidi. in
terminis istoꝝ morboꝝ nõ locutũ fuisse cum p̃cisione: imo
addẽdo istũ terminũ circa. vnde dicit terminat̃ circa quar/
tam. ⁊ sic de alijs suis modis loquẽdi. ¶ 3ª cõclo contingit
aliqñ merito aspectus motus lune ɔñtis sextã esse creticaꝫ
ad bonã. ꝓbat̃: q̃ cõtingit in 6º perueniri ad aspectũ. q̃rtuꝫ
qui est causa bone ⁊ laudabilis crisis. ⁊ assumptũ pꝫ ex di
ctis in suppõne q̃rta ⁊ q̃nta: ⁊ tu computãdo ex hoc ordine
q̃rta huius mẽsis ꝑagratiõis inuenies creticas radicales
⁊ indicatiuas per te: ⁊ q̃ũo septimane p̃me sunt seiungende
⁊ scđe cõiungende: ⁊ 3ª cũ q̃rta seiungẽde vt dies cretici per
accõmodationẽ inueniant̃: ⁊ vide q̃ũo septimane medicina
les nõ sunt cõplete. ¶ Ex qbꝰ pꝫ ẽt causa multe varietatis
que videt̃ quotidie. nã videbimus qñq̃ in fine sexte lauda
biliter creticare: ⁊ qñq̃ in p̃ncipio octaue. dꝫ tamẽ ad mo/
dũ grossum loquẽdi medicoꝝ tribui diei septime ⁊ fini p̃i
me septimane qui ponit̃ a medico ex causa dicta.

Contra istam põneꝫ sunt alique rõnes. Et p̃mo
rõ Gal. ɔ̈ assignationẽ mẽsis pera
gratiõis ⁊ ista soluit̃: q̃ nõ cõcedit̃ a Gal. absolute magis
creticã esse. 20. q̃ꝫ. 21. Nam Hypoc. in epidi. dixit de 21. ⁊ in
ꝓnosticis de. 20. ⁊ vtraq̃ est accipienda pro vera cretica: lꝫ
nõ cũ exclusione alterius. ¶ Scđo ɔtra hãc põnem argui
tur: q̃ tunc sequeret̃. ꝙ. 41. esset magis cretica ⁊. 82. ⁊ non
40. ⁊. 80. ɔtra Hypo. in locis dictis. hic dr̃ cõcedẽdo cõclu
sionẽ. Et dr̃ ꝙ nõ repugnat mẽti Hypo. qui nõ loquit̃ cum
precisione: sed addit circa: ⁊ ita nomiat specialr̃ in numero
magis ꝑfecto. ¶ 3º ɔtra hãc põneꝫ arguit̃. Sequit̃ ex posi
tione ꝙ in. 20. nihil esset de die cretica radicali aut quasi ni
hil. ɔñs ɔtra ip̃m. ⁊ ꝓbat̃ ɔña. ⁊ suppono ꝙ in illa die nihil
fit de cretica radicali: in qua non est planeta: puta luna in
aliquo gradu de tota latitudine aspectus quẽ crisis sequit̃.
¶ Suppono scđo. ꝙ cuꝫ luna trãsiuit tres quartas circuli
zodiaci est luna in medio latitudinis aspectꝰ. hoc pꝫ ex di/
ctis in suppõne 3ª. ¶ 3º suppono ꝙ in viginti diebus cum
dimidio complent̃ tres quarte mensis peragrationis. hoc
dicit positio. ¶ Tunc arguit̃ sic. per totam diẽ. 21. erit in la
titudine aspectus q̃drature. ergo tota. 21. erit cretica radi/
calis: ⁊ quia in die. 20. vt cõstat: aut nullo modo: aut paucis
simo tempore stabit in illis gradibus sequitur ꝙ 20. aut ni
hil: aut parum hꝫ de cretica radicali: ⁊ sic si computes. 28.
erit tota vel quasi cretica radicalis. nã in fine 3ᵉ partis diei
28. erit luna in centro latitudinis cõiunctionis: ⁊ per duode
cim horas postea ⁊ plus cum non transeat. 7. gradꝰ in me/
dio die. ergo saltem. 20. hore. 8. erunt cretice ⁊ non nisi qua
tuor hore. 27. ɔñs cõtra Hypo. ⁊ oẽs: ⁊ isto modo. 15. plus
hꝫ de cretica q̃ꝫ. 14. cuius oppoᵐ dicũt. nã centruꝫ oppõnis
est in. 14. die ante complementũ eius per. 8. horas. Et cum
12. horis ante fuit luna in aspectu oppositionis ⁊. 12. po/
stea erit: ⁊ sic. 15. quatuor horas de cretica ⁊ nõ. 13. q̃ illa ni
hil hꝫ ⁊ pariter octaua plus hẽret de cretica q̃ꝫ sexta: vt pꝫ
calculanti. Ad ista aũt ⁊ reliqua dimitto rñsiones inquisito
ri diligenti: ⁊ in hoc sit finis dubij.

¶ **Contẽplaria.** 3ª ɔ̊ aphõi est ista. dies. xj. est indicatiua
14. ꝓbat̃. ita se hꝫ. xj. ad. 14. sicut q̃rta ad septimã. g̊ ⁊c̃. as/
sumptũ pꝫ: q̃. xj. est q̃rta scđe septimane. ⁊ ꝑ ɔñs ita se hꝫ
ad septimanã eiusdem: sicut q̃rta p̃me ad septimam prime.
¶ Nota hic: ꝙ lꝫ septima sit cretica tñ multotiens indicat
quid futuruꝫ sit maxime: q̃ tñ principalius hꝫ creticare q̃ꝫ 6
indicare. ideo nõ ponit̃ inter indicatiuas: sed a digniori dr̃
radicalis. ¶ Nota scđo ꝙ causa istã ɔclonem verificãs est
eadẽ cum verificante primã aphorismi.

¶ **Contẽplaria.** Cõclo 4ª est ista. 17. dies est indicatiua
20. ꝓbat̃. ista est q̃rta a. 14. ⁊ per ɔñs. q̃rta tertie hebdoma
de. Et iõ sicut. xj. est indicatiua ita. 17. est idicatiua. ꝓbatur
scđo: q̃ illa est septima. ab. xj. g̊ est indicatiua sicut. xj. ɔña
tenet. q̃ sicut cretice seinuicẽ cõsequunt̃ ꝑ septimanas: ita

Th
Leo

et idicatiue. istius ꝯnis vigor ⁊ ꝓbatio maxie cognoscit̃ ex dubio precedente. ¶ Nota tñ vltra ea que supra dicta sunt ꝙ indicatiua non tantũ indicat si futura est crisis aut non. Sed qualis vtrũ bona vel mala erit crisis. Et vtrũ per sudorem vel fluxum sanguinis vel vomitum aut aliuȝ motũ. plura essent hic dicenda que ex proposito tanq̃ȝ nimis longa ⁊ non necessaria expositioni dimitto ad presens.

¶ Cómenti Gal. expositio.

Hic intendit nũcios dies. Gal. in isto ꝯ^to^ facit q̃ttuor. Prio ponit ingñali sñiaȝ aꝝ hõi. Scõo spãliter ipsuȝ exponit quo ad tres ꝯnes. Tertio declarãdo secũdã ꝯnẽ docet modũ cõiungẽdi vel separãdi septimanas scõm medicos. 4° ꝯfirmat dicta auctoritate Hyp. ibi scõa. (Quoꝝ numeꝝ.) ibi 3ª. (Sed tñ hec septimana.) ibi q̃rta. (Sufficit igit̃ tm̃.) ¶ De pª dicit. ꝙ hic q̃sdam dies nũciatiuas Hypo. enumerat q̃ dies sunt ꝓtendẽtes futuras crises ⁊ vocant̃ aut nũciatiui aut monstratiui ab eo in ꝓnosticis. ¶ De pte scõa dicit. ꝙ Hyp. vult hoꝝ dieꝝ numeꝝ esse q̃rtanariũ a pn° septimane: ita ꝙ q̃libȝ eoꝝ est q̃rtus sue hebdomade: ⁊ diuidit̃ hebdomada bifariã. iste est modus. verbi gr̃a. q̃rtus est nũciatiuus. 7. ⁊. xj. 14. ⁊. 17. 20. ita ꝙ dimidia septimana per mediũ dies eius q̃rtus est ille q est nũciatiuus. ¶ De pte 3ª dicit. ꝙ in cõputo septimanaꝝ 3ª est coniungẽda scõe hoc mõ: q2 dicimus q̃rtus est finis scõe ⁊ pn^m 3^e: sed scõa nõ est cõiuncta pme hoc modo: ⁊ h̃ q2 in. 20. die vult terminari tres hebdomadas: ⁊ h̃ q̃re factuȝ sit dicit se ostẽdisse in libro de crisi: ⁊ ꝙ est manifestũ ⁊ ꝓbatũ multis experimẽtis ⁊ narratiõe egroꝝ. De qb⁹ Hyp. meminit: qui hic ꝑꝑ breuitatẽ nõ narrant̃. Sȝ ille tres hebdomade terminant̃ in. 20. die: ⁊ ita de trib⁹ qõ fiant̃ in. 60. ⁊ hec experimẽta dicit esse ꝓbata. De parte 4ª declarat qõ dixit auctoritate Hypo. in 3° ꝓnostico. textu cõmẽti pmi ⁊ scõi. ⁊ tertij quẽ textũ vide in cõmẽto per te ⁊ cõiunge cũ textu ꝓnosticoꝝ: ⁊ videbis.

¶ Aphorismus. XXV.

Estiue q̃rtane vt multum fiũt breues. Autũnales vo lõge. Maxime vo q̃ ad hyemem coniunguntur.

Theo. ¶ Quartane estiue breues magna ex pte sũt. Autũnales lõge p̃sertiȝ q̃ hyemẽ attigũt.

Leoni. ¶ Estiue q̃rtane magna ex parte breues autumnales longe ⁊ maxime que hyemẽ attingũt.

¶ Hypo. in aphorismo intendit tres ꝯclusiones. ibi 2ª. (Autumnales) ibi 3ª. (Longissime.) Prima ꝯclusio aphorismi est ista: q̃rtane estiuales plurimũ sunt breues. ꝯclusio ꝓbatur sic. cause breuitatis morbi sunt in estate fortiores q̃ȝ in aliis tẽporib⁹. ergo ⁊c̃. Assumptũ pȝ: q2 si morb⁹ est mortalis ṽtus in estate est debilior ⁊ citi⁹ succũbet: si saluber: tunc humor estatis est subtilior: ⁊ pori magis aperti ⁊ aer iuuãs ad resoluẽdũ. igit̃ omni mõ vt plurimũ cãe breuitatis morbi ⁊ p̃cipue mãlis sunt in estate fortiores. huius aphõi con

A cordia colligẽda est pma q̃rti. caplõ de q̃rtana. ⁊ pluries alibi. ¶ Circa hunc aphõm notãdũ pmo. ꝙ q̃rtana dr̃ estiua

B duobus modis: aut qa in estate exñs: aut quia in estate incipiẽs: ⁊ vtroq̃ȝ mõ hȝ veritatẽ aphũs. ¶ Nõ 2° ꝙ per quartanã intelligere debemus nõ tm̃ quartanã interpolataȝ. de 4° in 4^m diẽ affligenteȝ: sed oẽm febrem a mã melancolica putrida pendẽtẽ q̃ mã merito loci vbi putrefit: ⁊ nã eius est apta de q̃rto. in 4^m: aut paroxismare aut manifeste exacerbare egrotantem. Et ideo talis paroxismus est quartana. esto

C ꝙ nõ redeat de 4° in 4^m. ¶ Nota 3° ꝙ modi q̃rtane variantur. nã q̃dã est ꝯtinua: q̃dã interpolata: q̃dã pẽdẽs a melancolia nãli putrescẽte: q̃dam a melãcolia genita per putrefactionẽ ⁊ adustionẽ alicuius vel aliquoꝝ humoꝝ vel modorum ⁊ isti sunt multi modi vt q̃dã per adustionẽ sanguinis:

quedã colere ⁊c̃. ¶ Nõ 4° istas q̃rtanas dici breues in cõparatione ad q̃rtanas hyemales aut alioꝝ temporũ: ⁊ hoc alioꝝ posita paritate. Et iõ dixit vt plĩm: q2 non seruata pari- E
tate alioꝝ cõtingit q̃ñq̃ȝ oppo^m. ¶ 5° nõ cãs breuitatis morbi p̃cipue mãlis ⁊ a mã dependẽte siue sit ex parte mãe a q̃ pendet esse: qa põt a v̄tute superari: aut qa cito põt v̄tutem superare ẽt a pte v̄tutis ⁊ a pte adiuuãtiũ. mõ certũ est ꝙ v̄tute dñante mãe sunt cõiter subtiliores estate q̃ȝ hyeme ⁊ pauciores. ideo merito istius morbi in estate sunt breuiores saltem salubres: ⁊ quia est in estate plurimum debilior. ideo mortales sunt etiam breuiores.

¶ Autũnales. Scõa ꝯ ẽ ista: q̃rtane autũnales sũt lõge pȝ: qa in autũno adsunt cãe lõgitudis respcũ estatis. g̃ ⁊c̃. Assumptũ pȝ: q2 mã est amplior vt plĩm ⁊ ẽt grossior ꝓpter aeris friditatẽ: ⁊ pori sunt min⁹ apti vbi p autũnales aut intelligimus illas q̃ in autũno incipiũt aut q̃ in autũno reperiunt̃ ⁊ vtroq̃ȝ mõ verificat̃ vt in plurib⁹ vt dr̃ supra.

¶ Maxime aliter. Tertia ꝯ aphõi ẽ ista. q̃rtane q̃ hyemi cõiungunt̃ sunt lõgissime. ꝓbat̃: qa cause ꝓlongationis F
morbi sunt fortiores in hyeme q̃ȝ in estate. g̃ ⁊c̃. ¶ Nõ igit̃ p̃. ꝙ in hyeme mãe sunt ãpliores ⁊ magis grosse ⁊ magis resolõni inepte: ⁊ iõ v̄tute dñante plmũ tardius vincunt̃: ⁊ cuȝ h̃ resolõ minus ab aere iuuat̃ ⁊ vie dissolõnis sunt strictiores. Si vo morb⁹ sit mortalis: q2 v̄tus est fortior. iõ tardius succũbit aliis parib⁹.

¶ Cómenti Gal. expõ.

Non solum. Gal. pmo ampliat aphorismũ. 2° verificat ꝯnẽ primã cũ eius ampliatione. 3° tertiã. ibi 2ª (Quia hoc tempore.) ibi 3ª (Sicut. n. in estate.) ¶ De pma dicit. ꝙ nõ solum q̃rtane sunt in estate breues: sed omnis morbus: ⁊ intelligit̃ de morbo mãli: vt videbit̃ in dubio. ¶ De parte secũda. dicit cãm esse: quia in isto tempore. s. estatis humores faciliter resoluunt̃ ⁊ spargũtur per corpus ⁊ anihilant̃. i. dissoluunt̃: ⁊ a corpore ita educũtur vt nihil eoꝝ remaneat. ⁊ ideo si virtus sit fortis ad humores purgãdos. tunc morb⁹ breuiat̃. Si vero virtus nõ sufficit vincere humores purgandos ⁊ cessat a purgatione eoꝝ. tunc ipsa cito deficit opprimente morbo: cum sit debilis. Et ideo nullus morb⁹ ita in estate nec saluber nec mortalis ꝓlongatus supple sicut in aliis. ¶ Ex quo pȝ ꝙ Hypo. cũ intenderet cõclusionẽ vniuersalẽ introduxit quartanã que est longissimus morbus precipue inter febres pro exemplo. ¶ Et per hoc fundamentũ ego soleo ponere huius aphorismi. cõclusiones vniuersales ⁊ earũ ꝓbationes pro exẽplo quartanarũ: vt Gal. vult hic esse de mente Hypo. ¶ De parte 3° dicit ꝙ eodẽ modo sicut in estate cito aut humores dissoluunt̃ ad bonũ aut virtus deficit ad maluȝ: ita ecõtra in hyeme fit ꝙ humores cõgelati quiescant in interiorib⁹ corporis ⁊ virtus sit fortis. vnde nec morbus cito finitur: quia humores qui sunt eius causa morant̃: nec infirmus moritur cũ virtus eius custodiatur ⁊c̃.

Dubitatur vtrum quilibet morbus sit breuior in estate q̃ȝ i hyeme negatiue arguit̃ sic. febris ethica prime speciei breuior est in hyeme. g̃ ⁊c̃. Assumptũ arguit̃: qa nõ curat̃ nisi per infrigidationem ⁊ humectationem. Sed in hyeme citius iste cõplet̃. ergo ⁊c̃. ¶ 2° apoplexia maior est ⁊ breuior in hyeme. probat̃. ipsa interficit per viaȝ suffocationis: sed citius suffocat̃ corpus in hyeme q̃ȝ in estate: cũ vie sint magis anguste. ¶ Tertio quartana est febris minus ꝓportionalis estati q̃ȝ hyemi. igit̃ magis periculosa in estate. ꝯña tenet ex aphõ. 34. Et vltra est magis periculosa. igit̃ difficilioris cure: ⁊ sic tardius ab ea liberant̃. ¶ Quarto mala complexio frigida mortalis est breuior in hyeme q̃ȝ in estate: cum citius tunc interficiat propter adiutorium aeris.

Morb⁹ ql̃ȝ breuior in estate q̃ȝ i hyeme existit. 3°. 4°.

g **In oppositum** est a Galienus in principio cō/menti.

Nōp **Circa istud** dubium nota pmo ꝙ morborū qdam sunt materiales: qꝛ pendentes in esse ⁊
fieri a materia humorali vel illi proportionali: quidam im
materiales: quia non sic a mā pendentes. Exemplū pmi vt
h tertiana. Exemplū secundi: vt ethica. de vtrisqꝫ potest intel
2° ligi dubiū. ¶ Scdo notādū. ꝙ morboꝝ quidā sunt morta
3° les quidā salubres. ¶ 3ᵃ distinctio. morboꝝ mortaliū qdā
3 interficiūt acuēte q̄litate: qdā p viā oppressiōis a multitudi
4° ne māe vel suffocationis. ¶ 4ᵃ distinctio. morboꝝ salubriū
māliū qdā remouent̄ tm̄ p sue cāe remotionē ⁊ a corꝭ sepa/
tionē vt febres pēdētes a mā multuꝫ putrida. Quidā vō p
alterationē vel digōnem māe vt sinocha sine putredine vel
k morbi pendētes a putredine hūoꝝ corrigibili vt dcm̄ est su
5° pra illo aphō. vbicūqꝫ cibꝰ pter nām intrat. ¶ 5° nō. ꝙ cārū
lōgitudinis morbi q̄dā sumunt̄ a rebus nālibus. s. cōplone
cōpōne vtute hūoribus mēbris spiritibꝰ ⁊c̄. ⁊ suis annexis:
q̄dā sumunt̄ a rebus pter nām. s. morbo cā ⁊ accn̄te ⁊ a re/
bus nō nālibꝰ ⁊ annexis vt medicis q̄ reducunt̄ ad cibos:
⁊ balneū quoqꝫ reducit̄ ad aerem ⁊ ꝯtinēs. ⁊ sumunt̄ qnto
l a rebus accidentalr̄ occurrētibus sicut occursu cultelli vel
6° bestie vel operatione medici. Exēpla oia patēt. ¶ Nōndū
6° ꝙ nō iō dr̄ vnus morbꝰ breuior alio: qa ꝓpter aliq̄ꝫ acci/
dentalē causam possit citius remoueri stāte vita. nā scrofu/
le etiā exterius apparētes ponuntur morbi cronici ⁊ nodi
mellini. ⁊ tertiana ponitur morbus breuis: ⁊ non est dubiū
ꝙ tales morbi possunt remoueri ad libitum volūtatis cuꝫ
cultello in q̄rta pte hore penitus eradicādo. tertiana autez
nō ita. ¶ Ex quo seqtur istā ꝯnē esse cōcedendā. a. morbꝰ
est cronicus. ⁊ b. acutus saluber q eque cito incipiunt: ⁊ tm̄
pōt citius corpus liberari ab a. q̄ꝫ a b. ⁊ plura talia potes
sup isto cogitare: imo ꝙ aliqs morbꝰ saluber tm̄ per diē du
raturus est cronicus. nodus. n. talis incipiēs cum cauterio
remoueri pōt q̄si subito ⁊ tm̄ est morbus cronicus. ergo ⁊c̄.
morbū ergo illū dicimus alio lōgiorē aut diuturniorē abso
lute ꝓlato vocabulo q stāte debito regimine infirmi tardi/
us est aptus ad mortē vel salutē terminari deductis accidē
taliter occurrētibꝰ: sicut q̄rtanā dicimus tertiana longiorē:
7° ⁊ hoc mō querat̄ in hyeme ⁊ in estate. ¶ 7° nō. ꝙ iste res
s. nāles ⁊ nō nāles pter nām nō semper eadē rōne oino sunt
cāe lōgitudinis ⁊ breuitatis morbi. nā vtus debilis in mor
bo salubri est cā lōgitudinis. In mortalibꝰ est causa breuita
tis: ⁊ ecōtra vtus fortis vt sic in mortali est lōgitudinis ⁊ in
salubri est breuitatis: ⁊ ita magnitudo morbi in salubri est
cā longitudinis vtplm̄. in mortali vō vtplm̄ est breuitatis.
Idem aūt dicat̄ de malignitate accn̄tium. ¶ Et nota ꝙ est
dcm̄ vt in pluribꝰ: qa stat aliqn̄ morbū maiorē esse causaꝫ:
q̄re vtus mouet̄ ad creticandū digesta mā. ⁊ sic ēt cā q̄re ci
to ēt ad salutē morbꝰ ēt terminetur. Sed si morbꝰ esset mi/
nor ⁊ cū minoribꝰ accn̄tibus nā nō fuisset mota ad crisiꝫ fa
ciendā: imo paulatina resolutione fuisset morbꝰ resolutus ⁊
longiore tpe durasset morbus. ⁊ sic contingit ex augmento
morbi qn̄qꝫ per accidēs ipsum breuiari. ¶ Ex quo seqtur
istā ꝯnem esse possibileꝫ. sor. ⁊ pla. sunt oino siles cōplonis
cōpōnis etatis ⁊ vtutis q morbis eiusdē spēi oino egrotāt
⁊ pendētibꝰ pcipue a mā in ꝓportionali loco peccāte: quo
rū vnus maiori morbo egrotat q̄ꝫ alius: ⁊ pluri mā pendē
te alijs paribꝰ. Et tm̄ ille qui egrotat maiori morbo citius li
8° berabit̄: stante vtriusqꝫ debito regimine. ¶ 8° nō. ꝙ lꝫ estas
sit calida ⁊ sicca: ⁊ hyems frida ⁊ hūida: ⁊ plurimi humo/
res inueniant̄ cōgelati tpe hyemis respectu eius ꝙ sunt in
estate: nō tm̄ opꝫ semp humores hyemis esse grossiores hu
moribꝰ estatis nisi alioꝝ posita paritate: nec opꝫ plures esse
nisi. s. alioꝝ ēt humoꝝ vt in spē ⁊ in alijs supposita parita-
te. Silr̄ ēt nō opꝫ virtutem gnālr̄ in hyeme esse fortiorē: vt
in illius aphō. cōmē. Uentres vere ⁊ hyeme.

His notatis p ponā vnū cōem modū rn̄dēdi ad q̄situ. 2° dabo aliū quē puto viorez.

Quātum ad pᵐ supponendū est ꝙ cōparemus inuicē egritudines eiusdē speciei ⁊ equalis. sit ista
pma ꝯclusio. nō quelibꝫ egritudo imālis est longior in hye
me q̄ꝫ sibi similis in estate. ꝓbat̄: qa mala cōplo calida cu/
rabilis multo citius curabit̄ in hyeme q̄ꝫ in estate propter
hyemis adiutoriū. ꝓbat̄ scdo: qa mala complexio frigida
mortalis multo citius interficit in hyeme q̄ꝫ in estate. ¶ Ex
cōclusione ⁊ ꝓbatione seqt̄ correlarie ꝙ egritudines fride
curabiles immāles tardius curantur in hyeme q̄ꝫ in estate
alijs paribus ⁊ icurabiles. ¶ 2° seqt̄ ꝙ egritudines cale cu
rabiles imāles citius curant̄ in hyeme q̄ꝫ in estate aut ecō/
tra incurabiles citius terminant̄ in estate. ¶ 2ᵃ ꝯ. oēs egri/
tudines māles curabiles citius terminant̄ in estate q̄ꝫ i hye
me. pꝫ. qa tūc ples cōcurrunt cause breuitatis morbi ⁊ for
tiores. nā māe cū sint magis subtiles magis spargunt̄ ⁊ po
ri magis aperiunt̄. ⁊ per ꝯn̄s māe magis euaporāt. Et in/
telligat̄ ꝯclusio vbi in tali egritudine sit intētio eūonis. naꝫ
si pēdet a mā nō reducibili ad benignū stat ꝙ in hyeme fa/
cilius reducat̄ ad benignū q̄ꝫ in estate. ¶ Tertia ꝯ. egritu/
dines mortales interficiētes suffocādo aut infrigidādo ve
locius terminant̄ in hyeme q̄ꝫ in estate alijs paribꝰ. ꝓbat̄:
qꝛ in hyeme minus resistit̄ actioni māe aut suffocantis aut
infrigidantis. ¶ Quarta ꝯclusio. omnes alie egritudines
māles siue salubres siue mortales velocius terminantur in
estate q̄ꝫ in hyeme alijs paribus. Istam cōclusionē ponunt
pro mente Gal. in cōmento. ¶ Quinta conclusio. vbi non
sunt cetera paria indifferenter potest contingere quocunqꝫ
tempore anni egritudines fore longiores aut breuiores. pa
tet. quia disparitas in alijs potest prolongare plus q̄ꝫ meri
to temporis breuientur.

¶ Contra hāc positionē arguit̄ ostēdēdo ꝙ nō est ad mentē
Gal. in cōmento: qa Gal. in cōmento verificando ꝯnem di
cit ꝙ in estate virtus est debilis in hyeme fortis. Et iō vult
ꝙ si sit morbus mortalis in hyeme sit longior. ergo nō intē
dit alioꝝ posita paritate cū ponat in virtute disparitatem.
¶ Itē humores hyemis dicit congelatos. pꝫ q̄re intelligit
cōparādo humoribꝰ estatis. ¶ Confirmat̄: qa vbi sint cete
ra paria nō videt̄: q̄re minus in hyeme resistit̄ actioni māe
suffocātis. ergo si minus resistit̄: opꝫ ꝙ vie sint strictiores.
Et iō cetera non sunt paria. ¶ Forte dr̄ ꝙ intelligit̄ ceteris
paribꝰ exceptis his q̄ cōsequunt̄. mō ad hyemē seqtur hu/
moꝝ cōgelatio ⁊ vtutis fortitudo ⁊ poroꝝ strictura. ⁊ op/
posita cōsequunt̄ ad estatem: ⁊ ista vr̄ mēs Gal. in cōmen.
¶ Sꝫ isto mō itelligit̄ ꝯclo posita adhuc male ponit̄ vlis:
qꝛ multa sunt corᵃ: quoꝝ vtus est valde debilior in hyeme:
pp hyemē q̄ꝫ in estate: vt. s. dr̄: ⁊ in talibꝰ mortales egritu/
dines q̄ resoluēdo interficiunt: erūt breuiores in hyeme: in
estate vō lōgiores. ¶ 2° pncipalr̄ ar̄. cōtra tertiā ꝯnē. eo tpe
citius iterficiūt egritudies suffocādo alijs pibꝰ quo tpe est
maior necitas euētationis: sꝫ in estate ē necitas euētatiōis
maior vt oēs ꝯcedūt. g̊ alioꝝ posita pitate egritudines suf/
focādo iterficiētes citiꝰ interficiūt in estate. ¶ Cōfirmatur:
qꝛ sicut se hꝫ ꝯplo cala ad egritudies suffocātes: ita tps ca
lidū ad easdē: sꝫ ꝯplo cala est cā breuitatis morbi mortalis
suffocādo iterficiētis. g̊. Maior est clara. Minor pꝫ de apo
plexia ex his q̄ dicunt̄ pma tertij. caplo de apoplia. in illis
quoꝝ anhelitus nō percipit̄. vna causa est: quia nō indigēt
multū euentatione ⁊ mundificatione.

¶ Cōtra q̄rtā ꝯnē. ⁊ secūdā ar̄ sic. stat alicuiꝰ egritudis mā/
lis curabilis p hūorū a corpe eūonē pendere a mā peccāte
nimia subtilitate: vt colligit̄ 3ᵃ q̄rti: sed talis mā in hyeme fa
cilius ⁊ citiꝰ digerit̄: cū pp friditatē hyemis tollat̄ eiꝰ subti
litas ⁊ caliditas ⁊ pp vtutē fortiorē faciliꝰ ⁊ citiꝰ possit cre/
tice expelli. g̊ stabit aliquē talē morbū in hyeme citius ter/
minari. Et sic pꝫ rōnē factā p 2ᵃ ꝯclone nō valere. Nō enim

seqt.mā subtilior ē:⁊ facili⁹ p corp⁹ disgḡit.ꝗ̄ citi⁹ morb⁹ terminat. Stat.n.ita eē subtilē vt merito h⁹ ipediat eius eūo:⁊ ab arte ⁊ a nā vt dr̄ pᵃ q̄rti.c.de cura putridaꝝ i gn̄a li ⁊ p ingrossationē pparet exp ulsiōi q̄ fit citi⁹ i hyeme.

Suppō **Aliter igitur** vr̄ mihi rn̄dēdum supponēdo:ꝙ lz multitudo māe possit eē cā breuitatis morbi salubris p accn̄s crisim itēdēdo tn̄ vtplm̄ multi 1° tudo māe in morbo salubri facit morbū lōgū. ¶2° supponit:ꝙ lz aliqs humor putridus peccet nimia subtilitate.tn̄ vtplurimuȝ humores digerendi idigēt subtiliatione:⁊ ita vtplm̄ a grossiori mā alijs pib⁹ lōgior pēdet morb⁹ vbi fuerit salubris. ¶3° suppōit ꝙ i morbis mortalib⁹ aut sp aut 3° plm̄ fortitudo virtutis ē cā lōgioris morbi:⁊ eꝫ i salubrib⁹ cā breuioris. ¶4° ⁊ vltio supponit ꝙ in hyeme vtplm̄ v⁄ 4° tus est fortior q̄ȝ in estate ⁊ humores plures ⁊ grossiores q̄ȝ in estate. ¶Ex his seqt̄ ꝗ̄.vtplm̄ duob⁹ morbis mālib⁹ Cōclo exn̄tib⁹ equalib⁹ i hyeme ⁊ estate:lōgiores sunt morbi hyemis q̄ȝ estatis.pȝ.qr vtplm̄ ex grossiorib⁹ hūorib⁹ ⁊ min⁹ mobilib⁹ ⁊ ꝯiungunt̄ v̄tuti fortiori.iō plm̄ si sunt salubres sunt tardiores pp humoꝝ imobilitatē:⁊ si sunt mortales sūt tardiores pp virtutis fortitudinē:⁊ hoc vult Gal̄.i ꝯmē.ꝺ immālibus aūt non opȝ dicere:qr Gal̄.intentio manifesta est de materialibus:vt pȝ ex probatione.

Ad argumenta pncipalia. ¶Ad pᵐ pȝ rn̄sio. qr ethica nō ē morb⁹ mālis. ¶Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ apoplia ē diuturnior in hyeme q̄ȝ estate vt⁄ plm̄.nā i ea sunt hūores min⁹ mobiles. Et iō ṅ oȝ liberari tardi⁹ liberabit̄:qr min⁹ idiget euētatōe corp⁹ i hyeme q̄ȝ in estate.iō pari stāte suffocatōe tardi⁹ morieṫ. ¶Ad 3ᵐ dr̄ ꝙ q̄rtana estiua ē morb⁹ ꝓportōalis estati cū facili⁹ febriat corpus ex meša equali in estate q̄ȝ in autūno aut vere.

¶Aphorismus. XXVI.

Febrem in spasmo melius est fieri q̄ȝ spasmum in febre.

Theo. ¶Febrem conuulsioni superuenire meli⁹ est q̄ȝ conuulsionem febri.

Leoni. ¶Febrem conuulsioni superuenire melius ē: q̄ȝ febri conuulsionem.

¶Ista est ꝯ aphorismi. Melius ē febrē supuenire i spasmo q̄ȝ spasmū supuenire i febre.pȝ.qr pᵐ ē curatiuuȝ spasmi. ⁊ 2ᵐ ē signū mortis.ꝗ̄ ⁊c̄.ꝯn̄a nō.⁊ assumptū videbit̄ i notatis. ¶Circa aphōm nō ꝙ nō qualz fe.supuenire spasmo ē Nōꝑ meli⁹ q̄ȝ eꝫ. Nā fe.pestilētialē aut ethicā 3ᵉ spēi nō ē bonū A supuenire spasmo aut meli⁹ q̄ȝ eꝫ. ¶2° nō.ꝙ febris quā est 1° bonū supuenire spasmo ē fe.plus iuuās dissoluēdo q̄ȝ no⁄ cumētū sit ei⁹ ex alteratiōe.h⁹ āt marie sunt febres multe intensiōis:quaꝝ calor depēdet nō a putredine humoꝝ:sed a calitate tā vapoꝝ q̄ȝ spūum:vt dr̄ 1° aphō. qnte pticule. A spasmo vel thetano. Cōferūt ēt fe.putride multū:vt di⁄ B cit̄ illo.7.aphō.a quartanis hn̄ti nō apprehendent̄ valde 2° a spasmo. ¶3° nota.ꝙ hoc nomē spasm⁹ qn̄qꝫ sumit̄ large ꝓ omni egritudie neruosa imediate lacerti extensionē ꝓhibēte.⁊ isto mō ē cāis ad spasmū ⁊ thetanū.2° mō sumit̄ ꝓ eo ꝙ dr̄ spasmus:⁊ ħ mō sumit̄ ab Auicē.2ᵃ tertij.c.ꝺ spasmo sic. Spasmus ē egritudo neruosa q̄ mouent̄ lacerti ad pnᵃ sua:⁊ sunt iobediētes ad dilatationē.dr̄.n.egritudo. ⁊ ponit̄ loco gn̄is:qr ōis spasmus ē egritudo ex quo itelligitur ꝯ quosdam ꝙ spasmus nō est mot⁹ ꝯctionis lacerti aut illud ꝯctum esse. ¶2° seqt̄ ꝙ ly egritudo nō sumit̄ hic ꝓpriē ꝓ accn̄te ⁊ ꝙ illud itendat Aui.pōt ꝓbari:qr hoc idē vult Gal̄.in libello de rigore ⁊ tremore ⁊c̄.vbi caplo vltio dixit.dicemus ꝗ̄ ꝙ cū oēs motus voluntarij videlz q.s.vi musculi exercent̄:qm̄ musculus corrugat̄ seu ꝯbit̄ versus pncipiuȝ ⁊ radicē eius q̄ȝobrē ꝯbunt̄ membra qb⁹ musculi cōiungunt̄. Sequit̄ necessario ꝙ qn̄ accidit egritudo h⁄ usqꝫ nerui tendant̄ causabit̄ ab egritudie illa mot⁹ i musculo sitis motui nāli hoc excepto ꝙ iuolūtari⁹ erit:quā egritudinē medici spasmū vocāt.pȝ ꝗ̄ Gal̄.vocare spasmū cāȝ illi⁹ morbi ⁊ nō illū motū:⁊ ħ mō itelligit Aui. ¶Dr̄ scdo neruosa:qr nō q̄lz egritudo cāns illā ꝯctionē dr̄ spasm⁹. v̄ bi.g. Apoplia facit ꝯbi musculū sibi vicinū:⁊ tn̄ ille nō est spasm⁹. Dr̄ ꝗ̄ neruosa ad declarādū sbm spasmi: qr neru⁹ est. ¶Dr̄ 3° q̄ mouent̄ lacerti ad pnᵃ sua ⁊ intelligit̄ ꝙ mouent̄ vl̄ moti sunt:⁊ i mutato eē tenent̄. Nā nō oȝ i spasmo illos lacertos moueri:s; sufficit eos eē ꝯctos pp illā egritudinē ⁊ ita teneri.ꝯbunt̄ aūt lacerti v̄sus suū pnᵐ:qr illa est eoꝝ nālis ꝯctio.⁊ iō accidēte cā ꝯctionis nō pn̄t ad oppoᵐ cōtrahi. ¶Dr̄ 4° ⁊ sunt iobediētes dilatatiōi ad declarandū ꝙ multotiēs pp egritudinē neruosam lacerti ꝯbunt̄:nō tn̄ remanent inobedientes dilatatiōi:vt pȝ sepe in rigore ⁊ iectigatiōe i qb⁹ stāte obediētia nō dicim⁹ esse spasmum.

¶Nota 4°.ꝙ duob⁹ modis i gn̄e merito dispōnis humi⁄ C 4° ditatis neruoꝝ cōtingit neruos accurtari:⁊ p ꝯn̄s ipsos ⁊ lacertos ꝯbi.vno mō pp hūiditatē ibibitā poris lōgitudialib⁹ extēdēte neruū sm latitudinē:ita vt ꝯhat̄ in longitudine. Alio modo ꝓpter defectum radicalis humiditatis nerui merito cuius ꝯbitur ⁊ corrugatur.⁊ hoc exemplum se⁄ cundum Gal̄.loco allega.videre possumus in chordis instrumentoꝝ musicalium que cū extense tenent̄ ꝓpe ignem aut in sole aut in vento septentrionali rumpunt̄ ⁊ pariter cū tenent̄ in australi vento:⁊ hoc qr in primo casu propter exiccationem ꝯbuntur.in secundo pp plenitudinem humiditatis.⁊ sic omnis spasmus ꝓportionatus ad mām ē aut de inanitiōe vel siccus:qꝺ idē est:aut de repletione. ¶Contingit aūt spasmū aliqn̄ fieri non ꝓportionatum ad mām ⁊ est cū ꝓpter dolorem in neruo cōtingit via cōpassiōis ner⁄ uum ⁊ lacertū ꝯbi versus suum pnᵐ. ¶Quinto nota.ꝙ 5° aliqn̄ iste tres cause concurrunt ad causandum spasmū.aliquando due ex eis.aliquando vna.

Sed tamen est dubiū.pono ꝙ siccitas ꝯcurrat ⁊ defectus radicalis humidita D tis simul cum abūdantia humiditatis extranee ⁊ concur⁄ rant equaliter. Utrum dicetur spasmus de inanitiōe aut ꝺ repletiōe.dr̄ ꝙ oȝ dici spasmus de inanitione ⁊ repletione simul. Et posset etiā sigillatim dici spasmus de repletione ⁊ spasmus de inanitione.vnde non sunt contrarij isti duo.

¶Secundo dubitat̄.pono ꝙ spasmus fiat ꝓpter dolorem E ⁊ pp plenitudinem:ita ꝙ nulla illaꝝ causaꝝ per se sufficiat ad spasmum:sed ambe sufficiāt.vtꝝ debeat dici spasmus de repletiōe ⁊ ꝓportionatus ad mām aut nō ꝓportionat⁹.

¶Hic puto ꝙ oȝ dici ꝓportionatus ad mām.nā ē factus pp māe multitudinem:qr sine illa nō sufficeret dolor nō oȝ autem dici non proportionatus:qr negatio negat totum.

¶Sexto nō.ꝙ nō obstāte ꝙ fe.sit calor extraneus:tamen 6° subtiliat ⁊ dissoluit non tantum nālem humiditatem:s; ēt extraneā.⁊ iō fe.superueniēs spasmo de repletiōe ipm cu⁄ F rat resoluendo eius mām. ¶Septimo nota ꝓpter fe.for⁄ 7° tes fieri spasmū.pōt aūt hoc dupl̄r contingere.vno mō:qr māe multū eliquant̄ a febrili calore ⁊ fiūt penetrantes per neruos p quos prius non penetrabāt ⁊ talis erit de repletione:qn̄qꝫ aūt ⁊ hoc est vtplurimū spasmus causat̄ a fe.qr ꝓpter fe.dissoluit̄ humiditas radicalis neruorum ⁊ exiccantur.⁊ iō ꝯbuntur.⁊ hoc est de inanitione ⁊ iste est malus valde:imo cū est cōfirmatus est icurabilis:⁊ de illo maxime verificat̄ aphorismus. ¶Ex qb⁹ colligere possumus verificationem aphōi:qr fe.supueniēs spasmo hūido ē bona cū sit cura eius:s; spasm⁹ supueniens febri cōiter est siccus.⁊ iō ille significat vtplurimum se esse mortalē:q̄re aūt spasmus de inanitiōe sit icurabilis videbit̄ in quinta par⁄ ticula.ꝓprie. ¶Octauo nō.ꝙ spasmus de repletione qn̄qꝫ est vniuersalis toti corpori vel quasi toti.⁊ tunc lz medico 8° ꝓuocare fe.nā non videt̄ calefactio ita bene communicari

toti alio mō ſicut ex fe. qñq3 aūt ſpaſmus eſt particulariter in vno determinato mēbro. ⁊ tūc poſſumus cū vnguentis ⁊ emplis facere curā ſine fe. ꝓuocatiōe. Et ad hoc ſit ſolutū ad dubiū. vtrū l3 medico i ſpaſmo de repletiōe ꝓuocare

G fe. ℂ Et vltimo nō. ꝙ thetan⁹ qñq3 eſt duo ſpaſmi: aliquis

Concl'o ſpaſmus ꝓprie dictus: qđ quō ꝯtigit vide 2ª tertij. c. de thetano. ⁊ dicāi aphō qcūq3 a thetano. ſil'em aūt ſniam huic aphō hēmus 2ª tertij loco allega. ampliaṫ ēt ad paraleſim ⁊ alias egritudines neruoꝝ de repl'one factas.

ℂ Commenti Galieni expoſitio.

IN ſequētibus. In iſto ꝯmē. Ga. facit tria. p̄ ponit vnā diſtinctionē. 2° vificat quō fe. ſupueniēs ſpaſmo hūido ē curatiua ei⁹. 3° quō ſpaſm⁹ ſeq̄ns fe. ē mortalis. ibi 2ª (Si ſano) 3ª ibi (Si ſupuenerit) De p̄ª dicit. ꝙ Hyp. diċ ifra. ſ. i pticula 5ª ꝙ ſpaſm⁹ qdā ē de repl'one. qdā de inanitiōe. ℂ De 2ª dicit. ꝙ ſi ſano ſpaſmus ſubito. i. valde cito ſupuenerit neċe ē illū eē ō repletōe cui⁹ cā ſunt hūores fridi ⁊ viſcoſi replētes ipm mēbrū cui⁹ eſt ſpaſm⁹ ⁊ iſtis talib⁹ ſupueniat fe. acuta. i. multi caloris diſſoluunṫ iſti hūores ⁊ caleſiūt qb⁹ nerui ſunt repleti: ⁊ ſupple ita curaṫ ſpaſm⁹. ℂ De pte 3ª dicit. ꝙ ſi ſupueniat alicui fe. acuta vl' pacuta. tūc ab ea totū corp⁹ deſiccaṫ. ⁊ iō ſi i tm̄ deſiccaṫ vt ide ſequaṫ ſpaſm⁹ h̄ erit malū ⁊ mortale. q2 neruus multū ſtaret ad ſanādū ⁊ morb⁹ ē magn⁹ cū impediat anhelitū. Et iō ſi nō finiṫ breuiter vt⁹ nō tolerat ⁊ neċe ē ꝙ mors ſequaṫ. ℂ Nō circa h̄. ꝙ q2 difficilius ē ꝯſumere humiditatē nerui ſubſtātificā q̄3 replere accidētali hūiditate. iō ql3 neru⁹ facili⁹ cadit in ſpaſmū de repletōe q vocaṫ humidus. Ex quo ſeq̄ṫ ꝙ ſpaſm⁹ hūidus ē ꝓportionalis neruo ⁊ nō ſiccus: ſed de hoc ifra: ⁊ q2 nō pōt neru⁹ ita ſubſtātifice rehumectari ſicut exiccari vt dixi in qōne de digōne. ideo ſpaſmus ſiccus confirmatus eſt incurabilis: ſed infra particula quinta magis diffuſe dicetur.

ℂ Aphoriſmus. XXVII.

NOn ſm rationem alleuiatis non op3 credere. Neq3 vereri valde mala que ſiūt irrationabiliter. Multa enim talium incerta ſunt: ⁊ non valde permanere neq3 morari conſueuerunt.

Theo. ℂ His q̄ nō ex rōne leuāt cōfidēdū nō ē: nec pre metu omittēdū. ſoluere ea que eueniunt mala. Hec. n. magna ex pte infirma ſunt nec perſeuerare aut immorari diutius ſolent.

Leoni. ℂ His qui nō ex rōne leui⁹ ſe hñt: nō o3 fidere: neq3 multū formidare mala q̄ pter rōnē eueniunt. Plurima. n. talia ſtabilia nō ſunt: neq3 multum durare: ⁊ permanere cōſueuere.

ℂ In iſto aphō Hyp. itēdit iſtā ꝯnē ꝙ pp ſigna bona vel mala apparētia nō ſm rōnē nō op3 medicū multu3 ſpare nec multū timere ſup ifirmo. Cōcl'o ꝓbaṫ: q2 talia ſigna bona aut mala nō ſ3 rōnē apparētia nec pſeuerāt nec minoranṫ: ſed p talia nec ē multū ſperādū nec multū timēdū vt ꝯſtat.

Nō p̄ ergo. ℂ Nō circa hūc aphōm: quoſdā p ſigna nō ſm rōnē apparētia itelligē illa q̄ nō ſiūt a cā illoꝝ ſignoꝝ nāl'r factiua: ⁊ eꝯ p talia ſm rōnē apparētia itelligē illa q̄ ſequuntur cām eorūdē ſignoꝝ nāl'r factiuā: q iudicio meo nō itelligūt bñ. nā talia ſigna ſiue bona ſiue mala apparētia hñt cām a qua nāl'r depēdēt. al'r nō eēnt. S3 iō dicanṫ talia nō ſm rōnē apparētia: q2 pēdētia a cā nō pſeuerāter factiua: ⁊ huic

Nō 2° intellectui bñ ꝯſonat afforiſm⁹ ⁊ cōmētū. ℂ Nō 2° p̄ncipaliter multis modis ꝯtingere alleuiationē nō pēdētē a cā nō pſeuerāter factiua. p̄ pp māe diffōrmitatē: q2 mā ſubtili reſoluta anteq̄3 groſſa accēdaṫ vr̄ flāma minor. ℂ 2° rōne pmutationis māe vt cū ē ſq̄nātia ⁊ ē cū mā ad piplemoniā interim dū mā ē i venis nō tm̄ ledit ſicut qñ erat in loco apatis. ℂ 3° pp caloris nālis reſol'onē cū quo vr̄ qes ab accñtibus ſeq̄ntib⁹ ſlōmiā. ℂ 4° pp vltimū conatū vtutis. vñ in ſincopi ꝓpe mortē leuāt caput. ℂ 5° pp aſtralē influxū diu nō duratiuū ſicut qdā ſunt: quoꝝ luna fuerit dies: q i certa lune q̄dra melioranṫ: ⁊ i alia pſeuerāte cā morbi deficiūt vt vidim⁹ in dño Laurētio veneto q luna exñte ad angulū noctis fiebat ſine ſenſu ⁊ cū pueniebat ad pūctū medij celi ita ꝓſpabaṫ vt medici q nocte eū nō videbant. nullo mō putabāt eū grauiter egrotare vſq3 ad diē penultimū vite i egritudie ſua. ℂ 6° pp ſtupefactionē vt i colica ⁊ alio dolore cū medicina ſtupefactiua. ℂ 7° pp coartationē ⁊ ꝯgelationē māe i loco pp approximationē opiatoꝝ ſicut in diſſinteria approximato filonio. ℂ 8°. pp accñā aīe ⁊ multis talibus modis poſſumus imaginari cās tales. Ex his p3 veritas aphoriſmi quo ad ꝯnem ⁊ eius probationem.

ℂ Commenti Galieni expoſitio.

OMnia de his. In iſto cōmē. Gal. facit q̄tuor: p̄ remittit nos ad aliū libꝝ. 2° exēplificat de pte p̄ª ꝯnis. 3° exēplificat de 2ª pte. q̄rto iteꝝ remittit nos. ibi 2ª. (In magno.) ibi 3ª (Sil'r) ibi 4ª (Qđ q̄liter) ℂ De p̄ª dicit. ſe oīa rōnabil'r dicēda ⁊ de iſtis dixiſſe i lib° de criſi. ℂ De 2ª pte dicit. ꝙ ſi in magno ⁊ forti morbo fiat alleuiatio non p̄cedente purgatiōe aut vomitu aut egōne aut ſudore aut apate aut fluxu ſanguis ⁊ nō apparētibus ſignis digōnis non cōfidere illi alleuiatiōi: q2 cū nō appareāt ſigna digōnis ⁊ euōnis illa nō ꝯtingit niſi a cāis nō pſeuerāter ita factiuis. ℂ De tertia pte dicit. ꝙ apparentib⁹ ſignis perfecte digōnis in vrina ⁊ egōne: puta quāuis ifirmus incidat difficultatē anhelitus aut mētis alienationē aut duriciē. i. intenſionē fe. ⁊ virtutis ꝓſternationē: nō op3 deſpare. nam illa non diu ſunt apta pmanere: ⁊ multotiens ſignificāt criſim futurā laudabilē. ℂ De pte 4ª dicit. ꝙ q̄l'r cognoſcimus iſta ſigna ſignificare criſim laudabilē ⁊ q̄l'r preuidentes prenunciemus dictum eſt in li. de criſi.

ℂ Aphoriſmus. XXVIII.

FEbricitantibus nō fortiter neq3 oino in ſuperficie: permanere ⁊ nihil minuere corp⁹: aut tabeſcere magis eo qđ ſm rōnem fit: malum eſt. hoc. n. longitudinem egritudinis ſignificat: hoc vero imbecillitatem virtutis ſignificat.

ℂ Febricitanti nō admodū leuiter ⁊ p ſumma3 corpis formā ſi corpus pſtat nec vllo mō collabitur. Aut cōtra ſi magis cōſumiṫ q̄3 rō poſtulat: vitioſum eſt. alterū. n. lōgitudinem morbi: alterum imbecillitatem ſignificat.

ℂ Febricitātiū nō oīo leuiter: pmanere corp⁹: ⁊ nihil minui: vel ēt pluſq̄3 rō poſtulat cōtabeſcere: malū. Hoc. n. morbi lōgitudinem. Hoc vero imbecillitatem ſignificat.

ℂ In iſto aphoriſmo Hyp. intēdit iſtā ꝯnē. corpus pmanere oīo nō diminui in febricitātib⁹ nō oīo leuiter: aut idē corp⁹ magis ꝯtabeſcere q̄3 ſm rōnē. vtrūq3 ē malū. Cōcl'o i textu ꝓbaṫ ſic: q2 p̄ᵐ iſtoꝝ ſiḡt lōgitudinē egritudis. ⁊ 2ᵐ ſiḡt debilitatē vtutis. ergo vtrūq3 eſt malum. ꝯ eſt nota. ⁊ aſſumptum declarabiṫ in notatis. ℂ Nota p̄mo. ꝙ illi qui dicuntur non oino in ſupficie febricitare: qui non febriunt febre valde leui: ⁊ modus loquendi metaphoricus eſt: quia ſuperficialia ſunt exilia: ⁊ non multum reſiſtentia. ſic pfundi

tatē ꝛ soliditatē habentia. ¶ Secundo nota. ꝙ cū dicim⁹ oīno nihil minuere corpus nō itelligim⁹ nisi ꝙ nō macrefiat notabilr̄ sicut dꝫ corrn̄dere itēsioni fe. ¶ Tertio nō. ꝙ
3° hoc v̄bū cōtabescere sumit̄ hic improprie ꝓ macrefieri.
A ¶ Quarto nō ꝙ tūc dicim⁹ magis q̄ꝫ ꝫm rōnē aut magis
4° ꝑmanere cū est maior macrefactio aut extenuatio q̄ꝫ i corpore mediocris dispōnis in sua etate d̄beat eē stātib⁹ eisdē
B causis dissolutionis: aut qn̄ est notabilr̄ minor. ¶ Quinto
5° nota cās dissolonis effectiuas eē multiplices: q̄dā. n. sunt nāles vt cōplexio cal'a: q̄dā non nāles vt aer calidus ꝛ cibi calidi: ꝛ q̄dā ꝑter nām vt egritudies calide: vt fe. Ad recte igit̄ iudicādū ꝯsiderant̄ oia q̄ hn̄t facere macredinē in tanto vel tāto tpe. ꝛ tunc si vr̄ minus macrefactus febriēs q̄ꝫ deberet mediocris homo sibus causis. tunc iudicet̄ lōgum morbū mō statim dicēdo. si v̄o magis dicat̄ v̄tutē eē defectā. ¶ Sexto nota. ꝙ multitudo humoꝝ ꝛ grossicies eoꝝ ꝛ densitas poroꝝ ipediūt resolonē. nā humores ꝓpinqui se inuicē iuuāt ad resistēdū dissolutioni. Vn̄ videm⁹ ꝙ aqua i cacabo calefit ꝛ notabili tpe bulit anteq̄ꝫ notabilr̄ quid ab ea dissoluat̄: cum est multa ꝛ eadē dispersa cito dissoluit̄ anteq̄ꝫ tm̄ caloris recipiat. igit̄ si videmus corp⁹ minus dissolui q̄ꝫ sit rōnabile: est: q2 multū resistūt humores eius dissolutioni: ꝛ hoc erit ꝑꝑ eoꝝ friditatē aut grossiciē aut ꝑꝑ eoꝝ multitudinē q̄ oia morbi significāt lōgitudinē: ꝛ sic apparet verificata ꝑma ps ꝯnis. ¶ Septimo nota. ꝙ
7° compositio rara ē cā cite ꝛ multe dissolonis ꝑꝑ modicum resistere cāis dissoluētib⁹. ¶ Itē ꝯtingit corpus macrefieri ex defectu restaurationis nō ex fortitudine dissolutiōis. ꝛ iō si cāis ꝑ se solutiuis corrn̄det maior dissolo q̄ꝫ sint apte facere in corꝑe mediocris dispōnis. ꝛ hoc ē ꝑꝑ paucitatez resistētie corꝑis cāis: ꝛ q̄ocūq̄ꝫ istoꝝ fuerit sigr̄ v̄tutis debilitatē in tollerādo morbi ipressionē aut i releuādo a nocumēto. ¶ Ex quo pꝫ v̄ificatio scd̄e ptis. ¶ 2° pꝫ ꝙ stat alicuius hois humidū multo veloci⁹ dissolui q̄ꝫ alteri⁹ ꝛ ipꝫ minus extenuari. siłꝛ aūt sniam huic totalr̄ colligimus scd̄a quarti. c. de signis longitudinis morbi.

¶ Commenti Galieni expositio.

N hoc aphorismo. In isto cōmēto Ga. tria facit. ꝑ exponit aphōm lr̄aliter. 2° dat cās certificātes aphōm. 3° limitat supponendo ꝑcipue secūdā ꝯnē. ibi 2ª (Bonū eēt) ibi 3ª. (His sb intrare) ¶ Circa ꝑmā ptē dicit q̄tuor. ꝑm ꝙ cū Hyp. dicit febricitātib⁹ nō fortiter illud nō dꝫ sumi absolute: sꝫ cū additiōe q̄ addit statim nec oīno i suꝑficie ita ꝙ h̄ totuz sit sb̄m copulatū febricitātib⁹ nō fortiter nec oīo i suꝑficie. Nā si dixisset absolute febricitātib⁹ nō fortiter oīno nihil minuere corpus malū illud dcm̄ approbaret̄ eē falsum. sicut ꝯtigit aliquā febrē non fortiter in tpe hyemis plenitudinē laudabiliū humoꝝ exn̄tiū ꝛ corpus nō minui ꝛ signū nō eē malū: sꝫ si fe. non sit oīo debilis. h̄ erit malū. ¶ Dicit 2° ꝙ si aliquis minuat̄ plus q̄ꝫ opꝫ. i. extenuat̄ plus debito. hoc est malum gn̄aliter tā in forti febre q̄ꝫ i debili: q2 omni mō significat defectuz v̄tutis. ¶ Dicit 3° ꝙ hoc dcm̄ ꝯtabescere sumit̄ h̄ improprie. nā tabes significat ꝯsumptionem hūorū nimiā valde ꝛ ꝯfirmatā siccitatē. hic aūt significat oēm extenuationē. ¶ Dicit 4°. ꝙ bn̄ addidit Hyp. magis: eo ꝙ ꝫm rōnem ad hoc vt talr̄ itelligat̄ febricitātib⁹ nō fortiter supple: neq̄ꝫ oīo debiliter. si corpus aūt ꝑmaneat plusq̄ꝫ oꝫ est malū: ita ꝙ ly. magis: eo ꝙ ꝫm rōnez referat̄ ad vtrūq̄ꝫ. nā si macrefiat vel ꝑmaneat plusq̄ꝫ opꝫ vtrūq̄ꝫ est malum. ¶ Et tu circa hoc cōmentū ꝯsidera ꝙ lr̄a inuenit̄ sepe corrupta q̄ dꝫ eē ista. In hoc loco dicit ꝯditionalr̄ nō fortiter: q2 absolute si dixisset febricitātib⁹ nō oīo fortiter ꝑmanere ꝛ i suꝑficie ꝛ nihil minuē corp⁹ ꝛc̄. falsum cōprobaret̄ eē.

BONVM AVTEM ESSET. Hic v̄ificat assignando cāꝫ. ꝛ diuidit̄ in sex ptes. ꝑ ponit ꝑambulum. 2° enumerat cās faciētes extenuationem. 3° declarat q̄uo ꝫm istaꝝ cāꝝ varietatē variat̄ extenuatio. 4° mouet ꝛ remouet dubium. 5° ostendit q̄uo se hꝫ extenuatio sequēs dictas cās in significādo. 6° verificat ꝯnem secūdā. ibi 2ª (Opꝫ inq̄ꝫ.) ibi 3ª. (Si. n. febris.) ibi 4ª (Si nō in febricitātibus.) ibi 5ª. (Et nullo hoꝝ.) ibi 6ª. (Si v̄o i ꝑcedētib⁹) De ꝑª dicit: ꝙ eēt bonum Hypo. posuisse istoꝝ cām qd̄ nō fecit ꝑꝑ breuitatē: sed Ga. ꝓmittit se explanatuꝝ. ¶ De pte 2ª enūerat decē faciētia extenuationē: ꝛ tu lege. ¶ De 3ª dic̄ gnq̄ꝫ. ꝛ ꝑ ꝙ maior febris est magis extenuatiua. ¶ Dicit 2° ꝙ merito etatis pueri ꝛ decrepiti magis extenuant̄ diuersis tn̄ de cāis. pueri ꝑꝑ fortitudinē dissolonis: q2 sunt multum molles. decrepiti ꝑꝑ debilitatē v̄tutis restauratiue. ¶ De 3° ꝙ tpa ꝛ regio ꝛ aer si sint calidi ꝛ sicci extenuant̄ cito. eꝯ si sint fridi ꝛ humidi. ¶ Dicit 4° ꝙ de euōne sensibili. s. ꝑ flōmiā aut farmacum aut a nā nō oꝫ dicere ꝙ extenuat: q2 hoc sciūt ēt vulgares. ¶ Dicit 5° ꝙ idē facit nimia abstinētia ꝛ tristitia ꝛ nimius mot⁹. oia. n. ista calefaciūt ꝛ exiccāt. ꝛ iō extenuant. ¶ De 4ª dicit opponēdo ꝙ nimi⁹ mot⁹ nō ē cā dissolonis i febricitātib⁹: q2 ipsi q̄escūt in lecto. Et soluit ꝙ qn̄q̄ꝫ mouentur multū: vt siq̄s eꝝ ꝑriam incipiat febrire ꝛ velit repatriare: aut si in febre patiat̄ alienationem ꝑꝑ quā ingeret̄ ꝛ mouetur in lecto. isti. n. tales necesse ē vt extenuent̄. ¶ De pte 5ª dicit: ꝙ ista ꝑ q̄ꝫto faciūt extenuationē nō sunt signa debilitatis v̄tutis: sꝫ q2 hn̄t ista hoc facere cū v̄tute q̄ꝫtūcūq̄ꝫ forti: sꝫ tn̄ ista macrefaciēdo sunt cā q̄re v̄t⁹ debilitat̄: q2 sicut macrescit corp⁹ ita v̄tus minuit̄. ¶ De 6ª pte dicit: ꝙ si pl⁹ minuit̄. i. extenuat̄ corp⁹ q̄ꝫ opꝫ ꝫm ꝑdicta. tūc significatur ꝙ est ꝑꝑ defectum v̄tutis nō restaurantis: vt opꝫ sicut diximus de decrepito: ꝛ cā est: q2 nulla assignari pōt cā huius maioris macilentie: ꝛ hoc Hyp. intendit.

HIS SVBINFERRE. Hec est 3ª ps in q̄ vult supplere ꝯnē scd̄am ꝛ aphōm q̄dāmō limitare: ꝛ dicit i ea q̄tuor. Primū est ꝙ ipse vult hic dare cās ꝑꝑ q̄s corp⁹ paratū ē multū diminui al's a ꝑdictis. ꝛ sunt due. vna ē subtilitas humoꝝ q̄ corp⁹ facit passibile facilr̄. 2ª ē poroꝝ aptio q̄ idem facit: ꝛ iste due si ꝯiungant̄ sunt cāe velocis diminutiōis. i. dissolonis q̄ vocat̄ a medicis dissolo occulta: q2 resolo fit in vaporē isensibilē. ¶ Dicit 2° ꝙ ꝯria istoꝝ sunt cā: quare corpus ꝑmanet nō extenuatū. s. grossicies humoꝝ ꝛ poroꝝ dēsitas. ¶ Dicit 3°. ꝙ h̄ voluit Hypo. dare itelligi cū dixit. h̄ v̄o lōgitudinē egritudis significat dimittēs oppositū. i. nō ponēs significatū expresse oppoᵐ significato nimie extenuationis qd̄ significatū oppoᵐ ē exꝑmendū: ꝑ quo exꝑmēdo. ¶ Dicit 4° ꝙ hoc oppoᵐ ē hic ponēdū ita vt dicat̄ sic febricitantib⁹ fortiter si suꝑficies corꝑis ꝑmaneat vel minuatur plusq̄ꝫ oꝫ malum est ꝑmanere plusq̄ꝫ oꝫ facit ꝯstipatio poroꝝ ꝛ grossicies humoꝝ ꝛ eoꝝ multitudo. ꝛ iō significat̄ morbi lōgitudo: sꝫ minui plusq̄ꝫ opꝫ aut facit humoꝝ subtilitas aut poroꝝ raritas aut sola v̄tus defecta. ¶ Et iō 2ª pars ꝯnis si dꝫ exprimi cōplete dicat̄ cū isto supplemento cū quo tn̄ stat ꝙ semꝑ significat defectum v̄tutis vt supra dixi. ꝛ ex hoc vltimo dicto collige descriptionem eius qd̄ ē minui plusq̄ꝫ opꝫ suprapositam in exponendo aphōm.

¶ Aphorismus. XXIX.

Nchoantibus morbis si quid videt̄ mouere moue in statu vero habere silentium melius est.

¶ Cum morbi incipiunt: si quid mouendum est moue. Cum consistunt ꝛ vigent. quiescere melius est. Theo.

¶ Cum morbi inchoant: si quid mouendum videtur: moue: cum vero consistunt: ac vigēt melius est quietem habere. Leoni.

¶ Hypo. in isto aphorismo intendit duas cōnes. ꝛ sic diuidit in duas ptes. 2ª ibi. (In statu vō) pª ꝙ̄. si oꝫ mām in morbo euāre bonū est euāre in pnº pbat. ex tali euōne redditur vtus fortis supra residuū digerēdū ꝛ expellēdū residuū ꝛ minº molestare pōt ꝙ̄ mā tota. ꝙ̄. assumptū stati declarabitur.
Nō p̄ ¶ Circa aphōm nō p̄ ꝙ pnᵐ sumit hic p vno ꝙ̄tuor tēpoꝝ
Nō 2° vlium morbi. ¶ Nō 2° nō eē itētionē Hyp. ꝙ gnālr in pnº morbi sit euāndū: sed vult ꝙ qnꝙ̄ ē euāndū nō obstante ꝙ simus i pnº vn̄ nō repugnat h̄ ei qd̄ dr̄ pª pticula aphōi. 22. s. digesta medicari. Est igit sensus iudicio meo ꝙ si oꝫ euāre ante crisim. tūc ē melius euāre in pnº. ꝛ iō dixit: si qd vr̄ mouēdū. i. si medicus iudicat ꝙ oꝫ euāre an̄ crisim. tūc mouēdū ē ichoātibº morbis. Ex tali. n. euōne sic fcā. tūc maio
D ra sequunt iuuamēta ꝛ minora nocumenta ꝙ̄ si fiat euō in
Nō 3° alio tpe. ¶ Nō 3° ꝙ an̄ digōnē nō est euāndū nisi mā sit furiosa ꝓpe vl improprie aut sit talis ꝙ i ea nō expectat digō sicut in sanguie. Est aūt mā furiosa ꝓprie qn̄ p manifestā q̄litatē. s. calitatē ꝛ pp subtilitatē ꝛ lenitatem est plurimi nocumenti ꝛ mobilis de mēbro ad mēbꝝ. improprie aūt dr̄ furiosa aut pp multitudinē aut pp locū aut pp venenositatem ꝛ occultam q̄litatē. talē ꝙ̄ opꝫ euacuare non expectan
Nō 4° do digōnē: vt dr̄ pma particula. aphō. 20°. ¶ 4° nota ꝙ in pnº non multū velociter digerit mā ꝛ vtus non multum ē debilitata sicut in pcessu. ꝛ iō per euōnem factaꝫ in pnº mā agitet non multum fit ipedimentum vtuti digestiue ꝙ̄ppe que non velociter digerebat. Item lꝫ aliqd de bono euetur virtus tn̄ constans multo melius pōt tolerare ꝙ̄ debilis.
¶ Item ideꝫ humor peccans in pnº ꝛ si pmisceat cū bono: tn̄ non tantum facit nocumentum sicut postea qn̄ magis malignatus est. ¶ Ex his pꝫ ꝙ cū post an̄ digōnem sit vtº debilior ꝛ mā malignior ꝛ digō velocior ꝙ peius est posteriº euāre ꝙ̄ in pnº ꝛ per ꝯn̄s bonū est in pnº euāre: vt dcm̄
Nō 5° est. ¶ 5° nota. ꝙ aliqn̄ in pnº cōpetit euō eradicatiua: qn̄. s. mā fuerit ꝓprie furiosa aut venenosa aut in loco: ꝓpter qd̄ mortis subite iminet periculum: sed quando mā sui ꝙ̄titate multa indicat de euōne ante digōnem: tunc solum minoratiue euetur: ꝛ hoc est ꝙ cōiter magis cadit in practica.
Nō 6° ¶ Sexto ꝛ vltimo nota. hic esse mentioneꝫ de mā propria morbi ꝛ non de māebus communibus.

¶ In statu. Secunda conclusio est ista. in statu morbi. s. ante complementum digōnis non est mā euanda ꝓbatur. qꝛ virtus tunc est intenta digōni: ꝛ mā tunc est maligna mltum: ꝛ virtus est multum debilitata. ergo tunc mā non est euānda. pꝫ ꝯn̄a. qꝛ ex euōne virtus diuerteretur ab opere: ꝛ sic multum eēt impedimentum. 2° mā cum bono pmiscetur: ꝛ qꝛ multum malignata est iō multū ificeret plus ꝙ̄ in
E pnº. 3° vtus ē debilis ꝛ ipressionē multo difficiliº toleraret.
Nō p̄ ¶ Nō p̄ ꝙ status hꝫ duas ptes. vnā i qua digō cōplet ꝛ ē pma scōa in ꝙ̄ sit crisis: aut in ꝙ̄ nō facta crisi nā sepat ꝛ minorat a corpe. isensibilr tn̄ valde notabilr mām morbi.
¶ Ad ꝓpositū. ꝙ̄ ad pmam ptem bonū est hr̄e silentiuꝫ pp cās dictas: sed vbi nā non facit crisim in 2ª pte ꝛ ꝯstat ꝙ̄ cōplemēto digōnis māe tunc mā est euanda in 2ª pte statº: ꝛ hoc voluit Aui. pma q̄rti. c. de cura putri. i gnāli. cū dixit.
Nō 2° ꝛ cū nā nō mouet: moue tu hora motº eius. ¶ Nō 2° ꝙ vbi sit mortalis egritudo oīo nō oꝫ in pnº euāre: qꝛ medicus circa illos nihil dꝫ agere imo dimittere vt infamiā fugiat vbi morbº eēt valde diuturnº. Cōcordia aphorismi ēt colligit. pª q̄rti. c. de cura putri. in gnāli. Utrū aūt sit in pnº euāndū disputatū est satis in prima particula. aphō. 22°.

¶ Cōmenti Galieni expō.

Uia de causa. In isto cōmēto Gal. tria facit. pmo on̄dit habitudinē istiº apho. ad sequētē. 2° ponit cōditionē reqsitā ad vitatē aphorismi. 3° vificat seruata ꝯditiōe. ibi 2ª. (Silr ꝛ i pnº) ibi 3ª. (Quorum nullū.) De pma dicit ꝙ cām illiº dicti poneti aphorismo sequenti i quo p oia ꝙ̄ dicit imbecilliora oꝫ itelligere accidentia. sed cām illa accn̄a faciente oꝫ eē in statu minorem si morbus est salubris: sed de h̄ infra. Silr ponit ꝯdōnē requisitā ad vificādū dicēs ꝙ dcm̄ eiº qd̄ in pnº oꝫ euāri oꝫ itelligi i morbo salubri: qꝛ nō oꝫ aliquem medicari in quo virtus sit defecta defectiōe mortali: saltē cū pmissiōe salutis. Sed pro hoc vide i aphō 8° pme. Sꝫ si morbus sit salubris tūc intelligatur illud qd̄ dicit h̄ Hyp. ꝙ faciamus aut p flo miam: aut exhibeamus fortem farmaciam.

QVORVM NVLLVM. Hic verificat aphorismum di. ꝙ nullum istorum. i. flōmia: nec farmacia est administrāda i statu: qꝛ tūc virtus est tota intenta coctioni. i. digōni māe vt dcm̄ est in libro de crisi. imo oꝫ adiuuare in digerēdo: ꝛ nō euāre cū flōmia nec farmacia: sed i initio morbi oꝫ h̄ facere vt nā adiuuet ad digerendū residuū: ꝛ corpº alleuiet. sed i statu nō est sic faciēdū: qꝛ vtus aialis mltū laborat ꝙ̄uis i statu vtº nālis qescat qnꝙ̄. ¶ Circa h̄ cōmētū nota pcipue de hoc vltimo dicto qd̄ multiplr exponitur. nā qdā dicūt ꝙ vtus aialis laborat eo ꝙ pp māe agitationē ꝛ multitudinē vapoꝝ eleuatoꝝ fiunt tristes sensationes ꝛ dolores: sed qꝛ in 2ª pte status digesta mā nā non multum agit vt nālis virtus: iō tunc dicimus eā qescere. Sed mihi non vr̄ ꝙ istud stet. qꝛ virtus expulsiua laborat: sed illa ē vtus nālis. ergo vtus nālis laborat. Aliter ꝙ̄ dicunt alij ꝙ tunc digestiua alterat digōne nō impediente vtutē nālr multuꝫ a suo ope. ꝛ iō ꝯtinue proceditur post meliorādo: lꝫ ꝯtunc multum ledat operationes virtutis animalis.

¶ Aphorismus. XXX.

Circa principia ꝛ fines oia imbecilliora: circa status omnia fortiora.

¶ Omnia cum incipiunt ꝛ finiūt leuiora sunt: cum consistunt grauiora.

¶ Circa initia: ꝛ fines: omnia imbecilliora: cuꝫ vero consistunt fortiora.

¶ In hoc aphō. Hypo. intendit duas conclusiones. ꝛ fm h̄ diuiditur in duas partes. ibi 2ª. (Circa statum.) Prima est ista. in principio ꝛ declinatione oia accidentia morbi sunt minora probatur. in illis temporibus morbus est minor. ergo accidentia minora. tenet ꝯn̄a. accidens sequitur morbum sicut vmbra corpus.

¶ Circa statum. Secunda conclusio. omnia accidentia morbi sunt maiora in statu. probatur. qꝛ in illo tēpore morbus est maior. ergo. ¶ Nota pmo. ꝙ principium status ꝛ declinatio aliqn̄ dicuntur vniuersalia tempora: aliquando particularia. hic sumitur ꝓ vniuersali tpe pncipij statº declinatiōis ꝛ finis. ¶ Scdō nota. vt supra ꝙ ista tēpora aliqn̄ distinguunt penes alterationē māe. qnꝙ̄ penes accidētia. hic loquitur de talibus tpibus vt sunt distincta penes accidentia. ꝛ hoc mō itelligēdo res nō hꝫ dubiuꝫ i salubribº ꝙ̄ quibº est pmo. cū. n. morbº icipit a nō gradu sensibilis lesionis: ꝛ ita terminatur. pꝫ ꝙ in pncipio ꝛ declinatione h̄ mō distincta accn̄a sunt minora. silr cum status quo ad accn̄a sit cum labores ꝛ accn̄a vltimantur. non est dubium ꝙ ita li sunt accn̄a maiora. ꝛ hoc loq̄ndo de qbusdā accidētibº. ¶ Tertio nota. ꝙ cū cōparamus accn̄a pncipij vniuersalis ad accidentia status oꝫ intelligi comparando accn̄a ptium status ꝛ pncipij sibiīuicē ꝓportionalium. vt supra pª particula dcm̄ est. Intelligantur ergo ꝯnes alijs paribus. ꝛ hoc mō. vt supra pma particula dixi. credo ꝙ aphoº habeat veritatem de oibus accidentibº siue ꝯsequētibº ipressionē merito ꝙ̄titatis siue merito malignitatis. ꝛ tenendo li. oia collectiue. nam si diuisiue teneat nō repugnat aliqd̄ accn̄s esse maius in principio morbi ꝙ̄ sibi sile in statu. sed lꝫ iste cōclōnes sint quodāmodo p se note de statu quo ad

accñā ⁊ de p̄nᵒ ⁊ de declinatione. tñ hic cadit questio.

Queritur vtr̄ in statu morbi mālis salubris sit morb⁹ maior q̃ꝫ i p̄nᵒ quo ad māe digōnē: vt vr̄ assumi in ꝓbatiōe q̄nis. Arguit̄ p̄. q̄ sit maior in statu q̃ꝫ in p̄nᵒ: q̄z fe. putrida salubris ē maior i tali statu. ḡ ⁊ alij morbi. assumptū ꝓbat̄ sic. Calor p̄ternāt̄ ē maior i statu q̃ꝫ i p̄nᵒ: ⁊ talis calor ē fe. ḡ fe. ē maior i statu q̃ꝫ i p̄nᵒ. ꝯña t3. ⁊ assumptū p3. p̄ q̄ cal'as q̄ ad tactū acutior ⁊ tūc pulsus est maior velocior ⁊ freq̄ntior q̃ꝫ in p̄nᵒ. ⁊ hanelit⁹ eodē mō: ⁊
2ᵐ sil'r sitis: ⁊ alia accña. vt notat expiētia. ¶ 2ᵒ sic. talis fe. ali qñ ē in suo itēsissimo gradu ⁊ nō in p̄nᵒ. ḡ o3 q̄ sit in statu. maior p3. q̄z ipsa ē finita. ⁊ minor: q̄z si in p̄nᵒ eēt in suo summo gradu seq̄ret̄ q̄ augmētū fuisset in tpe neutralitat̄: q̄ ē falsum. ⁊ p3 ꝯña: q̄z ex quo tūc ē i maxio suo gradu. aliq̄n creuit ⁊ nō nisi añ. ḡ añ p̄nᵐ creuit: ⁊ sic fuit in augmēto an
3ᵐ teq̃ꝫ eēt. ¶ 3ᵒ sic. in statu mā faciēs fe. actu ē amplior: ⁊ ista est cā ꝓlōgationis paroxismoꝝ status. vt sumit̄ p̄ de crisi. ḡ
4ᵐ tunc morb⁹ ⁊ fe. ē maior. ¶ 4ᵒ i statu ē maior pugna v̄tut̄ ꝯ mām ⁊ mā ꝯ v̄tutē. ḡ tunc morbus maior. ꝓbat̄ argumētū: q̄z v̄tus nō magis icitat̄: nisi q̄z magis stimulat̄: ⁊ nō magis stimulat̄ nisi a morbo maiori. maior ē Ga. ꝓmo huius.
5ᵐ apho. 8ᵒ ⁊ minor colligit̄ ex his q̄ dn̄r de cā crisis. ¶ Quito. tūc ē morb⁹ maior cū opōnes sunt mag̃ lese. s3 sunt magis lese in statu. ḡ tūc ē morb⁹ maior. minor p3. discurrēdo per opōnes. nā vitales vt pulsus ⁊ hanelitus in statu sunt magis a tēperamēto recedētes sil'r appetitus ⁊ digō ⁊ rō
6ᵐ ⁊ sensus. sic ḡ vr̄ q̄ opōnes magis in statu ledunt̄. ¶ Sexto apa est maior morbus in statu q̃ꝫ in p̄nᵒ ⁊ talis morbus est mālis. ḡ morbi māles sunt maiores in statu q̃ꝫ i p̄nᵒ: idē posset dici de opilatione ⁊ similibus.

Oppositum vr̄ eē gal. i cōmēto p̄ñtis aphōi. ⁊ p̄cipue s̄m trāslationē alia3 vbi dicit. dispō quā hec sinthomata ꝯsequunt̄ quā egritudinē voco nō oino in statib⁹ ē fortior. s3 in his demū q̄ saluant̄ ē multo melior q̃ꝫ in p̄nᵒ egritudis. Et idem sonat in p̄cedenti cōmēto. Et idē vr̄ sentire rabi moyses cum dicit. Egritudo i tpe status de neċitate est melior qñ ifirmus o3 saluari.

In ista questione faciā tres articulos. i p̄ ponā q̄dā p̄ambula i qb⁹ debēt oēs medici ꝯuenire ⁊ ex illis oñdā in qua re remanet dubiū. In 2ᵒ articulo ponā opiones Drusiani ⁊ dini: q̄ dicūt morbū eē in p̄nᵒ maiorem q̃ꝫ in statu. In 3ᵒ ponam pōnem gentilis cum eius probatione.

Nō p̄ **Quātum ad** p̄ᵐ suppono q̄ l3 q̄ō posset ḡnal'r q̄rere de oi morbo māli. tñ limitet̄ ad
A febrē putridā salubrē pēdētē a mā non reducibili ad beni
Nō 2ᵒ gnū: ⁊ h̄ dico q̄z i ea q̄ pēdet a mā reducibili stat⁹ q̄ ad digōnē ē finis fe. ⁊ ps remississima. ¶ Scd̄o no. q̄ māe q̄ ponunt̄ cāe fe. putride q̄dā sūt cāe ꝯiūcte: ⁊ q̄dā añtes: nec volo q̄ i oi fe. iueniat̄ mā sub forma cāe añtis vt p3 i poxᵒ vltimo fe. tertiane: aut i tertiana vnici poxismi. Ille sunt cāe cōiūcte fe. q̄ imediate ⁊ actual'r febrē causant. ille vō sunt cāe añtes q̄ fe. cānt s3 nō imediate: māe ḡ actu putrescentes. q̄ aut p se aut cū alio ꝯstituūt vnā cām imediatā fe. sūt cā cōiūcta: v. g. pone q̄ i socrate sit vna libra colere: s3 hodie pp multitudinē istius colere nō posse bn̄ regulari a v̄tute: mouet̄ vna vncia colere ad actū putredis dico q̄ ille. xj. vncie sunt cā fe. q̄ fit ab ista vna: p3 añs. nō. n. faciunt illam calitatē nisi p q̃ꝫto sunt cā: q̄ illa vncia moueat̄ ad putredinē: s3 illa vncia ē cā ꝯiūcta. ¶ Nā q̃ꝫuis ab ea eleuet̄ vapor putridus: tñ totū aggregatū ex mā ⁊ vapore ē cāuum calitatis p̄ternāliter ipmētis in cor ⁊ iducētis febrē: sicut. n. ignis aere calefacto nos calefacit nō p hoc solū q̄ ignis calefacit aerē ⁊ aer nos: s3 q̄z ambo imediate ꝯcurrūt ad nos calefaciēdū sicut due medietates ignis se ad agēdū iuuantes. Et tu ex hoc collige quomō nō obstāte q̄ vapor putridus sit cā ꝯiuncta putride febris: tñ mā actu putrida a qua ille vapor eleuat̄: esto q̄ nō sit in ꝯcauo cordis: tñ ē cā imediata ⁊ ꝯiuncta caliditatis putredinalis cordis: nec ꝓpinquior ē in cāndo vapor q̃ꝫ talis mā directe: sicut dato igne summe applicato alicui corpori medietas illi⁹ ignis distās a ꝯbustibili agit imediate i ꝯbustibile ⁊ eque imediata sic̄ ꝓpiqua. nō. n. agit in illud ꝯbustibile p q̃ꝫto aliqd prius vt ꝯstat erudito in nālibus. ¶ No. 3ᵒ q̄ tā in febrib⁹ putridis B
Nō 3ᵒ ꝯtinuis q̃ꝫ in iterpolatis putridis disti° tpoꝝ vl'ū sumitur penes māei alterationē. nā apud doctores eque dicim⁹ q̄ melīa ē digesta i statu q̄rtane iterpolate: sic̄ q̄ col'a ē digesta i statu causonidis. ¶ 4ᵒ nō q̄ de facto paucissime iueniunt̄ febres in qb⁹ ab ipso rei initio tota mā cātura actu febrē trāseat ad putredinē. nā i iterpolata ꝯstat q̄ si sit pluriū poxismoꝝ mā q̄ facit 2ᵐ poxᵐ nō fuit mota i p̄: q̄z illa ia3 est incinerata. In ꝯtinuis āt ꝓportionalib⁹ p3 q̄ mā 2ᵉ exacerbatiōis nō fuit mota ad putredinē i p̄ᵃ i ꝯclusa sanguies eodē mō. nā i augmastica plus trāsit i putredinē q̃ꝫ dissoluat̄. i p̄auzmastica pl⁹ dissoluit̄ q̃ꝫ i putredinē trāseat. i homotēa eq̄l'r s̄m cōez viā. Et videbit̄ idē i discurrēdo p al'ᵉs. aliq̄n tñ ꝯtingit q̄ tota sil' mouet̄ ad putredinē vt imagina tū ē i tertiana vni⁹ poxᶦ. ¶ 5ᵒ no. q̄ hic trāsitus māe q̄ ē sub forma cāe añtis in cām ꝯiunctā nō est oio in oib⁹ febribus putridis eiusdē spēi vniformis. in qbusdā ꝟo plus ⁊ pl⁹ ꝯ mā vsq̄ ad statū mouet̄ ad putredinē. i qbusdā ꝯtinue minus. In qbusdā q̄si equal'r. nā ex quo hoc est pol'e in continua. iō vr̄ q̄ sit possibile in interpolata. ¶ Ex hoc p3. cā quare aliq̄ fe. sunt iterpolate p̄mū poxismum h̄ñtes seuissimū: q̄ vident̄ in oi poxismo minorari. q̄ iā ecōtra: ⁊ q̄dam medio mō: quaꝝ diuersitatū cāe p̄ūt eē: plime: ⁊ precipue māei dispō eā ad putredinē p̄parās. ¶ Ex isto p3 q̄ nō o3 in statu quo ad māei digōnem sp̄ plus de mā eē sub forma cāe ꝯiuncte aut min⁹. imo vtrūq̄ ē ꝯtingēs. p3 secundo. q̄z multitudo māe ē cā maioritatis morbi: non ē dubitādū q̄ aliqua fe. putrida salubris est minor in statu q̃ꝫ in p̄nᵒ. vt p augmastica: ⁊ aliqua maior vt i augmastica. ⁊ aliqua eq̄liter vt homotena. Et ꝓportionabiliter non repugnat simile inueniri in interpolatis: q̄ō vel titulus eius ḡ nō pōt i genere p vna p̄te terminari vl'r: sed vtraq̄ particulariter verificat̄. p3 iō ad hoc vt res nō remaneat ambigua. q̄ o3 limitari titulū. ⁊ q̄dā hoc mō limitāt vtrū fe. putrida salubris seruās mām ad vnicā expulsionē cretică sit maior i statu q̃ꝫ i aliquo alioꝝ tpoꝝ. s3 ēt nō vr̄ mihi bona limitatio q̄z aliq̄ talis est maior aliqua minor. vt p3 de augmastica crisi terminabili. Q̄ si dicat̄ q̄ iste nō seruāt mā3 ad vnicā creticā expulsionē q̄z ꝯtinue i eis aliqd resoluit̄ de mā: tunc nulla erit fe. vsq̄ ad statū h̄ mō reseruās mām: cū neċio fiat dissolutio talis māe: vt igit̄ ille limitet̄ titulus. ¶ No. 6ᵒ q̄ in Notaᵉ 6ᵒ
morbo salubri mā multotiens q̄ est sub forma cāe añtis ⁊ illa q̄ est sub forma cāe ꝯiūcte multotiēs digerunt̄ a virtute vnde sicut mā faciens apostema ⁊ actu putrida digerit̄ ita vt ꝯuertat̄ in sanie. ita nō repugnat: imo de facto ē ita q̄ mā q̄ est sub forma cāe ꝯiuncte digerit̄. Et p̄cipue accidit hoc in ꝯtinuis in qb⁹ mā talis diutius stat añq̃ꝫ incineret̄ ⁊ dissoluatur pp ei⁹ ꝯgregationē in vno loco. q̄ tñ i vtraq̄ possit digō p̄cedere ex mēte Aui. in p̄ de cōiūcta mā. nam prima quarti ca. de cura putridaꝝ in generali: vult q̄ sedimē laudabile ē humor faciēs fe. q̄ iā digestus ē: ⁊ iō cā ꝯiūcta digerit̄. vl't ēt q̄ poxismi stat⁹ i quartana sūt mā magis digesta q̃ꝫ in p̄nᵒ: ⁊ iō talis māe digō facta fuit cum nōdū transiuisset in cām cōiunctā. in vtraq̄: ḡ mā pōt p̄cedere digō. Ego tñ dixi multotiēs: ⁊ nō dixi sp̄ p̄cedere i istis māebus digōnem ēt i salubri. nā cū mā poxismi ita putrefiat vt oio incineret̄ videt̄ verisil'e q̄ o3 venire ad talē dispōnem vt in illa calor nālis nō agat digerēdo. Act⁹. n. a tiuoꝝ s̄t i patiēte disposito. ¶ 7ᵒ nō q̄ i febrib⁹ putridi s salubrib⁹ Nō 7ᵒ
h̄ñtib⁹ mā3 sub forma cāe añtis p̄manētis illa mā post fe.

initiū vſqꝫ ad ſtatū ꝯtinue digerēdo ꝓcedit. ℭ Ex quo pꝫ ꝙ poſt initiū talis moꝛbi mā que de nouo tranſit ad putredinem eſt magis digeſta q̄ꝫ erat p̄us alia mā trāſiēs ad putredinē. ꝛ hoc vt pl'm qn̄. ſ. mā tota in p̄n° fuerit vniformis. non. n. repugnat imaginatiōi incipere febꝛē a mā diffoꝛmi: cuius ps vna ſit minus cruda ꝛ non incipiat putreſcere: ꝛ alia ps minus digeſta q̄ trāſeat a p̄n° in putredinem: ita ꝙ materia minus cruda. 2° tranſit ad putredinem ꝛ h̄ multū ꝯtingit i flegmatica ꝑꝑ flegmatis diuerſitatē vel diffoꝛmitatē. ex quo pꝫ ꝙ non omnis digō in mā fe. eſt i mā putrida. ℭ Pꝫ 2° in plurimis māebꝰ i qbꝰ ꝓcedit digō nō ꝓcedere putrefactionē. ℭ Pꝫ 3°. pl'm ita eſſe ꝙ in mā q̄ ē i ſtatu ſub foꝛma cāe ꝯiuncte non cōtinue vſqꝫ ad ſtatum ꝓceſſerunt digō ꝛ putrefactio. Nā in ſtatu quartane mā q̄ mouetur ad paroxiſmādū eſt ſumme digeſta q̄ tn̄ fe. immo i p̄n° non eſt putrida nec adhuc ꝑ totū tꝑs p̄cedēs putruit. ꝛ ita cōiter in alijs interpolatis ꝛ in continuis ꝓpoꝛtionalibus longis ꝛ i ꝯtinua ꝯcluſa viſib'e eſt. 7ª. die aut. 14. nihil eē putreſcens de mā que ab initio mota fuit ſꝫ totū illud tranſiuit ad putredinē ꝑ duos aut tres dies ante diē talē. ℭ Sequitur 4° ꝙ lꝫ poſſ'e eſſet digōnem ꝛ putrefactionē ſil' intendi. tn̄ ꝑꝑ hoc nō ꝓbat' putredinē eē maioꝛē in ſtatu q̄ꝫ i p̄n°. non. n. oꝫ ꝙ pluri tꝑe putruit mā que in ſtatu ē cā ꝯiuncta q̄ꝫ illa q̄ ē cā ꝯiuncta in p̄n°. nam ꝑoxiſmus p̄ncipij ſi durauerit duabꝰ hoꝛis iaꝫ mā eius ante duabus hoꝛis putruit: ꝛ ſi ſumus in ſtatu in ꝑo° eius poſt initiū ꝑ duas hoꝛas adhuc p̄cipue tanto tꝑe durauit putrefactio in illo ſicut durauerat in illo ꝑox° p̄cedēte hoꝛa notata: ꝛ pariter i ꝯtinuis. Pono. n. ꝙ p̄n^m ſit duoꝝ dierum in fine durauerit putrefactio in mā illa duobꝰ diebꝰ: ſed ſi ſumus poſtea in ſtatu foꝛte nulla eſt mā que duret tunc duobꝰ diebꝰ ſub actu putredinis: qn incineretur ꝛ reſoluat': ꝛ ſic nulla erit mā in ſtatu que in tāto tꝑe putruerit ſicut putruit in p̄n° aliq̄. ℭ Quinto ſeqtur veram viam ſoluendi iſtā q̄ōnem nō eē ex hoc ꝙ putrefactio ꝛ digō p̄nt ſimul intendi aut nō: quem tn̄ punctū putauit gētilis eē clauū iſtiꝰ q̄ōnis.

Nō 8° ℭ Nota 8° ꝙ nō oꝫ mām magis putrefactam eſſe calidioꝛē. Nam qn̄ mā eſt incinerationi vicina ipſa eſt multo remiſſioꝛis caliditatis: q̄ꝫ qn̄ multa humiditate ꝑticipabat: ꝛ tn̄ tūc eſt magis putrefacta: q2 magis vicina vltimato termino putredis: lꝫ ꝑ hoc vide in q̄ōne de putredine. tertio tegni. ℭ Et ex h̄ pꝫ ꝙ ita putrefacta pōt eē mā in p̄n° fe. ſicut in aliquo alioꝝ tempo-

L rū: nā cū pars māei incineret' multum in p̄n°. ſequit' ꝙ venit ad ſummuꝫ putredinis.

Nō 9° ℭ Nota nono. ꝙ plurimis modis cōuenit mām putrefieri: quoꝝ vnus eſt alio deterioꝛ: videmus. n. mām fe. qn̄qꝫ putrere in membꝛis: putredine que non eſt mēbꝛoꝝ ꝯemptiua: ſicut apparet in ſalubꝛibus ꝛ in mā faciente apoſtemata que ꝑueniūt ad ſaluam exituram: qn̄qꝫ aūt putredo māe eſt membꝛis coꝛruptiua vt pꝫ in erpeſtiomeno cācrena ꝛ ſilibus. pariter ergo contingit i fe. ꝙ qn̄qꝫ putredines ſunt male moꝛtifere: qn̄qꝫ aūt ꝛ ſi ꝑ eas mā vltimate putrefiat: nō tn̄ ſunt ita moꝛtifere: nec ita maligne: hoc idē contingit experientia in interioꝛibꝰ. q̄dā. n. putrefiūt cū ſummo fetoꝛe: q̄dā v̄o cū remiſſioꝛi.

Nō 10° ℭ Nō decimo. ꝙ digō fcā in mā: ꝛ ſi non ꝓhibet putredinem ſimpl'r: tn̄ facit mām paratam putrere minus maligno mō putredinis q̄ꝫ ſi non fuiſſet digō. Aliter. n. digeſtio in vꝛina nō eſſet nobis ſignuꝫ ſalutis aut ſpei.

fattam

Nō 11° ℭ Undecimo nota ꝙ interim dum mā putrefit caloꝛ nālis ēt agit in māꝫ: ꝛ ꝑ actionem ſuam q̄ꝫtum poſſ'e eſt reſiſtit malignitati putredis: ne. ſ. malignus modus putredis inducatur.

coꝛl. p̄m ℭ Ex quo pꝫ nō repugnare ſimul in materiam agere caloꝛem naturalem ꝛ preternām vt vult Gal'. p̄mo ꝓnoſticoꝝ in cōmēto vltio.

2m ℭ Secūdo ſequitur qn̄qꝫ iſta duo agere ex toto vincente naturali caloꝛe vt in febꝛiente cōuenienter nutrito agit nālis caloꝛ digeſtionem bonam: non obſtante actione putredinalis caloꝛis: qn̄qꝫ vero vincit caloꝛ putredinalis: vt cuꝫ mā ex toto malignetur quandoqꝫ quodāmodo equant': ꝛ tunc ſequitur vtriuſqꝫ effectus vſqꝫ ad quid. Et in h̄ tertio modo contingit ꝙ ſequat' generatio alicuius rei ꝑ digōneꝫ vt ſaniei. ꝛ tūc vincit caloꝛ nālis: lꝫ non multum nec cōplete. Qn̄qꝫ mā incinerat' lꝫ non tranſeat ad malignuꝫ valde modū putredis: ꝛ in hoc quodāmodo vincit caloꝛ nālis q̄dāmō p̄ter nām caloꝛē. ℭ Ex his ergo ſequitur ꝙ in tribꝰ actionibus caloꝛis nālis nā tandem ſuperat malam māꝫ: vna eſt cum cōplete caloꝛ dominatur ꝛ reducit māꝫ ad benignum. ſcd̄a cum ꝑ digōnem factam a nāli calido. mā reducit' ad vnum nō ex toto benignum: qd̄ eſt ſanies vel res ſibi ꝓpoꝛtionalis que eſt apta in eius diſſolutiōe obedire v̄tuti ꝛ in eius expulſiōe. ℭ Tertia ē cū agenti putredinali caloꝛe nālis tn̄ caloꝛ ꝓhibet ne ad malum modum putredinis trāſeat: lꝫ tandem putredinali vincēte in illo oꝑe mā diſſoluatur ꝛ incineret'. nam ēt caloꝛ nālis illius diſſolutionem intendit. Exemplum p̄mi ſicut ſi in leui ſinoca ſine putredine multa ex potu aque fr̄ide rectificet' ſanguis. ita ꝙ a virtute ꝓpꝛia ad benignum reducatur. Exemplum ſecundi vt in a̅patibus que ad ſaniem ducunt'. ꝛ in febꝛibus in q̄bus digeſta mā cretice expellit'. Ex^m tertij vt in febꝛibus q̄ per paulatinam reſolutionem terminantur abſolute nulla facta māei ſenſibili expulſione: ꝛ ſic accidit in omni paroxiſmo ſalubꝛi fe. interpolate: q2 tota eius mā reſoluitur ꝛ incineratur: ꝑꝑ qd̄ fe. ceſſat a paroxiſmo ꝓ tunc niſi noua mā ſuperueniat: vt p̄ma quarti. ℭ Quarto ſeq' ex dictis aliquam eē febꝛē putridam ſalubꝛē ad ſalutē terminādā: q̄ quāto materia erit magis putrefacta tāto erit ꝓpinquioꝛ ſanitati ꝛ fe. remiſſioꝛ. nā dato ꝙ vna fe. debeat ꝑ paulatinā diſſol'onē terminari ad ſanitatē: cōſtat ꝙ in fine: qn̄ māe diſſolutio ꝯplebit' ipſa mā erit magis putrefacta ꝛ magis incinerata q̄ꝫ an̄: ꝛ pꝫ ꝙ appꝛopinq̄bit illi icineratōi appꝛopinquabit termino ſuo. ꝛ nō eē. ℭ Ex his oībꝰ notatis ſil' ē colligēdū ꝙ in fe. putrida i qua aliqua ē mā ſub foꝛma cāe antecedentis in illa ſemper vſqꝫ ad ſtatum ſemper ꝓcedit digeſtio: ſed dūmodo ſub foꝛma cauſe antecedentis maneat: ſed in ea non ꝓcedit putrefactio niſi poſtq̄ꝫ tranſiuit i cōiunctā. ℭ Et iō de talibus fe. ſalubꝛibus putridis cadit q̄ſtio. Utrum ſuppoſito ꝙ a pꝛincipio materia eſſet vniformis. ꝛ ꝙ ꝓcedente digeſtione in cauſa antecedente ſub foꝛma antecedentis manente ꝛ ſuppoſito ꝙ tm̄ de tali mā trāſeat in cām coniunctam ꝙ in ſtatu quo ad partem ꝑtibus pꝛincipij coꝛreſpondentem: p̄cipue equalis q̄ꝫtitatis talis māei ſit ſub foꝛma cauſe coniuncte ſicut in pꝛincipio. vtrū febꝛis illa erit maioꝛ in ſtatu q̄ꝫ in pꝛincipio. Scimus eniꝫ ex dictis ꝙ poteſt eſſe ita pauca h̄ materia in ſtatu ꝙ erit fe. minoꝛ ꝛ p̄t eē ita multa ꝙ erit fe. maioꝛ ſed poſita ꝑitate ſtat dubium. ℭ Si vero fe. fuerit talis ꝙ tota materia trāſeat ab ipſo pꝛincipio in cauſam coniunctam. ſed ita ꝙ fe. fiat ſalubꝛis ꝛ terminetur per criſim. eſt etiam dubiū. vtrū hec fe. erit maioꝛ in ſtatu q̄ꝫ in p̄n°: dūmodo non ſit fcā multa materiei diſſolutio. Et quantum ad hec duo inueniunt' contrarij modi dicendi. pꝛecipue de ſecundo qui in ſequētibus articulis videbuntur.

Quātum ad ſecundum pꝛo intellectu Dini ꝛ pluſq̄ꝫ cōmētatoꝛis aut alioꝝ ipſos ſequentium.

ℭ Nota pꝛimo ꝙ tempoꝛa vniuerſalia moꝛbi diſtinguunt' quandoqꝫ penes materiei alterationem quandoqꝫ penes accidentia moꝛbum conſequentia: ꝛ hoc eſt ſepe dc̄m vt ſupꝛa. ℭ Nota ſecundo accidentium inuentoꝛum in moꝛbo quedam ſunt tm̄ vi moꝛbi. quedam mixtim vi moꝛbi: aut incitatione quadam nature: ꝛ ſunt accidentia cretica.

ℭ Nota tertio ꝙ lꝫ accn̄a nature incitationem cōſequentia ſimul cū moꝛbo ſunt maioꝛa. non tn̄ oꝑꝫ moꝛbuꝫ maioꝛē eſſe dicere. Sicut ſiquis febꝛiens multum ſe exercuerit: lꝫ maioꝛem habeat pulſum ꝛ velocioꝛem ꝛ frequētioꝛem q̄ꝫ aliꝫs datus q ſe non exercuerit. tamē non dicimus feb.

A primi esse maiorē:sed si accñia sequētia morbū appropriate eēnt maiora:tūc bñ oz morbum eē maiorē. ℭ Nota 4° ꝙ in rōne fe. includunť duo fm quoꝝ varietatez pt febris dici maior: vnam ē ipsiꝰ fe. intensio. nā cum fe. non sit aliud ꝙ̃ calor: qñ est intensior calor est intēsior fe. alijs paribꝰ. 2ᵐ qd ꝯsideratur est ꝑternālitas illius caloris. nā calor nō ē tm̄ discōueniēs: merito gradualis recessus a tēperamēto: sz ēt merito mali modi caloris ꝛ alijs paribus ille calor febrilis qui est magis preter nām ꝛ est maior morbus ꝛ maior fe. ℭ Nota 5° ꝙ alijs paribꝰ mā digesta si trāseat in putredinē minꝰ malā putredinē recipit ꝙ̃ nō digesta. nā alr nō videreť cā quare paroxismi declinationis sunt minꝰ mali. pbať scdo. qꝛ vbi nō sic eēt digō in cā ante esset potius nociua ꝙ̃ iuuatiua cum per eam peiori putredine mā putresceret. ℭ Nota sexto ꝙ mā q̄ putrida est si in ea incipit digō pcedere ꝛ magis pcedat: ꝙ̃ putrefactio ipsa fit ꝯtinue magis benigna. ꝛ fit vtuti rebellis minꝰ: tꝫ pꝫ. qꝛ hꝫ ē rōe digōnis. ℭ Nō 7° ꝙ i morbo salubri ꝯtinue post pnᵐ mā q̄ transit in ꝯiunctam est digestior ꝙ̃ illa erat q̄ in eodē morbo pus transiuit in ꝯiunctam: ꝛ mā tñ se tota est sub forma coniuncte cause: tñ post pnᵐ continue magis est digesta. Aliter. n. non eēt salubris morbus. ℭ Ex his sequitur ꝯ̃. ꝙ semp cū illis limitationibꝰ fe. in aliqua pte pncipij est maior ꝙ̃ i aliqua parte status. ꝯ̃ pbať pluribus medijs. p̄ sic. mā fe. est minus putrida ꝛ magis digesta in statu: ꝙ̃ i aliqua pte pncipij. ergo fe: est minor alijs paribꝰ. Assumptū pbať. qꝛ si fe. a pnᵒ habuit cām añtem quam opꝫ in statu trāsire i ꝯiūctā. illa qñ trāsibit in ꝯiunctā erit magis digesta tpe statꝰ: ꝙ̃ illa q̄ in pnᵒ putruit. ꝯ̃ in minus malam putredinē transit alijs paribus ꝙ̃ illa que in pnᵒ putruit. tenet ꝯña ex qnta suppositione. si mā tota fuerit ab initio sub forma cāe cōiuncte cum ipsa ꝯtinue post initiū magis ꝛ magis fuerit digesta ipsa foret benignior. Et iō fe. ab ea pendens erit minor: ꝯña tenet ex sexta suppositione. ℭ Scdo sic. in statu talis fe. virtus hꝫ maiorem pportionem super cām morbi: ꝙ̃ in pnᵒ. igiť minꝰ vicit ab ipsa cā. ꝛ sic mior morbꝰ cātur. ℭ Tertio accñia ppria morbi in statu sunt minora ꝙ̃ i pnᵒ verbi. g. sit pleuresis sub purata: ꝛ pꝫ ꝙ facta sanie non obstante ꝙ mā tūc fit multa ante eñone fe. tñ est minor. ꝛ dolor silr iuxta sniam aphorismi. ℭ Circa saniei gñonem. si ꝯ̃ ita est in apostemate. ita erit in fe. ℭ Quarto arguiť ꝛ primo supponiť. ꝙ motus versus terminuz ad quem plus sapit nām termini ad quez ꝙ̃ termini a quo. ℭ Scdo supponiť ꝙ in tali motu ꝯtinue plus acqriť de termino ad quem ꝛ plus pdiť de termino a quo. ℭ Tertio ꝙ qñ incipit mā digeri: tunc incipit ifirmus moueri ad sanitatē ꝛ quāto magis pcedit tanto magis mouetur ad sanitatem. ℭ Ex his arguiť sic. a fine pncipij vsqꝫ ad statum pcedit sor. in motu ad sanitatem. ꝯ̃ per totum illud tps ꝯtinue magis acqrit ꝯ̃ termino ad quem qui est sanitas. ꝛ plus deperdit de termino a quo q ē morbꝰ ꝛ iō ꝯtinue morbꝰ minorať vsqꝫ ad statū. Et p ꝯñs est minor ꝙ̃ in fine pncipij. ℭ Quinto arguiť qꝛ saltem in aliquo morbo videmus statum quo ad digōnez esse minorē fe. vt i paugmastica fe. sed hec rō paucū valet. ℭ Contra hanc rōnē siue positionē sunt qnqꝫ rōnes in pnᵒ facte. Arguiť ēt sic. i apostemate cū sanies gñať ppria accñia apatis sunt maiora: ꝯ̃ morbus dum gñať sanies est maior ꝙ̃ erat in pnᵒ. assumptū pꝫ ex aphorismo. Circa gñonez saniei: ꝛ ex ꝯsequenti seqť ꝙ ppe statū cū mā est digesta morbus est maior: ꝛ sic nō erit maximus in pncipio illius. ℭ Sequendo hanc viam. rñdeť ad argumenta. ℭ Ad pmū conceditť ꝙ calor est maior in statu: sed non sequiť. ergo fe. est maior. nō. n. est ita preter nām in statu: preterea experiētia pꝫ ꝙ calor in statu est maior. sed non cum cōditionibꝰ dictis. nam dicā hoc ꝯtingere vbi plus valde de mā sit sub actu putredis. ℭ Ad scdm cum dr. aliqñ talis morbus est maximus. dico ꝙ hoc ē in pnᵒ quo ad digōnē māe ꝛ cū infertur ꝙ augmentuz fuerit tempore neutralitatis. nego argumentum. imo fuit post pnᵐ. ℭ Et si dicatur. morbus nō augebať. imo minuebať: ergo fuit tunc augmentum: nego ꝯñam loquendo de augmento quo ad māe digōnem vt dꝫ de peraugmastica. Dico igiť morbum non esse maximum in pnᵒ sui sed in fine sui pncipij: qꝛ vsqꝫ ad illud nō apparet signa manifesta digōnis: iō tūc mā est plurimum maligna. sed postea ꝯtinue meliorať. morbus igitur crescit i pnᵒ: sed post continue pcedit discrescēdo. ℭ Ad tertiū pꝫ. ꝙ assumptum est falsum in casu nostro. ℭ Ad quartum ꝯcediť ꝙ i statu est maior pugna virtutis ꝯ̃ mām: non qꝛ mā de se magis stimulet: sed qꝛ cum hoc virtus hꝫ maiorem pportionem ꝛ currit pprietas inter mām digestam ꝛ virtutē: merito cuius virtus pōt plus conari agere in mām. Et iō tunc fiunt fortia accñia ꝯria penes que distinguuntur a doctoribus tempora morbi tanꝙ̃ penes accñia. ℭ Ad qntum negatur assumptum absolute prolatum. Sed si dicatur tunc morbus qñ merito sui operationes magis leduntť. conceditur. Sed negatur qd hoc pbeť experientia: pmo qꝛ plura talium accidentium sunt cōmunia. secundo qꝛ videmus bene quid esset quando mā esset eque multa in statu sub forma cause coniuncte sicut in principio.

Ad 3ᵐ

Ad 4ᵐ

Ad 5ᵐ

ℭ Ad hanc rōnem hic factam dr ꝙ dolores non fiunt maiores circa gñonem saniei nisi pp solutionem continuitatis q̄ fit tunc qñ mā eleuať in cibū ꝛ illa solutio continuitatis ē morbus nouus: vel dr ꝙ ibi concurrit agitatio māe ꝛ loci ad virtutem illuc multum spiritum mittentem: vnde ꝛ fiūt pulsus magni ꝛ inde dolor. Ad vltᵐ

Opio gētilis pma ꝯ̃

Quantū ad tertium articulum explanando positionem gentilis in casu nostro sit ista pma conclusio. possibile est in mā fe. putride salubris post eius instans initiatiuū pcedere putredinem intendendo. ista ꝯ̃ pbatur pluribus rōnibus. pmo putredo in febribus ē silis putredini in apate. nam in apate incipit mā modicū putrida: ꝛ postea itēdiť putredo. ꝯ̃ pariter i febriū materijs. maior est Gal. p̄ de differētijs febrium: minor pꝫ: qꝛ in pnᵒ apostematis ad hoc nō ē tāta putredo quin humor possit nutrire cum facta repercussione materie ille recurrant ad venas: sed qñ mā conuersa est ad saniem: tāta est putredo vt nutrire non possit. ℭ Confirmatur: qꝛ in pnᶜ febrium sanguinearum: sanguis q per flobotomiam extrahitur est rubeus ꝛ sine fetore. Sed si fiat flobotomia in processu non est ita rubeꝰ ꝛ participat fetore: ergo putredo intenditur. ℭ Tertio confirmatur qꝛ fe. pōt intendi aliter in primo instanti sui esse esset summa: ergo similiter materiei putredo. preterea diuersi sunt gradus putredinis in febribꝰ salubribus: ergo erit possibile aliquē incipe febrire remissiori gradu: ꝛ pñr intensiori non obstante ꝙ fe. sit salubris: imo ita contingit de facto. ℭ 2ᵃ conclusio. possibile est ꝙ precedente putredine intendendo in eadem materia continue ita simul intendatur digestio. Ista conclusio ē quasi vigor istiꝰ positionis gentilis. pbatur sic positis sufficientibus causis effectiuis ꝛ sufficienti receptiuo: quanto magis isto modo perseuerat tanto magis acqritur ꝛ erit acqsitum de terminis transmutationum: quarum ille cause sunt sufficienter factiue. ꝛ receptiuum est passiuum sed in fe. putrida mā est sufficiens receptiuū digestionis ꝛ putredinis ꝛ etiam ē cā putredinis factiua puta calor extraneus. ꝛ causa factiua digōnis puta calor nālis. igitur his stantibus mā plus continue acquirit de termino per vtranqꝫ causarum intentionem. scꝫ vna intendit putredinem ꝛ alia digestionem igitur. ℭ Confirmatur secundo auctoritate Gal. primo pronosticorum. commento vltimo. nā sic arguit ibi calor nālis mēbrorum est digestiuus ꝛ calor putredinalis est putrefactiuus ꝛ ambo applicantur materie. ergo materia transmutatur transmutatione participante digōne ꝛ putrefactiōe. vnde si prospiciatur in primo de differentijs febrium talez

2ᵃ ꝯ̃

pma rō

transmutationem quandoq3 vocat Gal. putrefactionem: qñq3 digōnē. ¶ Confirmat. genita sanie mā est alba ⁊ nō nisi p digōnē. igit digō ē intēta. ¶ Silr ē magis fetida q3 pri⁹: g magis putrida: vñ i isto cōmēto dcō ita i greca trāslatiōe dic. Si vo saluet aliq vt⁹ pmixta fit trāsmutatio a cā q pter nām ⁊ ea q b3 nūe putrefaciēte q3 ea q pter nām.

2ª ¶ Scdo pncipalr arguit sic supponendo p: q si est aliqd passum qd indifferēter possit alterari ad duas diuersas formas a diuersis agētibus: q3cūq3 dispōnē pōt acquirere illis duob⁹ agētib⁹ applicatis vnū post aliud: ita q nō b3 totā dispōnē a p introductā corrūpat: eādem pōt recipere ab illis duob⁹ adiunctis simul applicatis: sed mā fe. est indifferēs ad digōnē recipiēdā a calore nāli. ⁊ putrefactionē a putrediali. ⁊ pōt pmo aliquāto gradu putrefieri. pma applicato calore nāli ⁊ digeri depdēdo aliqd putredis: l3 nō depderet putredinē. g erit pole p talē successiuā applicationē acqri dispōnē cōpositā ex qbusdā gradibus putredis ⁊ quibusdā digōnis: g talis poterit acqri ambobus adiunctis simul applicatis: ⁊ p cōñs poterūt simul intendi digō ⁊

3ª putrefactio. ¶ Tertio pncipalr arguit. pole est vnum silr acqrere calitatē ⁊ friditatē sm eandē ptem: g erit pole silr itendi digōnem ⁊ putrefactionē: cōña tenet a fortiori. ⁊ assūptū pbat p supponēdo q cōpositū ex castoreo ⁊ opio ex eqlibus ptib⁹ h3 plus de calitate ⁊ friditate q3 h3 sile cōpositum ex lactuca ⁊ reubarbaro. pbat. q2 pm p calitatē ē dissolutiuū vētositatū: ⁊ nō scdm: g est calidius. ⁊ silr est stupefactiuū p friditatē. ⁊ nō sm. ergo h3 vtutē infridatiuā fortiorem: ponat ergo q illa duo mixta in vnam formā redacta approximent. ⁊ sequit q potētius agit ad alterius assimilationem: ⁊ nō nisi simul calefaciēdo ⁊ ifridādo: vel simul

4ª rō calitatem ⁊ friditatē iducēdo. ¶ Quarto pncipalr arguitur. Egestio nigra magis apparēs in statu est minus mala q3 apparēs in pn°: vt in pn° illi⁹ aphorismi. Egōnes nigre. ⁊ silr ibi: vrina nigra. ⁊ secūda pmi. ⁊ ysach qrto vrinarū. s3 nulla est cā nisi q2 cū illa digōne q est in statu pcedit putredo: q2 cū hac ita itēta putredine est digō in statu. ⁊ nō ita cū ea eēt digō in pn°. seqtur g q poterūt simul intēdi: cū non apparēte in pn° vrina nigra nō erit ita putrida. sicut est qñ apparet vria nigra: nec ēt ē ita digesta vt erit in statu: ⁊ p3.

¶ Ex qb⁹ rōnib⁹ vr supposito q digō ⁊ putrefactio essent due forme cōrie q tñ pōt digō intēdi silr cū putrefactione in eadē pte māe adequate. Ex hac cōne infert gētilis tria cor-

pm colm relaria. pm. silr distinguunt tpa quodāmō penes māe alterationē in mortali fe. ⁊ salubri. nā qñ mā est parū putrida ē pnm. ⁊ qñ magis putrida est: est augmentum: ⁊ qñ est intēsissime putrida est status: ita in salubri siue in mortali: q2 in salubri: qñ est magis digesta. est ēt magis putrida vt dictū

2m est. ¶ Scdm correlarium est q digō in mā putrida non est pprie māei preparatio ad expulsionē: cū p digōnem sepe mā in disponat. nam sanguis anteq3 ad saniē cōuertat est paratus fluxui magis q3 qñ factus est sanies. Cōtingit aūt q ppter digōnem preparet expulsioni: q2 p illā magis ab alijs separat humorib⁹: ⁊ fit obm pportionatum expulsiue vir-

3m tutis. ¶ Tertium correlarium est rñsio ad qōnem pncipalem: ⁊ est hoc fe. putrida salubris est maior ⁊ fortior in augmento ⁊ statu q3 in pn°. hoc correlariu3 sequitur ex dictis. q2 in statu mā est magis putrida: ergo fe. est maior alijs paribus. ¶ Confirmatur ab eo rationibus ⁊ auctoritatibus. Auctoritas vna est Gal. in loco de tempori⁹ pticularib⁹: ⁊ pariter in loco de temporibus vlibus. nam in vtroq3 loco dicit q quemadmodum aial incipit augeri stat ⁊ minuitur vsq3 ad corruptionem. ita ēt morbus salubris incipit augeri stat ⁊ declinat. ⁊ tūc declarat illa tpa. dicit esse augmentum qñ maiora apparent signa digōnis. statum vero qñ digō perficitur: igitur vult morbum augeri precedente digestione: ⁊ stare in culmine cum completur digestio.

¶ Nec p3 qd dicit plus q3 cōmētator. q Ga. vult ibi augeri morbum quo ad accña cōia. nam cōia accña nōn sunt nisi cretica. ⁊ talia non sunt cōiter in augmēto. imo in statu solum. ergo quo ad hoc non est maior morbus in augmento q3 in pn°: cuius oppositum dicit Gal. ¶ Idem aūt facit Aui. secunda primi cum dicit q in augmēto manifestatur constructio egritudinis ⁊ q in statu consistit ex omnibus partibus. ¶ Idem vult Aliebas quarto theorice cum dicit q augmentum est qñ incipit maturatio: ⁊ tunc augetur virtus morbi ⁊ virtutis debilitas. ¶ Nota tñ q vltra istū modum tres alios imaginatur gentilis qbus defendit q non obstante q signa digōnis continue appareant in salubri ⁊ in statu signa complete digōnis. tñ fe. est maior q3 in principio. ¶ Unus eorū est imaginando q non tota mā faciens febrem salubrē complete digerat tali digōne: qualis est in ypostasi alba leui ⁊ equali in fundo stante: s3 in qbusdam ptibus māei morbū facientis que ptes: q2 in eas magis superat digō q3 putrefactio pculdubio fiunt benigniores: sed alie ptes in quibus l3 agat calor nālis: non tñ phibet quin multo magis fiant putride q3 ante erant: ⁊ iō non obstante q signa digōnis appareāt decisa a mā digesta: tñ plurime alie ptes sunt nequiores q3 in pn°. merito quarū fe. est maior. ¶ Hic modus. pbatur experientia. nam crisi facta i statu salubri morbi plurime māe euacuant fetide malorū humorū: ⁊ non dealbate vt ypostasis dcā: imo multi fetoris. ¶ Idē appet i crisi q fit cū fluxu sāguis nariū i q nulla vr ps alba imo totus sanguis: aut quasi tot⁹ ē rube⁹ non dealbat⁹. q si dicat q h mō signa digōnis nō eēnt signa salutis. dr qd si pseuerat significat vt⁹ caloris nālis in cōparatione ad mām tantā. q sufficiet nō tm illā que digeritur sed aliam secum coniunctam expellere.

¶ Secundus modus est imaginando q agētibus simul calore nāli ⁊ preter nām non fiunt duo diuersi motus: s3 vn⁹ participās quodāmō virtualiter ⁊ digōne ⁊ putrefactiōe vnde p hunc vnum motū acqrunt quedam que se tenēt ex pte digōnis: verbi gratia. albedo ⁊ dterminata forma mixti: ⁊ quedam que se tenent ex parte putrefactionis vt fetor ⁊ actualis calor preter naturam ⁊ multarum ptium dissolutio. Exemplū huius est. q2 color viridis est medius inter album ⁊ nigrum non compositione illorū vā: imo qdā modo virtuali. In isto igitur imediato termino illius trāsmutationis est quodāmodo imperfecta rō digōnis ⁊ imperfecta putredinis. ⁊ quāto plus acquiritur de isto: tāto mā magis de vtriusq3 sapit natura: sicut plus acquirendo d rubedine a non gradu in corpore nō colorato plus acqritur de vtroq3. s. albedine ⁊ nigredine virtualiter. Materia igitur magis digesta est etiam magis putrida: ⁊ hunc modū dicimus fuisse quodāmodo Gal. pmo de differentijs fe. q quandoq3 hanc transmutationem ad saniem vocauit digestionem: quandoq3 putrefactionem.

¶ Tertia via est dicendo digōnem ⁊ putrefactionem nō eē motus pprie cōrios: sed aliquo modo pticipāt nā cōriorū. nam non sub quibuslibet gradibus seinuicem cōpatiunt sicut nigredo non cōriat caliditati ⁊ siccitati: tñ ignis multotiens calefaciendo ⁊ exiccādo denigrat. sed non tñ sub qbuslibet gradibus siccitas ⁊ caliditas compatiunt nigredinem. nam qñ ad summū pcedit res: tūc pdit nigredo vt constat in cōuersione carbonum ad cinerē. ¶ Primū istorū dictorū sic arguit. putrefactio est cōrium gñoni simplici. ergo non digōni. cōña tenet. q2 vni vnū est cōrium. ⁊ assūptū ē Arist. quarto methaurorū. ⁊ 2m horū p3. q2 pfecta digō qualis est in corpe tēpato p quā humor in sbam membri cōuertit. excludit oēm putrefactionem. ⁊ silr pfecta putrefactio p quā res in elemēta dissoluitur excludit omnem digōnē. Et iō quodāmodo nā cōriarum pticipat: pñt tamen sub qbusdam gradibus intendi. nam cibus in corpore febriēte in substantiam eius cōuertendus patitur a calore nāli. ⁊ tñ nulli dubiu3 est q cōtinue calefit putredinali calore: nō ergo repugnat

[illegible]

go repugnat intēdi digestionē ⁊ putrefactionē vſq; ad qd .i. vſq; ad illū gradū digōnis q in ſtatu habeť. ¶ Multe āt ſunt difficultates hanc māz cōcernētes que hic ꝓ breuitate expoſiciōis nō ponūtur: ſed tn̄ in duabus queſtiōibus de digeſtiōe. ⁊ illa de putrefactione inuenies ſolutiōes. ſed ſi qs habꝫ bn̄ mēti que res ſit putrefactio. ⁊ que ꝯditiones reqrūť ad hoc vt aliq̄ trāſitio dicať putrefactio. ⁊ ſilr̄ q̄ res ē digeſtio plane videbit ꝙ non repugnat vſq; ad qd illas duas trāſmutatiōes cōtinue in eodē ſubiecto ꝓcedere. vltimata aūt ⁊ cōpleta digō: q2 ponit in re digeſta cōplemētū eius qđ intēdit calo2 nālis: tam quo ad moduꝫ mixtiōis q̄ꝫ quo ad ꝯn̄tia hūc modū nāliter nō cōpatitur aliquē gradū putredinalis calo2is. licꝫ etiā oppoſitū huiꝰ poſſet ꝓbabilr̄ defēdi. ¶ Et ita vř mihi ex his que dixi in dictis queſtionibus: ꝙ ille tertius modus eſt in radice verio2. qd eni repugnat ꝙ cū debilitate innati calo2is in ſanguine reſpectu ꝓprij humidi regulādi ſit calo2 preter nām ſixus agēs admixti co2ruptionē: ⁊ cū hoc calo2 mēb2oꝝ circūſtātiuꝫ agit in eūdē diſpoſitiōes ad certi mixti ꝑparātis ꝑ ſe: vel certe: ⁊ tūc erūt ſimul ⁊ digō ⁊ putrefactio. ¶ Sed tamē nō vř mihi aliquē iſto2ū moꝝ ꝯplete ꝓbare tertiū co2relariū: ꝙ fe. putrida pendens a mā q̄ tota trāſiuit in cām cōiūctam ⁊ cui nihil de alia mā addiť debeat eſſe maio2 in ſtatu vel augmēto q̄ ad digōneꝫ mō māe q̄ꝫ in p2incipio: ſed bene poſitꝰ eſt modus ꝓbabilis defendēdi ſaltē iuxta hūc quartū modū. ¶ Et iō q2 adhuc res videbiť ambigua. ꝑmo tenēdo viā pluſq̄ꝫ cōmētato2is ſoluā ad argumēta ꝓ iſta pōne. 2° ecōtra ſoluā rōnes pluſq̄ꝫ cōmētato2is. Cōcedo ergo ꝑmā concluſiōem. ꝙ poſſibile ē in fe. putrida ſalub2i ꝑ certū tp̄s putrefactionē in mā intendi. imo dico ꝙ hoc de facto ꝯtingit in qualibꝫ tali i ꝑncipio feb. ¶ Scōa aūt cōcluſio. ꝙ poſſibile eſt putrefactioneꝫ et digōnē ſimul intēdēdo ꝓcedere in eadē mā: adequate ēt cōcediť. ſed dico ꝙ in ſalub2i: multo magis terminať ⁊ qetať hūidū vapo2abile diſperſum in mā ꝑ digōnē q̄ꝫ creſcat ebulitio per putredinē. Et iō q2 cōtinue putreſiat. nō opꝫ mā fieri calidio2ē: vt in queſtione de putrefactiōe dixi ⁊ ptiꝫ ſup2a. Et hinc eſt ꝙ mā talis ꝯtinue poſt ꝑncipiū ſit benignio2 i ſalub2i fe. cū ꝯditionibꝰ ſup2adictis. nō obſtāte ꝙ ꝑ certum tēpus creſcat putrefactio: nec valet argumētū. mā eſt magis putrefacta. ergo nequio2. Et ſic oēs ille rōnes q̄ cōcludunt ꝙ digō ⁊ putrefactio pn̄t ſimul intēdi nō plus ꝯcludūt q̄ꝫ illud qđ dcm̄ eſt: licet illaꝝ plurime ſint iſufficiētes. ¶ Quō aūt caliditas ⁊ friditas pn̄t ſimul itēdi. ⁊ quō poſſibile ē datum mixtuꝫ eſſe frigidiꝰ aqua pura ⁊ calidius igne. Iſte ſūt res dicte a me p2ima p2imi. caplo de elemētis. ibi vide materiā q̄ nō tollit ꝓpoſitū. Co2relariū ꝑmū ꝯcediť. q2 dic̄ quodām ō: ſed tn̄ eſt diuerſitas. Co2relariū ēt ſecūdū pōt concedi. ſed tertiū co2relariū nō ſequiť ex dictis ꝙ fe. ſit maio2 in ſtatu q̄ꝫ in p2incipio. Et cū dř in ſtatu mā ē magis putrida: ergo fe. maio2. p2imo negať an̄cedens. nam licꝫ putrefactio certo tp̄e intēdať nō opꝫ ꝙ vſq; ad ſtatū qn̄ mā erit cōplete digeſta mā magis putreſiat. ſed circa ſtatū mā icipiet eē putrida minꝰ: ⁊ ēt ꝯn̄tia nō valet vt dꝫ ſup2a. ¶ Sꝫ ad aucto2itatē Gal. dꝫ ꝙ Gal. diffiniuit ſtatū vt ē dcm̄ ⁊ ꝙ diſtiguit tp̄a vt dř. ¶ Sꝫ poſtea cū dic̄ ꝙ ſtatꝰ ē qn̄ mā ē ꝯplete digeſta: h̄ ē dcm̄ exēplādo. ⁊ ꝯcedo ꝙ h̄ ē verū vtplm̄. nā mā vtplurimū multo amplio2 ē ſub actu putredinis in ho2a ſtatꝰ q̄ꝫ an̄ ſtatū. ⁊ ſilr̄ i augmēto q̄ꝫ in ꝑncipio ⁊ feb2ibꝰ ſeruātibus māꝫ ad vnicaꝫ expulſionē creticā. Sꝫ ſi dixiſſes Gal. pono ꝙ ſi tāta mā cauſe ꝯiuncte ab initio: ⁊ nihil eſt ei additū nec diminutū. ſed tantū eſt facta alteratio talis qualis ſit materia putride fe. ſalub2is criſi expellenda dico ꝙ Gal. dixiſſet ꝙ in ſtatu vbi criſis futura fuiſſet quo ad digōnem materie accidētia fuiſſent valde mino2a: ⁊ dixiſſet in iſto caſu ſtatuꝫ mo2bi eſſe ꝓp2ie finem p2incipij quo ad digeſtionē materie ⁊ pari mō reſpondetur ad alias aucto2itates. nam in paugmaſtica feb2e nō eſt verum ꝙ fo2titudo mo2bi ſit maio2 q̄ꝫ mā digeſta: ergo illud dcm̄ Gal. a nullo verificatur vlr̄: nec Gal. ip̄m limitat hoc mō limitationis q fere nunq̄ꝫ euenit: ſꝫ dicit illđ qđ ſolet plurimū ꝯtigere. Si v̄o loquať de iterpolatis. pꝫ h̄ modus Gētilis nihil p2obat. nā in ꝑn° eaꝝ ē tāta putrefactio ſicut in ſtatu vt dcm̄ eſt ꝑmo articulo: ⁊ mā non pturefit niſi i ho2a poxiſmi: ⁊ ſic nō oꝫ pluri tp̄e putruiſſe illaꝫ q̄ facit ſtatū q̄ꝫ putruit illa q̄ facit ꝑn^m. ¶ Et ſi dicať penes viā pluſq̄ꝫ cōmētato2is: q̄re ſtatus quo ad digōnē in interpolatis ē itēſio2 feb2iſ dico ꝙ hoc eſt q2 quādo materia ē digeſta ⁊ nō valde multū putrefacta nā plus de ea valde mouet in paroxiſmo vno: ⁊ iō ſunt fo2tio2es: nō ergo ſeruať paritas dicta: ſed cū ſeruať paritas multo mino2es ⁊ b2euiores eēnt poxiſmi ſtatus q̄ꝫ ꝑncipij quo ad digōnem materie. ¶ Sꝫ ſecūdū poſitionē gētilis reſpōdeť ad argumēta. ¶ Ad ꝑmū. mā ē magis digeſta i ſtatu. ꝯcedo ergo minꝰ putrida. negatur argumētum. ¶ Et ſi dicatur digeſtio facit ceſſare putredinē manēte ſubſtātia: vt diciť tertio tegni. Reſpondetur ꝙ digeſtio facit ceſſare putredinē peſſimam. nam p2obibet ne illa accidat vt dcm̄ eſt ſuperiꝰ. Sed in iterpolatis negatur argumētū hoc. mā trāſiens in cām cōiunctam in ſtatu eſt magis digeſta: ergo remiſſio2i putredine putreſit: immo intēſio2i: nā ſanguis ⁊ ſi ſit digeſtus magis flegmate: tn̄ deterio2i putredine putreſit qn̄ tranſit ad putredinē: ⁊ de h̄ plurima exempla ponere poſſumus ꝙ magis digeſta ſunt apta facilius putrere minꝰ digeſtis vt ſp̄ma magis putret q̄ꝫ ſanguis. ¶ Ad ſecūdū dicitur ꝙ poſſumus plures cōditiones conſiderare in v̄tutem ⁊ cām vnaꝫ in reſiſtendo alterationi faciēde a cā in mēb2a ⁊ quo ad hoc mino2em habet p2opo2tionē virtus ad cauſaꝫ mo2bi in ſtatu q̄ꝫ in p2icipio. ¶ Scōo ꝯſideramus p2opo2tionē virtutis ad cām mo2bi nō poſſe expellere aut diſſoluere: ⁊ hoc mō cōcediť maio2eꝫ eſſe ꝓpo2tionē v̄tutis ad cām mo2bi i ſtatu q̄ꝫ in ꝑncipio. ſꝫ ex hoc nō ſequiť mo2bū eē mino2ē q2 ēt ecōtra cā mo2bi ad virtutē eſt maio2 ꝓpo2tio: q̄ꝫ in ꝑn°. Et ibi ſupeſt vt cōſideres ſi eſt poſſibile. ꝙ in ꝑncipio alicuiꝰ fe. ſit tota cā cōiūcta diffo2mis. ita ꝙ ps que poſt mouebiť ad putredinē ſit malignio2. ⁊ eſt qn̄ mouebiť ad putredinē. Cōſidera ſcōo. vtruꝫ ſit poſſibile oēm partē māe que eſt cā an̄cedens digeri an̄q̄ꝫ trāſeat in cōiunctā. videtur ꝙ nō cū tp̄e ſanitatis nō digeratur: ⁊ hoc ꝓ rationibꝰ. Dini. ¶ Pro via gētilis cōſidera ꝙ in ſtatu dū eſt ſūma digō non debet eſſe putredo: q2 in ſanie laudabiliſſima nō eſt putrefactio oino: vt iſra in illo apho. Circa gn̄atiōnē ſaniei. Iterū nō ꝓbatur ꝙ gradus q ē in ſtatu ſtet cū augmēto putredinis ſup illā que fuit in augmēto. ¶ Ad tertiū negať argumētū: ⁊ pꝫ ꝙ in pleureſi nō ſeruanť cōditiones mō dicto ſi ip̄a ꝑ ſputū reſoluiť ſed ſi ſpuereť. pꝫ ꝙ ſolutio cōtinuitatis cōtinue creſcit vſq; ad ſtatuꝫ: merito cuiꝰ ſūt dolo2es fo2tes ⁊ alie agitatiōes q̄ ſūt cāe fe. ſed nos hic nō querimꝰ de magnitudine ſolutiōis continuitatis aut apatis. ¶ Ad quartū admiſſis ſuppōnibus ꝑmiſ negeť ꝙ q̄ꝫtacūq; mā digerať infirmꝰ moueať verſus ſanitatē. ſꝫ qn̄ remittiť mo2bꝰ: imo ſtat mām digeri ⁊ iſirmū magis egrotare: q2 putreſit mā. ¶ Ad quintū ex dictis: ex qbus colligendū eſt iuxta viā gentilis ꝙ oīa accidentia tam ꝓp2ia q̄ꝫ cōmunia in ſtatu mo2bi cū cōditionibus ſunt maio2a. Sed iuxta viā pluſq̄ꝫ cōmentato2is illa accidētia ſunt maio2a in ſtatu. aut ꝑꝑ multitudinē māe ꝓ tūc ſub ifo2ma cāe ꝯiuncte exn̄tis aut nō ſūt maio2a h̄ accidentia cōmunia niſi ſeruenť conditiones: limitantes quocunq;: vel dic ꝙ intendit de ſtatu accidentiū. ⁊ hoc eſt verum vniuerſaliter. aliter non eſſet ſtatus quo ad accn̄tia. ¶ Cōmenti Galieni expoſitio.

Id argumēta gentilis r̄ndeť.

Ad argu^a Dini reſpōdetur.

Hic omnia accidētia. Gal. i cōmē° duo facit. ¶ Prio oſtēdit qd per ly. omnia intelligatur i apho2iſmo. ¶ Secūdo oſtēdit quomō ſe hꝫ mo2bus i ſtatu. Secūda ibi (Cā hoꝝ.) dicit p2imo ꝙ per ly. omnia intellexit accidētia. ſ. iterpolationes

febriū.s.paroxismorum accessiones seu pricipia paroxismorum dolor sitis vigilie angustie. naz vt dixi plerūq3 in statu plus de mā ē sub forma cāe cōiuncte. Et ideo maior fit euaporatio 7 maior mot⁹: vel secūdū viā Gentilis: q2 mā ē putridior. CAVSA HORVM. Facit q̄ dictū ē di. q̄ ē necesse morbū incipere in statu diminui si morb⁹ debet eē salubris. H̄ patz de se de statu quo ad accidentia. Nā si morbus non incipit tunc diminui nunq̄3 incipiet. Secundū autem viam plusq̄3 cōmētatoris morbus est minor in statu 7 non incipit minui conditionibus supradictis loquēdo de statu quo ad digestionem materie: sed oportet dicere grecā translationē esse meliorem que absolute dicit morbum esse minorem in statu: q̄3 in principio. ℭ Aphorismus.XXXI.

Ex egritudine vero bene reficienti: 7 nihil addere corpus: malum.

Theo. ℭ Si cui ab egrotatione bene assumenti cibum: corpus nihilo proficit: signum est viciosum.

Leoni. ℭ Eius qui ex egritudine bene cibatur: nihil proficere corpus: malum.

ℭ In isto aphorismo hypo. intendit istā conclusionē. Corp⁹ conualescens: 7 bene sumēs cibum non resumi malū est. probatur: hoc significat debilitatē digestiue v̄tutis: ergo est malum. Assūptū statim probabit. 7 huiusmodi cōcordia sumitur secūda quarti. capitulo de regimie cōualescētiū. ℭ Nota primo q̄ ly ex egritudine significat canualescentē: q2 mouetur ab egritudine in sanitatem. ℭ Nota secundo q̄ bene reficiens dicitur sumens cibum cuz appetitu qui cibus est quantitatis 7 qualitatis ad reficiendum debite. nam posset nimium comedere: 7 non debite resumi non p̄pter debilitatem virtutis: sed propter ampliorē cibi quantitatē: 7 ita dicatur de defectu in qualitate vt dictū est in illo aphorismo: Si ex egritudine cibum accipiens quis nō conualescēs 7c̄. ℭ Tertia nota. q̄ corpus nihil addere itelligitur q̄ corp⁹ non reficiatur s̄m proportionem assumptā: ita q̄ non redit ad pristinam virtutē. ℭ Nota quarto. q̄ huiusmodi causa non est nisi debilitas virtutis digestiue: aut in stomaco vel epate vel membris: 7 hec debilitas aut est propter malam cōplexionem sine materia: aut est propter humores corruptos malos. ℭ Nota quinto q̄ hic nō resumi est malū primo per viam signi vt patet. secundo per viam cause: quia cibis illis non conuersis ad mēbrorū substantiā ex eis generantur mali humores. ℭ Cōmenti Galieni expositio.

Nō p° Nō 2° Nō 3° Nō 4° Nō 5°

Hunc aphorismum. Gal. in isto cōmēto fac̄ duo. p̄mo cōtinuat istum cum sequenti. Secundo verificat istū. scd̄a ibi. (Hic nobis.) De p̄ma patz. De secūda dic̄ q̄ hypo. inuit hic nō refici propter debilitatem digestiue que debilitas: aut est ex mala ꝯplexione sine materia: aut propter malos hūores 7c̄.

ℭ Aphorismus.XXXII.

Plerūq3 oēs male se habentes: secundum principia quidē bene recipiētes: 7 nihil addentes: in fine rursus abstinent. Secūdū principia quidē abstinētes fortiter: posterius vero bene reficientes: melius commutant.

Theo. ℭ Omnes fere q sese male habent. Principio bene assumentes cibuz: nec qcq̄3 p̄ficientes: in fine inedia exigunt. At vero qui principio vehementer inedia exigunt: postea bene assumunt: ij melius euadunt.

ℭ Omnes fere qui male se habent: circa initia bene cibati: nec quicq̄3 proficientes: circa finez rursus cibum non appetunt. Qui vero circa initia cibum valde non appetunt: postea bene appetētes: ij melius euadunt.

ℭ Hypo. in hoc aphorismo duas intēdit cōclusiōes. scd̄a ibi. (Et s̄m pricipia.) p̄ma est. plerūq3 omnes cōualescentes in principio cōualescentie male habentes: sed multū cibo sere ficientes. 7 qui tali cibo nō resumunt̄ in fine priuantur appetitu. probatur in istis in fine sūt cāe priuationis appetit⁹. igit̄ 7c̄. assumptū patebit circa litterā. ℭ Nota igitur p̄io q̄ per male habētes intelligimus conualescentes qui q̄uis vadant in sanitate. dicuntur male habētes respectu sanoz. ℭ Nota secūdo q̄ circa dicta in precedenti aphorismo. q̄ isti nō resumūtur ex tali cibo generantur ex cibo mali hūores p̄pter debilitatē digestiue. Cuz isti mali hūores coaceruant̄ 7 vene 7 epar iplentur eis: aut destruit̄ attractiua mēbrorū aut obtunditur sensus oris stomaci. 7 ideo sequitur tandem appetitus deiectio. Ex quibus patet causa verificans abporismū. ℭ Nota tertio q̄ dicit plerūq3: naz aliq̄ rectificato regimie virtus supat malos humores 7 eos expellit 7 perseuerat bonitas appetitus.

ℭ Scd̄m principia. Scd̄a ꝯclusio aphorismi ē ista. plerūq3 conualescētes in p̄ncipio conualescētie multum abstinentes: 7 in fine bene sumentes cibū cū appetitu in fine melius digerūt cibum q̄3 in principio: probat̄. in talibus remota est causa p̄hibens cibi digestionē: ergo. assumptū statim declarabit̄. ℭ Nota primo. q̄ s̄m principia debem⁹ intelligere principia cōualescentie. ℭ Nota secundo q̄ per fortiter abstinētes debemus intelligere illos q sunt valde p̄strati appetitus: 7 cum hoc medicū cibuz respectu requisiti ad resumendū assumunt. ℭ Nota tertio q̄ causa istius fortis abstinentie cū prostratione appetit⁹ in illis in quibus redit appetit⁹ per huiusmodi abstinentiā nō potest esse nisi presentia malorū humorū. Nā si esset ex sola debilitate innati caloris per huiusmodi abstinantiā multū non reuiuisceret appetit⁹. ℭ Nota quarto. q̄ ideo appetitus redit ad hos per abstinētiā: quia illi mali hūores consumūtur 7 dissoluunt̄ aut in stomaco aut in membris existētes. ℭ Ex his appet̄. q̄ q2 isti mali hūores p̄hibent debitā digestionē: ideo illis remotis: ita vt redeat appetit⁹ melior fiet digestio: ga remota est cā impediēs prio digestionē: 7 sic patz veritas aphorismi: dicit̄ aūt plerūq3. quia q̄n potest oppositū contingere vt si mali hūores qui primo erant in stomaco mouentur ad epar: 7 sic sensus stomaci nō remaneret obtusus immo fieret appetitus: 7 tamen digestio precipue secūda fieret deterior 7 colligitur cōcordia huius secūda quarti. capitulo de regimie cōualescētiū. ℭ Cōmēti Galieni expositio.

Hoc similiter de exeūtib⁹. Gal. in hoc cōmento tria facit. Primo ostendit de quibus corporibus verificatur. secundo verificat conclusionē primam. tertio secundā. ibi secūda. (Si exeūtes.) ibi tertia (Abstinētes.) ℭ De primo dicit q̄ hic aph̄us est ēt de cōualescentibus: quia ita solent intelligere antiqui cū dicunt ex egritudine. ℭ De secūda dicit q̄ bene reficiētes 7 non resumpti in initio: postea priuantur appetitu: quia causa que facit q̄ non resumuntur crescit cū mali humores multiplicantur: 7 intantum crescit vt deijciat appetitū: 7 hoc ēt dictū est supra in septio aphorismo huius secūde p̄ticule ibi. s. si ex egritudine exiēs: vbi oī q̄ tales indigent eūatione: q2 significat eos habere malos hūores. ℭ De tertia dicit. q̄ si in principio abstinēt fortiter 7 postea appetūt: tūc melius cōmutāt: q2 natura tēpore abstinentie fit occupata ad digerendū totā illā mām malam q̄

fuerat causa abstinentie τ supple erat cā male digerēdi.

Aphorismus.XXXIII.

In omni egritudine cōfortari mente τ bene se habere ad oblationes: bonuz. Contrarium vero malum.

Theo. ℭ In quouis morbo mēte constare τ cibū appetere est bono:contrarium vitio datur.

Leoni. ℭ In quouis morbo mente ɔstare: τ bn̄ se hēre ad illa q̄ offerunt:bonuz ɔ̄ vo se hēre:malum.

ℭ In isto aphorismo hypo. intēdit duas cōclōnes.ibi scd̄a. (Cōtrariū vo malū) Pria est.in omni egritudine ē bonum cōfortari mēte τ bene se hēre ad oblatiōes.pbat. qꝛ hoc significat bonā dispōnē cerebri τ neruoꝝ τ mēbroꝝ nāliuz: sicut stomaci τ epatis:q̄ est bonū.ɔn̄a est nō.τ assūptuz declarabit stati.

Nō p̄ ℭ Nota p̄mo aphorismū verificari in oi egritudine.tā māli q̄ʒ in imāli.τ hoc significat semp bonū vt dr̄ in pbatione.

2° ℭ Nota scd̄o q̄ ɔfortari mēte pōt dupl'r intelligi: vnomō qꝛ bene letet τ sperat de ppria salute. scd̄o mō τ magis ad mētē Gal.ɔfortari mēte.i. fortes τ bonas hēre mētis opatiōes.s.v̄tutes cerebri iterioris.τ iste sensus max verificat:licꝫ ēt p̄mus sit bon⁹.

3° ℭ Nota tertio q̄ ifirmū bn̄ se hēre ad oblatiōes icludit duo:vnū q̄ bene τ cū appetitu recipiat.scd̄m q̄ bn̄ imutet cibū.τ hoc mō hic itelligit. qa appetere sine digestiōe nō est bonū signū.

4° ℭ Nota quarto ista duo ēt bona signa:qꝛ signific at animaliū τ nāliu v̄tutū sanitatē vel bonitatē.sūt ēt bona p viā cāe. ℭ Nā ista talia ex quo faciūt infirmū recte medico obedire τ bonos hūores ex cibis generare sine dubio conferūt.

ℭ Cōtrarium. Scd̄a cōclo.Cōtrariū dictis est malum.s. ledi in opationib⁹ mētis τ male se hēre oblatiōes.pbat: qꝛ significat egritudinē τ debilitatē mēbroꝝ animatoꝝ in qb⁹ est virtus sensitiua τ motiua τ mēbroꝝ nālium.Et sunt illa mala.p viā signi:τ p viam cause:vt dicitur in opposito.

Bene se hēre τc. Itē ɔfortari τc. bona signa in omni egritu^ne cōsistunt

Hic solent cadere duo leuia dubia.p̄mū vtrū aphorismus sit verus.τ videt q̄ nō:qꝛ i morbis oino mortalib⁹ nullū est bonū signuz vt in etbica tertie speciei.τ forti appoplexia. ℭ Secundo:qꝛ bn̄ se habere ad oblatiōes in ydropisi τ in egritudie pperacuta in qua nihil est dādū nō est bonum saltē via cause.tertio qꝛ spes est causa aliquādo dilatatiōis sanguis extra:τ sic nocet vbi timor facit ɔtrariū iuuādo:vt in forti fluxu sanguis nariū. ℭ Ad hoc dubiū dicēdū.q̄ illa semp sunt bonū signum. Dicendū secundo q̄ per bene se hēre ad oblatiōes intelligere possumus duo.s.τ bene comedere cū appetitu τ bn̄ digerere.τ p bn̄ itelligat̄ pportionate ad corpis indigentiā.qs eni dubitat in nimia repletiōe comestionē multā obeē ēt si bn̄ digerat. Silr p cōfortari mēte intelligit̄ bonitas opatiōis mētis aut spes nō mala aut super egrediēs rōnē. τ ista nō sunt cā nocumētoꝝ dictoꝝ licꝫ putē p cōfortari itelligi debere nō ledi in opōnibus cerebri.nā q̄nq̄ȝ timor q̄si fortissim⁹ liberat ab accitib⁹ fortissimis τ mortiferis.Uidi eni stipēdiariū cui ex vulnere icise erāt vene tipoꝝ τ nullo medicamie sanguis restringi potuit nisi cū medic⁹ dicēdo ip̄ȝ subito morituruȝ icussit timorē. ℭ Scd̄ȝ dubiū qd ē meli⁹.an ɔfortari mēte. an bene se hēre ad oblatiōes: τ dr̄ q̄ quātū ad significāduȝ de vita melius ē bene se hēre ad oblatiōes qꝛ significat illi⁹ virtutis integritatē p quā perseuerat vita imediatius q̄ȝ per aialem virtutem.

cōforta mēte ti⁹ē q̄ȝ n̄ se ba ere ad bla^nes.

Cōmenti Galieni expositio.

Cum. Gal.in isto cōmēto fac tria. P̄rio ostēdit qd itelligēdū sit p bonum signuȝ τ nō bonū.ifert vnū correlariū. 2° ōndit q̄re dic i oi egritudie.tertio v̄ificat aphorismū p cāȝ. ibi secūda.(Q̄ď aūt dixit.)ibi tertia.(Cum autē.)

ℭ De p̄ma dicit q̄ p signū bonū nō est intelligēdū q̄ eo apparēte sit necessaria salus infirmi: nec p signū malū est intelligēdū q̄ eo apparēte sit moriturus oino:τ iō qꝛ aliquando duo apparēt signa quoꝝ vnū ē bonū τ aliud malū τ bonū supat malū:aut ecōtra. ex illo seq̄t q̄ ad recte iudicādū de morte vel salute cōparētur inuicē oēs significatiōes in v̄tute τ in numero.τ si iudicamus dn̄ari signa salutis tūc signū illud indicem⁹ τ ecōtra iuxta dicta i pnosticis. ℭ De secunda pte dicit q̄ h̄ dixit h̄ duo eē bona in oi egritudine. Nam quedā sūt signa que in aliqua egritudine sūt signū bonū.τ i alia malū.τ iō hypo.in libro epidimiaꝝ. bonitas spūs ē forte τ bonū signū ad salutē in oibus acutis egritudib⁹ ad declarādū q̄ nō est ita bonū in alijs. ℭ De tertia dicit p̄imo. q̄ cū cōfortatio mentis sit bonū τ laudabile signū.iō dispo/suit subiūgere cām. τ estqꝛ significat sanitatē cerebri.τ suorū pāniculorū τ nuce τ diafragmatis:τ oium mēbroꝝ neruosoꝝ signādo sanitatē pricipalis a quo oia illa oriunt. sꝫ bn̄ se hēe ad oblatiōes significat sanitatē mēbroꝝ digerentium vt stomaci τ epatis τ alioꝝ visceꝝ q̄ mēbra oia cuꝫ sint sana ē magna spes salutis.

ℭ Apho.XXXIIII.

In morbis minus periclitant egrotātes:qbuscūq̄ pprie nāe:τ etatis: τ habitudinis:τ hore egritudo inē: magis q̄ȝ qbus non ppria s̄m aliqd hoꝝ inē

Theo. ℭ Per morbos min⁹ piclitantur: ij quoꝝ nāe morbus ɔuenit:aut etati:aut habitui: aut tēpori q̄ȝ quibus nō cōuenit aliqua ex his ratione.

Leonis. ℭ In morbis min⁹ piclitant:quoꝝ nāe: aut etati:aut habitui: aut tēpori: magis cōgruit morbus:q̄ȝ quibus s̄m nihil istorum congruit.

ℭ In isto aphorismo hypo.intēdit talē ɔclusionē. egrotātes in qbus egritudo est propria etati cōplexioni aut tēpori nāli bitudini aut hore min⁹ piclitātur q̄ȝ egrotātes in qbus ē egritudo nō ppria s̄m aliquod hoꝝ.Conclusio pbat: qꝛ in istis est egritudo a cā debilior depēdes τ min⁹ a pprio tēperamēto euertūtur:ergo ɔn̄a τ ancedēs declarabuntur in notatis.

Nō p̄ ℭ Nota p̄mo quosdā doctores hic p morbos nō solū itellexisse hic morb os vere sꝫ morboꝝ cās. Nā min⁹ ē periculū si in estate vna vncia colere multiplicet̄ q̄ȝ si multiplicetur in hyeme τ ecōtra de flegmate. Ego tamē puto h̄ esse falsum.nā multo plus ledere poterit vncia.i. cole i estate q̄ȝ vncia.i.in hyeme:vt patebit ex dicēdis imo ōndam q̄ sibimet cōtradicant in isto.p morbos ergo intelligit hypo. aut egritudinē manifeste ledentem opatiōes aut neutralitatem τ non morboꝝ causas.

A 2° ℭ Secūdo nota. q̄ morboꝝ quidam sunt māles quidā imāles.ita q̄ nō sunt a sua māli causa depēdētes in cōseruari. Exēpla hui⁹ dicta sūt i illo aphorismo.ex plenitudine quecunq̄.qui est. 22. scd̄e pticule hic pprie intelligatur de morbis mālibus. Naȝ mala cōplexio frigida est difficilior ad sanādum in hyeme nisi fuerit absq̄ mā τ mala ɔplexio calida τ sicca vt etbica p̄me aut secūde spēi est difficilior ad sanādum in estate.etiā si oium aliarum ponat̄ paritas vt dixi in illo aphorismo.Estiue quartane.intelligatis igitur de mo bis materialibus fientibus in suo esse a mā depēdētibus.

B 3° ℭ Tertio nota q̄ minus pi litari in morbo pōt intelligi duobus modis.vno mō quia minus mortis periculū incurrunt.Secūdo modo: qꝛ minus nociuus est morbus:esto q̄ nullus sit mortalis:dat̄ autē minus malus morbu s:aut qꝛ min⁹ p ip̄ȝ ledūtur opationes:aut qꝛ ab eo facilius corpus relieuet̄:aut ppter ambo τ ecōtra dicitur totidē modis morb⁹ piculosior aut deterior: τ vtroq̄ mō intelligit̄ hic.

C 4° ℭ Quarto nota q̄ iō aliquis morbus dicitur pprius aut nature aut bitudini.aut tempori.aut etati: qꝛ in illū corpus merito alicuius istoꝝ facilius labitur τ respectu illius cui⁹ facili⁹ labit̄ dr̄ morb⁹ pportionalis. verbi

gratia i hyeme corpꝰ labit᷑ faciliꝰ ad lapsū fridū q̄ȝ i estate. Et iō lapsus ad fridū dr̄ ꝓportionalis hyemi. respectu eius dē lapsus ad estatē cōparati. Silr̄ in lapsū calidū faciliꝰ labitur iuuenis q̄ȝ senex. Et iō lapsus calidus dr̄ proportionalis iuueni respectu senis. ꝛ lapsus frigidus proportiōalis seniꝰ respectu iuuenis. ℂ Ex quo pȝ ꝙ nō dr̄ iō lapsus aliquis ꝓportionalis: qꝛ in denominatiōe similis. nā neruo lapsus siccus nō est ꝓportionalis: sed hūidus cū in siccū difficilius cadat q̄ȝ in humidū ꝛ tūc lapsus siccus est ſm denominationeȝ similis cōpl'oni nerui. ℂ Ex quo apparet hic lapsus ꝓprie nāe aut etati ꝛc̄. cōuenientiꝰ dici ꝓportionalē q̄ȝ sil'em. lȝ ēt cōiter iste lapsus dicat᷑ sil'is sumēdo simile ꝓ illo q ē ꝓportiōalis. ℂ Ex hoc eodē sequit᷑ ꝙ nō ē incōueniēs aliquē lapsū merito viꝰ istoꝝ esse sil'em. ꝛ merito alteriꝰ ꝯ̈riū siue dissimilē. nā si sor. sit iuuenis ꝛ in hyeme lapsus ad fridū ē ꝓportionalis tēpori: sed nō etati. ꝛ ita multotiēs inuenies. ℂ Ex quo ēt tertio seq̄t᷑ ꝙ aut nullus lapsus ē dicēdus absolute sil'is vel ꝓportionalis nisi ille q merito illoꝝ q̄tuor est ꝓportiōalis. v̄bi gr̄a. Si sor. colericꝰ iuuenis in estate hitudinis macilēte lapsus ad calidū ē isti ꝓportiōalis absolute. qꝛ merito oiuȝ istoꝝ. Aut 2° dr̄ lapsus ꝓportiōalis: qꝛ oibꝰ ꝯpensatis in illū lapsum corpꝰ faciliter labit᷑. ℂ Et tūc seq̄t᷑ 4° nō repugnare aliquē lapsū esse nec absolute ꝓportiōalē. nec absolute nō ꝓportionalē. Nā ita difficulter in ipsū cadit corpꝰ merito aliquaꝝ cōditionū sic̄ faciliter merito aliarū
5° cōditionū. ℂ Nō 5° ꝙ ad verificationē apho. dȝ itelligi paritas reꝰ alioꝝ q̄ȝtū est possibile exceptis illis i qbꝰ fit ꝯparatio. verbi gr̄a. si cōparo lapsum ꝓportionalē ꝯpl'oni lapsui disproportiōali ꝛ debeat verificari ꝙ ē minus ꝑiculosus intelligit᷑ ꝙ merito alioꝝ. s. tēpis hitudis etatis ābo sūt eque ꝓportionales ꝛ ꝙ in vtroq; v̄tus ponat᷑ eq̄ fortis. ꝛ cāe alie adiuuātes ad saluandū eque fortes. his aūt ꝯditionibꝰ seruatis ꝯtinet apho. veritatē: sȝ his nō seruatis mltotiēs falsificaret᷑. dȝ igr̄ itelligi istos lapsus fore eq̄les respcū ꝓprij tēpamēti. nā nō est dubiū ꝙ lapsu sil'i exn̄te magno valde ꝛ
6° dissil'i valde ꝑuo ꝑiculosior ē sil'is. ℂ Sexto nō ꝙ qn̄ morbꝰ depēdet a cā i ꝯſuari. dȝ ꝙ ꝑ eiꝰ verā curā remoueat᷑ cā. Et iō ille lapsus cuiꝰ cā faciliꝰ tollit᷑ alijs paribꝰ n̄ ē nimis malꝰ ille v̄o cuiꝰ cā difficiliꝰ remouet᷑ ē deterior. Nā cū alioꝝ ponit᷑ ꝑitas seq̄t᷑ ꝙ ꝑ istos eq̄ ledūt᷑ opōnes. ꝛ qꝛ vnꝰ eoꝝ alio difficilius remouet᷑ ideo absolute ille q difficilius remouet᷑
7° dr̄ absolute deterior. ℂ Septio nō ꝙ si morbꝰ disproportionalis dȝ eē eq̄lis morbo ꝓportiōali. dȝ ipm a fortiori cā depēdē. Nā qꝛ plꝰ r̄sistit corpꝰ lapsui disproportiōali q̄ȝ ꝓporli iō ad h̄ vt eq̄lis videat᷑ alijs ꝑibꝰ dȝ ꝙ cā fortior cōcurrat in cōseruādo. ℂ Ex his apparet ꝙ morbo ꝓportiōali ꝛ iproportionali exn̄tibꝰ eq̄libꝰ loquēdo de morbis fientibꝰ a cā corꝑea in cōseruari. ꝛ eē depēdētibꝰ difficiliꝰ remouet᷑ a corpore morbus disproportionalis alijs paribꝰ q̄ȝ ꝓportiōalis qꝛ difficilius eius cā remouet᷑ cū sit fortior alijs paribꝰ. ꝛ ꝑ illius remotionē morbus remouet᷑. ℂ Ex hoc seq̄t᷑ correlarie ꝙ alijs paribꝰ ad sensum suppositū ꝙ ois morbus ꝓportionalis cōplexioni etati nāli tēpori habitudini dependens in esse a cā corporea nāli ē minus periculosus q̄ȝ sibi equalis. qꝛ alioꝝ supposita paritate difficilius pōt remoueri. ꝛ sic pȝ aphorismi vl'is verificatio cū limitatiōe in terminis vt tn̄ h̄ mā clarius itelligat᷑ quasi eadē repetēdo ꝛ eorū numerādo modos h̄ introducat᷑ dubiū. ꝛ est satis subtile.

Quilibet lapsus ad simile ē magis malus ꝛ magis ꝑiculosus q̄ȝ lapsꝰ ad contrariū.

Queritur vtꝝ q̄libȝ lapsus ad sil'e sit minus malus ꝛ minꝰ ꝑiculosus q̄ȝ lapsus ad ꝯ̈riū. Negatiue arguit᷑ sic. Colerico q̄liter cū flātico febriēte fridiora debent᷑ colerico. ḡ lapsus eiꝰ difficiliꝰ remouet᷑: ꝛ ꝑ cōseq̄ns alijs paribꝰ ē difficilior ꝛ ꝑiculosior. Assūptū pȝ: qꝛ plus resistit cāis ifrigidātibꝰ calor colerici eque febrientis q̄ȝ calor flātici. ḡ. ℂ Scd̄o sic. lapsus ad ꝯ̈riū facilius remouet᷑ q̄ȝ lapsus ad sil'e. ḡ assumptū ꝓbat᷑. qꝛ si talis lapsus ē ad ꝯ̈rium cōpl'oni nāli tūc corpꝰ magis inclinat᷑ ad recedēdū a tali lapsu q̄ȝ a lapsu simili ꝓpter ꝯ̈rietatē cōpl'onis nālis. Si vero fuerit cōtrarius tēpori etiā faciliꝰ remouet᷑: qꝛ tp̄s adiuuat ad ip̄m remouēdū vt vult galienꝰ in cōmēto. ℂ Tertio sic. possibile ē sortē nūc febrire lapsu ꝓportionali tēpi. ꝛ ipsum alias febrire eq̄liter lapsu disproportionali tēpi in q̄ febriret ꝛ tn̄ qn̄ febriret lapsu disproportiōali exn̄te faciliꝰ curabit᷑. ḡ. Assumptū pȝ ponēdo ꝙ sortes febriat acuta febre. ꝛ tp̄e cal'o. ꝛ ꝙ ita ꝑseuēt ꝛ ꝙ alias febriret eo icipiēte febrire tp̄e ita calido sicut nūc ꝛ eq̄liter sic̄ nūc alijs paribꝰ. sȝ pono ꝙ supueniat tēpꝰ fridū. ꝛ seq̄tur ꝙ qn̄ erit tēpus fridūȝ febriet lapsu exn̄te etiā ꝯ̈rio tēpori. ꝛ tn̄ ꝓ tūc faciliꝰ curabit᷑ q̄ȝ nūc qn̄ febrit lapsu exn̄te sil'i. ḡ. ꝙ aūt qn̄ tēpꝰ erit fridū facilius curabit᷑. hic q icipit febrire acute in tp̄e calido ē Gal. in ꝯto istius aphorismi. ℂ Cōfirmat᷑. aliq̄s lapsus sil'is cū sit dissimilis alijs paribꝰ sit faciliꝰ curabilis. ḡ sit minꝰ ꝑiculosus. Assūptū patȝ ponēdo ꝙ fe. acuta icipiat in tp̄e calido ꝛ ea remanēte cōsil'i fiat tēpus fridū. ꝛ pȝ ꝙ illa fe. q̄ prius ē lapsus sil'is tēpori sit dissimilis ꝛ tn̄ alijs paribꝰ sit facilius curabilis: vt dr̄ in ꝯmēto. ℂ Quarto sic. flāticus extremo sue latitudinis versus fridum maius periculū incurrit ex lapsu ad simile q̄ȝ ex equali lapsu ad cōtrariū vt pȝ. ergo. ℂ Quinto. quartana estiua est morbus disproportiōalis tēpori ꝛ tn̄ minus periculosa vt dr̄ supra. ℂ Sexto. causon ē periculosior in corpore colerico q̄ȝ paralisis. ꝛ tn̄ ē morbus sil'is ꝛ ille dissimilis. ℂ Septimo. spasmus siccus ē sil'is neruo. cum neruus sit siccus. ꝛ tn̄ est periculosior humido cū sit dissimilis h̄ sumit᷑. secūda tertij. cap'lo de spasmo. ℂ Octauo. apa ta calida cordis alijs paribus sunt periculosiora fridis ꝛ tn̄ sunt ꝓportionalia. ℂ Nono sic. hō pectoris stricti ꝛ colli lōgi. ꝛ hūerorū eleuatoꝝ si icurrat ptisim difficiliꝰ q̄ȝ oppositꝰ ꝛ tn̄ est ptisis morbꝰ sibi ꝓportionalis. assūptū ē hypo. i libro epidimiaꝝ. ꝛ Gal. in cōmēto. ℂ Decio sic. podagra vel sciatica sinistri pedis est difficilior q̄ȝ dextri: ꝛ tn̄ ē illi sil'is respectu dextri. ℂ Vndecio sic. equaliter ledunt᷑ opationes in equalibꝰ lapsibꝰ: ḡ sunt eque mali. ℂ Duodecimo eque faciliter labitur corpꝰ sil'i sicut cōtrario: qꝛ eque imediat᷑ vni sicut alteri. ergo ab ita leui cā poterit labi ad sil'e sicut ad cōtrariū. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō erit lapsus ad cōtrariū periculosior.

Oppositum dicit Hypo. in aphorismo ꝛ Galie. in commento.

In ista q̄one nō obstante ꝙ sit multoꝝ dictoꝝ repetitio. tn̄ ꝑmo ponā notabilia. 2° ponam responsiones gentilis ꝛ Jacobi de forliuio. 3° faciam q̄sdā rōnes ꝯ̈ eos. ꝛ dabo modū q mihi videbit᷑ verior.

Quantum ad ꝑmū nō ꝑmo ꝙ duobꝰ modis pōt dici aliquis morbꝰ sil'is vel cōtrariꝰ alicui istoꝝ quatuor. s. etati tēpori cōplexioni hitudini. vno modo ſm denominationē sicut morbū calidū dicimus similem tēpori cōpl'oni ꝛ etati calide ꝛ siccū sicce. ꝛ eꝯ̈ dicimꝰ ꝯ̈riū calidū fride ꝛ hūidū sicce. secūdo mō dicit᷑ aliquis lapsus sil'is nō scd̄m denoiationem. sed qꝛ in illū corpꝰ merito alicuius istoꝝ dictoꝝ faciliꝰ labit᷑. sicut v̄bi gr̄a. hō cuiꝰ pectus ē strictū ꝛ collū longū faciliter icurrit ptisiȝ ꝛ tn̄ ptisis sumēdo ꝓ vlcere pulmōis ſȝ denoiationē nec ē sil'is nec dissimilis stricture pectoris aut ꝯ̈riū latitudini eiusdē. sed tn̄ qꝛ talia corpora a leui cā veniūt in ptisiȝ. iō dicimꝰ hūc morbū illi sil'eȝ ꝛ opposito mō dispositū in ꝯ̈riū. ℂ Scd̄o nota ꝙ lȝ morbus sil'is hoc mō scd̄o dicat᷑ cōiter sil'is. tn̄ melius est ipsuȝ ꝓportionalē appellare vt appellat. Auic. scd̄a ꝑmi. ꝛ aliū appellare disproportionalē vel ꝯ̈riū vt hypo. hic. ℂ Tertio nota ꝙ nō est icōueniēs vnū morbū alicui istoꝝ tn̄ eē ꝓportiōalē. v̄bi gr̄a. si iuuenis febrit i hyeme fe. ē ꝓportionalis etati qꝛ etas ē calida silr̄ ꝛ fe. sȝ disproportiōalis ē tēpori. ℂ Nō 4° ꝙ cū dicimꝰ aliquē morbū esse ꝓportionalē aut absolute intelligimꝰ aut limitate exprimimꝰ illud cui dicimꝰ morbū ꝓportionalē. Exēplū primi. vt si dicā febrē in iuuene colerico

co in hyeme eē ꝓportionalē: ⁊ absolute isto mō ꝓferā. Exē
plū scdi. vt si dicā istaȝ febrē ꝓportionalē etati ⁊ cōplōni. ⁊
5° dicā eā disproportionalē hyemi vel tēpi. ¶ Quinto nō ꝙ ad
hoc vt absolute dicat̄ morbꝰ ꝓportionalis requirit̄ ꝙ merito
oium taliū dispōnū iā dictaꝝ corpꝰ in illū lapsū faciliꝰ cadat
q̄ȝ in illū q respcū sui dr̄ iproportiōalis. Ex quo apparet vt su
pra dcm̄ est nō repugnare duos esse morbos quoꝝ neuter
dato hoi ē ꝓportiōalis vl' disproportiōalis. 2° seqtur aliquē
morbū dōm eē alicui mēbro simpl'r iproportionalē: q tn̄ ſ̄ȝ
denoiationē est sil'is ꝯplōni nāli mēbri. vbi gr̄a. Spasmus
siccus respectu nerui cuȝ cōparat̄ spasmo humido dr̄ abso/
lute disproportiōalis. ⁊ tn̄ est ſ̄m denoiationē sil'is. Ex quo
sequit̄ ꝙ ad verificandū apho. de morbo sili ⁊ dissili gn̄al'r
6 ꝓpo ⁊ nō ꝓprio oȝ ꝙ sumat̄ sil'e 2° mō. s. put significat ideȝ
qd ꝓportionale. ¶ Nō sexto ꝙ cū cōpamus morbū ꝓpor/
tionalē ⁊ iproportionalē adiuicē oȝ ponere i oibꝰ paritateȝ
exceptis illis i qbus fit cōparatio ⁊ nec̄io ꝯsequentibꝰ. vbi
gr̄a. ꝙ morbi sint pares respcū ꝓpoꝝ tēpamētoꝝ. ⁊ ꝙ vtu/
tes sint pares. ⁊ ꝙ nō fortiora accn̄tia sint apta facere mor/
bū i vno q̄ȝ in alio: ⁊ ꝙ nō sit aliud adiutorium accidentale
vel aliō ipedimētū accidētale i vno q̄ȝ i alio: ⁊ ꝙ sit paritas
oiuȝ nisi merito illoꝝ: i qbꝰ fit cōparatio nec̄io talis dispitas
7° sequat̄. ¶ Septio nō. ꝙ morbū dicimꝰ alio piculosiorē aut
q2 maius ex eo icurrit periculū mortis. aut q2 morbꝰ ē de/
terior aliquo duoꝝ dictoꝝ modoꝝ sup̄ vl' ābobꝰ aggregatī.
8° ¶ Octauo nō ꝙ sil'itudo vel proportionalitas cōplexionis
etatis pōt cōsiderari duobꝰ modis. vno mō vt ē signū signi
ficās supra cām morbi. ⁊ isto mō semp ista ꝓportiōabilitas
significat cause puitateȝ alioꝝ pitate supposita. 2° mō potest
cōsiderari cā morbi remotiua aut augmentatiua. ⁊ isto mō
sil'itudo semp est mala: q2 sil'e facit sil'e furere ⁊ est ꝯriū con/
Articu. Scds. trarij curatiuū: vt in cōmēto isto Gal. ⁊ plures alias dixit.

1ª cōcl'o **Quantū** ad 2m articulū sit ista pª ꝯ. qlibet lapsus sil'is
mō dicto est deterior ⁊ piculosior p viaȝ cāe
q̄ȝ lapsus ꝯrius alijs paribꝰ. ꝓbat̄: q2 lapsus sil'is plus di/
sponit corpꝰ ad vlteriorē lapsuȝ q̄ȝ lapsus ꝯrius. sil'r minus
2ª cōcl'o reddit corpus ꝓnū ad reditū ad dispositionē nālē. ¶ 2ª ꝯ. q/
libet lapsus ꝯrius p viā signi est deterior ⁊ piculosior q̄ȝ la/
psus sil'is. ꝓbat̄ ꝯ sic. q2 qlibet talis significat se a fortiori ⁊
maiori causa dependere alijs paribus. ḡ difficilius a corpe
remouet̄: ⁊ itelligantur iste cōplexionis de lapsibꝰ a causa
dependentibus actualiter. volunt ergo iste ꝯclusiones ꝙ la
psus similis est peior cā. sed lapsus cōtrarius ē deterius si/
gnum. ¶ Videt̄ tn̄ Jacobo de forliuio nō sufficiēter rn̄sum
esse ad dubiū p has cōclusiones quas gentilis intendit in so
3ª cōcl'o lēnizatiōe pn̄tis apho. Jō ponatur. ¶ 3ª ꝯclusio. si duo cor/
pora cōsil'is nāe labant̄ vnū lapsu sil'i. ⁊ aliud ad lapsum cō
trariū ad sensum equalibꝰ: deterior est lapsus cōtrarius q̄ȝ
similis ceteris paribꝰ. ꝓbat̄ ꝯ. q2 ꝓuenit a vehemētiori cā
⁊ cum hoc magis euertit a ꝓprio ⁊ nāli tēperamēto ⁊ hāc
cōclusionē vult esse ꝓ hypo. intellectu. Ex his sequitur ꝙ si
duo corpora cōtrariaꝝ cōplexionū labantur lapsu eodem
ad sensum deterius labit̄ corpus cuiꝰ cōplexio ꝯtrariat̄ la
4ª cōcl'o psui. ¶ 4ª cōclusio. duobꝰ corporibus equaliter labentibus
a ꝓprio tēperamento vno lapsu simili ⁊ reliquo lapsu con/
trario lapsibꝰ equaliter a cā dependentibꝰ peior est lapsus
cōtrarius q̄ȝ similis alijs paribꝰ: cū sit paritas ex pte lapsus
5ª cōcl'o licet cā ē fortior i ꝯrio. ¶ 5ª ꝯ. aliqs morbus similis aliquo
morbo ꝯrio eēt ml'to piculosior. patet vbi multo maior eēt
morbꝰ sil'is q̄ȝ ꝯriꝰ. hec cōiter ē gētilis positio ⁊ seqntiū ipȝ.

Articu. Tertiꝰ. 1ª suppositio. **Quātū** ad tertiū articulū suppono pº ꝙ queadmoduȝ
morbꝰ ē deterior alio aut qa magis ledit opera
tiōes alijs paribꝰ. aut qa difficiliꝰ a corpe remouet̄. ita acci
dentia morbū sequentia. ideo sunt deteriora aut qa magis
sunt pter nāmꝫ aut sūt diutiꝰ pmanentia: ⁊ difficilius remo/
2 uenda. suppositio pȝ p sil'itudinē. ¶ 2° suppono ꝙ morbus
similis equalis i gradu cū cōtrario itelligat̄ morbꝰ equal'r
ledēs operationes. patet ex suo mō ꝓbandi ꝯnem primaȝ.
¶ 3° suppono ꝙ accn̄tia ꝓpa remouent̄ remoto morbo. et 3
nō aliter. pȝ qa accn̄tia sequūtur morbū sicut vmbra corpꝰ.
¶ 4° suppono ꝙ ita vnus morbꝰ est alio deterior cā sicut ē 4
seuoꝝ accn̄tiū causatiuꝰ. pȝ. qa morbꝰ nō vꝫ esse cā in nobis
nisi accn̄tiū. ¶ 5° suppono ꝙ morbꝰ similis pendēs a causa 5
corpea facilius remouet̄ q̄ȝ morbus ꝯrius sibi eq̄lis. ¶ Ex
his arguo cōtra ꝯnem pmā. quilibet morbꝰ similis a causa Contra pam ꝯnē.
corpea dependēs est faciliꝰ curabilis q̄ȝ morbꝰ ꝯtrarius vt
vult illoꝝ quarta ꝯ. alijs paribꝰ ⁊ suppositio quita. ergo mi
nus maloꝝ accn̄tiū est causatiuus q̄ȝ cōtrarius. ꝓbatur ꝯse
quentia. qa si morbi sunt equales in gradu tūc eque pterna
turalia accn̄tia causant vt dicit scda suppositio. ⁊ q2 morbꝰ
similis a cā corpea dependēs faciliꝰ remouet̄: sequit̄ ꝙ acci
dentia ipsum sequētia faciliꝰ remouētur: ex tertia suppōne.
⁊ qa illa accn̄tia equaliter a nālibus distantia faciliꝰ remo/
uent̄: illa. s. que sunt morbi similis: seqtur ꝙ sunt minꝰ mala
ex suppōne pma. ⁊ qa morbꝰ q minus maloꝝ accn̄tiū ⁊ nō
peioꝝ est causatiuus: ē minꝰ mala cā: vt dicit quarta suppō:
seqtur ꝙ morbus similis a cā dependens est minꝰ mala cā.
nam qn̄ magis periclitat̄ ꝓpter morbuȝ: morbus est cā de
terioris effectꝰ: sed minus periclitatur ex morbo simili cuȝ
circunstantijs dictis. ergo minꝰ mala cā. ⁊ sic pma cōcl'o il/
loꝝ est falsa. ¶ Cōtra secundā cōclusionē illoꝝ arguitur: ⁊
supponitur pmo ꝙ morbꝰ nō tm̄ significat cām suam. sed ēt Contra 2am ꝯneȝ.
effectus ⁊ seipsum ſ̄ȝ plures rōnes. pȝ suppō ex his que di
cunt̄ sup illo aphorismo. 12. pme pticule. paroxismos ⁊ con
sistentias. 2ª suppō. ꝙ si sint duo signa habētia multa signifi
cata vnū dicit̄ alio alio deteriꝰ qa deteriorē significat dispō/
nem q̄ȝ aliud nō obstante ꝙ aliquā significaret minꝰ malā.
ista pȝ. qa ab habitu sumēda est denoiatio. tūc arguitur sic.
morbꝰ similis significat suā periculositatē ⁊ accn̄tia quorū
est causatiuꝰ: ⁊ illa sunt deteriora iuxta positionē. ḡ morbus
similis est deteriꝰ signū iuxta eos. nō ḡ videbit̄ pma cōclu/
sio stare cū 2ª sed cōtra ꝓbationē 3e cōclusiōis suppono iu/
xta ea que a gētili sunt cōcedenda ⁊ suis sequacibꝰ ꝙ cuili/ Cō. 3am.
bet corpi quantūcūqȝ flegmatico lapsus ad calidū est abso
lute sil'is respectu lapsus ad frigidū pȝ iuxta eos. q2 oē cor/
pus viuēs ē a pdn̄io cal'm. Et iō facil'r labit̄ ad calidū. Et iō
ille lapsus ē eis sil'is. ¶ 2° suppono ꝙ p lapsus ꝯrios in cor
poribꝰ sil'is nālis cōplōnis oio eq̄les ad sensū intelligimus
lapsus a tēpamēto eque distātes gradualiter. Q2 ista suppo
sitio sit de mēte eoꝝ ꝓbo: q2 vel intelligunt̄ lapsus equales
quo ad sensum mō dicto: vel qa nobis vtrūqȝ tangentibus
similis fiet sensatio. vel 3°. qa per sensum lapsus idicarentur
eq̄les respectu ꝓprij tēperamēti. nō eni vident̄ alij modi q/
bus lapsus dicant̄ ad sensū eq̄les. nō pōt dici tertiū. qa tunc
lapsibꝰ ꝯrijs ⁊ simul exn̄tibus equalibꝰ quo ad sensum non
oporteret ꝙ illud qd labit̄ lapsu cōtrario magis a ꝓpo tē/
peramēto euertat̄ vt ipsi dicūt. imo equaliter. nec pōt 2m qa
lapsibꝰ exn̄tibus diuersis vel in eadē simili ꝯplōne nāli nō
fieret postea similis sensatio vt pȝ. nā si duoꝝ equaliter cole
ricoꝝ vnū calefiat ⁊ reliquum frigefiat nō similis fiet eorū
sensatio. ergo restat ꝙ primo modo intelligantur apud eos
lapsus ad sensum equales. ⁊ sic pȝ hec suppositio.

His habitis capio duo corpa frida. ⁊ sint oino si/
milia a. ⁊. b. ⁊ labat̄. a. preternāliter
ad calidū sup̄ tēperamētū p vnū gradū anteq̄ȝ. b. icipiat la/
bi ad fridum ⁊ sumꝰ nūc in hoc instāti in quo. a. ē lapsum p
vnū gradū supra temperamentū ⁊ cōtinuet̄ lapsus in. a. su/
pra illū gradū ⁊. b. nūc pmo icipiat labi eque velociter ver
sus frigidū. sicut a. cōtinuat suū lapsum versus calidū. ⁊ se
quit̄ pmo ꝙ ista duo sunt cōsimilis naturalis ꝯplexionis ⁊
cōtinue post equaliter labent̄. quo ad sensum. ꝓbat̄: qa cō/
tinue post hoc. ħ eque gradualiter distabunt a tēperamen/
to. ⁊ tn̄ cōtinue post p magnū tēpus a. deterius labet̄ q̄ȝ. b.
nam. a. multo magis distabit a ꝓprio tēperamento q̄ȝ. b. cū

nūc distet ꝑ duos gradus ꝛ.b.ꝑ nullū.imo ꝑ ifinitū modicū imediate post hoc distabit.b.a ꝓprio tēpamēto ꝛ a. plusq̄ȝ ꝑ duos gradus.ḡ imediate post h̄ deteri⁹ labenť.a. q̄ȝ.b.et ꝯtinue post h̄ eq̄liter q̊ ad sensū labenť. Et vltra arguiť.a.labeť ad calidū.ꝛ.b.ad fridū.ḡ a.labeť ad simile.ꝛ.b.ad contrariū.ꝯn̄a tenet ex suppositione ꝑma. ¶ Quartā ꝯ̊nē puto esse verā cū limitatione:tn̄ in lapsibus a causa corporea dependentib⁹ alijs paribus. Itē quintā puto esse verā ꝯtra dictas ꝯclusiones etiā plures cadunt istantie etiā dicende.

Opinio vgonis. **Soluendo** igiť ad dubiū suppositis his q̄ in ꝑmo articulo dicūť. ¶ Suppono.2.ꝙ h̄ loq̄mur de morbis n̄ālib⁹ a cā corpea depēdentib⁹.pȝ h̄ ex notatis circa apho. ¶ Tertio suppono ꝙ talium morboꝝ ille difficili⁹ remouetť cui⁹ cā ē fortior alijs parib⁹. Ex his pono hāc respōsiuā ꝯ̊nē.

p^a cōcl'o glibet lapsus ad siľe ꝯpl'onis n̄ālis etatis tpis ꝛ hitudis n̄ālis.alioꝝ supposita paritate est minus malus ꝑ viā signi ꝛ viā cāe q̄ȝ lapsus contrarius.

¶ Cōclusio ꝓbatur.ꝑmo sic.ipse equaliter ledit operatiōes. ꝛ min⁹ est pmansiuus:ḡ absolute est min⁹ malus ꝛ min⁹ lesiuus.ꝯsequētia pȝ.ex dictis.ꝛ siľr assumptū cū cā ei⁹ facili⁹ remoueať.qa est minor.ꝛ vltra:ḡ est minus malū signum.

2^a cōcl'o ¶ Scđa cōclusio.morbus similis dispōni preter naturā:ꝛ equalis cōtrario nō oȝ ꝙ sit minus malus. ꝓbať de vlcere in hydropico.ꝛ fe.pestilētiali in corpore pleno malis hūorib⁹.

3^a cōcl'o ¶ Tertia ꝯ̊ morbi imateriales siľes nō opȝ ꝙ sint minus mali patet de ethica ꝛ colerico in estate ꝛ ptisi in corpore cuius humeri sunt lati ꝛ pectus strictū ꝛ collū longum.

His habitis rn̄deo ad argumēta ante opposita. ¶ Ad ꝑmū negatur ꝯsequētia licet an̄s sit dubiū.nā nō solū per alterātia remoueť talis fe.imo cause euātionē: Nam colerico ꝛ flātico eque febriētib⁹.fortior est cā in flegmatico.ꝛ difficili⁹ remoueť. ¶ Ad 2^m negatur assumptū ꝓpter cause fortitudinē. ¶ Ad 3^m dr̄ ꝙ cōclusiones oēs sunt intelligēde cū morbus ē similis illis dictis quādo fit a ꝑncipio. ¶ Ad 4^m diciť ꝙ i illo casu cetera nō sť paria. ¶ Ad 5^m diciť ꝙ q̄rtana estiua ē morb⁹ magis ꝓportionalis tēpori estiuo q̄ȝ autūnalis vel hyemalis.lȝ sepius incipiat in autūno. ¶ Ad 6^m dr̄ ꝙ nō sūt pares morbi.sȝ posita paritate.negať assumptū. ¶ Ad 7^m dr̄ ꝙ spasmus siccus nō est morb⁹ materialis fiens.diciť etiā ꝙ ē iproporționalis. ¶ Ad 8^m dr̄ ꝙ apata calida nō sunt cū paribus accidentib⁹ ꝓpter dolorē fortiorē quē faciūt. ¶ Ad 9^m pȝ prio vlcus in pulmone ꝛ vuln⁹ nō esse morbū fientē.sed factum. 2° est ibi disparitas ex pte dispōnis secū cōiuncte ꝓhibentis sanitatē. ¶ Ad 10^m eodē mō vel posset dici negādo assūptū nisi sit paritas. ¶ Ad 11^m diciť negando ar^m vt pȝ in ꝑmo articulo. ¶ Ad 12^m negať assumptū nec valet ar^m eque imediate vni lapsui sicut alteri, ergo eque faciliter ad vnū sicut ad alium duciť.

¶ Cōmenti Galieni expositio.

Atura mľtis modis diciť. Istud ꝯmētū diuidiť i duas ptes. p̄ poniť ꝯmētū gal.scđo additio Cōstantini.ibi.2^a (Uel ita q circa (Pria in duas.ꝑmo exponiť hoc vocabulū n̄ā.ꝛ poniť expō:ꝛ sn̄ia aphorismi scđo ponunť ꝛ soluūť q̄dā instātie.ibi 2^a (Dyoclius.) ¶ De ꝑma dicit ꝙ per n̄ām Hypo.itelligit cōplexionē n̄ālē ꝛ tūc sentētia aphorismi est ꝙ morbi q sunt ꝓprij cōplexioni n̄āli.tēpori etati ꝛ hitudini minus molestāt q̄ȝ morbi q nō sunt ꝓprij.ꝛ ꝯ̈rij ꝯ̈rio mō se habēt.s.qr sunt magis molesti.ꝛ tu hoc cōsidera ꝙ in plurib⁹ cōmētis h̄ iueniunť diuerse additiones an̄ illā ptē dyoclius q̄ nō sunt de substātia cōmēti. DYOCLIVS. In hac pte adducit ꝛ soluit quasdā instātias.ꝛ diuidiť in tres fȝ ꝙ tres sūt instātie.ibi.2^a (Q̄ꝫ aūt) ibi 3^a (Q̄ꝫ testať Hypo.) ¶ De ꝑma dicit ꝙ dyoclius q fecit libꝝ de ebdomadis arguit cōtra hūc aphorismū dicēs ꝙ site additū siľi facit ipm furere ꝛ augeri.sed ꝯ̈riū morbi ē ei⁹ curamētū.i.cā curatiua cū ois cura fiat ꝑ ꝯtrariū:ꝛ sic voluit ꝙ morbi ꝯtrarij tpi facilius curanť vt fe.acuta in hyeme. ¶ Dicit scđo quo ad eandem ptē ꝙ ille nō recordať ꝙ fe.acuta nō sit nisi ex acuta m̄ā talis aūt acuta m̄ā nō posset mouere n̄āȝ corpis an̄ ifirmitatē, nec n̄ā corpis potuit resistere.multo min⁹ v̄tus debilis i infirmitate potuit resistere. Et iō morb⁹ merito fortitudis sue cāe erit ꝑiculosior q̄n erit ꝯ̈rius. Et hoc ēt pȝ expimēto.nāȝ si sint due fe.eque acute.vna estiualis ꝛ alia hyemalis tūc i ueniret hyemalis ꝑiculosior.sed bene cōcedo ꝙ si fe.icipiat in tēpore calido.deide subito permuteť ad frigidum ꝙ illa facilius curabiť.qa vtrūq̄ȝ tēpus arguit facilitatē sue curationis.ꝑmū.qa arguit a leui causa ipsum ꝓcessisse.2^m quia ē tempus morbo ꝯtrariū.ideo adiuuat ad curā.ꝛ hoc modo verificať dictū dyocli ꝙ egritudo in tempore contrario facilius curať.sed hoc nō est cōtra aphorismū. ¶ Ex hoc nō cōcedendū esse aliquē morbū in tēpore disproportiōali esse minus periculosuȝ sed morbus icipiēs in tēpore disproportionali ꝛ q in eodē ꝓuenit ad equalitatē cū morbo ꝓportionali ille est periculosior. QVOD AVTEM. Ponit hic secūdam instātiā ꝛ soluit dicens.ꝙ illud qđ dr̄ de senib⁹ ꝛ decrepitis ꝙ brāci:ꝛ corrige in valde senib⁹ nō maturanť nō ē ꝯ̈riū illi qđ h̄ dr̄ ꝛ rō est nā ille morb⁹ nō ē periculosus ꝛ cū sit de m̄ā imatura ꝛ indigesta que morbos nō facit ita periculosos.sicut colera q̄ generať ꝑ nimiā ꝛ supfluā decoctiōem. Et iō in illis senib⁹ hic morb⁹ si nō matureť.tn̄ nō ē ꝑiculosior q̄ȝ si esset morb⁹ ex m̄ā acutissima.2° pōt dici.qa dicitur in valde senib⁹ in q̄bus virt⁹ ē valde defecta in q̄bus vterq̄ȝ morbus ē ꝑiculosior q̄ȝ in virtute forti.ꝛ hec solutio stat sup hoc qr nō sunt cetera paria si cōparetur iste morbus in ista etate contingens ad similē morbū ꝯtingenteȝ in iuuentute. QVOD TESTATVR. Ponit tertiā instātiā di.ꝙ dictum Hyp.in 3^a particula epidimiaꝝ vbi dixit ꝙ pľimi illoꝝ q̄rū n̄ā ꝓpinqua fuerit ptisi sunt mortui ex ptisi nō est ꝯ̈riū huic apho.ꝛ ratio qr ibi Hypo.ꝑ n̄ām intellexit cōpositionē que plerūq̄ȝ vocatur n̄ā.sed hic loq̄tur de morbis ꝓportionatis cōplexioni:ꝛ nō cōpositioni.ꝛ solutio etiā potest dari.vt qr nō sunt cetera paria cū merito istius cōpositionis multum impediť virt⁹ qđ nō est in his que opposito mō sunt dispositi. Et iō multi errauerūt in sententia huius aphorismi dicentes morbū conuenientem nature infirmi.qui est contrarius sue complexioni qui multū a mente Hypocratis recedunt. MVLTI ENIM Ponit falsam expositionem ꝛ patet. Uel ita qui. Extra naturam.hec est additio constantini.ꝛ patet ꝙ ꝛ quid dicat.

¶ Aphorismus. XXXVI

N oibus morbis ea q̄ circa vmbilicū ꝛ pectinē sunt:spissitudinē hēre: melius est. Nimis v̄o tenue ꝛ tabefactuȝ: malum. Fallax eniȝ huiusmodi ad inferiores purgationes.

¶ **In quauis egritudine ptē vmbilici ꝛ imū ventrē:esse plenioreē:melius est. Admodū extenuari atq̄ȝ tabescere:viciosum est. Ad inferas eatim purgationes:hoc tutum non est.**

¶ **In quouis morbo partes ad vmbilicū.ꝛ imū ventrem attinentes:crassitudinem habere:melius est: Multum vero extenuari:ac contabescere:prauum. Sed ꝛ hoc quoq̄ȝ ad inferiores purgationes:periculosum.**

¶ In isto apho. Hypo.intēdit tres ꝯclusiones.ꝛ secūdū hoc diuidiť i tres partes.ibi 2^a (Minus v̄o) ibi 3^a (Fallaces) Cōclusio prima ē ista. In oibus morbis bonū est habere ptes que sunt circa vmbilicū ꝛ pectinem spissas.ꝓbať.qr ex hoc significať bonitas digōnis in stō ꝛ epate.iō ꝛc.ꝯ clara ꝛ al

Nō p° suptū stati declarabit. ¶ Pmo nota circa hāc ꝯnē p ea q̄ sūt
A circa vmbilicū ⁊ pectinē debem⁹ itelligere mirach vētris ⁊ est pāniculus cōposit⁹ ex multis ptib⁹ vt dicā ifra. dyafragma tegēs nālia mēbra. Est aūt mirach cōposit⁹ ex cute p̄. 2° ex piguedie q̄ sub cute iuenit. 3° ex musculis lōgitudinalibus duob⁹ ⁊ trāsuersalib⁹ quatuor ⁊ latitudinalib⁹ duob⁹.
B 4° ex pāniculo duro ⁊ subtili q dicit syphac. ¶ Nō scđo ꝙ
Nō 2° hic mirach ymaginat cōiter cōtinens tres ptes. vna ē superior vicia costis mēdosis. 2° ē media que vocat sumē. aut ps vmbilicalis. 3° iferior que vocat pectinalis. vt ꝙ totū cōprehēderet hypo. dixit que circa vmbilicum ⁊c̄. ¶ Nota 3° ꝙ
Nō 3° spissitudo ⁊ tenuitas habēt latitudinē i tali mirach. nā qdā est multū subtilis: ⁊ quidā multū grossus. quidā medio mō se habēs: ⁊ nō dubitat ꝙ medi⁹ est melior: sed i recessu a medio min⁹ est malū accedere versus grossius q̄ȝ versus subtilius: ⁊ hoc voluit hypo. ¶ Nota 4° ꝙ hoc ē melius p viam
Nō 4° signi. ⁊ ēt per viā cause. pmo significat virtutē digestiuā ⁊ attractiuā illoꝝ locoꝝ esse fortē. 2° qa reuerberādo calorē nālem ē cā bone digōnis in epate ⁊ stomacho vt colligit i cō-
C
Nō 5° mento ē cā bona. ¶ Nota 5° ꝙ hec spissitudo mirach qn̄qȝ est p presentiā multe pinguedis ⁊ modice carnis. qn̄qȝ vō p presentiaȝ carnis ⁊ pinguedis simul. pma sequit dn̄ium cōplexionis flegmatice. s. fride ⁊ hūide. 2ª sequit cōplōnis sanguinee dn̄iuȝ. sil'r si subtilitas eius qn̄qȝ est ꝓpter tenuitatē tā spermaticoꝝ mēbroꝝ q̄ȝ carniformiū. ⁊ ista cōiter sequtur cōplexionē fridā ⁊ siccā: qn̄qȝ vero ē ꝓpter carētiā pinguedinis ⁊ multe carnis. ⁊ ista ē ꝓpter cōplōnē colericā. maxie igit verificat apho. de spissitudie 2° mō dicta cum abūdātia carnis: ⁊ sequēs maxie verificat de illa q̄ ē cū tenuitate carniformiū ⁊ spermaticoꝝ: ⁊ hoc mō intelligendo pȝ veritas apho. nā talis nō nimiū ifrigidat stomachū ⁊ epar friditate pinguedis ⁊ cū hoc calorē ꝯfortat reuerberādo vt dȝ iuxta ea q̄ dicunt pma pmi in caplo de generatione humorum.

¶ Nimis vō. Scđo cōclō. vēter nimis tenuis ⁊ tabefactus est malus. ꝯ ꝓbat. qr ille significat maliciā digōnis in
D stomacho ⁊ epate. igit est malus. ꝯn̄tia clara ē. ⁊ assumptū
Nō p̄ pȝ ex dictis in p̄cedēte ꝯne. ¶ Pmo nota ꝙ vētrē. s. mirach esse tenuē cōuenit duob⁹ modis. vno modo nāliter. alio mō preter nām: ⁊ vtrūqȝ voluit hypo. tangere. pmuȝ cum dixit tenuē. 2m cū dixit tabefactum. ergo pȝ ꝙ h̄ sumpsit iproprie
Nō 2° ꝓ extenuato p̄ternaturaliter. ¶ Scđo nō hanc tenuitatem malā esse p viā cāe ⁊ per viā signi modo supradicto.

¶ Fallaces. Tertia ꝯ. habētes ventrē nimis tenuē difficulter tolerant medicinas solutiuas vētris. ꝯ ꝓbat. in istis musculi ventris ⁊ itestina sunt debiles. ꝙ isti nō bene tolerāt farmaca ventris solutiua. cōsequentia nō. ⁊ assumptū ꝓpt tenuitatē. Nā nēcio talē tenuitatem sequit debilitas ex resolutione. vbi nō ꝙ farmacū ventris solutiuū cōiter ē calidū ⁊ dissolutiuū: ⁊ iō venter ⁊ intestina cū sint tenuia resolutionē ei⁹ difficulter tolerāt. 2° tale farmacū nām quā debet educere mouet ad ventrē: ⁊ ibi dȝ ꝙ v̄tus expulsiua intestinoꝝ et musculoꝝ ventris expellat vt sup̄ dictū est. cū igit istoꝝ virtus ē debilis nō potēs expellere tales hūores diu manēt et plurima nocumēta cānt. Et iō tales qui h̄ loca hn̄t debilia hac duplici cā sūt inepti ad farmaca vētris solutia sumēda filis aūt sentētia huic totali apho. colligit q̄rta tertij. caplo de hydrope ⁊ est vtilis vt pȝ. ¶ Cōmēti Galieni expō.

Otū ventrē Gal. i isto cōmēto qn̄qȝ facit. pmo ostendēdo q̄liter dȝ esse ventrē in morbis ponit sentētiā prime ꝯclusionis aphorismi. 2° verificat secundā p cām. 3° verificat tertiā. 4° mouet ⁊ soluit vnum dubiū. 5° declarat partē. ibi 2ª (Tabefacti) ibi 3ª (Quib⁹ iferiorē.) ibi 4ª (Sed querēdū.) ibi 5ª (Pectineȝ.) ¶ De prima dicit ꝙ in oibus q̄ sunt p̄ter nām idest morbis. dȝ ventrē tonū esse salubrē. vt dicit hypo. in ꝓnosticis. ꝙ loca sub ypocōdrio non dȝ eē dolorosa: sed mollia eq̄lia ⁊ tenera. hic autem vēter qn̄qȝ est grossus qn̄qȝ tenuis. sed tamē grossus est melior ⁊ intelligit vt in ꝯne pma limitaui. ¶ De scđa pte dicit ꝙ nimis tenues ⁊ tabefacti sunt mali. quia significant malaȝ fieri digestionē in epate ⁊ stomacho ꝓpter nuditatē pinguedinis illoꝝ locoꝝ que opȝ esse pinguia vt reflectatur ab eis calor ad mēbra nutritiua. sed qn̄ loca sunt nuda ⁊ ifrigidat fecil'r stō⁹ ⁊ epar ⁊ eorū digestio i peditur: ⁊ sic p p̄riuȝ ꝯ pma verificat. ¶ De tertia parte dicit ꝙ isti ventres tabefacti difficulter tolerāt purgationē iferiorē supple cū farmaco: ⁊ rō est qr ista loca sub pectore in farmaco esse fortia: vt sint adiuuantia ad purgationē. Naȝ qn̄ nō adiuuant multa sequunt nocumēta vt supra in ꝓbatione tertie cōclusiōis dixi. ¶ De quarta pte querit quare nō dixit ꝙ isti sunt inepti ad vomitū p farmacū: q vomit⁹ est ita piculosus sicut secessus: ⁊ respondet ꝙ in oibus nāliter dispositis secessus est facilior. ⁊ vomit⁹ difficilior. Et ideo cū farmacū subductiuū sit cauendū in tenui vētre multo magis laboriosus vomit⁹ erit cauēdus. ¶ De pte quinta dicit ꝙ p pectinē debemus intelligere illā ptē ventris que ē inter virilia ⁊ vuluas idest partē ventris illius vicinā: ita vt hoc mō venter iferior diuiditur in tria. s. sub ypocundria. i. ptē sub costis: ⁊ circa vmbilicū. i. ptē mediā: ⁊ pectinē. ¶ Aphorismus. XXXVI.

Ana hn̄tes corpa: pharmacijs purgatiis exoluūt: Celeri⁹ vō malo cibo vtētes

¶ Qui salubri corpore sunt: celeriter per euacuationes oppressi dissoluuntur. Atqȝ etiā qui cibo prauo vtuntur. Theo.

¶ Qui salubritatē corpis hn̄t: per medicamenta eūati cito exoluunt. Et q prauo vtuntur cibo. Leoni.

¶ In h̄ apho. hyp. ponit duas ꝯnes: Secunda ibi. (Celeri⁹ vero.) Prima ē ista. homines habentes sana corpora purgati farmacijs debilitātur multū. ꝓbatur cōclusio. qr in illis multū euacuatur de humorib⁹ bonis: ⁊ multa fit sp̄ūȝ resolutio. igitur ipsi multū debilitantur. ꝯn̄a nota: ⁊ assum- E
Nō p̄ ptū statim declarabitur. ¶ Nota igitur primo ꝙ sanorum quidā sunt inculpate sani: in qbus nulla est preternaturalis dispositio. quidā culpate: in quibus etiā mali humores abūdant. licet corpus ab illis nō reddat egrum. hūc igit aphorismū de inculpatis sanis intelligam⁹. ¶ Secūdo nota ꝙ Nō 2°
hic per farmacū intelligim⁹ medicinam euacuantē exoluendo. ¶ Tertio nota ꝙ hec talis medicina agitat humoreȝ ⁊ euacuat ⁊ exagitat spiritus ⁊ malam qualitatē inprimit in Nō 3°
mēbris. Et ideo qr in sanis mō dicto nō sūt humores peccantes talis medicina euacuat tantuȝ bonos. ⁊ qr euacuationi bonoꝝ humoruȝ. virtus resistit ideo multo magis dȝ illos agitari ⁊ plus virtutem debilitari per sui istrumenti. s. spiritus resolutionē. Itē qr diu medicina p̄manet in stomacho eoꝝ anteq̄ȝ humores ad ipsam trahantur q sunt causa quare ipsa a corpe cito educat: ꝯuenit ꝙ talis medicia i ipa ampli⁹ inducit suā malā qualitatē. Ex quibus pȝ cā apho. verificās. s. ꝙ isti a farmaco debilitant trib⁹ de causis. vna est euacuatio bonorū humorū. secunda est resolutio multa spirituū. tertia est alteratio mēbrorū a mala qualitate.

¶ Celerius vero. Secunda cōclusio apho. homies vtētes malo cibo celerius debilitantur cū purgantur farmaco q̄ȝ sani. cōclusio ꝓbatur quia virtus talium est debilis ⁊ humores boni sūt pauci. igitur p spirituū resolutionē ⁊ hūoris boni euacuationē magis debilitantur. ꝯsequentia tenet ⁊ assumptuȝ declarabit statim. ¶ Nota pmo ꝙ homines Nō p̄
vtētes malo cibo possunt itelligi dupliciter vel quia maluȝ cibum exteriorē assumunt vt fungos erucā ⁊ similia. vel qr habent sanguinē malū q cibus ē magis ꝓpinqu⁹. ⁊ apho. vtroqȝ modo verificari potest. ¶ Nota scđo ꝙ talium ma- Nō 2°

lo cibo vtentium quidam habent plurimos malos humores per totum dispersos. quidā licet habeant plurimos humores malos: tamen ipsos nó habent per totum dispersos neqꝫ eorum malitia toti cōmunicatur. exemplū primi: vt leprosi cachochimi cathetici ⁊ similes. exemplū secundi. vt habentes flegmata in stomaco vel pectore cum aliorum sanitate. cóclusio ergo apho. de primis verificatur. ¶ Nota tertio. ꝙ in talibus p̄mo humor bonus paucus est. Et ideo ex eius euacuatione sequitur celerior debilitas. Secundo mali humores istorū cū agitantur plurimū ad cor effumāt 3° q2 eoꝝ virtus est debilis: faciliter pōt farmacū ip̄rimere. Quarto spiritus habent non multū bonos ideo ex illorum dissolutione fortius debilitantur. pꝫ igitur causa verificans aphorismum. ¶ Cómenti Galieni expositio.

Ex his verbis. In isto cómento Galienus tria facit. primo conclusioné primam verificat. scd̄o secundam. 3° illud verbum. malo cibo vtentes. exponit. ibi 2ª. (Malo vero.) ibi. 3ª. (Quod cibo.) De prima dicit ꝙ ex his verbis cóprehendimus ꝙ habentes sana corpora per farmaca nó proprie purgātur. cū purgatio proprie dicatur de eductióe hūoris peccantis in quali. ⁊ in talibus isti humores nó sunt sed isti sani per ea farmaca consumūtur: quia euacuatur hūiditas substantialis eorum: ⁊ virtus debilitatur: ⁊ sic verificatur cóclusio prima. ¶ De secunda dicit ꝙ vtētes malo cibo habēt corpora plena malis humorib⁹ se inter membra occultātibus. Et ideo quando isti humores per farmacū agitantur necesse est vt eorum malicia detegatur: ⁊ sic debilitātur. ¶ De tertia dicit ꝙ per cibū possumus intelligere aut exterioré aut interiorem qué epar mittit alijs mébris qui est sanguis ⁊ nó est dubium malum sanguiné cuꝫ agitatione generare malum morbū: ⁊ sic v̄tus debilitat᷑. Aphorismus. XXXVII.

Sana habentes corpora pharmacijs vti difficile est.

Theo. ¶ Qui corpore bene constant: difficulter ad vsum veniūt medicamētoꝝ.

Leoni. ¶ Qui bene se habent corpore: difficulter ferunt medicationes.

¶ Apho. conclusio hec est. corpora sana inculpate non debent vti farmacijs. probatur. quia talis vsus est eis difficilis ⁊ inutilis: ergo. cósequentia nota. ⁊ assumptum ponitur in littera: ⁊ causa statim declarata est. ⁊ sentētia huic etiam similis prime conclusioni precedentis ponitur. quarta p̄mi

Nō p capitulo. 4°. ¶ Nota tamé circa hunc apho. ꝙ in intelligi-

2° tur de sanis inculpate. ¶ Nota 2° ꝙ vsum farmacoruꝫ esse difficilem istis possum⁹ dupliciter intelligere aut quia ex vsu tali ledant᷑: ⁊ hoc fuit dictū in precedēti apho. vel q2 in ipso actu euātionis sequātur accidētia mala verbi grā. qa sequit᷑ aut vertigo aut sincopis. aut tortio magna in vētre: ⁊

3° hoc 2° modo itelligit Gal. cui⁹ causaꝫ assignabo in cómēto. ¶ Nō 3° ꝙ farmaca euātiua habent proprietaté respiciēté determinatū humoré. ⁊ merito illius illū trahunt sicut magnes ferrū. ⁊ dicunt doctores cōuenientiā in ꝓprietatibus hūoris ⁊ medicie: quaꝝ vna é ad patiēdū: ⁊ reliqua ad agēduꝫ: fundari sup̱ aliqua occulta ꝓprietate aut sīlitudine. Et ideo dicit᷑ medicina similis hūori: qué attrahit. lꝫ in virtute primaꝝ qualitatū manifestaꝝ multotiēs ꝯtrarient᷑. q2 medicina é calida vt collogntida. ⁊ humor euacuādus frigidus vt flegma. ¶ Alij dicūt ꝙ h̄ ꝓprietas humoꝝ siue ꝓportionabilitas ad patiendū talé motū ⁊ medicine ad agēdū sine alia occulta sīlitudine: dr̄ sīlitudo a Gal. ⁊ hoc modo intelligendo pꝫ ꝙ farmacū solutiuū attrahit humoré sibi sīlem. ⁊ s̄nia sīlis huic ⁊ p̄me cóclusioni p̄cedēti ponitur 2ª primi capitulo. 4°. ¶ Cómenti Galieni expositio.

Superiori aphorismo. Gal. in isto cómento p̄mo cōtinuat hunc apho. cū p̄cedenti. 2° numerat accedentia difficilia que sequunt᷑ vsum medicie in sanis. 3° dat istoꝝ causaꝫ. ibi 2ª (Multi. n.) ibi 3ª. (Quia laxatiua.) De p̱te p̄ma dicit ꝙ in precedenti apho. ostendit hypo. qd accidat sanis ex vsu farmacoꝝ. Nā dissoluunt᷑ ⁊ nó purgant᷑. De 2ª p̱te dicit ꝙ multi sani sumpto farmaco incurrūt vertiginé: multi vero stranguriam ventris. i. doloré cū magna angustia ⁊ difficultate expellendi nociua. ⁊ ideo dissoluunt᷑ ⁊ debilitant᷑. ¶ De 3ª p̱te dicit ꝙ medicina est attractiua humoris sibi sīlis. i. cum quo cōuenit in ꝓprietate attrahēdi. ⁊ ille vt attrahat᷑ ⁊ cuꝫ talē humoré nō iuenit. verbi grā. Colerā rubeā aut flegma aut melācoliā aut aquā. tunc vertit se ad sanguiné ⁊ carneꝫ sibi sīlem ⁊ trahit inde cū magna infirmi angustia. vnde vaporibus multis cerebrū petētib⁹ ex forti agitatione fit vertigo: in ventre fiunt dolores cū magna violētia inferat᷑ intestinis ⁊ vētri a farmaco. ¶ Circa istud ꝯmentū cadunt aliq̄ difficultates. p̄ma. qūo medicia attrahit humoré sibi sīlem. ¶ 2ª qūo nō inueniēs ip̄m ꝯuertit se ad sanguiné ⁊ carnem. ¶ 3ª qūo caro ⁊ sanguis dicant᷑ sīles farmaco. ¶ 4ª qūo trahit carné. ¶ Primū solutū est in notatis apho. ¶ Propter 2ᵐ nō ꝙ medicine fortes solutiue vltra ꝓprietatem quā hūt ad humoré trahendū sunt ēt alteratiue mala alteratióe: sed h̄ nō faciunt nisi in tp̱e. Cū igit᷑ inueniūt humoré quem hūt vtiliter attrahere illū attrahūt. ⁊ ille humor medicine p̄mixtus facit eā citi⁹ egredi. q2 sīl cū humore egredit᷑: ⁊ sic modico tp̱e remanet in corp̱e ⁊ alterat mébra notabiliter ⁊ sanguiné. Et ió dr̄ cōuerti ad ea lꝫ agat. ⁊ ageret etiā exn̄tibus humorib⁹ sīlib⁹. sed citius pellit᷑ q̄ꝫ ita intensaꝫ actioné posset ip̄rimere. Et ió nō app̱et hic ita qn̄ sibi appropriatū hūorē inuenit. ¶ Secūdo nō ꝙ medicina laxatiua: licꝫ habeat ꝓprietaté p̄ncipaliter respicienté datum humorem. tamen ēt est oiuꝫ euātiua. qd̄ pꝫ qn̄ dat᷑ in dosi magna. ⁊ exorbitat in operādo ita ꝙ in sanguiné. ⁊ ió large sanguis pōt dici sibi similes q̄ꝫtū ad ꝓprietaté generalé: ꝓpter qd̄ dicit. carné p̄mo eliquat. 2° hūiditaté ex carne genitā ꝓpter sīlitudiné q̄ꝫ hꝫ cū hūore etiā sufficit attrahere: aut virtus ipsa mébri illam expellit. ¶ Aphorismus. XXXVIII.

Parū deterior cibus ⁊ potus delectabilior vero: meliorib⁹ qdé in delectabilibus magis appetendus.

Theo. ¶ Pot⁹ ⁊ cibus paulo deterior: mō suauior sit q̄ꝫ q melior sꝫ isuauior: an̄ ponēd⁹ ē.

Leoni. ¶ Paꝝ deterior: pot⁹: aut cib⁹ suauior aūt. melioribus qdé: sꝫ min⁹ suauib⁹: est preferendus.

¶ Apho. conclusio est hic. Cibus declarabilior ⁊ parum deterior est magis appetendus cibo indelectabiliori ⁊ parum meliori. Conclusio probatur. Talis cibus melius digerit᷑. igit᷑ est magis appetendus. cōsequētia ⁊ cōsequēs statiꝫ declarabunt᷑. cócordia huius apho. colligit᷑ secūdo regiminis acutoꝝ textu cómēti. 22. ⁊ 3ª p̄mi. cap̄lo de regimie eius qd̄ comeditur ⁊ bibitur. ¶ Nota primo ꝙ ille cibus exterior

Nō dicit᷑ absolute melior q merito dispónis sibi intrinsece é paratior ad melioré humoré conuerti ⁊ facilius digeri. ⁊ hoc quantum est ex parte hūoris. aut ꝓpter complexioné manifestam: aut propter ꝓprietaté occultā. aut ꝓpter modum substātie. aut p̱p̱ plura istoꝝ: vel oia sīl. Et dico notāter merito intrinsecarū dispositionū é aptus in melioré hūoré ⁊c. Nam cibus parū deterior cū conuertit᷑ aliquando in meliores humores. ⁊ digeritur melius q̄ꝫ cibus paꝝ melior vt dicitur in cōmento. nó ergo dicitur melior. q2 melius digeratur vel in melioré humorem cōuertat᷑. q2 hoc accidit nó per se merito dispositionis cibo paꝝ deteriori intrinsece sed merito melioris applicationis cósequentis voluptuatióe isto

A machi agentis. ¶ Nota 2° q̄ cā melioris delectationis in
2° cibo vno q̃ȝ in alio. aut est ꝓpter ꝯuenientiaȝ cibi a stoma/
cho in qualitate manifesta. sicut cõplexiões lapse nãles de
lectant̃ in silibus vt dr̃ scđo tegni. aut propter ꝯrietatem in
eisdē manifestis qualitatibus. sicut dr̃ scđo tegni. q̄ preter
naturalis cõplexio gaudet ꝯrijs: aut ꝓpter occultã ꝓprie/
tatē: sicut videmus multos magis delectari in caseo: ⁊ mi/
nus in carnibus. aut ꝓpter modũ substantie. aut ꝓpter sa/
porē. Ex quo pꝫ cā quare multotiens cibus sapidus est tñ
corpori nociuus. Cõtingit enim cibũ in vno istoꝝ esse ꝯue
3° nientē cũ stomacho ⁊ in multis alijs posse obesse. ¶ Ter/
B tio nota q̄ dr̃ cibus paꝝ deterior. Nam de multo deteriori
4° apho. nõ verificat̃. ¶ Nota 4° q̄ cũ cibus sumit̃ cũ delecta
tione stomachus eum amplectit̃. ⁊ naturalr̃ sibi multũ ad
heret: ⁊ iõ multũ fortiter agit ipsuꝫ digerēdo. Cõtrariũ aũt
euenit cũ cibus cũ abominatiõe capit̃. qꝛ stomachus refu/
git ipsum. ⁊ agitat̃ in stomacho ita q̄ nõ amplectit̃. nec iõ
bñ digerit̃. ⁊ sequũtur rugitus ⁊ eructuatio. ⁊ talia. ¶ Ex
quo sequitur q̄ melioratio applicationis aliqñ est tanta vt
plus iuuet ad bonificandã digestionē q̃ȝ noceat cibi parua
malicia. ⁊ tũc aphorismi cā est manifesta. Naȝ in cibo tali
melius perficitur digestio. ¶ Cõmenti Gal. expositio.

Non solum. Gal. in isto cõmento. Pri/
mo ostēdit cām verificātē
apho. in gñe. 2° spālr̃. ibi 2ª (Ois eniȝ.) De pª di
cit. q̄ cā quare cibꝰ magis delectabilis est ma/
gis appetēdus: nõ est sola īfirmi volũtas: sꝫ qꝛ
ipse ex tali cibo magis iuuat̃ ad sanitatē cõsequēdã. ¶ De
2ª dicit: q̄ cibꝰ magis sapidus magis a stõº recipit̃ ⁊ stoma/
chus sibi melius adheret ⁊ ipsum melius digerit. sed cibũ
abhominabilem stomachus fugit. vnde sequit̃ mala dige/
stio ⁊ rugitus: ⁊ fastidiũ. ⁊ inflatio ⁊ vomitus gñant̃: intel/
ligēdo p rugitũ motũ vētositatis in vētre: p inflationē mul/
tiplicationē vētositatis in vētre ita vt tumescat que oia de
vētositate fiũt ⁊ malo ⁊ inordinato motu stomachi pp quē
motũ nõ bñ digerit̃ cibus ⁊ in mãs malas cõuertit̃: q̃ sunt
illoꝝ accidentiũ cause. ¶ Apho. 39.

Senes iuuenibus plerũqꝫ egrotãt mi/
nus. Quecũqꝫ vero egritudines eis
cronice fiũt: multotiens cõmoriunt̃.
Theo. ¶ Seniores magna ex parte minus
egrotant q̃ȝ iuuenes. Attamen q longi his acci
derint morbi magna ex parte insanabiles tota
vita comitantur.
Leoni. ¶ Seniores iuuenibꝰ plurimuꝫ egrotãt minus.
Qui vero morbi ipsis accidunt longi: maxima
ex parte comitantur ad mortem.
¶ Hypo. in isto apho. hãc ꝯclõneꝫ intēdit. senes plerũqꝫ mi
nus egrotant iuuenibus. ꝓbat̃. qꝛ meliori vtunt̃ regimine
vite. ꝯñtia pꝫ: qꝛ plurime egritudines ex malicia regiminis
C cõtingunt. assumptũ patet: qꝛ iuuenes bonũ regimen a ma
Nõ p. lo non ꝯsequēter discernunt cũ inexperti sint eorũ que secũ
dum vitam sunt actiuã. ¶ Nota primo q̄ cũ senes sint du
2° plices. s. primi ⁊ decrepiti. hic aphorismus maxime verifi/
catur de primis. ¶ Nota 2° per iuuenes intelligi aut iuue/
nes proprie dictos: aut capiendo iuueneꝫ p quolibet ante
senectutē existenteꝫ. hoc scđo mõ maxime verificat̃ apho.
cũ pueri sint q maxime inordinate viuant. Et ideo Auicē.
hoc explicuit prima primi. capitulo de etatibus. de pueris:
non autem de iuuenibus. ¶ Tertio nota q̄ dicit̃ plerũqꝫ.
quia aliqui inueniuntur senes ita inordinati sicut iuuenes.
4° ⁊ isti non minus egrotant iuuenibus: immo magis: cũ vir
tutes habeant debiliores. ¶ Quarto nota doctores cõmu
niter intelligere apho. alioꝝ posita paritate. ⁊ q̄ compare/
tur iuuenis ad seipsum senem. quia iuuenes proprie virtu
ti ꝯfidentes in cibis ⁊ potibꝰ ⁊ venereis actibꝰ exorbitant.
Et ideo sepius in egritudinē cadũt. ¶ Sed mihi vr̃ q̄ cõ/
parãdo iuuenē ad seipsum senē stãte ordinata vita vt est se
num. nõ tñ est vera gñalr̃ ꝯ. ¶ Nam qdã inueniunt̃ ex pre
paratione ꝯcta a ꝓncipio gñationis apti ad podagram vel
asma vel lapidem vel ptisim in senectute. ⁊ isti magis egro
tant in senectute aduenięte. sed dico veꝝ esse vt in pluribꝰ.

¶ Quecunqꝫ vero. Scđa ꝯ. senes plerũqꝫ moriunt̃ cũ
egritudinibꝰ cronicis que ipsis nascunt̃. ꝓbat̃ ꝯ. taliũ egri
tudinũ mãe sunt difficilis digestionis ⁊ virtꝰ est debilis in
senibꝰ. igit̃ mã taliũ egritudinũ nõ separat̃ ab eis. Et p ꝯñs
senes cõmoriunt̃ ipsis. ¶ Nõ q̄ hꝫ maxime v̄ificat̃ de scđis
senibꝰ: lꝫ ēt de oibꝰ senibꝰ sit veꝝ. ¶ Nõ 2° q̄ cronicaꝝ egri p. 2
tudinũ quedã sunt pēdētes a mã valde vehemēter frigida
⁊ dñante in mēbris frigidis sicut stãte in cerebro. aut in ner
uis. qñqꝫ aũt pēdent a mã que ⁊ si sit frigida nãlr̃ vt fla ⁊
melancholia. tñ est calida accidētalr̃ vt cũ iste mãe faciunt
febrē. verificat̃ ergo apho. potissime de cronicis mõ ꝓmo.
Nam in scđis multotiens liberant̃ vt a quartana ⁊ ftatica
feb. ¶ Nota 3° q̄ senes cõmori istis egritudinibꝰ põt intelli 3°
gi duobus modis. vno modo qđ moriant̃ ex istis egritudi
nibus. scđo modo q̄ moriant̃ anteq̃ȝ iste egritudines rece/
dant: ⁊ hoc 2° modo maxime verificat̃. ⁊ ita vr̃ cõmētator
intelligere. ¶ Cõmenti Gal. expositio.

Non ois senex. Gal. in isto cõmento
ꝓmo ꝯclõneꝫ limitat
primã innuēdo cãm ipsaꝫ verificãtē. scđo veri/
ficat. scđam ꝯnē. ibi scđa. (Quoꝝ virtus.) De
pª dicit. q̄ nõ ois senex minus egrotat q̃ȝ iuue/
nis. ⁊ rõ est: qꝛ nõ qlibet talis plus dimittit malam dietã q̃ȝ
iuuenis. ⁊ iõ cũ virtus sit debilis magis egrotat: ⁊ sic inuit
q̄ cā verificans ꝓmã ꝯnē est q̄ iuuenes vtplm̃ nõ ita cõue/
nienti dieta vtunt̃. ¶ De 2ª dicit: q̄ qꝛ virtus illoꝝ est debi/
lis. iõ est cā quare cũ moriunt̃ egritudinibus cronicis ⁊ ꝓ
prie: qꝛ cā morbi a tali virtute nõ digerit̃ velociter: ⁊ in tpe
multo virtus deficit. Ratio vero quare cā morbi nõ cito di
gerit̃: est qꝛ morbi diuturni sunt semp frigidi: vbi sunt mor/
bi mãles. i. pēdent a mã nãliter frigida: ⁊ hec est cā quare
isti morbi sepius accidunt senibus qꝛ sunt magis ꝓportio/
nales sue etatiue cõplexioni. ¶ Apho. 40.

Branci ⁊ corize in valde senibus non
maturantur.
¶ Raucedines ⁊ grauedines maiori Theo.
bus admodũ natu concoq nequeunt.
¶ Raucedines: ⁊ grauedines in valde senibus Leoni.
coctionem non admittunt.

¶ Apho. ꝯclõ est ista. brãci ⁊ corrize nõ maturant̃ in valde
senibus. ꝓbat̃. qꝛ ista sunt de mã difficilis digestionis ⁊ in
senibꝰ est virtꝰ digestiua multũ debilitata ⁊ precipue in mē
bro illo in quo multiplicant̃ branci ⁊ corrize. igit̃ nõ matu D
rant̃: nota est ꝯñtia. ⁊ assumptũ statim declarabit̃. ¶ No/ Nõ p.
ta primo q̄ inueniunt̃ hec noia in hac mã medicis cõsueta
brancus ⁊ corriza ⁊ catarrus. Et catarrus qñqꝫ significat
oēꝫ fluxũ materiei de vno mēbro ad aliud: qñqꝫ magis stri
cte fluxũ humiditatis a cerebro ad loca deorsuꝫ. 3° ꝓprijssi
me p fluxu humiditatis ad pectus ex capite. 2° mõ capien/
do catarrũ est cõis ad brãcũ ⁊ corrizã. ¶ Brancus aũt dr̃
descēsus humiditatis a capite ad fauces: q̃ grece brãci di/
cunt̃. sed corriza dr̃ fluxus humiditatis ad capite ad nares
qꝛ ossa illa nariũ grece dicunt̃ cora. ¶ Nota 2°. per valde 2°
senes intelligi decrepitos: quorũ virtus est defecta multuꝫ
⁊ ꝓcipue digestiua ⁊ maxime in cerebro q̄ vlr̃ est humidũ
⁊ nõ multũ supfluitatũ frigidarũ maturatiuũ. ¶ Ex qbus

pz apho. verificatio. q si dicat q brāci ⁊c. sint egritudines ꝓportionales valde senibus ⁊ iō minus piculose. vide solutionem supra in cōmēto. qbuscunqz his. similis snia hr qnta tertij. capitulo de catarro. ¶ Cōmenti Gal. expositio.

SI superiori hunc. Gal. i isto cōmēto pmo cōtinuat istū apho. cū supiori. 2° ampliat ipsuz cū verificatione. ibi 2ª. (Nō soluz.) pma pars pz: ex quo intelligit q in pñti apho. senes cronicis egritudinibus cōmori intelligit maxime mō 2° exposito in 4° notabili. ¶ De pte 2ª dicit q senes nō solū cōmoriunt brā
E cis ⁊ corrizis sz multis alijs egritudinibus. vbi grā. Poda gra que est dolor iūcturaꝝ pluriū siue pedū siue alioꝝ mē
F broꝝ. Sciatica q̄ est dolor iūcture anche. q̄ iūctura vocat scia friditas intestinoꝝ: de qua tñ singulare caplm ab Aui. nō iuenies. sed recurrēduz est ad curā male cōplonis fride stō. ¶ Ego aūt vidi parme duos senes ad tabē pduci ex h morbo q semp flegmata mucilaginosa cuz duro stercore ⁊ tarde egrediēte emittebāt ⁊ cōicata passiōe stō° peruenerūt ad ablationē digestiōis ⁊ difficultatē deglutiēdi. ⁊ est egri
G tudo in senib⁹ mala valde. ¶ Asma est egritudo officialis pp repletionē cānulaꝝ pulmonis ipediēs ⁊ difficilē faciēs
H anhelitū. ¶ Tussis est mot⁹ pectoris ⁊ pulmonis ꝯcussiu° ad rē nocentē expellendā. gibbositas est tortio spine ad añ vel retro vel lat⁹: ⁊ certi alij morbi silēs istis in h q sī duri ad sanādū in iuuenib⁹ quāto magis in senib⁹: ⁊ sic habetis cām ⁊ aphorismi amplitudinē ⁊ vificationē. ¶ Apho. 41.

QUi exoluunt frequenter ⁊ fortiter sine manifesta occasione: repēte moriunt.
Theo. ¶ Qui sepe ⁊ multū exoluunt sine cā manifesta: ij de repente moriuntur.
Leoni. ¶ Qui frequenter: ac fortiter absqz cā manifesta exoluuntur. de repente moriuntur.

¶ Apho. ꝯclō est ista. Qui sincopizant fortiter ⁊ frequēter moriunt subito. pbat. qr in istis est fortis cā ꝓstratiua vtutis ppe cor. ⁊ virtus impressionis nō potens resistere. ergo ꝯsequentia notat: ⁊ assumptū patebit. ⁊ silem sniaz colliges. xi. tertij. caplo de sincopi ⁊ signis ei⁹. ¶ Nota p̄ q p
Nō p. eos q exoluunt itelligere debem⁹ illos q sincopiz patiunt.
2° ¶ Nō 2° q sincopis descripta est pticula pª. i° apho. 23°. q̄ egerunt. Et tu ibi vide p me notata in qōne posita in cōmē
3° to de sincopi ⁊ descriptōe sua ⁊ cāis. ¶ Nō 3° drīaz iter sin
I copim lipotomiā ⁊ casuz vtutis ⁊ estasiz ibi positā. ¶ Nō
4° 4° gñales cās in qb⁹ oēs sincopes ꝯueniūt: q̄ vt ibi dr sunt tres. Aut. n. fit sincopis ex motu spūs vitalis ad interiora. Aut 2° fit ex sfocatiōe ei⁹ ⁊ phibitōe sue expulsiōis. Aut 3° fit pp paucitatē ⁊ subtilitatē eiusdē. ¶ Ex qb⁹ trib⁹ cāis vi debis drīam in sequētib⁹ aphorismis iter sincopim apople
K xiā epilepsiā ⁊ sfocationē matricis. sz multotiēs cū sfoca
5° tione matricis accidit sincopis. ¶ Nō 5° q sincopis dr fortis duob⁹ modis. vno mō: qr valde multe auferunt opationes sensibiles ⁊ motiue. 2° qr ab hac ablatiōe opationū difficulter corpus releuet. ⁊ pōt addi terti⁹ modus in quo isti
L ambo ꝯiūgunt: ⁊ scōm hūc tertiū modū maxime verificat
6° apho. ¶ Nō 6° q sincopiz dicim⁹ frequētē pp puitatē tpis
M iteruenietis inter vnā sincopim ⁊ aliā. ⁊ iō in frequēti sinco
7° pi icludit q sint multe. ¶ Nota 7° q sincopis q̄nqz fit a cā manifesta. i. pcussiōe fumo venenoso potu rei hñtis h facere: sicut veneni mō talē nō oz esse mortalez. q̄nqz vō ꝯuenit a cā corpea. ⁊ h aut p cōitatē. aut p ꝓprietatē. nā cor cōicat ori stō° ⁊ tali cū ꝯiūgit colligātia vt mā mala cholica in eo ꝯtēta mordicationē faciēte fortē cor ad se retrahit spūz. ita vt inde sincopis sequat: q̄nqz tñ fit pp ꝓprietatē: qr pp nocumentū cordi ꝓpriū. Itē cū pp cōitatem accidit q̄nqz est p cōitatē mēbri vicini q̄nqz p coitatē mēbri distantis: vt in forti dolore. Ad ꝓpositum maxime fit a cā intrinseca sincopis fortis ⁊ frequenter: q̄nqz fit per cōitatē aut proprietatē mēbri multum cordi vicinantis. ¶ Nota 8° q causam ⁊ materiam sincopim facientem fortem virtus conatur eijcere. ⁊ ideo si perseuerat in faciendo sincopim frequentem signuz est q virtus illam materiam non potest vincere vel a loco nobili propellere. ⁊ ideo significat huiusmodi materie dominium supra virtutem. ¶ Ex his igitur patet primo quare hypo. dixit fortiter ⁊ frequenter. patet 2° causa verificās apho. cum iste conditiones fuerint seruate. nam quia sincopis est fortis significatur fortitudo cause. ⁊ quia frequens significatur vicinitas eius ad cor ⁊ virtutis impotentia ad dominandum materiei: ⁊ quia illa facit sincopim significatur q pugna est fortis. modo cum pugna est fortis cito terminatur: ⁊ cum virtus succumbit terminatur ad mortem. ⁊ ideo isti cito moriuntur ⁊ valde celeriter.

Circa hanc litteram queritur ꝓpter quid sincopizantes fiunt liuidi vel virides. Respondetur q hoc est propter paucitatem caloris in exterioribus hora sincopis. ¶ Secundum dubium propter quid in sincopi torquent collum: dicit q hoc est propter debilitatem virtutis motiue colli. nam continere caput est operatio virtutis motiue: vt habet videri alibi. ⁊ sumitur a Gal. in libro de rigore. ¶ Tertiuz dubiū quare accidit sincopis in forti dolore membri exterioris, videtur enim q deberet prohiberi. qr per talem doloreȝ mouetur spiritus ad exteriora. ⁊ eodē modo queritur de gaudio pernicioso. hic dicitur q in istis casibus prius multus de spiritu dissoluitur. ⁊ cum ad multam paucitatem venerit tunc naturaliter cor depauperatur attrahit ad se: ⁊ tunc reliqua membra depauperantur eo ita vt in operationes sensus ⁊ motus exire non possint q causis sincopis patulatine approximatis accidit sincopis q̄si subito. ¶ Quartuz dubium vtrum in morte semper contingat sincopis. ⁊ videtur q sic cum semper ante mortem ad tantā veniunt spirituum paucitatem ⁊ cordis tantum defectum q reliqua membra vitali carent spiritu ⁊ priuentur ab exitu inter dictas operationes. ⁊ q nō arguitur: quia in morte naturali non debet esse sincopis cum nulla dispositio preter naturā sit in ea. hic respondent quidam q in omni preternaturali morte accidit sincopis. In naturali autem morte ⁊ si fit destructio maioris partis pluriū virtutū ⁊c. tñ talis nō est sincopis qr nō est preternaturalis destructio: immo nālis. ⁊ iō in diffinitiōe sincopis oz addere preternālis destructio ⁊c. 2° pōt dici q in morte nāli pcedit sincopis que est nālis. nec magis repugnat nālem esse sincopim q̄z mortem. vel 3° dr q nō semp ante mortem est talis destructio propter defectum cordis dictum. ¶ Cōmenti Gal. expositio.

NOn oēs qui subito. Gal. i isto 2° tria facit. p̄ docet quō apho. intelligitur. 2° verificat apho^m p exēplum ⁊ cām. 3° ostendit que dicantur cāe manifeste. 2ª ibi. (Sed ex solutis.) 3ª ibi (Sunt aūt.) De prima dicit q nō oēs q exoluunt frequenter. vel oēs qui exoluunt fortiter. vel oēs qui exoluuntur sine manifesta cā subito moriuntur: ita q si diuisiue intelligatur apho. nō est vlr verus. sed oz q hec tria. s. frequēter fortiter ⁊ sine manifesta cā p vna conditione ponat: ita q oia verificent simul ad h vt ide sequat significatū. s. q moriunt subito: ⁊ hoc declaratur per exempla. nam vnus dissolutus fuit in balneo propter fumum maloꝝ lignorum. ex quibus balneuz calefactū erat ⁊ nō mortuus est. ¶ Alius dissolutus fuit minus in balneo. ali⁹ q modicū comederat in qbus causa fuit defectus oris stomachi: qr laxitas propter quam faciliter recipit humores ad eum cōcurrentes: aut nimia illius loci sensibilitas ꝓpter quā ex quolibet cōsueto motu humoꝝ in stomacho fit valde tediosa sensatio

non forti existēte cā. ꝛ iō oēs iste tres ꝯditiones seruent̄ ad vīficandū apho. ℭ De scōa dicit ꝙ illi q̄ exoluunt̄ sine manifesta cā frequenter ꝛ velociter moriunt̄ subito sicut accidit vni q̄ cū sincopiçaret tremorē cordis passus est ꝛ mortuus est. ꝛ ita semꝑ apparet. ꝛ cā q2 nimia dissolutio ꝑꝑ cordis ꝓpriā passionē accidit q̄ fit frequēs ꝛ fortis ꝛ sine manifesta cā significat semꝑ nimiā dissolutionē. i. lesionē factā in locis ꝓximis cordi q̄ cū ad cor venerit seq̄t̄ mors. ℭ De ꝑte 3ª dicit ꝙ manifeste cāe sunt occasiones fluxus ventris emissio sanguinis ꝛ debilitatio lōge egritudines talia istis exñtib9 a leni aliqua cā pōt sincopis ꝯtingere q̄ poterit faciliter tolli: ita vt inde nō sequat̄ mors. ℭ Apho. 42.

Theo. Apoplexiaȝ soluere fortē: impossibile est. Debilem vero non facile.

ℭ Stupor attonitus vehemēs: solui non pōt: leuis non de facili pōt.

Leoni. ℭ Soluere morbū: quem apoplexiā vocant: fortem: impossibile: debilem vero: non facile.

ℭ Hypo. in isto aphorismo intēdit duas ꝯclōnes. 2ª ibi. (Debile vero.) Prima ꝯclō est ista. impolē est curare fortē apoplexiaȝ. ꝓbat̄. q2 in forti apoplexia v̄t9 cerebri est vltimate oppressa: ꝛ ab operibus suis animalibus prohibita. ergo

A ꝯsequentia ꝛ antecedens declarabuntur statim in notatis.

Iō p̄. Similem sententiā habemus prima tertij. capitulo de apoplexia. ℭ Nota primo ꝙ hoc nomē apoplexia ꝑm propriā significationem significat letalem percussionem sed medici transmutant vocabulum ad significandum accidens vel egritudinem quod accidit hominibus ac si essent percussi letaliter. ꝛ secundum modum accipiendi medicoruȝ describitur vario modo ab eis. sed alijs omissis ponam Galieni descriptionem. tertio de accidenti. ꝛ Auicenne prima ter-

B tij. ℭ Galienus hoc modo describit. Apoplexia est mollities corporis cuȝ ablatione regitiue virtutis. ꝛ ꝑ virtutem regitiuā intelligit ibi Gal. v̄tutē aialē cog̃scitiuā. ꝛ oȝ ꝙ ad supplēdū ꝑꝑ opilationē cursuū spūs sensibilis ꝛ motiui vel vētriculoꝝ cerebri. ꝛ hoc si bene ꝯsideret cōuertitur cū illa que ponitur ab Auicen. prima tertij. capitulo de apoplexia. cum dicit. apoplexia est ociositas membroꝝ a sensu ꝛ motu: ꝓpter opilationem contingentem in vētriculis cerebri ꝛ cursibus spūs sensibilis ꝛ motiui vbi per ociositatem nō intelligo absolute ꝑuationē vel ablationē oꝑationū sensus ꝛ motus: sed intelligo ablationē taliū oꝑationū cōnotādo: ꝙ ꝓpter opilationē dictā causet̄ hec ociositas. ꝛ si hec mēbra. s. sensus ꝛ motus nō sunt ꝯ̈cta nāliter. nā in apoplexia doȝ esse mollicies que est īpotentia mouēdi sine spasmo. pȝ ꝙ non opȝ talia mēbra esse cōtracta. ꝛ hoc modo Gal. diffinitio explanat nobis illam Auicen. cuȝ dixit mollicies loco ociositatis. ꝛ Aui. limitat illā Gal. ad molliciē ex opi-

2° latione ꝯtingētem: qd̄ vt plenius intelligat̄. ℭ Nota 2°. ꝙ mēbra ꝓhibent̄ qñq3 a sensu ꝛ motu ꝓpter opilationē cuȝ vl̄i spasmo vt accidit in epilepsia: sed illa ablatio oꝑationū aialiū nō vocat̄ apoplexia: sed epilepsia. nā tūc nō eēt verū ꝙ debilē apoplexiā soluere nō esset facile. Qñq3 aūt priuātur hec mēbra sensu ꝛ motu sine spasmo. sed aut ꝓpter malam cōplexionē cū qua nō est opilatio: aut ꝑꝑ defectū ꝑmo in corde. Et q̄cunq3 de his modis fuerit nō d̄r ablatio oꝑationum apoplexia: sed solū qñ fuerit ꝓpter opilationē ꝯtin-

C gentē in cursibus spūs sensibilis ꝛ motiui: aut in ventricu-

3° lis cerebri sufficiētē sine spasmo illam facere. ℭ Nota 3° ꝙ hoc nomē spiritus sensibilis ꝛ motiuus: qñq3 sumitur pro omni spiritu quo anima tanq̄3 instr̄o vtitur vel est apta vti ad sensuȝ vel motū voluntariū causandū: ꝛ hoc modo quilibet vitalis spūs est sensibilis ꝛ motiuus. nam ad omnem operationē cōcurrit tanq̄3 generale instr̄m anime. 2° modo dicit̄ spūs sensibilis ꝛ motiuus spūs aialis a cerebro genitus vel modificatus vltra vitalem spiritū ꝓ sensu vel motu requisitus. 3° dicit̄ spiritus sensibilis ꝛ motiuus: nō ita large vt primo: nec ita stricte vt 2° sed vt importat omnem spiritū aialem ꝛ oēm spiritū q̄ a corde ad cerebrū transmittit̄. vt ex eo spūs animalis generet̄. Et hoc 3° modo sumit̄ hic qūo vene apopletice ꝛ artarie que sunt inter cerebrū ꝛ cor dñr vie siue spūs sensibilis ꝛ motiui: ꝛ omnes nerui: ꝛ vie cerebri per quas ad neruos aialis spūs demandatur: sed alie arterie: ꝛ alie vene: lȝ per eas transeant spūs vitales: q2 tamen non transeunt per illas illi qui transmittunt̄ a corde ad cerebrū: vt in aialem spirituȝ ꝯuertant̄: non dñr cursus spūs sensibilis ꝛ motiui: ꝓpter qd̄ quedam est sincopis ex opilatiōe aliaꝝ arteriaꝝ que non d̄r apoplexia: nec sibi cōpetit apoplexie descriptio: cū vero claudunt̄ vene apopleti-

D ce ociositas seq̄ēs d̄r apoplexia. ℭ Nota quarto. ꝙ hoc

4° nomē apoplexia: qñq3 sumitur ꝓprie: ꝛ tunc est vl̄is ociositas omniū membroꝝ a sensu ꝛ motu cuȝ circunstantijs supradictis. ꝛ de hac ꝓprie intelligit Hypo. qñq3 vero sumitur specialiter pro cuiuscunq3 membri motiui mollicie vt habet̄ ab Auicen. prima tertij. caplō allegato. ꝛ infra. illo ca° q̄buscunq3 lingua repente intēperata fit. ꝛ hoc 2° modo

E nō loquit̄ hic. ℭ Nota 5° ꝙ cause apoplexie pñt esse multe

5° vt colligit̄ ab Auic. caplō allegato. sed tñ in hoc ꝯueniunt oēs: si doȝ facere apoplexiā modo dicto ꝙ ꝑ eas est vniuersalis ociositas mēbroꝝ sensus ꝛ motus: ꝛ ꝙ illius ociositatis causa est opilatio in vētriculis cerebri vel cursib9 spūs sensibilis ꝛ motiui. ille igit̄ cause que talem opilationē cū dictis circūstātijs facere possunt sunt causatiue apoplexie: vt frigus forte siue mā coangustans vias spiritus: aut dolor ꝓpter quem ꝯ̈cto cerebro claudunt̄ dicte vie: aut repletio: siue cū āpate: siue sine āpate: tam in ventriculis cerebri q̄3 in vijs a cerebro spūs ad alia mēbra vel vijs spiritus a corde ad cerebꝝ: ꝛ h̄ sunt colligēda ab Aui. loco allegato.

F ℭ Nota sexto. ꝙ apoplexia quedaȝ est a causa ꝑmitiua vt

6° ꝑcussione vel re cōprimente: vt osse panniculos cerebri cōprimente. vt erat in dño Jacobo bonino. quedaȝ vero a cā corporea vt repletione. hic vero loq̄mur de apoplexia a cā corporea ꝓueniente. nam illa que ꝑcussionem ꝛ cōpressionem venarum apopleticarum ꝛ malam cōplexionem seq̄tur: facilius curat̄. restat ergo ꝙ loquamur de apoplexia materiali solum per proprium cerebri nocumentum con-

G tingens que est vt plurimum. ℭ Nota septimo. ꝙ huius

7° apoplexie causa est ꝑ̄sentia materiei multe in ipso cerebro. nam pauca non sufficeret facere tm̄ impedimentū vt sequatur vl̄is ociositas. Ex quo pȝ ꝙ ad cām remouendā multū tempus req̄ritur. ꝛ q2 cerebrū nō est mēbrū calidum. ꝛ talis mā in eo contenta vt plurimum non est faciliter digestibilis ideo ampliori tempore est opus ad dictaȝ cām remo-

H uendam. ℭ Nota 8° distinctionē materieꝝ apoplīe qñq3 su-

8° mitur ex parte causaꝝ: ꝛ sic nō sumit̄ hic. qñq3 ex ꝑte intensionis vel fortitudinis. ꝛ h̄ mō intelligit̄ hic ab hyp. distinctio inter fortē ꝛ debilem: ac si velit vl̄r oēm apoplexie speciem sub istis duabus cōtineri: qd̄ ēt v̄r innuere Gal. in cōmento. sed bñ cōbinādo dicta Aui. ꝛ Gal. hic vñr innuere quatuor gradus quoꝝ tres cōprehenduntur sub forti apoplexia. ꝛ vnus sub debili. primus ꝛ fortissimus est cum isti apopletici nec mouent̄ nec sentiūt nec est in eis anhelitus. scōs est cuȝ respirant ita ꝙ raro anhelant. ꝛ tunc respirant dure ꝛ angustiose. ꝛ vox est similis voci strangulati. ꝛ tunc passio est in 2° loco fortitudinis. Si v̄o anhelitus sit diuersus: nō tñ intrinsecus est in 3° gradu. Si v̄o anhelitus remaneat vnius ordinis: q2 diuersitatem nō hȝ velociter: tūc apoplexia dicit̄ debilis ꝛ solū hūc quartū gradū sub debili

I cōprehēdit. ℭ Nota nono ꝙ q2 pectus mouetur ꝑ muscu-

9° los in hanelando. iō deficiēte ex toto influxu cerebri ꝛ multum debilitato musculoꝝ calore ꝑuant̄ motu: ꝛ hoc modo ex toto ꝑuat̄ anhelitu: ꝛ cū adhuc remanet aliq̄d v̄tutis in

musculis aialis mouent saltē naliter ad pect⁹ dilatādū sed mutato impedimēto exñte modicū mouent ꝛ inordinate: pauco vero exñte mouētur ordinate. ¶ Ex quo pꝫ primo ꝙ lꝫ cerebrū nō sit ita pncipale mēbrū sicut cor. tñ ei⁹ in fluxu deficiēte cor morit: qꝛ deficit anhelit⁹. Et iō calor cordis suffocat. Ex h pꝫ 2° q̄re fortis apoplia sit icurabilis. nā cuꝫ in ea cor male euentat: ita vt diu nō possit stare vita cū tali defectu euētatiōis: ꝛ in tā modico tpe: quāto pōt cor pseuerare sine ampliori euētatiōe cā faciēs apopliaꝫ remoueri ñ pt: iō citi⁹ morit q̄ꝫ ad curā possit vēire. ꝛ sic ē vificata pᵃ 2.

¶ Debilē vero nō facile. 2ᵃ 2. Apoᵃ debilis cū difficultate curat. pbat 2. hui⁹ apoplie accñā sunt fortia: ꝛ cā ipri mēs difficulter remouet: ergo ꝯñā nota. ꝛ assumptū statiꝫ patebit. pmo igit nota illā dici facilē apopliaꝫ in qua anhelitus appet ordinat⁹: ꝛ itelligo p facilē illā merito cuius in corpe ēt tempato necessitas ad euētandū fieret ordinatus vt dicā in qōne. ¶ Nota 2° ꝙ lꝫ talis apoplie accidentia respectu accidētiuꝫ alioꝝ sint leuia. tñ absolute sunt fortia vt cōprehendere potes ex descriptione supra posita.

3° ¶ Tertio nota ꝙ cā imprimēs in cerebrū ita vt inde sequat apoplia necessario fortiter imprimit: cū tñ fortia faciat accidētia. Et iō difficulter est remouibilis: vel meli⁹ tñ h loqt de apoplia a cā corpea puenēte: ꝛ p pprietatē in cere°. talis aūt est a mā opilāte cere' vētriculos: aut cuꝫ apāte aut sine apāte. si sine apāte nō fit apoplia nisi multa exñte mā: ꝛ talis a cerebro difficulter vincit ꝛ a vtute pcipiēte cū vtplm sit frida viscosa. Si cū apāte qōlibet tale in cere° difficulter curat. ex his pꝫ cā vificās 2neꝫ scdam ꝛ sumit tal's snia pᵃ 3ⁱ. qnto ca° de apoplexia vbi iste aphorismus allegat.

Quelꝫ fortis apoplexia icurabil' existit.

U trum quelibet fortis apoplia sit incurabilis. Negatiue arguit sic. Apoᵃ in q̄ anhelitus nō appet. ꝛ hō iacet quasi mortuus est fortissima. sꝫ multe tales sꝫ curabiles igit apoplia fortis ē curabilis. Assumptū totū colligit ab Aui. loco allegato cū dixit. aliqñ accidit vt homo apoplexiā incurrat: ꝛ nō sit dria inter ipsuꝫ ꝛ mortuū: ꝛ nō appet in ipso aliqd anhelitus: deide reuiuiscit ꝛ sanat nos plures vidimus tales. ¶ Scdo pncipaliter arguitur

2° omnis debilis apoplia est curabilis. igit aliqua fortis. pbo argumētū: qꝛ tātā stat esse pportionē cāe apoplexie debilis ad virtutē patiētē quāta est in determinata forti: ꝛ ꝙ tanta possit esse pportio talis arguit. qꝛ tātam stat esse proportionē in debili apoplexia ad debilem vtutē: quāta est in forti ad fortē virtutē: cū in infinitū cōtingat virtuteꝫ debilitari. ¶ Tertio sic: fortis epilepsia ē curabilis in q̄ est anhelitus diuersitas. igit ꝛ apoplia. ꝯñā nota ꝛ assumptū pꝫ: qꝛ si negat ꝯñā: det diuersitatis rō. ¶ Quarto. fortis subeth est curabilis vt pꝫ pᵃ tertij. igit ꝛ fortis apoplia. ꝯñtia tꝫ: qꝛ subeth ꝛ apoplia idē sunt: cū in subeth sit ociositas membroꝝ a sensu ꝛ motu: ergo ꝛc̄. ¶ Quinto: fortis sincopis ē curabilis. igit ꝛ fortis apoplia. pbat ꝯñā: qꝛ nō minora sꝫ accñtia in forti sincopi q̄ꝫ in forti apoplia: ꝛ in mēbro pncipaliori est nocuᵐ: puta in corde. igit citius ex sincopi tali oꝫ seq mors q̄ꝫ ex apoplexia. ꝛ difficilius oꝫ remoueri: cū virtus pp nocuᵐ nobilioris mēbri sit magis debilitata. ¶ Sexto arguitur ꝙ nō quelibet debilis difficulter curatur. nam p seqtur. q̄libet debilis est difficulter curabilis. igit q̄libet debilis apoplia est curabilis: qō est falsuꝫ. Itē ifinite remissa est aliq̄ debilis apoplia cū quelibet ad nō gradū terminat. ꝛ p ꝯñs ab infinite remissa cā pōt accidere. ꝛ ideo infinite faciliter pōt aliqua apoplia remoueri: pꝫ ꝯñā cū antecedente. ¶ Ultimo: qꝛ ex apoplexia impossibile est venire ad sanitatē. igit nō est curabilis. Assumptū pꝫ: qꝛ apoplexia aut interficit aut in paralisim transit.

3°
4°
5°
6°
7°

Oppositum dicit hypo. in aphorismo: ꝛ Auic. loco allegato: ꝛ serapio prio breuiarij.

In qōne faciā quatuor articulos. in primo limitabitur descriptio apoplie. in 2° dabo cōem modum rñdendi ad quesitū. in 3° dabo alium modū q mihi videbitur melior. in 4° mouebuntur difficultates.

Quantū ad pᵐ nō ꝙ de re q̄ est apoplia duo diuersi iueniunt modi rñdēdi: qdā. n. dicūt apoplexiā esse egritudinē. s. opilationē vētriculoꝝ cerebri quā seqt mollicies corpis cū ablatiōe vl' opationū cognoscitiuaꝝ: ꝛ huius snīe vr esse gordonius. Et ꝯfirmat. qꝛ dignius est ponere curā egritudinis q̄ꝫ accñtis mō videmus doctores ponere curā talis opilatiōis. igit p apoplexiā intelligunt talem opilationē. ¶ P. si apoplia fuisset isto modo ociositas ꝛ nō opilatio oportebat non determinare de ea in pᵃ 3ⁱ vel in ca. de egritudinib⁹ capitis cū esset accñs cōe toti vel saltē oib⁹ mēbris aiatis cuius tñ oᵐ fecit Aui. ꝛ serapio ꝛ aliabas ꝛ rasis ꝛ oēs medicine doctores. ꝙ si dicat h iō factū esse. qꝛ h accñs maxime depēdet ex capitis lesione tūc pariter de se. fuisset determinādū in capitulis d egritudinib⁹ cordis qō nō est factū. ¶ Et h mō describēda est apoplia scdm hāc viā. Apoplexia est opilatio vētriculorū cerebri vel cursuū spūs sensibilis ꝛ motiui q̄ sine spasmo ē apta facere mēbra ociosa oīno in motu locali ꝛ opatiōe cognoscitiua carētia. intelligēdo hic p ociosa nō ꝙ nullo mō moueant cū in apoplia moueant ea exñte debili. naꝫ q̄nq deglutiūt vt pt accipi ex dcis Aui. pᵃ 3°. c. de cura apoplie. nā pcipit ꝙ dent pillule. sed sumit carētia sensus ꝛ motus p omnimoda carētia aut valde magna diminutiōe. ¶ Et pꝫ p hāc descriptionē. p ꝙ Aui. ꝛ Gal'. in descriptione apoplexie itelligēdi sunt nō ꝙ apoplexia sit mollicies vel ociositas. sed opilatio que est hmōi molliciei cā. ¶ Patet 2° ꝙ p hāc descriptionē differt apoplia a sincopi: qꝛ sincopis est pter cordis defectū: nō ita apoplexia. drt 2° ab epilepsia. qꝛ epilepsia est pter spasmū. ꝛ non sine spasmo facit ablationem istoꝝ operationuꝫ vt dicemus infra. In apoplexia aūt ꝛ si aliqñ fit spasmus. tñ apoplexia est opilatio etiaꝫ sine spasmo sufficiens causare dicta accidentia. ¶ Differt autem a subeth: qꝛ stat esse subeth sine opilatione. 2° qꝛ nō oꝫ in apoplexia esse dispositionē p quaꝫ cerebrū retrahit aut retinet spiritus animales vt generaliter oꝫ in omni somno vt dixi apho. 3° huius particule. ¶ Quidaꝫ aūt dicūt apoplexiā esse istā ociositatē. sed ad hoc vt dici debeat apoplexia oꝫ ꝙ hic depēdeat ab opilatione apta sine spasmo p se talem ociositatē ꝛ ablationē opationū sensitiuarū facere. ꝛ sm hoc apoplexia est accidens vt diximus supra ꝛ est cōe mēbris animatis. tñ egritudo quā hoc accidens consequitur est in cerebro vtplurimū. iō in capitulis egritudinuꝫ cerebri ponitur. sed seb. qꝛ est morbus totius nō obstante ꝙ a corde pēdeat: tñ inter morbos cōes cōnumeratur.

Quantū ad scdm articulum supponit. primo ꝙ lꝫ ablatio ꝛ difficultas anhelitus sint signa fortis apoplexie. nō tñ sunt signa conuertibilia nec significatiua necessarie vitatis. nā al's circūstātias oꝫ ꝯiūgi ad h vt ex illis arguat apoplexiā esse fortem. h pꝫ: qꝛ cōtingit ex parua opilatiōe in capite vel corpe valde debili ꝛ frigido modica indigēte euētatiōe auferri anhelitū ꝛ talis nō esset fortis apoplexia vt ꝯstat: qꝛ ibi nō eēt fortis opilatio. ¶ Ex h seqtur p ꝙ circūstātie reqsite ad arguēdū apoplexiā esse fortē cū ablatiōe anhelitus sunt fortitudo vtutis ꝛ necessitatis magnitudo ad respirandū. ¶ 2° seqtur ꝙ eadē dispō in vno est debilis apoplexia que si in alio fortiori eēt diceret fortis. ¶ 3° seqt eādē lesionē opatiōis vel eq̄lē esse maioris nocumenti in corpe fortioris vtutis q̄ꝫ debilioris. ¶ 4° seqtur ab eadem vel simili cā citius pducibile esse ad mortē corpus fortioris q̄ꝫ debilioris vtutis. Totū aūt fundamentū est ꝙ ablato anhelitu citius ad mortē pducit corpus calidi cordis q̄ꝫ fridi: ꝛ magis ledit: ꝛ apoplexia talis in eo dr fortis q̄ in frigido diceret debilis. ¶ Ex qbus pñt

ɔclo. poni ɔclones. Pria. nõ ois apoplexia cũ anhelitus duricie vel ablatiõe eius est fortis. pz de illa q̃ est in corpe frigido.
ɔclo. ℭ Scda ɔclo. in q̃libet apoplexia debili est anhelitus ordi/
ɔclo. natus. pz de eadẽ. ℭ Tertia ɔclo. ois appoplexia p quam anhelitus ꝓhibet in corpe calido ꝛ multa euẽtatione idigẽ te est fortis ꝛ incurabilis. ista ꝓbat: vt in ɔ̃ne prima apho/
ɔclo. rismi. ℭ 4ª ɔclo ois debilis apoplexia est difficulter cura/ bilis. probatur vt in scda conclusione aphorismi.

ℭ Cõtra istã rõnẽ arguit ꝑmo ex illa seqt ꝙ ipole est esse fortem apoplexiã in corpe pauca indigẽte euẽtatiõe. ɔñs fl'm: cũ in isto plimũ mortales apoplexie ɔtingãt. ꝛ ɔña arguit: qr vna de ɔdõnib⁹ fortis apoplexie est ꝙ fit cũ multa neci/ tate q̃ nõ est in tali corpe. ℭ 2° sic. q̃ztũ magna ꝛ fortis opi/ latio põt esse in corpe forti ꝛ calo tã magna ꝛ fortis põt eẽ in frido vt pz. sz ita magna põt eẽ in calo vt ide dicat fortis apoplia. igit ita magna põt eẽ in frido vt sit fortis apoplia. ɔña tz ex mõ arguẽdi hui⁹ põnis. nã arguit apopliaz auferentẽ anhelitũ in corpe debili esse debilez: qr est cũ pua opi latiõe tãq̃z adeq̃ta cã. igit ex opposito possum⁹ iferre oppositũ. ℭ 3° ɔ vltimã ɔ̃nẽ arguit: qr stat alicui⁹ debilis apoplexie tã fixã ꝛ multũ resistẽtẽ esse cãm sicut ẽ dare fortẽ. ꝛ tũc erit mortalis. igit nõ difficulter curabilis. nã expiẽtia. notat hoies debilis ṽtutis cuz debili apoplia mori dũmõ multa sit in eis necessitas nec hypo. ad h̃ nos arctat ꝙ ois debilis apoplexia sit curabilis: qd̃ tñ seqtur ex dictis. Cõfirmat. sicut stat ex debili febre. que lz salubris eẽt in vno aliũz mori ita dz ɔtingere de apoplexia. igitur stat apoplexiam debilem esse incurabilem.

3ᵘˢ articulus. Quantũ ad tertium articulum nota primo ꝙ multotiens dicimus accñs forte scdm sue cause fortitudinẽ ita ꝙ similem dispõnẽ dicimus esse fortius accidẽs in multuz resistentibus. qr a fortiori cã depẽdet. ℭ Scdo nota queadmodũ in p̃cedẽti articulo dr̃ ablatio anhelit⁹ nõ est signuz certũ fortis apoplie sz veꝝ vt in plurib⁹. nã oẽz apopliam depẽdẽtẽ ab opilatiõe tali ꝛ tãta sufficeret in forti corpore ꝛ calide cõplexiõis auferre anhelitũ ꝛ ipsuz durũ ꝛ inordinatũ facere dicimus fortẽ ꝛ solũ talẽ: ꝛ iste modus est aliqd dicere difficile vel magnã actionẽ in cõparatiõe ad cãm sicut motus sursum lapidis cẽtũ libraꝝ velocitate vt vnũ ꝛ durãte p horã dicimus in phia maiorẽ actionẽ q̃z motũ lapidis vnius libre velocẽ vt duo ꝛ durãte p vnũ diẽ. ℭ Tertio nota ꝙ corpoꝝ q̃dã sunt in qbus virtus motiua anhelitus est debilis ꝛ necessitas pauca in qb⁹ ẽt supueniẽte apoplexia infrigidat cor. ita vt paucissima egeãt euẽtatione. in his igit corpibus debilis opilatio est cã aut duri anhelitus
1ª ꝛ 2ª ɔ. aut auferẽdi ipsum. His igit habitis pono ɔclones duas primas precedẽtes articuli approbãs. ℭ 3ª ɔclusio. omnis
3ª ɔclo. apoplexia pẽdẽs a cã q̃ in forti corpore multa euẽtatiõe indigente sufficeret anhelitũ durũ aut inordinatũ facere vel ipsum auferre est fortis ꝛ icurabilis. ꝛ ista sit ꝓ mẽte Gal.
4ª ɔclo. ꝛ hypo. ℭ Quarta ɔclo. Aliqua debilis apoplia est mortalis pz ex motiuo contra precedentem positionem.

4ᵘˢ articulus. Quantum ad quartuz sit hec prima difficultas. pp qd sincopis in qua aufert sensus ꝛ motus in forti ꝛ calo corpe est curabilis. sz nõ apoplexia vt petit in articulo p̃ncipali. Rñdet ꝙ cã sincopis nõ est ita fixa. nec retractio spũum ex coꝝ paucitate tollit cuz regenerati fuerint: dolores ẽt remouent ꝛ nõ multo tẽpore: sed cũ con
2ª dif. uenit cãm esse eque fixã: fit etiã sincopis incurabilis. ℭ Secũda difficultas q̃re in epilepsia cum anhelitus sit durus ꝛ mẽbra priuant sensu ꝛ motu nõ ita imminet mortis piculũ sicut in apoplia imo cito a porismo liberant precipue cũ a simili cã ꝛ simili mã pẽdẽt. vr̃ enim ꝙ sunt in apoplia ex toto ꝓhibet trãsitus spũs aialis ab instr̃a sensus ꝛ motus. ita est in epilepsia in qua mẽbra oino ab operationib⁹ suis priuant. Et p ɔñs eque magna ꝛ fortis opilatio dz esse in tali epilepsia sicut in apoplia ꝛ eque difficulter curari. ℭ Hic dr̃ a qbusdam negando. ꝙ in epilepsia aliqñ sint oẽs operationes sensus ꝛ motus ablate. immo non integre auferunt vt cõstat ex diffinitione epilepsie posita ab Auicen. prima tertij. tractatu qnto. ca° de epilepsia. ℭ Dicit etiã ꝙ in epilepsia opilatio in cerebro cõtingens non est cõpleta. sed bñ in apoplexia: ꝛ hoc colligi põt nono theorice ab aliabate ca°. de epilepsia sic dicente ortus autez eius. s. epilepsie. Ex eisdẽ fit qbus ꝛ apoplexia cãis nisi ꝙ in magnitudine subsunt ꝛ grauitate: epilepsiã nãq̃z generãtes cãe in vẽtriculis minime sunt cerebri oibus: queadmodũ in apoplexia dcm̃ est sz fit opilatio qbusdã in vẽtriculis ꝛ neruoꝝ meatibus mẽbra mouẽtiũ. q hãc facit mior est humor q̃z q apopliaz in q̃litate ꝛ q̃ztitate ꝛ suba. s. minus frigus ꝛ minoris quãtitatis est ac minoris grossiciei. iõ epilepsie accessionis tpe corpus ꝛ sentit ꝛ mouetur quod apopletici non habent.

ℭ Cõtra hãc rñsionẽ est ꝑmo mẽs auerroys. 3° colliget. ca° de epilepsia. vbi dixit de epileptico p̃uant oẽs sui sensus ꝛ ṽtutes aiales diminuunt. ℭ 2° ad idẽ est auctas Gal. 3° de interioribus. ca° septimo illa parte subeth sunt ꝛ alia hmõi passionis accñtia. s. epilepsie. qr cũ h̃ patiunt nõ vident nec audiunt nec alio sensu sentiunt nec memorantur. nec intelligunt. Si igit isto mõ p̃uant operationes cognoscitiue. igit ꝛ auferunt motiue. ℭ 3° ɔ h̃ arguit: qr i leui ꝛ debili apoplia nõ est totalis opilatio ꝛ ablatio sensus ꝛ motus vt dixi supra. ꝛ põt colligi ex dictis Auicẽ. loco allegato ꝛ hr̃ nono terapẽtice. ca° de apoplia cuz dicit in debili eos deglutire. ℭ Quarto ɔ eos est expientia: qr videmus epilepticos in statu paroxismi oino nihil sentire ẽt si pungant vel vulnerent nec postea recordari: ꝛ tñ videmus apopleticos multum vtentes nutibus ꝛ vocibus ad significare añq̃z ad cõplementũ accidẽtiũ veniãt. immo in debili viderent potentes ꝛ itelligere ꝛ mouere aliquo mõ ꝛ deglutire ac spuere.

Pro solutiõe ergo positio nullo mõ stare p̃t. igit notãduz ꝙ in apoplexia q̃ est p ꝓprietatez nocumenti cerebri opilatio debet esse talis in eius vẽtriculis vt sine spasmo sufficeret ꝓhibere membra a sensu ꝛ motu: talis aũt motio est pp mãm valde multam sui corpulentia oẽs meatus opilantẽ ꝛ si nõ semp oium facit cõpletã clausionẽ vt in debili apoplexia. ꝛ iõ cuiuslibet talis apoplexie siue fortis siue debilis cã est valde fortis in cõparatione ad virtutẽ cerebri patiẽtis ꝛ nõ nisi cũ difficultate remouenda. sed epilepsie mã tunc facit paroxismũ qñ nocẽs pãniculo vel origini neruoꝝ cũ cã ɔ̃ctionis omniuz neruoꝝ q a cerebro oriunt: ꝛ opilationis attenuatorie ɔsequẽtis istã ɔ̃ctionẽ. talez aũt mãm ɔtingit esse valde modicã respectu mãe apoplexie. nã in ɔ̃ctione illa multũ cõstringunt meatus illi: ꝛ ẽt de se sunt magis stricti q̃z ille ɔcauitates que dicunt ventriculi cerebri. ℭ Ex his appet ꝑmo solutio difficultatis. qr in epilepsia nõ multũ forti exñte cã respectu cause apoplexie: ɔtingit tñ auferre sensuz ꝛ motum pp opilationẽ q̃ in spasmo pp ɔstrictionẽ neruoꝝ ꝛ venaꝝ quo spasmant. ꝛ iõ nõ est mortis tñ piculum. qr hec pauca exñs mã vincit faciliter. ꝛ addũt qdã ꝙ vtplurimũ cõiungitur mã epilepsie plurime vẽtositati que dissoluit facilius q̃z humor grossus. h̃ tñ cã nõ est gñalis. ꝛ tu tñ nota aliquẽ esse porismũ epilepsie mortale. ℭ Ex hoc pz scds modus gñalis spasini ɔtingẽtis in epilepsia. ℭ Pz 3° qũo pñt cõiũgi apoplexia ꝛ epilepsia. ℭ 4° appet qd̃ lz in vtraq̃z istarũ ꝓhibeat ex toto trãsitus spũs ad instr̃a motus ꝛ sensus. tñ nõ ab eq̃libus causis: qr nõ oino in eisdẽ locis peccant iste materie. vñ si mã epilepsie in illo loco poneret vbi est materia apoplie. nõ faceret epilepsiã nec apopliaz. Cã. n. epilepsiam faciẽs est dimidia cã eius q̃ est faciẽs apopliaz vt sumit nono theorice aliabatis. ca° allegato duz dixit. vnde ꝛ fortis cã epilepsiã faciẽs dimidia ei⁹ que ꝛ apopliam ifert.
ℭ Tertia difficultas: qr ex dictis vr̃ seq ꝙ nõ semp apoplia
est mollicies oiuz mẽbroꝝ. prio: qr in solone p̃cedẽtis diffi 3ª dif.

cultatis dictū est qñq3 ꝯiūgi apoplexiā ⁊ epilepsiā3:in qua
est spasmus:⁊ ꝑ ꝯñs nó mollicies.2°.q2 ex quo mä apoplie
forti⁹ ⁊ maius causat nocumentū q̃3 mä epilepsie:seqtur ꝙ
si hec 2ᵃ facit spasmū ét h̄ ꝑma facere d3.3° q2 in apoplexia
facta ꝑꝑ frigus extrinsecū ꝯbit᷑ cerebrū ⁊ eius vētriculi.Et
ideo ꝯñter spasmari debēt nerui queādmodū ad ꝯctionez
anterioris ventriculi cerebri in epilepsia seq᷑ vl̄is spasmus
⁊ sumit᷑ ab Auicen.ca° de epilepsia.supra allegato.4° q2 in
apoplexia que est ꝑꝑ clausionē venaꝝ ⁊ poroꝝ non vr̄ esse
aliqua neruorum egritudo.Et per consequens nec molli/
cies cum mollities videatur importare paralesim.

¶ Ad hoc rñdet᷑ negādo ꝙ mollicies vt ꝓposito ꝑtinet sem
per dicat paralesim.q2 aliqñ dicit paralesim:qñq3 ipotētiā
mouēdi ꝯnotādo ꝙ pēdet a cā q̄ sine spasmo est sufficiēs ta
lem ipotētiā facere:⁊ h̄ mō sumit᷑ mollicies a Gal.in 4° de
accidenti.⁊ ociositas ab Aui.loco allegato q̄uo cōceditur
possibile esse in eodē musculo mollicié esse de spasmo.sicut
de p̄nti frater Antonius de ordine carmelitaꝝ paralaticus
in sinistro latere tñ spasmū patit᷑ i eodē:⁊ sic in apopleticis
in qbus mä nōdū neruis cōicata est.2° cōcedit᷑ oēm apople
xiā esse vniuersalem mollicié.¶ Ad primā igit᷑ instātiā cō
cedit᷑ qñq3 cōiungi apoplexiā ⁊ spasmū.sed tñ o3 opilatio/
nem tūc talem esse in vētriculis ⁊ cursib⁹ spūs sensibilis ⁊
motiui q̄ sine spasmo h̄ sufficeret facere vt dictū est.¶ Ad
scōz negat᷑ argumētū.maius ⁊ forti⁹ causat nocuᵐᵐ mä apo
plexie q̃3 epilepsie.igit᷑ si 2ᵃ causat spasmū ⁊ ꝑma.¶ Ad ter
tiū cōcedit᷑ ꝙ pōt esse spasmus cū tali appoplia.si tñ in illo
casu o3 dici apoplexia o3 clausionē vētriculoꝝ cerebri ꝑꝑ
frigus esse tātam vt ét si esset sine spasmo sufficeret auferre
mō dicto sensum ⁊ motū.¶ Ad q̃rtū p3 solutio ex dictis.

4ᵃ diffi/cultas. ¶ Quarta difficultas.supposito ꝙ sine opilatiōe vētriculo/
rum cerebri fiant spūs aiales isufficiēs instr̄m sensus ⁊ mo
tus ꝑꝑ malam cōplexionē cerebri calidā3 vel frigidam ita
vt sit totū corpus ociosum.quero vtrum erit ista ociositas
apoplexia.dicendum ꝙ non vt constat.sed accidit ratione
congelationis vel alterius male complexionis.

5ᵃ diffi/cultas. ¶ Quinta difficultas.vtꝝ in apoplia statica nihil sit agēdū
vsq3 ad tres horas.ꝙ sic vr̄ expresse aliabati ꝑ practice.ca°
25.sic dicēti.ꝙ si nō videris.s.signa sanguinis dñantis que
preposuit patiētē oino nō moue!nec aliqd ciboꝝ adhibeas
nec medicamētū donec trāseat.72.horas.¶ In oppoᵐ tñ ē
Aui.ꝑᵃ 3ᶦ:⁊ Mesue in ca.de apoplia q volūt ab ipso rei ini
tio fortes fieri euacuatiōes ⁊ diuersiones:⁊ ita est cōis mo
dus practicandi.¶ Ad dubiū rñdet᷑ ꝙ in apoplia ꝑcipue
debili ab ipso rei initio opandū est si possum⁹ euāndo ⁊ di/
uertēdo vt Aui.⁊ mesue testant᷑:s3 in forti nō ē ꝓ salute me
dicādū nisi cū ꝓtestatiōe.nā ꝑticularib⁹ ex ꝓꝑetatib⁹ idiui/
duoꝝ nō vr̄ claudere repugnātiā aliquē talē liberari:sicut
pleriq3 vlcus in pulmōe patiētes liberati st᷑.¶ Ad aliaba
te3 dicēdum ꝙ fuit illius opinionis cui meliores ꝯtriantur.

Ad argumenta principalia.Ad primum p3 ꝙ
illa apoplexia.de qua Aui.lo
quit᷑ est debilis ⁊ sic neganda est maior vniuersaliter:quo/
modo autem intelligant᷑ distictiones graduum apoplexie
vidisti supra.¶ Ad scōm nego añs.¶ Ad tertiū negatur
ꝯñā:⁊ p3 cā in supra dictis.¶ Ad q̃rtū negat᷑ ꝙ subeth sit
saltē generaliter apoplexia.nā stat cām esse retractionis si
ne opilatione sufficienti ad auferendum sensum ⁊ motum.
¶ Ad quintū p3 ex ꝑma difficultate.¶ Ad sextū p3 ꝑmo
ex dictis.¶ Ad ꝯfirmatione3 negat᷑ ꝙ ab infinite remissa
cā possit apoplexia fieri vt p3:nec terminat᷑ apoplia ad nō
gradum lesionis. ¶ Cōmenti Gal.expō.

Ecidentia In isto cōmēto Gal.ꝑmo
ponit distinctionē specierū
apoplie.2° dat causas cōmunes apoplie.ꝑ cōi/
tatē cerebri causate.3° ondit a quo ꝑncipaliter
sumitur distictio specierū apoplie.4° verificat
aphorismū q̃3tū ad ꝯclusionē ꝑmā ꝑ cām.5° mouet ⁊ soluit
vnā questionē.ibi 2ᵃ (Causa ois.)ibi 3ᵃ (Scōm aūt.)ibi 4ᵃ
(Que magis.)ibi 5ᵃ (Est aūt mirādū.)¶ De ꝑma dicit ꝙ
ista sunt accñtia que ꝓpria:idest ꝑ se in apoplia inueniunt᷑:
q2 subito toti corpi sensum ⁊ motū aufert volūtariū.nō tñ
motū anhelitus.sed si istū motū auferat total'r erit fortissi/
ma spēs eius.sed si apopletici suspirāt cū difficultate ⁊ an
gustia paᶜ est fortis minus q̃3 ꝑᵃ.sed si anhelitus est diuer/
sus multe diuersitatis ét passio est fortis minus q̃3 scōa.sed
si anhelitus est ordinatus passio est debilis.⁊ tu ista itellige
iuxta notata sup apho.⁊ qōne.¶ De parte 2ᵃ dicit ꝙ cā ois
apoplexie est illa ꝑꝑ quā spiritus aialis non pōt descēdere
a cerebro ad inferiores partes:⁊ cū est ꝑ ꝓprietatē cerebri
op3 ꝙ sit (nisi fuerit cā primitiua) a flegmatica humiditate
implente cerebri ventriculos aut propter apostema.¶ De
tertia parte dicit ꝙ magnitudo vel debilitas apoplie h̄ su/
mitur ꝑꝑ fortitudinē cāe morbi quē morbū seqtur apople
xia:⁊ hoc dictū est in 3° articulo ꝑcedentis qōnis.¶ De 4ᵃ
parte dicit ꝙ iō fortis apoplexia est incurabilis.q2 eū seq᷑
impedimētū anhelandi mō quo supra primā ꝯclōnē verifi
caui.¶ De 5ᵃ parte mouet questionē dicēs ꝙ mirandū est
ꝙ lacerti pectoris mouent᷑ in hac passione:cum tñ spiritus
aialis ad eos transire non v3:⁊ ablatus sit motus omniu3
alioꝝ lacertoꝝ ⁊ soluit di.ꝙ putat in istis lacertis esse vir/
tutem motiuā natural'r non tñ voluntarie que virtus exci/
tatur a naturali appetitu cordis ad spiritū.idest aerem at/
trahendu3.⁊ isti lacerti mouent᷑ qñ est plurima anhelitus
necessitas vel aliorum impotentia ad dilatandū pectus.⁊
hic est cā quare in apopleticis inueniunt᷑ lacerti totius pe/
ctoris moueri:⁊ nō sic in aliis passionib⁹ nisi raro:qñ.s.aut
est multa necessitas.aut alioꝝ debilitas.aut ét mouent᷑ qñ
est multū corporis exercitiū ꝑꝑ qd̄ in illa hora multu3 desi
derat anhelitū.sed in apoplexia due cōcurrūt cāe ad faciē/
dum ꝙ lacerti illi moueantur.vna est multa necessitas que
crescit ꝓpter defectum euentationis.secunda est debilitas
virtutis alioꝝ lacertoꝝ:ꝓpter quā isti cū virtute nāli insur
gunt ad adiutoriū sicut iueniunt᷑ moueri in virtute defecta
in febribus in qbus lacerti in pectore mouent᷑ vt ml'te quā
titatis aer attrahatur vno impetu qui paulatim ab eis at/
trahi non potest. ¶ Aphorismus.4ᶦ

STrangulatoꝝ ⁊ dissolutoꝝ:nondu3
mortuorum:non referunt:quibuscū/
q3 spuma fuerit circa os.
¶ Qui strangulant᷑ ⁊ exoluunt᷑:citra
mortē:si ore spumant:non reficiuntur.
¶ Strāgulati:ac dissoluti:nōdū mortui:non re
feruntur:quibus spuma circa os fuerit.
¶ In isto apho.hypo.intendit istam conclusionem.strangu
lati dissoluti nondum:mortui in quoꝝ ore spuma apparet
non sanant᷑.ꝓbatur.In istis est vehemētissimu3 incēdiū in
corde ⁊ pulmone cū valde magna debilitate virtutis igit᷑
necessario moriunt᷑.⁊ ꝑ ꝯñs non sanant᷑.totum añs statim
declarabitur.¶ Nota primo strāgulationē esse idē qd̄ pre
focationem.ꝑfocatio aūt vt sumit᷑ nona tertij est ꝓhibitio
trāsitus anhelit⁹ ad pulmonē ⁊ cor ex quacūq3 cā fuerit si
ue extrinseca vt laqueus aut medicina venenosa aut cibus
ꝑfocatiu⁹ siue lesio in istis anhelitus siue sanguinis cōgela
tio in qbusdā viscerib⁹ vt stomacho ⁊ vesica.¶ Nota scdo
ꝙ hic ꝑ dissolutos debem⁹ itelligere multū debilitatos.⁊
iō apho.loqtur in illis in qbus iste due dispōnes cōiūgunt᷑
sc3 prefocatio ⁊ multa debilitas virtutis:⁊ hoc siue fuerit
multa debilitas ex prefocatione siue nō.¶ Nota tertio ꝙ
spuma est vt in cōmento dr̄ aggregatū corp⁹ ex paruis am
pulis que ex vapore vento vel aere contentis ⁊ re viscosa
circūdāte ꝯstituta sunt ad iuicē copulata.¶ Nō 4° ꝙ mul

tis modis ꝯtingit cāri spumā circa os tā p̄focatorū q̄ʒ alio rū. vno mō: q2 multū celeriter motus aeris p vias strictas anhelitus cōmiscet̄ saliuali humiditati q̄uo circa ora epile pticorum multa humiditate a capite descēdente causatur. Alio mō ꝙ in spuma nō solū sit saliualis hūiditas sʒ aliqd de nāli hūiditate pulmonis a p̄nimio caloris incēdio egre diēs p anhelitū aeri cōmiscet̄ vt in cōmēto dicit Gal. p̄mo mō ꝯtingit spumā apparere circa os strāgulati: ⁊ nō mori. scōo mō moriunt̄ propter cām dictam: ⁊ q2 circa ora stran gulatorū pluries apparet spuma modo scōo: ideo verifica tur hic apho. vt in pluribus: ⁊ nō semp: cū q̄n̄qʒ accidat: q̄n qʒ non. ¶ Ex qbus apparet cā verificans apho. nam vt in plurib⁹ spuma circa ora strangulatoꝝ non apparet nisi pp vehemens incendiū in pulmone. q̄n aūt h̄ vehemēs incen diū ꝯiungat̄ cū prefocatione ⁊ plurima virtutis debilitate non p̄nt ita h̄ntes sanari ēt si statim remoueret̄ cā prefocās vt posset fieri cū esset cā primitiua vt laqueus: ⁊ hoc modo possumus apho. ample intelligere: lʒ aliq restringāt ad pre focatos ad cām intrinsecā: in qbus non possumus ita cito

5° cām prefocationis remouere. ¶ Nota 5° ꝙ hypo. p nō refe runt intelligit q2 non redeunt ad sanitatem.

In p̄fo/catis ra/ro spu/ma ap/paret.

Quereret aliquis fortasse ꝓpter qd in prefocatis ra ro apparet spuma circa os nisi mō secun/do. dicitur hic ꝙ si prefocatio fuerit cū claritate virtutū co gnoscitiuaꝝ: tūc est tumor vehemēs a quacunqʒ cā. ⁊ ideo humiditates ad cor ⁊ interiora mouent̄: ⁊ exiccatur os vt experientia notat. etiā aer sepius celeriter per os transiens loca illa ab humiditate saliuali exiccat. ⁊ iō raro remanet talis hūiditas: ēt aeri sepius celeriter p os egredienti cōmi/scenda: nō sic est aūt in apoplexia ⁊ epilepsia vt cōstat mul tis de causis. Restat igit̄ ꝙ plurimū est ex caliditate dissol/uente humiditatem naturalem. ¶ Similis huic sententia colligitur tertia tertij ab Auicen. dicente. ⁊ q̄n apparet cō strictio anhelitus ⁊ necessitas extrahendi vaporem fumo/sum ad hoc vt educat virtus que efficit anhelituʒ humidi/tatem ad exteriora in anhelitu. ⁊ apparet spuma tunc non est spes in ipso. Ampliatur aūt ad omnē sexuʒ etatem t̄ps anni. ⁊ est vtilis in actu p̄nostico. ¶ Cōmēti Gal. expo.

Spuma generatur Gal. i h̄ cō mēto. 4. fa cit primo notificat spumaʒ quo ad materialia eius ⁊ moduʒ sue gn̄ationis. scōo adapat hoc ad modū quo spuma gn̄atur in ore prefocato/rum. tertio verificat apho. quarto ostendit veritatē apho. non esse vlem: sed vt in pluribus. ibi scōa. (Cum aūt) ibi 3ª. (Aut cum appareat.) ibi quarta. (Sed tamen.) Prima in tres. p̄ notificat spumā vt dictū est. scōo remouet instātiā ꝯ dicta sua. tertio ex dictis ifert iprobationē cuiusdā erroris. ibi scōa. (Un̄ nobis.) ibi 3ª. (Arbitrātes.) ¶ In p̄ª dicit qua tuor. primū ꝙ spuma ꝯcreat̄ ex cōmixtiōib⁹ duoꝝ corpoꝝ. s. vētositatis ⁊ humiditatis. ⁊ hic p ventositatē intelligo ēt aerem vel vaporē: ⁊ p humiditatē intelligo hic corpus hu midū liq̄dum vētositate p̄ticipans ⁊ corpulentia grossiori qʒ sit ventositas. ¶ Dicit scōo quo ad hanc parteʒ ꝙ talia corpora nunqʒ hoc mō cōmiscent̄ nisi prius sint multū diui sa ita vt inde quedā corpuscula ꝯficiant̄. ita ꝙ partes visco sitatis circuūt partes vētositatis. vnde ꝯcreant̄ quedā par tuula grana ⁊ multa. ¶ Dicit tertio ꝙ cū hoꝝ corpusculo ruʒ materia fuerit viscosa ⁊ multa nō cito dissoluit̄: sed diu morat̄ hoc mō cōposita: sicut videre possumus in ore equo rū fatigatoꝝ multo cursu ⁊ in ore porcoꝝ siluestriū irascen tium. ¶ Dicit quarto ꝙ cā diuisionis ⁊ cōmixtionis horū corpoꝝ. s. ventosi ⁊ humidi est collisio ⁊ motus vel vnius vel amborū aut est ꝓpter calorē nimiū. ¶ Ubi nota ꝙ spu ma dissoluit̄: aut q2 pars illa circūdās frangit̄: ⁊ illa corpu scula aerea exeunt: aut q2 aerea pars ingrossat̄ inclusa ⁊ in ventositatē cōuertit̄. vnde totuʒ qd̄ primo erat spumosum

fit aqueū vt apparet in spermate. frangit̄ aūt pars circun/dans viscosa. nō semp a parte viscosa exitū petente: q2 mul totiens versus infra frangit̄ nō obstante ꝙ aer inclusus ni/tatur ad infra mouēdū: sed a virtute dissolutiua que est in ꝯtinēte ex virtute stellarū: vt colligit̄ scōa primi. ꝙ aer non ꝓuenit ad hoc vt in terminis habitatis nō dissoluat̄. ¶ Ex qbus pʒ primo non oēm spumam cuius humidum est vi/scosius diutius morari. naʒ dato qd̄ spuma desinat esse spu ma p ingrossationē corporis ꝯtenti: ꝯstat ꝙ viscosius cete/ris paribus: cū sit densius: citius ingrossabit ꝯtentū. pʒ se/cundo non semp frangi ampulam p ꝯriū nisum corporis subtilis ꝯtenti. VNDE NOBIS. Remouet instantiā que fieri posset q2 tu dixisti ꝙ spuma fit aut ex motu corpoꝝ ex qbus ꝯstituit̄. aut ex calore. ¶ Contra ex calore sine motu nō pōt fieri spuma. igit̄ calorē nō debuisti ponere cām p se. dicit igit̄ Gal. ꝙ p hoc non pōt sibi obijci. nam ita ꝯdicenti bus r̄ndet ꝙ sensu iudicamus ꝙ spuma fit duobus modis. vno modo p magnū motū etiā si ibi nō fiat calor: vt fit spu/ma in mari ꝓpter magnam agitationem. q̄n̄qʒ fit ꝓpter ni mium calorē vt in olla bulliente. ⁊ similiter fit in aialibus. q2 in athletis virtus sui motus cōcreat spumam in oribus eorum ⁊ in porcis siluestribus generat spumam! fortitudo sui caloris: ⁊ in equis currentibus generat spumā vtrūqʒ si mul q2 cū aer multus in eis moueatur spisso motu intus ⁊ extra subtiliant̄ p hūc motū saliue p calorē: ⁊ diuidūtur: ⁊ cōmiscent̄ aeri: ⁊ hoc mō spuma causat̄: ⁊ ēt fumus ꝓpter caliditatem ascendentē de pulmone ad os eque mixtus sa liue p calorē augmētat spumaʒ illam: ⁊ sic ab vtraqʒ simul ista spuma causat̄. ¶ Et tu ex his modis intellige ꝙ cum spuma generat̄ ex calore fit plerūqʒ motus: q a calore cau satur: vt in olla bulliente: sed denominatio est a caliditate tanqʒ principale. ⁊ ita econtra quando fit a motu cōcurrit caliditas a motu facta. quādoqʒ etiā denoīatio est a motu: quandoqʒ autem cōcurrit motus ⁊ calor qui non fit a mo/tu: ⁊ tūc dicimus ab vtroqʒ fieri. ARBITRVNTES. Im probat ex dictis vnū errorē dicens. ꝙ propter dicta illi qui arbitrant̄ spumaʒ que apparet in ore esse a stomacho con/uincunt̄ errore: ⁊ ratio est: q2 impōle est tantā spumā quā/ta in ore istoꝝ vr̄ ascendere a stomacho: siue vomitu vel fa stidio: sine quibus duobus motibus nihil a stomacho ascē dit sensibilr̄. modo in istis p̄focatis spuma apparet sine vo mitu ⁊ fastidio. Item q2 impōle est fumū supple facienteʒ spumā ascendere a stomacho sicut ascendit a pulmone ex/pellente cū flatu: ⁊ hoc manifestat sanguis qui screat̄ a pul mone q vr̄ spumosus: ⁊ quasi subā ipsi⁹ pulmonis spumo/sa vr̄. sed non similr̄ est sanguis q a stomacho: lʒ inter fu mum ⁊ sanguinē a pulmone venientē est differentia: q2 san guis ab eo veniens est multus ⁊ subitus venit cū tussi: sed fumus: q2 exeundo cū expulsione flatus venit paulatim. iō venit sine tussi. CVM AVTEM COLLVM. Dic vt predi citur adaptat Gal. dicta de spuma ad modū apparētie spu me in ore strāgulatoꝝ di. ꝙ cū collū circūdet̄ suffocatiōe. i. cum ꝓhibente anhelitū necesse est fumosum aerē expelli a corde ⁊ pulmone: vt ipse mōstrauit in li. de iuuamēto anhe litus. ⁊ q2 fumosus aer nequit exire pre nimia suffocatiōe: iō angustiat̄ pulmo aialis ⁊ cū maiori angustia expellit̄ hic fumosus aer a pulmone emittēte cū ipso aere p̄te aliquan/tulam sue naturalis humiditatis sicut contingit videre in flatu sanguinis. QVOD CVM APPAREAT. Uerificat apho. di. ꝙ cum appareat. s. ꝙ spuma exeat modo dicto si gnificat pditionem: cum nimia sit angustia pulmonis pro/pter suffocationē: ⁊ pulmo angustiet̄ pre nimio calore sibi a corde misso. si igit̄ accensio spume ex pulmone est ex bu/litiōe caloris: ⁊ ex duritie motus anhelitus ⁊ angustia pul monis est signū mortale. s. tū hic dicit apho. nō esse vlr̄ ve rum: sed itelligit̄ vt in plurib⁹: queādmodū supra dixi illo aphorismo. qbuscunqʒ iuuenibus. ⁊ etiam vt dixi supra in

aphorismi expositione. ¶ Aphorismus. 44.

Crassi valde sm naturam: cito moriũtur magis gracillibus.

Theo. ¶ Qui obesi admodũ sunt ex nã: celerius moriuntur q̃z qui graciles.

Leoni. ¶ Qui natura admodũ crassi sunt: citius intereunt q̃z qui graciles.

¶ Hypo. vult in hoc apho. istã ɔclonem. hoies valde crassi sz nãm citius moriunt̃ gracilibus. pbatur. isti valde crassi minus habent de spiritu ꝛ sanguine: ꝛ venas habent angustiores ꝛ artarias. igit̃ a leuibus cãis moriũtur. ɔña declarabit̃ statim cũ añte. ¶ Nota p̃ modũ exponẽdi istũ aphorismũ sumptũ a Marsilio quẽ sequit̃ Jacobus de forliuio ꝛ ceteri posteriores: esse istũ. premittendũ q crassi sunt plurĩũ modoꝝ. qdã enim sunt tales p abũdãtiã pinguedinis: ꝛ qdã carnis supra tẽperatã habitudinẽ carne dominãte: ꝛ isti magis ꝑprie sunt dicẽdi carnosi. hic intelligit̃ de crassis primo modo. ¶ Scõo premittit q crassi sz nãm dñr q sunt tales sm cõplexionẽ a ꝑncipio natiuitatis cõtractã: lz etiã de his q hñt cõplexionẽ accidẽtalr. talẽ verificet̃ aphorismus. hi aũt q sunt merito cõplexionis nãlis crassi modo dicto sunt frigidi ꝛ humidi: q q̃zuis modicũ sanguinẽ generẽt: tñ pp humiditatis abũdantiã ꝛ caliditatis paucitatẽ reseruant multũ de vnctuoso sanguine q in pinguedinẽ ꝛ adipem cõuertit̃. Sed calidi ꝛ humidi multum habẽt carnis.

Nõ p. Marsilio.

2°

3° ¶ Tertio ꝑmittit q graciliũ siue macroꝝ qdã sunt graciles p ꝑuationẽ pinguedinis: lz cũ ista gracilitate stet spmaticoꝝ mẽbroꝝ latitudo vt venaꝝ ꝛ ossiũ ꝛc̃. Alij vero sunt graciles p priuationẽ grassiciei tam in pinguedine ꝛ carne q̃z in mẽbris spermaticis: qualis est gracilitas melãcolicorũ: ꝛ de istis nõ loquit̃ Hypo. in aphorismo sed de primis.

4° ¶ Quarto premittit q lz mors sit alia nãlis alia violenta maxime verificat̃ apho. de morte preternãli: lz etiã de nãli verificari possit in nõ valde crassis. Ex qbus pz q cõparatur hic flegmatici crassi ad cholericos macros: qua cõparatione dr̃ q flegmatici citius moriunt̃: q2 minus habẽt de spiritu ꝛ sanguine: ꝛ strictas venas modo dicto: ꝛ ẽt si vsq3 ad naturalem mortẽ viuerent: q2 minus bene restaurãt q̃z cholerici alijs paribus: iõ citius moriunt̃. ꝛ sic hunc aphorismum reducunt ad cõparationem cõplexionum naturalium flegmatice ꝛ cholerice que sit longioris vite.

Arrgo ¶ Mihi aũt vr̃ q ista non est intentio Hypo. hoc modo restringere: nec Gal. nec Auic. scõa quarti. caplo de malitia pinguedinis superflue. sed ampliat̃ vt statim dicã aliter exponẽdo. intelligo igit̃ p valde crassos illos q superabũdãt in pinguedine ꝛ adipe. ꝛ p graciles in illis duabus deficiẽtes: vt verba sonãt. ¶ Et primo ɔsiderandũ q crassoꝝ qdam sunt tales ex principio natiuitatis: ita q in adolescentia sunt valde crassi. qdã vero sunt tales ꝑpter ɔsistentiã: ꝛ qũocunq3 sit impossibile est fieri hoc modo crassum: nisi cũ dñio frigiditatis ꝛ humiditatis: hora qua ita est crassus: vt dixit Auicen. 2ª quarti. tractatu qnto. caplo de malitia pinguedinis superflue. ¶ Et homo qdẽ non peruenit ad vltimũ magnitudinis impinguatiõis: nisi cũ est frigide cõplexionis. ¶ Ex quo sequit̃ q q in adolescentia ad talem pinguedinẽ ꝑuenit: ꝛ si fuerit naturalr̃ cõplexionis calide: tñ fit frigide in tpe augmẽti: ꝛ q2 frigiditas prohibet spermaticoꝝ dilatationẽ. ideo in illis q in adolescentia sunt pingues vene sunt parue ɔcauitatis: ꝛ sanguis paucus. ¶ Secundo sequit̃. q illos q post cõsistentiã ad talem pinguedinem deducunt̃ stat esse lataꝝ venarũ ꝛ multi sanguinis: lz ille vene in se late a pinguedine coartent̃. ¶ Tertio seqtur. q in oibus talibus opilant̃ vie spirituũ: siue fuerint a principio pingues: siue post ɔsistẽtiã: cũ arterie ꝛ vene a superflua pinguedine restringant̃. ¶ Quarto sequit̃. q in eis calor est paratus extinctioni p viã suffocationis ab omni leui cã: ꝛ q spũs ꝛ humores p viam ꝑhibite trãspiratiõis p aduentum aeris: ꝛ p viam ꝑhibitionis trãsitus spũs sunt parati corruptioni ꝑprie cõplexionis. ¶ Quinto sequitur. q sunt in periculo ne sanguis eoꝝ expellat̃ ad aliquẽ locũ cõstrictũ: ꝛ sic fiet alicuius magne vene crepatura. ¶ Sexto sequit̃. q isti sunt penitus expositi morti repẽtine ẽt si in eis abũdet sanguis. ꝛ hec oĩa posuit Auicẽ. scõa quarti caplo allegato. ¶ Septimo sequit̃. q illi q sunt supflue pingues a ꝑncipio natiuitatis sunt magis ẽt morti repẽtine expositi. nam in istis sunt vene minute: ꝛ vltra hoc per supfluã pinguedinẽ stricte: ꝛ paucus calor: ꝛ cõplexio frigidior: ꝛ sanguis paucior: ꝛ flegma plurimũ: Et ideo in omnibus predictis causis expositi sunt: ꝛ cũ hoc sunt parati cadere in apoplexiam ꝛ paralesim: ꝛ pulsuz cordis: ꝛ sincopim: ꝛ febres malas ꝛ difficultates anhelitus: ꝛ non possunt tolerare famez ꝛ multa talia. ꝛ hoc est q Aui. dixit eisdem capitulis. Et ad vltimũ mors sup vltimatos in pinguedine festinat: ꝛ proprie illos qui impinguant̃ in prima etate. ꝛ propter hãc causam Gal. dixit in cõmento q Hypocras intellexit crassos in prima etate: quia de eis maxime verificatur. ¶ Secundo nota iuxta hunc modum. q lz merito nimie macilentie cõtingat ad tm̃ gradum periculositatis mortis peruenire: vt cõstat: sicut per impinguationẽ. vterq3 eniz vsq3 ad mortẽ potest intẽdi: tñ nõ contingit stante sanitate corpus ad tm̃ periculum cite mortis venire ex macie sicut ex pinguedine ceteris paribus in etate. s. ꝛ sexu. Et cã est q2 macilentia infra latitudinẽ sanitatis est cum constantia virtutis ad cõia opera. ideo per viã resolutionis nõ est tanta debilitas: qn bene cibum digerere ꝛ humorẽ regulare possint: sz cum sanitate stat talis repletio: vt inde picula dicta sequantur. Et ideo certũ est q vltimata crassicies que stat cũ sanitate est valde deterior dispositio q̃z vltimata gracilitas cuz latitudine sanitatis principalis. ideo de valde crassis Hyp. fecit mẽtionẽ q moriunt̃ magis cito gracilibus: intelligendo: de his q sunt infra latitudinez sanitatis tales. ¶ Nota tertio. q q̃zuis crassicies supflua sit peior gracilitate modo dicto: tñ crassicies non multũ a temperamento distãs veri similiter est melior gracilitate que est p priuationẽ pinguedinis ꝛ carnis: qd arguit̃ sic. diete sana corpora ad gracilitatẽ deducentes nõ multũ sunt deteriores dietis eadez corpora ducẽtibus ad crassiciem. vt sumit̃ particula pª. aphorismo. 5. Jn tenuib⁹ dietis peccãt ꝛc̃. igit̃ terminus ad quez est deterior. Assumptũ ꝑbat̃. q2 sanis diete certe tenues sunt amplius difficiles parũ solidioribus. ¶ Jdẽ arguit̃: q2 dispositio nõ abhorrenda est melior q̃z abhorrenda: sed crassicies pauca supra tẽperamentũ nõ est abhorrenda. gracilitas aũt sic. igit̃ ꝛc̃. scõa pars minoris pz eodez aphorismo allegato. q2 sanis virtus in eodẽ cõseruãda: aut augẽda: ꝛ nõ minuenda. pars ꝑma minoris sumit̃ ab Auicen. 2ª quarti. tractatu. 4. ca. ꝑmo. dũ dixit. duz igit̃ perseuerat pinguedo: ita q nõ facit accidere nocumentũ: ꝛ nõ abhorreas eã: vita nãq3 in humiditate cõsistit. ꝛ caplo de malitia pinguedinis in fine dixit. Et pinguia q̃zuis laborẽt ꝛ debilitentur a motu: tñ ipsa per idẽ qd associat̃ eis de significatione humiditatis significant longitudinẽ vite. ¶ Ex isto videt̃ mihi primo colligendũ esse q vniuersaliter crassi valde citius morbi sunt parati gracilib⁹: sed intra latitudinem sanitatis existẽtibus ꝛ alijs paribus: siue isti sint crassi valde cũ pauco sanguine siue non. ¶ Scõo sequit̃. q aphorismus sm magis verificat̃ de crassis valde q etiã fuerunt tales in prima etate: ꝛ hoc siue nãliter fuerint flegmatici: siue ex vsu cibi hoc modo ipinguati fuerint. ꝛ hoc expõit Gal. in cõmẽto. ꝛ isti nãliter parũ habẽt sanguis. ¶ Tertio sequitur. q nõ oportet in crassis tẽperamentũ excedẽtibus: nõ tñ multũ q ipsi tamẽ gracilibus citius moriunt̃: immo sepe diutius sunt viuẽtes. lõgissimi eniz sunt q humidissimi: vt sexto de regimine

Nõ p.

[Handwritten marginal and bottom notes, largely illegible: "... intelligi de medio crassis ... ad vltimo ma..." ; "Ex propriis dictis ... quod aliquis moveret ... magis separat ... particip... pinguedine ... post ... est vltima pinguedo"]

regimine ſanitatis.℄Sed tunc vr̃ huic repugnare qđ di/cit̃ in cõmento.nã ſi aliqui mutent̃ a tẽperamẽto melius eſt mutari in maciẽ q̃ʒ in craſſiciẽ:ꝛ hoc ponit gñaliter.℄ Itẽ Auer.ad idẽ.2.cantice.cõmẽto.45.dixit ꝛ ꝓpterea pinguis eſt breuis vite:ſuſcipiẽs de facili corruptionẽ.hic dicit̃ Ga/lie.intellexiſſe de mutatione ad craſſiciẽ ſuperfluaʒ:de qua inſtabat ſermo Aui.al'r aũt cõſtat ꝙ loquit̃ particulariter.

℄Cõmenti Gal'.expoſitio.

Hypo.craſſos valde ꝛc̃. Ga.i iſto cõmẽto facit q̃ttuor.p̃mo ponit de qb⁹ craſſis intelligit maxime hypo. In ſcd̃o laudat tẽpe/ratã habitudinẽ.In tertio verificat apho.de il lis de qb⁹ dixit Hyp.De q̃rto ẽm quoſdã redit ad laudẽ tẽ peratoꝝ.Et ẽm thadeũ rñdet tacite q̃ñi.ibi 2ª(Bonũ eſt.) ibi 3ª.(Si vero.)ibi 4ª.(Tẽperamẽta inter.)℄Dicit p̃mo Hypo.intelligere per craſſos valde:maxime illos q ſunt ta les a p̃n°ſue natiuitatis:de qb⁹ vt ſupra dixi maxime apho riſm⁹ verificat̃.℄De 2ª dicit ꝙ bonũ eſt corpora nõ eẽ mul tũ craſſa:nec nimis macilẽta:que ſi hoc mõ perſeuerãt du/rant vſq̃ʒ ad vltimũ ſenectutis:niſi fiat aliũde ĩpedimentũ. ℄De 3ª parte dicit.ꝙ ſi mutent̃ corpora:ꝛ ſupple ad pluri mã macilẽtiã vel plurimã craſſiciẽ intra latitudinẽ ſanita/tis melius eſt mutari ad macilẽtiã q̃ʒ ad craſſiciẽ: q2 craſſo rũ modo dicto ſunt vene anguſtate.vñ nõ abundãt ſpiritu nec ſanguine.iõ cũ eoꝝ etas ꝓtellat̃ extinguunt̃ ꝓpter par/ua accidentia ſuperueniẽtia modo ſupra declarato. ℄ De parte quarta dicit ẽm modũ exponẽdi p̃mũ.ꝙ tẽperati vi/uentes delectabil'r vt creſcant:tũc eoꝝ vene permanẽt ꝛ fi/unt large.vnde calor eorũ non cito extinguit̃ ſed de eadem parte ẽʒ Thadeũ remouet dubiũ: q2 poſſet quis querere. vtruʒ oĩs craſſicies ſit mala pro vite longitudine. rñdet̃ ꝙ non.q2 illi ſunt ẽm nãlem cõplexionẽ tẽperati. ꝛ ꝓpter de/lectabilẽ vitam creſcũt in craſſicie:nõ multuʒ habẽt venas que fiunt late ꝛ permanẽt:ꝛ nõ cito eorum calor extinguit̃: ſed ſupple diu viuunt.ꝛ h̃ mihi plus placet.p̃: q2 de tẽpera tis dixerat.ſ.2° q2 fruſtra ponet̃ delectabiliter viuentes vt creſcant:ꝛ hoc de cõmẽto. ℄Aphoriſmus. XLV.

Epilepticoꝝ iuuenibus alterationes: mutationes maxime etatis: horaruʒ locorũ faciunt:ꝛ vitarũ.

Theo. ℄ Qui morbo comitiali laborat:ſi iu uenis eſt:liberari mutatione potiſſimuʒ etatis: loci:ꝛ victus munere poteſt.

coni. ℄ Quicũq̃ʒ iuuenes morbo comitiali laborant mutatione maxime etatis:ꝛ tẽporũ:ꝛ locorum: ꝛ victuum quoq̃ʒ liberantur.

℄Hypo.hic intẽdit hãc ꝯnẽ.Mutatiões etatũ:locoꝝ:tẽpo rũ:ꝛ vitarũ.i.modoꝝ viuẽdi vel adminiſtrãdi ſex res non nãles faciũt alteratiões.i.curas in iuuenib⁹ de numero epi A lepticoꝝ.ꝓbat̃.q2 mutatiões dicte diſſoluũt ꝛ remouẽt cau lõ p. ſaʒ epilepſie.g̃.ꝯña clara.ꝛ aſſũptũ totũ declarabit̃.℄No ta p̃.epilepticũ dici illũ q patit̃ epilepſiã : aut q2 actu eſt in B ꝑoxiſmo:aut motu epileptico:aut q2 diſpoſit⁹ in hꝰ motuʒ 2° cadere ꝑoxiſmaliter:lʒ nõ de facto fit in eo.℄2° nota epile/pticũ plurib⁹ modis deſcribi a doctorib⁹.nã Gal'.3.interioꝝ c.7.in p̃n° dicit.Epilepſia eſt ſpaſmus toti corpi eueniẽs:lʒ vt putat̃ Gal'.nõ ponat ibi ꝓ diffõne:ſicut nec videt̃ mihi ꝙ ſit ꝓ diffõne habẽdũ qđ dixit.3.de accidẽti ꝛ morbo ꝙ epi lepſia eſt ſpaſm⁹ vl'is cũ ꝓhibitiõe ṽtutis regitiue.℄Auer roys aũt 3° colliget deſcripſit eã hoc mõ.epilepſia eſt egri/tudo que facit cadere in terrã patiẽtem in p̃mis:ꝛ tunc oĩa mẽbra eius motu ĩnãli extraneo:deinde ſic mouent̃ quouſ q̃ʒ homo cadat:ꝛ ꝑuant̃ oẽs ſui ſenſus:ꝛ ṽtutes aĩales:aut diminuunt̃ ꝛ ꝯhunt̃:ꝛ colligunt̃ etiã oĩa ſua membra ſicut ſpaſmata.℄Aliabas 9° theorice ſic deſcribit.Epilepſia eſt ſpaſmus qui toti corpi accidit in tm̃ vt patiẽs cadat ſuꝑ ter rã.℄Auicẽna vero p̃° tertij.tracta.5°. capl'o de epilepſia. in p̃n° ſic dixit.Epilepſia eſt egritudo ꝓhibens mẽbra ani/mata ab operationib⁹ ſenſus ꝛ motus:ꝛ erectione nõ inte/gra:ꝛ illud eſt ꝓpter opilationẽ conuenientẽ in cerebro.In ter iſtas aũt deſcriptiones hodie cõpletior reputat̃ opinio Auicenne:lʒ Auer.deſcriptio melius ſaluari poſſit iudicio meo.℄Sed redeo ad illã Auic.ꝛ conſtat p̃mo ꝙ opʒ in fi ne ſupplere aliq̃d.nã ꝓpter opilationẽ viaruʒ a corde ꝓce dentiũ ꝓhibent̃ mẽbra animata ab operationib⁹ ſenſus ꝛ motus:ꝛ erectione nõ integra:vt pʒ in ſincopi:qđ ẽt colligi tur ex deſcriptione ſincopis.vndecima tertij.ꝛ tñ nõ eſt epi lepſia.opʒ igitur addi in fine ꝓpter opilationem contingen tem:aut neruoꝝ originibus ventriculorum cerebri vel ori/gini neruorum:aut cerebro.

℄Sed hoc addito eſt difficultas.nã apoplexia ꝑua eſt egri tudo ꝓhibẽs mẽbra aĩata ab operationib⁹ ſenſus ꝛ motus: ꝛ erectiõe nõ integra:ꝛ hoc ꝓpter opilationẽ cõtingentẽ in neruoꝝ originib⁹:ꝛ tñ nõ eſt epilepſia.℄ Scđo:q2 in epi/lepſia forti multotiens ꝓhibent̃ mẽbra aĩata a ſenſu ꝛ mo/tu:ꝛ erectione integra cũ videamus ea cõburi.ꝛ nõ ſentire: vt cõſtat experiẽtia:nec recordari poſt paroxiſmũ.℄Ter/tio:q2 ſubeth vel ſomnus ꝓfundus eſt hꝰ egritudo qualis hic deſcribit̃.nã p̃ eſt egritudo.2° ꝓhibet aĩata mẽbra a ſen ſu ꝛ motu:nõ integre:vt cõſtat ex diffinitione ꝛ experiẽtia. ℄Quarto. nõ videt̃ a quo differt a ſtupefactiõe cũ in illa vt mortuus eger iaceat:vt ſumit̃.9.theorice.5.c.℄ 5° ſequi tur.ꝙ ꝯgelatio eſſet epilepſia. ꝯñs cõtra oẽs doctores pʒ: q2 in ea oẽs cõditiones dicte verificant̃: vt ꝯſtat ex Aliab. p̃dicto.c.cũ cõgelatio ex opilatione vẽtriculi poſterioris ac cidat:ꝛ in ea eger totũ habeat corpus ſenſu ꝛ motu ꝑuatũ. ℄Sexto q2 epilepſia eſt ſpaſm⁹: ꝛ per ꝯñs accidẽs:vt ſu/mit̃ 3° de accidẽti.igit̃ nõ eſt morb⁹ vel egritudo.

℄Pro ſol'one iſtius:vt cõpletã deſcriptionẽ epilepſie pona/mus ꝛ videam⁹ quõ ab alijs diſpõnib⁹ ſibi vicinis differt. ponam⁹ ergo ea q̃ opʒ oẽs cõcedere cõuenire cuilibʒ epile ptico:vt per eoꝝ collectionẽ differẽtiã illã videamus:ꝛ va rietatẽ ẽt ꝯſeq̃ntiũ.℄Primo igit̃ in ꝑoxiſmo epilepſie:aut auferunt̃:aut minuunt̃ multe oꝑationes ſenſus ꝛ motus:ꝛ in h̃ cõueniũt apopl'ia:ſubeth ꝛ ꝯgelatio: ꝛ ſtupor vigiliati uus ſiue cũ mã.℄Scđo epileptici.in p̃n° ꝑoxiſmi mouent̃ motib⁹ extraneis inuolũtarijs:ꝛ ꝓhibent̃ recti ſtare: ꝛ mẽ bra eoꝝ ꝯhuntur.ꝛ hoc nõ opʒ fieri in apoplexia: nec in ſu beth:nec in cõgelatiõe ꝛ ſtupore.ſʒ q2 fere ſil'ia accidẽtia cõ tingũt aliq̃ñ a leſione cordis:ꝛ ẽt aliquo vulnere neruoꝝ ſi mul iunctoꝝ: vt pone ꝙ aliq̃s ex iũctura ĩcipit ſpaſmari ꝛ ſuꝑueniat ei ſincopis.tunc manifeſtũ eſt ꝙ lʒ in eis ſit mem broꝝ cõtractio.ſcđo amiſſio ſenſus ꝛ motus:ꝛ cõtractionẽ ſeq̃ntis cerebri opilationẽ:ꝙ ſi non ex iſta cauſa procedat nõ eſt epilepſia.℄Seq̃tur ergo ꝙ epilepſia eſt diſpoſitio p̃ ter nãm cũ qua cõiungunt̃ ſpaſmus vl'is totius:ꝛ ꝓhibitio operationũ ſenſus ꝛ motus:vel earũ multa diminutio per opilationẽ in cerebro:vel neruoꝝ originib⁹. ſed q2 ſpaſm⁹ vl'is nõ ſequit̃ opilationẽ cerebri:niſi ꝓpter eius cõſtrictio/nẽ nerui:q ab eo oriunt̃ contrahant̃.℄Ideo volẽdo expli care cauſaʒ epilepſie magis in deſcriptione vr̃ mihi dicẽdũ ꝓ deſcriptiõe epilepſie ſeq̃ndo viã Auic. ꝙ epilepſia eſt in cerebro egritudo ꝓhibẽs mẽbra aĩata ab operatiõe ſenſus ꝛ motus:ꝛ vl'em ſpaſmũ faciẽs ꝓpter opilationẽ cõtingen tẽ in cerebro:ꝛ neruoꝝ originib⁹ nõ integre.ita ꝙ ly nõ inte gre determinet ly opilationẽ.nã forte in arabico ita diceba tur:vt p̃cedẽs terminũ illũ poſteriorẽ determinaret. ꝛ hoc videt̃ Aui.parũ poſt dictã diffinitionẽ ſentire cũ dixit. Re/ſtat igit̃ vt eius cauſa.ſ.ſpaſmi qui eſt in epilepſia: vel epile pſia ſit:aut cõtractio cerebri ad expellẽdũ rem repẽte que

Diffõ epilep/ſie ab auic. po ſita q̃uo ſufficiẽs ſit.

est vaporāt aut q̄litas mordicatiua: vel hūectatiua male subie
aut humorē faciētē euenire opil'onē: aut spasmū nō integre
in ventriculis cerebri ꝛ in pn° origis neruoꝝ. ¶ Et q2 ad h
vt sit epilepsia reqrit vt dixi spasmū esse. iō cū in alijs p̄di/
ctis. s. apoplia ꝯgelatione subeth ꝛ cūma ꝛ stupore h nō re
quirat. pꝫ iter ista differētia. ¶ Ex qb9 pꝫ ꝙ expositio isti9
ptis nō integre data: quaꝫ narrat ꝛ iprobat gentilis non est
bona: lꝫ eā sequat hic Jacobus de forliuio. Dicebat. n. h di
ctā pticulā positā esse in descriptiōe epilepsie ad drīaꝫ apo/
plexie: in q̄ est ꝓhibitio sensus ꝛ motus integre. nā vt est di
ctū nō cōueniret oī epilepsie in statu existētis in q̄ eger nul/
lo mō sentit: ꝛ ēt nō ꝓpter h differt ab apoplexia: q2 in aliq̄
apoplia est ꝓhibitio nō integra: vt pꝫ ex dictis in illo apho
rismo scđe pticule. Apoplexiā fortē. ¶ Scđo pꝫ. ꝙ nec gē/
tilis expositio sup p̄ tertij. sup dicto passu cōueniēs est. dixit
eni ꝙ omnē ꝓhibitionē sensus ꝛ motus nō integre pōt intel
ligi: vel in se absolute. ꝛ hoc mō nō intelligit hic: cū in epile
psia sit qn̄qꝫ ꝓhibitio integra. ¶ Aliter pōt intelligi ꝙ sit ꝓ
hibitio nō integra vel opil'o in cōparatiōe ad opil'oneꝫ que
est in apoplia: q2 in apoplexia est opil'o itegra per respectū
ad opil'onē existētē in epilepsia curabili: ꝛ h innuit Aliab.
dicens ꝙ in apoplexia est epilepsia integra: q2 maior q̄ꝫ in
alia epilepsia curabili: ꝛ hūc modū putat gentilis verum.
¶ Judicio meo hec expō est peior q̄ꝫ p̄ma. p̄: q2 si intelliga
tur nō integre de opil'one in se nō ꝓbat a gentili ꝙ in epile/
psia sit aliqn̄ absolute integra opil'o: licꝫ sit integra ablatio
sensus ꝛ motus volūtarij. ¶ Scđo: q2 stat in certa apople/
xia debili esse minorē opil'onē q̄ꝫ in data epilepsia incurabi
li. ꝙ si dicat ꝙ loqmur de curabili ꝙ h est incōueniēs a sta
tu ꝙ describit epilepsia curabilē ꝛ nō incurabilē. ¶ Erit er
go vt puto sensus: ꝙ in oī epilepsia est ꝓhibitio mēbroꝝ ab
operatiōe sensus ꝛ motus ꝛ erectione ꝓpter opil'onē nō in/
tegre: aut q2 hic defectus sensus ꝛ motus nō est integre ꝑꝑ
opil'onē: sed ꝯcurrit ꝯctio: ꝛ hoc nō placet: q2 vel opꝫ opila
tionē nō esse integrā in vētriculis cerebri ad hoc vt sit epile
psia. nā qn̄ est integra nō est epilepsia: sed sola apoplexia: q2
cerebrū nō pōt cōtrahi cū debilitatū sit nimis: ꝛ hoc est pro
babil'r vel integre: q2 in epilepsia semꝑ nō integra opilatio
facit hāc ꝓhibitionē. Esto igit gr̄a exēpli ꝙ esset integra: tn̄
medietas eius sufficit illā facere. accidit ꝓpter opil'onē non
integrā: lꝫ ēt accidat ꝓpter integraꝫ. ꝛ hoc est quod voluit.
Aliab. ꝙ cā faciēs ꝓhibitionē equalē sensus ꝛ mot9 in epi/
lepsia est minor opilatio ventriculoꝝ cerebri q̄ꝫ in apoplia
q2 valde minor opil'o coniuncta ꝯctioni sufficit ꝓhibere di/
ctas opationes q̄ꝫ nō ꝯiuncta. ¶ Ex qb9 ad argumēta ꝯtra
diffinitionē factaꝫ rn̄deo. ¶ Ad p̄m dicit: ꝙ apoplexia ꝑua
nō facit vniuersalē spasmū: vel saltē nō reqrit. ¶ Ad scđm
dr̄ ꝙ in forti apoplexia hora status nō est integra opil'o vē
triculoꝝ cerebri: sed ꝓpter ꝯctionē neruoꝝ integre ꝓhibet
operatio: ꝛ hoc nō repugnat dictis. ¶ Ad tertiū q̄rtū ꝛ qn
tum dr̄. ꝙ nō in subeth cōgelatione: stupore nec in cūma est
necessariū esse spasmum. ¶ Ad 6m hāc sequēdo dr̄. ꝙ epile
psia nō est spasmus: sed cā spasmi: ꝛ auctores hoc dicentes
Nō 3°. ad hūc sensuꝫ sunt glosandi. ¶ Nota 3° p̄ncipaliter ꝙ epile
psia qn̄qꝫ est per ꝓpriū cerebri nocumētū siue totaliter qn̄/
qꝫ per cōitatē: tunc est per ꝓpriū nocumentū cerebri qn̄ cā
4° faciēs est in ipso cerebro nō sibi ab alio mēbro p̄ternāliter
cōicata. ¶ Nota q̄rto. ꝙ epilepsia siue per cōitatē: siue per
ꝓprietatē qn̄qꝫ est a causa p̄mitiua: vt v̄bi gr̄a. cibo vel po/
tu aut aere vl' medicina: vel veneno. qn̄qꝫ a cā corporea: vt
humore: vel cōplexione: vel vapore. hic aūt loqmur de illa
que ꝓuenit a cā corporea humorali per ꝓprietatem in cere
L bro: aut suis cōtenta pāniculis. nā que a cā p̄mitiua est: nō
5° opꝫ ꝙ mutatione etatis loci aut vite curet: sed per sue cau/
se remotionē. ¶ Nota qnto. ꝙ māe humorales epilepsiaꝫ
faciētes possunt esse ex oium humoꝝ specie: sed potissimuꝫ
cōtingit a flate. Et iā Hypo. hic loqtur de illa que a flegma

te ꝓcedit. ¶ Nota sexto. ꝙ per alterationes epilepticoꝝ
intelligimus curationes eoꝝ. per mutationē vero etatis in
telligimus mutationē de etate magis humida ad siccitateꝫ
ꝛ frigidiorē. hec aūt permutatio fit solū ante iuuētutē. Naꝫ
post fit permutatio ad frigidiorē. Et per hoc pꝫ ꝙ per iuue
nes debemus intelligere pueros ꝛ adolescētes. ¶ Nota se
ptimo. ꝙ per vitā debemus intelligere dietā. ¶ Nota octa
uo. ꝙ non omnis mutatio tēpoꝝ: locoꝝ vel vite curatio est
dicte epilepsie: sed mutatio ad dispositionē effectiue contra
riā epilepsie: quia ad locū calidiorē vel sicciorē: ꝛ vitam: ꝛ
tēpus simile: ꝛ hoc modo intelligendo pꝫ aphorismi verifi
catio: q2 iste mutationeꝫ cū sint ad calidū ꝛ siccū sunt resolu
tiue cāe faciētis epilensiā: ꝛ ꝓhibitiue sue regn̄ationis cum
humor ille sit fridus ꝛ hūidus. Ex hac ēt verificatiōe noti/
ficat aphorismi vtilitaꝫ in actu practico ꝛ ampliat ad vtrū
qꝫ sexū ꝛ alios morbos fridos ꝛ humidos. cōcordia aūt su
mit p̄ tertij. tractatu qnto. ¶ Cōmenti Gal'. expō.

Epilēsia apoplexie. In isto cō/
mēto Gal.
ponit p̄mo ꝯuenientiā ꝛ differentiā epilensie ꝛ
apoplexie. 2° verificat aphorismū. ibi 2a. (Un/
de etas.) Jn p̄ dicit tria. p̄m est ꝙ epilensia est vi
cina apoplexie. ꝛ vtriusqꝫ est cā vna. ꝛ intelligat ꝙ est vici
na in lesione opationis. Eedeꝫ eni opationes ledunt in am/
bab9. vnā aūt esse eaꝝ cām intelligat de cōiter cōtingētib9
que a mā frida in cerebro existēte causant. ¶ Dicit 2° ꝙ tn̄
differūt: q2 in apoplexia tota v̄tus transiens ad neruos est
ablata: sꝫ in epia nō tota. Et ista pars est ambigua: ꝛ intelli/
gat in cōiter occurrētib9 fortib9 in qb9 mēbra exteriora vi/
dent sil'r ꝑuata opatione. nā in tali apoplexia v̄tus ad ner/
uos currēs est tota ablata quo ad actuꝫ: ꝛ quo ad posse: q2
nō possunt redire: vt dr̄ supra. Sed in epia cōiter occurrēte
si aliqn̄ s̄m actuꝫ sit ablata a mēbris: nō tn̄ s̄m potentiā vt
plurimuꝫ. nā plerūqꝫ excitant. ꝛ causa pꝫ ex dictis in isto ꝛ
in illo aphorismo. Apoplexiā fortē soluere. Dicit tertio. ꝙ
ambarū istaꝝ cause sunt chimi ꝛ humores grossi ꝛ viscosi
ꝛ intelligat de cōiter cōtingētib9. VNDE ETAS. Uerifi/
cat aphorismū. ꝛ dicit q̄ttuor. p̄ ꝙ etas iuuētutis: q2 est cali
da ꝛ sicca est medicina epilepsie. ꝛ iō mutatio ad illā est fa/
ciēs mutationē vel curationē. ¶ Dicit 2° ꝙ mutationes re/
gionū s̄m hūc modū faciūt curationē epilepsie: qn̄. s. muta
tur ad calidiorē ꝛ sicciorē. ¶ Dicit 3° ꝙ nō mutatiōes oiuꝫ
vitarū curāt epilepsiā: sed mutatiōes ferētes corpus ad ca
liditatē ꝛ siccitatē. ¶ Dicit 4° ꝙ ēt pōt intelligi absolute ꝙ
mutationes vitaꝝ cōferūt epilepsie: q2 hec passio semꝑ est
ex inordinata vita. mō mutatiōes eius debēt esse ad melio
ra. al'r nō intelligeremus absolute ꝓferēdo ꝙ dꝫ mutari vi
ta. h aūt meliora sunt morbo huic ꝯtraria. attende tamē ꝙ
iste epilensie de quibus loquitur: ꝛ si possint ex indebito re
gimine accidere hoc est raro: ꝛ ideo intelligitur vt in pluri/
bus. ¶ Aphorismus. XLVI.

Duoꝝ doloꝝ q sil' fiunt nō s̄m eūdē lo
cū: vehementior denigrat alterū.
¶ Si dolor geminus non eodem lo/
co infestat: qui vehementior est: alteꝝ
leuiorem obscurat.
¶ Duobus dolorib9 simul eundē locū infestan
tibus: vehementior alterū obscurat.
¶ Jsta est cōclusio aphorismi. fortior dolor ex duob9 dolori/
bus simul in eodē hoie fientib9: non in eodē loco denigrat
minorē: lꝫ forte nō integre. ꝓbat ꝯcl'o. per dolorē fortioreꝫ
diuertit spūs q est instr̄m v̄tutis sensitiue a loco debilioris
doloris: ꝛ virtus interior dolorē percipiēs fit minus aduer
tēs ad debilē: igit debilis denigrat. Assūptū cū ꝯn̄a statim
in notatis declarabunt. ¶ Nota p̄mo dolorē esse sensatio/

2° ne:aut aliqd ꝯñs sensationē:aut sensibilē q̃litatē.℄ 2° nota. denigrari dolorē idē est qḋ min⁹ percipi:queādmodū lucida cū minus pcipiunt̄ denigrari vident̄:⁊ cū denigrant̄ apparet min⁹ alijs parib⁹:ita p quādā metaphorā illa q̄ multū apparēt ꝑus postea pcipiunt̄ parum dicunt̄ denigrata. ℄ Cū igit̄ ostēderim⁹ ꝙ dolor fortior cū circūstātijs sup̄dictis facit min⁹ appere debiliorē.aphōi cā est clara.℄ 3° nō.
3° ꝙ cū sensibile fortiter iprimit nāl'r ad locū fortis ipressionis multū de spū aiali trāsmittit̄ a toto:ita ꝙ alia membra illo spū depauperant̄.nā.n.suū instr̄m dirigit ad mēbꝝ in quo
4° opari oꝫ.℄ Nō 4°.ꝙ mēbꝝ cū certa spūū multitudie aliqḋ obm sentit distincte:⁊ cū paucioribꝰ certa ꝓportiōe.aut nō sentit:aut obtuse.hoc pꝫ in somno.nam qꝛ spūs retracti sunt ad cerebrū ⁊ cor:iō exteriora mēbra mediocriora.sensibilia nō sentiūt:⁊ statiꝫ cū expgiscunt̄ ēt si violenta sit excitatio eadē obta sentiūt ⁊ hꝰ potissima cā est:qꝛ spūs in vigilia ad mēbra tēdūt:⁊ i somno mēbra sensitiua spū sensitiuo
5° sunt depaupata.℄ Nō 5°.ꝙ aia cū vehementer opat̄ circa aliqd obm ꝓhibet̄ circa aliud obm:ita intēse opari sicut faceret nisi circa ꝑm̄ esset occupata.hoc pꝫ p experientiā:qꝛ duo nec distincte audire:nec videre possum⁹ bñ simul sicut vnū. nec ēt ita videm⁹ cū dolem⁹ tactu:nec ita audim⁹ cū ad aliqḋ obm visibile multū attēdimus:⁊ vehemēter cogitātes delata sub oculis nō videm⁹.⁊ pōt hec snia colligi 6° nāliū. ab Auer.in de somno ⁊ vigilia.℄ Ex his pꝫ ꝓ cā verificās aphorismū.nā vehemētior dolor attrahit spm̄ ad locū suū. Et iō locus minoris doloris depaupat̄ spū.Et iō nō ita sentit̄ obm ibi:siue ponam⁹ dolorē eē sensationē siue sensibileꝫ q̃litatē:nō erit ibi dolor ita pcept⁹.℄ 2° qꝛ aia multū vacat ad operādū circa maiorē dolorē.iō multo min⁹ sufficit circa minorē opari:⁊ iō minor nō ita pcipit̄.Et p ꝯñs cū h̄ fiat respectu minoris valde notabil'r dr̄ denigrari minor.℄ 2° sequit̄.ꝙ minor ēt quodāmō remittit maiorē:⁊ eq̄lis eq̄lē: sed tn̄ nō dicunt̄ denigrari:qꝛ nō multū fit notabilis hꝰ remissio vni⁹ respectu alteri⁹.⁊ denigrare est alteꝝ in apparitione ꝓportional'r supare.℄ 3° seq̄t idē eē in delicia ⁊ obto quorūcūqꝫ sensuū vehemēter ip̄mēte.Hyp.aūt de dolore dixit.iō qꝛ molestior videt̄ sensationū oium.℄ 4° seqtur ꝙ si sunt plures duob⁹ ēt valde vehemēs alios denigrat.℄ 5° sequit̄.ꝙ nō opꝫ si nō fiunt simul tpe vnū aliū denigrare:sꝫ possibile fit ꝓpter p̄teritū dolorē p̄sentē min⁹ pcipi.℄ 6° pꝫ qḋ dr̄.nō ɓm eundē locū.nā si sint in eodē loco:aut sint valde vicini stat ꝙ vehemētior nō denigrat minorē:imo ipsuꝫ augmētet:ꝓpterea ꝙ ad locū trahit spm̄ q̄ est ṽtutis instrumētū.⁊ qꝛ trahit hūores q̄ sunt doloris augmētatiui.⁊ hoc voluit Gal'.in ꝯ^to.℄ Ultimo seqtur.dolorē fortioreꝫ aliqñ ex toto curari:cū ex toto māꝫ ipm causantē diuertit:p̄mū tñ remittit poti⁹ q̄ꝫ ex toto curet.Et iō Hyp.dixit.denigrat ⁊ nō dixit curat.℄ Hui⁹ aūt aphorismi cōcordia sumit̄.163 tertij.tracta.3.c.de colica.circa finem.⁊ tu vide ex illo quō vnus dolor fortis aliū remittit trib⁹ modis.ꝑ mō diuertendo spm̄ ⁊ occupādo aiaꝫ vt ifra dicaꝫ.2° diuertēdo hūores ad locū suū.3° resoluēdo ⁊ cōsumēdo humores q̄ dolorem causabāt:cum dolor sit dissolutiuus.vtilitas aūt est manifesta in cura.Ampliatio colligit̄ in tertio correlario.

Hic cadunt

aliqꝫ difficultates.℄ Prima.cū ois cura fiat p ꝯ̄riū:⁊ dolor nō ꝯ̄riet̄ dolori:videt̄ ꝙ dolor nō sit doloris curatiuus.℄ 2ª:qꝛ ex dictis videt̄ seq̄ ꝙ doloris cā nō solū sit mala cōpl'o:vel ꝯtinuitatis sol':sꝫ spūs aialis ⁊ aia:qḋ nō videt̄ positū a doctorib⁹? vt pꝫ 2° ꝑmi ca.de cāis doloris.℄ 3ª difficultas.ꝙ saltē eq̄ potēs nō remittit eq̄ potētē.nā potissima cā remissionis doloris ab alio dolore est spūs diuersio ⁊ recessus a mēbro dolente ad aliud.sꝫ duoꝝ doloꝝ oino eq̄liū neuter a loco alterius spm̄ attrahit.igit̄ neuter aliū remittit.⁊ p̄ter minor nō remittit maioreꝫ.℄ 4ª est:qꝛ videt̄ aliqd sedare dolorē qḋ nec resoluit mām:nec mutat cōpl'onē:nec stupefacit.nā dolor diuertēdo spm̄ sedat dolorē:sꝫ nullo istoꝝ triū modoꝝ. ꝫ.ꝯñs tñ est ꝯ̄ Auic.2ª ꝑmi.c.3.de sedātib⁹ dolorē dū dixit. ⁊ ad summū illud,qḋ dolorē sedat:aut est qḋ mutat cōplexionē:aut qḋ resoluit materiā:aut qḋ stupefacit.

℄ Ad ꝑmū dr̄.ꝙ dolor in mēbro diuerso est effectiue ꝯ̄rius dolori alteri:iō curatiuus.℄ Ad 2m̄ ꝯcedit̄ ꝯ̄.nā aia ⁊ nāles dispōnes remanētes in mēbro:⁊ ṽtus sensitiua:⁊ spūs sunt doloris cāe:cū sine istis fieri nō possit.sed ista.s.mala cōpl'o ⁊ solutio ꝯtinuitatis dicunt̄ cause doloris ɓm vnā viā obiectiue:qꝛ per dolorē rep̄sentant̄.nā ɓm ea q̄ dixi in tegni sūt cause doloris effectiue eo mō quo morbi sunt cāe lesionis opationū p̄ternāliū.⁊ volūt doctores ꝙ oē mēbruꝫ dolens aut soluit̄:aut p̄ternālit̄er alterat̄:ita ꝙ nulla cā p̄ternālis pōt esse cā doloris:nisi p aliquam istarū:sꝫ multe alie nāles cāe de qb⁹ nō erat necessariū medico dicere recte sic febris nō eēt nisi cor eēt caliditatiꝫ fons:sicut nālis ꝯpl'o calida ⁊ sicca cōiuncta exercitio forti est causa febris.℄ Ad 3m̄ dicitur.ꝙ si sit ꝑmo vn⁹ dolor:deinde fiat alter equalis illi:ille ꝑus remitteretur:qꝛ diuertet̄ spūs a loco suo:⁊ scōs erit remissior q̄ꝫ esset:nisi ꝑus eēt:qꝛ ꝓpter plurimū spūs essent in mēbro q̄ ad aliud cucurrissent.℄ Ad 4m̄ cōcedit̄ ꝯcl'o.⁊ dr̄ ꝙ Auic.plura alia ponit cap'lo eodē:vt cantilenā:⁊ talia ⁊ gaudiū:sꝫ tñ dolor māꝫ doloris resoluit:vt sumit̄.16.tertij. cap'lo allegato. ℄ Cōmenti Gal'.expositio.

Super hoc.

In isto cōmento Gal'.facit duo.ꝑmo exponit aphorismuꝫ.2° verificat.ibi 2ª.(Uirtus.n.)℄ Dicit primo.ꝙ si dicat̄ duos dolores esse possibiles: qꝛ in certo loco adeq̄to sit vnus vbi alter.hoc videt̄ ipossibile.⁊ ideo Hyp.qñ dicit.nō ɓm eūdē locū:nō intelligimus de illis qui quocūqꝫ mō sunt in eodē loco.℄ Dicit 2° ꝙ p esse ɓm eūdē locū possum⁹ intelligere ꝙ sint in locis nō multū distātib⁹ adinuicē sicut si eēnt in loco habente tm̄ spaciū sicut man⁹:⁊ brachiuꝫ:⁊ hūer⁹:aut sicut coxa ⁊ crus ⁊ sura:tūc supple pñt eē duo dolores ɓm eūdē locuꝫ sed vn⁹ aliuꝫ augmētat:⁊ vn⁹ altero magis sentit̄.⁊ ad hūc sensuꝫ dixit ꝙ nō ɓm eūdē locū:sꝫ si fiāt duo dolores simul tpe:⁊ nō fiāt simul mō dicto:sed in duob⁹ locis multum distantib⁹:sicut vbi gr̄a.In brachio ⁊ in crure tūc maior obscurat alterū. VIRTUS ENIM. Uerificat per cām aphorismū cōfirmando in simili dicit ꝙ cā est:qꝛ ṽtus sensibilis tota.i.quasi tota trāsit ad locū maioris doloris.⁊ iō mēbꝝ minoris doloris remanet spoliatū sensibili virtute.sil'r etiā videmus fieri in tristitia q̄ est dolor animi:ꝙ si sint due tristitie nō de re vna maior minorē obscurat.q̄re ⁊c̄.

Ueritur

vtrū in eadē pte adequate pñt eē duo dolores vel plures.Affirmatiue arguit̄ sic.Eidē pti pñt simul occurrere due cause distincte:quaruꝫ vtraqꝫ sufficit dolorē facere.igit̄ ⁊ duo dolores possunt eē ibi causati.ꝯña clara.qꝛ sufficientib⁹ causis positis ponit̄ effectus.mō in hoc casu erit ṽtus sensitiua sufficienter ⁊ obiecta sufficiētia sufficiēti mō applicata:que sunt cause ad sensationē sufficiētes.℄ 2° sic.mēbro ꝓpter malā cōpl'onē dolente stat fieri in eo malā cōtinuitatis solutionē dolorosam ergo stabit simul fieri duos dolores duoꝝ obiectoꝝ spē distinctoꝝ:⁊ per ꝯñs nō cōponēt vnū:igit̄ erūt duo dolores in eadē pte adequate nō ꝯstituētes vnū.Et assūptū pꝫ experientia ꝙ mēbro ꝓpter frigus dolēte stat perforari ⁊ icidi. ℄ 3° sic.in eodē mēbro stat esse dolorē grauatiuū ⁊ pūgitiuum.igit̄ duos dolores distinctos.ꝯña clara.⁊ assūptū pꝫ p se de laxitudine apostemosa:in q̄ sūt duo dolores.℄ 4° stat in eodē mēbro:⁊ in eadē pte simul eē dolorē ⁊ delitiā.igit̄ ⁊ duos dolores:cū ille due sensatiōes magis opponant̄.℄ 5° possunt eē plures delitie sil'.igit̄ ⁊ plures dolores.Assūptū pꝫ.qꝛ stat idē mēbrū ɓꝫ plures eq̄litates eq̄liter ad nāꝫ redire si p̄ternāliter infridatū ⁊ exiccatū calefiat ⁊ humectet̄.

Dolor eq̄ potēs eq̄ potētē remittit.

Ad 2m̄

Ad 3m̄

Ad 4m̄

In eadē pte adeq̄te p'res dolores esse non possunt.

Dolor doloris curatiuus ē.

Cā doloris soluꝫ est mala cōplexio vel cōtinuitatis sol'o.

6° dolor pot sedari aut p̄ ea que p proprietatem sedant vt arnaldus in speculo cap 33 et aliter ... cap 13 et ... q removent ... mediate ... dolor que possunt ... tpa q̄ dilatat ... sive ... vel ... que ... sive ... tationes ... dolor ... et dolor p dolorem sedari ... gal ... tegnica 163

Oppositũ dicit Gal. in pͥncipio cõmenti vt exposi/tũ est: ꝛ pȝ clarius per translationẽ bur gundionis q̃ sic dicit. si qdẽ certissime intelligit qs eũdẽ lo cũ nunq̃ȝ pñt fieri simul duo dolores ꝑm eundẽ.

Opio thadei. In isto dubio inuenio tres modos rñdendi. vnus est Thadei dicẽtis. ꝙ dolor põt multiplicari rõ/ne subiti in quo est: vt ꝑ mõ qñ multa suba sunt dolentia: vt caro: neruꝰ: ꝛ hȝ. ꝛ ꝭ mõ nõ intendimꝰ in dubio. 2° mõ rõne cãrũ: ꝛ ꝭ mõ possunt multiplicari duo dolores in eodẽ mẽ bro: vt ꝓbãt argumẽta. 3° mõ dicunt̃ dolores multi differẽ tes ꝑm fortitudinẽ ꝛ debilitatẽ. ꝛ ꝭ mõ nõ pñt in eodẽ mẽ bro esse duo dolores: q2 ꝑuus est pars magni: ꝛ videt̃ ꝭ in nuere ꝙ nũq̃ȝ sunt ita duo qn ex eis fiat vnus intẽsiue: ꝛ cũ ista opione in snia cõueniũt aliqñ: sed in assignãdo cãm dif ferũt: ꝛ iste modus posset ad verum sensuȝ reduci.

Opio marsilij. ꝑ' suppõ 2ª suppõ ¶ Scđs modꝰ est Marsilij supponẽdo ꝙ doloꝝ pluralitas q̃nq̃ȝ attẽdit̃ penes multitudinẽ obiectoꝝ ꝑceptibiliũ. q̃nq̃ȝ penes multitudinẽ sensationũ. q̃nq̃ȝ penes multitudinẽ ad uertẽtiaꝝ. ¶ 2° supponit ꝙ duo gradus eiusdẽ q̃litatis ꝑm spẽm: q̃ȝuis a duobꝰ agẽtibꝰ ꝓducant̃: tñ si in eadẽ pte ade quate recipiunt̃ ꝯstituũt vnã totalẽ q̃litatẽ: sicut si vnꝰ gra/dus caloris eẽt inductꝰ a manu aliꝯ ab igne. ꝭ pȝ exercita tis in phia. ¶ Ex his duobꝰ ponit ꝯñes multas: inter quas collige tres.

ꝑ' ꝯ. ¶ Prima ꝯ. stat in eadẽ pte eẽ dolorẽ pluribꝰ distinctis denoiationibꝰ denoiabilẽ exꝑmẽtibꝰ obiecti actio nẽ. ꝓbat̃. q2 tactꝰ dr̃ multi sensus ꝑpter sensibilia eiꝰ eẽ plu riũ ꝯrietatũ nõ ad vnũ reducibiliũ. igit̃ a pari nõ obstãte ꝙ sensatio eẽt vna. põt tñ pluribꝰ ꝛ diuersis denoiationibꝰ ap pellari ꝑȝ variã habitudinẽ ad ꝑtialia ꝓducentia.

2ª ꝯ. ¶ 2ª ꝯ. lȝ dolores in vno loco existẽtes sint obta distincta: stat tñ sen sationẽ vnicam eẽ. pȝ. q2 sicut duo distincta agẽtia possunt vnã ꝛ eandẽ q̃litatẽ introducere: ita pñt duo distincta obta vnã sensationẽ de se facere. ꝛ ꝑ ꝯñs stat duo distincta obta vnã tristẽ sensationẽ tactiuã facere q̃ est dolor.

3ª ꝯclo. ¶ 3ª ꝯ. ipol'e est sil' in eadẽ pte esse duos dolores. pȝ. q2 si sint in eadẽ pte ꝯstat ꝙ sũt tactiue sensationes: ȝ oẽs tactiue sensatiões eiꝯ dẽ ptis ꝯstituũt vnã sensationẽ: ꝛ nõ multas. igit̃ si essent ta les duo dolores ꝯstituerẽt vnã sensationẽ: ꝛ sic nõ eẽnt duo dolores: q2 nõ due sensationes. ¶ Hec positio nõ sufficiẽter ponit aut ꝓbat vltimã ꝯñẽ. nã cõstat per eadẽ partẽ sil' senti ri humiditatẽ ꝛ caliditatẽ vt sensu pȝ. ꝛ iste due sensationes distincte ꝑm speciẽ. Sequit̃ ꝙ nõ oẽs sensationes in eadem pte existẽtes sunt eiusdẽ speciei. ꝛ per ꝯñs nõ oẽs tales con stituunt vnã. Cũ igit̃ stet duo obiecta ꝑm speciẽ differẽtia: vt caliditatẽ ꝛ cõtinuitatis solutionẽ sentiri dolorose per eã dẽ partẽ illoꝝ obiectoꝝ non erit eadem ꝑm speciem sensa/tio: ꝛ sic ex illis non fiet vna intensiue.

Opio Jaco. ꝑ' suppõ ¶ Tertius modꝰ est Jacobi de forli. ꝛ supponit ꝑ. ꝙ specifi/ca distinctio sensationũ maxie attendit̃ penes specificã di/stinctionẽ obiectoꝝ: alioꝝ ꝑitate supposita q2 quorũlȝ obie ctoꝝ distinctꝯ spẽrũ sensatiões sunt specie distincte. ꝛ ꝭ in telligẽdo de sensationibꝰ qbꝰ distincte nõ ꝯfuse obta sentiũ tur. dicit aũt de sensationibꝰ qbꝰ obiecta distincte ꝑcipiunt̃: qa in vidẽdo viride a lõge ꝛ nigrũ de ꝑpe similẽ sensationẽ faciũt ꝑm spẽm.

2ª ¶ Supponit 2°. ꝙ sicut ex gradu caliditatis ꝑexistẽtis in subto. ꝛ nouo itroducto resultat vnus ag/gregatꝰ vtroq̃ȝ intẽsior: ita ex duabꝰ sensationibꝰ eiusdẽ spe ciei: q̃rũ vna ꝑerat: ꝛ alia fit in eadẽ pte resultat sensatio cõ/posita ex illis: q̃ est vna.

3ª ¶ 3° supponit. ꝙ lȝ sensus exterior distincta obiecta ꝑcipit: non tñ ꝑcipit illoꝝ distinctionẽ: nisi rõne circũstantiaꝝ indiuidualiũ vtriusq̃ȝ eoꝝ. vbi g̃ra. a vi su nõ distincte cõprehendunt̃. a. ꝛ. b. nisi distinctus fuerit si tus: aut figura: aut magnitudo: aut distãtia ꝛc̃. Si enim in istis distinctio nõ ꝑciperet̃ nõ posset ꝑ visuȝ vnũ ab alio di/stingui. ¶ Ex qbꝰ infert. ꝙ. a. ꝛ. b. sunt vna q̃litas. ꝛ taȝ. a. q̃ȝ. b. sunt sensatio. ꝛ tñ. a. ꝛ. b. nõ sunt vna sensatio: q2 aliud est esse vnã q̃litatẽ q̃ȝ vnã sensationẽ: nã ad hoc vt eẽnt vna sensatio oporteret ꝙ essent vnius adeq̃ti obiecti. in casu igi tur quo videas sor. ꝛ platonẽ sil' q2 ille due visiones sũt eiuſ dẽ spẽi: ꝛ sunt in eodẽ subto: cõstat ꝙ sunt vna q̃litas aggre gata ex ambabꝰ: ȝ nõ sunt vna visio vel sensatio: q2 nõ vni us adeq̃ti obiecti. ¶ Ultimo supponit. ꝙ tactu a duobꝰ ob iectis simil' mãliter imutato: q2 illa duo obiecta vnã faciũt q̃litatẽ in mẽbro que est a q̃ decidit spẽs: ideo sensatio tacti ua solũ est vna: vt si a duobꝰ ignibꝰ ꝑm eandẽ differẽtiã po sitionis manu oppositis calefiat manus sentiet caliditatem vnã: ꝛ nõ multe erunt tales sensationes. ¶ Tũc ponit q̃tũ ꝓposito attinet duas ꝯñes. ¶ Prima ꝯclo. stat in eadẽ pte adeq̃te esse plures dolores specie distictos nõ faciẽtes vnũ dolorẽ. ꝓbat̃. stat in eadẽ parte simul esse dolores ꝯsequen tes ipressionẽ obtoꝝ spẽ distinctoꝝ. tã q̃ȝ distincte cognitoꝝ per dolores igit̃ stabit tales dolores esse diuersos ꝛ distin/ctarũ spẽrũ. ꝯña nota ex tertia suppõne. ꝛ assumptũ ꝓbat̃. q2 põt simul sentiri tensio: aggrauatio: ꝛ mala cõpl'o cal'a: ꝛ solutio ꝯtinuitatis in eadẽ parte. cõstat igit̃ ꝙ talia sunt ob iecta distincta distincte cõprehẽsa ꝛ distinctaꝝ spẽꝝ. g̃ cau sant dolores distinctos spẽ. ¶ Scđa ꝯ. nõ est possibile in ea dẽ parte adeq̃te esse plures dolores eiusdẽ speciei: ex qbus nõ fiat vnus: ꝛ ad hũc sensuȝ loq̃tur hic Gal. ꝛ sic argumẽ ta que vident̃ arguere ꝙ plures dolores possunt simul esse in eodẽ ꝓbant ꝯñẽ ꝑmã: vel ꝙ sunt partiales: ȝ auctoritas Gal. vult secũdã. ¶ Hec rñsio nullo mõ videt̃ ad mẽtẽ Ga. nã Gal. dicit ꝙ ipol'e est duos dolores esse simul: q͛d non di cit de duabꝰ sensationibꝰ in genere: ꝛ tñ ad eũdẽ sensum ve rificat̃: nõ tm̃ de duabus sensationibꝰ: sed de duabꝰ qualita tibus in genere: ꝙ nõ possunt esse simul: ad quẽ sensuȝ hec positio verificat̃ de dolore. nã dicit ꝙ possunt esse siml' duo dolores nõ cõstituẽtes vnũ dolorẽ: nec vnã qualitatẽ: ȝ nõ pñt esse simul duo dolores eiusdẽ speciei nõ ꝯstituẽtes vnũ dolorẽ. Et idẽ est veꝝ de q̃litatibꝰ q̃ possunt esse sil' diuerse sed nõ simul due eiusdẽ speciei: qn vnam cõstituãt. nihil igitur hoc dictũ ad ꝓpositũ ꝑsentis aphorismi esset. ¶ P. hec po sitio nõ sufficienter ꝓbat intẽtũ. Supponit. n. ꝙ causa speci fice distinctiõis sensationũ est specifica distictio obiectorũ: cũ distincte cõprehẽdunt̃ sub ꝑprijs rõnibus: ꝛ aliter non: vt ipsemet exẽplificat de viridi a longe viso ꝛ nigro. sed do loris obiecta nõ distincte per dolorẽ cõprehẽdunt̃ sub pro prijs rõnibꝰ: qbus sunt sensibilia. ex distictiõe specifica ob iectoꝝ doloris g̃ non possumꝰ ex hoc capl'o arguere speci cã ꝛ eẽntialẽ doloris distinctionẽ. ꝛ minor pȝ. q2 mala cõpl'o est q̃ doloris obm vt sensibile tactu hȝ rõneȝ calidi: frigidi: humidi sicci: sed ꝑ dolorẽ non sub tali rõne cõprehendunt̃ vt notat experientia in magnis doloribꝰ in quibus nec sub rõne calidi: frigidi: humidi: ꝛ sicci cõprehẽdimus. ꝛ idẽ pȝ de solutione cõtinuitatis. igit̃ ꝛc̃. restat igit̃ ꝙ ex dictis non sequit̃: lȝ duorum dolorũ obiecta essent specifice distincta dolores etiã specifice distinguerent̃.

¶ Uidet̃ igit̃ mihi aliter esse dicẽdũ: ꝛ mihi duo appent ꝓba biles modi rñdẽdi. ꝑmus ꝑm mentẽ Gal. Si ponamus ꝙ sola solutio ꝯtinuitatis sit cã doloris: ꝛ ꝑm quosdã dicẽtes se seq Gal. sola sit obiectũ doloris. nã ꝑ ꝑm hunc modũ: q2 ipol'e est ꝑm eandẽ ptem adeq̃te simul fieri duas distinctas dissol'ones ꝯtinuitatis nõ ꝯstituẽtes vnã. iõ ipol'e duos esse dolores nõ cõstituẽtes vnũ intẽsiue in eadeȝ pte adequate. ¶ Uel scđo. solutio q̃nis pẽdet ex isto. ponamꝰ igit̃ ꝑmo ꝙ q̃cũq̃ȝ cõprehẽdunt̃ sub qbusdã rõnibꝰ: ita ꝙ per illarũ cõprehẽsionẽ maiorẽ intẽsionẽ minꝰ eaꝝ ꝑcipit̃ differentias tũc ille cõprehẽsiones sunt eiusdẽ spẽi. pȝ. q2 cõprehẽsiones diuersarũ specierũ quãdo multũ intẽdunt̃ dȝ posse differẽ/tia cõprehẽsoꝝ percipi. Aliter nõ videt̃ ad q͛d valeret disti ctio cõprehẽsionũ: nec per qd possemꝰ hãc arguere. ¶ Se cũda suppõ. ꝙ per fortissimos dolores eque intẽsos diuer/sitas obtoꝝ nõ sufficit ꝑcipi. hoc pȝ experiẽtia. q2 cognosci mus ꝙ ex q̃cũq̃ȝ cã doleamus si multũ intẽse doleamꝰ ita

nisi per modū dolorē inferētis pcipitur: ⁊ nō nisi per modū cali. fri. vel hu. vel sicci. vel soluentis cōtinuitatē. Ex his se quitur q oēs dolores q̄ȝtūcūq; essent diuersoꝝ obiectoꝝ ꝫm spēm. sunt tamē intra se cōprehēsiones eiusdem speciei. Ex quo postea sequit̄ q ipoſe est duos dolores esse simul in ea dē parte adequate: qn ex illis vnus intēsiue cōponat̄. ⁊ hic erit in isto cōmēto modus Gal'. Ex qb⁹ pȝ solutio ad princi palia argumēta.

¶ Aphorismus XLVII.

Theo. Circa generationē saniei dolores ⁊ fe bres accidūt magis / q̄ȝ facta sanie.

¶ Dolores ⁊ febres accidūt / magis cū cōficit̄ pus: q̄ȝ vbi cōfectū iaȝ est.

Coni. ¶ Cum pus conficitur: dolores / ac febres acci/ dunt magis: q̄ȝ iam confecto.

¶ Hypo. in p̄senti aphorismo vult istā c̄nēz. Maiores fiunt dolores ⁊ febres circa gñationē saniei: q̄ȝ facta sanie. pbat̄. eo tpe fiūt magis dolores ⁊ fe. quo mā magis ebulit: ⁊ ma gis mēbrū in quo cōtinet̄ extendit̄. sȝ dū sanies generat̄ ma gis ebulit ⁊ magis extendit̄ mēbrū q̄ȝ qñ est facta. ḡ tunc magis fiunt dolores ⁊ fe. assumptū cū pña in notatis decla

Nō p̄ rabunt̄. ¶ Nota p̄. q cū p̄cedat notabilis alteratio in hu/ morib⁹ añq̄ȝ in saniēȝ cōuertant̄: iō nō dicit Hyp. in toto tpe huius alteratiōis esse dolores ⁊ fe. magis nā in p̄ȝ nō opȝ: sed qꝛ in tēpore quo sanies generat̄: qꝛ forma saniei introdu cit̄: aut in tēpore valde ꝓpinquo accidūt hꝫ dolores ⁊ feb. maiores. iō dixit circa gñationē saniei. dans per illā dictio nē circa intelligi tēpus ipsius gñationis vel valde vicinū.

2° ¶ Nota 2°. q per gñationē saniei hic intelligimus substan tialē trāsmutationē humoris in saniē que trāsmutatio ⁊ si nō sit successiua q̄ȝtū ad gradus forme acquirende: que est: vtputa substātialis: tñ est successiua q̄ȝtū ad ptes mãe que

A in saniē trāsmutant̄. notat tñ experiētia paulatine humorē

3° in saniē cōuerti. ¶ Nota 3°. q hoc nomē sanies aliqñ sumi tur stricte ꝓ sanie laudabili: cuius cōditiones dicent̄ infra:

B qñq; large: put est cōe ad virus ⁊ sorditiem. hic aūt largo

4° mō sumit̄: ⁊ pro vtroq; verificat̄ mō dicēdo. ¶ Nota q̄rto. q sanies largo modo sumēdo est corpus humidū in corpo re viuēte: ex humore vel mēbro ei⁹ putrefacto putrefactio

C ne nō reducibili ad benignū genitū: vt colligi pōt ꝑmo pro

5° nosticoꝝ. cōmēto vltimo. ⁊ ꝑmo de differētijs fe. ¶ Nota q̄nto vt loco allegato. ⁊ p̄cipue ꝑmo de diffe. fe. colligit̄. c. 6. tripliciter cōtingit saniē generari ex putridis. vno modo vincēte nā mēbroꝝ totaliter putredinē. Scōo modo vincē te putredine nāȝ. Tertio mō mixtim: qꝛ vtroq; agente non cōpleto. Exēplū ꝑmi: vt qñ perfecte laudabilis sanies gña tur. Exemplū scōi: vt quādo generat̄ pessimū virus vel sa/ nies quale in cadaueribus manet. Exemplum tertij: vt qñ generat̄ virus vel sanies medio modo se habens: quia nō perfecta ad modū dicendū: nec mala ad modū ꝫm dictum. sed participans dispositionibus vtriusq;. q autē hec sit in/ tentio Gal'. ꝑmo de differētijs fe. caplo sexto. patet legenti litterā. sic enim dixit. Putredo aūt humoꝝ que est in vasis similis est ei q̄ ꝫm flegmones ⁊ apostemata ⁊ alias pustu/ las: que duplex est quidē ꝫm genus: ex mixtione vō horuȝ duoꝝ alia q̄dā tertia putredo est vt statim post. sed hec de/ mū duo genera. alterū dominante natura. aliud vero iun/

6° cta. ¶ Nota sexto. q quādoq; sanies laudabilis fiat a vir/ tute mediāte calore naturali: ⁊ generet̄ per digestionem. tñ tēpore generationis eius fit motus materie ex qua fit sani/ es fortior q̄ȝ ante alijs paribus: cū tunc nā maiorem habe at ꝓportionem supra materiā: qꝛ obediētior est. Et ideo fit maior eius ebulitio: ⁊ maior ei⁹ vaporū ab ea eleuatio. Et ideo si materia in loco constricto fit clausa: vt contingit in apostematibus fit: tunc maior cōtinuitatis solutio ⁊ spūūȝ qui ad mēbrum mittunt̄ motus velocior. ¶ Ex q̄bus patȝ aphorismi verificatio. nam illa hora qua sanies generatur fit ebullitio maior ⁊ solutio cōtinuitatis: ex quibus multi/ tudo maior vaporum eleuat̄ a materia: ⁊ magis spūs ⁊ hu mores calefiunt. ⁊ ideo fiunt ⁊ fe. ⁊ dolores maiores. Cum aūt sanies facta est: tūc calor non ita agit ad saniei transmu tationeȝ: ⁊ nō fit ampliatio fumoꝝ maloꝝ ⁊ tāta eleuatio. Et ideo nō fit tātus calor: nec tāta feb. nec tātus dolor: ma xime si sanies paulatim emittat̄ vt ꝯtingit plerūq;. ¶ Con cordia huius habetur tertio de crysi. in lib. de quattuor tē poribus. ⁊ tertio regiminis acutoꝝ. cōmēto sexto. vtilis aūt est in actu ꝓnostico ⁊ opatiuo. Ampliat̄ ad oia apata q̄ fiūt per saniē terminādā cū seruent̄ cōditiōes dicēde in dubio.

Dubitatur vtruȝ qñ sanies gñatur fiāt dolores ⁊ fe. maiores q̄ȝ añ gñationē: vel sanie gñata. Negatiue arguitur. possibile est gñari saniē laudabilē: sed in illius gñatione nō fiunt maiores dolores ⁊ fe. igitur ⁊c̄. maior est nota. minor ꝓbat̄ multipliciter. ꝑmo sic. in sa/ nie laudabili nō est putredo: sed in mā ex qua gñabat̄ erat putredo. igit̄ in eius gñatione putredo remittit̄. ⁊ per ꝯñs p̄ternālis caliditas. Et iō fe. ꝑma pars assumpti est Auic. q̄rta q̄rti. tracta. 3°. caplo p̄. vbi dixit. Et nō generat̄ sanies nisi a digōne nāli: ⁊ nō associat̄ ei malū ex accidētib⁹ vlceꝝ maloruȝ: ⁊ ꝓprie sanies laudabilis: alba: leuis: ⁊ equalis q̄ cōsecuta est cōplementū digestionis: ⁊ neq; associat̄ ei fetor cū in ea non fit putrefactio. ¶ Ex hoc ꝓbatur idē scōo sic. in gñatione saniei nō fit feb. nisi qꝛ generat̄ a putrefactione sed laudabilis sanies nō generat̄ nisi a digestione nāli. igit̄. minor pȝ in dicta auctoritate. ⁊ maior per causaȝ assignatā in aphorismi verificatione. ¶ Tertio sic. in sanie laudabili non est operata nisi caliditas innata: sed per operationem solius caliditatis innate non crescit feb. igitur in generatio ne saniei laudabilis nō crescit feb. minor est clara. ⁊ maior est Auicenne tertia quarti. caplo de indicijs saniei. cum di/ xit. sanies laudabilis est illa que est alba: leuis: cui non est odor horribilis: ⁊ in qua nō est operata nisi caliditas inna ta. ¶ Secundū p̄ncipale argumētum. circa generationem saniei non intendit̄ caliditas p̄ter naturā: nec maiorat̄ ma/ teria. igitur nec crescūt dolores ex febre. tenet cōsequentia. 2° quia per has duas solas causas dicitur in cōmēto crescere feb. ⁊ dolores. assumptū ꝓbatur. quia per generationeȝ sa niei laudabilis separātur continue partes subtiles: ⁊ insen sibiliter pelluntur extra: ⁊ residuū remanet grossius ⁊ den/ sius. igitur quātitas minorat̄. tenet ꝯsequētia. ⁊ pȝ assum/ ptum. qꝛ in digestione completa fit superflui separatio ⁊ in grossatio cum digestio ingrossando ꝓcedat: sed sanies lau dabilis generat̄ per digestionē completā: vt patȝ per Aui. quarta quarti. loco supra allegato. cum sequat̄ complemē tuȝ digestionis: igitur nō maioratur. Et per idē non crescit caliditas p̄ter naturā: cum soluȝ agat caliditas naturalis: vt predicitur. ¶ Tertio. hora qua sanies generatur contin git materiā esse multo pauciorem q̄ȝ prius: ita vt inde feb. ⁊ dolores minorent̄. igitur non fit maior feb. ⁊c̄. Assumptū 3° patet in pleuresi in qua cum digestio est completa feb. ⁊ do lor plurimū decreuerunt: ⁊ in alijs apostematibus: quibus facta est ꝑus per scarificationē ⁊ flobotomiā materiei eua/ cuatio. ¶ Quarto sic. facta sanie remanent cause feb. ⁊ do loris sicut ante. igitur nō fuerunt ante maiores. assumptuȝ 4° patet. quia remanet sanies. ¶ Quinto. post complementū digestionis materiei feb. putridarū intendunt̄ accidentia. 5° igitur a pari post saniei generationē. tenet cōsequētia. ⁊ pa ret assumptū. qꝛ post hꝫ complementū fiunt accidentia cre tica que sunt in morbo salubri fortissima. ¶ P̄. post saniei generationē fit apostematis eruptio: sed in eruptiōe ⁊ post eruptionē cōuenit fe. magnificari: qꝛ mā liberius ad cor ef fumabit. ergo ⁊c̄. ¶ Sexto. circa gñationē saniei male con tingit membrū esse mortificatū: qō ꝑus dolebat. igit̄ cōtin/ 6°

Sanies qñ gñat̄ fiunt do lores ⁊ febres maiores q̄ȝ ante gnōneȝ: vl' sanie gñata.

Oppositum est Hyp. in isto apho. ꝛ Gal. (git dolorē esse remotū.

In determinatione huius qōnis faciā duos articulos. In pmo videbit̃ diuersitate modoꝝ saniei adinuicē: ꝛ ab humore faciente se. cū intra venas digerit̃: ꝛ de causis saniem generantib⁹. In scōo respondebitur de quesito.

D **Primus** articulus notat ꝑ inueniri. ista qnq̧ noīa in hac mā occurrentia cōiter. s. sanies: virus:
articu. 1 pus: sordities: ꝛ tabes. nomē aūt saniei: ꝛ nomē puris qñq̧
Nop. sumunt̃ cōiter ꝓ sanie laudabili ꝛ inlaudabili. qñq̧ vero ꝓ laudabili: ꝛ cū cōiter sumunt̃ describunt̃: vt tangit̃ circa litterā. s. ꝙ est corpus humidū in corpe viuēte ex humore vel mēbro eius putrefacto putrefactiōe nō reducibili ad benignū ĝnatū. Sꝫ hoc nomē virus significat saniē inlaudabilē ꝓpter nimiā subtilitatē peccantē: sed tabes q̄si sub tabes dr̃ de sanie inlaudabili grossa. qñq̧ solū de sanie inlaudabilissima in qua nō appet caloris nālis vestigiū. Sumit̃ etiā qñq̧ tabes nō pertinēter ad ꝓpositum pro corpis macrefactione multa vel cōsumptione q̄ est in ethica senectutis: vel tertie spēi quō sumit̃ a Gal. in libro de marasmo ꝛ tabe. sordities aūt sumit̃ pro sanie mala grossa. ¶ Nota 2° vt ꝑdicitur. ꝙ tres modi in ĝne inueniunt̃ saniei. vnus est saniei in-
Nō 2° laudabilissime in q̄ vestigiū opationis caloris nālis nō apparet. Scōs mod⁹ est saniei laudabilissime q̄ est alba: leuis ꝛ eq̄lis: nō horribilis odoris: ꝛ que cōsecuta est cōplemētū digōnis. Tertius modus est digōnis māe inter pᵐ ꝛ 2ᵐ. hec distinctio colligit̃ ꝑ de differētijs fe. ca° 6°. cū dixit. neq̧ est dubiū de pessima ꝙ ipsa fit a solo calore p̄ternāli: nec de media est dubiuꝫ ꝙ ipsa fit ex opatione p̄ternāli: ꝛ caloris nālis. Sꝫ de optima ꝛ laudabilissima. vtrū generet̃ a solo calore innāli: vel a nāli ꝛ p̄ternāli simul. ¶ Inueniunt̃ diuersi modi apud moderniores dicēdi. nā Marsilius sup h° aphorismo vult istā ꝯnē. sanies laudabilis nō generat̃ a solo calore nāli: nec a solo putredinali: sed ab ambob⁹. ¶ Istā dicit esse de mēte Gal. pmo ꝓnosticoꝝ. cōmēto vltimo. ꝛ Gētilis ꝓbat hāc positionē etiā per rōnē ꝑcipue quo ad tertiā partē. ꝛ pmo sic. in sanie inueniunt̃ dispōnes nāles: ꝛ dispositiones p̄ter naturā. igitur ipsa fit partim a calore naturali: ꝛ partim a calore p̄ter nām cōsequētia pꝫ. ꝛ assumptuꝫ. quia fetor ꝛ preternālis caliditas inueniunt̃ in sanie q̄ sunt dispōnes p̄ter naturā. ꝛ albedo: ꝛ equalitas que sunt a natura intēte. igit̃. ꝛ hoc idē sentit Jacobus de forliuio in huius aphorismi expōne in vno correlario circa litterā. ꝛ hoc idē sentit Dinus 4° q̄rti. tractatu. 3. c. pmo.

Cōtra hanc ꝯnē arguo ꝑ ex auctoritate Auic. q̄rta q̄rti. caplo de iudicijs saniei. vbi dixit ꝙ in sanie nō opata est caliditas innata. ꝛ q̄rta q̄rti. tractatu. 3. c. 1. dixit ꝑcipue ꝙ sanies laudabilis nō fit nisi a digestione nāli: ꝛ dixit scōo ꝙ in eo non est putrefactio: vt supra allegatū est in argumētis an̄ oppositū. ¶ D. arguit̃ rōne sic. Sanies laudabilis nō generat̃ nisi a calore ꝓducēte dispōnes faciētes per se ad forme saniei introductionē ꝛ introducētes formā eiusdē: sed ille dispōnes ꝛ illa forma non sunt facte a calore putredinali. ergo sanies nō ĝnat̃ a calore putredinali. ꝯña clara. ꝛ maior ꝛ minor arguit̃. q: calor putredinalis ad nullā formarū nāliū cōuertit mām que ab eo putrefit: nec in saniei mām introducit dispōnes per se ad formā saniei facientes. assumptū est Auic. scōa pmi. caplo de causis calefaciētib⁹. putredo eni ita trāsmutat humidū ab eo qō cōuenit forme cū qua est ꝙ ipsaꝫ ad nullā aliarū formarū cōuertit: vt ibi dixit. ¶ Cōfirmat̃. illud qō ĝnatur in eiusdē ĝnatione dn̄ante ex toto nā p̄ternāli calori ĝnatur a solo calore nāli: sed optimuꝫ pus vel laudabilissima sanies fit certissime ex toto dn̄ante nā. igit̃ optima sanies fit a solo dn̄ante calore nāli. assumptū pꝫ. q: si p̄ternālis calor ĝnat nō oīno dn̄atur nālis. ꝛ minor est Gal. pmo de differentijs febriū. caplo. 6. vbi dixit. dn̄ante qdē certissime nā optimū fit pus visu qdeꝫ albū ꝛ grossuꝫ: ꝛ simile ipsi sibi vndiq̧. leue vero tāgēti ꝛ nō fetidū fore. Dicit ad hoc ꝙ optimū pus fit dn̄ante in actiōe calore nāli: q: fortius agēte ꝛ magis cōcurrēte q̄ꝫ cōcurrat p̄ternālis calor: nō tn̄ ex toto excludendo actionē p̄ternālis caloris. ¶ Cōtra. si pus est genitū magis agēte nāli calore ad eius dispōnes q̄ꝫ p̄ternāli. nō tn̄ excludēdo actionē p̄ternālis ad ei⁹ ĝnationē: sequit̃ ꝙ non fit optimuꝫ: sed mediū ĝnis: vt pꝫ ex Gal. loco allegato. paulo posterius: cū sic inq̄t. Si v̄o semiputridus fuerit: ꝛ tertium genus illud in tali trāsmutatione qō an̄ diximus cōsistit. ꝛ ad ostēdēdū ꝙ hoc nō est illud in quo eq̄liter ꝯcurrit vtriusq̧ caloris actio. s. nālis ꝛ putredinalis: licꝫ dicat̃ semiputridus subdit. dictū est eni ꝛ ꝙ multiplex est id tale genus. in eo eni ꝙ magis ꝛ minus recipit digōnē in nālib⁹ est differētia. Multotiēs eni albū qdē effectū est: sed fetidū vel subtile ꝑm cōsistētiā. qñq̧ vero nō albū: sed liuidū apparet: ꝛ in his oībus magis ꝛ minus est infectus vel intinctus.

¶ Videt̃ igit̃ mihi tenēdo oppositā ꝯnē. s. nulla sanies laudabilissima in ĝne saniei ĝnat̃ totalr̃ vel ptialr̃ a calore putredinali. pꝫ. q: putredinalis calor nō agit dispōnes ꝑ se facientes ad forme saniei introductionē: nec vt totale: nec vt partiale agēs: q: tūc ageret digerēdo: ꝛ eēt nālis. ¶ Scōa ꝯclo. dispōnes apparētes in laudabilissima sanie sunt solū facte a nāli calore: ꝛ nō a putredinali. pꝫ ex auctorib⁹ supra positis: ꝛ discurrēdo de calore ꝛ mō sube: de leuitate ꝛ odore. ¶ Sed cōtra istas ꝯnes arguit̃ multiplr̃ auctoritatib⁹ ꝛ rōnib⁹. pmo. q: Gal. hanc saniei ĝnationē quā vocat digestionē dicit esse putredinē pmo de differētijs febriū. loco allegato: sed nō esset putredo nisi ageret calor putredinalis. ergo ꝛc̈. ꝯña tꝫ. ꝛ assumptū pꝫ in textu cū dixit. sꝫ altera putredo: quā digōneꝫ dicimus esse in vnā spēm semp ꝑmutat̃ pus ꝛc̈. Et pꝫ cōsiderāti casuꝫ ꝑdictū ꝙ pmo distinguit putredinē in duo ĝna extrema: quoꝝ vnū est sanies laudabilissima: quā putredinē vocat. ¶ Scōa auctoritas est Aui. q̄rta q̄rti. cū dixisset. c. pmo. tertij tracta. ꝙ sanies laudabilis est sine fetore: q: non est in eo putrefactio ꝛ alia p̄allegata an̄ oppositū in argumētis. subdit aūt: ꝛ fortassis nō euacuat̃ a fetore puo. sanies. n. accidit cū adiutorio caliditatis innate: ꝛ alterius extranee. igit̃ extranea caliditas agit in ĝnatione saniei. ¶ Tertia est auctoritas Auic. 3° q̄rti. c. supra allr̃ato. de iudicijs saniei. nā postq̄ꝫ dixit ꝙ i sanie laudabili nō est operata nisi caliditas innata subdit: lꝫ nō sit excusatio a cōicatione extranee. s. caliditatis. igit̃ etiam ibi vult extraneā caliditatē agere ad saniei ĝnationem. ¶ Quarta colligit̃ ꝑ ꝓnosticoꝝ. cōmēto vltimo. cū dicit Gal. modum ĝnationis saniei. dicit. n. ita. ꝛ qn̄ iste sanguis sparsuꝫ in mēbris apostemosus diuisus in ptes puas. iaꝫ egressus est ab instrumētis q̄ cōprehēdunt ipsuꝫ. nā nō est poře in eo vt redeat ad nām primā: sed ꝯuertit̃ ꝛ putrefit. hic vult ꝙ semp in trāsmutatione sanguis in saniē putrefit. ¶ Et in eodē cōmēto paulo post dicit. Ex his igit̃ reb⁹ q̄s ostēdit in libris meis. poře est vt sit alteratio sanguinis ꝯuersi ad saniē alteratio laudabilis. In pmis vero nō putrefit: sed recipit maturationē. sed scōo apparet in eo aliqd putrefactiōis egressē a nā. Cōstat ergo ꝙ loquēdo de laudabili sanie vult ꝙ in ea fit aliqd putrefactiōis. hoc idē habet̃ a Gal. in cōmento cū dicit. ꝙ ĝnatio saniei est inter vtrūq̧. s. nālis ꝛ putredinalis: q: nec de solo calore est nāli: nec nō nāli. ¶ Rōne arguitur sic si ad saniei ĝnationē nō ageret nisi calor nālis: sequeret̃ ꝙ sanies generaret̃ per digestioneꝫ cōpletā. consequēs falsuꝫ. igit̃ ꝛc̈. ꝯña clara. falsitas ꝯn̄tis pꝫ ex Gal. pmo pronosticoꝝ. commento vltimo. vbi vult ꝙ digestio vltima fit per actionē nutrimēti cū nutrito: ꝛ assimilationē eius: tamē eo modo cōstat ꝙ sanies nō est assimilata nutrito.

¶ Pro istoꝝ solutione notādū ꝙ aliud est dicere dū ĝnatur sanies eius māꝫ alterari a calore p̄ternāli: ꝛ aliud calorem

sanjes non fit a calido sup[illegible] ue adueni[illegible] q[illegible] p[re]ualet sub[illegible] [illegible] vt igno[illegible] [illegible] gen[illegible] tang[illegible] de y pos[illegible] [illegible] cap vlti mo [illegible] [illegible] q si sanjes est [illegible] [illegible] modi activa non est parte fore subal[illegible] sanjey q[uia] tales dispositiones sunt passive q[ui]b[us] ma[teria] disponit[ur] ad nutritionem & transmutationem & non sunt active q[ui]b[us] ma[teria] apu[illegible] sup[er] menbrum vt imaginat[ur] gent[illegible] que de majoritate morbi

hoc modo agentē eſſe cauſaꝫ generatiuā ſaniel. Similr̄ ali
ud eſt dicere ad ſaniei gn̄ationē neceſſariā eſſe ꝑus caloris
ꝑter nālis actionē. ⁊ aliud eſt dicere saniē gn̄ari a calore ꝑ
ternāli. Ut igiť ꝑma differentia ꝑcipiať. Cōſiderādū ꝙ ſm
viam Ariſt. ad fetus gn̄ationē neceſſariū eſt prius agere di
geſtiuā epatis in matris ſanguineꝫ generādo q eſt ꝓpa mā
fetus: ⁊ tn̄ hec virtꝰ nō diciť agere fetū. Silr̄ digeſtiua epa
tis que ſanguinē generat non diciť agere nutricationē: nec
ſtomachus agere ſanguineꝫ vel effectiue cōcurrere ad ſan
guinē generādū: lꝫ non poſſit ſanguis gn̄ari: niſi calore ſtōi
ꝑus in mām gn̄onis ſanguis agēte. ¶ Ex quo pꝫ hāc cōſe
quētiā nō valere. ad hoc vt ſanies laudabilis generef nec̄e
eſt in ſaniei mām ꝑueniſſe actionem caloris ꝑternālis ⁊ pu
tredinalis. igiť ſanies aliquo mō vel ſm partē generať a ca
lore putredinali. ¶ Scđa aūt dr̄ia ſatis pꝫ cū ſtet agēs ipe
ditū intētionis agētis alterius cōtinue agere: ⁊ tn̄ agēs ꝑn
cipale ⁊ dominās finē quē intēdit inducere: lꝫ tardius q̄ꝫ ſi
non ipediret. ¶ Hoc notato dico ꝑmū. ꝙ ad hoc vt ſanies
generef neceſſe eſt ꝑueniſſe actioneꝫ putredinalis caloris.
pꝫ. qꝛ diffinitiue ſanies ſiue bona ſiue mala eſt humiditas
ex putrido humore gn̄ata ad benignū nō cōuertibili: vt di
xi ſupra. ⁊ hoc idē ex Gal. ꝑmo ꝓnoſticoꝝ. cū ponēdo diffe
rētiā inter saniē ⁊ hypoſtaſim apparentē in vrina in fine cō
mēti dicit. ꝙ cauſe facienti hypoſtaſim nō eſt ꝑmixta diſpo
ſitio ꝑter naturā. Ex quo dat itelligi ꝙ gn̄aľ ex re putrida
ſanies nō ſic eſt de hypoſtaſi cū nō videaľ quō aliter ꝑmix
ta ſit cauſe generāti putredineꝫ diſpoſitio ꝑter nām. ¶ Di
co ſcđo. ꝙ mā que in saniē trāſmutaľ continue a ꝑternatu
rali calore alteraľ. nā cum per actionē caloris nālis partes
quedā ſubtiles in epate cōuerſioni ad saniē laudabilē ſeq
ſtrenť: ſicut ſit in omni digeſtiōe ꝙ aliqd ſupfluū reſecatur.
ideo ille partes ſubtiles a putrido ſepate per ſuū putredina
lē calorē agāt in saniē cōtinue dū gn̄atur: vel in eius mām.
¶ Dico 3°. ꝙ diſpō ſaniei laudabiliſſime eſt media iter ab
ſolute bonū ⁊ abſolute malū. nā qꝛ nō ita icōueniēs: nec ita
de itētione nature: ſicut diſpoſitio humidi mēbri vel humi
ditatis apte in mēbrū conuerti: nec ita ꝑter nature intentio
nem ſicut vīus. ideo diciť meª ⁊ qualitatis medie inter bo
nū ⁊ malū. ¶ Dico 4°. ꝙ ſanies laudabilis generaľ per di
geſtionē naturaleꝫ a nā intentā in tali mā: ⁊ illius digeſtio
nis eſt ſecuta cōplemētū: vt Auic. dicit loco allegato. ¶ Di
co 5°. ꝙ qn̄ eſt gn̄ata ſanies vapores iſti putridi ab ea ſunt
ſeparati: ꝑſertiꝫ qn̄ eſt genita: ⁊ in ſui optima diſpōne exn̄s
ex quo pꝫ quō in ea nō eſt putrefactio. Nam ipſa ꝓ tūc nō
ꝑmutaľ a caliditate ꝑternāli, intrinſeca fixa cū aliis cōditio
nibꝰ dictis in qōne de putrefactiōe. 3. tegni. Ex qbꝰ mihi vr̄
facile videre quō ſolus calor nālis generat saniē laudabiliſ
ſimā: ⁊ nō calor putredinalis. ⁊ tūc oēs auctoritates predi
cte ſoluunť ⁊ rōnes. ¶ Ad ꝑmū igiť dicēdū ꝙ Gal. loco di
cto putredinē vocauit diſpoſitionē māe ſaniei anteq̄ꝫ gn̄eť
aut illā mām vocauit ⁊ putredinē ⁊ digōneꝫ que in ea ſunt
ambe vt dr̄ ſupra. Et ideo dicit ſupra ꝙ trāſmutaľ in vnam
ſpēꝫ: ⁊ nō ꝙ trāſmutata ſit. ¶ 2° pꝫ ſenſus Aui. 4ª q̄rti loco
allato. nā dixit ſub dubio. ⁊ itelligiť ꝙ ſit cū adiutorio cali
tatis ex̄nee nō tāq̄ꝫ gn̄antis. ſꝫ tāq̄ꝫ māꝫ ꝑparātis remote.
¶ 3° vr̄ quō nō excuſaľ qn ſanieꝫ gn̄eť a cōitate caliditatis
extranee: qꝛ patiť ab ea ⁊ hoc vult Aui. 3ª q̄rti loco allega
to. Et ita videť ꝙ Gal. ꝑmo ꝓnoſticoꝝ cōmēto vltimo dicit
ꝙ ſanguis putreſit ⁊ corrūpiť. ſed illa putrefactio ⁊ corru
ptio nō eſt ſaniei gn̄atio. imo digeſtio que eſt ꝑter illā corru
ptionē. Qđ allegaľ ex Gal. in eodē cōmēto cum dicit ꝙ in
ꝑmis ſanguis q ad saniē cōuertiť nō putreſit: ſꝫ recipit ma
turationē: poſtea vero ſcđo apparet in eo aliqd putredinis
pōt ſic intelligi ꝙ in rōne eius qđ eſt ꝯuerti ad ſalutē nō pri
mo includiť ꝙ putreſiat per hāc cōuerſionē: ſed 2° ideo de
notaľ illud pro quāto talis actio nō ſit niſi ex re in q̄ eſt pu
trefactio. ⁊ ita intelligaľ dictū in cōmēto apho. quia non ſit

ſanies ſolū agente calore nāli: ſed putredinali. ille tn̄ putre
dinalis nō gn̄at saniē tanq̄ꝫ agens totale nec tāq̄ꝫ partiale.
¶ Ad rōnē cōcediť ꝙ perfecta ſanies generatur per cōple
tā digeſtionē in genere ſuo: ſed illa nō eſt vltima in quā ten
dit calor naturalis mēbroruꝫ tanq̄ꝫ in ꝑncipalem. ⁊ hoc vo
luit Gal. ꝙ ſit aſſimilatio. ¶ Ex quibus oibus primo ha
betur cauſa quare ſanies laudabilis alba eſt: qa radicalia
mēbra que ipſam per digeſtioneꝫ generant ſunt alba. ¶ 2°
habetur cauſa quare caret horribili odore: qꝛ calor noſter
non generat digerēdo rē nobis horribilis odoris: ⁊ ſanies
generatur per digeſtionē noſtri caloris. ¶ 3° habetur cau
ſa quare aliqd fetoris eſt in ea: quia in generatione ſua non
abſoluitur a putredine. ¶ 4° ex dictis colligitur differen
tia inter saniē ⁊ ſperma: quia ſperma non generatur ex tali
humore nō reducibili ad benignum putrefacto. ¶ 5° colli
giť differētia inter humorē ſumme digeſtū in fe. pendētibꝰ
a mā in venis contēta ⁊ ſanie. nā talis humor adhuc rema
net ſub forma propria. ſed in ſaniei generatiōe perditur for
ma preexiſtētis humoris. ¶ 6° pꝫ differentia inter ſanieꝫ ⁊
laudabiliſſimam hypoſtaſiꝫ. nā hypoſtaſis ſit per digeſtio
nē tertiā in materia que nō putruit loquēdo de laudabiliſ
ſima. vnde ⁊ ſi ſanies alba cū oibus ſuis cōditionibus opti
ma egrediatur non erit laudabiliſſima hypoſtaſis vt colli
gitur ſecūda ꝑmi. imo mala i generatiōe hypoſtaſis. ¶ Et
ſi queratur de hypoſtaſi in febribus putridis: quia eſt geni
ta ex hūore faciēte febre. ⁊ per ꝯſequēs putrido nō reduci
bili ad benignuꝫ. igitur eſt ſanies. ¶ Hic dr̄ vt puto ꝙ non
repugnat ſanguinē in venis putreſieri: ⁊ tandē per digeſtio
nē in ſanieꝫ ꝯuerti. Sed iſta nō erit laudabiliſſima hypoſta
ſis vt ꝑdicitur. ⁊ ꝙ h̄ ꝯtingat ſumiť ab Aui. 2ª primi doctri
na 3ª. ſūma de vrinis. caplo tertio de ſubā vrine. ¶ Ego āt
teſtor me curauiſſe mulierem ex febre cōtinua ſicut apoſte
mate de putrefactiōe maſſe ſanguinee. ⁊ terminata fuit fe.
per vrinā in qua mirabilem minxit quātitatē ſaniei vere. h̄
tamē nō obſtāte dico ꝙ hypoſtaſiꝫ laudabiliſſima in talibꝰ
deciditur a materia que eſt ſub forma cauſe an̄cedentis. ⁊
nō coniuncte vel ſi contingat decidi a cauſa cōiuncta ⁊ eſſe
laudabilē illa erit ex genere ſaniei. ſed primū puto verius.
qđ aūt dr̄ ꝑma q̄rti. cap° de cura putridaꝝ in generali ꝙ ſe
dimē laudabile ē hūor faciēs fe. q iaꝫ digeſtꝰ eſt. dr̄ ꝙ loqť
de hūore faciēte febrē ꝑ modū cauſe antecedētis nō cōiun
cte ſed de hoc alias. ⁊ ita de ꝑmo articulo.

Articulus ſcđus notat ꝑmo ꝙ ſanies tam laudabi
lis q̄ꝫ illaudabilis quādoq̄ꝫ generatur i loco cōſtricto ſine manifeſta ⁊ ampla cōcauitate. quādoq̄ꝫ Articu. ſcđs.
autē in venis. aut in aliq̄ ampla vacuitate. Exempluꝫ ꝑmi.
ſicut in exituris ⁊ in apatibꝰ. Exēplū ſcđi. ſicut in ꝯcauo pe
ctoris aut in venis aut in ſpacio iuxta inteſtina generef: hic
hypo. intēdit quādo in loco vndiq̄ꝫ cōſtricto generaľ. ¶ 2°
nota ꝙ apatum quedā ſunt quoꝝ mā ante maturationem
valde manifeſte minuaľ. Sicut vtplurimū accidit in pleu
reſi. in qbuſdā aūt hoc nō ꝯtingit vtplurimū in exterioribꝰ
apatibus. ¶ Nota tertio ꝙ apata in qbuſ ſanies generaľ:
qn̄q̄ꝫ aperiunť ⁊ ſanies a corpe egrediť. quādoq̄ꝫ aūt ape
riunť ſanie commota ⁊ magis libere ad cor effumante: aut
ad loca cordi magis vicina tranſmittitur. quandoq̄ꝫ rema
nent non aperta. ¶ Nota 4° ꝙ preter ſaniei generationem
in ipſa ſaniei generatiōe. quādoq̄ꝫ ſaluatur virtus ſenſitiua
mēbri qn̄q̄ꝫ non ſaluaľ. imo corrūpiť: vt in cācrena ⁊ extio
meno appet multotiēs. ¶ Nota 5° ꝙ tpe quo ſanies gene
raľ ſiue laudabilis ſiue inlaudabilis poſita alioꝝ paritate
plurima ſit ebuliº ⁊ māei lenificatio ⁊ fumoꝝ mltitudo: cū
tūc calor maiorē habeat ꝓportionē q̄ꝫ an̄: ſꝫ in ſanie lauda
bili poſt generationē feruor ⁊ fumi ſeq̄ſtrantur. in inlauda
bili v° vr̄ repugnare ꝙ hec oia itēdanť poſt eiꝰ gn̄ationē.
¶ His habitis ſit iſta ꝑma q̄. non neceſſario ⁊ ſp circa ſaniei pª q̄.
gn̄ationē inlaudabilis dolores ⁊ fe. ſunt maiores q̄ꝫ facta

sanie. pꝫ in multis casib⁹. ꝑmo vbi circa gñationē mēbꝛuꝫ eēt mortificatū. 2° vbi sanies maligna genita ɔtinue magis malignaret. 3° vbi effunderet post ad locū vñ magis libe/re ad cor mitteret fumū. 4° vbi nec post nec añ sufficeret dolorē vel febrē facere pp sui paucitateꝫ ⁊ sic de multis aliȷs.

2ª ɔ. ℭ 2ª ɔ. nō necessario semp circa gñationē saniei laudabilis dolores ⁊ fe. sunt maiores q̄ꝫ facta sanie. ꝓbat᷑ ꝑ vbi facta sanie erūpat ad loca cordis vicina. 2° vbi nec añ nec post fieret fe. nec dolor. 3° vbi gñet᷑ in loco nō ɔstricto ita vt in eius gñatione nō fiat solutio ɔtinuitatis ⁊ sic de aliȷs casib⁹ imaginabilib⁹.

3ª ɔclo. ℭ 3ª ɔ. non semp circa gñationē saniei laudabilis vel inlaudabilis fiūt dolores ⁊ fe. maiores q̄ꝫ añ. pꝫ vbi mä laudabilis saniei sit multuꝫ minorata respectu eius qð ꝑfuit: ⁊ vbi sit in loco lato. vñ non crescat dolor pp ebulitionē ⁊ vbi decrescat feruor caloris sicut digerit᷑. ⁊ vbi mēbrū fieret min⁹ sensibile in inlaudabilib⁹. pꝫ in multis ēt casib⁹.

4ª ɔ. ℭ 4ª ɔ. stāte ꝑitate ex pte caloris agētis ⁊ sensibilitatis mēbroꝝ ⁊ multitudine mäe: cū sanies in loco stricto gñatur sicut in a͞patib⁹ aliȷs paribus ex pte loci ⁊ alioꝝ ꝑtereaꝫ in q̄bus fit cōparatio qñ sanies laudabilis gñat᷑ dolores fiunt maiores. ⁊ fe. q̄ꝫ añ vel post nisi rōne illius ꝑus. ⁊ posterius febres ⁊ dolores facti fuerint. ℭ Et h̄ puto voluisse hypo. ⁊ ꝓbat᷑ ꝑ rōnē factaꝫ in lr̄a exponēda: q: mä magis ebulit. ⁊ magis extēdit mēbꝝ: ⁊ dolor igit᷑ fit amplior ⁊ ide maior spūuꝫ sanguinisq̄ꝫ attractio. ⁊ maior mēbri actualis caliditas ⁊ per ɔñs ab actuali caliditate maior mäei calefactio ⁊ ef/fumatio.

5ª ɔ. ℭ 5ª ɔ. vtplurimū tñ positis aliȷs cōditionib⁹ parib⁹ fortiores fiunt dolores ⁊ fe. circa gñationē saniei inlaudabilis q̄ꝫ añ vel post. pꝫ vt ꝑcedēs. ℭ Sꝫ dico notāter vtplurimū: q: nō repugnat esse oppositum ꝓpter genitā esse multo maligniorem q̄ꝫ ante fuit.

ℭ Sed ɔ hāc ɔnē vident᷑ eē quedā Aui. auc̄tates. 2ª ꝑmi. doctrina 3ª. caº 4º. de signis a͞pata declarātib⁹. cū dic̄. Cūq̄ꝫ illud qð collectū est fit maturū fe. fortitudo ⁊ doloris pulsus sedat᷑. Cui auc̄tati dr̄ ꝙ itelligit᷑ ꝙ sedant᷑: sꝫ post q̄ꝫ ē maturū. vñ illa lr̄a hꝫ. Si matuꝝ ⁊ nō hꝫ fit matuꝝ. ℭ 2ª auc̄tas ei⁹ est 2ª ꝑi. doctrina ꝑª. caº 5º de egritudinib⁹ cōpositis circa mediuꝫ cū dicit enumerato tpe augmēti ꝙ a͞pa hꝫ post statū cū grossitudo ad maiorē ꝑuenerit statū: in quo eē dꝫ: postea incipit minui ⁊ maturat᷑ a͞pa ⁊ declinat. vr̄ igit᷑ ꝙ maturat᷑ in declinatiōe. Et iō tūc sunt maiora accn̄tia. ⁊ ꝑ ɔñs feb. ⁊ dolores. ℭ Hic rñdet thadeus: ꝙ in apostemate sunt tripliciter tēpora distinguenda. Uno modo penes tumoris varietateꝫ: ⁊ hoc modo status est ante q̄ꝫ materia sanietur. 2° penes accidentia: ⁊ hoc modo status est duꝫ sanies generatur. 3° modo penes materiei dispōnē: ⁊ hoc mō status est cum genita est sanies. ℭ Sed h̄ respōsio nō tollit difficultatē: q: nō videt᷑ q̄re cū sanies generat᷑ dolor sit maior: nisi q: materia magis extendit membrū: ⁊ huius oppositum dicit thadeus: q: magis extendit quādo tumor est maior. ℭ Jō marsilius quē Jac. de forliuio seq̄tur h̄ hunc locum dupliciter exponit. vno° cuꝫ dolor post incipit minui ⁊ maturat᷑. i. est maturum. nam prius fuit genita sanies. vel 2°. q: incipit minui: q: mä resoluit᷑ sed non minuitur: q: fiat minoruꝫ di/mensionū. ℭ Hi modi nō sunt ad mentē Aui. nā ibi enumerat apostematū tēpora. ⁊ h̄ erat declinatio. puto igit᷑ ꝙ apostema dicimus duobus modis maturū. vno°: q: mä sit in/ sanieꝫ cōuersa. ⁊ hoc est plerūq̄ꝫ qñ est in maximo tumore. 2° mō iuxta modū loq̄ēdi medicorum: q̄a apertioni apparatū: quādo est mollius ad tactum. ⁊ hoc est post saniei generationē ⁊ status a͞patis: ⁊ hoc vult h̄ Aui. nā cū declinat apostema apparat᷑ incisioni per cutis subtiliationem. ℭ 3ª auctoritas est Aui. 3ª q̄rti. caº de significatione exituraꝝ in/trinsecarum vbi dicit. ⁊ qñ fit mä sanies q̄escit ⁊ calefactio fortis ⁊ inflāmatio. quare q̄escit febris. hanc auctoritatem exponunt cōiter thadeus marsilius ⁊ Jacobus: qñ fit sanies. i. qñ est facta. ℭ Cōtra. ꝭm Aui. eodē caplo. Jn ꝑncipio exiture sunt accn̄a fortia ⁊ fortiora q̄ꝫ in statu eisdē. ⁊ in statu fit sanies. ergo apud Aui. ēt qñ fit sanies tūc minoratur ista accn̄a. Assumptū est ibi cū dicit ⁊ nō fiunt dolores isti in ꝑncipio vehemētiores: ⁊ quāto plus approximat status minorant᷑: nisi qñ eruptio fit in ꝑnº ⁊ solo̓ cōtinuitatis ⁊ dolor peruenit ex ea qñ colligitur. vr̄ igit᷑ Aui. velle ꝙ in augmento remittunt᷑ in quo ꝓculdubio nō generata est sanies sed generat᷑. Et iō vr̄ Auic. innuere ꝙ qñ sanies generatur fiūt dolores fortes ꝓpter solutionē ɔtinuitatis ⁊ ꝓpter dolores fe. fiat fortior. nō igitur cuꝫ sanies generat᷑ merito huius fit calor ꝑternālis itensior. ℭ Dico igitur ꝙ auctoritas dictis nō repugnat: q: in ꝑnº exiture iam mä ad saniem conuertit᷑ ⁊ simil'r in augmento. ⁊ iō in istis tēporib⁹ maiores accidunt fe. ⁊ dolores q̄ꝫ ante q̄ꝫ ad exiturā duceret᷑: ⁊ post q̄ꝫ exitura facta est. ℭ Sed si q̄rat᷑ q̄re dū sanies gñatur re/mittunt᷑ accidētia perseuerāte saniei gñatione: tunc dicit᷑ ꝙ hoc est: q: a ꝑnº fit disruptio ⁊ cōcauitas in mēbro vbi sanies colligit᷑: sed ista nō est cōparatio tēporis in quo sanies generat᷑ ad ꝑcedentia saniei generationē. volo igit᷑ ꝙ cū generatur sanies gēratur fe. nō respectu eius qð fuit ante q̄ꝫ sanies inciperet generari. nos aūt cōparamus hic tēpora in q̄/bus generat᷑ ad tēpora in q̄bus nō generat᷑. ℭ Ad argumēta ante oppositū. pꝫ solutio ex cōclusionibus.

ℭ Cōmenti Gal. expositio.

Sanies āt de sanguine. Gal. in cōmēto facit duo. ꝑ ponit modū gñationis saniei. 2° verificat apho. 2ª ibi. (Dolor aūt.) De ꝑ° dicit ꝙ sanies fit de sanguine mutato in q̄sdaꝫ q̄litates inter bonū ⁊ malū. i. inter rē nāissime intētā a v̄tute immutatiua mēbroꝝ: ⁊ iter rē ɔriā oīno intētioni v̄tutis ⁊ nālis caloris. ⁊ hoc declarat. q̄a mutatio ad maluꝫ mō dicto est mutatio ad putredinē ⁊ virus. i. in saniē ꝑternaturalem oīno malā. sed mutatio. s. sanguinis ad bonū absolute mō statim exposito significat tēperamentū mēbroꝝ imutātiū. Et per ɔñs res intēte nō sunt putride. ⁊ hic per tēperamentū intelligat᷑ sanitas inculpata. lꝫ nō sit tēperamētū absolute. sꝫ saniei gñatio est iter vtrūq̄ꝫ. ⁊ rō est q̄a nō solum est de nāli calore. nec de nō nāli solo. i. nec fit a solo calore naturali agēte ⁊ req̄sito ad eius gñationē. nā req̄ritur ēt calor pternālis nō tāq̄ꝫ agens saniē. sed tāq̄ꝫ remotā mäm ad eius gñationem ꝑparans vt ꝑdicitur. ℭ Ubi nota ꝙ lꝫ ex alio humore a sanguine cōtingat saniē gñari tñ humor qui plurimū trāsit in saniem est sanguis. ⁊ hoc voluit Gal. hic siue sanguis sumat᷑ ꝓ massa sanguinea siue ꝓ 4ª suba. ⁊ iō saniës dicitur quasi de sanguine eius. DOLOR AVTEM. Nūc verificat aph. ⁊ dicit ꝙ dolor circa generationē saniei nō intendit᷑ nisi ꝓpter mēbri extensionem vbi est apostema ⁊ illius mēbri calefactionē. Nā cor etiā calefit calore membri apostemati. Et iō crescit febris. hoc autē totum est quādo sanguis mouetur ebuliēs vt i ipso sanies generetur. Dicit 2°. ꝙ q: sanies est de sanguie sicut cinis de incensione lignorum. i. quēadmodū ꝓpter incensioneꝫ lignorum partes subtiles resoluunt᷑ ⁊ remanēt cineres nō ita calidi ita per calorē agētē in mäꝫ cū sanies generat᷑ remouent᷑ partes eius subtiles calidissime ⁊ remanet sanies minus calida: ⁊ hoc maxie verificat᷑ de laudabili vt. s̈. dr̄. lꝫ ēt possit de inlaudabili verificari. ℭ Ex hoc pꝫ cā q̄re genita sanie dolores ⁊ fe. alleuiant᷑: si materia a corpe egrediat᷑: q: paucificat᷑ mä ⁊ calor remittitur. ℭ Et tu nota moduꝫ loq̄ēdi Gal. q̄ vr̄ verificare apho. solū de sanie genita in a͞patib⁹ ⁊ locis in q̄bus ꝓpter mäe ebulitionē mēbruꝫ extenditur. ℭ Hic solet dubitari vtrum sanies fit de solo sanguie: ⁊ vtrū fit de sanguine: sicut cinis de incēsione lignoꝝ: ⁊ vtrū mēbrū a͞patuꝫ calefactū calefaciat cor. ⁊ que te. fit que intēditur ꝑma duo sunt clara in cōmēti expōne: sed de febrib⁹ in illo dicemus apho. Jn bubonibus oēs febres.

[illegible]

quiescere .i. paulatim movere ad quietem ... velox ... exercitii ... debilitet ... serapio ... repentina ques exercitium ... debiliter fieri & postea ...

℄ Aphorismus. XLVIII.

In omni motione corporis cum cepe rit quis dolere: quiescere statim remedium est.

Theo. ℄ In omni corpis motu cũ fatigari i

Leoni. cepit cessasse protinus: lassitudinis leuatio est.

℄ In omni corporis motu: vbi laborare ceperit: quies statim lassitudinem aufert.

℄ Hyp. itẽdit istã 9nẽ. qescere stati post pⁿᵐ lassitudis 9ñtij motũ corpis ẽ remediũ i oĩ tali lassitudie. pbaꝛ. p qetẽ re/ mouenꝛ cãe lassitudis i pⁿ° exñtis. igiꝛ rc. 9ña clara. ꝛ assũ

Nota p̄ A ptũ stati circa notãda declarabiꝛ. ℄ Nõ p̄ ꝙ p motum cor

2° poris itelligit motũ localẽ volũtariũ quẽ vocam⁹ cõiter ex ercitiũ. ℄ 2° nõ ꝙ h̄ nomẽ exercitiũ qñq₃ sumiꝛ large p oĩ motu corpis humani volũtario: ꝛ sic sumiꝛ a Gal. i lib. de tremore iectigatiõe ꝛ spasmo. i q̃ aucte hyp. stare dicit esse spẽz exercitij. 2° sumiꝛ stricte p motu locali pp quẽ oz anhe litũ variari: ꝛ h̄ mõ describiꝛ a Gal. 2° de regie sanitatis. Exercitiũ ẽ mot⁹ volũtari⁹ vehemẽs i tm̄ vt alteretr rspira tionẽ i mai⁹ vel i min⁹ vel i freqnti⁹. ꝛ ab Aui. 3ᵃ pmi. sum

B ma 2ᵃ. c. p̄ de summa sermõis de exercitio. Exercitiũ ẽ mo

3° tus volũtari⁹ pp quẽ mot⁹ anhelit⁹ magis ꝛ freqnti⁹ ẽ ne/ cessari⁹. ℄ Nõ 3° ꝙ exercitiũ p̄ spũm cõmouet ad mẽbra q̃ exercenꝛ: ꝛ qꝛ mot⁹ localis ẽ auget i gradu mẽbri calitatez

C ꝛ dissoluit supfluitates 3ᵉ digõnis q̃ a nã sine eo nõ cõplete

4° expellunꝛ: ꝛ cũ hoc ẽt de nãli hũiditate dissoluit ꝛ hũidita tes eliquat ꝛ spũs pauciores reddit. ℄ Nõ 4° ꝙ lassitudo 9ñs exercitiũ significat dissolõnẽ spũum nãlis hũiditatis. ꝛ ṽtutis debilitatẽ maiorẽ q̃z oz ad corp⁹ defẽrẽdũ. ℄ Ex quo appet ꝙ cũ 9uenietissimũ ẽ exercitiũ nõ oz vltra pⁿᵐ lassitudis durare. nã post dissoluit plus de nãli hũiditate ꝛ de calore q̃z sit 9ueniẽs i exercitio nãlissimo. ℄ Ex q̃ 2° se quiꝛ ꝙ tẽpatũ corp⁹ debite rectũ nõ ẽ exercitãdũ vltra pⁿᵐ lassitudis: qꝛ a nãli dispõne traherꝛ. ꝛ h̄ voluit Gal. tertio

D tegni assignãs mẽsurã exercitij corpis tẽpati ex hoc apho.

5° ℄ Nõ 5° ꝙ cũ corp⁹ qetaꝛ ab exercitio p̄ remouꝛ cã mul/ te lassitudis 2° cũ nõ trãsiuit pⁿᵐ lassitudis ṽtus nãlis ẽ for

E tis ad restaurãdũ spũs ꝛ hũiditatẽ deperditã. Et iõ p qetẽ so

6° lũ h̄ talis lassitudo remouꝛ. ℄ Nõ 6° ꝙ qñq₃ per exercitij multitudinem corpus deducitur ad tantam lassitudinem ꝙ p solam quietem non remouereꝛ. immo oportet cibũ ꝛ multotiẽs medicinã ꝛ somnũ adhibere. Et iõ vt puto non dixit hyp. in oĩ mutatione corpis si hõ doluerit stati qesce re remediũ est. sed dixit cũ ceperit qs dolere. i. fatigari. naz p remotione pncipij fatigatiõis sufficit qes debite admini strata. ℄ Ex quo pz aph. ṽificatio. 2° pz apho. iuxta modũ exponẽdi cõmẽti qõ habem⁹ i trãslatiõe 9stãtini pt alr itro duci ꝛ ṽificari. Dicit. n. 9mẽtator ꝙ in isto apho. hypo. dat regulã q̃ztitatis exercitij dicens ꝙ motus corporis incul/ pate sani debite recti non est ptellandus vltra principium lassitudinis. probatur: qꝛ non est deducẽdus nisi ad lassitu dinem cui pro remedio sufficit quies hoc autem ẽ solum pⁿᵐ lassitudinis. ergo rc. ℄ Nec tñ dico hic omne exerci/ tium ducens corpus ad principium lassitudinis esse suffici ens in q̃ztitate. sed ista est vna de conditionibus exercitij debitis: h tamen sunt vidẽda plenius 3° tegni. spẽs aũt lassi tudis q̃ sint dcm̄ est supra apho. 5° hui⁹ 2ᵉ pticule. labores spontanei rc. Cõcordia huius pz 3ᵃ pmi de cura hui⁹ lassi tudinis ꝛ tertio tegni.

℄ Commenti Galieni expõ.

Exercitiũ vtile est In translatiõe constãtini iue nitur totum hoc cõmẽtũ vr vr̃ in translatione burgundionis pisani icipit cõmentũ ibi. (Si dolor) Aut g̃. pma pars diminuta est in burgũ dione aut in 9stantino addita. Exponaꝛ tñ vt iacet. Cõmẽ tũ totũ diuidiꝛ in duas ptes. p̄ ponunꝛ exercitij vtilitates ꝛ gñalis apho. itẽtio. 2° ṽificaꝛ. ibi (Dolor.) ℄ De p⁹ dic duo. pᵐ est ꝙ exercitiũ ẽ vtile. cã ẽ: qꝛ 9mouet calorẽ nãlẽ: ꝛ facit validas ṽtutes aiales nãles ꝛ vitales q̃ sunt i mẽbris: ꝛ h̄ viuificãdo calorẽ ꝛ supfluitatẽ purgãdo ꝛ poros aperiẽdo. 2ᵐ dcm̄ est ꝙ in eo sunt 9siderãda tps. s. ꝛ hora an repleto corpe an euacuato ꝛ q̃ die: hora modus. s. an vlẽ vel pticu lare an velox: an tardũ: an vni forme vel non: an q̃ztitas. s. duratio eius. iõ hypo. hic tetigit regulã sue q̃ztitatis. ꝛ tũc exponendus est apho. vt dictum est circa litteram.

DOLOR. Hic verificat aph. ꝛ dicit duo pᵐ ꝙ hic dolor d̄ quo loqꝛ hyp. i lingua greca vocaꝛ polos: ꝛ significat locũ .i. mẽbꝛ cũ fatigatiõib⁹. i. fatigatũ. Dicit 2° ꝙ siue sumam⁹ dolorẽ p fatiga sicut p dolore dcm̄ hyp. vr̃ veꝛ: qꝛ cũ hõ se mouet donec sua mẽbra doleãt ꝛ nõ nisi cũ magno dolore ea mouere possit tũc si dolor icepit qes ei remediaꝛ. Et nõ ptẽ vltimã ꝙ pt duob⁹ modis exponi. vnus ẽ ꝙ ly. incepit cõstruaꝛ. cũ ly. dolor: ꝛ erit sensus: ꝙ inceptioni dolori re/ mediũ ẽ qes. ꝛ h̄ mõ exposui supra apho. 2°: ꝙ ly. icepit cõ struaꝛ cũ ly. qes: ꝛ est sensus ꝙ siue dolor ẽ in pⁿ°. siue nõ: quies tñ incipiẽs ei remediũ ẽ ꝛ hoc nõ ṽificaꝛ nisi de ptia li remedio vlr. Circa hunc apho. dubitatur.

Queritur vtꝛ cuilibet hũano corpi 9pe tat exercitiũ vsq₃ ad lassitudinẽ. Negatiue arguiꝛ: nõ cuilibet hũano corpi con uenit exercitium. igiꝛ nec vsq₃ ad lassitudinez. assumptũ pz de febribus freneticis melancoli cis ꝛ maniacis ꝛ sic de multis alijs quibus est iniungẽda quies q̃ztum poẽ est: ꝛ non exercitium: ꝛ ite pz de patien/ tibus disinteriã ꝛ thenasmonẽ: ꝛ multe sunt tales dispões in qbus non 9tingit exercitium. ℄ Scdõ sic. si exercitium conueniret maxime esset pp superfluitatum tertie digõnis dissolõnem aut ad caloris nãlis intensionem ꝛ vigoratio/ nẽ. Sed pp istas cãs non conuenit cuilibet corpori sano. g̃ rc. maior colligiꝛ 3ᵃ pmi. ca° allegato in apho. ꝛ 2° de regie sanitatis: s₃ minor arguiꝛ: qꝛ corpa valde colerica sunt pau ciarum superfluitatum q̃z temperata ꝛ subtiliaꝛ. ergo faci lius dissolubiliũ ꝛ calor eoꝛ est itẽsior q̃z tẽperatoꝛ debite exercitatoꝛ. g̃ eorum calor erit sufficiẽs supfluitates illas dissoluere ꝛ expellere sine exercitij aditorio. ℄ 3° sic. exer citium plus dissoluit de spiritu ꝛ humoribus bonis ppor tionabiliter q̃z de supfluitatibus. g̃ non est 9ueniẽs. assum ptum pz: qꝛ spũs sunt dissolutiores q̃z supfluitates: ꝛ cũ sint subtiliores ꝛ magis iflammabiles ꝛ minus a forma vapo ris distantes. ꝛ calor per exercitium acqsitus est calor acci dentalis. Et per 9ñs rerum nãlium dissolutiuus. ℄ Quar to aliq̃ corpora per vsum exercitij cadũt i morbos. igiꝛ eis nõ cõuenit. Assumptũ per Aui. patet 3ᵃ primi: doctrina 2ᵃ. ca° tertio. cũ dixit. Est ãt cũ exercitiuz hoies calide ꝛ sicce 9plõnis ad egritudines pducit. ℄ 5° hoi temperato si esset conueniens exercitium eẽt ẽt conueniens balneatio resolu tionẽ faciẽs: cũ exercitiũ ad resolõnem supfluitatũ ꝛ calo/ rem itendẽdũ admistreꝛ: ꝛ h̄ duo dicta facit balneatio. con sequens falsum ꝛ 9 mentem Aui. 3ᵃ pmi. doctrina. 2ᵃ. ca. 5° cum dixit. huic aũt hoi in cuius regimine nũc 9sistit ṡmo balneatio resolõnem faciens non est necessaria: qm̄ corp⁹ ipsum est mundũ. Cõstat aũt ꝙ loqtur de tempato vel sibi vicino. Oz autem exercitium fit ad resoluendum pz: qꝛ est ad euacuandũ supfluitates 3ᵉ digõnis que p resolutionem euacuanꝛ vt pma apho. 15. Assumptũ est Aui. 3ᵃ pmi loco allegato. ꝛ 2° de 9seruatione sanitatis cum dixit vtilitates exercitij sunt due ad euõnem superfluitatum: ꝛ non loqꝛ nisi de superfluitate tertie digestionis. ℄ Sexto. si conue/ niret exercitium hoc esset cũ alijs adiutorijs ad robur cor poris quo ad organa motiua p soliditate eorum acqrẽda. consequens falsum. igitur. prima consequentia pz ex Gal.

Cuilibet hũano corpi vs/ q₃ ad las situdinẽ exerciti um 9pe tit.

2°

3°

4°

5°

6°

primo de regimine. ꝑpe ꝓnᵐ. cum dixit. qꝛ. n. exercitium ē
vehemēs motus necesse est hic tria fieri in exercitato cor/
pore. s. duriciem organoꝝ inuicem ꝯtritoꝝ: quā seqꝛ ipassi
bilitas eoꝝ. ⁊ ad actiones robur. Falsitas tñ pꝫ: qꝛ exerci/
tium solida mollificat vt Gal. dicit paulo post: sic ꝙ solida
quidē mollificant humida v̄o subtiliant. s. ab exercitio.
7° ℂ Septimo seq̄ret ꝙ exercitiū i tēpato eēt ichoādū stati:
epatis digōne ꝯpleta. ⁊ nō eēt vlterius expectādū. ꝯñs fal
sum vt ostēdam. ⁊ ꝯña pꝫ ex Gal. loco allegato cum dixit.
tp̄s exercitij est optimū. qñ extremus cibꝰ ꝑfecte fuerit di/
gestus oibus digōnibus. Et ꝓbat ꝑ rōnē. qꝛ exercitium añ
factū nō ꝑꝑ aliud ipedire vꝫ: nisi qꝛ humores crudos tra/
hit ad mēbra vt vult Gal. ibidē. sed istis digōnibꝰ cōpletis
nō sunt indigesti humores trahēdi. igit̄ tūc nō ē nocumētū
exercitij. igit̄ tūc ichoandū falsitas ꝯñtis arguit̄ ex Aui. 3ª
ꝓmi. doctrina 2ª. c. 3. cum dixit. Et hora exercitij icipiēdi est
cū cibus sit digestus in stō epate ⁊ venis. ℂ Octauo argui
8° tur: qꝛ nō qōlꝫ corpus humanū est exercitādū vsqꝫ ad lassi
tudinē ꝑ lassitudo est dispō ex toto ꝑternām: cū icludat do
lorē: ⁊ temperata ad talē dispōnē nō sunt ducēda. 2° qꝛ si tē
perato sufficit exercitiū vsqꝫ ad lassitudis ꝓnᵐ. g̃ flegmati/
co non sufficit. imo erit vlterius exercitādū: qꝛ alijs paribꝰ
cū ad lassitudinē ꝓuenerit habebit plures supfluitates ex/
pellēdas. ⁊ colericus prius erit ab exercitio ꝓhibēdus: qꝛ
pauciores habebit supfluitates. ⁊ plus ꝑ rarefactionē ⁊ co
lere gñonē ledit̄. 3° qꝛ ꝑ exercitium vsqꝫ ad lassitudinē ē fa
cienda fricatio ⁊ ē itrādū balneū. vt 2° ð regie sanitatis. igr̄
iterū in ꝓncipio lassitudis remanēt supfluitates expurgan
de. ⁊ ideo vlterius exercitium confert.

Oppositum ar̄. ꝙ oē corpꝰ hūanū saltē sanū sit ex
ercitādū vsqꝫ ad ꝓnᵐ lassitudis ⁊ nō
vltra. Nā oē tale ē exercitādū: qꝛ idiget iuuari calor nālis
ad supfluitatū expulsionē ab exercitio i corpe tēpato. g̃ in
quolibet alio sano. igit̄ cuilibet corpi sano ꝯpetit exercitiū:
sed nō resoluit̄ de nāli vsqꝫ ad ꝓnᵐ lassitudis. igit̄ vsqꝫ ad il
lud fit sine nocumento: sed post illud virtus debilitat̄. igit̄
non est vlterius in exercitio procedendum.

In questione ista. ꝑ ponā q̄da ꝑambula. 2° con
clusiones circa quesitum.

A **Quātum** ad ꝓmū nota ex dictis circa apho. nomen
exercitij dici equiuoce ad tria apud medi/
Nō ꝑ cos: qñqꝫ. n. sumitur ꝓ opōne mēbri quō dicimus ꝙ audi
re paruos ⁊ magnos sonos ē exercitiū auris. 2° sumit̄ stri/
cte vt iportat motū volūtarium corporis quō ēt mēbra q̄
mouent̄ ab alio motu volūtario dñr exerceri: vt colligit̄ 2°
de regie sanitatis. 3° mō sumit̄ strictius vt iportat motū vo
lūtariū tā vehemētē vt mutet respirationē. hic erit sermo ð
B oibus: maxime tñ de 3°. ℂ Nō 2° ꝙ exercitiū ꝓncipalissime
2° in ꝯseruāda sanitate pōt tria adhibere ꝓmū est mēbroꝝ ro
bur. Cōstat. n. ꝙ inexercitati hñt mēbra duplr̄ ibecillia. ꝑ:
qꝛ sunt mlr̄te passibilitatis ab oi occurrēte. 2° qꝛ fortes opō
nes motiuas facere non pñt: econtra aūt exercitati duplr̄
hñt hi mēbra robusta. ⁊ ad resistēdū ⁊ ad actus fortes ope
rādū: vt 3ª ꝓmi. ⁊ 2° de regie sanitatis. ℂ 2ª vtilitas est ex/
pulsio supfluitatis 3ᶜ digōnis q̄ expellitur a calore nāli sine
alio adiutorio: ⁊ hoc nō pōt fieri ꝑfecte ꝑ integrā etatem vt
dicit Aui. 3ª ꝓmi. doctrina 2ª ca. ꝑ. cū dixit. Uerūtñ euō ne/
gatur. nō euō ꝯpleta. imo ꝓculdubio ex supfluitate cuius/
cūqꝫ digōnis remanet abstersio ⁊ impressio. aut fit ꝑ farma
cū ⁊ ista cū multis nocumētis q̄ ab Aui. in eodē caº narrā
tur. aut cū adiutorio balnei fricationis vel exercitij vel alia
rū reꝝ calorē exercētiū. ⁊ haꝝ nulla est ita ꝯueniēs vt ē ex
ercitiū: vt pꝫ discurrēti. ℂ 3ª est vt renutricatio fiat bona q̄
in multis vigorato calore ꝑ ꝓportionatū exercitium ē mul
to melior q̄ꝫ in his q nullo vtunt̄ exercitio vt a Gal. 2° regi
minis sanitatis. ⁊ ab Aui. loco allegato est colligendū. nā
in istis religs: qꝛ nō fit chordarū ⁊ neruoꝝ ꝯfricatio vt ex
ercitio. iō non ita roborant̄ ⁊ idurant̄. Et qꝛ si exterius ap
plicant̄ vt balneū ⁊ sol ⁊ ignis ⁊ vnguēta magis calefaciūt
exteriora ⁊ minus iteriora. ℂ Si v̄o medicine calide sumā
tur iteriꝰ magis iteriora calefaciūt ⁊ si ab ira vel verecūdia
magis q̄dā determinate ꝑtes calefiūt nec ē ita nālis motus
spūs sicut cū mouet̄ ad opa. in q̄ sumꝰ ordinati. ꝑꝑ hec igr̄
⁊ alia ꝯueniētissima excitās calorē nālē ad supfluitatū ex/
pulsionē est exercitiū ⁊ ad renutricationē silr̄. in exercitio
aūt ꝯueniēter facto calefiūt iteriora ⁊ exteriora ⁊ oium mē
broꝝ supfluitates. 3ᶜ digōnis meliꝰ expurgant̄ ⁊ calore vi/
gorato ⁊ motu spūum ꝑ quē pori meliꝰ expurgant̄ ⁊ euan
tur q̄ꝫ si calor ita itēderet̄ sine motu. ℂ Nō 3° ꝙ lꝫ exerci/
tio isint oēs iste vtilitates: tñ exercitiū multiplr̄ pōt nocere.
ꝑ mō: qꝛ exercitiū est motus fortis. ⁊ ille hꝫ ꝑ calefacere. cō
tingit. n. corpꝰ nimiū calefieri ita vt aliqñ fe. iducat. 2° ꝑ hō
calefactionē dissoluunt̄ non tm̄ supflua: sꝫ ēt hūiditates nā
les spūs ⁊ mēbroꝝ radicale hūidū. ⁊ iō cū aliqñ nimiū fie
ret: nimiū debilitaret̄ corpꝰ ⁊ exercitaret̄. 3° qꝛ aucto calo/
re i mēbris exterioribꝰ q̄ exercent̄ fit attractio fortior ab in
terioribꝰ ad exteriora. ⁊ iō cū chimi crudi sunt i iterioribꝰ
trahunt̄. ⁊ fit nocumētū. 4° si hūores mali sūt in corpe qeti
agitant̄ ꝑ exercitiū ⁊ multo magis nocēt. 5° si coagulati eli
quant̄ ⁊ discurrūt ꝑ corpꝰ. 6° si moti magis mouētur. 7° si
paꝝ sit hūoꝝ fridoꝝ fit colere ebulitio ⁊ multa gñatio ꝑ
ipsum ⁊ multa talia nocumenta possunt contingere ex ꝑti
cularibus corpoꝝ dispositionibus que ab istis dictis pen
dent ⁊ que hic non oportet narrare. nam diligens inquisi/
tor multo melius ea videbit in particularibus locis. Et h̄
locus non debet multum prolongari. ℂ Ex hoc sequitur
correlarie ꝙ non semꝑ nec in qualibet dispositiōe sunt cor
pora exercitanda. s. qñ maiora multo essent nocumenta q̄ꝫ
iuuamenta. vnde completo exercitio debito non est exer/
citandum: ⁊ cum adest ardentissima fe. ⁊ fluxus ventris. ⁊
sic de alijs multis casibus in q̄bus tā fortis q̄ꝫ debilis mo
tus voluntarius plus noceret q̄ꝫ prodesset. ℂ 2° sequitur
ꝙ ad optime exercitandum corpus ꝓ sanitatis cōseruatōe
debemus ipsum cōseruare quo ad dispositiones suas tam
nāles q̄ꝫ accidentales cū ex istaꝝ diuersitate sit diuersimo
de administrandum. ℂ 3° sequit̄ ꝙ q̄dam sunt dispōnes re
quisite in temperato ad hoc vt in illo optime inchoet̄ exer
citium ⁊ q̄dam determinate ꝑpter quas exercitium opor
tet diminui. Et iō doctores docuerūt horā inchoandū ⁊ si
gna dimittendi exercitia. quoꝝ prima sunt signa significan
tia exercitium debere prodesse sine notabili nocumento.
ℂ Sed attende ꝙ qñ notabile ēt seqt̄ nocumentum stat
tamen exercitiū debere cōtinuari: vel inchoari ꝑꝑ maiora
esse iuuamēta inde sequentia: sꝫ de hoc in caº de exercitio.
regulas non oēs posuerūt auctores. nec est possibile: cum
infinitis modis variari ꝯtingat. sꝫ opꝫ h̄ sicut in cura faci/
mus: qñ sunt ꝯ̄rie indicatiōes sequi fortiorez. ⁊ hoc multū
pendet ex vsu ⁊ bonitate estimatiōis cū generali doctrina:
que dat̄ de exercitio nō notabiliter nocente. ℂ Ex hoc se/
quit̄ ꝙ cum in generalibus regulis de exercitio dr̄ ꝙ post
ꝓnᵐ lassitudinis est exercitium dimittendum vel ꝙ statim
cōpleta digōne 2ª inchoandum. vel ꝙ non est exercitandū
cum mali adsunt chimi. totum dꝫ intelligi in exercitio fcō
sine notabili indicatiōe ad oppositū: ⁊ nō generalr̄. ℂ Nō
4° ꝙ lꝫ exercitiū sit motus. iō dr̄ resolutiuus: qꝛ calefacti/
uus. tñ nō oia exercitia eq̄liter calefaciētia sunt eq̄liter re/
soluētia. nā exercitiū vehemens ⁊ breue plꝰ calefacit q̄ꝫ re
soluat. Exercitiū āt lōgū ⁊ tardiꝰ plꝰ resoluit q̄ꝫ calefaciat
⁊ hoc notat experiētia. ēt colligit̄ 3° de regimine sanitatis
cū dicit. curatiuū exercitiū alboꝝ eē illud in quo fiūt morꝰ
maiores q̄ꝫtitatis ⁊ minores q̄litatis cum multis i medio
getibus. ⁊ ꝯstat ꝙ tūc q̄rit̄ exercitiū parū calefactiuum ⁊
multuꝫ resolutiuū. Et ē ēt Aui. snia exꝑssa. 2ª ꝓmi doctria
2ª. caº de his q̄ ꝓueniūt ex motu ⁊ qete. ℂ Nō 5° ꝓncipalr̄

ꝙ ab exercitio plures spēs lassitudis fieri possūt.s.oēs.naꝫ
ꝛ lassitudo extēsiua vlcerosa:apōsa:arefactiua que a Gal.
3º de regie sanitatis nō vocat̃ lassitudo.sꝫ dispō silis lassitu
6. dini.iste oēs ꝛ ꝯposite ex istis fieri pñt ab exercitio. ¶ Nō
6º ꝙ cā vlcerose lassitudis ē pñtia supfluitatis acute:q̄ ē ex
humoribꝰ.aut ex liq̄factione carnis vel adipis.ꝛ i h̄ Aui.
3ª pmi doctrina 2ª.c.12.de lassitudie q̄ sequitur exercitia: ꝛ
Gal.3º de regie sanitatis.ꝯueniūt.Sꝫ cā lassitudis apōse s̄t
humores multi ita vt corpꝰ eleuēt i tumorē.ꝛ ita i q̄li pec/
cātes vt isîatio sequat̃ eos quos nō ē dubiū ꝑꝑ exercitiū ex̄
venas ꝛ musculos vt iuxta cutē trahi posse ꝛ calefieri. de
lassitudine extēsiua alioꝰ vr̃ Aui.loq.3ª pmi.doctrina 2ª.c.
12.ꝛ al'r Gal.3º de regie sanitatis.nā Aui.dixit ꝙ ipsa ē ex
supfluitatibꝰ retētis in musculis:qñ sūt bone s̄be aut ex ven
tositate.Ga.aūt dicit ꝙ hꝰ cā ē extēsio viloꝝ lōgitudinaliū
musculoꝝ q̄ postq̄ꝫ cessat:tñ remanet sensatio talis sicut qñ
actu extēdunt̃.¶ Et ꝙ ista sit Gal.itentio.pꝫ ex textu cum
ita dicat.in quo labore tēdāt̃ mēª solū:vlcerosus vero ita
ē sensus vt i h̄ labore supfluitas nō multa ꝯtineat̃ in cor/
poribꝰ.i musculis v̄o ꝛ neruis dispō q̄ ē demū i vehemen
tioribꝰ tensiōibꝰ q̄s fecerūt i exercitijs circa q̄ illud fecit v̄/
tutē oñdēs.Cōtingit.n.fortioribꝰ v̄tutibꝰ tēsis oēs qdem
musculoꝝ tēdi:nō silr̃ v̄o laborare vniuersos.sꝫ qcūq̄ꝫ ma
xime f̄m rectitudinē tensiōis:q2 oblig minus tēdunt̃.iō ꝙ
in his nullus labor.sꝫ q amplius tēdunt̃.vt ꝓprie ad euul
sionē veniāt relinquet̃ q̄dā dispō q̄ est silis ei q̄ f̄m accñs
fit vt videant̃ ad hoc tēdi ꝛ si nequaq̄ꝫ tēdant̃ hec Gal.In
quibus v̄bis innuit ꝙ in simplici lassitudine extēsiua nō s̄t
multe supfluitates.Et iō nō ē ꝑꝑ peccatū humoꝝ in q̄ꝫto:
cuiꝰ oppoᵐ inuit Aui.loco allegato.Et iō seq̄t̃ ꝙ nō ē hec
lassitudo pēdēs a supfluitatibꝰ.2º vult ꝙ i hac lassitudie re
manet q̄dā dispō i musculis ꝛ neruis ex fortioribꝰ exerci/
tijs:q̄ dispō ostendit v̄tute cāe q̄ ipsam facit:qūo sit fortis
vel nō:ꝛ qūo agēdo impressit.¶ Dicit 3º ꝯclarādo q̄ ē ista
dispō q̄ in fortibꝰ exercitijs ꝯtigit tēdi vilos musculoꝝ oēs
sꝫ nō eq̄liter.imo illi q sunt f̄m rectitudinē tensionis magis
tendūtur.ita vt q̄si veniant ad euulsionē vel separationeꝫ.
¶ Dicit 4º.ꝙ in istis relinq̄t̃ q̄dā sensatiōis dispō.s.q̄ est
silis illi sensatiōi que fiebat cū actu mēbꝝ tēdebat̃ ꝑꝑ quā
esto:ꝙ mēbꝝ nō tēdat̃:tñ vr̃ ad hoc tēdi:ꝛ ē h̄ sil'e sicut cū
ꝓspexerimus in sole v̄tentes nos advmbrā:apparet tñ ꝙ
añ oculos hēamꝰ rē lucidā ꝓhibētē aliaꝝ reꝝ ꝓspectū.Et
tñ h̄ ꝯsidera:plura.n.sequunt̃ ad h̄ ꝯ cōem opionē de lassi
tudine.In lassitudine āt arefactiua quā Gal.nō vocat lassi
tudinē cā est exiccatio musculoꝝ.ita vt aridi in motu sen/
tiant̃ ꝛ difficulter obediant v̄tuti.Mō q2 i exercitio eliq̄ri
pñt hūores ꝛ acui ꝛ moueri ad cutē ꝛ musculos: ꝛ muscu
li tendi ꝛ exiccari:cōstat ꝙ ab exercitio oēs modi lassitudi
nū pñt accidere.¶ Ex qbꝰ pꝫ ꝙ cū ois lassitudo includat
dolorē:ꝛ dolor sit ex toto gñe ꝑternām.iō ois lassitudo est
7. preter nām.¶ 7º nō.ꝙ nō oia corpa sunt ꝑ exercitiū vnius
cuiusq̄ꝫ istaꝝ spērū lassitudinū receptiua.nā illa q̄ bñ se ha
bēt:ꝛ nō sunt multū repleta.ꝑ exercitiū sepiꝰ ꝛ faciliꝰ icur/
rūt dispōnē sil'em labori q̄ vocat̃ lassitudo arefactiua:ꝛ illa
que multū acutos hñt humores facilius incurrūt vlcero/
sam ꝛ abundātiā multitudis humoꝝ ꝛ calidoꝝ ꝛ maloꝝ
incidūt apostemosaꝫ:ꝛ h̄ ꝑ se claꝝ ē:ꝑ ꝑte tñ sumit̃ ex Ga.
3º de regie sanitatis:cū dixit.pꝰ vehemētia exercitia bñ se
hñtibꝰ athletis ē totū feruēti aqua balneādū.q2 sepius ici
dūt dispōnem sil'em labori.i.arefactioni.

His igitur habitis.Ponā ꝯnes huic q̄ōni ꝑtinen
tes.ꝛ ꝑ̄ declarans.vtrū oē corpꝰ hūa/
nū sit exercitādū.scd̄o vtꝝ calidiora corpora ꝛ sicciora sint
fortioribꝰ exercitijs exercitāda q̄ꝫ frida.3º vtꝝ cuilibet cor
pori ꝯueniat exercitiū vsq̄ꝫ ad lassitudinem.4º vtꝝ cuiusli
bet lassitudis cura sit ꝑ q̄etem faciēda.5º vtꝝ ab exercitio
pma ꝯ debito oēs v̄tutes corpis fortificent̃.ꝓ ꝑ̄ sit ista pª ꝯ. Non
oē corpus humanum ē exercitādū:pꝫ de vicinis morti per
egritudinem calidissimā.¶ 2ª ꝯ.nō i qualibet dispōne cor
poris sani est ipm exercitādū.pꝫ ꝑ nōta supius.¶ 3ª ꝯ.cui 3ª
libet corpori humano sano ꝑ aliq̄ꝫ itegrā etatē ꝯseruando Ad pᵐ
aliqñ ꝯpetit exercitiū.Ista ꝯ pꝫ ꝑ etatē discurrendo. nam
doctores nr̄i docēt infantes exercitari ꝑ motū cunabuli su
spēsi:ꝛ per ploratū:ꝛ pueros vsq̄ꝫ ad 21m annū docēt exerce
ri fortibus exercitijs:ꝛ iuuenes fortioribus:ꝛ senes remis/
sioribus.igitur in qualibet etate est ꝯueniens exercitium.
Constat ēt ꝙ in q̄libet ꝯplone siue tēperata siue distēpata:
vt pꝫ legēti librū quītū de regimie sanitatis.ꝛ 2m ꝛ 6m.col/
liget Auerro.Et hoc pꝫ ex cā ꝑꝑ vtilitates q̄s facit exerci
tium superiꝰ dictas:nec obsunt nocumēta eiꝰ:q2 in q̄libet
etate.ꝛ in qualibet ꝯplexione sana debite recta aliqñ ma/
gis ꝓdesset ad sanitatē q̄ꝫ obeēt:ꝛ in illa ꝯclone oēs cōue/
niunt.¶ Nō tñ ꝙ dicte ꝯcloni ꝛ imaginationi non repu/
gnat aliquod corpꝰ ꝑ aliq̄ꝫ itegrā etatē manere sanū.ꝛ tñ
nūq̄ꝫ i illa etate erit exercitādū:q2 erit ꝯtinue repletū hu/
moribus aptis ad nocēdū.ita vt exercitiū eēt discōueniēs.
sed istud pro tūc nō erit debite rectū ꝑ illā etatē.
¶ Cōtra hāc vltimā ꝯclonē arguit̃ ex Gal.6º.de regimine
sanitatis.caº.2º cum dixit.Quidā āt eoꝝ q vehemēter ca/
lide sunt ꝯplonis nequaq̄ꝫ indigēt exercitijs:h̄ potest dici
dupl'r.vno mō ꝙ h̄ pōt sumi exercitiū ꝓ motu voluntario
forti ꝑꝑ quē opꝫ permutare respirationē ꝛ nō generaliter.
vt in ꝯclone intelligitur ꝓ omni motu voluntario siue for
ti siue debili.vñ Gal.statim post textū allegatum dicit.ꝙ
sufficit eis ambulatio:ꝛ Auer.6º.colliget.caº de conserua
tione distēperatorū.dixit eni hypo.cū dixit calida ꝛ sicca
corpa nō eē exercitāda intellexit de forti exercitio ꝛ non
de debili.¶ Ex hoc pōt sumi scd̄s modus ꝯcedēdo ꝙ sunt
exercitāda accipiēdo exercitiū ꝓprie.sed nō fortiter:ꝛ hoc
vult Ga.hic in loco dc̄ō.Nam ambulatio eoꝝ talis dꝫ esse
vt alteret anhelitū sed parū.¶ Ex istis vr̃ mihi solutū esse
ad dubiū 2m vtrū calidora vl' velociori exercitio ꝛ magis ca Ad 2m
lefactiō sint exercitāda ꝓ cōseruatiōe sanitatis.¶ Dicen/ dubium
dū ꝙ nō:sed remissiori ꝛ tardiori.vñ de illoꝝ conseruatio/
ne nō ꝑ̄seruatione loquēs Auer.6º colliget.cap. allegato
dixit.Et iō dꝫ vt eoꝝ.s.calidioꝝ sit facile ꝛ suaue cū suaui
ambulatione ꝛ eqtatione.Sed ꝙ dixit hypo.ꝙ corpa cali
da debēt quiescere ꝛ nō exerceri dꝫ intelligi nisi remisse:
qd̄ ē.q2 oimoda qes nō igredit̃ viā sanitatis.¶ Gal.autē
6º de regimie sanitatis dicit:ꝛ vtiq̄ꝫ exerceri eos.s.calidos
nō acutū ꝛ ꝓtēsum exercitium sed vagantius ꝛ mollius.
¶ Nec valet si dicat̃ vt sequētes dinū ꝛ plusq̄ꝫ cōmentato
rem.ꙫ h̄ intelligit̃ in ꝑ̄seruatiuo regie:q2 isti quo ad vsum
exercitij loquunt̃ de conseruatiuo.vt dicūt exercitium for
te q̄le in tēpato:ꝛ ita eē calefactiuū eis egritudinale vt ex
presse vr̃ innuere Aui.3ª primi.cap.supra allegato in pnº
q̄ōnis.¶ Preterea.si hoc intelligere voluissent tunc fecis/
sent mentionē de exercitio ꝯseruatiuo sicut in eisdeꝫ capl'is
de diuersitate cibi ꝛ reductiui ꝛ ꝯseruatiui mentionē fece/
runt.silr̃ in corpibꝰ humidioribus magis exiccantia exer/
citia ꝯueniūt:vt vult Gal.loco allegato cum dixit de cali/
dis ꝛ humidis indigēt igr̃ exercitijs amplioribus. ¶ De
siccis aūt cū caliditate vult ꝙ remissioribꝰ vtant̃ q̄ꝫ calidi
tm̄:q2 ea que denegantur calidis tm̄ magis denegant̃ cali
dis ꝛ siccis.Auer.aūt de calidis ꝛ humidis ꝑꝑ multaꝫ hu
miditatē dicit.Et idcirco necesse.ē vt exercitent̃ forti exer/
citio:ꝛ veloci:ꝛ de frigida ꝛ humida dixit.ꝙ dꝫ regi cum
multitudine exercitij.Nō igr̃ videtur apud Auer.ꝛ Gal.
dubium ꝙ calida ꝯplo minus calefactiuo indiget exerci/
tio ꝛ ꝯseruat̃ ꝛ frida magis indiget calefactiuo:ꝛ humida
magis exiccatiuo ꝛ sicca minus.qūo aūt intelligat̃ ꝙ con
seruatio fiat per similia.videtur tertio tegni.

Quātum ad 3m difficultatem que est titulus que Ad 3m
stionis.sit ista prima conclusio.Nul/ dubium
pma ꝯ

lum corp⁹ in pura sanitatis ꝯseruatione est exercitādū vsq̄
ad lassitudinē inclusiue: ⁊ ista ē ꝯ marsilium ⁊ alios cōiter
hūc apho. exponētes q dicūt. oē corp⁹ vsq̄ ad lassitudinē
exercēdū: ꝯ pbat̄ sic. nullū corpus pp purā sanitatis ꝯserua
tionē est ducēdū a latitudine sanitatis: sꝫ oē corpus qđ vs/
q̄ ad lassitudinē educit̄: educit̄ a latitudine sanitatis. ergo ⁊c.
maior ē clara ⁊ minor pꝫ ex correlario sexti notati: pꝫ ēt mi
nor sic. illa dispō ad quā nō puenit̄ i regie sanitatis nisi pec
cādo non est in latitudine sanitatis: sꝫ lassitudo ē hꝯ. ergo ⁊c.
minor pꝫ ex Gal. 3° de regie sanitatis ⁊ ex Auer. 6° colliget
cap. de regie temperati corpis. cum dixit. ⁊ scias φ exerci
tium ē vnū ex reb⁹ q̄ indigent correctione si delinquat̄ i ip
so ⁊ peccatū qđ maxime in exercitio iuenit̄ ē illud qđ noia
tur labor. pterea ꝯ manifeste ē rasis 4° almāsoris. c. 2° cum
dicit. sic. n. exercitiū ambulatiōis ⁊ vectiōis quo vti nemo
tā diu p̄sumat donec fatigationem ⁊ grauedinem sentiat.

2ª ꝯ ¶ Scda ꝯ. ad corpus adaptandū fortib⁹ ⁊ laboriosis exer
citijs est oportunū ⁊ decēs vsq̄ ad fatigationē ⁊ lassitudi/
nē sepe deduci. pꝫ ꝯ: qr cum ad talia non sumus apti ex nā
sine fatigatione faciēda ē oportunū ea fieri ꝯsueta: vt sine
fatigatiōe fieri possint. sꝫ nō fiūt ꝯsueta nisi multotiēs sibi
silia fiāt añ assuefactionē. igr̄ opꝫ ea fieri cū fatigationē idu
cūt. ⁊ hoc puto voluisse Gal. 3° de regie sanitatis cū dixit.
Et si q̄ꝫ maxime sit hō bone ꝯstitutionis corpis: ⁊ negocijs
secularib⁹ liber ⁊ sicut sibi iuuāt. tñ impole ē oio ipm vel p̄
stātē nūq̄ꝫ peccare: sꝫ decēs ē iuuenē exercitabilē sepe pec
catū incidere: qđ labor vocat̄. qr igit̄ nō vr̄ poleᷓ aut saltē
est valde difficile φ ēt liber homo exerceat̄ ꝯbite. ita φ nū
q̄ꝫ erret. iō vt talis error non sibi obsit ē assuefaciēdus eis:
⁊ presertim istis puis q de leui remouent̄: ⁊ ex leui illis hō
ita paulatim assuefit: vt magis laborib⁹ ꝯ necessitate qñq̄ꝫ
occurrētib⁹ possit facil̄r eos facere: ⁊ sine lesiōe tolerare: ex
quo sequit̄ φ decēs ē p sanitatis ꝯseruatōe: sꝫ nō pura sepe
latitudinē sanitatis exire.

3ª ꝯ ¶ 3ª ꝯ. p cura malaꝝ dispōnum
aut p̄seruatione sepe ꝯueniēs ē vsq̄ ad lassitudinē iclusiue
per notabile tps exerceri. ꝯ pbat̄. p cura lassitudinis vlce/
rose dū adest ipsa faciendū ē appoterapenticū exercitiū. qđ
est exercitiū longū cum qetib⁹ mixtis: sꝫ ꝯstat φ hoc fit cū
lassitudine. igit̄. ēt assumptū pꝫ per Gal. 3°. de regie sanita
tis: cum dixit de hꝯ lassitudine. Si vero plus superfluitatis
in musculus est collectum. qr sola friditas non sufficit ad
euaporandum. opꝫ pluribus ex se ipso vti motibus. De las
situdine ēt extensiua constat. ex Aui. 3ª primi cap. de medi
camine lassitudinum sequentium exercitia vbi dixit: ⁊ hāc
qdem lassitudinē resoluit exercitium ⁊ rarificat. Ex quo se
quitur φ non a quolibet exercitato statim est dimitttendū
exercitium cum incipit dolere vel lassari.

Ad 4m difficu.l **Secundo** sequit̄ solo ad difficultatē quartā quesi/
tam: vtꝝ cuiuslibet lassitudinis cura de/
beat p quietē fieri: nam dicēdum φ non sp per quietē dꝫ
fieri: imo aliqñ p motū plm ēt ꝯsueto. ¶ Dōm scdo φ i cu
iuslibet lassitudinis sequētis exercitiū cura integra ē apta
qñq̄ꝫ ꝯferre qes: nā si aliq̄ eēt in qua nō conferret maxime
eēt illa in qua ꝯferret mot⁹: sꝫ cōstat φ in illa ꝯferret quies
cū ille mut⁹ qetib⁹ dꝫ eē mixt⁹: vt pꝫ loco allegato ex Gal.
¶ Dōm 3° φ i cuiuslibet lassitudinis suo pn° ⁊ ex solo exer
citio in corpe inculpato sano ꝯuenientis cura sufficiet qes.
nā cum est in pn° per quietem super calefactiuo remouet̄
⁊ cause lassitudinis prohibentur: ⁊ nā est potēs: qr nōdum
a morbo est victa vel re preternām. ideo illa nā cum qete
sufficit illud pnm remouere. Et ideo dixi in expositione h⁹
h dici de principio lassitudinis.

Ad 5m dubiuz **Pro quinta** ⁊ vltima difficultate dōm φ oīs cor
poris virtus scdm spēm est apta p
exercitium fortificari. pꝫ. qr q̄libet talis pōt ex superfluita
te paꝝ debilitari: ⁊ p illaꝝ remotionē eꝯ fortificari. Nūc āt
tales supfluitates pñt per exercitium remoueri: non tamē
omne exercitiū sufficienter admistratuꝫ quālibet vtutē for
tificat. imo stat φ aliq̄s debilitat: vt retentiuā calefaciēdo
aut expulsiuam exiccādo. Ex qb⁹ pꝫ apud diligentē ad ar
gumēta vtriusq̄ ptis rñsio. Et tu bñ considera quare exer
citium bñ admistratū exiccādo ⁊ indurādo mēbra nō tñ fa
cit corpus vtens eo fieri siccius substātifice q̄ꝫ si ab illo ab
stineret: ⁊ quō nō facit citius ad senilē siccitatē deuenire iu
uenes: qđ aūt dr̄ φ in aphō isto hypo. dat regulam de q̄
titate exercitij quasi innuat φ vsq̄ ad lassitudis pncipiū sit
exercendum non dedit intelligi nisi exclusiue.

¶ Aphorismus. XLIX.

**Csueti assuetos labores ferre: ⁊ si fue
rint imbecilles aut senes isuetis ⁊ for
tibus ⁊ iuuenibus facilius ferunt.**
**¶ Qui assueuerunt ferre labores ēt
si inualidi sunt aut senes facilius ferūt: q̄ꝫ q nō
sunt assueti q̄ꝫuis robusti ⁊ iuuenes.**

**¶ Qui consueti solitos labores ferre: ⁊ si fuerit
ibecilles: ⁊ senes: non cōsuetis: fortibus: atq̄
iuuenibus: facilius ferunt.**

¶ Hypo. in presenti aphō vult istam conclusionem homies
assueti ferre labores sibi assuetos q̄ꝫuis essent imbecilles
vel senes facilius ferunt illos labores q̄ꝫ fortes: vel iuue/
nes illis laboribus insueti. probatur. in istis assuetis est v
tus acquisita per quam resistunt impressioni laborum cō/
suetorum cui similis. s. virtus non est in hominibus nō cō/
suetis. ergo ⁊c. assumptum ⁊ ꝯña in notatis declarabitur.
¶ Nota primo. φ illa que multotiens homini sunt appro
ximata dicuntur cōi vsu hoi consueta. ⁊ econtra homo dr̄
illis ꝯsuet⁹. ⁊ h siue ista sint admistrata corpi itus vl' extra
applicata vt aer aqua cib⁹ ⁊c. siue opōnes actiue vl' passi/
ue corpis vt mot⁹ ⁊ sensatiōes. ¶ Nō 2° φ ex frequenti ap
proximatione talium ad hoiem ⁊ freq̄nti vsu hois in tali/
bus actiōib⁹ vel passiōib⁹ acqrit̄ q̄dā q̄litas disponēs cor/
pus humanum ad non ita ledi ex silis alteri⁹ occursu: ⁊ q̄li
tas p quā habilitatur ad ita vel tal'r agendū vel patiēdū:
⁊ h talis q̄litas vocat̄ qñq̄ꝫ ꝯsuetudo: qñq̄ꝫ assuefactio. ⁊ si
mul cū instrīs nālib⁹ virtus concurrit aut ad agenduꝫ: aut
ad resistēdū. Et iō ꝯsuetudo h mō dcā nō est freq̄ns vsus
sed qualitas ex vsu freq̄nti derelicta: ⁊ h est illa de qua dr̄
φ ē altera nā. vt p̄ phicoꝝ ꝯmēto 71°. Et 3ª pmi. c. de suc/
currendo accñtibus que pnosticant̄ morbos cum dixit.
(Qm̄ vsus est sicut) ¶ Nō 3° φ labores intelligim⁹ non si
cut supra qnto apho. h⁹ particule. labores spontanei lassi/
tudinem: sꝫ motū volūtarium quē apta est seq lassitudo.
¶ Nō 4° φ debiles pñt eē altero trium modoꝝ. vno mō
nāliter sicut qdam graciles: ⁊ melici sunt debiles in motu.
scdo etatiue vt senes. tertio modo preternāliter vt egri vel
conualescentes. ⁊ ita eꝯ tripl'r contingit vnum esse alio for
tiorem. has difficultates tetigit hypo. pmam ⁊ scdam cum
dixit. (Imbecilles) scdam cuꝫ dixit (Senes) Et eꝯ modos
fortitudinis cū dixit (Fortib⁹ aut iuuenib⁹) Ex quibus pꝫ
sensus conclusionis hypo. ⁊ ē: φ q̄ꝫuis vnus esset debilis
aut pp nām: aut pp etatem: aut accñtaliter ipse tñ facilius
ferret exercitium sibi consuetum q̄ꝫ idē exercitiū ferret ille
qui esset fortior aut iuuenis. ¶ Nō 5° φ p faciliter ferre ex
ercitium siue laborem debemus intelligere minus ab illo
molestari vel non molestari: ⁊ hoc vr̄ intelligere Ga. qnto
de regimine sanitatis cū dixit. cōsuetudo maximam hꝫ p̄te
in electione spēi exercitioꝝ in laboriosi. n. eis assueti sunt
mot⁹ ⁊ delectant̄ ſm eos operantes. sic eꝯ inassuetis anxi
antur. posset ēt intelligi facilius ferunt: qr cū minori cona/
tu illos faciunt vel pmptus vel meli⁹, sꝫ pmus intell'us est
verior. ¶ Ex quibus pꝫ tandē cā verificās cōclusionē. naꝫ

In istis ɔsuetis respcū ɔsuetoꝝ laboꝝ vltra nālia instrā ad resistēdū ē q̄litas adiuuās resistē illi⁹ imp̄ssiōi ⁊ faciēs pm ptius: ⁊ cū minori conatu fieri. Et iō plus pn̄t tolerare talia exercitia q̄ȝ dissueti alijs parib⁹. Et iō ēt posita disparitate i fortitudine. nō tn̄ tāta ꝙ supet vim cōsuetudis. pȝ ꝙ ēt facili⁹ ferūt. ¶ Ex q̊ pȝ hypo. nō velle ꝙ oio assueti quibuscūqȝ iassuetis q̄ȝtūcūqȝ fortib⁹ facilius ferāt: ſȝ vtplm. ¶ Ex qb⁹ seqtur vlterius ꝙ exercitādi ꝓ sanitatis ɔseruatione: alijs paribus sunt exercitādi consueto exercitio potius q̄ȝ dissueto: cum per illud vtilitates exercitij consequātur sine nocumento. ⁊ h̄ est conclusio implicita apho. quā intendit hypo. ſm expositionem Galieni.

¶ Commenti Galieni expō.

Ic aphūs superiori. ¶ In isto commēto Gal. duo facit. p̊ cōpat hūc apho᷑ p̄cedēti. 2° exponit verificādo. ibi 2ª (Dat āt) Dicit p̊ ꝙ h̄ apho. ē ɔtinuādus supiori: qꝛ i vtroqȝ est sermo de exercitio cōseruatiuo sanitatis seu cōpetēte sanis. ſȝ in p̄cedēti dixit de q̄ȝtitate. qꝛ docuit terminū quē transgredi nō debem⁹. In isto v̊o docet qb⁹ exercitijs corpa sint exercitāda ꝓ sanitatis ɔseruatione dicendo ꝙ exercitatos recte opȝ ad consueta ducere gymnasia: vt dixi supra hanc videri ꝯnē Gal. eē itētionē aphi. ¶ Et nō ꝙ dico ꝓ sanitatȷ̄ cōseruatiōe alijs pib⁹ ɔsueta exercitia sunt meliora. nā ɔtingit i ɔsueta eē meliora. qꝛ ꝑ ea magis vl'r corpus exercet ⁊ magis moderate: ſȝ supposito ꝙ eq̄ i se ꝓportionata eēt exercitia ad sanitatȷ̄ ɔseruationē deducta ɔsuetudine: tūc dr̄ ꝙ si eoꝝ alteꝝ ē ɔsuetū: tūc ad ɔseruādū ipm ē meli⁹ sil'r ꝓ cōseruatiōe. nā si exercitiū fiat ꝓ sanitate recuperāda: aut ꝓ mēbro magnificādo: aut ꝑ piculo euitādo stat potius vtēdum esse icōsueto exercitio tanq̄ȝ ad hos fines magis ꝓportionato: vt dicetur in consequenti aphorismo.

DAT AVTEM NOBIS. Hic exponit breuiter di. ꝙ hypo. dat nobis spēs exercitioꝝ medicinales. i. docet h̄ i spē quali exercitio ē vtēdū: ſȝ nō spēm sumptā a rōne motus ⁊ diuersitate ei⁹ in se: ſȝ a re consideranda a medico: puta in consuetudine. vn̄ non dixit ꝙ veloci vel progressiuo motu vel de alia dr̄ia motus: sed de consueto mō. Cōsuetudo nō facit diuersam spēm exercitij nisi in rōne q̄ est a medico cōsideranda. cā aūt quare ɔsueto exercitio est vtendum ē: qꝛ ois ɔsuetudo ꝑus hita est leuior. ſȝ alia lr̄a dicit melior. ⁊ ē sensus ꝙ ois consuetudo antiquior aliaꝝ ꝑitate supposita facit exercitium facilius tolerari ⁊ aliqn̄ non. oȝ hoc eē verū. ⁊ rō qꝛ cum alijs paribus est fortior consuetudo: qꝛ igit quidam sunt assueti al'r fatigari q̄ȝ alij qdam ambulādo: qdam manibus: ⁊ qdam cū alijs artubus. i. mēbris: sic qdā cum totis corpib⁹: ⁊ qdā cū exercitio eorūdem mēbrorūȝ vtētes. vtunt tn̄ vehementibus motibus vt faber: ⁊ sutor: ſȝ vterqȝ manū exerceat. Ideo voluit hyp. vtendum eē magis consuetis: qꝛ membra magis exercitata alijs supple pibus sr̄ constātiora ad eundem exercendum membris incōsuetis ⁊ minus sunt illo exercitio lesa.

¶ Aphorismus. L.

Ex multo tempore consueta: ⁊ si fuerit deteriora insuetis minus molestare consueuerunt. Oportet igitur ad non inconsueta transmittere.

Theo. ¶ Quecūqȝ lōgo tpe assueta sunt ēt si deteriora sint minus infestare solent: q̄ȝ que insueta sūt. Igitur ad insueta mutasse necesse est.

Leoni. ¶ Que ex lōgo tpe consueta sunt: ⁊ si deteriora sunt insuetis minus molestare solent. Opȝ igitur ad insueta permutari.

¶ Hypo. in isto apho. p̊ ponit vnā ꝯnē p̄ncipal'r intētā. 2° infert vnū correlariū. ibi 2ª. (Oȝ igit) ¶ Prima ꝯ est ista. res cōsuete multo tpe q̄ȝuis deteriores isuetis: tn̄ min⁹ corpa qbus sunt ɔsuete molestāt q̄ȝ ille dissuete. hāc ꝯnē sic ꝓbāt. queda res ɔsuete ex multo tpe sunt facte nāles q̄si corpi ⁊ res nō ɔsuete nō igr̄ min⁹ molestāt. assumptū declarabit i fra: posset tn̄ melius argui. Corp⁹ acqrit v̊tutem ex freq̄nti vsu ꝑ quē resistit malestationi reꝝ ɔsuetaꝝ: ⁊ nō acqsiuit v̊tutē respcū reꝝ dissuetaꝝ: ꝗ̊ minus molestabit ab eis ⁊ totū stati in notabilib⁹ declarabit. ¶ Nō p̊ ex dictis i p̄cedēti aphō q̄ sunt q̄ dn̄r ɔsueta: ⁊ q̄ non: ⁊ qd ēt acqrit ⁊ q̄ res sit ɔsuetudo. ¶ Nō 2° ꝙ aliq̄ sunt ɔsuetaꝝ multo tpe aliq̄ ex pauco ⁊ alijs pib⁹ fortior v̊tus acqrit respcū ɔsuetorūȝ ex multo tpe q̄ȝ ex pauco. ⁊ iō de illis spāliter locutus ē hypo. i apho. Ex quo seqt ꝙ alijs pib⁹ ɔsueta ex multo tpe sr̄ apta min⁹ molestare q̄ȝ ɔsueta ex pauco. tn̄ nō oȝ eē sp magis iuuabilia vt in dubio tāget. ¶ Nō 3° ꝙ ista ɔsueta non dn̄r deteriora insuetis illi corpi cui sunt ɔsueta: ſȝ dn̄r deteriora: aut qꝛ respcū illiusmet corpis deteriora eēnt ɔ̄ducta ɔsuetudine: aut qꝛ respcū tpati eēnt deteriora. ¶ Nō 4°. ꝙ nō ē hyp. intētio oia cōsueta deteriora qbusl'ȝ insuetis esse minus molestātia. Stat. n. tātā eē maliciā ɔsuetoꝝ. vt superet hic excessus facilitatē resistēdi q̄ est in corpe pp ɔsuetudinē: ſȝ voluit hypocras nō multo exn̄te excessu i malicia: ɔsuetudine āt exn̄te ex lōgo tpe plus facit ad facil'r sine molestia tolerādū illoꝝ ipressiones q̄ȝ faciat illoꝝ malicia ad plus ledēdū: ⁊ h̄ mō limitādo. pȝ cā aphorismi verificās ꝯnem: qꝛ. n. in corpore est talis virtus acquisita ad faciliter ⁊ sine molestia tales impressiones tolerandum consuetarum rerum impressiones: ⁊ non est talis virtus respectu inconsuetorum. pȝ. ꝙ per certum excessum minus molestatur a consuetis multo tpe q̄ȝ a non ɔsuetis eiusdē malicie. fit ille a. ⁊ stat. vt pȝ aliquem esse. minoris malicia illo consueto minus q̄ȝ ꝑ. a. a quo minus molestaretur. Nō p̊ 2° 3° 4°

¶ Oportet igitur. Infert correlarium: ⁊ est. opȝ corpa trāsduci ad res i ɔsuetas. ꝓbat. illud oȝ facere: ꝑ qđ corp⁹ fit min⁹ aptū ledi: ſȝ ꝑ trāsductionē ad icōsueta fit istud. igr̄ ⁊c̄. totū statim declarabit. ¶ Primo nō ꝙ transduci ad inconsueta pōt fieri duobus modis. vno mō repente ⁊ cito: alio° paulatiue h̄ transductio non oȝ subito: sed paulatine fieri vt dicetur in sequenti apho. ¶ Nota scđo ꝙ inconsuetoꝝ quedam sunt vehementis malicie. ad illa igitur nō oȝ ꝙ fiat transductio. sed alia sunt non multe malicie: ⁊ que q̄ si de necessitate occurrūt: ⁊ de istis intelligit hypo. ⁊ tūc pȝ cā correlarij. Si. n. res consuete minus molestāt: vt dr̄ supra ⁊ hoc nō pōt vel valde difficulter pōt euitare quin aliquādo occurrat istis dissuetis ad hoc vt non ledatur bonū est vt paulatim se illoꝝ occursui assuefaciat. ¶ Et similis sn̄ia pōt elici tertia p̄mi. c. de succurrendo accn̄tibus pronosticantibus morbos. ⁊ est vtilis in regimine sanitatis. Ampliatur ad omnem sexum ⁊ nālem ɔplōnem ⁊ ad omnes res communiter corpori occurrentes. Nō p̊ Nō 2°

¶ Commenti Galieni expō.

On solum de hoc. ⁊c̄. Ga. ɔmētādo aphorismū prius ɔmētat p̄mā ptem. 2° scđam ibi. (Oȝ aūt) p̄ma in tres. p̄mo cōparādo hāc partem p̄cedenti apho. ponēdo hypo. itentionē ⁊ cām gn̄aliter. 2° spāl'r dicit cām partis. 3° ponit finem. ibi scđa (De omni alia) ibi tertia (Sufficit) De prima dicit ꝙ in ista prima parte aphorismi non solum loquitur de exercitio: vt in p̄cedenti: ſȝ generaliter de omni ɔsuetudine siue cibi siue potus siue balnei somni caloris frigoris ⁊ tristitie de quibus oibus vult ꝙ si sint cōsueta minus molestant corpus. ⁊ cā est eadē cū illa que dicebat in p̄cedenti apho. ꝙ mēbra magis exercitata sunt ɔfortātia ad laborē. s. qꝛ ex

occursu haꝝ reꝝ acq̄rit corpori virtus ad facile eoꝝ impꝛessiones tolerandas que dicitur consuetudo.

DE OMNI ALIA. Nūc facit qđ dcm̄ est dicēs. ꝓ se dicturū de omni alia ꝯsuetudine cām. 2° dicit ꝙ cibꝰ ⁊ potꝰ dāt stō° ꝓpꝛiam nām: ⁊ oia alia membra de stōꝰ nutriunt. i. oia alia mēbra nutriuntur de eo qđ a stō° mittit. Et iō cibus ⁊ potus quadaꝫ mutatiōe mutāt totū corpꝰ in suā nām q̄ mutatio longis tpibus augetur: ⁊ inter cibū ⁊ corpꝰ quoddā accidēs fit magnū. i. fit quoddā accñs in corpe pp qđ corpus nō ledit ita ab illo cibo. ⁊ h̄ oia dicit se mōstrauisse in libro de ꝯsuetudibꝰ i quo oñdit ꝙ oē qđ alteri assimilat cito assimilās assimilatū trāsit in suā nām. ⁊ pōt hoc intelligi ꝙ oē qđ cito assimilat supple. ita patit ꝙ assimilatū trāsit i nām assimilātis ⁊ res nō eēt dubia. sed nō eēt ad ꝓpositū de mō quo cibꝰ mutat corpꝰ in suam nām: qꝛ assimilat corpi ⁊ nō ecōtra multum. Scđo mō pōt intelligi ꝙ oē qđ alteri assimilat cito transmutat corpus in suam nām. i. in aliq̄ꝫ suaꝫ qualitatē. Jn eodem ēt libro mōstrauit ꝙ omne mutabile mutando ecōtra simile sibi mutat mutandū facile qꝛ illud qđ est simile faciliꝰ mutat. dicit tertio ꝙ imo gñalr̄ oia corpora corpus humanū tangētia q̄ꝫtūlibet. i. aliquāta imutatione illud remutāt. v. g. Si corpus mō tāgat aere calido: modo frido ꝑtrūq̄ꝫ mutat. qꝛ ꝑ fridum corpus cōstipat ⁊ pori claudunt: ⁊ ꝑ calꝫ pori aperiunt: ⁊ corpus rarificat: ⁊ iō si aer fridus tetigerit corpus assuefcm̄ aeri calido statim patefacit interiora. i. statim manifeste operat in iteriora cū eēnt pori apti cū multū nocet illi. ¶ Dicit 4° ꝙ hec oia hypo. hic mōstrat q̄ expimēto ꝓbauit: nec oñdit cām: sed nos. s. Gal. statim satis explanabimus.

SVFFICIT. Hic ponit finē ꝯmētatōis ꝑme partis: ⁊ pꝫ.

QVOD AVTEM IN FINE. Cōmētat scđam ꝑtē di. ꝙ i ꝑte in q̄ dixit oꝫ ad icōsueta trāsducere: voluit aūcte sua formare regulā recuꝑande sanitatis. i. ꝯseruāde sanitatis i oi casu saltē gñali mō ꝯseruādi sub sanitatis denoiatiōe: ⁊ dixit ꝙ oꝫ corpꝰ duci ad ꝯsueta: qꝛ si hō tm̄ vnā habuerit consuetudinē stat i dubio de sanitate sua: qꝛ nullus ē q non ab vnico ꝯsueto moueat ad aliud. ⁊ iō bonū est facere ꝙ illud aliud sit ꝯsuetū ne sibi noceat cum esset inconsuetum.

Cōsueta mltotꝑe minꝰ icō suet] nō mole/ stant.

Queritur. Utꝝ ꝯsueta multo tꝑe minus incōsuetis molestent. Negatiue arguitur sic. ꝯsueta ex multo tꝑe sunt magis similia. igit velocius alterāt: tꝫ ꝯñ: qꝛ iter hñtia simbolū ē velocior ⁊ facilior trāsitus. ꝑmo de gñone. ⁊ 2° ꝑmi. ꝑmutatio i gñe ꝓportionali est facilior. Assumptū sic arguit. qꝛ res ꝯsueta ꝑ approximationē eius ad corpus ipm in suā nām ꝯuertit: vt Gal. in ꝯmēto dixit

Arti. 2° igr̄ assimilat. ¶ 2° sic. corpa assuefcā balneo vel aeri calido vel medicis calidis alijs paribus velociꝰ calefaciūt q̄ꝫ nō ꝯsueta. g̊ ⁊c̄. Assumptū pꝫ qꝛ sunt calidiora: ⁊ cū h̄ latiora in poris. g̊ calefaciētibꝰ minus resistētia. ꝯñ tꝫ ex scđo tegni. c. de signis hitudis totius. vbi dicit: ꝙ si difficilis frigescēs sit pꝫ: aut caliditatis: aut dēsitatis: ⁊ facilis frigescēs: aut raritatis aut friditatis. vr̄ igit velle ꝙ raritas facit corpus pati facilr̄. ⁊ nō plus ab vno ꝯrioꝝ q̄ꝫ a reliquo. ⁊ iō corpus rarius ⁊ calidius merito modi sb̄e ⁊ qualitatis est facilius calefactibile ⁊ a pari cā velocius calefiet.

Arti. 3° ¶ 3° sic. multotiēs: multotiēs approximata debilitāt plus virtutem q̄ꝫ semel approximata. igit cū sint ꝯsueta magis molestāt: tꝫ ꝯñ: qꝛ cū sint multotiēs approximata sūt am

Arti. 4° pliꝰ ꝯsueta. assumptū pꝫ expientia. ¶ 4° cibi mali consueti ꝓducūt ad egritudines ꝑnecātes: sed inconsueti eq̄ mali nō sic faciūt. g̊ ⁊c̄. Assumptū ē Aui. 3°. ꝑmi. c. de regie eius qđ comedit ⁊ bibit. illo. §. Jlle vō in cuius stō° male dige

Arg. 5° runt cibaria. ¶ 5° si ita eēt sequerētur plura icōueniētia. ꝑ/

ꝑm mū. ꝙ magis ledat fortis a timore q̄ꝫ timidus. ꝓbat. qꝛ for

2m tis timori ē icōsuetus. ¶ 2° qꝛ a voluptatibus magis mole

3m statur tēperatus q̄ꝫ intēꝑatus: ⁊ pꝫ. vt ꝑm. ¶ Et 3° sequit ꝙ posse ē tēꝑatū corpꝰ ꝯseruari ꝑ solā distēꝑatoꝝ approximationē. ⁊ v̄sus idē latꝰ distēꝑamēti tēdētiū. ꝯñs ꝯ Ga. 3° tegni ⁊ pꝫ. ꝑ assuefactionē lōgi tpis corpꝰ reddit minꝰ passibile. Sit igr̄ ꝑ a. ⁊ arguit sic. aliq̄ sunt distēꝑata calꝫa minꝰ q̄ꝫ ꝑ a. supra tēꝑam̄tū alteratiua. assuefiat igr̄ tēꝑatū corpꝰ illis: ⁊ seqt ꝙ ꝑ illa ꝯseruabit. qꝛ illa minꝰ alterabūt ipm assuefactum: q̄ꝫ si non esset assuefactum per a. sed si nō eēt assuefcm̄: nō ducerēt ipm ꝑ a. extra latitudinē ꝓpꝛij tēꝑamenti. igit nō reliquūt ipm tēꝑatū. ¶ 4° seqtur. aliqd distēꝑatum oibꝰ egris cāis magis resistē tēꝑato vbi distēꝑatū sit assuefcm̄ ꝯrijs. tēꝑatū āt nō: ⁊ plus excedat in resistēdo pp ꝯsuetudinē q̄ꝫ deficiat pp nālē ꝯplōnē. ¶ 5° seqt aliqđ corpꝰ eq̄ sanū cū tēꝑamēto sibi sano eē egrū: vt nūc. ꝓbat sic. Sit a. tēꝑatū assuetū laboribꝰ ita vt merito ꝯsuetudis illos faciat sine nocumēto. b. sit eq̄ tēꝑatū nō assuetū: ⁊ ꝑdat a. ꝯsuetudinē alijs remanētibus. ⁊ seqt. a. eē egrū: vt nūc qꝛ est lesuꝫ sensibilr̄ respcū ꝯsuetaꝝ oꝑōnū. b. aūt nō nisi temꝑatū: ⁊ ꝯstat ꝙ ꝑdita ꝯsuetudine remanebit eque sanū cū. b. qđ est tēꝑatū vt casus ponit. ¶ Et ex h̄ seqt sexto ꝙ. a. ē tēꝑatū: ⁊ ꝑcipue ꝑ tēꝑata gradui sui tēꝑam̄ti corrñdētia regeri ⁊ tñ inciderit egritudinē: vt nūc oibꝰ alijs ipꝛimētibꝰ eductis. vt pꝫ in casu ꝑcedenti. ¶ 7° sequitur egritudinem consuetam minus molestare incōsueta: qđ ē falsum: qꝛ ꝯsueta virtus magis succumbit: vt pꝫ in arthetica podagra paralesi epilensia: que q̄ꝫto fiunt magis consuete tanto corpora magis leduntur ab eis. ¶ Octauo sequitur ꝙ non omnis medicina scđi gradus in dosi debita applicata temperato ipsum sensibiliter alteraret: vt pꝫ de consueta. ¶ Nono sequitur ꝙ stat humanam sanitatem stare cum caliditate quarti gradus. probatur: qꝛ non plus repugnat humane complexioni caliditas quarti gradus q̄ꝫ dispositio venenosa. sed propter consuetudinem ad venenum cum sanitate stat venenositas: vt sexta quarti. ⁊ quinto de simplici medicina. ergo ⁊ caliditas quarti gradus. ¶ Ex quo sequitur ꝙ etiā cum caliditate supra quartum stabit vita. ⁊ ita insufficienter gradus per quattuor diuisi essent. ¶ Ex quibus vlteriꝰ sequitur ꝙ temperamētum stabit cuꝫ caliditate primi gradus. ita ꝙ sor. est calidus in primo: ⁊ tamē est temperatꝰ: qđ implicat contradictionē. ⁊ ꝓbatur ꝯñ. per assuefactionem ad calitatem primi gradus minus q̄ꝫ per a. leduntur operationes respectu temperati in dissueto. igit in cōsueto illa caliditas stabit cum perfectione operationum temperata: ⁊ per ꝯñs cum temperamento: ⁊ tñ erit caliditas primi gradus. ¶ Ex quo seqtur ꝙ aliqđ est corpus calidum respcū tēꝑati: qđ ꝑ solū vsum ꝯseruātiū ipꝫ fiet temperatū. seqtur ēt ꝙ aliqđ calm̄ per solum vsum calefacientium ad temperamentum reducet cum ꝑ talem vsum ista fiet ꝯplō sibi consueta: ⁊ plura ex istis falsa ⁊ impossia consequunt. ¶ Ultimo sequitur ꝙ in cura male complexionis nō eēnt medicine permutande: ꝯñs contra Aui. quarta primi ca. primo. ⁊ pꝫ ꝯñ. qꝛ ex vsu ille non minus alterant: cuꝫ corpus sit magis assimilatum. ⁊ ideo fortius alterāt non ꝯstāte oimoda assimilatione: ⁊ minus q̄ꝫ incōsueta molestant. igitur consuetus esset vtendum. ¶ Sexto principaliter arguitur sic. res inanimate per frequentem approximationē ꝯrij non acquirunt consuetudinem per quam ꝯrio magis resistant: vel ab eo minus molestentur. igit nec res aiate. vel det cā diuersitatis. assumptum pꝫ de aqua q̄ q̄ꝫuis sit calefacta ⁊ ad frigiditatem reducta: ex hoc non vr̄ melius ignis impꝛessionem tolerare vel ēt ab eq̄li calitate minꝰ ledi. ⁊ hoc innuit Aristo. scđo ethicoꝝ cum dixit. illud qđ ē naturale non assuescit aliter.

Oppositum dicit hypocras ⁊ Galienus in commento.

In ista questione faciam duos articulos. Jn primo ponam preambula quedam. Jn secundo respondebo ad quesitum.

A Quātum Ad primum nota φ consuetudo solet a doctoribus hoc mō describi. Consuetudo est quedā habilitas ad operādum ex frequēti opōne in corpe opantis derelicta: ⁊ hic p opōnē itelligit tā actio q̄z passio.
Nō p nam ex frequenti actione relinquit habilitas: ⁊ ēt ex freqn̄ti passione. Ex qua descriptione p3 non esse ɔsuetudinē frequētiam agēdi vel patiēdi. s3 illud φ ex frequenti actione vel passione relinqtur. nam aliter oio non vr̄ quō ɔsuetudinem deberem⁹ vocare alterā nām. vt p3 p̄ phicorum cōmēto. 71°. ⁊ Aui. 3° p̄mi. c. de succurrendo accn̄tibus q̄ ɔnosticant egritudines: nec vr̄ quō dicerem⁹ ɔsuetudinē eē nām acqsitā. vt dicit Gal. scdo ɔplonū. quarto ca. laudan
B do antiquos. ¶ Scdo nō. φ in hn̄tibus v̄tutem volūtarie
Nō 2° motiuā notat experientia cū rōne ɔiūcta ex frequētia opōnū acqri hitum inclinantem ad filr̄ opandū. nam hi q sunt consueti citharizare ⁊ citharā pcutere: ⁊ suere ⁊ scribere h̄ opa facilius faciunt q̄z q manu3 nō assuefecerunt. Esto φ nō aliā ɔplonē vel ɔpōnē manus h̄eant. ḡ acqrit v̄tus alia
C quā vocam⁹ ɔsuetudinē. ¶ Nō 3° φ i v̄tutib⁹ cognoscitiuis ēt manifeste vr̄ p freqn̄tē opōnem vel opion̄ acqri ha
3° bitū tā quo ad ipsasmet v̄tutes cognoscitiuas q̄z quo ad appetitiuas ɔn̄tes cognitionē: vt volūtas ⁊ appetit⁹ sensitiuus. Nā ⁊ sciaz hitualr̄ ex freqn̄ti ɔsideratōe actuali ⁊ mo
D rales v̄tutes i appetitu ⁊ itra acqri negari n̄ posset. ¶ Nō
4° 4° φ ēt opōnib⁹ nālium v̄tutū in viuētib⁹ acqrit ɔsuetudo ex freqn̄ti opōne: nā vt dr̄ 2ª q̄rti: puella p ɔsuetudinē sumēdi napellū poterat ipm in notabili q̄ztitate digerere: ⁊ ex eo nutriri: vbi alij mortui fuissent ⁊ ex vsu metridati metridat⁹ factus erat potēs vincere venena q̄ tn̄ sunt nāles opōnes. ¶ Nō 5° φ ēt in reb⁹ inaiatis mō dcō vr̄ ɔsuetudo ac
E quiri: vt baculus ex freqn̄ti plicatiōe fit facilius plicabilis:
5° vt docet expientia i arcub⁹ ⁊ balistis: ⁊ cu3 minori conatu tūc redeūt ⁊ min⁹ fortiter ɔijciunt: ⁊ hoc mō cornua manu ducta facilius plicant: ⁊ ita p ɔsuetudinē exponēdo se calori fiūt difficilius a leui calitate putrētia: vt appet in multis fructib⁹ q siccant. vocādo igit ɔsuetudinē large vt p̄scribitur v̄tutē actiuā vel passiuā ex freqn̄ti actione vel passione in agēte vel patiente acqsitam: cōstat h̄ mō φ tā in reb⁹ aiatis q̄z inaiatis pōt eē ɔsuetudo: ⁊ φ p̄me q̄litates sunt q̄nq̄ ɔsuetudines ⁊ colores odores sapores aptitudies sonādi: duricies mollicies: ⁊ plurime tales q̄litates pn̄t eē ɔsuetudines. ita ɔplones ⁊ cōpōnes. Nam in libro de aere ⁊ aq̄ ⁊ regiōib⁹ vult figurā: capitis oblōgā acqsitam ex fricatione ⁊ ligatura ⁊ plasmatione circa p̄n^m natiuitatis pueroꝝ: vt in ianuēsib⁹ ē hodie eē ɔsuetudinē q̄ tādē in nā ɔuersa fuit in gentib⁹ de qb⁹ illic loqt. vn̄ agēte nā postea hoc mō filij abs q̄ replasmatiōe nascebant: ⁊ h̄ mō duricies accn̄s in articulis pp freqn̄tē passionē a mā faciente podagrā p̄t dici ɔsuetudo ⁊ mala ɔplo in epate cala ex frequēti vsu calidoꝝ genita pōt dici ɔsuetudo: ⁊ etbica ex frequēti tristitia vel cogitatiōe ⁊ vlcus i pulmone ex freqn̄ti casu catarri sal si: ⁊ excoriatio vesice ex frequēti trāsitu vrine acute sunt ēt cōsuetudies. ¶ 2° seqtur nō oia ɔsueta eque mala insuetis se minus molestare. nam ex talib⁹ ɔsuetudinib⁹ vt tactū est in argumēto corpa multotiens fiūt apta ad magis pati: ⁊ ad magis molestari. ita φ occurrēte ɔsueto obiecto multo magis molestabunt vt equali humoꝝ q̄ztitate currente ⁊ eque maloꝝ ad iuncturas hn̄te flegma gipseū in eis q̄ mr̄to plus ledit illi occursui assuefactus q̄z sanus. ¶ Nō 6° φ
F in reb⁹ nō aiatis ⁊ in corpibus aiatis p actionē v̄tutū nāliū
6° tn̄ non ɔcurrēte operatione aialis v̄tutis cognoscitiue vel motiue nō acqrit de nouo v̄tus ad alr̄ agēdū vel patiendū q̄z prius nisi ex noua acqsitione dispōnis q̄ vel sibi silis in spē p nām acqri pōtt aut saltē nisi fiat pmutatio in p̄ncipijs nālib⁹ qb⁹ mediātib⁹ res aiata vel iaiata tales opōnes solebat facere aut agēti resistere. verbi. g. lignū nō acqrit cōsuetudinē ex freqn̄ti opōne agēdo aliqd vel patiēdo nisi acquirendo aliqd q̄litatis silis sibi vel illis que p nām acqruntur ad sic agēdū vel patiendū. nā q̄ztūcūq̄ multis vicibus ɔijciat sursum: tn̄ nō facilius ascēderet nisi aut leuitatē acqreret: aut grauitatē deperderet qb⁹ siles p nām acqrere pōt sine assuefactiōe: nec aliqn̄ facili⁹ ascēderet nisi fcā pmutatiōe i grauitate aut figura qb⁹ mediātib⁹ mouētibus sursum resistūt. ita fruct⁹ q siccant p freqn̄tē cursu3 calidi magis resistūt: putrefactiōi p siccitatē acqsitā cui silem nālr̄ sine assuefactiōe pn̄t acqrere. ⁊ p quā putrefactiōi nālr̄ resi- G
stebāt. i. p depditionē hūiditatis p quā putrefactioni apta 7°
pati erāt. ¶ Nō 7°. φ ex opib⁹ aialiū v̄tutū freqn̄tatis acqrunt dispōnes ad agēdū vel patiēdū s̄m illarū virtutū opa que sūt diuerse ab illis q̄ nālr̄ acqri pn̄t: ⁊ a qb⁹ nālr̄ talia opa fiūt. v. g. artes manuales v̄tutes morales theologice: nullo mō. n. p nāz sine freqn̄tia operādi talia pn̄t acqri. Et nō est dubiū φ he artes sunt alterius rōnis q̄z nālia p̄n^a ad mouēdū vel appetēdum ordinata. non pmutata. n. mēbri complexione vel compōne vel vnitate assuet⁹ melius operatur insueto. nec aliqs cum optima complexione faceret eo mō quo assuetus cum discōueniente complōne. ¶ Ex isto ⁊ pcedēti notabili seqtur φ nō eodē mō acqrit ɔsuetudo in reb⁹ aiatis quo ad opōnum frequētiam q̄ fiunt a virtute aiali ⁊ in rebus inanimatis vel in eisdem inaiatis ex opōnibus nālibus non concurrente operatione animali: vt tamen ista melius examinentur.

Arguitur cōtra predcā q̄dam: ⁊ p̄mo φ in reb⁹ inaiatis non acqratur consuetudo ex secūdo ethicoꝝ Arist. ca. p̄ dicētē: φ illō qō nāliter est nō aliter assuescit vt lapis si decies aut millies sursum ɔijciat. Cum igit res oēs nāles vident mere nāliter facere. s. iaiate opōnes suas seqt nō assuescūt. ¶ 2° sic. nullū qō ē nāliter ad aliquā opōnē faciēdā determinatū pōt ad alr̄ siue ɔ̄rio mō faciēdū assuefieri: s3 oia inanimata ad suas opōnes: ⁊ oia aiata ad operationes sibi naturales faciendas sunt determiata a natura vt constat ex inductione. igitur nullum tale p̄t ad aliter faciendum assuefieri. Assumptū colligit ab Aristo. loco allegato: aliter enim non ɔbaret ibi φ virtus non fit a natura: q2 fit per assuefactionem: ⁊ minor est clara q2 ad digerendum attrahendum retinendum ⁊ omnia naturalia opera sunt oia aialia naturaliter a principio per nām limitata. ¶ Ex hoc arguit φ ex ope virtutis cognoscitiue non concurrente virtute voluntarie motiua non acqritur cōsuetudo. q2 omnis virtus cognoscitiua vt sic est ad suas opōnes limitata vt virtus visiua ad vidēdū ⁊ estimatia ad estimādū intētiones determinati modi ex tali vel tali imaginatione ⁊ memoria ad retinendum. ⁊ ita ad credendum p̄ncipijs primis ⁊ formis sillogisticis ⁊ complexioni quādo demonstratur naturalr̄ inclinamur. ita φ alr̄ credere non est in potestate nostra. ergo est omnis talis virtus ad suas operationes limitata. ¶ 3° principaliter arguitur contra sextam suppositionem sic. eadem stante complexione ⁊ compositione ⁊ vnitate per assuefactionem fiunt membra ad q̄dam nālia opera diuersimode sufficientia vel insufficientia. igitur acquiritur consuetudo sine permutatione principiorum nālium ad opera illa facienda. tenet consequentia: quia principia ad illa opera facienda que a natura habentur sunt complexio compositio vnitas. cum igit acqratur principium ab istis distincte: sequitur intentum. Et assumptum p3 ad experiētiam in hominibus similis cōplexionis quorum vnus est assuefactus comestioni vel digestioni quorūdam ciborum aut somno diurno: aut potui certe rei aut alicui aeri: aut occursui ad aerem calidu3. vt fornatiarijs ⁊ vitriarijs apparet: ⁊ alius nonq̄m̄ assuefactus multo melius tales cibos digerit ⁊ sine nocumento multo dormit ⁊ rem illa3 potat ⁊ aeri tali sine notabili lesione occurrit. s. consuetus alter vō non. ¶ Ad h̄ respōdetur notando φ cōsuetudo q̄nq̄ large sumitur: vt supra de-

Cont̄ dicta p̄mo

2ª

3ª

scribitur. ꝛ hoc mō tam in rebus aiatis q̄ȝ inaiatis acqrū/
tur ꝯsuetudines vt p̄dicit̄ qn̄qȝ aūt sumit̄ stricte: vt iportat
virtutē q̄ nō nisi p opōnū frequentiaȝ est acqsibilis: ꝛ q̄ ad
easdem opōnes faciendas habilitat ꝛ hoc mō nō acqritur
cōsuetudo in rebus inaiatis nec in reb⁹ aiatis quo ad opō
Ad p̄m nes cū qb⁹ nō concurrit v̄tus aialis. ¶ Et tūc ad p̄m argm
dr̄ Aristo. sumere 2° ethi. ꝯsuetudinem stricte nō large: vel
consuescere sumit stricte nō large. ꝛ in 2° argumento maioꝛ
est neganda si p assuefieri intelligat̄ largo mō: nec ad illum
Ad 2m sensum dr̄ ab Arist. 2° ethi. Et p idem pȝ rn̄sio ad cōfirma
tionē. vbi dōm ꝙ v̄tutes cognoscitiue ad q̄dam opa sunt p
se limitate: ꝛ ex opib⁹ q̄litercūqȝ non pn̄t ad ꝯ̈ria assuefieri.
vnde p nullam ꝯsuetudinem oculus stante sua debita com
pl̄one compatione ꝛ vnitate: ꝛ debite pn̄tato obiecto albū
iudicat nigrum vel eꝯ̈: qn̄qȝ tn̄ ex infectione oꝛgani gustus
certus sapoꝛ non sentit̄ a ꝯsueto q a nō ꝯsueto sentit̄: vt pȝ
in assuefacto potui vini musulētie sapoꝛē hn̄tis: sed tales v̄
tutes ad quedam non sunt limitate respectu quoꝝ pn̄t per
consuetudinem ꝓpꝛie dictam acqsitam fieri aliter opōneȝ.
Ad 3m ¶ Ad tertium p̄ncipale negat̄ assumptū. nā ḃm mētē Ga.
consuetudo q̄ acquirit̄ ex cibi assumptōe est p acqsitionem
compl̄onis ꝓpoꝛtionalis cibo. pariter igit̄ ex somno acq/
ritur. aut repletio aut cōpositio regrēs vt doꝛmiat̄ ꝛ meri/
to h⁹ dimisso somno magis leduntur. ꝛ ita foꝛnatiarij ꝛ vi
triarij ex ꝯsuetudine stādi circa foꝛnacē nō remanēt ita ple
ni roꝛido humido apto bulire p igne. ¶ Si qs igit̄ diligē/
ter consideret inueniet assumptū falsum. attento ēt ꝙ nō so
lū p ꝯpl̄onē sequētē foꝛmā sumus apti operari. sed p ise q̄n
tem mām: ꝙ aūt in talibus operib⁹ pmutet̄ compl̄o: meri
to cuius pmutatiōis hec coꝛpa facilius ꝯsueta patiant̄. pȝ
ex mente Gal. in lib. quē fecit de vi assuefactionis. c. 2° 3° ꝛ
4° vnde cap. 2°. postq̄ȝ dixit ꝙ qdam p̄ indelectabil̄r ꝛ gra
uati comedūt quosdā cibos: ꝛ cū paulatim sunt assuefacti
comedunt delectabiliter ꝛ sine grauitate. dat cām dicens.
Cā aūt istoꝛuȝ ē talis: qm̄ alterat̄ ḃm qualitatē istoꝝ come
stoꝝ ꝛ bibitoꝝ singulū ita vt disponit̄ aliqualiter id qd̄ al
terat̄. ꝛ in cap. 3. densitatem acqsitam coꝛpoꝛi exposito ca/
loꝛi ꝛ frigoꝛi. ponit cām quare assueti istis expositionibus
facilius tolerant q̄ȝ insueti: qm̄ durum difficiliter patitur a
qualibet extrinseca cā. ꝛ in 4° capi. vult partes exercitatas
fieri solidioꝛes ꝛ foꝛtioꝛes. ꝛ ideo facilius operari ꝛ minus
ledi. ꝛ hoc de primo articulo.

Scd̄s articul⁹ p̄ma ꝯ̈ **Secundus** articulus ponit hāc p̄mā ꝯ̈nē. tā tēpe/
rate res nō nāles q̄ȝ alique distempate
ꝯsuete minus molestāt assuefactū q̄ȝ eedē non ꝯsuete alijs
parib⁹. ꝯ̈ manifesta est p expientiā quā nō tm̄ hyp. Ga. era
sistratus. sȝ ēt rōnales hoies cognoscūt: vt sumit̄ a Gal̄. p̄
cap. de vi assuefactionis: vbi sic ad l̄ram dixit post multas
auctoꝛitates allegatas. hic getē gloꝛiosissimus medicoꝛuȝ
Erasistratus ꝛ hyp. dixerūt de virtute assuefactionū nō rō
ni inuētionē eoꝝ attribuentes: sed ex apparētib⁹ ducti: quē
admodū qppe ꝛ alios hoies quicūqȝ nō quēadmodū sues
vel asini viuūt̄ sed assequunt̄ a qb⁹ iuuant̄ ꝛ ledāt̄. lȝ audi
re q̄tidie dicētes assuetos eē circa hūc cibū ꝛ hūc potū: pp
hoc non posse relinquere eos ꝛ. n. leduntur ḃm transitus.
Sil̄r aūt ꝛ de adinuentionib⁹ Aui. puta i balneatione. bal
neis equitatione venatione cursu lucta vigilijs solarib⁹ sta
tionib⁹ inflāmationib⁹ sollicitudinib⁹ ꝛ qbuscūqȝ alijs hꝯ.
2ª ꝯ̈ hec Gal̄. ¶ Scd̄a ꝯ̈. In omni genere reꝝ nō nāliuȝ ꝯuenit
per assuefactionē res priꝰ magis molestātes fieri ꝯsueto
minus molestas. h̄ conclusio pȝ ex Gal. in libꝛo allegato. ꝛ
ex auctoꝛitate statim scripta concipi pōt ēt ex cōmento isti
us aphoꝛismi in p̄n°. nam etiam in aere in cibo ꝛ in laboꝛe
in vigilia sollicitudine ꝛ euōnibus siue repletionibus vide
3ª ꝯ̈ tur Gal̄. illud innuere. ¶ Tertia ꝯ̈. ꝛ si aliqua ꝯsueta mi/
nus sint molesta: qꝛ minus sufficiunt alterare coꝛpa eisdem
assuefacta: multa tn̄ minus ꝯsueta ideo minus molestāt

qꝛ ꝛ si equaliter alterant minus tn̄ ledunt: q̄daȝ vtroqȝ mo
do: qꝛ ꝛ si minus alterāt minus ledūt. conclusio quo ad p̄/
mam ptē pȝ de exercitio: minus. n. dissoluit ꝛ alterat assue
factos. scd̄a ps pȝ de assuefactis aeri estiuo: qꝛ pp illud sunt
durioꝛis ꝛ dēsioꝛis cutis ꝛ carnis ꝛ minus calefacti vel in
fridati ledunt̄. vt pȝ ex ga. c. 3° li. de assuefactōe cū dixit cir
ca finē. imo vtrūqȝ in istis iuenit̄: ꝛ qꝛ min⁹ alterant̄: ꝛ eq̄/
les alteratiōes minus ledunt. vt sumit̄ ibi: ita Gal̄. dicēte.
Rarum. n. ꝛ molle coꝛpus facile patitur calefcm̄ ꝛ infrida
tum. densum qdem ꝛ durum tollerat pariter ꝛ spernit ab/
oꝛsum ꝛ oia icēdia icidētia oia nō solū si calefaciāt vel ifri
dant. sed ēt si duruȝ fuerit qd̄ ꝛ aspeꝝ: quo circa ꝛ imas ac
cubatiōes tollerat ecōtrario dispositas nō tollerātib⁹ eas: ꝛ
ꝛ. n. facile cōpꝛimunt̄: ꝛ infridant̄ ꝛ omne qd̄cūqȝ paritatē
patiunt̄. h̄ Gal̄. ¶ Ex hoc seqtur ꝙ lȝ sub aliqua cā puta
coꝛpoꝛi ꝯsueta ipm coꝛpus magis incōsueto alteret̄: stat tn̄
ab eadē ipm minus molestari. pȝ conclusio: qꝛ ex scd̄a pte
precedētis. nam ꝛ si ꝯsueta q̄ȝuis equaliter alterant minus
ledunt. ergo stabit ēt aliquātulū magis alterare ꝛ minus
ledere. ꝯn̄a pȝ intelligenti. ¶ Ex hoc coꝛrelario infert Jac.
de foꝛliuio quatuoꝛ coꝛrelaria. p̄m: qd̄ ego puto veꝝ: ē hoc. cōc
per solam coꝛpoꝛis assuefactionē ad ꝯ̈riam pōt eius sanita
tis latitudo augeri. i. pōt fieri ꝙ idem coꝛpus maioꝛem tol
lerat ꝛ versus calidum ꝛ frigidum alterationem absqȝ exi
tu a latitudine sue sanitatis q̄ȝ ante assuefactionem. pȝ coꝛ
relarium: qui merito consuetudinis stat minus ex tali ope
ratione ledi. ¶ Scd̄m coꝛrelarium est. stat in aliquo casu
ꝙ soꝛtes ꝛ plato sint equaliter temperati omnino ꝛ ꝯtinue
versus extremū idē tēperātie eque velociter ꝛ eq̄liter alte/
rabunt̄ donec egrotent. ꝛ tn̄ citius fiet soꝛ. eger vel neuter
nūc q̄ȝ plato. ¶ Coꝛrelariū arguit̄ seq vbi duoꝝ tēperato
rū vnus sit assuefactus caloꝛi ꝛ frigoꝛi ꝛ alter nō. ¶ Ter/
tiū coꝛrelariū nō oēs hoies eiusdē compl̄onis habent sue
sanitatis equalē latitudinem. pȝ ex precedenti. ¶ Quartū
coꝛrelariū est hoc. soꝛ. ꝛ plato sunt oio equaliter tempati ꝛ
oio a sua preternāli tempantia equaliter recedūt p caloꝛis
excessum. ꝛ soꝛ. calefit in 3°. ꝛ plato nō. qꝛ p aliquam eq̄le
calitatem soꝛ. nō assuefactus ledet̄ sensibil̄r: ꝛ p cuius eq̄lem
plato assuefactus non ledetur sensibiliter.
¶ Mihi tamen vr̄ hec tria coꝛrelaria ad eius sensuȝ intelle
cta non esse vera. nam dispositio que acquiritur ex assuefa 5ª cōcl
ctione exponendo se calefacientibus aut infrigidātib⁹ aut
alio modo māliter impꝛimentibus vel alterantibus est di
spō que acqritur non ex opere virtutis aialis. ergo ḃm p/
bata in articulo p̄ est eiusdem spēi cum dispōnibus q̄ nāli/
ter acqrunt̄. ꝛ per ꝯn̄s erit dispō compōnalis: aut ꝯpl̄ona
lis: aut vnitatis. ꝛ iō assuefactus qui in p̄n° non erat oio da
to non assuefacto sil̄s alijs paribus: nunc est mō eiusdem
cōpl̄onis cum illo alio. Q. si ponat̄ ꝙ iste q mō est assuefa
ctus caloꝛe ꝛ frigoꝛe sit oino sil̄r temperatus sicut nunc est
ille assuefactus: tunc opȝ ꝙ non assuefactus per nām non
per consuetudinem habeat illas ꝯpl̄onales dispōnes ꝛ cō 7ª cōcl
pōnales: quas hȝ vel eis sil̄es assuefactus ex consuetudine
ꝛ si primo modo intelligat̄ casus in ꝓbatione coꝛrelarij: ꝙ
non seqtur: qꝛ illi duo non sunt similiter temperati oio. nec
omnino similium complexionum. Si vero secundo modo
intelligatur casus constat ꝙ non est verum ꝙ vnus citius
fiat neuter vel eger nunc q̄ȝ reliquum. nec est veruȝ ꝙ non
habuit sue sanitatis equalem latitudinem nec est verum in
quarto coꝛrelario ꝙ vnus illoꝛum calefit in tertio. alter ve
ro non. credo aūt verum esse ꝙ duoꝛum coꝛpoꝛum eiusdē
etatis eque calidoꝝ cum sint in medio ꝓpꝛij temperamēti
stat vnū posse magis calefieri reliquo vtrisqȝ in latitudine
ꝓpꝛij tempamenti remanentibus. ꝛ sic ꝙ duoꝝ taliū non
sunt equales latitudines sanitatis: ꝛ pariter ꝙ p eq̄lē ꝛ eq̄
velocē calefactionē vnum calefiet in 3° reliquū v̄o nō: sed
illa duo nō sunt oio eq̄liter tēpata. ¶ Quarta ꝯcl̄o. possi/ 4
bile

bile est dispōnē venenosaz ex ɔsuetudine nō venenosam fieri. Istud patet de puella nutrita napello. sexta q̄rti. ⁊ de muliere assuefacta iusgamo. q̄nto de simplici medicina. ex h̄ sequit̄ ꝙ nō repugnat ꝑ paulatinā assuefactionē aliquā dispositionē istic subito acq̄sitam mortiferā fieri stāte cum latitudine sanitatis: vt pꝫ de tali ꝓprietate ita venenosa. nā puella illa intātū fuit venenosa vt cū ea coeuntes interficerent: ⁊ nō approximaret ei gallina. ℭ Ex his duob⁹ inferūt aliq ꝙ ꝑ paulatinā assuefactionē corp⁹ tēꝑatum posset calefieri vsq₃ ad quartū gradū eo stāte in latitudie sanitatis: q₂ non plus repugnat sanitati ⁊ vite hūane. cōplexio calida i quarto q̄₃ dispositio venenosa. igit̄ si hec secūda ꝑ assuefactionez posset fieri stans cum latitudine sanitatis sequitur ꝙ pariter illa cōplexio. ℭ Ego autē puto correlariū non sequi ex cōclusione nam licet ꝓprietas occulta venenosa que maiori parti hominum stat cum latitudine sanitatis: tamē nec proprietas non necessario remouet mēsuram primarū qualitatum conuenientiū humane speciei. sed caliditas quarti gradus excludit ex toto mēsuram qualitatum primarū necessaria pro salute vel vita humana.

cōcl'o ℭ Quinta cōcl'o. Nō quarūlibet rerū nālium frequens vsus reddit corpa cōsueta ad illarū occursuꝫ facilius ⁊ cū minori nocumēto toleranduꝫ. primo patet. vbi frequēs vsus eēt in repente: aut multum euacuando: aut implēdo aut aliter alterando. 2° patet. vbi iste frequens vsus esset ad res de se multum nociuas ⁊ multū virtutis ꝓstratiuas: ⁊ hoc idē pꝫ ex Gal'. in lib. de assuefactiōe. cap̄. 4° in fine. Gal'. sic dicētis. Exerceri q̄dē vnūquēq₃ exposuim⁹: nō vtiq₃ sine terminis ⁊ mensuris cōgruis amplius intēdentē exercitia vt dissoluat̄ virtus. Ita aūt ⁊ cibis ⁊ potibus vigilijs ⁊ venereis: ēt congrua mēsura vti: neq₃ minuētis q̄dē neq₃ addētis fieri excellentie q̄ dissoluunt virtutes: defect⁹ vero ꝓhibent tantum a ꝑfecta vtilitate. Ex his formet̄ rō hoc modo. ex illi⁹ exercitij frequēti vsu non reddit̄ corpus preꝑatū ad facilius tolerandū occursum fortis exercitij quo virtus dissoluitur: sꝫ ex vsu nimij exercitij corp⁹ dissoluit̄. ergo ex eius frequenti vsu non reddit̄ corp⁹ paratū ad eius ipressionē facili⁹ tolerandaꝫ. Maior est clara: ⁊ minor colligit̄ ex hoc textu Gal'. ℭ Ex quo sequit̄ ꝙ aphorism⁹ non est vl'r itelligēdus. ⁊ iō dixit Hypo. consueuerūt: ꝑ q̄ v̄bū denotat veritatem vt in

cōcl'o pluribus. ℭ Sexta cōcl'o. oēs res nō nāles nō multum a tēperamēto recedētes possunt per paulatinā assuefactionem ad earum vsuꝫ fieri minus nociue q̄₃ essent si sine cōsuetudine occurrerēt. h̄ fit ꝓ mēte. Gal. in cōmento cum dixit se de omni cōsuetudine esse dicturū. s. ſm genera rerum non nālium. ⁊ hoc voluit in auctoritate superius posita ex Gal. cap̄. primo de vi assuefactionis. ℭ Nota tamē modernos doctores fere oēs velle ꝙ ex frequenti occursu ad q̄₃cūq₃ rem acquirit̄ ꝓprietas occulta: merito cuius corpus facilius tolerat hui⁹ rei occursum: q̄₃ si nō fuisset consueta. Sed ego nō video hanc fuisse Gal'. mentem. ⁊ ideo hūc aliū modum te-

cōcl'o nui. ℭ Septima cōcl'o. nō solum ad rerū nō nālium occursum facilius tolerandi corpus ex frequenti occursu disponitur sed reꝝ medicinalium. Nam ex vsu taliū per interi⁹ corpus acq̄rit vel modū substantie vel mixtiōis ⁊ ɔpl'onē: merito cui⁹ in illam facilius agit tāq̄₃ cibū eam transmutādo: vt patet in medicinalibus cibis. ideo minus ab istis transmutant̄ tanq̄₃ a medicinis: ⁊ ob hanc cām in longis morbis medicinas transmutam⁹: ⁊ nō sup̄ vna stat̄: vt superi⁹ in argumentis parum tactum est. Ex istis diligens intellect⁹ soluet argumēta facta ante oppositū que ego vt animus exerceatur insoluta dimitto. q̄re ⁊c̄.

ℭ Apho. LI.

Secundum multum ⁊ repente euacuare: aut replere aut calefacere: aut infrigidare: aut aliter quomodolibet corp⁹ mouere fallax ē: ⁊ omnino nature inimicum. Paulatim vero certum. Et ex alio ad aliud transire decet: non aliter.

ℭ Nimis repenteq₃ euacuare implere calefacere: refrigerare: quouealio modo corpus mouere: tutum nō est. Atq₃ nimium omne inimicum nāe est. Contra paulatim lenteq₃ agere tutū est. Deniq₃ de alio transire in aliud prestat. Theo.

ℭ Plurimum: atq₃ repente euacuare: vel replere vl' calefacere: vl' refrigerare: siue quouis alio modo corpus mouere: periculosum: quoniam omne nimis est nature inimicū. Sed quod paulatim fit: tutum est: tum alias: tum cum ab altero ad alterum transitus fit. Leonis.

ℭ In isto apho. Hypo. itēdit tres ɔ̄nes. 2ª ibi. (Paulatiꝫ v̄o.) 3ª ibi. (Et ex alio.) Prima est. medic⁹ nō debꝫ eūare aut replere corpus aut calefacere aut infrigidare: aut quomodolibet aliter multū mouere. ⁊ repēte. i. subito. ꝓbat̄. medic⁹ nō debet illud facere q̄ est fallax ⁊ nāe inimicū vel ꝓstratiuum. sed ita eūare vel mouere vt predicit̄ ē fallax: ⁊ nāe inimicū. ergo ⁊c̄. ɔ̄ña clara est. ⁊ minor ponit̄ i lr̄a. ℭ Nota ꝑ° Nō p° ꝙ cū sanitas cōsistat in tēꝑamēto mēbroꝝ ⁊ spūuꝫ ⁊ hūoꝝ ⁊ nō sit possibile ml'tū ⁊ subito: aut calefacere vl' repler̄ sine motu forti alicui⁹ illoꝝ a temperamēto. iō tales mutatiōes semꝑ sunt cū notabili nocumento: vñ nūq̄₃ fit subito multa eūatio cuiuscūq₃ rei quin inde cōiter multa spirituū resolutio cōcomitetur: ⁊ illoꝝ recessus a tēperamēto: nūq̄₃ aūt fit multa ⁊ subita repletio q̄n multū sit de sup̄fluo: ⁊ ideo virt⁹ aggrauat̄ ꝑ recessū a mediocritate i hūoribus: aut sup̄fluitatib⁹. Si aūt corpus sit vehemēter calidū: ⁊ subito multū infridet̄. multo magis infrigidant̄ spūs q̄₃ opꝫ cū sint passibiliores. Si v̄o sit frigidū ⁊ calefiat multū ⁊ subito multū dissoluunt̄ spūs ⁊ calefiunt: ⁊ iō a tēperamēto recedūt. Nō videt̄ igit̄ possibile aliquā talē trāsmutationē subitā circa corpus hūanuꝫ facere sine notabili nocumēto: ⁊ hoc est fallax ⁊ nāe inimicū. ℭ Nota scd̄o ꝙ mutationū q̄daꝫ est regularis ⁊ quedā inregularis. mō Hypo. intelligit hic nō regulariter oꝑando eūare multū ⁊ repente: sed inregulariter ꝓpt̄ 2° euitare maius incōueniēs fiunt qñq₃ a medico tales mutatiōes ⁊ rationabiliter. q₂ eligit hoc malū ꝓpter maius euitandū: vt i Synoca flobotomat vsq₃ ad sincopim: vel i causone. ⁊ in synoca dat qñq₃ de aqua frigida in potu vsq₃ ad tremorē. ⁊ qñq₃ infundit corp⁹ tandē in aqua frigida. Conclusio ergo posita intelligit̄ regulariter oꝑando. Ex q̄b⁹ apparet ꝙ in corpore iculpate sano: nulla talis mutatio ē faciēda: lꝫ aliq̄n in sano lapso valde repleto. ⁊ rō: q₂ in illo nō est dispō de sui remotiōe tā fortiter indicās: vt inde sit recipiendū nocumētū subite trāsmutatiōis. ℭ Tertio nō̄ ꝙ rōnabi 3° liter dicit̄ repente: q₂ bñ pōt regulariter aliq̄ corpus multuꝫ repleri ⁊ multū calefieri ⁊ multū ifrigidari ⁊ multū euaeuari sine notabili nocumēto vbi fiat paulatine. q₂ vt pꝫ intelligēti nō oꝫ inde sequi nocumēta vt sup̄ dixi si subito fiat.

ℭ Paulatim v̄o. Ponit scd̄am ɔ̄nem. certū ē medicum qñq₃ regulariter oꝑādo debere eūare: aut aliter mouere corp⁹ paulatim. ꝓbat̄. quia qñq₃ corpus ē mouendū: qñq₃ replendū: qñq₃ euacuandū vt melioret̄ sanitas vel vt ꝓhibeat̄ futur⁹ morb⁹ vel vt presens remoueat̄: sed nō ē hoc regulariter faciendū subito. ergo paulatim. totum patet.

ℭ Et ex alio ad. Tertia ɔ̄. non licet medicū aliter q̄₃ paulatine mouere aut alterare aut eūare vel replere: vt de vna dispōne corpus in aliaꝫ deducat: ⁊ hoc regulariter: hoc patet ex duabus conclusionibus precedentibus. huic totali sententie similis colligitur tertia primi. cap̄l'o de succurren-

do accidentibus que pronosticantur egritudines.

¶ Commenti Galieni expositio.

Hic hyp. innuit nobis. Gal. h tria facit: primo declarat primã cõclõnẽ. scdo scdaz ibi. (Que āt.) tertio tertiã. ibi. (In alio apho.) dicit prio hypo. inuere ⁊ suppõere tacite q oia que sunt preter nām sunt molesta eo q sanitas ꝯsistit i temꝑamento. ⁊ ideo oia ducēda ad vtilitatē in alterādo: vel mouendo: aut replendo vel euacuādo: quia que tēperamē tū corrumpunt sūt molesta: ⁊ regulariter nō administrāda.

A ¶ De scda dicit q illa que fiūt paulatim. aut replēdo aut euacuando: aut alijs permutatiōibus sunt bona ⁊ secura ⁊ nō multum a temperamento ꝑmutāt: ⁊ sunt magis cõsueta. i. cõsuetis vicina. ¶ De tertia dicit q in alio apho. dixit q oz ad incõsueta se trāsducere. ⁊ illo mō intelligitur cõclusio tertia apho. pñtis. puta q de alio in aliud dz trāsduci corpus paulatine: ⁊ non aliter. ¶ Aphorismus. LII.

Omnia scdm rationem facienti ⁊ non euenienti ꝑm rationem: non transire ad aliud manente eo quod visum est a principio.

Theo. ¶ Si cum omnia ratione feceris: non id prouenit quod ratio postulat: noli in aliud transire dū maneat quod principio visum est.

Leoni. ¶ Omnia ꝑm rationem facienti: si non succedat ꝑm rationem: non est transeundu3 ad aliud: state eo quod a principio visum est.

¶ In isto apho. vult hypo. istã cõclusionem medicū faciētez oia scdm rõnem non oportet stati3 trāsire ad alia medicinalia: l3 nō eueniat illud ta3 cito qd sꝑabatur rõnabilr debere euenire: dūmodo maneant eadē illa que visa sunt a principio. ꝯclo ꝓbatur. medico hoc mō trāseūte impeditur actio nature ꝯtra morbū. ⁊ receditur a recta cura morbi: ergo h non ē faciendum. ꝯña clara: ⁊ assumptū statim declarabit.

B Nõ pᵒ ¶ Nõ pᵒ q illum medicum dicimus facere oia scdm rõnem qui cognita spē egritudinis: ⁊ causa: ⁊ virtute ⁊ ꝯsuetudine alijsq; partibus ꝓspectis applicat ea ꝓ cura que sunt applicāda: vt dispositio passi tollatur: ⁊ cū debita tēporis mensura.

C Nõ 2ᵒ ¶ Nõ scdo q tunc dicimus euenire ꝑ3 rõnē qñ ad operationem sequitur effectus quē rõnabilis medicus ex apparētibus indicat euenire. Cū nō ita accidit vt indicare habet rõnalis: ⁊ prudēs medicus tunc dicimᵘ nō euenire ꝑ3 rõnē.

D Nõ 3ᵒ ¶ Nõ tertio q in opibᵘ medicorū iudiciū de futuris est iudicium arbitrarium qd nō est oio necessariū. imo aliqñ contingit ꝯtrariū. ⁊ decipi ⁊ presertim in tēpore euētus rex. qa certa mēsura resistētie: ⁊ modoꝝ particulariū non pōt limitate ꝯprehēdi. ex q̄ p3 q poẗe ē medicū facere ꝑ3 rõnē: ⁊ tñ nō euenire ꝑ3 rõnē: q2 nō fuerūt manifesta signa significātia limitate quãtitatē resistētie cāe morbi: vel morbi: ⁊ iō tardatur effectᵘ vltra iudiciū medici rõnalis.

E Nõ 4ᵒ ¶ Nõ 4ᵒ q tribus modis ꝯtingit trāsire de vna medicia ad aliã q̄tū ꝓposito ꝑtinet. ꝑmo de vna in ꝯtrariã virtualiter. 2ᵒ diuersa3 i vigore. aut q2 sit alterius gradus vel mēsure. 3ᵒ in diuersa specifice l3 similis vigoris: ⁊ vtutis: vt sunt exēpli grā in calore camomilla. ⁊ sticados. ad propositū maxime de ꝑmimᵘ duobus modis itelligit hypo. nō debere trāsire ad aliud: sed vltimo mō in eadem egritudie debemᵘ medicinas ꝑmutare: vt q̄rta ꝑmi. caᵒ pᵒ.

Nõ 5ᵒ ¶ Nõ qnto rõnabilr dictū eē manēte eo qd visum ē a ꝑncipio. nā si ꝑmutat idicatio aut virtus: aut morbᵘ: aut accidēs tūc ēt sūt permutanda remedia.

Nõ 6ᵒ ¶ Sexto non q si a ꝑnᵒ approximamᵘ rõnabilia qualitercunq; in duobus ꝑmis modis recedatur a ꝑmis remedijs recedet a cura recta: ⁊ ipeditur virtus cū medicamine proportiōato. ⁊ ideo illud non est faciendum. concordia colligitur primo primi. cap. primo. ¶ Cõmenti Galieni expositio.

Sapientem nõ. ⁊c. Dic ē prio cõmētū Gal. scdo additio ꝯstātini. ibi 2ᵃ. (Trāsire.) pria in duas. prio docet quō nos habeamᵘ ad medicū. scdo dat cāz quare nō deb3 medicus permutare medicinas in casu apho. ibi secunda. (Sicut. n.) Dicit primo q non debemus imfamare medicum sapientem si non sequitur effectus pro quo laborat. SICVT ENIM. Facit quod dictu3 est di. q sicut aqua facit suauiter effectū suum penetrando: licet ei non cito appareat. ita medicus in morbis: quorum cause sunt dure ad digerendū nō debet ꝑmutare medicamina si aliud nō apparet q̄3 qd a pricipio: q2. s. hec medicamina quibus vsus est secundū rationem preparant materiam occulte ⁊ tandē per ea ad itentū veniet sapiēs. TRANSIRE. Constantinᵘ facit quatuor. primo ponit vnam distinctionē. secundo exponit apho. tertio docet: quare illa pars vltima additur. secūda ibi. (Dicit igit.) tertia ibi. (Manēte.) ¶ Dicit ꝑmo q dupliciter cōtingit transire ad aliud. s. in qualitate: vt si transeamus de calido in frigidū: aut quãtitate. s. virtute medicine eiusde3 caliditatis. vt si de calido in magis calidū. ¶ Dicit secūdo hypo. dixisse: q nullo istorū modoꝝ debet fieri transitᵘ de vna medicina in aliã. q2 hoc faciunt methoici siue ēpici. ⁊ non rõnales medici. ¶ De tertia dicit q additur manente eo qd visum est a pricipio: q2 si permutetur egritudo: vt de tertiana in quotidianam mutanda sunt medicamina. Aphorismus. LIII.

Quicūq; vētres habent humidos iuuenes quidē existentes siccos habentibᵘ meliᵘ cõmutant. In senectute vo deterius commutant: siccantur enim vt in pluribus senescētibus.

¶ Quoru3 aluus humida est: hi q̄3 diu iuuenes sunt melius degunt q̄3 qbus sicca est. At in senectute deterius. Siccatur enim aluus magna ex parte his qui senescunt.

¶ Quicunq; aluos humidas hñt: sigdem iuuenes fuerint: meliᵘ cõmutãt his q siccas hñt. Ad senectam vero deterius commutant nam senescentibus magna ex parte exiccant.

¶ Iste aphorismus ⁊ suum cõmentum sunt clara ex dictis ⁊ notatis in apho. vigesimo huius particule. iō illuc recurrendum est. ¶ Aphorismus. LIIII.

In magnitudine vo corporis iuuenescere quidem decens est: ⁊ non insuaue: senescere inutile ⁊ peius minorībᵘ.

¶ Magnitudo corporis in iuuenta quidem formã liberalem affert nec iniucunda: sed in senectute vsu difficilis est: atq; deteriᵘ qd procerius est.

¶ Magnitudo corporis iuuente qudem neq; indecēs: neq; illiberalis: senecte vero inutilis: ⁊ deterior paruitate.

¶ Hic hypo. ponit duas conclusiones. ibi scda. (Senescere) prima est decens est iuuenem esse longum corpore: ⁊ nō inutile. probatur: qa per talem longitudine3 corpus iuuenile redditur decorum siue pulchrū aspectu: ⁊ non impeditur in suis operationibus. ergo. assumptum statim patebit in littera: ⁊ in commento. ¶ Nota ꝑmo q dupliciter dicitur ho

manum corpus magnū. vno modo ꝓprie q2 in trib⁹ dimensionibus tēperametū excedens. Secūdo modo cōmuniter q2 in lōgitudine sola. hic sumitur vtroqꝫ mō maxie tamē p° modo. ℭ Secūdo nota: ꝙ hec magnitudo dicit decēs. i. nō remouens decorē rectitudinis: q decor in hoie attendit magis ꝙ̄ in alijs animalib⁹: vt possint rectius celū prospicere. ouidio dicente. Pronaqꝫ cū spectent aialia cetera terrā. Os homini sublime dedit celūqꝫ tueri Jussit: ⁊ erectos ad sidera tollere vult⁹. Et boetio de cōsolatione: vltio metro. Unica gens hominū celsūꝫ leuat alti⁹ cacumē. ℭ Est hoc autē ꝓpter plurimū calorē in ꝙ̄to ipꝫ erigentē: aut ꝓpter finē: vt melius celū: ⁊ astra intueref. sed Gal. 3° de vtilitate pticulari. capl'o quarto. decisit poeticā hāc cām: tum dixit opinari aūt ꝓpf h recte stare hominē: vt ad celū prōpte aspiciat dicendo ad celū faciē homini vertit caput laboriose ē: q nūꝙ̄ viderit celi splendorē vocatū piscem: h nāqꝫ ⁊ si nolit tñ ad celū semper aspicit. sed causa pōnis recte ē ratiōe organoꝝ cruris: ⁊ cosse cum dorso in homine fuit: quia propter hanc causam est aptus recte stare: ⁊ sedere in quibus duobus sitibus optime man⁹ exercet. ℭ Nō tertio. ꝙ talis magnitudo non ē insuauis in iuuenib⁹: q2 eorū v̄tus potest faciliter corporis onus ferre. ℭ Nota quarto. ꝙ ꝙ̄uis hec magnitudo sit in iuuētute decens: tñ hoc nō ē respectu mediocris sed respectu paruit: nec ē decens sicut magnitudo in qua ꝓportionaf longitudo alijs dimensionib⁹. Ex hoc sequit hominē secundū. nām lapsum duob⁹ diuersis lapsib⁹ a tēperamēto minus labi pfectionaliter ꝙ̄ si vno tātū laberetur.

ℭ Senescere inutile. Secūda cōclusio. magnitudo corporis in senib⁹ est grauis: ⁊ peior corpis paruitate. ꝓbatur quia ipsa plus grauat v̄tutē motiuā ꝙ̄ paruitas cū in senectute motiua v̄tus sit debilitata: ⁊ cū hoc inflectif eoꝝ dorsuꝫ magis ꝙ̄ in minorib⁹. ideo fiunt indecētis figure. igitur ipsa est inutilis. ⁊ peior paruitate. ⁊ intelligif alijs paribus.

ℭ Nota primo. ꝙ hec corpora curuātur. q2 tanta est corporis grauitas ⁊ virt⁹ adeo diminuta. vt vix tantū onus ferre possit. 2° q2 musculi in longis sunt graciliores debito ad ipꝫ rectum tenendo. Et ideo in senectute laxantur.

ℭ Ex his primo patet sensus quare magis flectunf illi q solum sūt lōgi ꝙ̄ qui sūt magni ꝓprie loquēdo. causa aūt quare ad anterius flectūtur est onus pectoris ⁊ capitis cū aliq̄ nāli curuitate colli ad anterius ad meli⁹ onera portāda. huius autē apħi cōcordia colligitur ab ysaac pmo elementorum. ℭ Commenti Galieni expositio.

Magnitudo corpis. ⁊c. Gal. p mo exponit quedā vocabula: ⁊ docet qd itelligit hypo. per magnitudinē corporis. 3° verificat secundā partem apho. ibi secunda (Hypo. āt.) ibi tertia. (Hec eni.) dicit primo ꝙ magnitudo corpis dicitur procul dubio. ⁊ proprie de quantitate que egreditur intēperamentum in longitudine latitudine: ⁊ profunditate.

ℭ Dicit secundo. quo ad hanc partē: ꝙ si corpus excedat solum in longitudine homines cōsueuerunt talem vocare magnuꝫ: deberet tñ ꝓprie dici longum ⁊ non magnū.

ℭ Dicit tertio. ꝙ si excedat in profunditate: ⁊ latitudine etiā solet vocari magnum: licet proprie debet dici grossum.

HYPOCRAS. Hic facit qð dictum est di. ꝙ hypo. nō intendit. h de magnitudie hoc tertio mō dicta: vel primo mō: ⁊ rō est q2 ille nō sunt moleste in senectute respectu puitatis. ⁊ tamē in iuuētute sunt bone modo hic loquitur de ea: que in senectute est molesta. Et ideo solum intellexit de longitudine. in qua certificauit suū dcm̄ hic. HOG ENIM. Uerificat secundā partē apho. dicens: ꝙ hoc longum in senectute torquef: ⁊ curuaf. ⁊ gibbosatur ⁊ tale corpus vix ab habēte ipsum portatur. ⁊ illis q sūt tales in iuuētute tpe senectutis cōtrahunf musculi maiores tenētes dorsū rectū: ⁊ curuātur versus anteri⁹ nō potētes pōdus sustinere: ⁊ pei⁹ stāt in isto ꝙ̄ miores tēperamēto: dato ꝙ vbi miores icuruarent: q2 eoꝝ musculi i grossitie nō sūt ita ꝓportiōati oneri corpis.

ℭ Et sic ē finis scđe pticule. Tertia de se ē clara. ℭ Sequitur quarta.

Pregnantes si conuenit purgare: a quarto mense vsqꝫ ad septimuꝫ: minus vero has. Minora vero ⁊ seniora vereri oportet.

Mulierem vtero gerentē purgabis medicamento: si mā turget: quarto mense: ⁊ ad septimuꝫ vsqꝫ: sed eas minus. A recentiore aūt ⁊ auctiore cauebis. Theo.

Utero gerētes sunt medicande: si mā turget quarto mēse: ⁊ vsqꝫ ad septimū sed has minus. Juniora autem: ⁊ senıora: vereri oportet. Leoni.

ℭ Hypo. in isto aphorismo intendit tres cōclusiones: ⁊ ita aphorismus diuiditur in tres partes. secunda ibi. (Minus vero.) tertia ibi. (Minora vero.) ℭ Prima conclusio ē ista si pregnantes debent purgari magis cōuenit eis purgatio inter 4. mensem: ⁊ 7^{m}. cōclusio arguitur sic. in hoc tempore ex purgatione minus incurrit pregnans periculum abor B sus. ergo ⁊c. assumptum patebit in notatis. ℭ Circa apho. Nō p nota primo ꝙ pregnātes proprie dicuntur habentes in ma C trice: aut fetuꝫ: aut sperma agens ad fetus gñatiōnē. ℭ Nota secundo. ꝙ grauida dicitur proprie pregnans quādo pro Nō 2° pter fetus magnitudinem grauiter ⁊ cum difficultate mouetur. ℭ Tertio nota. ꝙ purgare intelligitur proprie cum Nō 3° medicina euacuante exoluendo: nam flobotomia potest fieri etiam in primis pregnationis mēsibus. ℭ Nota quarto. ꝙ dicif si conuenit ad declarādum: ꝙ nō leui causa sunt Nō 4° purgande: sed oportet forte cām interuenire. ⁊ ideo sensus est iste. qð si magna viget causa ad purgādum pregnātem. tūc maxime fieri debet inter quartū ⁊ septimū. ℭ Quinto nota. ꝙ in pregnante primū qð generaf est secūdina que est D continens fetū. hec autem secūdina alligatur matrici p plura ligamenta que oriūtur a capitibus venarum matricis: que ligamenta vocanf cotilidones. Jsta ergo ligamēta in primis mensibus valde tenella existētia ex leui causa rūpūtur. in fine v̄o quando fetus appropinquat maturitati illa ligamēta: ⁊ si sint inter se duriora ꝙ̄ ante: tamē minus fortiter adherēt matrici: q2 humidū viscosuꝫ per qð adherebāt est consumptū. ⁊ ideo a leui causa separantur a matrice. ergo farmacō exoluente faciente fortem agitatiōnē: ⁊ mulierē fortem conatum faciēte ad egerendum: tam in pmis mensibus: ꝙ̄ in vltimis faciliter frangūtur: vel a matrice separātur ista ligamenta. Et ad hec duo sequitur aborsus. Jn medijs autem mēsibus ista ligamēta non sunt tenella nec adeo paucificata est humiditas eorum viscosa: vt faciliter a matrice separentur. ⁊ ideo non faciliter ita abortiunt ex causis dictis. ⁊ sic patet verificatio conclusionis. ℭ Sexto nota. ꝙ ly. a. ly. vsqꝫ possunt teneri exclusiue ⁊ inclusiue: vel vnus illoruꝫ exclusiue reliquus inclusiue. si teneātur vtriqꝫ exclusiue tunc sensus erit ꝙ purgari debent in 5° ⁊ 6° tantum. si teneantur inclusiue tunc sensus erit ꝙ purgari possunt in 4° ⁊ in 5° 6° ⁊ 7°. Si vero vnus illoruꝫ terminorum teneantur iclusiue. alius exclusiue: patet quomodo duob⁹ modis potest intelligi. Uidetur autē Aui. tenere istos terminos inclusiue. 21. tertij. cap. de cōseruatione embrionis: ⁊ cautela ab aborsu vbi dixit. Et farmacū: quod soluit est de summa illarū causarum. s. facientium aborsum. quare oportet ꝙ caueaf eius dispositio ante mēsem 4^{m}. ⁊ post 7^{m}. ℭ 7° nō. ꝙ licet in hoc tēpore concedaf: tamen hoc est cum forti in

dicatione ad oppositum. ⁊ ideo quandocūq; fiet talis ope/
ratio non est regularis. sed coacta.

Minus vero. Scđa cōclo. apho. est ista. Pregnātes sūt minꝰ purgande nō pregnātibus. ꝯclusio probaꝛ sic. iste ex purgatōe maiora pñt icurrere nocumēta q̄ȝ nō pregnan/ tes alioꝝ supposita paritate. nā iste incurrūt p̄iculū abor/ sus: vt est dictū supra. ⁊ ad aborsum plura alia nocumēta se quunꝛ. hec autem nocumenta non sunt in nō pregnātibus.
Nō p° Circa cōclōnē nota primo: ꝙ hec cōclusio pōt pluribus modis intelligi. vno mō q̄ rariꝰ sūt purgāde. 2° q̄ cū minꝰ forti medicia. tertio q̄ fortior cā ad eas purgādas est expe/
2° ctanda: ⁊ quolibet istoꝝ modoꝝ est vera. Scđo nota. ꝙ istud itelligiꝛ alijs paribꝰ. nā ex cā staret aliquā pregnātez
3° certa nō pregnāte magis eē eūandā. Tertio nota. ꝙ p ly has quidā itelligūt absolute de oībus pregnātibꝰ. q̄dā vō de pregnantibꝰ a quarto in septimū. ⁊ vterq; sensus ē verꝰ.

Minora vero. Tertia cōclusio est ista. purgatio cum farmaco est verēda in pregnātibꝰ minori spacio: q̄ȝ vsq; ad quartū mēsez: aut maiori q̄ȝ vsq; ad septimū. probaꝛ ꝯclō. quia i istis tēporibꝰ ex farmaco soluēte magnū incurrūt pe riculū aborsus. Cā istam ꝯclōnem verificās sumiꝛ in nota/
D tis p̄me ꝯclōnis. ⁊ tu collige. Nota primo. ꝙ ligamenta dicta quibus fetꝰ alligaꝛ matrici silꝛanꝛ ligamētis q̄bus fru ctus ab arboribꝰ pendēt: mō experientia nōt: ꝙ cōcussa ar/ bori i p̄nº multi fructus cadunt cū sunt valde noui. Et silr q̄ñ maturanꝛ maxie maturi cadūt: qđ euenit ex silī cā illi q̄ di/
E cta ē de fractura cotillidonū in matrice. Ex his q̄dā in/ ferunꝛ notāda. primū ꝙ a quarto mense vsq; ad septimum maius est p̄iculū i aborsu q̄ȝ añ quartū: q̄ fortiores sunt co/ tillidones: ⁊ maiora ide sequunꝛ accñtia. vñ magis p̄iclitā tur q̄ȝ si añ abortiant. Scđm. ꝙ lȝ in eūone p farmacū sit maius p̄iculū de aborsu in tribꝰ p̄mis mēsibꝰ. nō tñ oȝ ita ð flōª. nā i flōª nō oȝ ita fieri cōmotionē ⁊ agitationē cotilido nū nisi forte a fetu carēte nutrimēto. ⁊ iō in p̄mis mēsibꝰ: q̄ pauciori indiget nutrimēto fetꝰ minꝰ periculosa est flōmia: vt infra diceꝛ. Quare āt aborsus quarti mēsis est periculo/ sior p m̄rice q̄ȝ q̄nti aut sexti aut septimi diceꝛ infra. Con cordia vō aphorismi colligitur ab Aui. loco supra allegato ⁊ ē vtilis vt pȝ in practica. Cōmēti Galieni expositio.

Is verbis hyp. Gal. in cōtº facit tria. Prio v̄ificat apho. p cām ponēdo quādā silitudinē ad ppo sitū. 2° oñdit q̄re dicit si ꝯuenit. 3° exponit istum terminum purgare. ibi 2ª. (Nō aūt oēs.) ibi 3ª. (Cum aūt hypo.) De prima p̄te dicit ꝙ ligamēta q̄bus fetus alligaꝛ m̄rici silꝛanꝛ ligamētis fructuuȝ ad arbores: ⁊ q̄ in fructibꝰ nouiter natis sūt illa mollia facilꝛr frāguntur. vnde ex leui cā: sicut ex vento plurimi fructus cadūt: In fru ctibus autē maturis ligamenta ab arbore separanꝛ sine alia causa extranea. i medio tēpore hec ligamēta sūt fortissima. ita intelligaꝛ de ligamētis fetꝰ. Et iō in principio p̄gnatiōis ex oī leui cā corrumpunꝛ dūmō illa sit cā agitatiōis. Et ita ex ira exercitio inanitione ⁊ alijs causis quas i cōmento vi de. in medio t̄pe sunt hec fortiora. ⁊ iō mulieres fortiores pa tiunꝛ motus sine nocumēto fetꝰ in vltimis mensibꝰ fetus est grauis ⁊ ligamēta sunt exiccata ⁊ faciliter a matrice separa bilia. Et hec est causa quare hypo. dixit p̄ñtē aphorismuȝ. De parte 2ª dicit ꝙ nō oēs pregnantes sunt purgande: lȝ in eis aliqui essent mali humores. Et iō addidit. si ꝯuenit. h̄ aūt est si humores fuerint mobiles ⁊ furiosi aliquorū qua/ tuor modoꝝ q positi sunt sup aphorismo. 22° prime p̄ticule. ita ꝙ due req̄runꝛ ꝯditiones. vna ꝙ humores sint mobiles ⁊ possint farmaco eūari. 2ª ꝙ sint aliquo illoꝝ modorum fu riosi. Sed si humores fuerint q̄eti nō opȝ p farmacū inq̄eta re eos: q̄ nocumēta essent maiora iuuamentis. Et hic cō cordat cuȝ dictis hypo. alibi: ꝙ si q̄s vult purgare mēbra

apata nō purget in initio: q̄ morbi nō sunt maturi ⁊ cōuer tibilꝛ farmacie: imo sana mēbra q̄ morbo repugnabāt exh bito farmaco i tali casu debilitanꝛ. ⁊ iō isti hūores i p̄gnāt nō eēnt eūandi: cū nō sint mobiles ad sensū datū. De p̄te 3ª dicit ꝙ hypo. p dari farmaciā. i. purgari intelligit de ea aut educit superiꝰ vomitu aut inferiꝰ p secessum: nec est op portunū ampliꝰ repetere dicta in alijs. Apho. II.

In pharmacijs: talia ducere ex corpo re qualia sponte venientia sunt: vtilia. Que vero cōtraria venientia: q̄escere.
In medicamentorum vsu: si talia ducuntur ex corpore: qualia vel sponte exeant: vtile est: si contra: cohibenda sunt.
In medicationibus: talia educere e corpore: qualia ⁊ sponte prodeuntia: vtilia: que vero con trario modo prodeunt: cohibere oportet.

Hypo. in isto aphō itēdit duas ꝯnes: ⁊ secundā ponit ibi. (Que vō ꝯrie.) Pria cōclō ē ista. Medicꝰ recte operās dꝫ cū farmaco tales hūores eūare q̄les si a nā eūarenꝛ eorum eūo esset vtilis. pbaꝛ. q̄ tales hūores eūando cōfert eūo ⁊ bñ ferꝛ. g̃ tales eūare dȝ: ꝯña nō. ex dictis i scđo aphō. p̄me p̄ticule. Et assumptū pȝ: q̄ si istoꝝ eūo ꝯferret a nā facta: si gꝛ ꝙ si silis fieret ab arte itez ꝯferret. Circa aphorismuȝ nō prio. ꝙ p farmacias debemꝰ intelligere omnes medici nas exoluendo aptas eūacuare siue vomitu siue secessu: li; aphorismus etiā esset verus: si ampliaretur ad omnem mo dum eūationis. vt dꝛ aphorismo. 2° p̄ticule p̄me. ⁊ in cōmē to. Nota 2° ꝙ per talia ⁊ qualia nō tm̄ intelligimꝰ humo res peccātes in quali spāli. imo oēs etiā in gñali peccantes in quali q̄ nociuos. sensus igiꝛ cōclusionis est: ꝙ p farma cum medicus euacuās debet euacuare hūores ita peccan tes: ꝙ si ipsi a natura euacuarenꝛ eorum euacuatio esse vti lis. Nota 3° ꝙ p sponte eueniētes intelligit hyp. oēs hu mores a natura euacuatos sine adiutorio extrinseco. vt pȝ per Gal. in cōmēto: ⁊ ideo nō bene exponūt qui dicūt solū intelligi de illis q euacuanꝛ a natura recte ⁊ nāliter non sin thomatice op̄antis. Nam qualꝛcūq; fiat euacuatio a natu ra humorū peccātiū que sit vtilis eorū euacuatio: si ab arte fieret alijs deductis esset vtilis. 4° nota ꝙ natura in eua cuatione humoꝝ: q̄ñq; euacuat tantum nociuū humorem: q̄ñq; vero natura stimulata a nociuo humore: ita irritatur vt etiā bonos euacuet. Contingit aūt hec differentia: q̄ na tura q̄ñq; dominaꝛ humori ip̄m digerendo ⁊ separando: ⁊ q̄ñ ita est nō euacuat eum ante digestionē ⁊ separationem: ⁊ tūc p̄ti q̄ stimulaꝛ insurgit ad humorē pellēdū: p̄im quia cōueniēs insurrexit ꝓportio inter v̄tutē expulsiuā ⁊ mãȝ vt sepe dcm̄ est supra: ⁊ talis euacuatio ē laudabilis: q̄ñq; aūt natura nō vincente in digerēdo humorē tam malignum vt eius impressionē mēbra non tolerēt tunc insurgit vehemēa virtutis conatꝰ ad expellēdum: ⁊ hoc loquendo de virtute naturali expulsiua. Et ideo tūc āte sepationē: ⁊ anteq̄ȝ talis debita ꝓportio insurgat nā conaꝛ vltimate malū humores expellere: ⁊ tūc pellit malū ⁊ bonū secū mixtū: ⁊ iō plurime tales sunt malū signū. vt dꝛ in cōmēto. Medici g̃ istas hoc 2° mō factas a nā anteq̄ȝ talis ꝯueniēs ꝓportio inter v̄tutes expulsiuā ⁊ humorē interueniat vocant sinthomaticas: q̄ nā has facit pp sinthoma vel accñs malū. nō ꝓpꝛ cōuenien tem ꝓportionē acq̄sitā: reliq̄s aūt eūones: ⁊ si etiā in illis fa ciendis cōcurrat aliq̄ lesio: vt in cretica expulsione vocant nāles: q̄ magis vꝛ virtꝰ moueri ꝓpꝛ debitā ꝓportionē acq̄ sitā q̄ȝ ꝓpter lesionē: cum suet bonitatē ordis: ⁊ sepet prius nociuū a benigno: ꝓprie tñ ille debēt naturales pure. in qui bus non cōcurrit p̄ternālis imp̄ssio tanq̄ȝ cā: vt in expulsiōe nāliū sup̄fluitatis prime ⁊ scđe ⁊ 3ᵉ digōnis in corp̄e iculpa te sano. Ex quo pȝ eūonū a nā factaꝝ quasdam fieri sine

cōcursu lesionis vel ꝑternālis dispōnis:quasdā cū tali con/
cursu determiate ꞇ auertēte nām a couenięti mō opationis:
ꞇ iste dicunt sintbomatice:quedā fiunt cū tali cōcursu : non
tñ impediēte nām a debito mō eūonis : ꞇ de oibus verificat
Nō 5° aphorism⁹.vt dixi supra.¶ Nota 5° ꝙ aliqua sintbomatica
euacuatio qñqꝫ cōfert: qꝛ iā ꞇ si nā non pellat solū malū hu
morē:tñ in ea multo magis est iuuamētū ꝑ eūationē nociui
Nō 6° qꝫ sit nocumētū ꝑ eūone iuuamēti.¶ 6° nota iuxta illud qd
in cōmēto dr̃ ꝙ Hypo.in hoc apho . loqꝛ de spontanea eua
cuatione innuēs ꝙ medicus in ope suo dꝫ imitari nāꝫ nālr
opantē cū agit regulariter.s. facere opa opib⁹ nature siliā:
ꞇ intelligo:ꝙ si in aliq̄ spē opationū nā opaꝛ nālr non victa
a re ꝑter nām:ꞇ medicus in eodem corpe ex aliquo casu de
beat opationē silis spēi facere:tūc dꝫ in hoc seq nāꝫ.i. silem
opationem facere q̄to magis pōt opationi nature nāliter
opantis qñ talē facit.verbi grā.si medicus debet sanguinē
euacuare in mulier̄ ꝑ retētionē mēstruoꝝ. Si pōt debet il/
lum euacuare ꝑ mēstrua ꝓuocādo nisi fuerit impediēs. silr
si debet purgare patientē tertianā purā ꝯtinuā: ꝓpter hui⁹
morbi māꝫ:qꝛ sciꝫ ꝙ si nā hāc purgationē faceret non victa
a re preter nām euacuaret colerā rubeā vt est visum in cri/
sibus laudabilib⁹:ꞇ euacuaret eā postq̄ digesta esset: ideo
medicus cum videt opus esse sua eūone dꝫ eūare coleram
digestā.Sunt aūt aliq q per imitari nām intelligunt opari:
ita vt cōferat nature:aut agēdo:aut desistendo : sed sine du/
bio hec non ē mens Gal.in cōmēto hic:nec in pticula prima
ꞇ vbū imitādi sigt silitudinē opōnum.¶ Nō 7° ꝙ lꝫ habea
mus regulā qñ debemus imitari nām i eūone: tñ iudicium
de imitatōe qñqꝫ decipit nos:vt in ꝯmēto dr̄. ꞇ iō facta opa
tiōe ad certificādū vtrū bñ opati fuerimus an nō:opꝫ consi
derare duo q̄ Hyp.tetigit in seq̄nti aphō.ꞇ i 2° ꝑme.s.ꝯferē/
tiā ꞇ bonā tolerātiā:qb⁹ appentib⁹ certificaꝛ bonitas opō/
nis:sed si ꝯtraria apparent.s.mala tolerātia:ꞇ deterioratio.
tunc est signū erroris in aliqua cōditionū reqsitarum ad bo
nitatē eūationis:que sunt q̄titas locus ꞇ tempus.

¶ Que vo cōtraria.Scōa ꝑ̄.aphi est ista.Medic⁹ recte
opans dꝫ dimittere eūare hūores q ꝯrio mō se hñt q̄ iā di/
cti.s.illos q̄s si nā eūaret eoꝝ eūo n̄ eēt vtilis.ꝓbaꝛ:qꝛ si nō
dimittat:imo illos eūaret infirm⁹ male tolerabit ꞇ nō ꝯfer/
ret euacuatio.ḡ dꝫ dimittere.¶ Circa ptē nō ꝑ. ꝙ hec ꝑ̄ du
plicē hꝫ sensuꝫ:vn⁹ ē dict⁹.scōs dicit ꝙ ē vt itelligaꝛ:ꝙ si nā
facit eūonē humoꝝ q̄ nō sit vtilis. Medic⁹ dꝫ istā eūationē
sistere ꞇ getare ꞇ vterq̄ sensus est ver⁹. Sꝫ ꝑmus ē de inten
tione Hypo.¶ Nō 2° ꝙ queādmodū dictū est nā stimulata
ꞇ sintbo^cc opans aliq̄ confert:sed raro: ꞇ iō etiaꝫ medicus
qñqꝫ irregulariter hāc opationē imitādo eūat añ digestiōeꝫ
ꞇ confert:vt est dictū supra de mā furiosa.

Medi/cus nāꝫ imitari debet.

Queritur vtrum medic⁹ debeat imitari nām : ꞇ arguiꝛ primo ꝙ non ꝑ hoc ꝙ nā eūante non dꝫ medicus eūare : vt su/
pra illo aphō 2° prime pticule. Ea quorū crisis
fit.ḡ nō tūc dꝫ imitari nām.¶ 2° sic . qñ nā non
mouet debet medic⁹ mouere:vt prima quarti.caplo de cu/
ra putridarum in generali.ergo non imitatur naturam.

Ad oppositum est Galienus in cōmento.

¶ In q̄one sunt duo modi dicēdi. ¶ Unus hāc ponen
do distinctionē.medicū imitari nām pōt in
telligi duobus modis.vno modo ita opari vt opatur nā : ꞇ
h̄ mō nō semp medic⁹ dꝫ imitari nām. 2° mō dꝫ imitari nāꝫ:
.i.agere ita vt nāe cōferat vel dimittere actionē vt nāe cōfe/
rat.ꞇ h̄ mō semp medic⁹ dꝫ imitari nām:ꞇ pꝫ ꝙ tūc argumē
ta non ꝓcedunt.¶ 2⁹ modus rñdendi est ꝙ medic⁹ imitari
nām intelligiꝛ duob⁹ modis.vno mō ꝙ ita opeꝛ:vt opaꝛ nā
in illo corpe circa qd agit medic⁹:ꞇ hoc mō nō semp . Me/
dicus dꝫ imitari nām. Nā qñ nā eūat sufficiēter nō opꝫ me/
dicū eūare:ꞇ qñ non eūat opꝫ eūare vt dicūt argumēta fa/
cta.2° mō pōt intelligi ꝙ medic⁹ debēs aliq̄ opōnē exerce/
re circa corpus faciat silem opōnem illi:quā in spē illa facit
nā:qñ est potēs optime opari operationē eiusdē spēi in ca/
su simili. vbi grā.medic⁹ qñ dꝫ euacuare in tertiana: opꝫ ꝙ
euacuet sicut faceret nā nāliter euacuās in tertiana: qꝛ cole
ram:ꞇ qñ mā est digesta:ꞇ hoc intendit Gal.

Ad argumenta. ¶ Ad ꝑm cōcedo assumptū: ꞇ nego ꝙ dꝫ imitari nām modo

dicto . Nā tūc nō ē opportunū medicū eūare in illo corpe. ꞇ
iō nō dꝫ ꝙ imiteꝛ nāꝫ:imo eā dimittat ꞇ nō ipediat:sꝫ qñ dꝫ
eūare.tūc bñ facit opōnē silēꝫ opōni quā aliqñ facꝛ nā recte
opans.¶ Ad 2^m dr̃ ꝙ si nā nō mouet digesta mā medic⁹ dꝫ
eūare:ꞇ eūando imitaꝛ nām:que nā in eūando in febre ma/
teriā euacuat qñ digesta est:ꞇ ita facit tunc medicus.

Dubitatur scōo vtrū medicus debet imitari nām sintbo^cc opantem ꞇ sine argumētis dic

ꝙ sic aliqñ irregulariter:nō aūt regulariter. ꞇ in hoc maxie
miror modū quorūdā doctoꝝ. Nā in ꝑcedēti dubio dicunt
ꝙ imitari nām ad sensum Gal.nō est ita opari vt opaꝛ nā: sꝫ
ita opari vt ꝯferat nāe:deinde in hoc dubio rñdet ponendo
duas distinctiones.ꝑma sintbo^cc opatio vt conferat nature
aliq̄ est simplr talis in q̄ plus iuuamenti q̄ nocumēti eūaꝛ.
Aliq̄ est ꝫm qd sintbo^ca in qua plus de nocumento euacua/
tur.2° distinctio.medic⁹ potest duplr imitari nām.vno° regu
lariter.alio mō coacte.¶ Tūc sūt due ꝯclones . Nūq̄ me/
dicus debꝫ regulariter imitari nām sintboma^cc opantē. pꝫ.
qꝛ in tali opōne est fortis idicatio ad opp^m.¶ 2ᵃ ꝯclo.aliqñ
coacte debet medicus talē opōnē imitari.ꝓbaꝛ. qꝛ qñqꝫ nō
obstante notabili nocumēto:tñ iuuamētū est mai⁹ita opan/
do:ꞇ hoc facit medicus qñ eūat furiosam mām añ digōnē.
Ego aūt puto istā rñsionē esse bonā: sed ipsi ꝯir nō dicunt
ad precedētia. Et arguo ꝙ medic⁹ debet irregulariter imi/
tari nām quātūcūqꝫ sintbomatice operantē . Nā medicus
debet ita agere vt tali nature cōferat:sed hoc ē imitari nāꝫ.
patet ergo ꝙ ipsi non seruant pōnem.

Medi/cus nāꝫ sintbo^cc opantē imitari debet.

Tertiū dubiū vtrū ois euacuatio sintbomatica sit cohibenda. ꞇ sine argumēto dr̃

ꝙ aliqua sic:vt qñ ꝑ eā caderet vtus ꞇ multuꝫ de iuuatiuo
educeretur ꞇ spes esset ea cohibita virtutem posse vincere.
¶ 2ᵃ ꝯclo.nō ois talis ē cohibēda. pꝫ ꝑma in nō simplr sin/
thomatica. pꝫ 2° in casu in quo infirm⁹ oīno sit moriturus.
pꝫ 3° in casu in quo mā esset venenosa:quā añ digōnem na/
tura pelleret. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Ois sin/thoma/tica eua/cuatio cohibē/da est.

Spontanea. Gal.in cōmēto isto duo facit.ꝑ exponit aphꝫ. 2° determinat de diuersitate eūonis a corpe.ibi 2ᵃ (De cui⁹ diuersitate.) Prima in tres . In ꝑᵃ ex/
ponit illū terminū sponte. 2° ponit vnam distin
ctionē de spōtaneis eūonibus.3° ponit aphōi sniam . 2ᵃ ibi.
(Aliqñ facit.)ibi 3ᵃ.(Unde Hypo.inuit.) ¶ De ꝑᵃ dicit.ꝙ
spōtaneā eūonē debemus intelligere oēm illā que fit a nā si
ne adiutorio medici : qd ē intelligēdū ēt sine concursu spāli
alicui⁹ extrisece cāe.¶ De parte 2ᵃ dicit. ꝙ ista spōte educta
duob⁹ modis educūtur.aut.n.educunꝛ a nā q̄ tm̄ eūat huo
res nociuos:aut h̄ euenit:qꝛ hūoꝛ est ita mortificatiuus vel
male q̄litatis impressiu⁹ ꝙ vasa ipꝫ ꝯtinere nō pñt. ꞇ iō ipm
expellūt ēt añ maturationē:simul ēt bonū expellēdo:ꞇ si nā
nō solū eūat nociuos humores.tūc eūo iuuat. Si vero eūat
ꝑp accñtia ipsaꝫ nām stimulātia nō est bonū signū: qꝛ signi/
ficat nām malignam nimis stimulantē vtutem. ¶ De par
te 3ᵃ dicit. ꝙ Hypo.innuit nos debere seq actionē nāe. Et iō
dixit.opꝫ ꝙ in morbo purgenꝛ ea q̄ sunt spontanea.i. si nā
educerenꝛ essent vtiliter eūata:ꞇ hoc idē magis vt innuit in
superiorib⁹ in 2° aphō vbi dixit. Sic ꞇ inanitio ꞇc.sed h̄ spe
cialiter loquiꝛ de purgatiōe.¶ Et hoc ex dictis in aphō ha
bitis quid sit intelligendū per medicum imitari naturam.

DE CVIVS DIVERSITATIS. Gal. in ista parte disputat de diuersitate euacuationũ: ⁊ diuidit̃ in duas. ꝑ ponit vnaꝫ distinctionẽ de mõis eũonũ. 2° ponit signa: ꝑ q̃ cognoscimꝰ q̃lis hũoꝛ ẽ eũandus. ibi 2ª (Que pñt itelligi.) ꝑª diuidit̃ in 4ᶜʳ. ꝑ ponit intẽtũ. 2° ponit distictionẽ eũonũ cũ farmaco. 3° oñdit diuersitatẽ purgatiõis vl̃is cũ farmaco: ⁊ quoꝛũdam alioꝛuꝫ. 4° ꝯcludit intẽtionẽ Hypo. ibi 2ª. (Aliq̃ñ h̃ farmacia) ibi 3ª (His. n. vo.) ibi 4ª Palã g̃.) ¶ De ꝑª dicit. ꝙ ip̃e est pro posse disputaturus de diuersitate eũonuꝫ prout ad medicos pertinet hoc debes artificial̃r facere. ¶ Dicit 2° ꝙ farmacũ aut eũat ab vno determinato mẽbꝛo. sicut eũo a capite tm̃ cuꝫ caputpurgio: aut eũo a pectoꝛe vt in diuersis modis sputoꝛũ aut cõcauo ventris vt cũ cauterio aquã hydropicoꝝ educẽte aut eũando ꝑ viã vꝛine supfluitatẽ in vijs existentẽ. ¶ De 3ª dicit. ꝙ eũonibꝰ nõ tm̃ corpꝰ purgat̃ eq̃l̃r. s. cũ farmaco: quia nõ idẽ hũoꝛes ꝑ vnũ farmacũ q̃ per alium eũant̃: ⁊ ita oĩno oẽs hũoꝛes ꝑ farmacuꝫ sil̃r eũant̃. sicut fit in quibusdã alijs eũonibus. vbi gr̃a. flõmia fluxu sanguis. s. emoꝛroidaꝝ aut nasi aut per istos oẽs q̃ttuoꝛ hũoꝛes educunt̃. sicut siml̃ in venis iueniunt̃. ⁊ sil̃r odm̃ de euacuatione facienda per exercitia calefactiones: fricationes balnea aque dulcis: aut balnea vini: aut sulphuris: aut picis actualiter humida aut ciboꝛũ abstinẽtia: qa omnia ista equaliter purgãt: quia oẽs humoꝛes. Nam siq̃s istas eũones expimẽtabit̃ iueniet vnã nõ multũ ab alia differre i eũando: sꝫ q̃libet oẽs hũoꝛes educit: sed i purgatiõe fluxꝰ aut vomitꝰ vr̃ inter vnũ ⁊ aliũ magna dr̃ia: qꝛ vnũ eũat q̃ñq꜠ tãtũ coleram: reliquũ q̃ñq꜠ tm̃ flegma. ¶ Ex h̃ collige ꝙ eũonũ quedã ẽ vl̃is: qꝛ a toto coꝛde eũat: ⁊ h̃ mõ eũo ꝑ farmacũ q̃ñq꜠ ẽ vl̃is. Alia vo dr̃ vl̃is totũ corpꝰ eũans vl̃r ⁊ eq̃l̃r: qꝛ quo ad oẽs hũoꝛes: ⁊ in h̃ dĩt eũo ꝑ farmacũ ab eũonibus q̃s h̃ Hypo. noiat. ¶ De 4ª pte dicit. ꝙ palã ẽ de quibus eũonibꝰ dixit Hypo. qꝛ de eũonibꝰ cum farmaco: q̃ nõ totũ corpꝰ purgãt equal̃r: sꝫ tñ idẽ intellexit in oibꝰ eũonibus. Nã intẽtio vna est ꝙ debent purgari nociui humoꝛes coꝛpoꝛi dñantes. tu hoc limita fm̃ modum dictum in secunda prime particule.

QVE POSSVNT INTELLIGI. Hic ponit signa humoꝛũ eũandoꝝ ⁊ diuidit̃ in q̃tuoꝛ. pꝛio ponit in gñe illa a quibus spãles significatiões sumunt̃: In 2° ponit vniuscuiusq꜠ trium humoꝛũ spãli signa. 3° addit quedam in gñali adiuuãtia ad significãdum. 4° enumerat euacuationes spõtaneas quasdaꝫ in quibusdã moꝛbis iuuãtes nos remittẽdo ad alia ibi secũda. (Si eni cutis.) ibi 3ª. (Adiuuant adhoc.) ibi 4ª. (De spontaneis.) ¶ De pꝛima dicit. ꝙ hũoꝛes peccãtes ⁊ coꝛpoꝛi dñantes possunt intelligi ex appentibꝰ in superficie corꝑis. 2° ex q̃litatibus sensibilibꝰ. 3° ex accñtibꝰ. 4° ex tempoꝛibꝰ anni. 5° ex regionibus. 6° ex etatibus. 7° ex cõpl̃onibus aeris. 8° ex natura. i. complexione infirmi. 9° ex sua dieta: ⁊ modi quibꝰ hec significãt: patẽt: sed inferiꝰ declarabit̃.

SI ENIM CVTIS. Nunc ponit spãlia signa hũoꝛum: ⁊ diuidit̃ in tres ptes. Pꝛima ponit signa dñij col̃e rubee. 2ª signa dñij mel̃ie. 3ª signa dñij fl̃atis. ibi 2ª. (Qꝫ autẽ de colera) ibi 3ª. (Similiter ẽt de fl̃ate intelligas.) ¶ De pꝛia istaꝝ ponit signa significãtia dñiuꝫ col̃e: ⁊ pꝫ addẽdo ꝙ qꝛ inuestigatio est fallax cũ ꝑfecti medici errent iudicãdo aliquid ex toto sil̃e qꝺ nõ est. Et ꝑ ꝯñs talẽ opõneꝫ fieri debere cũ non debeat. iõ fuit opoꝛtunũ aliq̃ signa sequẽtia eũationẽ ponere. ꝑ q̃ cognosceremus vtꝝ eũo bona fuerit an nõ: ⁊ sunt conferẽtia: ⁊ bñ tolerãtia: de qbꝰ statim pꝰ dic̃. ¶ De pte 2ª dic̃ ꝙ sicut ẽ dcm̃ de col̃a rubea ꝙ q̃dã signa significãt ipsam dñari idẽ intelligẽdũ ẽt de nigra: ⁊ pꝫ qꝺ dr̃. ¶ De pte 3ª dicit. ꝙ sil̃r sunt alia signa significantia dñium flegmatis: ⁊ illa ponit q̃ cum appent farmacũ purgatiuũ fl̃atis est dandum.

ADIVVANT AD HOC. Ponit signa gñaliter dicta adiuuãtia dicens: ꝙ etas infirmi ⁊ ꝯplexio: ⁊ regimẽ pꝛeteritum adiuuant ad cognoscẽdũ mãm peccantẽ. ⁊ sil̃r ars ⁊ regio fm̃ ꝙ iste sunt ꝓpoꝛtionate ad aliquẽ dictoꝝ hũoꝝ: sed cõferentia: ⁊ bñ tolerãtia nr̃am opõnẽ bonã eẽ ꝯfirmãt. Cõtraria vero erroꝛẽ detegũt. DE SPONTANEIS. Hic enumerat Gal̃. purgatiões in qbusdã moꝛbis iuuãtes positas ab Hyp. in aphoꝛismis: ⁊ remittit nos ꝓ alijs vidẽdis ad librũ epidimiaꝝ. ⁊ totũ pꝫ.

Aphoꝛismus. III.

SJ qualia opoꝛtet purgari: purgentur: ⁊ confert: ⁊ bene ferunt. Contraria vero grauiter.

¶ Si quale purgari opꝫ: tale purgatur: ꝓdest: ⁊ facile fertur. Si contra difficulter.

¶ Si qualia opoꝛtet purgari: purgentur: cõfert: ⁊ leuiter ferunt. Contraria vero grauiter

¶ Hũc aphm̃ tãq꜠ expositũ in p̃cedẽti vide pte: ⁊ in aphoꝛᵒ ꝑme. ⁊ ita vide cõmentum.

¶ Aphoꝛismus. IIII.

PUrgare quidem estate superioꝛa: hyeme vero inferioꝛa.

¶ Estate potius supꝛa: hyeme infra ducendum medicamentis est.

¶ Medicari estate superioꝛes magis: hyeme vero inferioꝛes.

¶ In isto aphõ due ponunt̃ cõclusiones. ¶ Pꝛima cõclusio est ista. Tẽpoꝛe estatis maxie sunt purgãda supioꝛa ꝓbat̃: qꝛ in illo tpe maxime abũdãt hũoꝛes ꝑ supioꝛa educibiles: puta col̃a leuis exñs. g̃ ⁊c̃. HYEME. ¶ 2ª cõcl̃o in hyeme sunt magis purgãda inferioꝛa. ꝓbat̃: qꝛ hyeme maxie abũdat hũoꝛ grauis ꝑ inferioꝛa educibilis: puta flegma fridum ⁊ humidũ. ¶ Circa hũc aphm̃ nota. Pꝛimo ꝙ estas sumit̃ tribus modis. vno mõ ꝓ medietate anni calidioꝛi: put ꝯtra medietatẽ fridioꝛis diuidit̃: ⁊ h̃ mõ ꝑs ṽis. i. finis ꝯiũgit̃ cũ estate: ⁊ ita ꝑnᵐ autũni: ⁊ h̃ mõ põt sumi h̃ vt in ꝯmẽto bŕ. 2° mõ sumit̃ ꝓ toto tpe excessiue cal̃o: ⁊ hoc mõ sumit. Aui. estatẽ. 2ª ꝑmi. doc. 2ª cũ dixit: ⁊ apud medicos quidẽ tp̃s calidũ ẽ estas ⁊c̃. 3° mõ sumit̃ ꝓ illa pte ãni in q̃ sol ẽ in aliq̃ signoꝝ triũ a ꝑnᵒ cãcri: vsq꜠ ad ꝑnᵐ ṽginis: ⁊ h̃ 3° mõ vtuntur astrologi: ad ꝓpoᵐ sumit̃ pꝛio aut 2° mõ. ¶ 2° nõ. ꝙ purgare intelligit̃ cum farmaco soluẽte. ¶ 3° ꝙ purgare superioꝛa põt itelligi tribꝰ modis. ꝑ qꝛ eũatio faciẽda ꝑ vomitũ ẽ. 2° q̃ eũo faciẽda est hũoꝛis leuis apti supius stare. 3° qꝛ fiat eũo mẽbꝛoꝝ supioꝝ. duobꝰ ꝑmis mõis itelligit̃. ⁊ tũc cã ꝑmam ꝯcl̃onẽ v̄ificãs ẽ: qꝛ in estate mõ dicto maxie abundat col̃a cal̃a ⁊ sicca ꝓpoꝛtionata estati. Et qꝛ talis ẽ hũoꝛ leuis ⁊ ẽt aptus ꝑ vomitũ educi. iõ vtroq꜠ mõ verificat̃ ꝙ estate purgãda sunt supioꝛa. ¶ Ultrio nõ. ꝙ qꝛ in ista ꝯcl̃one vr̃ itelligi ꝯꝑatio hyemis ad estatẽ in purgãdo supioꝛa, iõ itelligit alioꝝ posita ꝑitate. Nã dispitas posset facere plus col̃e esse in hyeme in dato coꝛpe: eꝫ aũt v̄ificat̃ ꝯcl̃o 2ª ⁊ totidẽ ꝓpoꝛtionãda sunt ibi notãda.

¶ Cõmẽti Gal̃. expositio.

NOn solum ꝯmentũ istud hꝫ tres partes. ꝑ ꝯstãtini additionem. 2° expõnẽ. 3° aliã constantini additioneꝫ. ibi 2ª. (Col̃a nãq꜠) ibi 3ª (Scõm h̃.) ¶ De ꝑma dicit. ꝙ nõ solũ tp̃s dispõnis p̃ter nãm: puta ꝑnᵐ augmẽtũ ⁊c̃. Sed ẽt tp̃s ãni ẽ ꝯsiderãdũ ꝓ purgatiõe: vt sciamꝰ hũoꝛẽ peccãtẽ. ¶ De pte 2ª dicit Gal̃. qa col̃a rubea abundat in estate ⁊ autũno q̃ petit supioꝛa. iõ i illis tpibꝰ oꝫ purgari ⁊c̃. ne faciant distẽꝑantiã: ⁊ h̃ fit ꝑ supioꝛa facil̃r aliquo dictoꝝ modoꝝ supꝛa dictoꝝ: sed qꝛ in hyeme abũdat fl̃a. iõ qꝛ ip̃m graue exñs petit iferioꝛa seq̃t ꝙ iferioꝛa sũt purganda hyeme ⁊ v̄e: ⁊ sic pꝫ h̃ ꝓ estate intellexisse estatẽ ⁊ autũnũ. ꝑ hyemẽ v̄o. hyemẽ ⁊ ver ⁊ p̄cipue q̊ ad ꝑnª sequẽtiũ. Et iõ ꝑiter capit aliq̃d de fine pꝛecedẽtis. ¶ De pte 3ª dicit. ꝯstãtinꝰ ꝙ h̃ mõ accipiẽdo autũnum ꝓ estate: ⁊ ver ꝓ hyeme: annꝰ vnꝰ erit diuisus i duas ptes. ¶ Dic̃ 2° ꝙ põt accipẽ

ꝓ estate ꝓpter: ꝛ hyeme. ꝛ tūc aphō addēdū erit: ꝛ ita in autūno sic in estate in vere sic in hyeme: quia hūores graues dñant corpi in vere: ꝓptea ꝙ in hyeme geniti sūt: ꝛ h̄ mō pōt solui appens ꝯdictio in dictis Hypo. cū infra dicit: qb⁹ farmacia aut flōmia ꝯfert. hec opȝ flōmare in vere. nā cū toto stat ꝙ in estate respectu hyemis erit magis ꝓ supiora purgādū: ꝛ eꝯ in hyeme. ¶ Aphorismus. V.

Sub cane ꝛ ante canem: moleste sunt purgationes.

¶ Sub cane: ꝛ ante canem: medicamentorum vsus difficilis est.

Theo. ¶ Sub cane: ꝛ ante canem: difficilis sunt medicationes.

Leoni.

¶ Conclusio aphorismi est ista. farmaca exoluētia sunt molesta sub cane ꝛ ante canē. probat: qꝛ in hoc tēpore virt⁹ est multum debilis ꝛ corpus ex farmaco faciliter inflāmabile ꝛ caliditas aeris apta ē operationē farmaci diuertere. ergo farmacie tūc sunt moleste. totū in notatis appebit. Similis sententia colligit a Mesue de cōsolatiōe medicinaꝝ benedictarū. 2. ca° 10. ꝛ. 4. primi. ¶ Naȝ ꝙ sub cane intelligit tp̄s vocatum caniculare ꝛ est totū tp̄s quo orit quedā stella parum ante ortū solis q̄ dicit canis ꝛ incipit hoc tp̄s circa decimā iulij: ꝛ finitur circa vigesimā augusti: ita ꝙ ꝯtinet. 40. dies: vt colligit a Gal. 2° alimētoꝝ. ca° prio. ꝛ appellat hoc tēpus hora anni. inde dñr fructus horārij: q h̄ tpe maturantur. sensus ḡ aphorismi ē sub cane. i. in isto tpe ꝛ añ canē. s. ꝓ modicū farmaca exoluētia sunt molesta. ¶ Nō 2° ꝙ tres sunt principalr cāe hui⁹ molestie. vna ē v̄tutis imobilitas ꝛ debilitas: q̄ ē in estate ꝓp dissolonē. 2ª ē inflāmabilitas corporis ꝓp aeris calitatē. Nā tūc ꝛ aeris calitas agitatio humoꝝ ꝛ sp̄ūȝ sūt maxie apta inflāmare corp⁹. 3ª qꝛ aer calidus exñs trahit hūorē ad exteriora sicut balneū. ꝛ iō farmaco trahēte interi⁹ fit qdā nāe labor ꝛ magna agitatio: ꝛ v̄tutis debilitatio ex qb⁹ trib⁹. pȝ aphōi verificatio. ¶ 3° nō. ꝙ licet tempore magni caloris: vt dr̄ sint moleste farmacie nō sequit in ꝯrio non esse molestas: imo etiā in magno frigore sunt cauēde semp ꝓp hūoꝝ viscositatē grossiciē ꝛ immobilitatē: ꝛ qꝛ vapores farmaci: nō ita pñt trāspirare a corpore cū pori sint clausi. ꝛ iō plus remanēt ꝛ magis ledūt. ¶ Ex hoc pȝ: q̄re qdā legūt añ canē. i. tpe opposito caniculari. pȝ 2° in istis tēporibus non esse euacuandū regulariter: sed bene coacte. Cōmenti Galieni expositio.

Uod contingit. cōmētū dicit in tres ptes ſm ꝙ Gal. ponit tres cās dictas: ꝛ pȝ. Nō restat nisi videre. Utꝝ balneū ipediat opōnem farmaci. ¶ Ubi dōm ꝙ balneū aq̄ calm̄ admistratū añ farmaci exhibitionē plerūq; apiendo mollificādo: ꝛ aliqñ hūores ꝓparat vt farmacū meli⁹ opet: sȝ p⁹ cōpletā farmaci opōnē ꝛ debitā corpis getē plerūq; cōplet residuū morbi euādo ꝓ sudorē vl̄ ꝓ vaporē: sȝ balneū admistratū tpe opationis farmaci trahēdo mām exterius impedit ꝛ sistit operationē farmaci: ꝛ pȝ sic solutio. ¶ Apho. VI.

Racilles: ꝛ facile vomentes: purgare superius: timentem hyemem.

Theo. ¶ Macilētos ad vomitū faciles: purgādos supra curabis: cauēdo hyemē.

¶ Gracilles: ꝛ facile vomentes: purgare superius: cauentes hyemem.

Leoni. ¶ Prima cōclo aphorismi est ista. graciles ꝛ facile vomētes sunt purgādi per superi⁹. s. vomitu. probat: quia in talibus corporib⁹ abūdat humor colericus leuis facillime per vomitū educēdus. ergo ꝛc. Assumptū probat statim.

¶ Timētes hyemem. Scda ꝯ. purgatio ꝓ vomitū talis ē cauēda i hyeme. ꝓbat. qꝛ i illo tpe hūores sūt iepti eūo ni: ꝛ cōgelati ꝛ getati. ḡ eūo nō fit sine magna difficultate. ꝛ iō ē cauēda. Cōcordia hr̄. 4ª ꝑmi. cap. 4. s. ¶ Circa aphm nō p̄. ꝙ graciles sūt duoꝝ modoꝝ qdā cū tenuitate oiuȝ mēbroꝝ tā carnisormiū q̄ȝ ſpmaticoꝝ ꝛ isti plurimū sūt melici qdā aūt sc̄ cū paucitate carnis ꝛ piguedis: mag̃ tn̄ mē⁹ spermatica h̄ntes: ꝛ isti sūt colici: vt sup̄ notatū ē. pticula 2ª. illo aphō. Crassi valde. ꝛ d̄ istis scd̄is itelligit aphus. ¶ Nō 2° ꝙ ꝓ facile vomētes itelligim⁹ illos q a leui cā vomūt: ꝛ cū h̄ nō ledūt eos accñtia vomit⁹: ꝛ eꝯ difficile vomētes: aut qa nō a leui cā vomūt: aut qꝛ multū ex vomitu ledūt. ¶ 3° Nō. ꝙ i dictis gracilib⁹: qa sūt colerici multiplicat cal'a q̄ ē humor leuis: magis q̄ȝ in alijs: ꝛ facili⁹ vomitu educit q̄ȝ ali⁹ hūor. ¶ 4° nō. ꝙ nō vult Hypo. istos magis purgādos esse vomitu q̄ȝ secessu. nā vomit⁹ vl̄r ē difficilior eūo: vt i ꝯmēto illi⁹ aphōi scd̄e pticule. In oī egri^{ne} corpis ea q̄ circa vmbilicū. Sȝ vult ꝙ alioꝝ boiuȝ re^{ti} isti sūt magis vomitu purgādi: ꝛ hoc mō intelligēdo. pȝ v̄ificatio aphōi: qꝛ illi sūt magis vomitu purgādi: q abūdāt magis hūore leui facillime sursum educibili: ꝛ min⁹ ledunt ex vomitu: sȝ isti h̄nt vtrāq; ꝯditionē vt ꝯstat ex notatis. ¶ 5° nō. ꝙ hoies de qb⁹ verificat aphus sūt hoies h̄ntes pectora lata non multum carnosa: recta. ꝛ colluȝ breue grossum ꝛ stōm tenue: fortis v̄tutis expulsiue: ꝛ ad vomitum assuefacti. ¶ 6° nō. ꝙ itelligi opȝ alioꝝ posita pitate. Staret. n. in casu datuȝ flegmaticū magis vomitu eē purgādū q̄ȝ datū colericū: vt si col'a abundaret in venis lōginquis a stō: ꝛ in alio flegma nataret in stō. ¶ 7° nō. ꝙ in estate col'a multiplicat: ꝛ ēt est leuior: ꝛ subtilior: ꝛ mobilior q̄ȝ in hyeme. In hyeme aūt ē ꝯriū. ꝛ iō colere eūo ꝓ supiora cauēda ē in hyeme: vt dcm̄ ē aphō pcedenti. ¶ 8° nō. ꝙ in cognoscēdo corpora vomitu purgāda: non solū cōsideramus ista duo dicta. s. gracilitatē ꝛ facilitatem vomēdi: sed multa p̄ hec duo dant intelligi ꝛ sunt decem q̄ dñr ab Aui. 4ª primi. caplo. 3. ꝛ in trib⁹ versibus super prima particula allegatis. aphorismo scd̄o.

B Nō p̄

Nō 2°

3°

4°

Nō 5°

Nō 6°

Nō 7°

Nō 8°

Contra predicta arguit sic. graciles non sunt purgandi vomitu. ḡ. p⁹ ꝯclo falsa. assumptū ē Gal. 2° aphōꝝm. illo. s. in omni egritudine corpis ea q̄ circa. vbi dicit in illis q h̄nt tenueȝ vētrē cauendaȝ esse solōnē ꝛ multo magis vomitum. ¶ D. difficulter tolerāt fluxū vētris. ḡ difficili⁹ vomitū. assumptū est Hypo. aphō dicto. ꝯñs est Gal. in cōmēto. ꝛ vltra. igr̄ nō sunt facile vomētes. Uidet ḡ iplicare ꝙ aliq sint graciles: ꝛ cum h̄ facile vomētes. ¶ Hic rñdēt aliq: negādo ꝯñam istā. difficulter tolerāt purgationē ventris. ḡ difficulter tolerant vomitū. Et si dr̄: ita se hȝ pect⁹ macilenti ad vomitū. sicut venter tenuis ad secessum negat silitudo. Nā opȝ secessuȝ ventrē transire nō sic ꝓ pect⁹ transit mā vomitu pellēda. ¶ Ad ꝯfirmationē ꝯcedit ꝙ difficili⁹ tolerāt vomitū q̄ȝ secessum ꝛ negat ꝯña. ḡ difficili⁹ tolerāt vomitū q̄ȝ pingues: ꝛ difficulter vomētes. Nam isti ēt multo magis difficili⁹ tolerant vomitū q̄ȝ secessum. ¶ Contra ꝑmā argr̄ sic. tales gracileȝ h̄ntes ventrē sunt fallaces ad supiores respectu alioꝝ. ḡ difficili⁹ illas tollerāt. Assumptū ē Gal. Nā ꝯcedit ꝙ sunt fallaces ad supiores farmacos: eo mō quo ꝯcedit ꝙ sunt fallaces ad inferiores: ꝛ nō est dubiū ꝙ ꝑmū ꝯcedit ꝯpatiōe ad h̄ntes vētrē spissum. ḡ pariter ꝯcedit 2^m ꝯparatiue. ¶ Alit ergo dr̄ ꝙ isti graciles respectu illoꝝ q sunt flegmatici non difficulter tollerāt farmaca inferiora: sȝ graciles mlici. Naȝ dixit Hyp. min⁹ v̄o tenue ꝛ tabefactū: ꝛ non dixit de melancolico tenui. h̄ aūt loqt de colico q non est min⁹ tenuis illo° ꝛ h̄ mō ꝯfirmatio ꝓceditqꝛ nō loqt Gal. de istis nec Hyp. ¶ Scd̄o ꝑncip aliter dubitat: qꝛ dispositi ad fluxū nō sunt nisi cum magna cautela eūandi ꝓ secessum. ḡ dispositi ad vomitū non sunt ad vomitū ꝓuocādi: cum ḡ isti facile vomen

Graciles vomi^{ti} purgādi sūt

Dispositi ad vomitū cum caute la vomitu eūandi sūt

tes sint ad vomitū pati. ğ isti nō sunt nisi cū magna cautela purgādi. ¶ Hic rñdet ꝙ pati fluxui sī cū cautela p fluxum purgādi: qꝛ nō cū fortissimis solutiuis: aut i dosi mağ: ⁊ ita pati ad vomitū sūt faciēdi vomere cum cautela: sꝫ nō cum fortissimo vomitiuo. ¶ Uel 2° dōm ꝙ duplices sunt pati ad vomitū: vel ad fluxū. qdā.n. ab itrinseco sūt apti icurrere dispōnes pternāles p q̄s aut vomitū patiunt aut patiunt fluxū: qdā vō iō dñr pati: qꝛ tā ⁊ si ab itriseco ⁊ sine manifesta cā nō ex facili errore accidat vomitus vel fluxꝰ: tñ a cā manifesta leui cito fluūt eorū ventres: aut vomūt: ⁊ h̄ 2° mō intelligit h̄: ⁊ taliter pati sunt alijs pibꝰ magis p fluxū purgādi: ⁊ sic p vomitū ad vomendū apti: sed p̄mo mō nec pati ad fluxū debēt fluxu purgari: nec parati ad vomitū debent ad vomendū duci. Mō Hypo. loquit de secundo modo faciliter vomentibus. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Macilentos Gal. in cōmēto facit q̄tuor. p̄mo docet de qbꝰ macilentis v̄ificat: ⁊ q̄re. 2° exponit illā pte. facile vomētes. 3° v̄ificat ꝯnez. 2ᵃ ibi. (Si āt.) 3ᵃ ibi. (His) 4ᵃ ibi (Hic tñ) ¶ De p̄ᵃ dicit. ꝙ gracilibꝰ abundat colera. pꝫ ex mō posito supra. ¶ De 2ᵃ dicit. ꝙ si facile vomūt hoc ē certiꝰ. s. ꝙ sunt purgādi ad supiora. ¶ De 3° dicit. ꝙ in istis in hyeme hūores sūt geti: ⁊ coagulati in iteriribꝰ corpis. ⁊ iō tūc vomitꝰ est cauēdus. ¶ De 4° dicit. ꝙ bonū fuisset Hypo. plā addere ad vlēm aphōi v̄ificationē: qa aliq sunt graciles melācolici: vt dcm̄ est supra: quibus vomitus non conuenit. ¶ Aphorismus. VII.

Difficile vero vomētes ⁊ medie carnosos: inferius: timentus estatem.

Theo. ¶ Qui autem ad euomendum difficiles sunt: ⁊ corpore mediocriter constant: infra purgabis: cauendo estatem.

Leoni. ¶ Uomentes vō difficulter: ⁊ mediocriter bene carnosos: per inferiora: cauentes estatem.

¶ Aphus hꝫ duas ꝯnes. ibi 2ᵃ. (Timētes.) p̄ᵃ ꝯ ē ista. hoies difficulter vomētes ⁊ mediocriter carnosi sūt purgādi p inferiora. s. fluxū vētris. pbat ꝯ. qꝛ in talibꝰ abundāt hūores graues deorsū educibiles: ⁊ꝫ ꝯña. ⁊ assūptū statim patebit.

¶ Timētes estatē. Scōa ꝯ. talis purgatio cauēda ē in estate. pbat sic. in tali tpe minime abūdāt hūores deorsum educibiles respcū alioꝝ tēpoꝝ. ğ in istis corpibꝰ cauēda ē h̄

Nō p̄ purgatio i estate. Silr̄ sniāꝫ ponit Aui. 4° p̄ⁱ. ca°. 4. ¶ Circa aphm̄ nō p̄mo. ꝙ difficile vomētes sunt duobus modis. vt dr̄ in p̄cedēte: aut qꝛ non nisi a forti cā exteriori mouētur

Nō 2° ad vomitū: aut qa multum ex vomitu ledunt. ¶ Nota 2° ꝙ corpa carnosa intelligēda sunt illa in qbꝰ abundat caro. mō talia sunt duoꝝ modoꝝ: q̄dā.n. sunt calā ⁊ hūida: q̄dā frigida ⁊ hūida: sed calā ⁊ hūida multū hñt plus carnis q̄ꝫ frigida ⁊ hūida q̄ dñr medio mō carnosa: ⁊ hoc mō faciliter verificat aphus: qꝛ in istis abūdat flegma qd̄ per inferiora est

Nō 3° educēdum. ¶ Nota 3° ꝙ alij dicunt Hypo. ideo dixisse medie carnosos: qa illi q sunt extremaliter pingues: aut extremaliter macri non sunt farmaco soluente euacuādi. ⁊ Aui. loco allega. ⁊ iō itelligit de illis q sunt medij inter istos: magis tñ ad latus carnosorū determinate. isti.n. si in humoribus abūdant plerūq̄ꝫ est in humidis: ⁊ fridis. ⁊ iō purgan-

Nō 4° da sunt p inferius. ¶ 4° nō. ꝙ ꝯclō p̄ma intelligēda est comparatiue. s. isti respectu graciliū de qbus sup̄ dixi sunt euādi magis per inferius: alioꝝ paritate supposita: ⁊ pbat: mō

Nō 5° dicto. ¶ 5° nō: ꝙ cā: q̄re aliq difficulter vomūt ē multiplex p̄ma stōi robur: ⁊ grossicies q̄ resistit sue euersiōi q̄ in vomitu ē necīa. 2ᵃ ē debilitas expulsiue stōi. 3ᵃ pectoris angustia. 4ᵃ colli lōgitudo. 5ᵃ venaꝝ pectoris ⁊ pulmōis gracilitas. 6ᵃ

Nō 6° multa piguedo. 7ᵃ dissuetudo. ¶ 6° nō. ꝙ cū dicimꝰ timētes estatē intelligēdū ꝙ euātio p inferiora ꝓportionabilr respectu euātionis per supiora in estate est verēda respcū eiꝰ qd̄ est in hyeme: qa i estate magis abūdat colera. ⁊ sic pꝫ aphorismi verificatio. Sed Gal. in cōmēto alium sensum dat quē statim ponam. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Difficile Gal. verificat aphm̄ p habitudinē ad p̄cedētis: dicēs ꝙ si graciles ⁊ facile vomētes sunt purgādi per supiꝰ in estate ⁊ vere ⁊ autūno vt vr̄ determiare precedēs aphus cū dicat solā hyemē esse cauēdam. ¶ Seqt ꝙ difficile vomētes ⁊ medie carnosi cū opposito modo sint dispositi in hyeme autūno ⁊ vere essent purgandi per inferius: ⁊ si euacuari debent per vomitū. hoc erit solum in estate: quia sicut oppositum in opposito: ita propositum in proposito. Aphorismus. VIII.

Ptisicos vero metuentes ad superiores pharmacias.

¶ Tabidos caue vnq̄ꝫ ad supernas ducas euacuationes.

¶ Tabidos vero cauentes: ad superiores purgationes.

¶ Cōclusio aphōi ē ista. ptisici non sunt vomitu euandi. pbatur. quia ex tali euōne grandia incurrunt nocumēta: aut saltem pati sunt incurrere. ğ ⁊c̄. Similis sentētia colligitur. 4ᵃ p̄mi. caplō. allega. ¶ Circa aphorismū nota. ꝙ ptisis sumit multis modis. primo ꝓ omni preternaturali totius corpis extenuatiōe. 2° ꝓ oi tali extenuatiōe ꝯñtis malā ꝯplōnē cordis qūocūq̄ꝫ fit. 3° ꝓ oi tali ꝯñte malā ꝯplōnē cordis siccā ⁊ in hoc dr̄ ab ethica. 4° ꝓ omni tali facta p paulatinā resolōnē: ex q̄cūq̄ꝫ cā fuerit: ⁊ hoc mō dicit Aui. eā ꝯseq accñs aie. 2ᵃ p̄mi. cap. de his q ex motu aiali ꝓueniūt. 5° mō sumit ꝓ totiꝰ ꝯsumptiōe ꝯñte vlcus pulmōis: ⁊ hoc mō sumit i ꝓposito: pp qd̄ ptisici dñr. oēs q sūt actu ptisici: ⁊ ēt oēs q ad ptisim sunt pati. ¶ 2° p̄ncipalr̄ ē notādū ꝙ i vomitu. vt dcm̄ est aphō 2° prime pticule musculi pectoris dilatant. ⁊ p ꝯñs pulmo fortiter dilatat: cū ğ pulmo ē vlceratꝰ crescit vlcus ⁊ sic hoies sūt pati ad ptisim ex timore fracture vene in pulmone vel pectore. pꝫ ꝙ cū pectꝰ hoc mō extēdit piculū ē ne vene frangantur. ⁊ iō vomitus est istis valde periculosus. ¶ Nota 3° ꝙ nō dicimus istos nullo mō esse faciendos vomere: sꝫ ꝙ nō faciēdi sunt vomere regulariter ꝓpter fortem indicationē esse ad oppositū: qñq̄ꝫ iuuamentū in vomitu est mai nocumēto. ¶ 4° igit nō ꝙ i vere ptisicis ñ solū farmacū solutiuū eē cauēdū: sed ēt secessiuū: sed vomitiuū magis ꝓpter cām dictā. ¶ Cōmēti Galieni expō.

In ptisicis. Gal. p̄mo ponit cām verificantē aphꝫ. 2° docet quid intelligēdū sit p ptisicos. ibi 2ᵃ. (Ptisici.) ⁊ ambe partes patēt ex dictis. ¶ Apho. IX.

Melācholicos vō inferius vehemētius eadem rōne ꝯtraria apponentes.

¶ Atrabilarios plenius infra: eadē ꝗ ratione contraria afferes.

¶ Melancholicos plenius inferiores: eadem ratione contraria apponentes.

¶ Cōclusio aphorismi est ista. Melācolici sunt purgandi inferius vehemētius alijs. pbatur. humor in illis peccās est grauior alijs: ⁊ difficilior ad mouēdū. ergo debet inferiꝰ vehementius duci: tenet cōsequētia eadē ratione supra in cōtrario. s. clerico hūore diximus ꝙ eēt sursūꝫ euandus: idem vult Aui. 4ᵃ primi. caplō. 4. ¶ Circa aphm̄ nō p̄. ꝙ melācolici dñr aliq triū modoꝝ: aut qꝛ patiētes melicam egritudinem vel accñs: de q̄ p̄ma tertij tractat: aut qꝛ cōplōnis nālr frī-

gide ꝛ ficcetaut q abũdãtes in humore frido ꝛ ficco dicto melico. ꝛ h mõ intelligit̃ potiſſime aphus. Nam illi q ſunt cõplonis melice nãlis: ꝛ merito hui⁹ graciles: vt ſupra dr̃ nec ſt ad farmacũ forte vomitiuũ nec ad farmacuz forte ſeceſſiuũ pati. ℭ 2° nota iſtos ꝑ iferius. i. ꝑ ſeceſſuz euãdos. ℭ 3° nõ. melicũ hũorẽ reſpectu alioꝝ ꝓportionalẽ ſitũ obtinẽtiũ in ſua latitudine eẽ groſſiorẽ ꝛ glutinoſiorẽ: vt dr̃ in cõmẽto ex quo ſeqt̃: ꝙ lz eo. exñte in recto iteſtino. gr̃a exẽpli. facili⁹ deſcẽdat certo alio: tñ cũ eſt in locis diſtãtib⁹ ab iſtis vijs: difficili⁹ eſt ipſuz ad illas ducere. ℭ Ex q̃ ſeqt̃ 2° ꝙ fortiore idigemus medicamine ad ipſum euãduz q̃z ad alios euãdos ceteris parib⁹: ꝛ cõparãdo ipſum alteri ꝓportionalez ſitũ obtinẽti in ſua latitudine. ℭ Seqt̃ 3° ꝙ verus intellectus illius termini vehementius poſiti in aphorismo eſt ꝙ cũ fortiori farmaco ſunt purgandi.

Melia i ra faci lius pur gatur.

Hic cadunt due dubitationes. p̃ᵃ cũ melia ꝓfluat ad os ſtõ hora famis vr̃ ꝙ facili⁹ vomitu purgat̃: ꝛ coľa q̃ ꝓfluit ad iteſtina nãlr̃ facili⁹ ſeceſſu. ℭ Hic dr̃ ꝙ melia ab ore ſtõ diſtãs difficili⁹ purgat̃ vomitu q̃z ſeceſſu ꝛ difficilius purgat̃ vomitu q̃z choľa alijs parib⁹: ſz illa q̃ ꝓfluit nãlr̃ ad os ſtõ nõ educẽda eſt vomitu. imo idiſſolubilr̃ diſſoluit̃: q: ſi qd ſup eſt cũ fecib⁹ dſcẽdit.

Melia recte vomitu nõ purgat̃.

ℭ 2ᵐ dubiũ: q: vomitus cõpetit in q̃rtana: vt dr̃ p̃ᵃ 4ᵗ. capľo de q̃rtana. pcipit̃ enim vomitus in ꝑn° paroxiſmi ꝛ nõ eſt dubiũ ꝙ mã talis eſt melica. ℭ Dõm: ꝙ mã exñte longe a vijs ductuũ nõ cõpetit vomitus in q̃rtana: ſz ꝑ meliam q̃ ꝓternãlr̃ fluxit ad ſtõᵐ in certa q̃rtana: ſz h nõ repugnat dictis aut cõpetit euacuãdo ſtata: que in ſtõ multiplicant̃: ne ſint cã longitudinis morbi. ℭ Cõmenti Gal. expoſitio.

Inferius. Gal. i cõmẽto p̃ v̓ificat aphz ꝑ cãm. 2° ifert vnũ corrolariũ. 3° dat cãm: q̃re dixit vehemẽti⁹. 4° oñdit gñalẽ intẽtionẽ iſti⁹ aphõi. ꝛ 3ᵐ ꝑcedẽtiũ. ibi 2ᵃ (Intentio) Dicit p̃. ꝙ purgãdi ſt iferi⁹ melici ꝑp hũoꝝ terreſtreitatẽ ꝛ grauitatẽ. vehemẽti⁹ võ ꝑpea ꝙ melia ẽ nequior ꝛ glutinoſior hũor q ſit ꝛ fex alioꝝ humoꝝ. ℭ De 2° dicit: ꝙ ex dictis ſeqt̃ ꝙ ꝑ varijs hũorib⁹ euãdis varie ſt dãde medicine. Alia eſt. n. meⁿᵃ coľe euatiua. Alia melie. ℭ De 3° dat iteꝝ canonez: q̃re vehemẽtiori farmaco idigẽt melici: ꝛ q̃re euãt̃ ꝑiferi⁹. ꝛ pz. ℭ De 4° dic: iſtoꝝ aphõꝝ itẽtio. ſ. ab illo 4° vſqz ad pñtẽ ẽ vt euõ fiat ꝑ loca ꝯueiẽtia.

Melia allis humorib⁹ negor ẽ.

Circa cõmentũ cadũt tres dubitationes. Una vtrũ melia ſit negor hũor q ſit ꝛ vr̃ ꝙ nõ: q: ꝯinaria coľa ẽ negor cũ ſit de gñe veneni. Rñdet̃ trib⁹ modis. Prio negãdo ꝙ ꝯinaria ſit q̃lz melia deterior: ꝛ iõ cõpãdo peſſimã meliã peſſime coľe: ꝛ al's illis q̃ſi tũ in latitudie melie malicie ſui gñis ꝓportiõalẽ obtinẽt ſp deterior eſt melia q̃z coľa: ꝛ h nõ puto veꝝ. ℭ 2° dr̃ ꝙ melia nõ eſt negor humor: ſz eo maxime v̓ificat̃ eẽ ſimul ꝛ groſſuz ꝛ glutinoſum ꝛ neq̃z: ꝛ de nullo alio ſimul iſta tria v̓ificant̃. ℭ 3° dõm ꝙ melia nõ eſt negor humor: q: peſſimus: ſed qõ hic dr̃ itelligit̃ metaᶜᶜ: q: eſt magis iobediẽs expulſioni ſicut ſeruum inobedientem dñis neq̃z dicimus.

Melia aliorũ hũoꝝ cõruptõez portat.

ℭ Scõm dubiũ qũo melia portat corruptionẽ oium aliorũ humoꝝ. ꝛ dr̃ ꝙ ex cuiuſlibet humoris corruptione põt generari: vt pz: nõ ſic aũt eſt de alio ꝙ poſſit ex cuiuſlibet generatione vel corruptione generari.

Itez ẽ ẽt fex alioꝝ hũorũ: ſtẽ ipſa ꝛ coľa eadẽ meⁿᵃ euãda eſt.

ℭ Tertium dubiũ qũo eſt fex aliorum humorũ: ꝛ dr̃ ꝙ eſt grauior ꝛ ſubſiſtens ex putredine aliorum. ſicut fex.

ℭ Quartũ dubiũ: cum eadem medicina ſit cholere ꝛ melie euãtiua: qũo alia medicina eſt dãda ꝑ vnius euacuatione: ꝛ alia pro alterius. ℭ Aphoriſmus. X.

Medicari in valde acutis: ſi expedit: eadez die. Differre. n. in talib⁹ malũ eſt.

Theo.

ℭ In valde acutis die primi vacuanduz eſt: ſi materia turget. Superſedere enim in eiuſmodi malo eſt.

ℭ Medicari in valde acutis ſi mã turget: eadez die. Tardare enim in talibus malum eſt. Leoni.

ℭ Aphoriſmus. XI.

Quibuſcunq̃z torſiones: ꝛ circa vmbilicum dolores: ꝛ lumbos: ꝛ dolor non ſolutus ſit neq̃z pharmacijs: neq̃z aliter: in hydropem ſiccam perficitur.

ℭ Quibus tormina circa vmbilicuz fatigant: ꝛ labor: atq̃z lũboꝝ dolor infeſtat: nec medicamẽto: aut vllo alio mõ ſolui cruciatus põt: ijs in aquam intercutem ſiccam decũbitur. Theo.

ℭ Quibus tormina: ꝛ circa vmbilicũ labores: ꝛ lumborũ dolor: q neq̃z a medicamẽto: neq̃z alr̃ ſoluit̃. In aquam intercutẽ ſiccam firmatur. Leoni.

ℭ Cõcluſio aphõi eſt iſta. Quibuſcũq̃z hoibus inſunt tortiones ꝛ dolores circa vmbilicũ ꝛ lumbos: q dolores nec ſoluunt̃ farmaco nec alr̃: illoꝝ diſpõ tãdem ꝑfecte trãſit in hydropẽ ſiccã. ꝓbat̃ ꝯclõ: q: in oib⁹ talib⁹ eſt mala cõplo fortis ꝛ ꝯfirmata ꝑib⁹ vẽtoſitatib⁹ gñatiua in loco. vñ facilr̃ ad ꝯcauitatem vẽtris põt trãſmitti: ita vt illa ꝯcauitas creſcat. ergo ꝯ̃ eſt va: ꝯña nota. ꝛ aſſumptũ declarabit̃ in notãdis. ℭ Cõcordia colligit̃. i 4ᵃ. 3ᵗ. caᵒ. de hydropiſi. tractatu 4° ꝛ eſt aphus vtilis: vt pz. ℭ Circa aphm nota ꝑmo. ꝙ hoc nomẽ tortio q̃nq̃z ſignificat inordinatũ motũ quo corpus ſe torquẽdo mouet̃ ꝑp dolorẽ in inteſtinis cauſatũ: q̃nq̃z vero ſignat dolorẽ inteſtini tortuoſi quẽ ſeqt̃ talis inordinatus motus vel aptus eſt ſeq vt in pluribus hominuz. A Nõ ꝑ.

ℭ Nota 2° ꝙ illi dolores dñr circa vmbilicũ ꝛ lumbos q accidũt in inteſtinis in directo vmbilico exñtibus aut in locis ſub hypocũdrijs q ſunt vicini lumbis. ℭ Nota 3° ꝙ iſti dolores q in iſtis locis accidũt q̃nq̃z ſunt extẽſiui: q̃nq̃z pũgitiui: q̃nq̃z grauatiui ꝛ extẽſiuoꝝ qdã ſunt mobiles: qdaz imobiles ad ſenſum medicoꝝ. ad ꝓpoſitũ itelligit̃ de extẽſiuis doloribus ꝛ mobilib⁹. iſti. n. ſunt q ſunt vẽtoſi. ℭ 4° nota. ꝙ iſtoꝝ doloꝝ cã eſt vẽtoſitas extẽdens: ſed h vẽtoſitas gñat̃ a caliditate mãm frigidã ſubtiliante: nõ tñ ita vt reſoluat̃. ℭ 5° nota. ꝙ farmaca ſolutiua euãdo mãm frigidam ex qua gñat̃ vẽtoſitas multotiens remouẽt dolorem. Itẽ carminãt vẽtoſitatem vt ciminũ daucus ꝛ multa ſilia. Itẽ calefactoria exteriora. ℭ 6° nota. ꝙ ſi dolor ꝑ h approximata non reſoluit̃. ſignificat̃ ꝙ mala cõplexio in mẽbro que illam vẽtoſitatẽ generat eſt ꝯfirmata: que ꝑ farmacuz remoueri nõ põt. Et iõ ꝯcludit̃ ꝙ multe vẽtoſitates multiplicabunt̃ in locis vẽtri vicinis. ꝛ ideo vtplurimũ inde vẽter implebit̃: ꝛ patiẽs fit hydropicus tympaniticus: ꝛ iſto modo verificat̃ cõclõ. ℭ 7° nota. ꝙ hydrops eſt egritudo mãlis: ꝛ hoc mõ deſcribit̃ ab Aui. i 4. tertij tractatu. 4. capitulo de hydrope. hydrops eſt egritudo mãlis: cuius cã eſt mã exuberãs frigida ingrediẽs mẽbra: ꝛ creſcunt ꝑ ea mẽbra manifeſte oia aut loca vacua ꝑtiũ in q̃bus eſt regimen nutrimẽti: ꝛ humoris. ꝛ qdã ad hanc deſcriptionẽ addunt ꝯñs epatis nocumentũ. Et ponit̃ hec deſcriptio ſub diſiunctione. Nam cõi vſu q̃n mẽbra oia tument ꝑp mãm frigidam in eis exuberantẽ talez dicimus hydro. ꝛ q̃n mã talis inflat tãtũmodo ꝯcauitatẽ in qua ꝯtinent̃ ſtomacb⁹ epar: ſplen renes inteſtina: ꝛ veſica: adhuc dicimus hũc hydro. ꝑp primũ ergo dixit. Cũ qua creſcũt mẽbra manifeſta oia. ℭ Et ꝑpter 2ᵐ dixit aut loca vacua partiũ ꝛc. naz iſta ꝯcauitas ſiphac eſt locus mẽbroꝝ dictoꝝ in q̃bus ſine dubio eſt regimẽ nutrimẽti ꝛ humoris. ℭ Addit̃ aũt a q̃buſdam ꝯñs epatis nocumentũ: q: ꝯtingit iſta loca tumeſcere propter mãm frigidam nonpendentem ab epate: ꝛ tñ non

2° B 3° 4ᵃ 5° 6 C 7°

D hydropē eē. Nā oīs hydrops est cū egritudie epatis: lʒ nō
8° ecōuerso: vt 4ª ʒ¹. loco allega. ¶ 8° nō. ꝙ hydropisis ponun
tur tres spēs. s. asclites hyposarcha ꝛ tympāites. ¶ Est āt
asclites hydrops cū cā est mā aquosa frida: cruda idigesta
iplēs ꝯcauitatē siphac: ꝛ dr̄ ab asclos qđ ē vter: qꝛ vter vr̄
inflatꝰ. hyposarcha vō est hydrops cuiꝰ cā est sanguis cru
dus flaticꝰ: ita vt vniri mēbris nō possit in oibꝰ manifestis
mēbris ita exuberans: vt creuisse videant̄. Et dr̄ hyposar/
cha ab hypos qđ est sub ꝛ sarcos: qđ est caro q̄si sub car/
E ne apparēs. ¶ Tympanites aūt est hydrops cuiꝰ cā ē mā
vētosa: p quā crescit ꝯcauitas mēbroꝝ nutrimēti. s. siphac:
ꝛ dr̄ tympāites: qꝛ i talibꝰ pcusso vētre pulsat vt tympanū.
Ħ igit̄ 3ª spēs hydropisis dr̄ hydrops sicca: qꝛ in ea non est
aquosi vel flatici humoris abūdātia. Et qꝛ nomē hydropi
F sis p ethimologiā vr̄ signāre egritudinē aqueā. iō in cōmē
9° to dicit istā nō esse ꝓpe hydropē. ¶ Nō 9°. ꝙ cā tympani-
tis imediate est vētositas: sed cāe vētositatis isto mō multi
plicate vt hydropē faciāt aut est mala cōplexio cal'a supp̄.
vel mala cōplexio frigida iuxta mētē Aui. 14. tertij. caplo
de cāis tympanitis. friditas aūt epatis ħ mō ē cā: qꝛ cā de
bilitatis digestiue nō tāte qn aliquo mō agat v̄tus in mām
ꝛ p suū calorē debilem pmutet pmutatione. quadaʒ. ħ igit̄
mā cū ħ mō a debili digestiuo caloris trāsmutat̄ fit nāe de
bitū obʒ vt a calore nāli in hūorē vel ptē mēª ꝯuertat̄. ꝛ iō
patit̄ a calore: vt absolute ē calor. ꝛ in ħ casu ꝯuertit̄ ad va
porē ꝛ vētositatē grossam. pōt ergo mala cōplexio frigida
epatis esse hmōi cā: sʒ ēt mala cōplexio cal'a. ħ mō: qꝛ epar
fuerit nimiū cal'm agit calor: vt calor igneus: ꝛ ista actio est
multo velocior: q̄ʒ eius actio vt est nālis. Et iō aut mām cō
uertit in vētositatē añq̄ʒ v̄tꝰ possit digerere: vbi si calor fuis
set tēpatus v̄tus trāsmutauisset digestiua paulatiʒ hāc ma
teriā: ꝛ nō fuisset in vētositatē ꝯuersa: imo in humorē nālē
10° ꝛ sumit̄ loco allegato ab Aui. ¶ 10° nō. ꝙ qn̄q̄ʒ icipit nocu
mētū epatis p cōitateʒ a stō̄ aut itestinis aut meseraicis in
qbus oībꝰ est v̄tus p̄parādi mām epati malaʒ cōplexionē
hn̄tibꝰ aptā gnōni māei crude generabūt chilū crudū ven
tosabilē. ꝛ p hmōi ꝯtinuationē ledet̄ tādē epar in tm̄ vt p ħ
gn̄et̄ tympanites: qꝛ ergo in casu aphōi in aliquo istoꝝ mē
broꝝ sign̄at̄ esse taleʒ malaʒ cōpl'onē. iō tādē epati cōicato
nocumēto forti ꝯuertet̄ ad cōpletā hydropem.

Tympanites fieri nō potest si ne mala epatis dispōe.

Circa tamen mām pn̄tis aphorismi de tympani/
te tm̄ sr̄ alique difficultates. Prima
vtrū possit fieri tympanites cuius causa nō sit mala epatis
dispō. ꝛ vr̄ ꝙ sic: qꝛ pol'e est ex dispōne stō̄ ꝛ intestinoꝝ nul
la genita ab epate vētositate ventris ꝯcauitatē impleri ita
vētositate vt intumescat: vt cōstat in iflatione stomachi. 13ª
tertij. Sed qn̄ ita accidit erit hydrops sine epatis egritudi
ne: cuius oppositū hr̄ loco allegato ab Auicen.

In isto dubio sequēdo viā Gentilis. Primo de
benus notare ꝙ plimi sunt mē/
broꝝ tumores q nō vocant̄ hydropes ꝛ toti corpori vl'es
vel ꝯcauitati siphac ꝓprij. Pria. n. elefantia n̄ dr̄ hydrops.
Nā spālia ꝛ diuersa ponunt̄ capl'a. 2° iflatio stō̄ quotidie cō
tingēs nō dr̄ hydrops: ꝛ tm̄ crescit ꝛ extēdit̄ ꝯcauitas mē/
broꝝ nutrimēti. ¶ Ex isto infert̄ ꝙ ad ħ vt tumor dicatur
hydrops reqrit̄ ꝙ mā eius pēdeat a mala epatis dispōne.
Cā aūt fuit: qꝛ queadmodū medici nomē febris nō iposue/
runt vnicū caloris ꝓcedētis p totū. Sʒ illi q ꝓcedūt a forte
calore: ita nō iposuerūt nomē hydropis nisi egritudini fa/
ciēti dictos tumores pēdētes a frigida mā preternāli geni
ta per nocuᵐ scđe digōnis: vt qꝛ loco masse sanguinee ꝯn̄r
gn̄ande: generat̄ talis mā. ꝛ ideo posito ꝙ epate sano exi/
stente oia exteriora mēbra ita infrigident̄ vt sanguis in eis
incrudet̄: ita vt non iuuent̄ membra ꝛ intumescant mēbra
omnia: non dicimus illū hydropicū hyposarcū: nec hydro
picū quoquo modo. Ex quo fundamento plura potes eli/
cere. Et pʒ ꝙ hec questio est de nomine.

Secundo dubitat̄ qꝛ nō vr̄ ꝙ mala cōpl'o si
ue cal'a siue frida possit
esse cā hydropisis tympanitis: qꝛ ꝯtinue plus de vētosita/
te dissoluet̄ a calore q̄ʒ gn̄et̄. ergo vētositas ꝯtinue minora
tur. ergo nūq̄ʒ vēter tali vētositate intumescet. Assumptuʒ
pʒ. qꝛ minus resistit ventositas dissol'oni q̄ʒ flegma vel alia
grossa mā ꝯuersioni in vētositatē: ꝛ minus ēt a tali vapore
subtili exalāte nā distat. ergo citiꝰ ps vētositatis genita re/
soluitur q̄ʒ noua succedat: ꝛ vt difficultas maior appeat po
natur in eodeʒ loco ꝯtinue: ita ꝙ idē calor vtriq̄ʒ applicet̄.
¶ Ad ħ argᵐ rn̄det̄ negādo assumptuʒ gn̄al'r. ꝛ ꝯn̄a nō vʒ
multis ēt de cāis. primo: qꝛ stat calorē flatis dissolutiuū nō
esse vētositatis subtiliatiuū. 2° qꝛ stat aliqđ fl'a minus resi/
stere ꝯuersioni ad vētositatem q̄ʒ ventositatem dissolutio/
ni. 3° non seruat̄ ventositas in loco vbi generatur.

Tertia dubitatio vtꝝ tympanites sit ꝺ̄terior
q̄ʒ alie: ꝛ vr̄ ꝙ sic. cum hec
mā magis a nā sanguinis distet. ꝛ p ꝯn̄s magis ledit̄ in ea
epatis opatio. 2° vr̄ ꝙ hyposarca: qꝛ in ea opatio nobilioris
v̄tutis ledit̄. s. nutritiue: cū in ea vnio ꝛ assil'atio deficiat: vt
prima primi. doctrina de v̄tutibus. ꝙ aūt ascliticus sit pe/
ior vr̄ mens Auicen. 14. tertij tractatu 4° capl'o de hydro/
pisi. ¶ Cōis rn̄sio in dubio est ꝙ in quocūq̄ʒ istoꝝ generuʒ
pōt esse aliqua hydrops ita piculosa sicut in alio: qꝛ in qua
libet istaꝝ specieꝝ ꝯtingit esse hydropisim mortalem. Ue/
rumtamē cōiter ꝛ vtpl'm deterior est asclites: qꝛ plerūq̄ʒ a
friditate epatis ꝓuenit: ꝛ tāta est friditas in asclite vt māʒ
ꝯuertēdā in sanguinē ꝯuertat in aquositatē valde crudaʒ:
sʒ in tympanite calor est adhuc tantus vt sufficiat mām vē
tosare. In hyposarcha vero: qꝛ plerūq̄ʒ sanguis fit crudus
ex nō multo valde lapso ad frigidū: lapsus epatis plerūq̄ʒ
est minor. ꝛ iō iste cōiter ponit̄ ordo malicie iter eas: vt in
pluribꝰ pessima asclites. 2° tympanites. 3° hyposarcha. Ar
gumentoꝝ aut pʒ solutio. ¶ Cōmenti Gal'. expositio.

Tortiones. Gal'. in cōmēto primo po/
nit distinctionē tortiōis. 2°
verificat apho. p cām. 3° oñdit qd sit hydrops
sicca: ꝛ quō sit hydrops: ꝛ quō al'r noiet̄. ibi 2ª
(Que si tortiōes) ibi 3ª (Si. n. de pᵒ dicit. ꝙ tor/
tiones aut sunt pp mām pungentē: aut ex vētositate grossa
inclusa in giboso itestino q̄ nō vʒ exire. ¶ De pte 2ª dicit ꝙ
si iste tortiōes circa vmbilicū ꝛ lūbos pseuerauerint signi/
ficāt malos humores dn̄antes male cōplexioni. i. faciētes
malā cōplexionē que si nō remoueat̄ farmaco vel al'r gn̄a
bit̄ ab ea hydrops quā Hypo. hydropē siccā vocat: sʒ mo
derni vocāt eā tympanitē. ¶ De pte 3ª dixit tria. pᵐ est ꝙ ħ
passio vocat̄ tympania: qꝛ si patiēs eā pcutiat̄ venter reso
nabit vt tympanū: ꝛ cā in sono ē eadē q̄ est in sono tympa/
ni pp pcussionē aeris. ¶ Dic̄ 2° ꝙ hec vocat̄ hydrops abu
siue pp tumoreʒ sil'em in vētre illi q appet in hydrope. s. in
asclite. ¶ De 3ª dicit. ꝙ hydropisis nascitur ex causis frigi
dioribus: ꝛ hec tympania ex cāis calidioribus: qꝛ vt dixi
plerūq̄ʒ maiorē frigiditateʒ seqtur asclites q̄ʒ tympanites.
¶ Nō tm̄ ꝙ epar dr̄ frigidū duobus modis. vno mō: qꝛ ha
bet remissum gradū caloris. 2ª qꝛ modicā quātitateʒ hʒ de
spiritu vel calore nāli: ꝛ vtroq̄ʒ modo pp frigiditatem pōt
hydrops generari. Modi vero distincti omnino videan/
tur. 14ª. tertij. ¶ Aphorismus. XII.

Quibus ventres lienterici hyeme: su/
perius medicari: malum.
¶ Quorum alui leuitate intestinoruʒ
infestantur hyberno tempore: eos su
pra purgare malum est.
¶ Quorū alui intestinoꝝ leuitate laborāt hyber
no tempore: supra purgari: malum.

¶ Cōclo aphorismi est ista hn̄tes vētrē lientericū in hyeme nō sunt purgādi p vomitū. pbaf sic. istoꝝ māe peccātes nō
A sunt obediētes euōni p vomitū: cū sint flatice ⁊ in itestinis.
Nō p̄. igif ⁊c. assumptū tn̄ in notatis declarabit. ¶ Circa aphorismū nota p̄. ꝙ cū fluxuū vētris qdā sit hūoralis dict⁹ dyaria: qdā cū corticib⁹ intestinoꝝ dictus dissinteria: qdā cū ci
B bus nōdū digestus egredif dictus lieteria: vt supra patuit:
2° hic tm̄ de 3° est sermo. ¶ Nota 2° ꝙ causaꝝ lienterie qdā sūt extrinsece vt cib⁹ lubricus aut potio medicine: quedā itrinsece q̄ oēs reducunf aut ad fortitudinē expulsiue: aut debilitatē ꝯtētiue ⁊ digestiue: ⁊ iste intrinsece sunt multiplices. nā qn̄qꝫ est cā vlcus stō° vel intestino: ꝝ merito cui⁹ virt⁹ nō sufficit diu tenere cibū q̄re ꝯtinue eū ad expellēdū stimulaf aut hūor aliqs pūgitiuus: aut flā stōm applanās ⁊ itestina. Et ista cā est illa q̄ vtplm̄ accidit ⁊ p̄cipue in hyeme vt df in cōmēto. ¶ Et ex h̄ pꝫ aphorismi v̄ificatio. nā lieteriā in hyeme accidit plerūqꝫ pp̄ flā in intestinis exn̄s ⁊ in stō°: qđ
3° multo melius secessu q̄ꝫ vomitu educif. ¶ Nō 3° ꝙ euōnū que fiūt ꝓ cura talis fluxus quedā fiūt ad diuertēdū mām ne ad locū fluat: ⁊ illā q̄ fluxit ad oppom attrahendo: ⁊ isto mō vomitus curat fluxū: qn̄qꝫ vō fiunt ad euādū a corpe mām morbi: ⁊ hoc mō vult Hypo. in lienteria nō esse vomitum in hyeme ꝓuocandū. ¶ Cōmēti Gal. expositio.

Ienteria est. Gal. in isto cōmēto p̄ describit lieteriā. 2° ponit varias eius cās. 3° v̄ificat aphorismū. 2ª ibi (Est aūt) 3ª ibi (Vulnera) De p̄° dicit. ꝙ lieteria est cū cib⁹ ⁊ pot⁹ in eadē q̄ititate egredif ⁊ q̄litate. i. sine notabili digōne. ¶ De 2° dicit. ꝙ cā isti⁹. s. itrinseca est debilitas ꝯtētiue q̄ est pp̄ malā cōplōnē stō': aut pp̄ vlcera in stō° vel intestinis: quoꝝ vlceꝝ cāe sūt mordicatiui humores: sꝫ malā cōplōnē causat flā acetosā vel crudū in stō° vel in intestinis inclusū. ¶ De 3° dicit. ꝙ vlcera q̄ sunt ex humorib⁹ calidis sunt purganda vomitu: sed nō in hyeme: qꝛ tūc nō abūdāt. hyeme vero qꝛ tūc mala cōplo cā lienterie est pēdēs a flāte nō est curāda p euacuationē p vomitum: cū mā in intestinis exn̄s difficillime vomitu expellaf: nisi ꝙ in stō° ꝯtinef. Et iō illud qđ est in intestinis si vomitu expelli debet: oportet ꝙ ad stomachū trahatur: ⁊ hoc cū magno labore fit. ¶ Aphorismus. XIII.

Ab helleboros his q̄ nō facile sursum purganf: an̄ bibitionē oꝫ p̄humectare corpa: plurimo nutrimēto: ⁊ rege.
Theo. ¶ Qui nō de facili supra: veratro purganf: eoꝝ corpora ante potionē: humectanda sunt cibo pleniore: quieteqꝫ.
Leoni. ¶ Ad helleboros qui non facile supra purganf: eorum corpora ante potionem pluri cibo: atqꝫ quiete humectanda sunt.

¶ Hypo. in h̄ aphorismo hāc ꝯclōnē intēdit. Corpora nō faciliter vomitū tolerātia debētia sumere helleboꝝ sunt prehumectāda plurimo nutrimēto ⁊ qete: ꝙ pbaf. ꝓ talē humectationē purgatio ab elleboro facilius cōplef ⁊ magis resistit malitie ellebori. ergo elleboro purgādi mō dicto sūt p̄humectādi. Assumptū in notatis appebit ⁊ silis snīa col
C ligif. 4ª p̄¹. ca° 5°. ¶ Nota ergo p̄ ꝙ elleborus est planta q̄
Nō p̄. nō mltū a terra eleuaf. sꝫ circa palmū vnū cuius cōplexio est calīa in 3° virtus eius est euacuatiua exoluēdo humorū grossoꝝ siue sint cholerici siue flatici siue melancolici: ⁊ est medicina q̄ in eius euōne agitat multū humiditates circa sp̄ualia. ⁊ circa caput. ⁊ in locis remotis. ⁊ pp̄ h̄ causat difficillima accn̄tia vt sincopim difficultatē anhelitus: ⁊ qn̄qꝫ spasmū: qūo aūt spasmū causet dicef infra p̄ aphorismo 5° particule ⁊ sunt due species eius albus ⁊ niger: ⁊ lꝫ niger sit calidior est tn̄ magis incolumis q̄ꝫ albus ⁊ minus seua causat accidentia. ita ꝙ vsqꝫ hodie administraf: sed albus nō administratur moderno tēpore ⁊ niger minus facit vomitum: sed albus magis. Hypo. ergo de vtroqꝫ intelligens dixit notāter in plurali ad elleboros. ¶ Nota 2° ꝙ antiqui Nō 2°.
tus erant isti ellebori magis in vsu q̄ꝫ hodie: qꝛ hominū cōplexiones erant fortiores. Et qꝛ tpe Hypo. benedicte medi D
cine non erant ita cognite. ¶ Tertio nota ꝙ cā quare corpora nō faciliter vomunt pōt esse multiplex. primo qꝛ propter preparationē ad fracturā vene in pulmone vel pectore: vt hn̄tes preparationē ad ptisim: de q̄bus supra df. 2° pōt esse: qꝛ hn̄t os stomachi forte ineptū recipere motum ad vomendū. 3° qꝛ humores hn̄t graues. 4° qꝛ sunt nimiū pingues. 5° qꝛ sunt nimiū siccisi: iō humores eoꝝ nō obediūt euacuandi farmaco nec transitus ad mēbra est facilis. Ad ꝓpositū maxime de illis q ideo difficulter vomunt: qꝛ non nisi a forti cā verificaf aphorismus. Nam primus non est E
dādus illis q sunt ad ptisim parati: vt supra df. ¶ Nota 4° 4°.
ꝙ elleborus sui caliditate dissoluit humiditatem radicalē membroꝝ: ⁊ precipue neruoꝝ ⁊ cerebri: quos vr̄ respicere magis. Itē qꝛ sua virtute attractiua attrahit naturales humiditates istoꝝ membroꝝ ⁊ precipue neruoꝝ ⁊ cerebri: ⁊ ideo cū diu moretur in corpore est cā valde difficiliū accidentiū. Et ideo medicus dꝫ summo studio conari ꝙ a corpore debita hora educaf ⁊ ꝙ eius operatio euacuādi cito cōpleaf. Nam cito simul cū humoribus medicina educif.
¶ Quinto nō ꝙ corpore humectato cū cibis ⁊ quiete facilitat vomitū. Primo qꝛ membra repleta nō sunt ita auara ⁊ resistentia remotioni. 2° qꝛ vene ⁊ pori relaxati ꝓpter mēbroꝝ humiditates magis obediunt farmaco. 3° qꝛ humores sunt magis cursibiles: ⁊ ideo alijs paribus citius ellebori opatio cōpletur cū corpora fuerint p̄humectata. Item qꝛ nerui humidiores existentes per nutrimētū non tam facile spasmanf nec alia mēbra ita arefiunt. Ex q̄bus pꝫ cā quare humectatio confert debentibus sumere elleborum. Nam minus inequali tpe membra leduntur ⁊ citius eius cōpletur operatio vt a corpore educaf. ¶ 6° nota ꝙ cibi de 6°.
quibus intēdimus debēt esse cibi cibales nō opilatiui nec viscosi: nec acuti: nec aliqua extrema qualitatis participātes: isti enim sunt q mēbra substātifice ⁊ quātitatiue ⁊ qualitatiue humectant. Quies aūt humectat ꝓhibendo dissolutionē que fit per motū: lꝫ qn̄qꝫ remittendo nutritiuam ⁊ digestiuā sit causa exiccationis ⁊ casus in ethicā. ¶ Ex q̄bus seqtur. Primo quēlibet cibū quātitatiue ⁊ substātifice esse humectatiuū. ¶ Seqtur 2° eandē rem p accn̄s esse cōtrarioꝝ effectuū ꝓductiuā vt qes humiditatis ⁊ siccitatis.
¶ Dubitaf hic an elleborus sit dandus cum cibo. ꝙ sic est Dub.
Aui. 2° canone. caplo de elleboro: ⁊ mesue de simplicib⁹ ca Ellebo
pitulo de elleboro. datur enim cū pulte. ¶ In oppositū vr̄ rus nō ē
Auicē. q̄rta p̄mi. caplo de regulis cōibus solutioni vētris in cibo
⁊ vomitui: qꝛ cibus ipedit opationē farmaci: dicēdū ꝙ vt dādus.
plurimū elleborus dādus est cū re cibali. Nam pillam nō ita purus occurrit mēbris: ⁊ ideo nō tm̄ ledit stōm. ⁊ ēt facilius cibo agitato emittif. Si aūt corpus esset robustissimū ⁊ plurima euōne indigeremus dādus esset stō° vacuo: sꝫ h̄ est raro: ⁊ pꝫ solo rōnum. ¶ Cōmenti Gal. expō.

Aturam illius Cōmētū diuidif in duas ptes p̄ est cōmentū Gal. Scđo in fine additio ꝯstantini. ibi 2ª (Ellebori) p̄ª in quatuor. Primo docet cognoscere difficultatē vomentis. scđo exponit aphorismū. 3° remouet vnā qōnē. 4° vnā aliā: ibi 2ª (Quod duobus.) ibi 3ª (Multus enim) ibi 4ª (Aqua vero.) ¶ De prima dicit ꝙ illū q dꝫ sumere elleboꝝ debemus ꝓbare si facile vomat: ⁊ hoc fit cū re mollitiua stomachi sicut oleū aq̄ tepida decoctio aneti ⁊ silia. Et si ista nō sunt ei faciliter vomitū facientia. tunc non demus elleboꝝ: nisi prius corpus

humectemus. ¶ Et tu ex h̄ ꝯsidera ꝙ hypo. in aphorismo ꝑ difficulter vomētes nō itellexit solū macilētos cholicos qb⁹ vomitus cū re facili est leuis. Sꝫ cū elleboro est difficilis: vt exponit Jacob⁹. ¶ De pte 2ª dicit ꝙ humectatio pōt intelligi fieri duob⁹ modis. aut dādo cibū remolitiuū oris stō assuefaciēdo ad vomitū. Et h̄ lꝫ sit bonū: nō tm̄ est illud qd̄ itēdit h̄ hypo. h̄ eni est min⁹ vile. ¶ Scd̄o itelligimus ꝙ fiat toti⁹ corpis humectatio. ꝛ h̄ est meli⁹: ista āt humectatio fit plurimo nutri^te: ꝛ ēt ꝑ requiē. Naꝫ qes hūectat ꝑ accn̄s ꝓhibēdo dissolōnē q̄ fieret in motu. ¶ De pte 3ª dic̄ ꝙ ꝑ plm̄ nutri^m nō itelligim⁹ qd̄ lꝫ nutri^m: qꝛ nō qlꝫ cib⁹ hūectat absolute. s. quātitatiue ꝛ q̄litatiue. Nā cib⁹ ille h̄ itelligit̄ q caret acutie pōticitate salsedine ꝛ amaritu^ne. isti. n. forte nō sṫ vocādi cibi: sꝫ cibi medicinales. iō itelligat̄ de cibo q est solū cib⁹ sine additamētis vtriusꝙ ṽtutis medicinalis q̄re vna alteri ꝯriat̄. iste eni humectat subalr̄ ꝛ ēt cū ē multis q̄litatiue qes aut hūectat ꝑ accn̄s. ¶ De pte 4ª dicit ꝙ si aqua bibat̄ vel corpus in ea balneet̄ nō humectat subalia mēbra. s. substātifice vt dicit in lib. de virtutibus nālib⁹ ꝛ prīi. Additio ꝯstātini est nota ꝛc̄. ¶ Apho. XIIII.

Cum biberit qs helleborū: ad motiones qdem corpus magis oportet ducere: ad somnos vero ꝛ immobilitates minus. Declarat autem nauigatio: quoniam motus corpora turbat.

Theo. ¶ Cū qui veratrū biberit ad corporis motiones magis: ad somnos qetesꝙ minus ducito. Motione corpus turbari: indicio est nauigatio.

Leoni. ¶ Cum biberit quis helleborum: ad motiones quidem corporum: ducere magis ad somnos vero: atꝙ quietem minus. Indicat autem nauigatio: turbari motione corpus.

¶ hypo. in h̄ aphorismo intēdit tres ꝯclones: scd̄am ponit ibi (Ad somnos) 3^am ibi (Manifestat.) Pria ꝯ̄ est ista: post assumptū ellebor̄ corpus est motu locali mouēdū: ꝯ̄ ꝓbatur. qꝛ ex tali motu ellebori euacuatio citius cōplet̄: ꝛ silr̄ eius expulsio a corpe. igit̄ ꝛc̄. est ita mouendū. ꝯn̄tia cū antecedente probatur in notandis.

¶ Ad somnos vero 2ª ꝯ̄. post assumptū ellebor̄ corp⁹ est min⁹ ꝑducēdū ad sōnos ꝛ qetes q̄ꝫ ad motū: ꝛ vigiliaꝫ: ꝓbat̄: qꝛ ꝑ sōnū restrigit̄ ꝛ ꝓhibet̄ opō medicine ꝛ silr̄ ꝑ qetē ꝛ ista rarius ꝛ minus sṫ faciēda: post assumptū elleborū q̄ꝫ an̄ igit̄ ꝛc̄. Assumptū ēt declarabit̄ cū ꝯn̄tia in notādis.

Declarat aūt 3ª ꝯ̄. Mot⁹ est apt⁹ corpa ad eūonē excitare ꝓbat̄ ꝑ expiētiā qꝛ in nauigatiōe corpa ad vomitū mouentur ꝛ nō nisi ꝑꝑ motū: ꝛ silꝫ isti sn̄iaꝫ colligite 4ª ꝑ¹. ca° 5°.

Nō ꝑ. ¶ Circa aphorismū nō ꝑ ꝙ assūpto farmaco ꝛ eo adhuc i corpe stāte varie sṫ medici itētiōes. Prio. n. itēdit farmacū actuari. nō. n. agit in nos nisi calor agat in ipm: ꝑª ꝑ¹ 2° actuato farmaco itēdim⁹ eūonē māeꝝ. 3° ipleta eūone itēdimus corrigere accn̄a si q̄ ex farmaci opōne mala remāserit: quo ad ꝑ^am itētionē ꝯuenit sōnus: ꝛ qes: vn̄ statim assumpto farmaco ꝑcipit̄ dormire ꝛ qescere: 4ª ꝑ¹. Cōpleta igit̄ opōne intēdim⁹ ad qetē: ꝛ sōnū vt dr̄ in cōmēto. ꝛ 4ª ꝑ¹. lꝫ tpe itermedio. s. dū medicina euacuat aut vomitu aut secessu tūc maxime ṽificat̄ aphūs. ¶ 2° nō ꝙ qꝛ in sōno calor reuocat̄ ad iteriora iō meli⁹ ꝑ sōnū farmacū actuat̄. Sꝫ qꝛ eūo fit a ṽtute expulsiua q̄ expellit. fortius nocumēto ꝑcepto: ꝛ qꝛ māe agitate magis nocēt. ꝛ cū hō vigilat h⁹. nocumēta melius ꝑcipit: iō ꝑ qetē ꝛ sōnū ꝓhibet̄ farmaci opō qn̄ est actuatū. ꝛ hac de cā nisi exorbitet in opando aut nimiū ṽt⁹ deficiat iteꝝ dū opat̄ medicina corp⁹ nō ē ad sōnū ducēdū. ꝛ qꝛ cōpleta farmaci opōne ṽtus est debilitata: iō post illud ꝛ cibi assumptiōeꝫ ꝯfert sōnus ꝛ reddit corp⁹ ṽtuti sue. Sꝫ vbi ēt exorbitauerit ēt est dormiēdū: ꝛ vbi ṽt⁹ fuerit multū debilis: sꝫ qꝛ h̄ est raro: iō raro ad somnū ꝛ qetē sṫ corpa mouēda: ꝛ sic duaꝝ ꝯclonū pꝫ ṽificatio: q̄ maxime est ꝑ tpe quo farmacū dꝫ educere. ¶ 3° nō ꝙ lꝫ mō veꝝ sit de elleboro ꝛ alijs soluēdo vomitū ꝓuocātib⁹: tm̄ in valde leuib⁹ vomitiuis: in qb⁹ nō intēdimus nisi ei⁹ qd̄ in ꝯcauo stō iuenit̄ eūonem: nō dꝫ statim qescere imo stati mouere vt cito cū re vomitus ꝓuocet̄: ꝛ medicina bibita nō digerat̄. ¶ Nō 4° ꝙ lꝫ corpus sit ducēdū ad mot⁹: nō tm̄ ad quoscūꝙ sꝫ ad mediocres. Naꝫ supflui diuerterēt a motu farmaci. ¶ 5° nota ꝙ motus ꝑturbat corpa agitat ꝛ excitat ad expulsioneꝫ: ꝛ ꝑcipue nauigatio in qua h̄ fit fortiter. h̄ māifestat. Sꝫ dubitat̄ de mō: ꝛ qd̄ dn̄t ꝙ in eo fit magis hūoꝝ cōmotio: ꝛ qꝛ agitati sṫ isti ad os stō sensibilissimū deducunt̄. ideo tūc nā vomitū excitat̄. puto aūt ꝑturbationē magnā spirituuꝫ cerebri addere partem. ¶ Cōmenti Gal. expō.

Onstrauit hypo. Istud cōmētū ꝑ hꝫ ꝑtē Gal. exponentē aphorismū. 2° additionē iohāniculi posita varietate lr̄aꝝ. 3° ꝑtes additiōis ṽificāt ꝑ cām. 2ª ibi (Johāniculus) ibi 3ª (Motiōe nāꝙ)

¶ De ꝑª dicit. ꝙ hyp. ꝑcipit post elleboꝝ assumptū. s. postq̄ꝫ actuatus est elleborus corpus moueri. qꝛ qes facit manere in suis qualitatib⁹. ꝛ sic nō stimulat ad expellēdū: sed motus ꝑturbat: vt nauigatio ōn̄dit: ꝛ iō stimulat ad expellendū ꝛ ꝯiūctis silr̄ ꝛ potētiā expulsiua ꝛ motu tāto maior fit actio corpis. 2ª ps est manifesta. ¶ De 3ª dicit hyp. mot⁹ cōmouet humores in qb⁹ cōmotis nō dat̄ ellebro facultas qescēdi imo a corpe cū fecib⁹ ꝛ cū hūorib⁹ expellat̄ q si remanet longo tpe iferret mortē ꝛ spasmū nimiū desiccādo: ꝛ hac de cā hypo. precipit moueri. ¶ Apho. XV.

Cum volueris magis ducere helleborum: moue corpus. Cum vero statuere: fac somnum: ꝛ noli mouere.

¶ Cū libuerit vt veratrū amplius ducat: corpus moueto. Contra cū sistendū censueris: somnum molitor: nec quicq̄ꝫ moueto.

¶ Cuꝫ volueris magis ducere helleboꝝ: moue corp⁹. Cū ṽo sistere: sōnū facito: ꝛ nō moueto.

¶ Aphorismus. XVI.

Elleborus periculosus est sanas carnes hn̄tibus. Spasmū enim facit.

Theo. ¶ Veratrū ꝑiculosuꝫ ys est: q corpe integro sunt. Facit enim cōuulsionē.

Leon. ¶ Carnes sanas hn̄tibus helleborus periculosus. Facit enim conuulsionem.

¶ Isti sṫ noti. ꝑmus ex imediate ꝑcedēte. scd̄s ex aphorismo scd̄e particule. Sana hn̄tes corpora. ¶ Apho. XVII.

Non febricitantibus existētibus: si fiat fastidiū: ꝛ cordis morsus: ꝛ tenebrositas oculorum: ꝛ hos amaricatuꝫ: sursum pharmacia indigere significat.

¶ Si quis non febriens inedia exigit: ꝛ cordis dolore: aut caliginosa vertigine infestat̄: ac oris amaritudinem sentit: purgatione se egere parte superiori significat.

¶ Si qs febrē nō hn̄s: abstineat a cibo ꝛ cordis morsum: seu ṽtiginē patit̄ ꝛ oris amaritudinē sentit purgatione indigere ꝑ supiora signat.

C Hypo. in aphorismo intendit istā cōclusionē. Si in nō fe-
bricitātib⁹ appareat fastidiū ꝛ dolor mordicatiuus in pre/
cordijs: ꝛ os amaricatū ꝛ oculoꝝ tenebrositas signū est ꝙ
indigēt medicina vomitiua: ꝓbat᷑ ꝯclo. ꝑ hec signa signāt
in corpe abūdare mām cholericā petētē supiora: ergo ꝛc̄.
Nō p. totū in notādis declarabit᷑. C Nota ergo ꝙ hyp. dixisse nō
febricitātibus altera duaꝝ cāꝝ: aut ad denotādū ꝙ febrici
tātes min⁹ sīt vomitu eūandi cū mlt̄ū calefaciat ꝛ exiccet.
Aut ad denotādū ꝙ corpa in qb⁹ dicta signa apparēt: esto
ꝙ nō sint actu egra tñ sunt vomitu purgāda ne fiant egra.
2° C 2° nota qd est fastidiū ex dictis. 2° aphorismo ꝑme parti/
A cule: est. n. cibi odiū. C 3° nota ꝙ os stō' antiq solēt vocare
3° cor aut precordia ꝑꝑ duo. ꝑ^m queādmoduꝫ cor est plurime
sensibilitatis ita os stō'. 2° qꝛ mlt̄ū cōpatit᷑ cor ori stō'. ergo
ꝑ cordis morsuꝫ itelligimus dolorē mordicatiuū in stō' ore.
4° C 4° nō ꝙ ꝑ os amaricatū: qñqꝫ itelligimus amaritudinē
que in ore sentit᷑: ꝛ ista est qualitas mutata: qñqꝫ vō sensa/
tionē amaritudinis. ꝛ ista est actio lesa vt pōt colligi 2° tegni
B cuius cā est humor cholericus cuius fumi ori stō' cōicant᷑.
5° C Nō 5° ꝙ oculoꝝ tenebrositas nō est nisi diminutio opa/
tionis visiue ꝑꝑ cholericos vapores cere° cōicātes aut cor
6° ruptio. C Ultimo nō ista oīa signa simul sumpta signāre
humorē peccātē esse cholericū. 2° ipsuꝫ versus supiora tēde
re: ꝛ iō ꝑ vomitū esse euacuādū. Et silis snia colligit᷑ quar/
ta primi. caplo 3°. ꝛ 2ª quarti. caplo de signis declinationis
materie ad superiora. C Cōmēti Gal'. expositio.

Olera nāqꝫ. Cōmētū diuidit᷑ i duas ptes. In ꝑ' est ꝯstantini
additio. 2° cōmētū Gal'. 2ª ibi (Abstinētia cibi.)
C De ꝑ° dicit: ꝙ cū chol'a rubea distēperata fi
mat ad os stō' facit fastidiū: qꝛ de nā chol'e est
appetitū deijcere: ꝛ acredo chol'e facit morsuꝫ cordis ꝛ oris
amaritudinē. Et iō supple cū istis accidētib⁹ est nec̄ia pur/
gatio hūoris leuis. C De pte 2ª dicit qñqꝫ exponēdo apho
rismū ꝑ^m ꝙ abstinētia cibi. i. abhominatio ei⁹ ꝯsiderij abla
tio siue diminutio. C Dic̄ 2° ꝙ morsus cordis ē dolor oris
stō': qꝛ antiq h mēbruꝫ vocāt cor. C Dic̄ 3° ꝙ tenebrositas
oculoꝝ est cū aliq̄ vñr añ volare: aut q̄si caligo añ oculū ꝑ/
cipit᷑ qd̄ est ꝑꝑ chol'aꝫ in stō° suos fumos capiti cōicātē: q sīt
duo magni nerui ad os stō' veniētes a cere°: ꝛ iō multū cōi
cant. C Dicit 4° ꝙ amaritudo in ore est ex cholera rubea.
C Dicit 5° ꝙ ex cāis dictis bñ dicit Hypo. ꝙ his apparēti
bus corpus indiget farmacia superiori cū' abūdat humor
leuis superiora petens. C Apho. XVIII.

Upra diaphragma dolores sursum
pharmacia indigere signāt: qcunqꝫ
vero inferius: significant inferius.
Theo. C Dolores q supra ꝑcordia ifestāt:
purgationeꝫ supra: q infra: infra requirunt.
Leoni. C Supra ꝑcordia dolores: purgatione indige/
re per supiora significant. Quicunqꝫ vero infe
riora molestant: per inferiora.

C In apho. hypo. duas itēdit ꝯ̊nes scd̄aꝫ ponit ibi (Que vō
iferius) ꝑª ꝯ̊. dolores accñtes sup dyaphragma signāt cor
pus idigere medicina vomitiua: ꝓbat᷑ ꝯ̊. Tales dolores si
gnificant corpus abūdare in humoribus leuibus. igit᷑ ꝛc̄.
C Quicunqꝫ vō. Scd̄a ꝯ̊. dolores accñtes sub diaphra
gmate signāt corp⁹ idigere medicina ꝑ iferi⁹ eūante: ꝓba
tur. qꝛ signāt abūdare humores graues ꝛ tales sīt deorsuꝫ
C eūandi. ergo ꝛc̄. C Circa aphorismū nō ꝑ ꝑ diaphragma
itelligi pāniculū diuidētē spūalia a nālib⁹ icipiētē a spina ꝛ
ꝓcedētē ad interius iuxta capita costaꝝ mēdosaꝝ: ꝛ vē est
musculus. Cuius ꝛ si sit diuidere iter nālia ꝛ spūalia ꝛ ꝓhi
bere ascēsus vapoꝝ ad cor ꝛ cerebrū: ꝛ isto mō mēte clarā

tenere: tñ ꝓncipal'r eius opatio est motus pectoris in dila/
tando ꝯstringēdo ꝑ anhelitū: illi ergo dolores dñr sup dya
phragma: q in spūalib⁹ sīt vt in pectore. vt supra illi aūt dñr
subdyaphragmate: q sunt infra pect⁹. C Nō 2° ꝙ taliū do
lorū qdā pēdēt a mā vētosa sine pñtia hūoris malā cōple/
xionē aut extēsionē in mēbris faciētis. Quidaꝫ aūt sīt imā/
les vt cū essent vel ꝑꝑ ꝯtinuitatis sol'onē. hic aūt intelligit᷑
de mālib⁹. C Nō 3° ꝙ taliū dolorū qdā pēdēt a mā vētosa
sine pñtia alteri⁹ corpulēte māe: qdā vō a mā corpulēta. ꝛ
itelligēdus est apho. de scd̄is. C 4° nō ꝙ hmōi doloꝝ mā/
liū a corpulenta mā pēdentiū qdaꝫ sunt parui ꝛ pauca mā
pēdētes: qdā vero magni ꝛ a multa: ꝛ de istis intelligit᷑ h.
C Nota 5° ꝙ doloꝝ taliū qdā fiūt ꝑ cursum māei ad locū
merito sue nālis inclinationis a loco opposito corpis vt ꝙ
fiāt sursum ꝑ motū māe ad loco deorsuꝫ merito sui intrinse
ci principij: vel ecōtra. qdā aūt fiūt ꝑ trāsmissionē aut ꝑ ge/
nerationē māei ad locū merito sue nālis inclinatiōis in tali
loco: vt cū multa flatica mā capite gñat᷑. h intelligit᷑ de ꝑi
mis. Nā in scd̄is nō nec̄io fit eūatio mō dicto. vñ in pleuresi
exhibemus farmacū vētris solutiuū: ꝛ in dolore capitis ꝛ
in periplemonia vt pꝫ ꝑ Auicē. ꝛ rasim ꝛ mesue in ꝓprijs
capitulis. C Sexto nota ꝙ euacuationū quedam sunt tm̄
ad euacuāduꝫ: quedā etiā cū hoc fiunt gratia diuersionis.
hic aūt intelligitur de euacuationibus in quibus intentio
sola est ad educendum ꝛ nō alia ꝛ alijs impedimētis dedu
ctis. Nam in dolore renum euacuamus cum vomitu: ꝛ ti/
more ptisis euacuamus cum secessu dolore existente super
diaphragma. C 7° nota ꝙ qꝛ hyp. vidit nō semꝑ ita eē ope 7°
rādum ꝙ dolor existēs sup diaphragma fit ꝑ superius eua
cuanduꝫ ꝛ cōtrario modo si fiunt infra imo ꝙ in multis ca
sibus sit oppositum dixit ꝙ ista significant indigere farma
cia sursum. nō tñ dixit illā illico esse exhibēdā. Nā pñt esse
signa oppositū significantia fortiora: ꝛ ꝑ hoc tollunt᷑ cōes
instātie ꝯ̊ hūc aphorismū ꝯsuete. C Cōmēti Gal'. expō.

Ic nobis Cōmētū diuidit᷑ in duas ꝑ/
tes ꝑ ponit᷑ aphorismi snia.
2° ondit q dolores sīt de qb⁹ loqtur. 3° verificat
ꝑ cāꝫ: ibi 2ª (Unde iduxit.) ibi 3ª (Et iō.) De pu
ma pꝫ. de scd̄a dicit ꝙ dixit indigere qꝛ nō: oēs
tales dolores indigēt farmacia: voluit igitur ꝙ illi q indi/
gēt sunt infra dyaphragma vel supra indigent vomitu ꝛc̄.
C De 3ª dicit ꝙ dolores super diaphragma indigent supe/
riori farmacia: qꝛ sunt a materia leui: ꝛ hoc est verum ser/
uatis ꝯditionibus dictis supra. Sed dolores inferiores in
digent inferiori: qꝛ sunt a materia graui: tunc intelligemus
inferius: qꝛ sunt infra dyaphragma ꝓpter māe grauitatē:
ꝛ iō subdit᷑ ꝙ inferior eis aperit᷑ porta. C Apho. XIX.

Uicunqꝫ in pharmacijs nō sitiunt cū
purgant᷑: non quiescant donec sitiāt.
C Qui in medicamentorum potio/ Theo.
ne non sitiuut cuꝫ purgantur: q non
desinunt prius q̄ꝫ sitiant.
C Qui in medicamentis purgati: nō sitiunt: nō Leoni.
quiescunt priusq̄ꝫ sitiant.

C Conclusio aphorismi est ista. oēs q per farmacū duꝫ pur/
gantur non ꝑducunt᷑ ad sitim non debent qescere donec: si/
tiant purgare: qꝛ purgatio non est cōpleta donec sitiāt. Sꝫ
non debēt qescere ante cōplementū purgationis. ergo ꝛc̄.
Assumptū statim fiet clarū. Silis snia colligit᷑ 4ª primi. ca
pitulo 4°. C Circa aphorismū nota primo intelligi vt su/
pra de formaco electe euacuando. C Nota 2° ꝙ sitis fit ex Nō p.
ꝯsumptione humidi roridi in ori stō': ꝛ qñqꝫ ex nimia eius A
calefactione qd̄ pōt ꝯtingere aut merito nālis cōplexionis 2°
puta cum est calida vel sicca aut in potatiōe farmaci ꝓpter
qualitatē farmaci sicut in potu medicine vehemēter acute

sicut est euforbiũ: aut ꝓpter humores acutos ad os stõⁱ cur
rẽtes. sic cũ farmacũ attraheret cholerã rubeã ⁊ quolibet
istoꝝ triũ modoꝝ sitis adueniẽs post potum farmaci nõ si
gnificat cõplemẽtũ purgationis: qñꝙ vero seqtur farma
ci euacuationẽ. Nã medicina. primo trahit hũores ad stõᵐ
illis aũt trãseuntibus per stõᵐ ꝓhibetur sitis ꝑ eoꝝ presen
tiam: qꝛ tenẽt locũ humidi roridi: aut qꝛ ipsius ꝓhibẽt dis
solutionẽ sed postꝙ sunt a stomacho euacuati ⁊ humiduꝫ
etiã roridũ stomachi subseqũẽter ita vt sitis sequat̃ signuꝫ
est ꝙ farmacũ cõplete operatũ fuit: ⁊ hᷓ sitis est illa de q̃ lo
quitur hypo. Nã qñꝙ corpora ad sitim nõ ꝑducunt̃ signifi
catur ꝙ adhuc farmacũ nõ cõplete humores quos ad sto
machũ traxit euacuauit. ¶ 3° nota plura alia signa esse cõ
3° plete opatiõis farmaci. s. leuitas. qes somn⁹ ⁊ pleraꝙ alia.
de qbus vide 4ᵃ p̃¹. Sed hic solũ fecit mẽtionẽ de siti: qꝛ est
forte signũ magis ãbiguũ vel qꝛ voluit. ¶ Nõ 4° ꝙ apho
4° rismũ totũ in trib⁹ modis possum⁹ itelligere. vno mõ ꝙ su
mentes farmacũ ⁊ in eius opatione nõ sitiẽtes nõ qescãt. s.
nõ desistant tpe ꝯgruo a farmaco donec ad sitim ꝑducant̃.
¶ Secũdus sensus est ꝙ talis nõ qescat immo localr̃ mo
neat̃ quousꝙ sitiat. ¶ Terti⁹ sensus est ꝙ nõ agat ad ꝯstrigẽ
duꝫ catarticũ nisi sitiat: ⁊ hꝫ ṽitatẽ maxime hᷓ 3° mõ. ¶ Ex
qbus oĩbus ꝯferri dꝫ ꝙ corpe ꝑ viaꝫ euõnis farmaci ad si
tim ꝓducto dꝫ qetare farmaci opationẽ vt colligit̃ 4ᵃ p̃¹ de
hora qua catarticũ est ꝯstringẽdũ. ¶ Cõmẽti Gal. expõ.

Quidam. Gal. in cõmẽto p̊ ponit vnã di
stinctionẽ declarãdo eius mẽᵃ.
2° oñdit q̃ sitis ẽ illa quã itẽdit hyp. ibi 2ᵃ i fine.
(Si aũt nimie.) De p̃ᵃ dicit ꝙ qdã sᵗ ꝙ statiꝫ bi
bito farmaco sitiũt: qdã ṽo nõ. p̃ᵐ aũt ꝯtigit tri
bus d̃ cãis: p̃ᵃ qꝛ cõplo stõⁱ sit calˀa vel sicca aut silr̃ calˀa ⁊ sic
ca. 2ᵃ est: qꝛ medicina sit mltũ calˀa acuta. 3ᵃ cã: qꝛ hũor q ad
stõᵐ ducit̃ sit multũ calˀs acutus: ⁊ de siti hᷓ mõ ꝯtingẽte nõ
itẽdit hypo. sꝫ aliȷ̃ qbus ꝯ̃ria insunt. qꝛ nec caliditas nec sic
citas ex ꝑte istoꝝ triũ nõ statiꝫ sitiũt. ¶ De ꝑte 2ᵃ dicit ꝙ ẽt
ꝑ nimiã euõnẽ. i. ꝑ cõpletã euõnẽ seqtur sitis: ⁊ de hac itelli
git hypo. põt aũt dici nimia: qꝛ nõ euacuat̃ tot⁹ humor pur
gãdus qñ aliqd de nãli humiditate euacuet̃ est ergo nimia
respectu illius partis sed tñ est cõpleta qꝛ nihil relictuꝫ est
de humore ꝑ farmacum attracto. ¶ Apho. XX.

Non febricitantibus existentibus si fiat
strophus: vel genuum grauitas: ⁊ lũ
borum dolor: deorsum pharmacia in
Theo. digere significat.

¶ Si tormina acciderint nõ febricitãti: ⁊ genuũ
grauitas: ⁊ lumboruꝫ dolor: purgatione infra
Leoni. opus esse significatur.

¶ Non febricitantibus si tormina acciderint: ⁊
genuum grauitas: ⁊ lumborum dolor: purga
ri inferius oportere significatur.

¶ Cõclusio aphorismi est ista. Scrofus ⁊ genuũ grauitas ẽt
lũboꝝ dolor accidẽtes corporibus nõ febricitãtib⁹ signãnt
Nõ p̊. corpus indigere medicina secessiua: ꝓbat̃ ꝯclõ: qꝛ signãnt
2° corpus abũdare in humoribus grauibus deorsum educẽ
tibus: ergo ⁊c̃. ¶ Circa aphorismũ nota p̊ ꝙ dr̃ nõ febrici
tantibus sili cã vt in 7°. ¶ Nota 2° ꝙ genuuꝫ grauitas est
3° aut dolor in genibus grauatiuus cũ multa mã: aut eoꝝ im
potẽtia ad motũ accidit aũt impotẽtia mouẽdi plurimũ in
4° genu ꝑcipi qꝛ est locus multi laboris in ambulãdo. ¶ Nõ
3° scrofum signãre dolorẽ intestinoꝝ ex mã corpulenta aut
vẽtosa in intestino pẽdẽtẽ. ¶ 4° nota ꝑ dolorẽ lũboꝝ intelli
5° gimus dolorẽ accidentẽ in directo renũ iuxta lũbos vel in
lũbis ipsis existẽs qbus renes adherẽt: ⁊ pẽdent silˀes do
lores plerũꝙ ex mã ꝗui flatica. ¶ Nota 5° ꝙ meⁿᵃ laxati
ua qñꝙ dat̃ ꝑ euacuatione tm̃: qñꝙ aũt cũ intẽtione ad di
uertendũ: vt dictũ est. Et hic intendimus de medicina que
gratia euacuationis exhibet̃. ⁊ tunc pꝫ aphorismi verifica
tio. qꝛ in istis casibus signũ est mãm peccantẽ esse graueꝫ.
¶ Cõmẽtũ claꝝ ẽ ⁊ nihil difficultatis ꝯtiet. ¶ Aph. XXI.

Egestiones nigre: vel quasi sanguis:
sponte venientes: ⁊ cuꝫ feb. ⁊ sine feb.
pessime: ⁊ ꝙ̃tumcũꝙ fuerint colores
plures: magis malum. Cũ pharma
co vero melius: ⁊ quãto plures fuerint colores:
non malum.

¶ Deiectiones nigre: modo sanguinis atri: spõ
te venientes: siue cum febri: siue sine febri: pessi
me sunt: ⁊ quo plures sunt praui colores: eo pe
ius. Sed si ex medicamento tales egerũtur: me
li⁹ est: ⁊ quo plˀes nõ praui colores sᵗ: eo melius.

¶ Deiectiones nigre: qualis est sanguis niger:
sponte venientes: siue cuꝫ febre: siue sine febre:
pessime: ⁊ quanto colores magis praui fuerint
plures: peius. Cuꝫ medicamẽto vero melius:
⁊ quanto colores plures non praui.

¶ In isto aphorismo Hypo. ponit significationes ex quadã
manerie egestionũ ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit istas
significationes ex egestionibus talibus venientibus spon
te. secũdo ex silibus cum farmaco eductis. ibi scd̃a (Cũ far
maco) In parte p̃ma itendit duas cõclusiones. ibi scd̃a (Et
ꝙ̃tumcũꝙ) p̃ma ꝯclusio est ista. Egestiones nigre sicut san
guis sponte euenientes: siue corpus fuerit cũ febre siue nõ
sunt pessime: ꝓbatur qꝛ per tales significatur: aut icendiuꝫ
aut caloris naturalium membroꝝ mortificatio cum p̃nã
plurime valde peccãtis materie. ergo ⁊c̃. tenet ꝯ̃ntia qꝛ est
nota ⁊ assumptum per notabile erit manifestum. ¶ Circa
aphorismum nota. Primo ꝙ hic per egestionẽ itelligimus
generalr̃ cuiuscunꝙ rei corpulente exitum ab itestinis per
viam ani. ¶ Nota 2° ꝙ egestionum nigrarum ab Auicen.
14. tertiȷ̃ tracta. 4. caplˀo p̃mo quatuor modi ponuntur. s.
nigra subtilis. ⁊ ista est ꝓpter meliam preter naturaꝫ facta
ex adustione melie subtilis aut cho. ru. scd̃a est nigra melia
vitellina que est melia vitellina grossa genita per adustio
nem melie naturalis. 3ᵃ est carnosa ⁊ ista est caro epatis. lꝫ
cõiter in textu iueniat̃ caro stomachi. 4ᵃ est nigra sicut fex.
nigra autem sicut fex est nigra: sed grossa apta ad standuꝫ
in fundo ad modum fecis. ⁊ differt in grossicie aut nigredi
ne a subtili. ¶ Sed nigra melancolia differt qꝛ ista nõ par
ticipat acredine nec super terram bullit: sed melancolia sic
vt itelligitur p̃ma p̃mi. caplˀo de humoribus. Differt auteꝫ
a carne qꝛ ista est in forma humorali non coagulata coagu
latione carnis. ¶ 3° nota ꝙ egestio nigra sicut fex debet
esse grossa nõ habens taleꝫ acredinẽ ⁊ sup terrã bulliens:
⁊ ista non est solum vnius modi ĩmo multoꝝ. quedam. n.
est per ꝑmixtionem humoris melici naturalis. quedam ex
adustione sanguis. quedã ex cõgelatione ⁊ frigore: vt col
ligi põt de egestiõe nigra p̃mo de crisi. caplˀo 2° sed illa que
est ex permixtione melie naturalis aut ipsa est melia pura
dum modo cũ ea nõ sit sanguis: dr̃ absolute nigra. illa ṽo
que est sanguis ꝑ adustionẽ denigratus aut ꝑ cõgelationẽ
dr̃ nigra sicut sanguis. Et de hac intẽdit dictũ hypo. in isto
loco. ⁊ ꝓpter hanc cãm addidit qualis sanguinis vt osten
deret se non intelligere de egestione pura nigra. Et differt
ista in colore a p̃cedente: qꝛ ista hꝫruborẽ obscurũ ꝑmixtũ
cũ nigredine. illa vero est sine rubore tali. ¶ Quarto notã
dum ꝙ cãe nigre fecalis lꝫ ad istas tres reduci possunt tñ

ab Auic. tangunt ſex loco allegato. Prima eſt eruptio du/bellati ſiue exiture ⁊c. cuius ſanies ſit nigra: ſcḋa eſt aptio opilationū. q̄n. ſ. ex opilatiōe mā fuerit retēta in venis epa tis. ⁊ hoc mō ibi aduſta. Sed illis apertis expellat̄ 3ª cā eſt excoriatio ſiue vlcera mala. 4ª eſt aduſtio ſanguis. 5ª eſt fri/
5° gus cōgelans ſanguinē. 6ª eſt debilitas epatis. ¶ 5° nota ꝙ ſpōte veniens egeſtio pōt intelligi duobus modis. vno mō q2 egrediūtur ſine ſpāli adiutorio rei exterioris vt cibi vel farmaci aut alterius rei: ⁊ hoc ſiue ſubito ſiue multotiēs ⁊ ſucceſſiue ſiue preapparētibus ſignis digeſtionis ſiue non: q̄nq3 vero dr̄ ſponte veniēs: q2 apparēs ante ſigna digeſtio nis ⁊ pſeruās inueniendo: ⁊ hoc 2° mō maxime verificatur
6° aphoriſmus. ¶ 6° nota ꝙ egeſtio nigra feculēta q̄ appet in eruptiōe dubellati aut in aptione opilationū: nō appet poſt multū tp̄s imo quaſi ad modū criſis. Et iō de iſtis nō inten dit hyp. ¶ Egeſtio aūt nigra q̄ eſt p aduſtionē aut p cōge lationē iſte pñt appere poſt multū tp̄s ⁊ an̄ ſigna digeſtio/ nis: illa vō que ſeq̄t vlcera vbi pſeuerāter ſit nigra eſt mor talis pp malignitatē vlceris in iterioib⁹. Sed illa que ſeq tur debilitatē epatis pp quā permiſcet̄ melia cū ſanguine: aut ſit pp nimiā aduſtionē aut pp nimiā cōgelationē ⁊ mul titudine taliū māeꝝ. Nā ⁊ ſi cū ſan. humoꝛ melic⁹ pmiſcet̄ virt⁹ nō mouet̄ ad ipſum ſeceſſu expellēdū niſi pp plurimū nocumentū: cū nō ſit digeſtio p̄cedēs. Et iō nō ex q̄libet tali debilitate ſit digeſtio nigra dicta: ſ3 q̄n multa fuerit ⁊ māe multa malignitas. ¶ Ex iſtis p3 ꝙ q2 Hypo. loqtur de ege ſtione nigra q̄lis ſanguis q̄ eſt feculēta ⁊ iſta accidit ſex mo dis tactis ab Auicen. q ad tres tactos a Gal. pmo de criſi reducunt: ⁊ egeſtionū iſtis ſex modis veniētiū illa que eſt pp aptionē dubellati aut pp opilationū aptionē nō dn̄r ve/ niētes pprie ſponte. Reliq aūt iſtoꝝ q̄tuoꝛ modoꝝ ⁊ iſtaꝝ egeſtionū cū veniūt pſeuerādo puta ſiue pp vlcera ſiue pp aduſtionē: ſiue pp cōgelationē ſiue pp debilitatē ⁊ an̄ ſigna digeſtionis nec̄io ſignificāt moꝛtē: iō oēs tales de q̄bus hy po. loqtur nec̄io ſignificāt moꝛtē. ¶ Ex quo ſeq̄t iſtas ege ſtiones quo ad id qḋ ſignificāt eſſe peſſimas: q2 vehemēter mala ſigna: l3 aliqua poſſent eſſe peioꝛa: q2 citioꝛē moꝛtem vel cū ſeuioꝛibus accidentibus ſignificantia.

Dubitatur p̄ ſine argumento vtrū iſte egeſtiōes nigre de q̄bus lo quit̄ hyp. ſint de melia nāli ſiue p̄ter nām. Rn̄ det̄ ꝙ ppria mā iſtaꝝ egeſtionū eſt maſſa ſan guinea vel aliud in quo dn̄atur ſanguis. Et iō ſint q̄lis ſanguis. S3 h totū aut p ſanguinis putrefactionē aut ɔgelationē eſt factū ad nigredinē tēdēs: pōt aūt ſplene nō mūdificāte epar accidere: q2 tunc aut accidit cōgelatio: aut putredo aut aduſtio. Ex quo p3 dr̄ia inter iſtas ⁊ fel ni grum ⁊ cholera nigram.

Secundo ſolet dubitari vtrū oēs egeſtiones nigre q̄lis ſanguis ſpōte veniētes ſunt peſſime cū fe. ⁊ ſine fe. ¶ Negatiue arguit̄ ſic. ſanguis niger p emo roydas egritudines. an̄ ſigna digeſtiōis eſt bonus. ergo ⁊ egeſtiones nigre. t3 ɔn̄a: q2 nō eſt rō quare iſte ſunt malu3 ſignū magis q̄3 ſanguis p emoroydas egritudies: ⁊ aſſum ptū eſt Gal. ⁊ hypo. paulo poſterius cū dr̄. ſanguis q̄dem ſurſum ⁊c. ¶ 2° ſic. iſte egeſtiones ɔſequnt̄ epatis calidita tem aut frigiditatē. ſed iſte non ſunt moꝛtales. igit̄ ⁊c. ¶ 3° iſte ſequnt̄ debilitati ſplenis mūdificationē. l3 ſplenis de/ bilitas nō ponit̄ moꝛtalis egritudo. ¶ 4° iſte aut ſequnt̄ aptionē opilationū aut dubellati: ⁊ iſte nō cōparant̄ ad ma lum cū eas ſequatur leuitas vt 4° tertij. tractatu ⁊ ca° de du bellati. ⁊ capitulo de opilationibus.

In oppoſitum eſt hypocras.

Iſtud dubiū poſſet lōgius fieri repetēdo multa dicta: ſed vt expediat̄ ſuppoſitū eſt p egeſtiones nigras q̄lis ſanguis itelligi egeſtionē feculētā nigra3 cū qua tn̄ eſt ſanguis rubedo. ¶ Suppono 2° ꝙ nō dicant̄ ſpōte veniētes niſi incipiētes an̄ ſigna digeſtionis ⁊ diu pſeuerantes. ¶ Suppono 3° ꝙ natura ante digeſtionē tales māes nō expellit p ſeceſſu3 niſi ſinthomatice. Et p ɔn̄s multo ex̄ñte eoꝝ nocumēto. tunc pono cōcluſionē ꝙ l3 ali que egeſtiones nigre qualis ſanguis a nā expulſe non ſint peſſimū ſignū. Omnes tn̄ tales ſpōte veniētes ſunt ſignu3 moꝛtis: p̄ª pars p3 ex cōmēto. 2ª ex notatis in aphoꝛiſmo.

Ad argumenta in oppoᵐ. Ad p̄ᵐ neget̄ ɔn̄tia. Nā nō talem conatū expectat̄ expulſio p emoroydas q̄lem expulſio ſanguinis p iteſtina. ¶ Ad 2ᵐ ⁊ 3ᵐ dr̄ i. las ɔclōnes epatis ⁊ debilitatis ſplenis factas eſſe moꝛtales cū pp eas ſequat̄ egeſtio nigra modis dictis. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ ille q̄ ſequnt̄ apertionē dubellati aut opilationū nō ſunt ſpōte veniētes ad ſenſum datu3.

¶ **Et q̄ītūcunq3.** Scḋa ɔ̄ aphoꝛiſmi eſt iſta. Egeſtiones nigre dicte q̄ītūcūq3 ſīt ɔiūcte plibus alij coloꝛib⁹ eſt magis malū. pbat̄. q2 tales egeſtiōes cū ſint pluriū coloꝝ ſignant māᵐ malignā amplioꝛē ⁊ magis etherogeneā: ⁊ minus a v̄tute ſupabilē. ¶ Circa quā ɔclōnē nota p̄. ꝙ nō eſt inten tio hyp. ꝙ ſemp egeſtio pluriu3 coloꝝ eſt deterioꝛ q̄3 nigra de qua dictū eſt. S3 vult ꝙ egeſtio nigra qualis ſanguis a dn̄io ɔiuncta plurimis coloꝛibus eſt magis mala q̄3 ſi eſſet pure nigra. ¶ Nota 2° ꝙ iſtas ɔ̄nes q̄dā verificāt: vt Tha deus ⁊ Marſilius ⁊ quaſi oēs ſeq̄ntes trib⁹ ſeruatis ɔdi tionib⁹. vna: ꝙ iſte egeſtiōes multoꝝ coloꝝ ſimul appeant ⁊ p h tollit̄ inſtātia aphoꝛiſmi ſcḋe particule. in vētris flu xibus. ¶ 2ª ɔditio: ꝙ appeant pſeuerāter ⁊ p h excludit̄ ege ſtio cretica multoꝝ coloꝝ. ¶ 3ª ɔditio ꝙ in iſta egeſtione ni gra multoꝝ coloꝝ ſit tāta ps nigra quāta eſt tota pura ni/ gra ita ꝙ includat maliciā nigre ⁊ cū h ſignificet abūdātiā alioꝝ maloꝝ humoꝝ: ⁊ ſine dubio hoc modo intelligendo ɔcluſio eſt vera. verūtn̄ q2 Gal. in cōparationib⁹ ſupponit paritatē exceptis illis in q̄b⁹ ſit cōparatio. ⁊ h cōparat̄ ege ſtio nigra cū multis coloꝛib⁹ egeſtiōi nigre vni⁹ coloꝛis: iō puto intelligi paritatē in q̄ītitate eius ꝙ egredit̄ in vtraq3. ¶ Hāc aūt paritatē ponēdo ēt vr̄ mihi vā ɔclo loquendo de ſif veniētib⁹ ⁊ an̄ digōnē. Nā q2 digeſtio cū eſt multoꝛū coloꝝ: iō ptes eius nō fuerūt ita cōmixte q̄n q̄libet eaꝝ p pria nocumēta iferret nec ex illis ita vnū agēs ſtimulās cō ſtituebat̄ q̄n poſſet nā ɔ̄ vna3 māᵐ irritari ea non irritata ɔ̄ alia3. Et ideo ſi nā irritat̄ vt an̄ digeſtionē cogat̄ expelle/ re talem humoꝛē ſeq̄t ꝙ q̄libet illoꝝ peccat multū ⁊ mul/ tu3 aggrauat virtutē. Et iō ſi nā expellit gratia exēpli. 3. 8. de mā nigra ⁊ quatuoꝛ de citrina ſignificat̄ ꝙ ta3 de nigra q̄3 de citrina ita multū eſt ⁊ tante malicie eſt vtraq3 illaru3 per ſe ꝙ virtus eius nocumentū nō potēs tolerare mouet̄ ſinthomatice ad expellēdā. Et iō eſt deterius ꝙ ſi ſolam ni gram hoc mō ſignificaremus ibi eſſe. ¶ Et ſi dicat̄ min⁹ ex pellit de nigra q̄3 ſi pura nigra expelleret̄. ergo minoꝛ ſigni ficat̄ eius quātitas. Negat̄ ɔn̄a. Na3 minoꝛ quātitas egrē diens ɔiuncta cū alio coloꝛe ſignificat virtutē grauari ⁊ di uerti ab opatione ab alio humoꝛe ⁊ minus poſſe alijs parti bus de nigro expellere etia3 ſi quantitas de illo in coꝛpoꝛe inueniatur. Tu vero hunc modu3 cōſidera. ¶ Ex quo p3 etiam concluſionis apud intelligentes verificatio.

¶ **Cū farmaco.** Cōclo p̄ huius 2ª partis eſt iſta. Egeſtio nes egredi nigras eſt melius cū farmaco q̄3 ſponte venire. ɔcluſio pꝛobat̄: q2 hoc nō ſignificat tantā maliciā māe que euacuat̄. igitur ⁊c. aſſumptū p3. q2 māᵐ nō ſtimulātē pōt farmacia educere. ⁊ q2 etiā talis mā non ſemp tn̄ eſt mala vt virtus ſinthomatice eam expellat.

Hic queritur vtrū intelligat de egeſtiōib⁹ nigris qualis ſanguis de q̄b⁹ ſupꝛa dictū eſt ꝙ ſic vr̄ de mō loquēdi hypo. Nā dicit cū farmaco vō melius ⁊ nihil aliud addit. ergo refert̄ ad p̄cedentē. ¶ Q̄

nō arguit: q̄r farmacū nō h̄z tales mās educere cū fin: sanguinee: vt pz supra. ¶ Hic rñdet duob⁹ modis. vno mō φ h̄ solū itelligit nigras vt melācolicas ⁊ istas meli⁹ est egredi cū farmaco q̄z nigras q̄lis sanguis. 2° mō pōt ēt intelligi de eisdē h̄z spēm dicēdo φ farmacū pōt talē mām educere aut efrenitādo aut ēt ꝓpterea φ ꝓprietas respicit melācolicū hūorē ⁊ aliū melicū nō iueniēs nisi sanguinē mixtuz: ita educit eo mō q̊ dixi i pticula 2ª. illo apho. sana hñtes corpa.
3° ¶ Nō 3° φ hic intelligit melius abusiue: q̄r minus maluz.

¶ Et quanto ꝯ̊ 2ª 2ᵉ ptis aphorismi est istā. Nō opz si plurimi colores egrediunt cū egestiōe nigra cū farmaco h̄ esse peius q̄z si simplex egrediat. ¶ Ista ꝯ̊ ꝓbat q̄r nō opz ex h̄ significari amplius dñiuz maloꝝ humoꝝ q̄z si solus niger egrederet. g̊ ⁊c. ꝯña ⁊ assumptū stati declarabit. ¶ Circa hūc locū ꝯsidera φ q̄dā ponūt ꝯ̊nē alio mō. s. quāto multitudo coloꝝ māeꝝ euacuataꝝ vi farmaci est amplior tanto ē min⁹ malū. ꝓbat. h̄ talis mltitudo sigñat cōplemētū mūdificatiōis corpis. g̊ ⁊c. v̊ificat āt h̄ 2° mō q̄r itelligūt qñ isti colores mlti appent successiue nō sil: ⁊ tūc sigñant nām cōplete malā mām eduxisse. ¶ Sz exponēdo mō meo nō dico φ nec̄io fit meli⁹. Cōstat. n. φ mltis eductis qñq̧ sigñat maior corpis ipuritas vt si cū hac multitudine adsunt leuitas ⁊ bona tolerātia: qñq̧ aūt sigñat vt isti dicūt veꝝ cōplemētū purgatiōis. ¶ Sz ego dico h̄ nō esse nec̄io deteri⁹ signū q̄z si pura nigra educat. nā lz isti hūores educant nō tñ sigñat eos esse ita mltos ⁊ malos vt sigñat qñ spōte venit añ digestionē: ⁊ pz φ h̄ nō cadit illa rō quā ibi dixi in q̄ōne 2ª hui⁹ aphorismi. ¶ Et colligit hui⁹ snīa 4ª 3ᵗ. tracta. 4° ca° 2° ⁊. 10. Almā. ⁊ 7° ꝯtinētis. ca° 3°. ¶ Cōmēti Gal. expō.

Nigras egestiones. Gal. in isto cōmento p̄ exponit pmā ꝯ̊nē. 2° tres alias. ibi 2ª in fine (Cū accepta) p̄ª in tres. p̄ expōit dictiōes aphorismi. 2° ponit ꝯdōnē reqsitā ad v̊itatē ꝯ̊nis. 3° obijcit ⁊ soluit ꝯ̈ hypo. 2ª ps icipit ibi (Nos aūt) 3ª ibi (Q̄ꝫ tñ hyp.) Pria oñdit de qb⁹ nigris itēdit dādo eoꝝ cāz ⁊ q̄re dixit q̄lis sanguis. ibi 2ª (Qualis sanguis) ¶ De p̄ª dicit φ egestiones nigras itelligit hyp. mō antiquoꝝ nō spēs colere nigre s. genite p viā adustiōis q̄r iste egestiōes nigre nōdū hñt illā acredinē quā hñt colere nigre. Sed st̄ egestiōes ad mo^m fecis grossi vini rubei q̄ cū diu seruant ⁊ adurunt ex eis gñat cholā ⁊ assignādo cām dicit: φ splen mūdificat sanguinē illum nālr trahēdo ⁊ nutriēdo se ex eo quo ad ptē meliorē ⁊ residuū trāsmittit ad stō^m cū fecib⁹ expellendū. Et iō qñ ex aliq̄ cā splē nō mūdificat epar de hō grossicie ⁊ epar mltas tales retineat: tūc qñ epar pp defectuz nō pōt istas retinere ampli⁹: tūc iste exeūt cū egestiōib⁹ q̄s Hyp. h̄ dixit nigras. ¶ Et tu ex h̄ collige p̄ φ mā taliū egestionū est sanguis saltem a dñio: ⁊ solue si ex isto dicat φ intelligat istas nigras egestiōes accidere sine adustiōe sanguis aut ifrigidatiōe vt sup̄ in apho. Nā nō q̄litercūq̧ deficiēte mūdificatione splenis fiūt iste egestiōes. QVALIS SANGVIS. Fac̄ q̄ō dcm̄ est ⁊ diuidit i duas. Nā p̄ facit h̄. 2° remouet vnā falsaz opinionē circa mo^m gnōnis istaꝝ. ibi 2ª (Qui. n.) dic̄ p̄ φ dixit q̄lis sanguis ad declarādū φ iste egestiōes st̄ q̄si sanguis nigrescēs. QVI ENIM. Hic fac̄ φ dixit attēdēs φ illi q dñt hūc sanguinē fieri nigrū pp morā in itestinis male cogitāt: nā q̄r sanguis pauco tpe in itestino morat. iō i tā pauco tpe nō denigrat ex rubedine v̊a sanguis pmutat⁹ q̄r in stō^a nō tā cito mutat ⁊ h̄ voluit dicere cū dixit. ipole. n. est egestionē mō eē nigrā ⁊ mō. i. statim aut esse rubeā: q̄r ista egestio nō sic pmutat in notabili tpe quāto magis in pūo quo est in intestinis. NOS AVTEM. Ponit ꝯdōnē reqsitā dicēs φ in q̄dā pestilētia vidit multos cū illa egestiōe ⁊ nō plures fuerunt mortui q̄z liberati: q̄r illi qb⁹ in statu ille egestiōes apparuerūt st̄ liberati sz qbus appuerūt añ statū st̄ mortui ꝯ in saluādis aūt in pn°: aut appuerūt citrinissime aut rubicūde pp epatis calitatē. Sz qñ i statu iste egrediunt sigñant putrefactionē ⁊ nimiā itēsionē: sz q̄r est cū victoria v̊tutis liberant: sz isti a pn° appētes st̄ mortales ⁊ male cū sigñent magnā epatis passionē. Cū aūt appent post statū aliqñ st̄ bōe q̄r sigñant nāz posse hūoribus p̄ualere ⁊ eos posse a corpe pellere. QVOD TAMEN HYPO. Arguit ꝯ̈ hypo. ⁊ soluit trib⁹ modis arg^m est q̄r hyp. nō distixit h̄ de appētib⁹ in pn° vel statu q̄ō debuit facere. Rñsio p̄ª est φ dz itelligi p̊ ex mltotiēs dcis: q̄r sepe dcm̄ est nāz nō posse bonā euōnē añ statū facere. 2ª solō φ h̄ p̄t itelligi ex apho. seq̄nte: vbi dicit: egritudinib⁹ qbuscūq̧ icipiētib⁹ ita φ h̄ ad ambos apho. pticipat. 3ª solō φ ipse dedit h̄ itelligi p h̄ q̄ō dixit sponte venietis. Nā illō totū v̄r sigñare egritudinē pseuerāter venientem ⁊ nō ad modū crisis. ¶ Et nō φ h̄ trāslatio ꝯstātini facit vim supra verbuz spōte sed trāslatio burgundionis sup verbū veniētes ⁊ forte hoc totū spōte veniētis ita in greco significat. CVM ACCEPTA. Ista ps 2ª est manifesta per se ⁊ ex dictis circa aphorismū. ¶ Apho. XXII.

Egritudinibus quibuscunq̧ incipientibus / si fel nigrum / aut sursuz: aut deorsum exierit: mortale.

¶ In quocunq̧ morbo incipiente: si attrabilis: vel supra: vel infra exierit: letale est.

¶ Morbis quibuslibet incipientibus: si attrabilis: vel supra: vel infra exierit: letale.

¶ Conclusio. in quarūlibet egritudinū in pncipio fel nigrū sursum aut deorsum egrediens est signū mortale ꝓbat: q̄r significat abūdantiā valde maligne māei cui virtus dñari non poterit. igit ⁊c. statim patebit assumptuz. Concordia aphoris. huius est sicut precedens. ¶ Nota igit primo hic mentionē esse de egritudinibus a cholera nigra pendentibus. Nā staret φ in declinatione egritudinis a cholera nigra pēdētis esset pncipiū alterius egritudinis in quo q̄zuis egrederet fel nigrū a corpore: non esset mortale signum. ¶ Nota 2° φ hic dñr egritudines incipe: qñ sunt in suo pn° vl̄ quo ad materiei digestionē. ¶ Nota 3° φ hoc nōmē fel qñq̧ sumit ꝓprie pro cholera nāli in chisti fellis genita: pp vtilitatē ⁊ necessitatē positas. p̄ª primi. ca°. de humoribus. 2ª sumit p chisti in qua ista ꝯtinet 3° sumit p cōi ad choleraz rubeā dictā ⁊ oēm aliū humorē siccū a dñio p adustionem genitū. ⁊ hoc mō sumit hic. ¶ Nota 4° φ hoc nomen fel nigrū dr̄ tm̄ de melā adusta genita p adustionē colere rubee: aut melē grosse: aut melē subtilis: ⁊ ista etiā dr̄ cholera nigra. ¶ Nota 5° φ ista nigra cholera est inter humores quasi pessima vt patet prima primi. loco allegato: ⁊ iō si in pn° morbi emittat a nā est signū φ plurimū abūdat anteq̄z nā in expellendo expectaret digestionē: modo hoc nō facit ꝓpter fortē lesionez. Cum aūt talis humor ita abūdat virtus necessario succūbet. ¶ Nota 6° φ opz istas egestiones pseueranter apparere ex quo apparet aphorismi verificatio. ¶ Ultimo nota φ fel nigruz cōiter p quatuor loca solet emitti. aut p anū: aut mingēdo: aut vomitu: aut sputo: ⁊ p quēcūq̧ hoꝝ egrediat ante digestionē est signū mortale: q̄r significat vehemēs incendiū: aut in mēbris nālibus aut in spūalibus: ⁊ q̄r significat talis ita māe maligne dñiū magnum ⁊ ꝯtingit φ iste exitus sit malus per viam signi ⁊ per viam cause. ¶ Cōmenti Gal. expositio.

In aphorismo. Cōmentū pñs diuiditur in duas ptes. Prio ponit habitudinē istius aphorismi ad p̄cedentes ponēdo intētionē suā. 2° verificat aphm p cām. ibi (Dum inquā) De prima pz q̄d dicat. DVM INQVAM. Uerificat ⁊ diuidit in. 4. primo ponit p̄ambulū. 2° ꝯfirmat auc̄te hyp. i alio li. 3° oñdit q̄d significans mali

cant mali humores post signa digestionis expulsi. 4° dat ve ram aphi sniam ꝛ cām veritatis. ibi 2ª (Sicut hypo. in pª) ibi 3ª (Si aūt post (ibi 4ª (Si vero econtra) ℭ De prima di cit ꝙ nulla purgatio quā facit nā in morbi initio est ꝫm cur sum nāe: imo sunt accidētales ꝑꝑ qualitatē māeꝝ dn̄antiuz in morbo q̄ v̄tutes ita stimulāt vt relicto ordine suo exorbi tando expellat an̄ digestionē. Et rō ad h̄ est: q2 purgationē ordinatā a nā factā dz p̄cedere digestio ꝛ separatio nociti ui a iuuatiuo. Modo ipossibile ē nām talē suū cursuz serua re: cū maxie grauat a morbo: ꝛ nihil de mā ē digestū. Et tu hoc cōsidera vtrū in p̄nº maxie grauet a morbo. ꝛ vtrū pos sit fieri eūatio ꝫm cursum nālē: qn̄ aliqd ꝛ nō tota mā est di gesta. SICVT HYPO. In hac parte cōfirmat dictum au ctoritate hypo. cōcludens ꝙ hoc vult dicere hypo. s. ꝙ il lud fel nigrū exiens an̄ digōne est signū mortale ꝛ malū cū fiat ista eūatio ante signa digōnis. SI AVTEM. Facit qđ dictū est qđ di. ꝙ ista egestio ꝛ aliorū humoꝝ expulsio post signa digōnis est bonū signū significans nām corpus mun dificare a malis humorib⁹. SI VERO ECONTRA. Facit quod dictū est di. ꝙ siue colera nigra siue qcūq3 alius hūor exeat ante signa digōnis est malum signū: immo pessimuz: ꝓpter causam dictā. ꝛ per ꝯn̄s ēt pessimū si exeant in initio morbi cū in eo digestio facta esse non possit.

ℭ Aphorismus. XXIII.

Quibuscūq3 ex egritudinib⁹ acutis: aut multi tēporis: aut abortib⁹: aut aliter extenuatis: si fel nigrū exierit: aut q̄lis sanguis niger: sequenti die morietur.

Theo. ℭ Quicūq3 ex morbis acutis: aut diuturnis: aut vulnerib⁹: aut alio quouis mō extenuati: atram bilē sanguini atro similem emiserint: postridie moriuntur.

Leoni. ℭ Quibuscūq3 ex morbis acutis: aut diuturnis: vel ex vulnerib⁹: siue quouis alio modo extenua tis: nigrabilis: siue vti sanguis niger de subter exierit: postridie moriuntur.

ℭ Conclusio aphorismi est ista. Quicūq3 extenuati ex acuta egritudine aut cronica aut aborsu aut quomodolib3 aliter emittunt fel nigrū sursum aut deorsum aut egestionē nigrā q̄lis sanguis sequēti die moriunt. ꝓbat: q2 in talib⁹ est ma gna abūdantia pessimi hūoris cū multa debilitate v̄tutis. ergo ꝛc̄. Assumptū aūt quo ad p̄mā ptē pz ex dictis. ꝛ quo ad scđam pz: q2 sunt valde extenuati. ℭ Circa aphorismuz

Nōp nota ipsuz de oibus verificari valde debilitatis. ꝛ iō vt oēs modos cōprehēdat dixit. ex acutis egritudinib⁹ aut multi tēporis ꝛc̄. ℭ Nota 2° ꝙ ēt in aborsu cōtingit sepe v̄tutem

2° multuz debilitari plusq̄3 in partu nāli: vt. 21. tertij. tracta. 2° caº. de aborsu. ꝛ q2 dolores cōiter sunt maiores ꝛ q2 etiā di ruptio ligamentoꝝ est difficilior. Et ideo magis matrix de bilitat. ꝛ iō ēt sepe post contingit malos humores adustos pelli. vt igit h̄ notaret de aborsibus specialiter dixit hypo. ℭ Nota 3° ꝙ per extenuationē hic valde magnā manifeste

3° significamus v̄tutis debilitatē. ꝛ q2 ꝯclo maxime verificat vbi v̄tus est debilis: iō extenuationē noiauit hypo. ℭ 4° no

4° ta ꝙ hoc intelligit vbi isti hūores egrediant ante digōnem ꝛ perseuerāter. hoc. n. mō debēt limitari ad malum signifi candū. ℭ 5° nota ꝙ per sequēti die qdā intelligūt cretico in

5° quo pugna excitat. qdā imediate sequētē. qdā tēpus valde breue. ꝛ pz tūc causa aphi verificans: q2 virtus ita ꝓstrata ipressionē mali hūoris non pluri tēpore pōt tolerare ꝛ simi lē sniam habetis. 16. tertij. de fluxu ventris oium modorū. ꝛ. 17. cōtinentis etiam de egestione.

ℭ Cōmentū Sal. expositio.

Atendit. In hoc apho Sal. p̄ ponit in tentionē hypo. 2° dat cām. 3° ponit dr̄iaz iter egestionē sic̄ sanguis ꝛ sangui neā ꝛ fel nigrum. 2ª incipit ibi (Nā. n. deficit) 3ª ibi (Mōstrauit aūt) ℭ De p̄ma dicit. ꝙ pz ꝛ ꝑ sequentē diē itelligit creticā: vn̄ pz isti⁹ aphi significationez eē limitatiorē q̄3 in p̄cedēti: q2 limitat diē: ꝛ h̄ ꝑꝑ v̄tutis de bilitatē. Nā. n. deficit. dicit hic cāz dicti eē q2 nā deficit: ꝛ iō nō valet digerere: ꝛ separe: ꝛ purgare: ꝛ maxie istos hos hu mores q sūt valde maligni. Et iō nece ē ꝙ isti hūores p̄uale ant: ꝛ ꝙ mors nō diu moret an̄q̄3 veniat quēadmodū aliqn̄ in alijs morbis morit. MONSTRAVIT AVTEM. Dicit ꝙ egestio nigra sicut sanguis differt a sanguie: q2 ista expel litur coagulata aut colore: aut frigore: s3 sanguis nō est coa gulatus differt āt a colera nigra: ꝛ p̄cipue subtili: q2 colera nigra nō est coagulata: ꝛ est nigra lucida pungitiua: ꝛ ꝓie cta in terra bullit sicut acetū: s3 egestio nigra sicut sanguis nullū habet horū.

ℭ Aphorismus. XXIIII.

Dissinteria: si a felle nigro inceperit: mortale.

Theo. ℭ Difficultas intestinorū: si ab atra bile incepit: letalis est.

Leoni. ℭ Difficultas intestinorum: si ab atra bile ince perit: letalis est.

ℭ Cōclo aphi est ista. disinteria icipiēs a colera nigra ē mor tale: ꝓbat: q2 ipsa hz cācrū vlceratū in itestinis: ille aūt est mortalis. g̊ ꝛc̄. Assūptū declarabit statiz: ꝛ silis snia colligi tur. 16. tertij. caº de fluxu vētris oiuz modoꝝ. ℭ Circa apho A

rismū nota p̄ ꝙ disinteria absolute ꝓlato vocabulo iportat Nōp. fluxū cū excoriatiōe vel vlcere itestinoꝝ: vn̄ dr̄ a dis qđ est dimissio vel sepatio ꝛ enteriū qđ est itestinū: q2 itestini diui sio. vt ysidor⁹ 6° ethimologiaꝝ. S3 qn̄q3 dr̄ disinteria epati ca illa in q̄ est exit⁹ sanguis ꝑꝑ epatis defectuz. ēt si nulla sit itestinoꝝ excoriatio: vt sumit ex aliabate. 9° theorice dispō nis regalis. caº de signis passionū itestinoꝝ cū dixit. disinte ria epatica sanguis ē egestio pura cui nō admiscet egestio. Nomē g̊ disinterie hic positū iportat fluxū ꝑꝑ excoriationē B

vel vlcera itestinoꝝ factū. ℭ Nō 2° disinteriā qn̄q3 ꝯtingere 2°

a cā p̄mitiua vt farmaco excoriatiuo: vel cibo: qn̄q3 v̄o a cā itrinseca: vt hūore: ꝛ ꝓuenientis a cā itrinseca q̄dā ꝓpter ꝓ priū intestinoꝝ nocumētū: q̄dā v̄o p̄ncipalr ꝓpter nocumē tum alterius mēbri: puta epatis vel splenis: vel cerebri ꝛc̄. hic loqmur potissime de illa que est ꝑ ꝓprium nocumentū C

intestinorum. ℭ Nota 3° ꝙ mā vlcerū in intestinis qn̄q3 est 3°

colera: qn̄q3 melia qn̄q3 flegma salsum. Cum aūt est melia adusta vlcera illa sunt cancerosa: cū sint de cōsimili mā cuz cancro: ꝛ q2 in vlcere necessario est pus: iō sunt sicut cancri D

putrefacti. ℭ 4° nota ꝙ cancer ēt in mēbris exteriorib⁹ est 4°

difficillime cure vt hz videri. 3° q̄rti. q2 h̄ mā corrūpit mem bri appropriati cōplōnē. ꝛ mortificat: ꝛ iō in intestinis exi stēs cū mēbra sint satis nobilia ꝛ medicina ibi applicari nō possit. ꝛ si applicet permanere applicate nō val3 ꝓpter trā situ supfluitatū: iō multo minus est curabilis. ꝛ hac de cau sa ista vlcera sunt mortalia. ℭ Ex qb⁹ sequunt plura. p̄mū ꝙ disinteria a felle nigro. est deterior q̄3 disinteria a colera rubea. nā q̄3uis rubea sit calidior. tn̄ per eius penetrationē in mēbra nō ita corrūpitur illoꝝ nālis cōplexio sicut per pe netrationē colere nigre. ℭ 2° sequit hāc nigrā colerā q̄ p̄n cipaliter merito nocumēti intestinoꝝ facit fluxū diu mansis se in intestinis. nā nō subito vlcerat: nec subito illa putrefa cit. ℭ Seqtur 3° ꝙ disinteria spleneticis supueniēs non est de ista mā vel manerie. nā ipsa est ꝓpter transitū māe melā colice per intestina merito cuius excoriant. sed tn̄ hic flux⁹ non est principaliter ꝓpter nocumētū intestinoꝝ. ꝛ ideo dr̄ infra particula sexta. spleneticis disinteria superueniēs sol

usit egritudinē. ℭ Cōmenti Gal'. expositio.

Plurima disinteria Gal'. in cōmēto dat plurimos modos aduentus disinterie. 2° ponit sniaꝫ aphorismi. 3° v̄ificat p cām. ibi 2ª (Sed si fit) ibi 3ª (Qꝛ si cancer.) ℭ De pma dicit ꝙ plurima disinteria fit ab hūorib⁹ colericis transeūtib⁹ p intestina: naꝗ hūores dicta itestina suo acumie vlcerāt. sꝫ tñ ab egritudine multi euadūt. ℭ De scda dicit ꝙ si sint illa vlcera de colera nigra ipossibile est ꝙ succedat sanitas: qꝛ illa vlceratio nō differt a cancro vlcerato. ℭ De 3° dicit ꝙ si cancer in locis exteriorib⁹ non pōt curari nisi cū difficultate q̄to magis nascēs in iterioꝛib⁹. nā ibi nō pñt apponi medicie ⁊ ita dato ꝙ ibi possent apponi: tñ nō possunt figi: cū p illā viam necessario trāseāt superfluitates. ℭ Aphorismus. XXV.

Sanguis sursuꝫ qdē: q̄liscūꝗ: malū: deorsuꝫ vero si niger exierit: bonum.

ℭ Sanguis supra emissus: q̄licunꝗ est: malus est: infra aūt: bonus est.

Theo. ℭ Sanguis quidem supra qualiscūꝗ fuerit: malus: infra autem: bonus est.

Leoni.

ℭ In hoc apho. ponunt̄ due ꝯnes. ibi 2ª (Deorsuꝫ vō.) Pria est. sanguis q̄liscūꝗ egrediēs ab oꝛe est malū signū. pbat̄. qꝛ significat lesionē in supioꝛib⁹ aut ipm nō egredi per loca ꝯueniētia ⁊ expulsioni deputata. ꝙ ⁊c̄. assumptū statim patebit. ℭ Primo ꝙ nota hic ꝙ hic sanguis sumit̄ p massa sanguinea q̄tuoꝛ humoꝝ. ℭ Nō 2° ꝙ supius pōt sanguis exire aut p nares aut p os. hic maxie loqmur de egritudine egrediente p os. ⁊ iō in ꝯclone dixit p os: ⁊ nō sursum. nā de sanguine nariū fortassis aliud esset dicēdum. ℭ Nota 3° ꝙ per os sanguis egredi pōt multus ⁊ paucus grossus ⁊ subtilis calidus ⁊ fridus: ⁊ in sūma laudabilis in q̄litate aut inlaudabilis. exēpla satis patēt: de oib⁹ tñ est apho ⁊ p̄cipue cū est multus. ℭ Nō 4° ꝙ sanguis ab oꝛe egrediēs aut est cū sputo. ⁊ est tūc de partib⁹ oꝛis ⁊ lingue aut cū rascatione ⁊ tūc de gutture vel vua ⁊ epigloti aut cū tussi: ⁊ tūc egredit̄ de canna pulmonis pectore vel pulmone aut cū vomitu. ⁊ tūc egredit̄ de meri stomaco epate vel ptibus vicinis. ⁊ sumit̄ hec distictio a mesue in suo de approꝓatis. ca° de exitu sanguinis ab oꝛe ⁊ videte p vos ibi. ⁊. 20. tertij signa distincta. ℭ Nota qnto ꝙ sanguinē in multa quātitate non emittimus p os nisi aut pp aptionē vene in pectore vel pulmōe ⁊ tunc significat lesionē magnā: aut a stomaco vel epate. ⁊ hoc idē non est nisi multū stimulata v̄tute ad expellendum pp maliciā sanguinis vel hūoꝛis secū cōmixti. ⁊ ideo ēt malum significat. ⁊ sic pꝫ aphoꝛismi v̄ificatio. Qꝛ si obijceret̄ sanguis sputū in pleuresi est signū bonuꝫ ista sniam affir. pª pticula ex p⁹ a ptibus si sputū ꝯtinuo appeat sub rubrū dicitur ad hoc nō est signum bonū: imo malū vide. 20. tertij. ℭ Nō 6° talē sanguis exitū significare p̄sentē malā dispōnē ⁊ futurā bonā cuꝫ p modū crisis post signū digōnis appet. ⁊ iō absolute talis exitus sanguis appet bon⁹. ⁊ iō dicēduꝫ aut ꝯnē esse verā vt in pluribus: aut ꝙ dicat̄ malus alijs pa rib⁹ respectu exit⁹ p emoroydas de quo statiꝫ in alia ꝯne loquit̄. ⁊ hoc. qꝛ exitus ille est p loca min⁹ ꝯueniētia. aut tertio dici pōt ꝙ intelligit̄ ante digōnis signa. nā vt dixi in illo apho. egōnes nigre: sanguis p emoroydas egrediēs añ signa digōnis nō est ita malū signū sicut egrediētes res alias per alias vias. qꝛ nō est necessariū ad illā expulsionē multū esse conatū v̄tutis. ⁊ ideo nō est absolute malus.

ℭ Deorsuꝫ vero. Scda ꝯ est. ista sanguis egrediēs deorsuꝫ ⁊ niger est bonū signū. ꝑpterea: qꝛ significat potētiā virtutis ⁊ corpis mūdificationē. ꝙ ⁊c̄. ℭ Nota p̄ sanguinē deorsum posse egredi aut p vrinā aut p secessuꝫ aut p mēstrua aut per apertionē venaꝝ emoroidaliū: maxie aūt intelligimus de 4° mō. qꝛ sanguis egrediēs deorsuꝫ per apertionē venaꝝ emoroydaliū qñ egredit̄ niger est bonū signū: quia significat id qd dictū est. ℭ De menstruali etiā posset verificari. ℭ Nota scdo emoroydales venas esse qnꝗ q̄ ad ani terminant̄: ad quas nāliter v̄tus corpis regitiua trāsmittit sanguinē melicum ⁊ in corpore abundātē nō per modū sinthomatis: ēt si nō p̄cessit morb⁹. ⁊ ille sanguis aperto orificio alicuius illaꝝ venaꝝ egredit̄: ⁊ egressio est vtilis q̄a preseruat tale corp⁹ ab egritudinib⁹ melicis: vt dicem⁹ infra in illo apho. emoroydas sanari. ⁊ pꝫ ꝙ sitis sanguinis exitus p viā aliā ante signa digōnis est malus. qꝛ significaret tantā esse lesionē vt nā cogeret̄ sinthomatice opari. sed per hanc viā nō est ita. nec ēt per mēstrua. ℭ Ex quo pꝫ ꝙ hic exitus ⁊ si significat p̄ns peccatū talis hūoꝛis: tñ pp sanitatē quā significat dꝫ poti⁹ absolute dici bonus per viā signi ⁊ p viā cause. ℭ Nota 3° ꝙ qñꝗ per emoroydas egrediens est malus vbi superfluat. ⁊ fiat multus subito vt dicitur in cōmēto. ⁊ ideo intelligat̄. illa ꝯclō. vt in pluribus.

ℭ Cōmenti Gal'. expositio.

In alio aphorismo ⁊c̄. Gal'. in cōmento p cōtinuat apho. scdo docet qd itelligat p sursuꝫ ⁊ infert sniam p̄me ꝯclōnis. tertio docet qd intelligat per deorsuꝫ ⁊ infert sniam scde ꝯnis repetendo etiā primā. quarto mouet instantiā ⁊ soluit. ibi 2ª (Ubi cuꝫ.) ibi 3ª. (De posteriori.) ibi quarta. (Sed h pōt.) ℭ De pª pꝫ. ℭ De scda dicit ꝙ p sursuꝫ itelligit os ⁊ nō nares: qꝛ p nares sanguis qñꝗ egrediēs est bon⁹. sentētia igit̄ est ac si dicat. qualiscūꝗ sanguis vt spissus vel subtilis spumosus niger siue subrubeus purpureus vel aquosus p os egrediēs est malus. ℭ De 3ª parte dicit ꝙ sanguis egrediens p posterioꝛa si fuerit multus ⁊ quasi fluxus nō est laudabilis. ⁊ iō si laudabilis dꝫ esse p posterioꝛa egrediēs opꝫ ꝙ paulatim fit ⁊ paucus ⁊ ꝙ ad nigredinē vertatur cū moratur: si vero declinauerit ad intestina erit malus. ex quo intelligit̄ ꝙ loquit̄ de egrediēte per emoroydas. ℭ De quarta parte obijcit di. ꝙ qs posset dicere ꝯtra supradictū ꝙ egestiones nigre sunt male: ⁊ hic dicere ꝙ sanguis niger est bonus deoꝛsum egrediēs. ℭ Respondet ꝙ ibi dixit de illo qui per intestina transit. hic aūt loquit̄ de illo qui ex venarum oꝛificijs egredit̄. s. q̄ sunt in ano: de quo dixit in prima particula epidimiaꝝ: qd est manifeste curatiuū: qꝛ incidentes meliam optime curant̄ si sanguis effluat p emoroydas ⁊ etiā si spectes ad hūc moꝛbū. hic exitus p emoroydas nō pmittit cadere in moꝛbū. ⁊ iō hypo. intellexit ꝙ sanguis ab oꝛe egrediēs semp est malus. semper. n. significat aliquam egritudinē: sꝫ si egrediat̄ p emoroydas niger est bonus. ⁊ si natura illius corpis multaꝫ quātitatē talis sanguinis habuerit. ℭ Alia littera hꝫ ꝙ si nō opoꝛtet naturā assuefieri cū vtrūꝗ sit molestū si plus q̄ꝫ opꝫ vel si min⁹ exeat. ⁊ tunc est sententia clara ꝙ si in corpore talis in quo talis sanguis abundat ⁊ non egrediatur per emoroydas opꝫ ꝙ permittamus nāꝫ ad huius sanguinis emissionē assuefieri. ⁊ tñ ꝙ nō multū violēter: qꝛ in tali corpore vtrūꝗ est malū: s. nimium emitti ⁊ omnino retineri.

Theo.

Leoni.

ℭ Aphorismus. XXVI.

Nigre egōnes: si a disinteria habito: vt intestinoꝝ carnes egerant̄: moꝛtale.

ℭ Si ex difficultate intestinoꝛū laborantī: caruncule exeunt: letale est.

ℭ A difficultate intestinoꝛuꝫ habito: si velut caruncule exeant: letale est.

ℭ Cōclusio aphorismi est ista. Si patiens disinteriatus egerat quasi carnes intestinoꝝ est signū moꝛtale. pbatur. qꝛ significat vulnus magnū in intestinis vt amplius curari non […]

ymelig ¶ & imealti citig pereunt vt i apho
cano, z 8 sibe git pp magnaz intestinoz
dissolutionez qz intestinoz ... nō ...
dat vere vt 8 apho cano 18

A possit. ḡ morb⁹ necario est mortalis: ꝛ hūs snia sumit 6ᵃ ter
lō p. tij. ca° de fluxu ventris oium modoꝝ. ¶ Nota p̄ ꝙ illi q̄ di
cunt habiti a disinteria q̄ fortiter patiunt pp disinteriā. ꝛ ē
2° modus loq̄ndi cōis. ¶ Nota 2° in itestinis inueniri pingue
dinē q̄ dr̄ mucillago intestinoꝝ. ꝛ illa est in sup̄ficie itestino
rū interiori nō imaginādo vt qdā ꝙ ista sit pinguedo super
posita sup̄ficiei ex p̄te interiori sicut supponit in itestinis ex
p̄te exteriori. nā illa ipediret exitū fecū. sed est p̄mixta cū in
testinoꝝ subā inter vilū ꝛ vilū: ꝛ maxie in p̄te sup̄ficiei vici/
na. vñ anothomia ostēdit ꝙ iterior pars intestini est polita
nō habēs talē rē visibilē separatā sibi inherētē. scōa ps est pel
licula subtilis valde iterior. 3ᵃ est grossa pars q̄ caro vocat
3° itestini. ¶ Nō 3° ꝙ egeri carnes aut velut carnes a diuersis
diuersimode exponit. qdā. n. intelligūt ꝙ qñ egredit id qd
est de tali carnosa subā idē mortale siue in magis frustris si
ue in puis emittat. qdā aūt dicūt mentē hypo. ꝙ si emittat
per vlcera aliqd notabilis quātitatis sicut carnis frusta qd
est signū mortale. ꝛ ꝙ h̄ sit intētio hypo. ꝛ puto h̄ 2ᵐ esse ve
rū. nā intestina cōponunt ex duab⁹ tunicis vilos rotundos
habētib⁹. ꝛ illi sunt carnes itestinoꝝ. ꝛ iō qñ pellicule exe/
unt ēt aliqd de carne egredit. ꝛ tñ non est mortale: sed si fru
stū notabile egredit semp op3 ꝙ sit mortale signū. ꝛ ad hūc
4° sensum exponit thadeus: ꝛ si p̄spiciat. ¶ Nota 4° ꝙ vlcus
tā magnū q̄3 paruū significatū ex frusto egrediēte nō pōt in
intestinis curari: maxime qꝛ ibi medicine applicari nō pos/
sunt. ꝛ ēt si applicent nō diu morant. ꝛ ideo debilitant ꝛ ca
dit v̄tus ꝛ moriunt. vt dicit Aui. 16. tertij. loco allegato.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Disinteria est ex vlceratis
Gal. in cōmēto p̄ distinguit grad⁹ disinterie. 2°
v̄ificat apho.ᵐ ibi 2ᵃ. (Cū igit.) ¶ De p̄ dicit ꝙ
disinteria est flux⁹ ex vlcere itestinoꝝ. ꝛ iō cū ta
lia sunt vt sola pinguedo cū fluxu emittat: tunc sunt in p̄n°:
qñ v̄o pellicule emittunt sunt ista vulnera in augmento. qñ
emittunt frusta carnis sunt in statu. ¶ Et nō hic ꝙ nō inten
dit istā esse p̄priā distinctionē tēpoꝝ morbi distincti. s3 ē di
stinctio graduū in malicia. nā si esset distinctio v̄a tēpoꝝ cū
nullus morb⁹ veniat ad salutē nisi trāseat p̄ q̄tuor t̄pa nulla
disinteria sanaret. nā veniret ad emittēdū carnes itestinoꝝ:
ꝛ tūc esset status. ꝛ tūc nulla esset curabilis: qd est falsum.
¶ De 2ᵃ dicit ꝙ cū veneris ad h̄ vt frusta carnis emittātur
tūc vlcera talia nō p̄nt curari: p̄pterea ꝙ itestina sunt mem
bra debilia: ꝛ medicine nō p̄nt apponi: ꝛ si apponantur nō
p̄manēt sup̄ loco in quo ponunt. ꝛ sic p3 verificatio aphi.

¶ Aphorismus. XXVII.

Quibuscūq3 in febrib⁹ sanguinis fluit
multitudo vndecūq3: in resumptioni
bus vētres his humectant.
Theo. ¶ Quib⁹ p̄ febres sanguis alicūde lar
ge exierit: ijs in recreatiōe alui hūide reddunt.
Leoni. ¶ Quib⁹ in febrib⁹ sanguinis fluxerit multitudo:
q̄cūq3 ex p̄te cū reficiunt: alui his humectātur.
¶ Cōclo aphi est ista. q̄buscūq3 hoib⁹ febriētib⁹ effluit mul
titudo sanguinis a quocūq3 loco fluxerit illis in resumptio
ne vēter humectat. p̄bat. in talib⁹ corp̄ib⁹ hora resumptio
nis v̄tus digestiua epatis stōi ꝛ totius corp̄is est debilis ꝛ
v̄tus attractiua epatis debilitat. ḡ plurime in ventre rema
nēt sup̄fluitates hūide indigeste. Et p̄ ɔñs vēter humectat:
Assūptū declarabit statim. Cōcordia colligit 3° cañ. fen. 5.
Nō p̄ ca° de fluxu sanguis narium. ¶ Nō igit p̄ ꝙ hypo. spāliter
locutus est de illis a q̄b⁹ multus effluit sanguis q̄ sunt febri
entes. ꝛ rō est: qꝛ maxie solet multus sanguis flux⁹ accide/
re. p̄pterea ꝙ est crisis multaꝝ febriū. ꝛ p̄pterea ꝙ sanguis
multus ebuliēs in eis calefactus magis ascēdit ad caput.

tñ ēt in nō febrientib⁹ verificat. ¶ Nota 2° sanguinē effluē/ 2°
te3 dici aut absolute. qꝛ est magna sanguis fluxibilitas aut
cōparatiōe ad sanguinē in corp̄e a quo egreditur remanen/
tē: ꝛ vtroq3 mō verificat. ¶ Tertio nō ꝙ siue sursu3 siue de 3°
orsu3 exeat sanguis ex quocunq3 loco qñ est multus valde
vl'r oium mēbroꝝ corp̄is seq̄tur debilitas. Et iō hypo. vni/
uersal'r dixit vndecūq3. ¶ Nota 4° ꝙ li in resumptionibus 4°
dupl'r solet exponi. vno mō ꝙ corpore vtēte cibo multo b̄m
p̄portionē ad dissolōnē apto ad resumēdū. nā qñ nō mlto
cibo apto ad resumēdū vteret: nō op3 vētre3 humectari. 2°
mō in resumptionib⁹. i. cōualescētibus. nā isti cū ad cōuale
scentiā veniūt vtunt resumptiuo regimine. ꝛ iō tūc ventres
humectant. puto primū modū meliorē. ¶ Ex quo p3 nos
per istū aphorismū doceri ne post h⁹ fluxū subito multum
cibū demus: sed cibū paucū multi nutrimēti ꝛ facilis dige/
stionis. ¶ Nota 5° ꝙ multo euacuato sanguine multus ēt 5°
spūs euacuat: ꝛ plurimū remittit nālis calor ꝛ virtus dige
stiua stomaci ꝛ epatis debilitatur: ꝛ similiter attractiua. Et
ideo si multus cibus sumatur non digeritur. immo etiā nec
sua humiditas ad epar attrahit. ꝛ illud qd ad epar attrahi
tur nō cōuertit in bonū sanguinē. immo in humiditates fle
gmaticas ꝛ aquosas que aut retinent: ꝛ sic transmisse scōm
partem iuxta ventrē faciunt ipsu3 humidū: aut expellūtur
ad intestina ita vt emittant. Et dicit etiā ventrem humecta
ri. nā duobus modis pōt intelligi ventrem humectari vno
modo: qꝛ fiat fluidus quo ad ea que emittunt. Alio modo
qꝛ fiat humidus per presentia3 māei humide. ꝛ vtroq3 mō
pōt verificari. ¶ Cōmenti Gal. expositio.

Calor naturalis cū ex ¶ Istd cōmen/
tum verificat aphorismum per causam. ꝛc.

¶ Aphorismus. XXVIII.

Quibuscūq3 fellee egestiones sunt: sur
ditate superueniēte quiescūt: ꝛ quibus
cūq3 surditas: felleis egestionibus su
peruenientib⁹ quiescunt.
¶ Quibus deiectiones biliose exeunt: surditate Theo.
superueniēte finiunt: ꝛ q̄bus surditas p̄cesserit:
desinit si deiectiones sequuntur biliose.
¶ Quibus biliose deiectiones: superueniēte sur Leoni.
ditate: cessant: ꝛ quibus surditas: superuenien/
tibus biliosis deiectionibus: cessat.
¶ Aphorismus iste duas continet ɔclōnes. ibi 2ᵃ (Ex q̄bus
cūq3.) Prima ɔclo est ista. q̄buscunq3 corporib⁹ adsunt ege
stiones colerice sup̄ueniēte surditate ille egestiones q̄escūt.
p̄batur sic. ille materie colerice q̄ sunt cause illaru3 egestio
nū sup̄ueniente surditate diuertunt ab intestinis ꝛ mouent
ad loca sup̄iora. igitur tunc debent q̄escere ille egestiones.
ɔña nota. ꝛ assumptū statim declarabitur.
¶ Et quibuscūq3. Scōa ɔclusio aphorismi est ista. qui/
buscūq3 corporib⁹ inest surditas superuenientib⁹ eis felleis
egestionibus surditas illa quiescit. probat simili medio: qꝛ
felleis egestionib⁹ superuenientib⁹: mā diuertit a locis su/
periorib⁹ ad inferiora. ¶ Circa aphorismu3 nota. p̄mo per
felleas egestiones intelligēdas esse de colera nigra exitus.
¶ Nota scōo esse surditatē duplicē. quedā eni est mansiua B
ex causa organo auditus appropriata quedā aūt est ex mā
ad illa loca decurrente que tñ per talis materiei remotionē
remouet: ꝛ que mā nō plurimū est fixa. ꝛ de hac scōa intel
ligit in apho. vt dicit Gal. ¶ Nota tertio ꝙ licet surditas C
posset fieri ex flegmate melia ꝛ colera. tñ illa non mansiua
plurimū accidit ex colera. p̄mo: qꝛ colera est humor leuis.
scōo qꝛ aures nāliter recipiunt superfluitates colere rubee
capitis. tertio qꝛ colera est hūor mobilior. Et iō hypo. poti

us dixit de felleis egónib⁹ q̃z de alijs. ℂ Nota 4° q̄ cũ mã peccat colerica ita vt fiat fluxus vētris colericus mã tunc currit inferi⁹. s3 qñq3 nã mouet eã supius v̄sus caput: ⁊ tūc gescit ⁊ cessat eius motus v̄sus inferi⁹: q2 qñ ad caput mouet fit cóiter surditas: q2 de hac mã multũ instrumētis auditus cóicatur pp cãm dictã. Ideo surditas supueniēs significat hūc humoꝝ ascēsum tãq3 cãm ⁊ q2 p hunc ascēsu3 ꝓhibet fluxus. igit surditas supueniēs significat curamētũ fluxus. ℂ Nō 5° q̄ ille casus maxie ɔuenit in febriētib⁹ in qb⁹ maxie cóuenit nãm peccãtē mã; mouere pp nocumēti magnitudinē. Et ió in febrientib⁹ glosauit Gal'. esse itelligēdũ. ℂ Nota 6° q̄ simil'r in febre multa mã cóicata capiti colica fit surditas ⁊ cũ nã hãc mã3 ad itestina mouet remouet surditas: q2 cã euacuat ⁊ remouet a loco. ⁊ sic p3 cã scðam cóclusionē verificans. ℂ Ultimo nota etiã fluxu3 huiusmodi nó solũ superueniente surditate remoueri nec solũ per fluxũ hãc surditatē cessare. s3 multis alijs modis vt docet experientia. sed tñ hypo. hũc specialē modũ docere voluit. Ex qbus vtilitates in ꝓnosticãdo ⁊ h̄ apho. colligere potestis. ⁊ concordia sumit. q̃rta terti⁹. cap° de nocumentis auditus. ℂ Hic sunt alique difficultates: ꝑma: qa modica mã sufficit facere surditatē: ⁊ tñ fluxũ facit multa. igit l3 surditas accidit nó debet solui fluxus vētris. ℂ R̄ndetur: q2 illa pauca mã ad instrumēta auditus vadēs significat mã3 diuersam esse ad loca sursu3. ℂ Scðo dubitat qũo materia causans surditatē vadit ad intestina. ℂ Dicit q̄ descendit per venas que sunt in collo ⁊ transit per magnã venã ⁊ venit ad epar ⁊ ibi per meseraycas expellitur ad intestina.

ℂ Cómenti Gal'. expositio.

In hoc aphorismo ⁊c. Commētũ in duas diuidit ptes. In p' subintellecta vna distinctiõe docet de quo mēbro intēdit hypo. In scða v̄ificat apho. p cãm. ibi 2ª. (Colera. n.) Et ambe ptes ex dictis patēt.

ℂ Aphorismus. XXIX.

Quibuscũq3 in febrib⁹ sextanis existentib⁹ rigores fiunt: discriti sunt.

ℂ Quibuscũq3 febricitãtib⁹ die sexto rigores accidũt: ijs difficulter iudicat.

ℂ Quib⁹ in febribus sexto die rigores fiunt: difficile iudicium sequitur.

ℂ Cóclusio apho. est ista. qbuscunq3 corporib⁹ fiunt rigores dũ febres sunt sextane illi sunt discreti. ꝓbatur. isti rigores significãt crisim mortalē aut iperfectam: ergo ⁊c. ɔña satis est nota ⁊ assumptũ statim patebit. ℂ Circa apho. nota q̄ febres pñt dupliciter dici sextane. vno modo: q2 de sexto in sextũ inuadũt ⁊ hoc mó loquitur Aui. ꝑma q̃rti de fe. sextana. 2° mó dicũtur sextane febres: q2 in sexto die a suo initio. hoc mó d̄r hic: ⁊ ēst sensus q̄ in qbusdã febrib⁹ fiũt rigores die sexta: ille sunt discrete. ℂ Nota 2° q̄ rigoꝝ qda3 est añs febrē in p̄ncipio. s. paroxismi cui⁹ cause dicunt ꝑma q̃rti. c. de rigore. Et ego dixi. s̄. ⁊ illũ ēt si fit in die 6° nó op3 esse discretũ. qdã. n. est in fine febris fact⁹ de quo ifra illo apho. a causone hito. scðs est incidēs in fe. q2 accñs post fe. initium iterpolatiõis aut poxismi ⁊ añ finē de quo infra illo apho. si rigor incidat fe. ⁊ de illo h̄ loqtur. ℂ Nō tertio q̄ cũ accidit rigor nõ in initio poxismi nec pp cãm itrinsecã: tũc significat q̄ mã peccans a venis pellit ex̄ sensibilia mēbra motu cretico quo nã intendit hãc mã3 expellere per via3 crisis vt colligit ꝑma q̃rti. ca° de rigore. Et ió ille rigor factus die sexta ⁊ nó in p̄n° poxismi significat crisim diei sexte. ℂ Nota q̃rto q̄ crisis diei sexte est crisis mala vt plurimũ nó accidēs cu3 debito dñio v̄tutis supra mãm vt notat 2° ⁊ q̃rto ⁊ ꝑmo de creticis a Gal'. Et ió significat aut mortē in tali crisi aut recidiuã. Cũ ergo rigor accñs fe. existēte sextana signi/ficet crisim: sexte diei: ⁊ illa sit mala: vt d̄r: ergo seq̄t q̄ ille rigor sig̃t egritudinis malã crisim: ⁊ hec fuit intētio hypo. ℂ Nō tñ 5° q̄ talis rigor appet p̄cedētib⁹ signis digónis ⁊ tũc qñq3 est bonũ signũ: plimũ tñ qñ signa digónis p̄cedit nó fit crisis in sexta. imo non expectat septimũ in quo fit crisis bona pp adiutoriu3 supcelestis aspect⁹. imo plerũq3 qñ rigor fit in sexta nó p̄cedũt signa digónis. modo crisis apparēs nó p̄cedētib⁹ signis digónis nó est bona. ⁊ ió talis rigor plurimũ significat crisim nõ bonã. ℂ Ex qb⁹ ꝑmo p3 veritas apho. p3 scðo quare ampliari possit ad omnē die3 non vere creticũ in qua talis rigor appareat non precedentib⁹ signis digestionis. In omnib⁹ enim illis vt octaua. xij. xvij. xviij. apparens est signum male crisis.

ℂ Cómenti Gal'. expositio.

In febribus ⁊c. Gal'. in cómēto facit qnq3. ꝑmo ponit vnã suppóné. 2° aliã. 3° eius declaratione auctoritate hypo. ⁊ sua. q̃rto ponit sñiam apho. qnto docet q̃re dicat discrita. ibi 2ª (Sed si rigores.) ibi 3ª (Teste hypo.) ibi 4ª. (Itē in li° de crisi.) ibi 5ª. (Discritam.) De p' dicit q̄ in febrib⁹ in qb⁹ rigores supueniũt. qa nó sunt apparētes in p̄n° nec in fine. sed in eoꝝ medio o3 expectare crisim seq illico. q2 iã nã mãm a venis extrapellit. ℂ De 2ª pte dicit q̄ si rigores fuerint i die cretica laudabili ⁊ p̄cedētib⁹ signis digónis significãt bonã crisim. Si vero non p̄cedentib⁹ talib⁹ signis significãt crisim malã aut incópletã. ℂ De 3ª parte cõfirmat totã hanc sñiam supposita auctoritate hypo. ⁊ sua. ℂ De q̃rta parte dicit se ostēdisse in libro de crisi ⁊ de dieb⁹ creticis q̄ crisis sexte diei est mala: ⁊ hoc est qð hypo. hic vult dicere q̄ rigores accñtes in febribus sextanis sunt discriti. q2 isti sig̃nt crisim diei sexte q̄ est mala crisis. ℂ In qnta parte dicit p discrita3 intelligit q̄ habeat malã crisim: q2 aut incurabilē: aut cũ pessimis accñtibus aut significantē: longitudinē: aut recidiuã. ió q2 crisis sexti diei est h̄ ⁊ venit cũ pessimis accñtib⁹ vt dictũ est in libro p̄noiatis in qb⁹ ea dicunt q̄ nimis lógũ esset repetere.

ℂ Aphorismus. XXX.

Quibuscũq3 exacerbationes fiunt: si hora febris acceperit: in crastinum eadē hora incipiunt: disscrita.

ℂ Quib⁹ accessiones veniũt: si febris quacũq3 hora dimiserit: eade3 altero die repetit ijs difficulter iudicatur.

ℂ Quibuscũq3 accessiones fiunt: quacũq3 hora febris dimiserit: si eadem cras occupauerit: iudicium habent difficile.

ℂ Cócl'o aphi est ista. in qbuscũq3 corporib⁹ febriētib⁹ poxismi aut exacerbationes sunt eq̃liter inuadentes eoꝝ febres sunt difficiles vel male terminatiõis. ꝓbat: qa in oib⁹ illis mã est ita rebellis v̄tuti vt ⁊ v̄tus eã notabil'r variare non sufficiat. igit morb⁹ est male terminationis ⁊ difficilis. ɔña t3: qa cũ tali dispóne mãe aut v̄tus est fortis ⁊ sic morb⁹ est lógus aut v̄tus est debilis: ⁊ sic morit infirmus. vtroq3 igit modo male terminat. Cócordia hui⁹ aphorismi colligitur ꝑma q̃rti. capl'o de cognitione horarũ egritudinis. ℂ Nota primo quid est paroxismus ⁊ quid exacerbatio proprie accepta ex his que dicuntur supra particula ꝑma apho. 5. ℂ Nō 2° q̄ fit fe. ɔtinua q̄ interpolata q̄ cótinua conclusa q̄ ꝓportionalis ex eodē loco ex quo colliges q̄ ꝓprie accipiendo exacerbationē est i ɔtinua ꝓportionali. poxismus aūt ꝓprie ē in iterpolata. ℂ 3° nota q̄ iste apho. pōt hēre duos sensus. vnus est q̄ in illis fe. q̄ hñt aut poxismos aut exacerbationes si fe. dimittat aliqua hora ⁊ cras hora eade3 qua nunc dimittit incipiat q̄ illa est male terminationis. ⁊ iste

intellectus est falsus. iuxta dicta in cōmēto. scōs sensus est ꝙ si in fe. sint exacerbationes queādmodū in ꝯtinua ꝓporcionali aut ꝑoxismi: queādmodū est si q̄ hora. i. si in aliq̄ hora fe. ex toto cessauerit ꝛ cū febris talis in crastinū eadē hora q̄ hodie incipiat erit discrita fe. ꝛ male terminationis. ꝛ
4° iste sensus est verus ad mētē Gal. in cōmēto. ¶ 4° nota ꝙ ꝑ crastinū debemus itelligere diē sequētē ꝑoxismi nō solū diē
5° imediate seq̄ntē ꝑsentis. ¶ 5° nota ꝙ ꝑoxismi vel exacerbationes. q̄nq3 ꝑcedūt anticipādo. q̄nq3 postponēdo. q̄nq3 eq̄liter inuadēdo. ꝛ cā est diuersitas dispōnū m̄ae in multitudine ꝛ paucitate subtilitate grossicie cruditate ꝛ digōne putrefactiōe. ꝛ ei9 ꝑuatione ꝛ variat̄ q̄nq3 ex v̄tutis habitudine ad m̄a3 ꝛ mēbroꝝ multa vl' pauca subtilitate: nā pauca tardius ꝑoxismat. multa celeri9. frida tardi9. cal'a celeri9. Si grossa tardius. subtilis ꝯtinue alias citius. cū mēbroꝝ sensibilitate citius. cu3 ꝑuatione tardi9. ¶ Ex isto p3. ꝙ q̄n incipit ꝑus putrefieri pars grossa m̄aei ꝛ ꝑcedit ad subtilē ꝯtinue anticipādo ꝑcedūt ꝑoxismi merito istius: ꝛ ecōtra si fiat ꝑcessus a subtili ad grossa3 eq̄liter aūt inuadūt: q̄n m̄a vnius modi manet. 2° p3 q̄re vniformi existēte m̄a q̄ est sub forma cāe antis cōiter paroxismi eq̄liter inuadūt. augmēti anticipāt. status eq̄liter inuadūt. declinationes postponūt.
6 ¶ Nota 6° ꝙ ad v̄itatē apho. req̄rit̄ ꝙ ista eq̄lis inuasio sit ꝑseuerās an̄ signa digōnis. nā ꝑ vna vice non sufficiēter argueremus. ex dictis igit̄ verificat̄ aph9. q2 si an̄ signa digestionis ꝑseueret ista eq̄lis inuasio m̄a tunc nō in notabiliter etiā a v̄tute nō pōt euacuari. ꝛ ideo est multe resistētie ꝛ dure. i. difficulter trāsmutatur. q̄n aūt sic accidit aut est longa
7 egritudo: aut mortalis modis supradictis. ¶ Nota tn̄ vltimo ꝙ aliq̄n m̄ae sunt difformes multū grosse exn̄tes ita vt merito huius q̄nq3 de tertio in tertiū. q̄nq3 de q̄rto in q̄rtu3 inuadūt: ꝛ iste sunt lōge. ꝛ plurimu3 ad q̄rtanas reducunt̄. sed tn̄ adhuc sunt minus male q̄3 si cū eq̄li grossicie eq̄liter affligerēt. Et iō q̄dā glosant ꝙ hic aph. h3 v̄itatē vt in pluribus: vbi m̄a q̄ remanet sub forma cā antis est vniformis aut quasi.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Si morbi initio ꝛc. Istud cōmētū in q̄tuor ꝑtes diuidit̄. ꝑ exemplariter sensu3 apho. ponit. 2° sensu3 falsum ponit. 3° sensum gn̄aliter veꝝ. q̄rto per cām verificat. ibi 2a. (Alij dicūt.) ibi 3a. (Intendit aūt.) ibi q̄rta (Cā est) ¶ De ꝑma dicit ꝙ si fe. in aliq̄ die hora tertia inuadit ꝛ firmat̄ aliq̄ hora diei: q̄cūq3 sit illa. deide in crastinū incipiat eadē hora tertia ꝛ firmat̄ q̄nq3 voluerit: ꝛ ita fiat plurib9 dieb9 h̄ morb9 ꝑlongabit̄ magis eo cui9 initiū diuersificat̄. ꝛ h̄ voluit dicere hyp. ALII DICVNT. Ponit aliā dispōnē cū iprobatione: ꝛ l'ra est clara vide. INTENDIT AVT. Ponit sn̄iam apho. dando cām. ꝛ dicit ꝙ hypo. in hoc loco intendit ac si diceret si tempus inuasionis eq̄le fuerit tertiane aut q̄rtane iste fe. discretant̄ ꝛ multis moriunt̄ horis: ꝛ illi q hoc dicūt experiētia ꝛ rōne hoc cōfirmāt. Causa aūt est: q2 si accessio morbi. i. cā accessionis morbi sit instabilis nō seruat vnū tēpus inuadēdi. imo variat̄: sed si illa sit firma aut stabilis: ꝛ multū v̄tuti resistēs nō dimittit vnū tēpus inuasionis: ꝛ iō significatur ex eq̄li tēpore inuasionis ꝙ dissolutio talis fe. erit dura. i. difficilis: sed q̄n est instabilis inuasio de necessitate est facilis. ꝛ hoc ꝑcipue vbi m̄a in ꝑn° fuerit vniformis: sed si m̄a fuerit stabilis ꝛ firma vt seruat vnā horā interpolationib9: tūc erit necessaria fortis medicina q̄ ipsam moueat ꝛ spaciū fe. erit lōgū. hoc intendebat hypo. in apho.

¶ Aphorismus. XXXI.

Laboriosis in febrib9: circa articulos ꝛ circa maxillas marie apostases fiunt. ¶ Qui per febres lassantur: ijs in articulos ꝛ maxillas potissimum absces sus decumbunt.

¶ Lassitudinē habētib9 in febrib9: in articulos ꝛ circa maxillas potissimū abscessus fiunt. Leoni.

¶ Cōcl'o apho. est ista. laboriosis in febrib9 marie fiūt apostemata in articulis ꝛ circa maxillas. ꝑbat̄: q2 in talibus sunt m̄ae apte causare ap̄ata ꝛ articuli ꝛ loca circa maxillas sunt loca maxime apta ad recipiēdū illas: g̊ ꝛc̄. Assumptū stati3 patebit. Cōcordia aphorismi huius colligit̄ scōa q̄rti. cap'lo de crisi cū exitura. ¶ Nota ꝑ° ꝙ hoc nomen labor q̄nq3 sumit̄ ꝑprie pro lassitudine cōsequēte exercitiu3. q̄nq3 iproprie ꝛ significat lassitudinē spōtaneā que h3 tres species. apostemosa3 extēsiuā ꝛ vlcerosam. l3 addat̄ aresactiua. ꝛ q̄uo hec describant̄ ꝛ distinguant̄. vide in apho. q̄nto scōe ꝑticule. labores spōtanei. in tertio notato. hic pōt sumi ambob9 modis. ¶ Nota 2° febres dici laboriosas. quia cōiunctas labori aut vero: aut spōtaneo. ꝛ vtroq3 modo verificatur apho. ꝫm Gal. in cōmento. ¶ Nota tertio per articulos intelligi iuncturas. quasi eni sunt parui artus. i. parua mēbra. ¶ Nota q̄rto circa maxillas esse quasdā carnes spongiosas raras ad sup̄fluitates cerebri recipiēdas deputatas. ꝛ iō sunt cerebri emunctoria. ꝛ iō q̄dam hic per circa maxillas intelligūt et̄ emunctoria cordis sub assellas ꝛ epatis vt iguina. pōt tamē a ꝑprietate dici de locis circa maxillas: q2 plurimi hūores calefacti in febrib9 laboriosis petūt caput. ꝛ iō ꝑmo ascēdūt ad cerebri emunctoriu3. ¶ Quinto nota ꝙ cum virtus est debilitata aut m̄a est valde multa. si crisis fiat cōiter non fit perfecta: sed potius crisis per mutationis: nā nō potēte extra totā m̄am pellere. ¶ Nota sexto. ꝙ si febris coniungatur multo labori ꝑprie accepto virtus multū debilitat̄ ita vt bene crisim euacuationis facere nō possit: marie cū m̄a agitet̄ ꝑpter motum ꝛ multo magis stimulet. ꝛ eius digō ꝑhibet̄: q2 digestio ꝑficitur q̄ete. Si vero fe. ꝯiungat̄ maximo labori spontaneo significatur humoru3 multitudo a q̄bus fe. pendet. ꝛ multa v̄tutis molestatio. ex q̄bus p3 ꝑmo causa quare in febrib9 laboriosis q̄uocunq3 dicātur laboriose expectatur crisis permutationis ad apostema alicuius membri. ¶ Nota septimo ꝙ illa mēbra sunt marie apta ad m̄as recipiendas que sunt lassa concauitates habentia magnas debilitata ꝛ loco inferiori posita vt dr̄ secunda ꝑmi de causis apostematū. mō constat ꝙ iuncture sunt habentes magnā concauitatē ꝛ sunt debiles ꝑcipue in corꝑe in quo fuerit multus labor: ꝛ cū h̄ sunt deorsu3 posita. similiter loca circa maxillas sunt lassa: ꝛ posita sub cerebro ꝛ debilia. Et iō patet mō causa q̄re hꝫ mēbra facilius apostemant̄. ꝛ sic habet̄ verificatio apho. ꝛ q̄re sunt in ap̄ata in istis locis marie: ꝛ q̄re i febrib9 laboriosis. verificat̄ aūt vt in pluribus: vt constat ex mō loquendi hypo. ꝛ ex modo cause assignate.

De labore diximus. In isto cōmēto Gal. ponit ꝑ° q̄dā ꝑambula ad expōnē. 2° cōmentat̄ ibi 2a. (Dic aūt.) In ꝑte ꝑma ponit q̄dā preambula. ꝑ° ponit laborū distinctionē. Scōo ostendit q̄uo ex vero labore fiāt apostemata in articulis ex labore spontaneo. quarto ponit mēbroꝝ distinctionē in causando apostemata. ibi 2a. (Laborem.) ibi 3a. (Labor vero.) ibi quarta. (In q̄busdam.) ¶ De ꝑma dicit ꝙ labor q̄s sequit̄ in vnū motū. ꝛ h̄ est de quo absolute dr̄ h̄ nomen labor. sed alius est labor de quo hoc nomen non dr̄ absolute: s3 cū determinatione ita spontaneo. ꝛ hoc dictū est in apho. illo. labores spontanei. LABOREM. Facit q̄d dictum est di. ꝙ laborem q̄ fit ex nimio motu sequit̄ nimia iuncturaꝝ calefactio cū ipse multū moueant̄. Et ideo nō est multū mirandū si tūc fiunt ap̄ata in iuncturis. ¶ De 3a ꝑte dicit ꝙ in labore spōtaneo hūores retrahūt̄ ad cōcathenationē. i. iūcturā. ꝛ hui9 cā est cōcauitas magna ꝛ spaciū in cōcathenatio

ne exñs. ¶ De 4ª pte dicit ꝙ qdã sunt morbi de qbus pau ca sunt apãta: sed in morbis factis ex labore fiunt plurima apãta: ⁊ pcipue si labor fuerit spõtane⁹ a multitudie humo ris sicut apostemosus aut extẽsiuus. HIC AVTEM. Hec est 2ª pars cõmẽtiin q̃ dicit ꝙ iste apho. dꝫ intelligi isto mõ ꝙ in febrib⁹ laboriosis qñocũqꝫ fuerint laboriose sequunť apostemata in articulis ⁊ circa maxillas. Cã aũt apostema tis in iuncturis dicta est. ¶ Sed causa apostematis circa maxillas sunt febres que plurimos hũores ad caput transmittũt quos hũores demũ recipiunt carnes molles q̃ sunt circa maxillas. iõ ibi fiũt apãta. sꝫ si reciperẽt in subassellis aut in carne molli necesse esset ibi apostema fieri.

¶ Aphorismus. XXXII.

Quibuscũqꝫ resurgentib⁹ ex morbis: si aliqd doluerit: ibi apostases fiunt.

Theo. ¶ Quib⁹ cõualescẽtib⁹ a quauis egritudine: pars aliqua corpis labore vexatur: ijs eã in partẽ absceditur.

Leoni. ¶ Quibuscunqꝫ resurgentibus ex morbis: si qd laborauit: hic fiunt abscessus.

¶ In hoc apho hypo. intendit hanc ꝯnẽ. Si aliq̃ pars ex labore doluerit resurgẽtib⁹ ex morbis in pte illa fiunt apãta. pbať. in talib⁹ resurgentib⁹ sunt materie male parate fluere ad aliqđ mẽbrũ: ⁊ illud apostemareꝫ: ⁊ pars illa q̃ dolet parata est recipere. ergo in pte illa fiet apostema. ꝯñtia nota: qꝛ iste sunt sufficiẽtes cãe ad apostema: ptes ⁊ assumptũ statim patebit. ¶ Nota pᵒmo per resurgẽtib⁹ ex morbis in

Nõ p 2° telligi cõualescẽtes ⁊ maxime ex febribus. ¶ Nota secundo iuxta mẽtẽ Gal. hic intelligi si isti doluerint aliqđ membrũ ex labore. nam iste aphorismus videť loqui in sibi materia cũ precedẽte: in quo de labore cõsequente febrẽ dixit. secũdo mõ põt intelligi ẽt si in mẽbro incipiat dolor. qꝛ signi

3° ficat ꝙ illic fiat apostema: ⁊ vterqꝫ sensus est verus. ¶ Nota tertio ꝙ cõualescentiũ quidã sunt veri cõualescentes q̃dam nõ veri. ⁊ illi dicũtur non veri in qbus remansit aliqd de mã: ⁊ de istis intellexit aphorismus. ¶ Nota quarto ꝙ

4° mẽbrũ adeo fatigatũ vt doleat est supcalefactũ. ⁊ debilitatum. ⁊ iõ illud mẽbrum duabus de causis attrahit. Primo qꝛ calidũ. secũdo qꝛ dolens. tertio qꝛ est debilis faciliter recipit supfluitates alioꝝ membroꝝ. ex quo pꝫ cã verificans aphorismũ. nã in istis sunt mãe male apte facere apãta cuꝫ nõ sunt vere cõualescẽtes ⁊ membrũ dolẽs ex causis dictis est paratũ recipere mãm: ⁊ sic apostemari.

¶ Cõmenti Gal. expositio.

Si fatigatio nimiũ ⁊c. Gal. i cõmẽto isto q̃tuor facit. Primo oñdit de quo dolore intelligit hypo. Secũdo ponit exẽplum verificãs aphorismũ. Tertio dat causam verificãtẽ. Quarto ostẽdit qꝛ intelligendus sit aphorismus de dolore de quo Gal. dixerat. ibi 2ª. (Ego aũt.) ibi 3ª (Dolor.) ibi 4ª (Post ẽt.) ¶ De pᵃ dicit ꝙ qꝛ fatigatio nimiũ habuit p cã. ⁊ hec eadẽ fatigatio est dolor. ⁊ ptẽdit dolorẽ sicut diximᵘˢ in p̃cedẽti hypo. intẽdisse. iõ hic in p̃cedenti cũ dixit doluit: necesse est ꝙ de illis intelligat qui nimiũ moti sunt: ⁊ idem passi sunt dolorẽ. ¶ De scõa pte dicit se vidisse multos conualescẽtes laborãtes q doluerũt in aliquo mẽbro. ⁊ postea mẽbrũ fuit apãtũ. ¶ Hic nota. ꝙ in cõualescẽtib⁹ tumẽt pedes ⁊ crura. ¶ De 3ª pte dicit ꝙ hic dolor est signũ laboris ⁊ nimij motus: ⁊ vbi nimius fit motus: ibi necesse est ꝙ virtus deficiat ⁊ calor augmẽteť. ⁊ iõ humores descẽdũt ad illa mẽbra. Et iõ hec sunt signa apãtũ incipientiũ: qꝛ calor ⁊ defectio v̾tutis cum mã est in motu sunt cãe apostematũ ⁊ collectionis in loco: ⁊ sic hypo. loquiť de dolore morbũ facientе. ¶ De quarta pte dicit ꝙ licꝫ posset intelligi aphorismus de omni dolore: tamen videť solum intelligendum de dolore cõsequente laborem pp̃ter cõmunitatẽ cũ p̃sente. Et qꝛ in sequẽti loquiť de dolore precedente morbũ.

¶ Aphorismus. XXXIII.

Si vero ⁊ p̃us doluerit aliqd ante egritudinẽ: illic cõfirmať egritudo.

¶ Quin ⁊ si p̃us q̃ꝫ egrotassent: parte aliqua sui corpis perdoluerint: eodem morbus decumbit.

¶ Sed ⁊ si ante morbum: aliqua parte doluerit: hic morbus firmatur.

¶ Cõclusio aphorismi est ista. si aliqua pars corporis ex labore doluerit ante egritudinẽ in illa parte cõfirmatur apostema. pbať cõclusio. In illa parte confirmatur apostema que est debilior: ⁊ magis apta ad mãs apãtis recipiẽdas: sed pars que dolet est hᵘ͗. ergo ⁊c. ¶ Nota pᵒmo ꝙ aphorismus principaľr intelligiť de dolore cõsequẽte nimiũ motũ vt est dictũ in p̃cedenti aphorismo. tñ põt etiã verificari de dolore alio cõtingẽte. ¶ Nota 2° ꝙ ly añ egritudinẽ põt intelligi duob⁹ modis: vno mõ qꝛ si hõ doluerit añ fe. 2° mõ si doluerit añq̃ꝫ fiant apãta pp̃ter fe. ⁊ vtroqꝫ mõ est verũ. ¶ Nota tertio ꝙ ad aphorismi veritatem requiruntur due cõditiones vna ꝙ feb. sit de illis de quibus expectatur curatura vt dictũ est de laboriosis. secũdo requiritur ꝙ non precesserit notabilis euacuatio sensibilis cũ crisi perfecta. naꝫ in isto 2° casu cõuenit ꝙ nõ remaneret mã p operando morbũ. ¶ Nota quarto ꝙ diciť cõfirmatur egritudo ad hunc sensuꝫ qꝛ ibi cõpletur apostema in crisi permutationis: ⁊ sic reaffirmatur egritudo. cã aũt verificans aphorismũ est qꝛ in tali feb. est materia apta fluere: ⁊ cum hoc illud mẽbrũ dolens est aptum recipere.

¶ Cõmenti Gal. expositio.

In ea nãqꝫ parte fuit. Cõmẽtũ istđ diuidiť i duas ptes. Pria est additio ꝯstãtini. secũda est cõmẽtum Gal. ibi 2ª. (Nulla differentia.) In pᵐa ponitur cã verificãs dicẽdo. ꝙ in parte que doluerit ante egritudinẽ incepit initiũ distẽperantie sensibilis. ⁊ pᵐa cõturbatio humoꝝ. ⁊ iõ in illa egritudine q̃ nũciať ex p̃sente dolore in loco doloris cõfirmať egritudo. i. aggregať cã egritudinis: ⁊ iõ qꝛ ad locũ pp̃rie lesuꝫ aggregant supflua. pquirať igiť qs locus p̃us doluit vt illi diligẽter cura adhibeať. NVLLA DIFFERENTIA. Ponit Gal. p̃ qñ ex istis trib⁹ fiat vnuꝫ aphs. ⁊ pꝫ. 2ᶜ ibi. (Hec autẽ oĩa.) ponit duas ꝯditiones ad aphorismũ verificãdũ necessarias. Et ẽt mittit nos ad locũ de crisi. pꝫ ex dictis circa aphorismũ.

¶ Aphorismus. XXXIIII.

Si a febre habito: tumore non existente in faucibus: suffocatio repente superuenerit: mortale.

¶ Si a febre detento: nullo tumore fauciũ: strãgulatio subito accidit letale est.

¶ Si a febre h̾ito: tumore nõ existẽte in faucib⁹: strangulatio repẽte supuenerit: letale.

¶ Ista est ꝯclo aphorismi suffocatio subito superueniẽs corpori obsesso a fe. sine tumore in faucib⁹ est signũ mortale. pbať: qꝛ ista significat pximã speciẽ squinãtie cũ multa euentandi cordis necessitate. igiť significat mortẽ. tꝫ ꝯña. qꝛ talis squinãtia cũ tali necessitate euentationis oĩno est mortalis. Assumptũ circa lr̃aꝫ declarabiť. ¶ Nota p̃ per habitũ a fe. intelligi posse vľiter oẽm febriẽtẽ: sed tñ maxime dꝫ intelligi fortẽ febriẽtẽ in quo pp̃ter multã necessitatẽ euẽtãdi suffocatio est magis mortalis. ¶ Nota scõo ꝙ per tumo

3° rē intelligimus oēm manerië apātis. ℭ Nota 3° ꝙ per fau
ces intelligiť caput gutturis. illud. ſ. qꝺ aperiēdo bñ os pōt
videri. Senſus igiť eſt ꝙ ſi in hoīe habito a febꝛe apāte nō
A apparēte in capite gutturis in hoīe bñ os aperiēte ſuffoca
4° tio ꝛc. ℭ Nota 4° ꝙ ſuffocatio nō eſt ꝓhibitio q̄lꝫ tranſi
tus aeris ad coꝛ. nā ablatio anhelit⁹ ex leſione inſtrumēto
rū ſenſus ſine viaꝝ oppilōne nō eſt ſuffocatio imo dř anhe
litus ablatio: vt dicit Gal. in cōmento iſti⁹ aphoꝛiſmi. Et iō
nō bñ dicit q dicit gňalř oēm anhelitus ꝓhibitionē eſſe ſuf
focationē. dicit 2° ꝙ ſuffocatio fit ꝓpter apoplīam ꝓpter im
pedimētū in muſculis pectoꝛis. eſt igiť ſuffocatio ꝓhibitio
tranſitus aeris: aut ex toto: aut valde notabilř ab extra ad
B coꝛ ꝓpter oppilōnē in vijs anhelitus ſeu ꝓpter cōſtrictionē
5° earūdē: ita vult Gal. in cōmēto. ℭ Nota 5° ꝙ ſuffocationū
q̄dā fit a pura extrinſeca cā ſicut a manu vel laqueo: quedā
fit a cā extrinſeca veniēte tñ intrinſeca ſicut fungus ꝛ iuſqa
mus: q̄dā a cā intrinſeca tm̄. ꝛ hoc aut eſt ꝓpter repletionē
ſpacij pectoꝛis in quo continetur pulmo ꝓpter quē ꝓhibeť
tranſitus aeris cōſtricto pulmone vt accidit in empimate
multotiēs in caſſali vulnere vbi ſanguis ad illā cōcauitatē
fluat. ſcđo cōtingit a repletiōe cannaliū pulmonis ſiue apo
ſtematis vt accidit in aſmate. Tertio ꝯtingit ꝓpter apa ma
gnū in ſubſtātia pulmonis vt in periplemonia. Quarto cō
tingit ꝓpter apoſtema in canna pulmonis. Quinto ꝯuenit
C ꝓpter apoſtema in gutturis capite: ꝛ iſtud vocatur a medi
6° cis ſquinantia. ℭ Nota ſexto ꝙ apoſtematū quedā ſunt in
capite gutturis: quedā ſunt in muſculis epiglotis: aut guttu
ris: quedā vō in carne molli circa illa loca exiſtente. Mu
ſculoꝝ eni epiglotis quidā ſunt anterioꝛes mouentes duaꝫ
laterales cartilagines: aut poſterioꝛes mouētes totum epi
glotū ſurſum. ꝛ iſti ſunt medij inter epiglotū ꝛ meri. ꝛ dicū
tur quādoqꝫ muſculi meri nō ꝙ in veritate ꝑmo adhereant
meri vel ſibi ſint intrinſeci: ſꝫ ꝑmo mouent epiglotim trahē
do ſurſum verſus os: ꝛ illi magis adherent. ꝛ cōſequenter
qꝛ meri eſt colligatū cū epigloti trahunt meri: vt ſumitur a
Gal. in libello de motib⁹ liquidis. ꝛ dicuntur ēt muſculi in
trinſeci meri: qꝛ ſunt intrinſeci iter epiglotū ꝛ meri. ℭ Alij
ſunt muſculi epiglotis q ſunt in eius cōcauitate: ꝛ ſunt illi q
mouēt fiſtulā cimbularē in aperiēdo ꝛ claudēdo. Cū ergo
accidit apa in ꝑmis muſculis lediť anhelitus: ſꝫ non deglu
titio. cum vō eſt apoſtema in muſculis q dicūtur intrinſeci
meri lediť deglutitio oīno: ſꝫ anhelitus nō leditur: ſed cum
eſt in intrinſecis. ſ. in illis q ſunt in cōcauo epiglotis: tūc au
ferť anhelitus quaſi oīno. ꝛ iſta eſt peſſima ſquinātie ſpēs.
Ex qua in media hoꝛa vidi moꝛi. ꝛ pauciſſimi liberātur. nā
accidit ꝙ illoꝝ muſculoꝝ quantitas eſt valde pua. Et ideo
pauca currēte mā ſunt multū in ſua operatione leſi. ꝛ quaſi
in modico tpe interficit añqꝫ poſſit fieri illoꝝ apatum curat
ideo nō curantur ex hac ſquinātia. Et ideo dixi ſupꝛa ꝙ ex
hac ſqnantia febꝛiētes ꝛ nō febꝛiētes: ſed febꝛientes foꝛti
ter citius: qꝛ plurimo anhelitu egent. ℭ Nota ſeptimo. ꝙ
7° alie ſpēs ſuffocatiōis excepta illa que fit ꝓpter apoſtema in
capite gutturis nō fiūt ſubito ab intrinſeca: qꝛ nō fiunt niſi
multa exiſtente mā que multa mā nō ſubito fluit. ſed in ca
pite gutturis ꝓpter loci ſtricturā modica mā facit ſuffoca
tionē. Et per cōſequens ſubito pōt. ꝛ iō cū hypo. dixit repē
te pꝫ ꝙ voluit per hoc ſignificari ſuffocationem apoſtema
D cōſequentē. ℭ Nota octauo ꝙ qñ apoſtema eſt aut in car
8° ne glādoſa: aut in muſculis exterioꝛibus epiglotis illud ap
paret: aut extra: aut aperto oꝛe: ſed qñ eſt aut in muſculis in
cōcauo epiglotis: aut in muſculis inter meri ꝛ epiglotiꝫ nō
apparet. ꝛ iſte due ſpēs ſunt moꝛtales: ꝛ maxime illa q̄ eſt
in cōcauo epiglotis que oīno quātūcunqꝫ augeatur non ap
paret. ꝛ iō ſuffocatio ſupueniens repente nō apparēte apo
ſtemate in faucibus ſignificāt illam peſſimam ſpeciē ſqnā
tie. vt diciť: ꝛ ſic eſt moꝛtalis. Ex qbus colligiť aphoꝛiſmi
verificatio. ꝛ tu vide concoꝛdiā nona tertij.

ℭ Cōmenti Gal. expoſitio.

Quod aūt ꝛc. Gal. ꝑ exponit vocabula aphi. Scđa verificat ipm. Tertio remouet ipꝫ dubiū. ibi 2ᵃ. (Si autē) ibi 3ᵃ. (Sed tñ) Prima in q̄tuoꝛ. qꝛ ꝑ exponit a fe. habito. ſcđo hoc nomē ſuffocatio. Tertio hoc nomē fauces. 4° h̄ nomē tumoꝛ. 2ᵃ ibi. (Moꝛs) 3ᵃ ibi (Homerus.) 4ᵃ ibi. (Antiq.) ℭ De ꝑma dicit ꝙ a fe. habito pōt intelligi abſolute de quolꝫ patiēte fe. aut ſolū patiēte fe. foꝛtē lꝫ verificeť de vtroqꝫ: maxime de ſcđo: qa ille indiget multo anhelitu: q cū ꝓpter ſtricturā ꝓhibeať in ſuffocatione neceſſario moꝛiť. MORS ENIM. Declarat hoc nomē ſuffocatio per differētiā inter ipſaꝫ ꝛ ablationē ſpūs. ꝛ dicit q̄tuoꝛ. ꝑmū ꝙ moꝛs que nō venit ex anguſtia vel conſtrictione viaꝝ anhelitus nō dř venire ex ſuffocatione: licet aliqñ dicať ex ablatione anhelitus. qꝛ nō q̄libet anhelitus ablatio eſt ſuffocatio. Dicit ſcđo ꝙ qñ ex defectu v̄tutis motiue mouētis lacertos pectoꝛis moꝛiť: aut ex defectu caliditatis in ꝑn° vite deficit anhelitus: dř ablatio nō ſuffocatio. Dicit 3° ꝙ ſuffocatio eſt ſolū qñ anhelitus ꝓhibeť ex cōſtrictione viaꝝ anhelitus. Dicit q̄rto ꝙ hec ꝯſtrictio: aut fit ꝓpter repletionē ſpacij pulmonis ſiue apatis. aut ꝓpter apa in cannalib⁹ pulmonis: aut ꝓpter apa in capite cānaliū: qꝺ dř guttur: aut pꝛopter apa in ſpacio qꝺ eſt ante guttur. i. in faucib⁹: qꝛ in carnib⁹ glādoſis. HOMERVS. Nūc docet qd per fauces intelligit di. ꝙ Homerus dixit ꝙ cib⁹ ꝛ pot⁹ per fauces trāſglutiunť hic per fauces itelligit guttur vbi. ſcꝫ epiglotis ꝛ meri cōiungunť. ꝛ Hyp. hūc eūdē locū vocauit fauces in illo aphoꝛiſmo. ꝛ in h̄ loco voluit dicere ꝙ in hoīe bene aperiēte os: locus ille certiſſime pōt videri. ꝛ ſilř etiā tumoꝛ ille exiſtens ibi percipi. ſed de gutture nō fit taliter ꝙ illud qꝺ intus eſt videri poſſit. Et iō aphoꝛiſm⁹ eſt h̄ modo intelligēdus. Si a feb. habito tumoꝛe nō appente in faucib⁹ ſuffocatio repēte ſupuenerit moꝛtale. ANTIQVI. Docet qd intelligimus per tumoꝛē: dicēs ꝙ antiq dicūt idē tumoꝛē ꝛ apa: ꝙ apa contingit trib⁹ modis: aut eſt cū dolore: ꝛ vocať flegmon. ꝛ cōſtat ꝙ hic ſumiť flegmon ꝓ cōmuni ad eriſipilā ꝛ flegmonē ſanguineū: aut durū ꝛ ſine dolore: ꝛ vocať ſcliros. aut molle ꝛ ſine doloꝛe ꝛ vocať tumoꝛ ſiue mollities: ſꝫ moderni relinquētes antiquū modū loquēdi vocāt cōem ſuperfluitatē collectionis in mēbꝛis ſubſtantialib⁹: qꝛ ſunt de coꝛpoꝛis ſubſtantia tumoꝛem. vt de ventoſitate ꝛ aqua. hic igiť intelligimus vt antiq. SI AVTEM. In hac parte ſcđa verificat aphoꝛiſmum dicēs ꝙ ſi tu videris fauces non apatas ꝛ ſuffocatio ſubito ſupuenerit: tunc paſſio ꝛ apa: ſolū eſt in gutture. i. in cōcauo epiglotis. nam q̄uis ſuffocatio ex alia cā poſſit venire. tñ ſi ſubito ſuperueniat nō niſi de paſſiōe i gutture naſciť. nā niſi apa in pulmone nō ſubito ſuffocat: qa nō ſuffocat niſi ſit magnū. ſilř vulnera pulmonis nō ſubito ſuffocāt niſi replenť cōcauitates pulmonis ſanie. ſilř repletio ſpacij pectoꝛis nō ſubito ſuffocat: qa ſanies ad illud ſpaciū currit aperto apate: ſed tñ nō ſuffocat niſi magna fuerit quātitas: ſimilř apa in cānalib⁹ pulmonis lꝫ faciat duriciē ſpūs: ideſt difficultatē anhelit⁹. tñ qꝛ nō implet ſubito cānales: iō non ſuffocat. ꝛ iō neceſſe eſt ſubitā ſuffocationē ſolo gutture leſo fieri vbi vie ſtricte ſunt. que vie apatis lacertis: aut pelliculis ibi exiſtentibus oppilanť. ꝛ tale apoſtema vocať a qbuſdā medicis ſquinātia. ꝛ alij vocant chimanchiam: ꝛ alij ſināchiam nā ſi eſt in lacertis poſt fauces eſt ſquinātia. ſed ſi eſt in lacertis a gutture exeuntibus vocatur chimanchia. ℭ Ex quibus pꝫ ꝙ ſeruatis conditionibus aphoꝛiſmi. neceſſe eſt vt doloꝛ dictus ſit ex gutture ideſt ex apoſtemate in loco inter guttur. patet teſtimonio hypo. in libꝛo pꝛonoſticoꝛū. vbi dicit. fauces dolentes ꝛ non tumentes cum anguſtia ꝛ moleſtia cito ſuffocant ꝛ occidunt. SED TAMEN. Hic mouet dubium ſoluendo. totum patet.

¶ Aphorismus. XXXV.

Si a febre habito: colluz conuertat̄: vt
vix possit deglutire: tumore non exi/
stente mortale.

Theo. ¶ Si febricitanti collū puertit̄: vt vix
deuorare possit: sine vllo tumore: mortiferꝫ est.

Leoni. ¶ Si a febre habito: colluz puertit̄: ⁊ vix pōt de
uorare: sine vllo tumore: letale est.

¶ Cōcl'o aphi est ista. cōtortio colli cū difficultate deglutien
di sine tumore apparēti in feb. est signū mortale. ꝓbatur. ta
lis tortio significat aut magnū ap̄a meri: aut nimiā radica
lē eius exiccationē vel ap̄a magnū in musculis intrinsecis
meri. sed qōlibꝫ istoꝝ est mortale. ergo ⁊c̄. Assumptū statiꝫ
in lr̄a declarabit̄. Similē sniam colligite nona tertij. capl'o
Nō p̄ de squinātia. ¶ Nota p̄ q̄ per habitū a feb. debemus intel
2° ligere fortiter febriētē. ¶ Nota 2° q̄ signū qd ponit̄ morta
le. nō est solū cōtortio colli. sꝫ aggregatū ex oibꝰ dictis cōdi
tionibꝰ vel dispōnibꝰ: vel scd̄o dicit q̄ tortio colli est signū:
sꝫ alie dispōnes sunt ꝯditiones vel circūstantie limitātes si
3° gnū. ¶ Nota 3°. q̄ collū torquet̄ aut v̄sus ante cōcauitate
facta in posteriori: aut v̄sus retro facta ibi gibbositate aut
ad aliqd laterū. ⁊ de q̄libet pōt aphorismꝰ intelligi. ¶ Nō
4° 4° q̄ tortio colli fit multis de causis. qn̄qꝫ eni fit a cā ꝑmiti/
na vt a ꝑcussione: qn̄qꝫ a cā corꝑea aut fit ex defectu spōdi/
lis aut ex ap̄ate in locis vicinis. s. musculis colli aut ap̄ate
in locis intrinsecis aut in meri vel musculis eius ⁊ neruis:
q2 a nuca oriunt̄: aut ex nimia siccitate in meri. nā cū nerui
sint valde cū illo ligati ex eius ap̄ate ꝯctis neruis q a colli
spōdilibꝰ egrediunt̄ spōdiles mouent̄ a loco suo. ⁊ si ap̄a sit
tm̄ in dextro latere cōtorquet̄ collū versus dextrū. Si vero
in sinistro versus sinistrū sed si in vtroqꝫ tūc cōtorquet̄ inte
rius ita vt extra remaneat concauitas q̄ tactu pressa dolet.
¶ Nota 5°. q̄ ista colli cōtortio. Aliqn̄ suffocat. aliqn̄ solū
5 deglutionē ipedit. Dic hypo. loquit̄ de illa q̄ deglutionē im
6 pedit. ¶ Nota 6°. q̄ si ap̄a in musculis meri ad sensuꝫ posi/
tū in p̄senti aphorismo sit magnū ita vt collū inde torqueat̄
nō est spes q̄ in qnqꝫ aut sex diebꝰ curet̄. In quo tn̄ tpe mo/
rit̄ si nō cibat̄. Si v̄o siccitas sit tanta vt collū torqueat̄ exi
stente febre q̄ siccitatē auget: nulla penitus est spes salutis.
¶ Nota 7° q̄ qn̄ est ap̄a in musculis exterioribꝰ tumor ap/
7° paret in aliq̄ pte colli aut ꝑspiciēdo interius aut exterius: sꝫ
qn̄ nō appet ⁊ collū torq̄at̄ ⁊ deglutio ipedit̄ necesse est eē
ap̄a aut in meri: aut in musculis intrinsecis: aut ē fortis exic
catio spasmosa. modo q2 ap̄ata ista nō possunt curari in tā/
to tpe quanto pōt homo stare sine cibo. iō deficiēte cibo: q2
deglutire nō possunt necessario infirmus morit̄: sꝫ sit a sicci
tate illa nō est curabilis sicut spasmus siccus cōfirmatus: ⁊
maxime cū fe. forti: q2 fe. cōtinue addit in siccitatē.

¶ Cōmenti Gal'. expositio.

Cum tumorē hic noīaret.
Gal'. primo verificat aphorismū vno mō. scd̄o
alio mō. ibi 2ª. (Huic torture in epid̄.) Prima i.
q̄tuor. Primo mouet ⁊ soluit vnā dubitationē.
scd̄o ꝓponit aphorismi sniaꝫ. 3° dat cās torture. 4° idē cōfir
mat duabꝰ auctoritatibꝰ. ibi 2ª. (Qꝫ cum fiat.) ibi 3ª. (Tale
sit.) ibi 4ª (Quid melius.) ¶ De ꝑma dicit. hypo. in apho
rismo supiori dixit tumore nō existēte in faucibꝰ. hic aūt di
xit tumore nō apparēte ⁊ nō specificauit locū. dubiū igitur
est de quo loco dixit. Rn̄dēs q̄ intelligit q̄ tumor nusq̄ꝫ ap
pareat in toto collo. ¶ De scd̄a pte dicit q̄ qn̄ ita est: ⁊ infir
mus trāsglutire nō possit est mortale signū. ¶ De tertia di
cit q̄ talis tortura sit vel ꝓpter ap̄a in musculis meri. vel ꝓ
pter ap̄a in substātijs suis qd sit magnū. qa in isto loco mul
ta sunt notabilia membra. s. meri nuca nerui. pellicule. liga
menta. Et ideo ap̄ate existente in dictis vijs aut pelliculis.
ita vt cōtrahant̄ sequit̄ inde colli cōtractio cuꝫ quo ligātur
ita vt spōdiles moueant̄. aut an̄rius. aut ad latus. aut apo/
stemate nō in latere existente cōtrahunt̄ spōdiles versus il/
lud latus. sed vbi sit in ambobꝰ cōtrahunt̄ interius conca/
uitate facta exterius. ¶ Ex his pꝫ q̄ tumore non apparen
te qn̄ cōtrabitur collū cū impedimento deglutionis signifi
catur magnum apostema in locis dictis: ⁊ q2 illud est mor
tale significatur mors. ¶ De quarta parte ponit duo simi/
lia ex dictis hypo. quorum vnum est in libro de dissolutio/
nibus. 2m est in libro epidimiaꝝ. ⁊ pꝫ. HVIC TORTVRE.
Hec est secunda pars principalis commenti in qua ponit se
cundā verificationem. ⁊ sine diuisione. Dicit primo q̄ cum
de tortura loquitur hypo. in libro epidimiarum dolorē hic
non addit. ¶ Est igitur dubiū q̄re. Et rn̄det duobꝰ modis.
vno modo qa est manifestū q̄ ibi est dolor. iō nō posuit. vel
scd̄o dicit̄ q̄ hic vltra torturā ꝓpter apostema cōtingenteꝫ
intellexit torturā cōtingētē ꝓpter solā siccitatē ita q̄ illā di
cat mortalē. nā ita est magis mortalis q̄ꝫ illa que est de apo
stemate: ⁊ illa que est de ap̄ate in locis dictis nō est ita mor
talis. sicut suffocatio de qua in precedēti aphorismo dictuꝫ
est. Ista aūt tortura de siccitate: maxime si cū fe. fuerit est si
gnū ⁊ cā mortis: cū fe. multū exiccet.

¶ Aphorismus. XXXVI.

Febricitanti si ceperint sudores: boni
sunt tertiani: q̄ntani: septeni: ⁊ q̄ nono
die: ⁊. xj. ⁊. xiiij. ⁊. xvij. ⁊. xx. xxj. ⁊. xxiiij.
⁊. xxvij. ⁊. xxx. ⁊. xxxj. ⁊. xxxiiij. ⁊. xxx
vij. Isti enī sudores egritudines iudicant. Qui
vero ita non fiunt dolorem significant: ⁊ longi/
tudinē egritudinis: ⁊ conuersionē.

¶ Sudores febricitanti si statim inceperūt bono
sunt ⁊ tertio die ⁊ quinto: ⁊ septimo: ⁊ nono: ⁊
vndecimo: ⁊ quartodecimo: ⁊ vicesimo: ⁊ vicesi
moquarto: ⁊ vicesimoseptimo: ⁊ tricesimo: ⁊
tricesimoquarto. His eniꝫ sudoribus morbi iu
dicantur. Qui aūt non ita veniunt: laborē signi/
ficant: ⁊ longitudinē morbi: ⁊ recidiuam.

¶ Sudores febricitāti si iceperint: boni: ⁊ tertio
die: ⁊ quinto: ⁊ septimo: ⁊ nono: ⁊ vndecio: ⁊ q̄r
todecimo: ⁊ septimodecio: ⁊ vigesimo: ⁊ vigesi
moseptimo: ⁊ trigesimoquarto. Hi eni sudores
iudicant morbos. Qui v̄o nō ita fiunt: laborē si
gnificāt: ⁊ morbi lōgitudinē: ⁊ recidiuā.

¶ Presens aphorismus ſm duas conclusiones in duas diui
ditur partes. ibi secūda. (Qui v̄o.) Prima ꝯclusio est. sudo
res incipiētes in fe. die cretica radicali: aut per impares cre
ticas nō radicales sunt boni. ꝓbatur q2 significant bonam
crisim ⁊ determinationē egritudinis.

Qui vero ita. Scd̄a ꝯ. Sudores q nō accidūt incipiendo
mō dicto sunt mali. ꝓbat̄: q2 significāt dolorē: aut recidiuā:
aut longitudinē egritudinis. ergo ⁊c̄. ꝯsequētia nota. ⁊ veri
usqꝫ ꝯclusionis assumpta statiꝫ in notādis declarabuntur.
similis sentētia habet̄ secūda quarti. ¶ Nota primo q̄ su/
dor ab Aui. scd̄o canon̄. capl'o de sudore. ita describit̄. Su/
dor est aquositas sanguinis: cui pus colericū ē admixtū. ⁊
suppleri dꝫ p poros cutis in forma aquositatis emissum.
In qua descriptiōe si intelligamus solū de sudore in corpo/
ribꝰ sanis. ꝓpter exercitiū ꝯtingēs possemꝰ dicere. q̄ p aq̄
sitatē itelligit aquositatē ꝓut ab hūoribꝰ q̄tuor distinguit̄
sed si gn̄alis dꝫ esse descriptio pꝫ q̄ p aquositatē non debet

aliud intelligere: cū sudor i morbo ꝯtigens p̄lm fiat ex mā
morbū faciēte. iō p aquositatē itelligere debem⁹ hūorē ad
subtilitatē ꝓpiquū subtilitati aqueitatis redacte. nā melā
⁊ flegma ⁊ alij hūores p sudorē nō expellunt: nisi isubtili/
tatē sufficiēter venerit. oꝫ āt admisceri sudore pus colericū
.i. ptē colericā putredie: aut calore accñtali pticipāte. nam
merito illi⁹ penetrat magis. lꝫ nō sit ꝯ imaginationē aliq̄ꝫ
talē māꝫ sine pte colica i forma sudoris emitti. Ex h̄ appet
q̄ nō oꝫ i q̄cūq̄ꝫ p̄t eē sudor ab exercitio: q̄ i eo sanies in ve
nis pōt p aquositatē vrinalē pmiscē. sꝫ de h̄ magis p̄ pmi. c.
de hūorib⁹. ¶ Nō 2° q̄ lꝫ p sudorē plib⁹ modis sigñare pos
2° sum⁹. s. q̄ꝫtitate vt i illo aph°. Sudor mult⁹: aut p q̄litatē vt
in sequēti: aut ēt ex mō sōe. aut ex loco. tñ hic pōit signū su
ptū a tpe exit⁹. ¶ Nō 3° q̄ sudores q̄n̄q̄ꝫ sūt a cā pmitiua:
q̄n̄q̄ꝫ a cā itriseca ⁊ ō secūdis maxie ē pmo. ¶ Nō 4° q̄ isti
3° sudores. q̄n̄q̄ꝫ st̄ p̄cedētib⁹ signis digōnis: q̄n̄q̄ꝫ nō. ⁊ h̄ itel
4° ligit̄ de illis q̄ sunt p̄cedentib⁹ signis digōnis. ¶ Nō 5°. q̄
isti sudores multotiēs ꝯtingūt poxismales vt appet i pox⁹
5° tertiane siue q̄rtane. ⁊ de istis nō oꝫ q̄ significēt crisim egri
tudis. q̄n̄q̄ꝫ aūt sunt cretici. ⁊ de istis maxie itellexit. Diffe/
rūt aūt poxismales a creticis: q̄ꝛ cretici icipiūt i statu poxis
mi. aut exacerbatiōis. ¶ Nō 6° p sudores tertianos itelligē
dos eē q̄ sunt i tertia die ab initio egritudis ⁊ ꝓportionalr
6° per q̄rtanos. ¶ Nō 7° q̄ cū sudores cretici apparēt post si
gna digōnis ⁊ in die cretica. signū est q̄ v̄tus ordinate ꝓce
7° dit ad expulsionē māei expectato supcelesti adiutorio: ⁊ di
spōne māe: ⁊ iō significat̄ crisim futurā bonā. ⁊ isto mō v̄ifi
cat̄ ꝯ p̄ aphorismi q̄ limitāda ē q̄ sudores cretici i feb. ap
parētes post signa digōnis pseuerātes in die cretica radi/
cali aut itercedētes cretica i pari st̄ signū bonū: ⁊ q̄ signifi
cāt se iudicare. i. cretice terminare egritudinē. ¶ Nota 8°
q̄ cū sudores nō fiūt cretici boni nisi in die motus egritudi
8° nis: nec fiāt nisi subtiliata mā: iō ꝯtigat q̄ nā mouet̄ ad cri
sim p sudorē. in die in quo nō est motus egritudinis: aut in
die nō cretica significat̄ q̄ nā non seruat ordinē suū in creti
ce euacuādo: ⁊ iō agit tanq̄ꝫ irritata: irritatio aūt aut est ꝓ
pter dolorē aut multiplicē mām: aut pp malignitatem ei⁹
si sit pp dolorem eius habemus q̄ sudores non facti mō di
cto significant dolores. si fiūt p̄m significant egritudis lon
gitudinem. si virtus sit constans: q̄ꝛ a mā multa fit cronica
egritudo. Si aūt mā sit maligna significat recidiuam. naꝫ
significatur q̄ virtus nō bñ purgabit corpus ⁊ q̄ relinquū
tur in morbis subuersionem facere consueuerunt: vt secun
da particula aphorismo secundo dicitur.

Sed hic cadūt alique dubitatiōes: quare in q̄rta die sudores accidētes nō sunt boni. ¶ Rñdetur
ad mētē Gal. q̄ māe quaꝝ crisis futura ē añ decimū q̄rtū.
⁊ p̄cipue p sudorē debēt eē subtiles acute. nā nō pñt in taꝫ
modico tpe eē digeste. ⁊ ita subtiliate: vt p sudorē bñ expel
lerent̄. Restat igit̄ q̄ oēs tales crises p sudorē laudabilem
añ decimū q̄rtū sunt admodū colerice. Et iō istaꝝ māeruꝫ
mot⁹ ē in dieb⁹ disparib⁹. Si crisis nō cōtingit bona nisi in
dieb⁹ motus egritudis. iō nō crisis in illis egritudib⁹ nisi i
disparibus ⁊ de hac cā nō ꝯuenit in quarto. ¶ Et nota. q̄
ego dixi de crisi p sudorē. q̄ꝛ nō incōuenit sinocā in quarta
terminari p fluxū sanguis. ¶ Et ex hoc pꝫ: quare in decia
quarta. ⁊ p⁹ i dieb⁹ parib⁹ pōt ꝯtingere crisis laudabilis p
sudorē: q̄ꝛ māe q̄ de nā sua sunt mobiles i dieb⁹ illis pñt in
tāto tpe eē subtiliate ⁊ digeste. ¶ Nō tñ in q̄rto aliq̄n pos/
se talem bonam crisim contingere: sed raro vt pꝫ ex Aui.
secunda quarti. c. de diebus sudoris ⁊c̄.

¶ Commenti Galieni expō.

Non solū sudores sꝫ ēt digōnes. Gal. i pte p̄ cōmēti apho^m ampliat ⁊ dubium
ꝯnū remouet. In 2ᵃ rep̄hēdit illos q̄ nō faciūt
drīam in virtute dieꝝ ad crisim. In secundo re
mouet duo dubia. scd̄a ibi. (Experimenta). ibi 3ᵃ. (Hic āt)
¶ De p̄ᵃ dicit q̄ nō solū sudores. sꝫ alie crises si fiāt in die
cretica significant̄ eē bone ex h̄. ⁊ si ita gñaliter dixisset suf
ficeret. Et si queraf̄ q̄re nō dixit. Rñdet̄ q̄ nō fuit eius itē
tio hic nisi ponere dies creticos p sudores añ 40^m. Et rō q̄ꝛ
in cronicis raro ꝯtingit q̄ fiat crisis p sudorē: sꝫ aut paula
tim sine crisi ꝯsumunt̄: aut terminant̄ p exituram. ¶ De 2ᵃ
dicit q̄ expimēta testant̄. q̄ nō ois dies ē cretica. ⁊ iō mirā
dū ē de negātib⁹ h̄ qb⁹ eēt bonū q̄ expimētis acq̄escerēt. ⁊
cās i diuersitate spacioꝝ tēpoꝝ ad crisim: sicut fecit Gal. i
uestigarēt. reliq̄ patēt. ¶ De 3ᵃ mouet duas dubitatiōes.
p̄ᵃ: q̄re nō noiauit hic q̄rtū. Et rñdet duabus modis. p̄mo
q̄ forte p̄m⁹ scriptor dimisit lꝫ hyp. scripserit. 2ᵃ rñsio est cā
quā dixi supra circa apho^m. ⁊ tu vide. ¶ Scd̄a dubitatio
de fine secunde ꝯnis aphorismi. de q̄ dicit q̄ q̄dam hñt 31^m
ꝓ vltimo q̄dam ꝟo 34^m. sed ēt 37⁹ est creticus in quo ac/
cidit sudor. sed i 34° magis q̄ꝫ i 31°. q̄ꝛ ē creticus radicalis.
40^m. posuit propter causam dictam. ¶ Apho. XXXVII.

Frigidi sudores: cuꝫ febre acuta quidem facti: mortem significant. Cum
molliori vero febre: longitudinē egritudinis significant.

¶ Sudores frigidi: si cum febre acuta accidūt: Theo.
mortem significant. Si cum mitiore: longitu/
dinem morbi.

¶ Frigidi sudores: cū acuta q̄dē febre morteꝫ. Leoni.
Cū mitiori āt: lōgitudinē morbi significant.

¶ Hypo. in hoc aphorismo duas ꝯnes intēdit. ibi 2ᵃ. (Cum
molliori). p̄ᵃ ē. Sudores fridi cū fe. acuta mortē signt. ꝓba
tur: q̄ꝛ significat: aut extinctionē caloris nālis aut mām nō
superabilē a v̄tute infra terminū acute fe. q̄ ⁊c̄. ꝯña nota. ⁊
assumptū statim declarabit̄. Scd̄a ꝯ. Sudor fridus cū fe.
nō acuta significat lōgitudinē morbi. ꝓbatur. q̄ꝛ significat
mām multum resistētem virtuti: aut v̄tutē caloris nālis de
bilitatā: ⁊ similis habetur snia secunda quarti. caplo de si
gnis sudoris. ¶ Nota q̄ frigidos sudores itelligim⁹ illos Nō p̄
qui nō fiūt fridi a cā pmitiua vt flabello: sed illos qui frigi
di egrediunt̄ a corpe sine talis cāe adiutorio. ¶ Secundo 2°
nota. q̄ sudores q̄n̄q̄ꝫ fiūt frigidi rōne dispōnis membroꝝ
vt si cutis ⁊ mēbra cuti vicina sint frida non obstante q̄ ve
ne tātam habeāt calitatē vt mām expellant calefactam ⁊
subtiliatā. tñ illa mā membris vicinis cuti obuians q̄ mē/
bra sunt frida infridantur. rōne aūt dispōnis māe h̄ conue
nit vel q̄ꝛ mā est multe frigiditatis nāliter. vel q̄ꝛ est multe
quātitatis. vel q̄ꝛ ipsa est multa maligna. naꝫ materia mul
te frigiditatis existens in venis subtiliata. ⁊ ad cutim. ⁊ ad
mēbra sibi vicina ꝓpulsa q̄ nō sunt ita calida vt itēriora mē
bra: ⁊ vene pñt p intrinsecum p̄ncipium ad friditatem val
de maiorem reduci q̄ꝫ sit friditas membroꝝ p que transit:
immo illis mēbris exñtib⁹ calidis reducet̄ ad friditatem
sicut vapor aq̄ ascēdēs ad mediā regioneꝫ aeris in estate.
non obstante q̄ illa sit calida absolute tñ ibi infridatur. ⁊
ad māꝫ aque ꝯuertit̄. Si v̄o mā sit valde multa ꝯuenit q̄
virt⁹ añ ea expellat q̄ꝫ subtiliet pp eius grauamē. ⁊ ita vbi
sit multum malicie conuenit q̄ expellat̄ añ subtiliationē.
Et iō frida exñs expellitur extra. ¶ Nota tertio. q̄ omnia 3°
possunt cōtingere fe. acuta: nā stat fe. esse acutam ⁊ nō mul
ti caloris vt est pestilēcialis. nocet. n. plus mā occulta q̄li/
tate q̄ꝫ intēsione caliditatis. secūdo stat fe. eē acutam exte/
rioribus exñtibus fridis vt infra. in acutis morbis frigidi
tas. ⁊ alibi in nō deficienti febre. Et iō acute exñte frida ⁊
mēbris sibi vicinis stat acutā eē febrem p̄cipue quo ad in/
teriora. Item tertio nō repugnat febrē eē valde intense ca/
liditatis. ⁊ tamē membrū ibi febriēs eē frigidū q̄ꝛ defice/

re plus in caliditate nāli q̄z abūdare in ꝑternāli. hic vr̄ vel le ꝯnīētator. sȝ hoc nō vificaṫ nisi apud ponētes nālē calorē nō eē ptē febrilē: vel nec eūdē. ℭ Ex qbꝰ pȝ qūo ex acuta fe. ꝯtigit sudorē emitti fridū ēt pp mēbroꝝ dispōnē. nam mā fe. acuta pt eē mlt̄a ⁊ stat ꝙ sit multuȝ maligna. ⁊ iō sudorē tȝ fridū.

4° ℭ Nō 4° ꝙ sudor in fe. acuta fridus: q̄n̄qꝫ est ex mā ꝓpria illi fe. acute. q̄n̄qꝫ ex alia. nō. n. repugnat duas febres iueniri a duabꝰ māebꝰ pēdētes vt i emitriteo ꝯstat. hec. n. ꝯ̄ intelligiṫ maxie vbi sudor sit fridus ex mā fe. acutā faciēte. nā al'r staret mām acutā fe. faciētē in tpe breui digeri ⁊ expelli. sȝ ꝑ remanere māȝ faciētē fe. mobilē. ⁊ tādē liberari egrū sudore frido ꝓus apparēte. ℭ Ex his vificaṫ prima ꝯ̄. nā si in acuta fe. apparet sudor fridus. ⁊ h̄ nō pp cām ꝓmitiuam. ⁊ qui sudor sit de mā fe. acutā faciēte. tunc aut sudor ē fridus pp mēbroꝝ dispōnē. ⁊ tūc significaṫ extinctio inati caloris aut q̄si extinctio. nā exteriorib' mēbris infridatis pp remotionē caloris nālis oȝ interiora multū eē debilitata. Et iō nō poterit virtus vincere mām fe. faciētē. Si v̄o sudor ē fridus pp māei dispōnē. s. pp friditatē tūc sequiṫ. ꝙ mā a virtute nō pōt superari in tā modico tpe in q̄z modico terminaṫ acuta fe. q2 est mā multum caliditati agēti resistēs. Et iō terminabiṫ fe. ante maturationē māei. Et per ꝯn̄s male ⁊ ad mortē. Si v̄o sudor fridus pp multitudinē māei significatur ꝙ v̄tus est debilis. Et nō pōt illaȝ materiam subtiliare. Si vero pp malignitatē māei ēt significatur virtutis debilitas.

Sed hic cadūt duo dubia. ꝑm̄ q2 si fe. est acuta: tūc calor ē valde intēsus p totuȝ: ⁊ per ꝯn̄s sudor non est frigidus. ℭ Ad hoc dr̄ negando primam ꝯn̄tiam vt patuit statim. Item secunda consequentiam non valet vt supra ostendi.

ℭ Secundo dubitaṫ q2 si mā expelliṫ p sudorem. igiṫ subtiliaṫ ante: ⁊ p ꝯn̄s calefit. ℭ Hic respōdetur negando istam ꝯn̄am. mā ista per sudorem expelliṫ: ergo subtiliatur priꝰ: stat. n. virtutem prius ingrossauisse mām p quam ingrossationē ipsam digessit vt colligitur ꝑma quarti. c. de cura putridaꝝ in generali. similiter non sequitur. mā subtiliaṫ. ergo calefit: vt pȝ de aqua calida flāte borea sparsa supra politū marmor que infrigidatur ⁊ in vaporem subtiliata conuertitur ⁊ sic multa q̄ calefiūt igrossanṫ: ⁊ idigesta calidiora sunt grossiora. ita stabit subtiliori ⁊ ifrigidari: vt pȝ d̄ generatione aque ex terra.

ℭ Dubitaṫ tertio q2 mā faciēs fe. acutā ē putrida. igiṫ i ea ē calitas ꝑter nām fixa. ꝯn̄a pȝ ex dictis in qōne de putrefactiōe supra tertio tegni. igiṫ cū p sudorē expelliṫ nō infridatur ab itrinseca. nā si ifridaṫ seqṫ ꝙ caliditas non est fixa. Hic rn̄deṫ ꝙ mā putrida hȝ calitatē ꝑternālem fixā q̄ ē putredo sed illa nō ē tāta nec io. q̄ȝta est caliditas in corpore humano sano vt cōstat de carnibus mortuoꝝ aialium putrescētiū que tactu apparent fride. ℭ Et si dicaṫ caliditas putredinalis faciēs est fixa. igiṫ caliditas fixa in hūore ē intēsior caliditate corpis nostri. aliter. n. non calefaceret.

ℭ Hic dicitur ꝙ dupliciter possumus imaginari aliquem gradū calitatis eē fixum: vno mō: q2 humore intrinseco ita disposito vt ē exn̄te nāl'r in loco eiꝰ ꝯseruatiuo ⁊ nāl'r disposito: ⁊ deducta alia cā spāli calefaciēte: humor sub tāto gradu remanet calitatis. Et si ab illo recesserit ē aptus stātibꝰ dictis ad illū redire: ⁊ hoc mō in humore faciēte fe. est caliditas fixa intēsior calitate nāli membroꝝ: sed cum humor a mēbro tactu calido separaṫ humor ab intriseco ifridaṫ. ⁊ hoc mō sufficit humores putridos poni in calefacto esse ad hoc mō vt fe. sit hūoralis. ℭ Scdo mō dr̄ calitas fixa absolute: q2 qualitercūqꝫ humor ifridareṫ. ⁊ vbicūqꝫ ponereṫ esset aptus ad caliditatem talem redire. ⁊ hoc mō non opȝ putridam caliditatem ita intrinsecam sicut est mēbrorum caliditas esse fixam in humore.

5° ℭ Nota vltimo ꝙ q̄uis mā sit multū frida. tn̄ v̄tus pōt eā in multo tpe digerere. ⁊ ita si sit fortis v̄tus nō vinciṫ cito cū febris nō sit fortis. ex q̊ pȝ ꝙ si sit fortis v̄tus: ⁊ sudor fridus: ⁊ fe. mollis. tūc morbꝰ erit lōgus nec io. ⁊ ita vificatur scda ꝯ̄. Si v̄o v̄tꝰ sit debilis ⁊ fe. mollis vel pua adhuc nō valde cito deficit v̄tꝰ nisi sit extreme debilis. ⁊ iō pl'm̄ egritudo ē lōga cum debilis v̄tus nō sufficiat ēt cito superare mām. ⁊ sic pȝ ꝙ secunda ꝯ̊ est vera vtplurimum ⁊c̄.

ℭ Commenti Galieni expō.

Quod hic dixit. Istud cōmētū diuiditur in duas ptes. Primo mouēdo dubiū on̄dit qūo possit eē sudor fridus cū febre acuta. 2° vificat aphoᵐ. ibi scda. (Vn̄ ⁊ mortē) dicit ꝑ dicta hypo. eē per experiētiā manifesta. sed bonū est cām scire. nam vr̄ mirādū ꝙ fe. sit calidissima ⁊ sudor sit fridus. ℭ Rn̄det aūt huic dubitatiōi ꝙ si loca vn̄ sudor iste dȝ egredi eēnt calida pcul dubio sudor eēt cal's: sȝ nō est impol'e interiora eē multum cal'a: ⁊ exteriora p q̄ egrediṫ sudor eē frida pp defectū inati caloris: ⁊ ita in acuta febre erit sudor fridus. ⁊ hoc d̄clarat magis supponēdo ex dictis alibi. q2 fe. acute sunt d̄ humoribꝰ putridis q humores: aut sunt in habitu totiꝰ aut in vasis vel venis: mō si sunt hūores in vasis. ⁊ ibi sit magna caliditas. ⁊ cū hoc ēt calor nālis regens mēbra sbalia: aut sit extinctus aut extinctioni paratus ⁊ vicinꝰ. necesse esset vt hūor q p cutē purgaṫ fridus sit. Et iō nō repugnat ꝙ calor febrilis sit acutus. ⁊ tamen sudor sit frigidus.

VNDE. Et vificat aphorismū ⁊ diuiditṫ in duas ptes. ꝑ vificat. 2° ifert correlariū ⁊ rn̄det qōni tacite. ibi 2ᵃ. (Fe. igiṫ). Prio dicit ꝙ sudor fridus pp cām dictaȝ sigṫ mortē. q2 on̄dit mām nimiaȝ a friditate. s. māei dominātē corpori quā mām nec calor febrilis nec nālis calefacere potuit sȝ cum molliori feb. possibile est ifirmum sanari: q2 nā mām illam frigidam ⁊ humidam in longo tpe potest digerere. ⁊ fe. h̄ dat longum tempus sue terminationis.

FE. IGITVR. Infert correlariū ꝙ fe. acuta in istis ē signū ⁊ cā mortis. ⁊ pȝ qd̄ dicit. 2° dicit rn̄dēdo qōni q̄ posset fieri. q2 cū molliori nō significaṫ mors. ⁊ dicit huius cām ēē q2 mā dat spacia digerendi longa cum sit quieta.

ℭ Aphorismus. XXXVIII.

Et vbi in corpore sudor: ibi egritudinē narrat.

ℭ Et qua parte corporis sudor est ibi morbum esse significatur.

ℭ Qua parte corporis sudor est: ibi significat morbum.

ℭ Conclusio aphorismi est ista. Sudor apparens in aliquo corporis loco significat in illo abundantiorem causaȝ egritudinis. probatur. vbi sudor apparet illic significat humorem peccantem: ⁊ ille est causa egritudinis. ergo ⁊c̄. Assumptum declarabitur statim. ⁊ similem sententiam habe ris. secunda quarti. capitulo de modis significationum sudoris. ℭ Nota ꝑmo ꝙ hic non intelligit de sudore facto a cā primitiua. sed de corporea ⁊ sudore ꝑseuerāte. nā a causa primitiua cōuenit fieri sudorem sine peccato humorum. ℭ Scdo nota. ꝙ p vbi intelligitur in qua parte corporis: q2 si in vna tūc illa significaṫ cā. Si vero in q̄libet tūc significatur ēt causa egritudinis peccare in qualibet corpis parte. ℭ Nota tertio. ꝙ sudor sine manifesta cā nō ē nisi q2 nā supfluitatem non nālem expellit. nam prius dȝ esse supfluitas: aliter non expelleret. secūdo nō est nālis: q2 nō dȝ nāliter expelli sensibiliter superfluitas p poros cutis. ℭ Nota quarto. ꝙ q2 nā facit de possibilibus qd̄ melius ē: iō ipsa p sudorē expellentē euacuat per locum corporis viciniorem māe. Ex quibus apparet ꝙ cū in aliq̄ pte corpis appet sudor: significatur supfluitatem nō nālē in loco illi vicino cō

tineri. ꝛ q2 a tali ſupfluitate aut fit: aut apta eſt fieri egritu
5° do. ió pz p̄ vitas aphoriſmi. ℭ Nõ 5° ꝙ ſudor aliqñ appet añ egritudinẽ: qñqꝫ poſt: qñqꝫ dum ẽ egritudo: ſi añ pnoſticaṫ futurã egritudinẽ. ſi ſiṫ õmõſtrat. ſi poſt vt i ꝯualeſcẽtia rememoraṫ egritudinẽ. ꝛ ſic pz q2 narrare egritudinẽ ẽ cõe ad hec tria: ꝓprie accipiendo egritudinẽ. pz 2° ꝙ lꝫ ſudor appareat nõ oꝫ eſſe vel fuiſſe vel fore egritudinem: q2 ſtat euacuari mãm anteq̃ꝫ fiat egritudo. non. n. ſequitur. ſignificatur futura egritudo. ergo ꝛc̃.

ℭ Cõtra p̄dicta arguiṫ p̄. q2 in ſincopi ꝛ ꝓpe mortẽ mã peccãte i toto ſudor fit tm̃ in frõte. ℭ Rñdeṫ ꝙ in frõte ẽ ẽt cã egritudis. vel dic ꝙ nõ fit pſeuerãter. nã ad veritatẽ iſtorũ aphoriſmoꝝ reddiṫ ſigni pſeuerãtia: vel dic ꝙ vt⁹ nõ ꝯſtat. ꝛ aphoriſmi vitas reqriṫ virtutis ꝯſtãtia. quare aũt i mortali ſincopi fit ſudor vide i vndecima tertij. ℭ Preterea arguiṫ ꝯ. mã exñte i nõ determinato loco: vel mẽbro fit criſis per ſudorem vl̃r in toto corpore apparente. igiṫ ꝛc̃. aſſumptum pz in pleureſi. Reſpondetur ꝙ cã coniuncta in pleureſi eſt in membro determinato: ſed antecedẽs ẽ per totũ. ꝛ illa per vniuerſalẽ ſudorẽ expellitur. vel dic ſecundo ꝙ ille nõ fit perſeueranter.

ℭ Commenti Galieni expoſitio.

Ic porro innuit vt ſi p. Iſtud ꝯmentũ diuidiṫ i duas ptes. ℭ Prio poniṫ aphoriſmi ſñia 2° cã. 2ª ibi. (Sudor) ambe ptes patẽt. ꝛ tu ex cõmẽto collige ꝙ nõ ſp mã ſudoris ẽ aq̃ſitas: vt contra humores diſtinguitur.

ℭ Aphoriſmus. XXXIX.

T vbi in corpore caliduꝫ vel frigidũ: ibi egritudo regnat.

Theo. ℭ Et qua parte corporis frigor aut calor eſt: ibi morbus eſt.

Leoni. ℭ Et qua parte corporis calor: aut frigus: ibi morbus.

ℭ Cõcluſio apho¹ ẽ iſta. Calitas excellẽs aut friditas i aliq̃ pte corpis apparẽs ſignificãt egritudinẽ i eadẽ pte. ꝓbaṫ: q2 in tali pte ẽ ſenſibilis receſſus a tẽpamẽto. igiṫ ẽ egritudo. ꝯña pz ꝛ aſſumptũ ſil̃r. Et ſil̃em ſñiam collige 2ª primi doctria 3ª. c. de ſignis oppilationũ. ꝛ ad aphoriſmi vitatez reqriṫ talẽ calitatẽ pſeuerãter ꝛ nõ a cã ꝓmitiua apparere. tũc. n. neceſſario ſeqṫ egritudinẽ eẽ in tali pte. ꝛ ei⁹ ſm q̃ oꝫ ledi opõnes. ℭ Põt tñ aphoriſm⁹ exponi al̃r ſic. ꝯ ẽ iſta. calitas ꝛ friditas valde pſeuerãter exceſſiue apparẽtes in aliquo corpis mẽbro in egritudine mãli ſignificãt materiam cõtineri in illo. ꝛ ꝓbatur q2 mẽbrũ in quo talis mã cõtinetur: maxime oꝫ a mã alterari: aut ad caliditatẽ aut ad frigiditatem. ꝛ ió in fe. dolentes tumore loci minere. aut ex ſudore magis in vno membro apparẽte: aut ex calitate vel frigiditate ꝑcepta noſtro tactu vel infirmi relatu arguiṫ locus minere. ℭ Oꝫ ſi dicaṫ ꝯ: q2 in ꝓ⁹ fe. extrema frigẽt: ꝛ tamen ibi non eſt egritudo vel mã. dr̃ ſm primam expoſitionem ꝙ illa membra tũc egrotãt egritudine frigida. ℭ Et iuxta ſecundam dr̃ ꝙ illud frigus non perſeuerat. ℭ Et ſi dicatur in acuta fe. cum apoſtemate in interioribus frigus apparet in extremis pſeueranter. ꝛ ibi non eſt egritudo. ℭ Dicitur concedendo ió aphoriſmus eſt verus vt in pluribus. puta vbi non per accidens eſt cã in alio mẽbro. aliõ autem infrigidetur aut caleſiat.

ℭ Commenti Galieni expoſitio.

Uocũqꝫ in membro. In iſto cõmento Gal. verificat aphoriſmuꝫ. ꝛ quia littera patet: ꝛ clara eſt. ideo non expono. ſed tu vide per temetipſum ꝛc̃.

ℭ Aphoriſmus. XL.

T vbi in toto corpore mutationes: ꝛ ſi corpus aut infrigidatur: aut ſtatim cal̃m fit: aut calor alter ex altero fit: ſignificãt lõgitudinẽ egritudinis.

Theo. ℭ Ubi in toto corpe mutatio fit: ꝛ mõ corp⁹ frigeſcit: mõ caleſcit: aut colorẽ alium ab alio recipit: longitudo morbi ſignificatur.

Leoni. ℭ Et vbi in toto corpe mutationes: ꝛ ſi corpus refrigereṫ: vel rurſus calefiat: vel color alter ex altero fiat: longitudinẽ morbi ſignificat.

ℭ Hypo. intẽdit ꝯ ñ ẽ. Mutationes facte repẽte i toto corpe aut de calido in fridũ: aut de vno calore in aliũ ſignt lõgitudinẽ egritudis. ꝓbaṫ. ille ſignificãt plures mãs malas peccãtes i magna q̃ꝫtitate. igiṫ ſignificãt lõgitudinẽ egritudis. aſſumptũ ꝛ ꝯña ſtatiꝫ declarabunṫ. ℭ Nota p̄ ꝙ iſtas mutatiões itelligim⁹ ab itriſeco non a cã ꝓmitiua depẽdẽtes. Nõ p̄
ℭ Nõ 2° ꝙ itelligim⁹ iſtas mutatiões fieri ſepi⁹ de die motus. lꝫ ſemel tm̃ fiat mutatio de caliditate in friditatẽ. ꝛ in paroxiſmo nõ opꝫ ex illo ſignificari lõgitudinẽ egritudis. 2°
ℭ Tertio nõ ꝙ dixit in toto corpe q2 mutatio fcã i vna pte tm̃ non hꝫ in hoc ſignificare. ℭ Nota quarto. ꝙ iſte mutatiões nõ fiũt niſi ꝑ humoꝝ motũ q diuerſi ſunt in virtute. 3°
4°
ℭ Nota quinto. ꝙ iſti humores qui diuerſi ſunt iſto mõ non ſunt inuicem cõmixti: ita ſaltẽ ꝙ vnus motu alteri⁹ moueaṫ. tũc. n. ſimul moueren̄ṫ. ℭ Nota ſexto. ꝙ vbi ſunt multi humores diuerſaꝝ ꝯnum nõ ſimul mixti. ꝛ quoꝝ qlꝫ ſufficit notabil̃r totũ corp⁹ ꝑmutare vt⁹ multũ laborat in ſuperãdo eas. p̄ q2 dũ vacat digõni vni⁹ diuertiṫ a digõne alteri⁹. ſcdo q2 iſti ſunt magis debilitantes vtutẽ vtroqꝫ ipũ mẽtẽ q̃ꝫ ſi alter eoꝝ tm̃ ipzimeret. ℭ Tertio q2 mã peccãs eſt amplior. Nã ſunt duo loco vnius. ℭ Nota 7° ad vitatẽ aphoriſmi reqri vtutẽ eẽ fortẽ. nã cuꝫ debili vtute mãei rebellio arguit morbũ breuẽ ꝛ ad mortẽ terminãdũ: ſed vbi virtus ꝯſtet. arguiṫ mãei malignitas ꝛ multa reſiſtẽtia. Et ió neceſſario morbus longus: q2 ſiue virtus vinci deat tarde cũ ſit fortis ſiue mã vinci debeat: que multum reſiſtit. 5°
6°
7°
ℭ Ex his pꝫ aphoriſmi vitas: q2 talis permutatio ſignificat mãerum diuerſitatẽ quaꝝ quelibet ſufficit totũ corp⁹ notabil̃r permutare. ꝛ talis diuerſitas arguit mãm minus bene ſeparabilẽ a virtute. ió ꝛc̃. ℭ Et ſi dicatur contra. q2 tertiana nõ pura eſt breuior q̃ꝫ flegmatica pura vt colligiṫ prima quarti. Reſpondetur ꝙ in tertiana pura ille mãe ſũt redacte ad vnam formam. ℭ Nota vltimo ꝙ requiriṫ ad veritatem aphoriſmi. ꝙ ſeruetur alioꝝ paritas exceptis omnibus que ſunt neceſſario conſequentia. 8°

ℭ Commenti Galieni expoſitio.

Orbus habens ꝛc̃. ℭ Iſtõ cõmẽtũ. i duas ptes diuiditur. ꝓmo eſt cõmentuꝫ Gal. ſecũdo eſt additio cõſtantini. ibi ſecũda. (Multi). ꝛ vtraqꝫ ps eſt clara. ℭ Sꝫ dubitatur: q2 multã ꝛ diuerſam mãm virtus vincit tardius q̃ꝫ ſimplicẽ. ꝛ ſi ſit multa ꝛ diuerſa. ℭ Intelligiṫ multa quo ad quãlibet ꝑtem ſue diuerſitatis. puta multe colere ꝛ multum flegmatis. hãc igiṫ vtus difficilius vincit q̃ꝫ ſi ſit mlta ſimplex. q2 iſta ſimplex non hꝫ niſi vnã talẽ multitudinem. ℭ Uel ſecundo intelligitur alioꝝ poſita paritate. ẽ. g. contingit inueniri coleram nõ nãlẽ merito ſue groſſiciei ita difficulter digeſtibilẽ ſicut flegma datum. hoc poſito dr̃: ꝙ virtus tardius vigeret: ꝛ vincet librã vnam humoris: cuius medietas ſit ex tali colera: ꝛ alia medietas ex tali flegmate q̃ꝫ ſi tota mã eẽt flegma purum: aut colera pura ſimili mõ. ꝛ ꝑ per cauſas dictas. ꝛ tu hoc nota bene ꝛc̃.

[illegible handwritten notes, ending: ... in epimate vt bene docet auic. 10ª 3ⁱ cap. 17]

¶ Aphorismus. XLI.

Sudor multus ex somno: sine aliqua manifesta causa factus: significat quoniam corpus plurimo cibo vtitur. Si vero cibum non accipienti hoc fiat: significat quoniam indiget euacuatione.

Theo. ¶ Si per somnum sudoris copia sine causa manifesta euenit: vsus cibi plenioris significatur. Sed si non per cibuȝ id accidit: inanitione corpus egere significatur.

Leoni. ¶ Sudor multus ex somno factus absq̃ causa manifesta: corpus vti pluri cibo significat. Si vero cibum non accipienti hoc accidat: scire oȝ q̄ euacuatione indiget.

¶ In isto aphorismo ponunť due ǫ̃nes. ibi 2ª. (Si vō nō.) p̄ma ǫ̃. Sudor mult⁹ fact⁹ ex somno sine manifesta cā̃ signific at: q̃m corp⁹ vtiť ampliori cibo q̃ȝ bn̄ digerere possit. pbatur. q: sudor pōt causari multus in somno ex cibo ampliori. igiť ⁊c̃. tȝ ǫ̃ña. q: causatū p̄t significare suam cāȝ. ¶ Nō

Nō p̄ p̄ q̃re dr̃ multus. q: paucus aliq̃n ē ex debilitate virtutis. nō potētis supfluitates tertie digōnis isensibil'r expellere.

2°. ¶ Nō 2° q̄ ēt talis sudor i vigilia fact⁹ sigt q̄ corp⁹ ampliori cibo vtiť. sȝ dixit de somno: q: in eo pl'm accidit: q: ex labore vigiliaꝝ posset accideř ⁊ nullū illoꝝ sigaret vt i glosa.

3°. ¶ Nō 3°. q̄ q̃tuor de cāis ǫ̃tingit q̄ somnus magis fac̃ sudorē q̃ȝ vigilia. ¶ Prio. q: i vigilia ptes cutanee sunt calidiores. ⁊ iō pn̄t resoluere isensibil'r supfluitates ibi existētes q̄ adueniēte somno sensibil'r expelluntť in forma sudoris calore nō potēte ita subtiliare. ¶ Scd̃o q: mult⁹ somn⁹ ē cā retētionis multaꝝ supfluitatuȝ q̄ expellerenť. aut egōne. aut aliter: cū somn⁹ oēs fortes retineat eūones p̄ter sudorem. ¶ Tertio q: in somno v̄tus digestiua ē fortior. ⁊ iō plus d̄ equali q̄ntitate cibi i hūores ǫ̃uertit. ⁊ plus de notabili. i. nutrimentali humido ad mēbra trāsmittiť a quo plurime ptes aquose supfluūt p sudorib⁹ expellēdis. ⁊ h̄ sudor hac de cā veniēs accidit post scd̃am digōnē i sōno celebrātē. 4° q: i sōno fortificať v̄t⁹ i iteriorib⁹. ⁊ iō māȝ ibi peccātē pōt meli⁹ p poros expellē q̃ȝ i vigilia alijs pib⁹. ⁊ h̄ q̃rto mō maxie ǫ̃fert sōn⁹ i corpis mūdificatōe i crisib⁹ ⁊ finib⁹ porᵒʳ.

¶ Et tu h̄ tene menti ⁊ vide tertio tegni q̃re somnus omnes fortes retinet eūones excepto sudore. ⁊ ex h̄ vide quomō somnus q̃litercūq̃ causet sudorē erit scd̃m modum exuberandi māṁ. nō s̄m modū resol'onis subtilis vt dixit Aui. 2ª p̄mi. c. de eis q̄ p̄ueniunt ex somno ⁊ vigilia. ¶ Nota 4°

4° q̄ cib⁹ aliq̃n ē cā sudoris sui multitudine. aliq̃n s̄m calitatem aliq̃n q: s̄m plurimā ptē ē in aquositatē ǫ̃uertibilis. ⁊ iō ad aphorismi v̄ificationē reqriť q̄ hō nō vtať cibo merito sue calitatis factio sudoris. aut cibo i multā aq̄sitatē cōuertibili. ¶ Ultimo nō q̄ nō dicim⁹ talē multū sudorem si

5. gnificare p se multi cibi vsum. sȝ q̃n ē cū carentia signoꝝ repletionis p̄terite. tunc. n. q: non pōt eē multus nisi pp̄ cibū multum significat multi cibi assumptionem.

¶ Si vero cibū. Scd̃a ǫ̃. sudor mlt⁹ fact⁹ ex somno ⁊c̃. si accidat i corpe nō multū accipiēte cibū sigt corp⁹ illō idigere eūone. pbať. q: cū hac circūstātia significat humorū peccātiū abūdātiā. g̃ ⁊c̃. ¶ Circa h̄ nō q̄ cū sudor a virtute expellať: ⁊ non pure nāliter. nam supfluitas tertie digōnis oȝ nāliter expelli sensibiliter vt diximus supra pticula p̄ma. iō seqť oēm sudorē non a cā p̄mitiua expulsuȝ eē supfluitatem nō nālē: p̄cipue cū sit multus. q: q̃nq̃ȝ nālis superfluitas tertie digōnis pp̄ v̄tutis debilitatem expelliť sudor vt supra dixi. ¶ Ex hoc ēt sequitur q̄ si egrediť sudor multus: ⁊ non sit pp̄ cibi multitudinem: oȝ q̄ sit pp̄ humorum malorum abundantiā. ⁊ tales cū plurimū p sudorē nō plene a corpe eūenť: seqť q̄ significāt plures alios remanere. ¶ 2° nota q̄ supfluitas ex nouo cibo genita. q: nō multū ē alijs hūorib⁹ mixta aut mēbris iuiscata. iō p cibi abstinētiā resoluiť ⁊ corrigiť. Sȝ supfluitas ex antiquo cibo remanēs in corpe ⁊ multū ē iuiscata. ⁊ multis alijs hūorib⁹ imixta. iō plerūq̃ȝ nō p solā abstinētiā pōt emitti. ⁊ iō talis indiget purgatiōe. ex his inferť 2ª ǫ̃ q̄ iste sudor mō dcō appens significať q̄ in corpe abūdāt hūores ex antiq̄ cibo supfluitates per ǫ̃ñs q̄ corp⁹ vt ab illis mūdificeť idiget purgatōe. Cōcordia aphorismi colligitur 2ª p̄mi. doctrina 3ª. c. de eis q̄ p̄ueniunt ex somno ⁊ vigilia.

¶ Commenti Galieni expō.

Quidam medicorum uidiť i tres ptes. Prio poniť littera s̄m Gal. In 2ª additio constantini. ibi. s. (Sudor nāq̃ȝ) in 3ª verificat aphoᵐ. ibi. s. (Multus.) prima pars ⁊ 2ª patent. 3ª diuiditur. in quatuor. Primo dat cām q̃re multus cib⁹ ē cā sudoris. 2° dat cām q̃re hy. aliq̃n pticulā tales p̄mittit. ibi (Sine manifesta.) 3° docet q̃re dicatur multus.) quarto dat v̄itatē ambaꝝ ptium aphorismi. ibi 2ª (Inuenimus.) ibi 3ª (Multum.) ibi 4ª (Multus. n.) ¶ De prima ⁊ 2ª pȝ. ¶ De 3ª dicit q̄ iō dixit multum sudorē. q: paucus nō significat illud. stat. n. paucū sudorē in corpe nō repleto fieri pp̄ v̄tutis d̄bilitatē: nō pp̄ hūoꝝ vel cibi abundātiam. ⁊ mot⁹ ē q: v̄tus ⁊ si sufficiat nutrimētū assimilare non tn̄ sufficit supfluitātē isensibil'r expellere. ¶ De quarta dicit q̄ sudor mult⁹ ē duob⁹ modis. aut. n. pp̄ cibū multum tpe morbi acceptū. ⁊ sic ex modico tpe. aut pp̄ multū cibū ante morbū acceptū: ⁊ si isto mō fuerit oȝ corp⁹ purgari. Si vō fuerit pp̄ cibum nouiter acceptum p abstinentiam sufficienter corpus medicabitur.

¶ Aphorismus. XLII.

Sudor multus frigidus vel calidus semper fluens: frigidus maiorem: calidus vero minorē egritudinē signat.

¶ Sudor multus mō frigidus mō calidus assidue fluens: fridus magis: calidus minus: morbum significat.

¶ Sudor multus calidus: vel frigidus superfluens: frigidus magis: calidus minus significat morbum.

¶ Hypo. itēdit istā ǫ̃nē. Si i aliq̄ tpe morbi q̄dcūq̃ȝ fuerit illud currat sudor mult⁹ aut calidus aut frid⁹. Calidus sigt minorē egritudinē: frid⁹ aūt maiorē q̃ȝ calus: pbať: q: fridus sigat māṁ magis v̄tuti rebellē vt colligiť ex dictis in apho° illo: sudor fridus. ¶ Nō p̄ q̄ itelligēdus ē d̄ sudore nō tali a cā p̄mitiua. ¶ 2° nō q̄ dr̃ mult⁹ q: i pauco nō ē mlta significatio. ¶ 3° nō q̄ dr̃ sp̄ fluēs ⁊ pōt itelligi duobus modis: vno mō: q: ǫ̃tinue p totū morbū: ⁊ ego vidi mulierē q̄ ǫ̃tinue. 14. dieb⁹ sudauit sine iterpolatōe: alio mō pōt intelligi vt dixi: q: i q̄cūq̃ȝ tpe morbi appeat. ¶ 4° nō cām: q: sudor fiat frid⁹ ex aph. allegato. ¶ Nō 5° q̄ reqritur ad aphorismi v̄itatē alioꝝ pitas exceptis necio seq̄ntibus. vt nō cōparať sudor fridus i cronica ad cal'm in acuta. sȝ i cronica. ⁊ sic de alijs. His. n. stātib⁹ sp̄ fridus ē peior. q: negor est ⁊ magis rebellem materiam significat.

¶ Commenti Galieni expō.

Sudor diei cretice Cōmētū istō in duas ptes diuidiť. Prio poniť cōmentum Gal. 2° additio constantini. ibi 2ª (Unde ⁊ hoc.) ¶ De p̄ dicit ⁊ p̄ᵐ est q̄ supra. s. in illo apho. sudores febricit

tanti. locutus est de sudore cretico. hic loquit̄ de sudore apparente in toto tempore morbi sine crisi. i. in quocūq; tp̄e morbi apparuerit. De parte scd̄a apparet quid dicat addi tio constantini: ⁊ est manifesta.

¶ Aphorismus. XLIII.

Febres quecunq; non deficientes: tertia die sunt fortiores: periculose. Quecunq; vero sic defecerint: significant quoniam non periculose.

Theo. ¶ Quicunq; non intermittentes: die tertij vehementiores: redduntur: magis periculose existunt. Sed si quouis modo intermittunt: securitatem inesse significatur.

Leoni. ¶ Febres quecunq; non intermittentes: tertia die fortiores fiunt: magis periculose. Quocunq; autem modo intermiserint: periculum abesse significatur.

¶ In isto aph. due ponūt̄ ɔ̄nes. ibi 2ª (Quecūq;.) Prima ɔ̄ s̄m vnā itroductionē. oēs fe. nō d̄ficiētes i 3ª die sīt fortiores ⁊ magis p̄iculose d̄ficiētib⁹. p̄baẗ: q2 oēs tales sīt seuorum accn̄tiū: ⁊ magis v̄tutis d̄bilitatiue. ḡ ⁊c̄. ɔ̄ña nō: ⁊ assūptū stati patebit i notaḡ. ¶ Nō p̄ s̄m hūc modū q̄ p̄ fe. nō defi
Nō p̄ ciētes 3ª die nō itelligim⁹ illas tm̄ q̄ i tota 3ª die p̄seuerant. s3 gn̄ał'r oēs ɔtinuas ⁊ p̄ febres deficiētes oēs nō ɔtinue p̄seuerātes: q2. s. iterpolationē ⁊ q̄etē hn̄tes siue i 3ª siue i 4ª die. ⁊ erit' ac si diceret oēs fe. ɔtinue sunt fortiores. ⁊ p̄iculosiores iterpolatis. ¶ Nō 2° q̄ dicaẗ fe. v̄e iterpolata ex his
2° q̄ dixi p̄icula p̄ª aph. x° ⁊. xi°. Et ibi collige ēt q̄ sīt ɔtinue: ⁊ q̄ ɔtinuaꝝ q̄dā ē ɔclusa q̄dā p̄portionalis: ⁊ d̄rias istaru3 adinuicē. ¶ Nō 3° ex illis q̄ p̄l'm mãe fe. iterpolataꝝ putre
3° fiūt extra venas. ⁊ i loco nō valde vicino cordi. S3 mãe cō tinuaꝝ putrefiūt in venis aut in locis vicinis cordi valde. ex q̄ p3 q̄ iste mãe alijs p̄ib⁹ magis iferūt accn̄a. ¶ Nō 4°
4° q̄ his duab⁹ cāis sunt p̄iculosiores. nā vbi maior ē p̄portio morbi ad v̄tutē ibi p̄iculū ē maius cum iudiciū de p̄iculositate sumatur maxime ex tali p̄portiōe vt visum ē supra.
¶ Nō 5° q̄ ad v̄ificādū apho^m reqriẗ alioꝝ p̄itas. nā si ɔpa
5° rem⁹ ɔtiuā i suo gn̄e valde leuē ad iterpolatā i suo gn̄e valde ḡuē n̄ v̄ificaẗ s3 posita p̄itate i dispōne mãe ⁊ q̄ntitate q̄3 tū ē poł'e iter ɔtinuā ⁊ iterpolatā ɔstat ɔ̄nē dictā eē vera3.
¶ Quecūq; v̄o. 2ª ɔ̄. oēs fe. d̄ficiētes. i. iterpolate sīt min⁹ fortes. ⁊ min⁹ p̄iculose ɔtinuis. p̄baẗ q2 p̄ illas min⁹ molestaẗ v̄tus ⁊ eoꝝ accn̄a sunt leuiora. ḡ. ⁊c̄. Assumptū declarabiẗ conuerso mō illi qui dictus est in p̄ma conclusione.
¶ Cōtra istū modū itroduēdi arguiẗ: q2 ly. 3ª die pōiẗ frustra cū ly. nō deficiētes sufficeret ad significandū ɔtinuas. imo tertiane q̄rū p̄ox⁹ ē. 50. horaꝝ vt qn̄q; iueniẗ sīt i 3ª die nō d̄ficiētes. ⁊ tn̄ sīt iterpolate. poneẗ igr̄ illa p̄s ɔtinua i r̄n̄siōe hyp. ¶ Scd̄o q2 2ª ɔ̄ eēt falsa. nā i 2ª ɔ̄ne d̄r absolute: q̄ q̄cūq; sic d̄ficiūt. qm̄ nō p̄iculose. h̄ nō poniẗ ɔpatiuū. mō ɔstat q̄ aliq̄ iterpolate sūt p̄iculose sic q̄tidiane. vt d̄r p̄ª q̄rti ab Aui. ¶ Ex his rōnib⁹: ⁊ p̄p modū loq̄ndi Gal. i ɔmēto. dico q̄ fe. q̄ sunt i 3ª die nō d̄ficiētes aut i diatritis itelligēde sīt fe. q̄ de 3° i 3^m. faciūt p̄ox^m aut exacerbationē: q2 i illa die magis fiūt. Et de istis solū loq̄ẗ hypo i aph. ⁊ ē tūc sensus q̄ oēs fe. q̄ sīt mō dcō i 3° die aut i dyatritis. ⁊ nō sīt d̄ficiētes. i. iterpolate sūt fortes ⁊ p̄iculose. ⁊ rō ē: q2 p̄edet a putrefactiōe mãe acute mł'tū lesiue i loco nobili putrescēte. ¶ Sēsus āt 2ᵉ ɔ̄nis ē q̄ fe. q̄ sīt i diatricis. i. tertijs dieb⁹ ⁊ sīt d̄ficiētes. i. iterpolate iste nō sīt p̄iculose: q2 sīt tertiane iterpolate. ⁊ h̄ mō loq̄ndi v̄r maxie exponē Gal. i ɔmē. ⁊ tūc ēt v̄ificabunẗ ɔ̄nes vt iacēt ⁊ p3 solutio argumētoꝝ factorum.
¶ Commenti Galieni expositio.

Hic hypo. Istud ɔmētū diuidiẗ i duas p̄tes. Prio poniẗ additio cōstātini. 2° ɔmētū Gal. ibi (Fe. n.) in p̄ª constantinus dicit tria. P̄mū q̄ p̄ fe. non deficiētes hyp. intelligit eas q̄rū iterpolatiōes nō sunt cū mūdificatiōe. i. a q̄b⁹ corpus nō mūdificaẗ. ⁊ in h̄ p3 expōne3 hāc ɔstātini q̄dāmō eē cū p̄ª apho. itroductiōe l3 ēt 2ª saluari posset cū h̄ dicto. ¶ Dicit 2° q̄ tales fe. neq; p̄mittūt nāgescere. neq; ēt dāt spaciū accipiēdi cibū regulariter. ⁊ iō sunt p̄iculose. Dicit 3° q̄ iste fe. cū i diatritis deberēt minui si fiāt fortiores ⁊ crescāt certū est p̄ eas p̄tendi malum.
FEBRIS ENIM. Gal. hic v̄ificat apho^m p̄ cās: ⁊ dicit p̄ q̄ fe. deficiētes ⁊ quaꝝ iterpolatiōes. i. p̄oxismi quoquomō i 3ª sunt interposite. i. cū v̄a q̄ete nō sunt moleste. ⁊ ex hoc p3 Gal. in 2ª ɔ̄ne itelligere de tertianis. Et p̄ ɔn̄s de eisdē i p̄ª vt dixi. ¶ Scd̄s modus itroducēdi apho^m dicit: q2 rō dicti est: q2 nulle fe. sunt nō moleste nisi ille a q̄b⁹ mūdificaẗ corpus. ⁊ ēt q̄rū iterpolatio nō ē lōga. ¶ Et q2 supra in tertianis iterpolatis q̄ i 3ª die q̄etanẗ iterpolatio nō ē lōga. nō. n. trāsit diē. iō iste sunt nō moleste. i. p̄iculose. ¶ Dicit 3° q̄ in istis fe. si interpolatio. i. p̄ox⁹ fuerit breuis sicut i v̄a tertiana in q̄ nō trāsit. 12. horas nō solū fe. nō erit molesta. i. p̄iculosa. s3 neq; erit lōga. Si v̄o istaꝝ tertianaꝝ p̄ox⁹ sit lōgior fe. nō erūt p̄iculose s3 lōgiores. ¶ Dicit 4° q̄ hec ē cā q̄re dixit q̄ tales fe. s. tertiane mūdificātes corp̄a i actiōe sua nō sunt moleste: q2 iste nec sunt ex ap̄atibus. nec sunt de pessima putrefactiōe: s3 ille q̄ nō deficiūt bene sunt. isto mō: ⁊ iō sunt fortes. ⁊ etiam periculose.

¶ Aphorismus. XLIIII.

Quibuscūq; febres lōge: his dolores ⁊ pustule fiunt in articulis.

¶ Quos febres longe exercent: ijs vel abscessus in articulos vel labores decumbunt. Theo.

¶ Quibus febres lōge: his tubernacula: vel labores in articulis fiunt. Leoni.

¶ Cōclusio apho. ē ista. In q̄buscūq; accidūt fe. lōge i eisdē fiūt pustule ⁊ dolores i articulis. i. iūcturis. p̄baẗ. In istis est mã apta causare dolorē ⁊ pustulas i articulis: ⁊ ista mēbra sunt apta recip̄e. igiẗ debēt isti effectus fieri. ɔn̄a t3: q2 mã talis qn̄ ad mēª trāsmittiẗ ē apta dolores ⁊ pustulas facere. ¶ Nō p̄ q̄ p̄ fe. lōgas itelligere debem⁹ fe. cronicas. A
¶ Nō 2° q̄ fe. itelligēde sunt hic maxie lōge putride vt p3 in cōmēto l3 de ethicis posset quodāmō verificari. ¶ Nō B
3° q̄ putride fe. sunt lōge: aut q2 mã ē multa: aut q2 grossa aut q2 frigida: aut q2 viscosa. ⁊ in summa. q2 mã mł'tū resistit ne digeraẗ. Ex q̄bus seq̄ẗ p̄ q̄ talis mã est difficilis euonis ex his q̄ d̄n̄r i apho. illo medicos. 2° sequiẗ q̄ v̄tus i fine taliū febriū ē debilis. 3° seq̄tur q̄ si crisim faciat. faciet crisim p̄mutatiōis p̄ ap̄ata poti⁹ q̄3 crisim euonis. ¶ 4° nō q̄ articuli sunt mēbra maxime apta talē mãm recip̄e vt notatur illo apho. laboriose. ¶ Ex q̄b⁹ p3 aphorismi v̄ificatio. nā ex quo iste fe. apte sunt terminari p̄ crisim p̄mutationis ⁊ talis maxie fit cū ap̄ate ⁊ motu mãe ad determinatū mēbrū: ⁊ cū 2° articuli sint mēbra maxie ad hoc apta: seq̄ẗ q̄ i istis apte sunt fieri pustule in articulis dolores. ¶ Ex q̄b⁹ seq̄ẗ q̄ q2 multe tales fe. nō determinanẗ p̄ crisim: imo plurime insensibił'r. ideo apho. non est vniuersaliter verus: s3 in pluribus vt dicitur in commento.

¶ Commenti Galieni expositio.

Hoc non. In isto commento Gal. p̄ limitat apho^m istum. secūdo verificat per causam. ibi secunda. (Statim.) cā v̄o: ⁊ ambe partes patent in littera.

¶ Aphorismus. XLV.

Quibuscunq̄ ex febribus resurgentibꝰ:
aut pustule: aut dolores fiunt in arti-
culis: hi amplioribus cibis vtuntur.
Theo. ¶ Quibus aut abscessus i articulos:
aut dolores decumbunt ex febribus lõgis: ẏci
bo pleniore vtuntur.

Leoni. ¶ Quibus tubercula: vel in articulis labores fi
unt: hi pluribus vtuntur cibis.

¶ Hypo. in isto apho. intendit istã ꝯnẽ: oẽs illi cõualescẽtes
ex fe. vtunẗ cibis amplioribꝰ i qbꝰ aut nascunẗ pustule: aut
dolores fiunt in articulis. ꝯ̊ pbaẗ. In oibꝰ talibus generanẗ
mãe superflue q̄ sunt cãe istoꝝ doloꝝ aut pustulaꝝ. ergo ꝛc̈.
ꝯña nota: q2 nõ est cã generans taliũ superfluoꝝ: nisi multitu
Nõ p̊ do cibi: ꝛ vtrũq3 assumptũ declarabiẗ circa lr̃am. ¶ Nota
p̊ q̄ p resurgẽtes ex fe. qdã intelligunt nõ veros ꝯualescen
tes. In istis. n. ex cibi inordinatiõe maxime sunt apte fieri
pustule: ꝛ dolores cũ in istis sit multa mã apta ad faciẽdũ
hos morbos. Sed vere magis verificaẗ de vere ꝯualescen
tibus in qbus in pn° ꝯualescentie non est humor peccãs s3
virtus debilis pp paucitatẽ sanguis ꝛ spũum: ꝛ inati calo-
ris: vt habeẗ 3° tegni: ꝛ in qbus: si qs talis iuenit̃ op3 q̄ fit
2° ex cibo assumpto quẽ nõ bñ digerit v̄tꝰ. ¶ Scđo nõ q̄ ió
dixit maxime de ꝯualescẽtibꝰ: q2 ipsi pp fortẽ appetitũ sũt
3° magis apti errare in nimio cibo sumendo. ¶ 3° nota q̄ q2
pustule ꝛ dolores d̄ qbꝰ hic loqmur st̃ mãles: ió o3 ipsis ap
parẽtibꝰ sigãre hꝰ mãs malas abũdaẗ: q2 igr̃ iv̄e ꝯualescẽ
tibꝰ nõ erãt i pn°. igiẗ sunt genite ex cibo nouo tũc acceptor
ꝛ q2 cibo debite q̄ztitatis existente nõ fierẽt. ió op3 cibũ eẽ
4° ampliorẽ q̄3 virtus nõ sufficiat digerere. ¶ Ultimo nõ q̄
op3 ad veritatẽ aphorismi poni debitũ regimẽ. i aliis rebꝰ
vt in cibi q̄litate. nã al'r ꝯtingeret falsificari: vel dic scđo q̄
est verus aphorismus vt in pluribus: q2 maxime sunt apti
isti cõualescentes pp v̄tutis debilitatem ꝛ appetitus forti
tudinem in cibi quantitate errare.

¶ Commenti Galieni expõ.

Hic loquitur de egris. Hoc ꝯmẽ
tũ ẽ p se manifestum ideo nihil scribo. sed vi-
de tu per te. q2 modicum est. ꝛc̈.

¶ Aphorismus. XLVI.

Si rigor inciderit: febre non deficiẽte:
iam debili existente virtute: mortale.
¶ Si rigor accidit: per febrem non i
Theo. termittentem: egro iã d̄bili: letale est.

Leoni. ¶ Si rigor incidat: febre non deficiente: egro iã
debili: letale est.

¶ Conclusio afforismi. est ista. Rigor incidẽs i febrẽ cũ debi
li existẽte corpe ꝛ febre non deficiente significat mortẽ. p-
baẗ, q2 talis rigor significat extictionẽ caloris inati: aut ml'
tum dñium male mãe sup virtutem. igitur est signũ morta
le. ꝯña clara: q2 ad vtrũq3 seqtur mors. ꝯ̊. assumptũ statim
C declarabiẗ in notatis. ¶ Nota p̄ qd fit rigor. Est. n. motus
Nõ p̊ musculoꝝ inuolũtarius cõcussiuꝰ ad rẽ nocẽtẽ expellẽdã.
¶ Scđo nota q̄ rigor qdã ẽ p̄cedẽs fe. qdã sequẽs: qdã
2° incidens in fe. q2 p̄cedit ip̄m pn^m fe. ꝛ seqẗ ipsum fe. fortis.
hic igiẗ hyp. loqẗ solũ de rigore icidẽte fe. q2 rigor p̄cedẽs
nõ ẽ mortalis. tñ supra i illo apho. scđo. Quibuscũq3 in fe
bribꝰ. vide qd significat rigor in fe. incidẽs. ¶ Nõ 3° q̄ fe.
3° dicimus nõ deficere. q2 nec toto inde moueẗ nec ẽt notabi
liter remittit: ꝛ hoc mõ intelligaẗ hic. ¶ 4° nota q̄ v̄tꝰ dr̃
4° debilis aut in cõpatione ad v̄tutẽ sui sani. ꝛ hoc modo nõ
dicitur debilis nisi absolute a constãtia virtutis sanitas ml'
tum deficiat. scđo mõ dr̃ debilis i ꝯpõne ad morbũ. maxie
hic intelligimꝰ p̄ mõ. ¶ 5° nota rigorẽ accidere fe. aliqñ a
cã primitiua: q2 de isto nõ ẽ sermo. Aliqñ de cã intriseca: ꝛ
huius cãe sunt multe. nam qñq3 calor nãlis ẽ i tm̃ debilita
tus q̄ meꝰ se tenere nõ pñt. ꝛ ió acr fridus iprimiti muscu
lis fortius q̄3 si eẽnt pñtes spũs ꝛ sanguis ꝛ musculi tanq̄3
ad re3 nocẽtẽ pellẽdã mouerenẗ motu ꝯcussiuo: qñq3 mãe
male pungẽtes: aut caliditate aut friditate aut alia mordi
catiua q̄litate moueñ supra mẽbra sensibilia. ꝛ ió mẽbra
concutiunẗ: vt illã mãm a se repellãt: ꝛ hoc aut ẽ i pn°. aut
nõ. si fit in pn° de illo nõ est sermo vt p̄dictũ ẽ. si v̄o nõ est in
pn°: tũc significat nãm moueri ad cretice expellẽdũ mãm.
¶ Ex qbꝰ p3 q̄ rigor incidẽs fe. nõ factus a cã primitiua si-
gnificat caloris extinctionẽ mõ p̄mo aut motũ mãei scđm a
nã vt expellaẗ. ¶ Sexto nota q̄ qñ nã moueẗ ad expellen
dũ cretice mãm ꝛ eã expellit: q2 ꝯplete sibi dñaẗ fe. deficit.
Si fe. nõ deficit sine dubio nõ dñaẗ v̄tus materiei. ꝛ ideo si
fit rigor est ppter materie exuberationẽ. ¶ Ex his igiẗ ve
rificaẗ aphorismꝰ. nã rigor incidẽs in fe. significat aut defe
ctũ nãlis caloris ꝛ iste ẽ mortalis. aut motum mãei vt cre-
tice expellaẗ: ꝛ tunc si expelliẗ ꝛ fe. non deficit significaẗ q̄
non fit crisis bona. ꝯ̊ virtute existẽte debili succũbet. Si au
tem nõ expelliẗ pculdubio natura mota plus multo insta
bit: ꝛ illius motũ nõ tolerabit virtus cũ sit debilis. ꝛ ideo
morieẗ infirmus. ¶ Ex qbus p3 q̄ iste rigor ẽ signũ ꝛ cã
mortis. ¶ Ultimo nota q̄ scđm Gal. dicit inciderit. ꝛ non
dixit incidit. ꝛ hoc modo etiam multo magis verificatur
aphorismus. ꝛ concordia huius aphorismi habetur p̄mo
quarti. cap. de rigore.

¶ Commenti Galieni expõ.

Non dixit inciderit Gal. ꝯmen
tãdo pñtẽ
aphõ^m facit tria. Prio docet q̄re dixit inciderit
in mõ subiunctiuo. ꝛ nõ dixit icidit. scđo docet
qd significant rigores incidentes multi i febri
bus. 3° verificat apho^m. ibi 2^a (Si aũt.) ibi 3^a (Si in rigore)
¶ De prima dicit q̄ hypo. non dixit incidit: sed iciderit q2
dicere incidit significat rem que est ac si semel tantum fiat
sed dicere inciderit significat q̄ multis modis ꝛ vicibus in
cidit. ꝛ hoc mõ itelligẽdus ẽ aphorismꝰ verus. nã si semel
tm̃ incidat rigor i fe. hoc põt eẽ. aut pp caloris extinctionẽ
ꝛ tũc ẽ significans mortem: ꝛ põt eẽ pp crisim bonã. ꝛ tũc
non significat mortem. si igitur dixisset in plurali incideri
res adhuc esset manifestior.

SI AUTEM RIGORES. in hac scđa p̄te facit. qd dixit di
cẽs q̄ si multi rigores icidãt i fe. forti existẽte v̄tute nõ est
bonũ signum: q2 significat mãs multas agitari: aut vnam
multotiens: sed si sit cum virtute debili: significant mortẽ.

SI ENIM RIGOREM. In hac p̄te verificat aphorismũ
nam rigores isti aut sunt tales q̄ eos sequiẗ purgatio: aut
nõ fe. non deficiente. si primum tũc sunt mortales duobus
modis: aut q2 virtus defecta non potest multos tales rigo
res ꝛ motꝰ suaꝝ mãeꝝ tolerare. aut q2 p purgatiuũ v̄tus p̄
us debilitata in totũ dissoluiẗ. si scđm. s. q̄ nõ seqẗ purgatio
iteꝝ est mortalis duobus modis. p̄ h̊ accidit si rigor v̄tutẽ
que prius deficiebat cũ eẽt debilis ex toto p̄sternit. Scđo
q2 significat v̄tutẽ eẽ ipotentem supra mãm: q2 mouet eã.
ꝛ si purgationẽ facere deberet ꝛ nõ fiat pp impotẽtiam. nã
rigorem talẽ. s. fe. incidentem solet sequi purgatio: aut p su
dorem: aut p fluxum: aut p vomitum: ꝛ ista cum nõ adsunt
significant virtutis debilitatem.

¶ Aphorismus. XLVII.

Excreationes si in febribus nõ deficiẽ
tibus: liuide: vel sanguinee: ꝛ fetide
ꝛ fellee sint: oẽs male sunt. Egeste ve
ro bñ: bone sunt: ꝛ s3 secessum: ꝛ sm

vrinas. Si vero non aliquid vtilius egrediatur per hec loca: malum.

Theo. ¶ Excreationes in febribus non interpellatis: liuide: aut cruēte: aut fetide: aut biliose: omnes sunt male: sed si bene excernūtur: salutares sūt. Deiectiones etiam: ꝛ vrine: iuuant: que cōmode exeunt. At si nihil commode per ea loca excernitur: malo est.

Leon. ¶ Excreationes in febribus non intermittentibus: liuide: cruente: fetide: omnes male: ꝛ biliose. Et si bene exeunt: siue ꝑ alui excretionē: siue per vrinas: bone. Si vero non aliquid eoꝝ que iuuant: per hec loca excernitur: malum.

¶ Iste aphorismus dupl'r introducit': ꝛ p^a ē cōis: ꝙ hypo. intendit tres ꝯnes. scđa ponit' ibi (Egeste.) 3^a. ibi (Si vero) Prima ē. excreationes liuide sanguinee fellee ꝛ fetide oēs sunt malum signū in febrib⁹ ꝯtinuis. ꝓbat': q2 oēs tales significāt aut vehemēs icendium aut mortificationē caloris nālis. aut aliqđ aliud valde magnū nocumētū i spūalib⁹. ergo ꝛc. ¶ Nō p̄ ꝙ ꝑ excreationē intelligo sputuʒ cū tussi aut rascādo emissum. ¶ Scđo nota ꝙ excreatio aut venit a cāna: aut a pulmone vel a pectore vel diafragmate. ꝛ iō sup dispōnes istoꝝ mēbroꝝ significat. ¶ Tertio nota ꝙ excreationes liuide qñq3 ꝯtingūt ꝑ viā adustiōis sanguine ꝑ adustionē in nāʒ melie redacto. ꝛ iste magis ad nigredinē tēdūt. qñq3 fiūt ꝑ viā ꝯgelationis sanguine ꝯgelato ꝛ spiritibus in eo mortificatis. iste tendūt ad plūbeū colorem magis. Et iō liuide excreationes aut vehemens incēdiū: aut nimiū frigus siue mortificationē innati caloris significāt. ¶ Nota q̄rto ꝙ excreationes dr̄ sanguinee duobus modis. vno mō: q2 ibi sit aliqd sanguis. ꝛ isto mō sputum subrubeū in pleureticis apparēs ē sanguineū: ꝛ hoc ē laudabile. ¶ Scđo mō dr̄ sanguinee: q2 nāe existentes sanguinis multe ꝛ rubedis: ꝛ de istis hic intelligit' i apho°. ¶ Nota 5° ꝙ iste fiūt. aut ꝑꝑ fracturam vene in pectore. aut ꝑꝑ apā magnū sanguineū ꝙ non maturatur aut in pectore aut in diafragmate: aut pulmone. ꝛ ideo semper tales excreationes significāt magnū nocumētū. ¶ Nota sexto ꝙ excreationes dr̄ fellee: quibus miscet' colera citrina colorē fellis faciens: ꝛ iste significāt ꝙ multa talis colera cōicat' cordi. ꝛ ꝑ ꝯñs significāt vehemēs incendiū. ¶ Nota 7° ꝙ fetide significant saniem malam: ꝛ ēt vlcus magnuʒ in aliqua dictarum partium. ꝛ ideo sunt male.

Nō p̄ A 2° B 3° C 4° 5° D 6° 7°

¶ Egeste vero. Hic ponit secūdā ꝯnē ꝛ ē ꝙ excreatiōes egeste. sunt signū bonū: ꝛ sil'r est de fecib⁹: ꝛ vrina: ꝓbat': q2 tales expulsiones bn̄ facte significāt corpis mūdificationē a mala mā. ergo ꝛc. Assumptum ꝑ3: q2 aliter nō essent bn̄ egeste nisi essent cū corporis mundificatione a mā mala. ¶ Ubi nota ꝙ ꝑ tales superfluitates bn̄ egestas itelligimus aut q2 sunt emisse post digōnē eaꝝ. aut q2 in eis emittendis seruant' ille. s. ꝯditiones supius numerate in bona euōne. s. ꝙ sint debite q̄titatis ꝛ qualitatis ꝑ debitū locū: ꝛ debito tpe: q2 post apparitionē signoꝝ digōnis: ꝛ cum bona tolerātia ꝛ cum alleuiatione ꝛ quōcūq3 intelligat' erit vera ꝯ̊ q2 isto mō egeste siue vrine siue feces siue excreationes significāt verā victoriam v̄tutis supra mām ꝛ corp⁹ ꝑ actionem virtutis debere ab eis mundificari.

¶ Si vero non. Tertia ꝯ̊. si ꝑ hec tria loca egrediat' ad nō vtile ē signū malū: ꝛ significāt mām famulari virtuti ita ꝙ euō sit porius sinthomatica q̄3 nālis: ꝛ talis est malum signū vt pluries dictum est. ¶ Nota tn̄ ꝙ hec lr̄a aliqñ inuenit' sine negatione: ꝛ ē sensus: ꝙ si ꝑ ista loca egrediat' aliqđ vtiliū. i. ꝑtiū nāliū membroꝝ vt ꝑtes itestinoꝝ aut cortices vesice aut anuli cāne pulmonis ꝛ h̄ ē cōis itroductio. ¶ Introducit' aūt 2° mō ꝙ itēdit tres ꝯnes. scđam ibi (Et hʒ vrinā) tertiā ibi (Si vō) ꝓme ptis. ista ē ꝯ̊. q̄zuis excreatōes liuide fellee sanguinee ꝛ fetide oēs sint male: tn̄ cū bn̄ egerunt' sunt bone: q2 significant i futuro oēs corpis dispōnes bonas: cū significēt dn̄iū v̄tutis ad mūdificādū corp⁹ vt dixi: ꝛ iste malū signt: q2 oēs fortē pn̄tē lesionē i spūalib⁹ q̄re ꝛ ꝑm secessum. 2^a ꝯ̊ sil'r de egōnib⁹ ꝛ vrinis maloꝝ coloruʒ ꝑ3 sicut ꝓcedēs. (Si vō) 3^a ꝯ̊. Si in morbo māli ꝑseuerāter nihil emittat' vtiliū ꝛ digestoꝝ ꝑ aliquē dictoꝝ locoꝝ ē signū malū. ꝓbat'. q2 significat v̄tutem nō dominari māe: ꝛ huic secunde introductioni consonat cōmentum gal.

¶ Commenti Galieni expositio.

Secūdū ꝙ apho. dicit ꝛc. ¶ In isto cōmento gal. quatuor facit. p̄ arguit ꝯ̊ modū dicendi hyp. 2° soluēdo ponit sniam ꝑme ptis apho. ꝛ scđe. Tertio ponit signa bone purgationis. 4° v̄ificat lr̄am vltime ꝯnis. ibi 2^a (Monstrauit) ibi 3^a (Significāt) ibi 4^a (Finis) ¶ De p^a dicit ꝙ verus ē apho. iō hyp. debuisset abbreuiasse hoc mō. oēs purgatiōes q̄ sunt de mā mala ꝑ q̄s ab illa bn̄ purgat' corpus sunt signū future dispōnis laudabilis. ꝛ ita vr̄ q̄dam redargutio de lōgitudine. ꝛ tu ex hoc itellige scđam introductionē supra positā eē mētē gal. ¶ De pte 2^a dicit ꝙ hyp. iō dixit ꝑ plura v̄ba q̄ ipse monstrauit ex his q̄ solū ꝑ exeūtia a tribus locis iudicam⁹ de digōne māe cōis toti ꝛ fe. facientis. ꝛ scđo enūerat spēs male screationis cum dixit. screationes liuide sanguinee fellee ꝛ fetide oēs sunt male: q2 ista nō sunt purgātia malā mām: ꝛ iō significāt presens malū: sed tn̄ talis purgatio aliqñ est mala. s. qñ emittitur erugo. s. mā mali modi putredinis ab apostemate que nō iuuat qñq3 ē sicut emissio saniei ab apāte quā seq̄tur laudabilis purgatio. ꝛ iō iste emissiones malaꝝ superfluitatū qñq3 sunt signa futuri boni: quandoq3 non. puta qñ bene egeruntur modo exposito in apho. ¶ De tertia parte dicit ꝙ maturatio māei significat bonam esse purgationem similiter tolerātia ꝛ leuitas sequens ꝛ natura morbi tempus etas regio ꝛ nā. i. complexio infirmi. Ista enim significant humorem peccantem. ꝛ ideo quodammodo iuuat ad cognoscēdum bonitatem euacuationis vt dictum fuit ꝑticula ꝑma apho. secundo. ¶ De quarta parte dicit ꝙ finis apho. inenitur duobus modis vt patet.

¶ Aphorismus. XLVIII.

In non deficientibus: febribus: si quidē extra frigida fuerint: que v̄o iteri⁹ ardeāt: ꝛ sitim habeant: mortale.

Theo. ¶ In febribus non interpellatis: si ꝑtes exteriores inalgescunt: interiores vruntur ꝛ sitiunt: letale est.

Leoni. ¶ In febribus non intermittentibus: si partes exteriores frigide: interiores vruntur: ꝛ sitim habeant: letale est.

¶ In isto apho. hypo. intendit istam conclusionem. frigiditas fortis extremitatis cum ardore interiorum ꝛ siti signi ficant mortem in fe. continuis. probatur. quia significant magnum ꝛ calidissimum apostema in interioribus. ḡ ꝛc. Assumptuʒ statim declarabit'. ¶ Nota ꝑmo ꝙ ideo dixit in non deficientibus fe. vt dicitur in commento. ꝛ ideo ad hoc denotādū dixit hypo. ita. ¶ 2° nō ꝙ per exteriora intelligimus corpus crura brachia pedes: ꝛ sic de talibus. ¶ 3° nō. ꝙ per iteriora intelligimus pectoralia ꝛ naturalia maxime vt cor pulmonem epar stomacum ꝛ intestina ꝛc.

Nō p̄ 2° 3°

3° ¶ 4° nō. ꝙ q₂ in locis istis est caliditas fortis: iō consumit
4 humidum roridū ⁊ ebulit ita vt sitis fiat. ¶ Quinto nō. ꝙ
5° ad veritatem reqrit̄ pmmū hoc signū pseuerare. ⁊ p h̄ tollit
instātia ō dispōne pncipij q̄rtane ⁊ tertiane iterpolatarꝫ. nā
nō ɔtinue ⁊ pseuerāter sunt in eis extrema frida ⁊ interiora
ardētia. 2° reqrit̄ tam frigus interiorꝫ q̄ȝ exteriorꝫ calorē eē
ε valde intēsum. 3° ꝙ fiat ab itriseco. ¶ Sexto nō ꝙ i fe. plu
6° ribus de causis ɔtingit exteriora eē frida ⁊ interiora cal'a.
p̄ a cā pmitiua h̄ colligit̄ supra. Scd̄o pp opilationem i ve
nis ⁊ vijs spūum: pp quā phibet̄ spūs trāsire ad exteriora:
sicut aliqn̄ accidit i sincopi: sȝ qn̄ nō ē alia cā cū hac iterio-
ra nō ardēt. Tertio pp mām valde nāl'r fridam a qua va-
pores mali eleuant̄ rōne putredis: ⁊ ibi vbi putrefit ē cal'a
sed illi vapores ad cutiveniētes ⁊ loca exteriora min⁹ cal'a
reducūt fe. ad friditatem ⁊ infridant illa exteriora loca. h̄
ēt tertio mō iteriora nō ardēt. 4° ɔtigit q₂ mā colerica gros
sa putrefit in interiorib⁹ sed ab ea vapores nō eleuant̄ mul
ti. ⁊ illi pauci cito resoluent̄. ⁊ iō exteriora nō apparent ve
hemēter frida: qd̄ tn̄ reqrit̄ in ɔdōnibus aphorismi. 5° fit
q₂ mā mouet̄ cretice sup sensibilia mēbra aut paroxismal'r
⁊ calore retēto ad intra infridant̄ exteriora sȝ i isto casu nō
pseuerāter sunt frida exteriora. 6° ɔtingit pp magnū apa ⁊
dolorosuȝ i iteriorib⁹ ad cui⁹ locū sanguis ⁊ spūs mouent̄.
⁊ q₂ ibi fit dolor. q₂ ad locū lesum nā trāsmittit spm̄ ⁊ san-
guinē ⁊ i h̄ casu iteriora vehemēter calētvt pp apa ⁊ pn̄tia
calidorꝫ humorꝫ. ⁊ exteriora fridēt multū q₂ fortiter sunt a
sanguine ⁊ spiritu depauperata. ⁊ de hoc ppriе intelligit̄
nunc. Ex quibus pȝ apho. verificatio si consideres.

¶ Commenti Galieni expō.

Portet inuestigare Galien⁹ in isto cō
mento facit tria. p̄ mouet qōnem 2° soluit. 3° rn̄
det tacite cuidā qōni ⁊ verificat apphorismuȝ
per cām. 2ª ibi (Q. nō) 3ª ibi. (Cā aūt) Dicit p̄ ꝙ
opȝ q̄rere vtrꝫ ista pn̄t eē in fe. alijs. s. in nō ɔtinuis: ⁊ rn̄det
ꝙ ipse nūq̄ȝ vidit nisi in acutis. ⁊ pacutis. ⁊ qn̄ sunt picu1o
fe ⁊ pessime ⁊ nō i alijs. Ex quo pȝ eū dicere ꝙ ista nō ɔtin
gūt in nō ɔtinuis. ¶ De pte secūda ꝙ iō dixit in non deficiē
tibus fe. ad dr̄iam fe. liparios in qua frigus appet extra ⁊
calor itra ppter tertiam vel quartam cām supra expssam.
q₂ hāc dr̄iam assignare nō opȝ. vt pȝ in notatis circa apho
rismum. Sed sicut dicendo spondiles dorsi nolunt ponere
dr̄iam iter quosdā spōdiles ⁊ alios. imo denotare ꝙ spōdi
les non sunt nisi in dorso: ita h̄ significare volūt ꝙ ista signa
non sunt nisi in fe. nō deficiētib⁹. ¶ De 3ª dicit ꝙ istorꝫ acci
dentium causa qn̄ sunt pseuerātia supra sunt apata aut san
guinea: que dicuntur flegmones: aut colerica: q̄ dr̄r erisi-
pile. q₂ in illis trahitur calor ad iteriora sicut appet i febriū
initijs: ⁊ hoc quando ista fiunt interiora.

¶ Aphorismus. XLIX.

In non deficientibus vero febribus:
si labium: aut oculus: aut superciliū:
aut nasus distorqueatur: aut nō vide-
at: nō audeat: iam debili exn̄te corpe:
qd̄cūq̄ȝ horum fiat: prope mors est.

Theo. ¶ In febre nō interpellata: si labrū: aut oculus:
aut supcilium: aut nasus peruertitur: si visus: si
auditus defecerit: egro iam debili: qcqd ex his
accidit: mors in propinquo est.

Leoni. ¶ In febre nō intermittēte: si labrū: vel oculus
vel nasus: vel supciliū puertat̄: vel nō videat: vl'
non audeat: iam debili existente corpore: qcqd
horum euenerit: mors proxima est.

¶ In isto apho. Hyp. intendit istā ɔ̄nem. contortio labij vel
supercilij: vel nasi. vel oculi: vel ablatio visus: vel auditus
in fe. cōtinua cū debilitate virtutis signa sunt mortis ppi
quitatē significātia. Ista conclusio pbat̄. vnūqd̄q̄ȝ istorū si
gnificat: aut magnuȝ apostema in cerebro: aut fortē eius
exiccationē: aut defectū q̄si vltimatū v̄tutis aialis: sed qu
cunq̄ȝ istorꝫ existente cū debilitate virtutis necessario seq
cito mors. g̃ ⁊c̄. ɔn̄a nota. ⁊ minor ⁊ maior statim i notād
verificat̄. Et huic sil'em sn̄iam colligere potes 2ª q̄rti. de si
gnis sumptis ex pte nasi ⁊ oculorꝫ. ¶ Primo nota. ꝙ h̄ ac
cidētia dicta qn̄ sequunt̄ nocumētū pprium mēbrorꝫ dicto-
rum: puta nasi: vel supcilij: vel oris: ista nō necessario signi
ficāt mortem. nam pp opilationem: vel catharactā: vl' humo
rem ad aures currētē tollit̄ visus vel auditus sine notabili
nocumento. 2° possunt h̄ cōtingere ex nocumēto cerebri: ⁊
ppriе ɔn̄te fe. ⁊ de h̄ loquit̄ in aph. ita vt sit sensus si ex fe.
tm̄ cerebro cōicet̄ nocumentum: vt inde labiū vel ocul⁹ di
storqueat̄. ¶ 2° nota. ꝙ h̄ mēbra faciei plurimum mouent
per neruos qui a cerebro imediate oriuntur: vt pōt collig
pma pmi. capl'o de anothomia neruorꝫ cerebri. ⁊ h̄ mēbra
sunt maxime apta pati cōtortionē: aut malam figurā de no
cumento cerebri: ⁊ hec est cā quare hypo. spāliter fecit mē
tionem: lȝ aliqui dicāt hoc ideo fuisse: q₂ sunt membra ma
gis manifesta: ⁊ quorꝫ lesiones facil'r pcipimus. ¶ 3° nota.
ꝙ ex cōitate cerebri pp fe. non contingit istorꝫ membrorum
tortio: nisi q₂ mēbrū a cerebro ɔ̄hitur. vnde neruorum qui
ab eo oriunt̄ sequitur ɔ̄ctio: ⁊ musculorꝫ ad radicem suā.
quibus ɔ̄ctis membra ista torquentur. ¶ Nota 4° ꝙ con
tortio cerebri non est nisi aut pp magnum apostema in ce
aut pp incorrigibilem ⁊ plurimam siccitatē: ⁊ hoc ē ex cā
fe. ¶ Ex quo pȝ ꝙ qn̄ hec mēbra torquent̄: vel torto sunt
pp nocumentum cerebri ex cā fe. non deficiente ꝙ significa
tur magnum apostema. aut vltimatam siccitatem cerebri.
h̄ aūt cū debili v̄tute mortem vicinam significāt. ¶ Nota
qnto. ꝙ non videre ⁊ nō audire ex sili cā: q₂ isti duo sensus
sunt in loco valde vicino cerebro: ⁊ satis clari in nobis nō
contingūt nisi pp vltimatū defectū virtutis aialis cerebri.
Et iō neciо mors est vicina debili exn̄te v̄tute: ⁊ istis appa
rentibus. Ex quibus pȝ conclusionis verificatio.

¶ Commenti Galieni expō.

Tortura fit in mēbris. Gali cōmē
to primo dat cām torture. 2° spasmi. 3° expon
apho. 4° cōparat inter hec signa. ibi 2ª. (Spas
mum.) ibi 3ª. (Que si in.) ibi 4ª. (Maxime.)
¶ Dicit primo. ꝙ tortura fit in mēbris pp ɔ̄ctionem lace
torꝫ ⁊ neruorꝫ ad suum initium. nam talis est colligātia la
certi mouentis ad membrꝫ qd̄ mouetur: vt per lacerti con
tractionē ɔ̄hitur membrum: vt patet in motu voluntario.
¶ De secunda dicit. ꝙ nerui patiunt̄ spasmum aut theta
nū ex apate colerico: aut nimia frigiditate ⁊ siccitate: ⁊ n
supple cum patiuntur pp communitatem cerebri. oportet
istas passiones esse i cerebro. ¶ De tertia dicit. ꝙ hec duo
. s. thetanus ⁊ spasmus si eueniunt in neruis supple ex noc
mento cerebri sunt molesta maxime. vnde quodcūq̄ȝ eorū
appareat ostendit mortis vicinitatem. ¶ De parte quarta
dicit. ꝙ inter ista signa maxime mala sunt non videre ⁊ nō
audire. nam ista significant vniuersalem defectionem vir
tutis animalis cerebri ⁊c̄.

¶ Aphorismus. L.

Bi febre non deficientibus: disnia su
peruenerit: ⁊ desipientia: mortale.
¶ Quibus in febre non interpella
ta: difficultas spirandi cum delirio ac
cidit: letale est.

Leoni. ¶ Ubi in febre non intermittente: difficultas spirandi et delirium acciderit: letale.

¶ Cóclusio apho. est ista. Disnia vel desipientia supueniēs fe. non deficienti sūt signa mortalia. probatur. hec significāt maximū nocumētum circa spūalia: vel circa cerebrū ex motu materiei faciētis fe. talia autē sunt mortalia. ergo etc. consequentia nota. et assumptuz statim declarabit. Similis sententia habet scōa quarti. caplo de signis sumptis ab anhelitu. et. 10. Almansoris. caplo de signis malis. ¶ Nota p° dispniam gnaliter itelligi oēm anhelitus difficultatem: et p desipientiā intelligi corruptionē pncipaliū operationū cerebri. s. imaginationis: cogitationis: et estimatiōis. ¶ Nota secūda q hec accidētia quādoqz sunt pter egritudinē ppriam in instrumētis anhelitus: vel in cerebro: vt siquis asmatic⁹ vel melancolicus. et hoc modo nō oportet q sint signa mortalia. quādoqz contingunt ista accidentia tanqz feb. consequētia: quia ex ipsa fe. que est calor extraneus accidit nocumentū in instrumētis anhelitus vel cerebro. propter qd sequunt ista accidentia: et hoc scōo modo intelligit h. ¶ Nota tertio. q hec accidentia ideo sequunt fe. vel qa materia faciens fe. quasi cretico motu mouetur versus instrumēta anhelitus: ita q apostemādo: aut pulmonē: aut musculum aliquez pectoris: aut pāniculos pectoris faciat difficultatē anhelitus. et similiter apostemādo cerebrū vel panniculos faciet desipientiā. et non est dubium q vtrūqz horū est mortale. talia enim significāt naturā nō posse cōueniēter regulare materiā: cum ad tam notabilia transmittat eam. Et ideo si febris est cōtinua significat mors: aut cōtingunt hic accidentia. Scōo pter nocumētum materiei ad mēbra dicta: non tamē facientis apostema. et etiā si perseuerent hec accidentia: ita q natura ab his mēbris non expellat est signum mortale: quia significat materiā peccātem in loco nobili figi. Aut tertio. cōtingūt sine motu materiei ad hec loca. verbi gratia. quia pter fe. multa existente necessitate non potest virtus necessitati satisfacere nisi cum difficultate anhelitus: vel vaporibus malis capiti cōmunicatis et permixtis spiritibus corrūpūtur pncipales opationes cerebri. Sicut in non vera frenesi contingūt. et hec significat ita magnam materiei maliciam et tātam fe. intentionem vt inde sequi debeat mors. ¶ Ex quibus patet p°. q ad veritatez apho. requirit hec signa esse perseuerantia. naz aliquādo ante crysim vel in ipsa crisi. hec accidētia ɔtingūt q significant futuram crysim bonā: vt p° de creticis. et 2° q̄rti. ¶ 2° sequitur q ad h vt dicat signū mortale nō oz vt nec̄io mors inde sequat: vt supra dixit Gal. sed sufficit q in plurib⁹ ɔseq̄t. ¶ 3° pz verificatio apho. ex dictis. ¶ Cōmēti Galie. expositio.

Aliquādo hec accidētia.

Istud cōmētū diuidit in tres ptes. p° ondit ɔuenientiā: et dr̄iaz in cās disnie et desipiētie. 2° dat cām verificātē apho. 3° ostēdit q̄ztitatem in non deficiēte fe. ibi 2ª. (Q. aūt.) ibi 3ª. (Que oia.) ¶ Dic̄ p° q hec duo q̄nqz ex eadē cā fiunt vt ex passiōe cerebri. vñ anhelitus fit magn⁹ et rarus: vt dr̄ in pnosticis. et cā in h ē: qr cuz vehemēter vni opatiōi sūt intēti ex fortitudie imaginatiōis nō anhelāt nisi multa cogēte nec̄itate: et cum anhelāt fit anhelit⁹ magn⁹ pp nec̄itatis fortitudinē. et hec ē eadē cā suspiciēdi in melicis et cogitatōib⁹ fortib⁹ ex quo potes eligere q in anhelitu concurrit occulta volūtas: vt dicit de mictu in lecto. 19. tertij. sz q̄nqz nō fiūt hec duo ab vna cā: imo disnia fit a passione in spūalib⁹: vt apatis pleuresis: vel pulmonis: vel in spasmo pectoris collectione facta. ¶ De 2ª parte dicit q hec oia sunt molesta et piculosa. i. periculū portendētia: et maxime cū sint cū fe. nō deficiēte et acuta q̄ his morbis sep cōuenit. ¶ Qd dicit de 3ª parte pz. nā dicit. qd aūt duxit in fe. non deficiente superiori māe assimilatur sententie etc.

Aphorismus. LI.

In febribus apostema non solutū ad primas crises: longitudinem egritudinis significat.

¶ Per febres: abscessus nisi primis soluat iudicationib⁹: morbi lōgitudinē indicat. Theo.

¶ In febribus abscessus q ad primas iudicationes non soluunt lōgitudinē morbi significant. Leoni.

¶ Istā ɔclonē intēdit hypo. Apa veniēs in fe. nō solutuz nec in crysib⁹ primis significat lōgitudinē egritudis. q pbat: qr signat mām eē multā inobediētē vtuti: et nām sibi nō ɔplete dn̄ari. ¶ Nota p°. q qdā p pmas cryses intelligūt dies creticos qui sunt ante 40m. et tunc erit sensus: q si apostema non soluitur in istis erit egritudo lōga: et hoc est certū quia trāsibit 40m. et per consequēs erit cronica. ¶ Quidā autez per pmas cryses intelligunt illas que sunt ante 20m. et iterū egritudo erit lōga saltem respectu illaz in qbus soluit apostema in pma crysi: vel in illas dieb⁹ dictis: sed certe hoc nō videt dignum dici ab hypo. cuz nullā habeat vtilitatez. qs enim ignorat q longior est egritudo si apostema non curet ante 20m q̄z si curet. ¶ Sed puto hypo. loqui de febribus sequētibus apostema: in quib⁹ si fiat crysis laudabilis. et in pma vel scōa crysi nō soluit apostema: ita q dissoluatur significat lōgitudo egritudinis. Si virtus ɔstet: et sint alia signa salutis. verbi gratia. In pleuresi video naturam moueri in. 7. et facere spuere multū sanguinē et sudorē: et tn̄ remanet dolor significo lōgitudinē egritudinis in genere. et rō: qr significat q q̄zuis natura fuerit potens sup partē materiei que erat in loco apostematis vel prope: tamē adhuc restat multa materia sub forma cause antecedentis que transit in cōiūctā: et nō pmittit dissolui apostema: et hoc significat multitudinē materiei vel ei⁹ inobediētiā. et ideo significat egritudinē longā. ¶ Et ex hoc tu itelliges sensum apho. et q̄uo dicit lōga egritudo significari: qr lōga in suo genere: et quid sit solui apostema: qr est idē qd curari. ¶ Tertio vide quare de apatib⁹ dixit. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Quod in apho. dicitur etc.

¶ In isto apho. cōmento p° est expositio aphorismi sm Gal. 2° additio Constantini. ibi scōa. (Primū crysim.) ¶ De parte prima quid dicat Gal. pz. ¶ De secūda dicit Constātinus. q per primā crysiz intelligit initium future crysis. i. pmū motuz creticū qui est initiū totalis motus cretici qui fit in multis diebus: et tu potes notare ex pcessu anxij pleuretici supra particula prima. cōmēto. 12. Et ideo significat lōgitudo egritudis cum apostema nō soluit: qr significat multitudo māei que propter sui multitudinem nō prorūpit ad extra corpus terminuz. s. longi morbi.

Aphorismus. LII.

Quibuscūqz in febrib⁹: aut in alijs egritudinib⁹ voluntarie oculi lachrymant nihil incōueniens. Quibuscūqz vo nō sm volūtatē: inconueniens.

¶ Quibus in febribus: aut in alijs morbis: oculi voluntate illachrymant: nullū est maluz. Sed quibus nolentibus periculosius est. Theo.

¶ Quicunqz in febribus: vel in alijs morbis: sponte illachrymant: nihil absurdum. Qui vero non sponte: absurdius. Leoni.

¶ Duas cōclusiones hypo. in hoc apho. intēdit: et sic in duas ptes diuidit. 2ª ibi. (Quib⁹.) De pma pte dicit hāc cōclonē. lachryme volūtarie ab oculis febrientiū fluētes: vel alias

egritudines habētiū nō sunt malū signū respectu illi⁹ morbi ꝓbaṫ. qꝛ iste sūt ex accidente anime aliā causaȝ cōsequēte. vel sic. iste pñt esse sine magna morbi malicia. ergo ꝛc̄.

℄ Quibuscūqꝫ vero. Scđa ꝯ̄ ē ista. Lachꝛyme ab oculis dictoꝝ īfirmoꝝ iuolūtarie effluētes sūt malū signū. ꝯ̄ ꝓbaṫ. qꝛ ille significāt: aut aꝑa : aut aliā magnā cerebꝛi lesionē. g̊ ꝛc̄. Assūptū stati patebit ī notatis. Sīlis snīa habetur tertia tertij. cap. de dispōnib⁹ oculoꝝ. ꝛ scđa q̊rti. c. de signis
B sūptis ex pte oculoꝝ. ꝛ 10. Almansoris. c. de signis malis.
Nō p̄ ℄ Nota pꝛio ꝙ lachꝛyme fluētes ab oculis ꝓpter aliquaȝ aīe passionē dicunṫ fluere volūtarie. h̄ nāqꝫ ille sūt passiōes
C appetitus q īpꝛopꝛie dicitur volūtas. ideo etiā iste dicūtur
Nō 2° voluntarie impꝛopꝛie. ℄ Secūdo nota ꝙ passiōes aīe quedam sunt in quibus cerebꝛū naturaliter cōstringitur: ita vt aquosus humoꝛ qui in cerebꝛo ē oculis expꝛimaṫ: ꝛ effluāt lachꝛyme vt doloꝛ: quedā sunt in quib⁹ agitatur spirit⁹: ita vt etiaȝ humoꝛes in cerebꝛo existētes cōmoueanṫ: ꝛ ita eliquātur in risu ꝛ gaudio. ℄ Et ex isto motu etiā fiūt lachꝛyme. sed qūocūqꝫ de istis accidat nō significāt vehemēs malum ex parte modi vel cause: qꝛ ex alijs possunt esse: ꝛ etiaȝ
D moꝛbus vn⁹ potest magis appꝛeciari q̄ȝ sit malus: ꝛ ita pȝ
Nō 3° veritas pꝛime cōclusionis. ℄ Nota tertio. ꝙ lachꝛyme pꝛeter volūtatem possunt cōtingere: aut ex nocumento ꝓpꝛio oculoꝝ: aut ex causa ꝑmitiua: aut pꝛopter cōitatē cerebꝛi. Exemplū pꝛimi: vt in obtalmia ꝛ vlcere oculi: vel percussione: vel doloꝛe ꝓpter quē attrahiṫ materia: vel ex diminutione virtutis cōtētiue que ē in angulo lachꝛymali que retinet sui spongiositate exitus lachꝛymarū. Exemplū secūdi: vt percussiōe. Exemplū tertij: vt nimia cerebꝛi humiditate vel debilitate: vel apostemate: vel motu māei cretico ad cerebꝛū.
℄ Itē lachꝛyme per cōitatē cerebꝛi cōtingētes quedā contingunt ex nocumēto cerebꝛi pendēte a fe. vel alia egritudine cōiter toti nocumētum sensibile inferēte: sup quaȝ habemus significare bonū vel malum: quedā nō: sed alio cerebꝛi nocumēto. Exēplū pꝛimi: vt si materia faciens fe. cretice ad cerebꝛū moueaṫ: vel ita de ꝓpꝛietate ledat cerebꝛū vt multum debiliteṫ. Exemplū secūdi. vt si ex humiditate naturali cerebꝛi fiant lachꝛyme: vel ex hūiditate acq̄sita a cibo aliquo: vel loco vel dieta alia. ℄ Ad ꝓpositū h̄ intelligim⁹ de lachꝛymis que non fiunt a causa ꝑmitiua: nec pp ꝓpꝛiū nocumentū oculoꝝ: sed ꝓpter cōitatē cerebꝛi rōne nocumenti cerebꝛo cōicati ab egritudine cōiter toti nocumētum infe-
Nō 4° rente notabile: super quam significare habemus. ℄ Nota quarto. ꝙ tales egritudines cōiter toti nocumentū inferentes nō sunt cause lachꝛymarū: nisi aut eaꝝ mā ad cerebꝛum moueaṫ cretice: aut qꝛ ab illis vehementer cerebꝛū debilitatur: aut qꝛ ex eaꝝ mā apostemaṫ cerebꝛū mō q̄ōcūqꝫ eoꝝ fuerit valde est mala significatio. ex quo patet secunde conclusionis verificatio.

℄ Cōmēti Gal. expositio.

In pꝛnosticis dictū est. Gal. i cōmēto facit tria. ꝑmo verificat secūdā ꝯclusionē auctoritate hypo. 2° per causaȝ. 3° repꝛobat vnam litterā in fine aphoꝛismi ab aliq̄bus positaȝ. ibi 2ª. (Lachꝛymarum.) ibi 3ª. (Non aūt.) ℄ De pꝛima dicit in pꝛnosticis eē dictū lachꝛymas nō eē ꝯueniēs signū: ꝛ h̄ si lachꝛyme fluunt sine obtalmia vel alia oculoꝝ ꝓpꝛia passione. ℄ De scđa dicit ꝙ fluxus lachꝛymaꝝ sine ꝓpꝛia oculorum passione: ꝛ sine infirmi volūtate significat defectionem virtutis cōtētiue in cerebꝛo iuxta cōditiōes supꝛa positas. ℄ De 3ª parte pȝ q̄d dicat ꝛc̄.

Aphoꝛismus. LIII.

Quibus in dentibus in febꝛibus limositates fiunt: foꝛtioꝛes ꝛ diuturnioꝛes fiunt febꝛes.

Theo. ℄ Quibus lentoꝛe dentes opplentur: his febꝛes incidunt vehementes.

℄ Quibus circa dentes in febꝛibus quidā lentores nascuntur: his foꝛtes fiunt febꝛes.

℄ Cōclo apho. est ista. Limositates apparētes sup̄ dētes febꝛiētiū significāt fe. foꝛtioꝛē ꝛ diuturnioꝛē. ꝓbaṫ. iste significāt foꝛtē caloꝛē: ꝛ māei peccātis grossiciē ꝛ viscositatē. g̊ ꝛc̄. ꝯña nō. ꝛ assumptū stati patebit. Sīlis snīa h̄ꝛ 2° 4ᵗⁱ. c. de signis supti ex pte dētiū. ℄ Nō p̄ hᵒ limositates eē q̄sdā sordities adherētes dētib⁹ valde viscosas: ꝛ mltū iduratas: lꝫ ad lapidositatē nō sint ꝯuerse. ℄ Nō 2° māȝ h⁹ limositatis ē hūoꝛē g̃ssuȝ. cui⁹ subtile cū ꝑ caloꝛē foꝛtē euapoꝛat g̃ssuȝ remanet dētib⁹ adherēs: vl' qꝛ a pectoꝛalib⁹ locis vapoꝛes a viscoso hūoꝛe eleuati cū ad dētes veniunt ibi scđm partem grossioꝛē remanent subtili resoluto. ℄ Ex quo pȝ hoꝛū cāȝ efficiētē esse caliditatē foꝛtē. māni aūt hūoꝛē grossū ꝛ viscosuȝ mō ex foꝛti caloꝛe arguiṫ foꝛtitudo. ex viscositate hūoꝛis lōgitudo. ꝛ sic pȝ apho. v̄ificatio. ℄ Tertio nō. ꝙ ad apho. veritatē requiriṫ p̄ ꝙ iste limositates fiāt merito fe. nā aliq̄ sūt in q̄b⁹ ēt tales fiūt sine febꝛe. Requiriṫ secūdo ꝙ virtus cōstet. nā virtute deficiente foꝛtitudo fe. arguit bꝛeuitatem.

℄ Cōmenti Galieni expositio.

Limositates. Istud cōmentuȝ est clarū. ꝛ patet tota snīa: quia Galienus parum super hunc aphoꝛismū locutus est ꝛc̄.

℄ Aphoꝛismus. LIIII.

Quibus plerumqꝫ tusses sicce ꝛ modice pꝛouocate in febꝛibus vrētibus nō valde sitientes sunt.

℄ Quibus tusses aride: leuiter irritatur pardoꝛes: ij nō admodū siti afficiuntur.

℄ Quibus plm̄ sicce tusses: leuiter irritātes: in febꝛibus ardētibus fiūt: nō multū siti infestantur.

℄ Apho. conclusio est ista. vt plurimū omnes intense febꝛientes cum tussi sicca modica paucum sitiunt. ꝓbatur. quia per istas tusses humectatur guttur ꝛ pulmo ꝛ meri humiditate ꝓpoꝛtionata potui. g̊ ꝛc̄. Similis sententia colligiṫ pꝛimo quarti. caᵒ de causonide. ℄ Nota ꝑmo ꝙ tussis dicitur sicca que est sine screatu. ꝛ iō de illa fecit mētionē. vel quia minus videbaṫ cum hac tussi auferri sitis cū non appareat esse mā hūida. ꝛ mihi videṫ veri⁹. vel qꝛ in tussi cū screatu humiditate expulsa sitis ꝓuocaṫ ꝛ non in ista. ℄ Secundo nō quare diciṫ modice quia nimia tussis nimio ꝛ foꝛti motu plus calefacit ꝛ exiccat q̄ȝ hūectat. ꝛ iō sitim ꝓuocat: sed modica contrario mō. ℄ Tertio nō. ꝙ ꝑ has tusses si q̄ sunt māei in pulmone hūide agitanṫ ita vt magis hūectare possint ꝛ ēt hūiditates a capite ad cānas pulmōis trahūṫ. ℄ Nō quarto sitis ꝛ si causeṫ ex siccitate ꝛ caliditate oꝛis stōaci. tū pleruqꝫ siccitas ꝛ caliditas pulmōis ē causa sitis vt sumiṫ tertio tegni ꝛ maxime in febꝛib⁹ in q̄bus cā est circa coꝛ. Et ideo hūectato pulmōe multū de tali siti remittiṫ. ℄ Ex his appꝫ ꝙ tales tusses sicce modice in fe. vrētibus sunt cā remissionis sitis. ꝛ iō isti nō valde sitiūt respectu illoꝝ: in q̄bus tusses tales nō apparēt. 2° sequitur ꝙ aphoꝛism⁹ intelligēdus ē cōparatiue respectu illoꝝ in quibus alijs parib⁹ nō sūt tales tusses.
℄ Quinto nota per febꝛes vrētes itelligi fe. causonides q̄ dicūtur vrētes ꝓpter foꝛtē caliditatē in eis existētem cū mā putrida sit in locis coꝛdi vicinis aut dicūtur vrētes vel aduste qꝛ pendent a mā adusta nō putrida vt auero. sentire videtur. 2° colliget. sed vide pꝛo isto in q̄ōne tertio tegni.

Leoni. ℄ Commenti Galieni expositio.

Sicce tusses ꝛc. Gal. i cōmēto facit duo. ꝑ oñdit q̄d intelligiṫ per tusses siccas. ꝛ eoꝝ causas. 2° verificat aphoᵐ. ibi scđa. (Et q̄cūqꝫ.) vtraqꝫ pꝫ cōmento

est clara.iō nō indiget explanatione. ¶ Apho.LV.

A bubonib⁹ febres facte: omnes ma/
le: exceptis ephimeris.
Theo. ¶ Ex inquine febris: nisi diaria sit ma
la est.

Leoni. ¶ Ex inguinum tumoribus febres omnes ma/
le: preter diarias.

¶ Cōclusio apho.est ista.omnes febres ꝯsequētes bubones
sunt male exceptis ephimeris ꝓbatur. quia in oībus alijs
cōmunicatur cordi putrido.sed omnes tales in bubonibus
sunt male.ergo ⁊c̈.Concordia colligit̃ primo de differentijs
A febrium.capitulo quarto.⁊ prima quarti de fe. apostema/
Nō p̄ tis.Nota primo ꝙ licet bubo stricte videat̃ importare solū
apostema inguinis.tamē quādoqꝫ large sumitur pro quolꝫ
apostemate extrinseco apparēte in emunctorio principalis
2° membri vt subassellis vel post aures. ¶ Nota secundo ꝙ
fe.in bubone: quedā sequūt̃ bubonē: quedā simul incipiūt:
3° q̄daꝫ p̄cedūt: ⁊ hic de oib⁹ intelligitur. ¶ Nō 3° ꝙ existente
bubone.4.modis ꝯsequit̃ fe.ꝑmo q2 ꝑ simplicē alterationē
mā bubonis merito putredinis ⁊ ꝓhibita trāspiratiōe cali
da exn̄s calefacit spiritū ꝑ simplicē alterationē ita vt pona/
tur spūs in calescō eē.vn̄ postea cor calefit.⁊ ista dicit̃ cōiter
ephimera.2° mō q2 fumi putridi a bubone surgētes spiriti
bus ꝯmiscent̃ ⁊ ipos in calescō eē ponūt: lꝫ fumi nō cōicent
cordi.3° mō q2 ꝑꝑ dolorem agitant̃ spūs ita vt calefiant. 4°
mō q2 fumi putridi a bubone eleuati vsqꝫ ad cordis cōcaui/
tatē penetrāt.⁊ illa cōiter dicit̃ putrida. mō constat minus
malas eē illas in qb⁹ putredo nō cōmunicat̃ cordi q̄ꝫ qbus
cordi cōmunicat̃: ⁊ iō iste apho.intelligēdus est cōpatiue: q2
4° alie ab ephimeris sūt deteriores ephimeris. ¶ Nō 4° ꝙ bu
bones sequētes fe.qn̄qꝫ accidūt post signa digestionis ⁊ si/
gnificāt crisim ꝑmutatiōis: qn̄qꝫ nō p̄cedētibus signis ⁊ si/
gnificant multitudinē mäe cuꝫ virtutis imbecillitate. Et iō
sunt mali.hec est apho.cōis expositio.in cōmento aliaꝫ da/
bo.quare ⁊c̈. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Omnes fe.vni⁹ diei ⁊c. Ga.in cōme/
to p̄ dic̄ qd sit fe.ephimera.2° narrat qūo ex bu
bone causat̃.3° apho.verificat.ibi 2ª.(Que ali/
qn̄.)ibi 3ª(Hic eni.)Dicit p̄ ꝙ hypo. ꝑ ephime
rā intelligit fe.vni⁹ diei.i.q̄ merito mäe ei⁹ in q̊ suū calescm̄
eē est fundatū nō ē apta diē nälē trāsire. ¶ De 2ª dicit ꝙ hec
fe.qn̄qꝫ seqt̃ apata q̄ fiūt in subassellis ⁊ iguinib⁹: q̄rū apatū
illud qꝺ est cā fe.est mä.verbi gr̄a.dolor aut nimi⁹ calor.nā
qn̄ ab istis aut aliqua istaꝝ dispositionū apatis pendet feb.
ipsa est ephimera. ¶ Dicit 3° ꝙ si cā quare apa extrinsecuꝫ
faciat fe.nō sit manifesta q2 nec ꝑ dolorē.nec ꝓpter sui calo/
rē ⁊ sint ibi apata que sint cā fe.tūc opꝫ illa apata eē calida
⁊ intrinseca: q2 extrinseca nō carēt fe.nisi ille due cause con/
iūgant̃ nisi raro ⁊ q2 oēs fe.intrinsecoꝝ apatū calidoꝝ sunt
male.iō iste sunt male. ¶ Aphorismus.LVI.

Febricitanti sudor superueniens: non
deficiente febre: malum: prolongatur
enim morbus: ⁊ humorem plurimū
significat.
Theo. ¶ Febricitanti si sudor accidit: febre nō intermit
tente: malo est. Morbus enim proratur: plusqꝫ
humiditatis inesse significatur.
Leoni. ¶ Febricitanti sudor superueniens: febre nō de/
ficiente: malum. Prorogatur enim morbus: ⁊
multam significat humiditatem.

¶ Cōclusio apho.est ista.sudor supueniens febricitāti nō de/
ficiente fe.est malum. probatur.ista significat longitudineꝫ
egritudinis ⁊ multitudinē humorū.ergo ⁊c̈.cōsequētia nō.
⁊ assumptū circa litterā patebit. Similis sententia habet̃.
2ª quarti.caplo de signis sumptis ex pte sudoris. ¶ Nota Nō p̄
primo ꝙ sudor quidam precedit fe. quidam sequitur: qui/
dam intercedit.hic hypo.de intercidente loquitur. ¶ No/ 2°
ta secundo ꝙ ꝑ sudoreꝫ materia morbi euacuat̃: cum igitur
hec est dominante virtute materia ita expellit̃ ꝙ fe. deficit
sed si fe.nō deficit: significatur ꝙ facta prima euacuatione
adhuc plurimum de tali materia remanet ita vt sit eque po
tens sup virtutem vt prius.⁊ ideo significatur materiei mul
titudo ex quo patet ꝙ idem etiaꝫ significaremus per omnē
aliam sensibilem euacuationem quam non sequitur alleuia
tio. ¶ Nota 3°. ꝙ fe.non deficere intelligere possumus ꝙ 3°
fe.ex toto non deficiat aut secundō ꝙ fe. non sensibiliter mi
nuatur.⁊ hoc secundo modo intelligimus hic. nam multo
tiens in crisibus euacuatur conuenienter: sed non in vice
vna liberatur.et tamen salus est prope. ¶ Ultimo nota ꝙ 4°
intelligitur aphoris.in salubribus quia in mortalibus ab.
breuiatur. ¶ Commenti Galieni expositio.

Si hunc aphorismum. Gal.i cōmē c.
to primo ostendit vbi hic apho. bene poneret̃.
secūdo verificat.ibi secunda.(Unde causaꝫ.)⁊
vtraqꝫ pars est clara. ¶ Aphorismus.LVII.

Spasmo ⁊ tetano habito: febris sup/
ueniens: soluit egritudinem.
¶ Qui conuulsione aut distentiōe te/ Theo.
net̃: si accidit febris: morbū leuat.
¶ Qui a conuulsione: aut distentione neruoruꝫ Theo.
tenetur: febre superueniente: liberatur.

¶ Conclusio apho.est ista. fe. superueniens spasmo vel the/
tano curat vtrumqꝫ.patet.quia dissoluit causam eius: ⁊ hic
afferantur illa notata super illo aphorismo secunde particu
le fe.in spasmo. ¶ Commenti Galieni expositio.

Thetanus est spasmi ⁊c. Gal.in cō
mēto primo docet qd est thetanus vnū inferen
do correlarium.2° dat cās spasmi s̄m suos mo/
dos diuersos. 3° verificat apho.ibi 2ª.(Causa
spasmi.)ibi 3ª.(Et huic.(¶ De pria dicit.ꝙ thetan⁹ ē spēs
spasmi: sed tamē nō ita appet: q2 mēbrū equaliter ante ⁊ re/
tro extendit̃.vnde remanet rectum: ⁊ ꝓpꝫ ie thetanus debet
dici extensio: nō spasmus: sed large loquēdo de spasmo tres
erunt eius maneries. ¶ Aphorismus.LVIII.

Causone habito: rigore superuenien/
te.solutio fit.
¶ Qui ardore tenetur: si rigor accidit. Theo.
soluitur eo malo.
¶ A febre ardente habito: rigore superuenien/ Leoni.
te: solutio.

¶ Conclusio apho.est ista. rigor superueniēs causoni signi/
ficat eius solutionē.probatur.ille rigor significat crysim et
materiei expulsionē a venis ad extra venas.ergo ⁊c̈.conse/
quētia nota.⁊ assumptū patebit circa litteraꝫ.Cōcordia su/
mit̃ prima q̄rti.c.de rigore.⁊ 2ª q̄rti.c.de signis detractionis B
mäei ad sudorē. ¶ Nota primo.ꝙ causon est fe.ꝯtinua con Nō p̄
clusa: pendēs ex putrefactiōe colere vel flegmatis salsi i ve/
nis cordi vicinis.est aūt causon sine manifesta exacerbatio/
ne.propterea ꝙ putredo est in loco tam cordi vicino ꝙ pro
pter nimiū calorē ꝯtinue fit tāta putredo vt nō appeat nota
bilis fe.remissio ex ꝓpetate huoris. ¶ Rasis do.10.alman
soris dicit eē exacerbatiōes tertianas: q2 sūpsit causonē lar

2° ge vt iportat fe. cōtinuā tertianā. ¶ Nota 2° q rigore ē mo/
tus cōcussiu⁹ lacertoꝝ iuolūtari⁹ ad rē nociuā expellēdam.
3° ¶ Nota 3° q qr mā causonis putrefit itra venas ea ibi ma
nēte nō fit rigor. prio: qr vene sūt modicū. sentiētes. 2° qr mā
est illi loco cōsueta. 3°. qr ipsa itra venas nō mouet ipetuose
4° ita vt merito mot⁹ forti⁹ sentiret. ¶ Nota q̄rto. q nā hanc
māꝫ vincēte: tūc motu cretico expellit eā velociter: ꝛ extra
venas: ita q puenit sup sensibilia mēbra cerebri motu. ꝛ iō
illa mēbra ppt tristē ꝛ mordicatiuā sensationē cōcutiunt et
rigēt. ex bis colligit cā verificans apho. nā si qs patit cau/
sonē supueniēte rigore significat q mā ipetuoso motu mo/
uet extra venas. ꝛ iō p tūc fit crysis. ꝛ p ɔn̄s q saluabit. nā
vtplurimū crysis terminat ad salutē: vt dr̄ i apho. scđe pti/
5° cule. qbuscūqꝫ crysis fit. ¶ Nota q̄nto ex dictis nō eē apho.
vl̄r veꝝ. prio: qr posset causonidi ɔiūgi fe. interpolata hēns
rigorē. 2° qr crysis posset eē mala: vt nō apparētib⁹ signis di
gestiōis: nec in die cretica: sꝫ vbi appeat rigor ppt māꝫ cau
sonis: ꝛ h̄ preapparētibus signis cōplete digōnis in die cre
tica: tunc aphorism⁹ vl̄r verificat cōstāte virtute. tūc eni fit
crysis ad bonū. quare ꝛc. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Bi d̄ rigore disputaui. Ga. in cō
mēto facit tria. p̄mo ponit rigorē ex hūore acu/
to qn̄qꝫ causari. 2° verificat apho. 3° ostēdit cām
acutaꝝ fe. i estate. ibi 2ª. (Qm̄.) ibi 3ª. (Iteruꝫ.)
¶ De p̄ma dicit se mōstrasse in locis in qbus disputauit de
rigore in lib. de accn̄te ꝛ mor. ꝛ in libello de rigore ꝛ tremo
re ꝛ iecti. cū dixit q rigor qn̄qꝫ fit ex motu acute māe impe
tuoso sup sensibilia mēbra. ¶ De 2ª dic̄ q cum causonicāan/
tes istū rigorē patiūtur nece est q vēter soluat eis: aut sup/
ueniente sudore: aut colico vomitu. ꝛ cā est: qr isti humores
egrediunt venas: ꝛ tūc mūdificat corp⁹ a tali mā ꝛ fit salus.
¶ De 3ª dic̄ q vene exiccate in estate attrahūt hūores cali/
dos ex qb⁹ fit fe. acuta: vt alibi dixit. ¶ Aphoris. LIX.

Ertiana vera iudicatur in septeꝫ perio
dis: longissima.
Theo. ¶ Febres tertiane septenis circuitib⁹
iudicātur: quod longissimum sit.
Leoni. ¶ Tertiana exquisita septenis circuitibus: quod
longissimum est iudicatur.

¶ Cōcl'o apho. ē ista. Tertiana vera q̄ nō finit in septē perio
dis ē lōgissima. pbat. sicut se hꝫ tertiana cōtinua ad septē di
es ita tertiana iterpolata ad septē piodos: qr tm̄ cōsumit in
die vna ɔtinua q̄ꝫtū ad interpolata in vna periodo. sed ter/
tiana cōtinua si transit septē dies est lōgissima: vt notat ex/
C Nō p periētia. ḡ ꝛc. totū declarabit statim. Silis snia habet p̄ma
q̄rti. c. de dr̄ia inter purā ꝛ nō purā tertianā. ¶ Nota p̄mo.
q tertiana est fe. pēdēs p̄ncipal'r ex putredie hūoris q meri
to loci ꝛ nāe ppe in quo putrefit est aptus de tertio in terti/
um affligere: ꝛ talis humor est colera rubea. Et dico notan
ter merito loci i q̄ putrefit: qr lꝫ causon hꝫ cōem viā sit fe. pē
dēs ex putredine colere: tn̄ merito loci nō facit illa mā exa/
cerbatiōes manifestas. iō causon nō dr̄ tertiana vt sumit pri
D ma q̄rti. ¶ Nota 2° q dicit tertiana v̄a: qr pendēs a colera
2° pura rubea: nō pmixta alteri hūori iterpolata: vt a Gal. su/
E mit i ɔmēto. Ista. n. dupl'r seruat rōnē tertiane. prio: qr d̄ ter
3° tio in tertiū affligit cū vera iterpolatiōe. 2° qr pura pēdet a
F putredie colere. ¶ Nota 3° qd sit piodus: ē. n. redit⁹ fe. ad di
4° spōne. pori similē cū illis glosis quas posui in p̄ma pticula.
apho. 11. in poxismis subtrahere. ¶ Nota q̄rto. q tertianā
interpolatā purā nō trāsire septē periodos: ꝛ cōtinuā nō trā
sire septē dies ē cognitū p experiētiā: sed tn̄ cā pōt imagina
ri talis: qr nā nō tolerat anteq̄ꝫ fe. faciat talis mā tantā q̄ꝫti/
tatē ei⁹ aggregari: vt plures q̄ꝫ septē piodos facere possit: q
si amplior aggreget nescio aliū hūorē sibi in putredinē asso

ciabit ꝛ fiet nō pura. ¶ Nota q̄nto. tm̄ facere nāꝫ circa m̄
teriā iterpolate in vno piodo q̄ꝫtū circa mām cōtinue in d̄
vt dictū est. ꝛ ad expientiā cognitū est: qr visum est cōiter
tot piodis terminari iterpolatā in quot dieb⁹ cōtinua ter
natur. nec tn̄ repugnat q tm̄ in vna piodo dissoluat de m̄
extra venas q̄ꝫtū in vna die in cōtinua de mā itra venas. s̄
hoc pbare vel iprobare eēt valde difficile. ex qb⁹ collige
dum est q ille apho. debet poni poti⁹ notus p expientiaꝫ q̄
aliq̄ rōne pbat⁹. ꝛ intelligat vt in plurib⁹ ꝛ debito seruat
regimine infirmi. ¶ Commenti Galieni expositio.

Ulla ē iter causon ꝛc. Gal. in
cōmen
to quatuor facit. p̄mo cōparat tertianā causon
di. 2° docet que tertiana sit vera ꝛ eius qualda
cōditiones. 3° verificat apho. 4° remouet dubi
tationes. ibi 2ª. (Uera tertiana.) ibi 3ª. (Un̄ Hypo.) ibi 4ª.
(Et sic possibile.) ¶ De prima dicit. q in mā non differunt
tertiana ꝛ causon: sed causon est in loco vbi putrefit coler
sanguini mixta: ꝛ in locis supra cordi vicinis: sed in tertiana
spgit mā p corpa. i. putrefit in locis a corde distātib⁹. ¶ De
scđa dicit. q tertiana v̄a est illa q̄ suū seruat piodum: ꝛ q
pura colera rubea pendet: ꝛ maxime in estate: in regione ꝛ
etate: ꝛ cōplexiōe calidis ꝛ siccis: ꝛ incipit cū rigore. finit
cū sudore vel vomitu colerico: vel fluxu: vel plurib⁹ istoꝝ
simul: ꝛ hꝫ paroxismū multo minorē qete: qr qescit. 36. ho
ris. ꝛ. 12. affligit. ¶ De pte 3ª. dicit Hypo. hic intēdere hanc
verā tertianā non trāsire septimū piodū: qr q̄ꝫtū facit conti
nua in vna die tātū interpolata i vna piodo. ꝛ iō termiat sꝫ
numerū piodoꝝ sicut Hypo. in pnosticis dicit de q̄rtana. ꝛ
ideo preuidēdo cryses tertiane: aut q̄rtane iudicam⁹ ƀm pe
riodos: nō ƀm dies. 7. aūt periodi tertiane finiunt in. 13. di
bus: ꝛ nō expectat. 14. ad finiendū tertianā purā. ꝛ ideo sꝫ
acuta in. 14. dieb⁹ terminat. pacuta in. 7. ita tertiana in. 7.
periodis. ¶ De q̄rta pte dicit. q pōt ante terminari sic acu
ta ante. 7. ꝛ q h̄ dr̄ tertiana absolute: ꝛ tertiana vera: q̄ est
idē ƀm modū loquēdi antiquoꝝ. ¶ Aphorism⁹. LX.

Uibuscunqꝫ aures in febribus surde
scunt: sanguis ex naribus fluens: aut
venter turbatus soluit egritudinem.
¶ Quib⁹ per febres aures obsurdue
rint: iis sanguis e naribus fusus: aut aluus per
turbata: soluit morbum.
¶ Quibus in febribus aures obsurduerunt: Theo.
sanguis ex naribus fluens: aut aluus turbata: Leoni.
soluit morbū.
¶ Iste apho. declarat⁹ ē sup̄ i illo. qbuscūqꝫ fellee: iō nō indi
get explanatiōe. ꝛ sil'r ɔmētū suū. nā oia dicēda dicunt suffi
ciēter in illo aphorismo. ¶ Aphorismus. LXI.

Ue iudicantur in paribus diebus dif
ficilis iudicatu sunt: ꝛ amica conuersionis.
¶ Febris nisi die impari desierit: so
let recidiuare.
¶ Febricitantem nisi diebus imparibus febris
reliquerit: solet recidiuare.
¶ Cōclusio apho. ē ista. febres que terminātur in dieb⁹ pari
bus sunt male terminatiōis ꝛ parate ad recidiuā. ꝛ ƀm mē
tē Gal. in cōmēto ē falsa: qr in 14. ꝛ. 20. ꝛ. 24. bn̄ terminant:
sed debuisset forte dicere q̄ terminātur i die nō
cretica. ¶ Commenti Galieni expositio.

Unc apho. hypo. ꝛc. Gal. in
cōmēto
dicit hypocratē hūc apho. nō fecisse. ꝛ proba

ipsum nō verū. ꝛ pꝫ qd dicat ꝛc. **Aphorismus .LXII.**

Quibuscūqꝫ in febribus: quotidie rigo res fiunt: quotidie febres soluuntur.

ɔeo. **¶ Quib⁹ p febres: quotidie frigus ac cidit: quotidie febres soluuntur.**

eoni. **¶ Quibus in febribus: quotidie rigores fiunt: quotidie febres soluuntur.**

¶ Cōclusio apho. ē ista. in qbuscūqꝫ fe. fiūt quotidie rigores in illis quotidie fe. soluūtur. i. separātur. ꝓbatur. i istis quo
A tidie resoluit ex toto mā fe. ꝗ ꝛc. cōsequētia nota. ꝛ assūptū
Nō p̊ statiꝫ declarabit. ¶ Nota prio ꝙ rigores q accidūt i fe. aut sūt cretici aut sūt ꝑoxismales vtplurimū. sed cretici nō fiunt quotidie. ꝛ iō plurimū rigores accidētes quotidie sūt ꝑoxis
2° males. ¶ Nō scdo. ꝙ in ꝑncipio exacerbatiōis continuarū nō est rigor ꝛ precipue fortis: vt sumit ꝑma quarti. ca° de signis. ꝙ fe. ē iseꝑabilis. ꝛ cā ē: qꝛ rigor fortis fit ex motu māe sup mēbra sensibilia ꝛ mā nō mouet in cōtinua extra venas ex quo sequit ꝙ fe. in qbus quotidie rigores fiūt ꝛ ꝑcipue
3° fortes nō sūt cōtinue. ꝛ iō sūt interpolate. ¶ Nō tertio ꝙ febriū interpolataꝝ mā vnius paroxismi finit aň alteri⁹ aduētuꝫ vt plurimū ex causis assignatis ab Auicē. ꝑma quarti.
4° ca° ꝑmo secūdi tractat⁹. ¶ Nō quarto ꝙ vtplurimū fe. interpolate faciūt ꝑoxismū in die vna. qꝛ q̄rtana ɔplet ꝑoxismū p. xxiiij. horas ꝛ tertiana in. xij. ꝛ flegmatica in. xviij. ex his patet ꝙ ad veritatē apho. ꝑmo requirit ꝙ rigores sint fortes. secūdo oportet intelligere vt in pluribus. nā quedaꝫ sūt interpolate: quaꝝ ꝑoxismi sunt. 40. vel. 48. horarum in quib⁹ nō verificat apho. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Rigores sunt cum per totum corp⁹ ¶ Gal. in ɔmēto facit tria. ꝑ dat cām rigoris. 2° verificat apho. 3° remouet dubiū. ibi 2ª. (In vnaquaqꝫ.) ibi 3ª. (Si autē.) De pria pte patet. De scda dicit ꝙ mā cū cū rigore effluēs purgat. i. eūatur i paroxismo. ꝛ hoc ē illō qd̄ hypo. intēdit. iō quartane tertiane flegmatice soluūtur scdm nām sue iterpolatiōis. qꝛ quartane in. 24. horis: tertiane in. 12. flegmatice i. 18. De tertia dicit ꝙ nō obstante ꝙ mā purget tota ꝑmū ꝑoxismū faciēs: tñ ipa relinqt q̄litatē i mēbris q̄ ē cā redit⁹ ꝑoxismorū sequētiū. ¶ Apho. LXIII.

Quibuscūqꝫ in febribus ictericia superuenerit ante septimum diem malum

eo. **¶ Quib⁹ per febres morb⁹ regi⁹ ante septimum accidit: letale est.**

eoni. **¶ Quibus in febribus morbus regius ante diē septimum accidit: malum.**

¶ Cōclo apho. ē ista. Ictericia veniēs aň septimū diē ē signū malū. ꝓbat. talis ictericia significat aliqd̄ spāle nocumētuꝫ supadditū fe. aut crysim nō bonā. igr̄ signū est malū. ɔña tꝫ. ꝛ assūptū in notādis patebit. Silis snia habet 2ª q̄rti. c. de signis sumptis ab ictericia. ꝛ 4° fe. ysaac. ꝛ 4° breuiarij sera
B piōis. ¶ Nō p̄. ꝙ ictericia ē alteratio coloris feda ad citrinitatē vel nigredinē ꝓpt̄ cursuꝫ hūoris nigri vel citrini ad cutē sine putrefactiōe. hec descriptio ponit ab Aui. 15. tertij. c. de ictericia. in ꝑncipio. ¶ Ex q̄ descriptiōe pꝫ ꝑmo. ꝙ ictericia nō est morb⁹ sꝫ accñs. s. q̄litas mutata: vt pꝫ. ¶ 2° seqt ꝙ nō quelibet defedatio coloris in cute ē ictericia. nam multe pñt eē tales defedatiōes: vt in morphea ꝛ alijs qb⁹ hec descriptio nō cōpetit. ¶ 3° seqt videt̄ q̄ꝫ i viatico vocat. Cōstātin⁹ aguirta: pēsatselēcos: nō esse ictericiā. ¶ 4° sequit nāleꝫ citrinitatē in qbusdā ꝛ tincturā solis nō dici ictericias cum non sint fede. Nā p fedā intelligit Aui. preternaturalem.

Sed circa hāc descriptionē cadit dubitatio quare dicit absqꝫ putrefactione. videt enim ꝙ humor citrin⁹ putridus faciat ictericiā. naꝫ quedā est ictericia cretica ex mā faciente fe. ꝛ talis est a mā putrida cū mā fe. fuerit putrida. ¶ Hic sunt duo modi dicēdi. qdā dicūt materiā colericā putrientē nō causare ictericiā. naꝫ merito putredinis nō adheret cuti: sꝫ qñ ad cutē mandat dissoluitur agente calore putredinali: ꝛ expientia notat māꝫ colericā a putredine extra venas ad plurimū in. 12. horis vel. 14. dissolui. ꝛ iō Aui. hanc particulā tanq̄ꝫ descriptōis partem posuit. ¶ Ad argm̄ dr̄ ꝙ ictericia cretica nō est ex mā que fuit sub forma cāe ɔiūcte fe. sed in crysi cā ɔiūcta expellitur: ita vt tandē dissoluat illa mā q̄ nōdū putrebat: ꝛ erat sub causa añte: ꝛ nō ē putrida: ꝛ retinet iuxta cutē: ꝛ facit ictericiā. ¶ Ali⁹ modus dicēdi est. ꝙ descriptio ictericie ē ista. Alteratio feda coloris ad citrinitatē vel nigredinē ꝓpter cursuꝫ humoris nigri vel citrini ad cutiꝫ: ꝛ residuū non est pars descriptiōis: imo explicat dispositionē ſm quā talis hūor plurimū facit ictericiam. sed huic opinioni satis videt contraria mens Aui. loco dicto. si quis bene prospiciat.

¶ Secūdo ꝑncipalr̄ nota. ꝙ hoc nomē ictericia sumit transumptiue a noie auis que dr̄ icter iuxta versum. Carpe viator iter sub arbore cōcinit icter. Cuius auis color ē citrin⁹: ꝛ vocatur hec passio qñqꝫ aurea: qñqꝫ regia. ¶ Ex hoc pꝫ ꝙ hoc nomē ictericia dr̄ de citrina: nō de nigra. ¶ Nota tertio. ꝙ cause gñales ictericie reducunt aut duas. vna est multitudo colere. alia ē ꝓhibitio eūonis ei⁹. ¶ Cause multiplicātes sunt aut dispō mēbroꝝ gñatiua: sicut epatis vel aliorum. calefactoꝝ aūt ex pte ciborū sicut acuta: vnctuosa: dulcia. aut ex pte rerū extranearū sicut venenū bibitū vel medicia: vel morsus vt morsus pediculi vulturis. ¶ Cause aūt prohibētes euacuationē sunt: aut in chisti fellis. quia ibi ē debilis attractiue ab epate: aut debilis expulsiue: aut propter opilationē in poro felleo ad epar: vel i poro ad itestina aut ꝓpter debilitatē distinctiue ꝛ expulsiue epatis q̄ possūt sequi malā ei⁹ ɔplōnē: vel apata: vel ex pte intestioꝝ vt accidit in colica quā seqt ictericia faciēs dolorē. ¶ Ubi cōsidera ꝙ colericam cōseqt ꝓhibitio eūonis colere: aut qꝛ materia flegmatica faciēs dolorē in itestio gracili opilaret poruꝫ felleū ad intestina trāseūtē. nā talis egritudo intestinoꝝ graciliū dolorosa dr̄ colerica. 2° modo: qꝛ intestina dolentia termiant a receptōe māe colice acute: ꝛ ideo ꝓhibet expulsio māei ad intestina. ¶ Nota q̄rto. ꝙ colera multa in corpore siue ꝓpter plurimā gñationē ei⁹: siue exhibitiōe eūationis ei⁹ mouet ad cutē qñqꝫ paulatim cū sanguine vt cōiter ɔtingit in ictericia opilatiua. qñqꝫ v̄o fit cretico motu q̄ mā ad cutē ab alijs mēbris mouet: ꝛ h̄ crysis qñqꝫ est post māei digōnē: qñqꝫ ante: ꝛ est crysis nō bona. ¶ Nota q̄nto. ꝙ qñ accidit ictericie in fe. sine crysi ipsa est mala. nā significat nouū morbum, sine iuuamēto aliquo respectu fe. existēte. Si vero fuerit cretica potest esse bona siue significat crysim bonā: si vero nō est mala. ¶ Sexto nota. ꝙ materia q̄ facit icteritiā dꝫ eē grossa. nā alr̄ euaporaret a corpe ꝛ egrederet. nūc aūt adheret cuti: qꝛ est grossa. ¶ Septimo nota. crysis q̄ ad ictericiā terminat est crysis ꝑmutationis. ꝛ ideo cū nō multo dñio v̄tutis supra mām. ex qb⁹ pꝫ cā verificās aphom̄. nā qꝛ ista mā est grossa: ꝛ v̄tus nō multū māei dñat non pōt aň diē septimū v̄tus illā māe vicisse. ꝛ iō si accidat ictericia ante septimū: nō ē p modū bone ꝛ laudabilis crysis. igit aut significat modū sinthoticū māei: aut aliud nocumētū: ex quo pꝫ veritas apho. ¶ Nota 8° in veritate huius apho. auctores medicine nō ex toto fuisse cōcordes. nā duos cōtrarios modos dicēdi inuenies. nā Gal. i cōmēto. ꝛ Aui. scda q̄rti. c. de signis sumptis ab ictericia. in fine dicit posse euenire in scda die ꝛ in q̄rta laudabilr̄. vñ sic dicit ad lr̄am. sꝫ ego dico ꝙ eo ꝙ ictericia fit ex humore acuto dꝫ eē velocis mot⁹ i oibus suis actiōib⁹ ꝛ passionib⁹. vñ nō videtur eē lōginquū si recipit digōnē scda die ꝛ magis in quarta: ꝛ maxie in iuuētute: regiōe calida: ꝛ tpe calido: ꝛ quādo

flant venti orientales vel meridionales. Et hanc sniam seqr Auer. 4. colliget. dū dic. Qui aūt dixit q icterícia ante. 7m dié si venerit in egritudinib⁹ acutis é mala, reprobatum est expiētia in terris nostris. ꝛ si veniat in qnto laudabile multū est vna rōne: ꝛ maxie in corpib⁹ calidis: tpe calido. ꝛ hec est snia oīuz collegiorꝫ medicorꝫ psarꝫ ꝛ idie maioris. ꝛ pro maiori parte illorꝫ de vādalisi: ꝛ possibile est q illud quod dixit in grecia locū habuit: sꝫ ego puto hypo. dicere verꝫ in plurib⁹: sꝫ tñ nō video rōnē pro aliqua istarꝫ partiū manifeste concludētez. Tu igitur elige per experientiā si occurrat considera. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Ctericia aliquādo ꝛc. Gal. in cōmento facit quatuor. primo dat plures cās ictericie 2° verificat apho. 3° rñdet dubio tacito. 4° diuersificat finē apho. ibi 2a. (Durum autem.) ibi 3a. (Quamuis.) ibi quarta (Inueniuntur.) ¶ Dicit primo q ictericia quandoqꝫ est quādo materia colerica diffunditur cretice per totum corpus: ꝛ maxime per cutim. ꝛ quādoqꝫ non est cretica: sed ex apostemate calido vel duro in epate: aut cōstipatione. i. opilatione. ¶ De scđa dicit. q durū apostema non accidit subito. ꝛ ideo si in ictericia accidat añ septimum diem: erit ppter alterū duorum modorum. s. aut apostema calidum: aut cōstipationē: qꝛ ante septimū non potest cretice diffundi colera per corpus: ꝛ hoc est malum. ¶ De tertia parte dicit q qꝫuis ante septimuz sit mala ictericia: tamen post septimū nō necessario est bona: nisi cū qbusdā circūstantijs: vt dicet in apho. sequēti. ꝛ de 4a pte pꝫ qd dicat.

¶ Aphorismus. LXIIII.

Uibuscūqꝫ in febrib⁹: in septimo: aut ix. aut. xi. aut quartodecimo die: ictericia superuenerit: bonum: si non dextrum hypocundrium duruz fiat. Si vero fit non bonum.

Theo. ¶ Quibus per febres: morbus regius die septimo: aut nono: aut quartodecimo acciderit: bono est: nisi ilia dextra obduruerint. Nam si hoc ita accidit: non bene est.

Leoni. ¶ Quibus in febribus: morbus regius: septimo: vel nono: vel vndecimo: vel quartodecimo superuenerit: bonum: nisi dextrum ilium obduruerit. Si vero non: non bonum.

¶ In isto aphorismo due ponuntur conclusiones. ibi 2a. (Si vo.) Prima cōclusio. ictericia supueniēs in 7a aut 9a. 11. aut 14. est bonū signum si appareat sine duritie dextri ypocundrij. cōclusio pbaꝛ. ictericia tali mō apparēs é signū crysis laudabilis. g̃. cōsequētia nō. ꝛ assūptū statim manifestabiꝛ. ¶ Si vo fit. Secūda cōclusio. Ictericia eueniens infra dictos terminos. ꝛ nō in die cretica nō est bonū signū. pbaꝛ. qꝛ aut significat nouū nocumentū vt dictū fuit in precedenti apho. aut sinthōaticā nō creticā expulsiōez. ꝯcordia sumitur 2a quarti. ca° de signis sumptis ab ictericia. ¶ Prio nō. q in quarta die materia colerica ꝛ si sit aliqualiter grossa sicut illa que est in materia ictericie pōt esse victa a natura: et iō digesta in 7a. ꝛ vsqꝫ ad. 14. pōt accidere ictericia atqꝫ terminus bone crisis licet nō pfecte. ¶ Nō 2° q vtplurimum in fe. ictericia accidit aut ex apate epatis: aut opilatiōe: aut cretice. si accidit ex opilatione vel apate epatis dextrū hypocundrium fit durū ad tactū: ꝛ si nō fiat duruz restat q vt plurimū fiat cretice. crysis aūt in die cretica veniēs plerūqꝫ est ad salutē. iō talis ictericia significat crysim salutiferam. ¶ Ex his pꝫ veritas apho. vt in plurib⁹. naz etiā ad veritatem hui⁹ requiriꝛ virtutis cōstātia: ꝛ q digōnis signa pces/

Nō p° [margin, beside "tur 2a quarti"]

D 2° [margin, beside "iō digesta" / "minus bone crisis"]

serit. ¶ Tertio nota. q cū accidit mot⁹ māei velox: nō i die tñ cretica arguim⁹ poti⁹ vtutē stimulari a mā morbi qꝫ virtutē vicisse mām. ꝛ iō arguimus malū: ꝛ hic apparet veritas cōclusionis secunde. ¶ Ultimo nota hunc apho. solum intelligēdū de ictericia citrina. ¶ Cōmēti Galie. expō.

Ic apho. supiori ꝯiūct. Gal. in cōmento pmo continuat apho. supiori 2° dat causaz cōditionis posite in ꝯclone pma. 3 ostēdit qūo ex passiōe epatis fiat ictericia. ibi. (Nam epar.) 3a ibi. (Cū. n.) pma ꝛ scđa littera pꝫ. ¶ De 3a dicit q sanguis nō mūdificationē recipit a colera in epate nisi fel trahat ad se māz colericā per vias que sūt inter fel ꝛ venas epatis. ideo si iteruenit ꝯstipatio. i. opilatio: aut merito apostematis vel aliorꝫ necesse est sanguinē transire non mundificatū ad membra: ita vt mēbra fiant icterica ppter colere citrinitatem. Aphorismus. LXV.

N febribus circa ventrem cauma forte: ꝛ cordis morsus malum.

¶ In febribus si circa aluum calor vehemēs: ac dolor cordis ifestat: male é

¶ In febribus circa ventriculum: ꝛ fortis estus: ꝛ cordis morsus: vel dolor: malum.

¶ Cōclusio apho. est ista. morsus cordis ꝛ cauma forte circa ventrem: ꝛ tremor cordis in fe. ꝯtingētes sunt maluz signū. probaꝛ sic. Ista significāt putredinē colerice māe in ore stomachi: aut in corde: sed vtrūqꝫ istorꝫ é malum. g̃ ꝛc. similis snia habeꝛ 2a qrti. c. de signis sūptis ex pte stōi. ꝛ 10. almansoris. ca. de signis malis. ¶ Prio nota q p ventrē hic intelligimus stomachū: ꝛ p cor os stomachi: ꝛ p morsuz cordis dolorē mordicatiuū in ore stōi: ꝛ p cauma vehemēs incendiū: ꝛ p tremorē motū tremulū: aut in corde: aut in ore stomachi ad modū iectigationis. ¶ Nota 2° q tremor cordis ita ab Aui. describitur. 11. tertij. Tremor cordis est eius tremulus mot⁹ ex dilatatiōe ꝛ ꝯstrictiōe: ita q inter vnuz motū ꝛ aliū non sit pcepta qes: ꝛ sic qlibet illorꝫ motuū é paruus valde. ¶ Nota 3°. q cauma forte ꝛ dolor mordicatiu⁹ circa os stomachi maxime cōprehenduꝛ a medico relatu infirmi. sed cauma posset etiā cognosci tactu: ꝛ siti: ꝛ lingue ariditate. ¶ Nota 4° q causa hui⁹ nō est in psentia colice materie mordicātis ꝛ calefaciētis in ore stōi. ¶ Nota 5° q tremoris cordis due sūt gñales cause. vna é mutatio vtutis ad expellēdū illud qđ pcipiꝛ p modum nociui: ꝛ sub ista causa cōprehēduꝛ oīa q̃ ledūt subam cordis vel membri: cui cor multū cōicat sicut pāniculus ei⁹: ꝛ os stōi. sicut vbi gra. humorales māe apatis vel nō: aut solones ꝯtinuitatis: aut venena: aut vapores mali ad ipꝫ eleuati: ꝛ nimi⁹ sensus. 2a cā debilitas vtutis. nā i vtutis debilitate agitaꝛ cor: sic si itēderet rē nociuā a se expellere. vt sumiꝛ. 11. tertij. loco allegato ex qb⁹ pꝫ cordis tremorē eē vtutis expulsiue nālis cordis: aut vtute nālis ei⁹ motiue. ¶ Ex qb⁹ oīb⁹ pꝫ q siue fuerit forte cauma: siue dolor mordicati⁹: siue tremor cordis: hi significat putrefactionē colere in ore stōi ꝛ locis cordi vicinis: aut i corde debilitatis vtutis: ꝛ qđcūqꝫ istorꝫ fuerit é malū: ꝛ sic verificaꝛ apho. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Um vero cor audiamus. Gal. in cōmēto pmo declarat quid intelligam⁹ per cor. 2° quid p cauma. 3° qd p morsuz cordis. 4° verificat apho. mō alio. ibi 2a. (Antiq.) ibi 3a (Cauma.) ibi 4a. (Hic igiꝛ.) ibi 5a. (Si aūt.) ¶ De pma pꝫ ꝛ 2a. qꝛ fm antiquos cordis morsus est tremor cordis fm alios dolor oris stomachi. ¶ De 3a dicit q causa caumatis circa vētrē ē bulitio colere ru. in locis illis siue in tunica stomachi ex qua etiā fit morsus cordis capiēdo morsum p do

fore. ¶ De 4° dic pp cām dictā h accñtia sūt mala: qꝛ signifi cāt talis mãei putredinē i tali loco. ¶ De 5° dic q̄ si p mōtus cordis itelligim⁹ tremorē ipsi⁹ cordis ēt erit pei⁹. qꝛ signifi/ cat fūdamētū vite eē calefactū igneo calore. Apho. LXVI.

N febribus: ex somnis timores: aut spasmi: malum.

beo. ¶ In febrib⁹: si pauores per somnū: aut cōuulsiones accidunt: male est.

eoni. ¶ In febribus ex somnis: timores: vel conuul/ siones: malum.

¶ Cōcl'o apho. est ista. timores aut spasmi facti ex sōno in fe. sūt mala signa. pbat. ista significāt mãz malā latitātē iteri⁹ cui nō pt vtus fortificata in sōno dñari. ḡ. ɔña nō. ⁊ assūptū patebit stati. Silis snia habet ab Aui. 2ª qrti. c. de signis sū/ ptis ex sōno. ⁊ 10. Almāsoris. c. de signis malis. ¶ Nō p. q̄

Nō p cū dr̄ timores ⁊ spasmi sūt signū malū in fe. ex somnis est in telligēdū qñ hec accidūt in fe. merito sōni. ¶ 2° nō. q̄ oꝫ istū

2° apho. restringi ad sōnū q nō fit in pn̄° parorismi vel augmētor ſꝫ ad sōnū factū i declinatiōe: vt dr̄ i p̄ apho. scōe ptic. nā iste quodāmō specificat nocumēta aliq̄ sōni q̄ in illo gñalr ɔpre hēdunt. ¶ 3° nō. q̄ timor fit ex sōno: cū pp somnū vapores

3° mãei melice: aut horribiles petūt cerebrū. nā nālr isti vapo res excitāt fantasias horribiles. Spasmi vō fiunt mā attra cta ad caput ⁊ neruis cōicata: aut retētis malis vaporibus facto dolore: aut qꝛ vapores in alia putrida ⁊ maligna mā eleuati intus moti calefiūt ⁊ dissoluūt humiditatē neruoꝝ vt fiat spasm⁹ de inanitione: ex qbus pꝫ cā apho. verificās. ⁊ hec sufficiāt hic ꝑpter alia multa q̄ dicta sunt in apho. p° secunde particule. ¶ Commenti Galieni expositio.

N apho. alio p̄cedēti. Gal. i p̄ ɔfir/ mat ipm p dicta in alio. 2° ponit quādā littere di uersitatē. 3° oñdit qūo ex sōno fiāt ocā accñtia i apho. ibi 2ª. (Loco aūt.) ibi 3ª. (Multotiens.) ¶ De pma ⁊ 2ª pꝫ lr̄a. ps tertia diuidit i tres. p° fac qd dcm̄ est. 2° ponit silitudinē. 3° rñdet dubitatiōi. 2ª ibi. (Sic q.) ibi 3ª. (Sed tñ idē.) ¶ Dicit p° q̄ nos videm⁹ multotiēs i mor/ bis mortalib⁹ i sōno fieri tiores: ⁊ dolores: ⁊ spasmuz: ⁊ illa fiūt: qꝛ mali hūores q sūt mor' mā ascēdūt ad caput. Tiores igit significāt istos iuoluisse caput. i. occupauisse cerebrum. Spasmi vō significāt inanitionē. i. debilitatē vtutis q̄ nō pt dissoluere cōplete hūorē: ⁊ iō facit spasmū aliq̄ triū modoꝝ dcōꝝ. nā in sōno mot⁹ ē ad iteriora: ⁊ iō si eēt fortis dñaret. ¶ De scōa pte ponit silitudinē ⁊ pꝫ. ¶ De 3ª pte dic. q̄ sōni post cibū nō ita nocēt: qꝛ iuuāt i digerēdo cibū ⁊ hūorē ⁊ iō dormiētes post saturitatē: nō tñ pp h magnū nocu^m patiunt: sed alijs puta febricitātib⁹ in qb⁹ m'lte mãe latēt ⁊ male: nō solū ad caput mala mā mouet: sꝫ ēt ad os stōi: ⁊ tūc ēt fum⁹ magis ascendit ad caput. Sed si hūores sint digesti somn⁹ erit bonus faciens dissolutionē. si vero nō. nec faciliter vin/ cibiles tunc nocent. ¶ Aphorismus. LXVII.

N febribus spiritus offendens malū spasmum enim significat.

beo. ¶ In febribus: spūs subsistens: malo est quoniam cōuulsionem significat.

oni. ¶ In febribus: spiritus offendens: malum. Cō uulsionem enim significat.

¶ Cōcl'o apho. est ista. Spūs offendēs ē malū signū in fe. p bat. qꝛ significat spasmū. idē habet 2ª qrti. c. de signis sūpt̄ ab anbelitu. 10. tertij. c. de anbelitu duplo. ¶ Nō p̄mo. q̄ p

Nō p° spūm offendētē possum⁹ itelligere oēꝫ maliciā anbelituū: ⁊ hoc mō nō sumit hic. 2° mō intelligere possum⁹ anbelitū du/ plū q similat pulsui bis pulsanti. ⁊ ē qꝛ vtus eleuat pectus pmo aliquātū: deīde qescit: ⁊ fine reditu ad depressionē itēꝝ eleuat: ⁊ simili mō in depssione similat anbelitui plorantis.

¶ Nota 2°. q̄ iste anbelit⁹ qñqꝫ accidit ex cā fe. qñqꝫ ex alia 2° cā gemitu pūctura vētositate. hic intelligit cū accidit ex cā fe. ¶ Nota 3° q̄ cā huius anbelitus ē inobediētia lacertoꝝ 3° in motu: ⁊ ꝑpterea nō pōt vtus tm̄ in vice vna eleuare qūtū est oportunū: ⁊ iō p° qiescit: postea cōplet motū sine depres/ siōe media. ¶ Nota qrto istā inobediētiā eē ꝑpter spasmū 4° si est ex fe. nā si eēt ex apostemate vel alia cā causante dolo/ rez: nō oꝫ q̄ fit ita malum: sed si est ex fe. lacerti sūt inobediē tes ꝑpter siccitatē eoꝝ nimiā sequētē fe. ⁊ ista facit spasmū. Ex qbus patet pmo vificatio apho. 2° pꝫ q̄ h spūs est malū signū ⁊ mala causa. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Portet aerem ⁊c. Gal. in cōmē to declarat p̄ qd itelligem⁹ p spm̄ offendi. 2° vificat apho. 3° vna posita distinctiōe motuū q sūt in anbelitu. oñdit q̄ ī oi morbo verificat dcm̄ hypo. ibi 2ª. (Nec eni.) ibi 3ª. (Mot⁹ anbelit⁹.) ¶ De pma ⁊ scōa qd di cit pꝫ. ¶ De 3° dicit q̄ duo sūt mot⁹ in anbelitu emissio aeri ⁊ attractio. ⁊ pōt offendi vterqꝫ motuū: ita vt sit vna attraª aeris ⁊ appareāt due: ⁊ ita in emissione qd cōfirmat aucto/ ritate hypo. ⁊ subdit q̄ de quocūqꝫ istorum metuū impedi/ mento loquitur hypo. ¶ Aphoris. LXVIII.

N febribus acutis spasmi: ⁊ circa vi/ sera dolores fortes: maluꝫ.

¶ In febribus acutis: si conuulsiōes aut viscerum dolores vehementes ac ciderint: male est. Theo.

¶ In acutis febribus: conuulsiones: ⁊ circa vi/ scera dolores fortes malum. Leoni.

¶ Cōcl'o apho. est ista. spasm⁹ ⁊ dolores fortes circa viscera sūt malū signū in fe. acutis. pbat. isti significāt aut nimiā ex iccationē: aut plurimā mãm. igit sūt mali. ɔña ē nota. ⁊ as/ sumptū stati patebit. Silis snia hr̄ 2ª qrti. ¶ Prio nō. q̄ licꝫ sint mala sig̃ ⁊ cū fe. ⁊ sine fe. ⁊ i acutis: ⁊ i alijs. tñ i acutꝫ di/ xit: qꝛ ī illis marie itēdit. ¶ 2° nota. q̄ spasmi i fe. accidētes aut sūt pp nimiā exiccationē: aut qꝛ mā eleuata ⁊ m'ta ner/ uis cōicat dolores etiā fortes circa viscera. fiūt ēt ex spasmo m'totiēs. lꝫ aliqñ ex hūorib⁹ viscera petētib⁹. ⁊ ex his pꝫ cā apho. verificās. ¶ Cōmēti Galieni expositio. Nō p̄ 2°

Ortes nāqꝫ dolores. Gal. in cōmen to dat causam fortium doloꝝ. 2° spasmi. 2ª ibi. (Si ergo.) ⁊ vtraqꝫ pars est nota: iō nō indiget declaratione. ¶ Aphorismus. LXIX.

Uib⁹ vrine grosse: globose: pauce: nō sine febrib⁹: multitudo veniens ex his tenuis: iuuat: maxime vero talia ve/ niunt: quibus ex principio: aut celeri⁹ hypostases fiunt.

¶ Quibus vrine crasse / grumose: ⁊ pauce sunt: non sine febri: si tenues ⁊ copiose prodierint: p/ derunt: maxime vero tales exeunt / ijs qui statiꝫ: aut breui sedimen habent. Theo.

¶ Quibus vrine crasse: grumose: pauce: non si/ ne febre: multitudo veniens ex his tenuis: iuuat precipue vero tales veniunt: quibus ab initio: vel breui sedimen inest. Leoni.

¶ In isto apho. hypo. duas intendit conclones. scōam ponit ibi. (Maxime). ¶ Pria cōclusio est. multitudo vrie tenuis

veniens in fe. post vrinas grossas: globosas: ⁊ paucas ē bona. probat. talis multitudo significat nāz vicisse: ⁊ materiā digessisse: ⁊ eam expellere. igitur significat bonū. ꝯsequētia ⁊ assumptū in declaratiōe littere patebit. Similis sententia
A habetur 2ª primi de vrinis. c. de signis sumptis a substantia
Nō p° vrine. ¶ Nota prio. ꝙ vrina ē colamētū sanguinis: vt dr̄ in cōmento: ⁊ sic magistralr̄ describit̄ vrina est aquositas sanguinis sequestrata in epate: ⁊ ab ipso in renes trāmissa: ibiqꝫ decolata: ⁊ ad vesicā delata. nā vt ostēditur p̄ma p̄mi. ca. de gn̄atiōe humoꝝ: vt nutrimētū in vias strictas epatis penetraret fuit oportunū multā aquositatē sibi cōmisceri que humori non est ꝯueniēs mā. iō in epate h̄ aquositas gn̄atur sepata a q̄ttuor hūoribus: ⁊ aut ibidē seq̄strat̄: lꝫ iperfecte iuxta dicētes. aquā simplicē potatā trāsire ad epar nō gn̄ari ibi: nec dici dꝫ hec aquositas vrina: nisi ad renes prius demādata per epar ab eisdē decolata in vesicā descendit: sed
B alio noīe dicit̄ aquositas. ¶ Nota 2° ꝙ vrina dr̄ grossa que
2° nō faciliter in paruas p̄tes sequestrat̄. Et dicit̄ globosa: q2 i se cōtinet res grossas ad modū globoꝝ. pauce v̄o dicūtur: q2 pauciores his que s̄ꝫ nālē dispōnē mingi debent. ¶ Nō
3° 3° ꝙ hic ꝑ multitudinē intelligim⁹ q̄ꝫtitatez mediocritatem excedētem. ¶ Nō 4° ꝙ ꝑ tenuē nō intelligim⁹ respectu me
4° diocris: sed respectu grosse: ita ꝙ sensus ꝯclōnis est ꝙ multitudo vrine subtilioris p̄cedētis cum p̄cessit pauca: grossa: globosa est bonū signū. ¶ Nō 5° ꝙ in fe. cū vrine expellun
5° tur grosse ⁊ globose signū est mām nō eē digestā: q2 minus grossaz ⁊ ineq̄lē. 2° signū est ꝙ v̄tus nō ē valde potēs si mingit̄ pauca vrina: vt sumit̄ 2ª p̄mi. c. de signis q̄ꝫtitatis vrine. hoc aūt in fe. plerūqꝫ accidit exn̄te opilatione: q2 humores grossi sunt opilatiui: ⁊ econuerso. ¶ Nō 6° ꝙ digestio māei
6 grosse est subtiliatio cū eq̄tione: vt sumit̄ p̄ma q̄rti. c. de cura putridaꝝ in gn̄ali. Et iō si h̄ grossa mā subtiliat̄ signū est ꝙ digerit̄ cū prius peccaret i grossicie. ¶ Nō 7°. ꝙ subtilia
7° tis humoribus ⁊ digestis opilatōes aperiunt̄: ⁊ v̄tus fit potens ad plures māe emittēdas. Ex hoc mō colligit̄ veritas apho. nam multitudo dicta post paucas grossas significat māeꝝ digōnē: ⁊ opilationū opationē: ⁊ v̄tutis dn̄ium supra mām. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ē signū bonū. Ex qb⁹ intelligit̄ ꝙ hic nō dicimus tenuē absolute: sed respectu grossioris. 2° sequit̄ ꝙ repugnat p̄° exn̄te opilatiōe mingi vrinā grossaz: q2 mā ē grossa: ⁊ opilatio est tāta vt penit⁹ illi⁹ exitū ꝓhibere non possit: ⁊ paucā cū multa exn̄te mā: q2 v̄tus nō hꝫ magis dn̄iuz. apertis aūt opilatiōib⁹ mingi subtilē: q2 mā sublata est ⁊ multū q2 virtus supra mām dn̄at̄. ¶ Nō 8° ꝙ lꝫ hypo. in fe. tm̄ re
8 strinxerit apho. tn̄ etiā sine fe. verificat̄. ¶ Nō 9° multitudi
9° nem vrie posse multis modis accidere. p̄ pp caliditates nāles humiditates eliquātes. 2° ꝓpter renū attractiue fortitudinem. 3° propter expulsiue fortitudinē. 4° ꝓpter retentiue
C debilitatez. 5° ꝓpter dn̄ium v̄tutis supra māni victam. 6° ex nimio potu. 7 ex medicina diuretica: sed pl'm ꝙ accidit ex fe. post micturā vrine grosse globose ex dn̄io. s. virtutis supra mām que prio erat grossa: ⁊ ꝑ digōnē subtiliata ē. Ex h̄ seqtur ꝯclōnē apho. verificari: vt in plurib⁹: ⁊ maxie si v̄t⁹ constet: ⁊ sequit̄ leuitas infirmi post dictas vrinas.

¶ Maxime vo. 2ª ꝯclō apho. ē ista. tales vrie multe tenues post grossas globosas in fe. maxie fiūt i illis corpibus in qb⁹ vrine hn̄t hypostasiz a p̄ncipio vel parū post. ꝯclō ꝓbat̄. in talib⁹ maxie sūt māe multe grosse peccātes: nō cū tāta opilatiōe vt ꝓhibeat̄ v̄tus ab eūone illaꝝ. ḡ ⁊c. ꝯn̄a nota
Nō p° ⁊ assūptū patebit statim. ¶ Nota prio ꝙ ly ex p̄ncipio pōt exponi duob⁹ modis. vn⁹. i. in p̄ncipio. scd̄s. i. statiz post p̄m
2° sic dicim⁹ ꝙ ex nocte fit dies: ⁊ credo p̄mo mō sumi. ¶ Secūdo nota. ꝙ hypostasis sumit̄ large ꝓ oi re cū vria egrediente grossioris sub̄e q̄ꝫ aquositas ad sensum in vrina sepata apparēte: ⁊ hoc mō flegmatica emissa cū vria in fūdo resi
3° dentia dicunt̄ hypostasis. ¶ Tertio nō. ꝙ q̄ꝫuis a p̄ncipio morbi a mā cruda incipiētis nō possit apparere digesta hypostasis merito actiōis nāe in nām morbi: tn̄ pōt apparere hypostasis nō bona q̄ nō est nisi hūor idigestus cū vrina expulsus: aut q2 mā exn̄te multa v̄tus ante digōnē conat̄ expellere: vl' q2 i emittēdo aq̄sitatē vrinalē aliq̄ ꝑs māe peccātis ꝑ viā cōmixtiōis egredit̄: ⁊ de tali intelligim⁹ hic ꝙ pōt apꝑere i p̄n° morbi: ⁊ paꝝ post p̄ncipiū. ¶ 4° nō. ꝙ i talib⁹ i qb⁹ iste hypostases sūt i p̄n° cā ē grossities māei cū tali viaꝝ pręꝑatiōe vt ei⁹ exit⁹ nō ipediat̄. ex q̊ pꝫ cā verificās scd̄am conclusionem. ¶ Commenti Galieni expositio.

V'Rina est colamētū ⁊c. Istud cōmētū p̄ncipali sui diuisiōe diuidit̄ in duas partes. p̄ª ꝑs est additio Cōstātini. 2ª est ꝯmentuz Gal. ibi 2°. (Qꝫ aūt grossam dixit.) p̄ª pars diuidit̄ in duas: primo diffinit vrinā: vt patet. 2° dat causam apho. ibi (Grosse autem ⁊ globose.) totum patet legenti diligenter.

QVOD AVTEM GROSSAM DIXIT: Cōmentū istud. Gal'. diuiditur in quinqꝫ partes. primo ostendit quare dixit grosse addendo ⁊ globose. 2° dat causam q̄re dixit. non sine fe. 3° verificat apho. 4° on̄dit qd intelligat ꝑ tenuē. 5° ostendit q̄re dixit multa. 2ª ibi. (Multū. n.) 3ª ibi. (Et cuz alij.) 4ª ibi. (Hic aūt.) 5ª ibi. (Necesse.) ¶ De prima dicit ꝙ hypo. nō fuit contētus dicere grossam qn etiā addidit globosam ꝑ qō voluit dare intelligi quātitatē grossiciei: q2 multū grossam. aut quādā diuersitatē grossicie sue: ꝙ. s. in ea apparēt frusta silia carnib⁹ ⁊ globosis. ¶ Dicit 2° quo ad eandem partē ꝙ in qbusdā libris loco globose inuenit̄ limose: vt i libris Thimothei ⁊ Dyonisij. ⁊ hoc q2 intēdūt on̄dere in humore cū sua grossiciei etiā diuersitatē. i. diuersam dispōnē q2 viscositatē. ¶ Dicit 3° quo ad illaz partē. ꝙ hypo. noluit nisi i his verbis ostēdere vrinā paucā ⁊ grossaz: qō pꝫ ꝑ sermonē sequentē: in q̊ dicit. multitudo tenuis. ⁊ nō ponit aliquid ꝯ̈rium globose. idēest igit̄ ac si diceret qbus vrine pauce grosse: ⁊ nō plus. ¶ De 2ª parte dicit ꝙ iste mutationes de grossa pauca in subtilē multā pn̄t esse sine feb. ¶ Item nō opꝫ ꝙ mutatiōes ꝯ̈rie isti puta subtili in grossam sint male. q2 plurimum in fe. salubrib⁹ fit ista mutatio de subtili ad grossam: ⁊ alias ecōtra fit raro. ¶ Ex h̄ seq̄t ꝙ hypo. illum terminū no sine fe. posuit ad ostēdēdū ex quodā raro cōtingente qd significare debem⁹. ¶ Dicit 2° quo ad eādē ptem ꝙ aliqn̄ in p̄n° mingit̄ vrina pauca ⁊ grossa i fe. q̄ ē grossi fūdo: q2 hꝫ fūdū grossum: ⁊ ista nō ē bonū signū: ⁊ nō ē laudabilis sicut in p̄n° morbi an̄ digōnez hūoꝝ apꝑeat in tenui vrina hypostasis: ⁊ nō ē laudabilis. ¶ Et tu h̄ attēde ꝙ causa q̄re sepi⁹ vrine mutant̄ in fe. de subtili ad grossam nō ē vt qdā putāt. q2 digō pl'm ingrossando ꝓcedit: sꝫ q2 vtpl'm in p̄n° fe. sunt opilatiōes fortes: ⁊ nō pn̄t grossi hūores egredi ⁊ māe sunt crude: ita vt nihil de eis cuz aq̄sitate mittat̄. mō aq̄sitas de se est subtilior q̄ꝫ hūores. iō in p̄n° subtilis egreditur vrina: sed cū v̄tus digerit hūores ⁊ apit vias ꝓcedēte tēpore emittit̄ hūoꝝ ꝑs cū vrina. ⁊ iō ingrossat̄ vtpl'ꝫ. ipsis tn̄ hūorib⁹ ꝑ digōnē subtiliatis. ¶ 2° attende. ꝙ lꝫ raro eueniat hec mutatio in fe. tn̄ qn̄ euenit vtpl'm significat bonum. Et iō apho. est ver⁹ vt in pluribus. ¶ De 3ª p̄te dicit. ꝙ cum alij hūores purgent̄: ⁊ illud qō remanet digerit̄: tūc nec̄e est ꝙ egrediat̄ ꝑ vrinā subtilē. Et iō qn̄ apꝑet talis subtilis vrina: ⁊ multa post grossam significat ꝙ illi hūores q remanēt sunt digesti: ⁊ ista est cā apho. verificās. ¶ De 4ª dicit ꝙ h̄ dicit̄ planius q̄ꝫ ab hypo. nā cū dicim⁹ subtilē intelligimus in cōparatiōe ad grossaz p̄cedētē: sꝫ tenuis absolute ꝓlata: sicut dixit Hypo. est respectu nālis: q̄ nālis nō ē grossa vt turbulosa: nec subtilis vt aquosa: sed media. ¶ De 5ª p̄te dicit ꝙ nec̄e ē ꝙ sit multa: q2 hūor q p̄us nō poterat egredi ꝓpter opilationē mō mingit̄ apta via: ⁊ intelligim⁹ hic multa aut ꝯpatiōe p̄cedēte: aut absolute: q2 in casu apho. opꝫ multum esse peccātē mām: vt dicit̄ supra.

¶ Aphorismus. LXX.

Quibus vrine in febribus cõturbate: ⁊
cõuerse: velut subiugaliũ: his capitis
dolores aut adsunt: aut adherunt.
Theo. ¶ Quib⁹ vrīa turbulēta: q̃lis iumēto
rum est: his dolor capitis vel adest: vel aderit.
Leoni. ¶ Quibus vrine ꝑturbate quales sunt iumēto/
rum: his dolor capitis vel adest: vel aderit.

¶ Hypo. intēdit istã ꝯnē. vrine cõturbate velut vrine subiu/
galiũ significant in se. dolores capitis p̃ntes: aut futuros.
ꝓbat̃ ꝯ. isti significãt p̃ntē aut futurã multã eleuationē ad
caput grossoꝝ humoꝝ: ad quã vtplꝫm seq̃t̃ capitis dolor.
ergo ⁊c̃. Silem sniam habetis ab Aui. 2ᵃ p¹. c. de signatio
Nō p. nibus sube vrine. ¶ Nō p̄ ꝙ p vrinã turbidã itelligim⁹ illã
2° q̃ oppōit̃ clare vel trãslucēti. ¶ Nō 2° ꝙ q̃uis turbida vri/
na ſm plꝫm grosse ꝓportionat̃: ⁊ trãslucēs ⁊ clara subtili.
nõ t̃n nec̃io se ꝯsequunt̃. nã põt esse vrina turbida subtilis:
⁊ grossa clara. dr̃ ergo grossa q̃ in paruas ptes difficulter
sepat̃. tenuis v̄o cõiter q̃ in paruas ptes facilr̃ separat̃: ⁊ co
gnoscit̃ illud cũ vriale ꝯcutit̃ p paruas vndas ⁊ plurimas:
⁊ facilr̃ recipit tenuis. ꝯ̃rio mõ grossa. ¶ Nō 3° ꝙ vrine di/
3° cunt̃ ꝯuerse: q̃ in lumine a sua nãli dispōne sũt trãsmutate ⁊
A facte tales quales nõ ꝯueniũt hoib⁹ in nãli dispōne reptis.
4° ¶ Nō 4° ꝙ subiugalia itelligimus aialia sub iugũ ⁊ cõiter
ab hoie missa vt asini. ⁊ eq ⁊ silia: quoꝝ vtplꝫm vrine in nã
li dispōne sũt turbide pp grossiciē humoꝝ ⁊ viaꝝ exitus la/
5° titudinē. ¶ Nō 5° ꝙ in hoie nãlr̃ ex cã ꝯ̃ria nõ sũt vrine tur/
bide. sed q̃n turbulēte appent hoc est pp putriētē ⁊ bulien
tem humoris pmixtionē aut grossi plurimi vaporis pp ni/
6° miã ebulitionē ab humore sanguini mixto eleuati. ¶ Nō
6° ꝙ mixtio hũoris multotiēs est p motũ creticũ mãei vt se
pe in crisib⁹ est videre. aliq̃n est ppea ꝙ hũores illi ad vias
vrine ex accidēte vt renũ debilitate deriuant̃ vt accidit pa/
ratis ad calculũ siue renalē lapidē duci. ¶ Ex qbus ꝑmo
apparet ꝙ aliq̃n ꝯtingũt iste vrine grosse ꝯturbate in se. ⁊
nõ sign̄t p̃ntes vel futuros capitis dolores vt si essent creti
ce aut vesice aut renũ aut viaꝝ vrine vicio. ¶ 2° seq̃t̃ aph.
nõ vlr̃ esse veꝝ. ¶ 3° seq̃t̃ ꝙ ad vitatē aph. req̃rit̃ ꝙ iste vri
ne sint nõ ꝑapparētib⁹ signis digōnis. ⁊ sine renũ vel vesice
vicio ⁊ ꝙ pseuerãter nõ semel tm̃ appeant ⁊ ꝙ remote sunt
cãe dolorē capitis ꝓhibere potētes. his eni seruatis sũt ta/
les vrie pp putredinē ⁊ ebulitionē humoꝝ ⁊ vapoꝝ gros/
sorũ plurimã cũ aquositate pmixtionē quãdã sicut necesse
est vt aut iam caput petierint aut ꝙ in futurũ petent. Et iõ
deducta cã ꝓhibēte aut faciũt: aut facient in futuꝝ capitis
B dolores. ¶ Nō 7° ꝙ circa vrinã turbidã vl̃ clarã quatuor
7° cõiter ꝯbinatiões imaginant̃: vt sumit̃ p̊ de crisi. ca°. 12. ⁊ 2ᵃ
ꝑmi. allegato ca° q̃nq̃ enim vrina mingit̃ clara ⁊ clara per
manet: q̃nq̃ mingit̃ clara ⁊ cito turbat̃ q̃nq̃ mingit̃ turbi
da ⁊ turbida remanet. quandoq̃ mingitur turbida ⁊ cla/
8° rificatur. ¶ Nota 8° ꝙ pro assignatione cãe huius diuersi/
tatis cõiter supponit̃. ꝑmo ꝙ vrina q̃n emittit̃ adhuc rema
net notabili tpe virtus caloris q in eã ⁊ massam humoralē
a qua decidit̃ opat̃ intra venas ⁊ seq̃tur ꝙ p tp̄s post emis/
sionē calor opat̃ actionē ꝓportionalez actioni qua faceret
calor intra venas. ¶ Scðo suppono ꝙ calor agens in hu
mores. q̃nq̃ remisse agit vel modicuz vel nihil pmiscet de
humoribus aquositati vrinali. ⁊ in h̄ casu: q̃ aquositas est
quasi pura. iõ vrina nõ turbidat̃: sed sicut clara mingit̃. ita
⁊ remanet. q̃nq̃ vero calor fortis agit faciēdo aliquã pmi/
xtionē: sed añq̃ talē faciat vt ide vrina turbidet̃ ipsa emit
tit̃. ⁊ in h̄ casu emittit̃ clara ⁊ statim quasi turbidat̃: q̃ ca/
lor remanēs facit residuũ mutatiõis que req̃rebat̃ ad tur/
bidã vrinã. q̃n q̃ v̄o calor fortissime cõmiscet humores: sed
eos nõ vincit ita vt separi possint ab aquositate. ⁊ in h̄ casu

vrina mingit̃ turbida: ⁊ turbida remanet. q̃nq̃ v̄o virtus
vincit mãm ⁊ ipsaz fortiter miscet. ⁊ tunc cũ mingit̃ est ali/
qualr̃ turbida respectu eius q̃d est post. ⁊ clarificabit̃ hu/
more colerico in fundo pmoduz hypostasis. ⁊ tu p te vide 9°
insufficiētiã huius. ¶ Nota 9° ꝙ subtilius. aliq̃n hmōi cãz
assignãtes supponũt. ꝑmo ꝙ turbulentia in vrina p viã pu
trefactionis exterius facta fit: q̃ pmiscent̃ humores grossi
opaci cũ aquositate vrinali: vel q̃ vapores ⁊ ventositates
opace cũ humorib⁹ ꝯiũgunt̃. scðo supponit̃ ꝙ stat aliquē
vaporē ⁊ aliquã vētositatē sub aliqua mēsura caloris esse
paruũ q sub maiori cõdensat̃ ⁊ oppacat̃. ⁊ ecõtra sicut vi/
demus in sepo q̃d cũ est calidũ est trãsparēs: cũ aũt coagu
latur est opacũ. ex quo seq̃tur ꝙ cũ vrina cũ talis humoris
pmixtione mingit̃ adueniēte frigore turbidat̃. 3° supponit̃
ꝙ calor forti agēte actuali multi grossi ⁊ opaci vapores a
materia eleuant̃ q vbi vicerit virtus cito egrediunt̃. ⁊ non
permanent cũ vrine aquositate permixti. sed vbi non fit cõ
pleta digestio aquositate vrine permixti remanent. ¶ Ex
quo patet ꝙ cuz calor actualis multos vapores vrine mi/
scuerit ⁊ emittuntur anteq̃z actualis calor potuerit digere/ 10°
re: tunc vrina mingit̃ turbida. ¶ Nō. 10. ꝙ cõpleta digōne
natura multam materiam cũ vrina emittit. ⁊ ideo apparet
turbida. ex his apparet ꝙ virtute non cõmiscente vapores
cũ vrina vel ipsos humores: quēadmodum est plerunq̃ in
principio morbi vrina mingitur clara: ⁊ ita permanet. secũ
do patet ꝙ cũ iam plures humores vel vapores miscent̃.
sed non valde grossi. immo q actu calidi sunt perviĳ vrina
mingitur clara. sed turbidat̃. sed hoc est plerũq̃ in augmē
to. tertio pz ꝙ cũ calor actualis vltimatus mãz trãsmutat.
ita vt grossos vapores cũ vrina misceat. sed non ita vt vin/
cantur facile a residuo virtutis in vrina remanente mingi/
tur vrina turbida ⁊ pmanet turbida: ⁊ significat statũ ebu/
litionis. Cum vero iam virtus vicit ⁊ digessit mãm mingi
tur turbida ꝓpter humoꝝ permixtionez ⁊ clarificat̃ facta
hypostasi. ex qbus cã pz quare vrine per frigus ꝯturbate
rectificantur ab igne. ⁊ pz q̃uo ex illis nõ plene significare
possumus. pz vltimo ꝙ in apho. intelligit̃ de illis que tur/
bide mingunt̃ ⁊ turbide remanent. nam tales subiugaliuz 11°
sũt vrine. ¶ Vltio nõ oportere ſm tēpoꝝ varietatē in mor/
bo seq dictas vrie varietates in claritate ⁊ turbulētia. sz cõ
tingit ita eē vt pz ex mõ assignato. ¶ Cõmēti Gal. expõ.

Tunc qdã cũ superiori ⁊c.
Gal. in cõmēto facit. 5. primo docet qd hypo.
intelligat per istũ terminũ cõuerse. scðo verifi/
cat apho. tertio addit quedam significata vri/
narũ turbidarũ. 4° reuertitur ad verificationē. 5° remouet
dubiũ. ibi 2ᵃ. (Tales enim vrinas.) ibi 3ᵃ. (Quedam autez
hmōi) ibi 4ᵃ. (Hoc est si vrina.) ibi 5ᵃ. (Non tamen necesse
est.) ¶ Dicit primo ꝙ qdam putant hunc apho. supiori cõ
tinuandũ. ⁊ per h̄ voluit ꝙ cũ hypo. dicit ꝯuerse intelligã
tur vrine tenues que sunt ꝯ̃rie grossarũ. sed aliĳ p cõuersas
intelligũt turbidas. ¶ 2° di. ꝙ ꝑmi istoꝝ fallunt̃: q̃ putant
vrinã subtilē sign̄are dolorē capitis ⁊ supple nõ turbulētã
q̃d est falsuz. q̃ semp vrina turbulēta. q̃nq̃ appet aut añce
dit. aut subseq̃t̃ dolorē capitis. ¶ Et nõ itelligo ꝙ quēlibet
dolorē capitis añcedat vrina turbulēta. Itē fallunt̃ ꝙ hyp.
mõstrauit se itelligere turbulētã cũ velut subiugaliũ subiũ
xit. ¶ Et de pte 2ᵃ dic̃ ꝙ istas vrinas turbidas facit aut hu/
moꝝ ꝯturbantia aut ciboꝝ idigō. ⁊ istoꝝ humoꝝ fumosi/
tas ascēdēs ad caput facit dolorē capitis. ⁊ h̄ fit cuz fortis
calor egerit in mãm grossam nõ cõplendo suã opationē. ⁊
possumus in exteriorib⁹ videre vt in cera ⁊ pice cũ icipiũt
eliquari: q̃ tũc grossi ⁊ opaci fumi ascēdũt aquã turbidã/
tes cui cõmiscent̃. ¶ De 3ᵃ pte dicit ꝙ q̃dã vrinaꝝ turbida
rũ sunt q̃ diu pmanēt turbide quo ad fundũ: q̃ mã q̃ ipsaz
facit turbidam descendit in hypostasi deorsum: ⁊ cum hoc

fit: hec vrina signat ꝙ morbus velociter cessabit ex cā supradicta. sed quedam sunt turbide que hypostasim nō faciūt que cū forti virtute significant longitudinē morbi. sed cū debili signt mortē eo ꝙ signt fortē ebullitionē. sed ista sunt ex apho. aliqualr tn̄ ad ipsum explanādum attinētia.
¶ De 4ª parte dicit ꝙ h̄ est dictū hypo. ꝙ si vrine fuerint turbide sicut subiugaliū ꝛ supple ita manētes signt ꝙ dolores capitis: aut adsunt aut aderūt aut ad fuerūt: qꝛ cū iste fumositates fiūt a calore. cito caput petunt. vnde fit dolor.
¶ De 5º dicit ꝙ nō est necessariū in omni dolore capitis h̄ signū accidere. qꝛ p̄t dolor capitis esse ex alijs cāis q̄ ex ascēsu fumositatis ad caput vt ex cāis alijs q̄ in ꝯto narrantur.

¶ Aphorismus. LXXII.

Quibus in. vij. terminantur: his nubem h̄ quarta dies in vrina rubeā: vel alia s̄m rationem.

Theo. ¶ Quibus septimo die iudicatur ad salutem: ijs vrina quarto die nubeculam habet rubicundam ꝛ reliqua ex ratione.

Leoni. ¶ Quibus septima iudicatur: his nubeculā habet quarta die vrina rubeam: ꝛ alia ex ratione.

¶ Hypo. in p̄nti apho. intēdit duas ꝯclōnes. prima. nubes rubea apparēs in vrina in die quarta signum est future crisis in septima: pbat. hoc signat ꝙ in septima erit cōplemētum digestionis mãe. sꝫ cū erit cōplete digesta mã in morbis acutis fiet crisis: ergo ꝛc. minor est manifesta ex multotiens dictis: ꝛ ꝯn̄tia nota. Maior in notādis manifestabit. Similis sn̄ia h̄r 2º primi. doctrina 3ª. caº de signis sumptis ab hypostasi. ꝛ scd̄a quarti. c. de signis sumptis a sedimine ꝛ 3º de crisi. ¶ Nota primo ꝙ inueniunt ista noīa hypostasis: enorima: nefilis: nubes: ꝛ nebula: qbus medicus vtit p rebus in vrina apparētibus ꝛ est hypostasis nomē gn̄ale cōe ad oīa. sꝫ qn̄qꝫ restringat ad oēm rē manifeste grossioris sube q̄ vrina: in fundo tn̄ vrinalis residentē. Nubes aūt ꝛ enorima idē sunt ꝛ signant hypostasim nō ad fundū descēdentē: sed in medio pendentē. Nefilis vō ꝛ nebula p eodē sumunt. s. p illa hypostasi que valde leuis exn̄s quasi iuxta supficiē vrine natare vr. Cā aūt q̄re ꝛ nubes ꝛ nefilis natāt est: qꝛ cū ista parte humorali ex qua ꝯstat partes vētose ꝛ aeree pmiscent: ꝛ ēt illa humoralis ps nō multa grauitate participat: ꝛ qꝛ p digōnē humor equat, ꝛ vētositates dissoluunt. ideo cōpleta digōne hypostasis apparet in fundo vrinal'm. sed cū nō est cōpleta digestio imo manifesta tūc hypostasis sequestrat. sed qꝛ adhuc vētositate participat. iō non pōt ad fundū descēdere. sꝫ pēdet vel natat s̄m ꝙ magis vel minus est a vētositate priuata. ¶ Ex qbus pꝫ ꝙ in hypostasi laudabili cum est in fundo vel fundo ppinquior maior significat digestio: ꝛ qn̄ magis natat significat minor digestio. ¶ Seqtur scd̄o ꝙ nubes pēdens in medio significat manifestā ꝛ quasi dimidiatā digestionē. ¶ Nō 2º ꝙ dies quarta dupliciter quantū pposito attinet pportionatur septime. vno modo qꝛ est indicatiua eius. Ex quo intelligimus ꝙ motus q in ea inchoant ex supercelesti adiutorio sunt apti cōpleri in septimo. scd̄o mō cōparat ei p relationē ad ppinqtatē p̄ncipio morbi: qꝛ quarta dies est mediª inter initiū ꝛ septimā. ꝛ iō in duplo minus distat ab initio q̄. 7. merito igit primi si in 4ª incipit digestio manifestari ꝛ merito supercelestis adiutorij mã cū vrina expelli in. 7. motus cōplebit ꝛ digestio terminat: ꝛ hypostasis laudabilis cōplete in vrina dꝫ apparere. merito scd̄i verisile est: ꝙ qꝛ virtus digestionē in mã calida potuit manifestā facere in medietate tēporis multo facili⁹ residuū cōplebit in alia medietate deducto ipedimēto. ¶ Nota 3º ꝙ in acutis morbis: qꝛ eoꝝ motus firmus. ideo virtus stimulat ad cretice expellendū mãm saltē cū est digesta ꝛ precipue in die cretica. ¶ Ex qbus pꝫ non semp seq crisim in 7º nube apparēte rubea in 4ª. primo: qꝛ stat impedimentū supuenire. 2º qꝛ stat morbū nō esse acutū sed vbi morbus sit acutus ꝛ infirmus debite regat nec impedimentū ex parte spālis ꝯstellationis. aut noui morbi aut alterius rei interueniat tunc bn̄ seqtur crisis. ꝛ cū his ꝯditionibus pꝫ verificata conclusio. ¶ Scd̄o sequit ꝙ nubes alba apparēs in quarta in vrina ēt significat futurā crisim in. 7ª. cū istis ꝯditionibus: qꝛ maiorē digestionē significat nubes alba q̄ rubea. ¶ Ultimo nota ꝙ quēadmodum notamus tres gradus in hypostasi laudabili: scꝫ cū significat cōplementū digestionis cū significat manifestam digestionē ꝛ cū significat p̄ncipiū digestiōis. ita ꝯtingit in hypostasi illaudabili que qn̄qꝫ significat cōpletā adustionē vel caloris extinctionē vt hypostasis nigra vnita manēs in fundo. quedā vero manifestā putredinē malā sine digestione sicut nubes nigra aut liuida q̄ est in principio talis putredinis vt nebula subtilis natās ꝛ lumine incipiens. ¶ Ex quo seqtur ꝙ sicut ex rubea nube in quarta apparente significamus salutē in 7ª in morbo acuto. ita ex liuida nigra significamus mortem in eodem.

¶ Uel alia secundū. Scd̄a ꝯclusio. alia signa digestionis manifesta a rubea nebula signant sicut nebula rubea. pbat. talia in 4º apparentia ita se habent ad pportionalia in 7º sequētia cōpletā digestionē sicut nubes rubea ad hypostasim perfectā digestionē significantē. Sicut igitur ista significat in 7ª cōpletam digestionē. ita alia. sensus igit secunde cōclusionis est ꝙ sputum significans digestionē manifestam in pleuresi visū in 4ª. significat complementū digestionis in. 7ª. ꝛ ita de egestione sudore ꝛ alijs signis digestionē significantibus. ¶ Nota tn̄ huic ꝯclōni duos alios assignari intellectus. vnus est. ꝛ alia s̄ꝫ rationē. i. 7. in alijs diebus indicatiuis seruata eadem ratione que inter quartam ꝛ septimam significant sic. s. ꝙ cū in eis appareat hypostasis ru. in radicali cretica erit crisis. Et scd̄m hūc modum non intelligimus ꝙ si hypostasis appareat in. xiª. crisis futura sit. 14ª. qꝛ non est similis ratio. nā quartus est medium inter primū ꝛ 7m. qd̄ non est de. xiº. ꝛ. xxiiij. sed significabitur ex hoc crisis in. 20. ¶ Secūdus modus exponēdi est. ꝛ alia scd̄m rationē. i. alia signa rōnabilia ꝛ bona vt somnus qes ꝛ silia signant si in 4ª. apparent ꝙ morbus in 7ª. terminabit. sed hic modus improbatur in cōmento.

Theo. Leoni.

¶ Commenti Gal. expositio.

Lurimi hui⁹ lib. īterp̄tes

Nō p. ¶ Gal. in cōmēto facit quatuor. p̊ expōit illā partē scd̄am ꝛ alia s̄m rōnē. 2º exponit apho. 3º rn̄det tacite qōi. 4º mouet ꝛ soluit qōnē vnā ibi scd̄a. (Quarta enim dies.) 3ª ibi (In hoc apho.) 4ª ibi. (Et adhuc.) De prima dicit tria. primū ꝙ qdā putauerunt hypo. p alia s̄m rōnē intēdisse ꝙ signa alia ab hypostasi. s. somnus anhelitus assumptio medicine aut vomitus vel talia signant crisim in 7ª. cū appent in 4ª. ¶ Et dicit 2º. ꝙ isti ignorant fundamētū pnosticoꝝ. ꝛ rō: qꝛ cū īfirmi vigilant ꝛ angustiant ꝛ auget fe. ꝛ mutat anhelit⁹ multotiēs futura crisi. ꝛ iō nō est necesse ꝙ apparētibus signis istis in vrina signantibus crisim. 7. isti sunt liberati. i. immunes ab istis accn̄tibus malis quoꝝ. s. tormēta isti dicebāt crisim significare. Dicit tertio ꝙ hyp. intēdit alia signa multo sepi⁹ apparētia ꝛ crisim protēdentia que isti ignorauerūt ꝛ que sint ista dicet statim. Sunt enim signa digōnis alia a nube ru. QVARTA ENIM DIES. Facit qd̄ dictū est di. ꝙ qꝛ 4ª dies est indicatiua 7ᵉ cū h̄ ēt eque distās a. 7ª. sic a p̄n̄ᵒ oēs signationes digōnis apparētes in. 4ª. crisim signt futurā in 7ª. ꝛ iō nō solū nebula rubea sigt istud. sꝫ alba q̄ ad h̄ signdū est fortior p̄cipue si fuerit pēdēs ꝛ eq̄lis ꝛ vnita ꝛ si

morb⁹ fuerit pacut⁹ sola mutatio ĩ colore aut suba. vbi gr̃a Si de subtili pmutat̃ ad maiorẽ grossiciẽ. aut de alba pmutet̃ ad citrinitatẽ silẽm pomo citrino sigt̃ futurã crisim in se ptima: q2 pacuti morbi coctio ẽ velox valde postq̃ icepit. ¶ Ex q̃ p3 q̄ hypo. in p̃ ōne apho. vnũ signũ posuit. puta. hypostasi3 rubeã dãs p illã itelligi alia signa coctiõis in 2ª ōne puta sputũ ⁊ alia siliaꝛ ⁊ pari mõ hñt signare cõplementum coctiõis in 7ª. IN HOC APHO. De hac 3ª pte dicit q̄ hypo. solũ noiauit hypostasi3 rubeã q̃ est rara valde. nã sepi⁹ appet alba. sed de ru. nisi noiatim dixisset nemo credidisset ta3 esse ei⁹ vim in signdo: q2 ru. hypostaƀ ⁊ si sit salubris. tñ sigt̃ lõgitudinẽ morbi vt dic̃ auctas hyp. ET ADHVC. Mouet ⁊ remouet dubiũ ⁊ diuidit̃ in duas. p̃ mouet scḋo soluit. 2ª ibi. HOC AVTEM. Dic̃ p̃ q̄ est dubiũ si ista hypostasis ru. appeat in alia idicatiua h3 indicare q̄ tũc pari mõ in cretica radicali illi corrñdente signat̃ crisis. HOC AVTEM. Soluit dicẽs q̄ nõ op3 signationẽ huius vrine ru. si appeat in alia die: ita signare crisi3 sicut in q̃rta: ⁊ qñ in q̃rta appet motus est velox in digõne. ⁊ iõ in q̃tuor sequẽtibus diebus põt cõpleri: sil̃r inter quartã ⁊ septimã tm̃ est tp̃s quantũ inter p̄ncipiũ ⁊ quartã. ⁊ iõ quarta hñs nube3 rubeã hñ signat crisim in septima. sed nubes ru. maxime apparẽs nõ signat crisim in. xiiij. q2 in tã modico tpe nõ põt cõpleri digestio in mã in qua ita tarde pcessit: s3 erit aut in. 20. aut in. 27. ⁊ iõ ista nubes cũ appet est bonũ signũ sed non oportet q̄ crisis veniat in die cretica. immediate sequente. vnde Gal̃. vidit eam in quarta ⁊ crisis fuit in septima: ⁊ vidit in septima ⁊ crisis fuit in. xiiij. ⁊ vidit in. xj. ⁊ crisis fuit in. xx. ⁊ aliquando in. xxvij.

¶ Aphorismus. LXXIII.

Quibus vrine limpide: aut albe: male: maxime si in freneticis appareant.

Theo. **¶ Quibus vrina cãdida: perlucida emittitur: malo est: deliris potissimũ talis euenit.**

Leoni. **¶ Quibus vrine albe: ⁊ perspicue: male: presertim si in delirantibus appareant.**

¶ In isto apho. due ꝯclusiones ponunt̃. ibi 2ª. (Maxime.) Prima ꝯcl̃o. vrine limpide clare albe in corpibus egris sũt male. ꝯcl̃o pbat̃. Iste vrine signãt cruditatẽ mãei vltimã aut fortissimas opilatiões aut raptũ mãei ad loca nobilia: ergo ⁊c̃. ꝯña nota. ⁊ assumptũ arguit̃ statim. Gilis s̃nia colligit̃. 2ª p̃mi. doctrina tertia. summa de vrinis. caº de signifi-
A cationibus sube vrine. ⁊. 10. Almã. ⁊ 7º theorice. ⁊ multis
Nõ p̃. alijs locis. ¶ Nota primo q̄ vrine dñr limpide: q2 subtiles ⁊ clare. albe aũt dñr duobus modis vt ab Auicẽ. sumit̃ 2ª primi. loco allegato: aut q2 vere habeant album colorẽ vt lac ⁊ de istis nõ loquit̃ hic: aut q2 carẽt tinctura sicut aq̃: ⁊ isto modo intelligit̃ apho. nã primo mõ albe nõ sunt clare.
2º ¶ Nota 2º q̄ vrine iste q̃nq3 ꝑueniunt a cã primitiua: vt si qs multã aquã potauerit vel potũ aliũ indigestibilem: vel multos cibos comederit. 2º a cã corporea: ⁊ hoc pp epatis frigiditatẽ pp quã debili exñte digestiua nõ cõmiscet̃ humor cũ vrina etiã debilitate retẽtiue epatis: q2 non tm̃ retinet vt cõmixtio fieri dbeat. 3º pp fortitudinẽ attractiue renũ vt accidit in dyabeticis: q2 tã cito attrahũt vt digeri non possit. 4º pp debilitatẽ attractiue eoꝝ: q2 solu3 subtile3 attrahere sufficiãt. 5º ꝑpter debilitatẽ expulsiue eoꝝ: q2 solum subtile sufficiunt expellere. 6º ꝑpter fortẽ opilationẽ. 7º ꝑpter raptum humorũ tendentiũ ad aliu3 locum. 8º ꝑpter humorũ cruditatẽ. ita vt nullo modo vincat̃ a virtute vt pars eius aquositati permisceatur. ¶ Ex his p3 q̄ cum non proueniunt iste vrine a causa primitiua semp significant malũ ex quacunq3 cã fuerit. sed tamen in apho. intelligimus qñ nõ fuerit vitio viarum vrine vel a causa primitiua. tũc eni3 est propter impotẽtiã virtuti3 supra mãm digerẽdã. aut pp raptũ materiei ad alia loca vt p3 discurrenti. Ex qbus p3 veritas ꝯclusionis. ¶ Tertio nota q̄ nõ tm̃ in vrina: sed gñaliter in omni alio debẽte significare digõnẽ illud qḋ signat 3º
digestionis priuationẽ est malu3 vt in sputo ⁊ in egõne.

¶ Maxime si. 2ª ꝯ apho. est ista. Iste vrine dicte sũt pessime in freneticis. pbat̃. in istis cruditas est magis suspecta cũ egritudo sit acuta: ⁊ plurimũ signat̃ totã mãm ad locũ apatis tẽdere: ergo ⁊c̃. ꝯña nota: ⁊ assumptũ statim declarabit̃. ⁊ ꝯcordia hr̃ p̃ma tertij. caº de carabito vbi ad l̃ram dicit. In nullis qdẽ visum est habens apa in partibus cerebri cuius vrina fuerit aquosa q euaserit. Et idẽ quarto colliget. Cã autem est: q2 significat cruditatẽ dictam materiei ⁊ digõnis difficultatẽ. igitur in tpe modico digeri non valebit: sed q2 iste est morbus acutus ⁊ in modico tpe terminãdus iõ teriabit̃ añ digõnẽ. ⁊ iõ ad mortẽ. scḋa cã: q2 multa
materia petẽte caput apa sit tale vt sit necessario mortale. B
¶ Nota tamen q̄ frenesis quedã est vera ⁊ est apa calidũ Nõ p̃.
pãniculoꝝ cerebri qḋ ab Auicẽ. vocat̃ carabitus loco allegato. quedã est nõ vera: ⁊ est corruptio operationũ imaginatiue vel cogitatiue ꝑpter calidos vapores ex feb. caput petentes: ⁊ h̃ de primis loqmur. ¶ Nota 2º quosdam hãc 2º
scḋam partẽ sic exposuisse: q2 ille vrine maxime apparent in freneticis. sed hanc expositionem non approbat Gal̃. in cõmẽto. licet Jacobus de forliuio dicat cõmentatorem istã sequi. vide tu cõmentũ: q2 istam improbat ex eo q̄ incboata egritudine raro aquosa videtur vrina.

¶ Commenti Gal̃. expositio.

VRine huiusmodi ⁊c̃. Gal̃. i cõmẽto. primo verificat apho. per cãm ⁊ experimentũ. 2º verificat scḋam ōnẽ ⁊ exponit. ibi scḋa. (Quantez.) De prima dicit quatuor. primũ. q̄ iste vrine significant multã longitudinem temporis qũo materia morbi d3 digeri. ⁊ ideo virtus prius dissoluit̃. scḋo dicit q̄ sicut videmus hoc est mortale in frenesi ⁊ fe. s. acuta: ita q̄ firmat Gal̃. se nullum vidisse freneticu3 in quo talis vrina apparuerit qui euaserit. Dicit tertio q̄ cã est: q2 isti morbi sunt acuti ⁊ mã non potest: nisi tarde digeri. ⁊ iõ op3 q̄ terminet̃ ante maturationẽ. scḋa cã: q2 in frenesi significat̃ ex ista vrina multam materiã loco apatis cõicari. Dicit quarto q̄ ipse posuit h̃ tria limpide clare ⁊ albe: q2 põt vnũ inueniri sine alijs: ⁊ cũ oia inueniant̃ simul significat̃ maior cruditas. ¶ De scḋa parte dicit tria. primũ est q̄ intelligit per tales vrinas maximũ importari periculum in frenesi ex cã dicta. 2ᵐ est: q2 nõ est intelligendũ vt qdam q̄ iste vrine maxime appareant in frenesi: q2 sic dicẽtes nõ intelligũt signa infirmoꝝ. tertio dicit q̄ l̃ra alio mõ inuenit̃: ⁊ patet.

¶ Aphorismus. LXXIIII.

Quibus hypocũdria suspensa sunt: ⁊ subrugiẽtia: lũbi dolore supueniente: ventres his humectant̃: si nõ ventositates erũpant: aut vrine multitudo superueniat: in febribus vero fiunt hic.

¶ Quibus illa suspensa murmurant: si lumborum dolor accesserit: ijs alui ad modum humectãtur: nisi flatus erumpat: aut vrine copia prodeat: idq3 in febribus. Theo.

¶ Quibus illa suspensa murmurantia: lumborum dolore superueniente: his alui humectantur: nisi flatus erumpant: aut vrine multitudo proueniat: hec vero in febribus. Leoni.

¶ In hoc apho. ponunť due ɔclões. 2ª ibi. (In febre vero)
Pria ɔclo est. in illis in qbus sunt hypocūdria suspēsa sub
rugiētia. dolor lūboꝝ supueniēs signat ꝙ venter soluet nisi
multas vētositates emittāt aut multū vrine supueniat. pro
baꝛ ꝰ. dolor iste in talibus sigt motū mãei humoralis ꝑmi
xte vētositati v̄sus inferiora ad viā exitus. igiť vel egrediť
mā humoralis ꝑ ipsius resolōnē inuētuz aut ꝑ viā vrine: ⁊
tūc erit oportunū illā esse multā: aut ꝑ viā secessus ⁊ sic sol
uiť vel humectať vēter. igiť semp iste dolor cū suprascriptis
ɔdōnibus signat aliqō istoꝝ triū. Si igiť nec vētositas erū
pat nec vrina fluat mltitudo seqtur tertiū. s. vētrez solui vel
L humectari. tota ɔña nota est: ⁊ assumptū statim in notādis
Nō p̄. patebit. ¶ Nō p̄ ꝙ hypocūdria sť loca in vētre sub costis
lateralia vsqꝫ ad spinā ⁊ dñr ab hypos qō est sub ⁊ ɔdriuz
2° qō est costa. Añior vō ps vētris vocať sumen. ¶ Nō 2° ꝙ
3° ista dñr suspēsa: qñ sunt tēsa valde. ¶ Nō 3° ꝙ hec tēsio se/
D quiť aut multā vētositatē aut multā mām humoralem aut
4° apa in aliquo tali loco aut oia vel aliq̄ illoꝝ. ¶ Nota 4° ꝙ
cū pura vētositas moueť ꝑ itestina causať sonus qdā clarus
q rugitus dr: sꝫ cū est vētositas humorib⁹ ꝑmixta: qꝛ tardi⁹
frangiť ex eius motu causať sonus q nō est ita clarus. ⁊ dť
subrugitus. Ex hoc pꝫ ꝙ cū hypocūdria sť subrugiētia si/
gnificať motus mãeꝝ in illo loco vētosaꝝ q̄ humoribus sť
E ꝑmixte ⁊ sic signať ꝙ illa tēsio est ex mã cū vētositatib⁹ per
5° mixta. ¶ Nō 5° ꝙ dolor lumboꝝ h̄ signat dolorē nō illū q
subiectiue est in musculis qb⁹ alligant renes q vere dñr lū
bi. sꝫ dolor in vētre idirecto illoꝝ lūboꝝ ⁊ ad posteriora tē
6° dēs: ita ꝙ infirmus putat se dolere lūbos. ¶ Nō 6° ꝙ talis
dolor ⁊ si possit ex alijs cāis appere. tñ cuz istis ɔdōnib⁹ in
apho. positis q̄si semp accidit: qꝛ nā multū fortiter agitat ⁊
mouet ꝑ viā exitus vt ipsam expellat. ⁊ iō hic dolor signat
aut exitū pure humiditatis. aut vētositatis aut ambarū. ⁊
nō est dubiū: ꝙ qꝛ pori vritides sunt sup lūbis q nā mouēre
istā mām sup illis fit dolor in directo lūborū. Et ꝑ ɔñs pōt
aliqñ multiplicari vrina: sed si hoc nō fiat hoc erit ꝑ intesti/
na in directo lūboꝝ iacētia transitus vtplm. ⁊ iō aut pura
vētositas egrediť aut humiditas. ⁊ sic pꝫ apho. v̄ificatio q̄
7° nō est semp nec necio. ¶ Nō 7° ꝙ vētositas ꝑmixta humi/
ditati qñqꝫ est cā expulsionis eius. qñqꝫ ipedit exitū ei⁹ vt
in colica vētosa accidit. iuuat aūt ad expellendū dilatando
viam. scdo stimulando virtutē. tertio materiā rarificando.
quarto ipsam agitando. qnto: qꝛ impulsu facili in ipsa rece
pto pellit aliā. vt in multis instrumentis ⁊ machinis pōt vi
deri. Cū igitur ipsa expellitur tūc humiditas quādoqꝫ reti
netur postea deducta ista cā sue expulsionis: sed aliquādo
per accidens vt in colica est cā retētionis. nam qñqꝫ ita ve/
hementer causat dolorē vt ꝓhibeat mēbrū ab alijs opatio
nibus: ⁊ ita extēdit vt vilus rotūdus q cōprimi oꝫ in expul
sione hoc facere nō possit. quandoqꝫ etiā dilatando vnam
partem aliam sibi vicinam ita vehementer ɔstringit vt ni/
hil egredi possit vt pꝫ ex sacco coreo q in vna parte fortissi/
me latificatur. ⁊ in alia sibi vicina cōstringitur.

¶ In febribus. Scda ꝰ. hec suspensio ⁊ subrugitus hy/
pocūdrioꝝ maxime fiūt in fe. s. humoralibus. pꝫ: qꝛ cōiter
in feb. abūdant materie humorales. alr enim non esset pu
tredo vtplurimū: ⁊ iste sunt multis etiā vētositatibus plene
qꝛ calor actualis febrilis in mām viscosam agens generat
ventositatē. igiť in fe. sunt apte materie tales vētositatibus
Nō p̄. permixte abūdare. ergo cōclusio vera. ¶ Nota primo ꝙ ꝑ
fe. intelligimus humorales peccātes: ⁊ hoc plurimū opor
F tet iuxta iuncturas mēbra abundare cū digestiua debilita
2° tur. ¶ Nota 2° ꝙ in feb. ventositatem abundare. primo: qꝛ
calor febrilis agit vt calor actualis in mām viscosaꝫ 2° qꝛ in
fe. multe fiūt indigestiones ex qbus humores multi visco/
si gñanť q sunt vētositatis mãe. Silem sniaꝫ colligere pos/
sumus. 10. ɔtinētis. c. primo. ⁊ xiiij. tertij tractatu 4°.

¶ Commenti Gal. expositio.

Hic hypo. ypocundria. Ga. ꝓ cō
mentať primā particulā. 2° scdam. ibi 2ª. (Q, in
fe.) p̄ª in tres. p̄ ostēdit qd sit intelligēdū ꝑ ypo
cundria suspēsa ⁊ cām huius. 2° qua cā fiat do
lor lūboꝝ in isto casu. 3° verificat partē primaꝫ. ibi 2ª. (Dic
aūt.) ibi 3ª. (Aliqñ.) ¶ De p̄ª dicit ꝙ ꝑ ypocūdria suspensa
debemus intelligere extēsa. hec aūt extēsio fit duobus mo
dis supple sine apate: aut ꝑꝑ multā ventositatē inflatiuā in
locis illis inuētā. aut ꝓpter vētositatē humiditati ꝑmixtā.
⁊ de hac 2ª loqtur hypo. in apho. ¶ Itē hec scda fit duob⁹
modis vno mō: qꝛ vētositas ɔtineť in cōcauitate stō' ⁊ lo/
cis vicinis que nō est cito dissolubilis ⁊ supple ex actione
caloris nālis in mām cibalem aut ex cā accidētali. i. aliquo
farmaco vel preternāli accidēte illud faciēte sed hypo. iter
primā que est a vētositate pura. ⁊ scdaꝫ de qua intelligit q
est vētositas ꝑmixta humiditati: posuit drīam: ⁊ est ꝙ cuꝫ
prima non est subrugitus. immo si est sonus est clarus. ⁊
ypocūdria sunt quasi thetonata ⁊ dura cū tumore: sed cuꝫ
2ª de qua loqmur cū qua est humiditas est subrugitus q est
quasi vox illius vētositatis cū mã q̄ nō est magna nec mul
ta. ¶ De parte 2ª dicit ꝙ illa vētositas de qua hic est sermo
moueť ad interiora cū humiditate cui admixta est in loco
sub hypocūdrijs vsqꝫ ad finē dorsi. vbi facit dolorē tumore
illuc ēt descēdēte: nisi cū illa mēbra descēdūt fiūt dolorosa.
igiť dolor h̄ signat illi⁹ mãei descēsum. ¶ De 3ª di. ꝙ aliqñ
hic humiditas descēdit cū vētositate in venas. ⁊ largo scdo
foramine merito vētositatis cogiť exire in itestina. ⁊ tūc vē
tres humectanť. i. soluunť humiditate ꝑ itestina egrediēte
nisi iste humiditates festinēt moueri ad venas egrediunť ꝑ
anū: sꝫ cū ad venas humiditates vadūt cū vētositate egre/ Nō
diunť postea ꝑ vias vrine. ⁊ hoc de v̄ificatiōe ꝑme partis.
QVOD IN FE. In hac ꝑte exponit scdaꝫ ꝑtē ⁊ dicit duo.
ꝑmū est ꝙ cū dixit in fe. ⁊c. itellexit fe. sine apate ⁊ vulnere
qꝛ antiquoꝝ ɔsuetudo fuit cū qs febrit ex tali cā nō dicere
eū febrire. sꝫ gr̄a exēpli freneticū vel pleureticū. Ex q̊ dať
itelligi hāc suspēsionē nō esse ꝑꝑ apa. ¶ Dicit 2° ꝙ hec 2ª ps
apho. hꝫ alteꝝ duoꝝ sensuū. aut qꝛ hoc verificať in fe. que
sunt sine apate ex dictis supra: aut qꝛ accidit in fe. istis hūi/
ditates ⁊ vētositates retineri: ita ꝙ cuꝫ ad mēbra venerint
stāt ille mãe diu sine h̄ ꝙ ex illis ꝓuoceť vrina vel emittať
vētositas vel fiat fluxus ⁊ cā est: qꝛ iste retinenť ex rugosita
te intestinoꝝ ⁊ stomachi maiori q̄ꝫ sit eorū nālis rugositas
quā opꝫ esse ex morbo ⁊ ꝑcipue exiccatiuo. ⁊ illa est fe. vel
alr 2° velit ꝙ he mãe veniant in h̄ mēbra sine aliqua illarū
euacuationū: qꝛ eoruꝫ rugositas. i. rugitus nō est ex motu
nãe. i. nālis v̄tutis: sed vi morbi agitātis ⁊ nō expellentis.

¶ Aphorismus. LXXV.

Quibus spes ad articulos apa conuer
ti: eruet ab apate: vrina grossa: ⁊ mul
ta: ⁊ alba facta: velut in laboriosis fe
bribus. Et maxime si quartanis qui
busdam incipit fieri. Si vero sanguis ex narib⁹
fluat: valde celeriter soluuntur.

¶ Quibus abscessurū in articulos est: his eximit
abscessus vrina crassa/copiosa/alba. Qualis in
febribus laboriosis quarto die nonnullis exire
incipit. Sed si sanguis quoqꝫ e naribus erupe
rit: breui ad modum leuabuntur.

¶ Quibus speratur abscessum futurum ad arti
culos: liberat ab abscessu vrina multa: crassa ⁊
alba facta. Qualis in laboriosis febribus quar

to die quibusdam incipit fieri. Si vero etiam ex
narib⁹ fluxerit sanguis: breui admodū soło fit.

ℭ Jn apho. isto due ponunt̄ ɔcł'ones. 2ª ibi. (Si vero.) Pri/
ma est. vrina multa alba grossa cuius solutio icipit fieri in
die indicatica significat ꝙ non est aṗa in illis morbis in q/
bus dubitat̄ de aṗate futuro in iūcturis sicut fe. laboriose.
ɔcł'o ꝓbat̄: qꝛ ꝑ talē vrinā euacuat̄ mā̄ factiua illoꝝ aṗatū
Nō p̄. ergo 7c. ℭ Nota ꝙ multe sunt egritudines in qbus dubi
tandū est rōnabil'r de futuro aṗate circa iūcturas vt fe. la/
boriose de qbus supra in illo apho. 7 fe. longe. De oib⁹ igi
2° tur gn̄aliter itelligit̄ apho. ℭ Nota 2° ꝙ vrina que facit se/
curitatez ꝙ tale aṗa nō erit dꝫ hr̄e tria. vt dr̄ in apho. ꝙ sit
grossa alba 7 multa. 7 ratio: qꝛ tales fe. in qbus est suspitio
pēdent a mā̄ multo flate participante: 7 qꝛ tale fl'a est gros/
sum 7 albū. iō si dꝫ purgari ꝑ vrinā opꝫ vrinā esse multam
3° grossam 7 albam vt dr̄ in apho. ℭ Nō 3° indicationes inci
piētes in diebus indicatiuis merito huius sign̄ant se debe
re esse regulatas a virtute cū ipsa supercełeste adiutoriū ex
pectauerit. 7 iō sign̄ant futurā crisim ꝑ quā mā̄e plene mū
4° dificant̄. ex his pꝫ verificatio ɔcł'onis apho. ℭ Nota 4° ꝙ
fe. laboriose vt dr̄ in cōmento ponunt̄ ꝓ exēplo morbi in q̄
5° est timor de aṗate in iūcturis. ℭ Nota 5° ꝙ vrina incipiēs
fieri in quartanis nō solum intelligit̄ incipere prima quar/
ta: sed in quacunqꝫ indicatiua inceperit. nā indicatiue dies
sunt quarte suarū hebdomadarū. 7 ideo dicit in illo apho.
ℭ 7ᵉ quarta est indicatica. ℭ Jdeo. xi. est indicatica qꝛ est
quarta secunde hebdomade 7. xvij. qꝛ est 4ª in. xiiij.

ℭ Si vō sanguis. 2ª ꝫ. Sanguis fluens a naribus est si
gnū citioris terminationis talis morbi q̄ꝫ vrina: probat̄: qꝛ
sign̄at euacuationē mā̄e ꝑ viā ꝑ quā citius corpus mūdifi/
Nō p̄. cat̄: ergo 7c. ℭ Nota p̄ ꝙ multotiēs cū mā peccāte in istis
morbis ɔiūgit̄ sanguis peccās: 7 tūc nā magis per fluxuz
sanguinis euacuat mām totam cū sit ille fluxus oīum qua
tuor humoꝝ euacuatio: qn̄ vō solum fl'a peccat tūc nā eua
2° cuat cū vrina. ℭ Scd̄o nota. ꝙ qꝛ apertio vene est ꝑ viam
ꝓpinquiorē q̄ꝫ eūo ꝑ vrinaz: ideo celerius nā cōplet talem
euacuationē: vt pꝫ in cōmēto: 7 similis sn̄ia colligit̄ 2ª quar
ti. capitulo de signis crisis cum exitura.

ℭ Commenti Gal. expositio.

CIrit antea in articulis.
Gal. in cōmēto p̄ vificat ambas ɔ̄nes. 2° spāl'r
partē apho. d̄clarat. ibi 2ª. (Et fe.) p̄ª in tres. p̄ª
est verificatio ꝓme ɔ̄nis scd̄m Gal. 2° cōmentū
ɔstātini siue additio. 3° verificatio 2ᵉ ɔ̄nis. 2ª ibi. (Talis eni.)
3ª ibi. (Quod aūt.) ℭ Dicit ꝓmo ꝙ hypo. supra dixit in ar
ticulos laboriosos ante venire morbū. postea aṗa. Jtem di
xit. ꝙ si qd̄ mēbrū laborat in morbo in illa nascit̄ aṗa: 7 in
illis feb. que ꝓlongant̄: 7 iō de istis intelligit cū dicit: qbus
spes est 7c. hic ēt vult: ꝙ si natura cōfortat̄ ad expellenduz
hoꝝ morboꝝ mām cū vrina. tūc ifirmus euadit ab aṗate.
qꝛ scꝫ eius mā purgat̄. Additio ɔstātini pꝫ. QVOD AV/
TEM. facit Gal. qd̄ dictū est di. ꝙ cū dixit sanguis ex na
ribus 7c. dedit intelligi vl'em purgationē: scꝫ oiūꝫ quatuor
humoꝝ ꝑ quam euacuat̄ mā futura currere ad aṗa causan
dum. 7 ideo significat salutez. ET FE. Jn hac scd̄a parte
quatuor facit. primo exponit vltimū terminū laboriose fe.
scd̄o ostēdit: quare aṗata fiant aliqn̄ in inferioribus corpo
ris aliqn̄ in supiorib⁹. 3° ostēdit q̄re celerius fluxu sangui/
nis q̄ꝫ vrina soluunt̄. 4° expōit illū terminū q̄rtanis qbusdā
ibi 2ª. (Aliqn̄ aṗata.) ibi 3ª. (Quod qual'r.) ibi 4ª (Quod
diximus.) De primo dicit. ꝙ noiauit feb. laboriosas ꝓ vno
simili oiūꝫ morboꝝ: in qbus est timor de aṗate articuloꝝ:
vt ꝑ illas daret alias intelligi. ℭ De scd̄a dicit. ꝙ mā cur/
rente ad inferiora fiūt morbi in inferioribus. sed multo exi
stente calore plurimū tēdit ad superiora. 7 fiunt hmōi aṗa
ta post aures. ℭ De 3° parte 7 quarta dicit ꝙ per quarta/
nas non tantum intelligere debemus primam quartanaz.
sed quamlibet indicatiuam diem.

ℭ Aphorismus. LXXVI.

SJ sanguinez: aut pus minxeri: renū
aut vesice vlcerationem significat.
ℭ Si sanguis aut pus effluit per vri/ Theo.
nam: exulcerationem aut renum/aut
vesice significat.

ℭ Si sanguinem: aut pus mingat: aut renū/aut Leoni.
vesice exulcerationem significat.

ℭ Jsta est ɔclusio. mictus sanguinis: vel saniei perseuerans
multo tp̄e significat vlcus in renib⁹: aut vesica: vel vijs vri
ne. Conclusio probat̄: qꝛ talis mictus pendet a tali vlcere
tanq̄ꝫ a cā. ergo 7c. Similem sn̄iam habetis. 19. tertij. cap.
de mictu sanguinis 7 saniei. 7. 19. tertij. cap. de vlceribus re
num. ℭ Nota primo. ꝙ ꝑ sanguinem intelligimus massaz Nō p̄.
humoralem. nam ꝑ mictū non solus sanguis sine alijs hu/
moribus emittit̄. ℭ Nota 2°. ꝙ per pus intelligimus oēm 2°
saniem: siue laudabilem siue nō. ℭ Nota 3°. ꝙ multis cau 3°
sis pōt mingi sanies. primo ex sanie in pectore ɔtenta: vt lu A
mitur. 10. tertij. secundo ex ruptura apostematis in gibbo
epatis. licet etiam aliquādo in concauo. tertio ex vlcere in
vijs vrine: vel renibus: vel vesica. Similiter mictus sangui
nis est multis modis. aliquādo ex abūdantia sanguinis in
toto ex dieta plurimi sanguinis gn̄atiua: quandoqꝫ ex abū
dantia sanguinis. qꝛ forte retenta est aliqua eius consueta
euacuatio: vt emoroydarum: vel alia. Quādoqꝫ fit ex abū
dantia ex mutilatione mēbri: qꝛ sanguis q solebat in subaz
membri transire reseruatur: quādoqꝫ vero per motū crisis
egritudinū sanguinearū. tertio ex debilitate cōtentiue epa
tis. vnde ad renes transmittit̄ multus sanguis cum aquosi
tate vrinali. quarto ex debilitate distributiue epatis. 7 fit
eo modo mala sequestratio. qnto ex fortitudine attractiue
renum. ita vt plus de sanguine attrahat̄: q̄ꝫ sit oportunū ꝓ
eorū nutrimēto. 6° ex debilitate ɔtētiue renū. 7° ex fractura
vene in renib⁹: vel vijs vrine: que est cū vulnere: vel vlcere.
ℭ Nota 4°: ꝙ quocūqꝫ istoꝝ modoꝝ mingat̄ sanguis: aut
sanies non ꝑseuerat multo tp̄e: nisi ex egritudine: puta vul/ 4°
nere vel vlcere in vijs vrine: 7 renibus. vel vesica. nā abun
dantia sanguinis ex quacūqꝫ cā sit nō diu perseuerat cū mi
ctu sanguinis crisis non diu durat. 7 ita debilitas epatis 7
renū: vel fortitudo attractiue eoꝝ. Restat igitur ꝙ soluꝫ ex
hac cā in apho. noiata sit mictu sanguinis perseuerās: vel
saniei: 7 sic pꝫ apho. verificatio intelligendo modo dicto.
ℭ Nō 5ᵉ ꝙ diuersitas intra cās mictus sanguinis sumit̄ ex
alijs signis qb⁹ sue cāe ēt sign̄ant̄. 7 ex loco doloris. 7 extin 5°
ctione puris cū sanguine. 7 ex quātitate sanguinis. 7 cōmi
xtione sanguinis cū vrina: que oia sunt colligēda locis alle
gatis. ℭ Vltimo nota: ꝙ vlcera renū 7 vesice qn̄qꝫ faciūt
mingi saniē: qn̄qꝫ nō. nā qn̄ sl' in loco vicino venis: aut ꝑ ip
sa vene corrodunt̄ tūc mingit̄ sanguis: qn̄ aūt sunt a venis
distantia nō mingit̄ per ea sanguis: sed solum sanies.

ℭ Commenti Gal. expositio.

CUm vlcera. Gal. facit qnqꝫ. p̄ oñdit
qn̄ ex vlcere renuꝫ qn̄qꝫ
manat sanguis qn̄qꝫ nō. 2° oñdit ꝙ sanguis 7
sanies mingunt̄ ex vlcere viaꝝ vrine q̄ sl' inter
renes 7 vesicā. 3° oñdit ad qd dcm̄ sit mixerūt.
4° rn̄det tacite qōni: 7 oñdit qd de vijs vrine sit dicēduꝫ. 2ª
ibi. (Et aliqua nāliter.) 3ª ibi (Pōt etiā.) 4ª ibi. (Jntēdas.)
ℭ De prima pꝫ quid dicat ex dictis. 7 sil'r de secūda. ℭ De
tertia dicit ꝙ dixit mixerūt: 7 nō dixit migūt ad denotādū
ꝙ hoc sit multotiēs. nā ex vna vice mingere sanguinē nō si

gnificatur ꝯueniēter vlcus in renibus. sed si mingaꝛ pluri/
bus diebus ꝛ mēsibus: tūc opꝫ ꝙ sit ex his locis. ꝛ iō dꝫ ꝯ
intelligi: vt dixit. ¶ De 4ª dixit. ꝛ pꝫ. ꝛ silr de quinta.

¶ Aphorismus. LXXVII.

Quibus in vrina grossa: q̄si carniū fru
sta: vel sicut pili sꝛ: his de renib⁹ exeūt.
Theo. ¶ Quibus cum vrina crassa: carūcu
le exigue aut veluti capillamenta exe/
unt: ex renibus ijs excernitur.
Leoni. ¶ Quib⁹ in vrina crassa exn̄te: carūcule pue: aut
veluti capilli vna exeūt: his a renibus excerniꝛ.

¶ Hypo. intendit hic istā ꝯclusionē frusta carnium: ꝛ res pi
lis siles. cū vrina pingui ꝛ grossa signant ꝙ ista exeūt de re
nibus. ꝓbatur: qꝛ ista cū istis conditionibus nō possunt ab
alio loco exire: ergo ꝛc̄. ꝯn̄a nota. ꝛ assumptū statim decla
rabiꝛ. Silis snia sumiꝛ ꝓ pte. 18. tertij. cap. vlcerib⁹ renū ꝛ
B 19. cap. de mictu sanguinis ꝛ saniei: ꝛ sexta interioꝝ. ca° 2°.
Nō p̄. ¶ Nota p̄ ꝙ p vias vrine queādmodū p alias vias p quas
manifesta fit expulsio vt oris ꝛ ani qn̄qꝫ egeruntꝛ supfluita/
tes pure: vt vrina ꝛ hypostasis: qn̄qꝫ humores q sunt aliū/
de nāles vt sanguis qn̄qꝫ humores corrupti. qn̄qꝫ ptes mē
C broꝝ. In ꝓposito hypo. p exituꝫ ptis mēbri ꝛ rei genite ex
2° humore p̄ternāli docet signare. ¶ 2° nō. ꝙ talia frusta car/
nis q̄ minguntꝛ sunt ptes sube renū: que sepanꝛ ab alijs pti/
3° bus p corrodētiaꝫ in vlcerib⁹. ¶ Tertio nota. ꝙ qn̄qꝫ aliq̄
minguntꝛ silia frustis carnis q̄ sunt ex adustione forti ptiuꝫ
sanguinis in venis: sed dr̄ia est inter ista. qꝛ in p̄mis est do/
lor. aut pruritus in renib⁹ ꝛ sanies in vrina: sed nō cū his: ēt
est alia dr̄ia ex pte aquositatis vrinalis: qꝛ vrinalis aquosi/
tas est subtilis qn̄ a venis nō mediocris: qꝛ vene que dige/
rūt aquositatē sunt ipotētes ad bn̄ digerēdū ꝛ ifirme. In il
lis v̄o que sunt a renib⁹ sanitate stāte alioꝝ mēbroꝝ aquo
sitas vrinalis est mediocris. qꝛ bn̄ digesta: cū vene sunt sa/
ne ꝛ epar. Et iō hyp. dixit in vrina grossa itelligēdo medio
4° crē in mō sube. ¶ 4° nota. ꝙ ista frusta cognoscuntꝛ colan/
do vrinā ꝛ saniē que cū ea est p pānū. nā tūc vr̄ ꝙ ibi sit ca/
ro dura minutim incisa. ꝛ rubei coloris sicut est caro renū.
5° ¶ 5° nō. ꝙ ista vlcera in qbus frusta h̄ apparent sunt talia
vt iaꝫ collatoriū sit corruptū vn̄ nō penetrare pn̄t in poros
vritides. qꝛ nā multū conāte aperiꝛ via. ꝛ aperiuntꝛ pori col
latorij renuꝫ multo conatu: vt talia frusta mittanꝛ: sicut qn̄
D sanies a pectore in venas transit: vt ad vesicam descendat.
6° ¶ Sexto nō. ꝙ a renibus nō egrediuntꝛ veri pili. nā pili sꝛ
de fumo adusto ad cutim misso a frigore aeris coagulato
qḋ nō fit in renib⁹. sꝫ tn̄ aliqn̄ minguntꝛ quedā fila tenacia
lōga ꝛ plurimū alba: que sunt sicut pili. hoꝝ aūt mā est sꝛa
viscosum: ꝛ agēs est calor coagulans: ꝛ modus gn̄ōnis est.
qꝛ sꝛate illo ingrossato emittiꝛ a virtute p viā strictā. vn̄ re/
cipit illaꝫ figurā oblongā cū subtilitate. ex quo pꝫ istos nō
esse de suba renū. sed esse ex corruptis humorib⁹ genitos in
E renib⁹: lꝫ nō repugnet ēt gn̄ari in venis: ꝛ sꝛ accn̄s: qꝛ exiēs
7° mutatū: ꝛ sunt ex toto gn̄e preter nām. ¶ 7° nota. vt sumiꝛ
ex Gal. in cōmēto ꝙ duob⁹ signis cognoscimus ꝙ isti pili
nō sint de suba renū: aut vesice. primū est: qꝛ illi q incurrūt
hūc mictū piloꝝ cōiter vtuntꝛ regimine grosso gn̄atiuo hu
moꝝ viscosoꝝ. scd̄o qꝛ curaꝛ cū vsu rerū subtilium incisiua
rum que obessent in vlcere: ꝛ non curarent.

¶ Commenti Gal. expositio.

Frusta carniū. Gal. in cōmēto facit duo. p̄ expōit apho. scd̄o assumat. ibi scd̄a. (Cū igiꝛ) p̄ª in qnqꝫ. pri/
mo exponit frusta carnis. scd̄o sicut pili. tertio
aliā partē. De 4° ponit vnā fallaꝫ lr̄am apho.
5° ōn̄dit qd itelligere debem⁹ p vrinā grossaꝫ. ibi scd̄a. (Si/
cut pili.) ibi 3ª. (Locū ēt.) ibi 4ª. (Dic āt.) ibi 5ª. (Ego aūt.)

¶ De p̄ª parte pꝫ. De scd̄a dicit p̄mo. ꝙ sicut pili nō pn̄t esse
de suba renū aut vesice: vt qdā estimāt. nā suba renū nō est
pilosa: ꝛ illud qḋ a vesica separaꝛ p vlcera est late: vt infra
diceꝛ. ¶ Dicit 2° ꝙ ita sunt sicut ipse vidit multotiēs: qꝛ vi/
dit multos mingere talia: ꝛ vnū q minxit pilū lōgitudinis
vnius brachij medij. ꝛ cā fuit vsus diete grosse valde. ꝛ ita
fuit in alio viso ab eo. ¶ Dic̄ 3° ꝙ isti curanꝛ ab ista passio/
ne cū subtiliatiuis incisiuis ꝛ dissolutiuis. iō credēdū est q
nō sunt ex vlcere: qꝛ vlcera a talibus leduntur. ¶ Dicit 4°
ꝙ mirū est hāc passionē ignorari a modernis: cū hypo. ita
eā posuerit. ¶ De 3ª parte dicit ꝙ cū dixit de renib⁹ exeunt
itellexit locū vn̄ exeūt nō ꝙ velit ista esse de eoꝝ substāna.
¶ De 4ª pte pꝫ. ¶ De 5° dicit: ꝙ non vidit istā vrinā cū fru
stis carnis ex egritudine renū: sꝫ bn̄ ex adustiōe sanguinis
nigri in venis accēsi a calore epatis ꝛ renū: ꝛ iō p vrinā pin
guē ꝛ grossaꝫ possumus itelligere vrinā nālis grossiciei q
cōparata subtili recipit nomē grossi. nā medicina qn̄qꝫ no/
minaꝛ abusiue noibus extremoꝝ. ꝛ tūc pꝫ cā verificās: qꝛ
qn̄ exeunt ista frusta in hypostasi que diciꝛ orobina. ꝑꝑ san
guinis adustionē. tunc vrina est tenuis nō sana. ¶ De scd̄a
parte principali assumat ꝛ pꝫ.

¶ Aphorismus. LXXVIII.

Quibus in vrina pingui existēte: furfu
ra minguntur: his vesica scabit.
¶ Quibus cuꝫ vrina crassa: furfurea
q̄dā exeūt: ijs vesica scabie affecta est.
¶ Quibus in vrina crassa: furfurea quedam si
mul exeunt: his vesica scabie laborat.

¶ Cōclusio est ista. Sedimina furfurea in pingui vrina sub/
sidentia significant scabiem vesice. ꝓbaꝛ. ista in pingui vri
na existentia nō possunt esse sine scabie vesice. ergo ꝛc̄. ꝯn̄a
nota. ꝛ assumptuꝫ patebit. silis snia sumiꝛ. 19. tertij. cap. de
scabie vesice. ¶ Nota primo p vrinaꝫ pinguē hic intelligi
debere mediocrē quo ad modū sube aquositatꝭ sue: qꝛ nec
nimis subtilem. nec nimis grossaꝫ. ꝛ rō est: qꝛ talē vult hy/
po. esse vrine subam: vt ex illa arguamus sanitatē mēbroꝝ
in qbus digeriꝛ vrina. mō ista mēbra sunt vene ꝛ epar in q
bus digestio aquositatis vrinalis cōpleꝛ cōmiscēdo ei hu/
mores: nā sanitas hoꝝ mēbroꝝ est maxime apta facere me
diocritatē. ꝛ iō p piguē est itelligēda vrina nālis grossiciei
vt dr̄ in cōmento. ¶ 2° nota. ꝙ furfurea sedimina dnr̄ sedi/
mina vrine in qbus inueniuntꝛ aliqua ad moduꝫ furfuris.
qꝛ quedā frusta parua ad modū furfuris. ꝛ ad modū squa
maꝝ albarū nō multe latitudinis. ¶ Nota 3° ꝙ pl̄ibus de
cāis pn̄t talia sedimina apparere. p̄mo ex adustione in ve
nis: ita vt partes quedā intrinsece venaꝝ admodū pellicu
larū adustis separenꝛ sicut accidit in scabie exteriori. 2° ex
adustione humoris in venis: ꝛ hanc vidi sepe in fe. fortib⁹:
in qbus peccat sꝛa. tertio ex adustione in epate: sed qn̄cūqꝫ
ex tali cā accidit aquositas vrinalis non est nālis: qꝛ instra
quibus digeritur sunt infirma. sed quarto pōt accidere ex
vlcere vel scabie in vijs vrine: ꝛ renibus si sit ex renib⁹: tūc
est ru. ꝛ p ꝯn̄s non alba vt furfur. immo potius sunt sicut
frusta carnis: vt dictū est in precedenti apho. si de vijs vri
ne iterū nō habuit taleꝫ latitudinē ꝑꝑ moduꝫ cōpositionis
eaꝝ viaꝝ. igiꝛ restat ꝙ cū ꝯditione dicta aquositas non sit
nisi ꝑꝑ scabiē in vesica: ꝛ ita pꝫ v̄itas aphi. ¶ Ultimo nota.
ꝙ dr̄ia inter scabiē renū ꝛ vesice ꝛ viaꝝ vrine cognoscitur
ex loco doloris. naꝫ dolor ex scabie vesice est in pectine: sed
cum est in renibus scabies qn̄qꝫ ibi est dolor quādoqꝫ pru
ritus: vt. 18. tertij tractatu scd̄o. capi. de scabie renuꝫ: ꝛ hoc
circa renes. scd̄o ex colore: qꝛ ille que a renib⁹ veniūt sunt
rubee: sed squame a vesica sunt albe. 3° ex forma: qꝛ rena/
les sunt grossiores: ꝛ vesicales sunt magis tenues. ꝛ ideo
ille dicuntur sicut frusta carnis. iste vero velut furfura.

¶ Commenti Gal. expositio.

Rina tenuis non. Gal. p̄mo oñdit qd intelligat hypo. p pinguedinē. scđo docet velut furfurea qñq; alia de cā q̄z a vesica venire. tertio docet qūo ex scabie siue vesice siue venar̄ mingātur velut furfura. q̄rto ostēdit signū distinctū iter talia q̄ ex vena mingunt: ⁊ que ex vesica: ⁊ p illud p; veritas apho. 2ª ibi (Aliqñ tñ.) 3ª ibi. (Sic in scabie.) 4ª ibi. (Pōt autē.) De p̄ª dicit: q̄ vrina tenuis non est cū sanitate venar̄: ⁊ h̄ deducta cā primitiua. sed nō tenuis imo mediocris est: vnde de venis sanis: ⁊ istā vocauit hypo. hic pinguem: nā cū tali significat sanitas mēbror̄ vrine p̄tinentiū exceptis vijs. ⁊ iō q̄cq̄d preter nām cū tali vrina egredit significat esse: aut de renibus: aut de vesica: ⁊ iō in illis significat esse passio. ⁊ p pter hāc cām dixit hypo. q̄ ista sedimina furfurea signant esse de vesica: q̄ q̄ non sunt de renibus. p; ex dictis supra: q̄ de renibus exeunt sicut frustra sanguinis: sed q̄ nō sint de venis: p; q̄ qualitas vrine est tēperata que ostēdit passionē non esse in venis. ALIQVANDO. Facit qđ dictū est di. q̄ aliqñ ista furfurea hypo. est p̄pter incensionē sanguinis in venis: ⁊ maxie qñ est grossus q vocat fex niger. ¶ De 3ª dicit: q̄ ex scabie exterior̄ mēbror̄ remouetur cortex a pelle sicut in mā ⁊ squame furfuri similes: ⁊ ita cōtingit in scabie iterior̄ siue sit vena siue vesica. ¶ De 4ª dicit: q̄ signū distinctiuū q̄ sint h̄ furfuree de vena vel vesica est qualitas vrine que cū est sana significat q̄ est ex vesica; sed vrina tenuis significat q̄ passio non est in vesica.

¶ Aphorismus. LXXIX.

Quicunq; sanguinē sponte mingunt: his de renibus vene rupturā signat.

Theo. ¶ Quicunq; sponte sanguinē mingunt: ijs venulam ruptam esse in renibus significatur.

Leoni. ¶ Quicunq; sponte sanguinem mingunt: his a renibus venulam ruptam significatur.

¶ Cōclo apho. est ista: mictus sanguinis spontaneus signat rupturā vene in renibus. p̄batur. nulla est alia cā que sine ista vene ruptura possit facere motū sanguinis spontaneū. ergo ⁊c. ꝯñtia t;. q̄ effectus sensibilis cām sine qua esse nō pōt significat. ⁊ assumptum patebit statim. similis s̄nia sumitur. 19. tertij. tractatu scđo. capitulo de mictu sanguinis.

Nō p. ¶ Nota p̄mo. q̄ mictus sanguinis ꝯtingit multis modis ⁊

A causis vt supra d̄r in apho. 3º ab isto. 25. ¶ Scđo nota. q̄ h̄

2º nomen spōte multis modis d̄r. primo ide; qđ nāliter vt p; scđo apho. prime particule. In perturbationibus ventris. qñq; idē qđ sine manifesta cā: vt d̄r 4º apho. scđe p̄ticule. s. labores spōtanei: hic significat idē q̄ subito nō p̄cedētibus alijs preternālibus accidētib⁹. ⁊ hoc mō intelligēdo aph̄ꝰ verificat: q̄ in quolibet alio casu precesserunt acc̄ntia p̄ter nām mictū sanguinis. Si enim ex vlcere in vesica istud fecit acc̄ntia prius sil̄r ex multitudine vel crisi. vel debilitate epatis: aut renū: sed qñ per sanguinis abūdantia; in venis renū accidit ruptura: tūc non p̄cedēte alio accidēte sequtur mictus sanguinis. ⁊ istis talis non accidit nisi p̄pter talem vene rupturam: q̄ si dicatur vtru; possit rūpi vena in vesica sicut in rene. Dicitur q̄ non pōt rumpi p̄pter sanguinis abundantiā: q̄ modicū sanguinis ad venas vesice mittit: nec nisi ille qui est necessarius pro vesice nutrimēto: sed ad

B renes mittitur sanguis colandus. ⁊ ideo potest facere ve-

3º nam crepari. ¶ 3º nota. q̄ multa signa ponūtur differentia inter mictum sanguinis ex renibus ⁊ vesica. primo ille qui est à renibus est amplior. scđo est magis p̄mixtus. 3º est sine dolore in pectine. 4º vtplurimum spontaneus est sine fetore: sed qui a vesica est cu; fetore est.

¶ Commenti Gal. expositio.

Quod spōte. i. sine cā dixit Gal. in cōmento primo exponit ly. sponte. scđo ponit d̄riam inter mictū sanguinis p crepaturā venar̄: ⁊ p̄forationē ear̄. 3º oñdit cū q̄bus ꝯditionibus exit sanguis a venis vesice. 4º ꝯcludit qūo intelligendus est ille terminus spōte in hoc apho. 5º ostēdit q̄ sanguis pōt mingi spōte modo exposito p rupturā vene in renibus. ibi 2ª (Vene aūt) ibi 3ª (Aliqñ tñ) ibi 4ª) Bonu; est) ibi 5ª. (Aliqñ aūt) ¶ De p̄ª dicit q̄ signat aut idē q̄ sine cā manifesta exteriori aut idē qđ subito. s. nō p̄cedentibus signis malis vel accidētibus: sicut verbi grā. precedūt accidētia fluxū sanguinis p̄p vlcera in vesica: q̄ impole est ibi venā crepari cū vene vesice nō habeāt colare sanguine;: s; in renibus bñ colat sanguis. ita q̄ pōt vena multū sanguinis recipe ⁊ crepare. ¶ De scđa dicit q̄ cū vene crepantur sanguis exit sanus clarus ⁊ subito. sed qñ p̄forant nō emittit sanguis sicut in forma sanguinis flōª euacuati: sed paulatim stimulādo ⁊ quasi sit vrina sanguini mixta. ¶ De 3ª dicit q̄ aliqñ sanguis mingit p̄p corrosionē venar̄ vesice. s; hoc fit precedētibus signis hoc significātibus. sicut vulnera vesice dolor in pectine sanies cū vrina exiens. ⁊ frusta de suba vesice que d̄r petalla. ¶ De 4ª parte infert ex dictis q̄ ad verificādū aphorismū est bonū q̄ per spōte intelligat subito: ⁊ nō p̄cedentibus signis: nō aūt itelligere spōte idest sine cā manifesta. nā hoc mō intelligēdo nō esset verus aphorismus cū aliqñ a vesica veniret. ¶ De 5ª dicit. q̄ aliqñ exit sanguis de renibus multus sine exteriori cā qñ vene crepant pre sanguinis multitudine qñq; vero exit subito multus sanguis a renibus ex saltu vel casu vel p̄cussione. ⁊ per causam exteriorem.

¶ Aphorismus. LXXX.

Quibuscunq; in vrinis arenosa substant sedimina: his vesica aut renes lithiasim habent.

¶ Quibus in vrina desidēt arenosa: ijs calculo vesica laborat. Theo.

¶ Quibus in vrinis arenosa subsistunt: his vesica laborat calculo. Leoni.

¶ Cōclusio hec est. sedimina arenosa in vrina subsistentia significant lapidē in renibus aut in vesica. p̄bat. ista significant mām lapidis ⁊ cām efficientē. igit significant lapidē. ꝯñtia nota. ⁊ assumptū stati; declarabit. Silis s̄nia h̄r. 18. tertij. ¶ Primo nota. q̄ textus hypo. d; sic dicere. quibus in vrinis arenosa sedimina substant. his vesica aut renes li- Nō p.
thiasim habent quem textum Gal. dicit esse manifesti erroris: quia lapide genito in renibus etiam a renibus egreditur vrina cum arenoso sedimine. ⁊ ideo Gal. mentē aph̄i posuit. cā igitur. q̄ scribitur in renibus aut vesica exp̄mendo vtrunq; est ad faciendum sensu; verum: ⁊ hoc intellige ex cōmento. ¶ Scđo nota. q̄ sedimina arenosa sunt res in C
fundo vrine residentes similes arene. ¶ 3º nota q̄ istar̄ are- 2º
nosar̄ materia est humor terrestris ⁊ causa efficiens est ca- D
lor adurens. ¶ 4º nota. q̄ cum hec granula arene inuicem 3º
coniunguntur ēt glutino forti glutinantur tunc sit lapis di- E
recte sicut videmus artificialiter in factione lateris. 4º

¶ 5º nota. q̄ lapidis mā. est etiā mā terrestris grossa ⁊ visco- 5
sa ⁊ agens est calor adurēs siue assans. ¶ Ex quo p;. q̄ cā 5º
lapidis ⁊ arene sunt p̄portionales. s. materia. ⁊ efficiens. secundo p; q̄ in membris in q̄bus arena generatur adsunt cause lapidis generatiue: ⁊ materia proportionata generationi eius. ¶ Ex quibus sequitur q̄ in talibus membris est aptitudo: vt in eis gn̄etur lapis sic vtplurimu; lapis est genitus: aut est in gn̄ari: aut gn̄abitur. nō eni; ad hoc vt sit

G signū lapidis est oportunū semp lapidē ad eē.7 h est apho
6° rismi inia.¶6°nota.ꝙ arena descēdēs cū vrina gñatur in renibus.aut vesica:aut venis.nā 7 si in alijs mēbris taz lapidem ꝗ arenā gñari ꝯtingit:vt in intestinis queādmodū 16.tertij ab Auicen.sumit.7 3°interiorū quorūdam auctoritate aut in pulmone.vt quarto interiorū:aut in auribus vt 4°tertij.aut in stomacho vt mihi p eximiū medicuz magistrum Philippum de hyspania relatū est de quodam stipendiario quē de grauitate sibi curabat.q tandez vomuit g ipseum:aut ēt si in iuncturis gñet:tñ in istis locis impoē vr vel quasi talem mām cū vrina emitti.Restat igit ꝙ arena cū vrina emissa:aut significat ꝙ egredit de venis aut vesica aut de renibus:sed cuz arena venit a venis est subtilis per vias p quas transit 7 leuis.Et iō nō subsistat in vrinat cū igitur substat:opz ꝙ aut veniat a renibus aut a vesica.¶Et hoc cū precedentibus seqtur ꝙ iste arene descendentes ad fundū vrine significant cām lapidis gñatiuam:aut
H esse in renibus:aut vesica:aut fuisse:7 sic lapidez in eis mō
7° dicto.¶7°nota.ꝙ dria est inter arenas que precedūt lapides:7 arenas que sequnt ipsos:7 ꝑpter eorū dissolutionem.nam arene precedētes lapides sunt cōiter aliqua participantes viscositate in vrinali adherētes:7 sunt ad modū minuti salis:sed arene que ex lapide egrediuntur 7 minute sunt subtiliores 7 sicciores 7 magis ad fundū vrinalis cō
I gregate non adherentes parietibus vrinalis.¶Ex qbus omnibus tñ colligendū ꝙ ad lapidez generandū requirunt iste cāe que requirunt ad arenā generandā.7 hoc opz mām aggregari notabilis quantitatis simul 7 aliquo glutinoso detineri:qd glutinosum caliditate etiā induret.Et per ꝯñs
K tanto tpe simul ꝫm partē in vno loco detineat aut inuicem
8° oēs adhereant.¶8°nota.ꝙ dria est inter arenas veniētes a renibus 7 venientes a vesica.nā veniētes a renibus sunt rubee.sed a vesica sunt albee vel liuide.7 cā primaꝝ est qr renuz color est rubeus:7 qr mā ad eos veniēs nō est ex toto a sanguine depurata:ꝯriū aūt est in illis:que veniūt a ve
L sica:qr mā ad ipsam descendens ex qua a rene gñant:est a
9° sanguine depurata 7 cuz hoc vesica est alba.¶9° nota.ꝙ dria est inter lapidē renū 7 vesice in pluribus.primo in colore.vt dictū est de arena.scdo in magnitudine:qr lapis vesice cū gñat in mēbro hñte maiorē ꝯcauitatez est maior ꝗ lapis renū:vel saltē ita esse ꝯuenit tertio in duritie:qr lapis vesice est durior cōiter:qr longiorē morā ibi trahit.inter lapides etiā vesice est dria in duricie:qr multi sunt ita duri ꝙ medicinis cōminui nō pñt:7 qdā pñt:7 hoc colligit a Rasi in diuisionibus:7 tu ibi vide signa distinctiua.

¶Ex qbus oībus tanꝗ fundamēto soluunt quedā difficultates.pria est.quō ꝯcordat textus Auicen.ꝑ 3i tractatu scdo.ca°de lapide renū.dū dixit:7 in illo in quo est sedimē arenosum nō aggregat lapis.qm mā est coartata 7 nō aduenit ei cā iterꝝ plurima.¶Et alius textus Auicē.in ca°de signis lapidis cū dixit:7 cōfirmat significatio in oibus illis si vides arenā residentē.7 est arena illa tēdens ad citrinitatem 7 rubedinē.¶Et silr cū pñti aphorismo 7 Gal.in cōmento.cū dicit.qr vbicūqz lapis ꝓuocat ex necessitate vrina arenosa erit.¶Et h idez vr sentire serapio 4°breuiarij.cū dicit.7 pp hoc inuenimus semp in eo qd euacuat ex vrina in principio aduentus lapidis grana arenosa.¶Hic dr notādo ꝙ illi in qbus est aptus gñari lapis sunt illi in quorum vrinis multuz salis gñatur:idest multa pars indurat cū in vrinali vel vase qescūt:qr significat ꝙ multa terrestritate participent.vt dr ab Auic.eodē ca° 7 ideo pariter illi in quorū vrinis apparet arena multa sunt apti ad lapidis gñationē.¶De 2° ꝙ cū lapis gñatur tūc mā arenulaꝝ.cuz sit eadē cū mā lapidis:aggregat 7 retinet:7 iō vtplm duz multe arene mingunt lapis non gñat ita vt mā aggreget.7 hoc ꝑpter fortitudinē virtutis prius ꝓ tūc expellentis ꝗ multa mā aggreget.7 iōtqñ vrina:que prius erat grossa vel turbida clarificat:significat ꝙ est futurus lapis in calculosis:vt notat experiētia.¶Tertio dico ꝙ hora gñationis lapidis alique parue arene expellunt 7 pauce que cuz vrina exeunt vtplm sed nō sunt multe ita vt inde dicat sedimen arenosum:7 auctitas Auicen.prima vult 2m dictū:relique volunt pm 7 3m:7 sic pz intelligenti solutio.

¶Scda difficultas qr in senibus generat lapis in renibus 7 nō in vesica.Ecōtra aūt in pueris gñatur in vesica 7 non in renibus.¶Hic rñdet ꝙ in pueris pp gulositatez multe mäe gñant supflue 7 cū hoc nō sunt multuz grosse.2°pueri habent virtutē expulsiuā renū satis fortē 7 colliquatiuaz.ideo mäe ad renes pueroꝝ misse nō retinent ibi:sed ad vesicam descēdentes que debilior est tanto tpe retinent vt in lapidē ꝯuerti possint.In senibus aūt dicte mäe que multiplicant sunt grossiores:7 virtus expulsiua renū est debilior ꝗ in pueris.7 iō mäe ille ad vesicā nō mādant:sed in renibus aggregant 7 ibi fit lapis:7 h vr Auicē.loco allegato.7 Serapionis.4°breuiarij.solo:7 cōiter oium doctorum.Sed tu vide vtrū eque forti existente renū expulsiua in sene sic in dato puero in illo sene magis in vesica gñat lapis.

¶Tertia difficultas quare in mulieribꝰ si sint puelle minus gñat in vesica ꝗ in pueris 7 si sint senes minus gñat in renibus.¶Rñdet ꝙ h est pp breuitatē 7 latitudinē colli vesice eaꝝ.7 qr per matricem eaꝝ plurime superfluitates expurgantur cuius contrarium est in maribus.

¶Quarta difficultas quare in pinguibus magis generat lapis in renibus.in macilentis magis in vesica.dr cām esse qr in pinguibus vie renū sunt stricte.7 iō non penetrat mā grossa vsqz ad vesicā:sed in macilentis vie sunt ample 7 iō in renibus non tenetur sed ad vesicam currit 7 ibi retenta in lapidem coagulatur.

¶Quinta difficultas quare in hñtibus vētrē stipticū multiplicat lapis renū.Rñdet ꝙ retrahunt ad epar grosse mäe plurima pulchra hanc mām circunstant que in questionibus reseruo. ¶Cōmenti Gal.expositio.

Commētum istius apho.

¶Primo ostendit diminutionē lre hypo.Secundo verificat suppleta litera 7 ambe partes patent. ¶Aborismus.LXXXI.

Si sanguinē mingunt:aut trumbos:7 stranguriaz hñt:7 dolor incidit in pectinē:7 sub ventre:7 periteneon:circa vesicaz dolorem significat.

¶Si qs sanguinem mingit 7 grumos:7 guttatī emittit vrinā:ac dolore ad vētrē imū:7 pectinē:7 femē vexat:morbis circa vesicaz laborat.

¶Si sanguinē mingāt:aut grumos:vel stillicidiū vrine habeāt:7 dolor in imū incidat vētrē:7 pectinē:7 femen:circa vesicam labor est.

¶Cōclusio aphorismi est ista mictus sanguis 7 trūborū cū dolore in pectine 7 sub vētre.7 in pytoneon signat passionez esse circa vesicā ꝓbat:qr hec accña nō pñt fieri sine nocumēto in mēbris circa vesicā.ergo 7c.Silem sniaz possumus capere.19°tertij.loco allegato supra.¶Nota.ꝙ p sanguinē in forma liqda emissum intelligimus sanguinez.sed p trūbos intelligimus sanguinē nigrū in frustra emissuz 7 coagulatū ad similitudinē paruarū sanguisugaꝝ.¶Nota 2° ꝙ p pectinē intelligimus locū vbi nascunt pili circa genitalia 7 p sub vētre itelligimus locū infra vmbilicū in vētre:sed p pytoneon cōiter intelligimus locuz inter anum 7 virgā.lz Symon ianuēsis intelligat syphac.¶Nota 3° ꝙ stranguria est difficultas mingēdi aut vt ifra dicet pua 7 sepissima mictura:que ꝗuis possit multis de cāis fieri.tamē

ipsa nunqꝫ

ipſa nūq̄ꝫ accidit ſine nocumēto colli veſice aut toti⁹ veſice.
4° aut nocumēto ꝓpo. ¶ Nō 4° ꝙ cū oīa iſta aggregant̄ oꝫ ꝙ
paſſio ſit in iſtrumētis ꝑ q̄ trāſit vrina: ⁊ q̄ ſūt ꝓpe ſub pelle
q̄ eſt i fine vētris. ⁊ q̄a īſtrumēta vrine ibi exiſtētia ſūt circa
veſicā. iō paſſio dꝫ eſſe circa veſicā: ⁊ ex his pꝫ v̄itas aph̄i.

¶ Cōmenti Gal. expoſitio.

SErmo huius apho. ⁊c.
¶ Ga. oñdit diuerſitatē lr̄e aph̄i. 2° oſtēdit quō
ītelligat̄ circa veſicā. 2ª ibi (Cū hypo.) de p̄ª pꝫ.
de 2ª dicit. Q̄ꝫ cum hypo. hic dicit circa veſicaꝫ
nō intellexit ꝙ paſſio ſolū eſſet in veſica. ſed ꝙ hec ſigna ſi-
gnificāt paſſionē in quocūq̄ꝫ iſtr̄o vrine q̄ ſunt iter renes ⁊
veſicā: aut collo veſice: aut ipſi veſice. iō intelligit̄ circa veſi-
caꝫ: q̄ꝛ in loco veſice vicino: ⁊ h̄ ītelligēdo apho. ē planus:
ſꝫ h̄ idē: q̄ꝛ ꝯfirmat̄ q̄ñ voluit dicere de vlcere veſice ꝓprio
ipſe non dixit circa veſicam: ſed in veſica.

¶ Aphoriſmus. LXXXII.

SI ſanguinem: aut pus mingunt: aut ſquamas ⁊ odoꝛ grauis ſit: veſice vlcerationem ſignificat.

Theo. **¶ Si quis ſanguinem: aut pus: aut ſquamulas mingit: ⁊ cū graueolentia in vrina: exulceratio veſice ſignificatur.**

Leoni. **¶ Si ſanguinē: aut pus mixerit: aut ſq̄mulas: ⁊ grauis odoꝛ adſit: veſice exulceratiōnē ſigñat.**

¶ Cōclo aph̄i eſt iſta. mictus ſanguis: ⁊ ſaniei cū fetoꝛe ⁊ ſq̄-
mis ſignificat vlcus in veſica. ꝓbat̄. q̄ꝛ hec accñtia ſil̄ ſum-
pta vident̄ hāc ſolā cām poſſe cōſeq. igit̄ h̄ñt iſtā ſignifica-
re. ꝯña nō. ⁊ aſſūptū patebit. Cōcoꝛdia apho. colligēda eſt
Nō p̄ 19 tertij. capi. de vlcerib⁹ renū ⁊ veſice. ¶ Nō p̄. ꝙ pōt eſſe
ſine vlcere veſice ꝙ migat̄ pus cū ſq̄mis ⁊ odoꝛe graui: ſine
tñ paſſiōe veſice. nā poſ̄e ē mingere ſq̄mas de venis. vt dcm̄
eſt ſupꝛa. Et poſ̄e ē ſaniē mingere fetidā a renib⁹: aut epate
nā in iſtis pōt mala ſanies gñari ⁊ fetida q̄ cū vrina emittit̄.
2° ¶ Ex quo pꝫ p̄mo apho. nō eē veꝝ. ¶ Nō 2° ꝙ ſq̄me egre-
diētes vtpl̄m ſūt a veſica. ⁊ ita raro ab alijs ꝙ Gal. dicit in
3° cōmēto eas eſſe ꝓp̄e a veſica. ¶ Nō 3°. ꝙ fetoꝛ in ſanie eſt ꝑ
maliciā putredinis: ⁊ iperfectionē digōnis. nā vt hꝫ videri
A in cōmēto Gal. de vlcerib⁹ fetoꝛ in ſanie ſignificat putrefa-
4° ctionē ⁊ digōnis diminutioneꝫ. ¶ Nō 4°. ꝙ renes ſunt mē-
bꝛū carnoſum ⁊ ſatis caloꝛis h̄ñs nālis ⁊ vicinū epati: ideo
ſupfluitatē nutrimēti trāſmiſſi ſatis cōueniēter digerunt: ⁊
vlcere nō maligno exñte faciūt laudabilē ſaniē. q̄ꝛ bñ dige-
ſtā. ſꝫ veſica q̄ eſt mēbꝝ exāgue ⁊ diu ſupflua retinēs iō nō
pōt digerere talia ſupflua. p̄ſertiꝫ cū ꝑꝑ vlcus eſt debilitata:
⁊ iō ſanies in vlcerib⁹ veſice genita emittit̄ cū fetoꝛe. Ex his
pꝫ ꝙ ſanies vel ſanguis cū fetoꝛe emiſſi. ⁊ cū ſq̄mis ſunt q̄ꝫ
plurimū ex vlcere veſice. ita ꝙ q̄ſi nūq̄ꝫ alia de cā. ⁊ iō patꝫ
aphoꝛiſmi intellectus qui vt in plurib⁹ verificat̄.

¶ Cōmenti Gal. expoſitio.

SAnguis ⁊ ſanies ¶ Gal. p̄ veri-
ficat apho. 2°
diuerſificat lr̄aꝫ. ibi 2ª (Inuenit̄) Dicit p̄ ꝙ mi-
ctus ſanguinis ⁊ ſaniei ſunt ſigna cōia vlceruꝫ
renū aut veſice: aut alioꝝ vrine inſtrumētoꝛuꝫ
vt dr̄ ſupꝛa. ſed fetoꝛ ⁊ ſquame ex dicta cā ſunt ſigna ꝓpꝛia
vlceꝝ veſice ad ſenſuꝫ dcm̄ circa lr̄aꝫ: q̄a q̄ſi ſemꝑ illa cōia.
de ſcđa p̄te dicit. ⁊ pꝫ q̄d dicat. ¶ Aphoriſm⁹. LXXXIII.

QUib⁹ in vrinali via puſtule naſcuntur ſanie facta: ⁊ erupta: ſolutio ſit moꝛbi.

Theo. **¶ Quibus in vrinaria fiſtula tubercula oꝛiūtur. ijs ſuppuratione facta: ⁊ eruptione leuatur doloꝛ.**

¶ Quibus in vrinaria fiſtula tubercula naſcuntur: his ſuppuratione facta: ⁊ eruptione: ſolō. Leoni.

¶ Cōclo aph̄i eſt iſta. Sanies fcā ⁊ erupta a puſtulis in via
vrinali naſcētib⁹ ſignificat remotionē ſtrāgurie illas puſtu-
las ꝯñtē. ꝓbat̄. iſta ſanies ſignificat ſanitatē ex illis puſtu-
lis. igit̄ remotionē ſtrāgurie. ꝯña nō. ⁊ aſſumptū ſtatim pa-
tebit. Cōcoꝛdia colligenda eſt vbi. s̄. ¶ Circa aph̄m nō. ꝙ B
via vrinalis in p̄ñti apho. dr̄ illa q̄ eſt iter veſicā ⁊ virge ex- Nō p̄
tremitatē. nam ex puſtulis in via tali natis naſcit̄ ſtrāguria
nō ex puſtulis natis in poꝛis vritidib⁹. ¶ 2° nō. ꝙ puſtulis
ibi natis cōſtringit̄ meatus ꝑꝑ tumoꝛē. Et iō cū difficultate 2°
trāſit vrina: ⁊ ēt q̄ꝛ muſculus ꝯſtringēdo vel mouēdo mē-
bꝛū locū a͞patū extēdit ſeq̄tur magn⁹ doloꝛ in loco illo q̄ eſt
valde ſenſibilis ꝑꝑ q̄d difficulter mingit̄ tali puſtula exñte.
¶ 3° nō. ꝙ lꝫ in apho. nō exp̄mat̄ cui⁹ moꝛbi ſolō intelligat̄
ex emiſſione ſaniei: tñ ſi intelligeret̄ de ſolōne puſtularum 3°
aph̄s vr̄ ſupfluus. iō Gal. in ꝯ͞to vult nos itelligere ꝙ ſoluat̄
ſtrāguria ſeq̄ns talē puſtulā. ¶ Nō 4° ꝙ ſanie fcā matura-
ta eſt mā a͞patis ⁊ ea rupta eſt eūata. ⁊ iō a͞pa diſſueſcit ⁊ ex- 4°
tenſio mēbꝛi remouet̄ ⁊ opilatio: ex quo pꝫ: ꝙ ſil̄r ſoluitur
a͞pa: ⁊ cauſe ſtrangurie ipſum ꝯñtes remouentur: ⁊ ſic patꝫ
apho. verificatio. ¶ Ultimo nō. vt in cōmēto tangit̄: ꝙ licꝫ
alio mō a͞pa diſſolueret̄. vt. ſ. per paulatinā euapoꝛationeꝫ 5°
nihil minus ēt iſta ſtranguria remoueretur. ſed hypo. h̄ po-
ſuit ſignū ēt remotionis a͞patis magis manifeſtū dans in-
telligi alium modū ſolutionis idē facere.

¶ Cōmenti Gal. expoſitio.

ISte apho. ex nimia ⁊c. Ga. ſup-
plet p̄ aph̄m. ſcđo ſoluit vnū tacitū dubiū. ibi
ſcđa (Sed ego) ¶ De p̄ma dicit aph̄m appere
ſupfluū ꝓpter bꝛeuitatē: q̄ꝛ nō dicit cuius moꝛ-
bi ſolutio fiat ex hac tali emiſſione ſaniei. ſed poſt ſubtilem
perſcrutationē vidi ꝙ intelligit de ſtrāguria q̄ ſeq̄tur puſtu-
las: que remouet̄ remota puſtula per ſuperationē: ⁊ ſaniei
emiſſionem. SED OBLITVS SVM CVIVSDAM REI.
Ponit dubium vtrū alio mō ſoluat̄ ſtranguria talis: ⁊ dicit
ꝙ ſic per diſſolutionem cōtinuā taliū puſtulaꝝ. ꝙ ſi ſophi-
ſtici velint ex hoc hypo. impꝛobare. q̄a hic nō dixit: dr̄ ꝙ h̄
fecit: q̄a per manifeſtioꝛē modū ſolutionis a͞patis dedit in-
telligi illud q̄d accidit in modo occultioꝛi.

¶ Aphoriſmus. LXXXIIII.

URina multa facta noctu: modicū ſeceſſum ſignificat: ⁊ econuerſo.

¶ Mictio noctu copioſe facta: exiguam foꝛe deiectionem ſignificat. Theo.

¶ Mictio noctu plurima facta: paruam ſignificat deiectionem. Leoni.

¶ Cōclo apho. eſt iſta. Multa vrina emiſſa in nocte ſignifi-
cat paucū fuiſſe ſeceſſum. ⁊ eꝯ. ꝓbat̄. hec vrina ſigñat pau-
caꝫ cibi h̄ūiditatē in inteſtinis remāſiſſe. ⁊ eꝯ. multus ſeceſ-
ſus ſignificat paucā h̄ūiditatē ad epar trāſmiſſaꝫ. igit̄ vtri-
uſq̄ꝫ iſtoꝝ multitudo ſignificat alterius paucitateꝫ. ¶ Nō
p̄mo. ꝙ lꝫ vrina q̄ñq̄ꝫ emittat̄ multa ꝓpter humoꝝ coꝛpis Nō p̄
eliquationē: ⁊ eoꝝ tranſmiſſionē ad veſicam. tñ vtplurimū
vrina ſit multa: ex multa aquoſitate tracta ab epate. q̄ poſt
q̄ꝫ ſanguis in epate eſt genitus expellit̄ per venas emulgē-
tes ad renes ⁊ ad veſicam. ¶ Nota ſcđo ꝙ multa q̄ꝫtitas
aquoſitatis q̄ñ trahitur ꝓpter multū potū: ⁊ contingit ita 2°
multū fuiſſe potum ꝙ poterit multa aquoſitas attrahi ad
epar: ⁊ ēt multa in inteſtinis: ſꝫ ſemꝑ tñ q̄ꝫto plus de humi-
ditate trahitur ad epar tanto ariſmetrice minus dimittitur
in inteſtinis alijs parib⁹: ⁊ ēt q̄ꝛ illud q̄d remanet eſt ſicci⁹:

ꝛ ibi diutius retinet̃.ꝛ iō̃ exiccat̃ a calore resoluēte ampli/
us hinc est ꝙ ēt magis minorat̃ hūiditas fecalis q̄ꝫtitatis
q̄ꝫ ad epar trahit̃:ecōtra aūt cum pauca attrahit̃ multa re
manet.℄ Ex qb⁹ pꝫ primo aphm verificari:vt in plurib⁹ ꝛ
hoibus vtentib⁹ temperata dieta in q̄ꝫtitate cibi ꝛ potus ꝛ
q̄litate.pꝫ scd̄o causa apho.verificās.3°pꝫ cā quare ꝓuoca
tio vrine cōfert fluxui ventris curando ꝛ lenificatio vētris
cōfert vbi paucū mictū querimus.

℄ Cōmenti Gal̃.expositio.

Ucitur hic per vrinaꝫ ꝛc.

℄ Gal̃.in cōmēto primo verificat ꝑmā parteꝫ
ↄcl̃onis.scd̄o ostēdit quare dicit nocturnā. ter
tio ambas verificat. quarto apho.docet vtili/
tatē.ibi scd̄a(Nocturna)ibi 3ᵃ(Nulli)ibi 4ᵃ(Hec autem)ꝛ
partes ex dictis aphorismi patent.

℄ Explicit quarta particula.

℄ Incipit quinta. ℄ Aphorismus. I.

Pasmus ex helleboro mortale.

Theo. ℄ Cōuulsio a veratro:letalis est.
Leoni. ℄ Cōuulsio ex helleboro:letal̃ ē.

℄ Ut dixi in ꝑma ꝑticula nō intēdo in cō
tinuatione separatoꝝ sermonē ꝑdere ꝛ la
borē.℄ Cū is q edidit hyp.seꝑatos eē vo
luerit.ponā igit̃ vt hucusqꝫ feci sniaꝫ vni/
uscuiusqꝫ apho.ꝑ se.Cōcl̃o ḡ p̄n̄tis aph.hec ē.℄ Spasm⁹
ↄtingēs ex potu ellebori ē sigⁿ mortale.ꝓbat̃ ↄ̊tralis spasm⁹
pl̃m cōseqtur nimiā exiccationē ꝛ dissol̃onē neruoꝝ subē.
ꝛ spasmus ab hac cā ꝓcedens est mortalis.ḡ seqtur ꝙ spas
mus ex elleboro est signū mortale.ↄn̄a tꝫ.q̄ꝛ ↄn̄r d̃r illud si
gnū mortale:qd̊ vtpl̃m seqtur mors:lꝫ nō semp.assūptū ve/
re circa l̃ram patebit.Similē huic sniam habem⁹ in de cō/
C solatione medicinaꝝ:ꝛ ab Aui.scd̄a tertij: ꝛ a serapione ꝑ̊
Nō p̊. breuiarij.ꝛ rasis.ix.almāsoris.℄ Circa apho.spāliter no/
tandū ꝑ̊ qd est spasmus:ꝛ quot modis dicat̃:ꝛ tres sūt ma
neries.s.de repletione ꝛ inanitione:ꝛ non ꝓportionatis ad
D mām:q̄ oia vide supra ꝑticula scd̄a.ꝛ 6ᵃ apho.febrē in spas/
2° mo.ꝛ tertio notabili ꝛ q̄rto.℄ Nō scd̄o.quid sit elleborus
ꝛ duas ei⁹ spēs.s.albū ꝛ nigrū:ꝛ d̃riaꝫ eaꝝ:quā vide supra
ꝑticula 4ᵃ.illo.13.apho.Ad elleboros his q non facile.no
E tabili ꝑ̊:ꝛ ista deceat doctorem legēdo replicare nō tm̄:lꝫ in
3° scribēdo folia multiplicare:ꝛ idēꝫ dico de silib⁹.℄ Nō 3°
ꝙ ex elleboro q̄libꝫ triū maneriēꝝ spasmi possunt accidere
s.de repletione ꝛ inanitione ꝛ non ꝓportionato ad mām:ꝑ̊
de repletione vt elleboro multa stata inuēta eliquāte,ꝛ ner
uis inde repletis:de inanitione ꝛ elleboro plurimū euāte,
ita vt exiccent̃ nerui non ꝓportionati ad mām:aut ꝑmo:q̄ꝛ
elleborus sui mala q̄litate ledat neruos ꝛ ad os stomaci ve
niētes:vt spasmet̃:ꝛ per cōpassionē cerebrū ↄ̊hatur:aut q̄a
moueat ad stomacū mās malas q̄ mordicātes neruos faci
unt spasmū plurimum.tm̄ spasmus accn̄s ex cerebro in ꝑn°
purgatiōis est nō ꝓportionatius ad māꝫ:sed accn̄s in fine ꝛ
post multā purgationē est ex inanitione. accn̄s aūt post vo
mitus agitationē siue dolore siue ēt plurima purgatione si
4° gnificat̃ ꝙ sit de repletiōe.℄ Nō 4°.vt in cōmēto habebit̃
ꝙ nō opꝫ spasmū nō ꝓportionatū ad mām ēt ↄn̄s post elle
boꝝ esse mortalē:nec spasmū de repletione:sꝫ spasm⁹ de in/
5° anitiōe ille est mortalis mō dicēdo.℄ Nō 5°.ꝙ spasmus de
inanitiōe q̄dā est ꝑticularis vt spasm⁹ digiti vel brachij q̊s
sepe ex cōbustiōe videam⁹:ꝛ istos nō oꝫ eē mortales: cū vi
deam⁹ pl̃m ex illis nō mori:q̄dā v̊o sūt vl̃es totū apꝑhēdē
tes:ꝛ isti spasmi de inanitione sunt mortales ꝑꝑ cām dictā.
6 ℄ Nota 6ᶜ.ꝙ spasmoꝝ de inanitione q̄dā sunt cōfirmati:ꝛ
isti sunt incurabiles:q̄dā v̊o nō cōfirmati: ꝛ isti possunt cu/
rari.ꝛ differt cōfirmatus a nō confirmato:q̄ꝛ cōfirmatus ēt
remota causa exiccāte in suo vigore ꝑseuerat.Sed nō cōfir
matus est q remota cā exiccāte nō permanet:q̄ꝛ in ꝑmo cō
sumptio facta est multa.ita vt per q̄litatiuā humectationeꝫ
ↄ̊ctio non tollatur.In scd̄o vero q̄litatiua exiccatio est mul
ta:sed nō tāta est substātifica exiccatio:vt per q̄litatiuā hu/
mectationē nō remoueat̃.Exēplū est:q̄ꝛ carte per flatū ven
ti corrugate cū in loco humido ponunt̃ extēdunt̃.sed quan
do per ignē tangētē corrugant̃:fortiter ꝑus frāgunt̃ q̄ꝫ ad
pristinā veniāt extensionē.Spasmus ergo de inanitione cō
firmatus ellebori sequēs purgationē ꝛ vl̃is est mortalis.ꝛ
causa q̄ꝛ nō pōt rehumectari ita corpus: q̄n isti nerui ꝑma/
neant retracti:ꝛ hoc modo tm̄ permanēt ꝙ ꝓhibet̃ transpi
ratio:ꝛ ita infirmi per viā suffocationis moriunt̃:ꝛ tu vide
hoc scd̄a tertij.Ex qb⁹ pꝫ ꝙ spasmus sequēs potū ellebori
est de inanitione eo ꝙ iste plurimū infert mortē:ꝛ iō d̃r cōse
quēter signū mortale.nō eni opꝫ ꝙ ad oē signum a medico
dictū mortale sequat̃ mors sed sufficit ꝙ vtplurimū.seqtur
scd̄o ꝙ spasmus est signū mortis ꝛ cā sufficienter.

Irca apho.dubitatur.

vtꝝ qli/
bet spasmus ex ellebori potu cōtingēs sit mor
talis. Negatiue arguit̃ sic.spasm⁹ nō ꝓportio/
natus ad mām ↄtingēs ex potu ellebori nō est
mortalis.ḡ ꝛc̃.assumptū est Gal̃.in cōmēto.ꝛ sil̃r spasmus
de repletiōe.℄ 2° sic.spasm⁹ de inanitiōe nō.est mortalis.er
go nō q̄libet ex elleboro cōtingens.ↄn̄a nō̃.cuꝫ maxime sit
mortalis ꝑꝑ illuꝫ de resolutione. assumptū pꝫ ex Aui.scd̄a
tertij.ei⁹ curā ponēte: ꝛ Mes.in suo de approꝑatis.cap.de
spasmo.Cōfirmat̃:q̄ꝛ in infantib⁹ spasmus siccus remouet̃
velociter.ꝛ ita Aui.loco allegato cū dixit de infantib⁹:ꝛ ꝑ
pter h̊ liberant̃ a spasmo sicco velociter ꝓpter humiditatē
cōplexionū suaꝝ ꝛ ꝓpter humiditatē ciboꝝ suoꝝ.℄ 3° sic.
spasmus de repletiōe difficilius curat̃ q̄ꝫ spasmus de inani
tione.sed ꝑmus est curabilis.ergo ꝛc̃.ↄn̄a ꝛ minor satis pa
tent.sed maior arguit̃.facilius est neruū humectare q̄ꝫ exic
care.sed spasmus siccus remouet̃ per humectationē:humi
dus aūt per exiccationē.ergo ꝛc̃.assumptū pꝫ. q̄a al̃r cade
ret corpus facilius in spasmū siccū q̄ꝫ humidū:cuius oppo
situ dicūt oēs.℄ 4° sic.nullus spasmus est de inanitione.er
go nullus spasmus ex elleboro est mortalis. ↄn̄a tꝫ: q̄ꝛ ꝑm
Gal̃.de spasmis elleboꝝ sequētib⁹ solus ille q de inanitione
est mortalis. Assumptū ꝓbat̃:q̄ꝛ spasm⁹ de inanitione:aut
est ꝓportionatus ad mām:aut nō est ꝓportionatus: nō pōt
dici 2ᵐ.ergo ꝑmū.s.ꝙ est ꝓportionatus ad mām.Sꝫ cōtra.
talis spasmus est imālis.ergo nō est ꝓportionatus ad māꝫ:
ↄn̄a nota.ꝛ assumptū pꝫ.q̄a nō dependet a mā corpulenta
spāli dependētia:qd̊ reqrit̃ ad hoc vt morb⁹ apud medicū
mālis dicat̃.℄ Cōfirmat̃.nerui pueroꝝ stante etate pueri/
tie nō possunt ad tantā deduci siccitatē ad q̄ꝫtā nerui senuꝫ
deducti sunt.sed per tantā siccitatē q̄ꝫta est acq̄sita non seni
bus cōtrahunt̃ vel spasmant̃.ergo nerui pueroꝝ per nullā
siccitatē in eis acq̄sitā deberēt cōtrahi stante etate puerities
ꝛ sic nullo mō stante eoꝝ etate spasmant̃ spasmo sicco.

In oppositū

est hypo.in aphorismo.ꝛ auctores allegati pro concordia.

Pro solutione q̄ōnis

ꝑmo notabilia po
nentur.secūdo cō/
clusiones de quesito.

℄ Nota ergo.ꝙ h̊ noie spasmus inuenio trib⁹ modis Gal̃.ꝛ
Aui.equoce vsos.q̄n̄qꝫ.n.sumitur gn̄aliter ꝓ oi egritudine
neruosa qua lacerti ꝓhibent̃ ab eoꝝ dilatatione: ꝛ isto mō
est nomē cōmune ad spasmū ꝓprie dictū ꝛ tethanū.℄ Et h̊
mō loqtur Gal̃.in libello de tremore ꝛ iectigatione rigore
ꝛ spasmo.cap.vltimo circa finē.dū dixit. Scias ēt ꝙ ꝑꝑ h̊
ꝙ oēs hoies cōcordant̃ in hoc ꝙ ois spasm⁹ vocat⁹:in gre
co aūt vnus est a ꝑte anteriori:alius q vocat̃ epistorius ꝛ ē
tensio a ꝑte posteriori.tertius v̊o vocat̃ thetanus in greco:
ꝛ est tensio absoluta:manifeste ḡ voluit nomen spasmi dici

de thetanō. ¶ Et idē vult 3° de iteriorib⁹. cap. 7. in pn°. cuʒ
dixit: silr epilēsia. nō est nisi spasm⁹ toti corpi eueniēs nō est
tñ sicut tethan⁹ ꝑstorius ʒ epistori⁹. hic eni tenuit Gal. dici
spasmuʒ de istis trib⁹. ¶ Qñqʒ aūt spasmus magis stricte
dr. vt ab Auic. distinguit 2ª tertij. cap. de spasmo cum dicit
spasm⁹ est egritudo neruosa q̄ mouent lacerti ad pnª sua ʒ
inobediētes sūt in dilatatiōe: cui⁹ diffōnis declarationē q̄re
supra in pticula 2ª. illo apho. q est. 26. febrē in spasmo. nōbi
li 3° ʒ p3 legēti capm de tethano. ꝙ Aui. vult tethanū ꝓprie
dcm̄ q nō est nisi duo spasmi nō eē spasmū imo ɔ̃riū sibi. di/
cit. n. Tethanus aūt ſm vitatē est ɔ̃rius spasmo: drnt ergo
spasm⁹ ʒ tethan⁹: hoc mō sumēdo spasmū ʒ stricte tethanū
qꝛ ad spasmū seqr necario ɔ̃ctio lacerti ad suū pnm: qd non
fit in tethano: imo in illo dilatant lacerti: ſm totā suā longi
tudinē ʒ nō ɔ̃hunt. ¶ 3° sumit h nomē spasmus ꝓ motu in
uolūtario ɔ̃ctionis mēbri ʒ lacerti ɔ̃nte spasmū scđo mō di
ctū. nō ꝙ necario fiat talis mot⁹: s3 cū violētia aliq̄ mēbrū
dilatat spasmatū ʒ redit inuolūtarie ad ɔ̃ctionem: ʒ ille est
spasmus. ¶ Et h mō loqtur Gal. 5° de accidēti ʒ morbo in
pn° dū dixit. Spasmus tremor singultusqʒ tussis: eructatio
sternutatio. spādidatio rigor oscitatio: oia vni gñi supponū
tur. s. malo motui: ʒ paulo post cuʒ dixit. actio aūt que a so
lo morbo fit est tetigatio ʒ spasm⁹. hic hyp. ꝑ spasmū intel/
ligit spasmi ꝓprie accepti accñs. s. motum ɔ̃ctionis dictuʒ.
¶ Aliabas aūt 9° theorice. capi. 9°. per spasmū vult qddaʒ
cōe spasmo ʒ tethano: vt p3 legenti. vr tñ intelligere ꝑ spas/
A mo diminutionē mēbri a nāli lōgitudine: ʒ ita ambiguatur
Nō 2° ponere descriptionē: seq̄mur ḡ Aui. ¶ Nō 2° ꝙ tethan⁹ h°
describit ab Aui. Tethanus est egritudo officialis ꝓhibēs
vtutē motiuā a ɔ̃ctione mēbroꝝ de quoꝝ aptitudine est vt
ɔ̃hant ꝑꝑ nocumētū in lacertis ʒ neruis. Cū igit ꝑꝑ nocu/
mētū lacertoꝝ ʒ neruoꝝ ex aliquo officiali egritudine ime
diate ꝓhibet mēbrū de cuius aptitudine est vt possit ɔ̃hi a
ɔ̃ctione: illa egritudo est tethanus. ¶ Contingit aūt h duo
bus modis. vnus est cū mēbꝝ h3 diuersos musculos diuer
so mō positos ʒ motiuos: vbi gr̄a. man⁹ q̄ musculos hab3
motiuos ad siluestrē ptē ʒ ad dextrā ʒ ad domesticaʒ ʒ ad
sinistrā: tūc si oēs isti musculi ex q̄cūqʒ pte positi spasmētur
eq̄liter manus in iūctura remanebit extēsa ꝓhibita a ɔ̃ctio
ne: ʒ dicet tethanata: s3 in isto casu iste tethanus est plures
spasmi. ¶ Scđo mō fit tethanus in vnico musculo cū vēto
sitate. ita equalr per oēs poros ingredit: ʒ ibi coagulat qd
absqʒ nullius nerui vel musculi abbreuiatiōe musculus te/
net rectus ʒ ꝓhibitus est a ɔ̃ctione. ʒ iste est tethan⁹ qui nō
est aliq spasmi: nec aliqs spasmus ꝓprie dictus. ʒ dr ꝓprie
B tethanus q a spasmo distinguit: ʒ tu hec oia tene menti ꝓ/
3° pter dicta in cap. de tethano ab Aui. ¶ Nō 3° ꝙ trib⁹ mo/
dis cōtingit in gñe spasmari mēbꝝ ꝓprie. vno mō ꝑ nimiaʒ
repletioneʒ ex humiditate extranea: sicut videm⁹ chordas
instroꝝ musicaliū acurtari ꝑꝑ humiditatē. scđo mō ꝑꝑ defe
ctū humiditatis nālis nerui. vñ neruus accurtat sicut chor
de cū exiccant sole vel igne. tertio modo ꝓpter rē nocētē. s.
mordicātē vel dolorose iprimentē: aut venenosaʒ qualitatē
agentē. nā isto casu vtus nālis nerui ʒ lacerti nitit expelle/
re a se rē malā iprimentē que ita ꝑcipit ac si esset intrinseca
directe sicut in rigore cōcutiunt. s3 qꝛ in spasmo tā continue
C affligit: ita vt ɔ̃tinue sic conat fortis ad exprimēdū. iō conti
nue mēbrū tenet ɔ̃ctū in spasmo. isto modo causato. ʒ ꝙ h
spasmus fiat a vtute conāte expellere colligit ab Aui. scđa
tertij. cap. de spasmo cū dixit. ʒ qñqʒ fit spasmus q ad nām
nō ꝓportionat eueniens causa rei ipediētis a qua nerui fu/
giunt ʒ cōgregant ad expellendū illam.

1ª dif. Sed hic cadunt due difficultates. vna qꝛ capi
endo spasmū stricte: prout est
egritudo ad mētē Auic. vr ipoſe ꝙ tethan⁹ sit duo spasmi:
nā in tethano mēbꝝ ipm est extēsum nō ɔ̃ctū. vt p3 ex diffi
nitione sua ʒ expientia. ḡ nullus est spasmus. ɔ̃ña p3 ex dif
finitione spasmi ꝓp̄e accepti. naʒ op3 ꝙ lacerti moueantur
ad sua principia ʒ sic ɔ̃hantur. Hic dicit ꝙ ad esse spasmi re
quirit lacertū esse ɔ̃ctū. sed nō o3 ɔ̃ctū esse membrū cui co/
pulatur ꝑꝑ ipedimētum ab alio lacerto ad ɔ̃riū trahente. ʒ
iō in tethano q est duo spasmi imaginādū est vtriusqʒ late/
ris lacertos esse ɔ̃ctos. s3 chorde ad mēbꝝ tēdētes sunt elō
gate ꝑꝑ fortē vtriusqʒ lacerti tensionē. ¶ Scđa difficultas: 2ª dif.
qꝛ Gal. in 2° de accidenti dicit spasmū esse motū oīno factū
a morbo non a virtute: sed ɔ̃rium vr de spasmo nō ꝓportio
nato ad nām qui fit partim a re preter nām partim a vtu/
te: vt statim dictum est. ¶ Dicendū ꝙ Gal. ibi intelligit de
spasmo pure māli vel pure a siccitate nō de illo qui non est C
ꝓportionatus ad nām. ¶ Nō 4° ꝙ morb⁹ iō dr mālis qui Nō 4°
est pendēs a speciali depēdentia a mā corpulēta: ʒ intelligi
mus spāli dependētia depēdere qñ per remotionem māei
ꝑternālis q̄ʒtūcunqʒ esset loco illius humor qui nāliter o3
esse remouet morb⁹. nā nō alia de cā dicimus ēt esse malaʒ
cōplonē absqʒ mā ʒ ephimerā ʒ alias. ¶ Ex hoc pmo seq
tur ꝙ aliqs spasmus nō ꝓportionatus ad nām est morb⁹
mālis: qꝛ pendēs. gr̄a exēpli a colera mordicatiua vel alio
hūore ledente neruū. nō tñ imbibito: ʒ ois talis. s. nō ꝓpor
tionatus est morb⁹ mālis: vt factus ex vulnere nerui absqʒ
humoꝝ peccato. ¶ Scđo seqtur ꝙ spasmus siccus purus
est morb⁹ imālis: ʒ qꝛ hūc cōiter dicimus spasmū ad nām
ꝓportionatū. iō seqtur spasmus ad nām ꝓportionatus est
morb⁹ imālis. sed tñ spasmus mālis nō dr nisi spasmus de
repletione: vt pōt videri ab Aui. scđa tertij. cap. allegato de
spasmo cuʒ dixit: ʒ mā qdē ois spasmi mālis aut cōpreben
sa est sup lacertū totū. ʒ illud est cū spasmus est sine apate:
aut est cōprehensa in loco vno quē relique ptes sequunt si
cut in spasmo facto ꝓpter apa. innuit ergo Aui. Spasmuʒ
nō dici mālē nisi mā sit cōprehēsa in lacerto mō ois talis est
de repletione. ¶ Ex hoc seqtur ꝙ aliqs spasmus est morb⁹
mālis qui nō est spasmus mālis: vt spasmus aliqs nō ꝓpor
tionatus ad nām. ¶ Seqtur scđo. ꝙ nō qlibet spasmus ꝓ
portionatus ad nām est spasmus mālis: vt est dictū de spas D
mo sicco. ¶ 5° nota. ꝙ spasmus siccus qñqʒ seqtur resolutio 5°
nē roride humiditatis valde subtilis nō cōsumpta humidi
tate substātificata: ita vt merito illius seqret spasmus: qñqʒ
vo seqtur substātifice humiditatis ʒ corpulēte resolutionē
ʒ cōsumptionē: ita ꝙ q̄ʒtumcūqʒ irroraret debite: tñ adhuc
neruus ɔ̃ctus remaneret pmus nō est cōfirmatus. scđs vo
vocat cōfirmatus. Exēplū est carta vel corda ex vēto exic/
cāta ɔ̃bitur: sed cū in loco humido ponit ad pstinā latitudi
nē aut longitudinē reuertit. Exm scđi vt cū igne corrugante
fortiter carta cōtrabit ʒ nō redit per humectationē ad pri/
stinā longitudinē: qa radicalis hūiditas cōsumpta est. Iteʒ
in spasmo sicco qñqʒ sola exiccatio q̄litatiua q̄ pendet a cā
actualr iprimēte est cā ʒ humectatio q̄litatiua fit facilr cā E
remota aut ab intrinseco aūt ab extrinseco. ¶ 6° nota ꝙ hic 6°
spasmus siccus qñqʒ est cōis toti corpi. ʒ in hoc est ꝑiculuʒ
ꝓpter ꝑuationē anhelitus: qñqʒ vero in ꝑticulari mēbro cō
municante notabilr suū nocumētuʒ pncipali mēbro ʒ in h
non est periculū vt apparet in spasmo digiti ex cōbustione
ignis. ¶ 7° nō. ꝙ l3 ſm cōem opinionē q̄lib3 neruus sit hu 7°
midus respectu eq̄lis ad pōdus cū oē viuens sit a dñio ca/
lidū ʒ humidū: vt est cōis fama. tñ nō op3 ꝙ ꝑꝑ hoc facili/
us curet spasmus siccus q̄ʒ spasm⁹ hūidus. nā spasmus sic
cus cōfirmatus nō curat ꝑ purā q̄litatiuā humectationeʒ.
sed curat ꝑ humectationē substātificā si curari possit: ʒ ista
est valde difficilior q̄ʒ exiccatio q̄litatiua q̄ est ꝑ resolutionē
māei humide neruo ibibite: vel eius euātionē: ʒ rō qa isti/
us māe resolutio fit a calore: vt est calor absolute: ʒ ei⁹ eua
cuatio fit a medicinis euātib⁹ a forma specifica talē māʒ.
mō facile est nobis inuenire cām calefactiuā multū dissolu
tiuā ʒ facile est inuenire medicinas que euacuant a forma
specifica nām in neruis cōtentā: sed substātifica humecta/

rio nõ fit nisi vi caloris vt est nãlis: ⁊ nãliter ãgẽtis cui non tñ facile magnũ adiutoriũ afferre possum⁹ ad agẽdũ: vt nãlis. ⁊ ideo lʒ neruus in nãli dispõne existẽs facilius incurrat spasmũ humidũ q̃ʒ siccũ: q2 humidus est ꝓpter mãʒ neruo imbibitã ⁊ siccus ꝓpter resolutionẽ partis substãtifice modo multo facilius ⁊ a leuiori cã repletur neruus q̃ʒ sua humiditas substãtifica remoueaᷓ: tñ neruus spasmatus spasmo sicco cõfirmato: q2 ꝓpter resolutionẽ substãtifice grosse humiditatis mõ dicto multo difficilius redit ad suã humectationẽ nãlẽ q̃ʒ neruus spasmatus vel humectatus spasmo humido redeat ad nãlẽ suã dispõnem per illius humiditatis euacuationẽ vel resolutionẽ.

pª 9clo **His habitis** ista pma 9. Aliqs spasmus nõ proportionatus ad mãʒ incurabilis: lʒ plerũqʒ tales facil'r curenᷓ. pma pars 9nis pʒ de spasmo a mã venenosa pendẽte ⁊ de multis aliis. ꝓpter mordicationẽ male mãe infixe vt pus sit oportunũ mori q̃ʒ mã remoueri possit.

2ª 9. ¶ Scda 9clo. aliqs spasmus de repletione est incurabilis. lʒ multi tales sint curabiles. Cõclusio quo ad primã ptẽ pʒ: qa tã resistens põt esse mã. vt pus per viã suffocationis moriaᷓ hõ q̃ʒ possit curari. ⁊ sil'r scda pars p Aui.

3ª 9. pʒ scda tertij: ⁊ oib⁹ medicis: ⁊ Gal. in cõmẽto. ¶ 3ª cõcl'o. lʒ aliqs spasmus de inanitione curari possit: spasmus tñ de inanitione confirmatus ⁊ toti cõis est incurabilis. pma ps 9clonis pʒ ex multis dictis auctoꝝ: ⁊ per experiẽtiã ⁊ eam vult Aui. scda tertij de spasmo pueroꝝ de spasmo sicco cuius ponit curã. scda pars est oium doctoꝝ. Nam Gal. in libello de spasmo tremore sic ad l'raʒ dicit. Ois aũt spasmus ex siccitate an sanabilis est. Et eniʒ cui accidit iste spasmus perit añq̃ʒ medicina fuerit pparata ne dũ añq̃ʒ cũ ipsa curetur ⁊ certe loqtur de spasmo vl'i cõfirmato.

4ª 9. ¶ 4ª cõcl'o. non ex quolibʒ spasmo sequente potũ ellebori moriᷓ infirmus. pʒ ex Gal. in cõmẽto de spasmo nõ ꝓportionato ad mãʒ huius potũ sequẽte.

5ª 9. ¶ Quinta 9cl'o. plerũqʒ spasmus sequẽs potũ ellebori est mortalis p̃cipue post purgationẽ fortẽ. ꝓbatur: talis spasmus siccus vtpl'm cõfirmatus vl'is est ergo ⁊c.

6ª 9. ¶ Sexta 9cl'o. ois spasmus sequẽs potũ ellebori est signũ mortale: lʒ nõ semp mors inde sequaᷓ. pma pars patet ex Gal. in cõmento ⁊ scda. Ex quibus ad argumenta in oppositũ facta r̃ndetur. ¶ Ad primũ r̃ndetur cõcedẽdo spasmũ illũ non esse mortalem: q2 ad ipm sequaᷓ mors necessario: ⁊ hoc vult Gal. in cõmento. sed est mortalis: qa signuʒ indicãs mortẽ ⁊ mortis suspitionẽ: ⁊ ad hunc sensum dicit vltima cõclusio. ¶ Ad scdm negatur nulluʒ esse spasmum de inanitione mortale: sed cõfirmatus est mortalis: quoruʒ cura non ponitur. vt pʒ in positione. ¶ Ad tertiũ negatur antecedẽs: vt pʒ in septimo notãdo. ¶ Ad quartũ similiter nego antecedẽs: vt in positione dictũ est.

¶ Cõmenti Gal. expositio.

C onsuetudo fuit ãtiquoꝝ

¶ Gal. in cõmẽto p̃ docet de quo elleboro intelligitur apho. 2° ostẽdit non quemlibet spasmũ ex potu ellebori sequi mortem. 3° ostendit modos spasmi qui possunt sequi potum ellebori. 4° respondet duabus obiectionibus tacitis. 5° concludit aphorismi veritatem. ibi secũda (Sed tñ hoc accidens) ibi 3ª. (Possibile est ergo) ibi 4ª (Aliquando etiã spasmum) ibi 5ª (Hec sunt genera). ¶ De pma dicit ꝙ cõsuetudo antiquorũ fuit absolute ꝓlato vocabulo per elleboꝝ intelligere albuʒ: ex cuius potu spasmum consequentẽ dicũt mortalẽ. ¶ De secunda dicit ꝙ quãdoqʒ in initio potus ellebori ante purgationẽ sequitur spasmus qui non est mortalis. hoc accidit ꝓpter mordicationem in ore stomaci sicut accidit cuidam iuueni qui vomuit eruginẽ: ⁊ cũ cõmota est sup stomaco propter neruos magnos qui ad stomacũ veniũt a cerebro patiẽte incurrit spasmũ. sed purgata erugine cessauit se. ⁊ spasmus. ¶ De tertia parte dicit ꝙ elleborus põt facere spasmum propter colligantiam oris stomaci cũ cerebro. vt ibi existente forti dolore cõpatiatur cerebrum ⁊ contrahatur. ⁊ inde omnes nerui contrahantur. potest ⁊ ipm sequi spasmũ de inanitione multa precedẽte purgatione supple etiaʒ spasmus de repletione. spasmum autẽ de plenitudine: ⁊ et illũ supple qui est per colligantiã hypo. dixit esse curabilẽ: sed ille qui est de inanitione est incurabilis: ⁊ intelligiᷓ ista modo dicto in expositione apho. ¶ De quarta parte dicit primo ꝙ hyp. primo dixit de spasmo de repletione ⁊ inanitione: nec dixit de spasmo facto per colligantiã ꝙ non debemus credere ipsuʒ fecisse per negligentiã: sed voluit ꝙ istũ per illos duos intelligamus. ¶ Dicit scdo quo ad eandem partẽ ꝙ aliquãdo sequitur singultus ꝓpter puncturã meri vel stomaci qui est genus spasmi potentis ex elleboro accidere. sed hoc hypo. non dixit. h̃ possumus tamẽ intelligere spasmũ de quo hic loquitur hypo. esse de inanitione: q2 ois res purgatiua est exiccatiua. Et ideo cum de spasmo talem rem sequentem dicat. Sequitur ꝙ põt intelligi de spasmo de inanitione. ¶ De vltima parte dicit ꝙ ista sunt dicta genera spasmi que possunt sequi potũ ellebori. ⁊ nõ est eoꝝ aliquis curabilis nisi q cum punctura est vel ꝓpter colligãtiam ꝓpter motum vomendi: sed ille qui est ex siccitate est incurabilis. Et ideo bene dixit hypo. cũ dixit ꝙ est mortalis. Nam quidã spasmi ellebori potuʒ sequentes sunt duri ad sanandum: ⁊ vnus eorum est incurabilis: ⁊ tu hec limita sm ꝙ questioni supra determinate pertinet.

¶ Aphorismus. II.

A vulnere: spasmus superueniens: mortale.

¶ Conuulsio a vulnere: letalis est.

¶ Conuulsio ex vulnere: letalis est.

¶ Conclusio apho. est ista. Spasmus vniuersalis sequens vulnus est signũ mortale. probatur cõclusio talis spasmus significat maximũ nocumentũ in principali mẽbro: aut per essentiã aut p cõmunitatẽ: ⁊ a tali pauci euadũt ⁊ plurimi moriuntur. ergo spasmus talis est signũ mortale: cõsequentia ⁊ antecedẽs circa litterã declarabuntur. similis sentẽtia habetur ab Aui. scda tertij. cap. de spasmo. ¶ Nota ergo pmo ꝙ vulnus ꝓpe vt contra vlcus distinguitur est plaga seu solutio cõtinuitatis preter nãm in carne largo modo sumendo sine pure ⁊ sanie. Et vlcus est solutio continuitatis in carne cũ pure ⁊ sanie. sed h̃ sumitur vulnus pro cõmuni ad vulnus ⁊ vlcus. ¶ Nota scdo ꝙ ex vulnere qñqʒ sequitur spasmus particularis mẽbri vt manus vel digiti: ⁊ hũc non opʒ esse mortalem: quãdoqʒ vero sequiᷓ spasmus vl'is totius corporis: ⁊ de isto est sermo in ꝓposito. ¶ Nota tertio. ꝙ ex vulnere potest sequi spasmus de repletione: vt mẽbro multum dolente multe materie ad neruos retrahanᷓ: ⁊ non proportionatus propter dolorẽ ⁊ cõpassionem. ⁊ de inanitione: vt cũ multa est sanguinis euacuatio. In proposito de quolibet potest verificari apho. maxime aũt de vniuersali per colligantiam causato contingit in ꝓposito verificari: quia pluries iste contingit. ¶ Nota quarto ꝙ spasmus vniuersalis non accidit ex vulnere nisi ꝓpter nocumẽtum principalis membri per se aut per colligantiaʒ: ⁊ quia h9 nocumenta tardius remoueri possunt q̃ʒ mors ipsa sequatur. ideo cõmuniter non sunt curabiles. ⁊ illa est causa verificans apho. ¶ Nota qnto ꝙ non opʒ ad hoc vt signũ dicaᷓ mortale ꝙ necessario sequatur mors. vt diciᷓ in cõmẽto: sed sufficit ꝙ vtplurimũ. ¶ Vltimo nota. ꝙ ad verificandum ꝙ mors sequatur spasmũ necessario sequentem vulnus: requiriᷓ ꝙ spasmus sit fortis. scdo requiriᷓ ꝙ virtus sit debilis. 3° requiriᷓ ꝙ sit perseuerãs: his enim existẽtib⁹ necessario sequiᷓ mors: quia virtus debilis tã fortẽ causam nõ potest depellere. imo succumbit.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Sicut antea. Gal. in ꝯ¹° p̄ ostendit qd hyp. itelligat ꝑ mortale. 2° docet modū ꝑ quē spasm⁹ vlīs seqtur vuln⁹: ꝛ ex illo seqtur v̄itas apho. ibi 2ª. (Spasm⁹ ex vulnere) De p̄ª dicit talē spasmū dici mortalez: q2 pl'm seqꝰ mors: nō q2 semp. De pte scd̄a dicit ꝙ p̄ mēbrū vulneratū spasmat' scd̄ a pate in eo: scd̄o ipso exn̄te: pncipali: aut multū neruoso cōicat' nocumētū mēbris vicinis: ꝛ tā dē pn⁹ neruoꝝ qd̄ ē cerebꝝ: vn̄ ꝯhit': ꝛ inde seqtur totius cōtractio.

¶ Aphorismus. III.

Sanguine multo fluente: spasmus innatus: aut singultus: malū.

Theo. ¶ Sanguinis multe ꝑfusioni: cōuulsio: aut singultus supueniēs: malo ē.

Leoni. ¶ Ubi sanguis plurim⁹ fluxerit: singultus: aut conuulsio superueniens: malū.

¶ Cōclo aphi est ista. Spasm⁹ aut singultus innatus corpi multo fluēte sanguine est signū malū. ꝓbat'. qa significat nimiā corpis exiccationez ꝛ defectū v̄tutis. g̃ ꝛc̄. ꝯn̄a nota. ꝛ assūptū statiz patebit. Siliś hꝫ snia q̄rta q̄rti. cap. de fluxu sanguis ꝛ 9° almāsoris. ca. de spasmo. ¶ Nō p̄ hꝫ sanguis

Nō p̄ fluxū fieri a nā vt flux⁹ mēstruoꝝ: qn̄qꝫ a cā p̄ternāli intrinseca vt flux⁹ sanguis nariū vel ꝑ aliū locū: qn̄qꝫ a cā accn̄tali extrinseca: vt in vulnere flōmia. vl' casu. de oīb⁹ apho. verificat'. ¶ Nō 2° ꝙ talis fluxus qn̄qꝫ est de sanguine venali

A qn̄qꝫ arteriali. ꝛ ille qui ex artarijs est: est deterior. de vtroqꝫ tn̄ intelligit' in p̄nti. ¶ Nō 3° ꝙ sanguis aliqn̄ fluit multus subito: ꝛ iste facit qn̄qꝫ spasmū: ꝛ aliqn̄ fluit mult⁹ paulatine: ꝛ iste nō aduocat cōiter spasmū: ꝛ cā ē: q2 post fluxū paulatinū corpa accn̄tal'r rehumectant' cū cibo ꝛ potu. sed

B qn̄cunqꝫ fit subitus fit magna exiccatio sine restauratione.

4° ¶ Nō 4° ꝙ ex fluxu sanguis pōt fieri spasm⁹ de repletiōe: ꝛ de inanitione: ꝛ nō ꝓportionatus. nā post ip̄m qn̄qꝫ incrudat' fl'a existēs in neruis ꝛ durū fit ita vt nerui spasmentur: qn̄qꝫ aūt exacuit' colera: ꝛ mouet' ad stomacū: ꝛ facit spasmū nō ꝓportionatū ad māz: s3 pl'm facit spasmū de inanitione: qa euacuatis venis eūantur epar ꝛ cor: ꝛ ita vt cū fortitudine a mēbris attrahāt: ꝛ iō musculi depauperant' eoruz nāli humiditate: ita vt inde siccitas seq̄tur ꝛ eorū corrugatio q̄ spasmus fit: ꝛ q2 hoc nō fit nisi multo sanguine fluēte. iō dicit Hypo. multo ad denotandū ꝙ maxime intelligit de spasmo sicco: ꝛ ex his p3 verificatio p̄me ptis aphi. ¶ Nō 5° ꝙ singultus est motus cōpositus ex ꝯctione ꝛ extēnsione p̄ternāli stomaci q valde assimilat' motui spasmoso. ꝛ iō accidit ex similib⁹ causis cū spasmo. ꝛ iō de ipso iudiciū est simile: s3 de isto in seq̄ēti apho videbit' in qōne. iste autē singultus qn̄qꝫ est in stomaco per ꝓprietatē: qn̄qꝫ per cōitatē: ꝛ oia in seq̄nti apho. clarius explanabo. Sufficit aūt hic ꝙ cum ꝓpter fluxū multi sanguis seqtur singultus significat' mēbri nimia exiccatio ꝛ totius corpis. ꝛ iō est signū malū. ¶ Ultimo nota. ꝙ hic spasmus est minus mal⁹ q̄3 ille q ex elleboro seqtur inanitionē: cuius rō est: q2 ex illo non ita arguimus grossas ꝛ radicales humiditates deficere in neruis. sicut ex illo cū hic nō fit medicina fortiter attrahens sicut ibi ꝛ alia sint paria: ꝛ h̄ vult Gal. in cōmento.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Non est intelligendū. Gal. in cōmento facit duo. p̄. n. ostendit qd intelligat per malū. scd̄o ostēdit cuiusmodi est spasmus sequens multū sanguis fluxū. ibi 2ª (Hic aūt spasmus.) ¶ De prima dicit. ꝙ l3 hic spasmus sit malus nō est ita malus sicut superior fit. s. ex potu ellebori: ꝛ cām supra dixi. Et si bn̄ cōsideres verba cōmenti v' velle ꝙ dicat mortale. ¶ De 2ª pte p3 qd dicat.

¶ Aphorismus. IIII.

Spasmus innatus: ꝛ singultus post nimiā inanitionē: malum.

¶ Aphorismus hic in textu Theodori ꝛ Leoniceni non inuenitur.

¶ Cōclo aphi est ista. Spasmus ꝛ singultus accn̄tes post nimiā inanitionē sunt signū malū. Cōclusio ꝓbat' sic. qa isti significāt multā mēbroꝝ exiccationē cū v̄tutis debilitate. g̃ ꝛc̄. ꝯn̄a p3. ꝛ assumptū declarabit'. Similē sniam habetis in allegatis in p̄senti apho ꝛ p̄cipue. 9° Almāso. ca. de spasmo. ¶ Nota ergo p̄ per inanitionē intelligi oēm eūationē. Nō p̄.

dr' aūt nimia: qa supra illud qd̄ tolerare pōt v̄tus. ¶ Nota 2°

2° ꝙ cuiuscūqꝫ humoris eūationi cōicat' resolutio spirituuz ꝛ v̄tutis debilitatio. ꝛ iō cuiuscūqꝫ eūatio pōt esse cā spasmi siue ille fuerit colera siue fl'a: siue alius: ꝑ q̄3to cū eo iūgitur spūuz resolutio ꝛ mēbroꝝ. Et per ꝯn̄s exiccatio. Uel aliter op3 dici ꝙ ꝑ solius colere eūationem nō sequeret' spasmus saltē siccus: s3 si multū supfluat eūatio nō solū colera educitur: sed fl'a: ꝛ cū hoc nālis humiditas mēbroꝝ vt dixi particula 2ª in cōmēto illius aphi. 37. Sana habentes corpa. Et ideo talē nimiā eūationem est aptus sequi spasmus siccus multū exiccatis mēbris: ex qb⁹ p3 veritas aphi. nam talis spasmus est malū signū: ꝛ cū hoc mala causa.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Quod autē dixit. Gal. in cōmento facit tria. primo cōparat apho. ad primū huius particule. scd̄o cōparat hunc spasmuz de quo hic est sermo ad spasmū. de elleboro factū. 3° describit singultū. 2ª ibi (Neqꝫ tn̄ minus.) 3ª ibi. (Singultus aūt.) ¶ De p̄ma dicit. hic dr' de oi purgatione vl'iter ducēte ad vltimū illud qd̄ in p̄mo fuit dictū spāliter de elleboro: ꝛ sic loquitur hic. ¶ De 2ª dicit. ꝙ hic spasmus de quo hic loqtur nō min⁹ est ꝑiculosus q̄3 ille q est ex potu ellebori: sed est vl'iter loq̄ndo ꝑiculosior: q2 spasm⁹ hic est de inanitione: s3 aliqs seq̄ns potū ellebori est de repletione: vel nō ꝓportionatus ad mām. ¶ De 3ª dicit. ꝙ singultus est spasmus quē patit' os stomaci aut nerui vt alias monstrauit.

Circa predictos aphos dubitat'. vtꝝ singultus sequēs nimiā inanitionē aut fluxū sanguis multū sit malus: Arguit' negatiue sic. Ex nulla artificiali eūatione pōt singult⁹ prouenire. g̃ ꝛc̄. ꝯsequētia nota. ꝛ assumptū arguit': q2 non pōt tāta siccitas in mēbris per solā artificialē euacuationez acqri q̄3ta est in ethico: s3 siccitas ethici nō facit singultum. g̃ nec siccitas ꝑ artificialē euacuationem acquisita. ¶ 2° sic. ex siccitate sola non fit singultus. g̃ assumptum ꝓbat'. qa hoc fit vel stomaco cōtrahēte ad expellēdū rem nociuā vel ad fugiēdū a nociuo: vel quia nulla siccitas in alio mēbro haberet talē constrictionē facere. ꝯn̄a nota: qa nō v' alius modus p̄m quez ptes stōi in singultu aggregent' adinuicē: sed ꝙ nō faciat h̄ fugiente a re nocēte vel cōicante ad expulsionē p3 ex Aui. 13ª tertij. tractatu 5° cap° de singultu. Q2 hoc nō fit ꝓpterea ꝙ siccitas in tali membro corrugationē requirat: arguitur primo: qa quilibet gradus siccitatis cū summa raritate potest stare ꝛ cū sūma densitate: vt p3 de igne ꝛ terra. g̃ merito gradus siccitatis hoc nō cōtingit nec merito nāe mēbri: que cū tanto gradu siccitatis hoc limitat: qa post talē constrictionē virtus mēbri insurgit ad dilatādū: qd̄ nō faceret si merito sue inclinationis p̄ma ꝯstrictio facta fuisset. ¶ Cōfirmat': qa si vel siccitas vel mēbri nā cum illo gradu siccitatis in stomaco talē cōtractionē limitaret: in maiori etiam limitaret'. siue ille subito siue successiue acqsitus esset: siue cōfirmatus siue non: vel al'r det' rō diuersitatis. ¶ 3° sic. aliquis singultus de siccitate est faciliter curabilis. g̃ nō sunt

Singult⁹ seq̄ns inanitionez: aut sanguis fluxum multuz: mal⁹ ē. Ar. 2.

Ar. 3.

oēs saltem multū mali. Assumptum est Aui. 13ª tertij. loco allegato vbi dixit. Et aliquando fit a siccitate ꝛ iuuatur ex
4° quolibet humectante ꝛ remouet. ¶ Ultimo sic. quelibꝫ siccitas cōfirmata est potētior ad faciendū singultū q̄ȝ aliqua nō confirmata: sed aliqua cōfirmata non pōt: vt pꝫ de ethico. ergo nulla non confirmata. ꝛ sic sequitur ꝙ quilibet singultus sequens nimiam inanitionem sit sequens siccitatē confirmatam.

In oppositū est Hypocras in aphorismo.

Nō p̄ **Pro dubio** nota p̄. ꝙ singultus describit multis modis. Nā in cōmento dr̄ ꝙ est spasmus quē os stōi ꝛ nerui patiunt: ꝛ a Mes. in de ꝯsolatione medicinaꝝ dr̄ ꝙ est mot⁹ spasmosus priū stōi factus a re nocēte q̄ fit ꝯctio prium eius aggregātiū se in seipsas forti motu. ꝛ h̄ pōt saluari itelligēdo p rē nocentē oēm rē p̄ter nām aliqd̄ nocumētū faciētē stō siue fuerit q̄litas siue mā corpulenta vel vaporosa. ¶ Sꝫ Aui. 13ª tertij ꝯsiderās ꝙ singultus: q̄nqꝫ fit pp mām corpulētā vel vaporosaꝫ vel aliā ipimētē sensibilr̄ ꝛ male: q̄nqꝫ vō merito exiccationis stōi sine ꝯcursu talis extrinsece rei q̄ sentiat vt poneret descriptionē cōpletiorē ita dixit. Singultus est mot⁹ dictus cōpositus sicut spasmus ꝯctiuus cū extensione dilatatiua existēs in ore stōi aut in toto corpe ei⁹ aut in meri ex quo aggregat ad se ipm cū spasmo fugiēs a re nocēte si fuerit nocēs aut p̄paratur ad motū fortis expulsiōis seq̄ntis ipm sicut accidit ei q vult: aut si nō fuerit nocēs: imo fit ꝯm semitā supfluitatis siccitatis mouētis ad similitudinē sicut spasm⁹ ꝛ nā mouet vt nō obediat illud ꝛ succurrat ei. ¶ Et pꝫ itelligēti ꝙ Aui. vult in singultu esse semp duos mot⁹: quoꝝ vnus est ꝯstrictio ꝛ aggregatio priū stōi p̄ternālis ad seinuicē ad similitudinē spasmi ꝯtentis. Et scd̄s est fortis motus extēsionis ꝛ q̄si excutiētis a se aliqd: sicut fit q̄n a pāno volum⁹ puluerē excutere. p̄ facimus plicā: deinde forti dilatatiōe extēdimus. hec aūt ꝯctio fit aliquo triū modoꝝ in singultu: aut p̄: q2 ibi est res nocēs stō ꝛ ab ipso extranea nō subiectiue in eo existēs. s. vel imbibita vel alio mō stō applicata: ꝛ v̄tus pp magnitudinē nocumēti p̄ncipalr̄ constringit partes stomaci vt a tali re fugiat. secūdus est: qa existēte re nocente mō p̄dicto virtus cōstringit nō imediate ppter fugere a re nocente: sed vt fit membꝝ p̄paratū ad motū fortis expulsionis: puta dilatationē. nā per hāc vnionē p̄parat stomacus fortiori dilatationi sicut accidit in motu voluntario. ꝛ h̄ intendebat cū dixit: sicut accidit ei qui vult: aut 3° non est res extranea nocens stō imprimēdo in ipm sensationeꝫ malā fortē. ꝛ est stomacus exiccatus supflue: ita ꝙ hec siccitas stringit partes stōi. Siccitas eni in partibus terreis facta ꝛ viscosis est cā maioris dēsitatis. Et p ꝯns ꝯstrictionis: lꝫ v̄tus mēbri que intēdit mēbri debitā dilatationē insurgit ꝛ dilatat mēbruꝫ: ꝛ q2 mēbrū non sufficiēter obedit. iō ēt ad constrictionē redit. ¶ Ex quo pꝫ ꝙ descriptio posita est cōis cuilibꝫ singultui ꝛ explicat causas a qb⁹ pōt singultus accidere. ¶ Patꝫ 2° ꝙ singultus est actio lesa. ¶ Pꝫ 3° ꝙ singultus factus a re nocēte ꝯm modū loquendi Auic. est singultus cuius tā dilatatio q̄ȝ cōstrictio fit a sola virtute: lꝫ cōstrictio fiat concurrente re nociua: sed in singultu facto ppter siccitatē constrictio fit a solo morbo ꝛ dilatatio a virtute. ¶ Pꝫ 4° ꝙ lꝫ in singultu fit motus similis spasmo: nō tamē est vere spasmus: q2 spasmus implicat vt per eū fit lacerti mot⁹ versus suū p̄ncipiū qd̄ nō regritur in singultu: cū stomacus nō habeat lacertos. ¶ Nota 2° p̄ncipalr̄: ꝙ lꝫ siccitas que subito
2° ꝛ celeriter acqrit ꝛ sequat celeris contractio. tamē illa que
3° paulatine acqrit ꝯctio q̄ sequr est paulatina. ¶ Nota 3° ꝙ q̄uis virtus ꝛ forma membri inclinet cōtra dispōnē consequentē qualitatē nō fixā: tamē qa q̄litas fixa est facta sicut nālis. ideo v̄tus non ita conat ꝯtra illa ad q̄ inclinat q̄litas fixa. ¶ Ex his apparet p̄mo ꝙ cū in singultu fit subita contractio ꝛ talis nō fit paulatina acq̄sitiōe siccitatis. iō nō opꝫ in illa fieri singultum. ¶ Pꝫ 2° ꝙ in ethica ꝛ in alijs fortib⁹ siccitatibus cōfirmatis q̄uis stomacus esset paulatine contractus tamē nō fit singultus: q2 cū iste q̄litates sint fixe: nō conat multū v̄tus cōtra dispōnes que illas q̄litates sequuntur ꝛ h̄ possunt satis. 5° de accidēte colligi. ¶ Ex qb⁹ pꝫ cā: q̄re siccitatē nō cōfirmatā ꝛ nō equalē seqtur singultus: sed non ita siccitatē equalē ꝛ confirmatā. ¶ Nota 4°. ꝙ quēadmodū spasmus pōt fieri de repletione: ꝛ de inanitione: ꝛ non proportionatus ad mā: ita etiā in singultu contingit. ¶ Nō 5° ꝙ singultus quādoqꝫ est cū confirmata siccitate ꝛ valde intēsa: cuius tamen aliquis gradus est fiens ꝛ aliqs factus: ꝛ aliquādo est singultus sequens solā fientē siccitatem sic ꝙ non est ibi gradus siccitatis facte preter naturaꝫ. ¶ Nō 6° ꝙ multotiēs per colligātiā fit singultus: quādoqꝫ epate multū magno apate patiēte: ꝛ ita neruos qb⁹ stomacus alligat extendente: ꝛ illi q trahunt vilos oris stomaci: tā q̄ res extranea nociua percipiunt. vn̄ fit singultus: q̄nqꝫ vō fumi pūgitiui mali cōicant: ꝛ q̄nqꝫ ꝯcto cerebro sequr ꝯctio neruoꝝ q ad os stomaci veniunt.

Quantū ad 2ᵐ fit hec p̄ma ꝯ. Quilibꝫ singultus absolute est signū malū. pꝫ. qa glibꝫ talis est significās dispōnē p̄sentē p̄ter nāꝫ. ¶ 2ª ꝯ. nō glibꝫ singultus sequēs siccitatē stomaci alioꝝ paritate supposita est deterior q̄ȝ sequēs repletionē. pꝫ. qa nō deteriorē dispōnē significat. ¶ 3ª ꝯclō. Et si nō glibꝫ singultus sequēs siccitatem sit mortalis. tn̄ glibꝫ talis sequēs siccitatē cōfirmatā est mortalis. 2ª pars hui⁹ cōclusionis pꝫ. q2 talis mala cōplexio sicca confirmata est incurabilis.

Sed circa ista cadūt dubitatiōes. p̄ᵃ: q̄re sternutatio curat singultū. R̄ndet ꝙ in sternutatione fit fortior concussio tū stōi tū priū eius ꝛ humoꝝ q̄ȝ in singultu. Et iō illud qd̄ puro singultu excuti nō potuit per sternutationē excutit. ꝛ singultus cā sic remouet. ¶ Scd̄a difficultas: q̄re nō quelibet sternutatio curat singultū. Respondet cām esse: qa illū q est de inanitione ꝛ per colligantiā nō curat cū ibi nō sit excutienda mā. ¶ Tertia q̄re singultiēs pluri timore puocato a singultu curat. R̄ndet ꝙ calore reuocato ad stōm ille tales māe q̄ singultū puocabāt dissoluunt: ꝛ cām p te imaginari poteris.

Ad principalia argumēta. ¶ Ad p̄ᵐ cum dr̄ de siccitate ethica negat argumētū: ꝛ cā pꝫ in pōne. ¶ Ad 2ᵐ: qa siccitas nō facit singultum necessario: ꝛ cū dr̄ ꝙ hoc est aut ppter siccitatem aut ppter v̄tutē pꝫ ex dictis ꝯctionē a siccitate fieri. dilatationeꝫ vō a v̄tute. Nec seqtur siccitas cū summa densitate: ꝛ summa raritate stare pōt. q̄ ipsa cū h̄ determinato subiecto nō variat gradū densitatis. ¶ Ad scd̄am cōfirmationē dico ꝙ in maiori gradu siccitatis fit maior cōtractio: sed paulatine quaꝫ nō seqrit singultus: lꝫ sit facta ꝛ nō apta fieri: quia tūc non fit post cōstrictionē dilatatio: sed remanet stomacus cōstrictus ꝛ corrugatus: ꝛ negat consequentia sicut de spasmo. ¶ Ad tertium ex dictis patet solutio.

¶ Aphorismus. V.

In omni imoderata purgatione spasmus aut singultus innatus: malū. ¶ Ex purgatione: conuulsio: aut singultus superueniens: malo est.

¶ Ex supflua purgatione: conuulsio: aut singultus: superueniens: malum.

¶ Iste aphus est idem cum apho precedente.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Spasm⁹ est inolūtari⁹ ꝛc. ¶ Gal. in hoc cōmento. p̄ declarat qd est spasmus. 2° qd singultus. 3° verificat aphm. 2ª ibi

(Singult⁹.) 3ᵒibi. (Ois eni) partes patent legēti diligēter.

¶ Aphorismus. VI.

Si inebriatus aliqs repēte sine voce fi/
at: spasmo innato: morit: si nō febris
acceperit eū: aut ante horā ſm quam
crapule soluunt locutus fuerit.

Theo. ¶ Si ebrius quisq3: subito obmutuerit: conuul
sus emoritur: nisi prehensus a febre fu: aut cu3
ad eam venerit hora3 qua crapula soluit: facul/
tatem recipiat loquendi.

Leoni. ¶ Si ebrius qspiā: repēte obmutuerit: cōuulsus
morit: nisi febre corripiat: aut vbi ad horā pue/
nerit: qua soluunt crapule: vocē recuperet.

¶ In p̄senti apho. iuxta cōem introductionē Hypo. tres intē
dit ōnes. scōa3 ponit ibi (Si nō) tertiā ibi. (Aut ad hora3.)
p̄ma ō est ista. Si qs inebriat⁹ fuit subito sine voce ille mo/
rit superueniēte aliquo spasmo. pbat. In isto v̄tus cerebri
psternit vltimate z neruo⁊ capita plurimū replent. g̊ zc.
cōsequētia: z assumptū statim videbit.

¶ Si nō febris. ¶ 2ᵃ ō. supueniēte febre possibile est talē
inebriatū nō mori. pbat: qz per febrē mā morbi ē apta ōsu
mi. g̊ qñq3 supueniente febre curat. assumptū colligit ex di
ctis in 2ᵃ ptic'a. illo apho. 26. febrē i spasmo: z ōña de se p3.

¶ Aut ante horā. ¶ 3ᵃ ōclō talis est. inebriatus nō mo/
rit. si loquat cū venit ad hora3 in q̄ crapule soluunt. pbat.
qz si tūc loqtur signū est q̄ nā supauit mām tam illā q̄ est in
neruis q̄3 illā q̄ est in cerebro: s3 nā supante mā3 ifirmus nō
morit. g̊ zc. ōña p3. z assumptū videbit in notādis. Quidā
huius aphi ōcordiā ponūt ex 3ᵃ pticula pbleumatū Arist.
A qd ego: q̄re dicāt nō video: s3 melius. 3ᵃ p̄mi p pte colligitur
Nō p̄ in ca° de regie aq̄ z vini. ¶ Sed circa totū aphm nota p̄ q̄
ebrietas sic solet cōiter: z magr̄ aliter describi. Ebrietas est
lesio nōbilis opationū cerebri cognitiua⁊ z motiua⁊ pp vi
ni: vel sibi pportionalis rei vaporē: z hoc vr̄ velle: s3 non tā
explicite Ga. in cōmēto z addit pp vini vaporē ad denotan
dū q̄ tales lesiones ex alia cā vt hūore vel apate: vel vapo
re hūo⁊ nō dr̄ ebrietates: s3 aliјs noibus noiant vt corrū
ptio imaginatiōis: stoliditas: insipiētia zc. z dr̄ vel sibi pro
portionalis: qz multa sūt inebriātia alia a vino: vt colligere
2° potes. 3ᵃ tertij. c. de regie aq̄ z vini. ¶ Nō 2° q̄ vinū cu3 ab
eo plurimi vapores eleuent: z illi sunt calidi z mobiles cu3
permiscent spiritib⁹ cerebri illos pturbant z faciūt non esse
ita ōueniēs instrumentū v̄tutis aialis sicut debent: z h̄ mō
ledunt iste opationes: z ita ledit cereb⁊ z incidit in ebrieta
3° tē. ¶ Nō 3° q̄ musculi possunt desinere a mouendo merito
nocumēti pprij illius vt vulnere apate z spasmo z silibus.
Et qñq3 ppter nocumētū p̄ncipij hic cū dicimus repēte fie
ri sine voce cōstat q̄ musculi: q mouēt in causanda voce sūt
lesi sicut musculi pectoris z epiglotis sunt lesi z a motu ipe
diti. z iō intelligat aphus vbi isti fiant sine voce ppter cere
bri defectū nō solū ppter apatis nocumētū in instrumento
4° vocali. ¶ Nota 4° q̄ per nocumētū cerebri vltimi musculi
q ledunt sunt musculi pectoris. nā qñ totū residuum nullo
mō mouet in apoplexia: tñ musculi pectoris mouent: vt dr̄
illo cōmento aphi. 42. Soluere apoplexiā fortē zc. Ex his
p3 q̄ cū repēte fit sine voce. tūc oēs musculi fiunt sine motu
B z sic fit vl'is ociositas ppter cerebri opil'onē. z iō tūc est apo
5° plexia: vt p3 ex diffōne apoplexie superi⁹ posita. ¶ Nō 5°
q̄ in corpib⁹ qbusdā ebrietas pōt causare apoplexiā: puta
in valde repletis flate ſm caput. nā vinū calidū exñs mul/
tos vapores mādans cerebro eliq̄t ibi mās: z facit eas cur
rere ad vētriculos z n ales spūs sensibiles z motiui: z sic fa
6° cit apoplexiā. ¶ Nō 6° q̄ vinū in istis eisdē mouet multas
mās ad capita co⁊ neruo⁊ z iste māe replent neruos z ibi
faciūt spasmū. ¶ Ex his p3 p̄me ōnis veritas: qz si inebria
tus fiat per cerebri nocumētū sine voce ipse fit apopletic⁹: z
z cū h̄ postea incurrit spasmū. Et ideo morit: qa v̄tus istis
duob⁹ morbis ōñari nō pōt. ¶ Nota 7° q̄ fe. est dissolutiua 7°
māe⁊ flegmatica⁊. z iō si supuenit fe. possibile ē q̄ mā spas
mi z apoplexie dissoluat. z per ōñs possibile est vt curet.
nā febrilis calor per totū multo melius applicat q̄3 alius vt C
dixi. pticula 2ᵃ. illo apho. 26. Febrē in spasmo. ¶ Nota 8° q̄ 8°
crapula z ebrietas qñq3 sumunt p eodē: z ita videt q̄si vti
Gal. in cōmēto. nā loqtur de dissolutione ebrietatis vbi in
apho dr̄ crapula: s3 qñq3 sumitur crapula nō pro ebrietate
modo dicto: sed p grauitate capitis cū calore z pulsatione
ōñte multā quantitatē cibi vel potus. ¶ Nono nota q̄ iste 9°
crapule dicunt solui qñ remouent: ita q̄ nā dissoluēte istos
vapores z digerēte cibū z superfluū expellēte crapula sol/
uit. Termini aūt dissolutionis crapularū nō sunt idē in om
nibus. Nā quibusdā in vna die soluit: in quibusda3 in duo
bus: in quibusdā in tribus: z iste cōiter ponit vltimus ter/ D
minus. ¶ Nota 10°. q̄ loquela que est vocis emissio cū de 10°
articulatione ad placitu3 significat potentiā neruorum ad
mouendū z imaginationis ad imaginādū. z iō significat tā
solutione3 motiue q̄3 cogitatiue virtutis a tali vinculo per
ebrietatem causato. z iō cū venerint ad horā qua solent cra
pule solui significat q̄ nā talem mām eliquata3 vicit z dis/
soluit. ¶ Ex his p3 oium conclusionū aphi verificatio ſm
cōem expositionē: sed qa expositio implicat oēs illos q re/
pente fiunt sine voce ppter ebrietatem fieri apoplecticos: z
secundus implicat illos perfecte curari a virtute in tanto
in quanto crapule soluuntur.

¶ Videt ex dictis seq q̄ aliq̄ apoplexia facil'r curatur cōtra
Hypo. in apho supra allegato. 42. ¶ D. ex potu vini multi
plicatis vaporibus contingit spūs q sunt instrumenta sen/
sus z motus fieri incōueniens instr̄m. g̊ tñ multiplicari po
terit: esto q̄ nulla fiat fortis opilatio merito cuius membra
fierent ociosa: q̄ tñ mēbra nullo mō moueri poterunt. g̊ se/
quit q̄ fient isti aliqñ sine voce ex defectu cerebri propter
ebrietatē sine apoplexia. ōña nota ex dictis de apoplexia.
¶ Confirmat: qa ex potu vini pōt fieri subeth vt fit sepe si
ne apoplexia: sed tūc fierēt repēte sine voce: z tñ nō fierent
apoplectici. g̊ zc. ōña nota. z p3 assumptū ex experientia.
¶ Videt ergo aphs. aliter introducēdus notādo q̄ ex po
tu vini qñq3 ita multi vapores ascendūt caput vt sine opila
tione reddāt cerebrū ipotens ad opera sensus z motus. isti
ergo vapores si cōiungunt cū multitudine flatis vel alteri
us humoris in cerebro vel corpe toto in tanto tpe in quāto
solet crapula multotiēs aduocāt apoplexiā z spasmū scōm
modū dictū in p̄ma ōne iuxta introductionē p̄mā. z moriū
tur cū spasmo. Si v̄o multos humores nō inueniūt: hoc nō
sufficiūt facere: sed in isto casu superueniente hora qua cra
pule soluunt: qa isti vapores soluti sunt cū nō habeant per
mixtionē humo⁊ ipedientiū: ideo z v̄tutes interiores pos/
sunt operari z exteriores eliquant: vel si quosdā humores
inuenerint nō sufficiētes ad apoplexiā faciēdā: sed certo tē
pore cōtinuandā vaporationē: tūc illi humores accēdūtur
z cōiter supuenit feb. que etiā ad illo⁊ dissolutionē iuuat.
¶ Ex his sequit q̄ qñq3 aliqs inebriatus fit sine voce repē
te: aut accipit eū febris: z hoc cū aliqui sed nō plurimi sunt
ibi humores: aut superueniēte hora qua crapule dissoluen
tur loquet: aut morit innato spasmo: z ex hac disiunctiua
sequit illa vna ōclō aphorismi. Quil3 inebriatus factus re
pente sine voce qui nō loquat superueniēte hora q̄ crapule
soluunt nec febrē patitur: morit tandē superueniente spas/
mo: z istā puto Hypo. intēdere in apho: ſm quē modū non
dicit illū statim sicut fit sine voce apoplecticū: sed cū patitur
accidentia similia apoplexie accidētali que si pluri tēpore
cōtinuant q̄3 crapula durare soleat faciūt apoplexiā z spas

mū ꝛ ille morit᷑. ¶ Nota tñ ſm̄ vtrāq; expoſitionē: ꝙ licet apoplexia dicat᷑ multotiēs totius corporis: qa ocioſitas a motu: nō tñ dicit᷑ mollicies: q2 paraleſis vl'is modo non eſt incōueniens idē mēbrū eſſe ocioſum a motu voluntario ꝛ eſſe ſpaſmatum. ꝛ ideo nō eſt inconueniens idem pati ſpaſmū ꝛ apoplexiā: ſed pro his vide. particula ſecunda apho. 42. apoplexiā forte ſoluere ꝛc.

¶ Cōmenti Gal. expoſitio.

Hic ſpaſmus eſt de ꝛc. Galie. in commēto in gn̄ali ꝑ ipſum cōmentat᷑ apho. 2° ſpāliter. ibi 2ª. (Opꝫ ergo.) ¶ De ꝑma dicit. ꝙ hic ſpaſm⁹ eſt de plenitudine q fit in his q inebriati ſunt ꝛ modus eſt: qa cū vinū ſit calidū ꝛ ſubtile. iō ei⁹ vapor eſt ꝑforatiuus neruoꝝ. iō penetratiuus ꝑ foramina neruoꝝ. Et iō iplendo neruos cito facit ſpaſmū. Cōtingit autē ꝙ vinū ex ſua bonitate. i. ex ei⁹ poſſibilitate a calore nr̄o ꝙ cito reſtaurat᷑ ad ſanitatis mēbrū ex ipſo infirmatuꝫ: ꝛ in h̄ exprimit modū ſm̄ quē aduētu febris ꝛ qn̄q; per calorē nālē diſſoluit᷑ hec infirmitas vinū ꝯn̄s: ſꝫ ſi locus ſit talis. ſ. cerebrū merito multoꝝ alioꝝ humoꝝ ꝙ reſtaurari tale membrū per vinū infirmū nō poſſit: qa. ſ. nō ſolū vini vaporē oꝫ remoueri: ſed hūores quos vinū eliq̄uit. tūc in illis vinum mortē infert: eo ꝙ māꝫ cōmouet ꝛ auget: ita vt citius ſuffocatio ſiat. OPORTET ERGO. Nūc Gal. in iſta ꝑte ſpecial'r exponit. ꝛ diuidit᷑ in q̄tuor. ꝑ̊ exponit repēte fieri ſine voce. 2° ebrietatis. 3° ad horā veniēs. 4° colligit ꝯnē aphi. ibi 2ª. (Ebrietatis.) ibi 3ª. (Hypo. vero.) ibi 4ª. (Si autē febris.) ¶ De ꝑma dicit. ꝙ iō dixit repēte ſine voce fieri: q2 h̄ accidēs ſignificat vl'em ablationē ſenſus ꝛ motus: qd̄ accidēs Hyp. ſolet vocare apoplexiā: ꝛ h̄ mōſtrauit Hypo. naſci ꝓpter paſſionē fundatoꝝ neruoꝝ. ſ. cerebri: qa ipoſſe eſt totū corpus ſpaſmari niſi patiēte cerebro aut per ꝓprietatē aut per colligātiā. ¶ De 2ª dicit. ꝙ ebrietas eſt capitis paſſio ꝑꝑ vinū. ꝛ expone vt dcm̄ eſt ſupra in apho. ꝛ vocat᷑ in greco craſſeleos a craneo ſed in rei v̄itate dr̄ ab e. qd̄ eſt extra ꝛ brios qd̄ eſt mēſura q̄ſi ſine mēſura: ꝛ eodē mō ſobrius a. ſo. qd̄ eſt cū ꝛ brios mēſura. ¶ De 3ª ꝑte dicit ꝙ hyp. cū dicit ad horā veniēs in q̄ crapule ſoluunt᷑ intēdit ibi tp̄s qd̄ nō eſt dabile eq̄l'r in omni hoīe. nā non oēs ab ebrietate in eodē tp̄e reſoluunt᷑: qa qdā in die vna: qdā in duab⁹: quidā in trib⁹. Et iſta cōtingunt ꝑꝑ varietatē cōplonū ꝛ vini. ꝛ iō opꝫ expectare lōgius tp̄s ſolutionis crapule. ſ. tres dies anteq̄ꝫ de eoruꝫ morte iudicemus. ¶ De 4ª ꝑte dicit. ꝙ ſenſus Hypo. eſt ꝙ cū ad hoc tēpus veniens: ꝛ illius ebrietas nō ſoluit᷑: neq; ille loquit᷑ neq; feb. ſuꝑuenit. tūc morit᷑ ſpaſmo innato. Et ego noto hic ebrietatē dici diſſolutionē ꝛ nō apoplexiā a Gal. ꝛ hoc ꝑ 2ª introductione aphi.

¶ Aphoriſmus. VII.

Quicūq; a thetano apprehendunt᷑: in q̄tuor diebus moriunt᷑. Si vero hos effugerint: ſalui fiunt.

Theo. ¶ Qui a diſtētione ꝑhēdunt᷑: itra q̄rtū diē intereūt. Si tñ hos euaſerint: cōualeſcūt.

Leoni. ¶ Quicūq; a diſtēnone corripunt᷑: in q̄tuor diebus pereunt: Si vō has effugerint. ſani fiunt.

¶ In p̄ſenti apho Hypo. duas ponit concluſiones. ibi 2ª (Si vero.) ꝑma cōcluſio eſt iſta. qcūq; morituri ex thetano ſi ab eo capiunt᷑ moriunt᷑ in q̄ttuor dieb⁹. ꝓbat᷑: qa thetanus eſt egritudo ꝑperacuta: cuius accn̄tia v̄tus nō pōt vltra q̄rtuꝫ diē tolerare. ergo ſi morituri ſunt pereūt in ꝑma die cretica ꝛ ſic in 4ª. Et ſilis habet᷑ in ſn̄ia. 2ª tertij. capl'o de thetano.

¶ Si vero hos. ¶ 2ª ꝯcl'o. Quicūq; capti a thetano trāſeunt diē 4m liberant᷑ ab eo. ꝓbat᷑. qa tales obtinēt in criſi ꝛ v̄tus ſuperat morbū ꝛ ei⁹ māꝫ. g̊ ꝛc. ꝯn̄a nota ꝛ aſſumptū patebit. ¶ Circa aph̄m nota ꝑmo. ꝙ thetanus hoc mō deſcribit᷑ ab Aui. 2ª tertij. capl'o de thetano. thetanus eſt egritudo officialis ꝓhibens v̄tutē voluntarie motiuā a ꝯctione mēbroꝝ. de quoꝝ ꝓprietate eſt vt ꝯhant᷑ ꝓpter nocumētū in lacertis ꝛ neruis factū. dr̄ aūt egritudo officialis ſm̄ quoſdā: qa in nā officiali: ſed nō eſt ita. Nō eni eſt thetanus egritudo in figura: qa figura recta mēbri nō eſt ꝓprie cauſa q̄re ꝓhibet᷑ mēbrū a flexione vel ꝯctione. ſꝫ dr̄ egritudo officialis: qa egritudo ꝓhibitiua ꝓprie mēbri officialis: quia localiter mobilis. ¶ Dr̄ 2° ꝓhibēs v̄tutē: ꝛ dr̄ ad ſpecificādū quā operationē eſſentialiter ledit hec egritudo: quia flexionē mēbroꝝ que ſunt apta voluntarie moueri ꝛ flecti: ex quo pꝫ qd̄ ſatiriaſis non eſt thetanus. ¶ Dr̄ 3° ꝓpter nocumētū in lacertis ꝛ neruis ad declarādū ꝙ nō quelibꝫ egritudo ꝓhibens v̄tutē volūtarie motiuā a ꝯctione mēbrorū eſt thetanus. nā iūcturis mēbroꝝ repletis flegmate gipſeo nō pn̄t illa membra flecti: nō tñ dicunt᷑ thetanata. ¶ Scd̄o ꝑncipal'r nota ꝙ mēbra ad varias dr̄ias poſitionis ꝛ oppoſitas mobilia diuerſos hn̄t muſculos qb⁹ hꝫ motus exercent: quorū vnus erit flexiuus membri ad ſuam dr̄iam: ſed oppoſito mō oppoſitus ad aliaꝫ: ex quo pꝫ ꝙ ambob⁹ eq̄li nixu trahentibus membruꝫ ad nullā dr̄iam pōnis flectetur: ſꝫ rectū permanebit ꝛ extenſuꝫ. ¶ Ex quo pꝫ ꝙ ambobus trahentibus muſculis oppoſito mō poſitis ſpaſmatis mēbrū ſit thetanatū. Nā erit egritudo ꝓhibens ipſam virtutem voluntarie motiuaꝫ ꝛc. Et iō aliqs thetanus eſt duo ſpaſmi. Et ſicut ꝯtingit ambos muſculos ſpaſmari vna ſpaſmi manerie: ita ꝯtingit vnuꝫ muſculū ſpaſmo de repletione aliū ſpaſmo non ꝓportionato ad māꝫ ſpaſmari vel vnum ſpaſmo ſicco: ꝛ alium humido. Continget ergo eſſe aliquē thetanū qui ſit ſimul egritudo ſicca ꝛ humida ꝛ nō proportionata ad māꝫ. ¶ Nota 3° ꝙ muſculi ꝛ chorde mēbrorū qn̄q; vniformiter implent᷑. tam quo ad poros ſm̄ longitudinē q̄ꝫ quo ad poros ſm̄ latitudinē ꝓcedentes ꝛ illa repletione vniformiter ꝓcedente conſtat ꝙ nec lacerti nec nerui abbreuiant᷑: immo illoꝝ indurata mā ſit ipoſſibilis aut valde difficilis illoꝝ lacertorum ꝛ neruoruꝫ flexio ꝛ dilatatio amplior. Et hec diſpō eſt thetanus ꝯtra ſpaſmū diſtictus: ꝛ q2 membruꝫ pluribus talibus muſculis eſt mouibile flecti nō pōt ad vnā dr̄iam pōnis quin muſculi ad oppoſitā differentiam poſiti aut chorde flectant᷑ aut extendant᷑. iō vno illoꝝ muſculoꝝ hoc mō thetanato totū mēbrum dr̄ thetanatū: qa ꝓhibitū flecti a virtute voluntarie motiua. ¶ Ex quo pꝫ aliquē eſſe thetanum qui nō eſt ſpaſmus ꝓprie acceptus cum in ratione ſpaſmi includat᷑ ꝙ lacertus cōtractus ſit verſus ſuū ꝑncipiū ꝛ inobediat dilatationi: ꝛ h̄ nō eſt in iſta diſpoſitione: imo cōtrariū: q2 a flexione ꝓhibet᷑. ¶ Pꝫ 2° ex dictis: q̄re Aui. in diffōne thetani nō dixit ꝙ per thetanum lacerti extendunt᷑: nec dixit ꝙ prohibētur extendi vel contrahunt᷑ vel ꝓhibentur cōtrahi. Sed ſufficit ad hoc vt ſit thetanus ꝙ ſit egritudo propter impedimentuꝫ in lacertis ꝛ neruis prohibens virtutē a contractione membri alicuius: de cuius aptitudine eſt vt cōtrahat᷑: qd̄ pōt contingere cōtractis lacertis: ꝛ ipſis etiā intenſis ꝛ induratis vt flecti non poſſint. ¶ 3° pꝫ qūo aliquis thetanus eſt cōtrarius ſpaſmo. naꝫ ſicut per ſpaſmū contrahitur lacertus: per thetanū contra ſpaſmum diſtinctū extendit᷑. ¶ Quarto ſequitur ꝙ thetanus iſte ꝛ ſpaſmus ſint in eodeꝫ genere ſicut cōtraria: quia ambo continentur ſub egritudine neruoſa.

¶ Quinto pꝫ. ꝙ thetanus quandoq; ſit a ventoſitate groſſa implente iſto mō neruos: ꝛ thetani qui hoc modo fiunt ſunt illi quos dicimus granfos. ¶ Sexto ſequitur ꝙ differentia inter thetanum: ꝛ paraleſim eſt in mollitie ꝛ duritie flegmatis implentis neruos. Nam in paraleſi nerui ſunt repleti ſubtili flegmate quo ad omnes poros equaliter: verū tamen membrū faciliter flectitur aut eſt differentia in multitudine materie. ¶ Septimo ſequit᷑ ꝙ aliquod eſt mem/

brū nō thetanatū nec spasmatū: qđ ꝑ solā simplicē alteratiōnē fiet thetanatū thetano de repletiōe vt si primo mā eēt ita mobilis ꝙ ꝯctiōnē ꝓhibere nō posset postea idureť ꝙ nō possit flecti a frigore ꝯgelāte. ¶ Octauo sequiť ꝙ talis thetanus de repletiōe ēt ꝑ simplicē alterationē moueri posset: ꝛ pꝫ modus. Ex quo pꝫ ꝙ nō oꝫ oēm egritudinē mālē per eūonē curari. ¶ Nono pꝫ. quō multi thetani sť cōpositi ex mľťi thetanis. s. duob⁹. Nā vtroqꝫ musculo thetanato
4° mēbrū ē duob⁹ aut plurib⁹ thetanis thetanatū. ¶ 4° ꝑnci palr̄ nota ꝙ queādmodū nomē spasmi: vt supra dr̄ est eqnocū ad motū lacerti q est accidēs morbi ꝛ ad verā egritudinē: ita ēt nomē thetani qñqꝫ iportat motuꝫ mēbri thetanati: qđ cū violēter flectiť ꝛ postea sibi dimittiť. redit ad rectitudinē vi morbi. Qñqꝫ vō iportat ipm lacertoꝝ morbū
A in apho° ꝯsumiť ꝓ morbo. ¶ Nō 5° tales thetanos quosdā eē vtualr̄ totū corp⁹ q̄si ꝯcernētes: quosdā aūt ꝑticulares determinata mēbra occupantes: sꝫ vlis thetanus ē piculosus ex eo ꝙ ꝑ ipm ꝓhibeť opō anhelitus sine q̄ longo tpe stare nō possum⁹: ꝛ qꝛ lacertis fere oīb⁹ ad ꝯriū trahētib⁹ cū alijs seqť vehemēs dolor: qm̄ ēt vtus diu tolerare nō pōt. Et iō oꝫ ꝙ aut cito vincat aut cito vincať. Et iō vlis est egritudo ꝑperacuta i ꝑ° die cretica termināda ꝛ h̄. q̄ꝫuis nō sit merito māe q̄ est flegmatica. tñ est merito loci i quo h̄ mā peccat ꝑꝑ quē locū talia ita seua sequunť accñā: vt vtus ea tolerare nō possit. ꝛ iō toto conatu insurgit ad ipsaꝫ repellēdā. opꝫ ḡ ꝙ aut vtus vincat aut vincať: ꝛ ꝙ pugna sit in ꝑ° die cretica si virtus pōt tm̄ expectare. ¶ Et ex his pꝫ aphorismi verificatio quo ad ambas ptes. Nā pugna contingente in ꝑ° die cretica aut vtus vincit aut vinciť. ꝛ iō oꝫ ꝙ moriantť in q̄tuor aut añ. Si ex illo morituri sunt: aut ꝙ nā in q̄rta die supra mām obtinēte vincat ꝛ liberanť tandē. ¶ Ex his seqť 2° ꝙ egritudo eiusdē spēi spālissime vna est cronica vt thetan⁹ determinati mēbri. alia perꝑacuta vt thetan⁹ vlis. ¶ Seqť 3° ꝙ leuiorē morbū multotiēs tardi⁹ vincit nā q̄ꝫ fortē: ꝛ h̄ qꝛ nō tāto operať conari ꝯ leuiorē sicut contra fortiorem. vñ thetanū digiti nō vincit nā in mense ꝛ thetanū vlem curabilem vincit in quatuor diebus.

Thetanus est duo spasmi

Sed circa hunc aphm̄ alique cadūt difficultates. ꝑma. nō vr̄ ꝙ thetanus sit duo spasmi. ꝑ° qꝛ thetanus est ꝯrius spasmo. 2° qꝛ in thetano nullus est lacertus ꝯctus. nō. n. pōt ꝯhi lacertus nisi ēt membrum cui colligať ꝯhať: ꝛ tale membrum manet extēsum in thetano. hic dr̄ ꝙ aliquis thetanus est duo spasmi vere: vt dictum est supra pluries.

Ad argumenta. Ad ꝑm̄ dr̄ ꝙ nō vlr̄ thetan⁹ ē ꝯri⁹ spasmo simplici quo ad effectū: qꝛ nisi simplex spasmus ꝯhat mēbꝝ cui colligať lacertus spasmat⁹: thetan⁹ ꝓhibꝫ ei⁹ ꝯctionē. ¶ Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ lacerti sunt ꝯcti v̄sus suū ꝑnᵐ in tali thetano: lꝫ nō multū: sꝫ chorde qb⁹ alliganť mēbro qđ ab illis lacertis moueť sūt elōgate: vel de 2° dic. ꝙ de rōne spasmi est ꝙ sit egritudo lacertosa apta facere lacerti ꝯctionē deducto ipedimēto: ꝛ ꝙ nō oꝫ i spasmo lacertū ꝯhi vel esse ꝯctuꝫ. Cōstat. n. ꝙ ꝑ magnā violētiā mēbruꝫ spasmatū pōt rectificari: ꝛ ita violenter teneri qđ nō fit nisi extenso lacerto: ꝛ tñ nemo diceret ꝙ tūc membꝝ nō esset spasmatū. Et iō mirādū est de istis doctoribus q negāt thetanū esse duos spasmos: cū in vitate expresse ab Aui. dicať ꝛ modus est clarissimus.

Secunda difficultas ē. posito ꝙ sit a. vn⁹ thetan⁹ vlis saluber in q̊ oīb⁹ cōpēsatis sit maior ꝓportio vtutis ad mām q̄ꝫ sit in b. morbo cronico: ꝙ h̄ sit posle ꝑt colligi 3° ꝓnosticoꝝ. cōmēto 5° vbi Gal. vult ꝙ egritudines q̄ debēt cito terminari eis supfluitas vtutis supra membꝝ est magna: ꝛ i illis que debēt terminari tarde supfluitas vtutis supra morbuꝫ est ꝑua: ꝛ pono cū h̄ ꝙ ex iordinato regie paulati ista mā thetani crescat q̊usqꝫ thetan⁹ sit mortalis. ꝛ tūc seqť ꝙ aliqñ in a. thetano ꝓportio vtutis ad mām erit tāta sicut ē nūc in b. morbo cronico. ꝛ nō añ a. erit mortalis. igiť ꝛc̄. qꝛ i q̄libet acuta mortali ē supfluitas morbi supra vtutē maior q̄ꝫ in cronico mortali vt i eodē loco sumiť. Si ḡ sit maior superfluitas morbi supra vtutē seqť ꝙ nō ē ꝯ maior vtutis supra morbū. ḡ restat ꝙ erit ꝓportio eq̄lis cū thetan⁹ erit saluber: sꝫ ꝑ tūc nō erit nisi tarde terminatiōis sicut b. cū eq̄lē ꝓportionē hēat in eo vtus supra mām sicut in b. mā ꝯsilr̄ in se disposita. ergo aliqs thetanus vlis saluber erit cronica egritudo: qđ dictis repugnat.

¶ Hic dr̄ a quibusdam ꝙ impossibile est in aliquo thetano vli alijs paribus esse tantā ꝓportionē virtutis ad mām sicut in dato morbo cronico: qꝛ h̄ implicat. ¶ Sed hec responsio ex casu tolliť sicut dr̄ alr̄ ꝙ continue dum a. erit saluber ꝓportio vtutis ad mām in eo erit maior q̄ꝫ i b. qꝛ si aliqñ erit tanta. tunc erit iste vlis thetanus mortalis. ¶ Contra. iste vlis thetanus est mortalis. ergo maior est proportio morbi ꝛ māe supra vtutē in illo q̄ꝫ in. b. vel aliquo etiā mortali cronico sicut b. ꝯña vt supra ꝛ vltra. maior ē in eo ꝓportio māe ad vtutē q̄ꝫ in b. ergo nō eꝯ. In eodē maior ē ꝓportio virtutis ad mām. Nam in b. est ꝓportio vtutis ad mām ꝓportio maioris inequalitatis cum sit morbus saluber: sed in a. est proportio minoris iequalitatis que ē mortalis. hic dr̄ ꝙ non est inconueniens quo ad quid maioreꝫ esse proportionem virtutis ad mām in a. q̄ꝫ in b. s. quo ad eam dissoluendam. Et econtra quo ad quid maiorem esse ꝓportionē māe ad virtutem in eodem b. ad opprimendū. ꝛ hec pro ista materia sufficiant.

¶ Commenti Galieni expositio.

Thetan⁹ ē morb⁹ ꝑacut⁹.

¶ Galie. in cōmento ꝑ° declarat qd est thetanus inferendo cōem breuitatem morbi. In 2° verificat. ibi 2ª (Crisis āt.) ¶ Dicit ꝑmo. ꝙ thetanus est morbus cōpositus ex duob⁹ spasmis anterioris ꝛ posterioris. ꝛ iō est morbus cito terminandus: qꝛ nā nō pōt hūc morbum diu tolerare. ¶ De 2° dicit. ꝙ istius morbi crisis est in ꝑmo die cretico: si nō libereť est mortalis: ꝛ ille est quartus: ꝛ sic pꝫ veritas aphorismi.

¶ Aphorismus. VIII.

Epilepsie: quibus ante iuuētutem nascuntur: mutationeꝫ habent: quibus vero post vigesimum quintum annū: cōmoriuntur vt plurimum.

¶ Comitiales: quibus ante pubertatē accidūt: mutationem recipiunt: quibus anno vicesimo quinto: commoriuntur. Theo.

¶ Quibuscūqꝫ morbi comitiales: fiūt añ pubertatem: mutationem accipiūt: q̄buscūqꝫ auteꝫ vigesimoquinto: commoriuntur. Leoni.

¶ In pñti aphō due ponunť ꝯnes. 2ª ibi. (Quibus vero.) ꝯ̊ prima est. Epilensie que nascuntur ante iuuentuteꝫ sunt curabiles alique. ꝓbať. in corporibus talr̄ patiētium pñt adesse cāe ꝯsumptiue māe i epilensie. ergo ꝯ vera. ꝯña nota. ꝛ assumptum in notandis patebit. Et similē collige sniaꝫ. ꝑma tertij. tractatu. 5. c. de epilensia. ¶ Circa aphm̄ hunc nota ꝑ° quid sit epilensia ꝛ maxime ꝑm diffōnem Aui. limitatam. particula 2ª. illo aphō. 45. Epilenticoꝝ iuuenibus ꝛc̄. 2° notabili: ꝛ in dictis illius. 42. aphō. apoplexiam fortem. notabili 2°. Est. n. epilensia egritudo ꝓhibens mēbra aiata a sensu ꝛ motu ꝛ erectiōe nō integra: ꝛ vlēꝫ spasmū faciens ꝑꝑ opilōnem ꝯtingentem in cerebro. Naꝫ ꝑm ꝙ ibi dr̄ in vna opione si integra esset opilatio nō fieret vlis spasmus. ¶ Nota 2° ꝙ in illo aphō. 45. in 4° notabili ꝛ 3° ba/

Nō ꝑ

B

C 2°

bitum est q epilensia quedam est a causa corporea: q̃dam
pmitiua vt cibo potu ⁊ odore. ¶ Jtē existētiū a cā corpea
quedā sunt p ppriū cerebri nocumētū. q̃dā vō p cōitatē al
teri⁹ mēbri. ⁊ h̄ itelligit̄ de scā a cā corpea p ppriū cerebri
nocumētū. nā alie multotiēs curant̄ i senectute ⁊ in iuuen/
3° tute. ¶ Nō 3° q p ly. añ iuuētutē itelligim⁹ oēm etatē pce/
dētē iuuētutē. ¶ Nō 4°. q multiplices st̄ cāe epilēsie ⁊ ce
4° rebralis ⁊ a corpea cā pēdētis: s3 q2 ſm plm ē a flegmate:
vt supra allega. apho. oñdit notabili qnto. hic sermo ē solū
5° de illa. ¶ Nō 5° i pueritia ⁊ añ iuuētutē flegmata q̃ multi
plicant̄ plerūq3 eē subtiliora q̃3 sint postea ⁊ dissolubiliora
sic ⁊ corpa ipsa. ⁊ ēt a leui cā posse corpa icurrere epilēsiā
cū sint humida ⁊ nō cōpleta. iō stricta receptacula hñtia.
6° ¶ Nō 6° i pcessu de etatib⁹ añ iuuētutē ⁊ senectutē corpus
exiccatū tā p puationē supfluitatū q̃3 substātifice ⁊ calor cō
tinue fit acutior. ex his appet cā hāc pmā ɔ̃nē verificās. nā
cū añ iuuētutē inascāt̄ pēdēt epilēsie a mā subtiliori ⁊ pau
ciori ⁊ ɔsequēter adueniūt cāe ipsius remotiue: ⁊ q2 corp⁹
sit minus a leui cā receptiuū huius passiōis: ⁊ q2 calor sit
7° eiusdē dissolutiōis magis. ¶ Nota tñ septimo nō intelligi
vl'r q epilensie accidētes añ iuuētutē sunt curabiles. h̄ .n.
eēt falsum: s3 alique ēt p ppriū cerebri nocumētū nascētes
curant̄: l3 non oēs vt cū cā fortis eēt ⁊ virtus debilis: nec i
telligo tales plurimas esse curabiles.

¶ Quibus vero. Scda ɔ̃ aphorismi ē ista. hoies existē
tes. 25. annoꝝ quibus epilensie innascuntur plerunq3 cum
ipsis moriuntur. probatur: q2 iste epilensie pcedunt a forti
causa ⁊ non succedunt cause earundem curatiue. ergo ⁊c.
assumptum ⁊ ɔña declarabunt̄ circa lr̄am. ¶ Primo g̃ no
ta. q epilensia i dcā etate accñs. s. post annos. 25. ē a fortissi
ma cā. nā q2 cerebꝝ ē tūc maxie siccū p puationē supfluita
tis ⁊ vias h3 ampliores ⁊ v̄tutē expulsiuā fortē merito eta
tis. iō nō pōt nisi a forti cā puenire: ⁊ h̄ añ senectutē. i sene/
ctute aūt cerebꝝ nāl'r ē supfluitatū multiplicatiuū: ⁊ tñ nō
nisi a forti cā patit̄ pp etatiuā siccitatē ⁊ largitatē viarum.
¶ 2° nō. q post hoc tp̄s nō vigorat̄ ex etate calor nālis: im
mo poti⁹ debilitat̄: ⁊ hūores hoc tpe geniti sunt grossiores.
¶ Ex qb⁹ appet cā: q̃re isti post hāc etatē difficulter curan
tur. ⁊ dr̄ plerūq3 ad denotandū q qñq3 ɔtingit oppo^m: sed
curant̄ cū virtus corpis est radical'r valde fortis. p3 2° q̃re
cōmoriunt̄: q2 moriunt̄ cum illa epilēsia aut actu poxismā
te aut cū aptitudine poxismādi: vt dixi 2ª particula.

¶ Commenti Galieni ɔ̃positio

Utationes morborum.
Gal. i ɔmēto facit tria. p̄ declarat illū terminuz
mutatiōes. 2° v̄ificat aph3 ampliādo. 3° repetit.
aphōi sniam ipsam limitādo. ibi 2ª (Mãe epilē
sie.) ibi 3ª. (Quicūq3 āt) ¶ Dicit i pª pte tria. p^m ē q pp̄e dr̄
egritudo mutari: cū de mēbro ad mebꝝ trāsit. ¶ Dicit 2°
q quelib3 morbi alteratio qñq3 dr̄ mutatio: s3 abusiue: q2
nō ita sig̃t vocabulū pp̄e sumptū. ¶ Dicit 3° q qdā h̄ pmu
tationē nō ita itelligūt ab Hyp. pmutationē: s3 potius sana
tionē: ita' q sensus Hyp. erit q iste epilensie sanantur.
MATERIA. Uerificat ampliādo: ⁊ dicit p̄: q mā epilēsie
est grossa ⁊ flegmatica ⁊ frida. ¶ Dicit 2° q ex h̄ appet q
eius curatio erit p mutationē etatū de humiditate in sicci/
tatē ⁊ cū exercitijs ⁊ cū dieta exiccatiua ⁊ medicina ɔ̃ria
huic morbo. ¶ Dicit 3° q Hyp. h̄ nō exp̄ssit nisi etatis mu
tationē: s3 si bñ inuestigauerimus ex dictis ei⁹ facil'r iuenie
mus h⁹ morbi medicinā: q2 p illud qd̄ dixit dedit intelligi
alia huic morbo ɔ̃ria. ¶ Jtem in 2ª pticula huius dixit: q
mutatio etatis tpis locoꝝ ⁊ diete curāt hūc morbū. ⁊ iō in
tentio hec est q epilēsie cū veniūt añ pubertatē mutant̄ cū
pubescūt. s3 si post. 25. annos accidūt cōmoriunt̄: q2 h̄ iten
dit tempus pubescendi a. 14. ⁊ finies ad. 25.

QVICVNQVE AVTEM. Facit qd̄ dcm̄ ē: ⁊ dicit q qcūq3
hñt epilēsiā añ hāc etatē euadūt si fuerit adiuti s3 q oz.
ita q si epilēsia veniat añ pubertatē ⁊ trāsit ad aliā etatem
pōt sanari si volūt adiuuari: ⁊ supple multotiēs ⁊ si nō sanā
tur ē ex negligētia. ¶ Dicit 2° q cū dicit qbus aūt. 25. anno
rū itelligit si nascat̄ post. 25. annos. ¶ Ex qb⁹ p3 hāc Hyp.
eē itētionē q si epilēsie veniūt añ. 14. annū dissoluunt̄ i pu
bertatē. si in pubertate venit pōt dissolui. si vō neglexerūt
vsq3 post. 25. moriunt̄: ⁊ in qbusdā libris dr̄ possibile est cō
mori. i. in ea cōmoriuntur plurimi.

Ubitatur vtrū aph̄s sit verus. negati
ue arguit̄ sic. Apoplia ɔtin/
gēs in pueritia curat̄ in pueritia. g̃ ɔtingens in
iuuētute pōt curari i iuuētute. Assumptū p3 h̄
⁊ pticl'a 2ª. ⁊ ɔña t3: q2 a fortiori cā ɔtigit i pue
ritia: ⁊ cāe eiusdē curatiue sunt ibecilliores i pueritia. g̃ mi
nus ē curabilis. assumptū p3: q2 i ampliori flegmate ɔtin/
git cū in pueritia plus d̄ flegmate multiplicet̄: ⁊ calor pue
ri nō ē ita dissolutiu⁹ flegmatis sic calor iuuenis: q2 ebetior
⁊ regimē nō sit tā bonū i pueritia pp eoꝝ gulositates: ⁊ q2
siccitas adiuuat calitatē ad mām humidā dissoluendam,
¶ Scdo sic. in illa etate min⁹ curat̄ i q̃ plures ex ea moriū 2°
tur: l3 h̄ ē i pueritia. g̃ min⁹ ē in pueritia. ɔña nō ⁊ maior ⁊
minor p3 ad expientiā. vñ mr̄ pueroꝝ dr̄. pª tertij. c. d̄ epi/
lensia. ¶ 3° sic. apoplia i iuuētute curat̄. g̃ epilēsia t3 ɔña: 3°
q2 fortior morbus est apoplexia ⁊ a fortiori cā depēdēs q̃3
epilēsia vt patuit supra. pticula 2ª. ¶ Quarto spasmus hu 4°
midus ⁊ thetan⁹ curant̄ cū accidūt in dicta etate. g̃ ⁊ epilē
sia. t3 ɔña p h̄ q facili⁹ flegma epilēsiā faciēs dissoluit̄ q̃3
flegma in neruis imbibitū: cū nerui sint fortiores cerebro
⁊ min⁹ hñtes de spū. ¶ Ultimo sic. poxismus epilensie re 5°
mouet̄ i iuuētute ⁊ senectute vt expiētia docet. g̃ pōt epilen
sia curari. pbat̄ ɔña: q2 epilensia nō est morbus q poxisma
liter debeat redire. Nā si sic hoc erit pp malā dispōnē in pn
cipali mēbro relictam. Sed ɔ̃. tunc. n. apoplia deberet po
xismaliter redire cū magis debeat malā dispōnē in mēbro
relinquere. pēdet. n. a simili mā sed ampliori vt supra. scda
particula Gal'. in cōmento illius aphōi. Epilenticoꝝ iuue
nibus. cōfirmat̄ ɔña scdo sic. virtus iuuenis in apoplexia
sufficit remouere paroxismum ⁊ cām ⁊ oēm dispōnē q̃ ab
eo relinqueret̄. g̃ sufficit cōiter hec oia remouere in epilen
sia cum ista sint minora in epilensia q̃3 apoplexia.

In oppositum est Hypocras in aphorismo.

Pro huius solutione. Nota pmo q epi
lēsia de q̃ hic loq
tur Hypocras ē epilēsia accñs a cā corporea ⁊ per cerebri
pprium nocumentum. Nam epilensia contingens a causa
primitiua ⁊ per cōitatem membrorum vt que manus vel
prefocatiōe mr̄icis vel ex retentione spermatis vel que in
pregnante vel ppter vermes. Jste fere scdm genus suum
in omni etate sunt curabiles: ⁊ dico notanter secundum ge
nus ad declarādum q nō nego istaꝝ aliquas esse incurabi
les: q aūt hoc mō itelligat̄ p3 ex Aui. pma tertij. tractatu
4° ca° de epilensia vbi sniam h⁹ aphōi iserēs dixit de epilē
sia. si vō fuerit post. 25. annos pp egritudinē in cerebro ⁊ p
prie i sba ipsius erit cōicās ⁊ neq3 sepabil'r ⁊ subdit. ⁊ Hy.
quidē dixit q epilensia remanet cū eis quousq3 moriunt̄.
¶ Nō 2° vt dr̄ supra in notatis aphōi h⁹ q in pueris plu/ 2°
rime ɔtingūt dispōnes arguētes curabilitatez epilensie ex
pte cause cui⁹ est q flegma ē resolubile facil'r ⁊ q pua eius
q̃3titas sufficit epilensiam facere pp stricturā meatuū cere
bri pueri: ⁊ q2 mā subtilis exñs leuiter agitat̄ ⁊ i ventosita
tē ɔuertit̄: ⁊ q2 pāniculi cerebri ⁊ sba eius pp maliciā snā a
leui cā fortiter alterat̄. ⁊ iō ɔtingit a leui ⁊ vincibili cā fieri
epilensiam in puero. Ex pte aūt causarū curatiuaꝝ ē q ca
lor est fortis ⁊ mutatio ēt ē ad siccitatē dissoluendo ⁊ calo/

A rẽ acutiorẽ faciẽdo: iõ p lõgũ tp̃s post ↄtigit applicari cãz
3° curatiuã fortẽ. ℂ Nõ 3°. ꝙ i iuuenib⁹ cãe faciẽtes epilẽsiã:
oꝫ ꝙ sint multe fortes multũ resistẽtes resol'oni ꝛ mł'tũ ma
le q̃litati. nã q2 vie sr̃ ample ñ ex pua q̃ztitate mãe fit opil'o:
ꝛ q2 mẽ^a sr̃ duriora nõ recipiũt ipressionẽ male q̃litatis ita
facili cã sic̃ i pueroꝝ: imo appet ꝙ maligniorẽ hẽant q̃litatẽ
ꝛ q2 hũores illi⁹ etatis sr̃ grossiores. iõ ↄtingit ꝙ difficili⁹
dissoluunt̃: ꝛ accidit oib⁹ ꝙ pauco p⁹ tp̃e seqt̃ senile frig⁹:
B ex qb⁹ oib⁹ sil'fit ꝙ nõ ita ẽ curabil' epilẽsia i iuuene sic̃ in
4° puero. ℂ Nõ 4° ꝙ nõ icõuenit epilẽsiã i eo i q̃ ẽ vtpl'm eẽ
min⁹ curabilẽ: min⁹ tñ vtpl'm mortẽ iferre. nã i pueris ꝛ in
fantib⁹ multo plures epilẽtici moriunt̃ q̃z i iuuenib⁹. nam
vbi a mã multa ꝓuenit ꝛ maligna pp̃ ṽtutis debilitatem ꝛ
mẽbroꝝ icõplemẽtũ facili⁹ moriunt̃ q̃z i iuuẽtute pp̃ p̃dcãs
cãs: sꝫ ẽt plures accidũt i eis curabiles q̃ a leui cã ↄtigũt.
In iuuene ãt ꝛ si accidat icurabilis: tñ nõ ita ex eis ↄtingit
C mori iteri ꝙ sr̃ iuuenes pp̃ ṽtutũ fortitudinẽ ꝛ mẽbroꝝ cõ-
5° plemẽtũ. ℂ Nõ 5° mãm faciẽtẽ epilẽsiã pl'm debere eẽ ma
gis maligne q̃litatis q̃z ẽ mã i eadẽ etate faciẽs apopl'iã. nã
si mã faciẽs apoplexiã eẽt tã maligna. tũc anteq̃z tãta esset
q̃zta reqrit apopl'ia ipsa faceret epilẽsiã cũ eẽt q̃ztitatis ꝛ q̃
litatis ꝛ i loco sufficiẽtib⁹ ad eã causandã. Mõ ↄstat ꝙ nõ
vtpl'm ita ↄtingit: ꝙ aũt ita fit pꝫ ex variatiõe signoꝝ epilẽ
sie p̃cedẽtiũ: ꝛ illoꝝ q̃ p̃cedũt apopl'iaꝫ. nã mutatio ↄpl'o-
nis toti⁹ ꝛ viriditatis venaꝝ sub lingua ꝛ forma mala: ꝛ pa
uor ꝛ iflatio vẽtris ꝛ locutio sollicitatiua ꝛ ↄstrictio pecto
ris ꝛ acuitas ire h̃ sigñt malignã q̃litatẽ flegmatiꝫ nõ soluꝫ
sui peccãtis q̃ztitate. nõ talia ãt sr̃ p̃cedẽtia apopl'iaꝫ: sꝫ sũt
inflatio qdẽ q̃ attinet multitudini: ꝛ dolor capitis: q ẽt pp̃ mł'
tũ flegma fieri p̃t: ꝛ ṽtigo: ꝛ scotomia ꝛ tenebrositas visus:
q̃ siũt p solũ capitis nocumẽtũ: ꝛ tremor q fit a subtili flate
in neruis: ꝛ grauitas ꝛ pigritia vt sumit̃ i p^a tertij. c. d̃ signis
6° illaꝝ passionuꝫ. ℂ Nõ 6°. ꝙ mã pauce q̃ztitatis relicta ex
epilẽsia ẽ facile fomẽtũ redit⁹ epilẽsie cũ ex vẽtositate ab ea
eleuata possit pox⁹ ↄtigere. nõ sic aũt pauca mã relicta ex
apoplexia: q̃ mã nõ fit multũ maligna: ẽ fomẽtũ sufficiens
ad faciẽdũ redire apopl'iaꝫ: q2 nõ pauca ei⁹ agitatio: vel in
vẽtositatẽ ↄuersio sufficit ad alteꝝ hoꝝ cãndũ. ℂ Ex his
p̃ma 2 ponant̃ 2nes ꝛ rñdeat̃ ad argumẽta. p^a 2 ẽ ista. Epilẽsia
pl'm min⁹ ẽ mortalis i iuuene q̃z i puero ad hũc sensum: ꝙ
vtpl'm ex epilẽsia min⁹ ↄtigit mori iuuenẽ dũ ẽ iuuenis q̃z
pueꝝ dũ ẽ puer. h̃ 2 ẽ colligẽda ex Aui. p^a tertij. c. de epile
sia cũ dicit. ꝛ ista qdẽ q̃ apud q̃sdã ꝓprie noiat̃ mr̃ pueroꝝ
iterficit multũ. idẽ vr̃ sentire in fine capituli dũ dicit. Epilẽ
sia ãt mulierũ ꝛ ifantiũ: ꝛ oium alioꝝ quoꝝ sanguis ẽ pau
cus: ẽ praua pp̃ ↄstrictionẽ venaꝝ. ℂ 2^a 2. q̃zuis multe epi-
2° lẽsie añ pubertatẽ nascẽtes sint curabiles: aliq̃ tñ sr̃ icurabi
les. 2^a ps pꝫ ex p̃cedẽti 2ne: ꝛ p^a ẽ hyp. nã nõ itelligit ꝙ oẽs
epilẽsie i pueritia sint curabiles. ℂ 3^a 2. pl'm epilensie cere
3° brales nõ pẽdẽtes a cã p̃mitiua sũt icurabiles. hec ẽ ꝑ iten
tione hyp. i l'ra. ꝛ Aui. i loco allegato. ꝛ rasis nono almãso
ris: ꝛ aliabatis nono theorice dispõnis regalis. Et tu p no
tata vide solutionem ad argumenta añ oppositum facta.

ℂ Aphorismus. IX.

Quicunq̧ pleuretici facti in. xiiij. die-
bus non purgantur: hi in empima
transeunt.

Theo. ℂ Quibus costales non repurgan-
tur intra quartumdecimum diem: ij in suppu-
rationem vertuntur.

Leoni. ℂ Quicunq̧ morbo laterali laborantes in qua-
tuordecim diebus non repurgantur: hi ad sup
purationem vertuntur.

ℂ Cõcl'o apho. ẽ ista. In qbuscũq̧ pleuresis non purgat̃ in
14. dieb⁹ pleuresis trãsit i empima. ꝓbat̃ 2: q2 i oib⁹ talib⁹
i. 14. dieb⁹ mã faciẽs pleuresiꝫ saniat̃. g̃ fit empima. tꝫ ↄña:
q2 empima nõ ẽ aliđ q̃z sanies i pectore collecta vt patebit.
ꝛ assũptũ stati ꝓbabit̃. h̃ snia colligit̃. x. t'tij tractatu. 4. c. p̃ D
ℂ Circa apho. nõ p̃ pleuresim eẽ ap̃a cal'm pãniculoꝝ pecto Nõ p̃
ris: sicut v̄bi gr̃a pleure aut dyafragmatis. aut mediastini.
ꝛ h̃ loq̃ndo de v̄a. nã pleures aliq̃ ẽ nõ v̄a. ꝛ ẽ ap̃a i muscu
lis pectoris: aut pãniculo iuoluẽte costã ꝛ. x. tertij loco al
legato ꝛ nono almãsoris: ꝛ ex mesue i de appropriatis col E
ligit̃. ℂ Nõ tñ 2°: ꝙ lꝫ ois pleuresis fit ap̃a cal'm. tñ aliq̃ ẽ 2°
a flegmate: sꝫ tale flegma ẽ cal'm pp̃ putredinẽ. vt ex Aui.
loco allegato colligit̃. Ex q̃ seqt̃: ꝙ de oi humoꝝ sp̃e põt eẽ
pleuresis: licet minus fit a flegmate ꝛ a mel'ia. plurimum
tñ a col'a ꝛ sanguie colerico: ꝛ cã ẽ: q2 cũ pãniculi sint mem
bra solida nõ facile penetrat i eis mã grossa. hic aũt maxie
loqtur hyp. de illa q̃ ẽ pl'm ↄtigẽs. s. v̄a a sanguine coleri-
co pẽdẽte. ℂ Nõ 3° ꝙ pleuresis v̄a diuersimode terminat̃ F 3°
vt sumit̃. x. tertij de crisib⁹ pleuresis: ꝛ a mesue loco allega
to. Nã aut resoluit̃ aut suppurat̃ aut p̃mutat̃ ad ap̃a alte-
rius loci. aut ad ap̃a alteri⁹ sp̃ei. puta durũ: sꝫ h̃ ẽ raro. re-
solutio aũt in pleuresi dicit duo. aut ↄuersionẽ i vaporẽ. ꝛ
hoc ẽ raro. aut cũ sputo cum quo id qđ a pleuresi resudat G
emittit̃: ꝛ hoc ẽ pl'm. ℂ Nõ 4° ꝙ empima q̃nq̧ sumit̃ ꝑ oi 4°
collectiõe saniei i quocũq̧ loco. q̃nq̧ aũt sumit̃ ꝑ collectio
ne saniei in loco ↄcauo pectoris i spatio. s. medio pectoris
ꝛ pulmonis: qđ mediastinũ q̃nq̧ vocat̃: ꝛ vtroq̧ mõ põt H
apho. verificari. ℂ Nota 5°. ꝙ pleuresim transire in empi 5°
ma põt itelligi duobus modis: vno modo: q2 i. xiiij. dieb⁹
trãseat i empima: aliquando autem. xiiij. aut post. ꝛ hic se
cundus maxime verificatur: ꝛ cã q2 si pleuresis nõ purgat̃
per sputũ in tp̃e dicto significatur materiam esse multum
rebellem euacuationi: ꝛ eẽ grossam non resuadẽtem. talis
autem mã cuꝫ sit calida: ꝛ in loco valde calido dꝫ in saniẽ
mutari. Et nota ꝙ est vt in pluribus. Nam q̃nq̧ indurat̃: ꝛ
ꝛ quandoq̧ permutatur sed raro.

ℂ Commenti Galieni expõ.

Consueuit hypo. dicere.
ꝛc̃. Gal. i cõmẽto. primo exponit hũc terminuꝫ
purgant̃. scđo dat itẽtionẽ aph. tertio distiguit
empima. quarto ostẽdit de quo membro distin
ctionis loquit̃ hypo. ibi scđa (Hec autem.) ibi tertia (. Em
pima.) ibi quarta. (Sed tamen.) De prima dicit hypo. per
purgationem in pleuresi itelligere mũdificationem cũ spu
to. ꝛ hoc modo vtit̃ noie illo pitonox iamaton. ꝛ i libris ꝓ
nosticoꝝ. ℂ De scđa dicit. ꝙ h̃ terminauit tp̃s illi⁹ purga-
tionis quo trãsacto trãsit in empima. s. tempus. xiiij. dieꝝ.
ℂ De tertia dicit. ꝙ empima sumitur duobus modis: vt i
apho. dixi ꝛ de vtroq̧ põt verificari. ℂ De quarta dicit: ꝙ
q2 loquitur de sanie post mundificationem. s. non cõpletã.
ideo intendit de empimate modo secundo.

ℂ Aphorismus. X.

Tisis fit maxime: in etatibus: a. xviij.
annis: vsq̧ ad. xxxv. annum.

ℂ Tabes maxime fit: per etates: ab anno decimooctauo: ad trigesimum quintum. Theo.

ℂ Tabes fiũt maxie: etatibus: a decimooctauo vsq̧ ad trigesimum quintum. Leoni.

ℂ Conclusio apho. est ista ptisis maxime hominibus acci-
dit ab anno. xviij. vsq̧ ad. xxxv. probatur. in hoc tempo-
re maxime occurrunt cause ptisis factiue. ergo ꝛc̃. assum- I
ptum stati patebit. ℂ Primo g̃ nõ h̃ nomen ptisis q̃nq̧ su
mi pro omni preternaturali ꝛ multa corporis consumptio
ne vt. xi. tertij: capl'o de signis egritudinuꝫ cordis. ꝛ ysaac.
secundo febrium cap. p̃ scđo mõ sumitur ꝑ p̃ternãli multa

consumptione totius a siccitate pēdēte ꝛ h mō ēt sumit ab Aui. loco allegato. 3° mō sumit ꝑ ꝯsumptione accn̄a aie se quente: vt 2° ꝑmi. c. de his q̄ ꝑueniunt ex accidētib⁹ aie. q̄r to ꝑ ꝯsumptiōe sequente vlcus in pulmone. 5° ꝑ vlcere qđ
k hꝰ ꝯsumptio seqt: ꝛ h mō nō sumit h. ℭ Nota 2°. ꝙ ptisis multis modis ꝛ cāis p̄t itelligi sicut ex ꝑmutatiōe apatis: vt cū squinantia ad piplemoniā ꝯuertit. ꝛ ex maturatione apatis: sicut i piplemonia: ꝛ ex corrosiōe sanieiꝫ sicut ex empimate sequēte pleuresim: ꝛ ex catarro acuto corrodēte: vt salsus catarus: aut gescēte sui viscositate i tm̄: vt putrescat: aut fractura vene i pulmone vel pectore: tn̄ plimuꝫ accidit ex fractura vene in pulmone: ꝛ ex catarri acutie: ꝛ ideo illi qui ad vene fracturam sunt aptiores: ꝛ catarris acutiori/
l bus: sunt patiores ad ptisiꝫ alijs. ℭ Nō 3°: ꝙ etas a. xviij. anno ad annū. xxxv. ē illa in q̄ sanguis ē magis ꝑatus bulire: ꝛ amplior ē i corpe. nā cū an̄. xviij. nō sint ita cōpleta receptacula sanguis: ꝛ calor non sit ita ab humiditate superflua absolut⁹: ꝛ ēt cito trāsit sanguis i corpis sbam: ꝛ multus ꝑ nutrimēto: ꝛ augmēto: iō nō mult⁹ supest sanguis in venis sic post. post āt. 35. icipit calor diminui. ꝛ ita sanguis in q̄ntitate ꝛ feruore decrescere. ꝛ q̄r sanguis colericus nutrit pulmonē: ꝛ calīm sanguinē nā ita deriuat ad pulmonē nāliter ꝛ pectus sicut grossum ad emoroydales venas. iō ꝯtingit hac etate venas pulmōis ꝛ pectoris eē plenissimas: ꝛ ꝑ ꝯn̄s aptioni ꝛ fracture paratas. ℭ Nō 4° ꝙ i etate dicta
4° hoies se exponūt fortiorib⁹ laborib⁹ q̄ꝫ in alia etate vt cur
m suū: ꝛ saltuū: ꝛ vigiliaꝝ ꝛ rixaꝝ ꝛ iraꝝ: ꝛ ꝑcussionū: ꝛ ior/
5° dinati cibi ꝛ potus q̄ꝫ i alia etate. ℭ Nō 5° s̄m mētē gal. 3° ꝑticula aphorismoꝝ. ꝯmēto. 37. ꝙ i estate sūt pati ad ptisiꝫ per accn̄s ex cāis assignatis i q̄rto notabili: ꝛ nō ꝑ se cū illa etas sit sanior ꝑ se. vt dcm̄ ē illo aph. 39. 2e ꝑticule. Senes iuuenib⁹ plerūq̄ꝫ. Aui. aūt. x. tertij. c. de ꝑpatis ad ptisim n̄ vr̄ istud hoc mō limitare: imo fortassis voluit ꝙ ex cāis in tertio nōbili: ꝛ prim i 4° ꝯtingit ꝙ ptisis maxie fiat a. xviij. anno vsq̄ꝫ ad. 35. Nā i hoc tpe ex illis cāis maxie fit sputuꝫ sanguis: qđ ptisis seqt cū sanguis putrefiat ꝛ corrodat pulmonē: ꝛ ēt labia vene fracte saniē ꝑp solonem ꝯtinuitatis
n faciūt. ℭ Nō 6° ꝙ i hac etate maxie ptisis accidit ꝑpatis q
6° sunt pectoꝝ strictoꝝ ꝛ curuoꝝ ꝛ hn̄t hūores eleuatos: vt alias q lōga hn̄t colla ꝛ subalbi ꝛ flaui coloris. nā in istoꝝ pectorib⁹ sunt vene debiliores ꝛ sba pulmōis putrebilior: ꝛ pectora min⁹ hn̄ mūdificāt i eis ex ꝯsūptōe dcā. ℭ Ego aūt me testor plurimos ꝛ mares ꝛ femellas vidisse in hac etate factos ptisicos ꝛ paucissimos ꝛ ex illis nimijs motibus ꝛ saltib⁹ vsos: imo getos ꝛ getas h icurrisse ꝑcedente tussicula. Cōcordia huius colligit. x. tertij. loco allegato.

ℭ Commenti Galieni expō.

In anteriori aphorismo. Gal. in cōmēto facit tria. primo ponit habitudinē istius ad. 30. ꝑticule tertie. scđo verificat. tertio ondit: quare dicat a. 18. vsq̄ꝫ ad. 35. ibi scđa (Ptisis.) ibi tertia. (Hic hypo. dicit). ℭ De prima patet.

ℭ De scđa dicit ꝙ ptisis est vlceratio pulmonis: vel ꝯsumptio totius corporis: que est ex pulmonis vlceratōe. sꝫ sanguis sputum est cognatum huic passioni. s. ptisi: q̄r eā facit ergo q sunt cognati sputo sanguis ēt sunt cognati ptisi. q̄r ergo huic etati cognatū est sputum sanguis. ergo ꝛ ptisis: sꝫ magis sunt ei apparati: q sūt tortoꝝ crurū ꝛ lōgū colluꝫ hn̄t: ꝛ pectus tenue. ℭ De tertia dicit ꝙ hic hypo. lꝫ dicat hāc passionē venire a. xviij. annis vsq̄ꝫ ad. 35. nō itendit ꝙ spatiū icidēdi i ptisim in oibus sit equale. sꝫ tn̄ dcm̄ hypo. verum videbitur si perspicaciter intendamus. nam loquit de etatibus i qbus maxime sanguis abundat calidus: que sunt etas pueritie aut iuuentutis mō etas pueritie. s. adolescētie ē ab annis. xviij. vel. 20. vsq̄ꝫ ad. 25. sed a. xxv. vsq̄ꝫ ad xxxv. est etas iuuentutis communiter.

ℭ Aphorismus. xi.

Quicunq̄ꝫ squinantiaꝫ effugiunt: ꝛ ad pulmonem eis conuertitur: in dieb⁹ septem moriuntur. Si vero hos effugerint: empici fiunt.

ℭ Qui anginā euaserint: ijs in pulmonē abscedītur: ꝛ intra septenos dies intereunt: Si tamē hos dies euaserint: suppurantur.

ℭ Quicūq̄ꝫ ab angina liberātur: his ad pulmonem vertitur: ꝛ in septem diebus pereūt. Si vero has effugerint: suppurantur.

ℭ In hoc apho. hyp. itēdit duas ꝯnes. scđam ponit ibi. (Si vero.) ꝑma ꝯ est ista oēs in qbus ꝑmutat mā squnantie ad pulmonē pereūt in septē dieb⁹. ꝯ ꝑbat. In oibus istis supuenit egritudo peracuta cum virtutis debilitate. ergo ꝛc. consequentia pꝫ ꝛ assumptum circa lr̄am patebit.

ℭ Si vero hos. Scđa ꝯ. illi i qb⁹ ꝑmutat mā sqnātie ad pulmonē si nō moriunt i septē dieb⁹ fiūt empici. ꝯn̄a tꝫ q̄r empima ē saniei collectio i pectore vt supra sepe dcm̄ ē. ꝛ assumptū circa lr̄am patebit. ℭ Nō p° ꝙ ꝑ sqnātiā h itelligim⁹ oē apa i capite gutturis ꝯtigēs. de q vide supra q̄rta ꝑticula apho. 34. ꝛ. 33. ℭ Nō 2° ꝙ ꝑ effugiētes sqnātiā nō intelligo illos q de sqnātia ad sanitatē mouent: sꝫ eos i quib⁹ mā sqnātie ad pulmonē ꝑmutat in crisi: i qb⁹ post sqnātiā fit piplemonia: qm̄ sqnātie mā ad diuersa loca ꝑmutari pōt: vt 9⁹ tertij. Si. n. ad cor ꝑmutat facit sincopim. Si ad stomacū facit vomitū: si ad neruos spasmū. si ad pulmonē piplemoniā: ꝛ de hac loqmur hic. ℭ Nō 3° nō eē itētōis hyp. ꝙ oēs tales i 7° vel an̄ 7m moriant: vt pꝫ ex ꝯne 2a. sed vult ꝙ vt plm. ꝛ rō ē: q̄r nā facit crisim ꝑmutatiōis: qn̄ non hn̄ dn̄at māei. Alr. n. faceret crisim euōnis. ꝛ iō i isto casu nā nō dn̄at māei sufficiēter. ꝛ ꝑ ꝯn̄s mā ē rebellis iepta resoloni ꝛ cōiter multa: mō qn̄ piplemonia ꝯtigit ex tali mā plm iterficit. ꝛ h i 7° vel an̄. q̄r ē morb⁹ ꝑacut⁹ vt hꝫ vifica ri dcima tertij. ℭ Nō 4° ꝙ nō fit trāsit⁹ septimi. qn aut mā digerat: aut ifirmus moriat. iō si isti nō moriunt in septem dieb⁹: tūc mā saniat. ꝛ q̄r empima sigt vno° collectionē saniei i pectore. iō fiūt h mō empici: ꝛ sic v̄itas 2e ꝯnis pꝫ. Similis snia colligitur decima tertij. c. de periplemonia.

ℭ Commenti Galieni expositio.

Hic hypo. innuēs. In hoc comēto Gal. facit tria. ꝑmo ponit apho. sniam. scđo signū permutatōis sqnātie ad piplemoniā: 3° signū ꝯuersiōis sqnantie ad sanitatē. 2° ibi. (Cognoscit.) 3° (Mollis aūt.) ℭ De prima pꝫ. ℭ De 2a dicit ꝙ ꝑmutatio māei sqnātie ad pulmonē cognoscit: q̄r pulsus: tunc fit durus: ꝛ iequalis ꝛ inordinatus significādo mām trāfferri v̄sus ꝑncipale mēbrū: puta cor. ℭ De tertia dicit: ꝙ qn̄ delitescēte sqnātia pulsus fit mollis equalis ꝛ ordinatus cum bonitate respirationis significat integram dimissionem.

Dubitatur. Hic vtꝝ i trāsitu māe squināntie ad pulmonē fiat pulsus durus iequalis ꝛ iordinat⁹. ℭ Et ꝑmo nō vr̄ ꝙ trāseat mā de sqnātia ad pulmonē: q̄r nūlla vr̄ colligātia musculoꝝ epiglotis cū pulmone cū ꝑ ipsam cānā trāseūdo ꝑ ꝯcauitatē suffocaret: aut sputo ꝛ tussi eijceret. ꝑ poros āt ꝛ sbam cāne nō vr̄ qūo q̄r est valde dura. ℭ Scđo vr̄ ꝙ in hoc trāsitu pulsus nō deberet fieri durus: q̄r apa mēbri mollis facit pulsum molleꝫ sicut ꝑ iplemonia. ℭ P. pulsus in periplemonia est vndosus ꝛ leuis vt decima tertij. cap. de signis piplemonie. ꝯ nō est dur⁹. ℭ Tertio vr̄ ꝙ nō ē diuersus ꝛ inordinatus necesse 3°

sario: qr stat v̄tutē fi'r se hr̄e ad necessitatē ⁊ istrumēti obe
4° diētiā. ⁊ p ꝯn̄s nō diuersificabit. ¶ 4° vr̄ ꝙ in v̄a liberatio
ne a sq̄nātia pulsus fiat mollis: qr mollicies sig̃t lapsuz ad
humidū. mō ista cor̄ cū liberantur fiūt per solutionē siccio
5° ra. ¶ 5° nō pōt eē equalis ⁊ ordinatus. qr hoc iplicat cum
pulsus ordinatus cōtineat sub diuerso: mō nō pōt eē diuer
sus ⁊ equalis. ⁊ assumptum est Aui. secunda primi sūma
de pulsibus in capitulo de generibus pulsuum.
Ad pᵐ ¶ Ad pmū r̄ndet ꝙ nō req̄rit semp spālis colligātia iter mē
brum a quo mā pellit ⁊ illud vbi mādat: vie āt mot' illius
māei sunt pori occulti. nec h̄ ē magꝭ mirū q̄z cū mā saniosa
⁊ grossa trāsmittit a nā p sbam ossis vt ifra p̄ticula se ptia.
2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ sunt multe r̄nsiones. qdā negāt textū eē correctū.
Alij dicūt notādo ꝙ pulsus pōt fieri durus plurib' d̄ cau
sis. Aut. n. qr artaria exiccat: vt in ethicis. aut qr tēdit vt i
spasmo aut qr replet. aut qr fumi sicci sibi cōicant. aut qr
congelat frigore vt pōt colligi in cōmēto pulsuū. lib. 2° cō
tinētis pluribus: ⁊ p̄tim 2ª p'. cū ergo p̄mutat sq̄nātia ad pi
plemoniā. qr mā magis vicinat cordi. iō plures fumi arta
rijs cōicant ⁊ merito istius pulsus d̄r durior. ¶ Scd̄o si sq
nantia fuerit colerica. qr fumi colere. ⁊ sicci cōicantur arta
rijs. iō pulsus fit durus qñ magis multiplicat in artarijs:
vt in periplemonia. ꝙ aūt d̄r ꝙ piplemōia facit pulsuz mol
lē itelligit vt in plurib' qr plm̄ ē flegmatica: aut d̄r ꝙ facit
pulsum mollē nō absolute: s3 respectu eius q̄ fit i a p̄atibus
alioꝝ visceꝝ neruosoꝝ p̄cipue. ¶ 3° modo d̄r ꝙ gal. itelli
git hic per pulsum durū itellexisse pulsum quē v̄tus durū
facit qr cū magno conatu. ⁊ iō fortiter p̄cutit in digitos lic3
sit mollis artaria. ⁊ hoc mō nō loq̄tur de duro Auic. locis
allegatis. Aui. aūt nona tertij. c. de signis sq̄nātie vr̄ senti
re in hac p̄mutatiōe pulsum fieri plenū. vñ dicit. demū op3
vt ꝯsideret pulsus i ea. Nā si sit vndosus magn' ⁊ accidit
cū ea tussis tūc ipsa p̄mutat ad piplemoniā. ⁊ iō dicim' ꝙ
3ᵐ apud ip̄m nō vr̄ bene exponi nisi mō p̄dicto. ¶ Ad 3ᵐ d̄r
ꝙ necessario vel quasi necessario in hac p̄mutatione māei
fit pugna virtutis contra mām ⁊ econtra in qua nō ē equa
lis hitudo v̄tutis ad mām. ḡ nec equalis conatus. ⁊ iō pul
4ᵐ sus fit diuersus ⁊ inordinatus. ¶ Ad q̄rtū dd̄m ꝙ p molli
ciē itelligit lassitas q̄ ē p vacuitatē. talis aūt accidit expul
sa ⁊ resoluta mā. ¶ Ad 5ᵐ d̄r ꝙ ordinat' sumit duob' mo
dis. vno° p̄prie. ⁊ sic oīs est diuersus ⁊ hoc mō nō sumit h̄.
2° mō p habente hunc ordinē q̄ ē equaliter pulsare ⁊ hoc
modo est equalis ⁊ ita intelligit hic galienus.

¶ Aphorismus. XII.

Qui a ptisi molestātur si sputum quale
cunq3 expuunt graue: fetet super car
bones effusum: ⁊ capilli a capite de
fluunt: mortale.

Theo. ¶ Qui tabe infestantur: si quod despuūt ⁊ extus
siunt: grauiter: olet in ignem impositum: ⁊ ca
pilli defluunt: letale est.

Leoni. ¶ Qui tabe molestantur: si sputum qd̄ extussiūt
graue: olet iniectum carbonibus: ⁊ capilli a ca
pite defluunt letale.

¶ Hypo. in hoc apho. hāc intendit ꝯnem. Sputum graui
ter fetens. qñ sup carbonem effundit ⁊ casus capillorum
sunt mortalia signa in ptisi. cōclusio p̄bat. qr pmū istoꝝ si
gnificat vehemētē putrefactionē in p̄tibus cordi vicinis ⁊
2ᵐ significat quasi vltimatū defectum humidi substantifici
Nō p° mēbroꝝ. ḡ i ptisicis vtrūq3 ē mortale. ¶ Nota pmo ꝙ hic
2° p ptisim itelligimus vlcus pulmonis. ¶ Nō 2° ꝙ p sputu3
possumus significare sup ifirmū plurib' modis. s. q̄ntitate
colore mō sbe ⁊ odore hic vero hypo. tm̄ docet p odorē si
3° gnificare. ¶ Nota 3° ꝙ lr̄a dic̄ sputū qd̄cūq3 expuūt graue
fetet ⁊c̄. Et cōiter exponit graue p grauiter ita ꝙ sit sensus
ꝙ sputū multū itense fetet. Nā raro ꝯtingit q̄n cū sputo p
iecto sup carbones fit aliq̄s fetor. s3 itēsus ē q̄ sig̃t vehemē
tē putrefactionē. Alij tñ p̄nt intelligē graue nō p aduerbio
s3 p noie. ⁊ tūc attēdite ꝙ qñ volumus p sputū i ptisi sig̃are
tūc colligim' i ꝯcula aq̄ tepide plena. Et p ꝯsideram' vtrū
sit aliqd descēdēs ad fundū vel nō. Et si qd descēdit illud p
ijcim' sup carbones ⁊ facimus odorari ab aliquo vel p̄pin
quo vel amico ifirmi vtꝝ hēat horribilē fetorē. mō ꝯstat ꝙ
capiēdo solū sputū descēdēs illud ē alijs nō descēdētibus
graui'. Hyp. ḡ vr̄ loq̄ solū de sputo graui cui' fetor ē signū
mortis i ptisi. ⁊ vtraq3 expositio p̄t tolerari. ¶ Nō 4° ꝙ iō 4°
p̄ijcit sputū sup carbones. qr qñq3 ē tā p̄ua q̄ntitas rei cor
rupte i sputo vt nisi sup carbonē ponat nō manifestat h̄9
fetor. qñq3 ēt in se mō multi ē fetoris: nisi v̄rat vel calefiat:
qr sanies laudabil' nō ē horribil' fetoris. s3 si calefiat super
carbones. ⁊ p̄tē hēat mixtam multi fetoris illa p̄culdubio
manifestabit cū sup carbones p̄ijcit. qr odor rei maxie ma
nifestat cū fumali euaporatiōe. ¶ Nō 5° ꝙ sanies significa
tur in sputo nō solū p odorē: s3 p descēsu3 ad fundū. qr sig̃a 5°
tur calor egisse in mām ita ꝙ vētositatē p̄p quā flegma sup
natat excluserit ⁊ subtiles ⁊ leues p̄tes exalauerint grosso
terreo remanēte. s3 hic descēsus nō ē certū signū saniei cu3
aliqñ flegma multū igrossatū descēdat in aq̄. ¶ Nō 6° h̄ si
gnū debere itelligi eē veꝝ cū p̄seuerat. nā stat qñq3 paucā
saniē ex catarro generari putridā ⁊ tñ infirmū non debere
mori. Ex his v̄ificat p̄s vna ꝯnis. qr sputum graue fetēs
mortē sig̃t multā ⁊ intensam significādo putredinē in loco
vicino cordi. ¶ Nō 7° ꝙ in ptisicis capilli cadunt deficiēte A.
humido cui piloꝝ radices adherēt ⁊ deficiēte nutrimento
ex cui' superfluo pilus d3 gñari. Et iō iste casus capilloꝝ sig̃t
maximā digestiue virtutis debilitatem. ⁊ p ꝯn̄s mortem.
Contingit aūt vt cadant qñq3 p̄p mām malam corrosiua3
in cute existentem que corrodit pilorum radices aut mate
riei pili viscositatem tollit aut ipsam materiam exterminat
qñq3 propter complexionem calidam ⁊ siccam talē mām
dissoluentem. qñq3 p̄p frigus congelans. quādoq3 p̄pter
poroꝝ stricturam: sed ista non accidunt in capite merito
ptisis ⁊ iō id qd̄ accidit est mō dicto. ¶ Ex quo apparet se
cunde partis verificatio quare capilli a capite cadētes sūt
signum mortis in ptisi. Et huius concordia colligit deci
ma tertij non ex toto integre.

¶ Commenti Galieni expositio

Hic ptisim intelligit ⁊c̄. Cōmē
tū in duas diuidit p̄tes. in cōmētū gal. ⁊ additionē ꝯstan
tini. 2° ibi in fine (Capillus) gal. dicit tria. pmu3
ꝙ hic p ptisim vlcus pulmonis intelligit. 2° ꝙ i
istis dixit vel mōstrauit nos debere p̄bare sputa p̄iecta su
per carbones q̄ si fetēt ⁊ capilli fluūt dicit eē mortale.
¶ Dicit 3° ꝙ hoc ē veꝝ qr ex casu capilloꝝ significat nutri
mentū deficere p̄p v̄tutis debilitatē qr paucus nālis spūs
⁊ vitalis iam restat ad membra mittēdus sed forte signifi
cat corruptionem fortem in pulmone.

CAPILLVS. Ponit ex qua materia fit capillus.

¶ Aphorismus. XIII.

Quibuscunq3 ptisicis capilli defluunt:
diaria superueniente: moriuntur.

¶ Quibus per tabe capilli defluūt: Theo.
ij supueniente alui fluctiōe moriunt.

¶ Quibuscunq3 tale laborantibus: capilli a ca
pite defluunt: his alui profluuio superuenien Leoni.
te moriuntur.

¶ Cōclo apho' ē ista. diaria supueniēs ptisicꝭ a qb' capilli d̄
fluūt ē signū mortale p̄bat ip̄a sig̃t vltiatū defectū cōmēti

ue virtutis membroꝝ ⁊ qꝛ cū paucitate plurima nutrimenta significat eius notabilem diminutionē futurā ea ꝯtinua
B ta. vnde necio sequitur mors. assumptum circa lr̄am patebit.
Nō p̄ bit. ¶ Nota p̄ ꝙ hic sumit̄ dyaria gn̄aliter ꝓ oī fluxu ventris siue cibali siue humorali siue cū excoriatione intestinorū. lꝫ nomē dyarie stricte sumptū nō significat nisi fluxū hu
2° moralē. ¶ Nō 2° ꝙ hꝰ fluxus multas pn̄t ꝯsequi cās. sed hic ꝓp̄e itelligit̄ de dyaria q̄ seq̄t defectū ꝯtētiue v̄tutꝫ. ꝙ autē h̄ intēdit hypo. pꝫ qꝛ dicit ꝙ diaria supuenit ptisicis a q̄bus defluunt capilli. ⁊ est intelligendum ꝙ supueniat merito ꝓcessus in ptisi. modo constat ꝙ si iam capilli defluunt virtutes nāles sunt plurimum debilitate vt dixi in precedēte apho. superueniens ergo dyaria erit pp̄ maiorationem debilitatis quam seq̄tur virtutis membroꝝ cōtentiue de
C bilitas. ⁊ ideo humiditates nāles eorum ad itestina mouē
3° tur. ¶ Nota 3° ꝙ dyaria vt in cōmento dicet̄ nō solum est signum mortis: sed ēt cā: qꝛ addit in debilitate. Ex quo pꝫ cā quare in ptisi cauemus a farmacijs soluētibꝰ q̄ꝫtū possu
4° mus ⁊ q̄re fluxus vētris ē de mortalibꝰ nocumētis. ¶ Ultimo nō ꝙ diaria supueniēs ptisis qn̄ capilli iam cadūt nō solum est signum mortis sed significat mortem eē vicinā: qꝛ virtus tam debilitata non potest diu hanc tolerare.

¶ Commenti Galieni expositio.

In hoc loco ptisicos ⁊c̄. Gal. in ꝯmēto. p̄ ponit sn̄iam aphorismi. 2° verificat. ibi 2ª (Et verum qꝛ dyaria) Dicit primo ꝙ hypo. dicit ptisicos morti vicinos ⁊ prius monstrauit quid significant illi in quibus capilli cadunt. s. desiccationē humoꝝ q̄ sūt nutrimētū capilloꝝ. hic supple dicit ꝙ si dia
F ria superuenerit istis ipsi sunt vicini morti. ¶ De scḋa pte dicit ꝙ hoc est verum: qꝛ talis dyaria nō est nisi ex defectu virtutis contentiue mēbroꝝ: ⁊ hūc defectum cōtinue multo magis augmentat. ⁊ ideo vult galienus ꝙ hec dyaria est signum ⁊ causa mortis in istis.

¶ Aphorismus. XIIII.

Quicunq̄ʒ sanguinem spumosum expuunt: his ex pulmone eductio fit.

Theo. ¶ Qui spumantem sanguinem despuunt: ijs de pulmone educitur.

Leoni. ¶ Quicunq̄ʒ spumosum sanguinem expuunt: his e pulmone eductio fit.

¶ Conclusio aphorismi ē ista. sanguis spumosus egrediēs cū sputo egredit̄ ex pulmone. ꝓbat̄. qꝛ egredit̄ a mēbro sibi ꝓportionato in mō sb̄e. mō nullum est mēbrum in corpe nr̄o ita spume ⁊ spōgie ꝓportionatū sicut pulmo. g̊ ⁊c̄. ꝯn̄a nota. ⁊ assumptum declarabitur circa lr̄am. similis habet̄ sn̄ia decima tertij. c. de signis sputi sanguis. ¶ Circa aphorismum nota p̄mo q̄d sit spuma ⁊ q̄bus de causis fiat habet̄ 2ª particula aphorismoꝝ. in cōmento. 43. illius aphorismi. strāgulatoꝝ dissolutorū ⁊c̄. ¶ Nota 2° sanguinem
D dici spumosum duobus modis. vno modo qꝛ per tota substantiā sit spumosus. 2° modo qꝛ i eius superficie spuma apparet. ¶ Nota 3° ꝙ dixit notanter expuunt ad declarādū ꝙ nō vomitu exit: sed spuēdo ⁊ maxime cum tussi. ¶ Nō quarto ꝙ sanguinem de pulmone venire pōt duobꝰ modis intelligi. vno mō qꝛ pulmo est locus vbi aliqn̄ ante exitum cōtinebat̄. ⁊ isto mō nō est dubium ꝙ sanguis egrediēs cū tussi est a pulmone. eo ꝙ si est ex pectore. non tamē exit. qn̄ p̄us ad pulmonē veniat. 2° modo intelligit̄ ꝙ pulmo sit p̄mus locus. vnde sanguis incepit naturalem suū egredi locū ⁊ hoc mō medici dicunt sanguinē cū tussi venientē exire qn̄q̄ʒ de pulmone qn̄q̄ʒ de pectore. qn̄q̄ʒ de capite. hic autē hypo. dicit exire de pulmone 2° modo. ¶ Nota 5° ꝙ hoc 2° modo sanguinē venire de pulmone pōt dupl'r itelligi. vno modo qꝛ veniat de ipsa pulmonis sb̄a aut venis capilaribus in sb̄a eius ibibitis. 2° qꝛ veniat de venis magnis i pulmone existētibꝰ. ¶ Nō 6° sanguinē q̄ ē aliqḋ mēbꝝ nutriturus nō solum ꝑ tertiā paulatim digōnē assimilari mēº in ꝯplōne. sꝫ ēt in modo sb̄e. ⁊ iō sanguis nutriturus mēbrū spōgiosum a nā digerēte ip̄m ad spumositatē trāsmutat̄: ⁊ iō sanguis i venis magnis pulmonis alteratus ꝑ pte digōnis tertie fit aliq̄ʒtulū spumosus: ita ꝙ i sup̱ficie eiꝰ cū egredit̄ talis spūa apparet. sanguis aūt magis appropriatꝰ q̄ iam vere p̄ª humiditas de secūdis ē valde vicinꝰ: ⁊ q̄ iuenitur in capilariū venaꝝ extremitatibꝰ ē ꝑ totum spumosus. ¶ Ex his pꝫ ꝙ sanguis veniēs a pulmone ē spumosus ꝓprie accipiēdo ⁊ sanguis de venis pulmonis egrediēs est spumosus. p̄ mō superiꝰ posito ⁊ large dicēdo. ¶ Nō 7° ꝙ sanguis ēt aliunde egrediēs est qn̄q̄ʒ spumosus ēt q̄ cū sputo emittit̄ vt sanguis a pectore veniēs in pleuresi. ⁊ hoc qn̄ vehementer bulierit ꝓternāliter in pulmone vt colligit̄ ex Gal. septima huius cōmēto. 30. ⁊ ab Aui. x. tertij. loco allegato. sꝫ tn̄ hoc ē raro. ⁊ iō aphorismus v̄ificat̄ vt in pluribus ⁊ q̄si semp. ¶ Sed ꝯ. qꝛ Aui. decima tertij. c. dicto. dixit ꝙ sanguis a vena pulmonis veniens nō ē spumosus. dicit. n. ⁊ ille qui est veniēs ex venis eius. s. pulmonis nō est spumosus. Hic dr̄ Aui. intelligere ꝙ nō est spumosus mō 2° lꝫ nō negauerit d̊ p̄. ¶ 2° arguit̄ qꝛ egrediēs a cāna ē spumosus vt Aui. dixit ibidem. Rn̄det̄ ꝙ hoc est qn̄q̄ʒ nō semper qn̄ feruor vehemens esset in loco. ¶ Nota aūt valde b̄nā ⁊ in ꝓnostico ⁊ in cura ē magna dr̄ia inter sputum sanguis ex pulmone ⁊ ex pectore ⁊ ex venis pulmonis vt colligendum est decima tertij.

¶ Commenti Galieni expō.

In quibusdam libris ⁊c̄. ga. i cōmēto p̄ ponit vnā falsam lr̄am aphorismi ⁊ falsam interpretationē. 2° veram sn̄iam. 3° ostendit non esse vl'r verū. ibi 2ª (Spumosus) ibi 3ª (Nec tn̄ cū vulnera) Dicit p̄mo ꝙ in q̄busdā libris loco istius v̄bi excreant iuenit̄ hoc verbū vomūt. ⁊ q̄dam iterpretes multa loquētes ꝑ vomūt intelligūt nō v̄e vomitū sꝫ multā sanguinis q̄ʒtitatē emittūt. ita ꝙ sensus eēt aphorismi ꝙ ꝑ multum sanguinē spumosum ab ore vomūt hic egredit̄ d̊ pulmone. ¶ Dicit 2° quo ad hanc ptem ꝙ isti mentiunt̄: ⁊ rō: qꝛ videmus multos spuentes sanguinē a pulmone: modicum tn̄: puta cum non est ex vena. sed ex carne. ¶ Et 2° mētiunt̄. qꝛ non oꝫ sanguinē eē spumosum si sit multus. nam tūc est ex vena: ⁊ hunc nō dicimꝰ cōiter eē spumosum. nam tūc est ex vena vt supra dr̄. sꝫ hoc falsum dicunt ꝙ si sit paucus non erit inde. s. de pulmone.

SPUMOSUS. Ponit quedam ad v̄ificationē ꝑtinētia dicendo ꝙ sanguis qui vere spumosus spuitur est ex vulnere pulmonis. puta quando est in sola carne.

NEC TAMEN. Facit q̊ḋ dictum est di. ꝙ non semꝑ vulnere existente in pulmone sanguis exit spumosus: ⁊ hoc probat experimento: qꝛ vidit multos quosdam cadentes ab alto quosdam se cū alijs colludētes ⁊ alios se iuicē ꝑcutiētes: ⁊ alios sup̱ alios cadentes vt athletas in q̄bus vulnera ex his causis facta sunt in pulmone: ⁊ tn̄ cū multū sanguinis spuerit boni coloris ⁊ sine fetore supple fuit nō spumosus ⁊ exiuit de vena rupta in pulmone.

¶ Aphorismus. XV.

Tisi habito diaria superueniente: mortale:

Theo. ¶ Tabe detētis fluctio alui accedēs: letalis est.

Leoni. ¶ A tabe habito ꝓfluuiū alui supueniēs: letale.

¶ Hic aphorismus satis est manifestus ex. 12. aphoᶜ huius

particule: et commentum similiter: ideo aliter non dico.

¶ Aphorismus. XVI.

Quicunque ex pleuretide empici fiunt: si purgentur in .xl. diebus: a qua die ruptura fit quiescunt. Si vero non: in ptisim transeunt.

Theo. ¶ Qui a costali supurantur: si intra quadragesimum diem a quo facta est eruptio repurgētur: leuantur. Alioqui transeunt in tabem.

Leoni. ¶ Quicūque ex morbo laterali suppurantur: si in quadraginta diebus purgant̄: a die a qua fit ruptio: liberātur. Si vero nō: ad tabē trāseunt.

¶ In presenti aphorismo Hypo. itēdit duas ꝯnes. et scd̄am ponit ibi (Si vō nō.) Cōclusio p̄ᵃ ē ista. Quicūque facti empici ex pleuresi purgant̄ in .40. dieb⁹ a die rupture liberā tur. pbat̄. in oib⁹ istis mā saniosa remouet̄ a corpe anteq̄ alia nocumēta fixa fecerit. ḡ p illius remotionē ipsi liberā tur. ꝯnam cum antecedente declarabo circa litteram.

¶ Si vero non. Scd̄a ꝯ pleuretici facti empici si a die rupture pleuresis vsque ad .40ᵐ nō purgant̄ trāseūt i ptisiz. p3 qr in h̄ tpe sanies stat ꝯtinue iuxta pulmonē: et cū sit ni

A trosa ipm corrodit: et p ꝯn̄s facit vlcus et ptisim. Silis ha

Nō p̄ bet̄ snia ꝯcima tertij. tractatu .4. c. p̄. ¶ Primo nō hic per empicos itelligi solū illos q saniē hn̄t i ꝯcauo pectoris vocato mediastino. p3. qr loqt̄ de illis q fiūt empici p rupturā pleuresis q̄ qn̄ rūpit̄ sanies ad illud spaciuz vadit. p3 2° qr

2° al's empima staret multo tpe sine hoc q sanies pulmonem tāgeret et sic ipm nō roderet. ¶ Nō 2° q dixit de empicis q fiūt ex ptisi et nō ꝯ oib⁹. nā q fiunt empici ex periplemonia nō soluunt̄ q̄uis mā saniosa purgaret̄. qr ipsi statim i ipsa apatū ruptura fiūt ptisici. Sil'r puto ēt qn̄que ꝯtingere empicos ex catarro descēdēte ad spaciū pectoris fortassis diu

B tius manere ante fiāt ptisici q̄ illi q fiūt empici ex pleuresi. qr istoꝝ sanies ē acutior et magis corrosiua. Spāliter ḡ in

3° telligit̄ de empicis q fiūt tales ex ptisi. ¶ Nō 3° q n̄ sine cā dixi a die rupture. Nā dicit Jac. de forliuio cā eē qr pleuresis et empima sunt diuersi morbi et a diuersa mā pendētes cū empima a sanie. pleuresis ab humore nō saniato et qr in diuersis locis peccat cū p̄ peccet in ꝯstricto loco apatis postea i spacio pectoris nō sunt ijdē dies cretici cōputādi nec eodē initio: et iō hypo. hic voluit q i .40. dieb⁹ ꝯnotando a die rupture fiūt ptisici. si nō purgant̄. qr cū iste sit terminus acutaꝝ egritudinū si in isto mā3 nā nō vincit. tūc egritudo fit de gn̄e cronicaꝝ. et p ꝯn̄s multo tpe tāget sanies pulmonē et iō ipm corrodet. ¶ S3 salua hui⁹ doctoris reuerētia. Cōputatio ēt i v̄a recidiua fit a p̄n° morbi. et h̄ patuit supra de Anxio. et in crisib⁹ pmutatiōis vbi egritudo variat̄: cōputat̄ a p̄n° morbi. et iō si de creticis loqueremur nō est dubiū q faciēda eēt ꝯputatio a p̄n° pleuresis. ¶ Alij ḡ dicūt al'r q h⁹ sanies debilitat et exiccat pulmonē sui nitrositate et p expiētiā cognitū ē q q̄si circa .40. dies sunt qb⁹ pulmo resistit anteq̄ corrodat̄. et iō si purgant̄ isti in .40. diebus post diē rupture isti euadūt sani qr ex illa mā non remanet dispositio fixa mala: si vō nō purgantur in istis dieb⁹ a die rupture apatis: tunc p .40. continuos dies sanies tetigit immediate pulmonē in quo tpe expertū est q ipm corrodit. et iō fiūt ptisici. ponit̄ ergo a qua die ruptura fit ad denotādū q .40. dies sunt tp̄s cōe pulmonis ad resistēdū saniei ipsum imediate tāgēti ne corrodat̄ nam qn̄ nō tāgit̄ pulmo

4° a sanie multo pluri tpe resisteret̄ et sic p3 ambaꝝ ꝯnū veritas. ¶ Nota 4° q l3 hyp. dicat .40. diebus. tp̄s tn̄ hec h3 quādā latitudinem s̄m varietatē pulmonum: et sanierum modicum ad plus et modicū ad minus. Ego aūt testor me

F vidisse tres pleureticos q facti sunt empici et integre liberati quoꝝ quilibet saniē spuit vltra .45. dies. Nā senis qdam medicine doctor. Cyrugicus magister Joānes de castiliono .50. dieb⁹ oi die manifeste multū saniei q̄titatē spuit. et thomas ꝯ pecis senis .40. trāsiuit saniē screādo. Et parme vxor Jānesij .50. transiuit cū h̄ saniei excreatu ex pleuresi. forte aūt ꝯtigit hos defendi qr multū vsi sūt h̄ tpe looch ꝯ pulmone vulpis et alijs pulmonē ꝯfortātibus. ¶ Ultimo nota q hec sunt itelligēda v̄a istis manētibus empicis. nā contingeret eos mori anteq̄ in ptisim transenat.

¶ Commenti Galieni expō.

Cum prius fluxum et c. Ga. in cōmēto. p̄ ostēdit de qb⁹ empicis loqtur. 2° ꝟificat aphoᵐ. 3° ex cā remittit ad aliū libꝝ. ibi 2ᵃ (Qui oēs) 3ᵃ ibi (Quoꝝ dieꝝ.) ¶ De p̄ᵃ dicit qr p̄us i alio .s. apho. locutus ē de fluxu saniei ad spaciū pectoris hic mōstrauit supra hūc sermonē de empicis solū attinere in qb⁹ apa in latere rūpit̄ et sanies fluit ide ad spaciū pectoris. ¶ De 2ᵃ pte dicit q si isti nō purgant̄ in .40. dieb⁹ neċe est m'tū q pulmo corrodat̄ et tabescat et supple ita fiat ptisis. et rō ē: qr sanies i lōgo tpe fit corrupta et acuit̄. et iō hyp. supra pleuresim determinauit debere mūdificari i .14. dieb⁹ s3 empima in .40. dicit 3° q ipse v̄tutē hoꝝ dieꝝ et diuersitatem monstrauit in libro de diebus creticis.

¶ Aphorismus. XVII.

Calidum: nocet hoc frequenter vtentibus. Carnium effeminationem facit: neruorum icōtinētiam: mētis stuporem: fluxum sanguis: et defectōes spūs: quibusdam vero: et mors sequitur.

¶ Calida detrimēta hec ifert ijs qui immodice vtūtur. Carnis effeminationem: neruoꝝ incōtinētiam: mētis torpedinē: sanguis profusionē: aie defectionem: quibus abolitio sequitur. Theo.

¶ Calidum: vbi quis sepius eo vtat̄: hec mala affert. Carniū effeminationem: neruoꝝ icōtinētiam: mētis torporē: profluuia sanguinis: animi defectionem: hec ad que mors. Leoni.

¶ In p̄nti aph. hyp. vult hāc ꝯnē. Cal'm actuale nocet his q eo freq̄nter vtunt̄. pbat̄. tale cal'm facit carniū eē minutionē et neruoꝝ icōtinētia et mētis stuporē et fluxū sanguis et spūs resol'onē et illa quoque seqt̄ mors. ḡ et c. ꝯn̄a t3 et assūptū in l'ra ponit̄: et huic snie sil'em potes colligē. 2ᵃ p̄mi. c. ꝯ balneo. Quidā ornate loq̄ntiū. ¶ Prio ḡ nō q l3 apō medicos aliqd dicat̄ cal'm actu aliqd in poᵃ. h̄ de cal'o actu loquimur nec vl'r de quol3: s3 de aqua cal'a in modū balnei C admistrata. De h̄. n. vult Hyp. q effectus noiatos l3 satis bene defendi posset q oē excessiue cal'm est aptū talia facere. Nō q antiqt⁹ multū hoies balneo vtebant̄ vt p3 legenti libꝝ Gal. de regie sanitatis. Et iō hypo. loqt̄ appropriate de h⁹ calidi nocumētis tanq̄ ꝯsueti. ¶ Nō 3° q vsus incōueniēs balnei pōt eē rōne q̄litatis aque vt q sit nimis D itēse cal'a. 2° rōe more vt q hō pl⁹ moret̄ ivicevna q̄ ē oportunū 3° rōne tpis siue hore vsus vt q statim post cibuz qs balneum igrederetur. q̄rto rōne frequentis vsus vt q pluribus vicibus quis balneum igrediat̄ debito: et de h̄ q̄rto modo fecit mentionem solū modo: forte qr error multorū et nō subito faciēs nocumētū sed paulatim et i pcessu apparens. ¶ Nō q̄rto q caro mulierum mollior ē carne viroꝝ E eo modo quo declaraui in prima primi. capitulo de etatibus et vno modo rarior. Caro ergo viroꝝ dicit̄ effeminari qn̄ suam duritiem perdens fit mollis et parum resistens

extrinsecis occurrētib⁹. ⁊ q² aqua cal'a nimis freq̄nter ad mistrata rarificat carnē ⁊ ipsaꝫ aq̄ humiditatis q̄litate hu mectat. iō ipsas carnes p quādā silitudinē dr̄ effeminare: sꝫ q² caro hoc mō passa ē rarior p habitū multoꝝ poroꝝ. fe/ minea v̄o caro paucos hꝫ poros. iō effeminationē dic̄ gal. abusiue i cōmēto positā. ¶ Nota 5° ꝙ virtus motiua con/ fortaꝛ siccitate ⁊ duricie vt sumiꝛ sexto de accidēte ex Gal. ⁊ iō cum nerui mollificanꝛ ⁊ rarefiūt eoꝝ motiua virtus d̄ bilitaꝛ. qd̄ cū accidit nerui dr̄ icōtinētes. aut q² suū vigo/ rē nō tenētes. aut q² aliqñ ex hoc sunt ipotētes ad mēbra i ꝓprio situ tenēda. Cal'm aūt rarificādo ⁊ humectādo ner/ uos reddit eos debiles. ⁊ iō illoꝝ incōtinētiā facit. ¶ Nō sexto ꝙ sanguis p vsum balnei calefit ⁊ rareficaꝛ ⁊ fit mol lis ⁊ presertim v̄sus supiora ⁊ venaꝝ orificia relaxanꝛ. ⁊ iō ex freq̄nti vsu balnei fit sanguis fluxus. ¶ Nō 7° ꝙ spūs eadē calitate ⁊ poroꝝ aptione dissoluunꝛ. ꝙ aūt fluxus san guinis nimium ⁊ spūs defectiones qñqꝫ mors sequiꝛ est res que declaratione nō indiget. ¶ Nota 8° ꝙ per stuporē mētis intelligimus in oꝑōnibus virtutum interioꝝ nocu/ mentū. huius aūt cā est ex vsu balnei. q² resolutis spiritib⁹ cerebrū cū sit ꝯplōnis fride ⁊ humide faciliter infridaꝛ ⁊ humectaꝛ. ⁊ iō post sequiꝛ v̄tutis aialis debilitas in operā do quam debilitatem sequitur diminutio ꝓꝑ defectionem instrumenti puta spiritus ⁊ propter frigoris dominium.

Cal'm fa niū effe/ minatio nem. cit car/

Contra dicta vr̄ primo ꝙ cal'm non facit carniuꝫ effe minationē. Cal'm. n. corrugat ⁊ constringit. ergo nō rarefacit. Assumptū est Aui. scd̄a primi. illo caplo quidam ornate loquētium. cū dixit. Cūqꝫ eius aq̄ multe ē calitatis cutis ēt ex ea horripilaꝛ ⁊ inspissanꝛ ei⁹ pori. For/ te dr̄ ꝙ balneū nimis cal'm inspissat sed balneuꝫ oportune cal'm frequenti vsu rarefacit. ⁊ hoc sufficit hic hypocrati. ¶ Contra tm̄ calefit cutis ex longa mora in balneo medio cris caloris q̄ꝫ ex pauca in balneo multū cal'o. ergo ad di/ spōnem sil'em debent deduci. ideo si in multum calido ispis satur ēt ex multo vsu inspissabiꝛ. hic dr̄ negādo hāc ꝯñaꝫ. Ad tantam caliditatem ducitur cutis ex longa mora i bal neo mediocris caloris sicut ex data parua mora in balneo multum calido. ḡ oino ad sil'em dispōnē duceretꝛ. nā in bal neo multū cal'o impressio humiditatis est pauca ⁊ in lōga mora ⁊ frequenti vsu ipressio humiditatis ē multa. ¶ 2° in occursu ad aquā multā cal'am horripilaꝛ cutis ⁊ constrin giꝛ ꝓꝑ sensationem displicētem: ⁊ ita pori claudunꝛ: qd̄ nō fit in longa mora in aqua delectabilis caliditatis.

F

Balneū fluxum sanguis facer̄ dꝫ

¶ Secundum dubium est q² nō vr̄ ꝙ balneum debeat face re fluxum sanguinis: q² ex balneo humores trahunꝛ d̄ ve/ nis ad cutim. ⁊ sic extra venas. ergo diuertunꝛ a loco: vn/ de fluere dꝫ sanguis. ergo balneum potius ꝓhibebit san/ guinis fluxum q̄ꝫ ipsuꝫ prouocet: presertim cū in fluxu san guis humores a locis extra venas recurrūt vt sumiꝛ ꝑma quarti. in ca. de variolaꝝ cura. ⁊ 4ª ꝑmi caplo de flōmia. ¶ Hic negaꝛ pª ꝯña. nam plus ꝓuocat fluxum calefacien/ do ⁊ mobilitando sanguinem ⁊ venaꝝ orificia relaxando q̄ꝫ ꝓhibeat a venis trahendo ad cutim.

Hibi ostendit hypo. ⁊c.

Gal. in ꝯmento tria facit. p̄ in gn̄e ponit huius aphorismi sniam ⁊ quorūdam sequētium opio nem. 2° cōmētaꝛ spāliter hunc apho. 3° ostendit varietatem finis istius aphorismi. ibi 2ª (Effeminat) ibi 3ª. (Hic aūt aphorismus) Primo pꝫ quid dicat. sed per calita tem in vltimitate intelligamus in vsu executiuo quo ad vi ces. ¶ De secunda dicit primo ꝙ cal'm effeminat carnes. i. mollificat ⁊ rarificat. ⁊ ideo hoc verbum effeminato poni tur abusiue: sed q² femie maribus sunt debiliores. ideo q² caro p balnei frequenter vsum fit mollis: ⁊ nō tm̄ resistens sicut ante dr̄ effeminari. nam in veritate fit magis porosa sed mulierum caro est min⁹ porosa vt supra dr̄. ¶ Dicit 2° ꝙ nerui dissoluunꝛ. q² rarificanꝛ: ⁊ mollificanꝛ. ¶ Dicit 3° ꝙ inducit mētis stuporē. i. aliquē defectū q fit cal'o fumo ascēdēte caput. ¶ Dicit 4° ꝙ fac̄ sanguis fluxū cū q² fit ca lidus ⁊ calor eius per balneū augmentetur magis fluit ⁊ hoc ex longo vsu a quibusdam magis ⁊ quibusdā minus. In parte vltima patet quid dicat.

¶ Aphorismus. XVIII.

FRigidū vero: spasmos: ⁊ thetanos: ⁊ nigrores ⁊ febrium rigores.

¶ Frigida: conuulsiones: distentio/ nes: liuores: rigores febriles.

¶ Frigidum autem conuulsiones: distentiōes: liuores: rigores febriles.

¶ Conclusio aphorismi est. frequēs vsus aque fride se i ea abluēdo est nociu⁹ ꝓbaꝛ. hic vsus facit spasmos thetanos nigriores. ⁊ febrium rigores. ergo nociuus. pꝫ ꝯña. ⁊ assū ptum soluꝫ poniꝛ in l̄ra. huic snie similis quo ad thetanos ⁊ spasmos colligitur scd̄a tertij. c. de spasmo. ⁊ quo ad ni/ griores 3ª quarti. ⁊ quo ad febres pª quarti. c. de ephime/ ra. ⁊ quo ad rigores scd̄a ꝑmi. c. de causis motuum nō nā lium. ¶ Primo ergo nota ꝙ p fridū vt Gal. dicit in cōmē/ to intelligit abusum fride aque. ¶ Nō 2° ꝙ aqua frida pt̄ facere spasmum aut thetanū de repletione duob⁹ modis. vno mō q² humiditatem ibibitā necio ita ꝯgelat ꝙ ipsā ꝓ hibet nerui ꝯctionem aut ipm̄ ꝯbi facit. vel 2° debilitando digestiua illa friditas facit multiplicari flegma qd̄ neruos ingrediens facit spasmum. ꝙ si ꝓꝑ nimiam friditatē absqꝫ mā neruus ipse ꝯdēseꝛ ⁊ abbreuieꝛ. vnde sequaꝛ ꝓhibitio vel inobedientia in dilatādo ille spasmus erit nō ꝓportio natus ad mām: ⁊ nō erit ꝓꝑ dolorem: ita ēt accidit ex vene no scorpionis. 3° pōt facere spasmum de inanitione. vel ex/ primendo humiditatē neruoꝝ. vel ꝓhibēdo eoꝝ nutritio/ nē ꝓꝑ opilationē aut ꝓꝑ digestiue ⁊ attractiue defectum. ¶ Nō 3° ꝙ p nigrores intelligunꝛ colores cutis ad nigre dinē tēdētes fiūt aūt q² congelato sanguine in cute. ⁊ spiri tibus extinctis ille q p̄ rube⁹ erat ad nigrū v̄tiꝛ vt hyeme videre contingit in genis sanguineoꝝ. Febres v̄o facit fri/ dū p accn̄s claudēdo poros ⁊ ꝓhibēdo exitū humoꝝ ⁊ va poꝝ calidoꝝ q clausi qñqꝫ faciūt ephimerā: qñqꝫ putrefa ciūt hūores: q̄re faciūt putridā fe. qñqꝫ faciunt ethicā con sequēter aut icipiēdo. ¶ Nō q̄rto p rigores intelligēdū ē motū illum cōcussiuū inuoluntarium lacertoꝝ quo mouē tur lacerti ad expellendū rē nociuam. hoc aūt a frigore pu to qñqꝫ accidit: vt apparet in hyeme: qñqꝫ frigus est causa vt putridi⁹ humores ipsum causent.

¶ Commenti Galieni expositio

HIc nimium frigidum. Pre/ sens cōmētū diuiditur in quinqꝫ partes. primo ve/ rificat de spasmo ⁊ thetano. secundo de nigro/ ribus. 3° de febribus. 4° d̄ rigore quomodo fit a frigore. ibi 2ª (Unde ⁊ nigrores) ibi 3ª (Frigida aqua p se) ibi 4ª (Rigores autem) partes patent legenti.

¶ Aphorismus. XIX.

FRigidum inimicum neruis: ossibus dētib⁹: cerebro spinali medulle. Cali dum vero: vtile ⁊ amicum.

¶ Frigida: ossibus: dentib⁹: neruis: cerebro: medulle dorsali: inimica ē. Calida ve/ ro amica est.

¶ Frigidum: inimicum ossibus: dentibus: ner uis: cerebro: spinali medulle. Cal'm vero vtile.

¶ In presenti aphorismo Hyp. duas ponit ꝯnes. 2ª ibi (Ca/ lidus

lidum vero) Prima cõclusio est ista. aqua frigida est inimica neruis ossibus dentibus cerebro. ꝛ spinali medulle. ꝓbatur id qḋ extinguit hoꝝ membroꝝ nālem caloremꝛ ꝓhibet ea ab operationibus sibi debitis est istis mēbris inimicū. sed aqua frigida est huiusmodi. ergo ꝛc̃. Assumptum pro minori statim in notatis patebit.

¶ Calidum vero vtile. ¶ Secunda conclusio est ista. calidū est istis mēbris vtile ꝛ amicum per se. qꝛ est ꝯrium frigido. ꝛ qꝛ per ipsum cõseruaꝛ istorum mēbrorum calor. ¶ Concordia aphorismi. quātum ad primam partem colligiꝛ de neruis. 2ª tertij. capitulo primo. de dentibus. septima tertij. de conseruatione dentium. de cerebro ꝛ spinali medulla colligi pōt prima tertij. capitulo de canonibus vl̃ibus cure egritudinum cerebri. Alique alie cõcordie ponuntur que sunt in genere ꝙ caliditas est magis amica nāe q̃ȝ frigiditas: sicut pma pmi. caplo de cõplexionibus. 2ª pmi. doctrina 3ª. caplo de signis cõplexionum.
Nō p in 6° genere signoꝝ. ꝛ 4ª pmi. caplo 2°. ¶ Circa tñ aphorismi litterā ꝛ sniaȝ nō pmo ꝙ lȝ hypo. in apho. p frigidū intellexerit aquā frigidam vt gal. vult in cõmēto. tñ de oi
2° actu ꝛ poª frido excessiue verificaꝛ. ¶ Nota 2° ꝙ oia mēbra hic noiata sunt exanguia ꝛ parū caliditatis habētia: indigētia tñ multo spū eis imbibito ꝛ influxo ad opationes nāles eoꝝ pficiēdas: nā ꝓ oia ista sūt frigida ꝛ alba. i. sine sanguine ꝛ sine venis vl̓ artarijs manifestis in se. ꝛ tñ qꝛ eoꝝ opa calido pficiunꝛ. iō reqriꝛ spūs pñtia. ¶ Ex h̃ seqtur ꝙ istoꝝ mēbroꝝ opationes leduntꝛ p illud ꝙ spūm in eis ad opa reqsitū frigidū extinguit. ꝛ qꝛ aq̃ frida ꝛ oē actuale frigidū excessiuū est aptū cū his mēbris occurrit in eis spūm extinguere pp hoꝝ mēbroꝝ nālē frigiditatē. ꝛ iō frigidū est his mēbris inimicū. ꝛ iō dixit auic. 2ª tertij. ꝓ caplo. in fine. ꝛ scias ꝙ aq̃ frida nocet neruis ꝓpterea ꝙ facit eos deficere a digestiōe humiditatis q̃ sunt in eis q̃re in humorē indigestū pmutanꝛ. ¶ Seqtur 2° ꝙ hec mēbra cū sint carne discooperta magis a frido leduntꝛ. qꝛ ibi non est caro calida defendēs ꝛ frigidū magis imediate occurrit. vñ in vulnerib⁹ neruosoꝝ locoꝝ ꝛ in osse discooperto ꝛ in fractura cranei p̃cipiꝛ ꝙ caueamus a frigore vt colligiꝛ. 4ª quarti. tractatu 4°. caplo 2°. ꝛ ꝓ. ꝛ ꝙ calida apponamus ꝛ idē in caplo de fractura cranei ꝛ de cura fractu
A re cū vulnere. ¶ Nota 3° ꝙ q̃ȝuis frigidū dentib⁹ noceat
3° ex cā dicta tñ etiā qꝛ sunt nālr discooperti. ꝛ iō nāli dispōne magisq̃ȝ alijs ossib⁹ eis nocet. Nocet ēt magis qñ processerit calidi occursus: vt septima tertij. ¶ Nota 4° ꝙ vt 2ª ꝯ verificeꝛ qdā p vtile ꝛ amicū intelligūt illud qḋ occurrēs eque distēperatū cū frigido minus ledit ꝛ ex cui⁹ eq̃li alteratione mēbrū minus lediꝛ. Nā si vtile ꝛ amicū sumātur ꝓprie. hec 2ª pars nō est vera: qꝛ pistēperate occurrēs nocet a ꝓprio tēperamēto educēdo. ꝛ ita frigidū distēperate occurrēs nocet. sȝ tam calidū q̃ȝ frigidū tēperate occurrētia sunt amica: qꝛ ꝯseruatiua. Nō g̃ dꝛ calidū distēperatū amicū: qꝛ ꝯseruās dētes vel ossa. sȝ qꝛ min⁹ ledēs ea ex eq̃li alteratione. Cā aūt q̃re min⁹ ledit est. qꝛ lapsus ad calidū est min⁹ malus gñalr q̃ȝ sibi eq̃lis ad frigidū: cū caliditas magis attineat sanitati. ꝛ ecõtra q̃ȝ friditas. vt pȝ ꝓª pmi. caplo de cõplonib⁹. ¶ Mihi aūt vꝛ ꝙ hypo. aliud spāle voluerit in istis mēbris: ꝛ non gñiale in oibus: vt isti putāt. qꝛ tūc multo meli⁹ fuisset dicere frigidū inimicū est mēbris oib⁹ ꝛ calidū amicū. 2° nō puto veꝝ fundamētum istius cõparationis. vt supra. ꝓ pmi. ꝛ 2° tegni disputaui.

¶ Ideo alr puto dōni. ꝛ ꝓ ꝙ frigidū dꝛ istis mēbris inimicū respectu ei⁹ qḋ est alijs mēbris ꝛ absolute: ꝙ qꝛ aq̃ frigida vt p̃diciꝛ eoꝝ calorē extinguit cū sit pro maiori parte fundatus in spū: cui⁹ ꝛ si notabilē quātitatē reqrant nō tñ plurimi vt oculi. scḋo respectu alioꝝ mēbroꝝ q̃ cū sint calida magis actioni frigoris resistunt. Calm aūt nō oē. sed parū a tēperamēto recedens est his mēbris vtile ꝛ amicū absolute aut cõparatione eius qḋ est alijs mēbris. ¶ Absolute aūt pōt dici amicū ꝙ plurimū taliū mēbroꝝ est iuuatiuū. Nam plurimū hec mēbra in latitudine sue sanitatis existētia distāt a ꝓprio temperamēto p frigidū ꝛ humidum qꝛ lapsus p calm remoueꝛ aut scḋo qꝛ plurime hoꝝ mēbroꝝ egritudines p calidū remouenꝛ cum plurime sint frigide vel tertio qꝛ calidū pmi gradus h̃ mēbra a proprio tēperamēto nō trahit ꝛ spūm in eis indebita dispōne conseruat. Cõparatione enim alioꝝ mēbroꝝ: qꝛ calidū primi gradus ꝛ nō multū a tēperamēto recedens nō ita confert alijs mēbris sanis existētib⁹ sicut ꝛ neruis ꝛ magis nocet. ¶ Ex qbus vꝛ mihi cõcedēdū ꝙ res alique calide horuȝ mēbroꝝ cõplexionē cõseruarent: q̃ tñ p accñs cor calefacerent: ꝛ ita res alique nō seruarēt cõueniēter cordis caliditatē que neruos infrigidarēt. Cõstat enim ꝙ aer vernalis nō sufficiēter cõseruaret cõplexionem cutis ꝛ neruoꝝ deducta alteratione vestiū: imo hec mēbra infrigidaret quia nudi tunc non cõseruanꝛ. tamen per illum cor debite euentatur. ¶ Ex qbus tertio sequiꝛ ꝙ cõseruatio non fit p silia in forma ꝛ gradu. sed de hoc amplius dixi tertio tegni. tu tñ hec breuia tene menti. ¶ Cõmēti Gal. expō.

Stensis lesionib⁹ ꝛc. Gal. i cõmēto primo cõtinuat presentē aphorismum cuȝ precedente. scḋo verificat. ibi 2ª (Et nota) ꝛ totum residuū est clarū. ¶ Apho. XX.

Uecunq̃ infrigidata sunt recalefacere oportet: exceptis quibuscunq̃ sanguinem manare futurum est.

¶ Que perfrixerint: calefaciēda sūt: exceptis his que sanguinem profundunt. Theo.

¶ Quecunq̃ refrigerata sunt excalefacere opȝ: exceptis his qb⁹ sanguis fluit: aut fluxurus est. Leoni.

¶ In pñti apho. intendit duas ꝯnes: ꝛ 2ᵃᵐ ponit ibi (Exceptis) Prima ꝯ est ista. oia mēbra preternāliter infrigidata opȝ recalefacere. ꝓbanꝛ. qꝛ oia talia sunt ad ꝓpriū temperamētum reducēda ꝛ nō nisi per calefaciētia. ergo ꝛc̃.

¶ Exceptis quibuscunq̃ sanguinē. ¶ Secunda ꝯclusio est. illa mēbra p que paratus est sanguis fluere ex̃ corpus ꝛ si sint infrigidata nō opȝ recalefacere. ꝓbaꝛ: qa talia recalefaciēdo maius esset nocumētuȝ iuuamēto. cuȝ p calefactionē sanguinis fluxus prouoceꝛ. ¶ Circa quem
aphorismū nota ꝙ infrigidata dicunꝛ h̃ solū preternāliter Nō p
infrigidata: nā si nāliter infrigidata sunt nō opȝ recalefacere. ¶ Nota 2° ꝙ hec recalefactio pōt fieri p calida actu ta
lia: ꝛ p talia virtualr vel effectiue: ꝛ de ambobus continet 2°
aphorismus veritatē. ¶ Nota 3° ꝙ nō q̃libet recalefactio
est ꝯueniēs vl̓ sufficiēs ifridatj nisi eo mō fiat vt tādē cal 3°
itas remanēs sit nālis ꝛ tāti gradus sit calitas acqsita per quātā corpus a tēperamēto distabat ꝛ pp ꝓᵐ infrigidatio mēbroꝝ febriētiū putride que fieret cū aq̃ frigida non est sufficiēs: imo vtplurimū oȝ mām putridā remouere: ꝛ calefactio neruoꝝ plenoꝝ flegmate sine flegmatis eūatione nō sufficiēs. ꝓpter 2ᵐ ꝯo cū calefactio fuerit deficiēs a gradu debito nōdū mēbrū ꝯbite sanitati dꝛ restitutū. ꝛ fundatur ista ꝓª ꝯ sup gñali pn° ꝙ ois cura sit p ꝯrium. ¶ Circa
2ᵃᵐ ꝯnem nota ex his que dicunꝛ 4ª pmi. caplo vltimo. ꝙ Nō p
qñ coniungunꝛ intētiones ꝯrie aut etiā indicationes ꝯrie medicus debet sequi fortiorē nō neglecta altera. mēbrum ergo p qḋ paratus est sanguis extra corpus fluere ꝛ infrigidatuȝ ꝛ ex parte frigiditatis indicat de sui calefactione. sed pp timorē de fluxu sanguinis indicat ꝙ nō calefiat cuȝ pp caliditatē sanguis subtilieꝛ ꝛ vie aperianꝛ ꝛ qꝛ maius vtplurimū est nocumētū fluxus sanguinis q̃ȝ nocumētuȝ infrigiditatis: ꝛ ideo nō debemus vtplurimum talia loca

calefacere. Ex quo pꝫ hypo. loq̄ hic de fluxu sanguis quē
opꝫ cohibere nā si sanguinis fluxus eēt nālis vt mēstruo/
B rū aut vtilis vt in flobothomia vel emorroidibus vt mul
2° totiens accidit nō dꝫ calefactio dimitti. ¶ Nota 2° ꝙ cale/
factio quedā est pura calefactio cui nō coniungit̄ eschare
gn̄atio. ⁊ de ista hic intelligimus. nā qn̄qꝫ mēbrū est cau/
thericandū ad sanguinē restringēdū. Et cōstat ꝙ cū cau/
tericat̄ calefit. Simile sniaꝫ collige 4ᵃ p̄mi. caplo p̄ quātū
ad p̄mā ꝯnē. Et quātū ad 2ᵐ partē colligit̄ 5ᵃ tertij. caplo
de fluxu sanguinis narium. ¶ Cōmēti Gal. expō.

Hoc non est cōtrariū ei qꝺ dicit alibi
¶ Gal. in cōmento rn̄det qbusdā dictis ꝯ 2ᵐ
partē aphorismi. 2° verificat illā p cām. ibi 2ᵃ
(Sed vnde fluit) Instātia possit eē talis ꝙ oīs
cura fit p ꝯrium cū ḡ illa mēbra īfrigidata p q̄ sanguis fu/
turus est fluere patiant̄ morbū frigidū curabunt̄ calido.
⁊ p ꝯn̄s calefaciēdo. assumptū est p̄nᵐ positū in medicina.
¶ Respōdet ḡ Gal. ꝙ illud qꝺ hic dr̄ nō est ꝯrīū ei qꝺ di/
ctū est ꝙ ꝯria ꝯrijs curant̄. Et h̄ satis inuestigatū est in libᵒ
de regimine sani. ⁊ ibi mōstratū est ꝙ necīuꝫ est vt in medi
cina exhibēda icipiamus an̄ curare illa q̄ sunt magis du/
riora. i. deteriora. Silr̄ hic itelligimus de fluxu sanguis ꝙ
qn̄ mēbrū est īfriditatū ⁊ futuꝝ est vt currat sanguis ab il
lo icipiam⁹ p̄ adhibē medicinā ꝓhibitiuā flux⁹ sanguis.
⁊ deide reducam⁹ mēbrū ad suū tēperamētū. ¶ Nō tn̄ tu
q̄ nō solū si dispō vna piculosior est ab illa ē icipiēda alijs
parib⁹. sꝫ ēt si vna nō pōt curari nisi p̄cedēte alterius cura
icipiēduꝫ est ab illa sine cui⁹ cura alia curari neqt ⁊ si vna
fuerit alterius cā conseruatiua: vt 4ᵃ p̄mi. caplo vltimo.
SED BENE FLVIT. Uerificat apho. secūdam partem
di. ꝙ iō nō apponit̄ calidū in loco vn̄ est fluxus sanguis: qꝛ
calidū agit ⁊ auget fluxū: ⁊ h̄ nisi cōburēdo facit eschară.
Adde etiā ꝙ calor sanguinē subtiliat ⁊ eum magis mobi
lē facit. ⁊ qꝛ id resoluit qꝺ inuenit in locis vicinis attrahit
alia ab attractione vacui. ¶ Apho. XXI.

Ulceribus frigidum mordax: cutem
indurat: dolorem sine sanie facit: ni/
grores: rigores: spasmos: tetanos:
⁊ febres.

Theo. ¶ Frigida vlceribus mordax est: cutem obdu/
rat: dolorem insuppurabilem mouet: liuorem
trahit: rigores febriles: conuulsiones: distentio
nes inuehit.

Leoni. ¶ Ulceribus: frigidum quidem mordax: cuteꝫ
obdurat: dolorem insuppurabilem facit: liuo/
rem obducit: rigores febriles: conuulsiones:
distentiones.

¶ Hypo. in p̄senti apho. q̄ttuor intēdit ꝯnes ⁊ sic diuiditur
in q̄ttuor ptes q̄ patebūt legēdo. p̄ ꝯ est ista. Aqua frigida
est mordax vlcerib⁹. cōclusio ꝓbat̄ sic. Aqua frigida pe/
netrādo in ꝓfundū vsqꝫ illuc causat dolorē in vlcerib⁹. ḡ
C aqua frigida est mordax vlcerib⁹. ꝯn̄tia cum an̄te statim
Nō p̄ declarabunt̄. Ubi nota ꝙ mordicatio est penetratio ad ꝓ/
fundū mēbri cū solone ꝯtinuitatis multi nerui ⁊ inordina
ti situs: vt colligit̄ ex auic. in canonib⁹ vlib⁹ 2ᵃ. Apud q̄sdā
aūt mordicatio dicit sensum hui⁹ penetrationis ⁊ solonis
ꝯtinuitatis. medicina ḡ q̄ penetrādo in ꝓfundū mēbri s̄m
plures inordinatas ptes facit dolorē cōiter est soluēs cōti
nuū in locis illis cū dolor aut semp aut plurimū fiat ꝓpter
2° solonē ꝯtinuitatis. ¶ Nota 2° ꝙ alio mō mordicat calm̄:
⁊ alio mō frigidū. Nā calm̄ corrodēdo ⁊ eliquādo ptem
facit mordicationē. sed frigidū cōdensando ⁊ vniendo fa/
cit. ita vt soluat̄ cōtinuū sicut premēdo cum digitis carnē
dolorē p solonē cōtinui causamus. ¶ Nota 3° ꝙ frigiduꝫ 3°
nisi fuerit q̄si vltimū nō facit mordicationē in parte coop/
ta carne. qꝛ pp densitatē cutis ꝓhibet̄ penetrare. sed mor/
dicat linguā oculū nares ⁊ stomachi partē intrinsecā. vl/
timate aūt mordicat qn̄qꝫ cutiꝫ vt aer frigidus in hyeme:
vt colligit̄ 4° de simplici medicina. caplo 2°. vn̄ mordicare
est cōe ⁊ calido excessiuo ⁊ frigido excessiuo. lꝫ per alium D
⁊ aliū modū. ¶ Nota 4° ꝙ lꝫ vlcus sumat̄ ꝓprie pro so/ 4°
lutione cōtinuitatis in carne cum pure ⁊ sanie. ⁊ hoc mō
distinguat̄ ꝯ vulnus. tn̄ hic sumit̄ vlcus pro cōi ad vlcus
⁊ vulnus. Ex his pꝫ p̄mo q̄re vlceribus aqua frigida est
mordax: qꝛ ꝓpter abscisioneꝫ cutis obuians parti rariori
pōt faciliter penetrare in ꝓfundū ⁊ mordicare. Et pꝫ scđo
causa q̄re appropriate loqtur hypo. in vlcerib⁹. nam et si
alijs membris sit quādoqꝫ mordax: tamē raro: ⁊ non nisi
cum est in vltimo vel ꝓpe. Et ex his pꝫ etiā ꝙ lꝫ s̄m Gal.
menteꝫ apho. intelligat̄ de aqua frigida: tn̄ pōt verificari
de aere ⁊ alijs liqdis actu frigidis occurrentibus.

¶ Cutem induret. ¶ Scđa ꝯ. frigida aqua indurat
cutem. ꝓbat̄. qꝛ cōstringit illā inspissando ⁊ congelando
humidū qꝺ in illa cōtinetur. ergo ⁊c̄. tꝫ ꝯn̄tia: qꝛ preterq̄
hoc fecerit cutis magis resistit cōprimēti. ¶ Ubi nota ꝙ E
frigidā non solum cutem. sed plurima humidoꝝ cōdensat
⁊ indurat: p̄sertim que sunt aquea ⁊ terrea: sed q̄ sunt mul
tum aerea ⁊ coagulata a calido qn̄qꝫ remollit. sicut sper/
ma ⁊ albū oui. h̄ enim a calido ingrossant̄ ⁊ a frigido liq̄/
fiunt modo quo dicit̄ 4° metheoroꝝ. ¶ Nota 2° qn̄qꝫ in/
durari cutiꝫ ⁊ alia a calido plus resoluēte de humido ae/
reo ⁊ aqueo q̄ꝫ subtiliat remanēs: fit etiā induratio a cali
do nāli qn̄qꝫ digerēdo aquā vtplurimū iuxta limitationes
q̄s dixi in qōne de digestione: ⁊ aliq̄ a calido mollificātur
iuxta modū infra dicēdū. sed h̄ de actuali frigido loquens
dixit ꝙ cutem indurat. s. condensando ꝓpriā substantiā ⁊
exprimendo humidum subtile per qꝺ est mollis.

¶ Dolorem sine. ¶ 3ᵃ ꝯ. frigidū facit dolorē ꝓhibēdo
saniei gn̄ationē. ꝓbat̄ cōclusio sic. frigidū subito ⁊ multū
⁊ ꝯrie īmutat mēbrū s̄m cās saniem remouēdo. ergo ⁊c̄.
assumptū statim declarabit̄: ⁊ ꝯn̄tia est nota de se. ¶ Ubi F
notādū ꝙ frigidū māliter īmutat organū tactus dispōnes
incōueniētes inducēdo duobus modis. vnus est alteran/
do ⁊ inducēdo qualitatem incōueniētem ⁊ preter nām. 2⁹
est soluēdo cōtinuū per viam cōpressionis: ⁊ ita his duo/
bus modis doloreꝫ causat in mēbro. ¶ Nota 2° ꝙ sanies G
laudabilissima generat̄ a solo calore nāli: vt supra osten/
di. ⁊ colligit̄ ēt plane 5° de simplici medicina a Gal. caplo
2°. distōnis scđe cū dixit. Alteratio que est apud saniosita/
tē accidit a calore nāli. sed nō est alteratio in q̄ calitas vin/
cit mām. ⁊ illud est qm̄ est alteratio accn̄s in mā nō bona
bonitate pura neqꝫ est iteꝝ extranea negata in vltimo ma
litie. Sicut ḡ alteratio accn̄s ex cursu nāli ꝓpterea ꝙ ipsa
nō accidit a calitate nāli. fit ꝙ ipsa adiuuat̄ ⁊ sustētatur p
calitatē sileꝫ calitati nāli. Silr̄ ⁊ est res in alteratiōe facta
qn̄ saniositas fit. hic eniꝫ exp̄sse vult ꝙ a sola calitate nāli
fiat: ⁊ iō aq̄ frigida plurimū calorē nālē remittēdo ꝓhibet
saniei gn̄ōnē bn̄. Qn̄qꝫ tn̄ p accn̄s in ap̄atib⁹ ⁊ multi fer/
uoris adiuuat ad saniei gn̄ōnē pro quāto remittit p̄ternā/
liter calitatē: vt pꝫ 3ᵃ q̄rti. caplo de cura flegmonū. pōt ēt
multotiēs īpedire gn̄ationē illaudabilis saniei putredina
le calm̄ remittēdo: sed h̄ puto de laudabili intelligi.

¶ Nigrores rigores. ¶ 4ᵃ ꝯ est. frigida aqua facit ni/
grores/ ⁊ rigores/ ⁊ spasmos/ ⁊ febres/ ⁊ thetanos. hec ꝯ
quo ad oēs suas partes ꝓbata est supra apho. 18. huius.

Sed circa mām huius apho. cadūt aliq̄ dubia. p̄ᵐ.
qꝛ nō vr̄ ꝙ frigidū sit mordax vlceribus.
nā oē mordax vlcerib⁹ est medicina mordicatiua. sed oīs

[Fri... cu... du...]
[Frig... vlc... mē... exi...]

medicina mordicatiua est calida. ḡ oē mordax vlceribus
est calidū. maior est clara. minor colligit ab auic. 2° cañ.
ca° 4° vbi medicinā mordicatiuā ponit spēm medicine ca/
lide. 2° sic. frigidū mordicat vlcera: ⁊ cal'm ēt mordicat vl/
cera. ḡ tā a cal'o q̄ a frigido fieret mordicatio: ⁊ p ɔñs ɔ̈/
rioꝝ obiectoꝝ ꝓpꝛioꝝ eedē essent fm spēm sensationes: qḋ vr̄
ipo'e. ℭ Cōfirmat: q2 ois medicina mordicatiua est penetra
tiua. alr'. n. nō mordicaret. sed nullū fridū est penetratiuū.
ḡ nullū frigidū est medicina mordicatiua. Ad idē vr̄ esse
mens Gal'. in pn° cōmēti cū dixit. q noia fm v̄tutē ⁊c̄. Nā
dixit ꝙ mordax solū itelligit cal'm. ℭ Ad hoc rn̄det ꝙ tā
cal'm q̄ frigidū valde intēsum est mordicatiuū vt sumitur
ex Gal'. 4° de simplici medicina. cap° 2° ⁊ 3°. sed tñ cal'm est
magis mordicatiuū: ⁊ iō dicit Gal'. ꝙ intelligēdo mordax
fm veritatē. i. illḋ qḋ vere mordicat p dissolutionē partiū
mordicati ⁊ intēse: solū cal'm est mordax: sed sumpto voca
bulo fm suā acceptionē intētioni vtriq̄ est mordicatiuū.
ℭ Ad p̄m ḡ dr̄ licet Auicē. medicinā mordicatiuā nomi/
net in calidis. nō tñ vult oēm talē esse calidā: sed plurimas
tales ⁊ magis mordicantes ⁊ citius. ℭ Ad 2m cōcedit cō/
clusio. nā iste nō sunt distincte sensationes illoꝝ obiectoꝝ:
vt supra ostēdi sup illo apho. duoꝝ doloꝝ. ℭ Ad 3m nega
tur minor. nam frigidum aliquod sui subtilitatē penetra/
tiuum est. Et ad Gal'. auc̄tem pꝫ quid sit dicendum.

Frigidū cutē indurat.

Secundum dubiū: q2 nō videt ꝙ frigidū cutem
induret. primo: q2 coagulata a cali/
do soluunt per aquā frigidā ⁊ nō indurātur. cutis aūt est
coagulata a calido seminali generante. ℭ Confirmat. q2
cutis a forti calido indurat q2 in crustam ⁊ escharā cōuer
titur. ⁊ q2 videmus expositoꝝ solis calori cutem valde du
riorē q̄ stātium in vmbra. ergo a frigido nō induratur. tꝫ
ɔñtia. q2 in eadē mā cōsimiliter disposita non est p se vnus
⁊ idem ɔ̈rioꝝ effectus. ℭ Confirmat. aqua frigida remo/
uet membroꝝ cōgelationē. vt 3a p̄mi. doctrina 5a. cap° 5°.
summe eius de cōseruādis extremitatibus. cū dixit. Sunt
p̄terea hoiū qdā qui ponunt eā in aquā frigidā ⁊ sentiūt
vtilitatē ac si nocumētū ab eis remoueret: ⁊ quēadmodū
fructib9 accidit cōgelatis cū in aquā enim ꝓijciunt frigi/
dā fiūt quēadmodū si ab eis extraheret ɔgelatio ⁊ ab eis
A lambit ⁊ leniunt ⁊ equant. ⁊ si ea igni applicauerit corrū/
Nō p̄ pent. ℭ Pro dubio notādū vt dr̄ 4° metheo. ab Arist. ꝙ
ea q̄ sunt aque ⁊ terre q̊ ad mām sunt coagulabilia a cali/
do. ⁊ ēt a frido multa. s. eoꝝ vt later nūc adhuc mollis vt
lutus pōt a frido coagulari ⁊ a cal'o sꝫ nō eodē mō. Nā a
calido coagulat educēdo humidū ⁊ a frido ipm cōprimē
do. Cū ḡ caro nr̄a ⁊ cutis sint cōia aque ⁊ terre. iō pñt ab
2° vtroq̄. s. tam calido q̄ frido coagulari. ℭ Nota 2° mēbra
coagulata esse cōstricta ⁊ cōpressa. ⁊ iō in illis solui ɔtinui
tatē aut sepatione ptiū aut distractione eaꝝ ab inuicē mō
quē dixi in qōne de cāis doloris 2° tegni. ℭ Nō 3° ꝙ q̄uis
3° ɔtingat vnā ⁊ eādē rem simul ifrigidari p totū ⁊ rarefieri
vt ɔstat in aere qñ in hyeme pmutat tēpus de australi ad
boreale. ⁊ in aq̄ calida sparsa sup aliqḋ planū que ɔuertit
in vaporē ⁊ infrigidat. tñ friditas ipsa de se poti9 est apta
cōdensare. vñ alioꝝ deducta opatione vt influētiaꝝ ⁊ for/
maꝝ mixtoꝝ res q̄ infridātur ⁊ sunt molles aut currētes
cōdensant. Ecōtra aūt calitas tales res semp alia actione
4° deducta rarificat ⁊ subtiliat. ℭ Nō 4° ꝙ res a dñio frida
approximata frigidiori agit in ipsā frigiditatē remitten/
p̄ 2. do. ℭ Tunc ad dubiū cū dr̄ ꝙ aq̄ frigida aliquā cutē idu
rat puta cutem mollem ⁊ temperatā aut calidā. pꝫ q2 agit
illā infrigidādo ⁊ cōdensando ⁊ humidū suū in ꝓfundū
2° comprimēdo. ℭ Scḋa ɔ̈. aliq̄ aq̄ frida aliquā cutē remol
lit illud pꝫ ex auc̄te Auic. loco allegato supra. Sꝫ modus
fm opionē meā qui teneo ꝙ cutis ⁊ multa membra pos/
sunt esse stante vita frigida respectu eq̄lis ⁊ pondus est fa
cilis. Nā dico ꝙ cum cutis est congelata ipsa est frigidior
certa aq̄ frigida. ⁊ ideo illa aq̄ frigidā agens in illā iducit
in eā caliditatē ⁊ rarificat: ⁊ q2 remisse ⁊ paulatine hoc fa
cit qḋ nō faceret aq̄ calida vt aer calidus iō magis iuuat
iuxta sniā Aristotelis octaua particula ꝓbleumatū octa
uo ꝓblemate accidit ēt ꝙ sui humiditate remollit ⁊ ꝙ ipa
nō facit euaporare siue exalare spm̄ siue nālē calorē vt fa/
ceret calida ⁊ sui corpulentia claudit poros ꝓhibēs exitū
illius. vñ lutum cōgelatū positū in aq̄ frigida mollificatur
⁊ eliquat siue dissoluit. Si ꝟo dicamus ꝙ oē viuēs est ca
lidū ⁊ humidū tunc dico ꝙ in cute ɔgelata sūt multe ptes
flatis vt scḋaꝝ hūiditatū q̄ sunt inaiate ⁊ sūt ɔgelate ⁊ sūt
dure q̄ p aquā frigidā eliquātur ⁊ seqtur iuuamētū p alia
⁊ hoc modo dicto. ℭ Dicere autē vt Jacobus de forliuio
dicit. ꝙ aq̄ frigida rōne sue frigiditatis non vnit frigus in
partibus interioribus cōgelati mēbri: ⁊ ideo magis vigo
ratur calor: ⁊ ꝙ humiditas lenit humiditates mēbri con/
gelatas. primo non colligit ab aristotele ꝓblemate supra
allegato. Nam aristoteles ibi assignat cām quare frigen/
tes mēbra patiūtur qñ ea deferunt iuxta ignea: sed si pau
latim tepefiant nō leduntur. ⁊ dicit cām esse q2 calidum in
membris congelatū ⁊ aggregatum in eis relinquit humi
dum extra ⁊ frigidum modo ɔ̈rium est cōtrarij corrupti/
uum. ideo si cal'm approximatur paulatine calefaciēs tūc
cal'm intus existens paulatine egreditur ⁊ minus laborat
patiens: sed si nō tepefaciēdo agat ⁊ paulatine imo forti/
ter educitur plus. Cōstat igitur ꝙ hic non dr̄ calorem con
fortari. quia nō trahitur nulla parte humiditas leniri ab
humiditate frigide aque. scḋo hoc est falsū q2 frigida aq̄
sui frigiditate intenderet membri frigiditatē ⁊ faceret ca
lorem magis extingui ⁊ suffocari ab humido frigido cir/
cunstāte. Jam enim in tātū est cōstrictus vt amplior vnio
⁊ cōstrictio extinguit. melius est ergo dicere vt ego posui.
ℭ Ex his patet dubij solutio. nā absolute loquēdo aqua
frigida indurat cutem. s. sanā vel temperatā. ℭ Ad argu/
mēta aūt in oppositū ex dictis pꝫ solutio. ⁊ pꝫ modus per
quem aqua frigida fructus congelatos reducit nō debet
autem ad hos reducendos aut ɔgelata mēbra sanāda eē
frigidissima: nec sufficit soli9 talis aque approximatio. nā
eius opatione cōpleta opꝫ paulatim calidiora approxima
re: vt ex dictis colligi pōt tertia p̄mi. loco allegato.

ℭ Cōmenti Galieni expositio.

Ui nomina fm veritatē.
ℭ Gal'. in cōmēto facit q̄tuor. p̄mo declarat
p̄mā cōclusionem. scḋo scḋam. tertio tertiam.
quarto remittit pro quarta declaratione. Jbi
scḋa (Nunc vlcerosi) ibi tertia (Dolor siue) ibi q̄rta (Alia
aūt) in p̄ma dicit sex. primum est ꝙ si quis vult intelligere
noia fm veritatē. i. de potiori significato. itelligit mordax
esse solūmodo calidum. q2 vt dixi supra calidum intēsius
⁊ citius mordet q̄ frigidum. ℭ Dicit scḋo ꝙ etiā frigidū
dicitur mordax quia sensus horret omne sibi contrarium
materiar'r precipue imp̄mens sed frigidū non dicitur mor
dax quotienscūq̄ tangit corpora. sed cum corpus habeat
vulnera. ℭ Dicit 3° ꝙ cā dicti est q2 id dr̄ mordax qḋ mor
det ⁊ perforat vt morsus. ⁊ facit morsionē a supficie ad in/
teriora. ℭ Dicit 4° ꝙ q̄uis aqua frigida nō posset pforā/
re cutē solidā ⁊ durā nisi subtilē tñ ipsa pōt penetrare vsq̄
ad interiora vlcerati mēbri pp illi9 raritatē. ⁊ illḋ pforare.
⁊ iō supple est vera p̄a pars ɔnis. ⁊ pꝫ q̄re de vlcerib9 ap/
propriate dicat. ℭ Dicit 5° ꝙ in libro de simplici medicina
ostēdit nām cuiuslibet medicine mordicatiue. s. in 4°. ⁊ tñ
ex illo collige ꝙ frigidū est mordax vt aer frigidus: ⁊ etiā
calidū sed alio modo. in parte 2a. dicit ꝙ ꝓpter frigiditatē
aque induratur cutis vlcerati membri. De tertia dicit ꝙ
facit dolorem sine sanie. quia infrigidatur calor naturalis
qui in vlceribus facit saniem. in quarta parte patet ⁊c̄.

¶ Aphorismus. XXII.

Est autez vbi in thetano sine vulnere: iuuene bene carnoso: estate media: aq̃ frigide multa infusio: caloris reuoca/tionem facit. Calor vero hec liberat.

Theo. ¶ Nõnunq̃z per distentionẽ sine vlcere: iuueni bene corporato: estate media: frigide larga pfũsio: reuocat calorẽ. Calor autez mala hec tollit.

Leoni. ¶ Est autem vbi in distentione sine vlceratione: iuuene bene carnoso: estate media: frigide aq̃ multa perfusio/calorem reuocat. Calor autem hec soluit.

¶ Cõclusio apho. est. cõtingit infusionẽ multe aque frigide in tẽpore medie estatis liberare thetanum sine vulnere in iuuene bene carnoso. pbat. cõtingit p infusionẽ aque frigide calorẽ nãlẽ reuocari ad intra ⁊ hunc calorez liberare a thetano. g ⁊c. totũ añs ponit in littera. ⁊ ꝯña pz. ¶ Circa

Nõ p apho. nõ p q quẽadmodũ dictũ est supra thetanus aliqs est mãlis. aliqs non pportionatus ad mãm: ⁊ hic loqtur de mãli. Silr qdã est cõis toti corpi qdã particularis de/terminato mẽbro ⁊ lz de vtroq̃z verificari possit tñ de cõi magis vi mens auctor fuisse. nã auic. in 2ª tertij. capi. de cura spasmi ita dixit de hoc apho. Ex eis aũt q̃ iuuant habentẽ spasmũ cõem theta. ⁊ thenum frigidũ a mã est vt subito in aqua demergat frigida sm q dixit hypo. In particulari aũt mẽbro vt plurimũ pro eius infrigidatione phi/bet cursus sanguinis ⁊ spũs ad ipm ⁊ magis ex illo infri/

2° gidat q̃z iuuetur per vnionẽ caloris intus. ¶ 2° nota q lz aque frigide infusio curet aliqñ thetanuz dictũ: opz tamẽ in hac administrãda cõsiderare dispões ex parte corpis. ⁊ ex pte extrinsecor que ab hypo. exprimunt. ⁊ p q iuuenis sit bene carnosus. Nã in isto est p multus calor. q2 plurimũ est sanguineus. 2° frigus non põt faciliter penetrare vsq̃z ad iteriora pp carnis multitudinẽ: qd in maciletis nõ fieret ⁊ pcipue ad iteriora neruor q sunt in isto multũ co/operti. ¶ 2° q sit iuuenis. Nã in hoc est mltũ ⁊ acutũ nãle calidũ vel spũs currens q spũs põt vniri in interiorib9. in senibus aũt pp caloris paucitatẽ ipse vinceret ⁊ in pueris pp multũ humidũ ⁊ carnis nimiã teneritatẽ calm suffocaret a tali ifusione plurimũ. ⁊ ideo nõ ita in alijs cõueniret. ¶ 3° dz corpus esse sine vlcere q2 frigidũ est mordax vlceribus. ⁊ q2 nã in loco vlcerato penetrat frigiduz vt statim dicit. ⁊ ideo in illo dubitãdum eẽt de maiori nocumẽto. ⁊ auic. addit q corpus sit forte ⁊ firmũ dans per hoc intelligi densitatẽ que est texture strictura ⁊ multitudinẽ spũs loco allegato. vñ nõ est dubiũ in aliquo p sene magis h ꝯuenire q̃z in dato iuuene subtiliuz humor. ⁊ calido ⁊ humi/do. Ex pte vo extrinsecor opz q aqua frigida sit mlta ad hoc vt p eam possit fieri reuocatio caloris. ⁊ q subito: nõ paulatine approximet. vt auic. expressit loco allegato. q2 p paulatinã approximationẽ nõ fit talis reuocatio. ⁊ dz q sit in media estate. Et cãm assignãt qdã. q2 hõ tũc patitur plus frigoris nocumentũ. ppterea q aer calidus corrigit ei9 impssionẽ vel nocumẽtũ: ⁊ hoc nõ vi mihi verũ. nã aer calidus pro tũc nõ phibet fieri impssionẽ. Si eniz phibe/ret videret vanũ. Preterea si hec phibitio multe impssio/nis eẽt cã quare hec approximatio dz fieri in estate. sequeretur q melius esset pauciorẽ esse aquã q̃z multã. ¶ Se/queretur 2°. q in hyeme vbi in stufa vel balneo aeris cali/do. ista administratio aque frigide fieret esset conueniens. ⁊ hoc etiã est falsum. nec etiã valet q in hyeme eẽt nimia adunatio calidi. q2 iam est adunatus ppter hyemẽ: ⁊ adunaretur ppter aquã frigidã. Nam tunc saltem pauca infusio in frigida aqua tãtum faceret in hyeme quãtuz multa in estatẽ: ⁊ eo q ad eq̃lem cõadunationem deduceret. Sed causa q̃re hoc in estate fieri debet est. q2 vt dixi supra par/ticula pma. spũs ⁊ sanguis in estate sunt calidiores ⁊ sunt magis dissolutiui eor que dissoluunt a calore vt est calor absolute. ⁊ humores corporis sunt subtiliores magis pa/rati dissolui. ⁊ ideo reuocatio caloris in estate est sufficiẽs flegma in neruis dissoluere. ⁊ nõ in hyeme. nã ⁊ si sit mul/tus quãtitatiue ⁊ magis dissolutiuus supfluitatũ tertie digestionis. est tñ minus absolute dissolutiuus q̃z calor esta/tis: ⁊ humor ipse minus paratus dissolui. ¶ Ex qbus apparet pmo q nõ semp taliter spasmatũ liberat ista infusio. q2 stat cãm esse fortiorẽ q nõ possit dissolui per illã reuocationẽ caloris. pz scdo. q administrat hoc remediũ cum ti/more. q2 dubitatur ne corpus tale multam habeat latẽtez flegmaticam materiam que exprimitur ab exteriorib9 ad interiora ⁊ inde plus fit de nocumento.

¶ Dubitat etiaz de soliditate vel passibilitate nimia nisi ergo bene ex signis videamus corpus in exterioribus non abundare flegmate ⁊ cõprehendamus corpus habere so/lida mẽbra ⁊ nõ multum a frigore pcussibilia: qd habetur per experiẽtiã. talia remedia nõ administrabimus. ⁊ si sit iuuenis carnosus thetanatus in media estate. ¶ Considerande etiã sunt cõditiones balneandi in aqua frigida po/site ab auicẽ. tertia pmi cap. de balneatione cum aqua frigida. Sunt pter etatem ⁊ tempus quinq̃z. pma q balneã/dus non patiat fastidiũ. scda q nõ patiatur vomitũ. tertia q non patiat fluxum ventris. q̃rta q non nimium vigila/uerit. qnta q non patiatur reumatismũ. ⁊ tu per hoc collige quomodo qdam squinãtici squinãtia frigida. ⁊ qdam qui raucedinẽ vocis patiuntur per infusionez panni in aq̃ frigida ⁊ eius positionem circa collum liberantur: ⁊ qdã non. Collige etiã apho. verificationem ⁊ cõcordiam. vti/litas aũt patet in actu practico ⁊ extẽditur ad spasmum.

¶ Cõmenti Gal. expositio.

Cum frigidum ⁊ calidũ. ¶ Gal. in cõmẽto pmo cõtinuat. ⁊ patet. in 2ª parte ibi (Et hic omne) ampliat apho. ad oẽ gen9 spasmi. ⁊ pz. in tertia ibi. (Et media esta/te) verificat apho. Et h diuidit in tres. pmo ponit apho. sniam cum aliquali expõne. 2° pbat dictũ suũ verificando duas cõditiones positas in apho. s. q dz fieri in estate ⁊ in iuuentute. 3° dat cãm quare dixit sine vulnere. ibi secũda (Hoc aũt certificat) ibi 3ª (Prohibetur) ¶ Dicit primo q in media estate ⁊ iuuene bene carnoso in spasmo vel thetano sine vulnere aqua frigida multa subito ifusa facit q calor redeat interius in corpus: ppter qd soluit morbus: lz aq̃ frigida nõ facit istud eẽntialr. i. per se. imo p accidens cum reuocat calidum ⁊ carnosum corpus. nã nõ est intentionis frigide vnire ⁊ fortificare calidum sed extinguere.

Sed circa hoc cadit dubiũ: q2 vi q frigidũ infrigidãdo neruos nõ p reuocationez caloris curat spasmũ de mã frigida. ⁊ arguit sic. frigidũ p infrigi/dationẽ nerui siue caloris remotionẽ. curat paralisiz a mã frigida pendẽtẽ. g a pari curabit spasmũ. ꝯñtia nõ. q2 non vi rõ diuersitatis. assumptũ vo est auic. scda tertij. cap. de cura paralisis in fine cũ dixit. Q̃nq̃z vo iuuãt ples eor. s. patiẽtiũ paralisim cũ eis q̃ infrigidãt ⁊ cõfortãt ⁊ phibẽt mãm. ⁊ cũ medicant calidis auget egritudo: ⁊ illud ideo qm mã subtilis dilatat per ea plurimũ. cum vo mẽbrum infrigidatur ⁊ confortat mẽbrũ a frigore minoratur quã/titas mãei. ⁊ puenit ad hoc vt euanescat. Cõstat hic quod loqtur de mẽbro patiẽte qd infrigidatur: ⁊ iduratur a fri/gore. ⁊ forte q̃ est ꝯcedẽda in spasmo: ⁊ lz in paralisi sit manifestior modus. sed tu ꝯsidera. HOC AVTEM CER/TIFICATVR. Hic pbat dictũ suũ. s. q aqua frigida facit dictã opatione per accñs: ⁊ simul verificat dictas duas

conditiones dicens. ꝙ hoc certificat᷑. s. ꝙ aqua frigida facit hoc per accidens: qꝛ aqua frigida nõ iuuat in alijs etatibus a iuuẽtute nec in oĩ tempore: sed in estate media. ⁊ si hoc faceret essentialr̃ iuuaret in alijs etatibus. ⁊ in alio tẽpore. causa aũt est. qꝛ qñ frigidũ ꝑcutit corp⁹ nr̃m necesse est vt aut vincat᷑ calor nãlis aut aduner᷑ ꝓpter frigidũ circunstans: ⁊ vincit᷑ cũ est defectus. i. debilis ⁊ adunat᷑ cum est fortis. ⁊ cã sue adunationis est qꝛ reclaudit᷑ ⁊ nõ ꝑmittitur dissolui. ¶ Sed cõtra arguit᷑. si frigus ꝓhibet dissolutioné caloris nãlis. g̃ etiã ꝓhibet dissolutionẽ humoris frigidi multo magis. ⁊ sic per reuocationẽ caloris nõ fiet solutio morbi. Negat᷑ ꝑmo ꝯsequẽtia. PROHIBETUR AUTEM. Dat hic cãm quare dixit sine vulnere dicẽs ꝙ aqua frigida ꝓhibet᷑ in spasmo vel therano ex vulnere. ⁊ si alie affuerint conditiones dicte. ⁊ causa est qꝛ frigidum mordet vulnerata loca ⁊ facit doloré sine sanie. ⁊ ratio. qꝛ spasmus ex vulnere est ex apostemate neruosi mẽbri aqua frigida dolorẽ intendẽdo multũ obesset. nec mitigaret᷑ dolor nec remoueretur apostema: ex quo patet Gal. itelligere de vulnere a quo est spasmus: lꝫ Auic. largius de omni vulnere videatur intelligere secũda tertij. loco allegato.

¶ Aphorismus. XXIII.

Calidũ saniẽ faciens non in omni vulnere: maximũ signũ ad certitudineꝫ: cutem mollit: attenuat sine dolore: rigorum / thetanorum / ⁊ spasmorũ mitigatorium. Eorum vero que in capite sunt / soluit grauedinẽ. Plurimũ confert ossiũ fracturis: magis vero denudatis. Horum autẽ maxime in capite vulnera habẽtibus / ⁊ quecunqꝫ a frigiditate oriunt᷑: aut vulnerantur: ⁊ herpetis comedentibus: ano: pudendo: vesice: ⁊ matrici. Calidum qdem / determinans / ⁊ amicuꝫ: frigidum vero / contrarium / ⁊ occidens.

Theo. ¶ Calida suppuratoria vlcerũ omniũ est: summũ securitatis ꝑstat indiciũ: cutem mollit: extenuat dolorem: lenit cõuulsiones: distentiones mitigat. Capitis aũt grauitatẽ soluit. Ossibus fractis plurimũ ꝓdest: sed ꝑcipue ijs que exuta sunt: eorũqꝫ maxime ijs que vlcera habent capitis: ⁊ que ab algore vel moriuntur / vel vlcerantur. Necnõ repentibus / comesis / sedi / genitali / vtero / vesice / opitulatur. His calida amica / ⁊ ꝯcretoria est. Frigida / inimica / atqꝫ iterimẽs.

Leoni. ¶ Calidum suppuratoriũ non in omni vlcere: magnũ ad securitatẽ indiciũ: cuteꝫ mollit / extenuat: dolorẽ sedat: rigores: conuulsiones: ⁊ distentiones mitigat. Et ex his que ad caput attinent: eius soluit grauitatem. Plurimũ autẽ cõfert ossiuꝫ fracturis: sed nudis precipue: eorũqꝫ maxime qui in capite vlcera habẽt: ⁊ quecunqꝫ a frigore moriunt᷑: vel vlcerantur: ⁊ repẽtib⁹ comesis / sedi / pudẽdis / vtero / vesice. His calidũ: amicũ: iudicãs: ⁊ frm inimicũ: ⁊ ꝑimens.

Frig... nõ c... spasm...

¶ In isto apho. hyp. intẽdit nouẽ ꝯnes: ⁊ patebũt partes legendo. Prima ꝯ est ista. aqua calida facit saniẽ in oĩ vulnere. q̃ sanies est maximũ signũ ad certitudinẽ salutis. ꝯclo hꝫ duas partes. p̃a est. ꝙ aq̃ calida est faciens saniem in oĩ vulnere. i. iuuatiua ad faciẽdũ saniẽ in oĩ vulnere. ⁊ ꝓbat᷑ sic. aqua calida est vigoratiua caloris nãlis. ⁊ multiplicatiua caliditatis similis calori nãli: g̃ est iuuatiua ad gn̄andũ saniẽ in vulneribus. assumptũ pꝫ: qꝛ calor aque calide de qua hic loqmur est delectabilis ⁊ suauis. g̃ similis nr̃o calori. ⁊ ꝑ ꝯñs illius vigoratiua. ꝯñtia sumit᷑ ex Gal. 4° de simplici medicina. ca° 3°. dum dixit. Sicut ergo alteratio accñs a cursu nãli ꝓpterea ꝙ ipsa nõ accidit: nisi a caliditate nãli fit ꝙ adiuuat᷑ ⁊ sustentat᷑ ꝑ caliditatẽ similẽ caliditati nãli. Silr̃ ⁊ est res in alteratione facta. qñ saniositas fit. ⁊ sumit᷑ etiã ex Auic. 3ª quarti. cap° de regimine maturationis ad faciẽdũ pus in ꝑn° vbi iter medicinas hoc faciẽtes numerant᷑ embroca cũ aqua tepida. ¶ Scđa pars ꝯnis est. ꝙ sanies. s. laudabilis de qua supra dictũ est maximũ est signũ ad certitudinẽ salutis vulnerũ significãdum. que sic arguit᷑. hec sanies significat dominiũ virtutis supra mãm obediẽtẽ. ergo significat certitudinẽ salutis ꝯñtia est nota ⁊ assumptũ colligit᷑ ex Gal. p̃ de differẽtijs febrium. ⁊ qrto de simplici medicina loco allegato. nã p̃ de differẽtijs febriũ dixit Gal. dñante ergo certissime ꝙ nã optimũ fit pus visu qđ albũ ⁊c̃. ¶ Circa tñ ꝯnem nota ꝙ lꝫ aq̃ calida sit de se factiua saniei mõ dicto: in qbusdã tñ vulnerib⁹ nõ facit saniẽ. vt dic̃ Gal. in cõmẽto: qꝛ in illis mã est taꝫ mala: aut virtus tam debilis ꝙ sanies laudabilis ab hoc adiutorio nõ fit sufficiẽter. si ergo calidũ mõ dicto sit iuuamẽtũ ad saniẽ faciẽdã in quocũqꝫ vulnere sanies fieri possit: aut sit apta fieri. nõ tñ opꝫ ꝙ semꝑ cũ applicat᷑ h̃ faciat.

Sed contra sniaꝫ dicte ꝯnis plures sunt istãtie. p̃ videt᷑ ꝙ aqua calida nõ sit factiua saniei in oĩ vulnere. qꝛ in qbusdã non facit sanieꝫ. vt Gal. in cõmẽto. ¶ Scđo aliq̃ sunt vulnera cũ erisipila in qbus aqua calida apposita nõ faceret saniẽ cum ex illo inflãmaretur mã. ¶ Tertio: qꝛ aqua calida nõ est maturatiua medicina. g̃ nõ facit saniẽ. tenet ꝯñtia: qꝛ medicina faciens saniẽ debet esse maturatiua. Et assumptũ patet: qꝛ in oĩ medicina maturatiua est virtus stiptica. vt 2° cañ. in diffinitione eius cũ dicit. ⁊ in ipsa est virtus cõtractiua retinẽs humorẽ vsquequo digerat᷑. ⁊ nõ resoluatur laboriose. ⁊ separetur humidũ ipsius ab eius sicco. ⁊ eius adusto. ¶ Preterea aq̃ calida est medicina aperitiua. g̃ non maturatiua: qꝛ aperitiua. vt sic resoluit humiditatẽ supfluaꝫ que est in locis vacuis. vt 5° de simplici medicina. ca. 3°. sed maturatiua dꝫ retinere humorẽ vsquequo digerat᷑. ⁊ nõ resoluat᷑. vt stati dcm̃ est. assũptũ pꝫ. 5° de simplici meⁿᵃ loco allãto.

Aq̃ calida saniẽ facit.

¶ Pro solõne istius dubij notãdũ est ex Gal. 5° de simplici loco allegato: ꝙ triplex est opatio inuẽta in humoribus: q̃dam nãlis: qñ nutrimẽtũ digeritur: ⁊ in sbaꝫ mẽbrorum conuertitur. q̃dam pure preter nãm. vt corruptio similis putredini cadauer. quedã media que fit in mã mala q̃ est reducibilis ad benignũ. sed fit natura vincente totalr̃ materiei malitiam. ⁊ ista est saniatio: ⁊ fit a solo calore nãli. vt sepe dixi. Et põt cõfortari ꝑ medicinã addentẽ in quãtitate caloris. ⁊ non in gradu. ¶ 2° nota ꝙ talis medicina. ⁊ si agat in humorẽ ipm̃ resoluẽdo qñqꝫ inde nõ resoluit laboriose: vt faciat separationẽ similẽ illi que fit in adustione: remanẽte cinereo adusto. ¶ Nota 3° ꝙ in medicina vere maturatiua debet esse etiã aliq̃ virt⁹ ꝓhibẽdi humorẽ ab exitu. vt humor toleret digestionẽ vel maturationẽ. hanc ergo virtutẽ Auic. vocat cõtractiuã nõ ꝙ sit virtus stiptica. imo plurimuꝫ est viscositas aut vnctuositas claudens poros: ⁊ sui corpulẽtia claudẽs exitũ vaporis ⁊ humoris. ¶ His dictis dicitur ꝙ aqua temperate caliditatis est medicina maturatiua.

¶ Ad p̃ᵐ dr̃ ꝙ nõ in quolibet vulnere: vl̃ vlcere facit saniẽ. sed in oĩ est apta iuuare calorẽ nãlẽ ad saniẽ faciẽdã: cum addat in quãtitate caloris nõ in gradu calefacta in gradu

in quo dī h. ℂ Ad 2m dī ꝙ taȝ in erisipila q̄ȝ in alijs iuuat ad saniē faciēdā nec inflāmat mām vlceris erisipilati. imo remittit illā: sed nō quātū opȝ: ⁊ iō medicine frigide iuuāt ad saniē in talib⁹ gñandā vt dixi in apho. 20. ℂ Ad 3m negat̄ assumptū. ⁊ ad ꝓbationē dixit Ja. ꝙ sumēdo medicinā maturatiuā ꝓprie dȝ esse stiptica. ⁊ certe hoc nō est verū. Nā ꝑm Gal. nulla est medicina quā tēperatus hō applicatus hoī ⁊ si manus ꝯtinue teneret̄ sup mēbrū in quo est apostema qd̄ volumus aperiri citissime aperietur ⁊ citissime pus generabitur. manus tñ ⁊ tēperatus homo nō sunt stiptici. Dico ergo aliter ꝙ per virtutem cōtractiuam non intelligit stipticam: sed vt dixi in notatis. ℂ Ad 4m negatur ꝯñtia nec vult Auic. ꝙ medicina maturatiua nō resoluatur: sed vult ꝙ nō resoluit laboriose.

Sanies est maximū sig⁹ certitudinis salutis.

Secunda difficultas: q2 non vī ꝙ sanies sit maximū signū certitudinis salutis. ꝓ p hoc ꝙ sanies quātūcūq3 laudabilis in multis vulneribus est signū malū iuxta sniam aphorismi. Jn sanguis sputo saniei sputū malū. Simil'r sanies in empimate qñq3 est laudabilis nā potēte digerere. ⁊ tñ infirmus morit̄: q2 nā materiā expellere nō pōt. ℂ Confirmat̄: q2 in aliquo vlcere sanies est malū signū. g̊ ipsa nō est maximū signū certitudinis salutis. pȝ ꝯñtia: ⁊ assumptū pȝ in vlcerib⁹ oculoꝝ ⁊ cornee. vt pȝ ex mesue in suo de appropriatis. ℂ Preterea melius eēt mām supfluā a calore resolui insensibil'r q̄ȝ ipsaȝ saniari. g̊ aliqd̄ est maius signū certitudinis in vlcere q̄ȝ sanies laudabilis. ideo ipsa nō est maximū signū ad certitudinē.

A ℂ Pro parte nota ꝙ nō est neċiuȝ in oī vulnere ante eius sanationē fieri saniē. Multa. n. vulnera coagulant̄ ⁊ sanātur anteq̄ȝ sanies in eis generet̄. Sunt aūt q̄dam vulnera q̄ nō possunt hoc mō conglutinari ante saniei gnōnem aut ꝓpter carnis deperditionē: aut q2 labia alia cā multū ab inuicē distant aut ꝓpter alias cās: ⁊ lȝ illa q̄ cōsolidantur ante saniei gnōnem citius sanent̄ q̄ȝ illa que saniant̄: tamē stat eoꝝ que saniātur certiorē esse salutē futurā q̄ȝ illoꝝ q̄ nō saniant̄. ℂ Nota 2° ꝙ sunt vlcera q̄ non saniant̄. aut ex

B debilitate virtutis imutatiue mēbri. aut ex māei malitia ⁊ multitudine. Aliq̄ aūt sunt que nō sanant̄ ꝓpter accidētalia impedimēta cōsolidationis ⁊ incarnationis: sicut motus ⁊ cōpositio: rōne cuius sanies a mēbro pulsa: nō tamē ab ipso ita recedit qn mēbrū tāgat: aut q2 nō debita adhibet̄ cura: aut si tāto tēpore dimittat̄ sup mēbro ꝙ ossa putrefaciat magis: vel mēbrū notabile aliqd̄ a mēbro vlcerato: ex quo patet ꝙ dupl'r cōtingit esse certitudinē de vulnerum sanatione. vno mō absolute: q2 scitur ꝙ stante vita deducto alio extrinseco impedimēto sanabit̄. hec enim cognitio ⁊ si sit cōditionalis: tamē apud medicum dicit̄ absoluta. q2 ista cōditio in oī significatione est supponēda. scd̄o modo cōtracte: q2. s. ex parte causaꝝ essential'r faciētium ad cōsolidationē non repugnat sanari. imo deducto impedimento fieret sanitas vlceris. ℂ His habitis dī ꝙ q̄ȝuis sanies laudabilis nō semp absolute significat. ⁊ modo primo salutē vlceris tamē cōtracte ⁊ scd̄o mō semp ⁊ certissime significant. ⁊ hanc scd̄am partem voluit hyp.

Ad argumenta in oppositū. ℂ Ad pm dī ꝙ sanies quātūcūq3 laudabilis ē malū signū in vlcere pulmonis. ⁊ nō sigñat absolute certitudinē. ⁊ hoc pp pulmonis notabilitatē ⁊ cās alias q̄ ponunt̄. 14. tertij. sed illa sigñat salutē ꝯcte mō dicto. merito eniȝ imutatiue v̄tutis pulmonis. ⁊ māei. deducto alio ipedimēto fieret talis vlceris sanitas. sȝ neċio alia impedimēta ꝯcurrūt. ℂ Et sil'r dī ad 2m. ℂ Ad 3m dī ꝙ auctores medicine sepe sumūt vlcus in cornea pro pustula: vt facit mesue. ⁊ in pustula cornee sanies est malū signū. nō q2 nō significat salutē futurā illius vlceris. sed significat ꝙ pp cicatricē oculus a vidēdo ipediet̄. vel dī ꝙ sanies est malū signū respectu ei⁹ qd̄ est a pa liberari absq3 sanie: q2 ista est nā a patis: ⁊ directa curatio. cū aūt sanies sit pmutatio ad aliū morbū: nō curat̄ a pa p viā pme intētionis. ℂ Ad 4m negat̄ ꝙ vlcere faciēte saniē meli⁹ signū sit talē mām resolui. nā illud sigñat: aut nimiā calitatē loci. aut nimiū defectū nutrimēti. aut cōuersionē humoꝝ ad aliū locū. ⁊ ideo vt dicit Gal. in vulnerib⁹ spasmosis nō fit sanies. imo mūditia taliū vlcerū est valde malū signū in spasmo.

ℂ **Cutem mollit.** Scd̄a p̊ aphorismi est ista. calidum dcm̄ remollit ⁊ attenuat cutē nō cāndo dolorē. ꝓbat̄. tale calidū sui humiditate actuali occurrit cuti. ⁊ sui caliditate resoluit: aut mollificat humiditatē in cute ꝯtentā. g̊ cutem mollit. ⁊ q2 non subito p̄ter nālē dispōnē ⁊ māl'r imprimit nō causat dolorē. g̊ ⁊c̄. assumptū cū ꝯñtia statim declarabunt̄. ⁊ quo ad pam partē filis snia hī. 5° de simplici medicina. ca. vlti. distōnis scd̄e. quo aūt ad 2am partē 4a pmi. cap° de sedātib⁹ dolorē. ⁊. 25. cōtinētis. caplo de doloribus vbi dixit. Ois dolor mitigat̄ p calefactionē. ℂ Sed circa pam partē nota p̊ ꝙ cutis mollit̄ ab aq̄ calida. s. tēperate caliditatis duob⁹ modis. vno° ex pte cutis: q2 illā sui humiditate lenificat ⁊ 2° ex pte cōtēti sub cute. nā humorē ibi existētē resoluit ⁊ hoc mō euacuādo remanet cutis mollior. ℂ Nota 2° ꝙ hoc dȝ itelligi vbi corp⁹ nō fuerit valde repletū. nā corpe exñte repleto ꝯtingit ꝙ aq̄ calida plus attrahit q̄ȝ resoluit. ⁊ iō ꝯtingit ꝙ indurat cutē. ℂ Circa 2m ptē nota ꝙ aq̄ calida mollit nō faciēdo dolorē. aut ipsum remouēdo: vel mitigādo. qñ ꝯueniēter administrat̄. nam icipiēte a pate cal'o in pleura. si mā fit in corpe pauca calefactoriū resoluēdo mitigat dolorē. Si v̄o fuerit mā multa auget̄ a pa: ⁊ dolor: vt scd̄o regiminis acutoꝝ. ⁊ io. tertij de cura pleuresis. sil'r ēt a pa vehemēter cal'm dolorosuȝ nō idiget pro sedatione doloris aq̄ calida: sȝ poti⁹ frigida. ⁊ sil'r in dolorib⁹ a mā pūgēte factis. ⁊ cōbustione ignis. nō ergo intelligimus ꝙ sp cutē molliat: nec ꝙ semp dolorē sedet. sed deducta plenitudine corporis ⁊ aptitudine māe ad curādū. ⁊ vbi nō vehementer sit calida mā faciens dolorē. tūc aqua calida cutem mollit ⁊ attenuat.

Dubitatur tñ circa pmā partē: q2 calidū resoluit subtile: ⁊ relinqt grossū. g̊ idurat. ꝯña nota. ⁊ pȝ assumptū: q2 facili⁹ est subtile resoluere q̄ȝ grossuȝ. p̄terea resoluit humorē: ⁊ dimittit mēbrū qd̄ est grossi⁹. mēbrū g̊ dȝ remanē duri⁹. ℂ Cōfirmat̄: q2 aq̄ cal'a idē opat̄ in corpib⁹ nr̄is qd̄ in reb⁹ q̄ elissant̄. sȝ res q̄ elissant̄ fiūt sicciores cū sint elissa ssicciora assatis. ℂ Cōfirmat̄ vltimo. q2 mollificatio fit p frida sicca. sicut acetū mollificat ossa i eo posita. nō g̊ fit mollificatio p aquā calidā. ℂ Pro isto nota ꝙ duꝝ large sumit̄ ꝓ illo qd̄ nō facile cedit tangēti. hoc aūt ꝯtigit aut pp siccitatē. aut pp ꝯgelationē. aut pp repletionē. Exm pi: vt cutis posita ad solē. Exm 2i. vt cutis man⁹ i hyeme a frigore. Exm 3ii. vt mēbrū a patū a pate sanguieo. ⁊ oīa pp plenitudinē tēsa. ⁊ h̄ sumit̄ ex gal. 5° de simplici loco all'ato vbi dic̄. ⁊ pp illud fit ꝙ mente mollitiue nō st vni⁹ spēi. imo q̄dā eaꝝ mollificāt. ex via q̄ hūectāt: ⁊ q̄dā eaꝝ ex via q̄ leniūt: ⁊ q̄dā eaꝝ ex via q̄ eūant. ⁊ q̄dā eaꝝ ex via q̄ distrahūt a pa accñs pp cursuȝ nālē. ⁊ q̄dā eaꝝ ex via q̄ faciūt istas opōnes ꝑm cōbinationē. ⁊ parilitateȝ. ℂ Ex qb⁹ pȝ ꝙ Auic. 2° cañ. ca° 4° describēs medicinā mollitiuā nō sumpsit ita large. vt Gal. dixit eniȝ. Medicina v̄o mollificatiua est cui⁹ ꝓpetas ē. vt ponat eēntiā mēbroꝝ hñtiū spissos poros leuioreȝ calitate ⁊ humiditate sua: ⁊ accidit ex h̄ vt pori fiāt latiores. ⁊ expulsio supfluitatū q̄ in eis ꝯtinet̄ facilior. ℂ Ex qb⁹ pȝ 2°. ꝙ vtroq3 mō aq̄ cal'a est medicina mollificatiua nā ⁊ eūat: ⁊ resoluit. ⁊ lenit cutē calitate: ⁊ hūiditate sui. ℂ Ad pm igr̄ argm: negr ꝯña. Nā p resol'ones subtilis reddit̄ cutis mollior: q2 nimis tēsa. ⁊ hūiditate aq̄ reddit̄ ēt mollior. Et sil'r dī ad ꝯfirm. Nā sumēdo duꝝ vt hic sumit̄: sepe remoto subtili humido res remanet mollior: vt vesica vacuata vrina: ⁊ cutis resoluto sanguine: ⁊ itestinū

Cali- indur-

carminata ventositate. ¶ Ad aliā ꝯfirᵐ dī ꝙ lȝ cutis fiat siccior quantitatiue: fit humidior q̄litatiue. ⁊ ita sunt elissa respectu assatoꝝ. ¶ Ad aliā dī ꝙ acetū mollificat actuali humiditate sua. ⁊ tñ arguᵐ nō valet: q̄r mollificationē. hoc mō sumptā faciunt euacuātia q̄ sunt sicca. sicut lapis laçuli mollificat splenem euacuādo melancholiam.

¶ Rigoꝝ thetanoꝝ. Tertia ꝯ est ista. Calm est mitigatiuū rigoꝝ spasmoꝝ ⁊ thetanoꝝ. ꝓbat sic. Calm dictuȝ est remotiuū causaꝝ istaꝝ dispōnū. g̊ ⁊c̄. assūptū statiȝ de-
A clarabit. ¶ Nota g̊ ꝑ vt sumit ꝑᵃ q̄rti. ⁊ a Gal. in liᵒ de rigore. tremore iectigatione ⁊ spasmo. ꝙ rigor ab intrinseco ꝓueniēs est ꝑꝑ mām mordicātē motā sup musculos. Ab extriseco aūt est ꝑꝑ occursuȝ fridi fortis: vtplm: q̄r g̊ aq̄ calida. frigus occurrēs ex̄ remouet. ⁊ mām intrinsecꝰ motā resoluit. iō remouet rigoꝝ cās. Oꝫ si q̄rat q̄re i ꝑncipijs febriū nō administramꝰ aquā calidā. dī ꝙ plm tūc mā̈e sunt multe. ⁊ plus agitarent q̄ȝ resoluerent. ⁊ iō nocumētū eēt
B maiꝰ iuuamēto. ¶ 2ᵒ nō ꝙ spasmꝰ ⁊ thetanꝰ qdā est ꝓportionatꝰ ad mā̈ȝ de repletiōe. ⁊ iste q̄nq̄ȝ remouet ꝑ balneū: q̄r mā resoluit. aliꝰ est de inanitione. ⁊ iste remouet ꝑ balneū tēperate calitatꝭ qd̄ humectat mēbra. ⁊ ꝯfortat ad nutrimētū attrahēdū. nā talis aq̄ nō resoluit vel calefacit notabilr neruos. lȝ fit apta mām fridā in neruis exn̄tē resoluere. vt sumit ex Gal. 5ᵒ de simplici. dist. 2ᵃ. caᵒ 2ᵒ cum dixit. Medicine apitiue ex via q̄ ipse calefaciūt resoluūt humiditatē supfluā q̄ est in locis vacuis sic̄ facit aq̄ cala. sic̄ iam diximꝰ in tractatu in q̊ dixi reȝ maligne cōplonis differre. mēbris āt simpliciū ꝑtiū q̄ sūt ꝼm cursuȝ nā̈e sue nō addūt medicine iste hūiditatē. neq̄ȝ minuūt iteꝝ de humiditᵉ eoꝝ diminutiōe manifesta quā cōprehēdat sensus ⁊ illud ē qm̄ ꝑpea ꝙ sūt eis siles in cōplone seruāt sup eā sbaȝ eoꝝ. neq̄ȝ faciūt eis accidē aliqd alteratiōis eis. ¶ Ex q̊ pȝ ꝙ aq̄ calida nō dī hic a Gal. cala: q̄a corpis nr̄i calefactiua. sȝ cōploni hūani corpis silis vt loco allegato ēt dixit Gal. ⁊ h̄ administrat ethicis vt q̄litatiue humectent. Spasmꝰ ēt ad mām nō ꝓportionatꝰ. vt a forti frigore vl pūgēte mā factꝰ remouet. q̄nq̄ȝ ꝑ huius aq̄ calide debitā administrationē. Similiter etiam de thetano patet.

C ¶ Coꝝ vero. Quarta ꝯ. Calm remouet capitis grauedinē. ꝓbat. q̄r mām h̄ faciēte resoluit. g̊ ⁊c̄. ¶ Ubi nota 2ʳ sumi grauedinē. vnoᵒ pro dolore grauāte. q̄r a mā multa ⁊ graui pēdēte. 2ᵒᵒ pro obtusiōe v̄tutū capitis taȝ sensitiuaꝝ q̄ȝ motiuaꝝ vl ꝑ diminutiōe illaꝝ opōnū. ¶ Nō 2ᵒ ꝙ vtraq̄ȝ istaꝝ grauitatū q̄nq̄ȝ pēdet a mā nō multuȝ acuta. neq̄ȝ mltū resistēte resoloni: ⁊ corpe nō exn̄te alibi repleto. ⁊ in isto casu aq̄ cala ifusa resoluēdo mām remouet grauitatē. si v̄o mā parata fuerit fluere calidū hoc attrahendo grauedinem augeret. Et ideo administrari nō debet regulariter nisi ꝑcedētibus vlibus euacuationibus.

¶ Plurimū cōfert. Quinta ꝯ. Tale calm plm ꝯfert fracturis ossiū ⁊ maxime denudatoꝝ carne. Cōclo ꝓbat. q̄r calm in istis ꝯseruat nālē calitatē aut illius extinctionē ꝓhibet. g̊ ⁊c̄. assūptū pȝ. q̄r cū ossa sint pauci caloris: faciliter a frido ledunt: ⁊ mlto magis cū st̄ fracta: ⁊ carne denudata. ¶ Et sileȝ sniaȝ collige 5ᵃ q̄rti. tractatu 2ᵒ. cap. de administratiōe aq̄ calide ⁊ olei. ¶ Nota tñ ꝑ ꝙ ex ista ꝯne ⁊ sequēte puto ego hypocratē nō fuisse in h̄ loco ꝑticulariter locutū de aq̄ cala: sȝ de actuali calefactiōe cū re exteriori nō excedēte cōplonē habitudinis totiꝰ totalr. nā oēs ꝑcedētes ꝯnes de tali calo ēt alio ab aq̄ cala v̄ificant. ⁊ ista ⁊ sequēs de aq̄ cala nō verificant sic̄ de alia actuali calefactione. ⁊ hoc ꝓbat rō Gal. in cōmēto. s. de calo in cōi nō se dearticulādo ad aquā calidaȝ. vn̄ ēt in practica videmꝰ ꝙ in fractura ossis cū nō timemꝰ tractū mā̈eꝝ ad locū supponimus mēbro pānos calidos. ⁊ nō aquā calidā. ¶ Nō 2ᵒ ꝙ si ꝯ particulariter itelligat de aq̄ calida ꝯ nō est itelligēda ꝙ in oi tpe ꝯueniat aqua calida fracturis ossiuȝ. Sūt eniȝ in fractura ossiū tria ꝯsiderāda tpa. vnū est añ restauratiuā. 2ᵐ est duȝ fit restauratio. 3ᵐ est q̄ñ iaȝ est facta. ⁊ remanēt q̄dā restauratiōis ⁊ fracture accn̄tia vt pruritꝰ in loco ligature: vel durities aliq̄. Aq̄ g̊ cala in duobꝰ tpibꝰ maxime ꝯuenit. vno añ restaurationē vt ꝑparet mēbrū ad restaurationē suscipiēdā: q̄r ipm mollificat ꝓhibēdo eiꝰ ifrigidationē. ¶ Alioᵒ aūt post restaurationē: aut ad abstergēdū pustulaꝝ: ⁊ pruritꝰ mām aut ad attrahēdū mām nutribilē ad mēbrū: ⁊ spūm nālē. aut ad molliēdū duritiē: ⁊ in oibꝰ istis tpibꝰ facit q̄stio nocumētū qd̄ in ꝓbōne ꝯnis adduxi. ⁊ de quo Gal. loqtur in cōmēto ꝓhibere ifrigidationē: ⁊ caloris nālis in osse extinctionē q̄ tūc est facilis ꝑꝑ nālē frigiditatē: ⁊ accn̄talē debilitatē acq̄sitā ex fractura. In tpe aūt in quo fit restauratio nō ꝯuenit eiꝰ admistratio: q̄r ipedit restaurationē: ⁊ hoc totū colligēdū est q̄nta q̄rti. caᵒ allegato. In tpe aūt restaurationū nō ꝯuenit cū est timor de fluxu sanguis magno aut apate calido vt sumit ab Auic. eodē 5ᵒ. trac. ꝑ. ca. de cura ꝯclinatiōis ⁊ dislocatiōis.

¶ Moꝝ aūt. Sexta ꝯ est ista. iter patiētes ossiū fracturā calm dcm̄ maxime ꝯfert patiētibꝰ fracturā cū vulnē in capite. ꝓbat ꝯ. q̄r in illis magis ꝯfert. in qbꝰ magis obesset frigus cū ipedita ꝓhibet. sȝ maxime obesset frigus fractura exn̄te in capite g̊ ⁊c̄. maior est clara ⁊ minor. q̄r frigus obest capiti ita patiēti. ⁊ ꝑꝑ ossa. ⁊ multo magis ꝑꝑ cerebrū. ⁊ neruos. ⁊ paniculos cerebrū circundātes vn̄ auic. eadē 5ᵃ 4ⁱ. in caᵒ de cura fracture cranei. vult ꝙ caueat frigus ēt in estate. Et ibi istiꝰ ꝯnis cōcordiā sume. ego aūt nō memini me vidisse aquā calidā admistrari i fractura ossis cranei. sȝ pānos calos. ⁊ tegulā calidā a lōge: ⁊ iō vt i pn̄ti dixi ꝯne puto hūc aphm. cōit loq de calo vt paulo añ dixi.

¶ Et quecūq̄ȝ. Septima ꝯ est. Calm ꝯfert oibꝰ mēbris q̄ ad mortificationē tendūt ⁊ vlcera ꝑꝑ friditatē. ista ꝯ pȝ: q̄r calm in dictis mēbris remotiuū est male cōplonis mortificātis: ⁊ malas resoluit mās a friditate in mēbro cōpressas. g̊ ⁊c̄. assūptū pȝ. ⁊ ꝯn̄a silr. Sūt aūt talia mēbra plm extrema vt digiti ⁊ pedes ⁊ manꝰ ⁊ tu recorderis ꝙ dum sunt vehemēter cōgelata nō dȝ aq̄ mltū cala subito effundi: sȝ icipiēdū est a tepida ⁊ paulatiȝ trāseūdū ad caliorē.

¶ Et herpetibus. ¶ Octaua ꝯ. Calm est ꝯueniēs herpetibꝰ comedētibꝰ. ꝓbat. tale calm mūdificat mām malignā. ⁊ cōfert. ⁊ cōseruat mēbri talis nālis talē calorē. g̊ ⁊c̄.
¶ Circa quā ꝑtē nō ꝑ iueniri ista noia sigñantia dispōnes D
valde vicinas: ⁊ quoꝝ vna est via in aliā. s. cācrena scachilos ⁊ herpestiomenus. cācrena est dispō mēbri. ꝑ quā est in via ad mortificationē ⁊ corruptionē inate cōplonis. ꝑꝑ sui putrefactionē adhuc remanēte sensu in mēbro. ¶ Scachilos aūt est talis mēbri putrefatcio vt sensus eiꝰ iam sit ꝑditus. sȝ herpestiomenꝰ est putrefactio mēbri ambulatiua q̄ cōtinue ꝓcedit corrūpēdo ꝑtē viuā. ⁊ dī herpestiomenus ab herpet grece: qd̄ idē est qd̄ serpere: ⁊ estiomenus qd̄ idē est qd̄ comedēs q̄si corruptio ambulās comedēdo. ¶ Quidā aūt dicūt hec oia eē apata. ⁊ lȝ sint vtplm cum apate calo sanguineo sui mā̈e multitudine ꝓhibēte trāsitū spūs vitalis ad mēbrū ⁊ eiusdē male mā̈e putredine corrūpēte cōplexioneȝ spūs. tñ videtur mihi ꝙ aliq̄ñ sint iste dispōnes sine apate. cū propter cōpressionē ⁊ ligaturā aut venenū sine tumore. preter nām possint cōtingere vt colligitur ab auic. 3ᵃ quarti. caplo de cancris. De his g̊ oibus loqtur hic hyp. ¶ Nota 2ᵒ ꝙ he dispōnes q̄nq̄ȝ pendent a frigore actuali exteriori: vt sumit ab auicē. loco allegato. quādoq̄ȝ aūt a mā adusta calida venenosa. quādoq̄ȝ a strictura prohibente transituȝ spiritus ad membrū. quādoq̄ȝ a multitudine mā̈e opilantis vias spūs. posset ergo intelligi ab hypo. ꝙ aqua calida cōueniat omni herpeti. aut referēdo ad particulā ꝑcedentē ꝙ cōueniat herpetibus co.

medentibus in membris: que a frigiditate moriuntur. ⁊ si hoc secūdo modo intelligatur. res nō habet dubitationē: qꝛ remouet malitiam cōplexionis corrūpētis mēbrum ⁊ abstergit mām putrefactam. Si aūt de omni intelligatur herpestiomeno. cōstat ꝙ non pura administrat᷑ sed salita: vt aqua cineris ad abstergendum ⁊ exiccandum prohibē do putrefactionem. ⁊ lꝫ in quibusdam talibus materia sit calida. multum tñ frigida multo magis nocet impingēdo mām malam ⁊ mordicādo id parum de spiritu quod remansit: ⁊ aqua calida faciendo illam materiam currere. ⁊ sui humiditate acuitatem remouendo ⁊ lauando confert: ⁊ administratur embrocando post scarificationes profundas diuersorum modoꝝ. vt habet videri tertia quarti. ca° de cura vlcerum putridarū ⁊ corrodentium.

Ano pudendo. Ultima ꝯ. Calidū est amicū ano pudēdo. vesice matrici. ⁊ h̾ membra ad sua opa determinans. ⁊ frm̄ est eis inimicū ⁊ ea occidens. ꝓbat᷑ ꝯ. illis mēbris est cal'm cōueniens. ⁊ frigiduꝫ inimicū q̄ sunt frigida ꝺm cōplexionē innatā: ⁊ multo spū pro sui salute in operatione indigētia: sed dicta mēbra sunt h9. g̊ ⁊c̈. maior pꝫ. qꝛ talia mēbra ꝑ fridū cito ledunt᷑. cū parū sue ipressioni resistāt. ⁊ spūs eoꝝ qꝛ subtilis cito extinguat᷑. ⁊ per calidum dictum spūs ad ea attrahitur. ⁊ qui ibi est in suo calore cōseruatur. Nota igit᷑ ꝙ lꝫ hec membra sint cōplexionaliter frigida nō tamen cōseruant᷑ per approximationē sibi similium: sed calidiorum. ⁊ hoc propter spiritum cū indiget conseruatione: sed tu h̾ reserua ad 3^{m} thegni.

Cōmenti Galieni expositio.

Sicut frigiduꝫ cā spasmi. Gal'. in cōmēto iudicio meo. exponit nouē ꝯnes aphi. illas verificādo. non tñ oino ex eo ordine quo ponunt᷑ ab hyp. in apho. ⁊ ꝺm h̾ cōmētū diuidit᷑ in nouē ptes. in p^{a} pte tertiā exponit ꝯnem dicēs ꝙ sicut frigidū est cā spasmi ⁊ thetani: ⁊ supple rigoris: ⁊ raro est illoꝝ curamētū. ⁊ cā curatiua. ita cal'm nāl'r est rarefactiuū. ⁊ raro est. ꝙ nō fit mēbroꝝ mūdificatiuū. ⁊ ita supple spasmi de repletione ⁊ thetani ⁊ rigoris curatiuū. ⁊ ego dixi moduꝫ statim supra. VVLNERA. In hac parte p^{am} ꝯnē exponit. ⁊ q̄ttuor dicit. p^{m} est ꝙ cal'm nō iuuat corrosiua vulnera: ⁊ humoꝝ ad se currētiū susceptiua. ⁊ h̾ qꝛ trahit. Dicit 2° ꝙ hoc posuit qꝛ in p^{a} ꝯne hyp. duo sil' adiuuant᷑. i. dant᷑ itelligi. s. iuuamētū in vulneribus ⁊ nō iuuamētū. 3° h̾ declarat di. ꝙ cāre saniē in vulnere est magnitudo securitatis. qꝛ ipol'e est ꝙ vuln9 faciens saniē sit suspectū vl' molestū: ⁊ ita cal'm faciēs saniē invulnē. qꝛ bonū sig^{m}: ⁊ bona cā. ⁊ hoc iuuamētū tangit᷑ in p^{a} ꝯne: sꝫ vulnus est cā spasmi: ⁊ sil'r vuln9 putrefactiuū vel corrosiuū in circuitu nō faciūt saniē: ⁊ h̾ est malū signū. ⁊ datur intelligi in p^{a} ꝯne a ꝯrio sensu. s. ꝙ si cal'm nō faciat saniez in vulnere nō est bonū sig^{m}. nā oia vulnera maturatiua. i. quoꝝ mā maturatur faciūt saniē. illa g̊ que nō faciūt non sunt maturatiua mō dicto. Et subdit ꝙ hec vulnera habent apata noia. nā q̄dā dicunt᷑ cancrosa: q̄daꝫ eruginosa q̄dā hn̄t nomē ab illo q ꝑ ea curauit sicut farsa ⁊ formicina: ⁊ silia. signa g̊ curationis vulneꝝ sunt illa q̄ dicta sūt. s. ꝙ sanies gn̄at᷑. Dicit 4° ꝙ idē hoc intelligamus in aq̄ cal'a q̄ cū nō iuuat vulnera nō facit saniē in eis. ⁊ ita significat malū: ⁊ supple qn̄ facit saniē iuuat. ēt est signū bonū. Ex quo pꝫ ꝯnē ꝓmā apho. ꝺm mentē Gal'. esse istaꝫ. In q̄cunqꝫ vulnere cal'm est faciens saniē. s. laudabilē in eo est maximū signū certitudinis salutis. qꝛ significat vulnus eē digestiuū. i. digeri humores ad vulnus currentes: ⁊ circa ipsuꝫ exn̄tes. ⁊ ista paꝝ differt a posita in aphi expōne ⁊ ē certior illa. Post hoc hyp. h̾ declarat 2^{m} ꝯnē dicens ꝙ hyp. post ꝓmā ꝯnē nouit vnū iuuamētū caloris quo nos certificamus eē semp. ⁊ est ꝙ ꝑ ipm cutis mollit᷑ qn̄ est dura. ⁊ subtiliat᷑ cū est grossa ⁊ mitigat᷑ dolor: sicut frigiduꝫ facit opposita ꝑꝑ habilitatē nr̄e nāe. i. caloris nālis ad ipsum: ⁊ h̾ intelligit᷑ ptim ex dictis in apho. 20. partim in 2° ꝯne huius. ⁊ iste calor nālis est ille quē diximus alibi esse nām: ⁊ si tēperate extrinsec9 applicet᷑ facit illa q̄ dixim9. i. maturat nō maturāda. i. q̄ sine eo nō maturarent᷑: ⁊ nō bona in bona mutat dissoluit ⁊ purgat nociua: ꝙ si ista nō facit ꝑfecte: aliqn̄ tñ mitigat dolorē mō supra posito in 2° ꝯne intelligēdo. IN PASSIONE. Modo 4^{am} declarat ꝯnem di. ꝙ soluit grauedinē capitis dissoluēdo mām a qua pendet ⁊ digerendo. Plurimū declarat 5^{am} ⁊ 6^{am} ⁊ patet. EX HIS QVECVNQVE. Nunc declarat 7^{am}. ⁊ pꝫ. ITEM CONVENIT CALIDVM. Declarat 8^{am} di. ꝙ cal'm cōfert herpetibus comedētibus que vulnera q̄uis sint calida: iuuant᷑ tñ a calido: qꝛ frigidū mordet ea. nā sicut frigidum impingit ⁊ cōstringit in eis malā materiaꝫ. ita calidū resoluit. ⁊ lauat. ⁊ separat ab eis: nec hoc est ꝯrium ei. qδ a ꝓncipio dr̄: cal'm nocere vlceribus corrodentibus: qꝛ illud nō fuit dcm̄ nisi de habentib9 duas cōditiones coniunctas: quaꝝ vna est vt sint corrodētia. 2° vt suscipiant humores ad ipsaꝫ currētes. nā cum ita est nocet calidum attrahēdo: sed cū nō ita est iuuat vt hic dr̄ ēt corrodētia. ET SIMILITER. Declarat vltimā ꝯnē di. ꝙ calidū est amicū ano pudēdo matrici. vesice: ⁊ frigidū inimicū: qꝛ ista sunt mēbra neruosa. ⁊ iō multo spū indigētia ad sua opa ⁊ parū frigiditati resistētia: ⁊ cerebro cōitatē habentia: ex q̄bus causis a frigido cito ledunt᷑: ⁊ cōicant superioribus nocumentuꝫ. Calidum aūt ꝑ ꝯriuꝫ iuuat ⁊ subdit ꝙ cū in fine aphi hyp. repetit calidū eē amicū ⁊ frigidum aduersum intendit vlīçare ꝙ non solum intelligat de aqua calida: sed alijs calidis temperate occurrentib9.

Aphorisimus. XXIIII.

In his vero opꝫ frigido vti/ vnde sanguis fluere futurus est: non super loca: sed circa ea. Et quecunqꝫ flegmones aut inflāmationes in rubeuꝫ aut sub sanguineum colorē sunt tendētes ex recenti sanguine. Qm̄ veterata denigrat. Et iuuat herisipilam nō vulneratā: qm̄ vulneratam nocet.

Usus frigide vbi sanguis ꝓfundit᷑: attñ non qua effluat: sed iuxta inycienda est. Quinetiaꝫ vbi inflāmationes sunt aut inflāmina ad rubrū cruentūue tendentia sanguine recēti. Nam veteribus quidem nigredinem affert. Ignē ēt sacrū nō exulceratū iuuat: exulceratum ledit. Theo.

In his frigido vtēdū vnde fluit sanguis: aut fluxurus est: non ad ipsa: sed circa ipsa vnde influit. Et quecunqꝫ inflāmationes: vel inflāmine ad rubrū: ⁊ subcruētum sanguine recēti tendunt: nā veteribus nigredinē affert. Erisipelas etiā nō vlceratū iuuat: nā exulceratum ledit. Leoni.

In presenti apho hyp. sex cōclusiones intendit. p^{a} est. opꝫ vti aqua frigida in locis in q̄bus est vel ex q̄bus est paratus esse fluxus sanguinis ꝑternālis. ꝓbatur cōclusio sic. ꝑ h9 frigidi administrationem ꝓhibetur fluxus sanguinis. ergo ⁊c̈. assūptuꝫ pꝫ. qꝛ ꝑ eā ille vie ꝯstringunt᷑ ⁊ sanguis ingrossat᷑. ⁊ h̾ totū colligit᷑ 5^{a} tertij. ca. de fluxus sanguinis cura narium. Nota tamen circa parteꝫ ꝙ sex modis in genere retinetur sanguinis fluxus vt eisdem locis colligi potest ꝑ per diuersioneꝫ trahēdo ad cōtrariū sicut fluxus sanguinis ex nare dextra cum flobothomia a basilica dextra: ⁊ de sinistra opposito mō. ⁊ cū ventosis ponēdis su- Nō

per epar aut sup splené: ꝛ fluxū menstruoꝝ cū vētosis que ponunt in radice mamillarū. Scḋs modus est cū stipticis sui stipticitate ꝯfortātibus mēbrū ꝛ ipsum ꝯstringētibus: vt galle: balaustie: ꝛ silia. Tertius modus est ꝑ glutinātia vt albū oui ꝛ farina volatilis molēdini. Quartus modus est ꝑ caustica escharā sup locū generātia. ꝛ ibi claudētia: siue sint actualia vt ferrū candēs: siue potētialia vt arsenicū ꝛ attramēta: ꝛ colcotar. Quintus modus est ꝑ operātia a ꝓprietate: vt stercus asini nigri nati in mense madij ꝛ cerebella gallinarū. Sextus modus est ꝑ infrigidātia que constringūt viā: ꝛ ingrossant. ꝛ hūc modū expressit h̄ tm̄ hyp.

A 2° ℭ Nota scḋo. fluxuū sanguinis quosdam esse preternāles quosdā nō vt fluxus nālis est fluxus menstruus. ꝛ ex vulnere preternālis. preternāliū autē quidā sunt cohibendi: ꝛ quidā nō. nā creticus nō est cohibēdus: nisi multū debilitet ꝛ emorroydalis simil̄r. illoꝝ autē qui indicāt de sui remotione quidā ꝯiungūtur cū dispōne indicante de nō infrigidādo locū. nisi esset vulnus in capite cū ossis fractura ꝛ sanguis a naribus flueret. Rōne eniꝫ illius vulneris indicamus de nō infrigidādo caput ꝛ cū est ista indicatio ꝯtra infrigidationē qn̄qꝫ est fortior q̄ꝫ indicatio de restringēdo fluxum ꝑ infrigidationē. qn̄qꝫ nō. intelligamus ergo ꝯclusionē in fluxu sanguinis preternāli indicāte de sui remotione ꝛ sine indicatione fortiori ad oppositū infrigidatiōis. cū istis. n. ꝯditiōibus frigida sunt applicāda: qꝛ vt dixi ꝯstringunt membrū ꝛ sanguinē ingrossant sine nocumēto.

ℭ Non super. Scḋa ꝯclo. nō sūt apponēda sup ipsa pte ꝑ quā sanguis fluit. ꝓbat̄ qꝛ ex tali applicatiōe sequunt̄ nocumēta q̄ possumus euitare sibi exn̄te iuuamēto. ḡ ꝛc̄. ꝯn̄a clara. assūptū pꝫ. qꝛ si pars est vlcerata locus ipse mordet̄ a frigida aq̄ vt dī̄ supra: ꝛ eque ꝯfert si frigidū ponat̄ circa locū: ꝛ vitamus hāc mordicationē. ḡ ꝛc̄. Nota ergo hanc ꝯclusionē maxime verificari in fluxu sanguinis ꝓpter vulnus. nam sup vulnere applicata sequit̄ mordicatio. ꝛ multa mēbri i ꝓfundū ifrigidatio. ꝛ tm̄ nō aliter fluxus retinet̄ nisi qꝛ ingrossat̄ sanguis ꝛ cōstringunt̄ vene. mō ponendo frigidū circa locū vulneratū fit simile iuuamentū ingrossationis ꝛ ꝯstrictionis venarū a frigido sine illis nocumētis. in mēbris aūt nō vulneratis qn̄qꝫ sup mēbra ponimus frigidū vt sup capite ꝛ in naso in fluxu sanguinis nariū.

ℭ Et quecūqꝫ. Tertia ꝯ̄. oꝫ vti frido in qbuscūqꝫ partibus que hn̄t flegmones aut inflāmatiōes tendētes in colorē rubeū aut subsanguineū ex recēti sanguie. ꝓbat̄ ꝯ̄. qꝛ frigidū remittit aꝑatis inflāmationē ꝛ māꝫ repcutit. ḡ ꝛc̄. Et h̄ sn̄ia colligit̄. 3ᵃ q̄rti. ca. de cura flegmōis ꝛ herisipille.

B P. ℭ Primo nō ꝙ nomē flegmonis qn̄qꝫ sumit̄ pro oī aꝑate in quo est inflāmatio ꝛ calor fortis. nā flegmō interpretat̄ incendiū: qn̄qꝫ aūt sumit̄ stricte pro aꝑate sanguineo. ꝛ h̄ modo sumit̄ hic.

2° ℭ Nota 2° ꝙ hi flegmones qn̄qꝫ sunt in ꝑncipio ex sanguine nouiter ꝛ recēter currēte: Et ideo nōdū multo a ꝓprio calore alterato: ꝛ tales sunt colores rubei clari aut sub sanguinei. Nā qn̄ nō est amplius in ꝑncipio: ꝛ est ꝑmutatus sanguis in colore ꝓpter multā oꝑatio nē quā recepit ab extraneo calore mēbri aꝑati vt statim dicetur. nō opꝫ aquā frigidā supponere. nec sunt cōiter rubei coloris sꝫ magis ad quādā liuiditatē tēdūt.

C 3° ℭ Nota 3° ꝙ in principio aꝑatū sanguineoꝝ ꝯuenit aqua frigida multis modis. primo qꝛ māꝫ repellit ad iteriora ab aꝑate sui frigiditate ꝯstringēdo mēbrū. 2° qꝛ refrigerat mēbrū ꝛ remittit malā cōplōne calidā. 3° qꝛ mitigat mēbri dolores. 4° qꝛ remittit de acuitate humoris. ex qbus pꝫ ꝯclusiōis veritas.

4° ℭ Nota 4° ꝙ quedā littera hꝫ inflatiōes. ꝛ ita est clara qꝛ ꝑ inflationes intelligimus tumores preter nāꝫ. Alia hꝫ inflāmationes: ꝛ ista intelligat̄ de oī mala cōplōne māli sanguinis multitudinē ꝛ caliditatē ꝯsequēte in mēbro siue fuerit cū aꝑate siue nō.

5. ℭ Quinto nō hāc ꝯ̄nē nō eē verā vbi sed in illis deficere casibus in qbus vti repcussiōe in principio nō licꝫ. nā ꝑmo corpore exn̄te plectorico oꝫ potū aque frigide ꝑcedere ꝛ alioꝝ repcussiuoꝝ euacuatio sanguinis. scḋo aꝑate existēte in mēbro emunctorio principaliū nō debent repcussiua apponi. 3° mā existente venenosa sup loco nō sunt apponēda que repercutiūt lꝫ aliqua infrigidantia concedant̄ vt dixi in qōne. 4° vbi aꝑa fiat ꝑ modū crisis. in his. n. casibus existēte aꝑate sanguineo in principio non ꝯuenit aque fride administratio. 5°. vbi mā sit multa pluri mi cursus ad loca ignobilia vt in podagra vt dicā infra.

ℭ Quoniam. Quarta ꝯ̄ aphi est ista. rigidū nō est applicandū sup aꝑatibus sanguineis inueteratis. i. nō existētibus in principio vel ꝓpe. ꝯ̄ ꝓbat̄ frigidū istis applicatuꝫ plus nocet q̄ꝫ iuuat. ḡ nō ē applicādū. assūptū pꝫ: qꝛ ista inueterata denigrat ꝛ ꝯuertit ad nigrū colorē: qḋ nō fit nisi ꝑ sui igrossationē ꝛ mēbri mortificationē. ℭ Nō ḡ ꝙ dū mā aut aliqḋ mēbrū aut humor adhuc est in venis paruis mēbri aꝑati: frida ꝛ repcussiua pn̄t māꝫ retropellere: ꝛ iō pro tūc ꝯuenit in casib⁹ suꝑdictis: sꝫ qn̄ iā mā ꝯcurrit ꝛ trāsiuit a venis ꝑuis ad mēbri porositates ꝑ repcussiua nō pōt mā in venis egredi. ꝛ iō ꝑcussiua tūc nō ꝯueniūt. nā humor indiget maturatiōe aut resolutiōe: vtrūqꝫ ꝓhibet̄ ab aq̄ frigida: ꝛ qꝛ sanguis ingrossat̄ ꝛ ab eo sp̄us luminosus ꝑ fridū applicatū exprimit̄. iō denigrat̄ sanguis: ꝛ qn̄qꝫ ꝓpt̄ clausionē vaporis mali multi mēbrū ad corruptionē tēdit. his igitur de causis frigidū nō cōuenit in hac hora.

Dubiū tamen

est qꝛ in hora cōuertēdi ad saniē aꝑata cal'a cōueniūt extinctiua: vt 3° q̄rti. ca. de cura flegmonis in fine. ergo ꝛc̄. tunc cōueniunt frigida. ℭ Dic ōr ꝙ aliqn̄ hac hora cōueniunt qn̄. s. multo maior est timor de qualitate humoris q̄ꝫ de quātitate. vnde tūc extinctiua adiuuāt ad maturandū: ꝑ accidens calorē ad tēperamētū ducēdo: sed nō existente indicatione nisi ab aꝑate calido cōiter occurrēte vera est hyp. ꝯ̄. Frigida aꝑatib⁹ calis cōueniūt.

ℭ Et iuuat herisipillā. Quinta ꝯ̄. Frigidū iuuat in herisipilla nō vulnerata. ꝓbat̄. qꝛ tale frigidū remittit male materie qualitatē: ꝛ prohibet cursum noue māe: ꝛ digerit quodāmō ꝑ accidens materiā eius. ergo cōfert. assumptū statim declarabit̄ ꝛ similē sententiā habetis 3ᵃ q̄rti. de cura herisipille.

D P. ℭ Primo ergo nō. ꝙ herisipilla est aꝑa colericū qḋ plerūqꝫ fit in cute ꝛ est coloris rubei clari cū pauca citrinitatis ꝑmixtione. ꝛ plerūqꝫ est latū nō eleuatū notabiliter: ꝛ ꝑ cōpressionē cū digito cito cessat rubedo eius. ꝛ cito redit: ꝛ cā eius est mā subtilis quādo est pura: ꝛ cōmuniter nō est mā plurime q̄ꝫtitatis multū opilans membrum. E

2°. ℭ Scḋo nota ꝙ in principio talis herisipille cōuenit aqua frigida sicut in principio maioꝝ aꝑatū calidoꝝ repcutiendo māꝫ. ꝛ tēperādo calorē. ꝛ mitigādo dolorē sꝫ i herisipilla. qꝛ mā est pauca vehemēter calida a suo calore corporis lesiua. iō ēt in statu ꝯuenit frigidoꝝ administratio in pura. nam pauca existēte mā cū nō amplior imposita mala qualitate eius nā resoluit illā. ꝛ qꝛ subtilis est nō multū ipedit resolōnē infrigidatio. vnde nō ēt sicut in flegmōe dicebat̄: ꝙ in principio ꝛ nō qn̄ iueteratus est debemus vti frigido. Ita h̄ in herisipilla dī: sꝫ absolute ꝙ in nō vulnerata: qꝛ cōuenit vsqꝫ ad finē ēt in statu. Et tu ista collige ab Aui. loco allegato.

3°. ℭ Nō 3° ꝙ herisipilla nō vulnerata dī illa i qua nō est manifesta ꝛ magna solo ꝯtinuitatis. ꝛ causa cur dic dicat̄ de nō vulnerata patebit in sequenti cōclusione.

ℭ Quoniā in. Ultima ꝯ̄ aphi. Fridū nō est apponādū in herisipilla vulnerata. s. sup loco vulneris. ꝓbat̄. qꝛ i tali pl's nocet q̄ꝫ ꝓfit: cū frm̄ fit vlcerib⁹ mordax. F ℭ Ubi nō herisipillā qn̄ꝫ vlcerari ex māe acuitate q̄ corrodit cutē ꝛ ꝯburit ptē. qn̄ꝫ āt vlcerat̄ vl̄ vlnerat̄ alia cā. ꝛ i vtroqꝫ casu: qꝛ frm̄ facit dolorē: iō māꝫ trahit ad locū ꝛ nocet. nocet ēt calorē.

mẽbꝛi nãlẽ extinguẽdo ꝛ mãm impĩguãdo corroſiuã.

Frigida õbẽt ap poni ſup mẽbꝛa a quibus ſanguis fluit.

Dubitatur. vtrũ aphs ſit verus. ꝛ argr̃ ꝙ nõ p ſic. ſup mẽbris a qb⁹ ſãguis fluit nõ õbẽt poni illa q̃ extiguũt ſilr caloꝛẽ nãlẽ. g̃ nõ oꝫ apponi aq̃ fra. aſſũptũ pꝫ. qꝛ vtraqꝫ talia nocẽt. ꝛ ↄᵃ pꝫ qꝛ aq̃ fra applicata mẽbꝛo fac̃ iſtoꝝ alteꝝ. nã aut vicit fritas caliditatẽ. ꝛ ſic extiguit ipaꝫ. aut nõ vicit ꝛ nõ vnit. ꝛ p ↄñs auget caloꝛẽ mẽbri ℭ Scðo ſic. ſãguie fluẽte p vuln⁹ ponũt fra i vulnẽ. g̃ 2ᵃ ↄ̃ falſa. pꝫ ↄᵃ. ꝛ aſſũptũ eſt ex cõi medicoꝝ vſu q albumẽ oui fri ponũt cũ ſtuell' itra vl'nera. ℭ Cõfirmat̃. magis ifridãt mẽbꝛũ i pfũdo: ꝛ claudũt vias ꝛ ſãguinẽ igroſſãt fra poſita in vulnẽ q̃ꝫ i circuitu. ꝛ pp̃ h̃ ſua coꝛpulẽtia opilãt capita venaꝝ. g̃ multo meli⁹ ſãguinẽ reſtrigũt. g̃ ponẽda ſunt fra ſup loco vulner] vñ ſanguis fluit. Cõfirmat̃ qꝛ in iciſiõe vene magne aut arterie magne ſtuelli aut butelle mediciarũ retinẽtiũ ſt̃ ponẽda i ipſa ↄcauitate vene aut artarie: vt 4ᵃ q̃rti. c. de cura flux⁹ ſang. ℭ 2° p̃ncipal'r ſic frm̃ nõ eſt ponẽdũ ſup flõne vl' heriſipilla ñ vl'nerata. g̃ qõ falſa. aſſũptũ pꝫ qꝛ frm̃ repellit mãꝫ apatꝫ de exterioꝛib⁹ ad iterioꝛa. ſꝫ h̃ repulſio ẽ phibẽda. g̃ ꝛc̃. maioꝛ ẽ clara. qꝛ ñ alio° fit repcuſſio ab exterioꝛib⁹. ꝛ mioꝛ p ea q̃ dñr. 7ᵃ h⁹ i° apho. Heriſipillã exteri⁹ factã. ℭ Cõfirmat̃ qꝛ frꝫ ex̃ poſitũ nõ p̃t mãꝫ apatꝫ repellere: cũ ipol'e ſit eã mãꝫ q̃ ẽ i medijs regiõib⁹ retroducere in venas. nã tũc repcuſſiua in declinatiõe apatis calidi eſſent cõuenientia. Si ergo nõ põt repellere intra cũ nõ ob vllam aliã cauſam ſint applicãda. ſequit̃ ꝙ nõ cõueniunt. pꝛeterea fridũ nocet in herpetibus comedẽtibus. g̃ ꝛ in heriſipilla. qꝛ ꝛ ſil'r calida mã puenire vident̃. ꝛ aſſũptũ pꝫ. qꝛ cal'm illis cõfert: vt pꝛecedẽti aphoꝛiſmo dictũ eſt. vltimo aqua frida applicat̃ ſup locũ vlceratũ ab igne vl' aqua feruenti: vt 4ᵃ q̃rti. ca. de cura cõbuſtionis aque. g̃ ꝛc̃.

5 **In oppoſitum** eſt hypocras.

Nõ p. **Pro ſolutione** dubij nota p̃ ꝙ ſanguinis flux⁹ qdã eſt nãlis: quidã p̃ternãlis. nãlis vt fluxus mẽſtruoꝝ moderatus ꝛ in tp̃e ſuo: p̃ternãlis vt fluxus vulneris. De nãli nõ eſt ſermo hic. p̃ternãliuꝫ quidã indigẽt cõſtrictiõe ꝛ qdã nõ. nã dũ p fluxũ p̃ternãlẽ euacuat̃ ſupfluitas mala plurimũ nõ ſũt reſtringẽdi: vt cretici ꝛ illis ſimiles. Dũ v̇o p eos virtus debilitat̃ ꝛ euacuat̃ pl'm de ſanguine bono. ꝛ parũ qd de ſupfluitate ſũt reſtringendi. in apho g̃ vt pꝛedicit̃ ſolũ de pꝛeternãli loquit̃ ꝛ reſtringẽdo vel indigẽte reſtrictiõe artificiali. Et qꝛ taliũ qdã ſunt cũ vulnere aut vlcere manifeſto qdã nõ: iõ hypo. loqt̃ in ſcða ↄcluſione maxime de his q ſunt cũ vulnere: vt Gal'. in cõmẽto dicit.
2° ℭ Nota ſcðo. ꝙ cũ ↄ̃rie cõiũgant̃ indicationes opꝫ ſequi foꝛtioꝛẽ altera nõ neglecta pꝛima p̃mi. ca. vltimo.
3° ℭ Nota 3° ꝙ reditus mãe ab exterioꝛibus ad iterioꝛa q̃ñqꝫ eſt ad vnũ determinatũ mẽbꝛũ ſicut ad vnũ p̃ncipale vel nobile mẽbꝛũ: q̃ñqꝫ eſt reditus in ambitũ totius ꝛ venarũ. item qꝛ mã eſt q̃ñqꝫ vehemẽter coꝛrupta venenoſa: de cuius parua q̃ꝫtitate timet̃ ne magnũ inferat nocumẽtũ vt in bubonibus peſtilẽtialibus q̃ñqꝫ nõ eſt hoc mõ maligna: ſꝫ parue malicie.
pᵃ ↄcl'o. ℭ Tũc ſit pꝛima ↄcluſio. in oĩbus mẽbꝛis a qbus fluit ſanguis p̃ternãliter fluxu reſtringẽdo artificialiter ↄuenit poſitio aque frigide circa locum vnde fluit ſanguis deducto ↄ̃rio indicante. hanc ↄcluſionẽ voluit hypo. in pꝛincipio aphi. ꝛ pbat̃ vt ſupꝛa.
2ᵃ ℭ Scða ↄcluſio. in nullo vulnere notabili regulariter ſunt apponẽda frigida ad fluxũ reſtringendũ. pꝛobatur: qꝛ in quolibet tali vulnere eſt indicatio foꝛtis ad oppoſitũ: qꝛ frigidũ eſt moꝛdax vlceribus.
3ᵃ ℭ Tertia ↄcluſio. q̃ñqꝫ pꝛo maioꝛi iuuamẽto ↄſequẽdo frigida ſunt apponẽda in vulnere. patꝫ. vbi maioꝛ ꝛ foꝛtioꝛ eſſet indicatio multũ de conſtringendo q̃ꝫ ſit indicatio pꝛohibitionis frigidoꝝ: ꝛ hyp. voluit ſcðaꝫ cõcluſionẽ.
4ᵃ ℭ Quarta cõcluſio. nõ in quolibet apate ſanguineo exiſtẽte in p̃ncipio ↄuenit frigidoꝝ appoſitio. patet in apate emũctoꝛij ꝛ venenoſo ꝛ facto p modũ criſis vt ſupꝛa dicit̃. ꝛ ſimil'r coꝛpoꝛe multũ plectoꝛico. ℭ Quinta cõcluſio. apate ſanguineo exiſtẽte in p̃ncipio nõ in mũctoꝛijs pꝛincipaliũ ꝛ nõ de venenoſa mã. nec alio exiſtente ↄ̃rium indicante foꝛtioꝛi frigida ſunt ſup ipſum apponẽda. ꝛ hoc voluit hyp. in apho. ꝛ pbatur vt ibi. qꝛ frigida repercutiẽdo apata minoꝛãt ꝛ maliciã cõplexionis coꝛrigũt ꝛ doloꝛẽ mitigant. ℭ Sexta ↄcluſio. poſt pꝛincipiũ ꝛ maxime in declinatiõe talia frigida pura nõ ſunt apponẽda merito talis apatis. pꝛobat̃ qꝛ tũc intendit̃ reſolutio que p frigida pꝛohibet̃. ℭ Septima ↄcluſio. ꝛ ſi aqua frigida ſup nõ vulneratam heriſipillã deducto cõtrario indicãte ſit ponẽda. tñ non eſt regulariter ſup vulneratã manifeſto vulnere applicanda. 2ᵃ pars pꝫ: qꝛ tẽperat maliciã compl'onis membri ꝛ humoꝛis qui valde excellenter eſt calidus.

Ad argumenta reſpõdet̃. Ad pꝛimuꝫ dicit̃ ꝙ in caſu noſtro frigidũ quodãmodo vincit calidũ: ſed nõ ex toto remittit ipſum ꝛ nõ ſimpliciter extinguit. ℭ Ad 2ᵐ dr̃ ꝙ tales medici errãt niſi foꝛtioꝛ valde ſit idicatio fluxus q̃ꝫ vlceris aut vulneris. Et ſic pꝫ ad ↄfirmationẽ pꝛimã ſecũdi argumẽti ꝛ ad ſecũdã. nã dicit̃ ꝙ illa que glutinãdo ꝛ ſtipticum faciendo cõſtringũt ſunt apponẽda intra vulnus: ſꝫ vbi ſit valde foꝛtis indicatio reſtringẽdi deberẽt poni cal'a ꝛ nõ frigida: ſecus vbi ſit valde foꝛtis talis indicatio. ℭ Ad tertiũ dicit̃ ꝙ non ſemp talis repulſio ab exterioꝛibus ad interioꝛa eſt pꝛohibẽda. nam vbi iam ceſſauit plectoꝛia p euacuationẽ pꝛecedentẽ. ꝛ materia non multuꝫ eſt maligna cum redit in ambitum totius non multũ ledit. ꝛ membꝛũ apoſtematum multum iuuatur. Et concedit̃ tñ ꝙ heriſipillã extra factã malũ eſt cõuerti intra ita vt heriſipillã faciant intra. ſed materiam talis heriſipille non eſt malũ conuerti in venas vbi corrigatur. ℭ Ad cõfirmationẽ dicitur ꝙ ſufficit ꝙ tale frigidũ repellat illud qð eſt in venis: ſꝫ nõ repellat id qð eſt in poris. ℭ Ad quartũ negatur cõſequentia vtraqꝫ. ℭ Ad qntum negatur aſſumptũ: ſed applicatur ante veſicationem: vt loco allegato.

ℭ Cõmẽti Gal'. expoſitio.

Intendit hyp. docere ꝛc.

ℭ Galie. in cõmento facit tria. pꝛimo verificat duas ↄcluſiões ptinẽtes fluxui ſanguinis. ſcðo duas ſequẽtes ptinentes ad flegmones. tertio vltimas ptinẽtes ad heriſipillã. ibi ſecũda. (Dicit ergo omni.) ibi tertia. (Iuuat etiã.) ℭ In pꝛima dicit ꝙ hyp. intendit docere in iſto apho: in qbus iuuat frigidũ ſiue frigida aqua ꝛ dicit. iuuare illos vnde fluit ſanguis aut fluxit. non ponẽdo ſup loco vbi eſt vulnus a quo exit ſanguis: ſed circa illa loca vnde exit ꝛ ſup loco a quo exit aut venit ad calida mẽbꝛa vulnerata. ℭ In ſcða parte dicit ꝙ etiã hypo. dicit frigidũ iuuare in omni calido apate. ꝛ in locis comeſtiuis. i. in illis calidis apatibus deducit̃ ne fiant cancrene aut herpetes. intẽdit. n. iſtis mẽbꝛis ſuccurrere quando ſunt intẽſa pp̃ter ſuũ caloꝛẽ qð ſit a frigida aqua. Nam ad hec loca ſunt cõueniẽtia quieſcẽtꝛa. i. ſiſtentia curſum humoꝛis ꝛ frigida tẽperãtia malã qualitatẽ: ꝛ ideo aqua frigida eſt cõueniẽs pp̃ter ambo. ꝛ hoc maxime tũc qñ cum vident̃ cernunt̃ eſſe rubea ſicut ſanguis recẽs. ꝛ ideo frigidũ ſuppoſitũ facit liueſcere ꝛ ad nigrũ tendere. ꝛ iõ ſi pꝛius eſſent denigrata p ſe: qꝛ vertũtur iã ad cãcrenã. frigidũ nõ ↄueniret: qꝛ diſponeret mẽbꝛũ ad coꝛruptionẽ: ꝛ pp̃terea dixit hyp. ex recẽti ſanguie. ℭ De tertia parte dicit ꝙ frida aqua iuuat heriſipillã nõ vulneratã: qꝛ ĩ vulnerata nocet. nã fridũ moꝛdicat loca vlcerata. ꝛ doloꝛẽ facit in illis vt ſupꝛa dr̃. mõ q̃cũqꝫ loco ſint que patiant̃ doloꝛẽ. doloꝛ ẽ illis cauſa q̃re trahat̃ ad ipſa humoꝝ peſſimitas. i. magna malicia. nã mẽbꝛa potius malos q̃ꝫ bonos mittũt. ꝛ ẽt ſi boni mittũtur dolẽte ꝛ apato mẽbꝛo in valde malis mutant̃.

¶ Aphorismus. XXV.

Frigida velut nix vel cristallus: pectori inimica: tusses commouentia: sanguinem fluere facientia ꝛ catarros.

Theo. ¶ Frigida qualis nix aut glacies: pectori inimica sunt. Tusses mouent: ꝛ sanguinem: ꝛ destillationem.

Leoni. ¶ Frigida q̄lis nix: ꝛ glacies: pectori inimica: tusses mouent: ꝛ sanguinem: ꝛ destillationes.

¶ In p̄nti apho hyp. intēdit hāc ↄclonē. res frigide ad modum niuis ꝛ cristalli sunt inimici pectori. pbaf ꝙ sic. talia frigida cōmouēt tusses. faciūt sanguinē ad pectus ꝛ catarros faciūt. ꝙ sunt inimica pectori. ↄn̄a est clara. ꝛ assumptū

Nōp. declarabif statim. ¶ Nō ꝙ primo ꝙ p frida velut nix ꝛ cristallus itelligūf oīa excessiue multū actualr frida ita ꝙ valde plus sint actu frida q̄ȝ aqua vsualis in potu. sicut est glacies ꝛ sicut aer in hyeme hora rabiosi frigoris ꝛ flatus boree ꝛ aq̄ fridissima q̄ in qbusdā fontibus inuenif ꝛ infrida ta in niue. ꝛ ideo dixit sicut nix ꝛc̄. ꝛ nō dixit de niue ꝛ cristallo solūmōtex quo pȝ ꝙ si in niue sit aliq̄ malicia ex parte ꝓprietatis. de illa h nō intēdit. Solū. n. intēdit de nocumento fridoꝝ actu multū excessiuoꝝ: ꝛ hoc mō aqua resoluta ex niue bona est dū ipsa est actu excessiue frida pectori. ꝛ neruis est apta facere nocumētū: vt dr̄ 3ª p̄mi. ca. de re

2. gimine aque ꝛ vini. ¶ Nō 2° ꝙ pectus hic sumif ꝓ mēbro hn̄te in se cōcauitatē ↄtinentē sp̄ualia mēbra. ꝛ hoc mō pectus est cōstitutū ex cute pinguedine masculis chordis cartilaginibus pāniculis ossibus venis neruis ꝛ artarijs: ꝛ sunt in eo pāniculi multū sensibiles vt pleura dyafragma mediastinū. ꝛ q2 pectus ordinatū est ad tutelā sp̄ualium: ꝛ maxime cordis ꝛ ad seruitia eius. iō oȝ ꝙ sentiat ea que in ipso nociua ↄtinenf. vt excitef ex illo virtus expulsiua ad expellēdū cū tussi. Apparet scđo ipsuȝ eē obediēs in dilatatione ꝛ cōstrictiōe ad hoc vt faciliter cōpellaf anhelit⁹.

3° ¶ Nō 3° ꝙ vehemēter frida occurrentia mēbris neruosis primo sentiunf vt mordicatiua ꝛ discōueniētia. scđo ꝓhibent resolutionē hūiditatū in eis ↄtentarū ꝛ addūt in earū viscositate ꝛ grossitie. ꝛ sic mās difficiles ad exitū reddūt.

4° ¶ Nota 4° ꝙ cū vehementer frida occurrūt ꝛ cōmunicaf coꝝ qualitas capiti infrigidanf multi vapores q resoluerentur. ꝛ exprimunf hūiditates extranee versus pectus ꝛ plures partes imediate ↄuertunf que a forti frigore ꝓhibenf ↄuerti in nutrimētū ꝛ resolui. Et iō augmētaf fluxus humiditatis a capite ad pectus. ¶ Ex hoc apparet verificatio ↄn̄is ꝛ antecedētis in ꝓbōne aphi. naȝ p̄io hec talia frigida inspissando humiditatē que est in neruis eam hoc modo densando ꝛ simil'r musculos impetus faciūt in motu pectoris. ꝛ qr̄ mēbra illa neruosa a frigore excessiuo faciliter alteranf a ꝓprio tēperamēto cū sint pauci caloris. iō etiā in alijs opationibus leduntur: deinde pȝ qr̄ faciunt tussim. s. pp malā sensationē. in neruosis partibus. ꝛ ꝓpter materiā quā multiplicāt: catarrū autē ad pectus augēt ex causa dicta: sed sputū siue fluxū sanguinis faciūt pp tussim: vt apparet. 10. tertij. maxime q2 frigus forte ingrossat sanguinē in venis. ꝛ facit ipsuȝ retineri in venis vnde nō mittitur ad alia loca vt mitteref eo supabūdāte ꝛ nō ingrossato. vnde tandē tumēt vene ꝛ rūpunf: ꝛ fit fluxus sanguis. Et hoc dixit Aui. loco allegato. ca. de sputo sanguis. Preparationes autē ↄtinētes materiā sunt pp frigus ↄstringēs

A eas: ꝛ faciēs dilatatiōe eius difficilē: quare nō obedit vir

5° tuti laborāti in illo cū dilatatione. ¶ Nota 5° sp̄aliter ꝓpt̄ Aui. ꝙ nix cū sit vapor ↄgelatus a quo si nō aliter p viā resolutiōis partis dulcioris: vt dicit hyp. in lib. de aere aqua ꝛ regionibus p viā expressionis satis de humido emissum est. iō aqua eius nō solū est frigida sed grossa. Et iō ēt si resoluaf: ꝛ resumaf ita frida sic alie aq̄ nocet nō solū friditate sȝ terrestritate. ēt si sumaf aq̄ ex niue q̄ȝtūcūq̄ȝ bona p caretiā malicie rei sup quā cadit. ꝛ h mō vult Aui. ꝙ ledunf q tali aq̄ vtunf aut subito aut i ꝓcessu etatis: vt dr̄ scđa pri B

6° mi. ca. de regimie aq̄ ꝛ vini. ¶ Nō 6° ꝙ cristallus s̄m cōeȝ opinionē vt narraf ab Isidoro. 13. ethymologiarū nascif i fridissimis mōtib⁹ assie ex gelu siue glacie ꝛ ē valde fridas sȝ si p cristallū itelligam⁹ gelu valde durū siue glaciē clarā vt cristallus. nō erit error in aphi sentētia. ¶ Cōcordia aūt habetur quo ad aquā ex niue. 3ª p̄imi. caplo de regimine aque ꝛ vini. ꝛ ab Ysaac in part. bus dictis. cap. de niue. ꝛ est vtilis vt pȝ. Cōmenti Gal. expositio.

Hucusq̄ȝ de calida aq̄ ꝛc.

¶ Gal. in cōmēto facit duo. p̄mo pc nit habitudinē istius ad imediate p̄cedētē. scđo exponit. ibi 2ª. (Sūt autē pectori.) ¶ Dicit p̄mo ꝙ hucusq̄ȝ hyp. determinauit de frida ꝛ cal'a. s. aqua. hic nūc inseruit fridā sicut niuem ꝛ cristallū: ꝛ hoc quāto sunt frigidiora aqua cōmuni. s. tāto sunt nocibiliora alias nociuiora in suis. s. nocumentis. SUNT AUTEM. Uirificat. ꝛ patet. ¶ Aphorismus. XXVI.

In articulis dolores ꝛ tumores sine vlceratione ꝛ podagrām ꝛ spasmuȝ ꝛ horum plurima: frigida aqua infusa refrigerat ꝛ attenuat: ꝛ dolorem soluit. Stupor. n. mediocris dolorem minuit.

¶ Tumores articl'oꝝ ꝛ dolores sine vlcere atq̄ȝ etiā pudagricos dolores ꝛ conuulsa aq̄ frigida large affusa magna ex pte leuat: soluit dolorē: extēuat. Torpor. n. mediocris dolorē mitigat. Theo.

¶ Tumores articuloꝝ: atq̄ȝ dolores absq̄ȝ vlcere: ꝛ podagricos quoq̄ȝ atq̄ȝ ↄuulsa: hoꝝ plurima frigida aq̄ large effusa leuat: ꝛ extenuat: soluitq̄ȝ dolorē. Nā modic⁹ torpor dolorē soluit. Leoni.

¶ Conclusio apho. est ista. aqua frigida sup effusa copiose articulis dolētibus ꝛ vulnerib⁹ sine vlcere refrigerat eos ꝛ detumescere facit ꝛ sedat dolorem. cōclusio ꝓbaf. aqua frigida remittit calorem materiei āpatis taliū ꝛ repercutit māȝ intus ꝛ mediocriter stupefacit. ꝙ facit hec oīa dcā. ↄn̄a clara. ꝛ assumptū declarabif statiȝ. ¶ Circa aphȝ no Nōp. ta p̄mo ꝙ p articulos itelligimus paruos artus siue parua mēbra siue artuū terminos: ꝛ sunt iuncture. ꝛ iō sensus est de dolorib⁹ ꝛ tumoribus iūcturarū. Nā ista loca qn̄q̄ȝ dolēt absq̄ȝ tumore. ꝛ qn̄q̄ȝ cū tumore. ¶ Nota ꝙ licet isti 2° dolores qn̄q̄ȝ sint a materia frigida: tamen plurimū in p̄ncipio cursus materiei est ibi materia cal'a colerica aut sanguinea: ꝛ ideo lȝ aqua frigida in frigidis non cōueniat: tn̄ q2 in calidis cōuenit vt ostendam ꝛ ista sunt que plurimuȝ accidūt. ideo aphorismus verificaf vt in pluribus. ¶ No 3° ta 3°. ꝙ aqua frigida multa alterat talia mēbra ad frigidū: ꝛ ideo id qđ in mēbro est de inflāmatione tollit ꝛ merito huius dr̄ ꝙ refrigerat. māṁ autē in venis existētē repercutit intus. ꝛ ideo attenuat tumoreȝ: sicut diximus in aphorismo parū ante istū de flegmonibus: ꝛ qui sui' fridate tollit spiritū sensitiuoꝝ ꝛ neruoꝝ debitū temperamentū: iō quodāmodo mēbrū stupefacit. mēbrū autē stupidū diminuta sentiendi virtute remissius sentit. ꝛ iō dolor mitigaf. ꝛ per hoc pȝ aphorismi verificatio. pȝ qr̄ dixit sine vlcere. fuit enim ex eadē cā que supra de herisipilla. ꝛ pȝ quon C modificādus est aphs in apatibus recētibus nō antiquis ita ꝙ intelligaf dū apa est in p̄n° articuloꝝ vel augmento.

¶ Sed diceres ꝙ in dolorib⁹ ꝛ apatib⁹ iūcturarū.mā exñte plurima ꝛ fortis motus nō dꝫ fieri repcussio.ġ non in pn°. tūc.n.est amplior ꝛ magis mobilis ꝙ̄ in pcessu. Dicit negādo ꝯñam.nā plurima exñte mā corp⁹ ē plectoricū. ꝛ dꝫ pus euacuari:vt hr̄ 3° tegni. vñ nō solū q2 nō ē rifiduū corpis paratū recipe pp repcussionē cū sit plenū:quā cāꝫ assignat Gal.loco allegato.sed pp duas alias cās positas.22° tertij. ca.de cura doloris iūcturarū.vna est:q2 mā ingrossat:ꝛ fit inobediēs motui.ꝛ q2 multa ē ꝛ phibet resolutio q̄ p pte alleuiat.iō tūc dolor itendit.scḋa ē:q2 q̄nq3 recurrit ad pncipale membrū illa que ad illum locū currebat:in mā autē non multe effusionis:q2 quātitas est minor: iste tres cause cessant. ¶ Cōmēti Gal.expositio.

Frigida sicut dixit apata.

¶ Gal.in cōmēto primo verificat ꝯclusionē quo ad attenuationē tumoꝝ.scḋo quo ad doloris minutionē.ibi scḋa.(Unde fit.) ¶ Dicit in prima ꝙ frigida:vt dictū est supra ꝯueniūt ꝛ apata calida rudicūda ꝛ sanguinolēta.i.loca apata: ꝛ hoc q2 repugnāt mēbris mittētib⁹ sanguinē ad h̄ loca. Silr̄ igit itelligat h̄ de apatib⁹ articuloꝝ.ꝛ hec est cā q̄r mitigat dolorē nō solū vt statim dicet ſ3 pp ablatā cām q̄ dicet fit ꝙ frida aq̄ supposita his mēbris facit stuporem.q2 repellēdo sanguinē ꝛ spiritū mēbrū fit pauci sensus:ꝛ virtus cū tollit virtutē sentiendi minuit dolorem. ¶ Aphorismus.XXVII.

Aqua que cito calefit: ꝛ cito infrigidatur: leuissima est.

Theo. ¶ Aqua que cito calescit: ꝛ cito frigescit: leuissima est.

Leoni. ¶ Aqua que cito calet: ꝛ cito refrigeratur: leuissima est.

¶ Conclusio aphōi est. aqua que cito calefit ꝛ cito frigesit leuissima est.probat.q2 talis aqua est facillime transmutabilis a nostro calore. ergo est leuissima.assumptū ꝛ ꝯñam statim declarabo. ¶ Circa aphm nota primo ꝙ aliud est apud phos aliqd cito calefieri vel infrigidari. ꝛ aliud velociter infrigidari aut velociter calefieri. nam illud ppꝛie dicit cito infrigidari qḋ post paucū tēpus fit frigidū tanto gradu.ꝛ ita pportionaliter de calefieri.sed illud dicit velociter infrigidari qḋ in paruo tēpore multum de latitudine denominationis esse frigidi acquirit vel esse calidi vel perdit. Et vide in hoc exēplo differētiā.pono ꝙ nō dicat frigidū nisi hñs frigiditatē supra mediū gradū.nec calidū nisi habēs caliditatē supra mediū gradum. Et sit a.p tres gradus frigiditatis distans ab hac dispōne.b.vō p vnū:ꝛ acqrat.b.illū vnū gradū in hora.a.acqrat duos gradus.tūc a. velocius infrigidat ꝙ̄.b.q2 in equali tēpoꝛe plus de latitudine tali acqrit vel dedit:ꝛ tñ nō citius infrigidat. Nā.b. fit actu frigidū:ꝛ nō.a.ꝛ hoc dico grosso mō ad modū medicoꝝ. ¶ Nō 2°.ꝙ cā q̄r aliqd cito infrigidat:ꝛ ꝯuenit ad terminū merito cuius dr̄ fridū:est aūt pua distātia eius ab illo termino.vñ ꝙ̄uis tarde moueret.cito tñ illū attigeret. aut velocitas trāsmutatiōis ꝯsus illū terminū.vñ magnā distantiā cito acqreret.ꝛ q2 cuiuslibet motus velocitas est ex magnitudine pportionis agētis ad passuꝫ q̄ seqtur aut agentis vigorē.aut passi paucitatē resistētie.ꝛ iō velociter infrigidari.aut istoꝝ alterū:aut vtrūq3:ꝛ sic velociter calefieri.ꝛ q2 in cōparatiōe deberēt itelligi paria extrinseca.iō aq̄ q̄ calefit velocit ꝛ velocit frigesit dꝫ eē paꝝ resistēs calefaciēti ꝛ paꝝ resistēs ifridāti. ¶ Tertio nō.ꝙ hyp.ñ dixit: aqua q̄ cito calefit leuissima est.sed dixit ꝙ est leuissima illa in qua hec duo copulant.s.ꝙ cito calefit:ꝛ ꝙ cito infrigidat.ꝛ q2 hec duo nō pñt copulari ppter multā distātiaꝫ aut paucā ab vtroq3 istoꝝ terminoꝝ esse calidū ꝛ esse frigidū:q2 illud qḋ parū distat ab vno multū distat ab alio. iō restat ꝙ talis aq̄ cito calefit.ꝛ cito ifridat q2 parū resistit calefaciēti ꝛ paꝝ resistit ifridāti.nā cito calefit.ꝛ cito frigesit.q2 velociter:nō q2 parū distat. ꝛ velociter calefieri ꝛ velociter ifridari extrinsecis parib⁹ est pp puitatē resistētie.vt supra dr̄. ¶ 4° nō.ꝙ cū calefieri ꝛ ifridari sint mot⁹ ꝯrij.iō illud qḋ vterq3 illoꝝ motuū paꝝ resistit vtplūrimū h̄ facit pp cās q̄ faciūt corpus absolute pue resistētie nō solū respectū vnius termini.ꝛ iō aqua q̄ cito calefit ꝛ cito infrigidat vtplīn respectu aliaꝝ alterationū possibiliū in ea dꝫ eē pue resistētie.ex quo seqt ꝙ plurimū respectu aliarū aquaꝝ facillime trāsmutat.ꝛ vincit a nr̄o calore nāli.ꝛ sic pꝫ verificatio assūpti in pbōne ꝯñis aphi. ¶ Quinto nō.ꝙ p aquā esse leuissimā:duo possumus itelligere.vnū ꝙ sit parū pōderis.ꝛ hūc sensum nō vult Gal. in cōmēto esse. q2 nimis vilis.2° mō leuissima:q2 nō grauās digestiuā v̄tutē hūani corporis bibētis illā:ꝛ hoc mō intēdit hyp.ꝛ ꝯstat ꝙ plurimū ita est ꝙ aqua que cito calefit ꝛ cito frigesit faciliter patit a nr̄o calore:vt est nālis:ꝛ iō est leuissima. Ego autē dico notāter vtplr̄m:q2 nō video qd repugnet ꝙ vna aqua sit subtilis.ꝛ iō faciliter calefiat:ꝛ faciliter infrigidet. ſ3 tñ hic hēat pprietatē malā merito cuius resistit multū calori naturali hūano:sicut eēt aqua trāsiēs p aliquā malā terrā ꝛ hec nō esset leuissima ad modū loquēdi hyp. Si tñ itelligantur cetera paria in cōparatiōe erit pclo vlis.

Sed forte

videt.ꝙ aqua q̄ cito calefit nō cito infrigidat ita ꝙ ducat ad terminū infrigidationis. Nā si cito calefit ꝛ cito frigesit erit rarior iuxta dcā ꝛ p ꝯñs calidior.nulla.n.alia cā vr̄ in aq̄ ꝙ sit rarior nisi q2 est calidior.sed si est calidior ꝛ rarior.nō citius infridat ad sensuꝫ dictū.ġ ꝛc. Qꝛ aūt aq̄ calior ꝛ rarior nō citi⁹ ab eodē agente ducit ad eundē frigiditatis terminū.s. ad vltimū pbatur:q2 si debet duci ad vltimum frigiditatis.ergo prius ducet ad dispositionē oīno similē cū dispōne aq̄ fridioris ꝛ densioris:ſ3 cū erit ad illā dispōnē deducta pcipue eque cito ifrigidabit cū alia.ġ totū tp̄s sue ifridatiōis erit maius ꝙ̄ tp̄s infrigidatiōis aq̄ frigidioris p tātū tēpus ꝙ̄tū ipsa stabit anteq̄ ad frigiditatē frigidioris deducatur.

¶ Hic breuiter negat ꝙ oē qḋ est rari⁹ sit calidi⁹.nā ꝯstat ꝙ multotiēs in hyeme aer est aq̄ q̄dā valde fridior vt apparet ad tactū.ꝛ tñ nō est densior nec aq̄ aere illo ē rarior. Et si dicat ꝙ saltē i reb⁹ eiusdē spēi ē h̄ veꝝ. Dr̄ ꝙ nō.nā ꝯstat ꝙ aq̄ a debili calore resoluit i vaporē ꝯuertit ꝛ multotiēs buliēdo nō resoluit a forti calore:imo remanet sub forma aq̄.ꝛ tñ valde calidior ē ꝛ dēsior dū bulit.ꝛ ē in forā corpulenta queadmodū a tepido calore iā est facta valde vicina nāe vaporis. Dico ġ p mā argumēti ꝙ dato ꝙ aq̄ q̄ cito calefit respectu alteri⁹ aq̄ sit calidior:ꝛ cū h̄ rarior. tñ citi⁹ cōgelat vt ꝯstat apō aristotelē de aq̄ calefacta ꝙ citi⁹ ꝯgelat ex occursu fortis frigoris ꝯgelatiui.ꝛ cū arguit anteq̄ cōgelet ista calidior deducet ad dispōnē oīno silēꝫ dispōni aq̄ fridioris ꝛ dēsioris:nego h̄.ꝛ cū h̄ dr̄ mō est calidior ꝛ rarior.ꝛ i fine erit frigidior ꝛ dēsior.ġ aliqñ in itermedio tpe erit eque densa ꝛ eque frigida.nego ꝯñam.ſ3 bene seqt ꝙ aliqñ erit eq̄ frigida:ꝛ aliqñ erit eque densa.ſ3 nō opꝫ ꝙ simul:imo nō erit rarior.ꝛ iō valde velocius ifridabit:ſ3 cū erit ppꝛie ifrigidatiōis termini fere subito:q2 in valde pauco tēpore ꝯgelabit:in quo tpe ꝛ si aliqñ fit grossior ꝙ̄ i prima tñ est tāto frigidior ꝙ ēt tūc velocius infrigidat ꝛ h̄ est vera solutio.ꝛ tu etiā ex dictis cōsidera modū ſm quē cōtingit q̄nq3 aquā infrigidari ꝛ tñ eadē pro eodē tēpore cōtinuere rarefieri. ¶ Cōmenti Gal.expositio.

Nunquā oportet nos

itelligere gal. in cōmēto q̄tuor facit.p̄ illū terminū leuissima expōit.tacite q̄oni 2° rñdet. 3° aphꝫ v̄ificat.4° narrat signa dicta esse sufficiētia.ibi 2ª.(Neq3

C

Contra Ugonē est si ponatu ꝙ due sint aq̄ vna grossior altera q̄ sint ambe sub medio ġ du q̄lita

solum.) ibi 3ª.(Que cũ ad sint.) ibi quarta.(Quicũqꝫ ğ.) ¶ De pma dicit ꝙ nõ debemus credere ꝙ hyp. itẽdit hic leuissimã in põdere ꝛ hoc ꝑp duo. pmo qꝛ nimis vilẽ itẽtionẽ habuisset ad medicinã. scõo qꝛ h nõ potuisset inuestigare lõgo labore ꝛ magno tpe cũ vtplꝰm in multis fuerit oportunũ facere experiẽtiã: ſꝫ iõ dixit leuissima vt intelligamus illã que nõ grauat stomachũ sed digesta cito transit. ¶ De pte scõa. dicit ꝙ nõ solũ hoc est signũ ꝙ aqua sit bona. sed hyp. posuit hic signũ bone aque: qõ erit obscurius. nã pmũ signũ aq̃ bone ẽ ꝙ sit cal'a: 2ᵐ ꝙ nõ appareãt in ea imagines. 3ᵐ ꝙ malo odore ꝛ sapore careat. 4ᵐ est illud ꝙ ab hyp. positũ ẽ. s. ꝙ cito calefit ꝛ cito ifridat. ¶ De 3ª pte dicit ꝙ qñ aq̃ habuerit hãc dictã conditionẽ ꝙ cito calefit ꝛc. ipsa cito digerit ex cã dicta in expõne aphorismi. ꝛ sic cibus cito digestus est bonus. ita aqua cito digesta suo mõ est bona. ¶ De q̃rta pte dicit ꝙ q̃ voluerit tentare vel cogitare aquas bonas ad bibẽdũ non querat alia signa certiora istis: qꝛ ista sunt certa ꝛ alia sunt fallentia.

Aq̃ rari ꝰ meli. ꝰ extitit — **Circa tamen** predicta cadunt plurima dubia. Pᵐ qꝛ nõ videt ꝙ aqua aliqua cito calefit ꝛ cito infrigidat nisi qꝛ rara est. ꝛ iõ ex apho. videtur sequi ꝙ aque rariores sunt meliores cũ ergo pluuiales aq̃ sint rariores seqtur ꝙ ipse erũt alijs meliores ꝯñs tñ est falsum. qꝛ ipse sunt parate putrefieri vt in libro de aere ꝛ aq̃ ꝛ regionibus vult hypo. ꝛ Auic. scõa pmi. c. de aqua.

Aqua q̃ difficulter calefit nõ est melior. — ¶ Scõm dubiũ. qꝛ aq̃ magis ſuãs aque nã est melior: sed illa q̃ difficulter calefit magis seruat aque ꝑpriã nãꝫ. ğ ista est melior. maior pꝫ. ille aque sunt meliores: q̃ cũ alijs paribus magis pñt sibi cõmixta ad sui nãꝫ ꝯuertere. vt pꝫ scõa primi. h eni est cã quare que est multa est melior: Constat autẽ ꝙ tales sunt magis propriã naturaꝫ seruantes.

Aq̃ fontium nõ sũt alijs meliores — ¶ Tertiũ dubiũ qꝛ ex dictis sequitur. ꝙ aque fontium non essent alijs meliores. ꝯñs contra Auic. scõa primi. cap. de aqua dicẽtẽ. Aque vero que sunt alijs meliores sunt aque fontiũ. ꝛ patet ꝯña: qꝛ aque pluuiales sunt cito calefactibiles ꝛ infrigidabiles illis cum sint subtiliores.

Aque currẽtes ad occidẽtẽ non sunt meliores aq̃s currẽtibꝰ ad septẽtrionẽ. — ¶ Quartũ dubiũ qꝛ videt ꝙ aq̃ currẽtes ad occidẽtẽ eẽnt meliores aq̃s ad septẽtrionẽ tẽdẽtibus ꝯtra aui. scõa pmi. cap. allegato: ꝛ pꝫ ꝯña qꝛ ille magis a sole subtiliãtur. ꝛ leuigantur. ꝛ iõ sunt facilius apte pati a calore ꝛ frigore.

Aque currentes suis fontibꝰ ppinquiores nõ sunt meliores. — ¶ Quintũ dubiũ: qꝛ sequeret ꝙ aque currẽtes suis fontibꝰ ꝑpinquiores eẽnt meliores: qꝛ ibi sunt subtiliores cũ minus distent a nã vaporis: vel aeris ex quo sunt genite. ꝯñs tñ contra aui. loco allegato cũ dixit. erit melior aquis: ꝛ q̃to magis cũ multũ a suo elongabit pncipio. ꝛ cõfirmatur ex Auer. q̃nto colliget de flumine qui erat melior in cordula iuxta suũ originẽ q̃ꝫ in sibilia valde longe ab origine.

Aque ex q̃bꝰ vinũ ampliorẽ mixtionẽ tolerat nõ sunt meliores. — ¶ Sextũ dubiũ: qꝛ tũc aque ex quibus vinũ ampliorẽ tolerat mixtionẽ essent meliores. Nã ille sunt que facilius vincerentur a vino ꝛ iste sunt subtiliores: ꝯñs tñ est falsum. ꝛ contra Auicẽ. cap. allegato dum dixit: ꝛ neqꝫ vinum tolerat vt ex ea cõmisceatur nisi parum.

Aq̃ non ꝑprie digeritur. — ¶ Septimũ dubiũ circa cõmẽtũ qꝛ ex cõmẽto vr̃ ꝙ aq̃ digeret. ꝯ. aqua nõ nutrit. ğ nõ digerit. tꝫ ꝯña: qꝛ digestio pre sertiz in inuatiuo nõ ẽ nisi ꝑparatio ad nutricationẽ: ꝛ assũptũ ẽ aui. pꝰ pmi. ca. de gñatiõe hũoꝝ. ꝛ 2ª pmi. ca. de aq̃ in pn̄. ¶ Pro istis ğ oĩbus ẽ notãdũ. pmo ꝙ aq̃ vt est potus

Nõ p. — absolute nõ ordinat in corpe nisi ad liquefaciẽdũ cibũ: ꝛ faciẽdũ ipꝫ penetrare. nã ex ea nõ q̃rit ꝙ nutriat nec alteret corpꝰ ad hãc itẽtionẽ. sic. n. eẽt medicina. ꝛ iõ h respectu q̃ bꝫ misceri cũ cibo. illa aqua dr̃ absolute melior p quã in tẽperato corpe melius hec duo pficiunt alijs nocumẽtis de-

2ª. — ductis: ¶ Nõ scõo: ꝙ hec aqua qua vtimur: ꝛ si sit simplicitati valde vicina. tñ nõ est oino simplex ita vt cũ illa non sint cõmixta corpora aerea: ꝛ terrea: ꝛ quedã alia mucilaginosa multotiẽs. Sed illa quoꝝ ꝯmixtio magis pseuerat sunt grossa. nã aerea ps cito stellarũ ꝛ solis virtute euaporat. ꝛ iõ illud qõ plurimũ est cõmixtũ cũ aque substãtia: est grossum terrestre aut viscosuꝫ: ꝛ h põt colligi ex mõ loquẽdi auic. scõa pmi. ca. de aqua vbi cõtra torpidos medicos arguit qui dicũt p decoctionẽ aquã ingrossari. Cõstat eniꝫ ꝙ si resolueret ps aerea nõ esset ita incõueniẽs ꝙ p decoctionẽ resoluta pte aerea aqua fieret grossior: queadmodũ videmus fieri in lisciuio p cõmixtionẽ partiũ fumosarum.

¶ 3º. nõ ꝙ partes terree grosse. qñqꝫ ita ꝯtinent in aqua vt misceant vere vel quasi vere cũ aqua sicut vaporose aut fumose: vt pꝫ in aqua maris ꝛ lisciuio. quedã autẽ nõ sunt in aqua hoc mõ cõmixte: vel faciliter cõmixtibiles sicut ille que sunt in forma corpulenta densa ꝛ si sint valde parue ꝛ attomi qui sunt in radio solis. nã videmus ꝙ aqua padi ꝛ rheni: ꝛ si sint turbulẽte cuꝫ a flumine veniunt: tñ cum coquũtur magis separant ptes ille ꝛ in lisciuio. ꝛ in aqua cui admiscet caliditas videmus ꝙ fiũt grossiores ꝛ magis turbide. ex quo pꝫ ꝙ nõ vniuersaliter quelibet aqua p decoctionem subtiliat nec vniuersaliter p decoctionẽ melioraf: verũ qꝛ in aquis potabilibus terreũ cõmixtũ est vtplurimũ grossum nõ vehemẽter adherens. ideo p decoctionem plures rarificantur. ¶ Quarto nota ꝙ pura humiditas 4ª. aquea si daretur vel valde depuritati vicina p priuationeꝫ cõmixtionis aliarũ rerũ. Ista videt cõueniẽtissima sub dicta rõne dũmõ ꝑpter dñium frigiditatis nõ valde grossa. aut ꝑpter auctualẽ tepiditatẽ nõ sit roboris relaxatiua: ꝛ cũ inest in hac puritate: ꝛ frigida ꝯsequẽter q̃ato est subtilior tãto melior: qꝛ hoc sine nocumẽto est illa p quã tẽperatũ corpus melius sequitur in potu intentũ: sed aque que ab huius bonitate recedunt: ideo recedunt: aut qꝛ in qualitatibus actualibus: ita sunt disposite vt offendant aut qꝛ in modo substãtie sunt nimiũ grosse: aut propter maliciaꝫ rerum cõmixtarũ habẽt aliqua nocumenta facere.

His igit habitis respondet ad dubia. ¶ Ad pmũ respõdet. Thadeus in glosa huius apho. ꝯcedendo ꝙ aqua pluuialis est melior qꝛ subtilior. ¶ Ad rõnem in cõtrariũ dicit: ꝙ licet ad extra sint aque pluuiales citius putrescentes. tñ in corpore nostro nõ: qꝛ nõ tam diu stant sub forma aque ꝙ putrescere possint: ꝛ ideo remanet beneficiũ subtilitatis sublato timore: ꝛ malicia putrefactionis. huic tñ modo expresse cõtradicit aui. scõa primi. cap. de aqua vbi dixit: sed tñ aque pluuiali cito aduenit putredo. licet sit aque melior ꝑpterea ꝙ est valde subtilis. ꝛ qꝛ in ipsa corrumpens terreus ꝛ aereus cito operatur. ꝛ fit eius putredo causa computrescendi humores: ꝛ impedit pectus ꝛ vocem. constat igitur ꝙ loquit de putredine accidente in ea. quãdo est intra corpus. ideo dico ꝙ aque fontiũ cũ alijs suis laudibus sunt meliores aq̃s pluuialibus. Et qñ arguit. pluuialis est subtilior. ğ melior. nego argumẽtũ. qꝛ ibi sunt alia nocumẽta ex cõmixtione partiũ diuersarũ ꝑparãtiũ ad putredinẽ. ¶ Ad scõm negat ꝙ aqua magis seruans aq̃ naturã est melior. plures. n. cõditiones in ea laudata requirunt p quas recedit a sui nãlissima dispositione. ¶ Or autẽ laudat aqua cũ est multa cuꝫ alijs bonis conditionibus est: qꝛ ad conditiones bonas quas habet facile transmutat alias que secum miscentur. ¶ Ad tertiũ pꝫ ex dictis in primo dubio. ¶ Ad q̃rtũ dr̃. ꝙ currẽtes ad occidentẽ habẽt cõmixtionẽ subẽ venti occidentalis que est deterior q̃ꝫ cõmixtio venti septẽtrionalis. ¶ Ad q̃ntuꝫ dr̃. ꝙ anteq̃ꝫ a fonte scaturiant sunt cõmixte partibus terreis que in cursu descẽdũt: ꝛ ita aque p cursuꝫ purificant. ẽt multotiẽs subtiliant. lꝫ sit poƚe aliq̃ando eẽ ꝙ sunt puriores ꝛ subtiliores in exitu ꝛ ẽ raro. ¶ Ad sextum negatur prima consequẽtia ꝛ negatur ꝙ ille quarum ampliorem tolerat vinũ mixtionẽ facilius vincuntur a vino: sed bene minus faciliter vincũt. ꝛ alterat vinũ qꝛ sunt grossiores non tam bene miscibiles. ¶ Ad septimum dicitur ꝙ aqua improprie digeritur ꝛ non proprie.

℄ Aphorismus. XXVIII.

Quibuscūq; bibere desiderium est: nocte valde sitientibus: si superdormierint: bonum.

Theo. ℄ Qui noctu bibere auēt: ijs admodum sitientibus si obdormierint: bono est.

Leoni. ℄ Qui noctu bibere appetunt: his admodum sitientibus si superdormierint: bonum.

℄ Pn̄tis apho. cōclusio talis est. quibuslibet habētibus bibendi intensum desideriū de nocte bonū est dormire. conclusio probaꝛ sic. Sōnus talis desiderij causam remouet. ergo ⁊c. assūptū cū ꝯn̄a statim patefiēt ⁊ hāc collige sniam 3ª primi. cap. de regimine aque: ⁊ vtilitatē p te considera.

A ℄ Nō igitur primo ꝙ sitis cū sit desideriū frigidi ⁊ humidi quedā fit ꝓpter defectū humidi irrorātis os stomachi. quedā ꝓpter ebulitionē ⁊ acuitatē eiusdē humidi non obstante: ꝙ de humido fit multū: ⁊ ista cōiter dicitꝛ preternaturalis: pōt esse etiā sitis aliqua voluptuosa ꝯsequēs delectationis potus imaginē vt dictū est supra de fame. In apho. maxime intenditꝛ de siti ꝓpter ebulitionē humidi in ore stomachi.

B ℄ Scd̄o nota. ꝙ huius humidi ebulitio quādo fit a cā primitiua sicut cibo calido ⁊ acuto aut salso qn̄q; a cā corporea. ⁊ hoc aut ꝓpter humores putrescētes: vt i febribus: aut ꝓpter cordis vel pulmonis caliditatē: aut ꝓpter colericā mā3 aut salsa3: vel eoꝝ fumos ori stomachi cōicatos: qn̄q; etiā ꝯtingit ex cibi indigōne a quo vapores multi eleuanꝛ cū patitur a calore mō magis vt actuale q̄3 vt naturale. ⁊ isti vapores ori stomachi occurrētes calefaciunt ipsum ⁊ suū roridū humidū: ⁊ de hac hypo. intelligit. nam qꝛ de illis dicit qbus bibēdi desideriū est in nocte. Cōstat ꝙ loquiꝛ de eo mō nocturne sitis qui plurimū ꝯtingit. nūc autē: qꝛ nocte plurimū p̄cedit cena cū potu sufficienti: ⁊ in ipsa aer est frigidior: ⁊ hoies qescūt ⁊ vacant somno. q̄ oia habēt humectare: ideo si sitis i ea accidat ꝯstat ꝙ plurimū nō est p defectū humidi: ⁊ ideo qꝛ plurimū ēt nō ē ex cibis aut calido aere: nec ex humoribus calidis. h̄. n. oia magis excitarenꝛ in die: ideo restat ꝙ illi quoꝝ maxime notatur nocturna sitis sunt qui propter indigōnē sitiunt.

C ℄ Tertio nota. ꝙ qꝛ in somno calor nālis reuocaꝛ sup interiora ⁊ cōfortaꝛ: iō certe digō melius in eo pficiꝛ: ⁊ tales calidi vapores resoluunꝛ. ⁊ p cōsequēs p somnū causa sitis remoueꝛ. ⁊ hoc modo limitando ꝯclusionem. p3 eius veritas.

Sed dubitaꝛ. vtrū sitis nocumētū p sōnū sufficiēter remoueaꝛ. Et arguiꝛ ꝙ nō. p̄mo sic. Siti3 factā a caliditate remouēt vigilie. s3 plurimū sitj nocturna ē a calitate: qꝛ est a vaporib⁹ calidis cibi indigesti. ergo ⁊c. assūptū sumiꝛ ex aui. p̄ma q̄rti. ca°. de succurrēdo siti fe. acutarū vbi dixit. Et sitis qn̄q; fit a frigiditate ⁊ eam somnus sedat: ⁊ qn̄q; fit a caliditate ⁊ eā sedāt vigilie. ℄ Scd̄o sic. sitis nocturna maxime de qua hic loquimur fit a fumis cibi vel vaporibus actu calidis. g̊ somnus nō sedat eā. tenet argumētū. prio qꝛ p somnū magis calefaciunt cū ad stomachū calor in somno trahaꝛ. vnde vigoraꝛ digestio. scd̄o qꝛ sitim factā ex calidoꝝ ciborū comestione somnus auget. ergo ⁊ istam: cū fiat a rebus actu calidis. ⁊ assumptū est aui. 13. tertij. ca. de siti. in fine. vbi nūerādo ea q̄ cōmouēt sitim dixit. ⁊ sōnus sup cibos calos. ℄ Tertio a multis cāis p̄t ꝓuenire sitis i nocte q̄ nō sedanꝛ p sōnū: s3 augenꝛ. g̊ nō cuilibet nocturne siti ꝯuenit sedari p sōnū: sic̄ qn̄ fit ab humore colerico in ore stōchi: qn̄ a causonis incēdio. qn̄ a morsu vipe vel potu vini ifusiōis vipe. aut pp ap̄a epatis aut pulmonis cal3 ⁊ multis alijs mōis satis notis.

Sitis nocturna p somnu3 sufficienter remouetur.

In oppositum est hyp. dicēs ꝙ quibuscūq; talibus bonū est si dormierint.

In dubio p̊ notādū ꝙ aliq̄ est sitis nālis mere. sic̄ ⁊ aliq̄ ē fames nālis: ⁊ ē illa q̄ ꝯseqꝛ nālē ⁊ ꝯueniētē hūidi roridi in ore stōchi ꝯsūptionē. qꝛ fcā a cāis mere nāl'r occurrētibus. Illa aūt dꝛ nō nālis siue p̄ter nā3 que accidit a cā p̄ternāl'r iprimēte ꝓ quāto p̄ternāl'r iprimit. ⁊ ē mltoꝝ mōrū vt sumiꝛ. 13. tertij. ca. de siti: ⁊ h̄ maxime loqꝛ de siti p̄ternāli. nā sitis nāl' d3 sedari potu nō sōno tm̄ vt p̄t cōprehēdi ex cōmēto a gal. ℄ Scd̄o nō ꝙ l3 multis ⁊ varijs modis possit accidere sitis i nocte. tn̄ id qd̄ cōiter ꝯtingit de sitiētib⁹ in nocte in hora nō ꝯsueta est pp cibū ampliorē sūptū i cena. q cū nō bene regaꝛ a calore nāli plurimi eius fumi eleuanꝛ a calore accidētali q sunt actu calidi: ⁊ occurrētes ori stōchi calefaciūt: ⁊ humidū roridū ibi existēs ꝯsumūt ⁊ resoluūt: ⁊ hoc satis in hui⁹ aph. notatis declaratū ē. ⁊ ideo ꝓprie de hac intelligim⁹. ℄ Tertio nō. ꝙ sitim sedari plurimis modis itelligi pōt. s. duobus. vno mō qꝛ remoueri aialē appetitū. ⁊ tristē sensationē in siti existētē siue remaneāt cāe factiue sitis siue nō: ⁊ hec sedatio ē impropria sicut stupefactiua improprie dn̄r sedare dolorē. ℄ Scd̄o mō dꝛ sitis sedari: qꝛ remoueri cū remotiōe eē p̄ternālis: loquēdo de siti p̄ternāli: aut gn̄al'r disponēdo. vt stāte aptitudie ꝯueniēti sentiēdi oīa sitis factiua ita disponanꝛ: vt nō sufficiāt facere eā: sic̄ dicim⁹ sedare ea q̄ cā3 remouēt. ⁊ ista ē v̄a ꝓp̄a sedatio. ⁊ de hac loquunꝛ doctores in ista mā. Nulli. n. dubiū ꝙ p sōnū ipediūꝛ sensatiōes exterioꝝ sensū. ⁊ iō ēt sitj remoueꝛ: dū actu hō dormit ex q̄cūq; sit cā. sed tn̄ nō dicūt oē3 talē siti sedari a sōno. cū dicāt excitari ⁊ ꝓmoueri illā q̄ fit calo. ℄ 4° nō ꝙ qꝛ i sōno calorit⁹ reuocaꝛ: iō fortior ⁊ melior fit digō p quā fumi ⁊ vapores q a cibo resoluūꝛ: sūt ꝯueniētiaꝝ q̄litatū q̄3 si ab actuali calore nō agēte vt nāli eleuarēꝛ. imo plimi fumi q a tali distōne eleuanꝛ: aut vapores sūt mulcebres. ⁊ sōnū inducētes.

His habitis sit ista p̊ª ꝯclo. large sumēdo sedare siti. sōn⁹ vnāquāq̄3 siti3 ē apt⁹ sedare. p3. qꝛ quālib3 q̄3tūcūq; fortē sensationē exteriorē p̄t sōnus remouē. ℄ Scd̄a ꝯ̊. nō qlib3 sōn⁹ sufficit ad quātūlib3 itēsa3 sitim remouēdā. h̄ p3: qꝛ nō qlib3 sōn⁹ sufficit oē3 sensationē remouē. imo multotiēs sensatio: ⁊ sitis euigilat dormiētē. ℄ Tertia ꝯ̊. ꝓp̄e loquēdo de sedatiōe nō quālib3 sitim nocturnā sufficit sōn⁹ sedare. ista p3 de siti nāli. ⁊ de siti pp defectū hūidi i vacuitate stōi: ⁊ de siti pp cibū ⁊ medinas cal'as: ⁊ de siti pp idignōnē talē ꝙ sōn⁹ eā corrigē nō possit. ℄ 4ª ꝯ̊. plurimā siti ꝯtingētē in nocte ex cibi nimia q̄3titate sufficit sōnus sedare aut multū i se ⁊ i cā miuere hec ē quā

Ad argumēta hyp. i aph. itēdit. ⁊ ꝓbaꝛ vt ibi. ad primū dixit gētilis ꝙ siti fieri a friditate itelligiꝛ. qꝛ a calitate diminuta i digerēdo. ⁊ istā sedat sōn⁹. q̄ tn̄ fit ꝓpiqui⁹ a calitate actuali vapoꝝ. Siti3 v̄o factā a calitate hūoris i sto^co sedāt vigilie ad exte^ra mouēdo. ⁊ iō nō dixit aui. ꝙ sp siti a calitate sedāt vigilie: s3 ꝙ qn̄q;: ⁊ ita de siti fcā a friditate nō dixit ꝙ sēp sedaꝛ sōno: s3 ꝙ qn̄q; nō. Ego āt puto ꝙ frig⁹ aeris attracti mltotiēs exprimēdo roridū hūidū: aut ita igrossādo vt n̄ penetret i poros ꝓfūdos. qn̄q; facit siti q̄ sōno sedaꝛ sic̄ mltotiēs accidit ꝙ fumi mlti cali eleuati a mā putrida i sōno retracti cānt siti: q̄ sitis resolutj ⁊ ex̄ pulsis illis p vigiliā sedaꝛ. ita ꝙ aui. i loco illo solū q̄dā ꝯtigētia posuit. ℄ Ad 2^m p3 ꝙ illi fumi p sōnū resoluūꝛ. ℄ Ad ꝯfir^natio^nem negaꝛ silitudo. qꝛ q̄3tūcūq; bōa digō a cibis calis vapores eleuat calos: non sic ab oi cibo mlto. ℄ Ad 3^m p3 i ꝺterminatiōe. ℄ Cōmēti Gal'. expō.

Non hyp. hic dic̄ vt sitiēti. Gal'. i cōmēto fac̄ tria. p̊ remouet vnū sensu3 ab aph. scd̄o dat generalē itellectū aph. tertio rn̄det qōni q̄ ad ꝓpositū posset moueri. ibi 2°. (Sed iuuabit) ibi 3ª (Oportet tn̄ ꝓcul) Dicit primo. ꝙ in isto apho. Hypo. nō innuit ꝙ sitiētibus in nocte sit dādus

potus.nec ꝙ nõ ſit dãdus.ita ꝙ q̇ itelligũt ex apho.ꝙ ſitiẽ
tes i nocte nõ debẽt bibere nõ bñ itelligũt. ℂ De ſcđa pte
dicit ꝙ hypocratȷ̃ itẽtio ẽ ꝙ ſitiẽtes i nocte iuuãt p ſomnũ.
ꝛ hoc q2 ſõnus facit digeri mãȝ q̃ erat cã ſitis:vt pȝ i qõne.
ℂ De tertia dicit ꝙ ſi q nimiũ ſitierint:oȝ ꝓculdubio pot⁹
eis deł.q2 hic talis ſitis fuit aut ex vino parũ mixto.aut ex
pauco potu.nã ex multo cibo idigeſto nõ ſit talis itolerabi
lis ſitis. Et hic p vinũ parũ mixtũ cũ aq̃ dant itelligi alia ca
lida ꝛ ſicca vt aromata ꝛ aleũ:ꝛ ſilia. Cõſtat aũt ꝙ ſi parũ
potauit pot⁹ ẽ dãdus.ꝛ ſi tm̃ iſta calefaciẽtia ꝛ ſiccãtia ſũt
in ſtõacho calor eoꝝ eſt extinguẽdus potu aq̃ p̃cipue. ꝛ iõ
ad ꝯſeruationẽ ſanitatis eſt opoꝛtunũ ꝙ ſi parũ hũiditatis
ſumpſit cõpleał potu. Si võ ſit min⁹ calor extinguał calor
potu.ſi ãt ſitis ſit i nocte parua nõ ſp oȝ dare potũ : imo di/
ſtiguẽdũ ẽ.nã ſi ẽ pp paucũ potũ tũc oȝ dare.ꝛ ſupple ſi eẽt
ex vino parũ mixto aut alia re ſibi ꝓpoꝛtionali. ſed ſi ſit ex
nimio vino mixto aut ſupple ex nimio cibo p modũ ſupra
dictũ in qõne.tũc opȝ ꝙ nõ detur:ſed doꝛmiat:q2 eſt ꝓpter
indigõnẽ que ſomno remoueł:qđ ergo dixit thadeus ꝙ lit
tera eſt diminuta non video quare hic dicał.vbi nõ. ꝙ hec
ſunt intelligẽda in regimine ſanoꝝ ꝛ vbi nõ ſit aliqua cõdi
tio cõtrariũ indicans. ℂ Aphoꝛiſmus. XXIX.

Muliebria educit ex aromatibus cale/
factio. Multotiens vero ꝛ ad alia vti/
lis eſſet : ſi non capitis grauedinem
Theo. faceret.

ℂ Mẽſes ducunł ſuffitu aromatoꝝ : q̃ ſepe ad
Leoni. alios vſus reciperentur:niſi caput tẽptarent.
ℂ Suffit⁹ aromatũ: muliebria ducit ſepi⁹ vero ꝛ
ad alia vtilis eẽt:niſi capitis faceret grauitatẽ.

ℂ In p̃nti apho.hyp.duas intendit ꝯcluſiones ſcđa eſt ibi.
(Multotiẽs).prima ꝯcluſio talis eſt.calefactio cũ aroma
tibus educit mẽſtrua.ꝓbał.illa ſubtiliat ſanguinẽ.ꝛ mãm
A cũ eo mixtã. Apit opilatiões venarũ.ꝛ virtutẽ expulſiuaȝ
Nõ irritat.ergo.pȝ ꝯñia.ꝛ aſſũptũ ſtati declarabił. ℂ Nõ ergo
B primo circa litterã ꝙ p muliebria debem⁹ itelligere hic ſm
2º Gal.ſanguinẽ mẽſtruũ:lȝ poſſit ad alias ampliari hũidita
tes pellẽdas a ſanguine p matricẽ. ℂ 2º nõ a muliere i etate
q̃ eſt apta ad ꝯcipiẽdũ.deducta cã ipeditiua nãlr vt pluri/
mũ emitti ſãguinẽ de mẽſe i mẽſeȝ.ꝛ iõ ſanguis iſte q h̃ mõ
pellił dr̃ a mẽſe mẽſtruus vel a mene qđ eſt luna.ꝛ nõ ſolũ
de ſanguine qui hoc mõ pellił dr̃ hoc nomẽ:ſed de illo qui
partu pellił ꝛ de oi ſanguie apto pelli:vel q p oꝛificia inte/
rioꝛa pellił venarũ matricis. aut ei⁹ colli niſi.n.dicerel de
ſanguine q nõ expellił: nõ diceremus ꝙ menſtrua retenta
cauſant prefocationẽ matricis quã retẽta nõ eẽnt mẽſtrua.
neq̧ tñ itelligatis.lȝ mẽſtruũ dicał a mẽſe ꝙ ꝓpter hoc nõ
dicał mẽſtruũ niſi de eo q de mẽſe in mẽſem pellił.nã qñq̧
3º dicunł mẽſtrua de his que p annũ.ꝛ de his que oꝛdinẽ nõ
ſeruant vt infra dicel. ℂ Tertio nõ ꝙ talis ſanguis ꝛ ſibi
ſil'es ſupfluitates iõ vocanł muliebria:q2 magis multipli/
cãtur in muliere q̃ eſt femia hois q̃ȝ in alia : nõ tñ ꝙ i nulla
alia femia ſit mẽſtruũ.vñ ariſt.ſexto de aialiũ hiſtoꝛijs di/
cens de quibuſdã bꝛutis.ꝛ accidit eis mẽſtruũ cũ nõ ſcđm
modũ q accidit mulierib⁹.qm̃ nulli aiali accidit qđ accdit
mulieribus:ꝛ oues ꝛ capre mẽſtruanł ante coitũ ꝛ ſitiunt
modicũ hũidũ.ꝛ paulopoſt dicit.ꝛ accidit mẽſtruũ in vac
cis ꝛ equabus p̃cipue ꝛ ceſſat q̃tuoꝛ mẽſibus ꝛ p ſex.ſed h̃
ſcire eſt difficile niſi a paſtoꝛibus : ꝛ ꝓpter hoc opinãtur
hoies ꝙ nõ mẽſtruanł.pȝ q̃ Ari. velle ꝛ ꝙ multiplicał ꝛ
emittił mẽſtruũ i aialibus alijs ab hoie.ꝛ ꝙ magis a mu/
liere q̃ eſt femina hois cuius cã eſt q2 plus hȝ ſanguis ꝛ q2
4º talis ſupfluitas nec in pilos:aut roſtra : nec ꝓpter laboꝛẽ:
nec cũ vrina in ea egredił ſicut in bꝛutis. ℂ Quarto nõ ꝙ

cã gñalis in feminis hñtibus ſanguinẽ q̃re mẽſtruãtur.ſ.
finalis eſt.vt in eis tẽpoꝛe ꝯcipiẽdi inueniał mã gñatiõis:
ꝛ in multis nutricatiõis fetus ſupfluens ab eo ꝙ matri ne/
ceſſariũ ẽ. ℂ Sed cã q̃ facit talẽ ſanguis abũdãtiã i femia
ſpecialẽ.ꝛ nõ inuenił i maſculo eſt friditas cõplexiõalis q̃
nõ tantũ deficit a caliditate maris ꝙ nõ poſſit nutrimẽtũ i
ſanguinẽ ꝯuertere.nec tm̃ abũdat vt poſſit totũ ſanguineȝ
genitũ in ſubſtantiã coꝛpoꝛis ꝛ partiũ ſuarũ ꝯuertere. aut
inſenſibiliter diſſoluere.ꝛ hec cã a gal.explicał.xiiij.de vti
litate particularũ ſic dicẽte. Qđ ꝯceptũ eſt in pꝛegnãte.ad
pꝛimã qđ cõſtructionẽ ꝛ augmẽtationẽ totã que ꝯñter mã
indiget copioſa.quare neceſſe eſt ei duoꝝ alteꝝ vel rapere
ipſius pꝛegnãtis nutrimẽtũ vel eo abũdãtẽ aſſumere inde
poſſe. Si igił calidius eẽt certitudinalr ꝙ feminã diafoꝛa/
ret neq̧ id exiccaret faciliter. Frigidius q̃ id fieri meli⁹ fuit
in tm̃ vt qđ digeſtũ ꝛ elaboꝛatũ nutrimẽtũ nõ poſſit totum
dyafoꝛare. Qđ.n.plus eſt frigidũ neq̧ digerere ẽ ſufficiẽs:
Qđ autẽ p̃fecte eſt calidũ ſicut digerere:ita ꝛ diafoꝛare eſt
foꝛte.qđ q̃ deficit nõ valde multũ totalr calo digerẽ ſuffi/
ciens eſt ſeu nõ adhuc frigidius ꝛ relinq̃re aliqd ſupfluuȝ C
ſeu nõ ita vehemẽter exiſtẽs calȝ.hec gal. ℂ Quito nõ ꝙ 5º
fluxus mẽſtruoꝝ nõ dȝ eẽ in oi etate.neq̧ in qualȝ de etate
in q̃ dȝ eẽ.nã q2 multũ cõicat cũ mã ſpermatȷ̃.iõ fere i eadẽ
etate icipit mẽſtruũ i muliere ꝛ ſperma i mare: ꝛ nõ eſt idẽ
nũerus ãnoꝝ i quo icipiũt mẽſtruari:ſȝ q̃dã.xº.ãno vt vult
aliabas.9.theoꝛice.ꝛ ꝙ vltra.14.nõ tardanł: plurimũ tñ i
ſcđo ſeptẽnario icipiũt vt vult ariſt.9.de aialiũ hiſtoꝛijs. ꝛ
ſilr definũt dr̃nter ſm nãm mẽſtruari.q̃dã.n.in.35.ꝛ q̃dã
vſq̧ ad.50.mẽſtruanł:vt auic.dixit.21.tertij. Sed aliabas D
voluit ꝙ aliq̃ vſq̧ ad.lx.mẽſtruãł. ℂ Pro quo notãdũ 6º. 6º
ꝙ qñq̧ fluũt i mulieribus nãliter.ꝛ qñq̧ preter nãȝ. Tũc
dicimus fluere nãliter cũ fluxus ſit a nã ꝓpter finẽ nãlẽ nõ
ꝯcurrẽte ad talẽ fluxũ faciẽdũ diſpõne p̃ter nãȝ. ℂ Cõtigit
autẽ hoc tribus modis.vnus modus eſt:cũ mulier multi/
plicauit ſanguinẽ vltra illũ q ſibi ꝯuenit pꝛo ſe.ꝛ iã q̃ȝtitas
aucta eſt.ita vt moueał expulſiua mẽbꝛoꝝ ad illũ ꝓpellẽ/
dũ p venas ad matricẽ ꝛ etiã ad ex̃ abſq̧ h̃ ꝙ penitus aliq̃
p̃ternãlis diſpoſitio i ſanguie.vel toto:ad h̃ ꝯcurrat ꝛ eſt h̃
ita pole ſicut p̃nt feces:ꝛ vrina nãlr expelli. ꝛ hic ẽ mod⁹
purificatiõis mulierũ iculpate ſanarũ a q̃ hec tota ſanguis
maneries ꝛ ois defluẽs eius dr̃ mẽſtruũ ꝛ mẽſtrualis flu/
xus:q2 ſit plurimũ de mẽſe i mẽſeȝ.ꝛ plurimũ deficiẽte lu/
na. ℂ Et hũc eẽ nãlẽ pȝ ex aui.21.tertij.ca.p̃.tractat⁹ tertij.
Et ſit a nã pp finẽ nãlẽ.vt pȝ ibi. ℂ Scđs modus quo cur
rit vel fluit nãlr mẽſtruũ ad ꝯcauũ matricis ẽ muliere exi/
ſtẽte p̃gnãte.nã tũc aut a mr̃ice:aut a ſp̃mate vel fetu ꝙ pu
to verius trahił ſãguis nãlr.aut pꝛo gñone.aut pꝛo nutri/
catiõe.ꝛ augmẽto fet⁹ i q̃ ẽt nõ oȝ aliquã p̃ternãlẽ diſpõnẽ
ꝯcurrere.dr̃ia tñ ẽ iter pꝛimũ modũ:ꝛ hũc ſecũdũ. nã in p̃
mõ mẽſtruũ pellił a mẽbꝛis gñatis illo ſanguie:vt colligił
q̃nto de ſimplici medicia a gal.cap.de medicinis mẽſtrua
ꝓuocãtib⁹.ꝛ i ſcđo mõ trahił a ſp̃mate aut fetu aut ṽtute
iformatiua q̃ eſt i ſp̃mate:ꝛ iõ vn⁹ iſtoꝝ motuũ eſt tract⁹ ꝛ
alius pulſio.ꝛ ambo apud ariſt.dicunł violẽti:ſȝ h̃ dicunł
nãles ſm medicos:pꝛo vt diſtiguił ꝯ p̃ternãles:ꝛ nõ dicũł
nãles ſãguini euãto:ſȝ mulieri a q̃ euãł. dr̃nt ſcđo ꝙ p̃m⁹
modus euãtiõs ẽ piodicus de mẽſe i mẽſem vel circa.ſcđs
icipiẽdo a die.6.vel.7º.receptiõis ſp̃matis i mr̃ice eſt poſt
ꝯtinuus. Dr̃nt 3º.ex pte finis vt pȝ.dr̃nt 4º q2 p̃m⁹ ẽ pluri/
mũ ex pte inepta ad nutriẽdũ ꝛ pte bõa.ſcđus eſt plurimũ
pars puriꝛ. ℂ Terti⁹ modus ponił a multȷ̃ modernis : ꝛ
illũ dicũt fuiſſe i mẽte ariſt.ꝛ ẽ ꝙ tpe coyt⁹ quo ſit ꝯceptio E
trahił ſanguis ad teſticulos mulieris ꝛ ibi dealbał: ꝛ ad
cõcauũ matricis mittił.vt ſit mã gñationis mẽbꝛoꝝ ſper/
maticoꝝ ꝛ pꝛincipaliũ. Maȝ hoc q̃ȝuis nõ ſit verũ ſperma
nec actiue ꝯcurrat ad gñationẽ fetus.tñ eſt mã appꝛopꝛia
ta.quã iſti dicũt ariſt.vocare mãȝ mũdã.ꝛ hic tertius dr̃t

a precedētibus modis multiplr̃. vt ex dictis pz. Et tu ↄsi/
dera q' in fluxu nāli mō prio includit̃ fluxus qui fit i partu
nālissimo sepe in quo expellit̃ sanguis supfluus ꝛc. ¶ Cōsi
dera ēt ꝙ multi sunt tales fluxus mixti ex nāli ꝛ p̄ter nāz:
qui tñ dicunt̃ nāles. ꝛ sunt in qbus tam leuis ↄcurrit dispo
sitio preter naturā ꝙ nō sufficiat denoīare totū preternālē
recte. Sicut dicimus ꝙ nō quelibet preternaturalis dispo
sitio reddit hominē nō sanū: qꝛ esset periculū irrepe dogma
sempiterne passionis. Et sicut rari sunt homines inculpa/
te sani. ita rari sunt fluxus menstruorū inculpate sani. imo
in pluribus concurrunt alique leues dispositiones preter
naturā. vt cōstat experimento dispōnis mulierū qñ mēstru
antur. ꝛ iō diffinitio nālis fluxus intelligatur qñ dr̃ nulla
dispōne preter nām cōcurrente. i. nulla dispōne preter nāz
ita ↄcurrente: vt sufficiat denoīationē naturalis fluxus tol
lere. ¶ Nō vlterius ꝙ preternaturaliter fluunt menstrua
7° pluribus de causis. in genere autem sunt. aut ex parte mē/
brorum mittentium sanguinem in matricem. aut ex parte
mēbri recipientis. aut ex parte sanguinis. aut ex re sangui/
ni mixta. aut ex extrinseco trahēte vel ipellente. Et tu itel/
lige auctores cum dicunt terminos incipiende ꝛ finiende
menstruationis intelligere de naturali cursu nō preterna/
turali. ¶ Nota octauo. ꝙ in etate in qua merito etatis mu
8° lier est apta ad menstruari retinentur menstrua quādoqꝫ
nāliter i p̄gnatiōe: ꝛ tpe multe lactatiōis qñqꝫ p̄ternāliter.
¶ Preternālr̃ aūt retinent̃ mltis modis ꝛ causis. qñqꝫ. n.
ꝓpter dispōnē mēbroꝝ vt nimiā maciliētiā. qñqꝫ ꝓpt̃ ma/
tricis dispōnē vt opilationē vel apā. qñqꝫ ꝓpter dispōnez
que est i sanguine ꝛ hoc est eius grossicies: vel viscositas.
aut tñ ꝓpter retentionē que est ꝓpter mēbroꝝ mandans.
dixit esse ꝓpter cām in virtute. ¶ Et ex hoc pz ꝙ retētionē
que est ꝓpter apā matricis calidū: aut ꝓpter paucitatem
sanguinis: aut ꝓpter siccitatē nō solueret calefactio ex aro
matibus: qꝛ adderet in cā: ꝛ ideo intelligendū est cū reten/
tio est ꝓpter grossitiē sanguinis a flate vel coagulatiōe fri/
gidi. aut ab opilatione ꝓpter humores grossos frigidos:
ꝙ tūc fit ꝓuocatio fluxus cū calefactione aromatū de qua
tñ loquēdo: ideo hypo. absolute ꝓtulit affōz: qꝛ plurimuz
ab illa causa ꝓuenit retētio p̄ternālis sanguinis mulieris.
lz sit fridus: ꝛ plerūqꝫ multo flati mixtus. ¶ Nō 9° ꝙ aro/
mata dicunt̃ cōiter res boni odoris: que lz plurimū sint ca
9° lida: tñ qñqꝫ iueniunt̃ frigida vt cāphora: qꝛ muliebria nō
educunt̃ p aromata frigida: iō dixit calefactio ex aromati/
10° bus. ¶ Nō 10° ꝙ aromata calida cū h̄ ꝙ sunt calidā hñt
partē subtilē aptā euaporare siue exalare ꝛ subtiliare: ꝛ iō
ista exhibita vel approximata eliquāt coagulata ꝛ subti/
liant ea q̄ hoc mō erāt grossa ꝛ aperiūt opilatiōes. ꝛ ꝓpter
hoc qꝛ calidū magis irritat q̄z frigidū: ideo etiā stimulant
virtutē expulsiuā: ꝛ qꝛ ista virtus mēbroꝝ expulsiua sopi/
ta excitat̃ calo: ideo oībus istis causis calefactio talis edu
cit muliebria. Et hoc intelligat̃ nō solū sumēdo in potu sed
in fumigationibus balneis nascalibus suppositorijs fomē
tationibus epithimatibus ꝛ sitibus. ¶ Ex qbus patet ve
rificatio prime ↄclusiōis. Sunt autē calida p os applicata
ꝓuocātia mēstrua ꝛ delicata cynamomū ꝛ cassia lignea ꝛ
decoctio calamēti ꝛ pulegij ꝛ carui agrestis fortior ē deco/
ctio sauine. aut puluis ipse in potu sumptū: ꝛ fortis ē deco
ctio enule. In fumigijs administrat̃ collogntida sola: ꝛ est
fortis ꝓuocās i dispōne ꝛ oppopōacis ꝛ assa ꝛ fiūt suffu/
migia illis positis sup carbonib⁹. hec. n. magis mouēt q̄z
si in aqua vel vino buliāt. h̄. n. eadē supposita sunt fortia sz
debēt inuolui i lana infusa i oleo sambuci ꝛ iesmini: ꝛ fiūt
suppositoria ex ruta sicca: ꝛ passulis q̄ ↄficiunt̃ cū felle vac
cino: ꝛ ēt si fiat faria eoꝝ ↄficiat̃ cū melle crudo ad modū
paste ꝛ in pāno ligato supponat̃ quātitas nucis multū fa/
cit: sed causat i vulua mordicationē ꝛ dolorē sicut plurima
istoꝝ: ꝛ ideo oportet ꝙ nō teneat̃ p vice vltra horas tres ꝛ
postea iteretur: ꝛ melior est istoꝝ approximatio plurimuz
facta purgatione flegmatici aut melancolici humoris.

¶ Multotiens vero. Scđa ↄclusio aphorismi est ista. Calefactio cū aromatib⁹ eēt vtilis ad multa alia: preter ꝓuocationē mēstruoꝝ nisi capitis faceret grauedinē. q̄ cōtinet virtualr̃ duas ptes: ꝛ pria pz p h̄ qꝛ talis calefactio cuz aromatibus est aperitiua subtiliatiua cōfortatiua virtutū mēbroꝝ principaliū ꝛ sibi subseruiētiū mēbroꝝ maxime i mulieribus: quarū cōplexiones ꝛ humores abūdātes sūt frigidi. ¶ Scđa pars ꝓbat̃: qꝛ talia calida faciēdo vaporationē calidā ad caput faciūt capitis grauidinē. i. dolorē. ¶ Ubi primo notādū ꝙ si p grauitatē itelligimus dolorez grauatiuū: tūc aromata faciūt hūc dolorē nō solū p vaporem: sed qꝛ hūores calefacti citius petūt caput: iō illa calefactio est cā iplēdi caput sanguie calo: ꝛ ad hūc sequit̃ grauitas: vt pria tertij. c°. de signis materierū q̄ sunt in capite. ¶ Gal'. tñ in cōmēto p grauitatē videt̃ absolute dolorem intelligere. ¶ Ex isto patet: ꝙ h̄ calida aromata sunt grauatiua capitis in valde repletis: ꝛ calefactis. ¶ Patet secundo ꝙ qñqꝫ grauitatē remouēt resoluēdo cū materia est pauca: ꝛ corpus mūdū: ex quo patet ꝙ maxie ↄtingit eoꝝ administratio post euacuationē: ꝛ cū nō adest febris.

Circa predicta tñ nō pauce cadūt dubitatiōes: prima est ꝙ nō videt̃ ꝙ mulier debeat plus emittere de mēstruo q̄z aliq̄ alterius aialis: nā nō mittit̃ a femia nisi illud qđ abūdat: sz i multꝫ alijs aialibus plus dz ineq̄li tpe supabūdare: g̃ ꝛ plus emitti: assumptū est clarū p ea q̄ dicta sunt de cā exitus ꝛ fluxus: nā tñ debet nāliter abūdare i tēpore q̄tū est necessariū ↄceptui: sed in multis feminis aliarū aialiū multo plus sanguis in equali tēpore est necessariū ↄceptui: ergo: maior est clara ex dictis. minor probat̃: qꝛ in equali tēpore imo in minori plures fetus ꝛ maiores habēt gubernare ꝛ intra se accipere: sicut patet in sue: cuius fetus in tribus mensibus maior est valde q̄z puer trium mensiū: ꝛ gestat multitudinem.

¶ Scđa dubitatio: qꝛ nō vr̃ ꝙ ꝓp friditatē cōplexiōis i muliere respectu viri multiplicat̃ sanguis vltra illū q est necessarius pro totius ↄseruatiōe: tūc eni sequeret̃ ꝙ magis dz supabūdat̃ sāguis i hoie tēdēte ad fridū ꝛ hūidū: q̄z i hoie tendēte ad calidū ꝛ hūidū: ꝛ sic magis icurreret fluxū sanguinis ex aliq̄ loco corpis spōtaneū ꝛ magis idigeret flōia: nā flōmia est nec̄ia pro sanguie supabūdāte nō pro illo qui est ↄueniēs corpori. ꝛ patet ↄña: qꝛ si frigus cōplonale nō multū est cā ꝙ sufficit digerere ꝛ nō diaforare. Calidū aūt sicut auget digōnē: ita addit i resolutionē: sequit̃ ꝙ i frido ꝛ humido parū a tēperamēto distante ↄtingit illud.

¶ Tertia difficultas: qꝛ sequeret̃ ꝙ viri flatici deberēt magis sanguinē emittere q̄z mulieres sanguinee cū i eis sit cā fortior multiplicādi ꝛ emittēdi huiusmodi sanguinē.

¶ Quarta difficultas: qꝛ vr̃ ꝙ sit nāliter polis impregnatio añq̄z ꝓdeāt mēstrua ꝛ ēt postq̄z desierūt nālr̃ defectu. naz sanguis tpe p̄gnatiōis trahit̃ a spermate ad matricē. Non obstāte g̃ ꝙ nō sit supra illū q est vtilis corpis nutrimēto. cum pōt ad illā trahi ꝛ fieri ↄceptus. sicut videmus i his qui in ↄualescētis impregnātur: ꝛ lz nondū perdiderint ꝛ iam desierint etiā: stat tñ impregnari: imo p hoc videt̃ manifeste causa quare quedā sunt mulieres ꝛ producūt fetus perfectos: que tñ nunq̄z nisi in partu menstruantur.

¶ Quita difficultas. ꝙ saltē i mulierib⁹ sāguineis mēstrua deberēt augeri in p̄n°. prie senectutis cū tūc icipiat corpus minori nutrimēto idigē ꝛ nō icipiat ita min⁹ ꝓportiōabilr̃ posse ō sanguinari. sicut min⁹ p̄t resoluē. qꝛ calor nō fit nisi parū minor. seq̄ret̃ ēt ꝙ tardi⁹ iciperēt mēstruari sāguinee q̄z flatice: cū tardi⁹ icipiat supabūdare sāguis genit⁹ vltra illū q ē p eas nec̄ius. pleręqꝫ alie ēt hāc māz circūstāt. q̄ qꝛ sunt nāles ꝛ nō medicinales dimittunt̃ hic. sicut ēt solutiones predictorū: sed tñ hec moui ad excitādū mentes ꝛc.

¶ Cōment

¶ Commenti Galieni expositio.

Muliebria sanguinem. Gal. in cōmen
to exponit vocabulū vnū: secūdo ostēdit in qb⁹
casibus non est vera pars prima. tertio limitan
do in quib⁹ est vera probat illam. quarto decla
rat secundā partē scđe cōclusionis dimittendo primā partē
tāqꝫ notā. ibi secūda. (Qui mēstrua.) ibi tertia. (Sꝫ si fint.)
ibi quarta. (Si autē grauitas.) De prīa parte patet. ¶ De
secūda dicit ꝙ menstrua quandoqꝫ retinētur ex ꝑpate vul/
ue ꝛ matricis. qñqꝫ ex alia cōstipatōe venarū ꝛ ex alijs cau
sis similibus. s. in cōstringendo hūc fluxum: ꝛ singule cause
singulis sunt medicatiōibus curāde quia istarū alique per
aromatū calefactionem non remouentur vt apostema cali/
dum. ido non vniuersaliter ex quacūqꝫ causa auferant̄ cōue
nit ex aromatibus calefactio. ¶ Dicit de tertia ꝙ si mēstrua
decidantur. i. retinentur sine istis precedētibus. i. sine clau/
sura venarū ex cicatrice vel ex nimia siccitate sanguinis ꝙ
ista ꝓuocātur per calefactionē cū aromatibus. ꝛ causa ē qꝛ
quando ita retinentur: tūc causa est aut sanguinis grossicies
aut cōstipatio venarū. s. ex hūoribus grossis viscosis existē
tibus: aut angustia orificij venarū sine cicatrice: sed ꝓpter
corrugationē matricis: ꝛ quodcūqꝫ horū fiat tunc cōuenit
calefactio cuꝫ aromatibus: quia sanguinē subtiliat. ꝛ sic re/
mouet cām primā ꝛ aperit opilationes quādo sunt ex coa/
gulatione humorū. ꝛ aperit orificia venarū cōstricta frigo/
re. ¶ De q̄rta pte dicit ꝙ ad multa eēt vtilis talis calefactio
nisi grauedinē capitis faceret: ꝛ ꝑ grauedinē videtur intelli
gere dolorem absolute. Grauant̄ autē ab istis capita maxie
in febribus. ꝛ hoc confirmatur experimento. ꝛ etiam ratio
dictat: quia omnia aromata preter pauca sunt calida. Et iō
necesse est ex suo calore ꝙ grauent capita maxime etiā hoc
modo dolorem faciunt cassia scilicet cassia lignea costus et
cinamomum ꝛ amomum. ꝛ est semen calidum. Et similia
que sunt calida. ¶ Aphorism⁹. XXXI.

Mulier in vtero habēs flebotomata ab
orsuꝫ facit: sed magis cui⁹ maior ē fet⁹.
Theo. ¶ Mulier pregnans sanguine misso
ex vena abortum facit: ꝛ magis / si fet⁹
auctior est.
Leoni. ¶ Mulier vtero gerēs sanguine misso ex vena
abortit: ꝛ magis si fetus sit maior.

¶ In presenti aphorismo. hypo. duas intendit conclusiones.
secundā ibi. (Sed magis.) Prima talis est. Flebotomia fa
cta in muliere pregnāte est causa aborsus. ꝓbatur cōclusio.
flebotomia in pregnāte subtrahit fetui nutrimentū. ergo est
causa abortiendi. cōsequētia ꝛ añs in notabilibus patebit.

¶ Sed magis. Secunda cōclusio. Mulier cuius est fet⁹
maior magis abortit ex flebotomia q̄ꝫ illa cuius fet⁹ est mi
nor. ꝓbatur. qꝛ illa magis abortit cuius fetus pluri indiget
nutrimento. ergo conclusio vera. Et similem sententiam po
A nit Auicē. tertio. vigesimoprio. tractatu de aborsu. ꝛ ab al/
Nō p° mansore in quarto. ꝛ septimo colliget Auerroys. ¶ Circa
aphorismum nota primo ꝙ mulier ꝛ femina nomia synoni
ma sunt. ꝛ dicit̄ mulier a mollicie ꝛ corporis ꝛ animi vnde
etiam viri animo molles mulieres dicuntur. Femina autēꝫ
dicitur a femore. quia in eis est apertum femur. Est enim fe
mur illa pars qua equitando equis insedimus. aut femina
a feditate quia fedas superfluitates emittit. legatis hysido
rum vndecimo ethimologiarū poetrie q̄ꝫ veridice dicenteꝫ
de menstruis ꝙ eorum contactu fruges non germinant. et
musta arescunt. ꝛ arescunt herbe. ꝛ amittunt arbores fru/
ctus. ꝛ ferrū rubigo consumit ꝛ era nigrescunt. ꝛ canes co/
medēdo rabidi fiunt. ꝛ aspalti glutiū: qđ nec ferro nec aqua
dissoluitur: odore ipso soluto sponte dispergitur. ¶ Nota se B
cundo ꝙ hoc nomen vterus proprie dicitur de matrice mu 2°
lieris. quia in vtraqꝫ parte potest fetum concipere tam de/
xtra q̄ꝫ sinistra. habens autem in vtero pregnans dicitur: qꝛ
in vtero habet fetum. aut sperma agens ad fetus generatio
nem firmiter tenet. Grauida autem dicitur a grauitate fet⁹.
Et ideo pregnans non statim dicitur grauida. sed cū fetus
ita est magnificatus vt grauet et grauiter incedere facit.
¶ Nota tertio ꝙ cū sperma post spirituificationeꝫ trahat 3°
a corpore matris sanguinem ad generationem fetus. aut
ad ipsius nutrimentum. ꝛ hoc per venam vmbilicaleꝫ que
per ramos suos in secūdina dispersos terminatur ad orifi/
cia venarum matricis mediantibus quibusdam caruncu/
lis que corhilidones dicuntur supra particula quarta. Qꝛ si
sanguinem non inuenit attrahendum non potest fieri mem
brorum generatio in principio nec post nutricatio. vnde si
deficiat sanguinis cursus ad matricem ante generationem
fetus nimium resoluitur sperma ꝛ spiritus eius ꝛ deficit a
generando ꝛ eijcitur tandem. Si vero post fetus formatio/
nem tunc deficit fetui nutrimentum. ꝛ eo deficiente moritur C
aut agitatur; ita vt tandem pellatur extra matriceꝫ. ¶ No 4°
ta quarto ꝙ aborsus est exitus fetus vel spermatis prius
concepti a matrice ante complementū fetus. vnde nō omnis
preternaturalis partus vocat̄ aborsus nec oportet ad hoc
vt aborsus dicatur fetum vel aliquam eius partē fuisse for/
matam. nam Auicen. in capitulo de causis aborsus enume D
rat saltuꝫ ad posteriora: quia facit egredi sperma. ¶ Nota 5°
quinto ꝙ flebotomia subtrahendo sanguinem de venis ma
tricis reddit venas auaras ꝛ retinentes sanguinem quem
habent. Et ideo fit difficile spermati vel fetui trahere san/
guinem sufficientem. ꝛ quandoqꝫ impossibile est. Et ideo il
lo deficiente fit aborsus vt predicitur. Ex quibus patet pri/
mo apho. verificatio quo ad primam partem. patet secun/
do ꝙ non oportet semper ex flebotomia in pregnante sequi
aborsum. vt quando mulier sanguine nimio abundaret: tūc
flebotomia poti⁹ caueret ab aborsu. vt potest colligi. 21. ter
tij. capitulo de cautela ab aborsu. Sequitur tertio ꝙ flebo/
tomia facta in euacuata vel que diu ieiunauit magis pro/ E
uocat aborsum. ¶ Nota sexto ꝙ non semper subtrahendo 9°
nutrimentum solummodo: sed precipitari faciendo sangui/
nem ad matriceꝫ potest flebotomia causare aborsum. nam
flebotomia de saphena mouet sanguinem cum fortitudi/
ne ad venas menstrue. Et dicit Auicē. 21. tertij. capitulo de
cura retentionis menstruorum. ꝛ fortius hoc facit illa que
est post curuationeꝫ pollicis: si tamen precedat flebotomia
basilice ꝛ abstinentia ista flebotomia venarum est fortis in
faciendo aborsum auferendo fetui nutrimentum. ꝛ hoc vo
luit Auic. i causis aborsus vbi dixit taleꝫ flebotomiā esse fa
ctiuam aborsus proprie precedente flebotomia vene basili
ce. ¶ Ultimo nota ꝙ vbi est maior nutrimenti necessitas ꝑ 7°
equalem subtractioneꝫ cito moritur: ꝛ fetus maior alijs pa
ribus pluri nutrimento indiget. ideo magis est apta flebo/
tomia facere aborsuꝫ fetu existente maiori q̄ꝫ minori. ꝛ hoc
voluit secunda conclusio. ¶ Ex quibus sequitur ꝙ fetus
calidior etiam citius per flebotomiam moritur q̄ꝫ frigidior
nam pluri nutrimento indiget vt sumitur prima particula
apho. 13. Senes facillime ꝛc̄.

Circa presentem apho. tria cadunt dubia. pri/ In pre/
mum. vtrum in pregnante cō gnante
petat flebotomia: in quo dubio non videntur mihi moder/ qñqꝫ fle
ni doctores respondere ꝫm antiquos: tamen hoc dubium bo⁹ oia
est dicere. vtrum pregnans in quantum pregnans est indi/ cōpetit.
geat flebotomia alia causa indicante deducta. Et ad hunc
sensum nemo dixit ꝙ pregnans indigeat flebotomia. ¶ Et
ꝙ hꝰ sit sensus antiquorum in similibus quesitis. constat ex
Gal. li°. 2°. ꝛ tertio de disnia. ¶ Moderni autē laborāt ostē
dere ꝙ in aliquo casu pregnans debet flebotomari: quod

hypo. non negaret. imo doceret facere. Et hoc voluit Aui.
3°. 21. maxie cū sanguis matris ē abundās z malus. ¶ Idē
in forti pcussione in capite vbi timeret de morte matris z in
piculosa z forti pleuresi z multis similib⁹ casib⁹. Et imo ali
qn̄ flebotōia ē nec̄ia vt excuset ab aborsu: sed tn̄ cā facienda
est cū qete remoto timore. z multis vicib⁹ cōplēdo eūonem
superflui nō in vna vice. z non post fortē abstinentiā: z mi/
nus de saphena presertim de precedente minutiōe ex basi/
lica z minus maiore exn̄te fetu: z min⁹ q̄z in nō pregnāte.

Flebotomia magis facit aborsuz i maiori fetu q̄z i minori.

Secundū

dubiū vtrū magis faciat aborsum flebo/
tomia i maiore fetu q̄z eo exn̄te minore. z
arguitur ꝙ magis facit aborsuz eo exn̄te minori: q2 fet⁹ mi/
nor est debilior z minorē tolerans impressionē. ¶ Scōo q2
minus potest carere nutrimēto. ita. n. se hz ad maiorē fetuz
sicut infans ad puerū. z ꝯstat ꝙ infans difficili⁹ tolerat ieiu
niū q̄z puer. z 3° q2 tēpore quo paru⁹ est fet⁹ videt esse i ma
tre nauseā faciēs z ciboꝝ ꝯm ventrē indigestio z flegmatis
crudi abūdantia maior q̄z fetu existente maiori.
¶ In oppositū ē hypo. in apho. ¶ In h̄ dubio respōdet qui/
dā notando ꝙ ꝓuocationes quedā faciūt aborsuz ꝑ se: que
dā per accidēs. Exemplū p̄mi: vt venenū farmacū flebото/
mia. Exemplū scōi: vt dolor fortis. Ita ēt distinguūt ꝙ nocu
mentoꝝ ex flebotomia ꝓuenientiū quedā sunt ꝑ se quedaz
sunt ꝑ accidēs. Exemplū p̄mi: vt subtractio nutrimenti: vir
tutis debilitatio. Exemplū secundi, sicut fetus ꝓuocatio z
humorū frigidorū incrudatio: q2 non fiūt a flebotomia nisi
merito dispositionū in pregnāte inuētarū: nō q2 flebotomia
sit per se istorū factiua. ¶ Ego aūt primā distinctionē cū ex
emplo nescio intelligere. nā dicere ꝙ farmacū faciat aborsū
per se nō video qūo intelligat nisi qa in corpe pregnātis nul
la existēte alia dispositiōe p̄ter nām: farmacū est factiuū ab/
orsus: ita ꝙ sola farmaci administratio sufficit totū ita com
mouere vt inde sequat aborsus sine cōcursu alteri⁹ cāe pre/
ter nām existentis. sed tūc non video quare dolor nō simil'r
possit esse ꝑ se causa aborsus. ¶ Simili mō dico ꝙ ꝑ se z ꝑ
accidens in scōa distinctiōe ad ꝓpositū non possūt aliter in/
telligi. Et ideo sufficit in questiōe ac vt in precedenti ꝑ nota
verba ita dicere ꝙ deductis dispositiōibus accidētaliter in
pregnante inuentis ad aborsum iuuantib⁹ in pregnante ex
fetu maiori est magis ꝓuocatiua aborsus flebotomia q̄z in
minori. z ꝓbat vt in apho. ¶ Scōo cōcedendum est ꝙ stat
aliquā accn̄talē dispōnez coniūgi cū fetu minori: ꝓpter quā
equalis flebotomia citius faciet aborsum in minori q̄z sine
illa in dato maiori. z hoc verificat i multis casib⁹: z p̄cipue
vbi cū minori fetu fit vel colere apte ebulire abūdantia vel
flegmatis incrudabilis: q̄ nō sunt in maiori. ¶ Itē tertio pu
to aliquā esse dispōnez q̄ fit cōsimilis in maiori z miori fetu
magis ex flebotomia sequet aborsus i minori. nā si sint hūo
res parati fluere ad iferiora. tūc flebotomia facta de saphe/
na magis ꝓuocabit aborsum in minori fetu puta debiliori:
sed hypo. ad sensū p̄me loquit: z nō ad sensū scōe z tertie.

Flebotomia i p̄gnante min⁹ piculosa ē q̄z farmacia.

Tertium

dubium. que est euacuatio periculosior in
pregnāte an flebotomia an farmacia. ꝙ fle
botomia. in pregnāte sit periculosior videt ex modo loquē/
di hypo. in particula q̄rta. z h̄ cōsideranti ꝙ farmacum cō/
cedit a quarto mense vsq3 ad septimū. z hoc in. 5. ꝑticula di/
cit absolute flebotomiā ꝓuocare aborsum. ¶ Preterea illa
euacuatio est periculosior q̄ ꝓhibet debili existente virtute
q̄z illa que nō ꝓhibetur. sed flebotomia ꝓhibetur debili vir
tute: non autem farmacia ex toto: vt quarto de regimine sa
nitatis. ergo zc̄. Naz dixit. cū imbecilla virtute nūq̄z est mi
nuenduz: moderate vero purgandū. ¶ 3° quia per flebоto
miam euacuatur sanguis z spūs z nō per farmacū: sed hu/
mores alij inepti ad nutricationē fetus. Qꝫ autem periculo
sior sit farmacia arguit. primo q2 id qō est absolute grādis
timoris z periculi debet esse periculosius in pregnāte. far/
macum aūt solutiuū est hꝫ. ergo zc̄. Minor pz scōo regimi
nis acutorum. ¶ Confirmat qa in opere farmaci necessa/
rio agitat fetus: z p̄mitur siue vomitu siue secessu operetur:
non sic autez in flebotomia vt cōstat. Sed talis agitatio est
causa aborsus vt infra: illo apho. Mulieri in vtero habēti.
¶ Preterea farmaca sunt dissolutiua z humoruz coagula/
torum liquefactiua. z cū hoc venenosa. qbus modis neces/
sario alterant fetū: qō non facit flebotomia: z p̄ter hoc de/
bilitat virtutē euacuando sicut flebotomia. g̊ zc̄. ꝓbat. qa
in flōmia possumus constringere statim cū volum⁹: in far/
maco autē minime. ergo periculosius farmacum. ¶ Et pro
hac parte est Auerroys 7ª colliget postq̄z recitauit hypo.
dicta auctoritate ꝓpria subdit. Dico ꝙ flōmia qn̄ est reple/
tio qua embrio nō indiget nō est mala: sz farmaciā non cre/
do ad bonuz finē ꝑuenire: z assignat tres rōnes: qa farma/
cia hz in se subām venenosam. z qa hūores malos facit ad
embrionē fluere. z q2 ꝓuocat menstrua: qbus tribus si dan
tur supra dictarū relique erūt fortius. ¶ Cōfirmat. q2 stan
te multitudine sanguinis vltra illū quo indiget fetus z ma/
ter flōmia nō videt nocumētum notabile facere. si qō enim
esset maxie eēt subtractio nutrimēti. Gal. hāc cām assignat
in ꝯmēto. sed ꝯstat ꝙ non subtrahit fetui nutrimētū cū sub
trahat solū abūdans a nutrimento fet⁹ z m̄ris. g̊ zc̄. ¶ Cō
firmat. q2 flux⁹ mēstruoꝝ si fiat semel aut paꝝ nō facit fetū
infirmari. g̊ nec flōmia in abūdāte sāguie. tz ꝯn̄a. z assūptū
pz 5°. apho. cōmēto 2° gal. di. Sed si rara vel parua veniunt
vel semel. s. mēstrua nō necesse est fetum infirmari.

Pro solutione

hui⁹ dubij. Cōciliator diīa. 166.
ponit tres ꝯnes. ¶ Prima est ꝙ
vomit⁹ est periculosior secessu z alijs eūonib⁹ ceteris pari/
bus. ¶ 2ª ꝯ. Solutio vētris ē periculosior flōmia. ¶ 3ª ꝯclo
Flōmia in p̄gnāte est periculosior farmacia. p̄mā ꝯnē ꝓbat
ex causis z auctoritate ibi. Cause sunt. p̄mo q2 vomit⁹ ē eūo
magis ꝯ inclinatione nāe. cū stomac⁹ magis sit deputat⁹ at
tractiōi. Intestina magis expulsioni. z q2 secessus ꝑficit mo
tu v̊sus iferiora ad quā inclinationē est stō⁹. ¶ 2ª q2 act⁹ q
vnico ꝑficit instrumēto ē ꝑiculosior eo q fit plurib⁹. mō vo
mitus fit ꝑ solā extrinsecā tunicā stomaci: sed secessus duab⁹
intestinoꝝ tunicis nāliū. ¶ Tertia auctoritas aūt ē Gal.
2° aphorismoꝝ cōmēto illi⁹. In oibus morbis ea q̄ circa vm
bilicū zc̄. Scōa ꝓbat ex gal. scōo regimis acutoꝝ. ꝯmento
xj. cū dixit. imo in eūatione ꝑ flebotomiā aliqd timoris. In
solutione eni accidit timor multotiēs z fortificat: q2 farma/
ca ꝑticipant venenositate. z qō eaꝝ nā ē ꝯria nr̄e nāe. z ma/
xime cordi inimicat z nociue sunt vētri z ori eius in quo re
cipiūtur. z qa virt⁹ eius postq̄z opari inceperit si exorbitet:
non pōt ad libidū cōpesci. sed bn̄ flebotomia pōt statim ꝓ/
hiberi. nisi forte ex magis arterijs z venis. ¶ Pro tertia cō
clusiōe ꝓbanda p̄mittit cōciliator tria. p̄mū est ꝙ farmaco/
rū quedā sunt fortia periculosa multa venenositate ꝑticipā
tia. z iste dicūtur medicine laboriose soluētes sicut mezereō
z actis z camoactis z luf z fesceera z similes: quedā autez
sūt bn̄dicte eūantes plurimū leniēdo aut lubricando aut cō
primendo lz aliquam vim habeant exoluendi vt viole rose
reubarbarū pruna mirabolani z similes. alie vero sūt in me
dio istarū manerierū: sicut agaric⁹ turbith aloes z similes.
¶ Scōm est ꝙ tēpus pregnatiōis ꝑ quanto ꝓposito spe/
ctat diuiditur in tria. nā quoddā est partui vicinū: z ē vltia
tertia in qua ligamēta quib⁹ colligat fetus matrici. minus
fortiter ligāt. z grauitate fetus faciliter abrūpitur. scōm est
tēpus in quo fetus est vicin⁹ ꝯceptioni z in illo ista ligamē/
ta sūt fragilia z debilia vt superi⁹ dcm̄ est ꝑticula q̄rta. ter/
tiū tēpus est mediū in quo ligamēta sūt fortissima z fet⁹ me
diocris magnitudinis. Utrū aūt hec tria sunt equalia non
multū interest ꝓposito nr̄o. z debēt ita cogitari distincta in
tria respectu septē mensiū in fetu q in illo t̄pe cōpletur sicut
respectu nouē vtrobiq3 ꝑtes ꝓportionales tēporū capiēdo.
¶ Tertio presupponit ꝙ lz multis modis diuersificent cāe

aboꝛſus adinuicē.tñ maxi e due ſunt nr̃o ꝓpoſito ptinētes.
vna ē ſubtractio nutrimēti ⁊ fit maxie flebotõia q̄ ſanguinē
eũat.⁊ hec fet⁹ īpeditiua.ſcd̾a ē agitatio foꝛtis quā cāre do
cet aboꝛſũ Gal.in cõmēto.49.huius pticule: in qua cā far/
macia flebotomiā ſuperat.℃ His ſuppoſitis limitat ꝯnem
tertiā ſuppoſitā.hoc mõ oibus inuicē cõparatis. flebotõia
eſt vl̾r periculoſioꝛ q̄ȝ farmacia. ⁊ vr̃ innuere in p̄mo mõ ꝓ
bandi ꝯnem ꝙ intelligat in pluri ⁊ maioꝛi pte pꝛegnationis
periculoſioꝛē eē flebotomiā farmacia q̄ȝ ecõtra.hoc mõ in/
telligendo ꝓbatur ſic ꝯ. In p̄ma pte pꝛegnatiõis eſt ſecuri⁹
flebotomare q̄ȝ farmacare pꝛeſertiȝ paulati ⁊ ī vicib⁹ extra
hendo qd̾ opȝ.cũ tũc fet⁹ nõ multũ poſtulet nutrimētũ.⁊ nõ
multa hoc mõ fiat agitatio.ſed in ſcd̾o eſt piculoſius flebo/
tomare cũ tũc ſecuri⁹ ſolutiuũ det̾ qꝛ ligamēta ſũt foꝛtioꝛa:
⁊ flebotomia ſit piculoſa.qꝛ fetuſ eſt magnificat⁹ nutrimen
to ſatis ml̾to idigēs.℃ In tertio āt ⁊ ſi tā flõmare q̄ȝ farma
care ſit piculoſũ:tñ piculoſioꝛ eſt flõmia: qꝛ fet⁹ tunc pluri/
mo indiget nutrimēto:⁊ p farmacũ non eũatur hũoꝛ qui eſt
nutriturus fetũ:ſed bñ p flebotomiā: ⁊ maxie vr̃ hoc verifi
care intelligēdo de farmaco p̄mi modi qd̾ tpe hypo.fuit q̄ſi
ſolũ cognitũ.nā bñdicta ⁊ me[a] farmaca:aut non fuerũt nõ:
aut nõ fuerũt in vſu pp foꝛtitudinē nārũ:q̄ tunc erat maioꝛ
q̄ȝ nunc:ſed tñ mirandũ ꝙ añ dixerat in eadē d̾ria ꝙ ſi veri/
oꝛ fiat cõpatio nõ min⁹ timēdũ farmacare q̄ȝ flebotomare.
lȝ hoc poſſit multipliciter gloſari ſaluādo p̄dictā cõcl̾onē.
℃ Cõtra hāc tertiā cõcluſionē etiā limitatā ad ſenſum dictuȝ
ſic arguit̾. In medijs menſib⁹ piculoſioꝛ eſt farmacia q̄ȝ fle/
botomia in pꝛegnāte.ḡ poſitio falſa. pȝ ꝯña ex mõ poſitio/
nis. Aſſumptũ ꝓbat̾.nā farmacũ eſt piculoſiuſ flebotomia
in nõ p̄gnāte.aut ḡ ꝓpter nimiā eũationē:aut ꝓpter nimiaȝ
agitationē:aut ꝓpter ſui venenoſitatē.nā nõ vident̾ alij mo
di notabiles ꝓpter quos eſt piculoſi⁹ farmacũ flebotomia.
Nā ⁊ qꝛ nõ põt cõpeſci: ⁊ qꝛ ſtomacuȝ alterat ⁊ alia mēbꝛa
ſui cõtactus farmacũ eſſet cõnumerandũ:ſed cõſtat ꝙ inani
tio eſt piculoſioꝛ in pꝛegnāte q̄ȝ in nõ pꝛegnāte: ⁊ agitatio et
venenoſitas ⁊ caliditas nimia.oia eni iſta aboꝛſũ ꝓuocant
in.21.tertij.loco allegato:⁊ fetuſ multo min⁹ põt iſta tolera
re q̄ȝ vr̃.ḡ ⁊c̃. ℃ Si foꝛte dicat̾ ꝙ rõne aggregati ex oibus
iſtis ſit piculoſioꝛ vr̃ ꝙ ſi ꝓpter vnũqd̾q̄ȝ per ſe ē piculoſioꝛ
farmacia:ꝙ etiā ꝓpter oia ſimul ſunt etiā nimiā inanitio. ⁊
nimia agitatio ⁊ nimia calefactio ⁊ venenoſitas poti⁹ ꝓuo/
catiue aboꝛſus q̄ȝ moꝛtis mr̃is:vt pȝ expiētia.ḡ ſi iſta ſũt pe
riculoſioꝛa ꝓ moꝛte in nõ pꝛegnāte: erũt etiā periculoſioꝛa
ad aboꝛſuȝ in pꝛegnāte.℃ Iſta argumēta ſũt ꝓbabilia tm̃.

Preterea aũt querim⁹:de flebotomia vtrũ ſit picu/
loſioꝛ farmacia.i.vtrum piculoſiſſima fle
botomia ⁊ copioſiſſima eũo ſanguinis cũ inciſiõe vene ē pe
riculoſioꝛ in pꝛegnāte q̄ȝ maxia purgatio p vētrē. ℃ Et i h̾
nõ cadit dubitatio ꝙ vtraq̄ȝ eſt certiſſime moꝛtis. Aut q̄ mi
nus d̾ flebotomia ⁊ farmacia p quā cõſtante v̾tute ſolũ ſup
fluũ vt poſſibile eſt eũam⁹.⁊ hoc mõ loquēdo conſtat ꝙ in
flebotomia ē min⁹ piculũ. Nā ſi ſolũ ſupfluũ eũatur nõ tolli
tur multũ de fet⁹ nutrimētis.⁊ piculũ non eſt ex alio capite.
ſed in farmacia ē periculũ agitatiõis ⁊ venenoſitatis ⁊ alte
ratiõis cũ ꝯrietate.℃ Aut tertio querim⁹ ſuppoſito ꝙ v̾tuſ
ſit eq̄liter cõſtans ⁊ arbitrio iudicis in vna pꝛegnāte ſit tan/
ta necitas flebotomādi quāta in alia farmacādi ſtātib⁹ pa/
ribus q̄ȝtũ eſt poſſibile in qua eſt mai⁹ piculũ.℃ Et vr̃ ꝙ ſi
neceſſitas flebotomādi ſit ꝓ parte ſanguis augmētũ ī q̄ȝto
piculũ vt plurimuȝ ſit in farmaco mai⁹: p̄cipue ſi flebotõia
paulatiȝ:⁊ non ſubita fiat:lȝ enī mā que eũatur ſit alia ex q̄
vel ſibi ſimili fetus eſt nutriēdus: tñ remanet ſatis ad fetus
nutrimētũ.vbi aũt nõ ſit neceſſitaſ flebotomādi ꝓpt̾ pecca
tũ ſpāle q̄ȝtitatj:ſȝ pp alia q̄buſdā tēpoꝛib⁹ ⁊ q̄buſdā caſib⁹
eſt mai⁹ periculũ ī flebotomia ⁊ in q̄buſdā magiſ in farma/
co venit.℃ Nec puto bñ demõſtrabile ꝙ caſus pluries cõ/
tingāt:ſed vr̃ mihi ꝙ multo plures ex farmaco q̄ȝ ex flebo/
tomia illi ꝓpoꝛtionali cõtingit periclitari fetuȝ aut matrē
ex cauſis ſupꝛa aſſignatis:ꝙ ſi dicat̾ ꝙ quedā ſunt ſolutiua
benedicta que quaſi ſolũ leniendo euacuant de quib⁹ dicit̾
ꝙ pñt exhiberi pueris ⁊ pꝛegnātib⁹ dr̃ ꝙ etiā ſunt quedā
tam leues flõmie vt in quibuſdā paruis venis ꝙ ille ēt pñt
admitti in pꝛegnātib⁹ ⁊ pueris nõ obſtāte ꝙ in pꝛegnātib⁹
lenitiue ⁊ cliſteria aliquo modo ſuſpecte ſunt ad aboꝛſuȝ.
Nam ēt balneũ dulcis aque lenificando ⁊ mollificādo eſt
periculoſum ad aboꝛſuȝ.vt.21.ibi allegato ca°.℃ Ex q̄buſ
ego ponā ꝯcl̾onē ꝯ̾riam cõciliatoꝛi ꝓbabiliter:ꝙ alijs pari
bus q̄ȝtũ eſt poſſibile plurimum in pꝛegnāte piculoſioꝛ eſt
farmacia recte ⁊ arbitrario boni medici iudicio admiſtra/
ta q̄ȝ flõmia recte ⁊ arbitrio boni medici iudicio admini/
ſtrata.℃ Et vt cõcl̾o intelligat̾. Cõſtat pꝛimo vnicuiq̄ȝ me/
dico ꝙ indicatiõe ſũpta a p̄gnatiõe nec farmacũ nec flõmia
debēt admiſtrari in p̄gnāte: ſȝ qñq̄ȝ ſũt indicatiões ad o[m]/
tales vt medic⁹ operans artificialiter vt bonus medic⁹ de/
bet flebotomare:⁊ qñq̄ȝ farmacare. Dico ꝙ in iſtis caſib⁹
flebotomādo ⁊ farmacādo ſm ꝙ dȝ ex regula de cõtrarijs
indicationibus maius eſt periculũ plurimũ in farmacia q̄ȝ
in flebotomia.vtrobiq̄ȝ eniȝ eſt equale periculum inanitio/
nis ſaltem ſpirituũ.⁊ in reliquas multa pꝛeſtāt pericula far
macia vt dictum eſt periculis flõmie. Et adde ꝙ ſi farma/
cum exoꝛbitet.tũc medicus nõ poteſt ſemper certiſſime ve
ritatē cognoſcere:nõ eſt in poteſtate nr̃a retinere operatio/
nem ⁊ agitationē eius ſicut poſſum⁹ cõſtringere venā vidē
tes p̄ncipiũ debilitatis in flõmia.ꝯſiderādũ tñ eſt multũ ꝙ
in flõmia niſi fiat valde paulatim: qꝛ coꝛ cito retrahit ad ſe
facta tali eũatione eſt magnũ periculũ aboꝛſus: ēt ſi rema/
neat q̄ȝtitas ſufficiēs pꝛo fetu:qꝛ illam ſubito coꝛ attrahit ſi
mul cũ ſpiritibus. Ex q̄bus debilis exñs fetus ſubito mo/
rit̾ aut valde magnũ ſeq̄t̾ nocumētũ. Et iõ ñ audeat̾ ſup ea
niſi mõ dicto.℃ Ad rationes autē pꝛincipales ⁊ conciliato
ris patet ſolutio. ℃ Cõmenti Galieni expoſitio.

Et⁹ ſi nutrimēto careat.

℃ Gal.p̄mo exponi p̄mā cõcluſionē. 2° ſcd̾aȝ.
ibi.(Quāto ḡ.)De p̄ma dicit ꝙ ſi fetus careat
nutrimento neceſſe eſt vt pereat. Et iõ cũ ſan/
guis quo nutriēdus ē p flõmiaȝ educit̾ ſequit̾ ꝙ periclitet̾.
℃ Scd̾o ampliat ⁊ dicit ꝙ nõ ſolũ ex flebotomia perit: ſed
etiā ſi mater aliqua diu a cibo abſtieat ex eadē cā. ℃ De 2[a]
parte dicit ꝙ iõ magis perit qñ maioꝛ eſt fetus qꝛ diminuit̾
ſibi quantitas ciboꝛũ qñ plus eſt cumeſturus.i.quādo plu/
ri nutrimento indiget. ℃ Aphoꝛiſmus.XXXII.

**Mulieri in vtero habenti:ab al qua acu/
tarum egritudinum accipi:moꝛtale.**

**℃ Mulieri.grauide: capi ab aliquo
moꝛbo acuto:letale eſt.** Theo.

**℃ Mulierē vtero gerentem:capi ab aliquo moꝛ
bo acuto:letale eſt.** Leoni.

℃ Concluſio huius apho.talis eſt. Mulierē pꝛegnātē egro
tare acuta egritudine eſt moꝛtale.ꝓbatur.quia acuta egri/
tudo plurimũ pꝛoſternit virtutē.⁊ ſubſtrahit cibum fetui.⁊
in ea nõ põt ſeruarir egimē ꝯueniēs fetui ⁊ ſibi.q ſi ſubtilia
tur dieta moꝛitur fetus defectu nutrimēti. Si autem ampli
us detur aucto moꝛbo moꝛit̾ mater. ergo oino acuta egri/
tudo eſt moꝛtalis aut fetui aut matri. ⁊ per ꝯñs ē moꝛtale: A
qd̾ fuit intētũ. Aſſumptũ pȝ de ſe ⁊ in ꝯmēto.⁊.21.tertij.ca° Nõ p°
de cauſis aboꝛſus. ℃ Circa apho. nõ p̄mo qd ſit egritudo
acuta ſupꝛa.pticula 2[a].apho.19.ſ.acutoꝝ moꝛboꝝ ⁊c̃. Et ē
q̄ cũ accidentiũ vehemētia ⁊ piculo cite terminationis ſiue 2°
fuerit fe.ſiue alia. ℃ Nõ 2° per moꝛtale h̾ intelligi vt ſupꝛa
dicit̾ in hac pticula:qꝛ eſt periculoſuȝ ad moꝛtē: nõ tñ qꝛ de
neceſſiate moꝛtem indicat.nā ego plures vidi pꝛegnantes

acutas pati egritudies. ⁊ nõ mori nec abortiri. Et in parma
vxore nicolai fornasij q̃ erat ⁊ ipsa pregnãs mense. 4° q̃ pa
sa pleuresiꝫ verã satis difficilem: tñ liberata fuit: ⁊ gestauit
3° puerũ vsq̃ ad pfectionẽ. ¶ Nõ tertio ꝙ mulier ṗgnãs de/
biliorẽ hꝫ virtutẽ nõ pregnãte. ⁊ fetus tenellus adhuc nec
fortes alteratiões: nec abstinentiã a cibo põt pati. egritudo
aũt plurimũ alterãdo ⁊ fetũ resoluẽdo ⁊ paucificando suũ
nutrimentum ⁊ ipsum incõueniens reddendo: ⁊ agitando
fetũ aut interficit aut ad aborsuꝫ deducit. Mater etiã mai⁹
periculum facit q̃ꝫ si non esset pregnãs. ⁊ quia aborsus ipse
ad queꝫ parit talis egritudo est periculosus. ⁊ quia mater
min⁹ potest molestias egritudinis tolerare. ¶ Accidit etiã
q̃ð in probatiõe cõclusionis dictum est ꝙ dieta qualiscunq̃
ordinet᷑. aut est periculosa fetui aut matri: ⁊ h̃ collige. 21. ter
tij. tractatu primo de signis impregnationis cum dixit. ⁊ si/
militer ẽ dispositio cui ex magno accidit febris acuta. Inter
ficit. n. fetũ ex hoc q̃ð facit possidere de malicia complexio
nis. cum ipse sit debilis non tollerans illud. ⁊ ex hoc ꝙ nu/
trimentum eius corrũpitur ex parte complexionis eius. ⁊
ex hoc ꝙ cũ mater debilitatur non nutritur fetus. ⁊ cuꝫ nu/
4° tritur debilitatur ipsa. ¶ Ultimo nota acutam egritudineꝫ
superueniẽtem pregnanti esse signum ⁊ causam mortis aut
fetus aut matris aut vtriusq̃: q̃ð verificatur vt in pluribus
non semper: frequẽtius tamen cõtingit inde mori fetum. qñ
auteꝫ mulier est partui vicina multotiens matrẽ periclitari
vt dicam illo aphorismo. 55°. huius. quecunq̃ in vtero ha/
bentes ⁊c̃. ¶ Commenti Galieni expositio.

Quod hic dixit ⁊c. Galien⁹ in cõ/mento aphoris
mum solum verificat per causam di. ꝙ necesse
est consequi ad ea que dicuntur in commento
illud q̃ð dixit hypo. ⁊ hoc declarat. quia egri/
tudo acuta. aut est cum febre. ⁊ tunc necesse est fe. esse conti
nuam ⁊ calidissimam. quia hec est natura acute egritudi/
nis. Et tunc sequitur ꝙ si est acuta egritudo cuꝫ febre ꝙ est
mortalis duobus modis. vnus est ex essẽtia febris. qua cer
tum est fetum mortificari. quia est valde intensus calor. Se
cundus est cum cibis. i. propter regimẽ cibi. aut quia neces
se est attenuare cibum matri febrem habenti. ⁊ supple mo/
ritur fetus: aut propter respectum ad fetum quem volum⁹
saluare ⁊ tenere multum cibum damus facimus periclita/
ri matrẽ: quia inde augetur febris. ⁊ inde sequitur postea vt
fetus pereat. ¶ Si autem sit acuta egritudo sine febre sicut
epilepsia apoplexia thetanus ⁊ similes certe est mortalis:
quia mater grauitatem morbi ⁊ fetus simul non poterit fer
re: ⁊ tu vide ꝙ epilepsia dicitur hic morbus acutus: ⁊ hoc
quantum ad vnum paroxismum faciendum. forte enim in/
B termedio tempore non sunt egri. ¶ Nota secundo ꝙ apo/
plexia pro quanto tollit᷑ animales operationes. s. anhelituꝫ
vt supra habitum est. ablato anhelitu moritur mater. vnde
si fetus non sit completus moritur consequenter fetus. Si
autem fetus est completus contingit ꝙ ex secta matre vi/
uat: quia aliquantum viuit post matris mortem. ex hac cau
sa non obstante ꝙ remota euẽtatione materni caloris ca/
lor pueri in vtero nõ debite euẽtetur ⁊c̃. ¶ Apho. XXXIII.

Mulieri sanguinem vomẽti: menstruis
superuenientibus: solutio fit.
Theo. ¶ Mulieri sanguinem euomenti: si
menstrua erumpunt: solutio accidit.
Leoni. ¶ Mulieri sanguinem euomenti: mẽstruis erũ
pentibus: solutio.

¶ Conclusio est. Menstrua superuenientia mulieri vomenti
sanguinem soluunt. i. curant vomituꝫ sanguinis. probatur.
quia per menstrua diuertitur ⁊ euacuatur materia vomit⁹
sanguinis. ergo. Conclusio vera. consequentia cum antedẽ/
te patent ⁊ causa verificans aphorismum: quia cum vomi/
tus fiat per motum sanguinis versus superius: fluxus autẽ
menstruorum per motum ad inferiora: tunc hic tanquã ad
contrarias sistit primum. ¶ Cõmentũ Galieni expositio.

Cum sanguis Gal. pmo apho. verifi/cat p cãm. ⁊ pꝫ. secũdo
ibi. (Oportet aũt.) Docet medicũ cogitare arti
ficialiter mutare nãm que ad inferiora mitẽdo
sistit supiorẽ motũ ⁊c̃. ¶ Apho. XXXIIII.

Mulieri mẽstruis deficientibus sangui
nem ex naribus fluere: bonum est.
¶ Mulieri menstruis deficientib⁹: si
sanguis e naribus fluxit: bono est.
¶ Menstruis deficẽtibus: sanguis ex naribus
fluens bonum.

¶ Conclusio apho. est talis. Bonum est sanguinem fluere de
naribus mulieri in qua deficiunt menstrua. s. preter natura/
liter. probatur per talem fluxum sanguinis euacuatur ma/
teria retẽta preternãliter q̃ posset morbos causare vel cau/
sat: ergo ⁊c̃. Assumptũ patet: q͛ sanguis retentus hora mẽ/
struorum est materia huius. ⁊ ille fluxus sanguiꝫ nariũ eua
cuatur. ¶ Nota tamẽ ꝙ si intelligit᷑ vbi mẽstrua retinent᷑ p̃
ternaturaliter. ⁊ hoc verificari nõ solũ quãdo mẽstrua sunt
ex toto retenta. sꝫ qñ valde p̃ternãliter diminuta: ⁊ hoc nõ
propter defectũ sanguinis in quãto. ⁊ verificat᷑ non solũ de
fluxu nariũ: sed emoroydali. nec ꝑpter cõmixtionẽ flegma/
tis crudi cũ eo: sed hunc pro exẽplo posuit ⁊ ex causa dicen
da in commento. ¶ Cõmenti Galieni expositio.

Hoc aũt certũ. Gal. in cõmento. pmo/ponit verificationem
apho. 2° respondet tacito dubio. 3° alteri. ibi 2°.
(Loco autẽ.) ibi 3°. (Quorũ autem.) De prima
dicit ꝙ quia fluere sanguinẽ est bonum. ideo ex
hoc habemus certũ signũ ꝙ retineri sanguinẽ menstruum
est malum: sed si menstrua deficiant iuuat fluxus sanguinis
ex alio loco ⁊ per nares vel emoroydas: q͛a hoc tollit nocu
mentum q̃ð facit retentio menstruorũ. ¶ Dicit de secunda
parte ꝙ quamuiꝫ multa sint loca per que fluxus sanguinis
iuuat retentis menstruis. tamen ipse minus periculosuꝫ no/
minauit. ⁊ in alijs locis q̃uis sint periculosa in fluxu. ta/
men quedã magis. ⁊ quedã minus. Et tu nota hunc locuꝫ
ꝙ minus pic̃ulosus fluxus sanguinis excepto fluxu men/
struorum est per nares ⁊ raro alibi. ¶ De tertia dicit ꝙ si ẽt
in locis alibi a narib⁹ sit nõ periculosus in fluxu sanguinis:
tamen non fuit hypo. falsus aut deficiens dicens de fluxu p
nares ⁊ maxime quia ipse cõsueuit vnum ponere et multa
notare. vnde concedit᷑ ꝙ si fluat per emoroydas est bonum
q̃uis Gal. reticerit. ¶ Aphorismus. XXXV.

Mulieri in vtero habenti: si venter mul/
tum fluat: periculum est abortiendi.
¶ Mulieri pregnanti: si aluus nimiũ
fluxit: periculũ faciendi abortũ iminet.
¶ Mulieri in vtero gerenti: si aluus plurimum
profluat: periculum est ne abortet.

¶ Conclusio est. Multus fluxus ventris est periculosus ad
aborsum in muliere pregnante. ⁊ patet per ea que dicta sũt
particula 4ª apho. 2°. ¶ In hoc loco. ¶ Cõmẽtum vtriusq̃
translationis clarum est. ¶ Aphorismus. XXXVI.

Mulieri que a matrice molestatur: aut
difficulter generanti: sternutatio sup/
ueniens bonum.
¶ Mulieri quam vicia vteri infestãt:

aut que diff culter parit: si sternutamentum sup uenit: bono est.

Leoni. ¶ Mulieri que vterinis molestatur: aut difficul ter parit superueniēs sternutatio: bonum.

¶ Cōclo talis est. Sternutatio supueniens mulieri suffocatiō nē matricis patiēti. aut difficulter pariēti est bonū. pbat ꝙ. per sternationē est apta remoueri cā suffocatiōis matricis: ꝛ fetus ꝓpellit ad ex̄ ꝛc. cōsequētia cū añcedēte patebit i notatis. ¶ Circa apho. nota pmo duas eē dispōnes i qbus h hypo. laudat sternutationē vna ē suffocatio mr̄icis. Alia est difficultas part⁹. pmo ergo declarabit de molestatiōe siue suffocatiōe matricis. post de part⁹ difficultate. ¶ Nota ergo ꝙ lꝫ matricis molestatio possit dici ois preter nām dispositio matricē molestans aut in matrice exn̄s molestans totum: tamen hic sumitur pro particulari dispositōe q̄ dicit suffocatio matricis. s. cū ex mala dispositiōe matricis aufertur anhelitus mulieri aut quasi aufertur sicut in vere suffocatis: de qbus supra dictū est illo apho. Si a febre habito suffocatione repente ꝛc. ¶ Et fm quosdā matricis suffocatio est illa anhelitus ablatio ꝓpter dictam causaꝫ fm alios autē est illa matricis mala dispositio cōnotando ꝙ ab ea anhelitus aufertur aut multū impeditur. ¶ Uerūtamē Aui. prima tertij vult ꝙ p̄focatio matricis ē species epilensie cuꝫ sic dixit. Est quidā moduꝫ epilensie ꝯpositus ex sincopi: qm̄ forsitan medici extrahūt de capitulo epilēsie. verū in ipso est. ꝛ est species eius. ꝛ ꝓpter ipsum noiatur prefocatio matricis. ꝛ est ꝙ qn̄qꝫ accidit mulieri: vt eius mēstrua retineātur: non in sua hora: ꝛ fm hoc prefocatio matricis nec esset mala dispositio matricis nec anhelitus ꝑuatio. sed mala dispositio cerebri pendēs a mala dispositiōe matricis. ꝛ a qua pendet ꝑuatio vel quasi anhelitus. ¶ Tu ergo itellige ꝙ in prefocatiōe matricis ꝯiūgunt plura. primū est mala mr̄icis dispō. 2ᵐ mala dispositio in cerebro q̄ est epilēsia. 3ᵐ mala dispositio in corde que ē causa sincopis. vnde Aui. dixit ꝙ hic modus epilēsie ē ꝯmixt⁹ cū sincopi. 4ᵐ est anhelitus ꝑuatio eius totalis aut valde multa minoratio. ꝛ epilēsia ꝛ ꝑuatio anhelitus ꝛ mala matricis dispositio quelibet earum quādoqꝫ anologice dicitur prefocatio matricis.

¶ Et ego non inuenio ꝙ Aui. vocet prefocationē matricis illum anhelitus defectū: sed egritudinem. vnde. 21. tertij. ca⁰. proprio dixit de ea. hec egritudo est similis epilēsie ꝛ sincopi. ¶ Et in eodē ca⁰ post mediū capituli dicit. ꝛ qm̄ hec egritudo est fortior sincopi pura: ideo ātecedit eā sincopis: sicut debili⁹ añcedit fortius. ¶ Qui ḡ dicūt hāc dispositionē que est prefocatio matricis esse accidens ꝛ non egritudinē non sequūtur Aui. qui eā dixit egritudinē. Sed Gal. qui hic vi-

A 2⁰ detur intelligere ablationē anhelitus propter matricis passionem: ꝛ aliabatē nono theorice. capitulo de h. ¶ Nota secundo ꝙ causa in prefocatione matricis est materia mala in mr̄ice ꝯgregata. aut i venis ei⁹: aut in vasis spmatis: aut in qbusdā istorū locorū: aut in omnib⁹ ibi cōtenta: ꝛ prohibita egredi. ꝛ hec materia congregatur aut propter retentionem menstruorum preternaturalē: aut propter retentioneꝫ materie spermatice mote ad testiculos mulieris ꝛ nō expulse. Et secūdū qd̄ innuit Serapio. 5⁰ breuiarij magis accidit mulieribus ex retentione spermatis q̄ꝫ ex retētione mēstrui imo videtur ipsi ꝙ non accidit nisi a spermate retēto. Expo nit signū sub his verbis. verū tamē ego vidi eam scōꝫ pluri mū accidere viduis: q̄ꝫuis non abscisa essent earū mēstrua: ꝛ non vidi eam accidere viruꝫ habētibus: q̄ꝫuis abscisa essent menstrua earum. significat igitur nobis hoc ꝙ euentuꝫ eius est ab abscissiōe spermatis proprie. h Serapio. ¶ Sꝫ ego q̄ꝫuis serapio dicat se non vidisse credo ex eius dictis ꝙ pluries accidit ex retentione spermatis. ꝛ parum ex retentione mēstrui. ꝛ hoc quia omnes alij auctores vt rasis in diuisionibus. ꝛ Aui. loco allegato: ꝛ alij quos vidi dicunt h

accidere. quandoqꝫ propter menstrui retentionem. ¶ Nota 3⁰ ꝙ mēstrua sperma ꝛ retenta nō causant p̄focationē nisi cōicato cordi nocumento cerebro per fumū venenosū ad illa mēbra ascēdentē. vnde fiūt epilensia ꝛ sincopis: vt Aui. vult: vel aliqd̄ simile: vt dicunt alij. ꝛ ideo in hora p̄focationis est egritudo in matrice. quia apā ꝓpter qd̄ matrix spasmatur aut repletio eius siue fꝫ venas totius mr̄icis siue fꝫ venas partis vnius. vnde sequitur contractio aut extensio aut ad sursum aut ad aliqd̄ laterū. ꝛ istius causa coniūcta ē mā que est in matrice. Alia autē est egritudo in corde ꝛ cerebro a fumo malo venenoso: ꝛ facit egritudinē complexionalē: ꝛ quandoqꝫ compositionalē per contractionē alterius eorū vel amboꝝ: ꝛ has cordis ꝛ cerebri egritudines sequit ablatio anhelitus aut illa plurima minoratio. ꝓprie autē fm modū Aui. prefocatio dicit de egritudine cerebri cōnotando ꝙ habeat coniunctā sincopiꝫ ꝛ illā matricis malā dispositionē. ¶ Nota quarto quacunqꝫ mā que est sub forma cause antecedētis nō diu durat egritudo: qꝛ vapor qui eleuatus fuerat etiā in causa coniūcta cito resoluitur: ꝛ ita cā coniuncta remota nō remanet amplius egritudo: qꝛ ista egritudo est fiens ꝛ a causa dependēs. ꝛ ideo cause ꝑ quas remouetur aut euacuat mā a matrice aut a cerebro ꝛ corde sunt cāe curatiue hui⁹ morbi. ¶ Nota quinto ꝙ sternutatio cuꝫ sit vehemēs motus cui in excutiēdo fere totū corp⁹ cōicat. vnde singulū soluit excutiendo cerebrū ꝛ cor ꝛ matricē facit iuuamēta plura. Primo. n. malū fumum a corde excutit ꝛ cerebro. scd̄o qa virtus obsessa ab illo venenoso fumo q̄ erat quasi sopita excitatur in forti motu: ꝛ pp forte sensibile applicatū. Tertio ēt a matrice excutit humores adherētes cuius signū ē ꝙ secūdinas exprimi facit. ¶ Ex qbus pꝫ cā verificās apho. quātū ad molestationē matricis. Nā sternutatio est cā curatiua. ꝛ loqt hypo. ita de sternutatiōe eueniēte ab intriseco. sicut ab extriseco ꝑ approximata narib⁹.

B. 3⁰

4⁰

Dubiū tñ vr̄ quō pp malos hūores in matrice ꝛ contractionē ei⁹ sequat cerebri lesio. cū tñ matrix nō sit notabiliter cerebro alligata: qꝛ ipsa nō multos hꝫ neruos vt mēbra capiti cōmunicātia que vidētur neruosa esse. ¶ Respōdent aliq negando ꝯñam. Nā lꝫ parua sit colligantia tñ ex maligna mā pōt nocumentū cōicari toti nō solum capiti: vt pꝫ in puncturis venenosis in quocunqꝫ mēbro factis. Dicūt ēt aliquā eē colligantiā ꝓpter neruos. ¶ Sed iudicio meo nō respondent ad intentū. ¶ Querit. n. quare ex mala dispōne matricis magis cōicat cerebꝝ ꝛ caput q̄ꝫ alterius mēbri habētis plus de neruis. vnde itestina magis neruosa existētia non ita cōicant capiti. Scd̄o. Item qꝛ ex mala materia in matrice magis cōicatur āteriori parti capitis q̄ꝫ posteriori: vt pꝫ a ꝯmentatore sexto epidimie. ꝯmento pmo. sup parte illa. ꝛ fm bregma dolores. videt. n. ꝙ si ꝓpter colligātiā cōicat ꝙ maxime cōicat parti cui magis colligat: ꝛ ista est posterior a qua oriuntur nerui sui. Dicenduꝫ ergo aliter fm ꝯmētatorē libri sexti epidimie. commento 1⁰ ꝙ matrix ꝓpter plurimas venas ꝛ artarias apta est mala existente in ea materia cōicare fumū capiti ꝛ vaporem per venas ascendentē. ꝛ ideo in oi repletione eius venarū notabili quasi semp aliqd̄ nocumētū capiti cōicatur. anteriori autē parti magis: qꝛ ad illas magis est nālis vapoꝝ deriuatio: cū sint ibi plures ꝯmissure ꝛ craneū porosius et subtilius. ꝛ qꝛ ibi sūt plures pellicule ꝑ quas dura mater alligat craneo magis sentit nocumētū: ꝛ tu vide ꝯmētū illud.

Propt multos hūores in mr̄ice ꝛ ꝯctionē seqt cerebri lesio.

Secundum dubiū q̄re in qbusdam matricū nocumentis fit sincopis: in qbusdam spasmi. In qbusdam anhelitus ablatio. videt. n. ex mā contēta in vno mēbro cōicari debere nocumenta eisdē nō diuersis. ꝛ nocumēta cōsimilia esse: ꝛ veritas dubij cōstat experto in arte Gal. sexto interioruꝫ. capl'o 4⁰. Sꝫ hic assignat Gal. loco allegato satis cōem rn̄ionē ꝛ ē diuersitas māei facientis passionē q̄ est magis apta ledere vnū mēbruꝫ q̄ꝫ reliquum

Propt qd in qbusd. m no. n fit sincopis fiat: ꝛ in qbusdā spasmi.

⁊ pōt esse diuersitas aptitudis mēbroꝝ ad patiēdū. vñ post Gal. vult ex frida valde corp⁹ fieri fridū. ⁊ pulsum ⁊ anhelitū deficere: ex melācolia tristitiā: ex corrosiua spasmum.

In ꝓfocatione mr̄icis mlieres ānhelitu non priuātur.

Tertio dubitat̄ vtrū ī ꝓfocatiōe mr̄icis anhelit⁹ ꝓueī: q̄ꝛ matrix extēdit̄ ita vt ꝯprimat dyafragma. ℂ Ad ꝑtē affirmatiuā ē antiquoꝝ opīo narrata a Gal. 6° interioꝝ. ca° 4° cū dixit q̄dā dicūt ꝙ vulua ꝓpter ꝯsideriū humectatiōis circa viscera mouet. Q̄ꝛ si ꝑ corp⁹ moueat̄ incidens sup dyafragma ꝓhibet anhelitū. ⁊ pōt argui ꝙ in suffocatiōe matrix sursū trahit̄: vt pꝫ ex aliabate nono theorice. ⁊ q̄ꝛ Aui. dicit ꝙ sentiūt aliq̄d ascēdere a pectine. sꝫ hoc nō vr̄ necessariū nisi ꝓꝑ ꝯpressionē dyafragmatis: ḡ ⁊c̄.

ℂ In ꝯ̄riū est Gal. libro stati allegato dū dixit. q̄ꝛ quāuis vulua superi⁹ ascēdat parū. tñ salire vꝫ. nō eni mō vsq̄ꝫ ad stōm: quanto min⁹ ad dyafragma. ℂ Pro dubio puto p̄io ꝙ ad causandā prefocationē mr̄icis nō opꝫ mr̄icē cōprimere dyafragma. pꝫ. q̄ꝛ stat malam mām vaporosaꝫ cōmucari capiti. vñ priuabit̄ quasi anhelit⁹ absq̄ꝫ mr̄icis eleuatiōe vsq̄ꝫ ad dyafragma. ℂ Puto scd̄o ꝙ cōpressio quaꝫ faceret matrix ad dyafragma nō sit sufficiēs cā ꝓfocatiōis. ⁊ h̄ vult expresse Gal. loco allegato. ꝑ hāc eni cōpressionē. ⁊ si anhelit⁹ q̄ꝺ dāmō ipediri posset. tñ sincopis ⁊ spasm⁹ ⁊ stupor in manibus ⁊ pedib⁹ q̄ cōcomitātur ꝓfocationē nō sequerent̄: sicut nec seq̄tur cōpressionē dyafragmatis a stomaco nimiuꝫ repleto. ℂ Tertio tñ dico ꝙ i plurib⁹ pregnātib⁹ vsq̄ꝫ ad cartilaginē sup os stomaci. s. vsq̄ꝫ ad pomū granatū pluries fetuꝫ sēsi: ⁊ cū illo vidi q̄ñq̄ꝫ ꝓfocari. q̄ñq̄ꝫ nō. Et hoc pluries sū expert⁹. Q̄ꝺ ḡ dixit Gal. i libello de anothomia mr̄icis: caplo de magnitudine ei⁹. ꝙ matrix h̄ꝫ superiorē ꝑtē sui ꝓpe vmbilicū ē itelligit̄ illa q̄ cōmoderate se hꝫ: vt pꝫ in lr̄e. ⁊ ita puto intelligēdū sexto interioꝝ. ca° allegato.

Pregnatiōis tēpore nō sit prefocatio.

Dubitatur 4° q̄re nō sit prefocatio mr̄icis i t̄pe pregnatōis vltimis ꝓpe mēsib⁹: cū tūc sint plura mēstrua ⁊ corru^{ti} retēta ⁊ sil̄r t̄pe part⁹ cū tūc sit illoꝝ p̄lima cōmotio. ⁊ iā nō sit ibi fet⁹ presentia. ℂ Dic dr̄ ꝙ mēstrua dū fetus ē in matrice regulātur ⁊ prohibētur a putrefactiōe mala. ⁊ in hora partus motus ⁊ expressio vndiq̄ꝫ fit ad inferiora. vñ ꝓhibet̄ fumoꝝ ascensio ad superiora.

ℂ Ultimo nota ꝙ nō sempꝑ ꝓuenit̄ ex tali mā ad integrā ꝓfocationē. sꝫ p̄limū ad hoꝝ accn̄tiū ꝑticipationē vt ānhelit⁹ difficultatē ⁊ cōtractiōes anxietates ⁊ getudinis ⁊ alienatiōes ⁊ mollitiē. q̄ñq̄ꝫ lateris vni⁹. ac si eēt paralitica ⁊ curat̄ cura prefocatiōis. Sꝫ de difficultate generādi pꝫ ꝓmo ꝙ non intellexit difficultatē cōcipiendi. nā sternutatio poti⁹ ipedit

C cōceptū q̄ꝫ adiuuaret: sꝫ ꝑ generare itelligit parare. ℂ Nota 2° hoc nomē part⁹ q̄ñq̄ꝫ iportare tm̄ exitū embriōis a matrice: plurimuꝫ tñ iportat exitū fetus ⁊ mundificationē per matricem a superfluitatibus retētis t̄pore pregnatiōis ꝓpter fetū. vñ Aui. 21. tertij. tertio ca°. de dispōnibus. Enixe dixit partus non extēditur in masculis vltra tres ⁊ in feminis vltra. 4. dies: ⁊ plus parū nō intendit̄ nisi mō dicto. hic

D autē loquit̄ de partu mō ꝓmo. ℂ Nota tertio ꝙ cause difficultatis partus sunt plures vt pꝫ. 21. tertij. ca° de difficultate partus. Sūt eni ex parte matricis stricte debilis insuete nimis sensibilis impatiētis timide multū ad pariēduꝫ ⁊ stricturā ossiū pectinis: aut ex parte fetus debilis. aut mortui. aut male figure. aut in magnitudine. aut mō mēbrorūꝫ peccantis. aut ex parte matricis: quia ap̄a vel vlcera. aut aliaꝫ egritudinē patiētis. aut stricturam oris. aut nimiā paruitatem: aut ex parte secūdine: q̄ꝛ sit nimis mollis vt nimis cito frangat̄ ⁊ aqua egrediat̄. ℂ Aut ex parte egritudinis mēbrorū magnorum: sicut intestinorum vesice ⁊ musculorum vētris. aut ꝓꝑ causas primitiuas sicut v̄bi gr̄a. ventus septētrionalis spissans: aut frigus cōgelans: aut calor dissoluēs: aut accn̄s animi. ⁊ similia sic̄ multū olfacere aromata q̄ꝺ facit matricē ad supiora leuari. Mō cōstat ꝙ lꝫ nō i oib⁹ istis sternutatio cōueniat. tñ q̄ꝛ i ipsa fit fortis ꝯcussio versus inferiora. iō in plurimis ē iuuatiua. q̄ꝛ conat⁹ mēbroꝝ ad pellēdū iferius additus facit vt facilius egrediat̄ cū faciat ei⁹ inferiores meat⁹ magis dilatari. ⁊ sic pꝫ scd̄aꝫ ꝑtē v̄ificari vt i plurib⁹: ⁊ nō ꝙ i q̄libꝫ hora difficultatis part⁹ cōfert sternutatio: sꝫ q̄ñ icipit aperiri os mr̄icis ⁊ hūiditates effundi icipiūt. vt pꝫ ex Aui. ca° de regimine ei⁹ in q̄ partus fit difficilis. 21. tertij ⁊c̄. ℂ Cōmenti Galieni expositio.

Hunc apho. obscurat. Gal. in cōmēto facit q̄tuor. ꝓmo dādo cāꝫ obscuritatis apho. ponit vnā falsaꝫ opinionē. 2° aliā cū sua iprobatione. 3° improbat primā expositionē. 4° ponit expositionem verā assignādo cām. ibi 2ª. (Alij intelligunt.) ibi 3ª. (Qui vero.) ibi 4ª. (Ablatio. n.) ℂ De ꝓma dicit ꝙ hunc apho. facit obscurū hoc vocabulū molestia matricis. vnde aliqui putāt hypo. intelligere oēꝫ molestationem matricis ⁊ non solū illud accidens q̄ꝺ vocat̄ molestatio matricis: q̄ꝺ accidēs apparet ablatio anhelitus: vt patuit quarta particula cōmento. 33. ℂ De 2ª parte dicit ꝙ alij per matricem intelligūt secūdinā. ⁊ est causa: q̄ꝛ secūdina cōicat noie greco cū matrice. sed isti secūdi errant. primo q̄ꝛ de secundina parū ante dixerat. ⁊ ideo nō oꝫ ꝙ repetat. 2° q̄ꝛ nō opꝫ ꝙ sibi cōicent in noie matrix ⁊ secundina: ꝙ ꝓꝑ hoc ꝙ q̄ñcūq̄ꝫ loquit̄ de egritudinibus matricis intelligam⁹ de secūdina. ℂ In parte 3ª dicit ꝙ ꝓmi manifeste errauerūt dicētes intelligi oēm passionē mr̄icis. ⁊ rō q̄ꝛ manifestū est ꝙ i flegmōe q̄ꝺ est ap̄a calidū. ⁊ in sclirosi q̄ꝺ est ap̄a fridū in mr̄ice sternutatio nō est bona sꝫ mala. ℂ De q̄rta ꝑte dicit ꝙ intelligēdū est de ꝓfocatione mr̄icis: q̄ꝛ ablatio anhelit⁹ ꝓculdubio iuuat̄ ꝑ sternutationē: q̄ꝛ nā est q̄si sopita vel mortua ⁊ ꝯgelata ⁊ ꝑ sternutationē quasi euigilatur ⁊ excitatur. ⁊ ꝑ motū fortē sternutationis mā nec̄e ē q̄si ꝙ expellat̄ q̄ꝺ dicit pleni⁹ in libro quē fecit de demr̄atiōe. vñ sternutatio i singultu valꝫ. q̄ꝛ ex ipetu cōmotiōis frequēter ꝑtus ⁊ secūdina q̄ nō de vulua egrediebant̄ emittunt̄: ⁊ sic pꝫ q̄ūo vꝫ difficulter generāti q̄ꝺ erat 2ª ꝑs cōcl'onis apho. ℂ Apho. XXXVII.

Mulieri menstrua hn̄ti sine colore proprio: ⁊ non scd̄m se semper facta: purgatione indigere significat.

ℂ Si mulieri menses decolores: nec semper eodem tempore proueniunt: purgatione opus esse significatur.

ℂ Mulieri menses decolores: nec per idem semper tempus venientes: purgationem indicant esse necessariam.

ℂ Conclusio hec est. menstrua facta in muliere semper sine ordine in tempore ⁊ sine colore significāt mulierem indiget̄ purgatione. probatur. hoc significat abundantiā aliorum humorū a sanguine in venis tātam ꝙ sine purgatiōe natura nō sufficit bene regulare ⁊ ad bonū deducere. ergo significat indigentiam purgatiōis. ꝯn̄a est clara: ⁊ assumptuꝫ in notabilibus declarabit̄. ℂ Nota primo ꝙ mēstrua fieri sine ordine in t̄pore intelligit̄. q̄ñ inter vnā ⁊ aliā menstruationem nō interuenit t̄pus equale aut quasi vel etiā si non interuenit mensura t̄poris que debet esse mulieri nālis de qua mensura dixi supra: aut si in sua duratione permutetur a mensura cōsueta. Exempluꝫ primi vt si inter primā ⁊ secūdam menstruationē sunt. 24. dies. Inter scd̄am ⁊ tertiam. 28. ⁊ sic ꝓportionabiliter. Exemplum scd̄i. vt si semper iter vnam menstruationē interessent solum. x. dies. hec. n. ē minor mēsura nāli. Exēplū tertij. vt si prius duraret. 5. dieb⁹ postea duraret. 8. ⁊ quolibet mō dicim⁹ mēstrua fieri diuersa ab ordine. aut nō ꝑm se. i. nō ꝑm ordinē ⁊ mēsuram in tempore naturalē. ℂ Secundo nota v꞉ predicit̄ ꝙ ꝑm varieta

tē generatiōis sanguinis vltra mensurā requisitam pro con seruatiōe indiuidui aut paucitate resolutionis. aut fortitudi nis v̄tutis expulsiue venaꝝ aut acuitate aut subtilitate san/ guinis aut debilitatis cōtentiue. aut tarditate alterationis sanguis mēstrui deducta ꝑticulari m̄ricis dispōne variatur ordo iterpollatiōe flux⁹ sanguis mēstrui ꝛ mensura tēporis inter vnā mēstruationē ꝛ aliā. Iꝫ ēt hoc fieri pōt a cā ꝑmitia sicut cōstellatio vel mot⁹ nimi⁹ vel suppositio medicaꝝ ꝓ/ uocantiū vel ꝓhibentiū fluxū menstruoꝝ ꝛ similia. ꝛ ideo qn̄ nō seruat̄ nālis modus ꝯsuet⁹ i fluēdo deducta cā ꝑmiti ua ꝛ nō exn̄te ꝑticulari dispōne i m̄rice: vix eē pōt hec varia tio ex alio q̄ꝫ ex peccato in sanguine qd̄ peccatū est ꝓꝑ ꝑmi/ xtionē alioꝝ h̄uoꝝ cū eo si nō seruet̄ debit⁹ ordo. ℂ Tertio nota ꝙ ꝑmixtio maloꝝ h̄uorū cū sanguie nō solū variat or/ dinē quo ad mensurā tēporis iter vnā mēstruationē ꝛ aliaꝫ exn̄tē ſꝫ quo ad tēpus duratiōis flux⁹ mēstruoꝝ: qꝛ facit qn̄ ꝙ pluri quādoq̄ꝫ pauciori tempore durare. ꝛ quo ad quan titatē: quia quandoq̄ꝫ maior sanguinis quātitas in vna pur gatione mēstruali q̄ꝫ in alia. ꝛ hoc valde notabiliter. hypo. tn̄ solū mutationē tēporis v̄r intellexisse. vt pꝫ ex Gal. in cō mento. forte vult ꝙ ꝑ hoc intelligam⁹ mutationē in tēpore.
4 ℂ Quarto nota ꝙ mēstrua esse sine colore nō intelligit̄ ꝙ sint mēstrua nullū habentia colorē. sed ꝙ nō habeant colo rem nālē mēstruoꝝ mulieris illi⁹. verbi grā: qꝛ sint aut ma/ gis citria aut nigra aut magis viridia aut magis subalbita q̄ꝫ debent esse in illa muliere.
5 ℂ Nō q̄nto ꝙ cā mutatiōis ta lis coloris. Iꝫ posset eē sanguis i sua sub̄a variata cōplexio: tn̄ quasi semp ꝓꝑ ꝑmixtionē h̄uoris cū sanguine talē colorē h̄n̄t vario mō ab eo q cōsueuit misceri. ꝛ ideo si ꝑor modus erat nālis: hoc 2ᵐ significat preternālē abundantiā talis hu/
6 moris in sanguine. ℂ Nota sexto ꝙ ꝑmutatio in tēpore aut in colore intelligit̄ respectu coloris nālis illi mulieri: cuius/ modi sunt mēstrua. nā nō oī mulieri nālis color mēstruorū est sil̄is oīno: ſꝫ q̄rūdā ē rubicūdior: q̄rūdā citrinior. ꝛ sic de alijs. ꝛ medic⁹ dꝫ eē h̄n̄s respectū ad colorē illi mulieri nā/ lem. ℂ Ex istis pꝫ mō verificatio apho. qꝛ mēstrua facta in nō debito tēpore qn̄ nō sūt a cā primitiua nec ꝓpter parti/ cularē matricis dispōnē: ꝛ similiter sine colore nāli q̄si sem/ per sunt ꝓpter abundātiā preter nām h̄uoris alterius a san guine multū existēte in corpore. talis aūt abūdātia indiget euacuari cū farmaco purgante talē h̄uorē aut vomitu: aut secessu: cū h̄uori alteri a sanguine debet̄ purgatio ꝑm exigē tiā h̄uoris. ꝛ quādo accelerat ꝑmixtio aquosi vel acuti ꝛ ꝑꝫ varios colores varij h̄uores significantur debere purgari. ℂ Cōtingit aūt retineri in lactāte ꝛ nō lactāte per quosdaꝫ mēses post partū ꝛ in pregnāte: sed iste retētiōes sunt nāles ꝛ de istis non intēdit hypo. ℂ Cōtingit qn̄q̄ꝫ ex nimia disso lutione vt in lōgis febrib⁹ retineri ꝓpter sanguinis paucita tem. aut nō venire ꝑm consuetā ꝛ nālē interpolationē: ꝛ h̄ ē raro: ꝛ tūc nisi malus h̄uor sit ꝑmixtus nō sūt absq̄ꝫ colore. ℂ Cōtingit etiā frequēti⁹ fluere ꝓpter sanguinis abūdan/ tiā aut mutationē regiminis aut ꝓpter nimiā quietē: aut qꝛ membrum aliquod mulieri fuit abscisum: ꝛ si solum in quā to peccaret sanguis nō oportet fieri nisi flobotomia. ꝛ ideo quidam antiqui per purgationem intelligunt vniuersaliter omnem euacuationem.

ℂ Ego autem: quia video hypo. duo cōiungere: quorū vnuꝫ est non venire ꝑm tempus debitum: reliquū est absq̄ꝫ colo/ re. ex istis duobus coniunctis indigemus purgatione. ideo nomen purgationis sumpsimus proprie. ꝛ si queritur que sunt debita tempora fluēdi dictū est in illo aphorismo scd̄a conclusio huius particule. s. Muliebria. ℂ Si vero quera tur quis est debitus color menstruorum: dicitur ab aristote le nono de animalibus. ꝛ ab Auic. similiter ꝙ debet esse si/ cut sanguis arietis nouiter decollati: quia paruꝫ albior san guine qui per flobotomiam mulieris euacuaretur: qꝛ in tē/ pore in quo retinet̄ permutatur ꝛ est hycorosus.

ℂ Commenti Galieni expositio.

Hunc apho. multis. Gal. in cō/ mēto ꝑmo ponit aliam litterā ꝛ exponit eam ampliando. secūdo exponit litteraꝫ vt iacet modo. 2ª pars incipit ibi. (Si auteꝫ in libro.) De prima parte dicit tria. primum est ꝙ hūc apho. in q̄busdam libris inue/ nit. ℂ Menstrua si sint differentia ꝛ non ꝑm tempus veni/ entia purgatione indigere significat. Et cōstat ꝙ h̄ littera in telligit ꝙ deficiant in tēpore in quo debent venire. Et ideo expositio galieni ad hoc solū vadit i ista parte. ℂ Scd̄o di/ cit ꝙ hec diuersitas pōt intelligi in tēpore veniendi: qꝛ non in suo tēpore veniant ꝛ de istis est verū ꝙ mundificandū est corpus ab illa mā q̄ ꝓhibet menstrua venire. ℂ Tertio di cit ꝙ nō sola purgatio ē faciēda: sed est ordināda dieta: scili cet attenuatiua: qd̄ dicit se ostēdisse i ꝑmo libro d̄ mēstruis. ꝛ cum hac est necessaria calefactio aromatica. i. ex aroma/ tibus taꝫ assumptū q̄ꝫ suppositū per varios modos assum/ ptionū ꝛ suppositionū. ꝛ est vtile calamētū quo ꝯsueuit vti in mēstruis prouocādis. Et ratio est: quia in hac dispositiōe habemus duas intētiones quarū vna est sanguinem subti/ liare mūdificādo ipsum de grossis h̄uoribus. alia est aperi/ re venas veniētes ad m̄ricē q̄ d̄r hic vulua. SI AUTEM. In hac 2ª parte verificat l̄raꝫ cōiter inuentā ꝛ supra positaꝫ: ꝛ diuiditur in duas p̄io verificat primū inclusum in apho. scilicet ꝙ mēstrua sine calore significāt indigētiā purgatio/ nis. secūdo secūdā: quia facta nō ꝑm se significāt indigētiaꝫ purgatiōis. ibi 2ª. (Qꝫ vero.) ℂ In ꝑma dicit ꝙ si in libro in ueniat̄ sine colore itelligitur diuersorū colorū a naturali. et certum est. quando ita inuenit̄ corpora debere medicari. i. farmaco purgari. ſꝫ colores mēstruorū nō solū mutātur ex flegmaticis humoribus: sed colericis ꝛ melācolicis. Et iō videtur ꝙ ꝑm h̄uoris peccantis exigentiā facienda est pur/ gatio. ꝛ subdit ꝙ hypo. in libro de colore muliebri mōstra/ uit quomō intelligam⁹ quales sunt humores corpori dn̄an tes. ꝛ h̄ precipit mūdificari predictas mulieres cū farmacia vomitu. Et hoc verbū galieni facit me sumere purgationeꝫ i expōne apho. ꝓ eūone cū farmaco. QUOD VERO. De clarat scd̄aꝫ ꝑtē di. ꝙ illud qd̄ dixit ꝛ nō ꝑꝫ se sēp facta pur/ gatiōe idigē cōsonat n̄re expōni d̄ sine colore dicto ac si am bo cōiungerē mulieri si mēstrua sint sine colore ꝛ nō ꝑm se sꝑ facta significāt idigere purgatōe. Et rō ē: qꝛ qn̄ mali h̄uo res dn̄ant̄ i corpib⁹ nō solū sūt cā mali coloris ꝛ mutatiōis ei⁹. ſꝫ ēt corrūpūt iterpolati tēpis manatiōes: qꝛ si h̄uores sint grossiores debito fiūt in cursu tardiores. si v̄o subtilio/ res sunt velociores: ergo ꝛc̄. ℂ Apho. XXXVIII.

Mulieri in vtero habēti: si subito mam/ mille graciles fiant: abortit.

ℂ Si mulieri vtero graui: mām̄e su/ bito extenuantur: abortus sequitur. Theo.

ℂ Mulieri vtero gerenti: si mamme graciles re pente fiant: abortit. Leoni.

ℂ Cōclō est ista. Gracilitas mamillarū subito facta in mulie re pregnāte significat aborsum. ꝓbatur. hoc significat defe ctum nutrimēti fetus ergo ꝛc̄. ꝯn̄a cū antecedēte declarabū tur in notatis. A Nō ꝑo
ℂ Primo ergo nota ꝙ mamilla est mēbrum organicū ex cute venis neruis artarijs ꝛ carne molli spon/ giosa cōpositū ad lac generādū vel cor tegēdū p̄ncipaliter a natura institutū. ꝛ isto mō ꝛ in viris possumus dicere esse mamillas. Aui. autem quia solas muliebres. xij. tertij ma/ millas vocare voluit. ideo descripsit eas per hoc solum ꝙ sunt mēbra ad lac generādum finaliter ordinata. ℂ Nota B 2º secundo ꝙ mamille ꝛ matrix in muliere cōmunitatem ma/ gnam habēt precipue propter venas ꝛ artarias que a p̄ti/ bus superioribus orte sanguinem ad matricem deferunt ꝛ

ecõtra reflectunt̃ ⁊ in mamillas ĩgrediunt̃ a matrice sursuȝ
vsq̧ ad eas ꝓlõgate. In qbꝰ venis ẽ h̃ singulare q̃ sole ha/
bẽtes originẽ supra dyafragma descẽdũt infra ⁊ sole eũtes
ad mamillas de locis orte ĩfra dyafragma ascẽdũt sup̃ dya
fragma vt dic̃ Gal. xiiij. de vtilitate ꝑticularũ. c. 8°. Quidaȝ
aũt addũt tertiã societatẽ ꝑ neruos. vñ assumũt cãm q̃ ma/
trix cõmouet̃ ad venerea. qñ mulierũ mamille tangunt̃ vt
notat experientia ⁊ dr̃. xxj. tertij. caplõ de cura sterilitatis.
Sed ego nõ legi ab aliquo auctore specialẽ colligãtiã ner/
uorũ. Fortassis eñi nõ minꝰ cõmouent̃ cũ suis manibꝰ tãgũt
C virilia aut cũ vident. sed de ꝑma colligãtia patet ꝑ auctores
3° ⁊ in anothomia. ¶ Nota tertio q̃ sanguis q in tpe pregna/
tiõis fertur ad matricẽ nõ totꝰ transit in nutrimentũ fetus.
immo aliq̃ ꝑtes reseruãtur pellende in partu aliq̃ trãsmit
tuntur ad mamillas cõuertendo in lac vt dicit̃ ꝑma primi.
caplõ de mẽbris. ⁊ ideo in tpe pregnationis plerũq̧ mamil
le maiorẽ habent tumorẽ q̃ȝ in tẽpore quo non lactãt ⁊ non
D sũt pregnantes. ⁊ qñq̧ habẽt lac. immo plurimũ post quar
4° tuȝ mensem. ¶ Nota quarto q̃ gracilitas ⁊ diminutio põt
accidere mamillis pregnãtiũ multis modis ⁊ de causis. nã
ꝑrio si exprimat̃ lac in eis existẽs: ⁊ quia in pregnãte nõ la/
ctãte non multũ est lac. ideo ista nõ est multũ notabilis. nec
de ista intendimꝰ. Scdõ q̃ multus fluat sanguis a matri/
ce ⁊ euacuerẽtur consequẽter vene mamillarũ que sũt ma/
gis colligate. ¶ Tertio qñ accidit in matrice dolor vl̃ apo
stema propter qđ sanguis ad ipsam trahat̃ subito a mem/
bris magis colligatis. aut ꝓpter aliud nocumẽtũ. ¶ Quar
to: quia deficiat fetui nutrimẽtũ. ¶ Quinto: quia mater ie
iunat. aut egrotat: sed qñ paulatim fit diminutio vel graci/
litas nõ oportet abortire: quia stat paulati fetui fieri necessi
tãtẽ attrahẽdi ex eis ⁊ posse durare ⁊ stat per resolutionem
aliunde factã q̃ȝ per fetus attractionẽ detumefieri. Si vero
fiat subito nõ ẽ nisi propter multã attractionẽ subito factaȝ
ad matricẽ. Hoc autẽ est tribus modis. vnus vt dicit̃ multa
subita euacuatio sanguinis a venis matricis. vnde euacuã
tur vene secũdine ⁊ vene fetus principales per colligantiã:
⁊ vene mamillarũ: hoc addito: quia cuȝ hoc fetus trahit ab
illis. ⁊ in isto casu fetui deficit nutrimẽtũ itrinsecus. quia sue
vene subito sũt multũ ianite. Et iõ ṽtus sua deficit ⁊ agitat̃.
⁊ aut morit̃ aut expellitur: ⁊ ita fit aborsus. ¶ Secũdus est
qñ matrici esset valde forte nocumẽtũ vt apostematis: aut
doloris: aut vulneris. ⁊ in hoc scdõ casu cõstat q̃ plurimuȝ
abortit. ¶ Tertius ẽ qñ ex alia quacũq̧ causa fetui subito
deficeret nutrimẽtũ: vel quia diuerteret̃ sanguis ad aliũ lo/
cuȝ vel fieret opilatio subita venarũ ad matricẽ veniẽtium
vel ꝓpter quẽcũq̧ modũ multe subite euacuatiõis. ⁊ i isto
casu etiã debilitat̃ fetus: q̃a subito nõ tñ traheret a mamil/
lis q̃ ipse fierẽt graciles. talẽ autẽ subitã fetus debilitatio/
ne sequit̃ ⁊ agitatio sua ⁊ debilitatio periculosa ad mortem
eiꝰ. vnde sequit̃ aborsus. ⁊ ideo qñ mamille fiũt subito gra
ciles significat̃ aborsus: que fuit cõclusio apho. ¶ Et nota
q̃ lȝ ita fit vtplurimũ ⁊ quasi semp: tamẽ forte in aliquo cõ/
tingeret cõtrariũ: sicut videmꝰ multotiẽs sanguinẽ currere
ad matricẽ. ⁊ tñ nõ sequit̃ aborsus. ¶ Ego. n. curaui vxorẽ
neronis florẽtie q̃ passa fuit fluxũ mẽstruorũ i maxia q̃ȝtiᵗᵉ
vt q̃si sincoparet: ⁊ fetũ nullo mõ sentiebat: ⁊ putabat ipsuȝ
mortuũ: vñ q̃rebat abortire mẽse octauo cõpleto. ⁊ cũ me/
dicinis cordialibꝰ ⁊ sanguinẽ restringẽtibꝰ: ⁊ debito vite re
gimie restiᵗᵃ ẽ: ⁊ tãdẽ cõpleto nono mẽse pepit filiũ q vixit.

Propt̃ qđ mulie res ma/ millas i pectore hẽant: ⁊ reliq̃ aia lia intra costas.

Sed tamen circa istã materiã cadunt aliq̃ dubi
tatiões. prima ꝓpter qđ mulieres hñt
mamillas in pectore. ⁊ reliq̃ aialia hñtia mamillas hñt eas
intra costas ⁊ i vẽtre. vr̃. n. q̃ dẽberẽt eẽ i vẽtre i muliere. Nã
siles sũt cãe ꝑ quas debẽt esse inferius in muliere ⁊ aialibꝰ
quadrupedibꝰ filiũ generãtibꝰ: q̃r cã q̃ ponit̃ ab aristotele.
4° de partibꝰ aialiuȝ ca. 9. ẽ q̃ cremẽtũ aialis est in parte su
periori: ⁊ q̃r locꝰ circa ventrẽ est locꝰ cibi. mõ ista sunt ita in
mulieribꝰ sicut in alijs aialibus. g̃ ita debẽt hẽre mamillas
circa vẽtrẽ sicut reliq̃. ¶ Cõfirmatur. ibi debẽt esse mamil/
le ad quẽ locũ breuior ẽ via nutrimẽti: sed breuior ẽ ad par
tus circa vẽtrẽ: g̃ ibi debẽt esse. Assũptũ ⁊ cõña patent: ꝓpea
q̃r ibi optie sunt vbi maxie supabũdat ⁊ amplior ẽ nutrimẽ
ti supfluitas: sȝ hoc ẽ ꝓpe epar vbi ẽ fons nutrimẽti. g̃ ꝓpe
epar debẽt eẽ: ⁊ assũptũ ẽ galieni septio de vtilitate ꝑticula/
rũ. vbi assignãs cãs q̃re in muliere sunt mamille in pectore
quas posuit ⁊ dixit. Et tertio quoniã superfluitas benigni
nutrimenti ibi plurimũ euacuatur.

Secunda dubitatio quare in hoĩbus maribꝰ mamil
le sũt etiã posite in pectore cũ nõ hẽant lac
generare: videt̃. n. q̃ nã nõ deberet hoc facere cum nã nihil
frustra faciat: ⁊ mamille nõ generãtes lac sunt frustra.
¶ Tertio dubitatio quare in quadrupedibꝰ duas mamillas
hñtibꝰ tñ nõ inueniunt̃ nisi raro in maribꝰ mamille vt asi/
nis ⁊ bobus ⁊ camellis. In quadrupedibꝰ aũt multas ha/
bentibus inueniuntur ẽt in maribus vt patet in cane ⁊ cat/
to ⁊ porco vt ponitur de vtilitate a Gal. caº vltimo.
¶ Quarta dubitatio q̃re iter q̃drupedia duas tñ mamillas
hñtia magis in eq̃s aliqñ mares hñt mamillas q̃ȝ in alijs. ⁊
veritas huiꝰ sumit̃ q̃rto de partibꝰ aialiũ ab Arist. vbi dixit
⁊ mares quorũdã aialiũ nõ hñte q ṽo qñ assimilãt̃ matribꝰ
hñt mamillas: qñ assimilant̃ patribꝰ nõ hñt: ⁊ hoc ẽt Gal.
dicit auctoritate Aristo. septimo de vtilitate. caplõ vltimo.

Ad primã dicit̃ q̃ nã in eligẽdo locũ g̃nationis ma/
millaꝝ nõ solũ itẽdit ponere vbi minꝰ cre
scit corpus: sed vbi plus abũdat cibi digesti supfluitas: ⁊ q̃r
hic locus ẽ homini familiarissimꝰ ⁊ aptissimus ad ꝑbendũ
nutrimẽtũ ifanti: ⁊ q̃r ex mamillis fit cordi magnũ iuuamẽ
tuȝ in reflectẽdo calorẽ ⁊ cõseruando cor: sed in quadrupe/
dibꝰ nõ fuit loci familiaritas in pectore presertim tãta q̃ȝta
inter costas nec tanta fuit necessitas custodie cordis q̃r hñt
dorsum supra ad custodiendũ ⁊ tutelã ⁊ ꝓhibedũ plus ex/
trinsecꝰ occurrẽtia. Et ex hoc patet solutio ad cõfirmatões
⁊ ad secundã principalẽ dubitationẽ. ¶ Ad tertiã dicit̃ ani
malia politicha mirach ventrẽ habere nãleȝ magis tenue
quo ad musculos ventris ⁊ parietes pectoris iuxta ventrẽ
iteꝝ tenues vt possint in pregnatiõe ex multis satis extẽdi.
Et iõ ad interioꝝ tutelã etiã in maribꝰ nã fecit mamillas si/
cut in hoĩe ad cordis defensionẽ: ecõtra aũt in magnis ⁊ mo
notochis. ¶ Ad quartũ videt̃ q̃ exteriores ꝑtes equi sunt
passibiliores q̃ȝ aialiũ alioꝝ sibi ꝓportionabiliũ ⁊ virtꝰ assi
milatiua fetꝰ ad ꝑentes fortior q̃ȝ in alijs monotochis qua/
drupedibꝰ. Et iõ qñ ṽtus qua assimilat̃ fetus matri dñatur
facit mamillas. sȝ qñ nõ mamille nõ fiũt. i alijs ãt virtꝰ nõ h̃
mõ põt imutare. Et iõ Gal. dicit loco allẽº de oibꝰ q̃ nõ hñt
mares mamillas in q̃drupedibꝰ talibꝰ vbi si nõ seruẽt simili
tudinẽ genimia ad parẽtes. Aristo. in equis preparauit ⁊c̃.

¶ Commenti Galieni expositio.

Hic aphorismꝰ precedit quid fetus.
¶ Gal. i cõmẽto fac
tria: ꝑ ponit intentionẽ g̃nalẽ: secũdo verificat
aphoᵐ ꝑ cãm: tertio declarat cãȝ iterposita au/
ctoritate hypo. 2ᵃ ibi. (Uulua. n.) ibi 3ᵃ. (Sicut
hypo. ꝓestatꝰ) In ꝑma dic̃ q̃ hic apho. inuit qđ patit̃ fetꝰ
de miorati õe cibi. i. ꝑ defectũ sui ꝓprij cibi q ẽ san. q̃ nutrit̃.
¶ De 2º dicit q̃ q̃ vene sunt cõmixte vulue ⁊ mamillaꝝ. i. matri
cis ⁊ mamillaꝝ de quibꝰ venis dictũ est in expõne ⁊ qñ san
guis minorat̃ in venis matricis minorat̃ etiã in venis ma/
millaꝝ ꝓpter colligantiã: ⁊ necesse est tũc macellari. i. fieri
macras ⁊ graciles: ⁊ ideo qñ fiũt graciles significãt miora/
tionẽ semꝑ valde notabilẽ ⁊ subitã in cibo fetꝰ. Et iõ neces/
se ẽ fetũ mori aut cõpelli ⁊ ad exeundũ: ⁊ vtroq̧ mõ ẽ abor
sus si egrediat̃. in tertia ꝑte dicit q̃ accidit sicut hypo. ẽ ꝓte
status in libro de nã fetus vbi dicit q̃ cũ cibꝰ q cã est aug/
mentandi fetũ nouem mensibus exactis non sufficit ad nu

triendum fetum: q2 fetus capit nutrimentũ.i.dulciorẽ sanguinem ⁊ saporosiorem ⁊ subtiliorez cũ iam magno facto non tantus sit qui sufficere possit ad nutriendũ recalcitrãte fetu ⁊ nimium mouente rumpuntur pellicule quibus ligatus tenebatur ⁊ sic fit partus. Idem igitur est facere cũ nõ inuento cibo ante tp̃s mater cogitur abortire.

¶ Aphorismus. XXXIX.

Ulieri in vtero habenti si altera mammilla gracilis fiat: gemios hñti: alterũ abortiet. Et siqdẽ dextera gracilis fiat masculum: si vero sinistra feminam.

Theo. ¶ Mulieri grauide geminis: si altera mãma extenuetur: alterũ amittit. Et si dextra mãma extenuata est marẽ: si sinistra feminam amittit.

Leoni. ¶ Mulieri vtero gerẽti: si altera mãma gracilis fiat geminos hñti: alterũ abortit. Et siqdem mãma dxtra gracil' fiat marẽ: si vo sinistra feminã.

¶ In presenti apho. tres ɔclusiones intẽdit: scdaz ponit ibi. (Siquidẽ) tertiã ibi. (Si vo.) Cõclusio pria est ista. Gracilitas alterius mamillarũ in muliere pregnante ex gemellis subito facta significat aborsum alterius gemellorũ. Cõclusio probaf sic. Talis gracilitas significat defectũ p̃ altero gemellorũ subito ⁊ magnũ: ergo significat illius aborsum: ɔñtia pz ex snia superioris aphorismi ⁊ assumptũ declarabitur post. ¶ Scda ɔclusio est ista. In muliere p̃gnante ex gemellis gracilitas subito facta in mamilla dextra signat aborsuz fetus maris: probaf sic: q2 significat defectũ nutrimenti in fetu in masculino genere. ergo ⁊c. ¶ Tertia ɔclo est ista. Gracilitas mamille sinistre modo dicto signat aborsum femine: pbaf q2 significat defectũ nutrimẽti in fetu femineo.

Nõ p̃. ¶ Circa aphorismũ nota pmo q̃ vl'r dicimus mulierez pregnantẽ ex gemellis que multos fetus hz simul in vtero siue fuerint duo siue plures.

A 2° ¶ Nota 2° q̃ cã gemellorũ est multitudo spermatis in matrice in partes quarum quelibet p se sufficit ad immutandũ mãm gñationis: sed cã diuisionis est multiplex. Nam qñq3 est ex multitudine spermatis. Et iõ qñ superat quãtitatẽ naturalem spermatis talis aialis ɔñtis ad vnius fetus gñationẽ limitatione virtutis naturalis: pars vna sufficiens mouef ad agẽdũ indeterminatã partẽ mẽstrui vel materie gñantis ⁊ alia si sit sufficiens ⁊ habeat mãm paratã aget in aliã: ⁊ separabit: ⁊ p suã virtutẽ mouet separato motu ad finez alterius fetus ⁊ seruat aliũ nisi fuerit impedimentũ. ¶ Qñq3 enim cã diuisionis est densitas cellularũ: quarũ vnaqueq3 appetit nãliter impleri. Et ideo ɔtingit vtrãq3 cellulam attrahere separatim partẽ sufficientẽ ad agendũ pro fetus gñatione ⁊ separanf hoc modo ⁊ fiunt diuersi fetus: tertia cã est diuersitas motũ ipulsionis spermatis in hora coytus: ita q̃ 2ª iniectio nõ coincidit in primã: ⁊ expientia notat q̃ sperma in coytu vno plurib⁹ impulsionibus impellif. ¶ Quarta cã est diuersitas motuũ matricis in attrahẽdo cũ titillatiõe ex qua accidit q̃ pars vna p illos motus diuersos ab alia separaf ⁊ plurimuz est ita in hoĩe q̃ qñ non colliguñf diuerse ptes spermatis in diuersis cellulis matricis non fit ɔceptio multorũ fetuũ: sed vnius q2 vtpl'm sperma qd̃ in vice vna emittitur nõ superat quãtitatẽ nãlez potentẽ agere ad vnius fetus gñationẽ. Et iõ nõ seperaf vtpl'm qñ in vnã partez vel cellulaz matricis veniũt partes eius immo ɔiunguñf ⁊ cõstituũt vnũ agens totale ad vnius p̃ductionẽ: põt tñ aliqñ fieri gñatio pluriũ ex pluribus coytibus: ⁊ qñ fit superimpregnatio ⁊ ex vno coytu cũ sperma in vnã tm̃ cellulam cadit: vnde in hoĩe sunt visi multi fetus in cisti vna cõpleti qñ quãtitate pollicis: vt narrat Aui. 9°. de aialibus: ⁊ Aristo. nono de historijs aialiũ. Et albertus alamanus narrat de tanta multitudine q̃ vix adhibef fides. ¶ Ex quo pz q̃ in vna cellula ⁊ in vno loco qñq3 diuiduñf partes spermatis nõ solũ ex varijs impulsionibus viri ⁊ attractionib⁹ mulieris vel quãtitate supflua cũ non sit verisil'r duas varias impulsiones in vno coytu ⁊ sperma abũdãs a nãli q̃titate in tanta p̃portione ⁊ attractiones mulieris varias esse tot numero: cuz tñ tot ⁊ plures alij fetus humani visi sint in cisti vna in partu vno. Et iõ aut supcelestis aspect⁹ aut pmixtio rei extranee separãtes in spmate valde vigorose erit aliqñ cã talis multitudinis fetuũ. sed illa que sf tam rara sf pro nũc dimittẽda. ¶ 3° nota q̃ fetus masculus vtpl'm gñaf in dextra parte matricis ⁊ femininus in sinistra: ⁊ ecõtra. Et ad dexterã ptẽ terminaf vena que venit ad dextrã mamillam ad sinistrã vero vena: que ad sinistrã venit mamillaz. B 3°

¶ Nota 4° q̃ lz ex q̃cũq3 vena fieret flomia vel euãtio tandez pñt oẽs vene euacuari tñ citius ⁊ magis vna vena vacue facta euãnf ille q̃ secũ sf colligate vicine mediãte ɔcauitate magna q̃3 ille q̃ nõ sf ita colligate. Ex quo pz q̃ subtracto sanguine de pte dextra matricis citius trahif ille q est in mamilla dextra q̃3 ille q est in sinistra ⁊ ita stat gracilem fieri ex ista cã mamillã dextrã nõ facta gracili mamilla sinistra: ⁊ ecõtra. 4°

¶ Nõ 5° q̃ matrix in mulierib⁹ hz duas manifestas ɔcauitates dextram ⁊ sinistrã: ⁊ raro mulier parit plures duob⁹. ¶ Ex his possumus verificare ɔclõnẽ q2 si vna mamilla gracilis fiat significaf defectũ nutrimẽti in altero fetu tm̃ q est in vna ɔcauitate mrĩcis. ⁊ iõ signaf aborsus vnius: ⁊ q2 qñ dextra mamilla fit gracilis signaf aborsus fetus in parte dextra existẽtis qui plurimuz est masculus. quando vero sinistra fit gracilis significatur aborsus fetus existentis in parte sinistra: q2 vtpl'm est femina. Et iõ apparet veritas oĩum trium conclusionum apho. C 5°

Et tu considera q̃ p hãc mãm circũstãt multe difficultates nãles pma q2 vt plurimũ aialia politocha vel multorũ gñatiua gñant plures fetus in vna cellula matricis. Monothoca aũt cũz generant multos gñant eos vt nũc of in diuersis cellulis. Propter quid aialia polithoca ples fetus gñent in vna celula

¶ Scda difficultas pp q̃ fetu nõ occupãte oĩa orificia venarũ matricis cũ solũ vnius ptis venas occupare videanf. nõ tñ p̃deunt mẽstrua tpe p̃gnationis in quo multus sanguis mẽstruus supabũdat in venis mrĩcis p̃cipue circa finẽ pregnatõis: q2 cã assignata aphorismi. xxv. nõ appet sufficiẽs. Propter quid men strua nõ p̃deãt p̃gnationis tpe.

¶ Tertia est ex q̃ locuti sumus de ipregnatiõe q̃ fit sup aliã q̃re fit magis in polithocis q̃3 in monothocis. Et q̃rta q̃re aialia magni corpis pl'm sf monotocha. pui aũt politocha si multorũ gnõ fit ex ml'titudie spmatis emissi in coytu vno cũ multo plus de tali mã emittat magna q̃3 pua quarũ solõ quere 4° de gnõne aialiũ: ⁊ 5ª pticula p̃bleumatũ Aristo. Propter qd impregnatio sup in pregnationem magis fiat in polithocis q̃3 in monothocis.

¶ Commenti Gal'. expositio.

Uod de ambabus dixit mamillis. ¶ Gal'. in cõmẽto facit q̃tuor. primo cõparat hũc apho. p̃cedẽti. scdo v̄ificat primã ɔnẽ. tertio v̄ificat scdam ⁊ tertiaz simul. 4° dat cãm quare dextra pars matricis est calidior q̃3 sinistra. ibi scda. (Cum sanguis). ibi 3ª. (Quod vo dixit). ibi 4ª. (Dextra namq3 pars) De prima dicit q̃ oz in isto apho. intelligi de altera mamillarũ qd̃ fuit p̃ dcm̃ de ambab⁹. ¶ De 2ª dicit q̃ cũ sanguis alterius mamille minoref necesse est q̃ alter fetus duobus. s. existẽtibus puta ille ad quẽ ferf nutrimentũ per venas illius mamille. i. colligatas cũ venis illi⁹ mamille abortiaf deficiẽte sibi nutrimento. ¶ De 3ª parte dicit q̃ illud quod subditur si dextra masculũ ⁊ si sinistra feminã debere abortiri auctorizabitur. i. confirmabitur cũ auctoritate hypo. dicentis q̃ mares generantur in dextris ⁊ femine in sinistris: cuius cã est: q2 mas est calidior femina ⁊ dextra pars calidior sinistra. ¶ De quarta parte dicit q̃ cã quare ps dextra matricis est calidior sinistra est q2 in

dextra parte corpis est epar calm ꝛ humidū. ꝛ supple ppe matricem. in sinistra vero splen q est minus calidus.

¶ Aphorismus. XL.

Si mulier q̄/neqꝫ p̄gnās/neqꝫ gn̄auit: lac hꝫ: huius menstrua defecerunt.

Theo. ¶ Si mulier/nō pregnās/nō puerpera/hꝫ lac: menstrua eius defecerunt.

Leoni. ¶ Si mulier que/neqꝫ grauida est neqꝫ peperit lac habet: huic menstrua defecerunt.

¶ Cōclusio apho. est ista. lac in muliere que neqꝫ pregnans est neqꝫ pepit significat defectū mēstruoꝝ. Cōclusio ꝓbat᷑. hec significāt sanguinē q dꝫ p mēstrua effundi diuerti a loco gn̄atiōis ad ꝯ̈riū. ergo sign̄at ꝙ mēstrua nō effundant᷑.
D ꝯn̄a clara ꝛ patebit assumptuꝫ in notatis. filis sn̄ia colligit᷑
Nō p̊. xxxj. tertij. tractatu 3° ca°. p̊. ¶ Circa apho. primo nota ꝙ in mulierib⁹ pregnātibus ꝛ in lactātibus plurimū deficiūt
E mēstrua ꝛ hoc nāl'r. Et iō hyp. de isto defectu nō voluit di/
2° cere: sed tm̄ de defectu q est preternālis. ¶ Nota 2° ꝙ multis de cāis pn̄t deficere menstrua nāl'r: ꝛ multis p̄ter nām. Nāliter vt in puellis ꝛ antiqs ꝛ pregnātibus ꝛ lactātibus in qbus defectus mēstruoꝝ nō est ex cā preter nām. preter naturaliter aūt aut ex opilatiōe venaꝝ deferētiū sanguinē ad matricē: aut ex opilatiōe ꝓprie venaꝝ matricis aut orificioꝝ aut pp sanguinis multā minorationē sicut accidit in multis egritudinibus. qn̄qꝫ aūt pp motū eius ad ꝯ̈riū ex aliqua cā: aut pp virtutis expulsiue debilitatē: vel grossoꝝ humoꝝ pmixtionē. ¶ Et in summa vt auic. dicit. xxj. tertij deficiūt mēstrua aut pp cām cōem toti corpi aut pp cām ꝓpriā matrici: ꝛ cā cōis aut erit in virtute: q2 v̄tus expulsiua mēbroꝝ est debilis ex cāis eā debilitātib⁹: aut q2 v̄tus eoruꝫ cōprehēsiua cibi ꝛ sanguis ꝛ dissolutiua est fortis sicut accidit in virginibus aut q2 virtus expulsiua ad aliud mēbrū pellit sicut ad nares: vel ad anū vel pectus: vel emoroydas vel retentiua est fortis. ¶ Cā aūt in instr̄o est opilatio vel filis res: ꝛ cā in ipso sanguine aut est paucitas: vel grossicies aut viscositas: ꝛ istoꝝ qn̄qꝫ s̄t alie cāe priores sicut vi debitis vt regimē aut accidētalis lesio vel attractio ad mēbrū.
3° ¶ Nota 3° ꝙ cā ꝓpria d̄r qn̄ ex dispōne vnius particularis mēbri: ꝛ hoc erit ꝓpter matricē: aut ꝓpter mēbra qbus matrix cōicat᷑. Si aūt fit ex parte matricis: aut est opilatio attenuatoria: aut coartatoria: aut carnosa: aut siccitas aut apata: ꝛ h̄ siue in venis siue in orificijs venaruꝫ: aut tortuositas nimia matricis. Si v̄o est in mēbris cōicātibus vt epar nō gn̄ans sanguinē pp debilitatē aut aliud mēbrū qd̄ fit cā effusionis aut ꝓhibitiōis trāsitus sanguinis ad matricēꝫ aut cā attractiōis: aut paucificatiōis ad ꝯ̈riū locū nāe.
4° ¶ Nota 4° ꝙ cū parua q̄ꝫtitas sanguis ad mamillas mādatur digerit᷑ digestione ꝯuertēte illū in substantiā mamillaꝝ cū omne mēbrū ꝓprio deseruiat cōmodo: sed vbi quātitas est exuberans tūc ꝯuertit᷑ in lac si virtus mamillaꝝ el dn̄atur ꝛ fit in debito tp̄e.
5° ¶ Nota 5° ꝙ multa sanguis quātitas hoc mō exuberans nō fert᷑ ad mamillas nisi raro ab alio loco q̄ꝫ a matrice. Ex quo pꝫ ꝙ qn̄ lac gn̄at᷑ sign̄anduꝫ est sanguinē multū ad matricē transeuntē ecōtra recurrere ad mamillas: sed qn̄ ita est ꝓhibet᷑ cursus mēstruoꝝ. ergo in muliere ēsto ꝙ nō sit pregnans nec gn̄auit si hꝫ lac satis notabilis quātitatis significat᷑ mēstruoꝝ defectus. ¶ Ulti
6° mo nota ꝙ hoc signū non est necessarie veritatis cū contingat mulierē exuberare in sanguine: ita vt partē emittat per menstrua: ꝛ partē ad mamillas mandet: vt apparet in tp̄e partus, ꝛ post annū vnū aut nouem menses a partu plerūqꝫ nō obstante ꝙ lac habeant sufficiens ad puerū tunc prodeunt menstrua pluribus. ꝛ ideo illo tempore non est tam bonum lac ad nutriendos pueros. Et ideo sufficit ꝙ conclusio est vera vt in pluribus.

¶ Commenti Gal'. expositio.

Bene iuestigāti ꝛ p̄spicāti. Gal'. in cōmēto. p̊ remittit nos ad alios libros 2° expōit aphorismi cām. 3° ꝯcludit sn̄iaꝫ aphorismi. ibi 2ª (Omne eni mēbrū) ibi 3ª. Et in fine cōmēti. (Qꝫ sine ꝯceptione) ¶ De p̊° dicit ꝙ hoi bn̄ inuestigāti ꝛ p̄spicāti v̄r ꝙ expō hui⁹ aphorismi. īdiget multa disputatione. Et iō q vult ipsam bn̄ p cām intelligere necesse est vt prius bn̄ legat librū de virtutib⁹ nālibus. sed hic breuiter est dicendū quod huic loco attinet. OMNE ENIM MEMBRUM. Hic exponit ꝛ diuidit᷑ in q̄tuor partes s̄m q̄tuor suppōnes quas ponit ibi ꝓbatas. Exponit p̊ vnā cū r̄nsione ad vnā tacitā qōnē. deinde alias. ibi 2ª (Sed tn̄ qcquid) ibi 3ª (Qualēcūqꝫ aūt) ibi 4ª (Qui vero est) De p̊° dicit ꝙ omne mēbrū gn̄atiuū hꝫ abundantiā humoꝝ. pp necessitatē explendaꝫ alioꝝ mēbroꝝ gn̄andoꝝ ab eo aut nutriēdoꝝ ex humiditate ab eo genita: ꝛ ista humiditas abūdans est sibi q̄si supflua. Qꝫ si q̄rat᷑ q̄re vnū mēbrū est aliorū mēbroꝝ gn̄atiuū aut hūiditatis ꝓ alijs mēbris ꝛ aliud nō. R̄ndet᷑ ꝙ hec rō soli deo est reseruāda. totū collige particulariter de vnoquoqꝫ cām q2 ꝛ quodāmō ꝛ pp necessitatem aut pp melius in libr. 17. de vtilitate ꝑticularū. ꝛ. 9. li. de iuuamētis mēbroꝝ gali. SED TAMEN QUICQUID. Ponit scd̄am suppositionē: ꝛ est ꝙ qcqd tale mēbruꝫ facit fit ab eo motibus plurib⁹ ꝛ diuersis v̄tutib⁹ nālib⁹. s. quorum vna est imutatiua siue cōuersiua. que d̄r digestiua cui alie deseruiūt. q̄dā. s. attractiua retētiua ꝛ expulsiua ꝛ ista immutatiua ꝯuertit cibū versus nām suscipiētis mēbri. ꝛ hoc supple qn̄ integre: qn̄ nō soluꝫ digestiua: sed nutritiua cōplet opationē: qn̄ nō integre vt operante solū digestiua. QUALEMCUNQUE AUTEM. Ponit scd̄am suppositionem. Quicūqꝫ cibus fit q p̄fecte mēbro assimilat᷑ illum facit mēbrū sua v̄tute cām. s. mālem augumēti aut nutrimēti dicti mēbri. Et v̄r vere cibus. ꝛ hoc est qd̄ hyp. alibi dixit. Cibus nutritiuus verus est cib⁹. s. illius qd̄ nutrit. QUOD VERO EST. Hic ponit quartā suppositionē ꝛ diuidit᷑ in tres ptes. primo ponit eā. scd̄o exēplis declarat. tertio adaptat ad ꝓpositū de mamillis. ibi scd̄a. (Si ergo in ossib⁹.) ibi 3ª. (Iō q2 mamille) De p̊° dicit ꝙ ille cib⁹ q est alius supple ab eo. q p̄fecte mēbro assimilat᷑ idē supfluitas remanēs vocat᷑ chimus. ꝛ tn̄ aliquo mō nāe mēbri a quo retinet᷑ assimilat᷑ ex quo pꝫ ꝙ nō est supfluitas vtilis vtpl'm. SI ERGO. Declarat dictū exēplis dicēs ꝙ si in ossib⁹ retinet᷑ fit medulla si in epate sanguis. ꝛ ēt pulmo lꝫ nō gn̄et᷑ nutrimētum ꝓ alijs: tm̄ scd̄m naturā trahit ad se quādā supfluitatē supple humidā deponēs illā in suis ꝯcauitatib⁹. Et tu nota h̄ v̄bū ꝛ cām. ꝛ sil'r ois cōcatenatio sibi seruat humores viscosos pp vtilitatē dictā p̄ma p̄mi capl'o de humoribus. Et sil'r lingua ꝛ vasa spmatica ab iguinib⁹ exeūtia. i. iuxta inguina existētia ad exeūdum ꝛ ad testiculos que dn̄r menstrua spermatis. ꝛ sil'r lingua hꝫ humiditatem q̄ d̄r saliua. IDEOQUE MAMILLE. Adaptat ad ꝓpositū de mamillis di. ꝙ q2 mamille hn̄t carnes quasi glādosas que mutāt cibū ad eas veniētē in suas nās: ideo caro hec fit mollis ꝛ alba nō sanguinolenta ꝛ humorositas sibi veniēs efficitur quasi lac. Et ista hūorositas q̄ꝫto magis auget᷑ tanto ēt lac magis augmētat᷑. sicut apparet in pregnātibus in octauo aut nono mēse respectu mēsiū precedētiū in quo tp̄e lac est amplius q2 vene q̄ s̄t in medio iter m̄ricē ꝛ mamillas s̄t plene. Ex quo pꝫ ꝙ cā lactis multiplicādi est transmissio sanguinis. ꝑ istas venas ad mamillas. QUOD SINE. Ponit sn̄iam aphorismi di. ꝙ hoc. s. ꝙ sanguis multus influat mamillis pol'e est ꝯtingere sine ꝯceptione: ꝛ hoc est qd̄ hyp. voluit hic dicere: q2 tūc cōprobat᷑ hic sign̄atio mēstrua defecisse supple q2 approbatur plurimus sanguis a m̄rice ad mamillas deriuari: ꝛ iō fluxū mēstruorum prohiberi.

¶ Aphorismus. XLI.

Mulieribus quibus ad mamillas san
guis conuertitur: maniam significat.
¶ Quibus mulierib⁹ sanguis in vbe
Theo. ra colligitur: insaniam indicat.
Leoni. ¶ Quibuscūq; mulieribus ad mãmas sanguis
colligitur: furorem significat.

¶ Cōclusio istius apho. est ista. Conuersio sanguinis ad ma
millas in mulieribus signat maniā probat. hoc signat ve/
hemēs incendiū ⁊ adustionē in sanguine toto cū motu ver
A sus supiora. ergo significat maniā. ꝯñtia cū antecedente vi
Nō p̄. debunt in notandis. ¶ Circa aphorismū nota p̄ ꝙ sangui/
nem ꝯuerti ad mamillas mulierum pōt multipl'r intelligi.
vno modo large: qꝛ moueat sanguis ad mamillas vel pro
eis nutriēdis: vel p lactis gñatione. Et ista ꝯuersio sangui
nis nō est signū manie cū sit semp quasi in lactātibus. scđo
modo possumus itelligere ꝙ sanguis gñet in mamillis ex
alio. ita ꝙ sanguinē ꝯuerti est ipsum gñari: ⁊ hoc mō nō in
telligimus hic: qꝛ in mamillis non gñat sanguis. tertio mo
do dicimus sanguinē ꝯuerti ad mamillas qꝛ in supflua quā
titate moueri ad mamillas: sicut qñ gñantur ibi apata san
guinea. ⁊ hoc modo nō opꝫ plus significare maniā q̄ꝫ apa
in ascellis aut in alia supiori parte. quarto mō dicimus san
guinem ꝯuerti ad mamillas qꝛ ibi moueri ad eas ita vt lo
co lactis ab ipsis mamillis sanguis exprimatur in notabili
quantitate ⁊ pseuerāter: ⁊ hoc vltimo mō intelligit' apho
2° rismus. ¶ Nota 2° ꝙ sanguis in mamillis cū in lac ꝯuerti/
tur. lꝫ a calore naturali mamillaꝝ digerat' sanguis tñ infri/
gidat' precipue partibus igneis p digestionē ab eo separa
tis: nec virtus digestiua mamillaꝝ sufficit sanguinē quāte/
cūq; caliditatis in lac ꝯuertere. qꝛ hoc nō facit nisi prius re
misso suo calore. ¶ Ex isto pꝫ ꝙ cuꝫ sanguis ad mãmillas
ꝯuertit': ita ꝙ effluat ad modū lactis ꝙ significat' ipsuꝫ esse
talem ꝙ virtus mamillaꝝ non pōt ipsum in lac cōuertere.
Et qꝛ hoc plurimū esset ex caliditate plurima prohibente
trāsmutationē sanguinis in lac. ideo ista ꝯuersio significat
B sanguinē totius vehementer inflāmatū ⁊ ad superiora mo
3° uere. ¶ Nota 3° pncipaliter ꝙ hoc nomē mania qñq; im
portat corruptionē opationū imaginatiue ⁊ estimatiue cū
rixa ⁊ motu corporis ad executionē cogitatoꝝ a quacūq;
materia proueniat. qñq; aūt importat talem corruptioneꝫ
cōnotando ꝙ dependeat a materia melica adusta per adu
stionem colere vel adustionem melie: vt dr̄ prima tertij. ca
4° pitulo de mania: ⁊ hoc est qñq; cū apate: ⁊ qñq; nō. ¶ No
ta 4° ꝙ multa existente sanguinis caliditate ⁊ ipso petente
loca supiora fumi sui cōicati capiti corrūpunt operationes
iam dictas. Et ideo faciunt maniam largo modo loquēdo
de mania: ⁊ isto modo vr̄ verificare istuꝫ aphorismū Gal'.
5° in cōmento. ¶ Nota 5° ꝙ Auic. prima primi de signis ma
niam protēdentibus posuit coagulationē sanguinis in ma
milla. ⁊ hoc loquendo de mania proprie dicta. ⁊ dicit cām
esse qꝛ significat modū corruptiōis sanguinis nō solū eniꝫ
ex caliditate valde intēsa: sed ex alijs modis corruptiōis ⁊
pmutationis a nāli ꝯtingit dispositio sanguinis ad ꝯuersio
nem sanguinis in lac: ⁊ ex ista corruptiōe accidit postea ali
quis modus adustionis aūt in melia aut in colera ⁊ sic fit
6° mania. ⁊ isto mō exponēdo diceremus ꝙ sanguinis in for/
ma sua coagulatio in mamilla signat maniaꝫ. ¶ Vltio no
ta h̄ raro accidere: vt dicit Gal'. in cōmēto imo ita vt nūq̄ꝫ
viderit Gal'. ⁊ iō pꝫ ꝙ ille clarissimus doctor Jacobus de
forliuio cū scripsit sup illo apho. nō viderit cōmentuꝫ. dicit
eni ꝙ ita significat' mania ex sanguine collecto in alijs par
tibus supioribus sicut in mamillis: sed ꝙ hypo. iō dixit de
mamillis. qꝛ ibi sepius ꝯtingit. dixit ēt ibi aliqua de mania
⁊ cāis ex q̄bus vr̄ ꝙ sine preuisione scripsit pro tunc.

¶ Cōmenti Gal'. expositio.

Cirim⁹ in disputatiōe pre
cedenti. Cōmētū in tres partes diuidit'. p̄ repe
tit cām trāsitus sanguinis ad mamillas: ⁊ cō/
uersionis eius in lac. scđo ostēdit qm̄ raro ac
cidit casus istius apho. 3° verificat p cām. ibi 2ª. (Q; tñ nū/
q̄ꝫ.) ibi 3ª (Quod si veꝝ). ¶ De pª dicit ꝙ in cōmēto prece/
dente modū quo sanguis ad mamillas veniēs cōuertat' in
lac ⁊ hypo. testat' hoc ꝙ si veniēs non mutat' in lac signat
maniam ⁊ ibi pꝫ ꝙ loqt̄ur de sanguine in ea quantitate ve
niente qua solet in lac cōuerti ⁊ eo modo. ¶ De 2ª dicit ꝙ
nunq̄ꝫ vidit hoc. s. sanguinē venire ad mamillas ⁊ nō ꝯuer
ti in lac. quāuis hypo. assereret ac si vidisset. ¶ De 3ª dicit
ꝙ si euenit est hoc modo. qꝛ caro mamillaꝝ cū non sit san/
guinolēta necesse est ꝙ sit frigida. vnde. i. pp quā cām san/
guis veniens ad eā mutat' in lac. ⁊ sicut ista caro frigidior
est carne epatis ita lac sit frigidius sanguine. Et iō qñ san/
guis venit ad mamillas ⁊ nō ꝯuertitur in lac hoc est pre ni
mietate sui caloris. Et iō hoc signat nimium calorē sangui
nis totius corporis ⁊ qñ calidissimus sanguis a toto corpe
fluxerit ad supiora necesse est fumos calidissimos cōicari
capiti ⁊ gñare maniam vt dixi in expositione aphorismi.

¶ Aphorismus. XLII.

Mulierem si vis scire si cōcepit: mellicra
tum qñ dormitura est da ei bibere: ⁊ si
quidem torsiones habuerit circa ven
trem: concepit: si vero non: minime.
¶ Si nosse libuerit an mulier grauida sit: mul/ Theo.
sum ei bibendū dato: cū itura cubitū est. Post
si vēter torquet' grauida est. Sin minus nō est.
¶ Si velis noscere an conceperit mulier: cū dor Leon'.
mitura est ei aquā mulsaꝫ potandā da: ⁊ si alui
tormina patietur cōcepit: si minus nō cōcepit.

¶ Prima conclusio talis est. Ad sciendum de muliere si cō/
ceperit danduꝫ est ei in potu mellicratū qñ est dormitura.
probatur. per hmōi exhibitionem sine notabili nocumēto
potest declarari vtrū ꝯcepit aut nō. ergo hoc est faciendū.
consequentiam cū antecedente in notandis ostendam.

¶ Et siquideꝫ. Secunda conclusio tortiones superue/
nientes mulieri post potum mellicrati significant ꝙ vento
sitates genite ex mellicrato non habent liberum exitū. Et
ideo intestinū ex aliqua noua cā esse constrictum. hoc au/
tem non est nisi contractio matricis constringentis intesti/
num: ⁊ talis contractio est ppter conceptionem. ergo ⁊c̄.

¶ Si vero non. Tertia conclusio apho. est ista. mulier
que accepit mellicratum si tortiones circa ventreꝫ non ha
buerit non concepit. probatur. quia significat ꝙ ventosita
tes ex mellicrato genite habuerint liberū exitum: ⁊ per cō
sequens ꝙ intestinum non est constrictū a matrice. ⁊ ideo
ꝙ ipsa non est collecta ⁊ coartata: ⁊ per cōsequens non cō
cepit. ¶ Circa aphorismum nota primo ꝙ multa signa si/
gnificantia sup impregnatione posita partiꝫ ab hypo. par Nō p̄.
tim ab alijs auctoribus. nos tñ maxime habemus a Gal'.
⁊ Auic. 21. tertij in capitulis de signis impregnationis. ⁊ lꝫ
sint multa hypo. hic tm̄ vnum ponit qđ est valde forte sup
hac significatione in pncipio precipue respectu alioꝝ. nam
alia aut nō sunt valde fortia aut apparent post: ⁊ non statiꝫ
post principiū: vt pꝫ discurrenti. naꝫ qꝛ sumuntur ab emis/
sione spermatis ⁊ suctione simul ⁊ siccitate capitis virge:
⁊ a siccitate colli matricis post coytū ⁊ paruo dolore sensa
to in pectine sunt sine ꝙ potuit fieri cōceptio. qꝛ matrix at/
traxit fortiter vtrūq; sperma: sed nō sunt ex hoc fortia in si/

gnificādo de ip̄regnatione. Retētio mēstruoꝝ pōt ex mul/
tis alijs cāis ꝯtingere ⁊ pmutatio coloris ⁊ appetitꝰ ⁊ alia
que cōiter iueniunt̄ in p̄gnāte sequunt̄ retētionē mēstruo
rum: motus aūt fetus q̄ est certus signū qñ bñ ꝯsiderat̄ nō
appet nisi post mēses strictura oris mr̄icis absq̄ʒ ap̄ate ⁊ si
sit certū signū: ⁊ subito appens in p̄nº ⁊ obstetrices nō sciūt
tāgere. ⁊ tactꝰ medici nō est honorabilis. iō signū ꝙ sit̄ hꝫ
C fortitudinē sigñationis ⁊ honestatis ⁊ circa p̄gnatiōis p̄nᵐ
2° vr̄ eē magis ꝯueniēs h̄ positū ab hyp. in isto apho. ¶ Nō
2° ꝙ mellicratū dr̄ a cratos ꝙ est potus ⁊ melle q̄si dr̄ potꝰ
de melle: q̄r potus multotiēs sumit̄ ꝓ vino: vt in illo apho.
potꝰ indigētiā soluit. Jō mellicatū ꝓprie solet dici vinū de
melle: vel mellicū. Et iō doctores p̄ mellicratū vtpl̄m intel
ligūt potū factū ex vino ⁊ melle. Sꝫ tñ b̄m largā sigñatio/
nem ēt potu facto ex aq̄ ⁊ melle. ⁊ h̄ mō sumit̄ h̄ vt pōt col
D ligi 5° breuiarij Serapionis: ⁊ ab Auicen. locis allegatis.
3° ¶ Nō 3° ꝙ ex aq̄ ⁊ melle qñq̄ʒ fit potus coquēdo ⁊ despu/
mādo q̄ dr̄ aq̄ mellis ab auctoribꝰ siue ydromel. ⁊ iste po/
tus nō esset vtilis ad sigñandū qđ intēdimus pp̄ cāʒ dictā.
Qñq̄ʒ aūt fit p̄miscēdo mel cū aq̄ sine decoctiōe: ⁊ iste ē de
4° quo est sermo. ¶ Nota 4°: ꝙ lꝫ mel sit cal̄m ⁊ siccū: tñ mel
q̄ztūcūq̄ʒ p̄fectū añ decoctionē hꝫ p̄tes quasdaʒ viscosas ⁊
vētosabiles. vñ mel crudū est inflatiuū ⁊ vētositatis multi
plicatiuū. vt scđo cañ. ⁊ tertio alimētoꝝ. caº de melle. lꝫ co
ctū has p̄tes nō hꝫ q̄ partim ablato ꝓijciunt̄ partim deco/
ctione subtiliant̄: ⁊ q̄r vt patebit p̄ ventositatis gñationē h̄
E signū sigñat sup̄ ip̄regnationē. iō oꝫ ꝙ mel sit crudū qđ aq̄
5° cōmiscet̄ in isto mellicrato ꝯficiendo. ¶ Nō 5° ꝙ hora qua
mulier ꝯcipit statim matrix colligit̄ vt ꝯstringat̄ circa sper
ma ⁊ quodā mō cōglobat̄. ⁊ ita claudit̄ os eius ꝙ stilus in
gredi nō posset: vt notat Gal̄. 2° de nālibꝰ virtutibꝰ: ⁊ Aui.
21. tertij. Jn hac aūt ꝯctiōe ad anteriora mouet̄ vt dicit aui
cen. loco allegato: ⁊ q̄r colligata est imediate sup̄ recto ite/
stino. iō ipsuʒ intestinū ꝯhit ⁊ cōprimit vt quasi ipsuʒ clau
dat: ⁊ ꝓhibeat liberū exitū eoꝝ: q̄ p̄ ipsuʒ hñt trāsire. ⁊ hic
est ꝙ sumpto mellicrato dicto: si mulier sit p̄gnās retētis il
lis vētositatibꝰ ⁊ extēdētibꝰ itestina fit dolor pūgitiuus nō
fortis aut tortio in vētre: ⁊ hec tortio h̄ mō sigñat p̄gnātē.
⁊ si nō fit tortio istis vētositatibꝰ genitis. tūc sigñat̄ viā esse
liberā: ⁊ nō ꝯstrictā. ⁊ p̄ ꝯñs mulierē nō esse p̄gnātē. ¶ Et
ex hoc pꝫ veritas oium ꝯcl̄onū apho. istius. ¶ Sed tūc di
ceres tūc idē esset faciēdū de omni inflatiuo. ⁊ sic hypo. po
tuit dicere de fabis ⁊ ciceribꝰ: ⁊ alijs talibꝰ a melle. ¶ Hic
dr̄ ꝙ vētositas genita a melle est facile dissolubilis ⁊ ꝯiun
cta alicui acuitati tal̄r ꝙ viā inueniēdo clausaʒ vt est in im
pregnatione facit aliquas tortiones: ⁊ si nō inueniat facil̄r
sui acuitate penetrat. in ml̄tis alijs vētosis est aptitudo ad
gñationē vētositatis grossioris: que ēt sine pregnatione fa
ceret tortionē. Et iō lꝫ nō repugnat īueniri aliqđ aliud qđ
h̄ mō faceret: tñ q̄r illud nō est ita notū de melle dictū est ⁊
alijs notis tacuit pp̄ cām dictā. ¶ Tertio querit̄ quare p̄ci
pit dari h̄ mellicratū dormiture. hic dr̄ ꝙ fortassis pp̄ mo/
tus vigiliaꝝ vētositas a melle multiplicāda fuisset dissolu
ta: vel vt melius mel digereret̄ añq̄ʒ solueret vētrem. nā so
mnus retinet euōnes. vel tertio: q̄r melius p̄cipiunt̄ leues
tortiones quas facit mel t̄pe dato somno ⁊ q̄eti dūmodo ꝓ
tunc nō dormiat. ¶ Et ex istis pꝫ ꝙ pōt esse mulier taʒ for
tis stōᵘ: aut tā fortis expulsiue ꝙ aut mel nō ventosabit̄ aut
expellet̄: ⁊ pōt esse tā debilis expulsiue ꝙ ēt sine pregnatio
ne patiet̄ tortiones. vt ego multos vidi incurrētes tortiōes
ex comestione mellis crudi. ¶ Ex q̄bus pꝫ: ꝙ lꝫ apho. vt
in pluribus sit verus: tñ nō est necessarie v̄itatis. ¶ 2° seq̄t̄
ꝙ ad bñ se certificādū opꝫ añ pregnationē esse exp̄tū ꝙ nō
facit tortiones. ¶ 3° seq̄t̄ ꝙ in mulieribꝰ mediocris habitu
dinis non multū calidis dissolutiuis vētositatis nec nā mul
tum frigidis: aut pinguibus hñtibus ꝯstricta viscera: ⁊ pp̄
hoc passuris a melle tortiones sine pregnatiōe maxime ve

Ad di/gnoscendū p̄gnātē oꝫ dari mellicratū vł alia īflatiua.

m̄o de mjelli [illegible]

rificatur experientia: ⁊ hec sunt virtualiter colligenda vi/
gesimaprima tertij: ⁊ 5° breuiarij locis allegatis.

¶ Commenti Gal̄. expositio.

Tortio est aut de hūoribꝰ
¶ Gal̄. in isto cōmēto p̄ ponit in gñali cās tor/
tionis. 2° v̄ificat apho. p̄ cām. 3° oñdit q̄li melle
faciēdū est mellicratū. 4° oñdit q̄re dic̄ qñ dor/
mitat̄. ibi scđa (Qꝫ muliere) ibi tertia (Mel āt) ibi quarta
(Qñ dormitatur) ¶ De prima dicit ꝙ tortio est aut ꝓpter
vētositatē aut māʒ pūgitiuā. ¶ De 2ª dic̄ ꝙ hyp. inuit mu
lierē p̄gnantē p̄ quā vētositas ex melle genita d[illegible] trāsiret
⁊ hoc ꝓpter collectionē ⁊ ꝯctionē matricis. ¶ De 3ª dicit
ꝙ mel dꝫ esse cruduʒ: al̄r nō esset inflatm̄. ¶ De 4ª dicit ꝙ
qñ dormitat̄ est: q̄r tūc ex potu mellicrati dicti gñat̄ plus
de ventositate: ⁊ ꝓpter q̄etē: ⁊ ꝓpter plenitudinē aliorum
ciborum que due sunt cause gñationis ventositatis. naʒ in
somno quiescunt ⁊ cōmuniter vadunt dormitum post ce/
naʒ: ⁊ ideo tūc sunt plene cibis. ¶ Recepta mellicrati. Re
cipe mellis crudi. ℥. ij. aque cisterne. ℥. iiij. misce ⁊ da in po
tu quando vadit dormitum.

¶ Aphorismus. XLIII.

Mulier siquidē masculuʒ ꝯcepit: bñ co
lorata est: si vero feminā: discolorata.
¶ Mulier si mareʒ gerit: coloratior
est: si feminam: decolor est.

¶ Mulier si marem concepit: bene colorata est
si vero feminam: male colorata.

¶ Cōclusio talis est. Mulier pregnans ex masculo est bene
colorata. ex femina est discolorata. ꝓbatur: q̄r pregnans ex
masculo est calidior naturaliter. Et ideo magis abundans
humore faciēte bonū colorem pregnans aūt ex femina fri
gidior: ⁊ magis humoribus frigidis abundans: ⁊ p̄ ꝯñs
non bene colorata. ¶ Nota igitur primo ꝙ per bonū colo
reʒ hic intelligimus in quo apparet mediocriter in cute ru
bedo ex sanguinis effusione in cute: lꝫ scđo tegni dicat̄ ꝙ
est color p̄mixtus ex albo ⁊ rubeo. p̄ discoloratā vero intel
ligimus deficiētē in hmōi rubedine: ⁊ q̄r mulier pregnans
ex masculo ꝓpter fetus caliditatē est calidior: ⁊ melius di/
gerit. ideo sanguinē hꝫ melius digestum ⁊ magis rubeū ⁊
minus permixtū flegmatibus. ¶ Oppoᵐ huius ꝯtingit in
pregnante ex femella: ⁊ iō est discolorata: ⁊ illa alia bñ co/
lorata. ¶ Nota 2°. ꝙ lꝫ hoc contingit ex cā dicta non tñ est
signū multe certitudinis: q̄r multis vicibus accidit opposi
tum: ꝓpter qđ masculus erit male cōplexionatus aut debi
lis aut ecōtra femina: aut mas frigide cōplexionis feminat
calide: aut q̄r fetus masculus fortis existens rapit ad se ma
tris nutrimentū: ⁊ facit eam discoloratā. ⁊ econtra in femi
na. ⁊ ideo aphorismus nō est verus vl̄r: sed verificat̄ raro
respectu signoꝝ cōiter positoꝝ ab hypo. lꝫ non raro abso/
lute vel q̄r sui oppositi. quare ⁊c̄.

¶ Commenti Gal̄. expositio.

Coloratā ⁊ nō coloratā
dixit. ¶ Gal̄. in cōmēto p̄ assignat cāʒ dictoꝝ.
scđo addit alia signa masculinitatis. 3° ostēdit
q̄ñ frequēter verificatur. ibi scđa (Masculi)
ibi 3ª (Que etiā raro) De prima dicit ꝙ causa conclusionis
apho. est q̄r masculus est calidus: ⁊ femina frigida. ¶ De
scđa dicit ꝙ sunt alia signa masculinitatis: vt leuitas ma/
tris in motu: ⁊ fortitudo: ⁊ velocitas. Et posset hec pars in
telligi de motu fetus in vtero. Et tu nota alia ab Auic. xxj.
tertij. ⁊ a Serapione 5° breuiarij. ¶ De tertia dicit ꝙ dictū
hypo. est raro. ⁊ opꝫ ꝙ tu intelligas raro: vt dixi in exposi
tione apho. respectu signorum cōiter positoꝝ ab hypo.

¶ Aphorismus. XLIIII.

Si mulier pregnanti erisipila fit in matrice: mortale.

Theo. ¶ Si mulieris pregnantis vterum ignis sacer infestat: letale est.

Leoni. ¶ Si mulieris grauide in vtero fit erysipelas: letale.

¶ Conclo apho. talis est: herisipila facta in matrice mulieris p̄gnātis est mortalis. p̱baf. Talis herisipila ē morbꝰ multum acutꝰ ⁊ matri ⁊ fetui fortissimū inferēs nocum. ergo est mortalis. Assumptū ⁊ ɔn̄a i notatis patebūt. Et eadē snia
A pōit. xxj. tertij. ca. de signis p̄gnatiōis. ¶ Nō ergo p̄ q̄ herisipila est apa calm p̱cedēs a mā colerica: ⁊ q̄ ista mā est calidissima māex corpis. Et iō ad ipsaz herisipilā cū est in mēbro nobili ⁊ sensitiuo multū seqꝰ mordicatio iflāmatio ⁊ cōicatio multoꝝ nocumētoꝝ cordis matri ⁊ fetui sibi vicino ꝑtrāsmissuz ⁊ ꝑ simplicē alterationē: ⁊ ificiṫ fetus nutrimētū ⁊ stimulaṫ v̄tꝰ mēbri expulsiua. ¶ Ex qbꝰ pz: q̄ talis herisipila est mortalis ⁊ fetui ⁊ matri: maxime tn̄ fetui. q̄ mr̄e moriēte moriṫ fetus: ⁊ non de necitate mr̄: ⁊ q̄ cor fetus maiorē hz cōitatē cū mr̄ice q̄z cor mr̄is. ⁊ maiorē p̱pinqtatē: ⁊ q̄ fetus est passibilior. ¶ Ex qbꝰ pono q̄ h̄ hz vitatē de herisipila pēdēte a multa mā: q̄ paucā posset virtus vincere: ⁊ de illa q̄ est in cōcauo matris maxime. ⁊ tertio q̄ herisipila nō solū est signū: sed etiā cā mortis.

¶ Commenti Gal. expositio.

Oportet iuestigare si sola ¶ Gal. i cōmēto. p̄ mouet qōnē. 2° soluit. 3° dat cām vitatis apho. ibi 2ª (Sed herisipila) ibi 3ª (Que herisipila) ¶ De p̄ dicit q̄ oz inuestigare si sola erisipila iter apata in mr̄ice p̄gnātis sit mortalis: ⁊ an flegmō sit mortalis: herisipila est a mā colica: flegmō a sanguinea. ¶ De 2ª dicit q̄ erisipila sola feb. occidit mr̄ez q̄ sufficit ꝑꝑ vehemētē calorē quē fetui cōicat ipsuz iterficere: sz flegmones nō ita: q̄ nō sunt taz calida mā. ¶ De 3ª dicit q̄ herisipila fit de colera rubea cū faciat febrē supple fortem valde. iō est mortale supple aut fetui aut matri.

¶ Aphorismus. XLV.

Que preter naturā tenues existentes cōcipiunt: abortiunt anteq̄z grossescāt.

Theo. ¶ Que preter nām tenues vteruz gerunt: abortū faciunt donec crassescāt.

Leoni. ¶ Quecunq̄z preter naturam tenues existentes vtero gerunt: abortiunt priusq̄z crassescant.

¶ Cōclo talis est. oēs mulieres extenuate p̄ter nām cū ipregnanṫ abortiūt an̄q̄z resumanṫ. p̱baṫ. q̄ i oibꝰ talibꝰ an̄q̄z resumpte sint deficit fetui nutrim. sz tali nutrimēto deficiēte fit aborsus. g̊ ⁊c̈. Et filis snia colligiṫ. xxj. tertij. ca. de aborsu. illa pte. Et dr̄ q̄ illa q̄ est vehementer extenuata cū ipregnaṫ abortit an̄q̄z grossescat: qm̄ corpus recipit de cibo ad sui rectificationē ⁊ reditionē talr̄ q̄ nō supfluit embrioni q ipsum nutriat: sz ꝑ vificatiōe.

Nō. p. ¶ Nota p̄ q̄ mulieres extenuate p̄ter nām: quedā sṫ paꝝ extenuate: ⁊ de istis nō intēdit hypo. cū expientia notet q̄tidie multas esse mulieres q̄ nō p̄gnātes extenuanṫ: ⁊ cū p̄gnanṫ ipinguanṫ sicut vxor mea: ⁊ nō abortiūt: q̄dā aūt plurimū ⁊ q̄si vltiate extenua-
2° te: ⁊ de istis itelligiṫ apho. ¶ Nō 2° q̄ haꝝ quasi vltimate
B extenuataꝝ q̄dā sunt recupabiles q̄daz aūt irrecupabiles
3° sic in marasmo ⁊ ethica. ¶ Nō 3° q̄ abortire an̄q̄z grossescat pōt itelligi duplr̄. vno° q̄ abortiāt an̄q̄z icipiūt ad nālē dispōnē redire. scd̄o q̄ abortiāt an̄q̄z ad nālem grossiciē re-
4° deāt: ⁊ h̄ scd̄o nō itelligiṫ hic. ¶ Nō 4° q̄ in istis extenuatis v̄tus restauratiua ⁊ digestiua nō sunt multuz fortes. Et ideo lz in p̄ncipio p̄gnatiōis posset suppeditari paꝝ qd nutrimēti qd regriṫ ad gn̄ationē: aut ēt nutrim ⁊ augmentū fetus parui: tn̄ qn̄ fetus est maior ⁊ multo indiget nutrimento: iste nō pn̄t ꝑ fetu ⁊ ꝑ resumptōe gn̄are sanguinē ad sufficientiā. ⁊ iō si cū augmento fetus mēbra mr̄is trahūt ita nutrim q̄ restaurenṫ an̄q̄z mater veniat ad suā nālem grossitiem deficit fetui nutrimentum. ⁊ per ɔn̄s fiet aborsus.

Hic dubitatur. vtrū si mulier preter nām extenuata ipregneṫ abortiat an̄q̄z grossescat. ¶ Et arguiṫ negatiue sic. p̄ mulier p̄ter nām extenuata nō p̄t ipregnari ea in tali dispōe manēte. g̊ ⁊c̈. ɔn̄a saltē apud Gal. est optima: ⁊ assumptū pz. q̄ duz est h̄ mō extenuata nō est supfluitas vtilis vltimi alimēti q̄lr̄cūq̄z capiatur vltimo alimētū siue ꝑ sanguine siue ꝑ scd̄a humiditate cū vtrūq̄z istoꝝ sit diminutū valde in ea: ⁊ ɔstat q̄ spma nō est supfluū in q̄li sed in quāto. ¶ Cōfirmaṫ ɔn̄a huius argumēti: q̄ nō esset spma mulieris. ergo nō est fundamentū particularis corpis: deficit gn̄atio. ergo deficiente spermate mulieris deficit generatio infantis. ⁊ p̄ma ɔn̄a huius pz ex Aui. 20. tertij. ca. de cāis spmatis: cū dixit: spma aūt mu- Mulier p̄ter nāz extenuata abortit an̄q̄z grossescat.
lieris est fundamētū ꝑticularis corpis infantis. ¶ 2° sic. mu- 2°
lier p̄ter nāz extenuata. ⁊ ita ꝑmanēs nō abortit. ergo a fortiori dū resumiṫ. tz ɔn̄a: q̄ fortior est dū resumiṫ ⁊ meliꝰ disposita q̄z si nō resumiṫ. ergo melius apta fouere ⁊ ɔtinere fetū alijs paribꝰ. ⁊ assumptū pz. p̄ ex mō loquēdi hypo. q innuit aborsuz dū ingrossaṫ: ⁊ Gal. ēt in cōmēto q nō vr̄ dicere q̄ ea nō igrossata abortit: ⁊ ēt ꝑ expientiā ēt in vltimate extenuatis. ¶ Ego. n. vidi in florētia cū ibi legerē mulierem q̄ ex colica mala q̄ ꝑ annū durauerat ad tātā venerat extenuationē. vt nō solū ossa sz ēt inuolutiōes itestinoꝝ aliquoꝝ graduū q̄ hoc tpe ɔcepit ⁊ fetū duxit ad lucē masculum in mēse nono: quez ego vidi debilem tn̄ q paucissimis diebus vixit macerrimus lōgus ⁊ q̄si viridis ⁊ mortuꝰ est postea ipse ⁊ mr̄: sz nō abortiuit ⁊ multe alie vise sṫ h̄mōi. ¶ Et ɔfirmaṫ. q̄ poīe est ita paulatim resumi v̄tutē gn̄atiuam sanguinis sicut crescit necessitas nutriēdi infantis. Si ergo in p̄nº p̄gnatiōis icipit refici stabit q̄ reficiṫ vsq̄z ad finez nō deficiēte fetui nutrimēto. ⁊ cā posset in terminis declarari. ¶ Cōfirmaṫ. q̄ poīe est mulierē impregnatā ex femella extenuatā in. 24. diebꝰ resumi. ita vt veniat ad mediocrem resumptionē sine fetus notabili nocumēto: sz mediocriter resumpta poterit postea ꝑ se ⁊ fetu sufficiens gn̄are nutrim. ergo poīe erit q̄ resumaṫ ⁊ nō abortiat. Assumptū ꝑ p̄ªpte pz: q̄ vsq̄z ad illuz diē minimus sanguis diuidit in augmētū fetus. ⁊ iō pōt ressumptio fieri absq̄z illo minimo de intētione: ⁊ assumptū est hyp. in libello de nā fetus. Ul-
timo poīe est mulierē ingrossari proprie finem impregna- 3°
tionis per decem dies in qbus paucum poterit fieri ex illo fetui nocumentum. ergo stabit q̄ non abortiat.

In oppositum est hypocras.

In hoc dubio ea q̄ disputatiue dici pn̄t sṫ tria. p̄m est q̄ in p̄gnāte extenuata nō mltū nō oz aborsuz fieri cū resumiṫ: ⁊ q̄ hz v̄tutē ꝑ gn̄ōne nutri ad fetꝰ augmētū ⁊ sui refectionē. 2m ē q̄ i p̄gnāte plz extenuata stat aborsuz nō fieri siue resumaṫ siue nō: ⁊ pz ex casibꝰ supra positis. 3m est. q̄ vtplm extenuata p̄gnās cū debilitate valde nōbili si resumaṫ abortit an̄q̄z itegre resumatur: ⁊ h̄ p̱baṫ vt in apho. dcm̄ est. vtꝝ āt talr̄ extenuata potius abortiat si resumaṫ q̄z si non resumaṫ: ⁊ si nec Gal. nec hyp. dicāt visibile est q̄ vtplm est ita. imo paritate stāte gn̄ōnis sanguis magis abortit si resumiṫ. q̄ d̄ficit fetui nutrim: sz vbi cū mēbroꝝ refectiōe cresceret virtꝰ sanguifica nō sꝑ oz. ēt ex h̄ pz q̄ in p̄gnāte tenui medicina ⁊ remeª q̄ fiūt ad resumptionē ꝑ attractionē nutrimēti ad exteriora sicut cuz fricatione balneo vel pice nō sunt administrāda: q̄ taliter resumi ē ei peius q̄z nō resumi: cū ponat in ꝑiculo aborsus.

Jlla tñ q̄ multiplicādo nutrimentū aut ꝯfortādo p̄ncipalia mēbra iuuant ad resumendum sunt administranda.

Et ad argumēta pꝫ.ꝙ ꝯcludūt v̄itatē que nō ꝯ̄riat s̄nie hypo.quā sufficit in plurib⁹ v̄ificari:excepto p̄.Ad qđ dr̄ supposita necessitate ꝯcursus spmatis mulieris ꝙ v̄tus testiculoꝝ incitatorū pōt nutrimēti diminuti ptē attrahere:ꝛ ita disponere:vt sit supfluitas nutrimēti ēt in quali:ꝛ sit sperma:que tñ añ non erat supflua.ꝛ h̄ de ista qōne.Q̄ūo autē spma mulieris est fundamētū pticularis corpis:ꝛ sperma viri in h̄ paꝝ se intromittit:vel qñ non est ei plurimus introitus ad rectificādum particularum corporis infantis forte dicam.

¶Cōmenti Gal.expositio.

Uidā iterpretes ꝛc. ¶Jn isto cōmēto p̄ ponunt tres modi exponēdi.2°ponit quartus modus ex auc̄te oximeni quē modū Gal.affirmare vr̄.ibi 2ª(Oximenus)¶Jn p̄ª dicit q̊sdā itellexisse hūc apho.ꝙ si sint p̄ter nāꝫ macre nec̄e est abortire.q2 pp macredinē deficit fetui nutriᵐ.Alij dn̄t ꝙ si sint nō crasse ꝛ pmāserint imacre ꝙ abortiūt:q2 in eis v̄tus pse uerat debilis ꝛ crescit necessitas nutrimēti fet⁹ quo nō sufficiēte fit aborsus.Tertij itelligūt ꝙ si sint p̄ter nām macre cū incipiūt resumi ꝛ crassescere signū est futuri aborsus:q2 signat ꝙ nutriᵐ trahit ad matrē:vn̄ fetui deficit. OXIMENVS. Jn hac pte dicit ꝙ oximenus itellexit h̄ vltimū dcm̄ esse veꝝ in vltimitate tenuitatis nō in oi.ꝛ rō est:q2 ad h̄ vt redeāt ad suā crassiciē iste vltimate tenues indigent multa refectione:qua fiēte necesse est vt fetus pereat fame.ꝛ h̄ intendit hypo.ꝙ si queraṫ qs prioꝝ verus.Dr̄ ꝙ nullus absolute ꝛ necessario:sed vltimata macie etiaꝫ macie reparabili qlibet prioꝝ est vtplurimum verus.

¶Aphorismus. XLVI.

Uecunqꝫ corpora moderate habētes abortiunt secūdo mēse:aut tertio:sine omni occasione manifesta:his cottilidones mucilaginibus plene s̄t:ꝛ non pn̄t pre grauedine tenere fetū:sed abrūpuntur.

Theo. ¶Mulieres q̄ mediocriter corpulente abortuꝫ faciunt scđo mense aut tertio sine cā manifesta:ijs acetabula vteri plena muccoris s̄t:ita ne fetum cōtinere possint:sed pre suo pondere prerūpat:elabaturqꝫ partus necesse est.

Leoni. ¶Quecūqꝫ mediocriter corpa h̄ntes abortiūt:scđo aut tertio mēse sine ocasiōe manifesta:his acetabula vteri plena muccoris sunt:ꝛ non pn̄t ex pondere fetū continere:sed disrumpuntur.

¶Talis est pn̄tis apho.ꝯ̄.Oēs mulieres h̄ntes moderatā h̄itudinē corpis q̄ abortiūt sine manifesta cā scđo mēse.aut 3° h̄nt cottilidones plenos mucilaginib⁹.Cōcl'o pbaṫ:q2 in istis nō fit aborsus nisi q2 cottilidōes nō pn̄t tenē fetū pp grauedinē:imo rūpunṫ:sꝫ nō est alia cā cū ꝯdōnib⁹ supradictis hui⁹ ipotētie ꝛ abruptiōis.ergo erit ꝙ cottilidones s̄t pleni mucilaginib⁹:qđ fuit pbādū.ꝛ assumptū videbiṫ in notatis.Et silis s̄nia colligiṫ.21.tertij.ca.đ cāis aborsus.

Nō p̄. ¶Prio igiṫ nō.ꝙ p mulieres h̄ntes corp⁹ moderate nō s̄t itelligēde solum tēperate:sed ēt ille q̄ s̄t vicine tēpatis quo ad quātitatē ꝛ cōpl'onē:in alijs aūt pōt abortiēdi cā nō esse

2° mr̄ici ppria:sꝫ toti sic̄ in nimia macie dcm̄ est.¶Nō 2°.ꝙ p occasionē manifestā nō solū itelligimus cām p̄mitiuā:sꝫ ēt cām aborsus sensu manifestā sicut febrē apa vulnus vlcus dolorē fluxus vētris ꝛ sil'es.Naꝫ ex cā manifesta pn̄t abortire sine h̄ ꝙ cottilidones sint pleni mucilaginibus.vt pꝫ.¶3°nō.ꝙ doctores medicine qn̄qꝫ p cottilidones itelligunt ligamēta qb⁹ fet⁹ alligaṫ mr̄ici:vt pꝫ in expōne aph.4ᵉ pticule p doctores italicos:qn̄qꝫ v̄o dn̄r tm̄ mō orificia venaꝝ:aut arteriarū mr̄icis.p q̄ ad fetū deferṫ nutriᵐ:ꝛ h̄ mō sumiṫ h̄:vt patebit in cōmēto.Jlla eni orificia s̄t q̄ itelligunṫ plena mucilaginib⁹ nō ligamenta.¶Nō p mucilagines itelligēdas esse h̄uiditates viscosas ꝛ grossas ad moᵐ mucoꝝ nasi.Jste aūt mucilagines multis modis s̄t cā aborsus.p̊ opilādo vias ꝛ phibēdo nutriᵐ deferri fetui.2° ificiēdo nutriᵐ ꝙ iuxta ipsas trāsit faciēdo ipsuꝫ ieptū nutritiui.3° lubricādo dcā orificia:ꝛ ita faciēdo ꝙ capita venaꝝ secūdine.ꝛ arteriaꝝ q̄ illis ifigunṫ nō fixe adhereāt.imo ex oi leui agitatōe supenṫ.4° mollificādo illa capita:ꝛ h̄ mō reddēdo illa frāgibilia.5° q2 totā mr̄icē reddūt lubricā nō corrugatā.vt oꝫ ad bn̄ ꝯtinēdum.¶6°.q2 s̄t nāe vētositatis q̄ extēdēdo ꝛ agitādo ꝛ stimulādo expulsiuā est cā abortiendi:ꝛ q2 vētositas nō gn̄aṫ nisi ex mā apta.iō ēt vētositas nō fac̄ aborsuꝫ in istis nisi pp mucilagines pn̄tes q̄ s̄t ei⁹ mā:ꝛ cū h̄ alijs modis dictis ad aborsuꝫ disponūt:ꝛ iō Aui.in h̄ casu ambas cās ꝯiūgit.xxi.tertij.ca.de aborsu cū dixit.Et pl'm aborsus q fit in mēse 2°:aut 3° fit ex vētositate:ꝛ h̄uiditatib⁹ sup orificia venaꝝ q̄ s̄t mr̄icis q̄ vocanṫ foramina ex qb⁹ ꝯtexunṫ vene scđine.cuꝫ ergo humectanṫ mollificanṫ ipse:ꝛ illud qđ eis ꝯtexiṫ q̄re fit aborsus fet⁹ in q̊libet motu ex vētositate aut grauedine h̄ Aui.Ex q̊ pꝫ ꝙ cū hypo.dicit ꝙ nō pn̄t tenere fetū p grauedine itelligiṫ grauitas duobus modis.vno° de v̄a pōderositate.2° sumiṫ grauitas:aut grauedo p molestia ꝛ stimulatiōe in isto loco.¶5° nota.ꝙ aborsus qn̄qꝫ fit in p̄mis trib⁹ mēsib⁹:qn̄qꝫ in medijs:qn̄qꝫ in vltimis:ꝛ iuxta serapionē.5° breuiarij.cap.34°.cā in primis ē vētositas:in scđis h̄uiditas lubricatiua:in tertijs frigiditas.ꝛ sic vr̄ aph.poti⁹ ponēdū de mēsib⁹ medijs.Aui.aūt ca° de aborsu vr̄ cōsentire ꝙ pl'm aborsus q est in mēse sexto.ꝛ post ipsum est pp h̄uiditatē lubricātē:ꝛ añ sextū:ꝛ ppe p̄nᵐ cām dicit eē tenuitatē spmatis:q̄re pāniculi gn̄antur debiles:ꝛ subtiles.ꝛ p̄cipue p̄mus.ꝛ iō s̄t parati ad disrumpēdū p̄cipue cū sanguinē attrahit.Et iō vides diuersitatē magnā inter auctores nr̄os in cāis aborsus in mēsib⁹ diuersis quā oꝫ vt legamus.in.21.tertij.¶Ex his oib⁹ v̄ificaṫ ꝯ̊ cū sua pbōne posita in textu.nā cū h̄nt corpus moderate ꝛ nō est cā manifesta in aborsu.opꝫ ꝙ sit pp cām dictā ppriā matrici q̄ aut erit vētositas.ꝛ ista nō est sine humiditate mucilaginosa modis dictis:ꝛ hoc vt in pluribus.nā si sit tenuitas spermatis hoc est etiam occultū:ꝛ esse pōt.

¶Commenti Gal.expositio.

Uod dixit sine cā manifesta.¶Jn isto cōmēto Gal.facit tria.p̊ exponit q̄re dixit sine cā manifesta.2° v̄ificat apho.3° exponit illud v̄bū cotilidones.ibi 2ª(Sine qbus) ibi 3ª(Hec.n.hora)¶De p̄ª dicit ꝙ iō dixit sine cā manifesta vt signaret sine dyaria:ꝛ sine vulnere siue herisipila:ꝛ fluxu sanguis:aut pcussiōe ēt ibi narrata.¶Ex q̊ vides intelligi nō solū cām primitiuā:sed ēt corporeas sensui manifestas.ꝛ per illas vult dari intelligi oēs ēt nō manifestas.i.nō ex pprio in mr̄ice nocumēto.¶De 2ª dicit ꝙ qñ mulieres abortiūt sine istis cāis:ꝛ h̄nt corpa moderata nec̄e est ꝙ orificia venaꝝ vulue.i.mr̄icis sint in cā:ꝛ q2 cū p illa nutrimentū fetui mādeṫ si sint plena mucilaginib⁹ nutriᵐ non daṫ:nec fetui:ꝛ supple fit aborsus.ēt h̄ adde alios modos qb⁹ iste mucilagines s̄t cā aborsus.¶De 3ª dicit ꝙ p cotilidones itēdit hora venaꝝ mr̄icis ꝛ nō carūculas tenues innascētes orificijs istis:ꝛ h̄ declarat auc̄te:primo hypo.q in libro de passionib⁹ mulieꝝ dixit:si cotilidones in ore vulue plene sint s̄tate menstrua sunt pauca ex nec̄itate.scđo auc̄te pictagore q in prima parte de rebus ora ista venarū ꝛ arteriarum matricis appellat cotilidones.

ℭ Aphorismus. XLVII.

Quecunq̧ existentes preter naturam crasse non concipiunt: his pinguedo os matricis obturat: ⁊ prius q̄ extenuentur non concipiunt.

Theo. ℭ Que preter nām crasse cōcipere nequeūt: his vteri os ab omento cōprimit: itaq̧ impleri do nec extenuentur non possunt.

Leoni. ℭ Quecunq̧ preter nām crasse: non concipiunt vero: his omentū os vteri cōprimit: ⁊ priusq̄ extenuentur non concipiunt.

ℭ Duas ɔclōnes hyp. intēdit in h̄ apho. scda ibi (Priusq̄) Prima est. cā nō cōcipiēdi in muliere preter nām crassa est ꝙ pinguedo obturat os matricis. ꝓbat in istis non est alia cā verisilr assignāda. ⁊ ista est sufficiēs. ergo ista est cā. ɔña
Nōp. tz: ⁊ assumptū declarabit circa lrām. Primo ergo nota ꝙ qñ hypo. dicit (preter nām crassas nō cōcipere) intelligēdū est de illis crassis in qbus nō est alia cā non cōcipiendi nisi crassicies. Nā ex dicēdis apparebit ꝙ oppilatio venarū: frigus humiditas nimia lenitas: ⁊ mlta talia pñt in preter nām crassis esse cā nō ɔcipiēdi. Sed hypocras loqtur de illis in qbus alia cā nō cōcipiēdi nō est p̄ter crassiciē. verbi grā. Si ɔsueta est p̄gnari ⁊ facta est vltimate pinguis ⁊ nō deficit in mēstruis: nec in alijs opationibus: sed nō impregnat hoc signat cām esse ꝙ pinguedo obturat os matricis.
ℭ Et iō sensus hypo. est ꝙ qñ mulier est preter nāz crassa:
A ⁊ nō est alia cā preter crassiciē in nō ɔcipiēdo: tūc cā sterili
2° tatis est q̄ pinguedo obturat os matricis. ℭ Nō 2° ꝙ mulieres pñt dici preter nām crasse: q̄ a tēperamento in crassicie recedētes: quedā aūt dñr preter nām crasse: q̄ pñt esse in vltimata crassicie ⁊ intelligēdo de ista vltimata crassicie est verior aphorismus. vt dicit in cōmēto. Tertio tñ modo pñt dici crasse preter nām. idest preter modū crassiciei ad quā inclinat sua cōplexio nālis: nā poīe est hoīem nāliter colericū impinguari iuxta dicta Gal. 6° de regimine sanitatis: ⁊ ɔstat ꝙ hec pinguedo est preter nām quā sibi cōplo
3° colerica determinat. ℭ 3° nō. ꝙ ista pinguedo s̄m quosdā nō est pinguedo matricis: sed est pinguedo zirbi cooperiētis intestina que cū multiplr opprimit os matricis facit aut nō recipi sperma aut exprimi a matrice iuxta dicta Gal. in cōmēto. ⁊ Auicen. 21. tertij. cap. de sterilitate cū dixit: ⁊ qñ multiplicat adeps sup zirbū facit ɔstricitonē sup sperma ⁊ educit ipsum expressiōe sua. Et nō est adeps vel pinguedo iuxta dicta iacobi. q̄ est mēbrū neruosum. sed q hoc dicūt nō viderūt Auicen. bñ parū ante locū allegatū: cū dixit inter cās sterilitatis aut multitudo adipis lubricantis: ⁊ qñ fit cū cōitate totius corporis: ⁊ qñq̧ est in matrice ꝓprie ⁊ zirbo: ⁊ qñq̧ est in matrice sola. hec Auic. vult ergo ꝙ aliquando pinguedo impediēs ɔceptionē est in sola matrice. ℭ Sed attēde ēt ꝙ pinguedo ꝓpria in matrice incrassans os matricis: ⁊ ēt totā corpulentiā: ⁊ iō est cā obturandi os matricis. esto ꝙ nō sit nisi inter viluz ⁊ vilum: aut exterius appositā matrici. Sicut multotiēs inuenit cira intestina: lz sint mēbra. ℭ Ex quo apparet siue fit ex pinguedine zirbi siue pinguedine matrici ꝓpria siue totius. seqtur turbatio
B totius oris eius ꝑ cā saltē partiali ad cōceptionē impediē
4° dam. ℭ Nota 4° ꝙ ꝑ os matricis nō intelligit orificiū exterius colli matricis illud ēt in pinguibus est sufficiēter latum: vt notat experiētia: sed matrix est sicut vnus vēter cuius fundus est versus supiora ⁊ versus inferiora; hz os in sanitate ⁊ absq̧ partu ⁊ pregnatiōe ita strictū vt calamus vix ingredit: ⁊ circa istud os nō immediate: sed paruz magis ex parte exteriori eundo versus fundū orit collum. cuius orificiū terminat ad cutem exteriorē. hic ergo os. qđ h̄ modo remanet intus. dicit Gal. os fundi. q̄ os immediatū ɔcauitati matricis. ⁊ hoc obturat a pinguedine qñ st preter nām crasse: ⁊ ꝓpterea non concipientes: que pinguedo qñq̧ est zirbi: qñq̧ propria matrici: qñq̧ omnia cōicant: ⁊ matrix ⁊ zirbus ⁊ sumen.

ℭ Et prius q̄. 2ª ɔclō. iste mulieres nō cōcipiūt anteq̄ macrescant. ꝓbatur. q̄ non remouet cā sterilitatis anteq̄ macrescant. ergo nec sterilitas. ⁊ totum pz. Et pz ꝙ istarū cura est regimen extenuatiuum.

ℭ Commenti Gal. expositio.

Preter naturā intelligūt dixisse. ℭ Gal. in cōmēto p̄ exponit illū terminum preter nām. 2° verificat apho. 3° ondit de quo ore matricis loqt. ibi 2ª (Pinguedo) ibi 3ª (Qz os matricis) ℭ De p̄ª dixit quosdā preter nām crassas intelligere illas que sunt in vltimitate crassiciei. Alij intellexerūt oēs crassas extra tēperamentū sed primi sunt veriores. ℭ De 2ª dicit ꝙ iō est intelligēdū primo: q̄ pinguedo que vocat zirbus nō obturat os matricis nisi in vltimate pinguibus: nō in oibus supra tēperamentū. Et ideo de illis vificat apho. ꝙ eius pinguedo mrīcis os obturat. ℭ De 3ª dicit ꝙ per os matricis intelligimus illud qđ est in interioris colli extremitate. qđ certe vocatur os vulue. i. matricis non orificiū quod terminatur ad exterius ⁊ naturam: q̄ hoc non vocat os matricis: sed os colli matricis.

Dubitatur Circa apho. vtrū sit verus. ⁊ arguit ꝙ non: q̄ in talibus vltimate crassis prodeunt mēstrua. vt notat expientia: sed nō exirent si os matricis esset clausum. ergo os matricis non est obturatum. Crasse p̄ter nām nō concipiunt.
ℭ 2° sic. obturatio oris matricis in pregnante nō ꝓhibet impregnationē: ergo nec in pingui: pz ɔña. q̄ magis clausum est in pregnāte: cū cuspis acus tūc ingredi nō valeat vt ifra dicet de superimpregnatis. ℭ 3° sic. clausura nō ꝓhibet impregnationē. vt pz. 21. tertij. tractatu 4°. ca° p̄mo. ergo nec obturatio a pinguedine. ℭ P. stercora in recto itestino existētia nō impediūt. ergo nec pinguedo zirbi: tz ɔña: q̄ ista sunt vicina cōprimētia sicut pinguedo. ℭ Ad oppositū est hypo. ℭ Pro dubio ɔcedit apho. Nota tñ ꝙ non dr propter clausurā in pingui oino ꝓhiberi trāsitū spermatis ad ɔcauū matricis. sed aut ꝓhibet aut a pinguedine exprimitur cōprimēte. ℭ Ad p̄m negat ɔñtia: q̄ exprimit a pinguedine ēt si tractū esset: iō pinguedo cōprimēdo aperit viā descēdenti ⁊ claudit ascēdenti. ℭ Ad 2m negat ɔña. q̄ in pregnāte ꝓpter desideriū cū nō sit exprimēs multū ꝓhibens apertionē ꝓpter desideriū qñq̧ aperit. sed pinguedo ꝓhibet ne aperiat. ℭ Ad 3m negat ɔña. q̄ in clausura sunt vie transitus spermatis: sed nō est exprimens. ℭ Ad 4m negat similitudo ꝓpter multū pingue iuuare ad ɔstrictionez. ad quam non iuuant stercora. Concedit etiā ꝙ multotiēs plenitudo vesice ⁊ intestini ꝓhibent conceptum.

ℭ Aphorismus. XLVIII.

Si matrix in vertebro posita fecerit saniem: necesse est cōmotum fieri.
ℭ Si vterus in coxa positus suppuratur: linamentū recipiat necesse est. Theo.
ℭ Si vterus in coxam vergens suppuratur: necesse est linamentum fieri. Leoni.

ℭ Pñs ɔclusio est ista. sanies egrediens a matrice posita in vertebro significat necessitatē curationis medici. ꝓbat: q̄ significat magnū nocumentū qđ per se nā curare non pōt. ergo significat necessitatem curationis medici. Assumptū probabit circa litterā. Et consequētia est clara presertim C
si curatio medici aliqd iuuare possit. ℭ Nota ergo primo Nō p̄.

boc nomē vertebꝛū sumi ꝓpꝛie pro ossis cosse extremitate
versus ancham que est rotūda ⁊ ingredit̄ ꝯcauitatē anche
⁊ ibi vertit̄ qñ cossam mouemus:qñq3 aūt sumit̄ ꝓ ancha.
⁊ isto modo sumit̄ hic:⁊ dicimus matricē positā in verte/
2° bꝛo:q2 declinat versus vnā ancham. ℭ Nota 2°. ꝙ matrix
declinans ad anchas patit̄ hoc ꝓpter aliquaz cām dicen/
daruz:que ab auctoꝛibus ponunt̄. Nā qñq3 est ex duricie
lateris trahentis ad se latus aliud. ⁊ qñq3 est cā spasmus in
vno lateꝝ. vñ trahit̄ aliud ⁊ qñq3 est ꝓpter aп̄a qd̄ est duꝝ
admixtū aut calidu3:⁊ qñq3 ex repletione nō aп̄ante. Et iō
ꝯtingit multotiens ꝙ ista declinatio curat̄ a nā propellen/
te supfluitates aut resoluēte mā3 siue aп̄antē siue nō. ℭ Et
ego vidi plures qbus nō debite purgatis post partū acci/
dit declinatio matricis ad anchā ⁊ sine saniei exitu libera/
te sunt:⁊ vbi prius claudicabant recte ambulauerunt.
3° ℭ 3° nota. ꝙ ista declinatio matricis cognoscitur ex tactu ⁊
relatione mulieris sentiētis:⁊ relatione obstetricis tangen
tis. veru3 est tñ ꝙ declinatione partis supioꝛis matricis ⁊
aп̄ate existente ad vnū latus os matricis vertit̄ ad opposi/
tum:⁊ cā p3:⁊ hoc est qd̄ Aui. voluit. 21. tertij. ca° de signis
aп̄atis calidi cū dixit. Et quacūq3 parte fuerit aп̄a declinat
4° matrix ad ꝯriā illius. s. quo ad oꝛificiū. ℭ 4° nota. ꝙ sanies
pōt a m̄rice egredi qñq3 aliūde ad ipsam trāsmissa. sed hāc
saniē nō dicimus a matrice:sed qñ in matrice vel ex ipsa ex
cā ꝓpter quā est posita in vertebꝛo fit sanies:tūc significat̄
ꝙ cā fuit aп̄a qd̄ est aptū ⁊ ꝑmutatu3 ad vlcus. ⁊ ideo tale
vlcus cū sit in mēbꝛo notabili in loco ꝓfundo:⁊ q est rece/
ptaculum multarū supfluitatū indiget adiutoꝛio medici ⁊
cura. qd̄ adiutoꝛiū hyp. hic vocat cōmotū iuxta Gal. in cō
5° mento. ℭ Nota vltimo hāc curā qñq3 adhiberi blandita
tem. vt qñ est vlcus ex cancro. qñq3 vero verā. vt qñ est vl
cus cū bona sanie:⁊ precipue si est apertū aп̄a versus col/
lum matricis ⁊ non ad concauum eius:vt p3 in commēto.

ℭ Commenti Gal. expositio.

Onmotum curationem

ℭ Gal. in cōmēto primo exponit illū terminū
cōmotū. 2° verificat limitando. ibi 2ª (Et bene)
ℭ De ꝑma dicit ꝙ hypo. dixit cōmotū ⁊ intel/
lexit curationē. ℭ De scd̄a dicit. ꝙ bñ dixit:q2 si matrix fe/
cerit saniē:⁊ maxime si aperta fuerit exterius. s. versus col/
lum matricis necesse est curari cū lichinio:⁊ cū alijs opoꝛ/
tunis quibus vlcera profunda curantur.

ℭ Aphoꝛismus. XLIX.

Etus maris quidem in dextris:femi
ne vero in sinistris magis.

Theo. ℭ Fetus qui mares sunt:pte vteri de
xtra ꝯtinent̄:q femine magis sinistra.

Leoni. ℭ Fetus:mares quidem in dextris:femine vero
in sinistris magis.

ℭ Duas conclusiones hypo. intendit. secunda ibi (Femine)
ℭ Cōclusio ꝑª est. fetus mares magis foꝛmant̄ aut gñant̄
in latere dextro matricis. ꝓbat̄ sic. latus dextrū est magis
ꝓpoꝛtionatū mari q̄3 sinistrum. ergo ⁊c̄. ℭ 2ª ꝯ. femine ma/
gis in sinistris partibus foꝛmant̄ matricis. ꝓbat̄. q2 latus
sinistrū est feminis magis ꝓpoꝛtionatum. ergo ⁊c̄. Assum
D ptum ambaꝝ patebit circa lr̄a3. Silēm sn̄iam habetis. 21.
Nō f. tertij. cap. de signis masculinitatis. ad prinᵐ. ℭ Primo no
ta. ꝙ radicalis causa masculinitatis est cōplexio coꝛdis fe/
tus calidioꝛ cōplexione coꝛdis feminis l3 aliquando ꝯtin/
gat ꝓhiberi talem cōplexionem a cōsecutione masculinita
tis. sed de hoc est dictū prima primi. cap. de mēbꝛis ⁊ ideo
qñ sperma est calidum. ⁊ ita seruatur vsq3 ad hoꝛam con/
ceptionis fetus vtplurimu3 est masculus. Econtra autem
quando sperma in se est frigidum aut non conseruat̄ eius
caliditas. ℭ Scd̄o nota. ꝙ in matrice ꝯseruatio ⁊ permu/ 2°
tatio cōplexionis spermatis multū variat̄ ꝺm varietatem
partis cōtegentis sperma:⁊ spermatis mulieris ⁊ mēstrui:
quibus cōmiscet̄ vt ea transmutet̄. ℭ 3° nō. ꝙ latus dextrū 3°
calidius est sinistro. q2 est magis viciniū epati qd̄ p vicinita
tem ⁊ p trāsmissionē pluris sanguinis ⁊ calidioꝛis:illud la
tus plus calefacit. ℭ Quarto nota. ꝙ sperma descēdens a 4°
dextro testiculo est calidius spermate descēdēte a sinistro:
ꝓpterea ꝙ vas spermati cū deferēs ad dextru3 testiculum
partim oꝛit̄ ex artaria magna:⁊ parti3 ex vena chili. sed a
sinistro oꝛit̄ a vena emulgēte sinistra. ℭ Quinto nō. ꝙ ad 5°
dextrū latus matricis mittit̄ ps spermatis matricis que ve
nit a dextro testiculo:⁊ mēstruū calidius veniēs a loco vi/
cinioꝛi epatis. ex qbus p3 ꝙ est pp coꝛpus m̄ricis calidius
esse in dextro latere:⁊ pp sanguinē mēstruū esse ibi calidio
rem:⁊ pp spma qd̄ illuc fluit esse calidius melius est apta
ꝯseruari cōplexio masculina in spmate cadēte in dextro la
tere:⁊ iō latus dextrū magis ꝓpoꝛtionatū mari gñando:p
oppositas aūt rōnes sinistrū infrigidatiuū esse spmatis vi/
ri:⁊ nō ꝯseruatiuū:ita caloꝛis spermatis masculinitatis:⁊
sic p3 veritas ambarū ꝯclonu3. ℭ Nota tñ multis modis 6°
ꝯriū ꝯtingere. ꝑmo. q2 qñ sperma est tam foꝛtis caliditatis
ꝙ in vtroq3 sufficit masculinare. 2° ꝙ tam debilis caloꝛis ꝙ
in vtroq3 feminizabit. 3° q2 stat mulierem vtrūq3 latus hr̄e
sufficiēter cal̄m:ex qbus p3. ꝙ vtpl̄in ad mares gñandos
ꝯfert ꝙ mulier post separationē viri vertatur in dextrū la/
tus:⁊ ibi doꝛmiat aut quiescat diu donec sperma figatur.

ℭ Commenti Gal. expositio.

N libꝛo de spermate ostē
di. q2 ⁊c̄. ℭ Gal. in cōmento facit tria. ꝑmo de
clarat que cōplexio est masculi. scd̄o p cām ve/
rificat ambas ꝯclones. tertio remittit nos ad
aliū libꝝ. ibi scd̄a (Quā adiuuat) ibi tertia (Unde ego) De
ꝑª dicit se mōstrasse in libꝛo de spermate ꝙ fetus masculus
nō fit nisi cū in initio cōplexio est calidissima:⁊ pōt itelligi
valde cal̄a ꝓ calidissima. ⁊ hoc vtpl̄m. ℭ De 2ª pte dicit ꝙ
hāc cal̄am cōplexionē reqsitā in ꝑncipio ad fetū marē ad/
iuuat caliditas dextri lateris matricis:qd̄ iō est calidius.
q2 est epati vicinū:scd̄o in dextro latere iuuat̄ caliditas:q2
sperma a dextro testiculo venit in dextrū latus:qd̄ sperma
est calidius spermate sinistri testiculi:q testiculi sunt positi
in angulis matricis:⁊ in sinistro pp cās oppositas:puta q2
est locus frigidioꝛ ⁊ sperma frigidius ⁊ aquosius ꝓhibet̄
cōplexio calida vtpl̄m:⁊ iō in sinistro plurimū fiūt femine.
ℭ De 3ª dicit ꝙ de hac re latius disputauit in quinta parti/
cula super anothomia.

ℭ Aphoꝛismus. L.

D m̄ricis ꝑcipitatiōes:obtalmicū ap
ponēs:appꝛehendere os ⁊ nares.
ℭ Si secunda procidit:sternutatoꝛio
apposito nares ⁊ os appꝛehēdimus.
ℭ Ut secunda procidat:sternutatoꝛio apposito:
⁊ nares appꝛehendito:⁊ os.

ℭ Conclusio apho. talis est. Ad faciendum secundinam fre
quenter egredi confert appositio obtalmici appꝛendendo
os ⁊ nares. Conclusio pꝛobatur:q2 per talem appositionē
obtalmici cū illa appꝛehensione agitatur matrix ⁊ excuti/
tur secundina a matricis parietibus ⁊ musculi ventris cū
foꝛtitudine ipsam ad inferioꝛa propellunt. ergo sequitur ꝙ
talis appositio modo dicto confert cōsequentia est clara ⁊
assumptum declarabit̄ statim. Eadē sn̄ia colligit̄. 21. tertij.
capi. de extractione secundine ad pꝛincipium. ℭ Nota pꝛi
mo ꝙ in qbusdam libꝛis hr̄ in secundine pꝛecipitatione:⁊
est textus clarioꝛ. ℭ Nota secundo. ꝙ si dicat matricum

scire debes

scire debes q̄ h̄ nomen matrix dr̄ q̄nq̄ ꝓprie de mēbro qḋ est instrm̄ gñationis in muliere: ⁊ hoc mō ꝑcipitatio matricis esset casus eius aut exitus foras ⁊ nō ꝯueniret sternutatio in ea. iō nō sumit̄ isto mō h̄. scḋo mō iproprie matrix dr̄ de secūdina que est q̄dā pāniculus in quo fetus est inuolutus ꝯtextus ex venis ⁊ artarijs: qb⁹ mediātib⁹ alligat̄ matrici ⁊ trahit̄ sp̄us ⁊ nutrimētū a mr̄e ad fetū: ⁊ h̄ pānniculus oꝫ paꝝ post fetū emitti. Nā si retineat̄ putrescit vt plᵐ putredine valde mala: ⁊ facit accidentia valde terribilia: ⁊ multotiēs in pauco t̄pe mortē. ⁊ iō opꝫ celeriter studere ad eius exitū: ⁊ h̄ est cā. q̄re hypo. p̄sentē posuit apho. vt vnuꝫ documētū: ⁊ forte remediuꝫ habeam⁹. ¶ Ex qb⁹ pꝫ q̄ per ꝑcipitationē intelligit filitudinarie velocē exitū descēdēdo. nā ꝑcipitatio est casus in deorsuꝫ p̄cedente capite: ⁊ q̄ hoc
A est velox vt plᵐ. iō tales veloces descēsus cuiuslibet rei dicimus ꝑcipitationes. ¶ 3° nō. q̄ obtalmicū idē est qḋ medi
3° camen ꝓuocās sternutationē: appositio huius cōmouet ad sternutādū: modo sternutatio multū concutit oia interiora mēbra, vt infra dicet̄. Et iō matrix: ⁊ ea q̄ in ipsa cōtinētur
4° agitant̄ ⁊ cōcutiunt̄. ⁊ iō vnū ab alio separat̄. ¶ 4° nota. q̄ cū est inclinatio ad sternutādū si claudat̄ os ⁊ nares fit maior cōpressio ptiū inferioꝝ: ⁊ expressio reꝝ ibi cōtētaꝝ. Nā cū ꝓpter nālē subordinationē membroꝝ anhelitus ad cerebrū simul cū cerebro excutit mā. oēs musculi illoꝝ mēbrorū moueant̄ ad expellēdū aerē. Si loca per q̄ aer egredi debeat claudant̄. opꝫ ꝯstrictio pectore dyafragma fortiter ad inferiora cōprimi: ⁊ sic cōprimere mēbra ibi ꝯtenta. Et per ꝯñs matricē. Si aūt sternutaret libere emisso aere nō tāta fieret cōpressio ⁊ cōcussio. ⁊ iō nō tā facile emitteret̄ secūdina. ¶ Quinto nota. q̄ multa sunt alia adiutoria. Ego autē
5 suꝫ expertus q̄ dare medicinā solutiuā statis cū virtus cōstat cōiunctā cū lenitiua sicut cassia cū turbith vel aliqḋ simile maxime valꝫ ⁊ si in tēpore operationis ꝓuocet̄ sternutatio ⁊ supponant̄ educētia fetū est vtilius.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Enedixit ⁊c. ¶ Galie. in commento verificat conclusioneꝫ: ⁊ patet totum.

¶ Aphorismus. LI

Alieri in vtero habenti tenasmon innatus abortire facit.

¶ Hic afo. deficit a Theodo. ⁊ a Leoni.

¶ Cōclo talis est. Tenasmon supueniens mulieri p̄gnāti est cā abortiēdi. ꝓbatur: q̄ talis est sepissime ⁊ fortis exp̄ssionis ⁊ ꝯcussionis m̄ricis: sed ad h̄ sequit̄ abor
B sus. g̃ ⁊c. ꝯñā pꝫ. ⁊ aūcedēs statiꝫ videbit̄. ⁊ ꝯcordia sumit̄ 21. tertij. cap. de cāis aborsus: ꝯplicite tñ. ¶ Nō igit̄ q̄ tenasmon describit̄. 16ª tertij. cap. de fluxu vētris oium modorū vbi vocat̄ zahir q̄ est dolor abrasionis ex recto intestino: ⁊ q̄ q̄nq̄ vere est abrasio cuꝫ tali dolore: q̄nq̄ aūt sine rasione est dolor illi sibi. ⁊ ad vtrūq̄ sibi: ⁊ ad vtrūq̄ seq̄tur frequēs eleuatio ad sellā cū q̄ q̄nq̄ parū: aut nihil emittit̄ cuꝫ forti expressiōe iō dicunt auctores q̄ aliqs est tenasmon verus aliqs nō verus: puta q̄nq̄ apparet ex modo doloris q̄ ibi fit abrasio: ⁊ non est. sed aut fex mordicatiua aut frigid⁹ humor: aut aliquod tale stimulans absq̄ excoriatione.

¶ Ex quo pꝫ q̄ in vtroq̄ tenasmone sepe surgit patiēs ad sellā ⁊ fortiter se exprimit ad egerendū. hoc aūt facere non pōt nisi cōpressa multū matrice ⁊ sepe. Et ideo ad eū sequitur plerunq̄ aborsus. quare ⁊c.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Enasmon fit ex hūorib⁹ pungētib⁹. ¶ Gal. in cōmēto p̄mo verificat tenasmonē. scḋo v̄ificat apho. ibi 2ª. (Uñ si hec.) ¶ De p̄ma dicit q̄ tenasmon fit ex humorib⁹ pungētib⁹ in testinū grossum qḋ vocat̄ colon vñ cogūt illud intestinū se exp̄mere: ⁊ supple musculos vētris ip̄m cōprimere ad emittendū dictos hūores. ¶ Et nō ex hoc q̄ h̄ nomē colon q̄nq̄ sumit̄ large ꝓ oi grosso intestino: vt hic: q̄nq̄ sumit̄ stricte: ⁊ sic iportat intestinū 2ᵐ de grossis qḋ est infra monoculū ⁊ supra rectū. ⁊ hoc mō nō sumit̄ h̄. ¶ Thadeus dicit q̄ hic vult rectū intestinū dici colon q̄si culon: q̄ rectū intestinū inferius terminat̄ ad foramen qḋ vocat̄ culū. ¶ In p̄te scḋa. Dicit q̄ hāc cōpressionē sequit̄ nimius motus fet⁹. vt ligamēta qb⁹ alligat̄ matrici rumpunt̄. ⁊ ideo si hec cōpressio mulieri pregnanti superueniat est causa aborsus.

¶ Aphorismus. LII.

Ulieris mēstrua si velis retinere: sitiā maiorē ad mamillas appone.

¶ Si mēstrua sistere placeat cucurbitulā grandē appones ad māmas. Theo.

¶ Mulieri si velis menstrua cohibere: cucurbitulā q̄ς maximā ad māmas appone. Leoni.

¶ Cōclo apho. talis est. App̄ō maioris vētose ad mamillas est mēstruoꝝ retētiua. Cōclusio ꝓbat̄. q̄ ista appositio trahit sanguinē mēstruū ad oppositos motus qui fit in fluxu. ergo ei⁹ est retētiua. ꝯñā pꝫ. ⁊ assumptū declarabit̄ in l̄ra. Et iō dicit hypo. Si tu medice vis retinere mēstrua mulieri appone ficciā. i. ventosaꝫ maiorē ad mamillas. Et similē s̄niam habetis. 21. tertij. caplo de cura fluxus menstruorū. ¶ Nota ergo vt supra dicit̄ q̄ per mēstrua intelligunt̄ hic sanguis ptes fluentes per venas m̄ricis: siue de mēse in mēsem: siue q̄uolibꝫ al̄r. ¶ Et nota 2°. q̄ ventosarū q̄daꝫ sunt parue nō potētes multū fortiter attrahere. q̄daꝫ magne in qb⁹ q̄ extincto igne pōt maior necessitas vacui fieri. iō fortius multū attrahūt. Ex quo pꝫ q̄re dixit ficciā maiorē. nō q̄ appositio minoꝝ nō cōfert. sed ista magis: nec intelligatis vt dicit marsilius q̄ ficcia sit ita magna q̄ cōprehendat radices ambaꝝ mamillaꝝ: q̄ hoc est quasi ipossibile propter pectoris eleuationē q̄ simul cū vna ventosa ab ambarū mamillaꝝ radices fieret attractio nisi ventosa habuerit duo ora. ¶ Nota 3°. q̄ ꝓpter magnā venam que tendit de m̄rice ad mamillas: ideo posita vētosa fit fortis attractio ⁊ magna per apertā viā ad mamillas de matrice: ⁊ quia ista vena est vnica sub mamilla: ⁊ in ea dispartit̄. ⁊ q̄ caro mamillaꝝ est valde mollis. ideo nō apponit̄ ventosa sup̄ sub mamille: sed iuxta in radice sua in p̄te inferiori. Et iō hypo. dixit ad mamillas. ⁊ nō dixit sup̄ mamillas. ¶ Et nota q̄rto q̄ ventose q̄dā sunt de vitro: q̄dā de cornib⁹: q̄dā de alia mā: ⁊ aliq̄n applicant̄ igne: q̄nq̄ cuꝫ tractu anhelitus: ⁊ in isto casu meliores sunt de vitro ⁊ applicate cū igne vt melius percipiat̄ operatio ⁊ fortius trahant.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Icut hypo. auctorizauit. ¶ Gal. in cōmentando apho. p̄mo ponit sententiam apho. cōparādo ad vnū superiorem. scḋo verificat istā parteꝫ ad mamillas. 3° ostendit q̄re dixit fictiaꝫ. ibi scḋa. (Nec tñ apponende) ibi tertia (Et maiores.) ¶ De p̄ma dicit. q̄ sicut prius firmauit sua auctoritate q̄ si menstrua sint pauca ꝓuocent̄. ita h̄ ostēdit q̄uō si sint superflua restringant̄. ¶ De scḋa dicit q̄ ventose nō sunt ponende sup̄ mamillas: sed infra eas iuxta earuꝫ radices. ¶ De tertia dicit q̄ apponi maiorē fictiā: vt fortius ⁊ magis per eas possit sanguis pelli. i. trahi a matrice versus mamillas. ¶ Et nota q̄ si corpus est valde plectoricū aut multū habeat sanguineꝫ prius facienda est flōmia de basilica. aut de cōi. scḋo apponēde sunt ventose: ⁊ si secūdo virtus constet ⁊ fluxus maius sic fiet scapellatio: vt fortius attrabant. ¶ Si vero nō sit tam fortis virtus: tunc

fine scarificatione ponanť: nec est timenduz trahere de ma
trice ad pectus precipue quo ad exteriora cum multo nobi
lius sit matrix mamillis.

¶ Aphorismus. LIII.

Quecūq̧ in vtero habent: his conclu/
ditur os matricis.
Theo. ¶ Que vterum gerunt: ijs vulua se
comprimit.
Leoni. ¶ Que vtero gerūt: his vteri os cōprimuť.

¶ Presens ɔclo talis est. Clausio oris mřicis signat mulierē
esse p̄gnātē. pbať: qꝛ in muliere p̄gnāte matrix appetit reti
nere aut sperma: aut fetū. ḡ appetit deseruiētia debite reten
tioni: sȝ ad h̄ seruit: clausio oris mřicis. ḡ appetit claudere.
⁊ nō exn̄te ipedimēto claudit: silem sniaȝ hētis. 21. tertij. ca
pi. de signis ipregnationis. ⁊ 2° v̄tutuȝ nālium. cap. 3° ⁊ 4°.
D ¶ Nō ergo p̄ vt p̄dicit q matrix hȝ vnū foramē ꝓpe fineȝ
Nō p. colli v̄sus interiora q̄ supra habuistis dici os itrinsecū mři
cis: ⁊ h̄ foramē est sicut vnū os piscis: aut sicut anus vnius
galline: ⁊ qn̄ mulier est sine ipregnatiōe ⁊ sine dispōne p̄ter
nāȝ: manet aptū ad q̄ȝtitatē qua subtilis cāna ad scribēduȝ
apta ingredi posset: ⁊ istud os pōt tangi cū digito medio: p̄
cipue muliere multū se ɔprimente ad inferius in plurimis
lȝ in qbusdam magnis tāgatur ꝓpe orificiū extrinsecum ⁊
in quibusdam magis intus. imo in eadē muliere qn̄q̧ ma/
2° gis porrigiť exterius qn̄q̧ minꝰ. ¶ Nō scđo q cū sperma
recipitur a mřice aptū cōceptioni matrix supra ipsum colli
gitur ⁊ cōstringiť in tm̄: vt orificium ita stricte claudatur q
cuspis acus ingredi nō posset: ⁊ ita remanet nisi ex acciden
tali cā aperiať vsq̧ ad horā p̄tus: in qua ita aperiť: vt inde
totus fetus egrediať: aut ēt si fetus moriať statim os illud
aperiť. qꝛ mortuū fetuȝ non inclinatur matrix retinere. ⁊ h̄
colliguntť sparsim scđo nāliū v̄tutū. ⁊. 21. tertij. ⁊. 13ª de vtili
3° tate p̄ticularum. ¶ 3° nota. q qn̄ ex a p̄ate duro: aut carne
addita. aut pp preternālem dispōnē hoc os mřicis claudiť
sine impregnatione: sed discerniť: qn̄ est ex a p̄ate per signa
a p̄atis: ⁊ qn̄ est ex clausura per signū clausure. ¶ Ex qbus
pȝ. q istis signis aut a p̄atis: aut p̄ternālis clausure non ap
parentibꝰ certissimū signū pregnationis viuo fetu vel vtili
existente spermate a p̄nᵒ vsq̧ ad horā partus: ⁊ h̄ est signū
verū. Et tm̄ sciēdū q obstetrices q̄ solebant in hoc eē docte
a me in nobilibꝰ ciuitatibꝰ sicut Mediolani Venetijs florē
tie bononie ⁊ senis: ⁊ in multis alijs sunt inuēte nō intelligē
tes: sȝ q̄ldā mulieres reperi q̄ docte a me: cū multū deside/
rarent scire de ipregnatione inuenerūt qn̄q̧ affirmatiue ve
re indicādo de ipregnatione: qn̄q̧ negatiue iudicādo de pri
uatione ipregnatiōis. Pȝ 2°. q in illis q̄ sciunt se esse p̄gnā/
tes ⁊ dubitāt de morte fetus an̄q̧ incipiāt accn̄tia p̄tus in/
uenire os clausuȝ est certū signū vite fetus: inuenire autem
apertū ē signū mortis. ¶ Ex qbꝰ pȝ huiꝰ apho. magna vti
4° litas. ¶ Nō 4°. q lȝ collū mřicis inueniať longū a. 12. digi
tis vsq̧ ad sex: tn̄ nō oȝ q qn̄ collū est lōgū. 12. digitis q pp
h̄ os istud ab orificio exteriori distet. 12. digitis. Nā hoc os
infra caput ⁊ initium colli cōiter inuenitur.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Magnum signum ⁊ certū.
¶ Gal. in ɔ¹° p̄ ostēdit vtilitatē apho. ⁊ modū
cōprehēdēdi ad signū h̄ positū. 2° verificat per
cām. ibi 2ª (Sperma. n.) ¶ De p̄ma dicit q si
obstetrix posset tāgere os mřicis ⁊ iuenire ip̄m clausuȝ cū
debitis circūstātijs est certū p̄gnatiōis. ¶ De 2ª dicit q qn̄
sperma vadit in mřicē ⁊ mulier ɔcipit: tūc ɔcauitas mřicis
tāgiť lateralr. i. ab vtroq̧ latere a spmate: vt ibi adhereat
⁊ pāniculus mřici adherēs gn̄etur. ⁊ iō oȝ q cōstringatur
mřix: ⁊ cū h̄ os eius. ¶ Et si q̄rať q̄uo ergo supimpregnan
tur mulieres post p̄mā ipregnationē. ¶ Rn̄deť q ꝓpter ap
petitū noui spmatis recipiēdū aperiť ꝓ tūc illud os. ¶ Et
si q̄ratur scđo q̄uo egrediunť menstrua aliqn̄ in pregnante.
¶ Rn̄deť q aut egrediunť a venis colli mřicis: aut aperiť
os ad expellendū. ¶ Et si querať quō frigus aeris ledit fe
tū. ¶ Rn̄detur q infrigidādo matricē infrigidat fetū.

¶ Aphorismus. LIIII.

Mulieri in vtero hn̄ti: lac ex māmillis
mltis fluēs: fetū sign̄at debilē. Si v̄o
vbera dura fuerint: sanū sign̄at fetuȝ.
¶ Mulieri grauide: si lac effluit e mā/
mis: fetū ibecillū esse sign̄at. At si māme sint fir
me ac solide: fetū esse validiorem significatur.
¶ Mulieri vtero gerēti: si lac multū e mammis
effluat: fetū imbecillē significat. Si vero māme
solide fuerint: fetū significant saniorem.

¶ In p̄senti apho. hypo. duas intendit cōclusiones. ⁊ scđam
ponit ibi. (Si vero.) p̄ma est lac multuȝ fluēs ex māmillis
mulieris p̄gnantis significat fetū debilē. pbať ɔclo. Tale
lac significat fetū nō trahere posse sufficiēs nutrimētū etiaȝ
p̄sente nutrimento. ergo significat fetū debilē. tenet ɔn̄a. qa
nō trahere in isto casu: nō est nisi ꝓpter debilitatē.
¶ Si vero vbera. ¶ Scđa ɔclo. vbera dura in pregnā/
te significāt fetū fortē. pbať. ista significāt debitā quātitatē
esse nutrimēti: ⁊ fetū sufficiētē partē trahere. ergo significāt
fetū fortē. tenet ɔn̄a. qꝛ debita quātitas attractionis sequr
fortitudinē attractiue. ¶ Et similēȝ sniam p̄me ɔn̄is ꝓ par
te habetis. 21. tertij. caplo de signis debilitatis fetus. ⁊ pro
parte dixi: qꝛ ibi Auicē. limitat ad p̄muȝ mēsem: qꝛ forte in
alijs nō ita certe significat. ¶ Nota igiť p̄mo vt dr̄ aphoris
mo. 36. q cū mulier est pregnās gn̄atio ⁊ nutricatio ⁊ aug/
mentatio fit ex meliori ⁊ puriori parte sanguinis mēstrui: ⁊
pars alia scđa in bonitate ad māmillas trāsmittiť. pars au
tem ineptissima reseruať pellenda tn̄ partu. ⁊ iō apparet q
ex nāli ordine fetu debite trahente: tn̄ māmille debēt in pre
gnatione tumefieri. ⁊ tandē in eis etiā ante partū lac gn̄ari
vbi mulier ⁊ fetus bn̄ se habeāt. ¶ Nota scđo. q debili exi
stente virtute fetus: aut spermatis attractiua parum de san
guine mēstruo retento remanet in matrice: ⁊ iō regurgitat
ad māmillas: ⁊ ita in lac conuertiť amplioris quātitatis: ⁊
per ɔn̄s aquosius q̄ȝ esse debeat: cū v̄tus māmillaꝝ digesti
ua superfluā q̄ȝtitatē: aut sanguinē nō bonū matris nō pos/
sit in lac cōuenieter grossum ɔuertere. ¶ Nota 3°. q cū lac
est hoc mō multū ⁊ fluidū māmille nō sunt replete lacte du
ro sed molli. Si vero sanguinis abundātior quātitas solito
ad māmillas trahať: sed nō nimia ꝓ magna parte cōuerti/
tur: ⁊ in carnē māmillarū: ⁊ ita durescūt aliq̄ȝtulū: ⁊ ꝓ alia
parte in lac nō fluidū. ⁊ ideo etiā addiť in duricie. sed tn̄ nō
est tanta sicut si multū lac ⁊ grossuȝ gn̄aret. ¶ Ex qbus pȝ
q duricies māmillarū que significat fetus fortitudineȝ oȝ
esse mediocris respectu eius qđ erat ante pregnationē: sed
nimia nō significat bonū. ¶ Patet scđo. veritas aphorismi
quo ad ambas partes: qa quādo lac est plus debito signi/
ficat fetum paruȝ trahere: precipue fluiduȝ. ¶ Quarto no
ta. q debilitas fetus que significatur est plurimum debili/
tas sequens malam cōplexionē frigidam: ⁊ corporis tenui
tatē. Nam cū sit cum diminutione attractionis: ⁊ attratio
vigoratur calido plurimo existimādum est q est debilitas
ꝓpter frigus: aut cum mā: aut sine: ⁊ qꝛ lac aquosuȝ fluidū
significat sanguinē flegmaticū cū subtili flegmate. iō putan
dum est q sit cū mā flegmatica. ¶ Nota q̄nto. q dura hic
dicunť vbera: qꝛ aliq̄ȝtulū duriora q̄ȝ ante p̄gnationeȝ: non
tn̄ durissima. h̄ enim significant sanitatē fetus trahētis me/
diocriter ⁊ presentiam nutrimenti.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Ac in primo mense. Gal. ꝑ in commēto ponit nāle tp̄s apparēdi lac in ꝑgnante. 2° veri ficat pmā ꝯnē. 3° verificādo limitat iplicite secū dā. ibi 2ª. (Sed si sepe.) ibi 3ª. (Opȝ igiƭ.) ¶ In pma pte dicit ꝙ lac in ꝑ mēse. s. ꝑgnationis effluit ƀm nām: ꝛ gdā intelligūt ꝙ gnāƭ a nā operāte nālr ꝓ fetus nutrica/ tione futura ex illo lacte: nō qdeȝ tūc: sed qn̄ fetus nascitur. ¶ Q. si dicaƭ ꝙ in tāto tpe dȝ lac corrumpi cū sit facillime corruptibile: vt pȝ 7° terapētice. capi. de cura siccitatis sto/ machi. ¶ Diciƭ ꝙ lac facilr corrūpiƭ cū poniƭ extra locum suū. ꝛ iō opȝ vt nō sit iuxta instrumēta nālia: imo aut in mā milla: aut in ore vel stōacho si dȝ esse optimū ad nutriendū: qa ab aere facillime alteraƭ sicut sperma. ꝛ si ponaƭ aut sit in loco sue gnātionis diu pōt pmanere non corruptū. ¶ Et si arguiƭ ꝙ sperma in testiculis nō pōt tanto tpe cōtineri qn cōuertaƭ in venenū: vt colligiƭ. 21. tertij. capi. de ꝑfocatione mr̄icis. ꝛ 6° inter. ꝛ pma tertij. in cap. de epilepsia. ¶ Rn̄de tur negādo silitudinē. qa sperma est calidi⁹ in loco calidio/ ri. iō facilius putrescit ꝛ corrūpiƭ. Aliqn̄ aūt dicūt lac in ꝑ mēse nō gnāri ex intētione nāe: qa nō est pro nutriēdo: sȝ ge nerari ex necessitate māe: qa regurgitat mēstruū supabun/ dās ad mām̄illas. Qd̄ aūt Gal. dixit ƀȝ nāȝ fluere ē dcm̄ ꝙ gnāƭ a mām̄illa forti ꝛ nālr disposita: nō tn̄ ex intētiōe nāe.

A ¶ Ego aūt puto lac gnāri a nā ex intētione: qa nō puto semp nām aliqd̄ tale vnius modi frustra facere: sȝ nō puto reser/ uari ad finem vt ex illo nutriat nā aliqd̄ tale vniusmodi fru stra vt nutriaƭ fetus. Sȝ vt paulatiȝ recipiat caro mām̄illa ris v̄tutē attrahēdi: ita ꝙ cū tp̄s partus aduenerit sit fortis ad attrahendū ꝓ fetu. vn̄ puto alterari paulatine a tali mō lactis ꝛ sanguis ad ipsaȝ vadētis: vt fortiter sua v̄tus attra ctiua ꝛ lactis gnātiua. ip̄m aūt lac pmogenitū puto tandeȝ esse dissolutum: lȝ nō negeƭ pluri tpe teneri lac absqȝ corru ptione q̄ȝ sperma. ¶ Nota 2° ꝙ lac in pmo mēse effluit si ex primanƭ mām̄ille: ꝛ alr nō: nisi in nō debite dispositis. Cuȝ aūt per se fluit signāt debileȝ fetum. ꝛ ēt si exprimēdo fluat multū significat fetus debilitatē: sȝ minus q̄ȝ si ꝑ se flueret. SI SEPE. Uerificat pmā partem. ꝛ dicit ꝙ si sepe ꝛ plusq̄ȝ opȝ fluat: tūc significaƭ ꝙ vene medie inter matricē ꝛ mam millas sunt plene sanguine: qa per eas sanguis ferƭ ad mā/ millas cōuertēdas in lac: ꝛ hoc est ex abūdantia māe facta ex debilitate fetus nō recipientis. ¶ Et si queraƭ q̄re com/ pressis mām̄illis non exprimitur sanguis: sed lac. dicūt cō/ muniter ꝙ sanguis in mām̄illis continetur in venis: lac in poris: qui habent apertas venas ad poros qui sunt in capi tib⁹ mām̄illaꝝ. OPORTET IGITVR SEMPER. In ista pte limitando v̄ificat scd̄am pteȝ: ꝛ qꝛ ƀm variā dispōnē mu lieres qn̄qȝ cū sanitate fetus plꝰs de sanguie nutriƭ ad mam millas qn̄qȝ min⁹. Et iteꝝ q̄dā ante ꝑgnationē habēt mā/ millas macilētas: q̄dā duras. ḡ ad iudicādū recte ƀm dicta in apho. opȝ semp medicū considerare. pmo si mām̄ille sint ita macre sicut an̄ ꝯceptionem. Et hoc est malū significans paucitatē nutrimēti fetus. vn̄ fetus est piturus. neqȝ ēt opȝ esse multuȝ plenas vt ide lac effluat supple magis q̄ȝ in illa muliere ħ tm̄ signāt qd̄ fetus nō trahit debitā nutrimēti q̄ȝ titatē. Et iō ad significādū sanitatē fetus opȝ ꝙ sint medio/ cres iter durissimas ꝛ acerrimas respectu mulieris ꝑgnan tis dispōnis. Cōstat. n. ꝙ in muliere sanguis multi gnātiua ꝛ latarū venaꝝ plus sanguis vadit ad mām̄illas fetu sano q̄ȝ in illa q̄ paucū sanguinē gnāt: ꝛ illū resoluit ꝛc̄.

¶ Aphorismus. LV.

Uecunqȝ corrupture sunt fetus: his vbera gracilia fiūt. Si v̄o rursus dura fiant: dolor fit in vberibus: aut in ver/ tebris: aut in genibus: aut in oculis. Et non corrumpuntur.

¶ Que abortū facture sunt: ijs mām̄e extenuan tur: Sed si denuo d..rescant: dolor in mammis fatigabit: aut in coxis: aut in oculis: aut in geni/ bus. Itaqȝ non faciet abortum. Theo.

¶ Que corrupture sunt fetus: his mamme exte nuanƭ. Si vero rursus dure fiant: dolor aut mā mas: aut coxas: aut oculos: aut genua infesta/ bit: Et non corrumpent. Leoni.

¶ Hypo. duas hic ꝯnes intēdit. scd̄am ibi. (Si v̄o) pma est. in oib⁹ mulierib⁹ aborsuris. vbera an̄ aborsum fiunt graci lia. ꝓbaƭ. in oib⁹ talib⁹ an̄ aborsuȝ sp̄us ꝛ sanguis cū ipetu trāsmittunƭ ad matricē an̄q̄ȝ abortiat: ꝛ ꝑcipue a locis vici nis ꝛ colligatis. ḡ a mām̄illis que magnā hȝ colligātiā. Sȝ sanguine ꝛ sp̄ū hoc mō trāsmissis ad matriceȝ ex mām̄illis vbera necessario fiunt gracilia. ḡ ꝛc̄. ¶ 2ª ꝯclo. si vbera sint dura ꝛ dolor fit in vberib⁹: aut in vertebris: aut in oculis: aut in genub⁹ nō abortiūt. ꝓbaƭ. vberib⁹ duris exn̄tibus: ꝛ dolore exn̄te in locis supra dictis mā diuertiƭ a matrice ad alia loca. ḡ mā q̄ dȝ esse cā aborsus nō ledet mr̄icē nec fetū: ꝛ sic ꝑ ꝯn̄s nō abortiet. ¶ Circa hūc apho. nō ꝑ. ꝙ duplex pōt eē sensus apho. aptus ad vnā ꝯnē. vn⁹ ꝙ in oib⁹ abor/ suris sūt vbera gracilia ꝯtinue an̄ aborsuȝ: ꝛ ħ nō est verū. Nō ꝑ

Stat. n. eē aborsurā ex aliq̄ accn̄te ꝑter defectū nutrimēti: ꝛ nō dȝ tn̄ ꝯtinue an̄ aborsuȝ vbera eē gracilia. ¶ 2° modo pōt itelligi. ꝙ in oib⁹ aborsuris aliqn̄ fiūt vbera gracilia an̄ cōplemētū aborsus. Et ħ videƭ velle Gal. in ꝯto eē vlr veꝝ: qꝛ saltē in actu ipso abortiendi cū nā ad locū mr̄icis mittit sp̄m: ꝛ sanguinē ad resistēdū reb⁹ nociuis in mr̄ice exn̄tib⁹: ꝛ maxie hos mittit ex mēbris colligatis cū mr̄ice: ꝛ iō de ne cessitate ex mamillis mittiƭ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s mām̄ille fiunt graciles ꝛ ƀȝ hūc modū ex quocūqȝ casu mulier est aborsura siue ti/ more: siue odio: siue casu ab alto vel alijs modis in actu ab ortiēdi vel parū an̄ vbera fiunt gracilia. ¶ Et q̄ pȝ ꝙ male dicūt q exponūt ħ nō eē vlr: vt Jaco. de forliuio. ¶ 2° seqƭ. ꝙ vbera hic itelligunƭ gracilia respectu alicuius dispōnis pus in ꝑgnāte repte nō absolute respectu mediocriū: ꝛ itel/ ligiƭ deductis alijs ipedimētis ꝑter aborsuȝ: ꝛ ea q̄ ip̄m ne cessario cōitanƭ: qꝛ nō videƭ ipole aliquā cām vehementis doloris factiuā applicari ad mām̄illas in hora abortiēdi: ꝛ eq̄ potētes ad tenēdū vel trahēdū a vicinis locis sp̄m ꝛ san guinē sicut dolor in mr̄ice trahit a mām̄illis. ¶ Sȝ circa se cūdā ꝯnem nō. ꝙ duplr pōt itroduci. vno mō ꝙ in muliere de q̄ timeƭ ꝙ abortiaƭ: ꝛ in q̄ mām̄ille iā sunt graciles: si ecō tra fiant mām̄ille dure: ꝛ dolor fit in mēbris noiatis ꝙ non abortiƭ. ꝛ istū nō puto intellectū hypo. lȝ lr̄a illū q̄si sonare videaƭ. ¶ 2⁹ itells est ꝙ rursus dico tibi ꝙ si vbera sint val de dura ex quo significaƭ māȝ multū ad ea: ꝛ ad mr̄icē deri uari: ꝛ ħ nō habemus signāre aborsuȝ si dolor fuerit aut in vberib⁹: aut in vertebris: aut in genub⁹: aut in oculis: qꝛ si gnificam⁹ māȝ diuerti a mr̄ice ad alia mēbra: ꝛ hūc sensum videƭ habere Gal. in ꝯto: nec vult hyp. ꝙ nullo mō cū istis signis aborsus supueniat: sȝ vult ꝙ ista sunt signa nō aborti endi q̄ vt in plurib⁹ verificanƭ. ꝛ sic pȝ verificata scd̄a ꝯclo. ¶ 2° nota. ꝙ hypo. dicit de q̄ttuor locis in qb⁹ dolor appet in casu scd̄e ꝯnis: qꝛ illa loca multū mr̄ici cōicant. s. vbera: 1° ꝛ de iūlis dictū est multotiens vertebra: ꝛ ista cōicant mr̄ici per neruos a carnib⁹ mr̄icis ad iguina: ꝛ ad vertebra ꝓce/ dētis. genua aūt cōicant v̄tebris mediātib⁹: sȝ oculi mediā tib⁹ venis qb⁹ mr̄ix est colligata multū capiti: vt pȝ ex ꝑ cō mēto ꝓuetice hyp. nō aūt mediātib⁹ neruis vt ibi dr̄: qꝛ ma trix nō multuȝ est neruosa neruis veris: sȝ poti⁹ pāniculosa ꝛ silitudinarie dicta neruosa. ¶ 3° nō hāc duritiē de q̄ ħ log tur hypo. eē multā. alr. n. per illā suspicaremur de aborsu. 3°

Et nota nõ oportere simul dolorẽ apparere in oib⁹ istis sed sufficit ꝙ in aliquo. ⁊ iõ hypo. posuit distinctiue.

¶ Cõmenti Gal. expositio.

Hypo. ante dixit. Mulieri in vtero hñti. ꝑ ponit commẽtũ Gal. 2° additio Cõstãtini. ibi. (Que inqt vbera.) Gal. ꝑmo cõmẽtat ꝑmã ꝯnẽ. 2° scðaz: ibi 2ª. (Que ꝑme.) Pria in tres. ꝑ cõparat apho. ad vnũ ꝓcedẽtẽ innuẽdo sniam h᷑ ptis 2° remouet dubiũ arguẽdo ꝯ hyp. 3° soluit. ibi 2ª. (Opz igit̃ iuestigari.) ibi 3ª. (Vñ multotiẽs.) ¶ De pª dicit ꝙ hyp. añ dixit ꝙ si mulieri in vtero habẽti altera mãmillaꝝ fiat gracilis ipsa hꝫ geminos: ⁊ abortiet alteꝝ. ⁊ si dextra masculũ: si sinistra feminã. hic võ non ĩcipit a signis: sꝫ a muliere abortienda di. ꝙ bis q̃ abortire debẽt vbera fieri gracilia. neq̃ tñ hic inuit ꝙ semꝑ ad macilẽtiã mãmillaꝝ sequat̃ aborsus: neq̃ ꝙ h᷑ solũ sit signũ abortiẽdi. i. ꝙ nõ innuit hec esse cõuertibilia abortire: ⁊ vbera fieri gracilia: sed in plus se hꝫ gracilitas vbeꝝ. ¶ De 2ª pte dicit ꝙ oꝫ iuestigari qd semꝑ appeat in grauidis vñ ex macilẽtia oporteat abortire. i. opꝫ macilentiã mãmillaꝝ semꝑ ꝓcedere aborsuz. supple deducto ipedimẽto: q2 h᷑ innuit in vbis hypo. Et subdit ꝙ appet ꝙ h᷑ nõ sit veꝝ: q2 sepe abortit̃ ex solo casu: vel ex solo saltu: vel ex clamore forti: vel ex magnitudie odij: vel ex sono magno ⁊ subito sic̃ tonitru. Et põt ẽt eẽ aborsus ex febrib⁹: vel ex herisipilla vulue: vel ex abũdãtia mucillagis in fundo mr̃icis ⁊ silib⁹. vñ ꝯstat fieri aborsuz sine macilẽtia mãmillaꝝ: ⁊ cãm hyp. itẽdit sine macilẽtia mãmillaꝝ nõ posse fieri aborsuz. ¶ De 3ª dicit ꝙ pp hec dicta multotiẽs est ꝑscrutatus si posset capere itellectũ hypo. ⁊ iuenit: q2 q̃uis fiat aborsus ex cãis supradictis tñ nõ fit sine macilẽtia mãmillaꝝ: q2 sine macilentia mãmillaꝝ multotiẽs fit ex paucitate nutrimẽti. s. sanguinis in medijs venis mãmille ⁊ mr̃icũ: q̃ sunt cã auferẽdi cibũ fetib⁹ vñ pereũt sic supple. vel aũt ꝓ sꝫ si fiat macilẽtia ex ꝑdictis causis aborsus. s. saltu vel odio: ⁊ sic de alijs itelligit̃ occasio macilẽtie fuisse: q2 nã magno ipetu os vulue apuit: ⁊ ita sanguinẽ in mẽbra gñantia q̃ sunt mẽbra abortiẽdi diruisse. i. subito trãsmisisse: ex q̃ subita trãsmissione mãmille fiũt graciles nõ ex paucitate nutrimẽti. ⁊ h᷑ est: q2 nã cũ expellit nociua magno conatu mouet spm̃: ⁊ sanguinẽ supple ad locũ expulsionis qb⁹ vtit̃ tãq̃ istrumẽtis ad expellẽdũ nociua: ⁊ h᷑ motus expulsionis factus a nã vegetatiua est cã ꝙ mẽbra patiẽtia aperiant̃ in h᷑ forti motu. q2 nã festinãs: vt loca dolẽtia defendat trãsducit illuc sanguinẽ ⁊ spm̃ ad expellẽdũ hec nociua. ⁊ hec sufficiãt in pª pticula hui⁹ apho. ¶ Ex qb⁹ nota modũ quo ad mẽbꝝ dolens mouet̃ nã: q2 nõ videt̃ ꝙ trahat̃: sed ꝓpellat̃: sed tñ cũ dicimus põt defendi ꝙ trahat̃. QVE PRIME. Exponit scðam ꝯnẽ. ⁊ tria facit: ꝑ ponit snia huius scðe ptis ordinãdo ad ꝑmã. 2° docet de q̃ duritie intẽdit. 3° satisfacit dubio. ibi 2ª. (Non aũt hic.) ibi 3ª. (Est aũt hic locus.) ¶ De pª dicit ꝙ necesse est ꝙ taliter itelligat̃ scða ps apho. q̃ ponit̃ prime ꝯria vbi dixit. Si võ rursus fuerint dura. dolor fit in qbusdã locis ⁊ nõ abortit. ⁊ hic est itellectus ipoĺe est abortire sine mãmillaꝝ macritate. si aũt mãmille sunt dure nõ significãt abortire: sꝫ potius significãt ꝙ in qbusdã locis duricies sequit̃ dolorẽ. sicut ergo macies significat paucitatẽ sanguinis. sic duricies multitudinẽ ꝓtendit. ¶ De 2ª pte dicit ꝙ hec duricies nõ est eadẽ cũ illa de qua dr̃ supra ꝙ fortez significat fetũ: qa ista est moderata in vltimitate moderationis. i. extra terminuz moderatiõis: ad quã vltimitatẽ cũ sanguis deuenerit nã expellit ad q̃dã mẽbra vñ fit dolor: ⁊ tñ fetus remanet ipassibilis. i. nõ patiẽs. ¶ De 3ª pte ꝑmo mouet dubiũ dicens. ꝙ est dignũ attẽtione. q̃re nã hãc mãm non mittit ad vuluã ⁊ faciat apa. ⁊ si apauerit cũ fetus remaneat illesus. q̃si dicat ita dꝫ esse ꝙ fiat apa: ⁊ ꝓpter hãc plenitudinẽ in mr̃ice ⁊ fetus ledat̃ vñ sequat̃ aborsus. ⁊ rñdet: q2 mollicie semꝑ concomitat̃ aborsus qñ fit subito supple. aut mollicie cõcomitat̃ aborsus: q2 semꝑ añ aborsuz est mollicies. sꝫ nõ semper seqtur hãc duritiẽ. Jõ nõ addit̃ ab hypo. ꝙ post duriciẽ est aborsus q̃si intẽdat fortuita: sꝫ intẽdit sempiterna. s. necessaria: ⁊ nũq̃ fallẽtia. est q̃ ac si hypo. diceret qñ mulier abortit ꝑnotat̃ duricies aut mollicies mãmillaꝝ. sed duricies siue plenitudo in plurib⁹ expellunt̃ ad alia mẽbra nõ ad vuluã. vñ subsequit̃ dolor quẽ dicit hypo. s. in vertebris ⁊c̃. Et tñ si hec plenitudo ad mr̃icẽ venerit. ita supple. ꝙ faciat aborsuz ꝓculdubio mãmille fiẽt macre reu ꝓcedẽtis duriciei. Ex qb⁹ cõcludit ꝙ si aborsus fiat ex paucitate sanguis fiet macilẽtia mãmillaꝝ. Si võ fit aborsus ex sanguie aquoso currente ad matricẽ: siue ex ruptura vel alio mõ: ẽt nõ fit sine pua macilentia saltem respectu precedentis. ⁊ tu ex hoc vides ꝙ in oi casu deducto ipedimẽto ante aborsuz vult fieri mãmillaruz macilentiã. QVE INQVIT VBERA. Ista est vna falsa additio. ⁊ exponit apho. aliter q̃ Gal. Et dicit ꝙ hyp. dicit ꝙ illa q̃ habẽt vbera gracilia abortiũt pp defectum nutrimẽti. sed si postea fiãt dura significant abundare: ⁊ nõ corrũpetur fetus: sed istud qð dixit de doloribus est q2 sanguis sua grauitate in vertebris ⁊ genubus descẽdẽs facit dolorẽ in oculis neruoꝝ oculi cõtrahunt̃: cũ oculi dolent ꝓpter colligãtiã quã habent cum matrice.

¶ Dubitãt tñ hic aliq de aphi veritate dicẽtes ꝙ poĺe est ex ꝑcussione casu vel aliquo tali accidẽte. ita velociter ꝯtingere aborsuz. ⁊ añq̃ mãmille gracilent̃ erit factus aborsus. ⁊ iõ dicũt intelligi ꝯnes ꝙ in oi aborsura ⁊ debente viuere fit gracilitas mãmillaꝝ: vt añ aut post aborsuz. Mihi aũt videt̃ Gal. vlr voluisse. ꝙ añ aut parũ: aut multũ gracilat̃: vt pꝫ in fine cõmẽti. Et iõ dico ꝙ celerius põt fieri aborsus q̃ aliq̃ tenuitio mãmillaꝝ: aut magna: aut pua deducto ipedimẽto. ¶ Oꝫ si q̃rat̃ vtrũ in partu nãli fiat mãmillarũ gracilitas: puta ꝙ ꝓ illa hora aliq̃ fiat mãmillaꝝ gracilitas. sed post partũ deriuato sanguine ad mãmillas tumescũt: lꝫ posset defendi ꝙ ꝓpter finẽ nutriendi fetũ nã deriuat: tunc sanguinem ad mãmillas: ⁊ nõ ita in aborsu.

¶ Aphorismus. LVI.

Quibuscũq̃ os matricũ duruz est: his necesse est os matricũ cõcludi.

¶ Quibus os vteri duruz est: ijs cõpressuz id esse necesse est.

¶ Quibus os vteri duruz est: his vteri os cõprimi est necessarium.

¶ Cõclo talis est. Jn qbuscũq̃ mulierib⁹ os mr̃icis fit duꝝ: in eis claudit̃ os mr̃icis. ꝓbat̃. q2 q̃lꝫ cã iduratiua oris matricis est ꝯstrictiua oris eiusdẽ. ergo qñ fit durũ ẽt claudit̃. Eãdẽ sniam habetis. 21. tertij. c. de signis apatis matricis. ¶ Nota igitur ꝑmo. os mr̃icis indurari a siccitate: ⁊ h᷑ mõ corrugato corꝑe mr̃icis foramẽ ꝙ est os eius cõstringitur. ¶ Scðo fit ꝓpter apa indurãs: aut q2 fit de mã melancolica: aut qa multũ replent̃ pori: ⁊ vtroq̃ mõ ptib⁹ circa foramẽ tumefactis foramẽ remanet min⁹. ⁊ iõ claudit̃. ¶ Secũdo nota ꝙ h᷑ clausio qñq̃ est ꝑtialis: qñq̃ integra ꝑm fortitudinẽ cause indurãtis: ⁊ iõ nõ opꝫ intelligere semꝑ rẽ integrã. ¶ Tertio nota hoc esse vtile scire. naz q2 dictũ est ꝙ clausura oris matricis est signũ forte ipregnationis: ne forte decipiant̃ docet ꝙ etiã ex alia causa claudit̃: vtputa propter duriciẽ. Et ideo ad significãdũ ꝑgnationẽ opꝫ nõ multam esse matricis: aut oris eius duriciem: ⁊ totum intelligitur de ore interiori. quare ⁊c̃.

¶ Cõmenti Gal. expositio.

Dictũ est in anterioribus. Gal. in cõmẽto ꝑ ponit plura significata clausionis matricis. 2° docet inter illa distinguere.

3ª ponit huiꝰ apho. debitū ordinē. ibi 2ª. (Que tñ differūt.) ibi 3ª. (Unde aūt.) ¶ De pª dicit ꝙ in supiorībꝰ dictū est ꝙ per clausionē mřicis pcipue cito factam significat aut apa: aut grauiditas. i. pgnatio. nā qñ est pp siccitatē non fit cito. ¶ De 2ª dicit. ꝙ ista duo differūt in alijs q̄ cū clausione con iungent. nā qñ est clausio pp apa durū: ꝛ ꝓ vel calidū. matrix est calida vel durissima. i. valde dura: ſʒ ſi est clausa pp pgnationē mřix est mollissima. i. satis mollis. iter tñ termi nos nāles. sed pp humiditates in ea retentas qñqꝫ mollifi caf. ¶ De 3ª dicit. ꝙ bene fuisset aphs ordinatus imediate post supiorē vbi dixit. ꝙ i muliere pgnāte os vulue est clau sū. ¶ Tu tñ aduerte ꝙ queādmodū ex apate vuee pōt fo ramē dilatari: vt pʒ in Almuser. s. qñ in pte intrinseca vsus fundū magis apanf q̄ȝ in extrinseca. ita posset ex apate ma tricis os eiꝰ dilatari. Sʒ si ori mřicis accidat ex apate duri cies opʒ mām duriciei iuxta foramē ꝙ est os matricis cōti neri. ꝛ iō labia tumescere ꝛ quodāmō claudi: sicut qñ pro pter apa vuee foramē cōstringif. ꝛ iō ore matricis duro exi stente aliqualis fit oris matricis clausio lʒ nō semp integra. in pregnatione aūt deducto ipedimēto fit integra nisi in ho ra vicina partui: vel ꝓpter mortē fetus.

¶ Aphorismus. LVII.

Uecūqꝫ in vtero habētes a febribꝰ ac cipiunf: ꝛ fortiter calefiūt sine occasio ne manifesta: gnant periculose ꝛ diffi culter: aut abortiunt periclitantes.

Theo. ¶ Que vterū gerētes a febribꝰ capiunf: valdeqꝫ extenuanf sine cā manifesta: he difficulter pari unt ꝛ cū piculo: aut abortū faciētes periclitanf.

Leonl. ¶ Quecūqꝫ vtero gerētes a febribꝰ corripiūtur: ꝛ fortiter calefiunt sine occasione manifesta: dif ficulter pariunt: ꝛ cum periculo: aut abortum facientes periclitantur.

¶ Cōclō hypo. talis est. oēs pgnātes q̄ accipiunf a febribꝰ: ꝛ fortiter calefiūt sine cā manifesta: aut pariūt in tpe debito cū difficultate ꝛ piculo: aut abortiūt cū pditione fetus. Cō clusio ꝓbaf. in oībus talibꝰ fetus multo tpe molestaf: ꝛ mř ita vt vterqꝫ multū debilitef. ergo ɔclō vera. tʒ ɔña. qꝛ fetꝰ ꝛ mř: aut sine aborsu possunt hāc molestiā tolerare vsqꝫ ad tēpus nāle ptus: aut nō. si nō. ergo abortiūt cū morte fetus: si aūt possunt tūc in tpe partus ꝛ mř ꝛ fetus erūt vehemen ter debiles. ꝛ per ɔñs ptus fiet cū piculo ꝛ cū labore. Assū pta declarabunf in notabilibꝰ. ꝛ similē sniam habetis. 21ª. tertij. c. de causis aborsus. ¶ Nota ergo pº ꝙ ille dicunf ac cipi a febribꝰ q̄ intēse febriunt iuxta dicta in illo apho. 34. q̄rte pticule. si a fe. habito. ¶ Nota 2º. ꝙ per cām manife stā hic intelligif cā pmitiua. nā calefacte fortiter ꝛ febrien tes a pmitiua cā multotiēs pauco tpe hoc patiunf remota pmitiua cā: puta cū fe. ephimera. iō de illis nō ita verificaf: sed qñ febriūt nō a cā pmitiua: ꝛ calefiūt fortiter: tūc oʒ cāʒ magis esse firā ꝛ vtplm: imo q̄si semp humoꝝ putredinē. ꝛ qꝛ ab hac nō tā facilr absoluunf: opʒ magis debilitari fetū
A ꝛ matrē. ꝛ iō de istis spālr dixi. ¶ Tertio nō. ꝙ difficulter gnare est gnare cū grauibꝰ accñtibꝰ ꝛ cū magno conatu. ꝛ hoc fm qō ab Aui. sumif. 21. tertij. c. de difficultate ptus. su mif qñqꝫ ex cā extrinseca. ꝛ h̄ diuidif in tres maneries cau sarū: qꝛ aut sunt cāe ex pte mřis: qꝛ. s. debilis: delicata: ipati ens: multū pinguis: apata in aliquo mēbro. ēt sicut in mři ce vel vētre: vel ano: vel alio loco. aut ex pte forme: qꝛ nimi ūʒ grossa: aut dura ad frāgēdū: aut nimiū laxa. vñ cito frā gif: ita vt aq̄ infantis nimis cito expellaf ꝛc. aut ex pte ifan tis: qꝛ fit nimis debilis: aut nimis magnus: aut grossus: aut nimiū grossuʒ caput: vel aliqō mēbrū hñs: aut sit mōstruo sus: aut cū duobꝰ capitibꝰ. ¶ Et ego vidi per me rusticam vnā q̄ nō potuit parere in hora ptus: ꝛ mortuo fetu illa ro busta exercebat opera sanoꝝ: ꝛ ide ad sex mēses accidit si bi vlcus in sumie: ꝛ tāgebantur ossa fetus. ampliato ḡ fora mine per manꝰ cyrurgici extracta fuerūt duo crura: ꝛ vna spina dorsi: ꝛ ossa duoꝝ cruriū ꝛ duoꝝ brachioꝝ: ꝛ mulier post q̄sdā dies mortua est. ꝛ ita ꝙ imaginatus fuʒ infantes habere duo capita. Qñqꝫ ēt ex malo situ in egrediendo: vt qñ cū manu pcedūt vł alio mō lateralr. hic ergo hyp. quē dam modū difficultatis ex pte debilitatis fetus ꝛ mřis teti git. ¶ Quarto nō. ꝙ qñ pgnātes febriunt sine cā pmitiua: B vtplm cā sunt humores: ꝛ iō opʒ regere ad sanādū regimi ne putridaꝝ cū dieta ꝛ euātione. Modo hec nō possunt fie ri in pgnante. pº nō possunt abstinere qꝛ fetus fame piret. 2º nō possunt bñ purgari ꝓpter cām dictā pmo apho. 4ª par ticule. ꝛ iō diu durat febris. ꝛ p ɔñs vtplm fetus perit. Si aūt fetus durat vsqꝫ ad horā ptus: tūc ꝛ mř ꝛ fetus erūt de biles. Et iō partus fit cū difficultate: ꝛ fetus vtplm ad lucē expositus nō pōt tolerare mutationē tantā ꝛ perit: ꝛ iō pa riunt ēt periculose ꝓ fetu: ꝛ etiā qñqꝫ periculose ꝓ se. Et tu vides ꝙ quandoqꝫ accidit contrariū. Et ego plures vidi q̄ pepererunt ꝛ vixit natus ꝛ sanus.

Solet autē hic queri vtruʒ a febre vel friditate magis cōtingat aborsus. ꝛ con C stat ꝙ sepius a fe. ꝛ verisile est ꝙ si tm̄ infridaref fetus pter nām q̄ȝtū calefit in fe. ꝙ piclitaref magis: lʒ maiorē gradū friditatis hō posset tolerare stāte vita supra tēperamētū q̄ȝ caliditatis. Et disputaui cōtra modernos in 2º tegni. ꝛ pma pmi. in caplo de cōibꝰ. ¶ Si vero q̄raf que cāe sunt piculo siores vel pmitiue: vel corpee ad aborsuʒ. ¶ Dicif in vtro qꝫ gñe sunt aliq̄ piculosissime ad subitaʒ mortē: vt pʒ. sed si eq̄lis calor est a pmitiua eā nō est vtplm periculosius: qꝛ po test citius remoueri: vtplurimū q̄ȝ a corporea.

¶ Cōmentū Gal. expositio.

Uibusdaʒ pregnantibꝰ. Gal. in cōmēto pº assignat cām nō manifestam fe. in pgnātibꝰ. 2º verificat scđam ptē disiuncti. 3º pmā. ibi 2ª. (Et sine dubio.) ibi 3ª. (Aut tñ infir mus.) ¶ De pª dicit. ꝙ qbusdā pgnātibꝰ in ɔceptione. i. in tpe ɔceptionis colligunf hūores pp q̄s eis fit fe. fortissima. Et nō ꝙ ista qñqꝫ sunt ex residuo mēstruoꝝ q̄ retinenf qñ qꝫ ex alia cā: puta mala cōplone aliciꝰ morbi: aut malo re gimie. ¶ De 2ª dicit ꝙ ista feb. sine dubio est cā abortiēdi. i. factiua aborsus. ꝛ nō. qꝛ dato ēt ꝙ aliqñ feb. molestaret: qꝛ aut vere iterpolaret: aut hēret tepore ꝓportionalē: ꝛ h̄ fm hūores: ꝛ tñ redit postea: qꝛ humor nō est purgatus: ꝛ iō nō euadūt hʒ ꝙ oʒ. Et cā nō purgādi est: qꝛ medici nō possunt bñ medicari cū euātibꝰ: neqꝫ dietare bñ: vt opʒ ꝓ fe. qꝛ il le sunt grauide ꝛ fe. semp redit fatigās eas tpe totius graui tatis. i. pgnationis. aut semp magne ptis: ꝛ iō fetus non po tēs ferre passionē mřis peribit: ꝛ si supple abortiūt pericli tāt fetū. ¶ De 3ª pte dicit. ꝙ pōt eē ꝙ pmanebit ita cū febre mřis: lʒ debilis dū mā materna. i. sanguis mřis ipm nutri endo sustinebit: ꝛ mř ēt ita fit debilis: q̄ matres iō in isto ca su difficulter ꝛ piculose gnant: qꝛ cuʒ in ptu fit oportunū: ꝛ mřeʒ ꝛ pueꝝ esse fortē vterqꝫ est debilis: ꝛ nō opʒ h̄ dispu tare cōtingētias: qꝛ oppositū dictoꝝ aphorismoꝝ multoti ens cōtingit. sed hec dicta sunt vtplurimū vera.

¶ Aphorismus. LVIII.

N fluxu muliebri: spasmꝰ ꝛ animi de fectio si superueniat: malum.

¶ Si profluuio mulieris: conuulsio: Theo. aut anime defectio supuenit: male est.

¶ In fluxu muliebri: si conuulsio: ꝛ animi defe Leonl. ctus aduenerit malum.

¶ Iste apho. satis notus est ex illo apho. precedente sangui ne multo fluente. ⁊ ideo nō laboro.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Non tamen in omni. Gal. in h cōmēto, p̄mo declarat de quo fluxu fit spasmꝰ. 2° de qua animi defectione. in 3ª dat causaꝫ q̄re spasmus est malū signū in fluxu muliebri. q̄ mēstruoꝝ. ibi 2ª. (Defectio vero animi.) ibi 3ª. (Et spasmus.) ⁊ partes patēt ⁊c̄.

¶ Aphorismus. LIX.

Menstruis plurimis euenientibus: accidunt egritudines: ⁊ non venientibꝰ: a matrice accidūt egritudines.

Theo. ¶ Si mēstrua imodice fiūt: morbi accidūt: ⁊ si nō fiunt: morbi matricarꝫ accidunt.

Leoni. ¶ Si mēstrua plura fiant: accidūt morbi: ⁊ si nō fiant: ex vtero morbi contingunt.

¶ Duas hic ꝯnes hypo. ponit. 2ª ibi. (Et non venientibus.) Prima est. mēstruis plurimis veniētibus accidūt egritudines. ꝓbatur. plurimis menstruis venientibꝰ euacuant̄ humores nāles ⁊ spūs necessarij ad cōseruationē sanitatis. ergo ⁊c̄. ꝯña cū añcedente circa lr̄am videbuntur.

¶ Et nō veniētibꝰ. Scd̄a ꝯcl̄o. Mēstruis nō veniētibꝰ a m̄rice accidūt egritudies. ꝓbat̄. eis nō veniētibꝰ retinent̄ supfluitates nociue: ⁊ ꝙ eis nō veniētibꝰ accidūt egritudies: Nō p̄ ⁊ ego statim añs ⁊ ꝯñs declarabo. ¶ Circa p̄mā ꝯnē nota p̄ qd sit mēstruū: ⁊ in q̄ etate: ⁊ cū qbꝰ iterualliis ſm nāꝫ ꝓcedāt. ⁊ q̄n̄o q̄n̄qꝫ p̄ter nāꝫ ex dictis in apho. 28. huiꝰ pticule.

2° ¶ Scd̄o nō. ꝙ mēstrua pn̄t dici plura: aut respectu tēperatoꝝ: aut respectu q̄ꝫtitatis mulieris cui accidūt. ⁊ hic intelligit̄ plura respectu q̄ꝫtitatis debite mulieri a q̄ ꝓdeūt: ⁊ non debēt ꝓduci. aut q̄ in pluri q̄ꝫtitate fluunt q̄ꝫ debeāt. ⁊ hoc mō scd̄o itelligit̄ hic. Cōstat aūt ꝙ in muliere multū sanguinea maior ꝓdit q̄ꝫtitas q̄ꝫ in tēperata: ⁊ tn̄ nō oꝫ ꝙ accidāt alie egritudines. ⁊ si in vna: vel de sicca: vel pauci sanguis exirēt in tāta q̄ꝫtitate in quāta egrediunt̄ in tēperata essent

3° plura oportuno. ¶ Nota 3°. ꝙ q̄n hoc mō exeūt plus debito: tunc de sanguine ⁊ de hūoribꝰ bonis: ⁊ de spū a corpore egredit̄: qd̄ nō oꝫ egredi: imo istud cuius retētio est necessaria. ⁊ iō corpꝰ parat̄ ad casuꝫ in egritudines: q̄ sunt ꝓpter ni

4° miā eūationē. ¶ Quarto nō. ꝙ ista ꝯcl̄o pōt duplr̄ itelligi. vno mō ꝙ mēstruis pluribꝰ supueniētibꝰ accidūt egritudines q̄ fiūt ꝓpter hūc fluxū nimiū. ⁊ ad hunc sensum ꝓcedit Gal. in cōmēto scd̄o pōt itelligi ꝙ accidūt egritudines que sunt ex cā plurimi fluxꝰ. ⁊ hoc lꝫ sit veꝝ: tn̄ nō est ita ad mē

5° tē Gal. ¶ Quinto nō. ꝙ accidere egritudines pluribꝰ mēstruis veniētibꝰ q̄ fiunt ꝓpter nimiū fluxū nō est necessariū: sed stat ꝙ accidāt sole neutralitates. Et iō ad verificandum apho. per egritudines opꝫ intelligere dispōnes p̄ter nām. q̄ egrotationes egritudinū aut neutralitatuꝫ. vel intelligit̄ ꝙ tales cursus mēstruoꝝ sunt causatiui egritudinū: lꝫ de fa

6 cto nō causent. ¶ Sexto nō. ꝙ egritudines q̄ ꝑ se sequunt̄ ad nimiū fluxū mēstruoꝝ sunt egritudines de inanitione: sicut eūatio receptaculoꝝ: ⁊ post infridatio ⁊ exiccatio. q̄n̄qꝫ aūt cōtingit ꝙ fiāt egritudies de repletione: vt p̄mo digestiua debilitata gn̄ant̄ ex cibis mali hūores vt aq̄ vel fl̄a crudum: ⁊ ego plures vidi ex hac via fieri. cacethicas: aut hydropicas. ¶ Sꝫ circa scd̄am ꝯnē nota p̄mo. ꝙ nō supueni

Nō p. re intelligit̄ in illis in qbꝰ deberēt supuenire deducto īpedimēto vt positis cū debita etate: ⁊ cū debitis circunstantijs.

P 2° ¶ Scd̄o nota. ꝙ cāe retētionis: aut nimie eūationis menstruoꝝ sumunt̄. aut a causis p̄mitiuis: vt a dispōne humoꝝ: aut a dispōne totius aut a dispōne m̄ricis. ⁊ similr̄ dicendū est de causis fluxus nimij. nā a medicina potata pōt fieri retentio: ⁊ ab aliq̄ fluxus: ⁊ ꝓpter latitudinē venarū ⁊ cōplexionē calidā ⁊ humidā ⁊ ꝓpter sanguinis subtilitatē ⁊ propter apertionē orificioꝝ venaꝝ nimiuꝫ cōtingit fluere: ⁊ ex oppositis causis parū: ⁊ q̄litercūqꝫ nō veniūt in t̄pe quo debent venire hꝫ aphus veritatē. ¶ Tertio nota. ꝙ egritudines q̄ accidūt retētione mēstruoꝝ sunt fere oēs modi materialiū egritudinū. siue in toto siue in partibꝰ mēbri vt febres apata dolores. Cū enim oēs humores ſm speciē p̄ter naturā retineant̄ prohibēte fluxu debito constat ꝙ ab omni pōt egritudo contingere: ⁊ sic in quolibꝫ mēbro retineri vel ad ipsuꝫ demandari. possunt etiā per accidens egritudines de inanitione inde cōtingere vt debilitata digestiua aut superueniēte ptisi ⁊ casibꝰ similibꝰ. ¶ Ultimo nota. ꝙ lꝫ a pluribus causis posset cōtingere retentio menstruoꝝ: tn̄ q̄ pluries cōtingit ꝙ retineant̄ ex causa m̄ricis. iō Hypo. dixit: ⁊ nō venientibꝰ a m̄rice: addēdo istam partē scd̄e cōclusionī quā nō addit p̄me: ⁊ hoc scd̄m Marsiliū in cōmēto. ibi tamen aliā causam dicam ⁊c̄.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Quidā medici arbitrant̄. ¶ Gal. p̄mo ponit ⁊ iprobat vnā falsaꝫ opinionem circa aphorismū. scd̄o verificat aphm̄. ibi scd̄a. (Cū aūt.) ¶ De p̄ma dicit. quosdā putauisse morbos nisi de abundantia humorum. Sed Hypo. po. dicit ꝯriū nō solū in mulieribꝰ: sed in maribꝰ nasci morbū de humoꝝ paucitate: q̄ aliq̄n per hoc cōplexio sui corporis desiccat̄. aliq̄n refrigerat̄. aliq̄n patit̄ vtrūqꝫ. ¶ Iteꝫ etiā dixit. ꝙ ōis mala cōplexio nocitura bone actioni nascitur de morboꝝ generibꝰ: idest ex gn̄e morboꝝ cū sit dispositio ledens oꝑationes per se imediate ⁊ sensibiliter in corpore humano. CVM AVTEM. Verificat ⁊ primo mouet vnū dubiū dando modū solutionis. scd̄o modo exequitur. tertio verificat aphm̄ ex dictis. q̄rto rn̄det dubio. scd̄a ibi (Aliq̄n ergo) tertia ibi (Q̄olibet aūt hoꝝ.) ibi q̄rta. (Bene aūt dixit.) ¶ De p̄ma dicit cū Hypo. in p̄ma cōcl̄one aphorismi: vbi dixit: ꝙ mēstruis pluribꝰ venientibꝰ accidūt egritudines: ⁊ in ista parte nō addit in m̄rice. In scd̄a vero parte dixit nō venientibus a matrice.

¶ Querendū est vtrū ista pars a matrice debeat referri ad ambas ꝯnes aut ad scd̄am tm̄: ⁊ subdit ꝙ hoc nos nō possumus inuestigare nisi cōsideremus causas multitudinis ⁊ paucitatis mēstruoꝝ. Et dicit p̄mo ꝙ menstrua sunt plurima: aut ꝓpter largā apertionē venaꝝ venientiū ad vuluaꝫ: aut q̄ sanguis est calidior debito: aut q̄ est subtilior: aut q̄ totū corpus est mutatū in malas q̄litates: q̄ grauatur sanguine: aut q̄ supposito ꝙ sanguis nō sit male q̄litatis: q̄ nimiū abūdat in quāto ⁊ grauat. vnde ꝓpellit̄ ad venas matricis si vident̄ morbi gigni: cū ad quelꝫ mēbra deducātur humores mali: ⁊ iste sunt cause abūdātie menstruoruꝫ. ¶ Scd̄o quo ad hāc partē dicit. ꝙ cause paruitatis eorundē: q̄ aut sunt pauca ex clausione attenuatoria vel cōstipatione: q̄ opil̄one coartatoria venaꝝ m̄ricis: aut ex sanguinis grossicie vel friditate: aut ex fortitudine venaꝝ venientiū ad vuluā nō recipiētiū sanguinē mēstrualē. QVODLIBET AVTEM. Verificat aphorismum ⁊ dicit ꝙ vnūq̄dqꝫ horū. i. vnaqueqꝫ haꝝ causarū cuꝫ sic accidūt egritudines saltē post longum tēpus sue perseuerātie. s. aut erisipile vel sclirosis: aut flegmon seu cancer. Et hoc pōt intelligi: q̄ retento sanguine in eius venis scd̄m varietatē sue qualitatis aut humoris secū cōmixti in matrice fiunt vtplr̄m talia apostemata: ⁊ hoc mō intelligēdo infert in q̄rta parte ꝙ bn̄ dicit venientibꝰ a matrice. i. in matrice accidunt egritudines: q̄ nō opꝫ ita fieri in matrice ex fluxu nimio. ⁊ ideo soli secunde parti est additū. ¶ Vel si nō referat̄ q̄olibet hoꝝ ad causas retētionis tm̄: sed ad causas vtriusqꝫ dicti. tunc videtur mihi ꝙ oꝫ q̄rta pars que incipit ibi. bn̄ ergo dixit hoc modo: ꝙ ergo Hypo. dixit bn̄ nō venientibꝰ a matrice acci

dunt egritudines: ita supple vt pars illa a mrice vtriq; parti referat. nā aliter non videt qn eque bene pncipaliter possit fieri nimius fluxus mēstruorum ex causa mricis sicut nimia retētio. ¶ Dubia aūt hic moueri solita: puta q morbi ex fluxu nimio: ꝛ qui ex defectu ꝛ vtrꝫ siles morbi ab vtraq; possint euenire: ꝛ qui sint deteriores patent ex notatis si intelligant dicta in pma pticula in illo apho. s. 5° in tenuib' dietis peccant egrotantes.

¶ Aphorismus. LX.

IN ano flegmones patienti: ꝛ matrice flegmonē habēti: stranguria superuenit. Et in renib' habentib' saniē: stranguria accidit. In epate vero flegmones patienti: singultus superuenit.

Theo. ¶ Uteri aut recti intestini iflāmatione: vrine stillicidiū accidit: renib' ēt purulētis: vrie stillicidiū accit: iecoris vō inflāmatiōe: singultus sequit.

Leoni. ¶ Recto intestino: aut vtero inflāmationē patiēte: vrine stillicidiuz accidit: ꝛ renib' purulentis: vrine aduenit stillicidiū. In epate vō per inflāmationē patiente: singultus aduenit.

¶ In psenti apho. Hypo. intēdit tres ɔnes. scdam ponit ibi. (In epate.) tertiā ibi. (In renib'.) ¶ Prima ɔclo est ista. patienti flegmonē in ano aut in matrice supuenit strāguria. pbat sic. patiēti flegmonē in locis pdictis cōprimit vesica: vt multā quātitatē vrine simul tenere nō possit. g cogit parꝫ ꝛ sepe mingere. Et p ɔns sibi supuenit strāguria: cū strāguria nō fit nisi pua ꝛ freqūes mictura. ¶ Scda ɔclo. patiēti flegmonē in epate nerui stomaci stimulant ad excutiēdū rem nociuā: vel sicut nociuā. g supuenit singultus. pꝫ ɔna ex diffinitione singultus suprapofita: ꝛ assumptū pbabit statim. ¶ Tertia ɔclo. habēti saniē in renib' supuenit stranguria pbat. in isto a renib' freqnter mittit mala mā stimulās ad vesicā. g ꝛ frequēter ꝛ parū p vice mingit. Et per ɔns patitur stranguriā. ɔna pꝫ vt supra. ꝛ assumptū declarabit in notatis. Et similē sniam quo ad pmā ꝛ tertiā ɔnē habetis.

A 19° tertij. cap. de distillatione vrine ꝛ quo ad scdaꝫ partē. 14

Nō p tertij. cap. de signis apatū epatis. ¶ Nota tū pmo circa primā ɔnē q per anū qnq; intelligimus rectū intestinū: qd est vltimū ad exitū: qnq; aūt sumit p extremitate huius recti intestini ꝛ colligatis ꝛ vocat futeri: ꝛ hoc scdo mō sumit. 17. tertij. Sꝫ hic maxime sumit pmo mō: ꝛ ad hūc sensum dixit Aui. loco allega. 19. tertij. aut pp apa in itestino recto.

2° ¶ 2° nō. q hoc intestinū est imediate sub vesica ꝛ tāgit eaꝫ. ꝛ cū ea ꝛ collo suo est multū colligatū. Ex quo pꝫ q exnte apate magno in dicto intestino cōprimit vesica ꝛ cōpressa

B multā qtitatē vrine retinere non pōt: imo cogit paulatim

3° mingere. ¶ Nota 3° q flegmon qnq; dr de omni apate vt

4° a Joānitio: qnq; de omni calido: qnq; de solo sanguineo: vt pꝫ ex Aui. 3° qrti. hic sumit large. ¶ Nota 4° ex Gal. in cōmento q Hypo. qn dicit vnā egritudineꝫ nasci intelligit q nascit ex illa aut ad eā sequat duꝫ est magna etiā: iō sensus ɔclusionis est q intestino recto patiente magnū apostema. paruū eni qnq; nō cōprimit vt necessario strāguria sequat. ꝛ idē intelligatis in oibus istis cōclusionib'.

Nō p ¶ Quo ad scdam partē pme ɔnis. Nota pmo q mrix ponit iuxta vesicā in medio inter vesicā ꝛ intestinū rectuꝫ: sed fundus mricis est altior fundo vesice collū vero eius cōiungit cū vesice collo: ꝛ pars q est versus os mricis cū corpore vesice. Ex quo pꝫ q ex apate mricis circa ptes ori vicinas cōprimit vesica: ex apatib' aūt in fundo existētib' non cōprimit: sed si magna sint: intelligit Gal. in cōmēto vtroq;

2° loco cōprimit. ¶ Nota tū scdo: ꝛ partiū etiā pme ɔnis q sicut experiētia docet: q eoꝝ que trāseunt per meri subtilis pars penetrat in cannā pulmonis pꝑter vicinitatē illoꝝ q sunt in substātia mricis vel intestini fumi cōicant corpi vesice. Et ideo acuta existēte mā apatis taliū locoꝝ cōtingit q vesica stimulat ad emittēdū vrinā pꝑter fumos: ꝛ subtiles partes sibi cōicatas mordicātes: ꝛ sic strāguria semp duabus de causis accideret ex tali apate. s. cōpressione ꝛ mordicatione. ¶ Circa tertiā ɔclonē nota q sanie existēte in renibus ipsa descēdit cū vrina ad vesicā ꝛ obuiat corpori eius. ꝛ ideo cū sit vitiosa ꝛ corrosiua stimulat vesicā ad expulsionē ꝛ cogit mingere etiā pauca existente vrina: ꝛ hoc modo fit strāguria: ꝛ maxime qn sanies est multū mala. Ego aūt testor plures vidisse mingētes omni die saniē a renib' in quibus nō fiebat stranguria: neq; scdm sua dicta ardor in mingendo: sed cū fuerit sanies acuta ꝛ corpora colerica: ꝛ malis humorib' abundātia: etiā in pncipio mingēdo saniē patiebant aliqd ardoris: in pcessu aūt siue sanies fuerit bona siue fuerit mala. tandē vidi q peruenerūt ad excoriationeꝫ in collo vesice ꝛ ad strāguriā: qa paulatiꝫ pmo impressit sanies in trāsitu: tandē excoriauit. ¶ Quantū ad has conclusiones nota. q stranguria sumit qnq; pro defectu vrinādi: ꝛ hoc modo videt Gal. sumpsisse in cōmēto aphorismi. quibus in vrina liuida: qnq; pro frequenti ꝛ parua mictura sicut in cōmēto huiusmodi: ꝛ vtroq; mō pōt aphus verificari. ¶ Scdo nota. stranguriā vtrāq; qnq; esse cū difficultate mingendi: qa cū forti conatu: imo fortiori q̄ꝫ ad tantū mictū proportionat ꝛ quādā esse cū dolore ꝛ difficultate: licꝫ videat posse fieri ex apatib' diuersis sine dolore ꝛ sine difficultate: tū vtplurimū ad has causas sequit cuꝫ dolore ꝛ difficultate. ¶ Circa secundā cōclusionē principalem nota. q apostemata in partib' epatis quedā sunt in gilbo: quedaꝫ in cōcauo: quedā occupant vtrūq;: ꝛ qn apostema est in gilbo nisi sit magnū nō opꝫ causari singultū vt pꝫ. 14. tertij. capitulo de apostematū signis in epate: ꝛ a Gal. in cōmento: sed in cōcauo etiā nisi sit magnuꝫ raro fit singultus: qa non multū cōicat epar stomaco magis tamen valde ex apostemate in cōcauo accidit singultus q̄ꝫ in gilbo: qa pars cōcaua etiā vicinior est stomaco. ¶ Secūdo nota. duobus modis causari singultum ex tali apostemate. vno modo pꝑter malam materiā transmissam ad stomachū mordicantem. Alio modo propter compressionem sui grauitate: sed mala materia mordicans potest quādoq; vomitū causare: quandoq; singultū quādoq; fastidium: secundū varietatē modi sui: ꝛ modo stante in stomacho aut imbibita: aut natando: ꝛ scdm mentem Gal. Aliqui tamen volunt q propter colligantiā que est inter epar ꝛ stomachuꝫ mediante neruo valde paruo accidit neruos stomachi contrahi. oportet q fiat nisi sit magnum apostema.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

STranguria est parua ꝛc.

¶ Gal. in cōmento pmo declarat qd sit stranguria ꝛ causas eius magis occurrētes. secūdo verificat pmā ꝛ tertiā cōclusionē. tertio verificat scdam. ibi scda. (Et bene dixit.) ibi tertia. (Ego auteꝫ.) ¶ De pma dicit. q stranguria est parua: ꝛ sepissima mictura ꝛ supplendū est coacta. nā siquis sepissime mingeret voluntarie ꝛ parū eo existēte sano ꝛ fieri pōt nō diceremus esse ibi stranguriā: sed tunc dicimus cū abstinere nō potest. ꝛ addit q causa est aut acuitas vrine: aut debilitas cōtentiue in vesica est: aut mala complexio aut apostema: aut supple aliqd pꝑportionale sicut cōpressio a mola vel lapide vel vlcus: sed causa acuitatis vrine est: qa a colamēto renū: qa patiunt renes receptionē humoꝝ acutoꝝ: aut qa ipsi faciunt sanguinē vel aliqd acutū qd a renib' ad vesicā mandatur ꝛ facit vrinā acutā: ꝛ hoc est clarū cū aquositas non sit acuta nisi ex alicuius rei mixtione. ¶ De scda pte dicit. q Hypo.

bñ dixit strāguriā fieri flegmone existēte in ano vel in mri/
ce: qa istis mēbris vesica colligat. vnde cōpatit eis supple
mō dicto supra in aphi expositione: sꝫ de renibus ēt vere su
pra dixit: qa cū in eis ēt cōgregabit mā putrida: necesse est
vt effluat per vesicā supple qñ terminus dꝫ esse bonus. scꝫ
qñ apā renū aperit ad exteriora est mala terminatio. vt. 18.
tertij. ⁊ qñ effluit per vesicā pungit eā ⁊ cogit ⁊ cōmouet vt
expellat saniē paulatiꝫ ⁊ frequēter. Sꝫ ex apāte in ano pa/
titur vesica: qa cōprimit. ⁊ iō: qa vicinant anus ⁊ vesica ne
cesse est vesicā ex hac vicinitate pati: ⁊ ita est supple de ma/
trice. ¶ De 3ª pte dicit. ꝙ ipse alibi dixit ꝙ cuꝫ Hypo. dixit
passionē aut ꝑsentē aut futurā aliunde intelligit nō absolu/
te: sed qñ illud aliud est positū in vltimitate: ⁊ de hoc intelli
git qñ asserit singultū ꝓuenire ex apāte epatis: qa cū nerui
epatis ⁊ stomachi sint colligati necesse est alterꝫ alteri cōpa
ti ꝑsertim cū apostema sit magnū in epate.

Circa tres partes de strāguria querunt tria ꝓbleumata. pmo propter qd est ꝙ intestino recto existēte pleno fecū nō fit strāguria: sed bñ ꝓpter eius apā cuꝫ multo magis ingrosset. ⁊ ꝑ ꝯñs

Propter qd feces in intestino recto ñ faciāt strāguriā sꝫ bñ i renib⁹

cōprimat vesicā magis qꝫ ex apāte. ¶ Ad hoc rñdet ꝙ qñ
qꝫ ex multa fece dura in dicto intestino fit strāguria: immo
multotiēs: sed quia plerūqꝫ qñ fex illuc ducta pellit cito. iō
nō percipit. ¶ Dicit scḋo. ꝙ nō simil'r fit stranguria ex fecū
multitudine sicut ex apāte: qa intestino sano existēte potest
cōprimi sine dolore eius. ⁊ ideo vesica suā seruans latitudi
nē potest ipsuꝫ cōprimere: sed qñ est apostema compressiuū
dolet. ⁊ ideo vesica non ita se latificat recte sicut apostema/
te existente in loco vicino pectori nō dilatatur pectus: vt pa
tet secundo pronosticorꝫ. cōmento. 5.

¶ Et per hoc pꝫ solutio probleumatis secūdi: quare ex pre/
gnatione in qua multo magis tumet matrix qꝫ ex apāte. ta

Propter qd ex ꝑgnatiōe strangu ria non accidat.

men nō accidit strāguria. ¶ Dico primo ꝙ vidi plures pre
gnantes nō potētes cōtinere vrinā ⁊ parū ⁊ sepe mingere:
⁊ ita aliquas mollā patientes. dr secundo ꝙ causa est simi/
lis supradicte. ⁊ 3° pōt dici ꝙ in pregnatione repletio fit pro
pe fundū ⁊ in cōcauo matricis aliter in apāte.

¶ Tertiū ꝓbleuma propter qd saniē habētes in vesica non
patiunt stranguriā: sed bñ habentes in renib⁹. ¶ Et rñdet

Propter qd bñtes saniē in vesica stranguriā ñ patiant: sꝫ bñ in renib⁹.

hic. Marsilius ⁊ Jacob⁹ imitator eius ꝙ causa est: qa sani
es vesice est min⁹ acuta. ¶ Ego aūt dico multos pauciores
vidisse cū sanie ex vesica siue strāguria qꝫ cū sanie ex renib⁹
nec memini quēqꝫ multā saniē ⁊ a vesica mingentē sine strā
guria: sed de renib⁹ multos. ¶ D. multo magis putrida est
sanies ex vesica qꝫ ex renib⁹ vtplurimū. ⁊ iō vtplurimū acu
tior cū putredo fit calor preter nām vel saltē ipsuꝫ vt taliter
cōicetur: dico ergo ꝓbleuma falsum. ⁊ Hypocratē tacuisse
de sanie vesice tanquā multum nota.

¶ Quartū ꝓbleuma. cū apā in fundo stomaci faciat cōpres/
sionē qñ est in epate. sicut in ore: q̄re nō ita irritat ad fluxū:
⁊ facit fluxū sicut singultū. ¶ Ad qḋ rñdent dicti viri ꝙ ali
qñ ex tali apāte fit fluxus: sꝫ si nō fit sicut singult⁹ est: qa os
stomachi est magis sensibile. Et iō magis fit nocumentū in
ore stomaci vbi fit singultus: vel 2° qa cū apāte epatis fit at
tractio ad epar. ¶ Mihi aūt vr ꝙ illud qḋ ꝑcipit vt noci/
uuꝫ ⁊ res cōprimēs: ⁊ ad illā repellēdā qñ est epar mouet
stōus ad singultū excutiētē rē extrinsecā a se. nō sic aūt mo
net ex illo ad fluxū vel vomitū faciendum: nisi aut propter
mās trāsmissas: aut qñ cibū cōpressuꝫ retinere non pōt ⁊c̄.

¶ Aphorismus. LXI.

Mulier si nō cōceperit: velis aūt scire si
cōcipiet: cōtegens vestimētis suffumi
ga deorsuꝫ: ⁊ sigdem trāsire videatur
odor per corp⁹ ad os ⁊ nares: cogno
sce qm̄ ea nō propter se non generat.

¶ Si mulier nō cōcipit: ⁊ scire placet an concipe
re possit: veste obuolutā suffies infra: nā si odor
transmitti per os ad nares videbitur: non esse
sua culpa sterilem cognosces.

¶ Si mulier non cōcipit: scire aūt velis si conce/
ptura sit: pannis circūtectā desubter suffias: ⁊ si
odor videat per corpus ire ad nares ⁊ os: scito
ꝙ ipsa non ex seipsa sterilis est.

¶ Cōclusio aphi talis est. Mulierē que nūqꝫ fuit ipregnata
bene circūdatā pānis ⁊ deorsuꝫ per vuluā fumigatā perci/
pere odorē vel saporē fumigij veniētis ad os vel ad nares
significat ipsaꝫ esse fecūdabilē. Et per ꝯñs ꝙ si nō generat
hoc nō est ex sui defectu sed viri. Cōclusio ꝓbat. talis perce
ptio odoris vel saporis significat defectū opilationū: ⁊ sup
abundātiarū malarū materierꝫ ex qb⁹ vtpl'm prohibet fe/
cunditas. ergo significat ipsaꝫ fecundabilē. ꝯña clara. ⁊ as/
sumptū circa lr̄am ostendet. Et similē sniam habemus. 21.
tertij. caplo de signis sterilitatis. ⁊ Serap. 5° breuiarij: vbi
presentē allegat: ⁊ suo modo verificat aphum. ¶ Circa tñ
aphum nota pmo. ꝙ lꝫ multe sint cāe sterilitatis vt patebit
paulo post in aphorismis sequētib⁹. tñ vtpl'm mulier est ste
rilis ꝓpter opilationē venarꝫ matricis. vñ menstruū cōueni
ens nō defert ad matricē: aut ꝓpter ꝑsentiā malarꝫ mate/
rierū que in matrice multiplicant: earūqꝫ necessario corrū
punt sperma: aut faciūt ipsum labi: ⁊ nō tempore debito in
matrice permanere. ¶ Scḋo nota. ꝙ quādo fumus perci/
pit per vuluā rei hñtis odorē ⁊ saporē acutū si matrix non
sit multū densa ⁊ vene stricte: aut nō habeat excessiuā com
passionē corrūpentē saporē vel fumi odorē: aut non sint ibi
humiditates opilātes vias per q̄s fumus dꝫ transire ad os
⁊ nares aut corrūpentes fumi odores ⁊ sapores. tūc trāsit
fumus cū odore suo ad os ⁊ ad nares: ⁊ per experiētiaꝫ est
ꝓbatū. Sed istis vel aliquo istorꝫ est ꝓhibitus trāsitus fu/
mi cū suo odore vel sapore: aut etiā transitus impedit om/
nino. ¶ Et ex hoc pꝫ: ꝙ qñ per hūc modum trāseundi per
corpus trāsire fumos cū sapore ⁊ odore in narib⁹ significa
tur carētia oium causarū dictarū: sed cū mulier caret dictis
dispōnibus: vtplurimū est fecūdabilis: qa iste sunt cause ste
rilitatis. ergo talis perceptio odoris ⁊ saporis est signū fe/
cunditatis mulieris. ⁊ sic apparet aphi verificatio. ¶ No/ 3°
ta 3° ꝙ dixit cōtegēs eaꝫ pānis ad fugiendū errorē qui pos
set cōtingere. nā posset fumus per aliā viā transire ad os ⁊
ad nares ⁊ essemus ambigui in significādo: quidā autē di/
cunt ꝙ hec tectura facit fumuꝫ melius colligi: ⁊ ad interio
ra corporis penetrare. ¶ Nota quarto ꝙ dicit: si non acce 4°
perit in vtero: ⁊ hoc est: qa si acceperit iam vtplurimū sci/
tur ꝙ defectus nō est ex ea: vel secūdo hoc dicit: qa fumiga
tio in pregnante non transit: qa propter conceptū matricis
est clausa: ⁊ non penetrat fumus. ⁊ ideo hoc signū in mulie
re significat pregnationē. ¶ Nota qnto ꝙ q̄dā alie possunt 5
esse cause ipeditiue pregnationis: vt ꝓprietas vel cōplexio
insequēs materiam vel defectus in pncipali membro. ⁊ iō
hoc signū nō est necessarie veritatis: sed est veruꝫ vt in plu
ribus. ¶ Nota 6° nō solū per fumigationē: sed per suppos/ 6
tionē rei odorate vt allei vel aristologie. ¶ Nota hoc ideꝫ
posse significari: vt dr. 21. tertij. cap. allega. ⁊ Hypo. voluit
ꝙ illa per ista cognoscantur.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Ex hoc ꝙ dixit. Galienus in cōme/
tādo aphum. pmo
ostēdit qualis fumigatio est facienda ad expe/
riendū aphum. 2° verificat ꝯclusionē aphoris/
mi. 3° dat vtilitateꝫ eius. 4° excusat se a pertra
ctatione quorūdā. ibi 2ª (A qbus tñ) ibi 3ª. (Q nō per se.)
ibi 4ª (Plato.) ¶ De prima dicit. ꝙ debemus intelligere

mulierem debere fumigari cũ optimis fumigijs calidis ⁊ siccis. sicut thure mirra storace ⁊ silib⁹ odoriferis: quoꝝ fumus puenit ad os ⁊ nares alio deducto ipedimẽto. nã alia ⁊ si nõ sentiat odor eoꝝ nõ ẽ mirũ ẽt infecũda: qꝛ nõ hñt tã tã ṽtutẽ. ℂ De 2ª dicit. ꝙ qñ ab istis fumigatis nõ sentitur odor i narib⁹ sigñat ꝙ matrix ẽ pfecte. i. itegre opilata: ⁊ h̄ exñte: mulier nõ põt generare. ℂ De 3ª pte dicit h̄ ꝙ Hyp. h̄ innuit qõdã põderosum iuuamẽtũ. Nã multi hoies ⁊ pci pue nobiliores: cũ nõ hñt filios ex vna vxore volunt scire vtrũ sint habituri ex ea: qꝛ si ex ea hr̃e nõ possent separent ab ea vt ab alia haberẽt filios: q heredes essent suoꝝ bonoꝝ. ℂ De 4ª pte dicit. ꝙ plato in libro ad titũ tetigit artificia ad generãdũ ꝙ hic ipse nõ vult p̄libare: sʒ potius vult h̄ exponere oẽs istos aphos q sunt de matrice. quare ⁊c̃.

ℂ Aphorismus. LXII.

Mulieri in vtero habenti: si purgationes exeunt ĩpossibile est fetũ sanũ eẽ.

Theo. ℂ Si mulieri grauide mestrue purgationes erumpunt: fieri non potest vt fetus bene valeat.

Leoni. ℂ Si mulieri vtero gerenti: purgationes eant: impossibile est fetum esse fetum.

ℂ Cõclusio est. si mulieri p̄gnãti exeant mẽstrua ipoſſe ẽ fetũ eẽ sanũ. pbat. ipoſſe ẽ fetũ eẽ sanũ: qñ modicũ hʒ nutrimẽtũ: sʒ exeũtib⁹ mẽstruis a p̄gnãte fetus modicũ hʒ nutrimẽ

A tũ. g̊ ⁊c̃. ꝯña tʒ. ⁊ assumptũ circa lr̃am declarabit. Et silem

Nota p̄ sniam hẽtis. 21. tertij. c. de signis debilitatis fet⁹. ℂ Nõ g̊ p̄. ꝙ nomẽ purgatiõis ꝓprie dr̃ de euõne alioꝝ humoꝝ a sanguie: ⁊ cũ medicina solutiua: sʒ h̄ approbare qñ de mulierib⁹ loqmur: p purgatiões itelligim⁹ mẽstruũ sanguinẽ: qꝛ p illius expulsionẽ: mulieres nõ solũ sanguinẽ: sʒ ẽt alios

2° humores emittũt: a qb⁹ purgant. ℂ 2° nõ ꝙ istas purgationes exire p̄t eẽ dupl'r: aut in q̃ztitate vt sit maior q̃ʒ añ pregnationẽ: aut parũ vel raro. ⁊ apho. maxime verificat qñ in q̃ztitate egrediunt. nã qñ i pauca q̃ztitate egrediunt stat

3° fetũ eẽ sanũ. ℂ 3° nõ. ꝙ qñ egrediunt in tali q̃ztitate significat ꝙ fetui subtrahit debitũ nutrimẽtũ: cũ ex sanguie q in tpe p̄gnatiõis retinet nutriri debeat. ⁊ iõ fet⁹ debito caret

4° nutrimẽto. ⁊ p ꝯñs ẽ eger. ℂ 4° nõ. ꝙ egritudo fet⁹ aut est mala ꝯplõ: aut mala ꝯpõ aut solutio ꝯtinuitatis. nã poſſe ẽ fetũ p̄ nimiũ ipleri aut viscosis humoribus. vñ fiunt in eo opilatiões: aut debilitatis attractiua: ⁊ sic sanguis emittit: ⁊ põt ꝯtingere ꝙ exeũtib⁹ purgõnib⁹ fet⁹ desiccet aut ifridet pp nutrimenti paucitatẽ. varij igit modi pñt esse cause

5° egritudis fetus. ℂ 5° nõ. ꝙ nõ solũ mẽstruis multũ venientib⁹: sʒ pp aliã oẽm imoderatã purgõnẽ mulieris cõtingit fetũ egrotare: sʒ qꝛ magis ex sanguie accidit. iõ d̄ eo tetigit

6° Hyp. ℂ Ultimo nõ. quosdã eẽ casus i qb⁹ poſſe est purgari per mẽstrua ⁊ fetũ sanum ẽt si sint multe q̃ztitatis in vice vna: vt qñ mult⁹ sanguis abũdat i muliere vel ex regimine vel alio modo: ⁊ ideo intelligitur aphs vt in pluribus.

ℂ Commenti Galieni expositio.

IN purgatiõe hac ĩtẽdit.

ℂ Gal. in cõmẽto. p̄ limitat aphm. 2° ponit vnde egrediantur menstrua a pregnantibus. 3° verificat aphm. ibi 2ª. (Ego autem.) ibi 3ª. (Cũ igit.) ℂ De p̄ma dicit. ꝙ p purgationẽ intelligit Hypo. in aphõ. menstrua venientia in tempore: ⁊ in quãtitate sicut ante purgationem super diminutione: ⁊ ex isto significatur defectio fetus: sed si raro aut parum: aut semel exeunt non oportet fetum infirmari.

EGO AUTEM. Facit qd̄ dcm̃ ẽ dicẽs: ꝙ ipse arbitrat mẽstrua in p̄gnate egredi p venas q̃ veniunt ad collũ mr̃icis tm̃: qꝛ secundina ẽ suspẽsa oib⁹ venaꝝ q̃ sunt in ꝯcauo. vñ sequitur ꝙ nihil egreditur. ab illis de menstruis.

CUM IGITUR. Facit qd̄ dcm̃ est dicẽs: ꝙ cũ exeant mẽstrua aliunde q̃ʒ p venas q̃ veniũt ad ꝯcauũ mr̃icis ⁊ fet⁹: seqtur ꝙ nõ veniũt supple vt oʒ ad fetũ nutriẽdũ p venas ꝯcaui mr̃icis. necio fetũ ifirmari vtpote cui nutrimẽtũ d̄ficit. ℂ Tu tñ nota. ꝙ dicit Gal. ꝙ sanguis mẽstruus egredit p venas colli mr̃icis ꝙ ora venaꝝ ꝯcaui sunt obturata quũ ab illis suspẽdat secũdina eẽ ambiguũ. nã p̄t fieri sup impregnatio: vt notat quotidiana expientia. iõ non oia ora mr̃icis sunt occupata in suspẽdẽdo p̄mũ fetũ: ⁊ restãt multa orificia a qb⁹ nihil ꝯspẽdit. p̄terea qñ tm̃ in vna cellula fit ꝯceptio nõ sunt de orificijs oibus suspense secũdine: sed multotiens in vna parte tm̃ est facta cõceptio. ergo ⁊c̃. ⁊ ideo Gal. non affirmauit: sed dixit estimo.

ℂ Aphorismus. LXIII.

SI mulieri purgationes nõ exeunt: neq̃ʒ febre neq̃ʒ rigore superueniẽte: anxietates: abhominationes: ⁊ defectiones animi ei acciderint: reputa hanc in vtero habere.

ℂ Si mulieri mestrue purgationes non p̄deũt: nec horror: aut febris: superuenit: ⁊ fastidia accidunt: grauidam esse arbitrare. Theo.

ℂ Si mulieri cessent purgationes: neq̃ʒ febris: neq̃ʒ rigor superueniat: ⁊ fastidia incidant: iudica ipsam in vtero habere. Leoni.

ℂ Talis ẽ ꝯ̊. defectus menstruoꝝ cũ abhominatione cibi: ⁊ anxietate ⁊ defectiõe animi nõ p̄cedẽtib⁹ febre vel frigore significat. s. mulierẽ eẽ p̄gnãtẽ. Cõclusio pbat: qꝛ hec significãt mẽstrua deficere solũ ex cã p̄gnatiõis. g̊ ⁊c̃. Añs i notatis habebitis. Et silẽʒ sniaʒ habetis. 21. tertij. c. de signis B

impregnatiõis. ℂ Circa aphorismum nota p̄. ꝙ mẽstrua qñ retinent sine cã manifesta vtplm retinent pp ꝯceptionẽ. ideo Hypo. ad excludendum causas retentionis manifestas aut p̄hibitionis fluxus mẽstruoꝝ neq̃ʒ dixit frigore neq̃ʒ fe. superueniente: nec semper existente alia causa manifesta p̄hibitionis. sicut esset multa euacuatio sanguis aut C Nota p̄

ventris fluxus ⁊c̃. ℂ 2° nota. ꝙ qñ menstrua retinẽtur ex causis pregnationis separatur sanguis mẽstruus: ita ꝙ ps purior ⁊ melior est illa que vadit ad fetum nutriendum. relique aũt partes remanent in venis matrici vicinis. ⁊ per consequens stomachi: ⁊ remanent magis male: qꝛ separata est pars melior. ⁊ hinc est ꝙ ex illarum retentione plurimum ex cã pregnationis accidunt magis abhominatiões ⁊ anxietates ⁊ defectiones quasi ad lypotomiam ducent q̃ʒ in illis q̃ carent emissione mẽstruoꝝ ex alia cã: ⁊ hoc est qd̄ hypocras dicit. ꝙ ad significãdũ mulierẽ esse p̄gnantẽ oportet coniungi defectus fluxus menstruorum sine manifesta causa: ⁊ ad hoc ꝙ habeant abhominationes ⁊ anxietates: ⁊ ẽt qꝛ vtplurimum cũ ista coniungunt retinent menstrua pp pregnationem. ⁊ sic pʒ verificatio aphorismi. 2° D

ℂ Nota 3° ꝙ per anxietates intelligimus nocumentum in anhelitu. vnde oportet ꝙ multũ trahat: ⁊ p defectiões itelligimus leues motus ad sincopim: ⁊ per abhominatiões odiũ cibi. ℂ Nõ tñ 4° ꝙ qñq̃ʒ cõtigit mẽstrua retineri ex alia cã: ⁊ tũc ẽt ꝯiungi abhominatões ⁊ cetera hic posita. ⁊ iõ aphorismus nõ est semp verus: sed vtplurimum. 3° 4°

ℂ Commenti Galieni expositio.

IStud tantum de illis.

Cõmentũ i tres ptes diuidit. In p̄ma apho. restringit. In secunda verificat. In 3ª ꝙ nõ ẽ semper verus ostendit. ibi 2ª. (Q ex alia.) ibi 3ª. (Que tñ.) ℂ De p̄ima dicit ꝙ istud verificat tantum de

alijs mulieribus que ex ꝯsuetudine hñt fluxũ mẽstruoꝝ ordinate: ꝛ i qb⁹ veniunt sine ipedimẽto: ꝙ si subito ꝛ sine manifesta cã ꝯstringunt̃ significamus ꝓgnationẽ. ¶ De 2ª parte dicit. ꝙ supple Hyp. hãc restrictionẽ auctorizauit. i. sua auctoritate ꝯfirmauit ꝙ ꝯdõnes quas posuit nos debere perpẽdere qñ subdit ꝑ abhominationẽ angustiã desectiuã ꝛ mẽstruoꝝ cessationẽ: ꝙ itelligat̃ ꝯcepisse mulierẽ. sic hec facim⁹ ex pessimo ꝛ corrupto appetitu. q2 os stomaci ledit̃ i ꝯceptõe ex cã assignata circa aphm. ¶ De pte 3ª dicit. ꝙ hec oĩa pñt ꝯtingẽ sine ꝯceptiõe ꝑꝑ malos humores corpi dñantes. vñ oꝫ medicũ ꝓspicere. ¶ Et circa totũ nõ ꝙ dicit mẽstrua deficere subito: q2 i tpe in quo expectat̃ oĩo nihil exit. in causis. n. alijs plerũqꝫ ꝓus icipiũt imorari ꝛ tardari: sꝫ qñ ẽ subito i ꝓ tpe quo deberet venire ex toto deficit ẽt hoc vtplꝰm cũ cõditionibus positis ẽ ex ꝓgnatõe.

¶ Aphorismus. LXIIII.

Quecunqꝫ frigidas ꝛ densas matrices habent non concipiunt. Et quecunqꝫ humidas habent matrices: non concipiũt: extinguitur. n. in eis semẽ. Et quecũqꝫ siccas ꝛ magis ardentes non ꝯcipiũt: indigentia. n. nutrimenti corrumpitur semen. Et quecunqꝫ ex vtriusqꝫ temperiem habẽt moderate: huiusmodi sunt generantes.

Theo. ¶ Mulieres que ꝑhumidos habent vteros cõcipere nequeunt. Que ẽt frigidos spissosqꝫ hñt non concipiunt: fetus. n. extinguit̃. Necnõ sicci ꝛ admodũ calidi ꝯcipe non pñt: genitale. n. semen corrũpit̃: ob inopiam alimenti. Que aũt ex vtrisqꝫ modice temperatos obtinent vteros: he valent fecunditate.

Leoni. ¶ Quecunqꝫ fridos ꝛ spissos vteros hñt nõ ꝯcipiũt. Et quecũqꝫ ꝑhumidos vteros hñt: nõ cõcipiũt: extinguitur. n. in eis genitura. Et q̃cũqꝫ siccos magis ꝛ adurẽtes: nã ex defectu alimẽti corrũpit̃ semẽ. Quecũqꝫ vero ex vtrisqꝫ mediocrem hñt temperaturam: he fecunde sunt.

¶ In pñti aphõ quatuor ponunt̃ ꝯnes ab Hyp. 2ª ibi.) Et q̃cũqꝫ humidas.) 3ª ibi. (Et q̃cũqꝫ siccas) 4ª ibi (Quecunqꝫ ex vtrisqꝫ.) ꝓª ẽ. oẽs mulieres hñtes mr̃ices valde fridas ꝛ dẽsas nõ sunt ꝯceptiue: aut sunt steriles. ꝯ ꝓbat̃. In istis nõ cõseruat̃ calor spmatis: vt oꝫ ad ꝯceptionẽ nec nutrimẽtuꝫ fet⁹ debite mãdari posset: nec secũdina debite alligari mr̃ici. ğ iste sunt steriles. ꝯña tꝫ: q̃re ad ꝯcipiendũ reqrunt̃ ista tria qbus dicte ꝯdõnes sunt opposite. ¶ Scđa ꝯ. mulieres hñtes matrices valde humidas nõ sunt apte ꝯcipe: q2 in illis semẽ viri extinguit̃: sꝫ in hñtib⁹ mr̃ices fridas extinguit̃ semen. ğ ꝛc. ꝯña pꝫ. ꝛ minor ponit̃ in lr̃a. ¶ Tertia ꝯ. oẽs mulieres hñtes mr̃ices magis siccas ꝛ ardẽtes nõ sunt generatiue: ꝓbat̃. ille nõ sunt generatiue in qb⁹ semẽ corrũpitur idigentia nutrimẽti: sꝫ ille sunt hꝰ. ğ ꝛc. ¶ Quarta ꝯ. oẽs mulieres hñtes mr̃icẽ tẽꝑatã moderate equalitatibus vtriusqꝫ ꝓme ꝯrietatis sunt generatiue. ꝯña clara. ꝛ assumpta statim ꝑ totũ declarabunt̃. Siĺis snĩa habet̃. 21. tertij. c. de causis sterilitatis: ꝛ a Serapiõe. 5° breuiarij. capit. 33.

E ¶ Circa ꝓmã secũdã ꝛ tertiã ꝯnes siĺ est ꝓ notãdũ: ꝙ nõ qlibet lapsus in aliq̃ ꝓmaꝝ q̃litatũ sufficit facere sterilẽ. nam ad expiẽtiã videmus mulieres diuersaꝝ ꝯplõnuꝫ quo ad mr̃icẽ ꝯcipe: sꝫ lapsus ꝓhibẽs a ꝯceptiõe opꝫ ꝙ sit multus lapsus. ꝛ iõ illud verbum positũ in ꝯne 3ª vbi magis dicit. Et quecunqꝫ siccas ꝛ ardẽtes, magis oꝫ ad oẽs hos lapsus replicari: ꝛ sumit̃ penes me magis ꝓ valde: nec dico lapsum ad siccũ ad ꝓhibẽdã ꝯceptionẽ oportere eẽ maiorem lapsu ad humidũ vel fridũ: q2 ad hoc nõ habes rõnem nec auctoritatẽ: sꝫ bñ scio ꝙ qcũqꝫ sit lapsus ad hoc vt ꝓhibeat a ꝯceptiõe oꝫ vt sit magn⁹. ¶ Nõ 2° cũ dr̃ ꝙ nõ ꝯcipiũt põt itelligi vel ꝙ nõ sunt apte ad ꝯcipiẽdũ dũ talis lapsus perseueret: vel ꝙ absolute nõ sunt apte ad ꝯcipiẽdũ. ꝛ ꝓmũ vr̃ mihi verius: q2 multe lapse corrigunt̃ ꝑ adiutoriũ medicoꝝ. ¶ Nota 3° spãĺr circa ꝓmã ꝯnẽ cũ dr̃: quecũqꝫ fridas ꝛ dẽsas ꝛc. pt̃ itelligi copulatiue ꝛ õ ꝓdicato copulatorita ꝙ diuisim vel coniunctim verificari põt: ꝛ vtroqꝫ mõ ẽ va. nam hñtes mr̃icẽ fridã alterãt sperma viri alteratiõe per quã ꝑdit vim ꝯcipiẽdi cũ oporteat ipm̃ esse valde calidꝰ. ¶ Scđo. q2 friditatẽ seqt̃ strictura orificiorum venaꝝ: ꝑꝑ quã põt paucũ sanguis mẽstrui venire ad concauũ mr̃icis. ꝛ ꝓhibet̃ ꝯceptio. ¶ 3° q2 sanguis mẽstruus q attrahit̃ ifrid at̃. igit̃ spermati cõmixtus ipm̃ infridat ꝛ reddit ipotens ad generãdũ. ¶ 4° q2 in matrice frida mĺtiplicat̃ flegmat ꝛ humores frigidi qui sperma alterãt ꝛ ꝓhibẽt ab opõne. Si aũt matrix densa fuerit hoc põt intelligi. ꝓ. ꝙ nõ sit porosa: vel scđo: q2 terrestris: vel 3° densa: q2 habens magnã ꝓfunditatem ꝛ spissitudinem que est 3ª dimensio: ꝛ quolibet istoꝝ modoꝝ densitas est multa ꝓhibet conceptioneꝫ. nam que hꝫ pororum ꝓuationem venas hꝫ constrictas ꝛ illa que est terrea ꝑꝑ eandem causam: ꝛ ambe iste difficulter contrahunt̃ super sperma vel colliguntur super ipsum qđ est tñ necessarium ad generationem ꝛ similiter densa. ¶ 3° modo constat ꝙ nõ facile circũflectitur circa sperma ad ipsum cõtinendum. cũ igit̃ frigiditas ꝛ densitas vtraqꝫ per se facit sterilitatem: aut ineptitudinem ad concipiendum: ꝛ maxime si sint a natura: si sint accidentaliter: non oportet ꝙ faciãt sterilẽ: sed prohibeant conceptioneꝫ pro tempore sue durationis.

¶ Circa secũdã ꝯnẽ nota ꝙ hñtes matrices humidas duobus modis maxime ꝓhibent̃ a ꝯceptiõe. vnus est: q2 matrix nõ bñ retinet sperma sui lubricitate. nã ad hoc reqrit̃ asperitas q̃dam in matrice vt vult Gal. in lib. de anothomia mr̃icis. ¶ Secundus modus est extinguẽdo sperma siue calitatẽ eius. Nam a multitudine humiditatis que ẽ in matrice ꝓhibetur calidum spumosum euẽtari: ꝛ extinguit̃ ẽt ꝑ cõmixtionẽ multoꝝ vapoꝝ humidoꝝ cũ sba spiritus ipsum infrigidantiũ. ¶ Ex qb⁹ pꝫ ꝙ siue sit humiditas nãlis siue cum mã siue absqꝫ mã quelibet cũ est multa excessiua prohibet conceptionem. magis tñ cum est cum mã: ꝛ cũ i illa mã accidit putrefactio: ꝛ iste due cause narrate in his duabus conclusionibus ex parte cõplexionis sũt cause plurimum contingentes.

¶ Circa tertiã ꝯnẽ nota quosdã velle ꝙ iõ in hac ꝯne est positũ ly magis: q2 lapsum ad siccũ opꝫ eẽ maiorẽ q̃ꝫ lapsum ad humidum ad ꝯceptionem ꝓhibendã. ꝛ iõ dr̃ ardẽtes: ꝛ nõ dixit calidas. q2 ẽt lapsum ad calm̃ opꝫ eẽ valde multũ ad hoc vt impediat̃ ꝯceptio: vt leuis recessus ꝑ calm̃ a tẽꝑamẽto vigoret nãlia opa. nõ sit aũt ad fridũ: vt pꝫ ꝓma ꝓmi. ꝛ 4° eiusdem. c. 2°. ¶ Sed ego: q2 vidi vnũquẽqꝫ lapsum oportere eẽ satis notabilẽ ad auferendũ operationeꝫ concipiendi: istud aduerbium magis sumpsi pro valde: ꝛ referri oportere dixi ad omnes tres ꝯnes primas: ꝛ etiam q2 in lapsu ad siccum non est ita manifestum: ꝙ opꝫ illum esse maiorem lapsu ad humidũ ad hoc opus impediẽdũ. ¶ Secundo nota. ꝙ lꝫ semen vel sperma non vere nutriatur: tamen per sanguinẽ venientẽ a matre firmat̃: ꝛ prohibetur: dissolui. ꝛ ideo sanguis ille potest dici quodãmodo nutrimentũ: ꝛ q2 in sicca mr̃ice est paucus talis sanguis. ideo dicit̃ ꝙ in ea corrumpit̃ semen indigentia nutrimenti. Vel aliter dicunt quidam ꝙ pars corpulenta spmatis viri est mã ex qua spiritus gignitiuus regenerãt aliam partem spiritus sibi similem: ꝛ ꝙ nisi ita esset nõ posset tanto

qe sustētari. ꝛ ideo pars corpulēta spermatis viri pōt dic quodā mō nutrimētū spmatis: qꝛ ē q̄si nutrimētū spūs gignitiui: qꝛ igiť in ardēte ꝛ sicca mříce corrūpiť ps corpulēta ꝛ spūosa indiget multa restauratiōe. iō accidit ꝙ corrūpať semen ꝓ indigentia nutrimenti improprie dicti.

¶ Circa quartā ꝯnē dicit p̄. ꝙ quecūqȝ hn̄t in mříce tēperiē moderate sunt ꝯcipiētes: ꝛ oȝ p̄ intelligi qn̄ dicit in vtrisqȝ. s. ꝯrietatibus pmaꝝ qualitatū: ꝛ qꝛ ois ꝯplo ꝯsurgens hȝ saltē pmū modū equalitatis. iō nō sufficit dicere ꝙ oēs habētes tēperiē sint ꝯcipiētes: nisi addať hoc verbū tēperate: per qđ intelligit tēperiē medio vicinam vel ad gn̄andū ꝓportionatā. ¶ Scđo nota. ꝙ matrix nō ē mēbrū ꝯcipiēs:
A tn̄ p ipsam cōpleť spermatis vtilitas tanq̄ȝ p mēbrū deseruiens spermati: qn̄ ipsa ē disposita: vt oȝ ꝫm intentionē nāe qꝛ ꝓhibēdo in debitas alterationes: ꝛ deferēdo mām gn̄onis: ꝛ situādo sperma iuuat ad gn̄onē: ꝛ post ꝯferēdo spūȝ ꝛ aerem mediātibꝰ arterijs q̄ terminanť ad arterias secundine ꝛ fetus: ꝛ deferēdo sanguinem adiuuat ad vite fetꝰ cōseruationē: ꝛ p̄bet mām nutricationis ꝛ augmēti: ꝛ ad hūc finē facta ē. Ex qbꝰ pȝ ꝙ qn̄ matrix est vt opȝ ꝫm nāe intētionē ꝯuenienter deseruit fetui ꝛ spermati ꝓ fetus gn̄one: ꝛ
B ꝫm Gal. testiculis suis q sperma gn̄ant. ¶ Tertio nō. ꝙ dicimus aliqn̄ improprie mřes generare: qꝛ sufficiēter seruiunt spermati generāti: qꝛ igiť qn̄ matrix hȝ in qualitatibus primis tēperiē moderate sicut intelligiť in p̄ notabili sunt disposite quo ad ꝯplonē vt opȝ ad nāe intētionē. iō posuit in fine pp quā sunt facte a nā: ꝛ ista est deseruire generationi. ꝛ per ꝯn̄s dn̄r tales matrices conceptiue: ꝛ mulieres: quarum ille sunt matrices hic dn̄r generantes: qđ intelligi hȝ quantum est merito complexionis. contingeret. n. aut ꝓpter indebitam quantitatem: vel aliam naturam compositionalem ꝙ non conciperent.

¶ Commenti Galieni expositio.

Si hypocraticos auderē transferre. ¶ Istud cōmentum diuiditur in qnqȝ partes p̄ncipales. Primo poniť ordo istius aphorismi cum vno alio p̄cedente: q eēt conueniens cū generali intentione. In scđa exponit aphorismuȝ per suas quatuor ꝯnes. In tertia remouet dubium. In q̄rta satisfacit cuidam ꝓmisso. In qnta satisfacit tacite q̄stioni. ibi 2ª. (Cum igiť matrici.) ibi 3ª. (Qꝛ igitur.) ibi quarta. (Qꝛ igitur platonis.) ibi quinta. (Ultimitas.) ¶ De pma dicit tria. pmum est ꝙ si auderē ꝑmutare aphorismos Hypocraticos nihil faceret q̄ȝ permutare prius vnū aphorismum suprapositum: ꝛ ponere ipm iuxta hoc vt p̄us disputatio de menstruis cōpleret: ꝛ post subiungereť cāe generandi ꝛ concipiendi ꝛ proponereť ille i quo dř ꝙ si mulier non acceperit in vtero: ꝛ velis scire si cōcipiet ꝛc̄. Et sequeretur iste in quo dř ꝙ ille que hn̄t temperiem moderate ex vtrisqȝ fiunt generātes: qm̄ imoderate si non sunt in vltimitate generant difficulter: sed si sunt in vltimitate sunt steriles. ¶ Et ꝫm est ꝙ ex dictis cōprehendiť: quare fiat sterilitas in maribus: qđ multū occultať: sed ꝑspicaciter ītuentibus fit palam postq̄ȝ patebit eis vtrosqȝ. s. tam mares q̄ȝ feminas generātes esse ꝯplonis medie. i. temperamento vicine quā ꝯplonē si excedūt non generabunt. ꝛ sic tangitur aphorismi itētio. ¶ Tertiū dcm̄ est ꝙ incipiēdū est modo a locutione de mulieribus sterilibus que hn̄t malaȝ ꝯplonem vel ꝯpositionē matricis in vltimitate: vt qbꝰ dn̄ať vna pmaꝝ qualitatū aut due. Nam ostensum est in libris de cōplexionibus ꝙ cōplexiones distemperate sunt octo: quatuor simplices ꝛ quatuor composite.

CVM IGITVR. Declarat aphorismum particulariter ꝑ suas ꝯnes: ꝛ diuidiť in q̄tuor ꝑtes ꝫȝ numerū ꝯnum. 2ª ibi. (Et que matrices.) 3ª ibi. (Et q̄cūqȝ siccis.) ibi 4ª (Quecūqȝ) ¶ In pma dicit tria. pmū ē ꝙ si matrix fuerit frida aut densa. tunc vene matricis sunt paruissime ꝛ strictissime. iō vene secūdine nō poterunt solidari. i. ꝯglutinari cum alijs. ꝛ si possent: tn̄ ad fetum non deferť nutrimentū nisi paruissimum: qꝛ vene facile condensanť. ꝫm est ꝙ sanguis ēt talis mřicis dȝ eē fridus ꝛ flegmaticꝰ: qꝛ ꝯsiderare debemꝰ ꝙ hȝ qualitates siles mřicis. Et iō si itēderet in spma refrigeraret ipm ꝛ ꝓhiberet a gn̄one. tertiū ē ꝙ Hyp. incepit a frido ꝛ dixit: q̄cūqȝ hn̄t fridas ꝛ dēsas mřices ꝛc̄. ¶ Ex qbus dať itelligi supple ad ꝓhibēdā ꝯceptionē friditati densitatē cōmisceri: ꝛ cū h̄ ꝛ sp ꝯmisceri humiditati vel siccitati. ¶ Et iō dubitať nūqd sp ex friditate subsequať dēsitas. Et oȝ pp hoc eē steriles: ꝛ supple hoc nō vř verum cū iam sit dcm̄ ꝙ aliqn̄ est frida tm̄. ¶ Et rn̄deť ꝙ oȝ bn̄ ꝯsideranti apparere ꝙ dixit: sed matrix frida sit ꝛ dēsa ꝙ nō ꝯcipit ꝓpter stricturam venaꝝ: sed tn̄ voluit ꝙ densitas sit tm̄ cā sterilitatis. i. ꝙ sine dēsitate friditas nō sit cā: qꝛ fiducialiter putauit vos supple intelligere ꝙ ēt friditas sine densitate potest esse causa sterilitatis.

ET QVECVNQVE. Declarat secūdā ꝯnem di. ꝙ quecūqȝ hn̄t matrices humidas in vltimitate sunt steriles: qꝛ extinguunt semen in eis sicut videmus in grano ꝛ ordeo q̄ seminantur in loco paludis.

ET QVECVNQVE. Declarat tertiā ꝯnem: qꝛ ille que habent matrices siccas nō ꝯcipiunt pp defectum nutrimenti mō supradicto. sicut qn̄ granū seminať in loco petroso aut arenoso aut inculto: sed in matrice calidissima sperma patiť illud qđ patereť in terra calidissima: aut si seminareť in diebus canicularibus ꝛ sic satisfecit nobis de pmis qualitatibus ostendens quas hn̄t v̄tutes sigillatim ꝑ hoc dans vobis intelligi quid in compositione faciunt.

QVECVNQVE. Declarat quartā ꝯnē dicēs: ꝙ cū dixit quecūqȝ vtrisqȝ tēperiē hn̄t moderatā fiūt generātes. ꝑ ly vtrisqȝ nō intellexit q̄litates. qꝛ vtrisqȝ ē distributiuū ꝓ duobus ꝛ qualitates sunt q̄tuor: sȝ intellexit ꝯria. i. ꝯrietates q̄ sunt due: ꝛ nos ostendimus in libris de ꝯplonibus tēꝑatis esse ex friditate cū caliditate ꝛ hūiditate ꝛ siccitate ex paruitate remissiue hoꝝ ꝯrioꝝ: quoꝝ duoꝝ parium si vnuȝ ꝺficiat a tēperamento sufficiat ꝓ faciēdo sterilē. Si. n. adsit temperamentū in caliditate ꝛ frigiditate: sed deficiat supple multum in humiditate ꝛ siccitate: tn̄ permanebit sterilis: qꝛ igiť Hyp. hic satisfecit dubio di. ꝙ qꝛ Hypo. ꝺ sola sterilitate mulieꝝ locutus est. iō solum de ꝯplone matricis dixit ꝓpter alteram duaꝝ causaꝝ: qꝛ fidem habuit ꝙ ꝑ dicta intelligeremus de masculis: aut qꝛ posterius est de eis dicturus. ¶ Sed successores eius hunc aph̄m sequentes ꝓtulerunt multiplr̄ tn̄ interpretatiue dicunt eos eē longe ab Hyp. intellectu in maribus vt possumus intelligere: sȝ dicunt ꝙ sperma frigidum difficulter potest excoqui: sed si sperma parum fuerit frigidum. ꝛ itrauit matricē valde calidā possibile est fieri generationē. ¶ Si autē fuerit plurimum fridū nō pōt ꝯcipere. Si aūt fuerit humidum pp humiditatem nō bn̄ excoquiť. ¶ Et iō si fuerit in vltimitate humidum impossibile est generationē fieri. Si vero fuerit calidissimū erit sicut quelibet res ardentissima ꝛ incensa ꝛ nō poterit generare. Et silr̄ cum fuerit nimis siccum nō extendiť. Et iō nō generabit: cū ostensum sit in libro de spermate ꝙ oȝ spma ad plurimam concauitatē mřicis spargi si debeat generare. aliter femina non posset concipere.

QVOD AVTEM PLATONIS. Satisfacit ꝓmisso dicēs: ꝙ ipse subintulit illud qđ ipse ꝓmisit se dictuꝝ de dcis Hypo. ꝛ platonis: ꝛ h̄ ꝓmisit se i alio cōmēto dictuꝝ: sȝ p̄us velle disputationē de mēstruis cōpellere. Dcm̄ ē ꝙ gloriosissima est auctoritas scire qualr̄ duo coeuntes debēt inuicem cōuenire ad hoc vt generēt: ꝛ h̄ pōt ex dictis cōprehēdi. nā si sunt temperamēto vicini p̄ūt concipere: sed si sine distemperamento: oportet ꝙ iungantur cum sibi ꝯrio non in vltimo: sed si iunguntur cuȝ simili impossibile est concipere. vn/

de si fridū spma icidat i fridā mr̄icē ipoſ̄e est ꝯcipe: ⁊ silr̄ si humidū in humidā. ⁊ sic de alijs: sȝ bn̄ pót concipere frigidum in calida matrice: ⁊ calidum infrida matrice.

VLTIMITAS VERO. In ista qnta pte docet vn̄ cognoscat lapsuȝ eē vltimatū di. ꝙ vltimitas lapsus q̄ ꝓhibȝ ipregnationē ꝑt cognosci ex q̄dā aphó suppoſito. vbi dixit de suffumigatóe aromatica: cū nimia ei⁹ friditate tāta ē opilatio vt nó ꝑmittat penetrare odorē aromaticū ad os ⁊ nares. Idē fac̄ siccitas sic̄ diximꝰ hūiditas semē extiguit: qꝛ aromata i grossant̄ ⁊ ipissant̄ ꝙ nō ꝑmittūt. tūc trāsire sursum. Calor aūt vltimat⁹ mr̄icis sic ꝑmutat q̄litatē aromatū ⁊ corrūpit ⁊ itēsaȝ fac̄. vt si ascēdāt nó tn̄ cū sua ꝓprietate ⁊ prauitate odoris veniāt ad os ⁊ nares: ⁊ iste calor itēsus: lȝ aliqn̄ ad sit: rari⁹ tn̄ ē in femis q̄ȝ maribus: qꝛ sunt fride ꝯplonis: ⁊ ita ꝑ hāc suffumigationē iuestigamꝰ siue ꝑ hāc iuestigationē suffumigationis aromatice cognoscunt̄ q̄ sunt steriles ⁊ q̄ nó ⁊ q̄ patiunt̄ vltimitatē male ꝯplonis: ⁊ h̄ idē cognoscit̄ ex figuris. i. ex habitudine mulieris. sic̄ si sunt macilentissime vel gracillime vel leuissime vel asperrime. tūc. n. nó concipient.

¶ Aphorismus. LXV.

Similiter in maribus: aut enim ꝓpter raritatem corporis spiritus extra fertur: vt non incidat semē: aut propter densitatem humidum non diffundetur extra: aut propter frigidum non calefit ita vt congregetur ad hunc locum: aut propter caliditatem ipsum hoc fit.

Theo. ¶ Pari modo vel marib⁹ euenit aut. n. ob corporis laxitatē difflat̄ euanescitq̧ spūs ne semē genitale transmitti possit: aut ob spissitudinem humor foras non decedit: aut ob frigiditatem foueri nō patitur: vt ad eū colligatur locuȝ aut ob nimium calorem hoc idem accidit.

Leoni. ¶ Silr̄ aūt ⁊ in maribus: aut. n. ꝑꝑ corporis raritatem spūs extra fertur: vt semen non trāsmittatur ad os: vel ꝑꝑ spissitudinem humor non exit foras: vel propter frigiditatem non concalescit: ita vt ad hunc colligatur locuȝ: vel ꝓpter caliditatem hoc idem accidit.

¶ Qui cópoſuit hūc aphorismū itēdit i eo vnicā ꝯneȝ: q̄ talis ē. Sicut accidit sterilitas i mulierib⁹ ita ēt ꝑꝑ silēs cās accidit in marib⁹. ꝓbat̄. i femis accidit sterilitas ꝑꝑ lapsuȝ in aliq̄ ꝑmaꝝ q̄litatū in q̄cūq̧ fuerit. ⁊ silr̄ in marib⁹. ḡ ⁊c̄. maior ponit̄ in aph° ꝑcedēti. mior ponit̄ i lr̄a: qꝛ aut corp⁹ spermaticū ē rarū ⁊ fluidū ꝑꝑ hūiditatē. ⁊ tūc spūs egreditur ab eo vt nó icidat. i. nó remaneat i semie. ⁊ sic fit sterilis aut ē siccū sperma ⁊ sic est densum. ⁊ tūc hūidū nó diffundit̄ ⁊ spargit̄ in vulua: vt opȝ vel humidū sufficiens ad generādū nó emittit̄ a corꝑe viri. Et ꝑ ꝯn̄s fit sterilitas: aut ꝑꝑ friditatē ē lapsuȝ. ⁊ tūc nó calefit vt ꝯgreget̄ ad hūc locū: ⁊ in h̄ loco mr̄icis ita vt gn̄et: ⁊ ita fit sterile: aut ē lapsum ꝑꝑ calitatē: ⁊ tūc fit idē. s. nó ꝯcipe: sȝ ꝑ aliū modū: ⁊ ita fit sterile. qꝛ resoluit̄ cito ⁊ humidū cito ei⁹ nó patit̄ debite a calo ⁊ ꝓportionato ꝑ gn̄one: sȝ qꝛ hic ꝑ corp⁹ itellexi corpulētā mām spmatis. ⁊ Gal. corp⁹ hois. ió post hāc expónē q̄ eēt satis v̄a ⁊ ꝯformis dcis Ga. i ꝑcedēti cómēto ponam⁹ ꝯmentū Gal. in quo alr̄ irreprehensibilr̄ intelligit̄ aphorismus.

¶ Commenti Galieni expositio.

Hic aphorismus licet nō. Ga. ꝯmētū i duas diuidit̄ ptes. In p° ponit̄ gn̄alis iterpretatio positi aphi. In scd̄a spālis ꝯnum ꝓbatiōe ibi 2ª (Sȝ iste a raritate.) In p° dic̄ ꝙ h̄ aphs lȝ nó sit hyp. tn̄ eē dr̄ supple a qbusdā: sȝ ꝙ nó sit hyp. ondit̄: qꝛ latrator hui⁹ aphi i tātā venit temeritatē vt seipȝ nó itellexerit: qd̄ de hypocrate nó ē dd̄ȝ: qꝛ cū dicit hyp. i ꝑn° idē eē i masculis q̄ ad rónē sterilitatū q̄uo ē i femis. debat subiūgere q̄tuor modos malaꝝ ꝯplonū sic̄ fecit Hyp. in apho. ꝑcedēti: qd̄ non fecit. vt pȝ ex textu. Et ideo non intellexit se.

SED ISTE A RARITATE. Nūc pticulariter ꝑ ꝯtes icrepat. ⁊ diuidit̄ i q̄tuor ptes. p̄ iprobat ꝑmā ptē pticularem aphi. 2° scd̄aȝ. 3° tertiā. quarto q̄rtā. ibi 2ª. (Itē ꝑꝑ corpoꝝ.) ibi 3ª (Q. si sperma.) ibi 4ª. (In seq̄nti.) ¶ In p° dicit ꝙ iste incipit a corꝑis raritate quā sibi posuit in femis: vt asserit i ꝑn° aphi. q sic nó ē cū de raritate femine nó sit dc̄m: sȝ si ꝑspicaciter idagauerit iueniet se duplr̄ errasse. p̄ qꝛ si ita eēt in marib⁹ sic̄ i femis fuerūt posite supra: qd̄ n̄ fecit. 2° qꝛ mētit⁹ ē. i. dixit falsum. Nā iueniunt̄ masculi rari q ad generādū sēt calidissimi. i. fortissimi ⁊ h̄ n̄ ē mirādū: qꝛ raritas fit ꝑ calitatē ⁊ humiditatē. Et hec ꝯplo est abūdātissima spmatis ⁊ ad generādū ꝑfectissima: qꝛ mā spermatis que ē creatrix. i. ex q̄ fit gn̄o fit i ista ꝯplone abūdātissima. ⁊ v̄tus ad exequēdū fortissima. ⁊ emissio spmatū nó fit nisi ex vasis fortissimis ⁊ nó ex emissióe spūali. ⁊ ꝑꝑ motum spūs ad extra quē sequat̄ sb̄a spmatis: sȝ q̄ȝuis spma hēat hūiditatē ꝯmixtā quādā sb̄am spūalē. tn̄ necīa ē hūiditas q̄dā corpulēta ꝑꝑ quā emittat̄ q̄ supple abūdat i hó corꝑe raro calo ⁊ humido. vn̄ ꝯprobat̄ ꝙ iste latrator decept⁹ ē ⁊ falsum dixit.

ITEM PROPTER CORPORIS. Nūc iprobat scd̄am partem pticularē di. ꝙ ꝑꝑ corꝑis densitatē nó effundat extra humiditatē. ⁊ h̄ aut itellexit de humiditate alia ab hūiditate spmatica: ⁊ tūc supple fuisset alien⁹ sensus: q supple d; haberi ad ꝓbādā sterilitatē. ¶ Si v̄o loq̄bat̄ de spmatica humiditate ⁊ dixit ipsam nó effundi extra ꝑꝑ densitatē alterius corꝑis nesciuit ꝯpónē vasoꝝ spmaticoꝝ: qꝛ ista vasa hn̄t manifestā cócauitatē ꝑ quā fert̄ spma q̄ȝtūcūq̧ ista vasa eēnt dēsa: sȝ melius dixisset si assereret fieri ipotētiam emittendi ꝑꝑ stricturam vasorum spermaticorum.

QVOD SI SPERMA. Improbat tertiā pticularē ptē. ⁊ dic̄ ꝙ si dixit spma ꝑꝑ friditatē ꝯplonis nó calefieri dixit verū: sȝ tn̄ ex seq̄ntib⁹ v̄bis falsauit v̄itatē cū dixit vt ꝯgregat̄ ad locū hūc. Cū. n. denoiasset locū hūc vr̄ fiduciasse nó itelligere qs locus eēt ex v̄bis suis nó bn̄ determinat. h̄ tn̄ ē ꝑuum viciū q̄ȝtū ad maius suum in alijs locis habitis.

IN SVBSEQVENTI. Hic improbat quartum dicens ꝙ error in parte sequenti est in propatulo cum dixit. aut propter caliditatē hoc ipm fit. in hoc. n. qd̄ dixit hoc ipsum fit innuit se premisisse aliud vnde hoc dc̄m penderet. i. ad qd̄ refert̄ cum ly ipsum sit relatiuū cuȝ igit̄ ꝑus non aliud ad ꝓpositum dixit nisi ꝙ ꝓpter frigiditatem non calefit ita vt congregatur ad hunc locuȝ sequitur ꝙ hic dat ꝙ ꝓpter caliditatem hoc fit. s. ꝙ non calefit vt congregetur ad hūc locum: qd̄ malū est dicere. Cum aūt calor dissipet meli⁹ erat ꝓpter caliditatē itendi. vel ꝙ aliud attinens caliditati nó ꝙ ꝓpter caliditatem non calefit vel congregetur ad hunc locum. Et sic patet quando Ga. aliter intelligat apho. q̄ȝ modo fuerat expositus supra in quo intellectu est falsus ⁊ varius ⁊ diuersus: quare ⁊c̄.

¶ Aphorismus. LXVI.

Ac dare caput dolentibus malum est malum vero: ⁊ febricitantibus: ⁊ quibuscunq̧ hypocundria suspensa rugiunt: ⁊ siticulosis. Malum vero quibus fellei secessus: ⁊ in acutis febribus: ⁊ quibus sanguinis multa egestio facta est. Conuenit vero ptisicis non valde febricitantibus:

dare vero ⁊ in febribus longis: nullo predicto
rum signoꝝ presente: ⁊ extra rōnem tabefactis.
Theo. ¶ Lac febricitanti dari: aut caput dolenti: malū
est: ⁊ quibus ilia suspensa murmurant: ⁊ hijs qui
sitibundi sunt. Nocet ēt quibꝰ ꝑ febres acutas/
biliose deiectiones prodeunt: ⁊ quibus sangui
nis multi facta deiectio est. Competit tabidis:
nisi admodum febriant: dandum ēt in febribꝰ
lōgis tussibundis: si nec vllū ex ꝑdictis vrget:
⁊ preter rōnem eger absumitur.
Leoni. ¶ Lac dare caput dolentibus malum: malum
vero ⁊ febricitantibus: ⁊ quibus ilia suspensa
murmurant: ⁊ siticulosis. Malum aūt ⁊ q̄bus
in febribus acutis/biliose sunt deiectiones: ⁊ q̄
bus sanguinis multi/deiectio facta ē. Cōuenit
aūt: ⁊ tabidis dare qui non valde multum febri
citant: ⁊ in febribus longis: ⁊ paruis: si nullum
ex supradictis signis affuerit: ⁊ preter ratio/
nem consumptis.

¶ In p̄nti apho. hypo. ponit. x. ꝯōnes ꝑticulariter ad vsum
lactis. vij. de sui icōueniētia ⁊ tres de ꝯueniētia i q̄busdam
dispōnibus. ⁊ ꝯm h̄ diuidit̄ in. x. ꝑtes. ⁊ patebūt ꝑtes legē
do. ¶ Prima igit̄ ꝯ̄ talis ē. Malū ē dare lac caput dolēti/
bus. ꝓbat̄. illud ē malū dare q̄d capitis augmētat dolorē:
sȝ lac ē h̄ꝯ. q̄ꝛ plurimi ex eo vapores ḡnant̄ petētes caput.
Nota ꝑ ꝯ̄ ⁊c̄. ¶ Et circa istā ꝑtē ⁊ seq̄ntes nota ꝙ hyp. maxime in
telligit de maneriebꝰ lactis q̄ sunt i cōi vsu sicut ē lac mulie
ris lac capraꝝ asinaꝝ pecudum ⁊ vaccarū. ⁊ itelligit̄ d̄ eo
A nāliter sibi dispōsito nō notabil'r in sapore alterato: sicut v̄
2° bi. g. Cōuersio ad acetositatē. ¶ Nō 2°. ꝙ in lacte aialiū in
ueniunt̄ tres s̄be ꝯplōnate abinuicē differētes: quaꝝ vna ē
butirosa t̄pamēto satis vicina: sȝ ꝑꝑ sui vnctuositatē inflā
mabilis. Alia ē aquosa q̄ vocat̄ serū. ⁊ ista cōiter ponit̄ ca
B lida. lȝ de hoc sit dubiū. 3ª est casealis magis grossa terre/
3° stris q̄ ē frida. ⁊ t̄n ꝯm totalitatē suā ponit̄ fride ⁊ humide
ꝯplōnis. ¶ Tertio nō. ꝙ lȝ lac sit fridū: t̄n faciliter ꝯuerti
tur ad colām a calore forti. pȝ ex Aui. 2° canone. c. de lacte
vbi dicit. ⁊ lac q̄dē in se ē velocis ꝯuersionis ⁊ ꝓprie ad ca
C liditatē. ⁊ huiꝰ cā ē subtilitas ⁊ vnctuositas in eo inuēte ⁊
4° forte debilitas ꝯplōnis i ꝯpōne ad separās ⁊ nō ita i ꝯplō
ne ad ꝯstringēs lȝ faciliter ab vtroq̄ȝ patiat̄. ¶ Nota 4° ꝙ
lac est ꝯm plurimas ꝑtes in vapores ꝯuertibile. hoc pȝ. pri
mo ex subtilitate ⁊ vnctuositate ꝑtiū. scd̄o ex passibilitate
D a calido: q̄ꝛ plurima illoꝝ q̄ a calido facile ꝯuertunt̄ sunt
5° vaporabilia. tertio ex h̄ ꝙ nocet capita h̄ntes debilia: vt lo
co allegato. ꝙ non est nisi ꝑꝑ multā vaporationē. ¶ Quin
to notādū ꝙ a caliditate nāli agente vt nāli nō ꝑticipante
extraneitate lac facile ꝯuertit̄ ⁊ digerit̄ in humores tempe
ramēto vicinos hoc pȝ: q̄ꝛ q̄n ei dn̄at̄ caliditas bona redu
cit id ad nām sanguis velociter equalem ⁊ ꝓprie cū calor
est fortis. Nā nocet flegmaticis ⁊ fridis ⁊ ꝯfert h̄ntibꝰ cō/
plōnē calām ⁊ siccā nisi inueniat colām in stomaco. ⁊ hoc
nō eēt nisi facile digereret̄ a forti calido. Et q̄ꝛ dicit Aui. lo
co allegato ꝙ equat humores. cōstat ꝙ ꝯuertit̄ in humo/
res temperamēto vicinos nec hoc repugnat. tertio notabi
6 li si bene consideretur siue intelligatur. ¶ Nota 6° ꝙ cum
infridatiōe ⁊ humectatiōe ⁊ facili digōne dat plurimū nu/
trimentū: ⁊ cū hoc ē in eo abstersio rōne aquositatis: ⁊ cō
solidatio rōne caseitatis: ⁊ ꝓhibitio corrosiōis: q̄ꝛ se ponit
medium inter s̄bam membri ⁊ humoris corrosiui. h̄ ēt col
ligunt̄. 2° cañ. c. allegato. Ex quo pȝ ꝙ in eo est v̄tus poroꝝ

opilatiua ꝑꝑ ꝑtem casealē: ⁊ ꝙ est vētosum ꝑꝑ illam ꝑteȝ ⁊
viscositatem ꝑtis eiusdē. Sed quo ad capitis dolorē nota
ꝙ est multoꝝ modoꝝ. q̄dam ꝑꝑ solōnem ꝯtinuitatis. q̄daȝ
ꝑꝑ malā ꝯplōnē: ⁊ qui ꝑꝑ malam ꝯplōnem aut cū mā aut
sine mā. ⁊ mā aut est calida aut frida. ¶ Quo ad id q̄d d̄r
dare nota ꝙ dare idem est q̄ admistrare. ⁊ hoc pōt eē aut
in forma cibi aut potus aut exterius applicādo aut ꝑ mo/
dū embroce vel epithimatis. vel in emplastris. ⁊ hoc aut
simpl'r aut cōmiscēdo cū alijs. hec oia sunt de se nō. ¶ Vlti
mo nota nō esse icōueniēs duas dispōnes simul inueniri in 7°
corꝑe ⁊ merito vnius lac aut aliā medicinā vel rem eē ꝯue
nientē ⁊ merito alteriꝰ nociuā. Et iō auctores n̄ri cū nomi
nāt egros aliqua manerie vel sanos i aliq̄ ꝯplōne. ⁊ dicūt
aliq̄d aut ꝯueniēs: aut eē malū eis: itelligunt merito illius
dispōnis: ex quo t̄n nō tollit̄ q̄n rōne alteriꝰ tāto magis cō
ueniret q̄ȝ merito illius discōueniat: q̄d absolute erit admi
nistrandum: vt q̄ȝuis carnes febribus sint icongrue vt ter
tio almansoris. capitulo de carne. t̄n indigentibus nutri/
mento multo cum pauca quātitate cibi sunt congrue. Et
ideo multotiens febribus exhibentur.

His igitur habitis ꝑ mā ꝑme ꝯ̄nis huius aphoris prima ꝯ̄
mi teneant alique ꝯ̄nes dubioꝝ remo
tiue. ꝑma. in nullo dolore capitis ꝓueniente i multa mā hu
mida ꝯuenit lac iterius vel exterius approximatuȝ capiti
regulariter. pȝ. q̄ꝛ iterius sumptū multiplicando vapores
h̄ūidos ipleret caput: ⁊ notabile faceret nocumentū. Exte
rius aūt opilaret ⁊ ꝓhiberet debitā resolōnem ⁊ opilaret
nām. igit̄ faceret notabile nocumētū. ¶ Scd̄a ꝯ̄. In dolo 2°
re capitis a mala ꝯplōne cala ⁊ sicca nō ꝯiuncta māei h̄ūi
de notabili ꝓbabil'r lac ꝯuenit regulariter. pȝ. q̄ꝛ remouet
⁊ tēperat cām doloris absq̄ȝ alio notabili nocumēto. ⁊ ꝑ h̄
quantum ad itus sumēda v̄r in apto verboꝝ sic Aui. ꝑma
tertij. c. d̄ cā curationū egritudinū capitis cū dixit. Māe
vero calide digōnē faciūt medicine cū aggregatiōe sue s̄be
⁊ aptione cū hoc ⁊ icisione: ⁊ ista q̄dē sunt ifridātia hume/
ctātia in q̄bus ē abstersio ⁊ ablutio sicut aqua ordei ⁊ lac
capraꝝ recēter mulctū. Et v̄r ꝙ lauare itēdat iterius ⁊ di/
gerere: ⁊ iō v̄r ꝙ lauare interius admistret̄. quo aūt ad ap
plicationeȝ ꝑ exterius pȝ ex serapione q̄nto breuiarij. c. 7.
⁊ prima quarti. capitulo de cura acutaꝝ: ⁊ de succurendo
dolori capitis i febre. dixiꝰ t̄n ꝓbabiliter q̄ꝛ saltē iteriꝰ posset
dici notabile esse nocumentum ꝑꝑ multitudinem vaporuȝ
caput petentiū cum sit debile. ⁊ ibi esse notabile nocumen
tum: lȝ iuuamentuȝ sit maius. s. equatio ⁊ digestio colere.
¶ Tertia ꝯ̄. in nullo dolore capitis indicatione sumpta a
dolore conuenit lac. pȝ. q̄ꝛ sumpta indicatione a dolore ca/ 3°
put est repletum preter nām. cum dolor attrahat sicut ven
tosa. Sed exhibitio lactis est apta augere hanc plenitudi/
nem preter nām. cum lac sit vaporosuȝ ⁊ capitis repletiuū
vt d̄r. q̄ ⁊c̄. ⁊ hanc potuit hypo. in aphorismo intendisse.
¶ Quarta conclusio. Multotiēs in capitis dolore irregu
lariter competit lac. pȝ. q̄ꝛ multotiens cum dolore capitis 4°
coniungit̄ dispositio indicās de lactis datione q̄ȝ sit idicās
de ꝓhibitione. non obstante igitur notabili nocumēto da/
bitur. ⁊ per hoc solutum est ad dubium hic moueri solituȝ
de veritate prime conclusionis.

¶ Malum vero. Scd̄a conclusio est ista. lac est maluȝ
febricitantibꝰ. Conclusio ꝓbat̄. Illud est malum febricitā
tibus q̄d est febris augmentum tantum: sed lac est h̄ꝯ. er/
go ⁊c̄. maior ē clara. minor statim patebit. ¶ Circa ꝑtem
nota primo ꝙ lȝ lac sit frigidum ⁊ humidum. t̄n ꝑꝑ sui vn
ctuositatem ⁊ permixtionem partis frigide cum aquosa q̄
est calida est faciliter inflāmabile precipue q̄n agit in ip̄m
caliditas preter naturam vt dictum est supra. ⁊ ꝯm multas
partes in ventositates calidas cōuertitur. Ex quo patet ꝙ
febricitanti idicatione sumpta a febre nō cōpetit. ¶ Nota

secundo q̄ qn̄qȝ competit indicatione sumpta a cā febris: aut ab alia dispōne secum cōiūcta in causone. 4° regis acutoꝝ dr̄ ꝯueniēs eē lac asininū vt soluat colʼaz añqȝ iflāmet̄ ꝛ in etbicis dat̄ grā humectādi ꝛ restaurādi. ꝛ in qbusdaȝ febriētib⁹ q aliud a lacte capeʼnō possent. ꝛ ex hoc pȝ solʼo ad dubiū de vitate isti⁹ ꝯnis. Q̄ȝ si dicat̄ aquā mellis ꝯuenire i fe. igit̄ ꝛ lactcū aq̄ sit calʼa subtilis sic lac. Dr̄ q̄ in aq̄ mellis q̄ dat̄ in febrib⁹ dȝ esse parū mellis. Dr̄ 2° q̄ ps isflāmabilis in ea est grossa ꝛ resistēs ꝛ multa ꝛ subtilis. qꝛ aq̄ citi⁹ digerit̄ q̄ȝ iflāmet̄: ꝛ qꝛ magis fortem hȝ ꝯplōnem secundam resistentem dissoluenti q̄ȝ lac. lȝ in lacte. ꝑ iflāmantur faciliter partes subtiles calide quaꝝ inflāmationē seqtur inflāmatio grossaꝝ que in eis permiscentur.

¶ Et quibuscūqȝ. Tertia ꝯ̄ ē ista. lac ē malū illis quoꝝ ypocūdria sīt tēsa ꝛ rugiētia. pbat̄. qꝛ illud ē malū istis qđ addit in cā tensionis ꝛ rugitus. lac ē hꝰ. ğ ꝛc̄. Et minor cū lac sit faciliter vētosabile vt fuit dcm̄ i notabilib⁹ ꝑme ꝯnis. ꝛ ad ventositatem sequitur tensio ꝛ rugitus.

Lac nō ꝯuenit i ypocundrijs tensis

Circa hanc ꝯnem dubitatur vtrum lac ꝯueniat in ypocūdrijs tensis. Et arguit̄ sic. lac cōuenit in duritie splenis: sed in illa sunt ypocūdria tēsa. ğ ꝛc̄. Assumptū ē Aui. 2° cañ. c. de lacte. ¶ 2° lac est ꝯueniens i ydrope asclite. ğ in ypocūdrijs tēsis. ꝯña clara ꝛ assumptū pȝ ex Aui. secundo cañ. c. de lacte. ¶ Pro dubio notandū q̄ lac qn̄qȝ exhibet̄ via cibi: qn̄qȝ via medicie: sicut ad euacuandum ꝛ alterādū. ¶ Nō 2° q̄ lac capraꝝ ꝛ camelaꝝ ꝛ ꝑprie ex arabia sunt euacuātia de ꝑprietate māȝ aquosaȝ: ꝛ lac camelaꝝ ꝛ capraꝝ ē calʼm vt vr̄ inuere Aui. quodam modo. aut saltē facili⁹ calefactibile cū alijs. ¶ Nō 3° q̄ lac qn̄qȝ admistrat̄ parum calʼm qn̄qȝ cōmixtū. ¶ Et tunc sit ista ꝑma ꝯ̄. maneries lactis q̄ sunt in vsu hominum ad comedenduȝ sunt male hn̄tibus ypocūdria suspēsa ꝛ rugientia: indicatiōe sumpta ab hac dispōne. ꝯ̄ ista sit ꝑ mente hypo. ꝛ pbat̄ vt supra. ꝛ pȝ discurrēdo de lacte ouiū bouū ꝛ capraꝝ nō vtēiū nutrimēto oportuno ad soluendū. ꝛ silʼr de lacte mulieris. oia. n. ista sunt augētia vētositates. ¶ 2ª ꝯ̄. Aliqua maneries lactis ē conueniens etiam simplex ꝛ sine alio admistrata hn̄tibus ypocūdria tēsa ꝛ rugiētia. ꝓbatur: qꝛ aliq̄ talis est optia ydropicis asclitis ēt sine alio admistrata loco cibi ꝛ potus vt pȝ de lacte camelaꝝ arabicaꝝ. 14. tertij. c. de cura asclitis. ibi dixit. imo scias q̄ h̄ lac ē vehemētis iuuaměti. nā si hō assidue vteret̄ ipso loco aque ꝛ cibi sanaret̄ pp ipm̄. Ex qb⁹ pȝ q̄ lac cōmixtum cū alijs medicinis multotiēs i tēsione ypocūdrioꝝ ē ꝯueniēs sicut sunt medicine subtiliatiue ꝛ iuuantes ad euādū. ꝛ ex istis pȝ argumentoꝝ solutio. nam non vadūt ꝯ̄ primam.

¶ Et siticulosis. Quarta ꝯ̄ ē ista. lac ē malū siticulosis. pbat̄. illud nō ē bonū siticulosis qđ i eis ē aptum facere cito redire sitim: sed lac ē hꝰ. ğ ꝛc̄. pȝ ꝯña. ꝛ assumptū. qꝛ lac in illis cito iflāmat̄. ¶ Nō q̄ ꝑ siticulosos itelligēdos illos q valde cito sitim icurrūt. ¶ Nō 2° q̄ lȝ sitis aliq̄n fiat defectu humidi roridi sicut accidit in ydrope asclite q̄ nō euāt a siti clamosa. tn̄ plurimū siticulosi sunt: qbus pp colʼam in stomaco aut eius iflāmationem cito inflāmat̄ ꝛ exiccatur os stomaci. ¶ Ex istis pȝ q̄ qbusdam siticulosis conuenit quedam lactis maneries sicut ydropicis: vt pȝ i ꝑti ꝯne. ¶ 2° pȝ q̄ plurimis siticulosis lac nō ꝯuenit qꝛ lac lȝ sit fridum ꝛ humidum: tn̄ in stomacho inflammato ꝛ habente coleram cito inflammatur. ꝛ facit redire sitim: ꝛ hoc vult hypo. 3° sequitur q̄ in stomaco temperato cōuenienter sedaret fortem sitim: ꝛ tamen in siticuloso facit redire sitim. qꝛ in ꝑmo conuertitur ad benignum. in 2° inflammatur.

¶ Malum vero. Quinta ꝯ̄. lac ē malū illis q hn̄t egōnes felleas. pbat̄. qꝛ in eis est aptū hanc egōnem augmentare. ¶ Pro ꝯne nō q̄ qn̄qȝ admistrat̄ i ꝑpria forma: ꝛ tūc in his in qb⁹ i stō° ꝛ intestinis ꝛ epate abūdat colʼa ē aptuȝ inflāmari ex cā superius dicta. qn̄qȝ aūt admistrat̄ ꝑmutatum a ꝑpria nā sicut qn̄ daret̄ acetosuȝ aut abstracto ab eo butiro aut decoctū cū ferro vel lapid. b⁹ i disinteria vel colico fluxu vt pȝ. 16. tertij. ꝛ 2° cañ. c. de lacte. hyp. igit̄ intēdit q̄ lac in ꝑpria forma non ē admistrādū illis qbus egōnes sunt fellee qꝛ colerice ex cā dicta. sed permutatum pōt conuenienter administrari: vnde in disinteria ponitur lac decoctum cum lapidibus aut ferro esse valde cōueniens vt. 16. tertij. c. de cura excoriationis intestinoꝝ. sed hoc non repugnat intentioni hypocratis.

¶ Et in acutis. Sexta ꝯ̄ hypocratis. lac dare ē malū in febribus acutis. pbat̄ per dicta in 2ª ꝯne. ꝛ ideo hanc posuit vt in acutis maxime caueamus propter multam inflāmationem in eis existentem.

¶ Et quibus. Septima ꝯ̄. Malum eē dr̄ lac illis qb⁹ est facta multa egō sanguis itestini. Marsili⁹ vr̄ ꝯnem pbare hac rōne. qꝛ i illis nō ꝯuenit lac i qb⁹ acetositat̄ ꝛ nō digeritur. lȝ isti sunt in qb⁹ ē fcā multa egō sanguis ğ ꝛc̄. minor pȝ. qꝛ sunt infridati. Et iō i eis nō bn̄ digerit̄. vn̄ ēt 2° cañ. pꝫ q̄ non ꝯuenit hn̄tibus ꝯplonē fridā. sed nos videm⁹ q̄ in ethica senectutis ꝛ in siccitate totius ꝯsequēte siccitatē stomaci dat̄ lac. ꝛ tn̄ in istis est tāta ꝯplonis frigiditas ꝛ tanta digestiue debilitas sicut in illis in qbus multa sanguis q̄titas fluxit. ¶ Puto igit̄ dicendum q̄ multa sanguis q̄titas ꝑ fluxum vētris raro venit nisi ab opilatiōi fluxu. naȝ si esset ex fractura vene in itestino non multa fit sanguinis egestio. Modo qn̄ est ab opilatione talis fluxus ꝛ corpus ex multo fluxu est infrigidatum erit lac aptuȝ addere i opilationem ꝛ in frigiditatem: ꝛ hoc modo nocebit.

¶ Sed hic querit̄ quare ꝯuenit ad restringēduȝ fluxū ꝛ sputum sanguis ꝛ non post multū fluxū sanguis. ¶ Dic̄ q̄ in fluxu sanguis q est pp vene aptionem vel fracturā ꝛ silʼr in sputo lac ē ꝯueniēs refrigerādo ꝛ claudēdo: sed multus fluxus de quo dixi nō idiget opilatiuis imo vitupe. ant̄ q fluxum opilatiuum curant cū stipticis. 16. tertij.

¶ Conuenit vero. Octaua ꝯ̄ est: ꝛ ē ꝯ̄ lactis ꝯueniētia. lac ē ꝯueniēs ptisicis nō valde febricitātib⁹. pbat̄. qꝛ i eis multam facit resumptionem ꝛ ablutionē ꝛ ꝯsolidationem vlceris qbus oib⁹ idiget. Dr̄ aūt nō valde febricitātib⁹ ad denotandū q̄ cū forti febre multotiēs merito febris mai⁹ esset nocumentum dandi lac q̄ȝ iuuamentuȝ pp ptisim. Et nota q̄ h̄ sumunt̄ ptisici ꝑ his q ꝑprie sunt ptisici. qꝛ cum vlcere pulmonis consumpti.

Sed hic cadit dubiū. qꝛ ois ptisicus ē valde febriēs. ğ si nō ꝯueniat valde febriētib⁹ nullis ptisicis ꝯuenit. ꝛ pbat̄ assumptum. qꝛ ois ptisicus ē ethic⁹. mō ethica fe. est valde itensa. ꝑmo qꝛ calor ethici est maior calore tertiane vt 2ª ꝑmi. c. de causis doloris. ꝛ 2° qꝛ membra ethici sicut ferrum ignitum stant intensa vt decimo terapētice. ¶ Dr̄ ꝯnem aphorismi esse veram. ꝛ cum dr̄ q̄ omnis ptisicus est valde febriens concedit̄ q̄ febrit ethice: lȝ non ois ptisicus ē valde febriēs iter ptisicos. qꝛ ille q cū ethica hȝ coniunctam putridam ē magis febriens. ille ꝯo q solā hȝ ethicā aut leuē putridā dr̄ i eoꝝ numero nō valde febricitās ꝛ istis ꝯuenit lac. ¶ Q̄ȝ si diceret nō ꝯuenit i tertiana qꝛ iflāmat̄. igit̄ nec i ethica qꝛ multo magis dȝ inflāmari cum sit calor itensior. ¶ Dicit Marsilius virtualiter cōcedendo q̄ nocet in ethica nisi cū aliquo administratuȝ ꝓhibente inflāmationē. Aut dr̄ 2° q̄ in ethica est maius iuuamentū nocumēto. qꝛ multum reqrit̄ resumptio. In tertiana vero non est tāta resumptiōis necessitas. q̄ si ponat̄ tanta erit possibile q̄ ꝯueniat. ¶ Ego aūt existimo q̄ multo calidior est humor colericus in tertiana q̄ȝ mēbra ethici. lȝ forte concederet̄ q̄ mēbra ethici sint magis calida mēbris tertianarij. Et qꝛ lac nō solū patit̄ i tertianario a calore mēbroꝝ: sed fumoꝝ ꝛ colere. iō magis iflāmatur i tertianario

q̄ꝫ in ethico. vel 2° dicitur ꝙ calor ethici non agit vt preter nãm. q2 est factus membro quasi nãlis. vt dr̃ ꝑma ꝑmi. ca. de ethica. non autem sic calor tertiane.

¶ Dare vero. Nona ꝯ. lac ē vtile i febrib⁹ lõgis nõ p̃nte aliquo accidẽtiũ supra noiatoꝝ i qb⁹ dic̃ nõ ꝯuenire: pꝫ q2 in istis febrib⁹ p̃cipue qñ diu durauerũt ē necessitas multe resumptiõis q̃ fit a lacte. ⁊ nõ ē valde nocumẽtũ ex sua iflãmabilitate q2 ille ſt̃ tepidi caloris. Et iõ iuuamẽtũ ē mai⁹ nocumẽto. Et vide ꝙ posset oppositũ ꝯtigẽ. vbi nõ eẽt multe refectionis necessitas nec humectationis vel vbi essent valde calide febres.

Et extra rationem. Ultima ꝯ. lac ē ꝯueniens tabefactis extra rõnẽ. ꝓbat᷑. q2 illud ē eis ꝯueniẽs ex q̊ restaurant᷑ vł a cita dissol̃one ꝓhibent᷑. h̊ aũt ē lac sui nutrimentalitate ⁊ hũectalitate. ¶ Sꝫ hic p̊ q̄rit᷑ q itelligant᷑ extra rõnẽ tabe
A facti cum nullo sint tabidi nisi ex cã rõnabiłr tabefactiua. Hic puto dici extra rõnẽ. i. rõnalẽ mẽsurã maciei potẽtis i ueniri i corpe nãliter disposito. ¶ Secũdũ dubiũ cũ i istis
B sit virtus digestiua debilis ⁊ cõpl̃o frida vr̃ ꝙ lac nõ digerat᷑ ⁊ ꝙ noceat ifridãdo. hic dicit Marsilius ꝙ lac ē dãdũ illis cũ melle q̊ ꝓhibet acetositatẽ ⁊ friditatem. sꝫ Gal. ⁊ Aui. ꝓhĩbẽt sine melle cũ nõ timet᷑ sua caseatio i istis casib⁹. Jõ oꝫ dicere ꝙ cũ v̾tus est debilis in pua q̄ꝫtitate vt trium vnciaꝝ. Et iõ nõ obstãte ꝙ sit fridũ tñ bñ digerit᷑. Et cũ dr̃ ꝙ infridat. dr̃ ꝙ qñ ē cõu[e]rsum in sanguinẽ calefacit vt pꝫ 2ª ꝑmi. c. de eo q̊ comedit᷑ ⁊ bibit᷑. Jnfridatio igit᷑ qualitatiua nõ ē quãtitatiua. dico tñ 2° ꝙ in q̄busdã casibus valde debilibus indigemus ammixtione mellis.

¶ Commenti Galieni expositio.

Lac vnum est ⁊c. Jstud ꝯmẽtũ diuidit᷑ i duas partes. Prio ponunt᷑ q̄dã de opĩnib⁹ lactis nociua. 2° exponunt᷑ ꝯnes. 3° mouet dubiũ ⁊ soluit. ibi 2ª (Jnfirmis) ibi 3ª (Et cũ sup̃dixerit.) ¶ Jn p̊ª dicit ꝙ lac ē vna de reb⁹ facile mutabilib⁹ ab vtroqꝫ ꝯtrioꝝ. Nã si ineniat forte calorẽ ꝯuertit᷑ i fumũ. ⁊ si ineniat frig⁹ ꝯuertit᷑ i acetositatẽ. ⁊ h̊ facile itelligit᷑. Si lac nouiter mulsum coquat᷑ ⁊ ita dimittat᷑. ⁊ aliud lac nõ nouiter mulsum coq̄tur ⁊ ita dimittat᷑ Coctũ. n. i fumositatẽ. nõ coctuꝫ v̾o i acetositates mutatũ erit. lac tñ digerẽtib⁹ ipm bñ dat multũ ⁊ bonũ nutrimẽtũ: sꝫ dũ digerit᷑ ⁊ coquit᷑ efficit iflãmatio. Jn alio tñ textu iflãmatio sub dyafragmate ⁊ dolor in capite fiunt ⁊ ab eo ⁊ hoc in sanis.

ET INFIRMIS. Nunc v̾ificat ꝯnes p̃ntes tres. ⁊ sic diuidit᷑ i ptes septẽ. p̊ v̾ificat ꝑmã. 2° scdaꝫ. 3° q̄rtã. 4° q̄ntam. 5° octauã. 6° decimã. 7° loq̄t᷑ de nona. ibi 2ª (Oꝫ ãt) ibi 3ª (Nocet siticulosis) ibi 4ª (Nocet ⁊ felleo) ibi 5ª (Cõuenit) ibi 6ª (Cũ dixit) ibi 7ª (Minor tñ. ¶ De ꝑma dicit ꝙ ifirm⁹ ałr facit ꝙ didicit expimẽtũ. sꝫ oꝫ itelligi q̄re. ⁊ si lac fac̃ i sanis iflãmationẽ ypocũdrij ⁊ dolorẽ capitis nõ ē miꝝ si facit in egris egritudib⁹ sic̃ dolore capitis ⁊ iflatiõe visceꝝ. ¶ De 2ª pte dicit q̊ bñ subitulit ꝙ malũ ē dare his qb⁹ ypocundria sunt suspẽsa ꝙ lac ñ nocet istis locis nisi q2 ypocũdria quoquo mõ sunt suspẽsa ex apãtibus existẽtib⁹ sub ipsis. s. flegmone erisipila sclirosi ⁊ vndimia: qb⁹ oib⁹ attinet facẽ ea suspẽsa. ⁊ semp in istis apãtib⁹ nocet lac: p̃cipue administratũ sic̃ est. ⁊ id q̊ ē magis v̾tuale ⁊ pecudinũ ⁊ vaccinũ. Nã asininũ ꝯfert: vt supra dr̃: in apãte splenis: ⁊ nocet rugitationib⁹ istoꝝ locoꝝ: ẽt si sint sine apãtib⁹. q2 ragit⁹ nõ est quo ad cãm nisi q̄dã vẽtositas ⁊ iflatio qb⁹ nocet lac cũ in acetositatẽ cõuertat᷑ ⁊ vẽtositatẽ. ¶ Addit tñ ꝙ aliqñ ꝯcedit᷑ in istis ifirmitatib⁹ cũ sale ⁊ melle q2 humectat vẽtres. i. facit fluxũ aliqualẽ vẽtris euacuãdo aliqualẽ mãm rugit⁹. ¶ Jn 3ª pte dicit ꝙ nocet siticulosis tã sitibũdis a nã q̄ꝫ ẽt ab accidẽte. q2 in istis ꝯuertit᷑ in fumositatẽ supple faciẽtẽ sitim. ¶ Jn 4ª pte dicit ꝙ nocet secessui felleo vel fellico. q2 transit in fumositatem ⁊ supple facile in eis aduritur ⁊ ampliat q2 siłr nocet vomentibus coleram.

Hic tamen cadit dubiũ q̊mõ noceat istis: cũ v̾tuale at valde ꝯ venena cal̃a vt pꝫ. 2° cañ. c. de lacte: q2 ꝯfert potui succi rute agrestis ⁊ elebori ⁊ cantaridaꝝ ⁊ siliũ. ⁊ q2 ifridat lenit ⁊ hũectat ⁊ abstergit ⁊ lubricare facit. ¶ Hic dr̃ ꝙ ꝯfert añq̄ꝫ p̄ ista sit vehemẽter iflãmatũ. q2 istoꝝ v̾tualis calitas nõ iflãmat lac nisi ꝑus inflãmaret corp⁹. ¶ Jn 5ª pte dicit ꝙ ꝯfert ptisicis vlceratis in pulmone. ¶ Jn sexta pte dicit ꝙ ꝯuenit tabefactis nullo p̄dictoꝝ accidẽtiũ p̃nte ⁊ vtriusqꝫ rei cã: q2 lac vłr est bonũ indigẽtib⁹ bono ⁊ facili nutrimẽto. Et subdit ꝙ ꝯuenit iuestigari quare dixit ptisicis non valde febricitantib⁹. ¶ Jn septima parte dicit ꝙ mirat᷑ quare dixit ꝙ detur in febrib⁹ longis ⁊ tu in dubio habuisti solutionem.

ET CVM SVPRA. Jn ista 3ª pte mouet q̊nẽ ⁊ soluit ⁊ est manifesta sñia. Et tu nõ ꝙ nõ ꝓbauit ꝙ nõ ꝯfert i febre acuta nec ẽt qb⁹ sanguis multa egõ fcã est q2 de febribus erat manifestũ. Et q2 egestio multa ꝟm expõnẽ marsilij facit fridum cui nõ ꝯuenit vel ꝟꝫ me est pl̃m ex apãte vel opilatione epatis quibus constat ex dictis ibi non conuenire.

¶ Aphorismus. LXVII.

Quibus tumores in vulneribus apparent: non valde spasmantur neqꝫ insaniunt. His vero non apparẽtibus: repente quibus quideꝫ retro: spasmi: ⁊ thetani fiũt. Quib⁹ vero in priori parte mania ⁊ dolor lateris acutus: aut empima: aut dissenteria: si rubei fiunt tumores.

¶ Quibus tumores in vlceribus apparent: ij non maxime conuelluntur: neqꝫ insaniunt. Sꝫ deletis tumoribus: alijs derepente conuulsiones pone: ⁊ distẽtiones accidũt. Alijs ante insania: aut lateris dolor: acutus: ⁊ vomica: aut difficultas intestinoꝝ: si tumores sunt rubicundi. Theo.

¶ Quibus tumores in vlceribus apparẽt: non cõuellunt᷑ maxime: neqꝫ isaniũt. Verũ his euanescẽtib⁹: derepẽte q̄busdã a tergo ꝯuulsiões: ⁊ distentiões fiũt. Quibusdã ante isania: vel dolor lateris acut⁹: vel suppuratio: vel difficultas intestinorum: si tumores sunt rubicundi. Leoni.

¶ Jn isto aphorismo ponunt᷑ tres cõclusiões. 2ª ibi (His vero) ibi 3ª (Quibus vero.) ¶ Conclusio ꝑma est ista. Jlli in quoꝝ vulnerib⁹ apparẽt tumores nõ valde spasmant᷑ neqꝫ insaniunt: ꝓbatur cõclusio. illi non valde spasmantur: neqꝫ insaniunt: in qb⁹ mãe male nõ mouent᷑ ad neruos neqꝫ ad cerebrũ. sꝫ q̄bus i locis vulneratis tumores apparẽt sunt h̊. ergo ⁊c̃. ¶ Secunda ꝯ. Jllis omnibus in quibus vulneribus existentibus in parte posteriori subito delitescunt vel occultant᷑ tumores fiunt spasmi aut thetani. ꝓbat᷑. Jn istis male mãe mouent᷑ ad neruos. g̊ in illis fiũt spasmi aut thetani. ¶ Tertia ꝯclusio. Jn illis i qb⁹ tumores subito occultantur i vulnerib⁹ existẽtib⁹ in pte anteriori accidit aut mania: aut dolor lateris acut⁹. aut empima: aut disinteria. si tumores sint rubei. ꝓbat᷑ sic. Jn istis male mãe facientes tumores aut mouent᷑ ad cerebrum. aut ad pleurã. aut ad spaciũ pectoris. aut ad itestina. sed si ad cerebrũ mouẽtur faciunt maniã. Si vero ad pleurã faciũt dolorẽ lateris pũgitiuum. Si aũt ad spacium pectoris faciunt empimat ⁊ si ad itestia rubeis existẽtib⁹ tumorib⁹ faciũt disinteriã. g̊ ⁊c̃. Assumpta istaꝝ ꝯnum cum suis consequentijs statim i notãdis declarabuntur. Et sententiam habetis silem quarta

C
Nõ p̄ quarti tractatu tertio.c.p̄.illa pte.imo qñ apparēt in vlcere sanies ꝛ apā est signum bonū. ¶ Circa tñ p̄mā ꝯnē nota ꝙ cū in vulneribus appet tumoꝛ.s.in carne circūdāte: significat̃ ꝙ mā q̄ ē in motu trāsit ad carnē circūdātē vulneratā. ꝛ iō plerūq; nō vadit ad loca itrinseca. Et p ꝯñs ꝛ cerebꝝ: ꝛ nerui i pte iterioꝛi remanēt absq; lesione. ꝛ iō neq;
2° fiūt spasmi neq; insania. ¶ Nota 2° ꝙ nō repugnat i aliquo corpe mām tātam ꝯtineri ꝙ posset ps eius trāsmitti ad locū vulneris: ꝛ cum hoc ēt ad cerebrū vel neruos. ꝛ iō poss̃e esset ꝙ apparerēt tumores i vulnerib⁹: ꝛ tñ infirmi spasmētur ꝛ insanirent: hoc tñ nō est multotiēs. qꝛ multotiēs non est plurima mā: nec ēt cum nā ad vnum locū deriuat mām accidit multotiēs vt ad alium locū deriuet. ¶ Nota 3° ꝙ
3°. cum dr̃ ab hypo. nō valde qñq; intelligit nō frequēter: vt i fra. illo apho. acidum ructuātes nō valde pleuretici fiūt. Et hoc modo sumit̃ i aphoꝛismo nostro. qñq; āt significat idē qđ nō itense vel multum vt in p̄cedēti aphoꝛismo. cum dr̃ non valde febꝛicitātib⁹. i. nō intense. Et ex his p; aphorismi verificatio. qꝛ raro accidit ꝙ cum istis signis fiat spasmus vel insania. ¶ Nota 4° ꝙ tumoꝛes apparentes qñq;
4° sunt exiccātes vulnera vt in pūcturis. ꝛ ista exiccatio est cā spasmi qñq;. ꝛ ideo intelligamus de tumoꝛibus nō exiccātibus. intelligat̃ ēt de valde apparētib⁹ qꝛ magis. nam pp paruos tumoꝛes qñq; non ꝓhibet̃ spasmus ꝛc̄. Et iō dixit apparēt ad hoc denotandum. ¶ Nota quinto ꝙ qdā di-
5° cunt hoc verum esse in apostematibus siue vulnere. sed h̄ non puto ita verum. nam antraces ꝛ apata pestilentialia magna sepe sunt cum isaniunt. Aliter ēt l; a vulnere aliqđ sanguis fluxerit non pp hoc est forte signum pernitiosum spasmi: sed bene tumoꝛ ꝛ sanies.

D
Nõ p̄ ¶ Circa secūdam ꝯnē notādū ꝙ auctoꝛes medicine faciūt drĩam iter occultare tumoꝛem ꝛ qescere aut nō apparere. Nam occultare dr̃ qñ subito delitescit: s; quiescere qñ paulatine: ꝛ hoc sumit̃ a Gal. 2° ꝓnosticoꝝ. 66. cōmēto s̄m nr̃am quottationē sup illa pte. ꝙ si apa euanuerit. hyp. igit̃ dixit hic in nō apparentib⁹ repēte. i. subito occultātib⁹. i. ꝙ non est sensus hypo. ꝙ si in vulnere non est tumoꝛ sigt̃ spasmum ꝛc̄. Stat. n. ꝙ apa paulatim fuerit curatum. sed sensus ē ꝙ si pꝛimo apparēt tumoꝛes: ꝛ post repente nō apparēt. i. occultant̃ sequūtur ista accidētia. ¶ Nota 2° ꝙ cause cite oc-
2° cultationis posite a Gal. loco allegato sunt qnq;. s. subtilitas humoꝛis: ꝛ posset ēt dici paucitas eius. 2ª ē raritas mēbꝛi. 3ª ab eo posita est caliditas aeris ꝯtinentis. 4ª est fortis medicina. 5ª foꝛtitudo virtutis totius. ꝛ qdam addūt foꝛtē calitatem mēbꝛi in quo ē de qua tñ vtꝝ referat̃ ad v̄tutem vel v̄tutis foꝛtitudinē ē dubium iste aūt oēs aut alique aut vna eaꝝ ꝯcurrūt ad delitescētiā. p̄ter istas aūt ē aliqñ motus humoꝝ ad iterioꝛa. s; cū delitescit ex causis supꝛa positis resoluētib⁹ istā delitescētiā est vocata a medicis s̄m rōnem. qꝛ rōnalis modus cure ꝛ apatis ꝛ tumoꝛis ē p resolutionē māe. Cū aūt delitescit. vltio mō dr̃ nō s̄m rōnem qꝛ nō est bonus modus cure cū mā moueat̃ ad nobilia vtpl̃m. ¶ Nota p̄ncipal̃r tertio ꝙ illa loca dñr posterioꝛa q̄ sunt
3° doꝛso vicina. ¶ Nõ 4° ꝙ hec loca sunt vicina oꝛigini ner-
4° uoꝝ motiuoꝝ. s. nuce ꝛ posterioꝛi pti cerebꝛi a qbus plurimi nerui oꝛiunt̃. Et iō qñ i illis locis delitescit mā p motum ad iterioꝛa signū ē ꝙ mouet̃ ad mē⁹ magis vicia. ¶ Nõ 5°
5° ꝙ ñ solū qñ delitescit vuln⁹ i pte doꝛso vicia timet̃ d̄ spasmo ꝛ thetano. s; ēt qñ delitescit in alio mēbꝛo ml̃tū neruoso sicut accidit in vulneribus q̄ sunt in anterioꝛi pte coxe p̄cipue ꝓpe genu. qꝛ ista loca ēt cum neruis a posterioꝛi natis hñt colligantiam. Ex his p; verificatio ꝯnis qꝛ qñ sūt vulnera in pte posterioꝛi ꝛ tumoꝛ delitescit subito p̄ter rōnem qꝛ nō ex causis supꝛa noiatis. qꝛ mā mouet̃ ad neruoꝝ oꝛigines ꝛ neruos. Et p ꝯñs ꝙ fiat spasmus aut thetanus. cognoscit̃ aūt ꝙ sit occultatio p̄ter rōnē ex ꝯsideratōe eoꝝ q̄ apparēt in mēbꝛis iterioꝛibus qꝛ si ē rōnabiliter alleuiat̃ infirmus. ꝛ est cū incolumitate interioꝛum membꝛoꝛum. sed quando est pꝛeter rationem infirmus grauatur ꝛ in iterioribus fit aliqua lesio.

¶ Circa ꝯnē secūdā nõ ꝙ mēbꝛa anterioꝛa sunt magis arteriosa ꝛ venosa respectu mēbꝛoꝝ posterioꝝ ꝛ sūt ēt lōginq̄ a posterioꝛi cerebꝛo ꝛ nuca. Et iō ex delitescētia tumoꝛis i eis pl̃m nō expectat̃ mām mouere ad neruos. s; ad alia loca nisi foꝛte i cossis ꝛ crure ꝛ māib⁹ q̄ ad ptes valde neruosas. Et iō hic p ptes anterioꝛes itelligem⁹ aut toꝛacales aut vētrales aut gutturales aut faciei. Iste. n. magl cōicāt aliis q̄; neruis. ¶ Nõ 2° ꝙ cū mäe ab istis mēbꝛis delitescūt qñq; declināt ad supioꝛa qñq; ad iferioꝛa qñq; ad medias ptes. cū igit̃ declināt ad supioꝛa ꝛ ad cerebꝝ tūc faciunt coꝛruptionē opōnū cerebꝛi q̄ hic vocat̃ large mania. Si āt ad pectus tūc aut ad spaciū aut ad pāniculū ꝛ si ad spaciū faciūt empima. Si ad pāniculos faciūt pleuresim. si ad ventrē faciūt fluxū vētris vtpl̃m: l; aliqñ vomitū. ꝛ cū mā est sanguinea faciūt fluxū sanguineū. ꝛ ille large loquēdo ab Aui. vocat̃ hic disinteria. Ex quo p; quare dixit disinteria si tumoꝛes rubei fuerint qꝛ illi significāt sanguis dominiū. ¶ Q; si q̄rat̃ q̄re qñq; ad vnū istoꝝ mēbꝛoꝝ mouet̃ qñq; ad aliud vadit mā. Rñdet̃ ꝙ ē s̄m varietatē vicinitatis aut colligātie mēbꝛoꝝ aut debilitate mēbꝛi recipiētis aut varietatē mäe in leuitate subtilitate grauitate ꝛ grossicie. aut pp mäe ꝓpꝛietatē. Nõ. n. repugnat ymaginationi sicut inueniunt̃ venena q̄ a ꝓpꝛietate respiciūt datū mēbꝝ ita inueniri malas mäs. ¶ Ultimo nota ꝙ nō eēt ipos̃e talē mām moueri ad splenem vel aliud mēbꝝ. ꝛ non fieri ista accidētia. sed hec accidunt vtplurimum.

¶ Commenti Galieni expō.

Tumores hic. Istud cōmētū diuidit̃ i tres ptes. Pꝛimo exponit̃ h̄ nomē tumoꝛ incidēter exponendo nomē flegmonis. In 2ª pte declarat ꝯnes aphoꝛismi. In 3ª pte remouet dubiū. ibi 2ª (Dicit igitur hypo.) ibi 3ª (Nō tñ absolute) De p̄ª dicit ꝙ p tumoꝛes intellexit oē apa vel grossiciē eminētē p̄ter nām iter quos ē flegmō de quo flegmone qdā dicūt ꝙ ē apa acutū. qꝛ calidū. tñ antiq p flegmonem intellexerunt oēm nimium caloꝛem vel intensionem siue sit apostema siue non.

DICIT IGITUR HYPO. Hic declarat ꝯnē p̄mā. 2° duas al̃s. ibi 2ª (S; si subito.) ¶ In p̄ª dicit hyp. igit̃ dixisse ꝙ si in vulnerib⁹ appareāt apata nō valde spasmant̃ neq; isaniunt. ꝛ ex h̄ dat̃ itelligi ꝙ aliqñ spasmant̃ vel isaniūt. l; h̄ ē raro sicut si apa sit magnū valde ꝛ hāc i se pessimitatem. i. pessimam mām sicut in cācris accidit multotiens.

Sed si subito. Declarat aliā. Et p̄ ponit sñias earum. 2° cās v̄ificātes. ibi 2ª (Retro. n. loc⁹.) ¶ Dicit p̄ ꝙ hyp. vult ꝙ si isti tumoꝛes sint retro ꝛ subito nō appareāt qꝛ delitescūt significat̃ spasm⁹ ꝛ thetanus. sed si appareant in anterioꝛi ꝛ delitescant subito volunt passionē aliā q̄; spasmū. s. illas positas i aphoꝛismo.

RETRO ENIM LOCUS. Uerificat p cās di. ꝙ locus retro ē neruosus ꝛ anterioꝛ ē venosus ꝛ arteriosus. ꝛ hic est ꝙ qñ de locis vulneratis aliqua mā pessima trāsmittit̃ ad aliqđ mēbꝝ nobile si vulnera sint retro neče est expectari spasmum ꝛ thetanū: qꝛ iste passiōes sunt in locis neruosis. s; si vulnera sint añ ꝛ mā fluxerit ad pectus fit doloꝛ lateris ꝛ plurimi fiūt ide empici puta qñ ad cōcauū pectoꝛis mittit̃ mā. si āt mā tēdit ad itestia si tūoꝛes sint rubei fit egestio sanguis. Et itellexit egōnē sanguis q̄ fit sine vulnerib⁹ intestinoꝝ q̄ passio sepe cōicat̃ hñtibus vulnera i doꝛso ꝛ h̄ pp cōitatem magne vene ꝛ habentibus vulnera in anterioribus doꝛso oppositis si materia subito venerit retro.

NON TAMEN. Remouet dubiū di. ꝙ p posterioꝛa nō itelligit absolute ꝙ solū de posterioꝛib⁹ tumoꝛib⁹ iferre ꝙ ex delitescētia fiūt spasmi ꝛ thetāi qñ ēt man⁹ ꝛ pedes p̄ñ

hic intelligi

hic intelligi. s. ꝙ ꝓpter delitescentiã suoꝝ apostematũ subito fiant spasmi ⁊ thetani. ⁊ ratio est: qꝛ lꝫ in proꝛa. i. in anteriori parte nõ multũ sit de lacertis: qꝛ sunt coniuncti cuꝫ magnis ⁊ fortibus chordis: cosse tamen habent maxime chordã in proꝛa genuum. i. in anteriori parte prope genu. ⁊ ideo possibile est pedes semper magnos incipientes ab ancha facile incurrere spasmi passionem cuꝫ delitescit tumoꝛ in vulnere. ¶ Et ego mltos hꝰ. vidi ⁊ maxime lacertoꝝ locatoꝝ maiori parte cosse. cum illi lacerti sint ex maiori parte carnosi. ideo fit primo tumoꝛ. postea cõmunicato nocumẽto neruis delitescit. Et ideo spasmus nõ solum nascit̃ ex causa retro. sed ex pedibus ⁊ manibus que loca sunt longe a nuca remota. sed nerui manuũ ⁊ pedũ a nuca procedunt. ⁊ similiter nerui dorsi.

¶ Aphorismus. LXVIII.

Si in vulneribꝰ malis ⁊ fortibꝰ existentibus / tumoꝛ non appareat: magnuꝫ malum.

Theo. ¶ Si in vulneribꝰ validis ⁊ prauis moles non apparet: magna est noxa.

Leoni. ¶ Si in vulneribus fortibus: ⁊ prauis / tumoꝛ non appareat: ingens malum.

¶ In presenti aphorismo ponunt̃ tres ꝯnes de signis bonis vel malis in vulneribus. p̃ma est. Tumore nõ apparẽte in vulneribus malis ⁊ fortibus est malũ signum. ꝓbat̃. Istud est malum signum in eis qđ significat mãm malã aut fluere aut fluxisse aut fluxurã esse ad mẽbrum nobile. sed non apparere tumorem in huiꝰ. g̃ ⁊c̃. ¶ Scđa ꝯ. vulnera laxa sunt bona. ꝓbatur. illa sunt bona que significant dominiũ virtutis super mãm currentem ad mẽbrum vulneratum ⁊ materiei obuiaꝫ. sed vulnera laxa sunt hꝰ. g̃ ⁊c̃. ¶ Tertia cõclusio. vulnera cruda sunt mala. ꝓbatur: qꝛ illa q̃ significant inobedientiã materie ⁊ virtutẽ impotentẽ sup illam sunt mala: sed cruda sunt hꝰ. ergo ⁊c̃. Similis sentẽtia habetur quarta quarti. tractatu tertio. capl'o p̃mo. ¶ Circa p̃mã ꝯnem nota p̃mo ꝙ vulnera dicũtur mala qꝛ periculosa ⁊ fortia qꝛ causant difficilia accidẽtia. sicut verbi gratia. dolorem fortem sincopim ⁊ similia.

A Nõ p̄

2° ¶ Nota scđo ꝙ etiaꝫ dicũtur mala. aut rõne sue essentie. aut rõne actionis lese. aut rõne virtutis corpus dispensantis. sicut morbuꝫ dicimus his modis magnum maxime tamẽ intelligitur duobus vltimis modis.

3° ¶ Nota 3° ꝙ ad locum taliuꝫ vulnerum maloꝝ natura dispensans corpus inclinant ⁊ trasmittit spiritũ ⁊ sanguinẽ ad succurrendum loco leso. Et ideo nisi aliud superueniat doꝫ locus pati tumoreꝫ.

4° ¶ Nota 4° ꝙ quãdoq; in talibus vulneribus mẽbra nobilia compatiuntur. ⁊ natura mãm ad mẽbra transmittit quãdoq; aũt facto magno nocumẽto in mẽbro leso virtus mẽbri illius trãsmittit ad intrinseca ⁊ in his duobꝰ casibus tumoꝛ aut non apparet in principio aut delitescit. ⁊ constat ꝙ vtrũq; est malum siue nobile mẽbrum ita compatiat̃ ꝙ materia currat ad ipsum siue ꝙ tam maligna sit materia ꝙ mẽbrũ lesum transmittat̃ ad nobilia: qꝛ igit̃ non apparẽtia tumoris in fortibus ⁊ malis vulneribus significat aliqđ istoꝝ. ideo cõstat ꝙ significat malum. ¶ Ex q̄bus patet q̃re dixit in vulneribus malis ⁊ fortibus: qꝛ si in paruis ⁊ nõ malis hoc nõ appareat non est malũ cum nõ sit rõnale transmitti mãm facientem tumorem. patet 2°. differẽtiã iter sententiã huius aphorismi: ⁊ p̃cedentis in cõclusionibus secundis: qꝛ ibi per non apparet intellexit delitescere p apparitionẽ. h̃ intẽdit de oĩ modo nõ apparẽdi siue per delitescẽtiam: siue qꝛ a p̃ncipio nõ appareant. ¶ Circa secũdã ꝯnem nota ꝙ per vulnera lassa intelligunt̃ in q̄bus apparet sanies. sicut enim dicimus rem mollẽ lassam. ita vulnꝰ quando molle ex sanie maxime bona ⁊ laudabili. Ex his patet ꝯnis verificatio: qꝛ lassa sunt in q̄bus apparet sanies maxime bona: ⁊ talia significãt ꝙ mã currẽs est obediẽs ⁊ virtus fortis vtplurimũ lassa. igitur sunt bona. B Nõ p̄

¶ Circa tertiã ꝯnem nota vulnera dici cruda per quãdam similitudinem. Nam sicut humoꝛ dr̃ crudus qui ita resistit nãe vt nã de eo nihil possit expellere: ita dicũtur vulnera vel vlcera cruda. quãdo ex illius aut omnino nõ currit sanies aut q̃si nihil.

¶ Nota 2° ꝙ cum vulnera sunt fortia mã fertur ad ea amplioꝛ q̃ꝫ posset virtus mẽbri ad carnem mutare. Et ideo hoc superfluũ quãdo est benignũ ⁊ virtus mẽbri fortis cõuertit̃ in saniẽ ⁊ vtplurimũ laudabilẽ. quãdo aũt nihil in saniẽ cõuertit̃ significat̃ ꝙ virtus talẽ mãm nõ mutat: vt opꝫ maxime in illis in q̄bus apparet tumoꝛ: de q̄bꝰ solis loq̄tur. qꝛ iam dixerat ꝙ in q̄bus nõ apparet tumoꝛ est magnũ malum. Cum igit̃ dicat lassa bona nõ intelligit de his: ⁊ de eisdẽ intelligit in tertia cum dicit cruda mala. Constat enim ex quo est ibi tumoꝛ ꝙ est ibi materia superflua. ⁊ cum hoc significat̃ mãm esse inobedientẽ. 2°

¶ Ultimo quo ad ambas ꝯnes vltimas ꝙ q̄daꝫ exponũt lassa. i. medicina molitiua lassum faciens est bona in vlceribus ⁊ cruda. i. repercussiua est mala. qꝛ nõ est cõueniens cure vlceris. Sed ego puto hanc nõ esse ad menteꝫ hypocratis. 3°

¶ Cõmenti Gal'. expositio.

Quod magnũ dixit. Cõmẽtuꝫ diuiditur in tres partes. p̃mo exponit p̃m ꝯnem. 2° duas alias. 3° ostendit medicoꝝ erroreꝫ in cura ibi 2 (Lassa q̄dam) ibi 3° (Sicut aũt) In p̃ma dicit ꝙ ly magnum potest referri ad vulnera ⁊ apostemata. nam si dicatur in vulneribus magnis ⁊ fortibus si tumoꝛ nõ appareat malum est magnuꝫ intelligitur ꝙ vulnus est multum malum ⁊ sic refertur ad vulnus. Si aũt itelligat̃ in vulneribus ⁊c̃. Si nõ appareat tumoꝛ magnus est malum tunc infertur ad tumorem: ⁊ sic ad apostemata. In nostra tñ littera qꝛ tumoꝛ est masculini generis ⁊ magnũ neutri nõ ita caderet aptitudo referẽdi ad tumoreꝫ. sed in greco est aliter. ¶ De scđa parte dicit ꝙ pessimitas. i. vulnera dicuntur mala. qꝛ sunt in fine lacertoꝝ vel in capitibus vicina magnis neruis aut chordis. ¶ De tertia parte dicit ꝙ sicut ante in imediate p̃cedẽti aphorismo dixit ꝙ apostemata subito nõ apparentia significant malum. ita hic asserit oĩa apostemata ex illis malis vulneribus nõ apparentia dixit esse mala. ⁊ hoc supple siue prius apparuerit siue non. Et cã est: qꝛ in istis vulneribꝰ supple siue apostematibus nõ sumus securi ꝙ humoꝛ nõ moueat̃ ad aliqua mẽbra nobilia si vulnera sunt cũ dolore. ⁊ rõ est: qꝛ in doloreꝫ opꝫ fluere humores. qꝛ natura ad hoc eos agitat. sed qñ vulnus malitiosum natura debilitat̃ ⁊ humores superbiunt. i. crescunt in sua malitia ⁊ fiunt inobediẽtes ⁊ distemperantur. Et ideo si nõ fluant ad locuꝫ vulneris ꝙ cognoscit̃ per tumorem est dubitatũ ꝙ diffusi per totũ corpus. i. ad aliquã partẽ corporis q̃cũq; sit faciãt spasmos ⁊ thetanos ⁊ maniã. LASSA QVIDAM. Uerificat duas cõclusiones dicẽs. ꝙ vulnera laxa quãdo sunt de illis. s. fluẽtia a q̄bus stillat sanies sunt bona ⁊ cruda indigesta opposito mõ se habẽtia sunt mala. IN HIS. Ponit errorem medicoꝝ di. ꝙ in istis vulneribus malis supradictis medici errant stringẽdo humores fluentes. ⁊ cũ medicina frigida sicca ⁊ stiptica. qꝛ doloꝛ fit in istis locis neruosis ex talibus medicinis. vnde est adhibẽda medicina calefactiua: nõ tamen multum: sed anodina in istis locis: quia ⁊c̃.

¶ Aphorismus. LXIX.

Laxa quidem bona: cruda / mala.

¶ Tumoꝛ mollis ⁊ cedens / bonus est: crudus malus. Theo.

¶ Molles boni: crudi vero mali. Leoni.

¶ Aphorismus. LXXI.

Theo. Posteriora capitis dolentia: in fronte recta vena incisa/ iuuat.

¶ Dolenti partem capitis posteriorem frontis venam subreptam secu/

Leoni. isse/ prodest.

¶ Dolenti partem capitis posteriorem: in fronte recta vena incisa: prodest.

¶ Cóclusio est. ¶ Flobothomia facta de vena recta in fronte existéte iuuat in dolore partis posterioris capitis. ꝓbatur. per illam euacuatur materia faciés dolorē ⁊ diuertit a loco doloris. aut ꝓhibet fluxuram mām ad locum aut mēbrum lesum fluere. ergo ⁊c. patet ꝯñtia. ⁊ assumptum circa litterā declarabo. Et similem sententiā collige ꝑmo

Nõ p breuiarij. ⁊ ꝑma tertij in sexto epidimiarū. ¶ Circa aphorismū nota ꝙ per posteriorem capitis intelligimus sinci/

2° put in quo est postremus cerebri ventriculus. ¶ Nota 2° ꝙ dolor in hoc loco quādoqꝫ est sine mā q̄ nec est sanguinea nec sanguini admixta. ⁊ in istis casibus non fit flobothomia vene frontis nisi quando caput est plenū sanguine sine repletione totius: ⁊ ista fit ne sanguis currat ad locum lesum: nō ad mām doloris euacuādaꝫ. qñqꝫ vero dolor est a mā sanguini mixta vel sanguinea ⁊ sine multa repletione totius. ⁊ tunc cōuenit flobothomia partis anterioris que euacuat ⁊ sufficiéter diuertit. Et dico notanter nō existéte repletione in toto: qr tunc plus noceret trahendo multā mām ad caput q̄ꝫ ꝓdesset euacuādo illud quod

3° est in capite. ¶ Nota 3°. ꝙ dixit de incisione vene recte: qr est maior venaꝝ q̄ sunt in anteriori parte ⁊ magis colligata per ramos suos cuꝫ posteriori parte capitis. Ex qbꝰ pꝫ ꝙ etiā scarificatio ⁊ ventosatio ⁊ fluxus sanguinis nariuꝫ cōferūt in doloribus ⁊ ecōtra ista facta in posteriori cōferunt in doloribus existentibus in parte anteriori. vnde fit pro dolore oculoꝝ cauteriū aut laqueus aut ventosarum

4° positio in occipitio. ¶ Nota 4° ⁊ vltimo ꝙ ad bene flobothomandum istā venam ligatur gula cum pāno ita ꝙ stringatur ⁊ tumescāt vene capitis aliter difficulter flobothomaretur. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Nonsolū itēdit purgare. Cōmentū diuiditur in tres partes. p̄ ponit generalé intētioné aphorismi. 2° infert applicationem eius. 3° cōfirmat suo experimento. ibi 2ª (Si igitur) 3ª ibi (Nos aūt.) De prima dicit ꝙ hypo. hic nō solum innuit: euacuādum esse per partem patiētem. sed multotiens satagit euacuare ꝑ partē oppositā. ⁊ hec euacuatio fit ex loco ꝯtrario. De scđa parte dicit ꝙ ex hoc innuit ꝙ si dolor est in sinistro euacuatur per dextrū. ⁊ si cōtrarietas fuerit per ꝓfunditateꝫ euacuentur anteriora ꝑ posteriora: ⁊ econtra. Et ideo hypo. dixit. posteriora capitis dolentia recta vena in fronte incisa iuuat. ¶ Et tu ex his que dicuntur quarta ꝑmi intellige ꝙ existente repletione in toto non sufficiunt ita parue distantie: sed pauca existéte repletione. ⁊ in solo mēbro patiente ista conueniunt: vt dr̄ hic. ¶ In tertia parte dicit ꝙ ipse sanauit multotiens dolores oculorum ad quos humores longo tempore fluxerant cū appositione ventosarum ⁊ scarificatione in parte posteriori. s. in summitate cranei versus posterius.

¶ Aphorismus. LXXI.

Rigores mulieribus incipiūt ex lumbis magis: ⁊ per dorsum ad caput: ⁊ viris retro magis q̄ꝫ in priori parte corporis: velut cubitoꝝ: coxaꝝ. Et propter cutem raram: declarat vero pilus

¶ Mulieribus rigores inchoantur a lumbis ⁊ per dorsum ad caput deueniunt. Viris etiaꝫ in parte posteriore corporis/ potius q̄ꝫ de priore verbi gratia: cubitorum/ aut femorum. Cutis etiam rara est: quod pilus declarat.

¶ Rigores incipiunt mulieribus quidē ex lumbis magis: ⁊ per dorsum ad caput: sed ⁊ viris parte corporis posteriore magis: q̄ꝫ anteriore: velut femorum: cubiti. Sed ⁊ cutis rara indicio autem est pilus.

¶ In presenti aphorismo hypo. duas ponit ꝯnes. ꝑma est. Rigores incipiunt magis in mulieribus ex lumbis ⁊ per dorsum ꝓcedunt ad caput. ꝓbatur. in illis magis incipiūt rigores retro ex lumbis ⁊c. que sunt frigidiores. sed mulieres sunt huiusmodi. ergo ⁊c. Assumptum cum ꝯsequētia circa litteram declarabuntur.

¶ Et viris retro. Scđa cóclusio. In viris incipiunt rigores magis in parte posteriori q̄ꝫ anteriori sicut in cubitis ⁊ cossis. probatur. in viris incipiunt rigores magis in parte frigidiori. sed pars posterior est frigidior. g̊ ⁊c. maior est clara. minor ꝓbatur. qr pars anterior est pilosior. g̊ calidior. cósequētia tenet. quia declarat caliditatem partis. ¶ Nota igitur ꝑmo per rigorem intelligi cómotioné inuoluntariā membroꝝ ad pellendū rem nociuaꝫ que plerūqꝫ coniungitur frigori: ⁊ maxime accidit partibus frigidioribꝰ a qbus reuocato calore omne imprimens ⁊ moleste mordicans percipitur. ⁊ ideo cócutiunt sicut genua ⁊ manus ⁊ pedes in principijs paroxismoꝝ. ¶ Nota 2° ꝙ cū dicimꝰ mulieribus incipere rigores magis a lumbis pōt intelligi duobus modus. vno modo qr magis incipiunt in mulieribus a lumbis q̄ꝫ ab alia parte corporis. ¶ Alio modo qr magis incipiant a lumbis in mulieribus q̄ꝫ in viris. Et ꝑmū sensuꝫ vult Albertus de placētia ex cōmēto in 3ª particula epidimiaꝝ: cuius causam dicit: qr matrix est valde neruosa ⁊ frigida ad sensum de mēbro neruoso positū supra: ⁊ ideo lumbos esse frigidos in eis qbus matrix vicinatur. ego aūt vidi. sed ex snia hypo. nā in sexta particula. 3° caplo q̄si ad lr̄aꝫ dicit vt h. ¶ Sed clarius innuendo ꝙ ēt in viris incipit a dorso. ⁊ Gal. in cōmēto dicit hic. ⁊ maxime in mulieribus cum frigidiores sint masculis. ⁊ iō sensus ꝯnis ꝑme erit ꝙ rigores magis fiunt in mulieribus q̄ꝫ in maribus. sed in vtrisqꝫ magis incipiūt a lumbis ⁊ dorso q̄ꝫ ab anteriori parte corporis. ⁊ ideo in vtrisqꝫ magis in partibus exterioribus q̄ꝫ interioribus vt extremis sicut cubiti ⁊ genua: ⁊ hoc vult 2ª cóclusio. ¶ Unde ita dicit textus sexti epidimiaꝝ. Rigores incipiunt mulieribus qdē magis a lumbis: ⁊ per dorsum ad caput: ⁊ etiā viris a retro magis q̄ꝫ ante: ⁊ horrent exteriora magis q̄ꝫ interiora sicut brachia. cutis etiā est rara: qđ indicat pilus. h hypo. vbi cōstat illā partem ⁊ horrent exteriora magis q̄ꝫ interiora intelligere de maribus ⁊ frigidis. ¶ Ulterius nota per lumbos intelligi dorsales musculos: q qñ sunt colligati cum nuca cóicatur frigus ꝑmo nuce viciniori ⁊ molliori. 2° capiti: qđ est neruoꝝ origo. qbus multū participant musculi. ⁊ hoc est cōe viris ⁊ mulieribꝰ: sed mulieres magis rigent qr frigidiores. ¶ Et ex his pꝫ verificatio cóclusionis secūde. ꝙ aūt dicitur pilum declarare caliditaté: ideo dicitur qr pars anterior est calidior. nam cum pili regrāt partem pilosam porosam: per quā egrediatur eoꝝ substantia: ⁊ mãe adustionem vtrūqꝫ fit a caliditate. ⁊ ideo piliosiores partes alijs paribus sunt calidiores. ⁊ intelligatur apho. de rigoribus incipientibus a causa intrinseca nulla

determinata parte corporis habente passionem propriaȝ. nam si pars aliqua esset vlcerata. Contingeret ab illa rigores incipere vt declarat cōmētator in cōmento sexti epidimiarum. loco allegato.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Rigor vero ⁊c. Cōmentuȝ diuidit in duas partes: quia pmo declarat p conclusio. 2° 2ª. ibi 2ª (Anterior pars) In pma dicit q rigor incipit sensibiliter cū frigore. i. cum rigore conuenienter sensatio frigoris ⁊ stridor q est motus cōcussiuus cum tali frigore, plurimū contingens incipit a dorso maior ⁊ venit magis subito. Et ideo hypo. dixit rigorem ab his locis incipere ⁊ maxime in mulierib⁹. q2 sunt frigidiores masculis ⁊ talem rigorem hoc modo incipientem necesse est pertingere ad neruorum initium: qđ constat esse in capite: ⁊ quia nuca est in dorso. ideo necesse est q in tali rigore pmo patiat. ⁊ post cerebrum a quo procedit nuca patitur per eaȝ idest ea mediante. ⁊ hoc est: quia nuca est mollior ⁊ ad mutandum facilior. s. ad frigus quia frigidior. ¶ Et nota hunc locum: quia nuca sit mollior cerebro propter dicta prima primi. ¶ In secunda parte dicit q pars anterior corporis non ita rigescit: q2 sua complexio est rarior. ⁊ propter hoc calidior ⁊ testantur hoc pili inde exeuntes: quia pili declarant raritatem ⁊ raritas caliditatem.

¶ Aphorismus. LXXII.

Quartanis habiti non valde a spasmis apprehendūtur. Si vero apprehendātur prius ⁊ superueniat quartana: soluuntur.

Theo. ¶ Qui a quartanis capiuntur: nō admodū conuulsionibus capiuntur. Et si antea prehendebantur: quartana superueniente liberantur.

Leoni. ¶ A quartanis capti: non admodum a conuulsionibus capiuntur. Si vero prius capiantur: ⁊ quartana superuenerit: liberantur.

¶ hypo. intendit duas ꝯnes. pma est. homines multuȝ patientes quartanā raro spasmant. pbatur: quia raro cōgregatur in eis mā superflua humida debēs ingredi neruos. igitur non valde spasmant. ¶ Scđa cōclusio. si hoies patiant spasmum de repletione ⁊ superueniat quartana liberant a spasmo. pbatur: q2 per quartanā resoluit ⁊ excutit mā faciēs spasmū. g ⁊c. ⁊ similē sniaȝ habetis sexto epidimiaꝝ. ca° allato. ⁊ 2ª tertij. ⁊ pª qrti. ca° de qrtana piodica.

¶ Presupp notitia terminoꝝ. In isto apho. notate q trib⁹ modis qrtana phibet ab euētu spasmi qñ est lōga ⁊ fortis sicut intelligit in habito a qrtana. pmus est pter fortem resolutionem que in longo tēpore facta est a quartana. secundus est pter multam euacuationem factā in multis sudoribus q sunt in fine paroxismoꝝ quartane. tertius est propter multam cōcussionem factam in rigoribus principiorum quartane: in quibus oportet aut mām excuti aut euacuari a neruis ⁊ cerebro presertim humidam: aut saltem preparari ad expulsionem sicut pparant materie alie agitate. ⁊ sic patet verificatio prime conclusionis ⁊ secunde: q2 his de tribus modis curat qbus prohibet. ¶ Sed nota q dicitur non valde: q2 nō est ex toto impossibile q multiplicet mā flegmatica in quartana que pulsa ad neruos facit spasmum. ¶ Nota etiā q lȝ febris in genere sit spasmi curatiua: vt dictū est illo apho. Febrem in spasmo melius est ⁊c. ¶ Tamē quartana videtur magis potens pter sui durationē multā ⁊ sui securitatem ⁊ pmanētiaȝ virtutis in ea ⁊ sudores ⁊ rigores in ea contingentes. ideo hypo. voluit specialiter explicare.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Spasmus ex inanitione. Gal. in cōmēto pmo ostendit de quo spasmo hypo. intēdit. 2° verificat per cām aphorismi. ibi 2ª (Et hunc qrtana.) De pma dicit q spasmus de inanitione est acutissimus ⁊ mortalis maxime si est cōis ⁊ confirmatus. sed q2 contingit ex plenitudine vasoꝝ sicut in epilepsia ⁊ similibus nō est ita malus. ⁊ de isto hypo. in vtraq3 conclusione intendit. Et in 2ª parte dicit q hunc spasmū quartana superueniens venire nō permittit dissoluens eum qui iam venit. nam cura spasmi est per digestionem ⁊ euacuationē mãe que ambe fiunt in quartana euacuatio per rigorem mouētem mām exterius ⁊ que postea pellit sudore ⁊ insensibili resolone. ⁊ digestio fit p calorē suū supple diu durātem ⁊ cū cōseruatione virtutis.

¶ Aphorismus. LXXIII.

Quibus circuntenditur cutis dura ⁊ sicca: sine sudore finient. Quibus vero laxa ⁊ rara: cum sudore finient.

Theo. ¶ Quorum cutis obtenditur squalida ⁊ sicca: ij sine sudore moriuntur. Contra quorum cutis laxa solutaq3 est: ij obeunt cum sudore.

Leoni. ¶ Quibus cutes circuntenduntur aride ⁊ sicce: sine sudore moriuntur. Quibus vero laxe: ⁊ rare: cum sudore moriuntur.

¶ hypo. intendit duas ꝯnes. 2am ibi. (Quibus vero) Conclusio pma est. homines ppinqui morti qbus circuntendebant cutes dure ⁊ extente finiunt vel moriunt sine sudore. pbatur: q2 in istis deficit materia sudoris. 2ª ꝯ. propinqui morti qbus circuntendunt cutes laxe: quia molles ⁊ rare moriunt cuȝ sudore. pbatur. in istis circa cutē est materia superflua ⁊ vie aperte ⁊ virtus contentiua prope mortem debilis ⁊ conatur expulsiua vltimo conatu mās grauantes expellere. g sudant circa mortē. Et iste modus pbationis declarat dubia q solent h moueri: ⁊ similē sniam inuenies 2ª qrti. de spēb⁹ mortis ⁊. 16. cōtinētis ⁊ 6° epidimiaꝝ.

¶ Cōmēti Gal. expositio.

Propinquis morti. Gal. in cōmēto primo ponit sniaȝ ambarum ꝯnum. 2° dat cām ibi 2ª (Prius fit inde) partes patent ⁊c.

¶ Aphorismus. LXXIIII.

Ictérici non valde fiunt inflati.

Theo. ¶ Qui regio laborant: ij non admodum inflantur.

Leoni. ¶ Qui regio morbo laborant: non multum ventosi sunt.

¶ Cōclusio est. icterici nō sunt valde inflati. pbatur in ictericis nō multiplicatur multa vētositas. igit non fiunt valde inflati. assumptum patebit statiȝ. ¶ Nota p quid icteritia ex dictis in illo apho. icterici si ante septimū. ¶ Nota scđo q cōes expositores intelligunt de vera icteritia dicētes q quia in ea abūdat cholera nō pmittit aggregari vētositates. Ego aūt dico me plurimos vidisse ictericos vera icteritia ⁊ ydropicos mixtim ex multa ventositate ⁊ aquositate maxime quādo sunt apostemate epatis icterici. pōt igit dici q icteritia quandoq3 sumit pro pternāli citrinitate in cute qñq3 pro citrinitate coloris nō pternāli: sed naturali. Et hoc mō puto sumi hic: ⁊ tūc pbatio est clara: q2 isti sūt cholerici nāliter. in talibus aūt pter caliditateȝ naturalē cōplexionalē non valde multiplicatur ventositas. A Nō p 2°

¶ Cómenti Galieni expositio.

Quod hypo. hic ⁊c. Gal'. in cō/mento tria dicit. ꝑmū est. ꝙ opꝫ aīaduerti. illud ꝙ hypo· intendit hic. nā ventositas egredi superius cū eructuatione ⁊ inferius suo modo si retineat' facit inflationem ⁊ extēsionem ventris aliqñ propter debilitatē virtutis expulsiue: quādoqꝫ ex adiuuatione flegma/tis. ¶ Scđo dicit ꝙ icterici sunt cótrarij huic ventositati: qꝛ sunt cholerici: ⁊ ex hoc patet mea expositio quā posui. ¶ Tertio dicit ꝙ si icteritia ventositateꝫ habeat non erit magna. qꝛ caliditas cito eam dissoluit. ex quo patet ꝙ per non valde intelligit non multum. Et ita sit finis huius quinte particule ad lau/dem dei.

¶ Sequitur sexta particula.

¶ Aphorismus. I.

In diuturnis lienterijs/oxiremia superueniens/prius non existens signum bonum.

Theo. In longis leuitatibus intestinorū ru/ctus accidens superueniens: qui non extitit prius: signum est bonum.

Leoni. In longis leuitatibus intestinorum si: ructus acidus fiat: qui prius non erat: signum bonum.

¶ In p̄senti apho. hypo. vult hanc cóclusio/nem. oxiremia supueniens in diuturnis lienterijs in qbus ꝑus non fuit est bonū signū. Cóclusio ꝓbatur. hoc signifi/cat in illis cófortationem caloris digerētis ⁊ retentiue vir/tutis. ḡ ⁊c̄. totum assumptū in notatis declarabitur. simi/lem sentētiam habetis. 13. tertij. cap° de lubricitate stōchi ⁊. 16. tertij. caplō de fluxu vētris omnium modoꝝ.

B Nō p̄ ¶ Circa aphorismū nota p̄ lienteriā esse citum exitū cibi ⁊ potus postqꝫ assumpti fuerint per viam intestinoꝝ absqꝫ digestione. ⁊ hoc in cómēto poterit colligi. Ex quo seqtur ꝙ ad hoc vt fluxus aliqs dicatur lienteria due códitiones requirunt'. vna ꝙ cito res egrediat' post eius assumptio/

C 2° nem. 2° ꝙ egrediatur indigesta siue cruda. ¶ Nota 2° lien/teriam pluribus de causis posse accidere ex ꝑnitiua cau/sa. puta cibo medicinali vel medicina assumpta. ⁊ a causa corporea. s. mala cóplexione cuiuscūqꝫ modi sine materia ⁊ mala cóplexione cum materia maxime cum mala com/plexióe humida: sꝫ ⁊ sicca: cū imóderata discrasia deijciat actum ꝓprie virtutis. potest etiam ꝓuenire ex mala com/positione puta lenitate superficiei stomachi. ⁊ quarto ꝓ/pter solutionē ꝯtinuitatis. puta ꝓpter vlcera in stomacho

D 3° vel in intestinis. ¶ Nota 3° ꝙ plurimuꝫ diuturne lienterie fiunt aut ꝓpter cóplexionem malam frigidam cum humiditate absqꝫ mā. aut ꝓpter malam cóplexionē cū flegma/tica mā. nam que a caliditate absqꝫ mā cito tollunt': ⁊ silr ꝓpter calidum humorem vel vlcera: cum salubres sint. h̄ ergo hypo. signum istud tm̄ in diuturnis ponere voluit.

E 4° ¶ Nota 4° ꝙ lienteria dicit' quasi ꝙ per lineam intestinorum sine nullis obstantibus cibum facit prolabi: vt Isido/

F 5° rus 4° ethimologiaꝝ. ¶ Nota 5° lienteriam quādoqꝫ su/mi pro cibo emisso sine digestione. ⁊ hoc modo est accñs quod dicit' mutatum exiens: quādoqꝫ sumit' pro actu per quem cibus hoc modo emittit': ⁊ hoc modo est accidens

6° G ꝙ dicit' actio lesa. ¶ Nota 6° ꝙ in omni lienteria iueniunt' lese opationes saltē duaꝝ virtutū. s. digestiue ⁊ retentiue. nam qꝛ citius debito emittit' retētiua non cóueniēter reti/net: ⁊ qꝛ indigestus emittit' impeditur digestiua. sed tamē hoc pōt vario modo cōtingere. qñqꝫ in ea essentialiter ad modū loquendi medicoꝝ leditur retētiua. vtputa quādo defectus in instr̄o p se subordinato retētiue vt in vilo trās/uersali vel tēperamēto cōplexionis quo mediāte operat'. quādoqꝫ aūt per accidens ledit': vt qñ non retinet propter indebitū modū transmutandi factū a digestiua vel ꝓpter fortitudinē opationis expulsiue nō obstante ꝙ merito in/strumētoꝝ per se retētiue deseruiētium cōueniētia obiecta virtus eēt apta debito tēpore tenere. ⁊ silr pōt his modis ꝓportionalibus defectus esse in digestiua. hoc aūt maxi/me intelligit' quādo in digestiua. ⁊ retētiua est lesio p essen/tiam. ¶ Nota 7° ꝙ oxiremia est eructuatio acetosa cuius 7 cause ſm Auic. 13. tertij. caplō de signis dispōnum stōchi sūt aut multitudo mlie effuse ad os stōchi. aut flegma ace/tosum in stōcho. aut 3° caliditas stōchi p̄ternāliter ebuli/re faciens cibū: ita vt inde acetoset'. vt accidit lacti calefa/cto ⁊ musto aut 4° frigus faciens diminutā digestionem quā seqtur acetositas sicut in multis fructibus accidit di/minuta digestio facit eos acidos. ⁊ de eructatione hoc vl/timo mō maxime verificat' aphorismus. ¶ Ratio aūt ve/rificationis est: qꝛ lienteria diuturna est plurimum ꝓpter flegma ⁊ malā cóplexionē frigidā. sed liēteria q̄ est absqꝫ acetosa eructuatione nō est a flegmate acetoso. qꝛ tūc ēt in tēpore lienterie eēt acetosa eructuatio. ⁊ ideo si in tali lien/teria appareat eructuatio acetosa: hoc nō est nisi qꝛ cibus digeritur etiā quo ad partē grossam aliqua diminuta di/gestione. Cum igit' prius nō digerit' ita vt in eo notabilis talis impressio sequat' ꝙ ea apparēte debemus significa/re virtutem digestiuā fortius agere in cibū qꝫ ꝑus. ⁊ ideo aut per se aut per accidens cófortatam esse digestionē. qa hoc significat bonuꝫ. ⁊ si hec eructuatio acetosa nō perse/uerat: sed mutat' ad magis significandum digestionis bo/nitatem est certius signum salutis ⁊ melius. ¶ Nota 8° ꝙ 8 acetosa eructuatio nō solum hoc modo est bona: sed etiaꝫ per viam cāe. nam mā acetosa duo facit iuuatiua in lien/teria. ꝑmū est: qꝛ incidit flegma qđ est cā lienterie. 2m est qꝛ corrugat stomachū: ⁊ ita duo adiuuāt ad remouēdum flu/xum ventris. ⁊ hoc sensit Auic. 16. tertij. loco allegato.

¶ Cómenti Gal'. expositio.

Lienteria est velox exit9.

¶ Cómētum istud diuidit' in partes duas: nā ꝑmo Gal'. cómētat' apho. 2° iprobat opinionē oxistrati circa diffinitionē liēterie. 2a ibi (Oxi/stratus) Prima in tres. nā p̄ ponit duas descriptiones liē/terie q̄si in idē redeūtes. 2° determinat de causis lienterie. 3° verificat apho. ibi 2a (Heleni) ibi 3a (Quoꝝ vnum) In ꝑ/ma ponit duas descriptiones. p̄a est: lienteria est velox exi/tus cibi ⁊ potus in eisdeꝫ q̄litatibus in qbus sunt comesti vel supple bibiti. Scđa est. lienteria est ciboꝝ idigestio: q/bus egrediētibus supple p viam ani nulla mutatio virtu/tis digestiue inuenit' neqꝫ in calore: neqꝫ in sapore: neqꝫ in odore. imo in nulla q̄litate. ⁊ pꝫ ꝙ ambe descriptiones ꝓ/supponunt in lienteria egredi cibū indigestū. sed p̄a videt' velle ꝙ ꝓprie lienteria nō est indigestio cibi. sed fluxus vē/tris cónotādo ꝙ pillū exeat cibus indigestus. ⁊ hoc est il/lud qđ cōiter tenet'. vnde ponit' maneries fluxus ventris. ¶ Sed 2a descriptio dꝫ intelligi cāliter. s. ꝙ cā q̄re fluxus aliqs est liēteria est indigestio ciboꝝ egrediētiū in tali flu/xu nō permutatoꝝ in aliqua qualitate a digestiua virtute. ¶ Sed tunc vꝫ ꝙ nulla posset esse lienteria diuturna. naꝫ impolē est corpus diuturno tēpore stare sine cibo nouiter assumpto vt ꝯstat. sed existēte liēteria nullū recipit' nouuꝫ nutrimētum: cum cibi nullo mō digerant'. ideo impolē est diu viuere cum lienteria. Cuius oppositū innuit hypo. in apho. ¶ Hic dꝫ ꝙ in patiēte liēteriā nō semper ex toto est ablatio opationis digestiue cōis stōchi ⁊ intestinoꝝ. nam cū ista totali ablatione nō staret virtus diu vt ꝓbat argm.

sed sufficit adeo diminutaz esse: vt plurima pars cibi presertim grossa egrediat per viā intestinoꝝ non pmutata notabiliter p opus digestiue virtutis in aliqua qlitate. ⁊ cuȝ hoc pōt diu stare vita. ita vt dicatur egritudo cronica: sed videt ꝙ si cum ista lienteria de qua loqtur hypo. semp est partium cibi quarūdaȝ digestio: seqtur ꝙ lienteria ista nō oȝ esse sine oxiremia que est cū debilitate opationis: ⁊ talē seqtur oxiremia. ⁊ iō saltē nō esse liēteria diuturna in qua p̄us non fuit oxiremia. ¶ Preterea dī velox exitus cibi ⁊ potus. Et per ꝯñs potus debet egredi absqȝ pmutatione: q̄ tñ est subtilioꝛ cibis. his nō obstantibus rñdet vt supra. HELENI. Hic declarat de causis liēterie. Et p̄ ponit opinionē helenoꝝ cū sua improbatione. scđo dat veras cās ⁊ dñiam inter maneries lienterie a diuersis causis ꝓuenientis. ibi scđa. (Quādoqȝ aūt fit.) ¶ Dicit igit de p̄ parte p̄ ꝙ heleni addiderūt descriptioni lienterie lenitatis intestini. s. hoc modo ꝙ lienteria est exitus velox cibi ⁊ potus in eisdē qualitatibus ⁊c̄. ꝓpter lenitatē intestini: ⁊ hoc modo vident intēdere ꝙ ois lienteria est ꝓpter hanc lenitatē: qꝛ vt dicunt in hac passione ex lenitate intestini: nec retinent nec restringunt comesta ⁊ bibita. mō stomachus ⁊ intestina ꝗcquid retinent. retinent ꝓpter sui asperitatem tm̄: ex quo sequit ꝙ cum patiunt hoc. s. ꝙ nō retineant est ꝓpter lenitatem. ¶ Dicit 2° ꝙ cum multi antiq posuerunt nomina laudabilr tamē in hoc nō sunt tolerādi illi qui ignoꝛāt actiones virtutis cōtentiue. Cui⁹ virtus opus est ꝑm nām amplecti ⁊ tenere recepta ⁊ cū fuerint digesta mittent ad inferioꝛa. ⁊ hoc tam in stomacho q̄ȝ in aliis intelligēdo p inferioꝛa membra alia sequētia siue ꝑm situm sint supioꝛa vt coꝛ respectu epatis: siue inferioꝛa vt intestina respectu stomachi. ¶ Dicit 3° ꝙ si strāguria vesice nō tādiu retinet vrinam quousqȝ digerat. sed vel mittit eam foꝛas pp grauitatē sui vel ꝓpter acumen sic cibi ⁊ potus qñqȝ a ventre emittunt. ⁊ hoc est cōmune oībus egrediētibus. ⁊ quo ad hoc 2ᵐ nota ꝙ stranguria nō emittit foꝛas vrinam: sed est emissio vrine. sed dicamus ꝙ cā strangurie est cā ꝙ vrina mittit foꝛas: vel qꝛ grauat: vel qꝛ stimulat. ⁊ hoc est cōmune oib⁹ que a coꝛpoꝛe expellunt: qꝛ expellunt: vel qꝛ grauant: vel qꝛ stimulant. ¶ Et ideo 4° subdit ꝙ si heleni intellexissent nō sic diffinissent lienteriā supple limitādo tantum ad lenitatē intestini: sed dixissent ꝙ lienteria est ꝓpter stomachi defectū cum comesta grauāt stomachū ⁊ intestina siue ex lenitate siue ex alia cā. QVANDOQVE AVTEM FIT. Modo narrat cās lienterie ⁊ distinctioneȝ quoꝛūdam suoꝝ modoꝝ. ⁊ dicit p̄mo ꝙ lienteria qñqȝ pp excoꝛiatam esse supficiem interioꝛē stomachi ex humoꝛibus acutis lȝ sit multū defecta cōtentiua stomachi quātū est necīuȝ deficere in simili exit. si ex debilitate cōtētiue tātum fieri deberet talis expulsio: qꝛ expulsiua insurgit ꝯtra pungentia. nā cum cibus venit ad illa loca excoꝛiata ⁊ nocet qꝛ pungit nō pōt retineri: ⁊ tūc necesse est vt exeat sine aliq digestione. lȝ appareāt cum eo q̄dam pungētia. i. humoꝛes pūgitiui q sunt cā excoꝛiationis: sicut cholerici vel pungētia q̄dam. i. sentiant pungētia. ¶ Et subdit ꝙ illud qđ est ex lenitate stomachi ⁊ sine punctura hec est p̄ dñia. dñt scđo: qꝛ qñ est lienteria qescēte cursu humoꝝ acutoꝝ ad stomachū aut sic cito curant cum stipticis: sed qñ non est ꝓfunda excoꝛiatio aut venit ad exitū saniei qñ excoꝛiatio est ꝓfunda sed qñ est ꝓpter defectuȝ cōtentiue tunc est ex mala cōplexione que si pfecte dominat membꝛo cū duritie ⁊ difficultate sanat. Et aliqñ est ex humoꝛib⁹ se claudentibus inter stomachū ⁊ intestina. ¶ Ex qbus pȝ ꝙ ex causa extrinseca pōt esse lienteria ꝓpter lenitatē stomachi ⁊ intestinoꝝ ⁊ ꝓpter vlcera ⁊ ꝓpter malā cōplexionē cuȝ mā ⁊ sine mā: ⁊ lȝ ois ex̄ma mala cōplexio posset eē hui⁹ cā. qꝛ mala cōplexio cū fuerit multū lapsa deijcit actū ꝓpe v̄tutis. tñ vtplīm mala cōplexio frigida ⁊ humida. aut cū materia. aut sine mā est hȝ causa. QVORVM VNVM. Hic vt supius dī verificat aphoꝛismuȝ. Et dicit p̄ ꝙ vnum istoꝝ dictoꝝ de causis lienterie. ex qbus fit extrema in p̄ncipio est frigiditas dominās stomacho: sed qñ elongatur multū a tēperamento finitur ⁊ definit oxiremia. qꝛ cā oxiremie est aliquātula moꝛa cibi in stomacho. ⁊ ideo cū passio frigiditatis que est cā liēterie maioꝛat necesse est ꝙ stomachus in retinēdo debilitet. ⁊ ideo supple cum non retinet fit oxiremia: sed cibo aliquātulum post minoꝛāte incipit stomachus fieri magis digestibilis ⁊ potens digerere: sed quādo nullo mō minoꝛat nullo mō digeritur. ⁊ iō nulla qualitas necessario supple pmutata: nulla etiā passio cibi a stomacho apparebit. ⁊ in isto casu nō incipit neqȝ apparet oxiremia nisi cū in stomacho nimiū abūdat flegma ⁊ maxime acetosum. ¶ Dicit 2° ꝙ ꝓpter istam cām: quia flegma acetosuȝ existēs in stomacho pōt esse cā oxiremie: etiā si cibus nō digerat: ideo nō dixit hyp. absolute ꝙ oxiremia est bonū signū in lienteria: sed solū in lienteria diuturna in qua p̄us nō apparuit oxiremia. vñ dixit p̄us non existens cuȝ passio de flegmate accidit: qꝛ aliqñ oxiremia in stomachi refrigeratione multo tēpoꝛe cessat cum sit inseparabilis huius passionis sup. quādo est a flegmate acetoso. Igitur intētio hypo. est ꝙ cuȝ oxiremia est a p̄ncipio lienterie ⁊ post cessat. qꝛ lienteria nō est a flegmate p̄cipue acetoso qñ supuenit post aliqđ tēpus oxiremia significat ꝙ cibus inter stomachū aliquādiu moꝛatur. ⁊ ideo necesse est ꝙ postea digerat: qꝛ a nā redit ad suā actionē. ⁊ ideo sup. significat bonū. ⁊ subdit ꝙ sibi videt ꝙ sua disputatio sufficiat pro expōne huius aphīsed q vult cape fundamēta legat librū suū de virtutibus nālibus. ⁊ librū de significationibus ⁊ accidētibus exeuntiū q vt puto est de accidēti ⁊ moꝛbo. OXISTRATVS TAMEN. In tertia parte narrat opinionē oxistrati circa lienteriā. ⁊ diuidit in duas. p̄ ponit opinionē. scđo iprobat. scđa ibi. (Nescio aūt.) ¶ De p̄ma dicit. ꝙ oxistratus in 3ª particula de inuestigationibus est mentitus refragans ⁊ opponens se antiquis in passionibus lienterie ꝙ vt intelligat subdit verba oxistrati qui dixit ꝙ antiqui diuiserunt lienteriā in tres maneries fluxus: qꝛ alia est diffinteria. alia est lienteria. alia tenasmon. quoꝝ diuersitates antiq putauerūt esse in exeuntibus dicētes ꝙ si aliquid egredit de genere sanguinis vel mucosum vel viscosum ⁊ reliqua que egrediunt sunt digesta: ꝙ h̄ est diffinteria. si ꝟo egrediatur res nō cocta sanguini admixta est lienteria. ⁊ si egredit mucosum vel vnctuosum sanguinolentuȝ. ⁊ aliquātulum digestum dicunt ꝙ est tenasmon. NESCIO AVTEM. Improbat p auctoꝛitates dicta oxistrati. Et p̄ generalibus auctoꝛitatib⁹: ⁊ post pluribus specialib⁹. p̄mo ergo dicit qđ nescit quid coegerit oxistratum ad dicēdum ꝙ hoc repugnat ⁊ anterioꝛibus ⁊ posterioꝛibus permiscendo rem indigestā cuȝ indigestione sanguinis in descriptione lienterie cui nullus cōcoꝛdat. sic neqȝ filothenus nec oꝛatheus: nec alius ad Gal. etateȝ: neqȝ origenes ⁊ socij sui neqȝ alij prioꝛes eis. ¶ Secūdo dicit ꝙ oꝛatheus in libꝛo suo de moꝛbi cā ⁊ curatione dixit. passio quā antiqui vocāt diffinteriā. alij aūt lienteriā hanc liqdissima sequit egestio multa spumosa fetida. ⁊ sic nihil de sanguine dixit. ¶ Dicit 3° ꝙ paroxagoras in scđa particula de accidētibus sequētibus moꝛbum inquit ꝙ illi qui habent lenitatem intestini necesse est eos pati quādam lubꝛicositatem maxime quādo sunt ieiuni. ⁊ his semper cito egredit. vnde ego ⁊ multi alij medici cōsentiamus nihil aliud esse hanc passionē q̄ȝ velocem exitū cibi ⁊ potus. ⁊ idem intelligunt etiā ceteri antiq. ¶ Dixit 4° ꝙ in libꝛo q dī hypo. de lienteria egredit cib⁹ subtilis ⁊ non coagulatus ⁊ sine doloꝛe. tamē coꝛpus inde consumitur. ⁊ cōstat ꝙ hic per subtilem. ⁊ nō coagulatum intelligit indigestū: qꝛ ita antiq solent intelligere. ¶ Dicit 5°. ꝙ

in libro hypo. de regimine sanoꝝ: quem quidē negant eē hypo. sed cuiusdā filij dij siue fenicis ita inuenit scriptum. Aliquādo aliq inueniunt a qbus cibus crudus idigestus ⁊ subtilis exit ⁊ sine dolore nō ꝓpter aliam passionem nisi lienteriā. Et hi oēs sūt oxistrato antiqores sꝫ posteriores nō multi fuerūt qn oxistratum faterent se vidisse ⁊ cōcordant in lienterie passione. vnde dicit Gal. ꝙ nescit qd coegerit oxistratū ad tale qd dicēdū vt obuians anterioribus ⁊ mentiens posterioribus dicit lienteriā esse cum re indigesta mixta cū sanguine. ¶ Ex qbus oībus elige ꝙ q̃zuis ꝓteruiendo possemus dicere lienteriā esse rem egrediētez indigestā. ⁊ possemus dicere ꝙ sit egritudo stomachi ⁊ intestinoꝝ: quā egritudinē seqtur exitus talis rei veritas tamen est ꝙ est ille exitus rei indigeste ⁊ est actio lesa: sed cū in hac actione lesa vnicū sit exiens: triuꝫ tñ virtutū operationes inueniunt lese. s. digestiue vñ cibi egrediunt indigesti. ⁊ est ablatio opationis eius totalis aut q̃si ⁊ silr expulsiue ⁊ est corruptio opationis expulsiue expellētis illō qd nō dꝫ in dispōne nāli. 3a est operatio retētiue: ⁊ est ablatio opationis eius totalis quasi q: cibum nullo mō retinet q̃ sm nām dꝫ retinere. aut saltē paucissimo tpe retinet. ¶ Pꝫ ēt ex dictis. scd̄o ꝙ in lienteria stat vniuscuiusqꝫ v̄tutis operationē ledi ꝑ essentiā. ⁊ stat alicuius istaꝝ virtutū operationē ledi ꝑ essentiā quādo ledit ꝓpter defectum in aliquo nālium instrōꝝ illius virtutis sibi cōuenieter ministrarēt. verbi grā. in loco morfeato quātūcūqꝫ digestiua ⁊ retētiua. ⁊ alie ministrātes debite seruiant. tamē ꝓpter malam cōplexionē loci opatio assimilatiue est lesa: tūc aūt dicimꝰ ledi alicuius v̄tutis opationē per colligantiaꝫ qñ lesio est ꝓpter indebitū seruitiū alterius virtutis sibi subordinate. vt cū opatio digestiue ledit: q: retētiua nō seruit opportune aut expulsiua impedit actū digestiue. Modo constat ꝙ est possibile in stomacho ⁊ intestinis esse malā cōplexionē per se impediētem opationem cuiuslibet istarū virtutum. ⁊ stat ꝙ ledat operatio retētiue ꝓpter defectū in suo instrō imediate deseruiēte digestiue non fit defectus q̃ꝫ per se priuatio digestionis sequeret. Et tamē q: digestiua nō potest digerere nisi tēpore debito retineat: ideo accidit notabilis lesio in opatione digestiue ꝑ colligātiā. ⁊ sic dicat de alijs. ¶ Sed oxiremia pōt etiā cōse qui per se nocumētū virtutis retentiue ⁊ ꝑ colligātiā in digestiue. opꝫ tñ semꝑ in oxiremia esse defectū in opatione digestiue: sed si virtus non debite retineret cibum: imo cuꝫ fluctuatione ⁊ agitatione tunc staret fieri debilem digestionē ⁊ diminutam. vnde sequeret oxiremia similr diminuta digestione siue ꝓpter frigus siue ꝓpter calorē: vt ostendit. 13a tertij esse possibile ⁊ acetoso cibo stat fieri oxiremiam ⁊ ꝓpter raritatē texture ⁊ alias causas debilitatis digestionis. ¶ Ex qbꝰ pꝫ ꝙ qñ futura est lienteria ꝓpter defectum digestiue: vtplurimuꝫ in ꝑncipio est oxiremia: lꝫ non de necessitate. In statu autē non: sed quādo est futura salus est in declinatione.

¶ Aphorismus. II.

Quibus nares humide naturaliter: ⁊ semen humidum: cito infirmantur. Quibus vero contraria: salubrius.

Theo. ¶ Quibus nares hument: aut genitura: y valitudinarij degunt. Quibus econtrario est: melius valent.

Leoni. ¶ Quibus nares natura humidiores: ⁊ genitura humidior: minus integra sanitate fruuntur. Quibus vero contraria: salubrius degunt.

¶ In ꝑsnti apho. hypo. duas intēdit ꝯnes. ꝑma est. omnes hoīes qbus nares sunt nāliter abundātes supfluitatibus ⁊ semen est humidū sunt magis egritudini q̃ꝫ ꝯrio modo dispositi. ꝓbatur. in talibus cōplexio est humida ⁊ abundāt faciliter humiditates ⁊ supfluitates respectu ꝯrio mō dispositoꝝ. igit ꝯ vera. ꝯñtia ꝓbabit. ⁊ assumptū pꝫ. quia nō ꝓpter aliā cām sunt abundātes nares sm mām superfluitatis ⁊ semen humidū: nisi q: complexio est humida. ⁊ supfluitates multiplicātur. ¶ Scd̄a ꝯ. habētes se in naribus ⁊ semine mō opposito difficilius infirmant. ꝓbatur: q: habēt complexionē siccam ⁊ paucas supfluitates. Et ꝑ ꝯñs difficilius infirmant. ¶ Circa aphorismuꝫ nota ꝙ in hac cōparatione debemus intelligere alioꝝ paritatē nam pōt eē tanto maior lapsus in siccitate q̃ꝫ in humiditate ꝙ corpus fieret magis egrotatiuū. ¶ Nota 2° ꝙ corpora humida sunt facilius ꝑmutabilia alijs paribꝰ q̃ꝫ sicca. pꝫ: q: humiditas parat corpꝰ ad patiēdum. cum dicat qualitas maxime passiua. ⁊ hoc pꝫ de alteratione de resolōne ⁊ de solutione cōtinuitatis ⁊c̈. ¶ Nota 3°. ꝙ corpora naturalr abūdantia supfluitatibus tam possunt supfluitates preter naturā retinere in quātitate sufficiēte ad faciēdū egritudinē. ⁊ p̄ternaturaliter ad aliqua mēbra transmittere q̃ꝫ non abundantia. ⁊ p̄sertim quādo abundant supfluitate corpulēta non vaporosa. ista pꝫ ꝑ se. Ex his pꝫ ꝙ taꝫ morbo materiali q̃ꝫ imateriali facilīꝰ sunt apta egrotare corpora humida ⁊ humiditatibus supfluis abundantia q̃ꝫ eisdeꝫ carētia. ¶ Nota 4° ꝙ habētes nares humidas nāliter intelligunt illi q in sua natura sunt humidi sm cerebrū. nā in talibus abundant maxime: vt pꝫ 2° thegni. de signis cōplexionum cerebri. Et iō vtplurimū sunt humidi sm totuꝫ. p̊ q: totū vtplurimū ꝓportionat cerebro in cōplexione. 2° q: vbi multa humiditas egredit significat multos vapores a toto ad caput ascēdere. ¶ Nota 5° ꝙ hñtes sperma humidū intelligunt illi q habēt sperma fluidū. tales aūt vtplurimū sunt humidi sm totū cum sperma decidat a nutrimēto cōmuni toti ⁊ totū ꝓportionat in nāli cōplexione suo nutrimēto qd ex semine humido signatur humidū. ⁊ q: supfluitates cordis ⁊ epatis nō ita sensibiliter sm nām expellūt sicut supfluitates cerebri ⁊ sperma. iō de his duabus maxime fecit hyp. mētionē. vtilitas aūt aphorismi est in cognoscēdo paratos facile vel difficile egrotare. ⁊ ampliatur ad vtrūqꝫ sexū. ⁊ cōcordia hꝫ ꝑmo theorice dispōnis regalis.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Quibꝰ cōplexio naturalr.

¶ Gal. in cōmēto. p̊ ostēdit q sūt habētes nares humidas ⁊ semē humidū. ⁊ ecōtrario. 2° verificat ꝑam ꝯnē ex q̃ apparet veritas scd̄e. ibi scd̄a. (Quoꝝ igitur cōplexio totiꝰ.) ¶ Dicit de ꝑa ꝙ illis quoꝝ nālis cōplexio est siccior. nulla supfluitas sensualis ad nares ex cerebro effluit neqꝫ apparet sudor in cute eorum. ⁊ iō supfluitas eoꝝ. s. tertie digestionis expellitur subito per resolutionē que a medicis vocatur occulta: sed illi quoꝝ cōplexio naturalr est humida maximā ex corpore emittunt abundantiā supfluitatis ⁊ maxime ex cerebro cuius substātia est naturalr frigidior. ⁊ similr eoꝝ semen est humidius ⁊ liquidius. Et illoꝝ quoꝝ cōplexio est sicca: q: aquositas cōsumitur ideo semē exiccatur ⁊ sup. non fit fluiduꝫ. Ex hoc tu elige ꝙ apud Gal. ꝑ habētes nares humidas ⁊c̈. intelligūtur habētes cōplexionē humidā in toto ⁊ ecōtra ꝑ hñtes nares siccas ⁊ semē. QVORVM IGITVR. Verificat ꝑmā ꝯnē dicēs. ꝙ igitur constabit. s. ex dictis hypocratis aut statim dicēdis ꝙ illoꝝ quoꝝ cōplexio totiꝰ corporis aut ēt cerebri est humida sanitas est corrupta. Et assignādo cām dicit ꝙ est qa ex parua coctione eis eueniūt catarri. Et tu ex hoc vides ipsum nō intelligere sanitatē corruptam nisi aptitudine. Et subdit ꝙ si isti catarri descēderint ad inferiora nocēt gutturi ⁊ cānalibꝰ pulmonis. ⁊ pulmoni meri ⁊ stomacho ⁊ alijs membris. Sicut verbi gratia itestinis ⁊c̈. Et ideo necesse est ꝙ a sa-

cili cā incidant tuſſim aut anhelitū.i.difficultatē anhelit⁹
aut ſgnātiā aut corruptā indigeſtibilē.i.corruptionē dige
ſtionis:ꝛ aliqñ diariā ꝛ ſi mā fluxerit ſalſa aliqñ diſſinte/
riam:vt dixit hyp.in libro de aqua ꝛ aere ꝛ regionibus.

Humidi naribus sunt ma gis egri tudibus dispositi

Dubitatur.

Utrū aphoriſmus ſit ve/rus.negatiue arguitur.pͦ
aucte hyp.6° epidimiarꝫ vbi dixit.qb⁹ nares
humidiores nā ꝛ ſemen humidius ꝛ plus ſa
ni ſunt humidiores qbus eȝ.vꝛ igiꝷ illud ex
toto oppoᵐ huic dicto.❡2° ſic.nocumētuȝ humiditatis ꝛ
pinguedinis eſt minus nocumēto ſiccitatis ꝛ macilētie.ḡ
aphoriſmus falſus.7ᵃ q̄rti.tractatu vltimo.❡Confirmaꝷ
ſpaſmus de inanitione eſt deterior ſpaſmo de replōne. er/
go defectus humiditatis deterior abūdātia.❡3° qꝛ humi
ditas eſt ꝯformior ſanitati.iō cōplō humida ſanior.aſſum
ptū pȝ.pͣ pmi.ca.de cōplōnib⁹ v̄tualr̄.ꝛ qꝛ vita ꝯſiſtit per
calm̄ ꝛ humidū.❡4° ſi ſicce egritudines ſunt deteriores
humidis.igiꝷ cōplexio ſicca d̄terior.tȝ ꝯña.qꝛ ſicca cōplō
ꝓportionaꝷ deteriori morbo.ꝛ pȝ aſſumptū quarti 2ᵃ.ca.
de vl̄ib⁹ ſignis criſis.❡5° qꝛ dieta exiccatiua eſt deterior
humectatiua:vt pͣ ptic.qꝛ tenuis d̄ſiccat:groſſa humectat.

In oppoſitum eſt hypocras.

In iſto dubio

Jacobus de forliuio in ſoluēdo argumēta alr̄ rñdet ꝛ alr̄ Marſilius.pͦ ponā pōnem Jacobi.2° illam Marſilij.

Quantum ad primā.

Nota pͦ ꝙ duo vidētur Jacobo modi ꝓ/
babilr̄ rñdēdi.pmus eſt ſupponēdo ꝙ nō fuerint corpora
ml̄tū habētia humiditatis ꝛ ſupfluitatis in narib⁹ꝛ ſemē
multū humidū niſi ſint multū lapſa a tēperamēto:ꝛ cū h̄
frigida.aut ſaltē plus ꝓportionabilr̄ humida q̄ȝ calā.hāc
ſuppōnē nō declarat.Sed tñ qꝛ ipſe in vno notabili circa
lr̄aȝ dixit maxime itelligi de ſupfluitatib⁹ multū humidis
ꝛ aquoſis:ideo ſignāꝷ ꝙ in iſtis debilis eſt digeſtiua mul/
tū.ꝛ hoc ꝯtingit frigiditate aut lapſu multo ad humidita/
tē.qꝛ ois imoderata diſcraſia deijcit actū ꝓprie v̄tutis aut
ſaltē ꝓportionabilr̄ magis augmētata humiditate:ꝛ non
ita obtineat calm̄ ſup humidū:ꝛ tūc pȝ ſuppō.❡Secūdo
ſupponit ꝙ p corpa quorꝫ nares ſunt ſicce intelliguntꝷ illa
a quorꝫ narib⁹ nō effluūt ſupfluitates aut humiditates : ꝛ
talia decet eē nō multū ſicca:nec multū frigida:qꝛ nō req/
riꝷ multus lapſus in ſiccitate a tēperamēto ad hoc vt non
effluant ſupfluitates:nec multa friditas eſt in iſtis.Ex his
puto ipm̄ voluiſſe ꝙ parū exiſtente lapſu in humiditate ꝛ
ſiccitate a tēperamēto ſiue ſm totū:ſiue ſȝ cerebrū magis
apta egrotare ſunt ſicca q̄ȝ humida.ꝛ hoc ꝓbāt rōnes añ
oppoſitū:vt inuit in fine qōnis.ꝙ nō videt qūo ſoluantur
ille qōnes aut argumēta ſi intelliguntꝷ ꝙ alijs paribus cō/
plexio humida eſt vlr̄ magis egrotatiua q̄ȝ ſicca.

❡Scōs modus rñdendi eius eſt ꝙ h̄ cōparantꝷ frigida ꝛ
humida ad calida ꝛ ſicca:ꝛ flegmatica ad cholerica ꝛ cō/
ſtat ꝙ flegmatica ſūt minus ſana cholericis:qꝛ calitas eſt
cōformior corpi q̄ȝ humiditas.ꝛ ſiccitas q̄ȝ friditas:ꝛ tūc
argumēta ſoluuntꝷ.qꝛ hyp.de humidis tm̄ nō itelligit ſed
de humidis ꝛ frigidis.❡Cōtra tñ hūc modū vꝛ cōmētuȝ
Galꝷ.nā nihil dixit de fridis ſȝ de humidis.Quorꝫ igiꝷ cō/
plexio toti⁹ corpis vel ēt cerebri humidior fuerit ſanitateȝ
eorꝫ eſſe corruptā cōſtabit.Et qñ cōparantꝷ humida ſiccis
dȝ intelligi aliorꝫ paritas.Et iō 2ᵃ expoſitio q̄ itelligit apō
cū cōparationē fridi ꝛ humidi ad calm̄ ꝛ ſiccū eſt volūta/
ria.❡Preterea pinguedo eſt cū friditate ꝛ humiditate ꝛ
iſta eſt laudabilior macie.vt pȝ 7ᵃ q̄rti. ꝛ pͦ canticorꝫ.ꝛ iō
nō vꝛ ita clarū ꝙ cōplexio frida ꝛ humida ſit deterior ca/
lida ꝛ ſicca.❡Itē vñ habemus ꝙ ad multiplicādū ſuper/
fluitates cerebri opȝ lapſuȝ eē intēſuȝ:ſȝ ad ꝓbādū ſufficiē
ter paruus lapſus in ſicca.nā cū ſiccitas nō multū agat cō
ſumēdo ꝛ reſoluēdo:humiditas āt obtūdat calitatē:iō vꝛ
magis ſufficere humiditatē ad ꝓhibēdū reſolōnē q̄ȝ ſicci
tas ad ꝯſumendū.❡Preterea in oi humida cōplōne ſiue
cū calitate ſiue cū friditate ſiue cū tēperamēto nālr̄ abun/
dat ſupfluitas:vt pȝ in 2° thegni de ſignis harꝫ cōplōnū in
ſicca.nō eni deficiūt vt in frida:ꝛ ſicca a leui cā abūdant.
Et iō potētior eſt humiditas ad faciēdū abūdare q̄ȝ ſicci/
tas ad faciēdū deficere.❡Et iō rñdēdo ꝯformiter ad lo/ Aliter
cutiones Galꝷ.ꝛ antiquorꝫ.❡Nota pͦ ꝙ aliud eſt corpus
eē magis ſanū:ꝛ aliud minus paratū egrotare.Corp⁹ eni
magis ſanū qō alijs parib⁹ magis eſt aptū opationes pſi/
cere:ſed paratū egrotare eſt id qō eſt a leuiori cā pmutabi
le ad egritudinē.Quis eni dubitat cerebrū prudētis hois
ꝛ ciuilis nālr̄ eſſe ſani⁹ cerebro ruſtici duri ſenſus ꝛ inepti
ſm nām cū ſit apti⁹ opōnes pficere vtroqȝ exñte in diſpōne
ſibi nāliſſima:facili⁹ tm̄ egrotare ciuilis hois cerebrū q̄ȝ ru
ſtici.Et iō dico hāc ꝯnē.lȝ qb⁹ ſunt nares humide ꝛ ſemē
humidū nālr̄ ſint alys paribus magis ſani q̄ȝ hñtes ꝯrio
mō:tñ ſunt paratiores egrotare.pᵐ partē iſti⁹ vult hypo.
in 6° epidimiarꝫ loco allāto.ꝛ ꝓbaꝷ q̄dāmō ex rōnib⁹ ante
oppᵐ.2ᵃᵐ ptē volūt hyp.in aphoriſmo.ꝛ Gal.in cōmēto:
nec argᵗᵃ fcā militāt ꝯ 2ᵃᵐ ptē ꝯnis iſti⁹.ꝛ ſic pȝ dubij ſolō.

❡Aphoriſmus. III.

N diuturnis diſſenterijs/abſtinentia/malum:ꝛ cum febre/peius.

❡In lōgis difficultatibus inteſtino/rum/faſtidioſe/inedie/male ſunt:ꝛ pe/iores/ſi accidunt cum febre. Theo.

❡In longis difficultatibus inteſtinorꝫ: inedie ex faſtidio/malum:ꝛ cum febre/peius. Leoni.

❡In pſenti apho.hypo.duas intēdit ꝯnes. pͣ eſt:abſtinen
tia eſt malū ſignū in diſſenterijs diuturnis.ꝓbaꝷ. illud eſt
malū ſignū in eis qō ſignāt magnitudinē vlcerū iteſtinorꝫ
aut apatū eorꝫ:ſȝ abſtinētia cibi in diuturnis lienterijs eſt
h⁹.igiꝷ abſtinentia eſt malū ſignū in diſſinteria diuturna.
❡Scōa ꝯ.Abſtinētia cū febre eſt deteri⁹ ſignū in diſſin/
terijs diuturnis.ꝓbaꝷ.id eſt deteri⁹ ſignū qō ſignāt maio
ra ꝛ deteriora nocumēta:ſȝ abſtinētia cū febre eſt reᵘ abſti
nētie ſine feb.ḡ ꝛc̄.aſſumpta iſtarꝫ ꝯñtiarꝫ in notatis decla A
rabunꝷ.❡Circa aphoriſmū nota pͦ p abſtinētiaȝ intelligi Nōp
d̄fectū appetit⁹ quē cōiter ſeqtur abſtinētia.❡Nota 1° ꝙ 1°
in diſſinterijs diuturnis abſtinentia aut eſt ab ipſo pn° aut
in ꝓceſſu cū nō fuerit in pn° ſi eſt in pn° eſt malū ſigᵐ ſigni/
ficās māe ml̄titudinē:cū diſſinteria diuturna debeat eē a
cā nō multū acuta impſſiua:qꝛ tūc nō faceret morbū diu/
turnū.ꝛ iō ſi tale accidēs eſt in pn° vtplm̄ erit cū ml̄titudi/
ne māe.q̄re ſignāꝷ reȝ eē piculoſaȝ.Si xo fuerit in ꝓceſſu
ꝛ fuerit merito diſſinterie.h̄ nō erit niſi aliq̄ triū modoruȝ
vtplm̄.aut eni erit qꝛ vlcera ſunt magnificata ꝛ fcā ꝓfun/
da:pp qō ſtōchus cōpatiꝷ vbi pus nō cōpatiebaꝷ ita.ꝛ h̄
eſt valde malū ſignū:cū tale vlcus ſit icurabile vtplm̄ vt
dꝛ particula 4ᵃ illo apho.Si a diſſinteria habito velut ite
ſtinorꝫ carnes.Aut 2° eſt:qꝛ vlcera inteſtinorꝫ ſecutum eſt
apa magnuȝ ad qō ſeqtur cōpaſſio ſtōchi.ꝛ h̄ ēt eſt picu/
loſuȝ.aut 3° qꝛ ad diſſinteriā ſecuta eſt d̄bilitas v̄tutis aut
toti⁹ aut epatis aut ſtōchi.ꝛ h̄ eſt ēt piculoſuȝ.Et iō abſti/
nētia eſt ſignū piculoſuȝ in diſſinteria diuturna.❡Attēde
tñ ꝙ maxime itelligiꝷ de diſſinteria in q̄ poſt q̄ȝ diu dura/
uit ſupuenit ablatio appetit⁹ vt pȝ ex Galꝷ. cōmēto.❡Ex
qb⁹ pȝ qd in iſto apho.itelligim⁹ p malū:qꝛ ſignū ſignāns
piculū mortꝭ.❡3° ꝯſidera qd ſit diſſinteria ꝛ quot modis
dicaꝷ dcm̄ eſt in 4ᵃ pticula.Et lȝ Galꝷ.ꝓpe videaꝷ in cōmē 3°
to itelligē de diſſinteria q̄ eſt fluxus cū excoriatione iteſti/
norꝫ pōt tñ ēt ampliari ad diſſinteriā epaticā.❡Nota 4°
ꝙ ſi cū defectu appetit⁹ ſupaddaꝷ etiā febris ſignāꝷ nocu/ 4°

mentū non soluz cōicari stomacho sed cordi ₇ toti. Et per
5° ꝯñs peius. ¶ Nota 5° ꝙ nō solum abstinētia est maluz si/
gnū in diuturna dissinteria: vt videt' intelligere Gal'. in cō/
mēto: sed etiā mala cā cū corpus indigeat multa refectio/
ne: q2 est sanitas. abstinētia est valde mala ₇ deterior cum
febre q̄ addit in resolōne ₇ patet ex his verificatio aphi.
¶ Silez sniaz magis vl'ez tñ hēmus 2° qrti ab Auic. ca. ð
signis ex pte appetit⁹. ¶ Et vtilitas pȝ in ꝑnosticādo am/
pliat' in vtroqȝ sexu ₇ ad alios morbos diuturnos in dissin
B teria cū hȝ spālē sigñatiōnē: vt est dcm̄. ¶ Sȝ si q̄rat' vtrū
in dissinteria breui vel acuta abstinētia cibi sit malū signū
ꝯcedēdū est ꝙ sic: sȝ tñ nō est ita spāle sicut in diuturna. nā
sepe ꝯtingit in dissinteria diuturna qð hoc signū accidit ₇
alia signa sigñantia malitiā nō apparent de nouo: q2 neqȝ
exitus amplioris saniei nec cortices maiores exibunt nec
in pulsu erit nōbilis varietas. In dissinteria aūt acuta ma
lignitas nō solū ꝑ abstinētiā sigñat'. Sȝ ex pulsu q̄ fit val/
de subtilis aut ex q̄litate exeūtiū. aut ex loco doloris ₇ mō
suo ₇ m'tis talib⁹. Et iō abstinētia nō est ita solitaria in si/
gñando malitiā. accidit ad h̄ ꝙ qñqȝ i breuib⁹ dissinterijs
fit appetit⁹ ꝓstratio: imo sepe ꝓpter malos humores petē
tes stōchū licet nec fit magna excoriatio: neqȝ magnū apa.
₇ iō nō opȝ ex illo solo in breui dissinteria ita malū signifi/
cari sicut in longa. ¶ Cōmēti Gal'. expositio.

Dissinteria nascit' sicut. ¶ Gal'. in cōmēto p̄ ostēdit quō fiat abstinen
tia ex dissinteria diuturna. vtplm̄. 2° quō i bre
ui post initiū dissinterie. 3° verificat aphm̄. ibi
2ª. (Que ab initio.) ibi 3ª. (Et ꝑ abstinētiā.) ¶ De p̄ª dicit
ꝙ dissinteria sicut fuit dcm̄ in 4ª ꝑticula nascit' ex humori/
b⁹ calis excoriātib⁹ itestina. ₇ ista excoriatio in ꝑnº est in su
perficie itestinoꝝ: sȝ qñ durat diuti⁹ magis ꝓuocat ₇ efficit
vulnera vel vlcera in itestinis: vñ ꝓpter colligātiā stōchi.
₇ intestinoꝝ exñte magna passione ₇ morbo opȝ ꝙ subse/
quat' abstinētia. i. defect⁹ appetit⁹: ₇ pȝ itelligēti ꝙ hic lo/
quit' de colligātia absolute nō q̄ est ꝑ trāsmissum: quō aūt
vnū mēbrū patit' ex alteri⁹ colligātia nō opȝ declarare: qa
sepi⁹ dcm̄ ē. ₇ tu vide si remanet filis cōplo cōpō ₇ vnitas.
Scdō vtrū supp° ꝙ remanerēt fil'es lederent opationes.
¶ De 2ª pte dicit qð abstinētia q̄ succedit ab initio morbi
in dissinteria fit ꝑꝑ humores cholericos ab epate vel sup/
ple alio mēbro ad stōchū defluēte q̄ humores cum sint de
gñe cholere vel saltē ipsa pticipāte corrūpūt. i. excoriāt in/
testina ₇ isti humores repulsi ab itestinis ascēdūt ad supio
ra ₇ natāt in stōcho. ₇ inde fit abstinētia. i. defect⁹ appetit⁹
ꝑꝑ colligātiā itestinoꝝ. Et nota ꝙ hec cholera nō est abso
luta: sȝ est ꝑ trāsmissuȝ: ₇ pȝ. ¶ De 3ª pte dicit ꝙ ꝑ abstinē
tiā aufert' q̄dā actio necīa ₇ nālis: sine q̄ nullo mō pōt vita
regi. ₇ ista est nutricatio. ₇ ista abstinētia cū accidit cū diu
ꝑmāserint patiētes supple dissinteriā necē est intelligi duo
diuisim. s. vel ꝙ vulnera fiant valde saniosa. vel ꝙ maxi/
ma innascantur apostemata. ¶ Et quando ista euenerint
₇ stomachus patiat' modo dicto ex vicinitate itestini infir
C mus sine dubio incipit piclitari. i. esse in piculo manifeste.
Nō p̄ aut pus icepit. ¶ Nota igit' p̄ circa cōmētū ꝙ nomē dissin
terie qñqȝ sumit' large ꝑ fluxu sanguineo vētris siue cū il/
lo sit excoriatio siue nō. ₇ h̄ mō dissinteria epatica dr̄ dissin
teria. Scdō mō stricte ꝑ fluxu vētris q̄ est cū excoriatione
itestini. ¶ Et ꝙ h̄ sit ꝑꝑi⁹ modus capiēdi pȝ ex Gal'. cō/
mēto. 10. tractatuū cū dicit. Restat de vere dissintericis ꝑ/
D trāsire in qb⁹ neqȝ epar patit' neqȝ est alia dispō pter vlce/
2° rationē intestinorum: ₇ hoc mō sumit' in cōmēto. ¶ Scdō
nota. vtrū talis dissinteria semꝑ causet' ab humorib⁹ calis:
vt dicit Gal'. in cōmēto res nō est ita certa. nā Auic. 16ª ter/
tij. vult ꝙ aliqñ fit a fece dura. qñqȝ ab humore viscoso ita
adherēte vt in sui expulsione pars supficiei intestinoꝝ se/

paret'. ₇ cōstat ꝙ h̄ est flegma mucillaginosuȝ aut vitreū.
Simil'r ēt a sanie ₇ virulētia qñqȝ causat'. debemus igitur
Gal'. intelligere vt in plurib⁹. ¶ Tertio nota. ꝙ calidi hu
mores possunt esse ꝑ essentiā vt spēs cholere aut per putre
factionē vt multotiens virulente māe ₇ adhuc ꝑadustio/
nem vt alij adusti qui saltem sunt calidi virtualiter ₇ deoi
modo intelligit Gal'. ¶ Quarto nota. ꝙ ꝑmo incipit exco
riatio ab interiori cortice in dissinteria: quia ille est paratior
egredi nō tamen est impossibile ꝑus factū esse apostema
₇ venisse ad exiturā. ₇ anteqȝ aperiret' soluisse in ꝓfundo
intestini. ₇ sic ꝑus etiā incepisse solui intestinū in profundo
q̄ȝ in supficie: sed nō prius egrediūtur vtpl'm partes ꝓfun
de q̄ȝ supficiales. ₇ plurimū in ꝑmis egredit' mucositas q̄
est nutrimētum appropriatū intestinis. post autē cortex: ₇
post caro intestini. ₇ hoc vltimū est mortale nō solū vlce/
ris ꝓfunditatem sed significat' vlcus corrosiuū ₇ maligna
valde materia. ₇ cum hoc ꝓfundum in illo mēbro. ¶ Nā
ego curaui vlcera anni vnius ₇ vidi curari annoꝝ trium q̄
pro certo erant ꝓfunda: sed nō erant cuȝ ita mala materia
imo ad visuȝ nec ad cortices: nec caro intestini egredieba
tur: sed sola sanies. ¶ Et ex istis pȝ ꝙ lȝ aliquādo species
dissinterie distingueret' penes exeuntia que sunt de substā
tia intestinoꝝ ad bonū sensum: q2 qñqȝ egestio est pingue/
do vel mucillago intestini qñqȝ cortices. ₇ qñqȝ caro inte/
stini. ₇ hoc modo tres spēs eius tamē rationabilior est di/
stinctio penes modos exeuntiū ₇ causaꝝ propinquarum
vt fecit Auic. 16ª tertij. quomō multe plures sunt species.
¶ Videt' mihi 2° ꝙ sane intelligat' solutio dubij h̄ moueri
soliti vtrū abstinētia cibi sit deterius signum in dissinteria
diuturna q̄ȝ in breui ₇ que modicuȝ durauit. nam dicit' ꝙ
licet qñqȝ in breui abstinētia sit signum morbi omnino in/
terficientis. tñ vtplurimū dissinteria hoc signuȝ solū inter
mala coniunct⁹ nō tantū mali sigñat quātuȝ in diuturna q̄
diu durauit. Sed vtrū in quolibet morbo diuturno sit pe/
riculosius signū dissinteria q̄ȝ in acuta est questio ꝑtinens
ad scdāȝ quarti. que nō verificat' nisi vtpluriuuȝ. ¶ Vlti/
mo nota. ꝙ ad ablationē appetitus seqt'r tandeȝ ablatio
nutrimēti quādo multū durat. ₇ ideo seqtur ablatio opa/
tionis necīe ad vitā. vñ vidi placētie nobilē ciueȝ in ꝓprio
sensu existētē cui nō potuit quoquo mō ꝑꝑ deiectionē psua
deri vt aliqd aut comederet aut biberet donec mortu⁹ est
in fine sex dierū. Et nicolaū binð. senis q̄ nō ꝓpter desꝑa
tionē: sed abbominationē neqȝ cibū neqȝ potū per multos
dies sumere voluit donec est mortuus. ₇ simile accidit pri/
mogenito nicolatori dissinterio. ¶ Apho. IIII.

Circunfluentia vlcera male consuetu/
dinis: malum.

¶ Vlcera obglabrata: praua sunt.

¶ Vulnera circūglabra: praua sunt.

¶ Conclusio aphorismi est ista. vulnera a q̄bus circūcirca
siue in circuitu cadunt pili sunt male cōsuetudinis ₇ mala
cōplexio. ꝓbat'. In istis vlceribus est coniuncta mala mā
pruritiua ₇ corrosiua: sȝ talia sūt mala. g̃ ₇c. ꝯñā pȝ. ₇ añs
statiȝ declabit'. ¶ Circa aphm̄ nō p̄. ꝙ ꝑ vlcera circūfluē/
tia itelligim⁹ illa circa q̄rū labia in satis nōbili distātia ca/
dūt pili. nā raro ꝯtingit ꝙ in valde ꝓpe nō cadant. aut ꝑꝑ
māe defectū q̄ facile ab illis tēdit ad locū vlceris aut q2 fu
mi a sanie quātūcūqȝ laudabili eleuati sunt corrosiui: q2 sa
nies est nitrosa: vt dixi supra apho. Quicūqȝ ex pleureti/
de empici. Et tales cōicant' partib⁹ valde vicinis de necīta
te aut ꝓpter vnguēta supposita: sed nō ita est opportunuȝ
in partibus distātibus nisi ex cā alia. ¶ Scdō nota. ꝙ cā
casus piloꝝ in talibus vlcerib⁹ qñ nō est nisi ex vlcere vel
sua cā āñte sunt humores acuti imbibētes partes circun/
dātes vulnus aut vlcus. ₇ isti humores corrodūt radices
piloꝝ ₇ ꝓhibēt eoꝝ adherētiā: vñ cadūt. nec nō esset etiā

imaginabile pp nimiū cursuz humoꝝ:aut pp defectū nutrimēti in loco posse cadere pilos. Sicut cadūt i ethicis: sꝫ h̄ est id qđ semp est cā q̄si. ℭ Tertio nō. ꝙ hūores h̄ mō corrodētes piloꝝ radices nō solū illas corrodūt: sꝫ faciūt i vlcere pruritū ꝛ hūiditatē nālē p quā oꝫ fieri icarnatio ꝓhibēt coagulari. ꝛ iō ꝓhibēt icarnationē ꝛ bone carnis gñationē. ℭ Quarto nō. ꝙ vlcera dicunt̄ mala ꝛ male ꝯsuetudinis: qꝛ cū difficultate curant̄. ꝛ ꝯsueuerūt esse molestoꝝ accñtiū. Et tūc pꝫ aphi verificatio: qꝛ i talibus vlcerib⁹ pp hui⁹ mãe pseuerãtiā ꝓhibet̄ ꝯsolidatio. ꝛ cū fiunt pruritus ꝛ fiūt scarpellatiões ꝛ vigilie ꝛ ingetudo infirmi. ꝛ multotiēs male carnis gnō. ꝯcordiā aūt q̄re. 4ª q̄rti. tracta. 3°. c°. ꝑmo: ꝛ vtilitas pꝫ tā i ꝓnostica q̄ꝫ i practica: ꝛ āpliatio ꝛc̄.

ℭ Cōmenti Gal'. expositio.

Si pilos cadere videris. Galienus in cōmēto verificat aphorismū. ꝛ pꝫ modus ex dictis ꝛc̄. ℭ Aphorismus. V.

Dolores in lateribus: ꝛ pectoribus: ꝛ in alijs corporis partibus: si multuz differūt ad discernendum: malum.

Theo. **ℭ Dolores: aut pectoris: aut coste: aut cuiussuis membri: an multuz infestent: animaduertendum est.**

Leoni. **ℭ Dolores qui sunt in lateribus: ꝛ pectoribus: atqꝫ alijs ptibus: si multū differāt: perdiscēdū.**

ℭ Conclusio aphi est. Malū est ꝙ dolores laterū ꝛ pectoꝝ multū durēt anteq̄ꝫ distincte cognoscant̄. vel sic. Multa dilatio cognoscēdi dolores laterū ꝛ pectoꝝ ꝛ aliarū partiuz est mala. ꝓbat̄. Illud est malū: p qđ impedit̄ debita cura ꝛ debita ꝓnosticatio: sꝫ dilatio cognoscēdi h⁹. dolores ē h⁹. igit̄ ꝛc̄. ꝯclo v͡a. ꝓm tñ vnā lr̄aꝫ nō positā a Gal. ꝯclo aphi
5 esset ista. malū est dolores laterū ꝛ pectoꝝ ꝛ aliarū partiū corporis stare multū ad recedēdū. ꝓbat̄. qꝛ h̄ debilitat virtutē ꝛ mãꝫ trahit ad locū. sꝫ ego ꝓsequar expōnē ꝓm ꝑmū
Nōp. modū. ℭ Iuxta quē modū notādū ꝙ nō solū in dolorib⁹: sed in oi alia dispōne multū molesta ꝛ piculosa est mala dilatio cognoscēdi. sꝫ hyp. maxime de dolore specificauit: qꝛ dolor est de maxie ꝓsternētibus virtutē. ꝛ qꝛ p cognitionē doloris talē qualē itēdit hyp. multe male dispōnes cognoscunt̄. ℭ Scđo nota. ꝙ p latera itelligimus ptes pectoris
2° corñdētes locis costarū in qbus maxie apparet dolor ex pleuresi. ꝛ p pectoris ptes itelligit loca q̄ rñdent anteriori: vbi carthilagines i extremitate costarū: quā partē Gal. 2°. tegni vocat toracē. ꝛ i isto maxie appet dolor ex peripneumonia. p alias aūt corpis ptes itellexit gñal'r alias. has tñ duas explicauit. qꝛ in istis maxia diligētia habenda est pp
3° periculū egritudinis a qua dolores illi pēdent. ℭ Tertio nota. ꝙ de dolore plures ꝛ varias possum⁹ hēre noticias. quedā. n. est ꝯfusa ꝙ dolor est. ꝛ ꝙ est i pectore. verbi grã. nō tñ distincte sumēdo in qua pte sigillatim. Alia vocat̄ a
5 medico distincta que ē p cognitionē ꝓprij loci. scđo ꝓprie maneriei. 3° ꝓprie cause ꝓpinque. ℭ Exēplū ꝑmi. si scio ꝙ dolor est in pleura aut in rene. aut in colon. ℭ Exēplū scđi. sicut si scio ꝙ est acutus aut corrosiuus aut grauatiuus aut ꝯtinuus aut cū iteruallis. ꝛ sic de alijs. ℭ Exēplū tertij. vt si scio ꝙ est ꝓpter malā cōplōnē calidā sine mã aut cū mã colerica. aut si scio ꝙ cū flatica aut ventosa: aut cuꝫ solōne cōtinui. aut cū a̅pate. ꝛ tūc aut herisipilla aut flegmone. ꝛ sic de talibus. ꝛ hyp. de istis modis spālibus oibus itelligit: vt dr̄ in cōmēto. ℭ Quarto nō. ꝙ hoc est malū p viam
4° cause. qꝛ medicus nō pōt tūc debite curare nec debite ꝓnosticare nisi habēdo taliter noticiā ꝛ iō ista dilatatio cognoscendi est mala. 2° est malū p viā signi multotiēs. qꝛ cā ꝓpt quā medici hesitant ꝑcipue eruditi est cōiūctio conditionū quodāmodo oppositarū ꝛ differētiarū. vt verbi grã. coniungit̄ dilatatio doloris in vētre cū remanētia doloris fixi apud renes aut in pectore dolor vehemēs sine tussi: ꝛ pungitiuus ꝛ sine notabili fe. ꝛ tūc significat̄ aut pluribus locis cōicari. aut plures ꝛ varias causas ꝯcurrere ad ipsum faciendū. ꝛ p ꝯñs difficultas cure. Gal. tñ in cōmento solū de causa videt̄ intelligere. ℭ Ex quibus patet verificatio aphorismi. ꝛ tu cape cōcordiā sexto epidimiarū vtilitas ꝛ ampliatio pꝫ ex dictis. ℭ Cōmenti Gal'. expositio.

Pꝫ vt drñtia cognoscat̄ ℭ Gal'. in cōmēto dimittēdo diuisionē marsilij q̄ mihi nō apparet ad mētē Gal. vt ostēdā: facit duo. ꝑmo ostēdit ꝙ opꝫ medicū vltra loca doloꝝ cognoscere q̄ꝫtitatē eorūdē in fortitudine ꝛ debilitate. scđo ostēdit ꝙ vltra loca ꝛ q̄ꝫtitatē oꝫ alia inuestigare. scđa ibi. (Si autē hyp. ad hoc itēdit.) In ꝑma pte. ponit ꝑ itētionē. scđo h̄ declarat p tria exēpla. 3° oñdit q̄ sit cā fortitudinis doloris i eodē mēbro. ibi scđa. (Si. n. costis.) ibi 3ª. (Quātitas.) ℭ In ꝑª dicit ꝙ hyp. dicit ꝙ oꝫ ꝙ doloris drĩa cognoscat̄ a medico. qñ sūt i laterib⁹ ꝛ pectorib⁹. ꝛ alijs corpis ptib⁹. ꝛ itellexit ꝙ nō solū sunt itelligēda loca doloꝝ: sꝫ oꝫ ꝙ cognoscat̄ doloꝝ q̄ꝫtitas. ꝛ hoꝝ duoꝝ cognitio est nec̃ia medico. qꝛ ipsa ē ꝓnostica. i. faciēs ꝑus cognoscē q̄lis ē futura ifirmitas. ꝛ quō ē medicāda. ℭ Et tu nota ꝙ cū ex q̄ꝫtitate doloris apparētis in vno corpis situ sciatur que mã peccat ꝛ in quo mēbro. ꝛ mã diuersa idiget vario mō medicaminis: ꝛ sil'r varia mēbra. iterūqꝫ aliter ē futurū periculū ex vno q̄ꝫ ex alio. iō ista cognitio facit nobis ꝑcognitionē ꝛ difficultatē morbi ꝛ modū medicādi. SI ENIM COSTIS. In hac pte ponit exª. ꝛ ꝑᵐ ptinet ad ptes laterū in q̊ dicit ꝙ si in costis. i. in directo costaruꝫ magn⁹ dolor inascat̄ ꝛ ascēdēdo q̄si disgradiat̄ vsqꝫ ad furculas. s. supiores exñtes i fine colli: aut descēdat iferi⁹ vlus ypocūdria in vtroqꝫ casu p hūc modū cognitiōis doloꝝ significant̄ tria. ℭ Priᵐ ē ꝙ a̅pa ē i pellicula cooperiēte costas interius q̄ vocat̄ pleura: qꝛ ipol'e ē dolorē eē h⁹ nisi patiēte illa pellicula. ℭ 2ᵐ ꝙ signat est ꝙ passio est molesta ꝛ piculosa. ℭ 3ᵐ est ꝙ fortis est adhibēda medicina. ꝛ iō si passio se extēdit ad furculas: flōmia ē nec̃ia. si descēdit ad dyafragma farmacia est nec̃ia: vt dr̄ 2° regimis acutoꝝ. quē dicit pitonoxomaton. ℭ Sꝫ si dolor fuerit puus in vno loco laterū remanēs fixus q venit q̄si sicut pūctura nō ascēdēs ad furculas nꝫ descēdēs ad ypocūdria tūc passio ē i locis carnosis costarū. ꝛ nō indigem⁹ forti medicīa ꝛ nō ē molesta. ꝛ h̄ mō i alijs dolorib⁹ idigem⁹ cognitiōe mēbroꝝ dolētiū ꝛ magnitudinis doloꝝ. ℭ Attēde igit̄: vt dicit 2° regimis acutoꝝ cōmēto 4°. qñ i pleuresi dolor ascēdit ad furculas indigem⁹ flōmia basilice. ꝛ rō ē. qꝛ ex ascēsu significat̄ caliditas mãe. ꝛ qꝛ pl'm talis est sanguini pmixta. iō flōmia est faciēda de basilica: qꝛ ipsa ē p quā ꝑncipal'r ꝛ de ꝓpe defert̄ sanguis ad nutriēdū loca ꝑmarū 4ᵒʳ costarū supioꝝ: sꝫ vt dr̄ ꝯᵗᵒ. 41. ꝛ textu. si passio descēdit ad dyafragma oꝫ purgare cū elleboro nigro: aut fellichino: qꝛ significat mãꝫ cōgruā. ꝛ p ꝯñs aut flaticā aut melicā. ꝛ iō purgari d̄bere. ꝛ ꝯstat ꝙ tā hec flōmia q̄ꝫ farmacia dñr a Gal. medicina fortis. ℭ Et hic est cañ. q̄rta ꝑmi. ca. ꝙ in egritudinib⁹ i qb⁹ est timor incipiēdū est a medicina forti. ꝛ nota quō flōmia vocat̄ medicia. si aūt dolor q̄escit significat̄ mãꝫ nō multā influere: ꝛ iō nō penetrare i pāniculū sꝫ i carnē. ꝛ iō passionē eē nō piculosam ꝛ sufficere leuiora adiutoria. ℭ Nō dixit autē qđ si dolor sit vehemēs ꝛ q̄et⁹. nā ēt i isto ꝯū nō sit vētosus idigem⁹ forti adiutorio. ꝛ ē piculosus qñqꝫ ducēs ad mortē cū ad empima ꝯuertit̄. ꝓm aūt exēplū ponit̄ ibi. SIMILITER SI APOSTEMATA. Et est ꝙ si a̅pata sint i loco carnoso ꝙ ē pessimū ad a̅pandū. i. apāssi-

mũ ad apandũ dolores erũt graues: sicut hypo. dixit in li°
epidimiarũ vbi dixit q̄ i venis graue pōdus portare inuēs
de locis dolorosis: sꝫ cũ dolor est i ceteris ptib⁹ renũ dolor
est acut⁹. ⁊ p id qd̄ hyp. i loco illo epidimiarũ dicit in cete/
ris ptib⁹ itelligi pticulas circũdātes singulos renes ⁊ ēt ve
nas ⁊ artarias renũ ⁊ ꝯcauitatē renũ ⁊ portā p quā exit vri
na. ¶ Ex q̄ pꝫ qñ dolor est in directo renũ ex fortitudīe do
loris ⁊ mō possum⁹ cognoscē vtrũ sit i carne renũ vel i pā/
niculis vel i venis vl' artarijs: ⁊ isto l loco ē error diuisiōis
marsilij. nā in ista pte cũ dicit Gal. Q, aũt ceteris dixit par
tibus. Marsilius ichoat scd̄aꝫ ptē cōmēti di. q̄ exponat h̄
scd̄a ps aphi nr̄i: sꝫ nō ē ita qꝛ vt pꝫ h̄ nō exponit in h̄ v̄bo
nisi dictũ hyp. in lib° epidimiarũ qñ loqtur de renibus.

Apate i venis vl' arterijs exñte dolor acu/tus nō ē.

Cadit tamen difficultas quā thadeus diffuse di/
sputat. vtrũ apate exñtēte in venis
aut artarijs dolor sit acutus. ⁊ vr̄ q̄ sic ex Gal'. hic. ¶ Sed
q̄ nō, pbat. qꝛ vene ⁊ artarie sunt obtusi sensus vñ nō fit ri
gor p motũ mãerũ in eis sed bñ p motũ mãerũ i musculis
⁊ in exitu ab eis. pterea ipse sunt pl'm ligamētales ⁊ liga/
mēta nō sentiũt hic dr̄ venas ⁊ artarias nō eē acuti sensus:
sed tñ qꝛ caro renũ nō sentit. iō apate exñte in vena q̄ sentit
aut artaria fit acutior dolor: sꝫ ex apate carnis renũ fit gra
uior. q̄ si dicat' q̄ si artarie ⁊ vene sentiũt q̄ tũc deberet fie
ri rigor in motu taliũ mãerũ. dr̄ q̄ sunt obtusi sensus: ⁊ iō
nō fit ex illo motu rigor. ¶ Tertiũ autē ex^m ponit ibi. Ideꝫ
etiā itellexit di. q̄ hyp. idē itellexit q̄ de epate in quo si do/
lor sit in carnosis locis dolor est grauior. nō tñ q̄ venit car
nosa loca dolere epatis qꝛ illa caro non sentit: sed vult q̄ si
mã q̄ est cã dolorꝫ faciat apa in carne epatis dolor est gra/
uis sed si est in pelliculis aut venis eius ē acutus respectu
eius qd̄ est cũ est in carne. ⁊ subdit q̄ qñ apata sũt in silib⁹
mēbris ⁊ alia sunt paria q̄titas acuminis dolorũ est s̄m
nãm. i. cōplexionē humorꝫ illorꝫ faciētiũ: qꝛ si humor erit
colericus dolor fortissim⁹ alijs paribus. ⁊ sil'r qñ ē grossa
vētositas nō habēs exitũ dolor sit fortissim⁹ ⁊ si mã fuerit
flatica dolor erit mollior. i. remissior. ¶ Ex qbus isert q̄ ex
q̄titate doloris nō solũ itelligim⁹ q̄litatē doloris: sꝫ ēt ex il/
la itelligim⁹ q̄l'r debeat morari. s. multũ aut parũ. ⁊ h̄ qꝛ co
gnouimus a quo hũore depēdet. SI AVTEM HYPO.
Hic ostēdit iudicio meo q̄ oꝫ nō solũ q̄titatē sꝫ alia ꝯside/
rare ad habendũ debitā notitiā doloris: ⁊ diuidit' in duas
partes. pmo facit qd̄ dictũ est magis cōfuse. scd̄o declarat
drīaꝫ q̄litatis ⁊ q̄titatis doloris rñdēdo tacite obiectioni.
ibi scd̄a. (Hec aũt.) In pte pma itroducēdo expōnē suā mō
retorico dixit. q̄ si hyp. nō intendit in apho medicũ facere
attētũ nisi cognoscēdũ q̄titatē doloris sufficit id qd̄ ē dictũ
in cōmēto. Sed si p qꝛ ēt voluit aliud eē inuestigādũ: sicut
verbi gr̄a. q̄le mēbrũ patiēs dolorē sit dignius aut nobili⁹
⁊ q̄le vilius ⁊ q̄le est magis decliue ad piculũ ⁊ silia. i. alia
q̄ in dolore sunt ꝯsiderāda tũc est itelligēdũ ab hypo. ac si
diceret. nō sufficit sola inuestigatio q̄titatis doloris in di/
uersis locis. neqꝫ ēt si sint in eisdē locis sufficit inuestigare
si sit vnus dolor vel multiplex: vt v̄bi gr̄a. Si origines pa/
tiantur in latere in eadē parte nō debemus ex istis intelli/
gere dolores esse equales. s. in periculo vel modo cure. ⁊
causa qua depēdēt imo oꝫ iuestigare si sint sil'es vel differē
tes in drījs dicēdis. ¶ Deinde cũ dicit. HEC AVTEM.
Specificat magis cōsiderāda in dolore. ⁊ dicit pmo q̄ ad
integre cognoscēdũ vtrũ dolores i eodē loco existētes sint
sil'es vel differātes. oꝫ ꝯsiderare vtrũ sint eiusdeꝫ q̄titatis
⁊ eiusdē q̄litatis. In q̄litate autē ꝯsideramus vtrũ sit pũgi
tiuus vel inflatiuus. vel grauis vl' corrosiu⁹ sempitern⁹. i.
ꝯtinuus vel inductuosus eq̄lis vel diuersus. sed in q̄titate
fortitudinis oꝫ intelligere plus ⁊ minus: ⁊ h̄. s. intēdimus
qñ dicimus magnitudinē aut paruitatē vel q̄titatē magni
doloris. ⁊ rñdēdo tacite qōni dicit. q̄ medici ꝯsueuerũt rē
fortiorē appellare maiorē q̄uis fortitudo nō ptineat ad q̄
titatē sꝫ ad q̄litatē: qꝛ dicũt fe. esse magnā vel paruā cũ fe.
nihil sit aliud q̄ꝫ calor. Et iō nō est mirũ si dolorē dicũt for/
tiorē vel maiorē neqꝫ si dicāt rē in qualitate esse maiorē vo
lētes q̄ differat grauitas in dolore a pũgēte ⁊ silibus. i. vo
lētes notare differētiā in doloribus pũgitiuis aut grauati
uis ⁊ alijs qñ differũt s̄m magis ⁊ minus: ⁊ hoc facit per
nomen magni. ⁊ parui. ¶ Nota tñ circa totũ aphꝫ q̄ mul
totiēs est vtilis dolor vt dolorē facimus in subethicis ⁊ ap B
popleticis ⁊ i multis diuersiōibus. nō tñ est vtile q̄ multũ
duret anq̄ꝫ dolores cognoscant'. ¶ Aphorismus. VI.

Nefretici: ⁊ circa vesicam dolores: la/
boriose sanantur in senibus.
¶ Vicia renum: ⁊ vesice: senioribus 1
difficulter sanantur.
¶ Renum: ⁊ vesice vitia: in senioribus difficul/ 1
ter sanantur.

¶ Cōclusio aphi est. Habētes passiōes dolorosas circa re/
nes ⁊ vesicā laboriose sanant' si sint senes. q̄ pbat'. In illis
iste passiōes laboriose sanant' i qb⁹ v̄tus est debilis ⁊ decli
nat. ⁊ cũ h̄ hũores salsi multiplicant': sꝫ senes sunt h̄ꝫ. q̄. ⁊c̄.
maiorē ⁊ minorē d̄clarabo i notādis. Et hāc sniaꝫ allegat
Aui. 18ª tertij. ca. de lapide renũ. ⁊ est vtilis apho. i pnosti
co ⁊ ampliat' ad vtrũqꝫ sensum. Multi ēt sunt alij morbi q
in senib⁹ laboriose sanāt': sꝫ hyp. hos tm̄ i pnosticis voluit C
specificare: qꝛ de alijs alias dixerat. ¶ Nota tñ q̄ nephre/
tici dicunt' illi q patiunt' in renib⁹ sicut splenetici q. i splene.
Nephres. n. solēt renes dici. ⁊ iste passiōes sunt sicut verbi
gr̄a. lapis aut vlcus siue ab itrinseco siue ab extrinseco p/
ueniat ⁊ sil'es: maxie tñ verificant' de passione q̄ est vlcus.
nā a lapide renũ pmi senes qñqꝫ liberant' in transitu ad de
crepitā etatē. ¶ Scd̄o nota. q̄ dolētes circa vesicā dicunt' 2°
patiētes dolorē in mēbris secũ colligatis sicut collũ vesice
⁊ pori vritides ⁊ in ipsamet vesica. ¶ Tertio nō. q̄ lꝫ i vl/ 3°
cerib⁹ vesice fiat dolor i loco vlcerato. tñ multotiēs est val
de remissus. ⁊ in hora emissiōis vrine fit magnus dolor in
ipsa virga pe caput eius. ⁊ iō nō dixit solũ dolētes i vesi/
ca: sꝫ circa vesicā: qꝛ ēt ex passiōe pprij corpis vesice dolēt
corpora circa vesicā. ⁊ loco doloris cōprehēdit' locus vlce
rũ. s. ex loco alio a loco capitis virge. qꝛ in illa hora mingē
di cōueniũt oēs vlcerati siue in collo siue in virga siue i ve/ D
sica. ¶ Quarto nō. q̄ mēbra soluta q̄ nō qescũt cũ difficul 4°
tate sanant' vt dr̄ 4ª tertij. c. de ptisi. qꝛ vlcera indigēt qete.
Itē etiā mēbra q̄ sunt via expulsiōis supfluitatũ multarũ ⁊
acutarũ vel durarũ difficulter sanant': vt dr̄ de ano. 17°. ter
tij. Itē mēbra q̄ sunt receptacula supfluitatũ difficulter sa/
nantur. ⁊ hec oia ꝯueniũt renibus. ⁊ vesice: sed in oi etate
modo talia q̄ in oi etate sunt difficilia ad sanādũ vtpl'm in
senectute cũ sũma difficultate sanāt'. aut nō sanant'. ⁊ iō ista
vlcera in senib⁹. aut nō sanant': aut cũ difficultate: maxime
autē in decrepitis. ¶ Quito nō. q̄ vltra has difficultates: 5°
qꝛ in senectute generat' humor barrachi⁹ ⁊ salsus: q ē mor
dicatiuus: ⁊ talis addit i vlcerib⁹ renũ ⁊ vesice. iō hac cã ēt
in senib⁹ difficili⁹ ista curant' ⁊c̄. ¶ Cōmenti Gal'. expō.

Passiōes i renib⁹ ⁊ vesica.
Gal'. in cōmēto pmo assignat vnā cām difficul
tatis sanādi passiones horũ mēbrorꝫ. s. rerũ ⁊
vesice. 2° aliā. 3° specialē existētem in senibus.
ibi 2ª. (Item ad sanandũ.) ibi 3ª. (Que passio.) In prima
dicit q̄ passiones renum ⁊ vesice difficulter sanantur: quia
ista membra nunq̄ꝫ quiescunt: ⁊ quies est necessaria in sa/
natione horũ membrorũ quando sunt egra. ¶ Et nota q̄
non est intelligendum q̄ nunq̄ꝫ quiescant omnino: sed q̄
quasi nunq̄ꝫ quiescunt. neqꝫ renes fere continue recipiunt
⁊ emittunt vrinam: ⁊ vesica quasi semper aut recipit aut

pellit. ¶ Et nota q hoc maxime hz verū de solutione ɔti/nui. nā lapis p motū removet: sed ɔtinui solutio p motū ꝓhibet sanari. nō tñ est necessariū semp ꝓhiberi. qꝛ qñqꝫ virtus ⁊ medicina plus possunt ad sanādū qꝫ motus ad impediendū. ¶ De scđa parte dicit q hypo. dixit duros esse ad sanandū morbos harū partiū: qꝛ hic trāseunt supfluitates acute que renouant vlcera. i. magnificant ⁊ si essent prope consolidationē renouant. ¶ De 3ª parte dicit q in senibus has passiones curare est durius qꝛ etas eorum declinat sicut de aliquibus alijs morbis dicit hypo. alibi q illis passionibus cōmoriuntur. ¶ Aphorismus. VII.

Dolores ⁊ tumores ꝫm ventrem existentes: superiores quidem leuiores: inferiores: fortiores.

¶ Dolores ventris: si suspensi sunt: leuius: si nō suspensi: grauius infestant. Theo.

¶ Dolores ventris sublimes: leuiores. Qui vero non sublimes: fortiores. Leoni.

¶ Cōclusio est. dolores ⁊ tumores existētes ꝫm vētrē supiores ⁊ magis supficiales sunt leuiores exñtibus interius ⁊ in ꝓfundo. ꝙ ꝓbat. qꝛ isti sunt in mēbro minus sensitiuo ⁊ ignobiliori ⁊ cui facilius possunt applicari medicamina. ⁊ similē sniaꝫ hētis 4º ɔtinētis. ꝑ ca. ⁊ ampliatio cōis ad sensus ⁊ cōplones ⁊ etates. ¶ Et pt ampliari ad alias passiones. vtilitas autē est: qꝛ oꝫ qñ tumor est i vētre bene discernere vtrū sit in pte carnosa ⁊ extrinseca q̄ est mirac. aut sit i parte ɔtēta in ɔcauo eius. s. aut in stōcho aut in intestinis. aut alio mēbro itrīseco: qꝛ magna dr̄ia ē i cura ⁊ ꝓnostico.

A Nōꝑ. ¶ Nota tñ ꝑmo pticulariter q p dolores supiores nō intelligunt illi q sunt magis ꝓpinqui capiti: sed q sunt magis i supficie ⁊ magis extra. Ecōtra āt p iferiores nō itelligim⁹ illos q sunt magis v̄sus pedes sꝫ sunt magis itra ⁊ i ꝓfundo vt dicit Gal. in cōmēto. ¶ Scđo nō q ptes itra siphac sunt nobiliores ptibus supioribus: ⁊ earum egritudines ⁊ apata sunt piculosiora vt stōchus itestina vesica. ⁊ similia mēbra: vt epar renes ⁊ splen. ⁊ iō illaꝝ egritudines sūt valde piculosiores. plurimū ēt talia mēbra sunt magis sensitiua. ⁊ iō fortius dolētia. ⁊ qꝛ sunt rariora plus imbibunt. ⁊ qꝛ sunt calidiora facili⁹ multe mäe ad illa mēbra trahunt. Econtra autē accidit in mēbris exterioribus. Et iō ꝓpter magnā dr̄iaꝫ in cura ⁊ ꝓnostica h̄ est diligēter ɔsiderādū.

B 3º ¶ Tertio nota. q hoc nomen vēter ⁊ si multas hēat significationes vt est dictū apho scđo. ꝑme pticule. tñ hic sumit pro magna ɔcauitate ɔtinēte mēbra nālia: sicut stōchus intestina epar. splen. renes. vesica ⁊c. Et itelligat in ista cōparatione q cetera sint paria.

4º ¶ Quarto nota. q dolores exteriores eē leuiores pōt itelligi duobus modis. vno q sint magis remissi. scđo q sint leuiores: qꝛ minus mali. ⁊ sir̄ de tumorib⁹: ⁊ ɔstat q itelligit solū scđo mō: nō ꝑmo. nā stat ita magnū eē tumorē extra. sicut itra. ⁊ ita itēꝫ dolorē ex sicut in certo mēbro intra ⁊c. ¶ Cōmenti Gal. expō.

Superiores hic intelligimus. Gal. in cōmēto primo docet qd intelligat per supiores. Ex quo intelligitur qd intelligat per oppositū. scđo verificat partē scđam aphi: ex qua patet veritas prime. ibi scđa. (Qꝫ autem intra.) De prima dicit q p superiores nō intelligit ꝫm corporis longitudinem: sed ꝫm profunditatē. vt dixi in expositione aphorismi. ⁊ iste partes ab elenis vocātur pellicula. i. supra pelliculas. s. siphac versus exteriora. ¶ De secūda parte dicit q illa que nascunt intra pelliculas sunt in intestinis ⁊ stomacho aut supple in aliquo intrinseco membro nobili: vt hypo. intellexit: vbi dixit non superiores fortiores. ⁊ bene dixit quia dolores qui in istis nascuntur sunt fortiores ⁊ maiores. Aphorismus. VIII.

Ydropicis: que vulnera in corpore nascuntur: non facile sanantur.

¶ Ulcera aque inter cutē: que in corpora fiunt: non facile sanantur. Theo.

¶ Aqua intercutem laborantibus: vlcera in corpore facta: difficulter sanantur. Leoni.

¶ Conclusio istius aphi est ista. vulnera q̄ nascunt in corporibus ydropicoꝝ nō sanant facil'r. ꝙ ꝓbat. in illis corpib⁹ nō facil'r sanant vlcera q̄ abūdāt hūiditate extranea: sꝫ corpora ydropicoꝝ sunt hꝫ. ꝙ ⁊c. maior pꝫ. qꝛ vlcera indigēt exiccatiōe in sua cura. ⁊ minor pꝫ p rōnē ydropisis. ⁊ silis snia colligit. 4ª qrti. tractatu 2º. ca. ꝑ. ⁊ ampliat ad oēs in qbus quo ad totū vel quo ad vlcera mēbra abūdāt extranee hūiditates sicut mulieres carētes mēstruis. aut ꝑgnātes ⁊c. ¶ Nō igit ꝑ. q p vulnera itelligim⁹ gñal'r ⁊ vlcera ⁊ vulnera: ⁊ dn̄r inasci siue fiāt ab itrīseco siue ab extrīseco in talib⁹ corpib⁹. Nōꝑ. C ¶ 2º. nō q cū tres sint spēs ydropisis. s. asclites q̄ ē ex aq̄ i vētre. ⁊ tympanites q̄ ē ex vētositate: ⁊ yposarca q̄ ē ex hūiditate imbibita mēbris q̄ nō ē ɔueniēt vnita mēbro de oi spē verificat. maxie tñ i asclite q̄ ꝓpriissime est ydropisis. 2º ¶ Nō 3º. q vulnera curant p incarnationē ⁊ ɔsolidationē ⁊ q̄libet istarū opationū idiget exiccatione. ⁊ iō in corporibus in qbus exiccatio ꝓhibet difficulter sanant. 3º ¶ 4º nota. q p̄ter humiditatē est alia cā. s. debitas digestiue in toto sequēs debilitatē epatis ⁊ ad digestioneꝫ ⁊ nutricationē p quas fit incarnatio ⁊ ɔsolidatio requirit has virtutes eē fortes. ⁊ pp hāc cāꝫ in senibus decrepitis difficulter sanant vlcera. qꝛ debilē habent digestiuam: vt pꝫ loco allegato. 4º Cōmenti Gal. expositio.

Ypocras in libro. Cōmētū verificat aphꝫ interposita auctoritate hypocratis quod vulnera sanantur per exiccationē. ⁊ patet. ¶ Aphorismus. IX.

Late pustule: non valde pruriginose sunt.

¶ Pustule late: nō admodum pruriunt. Theo.

¶ Late pustule: non admodum pruriunt. Leoni.

¶ Cōclusio est ista. Pustule late nō sunt valde pruriginose. ꝓbat. Ille nō sunt valde pruriginose q̄ sūt de mā dispsa nō multū ad vnū locū collecta. sꝫ pustule late sunt hꝫ. igit ⁊c. Assumptū cū ɔña declarabit circa lrām. silis snia colligit septima qrti. tractatu 3º. ca. de scabie. ⁊ pꝫ ampliatio ⁊ vtilitas. ¶ Nō ꝑ. qꝛ pustula ideꝫ est qđ paruū apa. sicut apa idē est qđ eminētia magna: vt colligit scđa ꝑmi. D Nōꝑ. ¶ Scđo nō q pustule differūt qñqꝫ ex pte mäe: vt qdā sunt sanguinee qdā colice. qdā flegmatice. qdā melice. quedā vētose. quedā ex cōmixtione humoꝝ. ⁊ hoc est plurimū. E 2º Exēpluꝫ primi. sicut variole. Exēplū secūdi. sicut morbili. Exēpluꝫ tertij. sicut sunt quedā ꝓut eminētia molles. Exēplū qrti. sicut veruce. Exēplū quinti. sicut inflatiōes que aliquādo sub oculis apparēt. Exemplū sexti. sicut scabies ⁊ furūculi ⁊ pluriū taliū qñqꝫ tñ notat differētia ex parte figuraruꝫ vt quedam sunt acute sicut plurimū furūculi quedaꝫ late. vt quedam scabiei manerie: quedā bicipites vt in qbusdā variolarū maneriebus. ⁊ quedā stricte ⁊ quedā obtuse. in isto apho. maxime notat dr̄iaꝫ ex parte figure. F ¶ 3º. nota q hoc nomē pruritus sumit duobus modis. vno mō pro dolorosa vel tristi sensatione ꝓueniente a materia pruritiua vt sic siue fit cū pustula siue sine pustula. siue materia ꝓcedat extra cutem siue nō. ⁊ hoc modo est actio lesa. ⁊ hoc modo sumit h̄ pruriginosum ꝓ eo in quo est pruritus ma/ 3º

gis stricte vt cõtra scabiem distinguit. τ hoc mõ pruritus est talis tristis sensatio ꝓueniẽs a mã pruritiua nõ faciente pustulã: τ ɔtẽta iter duas cutes. totũ pꝫ ex his q̃ dñr septima q̃rti. caº. de scabie τ pruritu. ℭ Ex q̃bus pꝫ ꝙ nõ est repugnãs in quadã scabie sicca eẽ itẽsiorẽ pruritũ large accipiẽdo q̃ꝫ sit in dato pruritu stricte sumpto. ℭ 5º nõ mã sua virtute mordicatiua nõ multum penetrãte facit pruritũ q̃ꝫ nõ penetrãs. τ sil'r in motu existẽs videt' magis pruritum causare. ℭ 6º nota ꝙ qñ pustula ẽ de mã magis acuta τ cũ hoc fine mã corpulẽta ꝓpellẽte tũc facit pustulã acutã cuspidẽ habẽtẽ. qñqꝫ autẽ nõ habet talẽ corpulentiã penetratiuã aut nõ est acuta stimulãs facit pustulas magis latas. ex his pꝫ aph̃i verificatio. q̃ vtplurimũ pustule late sunt a mã minus acuta τ minus corpulẽta ꝓpellente. τ ideo sunt cum minori pruritu. ℭ Cõmenti Gal'. expositio.

Pustule vniuersaliter τc.

In cõmẽto ponit' distinctio. 2º. cãe mẽbrorꝫ distinctionis. 3º. verificatio. p̃ dicit ꝙ pustule vl'r inueniunt' duplici mõ in sua figura. q̃dã. n. sũt alte desup acutã cuspidẽ habẽtes acutã figurã. τ alie sũt late in fundo: nõ tñ deforis alte aut acute. ℭ De pte 2ª dicit ꝙ alte τ acute fiũt ex mã calidiori: late autẽ ex frigidiori. τ cã est. q̃ mã frigidior cõiter est grossior. τ nõ tã facile ꝓpellit' extra: sꝫ q̃ ẽ mediocris grossiciei nõ tã subtilis q̃ ꝑ mẽbrũ facile disseminet' sicut mã erisipile nec tã grosse ꝙ nõ possit extra pelli ista facit acutã τ altã pustulã τ hñt corpulẽtiaꝫ in altitudine. ℭ 3º. dicit ꝙ igit' ꝑꝑ duas cãs late pustule nõ sũt multũ pruriginose. τ q̃ mã nõ est cal'a. τ q̃ nõ mouet' i acutã formã in q̃ facit pruritũ soluẽdi ɔtinuũ cũ illo mõ.

p̃ª diffic. Pustule late significãt materiã grossaꝫ: τ acute subtilẽ. In prurit materia magis acuta existit

Sed circa aphorismũ cadũt difficultates. prima vr̃ ꝙ apãta lata sine multa eleuatiõe sunt a mã acutiori. g̃ τc. a pari in pustulis cuius oppositum dicit Gal'. arᵐ pꝫ. q̃ erisipilla est apã parue eminẽtie τ multe latitudinis. τ tñ ẽ a colera q̃ est acutissimus humor. Sil'r apparet de ipetigine τ serpigine τ asaphati q̃ oĩa sũt lata τ a mã acuta corrosiua ambulatiua. Flegmonis aũt τ furũculi a mã minus acuta ꝓueniẽtes sunt magis alti. ℭ 2ª difficultas q̃ prurit⁹ fit a mã grossiori q̃ꝫ scabies. τ cũ h̄ nõ faciente pustulã igit' ad pruritũ causandũ nõ req̃rit' mãꝫ eleuari nec ipsam eẽ acutã. q̃ grossa nõ est acuta. ℭ 3ª difficultas. q̃ pustule acute ꝓueniũt a mã magis corpulẽta. g̃ τc. a grossiori τ pꝫ assumptũ ex Aui. loco allegato cũ dixit. τ illa q̃ est magis sparsa ẽ corpulẽtior τ acutioris capitis. ex oibus botor τc. ecce ꝙ vult ꝙ eadẽ est corpulẽtior τ acutioris capitis.

4ª ℭ 4ª difficultas. q̃ in scabie sicca sunt pustule parũ eleuate. τ nõ acute respectu scabiei humide. τ tñ in ipsa est maior pruritus vt notat experiẽtia.

5ª ℭ 5ª difficultas q̃ materia pustule late est magis in ꝓfundo. igitur magis applicat' ꝑtibus sensibilibus q̃ꝫ materia pustule acute que tendit ad exteriora. τ ꝑ ɔ̃ñs debet magis cãre pruritũ.

Ad p̃ᵐ. ℭ Pro solutione primi dicendũ mãꝫ facientẽ pustulã acutã oportere oĩo esse subtilẽ. q̃ merito huius facilius est ipsaꝫ in vicinos poros ꝓpellere τ dilatare q̃ꝫ cutẽ i altũ eleuare. sed qñ est acute q̃litatis mordicatiue τ aliquãtã hꝫ corpulentiã grossiorẽ. tũc eleuat' in altũ virtute ꝓpellẽte τ hũore hñte corpulẽtiã req̃sitã vnde iste mãe acutã pustulã facientes plurimũ vsqꝫ ad cutim pellunt'. q̃ ꝑ mẽbra rara faciliter penetrãt. τ in cute figunt': si tñ sine notabili eleuatiõe respectu sui corpis: ille v̾o q̃ nõ faciũt hãc eleuationẽ τ figũt' sunt autẽ subtiliores q̃ spargunt' vt colera in yctericia aut grossa vt in pruritu stricte sumpto. τ iõ ad difficultatẽ dico ꝙ nõ oẽs mãe q̃ faciũt latũ apã sunt subtiliores. sꝫ alique acutũ faciẽtes sunt subtiliores ceteris faciẽtibus latis sicut mã furũculi vel adomul est calidior τ acutior mã scrofularum. sed in pustulis in q̃bus mã est diuisa ad paruas ptes. τ nõ colligit' vna preſertim in cute apparẽtib⁹ nũqꝫ nõ ẽ h̄ modus subtilis. imo semꝑ hꝫ aliquã ꝑtẽ grossiorẽ ɔmixtã: sed qñ pars grossa hꝫ imbibitã subtilẽ adustã mordicantẽ eleuat' in altũ ꝓpter fortẽ conatũ virtutis. τ mãe obedientiam quãdo autẽ ex toto grossior nõ sic eleuat' ꝓpt' causas ɔtrarias vt i formica que dicit' aliqñ pura. ymaginãdũ tñ colerã grossiorẽ tã in parte acuta q̃ꝫ in pura erisipila.

ℭ Ex istis rñdet' ad 2m q̃ in pruritu nõ requirit' mãm facere apã. cõcedo. Sufficit enim corrosio leuis τ mordicatio ad talẽ pruritũ. sed qñ est cũ acutiori mã fit intẽsior si alia sint paria. τ iõ dico ꝙ mã late pustule multotiẽs facit pruritũ vt facit in scabie lata. sꝫ fortiorẽ mãꝫ pustule acute. Nõ igit' valet hec ɔ̃ña. prurit⁹ fit a mã grossiori q̃ꝫ scabies. igit' nõ req̃rit' mãꝫ eẽ acutã faciẽtẽ pruritũ. q̃ illa grossior hꝫ ꝑteꝫ adustã mordicatiuã. τ sic quo ad qualitatẽ acutam.

ℭ Ad tertiũ dicit' ꝙ lꝫ pustule acute sint corpulẽte. i. hñtes tumẽtiã corpulẽtã supra sup̃ficiẽ vel sitũ nãlẽ sup̃ficiei corporis nõ tñ itelligit' ex isto ꝙ sint a mã magis corpulẽta q̃ꝫ nõ acute. τ i auc̃tate allegata voluit aui. ꝙ bothor siue pustula in q̃ ista tria ɔiũgunt' magis ꝙ sit spãsa: τ ꝙ sit corpulẽta: τ ꝙ sit acutioris capitis est ex mã acutiori sumẽdo corpulẽtũ nõ ꝓ eo ꝙ ẽ ex grossiori hũore. sꝫ mõ sup̃dicto q̃uo intelligat' magis sparsa τ acutioris capitis facile ẽ videre.

ℭ Ad quartũ põt dici ꝙ in scabie sicca sunt pustule acuti capitis lꝫ sint minores q̃ꝫ in humida. Aliquãdo tñ dicunt ꝙ itelligunt' in cõparatiõe istarũ pustularũ in alijs recepta figura. sed h̄ nõ respondent expositioni aphorismi facte nec Aui. qui dixit ꝙ sunt ex acutiori humore. τ sic nõ vult paritatẽ in humore τc. ℭ Aphorismus. X.

Caput dolenti vel circũdolenti: sanies: aut aqua: aut sanguis defluẽs ƀm aures τ nares: soluunt egritudines.

ℭ Dolenti caput τ vehemẽter laboranti: pus: aut aqua: aut sanguis effusas per nares egritudinem tollit.

ℭ Caput dolenti: τ circundolẽti: pus: vel aqua vel sanguis effluens per nares: aut os: aut aures morbum soluit.

ℭ Conclusio est. fluxus saniei aut sanguis aut aque ꝑ nares aut os. aut aures curat egritudinẽ dolẽtis. τ circũdolẽtis caput. ꝓbat'. talis fluxus remouet cãꝫ egritudinis. igit' curat cãm. pꝫ ɔ̃ña. argumẽtũ declarat' circa l'ram. sil'eꝫ sniaꝫ vult aui. capl'o de soda ex apatib⁹ pria tertij. ℭ Nota ꝙ ꝑ caput dolẽti vult itelligere a dolẽte i ꝑte determinata sicut verbi gr̃a. ẽ clauus. aut hꝰ. Sed circũdolẽti itelligit dolẽtẽ totũ caput τ est dolor q̃ vocat' ouũ vel passio galeata a similitudine galee que totũ caput cooperit. ℭ Nota 2º q̃õ tales dolores qñqꝫ sũt ex apate qñqꝫ sine apate. τ si sine apostemate qñqꝫ ex sanguine. qñqꝫ ex aliquo vl' aliq̃b⁹ hũorꝫ. aut vẽtositate: aut aquositate qñqꝫ ex vulnẽ: qñqꝫ ex mala cõplexiõe sine mã: sꝫ nos itelligere debem⁹ maxime de dolore ꝓueniente ex apate: vt dicit Gal. in cõmento: q̃ multi alij modi dolorꝫ curant' alijs modis: imo istis nõ possũt curari. ℭ Nõ 3º nõ esse intentionẽ hypo. ꝙ semꝑ fluente: aut sanie: aut aqua: aut sanguine fiat cura sode apose: q̃ pt esse ꝙ erit incompleta euacuatio: aut sinthomatica: aut sanies ab apostemate ex quo relinquit' vlcus mortale in cerebro. Nam quosdã vidi post capitis vehementẽ dolorem mori fluente sanie: sed est intentio ꝙ multotiens euadit eger ex aliqua istarũ euacuationũ: τ ad hunc sensum ponit hanc sententiam Auic. p̃ª tertij. ca. de spẽbus sode ex apatibus. ℭ Nõ 4º. ꝙ ꝑ sanguinẽ debemus itelligere massam sanguineã: per aquã debemus itelligere humoreꝫ aquosum de natura flegmatis: ꝑ saniẽ aut verã saniẽ: aut humorẽ putridum iproprie dictũ saniẽ. ℭ Ex his patet aphõi verifi/

catio. Nam cū apostemata intrinseca capitis presertim, de quibus speratur salus per sensibilē euacuationē faciendā a nā sunt quasi semper de aliqua tali materia: aut que est in tali permutatione est apta transire: ideo per talis materiei euacuationē multotiens accidit materiam talium apostematum purgari: et ideo dolorem talem sanari.

Sanies aut sanguis egrediēs euacuatiōis signum existit.

Sed insurgunt al: que difficultates: pria qr sanies si euacuat significat q̄ remanet vlcus: cū igit tale vlcus nō possit esse nisi aut in pāniculis cerebri: aut in substantia eius: et ista sunt incurabilia: ideo fluxū talis saniei nō potest sequi salus infirmi. ¶ Scđa difficultas si sanguis fluit: igit nā euacuat materiā apatis ante digōnē: et iō eūatio est potius significās multitudinē māei q̄ȝ salutis: et p̄ª ꝯña pȝ: qr si apa est sanguineū tūc erit digesta mā: qñ erit i saniē ꝯuersa et nō añ. ¶ Ad primū p̄t dic̄ q̄ stat fieri saniē itra craneū nō ex apate cerebri: aut pāniculoꝝ sȝ venarū. 2°. p̄t dici q̄ vlcus cerebri pōt curari: vt pȝ in hac pticula ex Gal. pȝ infra. ¶ Ad ꝭm negat: q̄ sanguis apatū nō est digestus nisi fit in saniē ꝯuersus: nā itra venas sāguis digestus digōne i nocitiuo nō ē ꝯuersus in saniē: vt pȝ in fluxib⁹ sanguis i hora status ꝯtingētib⁹ in synoca: nec ēt oȝ q̄ si fiat eūatio ante cōplemētū digōnis oī no sit mala: lȝ pfectior fiat post cōplemētū digestionis.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Multis in locis. ¶ Gal. in cōmēto primo pōit quādā excusationē. scđo ponit dictū hyp. tertio ponit itellectū ꝭm ipsuȝ. q̄rto remouet dubitationē: ibi ꝭa. (Hyp. n. absolute.) ibi 3ª. (Nos aūt) ibi q̄rta. (Sed si dolores) de prima dicit q̄ alias multis in locis disputauit de isto dolore: et iō nō faciet iutil'r si nō multū subtiliter nūc velit inuestigare vt qdā alij intelligūt: q putāt q̄ dolor capitis solū soluit his modis narratis ab hypo. in aphō. ¶ De scđa parte dicit q̄ verū est q̄ hyp. absolute dixit q̄ si sanguis vel sanies vel aqua fluxerit ex narib⁹ ore vel auribus soluit egritudinē. ¶ De tertia pte dicit q̄ ipse intelligit et nos debemus itelligere q̄ si aliquis doluit caput ex apate sanguineo vel alijs humoribus crudis coadunatis: et tale apa crepuerit: et fluxerint he māe p loca dicta soluit egritudo. i. contingit q̄ soluatur egritudo sicut dicit hyp. ¶ De quarta pte dicit q̄ si doluerit caput ex grossa ventositate aut colera rubea aut pessimis humoribus aut a vulneribus siue ex alijs apatibus q̄ȝ ex dictis si sanitas sequi debet aliter proueniet.

¶ Aphorismus. XI.

Melancolicis et freneticis: hemorroydes innata: bonum.

Theo. **¶ Vitijs atre bilis: et renum si marisce superuenerint: bene erit.**

Leoni. **¶ Atra bile vexatis: et renū passiōibus: hemorroydes superuenientes: bonum.**

¶ Conclusio est. emorroydes supuenientes melancolicis et freneticis sunt bone. probat. Ille sunt bone in dictis passionibus p q̄s mā illarū passionū eūatur et diuertit: sed emorroydes sunt huiusmodi. ergo etc. maior est nō. et minor de/
A Nō p. clarabit circa lr̄am. s. quo ad primā ptē. Similis snia colligitur p̄ª tertij. ca. de melācolia: et quo ad secūdā. 17. tertij. ca. de cura emorroydarū. ¶ Particulariter nō primo: q̄ p melicos debemus hic intelligere patiētes melācoliā q̄ est passio p quā corrūpit opatio v̄tutis imaginatiue et estimatiue cū declinatione ad timorē siue sit cū rixa vel tripudio que vocat mania: siue sine agitatione corporis que vocat
B 2°. pprie melācolia: et huius passionis cā est humor melicus adustus in mania: non adustus in melācolia absq̄ȝ mania. ¶ Secundo nō. q̄ hoc nomen frenesis est equiuocum ad multa. qñq̄ȝ. n. sumit solū pro apate calido cerebri vel pāniculoꝝ eius qñq̄ȝ autē sumitur pro omni apate aut cerebri aut pāniculoꝝ siue calido siue frigido: qñq̄ȝ autē sumit pro corruptione operationū imaginatiue et extimatiue cōsequēte aut apa aut maliciā cōplexionis egritudinalis vel fumoꝝ pseuerantiā: hic maxime sumit pro frenesi que est apostema calidū in celebro vel pāniculis: lȝ etiā pro alijs
C 3°. modis verificari possit. ¶ Tertio nō. q̄ p emorroydas cōmuniter intelligimus egritudines cōpōnis ꝯtingētis ppt apertionē oris venarū que ad anū terminantur: et iste sunt quādoq̄ȝ pura aperitio quā sequit fluxus sanguinis absq̄ȝ dolore: quādoq̄ȝ hanc apertionē sequit aliqua maneries apatȷ: aut ad mōȝ mori: aut ad modū verucarū vl' vue: aut intra foramen: aut extra: et tu diuisiones illarum collige si vis. xvij. tertij. ca. secūdo. hic tñ simil'r q̄ȝuis de oībus speciebus verificari forte posset tñ principaliter itelligēdū de
D 4°. emorroydibus quas sequit: sanguinis euacuatio: et ita vr̄ Gal. in cōmēto itelligere. ¶ Quarto nō. q̄ ab istis emorroydibus vtplurimū fluit sanguis cui pmixtus est humor melancolicus: et ideo in egritudinibus a sanguine pendentibus euō est vtilis vt manifeste vidi pleuresiȝ curari in famoso doctore dño Raphaele cumano p puocationē emorroydarū a nobis procuratā. ¶ Est etiā vtilis in passionibus melicis ex quo multū de tali humore euacuat: maxime autē quādoq̄ȝ sunt iste egritudines in supioribus puta in capite qr vltra eūonē fit diuersio materiei a loco patiente hos morbos. ¶ Ex his patet primo verificatio aphōi. qr p emorroydas inatas iuuantur patiētes hos morbos. ¶ Patet secūdo q̄ nō per natas. i. a natura venientes: sed etiam per artificialē apertionē venarū ani iuuat. ¶ Tertio patet q̄ si littera aphōi haberet sicut in multis libris inuenit loco de lr̄ freneticis nefreticis: et significaret passionē renū que est etiā plurimū pp sanguinē grossuȝ: verificaret etiā aphō⁹. qr ēt in ista passione ꝯueniūt: maxie tñ ꝯferūt in ambab⁹ passiōibus qñ a nā fiūt. ¶ Ultimo sequit q̄ nō
5. fuit mēs hy. q̄ semp iste egritudines curent aut iuuent p emorroydas inatas nā pol'e est aliquā talē egritudinē esse incurabilē: et pol'e est etiā talē fluxū debilitare ita virtuteȝ q̄ plus obsit q̄ȝ prosit.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Emorroydes. ¶ Ga. p̄ dat modos qbus ꝯferūt emorroydes in passionibus dictis. ꝭo isert veritatē aphōi. ibi ꝭa. (Non igit.) ¶ Dicit p̄ q̄ emorroydes nō solū iuuant in his morbis qr curāt sed qr euacuāt quale oportet. nam p eas euacuat sanguis in quo est melancolia sicut in vino fex. et ita supple eūante sanguinē et melācolicū humorē qui in his morbis peccāt. ¶ In parte scđa infert q̄ nō est mirandū si sanent melancolia et frenesis per emorroydes superuenientes: nō tamē dicit de necessitate sanari.

¶ Aphorismus. XII.

Hemorroydas sananti antiquas: si nō vna fuerit relicta: periculum est fieri hydropem: aut ptisim: aut maniam.

¶ A mariscis diutinis sanato: nisi vna seruetur: periculum: vel aque intercutem: vel tabitudinibus imminet. Theo.

¶ A diuturnis sanato hemorroydibus: si vna non seruatur: periculum est aquam intercuteȝ: vel tabem aduenire. Leoni.

¶ Conclusio est. sanari antiquas emorroydas nō relinquēdo vnaȝ facit periculum cadendi: aut in hydropisim: aut ptisim: aut maniam. probatur. Illud facit periculum cadendi in dictas egritudines quod facit retineri materiam aptam vt sit causa harum egritudinum: sed ita est in retentione emorroydarum antiquarum. igitur etc. Assumptum pro maiori pȝ: et minor declarabitur statim: et hanc senten/

tiam ampliatā collige.xvij.tertij.ca.de cura emoꝛroydarū
⁊ est vtilis vt patet ⁊ ampliaꝛ:qꝛ hec retentio nō solū facit
periculū harū triū specierū egritudinū sed multarū aliarū
sicut epilīe.melācolie herpetis herisipille cancri ⁊ multaꝝ
taliū:vt Aui.dicit loco allegato:placuit tñ hypo.has tres
ponere tanq̄ȝ forte coius ꝯtingētes ab ista sanatiōe. Descē
E dendo tñ ad spālia.❡ Nō ꝙ sanari emoꝛroydas antiquas
Nō p̊. pōt itelligi duobus mōis.vno mō ꝙ fiant vt redeāt ad di/
spōnē sanitatis absolute puta ꝯstringēdo aptas ⁊ ducēdo
ad nālē modū.Ȝo mō possumus itelligere sanari: qꝛ ꝯsoli/
dari oꝛificia venarū emoꝛroydaliū ita vt nō remaneāt apte
apiri a nā.Et hūc 2m modū puto itellexisse hyp.verbi grā:
qñq̄ȝ tātus fluit sanguis ⁊ oꝛificia sunt ita relaxata: ꝙ non
valet ad claudendū nisi causticū:ita ꝙ post sup loco oꝛificij
nascaꝛ caro callosa ꝓhibēs aptionē a nā:⁊ de p̄nti ⁊ de fu/
turo:nā i alia sanatiōe q̄ ē mō p̄ ꝯstat ꝙ remanēt vene apte
apiri a nā supfluēte sanguine ⁊ ita nō fit piculū:⁊ iō medici
itelligētes idisticte qñ cū emplo̾ stiptico vel balneo vel vn
guēto sanāt emoꝛroydas nō curāt de vna reliquēda: sȝ qñ
cū ferro ignito aut incisiōe quā seqꝛ loci cicatrizatio i ꝯsoli
dādo curāt tūc diligēter ꝯsiderāt vt aliq̄ȝ reliquāt q̄ nō sit
h̄ mō ꝯsolidata.❡ 2° nō p emoꝛroydas intelligi vt dicebaꝛ
2° supꝛa p̄cedēti aphō.❡ Ex q̊ pȝ oēm emoꝛroydā eē moꝛbū
cōpositiōalē q̄dā tñ eē apata:q̄dā nō:⁊ pȝ ex Aui.xvij.ter/
tij.c°.2°.ꝙ q̄ȝuis sint apata tñ nūq̄ȝ sūt emoꝛroyde: nisi fiāt
pp oꝛificioꝝ dictarū venarū apitionē:ꝙ si silia apata ibidē
generenꝛ:⁊ nō ex ista cā nō dicerēꝛ emoꝛroyde:ex his seqꝛ
ꝙ emoꝛroydes nō sunt fluxus sanguis vel eūatio : nā aliq̄
talis est quodāmodo nālis:ois aūt emoꝛroys est moꝛbus.
❡ Seqꝛ 2° ꝙ egritudo ꝓhibēs eūonē a vena fit pp vene il
3° lius clausionē:vt pȝ i surda emoꝛroyde.❡ Tertio nota ꝙ
epar nāl'r qñ multiplicat sanguinē grossuȝ cui multa mlīa
est cōmixta inclinaꝛ illū expellere nō solū ad splenē sed ad
venas qnq̄ȝ que terminanꝛ ad anū: ⁊ qñ abundat hec mā
he vene aperiunꝛ ⁊ euātur ista sanguinis supfluitas ⁊ cum
ea melācolicus humoꝛ:⁊ hāc eūonē supꝛa Gal.dixit nālez
in cōmēto illius aphi:sanguis quidā sursum: ⁊ ideo p hāc
securationē securaꝛ homo qñ fit oꝛdinate ⁊ nō supflue ab
egritudinibus que solēt tali sanguine contingere sicut sunt
mania cancri lepꝛa:⁊ similes.Et qñ pꝛeter nāȝ talis mā re
F tineꝛ periculū euētus earū ē.❡ Quarto nō ꝙ emoꝛroydes
4° dicunꝛ antique qꝛ multo tēpoꝛe ꝯsuete: ex quo pȝ ꝙ in ho
mine in quo occidūt debet esse dispositio ad multiplicādū
humoꝛē qui solet ad has venas trāsmitti.s.sanguinē melā
colicū:⁊ iō qñ claudunꝛ:ita vt aperiri a nā nō p̄nt est peri/
culū euēt⁹ earūdē egritudinū:maxie tñ hydropis:ppea ꝙ
clausa via q̄ epar solet exonerari remanēt māe plurimū in
epate ipsuȝ apante:apate p̄cipue duro:qđ vtpl'ȝ sequiꝛ hy
drops.Et pōt eē hyposarca ⁊ asclites ⁊ timpanites: ⁊ ego
testoꝛ ex apate duro epatis quālibet istaruȝ manerierū vi/
disse.❡ Sequiꝛ scđo ptisis quādo epar est potēs.ad pellē
dum versus pulmonē ⁊ vene pulmonis ita replenꝛ ꝙ cre/
pantur:⁊ mania ⁊ melancolia quādo materia capiti cōmu
nicatur melancolia adusta vel nō adusta:⁊ sic patet apho/
rismi verificatio. ❡ Cōmenti Gal'.expositio.

Moꝛroydas ipossibile ē eē.❡ Cō
mētū diuidiꝛ in qua/
tuoꝛ partes:pꝛimo dat causaȝ emoꝛroydarū ⁊
vtilitatē earū:scđo ostēdit quomodo ex earuȝ
restrictione sequiꝛ hydrops:tertio quomō ad
eandē ptisis:quarto infert litterā quare dixit antiquas ⁊ si
nō vna relicta fuerit:scđa ibi.(Quasi).ibi tertia(Quam
materiā).ibi q̄rta.(Bene igiꝛ dixit).Dicit pꝛimo ꝙ ipossi
bile est fieri emoꝛrydas absq̄ȝ apertiōe oꝛificij venarū que
terminanꝛ ad anū p quas venas epar solet expellere ꝓpꝛ
multitudinē sanguinis:⁊ eius grossiciē ⁊ nō facere melan/
colicas egritudies:⁊ sic patet causa generalis quare Aui.
allegat loco allegato ⁊ pȝ vtilitas emoꝛroydarū qꝛ pp eas
sanguis eūatur melācolicus supfluus.❡ De scđa parte di
cit:ꝙ sic si tu strinxeris has venas sup.ita ꝙ a nā apiri non
possint:⁊ homine ꝯsueto multiplicare talē feceȝ sanguinis
nascūtur in epate magna vel grauia apata extinguētia suū
caloꝛeȝ nālē sicut extinguiꝛ paruus ignis a multitudine li/
gnoꝛū quo extincto epar nō bene generat.sanguinē qui in
diget foꝛti caloꝛe nāli pꝛo sua gñone:⁊ cū epar nō bene ge/
nerat sanguinē fit hydrops:qꝛ hydropisis nō fit nisi cū san
guis nō generaꝛ sup.opoꝛtune:⁊ hoc est cōmune oi speciei
hydropisis.❡ De tertia parte dicit ꝙ si epar hāc sanguis
materiā abūdātem:nō possit expellere a venis pulmonis:
idest nō possit ita expellere:quin moueaꝛ ad iplendas pul/
monis venas tūc ipse crepanꝛ ⁊ fit sputū sanguinis postea
ptisis.❡ Et nota ꝙ de mania nihil dicit volens ꝙ p dicta
intelligatur ꝙ hanc materiam retentam si cōmunicat ce/
rebꝛum fit mania sumendo maniam pꝛo cōmuni ad melā/
coliam ⁊ maniam vel mania pꝛopꝛie quando in hac mate
ria pꝛocedit adustio. ❡ Aphoꝛismus. XIII.

Singultu habito : sternutatio super/
ueniens:soluit egritudinem.
❡ Singulti si sternutamenta super/
uenerint:tollūt singultum.
❡ A singultu habitum : sternutatio superue/
niens liberat.

❡ Conclusio istius aphi est ista.Sternutatio supueniens pa
tiēti singultū remouet:ꝓbaꝛ qꝛ id soluit singultū qđ irritat
nāȝ ⁊ adiuuat ad māȝ expellendā:⁊ hic māȝ agitādo red/
dit abilē expulsioni sternutatio est hmōi respectu singult⁹:
igiꝛ ꝯclusio vera.Silis snia colligiꝛ.12.tertij.ca.đ cura sin
gultus:⁊ pȝ vtilitas ⁊ ampliaꝛ:qꝛ p talē motū māȝ a stōco
remouentē curaꝛ singultus:sicut est vomitus.❡ Pꝛo spe/
ciali igiꝛ nota : qd singultus supꝛa in q̄nta particula:⁊ qd
sternutatio videbitis in septima.❡ Scđo nota ꝙ singult⁹
de quo hic itelligimus est singultus de repletiōe aut nō ꝓ/
poꝛtionatus ad materiā qui sequiꝛ moꝛdicationē factā in
oꝛe stōchi ab aliqua mā.❡ Tertio nota ꝙ cū p sternutatō
nem foꝛtissime agitenꝛ oia mēbꝛa interioꝛa vt dixi supꝛa in
particula q̄nta illo aphō.Ad matricū p̄cipitationes:⁊ illo.
Mulieri que a matrice molestaꝛ:iō māe adherētes parie/
tibus stomachi p singultū excutiūtur:⁊ ab ipsis separātur
⁊ inhibite etiā agitanꝛ:⁊ stomachus iuuatur p illū ad eas
a se excutiendas.❡ Ex quo patet quomodo singultus
curatur p sternutationē:⁊ patet de quo singultu intelligiꝛ:
⁊ tertio ꝙ nō est intentio hypo.ꝙ semp per sternutationeȝ
soluatur:qñq̄ȝ enim nō curatur : ⁊ qñq̄ȝ curaꝛ p alia iuua/
menta vt p vomitū ⁊ solutionē ventris.❡ Ultimo nota ꝙ
p egritudinē hic intelligimus illam quā sequiꝛ singultus.
❡ Cōmenti Gal'.expositio.

Singultus sicut dixit ⁊c.
❡ In cōmēto.pꝛimo poniꝛ distictio de singul/
tu.2° verificaꝛ apho.3°.ostēdiꝛ qs modus sin/
gultus sepius accidit.ibi 2a.(Qui cū venerit)ibi 3a.(Sin/
gultus autē)In p̄a dicit ꝙ singultus de repletiōe ⁊ de ina/
nitione ⁊ sup.qñq̄ȝ nō ꝓpoꝛtionatus ad materiā.❡ De 2a
dicit ꝙ cū singultus acciderit sup.ꝓpter materiā stimulā/
tem est nec̄ius foꝛtis mot⁹ excutiēs māȝ a stō.⁊ h̄ mot⁹ foꝛ
tis iueniꝛ i sternutatiōe.⁊ h̄ mō sternutatio curat singultū.
❡ De 3a pte dicit ꝙ singultus plurimū fit de repletione.pp
cāȝ replētē.⁊ h̄ dico qꝛ foꝛte nō ad māȝ ꝓpoꝛtionatus a re
moꝛdicāte fit sepius q̄ȝ de repletiōe ꝓpe talis tñ est pp cāȝ
replētē.⁊ hui⁹ rei signū est ꝙ singult⁹ maxie accidit pueris:
qꝛ ꝯtinue se replēt cibis ꝯti⁹.⁊ nō cauēt sibi a frigido:qꝛ fri
gus ꝯtrabit loca neruosa sup mās dissoluēdas.⁊ h̄ modo

probibet earum dissolutionē claudendo poros. ⁊ est causa singultus. ℂ Aphorismus. XIIII.

Ab hydrope habito: ſm venas in ventreni aqua fluente: solutio fit.

Theo. ℂ Ab aqua intercutem detentus: si aqua per venas in ventrem defluxerit: morbo soluetur.

Leoni. ℂ Ab aqua intercutez habito: si aqua e venis in ventrem defluxerit: soluitur morbus.

ℂ Cōclusio est. hydrops curaꝫ aq̄ trāseunte p venas ad itestina. ⁊ sup. postea exterius expulsa. pbaꝫ. p illud ⁊ eo mō curatur hydrops p qđ aquositas a corpore euāꝫ. ſʒ p trāsitū aquositatis de ꝯcauitate in qua ꝯtineꝫ in venas. ⁊ inde ad intestina ⁊ extra aquositas a corpore euāꝫ. ḡ ⁊c. ꝯ vera. añs patebit ⁊ notate similē sentētiā. 14. tertij. ca. de causis ascitis ⁊ vtilitas pȝ. ℂ Nota tñ primo ꝙ cū saltē ponanꝫ tres spēs hydropisis: ascites ⁊ tympanites ⁊ hyposarca pñs apho. verificaꝫ de ascite que marie ꝓprie vocaꝫ hydrops. ℂ 2° nota ꝙ aquositas ascitis ꝯtineꝫ in cōcauitate siphac. ita ꝙ est extra itestina ⁊ epar ⁊ splenē ⁊ vesicā. ⁊ iō poterat dubitari de mō quo aliq̄n a nā curaꝫ. ⁊ de via trāsitus materiei cū euāꝫ: qđ hypo. voluit h̄ declarare ⁊ vult ꝙ nā pellit aquositatē i ꝯcauū venarū. Et h̄ itelligaꝫ p porosnā Gal. vult ꝙ pori multi sunt in venis p quos ab artarijs sibi cōicaꝫ sanguis artarialis. ⁊ iō nō est incōueniēs in conatibus nāe mām aquosam inde pelli: ⁊ ex venis ad cōcauū intestinoꝝ. ℂ Q. si dicaꝫ quare nō imediate p poros intestinoꝝ transit. dꝫ ꝙ h̄ nō est ipossibile: sed qꝛ tunice venarū sunt valde magis tenues: ⁊ nō est nisi vnica. ideo facilius nā primo in venas postea p earū apertā ꝯcauitatem transmitteꝫ ad eoꝝ intestinoꝝ ꝯcauitatē vt expellaꝫ. ℂ Vltimo nō. ꝙ nō de necessitate talē euōnē sequitur sanatio: qꝛ stat aut apa: aut malā cōplexionē remanere nō curatā. sed sufficit hypo. ꝙ vtplurimū q̄n fit a nā sanatio hydropisis est h̄ mō. ℂ Utrum autē in euōne facta ab arte. verbi gr̄a. quando datur sucus yreos aut palme christi via fit hec. ⁊ vtrum p poros harum venarum transiuerit ad concauum ventris vel per capita venarū vmbilicalium, vel aliam viā videndum est alibi. ℂ Cōmenti Gal. expositio.

Ec significatio. Gal. in cōmēto limitat apho. di. ꝙ h̄ significatio pōsita ab hyp. itelligēda ē i euōnibus p vētrē spōtaneis in qbus nulla est adhibita medicina. qꝛ si esset medicina adhibita nō esset spōtanea. ⁊ cōstat intelligēti ꝙ gal. vult aliū sensuz q̄ȝ illū quē dedi supra. videꝫ eni intelligere ꝙ transitus aquositatis ad venas. ⁊ de venis ad vētrē: ita ꝙ euēꝫ significat solutionē. i. sanationē ab hydrope. ⁊ h̄ est qꝛ significat mäȝ esse potētē ad expellēdā mäȝ p vias ꝯueniētes. Si vō fiat euātio ab arte nō opȝ ꝙ hoc significeꝫ. qꝛ nō significaꝫ tale dominiū virtutis sup materiā. Aphorismus. XV.

Diaria habito diuturna: spōtaneus vomitus superueniens: soluit egritudinem.

Theo. ℂ Fluore alui diutino detēto: vomitus sponte superueniens: tollit fluorem.

Leoni. ℂ A longo alui profluuio habito: spontaneus vomitus superueniens: morbum soluit.

ℂ Conclusio est. vomitus spontaneus curat dyariam diuturnam. probaꝫ. vomitus spontaneus curat ⁊ diuertit materiaȝ que est causa dyarie diuturne. igiꝫ curat eā. Assumptum probabiꝫ. Et ꝯsequētia est clara. ⁊ similis sententia habetur quarta primi. caplō de retentione euacuationis. ⁊ .16. tertij. ca. de cura fluxus omniuȝ modoꝝ. Et tu vides vtilitatē in ꝓnostico: ⁊ cura ⁊ artificialis vomitus dȝ etiaȝ cōferre. sed spāliter qd fit dyaria nō. ex dictis in apho. primo huius particule. est enim fluxus humoralis simplex. s. absq̄ȝ cibo ⁊ chilo ⁊ excoriatione. nā quādo est fluxus cuȝ istis sortiꝫ alia noia: aut nō est pura dyaria. ℂ Scđo nota ꝙ lȝ dyaria possit a diuersis causis ꝯuenire sicut extrinseca: puta medicina solutiua ⁊ remanēte virtute eius. aut intrinseca: sicut debilitate ꝯtentiue vel fortitudine expulsiue: ꝓpter ꝓñtiā hūoris sua q̄litate aut q̄ȝtitate stimulante. hic maxime itelligimus de illa q̄ est a cā intrinseca ⁊ humoris vicio. h. n. est illa q̄ est diuturna cū raro aliter accidat diuturna. ℂ 3° nō. ꝙ vomit⁹ spōtaneus significat mäȝ deriuare hūores p supiora. ⁊ iō significaꝫ si ꝓcessit dyaria diuturna nā hūore faciētē illā quē p̄ ad itestina mādabat nūc mittit ad supiora. ⁊ p ꝯñs ꝙ simul euāt mäȝ. ⁊ cū h̄ diuertit a loco egritudis. h̄ āt cū facit curat egritudinē. qꝛ remouet a loco cāȝ ei⁹. ex qb⁹ seq̄ꝫ p̄ ꝙ vomit⁹ spōtane⁹ supueniēs dyarie diuturne significat salutē ei⁹ ⁊ ē signū. ⁊ h̄ gal. inuit i cōmēto itēdere hyp. cū dicat. Alťa significatio. ⁊ ð alijs. Est ēt cū h̄ cā curatiua. ⁊ ſm hūc sensuȝ posita ē ꝯ in expōne.

Sed tunc queriꝫ primo q̄re dixit hyp. a dyaria habito diuturna. ⁊ nō dixit simplr̄ ð oi dyaria. h̄ rñdet marsilius ꝙ p dyariā diuturnā dedit itelligere etiā breuē in q̄ magis ꝯfert. ℂ Ego autē existimo ꝙ i dyaria diuturna pmo habemus ꝙ est a cā itrinseca simplici ⁊ hūorali. ℂ Scđo ꝙ corpus dȝ eē multū euatū ꝓpter diuturnitatē fluxus. ℂ 3°. ꝙ est verisimile si nā tētat nouū modū euōnis ꝙ est ex nouo dñio qđ acq̄siuit sup hūorē. ℂ 4° qꝛ diuertit a loco egritudinis. ⁊ qꝛ plurimū crises sunt ad salutē: vt dicit supra significaꝫ ꝙ nā vicit humorē q erat radicalis causa debilitādi ꝯtētiuā aut stimulādi attractiuā. ⁊ p ꝯñs expulsiuā ⁊ ꝙ salus debet seq verisimilr̄ significaꝫ. ℂ Itē hic vomitus cū istis cōditionibus: qꝛ vtplurimū nō est sinthomaticus nec ꝓpter materiei multitudinem debet esse saluber ⁊ causa sanitatis. In dyaria autē ꝓpinqui tēporis pōt faciliter oppositum contingere. ⁊ ideo dixit in dyaria diuturna. ℂ Ex quibus pȝ quare dixit spontaneus. nā licet mobilis hora debita ꝓuocatus ⁊ cum debitis circunstantijs fit iuuatiuū: tamen non tantū quātum spontaneus modo dicto ⁊c. Cōmenti Gal. expositio.

Altera significatio. Gal. pmo pōit aph. sniam. scđo ostendit quid ex ea medici possunt vlterius arguere. ibi secunda (Dans autē) primo dicit ꝙ hec est altera significatio sup. post illā positā in ꝓcedenti apho. sumpta a purgatione facta a nā vel sponte q̄ est ex actiōe nāe sup. recte operātis. ℂ De 2ª dicit ꝙ hec significatio dat auctātē euandi artificialiter ꝙ p loca cōtraria mēbro egrotāti. nā cū natura hoc faciat etiam medicus eius imitator poterat debite facere.

Dubium tñ est an vomitus dȝ in dyarijs ꝯuenire. ⁊ videꝫ ꝙ nō: qꝛ nō trahiꝫ de nobili mēbro ad ignobile. Sed ꝯrio mō qđ ꝓhibeꝫ q̄rta pmi. ca. primo. ℂ 2°. qꝛ nō euatur h̄ mō vnde natura repit. nec p loca conuenientia. nā in dyaria nā repit p inferiora ⁊ intestina sunt loca conuenientiora euacuationi. vt dicꝫ particula prima. ℂ Respondeꝫ ꝙ quādo natura illud operaꝫ. s. vomitum: tunc nō repit p inferiora: imo per superiora. prius autē faciebat fluxū. ⁊ nūc facit vomituȝ: aut si repit per inferiora incipit repe p superiora. Medicus autē si intestina nō sunt apta ledi ꝓpter suā debilitatem in dyaria potius euacuat per inferiora quādo intendit solam euacuationē: sed quādo intendit diuersionem: nō opȝ ꝙ vnde natura repit euacuet. vt ostendi quarta pmi. ca. primo. ℂ Ad 2ᵐ dꝫ ꝙ intestina non sunt loca cōuenientia: qꝛ sunt lesa ⁊ ex fluxu humorū ad ea magis leduꝫ: sed in naturali dispōne existētia

Marginalia (left): A Nō p. — 1° — 2° — 3°
Marginalia (right): Nō p — B 2° — C 3° — Uomit⁹ in dyaria conuenit.

sunt loca cōuenientiora q̄ȝ stōchus pro euacuatione. ¶ Et ad primū dicit qd̄ q̄n̄qȝ licet deriuare ad nobile: dūmodo non figatur ibi ꝓpter fugere malus nocumentum qd̄ fieret in ignobili. ¶ Aphorismus. XVI.

Pleuretide habito atqȝ peripleumonia: diaria superueniens: malum.

Theo. **¶ Costali aut pulmonia detento: si alui fluor superuenit malo est.**

Leoni. **¶ A morbo laterali: vel pulmonia habito: alui profluuium adueniens: malum.**

¶ Conclusio est. dyaria supueniēs homini superato a pleuresi vel peripleumonia est signū malū. conclusio probat̄ sic. Ista significat pessimitatē hoꝝ morboꝝ. ḡ est malū signū. Assumptū statim ostēdet̄. ꝛ similis snia colligit̄. q̄rta tertij. ca. de signis malis in pleuresi ꝛ est vtilis in actu ꝓnostico. ꝛ ampliat̄ etiā ad ptisim. vt pꝫ ex dictis in q̄rta particula.

Nō p. ¶ Nota tñ ꝑ habitū a pleuresi vel periplemonia intelligi

2° superatos vel grauatos valde a tali morbo. ¶ Scd̄o nota

D ꝙ duobus modis pōt accidere dyaria homini supato vel valde molestato a pleuresi. vnus est p̄cedētibus signis digestionis ꝛ alius est nō precedentibus signis digestionis. Si accidat dyaria precedētibus signis digestionis: tūc est bonū signū significās purgationē creticā nālē. ¶ Si autē nō precedētibus signis dictis: tūc est malū signū. maxime si appareat cū accidētia sunt seua ꝛ nō alleuient̄. q2 significat aut materiei m̄ltitudinē aut cōpassionē q̄ epar cōpatit̄ partibus patiētibus: ꝛ tūc oi mō est malū. ¶ Cū autē apparet in p̄ncipio pleuresis q̄n̄qȝ est bonū signū dyaria. sed

3° de h̄ dicemus i dubio. ¶ Nota 3° ꝙ vtplurimū quādo mā pleuresis est digesta ꝛ pleuresis est fortis ꝛ magna ꝛ seua sunt accidētia. Si nā euacuat materiā nō euacuat eā fluxu ventris imo sudore sputo fluxu sanguis nariū ꝛ similibus. Simil'r etiā raro cū digesta mā pleuresis fiūt accidētia fortia nisi quādo mā superat̄ a mā paulatine ante digestionē euacuat̄. Duo igit̄ sunt ꝓpter que quasi nūq̄ȝ pleuresi existente forti ꝛ superāte multū fit fluxus ventris laudabilis. vnū q2 raro est in pleuresi digesta mā cū seuis accidētibus nisi sint accidētia cretica. scd̄m q2 quādo est tñ vtplurimuȝ materia non pellit̄ per fluxū ventris. ¶ Ex quibus sequit̄ ꝙ vtplurimum talis fluxus est malus. ꝛ idem dicendū de periplemonia. ¶ Cōmenti Gal'. expositio.

Non est intentio sua. Galien⁹ i cōmento facit quatuor. primo ponit generalē intētioneȝ apho. scd̄o verificat ipsum. 3° respōdet dubio tacito. quarto infert correlariū vnum. scd̄a ibi. (Et bene) tertia ibi. (Quod si periplemonia) q̄rta ibi. (Unde opꝫ) De prima dicit ꝙ nō est itētio hyp. ꝙ dyaria sit ꝑ solā cōpassionē mēbroꝝ colligatoꝝ. sed ꝙ fit ꝓpter fortitudinē ꝛ magnitudinē harū cōpassionū. sed in quibusdā colligantia est principalis causa. sicut ꝙ epar patit̄ singultū: q2 vicinatur ori stomachi. Et debet intelligi ꝙ epar est causa ꝙ homo patitur singultū. cura singultus non est in epate. Et similiter ꝙ patitur tussim. i. est causa patiēdi tussim ꝓpter colligantiam quā habet cū dyaphragmate: qd̄ est instrumentum spiritus ꝛ anhelitus. Et primuȝ est quādo passio est in cōcauo epatis. 2^m quādo est in gibbo: ꝛ nō opꝫ passiones esse oīno magnas. sed hyp. ex suis verbis dedit nobis intelligi rem ↄsuetudinariaȝ. q2 nō dixit qui pleuresim vel periplemoniaȝ habuerit. sed dixit qui ab his superati sunt a pleuresi vel periplemonia dyaria superueniens propter earum magnitudinē est mala. ET BENE. In hac parte dicit verificās ꝛ dicit hypocratem bene vidisset q2 si isti morbi superuenerint. ꝛ dyaria superuenerit est malū signū q2 cā huius dyarie erit. q2 epar nō pōt trahere ad se cibū. i. chilū ꝛ mutare. vt oꝫ i sanguinē. Et aliq̄n cā dyarie ē ex corruptiōe qua stōs corrūpit cibū intra se. ꝛ sup. vtrūqȝ istoꝝ est malū i dcis morbis: qd̄ tu d̄bes glosare ita eē vtpl'ꝫ iuxͣ modū datū i aph. QVOD SI PERIPLEMONIA. Respondet dubio: posset quis dicere potest ne infirmus euadere apparentibus istis signis dyarie: respōdet ꝙ sic q2 si pleuresis aut periplemonia sint parue possunt curari etiā apparēte dyaria maxime si dyaria fuerit causa p̄ns. s. altera a morbo: puta cibus aut medicina. q2 non significatur naturam sinthomatice moueri nec significatur stomachum aut epar esse debilitatos. VNDE OPORTET. Infert correlariū ꝙ opꝫ medicū esse studiosum in intelligēdis dictis ꝛ ↄcordādis cū rebus. q2 quādo aliqd d̄r absolute oꝫ intelligi verū esse si illa accñtia q̄ dicunt̄ significare aliqd: nō sint ex causis p̄ntibus. i. ex causis alijs a morbo. ꝛ sua causa que de presenti occurrūt: sicut hic de dyaria dicimus ꝙ significat malū nō si ↄtingerit ꝓpt̄ cibū vel potū. sed si ex eēntia morbi noīati. s. pleuresis aut periplemonia cōtingat: q2 significatiōes semꝑ debēt iungi suis significatis. i. referri in sua significata quibus debent herere.

Dubitatur vtrū fluxus ventris apparens i statu pleuresis sit bonum signū. ꝙ sic arguit̄. primo sic. fluxus ventris in principio pleuresis est bonū signū. ḡ in statu. tenet ↄn̄a. q2 eūones sunt melius signuȝ in statu q̄ȝ in p̄ncipio. assumptū pꝫ ex Auic. q̄rta tertij. ca. de signis malis ꝛ bonis in pleuresi. ꝛ Mesue in suo de appropriat. ca. de pleuresi. ¶ Et 2° sic. stat in statu materiaȝ esse digestā. igitur stabit ipsam ↄueniēter expelli ꝑ itestina. ↄn̄a tenet. q2 mā digesta ↄueniēter expellit̄ q̄n euāt̄ ꝑ loca ↄueniētia: sed intestina sunt locus ↄuenientissimus euōni. vt pꝫ ex Gal. prima particula. illo apho. 21. q̄ ducere opꝫ. Et ideo stabit talem euōnem esse signū bonuȝ.

In oppositum est hyp. in apho. nā in statu est homo maxie superatus a morbo ꝛ a pleuretide superato dyaria supueniēs est mala.

Propter argumenta facta h̄ dubiuȝ cōprehēdit tres difficultates. vna est vtrū fluxus vētris apparens in principio pleuresis sit bonus. ¶ Scd̄a est vtrū fluxus ventris apparens in ꝓcessu ꝛ post p̄ncipiū sit malus. ¶ Tertia est surgens ex determinatione earū ꝓpter qd vtplurimū fluxus ventris in principio pleuresis est laudabilis: sed in fine ꝛ ꝓcessu. vtplurimū est malus. ¶ Pro primo videt̄ ꝙ nō sit bonus in p̄ncipio ex gal. q̄rta particula aphoꝝ. illo aph. Egritudinibus quibuscūqȝ incipiētibus. dum dicit. Dum inq̄ȝ morb⁹ est i initio nulla quā facit s̄m cursuȝ nature in purgatiōe. ꝛ in eodē parū infra. Cruditas indiuisibilis necesse est malū protēdat exitū. ꝛ in eodē cōmēto. in bona. n. crisi ꝛ laudabili necesse est coctionē precedere. ꝛ ꝑ ↄn̄s q̄n coctio nō p̄cedit nō est bona ꝛ laudabilis. ꝛ in cōmē. 2°. prime ꝑticule. Bone crisis nūcia nō oꝫ eē subita. i. in initio. ꝛ pꝫ ꝑ rōnē. q2 nā nō dominat̄ māei in p̄ncipio. ꝛ ꝑ ↄn̄s non pōt eam euāre: nisi ꝓpter fortitudinē stimulationis. op^m tñ habet̄ ab Aui. loco allegato cū dixit de fluxu vētris i pleuretico. ꝛ est in principio signū bonū ꝛ est res iuuans.

¶ Pro istis igit̄ ↄciliator dr̄ia. 192. primo rñdet ↄcedēdo ꝙ fluxus vētris in p̄ncipio pleuresis est bonus. dicit 2° ꝙ mā multotiēs pōt mām indigām euāre vtilē. Nā sicut ↄtingit ꝙ virtus digessit māȝ. ꝛ ꝓpter debilitatē nō sufficit euāret ita econtra ↄtingit ꝙ mā est indigesta. ¶ Et q2 pauca aut multū stimulās presertim loca multū sensibilia euāt̄ vtil'r. ¶ Hic declarat ꝑ auctāte Gal. 3°. creticoꝝ cū dixit ꝙ v̄tus expulsiua q̄n̄qȝ cogit̄ aliqd nociuū expellere ante maturationis cōplementū. ¶ Scd̄o q2 q patiunt̄ spachilē in cerebro non p̄nt liberari si apatio firmet̄: q2 est incurabilis. vt Gal. in cōmēto in. 7. particula. illo apho. Quicūqȝ spachilor. sed

loꝛ.sed possũt curari si trãseũt q̃rtũ diẽ vt dr̃ ibidẽ. igit᷑ pos/ sũt curari. q2 mã euat᷑ a cerebꝛo anteq̃ʒ apa ꝯfirmet᷑. sed hic nõ est nisi añ digõnez. igit᷑ curant᷑ añ digõnem per eũonem. q̃ñq̃ʒ ḡ euacuatio añ digestionẽ ẽ bona. ¶ 3° id cõfirmat de apoplexia: q2 apoplexia nisi permutet᷑ ad paralisiʒ iterficit. ⁊ qñ ꝑmutat᷑ ꝯtingit liberari. sed h̃ ꝑmutatio nõ est nisi añ digõnem. igit᷑ ꝑmutatio añ digõnem est bona ẽt eũo. ¶ Jdẽ cõfirmat ꝑ ea q̃ fiũt in stomaco. q2 cibũ hñteʒ acredinẽ ⁊ sal sedinẽ multotiẽs expellit᷑ añ digõnẽ: pꝛesertiʒ cũ stomacus fuerit multũ sensibilis. ⁊ fʒ h̃ auctoꝛitates gal. ⁊ hypo. vl̃es intelligunt᷑ vtplurimũ vere: ⁊ sufficit ꝙ raro cõtingit ꝯ͛iuʒ. Ita igit᷑ si pleura sit loc⁹ nobilis ⁊ sensibilis: nõ mirũ si nã expellẽs mãm indigestã q̃ñq̃ʒ ꝓpter stimulũ operet᷑ vtiliter.

¶ Scd̃o rñdet cõciliatoꝛ ꝙ possibile est in ꝑncipio pleuresis esse eũonẽ vtilẽ. sed h̃ nõ erit oĩo ante digõnem. q2 mã talis pleuresis fuit in tempoꝛe neutralitatis alterata a virtute. ⁊ post añ iã habuit multũ digõnis expellit᷑ ꝓ ꝑte ad pleurã ⁊ ꝓ ꝑte ad intestia. ⁊ hic fluxus significat mãm iã aliquo mõ superatã a v̄tute ⁊ iõ est signũ bonũ. ex quo sequit᷑ ꝙ nõ vʒ argumentũ apa est in ꝑncipio igit᷑ mã ei⁹ est oĩno cruda.

¶ Ego aũt cũ oib⁹ istis puto dñm ꝙ q̃ñq̃ʒ flux⁹ vẽtris in ꝑn° est signũ malũ q̃ñq̃ʒ bonũ. Nã queadmodũ ex nimia multitudine quã nã nullo mõ põt supare ꝯtingit fieri in febꝛibus eũonẽ in ꝑncipio: ita debet posse i pleuresi ꝯtingere. scd̃o vr̃ ꝙ q̃ñq̃ʒ est signũ bonũ vt dicit Aui. puta qñ maius est iuuamentũ exoneratiõis q̃ʒ malicia multitudinis significare. naʒ q2 pleura est loc⁹ valde sensibilis: ideo nã a transmutando mãm ad locũ causato doloꝛe ⁊ si vigoꝛẽ habeat nõ obstãte ꝙ nõ sit mã plurima eã ad intestina trãsmittit. ⁊ iõ ex sensibilitate ⁊ duritie mẽbꝛi patientis sepius in hac egritudine accidit nãm stimulari ad expellendum per aliam viam. mã tñ nõ existente plurima q̃ʒ accidit in plurimis aliis moꝛbis.

¶ Dr̃ia tñ inter illã q̃ significat bonũ ⁊ illã q̃ significat malũ sumit᷑ ex minoꝛatiõe doloꝛis ⁊ digestiue in bona: ⁊ egõ i mala. ⁊ h̃ est qd̃ mes. dixit i suo de appꝛopꝛiatis. ca. de pleuresi. cũ dicit. fluxus vẽtris accñs eis in ꝑncipio est fʒ vnũ duoꝝ modoꝝ. aut. n. ẽ ꝓpter multitudinẽ mãe cum ꝑsistẽtia regulatiõis nãe. ⁊ sequit᷑ h̃ anhelit⁹ facilitatio ⁊ decrescẽtia feb. ⁊ est significatio bona. Aut est ꝓpter exuberãtiã mãe ꝑter/ q̃ʒ reguletur a nã: imo est sicut egurgitãs ⁊ est significatio mala ⁊ ꝓpꝛie cũ nõ sistit᷑ per ipsaʒ difficultas anhelit⁹ ⁊ tristi^a. ⁊ fe. inflãmatio: h̃. s. mes. ⁊ est dictũ veꝝ ꝓ ꝑmo dubio.

¶ Pꝛo secũdo dubio ex parte negatiue ẽ ꝑmo apho. 2° Aui. 10. tertij. loco allegato cũ dixit. Cũ igr̃ accidit ei sciʒ pleuretico diuersitas. i. fluxus vẽtris in fine ei⁹ significat ꝙ epar iã debilitatũ est: ⁊ est malũ valde. ¶ Oppositũ tamẽ vr̃: quia pleuresis est egritudo mãlis. ⁊ digesta mã si eũetur per loca ꝯueniẽtia dʒ cõferre. cũ igitur eũo per ventrẽ fit per loca cõueniẽtia seq̃tur ꝙ debet cõferre. ¶ Ad h̃ dubiũ respõdet᷑ ꝙ in fine pleuresis põt cõtingere dyaria siue fluxus vẽtris qui ẽ signũ bonũ. ⁊ põt cõtingere ⁊ significare malũ. nã qñ/ q̃ʒ in statu vel in fine pleuresis fit fluxus ꝓpter dñiuʒ nãe super mãm digestaʒ. ⁊ tũc est bonus significãs salutẽ. ⁊ signũ hui⁹ est ꝙ sequitur alleuiatio accidentiũ: imo q̃ñq̃ʒ salus ꝓpinqua. Et ego pluries vidi. q̃ñq̃ʒ autem est ꝓpter materiei multitudinẽ cui natura nõ dominat᷑. ⁊ h̃ est malũ signũ. qa mã non est digesta nec oĩno regulatur a natura. q̃ñq̃ʒ auteʒ nõ est fluxus de mã moꝛbi illius: sed sequẽs debilitatẽ epa/ tis aut stomaci: ꝓpter magnitudinẽ moꝛbi. ⁊ h̃ est ẽt maluʒ valde. Et hos duos modos nõ sequit᷑ alleuiatio fe. vel doloris vel difficultatis anhelit⁹. ⁊ h̃ voluit mef. in loco allegato cũ dixit. Si auteʒ fluxus ventris est in fine moꝛbi est similis ꝑm aliquẽ duoꝝ modoꝝ. aut. n. expellit᷑ mã sup. pleuresis ad epar ⁊ viscera. ⁊ sequit᷑ ipm incolumitas aut accidit a debilitate epatis. ⁊ pꝛostratiõe digestiue virtutis ⁊ cõtentiue in epate. ⁊ sequitur per ipsum pernitiositas.

¶ Conciliatoꝛ aũt dr̃ia dicta vr̃ innuere ꝙ qñ mã apatis est

ex debilitate ꝯtentiue / & dissolutati menbroꝝ ꝯtur est mortale / vt abiit 1 4^a 3^ii f. 4° cap 2°.

multa: tũc si per fluxũ vẽtris pellit᷑ est malũ. q2 remansit per loca nobilia: sed pauca põt expelli ⁊ bene. ⁊ iõ gal. dicit qñ pleuresis est parua põt curari apparente fluxu.

¶ Sed modo restat 3ª dubitatio ꝓpter qd est ꝙ vtpluri muʒ fluxus factus in pꝛincipio pleuresis est laudabilis. econtra aũt in facto in fine: ꝙ aũt ita sit pʒ. qa aliter nec Auic. dixisset absolute: nec hypo. dixisset hic factũ in superato a pleuresi esse malũ. nisi ita esset vtplurimũ. videtur tñ ꝙ nã post pꝛincipiũ debeat magis eũare cũ dñio virtutis ꝑ ea q̃ dicũtur in ꝯmẽto q̃rte ꝑticule. illo aphoꝛis. 21. Egõnes nigre. hic dr̃ ꝙ absolute pluries ꝯtingit fieri cõuenientem eũonem in pleuresi post ꝑncipiũ q̃ʒ in ꝑn° sed nõ ꝑ fluxũ vẽtris. ⁊ iõ est. q2 nã postq̃ʒ digessit mãm plurimũ dirigit ad vias loco egritudinis magis ꝯuenientes. vñ in pleuresi mã ꝑ sputũ in crisi. aut per fluxũ sanguis nariũ aut per sudoꝛẽ cũ vie intestinoꝝ sint lõginque valde raro cõtingit ꝙ mãm in pectoꝛe cõfirmatã per illuʒ locũ expellat. ¶ Et iõ pluries fit talis eũo in fine pleuresis ꝓpter nocumentũ cõitatis epati vel stomaco. ⁊ mã pleuresis expellat᷑. aut si sit ita vt mã pleuresis expellat᷑ h̃ ẽ qñ natura nõ bene dñat᷑ materiei ⁊ regulat male eũonẽ vtplurimũ. sed in ꝑncipio pleuresis raro euacuatio ꝑ fluxũ ventris nisi de mã que nondũ ad pectus est transmissa est in ambitu totius: cui⁹ cũ pars que ad pleurã mittitur faciat foꝛtẽ doloꝛeʒ tentat aliunde vertere: qua dominãte fit eũo iuuatiua. non tñ ita sicut in bona ⁊ laudabili crisi. ⁊ tũc vides ꝑncipalia argumenta soluta. ¶ Apho. XVII. A

In oculis patiẽtẽ: dyaria accipi: bonũ.

¶ Lippientem / pꝛehendi alui fluoꝛe: bene est. Theo.

¶ Lippiẽtem / alui pꝛofluuio coꝛripi bonum: Leoni.

¶ Cõclusio est. bonũ est. superuenire dyariam patiẽti in oculis. ꝓbat᷑. q2 illud est bonum huic per qd̃ diuertit᷑ ⁊ euacuatur mã passionis oculoꝝ. sed per dyariam fit ita. igit᷑ ⁊c̃. Similis habet᷑ snia. 3ª tertij. ca° de obtalmia ⁊ est apho. vtilis docens nos. vt in pluribus passionibus oculoꝛũ sepe euacuandũ per intestina. ⁊ sic ampliare possumus ad alias passiones instrumentoꝛum sensus in capite: ⁊ si contingat dyariam esse ex humoꝛe eiusdẽ speciei cum superante in oculis est melius. tu tamen non intelligas omnẽ dyariã esse bonã in passionibus oculoꝛũ. nam multotiens est moꝛtalis dyaria: sed dicitur h̃ vtplurimũ. ¶ Cõmẽti Gal. expositio.

Jc aphoꝛismus. Jn cõmento pꝛimo ponit᷑ excusatio. scd̃o sententia. 3° vnũ documentum ex illo. ibi scd̃a. (Nõ autem.) ibi 3^a. (Quam medicus.) Dicit ꝑmo ꝙ ille apho. est explanatus virtualiter in quarta particula vbi dicitur ꝙ surditas recedit felleis egestionibus superueniẽtib⁹. scd̃o dicit ꝙ nõ laudãt omnem dyariam: sed spontaneã pꝛopterea ꝙ fit a virtute. ⁊ etiam significat eius dominiũ. De 3ª dicit ꝙ hac eũatione: q bus medicus debet auctoꝛiçare ⁊ eius exemplo in passionibus oculoꝝ euacuare per ventrem: sicut videmus facere medicos nostri tempoꝛis euacuantes aut clisteri aut aliter patientes in oculis. ¶ Aphoꝛismus. XVIII.

Vesicam incisam: aut cerebꝛuʒ: aut coꝛ: aut diaphꝛagma: aut epar: aut ventrẽ: aut renes: aut intestinoꝛũ aliquod gracilium: moꝛtale.

¶ Si vesica pꝛeciditur: aut cerebꝛuʒ: aut coꝛ: aut pꝛecoꝛdia: aut aliquod ex tenuioꝛibus intestinis: aut venter: aut iecur: letale est. Theo.

¶ Vesica discisa: aut cerebꝛo: aut coꝛde: aut se// Leoni.

pto: aut aliquo extenuiorib⁹ intestinis: aut ventriculo: aut iecore: letale est.

¶ Conclusio est ista. Mortale est esse incisam vsq; in profundum: aut vesicā: aut cerebrū: aut cor: aut dyafragma: renes aut aliqđ intestinū gracile: aut stō͞m: aut epar: ꝓbaẗ: q2 ois illa incisio ē mortalis q̄ est insanabilis: 7 cui⁹ in sanitatē sequtur mors sed ita ē de incisionib⁹ mēbroꝝ noiatorū. igiẗ ꝯ vera. 7 filis habeẗ snia. q̄rta q̄rti. 2° ca°. 7 vtilitas ē i ꝓnosticādo in his passiōib⁹. 7 ampliaẗ ad vtrūq; sexū: 7 ad oēȝ etatē. ¶ Sȝ p̄ticulariter nota p̄io ꝙ nō q̄libet solutio cōtinuitatis in morbis istis ē incurabilis: vt pȝ i passionib⁹ vlcerū
B vesice 7 itestinorū: sed intelligiẗ de incisiōe pforante vsq; ad ꝓfundū maioris ꝯcauitatis istoꝝ vel ad aliud lat⁹ parietis toti⁹: ita ꝙ dicam⁹ vesicā incisaȝ qñ corp⁹ vesice nō ei⁹ collū ē incisuȝ vsq; in ꝓfundū. 7 cerebrū qñ incisio penetrat ad vētriculos. 7 dyaphragma qñ penetrat incisio toti⁹: maxie tñ ipso verificaẗ quo ad p̄tē magis pāniculare vel min⁹ carnosaȝ. 7 p intestina gracilia incisa intelligam⁹ duodenū 7 ieiuniū yleon. 7 renes intelligam⁹ incisos vsq; ad ꝯcauū vel a ꝯcauo vsq; ad cōtextū. p ip̄m vētrē itelligam⁹ stō͞m maxie q̊ ad p̄tē ori vicinā. sed q2 i cōmēto magis istud declarabitur transeam⁹ ad aliud. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Uod mortale dixit mortem. Gal. in cōmēto p̄io ponit significationem hui⁹ termini mortalis. scđo docet qūo icisiōes diversoꝝ mēbroꝝ sint mortales. scđo pp̄ qđ sūt mortales. ibi 2ª. (Cordis tñ incisio.) ibi 3ª. (Cur aūt.) ¶ De p̄ma dicit ꝙ h̄ nomē mortale ꝯsueuit sumi duobus modis. vno mō ꝓ eo qđ innuit mortē p̄sentē. i. qđ innuit necessitatē moriendi. scđo ꝓ eo qđ solet eē signū mortis. i. qđ vtplurimū sequiẗ mors vel saltem mortis periculū. sed hypo. non ostēdit ad quā intētionē dicit mortalē. ¶ In 2ª p̄te dicit ꝙ icisio cordi neċio est mortalis. sed icisio ceteroꝝ mēbroꝝ nō necessario est mortalis nisi fuerit magna 7 pforans sup. totū mēbri parietē. vñ nō sciẗ si hypo. itēderit ꝙ icisio magna 7 penetrans vsq; in ꝯcauitatem vesice nō sanaẗ: q̄ si sit talis sanari nō pōt: hoc idē cōtingit in locis dyaphragmatis neruosis 7 in locis subtiliū itestinoꝝ sup. ꝙ icisio magna 7 pforans non pōt consolidari: sed de stomaco multi discordant. Dicunt quidā ꝙ sanari pōt si incisio fuerit retro suā cōcauitatē. i. posterius versus spinā. 7 cū hoc dicūt ꝙ pōt cōsolidari nō solū cum sic est incisus vt appareāt sui anguli. i. cuspides aut superior aut inferior. 7 dicit ꝙ in eo medicando errant illi qui fecerunt libros de vulneribus stōaci mortales.

CVI AVTEM. Dat modo causas 7 dicit: ꝙ possunt consolidari pp̄ ꝯtinuū motū. ¶ 2m est ꝙ vesica non consolidaẗ: q2 frigida neruosa 7 sine sanguine. i. cū paucissimo sanguie. tñ ipsa vesica incisa quo ad partē colli q̄ est carnosa consolidaẗ: sicut qñ incidit ad extrahēdum lapidē. ¶ 3m dictū ꝙ si est epar incisuȝ nō ꝯsolidaẗ: q2 sequiẗ sanguinis fluxus. 7 iō moriẗ hō anteq̄ȝ ꝯsolideẗ 7 effusio sanguis est: q2 vene inciduntẗ. 7 iō dicit se opinari ꝙ isti dicunt verū: q2 dicunt posse sanari incisionē epatis qñ nō penetrauerit ad concauū sup. venaꝝ magnaꝝ. 7 ēt veꝝ putat dicere illos qui dicunt estimantes pēnulas epatis q̄ sunt q̄si sui digiti cū inciduntẗ posse sanari. ¶ Dicit 4° ꝙ multotiens vidit sanari incisionem. nā in media ciuitate Asie vidit sanari vnū vulneratum profunde in cerebro: sed tñ hoc est rarissimuȝ. Et iō illi sunt veridici q dicunt incisionē magnā 7 perforantē vsq; ad ventriculos nō posse sanari: q2 tunc euolāt sp̄ūs aiales. ¶ Et ego testor ꝙ fui vno 7 eodē anno in cura duoꝝ in ciuitate senarum q sanati sunt: lȝ de subā cerebri notabilem p̄tem pdidissent: quoꝝ vnus infans erat duoꝝ annorum: 7 vixit vsq; ad 20. sed cū pauca discretione: 7 cum debilitate lateris vnius. Alter erat annoruȝ nouem. 7 fuit integre liberatus. prim⁹ fuit filius Gabrielis cōti. 7 scđs filius Nicolai filij abatis: 7 fuit sine deceptione subē cerebri manifesta. vñ a loco vulneris postea excrescebat subā mollis sicut cerebꝝ superās os: quā fuit oportunū cū corrosiuis remouere. ¶ 5m dictū ē subtile itestinū 7 stomacus. q2 sūt carnosa si icidanẗ. nō tñ vsq; ad cōcauum possunt cōsolidari. sed si incisio pertigerit vsq; ad interiorē cōcauitatē vix vel nūq̄ȝ possunt sanari. ¶ Dicit q̊ ꝙ idē dicēdū est de renibus ꝙ vulnus pforās nō pōt sanari. ¶ Ultimo dicit hic membra incisa non solum ex causis dictis sunt insanabilia. sed quia eis non potest apponi medicina sicut in exterioribus. ¶ Aphorismus. XIX.

Uando incisum fuerit os: aut carthilago: aut neruus: aut maxille tenues: aut preputium: neq; crescit: neq; conglutinatur.

¶ Cum precisum os est: aut carthilago: aut gene particula tenuis: aut preputium: nec augeri: nec coalescere potest.

¶ Cum discissum fuerit os: aut carthilago: vel neruus: aut gene particula tenuis: vel preputium: neq; augetur: neq; coalescit.

¶ Cōcl'o est ista. Os incisuȝ aut cartilago: aut neru⁹: aut maxille tenues aut preputiū: nō cōcrescūt nec ꝯsolidanẗ. ꝓbaẗ. illa incisa nec crescūt nec solidātur q̄ habent debilem valde calorem 7 substātiam valde solidam 7 apostematam. Sed mēbra nominata: sunt huiusmodi igiẗ cōclusio vera. Assūptum declarabitur. 7 patet per visum 7 tactum. Et similis sententia ponitur quarta quarti. capl'o secundo. ¶ Nota tamē ꝙ dupliciter possum⁹ intelligere ista membra esse incisa vno mō cū deperditiōe substātie. Alio modo sine deperditiōe substātie. ꝓpter p̄mū dixit. nō crescit. etiā itelligit ꝙ nō venit postea ad complemētum partiū debitarum. Et ꝓpter 2m dicit ꝙ non cōglutinatur. idest nō cōsolidatur per viā prime intentiōis: idest sine medio extranee rationis ab eis. Et ista ambo sunt cōmunia spermaticis alijs mēbris. Et tu per eam vide que dixi tertio tegni: maxime tamē assignatur ꝓ causa debilitas innati caloris 7 durities siue compacta substantia. ¶ Commenti Galieni expositio.

Uod dixit non crescit. Galien⁹ i commēto primo exponit duo vocabula aphorismi. Secundo ponit opinionem circa quasdaȝ partes eius. Tertio dat cām dictoꝝ. ibi 2ª. (In hoc aūt discordāt.) ibi 3ª. (Cā aūt.) q2 p̄io dicit ꝙ per nō crescere intendit nō redire ad tantā quātitatē ad quantū supple redijssent vel venissent nō facta partis remotione: per cōsolidari intelligit inuiscari adinuicē 7 supple vniri sine medio alterius rationis. ¶ De secunda parte dicit primo ꝙ de osse nemo dubitat ꝙ non crescant amissa quadam sui parte. sed discordant de consolidatione. quia dicunt posse consolidari: sed tamen dicit ꝙ errant. quia in brutis animalibus in quibus fit ossis fractura 7 apparent consolidata si moriantur aut interficiantur inuenitur os fractum ꝙ partes eius sunt ligate quasi quedā pellicula que si separetur videbitur ꝙ partes non sunt inuicem conglutinate. Et subdit ꝙ alij sunt qui dicunt ꝙ alia membra ab osse dicta supra non conglutinantur: sed bene crescunt in loco vbi dȝ esse conglutinatio scilicet in loco fissure incisionis dictorum membrorum: licȝ incisio et fissura differant. quia incisio est quando est penetrans vsq; ad aliam partem. fissura autem est absq; penetratione. 7 sup. hypo. loquitur solum de incisione. ¶ De tertia parte dicit ꝙ non consolidantur: quia loca ista. i. membra sunt subtilia 7 neruosa: 7 non tantum propter istaȝ cām sed q2 multū distāt ab inuicē facta incisiōe. q2 p̄tes ꝯtrahẗ.

¶ Aphorismus. XX.

Si in ventrē sanguis effundatur preter naturā: necesse est in saniem conuerti.

Theo. ¶ Si sanguis preter nām in ventrem transfundit: suppuretur necesse est.

Leoni. ¶ Si ventrem sanguinis preter naturam effunditur: necesse est suppurari.

¶ Cōcl'o est. sanguie effuso ad cōcauitatē aliquā p̄ter nāz necesse est ipsum ꝯuerti in saniē. ꝓbat. sanguine hoc mō effuso necesse est ip̄m relinqui a regimie nature. sed hoc stante corrumpet ⁊ in saniē ꝯuerteret. ergo ⁊c̄. Et hec sentētia cōfuse ⁊ a longe potest colligi. primo de differētijs febriuz de modis generationis saniei. Et vtilis est ad extrahendū sanguinem cum est effusus in locuz preter naturā cum sciamus ꝙ ibi si maneat in saniem conuertet. ¶ Nota tamē specialiter ꝙ per sanguinem intelligimus massaz humoralē. aut quartum humorē rubeū ⁊ dulcem naturalem. per ventrem autē intelligimus cōcauitatem: in qua nō debet naturaliter sanguis contineri. ⁊ in qua non est aptus regi regimine nature ⁊ per saniem intelligamus aut veram illam. s. que est bona aut vniuersaliter rem ex putrido nō reducibili ad benignuz genitam modo dicto particula scd̄a. apho. 47. circa generationē saniei ⁊c̄. ¶ Causa autem verificās est: q2 sanguis est calidus ⁊ humidus merito q̄litatis faciliter suscipiēs putredinē: sed a virtute regulante ꝓhibetur. ergo quando est in loco in quo virtus non pōt eū bene regulare tūc putresit et corrumpit. ⁊ per consequens in saniē cōuertit aut verā ⁊ ꝓpriā aut malam: sicut in rem nigram quēadmodum in concauo stomaci accidit. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Hic aphorismus in libris. Gal. in cōmēto. p̄mo ostēdit littere diuersitatē. scd̄o ponit sententiā apho. tertio ostēdit qd per saniem intelligit. quarto verificat apho. De prima dicit ꝙ h̄ apho. inuenitur diuersa littera. nam quedā littera habet spacium loco ventris ⁊ intēdit omne spaciū ventris. Et hoc firmatur per illud ꝙ subdit p̄ter nām. ¶ In secūda parte infert ex dicto ꝙ sensus hypo. est ꝙ quādo sanguis exit a loco in quo esse cōsueuit ad locū vbi non debet esse f̄m nām tunc cōuertitur in saniem. Sanguis enim quādoq̄ exit a vena ⁊ vadit in spaciuz ꝙ est inter venas in quo esse nō debet. ¶ De tertia dicit ꝙ per saniē intelligit quādā maneriē saniei in qua sanguis exiuit propriam qualitatem ⁊ supple post putredinē est mutatus in aliud siue sit sanies bona siue nō. ¶ De q̄rta p̄te dic̄ ꝙ hypo. bn̄ dixit. q2 qn̄ sanguis exit locū suū nō seruat ꝓpriā nām: sed pmutatur aut in saniē supple bonā aut in rem nigrā. ¶ Apho. XXI.

Maniacis: hemorroidib⁹: aut varicib⁹ innatis: manie solutio fit.

Theo. ¶ Si varices: aut mariscē insanienti superuenerint: insania soluetur.

Leoni. ¶ In insanientibus si varices: vel hemorroides superuenerint: insanie solutio.

¶ Cōclusio est ista. In maniacis curat mania per superaduētuz emorroydarum aut varicū. probatur. per illud curātur maniaci per qd̄ materia manifeste diuertitur aut euacuat: sed emoroydes aut varices sunt huiusmodi. ergo ⁊c̄. Et cōcordiam ⁊ notata collige. vt supra illo apho° melancolicis ⁊ freneticis ⁊ vtrobiq̄ ꝓ cura itelligatis aut integre aut in p̄te remittēdo morbū: vel prohibendo augmentuz qd̄ alias esset futurum. per varices aūt sunt intelligende vene preter nāliter igrossate valde notabiliter i crure sicut multotiēs cōtingit videre in crurib⁹ portitorū q̄ ꝓueniunt ex fluxu sanguinis melan''ad crura. ¶ Cōmēti. Gal. expō.

Quia ergo natura. Galien⁹ in cōmento verificat aphorismum dicit ꝙ quia natura materiaz manie de membris nobilibus transmittit ad ignobilia cū trāsmittit sanguinē melācolicū ad anū vel ad varices. ideo sequitur manie curatio.

¶ Aphorismus. XXII.

Quibuscūq̄ dolores a dorso in cubitos transeunt: flobothomia soluit.

Theo. ¶ Quecunq̄ rupta de dorso ad cubitum descendunt: sanguine detracto soluuntur.

Leoni. ¶ Quecunq̄ rupta ex dorso ad cubitum descendunt: vene sectio soluit.

¶ Conclusio est. omnes dolores transeuntes a dorso in cubitos curat flebotomia. probatur sic. omnes dolores curat flebotomia: quorum materiam ⁊ causam euacuat: sed omniū talium dolorum causam euacuat. igitur ⁊c̄. ¶ Similis sententia habetur. 22. tertij. capitulo de cura dolorum iuncturarum circa principium descriptionis: ⁊ est vtilis ⁊ ampliatur ad sexus ⁊ etates. debetis tamen attendere ꝙ cum dolor non potest transire de subiecto in aliud subiectuz. ⁊ ideo per dolores transeuntes a dorso in cubitis debemus intelligere dolores qui fiunt ex materia que faciebat in dolorem in dorso que a dorso in cubitos transit. ¶ Secundo debetis attendere ꝙ plurimum materia que hoc modo transit est sanguinea propter venas magnas quibus mediātibus brachia sunt ligata cum dorso: licet igitur aliquando ventositas aliquādo materia catarralis frigida aliquādo sola mala qualitas a partibus dorsi communicaretur cubitis ⁊ faceret dolorem in quo non conueniret flebotomia: tamen nō tollitur quin aphorismus vt in pluribus sit verus: quia vt plurimum mā est sanguini mixta: aut sanguis vt plurimuz.

¶ Commenti Galieni expositio.

Loco doloris collectio inuenitur. Galie. in cōmento primo ponit diuersitates inuentas in littera huius apho. 2° verificat littera stante vt iacet. 3° verificat apho. f̄m aliam litteram. ibi secunda. (Oportet igitur materiam.) ibi tertia. (Et si hoc loco.) ¶ Dicit primo in quibusdam libris loco doloris poni collectionem facientem dolorem ꝙ est inutile dici cum sit impossibile materiā notabilis quantitatis currere. ad hec loca ⁊ non causare dolorē. ¶ Alij autem libri habēt dolores aliqn̄ a dorso se mouent. quia materia de loco ad locum effluit: ⁊ aliquando est sanies maxima quādo cum ea est ventositas grossa ⁊ inflatiua. ¶ De parte secunda dicit ꝙ quando dolores modo dicto in apho. a dorso transeunt ad cubitos oportet purgari materiam per flebotomiam ab interiori cubito sicut hypocras alibi dixit: ꝙ oportet euacuare. vnde natura repit et per loca congrua. ¶ De tertia parte dicit ꝙ si habeatur collectio. et in hoc dicendum est: ꝙ oportet dolorem esse propter collectionem: quia loca neruosa ⁊ lacertosa essentialiter sunt materia doloris. i. sunt per suam naturam faciliter sensibilia. vnde fiūt faciliter subiectum doloris: in quibus etiam confert flebotomia ad corpus purgādum. vbi vides ꝙ sumit hic purgationem aliter q̄z in aphorismo. 22. prime. quia sumit hic pro omni euacuatione. ¶ Sed forte queritur de qua vena ⁊ de quo cubito an de eodem vel diuerso debeat fieri purgatio. ¶ Respondetur f̄m Auicen. 22. tertij. loco allegato in concordia ꝙ de vena eiusdez brachij: quia dixit ꝙ oportet euacuari de vena manus vt sanguis euacuetur ex parte sue declinationis. i. ad quam declinat. ¶ Ex quo patet ꝙ hic in

telligitur aut non existente totius plenitudine: nec amplius currēte materia in quo casu non oportet diuertere: vel quia flebotomia fit principaliter pro cura doloris dorsi non pro cura doloris brachij: quia cum dorsum sit nobilius brachio non debemus facere materiam versus dorsum recurrere. sed per locū vbi declinat euare. ¶ Apho. XXIII.

Si timor ꝛ pusillanimitas multum habeant tempus: habentem melancholicum perficit.

Theo. ¶ Si mestitia ꝛ metus longo tempore tenet: atra bilis in vicio est.

Leoni. ¶ Si timor atq; mestitia longo tempore habentes perseuerent: ex eo atra bilis significatur.

¶ Cōclō istius apho. est ista. Timor ꝛ pusillanimitas multo tēpore durātes faciūt hominē melancolicū pfecte. pbatur. illa faciunt pfecte ꝛ integre melancolicū q̄ faciunt melancolicū humorē abūdare in cerebro. s; timor ꝛ pusillanimitas multo tēpore durantes sunt hꝰ. ergo ꝛc̄. Assumptū circa litterā ostēditur. ¶ Quidā tn̄ introducūt ɔclusionē q̄ hypo. intendit timorē ꝛ similiter pusillanimitatē multū durantez significare cōpletā melancolicā passionē. ꝛ pbatur q̄ significant materiā melancolicā cerebro ꝛ cordi plurimū cōicatam. Et similis sentētia colligit̃ s; primā introductionē prima tertij. caplo de melācolia. ꝛ iuxta scdaz. caplo de signis melancolie. ¶ Sed specialiter descendēdo nota q̄ timor sumit̃ hic pprie p passione ɔsequente pceptionē mali futuri: ꝛ a qbusdā dicit̃ expectatio mali: sed ē dolor ɔñs hāc expectationē: sed pusillanimitas qñq; sumit̃ pprie vt distinguit̃ cōtra magnanimitatē: q̄ ē passio per quā hō paruificat se in oibus. qñq; autē sumit̃ p tristitia rei apparētis male de psenti. ꝛ hoc mō Aui. dixit prima tertij. Ex causis vo fortibꝰ in generatiōe melācolie sūt supfluitas tristitie ꝛ timoris: et puto hoc hypo. hic intelligere. ¶ Nota scdo q̄ melancolia est corruptio opationū cogitatiue ꝛ estimatiue v̄tutis declinās ad timorē ꝛ malitiā pp̄ter humorē melancolicū. ꝛ hoc mō est cōis ad illa q̄ manie cōiūgūt̃. ¶ Nota tertio q̄ qñ timor ꝛ pusillanimitas accidūt: hoc est aut a cā intrīseca sine presentia cāe extrinsece q̄ deberet talē timorē ꝛ tristitiaz facere. ꝛ hoc qñ est vltra mensurā que inuenit̃ cōiter in homine sano: vel in eo sano q timet significat melancoliaz. ꝛ si diu durauit significat eā cōpletam. sed qñ non diu durauit: nō opz q̄ significet ipsaz cōfirmatā. si vo sint a cā extrinseca presente ꝛ diu durent cānt melācoliā: ꝛ cū hoc significant illam: q̄ nō est incōueniēs idē esse cām ꝛ signū: vt alibi oñdi. ita q̄ melācolia est cā timoris. ꝛ ɔtra timor est cā melācolie nō tn̄ q̄ idē timor singularis sit cā certe melancolie cuiꝰ ipsemet ē effectus: sed timor. verbi grā. ab hostibꝰ causauit humorē melācolicū q ē cā melācolice passiōis. ꝛ ista passio facit ipz melācolicū de nouo tiore. posset tn̄ dici q̄ vnū ē cā pducens vel q̄ pduxit. ꝛ aliud est cā cōseruans vel augens.

Nō p̄ (margin)

2° (margin)

3° (margin)

Sed dubitatur tūc p̄mo de mō quo timor ꝛ pusillanimitas sūt cā melancolie.

Timor ē causa melācolie ꝛ eɔ̄. ¶ Scdo qūo ecōtra melancolicꝰ hūor est cā timoris ꝛ doloris vel tristitie. ¶ Ad p̄mū dr̄ q̄ tpe timoris spūs claudūtur intꝰ ꝛ mouent̃ motibꝰ per quos subtile sanguis resoluit̃ ꝛ phibet̃ multa spūūz gñatio: ad hoc seqtur sanguis ingrossatio: ꝛ multi hūoris melācolici gñatio. ꝛ cū hoc igrossatio ꝛ terrestrificatio spūūz aialiū cordis: q postea cōicati cereº ꝛ inde exītes sunt cā q̄ generant̃ aiales spūs non clari: sed opaci nigredie pticipātes ꝛ tandē faciūt melācoliā. ¶ Pro secūdo vo dixit gal. qnto de accñti in fine. q̄ cā est. q̄ melācolicꝰ hūor est niger ꝛ tenebrosus: ɔ̄ facit timorē cū ē intus quia tenebre exteriores faciūt timorē. vt pz. ꝛ Aui. p̄ma tertij. loco allegato huic rei vr̄ cōsentire cū dixit. q̄ ille pp̄ter cōplexionē melancolicā facientē spiritū cerebri interiꝰ. ꝛ faciente ipsuz timidū propter tenebrās ipsum sicut tenebre extrinsece sollicitāt ꝛ timere faciūt. ¶ Auer. autē tertio colliget irridet illos di. Et qui dicunt q̄ anima terret̃ pp̄ter humorem melancolicū nigrū sicut terretur homo in obscuro dicūt verba cātatorū. ꝛ dicit q̄ causa est q̄ humor melancolicus facit vnā manerīē complexionis in cerebro vel spū p quā homo inclinatur timere ꝛ tristitari ꝛ cogitare corrupte sicut sanguis facit letitiā: nō quia illuminet animam aut spiritū: sed propter complexionem quā facit. ¶ Unde subdit parum post dicta. sed est sciendū q̄ de natura istius humoris melancolici est vt ipsum sequant̃ hec accidentia: sicut de materia sanguinis est vt euz sequatur gaudiū ꝛ leticia. ꝛ nō dicemus propter hoc q̄ sanguis det lumen anime. ¶ Et in hoc mihi placet modus Auer. l; nō putē illud voluisse gal. ꝛ Aui. sed volunt dare causam: quare mala complexio frigida ꝛ sicca ab humore melancolico facit hec accidētia magis q̄ȝ ab alia causa. ꝛ posuerunt quandam similitudinem. Tu elige. ¶ Cōmenti Galieni expositio.

Si quis timorem. Gal. in cōmento ostendit habitudinem timoris a causa intrinseca ad melancoliaz. scdo timoris a causa extrinseca. tertio verificat per experientiā. ibi 2ª. (Qz si horum.) ibi tertia. (Multotiēs eni.) De p̄ma dicit q̄ si timor ꝛ pusillanimitas sint ab intrinseco ꝛ p̄ter nām tunc significāt melancoliā ēt si nō durauerint multo tpe. De parte scda dicit q̄ q sūt a cā extrinseca manifesta ꝛ diu durent efficiūtur maniaci. i. cōpleti melancolici. De tertia parte dicit q̄ vidit multos incidisse has passiones. s. melācolie propter iram odiū ꝛ tristitiam que fuerunt initium sue passionis: sed maxime in paratis per suā naturam. ¶ Aphorismus. XXIIII.

Intestinorū si incidatur aliquod gracilium non conglutinatur.

¶ Si quod intestinuz ex tenuioribus precisum est: nunq̄ȝ coalescit.

¶ Si quod intestinorum graciliuz discindatur: non coalescit.

¶ Iste apho. cum cōmento sunt manifesti ex dictis supra in alio aphoris. vesicam incisam. Cōmentū huius apho. incipit. hunc apho. hypocras ꝛc̄. ¶ Aphorismus. XXV.

Erisipilam extrinsecus factam: intus conuerti: non bonum: intrinsecus vero: extra bonum.

¶ Ignem sacruz deforis: verti intro: sumi: nō bene est: interius/ foras: bene est.

¶ Erysipelas ab exterioribꝰ v̄ti ad interiora: nō est bonū: ab interioribus aūt ad exteriora: bonū.

¶ Hypo. duas ponit cōclōnes p̄ma est. Permutatio herisipile de loco exteriori ad interiora nō ē bonū. pbat̃. q̄ pmutatio rei p̄ter naturā de loco ignobili ad locū nobilē nō est bonū. ¶ 2ª ɔclusio. Ecōtra pmutari ab iterioribꝰ ad exteriora est bonū. pbatur: q̄ bonū ē materiā ꝛ rē preter naturā permutari de loco nobili ꝛ venire ad ignobilē alijs paribꝰ. Et cōcordia sumit̃ 3ª quarti. caplo de cura herisipile. p parte. ꝛ integre 16º cōtinētis. caplo p̄io. ¶ Nota tn̄ q̄ h per herisipilā intelligimꝰ apa colericū: ꝛ dupliciter possumus imaginari herisipilā exterius factā ɔuerti intꝰ. vno modo q̄ sua materia moueatur ad mēbra: q̄ cōiter dicunt̃ itrinseca tāq̄ȝ ad terminū ad quē: sicut epar. cor ꝛ similia. Et hoc mō malū sp est herisipilā factā exterius cōuerti intꝰ. ꝛ ideo Aui. loco allegato dixit. ꝛ caue cū huc redire facias mām ad mēbrum intrinsecū nobile. ¶ 2º mō potest redire intꝰ: q̄ ad carnē ꝛ venas sub cute existētes. aut si ad loca que vere dicun/

tur mēbra intrinseca feratur ad illa tanq̄ȝ ad viam. ⁊ hoc 2° mó qn̄qȝ bonū est cōuertere intᵒ herisipilā extra factā vt pȝ q᷑ p farmacū in eius cura talē mā̈ȝ euāre in quo trahit᷑ mā̈ de exteriorībᵒ ad interiora:sed sicut ad viā:⁊ sil'r cū repcussi nis minorata mā̈ repellimᵒ intᵒ in venas vicias:qn̄ nō time mus ꝙ p illud vadat ad mēbra q̄ vere dicūtur intrinseca. et tu nota hic ampliationē apho. ex his que dicit cōmentator in commento. ¶ Commenti Galieni expositio.

On hoc ꝺ sola herisipila.

Cōmētator ampliat aph. 2° laudat hypo. 3° dat modū quo est habita veritas apho. 2ª ibi. (Sȝ videmus.) 3ª ibi. (Q; aūt.) ¶ De prima dicit ꝙ hoc dictū nō solū intelligēdū est de herisipila:sȝ de oi passio ne:ꝙ qn̄ mutatur ab iterioribus mēbris nobilibus ad exte riora ignobilia ē bonū:sed si fiat ecōtra ꝙ ab extra moueat᷑ intra ē malū:⁊ h̄ sūt intelligēda ₰ȝ modū expositū in apho. ¶ De parte 2ª dicit ꝙ nos videmᵒ i hoc libro multa noiare ad similitudinē ⁊ ad auctoritatē multoꝝ alioꝝ:idest ad au ctoriçādū multa alia. ⁊ ideo laudādus de breuitate. In 2° di cit ꝙ h̄ fuit manifestū per experientiam : sȝ tn̄ est apertuȝ.i. clarum rationi.i.ratione. ¶ Aphorismus. XXVI.

Uibuscunqȝ in causone tremores fiūt alienatio soluit.

Theo. ¶ Qui per ardores contremiscūt: ijs delirium affert solutionem.

Leoni. ¶ Qui in febribus ardentibus tremores fiunt: delirio soluuntur.

¶ Cōclusio ē ista. Alienatio est signū sanitatis in causone cui superuenerit tremor. probatur. illud ē signū salutis causo nis:qd̄ significat materiei resolutionē:sȝ alienatio mō dicto contingēs significat resolutionē materiei causonis. igit᷑ ⁊c.
A Et hāc sentētiā habentis ab Aui. 2ª tertij. capl'o de tremore.
Nō p° ⁊ prima quarti. capl'o de causonide. ¶ Ubi nota ꝙ causon dicitur a caumate siue incendio:q᷑ est febris plurimi incen dij precipue in partibus cordis. Est aūt causon fe. continua pendēs a putredine colere vel flegmatis salsi in venis cor
B di vicinis aut in venis oībus totius:⁊ d᷑ causon verus qn̄ ē
2° a colera. ⁊ nō verus qn̄ ē a flate salso. ¶ Nō 2° h̄ nomē tre mor sumi qn̄qȝ ꝓ oi motu cōcussiuo mēbroꝝ. ⁊ h̄ mō large dicimᵒ esse tremorē i fortibᵒ rigoribᵒ. nec opȝ ꝙ ois tremor sit accidēs virtutis volūtarie motiue. quādoqȝ aūt sumitur pro nocumento operatiōis virtutis volūtarie motiue : qūo sumit᷑ a Gal. 5° de accidenti ⁊ morbo:⁊ motus ꝑternaturali ter cōpositus ex motu facto a virtute mēbri motiua volun taria conante aliquā facere operationē ⁊ motu facto a gra uitate mēbri. vel alia sua naturali dispōne cōtra inclinatio nē ⁊ conatū virtutis voluntarie motiue. ¶ Et de h̄ loquitur etiā Aui. 2ª tertij describēs ipsum in capl'o proprio ꝙ ē mor bus officialis eueniēs propter defectum virtutis motiue et motu lacertorum ₰m continuitatē cōpar grauitati corporis intromittēti suā motionem in motione volūtaria. ⁊ constat consideranti verba Aui. ꝙ abusiue dixit morbū pro re pre ter naturā. nā tremor est accidens nō morbus vt constat ex Galieno loco allegato. ꝙ si tremor ponat᷑ morbᵒ quē talis actio sequit᷑:nō tamē est morbus officialis: q᷑ in natura offi ciali : puta in figura vel situ vel societate vt dicit marsilius: quia ꝑꝑ malā cōplexionē frigidam ⁊ siccā contingit tremor vt vult Gal. loco allegato:sed officialis dicit᷑:⁊ est lesio men bri organici in operatione sua:sed tamē de vtroqȝ potest in
C apho. intelligi ⁊ verificari vt dicetur. ¶ 3° nota ꝙ in causo
3° ne cōtingit per viā crisis mā̈m cōicari neruis. vn̄ accidit tre mor. ⁊ post virtute agitante materiā ⁊ soluente contingit fu mos huius male materie cōicari cerebro ⁊ fieri alienatio nē. ⁊ ita alienatio q̄ non durabit nisi tēpore resolutiōis mā̈e significabit materiā dissolui. vn̄ fuit tremor. ¶ Si vero tre mor accipiatur pro cōcussione accidente in rigore qui est in principio crisis future p sudorē nā̈ trāsmittente mā̈m de ve nis ad musculos ⁊ loca sensibilia tunc res est facilior : quia alienatio tunc significat mā̈ȝ iā dissolui:⁊ in vaporeȝ ꝯuerti ita vt capiti cōicetur. ⁊ p ꝯn̄s ꝙ morbus soluitur. ¶ Auic. autē prima q̄rti dat duos intellectus apho. vnus est ꝙ si pa tiēti causonem supueniat tremor alienatio significat ꝙ solui tur tremor:q᷑ significat ꝙ cerebrū multū calefit. vnde nerui calefiūt ⁊ resoluit᷑ materia tremoris: ⁊ ita nō diceret hypo. ꝙ alienatio significat salutē causonidis : sed remotionē tre moris. ¶ 2ᵒ intellectᵒ est ꝙ si in causone ē alienatio:⁊ si per uenit tremor soluitur alienatio : q᷑ mā̈ alienatiōis pellit᷑ ad neruos:sed ₰ȝ hūc sensuȝ potius deberet apho. dicere: alie natio soluit᷑ q̄ȝ soluit. vide si modi ꝑores tibi placent:q̄ sit in tentio Gal. dicet᷑ in cōmēto. ¶ Cōmēti Galieni expō.

Uibuscūqȝ alijs ꝓmitto.

Gal. ꝑmo excusat se a cōmentatiōe apho. 2° do cet qūo alienatio pōt soluere tremorē. 3° infert aphorismū non eē hypo. ibi 2ª. (Ego tn̄.) ibi 3ª. SED HIC HYPO. De prima dicit ꝙ ipse ꝓmittit quoscū qȝ alios ꝯmētari hunc apho. cū ipsum introducūt ⁊ dicunt fuisse hypo. ad multos alios auctoriçādos siue hypo. ipȝ fe cit siue aliᵒ. ¶ De 2ª parte dicit ꝙ ipse exponit hoc mō : q᷑ mā̈ faciēs causonē ē intra venas ⁊ artarias : ⁊ ista si mittet᷑ ad neruos necesse ē ꝙ faciat tremorē prio. postea cōicata ce rebro facit alienationē ⁊ tūc remouet᷑ causon q᷑ nō erit am plius febris pendens a tali mā̈ in talibᵒ venis:qd̄ reqrit᷑ ad esse causonidis. ¶ De tertia dicit ꝙ hypo. non cōsueuit hoc modo dicere ꝙ morbus soluatur:ꝙ scilicet ipse remouetur ⁊ loco eius remaneat alius non minus periculosus ꝑmo:⁊ ideo supple nō credit ipsuȝ fuisse hypo. ¶ Apho. XXVII.

Uicūqȝ empici aut hydropici vrun tur : aut inciduntur : his effluente sa nie:aut aqua multa ⁊ repente: omni no pereunt.

¶ Qui suppurati:aut aqua intercutem laboran tes:vruntur / aut secantur : omnes intereunt : si pus aut aqua vniuersa effluxerit. Theo.

¶ Quicunqȝ suppurati:aut aquā intercutem pa tientes:vrūtur:aut secantur:si pus/aut aqua vni uersim effluerit:omnes moriuntur. Leoni.

¶ Conclusio est:oēs illi empici aut hydropici q aut vrunt᷑.i. cauteriçant᷑. aut icidunt᷑:a qbus subito fluit:aut aqua mul ta:aut sanies multa pereūt oino. probatur:oēs illi patientes hos morbos pereunt:a qbus subito magna quātitas spūs dissoluitur. ⁊ in qbus spūalia mēbra valde grauantur. sed oēs empici aut hydropici vsti vel in eis a qbus subito fluit multa aqua vel multa sanies sunt tales. igit᷑ conclusio vera. ¶ Et similis sententia colligitur 2ª ꝑmi. capl'o de causis de bilitatis virtutis. ⁊ quo ad parteȝ de hydropicis. 14. tertij. caᵒ de cura asclitis. vtilis autē est apho. mouēdo nos ne in dictis casibus ꝑmittamᵒ multā materiā egredi subito. ⁊ am
D
Nō p° pliat᷑ in oi euacuatione ⁊ in sanie magnorū apanū. ¶ Nota tn̄ ꝑmo ꝙ empici dicunt᷑ oēs hn̄tes collectionē saniei in pe ctore:maxie qn̄ in ꝯcauitatē magnā pectoris effūdit᷑. qn̄qȝ .n. tāta ē saniei q̄ȝtitas ꝙ nō sperat᷑ ꝙ possit p sputū purgari ⁊ tūc icidunt᷑ aut iter tertiā ⁊ quartā costā aut inter quartā ⁊ quintā. Quādoqȝ autē loco incisionis fit apertio cū cau terio penetrāte ad ꝓfundū pectoris. ⁊ in isto casu dicit. imo ꝙ si permittatur subito multa sanies exiere pereunt oino.
E
2° ¶ Nota scd̄o ꝙ lȝ hydrops dicatur de tympanite ⁊ de hy posarca potissime tn̄ dicitur de asclite in qua venter est ple

nus aq. ⁊ qñqȝ aq̃ ẽ inobediẽs medicie ⁊ tũc ꝯtingit ꝙ me/
dici aperiũt locũ vẽtris aut cũ flómo aut cauterio ad aquã
extrahẽdã. ⁊ in istis ẽt dicit hyp. ꝙ si pmittat̃ subito mul/
3° ta aq̃ exire pereũt oio. ℭ Attẽde tñ 3° ꝙ nó debem⁹ tales cu
ras tẽtare nisi i desperatis p alios modos. Qũo aũt ⁊ cũ q̃
f bus ꝯditióib⁹ ista fieri debẽt vide parti. x. tertij. ⁊ ptiin. 14.
4° eiusdẽ. ℭ Nõ tñ 4° ꝙ adustio siue cauterizatio nó penetrãs
vsqȝ ad iteriora ẽ sine periculo i ẽpimate. Et tu vide moduȝ
ab albucasi ⁊ ab aliabate q̃ h̃ clari⁹ q̃ȝ Aui. declarant.

ℭ Commenti Galieni expositio.

Hyp. empicos vocare solet.

Gal. in cõmẽto. prio declarat qd sit empic⁹ qũo ⁊ cũ qbus circũstantijs sit incidẽdus aut vrẽn/ dus. 2° oñdit q̃ hay duay operationũ sepi⁹ fiat i hydropica. 3° ponit mentẽ hyp. 4° verificat partẽ auctoritate oxistrati 5° ampliat apho. 6° assignat cãs veritatis apho. ibi. 2ª. (Hy/ dropico vero.) ibi 3ª. (Hyp. in his.) ibi 4ª. (Oxistratus.) ibi 5ª. (Q̃ de ceteris.) ibi 6ª (Q̃ fieri). ℭ De pma dicit ꝙ hypo. cõsueuit p empicos itelligere illos q̃ habent saniẽ in medio spacio inter pect⁹ ⁊ pulmonẽ ⁊ mõstrauit qũo debẽt incidi in libro q̃ icipit. si vene pulmóis. quẽ librũ aliq̃ intitulãt de empicis. istis tñ empicis nõ est vtilis icisio nisi laborẽt ma/ gno empimate in qbus desperat̃ ꝙ possint saniẽ p screatuȝ expellere. isti eni patiũtur magnas angustias anhelit⁹: quia spaciũ pectoris in eis ẽ factũ angustũ ꝓpter saniẽ multã. ⁊ ideo cogunt̃ ad incisionẽ vel adustionẽ. ℭ De pte 2ª dicit ꝙ medici magis cõsueuerũt hydropicos icidere q̃ȝ vrere. ⁊ cã est: q̃ in empicis est ꝓhibẽda putrefactio qȝ fit p adustio/ nẽ: sed hoc nõ fit i hydropicis. ℭ De 3ª parte dicit ꝙ hypo. in istis p incisionẽ ⁊ adustionẽ intẽdit subitã purgationẽ. i. illã in qua ẽ subita ⁊ multa eũatio ⁊ vtraqȝ intẽdit subitam purgationẽ ⁊c. cauendã: q̃ ex eis non ꝓtendit̃ bonũ. ℭ De 4ª pte dicit ꝙ oxistrat⁹ dicit aliqd maius de hydropicis: q̃ ipse vidit multos perire subito captos a febre ꝓpter multã purgationẽ ⁊ idem hodie sepe videt̃ a temerarijs medicis. ℭ De 5ª parte dicit ꝙ hoc qȝ est dictũ h̃ ab hyp. põt intelli/ gi de ceteris mẽbris sicut de pectore ꝙ magno exñte apate in aliq̃ loco si subito icidat̃ vt exeat multa quãtitas sãguis alias saniei ẽ molestũ q̃ subito icidit subtili⁹ i. ğcili⁹ ptiũ facici ⁊ defectionẽ ṽtutis ⁊ vix postea de se redit. ℭ De pte 6ª ⁊ vltima dicit Gal. ꝙ putat hãc debilitatẽ seq eũata sanie in empicis: q̃ dũ sanies est ibi aperiunt̃ pori venarũ ⁊ arte/ riarũ acuitate saniei ꝑsentis: p quos tñ opposite se sanie duȝ sanies ẽ ibi ꝑsens nõ euanescit nec effluit spũs: s; sanie eũata egredit̃. ⁊ ista ẽ cã defectióis eoy. ⁊ tu h̃ dictũ nota: sed i hy dropicis dicit esse similẽ sniaȝ. ⁊ cũ hoc q̃ aquositas in vẽ/ tre existẽs portat onus apati ꝯ epatis. qñ epar est apatuȝ et si nõ sit portat quasi onus suum. ⁊ ideo si aqua subito exeat aggrauat̃ epar deorsuȝ. ⁊ sic ẽt stomac⁹ ⁊ intestina ⁊ trahit secũ dyafragma ⁊c. mẽbra iteriora in pectore existẽtia ⁊ sic maximã facit debilitatẽ vñ mors seq̃t. ℭ Apho. XXVIII.

Eunuchi non podagriçant: neqȝ cal/ ui fiunt.

Theo. ℭ Spadones: neqȝ podagra laborãt: neqȝ calui efficiunt.

Leoni. ℭ Eunuchi: neqȝ podagra laborant: neqȝ calui fiunt.

ℭ Cõclusio est ista. in eunucis nõ fit podagra nec caluiciũ. ꝓ batur. i his nõ fit podagra nec caluiciũ i qbus nõ sũt cause podagre vel caluicij. sed in eunucis nõ sunt iste cãe: ergo ⁊c. Assumptũ circa litterã declarabit̃. ⁊ hãc sniaȝ de podagra collige. 22. tertij. caplo de dolorib⁹ iuncturarũ: s; de caluicio habet̃ ab hypo. in libro de hũana nã. ⁊ vtilis est apho. ad docendũ ꝙ nimiũ coytũ euitem⁹ tanq̃ȝ podagrici ⁊ caluicij

cãm. ⁊ ampliat̃ ad arteticã vt dicit in cõmento Gal. ℭ Nõ igit̃ prio ꝙ p eunuchos debem⁹ intelligere mares q̃ carẽt te sticulis: siue q̃ fuerit abscisi: siue q̃ nõ fuerint nati. ⁊ isti sũt mares impfecti: q̃ nõ obstãte ꝙ merito ꝯplexionis radica/ lis ⁊ plurimũ mẽbroy gñationis sint apti ad generãdũ sibi similẽ: alio tñ ex accidẽte ꝑter nãm hãc aptitudinẽ ad actuȝ reducere nõ possũt. ⁊ tu ex istis ꝯsidera ꝙ sicut nõ ẽ ipossi/ bile vnũ indiuiduũ eẽ masculini ⁊ feminini sexus vt est her mofrodita: ita nõ videt̃ ipossibile eẽ q̃ nõ sit masculus neqȝ femella: q̃ neqȝ habeat ex mẽbris generatióis ⁊ cõplexiõe pma aptitudinẽ ad recipiẽdũ in se ab alio gñationeȝ nec ad gñanduȝ in alio. vtrũ autẽ sit possibile aliquẽ marẽ ita per/ transmutari vt nõ sit masculus neqȝ femina vel ꝙ mas fiat femina est aliqua q̃stio. nã Aui. vr̃ velle ꝙ ꝯplo masculina ⁊ ꝯplo feminia sint accidẽtia iseparabilia: sed h̃ magis hñt videri pmo de gñatiõe aialiũ. iõ dimitto. ℭ Nota 2° ꝙ eunu cis accidit remissio caloris in toto. ⁊ rõ est: q̃ cor h; trãsmit tere ad testiculos nãliter ⁊ multũ de spũ vitali. ⁊ epar mul/ tũ de nãli ⁊ cerebrũ multũ de aiali. ⁊ isti ex illis in fluxibus sũt apti retinere virtutẽ. Eȝ recalefaciẽdi totum recte sicut ignis in fornace stufe ꝓ quanto facit ollas vitriatas multo magis calefacit mãsionẽ q̃ȝ si ille olle vitriate nõ fuissent ab igne calefacte. vr̃ tñ calor testiculorũ magis ad quasdã par tes se dirigere. ⁊ iõ ex pmutatiõe in tali calore accidit i qbusdã partib⁹ pilos cadere vt in barba ⁊ in qbusdã nõ cadere. ex qb⁹ p; ꝙ fiũt eunuchi ẽt hũidiores q̃ȝ forent si eunucha/ ti nõ essent minori facta dissolutiõe. Sequit̃ 2° multiplicari flegmata in eis ⁊ sanguinẽ fieri grauiorẽ magis aptũ desẽ dere. vñ ⁊ crura ⁊ nates crescũt i eis. ℭ Nota 3° ꝙ l; p coy tũ debito tpe ⁊ mõ factũ extrahant̃ supfluitates: tñ p ipm in debite factũ ⁊ ampli⁹ oportuno. pmo sequit̃ caloris inati di minutio ⁊ ṽtutis digestiue debilitatio. ⁊ maxie in iũcturis q̃ sũt mẽbra nãliter frida ⁊ lõginqua plurimũ a fonte caloris. ⁊ i qb⁹ hũiditas flati ꝓportiõalis nãliter effluit ad eas hũe ctãdas ⁊ sũt apte motui: ⁊ q̃ hoies sũt ad libidinẽ ꝓcliues. iõ hñtes testiculos ⁊ po^am coeundi cõiter vtunt̃ plus debito coytu: ad qȝ sequit̃ postea scõs error q̃ ẽ inordinata come/ stio ⁊ potatio ad satisfaciẽdũ debilitati sequẽti coytũ ꝓpter quã multiplicat̃ indigestio. Et ego multos tã senes q̃ȝ iuue nes cognoui q̃ hoc mõ sunt ad mortẽ deducti: q̃ vtendo ni/ mio coytu debilitant̃ postea supabundãdo in cibis ⁊ nutri/ tiuis multis impleuerũt venas hũorib⁹ apparatis putredi ni in qbus accẽsa putredine p febres pierunt. ℭ Nota 4° ꝙ podagra sumit̃ pro egritudine dolorosa pedũ sumẽdo pe/ dem ꝓ pede magno incipiẽte a capite cosse ⁊ maxie ꝓ egri tudie dolorosa iuncture alicuius in pede. quãdoqȝ tamẽ su/ mitur ꝓ dolore cõsequente talẽ egritudineȝ. Unde Aui. qñ de podagra loquit̃ intitulat capitulũ de doloribus iunctu/ rarum siue tamẽ sit dolor siue egritudo in cõplexiõe siue in cõpositione siue tamẽ apostema nõ esset inconueniens con/ cedere ꝙ podagra est causa febris ⁊ accidẽs catarri ⁊ mor/ bus: sed ꝙ dicit marsilius ꝙ dolor non est morbus: q̃ mor bi non dicunt̃ nisi dispositiones que sũt oibus mẽbris apte accidere sicut mala cõplexio ⁊ mala cõpositio ⁊ solutio cõ/ tinuitatis. puto ꝙ nõ sit verũ: quia dislocatio est morbus: ⁊ nõ potest oibus accidere: ⁊ multe figure sunt morbi in vno mẽbro que nõ essent morbi i alio mẽbro. ℭ Nota 5° ꝙ cau/ se podagre aut sunt ex parte mẽbri recipientis: aut ex parte mẽbri mandantis: aut ex pte hũoy ꝯgregatoy in corpe. ver bi grã. ꝯtingit residuo corpe bñ hñte vt pes sit debilis cõpo sitionis frigide cõplexionis: ⁊ ideo satis de superfluitate et nutrimẽto recipiens non poterit nutrimẽtum sufficiẽter di/ gerere. imo ex eo remanebunt partes in mẽbro que paula/ tim cõgregate faciunt ibi malam cõplexionẽ preter naturã aut malam cõpositionẽ. s. tumorẽ. ⁊ tãdem faciunt dolorẽ: ⁊ sic podagraȝ: cuius radix in corpore nõ fuit alia dispositio nisi mala dispositio membri: quandoqȝ autem hic est cõtra/

eta i natiuitate: qñq ex paterna hereditate: qñq supueniēs ex nimio motu aut nimia quiete. aut alijs causis mēbrū de bilitātib⁹. ℭ Exēplū scōi. sicut si caput aut epar multiplica ret flegmata mlta aut alios hūores q̄s transmitteret ad pe des ⁊ alias iūcturas: nō obstāte φ añ trāsmissionē eēnt satj fortes iūcture. tūc dicim⁹ pcedere a fortitudine vel dispōne mādantis. ℭ Exemplū tertij. sicut si pter regimē malū in cibo vel potu sint multiplicati mali hūores q stimulēt mē bra ad expellēdū. ℭ Ex his p3 cā quare eunuchi nō poda griçāt vtplurimū: qr nō coeūdo nō debilitant iūcture ita sic multū coeūdo: nō multiplicant ita p indigestionē mali hūo res: nō ita debilitant iūcture: q̄ tria cōprehēdūt oēs cās in trinsecas podagre. ℭ Nota 6° φ caluiciū cū sit defectus pilo

6° rū pter defectū hūiditatis cutis: cū in eunuchis nō ita de ficiat hūidū eis abstinentib⁹ a coytu quin possint pilos cō

7° tinere: iō ipsi vtplurimū nō incurrūt caluiciē. ℭ Ultimo no ta φ Gal. vr velle in cōmēto φ tpe hypo. nō erat visum eu nuchos podagriçare: sed nostro tēpore videt: nō tñ ita sicut in coeuntibus. ℭ Cōmenti Galieni expositio.

Incisio testiculorū ⁊c.

Gal. p mo ve rificat partem apho. de caluitio. 2° de podagra ibi 2ª. (Podagram.) In prima dicit φ incisio te sticulorū in eunuchis assimilat eos femis. ⁊ iō sicut femine nō fiūt calue sepe pp hūiditatē ita eunuchi non fiūt calui. PODAGRAM. Facit qd dictū est. ⁊ prio ponit modū verificatiōis. 2° narrat generales cās cū qbusdā spā libus podagre. 3° ex dictis oñdit quō se hñt hoies hodie et tēpore hypo. ad podagrā. In 4° ampliat apho. 5° redit ad vnā specialē cām podagre. ibi 2ª. (Hypo. h itēdit.) ibi 3ª (Sz in tēpore hyp.) ibi 4ª. (Quecūq dicta.) ibi. 5ª. (Et heredita te.) ℭ In pma dicit. hypo. dixisse podagrā supple non fieri eunuchis: qr ita erat in tpe suo. ⁊ nō vidit eos podagriçare: sed hodie euenit eis podagra: qr filij nostri tēporis viuūt in suauitate ⁊ in luxuria ⁊ gulositate. ℭ In 2ª pte dicit φ hec ē intētio hypo. φ i oibus podagricis est appropriatū ad fre quēter patiendū podagrā. cui pedes sunt debiles. ⁊ ista est vna cā ex pte passiui sicut in epilēticis est debile cerebrū: sz tñ nō necessario tales incurrūt podagrā nisi peccauerint in dieta. i. in regimie vite. nā nō fiūt podagrici nisi cū hūores ad eorū pedes descēderint qui hūores si non crescerēt ⁊ nō fluerēt. hec passio nō fieret. ℭ Ex quib⁹ sequit φ fortissime cāe sūt ad podagrā errores i regimine: pter quos hūores aut multiplicant aut fluūt indebite. ⁊ subdit φ nimia qes ⁊ nimia exercitia sūt inimica huic passioni. ⁊ silr forte vinū ⁊ maxie qñ bibit añ satu^tem cibi: qr si illo tpe bibat max^e feriūt nerui ⁊ loca neruosa. nocet ēt coytus. ⁊ ista q̄tuor specifica uit p q̄ intelligim⁹ alios errores: sed isti sūt magis cōiter cō tingētes ⁊ fortissimi: nimia qes: cū sit cā debilitandi digesti uā ⁊ retinendi supfluitates: ⁊ infrigidādi mēbra: nimi⁹ mot⁹ calefacit ⁊ dilatat. ⁊ hoc mō est cā attractiōis ad mēbra fati gata. vinū aūt sui amicabilitate itrat in venas ⁊ penetrat in eas ⁊ in cerebrū. ⁊ postea in neruos. vbi cū multa suij hūidi tate penetret acescit nō regulatū sufficiēter a neruorū cōple xione: ⁊ ideo postea illos infrigidat ⁊ loca neruosa iplet. ie iuno aūt stomacho magis nocet: qr ē pūgitiu⁹. ⁊ quia ime diate tangit neruos stomaci: per quos sui fumi facile cere bro cōmunicant: ⁊ qr trahitur ad venas anteq̄ sua cōpleat calefactio vt dicit 2° primi. sūma de pulsib⁹. ⁊ ideo alba ma gis nocet: quia magis penetratiua. de coytu satis dictuz est supra. ℭ In 3ª parte infert quō se habent tēpore suo ⁊ tem pore hypo. di. φ tēpore hypo. hi. s. podagrici fuerūt rari et pauci. faciētibus h regimēto ⁊ bona dieta ⁊ cōtinentia qua comedebāt ad sufficientiam corporis: nō ad voluptatē. sed quia homines nostri temporis sunt procliues ad delectatio nem. ideo hoc tēpore sūt podagrici inumeri. s. sine numero: quia nimium se exercent ⁊ fatigantur ⁊ inebriantur vino et comedūt plusq̄ digerē possint ⁊ bibūt vinū forte. i. vinosuz iei no stō ⁊ vtunt multo coytu. ⁊ si nō faciāt oia ista simul: tñ faciēdo aliqd ex istis duo vel plura sūt nocitiua. ℭ Ex q bus seqtur φ lz eunuci nrī tpis nō coant: tñ fiunt podagrici ex nimia delectatiōe ⁊ gulositate. ℭ De 4ª pte dicit φ illa q̄ sūt dicta de podagra itelligunt ēt de artetica: qr hoies pri⁹ fiūt podagrici postea artetici. icipiūt aūt pri⁹ a podagra: qr pedes sūt iferiores. ⁊ iō magis receptiui hūorū ⁊ cū h ma gis laborāt portādo corp⁹. Et sumit h artetica p dolore iū cturarū aliarū a iuncturis pedū: sicut ⁊ man⁹ ⁊ alijs locis. ℭ De vltima parte dicit φ podagra comitat podagrā: qr spermate maculato existēte necessario est causa debilitatis pedū filiorū. ⁊ postea addita cā mala regiminis duplici cau sa patientur: scilicet parentis ⁊ suimet culpa.

Dubitatur

vtrū eunuci nō podagriçēt neq fiūt calui. Ad partē ne gatiuā arguit. sic i eunucis ptes supiores ⁊ ca pitis exiccant magis q̄ i nō eunucatis alijs pi bus. igit magis icurrūt caluiciū. ꝓña t3: qr po tissima cā caluicij ē siccitas ptiū capitis vt p3 7° q̄rti. Et assū ptū ē aristo. pticula 4ª pblematū. c. 3° cū q̄rit pp qd nimiuz coeūtib⁹ ⁊ eunucis ledūtur oculi ad acumē visus. ibi rñdet hac forma. Aut qr his qdē pp coytū: his aūt pp excussionē supiora sicca fiūt magis q̄ os. ℭ 2° sic. in eunucis pp defectū caloris mā pilorꝫ nō eleuat ad caput sicut in nō eunucatis. igit citi⁹ deficiūt pili. ⁊ p ꝓñs citi⁹ calui fiūt. ⁊ p3 argumētū: qr eis ob. illā cām cadit barba. ℭ 3° arguit φ eunuci debēt podagriçare. illi facilr icurrūt podagrā i qb⁹ plurime māe currūt pternāliter ad crura ⁊ ptes iferiores: sz isti sūt eunu chi: igit ⁊c. Maior ē manifesta: qr iuxta Gal. in cōmēto pp motū taliū māerꝫ ad pedes fit podagra ⁊ nō sine illo. Et mi nor. φ multa mā ad iferiora mouet i eunucis ⁊ ad pedes ē aris. pdicto pbleumate. ⁊ pticula 4ª. pbleumate. 37° vbi q̄ rit pp qd eunuchi vlcerosa crura hūt. ℭ Cōfirmat φ coyt⁹ egritudines flegmaticas vt sumit. 20. tertij. c. de iuuamētis coyt⁹. ⁊ p ꝓñs q vtunt coytu min⁹ debēt illas icurrere. Cū igit eunuchi nō sūt hꝫ. imo puent seqt φ magis icurrūt ⁊ p ꝯsequens podagram.

Eunuchi podagrizant: et calui fiunt.

In oppositum

est hypo. in apho.

A

Pro dubio

primo ponā notabilia. 2° cōclōnes de q̄sito. ℭ Notādū igit primo φ eunu chus dr ppie hō impfectus. aut carens testiculis a nā aut ab aliq alia cā carens eis vel hñs eos absq v̄tute testiculo rū. sicut etati pportionata: qd iō addit: qr pōt fieri eunuch⁹ p ꝯstrictionem testiculorꝫ sicut dicimus castrari tauros aut arietes. ⁊ diceret eunuchus esto φ illos destrictos testicu los hēret. ℭ Nō 2° φ vt dr circa lrāz testiculi cū hoc φ hñt virtutē generādi sperma ēt reflectūt calorē sup toto ⁊ vigo ram sui irradicatione calorē cordis. ⁊ aliorꝫ mēbrorꝫ corpo ris. ⁊ iō ipsis deficientibus aut destrictis deficit ista vigora tio: ⁊ effectus multi q hāc vigoratiōnē sequunt. vñ ipsi fiūt frigidiores ⁊ leuiores multiplicata hūiditate leniente. ⁊ taz in moribus q̄ in corpis habitudie declināt ad feminas. vñ qr eorꝫ sanguis fit frigidior ⁊ grossior accidit φ magis fert ad inferiora. ⁊ iō igrossant magis sicut nates ⁊ crura ⁊ non solū nāli grossicie: sed aliqñ apant ⁊ fiūt i eis vlcera: putre facta mā q̄ fluxit ad ea. ℭ Nō 3° φ ex caliditate reflexa in totū corpus a testiculis accidit hūores subtiliari ⁊ fieri mo biliores. 2° accidit neruosa mēbra fieri magis aptorum po rorū q̄ cause quodāmō preparāt ad egritudies iuncturarꝫ. ℭ Nō 4° φ coytus. qñq administrat conuenieter. ⁊ qñq nō. precipue hic attinet dicere. qñ administrat discōuenien ter pp nimiū vsum. sz ex coytu cōuenienter administrato se quunt multa iuuamēta q̄ ponūt ab Aui. 20. tertij. ca° de iu uamētis coytus. inter q̄ iuuamēta ē: φ cōfert oibus egritu dinib⁹ flaticis. ipse tñ quantūcūq tēperate admistratus di latat poros in toto corpe: qd p3 ex Aui. loco allēato. nā i vna

Nō p°.

B 2°.

3°.

C 4°

pte dicit ꝙ cōfert egritudinibus melie ꝓpterea ꝙ dilatat: ⁊
cōstat ꝙ non loquif de dilatatiōe soloꝝ pororū vritiduz: qa
nō esset ad ꝓpositū. 3° dicit in eodē. c. ꝙ remouet qđ timet
de nocumento coartatiōis fumosi vaporosi: qđ nō facit nisi
aperiēdo: ⁊ hoc idē hētur ab aristo. pticula 4ª ꝓbleumatuz
12. ca° vbi dixit. q̄re indigestibiliores fiāt magis aptis poris
loquēdo vlr de pueris. qn̄ coyre incipiūt. Accidit ēt ex coy
tu quātūcūqꝫ debite admistraf quedā fatigatio ⁊ debilita/
tio iūcture. Preterea i coytu āche magis ꝺbilitanf alijs pa
ribus. ꝑmo qꝛ ꝯstrigunf ⁊ ꝯprimunf ptes eaꝝ. 2° qꝛ calefi/
D unt ⁊ earuz nutrimentū dissoluif vt pꝫ ab aristo. pticula 4ª
5° ꝓbleumate. 2° vbi iste due cause assignanf q̄re in coytu an/
che marie ⁊ ocl'i ꝯpaciunf. ¶ Nō 5° vt pꝫ ex ꝯmēto ꝙ mul
te pn̄t eē cause pp q̄s hoies fiūt podagrici oēs cōtente sub
malicia regimis: q̄rū due aut tres: ⁊ credo ꝙ vna qn̄ est for
tis sufficit ad faciēdam podagrā incurrere. inter ceteras tn̄
cās marie coytus supflu⁹ vꝛ fortissima. qꝛ spm̄ euacuat q ē
fundamētū oium virtutū. ⁊ inde seqf supfluitatis multipli/
catio: earundē agitatio: iūcturaꝝ debilitatio: ⁊ calefactio ac
cidētalis: ⁊ infrigidatio p priuationē spūs. Alique alie sūt in
trinsece q̄ p extrinsecas adiuuanf. sicut dispō hereditatis et
6° dispō sine hereditate siue quo ad iūcturas siue quo ad mem
bra: in qbus est v̄tus gn̄ando hūores. ¶ Ultio supponif ꝙ
pfectior est hō ⁊ sanior hn̄s testiculos non habēte. patet. qꝛ
tēperamentum optimū inuenif in non castratis.

ꝑª cōcl'o ¶ Ex his ponunf q̄dā ꝯcl'ones: quaꝝ ē hec ꝑma. possibile ē
eunuchos pati podagrā. Ista ē Gal. in ꝯmēto ⁊ colligif ab
2ª cōcl'o aristo. pticula 4ª. ⁊ ꝓbleumate. 37. vbi q̄rit pp quid eunu/
chi aut oino non hn̄t aut min⁹ hn̄t hyschias. i. sciaticā. ¶ 2ª
ꝯcl'o Marsilij. peius ē ceteris paribus ad podagrā incurrē
duz eē eunuchos q̄ꝫ habere testiculos. ꝓbaf. Idest peius p
qđ virt⁹ digestiua ē debilior ⁊ iuncture sunt debiliores: sed
3ª cōcl'o cause eunuchis sunt hꝫ cū per eunucationē debilitef digesti
ua. ⁊ cū ēt iuncture fiant debiliores. ¶ 3ª ꝯcl'o Marsilij. ad
incurrēdū podagrā pei⁹ ē oīo nō vti coytu q̄ꝫ vti coytu mo/
derate ⁊ debite cū oib⁹ debitis circūstātijs oium mēbroꝝ.
ꝓbaf: qꝛ h̄ vsu coyt⁹ euacuaf sola supfluitas. ⁊ nō sequitur
notabilis lesio in aliquo mēbro: ſꝫ ex abstinētia oimoda se/
4ª cōcl'o quif nocumētum p̄sertim in etate debita: ğ ꝯcl'o vera. ¶ 4ª
ꝯcl'o est ista. vtplurimū illi qui vtunf coytu sūt magis apti
ad incurrendū podagrā q̄ꝫ eunuchi. ꝓbaf: qa vtplurimum
isti vtunf coytu supfluo: ſꝫ illud supflue magis fiunt apti ad
podagrā incurrēdā vt pꝫ ex nocumētis coyt⁹ supflui supra
positis. ¶ Uidef tn̄ mihi ꝙ possem⁹ ꝓbabilr tenere ꝙ non
oē corpus minus paratū est podagre hn̄do testiculos q̄ꝫ nō
hn̄do ceteris parib⁹ exceptis necessario hn̄tibus: qꝛ hūores
eunuchoꝝ min⁹ sunt apti penetrare neruosa loca: vn̄ lꝫ cru/
ra fiāt vtplurimū vlcerosa ex motu māerū: nō tn̄ incurrunt
podagrā: qꝛ māe grosse existente. ⁊ si in carnē pn̄t penetra/
re non ita pn̄t in neruosa loca. possem⁹ ēt ꝓbabiliter dicere
ꝙ aliqđ ē corpus in quo ē vtilis coyt⁹: qđ tn̄ corpus quātū
cūqꝫ moderate vtens illo fit magis podagre apparatū: qa
non obstāte ꝙ maiora sequanf iuuamēta p remotionē ma/
laꝝ dispōnum cerebri. tn̄ incurrit h̄ spāle nocumentum: nec
video qđ ꝓhibeat ꝯtingere ꝙ corp⁹ tēperatissimū facilius
incurrat podagrā q̄ꝫ dat⁹ eunuch⁹. lꝫ ꝑmū sit sanius: qꝛ stri
ctura poroꝝ ⁊ grossicies humoꝝ magis ꝓhibēt euētuz po
dagre in eo q̄ꝫ fortitudo virtutis in tēperatissimo.

¶ Ex his respondef ad argumēta principalia. ¶ Ad ꝑmum
de caluicio dꝫ dici ꝙ illā cām Aristo. assumpsit tanq̄ꝫ ꝓba/
bilē. vero aūt cā offuscationis vel obtusiōis visus ē grossitu
do ⁊ obscuritas spūum facta pp caloris defectū: vel posset
dici ꝙ quo ad pilos retinēdos plus facit grossicies humi/
di ⁊ paucitas resolutionis q̄ꝫ motus hūiditatis deorsuz ad
eoꝝ casum: ſꝫ in oculis ē aliud: qꝛ eoꝝ hūidū est magis flui
dū q̄ꝫ hūidum cutis. ¶ Ad cōfirmationē dr̄ ꝙ in eunuchis
nō est tātus defectus caloris ꝙ nō possit mā ꝓ pilis capitis
eleuari. ¶ Ad 3m ꝑncipale dicif ꝙ nō vlr i qbus ampliores
māe currūt ad inferiora sūt facili⁹ podagrici. opꝫ. n. cōtine
ri ⁊ penetrare loca duriora mām podagre q̄ꝫ nō pn̄t pene/
trare māe eunuchoꝝ. ¶ Ad 4m cōcedif ꝙ coyt⁹ ꝯfert i egri
tudinib⁹ flegmaticis euacuādo māꝫ: stat tamē aliquē deter
minatū eē in quo agitata mā ⁊ debilitata qbusdā mēbris in
quo cōmouenf alique flegmatice egritudines p coytū. vn̄
nō glibet coytus i q̄libet pticulari egritudine flatica cōfert.
Si vero teneanf ꝯcl'ones marsilij ista argumēta ꝯcludunt
veritatē de coytu ꝯueniēter administrato. ⁊ de nō eunuchis
debitum ordinē seruantibus: sed auctoritas hypo. est pro/
pter indebitū vsum coytus. ¶ Aphorismus. XXIX.

Ulier nō podagriçat: si menstrua nō
defecerunt in ea.
¶ Mulier podagra non laborat: nisi
menstrua defecerint.
¶ Mulier podagra non laborat: nisi menstrua
defecerint.

¶ Cōcl'o ē. Mulier n̄ patif podagrā nō deficiētib⁹ mēstruis.
Cōcl'o ꝓbaf. Mulier nō patif podagrā: qn̄ nō adsūt cāe po
dagre: ſꝫ nō deficiētib⁹ mēstruis nō sūt in eis cāe podagre.
igif ꝯcl'o vera. Et similis snia colligif. 22ª tertij. ca° de dolori
bus iūcturaꝝ. vbi iter cās eoꝝ numerat retētionē mēstruo
rū. Et ē vtilis ad regēdas mlieres vt habeāt debite sua mē
strua. Et ampliaf ad alias egritudines a qbus p̄seruat eas
fluxus mēstruoꝝ: vt dr̄. xxj. tertij. ca° de fluxu mēstruorum.
¶ Spāliter aūt nota ꝙ lꝫ fluxus mēstruoꝝ sit ꝑncipaliter
ad euacuādum illud quod gn̄atur in muliere ꝓ nutrimēto
fetus. tn̄ cū hac euacuatione nā euacuat ēt alias supfluita/
tes. vn̄ mulier cōuenienter menstruata multū excusatur ab
egritudinib⁹ inter quas est podagra. ¶ Nota 2° ꝙ hec intel
liguntf in muliere vtēte bono regimie. nā qn̄qꝫ tm̄ errāt vt
hec purgatio nō sufficiat ꝓhibere podagrā. ¶ Ex qbus pꝫ
dictū Gal. in ꝯmēto: ꝙ apho. verificabaf tpe hypo. in quo
pp debitā regimē mulieres nō podagriçabāt nisi ꝺficiētib⁹
mēstruis. ¶ Sed nr̄o tpe pp indebitū regimē vt est dictum
apho. p̄cedēte nō obstāte mēstruatiōe podagriçāt. ¶ Ulti/
mo nota ꝙ deficiētia mēstruoꝝ pōt esse duob⁹ modis: vno
mō nāliter sicut cōiter post annum 45m: Alio mō preter nāꝫ
sicut in iuuentute. hoc autem habet veritatem vtroqꝫ mo/
do: maxime de 2°. ¶ Cōmēti Galieni expō.

Ontingit igif. Gal. in cōmēto. ꝑi
mo tangit verifica
tionē apho. 2° qđ fuit tēpore hypo. 3° qua causa
magis podagriçāt hodie. ibi 2ª. (Q fuit.) ibi 3ª
Multis tn̄) ¶ In ꝑma dicit ꝙ ꝯtingit mulie/
rē nō podagriçare si purgef bn̄ mēstruis: qꝛ vt ē dictum in
precedēti apho. nō ex sola pedū debilitate accidit podagra
nisi hūores ad eos currāt. ⁊ iō supple nō currunt humores
ad pedes in mulierib⁹ q̄ mēstruanf. ideo non podagriçant
⁊ hoc vtplurimū vel respectu virorum. ¶ De 2ª dicit ꝙ tē
pore hypo. fuit verū mulierē nō podagriçare nisi deficiēti/
bus mēstruis: ſꝫ tēporib⁹ nr̄is: qꝛ male dietanf ꝯtingit ꝙ po
dagriçāt ēt si mēstrua nō deficiāt. ¶ De 3ª dicit ꝙ plurimū
podagriçātes patiunf hoc pp defectū mēstruoꝝ sed paucē
pp malā dietā. Tu tn̄ collige ꝙ cū meretrices publice plu/
ribus coytib⁹ vtanf q̄ꝫ viri. ⁊ tn̄ nō ita podagriçent ꝙ ipse
minus ex coytu leduntur viris. ¶ Apho: XXX.

Uer non podagriçat an̄ aphrodisia.
¶ Puer podagra non laborat / an/
teqꝫ concūbere incipiat.
¶ Puer podagra non laborat / ante
vsum venereorum.

¶ Cōclusio est ista. pueri non podagriçant ante emissionem

spermatis. ꝓbatᷣ: q2 nō podagrizant: qñ nō sunt sufficiētes cāe. sꝫ añ spermatis emissionē nō sunt sufficiētes: ergo ꝛc. Apho. minorē circa lr̄am declarabimus. Et silis sn̄ia colligitᷣ. 22. tertij. Et ampliatᷣ ad pueros cuiuscūqꝫ cōplx̄onis vel sexus nālis. ¶ Nota tñ ꝓ oībus tribus apho. ꝙ oēs podagricos oꝫ ꝯuenire in debilitate iūcturaꝝ. Aliter enim vt dixit Gal. supius nō fit podagra: lꝫ supfluitates multiplicentᷣ. pn̄t aūt iūcture debilitari forti labore, rarificate. ꝛ cursu humoꝝ multiplicātiū: ꝛ calore petrificāte ꝑ resolx̄onē ꝛ dissolutis spūalibꝰ ꝑtibus in qbus maxime calor nālis fundatᷣ. Nūc aūt q2 añ spermatis emissionē. i. etatē. i. qua nālr̄ est hō aptus emittere nō ꝯtingit hec debilitas in iuncturis. iō nō sᷣ ante hāc etatē cāe sufficiētes ad podagraꝫ. ¶ Et tu h̄ habe mēti. nā cū pueri mlr̄to magis idebite regantᷣ q̄ꝫ eunuchi post pueritiā. ꝛ plures supfluitates generēt. tamē Gal. nūq̄ꝫ vidit puerū podagricū: sꝫ bñ hoīes eunuchos: hmōi igitur cām oꝫ assignare ex debilitate iuncturarū: ꝛ q2 exercitia fortia pn̄t facere ꝛ qescere sicut eunuchi. ꝛ in nō coeūdo sunt pares: non vᷣ disparitas nisi in debilitate ꝯn̄te resolutionē humidi radicalis iūcturaꝝ ꝛ porificationē illorum locorum qua carent pueri ante affroidisiam.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Coytus fortis est ꝛc. Gal. ꝓmo dat vnam cām nō hn̄di podagrā in pueris. 2° ostēdit q sᷣ parati minus ad podagraꝫ pueri an eunuchi. ibi 2ª. (Sꝫ cū.) Jn p̄ª dicit ꝙ coytus est magna cā in gn̄ando podagrā: qđ manifestatᷣ ꝑ id qđ dictuꝫ est de eunuchis ꝛ de pueris. ꝛ ideo supple cū pueri careāt coytu precipue illi de qbus loqmur nō podagrizāt. ¶ De parte 2ª dicit Gal. ꝙ q̄ꝫuis viderit eunuchos pati podagrā. tamē nō meminit vidisse pueros nisi aliqñ tumorē genuū ꝑꝑ suā gulositatē: ꝛ cā maioris resistētie podagre in pueris est fortitudo virtutis nālis expellētis supfluitates ꝑ loca debita. vñ si ad pedes mā mādatᷣ: tñ versus cutē expellitur. ꝛ sunt alie cause posite supra in apho. expositione.

¶ Aphorismus. XXXI.

Dolores oculoꝝ meri potio: aut lauacrum: aut piria: aut flobothomia: aut pharmacia soluit.

Theo. ¶ Dolores oculoruꝫ soluit/ aut meri potio: aut balneum: aut fomentuꝫ: aut vena incisa: aut medicamentum epotum.

Leoni. ¶ Dolores oculorum/ meri potio: aut balneuꝫ: aut vene sectio: aut medicamētū epotuꝫ soluit.

¶ Sēctꝰ est. dolores oculoꝝ remouentᷣ aut ꝑ potū vini. aut per balneū aut ꝑ piriam aut ꝑ flōmiā aut ꝑ farmaciā. Conclusio ꝓbatᷣ: ꝑ illa remouentᷣ dolores oculoꝝ ꝑ que sue cāe abijciuntᷣ. sed potus vini ꝛ alia remedia noīata. sunt hmōi igitᷣ ꝑ ipsa remouetᷣ dolor oculoꝝ. minor declarabitᷣ statiꝫ. ꝛ silēm sn̄iam ponit Auic. 3° tertij de gn̄ali cura obtalmie. ꝛ mesue in suo de appropriatis. c. de causis doloꝝ oculoꝝ. ꝛ est vtilis in actu p̄ctico ꝛ ampliatᷣ ad oēs etates. ¶ Ubi nota ꝙ hic ꝑ dolores oculoꝝ itelligamus māles q pēdent a pn̄tia alicuius humoris in oculo. hoc autem potest esse multis modis. aut cū corporis plenitudine aut sine: aut humoribus currētibus aut ipsis iā ibi qescētibus. ꝛ hoc siue sit vnus quatuor humoꝝ. aut plures eoꝝ omni mō verificatᷣ. ¶ Nota 2° ꝙ ꝑ remoueri intelligimus. aut curari integre. aut remitti. aut ꝓhiberi ne augeatᷣ. ¶ Nota 3° ꝙ ꝑ potum vini itelligimus vini puri aut puritati vicini q potus dissoluēdo ꝛ eliquēdo materias ꝛ mouēdo v̄sus cutē euacuat: sed ꝑ lauacrū itelligimus balneū aque dulcis per qđ materie acute remittuntᷣ in acuitate ꝛ ꝑ poros euacuantᷣ. ꝑ piriā itelligimus calefactoriū qđ fit in oculis cōiter cū spōgia vel pānis infusis aq̄ calīa. ꝛ dᷣ piria a pir ꝙ est ignis. Quid aūt sit flōª. ꝛ qd farmacia: ꝛ quos hūores eūant satis dictū est supra multis locis. ¶ Ex istis pꝫ apho. v̄ificatio loquēdo ex dolorib' curabilibꝰ ꝛ a mā pēdētibus. q2 si mā est sanguis vel humoꝝ multitudo cū pctō in toto ꝯfert flomia ꝭm varios modos plenitudinis. qñqꝫ basilicā. qñqꝫ saphenā. qñqꝫ venā capitis in brachio. qñqꝫ venā frōtis. qñqꝫ venā in angulo oculi: vel alias flomauimus. Si vero sit hūor peccās ꝛ multus alius a sanguine sub forma cāe añcedentis extra oculos ꝯfert farmacū illi hūori appropriatum. Et silr̄ si plures nō multū sanguini mixti aut multū superātis. Cū aūt mā nō est multa in toto siue fuerit acuta iuuat balneū dissoluēdo siue grossa iuuat mollificando: ꝛ vinum in grossa mā mō dicto: ꝛ piria ꝯueniēter administrata. ¶ Ex qbꝰ pꝫ ꝙ in doloribꝰ oculoꝝ qñqꝫ vnū istoꝝ sufficit ꝓ cura. qñqꝫ plura requntᷣ. nec tñ solū ista: sꝫ pl'a ꝛ siefᷣ ꝛ pulueres administrantᷣ: sed ista sunt potissima. qñ non est mālis sol'o ꝯtinuitatis aut pustula in cornea ꝛc̄.

¶ Commenti Gal. expositio.

Quod hic dixit expimētis. Gal. in cōmēto. p̄ oñdit qūo hypo. certificauit hūc apho. ꝛ qd oꝫ in talibꝰ ante opationē facere medicꝰ. 2° ostēdit qūo ipse cū vsu rōnis vsus fuit istis remedijs. 3° narrat hoꝝ remedioꝝ vtilitatē. 4° ponit cōpationē iter ea. ibi 2ª. (Lauacrū igitᷣ.) ibi 3ª. (Hec igitᷣ medicina.) ibi 4ª. (Calefactio v̄o.) ¶ De p̄° dicit hypo. ista iuenisse expimētis ꝛ nō attēdas ꝙ rōne inuenerit: q2 nō est mirū qm̄ balneū est satis in vsu. ꝙ alicui in dolore oculorū balneū ꝯtulerit. Silr̄ nō est mirꝫ si alicui potare vinū in dolore oculoꝝ fuerit ꝓhibitū. ꝛ post nō volēs hāc abstinētiā vsus vino iuenerit iuuaᵐ: ꝛ multa hꝫ visa scripserūt medici in suis libris nō bñ determinātes. s. cū qbꝰ circūstātijs valeat. ꝛ cū qbꝰ nō. ꝛ ita facit hic hypo. inuēs vbi ꝛ qūo iuuerit nullā reddēdo rei rōnē in isto apho. ¶ Et subdit ꝙ sibi cōtingit in alia videre. ꝛ iō credit hyp. expimēto cōperisse: q2 vidit quosdā iuuare vinū. ꝛ quosdā iuuare balneū. ꝛ certe nūq̄ꝫ hypo. scripsisset nisi ex vsu certificasset. ¶ Scripsit ēt ꝙ ipse vidit nullū suoꝝ magistroꝝ q fecerit tale q̄le facit Gal. in istis expimētis: ꝛ est ꝙ postq̄ꝫ vidit expimēto certificauit cās ꝛ rōnes eoꝝ. i. igrēdo certe cognouit cās: ꝛ postq̄ꝫ ita cognouit cepit opari in curis oculoꝝ cū eis ꝛ nō añ. ꝛ ita debēt medici rōnales facere sp̄. LAVACRVM AVTEM. Nūc narrat rōnes qbꝰ est vsus istis expimētis. ꝛ p̄ docet qūo est vsus balneo. postea qūo ē vsus potu vini. ibi 2ª. (Post vidi quēdā) ¶ Jn p̄ª ꝑte narrat qūo fuit vocatꝰ ad iuuenē patientē in oculis dolorē: q 2ª die fuerat flomatus ꝛ bñ. ꝛ ꝑ totā qn̄tā diē vehemēter doluerat. nā dolor cū q̄dā iterpolatiōe crescebat vehemēter sentiēdo hūores calissimos ad oculos fluere: sꝫ postea mitigabatᷣ illis eūatis ab oculis. qñ aūt venit iuenit duos medicos astātes oculoruꝫ ex melioribꝰ q rome erāt ꝛ p̄parauerāt colliriū albū qđ repcutit hūores ab ocul' ꝛ mitigat dolorē: qđ ē cōpositū ex cerusa ꝛ amido ꝛ opio. Dicit tñ Gal. se nūq̄ꝫ laudauisse illius medicamis vsuꝫ. nā ē aut paꝝ forte. ita ꝙ nō extiguit acutiē hūoꝝ nec sensuꝫ oculi. ꝛ tūc retiet hūores in oculo ꝛ ꝓhibet resolui ꝛ est cā fortissimi doloris aut ap̄atis in cornea vel vuea. aut ē ita forte ꝙ extiguit acuitatē hūoꝝ ꝛ sensuū: ꝛ tūc nec̄io idurat pelliculas oculi ꝛ igrossat spūs. ꝛ obtenebrat: ita vt postea male videat. ¶ Et iō volēs expiri tētauit icipe a calefactorio vt expiretᷣ q̄litateꝫ ꝛ quātitatē hūoris: cū q̄ veniret cū spōgia isusa aq̄ calefacta: dixit ifirmus dñe h̄ remeªsum vsus. Et Gal. iterrogauit qd sibi faciebat. Rn̄det eger ꝙ ꝑ puo tp̄e mitigabat: sꝫ postea dolor augmētabatᷣ. q̄ audito repulit medicos oculoꝝ dicēs ꝙ sine collirijs infrigidatiuis volebat ipsum curare. ꝛ remanēs solus

statim statuit eũ in balneo:q postea tota nocte dormiuit ⁊ liberatus est. Et iõ certificatus fuit ꝙ humorib⁹ acutis no centibus oculo:corpore tñ existente nõ repleto vt erat iste: q flobothomatus fuerat ⁊ dietatus balneũ est ꝯueniẽs:q: resoluit ⁊ mitigat acutos hũores. POSTEA VIDI QVENDAM. Docet quomodo fuit expertus vnum di. ꝙ vidit postea quendam q passus fuit obtalmiam multis diebus añ:q: in rure egrotauerat ⁊ augmẽtato dolore fuit coact⁹ ad ciuitatez venire ⁊ vidit oculos siccos.i.carẽtes lachrymis:ſʒ venas grossas plenas:hũc igitur p̊ misit in balneo. postea dedit sibi vinũ cõmixtũ aque ad potãdũ. ⁊ ille post ea tota nocte dormiuit ⁊ dolor cessauit. In crastina die ex qbus visus fuit certificatus ꝙ qñ dolor est in oculis ex sanguine grosso coagulato in eis sine plenitudie reliq corpis ꝯfert illis vinũ:q: soluit coagulata:⁊ ꝓpter motũ suũ citissimuʒ eijcit ea a venis. HEC IGITVR MEDICINA. Hic laudat remedia posita ab hypo. di. ꝙ illa medicinalia sunt magna scʒ quo ad vtilitatem si quis vtatur eis ſm ꝙ opʒ. CALEFACTIO VERO. Ponit quãdã cõparationẽ inter hec medicinalia. ⁊ postea infert qd oʒ medicus iuestigare. ibi (Opʒ ergo.) Dicit de primo ꝙ calefactio est cõmodior alijs ⁊ minor a molestatiõe:q: aut curat:aut manifestat. nã qñ nõ sunt humores alijs currẽtibus curat. ⁊ cũ sunt manifestat augmẽtato dolore:qḋ ṗmo mitigat:postea auget. ⁊ infert vltimo ꝙ opʒ iuestigari. Si corpus sit plenũ humoribus multũ:tũc fiat flõmia. ⁊ si nimis aut plures alij a sanguine:sed h̄ distinguere est valde difficile.

Aphorismus. XXXII.

Trauli/a diaria maxie capiunt̃ longa.

Theo. Balbi/maxime ab alui profusione longa capiuntur.

Leoni. Balbi/ab alui profluuio maxime capiuntur.

Cõclusio pñtis apho. est ista. Trauli maxime sunt parati cadere in longam dyariã.i.fluxũ vẽtris humoralẽ. ꝓbat̃. illi sunt maxime apti ad cadẽdũ in dictũ fluxũ in qbus est cã maxime fixa ad talẽ fluxũ causandũ:ſʒ trauli sunt hmõi:ergo ⁊c̃. ꝯña nota:⁊ minor circa lr̃am declarabit̃. Et sĩlis hr̃ sñia ab Aui. 4ª ṗmi. ca° 5° ⁊ 6° tertij. ca° de fluxu vẽtris oĩuʒ modoꝝ circa finẽ capl̃i. ⁊ vtilitas pʒ ⁊ ampliat̃ ad vtrunqʒ

B sexũ. Sed nota ꝙ h̄ nomẽ trauli sumit̃ duplr̃ vt dr̃ in cõmẽto virtualr̃. vno mõ spãlr̃ ꝓ illis q corrũpũt hãc lr̃aʒ.i. qñ imediate seq̃t̃ in eadẽ syllaba.s.in pª syllaba dicti nois.s. trauli. Qñqʒ aũt sumit̃ large hoc nomẽ ꝓ omni corrũpẽte vel ꝓnũciãte aliquã lr̃am sicut inuenit̃ de lr̃a.g. ⁊ lr̃a.l. ⁊ ꝑmutant̃ in varias lr̃as aut dimittant̃ oĩno ſm variũ pctm̃

L in lingua siue in cõplexione ⁊ cõpõne. Nota 2° ꝙ lʒ traulitas possit cõtingere a multis cãis vt dicit Gal. in cõmẽto sicut a nimia siccitate vt ꝯtingit in qbusdaʒ febrib⁹ excessiuis in qb⁹ lingua exiccat̃. Aut ꝑꝑ malã cõpositionez:q: sit nimis grossa aut nigra aut ꝑꝑ vini potus. aut ꝓpter timorem. aut ꝓpter nimiã ꝯcupiscẽtiã:tñ traulitas nãlis maxime ꝓuenit ab hũiditate ꝑꝑ quaʒ lingua nõ põt fortiter figi aut extẽdi aut plicari vt oʒ in lr̃aꝝ formatiõe cuius signuʒ est ꝙ oẽs pueri a pn° sunt trauli:⁊ postea fiũt plurimũ potẽtes ad lr̃as oẽs ꝓferẽdas ꝑ siccitatẽ. Nõ 3° ꝙ lingue hũiditas maxime pẽdet ab hũiditate cerebri:cũ sit vnũ de ortis a cerebro. Et iõ q hʒ linguã multũ humidã hʒ vt plr̃m cerebrũ humidũ. Talib⁹ aũt maxime accidit debilitari lõgo tp̃e ꝯtẽtiuã stomachi ⁊ intestinoꝝ hũiditate ex̃nea multũ illis cõicata a capite. Et ꝑ ꝯñs accidit eis fieri dyariã diuturnã ⁊ accidit eis maxie.i.valde multũ. nã h̄ nõ intẽdo q̃rere vtꝝ ex epatis vel alteri⁹ mẽbri dispõne sit poſẽ aliquẽ eẽ patũ lõge dyarie q̃ʒ ex cerebri hũiditate. Nã Gal. in cõmẽto sufficit oñdisse ꝙ isti sĩt valde pati capi a lõga dyaria.

Cõmenti Gal. expositio.

Balbuties lingue. Gal. cõmẽtando apho. facit sex. ṗmo oñdit ꝙ sĩt plures modi balbutiẽdi distincti a traulitate ꝓprie dicta. 2° ostendit quos balbutiẽtes itellexit. 3° dat cãs diuersitatis balbutiei. 4° docet q̃re ꝑ traulos oẽs balbi intelligãtur. 5° dat diuersas cãs oĩum hoꝝ balbutiendi. 6° restringẽdo v̄ificat apho. 2ª ibi. (Cũ aũt.) 3ª ibi. (Si tñ lingue.) ibi 4ª. (Ego ãt) ibi 5ª. (Cã est aũt.) ibi 6ª. (Nãlr̃ aũt.) De pª dicit ꝙ balbuties in greca lingua ẽ diuersa.i.hʒ diuersas spẽs vel modos ſʒ varietatẽ balboꝝ corrũpẽdo lr̃as. ⁊ illi q corrũpũt lr̃am.l. vocant̃ trauli si loco.r. ponãt.l. Quidã aũt corrumpunt.g. lr̃am ⁊ loco eius ponũt.ʒ. ⁊ isti vocãt phylos. Sʒ tñ hypo. in apho. noĩauit solũ traulos. Et vox hic ꝓ corrũpẽtib⁹ lr̃as itelligaris ex toto dimittẽtes aut loco illaꝝ ponẽtes alias. Intellige 2° multos alios esse modos balbutiẽdi:ſʒ ad oñdẽdũ ꝓpositũ sufficit sibi duos noiare vel forte alij modi ñ hñt nomẽ spãle. CVM AVTEM ENIM. Hic oñdit ꝙ balbutiẽtes itelligit ꝑ traulos di. ꝙ itelligit oẽs.i. quecũqʒ lr̃a sit illa q̃ corrũpat̃ ita corrũpẽtes intelligit sub mõ:aut noie trauloꝝ:qḋ ꝓbat:q: ipse absolute loq̃t̃ de oĩ liẽteria.i.dyaria:q: ipse intẽdit ꝑ traulitatẽ denotare molliciẽ lingue ꝑꝑ humiditatẽ ad quã postea seq̃t̃ fluxus:⁊ hic mollicies est gñalis cã balbutiẽdi ſm quãcũqʒ accidit. ⁊ h̄ testant̃ infantes q balbutiũt ſm quamcunqʒ literam ꝯtingit balbuties ꝑꝑ lingue sue nimiã hũiditatez. ⁊ cũ ꝑueniũt ad etatẽ ꝑfectã solidatis linguis eoꝝ admittũt.i.ꝑfecte ꝓferũt oẽs lr̃as. lʒ in qbusdã eoꝝ remaneat balbuties eciã ẽt in etate ꝑfecta. Ex quo ifert ꝙ cuiuscũqʒ mãei balbutiei est cã humiditatis mollicies.i.mollicies sequẽs humiditatez. SED TAMEN LINGVE. Hic dat cãm diuersoꝝ modoꝝ in balbutiẽdo dicẽs ꝙ lingue sĩt diuerse in formandis lr̃is.i.hñt varias aptitudines ad varias lr̃as formandas. aut non bñ formãdas:⁊ si lingua est fortis in oĩbus bñ formãdis absoluit̃ ab eis balbuties oĩno. Si aũt alr̃ cõtingit ꝙ lingua nõ sit ex toto fortis tũc remanet balbuties in illa lr̃a in qua:qñ maxime oporteret eã formare:tñ nõ p̃t:⁊ ita eã nõ ꝓfert supple ꝑꝑ aliquẽ defectũ in lingua ꝑꝑ quẽ sit iproportionata ad illã bñ exprimendam. EGO AVTEM. Hic assignat cãm quare ꝑ traulos oẽs balbutiẽtes itelligãtur di. ꝙ ipse existimat ꝙ hypo. ideo solos noiauit traulos quos diximus esse ꝓprie illos q loco.r. ponũt.l. lr̃aʒ:q: eleni q fuerũt noiati quasi studiosissimi greci hoc nomẽ dare omni balbutiei. Et isti lʒ peccẽt in omni k. ꝓferẽdo:tñ maxime peccãt in lr̃a r. precedẽte tau.i.t. lr̃a añcedẽte:q: ista difficillime ꝓferũt:q: opʒ fortissime linguã formare in tali ꝓlatione:iueniunt̃ aũt alij corrũpẽtes lr̃am k. ⁊ loco ei⁹ ponentes l. bene hoc qḋ precedat tau. ⁊ istis nõ fuerat nomẽ impositũ ꝓpriũ ab elenis. Et hoc aut illi soli posuerũt nomen in qua formãda req̃rit̃ ifirmitas lingue sicut est in lr̃a r. qñ p̃cedit tau. Aut q: tp̃e illo nõ fuerũt alie maneries balbutiẽdi ꝑꝑ ꝯtinẽtiaʒ in cibo. Sed tp̃e ga. erat multa balbuties.i.multe maneries balbutiẽdi:q̃ tñ nõ fuerũt notate ab elenis sicut illa q̃ vice lr̃e d. ꝓfert.t. Et iõ manifestũ est ꝙ illa balbuties qua corrũpũt r. p̃cedẽte.t. est illa q̃ peccat qñ maxime firmãda est lingua sicut in istis v̄bis traces trahe ⁊ sĩlib⁹:q: lʒ difficiũt:q: lingua nõ ꝑfecte firmat̃:⁊ extẽdit̃ circa dẽtes. CAVSA EST. Hic narrat cãs cuiuslibet balbutiei ad bonũ sensuʒ dicẽs ꝙ cã corrũpẽdi lr̃as est:aut q: lingua nõ hʒ cõpõnẽ oportunã vel q: cõplo ẽ mollior ⁊ humidior ꝑ quã cãm pueri semꝑ patiunt̃ hãc balbuciẽ sic patiunt̃ peduʒ debilitatẽ:vñ nõ pñt eos firmare. aut est ꝑꝑ id qḋ etatis ꝑfecte patiunt̃ balbuciẽ qñ discũt d̄ nouo aliquã linguã:vel ydeoma ꝑꝑ incõsuetudinẽ flectẽdi linguam mõ oportuno ꝓ lr̃a iuxta illud ydeoma:aut sicut in illis in qb⁹ v̄tus deficit ꝑꝑ aliquã excellẽtẽ animi passionẽ sicut in ira

gaudio spe.cupiditate:timore patiunt̃ est aliqñ h̃ ex nimia siccitate accidẽte lingue pp aliquã infirmitatez. Ista tamen balbuties raro euenit ẽt siccissimis supple nãli siccitate:qr balbuties plurima est pp humiditatẽ:qñ lacerti lingue pp nimiã molliciẽ nequeũt pfecte firmari in extremis dentiũ aut dilatari qð fit vel pp humiditatẽ in illis latentẽ:aut pter humiditatẽ in venis a cerebro veniẽtibus. Accidit ẽt balbuties ebrijs qr cerebrũ nimia humiditate ĩfundit̃:aut qr ab illa grauatur. NATVRALITER AVTEM. Dic restringẽdo v̄ificat di. nãl'r balbutiẽtes:aut h̃ faciũt pp nimias humiditates ipsiusmet lingue vel pp vtrũq3:⁊ h̃ intellige nisi cã sit ex pte ipsius cõpõnis:⁊ iõ si cã sit cerebri humiditas ducẽdo ad stomacũ est cã lõge dyarie. Si v̄o cã sit humiditas lingue ẽt ad illud seq̃t stomacũ esse humidũ:cũ pellicula coopiẽs linguã sit ɔtinua cũ pellicula iteriori stomaci.mõ dyaria lõga est passio stomaci ex nimia hũidita te. ❡ Ex qbus p3 qũo aphorismus d3 verificari.qr de balbutientibus nãliter in etate pfecta absq3 cã in cõpõne lingue. Quid si dicat̃ nulla dyaria est morbus longus cũ ponat̃ peracutus prima particula.cõmento 12° dicitur ibi p dyariã intellexit colicam passionem que est species dyarie quo ad partem fluxus ventris.

❡ Aphorismus. XXXIII.

Acidum ructuantes non valde pleuretici fiunt.

Theo. ❡ Qui acida ructant:non admoduz costali morbo non laborant.

Leoni. ❡ Qui acidum eructant:non valde morbo laterali corripiuntur.

❡ Cõcl'o est ista. Illi q sepe hñt eructuatiões acetosas nõ fiũt sepe pleuretici: pbat̃.illi nõ fiũt sepe pleuretici qb⁹ nõ multiplicant̃ sepe mãe pleuresis:sed in eructuationib⁹ acetosis nõ sepe multiplicant̃ mãe causatiue pleuresis:igit̃ isti non sepe icurrũt pleuresim:maior est clara:s3 minorẽ circa l'ra3 ostẽdemus. Et silis snia hr̃ 4°3¹.tractatu 4°.ca° pmo ⁊ est
A vtilis ⁊ ampliat̃ vt p3. ❡ Nota igit̃ pmo eructuatio est motus stomaci quo ad expellunt̃ res vẽtose aut cibi pportionales de stomacho p via3 oris:⁊ dr̃ acetosa qñ sentit̃ in eo sapor acetosus. De cãis vero acetose eructuositatis di
B ctũ est aphorismo primo huius particule. ❡ Nota 2° acetose eructuationes sunt duo modo quantũ attinet pposito. Quedã enim dñr tales qr aliqñ acetose eructuãt siue pp sui caloris debilitatẽ siue pp cibi qualitatẽ vel aliã cã3. Quedã aũt qr ɔsuetudiarie ppter debilitatẽ inati caloris stomaci sepe incurrũt in sua sanitate acetosam eructuationem:⁊ isti plurimũ sunt frigidi:nã l3 acetosum fl'a possit pp caliditatẽ superantẽ gñari tñ raro est ⁊ pluries valde gña
C tur pp frigiditatez. ❡ Nota 3° dictũ est supra pleuresim esse apa cal'm pẽdens a mã cal'a:aut essential'r sicut col'a ⁊ sanguis:aut accñtal'r sicut a fl'ate putrefacto:⁊ p putredinẽ calido:vt dr̃.tertij. Ex his appet cã verificãs aphorismũ: nã qr eructuãtes acetose plurimũ sunt fride cõpl'onis ⁊ frigidos gñant humores multiplicando.iõ raro in eis cõgregatur calida materia que d3 esse materia pleuresis ⁊c̃.

❡ Commenti Gal'.expositio.

Valtũ acetose eructuãtes. ❡ Cõmentum diuiditur in tres partes.pmo ponit̃ aphi snia cũ aliquali expositione.2° õñdit pleuresis põt accidere a quolibet q̃tuor humo ſm spẽm.3° verificat̃ aphorismus.2ª ibi.(Nos aũt)3ª ibi(Pulmo ⁊ costa.(In pmo dicit multũ eructuãtes acetose nõ multũ fiũt pleuretici: ⁊ iõ qñ hyp.dicit nõ valde itellexit raro nõ nũq3 ɔtingeret vt qdã iterpretãtes hũc apho^m exposuerũt. ❡ In 2° dicit se in alio loco oñdisse sputũ citrinũ pu aut sputũ citrinũ cũ rubedine sigñat duas spẽs colerã.s.rubea3 ⁊ citrinã:sputũ aũt spumosum significat fl'a. Nigrũ sputu3 ptinet melie:rubicũdissimũ.s.p puritatẽ rubedis nõ admixte cũ citrinitate vel alio colore sigñat sanguinẽ:⁊ cũ pleuresis sit apa in pelliculis iterorib⁹ costa ⁊ apa possit ex oĩ mã nasci.s.ſm genus:iõ pleuresis põt ex quolibet humore generari:⁊ iõ imaginãdũ sputo q̃litas egrediẽtiũ in pleuresi erit ſm mãe qualitates:⁊ ſm mãe q̃litates erit habit⁹ infirmo.i.dispositio infirmo.s.declinãs ad spẽ salutis q̃ p sputa significat̃. ❡ In 3ª pte dicit pulmo ⁊ pellicule costarũ diuerso mõ se hñt in recipiẽdis humorib⁹:qr pulmo est rarius in tota suba:⁊ iõ oẽm humorem cito recipit siue grossum siue subtile3:sed pellicule costarũ nõ nisi illũ q est de colerico gñe ⁊ itelligat̃ p genus colericũ humorẽ cal'm aut accidẽtale aut nãle:vel al'r colerã vel cui colera sit cõmixta:nã si de sola colera intelligemus ɔ̃dicẽt parti p̃cedẽti. ❡ Ex istis p3 illi in qbus fl'a dñat̃:raro fiũt pleuretici: ⁊ sepe eructuãtes acide sunt hmõi.⁊ h̃ maxime qñ fl'a salsum de quo magis videret̃ debere fieri:qr est fl'a calidius pũgit intestinũ ad h̃ vt expellat̃:⁊ cũ ipso alij humores expellant̃:⁊ sepe nõ accidit ex eis pleuresis:vñ hypo.in libro de aere ⁊ aqua ⁊ regionibus dixit humidi ventre naturaliter.i. Illi qui sepe ⁊ molliter egerint non incurrant pleuresim neq3 aliam egritudinem de facili ⁊c̃.

❡ Aphorismus. XXXIIII.

Quicũq3 calui fiũt:his varices non nascunt̃ magne. Quibuscũq3 vero innascuntur:rursus capillati fiunt.

❡ Qui calui sunt:ijs varices grãdes non fiũt. Quibus aũt caluis varices superuenerint:ijs capilli denuo subnascuntur. Theo.

❡ Quicunq3 calui sunt:his magne varices non fiũt. Quibus vero caluis varices magne superueniunt:hi rursus capillati fiunt. Leoni.

❡ In isto aphorismo due ponunt̃ ɔ̃nes.pª est. Caluis nõ innascunt̃ magne varices.pbat̃.illis nõ innascunt̃ magne varices in qbus mã varicũ mouet̃ ad supiora:s3 calui sũt hmõi: ergo ɔ̃ vera. ❡ 2ª ɔ̃. Caluis si inascant̃ magne varices ipsi fiũt ite capillati.ɔcl'o pbat̃.illi fiũt ite capillati in qbus remouet̃ a capite cã caluicij:sed calui in qbus nascunt̃ magne varices sunt hmõi:ergo ⁊c̃. Et hãc sniam habetis ab Auic.7ª4ª.tractatu pmo ca° 2°. Et vtilitas est ad cõprehẽdendũ eandẽ mãm esse cãm caluicij ⁊ varicũ ⁊ mã declinãs ad vnã dr̃iam recedit ab opposita.⁊ ita p3 ampliatio.
D ❡ Nota aũt circa l'ram h̃ nomen caluus qñq3 dr̃ de illo cui deficiũt pili vel pte supiori capitis pp etatiuũ decursu3: ⁊ isto mõ nõ intelligimus hic.2° mõ dñr calui qb⁹ in capite preternãliter deficiũt pili pp humorẽ corrodente3 radices pilo ⁊ destruẽtes pilo mãm:⁊ h̃ 2° mõ sumit̃ h̃. ❡ Nota 2° mãm hoc mõ corrosiuã esse adustũ:⁊ iõ plurimũ esse melancoliã p adustionẽ gñatã. Et iõ qñ qs sit caluus h̃ modo significat̃ supfluitatẽ melica3 moueri v̄sus supiora:aut motam esse. ❡ Nota 3° vt p3.22.tertij: varices plurimũ sunt a sanguine melico.⁊ iõ illi in qbus sunt varices hñt declinationẽ melici humoris ad inferiora. ❡ Ex his p3 cã verificans apho.qr illi in qbus materia melica aut mouet̃ ad caput aut iam ibi quiescit vtplurimũ nõ habent superfluitates melancolie currentes vel quiescentes in pedibus vel cruribus. Et si primo sit mã in capite melãcolica ⁊ incipiat declinare ad pedes ita fiunt magne varices caput a tali mã euacuabit̃ ⁊ remouet̃ cã caluicij. ❡ Mẽti tñ habe hoc verificari pluribus.nã non est impossibile ita multam esse mãm vt ad omnes positionis dr̃ias currat ad bonũ sensum vt apparet in lepra ⁊ scabie ⁊ pruritu ⁊ multis talibus.

Nõp.
2°
3° E

¶ Commenti Gal. expositio.

SI quis prudens. Gal. in cōmento pmo ostēdit vnum sensum apho. p. ℞em dari nō esse hypo. scđo verificat aliū sensuz. ibi 2ª. (Q; vo dixit). ¶ De pª dicit ꝙ si qs prudēs in exponēdis dictis sapientiū inueniat in eis aliqđ falsum dubitabit nisi in propatulo sit nō esse dubitādū: sed tñ rectificata esse s℞a putabit istā nō esse dictaz a sapiēte precipue ad illū sensum in quo est s℞a. Et iō cū ɔstet caluos ꝑprie capiēdo vocabulū nō posse capillari ēt si in eis magne varices innascunt. supple tu nō est credēdū hypo. in hoc apho° intellexisse de ꝑprie caluis. ¶ In parte 2ª dicit ꝙ ſm alios q volunt dicere hūc aphōm esse hypo. ꝑ caluis intellexit patientes tineositatē. i. casum capilloꝝ ex mā corrosiua corrodente radices capilloꝝ: aut exterminātē eoꝝ mām. ¶ Et ħ mō intelligendo q2 ista passio nascit ex malis humoribus sicut alopicia ⁊ tyria: iō qñ isti mali humores se vertūt ad pedes remota cā remouet tyneositas sup. mō: sed qñ nascunt isti varices mā mouet ad pedes: ergo recapillantur: ⁊ hoc modo nisi vt in pluribus verificantur.

¶ Aphorismus. XXXV.

HYdropicis tussis superueniens: malum. Preexistens vero sine malo.

Theo. ¶ Aqua intercutē laboranti: si tussis superuenit: malo est.

Leoni. ¶ Aqua intercutem laborantibus: tussis superueniens. malum.

¶ Hypo. intēdit duas ɔcl'ones: pª est. Tussis supueniēs hydropico est mala. ꝓbat illud est malū qđ signat tm̄ esse hydropis augmētū vt nocumentū magnū cōicat spūalibus: sed tussis supueniēs hydropicis est hmōi. ergo ɔcl'o vera. ¶ Scđa ɔcl'o. Tussis precedēs hydropisim nō est cū hac malicia dicta: ꝓbat q2 ista nō significat maliciā aut nocum ꝑpter augmentū hydropis cū fuerit ante. Et sil'em sniam habetis. i4. tertij. tractatu vltimo: ⁊ est vtilis in ꝑnostico: ⁊ ampliat ad vtrūqꝫ sexū. ¶ Nota igit hydropisim hic su-
Nō p. mi ꝑ asclite que qual'r fiat: ⁊ qūo ab alijs speciebus diffe-
F rat dictū est supra in 4ª particula. ¶ Nota 2° ꝙ tussim sup-
2° uenire hydropisi pōt intelligi duobus modis. vno mō ex quacūqꝫ cā sit hydropicus ifrigidaret ſꝫ caput aut aliud tale: scđo mō qñ ex magnitudine supuenit hydropisis: ⁊ ħ scđo modo intelligit hypo. vt sepe dictū est supra: qñ dicit
G vnū morbū vel accñs inasci in alio: ⁊ sic dicit in Gal'. in cō-
3° mēto. ¶ Nō 3° ꝙ tussis ex hydropisi nō euenit nisi qñ mā ita multiplicat ꝙ tangit spūalia ⁊ alique partes acute penetrant ad stimulandū expulsiuā pectoris: ⁊ hoc est valde
4° malum. ¶ Nota 4° ꝙ tale nocumentū nō cōicatur pectori nisi q2 aqua multū est augmentata in tm̄ vt tangat dyafragma: aut fumi eius sunt valde acuti penetrantes ꝑ dyafragma ad partes pectoris: quoꝝ vtrunqꝫ est valde maluz ꝑ viam signi. ⁊ cū hoc ꝑ viam cause: q2 hoc modo stimulata
5° virtute nobiliū illoꝝ mēbroꝝ leditur valde. ¶ Nota 5° ꝙ tussis precedens aduentū hydropisis lꝫ significat nocumentum in partibus pectoralibus sine quo nō est proprie tussis: tñ nō significat hoc esse ꝑpter magnitudinē ⁊ maliciā hydropisis: ⁊ pōt esse ex leui cā: ⁊ iō in cōparatione ad maliciā significataz ꝑ tussim superuenientem hydropisi dicit esse sine malo: non tamen absolute.

¶ Commenti Gal. expositio.

COnsueuerūt antiqui. ¶ Cōmētū primo ponit gali. 2° addi° Joānicij. secūda ibi (Joānicius.) pª in duas. primo ostendit quid hypo. intelligat per superuenire hydropi. 2° verificat aphom: ibi 2ª (Si igit stat.) ¶ Prio dicit ꝙ antiq ɔsueuerūt qñ dicūt accñs supuenire alicui morbo itelligere solū de illis q̄ supueniūt ex pessimitate morbi: ⁊ ita dicit thimogarus in li° de accñtib⁹ supueniētib⁹ morbis: ⁊ ita intelligit hic hypo. de tussi supueniēte hydropisi: q2 nō quelibet talis supueniēs hydropico est mortalis: sed soluz q̄ venit ex pessimitate hydropisis. Et tu vides ꝙ ꝑ malū intelligit mortale. ¶ De 2ª pte dicit si crescat aquosa humiditas ita ꝙ ꝑtingat vsqꝫ ad canales pulmonis hydropicus est ꝑpinquus suffocatiōi: ⁊ iō ħ est signū mortale: q2 signat talē humiditatē cōicari illis canalib⁹ qđ facit tussis supueniēs. ¶ In 2ª parte pncipali dicit Joānicius q2 ꝑ canales intelligit canales ⁊ vias ꝑ pulmonē sparsas lꝫ canalis ꝑprie dicat de illa q̄ est in gutture: ⁊ postea ducit in pulmonem.

¶ Aphorismus. XXXVI.

DIssuriam flobothomia soluit: incidere vero venam que intus in talo est.

¶ Difficultatez vrine: vena incisa soluit: incidende sunt interiores.

¶ Difficultatez vrine: vena secta iuuat: secare vero interiores.

¶ Conclusio aphorismi est ista. Incidere venā interiorē calcanei curat disuriā. de hoc aphorismo vide probationez: ⁊ totum in 7ª. in quo ponitur repetitio quasi eiusdem.

¶ Commenti Gal. expositio.

HOc nō certificamus nisi. ¶ In pª pte pōit cōmētū Gal'. in 2ª cōmētū Joānicij. ibi 2ª. (Joānicius.) pm diuidit in q̄tuor. p oñdit qd reqrit ad v̄ificādū aphōz. 2° qd itelligat ꝑ venas itus. 3° pōit vnā aliā expōnē: 4° ɔcludit aphōz nō esse hyp. ibi 2ª (Q; int⁹ icidere) ibi 3ª (Quidā vo) ibi 4ª (dico aūt.) ¶ De pª dic̄ ꝙ affirmat hūc aphōm nisi cū vna ɔdōne. s. ꝙ disuria sit ꝑꝑ abūdātiā sanguis in toto: tūc eniz soluit ꝑ flomiā. ¶ De 2ª dic̄ ꝙ si itelligat ꝑ venas it⁹ de venis brachij: ħ erit fl'm: ⁊ nō erit ɔueniēs dcis hyp. q2 hyp. in passiōib⁹ q̄ sīt supra epar docet flomare venas brachij: ⁊ in illis q̄ sīt ifra docet flomare aut venā q̄ est sub genu. aut venas q̄ sīt sup calcaneū. Et ħ sepe nō exñte abūdantia sanguinis i toto nec flomia fcā gr̄a diuertēdi: sꝫ solū gr̄a euandi a loco morbi. nā cū plenitudie toti⁹ i mēbris ꝑriū supioꝝ flomam⁹ de brachio. Et ad diuertēdū in sputo sang. flomamus q̄nqꝫ saphenā vt pꝫ in sputo sang. ¶ De pte 3ª dic̄ quēdā ꝑ vēas it⁹ itellexisse venas pedis tā iteriores q̄ꝫ exteriores: sꝫ in ħ ē pauca dr̄ia q2 oēs ab vno trūco oriunt. Tu m̄ mēti hēas ꝙ ħ nō obstāte flomia de iteriorib⁹ magis vꝫ in siatica: ⁊ de exteriorib⁹ min⁹ in passiōib⁹ m̄ricis ⁊ cāz hēs sup̄. ¶ De 4ª pte dic̄ se affirmare hūc aphōm nō eē hyp. q2 repetitio ē in 7ª. ¶ Joānici⁹ dic̄ ꝙ qñ dr̄ itus itelligit de latere iteriori sic̄ in brachio it⁹ ē basilica q̄ venit itus ab assella ⁊ ex̄ est cephalica q̄ venit in spatulis: ⁊ in pede itus est saphena ⁊ ex̄ sciatica veniēs a latē exteriori: ⁊ ex cōmēto cōprehēdit ꝙ illa ps. in talo. non est pars apho. sed additio.

¶ Aphorismus. XXXVII.

SQuinante habito: tumorē fieri in gutture: bonū. Extra. n. ɔuertit morbus.

¶ Ab angina detēto: si tumor in collo extitit: bono est. Foras enim morbus decedit.

¶ Ab angina habito: si tumor fiat in collo: bonum. Foras enim morbus deducitur.

¶ Cōclusio est. tumor apparens in gutture in hoie patiente squinantiā est signū bonū. ꝓbat: illud est signū bonū qđ su-

gnificat mām moueri de mēbris interioribus gutturis nobilioribꝰ ad exteriora ignobilia:sꝫ tumor fiēs in gutture.s. quo ad ptē exteriorēꝫ in sqnātia est hmōi.ergo ⁊c̄. Tu oīa notabilia q̄ ptinēt ad hūc apho.habuisti in 4ª particula illis duobus apho. Si a feb.habito tumore nō exn̄te in faucibus:⁊ illo apho. Si a fe.habito collū ꝯuertat̄:vt vix ⁊c̄.

¶ Cōmenti Gal'.expositio.

Istud verum est ⁊ vtile.

¶ In cōmento verificat̄ apho.per rationem factam statim.⁊ est satis manifestum ⁊c̄.

¶ Aphorismus. XXXVIII.

Quibuscūq; abscōditi cācri fiūt:nō curari:melius est. Curati enim pereūt citius:nō curati:multuꝫ tp̄s perficiunt.

Theo. ¶ Quibus cācri occulti fiūt:eos non curari:melius est. Qui eniꝫ curant̄:celerius pereunt:qui non curantur:diutius durant.

Leoni. ¶ Cancros occultos oēs melius est non curare. Curati eniꝫ cito pereunt:nō curati vero:longius tempus perdurant.

¶ Cōclo est ista.melius est nō curari cācros abscōditos q̄ꝫ curari.pbat̄.illud p qd̄ infirmi pluri tp̄e viuūt est meliꝰ q̄ꝫ illud p qd̄ in pauco tp̄e peunt:sꝫ p nō curari viuūt lōgo tp̄e p curati aūt cito moriunt̄.ergo ⁊c̄. Et ꝯ cū pbōne ponit̄ in lr̄a. Silis snīa sumit̄ 3ª 4ᵒ caᵒ.de cācro.⁊ i3.ꝯtinētis.caᵒ.de

A Nōp. cācro.in 5ᵒ bre.ca.ppri. Et pꝫ vtilitas ⁊ ampliat̄ ad sexus ⁊ etates. ¶ Nota p̄ q cācer est apā de mā melica adusta p adustionē colere fc̄ā aut humor in quo est colera:⁊ ita vult Auic.loco allegato in diffōne cācri. Et vocat̄ cācer ad similitudinē quā hꝫ cū cācro aīali aquatico:nam sicut ille fixe tꝫ ea q̄ capit ita ista egritudo fixe ledit mēbrū in quo est:⁊ sicut ille hꝫ in medio tumorē eleuatū:⁊ circa illuꝫ crura siue

B 2ᵒ brācas suas tortuosas:ita vtplr̄m cancer apā hꝫ tumorē in medio:⁊ circa illū hꝫ venas grossas ad nigredinē decliues infundētes locū:q̄ dn̄r a medicis radices cācri. ¶ Nō 2ᵒ q cācer dr̄ abscōditus vt dr̄ a Rasi.i3.ꝯtinētis pp aliā duaꝝ

C 3ᵒ cārū:aut q: accidit in mēbris interioribꝰ sicut epar ⁊c̄.aut q: radices hꝫ valde pfundas sicut q̄n est in pectore vel in spatula vel alio loco:⁊ vr̄ q radices sint pfunde. ¶ Nō 3ᵒ q duplr̄ dicimꝰ cācrū curari:vnoᵒ cura vā q̄ fit p abscissionē eius cū sua radice.⁊ h̄ aut cū ferro:aut cū cāterio. Alioᵒ cura blāditiua.hyp.aūt itelligit de mō p̄:q: in ista cura oꝫ q dolores fortes supueniāt ⁊ alia accn̄a mala vtutē debilitātia:vn̄ cito pereūt:sꝫ de cura blāditiua nō oꝫ q citius pe

D 4ᵒ reāt.q: p illā phibent̄ nō augeri fortia ⁊ mala accidentia. ¶ Nō 4ᵒ q in cācris nō abscōditis q: exn̄tibꝰ in mēbris exterioribꝰ ⁊ nō hn̄tibꝰ radices valde pfundas nō oꝫ q fit meliꝰ nō curari:imo q̄nq; remouent̄ cū sua radice ⁊ fit sanitas ⁊ ad h̄ nō seq̄t̄ mors citior:⁊ iō hyp.dixit ō abscōditis ⁊c̄.

¶ Cōmenti Gal'.expositio.

Abscōditos cācros intellexit. ¶ Gal'.in cōmēto declarat qd itelligimꝰ p cācros abscōditos.2ᵒ exponit li nō curari ⁊ vificat apho.3ᵒ ōn̄dit qd circa cācros nō abscōditos sit faciendūꝫ scd̄m varias opiniones.ibi 2ª.(Qd̄ aūt nō curari.)ibi 3ª.(Sꝫ cācros exteriores.) ¶ In p̄ᵒ dicit.q p cācros abscōditos itelligit illos q̄ sr̄ in mēbris iterioribꝰ in pfunditate corpis:⁊ quoꝝ extremitas.s.itrinseca nō appet pp sui pfundationē:⁊ q̄ sunt vulnerosi ⁊ saniosi penetrātes iteriora corporis. Ex q̄bus pꝫ q̄ sr̄ nō abscōditi siue exteriores. ¶ De 2ª pte dicit.q dictū Hypo.nō curari esse melius pōt itelligi duobꝰ modis:q̄ꝝ vterq; est verus.vnus est q q̄n videmꝰ q nō possumus facere oīa opportune ad sanitatē pfectā:sicut est in cācris abscōditis q nos nō itromittamus nos ad sanitatē faciēdā:q: est ipoīe:sꝫ tn̄ q nos tēperemus passiōes ita q mēbrū possit eius malignitatē tolerare facilius patiēdo:qd̄ maxime est necīuꝫ:si cācer sit vlcerosus.tūc eniꝫ debemus queri quāuis nō curemus p sanitate iducēda.tn̄ lauare debemus illū marcorē.i.illā putridā saniē. ¶ Et in q̄busdā libris hr̄ cruorē.i.sanguinē ad putredinē tēdentē:⁊ nō debemus lauare cū quolibet liquore:sꝫ liquore pbato expimētis ⁊ rōne ⁊ oꝫ hr̄e duas ꝯdōnes lauādo:quaꝝ vna sit q nō fit cā ḡnationis noue putredinis sicut esset vnctuosa vel aqua pura. Et scd̄a est q nō addat in furiositatē māe faciētis cācrū.sicut vbi gr̄a.lisciuiū vel aliqd̄ tale abstersiuum valde acutū. ¶ Scd̄s sensus est q nō curemꝰ cācros abscōditos.i.nō icidamus eos nec cōburamus. Et iste sensus ēt est verus:q: dicit Gal'.se vidisse quosdaꝫ medicos q̄ inciderūt vel incēderūt capita cācri in collo mr̄icis:aut in ano q̄ nō pfuerūt sanitati:sꝫ potius ifirmos ad mortē martirio duxerūt:q̄bus si nō fuisset facta icisio vel cōbustio ipsi diutius ⁊ cū minori piculo vixissent. Et iō nō lr̄ h̄ mō curādi. ¶ In 3ª pte docet qd fit faciēdū circa cācros exteriores. Et p̄ dicit absolute sn̄iam suaꝫ circa illos. Scd̄o alioꝝ opinionē. Tertio suā approbat auc̄te alioꝝ. ¶ Dicit p̄.q cancros exteriores pdest curare supple cū incisione vel cauterio si quoquo mō radicitus pn̄t incidi.i.radices ex toto remouere. Radices aūt cācri sr̄ vene ipsum circūdātes ⁊ infundētes plene melico humore. ¶ Scd̄o dicit alios phibuisse hāc icisionē cācri:imo dixerūt q nullus cācer est icidēdus aut cauterio medicādus nisi sit vlcerosus:⁊ ita inferius aut pcussiuus q ifirmus p̄cet̄ ipsum icidi in quo casu est icidēdus ēt si esset in mēbro ex quo nō pōt radicitꝰ euelli. Et h̄ idē multi cirugici iterdixerūt.s.icisionē cācri nō abscōditi:⁊ subdit q ita nec dixit Hyp.oīno.i.apte talē cācrū exteriorē esse icidēdū:imo si cācer sit in extremitate corpis ex vbis suis nō pōt itelligi q oꝫ icidere ipsuꝫ medicus vel icēdere. ¶ De 3ª pte dicit.q aristodorus ⁊ dyascorides cū suis sequacibꝰ itelligūt ex vbis Hyp.sumpto q̄si ꝯ̄rio sensu in exteriori q in abscōdito p̄ᵐ.s.exteriorē posse curari ⁊ vr̄ ꝯcordare cū dicto qd̄ Gal'.posuit p̄ de cācro nō abscōdito. ¶ Ego testor me vidisse quosdā patiētes cācros exteriores icisiōe curatos:ita q in mēbro qd̄ p̄ patiebat̄ ⁊ in pte vicina q̄ remāsit nō fuit postea visus cancer vel aliqd̄ sile.imo erat curata sicut in alioꝝ icisiōe ⁊ icēsione:q tn̄ vel ad paucum tp̄s incurrētes in malignā febrē aut cācro in alio mēbro nobiliori perierūt.sicut venerabilis dn̄s Joseph de testis de Bononia passus fuit cācrū inter nasum ⁊ os magis iuxta nasum a quo fuit curatꝰ pfecte:ita q in loco nō remāsit nisi cicatrix. Sed postea forte pannū icidit cācrū in summitate ꝯcauitatis nasi versus cerebrū:ex quo in pauco tp̄e mortuus fuit. ¶ Dn̄icus aūt vēturi socis sororis mee in pollice passus fuit cācrū tādē fecit abscindi digitū ⁊ liberatus est:sed pauco interueniente tp̄e incidit febreꝫ sepultā maligni modi ⁊ mortuus est. ¶ Aliū tn̄ vidi post mēbri incisionem multis annis pseuerasse:sed est hō magne custodie regiminis vite sue:quare amplius non passus est.

¶ Aphorismus. XXXIX.

Spasmus fit aut ex plenitudine:aut euacuatione:ita ⁊ singultus.

¶ Conuulsio fit vel inanitione vel repletione:eodemq; modo singultus. Theo.

¶ Cōuulsio fit:vel ex repletione:vel inanitione:ita vero ⁊ singultus. Leoni.

¶ In aphō ponunt̄ due ꝯ̄nes.p̄ est ista. Spasmus pōt fieri de repletiōe ⁊ inanitiōe. Scd̄a est.singultus pōt fieri de repletiōe ⁊ inanitiōe. Sed haꝝ ꝯ̄nū pbōnes ⁊ declarationes

diffōnū spasmi ⁊ singult⁹ ⁊ numeꝝ speꝝ ⁊ totū qd̄ huic rei ꝑtiet dixi sup̄. ꝑticula 5ª i p̄mis q̄tuor aphis. iō h̄ nō repeto.

¶ Commenti Gal'. expositio.

Spasmus est. Gal'. in cōmēto. p̄ oñdit spasmū posse fieri p̄mo de repletiōe ⁊ de inanitiōe. 2° exponit de singultu. 2ª ibi (Singultus aūt.) ¶ De p̄ª dicit. ꝙ spasmus est cū lacertus ꝯhit̄ ꝯ extremitatē suā. s. priorē q̄ est sicut prinᵐ: ⁊ huius motus ꝯctionis q est spasmo nec est nālis nec volūtarius: sed supple ꝑter nām. ⁊ tunc contrahitur lacertus qñ pars sua neruosa replicatur ad interiora. ista pars neruosa patitur quando hoc mō replicat̄ vel ꝯhit̄ idē qd̄ patiunt̄ chorde musicoꝝ instrōꝝ que qñ ponunt̄ in aere multū humido ꝯhunt̄ ⁊ rūpuntur. nec sunt istro relaxate: ⁊ ita qñ sunt in aere multū sicco. Et idē patiunt̄ ꝙ corrigie exposite foco vel soli estiuo: qr vt experiētia docet ꝯuertunt̄ ⁊ plicant̄ retro. ⁊ in duob⁹ exēplis p3 v̄itas ꝯnis p̄me. SINGVLTVS. Hic v̄ificat p̄tē de singultu: l3 incōplete: qr satis dictū est in 5ª ꝑticula. illo apho. Spasmus ⁊ singult⁹: vbi dicit ꝙ singult⁹ est sicut spasmus stō¹. Et p̄ docet cuius modi sit singultus: quasi corrigēdo dicta in cōmēto aphi dicti. scd̄o remittit nos ad alia. ibi 2ª. (Ego aūt.) ¶ De p̄ª dicit p̄mo ꝙ singultus cōiter vocat̄ spasmus factus ex stō⁹ vel meri. ¶ Scd̄o subdit ꝙ volēdo inuestigari essentialē3 rōnē singultus ipse nō est spasmus: s3 est qdā motus stō¹ ⁊ meri ad mouēdū. i. ad expellēdū rē nocētem vel id qd̄ est tanq̄3 res nocēs: est tñ singult⁹ fortior motus q̄3 vomitus. ⁊ ad ista duo. s. vomitus ⁊ singultus stō⁹ ⁊ meri mouet̄ qñ desiderat aliqd a se expellere. ¶ Tertio oñdit qūo differūt singultus ⁊ vomitus ꝑ qd̄ cognoscit̄ ꝙ singultus est fortior motus q̄3 vomitus: ⁊ dicit ꝙ in vomitu stomachus ⁊ meri mouent̄ ad expellēdū illa que natāt in eis. i. in eoꝝ ꝯcauitate nō ꝓfundata in sub̄a stomachi nec multū adherētia: s3 singultu mouent̄ ad expellendu3 illa q̄ sunt in interiori stomaci imbibita in substantia stomaci vel inuiscata in eo. ¶ Ex quo p3 ꝙ magis inuiscatū est qd̄ singultu o3 expelli q̄3 id qd̄ vomitu. ⁊ iō fortiori motu idiget. ⁊ iō stomachus mouet̄ ita angustioso motu in singultu ac si intēdat expellere inuiscata cū eius sub̄a. ¶ In 4ª declarat hoc dictū exēplo: qr si q5 bibat p̄mo piper solū. i. deglutiat ⁊ post bibat vinū mixtū aqua statim icidit in singultū: ⁊ h̄ est: qr vinū inuiscat illud ꝑ qd̄ cū sub̄a stomachi ⁊ cū acuitate pipis stomacho noceat mouet̄ stomachus vt ipsu3 eijciat ꝑ singultū in vltima parte dicit. ꝙ ipse in libro de accidente ⁊ morbo. s. in 5° mōstrauit tussim ⁊ sternutationē operari idem ꝙ singultus. s. expellere nocumenta inuiscata. ¶ Utrum aūt singultus sit motus fortior vomitu. dicendū ꝙ humores expellendo consimilis qualitatis ⁊ quātitatis ⁊ loci quantū est possibile in singultu ⁊ vomitu fortior motus est singultus: qr materia magis stimulat cū sit inuiscata: sed non seruata paritate nō op3 oēm generaliter singultum omni vomitu esse fortiorem. Si etiam queratur quid tentat expellere nā in singultu de inanitione vide in aphorismi allegati expositione in 5ª particula.

¶ Aphorismus. XL.

Quibuscunq3 dolor fit circa hypocundrium: sine flegmone: febris his superueniens soluit dolorem.

Theo. ¶ Quoꝝ ilia: dolores fatigāt sine inflāmatione ij s febris supueniēs: soluit dolorē.

Leoni. ¶ Quibus dolor circa iliū fit absq3 inflāmatiōe his febris superueniens: morbum soluit.

¶ Conclusio est. omnes dolores existentes circa hypocundria sine flegmone sine apostemate calido curat feb. si superueniat. Cōclusio ꝓbatur. illud curat tales dolores si superuenit qd̄ remouet istoꝝ dolorum causas: sed feb. est huiusmodi. ergo ⁊c̄. ⁊ minor circa l̄ram ostendetur. Simile3 vero sniam collige. 14. tertij. capitulo de doloribus epatis. Et vtilitas p3: qr docent̄ in talibus doloribus administrare resoluentia. Et ampliat̄ ad vtrunq3 sexum. ¶ Nota primo ꝙ dolores circa hypocūdria venientes sunt illi q sunt circa costas mendosas in qbus locis sunt epar ⁊ splen ⁊ intestina quedam. Dolores aūt magis iuxta spinā in loco iuxta cingulum magis dicunt̄ renales q̄3 circa hypocūdria. Ex quo p3 ꝙ isti dolores plurimum aut sunt in epate: aut splene aut in intestinis. ¶ Secūdo nota. ꝙ l3 flegmon dicatur proprie apostema sanguineū: tamen large vtēdo vocabulo sumitur pro omni calido apostemate: ⁊ ita sumitur hic. ¶ Tertio nota. ꝙ q̄3uis dolor in istis locis possit contingere ⁊ ex mala cōplexione ⁊ solutione cōtinuitatis ⁊ ex qualibet materia humorali vētosa ⁊ aquosa: tamen vtplurimū non fit in istis locis nisi ab apostemate calido vel ventositate. ¶ Quarto nota ex Gal'. ꝙ quando dolor est pungitiuus aut cu3 ardore vocatur punctura aut ardor. Et iō quando dr̄ absolute dolor intelligitur de illo q est sine punctura ⁊ ardore. Ex his p3 sensus aphorismi. ꝙ si dolor sine apostemate in dictis locis ⁊ sine pūctura ⁊ ardore fiat: ꝙ soluitur per febrem si superueniat. Et hoc est satis manifestum: qr dolor hoc modo contingens est vtplurimū propter ventositatem aut flegmaticā mām vel aliam frigida3 inconstipatam: modo feb. est talium dissolutiua.

¶ Commenti Gal'. expositio.

Dolor pungitiuus. Gal'. primo docet qd intelligere debemus per dolorē siue flegmone3. scd̄o verificat. ibi scd̄a. (Si ergo.) ¶ Dicit p̄. ꝙ dolor pūgitiuus vocat̄ pūctura. Sed in herisipila colerica accidit illud qd̄ ꝓprie vocat̄ dolor: qr semper hoc apa cōcomitat̄ dolor: sed sepe hoc non est sine flegmone. Et ideo intelligat̄ per dolorē id qd̄ est siue punctura ⁊ sine ardore: ⁊ ꝑ flegmonem intelligimus omne apa calidum. ¶ De secunda parte dicit. ꝙ quando dolor est in locis dictis sine apostemate: ⁊ cū hoc sine punctura vel ardore sepe vtplurimu3 significat ꝙ est incōstipatio. i. cōstrictio ventositatis in aliquo loco vel mala complexio suple non calida: ⁊ talis curat̄ per febrē superuenientem dissoluentē ventositatem inflatiuā: ⁊ eliquat mām talis ventositatis ⁊ eam dissoluit ⁊ malam cōplexionem frigida3 ad temperamentum reducit. ¶ Et tu nota modum ꝙ feb. reducit ad temperamentum ⁊ res preter naturam est causa sana.

¶ Aphorismus. XLI.

Quibuscūq3 sanies facta in corpore nō manifestat̄: his ꝑꝑ spissitudinē saniei aut loci grossitie3: non manifestatur.

¶ Quibus suppuratū qd in corpore abditu3 non innotescit: id propter crassitudinē vel puris vel loci delitescit.

¶ Quibuscunq3 suppuratio in corpore existēs non innotescit: his ob crassitudinem puris: aut loci: non innotescit.

¶ Cōclusio est ista. In qbuscūq3 corporibus est facta sanies ⁊ non manifestatur hic est: qr nō manifestatur aut propter spissitudinem saniei: aut propter spissitudinem loci in quo est sanies. probatur. per illa sanies facta nō manifestatur: per que prohibentur manifeste apparere signa saniei: sed ista sunt maxie spissitudo saniei: aut spissitudo loci in quo est sanies. ergo ⁊c̄. Similis habetur sententia ab Auicē. 3ª quarti. cap. de exituris calidis: ⁊ ampliatur ad sexus ⁊ etates ⁊ est vtilis vt patet. ¶ Nota tñ ꝙ sanies postq̄3 est geni

ta manifestat̃ p signa q̃dã posita ab Aui. 3ª 4ᵗ. loco allegato ⁊ h si nõ expellat̃ ex. pᵐ est iundatio sub digitis: ⁊ in isto oʒ tactũ eẽ bñ eruditũ ⁊ assuefactũ. 2ᵐ est mollicies loci preter solitũ. 3ᵐ est albedo cutis: ſʒ qñ locus sup saniẽ est valde spissus. i. magnꝰ ⁊ solidus sic si sanies eẽt in ꝓfundo iuxta os cosse in hoie pingui nõ põt bñ inundatio aut mollicies aut albedo appere. ¶ Siĺr qñ sanies est grossa ⁊ idurata nõ pt bñ iundare sub digitis ⁊ locũ reddere molliorẽ spissitudo ĝ saniei ⁊ spissitudo loci supra saniẽ sͭ magna cã ꝙ sanies nõ manifestat̃: ſʒ equoce sumit̃ h spissitudo. nã spissitudo saniei ẽ eiꝰ dẽsitas: ſʒ locꝰ dr̃ spissus: qꝛ hñs magnã dimẽsionẽ ꝓfunditatis. Ex qbꝰ pʒ v̄itas aphõi: vt in pluribus.

¶ Commenti Gal. expositio.

Iste aphorismus ⁊c. Gal. p̃ dicit lr̃am diuersaʒ iueniri in aphõ. 2º v̄ificat vtrãqʒ. ibi 2ª. (Uere. n.) 3º dat modũ ꝯiũgẽdi duos modos dictos. ibi 3ª. (Si qs aũt) ¶ In pº dic̃. ꝙ iste aphs iuenit̃ duobꝰ modis scriptꝰ: quoꝝ vterqʒ est verus: ⁊ ex dicẽdis appet: ꝙ vnus modus dicat ꝙ pp spissitudinẽ saniei nõ manifestat̃: ⁊ alter est ꝙ dicat ꝙ pp spissitudineʒ loci nõ manifestat̃. ⁊ iõ in 2ª dic̃ ꝙ v̄e sanies grossa nõ manifestat̃: ⁊ ẽt cũ locus supra saniẽ est grossus nõ manifestat̃. ¶ Et qdam spissitudinẽ referebãt grosse saniei: qdaʒ grosso loco. ¶ In 3ª dicit. ꝙ si qs ꝯiũgat ambos modos ꝙ non manifestetur ꝓpter grossicieʒ loci ⁊ ẽt saniei ⁊ bñ. ⁊ iõ iste aphus hodie hoc solo mõ in nostris libris inuenit̃ scriptus.

¶ Aphorismus. XLII.

Ctericijs si epar durum: fiat malum.

¶ Arquatis iecur effici durũ male ẽ. Theo.

¶ Morbo regio laborantibus: si fiat epar durum: malum. Leoni.

¶ Cõcl̃o est ista. Epar esse durũ in ictericis est malũ. pbat̃. illud est maluʒ qd̃ signat apata in epate: ſʒ duricies epatis in ictericis est hmõi. ergo ⁊c. sil̃is hr̃ sn̄ia. 4ª tertij. capitulo de ictericis. in fine. ⁊ pʒ vtilitas in ꝓnostico ⁊ ampliat̃ ad vtrũqʒ sexum: sed qꝛ supra. particula 4ª. illo apho. qbuscũqʒ in febribus. 7. aut. 9. aut. xi. ⁊c. totus est expositus. ideo hic non intendo repetere. querens ibi inuenies.

¶ Commenti Gal. expositio.

Urities. n. sua ⁊c. Gal. in commento v̄ificat aphum. ⁊ pʒ ꝙ inuit ictericiã fieri aut ex apate: aut ex opil̃one epatis sine apate aut p modum crisis: ⁊ põt addi ꝙ pp abũdantiã colere absqʒ istis: sed ista sunt satis supra dicta ⁊c.

¶ Aphorismus. XLIII.

Uicũqʒ splenetici a dissinteria capiuntur: his supueniẽte longa dissinteria: hydrops nascit̃: aut liẽteria: ⁊ pereũt.

¶ Lienosis q a difficultate itestinoꝝ capiuntur: si ea ipsa difficultas longa est: aqua intercutem superueniet: aut leuitas intestinorũ: atqʒ ita interimentur. Theo.

¶ Quicunqʒ lienosi a difficultate intestinorũ capiunt̃ his supueniente longa difficultate intestinorũ: aqua intercutem: aut leuitas intestinoruʒ aduenit: ⁊ moriuntur. Leoni.

¶ Cõclusio est ista. Oẽs splenetici patiẽtes dyariã si eis supueniat longa disinteria fiunt hydropici aut lyenterici: ⁊ postea moriunt̃. pbat̃. in oibus istis cũ supuenit longa disinteria notabil̃r debilitat̃ epar ⁊ stomachus. ⁊ ideo nõ gñat̃ sanguis bonus: immo aquositas loco sanguinis. Si ĝ stomachus digerat nõ obstãte debilitate fiunt hydropici epate multiplicãte aquositate. Si autẽ nõ digerit fiũt liẽterici: qꝛ cũ patiant̃ fluxuʒ vẽtris. p̃ supueniẽte indigõne egredit̃ cibꝰ idigestus: aut ergo fiũt hydropici aut liẽterici: ſʒ vtroqʒ istoꝝ supueniẽte pereũt pp v̄tutis debilitatẽ. ergo oẽs tales pereũt. Sil̃is hr̃ sn̄ia ab Aui. 15. tertij. cap. de apatibus epatis ⁊ est aphus vtilis in ꝓnostico ⁊ ampliat̃: vt supra.

¶ Circa aphum nota p̃. ꝙ splenetici dñr ꝓprie illi q longo tpe passi sunt apa in splene: ⁊ ẽt de facto patiunt̃. ¶ 2º nõ. ꝙ hos tales impol̃e est quasi nõ abũdare malis humoribꝰ in sanguine: cũ multo tpe splen nõ mundificauerit epar ab humoribꝰ melicis: ⁊ iõ ẽt epar non est sine aliq̃li debilitate: imo sine ml̃ta: maxime si patiat̃ dyariã: ⁊ imo si supueniat longa disinteria. p̃ signat̃ aut multã mãm malã fuisse: cuiꝰ exitus diu durat: aut malã q̃litatẽ fixã cãm ad regnationẽ fixe mãei. Aut 3º pessimã mãm que sit cã maloꝝ vlcerũ ẽt in intestinis que ita nõ pñt sanari. cũ igit̃ his tam malis dispositionibꝰ si disinteria diu durat p cõpassioneʒ epatis ad intestina multũ in lõgo tpe debilitat̃ epar in tm̃ vt loco sanguinis gñet̃ aquositas. ⁊ sil̃r multũ debilitat̃ stomachi digestiua. ⁊ iõ aut supueniet hydropisis epate multiplicante aquositatẽ: aut lienteriam stomacho nõ digerente ⁊ expellente cibũ. ad hoc aũt ꝯiũcta cũ malis dispõnibus supradictis nec̃io sequr mors. ⁊ sic pʒ veritas aphorismi.

¶ Commenti Gal. expositio.

Bonum esset si quendam. Gal. in cõmẽto. p̃ ponit potuisse seruari meliorem ordinẽ in aphis suis. 2º v̄ificat vnũ aphm̃ ifra ponẽdũ in isto 6º loco ab isto. 3º v̄ificat istũ 2ª ibi (Cũ igit̃) ibi 3ª (Purgatio vo) ¶ De pº dicit. ꝙ vez eẽt si pmisisset huic apho vnũ posituʒ in 6º loco ab isto postqʒ opʒ h exponere. ¶ In 2ª dicit. ꝙ p spleneticos intelligit illos q passi sunt diu duriciem splenis: ⁊ istis si supueniat disinteria soluit̃ duricies vtpl̃ʒ: qꝛ purgant̃ humores q erãt cũ duricie splenis. s. melice. Et hoc est qd̃ vult Hyp. in isto aphõ sequẽte. ¶ De 3ª dicit. ꝙ si purgatio modũ excesserit s. si fuerit supflua vltra modũ illum q reqrit̃ p cura epatis splenis ⁊ multũ diuturnior ⁊ nocuerit ifirmis: sequr disinteria sup. fortior si multũ ꝓlonget̃: qꝛ cũ humores mali sepe trãseant p intestina ꝓcutiunt̃ intestina ab eisita vt deficiat eoꝝ calor ⁊ distẽperet̃: ꝓpter quã cãʒ fuerit cã hydropisis ⁊ lienterie ꝓpter passionẽ stõi ⁊ itestinoꝝ hydropisis propter cõpassionẽ epatis ⁊ coꝝ intestinoꝝ.

¶ Aphorismus. XLIIII.

Uibuscũqʒ ex strãguria ileos inascit̃: hi in septẽ diebus pereunt: si nõ febre supueniẽte: multũ vrina fluxerit.

¶ Quibus p stillicidiuʒ vrine supuenerit voluulus intra septimũ dieʒ moriunt̃: nisi febre superueniente: vrina effluat satis. Theo.

¶ Quibus ex stillicidio vrine ileos superuenerit: in septem diebus pereunt: nisi febre superueniẽte: satis vrina fluxerit. Leoni.

¶ In pñti aphõ due ponunt̃ ꝯcl̃ones: quarũ pma est h. quibus nascit̃ yleos ex strãguria ipsi pereũt in septem diebus vtpl̃m. pbat̃: qꝛ in istis sunt fortissima accñtia virtutẽ prosternentia. ⁊ ideo vtplurimũ virtus succũbit in prima cretica radicali vel añ: ⁊ hec est 7ª. ¶ Scd̃a ꝯcl̃o. in istis si ante septimaʒ superueniente febre fluat multa vrina: isti liberant̃. pbat̃: qꝛ in his superueniẽtibus remouet̃ causa colice ⁊ strangurie. igit̃ remouent̃ morbi. ⁊ p ꝯñs curantur: ⁊ hãc auctoritatẽ allegat Auicẽ. 16. tertij. capl̃o de yleos dicendo Gal. ignorasse cãm huius. ¶ Ego tñ non video ibi

Auic. ɔcessisse aut negasse hūc aphm sicut nec Gal. in cōmēto facit. Et ideo iste aphus posset esse vtilis si casus occurreret quē Gal. nunq̄ꝫ vidit. ¶ Et isto mō q in cōmento dicet: aduerte ꝙ Marsilius ꝛ alij dicunt ɔcordiā huius ēē inueniri. 19. tertij. caplo de difficultate vrine: sed nō est ita. naꝫ in illo casu circa finē dicit Auic. ¶ Et expertū qdē est in plurib⁹ hoibus ꝛ dictū est: ꝙ q habēt difficultateꝫ vrine ꝛ aduenit eis post ipsaꝫ tenasmon morit in 7° nisi accidat feb. ꝛ ꝓuocationē faciat plurimā. ¶ Sed ɔstat ꝙ hoc nō dr̄ de yleos sic in aphorismo. ¶ Pro declaratiōe tn̄ aphōi nota. ꝙ ipse pōt hr̄e duos sensus vnuꝫ est ꝙ pp apā exn̄s in vesica accidit vt yleon pp cōpressionē itestini ꝓhibēdo exitum fecū ꝛ supueniēte feb. curet cū fluxu vrine. Et hūc sensum putat Gal. fm̄ in cōmēto. ¶ 2⁹ sensus est qn̄ primo accidat strāguria pp humores fridos grossos qb⁹ augmētatis fiat yleos coīcata mā frigida intestinis: ꝛ postea supueniēte feb. hos humores eliquari ꝛ p vias vrine emitti ꝛ ita seq sanitatē: ꝛ h̄ fm Gal. est pole: tn̄ non bn̄ vr̄ sibi aphum ɔfirmādū vtplm ꝑ vero vt patebit in cōmento. possemus etiā dicere ꝙ p viā passionis ꝛ coītatē dolente vesica impediunt intestina ab expellendo sicut accidit colica ex lapide renū: lꝫ apā nō cōprimat intestina ita vt merito illius ꝓhiberet stercoris exitus. Sed Gal. talia imaginabilia qbus experientia nō correspondet nō admittit. quare ꝛc̄.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

IN yleō nulla exeūtia. Gal. i cōmento facit tria. pmo declarat yleon. 2° ponit ꝛ improbat vnā expōnē aphi. 3° dat vnū intellectuꝫ apho defensabilē. 2ª ibi (Oēs aūt.) 3ª ibi. (Sed hypo.) in prima declarat yleon ex pte vnius accidentis ipsum semp cōcomitātis. scdo ex pte cāe in generali. 3° ex parte causaꝝ in spāli. ¶ De pª dicit. ꝙ yleō nulla exeūtia egrediunt inferius p viā ani q̄ꝫuis clisterizent clisteribus fortibus. ¶ Scdo dicit. ꝙ oēs cōcordant in omni yleos claudi vias versus infra. siue in subtili itestino siue in grosso. ¶ 3° dicit. ꝙ multi dicūt ꝙ pōt accidere ex solo apāte ꝛ ex omni opilatione stercoris duri: aut ab humore grosso viscoso. Sed ipse dicit ꝙ solum calidū ꝛ duruꝫ. i. difficile apā facit hic: qꝛ nō credit cōstipari ventreꝫ ex humoribus grossis ꝛ viscosis supple ita vt penitus nihil egredi possit. ¶ Sꝫ tn̄ ɔcedamus sub quadā hypostasi. i. p modū suppōnis nō ꝓbate: ꝙ esse possit ex humorib⁹ grossis ꝛ viscosis. ¶ Circa primū nota. ꝙ yleos ꝓprie importat aut dolorē intestinoꝝ graciliū pp quē fit difficilis exitus p anum eius ꝙ deberet egredi fm nām aut importat egritudinē a qua dolor talis descēdit. naꝫ sub vtroq̄ꝫ significato inueniunt doctores vti isto vocabulo ꝛ stricte capiēdo. ꝛ hoc modo loqt Aui. 16. tertij. caplo de yleos: ꝛ caplo de colica. ¶ Tn̄ vr̄ ex Gal. cōmēto ꝙ h̄ nomē qn̄q̄ꝫ sumat ꝑ cōi ad colicā q̄ est i grossis intestinis ꝛ ad yleos qd̄ est in gracilib⁹: ꝛ qꝛ nomē colice qn̄q̄ꝫ sumit h̄ mō large. iō seqt ꝙ colica ꝛ yleos large accipiēdo ɔuertunt: sed stricte differūt. ¶ 2° nota. in omni taꝫ colica q̄ꝫ yleos esse opilationē ꝓhibitiuā exitus fecū ꝛ vētositatis: sed tn̄ nō opꝫ ꝙ in colica oino nō egrediat. quotidie eniꝫ videmus colicos aliqd expellere: sꝫ nō egredit nisi cū difficultate: ꝛ qn̄q̄ꝫ nihil egredit ēt: lꝫ clysteria fiant acuta. ꝛ iō accn̄s illud in quo oēs ɔueniūt. s. ꝙ nihil egredit intelligat mō dicto. s. nisi cū difficultate vel ꝙ nō sit semp: sed aliqn̄ nihil egredit. ¶ Circa 3m dcm̄: puto nō eē mētē Gal. ꝙ colica ꝛ yleos nō ꝓueniāt nisi ab apāte: sed puto ipsuꝫ h̄ dicere ꝙ nō ꝓueniūt cū tāta vehemētia ꝛ ɔstipatiōe vt penitus ꝓhibeat exitus oium reꝝ nisi ab apāte. ꝛ h̄ tolerari pōt: ꝛ Gal. dic̄ se ita putare. OMNES AVTEM. Hic ponit ꝛ iprobat alioꝝ expōnē ꝛ pmū ponit illā. scdo iprobat quo ad vnū. 3° quo ad aliud dictuꝫ. 2ª ibi. (Ego aūt.) 3ª ibi (Adhuc dicūt.) ¶ In prima dicit. ꝙ oēs iterpretes huius aphōi dixerūt qddā qd̄ remotū est a rōne. ꝛ ideo nō credēdum. Dicūt. n. ꝙ si est apā in vesica. tūc ꝓpter cōpressionē a dicto apāte patiunt intestina. ꝛ ideo fit h̄ passio. s. yleos post strāguriā. ¶ De scda dicit. ꝙ ipse vidit multos de strāguria mortuos: quoꝝ vesica dum patiebant visu apparebat plena ꝛ dolorosa: ꝛ nullus taliter patientiū incidit istū dolorē. s. yliacū: qūo igitur pōt esse ꝙ yleon nascat ꝓpter intestina esse cōpressa ab apāte vesice quasi dicat. nullo mō preterea si hoc fieret multo magis deberet hoc fieri ex apāte matricis: qꝛ matrix ascendit vsq̄ꝫ ad dyafragma. ꝛ ideo pōt cōprimere intestina gracilia: sed si vesica patiatur apā cōprimit solum rectū intestinū. ex cuius cōpressione nō potest fieri yleos saltem ad modū quo illi forte. intendunt eni nō est possibile cōstricto recto intestino materiam redire ꝛ facere cōstipationē in gracili. sic̄ qn̄q̄ꝫ post colicā fit yleos. ¶ De 3ª dicit. ꝙ isti adhuc dicunt peius: qꝛ dicunt feb. calidam iuuare yleon supple qn̄ superuenit. nā soluꝫ apā vesice. i. solitarie facit feb. ꝙ q̄ꝫto magis maioratur tanto feb. augmentatur: qꝛ febris est quoddam accidens cōcomitās apā. s. vesice: ꝛ ideo in isto casu non curatur yleos per supuentuꝫ feb. sed potius ex cessatione feb.: ꝛ ideo feb. non est bonū neq̄ꝫ laudabile signum in yleos. sicut isti dicūt. ¶ Et preterea non est cura per se alicuius morbi vel ꝙ fit cū frigiditate sola: vel cū humoribus flegmaticis vel de ventositate grossa: ꝛ istud concludit ꝙ ignoratur qūo hic dixerūt cū non possint auctorizari. i. confirmari ratione. SED SI HYPOCRAS. In hac tertia particula dat defensabilem intellectū apho. dicit ꝙ siue Hypo. siue aliqs alius qui dicit ꝙ ignorat quis hunc aphorismū fecerit: quicunq̄ꝫ tamē fuerit si viderit infirmū hoc modo sanari bonū est dici humores frigidos crudos grossos fuisse accidentia hui⁹ morbi. i. causas quas accidit esse causas eius ꝛ feb. superueniēte ꝛ purgatione vrine esse curatū: ex quibus videς ꝙ Gal. non affirmat eius veritatem vt in pluribus: sed negat: sed tamen dat modum saluandi ꝙ aliquando contingit. ꝛ per consequens non putauit hunc apho. fore Hypo.

¶ Aphorismus. XLV.

Vulnera quecunq̄ꝫ annua fuerint: vel longius tempus habeant: os necesse est emitti: ꝛ cicatrices fieri concauas.

¶ In vlceribus ānuis: aut ēt diuturnioribus: os discedere: cicatricesq̄ꝫ effici cauas: necesse est.

¶ Vlcera quecunq̄ꝫ annua sunt aut etiam diuturniora: os abscedere est necessarium: ꝛ cicatrices cauas fieri.

¶ Cōclo est ista. Nece ē in cura annualiū aut lōgi tpis emitti os ꝛ cicatrices fieri ɔcauaς. ꝓbat. id ē fieri necīu in cura sine quo vulnera nō pn̄t ɔsolidari: ꝛ qd̄ necio ɔcomitat: sꝫ sine ossis emissione ista nō pn̄t ɔsolidari: ꝛ ɔcauitas cicatricis necio ɔcomitat. ꝛ iō si necio sanant vulnera annua: ꝛ lōgioris tpis: ista duo ɔiūgunt cure: vnū tāq̄ꝫ coīcās: ꝛ aliud tanq̄ꝫ sequēs. pm est ossis emissio scdm cicatricis ɔcauitas. ¶ Et ɔcordia est colligēda. 4ª 4ⁱ. tractatu 3° ca° prio. ¶ Et est vtilis in actu practico vt ꝓlongato tpe ɔsolidatiōis vlterius ingramus ꝙ os sit emittēdū ꝛ nō expectemus in cōsolidatiōe eq̄litatē superficiei sicut in alijs. ¶ Circa aphm nota. ꝙ nomē vulneris: lꝫ ꝓprie iportat solonē ɔtinuitatis in carne vel sibi ꝓportiōali absq̄ꝫ pure ꝛ sanie qūo distinguit ab vlcere: tn̄ hic sumit ꝑ vlcere. nō eni vr̄ bn̄ pole ꝙ sit vulnus annuū: qd̄ nō faciat saniē. ¶ Scdo nota. ꝙ vlceꝝ tardat ɔsolidatio pp varias cās. pmo ꝓpter malā cōplexionē mēbri vlcerati. cū enim cōsolidatio ꝛ icarnatio fiat a virtute mēbri. ideo mala existente cōpositione vt regenerare: ꝛ bene

bene cõſolidare non ſufficiat tardatᷣ conſolidatio.ſecũdo ex malicia humoꝝ qui ad vulnus currunt ꝓpter repletionez totius vt in aſclite ⁊ hypoſarca aut alicuius ꝑticularis mẽbri inundantis:vt cõtingit multotiens in carnibꝰ glandoſis in gula exiſtẽtibꝰ:aut ꝓpter indebitũ regimen:aut ꝓpter occurſuz rerũ extrinſecarũ ꝓhibentiũ cõſolidationẽ.qñqꝫ aũt ꝓpter defectũ fundamẽti in quo caro oriri dꝫ qđ eſt os:qꝛ os eſt putridũ:aut a nãe regimine derelictuz:qa vndiqꝫ ab alijs partibꝰ ſiue totius ſeparatuz:qñqꝫ ex indebita figura ſua aut obſtracoſitate lateꝝ vlceris vt in fiſtulis accidit multotiẽs:lꝫ nõ omne vlcus obſtracoſum ſit fiſtula.¶ 2° nota.lꝫ tã multis cauſis poſſit cõſolidationis prolõgatio cõtingere:tñ vtplꝫm ſi ꝓlongatio eſt vltra annũ eſt ꝓpter defectũ in oſſe qđ non põt bñ fundare carnẽ:imo illi q̃ generatᷣ cõicat tandẽ putredinẽ ⁊ ꝓhibet debitã cõſolidationẽ.¶ 3° nota.qñ os eſt hoc mõ leſuz ſi vlcus durat per annũ nõ eſt veriſimile leſionẽ oſſis eſſe ſuꝑficialẽ:ſed ꝓfundã:ſed in tali os illud emittit aut abradẽdo:aut alio mõ per opus nãe aut medici remouendo.¶ 4° nota.ꝙ in tali caſu mẽbrũ vtplꝫm eſt ibi debilitatũ:vt nã ibi nõ ſufficiat regenerare poꝝ ſarcoydez ſine calloſitate:que regeneratur loco oſſis ita groſſa q̃ꝫ erat os:nec etiã põt tantã carnem ſuꝑ loco generare vt veniat ad eq̃litatẽ cũ parte ſibi imediata.⁊ ideo qñ ſit conſolidatio remanet cicatrix concaua.ex qbꝰ apparet verificatio aphi.lꝫ qñqꝫ poſſet ꝯriũ cõtingere:⁊ fieri vlcus annuale ſine oſſis corruptione:⁊ remoueri os in membro forti nõ facta cicatrice concaua:ſed raro.

¶ Cõmenti Gal.expoſitio.

Ulnera que diu. Gal. in cõmẽto dat cauſas prolongationis vlceris ſanitatis. 2° oſtẽdit diuerſitatẽ nominũ vlcerũ. 3° verificat aphum.2ª ibi.(Antiqui.)3ª ibi.(Sed in hoc apho.¶ In prima dicit.ꝙ vlcera que diu ꝓlongantᷣ anteq̃ꝫ ſanentᷣ aut recidiuentᷣ poſt cõſolidationẽ difficiliter ſanantᷣ ꝓpter aliquã triũ cauſarũ:aut qa mali humores currũt ad locũ non permittentes ſanari:aut qa mẽbrũ eſt debilitatũ ꝓpter malos humores currẽtes ad ipm facientes malas q̃litates in mẽbris:aut ꝓpter magnitudinẽ ⁊ peſſimitatẽ vlcerũ.¶ In 2ª parte dicit ꝙ iſta vlcera difficilia ad conſolidandũ antiqui vocabãt farſa:ſed moderni volẽtes vnicuiqꝫ nomen iponere qdã vocãt chironia a chirone ꝑ ipſa curãte:qdã cileſia.a cileſia poſt curãte.qdã dicũt corroſiua:q̃ lꝫ ſint per cutez ambulãtia nõ peiorãt cutẽ.alia vocãt formicam.alia ignez ſacrũ que perforãt carnẽ ⁊ cutẽ:ſed vulnera corroſiua que vocantᷣ putrefactiua que cutẽ ⁊ carnem interiorẽ perforãt:nõ tñ dñr vulnera:ſꝫ q̃dã paſſio ex putredine ⁊ vulnere cõpoſita.¶ Et ſubdit ꝙ noſcimus quedã membra patientia putredinẽ ſine vulnere:⁊ quedã patientia ſola vulnera que vocantᷣ heriſipilla.h igitur vulnera hñt nomẽ heriſipille.ſ.farſa ⁊ formica:ſed alia antiqui ſolũ appellauerũt vulnera. SED IN HOC APHO. Hic verificat aphm di.ꝙ hypo.in hoc apho.teſtatᷣ ꝙ vulnera nõ ꝓlongantᷣ in ſanatione:niſi qa oſſa putreſiũt:⁊ h ſepe ꝓlõgatione ãnuali vel maiori qđ hyp. vidit experimẽto rõ aũt h nõ inueniſſet ſine experimẽto:qꝛ multotiẽs ſanantᷣ:⁊ paulo poſt redeunt.⁊ h ſit qa medicina gñante carnẽ ſuꝑ mala oſſa appꝫt eſſe ſanitas:cũ tñ in oſſibꝰ ſubterioribus ſit corruptela:q̃ ſit cã ꝙ reuertatᷣ tumor incipiẽte ſanie.⁊ faciẽte vulnera in carne:⁊ iſta nõ ſanãtur niſi cũ medicina:quã Hypo.dixit in lib.de vulneribus.⁊ quã Ga.poſuit.3° de ingenio.vbi dixit:ꝙ oꝫ vulnera exiccari maxie cũ hñt interiꝰ mala oſſa.terminus aũt ſufficiẽs in exiccatiõe eſt ꝙ apparebit corruptio oſſis:⁊ os extrahetᷣ exterius:ſed poſtq̃ꝫ ſanata ſunt vulnera quantum deficit in loco de oſſe tantã opꝫ habere cõcauitatẽ.⁊ ſic appꝫt ꝙ opꝫ os emitti ⁊ cicatrix fieri concaua.

¶ Aphoriſmus. XLVI.

Uicũqꝫ gibbi ex aſmate fiunt:aut tuſſi:ante iuuentã pereunt.
¶ Qui curuati ex hanelatiõe:aut tuſſi:efficiuntᷣ:añ pubertatẽ intereunt. Theo.
¶ Qui gibbi ex aſthmate:aut tuſſi:fiunt:añ pubertatem moriuntur. Leoni.

¶ Cõclꝰo eſt iſta.oẽs patiẽtes gibboſitatẽ ex aſmate vel tuſſi pereũt añ iuuẽtutẽ.ꝓbatᷣ.in oibꝰ talibꝰ ita difficultatᷣ anhelitus vt ad iuuẽtutẽ venire nõ poſſint.igitᷣ pereũt añ iuuẽtutẽ.aſſumptũ pꝫ circa lr̃am.⁊ ſilis hꝛ ſnia ab Aui. 22. tertij.cap.de gibboſitate circa finẽ:⁊ eſt vtilis in actu practico.⁊ ampliatᷣ ad vtrũqꝫ ſexũ.¶ Nota tñ ꝙ nomẽ gibbi ſumitur cõiter ꝓ mala ſocietate ſpõdiliũ ſiue ex ipſorũ diſlocatione:⁊ eſt triũ modoꝝ.Nã qñqꝫ diſlocantᷣ v̉ſus añriora.⁊ tũc in directo ſpõdili diſlocãte in ſpina ꝑcipitᷣ concauitas:⁊ h mõ oſtẽdi in dño hugolino de caſtello:ꝙ ſpõdilis media colli erat diſlocata.in brachio illuſtriſſimi ꝑncipis dñi Philippi marie ducis Mediolani.Qñqꝫ aũt eſt diſlocatio tẽdẽs ad añriora ⁊ eo mõ eodẽ ãno fuit in nobili viro Galeaçeo troto.3° ad alteꝝ lateꝝ.⁊ h mõ fuit in Parma de barçono carpẽtario eodẽ anno.ſ.1427.ſꝫ ꝑmus modus eſt abſqꝫ voce ⁊ ſenſu ꝯtinue poſt caſuz.2ꝰ viuit vita ſanoꝝ:lꝫ diſlocatiões ⁊ gibboſitates miores remãſerint.¶ Nota ꝑncipalr̃ ſcðo gibbos fieri ex aſmate ⁊ tuſſi põt itelligi duobꝰ modis.vnꝰ eſt ꝙ iungatᷣ gibboſitas ⁊ aſma vel tuſſis:⁊ eſt iproprꝰ modus.2ꝰ eſt ꝙ ex mã aſmatis vł tuſſis fiat gibboſitas nã permutãte mãm ad faciẽdũ apa iuxta ſpõdiles:ꝑꝑ qđ fiat gibboſitas.Et hũc itellectũ habuit Aui.loco allega.ad quem itellectũ maxie v̉ificatᷣ aphs.¶ 3° nõ.ꝙ qñ gibboſitas naſcitᷣ añ iuuẽtutẽ.tunc naſcitᷣ añ cõpleᵐ ꝯcauitatis:⁊ qa ipſa debilitat locũ ⁊ corrũpit figurã.iõ ꝓhibꝫ debitũ augᵐ ſpũaliũ.Si v̉o cõtingit poſt iuuẽtutẽ vel in iuuentute:nõ opꝫ ꝙ ita ipediatᷣ ſpũaliũ augᵐ.Et iõ nocumẽtũ nõ eſt tm̃ ex quo pꝫ ꝙ dixit añ iuuẽtutẽ.pꝫ ſcðo ꝙ iuxta hũc modũ ly.añ nõ ꝯſtruitᷣ cũ ly.pereũt.ita ꝙ ſit ſenſus ꝙ ꝑeant añ iuuẽtutẽ:ſꝫ ꝯſtruitᷣ cũ ly fiunt:ita ꝙ eſt ſenſus ꝙ qñ añ iuuẽtutẽ fiũt patiẽtes poſtea pereũt:ſꝫ nõ dꝛ qñ:⁊ hũc vꝛ habuiſſe in commẽ.Ga.cũ dixit:eos ꝑire ꝑꝑ defectũ mẽbroꝝ ſpũaliuz ⁊ nõ dixit ꝑꝑ nocumẽtum.¶ Nõ 4°.ꝙ Aui.nõ limitat hoc mõ:imo dicit ꝙ ꝑeunt añq̃ꝫ expuãt.Et vꝛ ſignificare ꝙ pereant añq̃ꝫ mã morbi expellatᷣ exterius.Et ſcðo vt dicit eſt:qa cũ mã aſmatis ⁊ tuſſis ſit groſſa maxie qñ nã nõ pellat eã exterius.appꝫt ꝙ apa qđ eſt cauſa gibboſitatis ſit durũ ⁊ magnũ.durũ ꝑꝑ mãm a qua pendet.magnũ:qꝛ alr̃ nõ faceret gibboſitatẽ.Tale aũt nõ dat tm̃ ſpaciũ pectori ꝙ dilatetur ad refrigeriũ cordis ſufficienter.iõ auferꝛ aut ita ipeditᷣ vt pereãt.¶ Ex qbꝰ pꝫ v̉ificatio aphi ⁊ intellectus eius q maxime verificatᷣ qñ gibbi ſunt v̉ſus añriora.¶ Ego aũt maxime credo hũc modũ expõnis:qa vidi multos gibbos in pueritia durare vſqꝫ ad iuuẽtutẽ:maxie Nicolaũ benedicti ſenẽſem:cui quaſi anno.10.etatis ſue accidit gibboſitas ex ſpaſmo ꝓpter puncturã pedis:⁊ vidi diu poſt iuuentutem.¶ Et video ex cauſis alijs accidere gibbos añ iuuẽtutẽ:⁊ poſt:⁊ nõ mori.qđ ſint iſta duo.primo ꝙ accidant gibbi ex permutatione mãe faciẽtis aſma vel tuſſiz.ſcðo ꝙ ſint ante iuuẽtutẽ ⁊ ꝙ liberentᷣ nec vidi nec audiui.quid v̉o ſit aſma videbis in cõmẽto ⁊ qđ ſit tuſſis dictũ eſt in q̃rta ꝑticula illo aphο.qbuſcũqꝫ tuſſes ſiccas ⁊c̃.

Margin: A · Nõ ꝑ · B 2° · C 3° · 4°

¶ Cõmenti Gal.expoſitio.

Uomodo gibboſitas Ga. i cõmento.ꝑmo remittendo nos docet quaſdã cauſas gibboſitatis. 2° verificat aphum per cãm generalẽ. 3° per magis ſpalẽ. 4° oñdit variam noiation ẽ leſionis anhelitus.ibi 2ª.(Si igitur gibbi) ibi 3ª

(Vulnera autem) ibi quarta (Passiones aũt) ¶ In prima dicit. ꝙ Hypo. docet in lib. de ꝯcatenatione q̃uo fiat gibbositas: ⁊ q̃ fiat ante. ⁊ q̃ fiat retro ⁊ q̃ lateralr: ⁊ hec passio magis attigit dorso. Et iõ q vult eã pfecte itelligere recurrat ad legẽdũ dcm̃ libꝝ Hyp. sꝫ tñ dicit se h̃ dictuꝝ q̃ztũ est opportunũ huic loco. ⁊ subdit ꝙ gibbositas fit ex pcussiõe vl̃ casu vl̃ maximis vulnerib⁹. i. vlcerib⁹ cũ apatib⁹ i iteriorib⁹ spine ⁊ sepe ex alijs causis: ⁊ ista gibbositas si fit in vna spondili ⁊ ad interiora. tunc exterius in directo illius spondilis apparet cõcauitas. ¶ Sꝫ tu adde ꝙ ex spasmo etiam põt ꝯtingere: ⁊ aut pp malam ꝯpõnem: aut propter malam plasmationem obstetricis ⁊ multa silia vide. 22. tertij. loco alle. ¶ In 2ª pte dicit. ꝙ si fiãt gibbi ex asmate aut tussi añ iuuẽtutẽ ꝙ isti peũt: q2 isti gibbi faciunt fortẽ molestationem pp imperfectionẽ membroꝝ spũaliũ: ⁊ ex h̃ concipit ꝙ dr̃ q̃uo gibbi accidũt añ pfectionẽ taliũ mẽbroꝝ. ⁊ iõ ly. añ construitur cũ ly. fiunt ⁊ nõ cũ ly peũt: ⁊ nõ ꝯtingunt h̃ accñ̃a si non p̃cessit casus vel pcussio: sꝫ ex solo apate crudo ⁊ indigesto intus exñte: ⁊ puto ipm velle ꝙ ꝯtigit ipm mori. si gibbus est ex apate ⁊ nõ ex casu vel pcussiõe: q2 est periculosior gibbositas cum apate. ibi. n. est gibbositas ⁊ vltra illud apa ꝙ opꝫ esse magnum si oꝫ causare gibbositatem. In parte tertia que est ibi.

VVLNERA AVTEM. Dat cãm ṽificãtẽ magis spãlr: ⁊ diuidit in duas. p̃mo ostendit vulnerũ faciẽtiũ gibbositatẽ drĩam. Ex qua intelligit drĩa apatis. 2° reuertit ad aphm verificandum. 2ª ibi. (Idem ẽt.) ¶ In p̃ma dicit. ꝙ vulnera faciẽtia gibbos drñt ₰m q̃ztitatẽ ⁊ qualitatẽ loci in quo sunt ⁊ ₰m duritiẽ. i. fortitudinem vulnerum. Nam si sunt in loco nobili ⁊ magno anhelitus fit maior ⁊ periculosior: ⁊ per anhelitum itelligatis asma qõ tũc ẽ magis qñ anhelitus est magis lesus. Non sumitur igitur hic ly. anhelitus p respiratiõe: sed p asmate. ⁊ si aliquãtulum humoris fluxerit in vulnerib⁹ in cãnales pulmonis gñat tussis. Nã hi morbi nõ oꝫ ꝙ sint duri. i. de mã faciẽte durũ apa. ⁊ iõ qñ gñat sanies. ⁊ isto mõ iterficit ifirmũ: sꝫ vulnera nõ effluẽtia. i. a qbus nõ effluit sanies nõ mortificãt ifirmũ ilico: q2 hũores grossi ⁊ duri sunt: sed illa que sunt cum tussi cito faciunt saniem ⁊ occidũt: q2 mã cõicat pulmoni. ⁊ iõ non est dura ⁊ citius interficit. ¶ Idem ṽificat p cãm di. ꝙ vulnera. i. morbi facientes gibbos cũ asmate. faciũt idem qõ statim dictum est. s. ꝙ occidũt si sunt añ iuuentutẽ: q2 ista aut sunt magna: aut in periculoso loco pectoris. mõ patientiũ loca circũdãtia fiunt pua ⁊ stricta. ⁊ iõ cor ⁊ pulmo nõ crescũt debite neq3 sufficiũt ad vitã. gibbositas. n. angustat pectoris spacium. ⁊ iõ incidunt asma: ⁊ ꝙ nullo mõ pñt euadere ⁊ si anteq̃ꝫ acciderit gibbositas angustabit spũs pp solum apa q̃zto magis angustabitur. si vulnera. i. morbi durescant ⁊ augmentant sepe sicut fit superueniente gibbositate quasi di. multo magis: ⁊ hec est cã quare moriuntur. ¶ Ex quo intelligis ꝙ adhuc hic vult ꝙ ly. ante iuuentutẽ intelligitur de aduentu gibbositatis.

PASSIONES AVTEM. Hic ponit diuersitatem noĩationis egritudini pectoris di. ꝙ q̃zuis passiones pectoris sint multe. h̃ Hyp. solum noĩauit illos q patiunt anhelitũ spissum. Consuetudo. n. antiquoꝝ fuit vocare anhelitum. s. asma spissitudine spũs ⁊ respirationis pp stricturã vel exercitiũ. Sꝫ moderni ẽt vocant anhelitũ. i. asma oẽm diuturnã passionem pectoris cũ est sine fe. ⁊ adest pessimitas. i. magna valde passio spiritus ⁊ respirationis.

¶ Aphorismus. XLVII.

Quibuscunq3 flobothomia: aut pharmacia confert: hos vere flobothomare: aut pharmaciam dare conuenit.

Theo. ¶ Qui leuãdi sanguine sunt: aut medicamento purgandi: ijs verno tempore: vel cultello soluenda est vena: vel medicamentum adhibendum.

¶ Quibuscunq3 vene sectio: vel purgatio: cum medicamento conuenit: hos vere purgare: vel venam incidere oportet.

¶ Conclusio est ista. oẽs quibus conuenit flõmia: aut farmacia sunt flõmandi: aut farmacandi in vere. pbat. Oẽs tales flõmandi: aut farmacandi eo tpe in quo h̃ corpa sunt magis disposita ad istas eũones: ⁊ in quo sunt apta incurrere minora nocumenta: sꝫ h⁹ tp̃s est ver. g̃ ⁊c̃. Maior est clara. minor ꝟo circa lr̃am declarabit. ¶ Silis snia colligitur. 4. p̃mi. c. 4. ⁊ ẽ vtilis vt pꝫ. ⁊ ampliat ad vtrũq3 sexũ. ¶ Sꝫ circa lr̃am. qd sit flõmia ⁊ qd eũat ⁊ qd farmacia. vide i p̃ma pticula. Per ver aũt itelligamus mõ medicoꝝ tp̃s tempatũ qõ ẽ inter hyemẽ ⁊ estatem. ¶ 2° nõ. ꝙ qbusdã cõfert flõmia: aut pp curam egritudis actu exñtis: ⁊ de istis nõ loquit Hyp. in apho. vt pꝫ p Gal. i cõmẽ. Quibusdã aũt ꝯfert altera istaꝝ eũonũ gr̃a p̃seruationis: ⁊ de istis Hyp. loqt i apho. ¶ 3° nõ. ꝙ p̃seruatio q̃dã dr̃ ad modum medicoꝝ gñalis: ⁊ ẽ actus q vtplr̃m regrit ipse vel sibi silis merito dispõnũ tẽpoꝝ anni ⁊ in oibus cõiter consuetis ad ꝓhibendũ morbos in aptis cadere in eos: quedam aũt dr̃ p̃seruatio spãlis ⁊ est in medicina reqsita p aliquã ꝯtingentiã. ¶ Exẽplũ p̃mi. q2 in cõi vsu vite tpe hyemis vtplr̃m fit multiplicatio hũoꝝ q peccãt in q̃ztitate in vere: ⁊ sunt pati in etate peccare qualitate. ⁊ ideo merito dispõnum tẽpoꝝ anni ⁊ merito regimis ꝙ cõiter obseruatũ corª indigentia eũone plurimũ tpe veris indigẽt eũone. Eũo igit p̃seruatiua ex his cãis in vere necĩa dr̃ p̃seruatio gñalis. ¶ Exemplũ scd̃i. sic̃ si pp casum vel inordinatũ regimẽ vel aliã cãm nõ cõiter ꝯsuetã esset opportunũ eũare: aut estate: aut autũno: aut hyeme: aut ẽt vere diceret preseruatio spãlis. In aphõ igitur loqmur de gñali p̃seruatiõe. ¶ 4° nõ. ꝙ in tpe veris plor v̄tus ẽ fortis merito dispõnum dictaꝝ: ⁊ cõiter p̃cessit hyems in corpib⁹ paris ad morbos: ₰m cõem vsuꝫ regimis faciens. tp̃s aũt veris nec nimis calr̃m debilitans nec nimis fridũ coagulando ꝓhibens eũonẽ. iõ tam merito dispõnis v̄tutis q̃ꝫ merito repletionis: q̃ꝫ ẽt cõditionum tpis ꝯuenit eũo i vere. ¶ Ex quo appet ꝟificatio aphõi. in alijs. n. tpib⁹ ⁊ si qbusdã possit conuenire merito dictoꝝ. eũo nõ tñ ita cõiter sicut in v̄e. ⁊ iõ in alijs fieri eũonẽ gr̃a gñalis preseruationis: ⁊ tu vide in ꝯmẽto qbus ꝯuenit in principio veris euacuatio: ⁊ quibus in fine veris.

¶ Commenti Galieni expositio.

Galam est ⁊c. Gal. in cõmento primo exponit aphm. scd̃o verificat ipsum. tertio explicat particulariter modum practicandi aphm. 4° remittẽdo nos ad vnum librum. remouet dubiũ. 2ª ibi. (Dixit. n. multotiens.) 3ª ibi (Ego aũt.) 4ª ibi (Medicinalr autem.) ¶ De prima pte dicit palã esse. q h̃ aphs itelligit de sanis. quoꝝ sanitas nõ eẽt diu duratura nisi eũarentur. ⁊ iõ dicit Hypo. ꝙ oꝫ hos purgare in pn° veris cũ flõmia si timeat de plenitudine supple hũoꝝ peccãtiũ solo q̃zto. ⁊ oꝫ subuenire cũ solr̃one ⁊ vomitu si timeat de corruptiõe hũoꝝ spẽ merito alicui⁹ dñij alicuius humoris alterius a sanguine.

DIV ENIM MVLTOTIENS. Hic v̄ificat aphm h̃ mõ intellectum di. h̃ mõ multotiẽs custodiuit cũ añ singulis annis egrotaret: ⁊ ꝙ multis podagris ⁊ arteticis dũmõ non ita paterent ꝙ sui putrescerẽt digiti suas distulit passiões. Et silr qbusdam celauit empima ⁊ qbusdam epilensia. h̃ mõ purgatiõis. s. fecẽ in vere. Sed flõmia est vlis purgatio ꝯueniens omni passiõi. De plectorica. i. pctõ i solo q̃zto ⁊ spẽ in hoc conueniunt oẽs flõmie: q2 sunt vtiles eũones

respectu humoꝝ:qa vnũquẽq; q̃tuoꝛ humoꝝ eũat. Si pur
gatio cũ solˀone ⁊ vomitu. si loq̃mur gñaliter vr̃ esse vna:ſʒ
spãliter nõ est ita:qa alia est purgatio colere. alia flatis:alia
melãcolie. siue fiat vomitu siue fluxu ⁊ h̃ dr̃ a flõmia:qa ista
nõ respicit determinatũ humoꝛẽ:ſʒ totã massaʒ. EGO AV/
TEM. Hic explicat particulariter modũ practicãdi hunc
aphĩm in q̃tuoꝛ. pmũ est ꝙ ipse cognouit quẽdã cui solebat
mania euenire de quo mirabar:qa cũ mania deberet veni/
re ꝑcipiebat ⁊ vocato Ga. sumpta purgatiõe cessabãt acci/
dẽtia manie pp duo iuuamẽta:quoꝝ vnum erat:qa purga
bat malos hũoꝛes. 2ᵐ erat ꝙ pp acutos hũoꝛes egrediẽtes
⁊ trãsiẽtes per anũ apiebant̃ sibi oꝛificia venaꝝ emoꝛoyda
liuʒ a qbˀ effluebat pessimus sanguis ⁊ niger:⁊ iste vene si
cõsuetudinarie fluũt gignit̃ inde mania. dicit se igit̃ dedisse
illi maniaco purgationẽ eũantẽ colerã nigraʒ nõ solo vere:
ſʒ autũno per singulos ãnos ⁊ si differebat capere sentiebat
signa futura manie. ℂ Scdm exẽplũ est ꝙ ipse vidit mulie
rẽ patiẽtẽ cancrũ quã purgauit cũ foꝛti medicina purgãte
colerã nigrã:⁊ ita singulis ãnis cũ farmacia quã farmaciã
si negligebat sentiebat doloꝛẽ in loco cancri. ℂ Tertiũ exẽ
plũ est ꝙ nouit quẽdã cui incepat venire lepꝛa in pꝛimo an
no cũ flobotomia ⁊ farmacia purgauit cui post annũ suffi/
cit sola farmaciã in vere annuatiʒ. Si vero ꝑtermittebat. ⁊
iõ suple semp in vere indigebat purgatiõe ad expellẽdã co/
lerã nigraʒ. ℂ Et subdit ꝙ epilepsie ⁊ apoplie est nec̃ia mi
noꝛatio flatis. Sʒ artetica calida est de gñe colere. frida de
gñe flatis:qꝛ valde raro fit de melia. ℂ 4ᵐ exemᵐ. ꝙ nouit
quẽdã q oĩ anno in estate incurrebat tertianã cui data est in
vere medicia colˀe rubee purgatiua a per multos annos nõ
fuit passus tertianã. MEDICINABATVR. In hac q̃rta
pte facit qd̃ dictuʒ est. ⁊ posset qs dicere in q̃ pte veris sunt
faciẽde he purgatiões. rñdet ꝙ iste tertianarius medicina
bat̃ in fine veris:vt erat cõgruũ humoꝛi in eo peccãti. ſʒ in
epilepsia ⁊ artetica ⁊ melia:⁊ alijs moꝛbis pẽdẽtibˀ ab hu
moꝛibˀ fridis ꝯuenit eũatio in pnᵒ veris. VIDE PRO HIS
DISCENDIS. Dicit se fecisse vnũ libꝛũ de his q̃s opʒ pur
gare in vere:q liber est ps regimis sanitatis. ℂ Circa tñ di
cta ista ꝯsidera q̃lˀr dicamˀ flobotomiã eũationẽ vlˀem:qꝛ ꝑ
ea eũant̃ oẽs hũoꝛes vel apti sunt eũari nõ eligẽdo aliqueʒ
spãliter:q̃ʒuis de sanguie plus eũaret̃. ℂ Attẽde 2ᵒ ꝙ exñte
plectoꝛica cõuenit flõmia:qꝛ ꝓpe pctm̃ illud remouet:ſʒ qñ
est vnus hũoꝛ superãs alios q nõ sit sanguis: nõ obstãte ꝙ
per flõmiã minoꝛari possit:tñ nõ eũat̃ solus:sed cũ alio:nisi
cũ farmaco. Et iõ dr̃ ꝙ eũatio cõueniẽs coꝛruptioni humo
rũ est farmacia:nõ ꝙ nullo mõ cõueniat flõmia. nã multoti
ens in tali coꝛruptione ꝯfert. vñ Galˀ. 11ᵒ terapẽtice. nõ solũ
in sinocis:sed in oibˀ putridis febꝛibˀ docet aperire venaʒ.
ℂ Et Aui. pma q̃rti. cap. de cura putridaꝝ in gñali voluit
ꝙ qñ cũ humoꝛe q peccat fuerit sanguinis cõueniat flobo/
tomia si vꝛina fuerit rubea grossa. ℂ Tertio nota ꝙ empi
ma ego vidi interpolatis ex fluxu catarri q putrefiebat in
pectoꝛe:⁊ illud tale per eũationẽ pectoꝛis poterit ꝓtellari.
ℂ Quarto nota. ꝙ colera non ponit̃ in ebulitione a debili
caloꝛe. ⁊ iõ nõ timet̃ ex q̃litate tẽpoꝛis in vere de suo incen/
dio. Nõ igit̃ opʒ ante finẽ. i. tertiã partẽ veris vltimã eua-
cuare. sed fridi humoꝛes q hyeme sunt coagulati in tpe ve/
ris eliquant̃ a tepido caloꝛe:⁊ fluentes possunt facere moꝛ
bos. ⁊ ideo sunt purgandi in pncipio.

ℂ Aphoꝛismus. XLVIII.

Spleneticis superueniens dissinteria:
bonum.

Theo. ℂ Lienosis:difficultas intestinoꝛum
superueniens:bono est.

Leoni. ℂ Lienosis: difficultas intestinoꝛum superueni
ens:bonum.

ℂ Iste aphoꝛismus in. 6. ab isto declaratus est supꝛa. ⁊ com
mentum patet ⁊c̃.

ℂ Aphoꝛismus. XLIX.

Quibuscun q; tumoꝛes podagrici fiũt
in quadraginta diebus deferuescen/
tes resident.

ℂ Podagrici moꝛbi: inflãmatione Theo.
sedata:intra quadragesimũ diẽ desistunt.

ℂ Quibuscũq; moꝛbi podagrici fiunt: hi sedata Leoni.
in q̃draginta diebus inflãmatione finiunt.

ℂ Conclusio est ista. oẽs podagrice fientes resident siue defi
ciunt deferuescẽdo in. 40. diebus. pꝛobat̃. ille egritudines
resident in. 40. diebus:que nec sunt absolute acute vel per/
acute:nec absolute cronice:sed podagrice egritudines sunt
hꝰ. igitur ⁊c̃. maioꝛ patet ex his que dicunt̃ pmo ꝓnostico
rum. ⁊ pꝛimo de crisi. in cõmento aphoꝛismi. Egritudines
acute in. 14. diebus ⁊c̃. etiã patet ⁊ minoꝛ per experientiaʒ
est nota. ℂ Et similẽ sententiã ponit viatic̃. auctoꝛitate hy/ A
po. ⁊ est vtilis aphoꝛismus in actu pꝛactico. ℂ Nota tamẽ Nõ [illegible]
ꝙ egritudines podagrice dicunt̃ fieri quãdo de nouo inua
dunt post sanitatem:⁊ quãdo membꝛis existentibus lesis:
tamen incipit de nouo tumoꝛ ⁊ doloꝛ. De istis igitur loqui/
tur hypo. in aphoꝛismo. Nam de illis podagricis egritudi
nibus que sunt confirmate ex flegmate gypseo toꝛquente
membꝛa:nos manifeste videmus continue eos remanere B
ſm totã residuam vitaʒ. ℂ Secũdo nota ꝙ cũ tales dolo/ 2ᵒ
res de nouo inuadunt cõmuniter:⁊ semper aliquid caloꝛis
sentitur pus:qꝛ materia flegmatica ⁊ frigida raro ad talia
loca currit:nisi per adiutoꝛium colere:vt dicit̃. 22. tertij. vn/
de pꝛecipit̃ in podagra frigida non purũ euacuari flegma:
sed coleram ⁊ flegma. ⁊ ideo dicuntur in talibus feruesce/
re. ℂ Tertio nota. ꝙ quãdo finiunt̃ tales exacerbationes 3ᵒ
⁊ paroxismi podagre non semper terminãtur ad verã sani
tatem:sed ad quẽdam modum quo non dolet:nisi foꝛti mo
tu:vt patet in illis qui diu passi sunt podagraʒ. ⁊ ideo finis
istoꝝ non est semp sanitas:sed quidaʒ modus remissionis.
Et ideo dicit̃ ꝙ si resident deferuescentes ⁊ nõ dixit dissol/ C
uunt̃ vel curãtur. ℂ Quarto nota. ꝙ moꝛbi recipiunt ter/ 4ᵒ
minationes ſm varietatẽ conatus nature ⁊ foꝛtitudis vir/
tutis:⁊ modũ resistentie humoꝛis. Et ideo nõ est putanduʒ
omnes tales doloꝛes terminari in. 40. diebus ⁊ non ante:
sed quãdoq; ante:⁊ quãdoq; in illo termio. Et ideo hic po
nit̃ terminus longitudinis vtplurimũ talium egritudinuʒ.
⁊ ꝓpter hoc nõ dicitur. 40. diebus:sed in diebus. 40. qꝛ in
aliquo illius. ℂ Ultimo nota. ꝙ lʒ Marsilius videatur li/
mitare apho. ad calidos doloꝛes iuncturaruʒ:tñ Galˀ. vide
tur intelligere apho. vlˀr:vt patet in cõmento.

ℂ Cõmenti Galˀ. expositio.

Tumoꝛes in podagricis.
Galˀ. in cõmẽto p̃ docet modũ quo fiunt tumo
res podagrici. 2ᵒ verificat apho. 2ᵃ ibi. (Curatio
aũt.) In pma pte dicit ꝙ tumoꝛes podagrici fiũt cũ humo
res descẽdunt in cõcathenatione calcaneoꝝ:⁊ istos humo
res pmo recipiũt mẽbꝛa lacertosa cutẽ circũdãtia:⁊ cuʒ lo
ca illa repleant̃ humiditate:tũc cutis que custodit cõcathe
nationẽ extendit̃:sed nerui ⁊ choꝛde in podagricis non tu/
mescũt:⁊ iõ dolent solũ:qꝛ extẽdunt̃. ⁊ hoc ꝓbat̃. qꝛ nunq̃
vident̃ podagrici fieri supueniẽte spasmo:⁊ spasmus pluri
mũ cõtingit ex apate in neruis ⁊ choꝛdis. ℂ Circa quã ptẽ
nota. ꝙ vtplurimũ mãe que mouent̃ ad faciendũ podagrã D
ꝓcedũt hoc oꝛdine:qꝛ pmo descẽdũt ad cõcauitatẽ iunctu/
re. vnde vna de causis ꝓpter quas mãe fluũt ad iuncturas
magis q̃ʒ ad cetera alia mẽbꝛa. vt dicit̃. 22. tertij. c. de dolo
ribus iuncturarũ. ⁊ cum materia adhuc est in mẽbꝛo imbi

dita circundante cõcauitate extendit cõcauitas: ⁊ ꝓpterea
nerui extẽdunt: ⁊ tunc fit maior dolor ꝓpter neruoꝝ maxi
mã extẽsionẽ. post aũt mã ꝓpellit ad mẽbra iuncturarũ: si/
cut sunt ligamẽta ⁊ musculi: ⁊ alie carũcule ibi existẽtes ad
replendũ loca: ⁊ tũc fit tumor. Sed qꝛ mã spargit maxime
in substãtia carnis musculi. iõ tunc accidit ꝙ nerui non tm̃
tendunt q̃tũ tendebant. qñ mã erat in sola cõcauitate: ⁊ iõ
plurimũ qñ tumor est manifestus. dolor est minor: tñ vtplu
rimũ videt ꝙ parũ. aut nihil de tali mã imbibit in neruis:
qui sunt in musculis: ⁊ in eoꝝ chordis. nã si ibidẽ multa ta
lis mã tumorez faciens imbibetur apostemarent: ⁊ ad tale
apa neruoꝝ plurimũ sequeret spasmus: qđ nõ appet. ¶ Et
hanc sniam voluit Gal. in verbis suis quã posuit Auic. lo/
co allegato. in fine capli. Nõ tñ debemus negare vniuersa/
litatẽ cõicationis mãei in neruis ⁊ chordis cũ videmꝰ quo
tidie post dolores iuncturaꝝ chordas sub genu existentes
ingrossari ⁊ indurari: ⁊ a debita extensione prohiberi.

CVRATIO. Hic verificat apho. ⁊ diuidit in duas ptes.
nã pmo ponit duo pambula vtilia. 2° verificat. 2ª ibi. (Ideo
ꝗ.) pmuz qđ ponit est ꝙ curatio apatis podagrici est vna:
cuius cura alioꝝ apatum. s. dissolutio mãei faciẽtis aposte
ma: ⁊ a corpore eductio. ⁊ hec cura ꝺm pmã intentionẽ: sed
subtilis mã cito dissoluit. Si aũt sit grossa vel viscosa tar/
dius. si vtercꝫ adhuc tardius. ⁊ hoc vltimũ exponit Mar
silius. ꝙ si mã habeat has duas dispõnes ꝙ sit grossa ⁊ vi/
scosa adhuc tardius dissoluit q̃ȝ si esset solũ grossa vel visco
sa. Et ista expositio vitat dubiũ vtrũ morbꝰ de mã cõposita
ex grossa ⁊ subtili sit lõgior q̃ȝ de grossa tm̃. ¶ Alij p vtrũ/
q̃ȝ intelligũt subtilẽ ⁊ grossaz: ⁊ volũt ꝙ qñ podagra est de
mã subtili: ⁊ cũ hoc de grossa: ita ꝙ vtracꝫ sit certa q̃ȝtitas
in mẽbris est lõgior q̃ȝ si esset de sola grossa in tanta pcipue
q̃ȝtitate q̃ȝtũ de grossa est in alia. ¶ Et tu ꝓ ista vide q̃ dixi
in qõne de sciatica fe. in qua hãc mãz tractaui: ⁊ est de perio
dicatione. ¶ Scđz pambulũ est. ꝙ isti podagrici tumores
nõ trãseũt vltra. 40. dies si patiẽs fuerit obediẽs: sicut apa
calidũ in carnosis locis terminat vt acute egritudines: qꝛ
caro q̃ est rara est vicina nãe hũiditatis. s. sanguini: sȝ apa/
ta in neruis ⁊ ligamẽtis tarde terminant: qꝛ sicut tarde ve/
niũt ad collectionẽ ⁊ duriter: ita tarde determinant: ⁊ nõ tã
tũ intelligat ꝙ oia difficilioris ⁊ tardioris collectionis tar
dius terminent ecõtra. Nã q̃dã sunt apata cito veniẽtia: q̃
dã tarde resoluẽtia: sȝ intelligat in his q̃ tarde veniũt meri
to densitatis mẽbri in quo sunt. Talia. n. mẽbra sunt densa
strictoꝝ poroꝝ ⁊ paucoꝝ: q̃ duo deficiũt ad tarditatẽ disso
lutionis apatis in eis. IDEO QVE HYPO. Hic verificat
remittẽdo nos ad aliũ locũ di. ꝙ iõ hypo. terminauit. i. di/
xit podagra dissolui in. 40. diebus. qꝛ humores existentes
in cõcauitatibꝰ ante apatis dissolutionẽ necesse est ꝙ dissol
uant ⁊ fiãt fumosi. i. vaporosi. ⁊ pmisceant subali humidita
ti mẽbri trãseundo per poros suos: ⁊ postea purgent q̃ oia
fieri in. 14. diebꝰ minime pñt. sȝ in. 40. qꝛ hũc terminũ diu/
turnoꝝ morboꝝ posuit in ꝓnosticis. i. citra quẽ non termi/
nantur diuturni. sed hic terminus trãsiuit actũ. i. trãsiuit ter
minũ absolute acutoꝝ. ⁊ hec omnia dicit se perfecte mon/
strasse in lib. de creticis diebus.

¶ Aphorismus. L.

Quibuscũcꝫ cerebꝝ sursuz ꝯcutit nece
est febrẽ: ⁊ fellis vomitũ superuenire.
Theo. ¶ Quibꝰ cerebrũ pcisuz est: ijs febrẽ:
⁊ bilis vomitũ supuenire necesse est.
Leoni. ¶ Quibuscunqꝫ pcidit cerebrum: his necesse fe
brem: ⁊ bilis vomitum superuenire.

¶ Cõclo est ista. necesse est supuenire fe. ⁊ vomitũ colere om
nibus illis in qbus cerebrũ est ita vehementer agitatuz vt
conuertat sursum ⁊ recipiat tumorẽ versus superiora. ꝓba
tur necesse est superuenire pdicta oibus in qbꝰ cerebꝝ apo
stemat apate calido ⁊ subito. sed in illis in qbꝰ cerebruz est
ita fortiter agitatũ vt sursum cõuertat recipiẽdo tumorem
apatur cerebrũ subito apate calido. ergo ⁊c. assumptũ cir/
ca lrãm patebit. ⁊ ꝯña est clara. ¶ Et similem sniam ponit
Aui. pma tertij. c. de plaga ⁊ percussione in capite cum di/
xit. Cũ igit incisio peruenit ad cerebrũ apparẽt fe. ⁊ vomi/
tus colere. Et vtilitas est significãdo per percussiones nocu
mentũ esse cõicatũ cerebro: alij nõ. ⁊ ampliat ad sexus ⁊ eta
tes. ¶ Circa apho. nota ꝙ cerebrũ cõuerti sursuz est ipsum
agitari vt alique partes eius fiant magis sursuz q̃ȝ debeãt
ꝺm nãm. ⁊ hoc ꝓpter cãm ꝓhibentẽ reditũ facilẽ ⁊ citã: si/
cut est reditus mãerũ: aut subintratio aliarũ partiũ hyroni
ce. igit hypo. sumpsit vocabulũ pro agitatione cerebri quã
sequit tumor pter nãm in cerebro in quo de necessitate aliq̃
partes fiunt magis sursum in cerebro q̃ȝ deberet ꝺm nãm.
¶ Nota 2° ꝙ qñ fit talis fortis agitatio ad cerebri partes le
sas fluunt ex venis mãe calide apantes cerebrũ. ¶ 3° nota.
ꝙ apa calidũ cerebri sequit fe. ꝯtinua ꝓpter colligantiã ce/
rebri ⁊ cordis simul mediãtibꝰ multis venis ⁊ arterijs: cõi/
cat fumꝰ malus cordi ꝯtinue putrefacta mã in tali apate: ⁊
illa est putrida: lȝ nõ negat pp aliqđ paucũ tps posse apari
sine fe. vt pȝ intelligẽti. ¶ Nõ 4° ꝙ ex colligãtia cerebri cũ
stõ mediãtibꝰ duobꝰ magnis neruis ad stõm venientibꝰ de
bilitat stõus in apate cerebri: ⁊ recipit supfluitates mẽbro
rũ vicinoꝝ maxie epatis: ⁊ pcipue illas q̃ sunt magis pate
fluere. tales aũt colice: ⁊ ad stõm venientes faciũt vomere.
igit accidit vomitus fellis. ⁊ sic pȝ apho. veritas.

¶ Cõmenti Gal. expositio.

Ebrẽ pati ex percussione
Gal. in cõmẽto verificat apho. 2° dat aliq̃s cau
sas vomitus fellei. 3° ponit quorũdã opionem
circa aliq̃ dicta. 2ª ibi. (Colera aũt.) 3ª ibi. (Ossi/
stratiani dicũt.) ¶ In pma dicit ꝙ pati fe. nõ solũ ex percus
sione cerebri faciẽte apa vt denotat ex apho sȝ cõe oibꝰ mẽ
bris nobilibꝰ est qñ patiunt calidũ apa faciunt pati febrez.
Et rõ est: qꝛ mẽbra nobilia indigẽt multo spũ ad suas ope
rationes nobiles faciẽdas qbꝰ mediãtibꝰ ita cõicant nobi/
lia mẽbra cordi ꝙ cõicat cerebro putrida fuligo. ⁊ feb. ⁊ h
maxie intelligat si magnũ sit apa: ⁊ notabilr durãs: vomi/
tus aũt felleus est ex colligãtia cerebri cũ stõ mediãtibꝰ ner
uis ad stõm veniẽtibꝰ. qa duo magni nerui ad stomachuz
trãsmittuntur a cerebro. COLERA AVTEM. Dat alias
causas cursus colere ad stõm dicẽs. ꝙ colera nõ solũ descẽ
dit ad stõm ex ista causa: sȝ ex dolore nimio: ⁊ tristitia: ⁊ ꝓ/
pter angustiã mortis: maxie si stõus habeat defectũ aliquẽ
nã cũ istis passionibꝰ nãlr colera agitat. Et iõ tunc facilius
ab epate ⁊ felle pellit: ⁊ ad mẽbra debilia mãdat. ⁊ cã est.
qꝛ qñ mẽbra deficiũt. i. debilitant: tũc recipiũt ex mẽbris si
bi vicinis: ⁊ maxie humores subtiles: sicut colerã ⁊ aquosi
tatẽ que facilius pellunt: ⁊ colera que vomitu expellit est
cõmixta aquositati. in sanis etiã colericis cũ multũ tardant
ad recipiẽdũ cibũ colere cõueniũt ad stõm. i. currũt ad sto/
macuz q debilitat. ⁊ humores sunt ibi parati fluere. ¶ Et
addit ꝙ nõ solũ vomunt colerã percussi in capite si in cere/
brũ percutit: sȝ etiã si patiat pãniculus durus cooperiẽs ce
rebrũ q dicit dura mater: qꝛ cũ iste pãniculus in multis lo/
cis iungat cũ cerebro eo patiẽte patitur ⁊ sup. cũ stomacꝰ.
OSSISTRATIANI DICVNT. Ponit esse h vltimũ quo/
rundã opionẽ di. ꝙ ossistratiani. i. discipuli ossistrati dicunt
neruos oriri: nõ ex panniculis cerebri. ⁊ iõ cũ vulnera sunt
in dura matre veniũt vomitus ex colera illius pãniculi cui
per neruos stõus cõpatit per cõpassionẽ qui est de essentia
pãniculi: nõ per cõpassionẽ cerebri: sȝ h dixerunt ossistratia
ni ⁊ nõ ossistrates: qꝛ ipse in senectute fecit librũ de anotho
mia in quo dixit ꝙ initia ⁊ fundamenta cerebri sunt neruis

q̄ dictum dicit Gal. se perfecte explanasse in libris de anothomia hypo. ⁊ puto nō intelligere ꝙ quo ad eē nerui sint initiū ⁊ fundamentū cerebri:sed potius quo ad operari cognoscēdo ꝙ v̄tutes interiores cerebri nō cognoscūt nisi aliquo mō preseruet̄ eis a neruis aliq̄bus sensus.

¶ Aphorismus. LI.

Quibuscūq̄ sanis dolores repēte fiunt in capite: ⁊ continuo sine voce fiunt. ⁊ stertunt: pereunt in septem diebus: si non eos accipiat febris.

Theo. ¶ Quibus bn̄ valētibus dolores subito accidūt capitis: statimq̄ obmutescunt: ⁊ stertūt: intra septimū diem pereunt: nisi febris prehendat.

Leoni. ¶ Quicūq̄ sani dolore capitis repente capiūtur ⁊ statim muti fiunt: ⁊ stertunt: in septem diebus pereunt: nisi febris apprehēderit.

¶ In isto apho. due ponunt̄ cōclusiones. p̄ma est ista. oēs illi sani qb⁹ cito ⁊ q̄si subito fiunt dolores in capite: ⁊ post statim fiunt sine voce: ⁊ stertūt pereūt in septē dieb⁹. ꝓbatur. oēs isti patiunt̄ morbū mortalē paratū. igit̄ terminātur ad mortē in septem diebus ⁊c̄.

¶ Si nō eos. Scd̄a ꝯclo. si fe. sup̄ueniat isti nō pereunt. ꝓbat̄. si fe. sup̄ueniat istis possibile est morbū ⁊ cām morbi remoueri: s3 his remotis nō pereūt. igit̄ ⁊c̄. ¶ Similis sententia ponit̄ ab Auic. p̄ma tertij. c. de apoplia. circa finem.

Nōp ¶ Nota per sanos h̄ intelligi apparētes sanos: vel sunt sa-

A nūq̄ neutri in 3° significato parati in egritudinē cadere ex

2° humorib⁹ in eis peccātib⁹. ¶ 2° nota. ꝙ aduentus doloris habet̄ ex narratiōe infirmi: q̄r dicit se subito inuasū a fortitudine doloris. ⁊ postq̄ h̄ dicit incidit in emissionē vocis ⁊ stertorē q̄re vocat̄ apopleticus. q̄n̄ eni hoc est iā monet̄ ꝙ totū corpus est offensū: vt dixi supra illo apho. Si inebria

B tus aliq̄s. ¶ Ex his p3 modo causa verificās apho. q̄r sani q̄bus sup̄uenit subito dolor capitis: ⁊ post statim fiunt sine voce ⁊ stertūt fiūt apopletici: iō satis dictū est supra ꝙ apoplexia est morb⁹: ⁊ ꝙ est peracutus: nō obstante ꝙ si a mā frida: q̄r merito loci ⁊ multitudinis in quo peccat facit mor

3° bū peracutū. ¶ Nota tn̄ vlterius ꝙ per febrē possibile est māam apoplexie subtiliari: ita ꝙ postea ꝓpellet̄ ad neruos vno motu ⁊ permutabit̄ ad paralysī: ⁊ nō morieт̄ in septi-

4° mo. ¶ Ultimo nota ꝙ talē fe. ⁊ si oporteat fortē esse ad materiā eliquādā. nō tn̄ op3 esse multū v̄tutis ꝓstratiuā: q̄r faceret citius mori. talis aūt fe. q̄nq̄ fit ab intrinseco: q̄nq̄ ꝓcurat̄ medici adiutorio: ⁊ de vtraq̄ cōtingit veritatē: nō ꝙ semp̄ sanet̄ sup̄ueniente fe. sed ꝙ q̄nq̄ possibile est ꝙ sanet̄. Reliqua hic pertinētia dicunt̄ in cōmento.

¶ Cōmenti Gal. expositio.

Cum hypo. sine voce. Gal. in cōmento facit q̄ttuor. p̄mo ostendit qui dicuntur sine voce. 2° quid significat stertor. 3° verificat secūdā partē. s. Si non fe. accidat. 4° verificat p̄mā cōclusionē quare in septē dieb⁹. 2ª ibi. (Est aūt.) 3ª ibi. (Cūq̄ sana.) 4ª ibi. (Hec aūt passio.) ¶ De p̄ma dicit ꝙ cū aliq̄n̄ hypo. dicit aliq̄n̄ esse sine voce vel multū nō intēdit ipsū priuatum sua voce vel sermone: sed vult priuatū sensu: ⁊ tota actione voluntaria q̄ est nobilissima. ⁊ ita intelligat̄ h̄: sed inuenit̄ tn̄ aliq̄n̄ hypo. dixisse aliq̄n̄ esse sine voce: ⁊ non sine sensu: sed q̄n̄ est priuatus sensu ⁊ actione volūtaria: tūc significat esse apoplexiā: ⁊ ita h̄ intelligamus: ⁊ q̄r q̄n̄ fiunt sine voce vel sine voluntaria actione ostēdi sup̄ illo apho. Si inebriatus. pōt tn̄ deficere v̄tus motiua. vnde deficiēte virtute sensitiua: q̄r amplior sp̄ūs requirit̄ ad motū q̄3 ad sensū: q̄r habent fieri per eūdē terminū. ¶ Et nota ꝙ actio voluntaria dr̄ nobilissima quo ad actionē virtutis volūtarie iperātis: nō quo ad actū insequētis. v̄tus eni volūtarie imperās: vt vult Arist. in lib. de causa motus aialiū dr̄ v̄tus estimatiua ⁊ appetitus. ⁊ in. 3. de aīa. sensus ⁊ intellectus cū appetitu. Cōstat eni ꝙ iste sunt nobilissime in habētib⁹ intellectū ipse in alijs estimatiua que est in alijs nobilior. EST AUTEM. Hic ostēdit q̄d significat stertor. ⁊ dicit ꝙ cū apoplia q̄dam fit maior. i. fortis. ⁊ q̄dā minor. i. debilis. Stertor est signū maioris: cū stertio ambaꝝ apopliaꝝ est ex defectu virtutis neruoꝝ q̄ dicit Gal. se p̄fecte mōstrasse in lib. interiorū. h̄ tn̄ dicit se tn̄ dictuꝝ breuiter id q̄ est nomē. ¶ Ubi nota ꝙ stertio sumit̄ duob⁹ modis. vno mō ꝓprie p̄ illo somnitu p̄ter nām q̄ fit in naso hora respirationis. q̄nq̄ aūt sumit̄ pro quocūq̄ sonitu q̄ fit in respiratiōe. p̄mo stertio nō est in minori apoplia: imo est signū maioris. 2° mō inuenit̄ in vtraq̄ ⁊ hoc mō itellexit h̄ vltimū dictū Gal. de stertitione ambarū apoplexiarū. ¶ Ego aūt puto ꝙ stertor est signum apoplexie fortis: q̄r vtpl'm app̄et in forti. tn̄ pōt cōtingere in debili vt ostēdi in p̄ticula scd̄a. sup̄ apho. apoplia3 fortē soluere. Accidit aūt stertor ex defectu v̄tutū interioꝝ debentiū mouere sine multo conatu: sed cū v̄tus eoꝝ deficit succedit v̄tus pectoris nāl'r motiua: vt dicit Gal. in cōmēto allegati apho. q̄ fortiter mouēs est cā stertoris māe: q̄r māe opilant vias colatorij. ego tn̄ in q̄busda3 libris loco de ly stertio inueni h̄ nomē mutatio. vn̄ dicebāt. ⁊ defectu aūt actiōis mutatio fit ambaꝝ apopliaꝝ. ⁊ hoc mō innueret stertionē esse in debili. CUM QUE SANA. Uerificat scd̄a3 partē di. ꝙ q̄n̄ subito venit dolor capitis: q̄m̄. s. strictura est vocis ablatio hoc est a vētositate grossa ⁊ inflatiua subita mota ad cerebrū extēdētē panniculos eius a multo flate veniente sub eo ad caput ⁊ fe. est horu3 curatio q̄ calefacit ventositatem grossa3 ⁊ dissoluit flaticā māam. Ex quo p3 Gal. non dicere vētositatē subito esse egestā. sed subito motā esse ad caput. HEC AUTEM PASSIO. Uerificat p̄mā partem di. ꝙ hec passio nō trāsit septimū die3: q̄r est in mēbro nobilissimo: ⁊ mēbra nobilissima que nō possunt pati periculositatē morbi ⁊ lōgitudinē t̄pis: q̄ nisi cito vincāt defectu suarū operationum fit mors cito: sicut dicit se ostēdisse in multis locis. hāc aūt māam integre tractaui particula 2ª.

¶ Aphorismus. LII.

Attendere op3 ⁊ indicium oculorum in somnis. Si eni3 quid albi appareat cōmissis palpebris: non ex diaria existente: aut pharmacie potione: malu3 signum ⁊ mortale valde.

¶ Oculoꝝ suspectiones per somnu3 obseruare op3. Nam si q̄d candide partis inspicit̄: palpebris non vndiq̄ sibi cōmissis: nec alui fluor aut medicamenti potio in causa est: prauum hoc signum letaleq̄ admodum est. Theo.

¶ Oportet vero ⁊ cōsiderare oculoꝝ in dormiētibus suspectiones. Nam si q̄d album cōmissis palpebris subinspicit̄: neq̄ ex alui ꝓfluuio: aut medicamenti potione istud contingat: malum est signum ⁊ letale valde. Leoni.

¶ Cōclusio apho. est ista. Medicū volentē recte ꝓnosticari o3 attēdere iudicia vel idicia oculoꝝ in somnis. ꝓbat̄. illud o3 attēdere p̄ q̄ q̄nq̄ significat̄ malū veniēs: sed indicia vl' iudicia oculoꝝ in somnis sūt h̄ȷ. g̊ ⁊c̄. maior p3. minor ꝓbat̄. q̄r si in t̄pe sōni palpebris sibi clausis appareāt alba oculorū: nō ꝓpter potū farmacie: neq̄ ꝓpter dyaria3 p̄cedentem est malū signu3 ⁊ valde mortale: q̄ hypo. per exp̄ientiā: ⁊ ego multotiēs vidi. ⁊ Auicē. 2ª q̄rti. c. de signis sumptis ab

C oculis.posuit siłem sniaz.ꝛ est apho.vtilis in ꝓnosticādo ꝛ
Nō p̄ ampliať ad vtrūqꝫ sexū.℄ Nota p̄mo circa apho.ꝙ dispō
nes oculoꝝ pn̄t dici indicia:qꝛ indicāt dispōnes totius. Et
pn̄t dici iudicia:qꝛ per eas iudicať de totius dispōne:nā q̄ꝫ/
uis non sint p̄ncipalia mēbꝛa:tn̄ ꝓpter multū spm̄ cōicari a
cerebꝛo:ꝛ ꝓpter eoꝝ ꝓpinqtatē ad ipsuz:ꝛ nālē subordina
D tionē ad v̄tutes interioꝛes manifestanť multū cetere dispō/
2° nes per apparētiā in oculis.ꝛ ꝯn̄s dispōnes totius.℄ 2° no
ta.ꝙ dispōnes q̄ cōsideranť in oculis in infirmis qn̄qꝫ sunt
ex parte operationis visiue:qꝛ diminuiť aut coꝛrumpiť:aut
E auferť:aut ex p̄te sui motus:qꝛ sunt celeres:aut tardi:aut fi
3° xi.3° ex situ qꝛ sunt recti:aperti:toꝛtuosi:clausi.ꝛ hypo: ma
xime in isto loco maxie.ꝛ h̄ vltimo significauit.℄ 3° nota:
ꝙ in tp̄e somni virtus oculoꝝ motiua inclinatur nāliter ad
ipsos claudēdū.nā cū tūc nō sit opoꝛtunū videre.ꝛ ipsi sint
valde lesibiles ab intrātib⁹ ꝓuidit nā:ꝙ cooperianť in som
no ꝙ si cōtingat eos nō ꝑfecte claudi: tunc alba oculoꝝ ap
4° parent:nō obstante ꝙ palpebꝛe per somnū sint submisse.i.
deoꝛsuz misse aliquātulū:lꝫ incōplete.℄ 4° nota h̄ cōtinge
re ꝓpter foꝛtē exiccationē musculoꝝ ꝛ neruoꝝ mouentiuz
palpebꝛam.aut qꝛ sunt ab imbibitis humoꝛib⁹ a caliditate
exiccatis ꝛ induratis.ꝙ cū est significať siłr cerebꝛū esse di
spositū.Cū aūt ex fe.ista cōtingunt est malū signū:qꝛ cū ad
hāc dispōnē p̄ncipale mēbꝛū puta cerebꝛū duciť nō pōt vir
5 tus amplius releuari.℄ 5° nota.ꝙ si nō poteť farmacū foꝛ
te vētris solutiuū:aut accidit foꝛtis dyaria tūc accidit cere
bꝛo siccitas q̄ est per p̄uationē humiditatis imbibētis ꝛ ir/
roꝛātis ipm̄:nō ꝓpter indurationē humoꝝ in ea:nec a casu
humoꝛis putridi:siue flegma exiccanť.ꝛ iō cōtingit in istis
causis oculis clausis in somno palpebꝛe propter siccitatem
nō claudunť:ꝛ non erit tn̄ moꝛtale signū.ꝛ iō Gal.posuit il
las p̄tes.s.neqꝫ ex dyaria:neqꝫ ex farmacie potatiōe.℄ Ego
aūt testoꝛ in dissinterijs rarissime vidisse euadere illum qui
ad hoc signū deuenerit.℄ Ex q̄bus pꝫ apho.verificatio in
telligēdo ꝙ hoc modo cōtingat ex egritudine ꝓpꝛia palpe
bꝛarū oculi q̄ non per cōitatē:nec sic per naturā.multi eniz
inueniunť qui doꝛmiūt nāliter nō clausis oculis.

℄ Cōmenti Gal.expositio.

Tunc tātū appet albedo.

Gal.in cōmēto p̄ docet q̄re apparent alba ocu
loꝝ.2° q̄re palpebꝛe nō bn̄ claudanť.3° qua cau
sa h̄ accidit in dyaria.4° quare apparet defectus claudendi
magis in palpebꝛis.5° remouet dubiuz.ibi 2ª.(Qꝛ duabus
fit.)ibi 3ª.(In dyaria.) ibi 4ª.(Que citius.) ibi 5ª.(Ardu/
um)℄ In pꝛima dicit ꝙ possunt esse due cause non claudē
di perfecte palpebꝛas in somno.vna est virtutis debilitas.
Altera est nimia exiccatio.

F Sed circa hunc apho.cadūt due difficultates.vna:
qꝛ in vno ita accidit defectus claudēdi in
vigilia sicut in somno.℄ Rn̄detur ꝙ in vigilia possumus
addere in conatu ꝓpter volūtatē:sed in somno fit clausio a
virtute nāli ꝓpꝛia musculo:ꝛ ideo pōt melius in vigilia fie/
In ethi/ca ꝛ pti/si ꝺfect⁹ clausiōis oculoꝛū nō fit. ri perfecta clausio.℄ Scōm dubiū q̄re in ethica ꝛ ptisi nō
fit ista defectiua clausio oculoꝝ dicitur ꝙ siccitas in ethica
cōtingēs est magis vniformis ꝛ magis cōsuetudinaria:ꝛ iō
non ita ꝓhibet clausionē.℄ Nota dubiū ꝙ coꝛrigia plica/
tur ꝛ flectiť per siccitatē cū qua non flectiť os:ꝛ tu conside
ra.℄ In tertio dicit ꝙ in dyaria ꝛ potu medicine accidit ꝓ
pter nimiam siccitatē:lꝫ etiā posset cōiūgi debilitas v̄tutis.
℄ Sed tūc est dubiū q̄re nō est ita periculosuz hoc signum
in dyaria ꝛ farmacia cuz ita significat siccitatē sicut in feb.
℄ Diciť ꝙ in feb.vltra siccitatē ꝛ debilitatē que significan
tur per hoc signuz:est adhuc ꝛ sua causa a q̄bus ꝓcesserūt
debilitas ꝛ siccitas:ꝛ ꝓpter hoc est maximū periculū.post
operationē aūt farmaci ꝛ dyariā oꝫ ꝙ ita inueniant ꝙ si in
uenirent rō concluderet veritatē:vt dixi supꝛa in apho. me

multotiēs vidisse.℄ In q̄rta parte dicit ꝙ hec siccitas citi/
us appet in palpebꝛis q̄ꝫ in ceteris mēbꝛis supple exterioꝛi
bus:qꝛ sicut coꝛia exiccata difficulter extenduntur infra hec
mēbꝛa:sic palpebꝛe difficulter extēdunť:cū tn̄ opoꝛteat eas
extēdi ad clausionē.ꝛ hoc si patianť siccitatē.in alijs autez
mēbꝛis nō ita opꝫ extēdi ꝛ cōtrahi sicut in alijs.℄ In q̄nta
parte dicit ꝙ nō est dubiū ꝙ si v̄tus est debilis non possunt
claudi oculi:ꝛ nō solū oculi:sed non etiā os.vn̄ isti hoc mō
defecti doꝛmiūt oꝛe aperto.ꝛ tūc est dubiū.cum in moꝛtuo
claudunť ꝛ os ꝛ oculi:cū in eo non sit virtus.h̄ diciť ꝙ non
claudunt nisi clausa inueniantur.

℄ Aphoꝛismus. LIII.

Desipientie cū risu quidē facte securio/
res:moleste vero cum tristitia.

℄ Deliria que cum risu accidunt:tu/
tioꝛa sunt q̄ꝫ que serio.

℄ Desipientie que cuz risu fiunt:securioꝛes:que
vero cum studio:periculosioꝛes.

℄ Duarū ꝯclusionū.p̄ma est desipiētie facte risu sunt minus
moleste.ꝓbatur.ille sunt minus moleste que pendent a mi/
nus mā mala:sed desipiētie cū risu sunt h⁹.igiť ꝛc̄.℄ Scōa
ꝯclusio est. Desipiētie facte cū tristitia sunt magis moleste.
ꝓbať.q̄ fiūt a deterioꝛi mā sūt magis moleste.tales aūt sūt
facte cū tristitia.igiť ꝛc̄.Siłis snia poniť pꝛima tertij.caplo
de permixtione rōnis:ꝛ ampliať ad vtrūqꝫ sexuz.℄ Circa
apho.nota p̄mo.per desipiētiā intelligi coꝛruptionē opera
tionuz estimatiue ꝛ cogitatiue q̄ accidūt qn̄qꝫ in karabito:
qn̄qꝫ ꝓpter fumos malos caput petētes:qn̄qꝫ ex dn̄io me/
lācolie per adustionē colere:vt in mania.℄ Scōo nota.ꝙ
qn̄ mā faciēs h⁹ coꝛruptionē est per adustionē sanguis:aut
sanguini mixta:tūc melia est potius cū risu.ꝛ iō melācolie
ꝛ desipientie facte cū risu sunt facte a mā facta ꝑ adustionē
sanguinis.Alie que cum tristitia sunt ꝓpter alios hūoꝛes.
℄ Tertio nota.ꝑ sanguinis adustionē genita nō est ita ma
ligna sicut ꝑ adustionē alioꝝ humoꝝ:qꝛ nec tantā siccitatē
nec frigiditatē q̄ꝫtū alie seruat sapiens nām eius ex quo est
genita.Similr̄ qn̄ sanguis est melācolie mixtus nō ꝑmittit
eā tm̄ malignari:qꝛ est frenum eius sibi cōtrariuz in amba
bus qualitatibus:ꝛ cū tēperamēto ꝛ vigoꝛe v̄tutis magis
q̄ꝫ cū dominio alterius humoꝛis alijs paribus.℄ Quarto
nota ꝙ per desipientias cū risu intelligim⁹ illas que sunt cū
cogitatione aduētus bonoꝝ:aut de p̄senti:aut de futuro.ꝑ
quā causaꝫ letanť:ita ꝙ per risum intelligamus letitiā vel
delectationē.Sed illas dicimus cuz tristitia que sunt cum
p̄ceptione aduētus maloꝝ vnde timent aut irascuntur:aut
tristanť.℄ Quinto nota istas cuz risu esse minus molestas
ꝛ alias magis:pōt intelligi duobus modis.vno mō ꝙ cuz
minoꝛi impedimēto ꝛ tedio possunt gubernari.2° ꝙ facili⁹
possunt curari.ꝛ vtroqꝫ modo aphoꝛismus est verus.nam
facilius ꝛ minus tediosum est cū alacribus q̄ꝫ cū tristibus
viuere:ꝛ mā melancolica cū sanguine vel ex sanguine per
adustionē genita:vt pꝫ per notata facilius curatur.

℄ Cōmenti Gal.expositio.

Nulla quidem ꝛc̄. Gal.in cōmen/
to pꝛimo osten
dit quō desipientie se habent ad curam.2° dat
causas desipiētie.3° ostendit differentiā earum
rōne causarū.4° ponit cōparationē inter melā
colicas factas per adustionem.2ª ibi.(Omnes vero.)3ª ibi.
(Tamē differentia.)4ª ibi.(Opoꝛtet aūt.)℄ De pꝛima di/
cit ꝙ nulla desipiētia est salubꝛis:sed illa que est cuz risu est
minus ꝑiculosa.i.nulla faciliter curať.℄ De 2ª dicit ꝙ oīs
desipiētia est ex passione cerebꝛi:aut solius: aut ꝑ cōpassio/
nē alioꝝ mēbꝛoꝝ.℄ De tertia dicit ꝙ tn̄ differētia est desi/
pientie s̄m diuersitatē earum.nam desipiētia que est de so/

lo calore: que cum materie corrupte sunt quasi ebrietas: quedam ex vino. Sed desipiētia que accidit de colera rubea est cū sollicitudine, ⁊ tristitia sicut in karabito ⁊ fe. causoñi dē ⁊ sitibus. Sed si augetᷓ calor colere ru. ita ꝙ illa colera muteᷓ in nigrā facit quasi maniā. Ex hoc collige quomō tales corruptiones opōnū nō sunt oēs manie. ¶ De quarta. dicit ꝙ oportet ꝙ recorderis alibi dictorum de colera nigra que fit ex incensione colere ru. que est ceteris spēb⁹ melancolie deterior ⁊ similis tamen feci sanguinis: qr supple est grossa: non tñ sicut fex sanguinis que est melancolica nālis est grossior ceteris humoribus supple nālibus.

¶ Et sicut alibi dictū est nisi cito medicenᷓ passiōes d̄ isto humore pessimos facit morbos, ⁊ intelligas ꝙ melia per adustionem colere est deterior: qr peiora faciēs accidentia ceteris paribus. sed ista que per adustionē melie facit morbos difficilius curabiles.

¶ Aphorismus. LIIII.

acutis passionibus cum febre: luctuosa suspiria malum.

¶ In affectib⁹ acutis q affligant cuz febri suspiria luctuosa mala sunt. Theo.

¶ In acutis passionibus que cum febre sunt, luctuosa suspiria malum. Leoni.

¶ Conclusio est. difficultas anhelitus luctuosa est mala in passionibus acutis existentibus cum fe. Iste aphorismus est sufficienter declaratus in quarta particula, illo apho. In febribus spiritus offendens malum: quia ille fuit magis generalis. Iste autem restringit se ad passiones acutas cū qbus ē fe. sicut pleuresis peripleumonia ⁊ sil'es morbi: ⁊ per spm̄ offendētē cum luctu opꝫ intelligi anhelitum duplum similem illi qui accidit pueris plorantibus: qd̄ deficit inuenies in commento.

¶ Commenti Galieni expositio.

ultotiens in pueris ⁊c. Gal. in cōmento facit quattuor. pmo ostendit quid sit spiritus offendens. 2° a quibus causis potest euenire. 3° verificat aphorismum. 4° declarat illud verbū cum luctu. ibi 2ª. (Qd̄ fit.) ibi 3ª. (Consuetudo. n.) ibi 4ª. (Per offensiones.) ¶ De prima dicit ꝙ multotiens videmus in pueris cum lachrymanᷓ ꝙ anhelitus eoꝝ quasi findiᷓ in trahēdo aerē: ⁊ fit qddā interuallū in trahēdo: ⁊ postea complent dilatationē pectoris quā inceperant. ⁊ de anhelitu dixit hypocras in epidimia. spūs duplicās introitum suū: ⁊ quasi res aliq̄ adderef i qua trahimus aerē cum interuallis. ¶ In parte 2ª dicit ꝙ hoc fit aut de defectu virtutis mouētis pectus: aut ex duricie organi virtutis supple vel intentione vel alia cā quare fit inobediens: vel ex ambobus. nam si virtus est debilis pigritaᷓ ad attrahēdū aerē q̄ꝫtū sufficit aiali. ⁊ post reddit ad cōplendū intentū suū: sed duricies instrumēti nō sufficit obedire vt fiat dilatatio ītegra cū leuitate. i. cū vniformitate: imo quasi tremit. ¶ De spasmo aūt instrumēti si faciat hūc modū anhelitus non opꝫ ꝙ monstreᷓ: qr clarū est: ⁊ cum dn̄aᷓ friditas in lacertis pectoris fit duricies. ⁊ fit ēt mot⁹ de genere spasmi. s. ꝯctiuus. ¶ De tertia parte dicit ꝙ consuetudo fe. est sanare talia accidentia ex frigore: ⁊ iō si cum istis accidentibus fit fe. significatur ꝙ ista accidentia non sunt ex duricie ꝑꝑ frigus: sed ꝑꝑ siccitatem: vel ꝑꝑ defectuz virtutis: vel ꝑꝑ spasmum: ⁊ qdcūqꝫ hoꝝ fit est valde malū in morbis acutis. ¶ De quarta parte dicit ꝙ illud dictuz cū luctu pōt intelligi de motu membri aiati. s. pectoris de motu dicto in anhelitu. Et si intelligat ꝙ hic sit spūs cū voce luctuosa: tunc significat vehementem dolorem: ⁊ erit ac si dicat suspiria composita cum alta voce. ¶ Apho. LV

odagrica ⁊ maniaca: vere ⁊ autūno mouentur vt in pluribus.

¶ Podagrici morbi: vere ⁊ autūno magna ex parte mouentur. Theo.

¶ Dolores podagrici: vere: ⁊ autūno magna ex parte mouentur. Leoni.

¶ Conclusio est. podagra ⁊ mania plurimum excitantur in vere ⁊ autumno. probatur: illis temporibus multum excitatur mania ⁊ podagra in quibus vtplurimum iuuantur ⁊ fortificantur cause horum facientes: sed hoc est in vere ⁊ autūno. ergo ⁊c. Similis habetur īnia 3ª particula huius: ⁊ prima tertij: ⁊ 22ª tertij. Et est vtilis ꝑtim in ꝓnosticando qr ante h̄ tꝑa corꝑa apta ad has passiones sunt euacuāda. A

¶ Nota p° ꝙ in tꝑe hyemis i corꝑib⁹ ꝑatis multiplicantur flegmatici humores: ⁊ ēt melici: ⁊ lꝫ col'a sit minus calida in hyeme: tñ augeᷓ in q̄ꝫtitate. Adueniente aūt tꝑe veris. qr isti hūores eliquanᷓ: q quasi coagulati erant in hyeme ⁊ magis molestantur: ⁊ iō a venis ꝓpellunᷓ ad alia mēbra ꝑsertim ꝑata recipere. ⁊ tūc excitanᷓ egritudines in membris illis. Cū igiᷓ podagra ⁊ mania ex istoꝝ humoꝝ fiant lesionib⁹: ꝯstat ꝙ sunt apti cōcitari in vere i. quo tꝑe isti humores plurimum incipiūt de venis moueri ad mēª. ¶ Nō 2°. ꝙ in tꝑe estatis ⁊ qr v̄tus digestiua ē debilis ⁊ comedūtur fructus ⁊ alij cibi maloꝝ humoꝝ gn̄atiui. iō fcā ꝯgregatiōe in tꝑe autūno ēt morbi q ab istis humoribus pēdēt sunt apti excitari sicut podagra ⁊ mania: ēt ꝑꝑ adustiones humorum que precedunt in estate. Nota p° B 2°

¶ Commenti Galieni expositio.

assio podagrica. ¶ Gal. in cōmēto primo tangit veritatem apho. quo ad vnam partem. 2° ponit vnum preambulum. 3° verificat in genere ambas partes. 2ª ibi (Ego autem) ibi tertia (Diuturne) In prima dicit ꝙ passio podagrica ⁊ artetica mouentur in vere: vt dixit hypo. in tertia particula nominando vl'es egritudines. mouentur ēt in autūno in quibusdam inqbus in estate ꝑꝑ comestiones fructuū sūt ꝯgregati mali humores. ¶ In secunda dicit ꝙ ipse monstrauit in libro de virtutibus nālibus ꝙ virtus expulsiua expellit nociua. Et ꝙ res nociue sunt duobus modis: vno modo sui qualitate: alio modo sui quātitate. ¶ De tertia dicit ꝙ in vere mouentur egritudines diuturne propter duas causas dictas: qr humores liquefiunt in vere. ⁊ ita fiunt maioris quantitatis. ⁊ cum hoc suis qualitatibus nociua. ⁊ iō pelluntur de mēbris fortibus ad debilia: sed in autūno mouentur: vtpl'm solum ꝑꝑ vnam cām supradictam. s. q̄litatē malam humoris. vnde supradicitur ꝙ autūnus similatur morbo de corruptione humorum. ¶ Apho. LVI.

melancholicis egritudinibus: periculose: eruptiones: aut apopl'iam: aut epilepsiam: aut spasmum: aut cecitatem: aut maniam significant.

¶ Atribilarijs morbis: in pericula hec decūbitur: stuporem corporis: aut conuulsionez: aut furorem: aut cecitatem indicant. Theo.

¶ In morbis melancholicis: ad hec periculosi decubitus: stuporem corporis: vel ꝯuulsionē: vel furorem: vel cecitatem significant. Leoni.

¶ Puto ꝯclusionē h⁹ apho. eē istā. Subite terminationes morboꝝ melicorum sunt ꝑiculose. ꝓbatur. ille significant: aut appopl'iam: aut spasmū: aut maniā: aut cecitatē. igitur sunt ꝑicl'ose. ꝯn̄a ē satis clara. ⁊ assūptū docet experientia.

C ¶Similis sententia habetur a Ra.16.continentis cap.p̊.
Nota p̊ Et est vtilis in actu pronostico. Et ampliatur ad vtrunqꝫ
sexum. ¶Ubi nota.ꝙ humor melancholicus est grossus
⁊ multum resistens.ideo raro cōtingit naturam de tali hu
more facere crisim subitam ⁊ perfectaꝫ:immo vtplurimū
est crisis permutationis in qua mouetur ad determinatū
2° membrum. ¶Nota 2°.ꝙ quādo h̄ materia agitatur ⁊ cō/
mouetur a virtute periculum est ne latitudine viarum ⁊
impulsu caloris moueatur versus partes superiores:q̄ve
3° ne caput ascendentes sunt valde late. ¶Nota tertio ꝙ hy
po.videtur velle aut innuere ꝙ vtplurimum eruptiones si
ue subite terminationes melicarum egritudinum termina
D tur ad has passiones nominatas:sed ꝙ est dubium in his
4° agitationibus de tali terminatione. ¶Nota 4° ꝙ si melia
mouetur ad cerebrum ſm varietatem sue qualitatis ⁊ lo/
ci in quo figitur:fiunt varij morbi.nam si mouetur ad con
cauum ventriculorum:⁊ sit multa facit apoplexiam. si sit.
pauca male qualitatis facit epilensiam:si in sb̄a cerebri dif
funditur facit maniam:si sit cum adustione colere. Si vo
ad neruorum capita facit spasmum si ad oculos facit ceci
tatem. Ex quibus pꝫ apho.verificatio:⁊ ꝙ per signum in
telligamus ꝙ significant periculum harum passionum. ⁊
non omnino has passiones.

¶Commenti Galieni expositio.

Appoplexia ⁊c. ¶Gal.in cōmē
to ostendit conue/
nientiam ⁊ differentiam quorundam morbo/
rum in materia a qua pendent di.ꝙ appoplia
epilepsia spasmus ⁊c̄.⁊ cecitas pn̄t continge/
re ex flegmate ⁊ melia:sꝫ mania nō cōicat cum his oibus
causis.q̄ nō pōt fieri de flegmate:q̄r mā vn̄ nascit̄ semp est
furiosa:qua furiositate pticipat col'a rubea.sꝫ melia nō nisi
qn̄ fuerit multum intēsa:⁊ in malas qualitates trāsiēs cor
rupta. ¶Ex q̄bus pꝫ ꝙ oēs morbi noiati ab hypo.pn̄t fie
ri ex melia.⁊ ideo ex eruptione morbi melici.

¶Aphorismus. LVII.

Apopletici: maxime fiunt etatibus a
xl.annis vsqꝫ ad.lx.
¶Stupores attoniti:potissimū eue/
Theo. niunt a quadragesimo ad sexagesi/
mum annum.
Leoni. ¶Apoplexie autem fiunt: maxime a quadrage
simo anno vsqꝫ ad sexagesimum.

¶Conclusio est. Appoplexia ⁊ melia maxime fit ab anno.
40.vsqꝫ ad.60.pbat̄:q̄r in illa etate maxime fiūt appople
tici de melia in qua maxime melicus humor multiplicat̄:
sed h̄ est maxie in dcā etate.ḡ ⁊c̄. Maior pꝫ. Minor circa
lr̄am declarabit̄. Et lꝫ q̄dam dicāt ꝯcordiam sumi 3ª huiꝰ:
nō est veꝝ:q̄r ibi nec loquit̄ solum de appoplia pēdente a
melica:nec solum in hac etate:sꝫ solū dixit ꝙ seniorībꝰ fiūt
appoplexie:⁊ iuxta Gal.hic loquit̄ de vtrisqꝫ de primis se
nibus ⁊ decrepitis:nec Aui.hoc spāle prima tertij dixit.
E ¶Nota tn̄ ꝙ lꝫ decrepita etas sit frigidior ⁊ siccior q̄ꝫ pri
ma senectus.tn̄ non ita multiplicat meliam ꝓꝑ defectuꝫ in
digestiua.ideo etas multiplicatiua melie est maxime posi
ta in apho. ¶Nota 2° ꝙ h̄ apho.vr̄ quodāmodo referri
ad p̄cedentē:nam ibi dixit quaꝝ egritudinum facit pericu
lum eruptio melie egritudinibus in quibus numerauit ap
popliam.hic vult dicere in quo tp̄e de tali appoplexia ex
tali eruptione est magis dubitandum.

¶Commenti Galieni expositio.

Non opꝫ hic intelligere.
¶Gal.p̊ limitat apho.2° v̄ificat.2ª ibi(Et est)
Dicit p̊ ꝙ nō debemꝰ aph.itelligere ꝯ oi mane
rie appoplie:sꝫ de melia.de q̄ dixit in p̄cedenti aph. ¶In
scd̄a pte dicit ꝙ h̄ est ꝓꝑ dn̄ium huius humoris in hac eta
te sicut in autūno q̄ frigidus est ⁊ siccus sicut ista etas.

¶Aphorismus. LVIII.

Si omētū eruperit: necesse ē putrefieri
¶Si omentuꝫ decidat:putrescat ne
cesse est.
¶Si omentum excidat: necessario
putrescit.

¶Cōclusio est.neċe ē omētū putrefieri si rupto vētre vl' mi
rach exierit extra.pbat̄.neċe ē putrefieri omētū: si ita d̄bi
litat̄ calor suus n̄alis:vt eius hūiditatē regulare nō possit
tunc.n.ab extraneo calore corrūpet̄.sꝫ si h̄ mō eruperit ne
cessariū est suū innatū calorē ita debilitari:vt hūidum suū
regulare nō possit.igit̄ neċe est putrefieri si erupit.silis h̄r
snia quarta q̄rti.c.de vulneribus visceꝝ:⁊ ē vtilis i practi
ca:⁊ ampliat̄ ad sexꝰ ⁊ etates. ¶Nō p̊.ꝙ omētū ē q̄si coo
perimētū:q̄r cooperit stōm ⁊ intestina. Ista tn̄ operimenta
sunt diuersa. Nā p̊ cooperit cutis.2° pinguedo.3° pāniculꝰ
suꝑ masculis:postea m̄sculi:postea pāniculus durꝰ pꝰ illū
est de mēbris interioribꝰ:pāniculus vnus ꝯtextꝰ ex venis
⁊ artarijs ⁊ pāniculis ⁊ pinguedine ad modum retis ha/
bentis pinguedines iter fila.⁊ h̄ ꝓꝑe vocat̄ omētū siuē zir
bus adipinus:q̄ lꝫ i alijs aialibꝰ pedibꝰ ⁊ sanguinē hn̄tibꝰ
nō coopiat nisi solū stōm. In hoie tn̄ cooperit stomacum ⁊
intestinum:vt dr̄.22ª tertij.c.p̊. ¶Nota 2° ꝙ ꝓꝑ hꝰ pāniculi
raritatem calor suus n̄alis facil'r extinguit̄:⁊ ꝓꝑ humidita
tem snā sb̄a sua facillime fit non bn̄ regulabilis a v̄tute sui
caloris.⁊ iō qn̄ extrahit̄ a corpore vel exit multum hoc cō
tingit in vulneribꝰ non multo tp̄e stando extra debilitatur
calor suꝰ.si postea itromittat̄ putrefit. Et iō qn̄ notabili tp̄e
steterit extra non opꝫ ꝙ intromittat̄ imo incidit̄ obseruatis
cautelis que dn̄r 4ª quarti loco allegato. Et hoc voluit hy
po.in apho.intelligendo.vt in pluribus.

¶Commenti Galieni expositio.

Multi putant hunc apho.
¶Gal.i ꝯmēto.p̊ ponit quorūdā opionē fal/
saꝫ.2° absolute.sniam aph.cū aliq̄li expōne.3°
ōn̄dit dr̄iam iter omētū ⁊ alia iteriora mēª.4°
rn̄det dubio ꝯ hyp.ibi 2ª(Sꝫ ego)ibi 3ª(Sꝫ si itestina) ibi
4ª(Sed si qn̄qꝫ(¶De prima dicit ꝙ multi ꝓꝑ breuitatem
apho.putāt eē falsum:⁊ debuit eē:q̄r omētū est nomen cu
iusdā coopimēti:⁊ nō oē tale exiēs putrefit:aut ꝓꝑ alium
falsum intellcm̄ quē dabāt apho.ꝓꝑ breuitatē:non bn̄ itel/
ligentē. ¶De pte 2ª dicit ꝙ ipse ꝑ omētū itelligit cooperi/
mētum qd̄ est imediate suꝑ iferiorē ptē stōaci qd̄ vocat̄ vul
gariter rete:qd̄ cū exierit ab aggregato ex oibꝰ pelliculis
totum ventrem coopiētibꝰ qd̄ vocat̄ siphac:⁊ ꝑmanserit
aliquādiu foris vt multotiēs in vulneribꝰ vētris ē impol'e
ꝙ q̄ꝫuis itromittat̄ ꝙ remaneat sanum sicut inuenimus in
alijs mēbris iterioribꝰ q̄ extra egrediētia retromittuntur
intra ⁊ fiūt sana:⁊ h̄ ē mēs hyp.h̄. ¶De 3ª pte dicit.ꝙ est
dr̄ia iter omētū ⁊ alia itestina ⁊ pēnulā epatis:lꝫ e vulnere
exierūt extra ⁊ sint ifridata:tn̄ pol'e ē ꝙ itromissa fiūt sana
ta incisiōe vētris.i.siphac:sꝫ girbus adipinus dictꝰ q̄ꝫuis
nō diu moret̄ ex̄:tn̄ qn̄ redit intus putrefit:⁊ iō ꝯsueuerūt
medici icidere ipm̄ q̄ ad ptē totam q̄ exiuit. In 4ª dicit ꝙ si
qn̄qꝫ exiuit ⁊ citissime reductꝰ sit nō putrefit.sed hoc nō fal
sificat aph.q̄r sufficit ꝙ sit verus.vt in pluribus:⁊ ita ē h̄.
Sed hic cadunt aliq̄ dubia.p̊m est ꝙ siphac vr̄
dici de nō aggregato ex oibꝰ
coopientibꝰ vētrē.s.cute:⁊ musculis ⁊ piguedine.imo mi/
rach.vt pꝫ.22ª tertij.c.p̊ circa finē.h̄ dr̄ ꝙ m̄ltotiēs ⁊ equo
ce dr̄ siphac de q̄lꝫ pāniculo coopiēte:⁊ h̄ sumitur ita.

propt ad zirb⁹ extract⁹ nō putre fit cito: intromis sus autē subito.

¶ Secunda dubitatio ꝙ zirbus adipinus extractus a ven
tre diu stat añq̄ȝ putrefiat quare ⁊c̄. retromissus putrefit.
¶ Hic dr̄ ꝙ ꝑ sui raritatem facile infrigidatur: ita vt calor in
natus deficiat in eo: sed extra corpus manens non oportet
ꝙ occurrant ei vapores ciborum ⁊ fecum sicut intra: ⁊ iō
non tam facile putrefit. sed intestina que sunt magis com/
pacta: non tam facile patiuntur a frigido expressionem ꝑꝑ
calidum. ⁊ silr̄ epar: ⁊ ideo pn̄t infrigidari ⁊ intromitti ⁊
conseruari. imo reduci ad suam sanitatem: extra aūt citius
putrefiunt q̄ȝ pinguedo ⁊ aerea. sed non citius q̄ȝ pellicule
⁊ vene ⁊ arterie que si cum pinguedine remaneant cōmix
te faciunt ipsam putrefieri.

¶ Aphorismus. LIX.

Quibuscūq̄ȝ a sciatica molestatis verte
brum resilit foras ⁊ rursus incidat in
locū suū: his mucilagines facte sunt.

Theo. ¶ Quibus a coxēdice infestatis coxa
recedit ⁊ redit: ijs mucores ea i pte gignūtur.

Leoni. ¶ Quibuscunq̄ȝ a coxendicum dolore molesta
tis excidit coxa: ⁊ rursus incidit: his mucores
superueniunt.

¶ Conclusio est ista. in omnibus patientibus sciaticam qui
bus vertebrum resilit foras a piscide: ⁊ rursus redit in pi/
scidem sunt facte mucilagines in piscide. i. congregate. Cō
clusio probatur. In omnibus illis sunt facte vel congrega
te mucilagines in piscide in quibus ligamentum quo ver
tebrum alligatur piscidi: ⁊ alia ligamēta coadiuuātia sunt
plurimum mollificata: sed ita est in patientibus sciaticum
cum predictis conclusionibus. igitur ꝯ vera. similem sniaȝ
A vult Auic. xxij. tertij. c. de doloribus iuncturarum circa fi
Nota p̄ nem: ⁊ vtilitas ⁊ ampliatio patent. ¶ Nota tn̄ ꝙ inueniun
tur ista tria vocabula. scia ancha coxa. ⁊ dȝ scribi cum sc.
vt pȝ ex symone. Ancha videtur notare iuncturam solam
vbi vertebrum coniungitur cum piscide. hoc auteȝ nomen
scia vr̄ nōre iuncturam cum toto vertebro vnde in greco
ychion scriptum cum o puro importat vertebrum. Et iō
Aui. dixit. 22. tertij ꝙ in dolore anche dolor descēdit ad po
steriora versus coxam vbi permutatur ad sciaticam. Co/
xa autem importat membrū incipiēs a iūctura anche vsq̄ȝ
ad genu: sed vertebrū dr̄ os coxe cuius extremitas rotūda
versus ancham vocat̄ ēt vertebrum: sed in osse anche qō
alr̄ vocatur ylion est concauitas rotūda i qua dȝ eē alliga
tū vertebruȝ cum ligamentis fortibus. Ex his apparet ꝙ
B sciatica est dolor circa iuncturam anche extēsus ꝑ coxā p̄/
2° cipue ꝑ chordam latam in siluestri pte coxe exn̄tis. ¶ Nō
2° ꝙ in nāli dispōne vertebrum valde exit difficulter pisci/
dem: ⁊ ligamenta sunt ibi fortissima: verumtn̄ in passione
sciatica qn̄q̄ȝ tam multe māe flegmatice mucilaginose con
gregantur in iunctura ꝙ ligamenta illa relaxant̄: ⁊ ēt car/
tilagines iūcture fiūt magis lubrice q̄ȝ debeāt. vn̄ istis am
3° bulantibus qn̄q̄ȝ vertebrū egredit̄ piscidē: ⁊ de istis ꝓprie
loqtur Hypo. in apho. ¶ Nō 3° ꝙ ē pōe ꝙ hoc mō facile
ingrediatur ⁊ egrediatur nisi facta hꝫ mollificatiōe: ⁊ hec
mollificatio non pōt fieri nisi ꝑ mucilagines diu imorātes
circa dicta ligamenta. Ex quibus pȝ ꝙ in istis molestatis
4° a sciatica in quibus vertebrū h̄ mō resilit ⁊ incipit dȝ muci
lagines esse factas. i. cōgregatas i iunctura. ¶ Ultio nota
ꝙ ex puitate piscidis. i. ex latitudine marginum eius: ⁊ ex
nāli debilitate ligamentorum pōt vertebrū faciliter exire
a piscide: vt notat Aui. septima q̄rti. Silr̄ ex fractura mar
ginum iuncture: ⁊ ex paruitate eminente debentis ingredi
concauitatem: sed hypo. innuit ꝙ hoc sit soluȝ ex molesta
tione a sciatica in quo casu non est nisi ꝓpter mucilagines.
Alij enim modi eueniunt. s. dicti absq̄ȝ sciatica.

¶ Commenti Galieni expositio.

Multotiens in cōcathena
tione. ¶ Gal. in cōmento. primo quodam mo
do verificat apho. postea declarat hoc nomen
vertebrum quō h̄ intelligatur. in scđa (Opȝ au
tem) ¶ De prima dicit ꝙ multotiens aggregantur humo
res flegmatici in concatenationibus: ⁊ infundūt eas ita vt
facile ingrediatur: ac egrediat̄. ⁊ de hoc dicit hyp. in aph.
de sciatica. ¶ De scđa parte dicit ꝙ opȝ intelligi nō ꝙ ver
tebrum egrediatur: sed ossa que sunt ibi. s. in iunctura. ⁊ lo
quitur h̄ sicut ipse loquit̄ in libro de cōcathenatione. vt di
xit ꝯcathenatio spatule ex vna tantum resilit pte: ⁊ constat
ꝙ concathenatio non resilit: sȝ armus positus in spatula ē
ille qui resilit ex vna parte tm̄. Ex quo patet Gal. h̄ velle
per vertebrum intelligere iuncturam anche: os autē illud
qđ est in coxa a Gal. in libro de vtilitate pticularium. s. 30.
cap. 8. vocatur crus. ⁊ concauitas quam ingreditur sua ex
tremitas vocatur cotila.

¶ Aphorismus. LX.

Quibuscunq̄ȝ a sciatica molestatis ver
tebruȝ resilit foras: his tabescit crus:
⁊ claudicant: si non vrantur.

¶ Quibus a coxēdice infestatis diu Theo.
tina: recesserit coxa: ijs crus contabescit: ⁊ clau/
dicat: nisi peruratur.

¶ Quibuscunq̄ȝ a coxendicum dolore molesta Leoni.
tis diuturno: excidit coxa: his crus tabescit: ⁊
claudicant: si non vrantur.

¶ Conclusio est ista. Omnibus illis tabescit crus ⁊ omnes
illi claudicant si non vrantur quibus molestatis a sciatica
vertebrum resilit foras. probatur i omnibus tabescit crus
⁊ claudicant si non vrantur in quibus iunctura anche est
debilitata propter vehementiam doloris. ⁊ propter humo
rem multum flegmaticum infrigidantem: sed omnes mo/
lestati a sciatica quibus vertebrum resilit foras sunt hꝫ. ḡ
⁊c̄. ¶ Silis snia hr̄. 22. tertij. c. de doloribus iuncturarum
⁊ cura. Et pȝ vtilitas tam in ꝓnostico q̄ȝ in cura. ¶ Et am C
pliatur cum ampliatione. ¶ Circa apho. nota ꝙ nomen Nota p̄
crus quandoq̄ȝ sumitur pro toto membro incipiente a iun
ctura anche ⁊ terminato ad pedes: quod membrum a q/
busdam vocat̄ pes. vt pȝ p̄mo almansoris: qn̄q̄ȝ autem su
mitur ꝓ tali incipiente ꝓtenso vsq̄ȝ ad genu. Qn̄q̄ȝ vt dixi
in precedenti cōmento ꝓ osse illius ptis. h̄ sumit̄ mō p̄ aut D
scđo. Nam vtroq̄ȝ mō v̄ificat̄. ¶ Nō 2° ꝙ tabescere idem 2°
est ꝙ subtiliari. ¶ Nota 3°. ꝙ totum corpus in ambulan/ 3°
do opȝ firmari super illa iunctura. ideo si sit infirma ne͡cio
claudicatur. ¶ Nota 4°. ꝙ cause macrefactiue cruris sūt 4°
supradicte. q̄r ex dolore cōicato coxe ⁊ per idem debilita/
te. scđo ꝓpter frigiditatem flegmatis hoc facientis. tertio
propter defectum exercitij cum illud membrum bn̄ exer/
ceri non possit. ¶ Nota 5° ꝙ sciatica qn̄q̄ȝ non est cōfirma
ta. ⁊ in sua cura sufficiunt multotiens medicine calide reso 5°
lutiue ⁊ exiccatiue absq̄ȝ vstione: qn̄q̄ȝ aūt est confirmata.
vnde multa mā̃ continetur in concauo iuncture: ⁊ ipsa iun
ctura est malū debilitata nō potens resoluere malā mām:
nec bn̄ ꝯuertere suū nutrimētū: nec ꝓhibere māeꝝ d̄scēsuȝ
ad eas: ⁊ iō ad ꝯfortādā iūcturā ⁊ hūiditatē i ea exn̄tē exic
cādū ⁊ ꝓhibēdū nouū icursum idigemus ꝓ cura cauterio.
Cum igitur in claudicātibus dictis a qbus resilit v̄tebruȝ
sit ꝯfirmata sciatica. isti non curant̄ nisi ꝑ cōbustioneȝ. Si
aūt nō cōburant̄ opȝ ꝙ claudicēt. Ex qb⁹ pȝ totius aph.
veritas quō sit ꝓ sciatica facienda coctura. vide ab albuca
si capitulo primo. ⁊ ab Aui. 32. tertij.

¶ Commenti Galieni expositio.

Oportet autem ⁊c. ¶ Gal. in cōmento pmo exponit apho. secundo circa totam commentationem apho. ostendit se fuisse quēdam errorem aliorum. secunda ibi (Antecessores) Prima in tres. primo ponēdo habitudines istius ad precedētem exponit. scdo verificat exemplo ⁊ auctoritate partem de adustione. tertio ostendit quare claudicant. scda ibi (Sicut enim) tertia ibi (Vertebrum autem) ¶ In prima dicit hunc apho. fuisse iungendum precedenti: qꝛ illis patientibus sciaticam quibus ex nimia humiditate vertebrum resilit foras. ⁊ postea non redit longo tempore crus putrescit. i. macrescit ⁊ consumitur nisi succurratur cum ferro ⁊ exiccetur humiditas. Et nota ꝙ cauterium non oportet cōburere ossa vel ita exiccare vt non habeant humiditatem roridam sed consumere superfluam. ¶ In secunda parte dicit ꝙ hoc est faciendum sicut ipsemet hypo. precepit in lib. de concathenationibus de armo exeūte a loco supple propter humiditatem dummodo ꝙ opꝫ succurrere ei cum incensione. i. cauterio ne de loco exeat amplius. ¶ In tertia dicit ꝙ si vertebrum exiret piscidem: ⁊ diu permanserit necessario faciat claudicare: qꝛ pes sm ꝙ oportet non firmatur. Et idem contingit in omnibus membris perdentibus motum suum naturalem: ita ꝙ ipsum non possunt integre facere. ¶ In parte secunda principali commenti dicit ꝙ antiquiores interpretes plurima dixerunt in primis particulis apho. postea processerunt dicendo minus in tantum ꝙ qñ venerunt ad finem nihil vtile dixerunt quibus accidit sicut rethoricis qui dicunt causas egregie in principio postea negligunt ⁊ in causis succumbunt. Et ideo ipse sibi multum cauit: ne incurreret infamiaꝫ huius rei decurtando inutilia. ⁊ explicando pro posse vtilia. ⁊ ita in tota libri interpretatione nō excessit mensuram: qꝛ neqꝫ nimis abbreuiauit: neqꝫ non amplificanda amplificauit.

¶ Finis.

¶ Finit profundissima expositio: vna cū omnibus subtilissimis questionibus proprijs locis appositis: cōsumatissimi artiū ⁊ medicine magistri. D. Ugonis Senensis sup aphorismos Hypocratis: Nouissime a quodam artiū ⁊ medicine excellentissimo doctore: collatis multis exemplaribus impressis ⁊ manu scriptis: diligentissime recognita: cunctisqꝫ mendis ⁊ erroribus: que in infinituꝫ excreuerant: expurgata.

¶ Impressa autem accuratissime Venetijs mandato ⁊ expensis nobilis viri domini Luce antonij de Giunta Florentini: Anno domini. 1523. die. xx. Maij.

Registrum.

✠ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v
Omnia sunt quaterna preter v quod est ternum.

ÕR VGONIS MEDICI

calibrite
colorchecker CLASSIC
mm